

٦٩١

الجلد الثاني من ترغيب الخائفين

طُبِعَتْ هَذِهِ النُّسخَةُ الشَّرِيفَةُ فِي عَهْدِ هَاجِي

يَا دُشَاهُ سَيْلَانِ مُنْقَبِثٌ
 دِيهِمِ افروزِ مسندِ خلافتِ
 سِرِّ رَا اَمَلَكْ وَدَوْلَتِ خَاقَانِ الْبَرِّينِ
 وَالْمَجْرِيَّينِ خَادِمِ الْحَمِيَّينِ الشَّرِيفِيَّينِ شَهْنِشَاهِ
 جِهَانِ الْاَوَّلِ هُوَ السُّلْطَانِ الْفَارِسِ سُلْطَانِ
 مُحَمَّدُودْ خَانِ ابْنِ السُّلْطَانِ الْغَانِي صُطُوفِي خَانِ
 ابْنِ السُّلْطَانِ الْغَاثِي مُحَمَّدُ خَانِ خَلَّدَتْ
 خَلَافَتُهُ وَاَبَدَ سُلْطَانَتُهُ
 اِلَى اَنْتِهَاءِ الزَّمَانِ

وَفِي اَوَّلِ حَضْرَتِ

وَفِي اَيَّامِ صُدَّارِ

اَعْلَمِ الْعُلَمَاءِ الْمَجْرِيَّينِ
 اَفْضَلِ الْفَضَلَاءِ الْمُتَوَرِّعِيْنَ
 بَحْرِ خَارِ عُلُومِ شَيْخِ مَسْنَدِ شَيْخِ الْاَلَمِ
 فَوِي كَاشِفِ مُشْكَلَاتِ اَنَامِ شَيْخِ
 مُشَايِخِ الْاِسْلَامِ مَوْلَانَا السَّيِّدِ
 الشَّيْخِ مُصْطَفَى اَفَنْدِي دَامَتْ
 وَقَايَةُ الرَّبَّانِي

صَدْرُ عَالِي الْجَبَا
 دُسْتُورِ مَعَالِي اَنْصَا نَاطِمِ
 اُمُورِ جُمْهُورِ حَافِظِ بِلَادِ وَتَعَوُّرِ
 تَشْرِيفِيَّاتِ مَقَامِ صُدَّارِ عِظَمِي
 رَوْنَقِ اَفْرَاسِي مَسْنَدِ وَكَالِكُوبِي
 صَدْرِ اَعْظَمِ وَزِيرِ اَفْتِمِ غَاثِي
 اَيَّامِ دَامِ بِالْبَرِّ ذِكْرُ فُشَا

وَقَسْطُ ظَنِيَةِ الْحَمِيَّةِ

١١٥٥

استصحب الفقير المشا

سورة الحديد

٦٩١

٢ باب الزاء المهملة المفتوحة ٢ باب الزاء المهملة المفتوحة ٢ باب الزاء المهملة المكسورة
١٧ باب الزاء المهملة المضمومة ٢٠ في باب الزاء المهملة المفتوحة ٢٨ باب الزاء المهملة
المكسورة ٤١ باب الزاء المهملة المضمومة ٤٤ في باب الزاء الفارسي المفتوحة ٤٩
باب الزاء الفارسي المكسور ٥١ باب الزاء الفارسي المضموم ٥٢ في باب السين المفتوحة ٥٢
باب السين المكسور ٨٣ باب السين المضموم ١٠٠ في باب الشين المفتوحة ١١٣ باب
الشين المكسور ١٣٩ باب الشين المضموم ١٤٨ في باب الصاد المهملة المفتوحة ١٥٥ باب
الصاد المهملة المكسور ١٥٩ باب الصاد المضموم ١٦٠ في باب الضاد المهملة المفتوحة ١٦٠
في باب الطاء المهملة المفتوحة ١٦١ باب الطاء المهملة المكسور ١٦٦ باب الطاء المهملة
المضمومة ١٦٧ في باب الطاء المهملة المفتوحة ١٦٨ باب الطاء المكسور ١٦٩ في باب العين المهملة
المفتوحة ١٦٩ باب العين المكسور ١٧٤ باب العين المضمومة ١٧٦ في باب الغين المهملة
المفتوحة ١٧٧ في باب الغين المكسور ١٨٦ في باب الغين المضمومة ١٨٨ في باب الفاء المفتوحة ١٩٢
باب الفاء المكسور ٢١٠ باب الفاء المضمومة ٢١٤ في باب القاف المفتوحة ٢١٨
باب القاف المكسور ٢٢٥ باب القاف المضمومة ٢٢٦ في باب الكاف العربي المفتوحة ٢٢٨
باب الكاف المكسور ٢٦٦ باب الكاف المضموم ٢٧٣ في باب الكاف الفارسي المفتوحة ٢٩٠
باب الكاف الفارسي المكسور ٣٠٨ باب الكاف الفارسي المضموم ٣١٤
في باب اللام المفتوحة ٣٢٨ باب اللام المكسور ٣٣٨ باب اللام
المضموم ٣٤٠ في باب اليم المفتوحة ٣٤٣ باب اليم المكسور
٣٦١ باب اليم المضموم ٣٦٦ في باب النون المفتوحة ٣٧٥
باب النون المكسور ٣٩٨ باب النون المضموم ٤٠٥
في باب الواو المفتوحة ٤١٠ باب الواو المكسور
٤٢٢ باب الواو المضموم ٤٢٣ في باب
الهاء المفتوحة ٤٢٤ باب الهاء المكسور
٤٣٠ باب الهاء المضموم ٤٣٨ في باب
الياء المفتوحة ٤٤١ باب الياء
المضمومة ٤٤٩ في خاتمة ٤٥٠

الجلد الثاني من لسان العرب

بسم الله الرحمن الرحيم

باب الدال المعجمة * معلوم اوله كد ارباب لغت جمع و تاليف ايتدكاري كتاب ندهال معجمه ايچون مستقل باب ايتدكاري بالكلمه لسان عجمه او اهل كده دهال معجمه اولدوغى ايچوندر اولدوغى حاله شاذ مقوله سى اولغله النادر كالمعدوم حكمنده اولور اقموم عجم صاحبي درخش و ذلالدن غيري واقع اولامش ديد و كنه بناء ذال معجمه بابنى طى ابلشار و شرفنامه صاحبي انجق درت لغت يازمش بوفقيرا خير برده بولد و غم لغتلى جمع و ترتيب اوزن بوحله ثبت ايا دم في المفتوحة درخش في سكون راء مهمله و فتح خايه يلدرم كد عرييه صاعقه ديرلر و بعض نسخده شمشك كد هر ييه برق ديرلر شمس فخرى بيت ازار اربفرمان اقبال او * بوقت بهاران بخندد درخش * في ذرع في سكون راء مهمله ايله بمعنى كوشه كشت يعنى اكين كنارى عرييه ذرع زاء معجمه ايله اكين اككدراستاد رودكى بيت ذرع و ذرع از بهار شد ظاهر * ذرع كشت ذرع كوشه كشت * في ذوراق في سكون واو و فتح رايه برطعام دراون ايله بشورلر في ذافينو في كسرفا و سكون ياي تحتاني و ضم نون ايله براوندر حكيم شيرازى بيت عربنيناود ماغست و كتم * بك ذافينو بداس و هم رتم * حرق و هم بدر حماسوس آمد * هم شتر غاز و افيسوس آمد * في المكسورة في ذروه في طاغلك اسورى ديه سى كد جمله دن عالى اوله و اك بكنر دنسنة لك باشى مولانا هانفي بيت بزرگان آن محشر آين سياه * كشيده نذروه مهر و ماه في ذيفنوس في سكون ياي تحتاني و ضم فاوون ايله بر مشهور مطرب آديد فلقر اط شاه خدمتده اولور دى حكيم عنصرى بيت جهان ديه نام اوزيفنوس * كد كردى بر آوى بابل فسوس * في المضمومة في ذلال في سربح

باب الدال المعجمة

سربح الهضم و لذى و صافى اولان صوبه ديرلر عرييه زاي معجمه ايله در طالب امل بيت چنان بخار زمين نيره ساخت آب ذلال * كد قطره بر لب جوميكند نيابت حال في ذوش في بوزن كوش بد طبع و تند خو معناسنه حكيم فردوسى بيت بانك كد راست ايت سمين * ذوش خواندم ترا كده سنى ذوش في ذكوز في ضم كافله دمه شقى يمون ديرلر عرييه انا نك ضد بدر خواجه سلطان دلاشاد خاتون وصفنده ديش بيت اكر بنودى مرات تودز لباس ذكوز * زعفت نمودى جمال چهرن عيان * بغابت مصنع بيتدو في باب الراء المهملة المفتوحة مع الاف في راي قاج معنياه استعمال اولنديني مقدمه ده تفصيل ذكر اولمشيدى نكر اوندن اجتنابا طى ذكر اولندي انجق بوزن زائمه اولد يفته بر بيت ثبت اولندي حكيم انورى بيت هر آن مثال كد توقيع تور آن نبود * زمانه طى نكند جزراى حنى را * بوزن بور اولسنه معنياه خال كمر في راستاي كسر سمين و فتح تاء مثناة ايله او كك ستائش و مدح معناسنه در ابو المعافى بيت چو حسن خلق تو ادهله اند خلق جهان * كند و صف ترار استاش و در زبان * و سكون سين ايله راست معناسنه اولور آخر نك الف تحسين لفظ ايچون اولور امير خسرو بيت سوي راستا كرده فغفور جاست * امير ختن سوي چب كشته راست في را و را في سكون واو و فتح رايه كرنى كد خار پشت و تسي و روزه دنى ديرلر عرييه قنقد ديدكاري جاتور در استاد بيت رقم بسوى خواجه ابو الفضل ساوه * بر طمع انكه يام از و وجه زرو سيم * روزه بكنر چوشتر تقاضاى من مشيد * سر در كشيده همچو در اور از ترس و هم * عماد الدين يوسف بيت كرسايه عمود توافقت بفرق او * سر در كشيده و سينف عذوبت چو را و را في راءها في يول كو سيبى رها دنى ديرلر عرييه كد دليل معناسنه مولانا طبعى بيت جز سايه درين راه كسى همده مانيت * حضري بجز از نشس قدم راهها نيت في رايكا في سكون ياي تحتانيه محبوب و مطلوب معناسنه حضرت مولانا قدس سره بيت رايكا زوى نمودست غلط افتادى * باش تادر طلب پويه جهان بهاي في رخشا في سكون خا و فتح شين معجني ايله يالدرمى رخشيدن لفظندن صيغه مبالغه اسم فاعلدر استاد دقيق بيت جمال كور آكيدست چون زى قبله ترسا * كهر عيان زاندر چنان چو كوكب رخشا في رسا في فتح سين مهمله ايله ايكى معنياه در اول بسياز و وافر و كثير معناسنه ميرنظمى بيت بساك خدم كد رايام روا * چومن يده كان در در اور ساو رشا في شين معجمه ايله منازل قردن بر منزل نك اسميدر في رعنا في اول محبوبه ديرلر محبوب باغن نازله كوستره عرييه وفار سيدة مستعملدر خواجه سلمان بيت كل رعنا چوسر زكس مخمور كردن * ديددر ساغر زكس مى حرا آورد * ظاهر بودر كه صفت مشبهه صيغه سى در رعونندن محبوباره نسبت اولنقدن معنای مدح قصيد اولنور في رنك بالا في يعنى رنكين صبح رنك كل و سازشكوفه و متاع و اثواب استعمال اولنور شنه كم ديشلر در * مصرع * بالا ترا سياهى رنك ديكرباشد في رنكينا في سكون نون و ياي تحتاني و كسركاف فارسى و فتح نون ثانيه ايله يعنى شفت رنك يعنى شفتا لو كد في الجمع في رواج اللى معنياه كور اول يعنى جاز شاعر بيت روادارى زشمشير خطر نك * توان بكقطره در بار كنى خاك * ثاني را معجمه معناسنه استاد بيت همان نقد حكمت بمن شدر وا * بحكمت بمن برمه پيشوا * ثالث لايق معناسنه سزا كى حكيم خافا في بيت دميه در شب آخر زمان

باب الدال المعجمة

جاء در میرنظمی بیت قضا را بیده اندم در کشوده * یکی طبعش چو روشن رخ بیده * رخ
سکون نونه اوج معنایه در اول یعنی بیماری یعنی خسته لك حضرت مولانا بیت گفته * رخ
هنید انم که خست * چون سبب دانی دوا کردن که خست * ثانی زحمت و مشقت معنایه
شیخ معدی بیت کیمیا که بر غصه مرده و رخ * ایله اندر خرابه یافته کج * ثالث یعنی
رنک یعنی لون شاه داعی شیرازی بیت رخ بارخ آتشین از عشق اوست * میفر و زرد و زوشت
از نار اوست * رواج * راج و مقبول و مطلوب معنایه میرنظمی بیت رواج یافته
نظم بالفتات و پسند * اگر دهد بنظر امتیاز شاه بلند * رخ * فتح و او سکون نونه قیون
بغرضی که قیامت و رخ ایله طولد زوب بشو و رک که رخند و جگر کند دخی دیر لر برید عسب
دید کلید رکذافی المجمع * مع الخاء * رخ * بوزن کاخ ایکی معنایه در اول طن و کن معنایه ابوالمعدنی
بیت ندارم راخ بامن چرخ کردن دوستی دارد * باین علت که از روز ازل بختم سیه بود است *
ثانی معنی غم و اندوه حکیم فردوسی بیت دو کوشش بخنجر که شورا رخ کرد * دل مرد توران
پراز راخ کرد * رخ * ضم سین ایله را سخت مرقوم معنایه درود دخی کوسه آدمه دیرل
و عریه کسر سین ایله کوه رخ آور یعنی بر او و کولی طاع مراد یوکسک و عظیم اولد و غن بیا در
جیل را رخ دیرل و حکم و متین که را رخ الارکان دیرل و تکمیل مواد آتش اهل علم و فاضله دخی
را رخ العلم دینلور * رخ * ایکی معنایه کلور اول ناله و این بیمار خواصه عید لو بیکی بیت صبا
مثال را آینه شاد و خرم و خوش * بخاکبوس جنابش صد و از غم و رخ * ثانی معنی شکاف
یعنی یارق حکیم سوزنی بیت و شاد بادی و ازاد بادی از غم دهر * عدوت مانده باز عنا و غم رخ رخ
* مع الدال را * بش معنایه کلور اول سخی و خواهر معنایه استاد عسجدی
بیت اگر نستم نیست یا هست خرم * اگر نعمت نیست یا هست زادم * استاد رودکی
بیت حاتم طائی توی اندر سخا * رستم دستان توی اندر نبرد * فی که حاتم نیست با جود
توراد * فی که رستم نیست دز جنک تورمرد * ثانی شجیع و دلور معنایه حکیم اسدی بیت
و فاخته کن و ذرع رادی بیوش * کان از خرد ساز و خنجر زهوش * ثالث فرهنک
جهانگیری حکیم و دانا و خردمند را رخ سخنکوی و شاعر و ادیب خامس مجمع الفریسده دیوار حولی
معنایه در که را خانه دیرل * رادد * ضم دال ایله اینشلی و بوقشلی رو چای و چمنی موضع
معنایه حکیم فردوسی بیت فسیله را دهمید انشی * شب و روز در دشت بکذا انشی *
و دخی سخی و خواهر معنایه شمس فخری بیت بغل و دانی دید در جهان شاهان *
چون او ندید چشم مهر عادل و رادد * استاد * سکون سین و فتح تاء مثناة ایله وظیفه در
راتبه معنایه حکیم فردوسی بیت خدا یا فخرم ز تور استاد * چو جودت همه را وظیفه
پداد * رافد * کسر فایله فرات از ما غنه دیرل ابوالمعدنی بیت سرشتم کشته چون جیون
ورافد * گرفته روی عالم همجو دریا * رانماد و رامیاد * کلاهما بکسر المیم ایکی معنایه در
اول مطیع و منقاد معنایه ثانی شهور فارسیه نک بکری مسکری کونی اسمیدر * رانماد
سکون نون و فتح باء موحد ایله معنی رانماد و رامیاد مرقوم کذا فی المجمع * راود * ضم و او ایله
پشته پشته اولوب چای و چمنی اولان بر رادد مرقوم معنایه استاد عسجدی بیت الاتازی

الاتازی از که بدید ست و راست * بکوه اندرون زرد از شمع و راود * استاد لطیفی بیت همه راود
بود کوه و زمینش * نباشد دیولاخ و شتون و خرد * راوند * فتح و او سکون نونه مشهور
کو کدر اعلاسی و لایت چینه اولاند و روم دیارنده دخی اولور جگری تازه ایدوب حرارت تن دفع
اید و صفرائی اخراج ایدر غایتله نافع و معتبر در اکثر مسهل اشربه لده استعمال ایدر لر * راوید
کسر و او سکون یای تحتانیله اشترغاز دید کاری او تدرامکدان دید کاری اغاجک گوکیدر
ضمیفه اولور * راه آورد * ارمغان اکثر مسافرتدن و لایتلرینه کلان کسسه لراحبایه و کمان
ارمغان و یرد کاری اجلدن راه آورد دید بلور و بر معنای مصطاحی ده یول ایله حرکت ایادی یعنی بر قاع
دیرندی دیمک او و راه الما فی بیت عبا از کوی جانان بان آورد امده بر ما * حیات تازه بخشیده
بیوی زلف مشکینش * راه بند * ایکی معنایه در * اول راغن یعنی یول کسچی * ثانی معنی
باجبار * راه نورد * یورغه و زیاده اشکون آتیه صفت ایدر لر معنای ترکیب یول و وریجی دیمک
اولور آت و صفقه بیت اسب تازی بود چندان ده نورد * وقت رفتن میرساند چرخ کرد *
* رید و رید * کلاهما بضم الباء الفارسیه راوند که اولیان حیوانی مست ایدر کذا فی فرهنک
حسین وفای * رد * تخفیف ایله رادلفظندن اختصار اولمشدر حکیم فیلسوف و عاقل
و عالم معنایه حکیم فردوسی بیت یکی انجن ساخت با بخردان * هشیه و کار آزموده
ردان وله بیت پیرده در است این سخن رازجوی * به پیش ردان آشکارا بکوی *
و دلاور و بهادر معنایه وله بیت سیاوش در برابر تویی * بکوه ز سالار بر تویی * عریه
دال مشده ایله منم و دوند ملک معنایه در میرنظمی بیت نیامد پستنه سخن رد کرد * کد باب
قیوان بر وسد کردی رزد * سکون زاء معجه ایله اول و سیار خواهر معنایه ابو مشکور بیت
زدید از خیرد هزار آرزو * ز چشمست کویند رز دکاو * رزد * زای فارسیه لده اول معنایه
مروید روله بیت زدید از خیر دهمه آرزو * ز چشمست کویند رز دکاو * رزدود *
سکون زاء معجه و ضم راء مهمله ایله ماوراء النهر ده بر ارمق آیدر کذا فی المجمع * رساید *
فتح سین مهمله و کسریای تحتانیله ریم آهن تور کیمده مور بوقی عریه خبث استدید دیرل شمس
فخری بیت چو آهنکری شکر جود تو گوید * بکون درون زر شود هر رساید
* رستاد * سکون سین و فتح تاء مثناة ایله معنی راستاد مرقوم یعنی وظیفه و راتبه کذا فی
فرهنک جهانگیری * رستواد * سکون سین معجه و ضم نونه همای بنت همن شاهک ایام
سلطنتش سر عسکری برملوان آیدر منقولدر که رومیلردن بر مقدار لشکر کلوب هانک
ولا بنه چاید بلر سرحد بکری مقابل اولوب جنک ایدر بلر رستواد که هم سر عسکر و هم سر عسکر
زاده ایدی رومیلر جنکه کلوب را خد متنبه رستواد لشکری همایه عرض ایدر که همای
دارایی کورد که مه لرندن سود قینادی تفصیل احوال شهنامه ده مسطور در بر حکیم
فردوسی بیت یکی مرد بد نام اور رستواد * سیدید و هم سیدید زاد * بفرمود تار کشد
سوی روم * بشمشیر ویران کند مرز و بوم * رصد * اول قیودر که ارباب هیأت بر عیق قیو
قازد یروب ایچنه کیروب آسمانه نظر ایدر لر تا که نجوم ثوابت و سیار نک سر و حرکتلری نه منوال
اولدر کور و یوب کنایه یازرلر اکا زنج دیرلر سال سال اندن تقویم استخراج ایدر لر حالا استعمال

اولان زنج اولغ بلك رسد يله استخراج اولاندر كي ردع كي سكون عين مهمله ايله كوك
كوردل سينه ديولر اهل هيات ديولر كه زميندن صعود ايدن بخارود خان ميان ابرده مختيس
اولوب چقمق اقتضاي ايتد كك بولودي خرق ايد رسدا اندن اولور و قوللر سته دليللري ردع اكثر
ايام بهارده واقع اولديغي دركه فصل بهارده ارضك بخاري چقد يغيرد كه آنكله د خان هوايه
صعود ايدر اما اهل شرع سخله موكل اولان ملك اسمي ردع در بولودي امر خداي جهان آفرين
ايله سوق ايتد كك بولوتدن صد اظا اهل اولور ديرلنظم مابين ده و بسج الرعد بجمه بوكا دليل قطعيدر
كي رغند كي فتح غين معجه و سكون نوله صد اي وحوش و سباع عوما و آواز يارس خصوصاً
استاد رودكي بيت كرد و به يوزاري يك رغند * خوشتر راستد بديرون فكنك كي ركبندي
سكون كاف فارسي و فتح باء موخه بعد سكون نوله فصدا طسمه سي كه فصدا حنلند قوله بغارل
لفظ مركبدر كه ايله بندين ميرنظمي بيت كف ركزن بسمين بازو بيوند * دراندم رسته جان
كرد ركبندي كي ركيد كي كسر كاف فارسي و سكون ياي تحته ايله عم والدين و يا خود رنج و زحمتدن
آهسته و نرم سويلكه درلر حكيم فردوسي بيت بكفت اين و تيق از ميان بر كشيده * زخون
سيماوش قراوان ركيد كي ردع كي فتح عي ايله كوزا غريسي عريدر و فارسيده دخی مستعملدر
ميرنظمي بيت رمد عارض شده در چشم بيضا * زرد حسرتش بكرست تنها كي رند كي
سكون نوله بوزن بندي معني تراش ايدر يوزارديمكدر حكيم انوري بيت بشغالي
از و فرورند * بس چوزنار ميان بندي كي رند كي بوزن بندي معني كاور اول معني سخن
حضرت مولانا بيت كفتار كند يد كروهج امان نيست * مچيد مچيد براستيزه مرنديد
ثاني رنديدن لفظندن اسم مصدر اولور تراش يعني يوق معناسنه اغاج اولسون غيري اولسون
حكيم انوري بيت روزگار كجكر نخواهد داد * خصم كوروزو شب جكر ميرند * ثالث خوش و
نسنه يه ديرلنه اولور سه حكيم سوزني بيت چوتند باد اجل كشت جان سيار عدوت * توجان
فراي بروي نكار و ياده رند * رابع معني كرد يعني توزه خاك رند ديرلر استاد رودكي بيت چوتور قبله
زرد شت نورد و زخ تو * نشسته كردوي اندر زمشك غاليله رند * سيف اسفنديكي بيت سمند
تراباد در نو بهار * زكافور جولان دهد خاك رند * خامس معني ربودن و زديدن يعني قايق
واو غورلتي حضرت مولانا بيت نفس موشي نيست از خود لقمه رند * قدر حاجت موشي را
هقل دهند * سادس بمقدار آجي اولان نسنه عوما مثلاً هليله و مازو و انار قبوغي كي كه اغزي
بورشد در سابع دفته يمشي خصوصاً كه عرييله حب القارديرلر كي رنك برآرد كي يعني شرمند
كند خجیل ايدرو خجیل اولور ديوركله در كه مفاعل وهم مفعول اولور حكيم انوري بيت باغ وجود
از بهار عدل توجوان * رنك برآرد نكارخانه چين را كي رواد كي بوزن سواد بشته بشته اولان
مجله ديرلر جمع القرسه ارمق كناري كه سيره زار اوله و دخی بولانق آقن صويه ديرلر شم رايله ده
روايت اولمشدر كي روان آورد كي يعني عاقل و دانا و اهل تجريد كذا في الجمع معنای تركيب
صاحب رياضت اقتضاي ايدر نكتم ميرنظمي بيت علايق ريزده زدياي دون * روان آوردشد
با علم مقرر كن ره آورد كي معني راه آورد مرقوم ابوالمعاني بيت برده جان دهم اچنين
د آوردش * پيام و صلات جانان كه آمده به نسيم كي نورد كي معني راه نورد مرقوم غايت سرعته

سرعته يورجي آت حكيم فردوسي بيت چرانشه كركس اندر نبرد * چاشنه چرمه نورد
كي ريد كي سكون ياي تحتاني و فتح باء موخه ايله بر بحر السيمدركه ايرانيلاك تورانيلاك مشهور
جنگي اول محارده واقع اولاشيدي حكيم فردوسي بيت چوكوزدز نزيك ريدرسيد *
براز سینه را فرود آورد كي مع الراء المهمله * راستكار كي طوغروايشل و اعمال صالحه صاحبي
وينداز و مستقيم معناسنه و دخی عرايشنه قادر و صنعتند ماهر ديمكدر كي رام اردشير كي
بر شهر كاسميدركه اردشير بنا ايتد ركذا في الجمع كي رامشكر كي ميمك ضمي و كسر يله ده جايز
و سكون شين و فتح كاف فارسيه معني خنيا كرمطرب و نغمه پرداز معناسنه مسعود سعد سلمان
بيت نجيب كرفاك شود مجلس * ماه ساق و زهره رامشكر كي رامشخورا كي كسر ميم و سكون
شين و فتح خاء معجتي و واو معدوله ايله موسيقيه بر نوا آيدر كي رامر كي فتح ميمله بوزن ساغر
بر شهر اسميدركه انده بي نظير كوزه و ايريق ايدر كوزه رامري و ايريق رامري ديرلر غايت
پسنديده و مقبولد ركذا في الموقيد اما مجمع الفرسه كسر ميمله ضبط اولمشدر كي راه آور كي
يعني يولي معنای تركيب يول كتوري ديك اولور ميرنظمي بيت چوراه آوردم آمد
زسويش * رسد بوي وفا جا زاز كويش كي راهبر كي قولاغوز عرييله دليل معناسنه معنای
تركيب يول ايلديجي ديك اولور خلاق المعاني بيت برين صفت كه توكم كرده طريق نجات *
زبيري بوزن ركان راهبر ياي كي راهدار كي معني باجدار و دخی راهزن يعني باج آلي و يول كسچي
معناسنه در راه بندي دخی ديرلر كي راهكدار كي سكون هاو شم كاف فارسيه يول اوغراغي و صو
پكيد معناسنه كراه يول و كندر كند شتن لفظندن صيغه امر در وصف تركيب اولور ابوالمعاني
بيت سيل سرشك چشم حزين راهكدار نيست * در بحر خون كشتي تن را قرار نيست *
كي راه كستر كي ضم كاف فارسي و سكون سين و فتح تاء مثناة ايله زياده اشكون آت و قاطره
ودويه ديرلر زين الدين سنجري بيت دران چنان راه كستر براند * كه وم ازيش چند منزل
ماند كي راهوار كي يعني يورعه آت كه چاقون دخی ديرلر ميرنظمي بيت رزاوراهوار خوش
رقتار * بود در بي صبا ندي غبار كي رخشكر كي سكون خاوشين و فتح كاف فارسيه معني
خنيا كرهله بيت ساخت دران مجلس عشرت فرا * بود در روز خشكر خوش نوا كي رخوكر كي
ضم خا و فتح كاف فارسيه يما و رجي و رتق كوزجي كه رفو كور و كور دخی ديرلر كي رزور كي سكون
زاء معجه و ضم باء موخه ايله باغ بودايه جق كوچك اكري دمور كه طهره ديمكاه معروفدر ز اوزم
چبوغي و بريريدن دن مشتق اسم فاعلدر كي رزمكير كي سكون زاو ميم و ياي تحتاني و كسر كاف
فارسيه شهر و سال ملكي دن اون برجي كوناك اسميدر ميرنظمي بيت روزر ززمكير مشور زم
منار * بكشن روزم عشرت بساز كي رستار كي بوزن دستار دستكار لفظندن اختصار
اولمشدر شاه ناصر خسرو بيت كرهني كويده يك بدر ابدي م يك دهم * باز چون كويده كه هر كز
بد كنش رستار نيست كي رستكار كي سكون سين و تا و فتح كاف فارسيه معني خلاص يافته
شيخ نظامي بيت سكالند كاروان وقت كار * ز دشمن بد شمن شود رستكار * ونيكو كار معناسنه
حكيم فردوسي بيت بترش از خدا و ميآزار كس * ن رستكاري همينست و بس كي رشتك آور كي
سكون شين و كاف موقوفه حسود معناسنه در بعض علمه غيت چكي معناسنه ده استعمال

ي

اولنور ابوالمعانی بیت رستم اید چون بهیم یار باغیار بود * هرچه باد آ باد یاغیار یاخود
میکنم و رفتار و یوریک وصالق معنای رسته مثال اول مولانا عرفی بیت میروی باغیر
و میگوئی بیاعرفی توهم * لطف فرمودی برو کین پای را رفتار نیست * مثال ثانی ابوالمعانی
بیت بعاشق جور کردن شیوه دل آری باید * کشد کر چشم خونی خنجر پرکاری باید *
خرامیدن نداند هر سعی قد از سر عشو * بان حسن کلو سوزا پنهان رفتار می باید رفو کر و
نم فو فتح کاف فارسیله بر نوق دیکچی و کوزه بی معناسنه و له بیت شود دست تمنای وصال *
رفو کر چاک چاک سینه دل و رکو کر و اول کاف عربی ثانی کاف فارسیله معنی رفو کر مرقوم
و رمیار و سکون میم و فتح پای تخنایله چوبان معناسنه در رمیار دخی دیر لکذافی فرهنگ
جهانگیری بمعنای حکیم زاری و هستانی بیت من رمیار بابت ای رمیده * که سازم خاک بابت کل
دین و رنجور و کار و کسب ایدن کسسه معنای ترکیب زحمت چکی اگر چه بر خم نیله کرک
ایدی که بدن لفظندن مشتق اسم فاعل اول و لکن تلفظ نوع ثقل اول معنی بانی مفتوح یا دینار
و رنجور و خسته و علیل معناسنه مثال اول میرزا فصیحی بیت خون میچکد ز ناله فصیحی مکر
اجل * پیکام امشب از دل رنجور می کشد * مثال ثانی ابوطالب کلیم بیت شب تاریک و بیم و راه
بیم دور * ازان کردیده ام زینگونه رنجور * و ابنه زحمتنه مبتلا اولاده دیر لر میز نظمی بیت مکن
باری بهر رنجور و ایش * که کرد مر تر اسوای عالم و دنک آور و حیل کار و بخیل اولاده
دیر و صحیح لونی اولان نسنه یه ده دیناور و روار و محبوسه خدمت ایدن لر یعنی زنداندار کذا
فی الجمع و روزنک سر و سکون و اووکاف و فتح زاونون و سین ایله باشد اولان استخوان نرم ترکیب
کسر نین ایله دیر لر و ن آور و راه آور مرقومدن اختصار اولمشد و رهبر و راهبر
مرقومدن مخفف در قولا غوز معناسنه خواجه حسین ثنائی بیت رهنمای ره که سختی آن *
هر قدم پای رهبر اندازد و رهبر و مختصر راهد امر قومد ابوالمعانی بیت زده راه دل و صبر و
شکیم * دو چشم شوخ او رهبر بود دست و رهگذر او رهگذر و راهگذر امر قوم کبی در خواجه
حسین ثنائی بیت چون ابر در نثار هر در که بگذری * تاحشر رهبر باید ازان رهگذر دوست *
و رهوار و راهوار مرقومدن مختصر در پرور غه آت معناسنه میر خسرو بیت به اربابان
ادب در کشم درین میدان * که نه تشیب و فرازش بیای رهوار دست و مع الزاء المجهه و راز و
یدی معنایه کاور اول سر معناسنه کر کسه قولا اولسون بیت کنکرتاقش بزبان دراز *
پیش فک گفته سخنهای راز * و کر کسه فعلا اولسون بیت چو آمد برین روز کارد راز *
سمیر آن زهر کس که میداشت راز * کلا الخالین معنای اختلا لازم اولفین مقابل آشکار
اولور نشه کیم بویتند واقع در بیت کدشت اندران روز کارد راز * که میگرد کش آشکار اوراز *
کافی میالغه قصد اولنور در از نهان دیر لر ثانی رنک در لون معناسنه رنکین ایتمکه امرا یوب راز
دهی دیر لر فخر کور کانی بیت میرفت از زمین بر آسمان کرد * توکفی چاک جامه راز میگرد *
ثالث بمعنی خاریشت یعنی کر پی ملک الشعرا حکیم دو حانی بیت چون کرد سوی روز و شب تار
ترکتاز * در خس کشید روز سر از بیم شب چو راز * رابع با لحن ایله پایان دیان دیر لر استاد
صمدی بیت بیکی نیر همه فاش کند راز حصار * و بر و کرده بود سنک بجای کل راز * کذا

کذا فی تحفة الاحباب خامس بر شهر یاخود بر قصبه آدید که امام مفسر فخر رازی اول
قصبه دندز میر خسرو بیت بهر سوی رازی شده کار ساز * ملک زاده کار فرمای راز *
بویتدن شهر اولوق فهم اولنور سادس فرهنگ جهانگیریده شهر سبزلون بر فرسخ برده واقع
بر قریه اسمندر سابع بر کتاب حاشیه سنه امام فخر رازی سنک خطیله تحریر اولمش در که زمان
سابقه ایکی شهر زاده وادایدی برینک نامی راز و برینک نامی ری ایدی اتفاق ایله بر شهر بنا
ایلد بلر هر ری کند و نامه مضاف ایتمک مراد ایلدی میمانند منازعه واقع اولوب محاربه یه
مؤدی اولد قلعقلای وقت و مدبران امور مملکت بویله معقول کورد بلر که شهری برینک اسمنه
مضاف و اهل شهری برینک نامیله ملقب ایله لر بناء علی هذا شهره ری و اهل شهره رازی اسمیه
ایلد بلر امام عید لر رأس البنا بن معناسنه در حکیم سنایی بیت جان بدانش کن مزین تاشوی
ز بازانک * زیب کی کیر عمارت بی نظام دست راز و راز مجیز و مؤلف لغتک ری راز لفظی
بناء معناسنه مجیزه مضاف ایدوب بویینی قولنه شاهد ایراد اش * مصرع * در بر و کرده بود قیر
همی راز مجیز * اما یوقولک معنی مشکو کدر و راوز و کسر و اوو سکون پای تحتانیله دلف
شتر معناسنه که شتر غار دخی دیر لر آنک کو کتی ترشی اید لر اعلالور و راموز و خم میله معنی
ناخدا یعنی کچی عرییده ملاح دیر لر شیخ آذری بیت تن جه کشیمست اندرین دریا * رهبر و بادبان
و فضل و عطا * هست راموز مرشد کامل * که بر دم تر اسوی ساحل و رام هر و سکون میم
و خم هایله اهو زده واقع شهر آیدر زمان قدیمه سمینکان دیر لر ایدی و راه شید و خسرو
پرویزک مشهور باریدی مصنفاتدن بر لحن اسمندر شیخ نظامی در صفت بارید بیت هران شب
کو کرفی راه شید و شندی جمله آفاق شخیز و رز و اوج معنایه در اول درخت
انکور و انکور معناسنه در استاد فرخی معنی درخت انکور بیت اگر مخالف تورز نشاند اندر باغ *
یوقت بار عبا رده بجای غیب * حکیم سوزنی معنی انکور بیت به بیش لفظ او شکر چنانست *
که اندر بیش شکر غون رز * شربه دختر ز دیر لر تاک معناسنه اولان اوزم چپوغی رز
اولوق مناسبته افر بد رزیرا اوزم چپوقدن طوغر شیخ عبدالسلام پیامی بیت صد طفل
فرح دختر ز زاده بعقد * آن نطفه که غم زاید اوزد کریم نیست * اوزم دختر ز اولوق بویتند
واحد حکیم انوری بیت دختر ز که تو بطارم تا کش دیدی * مدتی شد که در اونک سرش
در کینست * ثانی باغ معناسنه حضرت مولانا بیت از ره رخنه چو دزدان بر خود رفت *
همچو دزدان شکر از کلین خود میچیدم * شیخ نظامی بیت چو سبب سرخ رخ در دست شاهان *
نه سبب رز بود سبب صفاهان * ثالث رنک یعنی لون بویا جیه رنک رزیدند و کی بودند رشید الدین
وطواط بیت بد و دار جامه * که ای رنک رز * تو این را بر نرک رخ من رز * شیخ نظامی بیت
کمی را که جانش یاهن کرم * بسی جامه ادر سکاخن رزم * حکیم خاقانی بیت سرانکشت میرزد
پی بی * برمه انکشت میگرد پی بی * از پی یک فشان دویم جامه * لاجوردی همی رزد
پی بی و رنبنار و یعنی جانبازا پ اوزرنده او بناد و غندن رسن ایله بازی ترکیب ایدوب
سمیه ایتمش کمال بخندی بیت چون رسن باز که جان باز دویم سر رسن * من زلفت سرو جان
نیز چنان خواهم بافت و رنک و سکون شین معجه و فتح کاف فارسیله معنی زاک که معری

زاجدر مرکبک رجزویدر رزمی رزمی سکون شین و یای عجمانی و کسر میله اغاج بر پرورد جعفر در
عربیانه ارضه دیرل فحاحات ثلثه ایله کذا فی المجمع کی رعده انداز کی یعنی طوب و طوب آتجی
بومعنی بوعبارته استعمال طریقه ایله در عبد مثال کورلدی ایله صد اویردوکی جهتدن کی رمز کی
سکون میله اول اشارته دیرلر که کوزایله یا خود بر مق و یاد و داق ایله حاصلی ایهام و زاکت ایله
اوله عربیدر که شمرای عربک شعر لرنده جوق بولنور کوزایله اشارته بدرالدین یوسف
بن او ابیت و قد لاح فی اجفانه الشعر ظاهرا * و لکن فی تو حینه الحاطه رمزا کی و نکامیز کی
بر قاج لون اولان دسنه که مختلط الالوان معناسنه و دخی استعمال و جعی اوزن هر نسنه دن خبردار
و دخی دوستلفی محکم اولین کسنه به دیرلر ابو المعانی بیت باد و ستان بکرنک شودرادر نکاور مرو *
یاستر دوزنت صاف و چون بر نقش ورنکامیز مشو کی رنکرز کی سکون نون و کافی فارسی و فتح راء
مهمله ایله بویاجی معناسنه عربیله صناع دیرلر خواجه سلمان بیت تاباد خزان رنکرز رنکرز انست *
کونی که چمن کار که رنکرز انست کی رواز کی بوزن جواز معنی روار مر قوم که خدمتکار محبوب سنانر
کذا فی المویید کی مع الزاء الفارسی * راز کی چاک که خرمن رنده غله صماندن حقیقه قد بغش
اوله ابو المعانی بیت برار صبر و دل آتش زده غم * همیسوخت حاصل و محصول امید کی رز کی
غشب و تور معناسنه شاعر بیت نباشد در جهان هرگز بسند * زید خلقیست بمعنی
رژنده * مع السین المهمله کی راس دیواس کی الفاظ مترادفه دندرباب الدالیه مذکور اولان
داس دلوس کی و تورت مرت و خرد مرد قیبلندندر ابو المعانی بیت صفات حاسد او بود
داس دلوس * که بود راس بر یواس دشمن مخوس کی راس کی کجک دید کگری جانور در که
اصل اسمی را سودر وای ترخیم اولمشدر و فرهنگ جهانگیریده راه معناسنه مرویدر
کی رس کی بش معنایه کاور اولار سیدن لفظندن ضیفه امر و وصف ترکیبی اولور مدرس
و قریادر رس کی امر معناسنه اولدقه ایرش دیمک اولور شیخ ابوسعید ابوالخیر بیت یارب
توبیر یادمن بیکس رس * لطف و کرمت یارمن بیکس بس * هر کس بکسی و حضرتی می نازد *
جز حضرت تونیست من بیکس کس * ثانی فرهنگ جهانگیریده رس و کند معناسنه شمس
قخری بیت از موی زخم دشمن نشه رافک آرد * هنگام خفه کردن و او عجمش رس * ثالث
میرحد عجمه برنهر عظیم آدیدر که ارس دخی دیرلر رابع نقره و طلا و مس و سیاه و سار فلزات
معناسنه در زبان هندیده دخی یونلره رس دیرلر خامس مؤید الفضلاده بمعنی کلویند زنان که عورتلر
انجو و لعل و زمر دایله مشبک دیروب بوغاز لرنه بغلر لر عریه سین مشدده ایله بش معنایه کاور
اول اصلاح ابلک ثانی افساد ابلک معناسنه اسماء اضداددن اولور ثالث بر نسنه دن خبر و حکایت
معناسنه رابع اول علت حما خامس اسم جبلد ریعنی اول شیخ یحیی البوصری فی نعت الرسول
بیت یا من رست و سمت تو اعد دینه * و به هوی اس الضلاله زاحا کی رماس کی فتح میله
مصطکی ساقزیدر کذا فی فرهنگ جهانگیری کی رس کی سکون میله خاک معناسنه در ایضا
منه کی رواس کی فتح و او ایله صورته سی در شاعر بیت شود باغبان د خوش و روی شاد *
که در باغ رویدر و اس و رشاد * مع الشین المعجمه کی رادمنش کی کریم الطبع معناسنه در که راد
مخا و جوانمردمنش طینت و جبلت معناسنه در کذا فی شرفنامه بومعنایه رکن الدین

رکن الدین بکراتی بیت رادمنش پیر جهان دیده * درهمه اخلاق پسندیده کی راست
روش کی درست حرکت اید یحیی و مستقیم الاوضاع معناسنه در و دخی بهرام کورک و زری تامینر
ظالم و مردم آزار اولدوغی اجلدن بهرام فی قتل ایلدی کذا فی المجمع کی راش کی بوزن ماش غله
انبازی معناسنه در که چاش دخی دیرلر کذا فی نسخه میرزا ابراهیم کی رامش کی کسر میله درت
معنایه کاور اول بمعنی سرودا برلق که ایلاینه رامشکردر دیرلر حکیم اسدی بمعنی سرود بیت زکوش
و تیره برآمد خروش * جهان پر شد از رامش و نای ورود * ثانی بمعنی عیش و طرب شیخ نظامی
بیت زمین بوسید شیرین کای خد اوند * زرامش سوی دانش کوش بکچند * ثالث فکر و رای
معناسنه استاد لطیفی بیت هر ان شه که باوای ورامش بود * همه ملک متقاد ورامش بود *
رابع فرهنگ جهانگیریده چونکه ساز و نغمه باعث آرامش در یعنی سبب راحت و قرار در اکابناء
سرود و نغمه بهرامش و سازنده بهرامشکردر دیرلر استاد منوچهری بیت زرامشگران رامشی کن
طلب * که رامش بود ز درامشگران * منقولدر که نوش الروانک نقش مهری بوعنوانه قازنش
که * راه بسیم از تار بکست مراجه بینش * مرد و بان نیست مراجه خواش * مرک در قفاست
مراجه رامش کی رخس کی سکون خاء معجه ایله الی معنایه کاور اول رستمک مشهور آتی
اسمیدر شمش فخری بیت کین بنده شته بود روز رزم * اگر زنده کرد خد آوند رخس * فرهنگ
جهانگیریده مسطور در که رستمک کند و به مخصوص اولان آتی سرخ رنگ و بنک بنک بیاض ایدی
و ایرش دید کگری آتک دولی ایدی که فردوسی اکا پور ایرش دیر بیت همی رخس خوام که پور
ایرش است * بر فتن چو آب و بتک آتش است * مجمع الفرسان هر کاکون آتیه رخس دیرلر
رستمک آتی اول طوند اولغله رخس دیدلر حکیم اسدی بیت زین سرکه کرش زتن کرد
بخش * زمین کشت کاکون و خورشید رخس * غلبه استعماله کیدرک مطلق آت
معناسنه اولدی هر نه طوند اولور سه میرنظمی بیت رخس دولت همیشه دوزین باد *
زرو آداز کفش عنان مراد * و شعرا مقام توصیفه مدوح آتیه استعمال طریقه ایله رخس دیرلر
حکیم خاقانی بیت آن رخس که روح برنشسته * بر آخور تو طوبله بسته * ثانی تحفه
الاحباب بمعنی قوس قزح مرویدر قرالوی بیت میغ چون ترکی آشفته نیراند از ست *
برق نیرش بود در رخس کانش باشد * فرهنگ جهانگیریده دخی بومعنایه روایت اولمشدر و بو
ایکی بیت ایراد اولمش سنجری بیت میغ چون ترکش و او نیرانداز * برق نیراست و رار رخس
کان * رشید الدین و طواط * زیستان طبعش نشان نیست خلک * زایوان قدرش
مثالیست رخس * مجمع الفرسان بو بیت شمس فخریدن نقل اولمشدر ثالث ضیا و بر تو
معناسنه در شمس و قرمشاعی کی درخشیدن لفظندن مشتق اولور استاد عنضری بیت
چو خون دشمن او شد بعر مغرب آب * فکند تیغ بمانش رخس در غمان * بومعنایه مویید
شمس فخری بیت روی مرغ زرد کردا کر * افکند بر سیم رتیغ تور رخس * رابع عکس
معناسنه که بر نسنه نک و یا خود آدمک صورتی صوده و آینه ده و مصیقل نسنه رده کوزینور
کذا فی فرهنگ میرزا خامش بمعنی دورنک سید و سرخ کی و غیره حکیم فردوسی بیت بخشای
برمن توای داد بخش * که از خون دل کشت رخسان رخس * سادس فرهنگ جهانگیریده

معناسنه ده مرویدر رامک ی بر ترکیب در دفع اسم ال ایچون ایدر لرم از و پوست انار و صمغ
و عسل ایله ایدر لر ی راوک ی فتح و اوایل صافی و سوزش شراب و عسل و شربت و غیره
معنی زاووق در معنی باده صاف ظمیر فاریابی بیت بکشدشت ماه روزه بخیره مبارکی * پرکن قدح
زباده کارنگ و راوکی * بومعنایه انیرالدین آخسیکی بیت همی تایقزاید از ویرامش *
همی تایقزاید از راست سملک * دلت همی زهنی باد دایم * گفت همد مباده باد راوک
ی رجعلک ی سکون جم و فتح عین مهمله ایله ککر مک آروغ و آجل معناسنه رجعلک دخی دیر لر
ی رجک ی خم جم ایله ککر مک رجعلک معناسنه طیان مرغری بیت یبند دهن خود از
قرط بخل * که برناید از سینه اورجک ی رسماک ی سکون سین و فتح تاء مشناه ایله بوزن
افلاک اغاج دیندن تازه بتن فلسکه عربیه علیان دیر لر تحفه الاحبابه سین معجه ایله مرویدر
ی رمک ی سکون میم و فتح زای فارسیله اوج معنایه در اول مجمع الفرسه کنه ایتیک
معصیت معناسنه ثانی معنی لغزیدن یعنی سورچمک عربیه زحل و قه دیر لر ثالث فرهنگ
میرزا ابراهیم معنی انداختن رافق معناسنه در ی رک ی غضب و تهور و دخی حدت طبعین
کند و کند و ایله سو بائیک زای فارسیله ده مرویدر کدافی المجمع بومعنایه میرنظمی بیت بکن
زندگانی بلطف و خوشی * که بدخلق باشد رک و سرکشی ی رمک ی بوزن ثلک معنی ربه
یعنی سوری هر نوع حیوانک کدافی المجمع ی زنگ لاک ی لک یو یاسندن اولان سرخ رنگ
معناسنه در ترکیب اقتضایه رنگ معلوم و لاک ذکر که عربیه و ترکیه لک دیر لر ی مع الکاف
الفارسی * رامشک ی کسر میم و سکون سین ایله زامشکر لفظندن ترخیم اولمشد معنی
و مطرب معناسنه ی رشک ی سکون سین معجه ایله غیرت و خشم معناسنه میرزا حساسی
بر حساسی رشک دارد مدعی خوش حالتست * رشک می بودست بر حسرت نکس دیدارم *
حضرت مولانا قدس سره بیت یک رهان خواهم بیهنای فلک * تابکوم و وصف آن رشک
ملک * بر نوع حسد نامر دود و اردر ترکیه کوفی و عربیه غبطه دیر لر زیر احسد ایله غبطه نیک فرقی
بود که حسد آخرک معنی زوالی استمک و غبطه آخرک معنی کبی کند و نیک دخی اولدوغ استمک
شمس فخری بیت حاتم طی و بر مک اندر کور * از تو کشند غرق خوی و رشک * و بومعناسی
دخی تخم سپش معناسنه در ابوا خطیر بیت خرج کند جهنم دهنش * محشر رشک سپش
پیرمنش * سپش کسر سین ایله بدرقط و نادر ی رغنگ ی فتح غن معجه و سکون نوله کوز
اوجی معناسنه و کوز اوجیه با قفه دیر لر میرنظمی بیت کشته حال دلش بشیوه تبه *
که بر غنگ ذکر نکرد نگاه ی رک ی طمر عربیه کسر عین ایله عرق دیر لر خواجه حسین ثانی
بیت فسرده که بخصم تو کرد خون دگر * رکش ذرون جگر کرد کار چویه نیر * وله بیت رکزن
از درم که کاوش کرد * جای خون کوهر مند آب گرفت * و بداندیش اولانه بدزک دیر لر رامز
صانچی دیمک اولور ی رنگ ی اتوز اوج معنایه کلور ۱ معروفند لون معناسنه محتشم
کاشی بیت سدرنگ بوالعجب هست در حسن لیک از آنها * بالاز سیاهی بالای چشم ابرو *
۲ حسه و صیب معناسنه حکیم سنایی بیت انده خال و غم غم بکندار * تاسوی شادخوار
ورخوردار * چون زرت باشد از تو جوید رنگ * چون بوی مفلس از تودار دنگ * رضی

رضی الدین نیشابوری بیت درشای منت از ان رنگست * کر تو بودی کرم همی آید *
۳ معنی عیب حکیم سنایی بیت نفس تست آنکه کفر و دین دارد * لاجرم چشم رنگ بین داری *
۴ معنی رنج و محنت حکیم سنایی بیت آنکه بیز رنگ زد ترا نیرنگ * هم تواند که داردت پیرنگ *
۵ معنی قوت استاد عنصری بیت بعد از امان جامه جنگ داد * پانک در آگاه وارنگ داد *
استاد فرخی بیت مبارزی که بر دی چیره دسنی و رنگ * جوار یکی نبود در میان بیست هزار *
۶ معنی جان روح معناسنه استاد عنصری بیت چو آمد که زادن زن فراز * بکشکینه
کرمش آید نیاز * من وزن دران خانه تنها و بس * مرا گفت کای شوی فیادرس * اگر
شور پای بجنک آوری * من مرده را باز رنگ آوری * ۷ معنی شتر قوی که نتاج ایچون
بسلر لر یعنی دیشی دوهیه استور مق ایچون استاد فرخی بیت کاروانی بیسرا کم داده جله
بارکش * کاروانی دیکرم بخشید بخنی جمله رنگ * ۸ النون معناسنه شیخ نظامی بیت
یکی آنکه سیران مکوشند سخت * که ترسند از ایشان متناهند رخت * ذکر آنکه تاصیری
آید بجنک * دودسنی زند تیغ بر بوی رنگ * ۹ معنی نفع حکیم خاقانی بیت بیوی از تو
شدم قانع و معنی دایم * که هیچ رنگ مرا از تو جز که بوی تونه * ۱۰ معنی حالت و احوال ابوالعباس
بیت ز فروغش بشب تار شده نقش نکین * ز سر کنکره بر خواند مراد در رنگا * ۱۱ معنی
چان که تراکت ایله اوله حکیم اسدی بیت من آور اچکوم چه رنگ آورم * که تادست وی زیر سنک
آورم * ۱۲ طمع و امید معناسنه که رنگی بدود دارد دیر لر استاد عنصری بیت هیچ نروی
تادران نه بینی سود * هیچ کس نروی تادران نداری رنگ * ۱۳ معنی زنده که یمالی خرقة
و جامه در انیرالدین آخسیکی بیت از ان پوشی تو رنگ ای از خدا دور * که تا کویندت این مرد
خدا ایست * بومعنایه میر خسرو بیت اگر بارک پوشان صفا بکرنگ شد مردی * چنان
یاید که از خاطر دورنگی را برون آرد * ۱۴ معنی طرز زوروش و مانند و شبیه حکیم ازرقی بیت
بر یخت برک کل مشکبوی پروین رنگ * چو شکل پروینی بر آسمان کشید اشکال * ۱۵ معنی
برکوهی یعنی طایغ یکسی حکیم سوزنی بیت تاشا خهای خود بیکه مات کنند وصل * نیر تر اید پله
پن رنده غرم و رنگ * حکیم اسدی بیت بنقاشی نوک نیر خدنگ * نهی کرده سحرای چین
راز رنگ * انیرالدین آخسیکی بیت جهان روبه دستان چه سک بود که کند * بعد تو ز
هزون شیر و برون رنگی * ۱۶ معنی مکر و حیله رفیع الدین لبنانی بیت رنگ عارض
و دستان زلف بر دی دل * که عست مایه جاد و دو چیز حیات و رنگ * حکیم ازرقی بیت
مشعبد آمد و آواز داد در دل کوه * چو وهم مردم مشعبد همی نماید رنگ * ۱۷ معنی رستنی
یعنی بیک مثلا خود زواولان نباته خود رنگ دیر لر حکیم ناصر خسرو بیت رنگ جو خوردن
گرفت لاله خود رنگ * شش من قبول خود زداد دندان * ۱۸ معنی خوبی و نیکی حضرت
مولانا بیت چون کم نشود سنکت چون بد نشود در نکت * بازار مرادیده بازارد کر رفتی *
۱۹ معنی خوشی استاد فرخی بیت هزار اسب فرون از دوزار اسب گرفت * همه را تو شاد
از خون خداوندان تنک * رنگ از و همی کرد و بوی رنگ شود * چون بر آرمکه شیر بگرداند
رنگ * ۲۰ معنی خلت و شرمندگی کمال اسمعیل بیت زنا زکی رخ معنی اوچنان روشن * که رنگ

آردار اولاله های نعمانی * ۲۱ یعنی خون یعنی قان میر خسرو بیت شاهان که بکینه برستیزند *
 شمشیر کشند ورنک ریزند * ۲۲ رونق کار معناسنه ۲۳ معنی مایه اندک بوابکی معنایه
 استاد میشود بیت رنگ دارد کار عاشق باغم عشق حبیب * تاب غم کار بهری رد و بار ورنک
 نیست * ۲۴ زرو سیم دزدی ۲۵ غار معناسنه بوابکی معنایه استاد منوچهری بیت رنگ
 سیم وز کند هر جا که یابد دست رس * با خصوص آن که عمل چون رنگبازی میکند * ۲۶ والی
 و خداوند ۲۷ معنی بوابکی معنایه منجیک بیت آنکه شاه ورنک او مدوح باشد در جهان *
 هر که فکر ورنک دارد دایم دیند زیان * ۲۸ فرهنگ چه نکیریده نقطه معناسنه ۲۹ شیرین
 کار ۳۰ معنی خلاخل ۳۱ خشم که بخامدن عارض اوله ۳۲ معنی شرم و حیا ۳۳ خیانت
 معناسنه مسطور در رنگارنگ الوان یعنی هر رنگدن بولنه شیخ سعدی بیت روضه
 مائمه هاسلسال * دوحه سجع طیرها موزون * آن پاز لاله های رنگارنگ * وین پراز میوه
 های کونا کون که رواق * معنی رواق غالباً رواقدن بمعنی اولشدر که مع اللام * رام کل
 موسیقی ده بر نوا اسمی در استاد منوچهری بیت قمریان راه کل و نوش لیسان دانند *
 صلصلان باغ سیاوشان با سر دستانه * باغ سیاوشان و سر دستانه دخی اسم نوادر که ربل
 فتح باغ موعده ایله سروده بکثر بر اغاج رخزانی اولز که رسل * فتح سین ایله دوه سورسی
 قطار اولیوب هرری کند و با شنه کزه که رطل * سکون طایله بر مقدار وزن معین دن عیار تدر
 ترکیه بطمان دید کوری در اصل فارسی من در رطل عربی در ولایت مخصوص رطلی
 وارد راطبا دویه ده استه عمل ایدر لریوز بکرمی سیکر در همد رطل غراقی و رطل بغدادی دخی در لری
 حلبه یدینوز بکرمی در همد رطل التیوز در همد رطل غره دقه ریزوز در همد رطل و لایترک
 دخی مخصوص رطلاری وارد و کسر ایله طلوع جام شرا به در لری که رجمال * سکون نون و فتح
 جمله طعام معناسنه در کدافی الادات * مع المیم * راز نام * سکون زو فتح باغ موعده ایله رازیانه
 معناسنه در که بادیان دخی در لری کدافی فرهنگ چه نکیری که رام * اون معنایه کاور اول
 مطبخ و منقاد و فرمان بر معناسنه که معروف و مشهور در ثانی مشهور فارسیه نک بکرمی برنجی کونی
 اسمی در بوابکی معنایه مسعود سعد سلمان بیت رام روزست و بخت و دولت رام * ای دلارام
 خیز و درده جام * ثالث و دسه نک عاشقی رامین در رابع عیاش و خوش وقت معناسنه
 بوابکی معنایه از کتاب ویسه و رامین بیت تهی خوش زندگانی بود و خوش رام * که خود در
 لفظ ایشان خوش یدرام * خامس مجمع الفرس نام پادشاه سنده اولی دخی مرید سادس
 فرهنگ جهان نکیریده معنی آرام حضرت مولانا بیت جلوه میگردید غره او * فتنه نمود و
 دوجهان رام داد * سابع معنی روان حکیم فردوسی بیت بسوی ظفر کردم ان تیرام *
 بدان تابید وزم زبانش بکام * ثامن بر شخص نامید رک چنکی اختراع ایلشدر حکیم خاقانی بیت
 گرچه تن چنک شبه نافه لیل است * ناله جغنون ز چنک رام براید * تاسع شادی و خوشی
 حکیم اسدی بیت سپید از ان گفته اگشت رام * که پیغام بد ناید و حرام * عاشر
 هندوستان مملکتند بر دیک اسمی در استاد فرخی بیت ان کرد نیکنام که اندر دری رام *
 بایل همان کرد که با کرک و کرازی * و زبان هند یدیده رذی شوکت پادشاه اسمی در استاد فرخی

بیت کانی بد ریاد و شوی کانی بجهون بکدری * که رای بکری ز تو که رام و که خان که نکین *
 بوم مدر اعلی بپادشاه آدریدر که رتم * سکون تاء مثناه ایله بر معهود نسنه ایچون
 بر معنه بغل قلمی ایلک معناسنه ابوالمعالی بیت رسته جاز ایمی بستم چودر وقت و داع * تایاد
 خاطر آرد رتم انکشت کرده ام که رخم * سکون خاء معجه ایله قرئال دید کاری بیوک سیاه
 آوجی قوشدر که رزم * سکون زاء معجه ایله ابکی معنایه در اول جنگ که محاربه و مقاتله
 معناسنه خواجه حسین ثانی بیت مردیش روز رزم نسبت مرد * از برادر بخوار اندازد *
 ظهیر فاریابی بیت چاکر انت بکه رزم چو خیاطا نند * چونکه خیاط نیندای ملک کشور گیر *
 بکرنیزه قد حصم تومی پیمانند * تابیرند بشته شیر و بدوزند بثیر * ثانی معنی هیمه و عزیز معنی اودن
 و فتح زایل معنی رزیدن رنگ کردن یعنی بویامق نفس متکلم اولوز رنگ ایدرم دیک اولوز شیخ
 نظامی بیت برانکس که جانش با هن کرم * بنی جامها در سکاکن رزم * سکاکن کسر سین ایله
 سیاه رنگ معناسنه در که رسام * سین مشدده ایله اسم خاص بر اول کسته ایچون که اسکندر
 تدبیر ایله آینه کینی نمائک فولادین دوز مشد رسته کیم شیخ نظامی بیت چو پر داخت رسام
 آهن کرش * بصیرت قل فروزنه شد بیکر ش * و دخی بهرام کورک خدمتگاه اولوز دی بر استاد
 نقاش نامیدر وله در هفت پیکر بیت هر چه کردی بدین صفت بهرام * بر خورش
 میه کارشی رسام * واسم عامد در رسم ایدمی معناسنه که رسم * قانون وقاعد و طرز و اسلوب
 معناسنه لفظ عربی در فارسی معده استعمال شایع در ابوالمعالی بیت ناز و عشو دلیبر از ارچه
 بدرسم قدیم * کشتن عاشق تر عادت شد این رسم دکر * جمعی رسوم کاور جمعی دخی استعمال
 اولوز رطلاب آملی بیت منم که بکسر موشید در بساطم نیست * رسوم ساخته در طرز
 اختلاط نیست که رتم * فتح قافله یازلمش و نشان اولش معناسنه ابوالمعالی بیت قضاکه
 در دوغم در ازل رتم کرده * برای صورت حسن تر اقل کرده که رتم * اوج معنایه کاور اول
 سوزی معناسنه حیوانان در هرنه سورسی اولوز دسه رمه دخی در بر استاد بیت زهر سورم
 آه و ورنک و غرم * زدلها دم کل زد آینه کرم * گرم شم کاف فارسیله و غصه معناسنه در
 دیکر بیت بر آغشان یستان و عیش * رم شیر هر سوازا ندازه بیش * و مجمع الفرس انسان
 جمعه ده سوری معناسنه استعمال اولوز حکیم خاقانی بیت لطیفی ز تودر عقول نیک خیل *
 رمزی ز تودر غول یکرم * وله بیت مهتران به که در شست نه زم * که در شتی صفت غل
 رم است * ثانی گوشت دهان یعنی اغرک داخل و خارج ده اولان ات معناسنه استاد رودکی
 بیت آرزومندان شده تو بگور * که بر سندان پارت برم * ثالث معنی نفرت و اورک معناسنه
 که رمیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی اولوز رکن الدین بکرانی بیت زمزم می کنند
 آغوی سشن * نمیدانم چه سان آرم بد سشن * می مشدده ایله عربی اوج معنایه در اول
 معنی خوردن ثانی بصلاح آوردن چیزی ثالث معنی کیز که رمارم * ابکی معنایه در اول
 معنی مقابل و برابر حکیم ناصر خسرو بیت بسیمار مکوی هر چه یابی * باخار مدار کل رمارم *
 ثانی معنی کونا کون حکیم انوری بیت نقیر غل دولت چند آنکه کم کنی به * زان فتنه دمام
 زان آفت رمارم که ره انجام * فرهنگ میرزا ابراهیم انواب سفر که مرکب و لوازم ساوره

معناسنه اما مؤيد الفضلاده انجق مرکب معناسنه مرويد بومعنايه شيخ نظامي
بيت تنور انجمنان گرم در پندان * ره انجام را کرمتکن عنان * وجه تسميه اولدر کرده انجام
نهایت ايرشد و بجای آخری ایلو کتور بجای دیک اولور و مرکوب دخی یولی نهایت ايرشد و بجای در
آنکچون ره انجام دید بکرکتانی المجمع * رهام * هاء مشدده ایلو ايرانی بر میارز آیدر حکیم
فردوسی بیت زده بکشمیه همه بکسر * چور هام و کرکن ایومیسره * مع النون * راتیان *
کسر تاء مشدده و فتح یای تحمیل ایلو چام سقزی که راتیان دخی دیرل * رازبان * سکون زاء
معجه و فتح باء موحده ایلو راز ایلو باندن مرکب بر لغظدر اول کسنه یه دیرل که ارباب حاجاتک
سوزلین سلاطینه و وزیرایه عرض ایلو حکیم فردوسی بیت بکفتند بازبان راز خویش *
نمودند انجام و آغاز خویش * رازن * فتح زاء فارسیله راز مرقوم معناسنه یعنی خرمین رند
غله چای * راستین * سکون سین و کسر تاء مشدده ایلو واقع حال و حقیقت احوال معناسنه
صمد الواسع جمیل بیت در دل اعدای ملک تو زیادت کردی * شادی * تطهیر این شیرادکن
راستین * یو بیت تهفیه سوز خندان اوراق کرکدر * راستن * فتح سین مهمله ایلو براغاچدر
پیلکوش دخی دیرل جمع قیر قمره و اغریله ناعودر خصوصاً برودتن حاصل اولان اوجاهه
و مفرح و مقوی قلب در حکیم انوری بیت در بوستان گفته من کرچه جای جای * باسرو یا سین مثل
منیر و راستن است * رافدان * کسر فاء و فتح ذال ایلو هر فرانک شط ایلو جمع دیرل زیر ارفد
نهر فرات اسمیدر الف و نون اذات جمدر نهر فرات ایلو نهر مراد اپکیسی دخی ارض روم طرفندن
چیقوب آذربایجان اوه سنده جمع اولوب بر یوک صو اولوراندن اکین و بیته الفرات و عانه
اوکارندن و اندن حله یه اوغرایوب کوب بصره یه قریب قورنه دیدکاری حله شط ایلو ملاقی
اولور و دریا مثال نهر عظیم اولوب بصره اوکنده دریا یه قریب شور اول حله جزرومت واقع اولور
* رام برزین * ابکی معنایه در اول نام آتشکده در حکیم فردوسی بیت بران نامه مهر
برزین نهاد * برمودید رام برزین نهاد * ثانی بر یلموان نامی اوله وله بیت سیاهی بزرک
ازمدا این برفت * بشد رام برزین سوی جنگ تفت * رامیتن * کسر میم و فتح تاء مشدده
وسکون یای مجهوله ایلو ابکی معنایه در اول ولایت بخاراده شهره ابکی فرسنگ یرده واقع
بر نیوک قصبه نک اسمیدر که اون پان قریه دن زیاده یی مشملد و خواجه علی رامینی که کبار مشایخ
نقشبندی دن عزیزان لقبی ایلو مشهور در اول قصبه دندر و بنظمی بیور مشلد و بیت خواهی که
بحق دسی بیارامی تن * و اندر طلب دوست بیارام ای تن * خواهی مدد از وح عزیزان
یابی * پاز سر خود ساز و بیارامیتن * ثانی سکون میم و کسر تاء یله بر اخترع الحان چنکی
اسمیدر که رام ورامی ده دیرل خلاق المعانی بیت چنین شراب و چنین ساقی بنکرزد * زمطری که
بیرچنگ رامیتن دارد * و عبد الواسع جمیل بیت بر فاک برداشته خوردشید جامه و آنکهی
بر سبنا وخته ناهید چمک رامیتن * رامش جال * خسره پروزیاریدینک او تو زابکی الحان دن
بر لحن نامیدر شیخ نظامی در وصف یارید بیت چو کردی رامش جازار وانه * زرامش جان
قد اکر دی زمانه * ران * اویاق عربیه فغند دیرل میرنظمی بیت بر ران شده اسب
مرادش * همه کام جهان اودست داش * و دخی راندن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی

ترکیبی اولور کامران کی خواجه سلمان بیت تو خوردشید جهانشانی همه جامیرسد تفت *
کهی بر شرق می تانی کهی بر غرب می رانی * راندن * سوزمک معناسنه مصدر در حکیم خاقانی
بیت جرب و شیرین نعمت دنیا * بکس راند نش نمی ارزد * چغتایده سوزمک دیرل بلا
واو تالفا اولور و او مجرد ماقبلنک ضمه سنده دلالت ایچون کتابت اولور اول تقدیرچه سرمک
لازم کاور سبعة میان ده بهرام شاه مانی نقاشه خطاب ایدوب نکته سوزکیل دیدیکی یرده
بیت نکته سوزکیل که حاصل اولش کام * کیم تالیب سین گرایستادینک بهرام *
* رانین * کسرنون و سکون یای تحتانیله چغشیره تومان و شلوار معناسنه در که ران
اویاق در ویایای نسبت در و نون نسبی ناکید ایچوندر حکیم خاقانی بیت کرمیخ رانینست
بر پاموزه زرین شاه * ران اورانین زیبار تابدیش ازن * شاعر دیشدر بیت چرا ایچید
مکس دستار و فوطه * چرا داردمیخ رانین دنیا * عربیه رانان دیرل * راهبان *
کسر هاء و فتح باء موحده ایلو جمع راهب اولور و سکون هایلو یول بکجیسی دیک اولور * راه جامه
دران * موسیقی ده بر نو اسمیدر شرح و تفصیل نه جامه دران ذیلند عن قریب ذکر اولور
انشاء الله تعالی * راه حاجیان * یعنی که کشان ترکیه فاجایلر یولی دیرل و همان اوغریسی ده
دیرل * راهداران * یعنی با جدارل میرنظمی بیت راهداران راه او بر بسته اند * ازپی
خود بکدر بکر بیوسته اند * راهدان * یول باچی دلیل معناسنه راه ایلو داندن مرکب
لفظدر * راهدین * کسر هایلو یعنی شریعت محمدی صلی الله علیه وسلم میرنظمی بیت
چار یار پاک و اصحاب کزین * هر یکی شد رهمن و راه دین * راهزن * سکون هایلو ابکی
معنایه در اول حرامی قطاع طریق معناسنه در چغتای لسانده قراچی دیرل سبعة میان ده
بهرام شاه دلازم فراقندن بد حال اولوب امور سلطنت اختلال بولد و غی یرده بیت هم
قراچی اوراتی هر ساری قول * بند بولدی الارقوایمین یول * ثانی بمعنی سرود کوی
مطرب معناسنه در مقام موسیقی به راه دینلد و کی عن قریب ذکر اولور انشاء الله تعالی خواجه
سلمان بیت کسی بدولت عدلت نمیکند جز عود * زدست راهزنان ناله در مقام عراق *
* راهمنون * بمعنی راهنما یعنی یول کوستریمی عربیه دلیل چغتای لسانده یولدامق دیرل
سبعة میان ده مناجاتده کاور بیت اول زمان لطف بیولا قولد اقولوم * دخی اوز جائیکه
یولدا یولوم * راهوان * بمعنی راهبان مرقوم یعنی یول بکجیسی * راهن * فتح هایلو قریلحق
اغاجی درو کسر هایلو عربیه رهن ایدیمی معناسنه اولور * راهبان * یای تحتانی نک سکونله
و کسر یله ده جائدر ابکی معنایه کاور اول ضد کران ذرا و جوز معناسنه خواجه سلمان بیت
راهبان در قد مش چون سرور زبخته ام * سرچرا بر من دلخسته کران میدارد * ثانی بی عوض
و بی مشقت اله کین نسبه معناسنه در اصل راهکان ایدی حارقی یایه ابدال ایلشاردر حکیم
نسبانی بیت هیچ طاعت یابد از ما همچنین بی علنی * راهکان ما فریدی راهبان مادر پذیر *
* ربون * ضم باء موحده و او معروفله اعل دکان و ارباب صنایع سفته دیدکاری معنایه در
یعنی ابدن اواقع اولان بیع و شرا و بیع و شرا ده اولان فائده یه دیرل ابوالمعانی بیت نقد جان دادم
براه عشق یار * من چنین بازها کردم ربون * و دخی بر متاع ایچون بهامندن علی الحساب

ویریلان الحیمه دیرلر کذا فی السامی و فرهنگ میرزا ابراهیم یعنی بیعانه یعنی اجیره اجر شدن
پیشین ویریلان الحیمه ویریلان مدعاسنه دلیل ایراد انش استاد دقیق بیت ای خریدار
من ترا بدو چیز * بتن و جان و مهر داده در یون * میر خسرو بیت خصم تودر رزم بردا خواز *
دیدم در یون داده دل مرد کار * رخشان * رخشدن لفظنن مبالغه ایله اسم فاعلن زیاده
یاد ده یی دیمک اولور شمس فخری بیت چو کشت کار من از اتمام بخت روا * چو کشت
اخترم از اوج خرمی رخشان * بومعنایه ناصرالدین بانی بیت رخ رخشان او خورشید جان
باد * لب لعش حیات جاودان باد * رخشدن * سکون خا و کسر شین ایله یاد ده مق
در رخشدن لفظنن معفد روز رخس مرقومک آت معناسنن غیر معنای ایله مترادف در
* رخیدن * کسر خا و سکون یای تحتانیله صولومق مثلاً اگر نسنه قالد زد قه و یا خود
سرعتله یزید که و سکرند که یوریاوب غیر غیر نقی ویر مکه دیرلر ابوالعافی بیت زیر بار
دردم کشته زبون * از برای ان رخیدن می کنم * رخین * کسر خا و سکون یای تحتانیله
او کندن که چفت آلی در اکا غا و شنگ دخی دیرلر میر نظامی بیت سزایست بد جای خاش
همین * بد سنش شود یا عصایا رخین * ران * جمع در در عاقلان و عالمان و عارفان
معناسنه استاد عصبی بیت محفور که رای ران آورد * سخن بر زبان روان آورد *
* رزان * فتح زاء معجه ایله رزیدن لفظنن صیغه فاعلن ردو کچی و دو کچی معناسنه و فصل
خرانده دو کیمین پیراغه دیرلر میر نظامی بیت منه ساغر از دست وقت خزان * بهار کهن بود
برک رزان * ویر معناسی دخی اوزم چو غیدر خواجه سلمان بیت هر که در در کشد سرز
تو چون شاخ رزان * پایمال ستم و غصه شود چون انکور * رزان * سکون زاء معجه و فتح
بام موحده ایله باغبان معناسنه رزان اوزم چو غیدر بان معلوم در * رزین * کسر زاء معجه ایله
استوار و محکم معناسنه که رای رزین دیرلر عریبه ایکی معنایه در اول یعنی آرمیده ثانی
کران و کرانمایه معناسنه در * رسان * رسیدن لفظنن اسم فاعلن ایرشی دیمک اولور
شیخ سعدی بیت مرا بخیر تو امید نیست شمر رسان * و شاعرک بری دیمشدر بیت
من ندیدم زرقدم کرمی * کر تو دیدی سلام من رسان * رساندن * ایرشک معناسنه
مصدر لازمی در شیخ نظامی بیت ان رساند آنچه بود بشرط پیام * وین شنید هر چه بود
شرط کلام * رسانیدن * ایرشدرمک مصدر مفعول در ابوطالب کام بیت بدل کردم
بمعنی عاقبت زهد و ربانی را * رسانیدم باب ازین می بنیاد تقوی را * خواجه سلمان بیت
همیر صد سخن من بهر که در آفاق * ولی سخن که تواند بمن رسانیدن * رستن * قورتاق
و خلاص و نجات معناسنه خواجه سلمان بیت بخوام ازین توبت توبه توبه کلی * بدست
شاهدان کردن زدست زاهدان رستن * رستن * فتح سین ایله اب عریبه مشترک در
ابوطالب کام بیت شهاب دایم از رشک رای روشن او * همی به پیچد و خود چو تاب داده
رستن * اشخه هاء الدین العاملی بیت من فی لم یعشق الوجه الحسن * قدم الرجل الیه والرسن
* رسیدن * ایرشک معناسنه مصدر در کمال جندی بیت ام من باتوکی رسد انجا *
باد را زمره رسیدن نیست * عریبه و صلت و چغتای بنیکاج و بنشکاج دخی دیرلر فرهاد نامه زه

نامه ده فرهاد وصفنن کاور بیت بنشکاج و بنشکاجی زار یغلاب * ایکی کوز ایلان خونبار
یغلاب * رشتین * سکون شین و یا و کسر کافیله پر شیشه غبطه ایتمکه و غیرت اظهار
ایلمکه دیرلر رشک غیرت تر کیم کوفی دید کاری معنایه آخرینه اولان یایای نسبت در و تون
نسبتن ناکید ایدر * رشتن * سکون شین ایله اوج معنایه در اول نام فرشته در کدروز
رشتن واقع اولان تدبیر امور و مصالح اکا متعلق در ثانی شهر و فارسیه ناک اون سبزه کوفی
اسمیدر مسعود سعد سلمان بیت روز رشتن است ای جوان دل را * بناد بنشین و حجام
می کران * ثالث مؤید الفضلاده یعنی کزیدن و کزیدنکی اما حرکتی اشعار اولنماش
و عریبه ایکی معنایه در اول دو کون طعامنه و ضیافته و و تسزوار معنه دیرلر ثانی کویک باشتی
بر طرف ایچنه صوفیه دیرلر * رغین و رغین * اول بوزن کچ بین ثانی بوزن دوفین کلاهما
یعنی رانین یعنی شلوار و چشیر کذا فی الجمع شاعر دیمشدر بیت بخت و بندر غنیش
کشاده * که خوان وصل بر باران نهاده * ران * فتح فایله یعنی زعفران و نهاده و فی ده فاء
مشده ایله معنی شافع اولق مسطور در یعنی شفاعت ایدیمی * رفتن * کتمک در روح
معناسنه امینای نجفی بیت رفتن نکو نبود جور فی بزم غیر * خواهی بنوش باده و خواهی
نماز کن * چغتای لسانه ایتکان دیرلر کسر همزه ایله سبعة سیان ده بهرام ختی جاریه ایله
عیش ایتدوکی رده بیت یاده کیم ایتکان اختیار ایدین * نه عجب چیمق ساهرنه بار ایدین *
ایتکان کیدن دیمکدر * ران * فتح قافله قنایه حنا بعض نسخه ده زعفران معناسنه
منقولدر * رقصیدن * سکون قاف و کسر صاد ایله سماع ایتک معناسنه رقص عریبه
مشترک در اوینامق معناسنه خواجه سلمان بیت و چه خوش می آیدم در وقت رقصیدن که
سرو * دستهاد در دوش بیند وارغوان می آورد * و خواجه حافظ بیت رقصیدن سرو و حالت
کل * بی صوت هزار خوش نباشد * رقص * خم قافله یعنی رقص مرقوم یعنی حنا * رکان *
کاف عریبه یعنی خود بخود کفتن غضب و تهور عجله کند و کند و ایله سوپانک ترکیب صوت و رنای
دیرلر زاء فارسیله ده مرویدر * رکیان * سکون کوفی فارسی و فتح بام موحده ایله قویق دم
معناسنه میر نظامی بیت اگر افتد بدست نقد دل ده * سپید و نازک ان رکیان فریه *
* رکردن * سکون کاف فارسی و فتح زاء معجه و دال ایله فصدا ایتک یعنی قان المی * رزن *
سکون کاف فارسی و فتح زایله فصدا یعنی قان الهی معناسنه اسم فاعل اولور حکیم شفا فی
بیت چور کزن ساعد سمین او دید * بخود چون طبعه زین اندیشه پیچید * بحیرت پای در کل
ماند فصدا * کدازار کل از دستش نداد * زمرگان ناکهانش سایه بدست * قتاد
وارغوانش ازین جست * رکیدن * کسر کف و سکون یای تحتانیله خود بخود سوپانک
رکان مرقوم کنی کذا فی الجمع * رمان * اورکک و اورکش رکیدن لفظنن مشتق در
* رمان * سکون میم و فتح و او ایله چوبان معناسنه لفظ مرکب در رمانه که سویدر و وان بان
معناسنه کوزه دیمی دیمدر ترکیب اولند قه هاء علامت حذف اولنش * رمون * هم میله
یعنی دیون مرقوم یعنی سقیه ارباب حرف کذا فی الجمع * رمیدن * کسر میله اورکک
و برسنه دن نفرت ایلک عریبه جفل دیرلر چغتای لسانه ایتاق و ایتاق دخی دیرلر

و سیسگانک ده دیار سبعة سیان نوانی که مؤلف کتاب در دوش کورب او یاند و غی محله دیر
بیت سوز تو کناج قاشید ایرایتوم * بولوبن شاد سیسکاپب قویتموم * اماحق بودر که
یا کلمک معناسند در ری رنجن بی سکون نون و فتح چیمله اسهال او شمع معناسند در ری رنجیدن بی
اینجنمک و آزرده خاطر اولق ولی دست میاضی بیت ای سوی غیر هر نفس از دیدن دگر *
وی هر نگاه باعث رنجیدن دگر * و زحمت چکمک معناسند ده کاور چغنی لسانند یا لقیان
دیرلر بی رنجن بی سکون نون و یای تحتانی و کسر چیمله صبا او قینک قاجی معناسند در
بی رندیدن بی سکون نون و یای تحتانی و کسر دال اول ایله صیرمق و اغاج تراش ابلک
و کورک ایله بالحق قازمق معناسند و عموم اوزن نسنه تراش ابلک معناسند مؤید الدین
بیت کام جام من که خندیدیش * کرد شیرین ان شکر و تدیدیش * و فرهنگ میرزا ابراهیم
یعنی خرامیدن مسطوز در بی رنگ آوردن بی یعنی بحالت چکمک و خالتدن غضبناک اولق
کذافی شرفنامه بی رنگرزان بی ابکی معنایه در اول یعنی برک رزان یعنی وقت خزان
پیرای صادمقدن عبارت تد ثانی رنگ رزک یعنی بویا چیمک جی در عریه صباغین معناسند
خواجه سلمان بیت برک رزایک زرا نست نوشته * کانکس که چنین رنگ کند رنگرزانست *
بی رنگرن بی سکون نون و کاف فارسی و فتح زایله بویا جی معناسند لفظ مر که در رنگ اورجی
دیمک اولور میرنظمی بیت به پیش رنگرن آمد سیاهی * بکفت روی مرا کن خوش
سیمیدی * بکفتار رنگرن این کار دستوار * بکا خوش میشود روی پایدی بی رنگین کمان بی
یعنی قوس قزح حکیم خاقانی بیت خیل صاحب از هر طرف رنگین کن کرده تلف * باران
جونیر بر هدف دست توانا ریخته بی رنگین بی بر رنگله متصف اولان نسنه در که رنگند
میالغه قصید اولش اوله زیرا یا نون ادات اصاف در که مرجعی نسبتی مؤکد در بر نسنه نک
حسن رنگی میالغه ایله وصف قصید اولنسه رنگین دیرلر هر شینه استعمال اولنور مثلاً باده
رنگین دیرلر خواجه حسین شانی بیت اگر ز غایت مستی ز بخت ساغر کل * کفش زهر چه
مش پر باده رنگین * و شعر رنگین دیرلر ابوطالب بیت کایم افشان کن اول صفحه را
واز خوی بخت * که بر هر کاغذی توان نوشتن شعر رنگین را بی روا بودن بی لایق اولق
و جائز اولق معناسند در بی روان بی بش معنایه کاور اول اگر چه ارباب لغت جانله تفسیر
ایله شاردر اما جانله روانک فرقی وارد در روان انسانه مخصوص اولان روح مجرد در که حیات حیوانه
اولز لسان عربیه اکا نفس ناطقه دیرلر فرهنگ جهانگیری ضاحی بومعنائی تأکید ایدوب
دیر نفس ناطقه را روان کونید شیخ ابن سینا رساله معراجیه سنه مراد از روان نفس ناطقه
یاستد و از جان روح حیوانی است دیشدر و شیخ سعدینک بویشنه تصریح وارد در بیت سپردم
تو لجان و رفتم بخاک * بپر دم روان رایه زردان پاک * بومعنا ده شمس فخری بیت زهی عیون خرد
از تو دیده نور بصر * همی وجود بقا از تو بود روح و روان * روانک جان اوزرینه قضیلمنی وارد
استاد دیشدر بیت قد چون سر و تو جانست مرا با که روان * سویم ای سرور روان شوکند
سازم جان * کای جان معناسند استعمال ایدرلر حکیم اسدی بیت ز زخم سنان پیش زخم
زبان * کداین تن کند خسته وان روان * و سروری بجمع الفرست جان روح حیوانی در که

که هر چی ده وارد تو بیفتدن ظاهر در پیش بیت کریمجان زند کیست هر خیان * زندگانی
تومیدی جا را * بومعنا ده بواسطه جامد در ثانی رفتن لفظندن مشتق اولان روان کیدی
اما صالنه رق کتمک معناسند ده استعمال اولنور آب روان و سروروان کبی ثالث جائز
معناسند کاور مولانا غانی بیت زمال کسان ناروان و روان * بپر دیم چند آنکه بدن توان *
دابع رایع معناسند مثلاً نقد روان دیرلر خامس یعنی همان بویتدن فهم اولنور بیت رفتم
بر طیب که پرسم علاج درد * چون ناله ام شنید روان در فراز کرد بی روانیدن بی مصدر در
کوندرمک وصالندرمق و کیدرمک معناسند بی روزن بی سکون و او و فتح زاء معجمه ایله اول
گوچک بخره در که درون خانه ضیا ایچون ایدرلر بویتدن مفهوم در بیت معنی شمعهای
مجلس افروز * کشاده در دل شب روزن روز * روزنی بخره ایله تفسیر ایدن اصابت ایتما مشور
بویتدن دخی معلوم اولور بیت روزن باغ از علم سرخ وزرد * بخره ها ساخته بر لاجورد *
بی روشن بی کسروا و سکون ستین ایله یعنی رفتار یعنی صائق اثیر الدین اخسیکنی بیت
تو کن روشن راستان بشکن طلسم باستان * هم روزنامه این بخوان هم کارنامه آن بدر *
بی رون بی فتح و او ایله آزمایش یعنی امتحان کذافی المجمع بی رها کردن بی صائی و بر مک
بر یاغدن بو شاندرمق و خلاص اتمک بی رها دن و رهایدن بی خلاص ایتمک و قویورمک شیخ
نظامی بیت من سر کشته از کار جهان * تو توانی رها ند باز رها ن * چغنی لسانند سالماق
دیرلر میرعلیشیر بیت کیزار من کو مید الیلان نظر حال معنی سالغای دیب * اگر اولتور سه قانیم
رنکی تو فراغید اقالغای دیب بی ره جامه دران بی کسر ها و فتح جیم و کسر دال ایله نکیسانام
مطرب استادک مصنفاتدن بر نوال اسمیدر در لر که مزبور نکیسانام بونوانی ایتد که مجلس استماع
ایدنلر جامه لرین چاک ایدرلر دی شیخ عبد السلام میامی بیت مطرب بونوانی ره مایخیزان زن *
ما جامه درایم ره جامه دران زن بی ره زن بی رازن مرقومدن بومعنا در مولانا غانی در تیرود
نامه بیت قرا یوسف ان ره زن تا پسند * که بر حاجیان راه حج کرده بند بی ره زن بی
راهموندن اختصار اولنشد بی رهیدن بی کسر ها و سکون یای تحتانیله قورنای خلاص
اولق معناسند میرنظمی بیت اگر خواهی زد و زخم میرمیدن * فراغت کن بی نفست دویدن
بی رهین بی کر کرده و محبوس معناسند * و کل امری محبس به شیخ فورهینه * کذافی مشکلات
و بر نسنه بر نسنه به موقوف اولق ملک قی بیت من از محبت مجنون رهین و سوسه ام * که چون
تسل دل میدی بصحرایی بی ریحان بی هر خوشبو پیراغه دیرلر عوما و معروف بر پیرا قدر
خصوصاً اسم جامع للریاحین الطیبه و معنی الرزق والولد واللاطفه * کذافی مشکلات مذکور
اسم هم جمع و هم مفرد استعمال اولنور بی ریون بی سکون یای تحتانی و فتح و او ایله پیشرونده
یعنی ایلر و کیدی بی مع الواء * رایه بی هم باه موصل ایله بر نوع کل اسمیدر مولانا نصیر ایدیب
بیت سوسن و رایو شکفت بر چن آسمان * لاله و نسرن نمود چرخ جوهر بوستان * کذا
فی الادات بی رادوب بی سکون دال ایله عودا غاجنه دیرلر رادیوی دخی دنیلو و ایدالمعانی
بیت بدل سردای زلف یار دارد * زدود آه آید بوی رادیوی بی راسوبی هم سین ایله کانه ک
دید کاری جانور در عریه ابن العرس دیرلر هم عین ایله بعض فرهنگه بر کوچنی دید کاری جاورد

شاه ناصر خسرو بیت عمر را بخورد شب و روز و ماه و سال * پنهان و نرم نرم چه موشان
و راسوان ی رانجو ی سکون نون و خم حمله بر بوجک آید در رنج و دخی دیرل شیخ آذری
بیت بسبب آتش بعالم اینچنین بوده دگر باره * که بستد آتش میرمغل از موج رانجو را ی رفو ی
خم فایله یرتق دیکمک و جامه ده اولان دلکی کوزه مک و نسفه اورمک دلبند و بز و قماش و امثالی
نسفه رده استعمال اولنور ابوالعانی بطریق الاستعاره بیت عاشق شکاف سیننه رفو کرده
بخواید * کرسوزن عیسی شود ورشته مریم ی روارو ی یعنی پیانی کتمک و عسکر شتابله
پورمک مولانا هاتقی بیت چو فرمان بفرمان پذیران رسید * خروش روارو بکیوان رسید
ی روجو ی فتح و اوو سکون نون و خم حمله بر بوجک در دیوک دخی دیرل عریسه ارضه دیدکاری در
فتحین ایله کذا فی فرهنگ جهانگیری ی رو ی اوج معنایه کلور اول صیغه امر در کیت معناسنه
عریسه روح دیرل شیخ سعدی بیت برواند جهان تفرج کن * پیش از آن روز که جهان پری
ثانی وصف ترکیبی در و کلمی روز معناسنه اسم فاعل اولو رشیخ نظامی بیت میاد لئیر دولت
بوده چون کل * که اب نیز روز و دافکنند ی ل * ثالث فرهنگ جهانگیری ده آواز خیزن معناسنه در
معنای اولنه چغنی لسانند باردیرل ترکیب و ارکیت دیدکاری در مثلاً بارماق و بارور و بارغاج
و بارغان دیرل ی رهاو ی فتح هایلله یو ی دیکندر و کسر رایلله صوبولی دیکندر ایکی معناده
دخی لفظ مرکب اولور ده ایله آودن و آ و آب معناسنه استعمال اولنور و بر معناسی دخی
موسیقی بر مقام آید در رهاوی دخی دیرل ی رهاو ی خم هایلله برکوه بلند سر آید در بازو قش
اوزندن قارنم حضرت آدم علی نبینا و علیه السلام اول طاع اوزرینه هبوط ایتدی دیرل
هبوط آدم سرندیب اولدوغی تواتر ایله ثابت در بوسرند بیه متصل بر طاع اولی کرکدر یا خود
سرندیب بر آید ده رهاو اولی وارد حکیم اسدی * مثنوی * بکوه رهاو بر کرکدر راه * چه کوه
بلندیش بر چرخ ماه * که گویند آدم که فرمان بهشت * بران کوه بر او فتاد از بهشت *
جمع الفرسده رهاو قولا غوز و رهاو معنای رینه ده مروید ی مع الهاء * راتبه ی کسرتاء
مثناة و فتح باء موحده ایله وظیفه معینه معناسنه که در باب وظایف راتبه خوار دیرل ابوالعانی
بیت راتبه خوار از در او کشته اند * خلق جهان کرغنی و کر فقی ی راتبه ی کسرتاء مثناة
و فتح یای تحتانی و نونله راتیماج و راتیمان معنای رینه که چام ساقزیدر ی رادخانه ی کسردال
و فتح حاء معجه و نون ایله که اضافتله اولور حولی دیواری دیمک اولور که راد دیوار معناسنه اولدوغی
ذکر اولمشیدی بیت نکشته خانه او همجو خانه * نه در بوده درونه رادخانه * بر فقی ی
خانه سی وصفند در ی رازیانه ی کسر زاء معجه و فتح یا و نونله معروف سیره در بسته نیسی اولور
و بر سیله اولور بستانی سنه رازیانه و رازیانه ده دیرل عریسه شمره دیرل خم شین ایله اطباغمنه
غایت اعتبار ایدرل اخراج ریحه و اصلاح معنیه دخل عظیم ی راسته ی اوج معنایه کلور
اول صاع الن قوللن آدم ضدی چیه در صولاق دیمک اولور ثانی چار شو و یازار معناسنه در
ثالث طویری و درست معناسنه در ی رافونه ی خم فو و اوو معدقه و فتح و نه نغناغ بری دیدکاری
اوتد در ترکیب یار پوز دیرل ی رافه ی فتح فایله ایکی معنایه در اول بر اوتد در صر مساعه بکزر
بشور بر شمس فخری بیت زعدل و رافتنی امکان آن نیست * که بادی بکدر برک رافه

رافه * ثانی کناه معناسنه در میرنظمی بیت که نادیب فلک نبود کرافه * که صادر می شود
زوجرم و رافه * و کسر فواظهار هایلله ایکی معنایه در اول مطیع و ملایم ثانی شه و فارسیه نک
اون ایکنی کونی اسمید را ی ایکی معنایه میرنظمی بیت تراشد بخت و دولت رام و رافه * بشود
عیش و عشرت و روز رافه ی را کاره ی فاحشه و بدکاره معناسنه شرف شغرو بیت ای طبع
توبسته ترز سنک خاره * وی که سخن سرد دم که خواره * وی والدۀ عزیز توانکاره * وی سنک
بزبان بزدت را کاره ی راله ی فتح لامله صوده اوزرینه بنان تلقق کذا فی نعمه الله ی رانه ی
فتح نونله ایکی معنایه در اول شلوار و طون و بودلق ثانی یرده بتر نوع صر مساعه بکزر
بر اوتد در بشور برل ی روجه ی سکون و اوو فتح جم فارسیله بر نوع اوزم آید در ی روماده ی
خم و اوو فتح میم و دال ایله یعنی انکر دینعی قاصنی کسر و او ایله ده منقولدر کذا فی المود ی روه ی
خم و اوو اظهار هایلله ناله و زاری معناسنه میرنظمی بیت کند روه بهر شام و سحر کا * نمی کید
بسویش کوش آناه ی راه وره ی سکر معنایه کلور اول معروف ایشلاک یول و ما و استعان
طریق ایله راه حق و ره راست دیرل شیخ عریخام * دیاعیه * راهیست میخانه بمقصود پیوست *
و زجانب میخانه ره دیکر هست * لیکن میخانه ز آیدانی * راهیست که کام می توان داد بدست *
ثانی مقام موسیقی معناسنه در خواجه حافظ بیت چه راه میرند این مطرب مقام شناس *
که در میان غزل قول آشنا آورد * وله ایضا بیت این مطرب از بحاست که راه عراق ساخت *
واهنگ بازگشت و ز راه بخاز کرد * ثالث فرهنگ جهانگیری ده کرت و مرتبه معناسنه در که بکراه
یعنی بکبار دیمک اولور سید حسن غزنوی بیت شاهانعال خنک تو هر ماه ماه باد * اقبال
به پیش تو صد راه راه باد * رابع رسم و قاعده دن کنایه در کمال اسمعیل بیت تعصب چه باشد که
این رسم و راه * ندارند انجازان هم راه * خامس بمعنی هوش شیخ نظامی بیت بز را ی
کدشه بی راه کردد * مکرکین داوری کوتاه کردد * سادس سخن معناسنه در وله بیت
چه مردی تو وزاد و بیومت بحاست * سزدر بکوی مراره راست * سابع هندوستان
پادشاهلرینه لقب و جی اوزن راه دیرل رای دیدکاری کی استاد فرخی بیت یک بنک تودارد
ز بنسوی رود شاهی * یک چاکر تودارد ز بنسوی کنک راهی * ثامن درون شخصه دیرل
مثلاً راه فلان فلان زاده دیرل یعنی فلانک درونی فلان اوردی دیمک اولور ی راه خواید ی
اضافه ایلاک یول معناسنه در ی راه نشاه ی ایکی معنایه استعمال اولنور اول
جاده یعنی ایشلاک اولو یول که اندن ایجه یوللر مشعب اولور اکا شاه راه و شهر راه دخی دیرل
کسانی بیت برادشاه بتازان درون سفر مشکل * که مرد کوفته کردد بدان ره اندر سخت *
ثانی مرد جهانکر در معناسنه یعنی اشمس یورتمش آدم استاد و دکی بیت براد اندر معنی شد
راه شاهی * رسید او تا بنزد پادشاهی ی رایه ی فتح یای تحتانیله یوزن سایه بر نوع قبر جقدر که
اکثر اطفالک باسنده و یوزنده ظاهر اولور عریسه سعه دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری ی ریه ی
خم باء موحده و فتح حاء معجه ایله جماعتن زیاده حاصل اولان لذته دیرل نجییک بیت که ربوخه
کردد اور بشت تو * کدیر اور ربوخه خواهرت * حکیم سیوزنی بیت کر چه بدم مرد زرمیر
دران حال * همچوزن غر شدیم ربوخه و رعنا ی ربوخه ی خم باء موحده و فتح سین موبله ایله

یعنی سرپوش زنان یعنی عورات باشلرینه بودیدکاری چار در کذا فی الجمع کی رسته بی سن
 معجزه ایلله فرهنگ جه تکیریده مقنعه که عورات باشلرینه اورترلر اکا دامنی وساماچه وساماچه
 دخی دیرلر کی رته بی فتح تاء مثناه ایلله درخت هندی عیشیدر فندقه بکزاماندن کوچکر کرد
 و سیاه اولورچکر دکی املسد رخاعه سی صوده اصلنسه لر صابون کی کو بکنور انکله اثواب
 یورلر خصوصاً صوفدن کیرچه ارمغه غایت مفید در طبیعتی حار و یابسدر سرکه ده اصلدوب
 خناریر علمته طلا ایلنسه لر فی الحال تحلیل ایدرو مرزنکوش ایلله صغودا یلسه لر شیکون عظیم
 نفی اولور عربیه فندقی هندی دیرلر بوالعانی * قطعه * دما دم خایه غلمان نورس * بمالد چون
 رته چشم علیش * به پیش اندر نه بیند کون نازک * بد سنش کیرد لپرسند دلیش کی رجه بی
 سکون جیم و فتح لامله همزوت که پرین و فرقی و بقله الحما قد دخی دیرلر امام عیارده شمس فخری
 یعنی سماروغ دیش و نویی نظم ایاش بنیت نهال دولت پر باربادا * همی قایوی کل تابد زرجله *
 غریبدر که اسنشهادی اولان بیتک سماروغ ایلله مناسبتی یوقدر سماروغ کد دیکاری نسنه در
 بقله الحما قیاه اندن اقرب وانسبدر کی رخمیره بی سکون خا و کسرباء موحد بعد پای ساکنه
 ایلله پنیر صوی که عربیه ماء چون دیرلر بعض فرهنگلر ده یعنی دوغ یعنی آیران و بعضند یوغرت
 قوریسی واقعدر بولغرت فرهنگلر یوغرت و سودنوعندن برنوعله تفسیر اولش کی رخته بی
 سکون خا و فتح تاء مثناه ایلله یعنی خسته میرنظمی بنیت دل و دیده شد از الام بسته *
 تن زار و زبونش بود رخته بی رخته بی سکون خا و فتح نوله کدک و ذلك معناسنه دیواره
 و غیریده مولانا هاتنی بیت یکی کوه از رخنه دیوار بست * زده در کر بیان آن رخنه دست *
 شمس فخری بیت ابوالحق سلطانی که در ملک * نهشت انصاف و عدلش هیچ رخته *
 وقایح و خیر و امثالی نسنه لک کدکاری ده دیرلر وای کزی و دخی محسوس اولین نسنه لده
 استعمال اولنور خواجه حسین ثانی بیت زمینی که شد رخنه سد حضور *
 مرتب نمادسترای حضور * تحفه الاحباب رخنه یعنی کاف و قعدر بومعنی غایت
 غریبدر کی رده بی فتح دال ایلله یعنی صف که رسته دخی دیرلر حکیم اسدی بیت
 دولشکر جو در هم رسیدند ننگ * رده برکشیدند و برخواست جنگ * حکیم فردوسی
 بیت رده برکشیدند ایرانیان * بیستند خون ریختن رامیان * بومعنی ده خصوصاً در و عوما
 صف اولان نسنه لده دیرلر شاکر بخاری بیت زیبا نهاد مجلس و خالی کزید جای * ساز
 و شراب پیش نهاد رده رده * فرهنگ جه تکیریده اول تخته در که اکا چاق طاشتری استوار
 ایدوب خرمن دو کر دانه بی هماندن آرمق ایچون روم و لایند اکا دوکن دیرلر کی رزه بی
 سکون زامعجه و فتح دال ایلله یعنی گرفته و آزرده و مانده کذا فی شرفنامه کی رزمه بی سکون
 زامعجه و فتح میله فرهنگ میرزاده یعنی تنگ بسته قاش یعنی یوک بقاش قاش و زومنه
 شاعر دیشدر بیت زبوی زلفش بابا دیضه عنبر * زلفش زویش با آب رزمه دیبا *
 کتاب السامی فی الاسامی ده راء مکسوره ایلله منة ولدر کی رزمکه بی جنگ یری عربیه معرکه
 دیرلر مولانا هاتنی بیت با وضه راء از دهای سیاه * وزومرک آشوب صد رزمکه *
 کی رزه بی فتح زامعجه ایلله ابکی معنایه در اول طاب کد ارچه دخی دیرلر ثانی سک

سک انکورد و باه تریک دخی دیرلر عربیه غلب دید کاریدر و تشدید ایلله عربیه اوج
 معنایه در اول حلقه کد قیو و نجره و دولا ب قیافه رینه میخلرلر ترکیه دخی رزه دیرلر ثانی قفل
 ثالث یعنی زدن یعنی اوزمق کی رزه بی زاع فارسیله خرما لیفندن بوکلش اب معناسنه در
 ونسخه میرزاده طناب خیمه و دخی اول اب که ابکی باشی بغلو اوله اوز رینه اثواب سرلر
 و شرح السامی فی الاسامی ده یعنی ساز کد عربیه شریطه و ترکیه سیم دیرلر واء مضمومه ایلله
 زوایت اولنشددر کی رسانه بی فتح سین مهمله و نوله افسوس و تحسیر و حسرت معناسنه حکیم
 ناصر خسرو بیت پدرت و برادرت و فرزند و مادر * شد سندن ناچیز و کشته فسله * تونجه
 سال از پس مرک ایشان * فسله شنودی و خور دی رساله کی رسته بی سکون سین مهمله
 و فتح تاء مثناه ایلله درت معنایه کلور اول یعنی خلاص شد یعنی قورنلش حکیم انوری بیت
 تارسته زجهل رده هر روز * توباوه احقی ز رسته * ثانی بازار که انده بیع و شر اولنه سیف
 اسفرنگی بیت رخت برچین اذ در دکان هستی چون ترا * اندرین رسته که هستی کس خریداری
 نماد * ثالث یعنی شارع عام یعنی شاهراه اولونول حکیم ناصر خسرو بیت چوبی راه و بی رسته
 کشتی مرا * چه کوی که بی راه و بی رسته * رابع یعنی صف کد رسته مردم و رسته دندان
 و رسته لشکر دیرلر مراد برری یاننه دیزیا و اولوق در استاد لطیفی بیت خروشد و بر رسته
 آمیخت کرک * پراکنده کردش چو کله زکرک * چغتای بومعنی ده نیزمک دیرلر نفس منکمل
 نیزارمین و مصدری نیز تا کنان اولور کی رسید بی رسیدن لفظندن اسم مفعولدر ایرشش
 معناسنه عوما و کامل اولش میوه و باوغه ایرشش بی آدم خصوصاً نابالغه نارسیده دیرلر
 و غنوز بالغ اولشه نور سید دیرلر بوالعانی بیت دیدم ان طفل رسید در کال * میوه و صلاش
 رسید خواشم کی رسته بی سکون شین معجزه و فتح تاء مثناه ایلله دنک و بی ورنک ویش
 معناسنه شیخ سعدی بیت حناست آنکه ناخن دلبد رسته * یا خون بی دلایست کد درست
 کشته کی رغاوه بی فتح غین معجزه و واوایله یعنی ناف کاو یعنی او کو زکوبکی کی رغه بی
 سکون غین معجزه و فتح واوایله صغوه بر کوچک قوشندر بغض نخنده یوند قوشنه دیرلر
 کی رفوشه بی ضم فاو او معروفه و فتح شین ایلله اوج معنایه کلور اول کنه معناسنه
 میرنظمی بیت رفوشه نکردم مراجرم چیست * که هر کز بسوم نکه تویست * ثانی یعنی
 سخره و لاغ ثالث یعنی برچیدن از سورمک عربیه از سورنه قانت دیرلر کی رفیده بی
 کسرفا و سکون یای تختانیله موید الفضلاده اوز رینه اتمک قویوب تنون یا بشدر دقلری
 نسنه دیرلر حکیم نزاری قهستان بی بیت سور هوس میکند کرم حاسد * سز و پای کم
 کرده همچون رفیده کی رکه بی سکون کاف عربی و فتح واوایله بکول معناسنه میرنظمی
 بیت بدست کدایان مکردان تی * زهرچه شو در کوه اش می نهی کی رمه بی فتح میله ابکی
 معنایه کلور اول حیوانات سورسی قیون اولسون غیری اولسون و آدم سورسینه دخی
 دیرلر فردوسی شهنامه ده چوق رده ایراد ایدرازا جله بیت گر این خواسته زور زرمه *
 رمق کردد آ زاده شاه رمه * ثانی شرفنامه ده یعنی پروین یعنی او تکر واقع اولشددر عربیه
 شاه ایلله چوریش کک و غیری چوریش معناسنه در و ضم رایله یننه عربیه ابکی معنایه در اول

معنی و بهمان گفته یعنی اسکی اینی ثانی بمعنی جمله بر مته ای جمله دیلر و معنای اوله یعنی
سنوری یه عربیه ثله دیلر و چغتای لسانیه ایلی دیلر و عوما و آت سورینه خصوصاً
خیره الا برارده کلور بیت هیچ کیشی کورکایم و جهان خلقیدا * خواجه یاباغ کیزکای و آت
ایلقیدا * رمیده * اورکس رمیدن دن صیغه مفعولدر و اورکچی معناسنده کاورا کثراً و نه
صفت ایدر لر مولانا عرقی بیت دامن ز کفم بود و رفتی * ای آهوی وحشی رمیده * رنجه *
سکون نوله زحمت و بیماری * مولا ناظه پرفایا بی بیت خویشتن رنجه مدار از قبل نقد
مراد * می خور انکار که ان نیز وفا و کرم است * ایو طالب کایم بیت ای که کشتی رنجه از کردن
کدامین غصوتست * دانه را از آسباب آسیب آید بر بجا * فرهنگ جهانگیریده ناز و بخت
ایله صالقی معناسنه استاد منوچهری بیت جوشم قدح نیندر انوشجه * هنکام صبوح
ساقی خوش رنجه * رنده * سکون نوله دورت معنایه کلور اول دولکرا آلترنیدن بر آلتدر
آنکله تختی هموار ایدر حکیم خاقانی بیت رندی که زرنده ام براید * برعارض حور زلف
شاید * ثانی بزرگ و عظیم معناسنه عمق بخاری بیت همیشه بود نعمت را خورنده *
چه از ادوبند چه خرد و چه رنده * ثالث بر او تدر ایام بهارده بتر حیواناتی خصوصاً قیونی
غایت سمر در شمس فخری بیت شود در روضه رضوان طبعش * معنی سدره و طوبی
چورنده * ابوالعباس بیت رفتم بماه روزه باز ام رستم * تا کوسفند آرم فربه کم رنده *
رابع سیاه رنگ کونه دیلر * رواخواه * واو اول مفتوح و ثانی معدوله ایله اولدنجی یه
دیلر که قبولی و چار شو و بازار لی کزوب آنچه دلور مرکب لفظدر تر کینک ایکی وجهله
معناسنی وارد بر وجهی روان ایله خواهن مرکبدر روان رایج و رنده دن و خواه خواستن دن
مشتق اولیچ کزوب استه یی معناسنه اولور و بروجی دخی روان اسماء جامه دن اولور سه
جان معناسنه اولور غلظت و ثقلت و تقاضا ایتمکله جان استه یی دیمک اولور تقاضا سندن
کنایه در استاد لطیفی بیت کر لطف خدا رسد شود شاه * انکو پدش بود رواخواه *
بو معنای مؤید آغاچی دیمشدر بیت دران کوی پیری رواخواه بود * کد سنش زهر کام
کوتاه بود * روانه * فتح و او و نوله بمعنی رنده رفتن لفظندن مشتقدر * رواوه * فتح
واوین ایله باب معناسنه در لفظ مرکبدر که رواوا حزینه دیلر و اووه صد او و اکتوریجی دیمکدر
ربابدن حزن آواز ظاهرا و لدوغی سبیدن اکا اسم ایتشدر کذا فی فرهنگ جهانگیری
دی رواه * فتح و او و اطار هایلر محبوس و زندانیلر ایچون بشن طعامه دیلر زاء معجه ایله ده روایت
اولمشدر ابوالمانی بیت قفس تن شده بدل زندان * پارهای جگر رواش دان *
دی روجه * سکون و او و فتح حمله خام اوزم یعنی هنوز ایشامش اوزم * روزنه * روزن
مرقوم معناسنه که بر تو آفتاب ایچون اولان کوچک پنجره و باجه معناسنده * رنده *
روانه * کی اسم فاعلدر کید یی دیمکدر * ره * بش معنایه کلور اول معروف یولدر ثانی بمعنی
کرت و مرتبه کال اسمعیل بیت قواعد خانه نشینی ملول * یک ره شده در چوال خلا *
وسیف اسفرنگی بیت شریک ابر بهاری بوقت خندیدن * زوق تیغ تو الماس میشود ره *
ثالث بمعنی رسم و قاعده رابع نغمه و نوا خامس هوش معناسنده در کذا فی فرهنگ جهانگیری مع

۱۶ * مع الیاء * رادیوی * عو داغاجی در کردار خوب و مقبول نسنه دیلر بوی قوت و در اول
مناسبتله عودا غاچنه اسم ایتشدر در فخر زر کوب بیت بمفلس کف مردم رادیوی * چوزد
غنی غنبر و رادیوی * تحفه الاحبابه داربوی واقع اولمشدر * رازیانه * رومی * آنیسون در که
ایکی نوع اولور بوی رومی در ناخواه کی تخمدر و بر نوعی قرومانایه مشابه اولور کذا فی البدیعی
دی رازی * رازی شهر رنده اولان قومک آدیدر تفصیلی راز لغتی ذیلنده مرور ایتدی اول
قومه منسوب اولان طائفه رازی * تسمیه اولمشدر جمله دن مفخر الفضلاء انکاملین امام فخر رازی
اول طائفه دندر * راستی * سکون سین ایله طوغریاق در شیخ سعدی بیت کس ندیدم
که کشتد از ره راست * راستی موجب رضای خداست * رامشگری * مطربک و سازندگله
معناسنه در رامش سروده معناسنه کر اسم فاعلدر آخرنده کی یایای و صفیه در و اهل صحبت
معناسنده کلور * شاعر بیت نشینند شاهان برامشگری * خورنداب حیوان اسکندری
دی رامشی * یعنی مطرب بونده حرف یا مصدیه اولور * شاعر بیت رامشی وی در غمی *
بود مایه شادی و خرمی * در غم بر موضع اسمیدر کذا فی شرفنامه * رامنی * هند دزیاسنه
بر جزیره اسمیدر رنده کفور بتر * رامی * رامیتن قریه سینه منسوب اولاند که رام دخی
دیلر استاد بیت چورامی که کھی بنواختی چنک * زخوشی بر سر آب امدی سنک * راهنای *
یول کوستریچ بونده کی یا جای و سرای یاری کی در * راهنداری * یول اوغراغی معناسنه
آخرنده کی یا یای و صفیه در مذکور ایکی لغتک مثالی * ابوالمانی بیت در خیالش شده
اندیشه من راهنای * سینه ام کشته بشخص غم اورا هکنداری * راهوی * فتح ها و کسر
واو معروف ایله بر نوا اسمیدر که راهوی دیمکله مشهوردر * حکیم انوری بیت غراکهای خود
همیخوا آندم * در نهان و راهوی و عراق * و بر مقام اسمیدر شیخ نظامی بیت نکیسادر ترانه
جادوی ساخت * پس آنکه این غزل در راهوی ساخت * بویتنه هاهوم اولق اقتضایابی
دی رای * اوج معنایه کلور اول فکر و تدبیر معناسنه شمس فخری بیت از تو معمور
کشت خانه جان * وز تو منصور کشت آیت رای * عربیده دخی بو معنایه در ثانی بمعنی رای یعنی
یول رفیع الدین لبنانی بیت چه پیش رایت بدید و سایه نمود * زچه زبیری آفتاب
پیرازی * ثالث هندوستان پادشاهلریتن لقبی در شکم عجم پادشاهلرینه کسری و ترکستان
پادشاهلرینه خاقان * و چین پادشاهلرینه فغفور دیلر مولانا هاتنی بیت صف آرای شده
کشور آرای هند * روان شده بمعنایه رای هند * رسمی * سکون سین مهمله ایله خدمتکار
مقرب معناسنه در بر معین خدمت خاصه یه مخصوص اوله خزینه دار و مساعدار و جامه دار
و شراپدار کی حکیم خاقانی بیت دو خازن فکر و الهامش دو حاجب شرع و توفیقش *
دو ذمی نفس و مالش دور زیمی جرخ و کیهانش * رشتی * سکون سین معجه و کسرتاه
مثلاً ایله ایکی معنایه کلور اول بمعنی خاکساری کذا فی فرهنگ حسین وفایی بو معنایه حکیم
سنایی در تعبیر خواب بیت رقص کردن بخواب در کشتی * بیم غرقست و مایه رشتی * ثانی
معنی خاکروب یعنی سپور کدوس و رندی * رکابی * فتح کاف عربی و کسر باء و حاء ایله بمعنی
ساقی حکیم خاقانی بیت دو اسبه در اورکابی در اور * کروچرمه * صبح بکران نماید * رندی *
ساقی حکیم خاقانی

سکون نون و کسر داله تحتہ فی پاک و هموار ایتمکہ دیرلر حکیم خاقانی در تحفه العراقین بیت
 رندی کد زنده ام یاید * بر عارض حور زلف شاید * زنده دن حیفان نلاش * معناسنه دخی
 مریدر کی رنی فی معنی رعی یعنی قول و نند معناسنه منقولدر کی روانی فی کسر نوله یعنی
 رایج و قیلولروایش معناسنه شاعر بیت بشر عشق جانان کورسانی * شود نقد
 سرستکت راروانی کی روانی فی کسریای تحتانیله لایق و جائز اولوق و کچر متاع واقعه معناسنه
 میرنظمی بیت بجاه عشق رایش سزانی * اگر کالای اخلاصت روانی کی روی فی معنی
 سیراب صوبیه قائمقدن عبارتدر کی رهاوی فی بر مقام آدیدر رهاوی دخی دیرلر کی رهاکدری فی
 یعنی رهاکداری مرقوم کی ره کشای فی اظهار هاوخم کاف فارسی و فتح شینله شهرور
 ملکی نک اون یدخی کونی اسمید رسته * میرنظمی بیت بکشن کزین باده دلکشای * بروز
 فرج بخشدت ره کشای کی ره کوی کی اظهار هاوخم کاف فارسی و و معروف ایله یعنی خنیا کر
 و نغمه سرایندره مقامات معناسنه و کوی کویید * حکیم سوزنی بیت حریف کاید
 و مهمان و مطرب و رهاکوی * برون ماه صیام و درون ماه صیام کی رهنمای فی رهاکوی دلایل
 معناسنه در کی رهی فی بشد و قول معناسنه در حکیم اسدی بیت رهی رامکردان چغان
 سرفراز * که نتواند آورد بان پایه باز * چو خواهی رهی راهی کردمه * بزرگیش جز پایه پایه
 مان * که چون از کد آتش بزرگی دمی * نه ارج توداند نه ارج معی * حکیم ازرقی * قطعه * همیشه
 تانشو د خاک چون سیمهر لطیف * همیشه تا نکند کوه باستان مدار * غلام و چاکر و فرمانبر
 و رعی یارب * بملکت اندر فغفور و رای و قیصر وار * کمال پاشا زاده مرحومک زاده طبع
 شریفی اولان معایندن بونده دخی بیورر که رعی یوله و یوشه کیدن خدمتکاره دیرلر زرا آخرنده
 اولان یایای نسبتدر که معنای ترکیب یوله منسوب دیمک اولور اوده خدمت ایدنه غلام دیرلر
 ارالنده فرق اولد و غی بوییتدن ظاهر در بیت پذیری و برادری بکنار * این رهی وان غلام
 در همه کار * انتعی موی الیه دن ماعد ایتعبیری ایتش صاحب فرهنگ یوقدر زرا رهی هر نه
 یوده واقع اولسه خصوصیتله ذکر اولنمیشدر و غلام لفظه عریبدر لکن شوقدر واردر که غلام
 محبوب خدمتکاره دینلوب رهی قاره قوللقبی و سائر دینلسه جائزدر زیر محبوب خوبرو اولان
 خدمتکار کشتی زاده اولور و رهی عید مشترایه مخصوص اولوق مناسبدر بند معناسنه و جمع
 انفرسه مطلق معنی بنده و چاکر دیشدر و بویینی ایراد ایش میر خسرو بیت بت محل نشین
 زان ره که رفقت * رعی خواهد یابا ز اید زدد * بوییتد محبوب اولان محل نشین و سائر قوللقبی
 رعی اولوق فهم اولنور کی ری فی بوزن کی ایکی معنایه در اول عجم حدودنه داخل بر شهر معظم
 نامیدر خیل قصبات و قریه شامل بر ملکندر مولانا جامی سلسله الذهب نام کتابک بر حکایه سنه
 براعراقی ری شهر نه کاوب آس یزد کانتدن مونیا و طوله سی آلوب خنطندن بر مقدارین قویینه
 قویقد نصمکرده و شورر آدینی نلد و کندن حادثه سن الله الوب بیت ایها الساکنون باده
 ری * هل وجدتم بمثل هذا شی * دیوندا ایدر ثانی اول شهر زاده نک نامیدر که ایکی برادر
 ری شهرینی تعمیر ایدرلر یرینک نامی ری و یرینک نامی راز اولغله شهری هرری کند و اسمنه
 مضامین ایتیمک استر میانلرند منازعه اولد قده اهل ولایت اتفاقله شهره ری و خلقنه رازی

رازی نسیمه ایدرلر و زبان لائین یعنی فرنک لسانه ری پادشاه دیمکدر کی باب الزاد الکسور
 مع الالف * ردا فی مشایخ و علما کردنلرینه قودقلری دلبند و شال معناسنه حکیم خاقانی بیت
 بدل سازم بزار و بیرنس * ردا و طیلسان چون پورسقا کی ریسای یای تحتانی و فتح سین
 مهمله ایله ریسیدن لفظندن مشتق اسم فاعل اولور اکیریمی معناسنه وضعقدن اینز ایتیمک
 معناسنه که باریک ریس دیرلر اصطلاحیدر ابوالمعانی بیت درازی میکشد چون محنت
 عشق * شد از درد و غمش باریک ریسای کی ریوای اشتغون که دیباس و ریواس و ریاج و ریواج
 دخی دیرلر ترخیم اولنمش اسمدر کی مع الباء * رکاب فی اوج معنایه کاور اول معروف اوزنکی
 معناسنه حسین شانی بیت آفتابش دکر نسا زدد * مهنور اگر رکاب کند * ثانی پیاله
 یعنی قدح حکیم خاقانی بیت زهد بس کن رکاب باده بکیر * که نکیرد صلاح جای صبح *
 وله بیت عنان عمر شد از کف رکاب می بکف آر * که دل بتوبه شکستن بهانه باز آورد *
 ثالث یعنی اسب سواره یعنی بنلان آت حضرت مولانا بیت شود یوسف بکی کرکی شود
 موسی چو فرعون * چو بیرین شد رکاب توسرا خرکشت پالانی * لواحد فی الشعرا بیت
 بهر جانب که رو آری بتقدیر * رکابت را بود دولت عنانگیر کی رکیب فی کسر کف و سکون یای
 تحتانیله معنی رکاب معنی اول که الف یایه قلب اولنمشدر حرف اولد قلری جهتدن شیخ نظامی
 ابیت بغوغای لشکر در آمد شکیب * که دست از عنان رفت و پا از رکیب * و بنه جگ آت
 و قاطر معناسنه مولانا عبد الله هاتنی بیت بر آراسته استران رکیب * وزان روی صحرا همه
 دید زیب * حکیم فردوسی بیت بهر ومان چنین گفت پیدان که زود * عنان و رکیب بیاید
 بسود کی رشتاب فی سکون یای تحتانی و شین معجه و فتح تاه مشناه ایله قورج صقال و زلف
 و کسو و موی مجعد معناسنه که قیل بر برینه طولاشور و یا خودال ایله قوراش اوله بولغت هم
 فاعل و هم مفعول استعمال اولور ابوالمعانی بیت نه زده شانه درهمه عمرش * رشتاب
 می شدست ریش دراز کی مع التاء * زیات فی اصل عربیدر رباط دیرلر نجیم اولنمشدر
 فارسیه حروف مطبقة اولد و غیچون کاربانسرای معناسنه ابوالمعانی بیت عمارت دل و روان
 بنزد حق به ازان * زیات و مدرسه و خانه بنا کردن کی رشت فی سکون شین معجه ایله ایکی
 معنایه در اول یعنی سرشت استاد بیت طبع نقاشش بکک دود رشت * خامه مانی
 و آذر ساخته * ثانی مجمع الفرسه یعنی چاروب و هر نه که اسکوب خرابه یقین اوله
 کی ریخت فی ریختن لفظنک ماضی سیدر و کدی معناسنه شیخ فیضی بیت میرقم و خون
 دل برام میرمخت * دوزخ دوزخ شرار آم میرمخت * وله بیت عشق آمد و خاک تختم بر سر
 ریخت * و ز برق بلا بجز منم اخگر ریخت کی ریست فی سکون یای تحتانی و سین مهمله ایله
 یعنی ریده یعنی تغیط ایلدی استاد لطیفی بیت ای که پرس دواء ریش چبست * از
 علاجات نیز باید ریست * تاج بها بیت باقناعت همیشه باید ریست * بر پروت طمع
 باید ریست کی مع الجیم * ریج فی سکون نوله و رک بوریسی که عربیه مفسر دیرلر ابوالمعانی
 بیت آن ری و خسار کربند بیزم مارقیب * میشود دمیسته کیدر و ده ریج ریج غم
 ریج ریج فی سکون یای تحتانی و فتح با و موی ایله اشتغون که عربیه مفسر دیرلر

باب الزاد الکسور
 ۱۷

و رواج و بارینه و اوایل نه ریاسد ر و رواج و سکون بای تحتانی و نون و فتح و او
ایله بودخی ریاج معناسنه در کدانی نعمة الله و مع الخاء و رنج و سکون یای تحتانیله
بفرسق صیرندسی که فضله اسهالدر حکیم سوزنی بیت دم اور تافت هر کس را در اور دش
بکار و رنج او آلود هر کس را میان زان زهار و مع الدال و رند و سکون نوله عیار و قلاش
معناسنه اما لا ابالی و باده خوار و طریف و کارنده متیقظ معنارینه استعمالی شایع در مرشد
یزدجردی بیت من آن زند سرمست و لایعقل و که مستانه خیزد کلاه از کلم و جمع الفرسد
یعنی منکر و لا ابالی و نی قید دیمکد راول اجلدن که منکره اهل قید دیرل یعنی کارینه و هرا مودینه
تقید اید نه منکر دیرل و رید و معنی ریدست مرقوم و ریزد و رختن لفظندن فعل
مضارع در دو کرد و دو کیلور معناسنه منلاستانی نکلو بیت بی توهرمی که ز جام بگلو میرزد و
یکلونا شاد از دین فرو میرزد و ریشد و سکون یای تحتانی و فتح شین ایله دو کیلور
معناسنه و ریشیدن لفظندن فعل مضارع اولور و مع الراء المهمله و رکبدار و درت
معنایه کاور اول ساقی معناسنه کاور که رکاب پیاله معناسنه اولد و غی ذکر اولندی ابوالممانی
بیت بطرف کاستان بجانان خرام و رکبدار موزومی لعل قام و ثانی خد متکار و اسب که
رومده سراج دیرل و له در نعت بیت زهی ستاره دولت مه آسمان و کند بوقت خرام خدمت
رکبدار و ثالث فرهنک جه نکیریده اول پیاده یه دیرل که رفیقی سوار اوله بوزمانده اکا
جلود ایدرل حکیم خانی بیت جعفر کرم و نظام بخشش و بل هر دو رکبدار بخشش و
معنای ثانیه بومعناک فرقی سهلدر انجی تعبیر نه تفاوت و اردر رابع اول خدمتکاره دیرل که
خدمت سلاطین و کبارده پیاله و تعلبکی و آلات بزمی محافظه ایدر و ریحار و سکون یای
تحتانی و فتح حیم فارسیمه جمع الفرسد سود و باخود و غرت ایله بشوردرل بر نوع طعمادر
اما فرهنک میرزا ابراهیم خرنه نوع میوه اولور سه بکمر ایله قینادوب حفظ ایدرل لامله و ریحال
دخی دیرل ترکیه و چل دید کاریند شیخ نظامی بیت مصوص سرائی و ریحار نغز و زیاد و پیسته
بر آورده نغز و مصوص فتح میم و ضم صاد مهمله ایله اکا دیرل که کلکی بشوزب سرکه یه قودرل
ترشی اولور و ریخته کر و دو کبی باقر اولسون کش اولسون انواع آوانی ایدرل
و ریحار و سکون یای تحتانی و فتح خاء معجه ایله بر نوع باد زرد و مع الراء المعجه و رز و
خفف ریزد در حضرت مولانا و قطعه و چون سحرگاه زکاشن بت عیار آمد و چه بسی نعره
مستان که بیکبار آمد و که درین خشک بیابان تورزان چشمه حیوان و دوهزاران کل خندان
زدل خار آمد و ریحار و سکون یا ثین تحتانیین و کسر خاء معجه ایله صبان اککی که عریه
عظم دیرل جمع الفرسد صبان دمو زینه قود قلی اغاجدر و ریز و سکون یای تحتانیله
ایکی معنایه در اول جرعه معناسنه در حکیم خاقانی بیت چون آکھی که شیفته و که کشته
توام و روزی برای و ریزی روزی بمافرست و ثانی و رختن لفظندن صیغه امر و وصف
ترکیبی اولور شکر دیرل و کاهی اسم فاعل اولور خور زکی مثال امر قیدی شیرازی بیت
خون بر زنج ملک چمن جمال و اردل نبایدش که نویسد کماه تو و ریش بر و کسر شین
و شاد و ایله اول سودی صفالدر لک و صفالدر لک و اولور میر نظامی بیت ریش بر و

ز و بونی چون صولجان و چشم کبود و احوال و کج دغان و ریش ساز و سکون شین معجه
و فتح سین مهمله ایله جراح معناسنه در که بریش یاره در و ساز و زیمی دیمکد ابوالممانی بیت
از خار هجر ریش شین سینه صاف و ای ریش ساز هر می نه سینه صافت و ریمار و ریمیز و
سکون یای تحتانی و فتح میله مؤید الفضله مطلق جامه معناسنه در اما فرهنک جه نکیریده
اول جامه در که کاف فارسیمه کیم ایدرل و ریمیز و سکون یای تحتانی و و او و کسر تاء مثناه بعد
یای ساکنه ایله که کاوس شاهک فرزندی آدیدر که قرند اشتری پیران و ویسه اللرنه هلاک
اولدی حکیم فردوسی بیت به پیش سیه کشته شد و ریمیز و که کاوس را بود چون جان عزیز
و مع الراء الفارسی و ریز و سکون یای تحتانی ایله آرزوی نفس معناسنه استاد رودکی
بیت دیدی تور و کامید و اندرون بسی و یارید کن مطرب بودی بفروزیب و جمع الفرسد
زمین پشته پشته معناسنه مریه پیر و مع السین و رس و رسیدن دن صیغه امر و
ایرش معناسنه حرکات ثلثه ایله مریه پیر و رواس و یوزن هراس و ریاس معناسنه در
و یواس دخی دیرل و ریاس و سکون یای تحتانیله و فتح بایله اشخون دید کاری اوتدر
نتکم دیمشادر بیت عارض چو شود برت حرارت و غافل مشو از شراب ریاس و ریواس و
فتح و اوایل ایکی معنایه در اول یعنی ریاس مرقوم ثانی فرهنک جه نکیریده مکر و حمله
معناسنه در حکیم سنایی و قطعه و بسی فر به نماید آنکه دارد و نمایی فر بهی از نوع آماس و
بر یواس ارتوان لعبت توان کرد و روان بتوان بدو دادن بر یواس و ریس و اوج معنایه در
اول رسم نقوش که نقشندن اول رسم ایدرل ثانی طاق خسرو پرویز ثالث حایمه کندم
یعنی هر رسم و بقدای آشی بشد که ظاهر اولان حایمه سی و رسیدن دن صیغه امر و وصف
ترکیبی اولور باریک ریس دیرل کدانی المجمع و مع الشین المعجه و ریش و اماله ایله یعنی
یای مجهوله ایله ایکی معنایه در اول یعنی جراحت و مایه یعنی هر نه وجهله یاره اولور سه
میرزا فصیحی بیت بانقلاب دهر چه سازم که در ددوست و دی روز ریش بوده و امر و زهرم
است و ثانی شور بای غلیظ در که کشک و شله آشتری اوزرینه دو کرل و فتح رایله عریه
خرا میدن معناسنه در و ریش و اماله سز کسره صریحه ایله یعنی یای معر و فله اوج معنایه در
اول صفال معناسنه که عریه حیه دیرل کال اسم فعل در حق کال بخندی بیت آن ماحد
بخندی ریش بزرگ دارد و از غایت بزرگیش دهر بش میه توان گفت و ثانی قهر و خشم معناسنه
حکیم زاری قهستانی و مثنوی و بیا کور در صفت مرد آن زمانی و چه میخاهد از آشوب
جهانی و بخون بیکناهان چند کوشند و جهان بر ریش خود تاکی فرو شند و ثالث یوک
یعنی توی قیونک و کچینک و دوه نك و هر نه نك اولور سه و قوش و یسه دخی دیرل و ریم کوش و
قواق چرکی ریم چرک و ایرک معناسنه در و مع الفین و رنج و یای معروفه کین و کدورت
معناسنه در حکیم فردوسی بیت جهان زنم کردم بپند تیغ و چرادر از من بدل شاه رنج و
یای مجهول ایله یعنی راست و حکیم سنایی بیت عودج از معشوق و رنج از عاشقان خالی
بماند و دودیار دودمندان بکد رود یارکو و مع الکاف و رشتک و سکون شین و فتح تاء
مثناه ایله بحر جانبارینه مخصوص بر علندر رسته دخی دیرل آخر نه کی کافی تصغیر در که

لاحق اولد قده علامت حذف اولمشد رتفصیل رسته ذیانه ذکر اولور ریږدک فی سکون
یای تحتانی و فتح دال ایله ترك چچه یه دیر لر طیمان مرغزی بیت همه کی ریدکان ترینه شونند *
توکیتماء کعبه بن منی * کییتاحلوای ناطف دید کارید ریعی ترك چچه غلامان اگرچه تروتازه
در لر اما سن بکا کییتاحلوای کی سن دیمکدر فرهنگ جهانگیریه فتح رایله نقل اولمشد
منوجهری * قطعه * تانیامد آسمانیرکی وزوشنی * تانیامد اختران اجتماع وافتراق * شاد
باش وی سستان از ساقیان وریدکان * ساقیان سیم ساعد ریدکان سیم ساقی ریزناک فی
اصل ریزه ناکدر راستخفافاه علامت حذف اولمشد رخرده اولش معناسنه در ترکیه خرده وات
و افق دفاک دیر لر کی ریک کی برکله درکه عربیه و یحک و ترکیه وای سکادر لر کذا فی المجمع
فی ربکناک فی سکون یای تحتانی وکاف فارسی و فتح نوله قومی اولان نسنه وزمین ده قوم سال
دیمکدر حکیم شیرازی بیت بعض او خشک و خشن شد ربکناک * سر دو خشکین و سنکلاخ
بعض خاک فی ریمناک فی کیرلو و چرک و ملوث معناسنه میرنظمی بیت زسرتا پای او بودست
نایاک * برش پوشیدنی کندید و ریمناک فی مع الکف الفارسی * رسک فی سکون سین مهمله
ایله بت سرکه سی کاندن کله حاصل اوور کی رسک فی سکون شین معجه ایله بش معناه
کلور اول تخم سپیش یعنی کله سرکه سی مختاری در هجو غلام خود کفته بیت سرش زرسک
چو برشم ریخته خشخاش * بغل زکنده چو در کور سوخته مردار * پورهای جامی بیت
پو ستین وی آشیان سپیش * خانه رسک و خاتمان سپیش * ثانی عقربک آذیدر ثالث
طغری دور مش نسنه رابع صقالی قبا آمده دیدلر خامس یعنی اند یعنی عم رسکن دخی در لر
کذا فی فرهنگ جهانگیری فی ریش خوک فی یای مجهول ایله یعلتدر عربیه خنازیر دیر لر وجود
انسانده ظاهر اولور کی ریک فی یای مجهول ایله ایکی معنایه در اول قوم معناسنه معروفدر
مولاناغانفی بیت زریک بیابان فزون لشکری * زچوچی نژادانش هر سوسری * ثانی
فرهنگ جهانگیریه بخت و طالع معناسنه کال اسمعیل * نظم * بخد مت آدم دی بامدادان *
نیوده در و ثاق مرده ربکت * کذارم بر طریق مطبخ افتاد * بدیدم لوت و پوت همجو
ربکت * بخار جوع کلبی از چهل کام * بمغز من همی آید چو دپکت * مرده ریک مال میت
معناسنه در کی مع اللام * رطل فی سکون طایله جام شراب طلو اولدوغی جالتده استاد لطیفی
بیت تاجه دبه نسیم و عصار ذوق فروشیم * برخیز سبک رطل کران ده که بنوشیم فی ریمال فی
سکون یای تحتانی و فتح باء موحد ایله ارسالک جمله اسماسندندر عربیه قرق اسمی
اولدوغی کی فارسیه دخی قرق قدر نامی وارد کی ریمال فی سکون یای تحتانی و فتح جیم
فارسیله رطل در که ریمال دخی دیر لر الما و امرو و ایا و سایر میوه لری بکمزده قیمتادوب لطیف
نسنه ایدر لر شکم دیمشدر در بیت طعام حاضر بوده است ریمال * به پیش میهمان آور
یمحال فی ریمال فی سکون یای تحتانی و فتح غین معجه ایله قدح معناسنه در استاد رودکی
بیت شکفت لاله و ریمال بشکفال می * بدور لاله بکف بر نهاده ریمال فی مع المیم * ریمال فی
کسر ناء معجه و سکون یای تحتانیله مرد غیوط اولانه در لر یعنی قوت ماسکه احتیاسی
ضعیف اولمغه مجامعت محله تخط ایدر یعنی جماع ایدر کن یسته لر کی رم فی ریم لفظندن

لفظندن مخففد و عریب اوج معنایه کلور اول مال بسیار ثانی یعنی مغزی یعنی هر نسنه ناک فی
ثالث خاک معناسنه در امامیم مشفده ایله در کی ریختم فی سکون یای تحتانی و خا و کسر تاء
مثناه ایله سقف خانه اوزرینه قولان طیراق معناسنه در کی ریخیم فی سکون یایین و کسر
خایله در نجبر مرقوم معناسنه در یعنی صبان قولای و قلای کی ریم فی یای معروفه ایرک که جراحندن
و چناندن خروج ایدر عربیه فتح دیر لر سکون یایله شمس فخری بیت بسکه پیوسته ریم ریزد
خیم * کشت چشم عدوش همجو سقیم فی مع النون * رخیم فی سکون ناء معجه
و کسر ناء موحد یای ساکنه ایله اکشی رخانه و یا خود یو غرتدن ایشد کبری نسنه شمس فخری
ماصت غلیظ دیوب بویی نظم ابلش بیت مخالفت زبردت بیایه * رسید * که طبع فلفل دارد
بنسبتش رخیم * میر خسرو بیت رخیم شکر است پیش آن ترک خنک * کز سرکه هندوی
ترش زوی تراست * میرزا ابراهیم یعنی دوغ سخت که سپیر شده باشد دیمشدر اما کتاب الاسامی
فی الاسامی ده بر نسنه در قروته مشابهه سود ایله اوندن ایدر لر دیمشدر بولغنی منظور فقیر اولان
لغت کتابلرینک کینه کسر را و کینه ضم رایله واقع در کی رزقین فی سکون زاء معجه و یای تحتانی
و کسر فایله اغاج کلید و بعض نسخه ده مفتاح و بعضه سورمه مندل که اغاجدن ایدوب قیوی
آنکله بر کدر لر کی رزقین فی فایرینه نوله رزقین مرقوم معناسنه در شاعر بیت سخن زن راموثر
چون نباشد * شد دشوهر چو رزقین بر در خود کی رستن فی سکون سین مهمله و فتح
تایله سکک و ناک معناسنه در کی رستن فی سکون شین معجه و فتح تایله اکرمک اپاک و ابر شیم
و کنان و غیره عربیه غزل دید کارید رود خیاله و یاغ حنا و رقی کی رسکن فی سکون شین معجه
و کسر کافله یعنی غیور کدانی فرهنگ جهانگیری کی رخیم فی سکون نون و کسر ناء معجه و باء
موحد یای ساکنه ایله رخیم مرقوم معناسنه عربیه کج دیر لر ضم کاف و سکون یای
تحتانیله کی رندان فی جمع رندی یعنی باده نوشان و ظریفان و نکته فهان ابوتراب بیک بیت قسام
قضادر عوض عیش دو عالم * این قسمت رندان می آشام فرستاد کی رویدن فی کسر واو
و سکون یای تحتانیله یعنی رستن کی ریختن فی دوکک معناسنه مصدر در مستقبله خازایه
ابدال ایله ریزدور ریزده دینلور کال بخندی بیت خواهم نقد جان و سر دز پای جانان ریختن *
بر خاک کویش خون اشک از چشم گریان ریختن * عربیه انصباب و چغتایده توکاک دیر لر
فاعله توککوجی دیر لر کی ریختن فی سکون یای تحتانی و فتح خایله ستم اسهال شین معناسنه
استاد رودکی بیت بکی آلوده باشد کد شهری را ببالاید * جواز کاوان بکی باشد که کاوان
را کند ریختن * فرهنگ جهانگیریه اول آدم و حیوانه دیر لر که همیشه ریختن آلوده اوله حکیم
سوزنی بیت بکاوریغن ماسند طبع اودر شعر * همیتر است ایش سرین بسرو ریختن فی
سکون یایین و کسر دال اول ایله نسنه اوفق دفاک اولق و چوریمک و دوکک شکوفه ده
استعمالی غالبدر و نسنه اسکیموب پیراق اولق عربیه انحلال و چغتایده افراتفاق مضارعی
اوفرانوز دینلور کی ریزان فی ریزدن لفظنک اسم فاعلی در دو کویلی معناسنه خواجه سلمان
بیت عاقبت بکذاست بارورک خود را پیش تو * برک ریزان و سر افشان جست چون باد
خزان * فرهنگ میرزاده نعمت و هو او مراد معنایه مسطور در تحفه الاحبابده بومعنازده

زاء فارسیله مریدر کی ریزن یعنی شرطه زن لفظ مرکب در کردی ریزندن مرشد و وزن اسم فاعل راوری معناسنه ابوالمعانی بیت چگونه می کند ضبطی بفرزند وزن خود را *
کند و اند بصبط کوز دادن کون ریزن را کی ریزان بی سکون یای تحتانی فتح زاء مجحه و نونله
قبو آردینه ایتدکاری سورمه کد آنکه قیوی استوار ایدر کی ریزیدن بی سکون یای این
وکسر زایله دو کلت و خرده اولی معناسنه کی ریزین بی سکون یاین و کسر زایله غایت
خرده اولش نسنه یه دیرل کی ریزستن بی سکون یای تحتانی وسین و فتح تاء مثناة ایلله درت
معنایه کاور اول اگر مک کتان و ابریشم نه بی اولور سه استاد لطیفی بیت چون زیارش جدا
بماند و کریست * دوک ریه گرفت ویشم ریست * ثانی فرهنک چنانکیریده قیویه و چه قور
یرله و خوضه و دریایه اشافی کتمک کرک صوده کرک قرده شاه ناصر خسرو * قطعه * مردکی
و ایدست کرک درید * زو بخوردند کرکس و دالان * ان یکی ریست درین چاهی * وان دکر
رفت بر سر دیران * ثالث نوحه ایلک معناسنه حضرت مولانا بیت چون درین ریست وجه
زیستن * بر چنین خانه بیاید ریستن * زابع یعنی ریدن یعنی تغیط ایلک اوحده در جام جم
بیت ریستن کیردت ز خوردن زشت * پدرت باید آمدن ز بهشت * معنای اوله عربیه
غزل و چغنائی لسانده ابیکر ماک دیرل فرهاد نامه ده فرهادک آتی وصفه بیت حرامی
اور کایه قیافه اتوتین دیک * ابیکر ماک وقتی دشت اوزرافیمون دیک کی ریمان بی سکون
یاوسین ایلله بوکلش اورغان میرنظمی بیت رسانیدن فلک رادل فغانش * بیت بد ریمان
ازدود آتش کی ریسیدن بی سکون یاین و کسر سین ایلله اگر مک غزل معناسنه وضعفدن
ایکله مک که باریک میرسد دیرل یعنی اینه و اوزون ابکر دیمک و اور کی ریستن بی سکون یای
تحتانی و شین مجحه ایلله بر نسنه یه مجد اولی و سکک و زناک کی ریش دهن بی ترکیه پلامه
ذیدکاری آدمه دیرل میرنظمی بیت ریش دهن بوده و هم کنده است * ابرو و مرکبان جرب
افکنده است کی ریشیدن بی معنی ریختن یعنی دوکک کی ریک روان بی قوم سال برارده
کثر تن روزگار اسد یک صوکی موج اوبوب کویا که اقد میرنظمی بیت افتاده برام غز
دانی * در ریک روان برهنه پانی کی ریکن بی سکون یای تحتانی و فتح کاف فارسیله مکار
و کینه دار و پلک و آوده چرک دیمکدر کی ریم آهن بی ترکیه دمور بوقی و عربیه
خبت احدید دیرل دمور کوره قروب چکچ اورد قجه دوکیلن خرده سی حکیم خاقانی بیت
همدم هاروت و مطیع زن رامشکر * افعی سخاک و ریم آهن آهنکرم کی ریمن کی مکار
وحیله کار معناسنه استاد عنصری بیت که حسد هست دشمن ریمن * کیست کونیست
دشمن دشمن * حکیم فردوسی بیت بکینی نبودش کسی دشمننا * مکر در حمان ریمن اهر منا *
معیار جلیل غمس فیزی آلوده و افسون معناسنه دزد پیش بیت مراد است ز جور زمانه را
ریمن * چو زلف یار پریشان کشته پریشان کی ریمیدن بی سکون یاین و کسر هایلله معنی
افتادن کنانی مشرفنامه کی مع الواو * روخو بی فتح و او سکون نون و هم حمله اغاج قوزدی که
روخو دخی دیرل کنانی الادات کی ریش کاو بی شول کسنه لردن کنایه در کدیرامز کسنه لره
یعنی مدمن و مدبر و مفسد و بونر امثالی آدمه تابع اولوب مجلس لردن معنایه لوق و منزل ایده

و منزل ایده میرنظمی بیت هر دنیا دین یاوی می کند * سفکا زاریش کوی می کند *
جمع الفرسه یعنی احق و ابله حکیم انوری بیت چرخ داند که در بشکند ست آن * نه چون آن
ریش کاو و کون خراست کی ریایو بی سکون یای تحتانی و هم لامله معنی شخار که عربیه قلیه
دیرل بر طیراق در صوین آلوب صابون بشور درل و جامه دن لکه و یاع بولاشغی آنکه یورل
کمال اسمعیل بیت چون علاج دماغ کنده کند * داروی او شراب ریایو باد کی ریونجو بی معنی
روخو مرقوم کی ریو بی بوزن دیوایی معنایه در اول مکر و حیلله و آل معناسنه حضرت
سلطان ولد بیت زو مشو در بند این دنیای دون * تانکردی ریوشیطان راز یون * مولانا
جامی بیت نخستین گفت کاهها کار دیوست * همیشه کار دیوان مکر و ریوست * ثانی نام
پسر کیمکوس ایدی که طوسک دامادی ایدی فرود بن سیاوش الله هلاک اودی کی مع الهاء
کی رشته بی سکون شین ایلله درت معنایه کاور اول ایلک و ابریشم نلی بومعناده بخلاق المعانی
در حق درزی پچه * رباعیه * ای زشته بسی تو کمرانی کردی * بالعل لبش عیش نهانی کردی *
اندر کف او چراشدی کوته عمر * چون غسل باب زندگانی کردی * ثانی بر مرصدر انسانک
ایاغنه اکثر طو پوغنه ظاهر اولور ایلک کی بر اینه نسنه چقار کند پکه اوزار قیر لسه
صاحبی هلاک اولور اکا تارودخی دیرل حکیم سوزنی بوایی معنایه * قطعه * بدر درشته ریجوری
وبرخ * مجزغ دیده در از رشته هشته * دم عیسی کز آن رشته رانیست * اگر آن رشته را مرع
رشته * ثالث بر نوع حلا و اذایلک حلا و اسی دیرل رابع بر طعابدر اکثر شور با ایدرل کی رشکر بی
سکون شین و فتح کاف ایلله معنی رشک مرقوم که بش معناسی ذکر اولندی کی رکوه بی هم کاف
فارسی و سکون و او و اطهار هایلله جامه یه پان دیکمک یعنی یامه اورمق ادات الفضلاده اسکی
جامه پاره لری و معنی سوده و چادر یک تحت معناسنه در کی رنده بی سکون نون و فتح دال ایلله
صغری و سختیان و میشین پاره لری و تراشه سی معناسنه در کی ریجان و ریچاله بی کلاما
بحیم الفارسی ریچار و ریچار مرقوم معنایه لریته در کی ریخته بی ریختن لفظ دن صیغه مفعولدر
ایکی وجهله دوکلش معناسنه بروجهی صو و شراب و امثالی نسنه لک دوکلش و بروجهی دخی
آلتون و کش و باقر و امثالی نسنه لک قابله دوکلش ششم نشیخ ابوسعید ابوالخیر * رباعیه *
صد بار کل وجود را بیخته اند * تاهمچو تو دلبری را نکخته اند * سبحان الله ز فرق سرتاپا بت *
در قالب آرزوی من ریخته اند کی ریزیده بی ریزیدن لفظ دن صیغه مفعولدر بودخی ایکی
وجهله دوکلش معناسنه در بروجهی اغاچدن پیراق دوکلش کی بروجهی جامه امثالی نسنه لک
اسکیوب دوکلش و اعضاده ات و اسخوان چو ریوب دوکلش کی در کی ریزه بی ایکی معنایه در
اول دوکلش ثانی خرده معناسنه در بروجهی معناده بعض ترکیبه صفت ایدرل ریزه الماس کی شانی
نکو بیت شانی از ساغر ایام بخور باده عیش * که فلک ریزه الماس درو میرزد کی ریش پچه بی
صقالک اوزرنده طوداغه متصل اولان قیللره دیرل و بعض کسنه نک صقالی آلند و قاج قیل
صقالدن آلمش کی کور و نور عریه اکا عنقه دیرل کی ریشه بی اوج معنایه کاور اول صحاق
معناسنه در عریه نک اولور سه صاحب نیری بیت با عقل کشم همسفر یک کوجه راه از یکسی *
شدر ریشه دامن از خار است لاله * ثانی اغاچک کوکنده اولان اینه لره مولانا طرزی

بیت بر لب چشمه خضریم ولی خشک لبیم * بیخ بر شور زمین برده مکرر یسه ما * ثالث
وجودده بن قیلارده در لصفه الهی بنیاد بیک بودند شیخ فیضی بیت عشق تاپای بیفشرد
در اندیشه ما * همه معشوق تراود زک و ریشه ما * ریشید * سکون یا این و کسر شین
معجزه ایله کوز کوز طوقش قاش و امثالی نسنه لره دیرلر استاد عنصری بیت گفت بر نین
ریشید * طبل عطار شد بریشید * مجمع الفرسه یعنی ریشه دستار ونسخه حسین
وفای ده و تحفه الاحبابه یعنی رنگ نهشته و عند یاد شاهان زدن بر یاد شاهک امید و بعض
فرهنگارده یعنی رخشند دیوب بویته متمسک اولمشلر استاد عنصری بیت رنجم از رنگ تست
ریشید * دلم از زلف تست پیچید * ربکاسه و ربکاسه * اول سین مهمله ثانی شین معجزه
ایله کلاهها بکاف العربی کپی که خار پشت دخی دیرلر عربیه قنفذ دید کاریدر استاد عنصری
بیت نتوان ساخت از کدو کو داب * نه زربکاسه جامه سنجاب * وله بیت کسی که کره
نتوان زهر انکبین * نسا زدر بکاسه کس پوستین * ریک زاده * یعنی ماهی سقنقور
کدافی فرهنگ جهانگیری منقولد که سقنقور تمساح دید کاری بالقدر حاصل اولور صوده
طوغر ذوغی ینه تمساح اولور اما صوکنانده قوم ایچند طوغر ذوغی سقنقور اولور
* ریمه * بوزن نیمه کوزدن اقان چرک که کر بکارار اسندن مجمع و منعقد اولور ترکیب چپاق
و عربیه رمص دیرلر میرنظمی در صفت زنی بیت ناشسته زوی آن نیمه * چشم و مره اش
کرفته ریمه * یونجه * سکون یای تخذنی و نون و فتح و او و حمله یعنی ریمه مجوی مرقوبه ریمه *
سکون یای تحتانی و فتح هایلله یعنی پادشاه کدافی مجمع * ریمه * سکون یای تخطانی و کسر
هایلله مطلق افتاده معناسنه در * مع الیاء * رشتی * سکون شین و کسر تاء مثناة ایله راء
مغترحه ده ذکر مرواریدن رشتی معناسنه در یعنی خاکساری و خاکروب * رکابی * درت
معنایه کاور اول کوچک طبق کدغلبکی ده دیرلر ثانی یعنی جنب یعنی یدک آت شیخ
قطامی بیت بر سم رکابی روان کرد رخس * هم اورنک بیری و هم تاج بخش * ثالث اگره
بغله قبری طوغری قلیچ که ترکید غداره دیرلر رابع یعنی ساقی حکیم حاتمی بیت دو اسبه
در آور رکابی در آور * کز و چرمه صبح بکران نماید * ریزی * سکون یای تحتانی و کسر
زایله مؤید الفضله رحمت معناسنه در کد ریزی کن یعنی زحمت کن میرنظمی بیت شده
در دلم ریش حسرت کهن * نظر بدل انداز و ریزی بکن * ریزی * سکون یای تحتانی و کسر
سین ایله بر نوع اوزم آدیدر * باب الرء المضمومة مع الالف * رخ ربا * سکون خا و هم را و فتح
باید بر عظیم الهیکل و کبیر الجبهه قوسند محیط جزیرلر زنده اولور انسان ساکن اولدوغی بر لک
و دیرلر که کر کدافی چنگالی ایله قاپوب آشیانه کورر نور و ایت اوزره رخ کر کدافی استنی اواق
لازم کاور بعض کتب توارخ مسطوردر که رخ مذکور قوشک اسمی اوله مرقوم قوشک ذکر
عجائب المخلوقات و حیوة الحیوانده مسطوردر نقل ایدرلر که بر کون باز کاندن بر طائفه
محیطه در جزیره یه یناشوب کیلرندن چیقوب جزیره ده کز رکن بر بیاض قبه کوردر اطراف
طولانوب قوسن ایله زلر ایچلرندن بری بوقبه طاشمیدر یا خود آخرنسینه میدر دیوانده بالته
ایله اوزره قبه دیرلر ایچندن صابو و یا شین نسنه اوز قوش بر طایفه سی ایدوکی بالجه و ک

بیت

بیت صاجی اولان قوش کاوب بزی هلاک ایدر دیو قاپوب کیه کیروب بلکن ایدوب کیندر ایدر
قوش کاوب بر طایفه سن قیراش کورنجه کی خلقی ایتدیلر دیو بر طایفه سنندن بیوک بر طاشی ایکی
پنجه سیله قالدیرب کتورب کینک اوزرینه براغور خدای تعالی ک لطفیله کی طاشک التندن
صاوشوب کتمکله طاش در یایه دوشوب اول قدر دریایی حرکت کتورر که کی هلاک اولق
مرتبه سنه وارمند کور قوشک اسندن استعان طریقه یله شطر نجک ایکی قطعه سنه رخ
دیرلر * رخشا * سکون خا و فتح شین معجزه ایله یعنی رخشند کدافی مجمع بو معنایه
بدرالدین شاشی * مسط * کتم دات نمکین چرا * ماه نوت پرچین چرا * آن طره مشکین
چرا * بر ماه رخشا نخسته * رستا * سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله ایکی معنایه در
اول کوی صوقاقرینه درلر ثانی روستا لفظندن مخففدز کوی معناسنه حضرت مولانا
بیت هر که در رستا بود در روز و شام * تا بامی عقل اوینود تمام * رسوا * شایع معناسنه در که
لفظ مرکب در جزوی رسد شایع معناسنه و آچقد رکیز لونسنه آچیا نجه شایع اولور دیک
اولور و ظاهر کردن معناسنه ده اولور از چرخیات نظام استر آبادی * مصرع * پری رالمعه شمع
خمیر او کند رسوا * حکیم شقایق بیت ظاهر م غماز باطن * محو آب روشنت * راز پنهان
میکند رسوای از پیدای من * روستا * واو مجهول و سکون سین ایله کویا و اهل یعنی شنگلی
اولان کوی مرحوم کمال پاشا زاده روستا مزعه در رستن لفظندن تصرف اولمشدر اکسلکی
اعتباریله کویه ده اطلاق اولنور انتهی و کوی معناسنه اولد و غنه حضرت مولانا بیت قول پیغمبر
شعوائی اوستا * کور عقل آمد وطن در روستا * حکیم فردوسی بیت چوا ز شهر بکسر
بیرداختند * بکرداند در روستا ساختند * روستا * ایکی معنایه در اول ضیا الو آیدین
و منور معناسنه ثانی مرقشیت طاسنه درلر کانی سرمه ایدرلر بیا یکی معنایه ابوالعانی
بیت از خیال ما هر بیت خانه دل روستا * خاکراحت می کند عالم بدین روشنا * روینا *
واو مجهول و کسر ها و فتح وله بر نوع خاص پولاد در کاندن قلیچ ایدر لر غایت بی نظیر و اعلا و مقبول
اولور شمشیر روینی درلر ادات الفضله مطلق پولاد هندی معناسنه در و هندی قلیچ پاره
دخی اطلاق اولنور * روینا * زیاده یای تحتانیله ده هندی پولاد معناسنه در شمس فخری
بیت زعکس رنگ رخ دشمنان اودر جنگ * چو کهر با بدرخشد کهر چور و هینا * و فرهنگ
جهانگیریده پولاد چو هر دار حکیم سنایی بیت بنز چون تویی جنبی چه دانی چه ندانی *
بدست چون تو نامردی چه نرم آهن چه روینا * سیف اسفرنگی بیت آب کرد در خجالت
نقصش * کوراند رمشام روینا * روینا * نونن صکر در یادخی زیاده ایله مجمع الفرسه
روینای مرقوم معناسنه مسطوردر * مع الیاء * رب * تشدید بایله هر صولونسنه ک
صوبن آلوب قینادرلر تامه عقد و انجیه دیک بعد شکرله شراب و شربت ایدرلر لیون و بیفشه
و حماس و ریاس و غیرهم کی بر حکیم جاذق دیمشدر بیت چو صفر ایشکند در معنایه نیکو * دم
حمای صفر ادب لیمو * رباب * ساز نونندن بر مشهور و معروف ساز در بین الناس فتح رابله
شایعند اما اصحی ضم رابله در کدافی الادب * رستم رکاب * بهادر پهلوان دیمندن کنایه در
مولانا هاتمی بیت بدعوی دورستم رکاب دلیر * زشمشیر بازی نکشند سیر * رفت و روب *
۲۱

۵

ترکیه سیلوب ستورمک معناسنه درور معناسی ده سیورکدر یوب ی رفتن لفظندن
 صیغه امر در وکاهی اسم فاعل اولور خاکروب و چاروب کی ی روزتاب ی اضافله اسی
 کون ایام صیفاء حرارت شمس در جارج اعتدال اولان اسمیک معناسنه در میرنظمی بیت
 چون شده از تاب عشقش پرشتاب * آمد در نیم روز روزتاب ی مع القاء * رت ی درت
 معنایه کاور اول خای و خرابه مشرف اولش معناسنه شیخ عطار بیت سر آن کاخها
 با خاک هموار * زمینی رت نه در مانده نه دیوار * ثانی یعنی تهی استاد لیلی بیت فرمان
 کن و آهک کن و زربخ نساید * بیرون و درون تن و رویت از رت * ثالث غل و غشدن عاری
 و پاک معناسنه میرنظمی بیت چور شد با محبت قلب و سینه * درون ساده رت بوده زکینه *
 بولغنی بعضی فرهنگ کرده فتح رایله نقل ایشلر اما جمع الفرسد بعضی معتبر و معتقد فرهنگاردن هم
 رایله صحیح اولش و فرهنگ جهانگیری کدک هم رایله معنای رابعی تهی دست نقل اولش
 بو معنایه عل کوچک بیت از و فور عطای آن کف راد * رت و مغلک بحر و کان کشند
ی رست ی سکون سین مهمله ایله درت معنایه ذر اول رستن لفظندن صیغه ماضیدریدن
 بتدی معناسنه کاهی مصدر اولور یتمک معناسنه جمع الفرسد یعنی رویید و برآمد حکیم اسدی
 بیت بخور شد و دین بتان نخست * بکوروبی آدمی بوم و رست * شیخ اوحدی بیت
 این چهار آتش را بد رست * چون بدید آمد امتزاجی رست * حکیم فردوسی بیت
 صف میسر هم بیا رست جست * یکی کوه کوی ز پولاد رست * ثانی محکم و مضبوط
 معناسنه حکیم نزاری قهستانی بیت تویی با شد که باشی در و قارست * که من در حرب
 بزماله ام جست * وله بیت شب آمد بر شتر بستند رستش * بهم بر بسته هفت اندام
 سستش * ثالث دلیر و چیره دست معناسنه شیخ اوحدی بیت قدم اندر زمین منه
 جز رست * کاسما را نظر بجانب تست * رابع فرهنگ میرزاده قهیمی از خاک مسطور در
 و تحفه الاحبابه یعنی خاک حکیم فردوسی بیت یکی سخت بماند خواهم نخست * که ازوی
 بلرزد بروم و رست * وله بیت زنا کس نماند برین بوم و رست * زینکی باید ترا دست
 سست ی رفت ی رفتن لفظنک ماضی سیدر سیورودی معناسنه و وایله روفت دخی درلر
 میر خسر و بیت بجانهای فتاد از چشمش آشوب * مره میروفت دلها را بجاروب * حروف
 علت در قننی حرف که وسائط کله ده واقع اوله حدی جایز در ی رست ی سکون شین معجه
 ایله ایکی معنایه در اول یعنی روشن ثانی بر کیمیا کراستاد ک نامی ایدی که در معموله زور رستی
 درلر کذا فی فرهنگ جهانگیری ی روخت ی و او مجهول و ضم سین و سکون خایله راستی
 طاشی که راستی دخی درلر کذا فی المجمع ی مع الجیم * رخ ی سکون خاء معجه ایله یزد
 و لا یشد بر ناحیه اسمیدر کذا فی فرهنگ جهانگیری ی روح ی و او معروف ایله انکور نا پخته
 یعنی هنوز ایشمیش اوزم جیم فارسی و هاء علامتله روجه دخی درلر و بر معناسی دخی روزدر
 و هندی اسانه روح کاو کوهی به درلر ی روستخ ی و او مجهول و سکون سین مهمله و تاء مثناة
 و فتح خاء معجه ایله راستی طاشی ی روستخ ی بعضی نسخه ده خایرینه تاء مثناة بعد نون
 واقع اولشد در راستی طاشی معناسنه در ی مع الخاء * ریشخ ی هم تاء مثناة و سکون شین

۲۲ شین و فتح لامله بحامت معناسنه کذا فی نعمة الله ی رخ ی الی معنایه کاور اول پکنی
 معناسنه کدر خسار و خساره ده درلر عربیله خد دید کلیدر شعر بعضی ترا کیمیه جز و ایوب اول
 صفتله تو معنایه ایذر لر کارخ و پری رخ کی غیاثی حلوائی بیت پیش کار از رخت لیلی وکل
 جمنوتست * سرودر پیش قدت مصرع ناموزونست * ثانی بر عظیم الهیکل
 و کیمیا جسته قوشن و عنقا کی وجود خا جیسی بو قدر سطرنج قطعه لرند اولان رخ اول قوشدن
 عبارتد یعنی انک اسمیه له نسیمه اولمشدر ثالث عنان اسب یعنی دیز کیز بوا یکی معنایه استاد
 عنصری بیت سطرنج جمال را تو شاهی یارخ * مراسم کمال را کابی یارخ * کمال پاشا زاده
 رخی کرکران ایله تفسیر ایشدر بومعنی دخی صحتدن بعید دکلر زرار قوم قوشدر رخ بادینلر یکی
 مقدم ذکر اولندی اول تقدیر خه کرد که انه رخ دینلک مناسبدر رابع فرهنگ جهانگیری
 بر نوع تاجدر که پادشاهان سلف کیر لاییدی اول تاجه دیهم دخی درلر حکیم قطران ارموی بیت
 گرفته پای تختش را فلک رخ * نتابد جادوانه بخت ازورخ * خامش یعنی سوی و جانب
 سادس بر او تدرکد و رخ و رخ و رخ و رخ دخی درلر ی روخ ی و او مجهول ایله قیاسی زبانش که
 دوخ و روخ چکاد دخی درلر سرب و مو معناسنه حکاک بیت ایستاده بخشم بر سراو * ای بنفرین
 سیماد و روخ چکد * زبان پهلویده بفرسق معناسند در ی مع الدال * رید ی فتح باء و حاء
 و سکون یای تحتانیله معجون معناسنه در غزله او اوزسه اولسون ی رند ی سکون نونه
 مزکادک دید کار قوشدر را کتر چلمنک ایملی رده او اور ی رید ی یا شمع کده و رات درلر
 طو تار اصل بنرو ایدی علم اولد قله مضامی الیه تقدیم اولندی ابوالمعانی در حق زکی
 بیت چو بد غادت همین کیرد نه از شرم * میان مردمان رویت و رقع ی رود ی و او معروفه
 یدی معنایه کاور اول هر ایرماغه درلر عموما حکیم اسدی بیت زدنبال اودشت هر جای
 جوی * هر جوی در رودی از زهر اوی * بویت بر آژدها و صفند در و مجاز مرسل طریقه
 بری برینک یرنده استعمال اولنور زیرا فارسیله ایرماغه جوی دخی درلر اما معجیدر که جوی
 صویک اقدوغی بر در و رود و رود که مخروق اولان موضعه رودخانه ده دنیا و رقوم بختد بومعنی
 مفهومی و دروهر ایرماغه مشابه اولانه ده درلر خواجه حافظ بیت خواهی که بر نخی ردت از دیده
 رود خون * دل درونای صحت رود کسان میند * جوی خون دخی دینلر یکی ظاهر در و نور
 آمویه درلر خصوصاً استاد فرخی بیت یک بنه توداری زین سوی رودش ی یلا ی جگر
 تودارد زان سوی کنک راهی * ثانی بمعنی فرزند ثالث سازه درلر عموما بوا یکی معنایه
 نجیب الدین جرد باد قانی * قطعه * آسمان در صفت تربیت دولت تو * بقایست که معجون
 صفت مادر و رود * ساله باشد که بعهد توندید است کسی * ناله کزد دست کمی کرد جز ابر بشم
 رود * کذا فی فرهنگ جهانگیری و بر سازک اسمیدر خصوصاً خواجه حافظ بیت معنی کجایی
 یکلبانک زود * بیاد آ و آن خسروانی سرود * رابع ساز عشرتک لازمه سی اولفله مجازا
 عشرته دخی رود درلر حکیم اسدی بیت سپید چو آمد هم انجا فرود * شد از رزم زی بزم
 شادی و رود * و ساز کز رشفه ده درلر شمس فخری بیت معاشر خوش رودی بساز میخوانم
 که شرح عشق بکوم بنغمه هم وزیر * بومعنایه نوید حکیم خاقانی بیت تابوای مدح و وصف

تو بر داشتیم * روز دیر بابت منست روده اهل ریا * خامس یعنی روده یعنی بغرسق که رودگان
وروده کان انك جمعی در کمال اسمعیل * قطعه * بسکه میگردد از قراقره جو * رودکانی خاطر
افکار * رسم از من رها شود حاشا * پلکی در هجای توسته و چار * حکیم روحانی در قسیمه
بیت به نیش عقرب و سرکین یوز پوشک حمل * رودکانی جدی و تقارب میزان * سادس
مجمع الفرسه حلاج کانه سنك کریشی سابع قیونك و یا خود قوشك تویی اسی صوده
حشلیوب دو ککه درلر رود آورد اضافت سز سیل صوبی بعضی الحق یرلردن ایرمق کی
آ قدوغی ایچون نسیمه اولنمش رود چکاد اضافت سز قیل سز دپه ترکیه طاز عریه اصلع
درلر شمس فخری بیت عجب مدار که فرق سیهری مویست * شاه زسیلی * نادیب شاه
رود چکاد روز کرد کسر زاء معجه وقع کاف و سکون زاء فارسیین ایله تیر اعظمك جمله
اسما سنک ندی یعنی آفتاب حکیم زاری قهستانی بیت بروزم محنت باری نکردی * چرا چون
روز کرد از من کیزی رود واو معروف وقع یاء تحتانیله رستن لفظنك مضارعیدر بتر
معنا سنه شیخ سعدی * قطعه * سیره در باغ کفته اند خوشست * داند این کین سخن همی
گوید * یعنی از روی نیکوان خط سبز * دل عشاق بیشتر جوید * باغ روی تو کند بازار است *
بسکه بر میکتی و میری * و بهر روز معنا سنه بیت باران کد در لطافت طبعش خلاف نیست *
در باغ لاله روید و در مشوره بوم خس مع الزاء المهمله * رخسار * پکاق معنا سنه که عربی
خند درلر اگر چه رویدن غیري مخصوص پکاغك آیدر ابر تراب بیک بیت عمری نظر از مهر
برویت کردم * نظاره رخسار نکوبت کردم * اما اکثر استعماله رویه بدل جمله چهره به
رخسار درلر مرحوم کمال پاشا زاده بوندی تصرفی معنی ایدوب رخسار لفظ مرکب در رخ ایله
ساردن که رخ پکاق و سار باش معنا سنه در چشمسار و چاهسار و کوهسار کی مراد پکاغك یوقار و
باشی ذیل اولور دیمشدر اما کتب معتبرات لغویه ده اسم مفرد در پکاق معنا سنه چشمسار
و چاهسار و کوهسار کی دکلر و دخی استعاره طریقیله آذمن غیریده دخی استعمال اولنور
نتکم میرزا فصیحی بیت کریه ام کز جگر سوخته در دیده ابر * هر آرایش رخسار مهار آمد ام
رودستار سکون سین مهمله وقع تاء مثناة ایله روستا معنا سنه در یعنی کویا و ترک دیمك
اولور کذا فی المجمع رود آورد نام رود خانه در یعنی اسم نه در کذا فی فرهنگ جهانگیری
رودبار سکون دال وقع باء موحد ایله اوج معنایه کاور اول منقطع اولیوب همیشه
صوبی آقان ایرماغه درلر میرنظمی در مذمت زنك بیت زکس هموان شهوت بود جاری * میان
هر دم پاش رو دباری * دخی شرف نامه دلب آب یعنی صو کناری و نهز عظیم معنا سنه مسطور در
ثالث بر قاجان قریه به مشتمل بر یوک کوی آیدر قزوین ایله کیلان میانند واقعدر مشایخ
که اردن ابوعلی رود باری حضرت ناری اول ناحیه دندر مولا ناجای بیت بوعلی رودباری آن
شده دین * خسرو بارگاه صدق یقین روز بازار یعنی رونق بازار و گرمی خریدار حکیم انوری
بیت روز چشن و طرب بستانست * روز بازار و کل و ریحانست روزگار ابکی معنایه در
اول زمان و عصر و جهان و هوامعنا سنه معروف و متداول سوزدر ثانی مدت و فرصت
معنا سنه استاد فرخی * قطعه * خالفان توران بند و مار شردند * برادر سر موران و مار کشته

کشته و مار * مرام نشان زین پیش روزگار * که از دعا شود از روزگار یابد مار روزنه
سرخ ترکیه ایک دیدکاری قوشد عربیه هدهد یرلر روزدار اور چلو عریه
صائم درلر روزه عموم معنا سنه و دارد استن دن اسم فاعلدر ابوالمعانی بیت روزه دار غم
هجران تو بودم جانا * روزی عاشق بچان نشد عید وصال رودستار و او مجله ایله رستار
مرقوم معنا سنه روغنکر یاغ چیقار چی مرنه اولور سه زیتون و کجند و غیره مار و غن یا غدر
و کرکاف فارسیله ادات اسم فاعلدر روی کرد باقری که قرغان و سخن و سار باقر
آوانیسی بیار اصلنده توج اشلین آدمه روی کردینلور مع الزاء المعجمه * رخ فروزی سکون
خا و کسرفا و خم را ایله شهو رملکی نک یدنجی کون اسمیدر رستاخیز و رستخیز کلاهما
بسکون السین و فتح التاء المثناه قیامت معنا سنه در خواجه حافظ بیت پیاله بر کفتم بند تاسحر که
حشر * بی زدل بزم هول روز رستاخیز * حضرت مولانا بیت عین چه آوردید دست آویز را *
ارمغان روز رستاخیز را * حکیم اسدی بیت روانیکخت چوز جامه کرخیز * در افکنده در
هندوان رستخیز * حضرت مولانا بیت من حلالیت میکنم خوم بریز * تانه بیند چشم من آن
رستخیز رود ساز سکون دال وقع سین ایله فرهنگ جه نگیریده سازنده دیکر حکیم قطران
ارموی * قطعه * تا زیا نک نوحه کرباشد روان دائم تقور * تاهیدشه دل بیا نک رود ساز آید
فراز * خانه خصمان تو خالی بباد از نوحه کر * منزل خویشان تو خالی مباد از رود ساز روز
اوج معنایه در اول معروف کوند زدر که عرییده بوم و نهار معنا سنه در ابکی معنا سنه دخی
روز استعمال اولنور تر کیده دخی ابکی معنایه کون دیرلر معنای ثانی طالع و قوت معنا سنه در
ابوالمعانی ابکی معنایه بیت گذشته روز غم چون شب تار * چه بد روزم که صبح شام کشته *
ثالث آفتاب معنا سنه در حکیم فردوسی بیت سزد کر بخشی کنه مرا * در خشان کنی روز و ماه مرا
رودستار و او مجله ایله ده رستاخیز مرقوم معنا سنه استعمال اولنمشدر رو بیند در
کسر یائین تحتانیین و دال ایله توران زمینند و قلعه اسمیدر که ارجاسب شاه آفی تختگاه
ایدنمشیدی و کشتاسب شاهك قرلرین گرفتار ایدوب انده حفظ اینمکه اسفندیار
کشتاسب امریله هفتخوان طریقتدن واروب قلعه مر قومی اخذ و رستخیز و ارجاسبی قتل ایدوب
قرقرند اشترین خلاص ایلدی حکیم فردوسی اسفندیار دلندن بیت رو بیند ز آذرا
کشادم * و آوازه هفتخوان بدادم مع السین المهمله * ریوس ضم باء موحد ایله یعنی
بسیار خوار که رس دخی دیرلر میرنظمی بیت زده اهل دل نیز دیک فلوس * خوردنی راهجو
کاو باشد ریوس رس ابکی معنایه در اول بسیار خوار و حریص خوردنی معنا سنه
حکیم انوری بیت سر هر خوان شدم چو کرب رس * در هر کشتی سک سا جوهر * پوشک و ریت
رسی بود کویند سالارشان * همه سال چشمش بجز کسان * حکیم سنایی * مثنوی * هر که در
دام زن نیفتادست * عقل شاگرد او چو استادست * هر که بر کس بجز کز ددرس * عیش او تیره
دان که در چه کس * استاد فرخی بیت رادمردان همه بادر کفش آموخته اند * چون بزد رس
که بیاموز با سیر گیاه * ثانی سخت و محکم معنا سنه در روس واو معروف مجمع الفرسه
یعنی رو بایه یعنی دلو و ناحیه شمالی ده برولانتك و قومینك آیدر حکیم انوری بیت اولانابی که

دوازده زخام یارمانی ملاک ایتشیدی عربیه کسر ایلله باران خرده معناسنه در مع النون
رودن فم بام موحده و سکون و اوایل قایم که عربیه خطف دیرلر و مستقبلند رباید
وجهه ربایند دیرلر و متعدی سی رباییدن کاور قاید رمق معناسنه فم ربین سکون خا
و کسر بایعل یای ساکنه ایلله بنیر صوبی معناسنه میرمان بیت بینیت همی بنیم چون خانه
کردان است * آراسته هموان با شیردوغ و رخبین * فرهنگ جهانگیریه بام فارسیه له مرویدر
دوغ معناسنه حکیم ناصر خسرو بیت آن کودکی جوانکین شد * آمد بری چو ترش رخبین
حکیم سوزنی بیت آرند میان ابروان افکند * رو کرده ترش بسان رخبین * بعض نسخه ده
اطیاقولی اوزن قینامش یوغردک صوبی در که طبعی حار و یاسدر یوغردک ضدی اولور استعماله
صالح دکابر انحق حقنه ایدر لشکمی اسهال ایدر بعض نسخه ده مصل معناسنه در مصل اودر که
خراسان تیلر عادی اولان تر خانه و بعض روایتی آیرانی بشور لر تا قوی اولجه بعد قوریدر لاکا
مصل دیرلر رستم دستان مشهور اولان رستمه دیرلر خواجه حافظ بیت مرا از رستم
دستان چنان کاری شکفت آید * که ازوی رخنه چون کردید ناخن پهلوی پورش رستمین فم
یعنی تازه تمش اوت حکیم اسدی بیت خوردر رستمین از زمین آب و خاک * کند همجو خوه
هر چرخ اورد پاک رستمین فم اوت تمک مستقیمه ملند سینی واوه قلب و بریا زیاده ایدوب روید
وجهه روید و متعدی سنه روید دیرلر شیخ سعدی * قطعه * سیره در باغ گفته اند خوشست
داند این کین سخن هم بگوید * یعنی از روی نیکوان خط سیر * دل عشاق بیشتر جوید * باغ روی
تو کند باز ایست * بسکه بر میکتی و میروید * عربیه نیت دیرلر فتح نون و سکون بام موحده ایلله تن
اوت نبات دینلور و چغتای فم بایله بوتماک دیرلر اسم عامد را غاج و عیش و اوت و دخی جراحت بتوب
صاغلق و دخی مجاز امصاحت تمک که سببه سیارده فرخ شاه حکایه سنه بیت دیدی بو عجز
بیرلا بوتماسن ایشیم * باردورر تنکرم اریوق ایرسا کشیم فم رفتن فم سکون فافخ تا ایلله
سپورمک معناسنه مصل در مستقیمه قیامه موحده یه قلب و پروا زیاده اولغوب روید وجهه
روید دینلور نوعی خوشبیت طراوت حسن روی آب میرفت * صیامو ج نظر مهتاب میرفت
فم رملان فم سکون فم و فتح کاف فارسیه قاسق قیلری فم بیت دریش زیریش چنان
کشته نابید * چون کیر مرد غرچه بر مکان نهان شده * شمس فخری بیت موافقات چو
کیرند سخت پارتنا * مخالفانت بریده سرند چون رملان فم رویمان فم واو معروفه و کسر بام
موحده و فتح یای تحتانیله ترک که کردید کاری جانور در که صورده اولور بعض نسخه ده قوم
بالنی معناسنه واقع اولشدر فم رودکان فم واو معروف و فتح دال و دف فارسیه کوده دیدکاری
بغرسق در روده دخی دیرلر بوجه روده دخی اولور که علامت جمع که الف و نون لاحق اولدقه
ها کافی فارسیه ایدال اولتی قاعده فرسدر فم رودن فم فتح دال ایلله قزل بیا معناسنه در که
روین دخی دیرلر کنانی الجمع بومعنا یه ابو المعانی بیت زخون کاوش نخت جکر را * شمس سیل
سرشکم رودن آسا فم روز افزون فم جمع الفرسه دعا و خیر و صدقه معناسنه در که مراد
عمر اوزمقدری یعنی دعا و خیر و حسنات و تصدی ایلله عمر طویل او اوزنه کم حدیث شیرین
* البصقه ترد البلاء و تزیید العمر * وارد اولشدر و بر سنه نک کوندن کونه زیاده

زیاده اولماسن بیاندز سنه فم خواجه حافظ بیت من از آن حسن روز افزون که یوسف داشت
دانستم * که عشق از پرده عصمت برون آردز اینارا فم روز افکن فم اول حمایه دیرلر که بر کون
طوتار بر کون طوتما ز عربیه اطبا اکا حمای غب دیرلر کسر غین ایلله کنانی فرهنگ جهانگیری
فم روزان فم فتح بام موحده ایلله قیو بیکجیسی مراد سلاطین و امرانک طشره قبولین بکله پندر
شمس فخری بیت زحل بر بام اوئشد یاسداری * فم بر در کهنش از روزانی * و دخی چاوش
معناسنه مرویدر فم روزبانان فم جمع روزبان مر قود حکیم فردوسی یعنی بواب بیت شبانکه
بدرگاه بردش روان * مرور روزبانان مردم کشان * فم بامی چاوش بیت بخندید دوروا
سنه بیتافت * سوی روزبانان لشکر شتافت * فم ایلضا بیت از ان روزبانان مردم کشان *
کرفته دومرد جوانرا کشان * فم بویتله قیو چاوشی اولق قوم اولنور فم روز خون فم یعنی روز
جنگ حکیم نزاری فم هستانی بیت کنی آنکه خبرداری که چونست * فم شبخون مصاحبت
باروز خوندست فم روزیدن فم کسر زاء معجه و سکون یای تحتانیله صوت فرندن یا خود
آقدوغی بردن صیروب چیمهغه دیرلر فم روشن فم آیدین ضیامعناسنه کوندزک آیدناق
لازمه سی اولغله روز روشن دیرلر روزه صفت او اوردوغیری سنه لرد دخی صفت استعمال اولنور
ظاهر و واضح معناسنه خطر روشن و راه روشن و عقل روشن کی حسین شانی بیت پای تاحر
سوزم و روشن نکرد ددانشم * کی دهد از پس کدورت آتش ماروشنی * چغتای لسانده یاروغ
دیرلر فرهاد نامه ده خاقان اوغلی فرهاد یون یا بدوغی فم قصرلر وصفه منور و روشن اولش
معناسنه بیت یاروب فم ختانی فم تندین * فم تن اوزرا حله فم سمنین فم روستناسان فم
جمع روستناس مر قومدر فم روستندان فم درون خانه یه ضیا کیره جک کوچک بجره و باجه
معناسنه فم مولانا فم در صفت عمارت بیت طالع از طقه های روستندان * ماه و مرغ و زهره
و کیوان فم روغن فم مطلقا یا غدر عربیه سمن و ذهن معناسنه کرک سوددن چیقان باغ
کرکسه حبوباتدن حاصل اولان باغ محصول عنه معا ذکر اولتی قاعده در روغن ساده و روغن
زیت و روغن کنجد و امثالی کی اما عربیه روغن ساده یه سمن و روغن بادامه دخی او ز دیرلر فارسیه
جمله سنه روغن دیرلر فم روغن فم قاضی لقمه سی دیدکاری یا غده شمس خیر خصوصاً
و هرنه که یا غده بشه فم شاعر فم بری دیمشدر بیت خوردنی آنکه راحت جانست *
روغن فم و پلاو و بریانت فم رون فم یوزن چون ایکی معنایه در اول تعلیل مغناسن افاده ایدر
بهر آن وسبب آن معناسنه میرنظمی بیت بروی خویش مفتون کشتم * چو فکر وصل بوده
رون کشتم * فم ثانی فم و اوچه و له ایلله غنبد ستانده رقصیه آیدر که ابو الفرج دخی اول قصبه دندر
فم روغن فم واو معروف و فتح هایلله خاص فولاد که اندن قایم ایدر اذات الفضلاده پولاد هندی
معناسنه منقولدر حکیم اسدی بیت سه مغفر بزرچان فم روغن فم بزرصد پند آورا
روغن فم روایتدن فم متعدی رویدن یعنی تورمک فم روی زمین فم عرسه و حراض
معناسنه نظیری فم شبایزی * فم رباعیه * فم از اسب فتلا کر نظیری * فم از تندی * فم از خش * فم از اند *
پرسیدن اوز و احیا تست * فم بر روی زمین چو او کم افتد فم روغن فم واو معروف و فتح
یای تحتانیله قزل بویا که آنکه از شمس و جامه بویارلر و روز و ناس دخی دیرلر حکیم ازرقی بیت

زبسکه خون بر او می‌ناخن از مرگان * ز روی ناخن من مردم می‌روین * حکیم انوری بیت آن کز
نهیب تف سیموم سیاسنش * خوز در عروق فتنه ز خشکی چو روین است * بومعانی مؤید
شمس فخری بیت ز بیم تیغ تو بدخواه ز افسرده شود * عروق در بدن الحق بصورت روین *
روین تن و روین تن * اسفند یارک لقی در استعان طریقه هر بهادر پهلوانه ده دیرل
هانی در تیمور نامه بیت زره پوش روین تنان فوج فوج * نهنگان بجو لاکری زیر موج *
روین * ابکی یا ایله ابکی معنایه در اول هر نه که توجدن یا باش اوله زیاروی توجدر
ویای ثانی نسبت ایچون در ونون نسبتی ناکید در خواجه سنان بیت نعره کوس ونوی نای
روین در نبرد * خوشتر می آید از صوت بم و آوازیر * ثانی افراسیاب اوغلی پیرانک اوغلی
نامیدر که جنک دوازده رخنه بیرن الله علاک اولدی و فرزندک جه تکبیرده ایران مبارزلندن
پشنک اوغلی نامیدر که طوسک دامادی ایدی ابکی پهلوانک دخی نامی اولی بعید دکلدر
بری تورانی وری ایرانی اوله شهاب الدین بیت بادقهرش تا وزیده کشت بر روی مصاف *
در تن روین خون خشک هم چو روین است * رویندن * بوزن یویندن تملک و بتورمک
معناسنه ده کلور * مع الواء * رکو * خم کافله اسکی ز پان لری وهر نه که اسکی جامه لره
یامه اوله اول یامه ایتد کارینه رکو دیرل حکیم نزاری قهستانی بیت ای شاه سرفراز کدر جنب
راپنت * بر چرخ نیست اطللس ازرق رگوست آن * میر معیت محوی * رباعیه * از جامه
اطلس رگومانده و بس * وزاده صافیت سب و مانده و بس * صابون تا چند چند سنوی
چه شود * این کهنه رکو کوز و فومانده و بس * رو بارو * یوز یوز عربیده مواجهه
معناسنه * رو برو * دخی دیرل حذف الفله ابوالمعانی بیت رو برو بوده به پیشش آینه *
خیره شد عکس رخنش در آینه * رو * بش معنایه کلور اول یوز که عربی ده وجه دیرل
ثانی معنی سبب بومعنایه دخی عربیده وجه دیرل حکیم خاقانی * قطعه * موی سفید رانه
ازان روسیه کم * تابان نوجوان شوم و صد کنه کم * فی جامه از برای محبت سیه کم * من موی
از مصیبت پیری سیه کم * اوج معناسی دخی روی لفطیله مترادف در عن قریب ذکر اول نور
انشاء الله تعالی * رهو * خم هایلله ابکی معنایه در اول کوه سرنه به داخل و متصل اولان
طاغاردن بر طاع امید دیرل که حضرت آدم علی نبینا وعلیه السلام جنتدن چیقد قده
اول طاع اوزرینه هبوط ایلدی حکیم اسدی * مثنوی * بکوه رهو بر گرفتند راه * چه
کوهی بله نیش بر چرخ و ماه * که کونده که آدم کد فرمان بهشت * بران کوه بر افتاد از بهشت
مع الواء * ربه * باغ باغ و جان ایدد که معناسنه رو به دخی دیرل * بوخه * خم باووا
معروفه ایله حل مجامعت از آن حاله دیرل استاد لیبی بیت کد بوخه کرد او بر پشت او *
کد شود زرش روخه خواهرش * ربه * قد زومزلت و جاء میرزا فصیحی بیت ربه حسن
بلندست چه حاجت بتقاب * بهر منع نکم کز مره کوتاه ترست * رخسان * رخسار مرقوم
کی یوز معناسنه در میرنظمی بیت جهان افروز شد رخساره او * نکه شد در نظر آو
او * کد * سون نایای خدای و سرکاف فارسیله دست ابرنخن بهیمه یعنی او را
او * کد * دیرل آلتوندن و بعض فقر اکشدن ایدرل یا لکز بهیمه دخی دیرل

دیرل کدانی المجمع * رخنه * سکون خا و فتح نونله کاغذ معناسنه در کدانی و رخنه
جهانگیری * رزه * فتح زاء فارسیله عربیه شریظه دیرل و ترکیه معجم دیدکاری ابجه
یوکلش ایدر اوزرینه اثواب سررل * رسته * سکون سین و فتح تاء مثناة ایله بنس اوت
و شکوفه و امثالی ابوالمعانی بیت سرو در باغ بیاد قد خوبت رسته * لاله از جسرت رخسار
بدل داغ زده * رفته * سکون فو فتح تا ایله ستورندی و سپورلش معناسنه رفتن دن مشتق
اسم مفعولدر میرنظمی بیت بترکان خاک راه یار رفته * در دریای اشک چشم سفته *
رزه * فتح میله موی زهار یعنی قاسق قیل حکیم سوزنی بیت سرا چون سرما میست
لرزان * بتن چون رزه مرغول چون شست * ربه * سکون نون ایله رزه مرقوم
معناسنه در یعنی موی زهار که کارم و رزه در مکان دخی دیرل شمس فخری بیت سرخصش
و تن دور آنچنان باد * که از عانه بزخم تیغ ربه * بهشتی بیت داغ که تو این هجا بخوانی * بس
ریش کنی چو ربه زن * استاد لیبی بیت آنکاه که من هجات کوم * تورش کنی و زنت ربه
رزه * سکون نون و فتح دال ایله ترکیه مزلدک دیدکاری قوشدر * روباه و روبه *
کلاهما باوالمعروف و فتح باء و حده دلکودید کاری جانور در عربیه ثعلب دیرل طالب آملی
بیت چو عدل او کند امداد عاجزان شاید * که پوستین زتن شیر بر کشد روباه * شیخ
نظامی بیت روباه ز کرک بهر زان بود * کین رای بزرگ دارد آن خرد * طالب آملی بیت
هر سکی کز رویی با شیر زان پنجه زد * کر خود او آهوی تا تار بست در اصلش خطاست *
دریستی کورک ایدرل بیاضی و صاروسی او لوراما که بوغازی و صیرتی نافه سندن اعلادر لکن
تازه جوان بکیده و محروم المزاج اولنره مناسب دکلدر اما پیر و اختیار و بارد المزاج اولنره نفی
ظاهر در چغتای لسانه تولکودیرل میرعلیشیر بیت عشق عالم سوز کلمدی قوی فسونک
ای خرد * بینی بینی ریب ادرسلان ای تولکوقاج * روچه * فتح حیم فرسیله خام اوزم
انکورنا پخته معناسنه * رود آبه * واو معروف و سکون دال و فتح باء و حده ایله ابکی
معنایه در اول نام دختر مهرباب در که حاکم کابل ایدی زال آبی حیماله ازدواجه کتور مشیدی
رستم اندن وجوده کلدی حکیم فردوسی بیت چنان دان که رودابه را پور سام * نهانی نهاده
است صد گونه دام * ثانی رقلعه آدیدر که مادر رستم انده وطن طوم مشیدی ابو الفرج
رونی بیت بحیست که موج سپیش کرد بر انکیت * از قلعه رودابه وازلشکر چیمال * رود
خانه * سکون دال و فتح خا و نونله ارمق آق رکه ترکیه آرق دیرل عربیه خرق و چغتایده اربغ
دیرل میرعلیشیر بیت اربی ایجر او شاق تاشی اگر ایدر رود * طایر عربونک او چون دانه
و سوتابی لقب * روده * واو معروف و فتح دال ایله بغرسق و بای کریشی و ساز کریشی کد انار دخی
بغرسقن اولدوغی ایچوندر ابوالمعانی بیت حسود جاه و اقبالش همیشه میشود در *
ز رشکش بهج و تابی روده را اندر شکم کید * روزانه * فتح زاء معجمه و نونله وظیفه که کولک
نفقه در * روز دیده * پیر و اختیار معناسنه معنای ترکیب کون کوراش یعنی ره کار کوراش
میرنظمی بیت هر آنکس عمر صد ساله رسید * شود چون روز دیده کار دیده * روزانه *
سکون زاء معجمه و فتح راء ممله و نونله کویا و روستانی معناسنه * روزگانه * سکون زاء و فتح

حج

کاف فارسیله و طیفه یومیه معناسنه کی روزمه کی سکون زاء معجه و فتح میم و اظهار هایلله
تاریخ معناسنه که سال مه دخی دیور مسعود سعد سلمان بیت شدت فرامش آن روزمه که
در غزنین * زجوب کرده رکاب و زلیف کرده عنان کی روزمه کی ایکی معنایه در اول اوروج که
عربیه صوم دیور بیت روزمه چون میداری ای شیرین پسر * کز دلب بستم دهانت پرشکر *
صومه روزمه دینل و کی کوند زه اختصامی اولدیغندن اوتیدر آخرنده هاعلامت اختصام صدر
هاعفته کی که اصل هفت در ثانی کونلک و طیفه معناسنه خواجه سلمان بیت کچه کوی
تو کند کعبه همه عمره طواف * پیش روی تو برد قبله همه روزمه نماز کی روزانه و روزینه کی
کلاهما و طیفه معینه که هر کون ویریله روزانه و روزگانه کی ابوالمعانی بیت غم تازه رسد هر روز
بر دل * غم و حسرت مرا شد روزینه * دیگروله بیت غم عشقت شیرین روزینه ما * ز روز قسمت این
بدر روزی من کی روزی ده کی کسر دالله ده اسم فاعلن روزی معناسنه و روزی قسمت و نصیب در
روزی رسان کنی مراد جناب حضرت رزاق عالم جل ذکره در حقیقه جمع مخلوقه رزقی
ویریمی اولدر تعالی شانه کی روس انکرده کی سکون سین وین ورا و فتح عمره و ذق فارسی و دالله
عنب الثعلب دید کبری نسنه در زیر اروس دلکو معناسنه و انکرده دانه انکور در معنای ترکیب دلکو
اوزومی اوور کی روستا زاده کی کویلی اوغلی معنای ترکیب کویله طوغش دیمک اولور اما طاق
عوام اوغلی معناسنه که کاور کویله طوغشون طاعنه و باند طوغشون خواجه حسین ثانی
بیت نطق صحبان که افصح عربیست * روستا زاده لسان منست کی روسیاه کی کنه کار
و بد افعال معناسنه مولانا جایی بیت یا شفیع المذنبین بارگناه آورده ام * آستان حضرت
دار و سیاه آورده ام * و سیاه زکی به دخی درلر خواجه حسین ثانی در اسکندر نامه بیت
باب از بشو بند روی سیاه * سیه روی چون موی روید کیمه * کاهی یالک ز سیاهه ده درلر وله
بیت سیاهان همچون شب ماتی * ز دل دور همچون غم خرمی * و رکسنه دن متالم اولد قده
نفرین و دشنام معناسنه رویش سیاهه باد درلر تنکم طالب آملی بیت جبین بخت مرا خاکروب
هر درگاه * زمانه ساخت که روی زمانه باد سیاه کی روغن ویره کی زاء فارسیله ساده یاغ
معناسنه در کی روغینه کی کسرغین و سکون یای تختانی و فتح نوله یاغده بشمش خیمه که روغنی
درلر بنوع یاغده یوغرامش خیمه در اتمک ایدرلر کذا فی الجمع کی روفه کی واو معروف و فتح فایله
این کسری معناسنه کذا فی الحامی کی روله کی واو مجهول و فتح لامله کار کی رجاء در اماندن
کوچک اولور عربیه و رل درلر بعض نسخه ده قلیچ پالاشه ده منقولدر بومعنایه میرنظمی بیت
چو شمشه قلیچ نلاده دینخ * بسر است کرد دست رولدینخ کی رومه کی واو مجهول و فتح
میلله معنی موی اندام کذا فی الموند اما آخر فرهنگرده موی زهار یعنی قاسق قیل در حکیم سوزنی
بیت سند جای پای ریخته از شک روی او * ریشی کدنگ دارد از رومه زهار کی رومیه کی برشهر
احمید رمروید زکوش الزون ساحل دریا ده انطکیه شهرینه مشابه بنا ایش جمع الفرست
اسمانوله راه یکساله ده واقع در دیویازمش اما اولقدر مسافه دکلدر حکیم اسدی بیت
بروم اندرون بد شعی ناخوی * کدر رومیه بود آوام اوی کی رونه کی سکون واو و نوله ترکیه
معنای معناسنه اوج بد شعی معناسنه و روینده و روینده کی کلاهما و المعروف و کسر الیاء

۲۷ الیاء العتباتی و فتح النون مرنه که توجدن و باقردن دوزلش اوله کزیرا روی توجدر و آخرنده کی ما
علامت اسد رودخی قلا یچی و قلا یاش نسنه یه درلر کی رویه کی واو معروف و فتح یای تختانیله
توجدر کی مع الیاء * رخامی کی اوج معنایه در اول بیاض مرمردن یا پاش نسنه ثانی
بر میوه اغاجی ثالث صرمه و خریایله اشافش بزه دیور غایت لطیف اولور اکثر پرده ایدرلر
میرنظمی در تعریف بچه کاه بیت کشیده پرده از رنگین رخامی * غلامان بود چون حوری
خرامی کی رستای کی سکون سین و فتح تاء مشناه ایلله اول کویه درلر که خانه لری بری بی یاشنه
واقع اولوب صوقاقلری اوله کانه بعض کویک خانه لری متفرق اولور منشی کی رستنی کی سکون
سین و فتح تاو کسر نوله آخر نه کی یایای مصد ریه در تنک و بته جک معناسنه ده اولور واسم زمان
واسم مکان و مناط فعل معنایین دخی افاده ایدر اوت بته جک وقت و اوت بتن پروبتن اوت
معنایینه اولور محله کون استعمال اولور کی رستنی کی سکون سین و کسر تاء مشناه ایلله بش
معنایه کاور اول نعمت و روزی بعض فرهنگرده نان یعنی اتمک معناسنه حکیم خاقانی
بیت شوخوا نجه کن از بهر دلان پیش که کینتی * رستی خورد از خوا نجه زین همایی * ثانی
فرهنگ چه انکیرید طعام ما حضر معناسنه در شیخ نظامی * مثنوی * چون تو کرمان تماشا کنند
رستی تها نه بنه کنند * از پس آن خوان که رطب خورده * از پی ماذله چه آورده *
حکیم خاقانی بیت رستی خورم ز کاسه زرین آسمان * و او ازه صلابت سجاده آورم * ثالث
معنی دلای و چیره کی که دلیر چیره دست اولانه رست درلر کمال اسمعیل * قطعه * کردون که
دائم آرد هر سختی برویم * آورد از طرفها در کار بند سستی * از روی لاف کفتم آرم بخاک
پشتم * هر چند این حکایت خود بود محض رستی * رابع معنی حکمی شیخ عطار بیت
مشک را از باد رستی میدی * خیر را تعایم کشتی میدی * خامس معنی راحت و فراغت
زرا آشت بهرام بیت ابی رحمت نیایی تندرستی * ابی محنت نیایی هیچ رستی کی رسوای کی
معنی رسوا که ذکر مرور ایادی کی رستنی کی سکون سین معجه و کسر تاء مشناه ایلله راء
مفتوحه و مکسور ده ذکر اولاندوغی معنایه در بولغنی اصحاب فرهنگ حرکات ثلاثه نقل
ایشلر در کی رکنی کی سکون کاف و کسر نوله زر خالص العیار که کیمیا کر صغنی ایلله عله کاش اوله
کذا فی المجمع کی رکوی کی خم کاف و واو معروف و اظهار یا یله یامه که جامه لره دیگرلر ابوالمعانی
در حق خستنی بیت اگر کرباس استنجایباید * کند در جیب پیراهن رکوبی کی روباه ترکی کی
معنی ربکا شه مرقوم که کربی دید کاری جانور در کذا فی المجمع کی رودکانی کی روده مرقوم
معناسنه شیخ سعدی بیت شکم دامن اندر کشیدش ز شاخ * بود تنکدل رودکانی فراخ
کی روزی افزای کی سال ملکی یزدجرد که در دخی آبی اسمیدر کی روزی کی رزق معناسنه در
وکاهی توسیع ایدوب مقن و اولق معناسنه ده روزی لفظ استعمال ایدرلر آخرنده کی یایای نسبت
اولور شهری کی شیخ نظامی بیت بروزی توان باده زین طاس خورد * که اسکندر رش
جست و الیاس خورد * کاه اولور که معنای تقدیریده اسقاط ایدوب مطلقا زرقه روزی درلر
شیخ سعدی بیت مرغک از بیضیه برون آید و روزی طلبند * آدمی زاده ندارد خبر از غل
و تمیز * کاهی نصیب معناسنه استعمال اولور وله بیت اگر روزی با استعداد بودی *

زندان تنگ روزی تر بودی * کاهی یای وحدتله برکونالک و برکون معناسنه استعمال ایدرلر
وله بیت کلی خوشبوی در جام روزی * رسید از دست محبوبی بدستم و روسی بی زن
فاحشه معناسنه حکیم انوری بیت یا بکش این کافر زن روسی را آشکار * پادشاهان از برای
مصاحبت صد خون کنند * و حضرت مولانا فرماید بیت عالم دون روسیست چیست
نشان آن آن * آنکه حریفش پیش و آن دگرش در قفاست * طیان را از خای * قطعه *
آدمی پیل و شیر را در بند * میتوان نگاه آسان داشت * لیک هرگز به پند و حیل * روسی
رانکا نتوان داشت و روسی بی مزارعه اندک سابلری اعتباریله اهل قریه دیرلر شیخ سعدی
بیت زان نمود ارعدل در همه چیز * شهری آسوده و روستایی نیز و روسی بی و او معروف
و کسر سین ایله اوج معنایه در اول روس و لایق منسوب اولنله دیرلر ثانی برپهلوان تورانی
آدیدر ثالث فرهنگ جهانگیریده پیاله جام معناسنه اما شرفنامه ده شیر جام معناسنه مروید
و روسی بی شین معجمه ایله ضیا ویری معناسنه یعنی آیدلاق ویری و کوزه جلا و زرد بکچون
توتیا به دخی دیرلر و نند که سرمه به کل روستایی دیرلر کمال بخندی بیت دارم اندک روستایی
در نصیر * در جمال او ولی فیه نظر و روسی بی آیدین ضیا معناسنه خواجه خستین شانی
بیت ای زروبت گرمی بازار شبهاروشنی * روز بازار رخت افکنده دریا روشنی *
و روسی بی برنوع نازک حلو و در ساده یا غله ایدرلر و دخی یا غله پشمی هرنه اولور رنه و یا غلو
اتمک و اعجامه مخصوص کتاب جلدی و دوات و اگر قشقه یقه آیدن کاری نقش که اوزرینه
سندروس سوزرلر اکا رنگ روغنی ده دیرلر و روسی بی اول آدمه دیرلر که بر مخصوص
خوبه اولیوب کاه نیمکخوی و کاه بدخوی اوله کدانی شرفنامه و روسی بی و او معروف و فتح ما
و کسر نوله جوهر داریم و دوزبلان قاچ و غیری حکیم اسدی بیت سه مغر بز چون
مه از روشنی * برصد پند آهن روشنی و روسی بی انی معنایه کاور اول امتناع و او ایله وجه
معناسنه که معروف بر یوزده لکه و نشان جدری و دمل اولیوب مصفا اوله اکا پاکیزه روی
دیرلر شکم شاعر دیشدر بیت محبوب خوب صورت و پاکیزه روی را * نقش و نگار و خاتم
فیروزه کو مباحث * و بعض تراکیمه صفت ایله خوروی دیرلر بیت انکشت خوروی و بنا گوش
دلفریب * بی کوش و ارم و خاتم فیروزه شادمت * ثانی فرهنگ جهانگیریده ریا معناسنه
حکیم سنایی بیت تابدانی براسنی نه بروی * که دل از چشم من بیند دروی * ثلث یعنی امید
شیخ عطار بیت چون وصال هیچ کس را روی نیست * روی در دیوار و هجرت خوشتر است
رابع پیدا کردن و تفحص نمودن معناسنه حکیم سوزنی بیت ای کمال النسب از بهر
خد اید بکوی * کین ندیمان گزیده ز کجا کردی روی * خامس یعنی سبب از چه روی دیرلر
نه سببیدن دیمک اولور و تعبیر ترکیه نه یوزدن دیدکاری معنایه در شاعر دیشدر بیت
چو آن دیوانه باشد از همه روی * ز دیوانه بتر پیر جوان خوی * یو بیتک مضبوطه عربی
بر مشهور بیت و اردر بیت شینان عجیبان هما اورد من مخ * شیخ یصوی و صبی شیخ *
سادس و او مجهول ایله توج معناسنه در که توجدن اولان نسبه لره زوین و روبینه دیرلر مذکور
پیش معنایه دارم اظرفک و بیانی جامع اولشدر بیت روی دارم که بر روی دهد و روی یار

یار * روی کردان بکند روی ندانم ز چه روی و روبینه نای بی بوری و کره نای معناسنه در مولانا
هاتقی در تیمور نامه بیت به پشت ز بار بر آورد پای * بر آورد آواز روبینه نای بی باب الر
المحجۃ المفضوۃ مع الاف * ز نمانی زان ایلله سادن مرکب در نون ساکنه ایلله اندن بزه دیمک
معناسنه اولور زانما چیزی نمی رسد دیرلر اندن بزه نسبه ایرشزدیمک اولور نون مکسور
ایلله مایه مضایف اولدقه بزم ایچون معناسنه اولور میرنظمی بیت نباشد زانما کواز
آنسو * اگر کویند بدخواهان مهر و و زسا بی زرا ایلله سادن مرکب لفظ در ابکی معنایه در
اول آلتون حل ایلده جک ظرف مخصوص که ایچنده ورق زرحل اولنور ثانی اشانامش
آلتون یعنی رایش دوزلماش و دخی سکه اورلماش آلتون معناسنه در میرنظمی بیت
نشد آن طفل نورس فتنه آرا * هنوز آن سیمت بوده است زرسا و زریا بی سکون راه
مهمله و کسر کاف فارسیله بر اوتدر غنبت ستانده چوق اولور و ولایت روم دخی اولور کجه آلتون
کبی ایشیلر قیون و سایر حیوانات یسه دیشلری آلتون کبی کورینور و زروسا بی معنی
زرا آسیاعنی بر نسبه بی النونه تشبیه اینسه زروسا درلر آلتون کبی دیمک اولور میرنظمی بیت
زتاب کدسوی آن شوح و زعنا * بحسرت شد تن زارم زروسا و زروینا بی ضم و او معروف و کسر
نوله بر آغاچ امید رکذانی المجمع و زندا استا و زندبستا و زندوستا بی کلمه بسکون النون
یعنی زند که محوس کتابی اسمیدر کند و زعم فاسد لر نجه صحف ابراهیم علیه السلام تفسیری اوله
حکیم خاتانی بیت مراعت چرخور شیدست شاهنشاه زندا استا * که چرخش زیر
رانت و سر عیسیست برانش * حکیم فردوسی بیت زند و ستا اندر وزر دهشت * که
بندبست و نه و درم و درشت * که فرمان یزدان و پند پدر * نه شاید که بیچی ازین هر دو
سر و زهریا بی سکون ها و فتح باء موحد ایلله هلاهل که برنوع زهر قاتلدر و زهرکیا بی
کسر کاف فارسیله کیا و تدر آغواونی دیمک اولور ایچیدر پیراخی و چچیکی آجیدر قنقی حیوان
یسه فی الحال هلاک اولور حکیم سوزنی بیت جان افی زده رانسخه تریاق دهد * نطق جان
پرور تو بر ورق زهرکیا و زهما بی سکون ها و فتح میله عاشق معناسنه میرنظمی بیت
همی گردد بامش ماه خورشید * شاه زهماش و رافلاک کردید و مع الباء * زاب بی
چشمه و صیرندی که بعض پرلردن چقار زهاب لفظه دن اختصار اولنشد و ابوالمعانی بیت
ز حسرت جان و دل بی تاب کشته * که اسدک چشم گریان زاب کشته و زاکاب بی کاف
فارسیله مرکب که عربیله خبر و مده ادخی درلر لفظ مرکب زاک ایلله آبدن زکاب دخی درلر همی
بیت جز تلخ و تیره ندیدم در آن زمین * حقا که هیچ باز ندانستم از زکاب و زب بی ابکی
معنایه در اول راست و درست معناسنه حضرت مولانا قدس سره الاعلی بیت چشم
کردان سوی راست و سوی چپ * زانکه بنود بخت نامه راست و زب * ثانی آسان
و رابکان معناسنه در و زراب بی فتح باء موحد و سکون رایلله صویرک اوزرند و کنارند
اولان یشل نسبه که ترکیه ییصون درلر زیره آب معناسنه و زراب بی سکون راء مهمله
ایلله ابکی معنایه در اول بغداد نواحیسنندن بر طایع آدیدر ثانی باده زرد رنگ یعنی صاری
شرایدن کنایه در ابوالمعانی بیت ساقی بده آن زراب خوشبو * در بزم چمن بود لب جو

باب المصنوعه

زغوسه * گر زده شست کف دست استاد پیش دانا زشت ز سکون نشین معجزه ایله معنی
دیدن کور ملک معناسنه کنایه الحقه ز زفت ز سکون فایله زیاده ایری و یوغون و تاصلق
و بد اندام شمس فخری بیت ز وزیر کا بش چو اسب تازی جست * مباش در ره حکمت
چو کاو کاو ز زفت * کتاب السامی فی الاسامی ده معنی سفت و نه کفست مسطور در سفت فتح
سین ایله حکم و صیقل و نه کفست فتح هایل یوغون و قالین معناسنه در بوم معنای مؤید شیخ سعدی
بیت که پیکان اودر سپردای زفت * چنان خارد کل ندیدم که زفت * فرهنگ میرزا ابراهیم
معنی اول و بمعنی مرده واقع در ز زندوست ز ایکی معنایه در اول کتاب زندا و قوی کزند
خوان و زندستان دخی دیرل ز ثانی عوراته میل و معنی اولانه دیرل ز مع الحیم * زاج ز ایکی
معنایه در اول هنوز ولد کنور مش عودت که فرق کونه دك او خوسه دیرل عربیه نفاس
دید کلری کتاب السامی فی الاسامی ده * و هی المرأة التي وضعت حملها و یسمى الى ان تطهر * واقع در
بوم معنایه ابو المؤید بیت دلیری که ترسد ز بیکار شیر * زن زاج خوانش نه مرد دلیر * ثانی قره
بویه در که زاک دخی دیرل ز زاج ز کسر راء مهمله ایله امیر بارش در که زشت دخی دیرل
ز زاج ز کسر غین معجزه ایله معنی زاج که قره قرغه در شاعر * قطعه * بسان این دل
سر کشته دمدم دولا * ز دست چرخ جفا جوی میزند غیج * دلائل که رفتند بابلان
چن * وطن گرفته بکزار عک و زاج ز زاج ز کسرون و سکون یای تحتانیله وطن
معناسنه در بیت بدر عشق توای شاه خوبان * که دور افتاده از زاج نالان ز زج ز
ز قوشدر که ترکیه صاری آمده دیرل ز زنج ز فتح دال و سکون نوله ایچ یاغی که پیه دخی
دیرل ابوالعانی بیت مهر نبود اندرین بزم چهارا که فلک * از رنج درد مندان گردش
و می فروخت ز زاج ز فتح راء مهمله ایله معنی زشت کنایه فرهنگ جهانگیری ز زج ز
کسر زایله معنی کبک یعنی کبک عربیه ز دیرل ز فتح حا و جیمه ابوالعانی بیت قهقهه میزند
زج که مدام * میشو د باعث گرفتن دام ز زنج ز سکون را و ون و غم غین ایله غایت بد بوی
بر او تدرولات چیدن کتور لر جلیه چینی ده دیرل رسد اب پیرا غنه بکتر طبیعی بارد و رطبد
خامی بوی مشک در عارض اولان یوسنی دفع آید بوم معنایه حکیم سوزنی * رباعیه * ای بوی تو
مشک و حسودت زنج * با پور تور خوش و بوردستان خرمیج * با دارخ حسودت ترجیده
وزرد * سر بر طبع نهاده پیش چو ترنج ز زنج ز سکون را و ون و غم کاف فارسیله ایکی
معنایه در اول بمعنی زنج مرقوم ثانی بیوک طیراق چناق معناسنه در ز زنج ز سکون فا
و فتح لامه ابتدای کار معناسنه در شاعر بیت خواجه کرد عمارت عالی * زنج ز عر خود معنی
پیدا شد ز زنج ز فتح لامه یا و ده دید کاری قوشدر استاد لطیفی بیت خصم بد خواه توبه
پیش ترا * پیش شاهین میشو چو زنج ز زنج ز سکون میله ایکی معنایه در اول
خراسان مملکت ز بوم ز معنی زاج معناسنه در اما صید نه ایی ریخته بر خنده که
که اوج دخی دیرل ز زنج ز کسر وا و سکون نوله مو مبار که قیمت و پر خ ایله طولد بوم
بشور در شمس فخری بیت بحالیست خشمش که نزدیک او * چو طم طیورست اکتون
زنج * فرهنگ جهانگیریده یا کز قیه ایله طولش قیون بغیر سنی که قوریدوب قاق آیدرل

آیدرل طیان زار خای بیت ترجیده و پیش بسان ز ز درازست و باریک قد چون زوج *
ز زوج ز کسر وا و سکون یای تحتانیله قیمت معناسنه در تحفه الاحیاده قیمت طولش
موبار معناسنه در که شمس فخری نوله زوج نقل اباشدر ز مع الخاء * زخ ز بش معنایه
استعمال اول نور اول آواز نرم و ناله حزین حضرت مولانا بیت جانب نیر یزروم از جهت
شمس دین * چند دین نیره کی همجو حنان میزخی * بوم معنایه منجیک بیت بوی برامیخت
کل عبر اشوب * بانک برامیخت مرغ بازخ طنبور * ثانی مؤید الفضلاده معنی جرس
منقولدر اما آواز جرس اولسه معنای اوله مطابق اولوردی ثالث میخ و قازق و سائر
امثالی نسنه لری قاقوب صوفیه دیرل رابع بر علمند آدیده و حیوانده ظاهر اولور ترکیده
سکول دیرل عربیه نوله دیرل خامس فرهنگ جهانگیریده مخفف زخم مسطور در ز زنج ز
فتح نوله ایکی معنایه در اول اک که عربیه ذقن و حنک دخی دیرل خواجه سلمان بیت
بحسن غیبش افندم کوی در میدان * قتاده کوی دل اندر چه زخاندش * ثانی عوما
سوزده دیرل حکایه و امثالی نسنه لری سوزیلور کال اسمعیل بیت فلک بر ابری همت تو
اندیشید * برو خرد زنج نغز دلستان آورد * کال بخندی بیت کوی چه ماند زخندان یار *
این زنج مردم پیوده کومت * و معنای خالی و مالدن عاری اولان سوزده دیرل خصوصاً میر
خسرو در نکودش مغلان بیت از رخشان کر ده محاسن کنار * اهل زنج را محاسن چه کار *
ز زنج زدن ز سوز سوزانک دن کنایه در عربیه دق الحنک دید کاریدر حکیم سنایی بیت
این آباء نه بی سبی دشمن منند * بس بوالفضول یا و ده در اوزخ زبند ز مع الدار ز
ز زاد ز بش معنایه کاور اول یاشن معناسنه که عربیه سن دیرل کسر سین ایله مثلاً یا شلو
اولانه زاد و برآمد دیرل ثانی نسب و حسب معناسنه که مردم زاد و بد زاد کنی ثالث زادن
لفظندن صیغه ماضی اولور میتوان زاد و توان زاد کنی رابع آزاد و آزاده معناسنه استاد
عنصری بیت کفتم که ساعتی بیر من فرو نشین * کفتا چو زاد سر و زمان فرو نشان * خامس
معنی توشه و خوردنی کال بخندی بیت سالک بی در دراز قطع منازل * ترک سفر به چو زاد
راه ندارد ز زاد بود ز زاد بوم دخی دیرل اصل وطن عربیه مسقط رأس معناسنه میر
نظمی بیت دست غم عشاق را منزل بود * شهر محنت زاد بود دل بود ز زاد مرد ز سکون
دال ایله معنی آزاد مرد و جوانمرد حضرت مولانا بیت زاد مردی چاشته کامی دور رسید * در سرا
عدل سایمان درد وید ز زامیناد و زامیاد ز کسر می و سکون یای تحتانی ایله ایکی معنایه در
اول بر فرشته اسمیر که روز زامینادک تدبیر امور و مصالحی حفظنه متعلق اولان احواله
مأمور در ثانی شهر فارسیه نک بکرمی سکرنی کونی آیدر مسعود سعد سلمان بیت
چون روز زامیاد نیازی می تو یابد * زیرا که خوشتر آید می روز زامیاد ز زباده ز نفع بلاء موحد ایله
بر خوشبویا غدر چله طیبیا تند دیرل که بر مخصوص کدی در قفسه بسلا رانی حرکت
ایند بر لر در زباده در اوز زدن صیروب و طرف ایچنه حفظ آیدرل شاعر بیت زباده و غالیه
و غازه بر زنان نباید * شود مرد بهادر سلاح بیایه ز زرج ز فتح حا و جیمه معنی بریشل
طاسدر جوامع عندن زمان سابقه انباری و آرایدی ز زبند ز فتح بلاء موحد و سکون نوله

زخشی نوایق وقرخ سوار کی زاور کی بوزن داوریدی معنایه کاور اول خدمتکار
معناسنه حکیم سنایی بیت چیست چندین آب وکل را پروری کردن زحرص * آب وکل
خود مر تراسته میان زاور کی * ثانی زهره یلد زینک اسمیدر حکیم انوری بیت بنام شاخ
بر آمد کل از سر اچه باغ * چنانکه بر افق زاور کی فرج در پیش * ثالث قوت و طاقت و مجال
معناسنه شمس فخری بیت آنکه نبود خلاف فرمانش * انجم آفتاب رازاور * رابع
حیوان مرکوبه ذیلر آت و قاطر و اشک و دوه امثالی استاد رودکی بیت جگر تشنگانند
بی تو شکان * که بچارگانندی زاوران * خامس یعنی زنده سادس خیمه رنکه دیلر بعض
فرهنگ کرده صوابش عضوه دیلر و فرهنگ و فانی ده یعنی آب سیمه سابع زفت و بخیل
معناسنه در کی زابکر کی سکون یای تختانی و فتح کاف فارسیله یعنی زاینده یعنی طوغری
انسان اولسون حیوان اولسون کی زبر کی فتح باء موحد ایله ایکی معنایه در اول اوست
معناسنه که مقابلی زبرد آت معناسنه قوتا و آدنه زبردست دیلر الی اوست اولدیغدن
شیخ سعدی بیت ای زبردست زبردست آزار * کرم تا کی بماند این بازار * ثانی یوقارو
معناسنه در بییتدن فهم اولنور بیت من از جای کله داری چه خواهم * که افتد از زردیدن
کلام * کاهی بومعه ده زایی حذف ایلدوب یالکز بودیلر بوییتده واقعدر بیت جب و راست
و بنس و پس و زیور * زلیحای بت در روی سربسر کی زبیر کی سکون باء موحد و خم غین
ایله زابغر مرقوم معناسنه پورهای جامی بیت تا بفرغت زینم پرا زباد کن بخت * ورنی تبانجه
باز خوری تو زما بیک کی زبکر کی سکون باء موحد و خم کاف فارسیله زابکر و زابغر
مرقومون معناسنه شمس فخری * نظم * بد حال ترا حال چه باشد که اکنون * عفریت
زنش باشد و ایلدیس خسر * در بادیه مانده پرا زار و خسل * فی آب و نه نان مانده و فی کفش
ونه سر * خورده ز سر بچه دوران سیمیل * داده ز برای جرم بودن زبکر * ویدیعی
سیمینی در قسیمیه بیت بد زدی و بقماره سیمیلی * و زبکر * بکر و سوسه و جو و غیت و همتان *
استاد لطیفی بیت کر لاف زند خصم دغان کرده پرا زباد * از دست حوادث زبکر قسمت اوباد *
ایوایات جمله تحفیف کافله در و کافک شده سیمیلده استعمال ایتشاردر منجیک بیت
گوی که منم به تبار از مندا * پس خورده ای مهتر بازار زبکر * ادات الفضلاده کسر و سکون
یای تختانی و فتح کاف فارسیله مرویدر کی زبکیر کی سکون باء موحد و کسر کاف فارسیله بعد
یاء تختانیله زبکر مرقوم معناسنه در کی زدر کی فتح دال ایله یعنی زبکر مرقوم که عربیه فوق
ذیلر کذا فی الجمع کی زر کی اوج معنایه در اول معرف التون و آقچه یه ده زرد دیلر کاهی
گشتید ایلده استعمال اولنور ثانی یعنی پیر یعنی قوجه مشر اولانه دیلر شمس فخری بیت
تا که کیستی ز کردش خورشید * گاه باشد جوان و کاهی زر * استاد دقیقی بیت همان
تو بهار آید و نیر ماه * جهانگاه بر نوشود کاه زر * ثالث رحمت جهنم کیو کبابی اسمیدر که
زال زردیلر شمس فخری بیت رستم عهد و زال سان بادا * بنده در که توازی زر کی زردیه در
سکون راودال و خم باء فارسیله صاری آت که اشقر دیلر پور آت معناسنه اولدیغی ذکر
اولنشیندی بعض نسخه ده قوله آت معناسنه مرویدر بیت سوار کی بوزن داوریدی معنایه کاور اول خدمتکار

بجام * به پیشش دلیرانه کرده خرام کی زرد سر کی سکون راودال ایله ایکی معنایه در اول
آتش پرست طایفه سنه دیلر میزظمی بیت نداده زایمان و از دین خبر * همیداند
آین بد زرد سر کی زرد رشته کر کی صرمه کش و قلابدان اید یحیه دیلر کی زکر کی سکون
را و فتح کاف فارسیله قوی معناسنه که زکار دیمکدر شکم دیمشادر * مصرع * قدر ز
زکر شناسد قدر جوهر جوهری کی زرمشت افشار کی خسرو پرویز ک خزینه سینه برالتون
طوب و ارایدی حکما آنی بر مرتبه نرم و لطیف و ملایم دوزمشا اید بکه الله آلد قچه لادن کی
اوینادوب استدی شکل و صورتی دوزرایدی حکیم سوزنی بیت زرمشت افشار بودی
پوسه اورا بها * سبیل آورد و سوزای نیزمشت افشارشد کی زری کی کسر را و سکون یای
تختانیله اوج معنایه کاور اول نام برادر کشتا صعب در حکیم فردوسی بیت بکفت و براندیشه
می بودیر * بفرمود تا پیش او شد زری * ثانی بر صاری اغاچدر اما حکیم اسدی و طوسی
بر صاری او تدر دیدیلر اسدی بیت که از تابش تیغ لرزان شده * زری از رخ بد دل ارزان شده
شمس فخری بیت حدوت خاتم یا قوت اگر کند در دست * زهیت تودر انکشت او شود
چو زری * ثالث اسپرک دیدکاری اغاچدر که انکه نفی رنگ بویارل حکیم انوری در صفت قلم
بیت اشک حد ثان همیبت اورنک بقم کرد * هر چقدر بخ زرد ترا زبکر زیوست کی زغار و زغری
کلام با فتح الغین المعجده درت معنایه کاور اول سختی و سخت و مشقت ثانی یعنی طعام ایکی
معنایه ایوالمعانی بیت چندان زفک زغار دیدم * آسوده نشد زغار روزی * ثالث زمین
نمناک رابع چیزی رنگ گرفته کی زغیر کی سکون غین و فتح باء موحد ایله بر او تدر اطبا
مرو دیلر کی زغیر کی کسر غین و سکون یای تختانیله کتان تخمیدر کی زفر کی فتح فایله
چکه زخندان معناسنه حکیم اسدی بیت زدنش پهلوان نیزه پر زفر * سنان از قفا بردیکرش
بدر * مجمع الفرسان کج دهان و کتاب السامی فی الاسامیه چکه کوکی که دیش اکا متصلدر
خلاق المعانی بیت پردلان خندان چو دندان رفته در کام بلا * از دهای فتنه بکشاده زهر
سوی زفر کی زکور کی خم کافله بخیل و دزده دخی دیلر حکیم سنایی بیت اگر زربکیرم
نه زاهد خستیم * و گرمی ننوشم نه زاهد ز کورم کی زنج باور کی سکون میم و جیم فارسی
و فتح باو خم لامله زاک معناسنه عربیه زجیمه کوز دیلر کی زمین کیر کی کوزم که ایاغی اولیوب
پراوزر نه سورینور ابوطالب کلیم بیت از زمین کیری نکردد دستگیر من اگر * چون چنار
از پای تاسر دست روید از عصا کی زن پدر کی قاین آ تا اصلی پدر زن ایدی علم اولیحق مضاف
الیه تقدیم اولندی کی زبیر کی سکون تون و فتح باء موحد ایله ایکی معنایه در اول درت
اغاچی چار کوشه بغلیوب اور تاسنه ایب اور دیلر یا خود کلیم پانسی یا خود پرا چه دری بغلرل
و آنکه کریم و یا حق چکرل حکیم ازرقی بیت توان بدن هنوز از جای جمنکش * دریده زهره
سکری زبیر * شمس فخری بیت میکشد خاک خانه خشمش * فعله کن بتوبره و زبیر *
بعض فرهنگ کرده تسکرده معناسنه مرویدر ثانی زرشک معناسنه که ارژنک و زارج دخی دیلر
کی زبیر کی سکون تون و خم باو و معرفه آری معناسنه در بال آروسی اولیوب نیشترلی
صاری آری اولدیغنه شمس فخری بیت مشترکدر شاعر دیمشدر بیت که بافت این

قصب سگری بقامت فی * کد دوخت این عسل خرقه برقد زنبور فی زنبور کافر فی یعنی اشک
آروسی مولانا صائب بیت زنبور کافرند سر اسرستار کان * زنهار زین سیاه دلان انکبین
بحوی فی زنبور فی سکون نون و کسرباء موحه و بعد یاء ساکنه ایله زنبیل معناسنه در
فی زنجور فی سکون نون و ضم جیم و و او جم و ل ایله بمعنی زنجیر کذا فی المجمع فی زنجیر فی
ایکی معنایه در اول معروف نسبه در که دموردن ایدرل ثانی بر دموردن ایله باسنه ایدرل
فرهنگ میرزا ابراهیم اول تحت در که آنکه سور و لیس تار لای تخم من صکره هموار ایدرل
و ادات الفضلاده جیم رینه حاء مهله واقع اولش در عربیه کسر ز ایله بار مقلدن صادر اولان
صدایه در لری زند آور فی سکون نون و فتح دال و و ایله حلال زاد حرام معناسنه در فی زنبور فی
ضم نون و و او معروفه ایکی معنایه در اول خرما صلق منک دینی ثانی بر سیاه اوزون قورتنر
صوده حاصل اولور اکازرو وزاو و دبوچه و سلاک دخی دیرل انسانه و حیوانه یا بشد قن قن
صورد فی زوار فی فتح و او مخفف ایله بش معنایه کاور اول خدمتکار و قولل قبی معناسنه
حکیم فردوسی بیت بیاید یکی تاختن ساختن * زوار و فرستاده پرداختن * بعض فرهنگرده
بیمار خانه ده بیمار خدمتکاری واقع در و بعضی محبوس خدمتکاری معناسنه و وایت اولش
شاه ناصر خسرو بیت بزندان سایم ز دیوان * نمی بزم زبانی نه زواری * و له ایضا بیت
اندر ان زندان ستمکین چون بجام فی زوار * از که جویم جز که از فضیلت رهائی را سبب * بوم معنای
مؤید شمس فخری بیت مقیم سجن سخن بر نوید تست خلاص * اسیر چاه عمارا امید تست
زوار * ثانی برادر رستمک نامیدر زوار دخی دیرل حکیم احمدی بیت سوی خانه رفتند آن
چاهسار * بیکدست بیزن بد بکر زوار * ثالث بمعنی زند یعنی حی رابع آواز نیز و بلند
خامس زن بوم معناسنه کذا فی فرهنگ جهانگیری فی زوار غار فی فتح و او وغین معجه ایله
بر کوچک قوشدر فی زور فی قحنتین ایله زیر مرقوم و زفر مذکور معناسنه زیرا یا وفا و و او
میاندر تباد و تواخی اولغله بر لرینه ابدال اولنور لری زهر فی سکون ها ایله اوج معنایه در
اول معروف که عربیه سم دیرل اعلام غالبه دن اولغله اطلاق اوزن ذکر اولنوب مراد سم اولور
هر نه اولور سه ثانی غم و غصه معناسنه در شیخ سعدی بیت رستمک از پیرهن آید که
در آغوش تو خسب * زهرم از غایمه آید که باندام تو ساید * و غضب و خشم معناسنه ده
روایت اولشدر میرسنجر بیت زسیه ام بد یار بیکه اندران کشور * زهر چشم تسلی
دهند هم از * و غم و الم معناسنه حکیم ناصر خسرو بیت کرم اسیر مال شوم همجو این
و آن * اندر جگر چه یابد زهر و جگر مرا * عربیه شکوفه یه دیرل آغاجک اولسون غیری
اولسون فی مع السین * زان سیم فی سکون نون و فتح سین و باء فارسیله آند نصکره دیمکدر
زین سیم بوندن صکره در کذا فی المجمع وغیره فی زاورس فی فتح و او و سکون را ایله زهره
یاد زبیکه ناهید دخی دیرل ترکیه صباح یادزی دید کاریدر که صباحه قریب طلوع ایدرل و المعانی
بیت زشام هجرند ام چون آیدم مهری * بعارض تو کام چو بیندم زاورس فی زاورس فی
حذف را ایله ده معنای مرقومه منقولدر فی زاورس فی بعض نسخه ده و او الفه تقدیم ایله
معنای مرقومه منقولدر فی زاورس فی بعض نسخه ده و او الفه تقدیم ایله

بکای زوارس فی مع السین * زاورس فی ضم دال الله عطارد یلد زیدر که نیرد دخی دیرل زار خورش فی
سکون راء اول و کسر ثانی و ضم خا ایله طعایم از تناول ایدن عورت که عربیه قبین دیرل فتح
قاف و کسر با ایله کذا فی المجمع فی زار خورش فی سکون راء مهمله و ضم خا ایله کنایه ایله
سویله یچی و ایشنه حمله ایدیچی دیرل زار خورش دخی دینلور شاعر بیت همه کارها درستی
بکن * مشو زار خوش کار جسنی بکن زاورس فی ضم و او ایله عطارد یلد زینک امیدر شمس
فخری بیت کترین منشی ترا زاورس * کترین چاوش تراهرام * بعض فرهنگرده مشتری
یلد زیدر دیشار حکیم سنایی بیت فلک سادس است زاورس را * دهند است هر دانش
وهوش را * بعض نسخه ده فتح و او ایله آتش وزنی اوزن مرویدر استاد لطیفی بیت خالدر
روی ترا چون زاورس است * یا بخور سید احتراق آتش است فی زاورس فی بر و او زیاده سی
ایلده منقولدر عطارد معناسنه شمس فخری * قطعه * اگر نباشد عون توادر چنین وقتی *
بر اید از همه اهل جهان فغان و خروش * بدر که تو توسل همی کند کیوان * بمدحت تو تفاخر
همی کند زاورس * زاعفار سیه زاورس دخی منقولدر فی زوروش فی فتح باء موحه و ضم باء
فارسیله ایکی معنایه در اول یورغانکه عربیه لحاف دیرل کسر لامله ثانی اثواب اوزرینه
کیلان جامه که بالاپوش دخی دیرل شرف شفره بیت فلک کرچه زوروش وجودست
بچشمش تحت خلکان می نماید فی زش فی مقابله سؤال جوابدر استاد رودکی بیت
زش از و پاسخ دم اندر نهان * زش یلند ازی میان مردمان فی زغاش فی فتح غین معجه ایله
اول تحت و غم و اندوه که عشق سببی ایله عارض اولور ابوالماتی بیت کشته ام عاشق
ندانستم مکر * میشود حاصل ازان بدل زغاش فی زغار غاش و زغرماش فی
کلام بالراء المهمله اول بالسکون ثانی بالفتح ثالث بالکسر تحفه الاحبابه کورک پان لریکه عوض
ایدرل و کورک چوره سنه دیکلان که ترکیه زغاره دیرل شمس فخری * قطعه * برون فکند
بجارب لاتدر کردن * عدوش را زدر خانه جهان چو چراش * دخی که قائم و سنجاب
خسروی دوزند * چه قیمت آوردان نجابکه زغرماش * بوندن فهم اولنور که بیان آتیلان
کورک پاره لری اوله که ایشه یرامیه فی زکس فی کسر کافله پک باغش نسبه هر نه اولور سه
پورهای جامی بیت دست بزغاله که چون سک ده * کرم برمن فتاد سرد زکس فی زاورس فی
فتح و او ایله زاورس مرقوم معناسنه یعنی ستاره عطارد اورمزدی بیت حسودانت راداده
هرام نخس * تراهره کرده سعادت زاورس * بویته دلالت وارد کرد زاورس و زاورس مشتری
یلدزی اوله زیر سعادتله مشهور اولان مشتری یلد زیدر عطارد بهرامه مقابل سعد دکلدر
واورمزدی استاد شاعر در فی زوروش فی فتح و او ایله فرهنگ جهانگیریه ستاره مشتری نامی
اولق مرویدر فی زوروش فی اضافه قنلق کیری در آجی اولدیفی جهله زهر تعبیر اولش
کو زدن کلان یاش طوزلی پوروندن کلان اکشی و آغزباری طتلودر بقدرت الله تعالی جمله سنک
منبعی ده اغدر اصل لری بر و طعم و طبیعتلری متغایر در فی زش فی زیمدن لفظنک اسم
مصدر یلد صزش یعنی طرفدن صو و امثالی نسبه لر صزه مقلق معناسنه در شمس فخری
بیت شاخسار عدل را عون تو باد * جو یاربیل را کاکت زش فی مع الفین * زاع فی اوج

معنایه کاور اول سیاه قرغه در عربی غراب دید کاریدر حکیم خاقانی بیت خاقانی
آنکسانکه طریق تو میروند * زاغند وزاغ را روش کبک آرزوست * ثانی کوشه کان یعنی
کورش یکدوی بر شمس فخری بوابی معنایه * قطعه * بر بام قصر دواش ارزاغ
یکدزد * شاعری دهد ز سایه خود چون همای زاغ * وز نیریش کند ز سر دست امتحان * نه خاتما
هلد ز کان فلک نه زاغ * ثالث موسیقیه بر خندد منو خسرو در صفت قلم بیت کریم صریح
آمده چون مرغ باغ * نغمه بابل زده از قول زاغ * عربیه دخی قرغه یه دیرل و معناسی
دخی میل در حضرت سرور انبیاء علیه افضل الصلوٰه و از کیه احقنک مازاغ البصر بیورلدی
ماسوایه نظری میل ایتدی دیکد روزاغ الشمس دیرلای مالت الشمس الی الزوال دیک اولور
کی زروغ فی ضم بامهمله و او معروفله انجقرق که عربیه فواق دیرل هم معنایه ده بر ریح عارضیدر
پورهای جامی بیت نیز و کنده چون زروغ اشتیست * زر کر فم جمله اسب واستش
فی زمار و غ فی فتح میم و ضم را و او معروفله اراخی متعقنه و چه و بر لرده حاصل اولور بر نسنه در کثرت
مطردن ایری اولور و باران زیاده اولدقه الما قدر اولور ترکیه طوملان عربیه کما دیرل قار سید
سین ایله سمار و غ دخی دیرل فی مع الفا * زیر قوف فی فتح بامهمله و سکون را و ضم فایله بمعنی
دشنام دادن یعنی شتوم ایتک استاد اورمزدی بیت یک زیر قوف از زبان تزدمن *
از دعای دیگران خوشتر بود فی زراف فی راه مشدده ایله زرافه که ترکیه زربادیرل شیخ سعدی
بیت چه خوش گفت شاگرد منسوج باغ * که عنقا بر آورد پیل وزراف فی زلیف فی کسر لام
و سکون یای تحمایلله بمعنی ترس و بیم یعنی قورقو استاد فرخی بیت از لب لعل توغزلان
امید * و ز سر زلف تو مراد زلیف فی زند باغ و زند لاف و زند و اف فی اوچی بر لغتدر
ایکی معنایه کاور اول مخ زردست معناسنه استاد رشید الدین و طواط بیت شهادت
تو که محراب شهنشاهان کشت * هنوز ناسته محراب زند و اف آتش * ثانی بابل معناسنه
شمس فخری بیت کلان جود شته ایران بیار * مدح بروخوان تو چون زند باغ * حکیم
ازرقی بیت هر نی لاله زاری روی نماید فراخ * هر کلی را زند لافی تنک میکی دیر * حکیم
سوزنی بیت تابود اعل عجم را نام بابل زند لاف * زند و افان سخن را نظم مدحت بادزد *
استاد عنصری بیت فرایند شان خوبی از چهر لاف * سرایند شان از کوزند و اف فی مع القاف
* زاق فی قاره بویه که زاک دخی دیرل فی زرق فی سکون راء مهمله ایله دیا و تر و بر و پیشی
عربیه دخی مستعملدر شیخ عطار بیت پوشش درویش غیر از دل نیست * در پی حرص
و هوای زرق نیست فی زنبق فی معروف یکد زخشب و نافعدر یاغن الوب بعض
اوجاع و اورامه علاج ایدرل شاعر بیت زنبق و لاله کل و سنبل و ریحان دروی * جمع کردند
بیزمچن آرایهار فی زورق فی کوچک کی سفینه مختصر معناسنه خواجه سلمان بیت
بیکر این زورق زخشنه بر آب روان * می درخشد چون دوی بیکر بر محیط آسمان فی مع الکاف
* زاک فی ایکی معنایه در اول مثاب یمانی ثانی بر نوعه قل بویه در تعریب ایدوب زاج
دیدلر خلاق المعانی بیت چنانچه مارگری سمید کرد دوست * چو جفت زاک شود عالمی
سیاه نمک * مذکور مداد ترکیبیدن بر جزو در شکم نمون چوب نویسن در فل مرکب

مرکب بیت چون نیره شود زور بازو * دروی فکن آب زاک و مازو * بر استاد دخی غل
مرکبه بیت مقدار دوده صغست مقدار هر دو مازو * مقدار هر سه زاکست و انکه زور
بازو فی زالوک فی ضم لامه یوالق که کان کره دن آتارل غالوک دخی دیرل فی زیر تنک فی فتح بام
موحده و تاء مثناه و سکون نوله طه قورقولانی فی زردست بزرک و زروان بزرک فی کلاهما
بیسکون الراء المهمله نام حضرت ابراهیم علیه السلام اولق اوزن در زرهون دخی بونه کبیدر
کذا فی فرهنگ جهانگیری فی زردک فی کاف تصغیر ایله صار و چه دیک اولور رنه اوور سه
میرنظمی بیت در آمد دران جابکه مردکی * بچشم کبود و بریش زردکی فی زرنک فی فتح را
و سکون نوله بر نوعه آغاچ در غایت یک اولور میوه سی اولور اودون ایدرل آتشی زیاده طینور
منجیک بیت چنان بتالم اگر دوست داد من ندهد * که خاره خون شود اندر شخ زرنک و زکال
بله العجم نام کتابده دوزخ معناسنه مرویدر فی زغاک فی فتح غین معجه ایله اوزم چوبو غی
معناسنه در کذا فی المویده فی زغنک فی فتح غین و سکون نوله انجقرق که عربیه فواق دیرل
حکیم سوزنی بیت مرا رفیق بر سید کین غریب تو چیست * جواب دادم کین کینه نیست
هست زغنک * شمس فخری یک چشم زدن معناسنه نقل ایش فی زلک فی فتح لامه یعنی
اخگری یعنی آتش قوری شاعر دیشدر بیت داغها در سینه را بیکر ز حسرت کشته است
ز آتش دل می نهاده جا مجاد روی زلک فی زحیک فی سکون میم و فتح جیم فارسیله بریند جانور
آدیدر فی زبورک فی سکون نون و ضم بامهمله ایله ترکیه زنبک دید کاری صغیر طویدر میر خسرو
بیت زنیاندازی زنبورک از دور * مشبک سینه چون خان زنبور فی زنبوک فی حذف را
ایله ده زنبورک مرقوم معناسنه مرویدر فی زنجیرک فی بر نوع نقشدر نقوش اطرافنه ایدرل نقش
مسلسل درل فی زندیک فی سکون نون و بای تحتانی و کسر دال ایله کتاب زند احکامیه غل ایدنه
دیرل تعریب ایدوب زندیق دیدلر کذا فی فرهنگ جهانگیری فی زلک فی فتح نوله مصغر زندر
ودخی شعاع آفتاب معناسنه در فی زوزک فی سکون واو و فتح زاء معجه ایله بذریغ دید کاری
تخمدر بعض نسخه ده حاجیلر اوتیدر فی زهک فی سکون ها ایله هنوز طو و غر مش عورتک و سایر
حیواناتک سودیکه فله دخی دیرل ترکیه آغوز و عربیه لبا دیرل فتح لام ایله کذا فی السامی
بسحاق الطعنه بیت کشک و روده زهک و زرداب و بس جغرات و ماست * چربه شیر و زنده
مسکه دوغ کردی بازخر * عربیه روزگار شدید قومق معناسنه در فی مع الکاف الفارسی
زراسک و زراسنک فی کلاهما بفتح الراء و السین المهملتین ترکیه دیک دید کاری تو زکی باقر
براده سی که خط یاش ایکن اوزر بویه صاچارل میرنظمی بیت دیر فلک چون نوشته نشان *
بریزد انجم زراسک بران فی زراغنک فی فتح را و غین و سکون نوله زمین ریکناک و سخت
یعنی قومسال و یک معناسنه شمس فخری بیت زفیض ابر دستت آب حیوان *
بر آمد از زمینه های زراغنک * استاد عسجدی بیت زمین زراغنک و راه درازش * همه
سنکلاخ و همه کوره یکسر فی زرخشک فی سکون را و سین و ضم خا ایله بمعنی خالص یعنی اول
نسنه که قاریشق اولیوب پاک و خالص اوله از یوسف و زلیخا بیت نهاد از لعل سیراب
و زرخشک * قرآن آجرا بر خرمن مشک فی زرنک فی فتح راء مهمله و سکون نوله سکر معنایه

کاور اول بر آغاچدر که کوهستانده اولور غایت پکد زمیوه سی اواز اما آتسه یا قسه لر
 نیچه کومار آتشی سویمز قالور ابوشکوز بیت چنان بکرم اگر یار داد ماندهد * که خار
 خون شود اندر شخ زرنک ژ کال * آنجلین پک اولدیغندن اوق ونیزه واکر قلتاغی ایدرلر حکیم
 فردوسی بیت زدیا واسبان وزین پلنک * زوزین سنام وختای زرنک * استاد منوچهری
 بیت آفرین زان مرکب شبد یزرنک رخس روی * آنکه روز رزم پر پشاش نه دین زرنک *
 ثانی ولایت سیستانه بر شهر آیدر حاکم سیستان اولنلر آنک اوتوردرل حکیم اسدی بیت
 بیگ چشم زد آموان رادرنک * بشد تابیز دیک شهر زرنک * ثالث انبربارس که زرنک
 دیرلر زراج وزراک دخی دنیلوز سینف اسفرنگی بیت تادر خیال خانه صدرنک آرزو *
 خرمای ترنداده ترا زرنک چشم * رابع بمعنی چیزی نوعی یکی نسنه ابوالمؤید بیت عید
 شرد بکر که آن دلدارشک * بهر کشتن جامها پوشد زرنک * خامس کله اسب یعنی آت
 سوریسی حکیم اسدی بیت زمین از نک ووی کام زرنک * چوماهی فروشد بکام نمنک *
 سادس زچوپه یعنی زرده چاو رضی الدین نیشابوری بیت از خون کشته روی شجاعت شود
 زرنک * وز تاب تیغ تاز عزیز شود مذاپ * سابع ادات الفضلاده خردل معناسنه
 ثامن زرد آب کل کاریره یعنی صاری بویه باطنی کذا فی المجمع * زغلاک * فتح غین و سکون
 لامله انجقرق که عربیه فواق دیرلر ضم فایله ولسان هندیه هجکی دیرلر ادات الفضلاده خردل
 معناسنه مرویدر * زلاک * ضم لامله سلاک که براونجه سیاه قور تدر وجود انسان لازم
 اولدیغی محله قورلدم فاسدی اموب چقارر اکا زلو و زلوک دخی دیرلر * زلوک * زلاک
 مرقوم معناسنه کذا فی المجمع * زخک * ضم میم و سکون خا ایله بغایت تمسک و تخمیل
 معناسنه کذا فی المجمع * زک * سکون نونه سلازم معنایه کاور اول بر طایفه
 اسمیدر که سیاه اولور لر انلره نسبت ایله ولایتلرینه زنگبار دیرلر خواجه حسین ثانی دراسته کدر
 نامه بیت شنیدم که شاهنشاه زنگبار * بمصر و بمصری کند کارزار * شمس فخری بیت
 خدایکان سلاطین که هست معدلش * گرفته روم و خراسان و هند و خلیج و زرنک * ثانی
 ماه و مهرک پرتونه دیرلر حکیم ازرقی بیت دهان لاله توکونی همی که نوش کند * بروی سبزه
 زنگار کون بنید چوزنک * ثالث یاص معناسنه که دمورده و سائر نسنه لده اولور مذکور اوج
 معنایه حکیم سوزنی * نظم * آهین کلاک توشدن از زرنک سوی روم * تابستر دز آینه
 علم و عقل زرنک * ای کلاک مشکبار تو از سیر و از صریر * بر روی روم سلسله پیوند زلف زرنک *
 بی باده چوزنک بدی مدت مدید * آمد نیابه قدح باده چوزنک * رابع چاک معناسنه که
 دوی دخی دیرلر دوه لره و قاطر لره آصارلر مولانا هاتنی بیت کشیدند بر تازبان تنکها * بیسنند
 بر بختیان زنگها * خامس شاطرلر ایاقلرینه وادکارینه بغلق قاری ذیل که زنگله دخی دیرلر مختاری
 بیت سرکلاکت و داز خون دل دشمنیه * پای بازت کند از دهن اعدای توزنک * و شخ نظامی
 بیت دلت بسمیار کم میگردد از راه * دران زنی بیاید بستن آن راه * سادس کوز بکارنده
 اولان چرک که عربیه روم دیرلر سابع معنی زدن ثامن فرهنگه بمعنی نیز و سوزنده مسطور در زرنک
 و زوزنک * کلاهما بفتح الواو و سکون النون کوز پشت یعنی بوکری که عربیه احدب دیرلر

دیرلر و دخی زین و حقیقه معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری * مع اللام * زابل * ضم باء
 موحد ایله ولایت سیستان آیدر که بنروز دخی دیرلر مجمع الفرسده موسیقی کوشه لرندن
 بر کوشه یه ده دیرلر امیر خسرو بیت پیره زن جنک تهمتن مقال * رخس روان کرده زابل
 چوزال * بومعنا کنایه ایله استنیا طاولنور * زاخل * کسر خاء معجه ایله فرهنگ
 جهانگیری زقوم اغاجی معناسنه مسطور در * ززال * فتح زاء معجه ایله برسیاه
 قوشخیز دریره قونسه اوچمه محالی اوله مر کذا فی المجمع * ززال * فتح زاء معجه ایله کفکی
 کی بر دلکوبا قرطیقه رحلوا جیلر و طباخلر قرغان اغزینه قویوب روغنی و عسلی سوزلر
 اکا پالاون و پالاون و پالوانه و پالونه واردان روغن پالادخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری
 * زاغنول * سکون غین و ضم نونه باشی اگر یدموردر آنکله یقزارلر ترکیده قرغه بورنی
 دیرلر فارسیسنک دخی معنای ترکیبی قرغه بورنی دیمکدر * زال * رستم جهانگیرک پدیری
 آیدر شمس فخری بیت جمال دینی و دین شاه کامکار که هست * هزار حاتم طایی هزار رستم
 زال * رستم باباسی آدیله رستم زال دیدکاری کی زاله دخی باباسی آدیله زال دستان دیرلر
 بویتنه واقعدر بیت بهلئی که سهرت دهد زراه مرو * ترا که گفت که این را بزال دستان
 گفت * زالک اصل معناسی پیرساخورده در زال مزبور آنه سندن تولد ایتد که صاحبی و قاشی
 و کرپکی بیاض اولدیغندن اسم زال ایله نسیمه اولمش شمس فخری بیت بجابه بخشیش زو
 ملتفت شود آن کو * بکه جمله چه رستم نیرد اووچه زال * زاول * کسر واو ایله ده هم و او
 ایله ده مرویدر زابل مرقوم معناسنه که بر مملکت آیدر سیستان و نیمروز دخی دیرلر رستم زالک
 ولا بنیدر سپید ذوالفقار شروانی بیت بر زاول در بیارد الماس تیغ نیرش * اجزای زال
 زدرالزان کند چوزیق * زاول * کسر واو و سکون یای تختا نیله بنام معناسنه در کذا و وزار
 دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری * زرجول و زرخول * کلاهما سکون الراء المهنله اول
 بضم الجیم الفارسی ثانی بضم الخاء المعجمه چاک او یونیدر که اپکی باشی سوری رقصه اغاچدر
 اورلر یوقار و قلدقه بردخی اوروب اتارلر بوجه او زره بر نوع او یوندر * زلیل * کسر
 لام و سکون یای تختا نیله آواز کوی معنی بوغازدن اختیار سز چیقان صدا کذا فی فرهنگ
 حسین وفایی * زنبغل * سکون نون و فتح باء و ح و ضم غین معجه ایله آورد ایجی هوا ایله
 طولد وروب او تبرمکه دیرلر زبغر و زبگردخی دینلور حشتم کاشی بیت زنبغل رله زسیلی
 میخورد * کارنیکو کردن از پر کردست * زنبیل * سکون نون و کسر با ایله اپکی معنایه در
 اول زبیر معناسنه که آنکله کریم و طپراق چکرلر استاد عسری بیت بر زمکه همه آن
 روستای بلخ هنوز * همی کشید سره پای کشته بر زنبیل * بومعنا ده ترکیه دخی
 مستعملد ثانی زرنک مرقوم معناسنه در زنبیل * معروفدر ترکیه دخی زنبیل و عربیه
 دخی زنبیل دینلور مولانا شمس نیری بیت ای که زنبیل تو هیچ کسی نان زبخت * درین
 زنبیل خودم بطلب ای فقیر زنده ییل * ارکاک فیل معناسنه و دخی کبیرا جسته و مها بیلو فیله
 دیرلر فیلک صفت مدوحه سیدر امیر خسرو بیت سربفلاک برده بسی زنده ییل * کوه
 کرانز اقیامت دلیل * زونکل * فتح واو و کاف فارسی و سکون نونه کوز پشت و حقیق

معنا سینه سکون بن و ضم کف عجمیله ایکی معنایه در اول چکرانی ثانی موسیقیه بر آوازه
اسمیدر که زنکدان و زنکله و زنکوله دخی دیرلر کی زول کی فتح و اوایله دوه طبانی معنا سینه در
معانی * زاد بوم * سکون دال و ضم باء موحد ایله وطن اصلی معنا سینه در
میرظمی بیت خاطر افکار مارادرم است * زاد بوم عاشقان ملک غم است کی زاد شم کی
سکون دال و فتح شین معجه ایله نام پدر افراسیابدر کی زامیم کی کسر میم و سکون
یایله برهنه عظیم اسمیدر یعنی بیوک ایرماق حکیم سوزنی بیت زجود چون چه زمزم زیبای
اسمعیل * بدید شد ز کفش بحر قلزم و زامیم * و دال زاده سیله زاد میم دخی دیرلر کی زخم کی
سکون خا معجه ایله ایکی معنایه در اول جراحت که قلع و خنجر و نیزه و نیز و امثالی آلات
حزین اوله ثانی آهوی بیاض معنا سینه ایکی معنایه ابوالمعانی بیت تیغ غمزد زخم کرده سینه
ام * چون بچشمی زخم ماران کرد کی زردم کی سکون را و فتح دال مهملتین ایله یوله کو تو ملک
ایچون تدارک اولغان طعام زاد راه معنا سینه که زدمه دخی دیرلر لوله بیت بحسرت این دل
کریان سفر کرد * بجز خلت جگر زردم نبود کی زرم کی سکون راء مهمله ایله ایکی معنایه در
اول کوز دن یاش دوکک ثانی بخیل و خسیس معنا سینه در ایکی معنایه و له ایضا بیت
روان کردم ز دیده زرم چون سیل * نبودم زرم کوهری فشاندم کی زم کی مکّه مکرمه ده
معروف قیو صوبی درودخی آئی معنایه کاور اول برودخانه یعنی برارمق آدیدر اما
فرهنگ جهانگیریده زم بر شهرک آدید زیانندن برارمق جاری اولغله اسم آکا نقل اولش
حکیم ناصر خسرو بیت تر افرداند ارد سود آب روی دنیایی * اگر بر رویت ای نادان برانی آب
رود زم * حکیم اسدی در صفت اسب بیت بچستی بیگ جستن از رود زم * بکشتی نیارود
بریک درم * ثانی بمعنی سرمای یعنی صوق بوندند که قیشه زمستان دیرلر صوقلق دیمک اولور
حضرت مولانا بیت یکدی همجو کستان کندم * دم دیکر چو زمستان کندم * بومعنایه
بیت الکعب دیمشدر بیت عاشق و رنجور بودونی درم * آن شخوده رخ شخاییه ززم *
بومعنا ده استادروم کال پاشا زاده مرحوم دیرکه ارضه زمین دینلدوکی زم صوقدر حرف
یانسبت ایچوندر و آخونده کی نون نسبتی تا کیداید رطیراغک طیمعنی بارد اولدیغندن زم ایله
نسیمه اولمشدر ثالث فرهنگ جهانگیریده شدید روزگار معنا سینه در حکیم فردوسی بیت
زاموی شیران و پیلان برم * کدرهای جیچون پراز باد زم * رابع بریکار آیدر بعضیلر چاه
زمزم در دینیلر حکیم قطران ارموی بیت بطمع راوی قلزم بدست چشمه زم * بدل چورود
وقرات و بکف چورود قرب * خامس اول طفله دیرلر که سوپلر کن اغزنن تو کرک صاچله
سادس بمعنی فقیله عربیه میم مشده ایله درت معنایه کاور اول مهار کردن شتر ثانی
کبر کو سترمک ثالث سربلند طوتمق رابع ایلر و کتمک معنایه در کی زنده زرم کی
تورانیلر دن بر مبارزک نامی در که آتی رستم قتل ابلشیدی حکیم فردوسی بیت چوسه راب
رادید بر تخت زم * نشسته بیکدست اوزنده زرم کی زور نیم کی فتح و اوو سکون را و کسر
نونه اول پاره یه دیرلر که جامه نک ارقه طرفنه دیکرلر ترکستانده یعنی اوزبکک الباق دیرلر
معانی * زادن کی طوغق و طوغرمق معنا سینه مصدر درم لازم و هم متعدی استعمال

استعمال اولنور شیخ سعدی بیت پشت دوتای فلک راست شد از خرمی * تاچو توفیر زند
زاد مادر ایام را * عربیه تولد چغتایده توغاق دیرلر طوغشه و طوغرمشه توغقاند و توغشاند
دیرلر کی زاریدن کی کسر را و سکون یایله ابلکه مک و ابلکتیمک معنا سینه مصدر در لازم
و متعدی دخی استعمال اولنور چغتای لسانده کاف فارسیله اینکراتق دیرلر میرعلیشیر
بیت ایچمیدایو زبانشاق ای کل کی عیب اینکراتسام * الم تبارتا با تیغایر او که خاریارور *
باشاق اوق دمرنی در کی زاستن کی سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله طوغرمق معنا سینه
زاییدن دخی دینلور کی زال مداین کی اول قوجه قری عورتک اسمیدر که طاق کسری ایچنده
اوی وارایدی نوش روانه و بریدی نوش روان اوی اندن ظلم آلیوب حالی اوزرینه قودی
کی زامهران کی فتح میم و او سکون ها ایله بر نوع نوشتار و در تریاق برینه استعمال ایدر لر عظیم
نفعی واردر کذافی الخفه کی زان کی حرف زایله آندن مرکبدر ازان معنا سینه یعنی آندن
دیمک اولور عربیه کی منه معنا سینه کی زاولستان کی کسر و او و لام و سکون سین و فتح تاء
مثناة ایله سیستان ملکتمه دیرلر کاهی ستانی حذف ایدوب زاول و زایل دخی دیرلر مولانا هاتفی
* مثنوی * وزان پس سوی سیستان راندر خش * وطنهای شاهانش را کرد بخش *
در آمد ز اولستان تاخش * ز رستم نژادان پیرداخش کی زاییدن کی کسریای تحتانی *
اول و سکون ثانیله طوغرمق معنا سینه تولد کی انسان و حیوان و امثالهما کی زبان کی
معنای حقیقی سی آلت نکلم اولان عضو مخصوص در که عربیه لسان دینلور زانک فتحه سیله
و ضمیه سیله ده روایت و استعمال اولنور شیخ سعدی بیت زبان در دهان ای خردمند
چیست * کلید در کج صاحب هنر * اما بر قومک استعمال ایتدکاری لغته دخی زبان دینلور
لغت ترکی به زبان ترکی و فارسی به زبان فارسی دیرلر شیخ سعدی کاستانک باب اولنده
برجکایه سنک * نثر * بیچاره دران حالت نومیدی زبانی که داشت ملک رادستانم دادن گرفت
دیدوکی زبانن مراد اول دبل که یلور دی دیمک اولور کاستان شارحاری سودیدن غیری
بودقیقه دن غافل اولوب اغزنده دبل که وارایدی پادشاهه سوکدی دیرلر تعبیر تحصیل
حاصلدر دبل اولسه نه ایله سوبلردی و سرور کثات و مغر موجودات علیه افضل الصلواة
واکل التیات حضر نلری بر حدیث شریفند * لسان اهل الجنة فی الجنة عربی و دری *
نیوردینی لسان تعبیری بومد عایه شاهد در کی زبون کی ضم باء موحد ایله عاجز و ضعیف و مغلوب
معنا سینه مشهور در امانسخه میرزا ابراهیم بر متاعی به اسن آلمدن ورمکه دیرلر و شرفنامه ده
اسیر معنا سینه مشهور در عربیه الشق مشتری و دخی اول مشتری به دیرلر که سودی صاغر کن
صاغنه ایاقله اوره کی زدانیدن کی زدن اغظندن متعدی اولور و درمق معنا سینه کی زدن کی
اورمق هر نه ایله اولور سه مستقبلند زند و زند دینلور و بر معنای ده میل در مثلاً قزله مائل
اولانه بسرخی زند و سیاهه مائل اولانه بسیاهی زند دیرلر عربیه ضرب و چغتای لسانده اورار
دیرلر و اورمالی دیمکه اورغالی دیرلر کی زراغن کی فتح راوغن معجه ایله ایکی معنایه در اول
انچه قرق که عربیه فواق دیرلر ضم فایله بوسلیک دیمشدر بیت از فرط عطسه ای تو زند آن *
بیوسنه زامتلار راغن * ثانی زمین سخت معنا سینه شمس فخری بیت حسودت حسنه

وعریان ولاغر * قتاده باد بر شخ وز راغن * زربان وزرقان وزرمان * زردن صکره بری
 بام و صوری فآوری میله ایکی معنایه کاور اول بیر فرقت معناسنه میرظمی بیت از جغای
 چرخ بی درمان شده * ساخوردده بوده وزرمان شده * ثانی حضرت ابراهیم علیه السلام
 اسماء شریفه سندن در * زرد زمین * سکون راودال مهملتین ایله کشور معناسنه هاوج دخی
 دیرلر * زردشان * معروف اغتر بهض نسنه لاوزینه نقش ایدوب التون چقارلر * زرتوقان *
 خم نون و فتح ایله قوی اغزده اولان چرخلک دیرکی معناسنه در * زرو شدن * خم راه
 مهمله و شین معجه ایله ایکی معنایه در اول یعنی شفه بستن یعنی الله وایا قله در شتاک اواق
 معناسنه ابن یمن بیت آمد بجوش خون عدوش و بسرزفت * کفتی که موی اوچو زرو
 خونس بر مکید * ثانی سرمه و توتیا جواهر دارودرجلای عین ایچون کوزه چکرلر خواجه
 سلمان بیت زهی نقود کلام تراعیار کهر * خعی غبار سمنند تراخوای زرو * زرهون *
 سکون راه مهمله و ضم هایل زبانه پهلویده حضرت ابراهیم علیه السلام اسماء شریفه سندن بر
 اسمد * زین * ایکی معنایه در اول التونلی دیمک اولور حرف یا ایله نون که راسم آخرینه
 لاحق اولور اذات نسبت در راه مشدده ایله در ثانی راه تخفیفه ایله ترید معناسنه اولور بسحاق
 اطعمه بیت پلا و خشکه کوکودلیندیر است * خوشایخی زین باشد زرش * زریون *
 سکون راه مهمله و ضم یای تحتانیله ایکی معنایه کاور اول سبز و خرم معناسنه حکیم قطران
 ارموی بیت همیشه بار خدایا سرتوزریون باد * که هست جان همه مردمان بتوزریون *
 ثانی کل شقایق که آزریون دخی دیرلر شاه ناصر خسرو بیت کشت طیارع بدید زان همه بیرون
 شد * رجل زحل سرخ روی زهره چوزریون شد * زغاریدن * فتح غین معجه و کسر راه
 مهمله ایله نیز نیز چیمقارمق معناسنه در * زغنه کیدن * فتح غین معجه و سکون نون و کسر رکف
 فارسیله انجفارق معناسنه در * زغن * فتح غین معجه ایله چیلق معناسنه علیه واج دخی دیرلر
 منقولد که بوقوش آلی آلی ارکاک و آلی آلی دیشی اولور امیر خسرو بیت بهر این مردار چندت
 گاه زاری گاه زور * چون غلیو حاجی که شش مه ماده و شش مه راست * و بعضیله دیرلر که بر بیل
 ارکاک و بر بیل دیشی اولور حکیم انوری * قطعه * عنقا که زنا زک منشی جای نکه داشت * مرکز
 طرف دامنش از عار ترامد * وزهره دوی سرچو هر جای فرو کرد * یکساله زغن ماده
 و یکساله ترامد * امیر خسرو بیت بخور جمله تم ای زاغ جزیده که دید اورا * چوبیرون
 او فتم در عرصه زاغ و زغن میرم * ونوعی خوشانی بیت زخون اینچنین دل چاک تن به *
 چنین دل طعمه زاغ و زغنه * زغن * فتح فایله معنی زبان فارسیله یا ایله فایدال اولندیقی
 شایع در حکیم انوری بیت باوی زغان حال کفتم * این قصه چنانکه هست کرکوز * کرکوز
 دلیل معناسنه در * زفرین * سکون فاو کسر راه مهمله ایله قیو آردینه طیار قلمی اغاج
 معناسنه که زفرین دخی دیرلر را ایله فده تقدیم و ناخیری جاژ کور مشاردر * زفرافیدن
 وزفریدن * سکون فاء اول و کسر فاء ثانیله چوق طعام یک معناسنه در دخی بوغازین
 صیفه رق آق سرق معناسنه * زفن * فتح فایله رقص معناسنه * زکان * اول کسه
 ادرلر که زخود در میان باخود بخود سخن گوید کدانی المجمع خم زایلده مر ویدر * زلفیدن *
 ۲۷

۲۷ زلفیدن * سکون لام و کسر فایله یوزاورمق و طیانق و سورچک معنایه * زلفیدن *
 کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح فایله معنی ترسانیدن و بیم کردن یعنی قور قنق و قور قورمک
 معناسنه منوچه ری بیت سیاست کردنش بهر سیاست * زلفیدن کردنش بهر زلفیدن *
 اسناد فرخی بیت ازلب تومر و راهزار امیدست * وزسر زلفت مرا هزار زلفیدن * و معنی
 انتقام حکیم سوزنی بیت زشت کدای زن مردم من * از همه رو کشم زلفیدن خویش *
 * زمان * ایکی معنایه کاور اول معروف وقت معناسنه اما یو عربی معناسیدر و ثانی
 فارسی معناسی مرکب موت معناسنه حکیم فردوسی بیت چوبشید رستم کوسر فر از *
 بدانست کاند زمانش فراز * چغای لسانده اوچرودیرلر مراد زمان قریب دیمک در ماضیه
 و مستقبله استعمال اولتور و زمان قلیله دیمک معناسنه اور چاغده دیرلر * زمان * فتح میم
 و هایل لفظ مرکب در زم ایله آهندن معنای ترکیب صوق دمور دیمک اولور مراد ایشیه و امر
 دمور دیمک در واسطه عاره طریق ایله کوشش بی فائده و سعی بمعنایه ده دیرلر ترکیب صوق دمور
 ذو که دید کاری بمعنی سعی ایتمه دیمک * زمزمیدن * سکون میم اول و فتح زاء ثانی ایله
 معنی زفریدن مرقوم * زمکان * سکون میم و فتح کاف فارسیله قاسق قلی معناسنه در
 * زمودن * خم میله بمعنی نقش کردن * زمیدن * کسر میله بمعنی جاویدن شاه ناصر
 خسرو بیت خازن علم قران فرزند شیر ایزدست * تابسی کر خرباشد زوش چون باشد
 زمید * زمین * یر در ارض معناسنه مقابلی آسماندر فاضل محقق کمال پاشا زاده زمین
 لفظ مرکب در جزوی زم در صوق معناسنه خاکک طبعی بارد و یابس اولفله صوقلق
 مقرزدر و باحرفی نسبت معناسنه در و آخرت که تون نسبتی ناکید ایدر اول تقریبه ارضه
 زمین نسیمه اولندی * زن * عورت در عربیه امرأه معناسنه تنه کم بویته و اقعدر بیت
 درین مزور اگر مردست اگر زن * کسی کندم نخورد از کشت ارزن * مقابل مرد در وزن
 و شوی دیرلر مراد زوج و زوجه در امامرد وزن دینلر که مراد رجال و نسا اولور حکیم حضرت
 مولانا بیت از نستان تا مرا بر پداند * وزنفیرم مردوزن نالیده اند * ترکیب اول معنای
 اولنه ارو عورت و ثانیسنه ارکک و دیشی دیرلر و خننه زن دید کاری بطریق الاستعاره در
 بهادره مرد دید کاری کبی بیت در تنگنای معرکه هنگام کیرودار * پیداشود که مرد کدام است
 وزن کدام * و بر معناسی دخی زدن لفظندن سیغه امر در وصف ترکیبیه اولور نای زن
 و تیغ زن کبی و دخی بر اسمک آخرینه لاحق اولوب آنک فاعله و میا شرنه دلالت ایدر
 خشت زن و دروغ زن کبی زبان * سکون نون و فتح باء موحد ایله بدور اتدن انیسون
 دید کاری تخمدر * زنجان * سکون نون و فتح جیمه ملک خوارزمه بر مشهور قصبه آدید
 * زنجان * فتح نون و سکون خاء معجه ایله اکاک معناسنه در اول محله اولان چهون
 چاه زنجان دیرلر سلمان ساوجی بیت بحسن غنیش افکنده کوی در میدان * قتاده کوی
 دل اندر چه زنجانش * عربیه ذقن دیرلر چغای اینک دیرا کثریا وائل کلانی کسر ایله ادا لیدر
 مثلاً آنکه ایشکک و اشکک دیرلر و دخی سقاق دیرلر لطفی دیمشدر بیت سقاق خالی
 مینی اسر و مبتلا قیلدی * قریب نیک آخردورید ابلاسنه باقی * زندخوان * سکون نون

ودال مهمله وفتح حاء معجمه وواو معدوله ايله ابكى معنایه کاور اول زردبشت مرقوم وثانی
بابل معناسنه کمال اسمعيل بيت دران میان که وداع کل وبنفشه کنی * خبر زناله زارم
زندخوان برسان کی زندستان کی سکون نون وسین وفتح دال ونا مشناه ايله زندستای مرقوم
معناسنه در کی زندوان کی معنی عندایب کذا فی الجمع کی زندکان کی سکون نون وکاف
فارسیله زنکله معناسنه در که زنکل دخی دیرل کی زنکه شاوران کی ایران پهلوانلندن برپهلوان
آدیدر حکیم فردوسی بیت بدست دکر زنکه شاوران * بران انجمن کشته کند آوران
کی زنتان کی فتح نون و سکون میم وفتح تاء مشناه ايله کی نک میهن شدن اصلش اولان نسنه در
کی زنویدن کی خم نون و کسر باء موحد ايله کوبك ناله سی وناله ایتمه سی کی زنویدن کی فتح نون
و کسر و اوو سکون یای تحتانیله ایت وچقال و قورد و یونله بکزر حیوان اولومه سی کی زوان کی
فتح و او ايله بغدادی آراسنه بتن دلوجه دید کازی نسنه در و زبان معناسنه ده مرویدر
کی زوردین کی فتح و اوو سکون راء مهمله و کسر دال ايله نوروز آبی یعنی نوروز آینه واقع اولان آیه دیرل
کی زوریدن کی سکون و اوو کسر راء مهمله ايله یوقار و اولق و یوقار و ایلک اصلی ز بریدنر و او
ایله بار اسنه تبادل اولدوغی ایچوندر کی زوزن کی شرحی زاء مضمومه ده در کی زهانیدن کی
معدی زهیدندر کی زهر زمین کی کور کانیلر لسانده ازاد درخت معناسنه در کی زهمن کی سکون
ها و فتح میله ری شهر نه بخانه نک اسمیدر عجایب المخلوقات مسطور در که زهمن صاحبی
برویش فقیر کسینه ایدی واقعه سنه کور که دمشق شهر نه بردقینه بواور اکا بناء عزم
دمشق ایدوب وارد قله سر کشته و خیران شهر و بازاری کشت و کذا ایدر کن بر آدمه راست
کلوب اول آدم سوال ایدر که ای درویش نه ولایت نسین و بو شهر ده سر کشته و خیران نه کز رسن
درویش جواب و بر در کوری شهر نه واقعه ده کور دم که دمشق بردقینه مالک اولدم حالا بو شهر
کلانم آتی آ رادم دید که شخص کلوب ایدر بوقدر زماندر کین واقعه مده کور دم کوری شهر نه
فلان خانه ده دقینه واردر دیو زهمنک خانه سن نشان ویر و بن اکا اعتماد ایلدم زعی ساده
دلکه سن سن دیر زهمن بو خبری ایشندی فی الحال عودت ایدوب اول آدمک دید کی محلی
قازار بکیاره او تو زبطمان التوندن برهون بولوب عاقلانه تصرف ايله عظیم دولته نائل اولور نیکم
استاد مسجدی بیت من زری هر کج سوی دمشق * میروم هم چو صاحب زهمن کی زهن کی
فتح هایل معنی رود یعنی ایرمق کی زهیدن کی کسر ها و سکون یای تحتانیله ابکی معنایه در
اول صو چشمه دن و فسقینه دن محرامق وثانی قارده یو تمق معناسنه در شرفنامه ده
معنی افتادن مرقومدر کی زین کی سکون یایله اول کسینه ده دیر لکه دنیا به پشت ویا اورمیش
بعده تارک دنیا اولمش اوله کذا فی المویید کی مع الواو * زاد خو کی سکون دال و خم خایله
نسخه میرزاده نیر و فرتوت معناسنه کی زالو کی خم لامله سلاک که زالو دیوجه دخی دیرل
عربیعلق معناسنه در کی زانو کی خم نوله ابکی معنایه در اول دیز که رکه معناسنه میر
نظمی بیت بمائده در کل حیرت برانو * نداد پای رفیقن رایکسو * چغتای لسانده نیز دیرل
فرهاد نامه ده شتا و صفته بیت کفین اغری پیلا مفلس دم ابلاب * ابکی نیز کو کسی ایچا حکم
ابلاب * ثانی معنی تعظیم شیخ آ زری بیت برام افق چونکه براید شته خاور * ارکان شته

۲۸ شته زنک در ایند برانو کی زاد سرو کی یعنی سرو آزاد میو خسره بیت بنشست بریزاد
سروی * چون در برطوطی تذروی کی زاو کی بوزن کاو بشر معنایه کاور اول یا پوچی که
بنام معناسنه در حضرت مولانا قدس سره بیت زاوید از انما سب ساخته * قطره های
منقل پرداخته * ثانی قوی و زبردست و پر زور معناسنه وله ایضا بیت اشک میراند
که ای هندوی زاو * شیرا کردی اسیر دم کاو * ثالث مشکاف معناسنه شیخ آ زری
بیت اگر مقاطع تیغ تو بیند اندر خواب * زسم در کر کوه قاف افتد زاو * رابع دره کوه
معناسنه خامس ایشنه ماهر و استاد معناسنه کی زرایو کی سکون راء مهمله و یای
تحتانی و کسر همزه ايله نقاب معناسنه شیخ آ زری بیت نقاب شام بر افکند بر عروس فتن *
چو ترک من که ز توران افکند زرایو کی زریاو کی سکون راء مهمله و فتح باء موحد و یای تحتانیله
اریمش کش معناسنه نظمی بیت خوش بود زریا و زین جام * کر بود وقت صبح
معین اندام کی زرد خو کی سکون راودال مهملتن و فتح حاء معجمه ايله بر او تدر با غلوده بتر صارو
و خوشبوی چچکی اولور شاه ناصر خسرو بیت از ره چشم سنوری منکر اندر بوستان *
ای برادر تابدانی زرد خو ار شنبیلد کی زردالو کی معروف میوه در آلو ار کدر زرد معلوم معنای
ترکیب صارو ارک دیمک اولور کی زرد چقو کی بر صارو قو شدر عربده صفاریه دیرل و عصفور
الاصفر دخی دیرل کی زرده چاو کی بر نوع صارو آغا چدر زرد چوپه دخی دیرل کی زردو کی
سکون راء مهمله و خم دال ايله آلتون دو کی معناسنه در کی زرو کی خم راء مهمله ايله معنی
زاو و بر معناسی دخی الله وایا قله درشت وقتی اولق معناسنه در کذا فی التحفه کی زرساو کی
سکون راء مهمله و فتح سین ايله آلتون خرده سی که عربیه قراضه دیرل کی زغاو کی فتح
خین معجمه ايله زن فاحشه که غرور و روسی دخی دیرل کی زلو کی خم لامله برسیا اوزون قورتنر
صولر ده حاصل اولور بعض محله آدم با قلمین صوا یچر کن بوغازینه کید و ب یا بشور عظیم
الم واضطراب و برر اکا دیوجه دخی دیرل ترکیب سلاک دید کزیدر طیب یوسفی * رباعیه *
ای خون کلو ت از زلو داده خبر * خون آمد مردم بکوی تو بدر * کر غره سازی آب
خردل نمک * چیزی نبود ترا از آن بهتر کی زمو کی خم لامله با خلقت یاشنه ده
قور و سننه ده دیرل اسماء اضداد دندر کذا فی المویید کی زنتو کی سکون نون و خم تاء مشناه ايله
بر مشهور سازدر ترکیب سنطور دیرل کی زنجیر و میو زارا بر ایمی غنر زوت دید کزیدر کی زنجرو کی
سکون نون و خم جیم و راء مهمله ايله صمغ عربیه که آنکه آلتون و کش و رقی حل ایدر لرو بعض
فرهنگ کرده بر او ت اسمی واقع اولمشدر کی زنو کی دیوجه معناسنه کذا فی المویید کی زو کی
ابکی معنایه در اول پیشدادیاندن بر پادشاه اسمیدر ثانی دریا معناسنه در نام پسر
طهماسب در که ایران بش سنه پادشاهلق ایادی حکیم فردوسی بیت برو زهماین زو نمیکخت *
* بیامد بر آمد برافراز تخت * مؤید الفضلاده و ولایت اسمیدر زوزن دخی دیرل زهر دارو کی
یاد زهر معناسنه شیخ فریدالدین عطار بیت شکر از لعل او طعم دکر داشت * که لعلش
زهر دارو در شکر داشت کی زهو کی چرک کوش کذا فی الجمع کی مع الهاء * زاچه کی
فتح جیم فارسیله هنوز طوغش طفله دیرلیدی کونلک او انجیه دک از چه ده دیرل کذا فی

فرهنگ جهانگیری که زاوه یکی معنایه در اول زار معناسنه که خوار ایل مترادف او اب
خوار و زار دخی دیر لر منو جهری در صفت انکو و بیت که آرنش زکشته با کواره * نه مندش
بر سر باز زاره * ثانی زاری معناسنه در که ناله ایل مترادف اولوب ناله و زاری دیر لر شمس
فخری * قطعه * سهم پرش بعنف آب حیات * بکشاید ز خاک و ز خواره * آنکه از بیم
تیغ اوشب و روز * خصم راعت کربه و زاره که زاغ پیسه که کسرباء فارسی و فتح سین
مهمله ایل آلا قرغه معناسنه در که زاغ پیسه که کسرباء فارسی و سکون یای تحتانی و فتح توله
زاغ پیسه مرقوم معناسنه که زاغه که فتح قایله کومرن دیدکاری او بدر ثقیل رایحه سنی
وارد ابو العباس بیت ترسم که روز بگذرد و زار برسد * و زخوان آب زافه نیارد مرا حکیم
بولانی هند و شاه نجوانی صحاحه زاء معجه ایله نقل و بعض ارباب لغت را مهمله ایله روایت
ایدوب فرهنگ جهانگیری زاء معجه ایله یعنی خاریشت نقل اولمشدر که زال کوفه که نسخه
میرزا ابراهیم اول پیره زند که طوق آنک تنورندن قینادی که زانوی کاه که ضم تون و سکون
واو و یای تحتانی و فتح کاف عربی ایله بغدادی و آریه صاپنک دو کلمی معناسنه که زانه که فتح
توله بر کوچک پر ز جاور در که جاما ملده او اور فریادی او زون اولور که کدافی المجمع که زاولانه که
سکون و او و فتح لام و توله بوقا و معناسنه در که دمور قید در شاه ناصر خسرو بیت بشهر تو
کرچه کرانست آهن * نشانی توبی بند و بی زاولانه * میرنظمی بیت در آن وادی
که ماند سنی بکانه * زده بر پای اسبش زاولانه * حسین و فانی ده آلتون خرده سی که اکدن
دو کلمش او به آکا زکر لر سه الی دیر لر که زاوه که فتح و او ایله بوزن ساوه معنی زاری و ناله که زاویه که
کوشه و دخی نیکه معناسنه عربی در استعمالی شاید در مثال معنی اول ابو طالب کلیم بیت
آتش ز آب تیغش در تنگنای فی * کوشه نشین زاویه اختفا شود * مثال معنی ثانی
ابو المعانی بیت می یافت با ارشاد دل کم شده راه * آنکس که در زاویه فیض اورسید *
جمعی زوایا کاور و حکامی جمله استعمال ایدر لر خواجه سلمان ساوچی بیت خان
خانان همنش را کر بر زکی و صلاح * جسته قطب آسمانش در زوایا انزو است
که زاینده که زاینده لفظندن اسم فاعل اولور و طوغور بی معناسنه که آدم و کرک حیوان
اولسون که زبانه که فتح باء موحد و توله ترا و نیک شاهینی او زنده اولان سوری نسنه حضرت مولانا
بیت تو ترا زوی احد خو بوده * بل زبانه بر ترا زو بوده * و آتش یا لکی یعنی شعله مجد همکر
بیت زبانه کشت زبان در دهان ز سو زدم * بی همیشه شکایت کند زبان از دل * زوانه دخی
دیر لر دخی توقه دلی و تونک امثالی نسنه لر معنای اوله چغتای لسانه او چقون دیر لر شران
دیگ اولور یعنی قیغاج میرعلیشیر بیت نوای زهره عودین ماتیم تو تقاندا کویدردی *
فلاک ساری ایریشب بارغان او چقون لار فغانیدا * اما شعله آتشه اورت دیر لر فرهاد نامه ده
فرهاد صو آرخی کنانده شیرینی کوزلد و کی محله ایدر بیت کوزید اسو ولیکن جانید اورت *
بولوب هر ساری با تقدین کوزی تورت که زبان بره که یکی معنایه کاور اول ترکیه قوزی دهل
دیر لر عربی لسان الحمل دیدکاری در فارسی سید عربی سنک ترجمه سید خرغول و خر سنک
دخی دیر لر اوتدر که قابض و بر معناسیده سکرلی پیراق دیدکاری او تدر که زبانه خواه که سائل

سائل معناسنه بو زبان لغت معناسنه در خواهواستن لفظندن صیغه فاعله در که زپره که
فتح باء فارسی و راء مهمله ایله زبویه که عربی زبوق دیر لر که زبانه که اسکون باء موحد و فتح طا
و توله یکی معنایه کاور اول اغز تفنکی و ثانی اوق دهرنی طرفنه صادر قلمی اغاج قیوخی
معناسنه کدافی قانون الادب که زبوخه که باب الراده اولان ربوخه معناسنه کدافی المجمع
که زبوده که ضم باء موحد و فتح دال مهمله ایله یکی معنایه کاور اول بی تأمل و بی دقت
اولق حکیم زاری که هستانی بیت بسرت که تا پروت نظری زبوده کردم * نه دو چشم بیقرارم
نه برقت روستنایی * ثانی نام سبزی در که کتب نادخی دیر لر عربی که راشه دیر لر که زبیه که
سکون با و کسرها یله اشافی دوششم معناسنه کدافی فرهنگ جهانگیری که زچه که فتح جم
فارسیله نفیسه عورت یعنی طوغور مش عورت قرق کونه دک نفاسه اولد شچه زچه دینلور
که زخان و زختان که فتح خاء معجه و فتح تاء مثقاله ایله شاخ درخت معناسنه کدافی فرهنگ
جهانگیری که زخره که سکون خاء معجه و فتح راء مهمله ایله قار او یشامیوب مجلسنه او تورانه
دیر لر که زخمه که سکون خاء معجه و فتح می ایله سازی آنکه چاند قلمی آلت عربی مضراب
دیر لر حکیم خاقانی بیت زخمه مطربان صلا صبح * در زبانهای مزمر اندازد * و میر
خسرو بیت ره زدن مطربش آواره کرد * زخمه او پرده جان پاره کرد * وله بیت رباب بازید
شد سحر پرداز * زخمه خون چکانید از ره ساز که زده که فتح دال مهمله ایله سکر معنایه
کلور اول صف و آراسته معناسنه حکیم فردوسی بیت کشیدند کردان زده بر زده *
بطوق و زنجیر زین زده * بویقه زده اول صف و آراسته معناسنه و ثانی خورده
معناسنه ابوالفاخر رازی در منقبت امام علی الرضا رضی الله عنه بیت ای زده چون عقل
و روح لقمه انوار علم * وی شده چون جد و باب طعمه ارباب ظن * بومعنایه استاد بیت
نان خود با تره و دوغ زنی * به که از خوان شده آروغ زنی * ثالث بریده معناسنه شیخ سعدی
بیت * نماد حاتم طائی ولیک تاباید * بماند نام بلندش به نیکو می مشهور * * زکوة مال
بدر کن که فضله زرا * چو باغبان زنده شد هدا انکور * رابع ظهور کرده معناسنه
مولانا منطق بیت نیش اثر منطقی در دل درمان شکست * ناله دردی که کوش سر زدل من
زده * خامس زدن لفظندن صیغه مفعول اولور او رلش معناسنه وله بیت بخت کل عیش
را بر سر دشمن زده * خارم قیلان غم بر قدم من زده * سادس بعض ترا کیم به صفت اولور
سودا زده و دم زده کی خواجه حافظ بیت تابود نسخه عطری دل سودا زده را * از خط
غالبه سالی توسوادی طلیع * اقدسی بیت کشتن اقدسی خسته چراجرش چیست *
کردم از مهر و محبت زده دیگر ترند * سابع سطور کفایت ثامن که نه و فرسوده معناسنه
که زراچه که فتح راء مهمله و جیم فارسیله زکبار بهلو و از رندن بهلو و آن دید که پادشاه زاده پانکر
ایلله اسکندر و ذوالقرنین جنکه کلمش ایدی در جنگ اول اسکندر لشکر نندن تیش مردمبارز
رومی بی هلاک ایلدی آخر الامر اسکندر بنفسه میدانه کیر و بر کر زایلله هلاک ایلدی شیخ
نظامی بیت ستمگر میبای زراچه بنام * زلشکر که زنگ بکند ارد کام که زراوه که فتح راه
و او ایلله ایران مبارز لرندن بر مبارز اسبدر که زرااه کفوده که دیر لر کفوده بوزن فرموده

بردیارد دریای عمان و دریای قلم کی کذا فی الجمع ی زرد چرند و زرد چوبه ی صار و سیت
دید کلید رسته ی اسمر اللون اولانه سیه چرده دیرل نظمی ی هروی خدمت خاصه یه لایق غلام
تعریفه ی دیشدر بیت چور ویش شود زرد چرده پسر * نیاشد بحکم خرد خوبتر
ی زرد چهره ی دخی صار و سیت دیمکدر لکن ساده رو غلام و جاریه ده زرد چرده تعبیر اول نور
وصف اللو و قوجه عورته زرد چهره دیلور ی دیشدر بیت ریش زرد چهره زرد و جامه زرد *
قلمبان در زعفران غلطی ی زرد خایه ی مورطه صار و سی دیمک اولور ی زرده ی سکون
را و فتح دال مهملین ایله درت معنایه کاور اول صاری رنگ آتیه دیرل شاعر بیت زرده شام
و نقره ی خنک سحر * چرخ را در زیران بایستی * و خلاق المعانی بیت انا مل توجو کرد سوار
زرد ی کلک * اطاعتش تواند خرد ابا کردن * ثانی نسخه ی میرزاده بر طاع آیدر که اندک کش
معنی واردر ی ثالث اخلاط اربعه دن صفر آیدر کایدر ی رابع عموما ی مورطه صار و سید
ی زرده ی فتح دال مهمله و میله یول ایچون تدارک اولنان نواله معناسنه در ی زرد چوبه ی
ی زرده چاور قوم معناسنه عربی ی اصابع صفر دیرل کف دسته بکر صاری و بیاض اولور
بر اوت کوکیدر و بر نوعی صاری و نیره رنگ اولور اکا کف عایشه و کف مریم دخی دیرل غل
فضلات غلیظه در دفع سموم و جنون و کزنه کی ی جانور اندر ی زرد شسته ی سکون راء اول
و سیت معجه و کسر راء ی ثانیله ی آلتون ی نل صرمه و قلابدان و آنره بکر زنه اولور سه ی زرساوه ی
سکون را و فتح سین مهملین ایله ی آلتون ی خرده سی ابوالمعانی بیت ی بکر ی زان ی خزان ی کویا
باغ * در دکان ز رکران زرساوه بود ی زرکوه ی سکون راء مهمله و ضم کافله میان دریاده
واقع بر طاع اسمیدر اکثر و اغلب کیم اول طاع یا نندن پکر کن پان لور و یا خود غرق اولور
سبی نه آیدو کی مسوع دکلر ی زرنیله ی سکون راء مهمله و فتح نوله ریواس مر قوم معناسنه
تعریف آیدوب زرنیله دیدیلر ی زرنه ی سکون راء مهمله و فتح نوله زرنیله معناسنه در ی زره ی
فتح راء مهمله ایله صف معناسنه میر نظمی بیت ی بستند لشکر زره بر زره * ی هعی پرشدان
کوه و دشت و دره ی زره ی مجمع ی الفرسه ی زاء ی فارسیله اول ایله دیرل که اوزرینه اثواب
آسمق ایچون بغلر زره دخی دیرل ی زغاره ی فتح غین معجه و راء مهمله ایله خمیره نان
معناسنه شمس فخری بیت بود همچون ی کلچه دشمنش را * اگر کردون دهد او را زغاره *
تحفه الاحبابه یعنی غازه که کلکونه دخی دیرل ی زغاره ی سکون غین معجه و فتح دال مهمله
ایله یونقوشی معناسنه ی زغوته ی ضم غین معجه و فتح تاء مثناه ایله خام ابرشم یوماغی که
ایک صا رانش اوله پناع و قزموک و چغرسنه و کیسته دخی دیرل ی زغید ی کسر غین
معجه و سکون یای تحفاتی و فتح دال مهمله ایله معنی ی افشده یعنی صقلش ی زفره ی سکون
فا و فتح راء مهمله ایله زفره مر قوم یعنی زخندان ی زلفه ی سکون لام و فتح فایله موضع تنک و تاریک
معناسنه در ی زله ی لامک تحفه فیله معنی زاو و زلوك و دیوجه دخی دیرل و لامک تشدید یله بوزن
غایه جانور در که حمله کرده و نمک بر لده اولور که لده صد او برر سیاه رنگ اولور چرخ ریه
دخی دیرل و تحفه ده جردید کای جانور در میان غله زارده اولور و کرم هوالر ده برک کیه اوزرینه
او تور و پناغ و روم و سفره دن حصه قالد رمق معناسنه در و اول نواله یه ده زله دیرل ابوالمعانی بیت

بیت شریاران جهان از در کوش * ی زله بند خوان انعامش شدند ی زمزمه ی سکون ی می اول
و فتح زاء معجه و می ی ثانیله ی اوج معنایه کاور اول ی آهسته ی ثنات معناسنه ی ثانی ی برکله در که
مغان ستایش جناب باری تعالی عز اسمه ایچون وقت غسل بدن واکل طعام و محل عبادتده نکلم
ایدرل ی ثالث مصنفات زرد هشتدن بر کتاب آیدر که سپان دخی دیرل ی زمه ی فتح ی می
ایله شاب معناسنه بعض نسخه ده زاج معناسنه ده منقولد ر کتاب السامیدن شبیه زاج بر طاشدر
ی زنباره ی عورته ی مائل اولانه دیرل محبوب دوسته غلامبان دید کایر ی کبی ی باء ی مو ی حله ی ایله
یاره ی نك ی جمله معانیسندن بری حریص معناسنه در که زنه حریص دیمکدر حکیم فر دوسی بیت
ستستان مر اور افزون از صد ست * ی شهنشاه ی زنبان ی باشد ی بدست ی زنجوار ی زنده ی کلن
آلفه کلان عورته دیرل ی زنبوره ی سکون ی نون ی وضم ی باء ی مو ی حله ی ایله ی آلی معنایه کاور اول
ایری زنبور معناسنه ی ثانی ی معنی ی پیکان ی شیخ ی نظامی بیت ی زنبور ی نیر ی زنبور ی نیش *
شده آهن و سنک داروی ریش * ی ثالث بر مخصوص و معروف سازدر زبان هندی ده کفر
و کنکره و کنکری دیرل حکیم ی ناری ی قهستانی ی قطعه * ی بس ی کند ی زهره ی سا ی زها ی همکار *
از پی چشن این مبارک سور * ی دف ی وچنک ی وریاب ی و زنبون * ی نمرک ی ونای ی وریط ی و زنبور *
ی رابع ی اسلحه ی دن ی بر نوع ی سلاحدر ی امیر ی خسرو ی بیت ی زنبون * ی مرو ی کلد ی زور * ی زنبور
خانه در افتاد شور * ی خامش ی کوچک ی طوب معناسنه که اکا زنبورک دخی دیرل ی سادس
کروه انبوه جماعت کثیر معناسنه ی زنبه ی سکون ی نون ی وفتح ی باء ی مو ی حله ی ایله ی ابکی معنایه در
اول ی قاسق ی قیل معناسنه شمس فخری بیت ی سر ی خصم ی زتن ی دور ی آچنان ی باد * ی که ی از ی عانه
ی زخم ی تیغ ی زنبه * ی ثانی ی زینق معناسنه در که جیوه و زنبه دخی دیرل ی زنبیله ی سکون ی نون ی ویای
تحتانی و کسر باء ی مو ی حله ی ایله ی در ی زبارک ی ابکنه ی ویکسک ی و ساز ی آلات ی خیاطت ی وضع ی ایلد ی کایر ی کیسه
معناسنه در ی زنجره ی بوزن ی بجره ی ماخذن ی کوچک ی بر ی جانور ی در ی کیسه ی ایله ی صد ی او ی زر ی پید ی ضرار
اللیل دیرل کذا فی الجمع ی زنجه ی سکون ی نون ی وفتح ی جیله ی بوزن ی نجه ی ابکی معنایه در اول درد
شکم که عربیه زحیدرل ابن یمن بیت آنکو ی بچه ی بازو ی طفل ی کایست * ی ای ی بسکه ی کشد ی زحیر ی نجه
ی ثانی ی توخه ی و مویه ی معنی ی میده ی جزع معناسنه و جیم فارسیله بازار و اسواقده کرن عورت که هر کس
ایله آشنالق آیدر ی زنده ی بیوک ی نسنه ی مهیب ی اوله ی مثلاً ی زنده ی پیل ی دیرل ی حکیم ی اسدی ی بیت
بد انسان بزک اردها کزد و میل * ی یو ی باشتی ی اویدم ی زنده ی پیل ی زنگنه ی سکون ی نون ی وفتح
کاف و نون ی ثانیله ی موسیقیه ی بریده ی اسمیدر ی مجعده ی برامق ی آدی ی مذکور ی در ی شیخ ی نظامی
از اقبال نامه بیت ی جوزنی ی در آمد ی زنگانه ی رود * ی برآمد ی زنه ی و دیاتک ی سرود ی زنگاله ی
ی آهسته ی یغان ی قار ی که ی قراغوبی ی اینر ی زنگله ی سکون ی نون ی وفتح ی کافله ی ابکی معنایه در اول
چکراغو که عوزات ایاقلرینه باغلرل وقت جماعده صداسی چقه غله لذت حاصل اولور ی ثانی
موسیقیه بر آوازه در و معنی ی جلاجل ی و دخی ی توری ی بر مبارز ی آیدر ی جنک ی دوازه ی رنده
فروعل ایرانی النده قتل و علاك اولدی ی زنگلیچه ی سکون ی نون ی ایله ی کوچک ی چکراغو ی که
قاطر بوغازینه و بعض ریشه طقارل ی زنگه ی سکون ی نون ی وفتح ی کاف ی فارسیله ی شرفنامه ی ده
بر لایت اسمیدر و بر مبارز اسمیدر که باباسنه شاوران دیرل آیدی ی زنبه ی ضم ی نوله

نوحه سك و كركي معنی اوویه رقی آواز ایتمه لریكه قوردك و كوپك اول آوازه روله دخی دیر لر بریده
حریر معناسنه در ابوالمائی بیت سك کوشش بن فریاد دارند * زنویه می کند یعنی بحالم *
ز زواره بی بوزن حواره اوج معنایه در اول زوار مرقومك معنی اولیله مترادف در ثانی
رستمك برادری نامیدر ثالث کاشان مضاف شدن بر قصبه اسمیدر بی زواله بی بوزن
نواله مرنه که یومری و مدور اوله عموما کما نکره یوالفی کبی که غالوک دخی دیر لر و خبره زواله سی
وامشالی نسنه لر دیر لر و راتمك اوله جق خبره ده دیر لر خصوصاً هندى لسانده پیره اطلاق
اولنور بسحاق اطعمه بیت باد از آفتاب غمیرت زواله دور * تا سالها کنی زمه نوزواله ها * وله
ایضا بیت مانند یورقت همه کاری شود بیک * همچون زواله کر بخوری کوشمال دوست بی زوان
بره بی زبان بره مرقوم کبی اسان الحمل معناسنه در بی زوانه بی بوزن زبانه اوج معنایه در اول مجمعه
شاهین تر از و ناک اراسنه اولان نسنه ثانی مشعله معناسنه در زبانه کبی ثالث بعض
فرهنگ کرده دوات لیمه سی که اوزرینه مرکب قونیلور بی زواه بی فتح و اووا طهاره ایله محبوساره
ویر بلان طعام معناسنه شمس فخری بیت عاصیانرا کرم و رافت اوکشت شفیع * بحرمانرا
نعم وافر او داده زواه بی زویره بی کسروا و سکون یای تحتانی و فتح رالیله بمعنی کربداد که
ترکیه قاصرغه عربیه زو بعه دیر لر بی زهر مهره بی اول مهر در که آنکه زهر دفع اولنور کنده
فی الجمع بی زهره بی سکون ها و فتح زالیله ایکی معنایه در اول انسانك و حیوانك جکرینه
ملاصق بر کوچك دری ایچنده غایت تلخ اولنور یغندن زهره تشبیه ایلش لر محل صفر در که ترکیه
اود عربیه مراره دیر لر ثانی مجال و طاقت معناسنه که بی جمال دیمکه زهره ندارد دیر لر شیخ
نظامی بیت زهره ندارم که بوسم ایت * نیر و کان دارد ابروی تو بی زه بی اوج معنایه کاور
اول بمعنی زادن تولد معناسنه امام فخرالدین رازی * رباعیه * جان چیست چنین نقطه
صلب قضا * دنیارحم است و تن مشیمه است او را * ثانی اجل در دزه مادر طبع * این مردن
و زادن ایست در ملک بقا * ثانی نطفه و فرزند رحم مادرده ایکن زهدان دینلد و کی بوندند
بعض رویی کسنه لر دن لغت جمع ایدن لر بود قیقه دن غافل اولوب زه و زاد اولاد معناسنه در دیشلر
حکیم سنائی بیت خلیست دیده او کر جفت دیده کردد * اندر مشیمه دل احسنت زه کند زه *
ثالث اول یره دیر لر که اندن صوقینا یوب چیه مسعود سعد سلمان بیت همی شد سبک
چشمه چشم من * مکر آب این چشمه رازه نبود بی مع الیاء * زاری بی بوزن داری ناله یعنی
ایکلدی آخونده کی یایای مصدیره در بی زاعری بی یعنی نوی خوش میرغان بیت تابید
آمدت امسال خط غالیه نوی * غایه خیر هشد و زاعری عنبر خوار بی زبان طوطی بی
فرهنگ میرزا ابراهیم برکیاء آیدر یعنی بر اوته دیر لر بی زبونی بی عجز وضعیفی و مغلوبیت
مولانا ولی دست بیاضی بیت من ان نیم کد زبونی کشم ز بخت ولی * همین که بخت زبون شد چه
میتوان کردن بی زادی بی زدن لفظندن اسم فاعل اولور زدا اینده معناسنه و دخی صیغه امر
اولور زدا ی کبی کنانی الجمع بی زرنلی بی کسرتاء مثناه ایله زرسرخ معناسنه انیرالدین
احسین کنی بیت ترکس فیروزه تخت تاج بسری نهاد * قبه زرنلی رابده چوازم ناب *
بی زرجای بی سکون راء مهله ایله انکور انا و اعتدن برنوع انکور اسمیدر بی زرجعفری بی غایت

غایت خالص و کامل العیار آلتونه دیر لر مولانا شمس تبریزی بیت کر نظم و نثر کونی چون زر
جعفری * آن سوك جعفر ست خرافات غاسد است * مؤید الفضلاده جعفر نام کیا کره
منسوب برنوع خالص آلتونه دیر لر اما تو اریخده مسطور اولان هارون الرشیدك وزیر
جعفر بر مکی دن اول ضربخانه سندن مغشوش آلتونه سکه او ریاورایش جعفر وزیر اولدوغی
حال امرایش که سکه بی خالص و کامل العیار آلتونه اورده لر بناء علی ذلك خالص آلتونه اسم
اولدی شته کم خواجوی کرمانی بیت جو نقدش برحک جعفر آمد * زر جعفری خالص
تر آمد بی زرد کربکی بی اول کاف عربی مکسون ثانی کاف عجمی ساکنه ایله شتاققل
دید کاری ادویه دن بر مروف کوکدر بر قاج یرده حاصل اولور اعلاسی مصری اولاندر
مریاسنی ایدر لر غایت بی نظیر در کنانی فرهنگ جهانگیری بی زرده دهی بی فتح دالین ایله
رایج و خالص و کامل العیار آلتونه دیر لر آندن ایلحق اولانه زرده دهی دخی ایلخفته زرده هشتی دخی
ایلخفته زرده هفتی دخی ایلخفته زرده ششی دخی ایلخفی که نصفیه اوله زرده بیخی دیر لر و ایلخصل
قلب و مغشوش اولانه ده بیخی دینلور حضرت مولانا بیت عرصه کش خاک زرده دهیست *
زره دیده بردن انجا بابیست بی زردی بی ایکی معنایه در اول صاریلق زحمتی که انسانك وجودینه
عارضه اولور بر معناسی دخی کونش آغلی و اصفرار شمس معناسنه در کنفی الجمع
بی زرسای بی ایکی معنایه در اول آلتون از بی ثانی آلتون حل ایده چك کوچك طبق
سای معنای اولد سایدن اسم فاعل و معنای ثانیه وصف ترکیبی اولور بی زرشش
مصری بی زرخالص معناسنه فرهنگ جها نکیریده مسطور در حکیم خاقانی بیت آن می
و جامین بهم کوی دست شعیب * کر زرسیم ده دهی صره زرشش سری بی زرکانی بی کسر
راونون و فتح کافله معدنی آلتون مراد خالص آلتون اولوب مغشوش اولیمه و یاخود کیا کر علی
اولیمه مولانا هاتنی بیت شد آن زرکانی ناکسته * بنام جها نکیری آراسته * وله بیت
چو این زرکانی کامل عیار * زارایش سکه مشر نامدار بی زرینی بی سکون راوکسر نوله
زرینج معناسنه در بی زشی بی شین معجه مشدده ایله زش رکله در که مقابله سؤاله
جواب استعمال اولنور مثلاً بسؤال فلان رازشی دیر لر یعنی فلانك سؤالنه جواب ویریلور
دیك اولور استادیه شد بر بیت کر کند دلبر ز حال دل سؤال * پیش اوای عاشق شیدا
زشی * تخفیف شینه ده جائز اولور مش بی زعفری بی یعنی زعفران رنگمه مراد زعفرانه
تشبیه عساری دیک اوله منو جهری بیت می زعفری خور ز دست بی * که کونی قضیبست
یاخیزان بی زلیفی بی بوزن شریفی تهدید و تخویف محله استعمال اولنور زلیفی دهد دیر لر
یعنی قورقور و بر دیک اولور میرنظمی بیت هر زمان اورا زلیفی میدهد * کشتش رایعنی
وعله می کند بی زمونی بی زیر زمین معناسنه ویر آلتون طامش کساش مکان بی زمینی بی دخی
اوله معنایه در آخر لیده اولان حرف یا نسبت معناسن اوده ایدر بی زمی بی زمین لفظندن
تخفیف ریعی مرخم در بی زناشوی بی فتح نون و ضم شین واطهار یای تخمائیله اولیله عورت
اراسنه امتراج و ازدواج اولمغه دیر لر ترکیبی ارد و عورت اولدیلر دیک اولور شاعر
بیت چویش شرط زناشوی همه راست * و راداماد کشت و راوری خاست بی زنبری بی

کون سترد و پربادست * بردش گیر میزند ز لخی ی زنج سکون یای تختانیله بمعنی
طبیعت دل یورک خوفندن یاسر و زدن طلائیمق معناسنه در ی مع اندال * زشتار یادی
غیبت سو پلکه دیرل زشتار برکسنه نك غیبتنه ذمی سو پلک و یاد ذکر معناسنه اولیجق
معنای ترکیب غیبت و مساوی اولور بومعنایه زشتیاد دخی دیرلر بوتربکب در سندر زیر ازش
قیمه در و یاد ذکر در قیچ ذکر ابلک اولور استاد رودکی بیت بتوباز کرد دغم عاشقی * نکارا
مکن ایشمه زشتیاد ی زهیند سکون هاو فتح باء موحد و نون ساکنه ایله عورات بوونلرینه
بغل قلی ابلو قلا ده که کردن بند دخی دیرلر بمعنای ترکیب یاقه بند اولور میرنظمی بیت
چوسم کردنش بهر چند * بدرو لعل رنگین بود زهیند ی زماخاد سکون هاو فتح لام
و خایله چزمه و یابوج و یشتی اوچکه لرینه دیکد کوری پروازه دیرلر ی زه و زاد اولاد و اعقاب
و نسل معناسنه ترکیب دول و دوش دیرلر اتباع الفاظ قیلمند در شاه ناصر خسرو
* رباعیه * پیشرو این ربه کی ترا کی * جان و دل من این ربه مانست * خاصه خراسان که
مر شمارا * انجازه وزاد و خانمانست * میرنظمی بیت دعای قدسیان این بوده که *
زه و زادش که باشد شاد پس شاه ی زیاد فتح یای تختانیله ایکی معنایه در اول فردقارک
یدی او پلرندن ابکی او یونک آدیدر که اسملری بونلرد قارده زیاد ستاده خانه کر
طویل ده هزار منصوبه خواجه سلمان بیت قارده عقل ماند عدوت که کم زیاد *
در حضرت ستاده مقید بشش درست و حکیم خاقانی بیت زین نامه دوستی اندر سه
انامل * من فارس جهانم و ایشان زیاد مکر * ثانی بمعنی زندگانی شاعر دیشد بیت
دیر زیادان زر کو ارخند اوند * جان کرامی بجانش اندر پیوند * عربیه بمعنی افزونیدر
ی زیر افکنند موسیقیده اون ایکی مقامدن برینک آدیدر که کوچک دخی دیرلر حضرت
مولانا بیت آه کیزی زیر افکنند خورد * خشک همی کشت دلم دل ببرد * بومعنایه زیر افکن
دخی دیرلر ی زید سکون یای تختانیله وطن معناسنه لغت غیر مشهوره در مولانا بحالی
بیت بهل ای باب شهرستان جاوید * که بنیامین بریم آرم بازید ی زیر خورد هم خایله
موسیقی ده رخن اسمیدر زیر بر رکن دخی دیرلر حضرت مولانا بیت آغاز کن حسنی زیرا که
شیخ می گفت * کان زیر خورد زیر بزرگام آرزوست ی مع الراء المله * زیر ی فتح باء موحد
ایله خاطره معناسنه یعنی رنسنه یی خاطره حفظ ابلک استاد فرخی بیت مجلسی باید
آراسته چون باغ بهشت * مطربی مدح امیرالامرا کرده زیر * باء فارسیله قلعا ندر یعنی سپر
اما لسان قدیمدر ی زیر کسر باء موحد و سکون یای تختانیله خاطره طوتمق یعنی
حفظ ابلک حکیم قطران ارموی * قطعه * نیکخواها را رسائی همچو یوسف سوی
تخت * بدسکا لا ترا فرستی همچو قارون سوی پیر * یارنده یابد انکوناوت نزدیک توبار *
پیرغم نشناسد آنکو کرد مدح تو زیر ی زدر فتح دال ایله بمعنی لایق و سزاوار الفله از ددخی
دیرلر امیرهزی بیت دوستان تو سر اسر زدر خند ناز * دشمنان تو بکیک زدر خند ریش *
ی زشار فتح شین معجه ایله اوزم و زینون و امثالی نسملری صیقوب صوین و یاغن چیه قارمق
ایچون ایچنه قود قلی نکه که در بهر معصمه دیرلر ی زشتار سکون شین و فتح تاء مثله ایله

ایله غیبت و مساوی معناسنه که زشت ایله آردن مرکب در قیچ و چرکین کتوری دیمک اولور ۴۳
میرنظمی بیت رقیب روسیه در بزم جانان * کند زشتار عاشق بی هراسان ی زینار ی
سکون نون و فتح باء موحد ایله زینور مر قوم معناسنه ی زینار و زینهار ی اون ایکی معنایه کاور
اول امان معناسنه مختاری بیت نهان کنند بزرگان بحشم اندر زهر * دهند ازوملکا
زهر خورده از زینار * بومعنایه حکیم سوزنی بیت که کرد تعبیه در آتش عذارش آب
که دید آتش کاید زینهارش آب * ثانی ردع و کلام معناسنه حکیم انوری بیت دامن عمر
توا کرد اجل در عصمت * پایه جاه توز اسیب فلک در زینار * ثالث عهد و پیمان معناسنه
خواجه سلمان بیت عهد و زینهار بمعنی بود میان من و تو * عهد من مشکین و زینهار فراموش
مکن * رابع بمعنی امانت حکیم اسدی * مثنوی * زمین را بخت شد کی یار نیست *
چو او نیر دارند زینهار نیست * که از تخم مزجش دخی زینهار * یکی رابدل باز یانی هزار *
خامس البینه معناسنه امیر خسرو بیت زینار که آن بند قبا جست مبنید * کرناز کیش
بخیه بر اندام بر آید * سادس بمعنی ترس و بیم سابع بمعنی شکایت بو ایکی معنایه
تریب اوزن شیخ سعدی بیت زینهار از کسی که از غم دوست * پیش بیکانه زینهار کند
ثامن پرهیز یعنی احتراز وله بیت زینهار از قرین بد زینار * و قنارینا عذاب النار * تاسع
بمعنی افسوس حکیم سوزنی بیت خوردند زینهار بر اموال خویش و برد * اموال خویش
را بر آن زینهار خوار * عاشر ملاذ و پناه معناسنه حکیم انوری بیت تاحشر منکسف
نشود آفتاب اگر * آید بزریسایه عدلت زینهار * حادی عشر بمعنی شتاب ثانی عشر
بمعنی هوش و آگاهی بو ایکی معنایه ترتیب اوزره ابوالمعانی بیت آید بزریسایه تو چرخ زینهار
باشد اگر کرشمه عقلش زینهار * عربیه امان و کلا و عهد و امانت و لابد و خوف و احتراز
و شکوا و حسرت و حیف و التجا و عجز و محیرت و امانه چغتای بولاردیرلر ی زینار خوار ی
ایکی معنایه کاور اول امان طلب آید ی قوام الدین مطرزی بیت هر که زینهار خوار
عهد تو کشت * بسیارش بعالم خو خوار * ثانی بمعنی پیمان سکون شیخ نظامی بیت
ولیکن بود محبت زینهار ی نکردند از وزینهار خواری ی زینار دار ی امان و پریمی معناسنه
مختاری بیت آنکه بود از وفق تو زینهار دار زای من * چون خلاف آورد شد بر جان خود
زینهار خوار * و زینهار معنای نیک جمله سنده اسم فاعل استعمال اولور ی زینار ی قاسق قبلی
معناسنه ابوالمعانی در هجوزنی بیت که نتوان شد یقین اورا زید بو * نکاید هم خراز بسیار
زهارش ی زهکیر ی باش بر من طاقه قلی بکه ترکیب زبکیر دیرلر فارسیله کرش طویمچی
دیمک اولور مولانا حاتی بیت پس از پهلوانی دهند نکین * که زهکیر بالاست زانکبشترین
ی زینکار و زیناکر ی کلاهما بفتح الیا و سکون النون ضرر آید بمعنی معناسنه کار و کر کردن
لفظندن صیغه فاعل در ی زینار سکون یای تختانی و فتح تاء مثله ایله زینون یاغینک
تقل بر مقدار حرارتی وارد را کر آتش قیامتسه لحرارتی زیاده اولور بعضی رود تن عارض
اولان علامه خصوصا و جمع مفاصله و اورامه و وجع ریح فاسد لوله طلا اولنسه نافعدر واکر باقر
ظرفه قیامتدوب قوام و ریسه خضض قعلنی آید روا کر شیر و ابکی انری شراب و بر عسل ایله

بشور و ب دیش اگر یسنه طلا اینه لوجهی تسکین ایدوب عظیم نفع ایدر زیر زیر
سکون یای تحتانی و ضم یای موحده ایلر بغلیط کلیم پاره سن درت پارچه اغاجه بغلیط و ب طپاق
و کریم چکرل شمس فخری بیت می کند خاک خانه خصم قصید کین موثر زیر *
زیر زیر بوزن شیرینش معنایه کاور اول آلت که مقابل زبرد آلت اوست دیم که
زیر و زیر دیرل بوم معنایه شیخ سعدی بیت کس نیاید زیر سایه بوم * کره ها از جهان
شود معدوم * ثانی اشاعی معنایه که مقابل بالاد زیر و بالادینلور شاعر در صفت
اسب بیت زیر و بالادوی چو باد صبا * که بیکدم شود جهان پیا * ثالث فرهنک
جهانگیریده پوشید و پنهان معنایه حکیم فردوسی بیت یکی نغز بولا دزنجیر داشت *
نهان داشت از جادو و زبرد داشت * رابع دزیر مرقوم معنایه که باغ بوده بحق آلتد
استاد فخری بیت کرتومر است باز داری بی تو * زیر نباشد چومن زیری وزاری * خامس
هر سینه که باریک و ضعیف اوله وله ایضا * قطعه * بدین غم اندر یکداشتم سه سال تمام *
چنین سه روز مانا کد اشمن بتوان * چو زیر بودم و نو مید کشتم از همه خلق * امید خویش
فکندم بدست کبر جهان * معنای اوله جفتای فتح همزه ایلر است دیرل مثلا التند دیم که ده
استید ایدر لر سبعة سیاره ده معراج وصفند بیت سوردی چون را کب همایون قل *
استیدا مرکب همایون بال زیر زیر سکون یای تحتانی و فتح کاف عجمیله زابغر و زابکر
و زبغر و زبکر مرقومون معنایه در کذا فی الاداء زیر زیر افزاز زیر اول سلاحه دیرل که
اگرده کتوزی اور یعنی ساج کذا فی المجمع زیر زیر سکون یا ونون و فتح کاف عجمیله
اگرچی یعنی اگر دوزخی زیر زیر بوزن دیوار ابکی معنایه در اول یعنی سویت ثانی
یعنی برابری استاد سوزی بیت بی شبهه ستوه از غم و اندوه من آیند * کر خلق جهان
جمله زیوارتدیرند زیر زیر بزرگواریش و یا قشق کرک التون و جواهر و افش فخره ایلر
اولشون کرک غیر سیله اولسون زیر زیر مع الزاء * زیر زیر بوزن نیز بیان صوغانی سر کرده
اصلا دوب بعض علله دوا ایدر و اول سر که یه خل زیزی دیرل و زاء فارسیله برف زبرد که هوان
یغریه سقیط دیرل کذا فی المجمع زیر زیر مع السین * زیر زیر سکون یای تحتانیله یعنی
سوی یعنی طرف ابو المعانی بیت عقل و هو شم با خیال روی جان می رود * هر کجا که من
روم دل از بس آنا می رود زیر زیر سیمس زیر زیر بوندن صکره دیم که حکیم اسدی بیت
که جز نام تو تا زیم زین سیمس * بخویم نه دازت بکوم بکس * شیخ سعدی بیت ندانم
چه شاید بدین زین سیمس * که داز سیمه ری ندانست کس خواجه سلمان بیت کس
نیارد زین سیمس کردن کشیدن چون کند * کین نیارد زور کردن بعد ازین جز بر کین *
زیر زیر مع الشین * زیر زیر سکون یای تحتانیله لوله معنایه در هر نه نک اولور سه عوما
شاعر بیت بر زرد آب حیوان تشنگازا * بخشد زندگی آن زین چشمه زیر زیر زین پوش زیر
اگر اورتنی غاشیه و یا یوق و غیرهما میرنظمی در تعریف جنب بیت که پوشیدند
پوششش دیم * در آید جلوه چون طاموس رعنا زیر زیر مع الغین * زیر زیر بوزن میخ ابکی
معنایه در اول حصیر سازی ابو العباس بیت زین بافون همه باوشی بافون نه نهید *

نه نهید * طبل زن را نشانند برود نواز * بهرامی بیت ای دروغ از آب روی من دروغ *
تازمانه کرد پالمم چوزیغ * ثانی فراغت دل معنایه حکیم اسدی بیت زرد خزان در
دل زان زیغ * هوا بسته از لشکر ماغ میخ زیر زیر زیغ زیر زیر قیو و بخره قنادلینک صدای
وانک امثالی نسنه اردن ظاهر اولان صدایه دیرل میرنظمی بیت شبنم و صلیش بوده شدنی
دروغ * ولی دل طبلد از درون زیغ زیغ زیر زیر مع الفاء * زیر زیر سکون یای تحتانیله ادبسنرک
معنایه کسائی * قطعه * که برو زور و سیم عرضه کنم * خویشتن را بکفت رادکنم * بایدین
مکرو حیلر زردیم * برده زینش اوستادکنم زیر زیر مع الکاف * زیر زیر فتح راه مهمله
و غین معجه و سکون نونله چاقل طاشلی پرو دخی قور یوب یارلش اوله میرنظمی بیت
زمین را سر اسر زراغنک بود * نه جای تک و پوی ونه جنک بود زیر زیر زرنشک زیر زیر کسر راه
مهمله و شین ایلر ترکیب خاتون دوزلی و عربیه انبر یارس دید کلریدر حکیم شیرازی بیت
شفترنک و مع الح و مزمار * هم زرنشک و قرع و بطخ و خیار * بعض فرقه کارده خوشبو
برشکوفه در و بعضه هندوستان شکوفه لرین بر مخصوص شکوفه در بوم معنایه حکیم
اسدی بیت هم از خیری و کاف و چشم و زر شک * بشسنه رخ هر یک ابراز سرشک
زیر زیر زرنشک زیر زیر کلاهما بکسر الراء المهمله زرنشک مرقوم معنایه در که عربیه انبر یارس
وانبر یارس دخی دیرل کذا فی فرهنک جهانگیری زیر زیر زرنشک زیر زیر سکون یای تحتانی و کسر
جمله قوزی باغرسغن خرده طوغرا یوب یوغرت ایلر بشور و ب برنوع طعام ایدرل ایضا منها
زیر زیر سکون یای تحتانی و فتح دالله باب الراء المهمله ده ذکر مرور ایدن ریدک
معنایه که غلام ترک بچه در کذا فی الحقیقه بوم معنایه حکیم انوری بیت چو از دل کیل زید
کان سرای * زید با بنا گوش و دیبا قبا زیر زیر زرنشک زیر زیر سکون یای تحتانی و رل و نون و فتح تاء
مشناه ایلر اگر قولانی معنایه و بعض فرهنکرده آفتاب معنایه منقولد زیر زیر زیر
سکون یای تحتانی و فتح راه مهمله ایلر مدرک و نیز فهم و جست و چالاک معنایه در خواجه
حافظ بیت ایدل اندر بند زلفش از یریشانی مثال * مرغ زرنشک چون بدنام افتد محفل
بایدش زیر زیر مع الکاف القارسی * زیر زیر سکون یای تحتانیله اوخ معنایه کاور اول
نقشبند حریر بافان یعنی منقش قاشق طوقند قد نقش ایچون بغلد قاری ایلر و دخی معنایه
ورصد کیران احوال فذکیاتی یازد قاری زنج کتابلری دخی نقوش فذکیه سر و نقوش اولد ایچون
اصل زبکدر تعریب اولنوب زنج دیدلر حکیم فردوسی * مثنوی * بخواند ان زمان شاه
جاماسب را * همه فال کیران لهراسب را * رفتند باز یکبار کنار * پرسید شاه کوا سفند یار *
ثانی برحقیر جانور جکدر سر چده دن کوچک خاکستری رنگ و حزن آوازی واردر ثالث کوه
کیلو کرد لرین بر طائفه نک اسمیدر کذا فی فرهنک جهانگیری زیر زیر مع اللام * زیر زیر پیل زیر
دیش فیل و فتح زایلر ارک فیل اولق اوزره بعض فرهنکرده تخصیص ابشار حکیم فردوسی
بیت یکی ماعی بید در رود نیل * بیالو و پنا چوده زنده پیل زیر زیر زینقال زیر زیر سکون
یای تحتانی و فتح غین معجه و ثانی سکون یای تحتانی و فتح فایله کلاهما یعنی قدح کبیر که باده
مجلسه غایت شوق و نهایت سرور دن ارباب مجلس بر لرینه محبة دوستکافی آنکه طلو ایچرل

باب الفصحی

بیت حان رقیب را بنستان ای شته خوبان * چون رسم زینهار ی ستدن عادت شهرست بی زی
درت معنایه کاور اول بمعنی زندگانی ثانی زیستن دن صیغه امر اولور زندگانی کن معنایه
شاعر بیت بر روی زمین زیر زمین و آری * تاروی زمین زیر زمینت باشند * حکیم انوری
بیت شادزی ای دژ ظهور مفخر تدبیر * روی سیمه کرده رسم شهر مبار * ثالث بمعنی
جانب که زی فلان یعنی سوی فلان دیمکدر * شیخ سعدی بیت کنون کوشری حال یعقوب
را * زمانی بوهوش دل بر کار * حکیم انوری بیت بتو آورد سعد کردون روی * روی زی در که
خداوندی * رابع اماله ایله بمعنی سوی حکیم اسدی * مثنوی * چو زی خوابکه شد بل
نامدار * بیامد همان کنکهمان بار * که آمد فرستاده * کاه شام * زردم و زی تو دارد پیام *
باب الزاء المضمومة مع الالف * زبا فتح باء موحدة * مشدده ایله پادشاه چین قرینک
نامیدر کد باستانی قتل ایدوب کنیدی ریشه پادشاه اولشیدی حکیم خاقانی * قطعه *
در صف وصف زیید خوانده ام * در کفایت رای زیاده ام * کافر مگر چون تو در اسلام
و کفر * هیچ باتو خوانده ام یادیده ام زلیبیا بر نوع حلوات در حلقی دخی دیرلر ماعربید زلیبیه
دیدن کز ریشه ترکیه کوزله دیرلر مسعود سعد سلمان بیت نان کشکی اگر نیامد هیچ * راست
کویی زلیبیا باشد بی زوا بر اتمک اوله جق قدر خیر و دخی نه که مدور و یومری اوله که نکر دیوالی
و اکابر زنه اولور سه زواله دخی دیرلر زوفرا و او معروف و سکون فایله بریه ده بقی طور اراق
اوقی در مع الباء * زب غخت اوغلان یعنی معقول و میدهد عربیه عوام آلت رحله
زب دیرلر بو بیتها یکی معنایه واقع اولشد بیت هر آنکو وقت طغلی خورده است زب *
شود بی عار و بی ناموس آن زب بی زبان فریب یعنی در مع کوی ابو المعانی بیت از روی
راست بگوید و هم با ورت کند * زینهار مشو فریفته * هر زبان فریب بی زکاب بی صبر دیدکاری
آبی مع غدر اعلاسی سقط نام جزیره حاصل اولور اول اجلدن اطبا کتابلر نه صبر سقطری
دیرلر زکالاب بی مرکبدر که عربیه خبر و مداد دخی دیرلر اول نکه در که وجود انسانده
ظاهر اولور حکیم خاقانی بیت آن زکالاب سفیدی که مرض دفع نکرد * هم بدان پیره زن
محرقة خرباز دهد بی زهراب بی بر قوشد و وقت سحرده جمله قوشلردن اول و ایانوب فریاد ایدر
بی مع التاء * زست بی سکون سین ممله ایله بمعنی تندر و نده یعنی سرعت و عجله ایله یوری
معنایه در میرنظمی در صفت اسب بیت بر فتن باد پای و زست بوده * بوقت رقص
و جلوه جست بوده بی زفت بی سکون فایله یکی معنایه در اول بخیل و خسیس معنایه
شمس فخری بیت باعطای شیخ ابواسحق راد * بحر و کان مسک شمار و بر زفت * ثانی اسحق
و تادان معنایه استاد عنصری بیت تلخ چون بیم و صعب چون غم جفت * نیره چون کور
و تنک چون دل زفت * بوبیت معنای اوله مناسبدر معنای ثانی یه میرنظمی بیت مکن باور
کلام ناشناسان * نباشد راست کو هر زفت و نادان بی زخت بی هم میم و سکون خاء معجبه
ایله یکی معنایه در اول بر طعنه در عصبی دیرلر یعنی طاطسز و ککر مسی ثانی محکم بغاخش
باغ معنایه کاهی بخیه ده دیرلر کدالی خرج و مصرفه و کسه به شی و بر مکه باغلو اولدینی
سبیلله کدافی فرهنگ جهانگیری بی هم الحیم * زج بی یکی معنایه کاور اول نیر پرتابی

پرتابی یعنی منزل اوقی که دمرنی ملک او اور خفیه اولق ایچون میرخسر و بیت هست
پیکان زج از دندان قیل اما ازو * هست بردندان کوساله بزخم و زور و تاب * و یا کسر اوق
اولق دخی مرویدر وله ایضا بیت چیست زج یاری بکو بازیمجه اوباش شهر * بر کم و کوتاه کم
زن و زسستی روی تاب * ثانی قره قوروت که ترکیه کش دیرلر یوغرت قور یسیدر مولانا
پروزی مشرقی بیت مصفا باش و شرین خوی چون شیر * نه چون زج ترش خوی و نیره
روباش بی زملم بی هم میم و سکون لامله کلبک دید کاری کو چک یو چکدر که شکوفه لاوزینه
قونار و بانچه لرد یوارلر نه اوچار میرنظمی بیت دلم بود بابل کنون شد زملم * بشاخ کلم
جای دیوار و کج بی زناج بی فتح نوله بمعنی چرب روده یعنی قیمه و پرغ ایله طولاش مومبار بشاق
اطمه بیت چون قلیه پرغ نامست زناج هل * در عیش خوش آوزنه در عمر دراز * وله ایضا
بیت کافر از جوشش زناج بیتمد در دیک * جای آنست که دردم بکشاید زناج بی زج بی
سکون نوله درت معنایه کاور اول فرهنگ حسین و فانی ده ایچدن حاصل اولان مع
معنایه حکیم اسدی بیت زبالادو چیز ازل سنک و سخت * برون تاخته همچون زج از
درخت * وله ایضا بیت ده از عنبر و زعفران بوده نیر * ده از زج و کافور و هر کونه چیز *
ثانی تمسخر و لاغ و لطیفه کردن حکیم سوزنی بیت یینی دوسه شای تو خواهم بنظم کرد *
وانکه فرو روم ره زج و مسخره * ثالث بمعنی زنج یعنی چکه شیخ اوحدی در جام جم در صفت
طفلی در شکم مادر باشد بیت دست بر روی وزنج برزانو * زنجبه از خفت و خیز کدبانو * رابع
نوحه و کریه و زاری ایتمک معنایه کدافی فرهنگ جهانگیری بی زونج بی کسر و اوو سکون
نون ایله زناج مرقوم معنایه مرویدر که نو بار طوله سیدر شمس فخری * قطعه * ابواسحق
عدل اوکس برنج * کرفتن نیاستد ز کس یک برنج * بحالیست خمش که نزدیک او * چولم
طیورست اکنون زونج بی مع الدال * زرد بی سکون راء ممله ایله یکی معنایه در اول
بر کوچک فوشدر ثانی لو بیاید کاری غله نیک بر نو عیدر ابو المعانی یکی معنایه ده بیت
دلم چون زرد عاجز شد زچینه * کدر کشت جهان شد دانه ام زرد بی زکند بی فتح کاف و سکون
نوله کاسه سفالین یعنی طپراق چناق حکیم سوزنی بیت مدح ترا بزل بدم بسر از انک *
نوشیدن رخیق نباشد خوش از زکند بی زود بی نیر معنایه کدر بی عجله دیرلر و سرعت
معنایه ده اولور مقابلی دیردر استاد یشدر بیت زبیری سست خیر دسال فرسود *
چو طفلان زود خشم و زود خشنود * چغنائی لسانده نیردر لکسره صریحه ایله
بی زو غنند بی سکون و او و ها و نون فتح ممله اشجار و مزروعات و نباتات عموما نشو و نما یله دیرلر
کدافی الجمع و فرهنگ جهانگیری بی مع الراء * زبان آور بی منطلق اللسان و فصیح البیان
آدمه دیرلر خواجه سلمان بیت هر زبانی کان زبان آور نود جاز زبان * شمع داران به بسوزد
تا بمردن در لکن * ودخی بمعنی زبانان یعنی سوزیای مولانا ثانی بیت زبان آوری زان زبان
اوران * بعقل و خرد بر تر از دیگران * فقیر رازم الحروف عاجز و مخیر اولدم زبان لغتن
مفتوحه ده می بازمق اول در باخود مضمومه ده می له نصح ایده مدم بی زبان بی فتح باء
موجله اول ده ایله یکی معنایه کاور اول جواب سگت ثانی طلبه و انسان

در افادات ابکی می ده دلی کسر ابوالعانی بیت زبانت بنه در دهان مرا * زبانت شود
 تازبانت ازای زبانت کاف عجمه ایل دل بوران نسنه یه دیرلر بعض یرده سو دکنمه سنه ده دیرلر
 دخی دیرلر حکیم ازرق بیت همیشه تانشو دعل وعود مور جان سنک * همیشه تانشو دعود
 و سنک و سنک زغار ی زار ی نون مشدده ایله هراوریان ایب واپلک وابرشم مثالی
 نسنه لره دیرلر عوما میرخسر و بیت هر سوکه کرد نامزد زین بار کدیک ساییان *
 دور فاک جبل المنین بر جای زار آورد * و کفره ورهیا نلر و قسیس لرمیا نلرینه باغلد قلری ایب
 قوشاق خصه و صامر یه راک ییالارینه باغلد قلری ایبک اون ابکی یرده د وکی واردر حضرت عیسا
 علی نبیه وعلیه السلامک اون ابکی حواریونه اشارت اوله کدیوان ابکی نفر آدم حضرت
 عیسانک بن آدم اری و احبابی ایدی بونلره حواریون دیرلر حضرت عیسا شریعتنه تقویت
 و بردلر حکیم خاتانی بیت روم ناقوس کیم زین محکم * شوم زار بندم زین تعدا * و کاهی
 شورا استماع طریقه یقه زلف دلبری زان بشیمه ایدرلر دل عشاقی اول باغله محکم باغلد یغی
 اجلاس ی زغبار ی سکون غین مجمه و فتح باء موحد ایله معنی رو باس مرقوم یعنی قزل بیباکه
 عربده فرده دیرلر ی زور ی کوج و قوت معناسنه بر حالندر کد تاب ایله توان میا سنک اولور
 تنکم شاعر بیت چنان باش اولنه کوی نش * دودل دارد از تاب و زور توان * معلوم
 اوای کد زور تاب و توان غیری ر قوت ایتمش اما دخی بودر کد زور کسی اولان کد چدراده ناله زباده
 اولور اما توان خلعی کد چدرکه کسبله اولمز زور مند دیند وکی ده بومعنا بی افصا ایدر
 ی زودجو ی چلیک یدناری اویند ی زغار ی و او معروف و فتح غین مجمه ایله طائفه
 مغ را عبرندن بر اعب آدیدر ی مع الراء * زوز ی طعنه و ملامت اینک معناسنه در
 ابوالعانی بیت ملامت کشیده ی عشق را * مرا خلق عالم کد کردند زوز ی مع الشن ی
 ی زش ی بوزن نش زاله معناسنه در ولایا یصا بیت خوش افنده عرق بر روی
 جانان * کد بر یک بل افنده شیر زش ی زوانش ی فتح و او و کسر نند معر سنده
 واختری یعنی یادز و لبیت شد در سقن قصر اجلانش * شمس د ر شد و زوانش سهار *
 ی زوش ی و او معروف و فله تند خو و سخت دل معناسنه در حکیم اسدی بیت یکی کدودک
 نور سید ست زوش * فنوزش ندمتد است کل مشکبوش * جمع الفرس سیدی زید و بند
 یمن قوتو عبد الیاسع جبل * قطعه * بهدی پیوسته از بهم سندن تد تقضیه بود
 صول از رس خدایت د صفا عسکر * نه نیک تند چون سحاب لرزان در عیان * پانک
 زوش چون سیمع بنان در کد بر ی مع الغین * زو باع ی و او معروف و فله و حد ایله
 بر خمت کسندک ناسید کد بنای خیر قومش ایدی کدافی الجمع ی مع الفاء * زلف ی
 معروفندر خواجه سالان بیت جز از زلف بری و بان بدوران نش سر موی * کسی رادردل
 خاطر نمی آید پشانی ی دغ کد فی زبان نجشک ی ابکی معنایه کلور اول ادویه دن
 بر تانم داره در اری اعاجد بتر قوش دلی کی او اور عریبه لسان العصافیر دیرلر ثانی خرده
 کسلس بر نوع و تاجد رلطیف طعام اولور ی زروک ی فخر او و او معروف و فله سالک کد عریبه علق

۴۸ ماق دیرلر زخک فی ضمیم و سکون خاء معجه ایلله معروف طعما در زحمت دخی دیرلر پور
 بهای جای بیت نیز و کرم کنده بود شکل سیر * خیشک و زخک سرد ترش رو چون سماغ
 کاهی بخیه دهده دیرلر یک باغ معناسنه کله پکتدن ناشی فی زخک فی ضمیم نون و سکون خاء معجه ایلله
 یعنی زخک مرقوم فی مع اللام * زغال فی غین معجه ایلله کومر که انکشت و زکال و زغاره دخی
 دیرلر عربیه فخم دیرلر شاه ناصر خسرو بیت برصقات بود روی از کست چرخ * کشته
 رویت برصقات چون زغال فی زکال فی کاف فارسیله کومر در حکیم خاقانی بیت
احمد مرسل که کرد از نیش زخم تیغ * تخت سلاطین زکال کرده شیران کباب *
فی زلال فی لطیف و شیرین آب صافی دیمکدر اما بین الناس مشهور اولان غایت باغده
 طاغرده قارار میوب هر سینه بزی بری اوزرینه یاغغله اسکد کچه بامر الله تعالی قارک ایچنده
 پارمق قدر قورددکی نسنه حاصل او او رانک ایچنده اولان صو اول مرتبه طلمو بلکه سکره
 غلبه سی اوله و لطیف صوق صویه دهده دیرلر طالب آملی بیت چنان بخار زمین نیر ساخت
آب زلال * که قطره رباب جو می کند نیات حال فی زوال فی فح و او ایلله زکال کی کومر
 معناسنه در کنافی فرغشک جه نکیری فی زول فی یوزن غول بیوک قدح که آنکله شراب ایچرلر
میر نظامی بیت خوشا بزمی که باش یار معقول * دهد ساقی بعشوه باده پر زول
فی مع المیم * زبان لکام فی کسرنون و لام و فتح کاف عجمیله کم طماغی دیمکدر فی زغم فی فتح غین
 معجه ایلله زور و تعدی معناسنه استاد ابوشکور بیت زغم بحال حریفان مستمند مکن *
 چنانکه کرخوردی غم زغم نمی باشد فی زکام فی برعلتدر یوروندن صواقردماغه نائیر پرویت
 سیمی ایلله اولور اگر چه انسانه اوقد را ماخیل زحمت و پرر فی زود خشم فی نیز غضبناک الان
آدمه دیرلر مولانا تعنی بیت همه زود خشان و دیر آشتی * سرشته زخمشند پند آشتی *
فی مع النون * زبان بان فی هجا کوی و یاوه طراز معناسنه ابوالاعلی فی بیت زبان بران
 و هجا کوزبان برپا شود * جهان زبانی او میشوند آسوده فی زباندان فی یعنی ترجمان
میر نظامی * مثنوی * بنی آدم اماند اند سخن * ندانست او کس در آن انجمن * زباندان
 باولازم آمد عین * بخشنند و یاقتند یکی اندرین فی زرافین فی کسرف ایلدر حلقه در
 درت اغاج اوزرینه نصب اولوب و او ستنه زنجیر قیوب قبو آردند ایدرلر اکا زورفن و زورفن
 دخی دیرلر فی زشتن فی سکون شین معجه و فتح تاء شناه ایلله صویق یعنی برآدمک اوزرندن
 اثواب چقارمق استاد عنصری بیت بخشنند و تاراج و رشتش را * با کج گرفتند
 کشتنش را فی زفن فی فتح فایله زبان یعنی لسان فارسیله حرف باو و اوار الزند تبادل و تواخی اولدیغی
 شایعدر فی زکان فی فتح کاف عربیله غضب و حد تدن کند و کند و ایلله سولامک معناسنه
میر نظامی بیت نکه کرد او را بل نامدار * زکان کرده چون وحی کومسار فی زکیدن فی
 کسرف عربیله غضب و توارا بلک معناسنه در فی زلیفن فی کسرف لام و سکون یای تخمائی
 و فتح فایله قورقو و یرمک تخویف معناسنه شمس فخری * قطعه * ایاشاهی که سلطان
 فلاک را * اگر قهرت کند روزی زلیفن * زتاب انتقام سطوت تو * کند یکبار کی ترک نشین *
فی زنون و زنییدن فی کوپک و قوردد و چقال اولومق کسر ز ایلله دخی مرویدرلر فی زوان فی

بودنی زفان کبی زبان معناسنه ی زوین ی واو معروف و کسرباء عجمی و یای ساکنه
ایله ایکی معنایه در اول نام پسر کاوس در حکیم فردوسی بیت رسانید زوین برما پیام
یکایک همه مرچه بردی تمام * ثانی اول قصه نیرد در که حربه و شل دخی دیرل هندی لسانه
سبل دید کاربرد حکیم خاقانی بیت یکوی دهر کجا خون خورد که نیست دهانش *
به بن پیشه که زوین زنت و نیست کیا ی زورفین و زورفین ی کلاهما معنی زرافین مرقوم
یعنی بر دمور حلقه در درت اغاجی بر زنجیر ایله بغلیوب قیو اردنه استحکام و یرمک ایچون طایق
ایدرلر شاه ناصر خسرو بیت خوی نیکور احصار خویش کن * وزقناعت بر درش زن
زورفین * حکیم زاری قهستانی بیت از درون خانه آ کدی ستوی * تا برون باشی زدر
چون زورفین ی زوشیدن ی واو معروف و کسرباشن ایله صو و یا خود شراب ظرفدن
صوب چقمق معناسنه عربی ترشح دیرل ی زوفلین و زولفین ی کلاهما معنی زورفین
و زورفین مرقومین استاد منوچهری بیت مرد نادان نباشد دوستش بکروزه بیش *
هر کی انکشت خود بکمره کند در زولفین ی زون ی واو معروف و بوزن خون حصه و نصیب استاد
عنصری بیت بچشم اندرم دهر از زون اوست * بچشم اندرم جنبش از خون اوست *
ی مع الواو * زمو ی بوزن ی موسقف اوزرینه و نیلان طیراغد دیرل ی زو ی ایکی
معنایه در اول مرکب اولان زاولفظندن اختصارا و تشدد اندن معناسنه ثانی زود
استادان است و اول معناسنه استادان ایدرل حضرت مولانا بیت دامن او کیر
زور بیکمان * تاری در دامن آخر زمان ی زوزو ی زود زود لفظندن مختصر دینه اول معنایه
احسن کرمانی بیت کرز نکه بمرک چهل میری * زوزو میرک زورکی نکیری ی مع الها * زبان
بره ی یعنی خاموش عربی ساکت معناسنه شیخ سعدی بیت زبان برده بکجی نشسته
هم بکم * به از کسی که نباشد زبانش اندر حکم ی زبان فریفته ی زبان فریب مرقوم کبی
دروغ نوی و اسم مفعول دخی و او بپلان سوزده آلدانش دیمک اولور ی زبانه ی مفتوحه ده
ذکری مرویدن زبانه معناسنه در ی زره ی فتح ی باء موحد و واء مهمله ایله دمور پانلری
و خرداری عربی ی زراحدید معناسنه ی زره ی بوزن کره زردک مرقوم معناسنه که سله کرد
میرنظمی * مثنوی * کرم و تابند کسش همچون کره * کیر بفلوکش بریده چون زره
بشت پانی میزده بر سینه اش * جست از جا کشته محکم کینه اش ی زلفجانه ی سکون لام
و ک ی فاف و فتح ییم و نونه خنجر و قلیح و یحیاق قبضه سنه دیرل و قلم بر باد شاه اسمیر ی زموده ی
بوزن نموده عالمی ی که عید لرده و جشن لرده اطفال و تاره جوانی و بوالعزیز و مجمع الفرسه
معنی نقش و نگار میرنظمی بیت نشان باغ جنت را نموده * درون خانه سرتاپا زموده
ی زویه ی شمنون ی واو معروف و سگ و کرک و شغالک اولو سنه دیرل ی زوانه ی دوات
ایچنه قونیلان ایریشم خام که لبقه دیرل ی زویوه ی سکون ی واو اول و فتح ی واو و کسرباء
موحد و باء ساکنه ایله حربه و خشت و امثالی سنه لک ی تودرلی ظاهر دیلک دیدکاری
دمور در شاعر بیت سر بر گرفتند زویوه را ی بکشتند تا خشته های کران ی زوزو ی
واو معروف و فتح ی زاء ی معجه ایله نوحه و کریه معناسنه در کدافی فرهنگ جهانگیری ی زولانه ی

زولانه بودنی بر نوع دمور بند در مولانا هاتنی بیت زولانه وغل او اهل عیب * بذمان کشیدند
سر بچیب ی زول زده ی بر معنایه کثیرا دیرل کدافی المجمع ی زوله ی سکون ی واو
و فتح ی لامله طور دخی قوشنه دیرل کدافی الخلی ی مع الیاء * زونی ی سکون ی واو و کسرباء
معنی زانو یعنی دیر کدافی فرهنگ جهانگیری ی زهرابی ی سکون ی ها و فتح ی واو و کسرباء
موحد ایله جوهر دار قایچه دیرل میرنظمی بیت زهر نوشاند بجای لعل آب * میده
زهرابی آورا آب و تاب ی باب الزاء الفارسیه المفتوحه مع الالف * زوا ی ژاودن
لفظندن اسم فاعل اولور کون حیواناته و نوحه ایدوب اولو یانه دیرل ی مع الباء * ژفکب ی
سکون ی فاف و فتح ی کاف فارسیه ی چپق در معلول کوزدن اقر و کر بکیر اراسنه منعقد اولور میر
نظمی دروغ ی چشم علیل بیت بروز و شنا کس زانه بیند * ز چشمش آنقدر ژفکب ریزد
ی مع التاء * ژفت ی سکون ی فایله ایری جمله لویه دیرل اکثر اولمقوله کامل اولمقوله عربی
دخی ختم معناسنه کاور استاد بیت بروز و کیش چو اسب تزی جست * مباش
در دره حکمش چو کواکمل ژفت ی مع الخاء * ژخ ی ایکی معنایه در اول ناله وزاری شمس
فخری بیت بسی عذاب که کردون دهد عدوبش را * همیشه بر فک فهمین رسد زورخ *
ثانی باب موده دهد ذکری مرویدن آرخ معناسنه در کد سکل در عربی ی ثولول دیرل حکیم
سنایی بیت آمن بود دار چشم ی آنکس که ز رشتی * در چشم کسان چون سته مشرنج ی درخ
بعض فرهنگ کرده سباع آوازی مرویدر ی مع الدال * ژرد ی سکون ی رایله معنی بسیار
خورد چوق یک بینه دیرل کدافی فرهنگ میزا ی ژغند ی فتح غین معجه و سکون نونه
آواز بلند و مهیب که سباعدن صدور ایدر شمس فخری بیت چه کند بامه بایت توحسود *
چه نیش بانک شیر ژغند * کدافی الحقه امان سخه و فنی ده زاء معجه ایله پارس آوازه
مخصوصه در اسناد رویکی بیت کرد روبه یوزواری یک ژغند * خویشتر از ان میان
بیرون فکند ی ژند ی بوزن بند خرقه که نه معناسنه ی بهاء الدین بغدادی بیت هم
خامه ما نمن کرد دیر ژر ی هم جامه مفاخر من کرد ژند ی مع الراء * ژاغر ی کسر
غین ایله حوصله مرغان یعنی قوش قورساخی اسناد لطیفی بیت داغ از چینه های انعامش
پرده مرغ آزار اغر * استاد عنصری بیت خوردن از آند بماند زما ملوک زمین * تواز
پایندی و مرد ار کئی ژاغر ی ژروار ی معنی جدوار که معروف کو کدر ماه پروین دخی دیرل
چد وار معرب روزبان مغول ماه فرین دیرل ی ژغار ی فتح غین معجه ایله ایکی معنایه در
اول معنی ژنک کد پاس و کوف در دمورده و باقرده و غیر بمانک یرده طور مقله پیدا اولور بعض
طیراق اوز ژند دخی یشل کوف اولور استاد رویکی بیت نشان روی زمین فرسوده کردی
زمین داده پریشان بر ژغار * ثانی نعره صدای پاند معناسنه در شمس فخری بیت
جهان ز غدل تو معمور و ایست چنان * که بر نیاید هرگز خجانه ژغار * امیر مغزی در صفت
اس بیت ار ماده چون ی دو نعره کشاد * ی دکام درخش از ژغار تندر او * فرهنگ
حسین و بی ده معنی سختی مسطور در ی ژکفر ی سکون ی کاف و فتح ایله معنی سکبا
هریکه عبور معناسنه در کدافی فرهنگ جهانگیری ی ژکور ی ضم کاف عجمیله بخیل

باب ان الفاتحه

و خسیس معناسنه کذا فی الجمع لامی جرجانی بیت زمانه مدح ترا جاوزان همی دارد * از آنکه سخت عزیز است اوست سخت زکور * زنگار فی سکون تون و فتح کف فارسیله ایکی معنایه در اول بمعنی جنکار که معروف بویادر ثانی پاس و کوف که دمورده و غیره اولور میر خسرو بیت کر خاک وجودم ز پس مرگ میزند * زنگار گرفته همه پیکان تو یابند * زنگار فی سکون تون و کسر باء موحد ایله نبل دید کفری نسنه در که آنکه طایراق و کریم چکرل * زواغار فی فتح و اوو غین معجمه ایله آتش پرست طائفه سندن بر مشهور کشیش آیدر شمس فخری بیت زمین اتمام اودر اسلام * عجب نبود زایمان زواغار * زواکار و زواکر فی کلاهما بکف الفارسی مثل زواغار مرقوم * مع الزاء * زابیز فی کسر باء موحد و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول سرشک آتشین یعنی اول حرار نلی کوزیاشی که کوزدن اسی چیمقار ثانی بردار و اسمیدر که بوی مادران دخی دیرلر عربیدر بخجاسف دیرلر ترکیه قوآن چپکی دنیلور دیومرویدر * زاز فی درت معنایه کاور اول معیار جمالیله بدکنلو اودر دوه دکنی دیرلر شمس فخری بیت حسود ستردل که عیبش کنند * سزد آنکه نشکیمد استر زاز * بعض فرهنکارده فائده سز بر اوتدر حیواناته فائده سی اواز استاد عجمدی بیت زاز داری تو وه ستن بسی زاز خوران * وین عجب نیست که بازند سوی زاز مزان * بعض فرهنکارده بر اوتدر عربیه غلیص دیرلر و بعضیلر دیدلر بر دکنلو اوتدر تره دوع ایدرلر اکا کنکردخی دیرلر ثانی فائده سز و میه وده و المایعنی سوز معناسنه استاد فرخی بیت کمی که زاز در آیدندر کفی نشود * که چرب کوآن اینجا شوند کنگ زبان * تحفه الاحباب مذکور در کذا زاز بر اوتدر غایت دکنلو اواز دوه هر نه قدر چینیسه بی مزه لکندن یوده مز استعاره طریقیله میه وده سوز دیرلر و میرزا ابراهیم اول علفه دیرلر که تخمی اواز ثالث بر نوع قوری اغاچدر که آنکه آتش یا قورلر و زینه و در منه دخی دیرلر ترکیه اولقوله آتش یقان قوری اغاچه مزور دیرلر خلاق المعانی بیت زخوشه چنی کشت بنماز هست عدوت * حمید پشت و شکم خوار و زاز خای چوداس * اما کتاب السامی فی الاسامیه زاز حشیش با کله البعیر مشطور در و رابع خرمن چاچنه دیرلر هله بومعنا ده جمیله و زاء فارسیین ایله میانده ده قرب مخرج اولغله مناسبت بولندی استاد لیبی بیت پای او افراشته اینجا چنان * توز کون بر زاز ها فراستی * بولغت بومعنا یه راء مهمله دده دخی روایت او افراشته * زکار فی لغ و عناده معناسنه شمس فخری بیت فلک بر آستانش سر نهادی * اگر نبود ستمکار زکاره * زکوز فی هم کاف و و او معروفله ایکی معنایه کاور اول بخیل و خسیس که مع الزاء المیهله ده دخی مذکور در استاد رودکی بیت چرخ نه پورده و پیدا نکرد * چون تو بی سفله و ذون و زکوز فی مع السین * زکس فی فتح کافله بر کله در که معاذ الله دباچک یرده استعمال ایدرلرینه اول معنایه موضوعدر شمس فخری بیت بی مهر تو نباشد خورشید حاش لله * از حکم تو نتابد سر زکس گفت * مع الغین * زغرغ فی سکون غین و فتح فارسیله ایکی معنایه کاور اول صدای دند آنکه محال غصبت واقع اولور علامت خدت طبع و انوار استعداقت ایدرلر مشهوره حضرت موسی علی نبیا و علیه السلام الدکی

الذی کی عباسی از دها اولدی فی محله حضرت مولانا قدس سره حکایه ایدر بیت زغرغ دندان اولد میشکست * جان شیرین سیه می شد ز دست * ثانی جوز و قابلو بادام و فندقی و فسق چوال ایچنه ایکن چیقان صداسنه دیرلر حضرت مولانا * مثنوی * کرده خردی دهد آن پر حیل * جوز و سیه است گفتار دغل * زغرغ آن عقل مغرت رابرد * صد هزاران عقل رایک می شمرد * مع الفاء * زرف فی سکون راء مهمله ایله سکر معنایه کاور اول خصوصله در یک در عربیه کی عمیق معناسنه حضرت مولانا بیت صد هزاران ماهی از دریای زرف * در دهان هر یکی را در شکرف * شمس فخری * قطعه * نهنگام فکر سخن بارها * اگر چه بدین مبی بی زرف * جز از مدحت شه نشاهی برون * نیاروده ام لفظ و معنی بحرف * ثانی بسیار کثیر معناسنه * مثنوی * هم شب وهم ابرو هم باران زرف * این سه تار یکی غلط آرد شکرف * زانکه درویشان و رای کج و مال * روزی دارند زرف از ذوالجلال * ثالث بزرگ کبیر معناسنه شیخ سعدی بیت اگر پیل زرفست و کرک شیر فراری کند چون شکم کشت سیر * رابع هر نسنه بی کنه یله باجی که زرف یاب دیرلر مولانا چای بیت جدا کرد پس یوسف زرف یاب * زپیش زانجا بشب جامه خواب * خامس معنای دقیق قصد اولغان محارک قصدین فهم ایدنه و قصد ایدنه زرف بین دیرلر ابوشکور بیت چه بنده بدین اندرون زرف بین * چه کوی توای فیلسوف اندرین * سادس انجام کار که عاقبت الامر معناسنه حکیم فردوسی بیت بدل گفت پیران که زرفست کار * ز توران شدن پیش آن شهریار * سابع نقول لغت مترادفه که دور و دراز اوله منشوری سمرقندی بیت نکاوری که بیک شربت آب ماند راست * بد سنش اندر دریای زرف پهناور * ثامن غور چیری یعنی رنسنه نک عمق و نه ایلنه تعمق ایله نظرا بک معناسنه حکیم فردوسی بیت سیه را بیار آ بسلا رخویش * بر زرفی نکهدار پیکار خویش * اکثرمعنا نقل من قره نک چها نکیری * مع الکاف * زاز و مک فی خم زای فارسی و و او مجهول و فتح نیمه لو بی معناسنه در عربیه لبادیرلر کذا فی مجمع الفرس * زراغ نک فی فتح راء مهمله و غین معجمه و سکون نونه جای پکنک یعنی قوم سال پر زراغن دخی دیرلر استاد عجمدی بیت زمین زراغ نک و راه درازش * همه سنکلاخ و همه سوره بکسر * زک فی سکون فایله چرک چشم یعنی کوزده اولان چپاق فارسیله اعدریاش اولسون قوری اولسون اما عربیه مخصوص وارد ریاش اولان چرکه رمص و قوری اولانه غص دیرلر * زک فی خشم و غضبت کومرد نک دندیدن دخی دیرلر حال شیراز و خراسان دندیدن و بعض یرلده دندیدن دیرلر شمس فخری بیت حسود اوزید چرخ میر کید فلک * بکینه کفانش خون میخورد و چینی می زک * زکاک فی فتح کافله مرغ مردار خوازی یعنی بر قوشتدر اکثر اغلب لاشه یه قونوب و زک فی سکون نونه اوج معنایه کاور اول پاس و کوف که پولاد و مور و آینه و بوناره مثال نسنه لرده اولور ثانی مشعله آفتاب معناسنه در شمس فخری بیت بخسروانی بریاد خسروایران * کشاده درج زبان و کشید جام چو زک * مجازا آفتاب که روی دلبره نسبتله در ثالث کوزده اولان خشک و تر چرکه دیرلر طیان مرغزی بیت چشم مرکان

ز نك كند يده * عنكبوتی بکوه غلظت * کوه کاف عجبیلہ در * زورک * سکون و او
و فتح راء مهمله ایلہ سرخ رنگ بر قوش جغد در سرچہ قدرچہ اولور کذا فی فرهنگ جہانگیری
مع اللام * زال * بمعنی ژانہ ترکیہ چہ دیر کسر جیم فاسیلہ * زغال * فتح غین معجہ
ایلہ طاری اتمی کدر غالہ دخی دیر کذا فی فرهنگ جہانگیری * مع النون * ژاژیدن * کسر زاء
فارسی و سکون یای تحتانیلہ ابکی معنایہ در اول ذوہ و قیون و صغرو امثالی علفن معدہ سندن
چقاروب چیمک ثانی ایت و چقال و امثالی اورمک کہ سکلا ییدن دخی دینلور * ژاژیدن *
زاء ثانی برینہ و اویلہ دہ ژاژیدن ایلہ مترادف المعنی در میر تقی بیست زاول سبب تاسع در کوی
یار * همجو سبک ژاژید و کشتہ بیقرار * ژدن * باب مدودہ دہ ذکر اولنن آژدن لفظندن
اختہ عبار اولمشدر ایلہ یرتق کوزہ ملک معناسنہ حکیم فردوسی بیت بنزدیک آن کرک
باید سندن * ہمہ چرم اوراہہ پیکان ژدن * ژراغن * فتح راوغین ایلہ زمین دیکناک
معناسنہ ہر ایمی بیت زمین ژراغن بسختی چوسنک * نہ آرامکاه ونہ آب وکیا *
ژرفین * سکون راء مهمله و کسرف ایلہ قیو آرد نہ استحکام ایچون قوللان اغاج کہ ترکیہ
سورمہ دیرلر معیار جامہ کلید چوپین معناسنہ در زاء معجہ ایلہ زرفین و راء مهمله نیک
تقبیلہ زرفین دخی دیرلر * ژکان * فتح کافلہ غضب و تہور دن صور مدق کہ دندنہ
دخی دیرلر و کیدن لفظندن اسم فاعل اولق انسر در صور مدق معناسنہ حکیم فردوسی
* مشوی * ہی رفت رنجید زوہلوان * برہ بزرگان و خروشان توان * بیامد ژکان از بر
شاه او * ہمہ نیرہ دید اختر و گاہ او * کیدن * کسر کافلہ کند و کف دیہ سوہانک بر حالندر
غضب و تہور دن عارض اولور * ژنکدان * سکون نون و کافلہ اجمال حسینینہ بمعنی زنککہ کہ
ژنک و زنکولہ دخی دیرلر * ژن * زبان پہلویہ زشت معناسنہ در * مع الواو * ژاو
یوز کاوڑ خالص العیار کہ زرتاب دخی دیرلر شاعر بیت کند در عرصہ کاه نیوان داو * ہر آنکس
اصل خود را بود چون ژاو * ژغاو * فتح غین معجہ ایلہ قحبہ خانہ یہ دیرلر ولایت روم
بالالوق دیرلر * ژمو * ضم میم ایلہ لوغ طاشی کہ بر مدور و ہموار یونش طاشندر ابکی
باشندہ بر مقدار دلوقی وارد ارعاج کروب طام اوزرینہ طپاق دوشند کندن صکرہ آنکلا
با صدرب ہموار ایدرلر * مع الہاء * ژاژہ * ژاژمرقوم کی برد کند رخشین وی مزہ دہ
ہر قدر کہ چہ نرزم ایدوب بودہ منر شاعر در ہجوخیل بیت کہ کشتہ خوان او از خار کاژہ *
حن طاس شکجہ نان ژاژہ * ژالہ * درت معنایہ کاوڑ اول متول قطرہ در کہ ہوادن
یاغرن کورغز اما اوراق اشجار و چن اوزرند کور یورنم کی کجہ یہ مخصوص دکلدر شکم یو بیتلردن
مفہومدر * قطعہ * خوی کردہ میخواد و بر عارض چن * از شرم روی او عرق ڈالہ میروہ *
باد ہار میروہ از بوستان شاہ * وزر الہ آب در قدح لالہ میروہ * ہوادن حاصل اولوب آخر
نسنہ لدن اولر شمس فخری بیت ابرا کر فیض دست او یابد * در ہوا چوں کہر شود ژالہ
ثانی بمعنی نکرک یعنی طلو حکیم انوری بیت ژالہ خورشید شعلہ باردا کر * در چہد برق
خاطرم بفہام * ثالث بمعنی شبنم کہ شدت سرما عوای صافی غلیظ ایتکلا بخار یردن صہود
ایتد کہ اشجارہ نباتات اوزرینہ دوشورر شیخ سعدی بیت ژالہ برالہ فرو د آملہ ہنکام سحر *

سحر * راحت چون عارض کاہوی عرق کردہ باز * رابع ہوش و افورنش طلوم کہ صوکیک
ایچون پکرمی اوتوزین و دخی زیادہ سن بری بری یا نہ بغلیوب اوزرینہ دیرک و تختہ استوار
ایدوب صودن اثواب و ذخائر کچو درلر ترکیہ فتح کاف و لاملہ کلک دیرلر شمس فخری بیت
باغلامان اوشنا و کند * پیکر آسمان شود ژالہ * و اما آدم صودن پچمک ایچون ابکی
طالومی افوروب اغزلرین باغلیوب قولتوغی التندہ طوتار چغتای لسانہ قیراودیرلر میر
علیشیر بیت حلقة کافور کون اول خلعت خضر اوزہ * سیرہ جنتغہ کویا توشتی رحمتین
قیراو * ژغارہ و ژغالہ * کلاہما بفتح الغین اول بفتح الراء ثانی باللام اوج معنایہ کاوڑ
اول نان ارزن یعنی طاری اتمی معناسنہ شمس فخری بیت بودہ ایچون کاچجہ دشمنش را *
اکر کردون دہد اوراز غارہ * ابو شکور بیت رفیقان من یامی و ناز و نعمت *
منم آرزومندی پکناژ غالہ * ثانی قزلبکہ کہ عورات یوزلرینہ سورلر رنکرو و برمک ایچون
غازہ و کلاکونہ و فکر دخی دیرلر ثالث ناف کاو معناسنہ خصوصاً سار حیوانات نافنہ دیرلر
عموما * ژفیدہ * کسرفاوسکون یای تحتانیلہ اصانش و یاش اولش نسنہ یہ دیرلر
مولانا روحی شہرستانی بیت از آندم کد دہد رخت رانیدہ * شدہ چمکی زار و بزم ژفیدہ *
ژکارہ * فتح کاف و راء مهمله ایلہ لوج معاند معناسنہ ہر سو زدہ و ہراشدہ لج و عناد
ایدہ خسروی بیت تاروزید آید آسایش ایام * زین علت و مکروہ و ستم کاروژ کاژہ *
ژکاسہ و ژکاسہ * کلاہما بمعنی خار پشت و تشی دخی دیرلر اوزون اوقلی کر پی در
ژکیدہ * کسر کاف و سکون یای تحتانیلہ غضبیلہ کند و کند و یہ سوہانن کسنہ یہ دیرلر حکیم
فردوسی * مثنوی * کنون روز باد افرہ ایزد یست * مکافات بد را از ایزد یست * بکفت
این و تیغ از میان بر کشید * زخون سیاوش فراوان ژکید * بشمشیر ہندی زد کرد نش *
بخاک اندرا کند نازک تشش * ژم آورده * بمعنی مامی یعنی اوک بیوک خاتونی کہ جلہ او دہ اولان
خاتونلر آنک تعظیم و اکرامنہ قیام کومستدرلر * ژندہ * سکون نونلہ درت معنایہ کاوڑ اول
معنی کہنہ یعنی اسکیمش اولان جامہ وغیری ملبوسات و مقروشات قبیلندن شمس فخری
بیت شہا صاحب قرانی اطلس چرخ * بد زبان سبت سیرم جوژندہ * ثانی بمعنی دریدہ
یعنی یونش ملبوسات و مقروشات قسبندن فنجیک بیت چو کل کرچہ اورژندہ پیراہن
است * ولی بوی او از دکر کشن است * ثالث بمعنی پارہ شدہ یعنی بازہ لکش ہزنہ اولور دسہ
استاد عسجدی بیت اگر می نہد پای بر سر خزا را * بکون فراخ و بکند و ژندہ * رابع
یمالی اثواب حکیم سنایی بیت دیدہ وقتی کہ یک پراکندہ * ژندہ در جامہ ژندہ *
یوندر کہ خر قہ درویشانہ یمامقرراولغلہ خر قہ یہ دخی دیرلر شیخ سعدی بیت
نہ سلطان خریدار ہر بنہ است * نہ در زیر ہر ژندہ ژندہ است * مجمع الفرسد بزرک و عظیم
معناسنہ مر ویدر کہ ژندہ پیل دیرلر بمعنی زاء معجہ ایلہ اولان ژندہ ذیلندہ ذکر اولندی اما زاء
فارسیلہ دہد دینلور ایش حکیم فردوسی بیت بدل جبریل و بتن ژندہ پیل * بکف از
نیشان بدل رود نیل * چغتایہ یمایہ یورون دیرلر میرعلیشیر بیت چشمد ا توکانلاری عیب
ایلہ زاعدیم * صبرا بایکایتکان خر قہ دایر و نلار دور * ژنککہ * سکون نون و فتح کافلہ

چار پاهایم حیوانات طر ناغنه دیر لر صغر و قیون و یکی وامثالی کی ژنکه کی سکون نون و فتح
 کاغله غله به اصابت ایدن آفته دیر لر مثلا هنوز باش بغلا دوغی کی بر آفتد رسنبله بی دانه دن
 خالی ایدر کی ژنه کی بوزن کنه بعض بوجکرده بویوز کی اولور اکادیر لر اما جمع الفرسه
 کزنده جانوران نیشنه دیر لر کی ژوله کی سکون و او و فتح لامله طویغا زید ککری قوشدر
 کی مع الیاء * ژاژ خای کی بیهوده و عبث سو بلجیه دیر لر ژاژ فائده سز بر دکنلو و اوتدر
 خای خاییدن اسم فاعل اولور چینه بی معناسنه مزبور اوت ایسه اصل حیواناته علف اولماز
 هر نه قور چینه سه نه دیر لر اول اجلدن بیهوده سوزه تشبیه ابشار و خشیات سویا به نه ده
 دیر لر حضرت مولانا قدس سره الاعلی بیت بر دلبر ما هیچ کسی رامفرایید * ماننده اونبست
 کسی ژاژ خایید کی ژفک بینی کی سکون فاو کاف موقوفه ده کسر یله ده اولور ژفک کوزده اولان
 چر کدر خصوصا ساراضاده اولانه ده دیر لر عوما بونده برونن اقل چر کدر میرنظمی بیت
 کدر ژفک هر دو بینی چون خلا بود * خلای کشتی کر کو بند روا بود کی ژنکاری کی جنکاری
 دید ککری زنگد ربع نازک جامده ده و کاغده طوطی کی دیر لر کی ژی کی بوزن کی صو جمع اولان
 محل کد آژ بروا بکیردخی دیر لر استاد رودکی بیت ای آنکه من از عشق تواند چکر خویش *
 آتش که دارم صد و بر هر مره ژی * سیف اسفرنگی بیت از شبنم هوای درش قطره
 اینست چرخ * وز قطره محراب کفش شبنمست ژی * بومعانی مؤید شمس فخری
 * قطعه * شاه ایام شیخ ابوانحق * ای کلاه توز شک افسر کی * اشک از چشم دشمنت
 دام * میفراید چنه آب از ژی * باب الراء الفارسیه المکسوره مع الراء * ژیز کی
 سکون یای تحتانیله مردک جمیع معانیسیله مترادف در یعنی هر نه قدر معنایه استعمال
 اولور سه اول معناره دیر لر کذا فی فرهنگ جهانگیری کی مع السین * ژکس کی کسرینیله
 معاذ الله دیک محله ژکس دیر لر محل تباعد و متاخره استعمال اولور بر ادا در کذا فی فرهنگ
 جهانگیری کی مع الکاف الفارسی * ژیک کی بوزن ریک فرهنگ جهانگیری یده قطره باران
 و جمع الفرسه دوست وهم صحبت معناسنه منقولدر بعض فرهنگرده نوله واقع اولمشدر
 کی مع النون * ژکال کی فتح کاف عجمی ایله ناچار دیک معناسنه در میرنظمی بیت فغان
 بودی چو کار من ز عشقش * که حال دل ژکان بودی ز عشقش کی ژیان کی سباع وحشی
 صفی در مثلا شیر ژیان دیر لر شیخ سعدی بیت مورچکان را چو بود اتفاق * شیر ژیان را
 بدر آند پوست * و ببر زیانده دیر لر حکیم اسدی بیت درین بیشه زین مکن اراکم * که ببر
 ژیان دارد اندر کنام * و پیل زیانده دیر لر حکیم فردوسی بیت زبای اندران که نکون کشت
 طوس * تو کفتی که پیل ژیان یافت کوس * و ذی خلب اولان طیه و ده دخی صفت استعمال
 ایدر لر عقاب ژیان دیر لر استاد عنصری بیت همی تانسوزد باب اندر آذر * نکیرد عقاب
 ژیان را کبوتر * و کا هی یرتبی اولیان حیواناته دخی صفت ایدر لر مثلا کوز ژیان دیر لر شیخ
 نظامی بیت بند شیر درنده را خوابگاه * نه کور ژیان یافت بردشت راه * وله بیت مراکز
 بخوای ز شاه جهان * چو عزم ژیان با تو ایم دمان * ابو منصور حکیم اسدی طوسی ژیان
 لغنی خشم آلود ایله تفسیر ابلس و استاد فرخینک بویتن اخلاصه ایا زمش بیت پر زمر دوچه

باب الفارسیه المکسوره

وجه چرخون عدو * بصید کیردچه چیز شیر ژیان کی ژیان کی سکون یای تحتانی و فتح
 نوله ناخواد و زامعجه ایله ده منقولدر کذا فی الجمع کی مع الیاء * ژیره کی بوزن و یعنی ژیره
 مرقوم که عریه کون دیر لر کی ژتوه کی معروف جیه و سیاب دخی دیر لر و عریه زیق دیر لر
 کی مع الیاء * ژی کی البسه فاخره و جامهای ذی قیمت میرنظمی بیت بکیرم چونکه جامه
 زیب و ژی بود * چه سود آراچا و اندامش کزی بود کی باب الراء الفارسیه المضمومه مع التاء کی
 کی ژفت کی سکون فایله بخیل و همسک معناسنه زامعجه ایله ده روایت اولمشیدی شاعر
 بیت با او چکونه کشت زبان ژفت با جواد * با او چکونه رفت فلک نرم با درشت کی مع الراء کی
 ژکور کی ضم کاف فارسیله بخیل معناسنه که اولی فتحه و آخری زامعجه ایله ده روایت اولمشدر
 کی ژوار کی فتح و او ایله محبوس و حبس خانه خدمتکاری زامعجه ایله ده مرویدر کی مع
 الشین * ژخش کی سکون خاء معجه ایله ابکی معنایه در اول قوس قرح که ترکیه انکم
 صغمدیر لر شمس فخری بیت زبستان طبعش نشانست خلد * زایان قدرش به پس نیست
 ژخش * ثانی ایدریم معناسنه در کی مع الکاف * ژک کی کند و کند و به سوانک و تم و دردن
 صومردنق معناسنه و ژکیدن لفظندن صیغه امر اولور شاعر بیت میکوش مکن با همه
 کس میهد سک * ای کرک طبیعت همه هیچ مرک کی ژکاک کی فتح کاغله کومر معناسنه که
 ژغال و ژکال دخی دیر لر کی مع اللام * ژغال کی فتح غین ایله کومر که عریه فخم دیر لر
 مغزه هندی بیت زچشم زب اورفت و بد اغش مردمک سوزد * کند دست نکه افسوس
 ان دود ژغالی را کی ژغل کی فتح غین معجه ایله آتش قوری که اخگر دخی دیر لر میرنظمی بیت
 ز عشق یار نتواند فراغم * ژغل بود چکر از سوز داعم کی ژکال کی فتح کاف فارسیله ده کومر در
 ژغال معناسنه کی ژول کی سکون و او ایله پریشان خاطر و المانک و غمانک اولنه دیر لر
 مصد ری ژولیدن در جولیدن دخی دیر لر کذا فی فرهنگ جهانگیری بعض نسخه ده طویغا
 قوشی دید ککری مسطور در کی مع النون * ژبون کی ضم باء موحد و او معروفه لای که عریه
 ریح دیر لر شرعاً منوع اولان و با معناسنه در شاعر بیت خدا هم رسواش بود بیزار * از
 آنکس که همی باشد ژبون خوار کی ژکیدن کی مفتوحه ده ذکر مرور ایدن ژکیدن در خشم
 آلود و غضبناک و کومر مردمک معناسنه ده کاور کسای بیت ای طبع ساز کچه کردم ترا چه بود *
 بامن همی نسازی و دائم همی ژکی کی ژوشیدن کی و او معروف و کسر مشین معجه و سکون یای
 تحتانیله ابکی معنایه در اول صو و یا خود شراب ظرفندن صیروب چیمغه دیر لر استاد
 عسجدی * رباعی * تاشک سیاه من سمن پوشیده است * خون جگر بدیده پر جوشیده
 است * شیر کی بکودکی لم نوشیده است * اکنون زبنا کوشم پر نوشیده است * ثانی بکار
 و چشمه دن صوصیروب چقمق معناسنه در کی ژولیدن کی و او معروف و کسر لام و سکون یای
 تحتانیله صاج و صقال قارش مورش اولق معناسنه در خصوصاً ژوایم مؤدیر لر و سائر قیل که
 حیواناته اولور و ابر شمش امثالی نسته لر قارش معناسنه در عوما کی ژون کی بوزن خونست که
 کفره اکا عبادت ایدر لر عریه صم دید ککری کذا فی الجمع کی ژویدن کی و او معروف
 و کسر هایل سقف خانه دن طمله اینمک و آنک امثالی طلمینه دیر لر کی مع الیاء * ژولیدن کی

باب الفارسیه المکسوره

واو معروف و کسر هایل قارش مورش معناسنه در کز و لیک موی دیر لر و و هیک
 واو معروف و کسر هایل صوارش مزروعات و بستان و امثالی نسنه لر دیر لر کدافی فرهنگ
 جهانگیری که باب السین المهمله المفتوحه مع الالف * ساجی بوزن جادرت معنایه کلور اول
 ادات تشبیه در کی معناسنه سیف اسفر نکی بیت هست شتر گریه هادر سخن من و لیک *
 گریه او شیر کیر اشترا و پیل سا * بومعنی ده اصلی آسادر نته کم بوییتده واقعدر حکیم خاقانی
 بنیت صبحدم چون کله بند آه دود آسای من * چون شفق در خون نشیند چشم شب پریای
 من * ثانی باج و خراج که پادشاه بزرگ زرد سننه اولان حکامدن آلور حکیم ناصر خسرو بیت
 پادشاکشت آرزو بر تو زنی باکی تو * جان و دل بایدت داد پادشاه را با زوسا * بومعنای
 مؤید شمس فخری بیت ملازداور اسلام شیخ ابواسحق * که شاه هند فرستد سوی جنابش
 سا * بومعناده اصلی ساودر کدواوی حنف اولمشدر ثالث بر نوع لطیف تاشدر حکیم زاری
 قهستانی بیت تشریفهای فاخر بوده روان زهر سو * نخ و نسج و کجا کو کوز و سای ساده *
 بومعناده اصلی ساودر رابع ساییدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی او و بومعنایه کاهی
 الفله آسا افعال اولنور استاد بیت شفیق کشت زمانه مرا غلام صفت * رفیق کشت
 سعادت مرا میرد آسا که سارا که فتح راء مهمله ایله ایکی معنایه کلور اول خالص و صاف
 اولان نسنه به دیر عوما مولانا جامی بیت چه حاصل زانکه دانی کیمارا * مس خود را
 ذکر دی زرسارا * و عنبره عنبر سارا دیر لر خصوصاً خواجه سلمان بیت زطوطی رنگ شاخ آید
 نوای نغمه سازی * زکافوری سخن خیزد نسیم عنبر سارا * صفت استعمال اولند و غی ظاهر در
 عنبر سارا دید کلامی که مشک سارا دخی دیر لر حکیم اسدی بیت رخا کتبه جان کویا کنی *
 زخون سیمه مشک سارا کنی * ثانی بحرین ساحلار رنگ بر حلاک ناید رانده غایت بی نظیر عنبر
 بولنور دیر لر که ساجی سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله اهر من توابعندن دیو آیدر
 قرالوی بیت دردی و کدی توین نخوس * ساستاسا و ساسا آسا که ساسیای کسر سین
 و فتح بای تحتایله بودخی ساستا کی دیو آیدر اهر من توابعندن که ساموتاغ هم میو و او مجبول
 و فتح ونه وزده اوج قیراطه دیر لر که بر محقق غرما در میر نظمی * قطعه * ندیدم چند
 سالت از کف خود * نه سیم و زرمس وار زرو آه * کد ساموتا کند مصروف بخود را * بجاداند که
 کس بخشیش کند ظن که سبوا و می ساویدن لفظندن مشتق اسمدر یعنی اکه اغزندن چیقن
 براده هرنه دن اولور سنه دخی آلتون و کش امثلنور کن آلت ضیاغه دن دو کیلان خرده به دیر لر
 که سبای ملکیت یمنه بر شهر عظیم آیدر که باقیسک تخنکاهی ایدی حضرت سایمان علی
 نبینا و علیه السلام باقیس تخنی او زرنده او تور کن دیوره قلندر دوب بر آنده کند و حضور نته
 کتور تشبیری خواجه سلمان بیت میر بر صدر تو چشمید است بر عرش سبا * شاه
 بر تخت تو خورشید است بر اوج فلاك * و دخی دیار عجمه بر موضع اسمی اولدوغی مشهور در
 که سبزیای نام مبارک قدم معناسنه یعنی شامت و نخوست ایله مشهور اولانه دیر لر ضدی
 سید بدر میر خسرو بیت نه در دست طیب راز خایست * کد کاعی سرخ رو که سبز
 پایست که سبزیای سکون زاء معجه و فتح هیکله فرهنگ جهانگیری به بر نوع اوزم آیدر

آدیدر سبزیای ده دیر لر تشبیه و ساجی ضم باء زسی و و او معروف و فتح سینله که و سبوسر و انیم
 باء فارسی و سکون و اووسین و فتح و او تا یله هریسه و بعد ای آشی هرنه او و رسه میر نظمی بیت
 نباشد نعمت الوان که باشد * سپو سانان جوی مذت آید که سبیب پای مبارک قدم و یخسته
 پی دیمکدر سبزیای مر قومک ضدیدر که ساجی فتح تاء مثناة ایله اوج قیراطه و سوزده
 هرنه که اوج قیراطه اوله ایکی قیراطه دو تادرت قیراطه چار تا دید کلامی که بی در خواجه سلمان
 بیت چرخد و تاست بس کهن نیست نوای اندر و * کوصنی که مهر ما تای سنای تو زند *
 که سدا هرا که فتح دال و را و سکون هایلله تحفه الاحبابه بر قوش آیدر کدوها و دخی دیر لر
 که سراجی خانه معناسنه در که سرای دخی دیر لر تفصیل سرای دیلند ذکر او انور انشالله تعالی
 که سراجی باشند باشده دیمکدر ایرانده جمله وصفیه مراد او انور ابوالمعانی بیت زار غم
 نهادم داع بر تن * سراپا دید شد بر نطن که سراجی سکون را و فتح با و هایلله معنی خون بهای یعنی
 دیت قتیل حکیم خاقانی بیت تن شمع را و روشنی سربها بس * کد از پشت زرد سربهای نیایی *
 که سراجی سکون را و فتح جمله صدر معناسنه روایت او انمشدر یعنی مجلسک جانب اعلاسی
 که سرغوغا که سکون راء مهمله ایله ایکی معنایه در اول فتنه و آشوبه باعث اولان که
 سر فتنه دخی دیر لر حضرت مولانا بیت زرشک دوست خون دوست ریزد * بدین
 حد مشک و سرغوغا چرای * وله قدس سره العزیز بیت خون دل می بین و با کس دم مزن *
 وز زار مشک و سرغوغا میر * ثانی طلیعه لشکر که ترکیه چارغی دیر لر شهاب الدین
 مؤید سمرقندی بیت ره عدل و سیاست را حسامش بدرقه کشته * سپاه فتح و نصرت
 را سنان کشته سرغوغا که سرگردا که سکون را بین و فتح کاف عجمه بر مرصد رانسانک
 باشند واقع او اور سر کجش دخی دیر لر عربیده اطیاد او دیر لر کدافی المجمع که سرما که قیش
 قصصی که مقابل کرماندز عربیده شما دیر لر اسناد بیت زمین پرنگار و هواش کیمار * نه کرما
 نه سرما همیشه بهار که سروا که سکون را و فتح و او ایلله سخن دروغ و حکایات بی اصل
 حکیم خاقانی بیت چند دخی و عله دروغ همی * چند فروشی بمن این سروا * فرهنگ
 جهانگیری اصل و اصله مطلق حکایت و اول مثلاً و سوزدر شمس فخری بیت
 علویایه قدش از آن بلند ترست * که فکر هم چومنی اندر آن کند سروا که سراجی
 فتح زاء معجه ایلله اوج معنایه کلور اول لایق معناسنه شاه ناصر خسرو بیت کر تو کو بی
 چون نهان کرد ایزد از ما راز خویش * من چه گویم گویم از حکم خدا ایدون سزید * ثانی
 موافق معناسنه شیخ سعدی بیت تاسزایی را چو بینی بختیار * عاقلان تسلیم کردند
 اختیار * ثالث مکافات نیک واکرید شیخ عطار بیت آنکه فرمان کرد قهرش باد را *
 تاسزایی داد قوم عادرا * شیخ عطار که بوینی معنای اوله دخی انسیدر که سقمونیا که
 دارودر غایت مسهل اخراج فضلات اخلاط ایتمکده نفی عظیم در اعلاسی انطا کیمه طاغران
 اولغله طب کتابری مفرد انشده سقمونیای انطا کی دیر لر و محوده دخی دیر لر که سکا که فتح
 کاف فارسیله نیردان یعنی ترکشک اوق قویلان طرفی میر نظمی بیت سکایش پر نیر زهر
 پیکان * شمه سوی عبور اکشمه پیران که سلا که بوزن علامه یعنی نوکری یعنی آشک نغمه

و آوازها یتک کذا فی الادات سمناس فتح میم و سکون نونه لفظ مرکب در سمن
ایله سمان که ادات تشبیه در آق کل کی دیمک اولور مراد محبوب و دلبر تعریف و توصیفی در
نتکیم دیمشورد بیت سمناس و بالا کله زاری * جهان حسن از بوده بهاری سمن و سمن و سمن و
فتح میم و و او و سکون نونه ارشته چور باسی بعض نسخه ده هر یسه آشی مرویدر سمن و سمن و
کسر میم و سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله ایله بحاملک بحامت آلتی اولان شاخه دیرلر معروف
بونیوزد که آنکه بحامت ایدرلر خم سین ایله معنای آخره کاور کذا فی المجمع سمن و سمن و
فتح نونه اوج معنایه کاور اول بمعنی روشنی ضیا معناسنه ثانی بر او تدر لطیف ولین در
صفر الخراجنه و باغبه نفی عظیمه مکة معصمه در کاور اطبا کمالند سناء مکی دیرلر ثالث
شرفنامه ده بر چو پد رسواک ایدرلر عربیله مشترکدر سمنک آسا فتح میم در کمن طاشی
معنای ترکیبی در لغت جهتیه اما معنای مصطلحی ابکی وجهله در اول وقار و تمکین و متانتدن
کنایه ایدرلر در کمان یرندن آخر بر حرکت ایتیموب آغرا ولد و غی مناسیتله ثانی متحرک
و بی آرام اولدیغندن کنایه ایدرلر ضد اذقیلندن اولور در کمان طاشندن کلا الجالتین موجوددر
برنده متانت و پایداری و برنده خفت و بی قراری مقرر اولغله در شاعر * قطعه * مکر در شهر
بوده دورادر * که هر و مچوسنک آسیا بود * از آن یک برد نیادر تک و بو * ذکر ثابت توکل
آسنه بود سمنک توتیا فتح میم و کاری طاشدر حق ایدوب بعض اجزا ایله توتیا ایدرلر
رمد نفی ظاهر در سمنک خارا فتح میم ابکی معنایه در اول معنای لغویسی طاشنک
بر نوعیدر شویله که غایت بکلکندن دمور آلت اکا کارا باز اکا سنک خاره دیرلر خارا و خاره یک
طاشه دیرلر حواجه حافظ بیت سرکش مشوک چون شمع از غیرت بسوزد * دلبرکدر کف
او و مست سنک خارا * ثانی معنای مصطلحی سخت دلی و خست و بخلندن کنایه در
سمنوا فتح میم و و او ایله معنی کورستان یعنی مقبره مرز استان معناسنه سودا فتح میم
اوج معنایه کاور اول عناصر اربعه نکه عنصر سفلی سی در که اغدیله دن معناده بعد التضع
حاصل اولان آب صاف جکره و اصل اولدقه آنند ندرار نسج و اصل خدن غبت لطیفی دم
ونا بخت و خای باغ و کوپکی صفر اوردی یعنی اثنقی سودا اولور محل قراری طحالدر یعنی طلقدر
ثانی بطریق الاستعاره شب تار یکد دیرلر ثالث فایده معناسنه در تجار طایفه سینه سودا کران
دید کاری بومعنی جهتمندن مذکور اوج معنایی بریتمه جمع ایشدر میرنظمی بیت
تقاضا کرد سودا شام سودا * سفر کرد از انجام رسودا سودا فتح میم و سکون و او و فتح راه
مهمله ایله بر شهر ایدر کذا فی فرهنگ جهانگیری سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
قات و یا خود اوج دانه معناسنه در ثانی اوج قیلالو طنبور ستای مرقوم کی محمد عصار
بیت زلخن بچکه نویش بود * که تر سارا سه تا افتاده در رود سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
اضافه سبزی آب تقدیر نده صوا و زدن تار عنکبوت کی اور بلان یشل نسنه که ترکیله یوصون
دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
اصغر یرلده او و شماع شمدن مسافه بعیددن صوب کی کورینور اکثر شوره زمین یرده
پرتو افتادن اول شکل واقع اولور مولانا ظهیری بیت جکر تشنگار کند جان کباب *

کباب * بحر ای زیوار زلال شراب سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
چوره سنده هاله ماه کی بیاض نسنه کورینور سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
ملککنده واقع بر طاع اسمیدر سراندیل دخی دیرلر روایت اولور که حضرت آدم صغی الله علی
نبینا و علیه السلام جنتدن چقد قله اول طاع اوزینه عبوط ایلدی و قبر شریفی ده آنکدر دیرلر
سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
قری بیت این یونه که پر زرعش بود ذآنک * خوش نیست در یلاس سرب مانده
کیما سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
رفته دیرلر هنوز او یومش دیمکدر میرنظمی بیت بکفت این ناله وزاری بکردید * بسر
خواب رفته اورا خواب اید سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
کرم اولان شهر لیده خنصو صایا پرلر کین مدور قبه کی و کین مسدس الاضلاع و کین ثمن ایدرلر
هوانک غایت کرمیتمده ایچنه کیروب او تورلر وصولر بن صاودرلر سردا به دخی دیرلر میرنظمی
بیت مکر روزی نشسته بد بسرداب * بشمعش جمع میگردند احباب سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
و او فتح شین ایله بر نوع غله دریاغی چقاروب چراغله یاقرلر اکا سر شتف دخی دیرلر خردله مشابه
دانه دریاغی غایت آجی اولغله تناول ایتیموب روغن زیت کی یاقرلر سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
و فتح کافله زمانلرند عذیم النظیر ابکی مطرب ایدی برینه سرکوب و برینه سرکش دیرلر ایدی استاد
قرخی * قطعه * دائم از طربان خویش بیزم * غزل شاعران خویش طلب * شاعران
چورودکی و شهید * مطربانت چور سرکش و سرکوب سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
اول قلعه لک غایت یوکسک اولان یری که اطراف و جوانبه مشرف اوله محله چیقوب نظر
ایدرلر ثانی سرزنش ایدیمی معناسنه که ترکیله باشه قایقی دیرلر ثالث مؤید الفضلاده
جکر و خصم و منته قوی و متین اولان حریفه اما اصطلاح شاعرانه معنی ذیق و عرقیده اولور سه
ماغر و هر صنعته قادر اولان آدمه دیرلر بومعنا ده میرنظمی بیت مکن سرکوب او سرکوب
کارست * ولی باو فاک در کار و زارست سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
دید کاری او تدر سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
بیت اگر فارسی باشش زاد بوم * بصنعش مفرست سقلاب و روم سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
کاف فارسیله در اما اصلی اضافه سک آیدر صوب کوپکی معناسنه مراد قوندز دید کاری جاتورد
در سمنی قیلان پوستارینه پرواز ایدرلر بعض کفره قلیاغنه پرواز ایدرلر خایه سینه اطبا حند بادستر
و چند پید ستر دخی دیرلر اخراج ریحه دخلی عظیمدر کثیر النفع بزودار سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
سک آب مرقوم معناسنه در که سکلائی و سکلاوی و سکلاود دخی دیرلر مختاری بیت چویند
چوسکلاب باموی بخسیند * بینی بکل و خشت بر آرنده بیکند سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
نونه بعض قیشی شدید و زیاده اولان یرلده قیون و کی و صغر شدت شتادن امین اولق ایچون
طاع انکرنده مغاره کی قازوب حیوانات طور اچق رایدلر استاد لطیفی بیت یارب ازمن
چه جرم خواست چه زنب * که مرانیست خانه جز سنب سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و
یای تختانیله نیزه واقع دموری و سائر آنره مشابه اولانه دیرلر سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و سمن و

کاور اول آب و سده بکثر ز تم قبول اغاج در غایت يك اولور دهند و ستانده بتر آندن مصنع
تخت و صند و قرايدار حکيم اسدی بيت در و بام آن خانه از و دو ساج * نکاریده پیوسته
باساج و عاج * بومعنی ده عربيله مشترکدر ثانی نسخه ميرزا ابراهيم معنی درخت بزرگ
حکيم فردوسی بيت ز سرتا بيايش بکر دار عاج * برخ چون بهشت و بالا چو ساج * ثالث
فر هنگ جهان کيريد مرغ کجند خوار معناسنه عید لوبکی * قطعه * چون زاع شب از
کشادن پر * بر دست زبان مرغ دراج * طاوس ملائکه ندر وی * کش کبک نمود کتر از
ساج * رابع ينه فر هنگ مزبورده طيلسان معناسنه مسطور دري ساج في کسر بام موحد
و فتح زاء معجه ايله معنی مردم کياه که سا پرک و سترک دخی در ل عربيله پير و ح الصنم ترکیه
عوام غلط ايدوب عبد السلام ديرلر کذا في المجمع في سارج في ضمراء مهمله ايله برخوش
آواز قوشد و همیاده و عیداده بابه غایت مشایخی وارد در سارک دخی در لرانک فتحه سيله ده
منقولدر استاد لطيفی بيت صفای نیشکرمی ناید از و ح * نباشد ساز در نغمه چو سارج *
في سارج في ضمرا و سکون نوله سارج مرقوم معناسنه بودخی رانک فتحه سيله مرویدر استاد
لطيفی بيت زمین نمود در هر کج صدر رخ * هوا بر نغمه های سار و سارج * اما معیارده شمس قخری
ضمراء ايله فل ايدوب بوی بی نظم ایش بیت چو عنقادان اودشمن چو صعوه * چو شپاز است
او خصم شمس چو سارج في سارج في ضمرا و اوامر و فله آلی دید کاری کرج کبی رنسنه در که
طاشدن ایدرلر بعض متین و محکم عالی بنالده طاش ار اسنه قورلر استحکام ویرر میرنظمی
در صفت عمارت بیت نبود افکنش ممکن بالوج * که استادش بنا کرده بسار و ح *
في سارج في کسر لامله سارج مرقوم معناسنه مجمع الفرسده را مهمله و لام مکسور ضبط
اولش مزبور قوشه آذربایجانده سودان ديرلر صفار کوبد بیت توکودک خرد و من چنان
سارج * جانم بیری و همی ندانی رنجم في سارج في فتح نون اول و سکون ثانیله سارج مرقوم
معناسنه در یعنی خوش آواز بر قوشدر في سارج و ح في فتح بای تحتانی و سکون بام موحد
ايله بر نوع خرده الماد را بد و خوش مزه در بر و ح دخی در ل في سارج في فتح تاء مشاء و سکون
نوله معنی ذخیره کذا في القحه في سارج في بوزن کج معنی رخساره بکاک و یوز معناسنه در
قاضی نظام الدین بیت چون بر فتم سوی کعبه بهر حج * سج بسنک سود سودم زرد سج *
مؤید الفضلاده ضمه معنی سرین و حیم مشدده ايله عربيله ابکی معنایه کاور اول معنی
کلکاری یعنی بالحق ایشن اسله یی ثانی غلیظ اولان نرم و رقیق اولق و حیم فارسی ايله لسان
هندیده سخن راست دیمکدر و ترکستانده کاکل معناسنه استعمال ایدرلر في سارج و ح
فتحراء مهمله ايله او کوز بوبنه قودقلری اغاج که یوغ دخی در ل في سراج خراج في ابکی
معنایه در اول دیوان خانه پادشاه ثانی رعایان مال عشر و رسوم خراج آتفه مخصوص
اولان محل معناسنه در میرنظمی بیت چو آمد بکی در سراج خراج * بکفت آمدم کدم
رسم باج في سراج و ح ابکی معنایه در اول خانه دستبازان و باغبانان یعنی باغ
و بوستانده اوتنن و چوبدن ایتدکاری مختصر او ثانی سیخ عاریت معناسنه اولفله
استعاره طریقیله دنیا به دیرلر زرا کسنه یه مالک اولد یغندن هر کلان بر قج کون عاریت

عاریت او توروب قوز کیدر خواجه سلمان بیت همیشه تا که سرای شینج شمس سورا *
بود فراشته نه سقف چارار کانش في سارج في سکون فایله پارسیه قار بوز و قیق که ایچنی پاک
ایدوب کاسه کبی صو و شراب ایچنه چک طرف ایدرلر اکا سفحه دخی در ل شمس قخری بیت
سقم راسر ز نش میگرد عیش * که خور دست از فلان پالیزیک سارج * ابوالمثل بیت
نقل ما خوشه انکورید و ساغر سارج * بابل و صلصل را مشکر و بردست عصیر *
في سارج في کسر کافله معنی موزیعنی قوری اوزم شهاب الدین عبد الله قافی بیت
در جوانی پیر کشتم از جفای نا کسان * همچو انکورید که اندر غورکی کرد سکنج في سماهج في
معنی جزیره یعنی دریا ده واقع اولان بر لکه ترکیه اطه در ل ابوالمعانی بیت بیای سیل اشکم رفت
کردون * میان بحیث کویا سماهج في سارج في سکون میله مجمع الفرسده نقب معناسنه یعنی
قازنش زمین ترکیه لغ در لر مسعود سعد سلمان * قطعه * هر دم نشسته بر در
و بر بام سمج من * با یکد کرد ماد و کوند هر زمان * هین بر چه مید زین که زحیلت کریست این *
کز آفتاب پل کند از سایه زردبان في سمج في کسر میم و سکون یای تحتانیله ابکی معنایه در اول
و خوش و سباع یتاغی که ترکیه این دیرلر ثانی صیاد لر کوملای سی یعنی کندوی کز ملک
ایچون ایتدکاری بر عربيله زشت و بد خوی معناسنه در ابکی معنایه ترتیب اوزره میرنظمی
* مثنوی * جهان کشته سمج و حش ناخوش * که ناد از ایدولت میدد دوش * یا خود بوده
سمجی بهر صیاد * که افند اندرودانای ناشاد في سمج في کسر میم و سکون یای تحتانی و فتح
نوله خوی بد و افعال قبیحه معناسنه در سنا دج في فتح نون و کسر داله بر نوع طاشدر
یوزک قاشی ایدرلر و سرچه آوانی بی آنکه نقش ایدرلر خواصندن ذکر ایدرلر که محبت ایچون
بر کسنه سحوق ایدوب کوکرجین قانیله مطاوبه یدرسه اول مرتبه مسخر اولور که بر وجوله آندن
آیر لماز اول طاشک بر قطعه سن یوزک ایدوب یا نند حفظ ایاسه جمیع امراض ردیه دن امین
اولور في سنج في فتح نون و سکون خاء معجه ايله معنی تنگی نفس یعنی ضیق النفس
معناسنه در کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم في سنا دج و ح في فتح خا و او و عدله ايله کوکرجین
کبی بر قوشدر اسفرو دخی در ل عربيله قطا در ل کذا فی المجمع في سنج في سکون نوله
بوزن کج ابکی معنایه در اول سنجیدن افطندن صیغه امر در ثنی معنی کشیدن مولانا
هاتفی بیت رتم سنج این صفحه چون نکار * چنین کرد آرایش روزگار * ترکیه بومعنی
استعمال اولور طارت دیمکد چک در ل في سمج في سکون یای تحتانیله معنی موزیعنی قوری
اوزم کذا فی المجمع في معجم الفارسی * سراج و سراج و ح کلاهما بضم الغین المعجه
کیسو پوش زنان یعنی عورات صاحبین قودقلری ترکب شیخ نظامی بیت سراج و ح
برآمده بکوهر * برسم چیمیان افکنده بر سر * دیکدر در تعریف اسب بیت کفتی بکی عروس
بدید آمد از حبش * از عنبرش سراج و ح از مشک پیرهن * بعض فرهنگرده دوه بورتن
بغلد قلری ایهه در ل في سراج في سکون راء مهمله و غین معجه نك فتحه سيله و کسر سيله ده
روایت اولمشدر اغاج چنانق و طبق معناسنه در درویش سقا بیت بکیر جامی از دست
ساقای سقا * بخور بسان عرب شیر استرا از سراج في سراج في سکون را و فتح میله قیون

فتح تاء مثناه ايله بوزن مباد معنی بسیار کذا فی مجمع الفرس میرنظمی بیت مرا کر د کردون
 چو جور ستاد * چو اینست طالع چه سود ست داد * مجد فی فتح جمله سرمای صفت یعنی
 شد بدشتا کذا فی المجمع فی سد فی بوزن بدیوز عدده دیرلر اگر چه مشهوری صاد ايله
 صدرر اما فارسیه صاد حرفی اولما مغین اصل موضوعی سین ايله در عربیه تشدید ايله
 استقام و متانت معناسنه در فی سر آمد فی صنعت و کارند نهایت بولس و هر نسنه نك
 اعلاسی و کزیده سنه ده دیرلر فی سر بلند فی ابکی معنایه در اول بالا قد انسانده
 و استجاره استعمال اولور سر و سر بلند کی ثانی عالی و ممتاز معناسنه ابوالمعالی بیت
 بجا و رتبه عشقش چو سر بلند شده ام * اسیر خال و خط و زلف در کند شده ام *
فی سر بند فی باشه صاریتن و بفلان هرنه ایسه عوما شیخ نظامی بیت مرا ورا کر سر
 صاحب کلاهست * مرانیز از قصب سر بند شامست * و زنانك باش باغنه دیرلر خصوصاً
 عربیه عصابه دیدن کارد فی سر چکاد فی فتح جیم فارسی و کافله طرف بالای پیشانی بنی
 آلنك یوقارو چانی معناسنه در مولانا عید بلخی بیت داغ بد سر چکاد و چون طاس *
 دیورازو بود همیشه هراس فی سرحد فی یعنی سنور مملکت لفظ مرکب در معنای ترکیب
 حدك اوجی دیمکدر مراد و لا یلمنك انتهای اولور فی سرد فی صوق معناسنه در خصوصاً
 مقابل کرم در عربیه بر دیرلر مرشد یزد جردی در قصیده شتائیه * قطعه * بسکه
 روی زمین ز شدت دی * سرد کردیده همجو زهد وریا * از دم سرد صبح بچندد * در دل کرم اهل
 مرد دعا * سردك عربیه معناسی تعید ايله باشه چه مقدار چغتمای لسانده ساو و غ دیرلر
 میرعلیشیر بیت حیف آیرور هر شوخ و رعنا یوز بکا چون عشق پاک * شوق اوین کیل
 سین داغی بوشوه لاریدن ساو و غ فی سرگزید فی فتح کاف فارسی و کسر زاء معجه ايله
 ذمیلر دن آلنان آنچه یه دیرلر سرگزیت دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری فی سرلاد فی
 فتح لامه لاد یوار در سراد خالیه دیوار باشی معناسنه اولور کثرت استعمالله دیوار معناسنه
 اولاشدر مختاری در هجای بیت همت همی از طاقت بکدازی سیندا * سرلاد چنان بند که
 بر تابید بنلاد فی سرماسرد فی یا بلاق اولان محله دیرلر صوغی یا ز فصله دخی اولافله سرمای
 سرد تسمیه اولمشدر فی سرواد فی فتح و او ايله ابکی معنایه کاور اول مشرو نظم معناسنه شمس فخری
 بیت زعی بعدل تو مرهون عمارت دینی * زعی بمدح تو مشحون رسائل و سرواد * ثانی
 سخن پیوده و بی اصل شاعر بیت در کرخوام گفتن همی ثنا و غزل * که رفت بکره مقدار و قیمت
 سرواد فی سره مرد فی فتح و ایهامله و اخفاء ها ايله مردنیکو کار ویرار بکیت معناسنه ده کاور
فی سزد فی فتح زاء معجه ايله بوزن پردلایق اولور معناسنه فعل مضارع در اصل سزا وارد
 ابوالمعالی بیت در د هجرت اگر سزد عاشق * زوق و صلت سزیدنت باید فی سزد فی
 سکون ز ايله بوزن جز سبید خوار دید کاری جانور در کذا فی المجمع فی سفراد فی سکون
 فو فتح را ايله سنك خوارج دید کاری قوشدر کذا فی المجمع فی سمرقند و سمرکند فی
 کلاماً اسم شهر معروف در اصل سمرقند در تعریب ایدوب سمرقند ایلد بلر ولایت بخاراده
 بزمعظم شهر در علمای جوق اولور خواجه حافظ بیت اگر آن ترک شیرازی بدست آرد دل

۵۸ دل مارا * بحال هند ویش خشم سمرقند و بخارازا * خواجه سلمان بیت برده بر طینت تو سمر
 سمرکندی رسك * شده از دود بخاربت بخل نافه چین * کمال پاشازاده مرحوم کند لقی
 بختن کند شهر در بلینلر قریه معناسنه نقل ایدرلر نومد عایه شاهد سمرقند در کداصلی سمرکند
 ایدی تعریب ایدوب سمرقند دید بلر اول سبیدن که سمر نام بر جاریه ایچون بنا اولمشدر کند شهر
 دینک کدن صکره علم اولق ایچون مضاف الیه تقدیم اولوب سمرکند دید بلر ابن خلکان
 تاریخچه بویه یازمش که * ان سمر اسم خاربه الاسکندر مرصت فوصفها الاطباء ارضادات
 هواطیب و اشار و اله بظاهر صفة فاسکتم ایاه فلما طابت بنی به مدینه و کند بالترکی هوالمدينة
 فکله یقول بلد شهر فی سمند فی سکون فی مین و نون و فتح غین معجه ايله حیض کو رمش عوزت
 و حیضه ده سمند دیرلر فی سمند فی فتح مین و سکون نوبله ابکی معنایه در اول آت
 معناسنه در عوما هرنه طوند اولور سه حکیم فردوسی بیت سمند نوندش همیراندزم *
 برور همی آفرین خواند کرم * وقوله آتیه دیرلر خصوصاً وله ایضا بیت نشست ابر تازی اسب
 سمند * همی تاخت ترسان ز نیم کزید * آتیه بواسمك اطلاقاً باعبار الوصف در خاکستر نکنده
 اولان آتیه مخصوص جه سمند دیرلر مقدمه الادب صابجی سمند آنکه رنگ رماد دارد دید بکی
 خصوصیتش افاده ایدر معنای ثانی فرهنگ جهانگیریه حافظ او همی فرهنگند نیر معناسنه
 دخی اولد و غین نقل ایدر فی سمید فی کسر مین و سکون یای تحت ایلله خاص اوندن ایتدکاری
 بیاض اتمک ترکیه سین مکسوره ايله استعمال ایدرلر فی سناد فی فتح نوبله ابکی معنایه کاور
 اول اکدن چقان دمور و اغاج خرده سی که سونش دخی دیرلر ثانی بمعنی بسیار اوسناد دخی
 دیرلر میرنظمی بیت مکن این ستم ای شنه نیک زاد * ترا کردت بند کی راسناد فی سنباد فی
 سکون نون و فتح باء مو حله ايله نیشابوری بر مجوس آدیدر سر عسکر اموی اولان ابو مسلم خیل
 محبت و دوستلق ابلشیدی فی سندر فی سکون نوبله بوزن بند ابکی معنایه کاور اول مقدار
 مرغ ثانی حرامزاده معناسنه در میرنظمی بیت نکوشد ز پیران گفتار بند * کرا اصل
 یاست فرومایه سندر * عربیه فتح نوبله تمسك و نسبت معناسنه در فی سنك رعد فی اضافله
 ابکی معنایه در اول کانه یوالفی شیخ نظامی بیت روان سنك رعد از کانه های سخت *
 در آسمان کشت از ان تحت تحت * ثانی طام اوستنه طپراق باصلق ایچون چکد کلری لوغ
 طاشی فی سواد فی ابکی معنایه در اول شراب دردی یعنی شرابك دینه چونک نقل ثانی
 اطراف اریده مملکت معناسنه بومعنا ده عربیه مشتکر در مولانا جامی بیت حدیث روضه
 مکن جامی این رئیس مارا * که در سواد هری ساکن خیابانم * عربیه دخی درت معنایه در ابکیسی
 مذکور معنار ثالث سیاهلق هرنه اولور سه عوما رابع اول زبله دیرلر که مزروعات
 و بوستانه دو کرلر یوقتا و اولق ایچون فی سوکند فی سکون نون و اوو و فتح کافله آنکه
 عربیه مین و قسم دیرلر میرنظمی بیت عمیکر دسو کند بیزدان پاک * نبودش خبر کشته
 شه سمرناک فی سود فی فتح و او ايله بوزن نو در نظر قدر انچه جویلدن یا پارلسید دخی دیرلر
 عربیه مین و با و دال ايله فی سوبد فی بوزن نوید صبان دموری که سودش
 دخی دیرلر فی سه رود فی ضم را و او معروفه بمعنی تنه و سه تازی اوج قبال اولان طنهوریه دیرلر

میرنظمی بیت رسمیه با فلک بانی سرود * که کردست آهنگ چنگ و سه رود * سه فرزند
عربیه موالید ثامنه دید کاری حیوان و نباتات و جمادات کذا فی فرهنگ جهانگیری * مع الرا
المهمله * سار فی یدی معنایه کلور اول بمعنی سرمه شلا باشی اشاغی اولانه نکونسا دیرلر
و چشمه با سینه چشمه سار و مستک کور زنه کاو سار دید کاری کبی باش معنایه شاه ناصر خسرو
در وصف قلم * رباعی * آن زرد تن لاغر کل خوار سیه سار * زردست و درازست چنین باشد کل
خوار * همواره سیه سرش سرند از یراک * هم مارست از ویرند سر مار * بعض نسخه ده بمعنی
تارک سر یعنی دپه مراد اولیجق سار دینلور زیر اسر یوقار و جمله عضوه دنیار که قولق و قش و کوز
و یوزون و اغزو چکه داخل در ایله اولجه ساری سر ایله تفسیره جواز و پر مینوب سار سردن بعض در
دیو بومینی ایراد باش بیت سری کش بد از مشک سار افسر * فرو زنه جبهت چوشمس و قمر
ثانی برخوش آواز سیاه رنگ و بیاض شکلی کوچک قوشند در عربیه زرد و زرد و ترکیه صغریه
دیرلر حکیم خاقانی بیت سار از تومشعبن چن کشت * هندوی چهار پاره زن کشت * حکیم
انوری بیت نای طوطی و بلبل خروش عک و سار * همیکنند بخل ظنم ای خنیا کر * ثالث
مح و جای معنایه عموما مخناری بیت بکشف سار بر آوردن از اوبار * بیچشم خانه فرو رفته
ویده از ناهاار * رابع نسبت و اضافت معنایه اولور مثل کوه سار و نمک سار کبی حکیم خاقانی
بیت سار بشاخ سار بر زنی جار پاره زن * خند زنان چوزنکیان ابر ز روی غریلی * خامس
بمعنی شبه و مانند مشک سار و عنبر سار کبی ملقبادی بیت یاران سرین سار هیونانی و کوران *
یاجشم کر زانی و با کران آهو * سادس فرهنگ جهانگیری بمعنی شتر که شتر بانه سار بان دیرلر
استاد روی در عفت تاجر بیت دامن آن تاجر دولت شعار * صد قطار سار اندر زیر بار *
سابع رنج و محنت معنایه خسروانی بیت جام باب من آمد و سار * مردمز جفا و جور
بسیار * فرهنگ جهانگیری بمعنی کاک و نای میان نعی مسطور در * سابقه سالار فی
یعنی سر لشکر و مهتر گاریانی کاریا باشی شیخ نظامی از وزن بیت سابقه سالار وجود
و عدم * مرسله پیوند کلامی قدم * ساجور فی خم خم و او معروفه کردن سک صیاده
بغلت قلوبی خلطه معنایه حکیم انوری بیت سر هر خوان شدم چو کربه رس * در هر کشتی
سک ساجور * وله ایضا بیت خصم بد بخت که کف ملک راه شتم کس است * کر کند
خیمت همش جل باد و هم ساجور باد * سار خیمه ار و سار شکدار فی کلاهها بفتح الراء
و سکون الخاء و الشین یا غاج آدیدر که اغل بشه و کر دم بشه و اروسه و لامشکر
و تارین و دردار و بشه خانه و بشه غال و کجک دخی دیرلر غریبه شجره النبق دید کلیدر
فی ساز کار فی سکون زاء معجمه و فتح کافله بمعنی موافقت و مصاحبت کنار و کسر زایله آلت کار
یعنی آلات اهل صنایع میرنظمی معنی اول بیت ای زلطفت ساز کار عاجزان * کار عاجز
ساز و احسانت رمان فی سازوار بمعنی ساز کار مرقوم کذا فی فرهنگ جهانگیری
فی سازور فی سکون زاء معجمه و فتح و او ایله یوزن تاجور بمعنی ساخته شده یعنی دوزاش کذا
فی الجمع بومعنایه شیخ نظامی از اقبال نامه بیت چو بر مینه سازور کشت کار * همی
میسره شند چور و بین حصار فی ساطور فی معروف آلتدرا اکثر قصایان قوللور کفاتی

۹۰
اتی کسوب کوکی آنکه قرار مولانا محمد ظهوری بیت ز ساطور غم استخوان شکست *
بسلامتی غصه بر مال دست * و در قصیده یکی از شعرا بیت اگر از امر اوبه بچید سر *
بر سر گیر میرند ساطور فی ساغر فی شراب طلو اولان قدح دیرلر خصوصاً شیخ نظامی
بیت جهان و ام خویش از تو بکسر برد * بجرعه فرسته بساغر برد * مرور ایام و کثرت
استعمال خاص و عام ایله مطلق قدح معنایه اولشدر کرک طلو و کرک نوش اولسون مولانا
صبری سمرقندی بیت من آن شیدایم ای صبری که دست ساقی کوثر * اگر در خلد باشم زهر غم
در ساغر مریزد * بعض فرهنگ ده ساغر معنایه که آنکه شراب او خوب شیشه یه قورلر
بومعنایه مرشد یزد جردی بیت از آن می که در ساغر امتحان * بود اتم از زهر چشم بتان *
و بمعنای دخی دکن مملکت واقع بر یوک قصبه آدیدر مولانا بدیع سمرقندی بیت شکر
خدا که نیست چو ارباب حرص و آرز * کافی هوای بند رو که فکر ساغر م * سالار فی سرعسکر
و سردار معنایه مولاناهاقی بیت بر آراسته در نوازش زبان * زدرگاه سالار تاپاسبان *
و پیشوای قوم معنایه که عزیز سابقه دیرلر شیخ سعدی در صفت معراج بیت بدو گفت
سالار بیت الحرام * که ای حامل وحی بر تر خرام فی سالار فی سکون لام و فتح و موحد ایله
اول اغاجه در لکه بر سینه میوه سی اوله و بر سینه اولیه بو حالت زیتون اغاجه ثابت ظاهر در بر سینه
زیتونی اولور رحل دیرلر بر سینه اولور رحل دیرلر لغت مذکور که ترکیبند دخی فیم اولنور بر میوه در
میوه لی بل دیمک اولور فی سامندر فی بر جانور در آتش ایچنه تعیش ایدر بعض فرهنگ ده
موش هیأتند اولور بعض نسخه ده مرغ صورتند اولور تویندن کلاه و دستمال ایدر لریکلند کلاه
آتشه یقارل کیری یا نوب کندسی پاک اولور حنف الفله سمندر و سمندل دخی دیرلر فی سایه پرور
ایکی معنایه کلور اول بر او تدر دوشروب اتمک ایله نان خورش ایدرلر یعنی قاتق ایدرلر ثانی
خانه ده بسا شش نازک وجود کسینه ره دیرلر فی سبز بهار و سبزه بهار فی کلاهها بسکون الباء
الموحده موسیقیه بر لحن اسمندر مسعود سعد سلمان بیت چو باد بودی ز دست من
بیاوردی * توای بارید کنج کاو و سبزه بهار * استاد مروجهری بیت بر سبزه بهار نیشینی و مطریت
بر سبزه بهار زدن سبزه بهار * حکیم ازرقی بیت خرمترا نه بهار سیر ایدر بروم * که کینه سیاهوش و که
سبزه بهار فی سبزه زار فی یشللک مراد پاری و چند سبزه اسم عام در جمله یشل اولنور دینلور
وزار ترکیه لک ایله تعمیر ایتدکاری معنایه در ایو المعانی بیت در کنار آب خوش یاشدا کر
سبزه زار و مرغزار و جامی فی سبزه زار فی عراق عجمه برولات و شهره عظم اسمندر فضلا
و علما و شعرا سی چوق اولور فی سبزه بهار فی خفت اثقالدن کنایه در لفظ مرکبدر سبک ایله
باردن معنای ترکیب خفیف یوکودیمک اولور خواجه حافظ بیت شب تاریک و بیم موج
و کردانی چنین هائل * بجاد اند حال ماسبکباران ساحلها فی سبکدار فی باب الفلذ ذکر
مرور ایدن اسکدار معنایه در که قاصد دیمکد و تاصد مکروب قودغی کیسه به ده در تفصیل
مرادی اولان اسکداره نظر اولسون فی سبکسار و سبکسر فی کلاهها بسکون الباء و سکون
الکاف و فتح السین سفیه و قلیل العقل معنایه در ترکیب دخی خفیف باشلور ملک در خواجه
سلمان بیت سبکساری چو آتش بر سر چوپاره * می نشیند و زنگیر میکشد سر بر اثر *

وله ايضا بيت باجزم پايدارت كوه كران سبكسر * باعزم نيز تازت زوق عجول كاهل *
في سبكور في فتح باء فارسي وسكون نون وضم كاف فارسي له ايت اوزومي سبكور دخی دیر لر اطبا
كتاب لونه غلب الغلب دیر لر في سیم خوار في فتح خا وواو معدوله ايله بر جانور در سزد دخی
دیر لر كذا في الجمع في ستار في اوج قیلا ونبوره محمد عصار در مهر و مشتری بیت زطن
بجگاه نوشتن بود * که تر سار استار افتاد در رود في ستر في فتح تاء مثناة ايله معنی استر که عربیه
بغل و ترکیه قاطر و ترکستانه بحر دیر لر حکیم خاقانی در مرثیه بیت جیب و کیسوی و شاقان
و بتان باز کنید * طوق دبستار چه از استب و ستر باز کنید * پور بهای جامی در هجو * قطعه *
نه عالم نه جاهل نه زاهد نه رند * نه انشی نه خشی نه ماده نه تر * جوخر لاشه در حماقت چوکاو *
زن همجو استرخون چون ستر في ستر في کسرتاء مثناة وسكون یای تحتانیله فرهنگ
حسین و فایده بر من دن قرق بر در هم مقدارید و فرهنگ میرزا ابراهیم و حکیم اسدی ده
النی محقق در هم مقدارید حکیم فردوسی بیت خدنگی که پیکان اوده ستر * ز ترکش بر آورد
کرد دلیر في سجار في فتح جیم و هاء ايله قرین و شبیه معناسنه در استاد فرخی در صفت فیل
از فیلان سلطان مجود که بالا پسند نام بود بیت چوبالا پسند پسندیده کورا * نیاید
ز بالای کردون سجار في سحر في فختین ايله صباحه قریب و قدر عربیه دخی بومعنايه
استعمال ایدر لر قال زعفرانی بیت و شقق قلب اللیل عن * ولدی قال له السحر في سخن آور
و سخنور في ضم خا وسكون نون و ضم سین و فتح خا ايله دخی استعمال اولنور ابکی وجهی دخی
مشایع در سوز کتور بی یعنی سوزده قادر و محملد معنی دار سوزا و ایدر میر نظمی بیت
هر سخن آور که میگوید سخن * غیر بدحت عقل کویدم مزین في سخنکار في سوزا رشتد بی
یعنی حاضر جواب و راستگوی دیمکدر في سر في درت معنایه استعمال اولنور اول باش
معناسنه مخصوصا سدر ثانی اوج یعنی هر نسنه نك اوجی مثلاً سرانکشت دیول باره ق اوجی
دیمکدر ثالث هوس معناسنه مثلاً از سر محبت قلان باز کشتم دیر لر قلانك محبتی هوسندن
فارغ اولدم دیمکدر بواوج معنایه خواجه سلمان بیت خاک باد اسرمن کر سرافسردارم *
تاز خاک سرکوی تو سرم ابحورست * رابع سردار عشکر و سر کر وه و سر قوم و سر
شاعران و امثالی کی نسنه لوده و تشدید ايله سربار معناسنه ده کاور في سراج و سراجور في
فتح ر ا و ضم خا ايله ابکی معنایه استعمال اولنور اول طویله باسنه باغلن آت که سر طویله ده
دیر لر حضرت مولانا بیت شود یوسف بکی کرکی شود موسی چه فرعونى * چوبیزون
شدر کاب تو سراجر کشت پالانی * شیخ نظامی بیت طویله زدند آخر انکچتند * بسر
آخرا ن علف رختند * ثانی آت خدمتک اولان خد املاک باشی که ترکیه آخور کتند اسی
دیر لر في سراجور في فتح ر ا و دال ايله دار الشفاده اولان معلول لره خدمت ایده نه دیر لر بیمار
خانه جی و غیره راز دخی دیر لر حکیم نزاری قهستانی بیت از آن دیوانه تا کرده زنجیر *
سرادار انسی خوردند تشویر * و ملوک و وزرا و اکابر سربازانده حافظه خدمت سرباه مأمور
اولنور دخی دیر لر ترکیه سرباز ایدر کزیدر في سراسر في باشندن باشه معناسنه شیخ
سعدی بیت جهان کر چه سراسر لاله زارست * برهنه پامرو آنجا که خارست * ابکی کله

کله بر جنس اولوب میانلرنده بر الف واقع اولسه مقابله و مساوات معناسن افاده ایدر دخی ابکی
نسنه نك باشی بر بر یسه مساوی اولد قه دخی سراسر دیر لر مساوات و مقابله بولند و غندن
معنای لازمی حقیقت مترله سنه وار مشدو بوندند که صر مه و قلابدون ايله طوقنان قاشه ده
سراسر دیر لر قاش و نقشی و صر مه سی باشندن باشه بر غط و هوار اولد و غندن نسیمه اولنش
اوله في سربار و سر بر في کلاهما یعنی علاوه یعنی دوهیه و امثالی اوزرینه یوک قود قوری
نسنه یه دیر لر عربیه علاوه و ترکیه سلب دیر لر میر نظمی بیت مراشد بدکان در راست رام *
که شد سربار بر بارکنام في سربسر في بودخی سراسر کی باشندن باشه معناسن افاده ایدر
شاعر بیت فردا چو ازین روی زمین در گذریم * باهفت هزار ساکن سربسریم * و بر معناسی
دخی باش باش دیمک اولور بیت شنیدم من از داستان سربسر * نه نیک و بدش آکم
دریدر * نویختن باشندن باشه معناسی ده و اول داستانی بر در رایشتم دم دیمک معناسی ده
قام اولنور بر جنس اولان ابکی کله نك از اسند الف اولد و غی کی باء موحده و تاء مثناة دخی
اولور في سرتاسر و سرتسر في بونلرده سراسر و سربسر کی در باشندن باشه و بر اوجدن
بر اوجه معناسنه افاده ایدر میر نظمی بیت کشت کردم سرتسر روی زمین * نیست
جایی باشند از نه امین في سرنیر في کسر را و تاء مثناة وسكون یای تحتانیله مرد بزرگ و عالم
و فاضل معناسنه و دخی حاکم سیاست معناسنه ده کاور سرباک دخی دیر لر کذا فی فرهنگ
جهانگیری في سردستار في دلیند که باشه صاریا و عربیه غامه معناسنه و دلیند اوجی نه ده
دیر لر نصیر همدانی بیت فاک از بسکه بارد بر سرم خون * مراشد در سردستار کاکون *
في سردسیر في سکون را و دال و کسر سین و یای ساکنه ايله هواسی صوق اولان محل کشتا
سنت اوزره اولد و دخی یا بلاق بر معناسنه مقابل کرم سیردر عربیه سرود دیر لر میر
نظمی بیت هوای آن دیاری سردسیر است * که آهسته رفتن دلیند راست في سرزیر في
سکون را و کسر ز ايله باشی اشغی سرتکون معناسنه در کریم امنه بویاوه کونه معاده واقع در
بیت چو دیدم میرگون بالا و سرزیر * نهادم بر در کونش سر کیر في سرسر في بوزن مرمر
یعنی تلاش و حق که متلاشی و احق اولانه سرسری دیر لر في سرشار في سکون و اوقع شین
معجه ايله یعنی ابریز یعنی ظرفک کنارینه بر ابر طلو اولنش مولانا محمد ظه وری بیت بهانق
فکن کوش آوازیاد * که بهانه لطف سرشار باد * صائب سلمه الله بیت یارب از عرفان مرایمانه
سرشارده * چشم بینا جان آگاه و دل بیدارده في سرشیر في بوزن زنجیر سودی
قیامت قله اوزرنده اولان قیق در اضا فته دخی اولور سود باشی یعنی قیق اولور کذا فی فرهنگ
جهانگیری في سرعشر في مصحف شریف و قرآن مجید ده هراون آیت کریمه بی برعشر ایدوب
حاشیه مصحفه نشان ایچون یازد قبری در حکیم خاقانی بیت مراد دلیر تعایمست و من طفل
زبان دانش * دم تسام سرعشر و سر زانو دبستانش في سرکار في ابکی معنایه در و ابکی
وجهله تافظ اولنور سکون را ايله خدمتکار لک باشی اولانه دیر لر و کسر را ایش باشندن اولانه
دیر لر مولانا هاتنی بیت وکیلان و سر کار داران رای * همه سوی کعبه نهاره نمای *
في سرخار في استعان و اصطلاحی در توقف ايله معناسنه در معنای ترکیب باش قاشیه دیمک

اولور حکیم فردوسی بیت بدستان بکوا آنچه دیدی بکار * ذکر آنکه در آمدن سرخار *
که سرور و بی معنی سر بارم قوم که سرور بی بوزن پروا و معنایه کاور اول سردار ثانی رئیس
طایفه ثالث بهادر و شجاع معنایه مثال اول * مصرع * سرور ادا کرد اور والا کمر * مثال
ثانی * مصرع * در آمد سرور انبوه آن سو * مثال ثالث * مصرع * سر آمد سرور
و سرخیل کردن که سرور بی بوزن و وزیر ابکی معنایه در اول یعنی قوس قزح که سد کیس
و سر و پسه دخی دیرل از تار و تاج الماثر در صفت اردها بیت بنماید دم چون کن سرور *
همان نوک دندان چو پیکان نیر * ثانی یعنی تخت بومعنا ده عربیله مشترک در حکیم خاقانی ابکی
معنایه بیت و در سر بر بکند در ایت شاه صاحبش * تاج و سر بر خود دهد نعل بهای شاه را *
عربی شعر لده دخی استعمال اولور قال الخوارزمی بیت و ساله من روح الماثر بر حی یخطب والسریر
که سزاوار و سزاور بی سزا لایق معنایه و اولی ایت معنایه در معنای ترکیب صاحب
لیاقت اولور و سزا که معنایه کلمه وار و در مضای اولور محلی اعتباریله که سعتی سکون
عین و فتح تاء مثناه ایله ذوق که محاجک دخی دیرل و آ فی استعمال ایدن فاجره مردار لره سعتی
دیرل و عربیله سعتی را و تدر اجیرق اولور قور بدوب و دو کوب طوز ایله آلوده ایدر لرا تمکی باصوب
یرل ترکیب کو بکوا و تی دید کار بد ر شاعر بیت زش سعتی و خودش قلنجان * بهمان شود
یا زش میزبان که مقصود بی فتح قاف اول و خم ثانی و سکون تون و و او معروفه و تله تمساحدن
متولد اولور بایق نو عید را کنیزل صوبنده او او با مر الله تعالی صوده متولد اولان تمساح اولور
قوم ایچنده متولد اولان سقنقور اولور کمره بکر بر نوع کوچک بالقدر زیاده بیوک اولور و امغانی
شوبله در که بر کسسه اوچی ایچنه آلسه فی الحال ذکر انشا ایدر بیت سقنقور مقویست در
اصل لیکن * مقوی نباشد به از بیکانه ران که سکار بی فتح کاف عجمیله ابکی معنایه مرویدر
اول بر خسیس طعامدر ثانی کومر معنایه که زکال و زغال دخی دیرل مؤید الفضلاده
یانش کومر معنایه منقولدر بیت ایله اسنشداد اولنش حکیم سوزنی بیت بدار دینی که
چون بر فروخت آتش ظلم * سکار آن مجهم بخورد چو ظلم * طنیم عربیله در دوه قوشی معنایه
و سکار کسر سین ایله ده مرویدر که سگ جگر بی معنی سختی کش و سخت جان یعنی قاتلیق
چکیچی و یک جانی دیگ اولور حکیم خاقانی بیت استخوان پیشکش کنم غم را * زانکه غم
میهمان سگ جگر است که سکار بی سکون کاف عجمی و فتح سین مهمله ایله بر نوع مخلوقدر
وجود لری آد باشلری کو یک باشی که و آزدشتری و ایری و کسکن و فیل قولاغنه مشابه
قولافلری و اوبد نری یکی کی سر ایا قیله لوقالون نام بر جزیره ده اولور لرحم الفرسله مانند سگ
دیگدر میر خسرو بیت فضولی چند کنم کز درت زدن دم عفو * نه حد خسرو مردم
نمای سکنارست * واضطلاح در حریص و طالب دنیا و بد نفس معنایه در ویر ولایت نامی
اولی دخی روایت اولمشدر که سکندر بی فتح کاف فارسی و سکون فونله بر نوع اویوند که بر دایره
چکوب ایچنده بری طور را طرفانیدن آئی ال ایله اور لرا و اول دخی ایا قیله انلری در قنقیسی اوره
بیلور سه برینه قویوب کند و چیتقر عربیله یو اویونه بی جغل دیرل که سکنکور بی فتح کاف
عجمی اول و ششم ثانی و سکون و نایت اوزی دید کار بد ر قفل مقداری سرخ و سیاه اولور اصلی

اصل سگ انکور در که تخفیفه الی حذف اولمشدر عربیله غلبه الی غلبه دیرل کنایه شرفنامه
و مؤید الفضل و صید نه الی و یحان ابو المعانی بیت برویش خال چند دیدم بکنم * سکنکور
که در شنه سکنلاخ را که سلخ شور بی کسر لام و سکون حاء مهمله ایله فرزندک میرا بر عید مسعود
جرب و قتال و سلاح بسته معنایه در شخ سعدی بیت چه خوش گفت آن می دست
ساختشور * جوی زرم تر از بجا من زور که سله کر بی فتح لام مشدده و کاف فارسیله سید اور بی
و سید اید بی که سما کار بی کاف عربیله سب و کش خیم یعنی کو بدردن دسنی ایله باده چکیچی سبکان
دخی دیرل خواجه عید او بیکی بیت مارا زکار بار سما کاری تو بود * بیکار بکنم کن و بیکار بکنم *
کنایه قرهنگ جهانگیری که سمار بی فتح میله قوغاق اونی دید کاریدر که سمر بی فتح میله ابکی
معنایه در اول حکایه و افسانه معنایه بومعنا ده عربیله مشترکدر خواجدها نظ بیت ترسم که
اشک در غم ما پرده در شود * وین راز سر بر عالم سمر شود * و شمس فخری بیت کسری عهد
شخ ابواسحق * که بقدر است در زمانه سمر * ثانی چوله آلتلریدن سپور که کی بر نسیبه در آنکه
ایک اوزرینه امار ویرل اکاماله و غرواش دخی دیرل عربیله کیجه سو بلن حکایه که مسامرات ده
دیرل و تخته یه میخ اور مق معنایه در که سکنور بی بوزن شبکور بر موضع اسمیدر مولانا
هاتفی از تیمور نامه بیت جو بردشت سکنور ز بارگاه * شد آراسته بارگاهش زکاه که سمندر
و سمندر بی کلاهما بی فتح الیم و سکون النون ابکی معنایه کاور اول بر قوشدر آتش ایچنده
تعیس ایدر شمس فخری بیت کبوتر در پناه دولت او * در آتش خانه سازد چون سمندر *
روایت ایدر که مزبور قوشک یک سمنه عمری اولور عمری آخره ایدر که او دن جمع ایدوب نفسندن
آتش سید اولوب اودونی یا قرقندار لره اولقد ز سمنه لندیر که کندوسی دخی ایچنده یا نوب کل
اولوب هرور یا ام ایله کلینک ایچندن یا دروسی حاصل اولور و آتش یا قد و غنه مولانا جامینک
بویی دلالت ایدر بیت شو سمندر چو فروزد آتش * باش تا آتش او خرم و خوش * بعض
روایتی بر جانور در قیون قدر اونی الوان اولور بیاض و صاری و قرموزی ویشل و بنفشه توینی
اکیروب دستمال ایدر لیر کیرلند که آتسه براغورل چرکی یا نوب کنندی پاک و لطیف جدید کی
اولور و بعضیله کاره بکر بر جانور در هر ساعت بر اونه متلون اولور و ایرینه لامله سمندل و سمندل
دخی دنیا و معنای ثانی هندستان ملککنده بر ولایت اسمیدر که بی نظیر و عو اغاجی بتر شکم
فخر کورگانی * مثنوی * خوشاباد که از مشرق بر آمد * تو کوی از کسستانی در آمد * زخر
خیز و سمند و روزکا فور * بیارد بوی مشک و عود کافور * مشک خر خیز نام ولایته مخصوصدر
بیت ثانی ده لاف و نشر مرتبدر که سمنور بی ششم میم مشدده و تخفیفه ایله جائز برمه بول و معتبر
کورک رذی قیمت و ذی خواصدر بر جانور در سیدر اعلاسی سیاه و قوی اوزون و هموار اولانی در
مسعود یا رنه ناحیه شمالی ده اولور بهاسی بیک غروشه و دخی زیاده صابیلور و خاصه سی
طبیعی جمله کورک رذن احر و اسخن در معتادی اولین شباه الباسی مضربدن در که عروق دردی
فاسد و محترق و صفرا بی مشتمل و ملتفق ایدر اما مسن و نیز و اختیار لره و مبروذ الطبع اولان لره
نافع و با فمندن حادث اولان تقریب زحمتی دافع و امراض با غمیه و علل سوداویه حد و شنه مانع
و مطلق او جاع بارده به نفی و اقدردر ملوک قدیدن هوشنگ شاه در دسنی کورک انیمکی ایجاد

ایستاد روی خاصه سی دخی بود که ایام ستاده کیلید و کی ایام صیفه دخی کیلور و خوتی متازی
دکله رزمان اوله ملوک و سلاطینه کیدرک وزیرا و اکابره مخصوص ایتمش اما شمدی مالی اولنلر کیلر
استعداد قیدی مرفوعدر شیخ عطار بیت آن یکی پوشیده سنجاب و سمور * وان دکر
خفته برهنه در تور کی سنار کی فتح نوله بوزن کنار ایکی معنایه در اول صویک دریاده
اولسون ایرمقل اولسون یوققه یری که آنه کی وقایق یوریک ممکن اولیه ترکیه صغ دیرلر
شرف الدین فضل الله قزوینی بیت سحاب از کف کلکش قناده در بخت است * محیط بادل
ودستش نموده هم چو سنار * استاد فرخی بیت چیهون بکدشت توانا شسته کجیست *
سیچون بردست دکرست خشک سناریست * استاد عنصری بیت زما همچنان کشتی
مارسار * که لرزان بود مانده اندر سنار * بومعنایه مؤید شمس فخری بیت توان کریمی
کندر کرم بنزد کفت * محیط و قلزم و عمان بود کینه سنار * ثانی فرهنگ جهانگیریه عاشق
معناسنه در بومعنایه استاد عجمدی بیت دینار کیسه کیسه دهده اهل فضل را * چونانک سله
سله بر دطاعت سنار کی سنجار کی سکون نون و فتح جمله موصل نواحیست بر قلعه در که سلطان
سنجر آنه متوالد اولغله اول قلعه بی بنالیدوب شهر عظیم ایله بلرلسان عوامله کسر سینه ایله
مشهور در حکیم خاقانی بیت سنجر مرد و محک سنجار ماند اندک * کریمکری بصورت
سنجاریه زسنجر کی سنجر کی سکون نوله ایکی معنایه در اول پادشاه معناسنه در عوما
ثانی خواجه سلمان ساوچنک مدوخی اولان پادشاهک اسمیدر خصوصاً سلمان بیت
تاشامیاز چترش بکرفت ملک سنجر * برکنند سر کردن شهبال صیت طغرل * طغرل ده
بر پادشاه اسمیدر کی سندر کی سکون نوله بوزن بندر سندر روس لفظندن مرخندریعتی
اولمعنایه در حکیم فردوسی بیت مشوایمن اندر سرای فسوس * که کد سندر روست و که آبوس
کی سنکبار کی سنک معلوم و بار باریدن لفظندن اسم فاعل اوور بو حال ایله ایکی معنایه کلور
اول قلعه محاصر لنده طشره دن ایچ رویه و ایچ رودن طشره یه طاش آتغه دیرلر ثانی
طاشلور سنکلاخ معناسنه در ایکی معنایه میرنظمی بیت که بودی قلعه اندر سنکباری *
درو کردند جنگ و سنکباری کی سنکار کی سکون نون و فتح کاف عجمیله ایکی معنایه در اول
یعنی هم راه و هم بی یعنی یوالد اش و بربری آردنجه کتک معناسنه عوما ثانی ایکی سفینه بربری
آردنجه کتک معناسنه خصوصاً مذکور معنارده همسنگان و همسنگار دخی دیرلر کذافی فرهنگ
جهانگیری کی سنکخوار و سنکخور کی کلاهما بسکون النون و الکاف الفارسی اول فتح خا
و و او معدوله ثانی ضم خا و او معروفه بر قوش آیدر حقیقت غداسی سنکر زده دریغی خرده
طاش جعفرلر بر معری سنکخارج در قطادخی دیرلر حکیم سنایی * قطعه * هر که در دنیا برارد
مسجدی از هر حق * باشد آن مسجد بسان آشیان سنکخور * حق تعالی خانه سازد مر
اورا در بهشت * هست بر گفتار من ناطق شده نص خبری سنکسار کی طاش ایله دیه ملک
معناسنه که عربیه رجم دیرلر استاد فرخی بیت طاعت تو چون نمازست و هر آن
کس کر نماز * سر یکسو تافت او را باید آنجا سنکسار * خواجه سلمان بیت راست
میخواهی ترازو سنکسار اولتیرست * تا چاراد عهد جودت سر فرو آرد بزرگ سنکر کی سکون

سکون نون و فتح کاف عجمیله بوزن لنگر سندر ملککنده اولور و حیواند زدرستی قزل اولور و لغت
دخی انلرک لسانی در کی سنکمبر کی سکون نون و فتح کاف عجمی و باء موحد ایله
فرهنگ جهانگیریه ایکی معنایه در اول یعنی همراه که سنکار دخی دیرلر و ایکی نسنه نک اتصالی
و امتزاجی معناسنه خواجه عیدلویکی بیت جسم باروح این نفس راند که یکدم بر مقل *
لفظ جان با کالبدان خطه سنکمبر شود * ثانی پرنه بر جانور جکر کی سنکوز کی سکون
نون و ضم کاف فارسیله بوزن انکور اوج معنایه در اول سله فقهایی یعنی شربخی سیدی شمس
فخری بیت فقهایی نوات در بیابان * برای تشنگان بسنست سنکور * حکیم سنایی بیت
اگر چون زر نحوای زوی عاشق * منه بر کردن چون سیم سنکور * ابو الفرج رونی در صفت
باغ بیت نارسیده ترنج بارورش * چون فقع کوزه چو سنکورت * ثانی بمعنی بادریسه یعنی
آغوشی ثالث بر قوش آیدر کذافی فرهنگ جهانگیری کی سنکین خوار کی سنکخوار
مرقوم کی بر قوش آیدر حکیم ازرقی بیت چو پشته سنکین خوارست شکل زاله وزو *
چکان بسان نقطه های پشته سنکین خوار کی سنکین سار کی سیاه رنگ بر قوش در ارقه سنک
بیاض نقطه لاولور سار و سار و دخی دیرلر استاد عنصری بیت که بی بی چون پشته
بازگشت چنین * که منقط بیی چو پشته سنکین سار کی سوداگر کی بازگان و تجارت اهل
معناسنه که سودا کسب فایده ایتمک و کرامت فاعلدر ابوالمعانی بیت سوداگران عشق تو
در بحر درد حسرت * چندین سفر میکرده اند تارنج وصلت یافتند کی سپهرار کی بمعنی کره
آتش یعنی عناصر رابعه دن کره آتشف دیرلر کذافی فرهنگ میرزا کی سیفور کی سکون
یای تحتانی و ضم فایله بوزن کجور ابر پشیدن طوقش نازک ذی قیمت قاش شیخ نظامی بیت
ستاده ملک زیرین درفش * زسیفور بن قبا ی بنفش * میر خسرو بیت بیاران کرده
رجعت مرده در مشت * زسیفور عنایت شقه بر پشته * ظهیر فاریابی بیت کناغ چند
مضیع بخون دل بند * بجمع آری تو کین اطلسیست و آن سیفور کی سیور کی سکون یای
تحتانی و ضم می و او معروفه جامه ابریشم باف یعنی حریردن طوقش قاش سیفور مرقوم کی
میرنظمی بیت نهاده بر سرش آن تاج مشهور * بیوشید برش سیور و سمور کی سنجر کی
فتح پای تحتانی و سکون نون و ضم جمله شراره آتش معناسنه حکیم فردوسی بیت سینجر
چو باران زرین چکن * نکون اربارنده بر آسمان * فرهنگ جهانگیریه اخگر معناسنه مروید
لحجه و خشه و زلک دخی دیرلر کی مع الزاء المعجمه * ساز کی اون معنایه کلور اول معروف
چنکدر ثانی انتظام حال معناسنه مولانا جامی بیت که یزدان مرا یوسف باز داد *
همه کارهای مرا ساز داد * ثالث مهمات سفریه و لوازم طریق معناسنه که بوند ساز و بزرگ
دنیلور خواجه سلمان بیت ساقی بزرگ طرب ساز که از بلبل و کل * کار و بار چن امروز بپرکست
وساز * رابع بمعنی سامان اما سامانک اون ایکی معناسی و اردرا کثرته استعمال اولنور
استاد فرخی بیت بدل نیک دادست خداوند بتو * باین نعمت و ساز و احسان بتو *
خامس سلاح جنگ معناسنه که ساز و سلب دیرلر ساز فارسی سلب فخرین ایله عربی در
حکیم سوزنی بیت زهیت تو عدو نقش شاهنامه بود * کزونه مرد بکار آید و نه اسب و نه

ساز * سادش فرهنگ جهانگیریده مهمانی یعنی تدارك ضیافت معناسنه حکیم انوری
بیت سرش راهماندم زتن باز کرد * درودام را از نقش ساز کرد * سابع مکر و حیل معناسنه
انیرالدین اخسیمکنی بیت ترکس جادوش به نیرنگ و ساز * خواب سحر بر صدقه من نیست
ثامن بمعنی نفع و فایده شمس فخری بیت شاهی که نبود مکن کد در مالک او * کسی تو آید گفتن
حکایت بی نیاز * تاسع مثل و مانند سان کی ابوالمعالی بیت ندید دبدب دوران که ساز
اوباشد * اگر بحسن جمال و ذکر بفضل و کمال * عاشق ساختن لفظن صیغه امر و وصف
ترکیبی اولور * سار سبز * اضافتله بر نوعه صغر جقدریشل رنگ اولور عربیه قاریه دیرلر
* ساز نوروز * خسرو پرویز که مشهور عالم اولان یاریدینک مخترعاتی اولان اوتوز خندن برلن
آدیدر شیخ نظامی بیت چودر پرده کشیدی ساز نوروز * بنوروزی نشستی دوات آروز *
ودخی ساختگی اسباب کدافی المجمع * ساکیز * کسر کاف و سکون یای تحتانیله کچه که
نمدخی دیرلر فرهنگ جهانگیریده سیما کیزید کاریده مر قویدر عربیه لبادیرلر * سامیز *
کسر می و سکون یای تحتانیله فرهنگ جهانگیریده بکوطاشی فسانه معناسنه که شمشیر و خنجر
و امثالی تسنه لری کسکین ایدرلر میرنظمی بیت در آن دم کار خود سامیز کرده * دم شمشیر و خنجر
نیز کرده * ساویر * کسر واو و سکون یای تحتانیله فرهنگ جهانگیریده نیک خوی و خوش
خلاق معناسنه حکیم علی فرقدی بیت دل باو شوخ و خوشتر و خوزیز * نزد عاشق ز مشفق
و ساویر * سبز * سکر معنایه کاور اول الواندن یشل لونه دیرلر بومعناده عارضه
و معروضه اطلاق اولنور سبز رنگ و قبای سبز کی ثانی سیه چرده محبوبه دیرلر
بوابکی معنایه مولاناها تانی بیت درختان سبزش همه دلپسند * چوسبران رعنا ی بالا
باشند * معنای ثانی یه سبز ارنک دخی دینلور ابوالحسن شهیدی * مصرع * ای همه
سبران غلام روی سبز ارنک تو * ثالث صافی سیاه رنگه دخی دیرلر مثلاً خط سیاهه خط سبز
دیرلر خواجه حافظ بیت خال سر سبز توان دانه عیش است ولی * برکنار چمنش وه که
چه دای دارد * رابع کوک رنگ و اولانه ده دیرلر مثلاً پولاد سبز کی حکیم فردوسی بیت تبارک
ز پولاد سبزش کلاه * فرس خنک و برکستوان سیاه * خامس جوهر دار تیغه دیرلر خواجه
سلمان بیت ای سران ملک را شمشیر تو مالک رقاب * باغ عدل جو بار تیغ سبزه خورد ده آب *
بومعنا یه تیغ سبز ارنک دخی دیرلر کمال اسمعیل بیت ای عجب شمشیر خنجر و از چه سبز
ارنک شد * چون همه ساله ز خون خصم می باید خورش * بومعنا یه سر سبز دخی دینلور
خواجه سلمان بیت ز باد خلق جان بخشش گرفته شاخ دولت بار * ز آب تیغ سر سبز
کشیده بخ نصرت م * سادس خنجرده استعمال اولنور کمال اسمعیل بیت ز زخم خنجر
سبزه چنان ترا و خون * که ظن بر نده آتش همی چکد ز چناو * سابع دموردن اولان
جوشن ده دخی سبز تعبیری استعمال اولنور حکیم فردوسی بیت یز جوشن سبز چون
نوبهار * بر یاق تند چون و ز کار * ثامن عین ازرق یعنی کوک کوزه چشم سبز دیرلر
مولاناها تانی بیت بود هر چشم سبزش میثقه زهر * ز چشم سبز او صد فتنه در دهر *
والخاصی مرنه که کوک یعنی کبود رنگ اوله لک سبز دینلور و بعضی عارضی سیاهه ده دیرلر

دیرلر و چارچن و بیق نوعنک خود مخصوص آدیدر که عربیه کی خضره کی ضم خایله
اخضره معناسنه در فی المفردات للامام الراغب * الخضره احد الالوان بین البیاض و السواد
وهوالی السواد اقرب فلهذا سمي الاسود اخضر او الاخضر اسودا * سبز در صبر * مصنفات
یارید خسرو بن رخن امیدر سبزه سبزه و سبزه در سبزه دخی دیرلر شیخ نظامی در صفت
یارید بیت چوبانک سبزه در سبزش رسیدی * ز باغ سبزه سبزه برد میدی * سبزه سبزه *
ضم باو و معروف و فتح سین ایله اضافتله کوز کوک کوب کد دستیدن ایریجه و دسی کی
استعمال اولنور * ستاویر * فتح تاء مثناة و کسر واو ایله بمعنی رواق خانه یعنی اوک اوکنده
یا غورو کوش دفعی ایچون ایتد کاری نسنه * ستخیز * فتح تاء مثناة و سکون نون و یای
تحتانی و کسر حاء معنایه بمعنی رستخیز یعنی روز قیامت کدافی فرهنگ جهانگیریه بومعنا یه
میرنظمی بیت در اینجا آنقدر شد فتنه انگیز * که پیش از وقت بر خاسته ستخیز *
* سراغاز * ایکی معنایه در اول شروع معناسنه که ابتدا ایلک مقابلی سرانجام در ثانی بمعنی
مرود یعنی ایرلامق شاعر ایکی معنایه بیت بیزم خاص میگردند سراغاز * خوش الحان
مطربی کرده سراغاز * سرافراز * ایکی معنایه در اول ممتاز و مستحسن معناسنه ثانی
قد بالا یه دیرلر ایکی معنایه میرنظمی بیت شده در حسن و خوبی را سرافراز * بیباغ حسن
شد سر و سرافراز * سرانداز * الی معنایه کاور اول ناز و شیوه ایله یا خود کبر و نخوت ایله
صالته رق یوریک حضرت مولانا بیت زیاد بوی تست امروز در باغ * درختن جلد رقص
و سرانداز * ثانی بمعنی سرمست یعنی یککن سرخوش مولاناها تانی بیت چوسلطان
سترانداز باشند می * فتنه یخیز از سرش تاج کی * ثالث شجیع و بهادر یعنی جان و باش
و پرویرار معناسنه کمال بخندی بیت سر رقص و سرانداز است سر و لاله رایام * معنی
سروی بدست ارم و در پایش سراندازم * میرخسرو بیت از آن راه فکرت سرانداز کشت *
دمی چون بود رفتن و باز کشت * رابع مؤید الفضلاده چایک و چالاک بی باک معناسنه شیخ
سعدی بیت سرانداز در عاشقی صادق * بومعنا یه بر خویشتن عاشقت * خامس
مجمع الفرسده مقامات موسیقی ده راصول * سادس فرهنگ جهانگیریده مقنعه که
زنان با شترینه اورترلر * سرباز * ایکی معنایه در اول شجیع و بهادر معناسنه که باز
اویون معناسنه او لب باش اوینار معناسن افاده ایدر ثانی باشی آجق معناسنه اولور
ایکی معنایه میرنظمی بیت توان گفتن مرا و مرا در سرباز * شود در روز میدان مرد سرباز *
* سربز * سکون را و فتح باء فارسیله کله و پاچه بشو ری می کند پز زدن لفظن و وصف
ترکیبی اولور * سرنیز * سکون را و کسر تالیله اوجی سوری اولان نسنه لک اوخته دیرلر
اگر چه نیز اصلنک کسکین حدت معناسنه و کچمک مرور معناسنه در بوند سرک دخی لاله
سوری اولدی که هم حدت و اروم مروروار خنجر و تلج و بجا و اوق دمرفی و نیزه حریه سی
و نیز و جوالدوز واپکنه و ساژ بونلر امثالی هر نه اولورده اکا سرنیز دیرلر ابوالمعالی بیت
کرد با سینه کدر هر نکش سوزن و ش * مره سرنیز و کد کردید جانان خوزیز * سرنیز *
سکون را و باء موحد و فتح سین ایله ایکی معنایه کاور اول تازه بپراق و یرمش اغاج کد نشو

نماده اوله و تازه چمن خواجه سلمان بیت بهار دولت عمر تر اسر سبز و زیاده * چنان کزوی بخل کرد
ریاض کاشن خضرا * ثانی در آمد و منع آدمه دیورل میرنظمی بیت شود عمر تر اسر سبز
وحزم * اگر باشی بیزدان دوست محکم * سر زنی فقر ایلله بوزن چرماله بنا و صوایحی
معناسنه در کذا فی الموائید * سر فرازی ایکی معنایه در اول سرافراز مرقومک معنایله
مترادف در مولانا لسانی بیت سرافرازی بود از جان شدن خاک در جانان * لسانی داشت
ذوق سرافرازی خاک آن در شد * ثانی شهر و ملکی ناک او چخی کونی اسمید زمر نور آیک هر
بر کونه بر آد تعین ابلش در اول آیک آدی کونک آد نه مطابق و موافق اوله اول کون عید
چشن ایدرل * سر واز * سرباز مرقوم معناسنه در حرف بانک و او حرفیله تبادل و تواخسی
اولدوغی مقرر در * سر و افرازی سکون را و او و موقوفه یوقش باشی معناسنه یعنی هر نسبه نیک
دپه سی * سر واز * سکون را و فتح و او ایله عورتانک باش اورتوسنه دیورل عربیله کی مقنعه
معناسنه میرنظمی بیت همی باید بسیر سر و زبوشد * بوقت رفتن و رفتن نکوشد *
* سر و ناز * سکون را و کسر و ایله معنی نور سید عمو ما و سر و رفتنی معناسنه خصوصاً
و بطریق الاستعاره قد موزون محبوب کذا فی المجمع بومعنایه میرنظمی بیت همچنین
بد صنع حق جل جلال * سر و ناز کاشن حسن و جمال * سر و افرازی بر شهرک اسمیدر که
غار مشهور کیخسروانده و اقدیر کذا فی فرهنگ جهانگیری * سعتبازی زبیتی عورت دیمکد
کذا فی مؤید الفضل * سلا و زنی سکون لام و خم دال و او معروفه بوزن نوروز تیمور شاه
مسکرتدن بر طائفه نیک بقایدر مولانا هاتنی بیت هر بران سلا و زنی کیمه خواه *
بران خشمنا کان بیستند راه * سکر * کسر کاف عربیله مصطکی ساقز کذا فی فرهنگ
جهانگیری * سنک انداز * اوج معنایه کاور اول شراب ایچمه که مداومت ایدن کسنه
یعنی بر کون و بر ساعت شراب ایچمه دن خالی اولیه عربیله اکامد من خمر دیورل مختاری
* رباعی * در سنک انداز خسرو داد پناه * خورشید شراب زبید و ساغر ماه *
تا از پی عزیشان و ذل بد خواه * سنک انداز زمانه بردشمن شاه * سیغی نیشا بوری بیت
تاب سنک انداز با سیمین بران سازند عیش * اهل ستمکین خواهی باد لب لعلبت کسار * ثانی
اول عیش و عشرت و سیر و کشت و گذار که او اخر ماه شعبانده ایدرل که کاوخ انداز و بر غندان
و بر قندان دخی دیورل روم دخی بوقاعه جاریدر که ماه رمضان قریب اولدقه یاران بر برینه
مناسب مصاحب ایله اوج درت کون بلا فاصل یعنی متصل با نچه لده یا خورده مفرح خانه لده
عیش و عشرت و ذوق و محبت ایدرل بوعشرته و بوسیر و کشت و گذار دخی سنک انداز دیورل
حکیم خاقانی بیت از پس یکماه سنک انداز در جام پاور * عید دران رز از ایلها بر ساختند *
حکیم انوری بیت ای زجاعت شب ستم نرسنک * خرم تبادر و زبسنک انداز * ثالث
قلعه کنکره سنک واقع اولان سو را خیر که دشمن قلعه بی محاصره و حصار دینه کد کارنده اول
دلو کاردن دشمن اوزرینه طاش را غورل مولانا محمد عصار از مهر و مشتری بیت زسنک
انداز و سنکی که جسنی * پس از قرنی سرکیوان شکستی * فرهنگ میرزا ابراهیم معنی
مولا ناها فی بیت نخواستند ام خورانی مستی ناک که قلعه صاری دلو کیدر چغتای

چغتای لسانده اکا آرک دیورل فرهاد نامه ده ارمیه قلعه سی و صفنه بیت فی قورغان بیر حصین 74
و برک قورغان * فک حصینی آرک و یک یار شورغان * قورغان قلعه دیمکد * سوکار *
و او معروف و فتح کاف فارسی و کسر دایله بر قیودن بر قیویه اولان دلوک و دخی دلوک ابلک اکثر
کار زل و صو یوللری بویله در * سیاکیز * فتح یای تحتانی * اول و سکون ثانی و کسر کافله
کجه که نمده دخی دیورل عربیله لبادید کاریدر * سیلخیز * سکون یا نین تحنا نین و لام و کسر
خامعیه ایله معنی سیلاب میرنظمی بیت زکوه آمد آنچنان سیلخیز * که کوه از میان بان نمادند
نیز * مع السین المهملة * سابوس * خم باء موحده ایله بوزن کابوش معنی اسپغول که
بذر قطونا در کذا فی المجمع * ساس * بوزن کاس اوج معنایه در اول بمعنی لطیف و نازک
و خوب عموما استاد * مصرع * چو پوشیده است جامه ساس خوب * ثانی بر طائفه اسمیدر که
جمعنه ساسان و اول طائفه دن اولنره ساسانیان دیورل زمان اولن آنلردن بر قاج نفری
پادشاه اولش لایدی ار باب تواریخ ایران و توران و اول سمته لده پادشاه اولنلری درت طبقه یه
نقسم ایدوب طبقه اولی یه ملوک پیشدادیان و طبقه ثانی یه ملوک کیانیان و طبقه ثالثیه
ملوک اشکانیان و طبقه رابعیه ملوک ساسانیان دیورل بونلرک هر طبقه سنک قاج نفر پادشاه
کلمشدر و آدری ندر و احوال لری نه یوزدن اولد یغن یازمق قصه اولنسه بولغت جر منه کتاب
اولوب صد دی ضایع ایتک لازم کاور تفصیلی مراد ایدن یاران تواریخ کتابلرند مفصل و مجمل
خی را و نمشدر نظر ایلسون ساسک معنای ثانی فرهنگ جهانگیری کیمه و پون مقوله سنه
و انلردن ایریجه قورد جعفر و بوجکاره ده دیورل عمو ما و بر قورد جعفر و ارداله آلدقه بدر ایچمه سی
اولور ترکیه تحتیه تی درلر خصوصاً ساس تعبیر اولور و قورد جعفر لسان هندی ده کتمل دیورل
و ساس دیو ماد رز نه ده دیورل * سالوس * خم لام و او معروفه اوج معنایه در اول فرهنگ
جهانگیری ده مکر و حیل معناسنه مولانا جامی بیت کر چه رخس همتم جولان رون زین
عرصه است * خویش بستم چون بصد سالوس در قترک او * ثانی بمعنی فریبده یعنی الدایحی
حکیم انوری بیت توجه مردی کفاری و دیوسی * مرد زرقی و یار سالوسی * دیوس لفظی
عربیله ثانی مثله ایله در نجیم اولنوب سین ایله ابلشدر در انورینک استادی تعریفدن
مستغنی در ثالث ریا و اهل ریا معناسنه در خواجه حافظ بیت کر چه رواءظ شهر این حنن
آسان نبود * تار باورزد و سالوس مسلمان نشود * ساوس * کسر و ایله * ساویس *
کسر و او و سکون یای تحتانیله فرهنگ جهانگیری ده اوج معنایه مرویدر اول آغرها الو
متاع نفیس و نقشه و امثالی ثانی پنجه لوجامه که چنک ایامنده کیرلر خفتان دخی دیورل ثالث
اکیرلکه حاضر اولن پنجه یه دیورل مجمع الفرمد دانه سندن آیراش پنجه که عربیله محاج
دیورل جامه و یورغانه قومغه حاضر اوله مؤید الفضل ده ایچ پنجه طویش نکند او قفتان که
چنک محله کیرلر وادات الفضل ده اول نسبه یه دیورل که اکا پنجه قورل * ساویس *
خم یای تحتانی و او معروفه اسپغول معناسنه که عربیله بذر قطونا دیورل * سبوس *
بضم الباء الفارسی * سبوس * خم باء فارسی و او معروفه کیم که حبوباتدن و اکثر بقد ایدن
چقار عربیله نخله دیورل مولانا هاتنی بیت نخواستند بستر تاج فر چون خروس * که از زن دهی

میوه ام پاسپوس ی سیپوش ی سکون باغ فارسی و ضم یای تحتانیله یعنی اسپغول که
عربانه بذرقطونادیر ی سیپوش دخی دیرلر کدافی فرهنگ جهانگیری ی سدکیس ی
سکون دال ویای تحتانی و کسر کافله الکم صغما که عربانه قوش قرح دیرلر شمس فخری
بیت بهر سالی مثال در کوش را * فلاک نماید از مثال سد کیس * دال برینه را ایله سرکیس
دخی دیرلر ی سرپاس ی سکون راء مهمله و فتح باء فارسیله ابکی معنایه کلور اول یعنی
سر پاسمانان یعنی بکچیلر سرداری مولاناچو دابن عین بیت بجز خیال کبی شبروی نیارد
کرد * دران دیار که سرپاس تو عسس است * بومعناده اضافتله اولمق صحیح ملاحظه
اولنور ثانی کرز و طموز و امثالی نسنه لره دیرلر حکیم فردوسی بیت دل سرکشان
پرزو سواس بود * همه کوش پر بانک سرپاس بود * مسعود سعد سلمان * قطعه *
مرثه بر یکم ارشد و پیکان * موی بر فرق ارشد و سرپاس * پاک باید همی چو این کرد *
تنی و جان من از نهیب و عراس * منصور شیرازی * قطعه * دران زمین که رود تا بفل بخاری
فرو * ز سیل خون دلیران قوایم افراش * دلاوران و غارادرو حنا جردل * سران معرکد را
سر زش کد سرپاس * بومعنای موید شمس فخری بیت بجا برارد سر دشمنش که
پیوسته * ز راه کینه زند چرخ بر سرش سرپاس ی سرخس ی فتح راء مهمله و سکون
حاء معجه ایله ابکی معنایه در اول ولایت خراسان بر شهر آیدر ثانی دار و قسمندن بر سنیه
چویدر کیمیل و کینکان دخی دیرلر دریای خزر ز ساحلند بهر حب القرع علتند و دخی بعض امراض
باغیمه به نافع دیوار ی سرکیس ی سکون را ویای تحتانی و کسر کافله قوش قرح معنایه در
سد کیس دخی دیرلر ابوالمعانی بیت به تیغش نیره کی خیم را برق * کانش در سپهر روز
سر کیس ی سرکیس ی سکون را و کسر کافله خوش آواز بر قوش آیدر کدافی المجمع
ی سرناس ی سکون را و فتح توله مزد و زکار دیده و کار آزموده معنایه ابوالمعانی بیت
گذشت عمر همه در پی هوس حیف * بکار خود نکند فکر ی سرناس ی سندر دوس ی
بر نوع معجزه مشابه که بر یانکن که بر بادن زمر و طعمند نو عمارت و اردر طبیعه جاریا بسدر
پیوسته که بر یا یله بر درجه ده در اما حرا رنده آندن دوندربا که که بر بانک حرارتند اعتدال وارد
بعض ترکیب اطباء برینه بدل استعمال آیدرلر و دخی حل ایدوب نقاشان نقوش و تحت و متوا
بویالینه اضافه آیدرلر زیر انقوشه جلا و برود دخی یای یا پیلر یا یک توزینی آنکه آیدرلر شیخ
نظامی بیت زیر تخت زرد آب نوسی * نهان شد که بخت سندر دوسی * مجمع الفرس صاحب
یای توزی و سرخ معنایه نه نقل آیدر و بویینی استشهاد ابلش حکیم فردوسی بیت
مکراینی زین سزای فسوس * که که سندر دوسست و که آب نوس ی سوس ی کسر و او سکون
یای تحتانیله یعنی نا آگاهی یعنی غفلت و بیخبری سوس دخی دیرلر کدافی المجمع بومعنایه
میر نظامی بیت نداند انت عشقت ی بجران * سوس و بجز داز غم هر اسان ی سوس ی
اخفاء ها و کسر دال و سکون یای تحتانیله بر عمارت آیدر که شرعی خورنگاه لغتی ذیلند ذکر
اولدی دیس زبان پهلو بد کتبدد بکدر اوج کتبدلی قصر دیمک اولور ی سیپوش ی سکون
یای تحتانی و ضم باء فارسی و او معروفه فرهنگ میرزاده بذرقطوناد که اسپغول و اسپغول

و اسپغول و سیپوش دخی دیرلر ی مع الشین المعجمه * سایه پوش ی شامیانه دید کاری اثر
حرارت آفتاب دفعی ایچون یوزه طونارلر معنای ترکیب دخی بونی اقتضا آیدر کدافی فرهنگ
جهانگیری ی سایه خوش ی نارون اغاچیدر اصلی خوش سایه ایدی مضاف الیه تقدیم
اولنشد روحند از تن خوش قدی موزون اغاچدر ی سایش ی کسریای تحتانیله سایش
معنایه در سایشیدن لفظندن اسم مصدر اولور شاه ناصر خسرو بیت از سایش سوزمه
سودهاون * کرچه توندید دید دانا ی سپوش ی ابکی معنایه در اول استعاره طریقه
اشجار تازه به دیرلر ثانی فرهنگ جهانگیری به دباغ معنایه در ی سبقتاش ی برخواجه
شاگردی شریک معنایه در خواجه تاش دخی دیرلر بر پادشاه قوللرینه خیلناتش دید کاری
کبی درس و قرآنده بر لرینه شریک اولد قاریچون سبقتاش دیرلر میر نظامی بیت عجب بود
که باشم خوشدم عشق * که دل یوده سبقتاش غم عشق ی بخش ی سکون خایله بوزن
رخش ابکی معنایه در اول یعنی کهنه مانند جامه و پوستین شمس فخری بیت بجایی
رسیدست حال غدوش * که پیش به از شرب مصریست بخش * شرب فتح شین و سکون
را ایله عربیه کتانه دیرلر ثانی یعنی لغزیدن ی سدکیس ی سکون دال و کسر کافله قوش
قرحدر مع السین المهمله و ذکر اولان سد کیس کبی ابوالوید بیت میخ مانند پنبه است
و همی زندناف * هیست سدکیس درونه که بدو پنبه زشد * میر عبادی بیت ندارد در که شاه
جهان بس * بکینی در بجز مثال سدکیس ی سراغوش ی فتح را و ضم غین معجه و او
معروفه ی سراغوش ی ضم کاف فارسیله کلاهما ی کیسو پوش که سراغوج دخی دیرلر زنان
صاحب این ایچنه قودقوری که ترکیب زکب دیرلر ی سیرایش ی فتح را و کسریای تحتانیله ابکی
معنایه کلور اول سیرایشیدن لفظندن اسم مصدر در نغمه و ایرلامق معنایه میر خسرو
بیت سیرایش مرغی ازین بوستان * سیرایش چنان کرده بادوستان * ثانی سخن کردن
یعنی سوازه باشلق حکیم فردوسی بیت چو مهر مرا ید سخن سخنه به * ز کفتار بد کام
پودخته به ی سرپاس ی سکون را و فتح باء فارسیله روز کار دیده و کار آزموده ی سر بخش ی
سکون را و خاء معجه و فتح باء موحده ایله یعنی حصه و نصیب شیخ نظامی از اسکندر نامه
* مثنوی * بسی ارمغانی ز تاراج زنک * بهر سو فرستادی وزن و سنک * ز کبی که اورا فرستاد
دهر * بهر کجانی فرستاد بهر * چو نوبت بسر بخش دارا رسید * شتر و ارز تا بخارا
رسید ی سرپوش ی ضم باء فارسیله ابکی معنایه در اول هر سنه نك قباغنه دیرلر و ماعربیه کی
عظا معنایه و سخن قباغنه و عورتك باش اورتسینه دیرلر خصوصاً ثانی کار نهفته و سخن
نهانی معنایه در ابوالمعانی بیت عشق ظاهر کردا خرد در دل * خواستم سرپوش میدارم
نشد ی سرچوش ی سکون را و ضم حمله هر قینانین سنه نك ابتدا قینادوغن المغه دیرلر
مثلا شور بانک اول قینادوغی و شرابك ابتدا قینادوغی کی شیخ نظامی بیت زغر طعمه که طعم
نوش دارد * حلوت بیشتر سرچوش دارد ی سرخوش ی سکون را و ضم خایله معروف
کمال پاشا زاده مرحوم سرخوشله مستك فرقی وارد در سرخوش اول کسنه به دیرلر ایچدی و کی
مسکون باشی قرمش اوله اما هنوز حد مسکونه و ارمش اولیه حد مسکونه وارد دندن مسکونه مست

ج

دنياور نكتم مير خسروك بويتمندن فهم اولنور بيت چه خوش دما كد بيشش ودمي كدمست
وكه سرخوش * جهانم ميشود تاريك چون يادارم آن شهباء * سرخوش وصف مركبدر
صفتله موصوفدن بر جزوي سر در كه موصوفدر و بر جزويك خوشدر كه صفتدر انشع عريه
سكران و چغتايده اسروك ديرلر في سرزنش في سكون راء مهمله و فتح زاء معجه و كسر نوله
باشه قافق معنانه كد عريه طعن و تويج و تشنيع ديدكاري معناله اسه اعمال اولنور ابوالمعالي
بيت زعيش محبت نادان بخود را سرزنش آرد * مرا آنكس راند اند قدردانايان زناداني *
سرش في كسر راء مهمله ايله يورنجك ديدكاري نسه كه خام ابر پشمن طوقورل عورات
باش باغي و كوماك و دستمال ايدرلر ميرنظمي در صفت عروس بيت سرش بسته بسر
بانازوشيه * بخود راجع كرد انواع عشوه في سرکش في سكون را و فتح كافله اوج معنائه در
اول بدخوي اولوب مطيع و رام اوليان آدم و حيوانه صفت ايدرلر بومعنا مشهور در ثاني فرهنگ
جهانكيريده محرف قطع اولمش قلم ثالث سرکش و سرکب ابكي مطرب آدليرد كه زمانلر نه
بي نظير استاد ايدرلر نكتم استاد فرخي * قطعه * دايماً از مطربان خویش به بزم * غزل
شاعران خویش طلب * شاعران چورودكي و شهيد * مطربانت چو سرکش و سرکب *
سرکش في يعني باش دوندرك مثلاً بر آدم يردن قافله قافله باشي دوندكندن آخر آدم
الن طوب قالدركه كذا في المجموع في سرکش في سكون را و ياي تحتاني و كسر كافله سدكش
مرقوم معناسنه در شمس فخرينك بويتمني كمي سين مهمله ايله و كمي شين معجه ايله نقل
ايدرلر بيت بهر سالي مثال در كهش را * قافله نمايد از مثال شدكش في سرش في
سكون را و فتح مهمله زردالوي خشك كه خاص و كزیده ايله يعني خوشاب ايتدكاري زردالو قروسي
كذا في المجموع في سرش في ياي تحه في زياده سيله سرش مرقوم معناسنه در في سووش في
ضم و اشباع و او ايله دوه طباني معناسنه كذا في فرهنگ جهانكيري في مع الغين المعجه في
في ساغ في ابكي معنائه در اول قرموزي كرميد كه طير اقدن يا يوب او جاقه بشوردرلر
ميرنظمي در صفت قصر بيت يكي سيم و يكي زربود ساغش * دروهرام كرد سني يساغش *
ثاني بزقوش آديدركه ساردخي ديرلر حضرت مولانا بيت از توشه شاهين و بازو ساغ ماوسارما
وز تو آمد فخرينك و نام ماوعارما في ساروغ في سكون راء مهمله ايله لشكر و قبيله صاحبي
وطايفه باشي تركه باش و بونغ ديدكاري معنائه مولانا اتني از تومرنامه بيت دكر ساروغان
ز ستم نهاد * بالخي توي ابروي ژاد في سپرغ في يعني خوشه انكور شمس فخری بيت
نيسم هم چو تارك پشت دوتا * از يي چمد خوشه سپرغ * مجمع الفرسيه بوجه اوزره تحريز
اولمش حركتي اشعار اولنماش اما بيت مزبور دن فهم اولنور كه فتح باء فارسي و كسر راويای ساكنه
ايله اوله تحفه الاحباب اول خوشه انكوره ديرلر كه هنوز دانه لری درست اولنماش اوله و رساله
ابو خفص سعدی ده دخی دانه لری صحیح پخته اولنماش خوشه يه ديرلر و بويتم بوقولي مويذدر
بيت در بزم روز جواني هزار بار در بزم * كه شادمانی بود راست چون سپرغ * ادات الفضلا ده ضم
سين و فتح با ايله مويذدر في سپرغ في فتح باء فارسيه ابكي معنائه در اول يعني نغز يعني كوكبك
ويك ثاني صرجه و جام ايله ياداش خانه معناسنه در في سرزغ في سكون را و ياي تحتاني

تحتاني و كسر زاء معجه ايله اوزم و خرما صلفي شاعر بيت باغبان سرزغ ندید يارضا *
وحشيان باغش دهند باد فنا في سرغ في كسر راء مهمله ايله معني سنج مرقوم في فتح في
ابكي معنائه در اول بزوع غمارتدر كه انسر و اوزون اولور عريه از ج ديولر هر نه كه انسر
واوزون اوله ثاني پوشش كنبد و سقف خانه كذا في فرهنگ جهانكيري مذکور ابكي معنائه
تريب اوزن ميرنظمي بيت بچشم دلفر پيش ابروي سرخ * چرد مرغ هوس دركش و غ *
وغ جای فرحزايه ديرلر وله بيت كه كيسوي سياهش كشته چون سرخ * شاه قصر جهان را
پوشش از غ * تغ بزوع سياه اغاچدر غایت مقبولد را اولمغه في سماروغ في فتح ميم و ضم
را و او مقروله منظر كي بتر نسنه در تركيه طوملان و عريه كادي رالمقادر اولور دورد قچه يور
حي قارپوز قدری اولور بعض سنه لده هوا متعفن اولد قن ال دكر مانی قدر يور چول و قوسال
يرلرده حاصل اولور حي ديرلر كه يزنه زياده طور سه هوا غفونشدن ايچندن بلان حاصل اولور اما
عمر طه قدرينك دخی كوچكك تناولي جائز در كباب ايدرلر و قبوغن صوبوب و طوغر يوب قيمه
ايله يا خرد مرطه ايله بشوردرلر ليد اولور ات قدر غدايشي وارد در صويني كوزه چكسه لر مام
نفی وارد امير خسرو بيت ميان قلب مرتد چتر سر * زچتر سماروغ بس خرده تر *
بتدوي يره طيراغي پوتاروقالدير آنكه بواب قازوب چيقارلر بعض طب كابلر دن سماروغی منظر
معناسنه ياز مشاعر احمد منشوري بيت كرتور دوع من آروغ دهی من ندم * دهمت چتر كه
سر هچو سماروغ بود * شمس فخری بيت طعام زوق نادان مرغ و دوا * غداي نقل اعلان از
سماروغ * سماروغ رساله ابو خفص سعدی ده معنی خاك مشوره ديوب عنصرينك بويتمن
تمسك ايدمش بيت بجامن چشم دارم در سخايت * كل ولا له زويد از سماروغ * شرفنامه ده
مشيره سي كوزه جلاويرد اكاهاروغ دخی ديرلر عوام چتر مارتسميه ايتمش مثالي استاد مخيك
در هچو گفته بيت يادنداري كه هر بهاري حدت * تو يره برداشتي شدي سماروغ * بر آدي
دخی خايه ديسدر آذر بچاندن كلاه ديوان ديرلر في مع الفاء * سنجيف في كسر حيم و سكون
يای تحتانيه معنی زه كان يعني ياي كريشي بعض فرهنگرده كرش بچن رودركه يايك اوچارنك بره قد از
كرتك يردر في سنجيف في كسر خاء معجه و سكون ياي تحتانيه احق و كج فهم معناسنه
ابوالمعالي بيت ميكنند رنگين ادا عشاق در معنای وصل * نكتهای حال دل هرگز نمیداند
سنجيف في سرش في سكون راء مهمله و فتح شين معجه ايله خردله مشابه بزوع غله در
ياغني چقاروب چراقه ياقرلر آجي اولمغه نيمز انجق زبتي كي ياز تازه ايكن صاري و قرمزي چيكي
اولور شاعر بيت نتوان يافت روغن الطف * خانه روستا مجز سرش في سرف في
فتح رايله معنی سعال يعني او كسورك سرفه دخی ديرلر ضم سين ايله ده مويذدر كذا في المجموع
شرفنامه ده بوغاز اغر يسنندن حاصل اولان او كسوركدر في سقف في سكون قاف ايله
پوشش خانه لفظ عريه فارسيه دخی استعمال اولور ميرنظمي در صفت معراج بيت
مزين كرده سقف عرش اعلا * براي مقدم محبوب مولا في سكاف في فتح كافله ابر پشمن و ماغي
بعض فرهنگرده يانمش كوشش سيم سوخته و بعضنده اشامش صرمه يي يا قوب كوشني آيوردلر
اول كوشه ديرلر في سله باف في فتح لام مشوده ايله سپيد اوري يي باف بافتن لفظندن صيفه

امر و وصف ترکیبی اولور بوند احم فاعل اولوق جایز در ابوالمعالی بیت کجا شعریند کجا
وصف تو * کجا سله باق و کجا سیم یاف ی سکون یای تختانی و فتح را ایله یعنی
سرفه کردن یعنی او کسوزمک کذا فی فرهنگ جهانگیری ی مع القای * سازق ی فتح زاء
معجمه ایله یاغلی چرا که جام اغاجندن اولور مشعله ده و فقرا خانه ده یا قمر اکثر اهل قریه موم
یرینه قولل نورل ی ساق ی هر نسمة نك طرف اسفل عوما و انسان و حیوانك دیزدن
اشاغیسی خصو صاعیرید رفار سیمدخی استعمال اولور مولانا تانی بیت همه سیم ساقن
وساعد سمن * همه نازك اندام و کل بیرهن ی سرتاق ی سکون را و فتح یاء مثناة ایله برنوعه
لطیف قاشدر قفتان ایدزل میرنظمی بیت بجلوه کردز اید قد بالا * فراید حسن آن سرتاق
ودیا ی سرتاق ی یعنی خانه بالا و ام غلط اید و ب چار داق دیرلر زیر چار طاق غیره کونه درت کر
اوزرینه یا بلش خانه در ی سمرق ی سکون را و فتح میله قیون صرمشینی دید کوری اوتدر سرخ
دخی دیرلر حکیم شیرازی بیت سمرق و ریاس و خرقة هند و با * کوک اسفناخ و حماس و کجا
ی سغرق ی سکون نین معجمه و فتح راء مهمله ایله اولوقل باقر طاس که شراب ایچرلر مولانا شمس
نیرزی بیت از آب و از کل تو چو ابلش نك داشت * سغرق خاص مجلس مستانت آرزوست *
مجمع الفرسه کوزه لوله دارچینی اولسون طپراق اولسون و کاهه یه دخی دیرلر بلفظ ترکستانیدر
شاعر دیمشدر بیت رونق گرفت مجلس ساقی شراب درده * سغرق آتش افشان یا قوت
ناب درده ی ساجق ی سکون لام و ضم ی جملة ال ساجوقك جدا علاری نامی در کذا فی الجمع
ی سیمق ی کسر مهم و سکون یای تختانیله یعنی همه عنقریب ذکر اولور انشا الله تعالی
ی سنجق ی سکون نون و فتح ی جم ایله علم بزرگه معناسنه خواجه سلمان بیت و کب اقبال
اور اصبح صادق سنجق * ساقی احسان اورا یی زاخر ساغری * ظهمیر فارابی بیت
تا کرده زبانه سنجق سوی هوا * نکیر در زبان دو پیکر نهاده * فرهنگ میرزاده سنجوق دخی
دینل و کی مسطور در اما سنجق و سنجوق یعنی کمر بند دخی مرویدر ی مع الکاف * سازك ی
کسر با و فتح زاء معجمه ایله یعنی مردم کیه که سازج و سترنک دخی دیرلر عربیه بیروح الصنم
دید کلیدر کذا فی الجمع ی سادک ی کسر دال ایله خوش آواز هزارستان شکننده برقوشدر
ابوالمعالی بیت مکر از در دلم درد نشانست اثری * در چمن ناله کند ساوک مرغ شهری *
ی ساداک ی فتح دال ایله اولورده بخاری دید کلری آتش یا قد قلی مکان ایزی ی سارخک ی
فتح را و سکون خایله فرهنگ میرزا ابراهیم یعنی پشه که ترکیه سوری سکک دیرلر شیخ
عطار * مثنوی * به پیش آفتاب نام بردار * چو سارخکی و چو آیدیدیدار * نه خود بیل
اگر خود بیل گیری * چو نمرودی بسارخکی غیره ی سارخک ی فتح را و سکون شین ایله
یعنی سارخک مرقوم وله ایضا بیت نیم سارخکی چو در غرود شد * مغز آن سرکشته
دل پردود شد ی سارک ی فتح راء مهمله ایله خوش آواز برقوشدر بغایت سیاه اولور
جمله ده حد قدر و در بعضی آنی هزارستان صانورل اکا سارج و ساری و ساردخی دیرلر
شمس فخری کاف فارسیله نقل ایدوب بویینی نظم ابلش بیت چو مرد فاضل بی سیم کر سمنه
شود * چد بانک لکک پیشش چه نغمه سارک * کذا فی مجمع الفرس اما فرهنگ جهانگیری کاف

کاف عربیله نقل اولوب زراشت بهرامک بویینی استشهد اولش بیت خروشان بر سر
که سار سارک * که باد اچشن نوروزی مبارک ی سازک ی فتح زاء معجمه ایله دهلیز معناسنه در
ابوالمعالی بیت به نیکو کاری کوشش کن اکر اندک خرد داری * چو هر کس را کدر که بوده
سازک عدم آخر ی سافیسک ی کسر فو و سکون یای تختانی و فتح سین مهمله ایله یعنی
دستنبویه که عربیله شمامه دیرلر ی سایه خرنک ی فتح یای تختانی و خا و زاء معجمه ایله یاء و تدر کذا
فی الجمع ی سباروک ی فتح با و موحد و ضم راء مهمله و و او و فله یعنی کبر تر که کو تر دخی
دیرلر کذا فی الجمع ی سپردک ی فتح با و فارسی و دال و سکون راء مهمله ایله یعنی دستارچه
یعنی کوچک ال مقرر مده سی میرنظمی بیت نبوده دستمال و دستچینش * همی کرده
سپردک آستینش ی سپردک ی سکون با و موحد و فتح زاء معجمه ایله یاء معنی صراحی شراب که سپری
دخی دیرلر حضرت مولانا بیت زانندیشه و خیال فر و روب سینته را * سپردک مننه زدنت
و نظر کن بسره زار * بر نسخه ده بنک معناسنه که عربیه ورق الخيال و ورق الحشیش دیرلر
یومعانی مؤید میرنظمی بیت کر شود نك دات سپردک خور * بالعل لبان صاف می بی شک
خور * اما مجمع الفرسه بر قوش آدیدر که اکا عکه و کاسکینه دخی دیرلر ی سبک ی
ضم با و موحد ایله یعنی خفیف که مقابلی کراندر خواجه سلمان بیت معن کوبکدر اند سنک
خار از اسپک * لیکن آب خوشکوارش بر مزاج آید کران * مکسوره و مضومه ده معنای
آخرله وارد در و خفت معناسی مناسبه شتاب معناسنه کاور خواجه حافظ بیت
سبک باش و رطل کرانم بده * دکرفاش نتوان نهانم گرفت ی سپتاک ی سپتاک ی اول
ی سکون الباء الفارسی و فتح التاء المثناة ثانی بکسر الباء الفارسی و سکون الیای التختانی و فتح التاء
المثناة اول بیاض نسمة در که عورات یوز لرینه سور لر سیمیده دخی دیرلر معربی استفیاد ایدر
کذا فی فرهنگ جهانگیری منصور شیرازی بیت زعکس خون عدوی بیاض دولت تو *
بر درخ شفق و صبح سرخی و سپتاک ی سبک ی ضم ی جم ایله یای معنایه در اول انجھرق که
زغک و اهلاک و هلاک دخی دیرلر عربیه فوق دید کلیدر ثانی سودایله قاریشق بوغرت که
دوراغ و شیراز دخی دیرلر فرهنگ جهانگیری ی جم فارسيله مرویدر یوایی معنایه ی ثیب اوزن
میرنظمی بیت سبک آرد سبک بسیار خوردن * نشاید همجوکا و بسیار خوردن *
ی سرخاک ی سکون راء مهمله و فتح یاء معجمه ایله آواز و صد معناسنه که سرخاک دخی دیرلر
کذا فی فرهنگ جهانگیری ی سرک ی فتحین ایله قزوینی لسانه ی سر دیمکدر حافظ
صابونی قزوینی اول لسان اوزره دیمشدر بیت سرک پیرتون بامن چه جنک پیرانی * من عاشقوم
تودیوانه و سرمایی * مکسوره و مضومه ده معنای آخر ایله وارد در ی سرفک ی سکون را
و فتح فایله یعنی سرخاک مرقوم میرنظمی بیت از آنسو همجو رعد سرفاک آمد * دبکر
مانند باران خاک آید ی سرکو هک ی جمع الفرسه یاء و تدر کذا یاء و تدر کذا یاء و تدر کذا
ی سرمامک ی سکون را و فتح یاء معجمه ایله یاء و تدر کذا یاء و تدر کذا یاء و تدر کذا
ی سرخصک آدینی مامک قورل وری باستی آنک قوجا غنه قور سائرلی قاجوب کیز لورلر
شان قاقوب آنلری ارامغه کیدر کن کیز لورلر سکر دوپ مامکک باشنه ال قومغه جهه ایدرلر

اگر بیتان آنرا ملامت که گزیدن اول برین طوئار سه برینه یا تو زور و الاینه کند و یا تو در حکیم خاقانی
نظمه کتور مش بیت در ابتدا با غفلت از مامک بتازیدم چو طفل * زانکه که هم مامک رفیق بود
و هم بابای من * و له ایضا بیت چون طفل در کربون شازم * سر مامک آرزو بنارم * سر مک *
سکون را و فتح میله بر نوعه کیاهد رستورده زارده بتر * سر موتک و سر موتک * اول
بسکون الراء و ثانی بالضم و کلاهما بفتح التاء المشددة یعنی شورش و آشوب و غوغا کذا فی المجمع
ابو المعانی بیت سر موتک و فتحه آرد بر سر * هر کس که طعم کند فر و تتر * سک * فی تغریب
و عنب الثعلب دید کاری و سنج معنای سه ده مرویدر * سک بستک * سکون کافی و سین
ثانی و فتح باء موخه و تاء مشددة ایله معنی سک باز یعنی طوغان کوپکی که ترکند زغار دیر
ابو المعانی بیت همجو سک بستک آید رقیب * کار سک است آمدن بقفا * سک *
فتح کاف فارسیله را و تدر آدمک اثوابه یا دشور آیراسی دشوار در زبان عندیده خبره دیر
* سک * فی فتح لامه لفظ عربی در حکمک و ابانک و ملازم اولی حرکات ثلثه ده
معنای مغایر ایله روایت اول نشودر * سک * سکون لام و فتح میله موسیقینک شش
آوازه سندن بر آوازک اسمید زمیر نظمی * مصرع * فراید شورش شوق محبت نغمه * سک *
* سک * فی ضم میله معنی بی هنری و رعنائی یعنی ناز و تفاخر اید و هنر و معرفت اولیه کذا
فی الادب عربیله فتح میله بالغک آیدر * سنگخوارک و سنگخورک * و او مدوله ایله
سنگخوار مرقومک تصغیر یدرینه اول معنای استعمال اول نور * سندرک * سکون نون و فتح
دال و لامه معنی کفش که سندرک دخی دیرلر استاد عنصری بیت کرفتم بجای رسیدی مال *
که زرین کنی سندرک و سندرک * سک * سکون نون و فتح کاف فارسی و راه میله
ایله ایکی معنایه در اول معنی سنگجه که طلوع در نکرک و نیجه و سندرک دخی دیرلر ثانی معنی
بادر سیه که آغریش در عربیله فلک دیرلر * سک * سکون نون و فتح کاف فارسیله
ایکی معنایه در اول معنی نکرک یعنی طلوع شمس فخری بیت زفیض دست تو کرا بر ریشه
یا بد * همه لای یابد زار بری سندرک * استاد عنصری بیت و انکه آن ابر بر کنه کاران *
سندرک و برف بارد و باران * ثانی بر غله در که مشتمک دخی دیرلر هندو شاه بیت برویاند
هزاران سنبل و کل * بعون آفتاب از سندرک و سندرک * سندرک لیک * سکون نون و کاف
و یای تحتانی و فتح لام اول و کسر ثانیله یوند قوشی معنایه در * سک * سکون نون و ضم
کاف فارسی و او معروفه معنی بادر سیه یعنی آغریش * سه درک * قار باز لک زمین او ستنه
چک کارگی خطه دیرلر ستر برک دخی دینلور کذا فی المجمع * سه کومک * ضم کاف
و او مجهول و فتح ها ایله معنی خار و خشک که هندی لسانه کر کهر و دیرلر کذا فی فرهنگ
جهانگیری * سهمناک * قورق اولان نسبه ذی روح اولسون صد اولسون سهمکن دخی
دیرلر میرنظمی بیت صدای سهمناک زانسون شنید * سوار بکه تاز آندم رسید *
* مع الکاف فارسی * سارک * فتح باء عجمی و راه میله ایله بیروح الصمد دید کاری
دارود که مردم کیاه دخی دیرلر کذا فی المجمع * ساخته رنک * یعنی موافق و مناسب
اصطلاحی در کذا فی المجمع * سارنک * فتح راه میله و سکون نون معنی سارک مرقوم

مرقوم * سایه برک * فتح یای تحتانی و باء موخه و هاء غنی ایله را و تدر دوه یکدن او یقوشی
کا و ر * سارک * فتح باء عجمی و ضم را و او ایله معنی کبوتر سماروک دخی دیرلر حکیم قطران ارموی
بیت ساروک ارچه اوج چرخ کیرد * بکا کرد درها از غلب باز * سارنک * برجن احمیدر
موسیقی ده مشهور در * شیخ عطار بیت چو سبزه از نیک بر میداشت آواز * زقولس مرغ
گرد آهنگ پرواز * سبزه خنک * کسر خاء معجمه و سکون نونله غزاته دیرلر واستعاره طریقیله
ذلک معنای سه ده استعمال اول نور * مولا نادا تفی بیت شبانه که کین مهر فرخنده چهر *
در آمد درین سبزه خنک سپهر * سترنک * سکون تاء مشددة و نون و فتح راء میله ایله ایکی
معنایه در اول بر کوکدر انسان صورتند چین و لا یننده بتر روایت اول نور که یرنده
سر نکون اولور که ریشه سی صاج مقامند و لابد ایکی صورت اولور بری ارکک و بری دیشی
میزله سنده او اوز کده په سنده صاج یوق برینک باشی صاج کبی ریشه و قوللرین بر برینک یو پنه
صارمش و یا قلمری دخی صارمش باش و چهره وال و اریق بعینه آدم شکله و طبائرن دن چوب
بتوب یردن طشره چپقوب صاب اولور و پیراق و یرد و منقولد که قیاد قده و موخش صدا
ظاهر اولور ایشیدن ذی روح هلاک اولور مش قویار مسنک چاره سن یو یله بولمش که
برکویکی آج قیوب مزبور کوکک صاپنه برایی بغلارلور و اوجن کوپکک بوینه محکم بغلارلر
و اطرافن قازوب قویقه آسان ایدرلر و کوپکک اوکنه بر مقدار اوراق ات و انک قیوب
کو سترلر و کند ولری قاقوب کیدرلر کوپکک اته چکنه رک چکوب قویار اول ساعت
صداسندن کوپکک هلاک اولور و بعد کلوب اولور عظیم خاصه سی و ادره قدرت طبعه مفصل
مذکور در بوکاسارک و سترنک و مردم کیاه و سک کن دخی دیرلر عربیله بیروح انصم دیرلر
ترکیه عوام غلط ایدوب عبد السلام دیرلر حکیم سنایی بیت جنبش از سوی چین کند
آهنگ * اهل چین راندانی از سترنک * شمس فخری بیت زشوق انکه بعهد شعی * تو باشند *
هزار طفل براید بهر می سترنک * معنی ثانی شطرنجدر که قطعه لری ابتدا وضعند شاه
و فرزین و بیدق انسان صورتند و آت و فیل و رخ شکلرنده اولغله سترنک نسیمه او انمشدر
کذا فی فرهنگ جهانگیری * سترنک * ضم تاء مشددة و سکون راء ایله جمع الفرسه یعنی بلوچ
و سترنک کار و تنطیع و بعض فرهنگه معنی خشمناک و زشت طبع و دچهره حکیم سنایی بیت
زان نکجید در جهان سترنک * که جهان خرد بود و مرد بزرگ * ستروک * سکون تاء مشددة
و ضم را و او مجهول ایله بی مایه و بخوی و زشت و بی کار و غضبناک بی محل و مرد دزدیشه
و یاوه کوی فرهنگ جهانگیری بهر معنایه روایت اول نشودر جمع الفرسه و او سترنک و دیر
* سر آهنگ * سکون را و نون و الف مدوده ایله درت معنایه کا و ر اول نسبه و ترم ابانک
معنایه سیف اسفرنگی بیت زشت و در زمان بگرفت در عشاق آهنگی * که چنک
زهره را بشکست در حیرت سراهنگش * ثانی پیشرو لشکر که چارقه جی در برید
مقدمه الجیش دیرلر و ترکستان و لا یننده که شمردی اوزیک دیملکه مشهور در عراول دیرلر حکیم
سنایی بیت سر سهرنگان سر سنج محمد مردی * که سر آهنگان خواننده مرا و اسرهنگ *
مولا ناعبد الله عاتقی بیت سر آهنگ و با سافه از تیغ و نیز * بر آورده کوهی ز آهن بیخ * ساقه

ایله مترادف المعنی در امیر خسرو بیت سندل کز آتش بود پچه زای * توان یافت در آتش
دیر پای * کمالا سمعیل بیت فیض طبع تو کرباد دم در آتش * با سمندول یکی خانه شود
نیلوفر فی سندل فی سکون نون و فتح ذال ایله اوج معنایه کاور اول بمعنی کفش یعنی پاشمق
و ابوح حکیم ناصر خسرو بیت ترا جوانی و جلدی کلیم و سندل بود * کنوت سوخت کلیم
و در پیر شد سندل * استاد عنصری بیت کرفتم بجان رسیدی ز حال * که زرین کنی سندل
و چاچله * شمس فخری بیت چرخ بر سندلی و مهر نهی * چون کدشته زمارون سندل *
فرهنگ جهانگیرده مسطور در که کرسی به سندلی دینلدوکی اوزرینه سندل قوناق معتاد
اولدو غیچوند ثانی احق و بی عقل و هوش معناسنه در رفیع الدین شیرازی * قطعه *
حال شیراز و اعل منصب او * از من بیخبر چه می پرسی * لیو کیسان رسید است بعرش *
سندلیشان کزشته از کرسی * بوند تجنیس تام وادر ثالث اول سفینه مختصر که بیوک
کیلره تابع اولوب اردندن آیرلر ترکیه سندل دیرلر فی سبیل فی سکون یای تحمیلله کثرت
باران و قار مضاعف اولدوغی محالرده واقع اولان آب روان عربیله مشترک است در انجی تفاوتی
اعجام کاهی کسر سین ایله استعمال ایدرلر خواجه سلمان بیت حادثه سیلیست مرد افکن
کذارش بر جهان * بر کذار خیل افکن را بناء کل منه * کاهی آخرینه آب الحاق ایدوب کسره
ایله استعمال اولنور فی مع الیم * ساخه لکام فی یعنی گردنکش و توسن سرکش کذا
فی الجمع فی سام فی الی معنایه کاور اول قوس قزح معناسنه شمس فخری بیت
کترین طاق خسره در علو * چون کمان سام بود آماس او * ثانی رستمک پذیری اسمیدر حکیم
فردوسی بیت چو دستان سام اندر آمد بیک * پیاده شدندش همه بی درنگ * ثالث بر علت
آدیدر ورمک بعضیسنه دیرلر شرح قانونک مسطور در که * السراسم و لنظ مرکب من کلین
السراسم و الرأس و السام هو الورم * و شرح اسباب علامات دخی ذکر ایدر که * السراسم
قال الطبری هذا الاسم فارسی و تفسیره مرض الرأس فان سر هو الرأس و السام عندهم مرض و قال
الشیخ تفسیره ورم فی الرأس فان السام هو الورم و اهل ذلك فی الفارسی القديم و قد سحر استعماله
و كذلك البرسام فان البر هو الصید و تسمیته به لنفس زاته و حقیقه هو ورم حار * بوجه بردن
فهم اولنور که ورمه یعنی شیشه سام تفسیر فرس قدیم اوله زیر امتاخرین اسامند ورمه آماس
دیرلر رابع آتش معناسنه در بوسجیدن که اول جانور که آتشدن متکون اولور سام اندر دیرلر
یعنی آتش اندر دیمک اولور و اول جانوره اسم اولدقله لفظنده نوع ثقلت اولغین اندرک الف
حذف ایدوب سامندر دیدیلر نتکیم حضرت مولانا بیورد بیت آخر بیک درم گفتا که
نمیرسی * از آتش رخسارم انگاه تو سامندر * مرور ایامله استعماله زیاده خدمت دیرلر
ایچون سامک دخی الف حذف ایدوب سامندر دیدیلر خامس ماوراءالهرده بر طاع اسمیدر
و عربیه ابکی معنایه کاور اول بمعنی رز ثانی بمعنی هلاک یعنی موت و زبان همدیده بر کتاب
اسمیدر فی سبز مشعلدم فی بر قوسندر کند ویشل قویروغی بیاض صحیح اولور بجور
نومندر مولانا غلالی بیت صحیح چون ریخت دانه انجم * آسمان کشت سبز مشعلدم *
فی ستم فی کسر تاع مشاعه سکون یای تحمیلله مخته اولش حمان و آلفه قریب جراحت

[illegible]

و ستم کبر دخی دیو لر ثانی شرفنامه ده بر جانور آیدر کتاب السامی فی الاسامیه مانند
جعل بر بوجکدر اکثر جاملده اولور زبان هندیده دخی بر جانوردر بی سوشتم بی کسرواو
وسکون یای تختانی و شین معجه ایله معتبر بر شل زنگ طاشدر بی شتم ووشتم ویشب
دخی دیو لر بی ستم بی سکون هایلله قورقو خوف و ترس و بیم معناسنه حکیم اسدی بیت
بشتم و شکله داشت باید شمی * جوان مرد و نبود نیاید معی * شکله خم شین و کاف و اظهار
هایله شکوه لفظدن محفدر شیخ نظامی بیت در آمد همچو مرغ تاب دیک * که بود
آن ستم زاد در خواب دیله * عربی معنی نیرو و حصه و نصیب و میراث معنایله در بی ستم بی سکون
یای تختانیله معنی ستم که جفت آلتلردن زوله دید کاریدر مجمع الفرسده انجیل بر بوشدر غک
ایکی طرفندن ایله او کوزک بوینه بفلد قلیدر بی مع النون * سالیان بی فتح بام و حله ایله
یوللرده فرسنگ باشلردن و یول آیرلدوغی برلده وضع اولنان نشان طاش اولسون اغاج
اولسون ابوالمعانی بیت قتاده وادی محنت بنم دل شیدا * رود بکوی فنای ذلیل و بی سالیان
بی سالیان و سالیان بی کلاهما بکسر التاء المثناة و الکاف معنی ساغر بزرگ معنی اول بیوک
قدح که مجلسده آنکله محبة طلو ایچر لر میر عمار بیت چون می خورم بسا نکی یاد او خورم *
و زیاد او نباشد خالی مرا خیر * کمال اسمعیل * رباعی * در روزه چون دست روی می نویسدن *
کل بجه کارست چنین خندیدن * مشکل کاری که وقت کل اندریش * قندیل بجای سالیان
دیدن * استاد منوچهری بیت از پسر زبازدا و کرانتر بر * وزد کف او بکس سالیان رابرم
بی ساختن بی دوزمک که یا معی معناسنه اوله مستقیمه لفظه از ایله ابدال اولوب سازد و سازنده
دیو لر چغتای اسانده توزاتک دیو لر فرهادنامه ده خاقان درون قصری سیرایتدوکی محله ملک آرا
وزیره خطاب ایدر که بیت توزات هر یوده انکلاب فصل چاغین * اوج آباق عیش
عشر تنک راغین بی ساختن بی کسر خاء معجه ایله روح حیوانی معناسنه بوروح حیوانی
دیدن کبری بر حرارتد که قانده اولوب جناب حق جل شانہ قل الروح من امر رقی بیوردینی
روحدن غیری در که آکا نفس ناطقه دیو لر فارسیله استی رواندر بوروحه جان دیو لر روان ایله
جانک فرقی روان لغتی ذیلده تفصیل اولمشدر میر تقی میر بیت ندارد قوت ساختن در
ابدان * چوبیرون رفت از خون فراوان بی ساده کردن بی ایونسنه کن آریوب پاک
ایتمک مثلاً آلتونی کشدن و کشی باقردن و بالی مومدن و یاغی طوز و غیریدن آیرمق کی
بی ساران بی راء مهمله ایله بوزن باران سر معناسنه در حضرت مولانا بیت گفت آن
رنجور کای باران من * چیست این شمشیر بر ساران من بی ساریان و ساروان بی کلاهما
معنی شتران دوه بی دیکر لفظ سارک جمله معانیسندن بری دخی دوه در شتم کم ذکر میروز
ایتدی بان کوزه دیچی دیکر که مراد از کراولندی و بالیله و اوک میانه تبادول و تولی اولدوغی
ظاهر در خواجه سلمان بیت کوس و حیل میزندای خفته ساریان * بر خیز و راه و که
روانست کاوران بی ساریان بی کسر را و فتح یای تختانیله کور جستانده بر مشرک آیدر
شاعر دیشدر بیت بسی خسرو نامور پیش ازین * شد ستمدزی ساری و ساریان *
بی سالیان بی کسر زاء معجه و سکون یای تختانیله ساختن معناسنه مصدر در لواحد

لواحد من الشعرا * مثنوی * سرخیل معنور ان جامی * کی خسرو شاعران نامی * اکنون که
سر جازداری * آهنگ بجاز سازداری * چغتای اسانده بومعنایه یا ساماق دیو لر بی سیمه
سیارده مصنف کند و نظمک قصورندن اعتدال کونه دیر که * مثنوی * یارب ایش مشکل
بوخته ضعیف * بشه غه پیل ایشی ایزور تکلیف * چرخ تلمیغه زرد بان یا ساماق * مهر
شعبیه شمعان یا ساماق * یا سالیون دوزلسون دیک اولور فرهادنامه ده فرهادک ولادی
شملکی امرند بر بیت یا سالیون بازجه آیین بیر لازیا * توتولسون بار یغه اوکسون و زیبا *
بی ساسان بی ایکی معنایه در اول بهمن بن اسفندیارک اوغلی آیدر روایت اولور که
بهمن ملک و سلطنتی دختری همایه ویرد کده ساسان همشیره سی قورقوسندن اتباعیله
چیقوب کندی بر اوغلی وارایدی آنک دخی نامتی ساسان قومشیدی فارس و الیسی بابکه قر
و یروب و آنک قرینی اوغلنه الدی بابکه اتفاق ایزوب عسکر چکوب واردی باباسی ملکیتی
همشیره سی النون آلوب ضبط ایددی اول زماندن برو بوطائفه ساسانیان لقب قلدی
و ساسانک معنای ثانیسی اجمال حسینی ده مذکور در که ساسان کدادیکدر ساسان چینی اولور
بی سالارخوان بی فتح خا و اوامه و له ایله خوانسالار کی جاشنکیر یاشی معناسنه در میر تقی
بیت چو سالارخوان آمد در نظرگاه * مکرده خدمت خوانش بدخواه بی سال افزون بی
سال ملک دن اون ایکی ایک امیدر بی سالیان بی معنی سالها یعنی جمع سال ابو شکور
بیت ترونازه شد کیسه سالیان * بگردنش از مرچه کرد آشیان * و آشیان معنی جزا
و مکافات کذا فی المجمع ام افرهنگ میرزا ده سالیان یعنی سال واحد مروید و دخی ملک شریانه
بر مشرنا میدر بی سالیون بی سکون لام و خم یای تختانی و او معروفه معنی تخم کرفس کوهی
کذا فی المجمع بی سامان بی اون درت معنایه کاور اول اثواب و تحملات خانه ابو طالب
کام بیت کنون سامان دردم بیشتر شد * شکست دست سودا این سفر شد * ثانی آرایش
ترتیب کمال اسمعیل بیت وقت آنست دلم را که بسا مان کردد * کار در باید و از کرده
پشیمان کردد * ثالث میسر معناسنه رابع انتظام کار بوابی معنایه ترتیب اوزره حکیم
سوزنی بیت هر چه کردم تا بیمت روی او سامان نشد * کار چون من عاشقی هرگز کار
سامان گرفت * خامس تحفه الاحیاءه قرار و آرام معناسنه کسائی نیت کسی که سامه
حیار ادر آسمان شکند * چکونه باشد و ز تحسرس سامان * سامه نک معناسی عنقریب
ذکر اولنور سادس قعنه معناسنه در شیخ نظامی در رفتن شیرین بجانب خسرو بیت
میان بر بسته بر شکل غلامان * همی شده بد سامان بسامان * سابع جمعیت و جماعت
معناسنه حکیم فردوسی بیت دوسالار اهر دو سامان بنک * فرازا آیدند لشکر بچنگ *
قامن عفت و عمت معناسنه بیت کردت از پای دامن خویش * دامن خود برده *
سامان خویش * تاسع قوت و قدرت معناسنه رخی الدین نیشابوری بیت مرا در زمان
درد بر درد زانک * نه روی قفانی نه سامان آهی * عاشر تخمین کار و اندازه سخن
معناسنه شمس فخری بیت جها نکه بی سر و سامان بد از وقایع دهر * نه سر گرفت بهر
عنا نیست سامان * بی بیت مذکورده معنایله هر قنفی سنی مراد او و رساله دیو لر حادی عشر

عقل و تدبیر معناسنه شیخ سعدی بیت کمران آندل که خدو پیش هست * بیگفت آن
سرو سامانیش نیست * ثانی عشر حدود و سنورا چون وضع اولنان نشان * ثالث عشر
بر شخصک نامی در که آل سامان اکامنسودر زابع عشر هر تسنه نک انداز و نشان
بوابکی معنایه کسای بیست بعد دولت سامانیان و باع میان * چنین نبود جهان بانها
و با سامان * سان * اون دورت معنایه کاور اول ادات تشبیه استعمال اول نور مثلا
یونجین دیکه زبسان دیرلر * خواجه سلمان بیت سردست آتم از غم کرم است سینه
از دم * سلمان کشید از بسان بسیار کرم و سردی * ثانی مطلق تشبیه در حکیم سنایی
بیت عقل کل را بسان بام شناس * زردبان پایه سوی بام حواس * وله بیت قلسان
سرنهش بر خط تسلیم * بشوی از خاطر او نقطه نیم * ثالث مثل و مانند معناسنه حکیم
خاقانی بیت آن نازنین که عیسی دلها زبان اوست * عود الصلیب من خط زارسان اوست *
رابع یعنی همواره استاد رودکی بیت کرمک همه لعل بدخشان بودی * بس قیمت لعل
وسنک یکسان بودی * خامس اسلوب و طرز و روش معناسنه شیخ نظامی بیت
هر آنکس چنین است آیین سان * مراورا بود این جهان آن جهان * بومعناده اکثر آیین لفظی
ایله مترادف ایدر بیت کنون جمع اسباط زایش خوان * بده آشنایی با این سان * سیادس
یعنی هیئت و صورت میر خسرو بیت کوی شفقست شکل و سانش * از پرده شام
طیلسانش * سابع خوی و عادت شمس فخری بیت عدو شکار جهانگیر شیخ ابواسحق *
هر ز هر دو جهان و فرشته سان زمان * ثامن یعنی سامان حکیم نزاری قهستانی
بیت نه از اشکر کس و لشکر نشانی * نه کارم را سری پندانه سانی * تاسع یعنی حکیم که روز
وغاده کیرلر و آتلازه دخی کید پرلر استاد ابوالقاسم حسن بن احمد عنصری بیت صف
پیلانش اندر سان زین * چو بر کوهی نشسته زعفران زار * عاشر یعنی سوهان ترکیه
ا که دید کاریدر حکیم انوری بیت از سیرت و سان رسم ملوک و ملک آمد * حاصل نتوان کرد
چنین سیرت و مناز * سان اول خوی و عادت سان ثانی سوهان معناسنه در حادی عشر پاره
معناسنه این کوشت سان سان کنید دیولر بواقی پاره پاره ایله نزدیک اولور شیخ آذری
* مثنوی * کردتد بیرش شه کشور * کرد پیداموایشی لاغر * کشت مجموع را چو او یکسان *
کرد آنگاه جمله را سان سان * ثانی عشر یعنی فسان ترکیه با کودید کیرلر فسان لفظند
مخفف در مختاری در صفت شمشیر * قطعه * بشبه آسمانست این بصورت بحر و کوه *
ولیک از لعل خورشید نتوان دید آسانش * بسا کرد رخ اودشمن همی نالید جان در تن *
در آن ساعت که آهنگر همی مالید بر سانش * استاد دقیقی بیت خورشید تیغ نیز ترا
آب میدهد * مرغ نوك تیزه توسان کند همین * ثالث عشر یعنی وجه و اعتبار
حکیم انوری بیت ندارد جهان بر یکی سان شکیب * فرازمت پیش از پس هر نشیب *
رابع عشر ولایت باغچه چار بکه قریب بر قصبه اسمیدر * سانکین * سکون نزن و یای تختانی
و کسر کافله خوی و عادت ایدنک کذافی فردنک جهانگیری * ساواهن * ا کدایله دوردن
دو کیلن خرده که عریسه براده دیرلر کذافی المجمع * ساون و ساوین * کلاهما یکسر الواو کوفه

کوفه دید کاری سب که ایچنه پنبه واپلک و معتبر میوه قورلر فرهنگ جهانگیری که کرمکه
حاضر نش پنبه معناسنه مرویدر * ساویدن * کسر و او سکون یای تختانیله دموراغاج
و غیره تسنه لری که ملک و در پی ملک معناسنه مصدر در * سایبان * فتح یای تختانی و باء و حاء ایله
ایکی معنایه در اول بر نوعه چادر در چار گوشه ایکی گوشه سی یوکسک واپکیسی آلتق کونش
جانبینه طوتار لکونش دوندکجه آتی دخی دوندر لر و هر کولکه نکه دیرلر عوما خواجه عسمت
بخاری بیت سی بیست چتر توبالای کردون * که خورشید را میکنند سایبان * اصلی
سایه باند کولکه صا قلابی تخفیف ضمیر محذوف در بوکا آفتابگیر دخی دیرلر زبان هندیده
سنورپایان دیلر دخی یادشاعریله کند کده قلقلاندن بیوک بر تسنه دوزمشراطلاسدن براوزون
اغاج ایله آردندن آت اوزر تله را دم طوتوب کونشدن کولکه ایدر اوتور دقد دخی اولیله ایدرلر
شیخ آذری بیت چوسایبان شه تیر و ز بر سر زرد * ز تختگاه افق خورده شاه شام بنو *
ثانی ملوک و وزرا تاقلری اوکنده چار گوشه بر تسنه در ایکی جانبیدن دزد بر کله قورارلر
خواجه سلمان بیت چون آسمان بکسترد در شرق و غرب سایه * ای شرق و غرب عالم در زو
سایانت * ساییدن * کسریای اول و سکون ثانیله از ملک و سور ملک معناسنه نه کم بویتمه
واقعدر شاعر بیت بی مشقت نیست هر کاری ز صندل کن قیاس * دزد سرکم دارد
و سایید نش در دسزاست * سباریدن * فتح باء و حاء و کسر زاء مهمله و سکون یای
تختانیله یعنی مشکافتن زمین یعنی بر یاریق اولق کذافی فرهنگ جهانگیری * سیدچین *
اوزم و غیره میوه اغاجندن دوشیریلوب بعض پیراق اراسته قلان میوه یدرلر شمس فخری
بیت حسودشاه را در باغ امید * نمائندست او ثمر غیر از سیدچین * سپردن * فتح باء فارسی
و سکون راء مهمله بعد دال مفتوحه ایله فرهنگ میرزاده یعنی پایمال کردن و ادات الفضلاده
خم سین ایله تسایم ایتیک و بر کوشده او تورق معناسنه مستور در * سیستان * کسر
باء فارسی و سکون سین مهمله و فتح تاء مشاه ایله عاشا بدن خوشبو بردار و در عریسه اطباء الکلب
دیرلر اصلی سرپستان ایدی تخفیف فارا محذوف در کذافی المجمع * سبکتکین * ضم باء
موحده و سکون کاف عربی و کسر تاء مشناه و کاف عجمیه غزنین پادشاهی سلطان محمود غزنوینک
پدری و بعضی لری دده سی نامیدر محمود سبکتکین دیکله مشهور در * کالجندی بیت چون
بنظاره آمدم روز شکار دلبان * دام دل سبکتکین زلف آریا فتم * سیدوس * سکون باء
موحده و ضم یای تختانی ایله یعنی اسبغول که عربیه بدر قوطونادیرلر کذافی الادات
* ستادن * فتح تاء مشناه و دال ایله مجمع الفریسه یعنی استادن و یعنی کرفتن شیخ نظامی
بیت نه بخشند خبر دارد ز دادن * نه آنکس کویر ز رفت از ستادن * سترون * فتح تاء
مشناه و او و سکون راء مهمله ایله قصر عورت و حیوان که عربیه عقیم دیرلر مولانا حسن
کاشی در منقبت حضرت امام علی رضی الله عنه بیت کر نبودی ذات پاکش آفرینش را
سبب * تاباد حواس ترون بودی و آدم عزب * حکیم نزاری قهستانی بیت تادرشنا ز غایت
تفریق از دواج * همچون سترون و سناتی سترون است * لجانیدن * فتح حیم و کسرترون
و سکون یای تختانیله یعنی سترون مرقوم یعنی عقیم کذافی المجمع * سجدیدن * کسر حیم

وسكون ياي تختايله بمعنى سرمای سخت یعنی شتای شدید کذا فی المجمع بومعنايه ابوالمعانی
بیت نیامد لفظه معنی دار از طبع * مکر افسرده در دل از سجیدن ی سختن ی سکون خا و فتح
تاء مثناه ايله بمعنى سجیدن طارتمق و زن معناسنه حکیم اسدی بیت از آه و سخن پاک
و بردخته کوی * تراز و خرد سازش و سخت کوی ی سختیمان ی معروف دریدر تر کیده دخی
سختیمان دیرلر باش دری غایت قنی لقله دباغت اولند و غندن بویه نسیمه او اش دیو مرویدر
ی سخن ی خم خایله سوز در کلام معناسنه و خم سین و فتح خایله دخی استعمال اولنور ایاکی
وجهی ده صحیح در زبان دخی فتح و ضمه و کهن دخی فتح و ضمه جا ترا اولدوغی کبی شیخ نظامی بیت
فاحه فکرت و خم سخن * حمد خدا نیست برو خم کن * معنی لفظی به و نفی به عربی کلام
نیجه شامل ایه سخن دخی اویه شاملدر نته کم شعرای عربین بری دیمشدر بیت ان الکلام
لغی الفواء و اما * جعل الکلام علی الفواء دلیلا * کلام ملفوظه سخن دینلد و کی و فتح سین
و ضمه جا ترا اولد و غنه بناء بوییدن معلومدر شیخ سعدی بیت سخن آخر بدین میگذرد
موری * سخن تلخ نخوای دهش شیرین کن * یعنی بوییدن اولان سخن لفظی مفتوح
اولسون مضموم اولسون معیار در و تافظ اولندین دخی سخن اطلاق اولنور کلام کبی بوییدن
فهم اولنور خواجه حافظ بیت زبان کاک تو حافظ چه شکران کوی * که گفته سخت میبند
دست بدست ی سخن ی سخن خم خا و او معروفه دخی سخن معناسنه روایت اولنشد در کذا
فی المجمع ی سخن آفرین ی کلام منتظم و معنی دار و فصیح نکام ایده نه دیرلر حاضر جواب
معناسنه و نظم و نثر نالیفته در اولانه دیرلر میرنظمی بیت نه هر کس سخن آفرین میشود *
نه هر نکته در دل کزین میشود ی سخن چین ی سوز نقل ایدیجی یعنی برجلسدن بر مجلسه
یا خود بر آیدن بر آدنه سوزا بر شدره اول مقبوله سخن چند دیرلر قوی معناسنه عربیه
تمام دیرلر ی سخندان ی سوز باجی اکثر شعرا و صاحب طبیعت اولانه دیرلر ی سراکون ی
خم کاف عجمیله معنی نکون یعنی باشی اشاغی شاه ناصر خسرو بیت سر بفلک بر کشید
پیچیدی * مردی و سروری سراکون شد ی سرایان ی معنی سرایند و کویند و غمه
پرداز معناسنه شیخ سعدی بیت بجه در آمد سرایان و مست * می اندر سر و سائکینی
بدست * یعنی بر سر خوش نغمه پرداز اولدین حاله ی سراین ی ایرامق عربیه تغنی
معناسنه ی سراین کردن ی برسنه نک اوچینی بریکه ایلک میرنظمی بیت سرد و ستار
سمین و مطلا * سراین کرده آن شوخ دلارا ی سرآیدن ی کسر یای اول و سکون
ثانیله ایرامق تغنی معناسنه ی سران ی سکون را و فتح باء موحد ايله سر بار مرقوم
معناسنه و دخی معنی فراز بوقش معناسنه مرویدر ی سرایان ی سکون را و فتح باء و حاء
و بعض نسخه ده باء فارسیله ویای تختايله اوج معنایه در اول توغلقه التته کیلان پنبه لو
عرقین که عربیه مغفردرلر و توغلقه به بیضه دیرلر مرورایام و تغنی بالسنه و کثرت استعماله
توغلقه به مغفراطلاق اولندی ثانی توغلقه نک انکه متصل اولان زره کبی خلفه لر دیرلر که
مشهوری سریناه در ترکیه غلط ایدوب سرینه دیرلر استاد دقیقی * قطعه * نه زاهن
درج بایسنی نه دلیل * برزم شاه کردن عمر و عنتر * کرا و رفتی بجای حیدر کرد * نه سر پایش

نه سر پایش بایسنی نه مغف * ثالث عمامه که باشد صاریاور شمس فخری بیت من آن
نیم که دهم آب روی خود بر باد * برای درهم و دینار و طاق سر پایش * اسدی طوسی دخی
بومعنايه نقل ایلش ی سرپهن ی فتح باء فارسیله اعشاب قسمندن بر اویدر ی سرخوان ی
سکون را و فتح خا و او معدوله ايله معنی خوانند سر خوانی خوانند لک اولور یای وصفیه ايله
حضرت مولانا بیت ای مطرب داود دم آتش زن در رخ غم * بردار بک ز بروم کی وقت سر
خواندست این * ابوالفرج رونی دیمشدر بیت سر خوانی سر کشان قضا خواند * چون
کوش تو گفت شعر سر خوانی ی سر دادن ی سکون را و فتح دالین ايله ایاکی معنایه در اول
برسنه یی بیانه آتمق حقیقتا و مجازا شاعر بیت ای شوخ ستم پیشه زد سنت فریاد *
دروادی حسرت تو سر داده مارا * ثانی شجاعت و دلاور لک ایتک ی سر دوان ی سکون
را و فتح دال و و ايله باش صالره رق کتمک معناسنه در ی سر زدن ی سکون را و فتح زا و دال الله اوج
معنایه کاور اول سر زدن ایتک معناسنه حکیم نزاری قهستانی بیت شدم بر سر
انجمن سر زدن * سرم شربون از سر آل من * ثانی باش کیمکدن کنایه در ثالث خبر سر
و اجازت سر بر کسینه نک خانه سنه وارمغه دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری ی سر زمین ی
سکون را و فتح زاء معجه ايله سر خد مملکت و سنور ولایت معناسنه مولانا هاتفی در تیمور نامه
بیت زار و اح پاکان آن سر زمین * بخوام مد دهست مقصودم این ی سرغین ی سکون
را و کسر غین ايله معنی نای ترکی یعنی سورنا حکیم فردوسی بیت بز دای سرغین و رویننه
نیم * بر آمد ز در ناله کاودم * کاودم بوزیدر وله بیت بر آمد خروشیدن کره نای *
دم نای سرغین و هندی درای ی سر کران ی سکون را و کسر کاف فارسی و فتح راء ثانیله
باش آغرا و لقی محمود لقند و غیرین خواجه سلمان بیت بنفشه سنبیل ذلت بخواب
دیدشی * علی الصباح پریشان و سر کران بر خاست * و مطلق مخدور معناسنه
استعمال اولنور رخاردن باش اغرق مقرر اولغله معنای مصطلاحی دفتر اوله ذکر اولندی
ی سر کردن ی سکون را بین و فتح کاف فارسی ايله ایاکی معنایه در اول مخیر و آوان که
سر کشته دخی دیرلر ثانی بر علندر که متصل باش دوز عربیه اطبا سدره دیرلر ی سر کزین ی
سکون را و خم کاف فارسی و کسر زاء معجه ايله آت و قیون و صفر سور یسندن انتخاب ایدوب
الانه دیرلر منتخب اولان حیوانه ده دیرلر سید ذوالفقار شروانی بیت اندران میدانکه دشمن را
براند چون کاه * تیغ اواز کله بدخواه خواهد سر کزین ی سر کزین ی کسر کاف فارسیله
ذبل و حیوانات ترسی عربیه سر قین دیرلر ابوالمعانی در هجو بیت روی ناخشنه او کشته
فرام سر کزین * ویش کج جمع و چون بر سر سر کزین رسته ی سر کزین ی مزله ده
حاصل اولور بر قره بوجک ز عربیه جعل دیرلر خم جمیله وله منه بیت خالها بر رخ او کشته چو
سر کزین کردن * کد وجودش یخ از زادن اونا شسته ی سرین ی فتح راء مهمله ايله زستون کی
بمنوع آتی چچیکدر بعض روایتها ذوق معناسنه نقل اولنشد ی سر نکون ی سکون را و کسر نونله
باشی اشاغی معناسنه در شاعر بیت درین کاشنسران بختم به بید سر نکون ماند * نه کل
نی برک خوشبوی و نه سایه نی نمر دارد ی سر نکیدن ی فتح را و سکون نون و یا و کسر کاف فارسیله

ی

تحفه الاحباب بومعنايي موييد مير قلمي بيت بخشد جان رجا را سميدون * که آن زلف
معنبر را سميدون * سن * شان مرقومدن تخفيف اولمش مانند و مثل معناسنه حکيم
انوري بيت در نظم اين قصيده چکر درج کرده * يعني حديث خویش کز يسان و آن سن *
* سنجيدن * سکون تون و يا و کسر جمله طارقم که عريده وزن معناسنه حقيقتا و مجازا
استعمال اول نور مثلا سخن سنج و با او بسجديد رل ابوالمعاني بيت نمي باشد شعر خوانان
سخن سنج * با استادان سنجيدن سزانيست * سنسان و سندن * کلاهما سکون النون
و فتح السين فصح اوليان سوزده ديرل مولانا مظهر الدين بيت که انشای من بنده مدح ترا *
زنسان نظم است نه سريدي * سنک استکن و سنک استکن * کلاهما سکون النون
و کاف الجي و کسر الشين ابکي معنايه در اول بمعنى غله ثاني بر نوع خرمادر که سنک استکنک
دخی ديرل کدافي فرهنگ جهانکيري * سنکيستان * سکون تون و کاف فارسي و سين مهمله
و کسر باء فارسي و فتح تاء مثناذ ايله مجمع الفرسه معني سبستان که ردار و در ادات الفضلاده
و شرفنامه ده حذف نوله واقع در غالباً محي بوله در مير خسرو بيت شکار شير کجشک
آمد انجیر * بمرچون زنکيستان خورد شير * سنکدان * سکون تون و کاف فارسي ايله
معنا طيور يعني قوش قورساغي مير قلمي بيت چو باشد سنکدان خالي زچينه * فتد مرغ
کر سنه دام کينه * سنک فسان * سکون تون و کاف فارسي و کسر فائيله بلکوطاشي که يالکرفسان
و فسانه دخی ديرل و له بيت شود نيز و خوز يزيغ پلان * چو شد کردن خمم سنک فسان *
* سنکستان * طاشاور و طاش کسد کاری محل و له بيت نياید نظم خوب از طبع کردن * چو
سنکستان نباشد بجای کاشن * سنکدان * سکون تون و کاف فارسي و فتح لامله ترکيد يوند ديد کاري
قوشدر * سنکين * سکون تون و کسر کاف فارسيه ابکي معنايه در اول آغره مقابل سبکدر
عريه ابکي ثقیل معناسنه * نیکم بويته و اقدر بيت سنکين و سياه و سخت بايد عود *
سست و سنيک و سفيدي بايد عنبر * لفظ مرکبدر که بر جزوی سنکدر وزن معناسنه * نیکم
دیمشدر و بيت بسنک و سنک و بفر و نیاز * سپردش يعقوب فرزانه باز * بر جزو يده يای
نسبت و بر جزو يده نوند ر فارسيه بر نوع ادات انصافدر که مرجع نسبت مؤکد در رنگين کبی که
ناکيد ايچوندر غایت ثقیل الوزن معناسنه اولور * نیکم شخ نظامين بيت بسنک و سکونت
بر آرد نفس * نکوشيد تعجیل در خون مکس * معنای ثاني طاستدن دوزلش اولان
زنه يه ديرل آواني و هاون و چو ملک کبی شاعر ديمشدر بيت زنج کشته شمشير و همچو
سيمين * طبقها بر سر سنکين مراحل * حرف يا و تونک جمله سی آخر معنا ايچون موضوع
اولور بر سنه نیک معمولانندن دوزلش ايسه ماده سنک اسمی آخريته ياييله تون الحاق و مجموع
بر کبی اول زننه يه اطلاق ايدرل مثلا التوندن اولانه زرين کومشدن اولانه سيمين دموردن
اولانه آهنيان اغاجدن اولانه چوپين ديرل علی هذا القياس * سودان * سکون و او و فتح داله
سارنج مرقوم معناسنه که بر خوش آواز قوشدر اول بهارده بلبل کبی ناله و فریاد ايدر و اسم اکا
آزريچان لسانی در * سوکند خوردن * اندا چمک سوکندين اسمی اولدوغی ذکر
اولمشيدی خوردن الحاقی انک فعلی معناسنه اولور ابوالمعاني بيت سوکند همينورم

همينورم بحسنت * من عاشق جان قداي عشقم * سکون و او ايله ادويه دن بردار و در که
رومدن عجمه کيدر اما اعلاسی مکة مکرمه دن کاور عريده خاء معجمه ايله خولان ديرل ثاني
فتح و او ايله آذر بچانده شهر ارد بيله اوج فرسخ رده واقع بر طاع آديد رانده اسلامدن اول
و صکره مرتاض و عابد و زاهد کسنه لساکن اولشله طائفه مغان اول محلي ساير مکملدن زياده
معتبر و متبرک طوتارل اولمرتبه که اکا قسم ايدرل حکيم ناصر خسرو * قطعه * ای برادر
شناس محسوسات * زدها نيسست اندرين زندان * تو بيايش يکان يکان پرشو * پس بيايای
بر سر سولان * ويونان لسانجه بني اسرائيلدن بر پيغمبر آديد * سون * فتح و او ايله
مدح و ثنايه ديرل مولانا محمود ابن يمين بيت کر شنيدي سخن ابن يمين دزدل خلق * چه
عجب آن سون تست که از جان برخاست * سوين * کسر و او و سکون يای تحتائيله فرهنگ
جهانکيريده ظروف و آواني معناسنه در که خانه رده استعمال اول نور و موييد الفضلاده يعني
آيدان سک مرقوم * سه خوان * اول طائيفه يه ديرل که ثالث و ثابته ديرل حکيم خاقاني
بيت يک لفظ آن سه خوان از چه تنکی * بصحراي يقين آرم همانا * سه خواهران *
يدي يلد زدن اوج يلد زدر که عريه نبات النمش ديرل * سهران * سکون ها و فتح را ايله
بر ولايت آديد که طاغتك انکند و او ستمه قلم بر عريه سهرائيش معناسنه يعني کچه او بوميوب
صياحه دک او يانق طور مش ابکي معنايه ابوالمعاني بيت شده ام باغم حسرت سهران *
حال عاشق نويسد قلم سهران * سهران و سهرمين * کلاهما با طهار الهاء و سکون الميم
و کسر الکاف معني سهرناک مرقوم يعني قورقچ استاد رودکی بيت سوي رود با کاروانی کش *
ذهاني بد و اندرون سهرمين * مولانا هاتفي بيت درين سهرمين نير کون نيره شب * ز مشرق
بچند به صبح طرب * سيجيدن * سکون يايين تحتائين و کسر جمله سفيجيدن مرقوم معناسنه
* سيلان * سکون يای تخماني و فتح لاله بر ولايت آديد که ادويه دن دارچينک اعلاسی
آند اولور اطبادارچين سيلانی ديرل رهند و ستان مملکتندن محسوبدر امير خسرو بيت
سفر در ملک دل کن چند سرکردان بدی ايدل * که حواسر بجه دارد آدم پای در سيلان *
* مع الواو * ساده رو * دلبر محبوب دن کنایه در مراد کند و رات ريش و روتدن خالی او اوب
و غل و غشدن عاری چهره ملک واری ديمکدر مذکوره مخصوص و صفدر انانده دکل مير قلمي
بو معناده بيت نباشد در جهان هر ساده روی * دلاراد لغريب خوب کوي * سارو *
راه اورا * کوي که زداست مطره و سارو * فرهنگ جهانکيريده سياه رنگ بر قوشدر
هند و ستانده او اورطوطی کبی سوبلر شار و شارک دخی ديرل غالباً بوزمانلرده سينا ديد کاری
قوش اولق وار * سارو * ضمراء معجمه ايله خرما ليفندن بوکلش ابکي که کيلرده قولل نورل
وقاش يوکلر بن ساروب بغلر و مجرملری آنکله بردار ايدرل ساز و باز دخی ديرل مولانا وحشی
بيت السلام و مر حباي ساز و باز * با جازت که همجو کردم باز * ساو * بوزن کاوش معنايه
کاور اول خراج معناسنه استاد لطيفي بيت کيزم که بکيري از جهان ساو * با خود نبري
نقري زه و ساو * ساو تاينک معناسی التوندش فخری * قطعه * آن پادشاه عهد که شاهان

دوم چنان * بر سر کشند سوس در بند کاش ساو * اعظم جمال دنی و دین آنکه بر فکند
 از ایران علوه مت اور هم سیم و ساو * ثانی فرهنگ جهانگیریده اول ماله دیر لک یاد شاه قوی
 حکم زبردستند اولان حکام بلاددن مهر سینه معین نسته آله حکیم سنایی بیت بهرام شته
 مسعود آن شاه که اورا * شاهان جهان پازده و ساو کن دارند * حکیم اسدی بیت شد اکند
 نزد بکش از باز و ساو * زدی باز نسج و چهل چرم کاو * ثالث ریزه زریعی خرده او اش التون
 حکیم زاری قهستانی * قطعه * صیقل کن این رواق ازق * ریزد ز ساو بر کرانه * وین سخن
 ز مردین شود راست * از ریزه ساو چون دهانه * بعضی لخالص التون دردی مشل لطیفی نک بیت
 مرقومند من مفه و مدر شیخ آذری بیت میان رسته ذرات مهره خورشید * چنانکه کوی
 کر بیان حیدر اندر ساو * رابع یعنی پوته ذر خامس برد کنلو بیاض اغا جدر بر ذراع
 مقداری اولور ابر پشم قوردی ار اسنه قور لکه اوزرینه ابر پشم صارر * سبکد اروی ضم بیا
 موحد و راوسکون کاف فارسی و فتح دالاله ابکی معنایه در اول سریع النفع اولان دواء ثانی
 لطیف معالجه ایله مریضه علاج ایدن طیبیه دیرلر لواحد من الشعر بیت رشتی که علت
 نواخت شناخت * تواند سبکد اروی در ساخت * سبو * ضم بیا موحد ایله دستی که ایچنه
 صو و شراب قورل بابا فغانی بیت و قنست ای حریف کمی در سبو کنند * دردی کشان
 بمنزل مقصود رو کنند * ستو * ضم تاء مثناه ایله اوج قات دیمکدر میرنظمی بیت ستو
 جامه پوشید ز رجه * مهابت بیفزود زن مرتبه * سرخواو * سکون را و فتح خاء و واو
 معدوله ایله او یقونک اولی یعنی هنوز خوابه وارمق سر خواب کی * سرفرو * سکون رای اول و ضم
 قاورای ثانیه باش اکلک معناسنه در سر نکون کی دکدر یوباشی اوکنه اکوب اشافی
 طو تمق در میرنظمی لغت اول ایله بریتند دیمشدر بیت سرفرو زده در ان مجلس همین *
 رفته سرخواوش دو چشم عرش بین * بوییت برولی وصفیدر سرفرو نک معنای اصطلاحیسی
 تواضع ابلکدر * سرکاو * سکون را و فتح کاف فارسی و ضم لامه قعر دماغه اولور بر علتدر
 اگر چه صاحب فرهنگ بویه یازمش لکن کوا یله دماغه مناسبتی بقدر یوغازده واقع اولان شش
 اولسه مناسب ایدی زیر اشش سرد نیلور * سرو * معروف اغا جدر جمع الفرسد سرو اوج
 نوع اولور بری سرو نازدیر لکه شاخ لری هر طرفه نمائیل اولوز و بری دخی سرو آزاد دیرلر شاخ لری
 طوغری تمش سراپا هموار و موزون اولور و بریده سرو سخی دیرلر اصلی ابکی طوغری تمش
 شاخ اولوز سرو کبر معناسی دخی نام پادشاه من در که پدر زن فریدون شاه ایدی حکیم فردوسی
 بیت خردمند روشن دل و پاک تن * بیامد بر شاه سرو من * سفدو * فتح غین معجه
 و ضم دالاله طاس آوازی که اور دقل ظاهر اولور کذا فی المویده * سفو * سکون غین معجه
 ایله بانک طاس و طشت و امثالهما کذا فی فرهنگ جهانگیری * سکارو * فتح کاف فارسیله
 ابکی معنایه در اول یعنی پوشیده یعنی چوریمش * ثانی یوغاچه دیدکاری قرصه اتمک کرک
 فرونگ و کرک کولک بشمش اولسون * سکلاو * سکون کاف فارسی و فتح لامه یعنی سکلاب
 مرقوم که سکلابی و سکلاوی دخی دیرلر ترکیه قوندز و عربیه کلب البحر و حایه سینه چند
 بیدستدیرلر * ساو * سکون لام و واو و ج و ل ایله سلبر دیدکاری که اصلی سر بار و سر بر دیوک

یوک اور تاسنه قونیلان نسته کذا فی فرهنگ جهانگیری * ساو * فتح هم و ضم رایله
 کبوتر در که سماروک لفظندن مر جدر شاعر بیت سحر که خوشتر آید بانک دجو *
 خصوصاً نغمه زم سمارو * سنبالو * سکون نون و فتح بیا موحد و ضم لامه بر نوع میوند که
 پوزینه دیرلر زبان هندیده براغا جدر پیراغن و چچیکن ادویه به ادخال ایدرلر * سبکو *
 سکون نون و ضم کاف فارسیله بر کسینه نک نامی در که تیمور زمانه حاکم خراسان ایدی مولانا
 هاتفی بیت نخستین ز سبکو یزدان پرست * کلید خراسان آمد بدست * سو *
 بوزن نون و لایت طوسه بر چشمه آدید خلق بینند چشمه سبز دیمکله مشهور در روایت اولنور که
 یزد جدر بن بهرام بن شاپور بر طالم پادشاه ایدی اول چشمه کنار دین کچر کن آتی سور چوب
 دوشدی قالقر کن آت دیوب هلاک ایدی * مع الهاء * سا بویه * ضم بیا موحد و واو
 مجمول و فتح تاء مثناه ایله یعنی بیره زن یعنی قوجه قری کذا فی فرهنگ جهانگیری بومعنای
 مؤید میرنظمی بیت میناور بتزدیک فر توت * عذاب الیمست سا بویه * سا بویه * ضم
 بیا موحد و واو و ج و ل و فتح راء مهمله ایله چیز خنث و مفعول اوغلان ایضاً منیه بیت مده
 اختیارت بهر ناسرا * ز سا بویه هرگز نیاید وفا * ساخته * دوزلش یعنی یا بلش اولان نسته
 که ترکیه دوزلش ایله تعبیر اولنور حقیقه تا و معنا استعمال اولنور مثلاً سخن ساخته دیرلر
 تنکم حکیم شقایق بیت بغلط هم زود بر سر مجنون لیلی * عاشق این بخت ندارد سخنی
 ساخته اند * ساده * فتح دالاله دزت معنایه کاور اول نقوشدن خالی و جنس آخر
 اختلاطندن عاری اولان قماش و امثالی اشیا ده دخی استعمال اولنور و استعاره طریقیله
 اصطلاحات و عباراتی اولیمان نظم و نثره دیرلر ابوالمعالی بیت کرینظم ساده لوحا زان باشد
 اصطلاح * همجو قلب خویش کوید نظم ساده ساده دل * ثانی فرهنگ جهانگیری
 صحر امعناسنه حکیم سوزنی بیت زچاه عشق برآمد دلم بساده چواو * بمشک سوده
 بیوشید جاه ساده زخ * بومعنایه مسعود سعد سلمان بیت که نکش کرده ساده را که سار *
 که پیش کرده کوه را کردار * ثالث یعنی ایستاده حکیم اسدی بیت فلک شته همجو ایوانی زمین
 درد چون شامی * بتکیه دار کانش به پیشش ساده چا کروار * رابع بر یوک اغا جدر تعریب
 ایدوب ساج دیرلر * ساده شته * بر علتدر انساندن بغرسق صیرنیدی کی نسته خروج
 ایدر اول علتله عربیه شیخ دیرلر فتح شین معجه و حاء مهمله و سکون جیم ایله * سارچه *
 کسر را و فتح حمله سار مرقوم معناسنه انک مصغیر دیر کذا فی المجمع * سارخاله * سکون را
 و فتح خاء معجه ایله سوری سکا شته معناسنه منقولدر * ساده کرده * یعنی خادم او اش
 آلت رجلدن خالی اولغله اصطلاحیدر * ساره * بوزن چاره درت معنایه کاور اول بزوع
 سر پوشد رهندولگیرلر میر خسرو بیت ز سر ساره هندوی بر گرفت * برهنه سرودست
 بر گرفت * ثانی فوطه نک بر نوعیدر هندوستانه امثلنور آنک زنان ساده ترلک ایدوب
 کیرل ساری دخی دیرلر حکیم اسدی * قطعه * فصول سال همه خادمند از آنکه بوقت *
 لباسی آرد هر یک ترا بدیع نگار * سیمید ساره زمستان دورنک خله تموز * خود زرد خزان دیم *
 لطیف بهار * ثالث پیده معناسنه در حضرت مولانا بیت ای سنک سیه را تو کرده

مد دیدند * وی از پس نویدی بشکفته کل ساره * رابع زشت معناسنه که یارده
 دیرلر بلکفدخی دینلور جمع الفرسه معنای اوله قریب مسطوردر ساره اول چادره دیرلر که
 براوجنی بیله بغلیوب براوجنی اوموز و باش اوزرینه صالرلر اکا شماره دخی دیرلر حکیم فردوسی
 بیت زهر ساره هندوی برگرفت * برهنه سرودست بر سر گرفت * سارونه بی خم راوواو
 معروف و فتح نونه درخت انکور معناسنه استاد رودکی بیت سرشک از مرثه همچو در
 ریخته * چو خوشه ز سارونه آویخته * ساز راه و سازره بی کلاه بکسر الزاء المعجمه
 و فتح الزاء المله تدارک راه و مهمات سفر به سازک جمله معناسنه نومعنادخی ذکر اولنشمیدی
 * سازنده بی معروف ساز چایلی و دوزن اید بی معناسنه اسم فاعلدر بی سال آینه بی یعنی
 کله جک بیل آینه کیجی معناسنه عربی سنه آینه دیرلر ابوالمعالی بیت طبع نیکو شود
 از عهد جوانی ظاهر * سال آینه بود فصل بهارش معلوم * ساخواه بی سکون لام و ضم
 خا و اظهارها ایله صاحب طالعین عبارتدر بی ساخواه بی سکون لام و فتح خا و او معدوله
 ایله چوقی باش کورمش آدم و اشجارده دخی استعمال اولنور ابوالمعالی بیت در چمنزار
 گلستان حسن سرو ساخواه * بود در اول ولی رشک قوت کرده تباہ * ساخورده بی بودخی
 باش کورمش زبر و مسن معناسنه اسم عامدر هر نوع استعمال اولنور خواجه حافظ بیت
 غم کهن بی ساخورده دفع کنید * که تخم خوشدلی اینست پیردهقان گفت بی سال مه بی
 کسر لام و فتح می و اظهارها ایله تاریخ معناسنه کدروزمه دخی دیرلر مسعود سعد سلمان بیت فرو
 گرفت به نیرنگ تپل و دستان * شدش فرامش آن سال مه که آن خود بین بی ساله بی
 یوزن هاله ایکی معنایه در اول یکساله دو ساله دیرلر یعنی ریاشنه ایکی یا شنددیمکدر شکم خواجه
 حافظ بیت می دو ساله و محبوب چارده ساله * همین بسست مرا صحبت صغیر و کبیر * ثانی اول
 لشکره دیرلر که صفک قفاسنه طوروب محافظه لشکر ایدر زبان هند بد بو معنایه برادزه دیرلر
 بی سالیانه بی ایکی معنایه در اول عمر معناسنه ثانی سنوی اولان و طیفه و معین نسنه که
 آپر ویر بلانه ماه یانه و کوند ویر بلانه روزینه دیرلر ترکیب یللق و چغتایده ایاقی دیرلر زرا میله
 ایل دیرلر خیره ابرارده بشیخ مقاله ده اسراف ذمنده بو بیتنه تجنیس طریقه ایله وارد اولمشدر
 بیت ات انکبیرور که یزالیقیسی بار * سیم انکبیرور که یزالیقیسی بار بی ساماچه و ساماچه بی
 اول سکون فاو ثانی سکون کاف کلاهافخ جیم فارسیمه کوکساک که عورات سینه لرینه
 بغلارلر بعض نسخته ده یعنی پیراهن واقعدر و شرفنامه ده اول جامه کوتاه درکه اکا شاک
 و شاماک و شاماکه دخی دیرلر بی سامه بی یوزن نامه درت معنایه کاور اول عهد و عین
 معناسنه استاد لطیفی بیت برکی خورد از حیات وقتی * بشکست کسی چو سامه حق *
 یعنی حیاتدن قنن عیش بر کسسه که حلق عهدی صیه ثانی بمعنی دام امیر خسرو بیت
 زخو زری تواندر سامه زلف توافدام * رقیبت کر بخواهد باری افتد اندران سامه * ثالث
 بمعنی خاصه حکیم سنایی بیت حفظ ایزد سال مه در سامه کام توباد * عقد کردون روز شب بر
 کوکب نام توباد * رابع بمعنی پناه خواجه عسکرت بیت روزی بنار که سایمان روزگار *
 رفق که سامه به ازان آستان نبود بی سارونه بی سکون واو و فتح نونه هنوز طو و غش طفله

۵۷ طفله صارده قلمی بزه دیرلر بی ساره بی یوزن کاهه درت معنایه کاور اول التون خرده شی که
 ساودخی دیرلر حکیم ازرقی بیت پر کل و لاله است پنداری * ز زرو ساوه و زو خالص * از تاج
 الماثر بیت زکس خوشبوی دارد ز ساوه دردهن * لاله خود روی دارد مشک سوده
 درکنار * ثانی بونه که ایچمنه التون و کش ایدرلر ثالث تور اینلردن برپاوان نامدار
 آدیدر که دستم آتی هلاک ایتشمیدی حکیم فردوسی بیت یکی خویش کاوسر بد و ساوه نام *
 سرافراز و هر جای کسرتزده کام * رابع برولایت اسمیدر که آنکه اولان دزیا جندک شب ولادت
 حضرت سید الانام علیه افضل الصلوٰه والسلام ده صوفی ره کجوب دریا لکن بحر اولدی
 و خواجه سلمان ساوجی اول شهر دندر هواسی غایت کر مسیر اولوب ثقیل اولغله حکیم شهابی
 بر طیب هجوند * قطعه * خلیل منجم که از طب نداند * سفوف از یارج شراب از معاجین
 به سستی کاید از ساوه کوید * که تب لرزه تست از آب قروین * و سیف اسفرنگی بیت
 خاک ساوه به نسیت کهرش * برده صد بار به ازاب معین بی سایه بی ایکی معنایه در اول
 معروف که کولکه در عربی کی ظل معناسنه ثانی مازندران دیولردن بر دیو آدیدر خصوصاً
 و دیو علندر و ما که جن طو و تمشه سایه دارد دیرلر بی ساهویه بی خم هاوواو معروفه بر معبر
 نامیدر که زمانه علم تعبیرده بی مثل و بی نظیر ایدی حکیم سوزنی بیت بخشت بخواب
 دیدن خو * ساهویه چنین نهاده تعبیر بی سایه زده بی جن طو و تمش سایه دار کی امیر
 خسرو بیت بسکه زین شد بعلم سایه دار * ماند چو سایه زدکان بقرار * بوسایه دار
 اول معنایه دکندر کذا فی الجمع بی سیماره بی اصل سی یارده در باکه اندن اختصار اولنمشدر
 قرآن عظیم الشانک او توجز وین بر جزو در جمله سنه ده دینلک اولور سیف اسفرنگی بیت
 هر سقلی بهمدتولاف ز سرزندولی * زندمان بخار سددر ورق سیماره * بام و حله ایله
 بر طاشند راندن بلکوا یدوب استره و یحیی کسکین ایدرلر کذا فی الماوید بی سهرده بی فتح بام
 فارسی و دال و سکون راء مهمله ایله بمعنی پایمال کرده و بیا کوفته یعنی ایاق التله قش و یا قله
 دپلش کذا فی الجمع میرظمی بیت ز آلام فراقش کشته درهم * سپرده زیر پای
 تخت غم بی سهره اندر سهره و سهره در سهره بی معنیفات باریدن بر لحن امید میر خسرو
 بیت طوطی سبز از میان سهره میخواندوا * سهره اندر سهره میخواندوا بی خویش را *
 شیخ نظامی در صفت بارید بیت چو بانک سهره در سهرش رسیدی * زباغ سهره و سهره
 بر میدی * شیخ عطار در صفت غلامی بیت چو سبزارنک بر میداشت آواز * ز قولش مرغ
 کرد آهنگ پرداز * * چواو آواز سبزارنک کاراز * شد آخر سهره در سهره بدیدار *
 بی سبزدانه بی یشل دانه لدر که طاعنه چالبرده بتر کیده سندن کوش غریبه بطم دیرلر
 بی سبزدایه بی سکون بام موحده و فتح دال و یای تحتانیله بنفشه معناسنه ابوالمعالی
 بیت بگلشن سرور دانداخت سایه * چمن کسرتزده فرش سبزدایه بی سهره بی چمن و عوما
 یشل تازه اونه سهره دینلور اکله صالح اولسون اولسون بی سیمانه بی سکون بام
 موحده و فتح فاو نونه بمعنی پیمانه کذا فی قره نیک جهانگیری بو معنای موید میرظمی بیت
 مجلس دور سیمانه همی کرد * که اهل عشق مستانه همی کرد بی سیمکامیه بی خم بام موحده

وسکون کاف وفتح میم ویای تختانیله دن قیمت متاع و سرماییه سی از اولان اهل سوق و مجازا
معرفت و دانشدن بخبرونی بهره اولان آدم که بر قاج نشانله نظام و نثر و یا خود مسائل علمیه سی
اوله ابوالمغانی در نعت شریف بیت سزای نعت پاکت مدح کردن * که حد هر سبکمایه نباشد
که سپوخته بی ضم بیه فارسی و و او معروف و سکون خا و فتح تاء مثناة ایله بر نسنه بی ایچرو
ایتمک ویراشد رمک معناسنه هندوستانه بیت دل بچان بر نفاقش را * خنجر اندر درون
سپوخته باد که سپوخته بی ضم بیه فارسی و و او معروف و فتح سین ایله باشد اولان قوکان که
ممدده بخاردن حامل اولور اطاخرازدیر لر و یقه و اغزن دن اون کی دو کیلان نلاش واکدن
چقان دمور خوده سی که که مشامنی اولغله نسیمه اوامشدر که ستاره بی فتح تاء مثناة وراه
مهمله ایله اوج معنایه کوا اول فرهنک میرزاده اول قبه که بشه و مکس دفعیچون نصب ایدر لر
حکیم خاقانی بیت مسند از تخت و مخده ز نظر گیرند * بخله از به و ستاره ز بحر یکساید *
مخده کهر میله یا صدق و موصوفه در ثانی مجمع الفرسند رایت و علم معناسنه حکیم ازرقی
بیت چو بدخواه بالشکر آمد بدید * برابر ستاره همه بر کشید * بومعنایه حکیم فردوسی
بیت پسر بر پدر بر همی راه جست * ستاره همی دامن ماه جست * ثالث ستار مرقوم
معناسنه در عربیه کسر سین ایله دیواره چکن پرده و طام اوزرنه همسایه دن حواله دفعیچون
تخته و یا خود کرچدن اولان پرده معناسنه در که ستانه بی فتح تاء مثناة و ون ایله بمعنی
آستانه اثیرالدین اخسیمیکنی بیت زهی ستانه جاه تونیکه فلک است * هنوز نهنس سرای زمانه
بیرنکی که ستوجه بی ضم تاء مثناة و و او معروف و فتح جیمه آلاطوغان دید کاری ستکاری
قوشدر ابوالمغانی بیت نباشد عجب صید اطفال را * که صغوه ستکار ستوجه بود *
که سته بی فتح تاء مثناة ایله اوج معنایه در اول بمعنی ضعیف و رنجور میرنظمی بیت
زین و سفته شد ز درد فراق * که بی تاب کرده همین استیاق * ثانی بمعنی افکود تاء مشدده
و مخففه ایله ده جایزدر استاد عجدی بیت کرچه سته دلش بیفشارد * قطره جود
از و برون ناید * ثالث اول حالت دیر که کجه اول منوال اوزره کجهش اوله کذا فی المجمع
که ستیه بی کسرتاء مثناة و سکون یای تختانی و فتح زاء فارسیله ماسوره که چلاک آکا ایلمک
صاروب ز طوقور مجمع الفرسند بر ایدر که چلاک بر مغه صاروب قور آکا چله دخی دیر لر بعضیلر
تازدیر لر که سلجوجه بی سکون تاء مثناة و ضم یای تختانی و و او مجهول و فتح جیمه ستوجه
مرقوم معناسنه در که سجاکنه بی فتح حیم و کاف و سکون نونه مکمل و مسلح یعنی اوزرنه آلات
حرب آراسته اولمش آدمه دیر لر میرنظمی بیت سجاکنه کشته بالات حرب * رسید
بکوش عد و ترک ضرب که سحرگاه و سحرکه بی وقت صبح اول معناسنه در بیت سحرگاه
آمد بدیدرگاه شاه * زمشرق خودار شد بد رماه که ستخانه بی سکون خا و فتح تاء مثناة
ونوله سوزی درشت و شدید سو بک معناسنه حکیم زاری قهستانی بیت چه می آید
برین میگویم آخر * مکر ستخانه رو باروم آخر که ستخانه بی سکون خا و فتح تاء مثناة ایله بمعنی
منتظم یعنی دیزلش شیخ نظامی بیت سخن به که با صاحب تاج و تخت * بگویند ستخانه
نکویند سخت * مجمع الفرسند بمعنی سفید و وزن کرده شیخ نظامی بیت سخن تاکی ز تاج

ز تاج و تخت روی * نکو بی سخته اما سخت کوی * و ساخته از ظنک معنایه مترادف در با که
اندن مخففدر که سخن خواره بی فتح خا و راه مهمله و و او معدوله ایله بی عار و غیرت و بی ناموس
و حجت اولانه دیر لر میرنظمی بیت آنکه باشد همی سیم کاره * که شود در جهان سخن خواره
که سد پایه بی حشرات ارضدن بر موزی جانور در آدمک قولاغنه کیر و آکا هزار پایه ده
دیر لر کذا فی فرهنک جیمه آنکیری بعض فرهنک صد پایه دیر لر صاد ایله اما فارسی صد حرقی
اوایل کلمه به کلز اصحی سین ایله در که سدکاه بی سکون دال و فتح کاف فارسیله بمعنی درگاه
صفی علی بیت سدکاه تو صد راه رصد کیش باشد است * بل سلاک از سدره واز
صد سکندر که سلاک بی یوزن کده اوج معنایه در اول برچشن آیدر حکیم فردوسی
بیت یکی چشن کرد آن شب و باده خورد * سلاک نام آن چشن فرخنده کرد * اهل فرس
مهمن ماعک اونخی کجه سنده شعله و چراغان ایدوب انواع کونه آتشیماز لعلر کوستر لر
و یاد شاهاری نظر کاغذ مرغان و جانورانک ایاقارینه بر رسته قوری اوتاق بغلیوب و یا قوب
صالی و بر لر کیمی هواده و کیمی پرده سکر در اوتاق پانه رق کیم در یو کابیزر کجه صنایع احداث
ایدوب سنده ایدر لر بوجه اوزره چشن عظیم ایدوب اعتبار کلی ایدر لر مرویدر که یونک واضی
کیومرث شاه اوله و سده ایله سبب نسیمه اولدر که کیومرث شاهک ذکور و انات تام یوزنفر اولادی
وار ایدی جمله سی رشت و تمیزه ایرمکه جمله سن دفعه اولدر روب ز کورینه قیر آلوب اثاث
قوجه یه و روب عظیم دو کون و غمیافت عامه ایدوب امر ایدی مذکور کجه تفصیل اولدی بی
اوزره سنده و سرور ایدر لر بوسیب ایله کجه نک آدینه سده دیدر که سد فارسیله یوز عدد در
بعض روایتک ایله مذکورده سیامک شاهک اختراعیدر بر قول دخی بودر که شب مزور دن نوزده
وار کجه تمام اللی کوندر کجه سیمه یوزا و اور تعریب ایدوب صدق دیدر حکیم خاقانی بیت مکنادر
کاتش سده در جان مازند * این هجر کافرتو که آفت رسان ماست * حکیم ازرقی * رباعی *
وز چور ستیزه تو بیهل * در هر نفس از سینه بر آرم سده * ای عشق تو در دل من آتش زد *
مردی نبود ستیزه باد لشکر * ثانی اصفهان اماندن بر قریه امیدر حکیم زاری
قهستانی بیت چار نعمت در سده دارم محمد الله معد * که مک شوم و باد سخت و آب شور و نان
جو * ثالث براغاج در که دار المرز و مایه رائه و سار بلاد مالک ایرانده دخی او لوز اولقدر ایری
اولدر که درت آدم بدن کوجه قوچقار و پیراخی اولر تبه صیق و چوقدر که التنه یا غور یکمزید فی
غایت عموار و موزون اولور و اوزرنه طوب کی مدور نسنه لیرتیهار یا منده اول طوبیدن صوطیلر
معنی کی غلیظ در اول صمفی آلوب مرکب ایدر لر فوق المراد براق ورنکین و جاری اولور اول طوبیلر دن
صوطیلر دن صکره ایچندن سکک حاصل اولور اول سکک سیمی ایله آکا درخت پشه دار
و پشه غال و سارخکدار و سارخکدار و نارین و کرم و لامشکر و آغال بشه و کنجک
و در دار دخی دیر لر عرب لسانده شجرة النبق دیر لر که سر پرده بی یاد شاه سر ایند حرم
خاص اوکنه چکن پرده و صوقاق تعبیر اولنان بزدن دیوار و کونکده لک معناسنه خواجه سلمان بیت
ای سر پرده عصمت زده بر اوج کمال * صدر خورشید غلامان تراصف نعال * خواجه حافظ بیت
دل سر پرده محبت اوست * دبه آینه دار طلعت اوست * مولانا خاتنی از تهور نامه بیت

5

عروس سر پرده دلبری * نماید بین گونه جلوه کری * سر اچه * مصغر سرای و خانه محقر
و مختصر حکیم خاقانی بیت ازین سر اچه * او آوزنك دل بكسل * بارغوان ده رنك و بارغنون توا *
بوسیل مواضع اخرده دخی استعمال اولنور مضامی الیه اعتباریله سر اچه * دل و سر اچه * ماه کی
ور معناسی دیسز بر نوع قفسد که ایچند مرغ خانکی بسار لمضبوط اولوب مزبله ده کرمك ایچون
بومعنایه ابوالمعانی از زبان پسری بایدرش * قطعه * کفت مرغ خانکی من نیستم * می نهی زیو
سر اچه مر مرا * در هوا باشم چو مرغ بال زن * باهواداران شوم هم آشنا * سر اسیمه * کارند
مخیر و عقله اختلال واقع اولش آدم حکیم فردوسی بیت سر اسیمه کشتند ازان کارزار *
چنان لشکر کشته چندان سوار * دیگر بیت ماچم سر اسیمه در اطراف جهان * ازینك
وید خلق روگردان * کمال پاشا زاده مرحوم بوند دخی تصرف خاص ایدوب بیور سر اسیمه لفظ
هر کبدر که جزوی سرور جزوی آسیم در که اصلی اسیت در یا حرقی میمه قلاب اولمشد و بر جزوی
های نقلد معنای عام ترکیبیدن معنای خاص علمیه نقل ایچوندر شول کسینه یه دیر که با شنه بر
قانی نسنه طوقنوب اختلال ویره اتمی * سرای شمرده * اول خانه یه دیر که عایاذ متلرینه
لازم کلان مالی کتوروب آنکه قبضه مأمور اولان عماله تسامیم ایلیمه یو وضعی یو نامله نوش الروان
اختراع ایلش اندن اقدم بوعادت جاری دکل ایتمش * سر پرده * سکون راء اول و فتح ثانی
وباء فارسیله اول خطه دیر که قار او شامق ایچون خاك اوزرینه چکرلر سردك دخی دیرلر کذا
فی الجمع * سر پرده * ال اوجی و دخی غالب قوی دست حضرت مولانا بیت سر پرده بخون عاشقان
که کون کرد * چون شاخ کلی ز غنچه بایرون کرد * تعریف زور بازو و غالیتمه استه عمل ایدرلر
شیخ سعدی بیت نه بینی در ایام اورنجه * که نالد زیداد سر پرده * سر پرده * خیمه بام
فارسی و بام موحله ایلده ده جایزدر دیمشار و سکون شین معجه و فتح نوله عورات باشلرینه
اوزنكاری خصوصا و هر نسنه نك اورتسی و قیایغه دیرلر عوما میرنظمی ایکی معنایه بیت
زن سر پرده در آمد زدر * که سر پرده در بغل جلوه کر * سر پرده * فتح بام فارسی وها
و جیم و سکون نوله آچق باش معناسنه خصوصا و هر آچق اولان نسنه یه ده دیرلر عوما
و امثالی یه بیت مذکور ک مصراع اولیدر * سر پرده * صرمه کش آلتلندن بر آلتدر
* سر خاره * سکون راء اول و فتح ثانی و خاء معجه ایلده فرهنك حسین و فنی ده التون
ویا خود کش اوزون ایکنه در که عورات باشلرینه مقنعه بی آنکه حکم ایدرلر کل اسمعیل
بیت دختران خاطر م راد تجلی کاه عرض * جز ز پیغ انکشت من بر فرق سر خاره نیست *
فرهنك میرزا ابراهیم یغ انکشت مثالی کوکدن و اغاجدن ایدرلر آنکه باشلرین و ارقه لرین
قاسورلرد یوب بیت مرقوم ایلده استدلال ایلش * سردابه و سرداوه * کلاهما سکون الراء
و فتح الباء و الواو اول ز رزمین در که شدت حرده ایچند اوتورلر و صوصو و درلر سرداب و سرداو
دخی دیرلر سرداره * سکون راء اول و فتح ثانی و دال ایلده شعرو نظم قافیه سغه دیرلر کذا فی الجمع
ابوالمعانی بیت همه شعر اوراند نظیر * نه وزن و نه معنی نه سرداره بود * سرده * سکون را
و فتح دال و میله الفار ایلده کتمک معناسنه مولانا هاتقی بیت دیار عجم ملک من شد همه * بملک عرب
میبرم سرده * سرده * وزن فرده ایکی معنایه در اول سر حلقه مجلس و پیشوای میخول

میخواره ساقی معناسنه حضرت مولانا بیت چون من از خویش برستم ره اندیشه * دله ای
سرده * مستم برهانم تمامت * کمال اسمعیل بیت سر زده بزم سر ابست امروز * آنکه دی بود
امام احباب * ثانی شراب قدحنه دیرلر سیف اسفرنگی بیت از چهار جام عشق ازل تو شک
نکردد * ز شراب راح و روحان دوسه سر کرده کران کش * سر زره * سکون راء اول و فتح ثانی
و کسر زاء معجه ایلده خوشبو راوتد ز سر سرده * سکون راء اول و فتح ثانی و سین ایلده یوقش باشی
معناسنه میرنظمی بیت یکی ایستاده سر سر سرده * نظر کرد هر صوبه بام برده * سر سرینه *
سکون را و کسر سین ایلده چکه التله که چقور که چاه ذقن دیرلر میرنظمی بیت سر سرینه ره
دل بسته کرده * مجسم ترکس مست خسته کرده * سر غینه * سکون را و کسر غین معجه
ایلده سر غین مرقوم معناسنه کدنا ی ترکیدر حکیم اسدی بیت ازان پارصد زاپیر ده سرای *
زدندی ز کوس و سر غینه نانی * سر کرده * کاف فارسیله باش دونك سر کردان لفظك
مفعولیدر و کاف عربیله ایشه باشلق معناسنه یو دخی اسم مفعول اولور بویتمه ایکی معنایه
واقعدر بیت چو سر کرده به کار عشق خوبان * شرد در دشت غم سر کرده حیران * سر کرده *
سکون را و کسر کاف فارسیله تسبیح باشنه قو نیلان امامه معناسنه حکیم خاقانی بیت ای
سر کرده از توعقد جازا * بل واسطه عقد همه کار چهارا * سر کویه * سکون را و ضم کاف
و او معروف و فتح بام موحله ایلده کر زوطیوز معناسنه حکیم خاقانی * قطعه * کوس چون
مار شد حلقه و کویندش سر * بانك آن کو فتن از کوفه بصف می شنوند * سخت سر کوفته
دارندش و اوندل از انك * ناله مردن سر کویه اعدا شنوند * بویتمدن سر ز نش معناسی
دخی استنباط اولنور * سر کشته * فتح کاف فارسیله ایکی معنایه کاور اول باشی دوش
سر کردان معناسنه خواجه سلمان بیت رهبری جو که درین بادیه هر سوی رهست *
مرد سر کشته چه داند که بجا باید رفت * ثانی مطیع و محکوم معناسنه شیخ سعدی * قطعه *
ایرو بادومه و خورشید و فلک در کارند * تا توانی بکف آری و بغفات نخوری * ۵۵۰ از ۴۰۰
سر کشته و فرمان بردار * شرط انصاف نه شد که تو فرمانبری * سر کجه * سکون را
ویای تحنتی و کسر کاف و فتح جیمه دماغه بر علتد که باشی دوندور اطباء و ایدرلر * سرمابه *
معروف عربیله رأس المال دیرلر کاهی اضافتله ضرورت وزن ایچون رای مکتور ایدرلر شتم
بویتمه واقعدر ابوالمعانی بیت از سر بامه علمش نیز یرد نقصان * آنکه از فضل کند بدل سخا
در عالم * سر موزه * سکون را و ضم میم و فتح زاء معجه ایلده ادک اوزرینه کیلر بشق حکیم
نزاری قهستانی بیت بشست روی و بیامد کشیده موزه حسن * که میخ زدر سر زدر بر نهال
سر موزه * سر موزه * سکون را و فتح میم و اخفاء ها ایلده ایکی معنایه در اول اسرکن دید کاری
اوت ثانی فارس اعمالندن بر قریه اسمیدر * سر واره * سکون راء اول و فتح ثانی و واو ایلده
بمعنی قافیه شعر * سر و ستاه * سکون را و سین و کسر واو و فتح تاء مثناة و اظه ایلده
موسیقی بر ثوا اسمیدر حکیم ازرقی بیت بندنوش کن از دست سر و پکتاپوش * بنوش بانك
سماع از نوای سر و ستاه * سر و ستاه * سکون را و سین و کسر واو و فتح یای تحتانیله چام
اغای عربیله صنوبر صفار دیرلر حکیم ازرقی بیت نه لاله برکی و هسینی رنك لاله و سرخ *

نه شاخ سزوی و هستی بقدر چو سیر و سیمیه فی سزویسه فی سکون راویای تحتانی و کسیر او
و فتح سین ایلای یعنی قوش قزح خسرو در صفت شراب بیت چونکه ساقیش داشت
بر سر دست * پرز سزویسه کشت بام و سرای فی سره فی فتح را ایلایش معنایه کاور اول
ز را میج یعنی پکار چیه که یکم زینه ناسرد دیر خسرو و سزویسه نک را یچنه دیر عوما مولانا
هاتنی بیت و زان پس به بجید سزویسه * دران فی سره ماندونی ناسره * ثانی اوله قدر
صویه دیر کدیوی ورمیه حکیم سنایی بیت پل بود بر در سوی آب سره * چون کدشتی ازوجه
پل چه سره * ثالث هر اعل و نیکو اولان نسفه در که برار معناسنه میر خسرو بیت زچندان
نبرد آزما یی سزه * چهل تن برون آمدند از دره * رابع مؤید الفضلا ده بشفه علم خامس
فرهنگ چها نیکیزیده یعنی اصل و فرع باب فی سرجه فی کسر را وسکون یای تحتانی و فتح
جهله بر کوچک قوش در قور و غی اوزون اولور اکثر و کدر لنده قور و غی صال طور در عربیه
حمار قبان دیر لر بعضی مرغ قاطنه دیر لر وندی لسانده اکا ملوله دیر لر حکیم سنایی بیت
نازیدن ناروی نواهای سرجه فی ناطق کندان مرده فی نطق و زباز فی خواجه فی اید او یکی
بیت بموضعی که ز سیمیه است ذکر اوصافش * سرجه باز سکارست و کور شیرافکن *
فی سرجه فی کسر را وسکون یای تحتانی و فتح نوله بر نوع چماندرا کتر باشد اولور فی سغانه فی
فتح غین معجه و نوله سردابه مرقوم معناسنه کذا فی فرهنگ چها نیکیزی بمعانی و اوله میر
نظمی بیت سغانه نشینان مرتاض کار * همه کرده اند از خلاق فرار فی سعد فی سکون
غین و فتح دال ایلای آماده و مهمیام معناسنه که اسفند دخی دیر لر استاد لطیفی بیت چشم نکشا
و سغده باش تنها * که بسی کارنا کهان آید فی سغدیانه فی سکون دین و کسر دال و فتح یای
تحتانی و نوله یعنی پمانه زک که آنکه حبه طلمو ایچر لر ابوالعانی بیت بد ساقی با سغدیانه
شراب * که غم خسته کرده بد زمان مشاب فی سغه فی فتح فایله نفرین و دشنام معناسنه
وله در هجو بیت انقدر بد زبان و بد طبع هست * هر که دین و سغه کرده فی سغه فی سکون فا
و فتح تاء مثناه ایلای اوج معنایه کاور اول بر شهرده بر آدمه بر مقدار نسفه و یروب شهر آخرد
غیری آدمین آلتی اوزره اولان معامله در که عربیه سفجه و لسان رومیه پایچه دیر لر ثانی
بر آدمی بریره کوندر مک ایچون ویز پلان ایچد اجرت طریق معناسنه حکیم انوری بیت
ولیکن جواو بر سر رخ باشد * چمن سفته حلاوار و آسان فرستد * ثالث مایعه اشیا
و مناع بهاسندن مقدم ویز پلان ایچد دیر لر سفجه فی سکون و فتح جیم ذریه خام
قانون و قار و زوق بایک که ایچنی بوشالدوب آنکه صو و شراب ایچر لر مرقوم نسفه لر خام ایچنی دخی
دیر لر شمس فخری بیت ستم را سر زش میگرد عدایش * که خوردست از فلان پالیز
سفجه * خواجه عبد الله انصاری بیور * هر دست کده در جود دست کفجه ایست * و هر
سرکه در وجود دست سفجه ایست فی سکاچه فی فتح کاف و جیم فارسیله آغریاه فی کد عربیه
کایس دیر لر کذا فی الجمع فی سکاچه فی فتح کاف عربی و جیم فارسی و سکون را ایلای حیدوس
مرقوم معناسنه در فی سکاچه فی فتح کاف و فایله زجه که آنکه ساز چالار لر تازنه دخی دیر که
اصل تازنه در ابوالعانی بیت در در و زورده همچون تار بود * چون سکاچه میزنم ناخن صدا

صدا آید برون فی سکاچه فی فتح کاف فارسی و نوله اوچر دیمکدر که ایکیشرا یکیشردیمکه
دو کانه در لر و علی هذا القیاس وله بنیت بیزم غم کشم جام سکاچه * که باشد ذوق خاطر را بهانه
فی سکاچه فی سکون کاف و فتح باء موحد ایلای بر طعام آید و روغن و کشک ایلای بشور لر فی سکاچه فی
سکون کاف و کسر باء موحد و یای ساکنه و فتح نوله بر او تدر که عربیه سکاچه فی دیر لر سکاچه فی
سکون کاف ایلای و فتح جیم فارسیین ایلای شک یچنه دن مختصر مصدر سکدر میر نظمی بیت
در بدر هر روز چون سک میرود * در قفا طافش چو سکاچه میرود فی سک فی دیوله فی قودوز
کویک وله بیت چون سک دیوله دامن در کشد * هر که را ایندیه پیشش میرسد فی سکر فند فی
فتح کاف فارسی و فو و سکون را و نوله نکرتش آتیه دیر لر کذا فی الجمع فی سکره فی سکون
کاف و فتح زاء معجه ایلای یکی معنایه در اول ایچد قرق که عربیه فواق دیر لر ثانی بر نوع کسکین
در ناولوق در که سکرین دخی دینلور فی سکنه فی سکون کاف و فتح نوله اوزون اوقلی کر پی که
تشی دخی دیر لر حکیم اسدی بیت که ناخش بسوی دری چون کشی * یکی سکنه خوانند و دیگر
تشی فی سکاچه فی کسر کاف و سکون یای تحتانی و فتح زاء معجه ایلای یعنی جست خیر یعنی
چاپک قلفیق حضرت مولانا بیت بر سر عیسی نهاده تنک یار * خر سکاچه میکند در
مرغزار فی سکاچه فی کسر کاف فارسی و سکون یای تحتانی و فتح لامله یعنی سکره مرقوم که
هکجه و مکد دخی دیر لر ایچد قرق معناسنه کذا فی الاداء و فرهنگ چها نیکیزی فی سله فی
سکون لام و فتح میله منترکه یردن یومر و لنوب چیقر فی سله فی فتح لام مشدده ایلای
و تحفه قله ده جائز در ایچد چو پلردن دوزاش سید مجمع الفرس بلان قود قاری سید دیوب
بویته متسک اولش شیخ نظامی بیت نه من بستم اول باین کین کر * توافکند از سله
مار سر * کلام اکا برده مطلقا سید در فی سماچه فی فتح جیم فارسیله سینه بند زنان یعنی
عورات انجو و صرمه ایلای دید کو کسارینه بغلقاری که ساماچه و ساماچه دخی دیر لر
کذا فی الجمع فی سماچه فی سکون خا و فتح جیم فارسیله یعنی سماچه مرقوم فی سماکاره فی
فتح المیم و الکف و الراء المله فرهنگ چها نیکیزیده سبو کش خمان یعنی مغانده ده دسئی ایلای باده
چکن سماکار مرقوم معناسنه حکیم سنایی بیت از پی کسب و شرف پیش با گوش و لبش *
ماه دیدم مرغی وزهره سماکاره دوست فی سمانه فی فتح جیم و نوله یعنی سقاف خانه که آسمانه دخی
دیر لر مجمع الفرس بادر چین قوشی معناسنه در عربیه لر بوجکدر حضرت مولانا بیت
چون مست شود زباده حق * شهباز شود کین سمانه فی سمانه فی فتح جیم و سکون جیم و فتح جیم
فارسیله یعنی سنج مرقوم یعنی نقب که بر آلتند قرار لر سمانه فی فتح جیم و اخفاء ایلای تحفه
الاحباب اول کوچک چقور که چولاها را وزرنده او توروب بر طوقور مؤید الفضلا ده ماله
آهار که چولا آلتنیدن بر آلتندر و شرح السامی فی الاسامی ده بر داری بر اغا جدر
باشی یامی چولا بزی طوقچه آنکه سوروب دوشور لر اکا زغمه دخی دیر لر بعض
فرهنگ کرده اکخی نک چفت آلتنیدن که تر کیده زوله دید کاریدر و بعضی سنک طوزاق تحفه لری
کی که اوزرنده طوزاق قورار فی سمنه فی سکون نون و فتح باء موحد و سین مهمله ایلای بود فعه
دیمک معناسنه استاد دیمشدر بیت ستم تابکی کفتم اورا بکفت * چنین میکند ستم و بود

واصفه اندن مرکب بر پرده آید در میر خسرو * مثنوی * زمزمه ساز گری دز عراق *
کرده یا هنک عراق اتفاق * ساز گری راهمه خواهان شده * نغمه اوتابضاها شان شده *
و سامی * کسر سین مهمله ایله کدای دلی حکیم سنایی بیت چه خیر دز اول حکمی
کد در پیش دم آخر * یو دساسی و بی سامان چه ساسانی چه سامانی * فرهنگ میرزاده یای
نسبتله معنی کدایی یعنی دلی حکیم سنایی بیت دلالی وارد حکیم سنایی نک بویتنه
معنای اول ظاهر دز بیت حاک پاشان دیکر ند و یاد پیمایان دکر * کی توان مر سنا سیار از آل
سپاسان داشتن دز ساقی و معروف خواجه حافظ بیت ساقی پنوز یاده بر افروز جام ما * مطرب
بگو که کار جهان شد بکام ما * لغت مشتکر در عرب دخی ساقی دیر لر ایچوری معنا سنه
و چغنی لسانه ایانچی و ایانچی دیر ایاق و ایاغ قدح معنا سنه در اسکن دز نامه ده ساقیه خطاب
ایدر بیت ایا قبحی کی توز جامتی لب لب * که توی اولدی هنکام عیش و طرب * توی طوب علق
معنا سنه در سامری و کسر میم و ایله بنی اسرا ایلدن بر شخص اسمید در حضرت موسی علی نبینا
و علیه السلام قرق کون و علا ایله جبل طوره منه جانه کند که آنک غیا بنده التون دن بر بوزاغو
دیز بنی اسرا ایلدن خیل کسنه بی طایدری حضرت موسی کدک بوا حوالی کورد ب
بوزاغوی شکست ایلدی سامری احوالی قران مجیده مذکور در و محر سامری مشهور
اولشد در مولانا هاتفی بیت نمودم دز اجالت آن ساحری * که کوساله شد پیش من
سامری * خواجه سلطان بیت ساقی مجلس طرب محر نمود راستی * در تن کا وزر روان کرده
بر هم سامری و سالی و کسر لامله یعنی کهنه و دیرینه ایوالمعانی بیت این غم عشق
توسالی درد نامه عارضیست * هیچ در اندیشه دفعش نکشتی صد ذریغ و ساوای و بوزن
آوای انک و دور بی دن چقان ریزه یه دیر و سای و ساییدن لفظ ندن صیغه امر و وصف
ترکیبی اولور چوب سای و مشک سای و چوبین سای کبی و سبزی و فصل بهار معنا سنه
ایوالمعانی بیت سبزی و موسم عیش و طرب آمد * در خانه نشستن بم و فکر جنونست
و سبزی و سکون باء و موج و زاء معجمه و فتح میم و کسر لامله بر نوع اوزم آدید و سبزی و
اوج معنایه کا ور اول صراحی شراب معنا سنه سبز دخی دیر لر شرف شغروه بیت
نور وزین که توبه ما چون تباه کرد * سبزی نکر که نامه ما چون سبیه کرد * ثانی محبوب
معنا سنه سید چرده محبوبه غایت مناسبت در شبه بی قی * قطعه * سبزی و سبزی و سبزه
کشت * چون بیایی بهر کش و نشین * این بخوز و آن پوش و عیش نکن * وزلب آب و سبزه
کل میچین و سبکیای و غم باء اول و سکون کاف قاری ایله آنک و سای رحیوانک استعمال
اولنور بوک و آدمه استعمال اولنور شاطر و محر غثله یور بی معنا سنه و سنی و کسرتاء
مثنی ایله فولاد معنا سنه شمس فخری بیت آب در خلق بد سکالانت * عجیبت کرمیشود
سنی * فرهنگ جهانگیر یه بو وجه اوزه مر وید ریت مز بوردن تاء مشده ایله اواق فهم
اولنور و جمع الفرس تخفیه له آهن معنا سنه در ابوشکور بیت زمین چون سنی و آب
رود * بکر د فراز و باید فرود و ستی و کسرتاء مثنی ایله معنی ستیزه کن یعنی چکشینی
حکیم سنایی بیت تو نکو کار باش تاری * باقضا و قدر چرا استی و سنی و یای وصفیه

۸۲ و صفیه ایله قاتیلک در کاف مصدراستعمال اولنور میرظمی بیت زدست چرخ بس سخی
کشیده * بعالم کرمی و سردی بدیده و سرایلی و فتح را و کسر باء موج و لام و یای ساکنه
ایله خیر و خجنت معنا سنه حکیم خاقانی * قطعه * اگر ناهید بر عشر نکه چرخ * سراید بشعر من
بر سازار غن * بجشد مشتی دستار و مصحف * دهد مر خ خالی تیغ و چو شن * ازین مشتی
سماعلی ایام * وزین جوق سرایلی برزن * همه قلب وجود شوله عصر * نعمای وار آنشوار
ورین و سراوی و قول بر طمر در که اندن قان الندقه باشدن و یوزدن دم فاسد اخراج
اولنور اطیبا اکا قیفال دیر لر باشه و چهره یه متعلق اول بغیچون سراوی نسیه اولن
و سرانکشتی و سکون نون و شین معجمه و ضم کاف فارس و کسرتاء مثنی ایله بر نوع آشدر
ترکیب باصحه آشی دیر لر ودخی سراوی دیر لر بستاق اطعمه بیت سرانکشت آن طفل
یادیده کام * که بغیر اسرا نکشتیش کرد نام و سرای و معنای موضوعی مطلق اود بیوک
اولسون کوچک اولسون مرور ایامله سلاطین اوتورد قلری مکانه دید بکر کثرت استعمال الله وزرا
وامرا و اکا بر اولرینه و بیوک اولره دخی سرای دید بکر شیخ تطامی بیت جنیبت کش و شاقان
سرایلی * روان صد صد از هر سوجدائی * و خان و کار بان قوند قلری محل دخی امم ایلد بکر
لکن دون الترکیب اول لر لاید کار بان سرای دینک کر کر دور بر معناسی دخی سراینده معنا سنه اخم
فاعل اولور مدحت سرای و سغن سرای کبی ودخی صیغه امرا اولور اوج معنایه شاعر دیشدر
بیت بی عشرت بنشین بسرای * کوی آن نغمه سزار اکه سرای * ودخی جانب شمال الملک
تاتار و حسن خیزده بر شهر عظیم نای در و سرباری و سرواری و اول بفتح باء موج و ثانی
و اولیله ایکی معنایه در اول یوک اود تاسنه قونیلان نسنه که عربیه علاوه دیر لر بجد الذین
همکر بیت بار هجران بر دام خود بود غم * بر سرش تا کی بسر باری نهی * ثانی باش اوزرنه
کو تر بلان یوک بار سر تقدیر نده مضای ایله تقدیم اولنوب استعمال اولنشد و سرخی و
ایکی و جهله ایکی معنایه در بری فتح را و سکون خایله سر خمس ولا بنده منسوب اولان کسنه یه
دیر لر بونه یای نسبت ایله و بری دخی سکون را و فتح خایله ببوع قرل اوتد ترکیه ایرانی و طکوز
اوق دیر لر سردستی و یعنی فی الحال و ما حضر معنا سنه خلق المعانی بیت سردستیست
شمر از اروکه می تداد * ایکار فکر بر حسب اختیار دوست و سر سری و ایله نه و بمعنی حرکت
معنا سنه مولانا هاتفی بیت مبین رئیت شعر اسر سری * بود شاعری بعد پیغمبری *
و سر شوی و سکون را و ضم شین معجمه و واو معرف و اظهار یایله ایکی معنایه در اول
بجام و سر تراش معنا سنه شمس فخری بیت حاک و سر شاعری را کاشکی * بود می
سر شوی یا خود یای باف * ثانی کل دید کاری طریق که عورت آنکله باشلرین یور لر عربیه
یلون دیر لر سر کیری و سکون راء اول و یای تحتانی و کسر کاف فارس ایله اوج معنایه کا ور
اول هر نسنه یه ابتدا ایتمک یعنی باشلق ایوالمعانی بیت بجای لطف وصالت بجور سر کیری
چو بنده راسته عالم بیر ورد بالطف * ثانی ایش طوبی ثالث شمع فتیلن آلق و سویند مرک
کال بختندی بیت بجلمی که زروی تورده بر کیند * چراغ و شمع بر افروختن زسر کیند *
و سرمایزکی و سرمایله ریز کیندن مرکب در سرمایز و کاف و سکون یا و فتح

زایله دوکات معناسنه در معنای ترکیب اول نسبه در که اول وقت که هوازمینه ماس اوله شدت
 بردن طوکوب تاریکی حد تله یه اینرا کتر عسوق کجه لرده خصوصاً صبحا که قریب واقع اولور
 و سرماقزای و سال ملکیدن طقوزنجی آیک آدیدر که نیر انظلمک برج جدید مدت
 اقامتیدر و سروکوعی و آردج اغاجنه دیورل ابوالمعانی بیت نیست درخوبان چوتو
 حسن و جمال و سروکوعی از بجا و سرو بسته آن از بجا و سرو سهی و ابکی معنایه در اول
 طوغری و وزون تمش سرو خواجه سلمان بیت مقامی راست کرداند سهی سروازی مرغان
 نواز در مقام راست ضدستان هزار او و ثانی مصنفات بارید خسرو در رخن اسجیدر
 شیخ نظامی بیت اگر سرو سهی را ساز دادی و سهی سروش بخون خط باز دادی و ابکی
 معنایه استاد منوچهری بیت بزند باز سرو سهی سرو سهی و بزند بابل بر تارک کل قالوسی
 قالوس دخی بر نوا آدیدر و سروی و ضم را و سکون و او و اظهار یا یله یعنی سرو و مرقوم
 و سرری و کسر را و سکون یای تحتانیله نام پادشاه سریر افرازد که ذکر می مرور
 ایلدی اسکندر نامه ده مفصل مذکور در شیخ نظامی بیت سرری خبریادت کان تاجدار
 بران تحت که کرد خواهد کدار و سری و درت معنایه در اول یعنی سرداری و مصرع و
 سران ملک پیراغن دریند و ثانی سر آمد معناسنه حکیم سنایی بیت ایدل ارخواهی که
 یایی رستکاران سری و چون نسازی فقر و العی کلاه سروری و ثالث دموردن زره کی
 یا پوب آتک باشندن قوی و غنه دک کیدر در ترکستانده قشغه دیورل رابع اولیای کر آمدن
 سری سقطی نک نامی در کذا فی فرهنگ جهانگیری و نسخه ده من عظیم معناسنه ده مرویدر
 و سعتری و سکون عین مهمله و فتح تاء مثناه و کسر را ایل زبجی عورت مولانا جانی
 بیت نفس را بند از کلوکن کر زنان سعتری و فارغست آنکس که قوت او زنان و سعترست و
 سعتر ثانی بر او تدر قوریدوب طوز ایل آمیخته ایدوب اتمک باتروب برل خوش خور
 نسنه در و سعتری و سکون غن معجه و کسر را و مهمله ایل جمع حیواناتک صغری که
 ساغری دخی دیورل حضرت مولانا بیت با کد امین روی می آید مرا و اینچنین سعتری ندارد
 کر کدان و صغری غایت درست اولمله یوزیک کمدن کنایه ایدر و سفیدری و بری بآ
 موحه و ایل در فصل خزان معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری و سکابی و کافی
 فارسیه کسر یله ده و سکون یله ده جایز در قوندز که عربیه کلب البحر دیورل و سکوی و
 سکون کافی و فتح بآ فارسیه و کسر و او ایل یورید که ظاهر اولان ایاق سنی معناسنه
 کذا فی التحفه امششم فخری معیار جمالیه سن معجه ایل نقل ایتمش و فرهنگ وفای ده شبنوی
 واقع اولمشدر و سکلابی و سکلاوی و کلاهما یعنی سکابی مرقوم یعنی کلب البحر کو که
 مشابه بر جانور در ریاده تعیش ایدر خایه سی ادویه قسمند در چند بادستر و چند بیدستر
 دخی دیورل پورهای جامی بیت کرچه سکلابی بدیاد در شود و پوستینش کند خواهم
 چون فنک و سکبی و فتح کافی و سکون نون و کسر جمیله اوج معنایه کاور اول یعنی
 بکری یعنی یوز لامش قزق قیرلنی شاه ناصر و بیت رخسار ترانخان این چرخ سکجد
 تاجدار ایل و الا لام سکبی و ثانی معنی رخسار و اول سکجد

۸۳ یعنی او کسر مکه یغازدن ظاهر اولان صد او معنایه شهره آفاق دیشدر بیت بکه نغمه سنجی
 چون سکبی و کند ناهید ترک نغمه سنجی و بوبیت مدح قصد اولنسه مطلق آواز معناسنه
 اولور و اگر دم قصد اولنور سنه معنای مذکور اولور و سلمبوی و سکون لام و ضم باه
 موحه و او معروف و اظهار یا ایله یعنی سلت مرقوم یعنی ایاق سنی کذا فی فرهنگ
 جهانگیری و سقطی و قلندر لک بر نوعه مخصوص لباس لیدر کذا فی المجمع
 و سلمی و سکون لام و فتح می و یای مقصوده ایله محبونه عورت معناسنه خواجه طایف
 بیت سبت سلمی قصد عینه مفاوادی و روحی کل یوم لی یثادی و سمرقندی و ابکی معنایه در
 اول کوکلسر نکایف و اصلشزدوستلق و محبت ابوالمعانی بیت بی محابا سیرکاشن رارود
 یاد بکران و ناکهانم بین که تکلیف سمرقندی کند و ثانی قیو آردینه ایشد کاری سوزمه
 اغاجنه دیورل یواعتیه ایله عورت ته مغلوب اولان یاد کاره ده دیورل و سنک آتشی و جقق
 طاشی میرعلیشیر نوانی بیت بسکه دارم در درون سینه مهر مهروشی و بر سر خاکم شود
 هر سنک سنک آتشی و سولی و سکون و او و کسر لامله ضیان دموری معناسنه در
 و سهی و کسر هایله هر موزون و طوغری اولانه دیورل و ما انیرالدین اخسیکئی بیت
 از و سهی کند اسلام قامت رفعت و بدوقوی کند ایام بازوی دعوی و له بیت چنان صدری که
 پیش آستانش و فاک خمداد بالای سهی اش و موزون سرو ده دیورل خصوصاً خواجه طایف
 بیت چندین بود کرشمه و ناز سهی قدان و کاید بجلوه سرو صنو و بر خرام ما و سیدی و سکون
 یای تحتانی و کسر داله کجه لرده یول کنار نه صد او بر و بوجکد و عربیه اغامه معناسنه در یو ابکی
 معنایه میرنظمی بیت صدایش همجو مرغ و خویش سیدی و چنان هر ناسرا گویند
 سیدی و سیدیدی و سکون یا و فتح سین و فتح یا و سکون سین ایل ده سیدی مرقومک
 معنای اولی ایل مترادف در کذا فی فرهنگ جهانگیری و باب السین المکسور و فتح الف و
 و سپا و فتح بآ فارسیله صفر لده قایج و رخت و امثالی نسنه لآ صد قلمی اوج ایاقلی اغاج
 و ساج ایاغی و هر نه کد آنره بکر و رارایسه و جام علر ده قندیل یا قی ایچون اوج ایاقلی زردبان کنی
 نسنه ده دیورل ابوالمعانی بیت چو در مسجد سما بودی قدا و دو چشمش مشعل قندیل
 فروزی و بوبر عابد و صفی اواق وارد و سیدیدا و کسر بآ فارسی و سکون یای تحتانیله
 صفیداج افطندن ترخیم اولمشدر و سیدیدا و ابکی بآ فارسیله مبارک و مسعود و خوش قدم
 معناسنه در سرفنامه ده بر طعام آدیدر سیدیدا با افطندن مختصر در بومعاده بآ ثانی موحه
 کر کدر و ستا و فتح تاء مثناه ایل بش معنایه کاور اول ستودن او کک معناسنه مصدر
 استعمال اولنور امیر خسرو بیت یارب سخی ده که بتو جید توشاید و کابن فکرت مخلوق
 ستار اشناسم و مجمع الفرسده یعنی ستایش کد اسم مصدر اولور مثلاً ناصر خسرو بیت
 بر چند ستامباش فتنه و بر شهنه ستان سخن بشاعی و ستایش کننده معناسنه اسم فعل
 اولور شمس فخری بیت بود مؤید طبع همیشه روح قدس و از آنکه باشد طبع همیشه
 شاه ستا و ستایش کن معناسنه صیغه امر اولور حکیم فردوسی بیت زانرا استانی سکا
 ستا و کدیک سکتیه از صد زل پارسا و ثانی بر نوع چادر در شامیانه دخی دیورل مسعود سعد

باب سین المکسور

سلطان بیت کبی زیر شیمی ستامیشود * کبی باز در آب کون چادری * ثالث موسیقی در حق
آدیدر رابع تنبوره به دیر لر بومعاده ستار لفظنن مخفف در بوابکی معنایه ترتیب اوزره
حکیم خاقانی بیت مرغان زکوالخان ستاساخته در صبح * بساز ستاجاک زد این سبزیستانی *
شیخ نظامی بیت ستان بر آورد بانگ سرود * سرود نو این ترا صد درود * خامس اوج
پناه شرابه دیر حکیمانک قرارداد اولد قلری وجه اوزره هنو زسنه تناول او اندین ایچیلور که
معاندن فعلات اخلاطی غسل ایدوب پاک ایدر سهیسه ثلاثه غساله دیر حکیم زاری قهستانی
بیت محبانه دعایی کرد خوام * حکیمان به ستایی خورد خوام * اما تنبوره وثلاثه غساله
معنایه اولد قه منفعل یا زلق مناسب در و زرد او یونارندن او چینی او یون آدیدر که ستاده دخی
دیر لر و بمعنای دخی است لفظنن اختصار او اندین در جمله بدی معنایه استعمال اولور
کسی کو در شکر خانه شکر نوشیده بهمانه * بدین سرکای نه ساله اش نباید کرد خرسندی *
حکیم سوزنی بیت توشه نیتستانی و در کام بازی * او کامه و سرکاو شتر غازیاید کسرنا کسرنا
سکون را و فتح نوله بوز اور مق معنایه ترکیب سرسله دیر لر کسرنا کسرنا سکون زاء معجمه
و فتح کاف عجمیه شماره معنایه در کذا فی شرفنامه کسرنا کسرنا یوسفی شور باسی که
سفید آبا و ماستها و ماست آبا دخی دیر لر کسرنا کسرنا سکون کاف فارسی و فتح باء موحد
ایله اکشی آشن و سرکه لی شور بایه ده دیر لر اصل سیمک آباد که سیمک سرکه و آبا شور بابو
تغریب ایدوب سکباج دید بلر بومعنایه حضرت مولانا بیت زان دست مسح آمدن داروی
جهانی * کود دست نکه داشت زهر کاسه سکباج * این عین محمود بیت شور بای چشم خود خوردن
بر این عین * به که باید خورد سکبای رخ هر ناکی کسرنا کسرنا کسریم و سکون نون و فتح واو ایله
اوسته آشی در کسرنا کسرنا سکون کاف فارسی و فتح واو ایله سکبای مرقوم معنایه در کذا
فی الجمع کسرنا کسرنا فتح نوله رومش و در دارو در اعلاسی مکمه مکرمه دن کلمه لسان خلقه
سنا عجمی مشهور اولش در اخراج صفرا و باغم غایت لطیف مسهلدر شاعر بیت سنا
باشد و اقبح شکم را * علاج قبح دل آیاچه باشد کسرنا کسرنا سکون یای تحتانی و فتح باء
موحد ایله مرکب بالفی و دیر لر که دکر کو بوکی که عربیه زید الجرد دیر لر انک استخوانی اوله
کسرنا کسرنا سکون یای تحتانی و فتح باء موحد ایله سکبای مرقوم معنایه در کسرنا کسرنا
چهره و صورت معنایه اگر چه لفظ عربی در لکن اعجام کند و ترکیب لایحه جز و ایدر لایحه سیم
و سیم مکی ابوالعانی بیت آن سیم سیم بکاهی مجلس آرای کند * رستک فرمای ارم باشد
بعالم بزم ما کسرنا کسرنا سیم پالا کسرنا کسرنا پالاس و زلمش معنایه در یعنی قال اولوب غل و غشی آیراش آتش
و دخی کشر ایدر جک آلت معنایه ده کاور بوابکی معنایه ابوالعانی بیت سیم پالا کشته کویا
دیان کرمان من * اشک حسرت را کند چون سیم پالا پاک و صاف کسرنا کسرنا سکون یای
اول و فتح ثانیله امان حیلدن شول عمده دیر لر که بی اصل و بی حقیقت اشکال باغ و بیستان
و غارت و صورت حیوان کو ستره و مشهور علمدر شاعر بیت هر چه پیش تو باغ ایوان
بود * همه آن سیمای دیوان بود کسرنا کسرنا سکون یای تحتانی و فتح نوله نام پدر شیخ رئیس

الرئیس ابوعلی حکماء اسلامیه دن مشهور کسسه در مؤید الفضلاده فتح سین ایله مرویدر
اما کسره ایله ده استعمالی شایع در ادات الفضلاده سینا ابوعلی نک لقی ذکره ابوعلی سینا دیر لر
شرفنامه ده و جمع الفرسل نام پدر ابوعلی مسطور در عربیه جبل طوره سینا دیر لر
کسرنا کسرنا سکون یای تحتانی و فتح واو ایله الماد که سیب دخی دیر لر کذا فی فرهنگ جهانگیری
کسرنا کسرنا مع الباء * سینا کسرنا کسرنا کسر باء فارسی و سکون یای تحتانی کسرنا کسرنا کسر باء
و سکون یای تحتانیله کلاهما یعنی سینا ج که آنلر که معرب دیر لر ابوالعانی بیت روی نیکو
نشود چهره زشت و چرکین * با سینا کسرنا کسرنا کسر باء کسندش تربین کسرنا کسرنا فتح نوله صوده
یوزمک که شتا و شتاورد دخی دیر لر کسرنا کسرنا بیت اندرون کشته غصه و غم بی پایان * میکند شام
و سحر این دل بیچاره ستاب کسرنا کسرنا سکون نون و فتح حمله معروف کور کدر ریاض و کورک و لطیف
و قویروغی اوچی سخنان اولور بر جانور در دیر رسن کورک ایدر لر و دیر لر که آنی و سموری و قاقوی ابتدا
کورک ایدوب کیمک هوشنک شاهک اختراعید راوا بل زمانه ملوک و وزرایه مخصوص اولوب
هر کس کیمز اینش شمعی قرق الی غروسته مالک اولان نادان بر کورکنی آوب کیرل مقبول
و معتبر اولغله شیخ عطار پند نامه اولند دیر بیت آن یکی پوشیده کسرنا کسرنا و سمور * دیر کیری
خفته بر منه در تنور کسرنا کسرنا سیب کسرنا کسرنا فتح یای تحتانی ایله یعنی آراستن یعنی بزم ملک صدوری
سیا پیرن کاور حکیم فردوسی بیت بد و کفت روخوان قریان سیب * بدین کار مرخوشتن را
سیب * تحفه الاحباب حیات معنایه مسطور در کسرنا کسرنا سکون یای تحتانی و نون
و فتح حمله بر ولایت آدیدر که افراسیاب معاون ایله کاهوس کشانی انک ضابطی اولوب بعد
رستم کلوب آنی قتل ایلدی کسرنا کسرنا سکون یای تحتانیله المایه دیر لر عربیه آدی
تفاحدر کمال بخندی بیت کتم از سیب سمرقندی به از نار بخند * باز بخندان و لب چون قند
کفتابه بود * جمع الفرسل یعنی سرکشتکی در شغل و کار یعنی ایشندن معتبر اولوب و نوب
لفظی اکا تابع ایدوب سیب نوب دیر لر شمس فخری بیت آصف اگر چه صاحب تدبیر و رای
بود * با عقل و فطنت تو وراسیپ دان و نوب کسرنا کسرنا سکون یای تحتانی و فتح رایله ضویه
قائش آدم اولسون غیری اولسون عربیه دیر لر ابوالعانی بیت سیب شاخ هر درخت
نمود برک و ریس * از هر توحید خدا ایستاده است در بوسنان کسرنا کسرنا سکون
یای تحتانی و راوخم کافله صر مسق دو کجک اغاج هاون که سیر صر مسق در و کوب کوفتن
لفظنن اسم فاعل اولور کسرنا کسرنا سکون یای تحتانی و فتح لامله میل صوبی دیکند
ابوالعانی بیت سیلاب اشک دیده ام طوفان زاه دل شده * کشته خراب از در دوغم آخر چو
این شهر وجود کسرنا کسرنا سیب کسرنا کسرنا سکون یای تحتانی و فتح میله حیوه دز که عربیه زبیر دیر لر
بر معدنی نسنه در شمس فخری بیت اگر مهابت تو بانک بر زمانه زند * زبیم در دل کان منعقد
مشود سیب * مؤید الفضلاده یعنی خیره مرویدر کسرنا کسرنا مع التاء * سیب کسرنا کسرنا سکون باء موحد
و فتح لامله فرهنگ جهانگیری معنی سیریش یعنی چریش جمع الفرسل سریشم باشد که
از جرم خام زند و کتران و جزایشان بکار بند واقع در خام کوندن بشن چریش اولر طو و قال
و یا یحیی کز قولند و غی طو و قالدر چریش دکلدر عربیه یق معنایه در ابوالعانی معجم

دخی مشترک در که سبب است و ریش دیرلر سید پوست قاج معنای در اول آق بزارو
آدمه دیرلر ثانی پرغ معنای در سید دست بغنی سخی و کریم حکیم خاقانی بیت این دهر
سید دست سیه کاسه ایست صعب * منکر بخوش زبانی و این ترش متربان سرخشت بغنی
سکون راوشین و کسر خاء معجه ایله هرات و لا بلند سکوت اغاجنه یغار بر سنه در کاهی آریه
اونیله یوغروب حماسی اولان آدمه دیرلر هم دوا او و هم غد اولور بغایت نافع در شیر خشک
دخی دیرلر سرشت بغنی کسر راوسکون شین معجه ایله خلقت و نهاد آدم و طبیعت معنای
دخی استعمال اولور مولا ناهاتی بیت اگر بیضه زاغ ظلمت سرشت * نهی زیر طاس باغ
بهشت * و بنیه و طینت معنای خواجه افضل ترک * قطعه * مارا بیدی و ممکن
ای حور سرشت * زشتی نبود کره و با شد زشت * هجران کرد و زخست بر صدار *
امید وصال است در و همچو بهشت * و مزاجه دخی دیرلر مولا ناجای بیت چو شد پازده
پور یوسف نراد * دگر کومه کشش سرشت و نهاد * حقیقه سرشت یوغر لمق در خلقت
معنای جمله دن انسید باقی معنای علی وجه التعریب در سفت بغنی سکون فایله یونون
و قلیظ معنای حکیم فردوسی بیت نکه کرد در ستم بدان سرفراز * بدان جنک سفت
ورکاب دراز سه انکشت بغنی خرمن صاوره حق آلت که کی اوج پاره لو و کیمی درت و کیمی بش
پر مقلو اولور عربیه مدره دیرلر کسر ممله صاوره حق دیمک اولور سیاست بغنی درت
معنای در اول اشکجه ثانی حکومت ملوک و حکامی قضایان فیری ثالث رعایای حمایت
و صیانت ایتک رابع آت و قاطر و امثالنه خدمت معنای در فاعلنه سواس و ساینس دیناور
میرظمی * مثنوی * زیر دست از سیاست لازمست * هر که بر خلق جهار احاکست *
اندرین قید کر نباشد شهر یار * بسیاست میشو دوزخ قرار سیه دست بغنی بهی بخیل
و شوم کنانی المجمع بغنی مع الجم * سیاناج بغنی فتح باء فارسی و نوله اسپنق کد سپاناج و سفاناج
دخی دیرلر بر صبره در سموزات ایله بشورلر میر خسر و بیت بقلهای سپاناج کرده اوصاف *
خوردن کارا که در دل است و که بریان بغنی سبغ بغنی فتح باء موحد و سکون نوله صبان دهر و دیر
فرهنگ جهار نکیریده بر او زون چو قدر بر باشند صبان و بر باشند آماج بغلو در اکا چوب
قلیه دخی دیرلر حکیم سوزنی بیت چون یکی کاوس وزن شده * جسته از یوغ و زاماج سبغ *
بغنی سبغ بغنی فتح باء فارسی و سکون نوله درت معنای کاور اول مهمان معنای در مراد بریده
مکت قلیل اوله حکیم فردوسی بیت که امشب درین خانه باشم سبغ * نیاست کسی رازمن
بغنی بغنی * و حکیم ناصر خسرو بیت نه یانی همی خوشتن رانشسته * غریب و سبغ بغنی بخوان
کسانه * کمال پاشا زاده مرحوم بغنی لغت مجتهد تصنیفات خاصه سنیدن و بخلاصه پیور که سبغ
آز آرم ایله جک یرد که لفظ سه ایله بچیدن ترکیب اولش افطرد که اسم واحد اولش در شعر
دنیا نکه مدنی اوج و یابش سکوند و دیو تعبیر ایدرلر بر کون کلوب بر کون کلمک و بر کون دخی
ایام بحر در که مجموعی اوج کون اولور محصل کلام بش کوندن دین کسنه مدت بنای اعوام
و مشهور و امسوع طریقه اعتبار ایلشدر یعنی مذکور انک اقل اعدادی هفته در زیر مقام
تقلیل در بوت تقدیر جه یدینک ایکسی ایاب و ذهاب اولوب مدت اقامت بش کون اولور

اولور خواجه حافظک * ع * هر کسی بغنی روز نوبت اوشت * دید وکی بوکاس شار دما دنیایه
سرای سبغ دید کاری تفصیل مذکوره حاجت یوقدر سبغ عاربت معنای کلدوکی کفایت
اید که دنیا بر عاریتی در و هم سه بغنی دید وکی رنده اولسه سین مفتوح اقتضا ایدر استادان
متقدمین نالیفاتند کورد بکمر سین مکسور در الله اعلم بحقیقه المعنی وسبجک معنای
ثانی عاریت در زراشت بهرام بیت سبغ است این جهان مینوس جاوید * بیردل زین
بدان مید ارامید * دنیایه سرای سبغ دینلدوکی بطریق الاستعاره درد و سبغ دخی دیرلر
استاد رودکی بیت بسرای سبغ مهما زا * دل نهادن همیشگی نه رواست * سبغ نظامی
بیت نماید کس درین دیر سبغ * تو نیز آری نمائی تاریخی * ثالث خانه علفی یعنی مزروعات
وباغ و نوسان کنا رلنده خس و خاشاکدن و چوب و اودن ایتد کاری خانه مختصر و حق که
باغ بکیسی آفتاب و باران دفعی چون ایچنه او تور صاحب فرهنگ منظومه نظم ایاشدر
بیت خانه دشتیان سبغ بود * کزی کشت روز بغنی بود * رابع چراگاه حیوانات که آب
و علفی و افراوله استاد رودکی بیت از پی آسایش و الفقه روزی بجه د * جانور سوی سبغ
خویش جویان و دوان * تحفه الاحباب خانه دشتیان و پالیزبان و مزلکه عاریتی و معنی
مهمان حکیم فردوسی بیت کر امشب درین خانه باشم سبغ * نیاست کسی رازم بغنی
زنج * بیتنه تمسک اولش بغنی سید اج بغنی کسر باء فارسی و سکون یای تختانیله آفتق که
عورات یوزلر ینه سور رلر و نقاش تقدیر استعمال ایدرلر بغنی فتح باء مثنایه
و سکون نوله ایکی معنای در اول بر یعنی تخته یه چاق طاشنی ولشد یروب بر اوجن بار کیو
و یا خود غیری حیوان بو بنه بغلیوب خرمن دو کرلر تا که غله نک صاپی قریاب دانه سی چینه
اکازده و چون دخی دیرلر رو دولا بلند دو کن دیرلر حکیم خاقانی بیت در اعتقاد پیشه بر زبکری
همی * پایت سبغ و بنجه دست توزیل است * ثانی ذخیره معنای ابوالعانی بیت
نوقت حکم ضرورت اگر سبغ بغنی * که احتیاج توا خلق آزمان نشود بغنی سرج بغنی کسر باء
مهمله و سکون نوله ایکی معنای در اول ایکی پارچه توجدن نبیسی کی پایش بر روزی یوی و و و
و بر روزی یومری اولور بر ینه اورد چکان صداسنی سور نا نقیر آهنگ ایدرلر و کھی
رقاص او غالب قاری چالوب رقص ایدرلر اکا سبغ دخی دیرلر تر کید زبل دید کاریدر بمعاق
اطعمه بیت قلم را علم داشت قلیه بغنی * که میرن زلیبی بغنی چون سرج * ثانی سفید اب
سوخته بعض فرهنگ ده سلو کن دید کاری قرل بویه در بغنی سکار اهج بغنی فتح کاف فارسی
و کسر ها و سکون نوله تور دن ایمک چیمقاره حق دمور چنگال سکار آهنگ دخی دیرلر
بغنی سکج بغنی فتح کاف فارسی و سکون نوله درت معنای در فرهنگ جهان نکیریده اول بغنی
مصرفه یعنی او کسورک ثانی بغنی تراش کردن ثالث بغنی کنیدن یعنی اصرمق
معنای که مصدری سکجیدن کلور رابع بر نوع یوک بلند که شدت نائیزهر ایله
مشهور در جمال اصفهان بیت از پی دفع کند زهر خلاف ترا * مایه ترباک ساخت مار سکج
از عاب بغنی سبغ بغنی سکون نوله ایکی معنای در اول اوجا که سرون دخی دیرلر اتراق یری معنای
شمس فخری بیت بفرما نش حیوان وانس ویری * هبه داغ دارند بر سبغ و غنی * ثانی

جلال دل دانه ودف حلقه لری و زبل معناسنه سیف اسفرنگی بیت سیخ دوف میراث پدر
بازرها کرد * ناکد خط و خانه دفتره وس افتاد * سیف الملوك * رباعی * ای شاه فلاح
رفت و خورشید سر بر * قیلت بنقاره خانه کاه زد و کیر * آوردن سرنامه و زدن ان چوب *
کوشش شاه سنجها و خرطوم و نفیر * سنج * فتح نون و سکون خاء معجمه ایله تنگی نفس که
عربیه ضیق النفس دیر لر رعلتد و فضلات باغدن عارض او اور منصور منطق بیت
از غم و غصه دل دشمن باد * مدر تا پاک کاهی در سنج * سیخ * فتح یای تحتانی و سکون نوله
معنی شیار تر کیده نفس عربیه فاحان دیر لر * سنج * سکون یای تحتانیله ساز و ترتیب
معناسنه امیر خسرو بیت میداد چون نظم نامه راسخ * باقی نکذاشت بهر مایع * مع لثاء
* سیپاناخ * معروف سبزه در سفاناخ و اسفناج و اسپناج دخی دیر لر حضرت مولانا
بیت من سیپاناخ توام هر چه پزی * باترش بایا که شیرین می پزی * سنج * فتح باء موحد ایله
طو ز کنگ دخی دیر لر عربیه ملح دینلوز و بر دلبرک وجود نده جراحت واقع اولد قل حکیم
سوزنی دیمشدر بیت یی رفت وایکن ز شور بخنی من * شکر سنج شد و مشکل بود جلاب
سنج * خواجه عیدلویکی بیت چکوم مشتری را کز نحو ست * سعادت برداشته و سنج
کرد * سیندان بلخ * استبان دید کاری آجی او در * ستاخ * فتح تاء مثناة ایله موزون
وراست و هموار شش اغاج دالغه دیر لر سیف اسفرنگی بیت ستاخ و درختانش نقش
معین * هوای کاستانش جای مصور * سنج * کسرتاء مثناة و سکون یای تحتانیله
طوغری و او زون اولان هر نه اولور سه سنج دخی دینلوز حکیم فردوسی بیت هم آورد پشت
ستان سنج * سرا پرده بر کند هفتاد میخ * معیار جمالیده هر یوغون و طوغری اولانه دیر لر
شمس فخری بیت بسی سنج بود قصر دین شمشیر از ان * که هست معدلش چون ستون قوی
و سنج * و بلند و راست معناسنه حکیم اسدی بیت ز زرا ندر و صد ستون سنج *
زابر شمش رشته در سیم میخ * حکیم سوزنی بیت داشتیم در میانه شعر * روی سرخ و سنج
کردن خویش * و طوغری و سوری طاع دپه سنده دیر لر استاد منوچهری بیت تو کفنی کر
سنج کوه سیل * فرو آورد بر من جمله اجار * سفاناخ * فایله سیپاناخ معناسنه در که حیل
سیپاناج و اسپناج و اسفناج دخی زوایت اولمشدر * سه ستاخ * اخفاء هایلده خرمن
ضار و دقلزی بر مقلوالت که سه انگشت و سه ستاخ دخی دیر لر * سنج * سکون یای
تحتانیله ایکی معنایه در اول شیش دمور اولسون اغاج اولسون کباب شیشی و غیره سنج
سعدی * قطعه * اگر زبا غریمت ملک خورد سیمی * بر آورد غلامان درخت اوز بیخ *
به پنج میضه که سلطان ستم روادارد * زنند لشکر بانش هزار مرغ به سنج * ثانی ایکی پارچه کوچک
توج نسی در بر ریوی یی و بر طریفی قبه او هر برین برالد طو توب بر برینه اوروب اصول
طو تار که سورنا و نفیر و نقاره آهنگ اوله مولانا هاتنی بیت سنج از غم اهل ننگ و ناموس *
بره زده دست و خورده افسوس * مع الدال * سپد و سفد * اول فتح باء فارسی ثانی
فایله بش معنایه کاور اول سیند سوخته معناسنه در که اندن اختصار اولمشدر و درت
معناسینه سیند ارم لقی ایله مترادف در اول درت معنائیک بری سال شمسینک اون ابکخی آئی

آئی اسمیدر که نیر اعظمک برج حوتده مدت اقامتی در استاد فرخی بیت آری پدر مقدمه
شاه شرف بود * همچون سپید مقدمه ماه فوردین * سپیدی ضم باء عجمی و سکون زاء مهمله
ایله شرفنامه معنی کوشه نشینی و قناعت و تحمل و فروتنی و سلوک بره راست کذا فی الاداة
و مجمع الفرسده معنی تسلیم کردیم معناده سپردن لفظنک فعل ماضیسی اولور شیخ سعدی
بیت پدر بعد از ان روز کاری شمرد * بجان آفرین جان شیرین سپرد * و معنی پامال کرد
حکیم فردوسی بیت خرومشید و بر جست لر زان ز جای * بدرید و بسپرد محصور بیای *
و وقت معناسنه دخی سریدر شاعر بیت بدینان نیکنای سپرد * وزان توشه راهه عقی ببرد *
* سپکار * سکون باء فارسی و فتح کافله آدم دپه سی یعنی باسنگ او رته یی و طاع دپه سی
جکاد معناسنه کذا فی فرهنگ جهانگیری * سیند ارم * فتح باء عجمی و سکون نوله بعض
فرهنگه آخری ذال معجمه ایله مروید درت معنایه کاور اول یعنی زمین زراشت بهرام
در صفت قیامت و ظاهر شدن کجها بیت سیند ارم بر کشاید دهان * رون افکند کجهای
نهان * ثانی بر ملک اسمیدر که زمین و درختان و جنگلستان اوزرینه موکل روماد سیند ارمده
واقع اولان امور مصالح و تدبیر اکا متعلقدر حکیم فردوسی بیت سیند ارم پاسبان
توباد * خرد جان روشن روان توباد * ثالث سال شمسینه نک اون ابکخی آئی اسمیدر که
نیر اعظمک برج حوتده مدت اقامتی در حکیم انوری بیت نماز دیگر بکشیمه از مه بمن *
که یادوال سیند ارم بد از تقویم * رابع هر ماه شمسینه نک بشقی کونی اسمیدر قاعده
کایه عجم بود که هر ماهک اسمی که کونی اسمی ایله موافق واقع اوله اول کون عید جشن ایدر لر
اول کونده جامه بچمک و جدید لباس کیمک و غرس اشجار ایتیمک و احباب و احباب یوزن کوره ک
مناسب بر در لر و معنایه علی ایدر لر * سیند ان خرد * ضم خاء معجمه و سکون راء مهمله ایله خردل
تخمینه دیر لر * سیند ان کرد * کسر کاف فارسی و سکون راء مهمله ایله معنی سیند جوشن بوابکی
لغنتک شای * بیت و واقع در بیت سیند ان خرد افغ باغ مست * سیند ان کرد از غل حکمست
* سیند * فتح باء عجمی و سکون نوله ایکی معنایه در اول اوزر لک تخمی که اطبا حرم لر دیر لر
اصابت چشم زخم دفته دخی اولغین اطفاله بخور کی یا قرلر آتش بر اقد قلص او پرور حرا
خواجه سلمان بیت تاسیند شب بسوزاند بدفع چشم بد * صهدم زین مجرک دون پر کرد
اختری * بومعنائی مؤید شمس فخری بیت دفع عین الکمال ملک را * سوخته در مجمرش
سیند * ثانی بر طاع آیدر حکیم فردوسی بیت بخون زیمان میا نوبیند *
رو تازیان تابکوه سیند * سیند * کلاهما بفتح الباء الفارسی و ضم الباء الموحده
و اظهار الهاء سردار و سر عسکر معناسنه بلکه سردار لغه اسمدر شمس فخری بیت
بود ترک کردن کینه سیند * و کرد سمت کوید ایام شاعی * و صاحب لشکر معناسنه که
سپه سپاهن محقق عسکر در و بد فرس قدیم صاحب معناسنه در حکیم اسدی بیت
سیند خیر یافته در زمان * بشدر پیش همچو بادوان * مجمع الفرسده معنی سپهسالار
بودنی سر عسکر و حکیم فردوسی بیت زهراب کرد او دیده پیام * بنزد سیند جهانگیر
سام * مجمع البلدان مسطور در که سیند طبرستان پادشاهلرینه مخصوص لقبدر

قیصر و خاقان و غفور و رای قلب اول و غی کی سید کسر با فارسی و سکون
یای تحتانیله ایکی معنایه در اول مطلق بیاض معنایه در بعض محله صفت استعمال اول نور
سید اب و جامه سید و مرد سید و کی میر نظمی بیت کشاده جبین و سید
روی بود * پسندیده اخلاق دلجوی بود * ثانی بر قلعه امید که قلعه سید دیمکه
مشهور در حکیم فردوسی بیت دزی بد که بد نام آن دز سید * که اریان ایدان شد امید *
جمع الفرسه نام رودی و کوهی باشد یعنی بر ارمغک و بر طاعک آدید عربیه بیضا
و ایض و چغنی اسانه آغار غودی لر میرعلیشیر بیت اریاس اشکیم بیلا کوزینک
قیارغان کلای * بحی موجدین آغار غودیک ایماس مرجان قزبل سید مرد سید
بر او تدر بستان افروزه مشابه ساقی بیاض و پیرانی یشلدر ستاد فتح تاء مثناه ایل
ایکی معنایه در اول ستاند افطندن تخفیف اولش لفظ رآلدی معنایه نته که شاه داعی
شیرازی بیت ماسر بغیر حضرت تودر نیاوریم * سلطان زبند * توینار دستاد باج * ثانی ایستاد
لفظنک تحقیق در طوردی معنایه میر خسر و بیت ساقی بر خیز ریانشین * کین نشسته
و آن ستاد باید ستافند فتح تاء مثناه و فلو سکون نوله اول خانه یه دیر لکه دیرک اوز رینه
یا پلاس اوله کوشک و امثالی کی استاد لطیفی بیت بسیمین ستون یک ستافند دید * معلا
ولیکن دری ناب دید ستاوند فتح تاء مثناه و اوو سکون نوله ستافند مرقوم معنایه
کذا فی الجمع اما فرهنگ میرزاه معنی صفة بزرگ مسطور در نوم معنایه شاعر دیشد بیت
ستاوند و ایوان کینسروی * نکارنده چون خانه مانوی * فرهنگ حسین وفای ده
اول صفة در که سقنی بر دیرک ایل اوله و تحفة الاحبابه معنی صفة بالاکه رواق دخی
دیر ستهد کسر تاء مثناه و فتح هایله معنی ستیزد که چکیش و ردیمک اولور
مسعود سعد سلمان بیت بستهد چون نمائد بر خیزد * باحریفان مجمله بستیزد *
ستیزد ستیز لفظنک ماضی سیدر عنقریب معانیسی ذکر اولور استیزد و استیزه
کند و ستیزد و ستیزه کند دخی دینلور ستهد کسر تاء مثناه و سکون یای تحتانی و فتح
هایله جمع الفرسه معنی ستیزه کند و آوزنک و آید یعنی جفر مغله چکشمک استاد دقیق بیت
بدشت نبرد آن هزار دلیر * سکیزد چو کور ستهد چو شیر سزند کسر راء مهمله
و سکون نوله بش معنایه در اول اطفال ایام عید و روز جشنلده بر اغاج دالنه یا خود طام
باجه سندن ایب بغلیوب او جنبه بر تخته پاره بند ایدوب اوزرینه او تورب صالنور لکا سا بود
و باز یخ و کاره دخی دیر ثنی صو اوزرینه اولان پشل یوصون که اکا جامه غوک دخی دیر لر
کذا فی الجمع ثالث تحفة الاحبابه بر نوع صر مشق در هر اغاچه که صاریله لاید قوریدز
عربیه اکا عشقه دیر لر رابع کتاب السامی فی الاسامی ده سرند هوا عقال الرجل رجله
برجل آخر و سرعه ایاه یعنی کوز شجیر کورش طوبد قله بر رینه لایق صر مق عربیه مشغریه
دیر کسر سنین و اوو سکون غین معنایه و فتح یای تحتانی ایله خامش ینه کتاب السامی ده
بر ایک بر یاش حاله ایدوب بر خاک پنهان ایدر و بر یاش بر آدم طوب بر رده کرلور بر حیوان
کاب حلقه یه باعد و غی کی اول آدم ای چکوب اول حیوانی طو تار موید الفضلاده اول ایه

ایده دیر لکه بعض اوینده ایغه بغلیوب اصیلور لر سفالود فتح فلوخم لام و او معروفه معنای
ثانی سفال ایله مترادف در که جوز و بادام و فندق و فستق مثلولک قبوخی در سفساد کسر
سکون فلوخم سین مهمله ایله دلال متاع معنایه که سید سارد دخی دیر عربیه دخی کسر سین
ایل سفساز دیر لر سفنند فتح فلوخم سکون نوله معنی سفند مرقوم سفنند سفنند سفنند
سفنند ارم مرقوم معنایه که اول معنای زمین ایدی یعنی ثانی که تام فرشته در
حکیم فردوسی بیت سفند ارم پاشیان تو باد * خرد جان روشن روان تو باد * و معنی
ثالث که سال شمسیه ک اون ایکی آبی اسمیدر مخماری بیت همیشه تارود اندر پس
مثیاط آذر * چنانکه پیش سفند ارم درود بهمن * رابع معنای که هر ماه شمسیه ک بشخی
کوفی آدید سفنند سفنند سفنند مرقوم کی بیاض دیمکدر سکند فتح کاف و جیم و سکون
نوله معنی تراند و بکزد یعنی ایکی معنایه در بر یونار و بری اصیر ابو الفرج رونی بیت همی
سکند باد و همی شکافد خاک * بخمیش اندر دود و بخا و آتش و آب * جمع الفرسه معنی
سرفه و از کلو آواز آمدن مسطور در سکند فتح کاف فارسی و سکون نوله جماع معنایه
حکیم سوزنی بیت خر کیر و از در کس آن خر سکند مثاف * آورد و در بید و بی مرهمی کتم *
سکیزد کسر کاف و سکون یای تحتانی و فتح زاء معنایه ایله یعنی جست خیز کند کذا
فی الجمع یردن چاپک حجر ایوب قاله ارمک او و ابو المعانی بیت سکیزد زمیان زم یازان *
در ایم کر بحد مت کرده ناکاه سکند سکون نون و کسر جمیله آپکده دید کاری طاع
یشی در سکند سکند سکند سکند صکره یای ساکنه ایله دخی جائز در آپکده معنایه سکند سکند
سکون نوله اوج معنایه در اول حرامزاده که عربیه ولد الزنادید کاریدر معنی بیت ای سندن
چواسترچه نشینی تو راستر * چون خویشنی راستر * سکند سکند سکند سکند ثانی هندوستان ملک
ناحیه سندن بر مملکت عظیم آدید شمس فخری * قطعه * سوی در شهنشاه اعظم جمال
دین * کرناورند ساو بر شاه هند و سندن * بعد از خراب ملک هند و فلک کند * اثبات پیش
شرع که سندن هند و سندن * بوسند معنای اوله در و بو ایکی معنایه حکیم اسدی بیت
شناسند بکسر همه هند و سندن * که هستی تودر کوهر خویش سندن * ثالث ادات الفضلاده
ولایت هند ایله سندن میاننده واقع بر شهر عظیم آدید سکند سکند سکند سکند بیت سندن سخن را
هوای منحت تویند * مرغ خرد را وای خدمت تو دام سکند سکند سکند سکند نون و فتح دال مهمله ایل
ولایت سندن بر ارمق آدید کذا فی فرهنگ جهانگیری سکند سکند سکند سکند نون و دال مهمله
و فتح باء موحد ایله بر منظوم کتاب آدید که مواظ و نصایح و حکمت علمیه فی مشتملدر ناظمی
حکیم ازرق در له بیت ارکینه دروغ هم پیش روی او * تاریخ شاهنامه و اخبار سندن باد * وله
بیت هر که بیند شهر یاریند های سندن باد * نیک داند کاندزد و شجوار باشد شاعری * شیخ
سعدی * مشغری * چه نظر آمد این نکته در سندن باد * که عشق آتش است و جفا تندی باد *
بناد آتش تند بر تر شود * پناه از دزد کینه و تر شود سکند سکند سکند سکند کرد کرد کسر
کافله بر شهرک آدید که آنی سیاوش سکند سکند سکند سکند حکیم فردوسی بیت همی رفت سوی
سیاوش کرد * به سیدار در و زارد سکند سکند سکند سکند اول خرقه در لکه آنی میل صوری

برقوب خرق ایتمش اوله بهرامی بیت چکونه راهی وراه درازناک عظیم * همو سیرا سر
سیملا بکنه وخاره وخارگی مع الراء المهمله * سیمار فی فتح باء فارسیله اوج معنایه کاور اول
اثواب خانه که عربیله اثاث البیت دیرلر استاد فرخی بیت بهانه جوید برمال خویش
مال کزین * ازان مراجه ذخیره است وزان مراجه سیمار * ثانی ماوراء النهرده اوزم وزیتون
وکعبه وامثالی نشنه لصفه قلری مکنه درکه اغاجدن ایدرلر اکاچر خشت دخی دیرلر شمس
فخری بیت پرست ساغر لاله زیاده حرا * ندیده رنج قرابه نخورده زخم سیمار * ثالث
بیوک نکنه که ایچنه اوزم صقرلر و خیر یوغرلر استاد لطیفی بیت بکایدانه پرورده دیرلر
کدز پرانکرده سیماری * وسیمارین لفظندن صیغه امر ووصف ترکیبی اولور که لسان ناسه
اصمراغه سیمارش دینور بومعه ماده اسم مصدر اولور * سیماسدار فی فتح باء فارسی وسکون
سین مهمله ایله منت ایدیمی و نعمته سکر ایدیمی شاکر النعم معنایه ابوالعافی بیت چون نعمت
همه کس را چنان ببندواست * جهان بکشته سراسر سیماسدار ترا * سیمار فی فتح باء
فارسیله ایکی معنایه در اول قلمان که عربیله جنده پرلر خمیم وفتح نون مشدده ایله ثانی سپردن
لفظندن صیغه امر در تمام ایله معنایه ابوالعافی ایکی معنایه ترتیب اوزره بیت ترا شود
سیماری آتش جهم را * اگر بکار فتاده کنی بسی سیمار * وکنکه امر در کیت دیمک در معنای ثانی حکیم
سنایی بیت هم به نیروی تحت ملک آرای * سرکیوان سیمار برزدوبای * مجمع الفرسه بمعنی
رومال کنده حکیم خاقانی بیت موی بندی توازنند زده و برید * عقرب از سنبله ماه سیمار
یکشاید * سیمار فی فتح باء فارسی و تاء مثناة وسکون سین مهمله ایله ضکره رق معنایه در که
سیمس صوکر دیون ضکره دیمکه زمین سیمس دیرلر و ترادات تفضیلدر * سیمنداز فی فتح
باء فارسی وسکون نوله شمع معنایه در ابوالعالی رازی در خطاب بابر بیت ای سیمندوز
خیمه * کردون * وی سیمنداز خانه اسرار * به معنای دخی آفتابک برج حوله ایام مکی
اسمیدر که اسمیندار دخی دیرلر حکیم فردوسی بیت همیرفت سوی سیاوخش کرد * بیه
سیمنداز در روزارد * سیمنداز فی فتح باء فارسی وسکون هایلله صاحب لشکر و سره سکر
معنایه مولانا هاتنی بیت گرفت آن سیمندار پر خاش جوی * ازان مرغ و آن نامه فال
تکوی * سیمسالار * سرعسکر و سردار قوم معنایه میرنظمی بیت سیمسالاران
رستم نهادان * سیمنداز نکه کرد جنگ مردان * سیمار فی کسرباء فارسی وسکون هایلله لفظ
مقر در مخصوص کوک آدیدر بعضیلر دیرلر که آسمان معنایه در عموما و فلك اعظم که فلك اطلس
دخی دیرلر آنک نامی در خصوص صاحب نظامی بیت کفته حصاری * تو اورا سیمار * کای فلك
نوبکهن دار مهر * سیمنداز فی کسرباء فارسی وسکون یای تحتانیله بیاض قواک اغاجی
میرنظمی بیت سیمنداز و خنجر و چنار لطیف * برشک آوری کشته با قدر دین * سیمنداز فی
کسرباء فارسی اول و فتح ثانی وسکون یای تحتانی و دال مهمله ایله معنی پشه یعنی صوری سکر که
عربیله بق دیرلر زنی الدین نیشابوری بیت کرسایه سکون تو بر باد افند * بیرون
و دزدست سیمنداز تعاش * سیمنداز فی فتح خاء معجه ایله جاقرد کنی که عربیله
شوکة البیضا دیرلر فارسی عربیله ترجمه سنی اولور * سیمنداز فی ایکی معنایه در اول

اول صالح و اعمال حسنه صاحبی ثانی عیار و طرار ورنک باز معنایه اسماء اضداد دندر
* سیمار فی فتح تاء مثناة ایله اوج معنایه در اول دریاده و بعضی نهر عظیمه بر مقداد صون
یوکسک پر واقع اولور جزیره کی اما جزیره بیوک اولوب ایچنه کوپلر و باغ و باغچه لاولور بویسه
کوچک دپه چک در منتفع به اولور بعضی سنی صیغه جده اور تر و او خنجرلر بتر و اطراف دیرلر صو
اولور و بعضی روایتلر صویک اورته بریدر بوابکی روایت صحیح اولور که اضداد قیلمندن اولور
استاد لطیفی بیت چنانم زانندیشه بی کنار * که مردی بودمانند اندر سیمار * ثانی ستاره
لفظندن تخفیف اولمشدرا ختم معنایه استاد فرخی بیت ستار صغیر بر همیخواندم اورا *
برخسار و بالای زیبای درخور * وله ایضا بیت حدیث نوشدن مه شنیده ام خبر * بکاخ و شو
ای مه ستار و ماه نکر * ثالث ترکیب فلان دیدکاری معنایه در که فلان گفت دیمکه ستار گفت
دیرلر * سیمار فی فتح تاء مثناة وسکون باء موحد ایله یوغون و غلیظ وکنه معنایه در کتاب
بولغنی طاء مهمله ایله سطر یازلر و او قورلر اما غلط ایدرلر زیر زبان فارسیله واقع اولین سکر
خرفک بریدر حکیم فردوسی بیت چو چندی برآمد برش سالیان * به بد سرو بالا
ستبرش میان * سیمار فی فتح تاء مثناة وسکون خاء معجه ایله ایکی معنایه در اول صوطور دینی
یر که آبگیر و تالاب دخی دیرلر ثانی فارس ملکته مشهور و معظم بر قاعه اسمی در که
قرینه بر بیوک آبگیر واقع اولمشد بر سبیدن اسم اولوب قلعه سیمار دیرلر و هنره
مکسوره ایله استخر دخی دینلور حکیم فردوسی بیت خرامان برآمد بقلعه سیمار * که شاه
شها تراب و بود فخر * وله ایضا بیت زمردی بکردار ابدان بود فخر * بیامد سکر ازان برام
سیمار * سیمار و سیمار فی کلاهما بمعنی ظالم و جابر الظلم میرنظمی * مشوی *
بعدل و سخاوت بشو سر قرار * نیاید سیمار در دراز * به شنست جای سرور کرم * که دوزخ
مکان سیمار نیم * سیمار فی فتح تاء مثناة و باء موحد وسکون نون ایله بر او تدر مشایه پودنه دفع
زهر و کزند کان ایدر اولنه زیاده هنره ایله ده جائزدر شاعر بیت بوی استنبر از خرات
خویش * عقرب چرخ را کداخته نیش * سیمار فی کسرباء مثناة وسکون یای تحتانیله
اوزان الی حبه دن عبارت در که ربع متقال اولور بعضی رده ثلث در همدربوله اولجه درهم اون سکر
حبه اولور والی درهمه ده سیمندیش و اردر شمس فخری بیت یادشای که پیش تمکینش *
هیکل قاف نیست نیم سیمار * بوییتک اوج روایت دخی شمولی وارد * سرخوار * سکون راه
مهمله و فتح خاء معجه و او معدوله ایله معنی مردولی و صاحب سر و بمعنی توانکر و صاحب مال غزون
کدانی فرهنک جهانگیری * سیمار فی تخفیفه خطوط کف یعنی اوج ایچنه اولان جزیرلر
بعضی کسنه لاول جزیرلر که نقوشندن استدلال ایله بعضی حالات حکم ایدرلر فقر و غنا و سقر
واقامت و تأهل و تجرد و مناصب و مرثیت و وجود اولاد و عدمه و امثال ذلك و تشدید ایله
مریدان حال خفی معنایه در ابوالعافی بیت ساقیا و خیر و سر دل بدان * ساغری ده که
دانی سر دل * سیمار فی کسرباء مهمله وسکون یای تحتانی و فتح سین معجه ایله اتمک
کارخانه سیمنداز ایدن اجیره دیرلر خیمکر معنایه * سیمار فی کسرباء وسکون یای تحتانیله
دلال که اثواب و متاع فروخت ایدر عرب لسانه مکتوب کو تورن قاصد معنایه در که عربیله

سفر یا زلف ورق دریا نك دخوليله اسم فاعل اولور في سكار في فتح كاف عجميله بوزن فكار
مشموم و معوسن معناه درمیر نظمی بیت شده از ازل نجم بختم سكار * ازین کشته از غم
دروغ فکار في سکندر في فتح كاف و دال مهمله و سکون نوله اوج معنایه در اول بر مشهور پادشاه
ربع مسکون نامی در که اسکندر ذوالقرنین دیکله مشهور جهان در و نبوتش اختلاف وارد قرآن
مجید ده اسمی ذوالقرنین ذکر او نمشد در سد با جوجی یا پوب و آب حیات طلی ایل طلماته
کشد در حضرت نبی علی نبینا و علیه السلام رهبری اولوب آب حیات آکا نصیب اولوب حضرت
نصیب اولدی دنیا یه مشرق دن مغربه دك حکم ایدن بری حضرت سلیمان علی نبینا
و علیه السلام وری دخی بو اسکندر در بونك احوالی شیخ نظامی جمله دن اعلا تفصیل اوزره
سلاک قطعه کتور مشهور و اسکندر دخی وارد اول دخی پادشاه در اما بومرجه دکاک را کا
اسکندر رومی دیرل دارا او غلبه در بونك زمانه حکماء فلاسفه چوغیدی اسکندر ك معنای
ثانیسی سرفکوندر یعنی باشی اشاعه شیخ آذری بیت از تهیب زخم نیر قوس ذوالقرنین او *
در چه مغرب رود هر شب سکندر آفتاب * ثالث آت یور رکن و یا خود سکر در رکن نکر لنوب
باشی اوزرینه دوشمك بومعنا ده اکثر ترکیب ایدوب سکندر خورد دیرل مولانا نورالدین محمد
طهوری بیت سکندر خوران باد پای حیات * بدست ترازل عنان ثبات في سمنار في
سکون میم و فتح نوله و لابت رومده بر استاد معمار بنا آدید که نعمان نام بر پادشاه قصر
خو رنقی و سدیر نام عمارتی اول بنا ایتشد در سام نسلند در دیرل عربیه نونی میمه تقدیم و شد
ایدوب سمنار دیرل شیخ نظامی * مثنوی * هست نام آوری ز کشور روم * زیرکی کوز سنك
سازد موم * چاپك و جرب دست و شیرینکار * سام نسل و نام او سمنار في سمنار في فتح نون
و باء موحده ایله معنی سناور یوزکجه که عربیه سناج دیرل سناوری سباحه در یوز بکلاک معناسنه
میر نظمی بیت کشته از دله اشك خون چون بحر * مردم دله شد سناور او في سندر في
سکون نون و فتح دال مهمله ایله معنی سندان آهن یعنی دمور اورس و دخی عظیم الخلقه بر طاشدر
یعنی برادلی بیوک بر طاش کذا فی فرهنگ جهانگیری في سندر في سکون نوله معنی
حرامزاده که سندر دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری بو معنای مؤید میر نظمی بیت
نیاشد در جهان دون پرور * و فاور مدی در طبع سندر في سهر في سکون هایل بوزن مهر
معنی کاو یعنی او کوز حکیم فردوسی بیت چو بر شاه نازی بکسرت دمهر * بیار د فربه یکی ماده
سهر * فتح سین و هایل عربیه او یانق اولق و بر علت در که صا حی قطعا او بوماز في سهار في فتح پای
تختانیله سهار مرقومك معنای سیمله مترادف در و دخی قریب و کشکینه یعنی آریه اتمکی میر نظمی
بیت مشو چون کاو خرد خواب و خواری * بسست اهل قناعت را سیاری في سیر في
بوزن میرا یکی معنایه در اول اما هایل طوق معناسنه که عربیه شعبان دیرل کرک حقیقتا
شعب کی کرکسه مجاز یان کی که * کشت زار باب سیرست یعنی اکنلاک صوبه طوقدر مثالی
بیت شکمهایی که میکشت از سنان سیر * چورک کند نامی خور د شمشیر * چغتای لسانده
توی و توغ دیرل میرعلیشیر بیت فی طاقتیم بار ازینك عشق دین کناره قلیب * فی توغایم
بار اینك حسنیغه نظاره قلیب * ثانی اما له سز کسره صریحه ایله صرمسق که عربیه نوم دیرل

دیرل یوا یکی معنایه تر نیب اوزره ابوالمعانی بیت کر نیاشی در جهان باشی و شوکر خورده
سیر * رو قناعت کن بکنی با پیاز و نان و سیر في سیر و سیر في بر نوع طعام در خیری صرمسق
و سیر و بر مقدار و غن ایله یوغرب بشو درل روستا یاره مخصوص طعام در في سیر في
سکون پای تختانی و کسر سین مهمله و فتح باء فارسیله کونه یک چپکی که کونه قرسو
طور و ب کونش کتد بکه اولدخی دوز بعضیله دید پارکدر یحان نوعندن عربیه نام دید کوری
او تدر و بعضیله دید بکه مر صمد دید کوری خوشی و اوزوزق پیر قدر عربیه یحان قدسی دیرل
ابوالمعانی بیت کر بکشتن آن سمن سیمابود * سیمابو باشد بد سمن هر گیاه في سیر في
سکون پای تختانی و میم و فتح باء موحده ایله وصف محب و بد رکش سینه لی دیمک اولور نته که
شاعر دیمشد در بیت کارخ و سیمبول لب و غنچه دهن * مشکبوموی میان سروت لاله عذار *
في سیمجور في سکون پای تختانی و میم و ضم جیمله پادشاهان ماضی دن برینك مقربان دن
برندیم آدیدر في سیمبر في سکون پای تختانی و نون و فتح باء موحده ایله سیمبر مرقوم
معناسنه در في سیمور في سکون پای تختانی و فتح و او ایله زبان پهلویده او بیک عدد دیرل
شمس فخری بیت بودیرون عطای اوز شمار * باد افروز بغایت از سیمور في سیمه سیر في
خشمك و مهیب ارسلان مولانا هاتقی بیت سیمه سیمه ییشه بر آورد یال * نه زنجیر بر کردش
نه دوال في سیمکار في کنه کار و خطا افعال اولانه دیرل مولانا محمد طهوری بیت سیمکار
از رو بشوید غبار * کل سرخ روی کند در کنار مولانا جامی بیت کر نه خامه سیمکار چمد *
مهر هر حرف نکو ساری چند في مع الزاء المعجزة * سیمدوز في فتح باء فارسی و سکون نون و ضم
دال مهمله ایله چادر کوبکی که دیرک دپه سنه قورل اکا کاج و بادریسه دخی دیرل کذا فی فرهنگ
جهانگیری في سیموز في ضم باء فارسی و او معر و فله سیموختن لفظندن تصرف اولش اسم
مصدر در دوزنك و صانجیق و اسماء اضدادن اولور بر آوردن معناسنه ته که حکیم انوری
بیت چون دهن باد مشوقی جانش * بر بسپوز دسراز کر بیانش * و معنی فرو بردن حکیم
سوزنی بیت ولی را کانه برگاه بشان * عدورا جاه کن در جاه بسپوز * و معنی اندرون کردن
کاهی اسم فاعل اولور حکیم سوزنی بیت منم کاوک خرافشار کنك خنك سبوز * حرامزاده
و قلاش و رند عالم سوز * و دور توب ایجروا یتك معناسنه ابوالمعانی بیت تخم عنت
بیاش در کلاشان * خنجر کین سپوز در دلشان * و فرو بردن معناسنه مصدر استعمال
اولنور حضرت مولانا قدس سره بیت در ذکر کردی کدورا آن مجوز * تارود نیم ذکر
وقت سپوز في ستاویر في فتح تا مشناه و کسر و او و سکون پای تختانیله قضاتك محکمه ایدوب
استماع دعویه مخصوص اوکی رواق اولان صنفه به دیرل ابوالمعانی بیت قاضی محکمه شرع
رسول اکرم * که ستاویر مشناه طاق و رواق افلاک في ستیز في کسر تا مشناه و سکون پای
تختانیله اوج معنایه کاو راول جنك و خصومت معناسنه شیخ سعدی بیت چو چنك آوری
با کمی در ستیز * که ازوی کزرت بود یا کیز * ثانی معنی تعصب و ناسازگاری وله ایضا بیت
ستیز فلک بیخ و بارش بکند * سم اصب دشمن دمارش بکند * و لوج و سرکش معناسنه
استاد اطنقی بیت ای بکیر پناه و خوک ستیز * این ستیز و نکر برت بجه چیز * ثالث خشم و کین

معنا سینه حکیم اسدی بیت به و نامه چون دید و شد با ستمیز * ز بازاید شنام بکشد تیز *
بعض فرهنگرده ظلم معنا سینه ده منقولدر سریز کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله
قوس قزح که سر بر و سد کیش دخی دیرلر سکر سکون کاف فارسیله زابستان و لایند
کنج و مکران مایینه واقع بر و کسک طاغدر دریای سندن آنک دامتندن پکر و نقل ایدرلر که
رستمک مولدی اول طاغده واقع اولش بو تقریبه رستمه رستم سکری دخی دیرلر حکیم ازرق
* قطعه * فروشد روز پس تاباز کشتی * زجنگ سکرنان دیومنظر * توان بردن هنوز
از جای جفکست * دریده زهره سکری زبتر * حکیم فردوسی بیت بد و گفت کای زره شیر
زبان * سپاهی بچنگ آمد از سکرنان سکیز کسر کاف و سکون یای تحتانیله یعنی
بر جستن و آلیزدن حیوانات پحرایوب قبح آتمق کمال اسمعیل * قطعه * خواهی که بر کف
فکنی اطلس و قصب * خواهی که در طویله کشتی اسب خنک بور * چون سک درنده باش
و چو کرکس حرام خوار * بکرای همجوکر دم و بسکیز چون ستور * مجمع الفرسه یعنی جست
و خیره کنند اسم فاعل روایت اولنوب بویته متمسک اولمش حکیم سوزنی بیت پیرشدی
زیر بار همچو من ای خر * کر دمت آزاد و چو خر کره بسکیز سیر سکون یای تحتانیله
بوزن و بمعنی نیز کسکین معنا سینه که ضدی کنند در کذا فی الجمع سینه باز سینه یعنی دورنگ
بومعنائی مؤید شیخ نظامی بیت تدر و ان زومی و زاغان زنگ * سینه سینه باز یعنی دورنگ *
سیر روز سیر یعنی بی طالع و همیشه غمناک و محزون اولانه دیرلر میرنظمی بیت نشد مختیار
و سیر و زکشت * هم از تنگ روزیش دلسوز کشت مع السین المهمله * سپاس سیر
فتح باء فارسیله ابکی معنایه در اول شکر نعمت بود دخی ابکی وجهله در بری جناب حضرت
باری تعالی جل ذکره نک انعام و احسانه شکر در شمس فخری بیت خدای داد ترا نیز ملک
و تخت کیان * تونیز لطف خدادادان و را بدار سپاس * وجه ثانی اولیای نعمت انعام
و احسانلری مقابله سنده تشکرا منا تیمک کمال بخندی بیت هر که خرسند نباشد بحفاهای
حبیب * ناسپاسیست که شکر نم اونکنه * ثانی منت و قبول معنا سینه شیخ نظامی
بیت چو جو یای کهر کوهر شناس است * اگر هم بی بها کیرد سپاس است * فرهنگ
هند و شاهه یعنی اطف مروید و حسین و فی دده بمعنی لطف دیوب بویی ابرادایش ابو شکور
بیت ازان پس که بر کرد بکذا شتم * بر و سپاسی بکما شتم سیر لوس سیر فتح باء
فارسی و سکون راء مهمله و ضم لام و واو معروفه خانه پادشاهان و جای سلاطین معنا سینه
خسروانی بیت یقین کز خلق یابد محنت کوس * کسی کو کردی کرد سپر لوس سیر سیر
کسر باء فارسی و سکون راء مهمله و یای تحتانیله میدان معنا سینه که سپریش و اسپریش
و اسپریش و آسپریش دخی دیرلر سیر کباب الالفه ذکر میروید سیر سیر فتح باء
فارسیله صکره معنا سینه که عزیه بعد دیرلر لکن دون التریب استعمالی شایع دکلر لاید
زین لفظی اد حال اولنوب زان سپس دیرلر بو ترکیبه بعد لفظی صحیح او اور زین سپس دخی
اکثریاست عملدر شیخ سعدی بیت ندانم چه شاید بدن زین سپس * که از سپهری
ندانست کس * دیگر بیت چون پشیمانی زدل شد ناشتاف * زان سپس سودی ندارد

ندارد اعتراف * حکیم حاقانی بیت با این پلنگ کوهری از سنگ بشنیدم * کر زین سپس
دوم چوسک اندر قفای نان سیر سیر سکون راء مهمله و فتح نونه جهان دیک و کرم
و سرد کشید و تلخ و شیرین چشیده آمده دیرلر میرنظمی بیت سخن در کار خود از بیه
بشنید * درخت آید ز سرناس جهانید سیر سیر کسر فاء و راء مهمله و سکون یای
تحتانیله بمعنی سمسار و قوم یعنی متاع دلالت سیر سیر ضم نون و واو معروفه خرمن برنده
دو کوب و غوز صاور لمانش غله یعنی معنا سینه سیر سیر سکون یای تحتانی و راء مهمله
و فتح نونه بحر یرقوشد از وزن یورنی وارد دیرلر که بورشد دکلری وارد نفس و بر دکلر دکلدن
بر در اوصدا ظاهر او اور بلاد افریقیه ده اولورمش اول ستمک آدمیسی بعض سازی و نغمه
نوالرین بونک صدا سندن اخذ و اختراع ایشمار استاد لطیفی بیت ای بانواع نفم چون
سیرناس * می نشد از دهنهای سیرناس سیر سیر سکون یای تحتانیله چهره و بعض
اعضاده ظاهر او لور بر بیاض لکه در بق و بر صدن غییرد انسانه فضیلات باغمدن عارض
او لور و بعض آنلر دخی او لور اکثر قیر آن او لور یا مثل اولنجه ظاهر او لور مع الشین
المعجه * سپریش سیر کسر باء فارسی و سکون راء مهمله و یای تحتانیله میدان معنا سینه که
اسپریش و اسپریش دخی دیرلر کذا فی الصحاح سیر سیر ضم باء فارسیله بدر قطونادر که
اسپریش دخی دیرلر سیر سیر فتح باء فارسی و دال مهمله و سکون نونین و ضم حمله
خردل پاره سی در دیو فرهنگ جهانگیریده مذکور در اما سپند و سپند ان اوزر لک تخمه
دیرلر خردل پاره سی نه اولدوغی بزم دیار مزده متعارف دکلر شعرای سلف دیشدر بیت
که آن حال سینه بر عارض خوش * سپند انجوش پنداری در آتش سیر سیر فتح باء
فارسی و کاف و اظهار هایلله عسکر چکیچی دیکدر ابکی وجهله بری مقدمه ابیش که عسکرک
ابرو سندن یورر و بر وجهی دخی سر لشکر در که عسکر اکا متابعت اتمک ایله چکامک بوانور
حکیم اسدی بیت شبهه را که چون او سپه کش بود * چه پیش آب در باجه آتش بود *
سیر سیر سکون باء موحده و ضم یای تحتانی ایله تخم اسپریش بمعنی بدر قطونا طیب
یوسفی * رباعی * هر کس که تشق زبانش باشد * تشویش بر سخن از آتش باشد *
باید که کتیره بالعب سپروش * حل کرده مدام باد هانش باشد سیر سیر شماره آتش سیر یعنی شماره
آتش ابوالمعانی در تعریف سوزانیده بیت فلک نهان شده در اندرون دود سیاه * گرفته
روی چهار استاره آتش سیر سیر فتح تاء مثناة و کسریای تحتانیله او کک مدح و ثنا
معنا سینه شمس فخری بیت سجودار کنند از وجود شهنشه * خدارا همیشه خلاق ستایش
شیخ سعدی بیت ستایش خداوند بخشنده را * که موجود کرد از عدم بنده را سیر سیر
کسر تاء مثناة و سکون یا و اظهار هایلله بمعنی حاجت و ستیزندگی یعنی لاج و عناد و چکشنگ
ابوالخطیر بیت از مستی هوش اگر ترا هرست * محنت در مذاق جان زهرست سیر سیر
کسر راء مهمله و سکون یایله اوج معنایه کاور اول معروف کوکدر که عریسه اصل الخنی دیرلر
قوریدوب دو کوب صوده اصلدر لر عله کتوردر ثانی بمعنی ناله و افغان حکیم سنایی بیت
زیر فشمس ستاره کرده خروش * بیش سوش سریش کرده سروش * ثالث بد و زبون

معناينه حکيم سوزنی بیت ستروش دادم تا قين که خواهم از تو عطا * ستروش اگر نبدي
کار بند بود سریش في سکايش في فتح کاف فارسی و کسر لامه مکر و حيله معناينه اسم
مصدر منقول در مجمع الفرسده اندیشه مند و متفکر معناينه اسم فاعل مرویدر کذا
في فرهنگ ميرزا ابراهيم اندیشه و افکار معناينه اولدوغی کلام استادان متقدمین دن استنباط
اول نور نتک استاد رودکی مخ نام شخص کدراوی اشعار شعراء عصر ایدی اکا خطاب ایدوب
دیر که بیت ای مخ کنون تو شعر من از رکن و بخوان * از من دل و سکايش و از تو تن و زبان *
في سیاهوش في ضم واو و سکون خاء معجه ايله مشهور و سیاهوش بن کیکاوس در که ابکی و او
ایله سیاهوش دخی دیرل حکيم فردوسی بیت همیرفت سوی سیاهوش کرد * بامه سیمندار
درو زار * مذکور سیاهوشدن غیری بر لموان ایرانی نامی اولق دخی جائزدر في سیاهوش في
شاه ایران اولان کیکاوس شاهک پسر شجاعت کستری نامی در که حسن و جمال ايله بدیع الزمان
و هنر و کمال ايله عدیم الاقران ایدی شاه ترکان اولان افراسیاب مظالم جناب مزبور سیاهوش دخی
تازه نوجوان ابکن ناحق ره قتل ایلدی خواجه حافظک بویتنده اکا نامیخ و اردر بیت شاه
ترکان معنی مدعیان میشنود * شرمی از مظلمه خون سیاهوشش باد * علم رجال اولدوقه
ضم واو ايله بلکه ضمه صریحه ايله تلفظ اولور مجمع الفرسده فتح و او ايله رجس قوش آیدر
في سیاه پوش في محضر قاضی بعض فرهنگ خد متکار اسب که آتیه تیار ایدر و سوار یانده
پیاده یورغال بامند کور خدام همیشه سیاه جامه کیمک رسم قدیم اوله مجمع الفرسده جاوستان
دز که سلاطین که پادشاه بنوب بریره کتد که آنرا و کجه پیاده کیدوب خاقی پادشاه اوکندن
صاورل خلقدن امتیاز ایچون قدیم زمانده مهابت سیاه جامه ل کیرل ایدی اول اجلدن مرور ایا ايله
اول طایفه یه سیاه پوش علم اولمش في سیه پوش في سیه پوشدن مخفقد و چاوش
معناينه حکيم استدی بیت بنزدیک سبزو میثد داد خواه * کداو بد سیه پوش در که شاه *
ور شروار ایش مجموع رجال و نسوانی سیه جامه ل کیرل ایش شیخ نظامی هفت پیکرده
حکایه ایدر في سیاه پوش في قره قولاق دیدکاری جانور در دیکونه بکزد دایم ارسلان ایچون
شکار تجسس ایدوب ارسلانه کومستر ارسلان شکاری بیوب طوید و قدن صکره
فضله مندند کند و دخی تعیش ایدر في سینه کوش في سیاه کوش مرقومدن مخفقد
مؤید الف ضلاده جاویدست در نه سلاطین او شکار کنند میر خضر و بیت مرغ و او ايله سیه
چشم برد * صید زمین پیش سینه کوش مرد في سیرش في سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله
ایله بود نجک دیدکاری ایچنه حیردن طوقش کتان کبی زنان کوملک و باش باغی ایدرل سرش
دخی دیرل میر نظامی بیت ز سیرش پیرهن پوشیده برتن * نمایدیر آن چون شمع روشن *
في سیه پوش في اول جامه در که کوا سده صازیاور یک وزیون و امنای في مع الغین *
في سیاه في فتح باء فارسیله ابکی معناينه در اول قاتق که یوغرقی سو زوب قیق ايله قارشدروب
قرار ایچنه طوز و چو و ک اونی صاحب قویون طلومی ایچنه قویوب قوزیدر لطیف طعام اولور
شاعر دیشدر بیت سیاه و انکبین باتان خوشتر * طعام ما حاضر اینست آور * ثانی
کریم ایدیلش دیوار اکثر خانه قوتی ایدرل في سناغ في فتح تاء منناه ايله ابکی معناينه

معنايه کاور اول فرهنگ جهانگیرده ایر اورلماش آت یعنی غنوز طای اولوب بنامش
اوله نهاره دخی دیرل حکيم اسدی بیت هزاران ذکر کر کان سناغ * بهر یک راز نام ضحاک
داغ * منصور شیرازی بیت نخسته شاهسواری که ثابت و علل * زروی مرتبش هست
میخ و نعل سناغ * بو معنای مؤید شمس فخری بیت هنگام بخشش از کرم بیدریغ خوش
زبندره جامه خرمه و ننگه دهد سناغ * بویتندن استنباط اولور که سناغ هر که آتی اوله
ثانی فرهنگ وفای ده قصه قصه راق یعنی طوغر مزدیشی حیوان که استرون و سترون دخی
دیرل اسم عامدرا آدمی دخی استه مال اولور عریضی کی عقیق معناينه حکيم قطران ارموی
بیت آن قوم را که دارند از کیشش سر سناغ * مردان بوند عین و پاک زلف سناغ * بعض
فرهنگرده سودلی دوه یه دینلدوکی مسطوردر في سناغ في کسر تاء مشافه و سکون یای
تحتانیله ابکی معناينه کاور اول سناغ مرقومک جمع معنایله مترادف در ایچنه یعنی راست
و بلند حکيم سنایی * مثنوی * عد دکشته کان تیغ ملک * ذروه تیغ با سناغ ملک * که بخندد
بدست شاه درون * گاه بردشمنان بکیرد خون * بو معنای مؤید شمس فخری * قطعه *
همچو گوهر خزینه هم کوهر * چه غم ارمست بر فرازم تیغ * همچو سوره زهر بر آزاد * سرفراز
و کشاده دست و سناغ * ثانی معنی سرکوه یعنی طاع دپه سی استاد منوچهری بیت بر آمد
ماغ ورنک و ماه پیکر * یکی میخ از سناغ کوه قارن في سرداغ في سکون را و فتح دال مهملتین ايله
بر نوع تمام آشی در سود ايله ایدر لغایت لیدن اولور في سیرغ في کسر راء مهمله و سکون یای
تحتانیله خوشه انکور یعنی اوزم صالقمی میر نظامی دوتعریف باغ بیت که پیش از برک او بخته
سیرغش * که اورا باغبان ناید در بغش في سیرغ في سکون یای تحتانیله یعنی خوب و نیکو صاحب
فرهنگ منظومه بیت سیمغ نفرو حکایت سمر * سوک ماتم سرشک آب نظر * استاد عنصری
بیت بر فکن برقع از ان رخسار سیمغ * تا بر آید آفتاب از زمیغ في سیرغ في سکون
یای تحتانی و کسر راء مهمله ايله خوشه نکور سیرغ مرقوم کی لکن با حرف راء بعدیم اولمشدر
في سیرغ في عربیه عقدا یرل وعظیم الخلق وعجیب الهیاء قوشدر حضرت سایمان علی
نیما و علیه السلام دیوانه جاغرا اولور مش اندن صکره بنی آدم کودش حضرت
سایماندن صکره ربع مسکونه چینه مدی دیر رحله طیورک ملکی در دیر الحاله هنده بین الغاس
موجود الاسم معدوم الجسم بعض روایت حضرت اسکندر ذوالقرنین کوه قافه وارد قافه
اسکندر ده بول و شوب سوی باشمش انسان کی تکلم ایدر یرل العلم عند الله في مع الفاء * سف في
دوش معناينه مرویدر في سکاف في فتح کاف فارسیله ابکی معناينه کاور اول معنی سیم
سوخته یعنی بعض صرمه اشانش قاش و دسمال و امثالی سنه لری یا قوب کشن آلورل ثانی
ابریشم کبی که چهره اوزرینه صاب و بسته کبی ایدرل ابو المعانی بیت چون بریشم تار کسوی
سینه بر کردش * کویا بر چهره سیمین پچیم سکاف في سلف في سکون لامه اکا دیرل که
ابکی قرقرنداشی ابکی آدم تر ج ایش اوله بر رینه سلف دیرل ترکیبه بحق دیدکاریدر
في سلف في سکون نون و کسر داله رونغ کوجک طاو لد رکه در بند جیل یولی یکدک
و کار بانسرای بوابی خان قیوسن قیاد قیالارل میر نظامی بر میرزاده غریبه دوشدوکی اشاده

دیش بیت شنید آواز سندی راد و به * چه شود اما در خان بسته دبه * سپیشکری *
سکون یای تختانی ویم و راه مهمله و فتح شین معجه و کاف فارسیله زنجیره دیدکری قرمزی
طامندر سحر ایدوب نقاشان نقش و رنگ ایدر و کتابت کرده اولان سرخ مرکبه دیرلر ابوالمعانی
بیت رونق حسن بود سرخی خد جانان * نوشته سپیشکری که شود سرسوره * مع الکاف *
سپیشکری سکون بآ فارسی و فتح تاء مثناة ایله آقلق که زنان یوزلینه سوردرلر سپیشکری
دیرلر منصور شیرازی بیت زعکس خون عدو و بیاض دولت تو * بردرخ شفق و صبح
سرخی و سپیشکری * سپیشکری * فتح بآ فارسی و سکون راء مهمله ایله قبحر قوعدن برعلندر
اکثر اطفال یوزنه ظاهر اولور و سکون بایله براتدر قینادوب صویله صاری رنگ بویارلر
اسپیشکری دخی دیرلر مولانا محمود ابن عین بیت کاکون بخون دبه * خود می کند عدوش *
رخسار خویش را که شد از بیم سپری * سپیشکری * فتح بآ فارسی و سکون راء اولی و کسر
دال و راء ثانیه مهملات ایله یعنی دستاره چیه یعنی دستمال استادرودکی بیت ای قبله خوبان
من ای طرفه دی * لب را ز سپردرک بکن پاک زمی * سپیشکری * کسر بآ موخه ایله یعنی
صفت و سپیشکری هر نسنه که کوشک و تازده اوله اکا سبک دیرلر کرچه مشهور اولان فتح سین
و خم بایله در اما استادان متأخرین فتح سین ایله مطلق خفیف معناسنه و کسر سین ایله
معنای مرقومه نقل ایشلر در استاد عنصری بیت چوباتیغ آید بیدان ملک * شده
دست دشمن ز پیش سبک * فتح بایله بر قوشدر مشرب به مشابه اما طبیعتا اکا مخالفدر که
یونور آفتابه عاشق و طالبدر سپیشکری بیت پیش خورشید چون سبک بپریم * نه شب
مچو شب پرک بپریم * سپیشکری * سکون بآ فارسیله زرد شدن کشت زار یعنی اکلاک صاری
اولما سنه دیرلر * سپیشکری * راغاج در سرخ رنگ میوه سی اولور خوشه انکور مثالی
دباغلو آنکه دری دباغت ایدرلر اکا خسرو دار دخی دیرلر عربیه کرمه الیضا دیدکری
کذا فی المجمع * سپیشکری * فتح تاء مثناة ایله ایری اغاجلرک کوکدن چقان فدان که آنی چقارب
آخر به دیگرلر شاعر بیت من بساک از سبک بیدکم * باتوا امروز جفت سبزه منم * شمس
فخری مطلق فدان معناسنه در پیش بیت باد از عدل به بچمباند * برک کل را سحر که ان ز سبک
قرهنگ جهانگیر بده یعنی شاخ نهال حکیم ازرقی بیت غرقه کردد بامدادان در سبک کلینی *
بر مثال خاطر مداح میراند کهر * وسید ذوالفقار شروانی بیت باز چون کیسوی دلبهر شد صبا
منبر فشان * از کف موسی سبک شاخ را بیتی اثر * سپیشکری * فتح راء مهمله ایله قرهنگ جهانگیر
آقلق و قزلق که زنان یوزلینه سوردرلر حسن و برمک ایچون * مجمع الفرس سکون رایله
معنای مرقومه یعنی سرخی و سپیشکری و خم سین ایله بر مرض در که اکا سرخه دخی دیرلر
هر بیه حصبه دیدکری در * سبک * مطلق سرکه در حکیم اسدی بیت بهر سوسک ترش
وداروی نیز * برزند تازود کیرد کیرز * انیرالدین اخسیکی بیت کند نابوک حسام و سبک خوان
بهر خود را اجل آراسته خوان * سبک * سکون لامله یعنی ناودان یعنی اولوق کذا فی
متر فنامه عربیه ایلک معناسنه در عوم و انجود زبان پانکدر خصوصاً * سبک * سکون لام
و فتح کاف اولی ایله معفر سبک مرقوم * سیامک * فتح بای تختانی و مهمله کیومرث شاهک اوغلی

اوغلی آدیدر که هوشنگ شاهک باباسی در حکیم فردوسی بیت سیامک بدش نام فرخنده بود *
کیومرث رادل بدوزنده بود * سپیشکری * سکون بای تختانی و فتح سین و راء مهمله بایله
تخل بی سپیشکری و سپیشکری و سپیشکری دخی دیرلر * سپیشکری * سکون بای تختانی و فتح
سین مهمله ایله یعنی کرم کندم یعنی تخل بی که سپوشه دخی دیرلر کذا فی المجمع و بر نوع غله
آدیدر * سپیشکری * سکون بای تختانی و فتح سین و راء مهمله و لام ایله بر ملک چه نکریده
بر اوزون قورقل قوشدر و کفار لنده متصل قوروغن صالر طورر ابوالمعانی در هجویکی
شاهد بازاری بیت هر کر اینند طمع دارد از و کیرد راز * دم بچمباند به پیشش مچو مرغ
سپیشکری * سپیشکری * فتح بای تختانیله اوچدر بر دیمکدر اصل سبک در حرف ها تلفظ
اولما غله ساقط اولوب متصل با لاق رسم اولشدر ابوالمعانی بیت آمد از راه اکنون
خواست از من تحفه * سه تحف آورد که تم این سبک معذور دار * سپیشکری * سپیشکری
کلاهما بسکون الباء التختانی و فتح الکاف واللام یعنی سپیشکری مرقوم * مع الکاف الفارسی *
سپیشکری * فتح بآ فارسی و راء مهمله و سکون نوله سمرقند قریب بر شهر امیدر که اسپیشکری
واسپیشکری دخی دیرلر حکیم سوزنی بیت میرفت و همی آید بر من نکه صبح * چون پیک سبک
از سپیشکری سمرقند * سپیشکری * سکون بآ فارسی و بای تختانی و کسر راء مهمله ایله
بر اوتدر تر قیل دیرلر ابوالمعانی در هجویکی بیت هرگز نکند فرق کل از برک کیمایی * در پیش
کر آرد خور چون ره سپیشکری * سپیشکری * بر اوت آدیدر عربیه ثانیه دیرلر * سپیشکری
ضم تاء مثناة و سکون راء مهمله ایله اوج معنایه کاور اول درشت و بی حیا معناسنه حکیم
سنایی در شهید شدن امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه بیت در نکجید در جهان
سپیشکری * که جهان خورد بود مرد بزرگ * حکیم فردوسی بیت پذیرفته ام از خدای بزرگ * که دل
بر تو هرگز ندم سبک * ثانی چینه دار و غلیظ و بزرگ ناهموار معناسنه بیت در کفش نیروکن
از مهر کرک * تازند کر آیدان کرک سبک * ثالث سرکش و لوج معناسنه بیت نباشد
نمید از خدای بزرگ * بجز کافر نیرای و سبک * نمید نه میددیمکدر * سپیشکری * کسر
راء مهمله و سکون شین معجه ایله درت معنایه کاور اول فرهنک چه نکریده بر قطره یه دیرلر عوما
استاد رودکی بیت زان می که کر سریشکی ازان در چک بیل * صد سال مست باشد از بوی آن
نهنگ * قطره بارانه دیرلر خصوصاً مختاری * قطعه * خبر رسید که اندر نواحی ستام *
سر حصاری کرده است با ستاره قران * هزار سال زبان بدوزبان رسد * اگر بجای
سپیشکری از هوا چکد سندان * و کوزیاشی قطره سنه دیرلر خصوصاً استک معناسنه
انیرالدین اخسیکی بیت بریک سریشک دیده اعی میبندجی * وزیک قراضه کف سفله
مساز کان * ثانی یعنی شراره آتش فرهنک حسین و فانی ده یعنی خرده آتش و آچه نمید
لوپکی بیت بخیم نیم سریشکی ز آتش قهرست * همان کند که بدیوان شهاب آتش زن *
ثالث راغاج آدیدر قزله مال بیاض چچکی اولور مذکور اوج معنایه شمس فخری * قطعه *
پادشاه ز شرم دست توایر * رخ سیاه آمدست و بر تخت سریشک * نیش ده بسوی بحر
کفت * زان همی باردش ز دبه سریشک * زانکه کوزد بدیش ارقضت * لعل رستی

بجای کل ز سرشک * رابع یعنی کل سرخ استاده عنصری بیت رخ ز دیب نکا شسته بسرشک *
وان سرشکش برنک تازه سرشک * سیرنک * سکون یای تحتانی ونون وفتح راء مهمله ايله
یعنی سیرنغ یعنی عنقایه دیرلر استاده فرخی بیت همه عالم ز فتوح تو نکارین کشته *
همچو آکنده بصدرنک نکارین سیرنک * مولانا خیالی بیت جز خیالی ندیدم از رخ تو *
جز حکایت ندیدم از سیرنک * سیمکی فرسنگ * سکون یای ت تحتانی ونون وراء مهمله
وکسر کاف فارسی وفتح فاول سین مهمله ايله بر میل مسافه اولان یره سیمکی فرسنگ دیرلر میر
نظمی بیت همیکرده بسویش عزم آهنگ * از انجارقته بوده سیمکی فرسنگ *
* سیم آهنگ * سکون یای تحتانی ومیم ونون وفتح همزه وایله عربیه قشایری دید کاری ترکیه
اشک خیاری دیرلر کنافی الجمع * مع اللام * سبال * فتح باء موحد ایلکه ایکی معنایه کاور
اول پراکنده بولتنن جایجا یغان یغوره دیرلر ته کم وصف بهارده میر نظمی بیت هوا
از اربار نه سبال شد * که هر شاخی از وتازه نهال شد * ثانی * بیق که سبالت دخی دیرلر
* سیمیدال * کسر باء فارسی و سکون یای تحتانیله چنار اغاجی بعضی بیاض قواقد دیرلر
* سیمخال * فتح خاء معجه ايله معنی ستیزه مرقوم میر نظمی بیت مکان هرگز سخال باهر کسی را *
اگر داری ز عقل اندک بسی را * سبال * فتح فایله ایکی معنایه در اول طپاقدن اولان آوانی
ابریق و سقسی و چناق و چولک و امثالی نسنه لره دیرلر شمس فخری بیت بگاه بخشش
از غایت شفا و کرم * چه لعل و کوه زردیک اوچه سنک و سفال * عربیه فاخورد دیرلر چغتای
تغادریر اما دریدن اولان صو و شراب ظرفنه ده تغادر دیرلر ته کم میر عیشیر بیت کیتور
ساقی تغار بحر مثال * قدح کشنی سنی اول بحر یغه سال * ثانی * فرنگ جهان فکیده جوز
و ادام و فندق و فستق و امثالینک قبوغنه سفال دیرلر حکیم انوری * قطعه * عد و حرارت
قهر تو دارد اندر دل * زدست مردمک دبدب زان زند قیقال * نهان ازان بنماید خیر اوکد دلش *
ز تف و بیت تو بترکد چو بسته سفال * سید حسن غزنوی بیت نادیده دهات که کان برده
هرگز * خوشتر ز شکر کوزه بود بسته سفال * سبال * فتح کاف فارسیله اوج معنایه کاور
اول خصومت و عداوت معناسنه حکیم سنایی بیت با سبایی همه عتای مساز * باخرا بایان
سکال مکن * حضرت مولانا قدس سره بیت خفاش اگر سکال خور شد غم ندارد *
خور شد راجه نقصان کرسایه شد کینش * ثانی اندیشه یعنی صائق که بر امر صانجی به
بد سکال دیرلر میر خسرو از زبان معشوق بیت در عشق ما کسی نرید و آنکه میزد * از کاهلی
غزه آفت سکال ما * رضی الدین نیشابوری بیت چون بخشش تو آمد کان از رای چیست *
هر یست کاین سکال همیدارد عذاب * ثالث * سخن معناسنه ده استعمال ایدرلر که بعض
بد سکال بد کوه معناسن افاده ایدر شیخ سعدی بیت تو نیکو روش باشی تابد سکال * به بد
کفتن تو نیاید مجال * سکالش سکالیدن اسم مصدر اولور * سل * بر علت در ترکیه
ایچه اغری دیرلر اخلاط فاسد او بکنه دو کیلوب جراحت ایدر او کسور دیکه ایزیک چقار
بولندن خلاص مشکدر ابوالمعانی بیت در غم عشق ترا کشتی دو علت مبتلا * سل
شود در روز عارض شب با سسقا بود * سیخول * سکون یای تحتانی وضم خا و واو

و واو مرقوله اسفند دید کاری که اوقلی کرخی در کنافی الجمع * سیمکل * سکون یای
تحتانی ومیم و کسر کافله نام شدن و یوقه اغاجدن ایدوب اوزینه ایلک و ابریشم صادرلر کلابه
و کلبه دخی دیرلر * سیمکل * فتح یای تحتانی و جیم فارسی و اظهار هایلله چله معناسنه در
* مع الیم * سیرنغ * فتح باء فارسی و غین معجه و سکون راء مهمله ايله ترکیه فسلکن
دید کاری و عربیه زحمان اطلاق اولنان خوشبو اولنرک جمله سنده سیرنغ و سیرنغ و سیرنغ
و سیرنغ دخی دیرلر کال اسمعیل بیت دماغی کر بویید آن سیرنغ های خوشبویت * پس کوش
افکنده حالی خدیت غم چو اسیرنغ * زین الدین سنجر بیت چو سیرنغ روی تو آن زلف پر خم *
ز گلزار فردوس چیم سیرنغ * شاه ناصر خسرو سکون غین ايله دیمشدر بیت در دست
شده اینها سیرنغ و کرامی * درینس خزانها چو کیامند و غداوند * تحفه الاحباب یعنی همیشه
چوان یعنی همیشه بهار دید کاری بهار قدر خزان اولنر صید نه ابی زحمان مسطور در که پیرا قاری
خرده و بغایت خوشبو اولان زحمانه سیرنغ و شاهیرم دخی دیرلر * سیرم * سکون باء
فارسیله سیرنغ مرقومین مخففدر زراتشت بهرام بیت در کوه و بیابان پر ز سیرم * که و مه
خسرو و درویش خرم * وله در محل دیگر بیت دروچ نشسته شاد و خرم * بوسته زرد شان
صد کونه سیرم * سیرم * زیاده هایلله ده معنی سیرنغ و سیرم مرقومین * سیرم *
فتح باء فارسی و راء مهمله و اظهار هایلله تور اینلر دن افراسیابک افراسندن بر مبارزیم لموان آدیدن
چنگ دوازده رخد پیرین کورد زالنده هلاک اولدی حکیم فردوسی بیت سیرم زخویشان
افراسیاب * یکی نامور بود با جاه و آب * سیمید بام و سیمید قام * کلاهها معنی بیاض
اما قام و بام رنگ معناسنه در بیاض سیمید رنگ اطلاق خاطره ناملام کاور انجق آقه مائل
اولانه یعنی بیاضلق غالب اولان نسنه یه رنگ تعبیری مناسب اولغله بیاض رنگ دیمک او اور
* سیمیدم * ضم دال مهمله ايله قویروغی بیاض کوکر جین اما نسنه میرزا ابراهیم بر او تدر
سرخ مرزش دخی دیرلر * سیمیدم * فتح دال مهمله ايله صبح صادق در که دم وقت معناسنه در
اول وقت غایت بیاضلق ظاهر اولغله تسیمه اولنش * تکم البغ المناخرین منلاعرق شیرازی
بیت سیمیدم که دم آستین بشمع شعور * شنیدم آیت استفتی و از عالم نور * سیمام *
فتح تاء مثناة ایلکه ایکی معنایه در اول ایر نقشی عموما صرمه ايله اولسون غیری اولسون
کال اسمعیل بیت تو آفتابی و است سیر و طوق هلال * ستم اختر تابان ز هر طرف ارش
فرهنگ وفای ده و تحفه الاحباب و شمس فخری و اسدی طوسی و ایتنر زلله ایرک آلتون
و کش اولان محلازی که رخت زین دیرلر بومعنایه استاده فرخی بیت در زمان سوی او فرستادی
رخش بازین خسروی و ستمام * بعض معتبر نسنه روایتلر ایرک آرد و اوک قشایری بومعنایه
خواجه سلمان در صفت اسب بیت هلال نعل و ستاره سته او کردون سیر * جهان نور دوزمان
سرعت وزمین پیماست * ثانی * معنی آستانه حضرت مولانا قدس سره بیت نیست
پیدا آن منازل را ستمام * نه نشانست آن منازل را ز نام * ستم * فتح تاء مثناة ایلکه ایکی
معنایه در اول معنی ظلم و جور معناسنه شیخ سعدی بیت نه یخ بیضه که سلطان
ستم رو دارد * زنده اشکر باش هزار مرغ بسنج * ثانی * معنی دیدن و دانستن یعنی کور و پ

بیت عربی که عند معناسند و او را که قصد معناسند در استاد فرخی ابکی معنایه دیشور
بیت توداده بستم زرو سیم خویش بباد * تو کرده بستم زور خویش ناپدرم * وله ایضا
معنی ثانی بیت نشان هستی بر من بدید بود و ستم * همی نمود بچشم سیه نشان خمار *
در سر بستم * کسر راه مهمله و سکون یای تحتانی و کسر سین معنی ایل طو و تعال معناسند در
در ستم * همزه و و او ایل عددده او چنجی در که ابکی چنجی به دوم و در دنجی به چارم و دبلور
ابوالمائی بیت طرب فرا و فرح بخش کرد را مشکر * که زهره آمد کویا از آسمان ستم *
در سیام * فتح یای تحتانی ایل ماوراء النهرده شهر نسف بریند بر طاع آدیدر اندر عظیم
چاه واقع را اول چاه حکیم مقنع صنعت ایل بر ماه پیدا ابلشیدی که اول ماهه ماه سیام و ماه
نخشب دیرل تفصیل نخشب لغی ذیلند ذکر اول نور انشاء الله تعالی استاد رودکی بیت
نه ماه سیام و نه ماه فلک * که ایت غلامست و آن پیشکار * شمس فخری بیت
گرچه مقنع بر آدیدر می * از چه نخشب و زکوه سیام * سیم * سکون یای تحتانی و راه
مهمله ایل کوندن اوز نکوا صاحب دوال که ایرلده ایدر ل اسم عام در سائر دوال کبی اولان
نسنه لره ده دیرل کوندن اولحق میر خسرو بیت سیم از پشت خدی بیسندم * نسترتان
دوال ستم بندم * سیم * کسر صرجه و سکون یای تحتانی کشتک علم خامی در فرهنگ
میرزاده معنی مای دال که اکادنی سیم دیرل بر نوع بیاض بالقدور * سیام * یای تحتانی به کسر
صریح و روب همزه مفتوحه ایل عددده او تو زنی دیمکدر * سیام * سکون یای تحتانی و فتح
نوله بر طاع آدیدر که ضیاء قر اول طاعه سنه ده ردفعه اصابت ایدر و روایت اول نور که آن
بر عظیم کنز وارد که ایچند نجه عدول اوز رینه صافی کشدن بر قصیر بنا و اولوب در روزنه لری قیاسی
و سائر التون و بر صر یا نش ایچ مال مال جواهر نه مقد از زرو سیم و جواهر وضع اولند بی
بوندن قیاس اوله * مع النون * سیاریدن * فتح باء فارسی و کسر راه مهمله و سکون یای
تحتانی له اسم لاق و بر معناسی ده تمام ایلک در مصدر استعمال اول نور اما تمام ایلک سپیدند
الفله استعمالی آذواق اولور * سپاسیدن * فتح باء فارسی و کسر سین مهمله ثانی ایل منت
ایلک و نعمت مقابله سنه مدح و ثناء ایلک سپاس اصلند مشکدر * سپاهان * فتح باء
فارسی له ابکی معنایه در اول بین الناس اصفهان دیدکاری شهر آدیدر ثانی جمع سپاه در
لشکر معناسند ابکی معنایه مولانا هاتنی در تیمور نامه * مثنوی * نخست آن
جهانگیر دریا نورد * ز کرد سپاهان بر آورد کرد * سران سپاهان بفرمانبری * کرزان
زاندیشه دآوری * بکردن گرفتند بار خراج * تردد کمان در سر انجام باج * سیتان *
سکون باء فارسی و فتح تاء مثناه ایل بیان دیدکاری اوت که عریض سوس دیرل و عرق السوس
دخی دیرل اصلدوب لعابن آلورل سعال یا بسنه غایت ناقد در * سپردن * کسر باء فارسی
و سکون را و فتح دال مهملتین ایل یا غله یا صمق و ضم بایله دو شرمک عربی که طی معناسند کال
اسمیل بیت در راه تونهاده فلک صد هزار چشم * تاجز مرز دله او کام نسپری *
در سپری شدن * تمام اولحق معناسند در بدون التركیب دخی معنی حاصل او اور
در سپندان * فتح باء فارسی و دال مهمله و سکون نوله اوزر لک تخمی که عریض حرمل دیرل

دیرل امیر معزی بیت چنان شد سوخته در قف چنان شد کوفته در صف * که جعد انش همه
خون کشت و سندانش سپندان * اوزر لک اصل یی کوکی اولحق اوزره حکیم خاقانی
بیت ازان کر ز سندان شکافش عجب نیست * که الیز تخم سپندان نماید * و خردل پاره سنی
اولحق اوزره ده منقولدر حکیم سنایی بیت غریب کجا شیرست خود را چون شکر کند اختر *
هر یک اسره که است خود را چون سپندان داشتن * سپندان * الف برینه یای تحتانی ده
سپندان مرقوم معناسند در اما اختیارات بدیعی ده * سپندان * تخم تره نیرک است مسطور در
خواجه عید او یکی بیت در دله حلم تو نموده * صد کوه احد کم از سپندان * بویتک
خردل تخمی اولحقه اسنغباط اول نور زیر اغایت خرده لک مراد در * سپوختن * ضم باء
فارسی و او معروف و سکون خاء معنیه و فتح تاء مثناه ایل ابکی معنایه در اول برشی بر شینک
ایچندن زو ایل چکوب چقار مق معناسند در حکیم فردوسی بیت همان زخم کافش
فرود و ختند * بدار و همه در دسپوختند * ثانی برشی بر شینک ایچند عطفه صوقوب قومغه
دیرل اسماء اضدادند در ابوالمائی بیت سوزن بخویش میزن و پس آ زمان مرا * هر جا که
خواهی خنجر سرنیزا سپوخت * سپیدان * فتح باء فارسی و باء موحده و اظهار ایل باء
موحده نک ضمیمه دسرویدر موسیقی ده بر پرده اسپیدر * مسط منو جهری بیت قمری همی
سراید اشعار چون حیر * صلصل همی نواز دیکجایی بم وزیر * چون مطربان زنند نوایش
از شیر * که مهر کان خرد و کاهی سپیدان * کذافی فرهنگ جهانگیری * ستاد * فتح
تاء مثناه ایل آلمی اخذ معناسند مستند دخی دیناور و جغتای لسان المصنوع و الما علیخ دیرل
المالی و الغلوق جمله بوندند میرعلیشیر بیت صبر و قرار و هوشتی الما علیخ نیدور *
ای جانلار آفتی سناکجا نمید و الغلوق * آلیق عبارتی دخی بوندند آلمی معناسند حاصل
بالصدر در ایضاله بیت آلمی دینی عروسن هر ساهنیک نقد جسم * عمر صابلیب مرک
الماع انکلو سابع الیاق * الغالی دیدیکی الماعه دیمکدر بولف طک اسم فاعلند آلفوجی دیرل کایا
اسم فاعلن بووجهله یاغیش و یا خود کاف عجمی ایراد ایتک بولسانده قاعده مطرد در مثلاً
قیامی دیمکدر قیامی و ایدیمی دیمکدر ایتد کوی دیرل و قس علی هذا * ستان * فتح تاء مثناه
ایل ش معنایه کلور اول ارقه او ستنه یا تمغه دیرل استاد رودکی بیت بار کن زیر اندون
تن شو * تور و خوار و خوانید ستان * بومعنای موید * شمس فخری بیت زعدل
تست که این همه زو تفره * پیاغ سرمست خفته است ستان * ثانی معنی حای انبوه یعنی
بر پرده رنسنه نک کثرتن میان معناسن افاده ایدر حکیم انوری ابکی معنایه * قطعه * از زلزله
جمله چنان خاک بچنبد * کرم نشناسند نکوزا و ستازا * در عکس سنان و سلب لعل
طراوه * میدان هوا طعنه زند لاله ستازا * ثالث فرهنگ جهانگیریده مخفف آستاندر
حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * با قبول توای زعلت پاک * چه بود جذب و زشت
مثنی خاک * ای یکی خدمت ستانت را * کرک یوسف بکار خانت را * رابع فرهنگ حسین
وفای ده بی صبر و طاقت معناسند میرنظمی بیت داده در حسن یوسف رانشان *
کره است عشقت مراد غم ستن * خامس اسم فاعل او را ایچ معناسند دادستان

باجستان کی جانستان و دانستان دخی بودند بر معنایه عربیہ آخذ دیر لر و چغتایه
آلغوجی و آلغان دخی دیر لر میرعلیشیر بیت آیر مایر بیریدن جان ایللا کوکلی رحیم ایللاب *
بیرور مین جاننی هم آنغل چو سندر و سن کونکل آلغان * بومعنا ده نفس متکلم تعبیرنده
آلمان دینا و روله ایضا بیت کون یو زونکدن الماسام عیب ایتماکل ای میجه * آلمان دینا دین
غائب مینی حیران سینی کی ستاندن کی آلق معناسنه مصدر در ستادن و سندن کی
کی سندن کی فتح تاء مثناة و دال مهمله ایلله آلق معناسنه در ابوالعالی بیت وصل ترا که عاشق
صادق بجان سندن * جانم نماده باغم حسرت چه ستانم کی ستردن کی هم تاء مثناة و سکون را و فتح
دال مهمله مین ایلله قازیمق و تراش ایتمک معناسنه شیخ نظامی بیت استره هر چند دم نیز
یافت * موستروم و نتواند شکافت * استاد فرخی * قطعه * که شکار فرود آورد و برون
آرد * زکوه سندن پانک و ز آب زرف نهنک * بکاه کو شش بستند و فر و سترد * زدست
بشیر زور و زوری مردان رنک کی سندن کی فتح تاء مثناة و کسر میله کوچ و زور ایلک و جور و جفا
ایلک معناسنه مصدر در کی ستودن کی هم تا و او او و فر و فله او کک یعنی مدح و ثنا ایتمک
معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت سنا یشت بحقیقت ستایش خویش است *
که آفتاب ستا چشم خویش را بستود کی ستودن کی هم تاء مثناة و او معروف و سکون
راء مهمله ایلله یعنی ستردن مرقوم کی ستیزیدن کی کسر تاء مثناة و زاء معجه و سکون یائین
تختائین ایلله ستیز مرقومک مصدر در یلج و عناد و حکمتک معناسنه شکر بخاری بیت
هر آنکس که جانش ز دانش تهیست * ستیزیدنش مایه ابله یست کی ستیزیدن کی
کسر تاء مثناة و سکون یائین تختائین ایلله یعنی ستیزیدن مرقوم حکیم فردوسی بیت همان
طوس نو دزدان بستیمید * بکا اسب من پیش اینجا رسید کی سراییدن کی فتح تاء مهمله
و کسریاء موحده بعدایای ساکنه ایلله قوش او تمک معناسنه تخصیص ایتمک ایکی یای
تختائیلله ایرلامق تغنی معناسنه در اما مجمع الفرسان یعنی نغمه پردازی آدمی و مرغان دیوب
بویلی ایرادایش بیت سراییدن بابلان در چمن * بر ذرنگ غم ازل مردوزن کی سرشتن کی
کسر راء مهمله و سکون مین معجه و فتح تاء مثناة ایلله یوغرمق خیر اولسون غیری اولسون
محسوسا و معنا استعمال اولنور مولانا هاتنی بیت اگر بیضه زاع ظلمت سرشت * نهی
زیر طایوس باغ بهشت کی سرشکان و سرشکان و سرشکان کی کلمه بکسر الراء المهمله
و سکون الشین المعجه زلف کیمه سنده عروسک یوزینه قود قاری دواق که عربیله کله دیر لر میو
نظمی بیت برویش سرشکان آویخته * که اندر جهان فتنه انگیزه * وله بیت سرشکان
که پرده برویش شد * که اندر جهان فتنه جویش شد کی سرکنکین کی ترکیب در سرکه و بال
و یا خود شکر ایلله بشور و ب بعض محومه ایچور لر تقریب ایدوب سکنجین دیر لر حضرت مولانا
قدس سره بیت از قضا سرکنکین صفر نمود * روغن بادام خشکی می فرود کی سرکن کی
سکون راء مهمله و یای تختائی و کسر کاف عربیله سرکنکین مرقومدن اختصار اولمشد و
کی سرکنکین کی فتح راء مهمله و سکون نون و کسر کاف فارسیله صوزا شمعق عربیله کی
مناقشه و محاوره معناسنه ابوالعالی بیت نشاید جا علی در زم زندان * بنادانی سرکنکین

سرکنکین بکیرد کی سفالین کی طبراقدن اولان آوانی که سفال سقسی در آورنده یایای
نسبت در نون نسبتن ناکید ایچوندر خواجه سلمان بیت از سفالین ساغر میخانه زندان
زاد کرد * جوهر یاقوت و باعقد لال آمد بدید کی سفتن کی سکون فاقع تاء مثناة ایلله
ترکستانه بر ولایت آیدر که آنده مشک حاصل اولور و دخی یوغون و غلیظ و محکم ایتمک
معناسنه مصدر اولور کی سفلیدن کی سکون فاکسر لاله صلیق و یرمک و ملک معناسنه
مصدر در میرنظمی مثال معنی اول بیت سفلیدن مرغ بر درختان * پیغام دهد ز عشق
پنهان کی سکالیدن کی فتح کاف فارسی و کسر لاله خصوصیت ایتمک و دخی صانع معناسنه مثال
معنی اول مولانا هاتنی بیت پذیرفت فرمان هر ز دلیر * باهنک میدان سکالید شیر *
کی سکاکی کی فتح کاف عربی و هایلله سیاه بویاد که سرکه و نار قیوخی و بعض اجزایله جامه بویار لر
حکیم خاقانی بیت این جهان کون که چون ریم آهنم پالو دوسوخت * شد سکاکی پوشش
از دود دل دروای من * جان بر سیاه مهر در قزله ما بل جزع دیر لر وله بیت در ده خجانی ابر
سکاکی * رنک خضاب بر سردیبار افکند * مطلق سیاه رنک مراد اولنور کی سکر فیدن کی
فتح کاف و سکون راء مهمله و کسر فایله حیوان بودر کن سورچمک عربیله عثور دیر لر میرنظمی
بیت همانم اسب در زرش سکر فید * پیاده کشت چانک پیش کر دید کی سکر فیدن کی
سکون کاف فارسی و کسر زاء معجه ایلله صوجومق و بولک معناسنه در کی سکرستان کی
کسر کاف فارسی و سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایلله بر میوه در اکر قدر اولور ایچند لرج
شیرسی وارد در بی مزه در بعض ادویه ترکیبده اذخالی ایدر لر صیستان دخی دیر لر هندی
لسانک لیس و رده دیر لر کی سکنکین کی سرکنکین مرقومدن تخفیف اولمشد و غایت لطیف
شربتدر دفع خیمات و اخراج صفرا و باغ ایتمک داخل عظیمدر کی سنان کی فتح تاء ایکی
معنایه در و عربیله مشترک لغتدر اول یعنی نیزه که عربیله رنج دخی دیر لر مولانا هاتنی بیت
سنانی که در دست سفاک بود * سر و مغز را با شخاک بود * شعرای عرب دخی استعمال ایدر لر
صنایای دیهشدر بیت احمر کالرج له مقله * اولم نکن کلا کانت له صنان * معنای ثانی اسم
یوسفه دیر لر یعنی یوسفه صنان دخی دینا و ابوالعالی بیت در زبان دوستداران نام من
یوسف بود * لیک در چشم عدوی بد کن کشته صنان کی سناییدن کی فتح نون و کسر یاء
موحده و سکون یای تختائیلله صوده یوزمک نشا ویدن و شنا ویدن کی سجدیدن کی
سکون نون و یای تختائی و کسر حمله یرا قلق یعنی رنسمنک تدار کن حاضر ایلک کی سجدیدن کی
سکون نون و یای تختائی و کسر حمله ایچی بوش نسفه اغاج و غیری مرنه اولور سه ابوالعالی بیت
د زوم را غم حسرت تبه کرد * شد م چون کرم خورده شاخ سجدیدن کی سندان کی سکون نون
و فتح دال مهمله ایلله ایکی معنایه در اول دمو را ورس که عربیله علالت دیر لر ثانی فرنگ جهانگیر بد
قبو حلقه سی التمه وضع اولان دمو که حلقه اکا طوقه قد صدا ایچور و کیدر حکیم خاقانی
بیت در ایوان شاهی درد و دلش را * فلک حلقه و ماه سندان نماید * بوییدن فهم اولنور که
بعض قبول ده حلقه یرینه باشی بومری دمو را ایدوب التمه برمد و دمو را ایدر لر اول دمو دخی
صندان اوله کی سندن کی سکون نون و یای تختائی و کسر دال مهمله ایلله ایچی بوش نسفه

عربی کی محو معنایست در سین ی سکون نون و یای تحتانی و کسر یله کوج و زور
معنایست در میرظمی بیت نباید کرده بچاره سین * نه کرد کار ظلم و جور کردید *
ی سیاییدن ی فتح یای تحتانی و کسر باء موحده بعد یای ساکنه ایله بمعنی آراستن
و آراییدن ی کذا فی فرهنگ جهانگیری ی سیان ی فتح یای تحتانیله اول صر مشق که
عربی اکا عیشه دیرل شاه ناصر خسرو بیت آنکه سرش از فضل خداوند بتابد *
قد اکتد آتش و اغلال سیانش ی سن ی بودنی سیان مرقوم معنایست در کذا فی الجمع
ی سیچیدن ی سکون یا نین تحتانی و کسر جیم فارسیله جمع الفرسه بمعنی حاضر و آماده
و ترتیب کردن ی سعید روی بیت ی سیچیدن ی کمالک * زکله کش کار صد دستور باشد *
ی سیرمان ی سکون یای تحتانی و راء مهمله و فتح یله یا قوت سرخ و حریر منقش کذا فی الجمع
ی سیرین ی سکون یا نین تحتانی و کسر راء مهمله ایله صر مستقلی طعام شاعر * مثنوی *
یکی در سوی مسجد راه برده * مکر دو شینه را سیرین خورده * نشسته نزدیک صاحب
طبیعت * که از بوی دهانش داد نفرت ی سیدارون ی سکون یای تحتانی و فتح سین و ضم
راء مهمله ی ایله چورک اونی که عربی حبه السودا دیرل و کوکند دخی دینلور ی سیستان ی
سکون یای تحتانی و سین مهمله و فتح یله تاه مشناه ایله رستم زالک وطنی اولان ولایت آدیدر حکیم
فر دوسی بیت تو کردی و رارستم داستان * و کر نه خری بود در سیستان ی سیستان ی
سکون یای تحتانی و سین مهمله و فتح یله تاه مشناه ایله بمعنی چستن کذا فی شرفنامه و الاداء
ی سیفان ی سکون یای تحتانی و فتح یله بر ملک آدیدر ی سیلان ی سکون یای
تحتانی و فتح یله قاج و حجاج و امثالک ارقه سنه دیرل ی جمع الفرسه ی رنوع دو شتاب در یعنی
بکمز ی بمعنایه ی بمحاق اطعمه بیت ارده بحرک وسیلان جویک اشکم بخوری * بردت
کشف شود سر هزاران اسرار ی سی لن ی خسرو پرویزک ندیمی اولان باربدک خترم
و تصنیفی اولان اوتوز مقامد که بو علم آدلی ذکر اولفور وهر برینک دخی خاری کلد کدینه
ذکر اولفور ۱ آرایش خورشید ۲ آبان چشید ۳ اوزنکی ۴ باغ شیرین ۵ تخت
طاقندیس ۶ حقه کاوس ۷ راج روح ۸ رامش جان ۹ سبز در سپر ۱۰ سر و ستان
۱۱ سرو سی ۱۲ شادروان مروارید ۱۳ شبدیز ۱۴ شب فرخ ۱۵ فعل رومی ۱۶ کج
باد آورد ۱۷ کج کاو ۱۸ کج منوخته ۱۹ کین ایرج ۲۰ کین سیاوش ۲۱ ماه برکوهان ۲۲
مشکدانه ۲۳ مروای بنگ ۲۴ مشکمالی ۲۵ مهربانی ۲۶ ناقوسی ۲۷ نو بهاری
۲۸ نوشین باد ۲۹ نیمروز ۳۰ نخبیرگاه کذا فی مؤید الفضل اما جمع الفرسه ی مسطور در که
شیخ نظامی خمس سنگ خسرو شیرین نام کتاب الخان مرقومی ذکر ایدوب بواج لنی که آپن
چشید و راج روح و نو بهاری ذکر ایلیوب یرینه درت لن دخی ذکر ایلدرد که آدلی مذکور
اوتوز لن ایچند یوقدر اسملری یندر ۱ ساز نوروز ۲ غچه کیک دوری ۳ فرح روز ۴ کیخسروی
ذکر ایدوب بر دیت دخی یونلرایچون نظمه کتور مشدر بوتقد یر چه اوتوز لن اولور
ی سیرین ی سکون یا نین تحتانی و م و کسر راء مهمله ایله معنی کله پز یعنی باشی ی سیمه ستان ی
سکون یای تحتانی و فتح یله یون نیمه و کسر سین و فتح یله تاه مشناه ایله اولادی یاشه میان عورته

عورته دیرل کذا فی الجمع و بعض روایه اول عورته دیرل که هر قننی طفل امز سه یا شته یله
بوم معنایه میرظمی بیت زن دنیا عجب سیمه ستانست * بیرد هر که در آغوش آنست *
ی سین ی کشدن دوز لش سنه که سیم کش در بعد یای نسبت نون تاکید ایله سیمه منسوب
دیکد ر ساغر سیمین کی و استعاره طریق یله محبوبک وجود ین و ساعده و شاق و صف ایدوب
ساعده سیمین وساق سیمین دیرل تکم یو یتد واقع د میرظمی بیت آمد در بزم آن سیمین بدین
همچو کاشن کشته است بیت الخرن * وله بیت کر چه دل را ساغری پر شور کرد * با کف
سیمین ساقی زور کرد ی سیمه داوران ی شیشه مشابه برشی در هند پادشاهی و وزراسی
یا نجه کتور رل مشکلان * معناه سواد الحکام و ه و یشبه بالسج یو نی من الهند مسطور در
ی سیمه دوران ی بودنی معنای مذکور میرد ی مع الواو * سیرکاو ی فتح باء فارسی و سکون
راء مهمله ایله رنوع قلقاند ر صغیر در سند ایدرل اکثر قلعه محاصره سی و یوریشند قول النور
کذا فی الجمع ی سیمیدرو ی فتح راء مهمله و سکون وا ایله اسپری طوغان و ضم ایله عل
صالح عاجنه دیرل ایکی معنایه دون التریب میرظمی بیت کر سیمیدرو ی کی اندر جهان *
چون سیمیدرو و جا کئی دست شهان ی ستو ی ضم تاه مشناه ایله ایکی معنایه در اول معنی
تغیر سه تاری یعنی اوج قلو تغیر و حضرت مولانا بیت سیل خویم چون دف در عشق
فخر خویان * زخمه بدست آور میرن ستوی مارا * ثانی هر قلب اولان نسنه مثلا ای باقر
اوستی و آلی کس و یا آلتون و یونک امثالنه دیرل مهری ستوقه در ی سکالیو ی فتح کاف
فارسی و سکون لام و ضم یای تحتانیله مرنه که آتش اوزره بشر اتک و غیری یعنی بظرف ایچند
اولیوب همان آتشه بر اغله اکا دیرل کذا فی الجمع ی سکو ی فتح کاف فارسی و سکون
وا ایله اول درت یا خود بش رمقلو وا عاجد که آنکله خرمن صاور رل تکید یا و عربیه مدری
و هندی اسانند و ثالی دیرل حکیم سوزنی * قطعه * رنان کندی بدم آنکله چون مغن *
اکنون که کندی مغن نیست نان جو * بر یاد آنکله خرمن جو میدم بیاد * هر ساعی ز بغه
و ساعده کنم سکو ی سمنو ی سکون میم و ضم نوله ارشته آشی یعنی خیری ارشته کی کسوب یاغ
و بال ایله طعام ایدرل یجمع الفرسد رنوع حوادر نشاسته ایله ایدرل خراسانند متعارف در
ی سیرمو ی سکون یای تحتانی و راء مهمله و ضم مهمله بر دارود مفردات طبیه ثوم بری
و ثوم الحبه دخی دیرل ی سیرو ی سکون یای تحتانی و ضم راء مهمله ایله کری که خار بشت
دخی دیرل میرظمی بیت که موی ریش و مرکان و روتش * چوسیرو هر یکی را کرده
پیکان ی سیرو ی سکون یای تحتانی و فتح سین ثانی و ضم راء مهمله ایله تخل تی و تخته
یتی دخی دیشلر سیرک وسیکک وسیکک و سیلک دخی دیرل کامر ذکر هم ی سیرو ی
بخیل و شرمند معنایه خواجه سلطان بیت آفتاب ازمه سیرو میشود زیرا که او * باز
میخواهد بدورت داده خویش از قر * بر معنای دخی فعل قیح ایده دیرل ابوالعافی بیت
هر سیرو ی که باشد عذر خواه از در کوت * رحمت حاشا که اورا میکنند رویش سیاه *
ی مع الهاء * سیاه ی فتح باء فارسی و سین مهمله ایله احسان و نعمت مقابل سنه اولان
حمد و شکر و منت معنایه ابوشکور بیت ازان پس بد یکر که یکند اشتم * بر و سیر سیاه که

بنگاشتم * نخنه میرزاده بر کسسه اوزرینه منت قوم معناسنه در سپاه فتح بقاء فارسی
و او ایله فرهنگ جهانگیری فروخته معناسنه مروید سپاه فتح بقاء فارسیله عسکر
معناسنه در که لشکر دخی در لکن سپاه جفته و افراد نه دیلور لشکر مجموع سپاهه دیلور
سپاه فتح بقاء فارسی ویای تحتانیله سپاه معناسنه در کدانی فرهنگ جهانگیری
سپاه فتح بقاء فارسی و کسر راء مهمله و سکون سین ثانی ایله نیراعظم یعنی آذتلیک
جمله اسماسندن راستد نجیب الدین جردیاد قانی بیت چو امیتان غیرم تنق براندازند
سپه سپاه کند آرزوی لالایی سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری
او یون و سکون بایله قره یو یادر که آنکه جامه یو یادر لر کدانی فرهنگ جهانگیری سپه فتح بقاء فارسی
فتح بقاء و کافی فارسیین ایله یعنی سپه شدن که سپه دخی دیلور میرنظمی بیت سپه راء سنا
سرای راسخ ارکان * سپه کرده باسی فراوان سپه فتح بقاء فارسیله ثقیل
رایحه لی راوتد عربیه سذاب دیلر صداع باغمی یه غایت تا فعدر و بعض ادویه ترکیبینه
ادخال ایدر لر سپه فتح بقاء فارسیله مرقومدن مخفقدر ایدکیسنگده اصل اسپاه واسپه در
معناری آتلاویمکدر * قال حمزة بن حسن الاصفهانی اعم مشتق من اخذیه و ذلك ان اصفهان
اذا رأت الى اسمها بالفارسیه کان اسپاهان و هی جمع اسپاه واسپاه اسم للجنود و قال یا قوت الحموی
ان الاسب باغة الفرس و الفرس و مان کان دلیل الجمع اختیار الفرس و الاصبغی الفرس
سپه فتح بقاء فارسی و کلاهها فتح بقاء فارسی و سکون الهاء سر لشکر و سر دار معناسنه در
حکیم سوزنی بیت شعی که همجو سنگدر سپه بده دارد * سنان کداری و کدافکن و خدنگ
انداز سپه فتح بقاء فارسی و سکون ها و فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله فرهنگ جهانگیری
امیر جماعت و رئیس القوم و خزینه دار معنارینه ابوالمغانی بیت چو کشت حفظ خزان
بدست او مخصوص * نگاه داشتن او بر سپه بده واجب سپه فتح بقاء فارسی و سکون
یای تحتانی و فتح بقاء فارسیله سر کد و شرابک اوزرینه بیاض اتمک خرده سنی کی اولان نسنه کذا
فی المویده بومعنایه فرید الدین احوال بیت آبش همه شاشه کلاست * نانش ز سپه فتح بقاء فارسی
شرابست سپه فتح بقاء فارسی اوج معنایه کاور اول یعنی صبحدم یعنی صبح و قی حکیم فردوسی
بیت سپیده چو زندای زرین و کوش * بفرمودتالشکر آرای طوس * بومعنایه سپیده دم
دخی دیلر تکم ذکر میروید ایادی ثانی شول آقلغه دیلر کد زنان یوزلینه سوردر میخسرو
بیت چگونه صبح بخندد که شب بروی سپاه * سپیده کرد و زندیا ران نقاب انداخت *
ثالث عوما بیاضه دیلر و خصوصاً کوزک و عرطه نک بیاضنه دیلر لکن ضدیله ذکر اولنور
سپیده و سپاهه و سپیده و زرد دیلر سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری
بیت زد سپید مهره قدرش زبون ترست * ازبانک بشه دمدمه کوس سغری * دیگر
بیت سپید مهره صیغش چنان دمید جهان * کدر خنه خاست شد این سیر خفته آوازش
سپه فتح بقاء فارسی و کلاهها فتح بقاء فارسیله اول فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری
کدانی الجمع بومعنایه ابوالمغانی بیت کردن بحسن خوبی تو کشته عاشقی * انگیزد از برای
تو مردم ستاوه سپه فتح بقاء فارسی و کلاهها فتح بقاء فارسیله اول فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری

کاور اول آلمق معناسنه اسم مفعولدر ثانی قوم معناسنه بودنی اعم مفعولدر میرنظمی
یعنی اول و ثانی بیت ستاده جام می از دست صافی * کشید و اندرون استاده باقی *
سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری اول یلدز کد اختر دخی دیلر
صریح کی کوکب و نجم کی که اخترک جمعی اختران و نجمک جمعی نجوم و انجم کاور و ستاره نک جمعی
ستارگان کاور که ها کافی عجمی یه ابدال اولنور و کوکبک جمعی کوکب کاور میرنظمی بیت
چنان روشن شد کویا که روزست * ستاره هر یکی مشعل فروزست * ثانی بر نوع چاردر
یعنی زنانک باش اورتسی که ستار و شامیانه و سایبان دخی دیلر حکیم سوزنی بیت
سپهرش ستاره سپاهش زمان * سرایش زرین وزوا نش مکن * وله بیت چهل خیمه ساده
ز چرم پانک * ستاره ده از دیبه رنگ رنگ * ثالث مسطره که آنکه جدول چکر لر شیخ
سعدی بیت لاجرم چون ستاره راست شود * نتواند که کچ رود جدول * رابع اوج قلاو نبون
معناسنه شیخ نظامی بیت ستاره بانوای چنگ برداشت * برهم زهره هم آهنگ برداشت *
خامس پرده معناسنه حکیم اسدی بیت پری روی دیدش هزار از چکل * ستاره صد و کوس
زرین چهل * سادس شرفنامه ده قارک اوچنی او یونی آیدر کد ستا دخی دیلر بابا فغانی
بیت دوامبه زخ بهم آورده در بساط غرور * ستاره بازی کردون مکر نمیداند * سابع
بخت و طالع دیلر بومعنی یلدز واسطه سیله در ابوالمغانی بیت کد عشاق را جو رور قیماز ارفا
دارد * همین باید ستاره تا که باشد لطف آن مهر و سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری
و سکون رایله ابکی معنایه در اول مصغر ستاره در کد خرده یلدزدر ثانی شراره آتشف دیلر
سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری و سکون رایله ابکی معنایه در اول مصغر ستاره در کد خرده یلدزدر ثانی شراره آتشف دیلر
استاد لطیفی بیت دل عارف ستانه هنرست * دانهای معارفش هنرست سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری
تاء مثناه و اظهار هایل ابکی معنایه در اول یعنی ستاره ابوالفرج رونی بیت کشاده چشم
یابد اراوز زمین و زمان * نهاده کوش بکفتار او سپهر و ستاره * ثانی سیم قلب یعنی مغشوش
کش سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری و سکون رایله ابکی معنایه در اول مصغر ستاره در کد خرده یلدزدر ثانی شراره آتشف دیلر
بیت دیلر استاد عنصری بیت بنام و کنیت آرمسته بادا * ستایشگاه شعر و خطبه تاحشر *
سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری و سکون رایله ابکی معنایه در اول مصغر ستاره در کد خرده یلدزدر ثانی شراره آتشف دیلر
تایله مرویدر اول صورت مشخصه یه دیلر که غایت زشت و کبریه منظر اوله شویله که کورنر قورقودن
اور کد لر حکیم سنایی بیت سنبه صورتی اهریمن آثار * هزار اهریمن از رویش زنهادر *
فرهنگ میرزا ابراهیم معنی کابوس که او یقوده آغریاضی دیوب بویته متمسک اولش بیت
حوری بسنبه داد توان * لولو بوجل نهاد توان * بویته کابوس اولسنه دلالت یوقدر
زیرا حوری کد ضدی دیودر اهریمن معناسنه اولق مناسب ایدی فرهنگ و فانی ده یعنی مرده
دلیر و قوی باز و مرویدر حکیم فردوسی بیت زایران برنهم کینه خواه * دلیر و سنبه مهر
کینه خواه سپه فتح بقاء فارسی و راء مهمله ایله طوقور خین دید کاری و سکون رایله ابکی معنایه در اول مصغر ستاره در کد خرده یلدزدر ثانی شراره آتشف دیلر
دیلر که شاهین و طوغانی شکاره صالار میرخسرو بیت عقابی که از پی ری شد زبون *
ستونه کد لیک هم برستون * ثانی یعنی کر ز یعنی فرار نمادی بیت نیر فلک ز نیم ستونه کد

چون عزم کامکار تو زه برگان کنند * مسعود سعد سلمان بیت سبک زبانه زده
تا که مستویه کند * ز تیغ و نیزه سلطان صفد ز آتش و آب * ثالث موجه آب یعنی صواو زرنه
اولان موج صافی الدین زکی مراغی بیت دریای دیده راجه بشوید غمت ازو * تاحقف
آسمان بر سدرستونه * ستویه * ضم تاء مثناة وواو معروف وفتح یای تحتانیله ابکی
معنایه در اول تنبوره سه تار که مستودخی در لسانی نام صاحب صدر الشریعه که کتاب مشهور در
* سته * فتح تاء مثناة و اخفاء هایلر و زحمتدن ضعیفه دیرلر یعقوب باکلی بیت از بس
سته شدم زغم او شکفت نیست * از چشم آدمی چو پری کرشوم نهان * و کسرتا و اظهار
هایلر یعنی لوج و ستیره کار حکیم سنایی بیت در سخاوت چنانکه خواهی ده * لیکن اندر
معاملت مسته * و له بیت مسته صماخندین می خور و طرب بامن * منت بسم بر نه ساغر بکفم
نه مان * مجمع الفرسه تاء مثناة هایلر اوزینه کجه کجش حالت دیرلر که شبانه معنایه
* ستیره * کسرتا و مثناة و سکون یای تحتانی و فتح زای معجمه ایلر و عناد و سرکشاک
شیخ نظامی بیت ستیره بجای رساند سخن * کدویران کند خاندان کهن * وجدال و خصومت
معنایه است ادلایفی بیت ستیره ارجه وصف بدست از حسد * ستیره بقصود خود
میرسد * و زاء فارسیله ماسوره کجلا هلا آنکه ز طوق و رلر معنی ستیج در * ستیج
معنی ستیر کنند یعنی لج و خصومت اید یی ابوالمثل بیت بحیله چورویه فرینده بود *
بکینه چو شیر ستیه نه بود * ستیوجه * سکون تاء مثناة و ضم یای تحتانی و فتح حیلر
سرچه دن پیو جاک رقصند * ستیه * کسرتا و مثناة و سکون یای تحتانیله معنی ستیر
نظمی بیت میان خردمند باشد سقیمه * هر آنکه کند سخن راستیه * سقیمه * ضم جیم
فارسی و فتح غان معجمه و نوله مرغ صیاد و بعضی لریعه دید کاری و قوشند دیرلر کذا فی الجمع
* سدره * فتح دال و زاء مهمله نین ایلر طوق و رجن دید کاری او بود اصلی سدره در کاهی
دالتی حذف ایدوب * سره * دیرلر سدره معنایه و سره نك بر معنای دخی آتش عاوی در
* سراج * فتح هاء مهمله ایلر ابکی معنایه در اول ولایت ثم مضاف شدن بر موضع اسمیدر
لطیف ولد ناکونی اوورد که پاک اعلادر ثانی بر علمد رآنده و سایر حیوانده و آدمی دخی اوور
اول علامه بدام دخی دیرلر هندی لساندیل دیرلر * سرده * سکون ر و فتح دال مهمله نین ایلر
میوه نك از اجنه پیراق از اسنله صوک قلا نه و دخی بر دفعه میوه سی اول قدن صکره بردخی
نکار اولان میوه یه دیرلر و بعض اغاج که و خمدن صکره قیشه قریب میوه ویر اول میوه یه
دیرلر * سرسنه * کسرتا و سکون سین مهمله نین و فتح نوله وروایت یا خود بر ناحیه
آدیدر * سرکله * سکون راء مهمله و فتح کاف ولامله حضرت مولانا
قرن ستره بیت سیرازایمان نیاید سرکله * حیث لا ضرر فلا یمان له * سفاله * فتح لامله ابکی
معنایه در اول سفال مزقومك معنای اولیله مترادف طیراق آوانی معنایه حکیم انوری
بیت چوروی پاس تو بر حادته ترش کرد * بخاصیت فیه دندانش چون سفاله کند * ثانی یعنی
داس یعنی اوراق کذا فی فرمك جها نکیری * سفالینه * سفاله منسوب اولان
نسنه از دیرلر دای نسبت و نون ناکید ایلر سفالین اوور آخربه کی هاء علامه ندر * سفته

سفته * سکون ف و فتح تاء مثناة ایلر غلیظ و یوغون و حکم اولان نسنه لر عوم استناد
دیشدر بیت اگر ز آهن و فولاد سفته حصن کنی * فلك یکن چودراید اجل بگوید *
و جامة غلیظ معنایه خصوصاً که غنکفت دخی دیرلر بولفت حرکات نسنه نك هر رنده معنای
آخر ایلر وارد اولشدر * سکالیده * فتح کاف فارسی و کسرتا و سکون یای تحتانی ایلر یعنی
اندیشه کرده حکیم فردوسی بیت سماعی کردار کوچ و پلوج * سکالیده جنک و بر آورده
خوج * سکوانه * فتح کاف وواو و نوله چتین قوز که قزلد قن ایچی چماز میرظمی بیت
مشوید خلق و تندوزفت زهار * سکوانه نیاید هیچ در کار * سکینه * سکون کاف و کسر
باء و حاء ایلر بر نوع مفرد که ملطف و معن و جلادر * سکرفنده * فتح کاف فارسی و فادال
و سکون راء مهمله نین و نوله صور چکن آت و قاطر و غیرهما میرظمی بیت مشوید راه دین
هرگز غلط کرد * همین اسب سکرفنده شودید * سکجه * فتح کاف و سکون نون
ویای تحتانی و کسر حیلر یعنی تراشیده و کزیده و سرفیده و آواز بگو کرده کذا فی الجمع یعنی
یونلش و اصلش و او کسرتا ایلر بوغازدن صدا کلك استاد لیلی بیت زبیش رخ مه
سکجه باشد * ز تیغش دل چرخ انجیده باشد * سکینه * فتح کاف و نوله بخار آلترندن
بر آلتدر که آنکه تخته و اغاج دلرلر اسکینه دخی دیرلر حکیم سنایی بیت که شکستی چو جوب
راسکینه * سررویی حروفم از سکینه * سکوره * ضم کاف وواو معروف و فتح راء مهمله
ایلر طیراق کاسه و طبق که اسکوره دخی دیرلر کال اسمعیل بیت زکعبتین شب و روز
در سکوره چرخ * چوتاج نرکس نقش مقاصدش متش باد * رضی الدین بابا قزوینی بیت
سکوره ایست چو بیروزه چون قیاس کنی * بخوان منت او سخن کنبد محرا * سکله * فتح
کاف مشدده ایلر دیرت معنایه کاور اول معروف ثانی یعنی سیرت ثالث طرز و روش
بوابکی معنایه شیخ نظامی بیت کدی سکله راجه یار ابود * کدهم سکله نام دار ابود * رابع لباس
معنایه در لغت مشترک در عربیه دخی دیرت معنایه در اول کوچه و بازار و طریق جاده ثانی
اول قزانش منقش دمور که التونه و کسه اوردرلر ثالث صباان دموری رابع صف صاف
شمس خرما اغاجی * سکجه * کسرتا و سکون یای تحتانی و فتح هاء معجمه و نوله یعنی میخانه
سکی مشاید میرظمی بیت سراجی عشرت سکجه است * که معصیت جام و میخانه است
* سکیده * کسرتا و زاء معجمه و سکون یاین تحتانی ایلر یعنی ستور و چمنه
یعنی سحرایی حیوان آت و قاطر و غیرهما * سکینه * کسرتا و سکون یای تحتانی و فتح
نوله بخار آلترندن و آلت در اسکینه دخی دیرلر عربیه بزم دنیلور کذا فی الجمع * سیه *
فتح میله ابکی معنایه در اول شهر مزقومك معنای اولنه که حکایه و افسانه در ثانی رنگ آب که
یشل کورینور بریده صو چوق طور قد اول رنگ اولور بوابکی معنایه ابوالمعالی بیت
میشود آب روان از دود آمدن سیه * کشته احوال ز عشق یار در عالم همه * عریقه نشان
داغ و غیره کبی جمعی سمات کاور * سندر * سکون نون و فتح دال و راء مهمله نین ایلر حرامزاده
یعنی باباسی نام معلوم ولد غواص بیت سرخ چهره کافران مستحل ناپاک دار * زمین گروه
دوزخی ناپاک زاده سندر * مجمع الفرسه بی معنایه فتح سین ایلر مرویدر ابوالفرج رونی

* رباعی * ای کو شکست سندر که کور شدی * از غزل غنی و ز غزل عور شدی * سر کوفته
مار و سوده پر مور شدی * زو کور طلب که از در کور شدی * سنده بی سکون نون و فتح دال
مهمله ایله قوریش یغون اغاج بوداغی یعنی اغاجک ایری دالری که قوریش اوله بی سنده بی
فتح نونله ایکی معنایه در اول بر نوع تحت دمور در که اکه اشتر ثانی نوکله معنی قلم اوجی
میر نظمی ایکی معنایه در وصف کاتب بیت سنده خانه اش چنان مختصست * کویا از سنده
بهر دختست * عربیده نوم خفیه در بر تکم دیشلردر * سنده العجر سنده و سنده الوصل سنده
بی ستره بی کسرون و سکون یای تحتانی و فتح زاء فارسیله جلا آلتلردن بر آلت در
بی سنواره بی فتح و اووراء مهمله ایله قندره دید کلری سازدر خاشاک دخی دیشلر بی سه پایه بی
اخفاء هائیه شپا و ساج ایای معنایه در عدد دده اوج عدده اشتر اولان سندی ارباب لغتک
کی مفتوح و کی مکسور نقل ایدر ایحی فقه ایله کسره ییننده تلفظ اولمقدر سه دن صکره
کلان کله به اضافتک لسانه ثقیل اولمین وجه اوزره بی سه شاخه بی خرمن صاور دقلری آلت که
سه انگشت و سه شاخ و صکو دخی دیرلر بی سه کوشه بی دمور دکن دید کلری اوتدر
و بر آلتلردن اوج کوشه لو ایدوب قلعه لده حفظ ایدر که دشمن هجومنده ایاقلری آلتله
دیر کرلر نهجه دوشسته البته بر کوشه سی یوقار و طورر میر نظمی بیت سه کوشه از سر بارو
فشاندند * ذکر صد کونه صفت می کشاندند بی سیاه و سیه بی اظهار هائیه تلفظ اولنور
یدی معنایه کلور اول مفروق که عربیده اشود دیرلر ثانی یکنکن سر خوش که سیه مست دخی
دیرلر قریده اول مرتبه به طاف دیرلر رفیع الدین لیمانی بیت من سیاه خرابات لعل اوچون
جام * که ذوقهاست مر از ان شراب نوشکوار * ثالث غلام هندی و حبشی دیمکدر خواجه
حافظ بیت زینفشه تاب دارم که ز زلف تو زندم * توسیاه که مهابین که چه در دماغ دارد *
رابع بر خط در خط و طبعه جام جمدن لسان عربیده اول خطه خط ازرق دیرلر حکیم خاقانی
بیت عیاج عشق توی تا خط حبیه دم * هم که سر بسر آن خط سیاه هم * خامس مشوم
و تحس معنایه اهل خراستانی بیت چه خوش بر میست رنگین مجلس جان چه سودا ما *
که توان شد صقید از شومی تحت سیاه آنجا * خادس اسفندیارک آتی آدیدر که سیاه
زنگ ایدی حکیم فردوسی * مشوی * چومن زین زین هم بر سیاه * بسر بر هم خسروانی
کلاه * به نیره زانست هم بر زمین * وزان بصر نه پر خاش جویم نه کین * سابع مضنقات
زرد شدن بر کتاب آدیدر که زمره دخی دیرلر بی سیاه چرده و سیه چرده بی قره یاغز آدمه
دیرلر عربیده امر اللون دید کلری ساده رولده صفت مدوجه در که قوت جاذبه سی اولمغلا جذب
قلوب ایدر خواجه حافظ بیت آن سیه چرده که شیرینی عالم با اوست * چشم میگون
لب خندان دل خرم با اوست * کال جندی بیت شنیده که موی سیاه شیرینست * کرین
سیر خطان دلبر سیه چرده * عربیده اکثر ساده رویه امر اللون و بیوک کسنه له آدمه دیرلر
تغریبی آدمه حیره تمیل الی السواد در بی سیاهچه بی تصغیر سیاهدر و بر نوع آهودر که ترکیب
قراجه دیرلر بی سیاه دانه بی جوزک اوقی که شونیز دخی دیرلر عربیده اسم مزبور که ترجمه سیدر که
حبه السوداء دیرلر ابوالعلی بیت چو خالهای سینه بر رخس چنان زید * سیاه دانه

سیاه دانه فشانده روی نان سیدر بی سیاهکاسه و سیهکاسه بی بحیل و خسیس و تنیم
و دون دیمکن کنایه در که ترکیب اولمغله آدمه قره چنقلی دیرلر خواجه حافظ بیت پرواز خانه
کردون بدر و نان مطلب * کین سیهکاسه در آخر یکشد مهمانرا * مرویدر که دیار عجمده بعض
عیار و نیم بدکار لر اولوب بزم لبس آدمی و یا خود بر بازار کافی النده متاعی ایله خانه سنده ضیافت
نامیله دعوته کتورز بعده قتل ایدوب اتوابن آلورلر ایش بی سیهچیده بی سکون یا نین
تختانین و کسر جم فارسیله یعنی ساخته و آراسته کدافی الجمع بی سیدره بی طوقورجین
اویوقی که خنده و سنده دره دخی دیرلر بی خیز کویه بی سیرکوب مرقوم معنایه اغاج هاون
که ایچنده صرمسوق دو کرلر سیر صرمسوق کویه کوفتن دن اسم آلتدر بی سیریکه بی
سکون یا نین و نون و فتح کاف فارسیله یاد شاهلره مخصوص تحت کدافی المود بی سیزده بی
سکون یای تحتانی و زاء معجه و فتح دال مهمله و اظهار هائیه اون اوج عدددر میر نظمی بیت
شبان سیزده نزدیک بدرشت * چوسال سیزده شک بدر خوبان بی سیه بی بوزن خیل
صغرو قیون و یکی خورشی رنه معنایه عربیده ثله دیرلر استناد فرخی بیت بیاغ اندر
کنون مردم نبرد مجلس از مجلس * براغ اندر کنون آهوتیرد سیهله از سیهله * شمس فخری
فسیهله کله است و سیهله کله کاووا آهوتیرد بیت برده زانعام شیخ ابواسحق * هم فسیله
هزاروم سیهله بی سیم سیاه بی ترکیب قره برج دید کلری بی سیمبازه بی بر نوع طاشدر
غایت جلا قبول ایدر کدافی الجمع بی سینه بی کوکسک جمله سی سینه اعتبار اولنور زرا
یانلریشه بر دینور اصل موضوعی بویه در کثرت استعمالدن سینه ده برده کراواند قدر مطلق
کوکس مراد اولنور وجه مذکور اوزره حکیم فردوسی بیت برو سینه آن صنم سیمرنک *
همیداشت از تحت سیم تنک * وله بیت بزدر برو سینه اشکبوس * فاک آن زمان دست
داده به بوس بی مع الیاء * سیماری بی فتح با فارسی و کسر داء مهمله ایله ابریق و دسی و بزدق
و امثالی نسنه لک قولی و بالته و نجاق و امثالنک صاپنه دیرلر بی سیاهی بی سیاهه یعنی عسکره
منسوب اولان جنس سیهله افراده سیاهی دیرلر بی سپری بی فتح با فارسی و سکون راه
مهمله و کسر جمله شادیاق معنایه میر عاره بیت با ماه سمرقندی کن آیین سپری *
رامشکر خوب آوریا نعت چون قند بی سپری بی کسر با فارسی و راء مهمله ایله اتمام کار
و آخر مصاحبت معنایه سپری دخی دیرلر شمس فخری بیت فتنه و ظلم از مالک کرد دوز *
دست و تیغ و نیرا و بودا سپری * نجیب الدین جرد پادقانی بیت جاودان باد بقای تو که اندیشه
برد * بسر مدح تویی کرچه سخن شد سپری * بومعنا ده حسین وفای دیشدر بیت
براه کعبه و عمل تویی سیرکشم * ولی چه سود که این ره نمیشود سپری * نسخه میرزاده
یعنی تخمار واقعدر بی سپری بی فتح با فارسی و سکون زاء معجه و کسر کاف فارسیله زنج
و تحت و سختی معنایه خنطله بادغیسی بیت کی سپری کشیدی زرقیب * که بدی یار مهربان
بامن بی سیدروی بی دال موقوف و ضم راء مهمله ایله قلائی که آنکله باقر آ وانی قلا بلر عربیده
قلی دیرلر بی سیدر بی فتح دال مهمله و کسر کاف فارسیله آقلق که زنان بوزلرینه سوزلر
حی طالی اولم لک کو زند خوشنما اولم و عونا آکه منسوب اولانه دیرلر بی سیدر بی مطلق

بیاض در آخرت کی یای و صفیه در مولانا عرفی بیت ای مر ابر ز سنی اعمال نوییدی کواه *
دورم از حسن عمل چون رو سپیدی از کناه کی ستای کی فتح تاء مثناه و کسر میله ایرک زیب
وزین معناسنه در کدانی فرهنگ جهانگیری کی ستپرای کی فتح تاء مثناه و سکون باء موحده
وراء میله بمده باء فارسی مفتوحه ایله اول نسنه یه دیرلر کدیوغون وایری و غلیظ و کند اوله
عربی خضه دیرلر خم خاوضه معجتهن و میم شده ایله کدانی المجمع کی سرنای کی سکون راه
مهمله و فتح نوله ترکیه سینی که کپلده کور کیمیری آنکه قوللور یعنی ویتس اولان کسنه آنک
صد اسمیله مراد ایلر کی خدمتی کی خلقنه اشک درود کی بر نسنه در کیمیلر اصطلاحنه اکا
سیاسته دیرلر شاعر * مثنوی * نشسته بود در کشتی تن چند * که با قصد تجارت عزم
کردند * قضا را خسته باد مخالف * چو کشتیمان در آن حال بود عارف * گرفته بود دست
خویش سرنای * نفس میزد همه بر خاست از جای کی سزکی کی سکون زاه معجه و کسر
کافله معنی سختی و دشواری کدانی فرهنگ جهانگیری کی سفلی کی سکون فاکسیر لاهله باقر
جولک که اغزی آحق اولور عربی صند علوی در کد آحق دیمکدر کی سکرکی کی فتح کاف فارسی
و کسر زاه معجه ایله سکر دیکری طایفه یه منسوب دیمکدر رستم زال اول طایفه دندر کذا
فی فرهنگ میرزا ابراهیم اما محته اقرب اولان سکرکی کی سیستانی در که سکرستان دخی دیرلر
و سجزی ده دیرلر کاف برینه حمله کد آنک عربی در کی سجد بوی کی بر نوع کادر مولانا عیاض
بیت داد اندر داد سجد بوی بوی * بای کاکون بسجد بوی بوی کی سجد رازی کی قزل
ایکن محل رازه منسوب اولغله رازی دیرلر ظاهر بودر که اول نوع ایکن اول مکانه مخصوص اوله
کی سجد کرکافی کی بر عبادر که ولایت کرکانه مخصوص اول ولایت غایت اعلاسی اولغله اکا
نسبتله مشهور اولمشدر میرنظمی بیت در سرانکشدش حنا بنکاشته * سجد کرکافی
در کف داشته کی سنی کی کسر نوله معروف باقر بنی نیک بیوکی در شمس فخری بیت
شهریار از جود شامل تو * سا بلانرا ز دست دهن سنی کی سنی کی کسرین ایله ادات الفضلاده
معنی توجوان و معنی راست نظر مروید ناصرالدین گوید بیت سنی قدی چوسرو بوستانی *
شب افروزی چوماه آسمانی کی سیاری کی فتح بای تحتانی و کسر راه مهمله ایله اکیر دیکری گوید
عربی و ج دیرلر کی سه پای کی هاء غیر ملفوظه سیاه معناسنه در کی سیاهی کی مقابل سید
هر قرا کولغله دیرلر عموما دخی خضاید که صاج و سقل بویارلر ابوالعانی بیت بریش من سیاهی
من تکر دم * اثر کرده در و روی سیاه کی سیک کی سکون بای تحتانی و کسر کاف فارسیله شرایدن
دوئش سر که در مجمع الفرسه مشراب معناسنه در اما شرح سامی ده سیککی اول شراید که اول
رتبه قینامش اوله کد ثلثانی کیدوب ثلثی قاله عربیله اکا مثلث دیرلر اضلی سه یکی ایدی ترکیب
اولنوب هاء علامت حذف اولندی سعدی بیت تو این صوفیان بین که می خورده اند *
مرقع بسیککی کرو کرده اند کی سیمیل کی سکون بای تحتانی و کسر لاهله معنی بوجمله در که
بر آدم بر مقارن راست ایدوب زمه کف ایله خطا ایدن کسنه نک بوینه تیغ واری اوره عامه
قلیل ایوب طایفه یه دیرلر حکیم فردوسی بیت بفرمود تا دست سیمیل کند * بسیمیل قفا کوش
نیل کند * طایفه اوله و غنه ده بوییت مناصبدر هاتقی بیت نخورده غزالی چوسبیل زشیر *

شیر * کند جلوه در سیمید کاشش دلیر * ارسلاندن وجه تعریف اوزن اوزمقی ماخووظ دکلدر انجق
کف دستله راحت اوزر کی سینی کی سفره در که باقر دن و برنجدل ایدرلر خضر وانی بیت توجه
بنداری ما که من هیچم * که بر سم زناک سینی و طاس * و بر معناسنی دخی ریم آهندر کدانی الخفه
کی باب السین المضمومه مع الالف * ستای کی فتح تاء مثناه ایله باب الالفه ذکر مرویدن
استامه معناسنه در که زند و یازند دیدکاری کتاب آیدر کدانی المجمع کی سرخیای کی سکون
راء مهمله و خاء معجه و فتح باء فارسیله بر سیر در غایت نازک و لطیف طعمی اکشی رکنر عربیله
اجاض دیرلر صمدیه سن آوب قینادوب شکر ایله شربت ایدرلر تسکین حرارت و دفع عطش
و قلع صفر ایدر کی سرنای کی سکون راء مهمله و فتح نوله ترکیه زرناید کدریدر عجمه نای رومی ده
دیرلر طبل و نقاره ایله آهنگ اولور رزم و رزم محارنده چالنور حضرت مولانا قدس سره
بیت بحق آن لب شیرین که می دمی بر من * که اختیارند اردیناله این سرنای کی سروای
کی سکون راء مهمله و فتح واو ایله معنی سخن گفتن عربیله کی مکالمه معناسنه در یعنی سوز و سوزو پاک
ابوالعانی بیت بد بکران بکند با هزار لطف سخن * بسوی من بکند در کداریک سروا *
کی سکوبا کی ضم کاف و او معروف و فتح باء موحده ایله ملت نصاراده بر زاهدک آیدر که
حضرت عیسی علی نبینا و علیه السلام آنک صومعه سندن آسمانه صعود دایلدی حکیم خاقانی
بیت چه فرمای من از جورید کی سوز کی سکو با * و دخی اول معروف و مشهور دیرلر
بانیسی اولان کسنه نک نامی در کی سمیرای کی فتح میم و راء مهمله و سکون بای تحتانی ایله مهمین با نونک
اسمیدر که شیرینک عمه سیدی شیخ نظامی بیت سمیرانام دارد آن جهانگیری * سمیرانامین
بانوست تفسیر کی سوزای کی سکون و او و فتح زاه معجه ایله میالغه ایله اسم فاعلدر سوزنده
معناسنه معنی لازمه سنه نظر ایله ریش سوزا دیرلر یا قبی یاره دیمک او اور ابوالعانی بیت
غی ماندیک آتش آتش عشق درو غمرا * چنان سوزا که نشینند اگر نوشم دو صد دریا *
کی سو فرای کی او معروف و فتح فاو ایله پدزنوش الروان که قباد بن فیروز شاهک وزیر نامی در
شیخ نظامی بیت قباد اندر ایران شده کد خدا * همیراند کان جهان سو فرای کی سوکا
و او معروف و فتح کاف فارسیله مبالغه ایله ماتزده یه دیرلر ابوالعانی بیت کشیدم آنقدر
هدسرت که چرخ بیوفایر من * ترجم کرده میگرد زار و میش و سوکا کی سو غای کی او جهمول
و فتح بای تحتانی و غن معجه و سکون راء مهمله ایله زحمت و مشقت معناسنه در کی سه پای کی فتح
هایله خرده یاد زاردر که اطراف قرده اولور ماعتابده کور غزل نقص قرا یا منده کورینورلر خواجه
حسان بیت با سه ازین بس بطالع بر نیاید آفتاب * کرسه اطالع نیک اختر باشد ضمیر *
کی سیاه کی فتح بای تحتانی ایله سیاه دیمکدر خلاق المعانی بیت ز صبح تیغ تو کرد دیمک
نفس رسوا * اگر چه سازد خصمت شب سیاه پرده کی مع الباء * سجد اب کی ضم باء موحده
و سکون خاء معجه و فتح دال مهمله ایله معنی زهدان یعنی رجم مادر ترکیه اوشاق اوی دیرلر کذا
فی فرهنگ جهانگیری کی ستوراب کی ضم تاء مثناه و او معروف و سکون راء مهمله ایله بر علندر
حیوانات یا غنده ظاهر اولور صوا یندر دیرلر اکثر قاطرده و آتمده او اور کی سداب کی فتح
دال مهمله ایله ایکی معنایه در اول بر معروف ایدر عربیله دخی سداب دیرلر غایت ثقیل

باب السین المضمومه

رایحه ستی وارد اما صداعه نافعه را مستشمام اولند و صداعی دفع ایدر و تناولی بجان باهی
یعنی طوقانی تسکین ایدر آخر منافعی دخی وارد رسیده اند تلخ دخی دیرلر ثانی قوت و قدرت
معناسنه استعمال اولنور بوابکی معنایه استاد رود کی بیت اگر سداب بکارند و از توباد
کنند * سداب مردی در تن فرون شود و سداب کی سرب کی سکون راء مهمله ایله
قورستوندر ضم راءیده جائزدر اسرب دخی دیرلر و زنده سنگین بر معدنر اما غایت نرمدر
شویله که بچاق ایله کسلور ابوالمعانی در هجو یکی از کبار بیت بزم خود که منات همی کند
چو سرب * ولیک کار دیردا گر چه سنگینست کی سرجب کی سکون راء مهمله و فتح جیم
فارسیله وجود انسانده فضیلات باغیدن ظاهر اولور بر بیاض لکه در عربین اطبا اکا بهق
ایض دیرلر بوعلتک سیاهی ده اولور سودا مختلط اولدق کی سربخاب کی سکون راء مهمله
و فتح خاء معجمه ایله الی معنایه کلور اول مرغانی نوعندن بر قوشدر سرخ رنگ اولور دیشی سی
حیض کور دیرلر بعض فرهنکارده آنقد دیدکاری قوشدر صوکنار لنده تعیش ایدر حکیم
سنایی بیت آن نیاستدولی که چون سربخاب * رود از بهر آب روی براب * فرهنک میرزاده
پرند * آبی دیوب بویی ایراد ایش میرخسر و بیت سرخی از شب که رو بر تابی * کوی از زاغ
زاد سربخابی * ثانی کلکونه زنان یعنی قزله که عورت حسن و یرمک ایچون یوزلینه سوردرلر
ثالث نیر زناخیمه سنده بر طاع آیدر بوابکی معنایه شیخ اوحدی در جام جم بیت چون
ز سربخاب روی شاهد شنگ * داده سربخاب را جمال تورنگ * مثال کوه کال بخندی بیت
بفرست کال این غزل ترسوی نیرز * چون سیل سرشتک ره سربخاب گرفتست * رابع
سربابک جمله اسماسندن بر اسمی در منصور شیرازی بیت رسیدم و تم سربخاب ساقیا
بر خیز * می جو خون میا ووش در پیاله فکن * مثال کوه و شراب سید جلال عضد بیت
تار زانبت عم راز دل سربخاب نوش * بر سر سربخاب رو تابگری نیرزرا * خامس قیروزی
یزد کرد پهلوانان بدن بر مبارز نامی در حکیم فردوسی بیت یکی یازسی بود بس نامدار *
که سربخاب خواندی و راسه ریار * خواجه سلمانک بوییتنکه بوکانامج وارد بیت ز آب سرخ
می افتاده است زال خرد * چه جای زال که دستم پیفتد از سربخاب * سادس فرهنک
جهانگیری دکر ایدر که کابل نواچینسند بر کوچک رود خانه وارد قزل طپاق اوزندن جاری
اولمغه صوفی ده قزل اولمشدر بواجلر اکا دخی سربخاب دیرلر و دخی غیری پرلده سربخاب
نامیه ارمق اولدوغی مسعودر کی سرمه چوب کی کوزه سرمه چکدکاری میل اغاج اولسون
غیری اولسون ابوالمعانی بیت من بیاع دیدمی دومه پاره * سرمه چو پی کشد بچشم دکر
کی سرب کی سکون نوله ایکی معنایه در اول آت و قاطر و صفرو غیری حیواناتک طرفی کاهی
ایاغنه ده دیرلر هم معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت مایه بوش عارض و طاق
و طرب * هر جا که خود نیم سرب سرب * ثانی دلتک و دلاکه آمد دخی اولور استاد فرخی
بیت عزم تو کسور کشاو خشم تو بد خواه بند * رخ تو یولا بد بند و سرب توجوشن کنار * مجمع
الفرسده نقب که برالتک قازیلور هم دخی دینلور کی سواران آب کی یعنی حباب که صوا و وزنده
اولان قیر قاردر امیرخسر و بیت خاک بران دازه کر هیچ باب * کر دخی دز سواران آب *

آب کی سواران آب کی دخی دیرلر حباب معناسنه وله بیت به که درایت افکنند تباب *
نکشد آب جز سواران آب کی سوب کی سکون و اوایله آب معناسنه در تفصیل بکند لغی
ذیلند ذکر اولندی و زبان هندیده غله بر افشار معناسنه در که فارسیده چچ دید کاریدر
کی سوراخ سنب کی مثقب دیدکاری آلتد بعض نمخته ده نعلیند نیشتری معناسنه در
مثال اول ابوالمعانی بیت کون آن دلبر نازک چو در ناسفته است * در کف مغلم استاد یوز
سوراخ سنب کی سهراب کی سکون ها و فتح راء مهمله ایله بر مبارز پهلوان آیدر
کی مع الفاء * سیمست کی ضم باه فارسی و سکون سین ثانی ایله یعنی بوی ناخوش که بالق
رایحه سی و عناق جامه و یاس طوتمش باقر ظروف و باقر چالش شراب و غیری نسته
قو قوری و آغز قو قوسی که عربین بخوردیرلر ضم بایله مخناری در مذمت غلام خود * قطعه *
یکی غلامک فمند و خریدم از بازار * بدان بهاکه ز کفتار آیم آید عار * ترندروی چو کون
و ضعیف حال چوکس * سیمست بوی چو قیو سیاه چرده چو قار * قار غایت سیاهه دیرلر
کی سرت کی سکون راء مهمله ایله ایکی معنایه کلور اول اکیر که عربینده و ج دیرلر غایت آجی و
کو کدر ثانی خصماد غله دن صکره تار لاده قلان غله که خوشه ده دیرلر آبی دوسرنه
خوشه چین دیرلر بعض نمخته ده بالدران دیدکاری اوتدر کی سرخ بت و خنک بت کی ایکی بت
آذریدر منق و لدر کدزبان جاهلیتک مشرکارید خشان سرحدنده کابل مضافاتندن بامیان
نام موضع طاشدن تراش ایتشمار و اکا و سنش ایدر لر ایش هر سید یعوق و یعوق نام
بتار یونلردردیرلر بعضیلر لات و منات یونلردردیرلر روایت اولنور که مذکور صور و لرد قریب
برده پیره زن شکند بر صورت دخی تراش اولمش توبتلردن کوچک نامی نسرم ایدی بعضیلر
صنود دیرلر بواج صورت عجایب روز دارند و هر بری بکیاره طاشدن الی ایکش در ذراع قد
و ایچلری محوف ایدی شویله که ایاقلردن والارندن دپه لینه حقه یول ایتشمار ایچنه کیروب
جمع اعضاسن طولا شقی ممکن ایدی حتی بر مقاری اوچنده ده واریا و ایدی حکیم سوزنی
آذرینی بوییتنکه یا ایتش بیت کر سرخ رخ کردون چون خنک بتی سازد * تو سرخ بتی از می
بنکاره صبح اندر * وله بیت کردی میان سرخ بتی بامیان سنج * باشی و انکه خنک بتی را
کتی بخنک * مرویدر که سرخ بت خنک بتی عاشق شکند تصویر اولمش بودایه دک فرهنک
جهانگیری نقلی در مجمع الفرسده مر قوم ایکی بت بلخ ایله غزنه اراسنده واقع بامیان نام و
الکهنک طاعلرندن بر طاع باشنده تصویر اولمشدر حکیم خاقانی بیت در کف از جام خنک
بت بنکر * بر رخ ازباده سرخ بت بنکار * بعض فرهنکارده تاء مشناه رینه دال مهمله ایله سرخ
بت واقع اولدوغی رسیدن نظر در کی سروت کی ضم راء مهمله و اوامر و فله یعنی سرود تخی
معناسنه یعنی ایرلامق استاد دیمشدر بیت ناهیدند جنک زدست و کند سکوت *
در زم غم که مطرب دل سر کند سروت کی سست کی سکون سین مهمله ایله کوشک معناسنه در
عموما یعنی آدم و حیوان و نباتات که اشجار و ابحار و سایر لنده استعمال اولنور مقابل سختدر
حتی سوزده میله استعمال ایدرلر استاد فرخی بیت تو آن می که ترا هر چه کویم اندر فضل *
تمام تر سختی سست باشد و سوتام * سوتام کی واندک معناسنه در عربینده و خود دیرلر چغایده

چو زكان دیر لرست دیمكدر میرعلیشیرینیت ای بری مجنون کونکل سوزدین اسراوزنی
کیم * برق آمیدین ملائک مستک قناتی چوز کانونر * سطقسات فی ضم طاء مهمله
وسکون تاف وفتح سین ثانی ایله عناصراربعه یه دیرلر زبان رومیانده فایله سطقسات دخی
دینلور حکیم سنایی بیت اقبال ترا علم ترا ازده معنی * آباوسطقسات غلامند وپرستار *
اندانی الجمع فی سفت * سکون فایله ایکی معنایه در اول بمعنی دوش یعنی اوموز حکیم
اسدی بیت کی تاجدار آفرین کردو گفت * که زور اینچنین باید وبال سفت * شرق سطر وه
* قطعه * خلعت مدحت تو کرچه درازست و تمام * لیک بر قامت تو ناقص و کوتاه بود *
کرچه از کعب فلك بکد ووجب افزونست * چون بر سفت کشتی تابکمر کاه بود * کمال اسمعیل
بیت کر آفتاب کله کوشی تو نماید * سیم بر کشد از سفت او غلاله نور * ثانی در کوچک
دلکه دیرلر عموما ایکنه دلکنه دیرلر خصوصاً ابوالمعانی بیت اینچنان جسم نزار واز غت
کشته ضعیف * در کف عشقت توان از سفت سوزن بگذرم فی سقرات فی عربی
تا غنم سقرات دیرلر استاد حکیم ذوقنون آدیدر که مشهور چناندر معناسی مزین الحکمة
ویمکدر سقراتک بر معناسی دخی سوزلش یوغرت دیمکدر فی سقرات فی ضم قاف وسکون
راء مهمله ایله چوقه نك غایت اعلاسی که سقرلاط واسقرلاط وسقرلات واسقرلات دخی
دیرلر جمع الذر سدن مقنوحه ایله مرویدر فی سکست فی ضم کاف وسکون سین مهمله
ایله بمعنی کسخت یعنی اوزلدی دیمکدر و بر معناسی دخی بهادر یعنی قویدی حضرت مولانا
قدس سره بیت کزدم از بشکست و دردم در سکست * بردگان آمد که نك نان در دست *
فی سلت فی سکون لامله یولاف دید کاری دانه در که آریه کبی اولور لکن ضعیف و اینچه در آریه
نواند قدانی طواره یید و رلر چندان نفی اولر فی سومنات فی واو مجهول وفتح میم وتوله
بکرات ده واقع بر تنک در که سلطان محو دسبته مکین آنی یقوب خراب ایلدی حکیم انوری
بیت دست انصاف تو برید عنسرای روزگار * دست محو نیست بر بختانهای سومنات *
فی مع الجیم * سج فی بمعنی سراین یعنی اوتراق بری کذافی المویذ فی سرفوج فی سکون راء
مهمله وضم فاو و او مجهول ایله لک دید کبری نسنه در که آنکه ابرشتم و بعض جامه یو یارلر قره زری
رنک ویر و قاج جیلر آنکه دموری قبضه ده محکم ایدرلر فی سکار آخ فی کاف فارسیله
باشی اگری بر دمور در آنکه تنور دن ات و اتمک چیه ایدرلر کذافی الجمع بمعنایه برینک مجنون
ابوالمعانی بیت خرده کیر شکسته از درون آوردیش * باید اورایک سکار آخ از آهن بود *
فی سکج فی ضم کاف فارسی وسکون توله بمعنی کند دهن یعنی آغزی قوقار آدمه دیرلر عربیه
یعلته مجر دیرلر شیخ سعدی * قطعه * دست سلطان دکر بکایند * چون بشکرین
اوفتاده ترنج * تشنه رادل نخواهد آب زلال * کوزه بکشد در دهن سکج فی سکودج فی
ضم کاف وفتح ها وسکون توله خار و خسک معناسنه در میزظمی بیت دهن پای پیاده زخت
ورنج * ره وادی که باشد بر سکودج فی سیم فی ضم مهمله مغاره و نقب کز برزین ده ایدرلر و کار بر
وامثالی کبی ثانی چرکین قوقار آدمک اوانسته اواسون کند و وجودنده اواسون شمه دخی دیرلر
فی سج فی سکون توله بمعنی مردم و غیره کذافی المویذ فی سوج فی واو مجهول و کسر توله خشک

خشک که قفنان و کوملاک قولتوغنه دیکد کبری پارچه سونجه دخی دیرلر شاعر * مصرع *
بسونج زاست آید جامه بر تنی * مع الخاء * سیوخ فی ضم باء فارسی ایله قصارلر کزدو کد کبری
اغاج و دخی دقاقلوک بز پرداخت ایتد کبری طوقق و ونونه بکزر نه اوورسه ابوالمعانی بیت چند
وسپوخ میخورد از کف قصار * تاکد شود پاک آن جامه پرشوخ فی سج فی بمعنی خوش میز
خسر و در مدح نظام الدین * قطعه * خواجه ما نظام حق شیخست * کافتاب کمال
شدرخ او * از جمید و ز شملی و معروف * یاد کاریست ذات فرخ او * سخ ایشان که اینچنین
بودند * در نبودند اینچنین سخ او * استاد فرخی در مدح شاه محمود * قطعه * هر کسی کو خدمت
مخود را شایسته کشت * عاقبت محمود خواهد کردن او را کردگار * هر کرا توفیق یارست او یار
خدمت کند * سخ مرانکس را که آنکس ز ابد توفیق یار فی سرخ فی خصوصه قرمزی
ز کدر عارضه و معروضه اطلاق اولنور طالب آمل بیت رسید زاتش می چهره چون
کاستن سرخ * بخون اهل وف دست سرخ و دامن سرخ * وز نجف رهن یا پلان قرمزی
رنک مرکبه دخی دیرلر فی سوراخ فی سکون واو و فتح راء مهمله ایله عموما دلکه دیرلر
دیوارده و طاشنه و اغاجه و دمورده و الحاصل مرنه یرده دلک اولسه اکا سوراخ دینلور خواجه
بسمان بیت افی مهره ربای سرخ از دست * کرد سوراخ دل ختم دران ثقیه خزید *
پختای لسانده کسر نایله یشک و یشوک دخی دیرلر فی سولاخ فی راپینه لامله ده استعمال
ایدرلر دلک معناسنه کذافی فرحک جهانگیری فی سوج فی توله بوزن توشک بر شهر آدیدر
کذافی سرفنامه فی سوج فی واو معروفه صوغان که نیاز دخی دیرلر کذا فی الحقه
فی مع الدال * سپوزد فی ضم باء فارسی و فتح زاء معجه ایله بمعنی فروید و در اندرون کرد یعنی
اشاخی ایلتدی و ایچروایتدی حکیم انوری بیت کودکی را که خشک بسپوزد * کون او تابش
میسوزد * و بمعنی تأخیر کند و کارها واپس اندازد یعنی تأخیر ایدر وایشلری کیرو و قور کذافی الجمع
فی ستاوند فی فتح تاء مثناة و او وسکون توله اول بالا خانه یه دیرلر که اوکی آچق اوله استاد
لبیدی بیت ستاوند ایوان کیخسروی * نکارنده چون خانه مانوی فی ستن آوند فی ضم تاء
مثناة وسکون تونین ایله دیرک اوزرنده بنا اولش صفة کذافی فرهنگ جهانگیری اصلی ستون
آوند در واوی حذف اولش و دیرک اوزرنده بنا اولش مرنه اولورسه اکا دیرلر فی سولند فی
ضم خاء معجه و فتح لامله سقره دوشریجه دیرلر کانه دیار عجمه چاشنه کیر انجق طعام قور
سقره فی دوشروب قالد زغه مخصوص غیری خدمتکار ایدرلر ایمن میزظمی بیت دران
چایکه چون طعام خورده نشد * سولند دستار و خون برده شد فی سرخباد فی برعلند و
عربیه جریده دیرلر میان ناسده اجتماعی شایع اولان بر قرمزی یاد انسانک اعضا سندن کذر
فی سرخ بید فی شاخلری قزل بر نوع سکوندر مولانا هاتقی بیت خدنگ فدائی نا اعتماد *
زخون دلیران شد سرخ بید فی سرخ مرد فی پیرانی یعی بر نوع قزل چیکدر مولانا هاتقی
بیت ربس مرد خفته بخون نبرد * شد از روی حرا بران سرخ مرد فی سرود فی ضم راء
مهمله و او معروفه ایرلامق غنم معناسنه کال بخندی بیت باسرود و آه و ناله میرود استکم
چورود * پیش مستان محبت این بود رود و سرود * جمع الفرسد کونینک کی و معماع باشد

ع

معنی ناودان یعنی میراب سابع بر نوع رقصه زور قاصه ده دیرل کدافی فرهنگ جهانگیری
هر سینه سرور دن مشتق و فرح و شادانی معنایسته در اما تشدید ایله اولور سر خسار
و سرخ سر سر باشی قزل سرچه و طائفه قزلباشه دیرل ابوالمعانی بیت باکیر خود بکتم
کای سرخ سز بپاک * هر ساده روکه بی کردی فراز سر را سر سرخ عیار سر بر مشهور عیار در کثرت
استعمال و مزور ایام ایله عیار لغه علم اولمشدر مولانا کاتبی نیشابوری بیت میر باید کل
دعیاری زابل نقد صیر * سر سرخ عیار نیست پنداری زهی عیار کل سر سرخ سبان باه وادار سر
زبان پهلویده حضرت موسی علی نبینا وعلیه السلام ک نام شریفی در کدافی فرهنگ جهانگیری
سر سر سر سکون راء مهمله و فتح کاف فارسیله کفش کردیم کدر مثالی * قطعه * ای سنایی
کنی بجد و بجهد * سر سر سر راسخ سزای کند * کی سر صحبت سران دارد * هر که پیوسته
کار پای کند * بر معنای دخی بوزه خیدر زرا سر بوزه یه دینلدوکی ذکر اولندی سر سر سر
کسر راء مهمله و سکون یای تحت تیله بر قوشدر سره دخی دیرل عربیه بغاث دید کاریدر
ابوالمعانی بیت جاملان زد عازان چو سریر * نشود بار کز شود صیاد سر سر سر فتح غن
مجمعه ایله اوزون اوقلی کرپی در سکر دخی دیرل استاد فرخی در صفت شکارگاه بیت عزم دیدم
چو خنک کرده ز پس پیکان پشت * کرک دیدم چو سقر کرده ز پس ناوک سر * ابو شکور
بیت چون رسن کر ز پس آید همه رفتار مرا * بسفر مائیم کو باز پس اندازد نیز * شرفنامه ده
ناکادی و چپوز و سیخول دخی دیرل سر سر سر فتح فایله ایکی معنایه در اول ایکنه و چوالدز
داوکی ثانی اوق کزی در سو فار لفظندن اختصار اولمشدر سر سر سر سفت کز سر سر سر
و کر اسم فاعل دخی معنایسته معنای ترکیب انجو و مرجان و ساز خواهری دخی دیکدر
میر نظامی بیت در شاعر اریست آن طفل دختر * همی سفت کو یاشنه سفت کز سر سر سر
فتح فایله اوقلی کرپی که سقر و سقرینه و سکر و سکرینه و تاشی دخی دیرل سر سر سر
فتح کاف فارسیله بود دخی اوقلی کرپی در سقر و سقر کبی که سیخول و ربکاشه و ربکاشه و سکرینه
دخی دیرل سر سر سر سکون کاف فارسیله سو کو ارمعناسته در سر سر سر سکون
لام و فتح فایله مزبله یعنی زبل بغلش بر میر نظامی بیت در آید بجلوه چو آن ناپسند *
خروسی که بر جای سلفور قصد سر سر سر فتح میله سازاق که صوا چیند و کنارند بهر استاد دقیق
* قطعه * من ایجاد بر اندم خوار کستم * عزیز از ماندن دائم شود خوار * چو آب اندر
بسیار ماند * عقوبت کیر داز آدام بسیار سر سر سر فتح نوله یعنی زن پسریه بی اوغل عوزی
ترکیدن کان دیرل زبان هندیه زکره دیرل سر سر سر سکون نون و فتح دال مهمله ایله صاحب
جمال کدافی فرهنگ جهانگیری به معنایه استاد دیمشدر بیت جمال و حسن و خوبی کشته
بی * نباشد مثل او مستدر به عالم سر سر سر سکون نون و فتح قافله فرهنگ میرزاده
بر شکاری قوشدر یعنی طیور و جوار خدن و طوغاندر که پادشاهان آنکه متکار ایدرل شفق دخی
دیرل ترکیه سینه و اولوسی کبی نیک التونه میدزدید کارشک مورد مثل بویه در کد زمان سابقه
پادشاهان سینه ده بر سینه قوز هذیه کلورایش دیری بولتر سینه اولوسی ایچون بیک التون
آلتورایش مقبول باز شکاری اولدیفته میخسرو بیت مهر جواصل خوز سقیر بود * نیز

دیرنی بتر میان بر بود * هاتنی بیت اگر سقیرست او عقابیم ما * و کرمه بود آفتابیم ما *
سر سر سر سکون نون و فتح هایلله سنار مرقوم معنایسته در سغه دخی دیرل کدافی فرهنگ
جهانگیری سر سوار سر آتو عربیه فارس و خیال دخی دیرل سر سر سر خواجه سلمان بیت هر سوار
بوده کاه جمله در دست نبرد * آهن کوی روان در عرصه کاه محشوری سر سر سر و او معروف
و فتح باء موحد و هایلله نواحی غزنین ده بر بخانه آدیدر بعض فرهنگرده شاهر دخی یازاشدر
حکیم اسدی بیت بیامده بخانه سونهار * یکی خانه دید از خوشی بهار سر سر سر و او
معروفه یعنی اشباع و او ایله اوج معنایه در اول اسب و استر و خر چنستک رنگ خاکستری
یعنی سیاهه مائ بوزاوله و قوله آت کبی بر چندن تا قور و غنه دك سیاه خط چکامش اوله اول
مقوله یه سول دخی دیرل بعض بلاد خلقی اول رنگه اولان آتی چندان مبارک صایغرل بر طریق
تمشیل سوارز کله دور دیرل حکیم سوزنی * قطعه * کرم میان بیدری کیم بجان خدمت * و کز نه
رفتم و نتوان بدل کران زدور * بقای عمر تو جاوید باد امر ترا * مطیع رای سپهر خرون و توسن
سور * ثانی طوی و جشن که عید لده و دو کو نکرده ایدرل یعنی طعام و ضیافت کد ایام سرورده اولور
بعده مطلق دو کونه علم اولمشدر حکیم انوری بیت سال و مه و روز و شب سور باد * شو
به خوشی چشم بدت دور باد * سر سر سر خواجه سلمان بیت آسمان ساخت در آفاق یکی سورچه سور
که ازان سور شد اطراف مالک مسرور * و دو کون معنایسته اولد و غنه خواجه سلمان در تمثیه
بیت حبدا سور و سوزوری که ا کرد نگیری * خانه زهره بود برچی ازان عالی سور * ثالث
قلعه دیواری بومعناده عربیه مشتکر کدر محذاری * قطعه * ز آب دهنه انکو رو خاک راهی *
عینیریزد رزم کلاب ریزد سور * کدر کند بطفر عزم او چو باد براب * بروی قلعه الماس و برج
آهن سور * فرهنگ جهانگیری به رنگ سرخه یعنی قرمز رنگه ده سور دیرل اول واسطه ایله
کل و لاله سور سر دیرل حکیم سوزنی * قطعه * باده سوری بکف کیر ای کل سوزی روی *
آن کل سوزی که بر سر روزان آید یار * در میان انجمن بحرام و ساقی باش از انک * باده
سوزی ز سر و کارخ آید خوشکار * میخسرو بیت کدزی اگر توانی به بهار عاشقان کن *
که ز انک من بصحرایه لاله رست سوزی * عربیه اوج معنایه در اول - صادر دیواری ثانی
رنگ سرخ ثالث اما نه ایله بقیه شرب یعنی صوا بجلد کدن صکره طرفند باق فلان تنه ک
کتب نقیه ده * سوز لادیمی و کل مایو کل حله فهو طاهر مستطور در دخی نغایاندن بر
قونک لقی در سر سر سر و او معروف و فتح زاء معجه ایله آتشی علولدر ملک معنایسته میر
نظمی بیت مکن سوزار در دل آتش غم * که میسو زدا و خلق جهانم سر سر سر سوزنکر سر سر سر
زاء معجه و سکون نوله ایکنه بی که سوزن ایکنه در کر ادا فاعلدر سر سر سر و او معروف
و سکون سین ثانی ایله کار که عربیه صب دیرل شمس فخری بیت ظلم در ایام عدل
ورافت * ماند در سوراخ غم چون سوسمار سر سر سر و او معروف و فتح فایله اوج معنایه در
اول مرطاردلک عمو و ایکنه و چوالدز دلکی خصوصاً حکیم سوزنی بیت ناید برون ز خانه
اخوان خسود تو * تادرنشد بسوزن سو در در جل * وله بیت عیار پیشه جوانی که پا کر
درزی * همی کشیدش هر روز رسته در سوز سر سر سر ثانی اوق کزیدر حکیم ناصر خسرو بیت

به پیکان سخن مریش دانا * زیانت نیریس لبهاست سوافار * حکیم فردوسی بیت چو سوافارش
آمد به پهلوی کوش * زچرم کوزنان برآمد خروش * حکیم انوری * قطعه * ای چو چرخ
هزار مدحت کوی * ای چو عنصر هزار خد منکار * تاجونیرست کار دوات تو * بی زیانت
خیم چون سوافار * خواجه سلمان بیت بیلت چون بنهد چشم بر آوی کان * زه بکوش
ظفر آید زدهان سوافار * ثالث سقالدن اولان ظروف و کوش و آوانی که سوافال دخی دیرل
سوکداز ی و او معروف و سکون کاف فارسی و فتح دال مهمله ایله ماتم اییدی معناسند که
سوک ماتم رود دارد داشتن دن اسم فاعلدر ی سوکوار ی و او معروف اول و فتح ثانی و سکون
کاف فارسیله ماتم زده یعنی یاسلی و مصیبتی ی خواجه سلمان بیت مسکن بنفشه بر سر زانو
نهاده سیر * با جامه کبود پریشان و سوکوار ی سو مندر ی و او معروف و فتح میم و سکون نونله
مندی مندر که منامندر و سمنور و سمندل و سمندول دخی دیرل حضرت مولانا قدس
سره بیت نه عشق آتش و جان منست سو مندر * نه عشق کوره و نقد منست ز تمام *
ی سهره وار ی سکون هاء اول و فتح راء مهمله ایله هاء ثانیله بر نوع کوملاک در ی مع الزاء العججه ی
ی سیرز ی ضم باء فارسی و سکون راء مهمله ایله طلق که بریده طحال دیرل محل اجتماع سودا در
طعام معده اندام بولید قد نصکره صاف و خلاصه سی جکره واروب آند دخی طبع اولوب
بعد التسخین صافی سی دم و کویوک صفر اونا پخته سی باغ و دردی یعنی اشتاخی چو کنی سودا اولوب
جکره درونوب طحاله وارو مکانی جانب یسارده تحت القلبدر ابوالمعانی بو عله مناسب دیشدر
بیت ذکر محل عناصر بنداردم کویا * بجز سیرز که سودا بدل شده غالب ی سرخ مرز ی
سکون راین مهملتین و خاء معجمه و فتح میله بر نوع چیکدر بوستان آفر و زه بکرز قزل و خوشترنک
اولور نازک بدن دخی دیرل میر خسرو بیت چو شد کاجا که آن سرخوار شد پست * ده
گر سرخ مرز از خاک پیوست ی سیرز ی کسر نونله سیامد انه که سمنیز دخی دیرل بریده
حجبه السو دار کیم چورک اونی دیرل ی حقای اطعمه بیت غیران تنک او تخم سیرز چیست
دکر * آنکه برنستین از غایله خالی دارد * وله بیت کر تو خواهی که بچشم همه شیرین باشی *
همچو حلوائی سیر تخم محبت میکار ی سوز ی و او معروف و فله سوختن و سوزیدن لفظ لریدن
صیغه امر و وصف ترکیبی در نیم سوز و عالم سوز کبی اما بومثال کرده اسم فاعل اواق مناسب در سعد
صیاف بیت ساقیا از روی خود امشب چراغی و فروز * در دلم زن آتش دیکر که هستم نیم سوز
استاد لطیفی بیت تا نمودی ز حب میوه و ناز * کار من شد بدرد سوز و کداز ی مع السین
المهمله * سپس ی ضم باء فارسیله بیت که کم له دخی دیرل وجود انسانده و سخ فضلاندن یعنی
مساماندن چیمق کیردن تولد ایدز تقید اولنسه آزمند غلبه ایدر عریک تله دیرل میر
نظمی بیت سزا پاجنان بد ناپاک جمع * ازان بشد سپس در جهان منقسم ی سفلیس ی
سکون قلوبای تحتانی و کسر لامله بر شهر اسمیدر که اسکندر ذوالقرنین آبادان آتش ایدی
کندانی الجمع ی سوس ی و او معروف ایله اوج معنایه در اول یعنی طبیعت استاد لطیفی بیت
تونی شاه فاک قدرو ملک سوس * سعادت یار و تخت و بخت مانوس * ثانی اول قور تجر در که
ابرشیم و چوقه جامه لرد و شوب تباه ایدر ترکیه کوه دیرل حکیم خاتانی بیت سوس را

سوس را با پلاس کینی نیست * کین او بارند شوشتست * ثالث بر نوع کار دریاغی زنان سهره ملک
ایچون سوزینورل استاد رود کی بیت سوس پرورده همی بکداخته * نیک درمائی زانا را
ساخته * مؤید الفضلاده ی خشک معناسنده مرویدر ادیب صابر بیت
مخنوران چه نظیر منند وقت سخن * نظیر دسته سوسن که بست دسته سوس *
شرفنامه ده براغاج آیدر دیم مسطور در عربیه ایکی معنایه در اول تخیل بتی ثانی باغاجلی
اوتدر عرق السوس دخی دیرل ترکیه بیان دیرل قیمنادوب لعابن آ اورل اکا بیان بالی دیرل
سعاله غایت نافه در و وجع صدره دخی فائده سی وارد قیمنادوب قوامه کتور در بال کبی اولور دخی
شریت ایدرل ی مع الشین العججه * سروس ی ضم راء مهمله و او معروف و فله درت معنایه کاور
اول هر فرشته به سروس دیرل و ما همزه ایله سروس و امش اسمیند و امه و سمنند دخی دیرل
عربیه ملک و ملائکه و مندی لسانند دینه دیرل شیخ نظامی بیت نهان بیکران هاتق
صبر پیش * که خواند سر ایند اور اسروش * حکمای فرس دیرل که حق سبحانه و تعالی جل
ذکره او تو زبش سروس خلق ایلدی او تو زبش فری ایام شهور فارسیه شمسیه دن هراوج کونی
بر فرشته اسمیه مسمی در ویش نفری دخی ایام شمسه مستقره ایله موسومدر و اول او تو ز
سروسن اون ایکی فرشته اون ایکی آیک آذر یله شمیه اواندی که هر بر فرشته کند و اسمیه
مسمی اولان آیک و کونک تدبیر امور و مصالحه معین اولوب تدبیر امورینه قیام کوسر در اول
اجلدن هر بر کونک اسمی که آیک اسمیه مطابق کاه اول کونی شریف و سعید اعتبار ایدوب
عین چشمن ایدرل و مصالح مهمه لینه اول کون بد او شروغ ایدرل و اول کون ایله مطابق الاسم
اولان فرشته آنک محافظه جوهر و در ضمه مقید و مأمور در دیرل مثلا خرداد آبه وارد
بهشت آتشف و مرداد انجاره و باقی فرشته ل دخی سائر آیلرک منسوباته و اکام معانی
امورک محافظه و تمشینه مأمور در دیرل والله اعلم بحقیقه الحال سروسنک معنای نائیدی
ملک اسمیدر که ریاست بندگان خدا آنک الله در دیرل شمس نغری و یار جالید سروس نام
جبرئیل است دیوب بویینی نظم ابلیس بیت زعی فرشته صفت خسروی که در مدوت *
دعای جان تو کویده همیشه جان سروس * وایو منصور زاسدی طوسی دخی * سروس
جبرئیل را کویند و نیز فرشته را کویند و اندر بانی این را بسیار گفته اند لغت به بلویند
چنانکه حکیم فردوسی گفت بیت بفرمان یزدان بخسته سروس * مراد وی نبود در خواب
دوش * حق بود که سروس حضرت جبرئیل علیه السلام مخصوص اسمی اولدوغی ایات
مستشاهد دن استنباط اولمز حضرت جبرئیل علیه السلام سروس فرشته دناک کبی در
اسم عامدر هر ملکه سروس دینور جمع الفرسده و فرنگ حسین و فانی ده * سروس نام
ملائکه ایست و ما و نام جبرئیل علیه السلام است خصوصا و شرفنامه ده * سروس نام
فرشته باشد که پیغام آرد و افع در خلاصه کلام سروس فرشته دیمدر شیخ سعدی بیت
دوکس بر حدیثی کارند کوش * ازین تا بان اعرمن با سروس * معنای ثالث فرنگ
جهانگیر به ماه شمس نک اون سکرچی کونی اسمیدر اول کونده عبادت و طاعت و دعا ایدوب
طلب حاجات مناسب در غیری کار و شغل و عمل لایق دکلدر و معاصیدن اجتناب لازمدر حکیم

فردوسی بیت همیشه مرز وشت روز تفرش * نکهت آن وافر وفترت رای و هوش * رابع
آواز خوش و نغمه معناسنه حکیم ناصر خسرو بیت خوش بخند بر سر و ش مطرب و آواز
رود * در توانی دانستن پر لولوی مکنون کنی * ستمش * سکون میم و کسرتاه مشتاه ایله
تعلمندک آت طرناغی یوندوغی آلت کد ترکیده غلط ایدوب سون تراج دیرل * سوزش *
واومعرف و کسر زاء معجه ایله یاغ معناسنه اسم مصدر در ابوالمعانی بیت کردخا کستر
وجودم سوزش نار فراق * نیست اکاهی دریغایار ازین سوز مرا * سوزش * واومعرف
و کسر نوله که دن چیقان خرده آلتون و کس و باقر وده و روغیری هرنه اوورسه سیف
اسفره کی بیت سوش لعل ریزد از پرهای در هوا * کر خورد ز کشته لعل لب تواستوان *
* سونوش * و اوین معرفتین و ضم نون خاء معجه ایله اوج کونده بر طوتان استبه کم
اطبایحمای ربع دیرل کسر راء مهمله ایله حای سوداویه در اصل فضلات سودا در معنای
حمای ربع * الربیع فی الحمی ان نأخذ یوما و تدع یومین ثم یجی فی یوم الرابع کذا قاله الجوهری
فی الصحاح * سوشش * واومعرف و کسر نون و غایله که ملک معناسنه اسم مصدر در
* سوشش * واومعرف و کسرهایله معنی سوشش مرقوم سوه و سوه دخی دیرل کذا فی فرهنگ
جهانگیری * سیوغاشش * ضم یای تحتانی و واومعرف و فتح غین معجه و کسر هیه ساز
نواخت ایتک و دخی آدم نواخت ایتک یعنی او خشامق خوارزم لسانی در سوی غاشش دخی دیرل
* سوی غاشش * یعنی سیوغاشش مرقوم * مع الطاء المهملة * سقر لاط * یعنی
سقر لاط مرقوم یعنی چوقه نك غایت اعلاسی در مولانا تثنی بیت قصبه های مصری برین
از شمار * سقر لاط جل و بر بشم فسار * سقر لاط * حذف راء مهمله ایله یعنی سقر لاط
مرقوم حکیم انوری بیت زبس شقایق کوی خزانه دار دلک * بگردامن که سار می کشد
سقر لاط * یعنی قرمری چوقه دوش * مع الفین * سباع * فتح باء موحده ایله خدام
محکمه معناسنه ابوالمعانی بیت کر کند روز و شبان خدمت شرع * هر سباعی نشود
بی توفیق * سبغ * ضم باء قدسیله - قف خانه یه دیرل - وله بیت اهل حق رانشود جای
قرار * خانه بی اساس و سست سبغ * سپرین * سکون باء قدسی و یای تحتانی و کسر راء
مهمله ایله ایکی معنایه کاور اول اوزم و خر ماصاعقه و امثالی شمس فخری بیت بیستم و سبغ
تاک پشت دوتا * ازین چند دانه سپرین * ثانی راه راست استادیه مشدر بیت بر دسر منزل
مقصود سپرین * کند ضایع ده که راه و را * سراع * فتح راء مهمله ایله بول صور مق
و یوله دلالت ایتک معناسنه محتشم کاشی * مصرع * سراع یوسف من کن که بنده و آزاد *
و از غین ضال معناسنه شاعر * مصرع * از که پرستم در چنان سحر اسراع خویش را * عربده
تفقد و فحس معناسنه دیگر وله بیت زخم از چه تیغ بی علاجست * مجروح لب از سراع
میباش * دیگر بیت دیر شد کین چنین ستوره الان * که تو کتی کنم بشهر سراع * سراع
اصلیه و راجع تسته دیکر و یای تانیش تسته ایچون دلال چغرت مق معناسنه در و نشان
و علامت معناسنه و استعمال او و بر مضامه مطلوب معناسنه در کذا فی کشف اللغه و جامع اللغه
* سربغ * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله سراع مرقوم معناسنه در بوعبارت چغتای

چغتای لغتندن مأخوذ در و فارسیه استعمالی دخی غایت شایع در اما چغتای لسانیه
سینک ضمه سن ضبط ایچون بر و او کتور و ب سوراع دیرل صور ماق دیکدر * سغ * ترکیه
تمرکو دیدکاری علتدر فارسیه برین دخی دیرل لسان اطباءده بوعلمه قوبادیرل
* مع الفاء * سرف * سکون راء مهمله ایله او کسور ک که سرفه دخی دیرل عربیده سعال
دیدکاری در ضم سین ایله میرنظمی بیت حسد از در و نش که کرد دغلو * نهان فی چو آواز
سرف در کاو * سرف سرف * او کسور ک که هم علمه و هم معلوله اطلاق اولنور استاد
لطیفی بیت زسر ماسرف سرف افتادم اینجا * علاج سرف سرفم کن بجامه * سرف *
ضم راء مهمله و واومعرف و له او کسور کدر کذا فی بعض کتب اللغه * سرف * ابر بشم واپاک
واگیرش یوک طره لری * سقوف * ایکی معنایه در اول اطباء قتنه معروف دوا در
اجزایی حکم سقوف ایدوب غبار کی استعمال ایدرل ثانی بر او در خراسانی دیرل شکمه
اولان قوردرل اخر اجنه نفی عظیمدر * سقوف * سکون قافله راعب و مرتاض نصاری
و خسیس و دخی معناسنه اسقف لفظندن اختصار اولنمشدر * سلاف * فتح لامه لاه عضو
سکره ملک که عربیده اختلاج دیرل ابوالمعانی بیت مکر شود که میسر به بندش رخ یار *
همی سلاف کند در دودیک خونبار * سلاف * سکون لامه یعنی سرف مرقوم حضرت
مولانا قدس سره بیت هم فرقی هم زلفی مفتاحی هم قلفی * بی زنج چه می سلفی آواز چه لر زانی
* سوف * واومعرف و له بر مبارز بهلوان آدیدر میرنظمی بیت از و کام دل را نبود دست
حاصل * بدو سوف عالم نکردد مقابل * مع الکاف * سبک * ضم باء موحده ایله یعنی زردی
کشت زار یعنی اکثاک صرامق سوکک دخی دیرل کذا فی المجمع بومعنایه ابوالمعانی بیت
شیری روم زرد بی دوا ی حسرتش * شد سبک * همچون تبه کشته زخشی کشت زار
* سبک * سکون تاء مثناه ایله یعنی میان باریک یا خود باریک میان یعنی هر نه که بل اینجا اوله
ابوالمعانی در صفت یکی از حریص دنیا بیت در پی تحصیل دنیا آنچنان زار و نحیف * در تک و پو
ازین آه و شانه چون سبک سبک * سرخ چنک * سکون راء مهمله و خاء معجه و نون و فتح حیم
فارسیله بورنی قزل سرچه در که عربیده تغزیر لر بعض فرهنگارده کاف عجمیله در * سرخک *
سکون راء مهمله و فتح خاء معجه ایله ایکی معنایه در اول قزلبق دیدکاری به مشدر قبضینی
اولفله اسهال کاذب و صادق نفی وارد و سبجه و زخیره یه دخی فله و رر شکر ایله خوشنابی
لطیفدر خصم و صا طبعی لیت اوزره اولناره ثانی بر نوع قهر جقدر سرخ رنگ علامتی تب
دائمی و تعفن نفس و اندوه واضطرار در سرخه و سرخه و سرخه و سرخه دخی دیرل
ابوالمعانی بیت از حسد شد سرخ دیدم رقیب بد نهاد * جسم بد بودش سراپا علت سرخک
شاه * سرک * فتح راء مهمله ایله بر نوع قهر جقدر اکثر اطفالک یوزنک و باشتن ظاهر او و
اطبایح صبه دیرل * سبک * فتح کاف عربیله تخته معناسنه در سکل دخی دیرل * سبک *
سکون کاف و ضم سینین مهملتین ایله ناهموار برین آت فرهنگ جهانگیریه اسب لنک زن
مر ویدر حکیم انوری بیت اسبی چنانکه دانی زیر میانه ری * و زکالی که بدنه سکسکه راه واد
بومعنایه سیف اسفره کی * قطعه * از خفت و خیزد و ات نایده میروم * کاهی پیاده چون

شده شطرنج که شوار * چون اسب انوری بسوی منزل مراد * در موب قبول نه سگسک
نه راهوار * بعضی فرهنگ کرده پورغه آت روایت اولمشدر کي سگ في بزوع خوشبو ترکیب در
بزجاج کونه ایدر لر بر نوعی امح تازه نك عصاره سن آلوب بر مقدار مشک خم ایدوب سگ مشک
دیرلر و بر نوعی مشک صوده و یا کلابه اصلدوب صمغی آنکله یوغر لر بوکه سگب دیرلر
و بر نوعی نافه مشک خرده طو غرایوب صمغله سرشته ایدوب بوکه سگ اگر اش دیرلر و سگسک
بر معناسی دخی خوف والمدر و موزی حشرات سوراخنه دینلدوکی مرویدر کذا فی فرهنك
جهانگیری کي سگوسک في خم کاف فارسی و او مجهول و فتح شین معجه ایله یادرم که عربیه
صاعقه دیرلر میر نظمی بیت در اوج جنك و خشم و کین ضیاناك * در آمد تیغ نیزش چون سگو
شاك کي سگ في فتح لامله کدک یاوریسی کي سمسک في سکون میم و فتح سین مهمله ایله
مجهول الاصل یعنی حسب ونسب نامعلوم میر نظمی بیت مجویار و وفاداری زممسک * نیاید
نیکی از بی اصل بی شک کي سواک في زردی کشت زار یعنی اکین صرامق کي سوزاک في
واو معروف و فتح زاء معجه ایله بر علت در ترکیب بل صوغ و قلعی و عربیه قرحه مثانه دیرلر مثانه ده
جراحت واقع او لور تبول ایتد که و خج والم و بر رسی فضلات صغرا مثانه یه اینوب جراحت
ایدر مجرای بول و اقع اولغله نیز صاغله مانع او لور متصل ایرک اقا را طبا حرقه البول دخی دیرلر
طیب یوسی * رباعی * آزا که رسد زرنج سوزاک الم * بیند المی از سبب این مردم *
باید که خورد بشیره خرقه و قند * هر روز قرص کاخ بکد و درم کي سواک في واو معروف و فتح
کافله زردی کشت زار معناسنه در بر معنایه فتح لامله کي سولک في دخی دیرلر مزروعات سنبله
طو قدین قلت دادن و یا خود غیری سببیدن صراوب تباہ او لور سواک و سواک و سواک
و سیک دخی دیرلر کذا فی فرهنك جهانگیری کي سونانک في واو مجهول و فتح تونین ایله تون
تائینک سکونیه ده روایت اولمشدر اول نفسدر که سکرتمک حلقه و بود غولاق و لند نور و دن
صد ایله طاعرا او لور کذا فی فرهنک میرزا ابراهیم کي سیمک في فتح یای تحتانیله یعنی سیمک
وسولک مرقوم کذا فی المجمع کي سواک في واو معروف و فتح کاه مجهول ایله ده استعمال اولور
اوج معنایه کاور اول فرهنک حسین و فای ده یاس و ماتم حکیم اسدی بیت کرسن بهنکام
باسوک و درد * به از خنده نامهنکام سرد * میر خسرو بیت نشسته کریان بر اهل رحیل
زدند اندران سواک جامه به نیل * ثانی بقدای و آریه سنبله سنبله اولان دکن که قلیج دیرلر
شا کر بخاری بیت اندام دشمنان تواز نیرناوکی * مانند سواک خوشه چون باد ازده * ثالث
کوسه اصفاله دیرلر تحفه الاحبابه انجق معنای اوله مرویدر و جمع الفرسان اول وثانی
معنای نه منقولدر و ساز لفته رده دخی بویه در معنای ثالث فرهنک جهانگیری منقولدر
کي مع الکاف فارسی * ستربانک في خم تاء مشناه و سکون راء مهمله و تون و فتح باء موحد ایله
صخر جق دید کاری سیاهجه قوشدر عربیه زرزور دیرلر ابو المعانی بیت در جهان کر عدم
شود شاهین * نکیر دجای او هرگز ستربانک کي ستربانک في خم تاء مشناه و فتح تونله یعنی ستربانک
مرقوم کي ستربانک في سکون راء مهمله و تون و فتح خاء معجه و راه ثانیله خبر ته مائل اولان زنک یعنی
قرلوق اولان زنک نایشه بر لطیف او ندر کي سوسک في واو معروف و فتح سین مهمله ایله بحرانی

بحرانی بر قوشدر اتی بنور تهم بود دخی دیرلر ترکیب چیل دید کاری و سکون سین مهمله ایله
بر قنادلی بیچکدر و جامارده اولور سیمیرک و سیمیر دخی دیرلر شیرازیلر ندود و لر کي مع اللام في
کي ستل في خم تاء مشناه ایله تازه بحرانی آتشه قلیجین یا قوب و او غنق ایله قلیجین کیدروب
شاول ایدر لر عربیه فربک دیرلر کي ستول في خم تاء مشناه و او معروف و فتح ستل مرقوم معناسنه
کي سگال في فتح کاف فارسیله تحته معناسنه در که سگسک دخی دیرلر کي سکول في
خم کاف فارسی و او معروف و فتح ایلک معنایه در اول مازو معناسنه در خصوص صاعره عفس دیرلر
یو اخیار و باغرا استعمال ایدرلر ثانی هر نه که طبیعه قیض ایلیمه عوما شاعر در محو بیت
میخورد از خشنش مردم سکول * ثانی ماندتهی هرگز شکم کي سل في تشدید ایله یعنی شش
یعنی او بکن کذا فی الخقه کي سنبل في سکون تون و خم باء موحد ایله ایلک معنایه در اول
معروف شکوفه در انواع والونی او لور مائی و مور و بیاض و قرلوق غایت بی نظیری او لور دانه سی
ایری و بر صابده یوز پکری دانه ک کورلشدر لطیف رایحه سی وارد در ثانی ادویه دن بر قسم
دواد ز اول دخی اوج نوع او لور بر نوعی سنبل هندیدر بود دخی ایلک نوع برینه سنبل الطیب و برینه
سنبل اصغری دیرلر یونان لساننه ناردین دیرلر بر نوعی سنبل رومی در که سنبل اقلیطی دیرلر
و ناردین اقلیطی دخی دیرلر زبان فارسیله یونونه مستحوشه دیرلر ترکیب چتک اوتی دید کاری نك
بر نوعی در حقیقه سنبل ایلک یوقدر اما رایحه ده و زهومت سنبل هندیه مشابه در پراخی
و بودا قاری بیغاد کیننه بگز اما اندن کچرک او لور آنک کی خشین و دکنلی دکلدر سیاهجه اوج
دورت تل کوکی وارد و لطیف رایحه سی و ساقی او لور شکوفه سی اولر انجق کوکی استعمال
اولور بوکا دخی سنبل دید کاری رایحه ده و تامله کل مشامنی سینی ایله در سنبل لفظی و ناردین
لفظی که ذکر اولنه مراد سنبل هندیدر بعضی یادید بار که ناردین ذکریدن مراد سنبل رومی در
کي سوفال في واو معروف و فتح فایله اوج معنایه کاور اول طیرا قدین یا پاب و بشمس اولان ظروف
و آوانی که کسر سین ایله سقال دخی دیرلر رفیع الدین لبنانی بیت نیافت پایه قدرت حدود
نیست عجب * محل آب حیات ارشکسته شد سوفال * ثانی یعنی سوفال مرقوم یعنی اوق کزی
شمس فخری * قطعه * نیافت از فلک ملک چون شمشیر مهر * ترست در چن حدل همچو
شاه نهال * چوغرق کشته زهم تو خاها یکان * بغیره نکرقت ایچ دردهان سوفال * ثالث
ایکنه و چوالد و زدنکته دیرلر خصوصاً و ساز امثالی نسندلر دکنه دیرلر عوما سوفال مرقوم
اوج معناسیله ده مترادف در کذا فی فرهنک جهانگیری کي سول في واو معروف و فتح ایلک معنایه در
اول چار یا حیوانک طبانی عوما و دوه طبانی خصوصاً عربیه کسر فایله فرس دیرلر ثانی
هراسب و استروخر که خاکستر نك یعنی یوز نك اوله اکادیرلر حکیم سنانی بیت این یکی عیسی و آن
دکر خر سول * این شوم خضر و ان چهارم غول * بمعنایه مجمع الفرسان فتح و او ایله منقولدر
مخود ابن یمن بیت ای آنکه میبرد بسفر نامه ترا * حکم نهاد و کشته سولهاش لعل فام *
بعضی فرهنک کرده چفت آلتارندن صبان معناسنه مرویدر کي سواک في فتح کاف فارسیله
مزروعاته آفت ایشمک سینی ایله صرامق معناسنه که سیمک و سولک دخی دیرلر کامر
کي سوزاک في واو مجهول و فتح یای تحتانی و سکون راء مهمله ایله حلال و سگسک

معنایه میرنظمی بیت از انجا آمد یک همبال * نیموشینه روزین سوزغال * سهیل
فتح هوسکون یای تختانی ایله بریلد زردین جانبند طلوع ایدر سهیل یانی دیرلر بامر خدای
جهان آفرین لعل ویا قوت وزمره و عقیقه رنگ و آب و تاب ویرر میرنظمی بیت شله لعل
رنگ عارض آن سیمین * چومی بود در کف سهیل یمن * مع المیم * سست اندام * ایکی
معنایه در اول بی تاب و بی طاقت و بی مجال که خسته لکدن و یا خود پیر لکدن واقع اولور
ثانی رجولیتی ضعیف یعنی جماعه قادر اولموب آلی حرکت ایتیمینه دیرلر که عربیده عین دیرلر
ایکی معنایه میرنظمی بیت ضعیف رنج سست اندام بوده * ز سست اندامیش خجلت نموده
* سم * اوج معنایه کلور اول حیوانات چار یا طرناغی خواجه سلمان بیت زاشنیاق
شمس نعل رفته در آتش * شکال درار زوی دسبوس او پر پاست * ثانی ایاق معنایه
اثیرالدین اخسیکهی بیت قوال خوش آوازش با نغمه عاشق کش * هم زاف و رخی لایق
هم ساق و سمنی در خور * ثالث اول زیر زمین که طاع انگرتند بعض شدت شتا اولان یوللرده یولچی
شتادن امین اولق ایچون طاع دپه زنده اوکی ایدوب ایچنده ساکن اولور بعض ارباب ریاضت عباد
وزهاد آن عبادت ایدرلر حکیم فردوسی * مثنوی * همه دشت و کوه و بیابان کنام * کس اورا
بکیمی نبردست نام * بیابان سر اسر همه کنده هم * همه روغن کاو بر کرده خم * شمس فخری بیت
آنکه هر خیر یجد در جهان * خانقه کرد و رباط و پل و هم * جمع الفرسد یعنی ستمند
و سوراخ کنند اثیرالدین اخسیکهی بیت سو کند میخو رم دستان زده سست * کز تاب حله
کوی تین محورست * سوتام * واو معروف و فتح تاء مثناه ایله کم واندک معنایه اهل طوس
ادامیدر استاده رخی بیت آنچه کردست و آنچه خواهی کرد * سختم اندک نماید و سوتام *
وله بیت تو آن می که ترا هر چه گویم اندر فضل * تمام ترسخنی سست با شد و سوتام * حکیم
قطران ارموی بیت ارستاسوتام باشد نام کنجی پیش تو * وز کم زرد تو باشد مدحت سوتام تام
بومعنائی مؤید شمس فخری بیت خسرو ملک بخش ابواسحق * که جهان پیش او بود سوتام
فرهنگ حسین وقای ده سوتام در زبان طوسی اندک و کوچک باشد مسطور در * سوزنیم *
واو معروف و فتح زاء معجه و سکون نون بعد یای تحتی * مفتوحه ایله ایکنه لک که ایچنه ایکنه
قورلر سوزن نیام معنایه بر نونی حذف اولمشدر * مع النون * سختن و سپوختن *
کلاهما بضم الباء الفارسی و سکون الخاء المعجه و فتح الاء المثناة برنسته بی برنسته په عنقه صوفی
و برنسته صا جحق و دیواره مخ جافق ویره قزق قاق و آدمه آت حرب صوفی و دخی بونلو
مثالو هرنه اولور سه ایوا خطیر بیت هر چه در درنگ سپوختنش * چاره ده کم کند بد و ختمش
بی سپردن * ضم باء فارسی و سکون راء مهمله ایله اسم لقی و طیش رفق معنایه
خواجه حافظ بیت ای غایب از نظر بخدا می سپارمت * جام بسوختی و زجان دوست دارمت
کمال اسمعیل بیت ای بزرگی که چون راه مدیحت سپرم * همه بر شاعر اقبال بود رهگذرم *
عربیده اولان تسایم و تفویض و حواله مندر بنده دخی استعمال اولنور مولانا هاتنی بیت مالک که
از کرد کارت عطاست * بشهادت کازا سپردن خطاست * جفتای لسان طیش رفق درلر
بی ستوان * ضم تاء مثناه و فتح خاء معجه و واو معدوله ایله استخوان معنایه در که آندن

آندن اختصار اولمشدر استاد منوچهری * قطعه * انکور بکردار زن غایم در نکست * کژا
مشکمی * همچو کی غایم دانست * واندر مشکمش هست یکی جان و سه تادل * این هر سه
دلاور ز سه پاره سخن دانست * بی ستوان * سکون تاء مثناه و فتح واو ایله اوج معنایه کلور اول حکم
و مضبوط معنایه که استوار و ستوار دخی دینلور ابوالمعالی * قطعه * بنای عشق
در دل کشته ستوان * نیاید فتح خلل چندان متین است * زند نیشه اگر صد سال چورش
شود صد بار حکم راست این است * ثانی یعنی معتمد حکیم سوزنی بیت چاکم از ضعف
اوز عشق او کویم * بیا زمای بسو کندا کر نیم ستوان * ثالث یعنی باور یعنی اینا غق بواج
معنایه ده استوار دینلور * بی ستوان * ضم تاء مثناه و واو معروف و فتح دال مهمله ایله مدفن
آتش پرستان یعنی آنلر قبرلرینه مخصوص اولان عمارت دیرلر حکیم فردوسی * مثنوی *
بدین زور و این فره این دستبرد * ندیدم باورده که نیر کره * ولیکن ستوران مرا از کریر *
باید که کیرم بکاری ستیز حکیم قطران ارموی بیت ای بار خدایت همه فضل ستوده *
حصمان ترا جای بزدان و ستودان * بویته بن فتم اولور که مطلق مقبره اوله بعض فرهنگ
دخه معنایه اسم عام روايت اولمشدر مناسب اولان آتش پستان قبرینه مخصوص اولان قدر
اسدی طوسی سیامک شاه احوالی سیاقند بویته نظم ابوش بیت چنین گفت کین حصن
جای نکست * ستودان فرخ سیامک دروست * سیامک شاه و حدیك اعتقاد ایدوکی
کذب تواریخ مصر حذر اما مزبور اسدی منتخبند ستودان قبر کا فر را کینند دیو تخصیص
ایدوب بویته یازمش بیت بکین بند کاش مر که جان داد * نباشد جای او غیر از ستودان *
بی ستودن * ضم تاء مثناه و واو معروف ایله اوکک یعنی مدح و ثنا اتمک میرنظمی ابیت
همه خالق عالم ستودن گرفت * چون او باب احسان کشودن گرفت * بی ستودان * ضم
تاء مثناه و واو معروف و فتح راء مهمله ایله جمع ستودر که حیوانات دیک اولور مولانا هاتنی
بیت ز هم ستوران بیکانه کشت * یک لحظه زیر و زبر کوه و دشت * بی ستوربان * ضم تاء
مثناه و واو معروف و سکون راء مهمله و فتح باء موحده ایله صخره تاج که صخره آت سورسی
کوزه در ستورد و ایدر و بان کوزدی در باغبان و کشتی بان بی ستودان * آخر
معنایه در که ستور حیوانات در دان برنده ظرفیت معنایه او اور قلدان و جامدان کی
مذکور اوج لغتک مثالی میرنظمی بیت ستوربان که آورد ستوران بشب * نکه داشت اندر
ستودان شب * بی ستون * ضم تاء مثناه و واو معروف و نله دیرک اغاج اولسون طاش اولسون
اول اجلدن اغاج سز طاعه کوه پیستون و قبه یه اوراق پیستون دیرلر اما عربیده اغاج دره که
خشب و طاشه عود دیرلر مولانا هاتنی بیت ستونهای دوات بد و انسرای * ستون وار
هر سو ستاده بیای * بی ستو عین * ضم تاء مثناه و واو معروف و کسر هایل دلتک و دخی
عاجز و سرکردان ابلک معنایه استاد لطیفی بیت چو کردد بر باز چیره خرو * بماند
بچکا اش آخر ستوه * بی سخن * فتح خاء معجه ایله کلام معنایه در فتح سین و ضم خایله ده
سخن امتدر حکیم اسدی بیت بی جایا گفته اند این سخن * بکن نیکنی و بدنیافکن *
بی سرخوان * بی سکون راء مهمله و فتح خاء معجه و واو معدوله ایله اوج معنایه در اول نام بر سر

صاحبان بگری ایچرا یوز وندوئی سوزیان فی و اوچ هول و سکون زاء معجه و فتح یای تحتانیله
الئی معنایه استعمال اولور اول فرهنگ جهانگیریده معنی سود و نفع حکیم خاقانی * قطعه *
لوزیان ز سخن بست حق اوست * چند از زبان بتافته سودی زبان کشد * هر چند سوزیان
زبانست کرم و خشک * خط بر خط مرور این سوزیان کشد * ثانی معنی مال و سیم و زر و سرمایه
معناسته شهاب الدین ادیب صابر * قطعه * در آرزوی سی و دوا و لوش هر شبی * دریا
کم دودید اولوفشان خویش * اولوز کس در یغ ندارد و چشم من * همچون دودست صدر
اجل سوزیان خویش * ختماری بیت بنفس دشت آن باد زانمان کز تو * بروزم تو بر جان
سوزیان آمد * ثالث معنی راز و خبر پنهان و ضمیر مکنون کمال اسمعیل بیت قلم دوزبانست
و کاغذ دوری * نباشد درین محرمی سوزیان * شرف شفره بیت اگر سوزیان هست
باتو مرا هست * نه باشد نه با صبح غماز کوم * رابع سرکوشی معناسته در خامس
اداب الفضلاده معنی غمخوار سادس مجمع الفهرست معنی ده آورد یعنی ارمغان فی سوسن فی
معروف چچیکدر بیاضی و کوکی و موری و صاریسی اولور خواجه سلمان بیت اگر ز کس
اندازی نظر ز کس شود ناظر * و کرباسوسن آغازی شود سوسن سخن کویا * بستانی وری
اولور بر یسنگ کوکینه بنج بنفشه دیر که اطباء قنده قرمه الطیب دیلمه معروفند فی سومان فی
واو معروف و فتح میله چیزی اندک یعنی آرنسینه و دخی بر مکان اسمیدر فی سون فی بوزن چون
ایکی معنایه کاور اول معنی مثل و مانند که سان دخی دیرلر حکیم سنایی * قطعه * تفکر
کن یکی در خلقت شاهین مرغابی * نکویی کرچه معنی راست این زین سون و آن زان سون *
نکویی تاجر کرد ندول و چنگ اوزاق * نکویی تاجر ادا دند رنگ پر این زا کسون * ثانی معنی
سنوی یعنی طرف و جانب حکیم سنایی بیت رفت روزی بسون کرمایه * مانند شهرادرون کرمایه *
بومعنایه حضرت مولانا قدس سره * قطعه * چو پیش همت او چرخ دیدست * که
همه های عالم جمله دوست * کدامین سون جویم حضرتش را * که مزلکه اوبالای سونست *
فی سومان فی و او معروف و فتح میله دموراکه و در پی یه دیرلر که سفن دخی دینلور ابوالمعالی
بیت شاخ عمر نازنین را صد دریغ * کرد محبت قطع با سوهان غم * چغتای لسانده ای که دیرلر
الف مکه سوره ایله میرعلیشیر بیت تعشومدین ایریک بند لار خلاص ایتیش * بوبندی
کیسالماس کیشی ای که کلار ابلای سوهن فی سوهان مرقومدن مخففدرینه اکدمعناسته کدا
فی شرفنامه فی سویدان فی و او معروف و سکون یای تحتانی و فتح دال میله ایله کورستان
معناسته در ابوالمعالی بیت کرد و صد ساله بمانی در جهان * میروی آخر بسوی سویدان *
فی مع الواو * سختو فی سکون خاء معجه و فتح تاء مثناه ایله معنی خرب روده یعنی موبارکه
قیمه ات و برنج و بهاراته طول و دروب یاغله قرار دیرلر بسحاق اطعمه * قطعه * سطلکی چند
شرایچه بوقع باشد * که بچینیم درین خوان زمین و زیسار * باز سختو که چوا و حلقه زند در بن
ذیک * من به پیچم بخود آزار ویش همچون مار * وله بیت برسیان نان تنک اعتماد نیست *
مختومکر باطن پاک شمارود فی سرو فی ضم راء میله و او معروفه بونوز در مرنه حیوانک
اولور سه حکیم انوری بیت ز نور تابش خورشید لعل فام شود * سروی آهوی دشتی

دشتی خوالشی خالخال * شاعر در هجو بیت شد شرویت چوشا خهای کوزن * هر یکی
چار رطل بود یوزن * شاخ دخی بونوزد یکدر فرهنگ وفایی ده معنی کذب و دروغ مسطور در
امایه قولن تقدیرا یتشدر سائر فرهنگ کرده بومعنایه منقول دکلدر فی سفدو فی سکون غین
معجه و ضم دال میله ایله معنی سختوی مرقوم یعنی موبارکه طوایش اوله فی سکارو فی فتح کاف
عجی و ضم راء میله ایله چورک که خاص اوندن ایدرلر بعض فرهنگ قرصه پونجه در اما قول
مختار بود که یزی بر مقدار چقرجه ایدوب خیری ایچنه قویوب اوزرینه خاکستر و آتش قویوب
بوتر یقله بشن انکه دیرلر بریده عربان انکی بوجهله بشوروب آدنه طرموز دیرلر اما
بوامم لسان عوامه در لغت اصحی عربیده خبره و طله و لیل دخی دیرلر فی سبو فی ضم
میله تره دشتی یعنی بیان تره سی کذا فی الحقه عربیده میم مشدده ایله عالی معناسته در
فی سبو فی و اوچ هول ایله درت معنایه کلور اول جانب و طرف معناسته شمس فخری
بیت مه و خورشید بر گردون کردان * همیکیرد زرای روشنت سو * ثانی معنی مانند
حضرت مولانا قدس سره * قطعه * سبوی دست دودیم بجو بار معانی * که آب کشت
سبویم چو جای آب سبوشد * مانند آب معلق بدستم از سر حسرت * فرود شدم بتفکر که این
چه مشکل وجهه سوشد * ثالث مخفف سرود در یعنی سود لفظندن دالی اسقاط اولمشدر
شیخ نظامی بیت کشار زو کاواهن و کاواکو * بجادر چنین ده کند کار سو * رابع معنی روشنا
یعنی ضیا حکیم اسدی * مثنوی * یزدیک تابوت زرین مکرد * کدیدی درین خانه
لا جورد * که هست اندر حلقه و پاره چند * که باشد بتزد بزرگان پسند * ذکر کوهی کودهد
سود آب * بتاریکی اندر چو خورشید تاب * ترکستانده آب معناسته در ترکیه صو دیرلر
انلرک لسانده صداد اولامغله سین ایله ادا ایدرلر فی مع الهاء * سباهه فی فتح باء موحد و دال
مهمله ایله بر نوع طاشد و بکوا ایدرلر و خرده ایدوب حکاکر آنکه جواهر تراش ایدرلر ترکیه
سنباره دیرلر فارسیله زیاده ثوله سنباده دخی دیرلر فی سبیشه فی ضم باء فارسی و فتح شین
معجه ایله بت سرکه سی و بعضیلر تحل بتی در دیرلر شاعر بیت سبیشه گرفته سرایا بدن *
دونا کشته سان بریدن پیرهن فی سبفانه فی سکون باء موحد و فتح ثاولونه دراز قد و کشید
بالا کذا فی فرهنگ جهانگیری میرنظمی بیت چنان سبفانه قد برک سن بر * نه رسته
در جهان سرو و صنوبر فی ستره فی ضم تاء مثناه و راء مشدده ایله ایکی معنایه در اول استره
معناسته در بالاتفاق ثانی فرهنگ جهانگیرده کراء خانه و دکان معناسته در ویدر بومعنایه
میرنظمی بیت فی ستره خانه پندارد جهان * نقد عمرش میدد غافل بدان فی ستوده فی
ضم تاء مثناه و او معروفه مدح کرده یعنی مدح او انش حکیم انوری بیت اگر بمدح و شاعر کسی
ستوده شود * توان کسی که ستوده نیست مدح و شایسته ستوره فی سکون تاء مثناه
و فتح و او راء میله ایله صاری از و که مخ دخی دیرلر عربیده زبورید کاریدر فی ستوه فی ضم تاء
مثناه و او معروف و اظهار میله معنی دلتنک و عاجز شدن شیخ سعدی * قطعه * پای
مسکین پیاده چند رود * کر تحمل ستوه شد غنی * تا شود جسم فربهی لافری * لاغری مرده
باشد از سخن * و سرگردان و معنی معناسته حکیم سنایی بیت من ز بارکنه چو کوه شدم *

وزن و جان خود ستوده شدیم * شیخ نظامی بیت چو زان سبیلها بر نکستی زکوه * ازین
قطره هام نکردی ستوه * فرهنگ جهانگیریده و مجمع الفرسد یعنی تنگ مرویدر بومعنايه
ناصر مجه بیت ستوه شد جام از بار فراقت * دلم خون شد ز درد استیافت که سته
ضم تاء مثناة و اظهار هایلله ستوه مرقومدن محفقدرو بمعنی دلتنگ حکیم اسدی درهفت
کرشاسب بیت دمان ازدها بیست کز جنک او * سته شد جهان باک در چنگ او و سخته
سکون خاء معجه و فتح تاء مثناة ایلله بمعنی سنجیده یعنی مقبول و معقول اولان قول و فعل مراد
بشمش و قال اولش سوزد یکد زبیر اوقیوب یازان طالب علمه بواعبار ایلله سخته دیرل شیخ نظامی
بیت سخن تاکی ز تاج و تخت کوی * نکوی سخته اما سخت کوی که سخره بی سکون خاء معجه
و فتح راء مهمله ایلله ابکی معنایه در اول بیکار و کاری مزد یعنی اجر تسرایش حکیم ناصر خسرو
بیت در سخره و بیکارتی از خور و از خواب * روزی بدید جان تو از سخره و بیکار * حکیم خاقانی
بیت چه بردند اسب عرت راء و انان فلك سخره * چه جوی زین علف خانه که خط افتاده
در خوانش * ثانی زبون و زبردست مانده معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت فغانکه
کار سفر نیست سخره دسم * که تازم بدرم ببله بود و تاز سخره * عربیک استهزا و افسوس
معناسنه یعنی سخره به المی حکیم سوزنی بیت چون روز کار سخره کم برعدوی تو *
بل ناعدوت نام کند سخره کر مرا که سدره بی سکون دال و فتح راء مهملتن ایلله قباچه یعنی
بر نوع جامه در یونی بله دك و یکی آموزده او را و اعجامه مخصوص پوشش در تعریب ایدوب
صدره دیدلر خواجه سالان بیت کویهای سدره ات تسبیح و خیرات و حسان * کوشه های
دامت سجاده روح الامین که سرب سوخته بی راستق طاشی که سحق ایدوب زنان
قاسارینه و صاحبزاده خضاب ایدرل راسخت دخی دیرل میرنظمی بیت سرب سوخته ابر و از
ونک داد * کرد حسنتش خال عنبر بزیاد که سوخ تیره بی اضافتسز یعنی سکون خاء معجه ایلله
طوری آت که عربیک کیت دیرل هم کاف و فتح می و سکون یایله بعضیلر یاغز طوری دیدلر
که سرخه و سرخره و سرخیره بی کلام سکون الراء الله له بر نوع قیر جقدر سرخ رنگ اولور
علامتی تب دایمی و تعفن نفس و اندوه واضطراب دل و بیخوابی و تشنگی عربیک حصیه ترکیه
قزاق دیرل طیب یوسفی * رباعی * در سرخه بعد روز ثلث ترشی * زهار مله و کمره
بیمار کشی * در تنقیه سعی کن روز اول * رک زن چو دویم بودا کر نیزهشی که سرخ زده بی سکون
راء مهمله و خا و فتح زاء معجین و سکون راء ثانیله یاغز آل آت که سرخه بی سکون راء
مهمله و نون و ضم خاء معجه و فتح حمله سرخه مرقوم معناسنه بعضیلر بر نوع قیر جقدر عربیک
بنور دیرل که سرخه بی سکون راء مهمله و فتح خاء معجه ایلله رأس الکبد یعنی جگرک باشی
و قرالغه دخی دیرل رنگ اعتبار ایلله ابکی معنایه میرنظمی بیت عذارش کرد کاکون رنگ سرخه
تمامش مرا خون کرد سرخه * سرخه ثانی معنای اوله در که سرخیره بی سکون راء
مهمله و بای تحتانی و کسر خاء معجه و فتح زاء عجمیله حصیه دیدکاری علندر که سرفه بی سکون
راء مهمله و فتح فایله او کسور که عربیک سعال دیرل میرنظمی بیت نشان شکی سینه است
سرفه * طبیعت راد هد بسیار گفته که سرفه بی معروف نیست در کوزه چکرل عربیک کل دیرل

دیرل مولانا هاتنی بیت زوسمه نیرداخت ابر و هلال * بستره چه محتاج چشم غزال *
مجمع الفرسد مذکور در که فارس و لایله بر قریه نك آدید زانله سرفه حاصل اولور معری
سرمقدر بی سرواله بی سکون راء مهمله ایلله بردکندر خاشاک از اسند اولور اویه یا پشوب
صهولتله آیرلر بی سروسه بی ضم راء مهمله و او معروف و فتح شین معجه ایلله سروس مرقوم
معناسنه جمیع ملائکه به دیرل عوما حضرت جبریل امینه دیرل خصوصاً کذا فی المجمع
بومعنايه میرنظمی بیت چو ظاهر کشته از مردان خروشه * معین اهل دین کشته سروسه
بی سرفه بی فتح راء مهمله و اخفاء هایلله بر کوچک قوشدر عربیک بغاث دیرل هم یایله بی سرنکاه بی
کسر زاء مهمله و سکون یای تحتانی و نوله بمعنی نشسته نگاه یعنی اوراق بری و دخی تحت پادشاهان
شیخ نظامی بیت سری کوشتر او از باشد بتاج * سرنیکاه او مشک باشد زعاج بی سرفه بی سکون
غین معجه و فتح باء موحده ایلله ابکی معنایه کاور اول بمعنی فریفته یعنی آلدانش حکیم انوری * قطعه *
زین پیش بلند از هر طائفه مردم * آوازه و اعزاز قوی بودیم را * امروز در ایام تو آن صیت
ندارد * بیچاره نم چون توشدی سغبه نمر * ثانی بمعنی چرب یعنی یاغلو و عربیک کرسنه و تشنه
معناسنه معال استعمال اولور اما یا لکتر تشنه معناسنه چندان استعمال اولور که سرفه بی
فتح غین معجه و نون و سکون راء مهمله ایلله الاجه و اوزون او قلی کر پی آدم کورد دکن ارقه سندن
صاعه و ضوله او قارین اتار شویله که کویا یایدن خقار اکامسکر و سکر نه دخی دیرل ابوالمعال
بیت چنان بد طبع و حرف اند از و بد کوی * سرفه بود یا خود خوک دشتی بی سفته بی سکون
فا و فتح تاء مثناة ایلله ذرت معنایه کلور اول بمعنی سوزاخ کرده یعنی دلش بومعنايه سفتن
لفظنک اسم مفعولی اولور شیخ عطار بیت ز فیم و زما زمانه آشفته بماند * و بن در چنین
نفیس ناسفته بماند * ثانی فرهنگ جهانگیریده هدیله معناسنه شمس فخری * قطعه *
سهنشاعی که هر خدمت او * همیشه پشت کردون خفته باشد * زمردم دائماسوی سموات *
دعای دولت او سفته باشد * ثالث اشرف نامه ده اول حلقه زرین و سیمین که قولاعه کچوررل
شیخ نظامی بیت سفته کوشی چودرنا سفته * در فروشی بهای جان گفته * رابع
مؤید الفضلاده بر نوع دمردن که غایت سرنیز اولور شیخ نظامی بیت نیری از جعیه سفته
بیکان حبست * درزه آورده در کان درخت * مجمع الفرسد بمعنی سخن نودخی رسید نظر در
دیو مسطور در بی سرفه بی سکون فا و فتح راء مهمله ایلله ابکی معنایه در اول معروف نسته در که
اوزرینه طعام قونیلور ثانی مسافر ایچون احضار اولنان طعام حاضر معناسنه در
بی سرفه بی فتح فین و سکون راء مهمله ایلله می حبشی یعنی یوزه که طاریدن ایدرل تنگ
دیمشدر بیت کر خرام میخوری بخور باده * از عرق هم سرفه زنج شود بی سکاچه بی
فتح کاف و ضم فارسین ایلله او بقوده آغریا بمعنی که عربیک کابوس دیرل که سکاسته و سکاچه
و سکاسته و سکاچه بی کلام بفتح الکاف العجی بمعنی در کاسه مرقوم که کر بی معناسنه در عربیک
قنفذ دیرل هم قاف و فا و سکون نوله کذا فی فرهنگ جهانگیری بی سکاچه بی فتح کاف
فارسی و راء مهمله و سکون فایله زجه مغنیان یعنی مطربلر ساز چال قلمی آلتدر بی سکاچه بی
فتح کاف فارسی و فایله شمس فخری زجه معناسنه نقل ایدوب بوقطعه بی نظم اباش * قطعه *

زعون را فاش امکان آن نیست * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
کند از ماه نو شکل سکافه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
یعنی طاریدن اولان بوزه کدافی الماؤید * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
ایله اوزون اوقلی کرپی که چکاشه و سغرو و سغرنه دخی دیرلر حکیم سوزنی بیت ذبح چوپشت
سکر نه نغوله چون دم سگ * چوشیرکنده دهان سهمنک چون گفتار * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
کاف عربی و فتح راء مهمله ایله طبراق کاسه که سکوره دخی دیرلر سیف اسفرنگی بیت اندمی
کوسخن از سکره مرغول کند * از حجالت زتن سکره بکشاید خوی * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
قدح می دران چو سکره ماه * طبق نقل و حوضک پروین * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
راء مهمله ایله مرویدر اثیرالدین اخسیکنی بیت زتشبند خمیر تومایه می یابد * ختم سکره *
رنک مهوران بهار * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
اوقلی کرپی در * سلوه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
باشد درین جهان باهوش * نکشد قید سلوه و سرپوش * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
موحله و راء مهمله ایله رونوع طاستدر قایم و خنجر و غیره دمو رلرک پاسنی آنکه اچارلر و حکاکر
آنکه جوهر تراش ایدرلر * سمجه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
ایندوب ایچنه بعض امتیاقورلر و اکثر بیابانده طاغلو ده و طاغ انکرته ایدرلر که ایام شتاده اقتضا
ایندوبی محله یو یو قیشتدن امین اولور * سینه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
دیرلر که سمرسون دیو یوک اورلیه * سنباده و سنباره * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
اول دال ثانی راء مهملتین ایله سباده مرقوم معناسنه که سنباده ده دیرلر معروف طاستدر معدنی
جزایر چین ده اولور حکیم اسدی بیت ازین پیش سنباده و زر برند * هم از زر و فولاد
و کوه برند * سنبه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
آله ائش حکیم زجاجی بیت برون کن زدل نقش خواب و خیال * مشوسنبه ملک و مال و منال
ثانی بردموب آلتدر آنکه اغاج و بعض نسنه دلر لر عرییده مثقب دیرلر و که دمو و رینه دمو ویدر
مولانا عرفی بیت بعقب کوشه دمنار شاعران حریص * که بی برات و صله سنبه ایست
پر آزار * سنبه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
ثانی اون ابکی رجک النخی رچی آیدر که صوک یاز آبی در یوا بکی معنایه شاعر دیمشدر بیت
چو آفتاب در آید سنبه اندم * هیچ دیار نماید سنبه آثار * سنده * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
دال مهمله ایله درست و خشین و غلیظ نسنه هرنه اولور سه اولسون و یوغون و یابس غاطه ده
دیرلر استاد لطیفی بیت صند سنده سرار یز از کون کده می آید * کیرم خور و کویا که در زوت
سرا بالا * سنده * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
انکور سباده معناسنه مره یدر ابکی معنایه شاعر دیمشدر بیت هر یکار اسنسه باشد زو فو *
سنسه لابد میشوئد نزدیک او * سنده * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
ترکیده قاصرغه عرییده اعصار دیرلر کدافی فرنک جهانگیری * سنده * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
معناسنه که زن بسر یعنی اوغل عورتی شاعر دیمشدر بیت مادر فرزند محالست زندگان * کرکند

کرکند خدمت سینه اورا بجان * سوچه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
عن قریب ذکر اولور سوخته * و و معروف و سکون خاء معجه و فتح تاء مثناه ایله درت معنایه
کا و اول عیقه اسم مفعولدر یائش معناسنه ثانی بمعنی لته سوخته یعنی زدن یائش قوکه
حقما قدن آتش آلور شیخ سعدی بیت در سوخته توان نهان داشتن آتش * ماهج
نکفتیم و حکایت پدر افتاد * حکیم فردوسی بیت فتاد آتش صبح در سوخته * بیکدم چاهانی
شد آفر وخته * ثالث بمعنی سنجید که سوخته دخی دیرلر رابع خسرو پرویزک سکر خزینه سندن بر
خزیننه نک آدیدر حکیم فردوسی بیت دگر کخ کش خواندی سوخته * کران کخ بد کشور آفر وخته
اداب الفضلاده نقل مشراب معناسنه در که اندازد دخی دیرلر * سودابه و سوداوه *
کلاهما بسکون الواو و فتح الدال المله نام زن یکاوس شاهر * سوده * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
مهمله ایله سودن لفظنک اسم مفعولدر سورلش و از لش معناسنه ابکی معنایه ترتب اوزن
ابوالمعانی بیت بخاکمای تراوی عاشقان سوده * بدر عشق تو غم رادم هر آن سوده *
* سوژه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
طونه کچورلر ثانی تحفه الاحبابده خشتک که کوملک و قفتمان قولتوغنه دکرلر اما کتاب
السامی فی الاسامیه اول پاره یدیرلر که نیرز باشند کسرلر خشتکی اکادک ایچون شیخ
نظامی بیت پر زودر کشته زودامش * خشتک زرسوژه پیراهش * سوسنه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
معروف و فتح سین مهمله و نوله سوسن معناسنه در کدافی التحفه * سوخته * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
و سکون و فتح تاء مثناه ایله ابکی معنایه در اول مکر و حیل * حکیم سوزنی بیت بکوز انجا
مرا خطی عوض ده * ازینسان سوخته کس رامیاموز * ثانی بمعنی کرم کندم یعنی تخلی
* سوچه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
مخاری بیت زان بکی لقبه که رخوان تو خودان مسکن * بیکی سوچه زریفر و شیش
کمون * ثانی هرنسنه نک خرده سنده دیرلر * سوکه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
غوما و قبل و در دلکرتیه دیرلر خصوص ابکی معنایه ترتب اوزره ابوالمعانی بیت نیره سرنیز
کردد سوکه عرچار رود * نیره کیرم رود در سوکه آن سیمین * سوله * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
لامله بنده خانه زاد یعنی باباسی و نامی قول اولان بنده زاده یدیرلر حکیم خاقانی * قطعه *
ازین تورنده غافل چندا نمی * درین نطقند منکر چند الکن * همه قلب و جور سوله عصر * تعام
وار آنشخوار درین * مجمع الفرسده سور اخ معناسنه در عموما و سور اخ در خصوص اما مؤید
الفضلاده سور اخ کس زنده استاد عجمدینک بو بیتندن مجمع صاحبی نک نقل اولمق فهم اولنور
بیت یحیی غم چندان دران در کتبد سیمین * که سیماب از سرچمدان فرور زرد دران سوله *
* سومه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
براده دیرلر ثانی ضرب نسانی بعض نسخه ده اوق نشانی روایت اولمش بومعانی مؤید
ابوالمعانی بیت سومه نیرمرد در سینه دل بی عده * دیند زخم تیغ نمره کشته در جازاده *
* سوچه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *
* سوه و سوه * که بادی بگذرد بر برگ رافه * بهنگام طرب و اود بزمش *

خرده سنی کی سوپسه کی کسر و او و سکون یای تختانی و فتح سین مهمله ایلله معنی سیک
 یعنی تخلی بنی حکیم فردوسی بیت نیاید بکار من این ساز جنگ * بکاسوسه سجده بجنگ
 پانک کی سیموخته کی خم یای تختانی و او و معرف و سکون خاه مجحه و فتح تاء مثناد ایلله برنوع
 ییمشق او تدر دایما صوده بتر آنی قاورینه قوللنورل کدافی الاداة کی مع الیاء * سنی کی
 فتح تاء مثناة و اطهار یایله برنوع دمور در صوی کندویه پک چکر یعنی صوارند قله زیاده صولو
 اولور مشابوراک و مشابوران دخی دیرل ابوشکور بیت زمین چون سنی بیتی و آب رود *
 نکیرد قرار و نیاید فرود * معیار چالید شمس فخری تیزه و حربه و عصا و جلنده اولان دمور در
 دیو یوایی نظم ابلش * قطعه * شاه ایام شیخ ابو اسحق * ای کلاه تور سنگ افسری *
 اشک در چشم دشمنت دایم * میتراد چنانکه آب از روی * آب در حلق بد سکالات *
 عجیبست از نیشود چو سنی * نوله سنی دخی بومعنا یه روایت اول شدر کی ستوری کی شم تاء
 مثناة و کسر راء مهمله ایلله معنی ستوره مرقوم که زبور معناسنه در کی مخنی کی سکون خاه مجحه
 و کسر تاء مثناة ایلله مونبار و کیماط و لمسی ابو المعانی * قطعه * روستایی بشهر را آمد *
 آتش پزی دیداش همی مخنی * نفس شومش بد و تقاضا کرد * زان خورد در جرب روده مخنی
 لیک مالک بود نیم درم * دیدم استم ازان دوختی کی سرخانی کی سکون راء مهمله و فتح خاه
 مجحه و کسر باء موحه ایلله برنوع قرمزی آوردک در کی سرخنی کی ایکی معنا یه در اول هر
 نسنه نك قزلغنی عوما ثانی شفق قزلغنی مخصوصا میرنظمی بیت شعله شد آنچنان جهان
 کیرا * سرخی آسمان شد پیدا * بویست چراغان و صفند در کی سرنای و سرنی کی کلاهما
ب سکون الزالم مله و فتح النون و اطهار الیاء نای رومی در که سرغین دخی دیر جنگ کارده و سور لده
چال لر حضرت مولانا قدس سره بیت بحق آن لب شیرین که میدمی پهن * که اختیار ندارد
 یناله این سرنای * حکیم سنایی بیت اندرین اصداق دعوی در معنی را مجوی * زان که در
سرنای نیانی نفع اسرافیل را کی سقدی کی کسر غین مجحه و دال مهمله ایلله برنوع قلیه در
هر بیم بقیمه دیر لر قوری اوزم و بادام و فندق و امثال نسفه لر و دوشاب وات ایلله بشور لر
بعض نسخه ده عاشق و ادید کاری طعام در که دو کشم سیاه اوزم و جو ز روی و دوشاب ایلله
اید لر کی سقدی کی سکون فا و کسر دال مهمله ایلله بی و البی معنا لینه کی سکاری کی فتح
کاف نارسی و کسر راء مهمله ایلله یاغلی چورک و یاغلی بوغاجه یه سکار دخی دیر میرنظمی
بیت چو آورده سکاری شیر تازه * بخوردن کرد بامهمان اغازه کی سکسی کی سکون کاف
و خم سین مهمله و کسر کاف نارسمین ایلله غایت ضعفدن حاصل اولان زحمت که آز سبب ایلله
طیلس دل ظاهر اوله کدافی الموید کی سماری کی فتح میم و کسر راء مهمله ایلله معنی کشی یعنی کی
حکیم ازرقی بیت زخون خضم بد شنی بکانه دکنی * در و اجل بسماری رود قضا بشما * ابو الفرج
رونی بیت وندش کوه و بحر اراسماری * حسامش دین و دینار احصار ست کی سنی کی کسر نوله
سنی مرقوم معناسنه کی سویدی کی واو معروف و سکون باء موحه و کسر دال مهمله ایلله بر
قوشد مسار دخی دیر لر عربیه ز زور دید کلر دیر تر کستانده سنه و زخ دیر لر سورنای کی
ضرای مرقوم معناسنه که شبنای دخی دیر لر سوری کی واو معروف و کسر راء مهمله ایلله

ایلله برنوع قرمزی چچکد کل سوری ده دیرل غایت قرچ بخشد زخواجه سلمان بیت چنار
 و سر و سر در عروسان کل سوری * بدوشید از هزاران دست زیبا جامه دیبا * خلاق المعانی
* رباعی * لعلست می سوری و ساغر کانیست * چشمست بیاله و شرابش جانست * آن
ساغر که کون که بی خند انست * اشکیست که خون دل دروپنه انست * مؤید الف ضلاده
بر چچکد لعل رنگ یکانه تشبیه اید لر بومعنا ی مؤید میر خسر و بیت کندری اگر توانی بهار
عاشقان کن * که ز اشک من بصحر راهبه لاله دست و سوری * و دخی شادی معناسنه یعنی سوزنک
و دخی برنوع یکاندر کی سوزنی کی واو معروف و فتح زاه مجحه و سکون نوله برنوع قفا ند رصیق
نکند ایلله دیکشم ش اول اسلو یده بیاض و الوان عرقین اید لر و لطیف نقش لی دوشمه دخی
اید لر طالب آملی بیت هان ای تن کد اخته چاک دلم ز تو * دارد امید مجحه که بر مشکل سوزنی *
کی سوزنی کی واو معروف و کسر لامله ولایت چینه بر شهر آدیدر کی سوی کی بوزن موی
و جوی جانب و طرف معناسنه میرنظمی بیت اشارت از شده علم پدید د * پرستاران
بهر سویشتن دویدند * حذف یایله سو دخی دیر لر کی باب الشین المفتوحه مع الف * مشای
اوج معنا یه کلور اول میوه دار اغاج قسمندن برا غاج آدیدر ثانی جای معناسنه کلور کی
منقول در بوابکی معنا ده اصلی لغت عبری در و ثالث جمع الفرس من لر لفظندن اختصار
اول شدر که شبابش دیر لر مراد شاد باش در کی شاه بالا کی همجه قاعه مقرر در که بر تازه
نور میوه جوانی اولند در لر اکا مناسب بر تازه نوجوانی که آنکله هم سن و همتا اوله داماده بر او
کید و روب و آنه موافق آته بند روب ایکی سی آت باشی برا وخانه عروسه واروب دامادی
کرد ک خانه یه قور لر ترکید اکا صاغدج دیر لر همجه شده بالا و همدوش دخی دیر لر میر خسر و
بیت در شادی خضر خان والا * شدی خانیست شاه بالا کی شاه وا کی سکون هایله شاه وا
لفظندن تر خیم اول شدر یعنی حرف را اسقاط اولنوب اول معنا یه استعمال اول و شاه لایق
اولان نسند لر دیر لر میرنظمی بیت نوشته نامه با شعر واشا * چو در رشته کشید در
مشاهو کی شب آوا کی آواز کردن شب و یاخود آواز کنند شب اوله یعنی کیجه چغرمق و یاخود
کیجه چغرمق معناسنه ایکی سنه ده شامل در هر نه که کیجه صد اوپره اکا دیر لر چغتمای لسان بند
اوران دیر لر خم همزه و سکون واو ایلله کی شب عبا کی سکون باء اول و فتح عین مهمله و باء ثانیله
غایت نیره و تار اولان کیجه یه دیر لر میرنظمی بیت مازی در حیرت دران دشت بلا * سرد
و یاران بوده است و شب عبا کی شبغا کی سکون باء موحه و فتح غین مجحه ایلله کو و کوسفندی
خانه دن بیرون یر لر ده محافظه ایچون کیجه ایچنه قود قلری چوپر مه که ترکید آغیل دیر لر مشغار
و شبغا ز دخی دینلور میرنظمی بیت بخیار ز نفس خود را این جهان * بهر کا و کو سفتند
مشغاست دان کی مشکو کا کی سکون باء موحه و خم کاف اول و فتح کاف ثنی فار سین ایلله
اول کد ایه دیر لر که کیجه زده محلات اراسند بر یو کسک یره یاخود برا غاج اوز رینه چیمقوب اهل
محله دولت لور رینه آد او آد یله دعا اید ر تا که اول دولت لور ایشید وب تصدیق اید لر مشکو کا
و مشکو که دخی دیر لر مولانا عضاری رازی بیت بشاخ کلین آن شور به بلبل * چه مشکو کا
زند صبح کو کا کی شب یادا کی ایکی معنا یه در اول شتاد ایام ار بعینک ابتدا کیجه سی

باب دوم

کی

دریاده بتقصود از یازده قیام ادب عقد ایدر لری شب بی باء عجبیله بمعنی جهنده یعنی
یابد ایچی که مشبب او کشپ و کشسب دخی دیرل میرنظمی بیت امشب زوی و خویش چو
مہتاب شب * فروغش دهد زیر زلفش عجب بی شہاب بی فتح باء موحد ایلہ موسیقی ده
پرورده اسمیدر و عربیہ جمع شاید کہ بکیہ تلردیمک اولور خواجہ حافظ بیت رونق مہتاب است
دکر بستار * میرسد مرده کل ابل خوش الحانرا بی شہاب بی فتح باء عجمی و شین عجمہ
ایلہ آواز یکان نیر کہ بی اندر پی آتد قہ ظاہر اولور شہاب دخی دیرل ہاتقی بیت
بر آمد ز اور در ناویر * شہاب پیکان فشافش نیر * ولہ بیت زرہ را در آورد پیچش
بناف * شہاب پیکان چو شین شکاف بی شہان فریب بی برکوجک قوشدر اناجہ یہ بکر
یروزر نہ او تور آنی کورن او چاز طو تیلور صانور یانہ وارد قہ قاتوب ینہ یقین یردہ او تور
یواسلوب او زرہ آدمی یورار طونماز شہان فریوک و شہان فریف و شہان فریمک دخی دیرل
کدانی فرہنگ زفانہ کویا ابوالمعالی بیت بعین دلبر شونخی شہان فریب آسا * دہد فریب
و نہاشد شکار صیادی بی شہاب بی سکون باء موحد و فتح تاء مشاہ ایلہ شب ایلہ تابدن
مرکب افطرد کجہ یادر ایچی دیگ او اور و بلد ز قور نہ عالم و لشد کہ چراغک و چراغہ دخی
دیر شخ ظانی بیت چو شہاب کرمی کہ تابد ز دور * زنی نوری شب زند لاف نور * شمس
فخری بیت بین چکونہ بود نیر چشم دشمن تو * کہ روشنائی او باشد از دم شہاب * استاد
رودکی * مثنوی * شب زمستان بود کی سردیافت * کرہکی شہاب ناکھی تباقت *
کیمیان آتش می پنداشتند * پشتہ ہیزم پرورد استند * چغتای لسانندہ ایشانار قورت
دیرل میرعلیشیر بیت سین کہ یوقسین ماہ رولار جلوہ ابلار لارولی * کجہ ایشانار قوزت
کوزی مہری کور کاج بیلکوردور بی شہاب بی سکون باء فرسی و فتح شین ثانی ایلہ شہاب
مرقوم کی آواز پیکان نیر حکیم فردوسی بیت زحکچاک کر زوز شہاب نیر * بر آورد از حان
دشمن نفیر بی شہاب بی سکون بائین فارسیین و فتح شین ثانی ایلہ ابکی معنایہ کلور اول
شہاب مرقوم کی آواز پیکان نیر حکیم فردوسی بیت زبس شہاب نیر و جرکن * زین
گشت لرزان راز آسمان * ثانی خفت واضطر ابہ کتمک معناسفہ حضرت مولانا قدس سرہ
بیت عاشقارازا وقت شورش ابلہ و شہاب مبین * کوہ جودی عاجز آید پیش ایشان
از بہات * ولہ قدس سرہ بیت مرا کونی مرو شہاب کہ حرمت رازیان دارد * زحرمت عار
میدارم اران بر عار میگردم * و بعض فرہنگار دہ پورغہ آت یوریشندہ دیرل بی شب غریب بی
نان و حلوائہ دیرل اول مناسبہ لہ کہ میتک اول کجہ سندہ جہت ترویج روح نیت ایچون حلوا
بشروب اتمک ایلہ فقرا و غریبہ تصدق ایدر میت مقبرہ دہ غریب قلیوب اول تصدق ثوابی
یولداشی اولہ دیگ اولور بهحاق اطعمہ بیت از تمیم نان و حلواہای کرم شب غریب *
پس بخوادہ رفت بر بالای خاک مانسم بی شراب بی معروف بوکتابدہ قرقدن زیادہ مستعمل
اسمی تحریر او تمشد زہری محند مذکور دیرل کہ شرابک و ارسلانک و آتک و قایمک اوچر پوز
آتیشرا دری وارد جملہ سنی استعمال اولنور لسان عربہ مذکر اولنان درت نسنہ نک اسمارینہ
حد و حصر قدر در بیک اسمی اولن یغہ از باب لغت عربی متفقہ در ابوالمعالی * قطعہ *

۱۱۰ * قطعه * شراب و شیر و اسب و تیغ کرچه * چو نام هر یکی از حد فروست * بدله پنج باشد
کر شمارم * ز احوال جهان نامش فروست * شرب * سکون راء مهمله ايله کتاندن
طوقش ابله لطیف و بعضی من صرمه و قلايدون ايله طوقورلا اکثر مصرديارنده متعارفدر
کیمی باشته صرارو کیمی سینه قوشانور بنوع مقبول بزدر حکیم سوزنی * قطعه * چون کیزان
شوم وزن کیرم * در قطب الانام مأمن خویش * تن برهنه کیزم از وزن * تادهد جبهه ماون
خویش * سر برهنه که تانهد بر سر * شرب در بسته چو خرمن خویش * خواجه حافظ
بیت دامن کشان همی شد در شرب زر کشید * صد ماه روز عشقش جیب قصب در بک *
شرب * سکون سین مهمله ايله معنی جهنم که شب و کشت و کشتب دخی دیرل
شرب * فتح غین معجه ايله ابکی معنایه در اول ادب و حیا معناسنه استاد
دیشدر بیت عاشق شرب نداند در کوی عشق جان * شام و سحر بر آرد از درد آه
و افغان * ثانی شورش و فیراد معناسنه اکثر بومعناده شور لفظیه مرادف ایدوب شور
و شرب دیرل اسماء اضداد قبیلند در شرب * سکون نوله کبد معناسنه در سلطان
غازان رحمه الله شهر نیر زده بنا ایلدوکی کنبه عالی به شرب غازان دیرل کنبه غازان دیمک اوور
عزیده فتح نوله بشیرینی دهن محبویه دیرل نیکم ابن الخیمی بر قصید سنده دیشدر بیت
یا بارقا با عالی الرقین بدا * لفظ حکمت و لکن فتنك الشرب * شهاب * فتح هایلله سرخ
ونکه دیرل که غایت رنگین اوله اولر تبه که کل کاریره که بر چکدر صونی آلوب سرخ وزرد
رؤکونسنه بویارل و عربینه ابکی معنایه در اول شیرتک یعنی یوقه سوه که صوقارشش اوله
ثانی شراره آتش معناسنه بومعنایه فارسیده دخی استعمال اولنور خواجه حافظ بیت
زرقیب دیوسیرت بخدای خود پنام * مکر آن شهاب ثاقب مددی کند خدا را * کچه رده
کره ناردن دوشن شراره به عوام ایلدزد و شدی دیرل مشهوری ملائکه شیاطینه آتش آتارل
آسمانه قریب وار مسونرد یو خواجه حافظ بقند بومعنایه ناسخ وارد و بومعنایه شهاب
خفاجی دیشدر بیت مالی اقیم میلده فیما بین الدین هذا * و بها الشهاب اذا سما بحشی
من الشیطان طردا * ودخی اعلام رجالند در شرب * سکون هاودال مهمله موقوفه
ایله بال صونی که شربت اوله ودخی اول مشهور سنه در که بالی ازوب اکشیدرل اچلدکن شراب
کبی مکیف اوور شهدابه دخی دیرل شیب * سکون یای تحتانیله قجی تاممه سی که
بر اچاچه حکم ایدوب آنکه طوار سوررل بومعناده عربیله مشترکدر و اماله ايله دخی جاژدر
شمس فخری بیت بالاسب شاه برق چه باشد که شرق و غرب * کبی بود بیایشی دخی دستبرد
شیب * عربیه بر معناسی دخی اختیارق یعنی صقال اغار مقدر بومعنایه ابن محاسر دیشدر
بیت کان شیب الشعرات السن * علی ضیاع رونقی تنادی * مع التاء * شاخشت * کسر خا
و سکون شین معجین ايله معنی توشه یعنی سفره بوله کو تور دکاری آزق که عربیه زواده دیرل میر
نظمی بیت چه کردی مهر عقبا کار حاصل * که بی شاخشت رهرو نیست عاقل * شاست
سکون سین مهمله ايله توی طوقل دیدکری قوش که اکثر صورل کنارند اوور و له بیت کر آید
پیش شاهین شاست باجنک * فضای عالم آید بر سرش تنک * شاه بیت * قصید ده امم

ممدوح ذکر او اندوخی بت و دخی غزایات و مقطعات مقصود فیه اولان بیت دیرلر ابوالمعانی بیت
ز شاعران در قصیده شاه بیت است * که او آرایش هراتاج و تخت است * که شبت بی سبون
بام موحده ایل طوراق اوقی در اصل عربی در که تاء مثله ایل شبت در تعجیم اولمشدر طبیعتی
حار و یابس در اخراج بلغه نفی وارد حکیم شیرازی بیت مرعلاج مانند کی اندر ضال *
دوغن باونه و یاسبت مال * که شبت بی فتح بام موحده و سکون شین ثانیله کرا بخان و غلیظ
الطبع و کریه اللقا که کورن آدمک طبیعتی نفرت ایل به معروفی بیت حاکم آمد یکی غلیظ
و شبت * که شکی کنده و پایدک و زشت * به بیت قافیه اقضا سیله بام مکسوره ایل کرکدر
بیتک قابل است در کسریا یله استعمالی جائز اولسه زشته قافیه ایتر ایدی بعضی فرهمکارده
بام موحده بر نه یای حنه یله ذکر او نمشددر * که شبت بی مثل لفظ مدح ترخیم او نمشددر و مثل
اکا دیرلر که قار بازلر قار او یشار ایکن حاضر اولوب لکن قار او یامیان قار بازه و ورد کاری حصه در
معنی شطل در میر خسرو * قطعه * هر که در خصلت خصل است بیازی قار * من موجه
گم از عقل که ندان باشد * کانیچه او برد حرامست نی بد بردست * یا سراسر بر دیاست
افران باشد * که شبت بی سکون خاء معجه ایل یوزن بخت التون توالی معناسنه در
* که شبت بی سکون سین مهمله ایل طقوز معنایه کاور اول اولته دید کاری آگری چه
دموردر که آنکه بالی طوتارلر استاد عنصری بیت طره او بدست من چون شبت *
من چو صیاد او چو ماهی شیم * شیخ سعدی بیت مایه بکار مقید شدیم * مرغ بدام
آمد و ماهی شست * خواجه سلمان بیت نه من تنها بسودای سر زلفت گرفتارم *
که زلفت را بر شستی چو سبیل هست بختی * ثانی باش بر مغک یای چکن پری به ضیاء زکیر
شبت دیدلر اما بر مغک ول غلی اولم اولدر * شیخ سعدی بیت دل از دست تو بیرون
رفت سعدی * نیاید باز نیری رفته از شبت * ثالث نیشتر فساد معناسنه که کلک و نیشتر
دخی دیرلر عربیه مبضع دیرلر حکیم سنایی بیت آمد آن رکن مسیح پرست * شبت
الما سکون گرفته بدست * شمس فخری بیت چو فساد آن رک جان حسودش * ملک بکشاو
از آن زهراب خورشبت * رابع اعیانده الشمس عدده دیرلر ذکر اولنان درت معنایه ترتب
اوزره شمس فخری * قطعه * بعد دوات او دزدو ظالم * بسان ماهی نده افتاده در شبت *
بدوزد در زمان بر آسمان نیر * بکمر نیر کو بکشاو از شبت * چو فساد آن رک جان حسودش
فلاک بدشود از آن زهراب خورشبت * حساب عمر خسرو باد چندان * که آید از کسور ش
شبت در شبت * خامس زنا که در اهبان کبران بالارینه بغلار که کشی دخی دیرلر حکیم سنایی
بیت کف شبت معانه بر بندید * بت بمعبود خویش بپسندید * سادس مضرب که آنکه
ساز چارلر کدافی فرهنگ جها نکیری سابع شرفنامه ده تمبورقلی و ابر شمل که سازم بغلار
به ایکی معنایه استاد رودی بیت بکرفت بچمک چمک و بشت * بنواخت بشت چمک
را شبت * ثامن حلقه رسن و حلقه کند و امثالی نسنه لره دیرلر سید ذوالفقار شروانی
* قطعه * دلبر آمد دلاور زلف پنجه شبت او * کان دهان همجو میمش دبدم و زلف چو حیم
در میان حیم پنجه شبت دارد جان شکار * در میان میم دارد سی و دودر تیم * تاسع فرمک حسین

حسین و قایی ده خم زلف دلبران معناسنه نقل ایدوب حکیم سوزنی نیک بوییتی کند و قولنه
مؤید ایراد ابلش بیت زشت زلف کان اروان و نیرقدان * نماد مهره خط و نصیب و نیردرا
* شبت بی سکون فایله ای معنایه کاور اول تخته بند که ترکیه کروت دیرلر تانی بدر ایچه او سموزه دیرلر
ثالث کم بها و نامقبول اولان شینه دیرلر رابع کچ و غ و ناهوار اولانه دیرلر بودرت معنایه
ابوالمعانی * قطعه * بدیدم شفت را بنشسته در شفت * به پیشش شفت در ایستاده بر پا *
بنام تحفه آوردست شفتی * شای شفت بروی کرده انشا * خامس زشت و چرکین معناسنه
سادس کیلان مضاف شدن بر قریه احمدی که آمده مرطباتی طبق و چنای امثالی نسنه ل
اشنور * که شبت بی سکون میم و فتح غین معجه ایل خوی بد و اخلاق ذمیمه معناسنه میر
نظمی هر وی بیت میشود در دوز عالم او بد بخت * طبع او را اگر شود شفت * که شبت بی
سکون تون و فتح بام موحده و کسر لام بعد یای ساکنه ایل صارو رنگ بر چمکدر مشکلی
و رایحه سی ترنج چمکنه بکزر استشمام اولنسه صدای دفع اندر شبت لید دخی دیرلر شوات بی
فتح و او ایل بر قوشدر مانند مرغابی هم صوده هم قره ده اولور سرخاب و شواد دخی دیرلر بعضی یار
کند و سرخ رنگ قنادی و قور و غی الاجه او آوردیدلر حکیم سوزنی بیت چوده مد زمین بوسه
دارم بشکر * سخن رنگ دادم چو پر شوات * شویست * کسرو او و سکون یای تحتانی
وسین مهمله ایل پراکنده معناسنه میرنظمی بیت ندانست از غم که امید چیست *
چنان کشته او را شطرسو یست * که شبت بی سکون هاوخم تاء مثله ایل اکشی قره توت
* که شبت بی سکون هاو فتح لامه مومل بال میرنظمی بیت سخن در زبانش چو مانده
قندست * بیك کاسه در دست شملات شوات * که شبت بی سکون یای تحتانی و فتح
شین ثانیله کرا نجائی و غلظت طبع معناسنه در * معاشیم * شاهباج بی سکون هاو فتح بام
موحده و کسر زین ایل بر نوع اغا جدر مصر دیرنده برنوق دیرلر ابارا غا جندن قاجه پراخی الی
پیرا غنه مشابه لکن رز آندن بوزرق و تو یار اولور کسکین رایحه سی و از در سالقم سالقم چمکی
اولور او را تاسنه قوان چمکی کی زعی وارد در بعض رواشه جعفرم دید کاریدر اصفهان
طاغیرند چوق بتر و یونک شکلی انواع اولور و در ملده بتانک پراخی صرمشق صبی در
و قمر میرق چمکی او را شاهباج نیک دخی دیرلر * شاهترج بی برنوع آبی او تدر احتراق کینه و دم
قاسدن حایل اولان امراضه نافعدر شاهتره دخی دیرلر ابوالمعانی بیت امتلاء معن
حایل میکند شیرین طعام * کرچه ناخست شاهترج اما که بسیار نافعست * که شبت بی
سکون تاء مثله و فتح راء مهمله ایل برنوع طعام در انواع حبوباتن بشوردرلر آش شترنجی دیرلر
و کای انواع حبوباتی این ایدوب اتمک ایدر زان شترنجی دیرلر شیخ اوددی بیت سفره چرخ
نان شترنجی * چیست تادر سماط اوسخی * که شبت بی سکون راء مهمله و تون و فتح فایله صرب پول که
طاشلق و انیس یوقش اوله میرنظمی بیت شمار هست راه شرع و ذکر * راه شترنجی و راه زن
بخطر * که شبت بی سکون شین و تون و فتح خای مجتین ایل شلوار و ایچ طونی معناسنه
و دخی برنوع او یوندر عربیه بکه دیرلر اما مجمع الفرسله قار بازلر قار او یامیان ایچون رجوزک ایچنی
بوشالوب قور شون طولدورلر کدافی کتاب السامی فی الاسامی اما مؤید الفضلاده

ششجای مسطور در ششخ بی سکون شین معجمه و نون و فتح فایله اطفال اوینامق ایچون
ایتدکاری منقش برداق در میرنظمی بیت چیست این آرایش بیوده * کوزه ششخ
چه کوزه نه شطرخ بی معروف لسان عوامه سین مهمله ایله سطرخ مشهور اولشدر
بی شفتاهج بی سکون فو فتح تاء مشناه و کسر هابعه نون ساکنه ایله صرمة کشارک و قوی مجیارک
سیموزنل چکدکاری دلکود مورد در کد عربیه حله دیرل حکیم خاقانی بیت کوه محروقست
همچون زربشفتاهج در * دیورا زودر شکجه حبس خندان دبداند * شمس فخری بیت
شها کرپش قوی باشد حسودت * شفتاهج تدبیرش ذرا فنج بی شفتاهج بی نون برینه
یای تخته فیله ده شفتاهج مرقوم معناسنه مریدر بی شمس بی فتح میله خانه زیر زمین ابوالعالی
بیت دوستان شاد کام بکشن عیش * دشمنان در شمس بدر کشند بی شمس بی سکون نوله
بشخ لفظندن اختصار اولشش نطس معناسنه کدشیار دخی دیرل و عربیه ابکی معنایه در اول
بر نوع صدق در دیا کنارنده اولور ایچنده انجوا حاصل اولر ثانی رنجید شدن یعنی انجمنک
بولفت فارسیه حرکات ثلثه ده معنای آخرا یله وارد اولشدر بی شمس غنج بی سکون نون
و فتح غین معجمه ایله نشسته کاه مردم و سفری حیوانات معناسنه شمس فخری بیت بفرم نش
حیوان و انش پری * همه داع دارند و شمس غنج بی مع الخاء المعجمه * شمس بی اون اوج
معنایه کاور اول نهال هر درخت یعنی هر اغاجک دالده دیندر که عربیه غصن و جی اغصان
کاور منلا غیات بیت کشته دستم شمس کل از بسکه دارد داها * یاد کار باغ نوبه دست
بر سر میز نم * ثانی حیواناتک بوینوزینه کد سرودخی دیرل عربیه قرن جی قرون کاور و جفتای
لسان تنه شباق دیرل استاد طبعی بیت سند سربیت چوشاخ های کوزن * هر یکی چار
رطل بود بوزن * ثالث بولک بولک اولشش عجاج فرخال معناسنه حکیم اسدی بیت بکا
خردی اورا بمن باز کوی * مکر باز یا بکی شمس موی * رابع هر نسنه نک پاره سنه دیرل که
شمس شمس پاره پاره معناسنه استعمال اولفور منصور شیرازی بیت زده بسنبل پرتاب
مشانه وزم آن * چوشانه سیننه صاحب دلان شمس شمس * خامس بر نوع طرفد که آنکله
باده ایچر لمنقودر که ولایت کور جسانده صغن و او کوزو بوینوزندن نصنع قدح دوزوب شراب
ایچرلر بویناسنبله هر طرف شرابه شمس شمس و انش شمس دایمی بیت در کش آن شمس
پراز باده کراتشکه آن * مرغ جان خواهد تا طبع سمندر کیرد * وله بیت شمس کران زن مزن
دم زغم انجهان * خون قدح خور و خوریش غم آن سرای * سادس اول اوزون دیرک که اوزرینه
سقف خانه ایدرلر آکاشاه نیر و فرسب دخی دیرل منصور شیرازی بیت زهر فضل
بدهست آردنظم و بریز * بیای شاه فلک آسنان زرین شمس * سابع یعنی پیشانی حکیم
فردوسی بیت چه مردی بد و کفت بامن بکوی * که هم شاه شمس و هم شاه روی * ثامن قوله
دیرلر اوموزباشندن ال اوجنه وارنجه حکیم فردوسی بیت بدین شمس و این بال و این دستبرد
ز تخم کبد نام بردار کرد * وله بیت بدین چهره چون ماه و این قد و برز * بدین شمس و این بال
و این زور کرز * تاسع بیوک ارمقن آیرلش اولان کوچک ارماعه دیرل حکیم فردوسی
بیت یکی چشمه دیدم بدشت فراخ * مر آن چشمه راهر سوی راه و شمس * عاشر قفطان

قفطان و کولک نیریزی حضرت مولانا قدس سره بیت پس سیم بار از قباد ز شمس * که
از خنده اش یافت میدان فراخ * حادی عشر خوشه و اولان عطریات زیاد و امثالی قودقاری
طرقه هم مطروفه دیرل استاد رودکی بیت زاشک ابونیسائی بدین شمس شمس * زبوی باد
آزاری بعنبر شمس شمس * یونندر که عربیه زیاد دیدکاری خوشه و طرکه کدی کبی
بر جانورک عرقی در اکثر بوینوزده حفظ اولفور اکا دخی شمس دیرل ثانی عشر استخوان
پهلوی یعنی ابکو کوکارتنه ده دیرل ثالث عشر ایاق که او ترافدن بر مافله وارنجه کد کالنگ دخی
دیرل مؤید الفضلاده کلاب ایله آمیخته اولشش شرابه دخی شمس دینل و کی مسطور در
بی شمس شمس بی دال دال و چاک و چاک و پاره پاره معناسنه حضرت مولانا قدس سره
بیت این زمین و آسمان بس فراخ * کرداز تشکی دلمرا شمس شمس * فرهنگ جها نکیریده
صدای عنده ایله ده شمس شمس دینل و کی مسطور در بی شمس شمس بی فتح دال مهمله ایله شهر
نیشابورک اسم قدیمیدر که شمس دخی دیرل حکیم انوزی بیت دی زم پوسید معروفی
و معروفان بلج * از شما پوشید کی دارم عزیزان شمس شمس * اصلی اوزره استاد فرخی بیت
ز تاج شاهان پرکن حصار شمس را * چوشاه شرق و کج ملوک قلعه نای بی شمس شمس بی
کسر دال مهمله و فتح یای تختانله شمس مرقوم کبی شهر نیشابورک اسمیدر مولانا مجود بن عین
* قطعه * یارب این باغ ارم از شمس شمس خرمست * یارب آب استخر یا چشمه سار زم زمست
تالید عشرت کنان بادا بکاخ شمس شمس * همه شمس این عین کالحق حریف محرمست *
بی شمس شمس بی فتح میله کاورش خطایی دیدکاری دارودر بی شمس شمس بی سکون ها و غم راه
مهمله ایله ابکی معنایه در اول کرکدان بوینوزی ثانی اعلام رجالند در از جمله تهور شاهک
اوغلی نای در مولانا هاتنی بیت شمس شمس معنان شمس در مصاف * بسان دوشمشیر دریک
غلاف بی شمس فرخ بی سکون باه موحد ایله و کسر مهمله دخی مرویدر موسیقیده برطن
اسمیدر استاده ددقی در صفت مطرب بیت شمس فرخ چوشب آغاز کردی * عروس روز
پرده باز کردی * مجمع الفرسند بارید خسرو پرویزک او تو زبر نواسندن بزولک اسمیدر که
کندونک خجراتنددر شمس نظامی بیت چوستان در شمس فرخ کشیدی * ازان فرخند تی
هرگز نیدی بی شمس بی شمس معنایه کاور اول یعنی سرکوه یعنی طاع باشی حکیم سوزنی
بیت ز آسمان زمین غم بد شمس نورشد * چوشمیل و سفلک که آید به پستی از سر شمس * فرهنگ
جها نکیری صاحبی نوم معنایه بی بی استشهاده اباش اما بوینندن مطلق طاع اوقا فم اولفور
استاد منوچهری بیت شمس شمس در صرع شد از جواهر الوان * شمس دل یاقوت شد زلاله نعمان *
ثانی زمین سخت و حکیم حکیم اسدی در صفت ارثرها بیت نه بینی ز زهرش زمین کشته بود
هنه شمس سیاه و عمه که کبود * ثالث یعنی دامن کوه و زمین پشته پشته ابوشکور بیت
خرامید چون کبک بینی شمس * تو کوی ز دنیا فکندست شمس * رابع هر سخت و حکم اولان
نسنه ده دیرل خامس مخفف شمس در اما اادات الفضلاده بداند و چرکین معناسنه ده
مرویدر بی شمس شمس بی سکون خاوشین معجمه ایله ابکی معنایه در اول یعنی سرکوه ثانی
قصارک بزی آغارتق ایچون اوردقاری اغاجک آدیدر فرهنگ جها نکیر به بولفتک حرکتی

اگر چه ذکر اولند و غی اوزره ضبط اولمش اما اوج حرف ساکنه بریده نافظ اولتر یا خاه اول
و یا شین ثانی مفتوح و یا مکسور کر کرد فی شایخ فی کسر لام سکون یای تحتانیله صدا آواز
معنایه در رسیدن دین و طوطا بیت نعره در وی شایخ موسیقی * ناله در وی نوای
موسیقار فی شایخ فی فتح میله ایکی معنایه در اول ایران په لواندن بر مبارز په لوان
آدیدز که سرحد زومده واقع شایخ قلعه سی اکامندسودر ثانی شایخ مرقومک مخفی در
کاورس خطای معنایه عربیه میم مشدده ایله بر شاعرک اسمیدر فی شایخ فی سکون میم
و فتح لامه یعنی شایخ کذا فی تحفه الاحباب فی مع الدال * شایورد فی سکون باء و وحده
وراء مهمله و فتح وایله عربیه هاله دیدکاری که اطراف قمره اوور ترکیه آغیل دیرلر
خرمن ماه دخی دیلور پروزم شرقی * قطعه * بخط و آن لب و دندانیش بنکر * که همواره مرا
دارند در تاب * یکی همچون پرن در اوج خورشید * یکی چون شایورد در دور مهتاب *
فی شاد فی اوج معنایه کاور اول فرخندک و مسرور مولانا عشقی کاشی بیت شادم که
دامم سک کوی تومیشد * وان شادی دکر که بسوی تومیشد * ثانی یعنی آب بسیار که
صونی چوق اولان یه شاداب دیرلر شادروان بوندنر ثالث شرابک جمله استامندنر که
شرا بخواره شاد خواره دیرلر یوا یکی معنایه ایامعانی بیت کنار آب شاد و جع باران * چو
شاد بزم باشد شاد لعلین فی شاد باد فی موسیقی بر پرده و یا خود بر نوا اسمیدر حکیم
سوزنی بیت دو خانه نوابی چکاوک زم * یکی شاد * یکی نوش باد فی شادروان مروراید فی
بارد خسروک مخترعی رطن و نوا اسمیدر سبب تحمیه سی مرویدر که خسرو پرویز شادروان
مخصوصی کنار دین او توروب عشرت ایدر کن باربد مزبور صوت مرقومی تصنیف ایدوب آغاز
ایتد که خسرو امر ایلدی بر طبق انجونی باربدک اوزرینه نثار ایلدیلر اکا بناء آدینی
شادروان مروراید وضع ایلدی میر خسرو بیت نوارا نام شادروان بیه بود * که آن پرده
و شادروان شه بود * شایخ نظامی بیت چو شادروان مروراید کنی * لباس کنی که مروراید
سنی فی شادورد فی سکون دال و راء مهملین ایله درت معنایه کاور اول هاله که اطراف
قمره اولور حکیم اسدی بیت چو ترک که کرده او شادورد * نیاود کاه بل در نبرد * ثانی
تحت پادشاهان معنایه حکیم فردوسی بیت جهندار بر شادورد بزرگ * نشسته همه
پیکرش میش و کرک * ثالث خسرو پرویز خزینه لریدن یدخی خزینه اسمیدر رابع موسیقی
بر پرده آدیدر یوا یکی معنایه حکیم فردوسی بیت دکر کج بر شادورد بزرگ * که گویند
را منکران سترک * مجمع الفرسده فراش خانه معنایه مسطوردر فی شاکورد فی
سکون کاف و راء مهمله و فتح وایله یعنی شادورد مرقوم کذا فی فرخندک جهانگیری فی شاکرد فی
ایکی معنایه کاور اول معروف عربیه تلیند دیرلر منجیک بیت فلك طبیعت شاکرد
شیشه کردارد * هزار دل شکست تایی درست آید فی شاکند فی سکون کاف و نون و فتح
میله یکی قلندن یا پائش کجه دیرلر استاد لیلی بیت بدستش ز خام کوزن کند *
درا فکند او را یکی شاکند فی شاند فی فتح نونه یعنی شانه کند یعنی زلف و کاکلی طرار کذا
فی المجمع بومعنایه حکیم انوری بیت جهان باب وفاروی عهد میشود * فلك بدست ظفر

ظفر جعد ملک میشاند فی شانه هید فی فتح نون و اخفاء عاء اول و کسر ثانی بعد یای تحتانی
ساکنه ایله ترکیه بیاید کاری بر مقلی اغا جدر که آنکله خرم صاورلر کذا فی فرخندک جهانگیری
فی شاورد فی فتح و او سکون زاء معجه ایله بر بیاض دکندر که جاوردد دخی دیرلر عربیه ثغام دیرلر
ثامنه ایله کذا فی المجمع فی شاهد فی اول محبوبه دیرلر که صحبت و عشرته حاضر اوله
و عاشق پرست و خاطرنواز عشاق اوله عربیه زبان و زلف و مرد حاضر و برنسنه بی بیان ایدخی
و روز جمعه و یوم عرقه دیرلر فی شاهرود فی سکون ها و ضم راء مهمله و او معروفه درت
معنایه کاور اول برینوک ارمق آدیدر که منبئی طالقان قزویندر ثانی نایه مشابه برنسنه در
خوش صداسی چقار فرخندک جهانگیری یه ساز نیست مانند فی اکثر و اغلب رومیان در زم و رزم
بتوانند عبارتدن فهم اولور که سورنا اوله بومعنایه مؤید میر نظامی بیت صدای شاهرود
مشوق افزا * بخیزاند نوادر چرخ والا * ثالث سازده بم دیدکاری قباصدالی قبل رابع
دفعان ایله بسط میمانند واقع بر قصبه اسمیدر و بعض فرمکاردر بریشرو آدیدر فی شاهرود فی
سکون ها و راء مهمله و فتح وایله یعنی شادورد مرقوم کذا فی فرخندک جهانگیری فی شاید فی
فتح یای تحتانیله ایکی معنایه در اول لایق شایسته و سزاوار معنایه بومعنایه شایسته تن دن
مشق اولور شاعر بیت شاید نقش بر طاس کردن * نه دانبش پیش بطلایوس کردن
شیخ سعدی بیت یار ناپایدار دوست مدار * دوستی را نشاید این غدار * ثانی یعنی
احتمال شیخ سعدی بیت هر بیشه کن مبرکه خالیست * شاید که پاننگ خفته باشد *
فی شایراد فی سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله ایله یعنی شادورد مرقوم یعنی هاله قمر کذا
فی المجمع فی شایورد فی سکون یای تحتانی و راء مهمله و فتح وایله یعنی شادورد مرقوم یعنی
هاله مامه که شادورد دخی دیرلر کذا فی فرخندک جهانگیری بومعنایه فیروز مشرقی * قطعه *
بخط و آن لب و دندانیش بنکر * که همواره مرادارند در زناپ * یکی همچون پری در اوج
خورشید * یکی چون شایورد از کرد مهتاب فی شایورد فی سکون باء و وحده و راء مهمله و فتح
کاف عجمیه کجه کزیمی عربیه سری دیرلر فی شایورد فی ضم باء و وحده مشدده ایله طما و صولرده
حاصل اوور بزوع لطیف بالقدر عربیه شایورد دیرلر فی شایرد فی شایرد فی کلاهما بفتح الجیم
شدت برد و برد شدید معنایه شایوردن لفظندن فعل مضارع در استاد فیهی * قطعه *
صورت خیمت از همیت خویش * زره را بخاک نماید * خاک در با شود بسوزد آب * بفسرد
آفتاب و بشیاید فی شایرد فی شایرد فی کلاهما بفتح الخاء المعجمه شایردن و شایوردن لفظندن
فعل مضارع در طر نقله یاره لروا بنجیدر دیمک اولور مجمع الفرسده مطلق ریش کند دیوب
یوبیه تمسک اولمش حکیم ناصر خسرو بیت سواران خفته و این اسب بر سرشان همی تازد
کده کس را بکوند سر نه کس را روی بشیاید فی شایرد فی فتح خاء معجمه و کسر یای تحتانی
اول و سکون ثانیله مجمع الفرسده بدندان جراحت کردن یعنی دیش ایله یاره لرو معنایه
دیوب یوبی ایراد ایش استاد لیلی بیت چو بشید شاه آن پیام نهفت * زکیسه لب
خود شایرد گفت فی شایرد فی سکون خاء و کسر شین معجمین ایله یعنی شایرد کذا
فی الاداء فی شایرد فی کسر خاء معجمه ایله بریدن اشانی دوشمک معنایه کذا فی فرخندک

میز ابراهیم که شهادت می فتح غن مجله ایله نام برادر ستم که سکا دخی درل شیخ سعدی بیت
نه رستم جوایان روزی بخورد که شهادت از نهادش بر آورد کرد که شفا لود می سکون فافتح تاه
مشناه و ضم لامله شفا لود بند کاری میوه در شیخ سعدی * رباعی * که خویتر از روی تو باغی بودی
پایم همه روز راه آب بنمودی * چندان کرم نیست که خشنود کنی * دروش از ان باغ که شفا لود
که شفه می خیم فافو اوامه و فله یعنی حرام که ضد حلال در که شکوند می فتح کاف و او سکون
نونه بر طاع آ دید راست کاوند دخی درل حکیم اسدی بیت نشین گرفت از شکوند کوه * همداد
از رخ کیتی ستود می شکر خند می فتح کاف و عاء مجله و سکون راء همله و نونه لطافت و زاکتله سوبلر کن
نیم ایلک دخی خند مجله که ضدی دهر خند در شاعر بیت خند ماهر و شکر خند است *
خند اهر من زهر خند است * شیخ سعدی بیت شکر خند انکین می فروخت * که دلها
ز شیرینش دل بسوخت که شکرود می فتح کاف و سکون راء همله ایله مرد جست و چالاک
و کوشش و دخی ایلی حاضر و ماده ایلکه درل شکرود دخی اول معنایه در کدافی فرهنگ
جهانگیری که شکند می فتح کاف و سکون نونه باطله حاصل اولان صوغا جان عربی خراطین
دیرل خواجه غمد لو بکی بیت در کوی این رباط ز عقبی نشان خواه * هرگز بود مزاج
سقا نور در شکند می شلوار بند می اوچه و رکه شلوار طوند بند آتک باغی در که اوچه و در
و سب ترکیبی اولور و المانی بیت شلوار بند بسته منقش کره بود * بر کج شاپکان چو
مار مطامع است که شمشاد می سکون میم و فتح شین مجله ایله ایکی معنایه در اول اغاچه
دیرل که غوام تحریف ایدوب چشم دیرل موزون و هموار و خوشنما درخت اوله قد عیوی آکا
تشبیه ایدرل کمال اسمعیل * قطعه * زلف را تاب میدهد سنبیل * زلف را شانه می نمید
شمشاد * بکل و لاله داده اند مکر * آب شیرین و سینه فرهاد * ثانی تحفه الاحبابه
مرز نکوش که مغربی مرز نجوشد و ریحان قنجدند استاد فرخی بیت دست و پایش
بیوس و بسکن کن * زیر آن زلف کن چون شمشاد * جمع الفرسد هر طوغری و موزن اغاچه
دیرل خواجه حافظ بیت باغ مراچه حاجت سرو و صنوبر است * شمشاد سایه پرور من از که
کتر است که شمشاد می سکون میم و نون و فتح غن مجله ایله فرهنگ جهانگیری مجله چرک
و چرکین جامه و بدنی بد قور آدم و دخی حیوان یاغیری و امثالی معناسنه و جمع الفرسد یعنی
زن بد بفرج معناسنه که عریضه خنادرلر بومعنایه ابو الخطیر بیت زن زشت و درازه پیرو شغند
کند بکدم چو کانی کوه الوند که شملید می سکون میم و بای تختانی و کسر لامله حیواناتن بوی
دید کاری که عریضه جلبله دیرلر خیم حای همله ایله جمع الفرسد خوشبو و چچکدر مسعود
سعد سلمان بیت بضمه و غمیرا شین این میان و خیر تراش قد * باون برک شملید نش و هم رخ
یا سیمش خند که شمشاد می فتح میم و سکون نون ایله یعنی نان سفید و نیکو کدافی التحفه که شمشاد
کسر میم و سکون بای تختانیله صیغه فعل ماضی در بیهوش اولق و اورمک و صوسر لقدر
صولومق معنایه شمس فخری بیت با کرم وجود او مهر که باشد لیم * باخرد و هوش
او عقل چه باشد شمشاد * جمع الفرسد و فرهنگ حسین و فی ده مذ کورد که بوظیف ایکی
و جمله استعمال اولور و وجهی شمشاد و شمشاد بواکی لفظ دخی بیهوش معناسنه در و وجهی دخی

دخی شمشاد و شمان دیرلر بواکی لفظ شمشاد لکن نقش آلوب ویرمک معناسنه و دما دم آغاق
غریب و غرنک کی اما تحفه الاحبابه بومعنایه شمشاد و شمان مسطور در که شمشاد
سکون نون و فتح باه موحد و کسر لامله بر نوع صاری چچکدر ترنج چچکند بکزر و وایحه صغه
مشابه رایحه سنی وارد صداعی دفع ایدر حکیم اسدی * مثنوی * کلا شس بسر زرد
و خفتا نش زرد * همان اسب و زکشتوان نیز زرد * تو کفتی که کوهیست از شملید * که
باد دمان از دمش بر دمید که شمشاد می سکون نون و فتح باه موحد ایله روز شنبه دیکدر عریض
یوم السبت دید کاریدر حضرت مولانا قدس سره * قطعه * خیال خوش دهت زن دل بنازد
خیال زشت آرد دل به تشدد * تویی آزینه و او وقت خطبه * نه آزینه جدا چون
روز شنبه * استاد منوچهری بیت بفال نیک روز مبارک شمشاد * بنفد کیر و من روژ کار نیک
بند که شمشاد می سکون نون و فتح جمله یاره لی و بره لی دیکدر بعضی نسخه ده شمشاد و واقع
اولشدر کدافی فرهنگ جهانگیری که شمشاد می سکون نونه بوزن بند منقار مرغان یعنی
قوش بوزن شمس فخری * قطعه * کلاک من زند خوان باغ شاست * که بومامد ح سناه باشد
زند * نکتهای سیمید زاید ازو * کرچه دایم سیاه دارد شمشاد که شمشاد می کسر نون و سکون بای
تختانیله ایکی معنایه در اول فرهنگ جهانگیریده شمشاد مرقوم ثانی شمشاد لفظ لندن
صیغه فعل ماضی در که شمشاد می بوزن سواد بر پرنده جتوز در مانند مرغابی شوات دخی دیرل
بعض فرهنگ کدافی بقا و ن بر مرغد شوال و سرخاب دخی دیرل کدافی فرهنگ جهانگیری
که شمشاد می فتح هایل حرام معناسنه که ضد حلال در ایضا منته که شمشاد می سکون ها
و فتح باه موحد ایله یعنی سیمید مرقوم یعنی چری باشی که شمشاد می سکون هایل کوج بای که
اوغل بای دخی دیرل موی آ پرلد قدن صکره شمشاد فایق دیرل صاف و لطیف باله و شیخ سعدی
کاستان دیاجه سنده * و عصا ره نانی بتزینش شمشاد فایق کشته دید و کی بوبالدر
که شمشاد می سکون ها و راء همله و فتح باه موحد ایله حصار دیواری و سور قلعه مولانا
هاتفی * مثنوی * بر اطراف آن قلعه شیرین و جست * بکی شهر بندی ز بولاد رست *
بدانیش دیرلر ز اختر کردند * شمشاد بند و جلقه شهر بند * و ملوک و سلاطین اسرا بلیتک
حالی دیواری میر نظمی در صفت حسرای بیت رسیده شهر بندش تابا فلاک * تمنا شایش
ندارد تاب ادواک که شمشاد می سکون ها و نون و فتح میله خریص و طمعکار معناسنه
که شمشاد می سکون ها و ضم راء همله و اوامه و فله شمعنایه کاور اول هر رود خانه بزرگ
عموما یعنی جمله بیوک ایرما قلعه دیرلر و رودخانه در خصوصاً ثانی عراقه بر شهر آدیدر که
خسرو آتی هر شهر و دکنارنده بناایش ایدی اول مناصبتله تسیمیه اولنش شیخ نظامی بیت بنای
خسرو و جای شکارش * همان شهر و آب خوشگوارش * ثالث فرهنگ جهانگیریده
بر ساز در و میله مخصوص نزم و رزمه چالر شیخ نظامی بیت خلا و نه های شیرین شکر خند *
فی شهر و در کرده فی قند * رابع موسیقی ده برضوت و یا خود بر نوادر حکیم سنایی بیت
از برای عاشقان مخلص اکنون بی طمع * بابل خوش زخمه که شهر و دکنه عذرا زند * خامس
سازلک می دید کاری تاریدر که شمشاد می سکون ها و ضم راء همله ایله بابل قریند بر شهر

حسین و نانی ده معنی نای رو بن که شبیه و زدن دی در لری شاور بی و او معروفه خسرو پرویز که ندیم
و مصاحبی ایدی شیرین ایله میانه لرنده واسطه او اب تمام مصاحبت اتمکله که هرکس عاشق
و معشوق میانند اولان واسطه به علم اولدی بی شاور بی پروا زیاده ایله دخی شاور مر قوم
معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری بی شاه افسر بی اظهار هایلله اسپرک دید کاری او تدرکه
عربیه اکلیل المالك دیرل کذا فی المجمع بی شاه انجیر بی اظهار هایلله برنوع خرده انجیر در
ایچنه تخمی اولماز اما غایت لند در بی شاه و شهر بی کلاهما بسکون الهاء و فتح الباء الفارسی
قوشک قنادنده اولان اوزون یلکدر در تفصیل پر لغتی دیانده مرور ایلدی خواجه حافظ بیت
شکر خدا که باز دین اوج بارگاه * طلاس عرش میشنود صیت شهرم بی شاهکار بی اظهار
ها و فتح کادله اجر تسزایش که بکار بکلاک ایشاری اجر تسزاولد غیچون تسیمه اولمش کذا
فی المجمع بی شاهوار بی اظهار ها و فتح و اوایل جواهر قسندن ایزی بی نظیر اوله انجو و سائر
جواهر و امثالی سننه به دیرل معنای ترکیبی شاهه لایق دیمک اولور زیر لفظ وارکله لیاقتدر
مثال جواهر کلامی اصفها فی بیت نادیر هانیارد چرخ زمردین * از کان روز کا چومن لعل
شاهوا * مثال لشکر حکیم فردوسی بیت بیمار است لشکر که شاهوار * بقلب اندرون تیغ زن صاب
هزار * مثال خانه حکیم اسدی بیت یکی خانه دید نوشاهوار * زوز و کهر بام و بومش نکار *
مثال عطا مختاری بیت چو شهر من شرف استماع سلطان یافت * شدم توانم از انعام شاهوار
اکنون بی شایار بی فتح یای تختانیله معنی شاکار و شاهکار مر قومین کذا فی المجمع بی شایار بی فتح
موجود ایله در یاده اولان چورندی که کرداب دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری بی شایار بی فتح
بام موجود و ضم ثوله مرغ شب پر که ترکیب یار سه و عربیه خفاش دیرل کذا فی المجمع
بی شایار بی سکون بام موجود و یای تختانی و کسر ذال معجه ایله حضرت باری تعالی هر
احمه نک اسماء شریفه سند ندر شبنم دخی دینلور کذا فی فرهنگ جهانگیری بی شایار بی فتح
بام موجود ایله بوزن خبر شعله آتش معناسنه در حکیم سوزنی بیت آتش کرم مملعتش
شیری بفرورد * تاز گرمی سرحدان برانویازد بی شایار بی سکون بام موجود و ضم بام و کسر ذال
معنی شب پر بی شایار بی کسر بام و ذسی و سکون یای تختانیله بر طاع آدیدر غایت
یوکسک در رخی الدین نیشاپوری * قطعه * چو در سواد شاهای تو کلام کاک * زجا برقص
در آید باستماع ضریر * یکی صفینه زعلش هزار بجی محیط * یکی دقیقه زحمتش هزار کوه شایار
بی شایار بی سکون بام موجود و فتح کافله حشرات ارض که اکثری کجه لیده حرکت ایدرل
بعض نسخه ده پوره که عربیه بر غوث و جفته براغیت دیرل بی شایار بی سکون بام موجود
و ضم کافله کوزی کجه کورمینه دیرل اسم عامر از انسان و حیوان استعمال اوله در عربیه
اعشی و عشوا معناسنه علنی روح با صر نه غلظتی یا خود اجزای عینک زیاده رطوبت
یولسند در بی شایار بی سکون بام موجود و یای تختانی و کسر کاف و کسر ذال معنایه
استعمال اولنور اول کجه او یوم یوم صباحه دکنید اولانه دیرل عزیزم قائم الملیل معناسنه
یوم معنای شمر اچوق استعمال ایشلر در قاضی یحیی لاهیجی * رباعی * جستم چو آهوان و حشی
زکند * دیگر نشوم تابداست در بند * از منزل پستی بهوای زلفش * باهوی قوی زدم

زدم ز شکیبایانند * مجمع الفرسده کجه یوله کیدن کاربان و غیری معناسنه مولانا عاتقی بیت
شب و روز از رفتن بی درنگ * ز شکیبایان وارش آید بنگ * ایوار کوندز یوریمک در ثانی
فرهنگ جهانگیری به معنی وقت صبح بعض فرهنگه وقت سحر معناسنه در کلا التقدر برین حکیم
قطران ارموی بیت هست مردم را شب و شبیکر موی و روی تو * موی را شب دانم و روی را
شبیکر * یو بمتدن وقت صبح فهم اولنور عبد الرافع بیت باده چون آفتاب از سافیان
ماهروی * بر سماع مطربی چون زهره شبیکر کرد * ثالث بر قوش در سحر و قنند آواز حنین
ایلله اوتز بی شایار بی ضم باء فارسیله دوری دید کاری شیدر طبل و سورا ایلله چالزل اکثر کل
سرور سوروزم و قنلرنده حکیم فردوسی بیت یکی زمکاست کفتی بجای * ز شپود و نالیدن
کرنای بی شایار بی سکون بام موجود ایلله بوزن عجم چا قردید کاری طوغانک منقارینه دیرل
کذا فی الاداة بی شایار بی سکون بام موجود و فتح یای تختانیله معروف و عند الاطباء بول
حیدر که جزو اعظمی صبر در اعلاسی سواحل یمنه سقطره نام بر جزیره حاصل اولور
طبیعی حار و یابس در مسهل صفرادر رطوبت یاغی دماغدن و مفاصلدن اخراج ایدر بعض
طب کتابارنده شایار نام صبر در که الواحی دیرل بی شایار بی سکون بام موجود ایلله کناره مفاطعه
معناسنه در عربیه قطع معناسنه اندر کسمک یا خود کسر یعنی قرمق معناسنه زبان هندیه
دشمن دیمکدر ابوالمعالی بیت رفتم زغم بر تماشا بشتر کوی * زانکه زبان خلق شود شتر از مرا *
بی شایار بی فتح خاء معجه ایلله قلیله دیرل طپاق کی برنسنه در که آنکه صابون بشور در اصلی
بریشل اوتدز آتشی یا قنلر طپاق اولور صویه اصلدوب صوبین زیت قاتوب صابون ایدرل
و بام لردن یاغ لکه سن آنکه چقار لر خصو صا چوقه طوقند قلی یاغی آنکه چقار لر بعد
بو بایه چکر لر روایت اولور که زمان اولور مزبور قلیله بی کیمیا به جزو ایدرل ایش حکیم بوی کیمیا به
سعی و مزبور اوی یا قوب غله کتور رکن فاسد اولوب کیمیا به جزو اولی صلاحیتندن عاقل اولور
مزبور حکیم علم حکمتله مزبور ک صوبین آلوب بر مقدار کرج صوبی ایلله کفایت مقداری زیت ایلله
بشوروب صابونی تصنیف ایش قلیله حقه استاد عنصیری بیت از ننگ رنگ او گرفته قرار *
خاکش از کرد شود کشته شخار * فرهنگ و فانی ده معنی نوشادر که زنان حنایه قنوب اللزین
و طر نقارین آنکه سیاه ایدرل دیوب بوبینه متمسک اولمش شاعر بیت چون مرا با جلیبان
کار نباشد پس ازین * رستم ازومه و کاکونه و حنا و شخار بی شایار بی سکون خاء معجه و ضم
راء مهمله و واجهول ایلله قره توت بعض فرهنگه معنی شخار مر قومدر کذا فی فرهنگ جهانگیری
بی شایار بی سکون خاء معجه و فتح سین مهمله ایلله ابکی معنایه کلور اول زمین صفت یعنی
زراعت صالح اولور برکه طاع انکارنده واقع اولور شخ دخی دیرل بوزن فرهنگ جهانگیری دیرل
بویته متمسک اولمش استاد منوچهری بیت بگردار سر بشم ای ماهی * هنی بر خاست
از شخار اوکل * ثانی مخفف شخار در بومعنایه حضرت مولانا قدس سره بیت
جبریل گرمی سدره مقام و طننت * همجو مرغان زمین و سر شخار مرو بی شایار بی
سکون خاء و فتح سین معنایه ایلله آبی بر قوشدر تیره رنگ و باشتک اورناسنه میامی اولور کذا
فی المجمع بی شایار بی ضم خاء معجه و او معروفه طر قله بر برین یاره ایتک معناسنه در

گشت کار و شد یار کلاهما بسكون الدال المهملة ثانی بفتح الهمزة ثانی بفتح الیاء التثانی
 تحفة الاحبابه سورش تار لکه شیار دخی دیو لر ترکیه نطس و هرک هر پید فامخان دیو لر
 شمس فخری بیت زمین خاطر و کرد شیار و تخم شات * درو فکندم تا خود چه آید از شد کار *
 شاه ناصر خسرو بیت کل خوشبوی پاکیزه است اگر چند * زوید جز که در سر کین و شد کار
 فرهنگ جهانگیریه تخم اکلمس یه دیو لر مثال لغت ثانی استاد رودکی بیت تازنده ام
 مرانست جز مدح تود کر کار * کشت و درودم اینست خرمن همین شد یار * مختاری
 در مذمت فلک بیت روزه کاوینست کر خور دنیا چار * بر تخمی که خود کند شد یار کلاهما
 زبان پهلویده شهر دیمکر بومعزاده شاردن محققدر هر پید راه مشدده ایله ضد خیردو
کلاهما شمسار کلاهما سکون راو فتح میم و سین مهملتین ایله بخل معناسنه حکیم اسدی بیت
 از هر یکی رخ همی تافتند * کر شمساری همی یافتند * بونده الحاق یا ایله بخلت معناسنه
 او و رکال پاشازاده مرحوم بونده دخی نصرف ایدوب پیور شمسارک ترکیبی صفت ایله
 موصوفه راصلی شرمه سارد در ترکیب اویحق ما حذف اولمشدر بونده کی هاساره هاسی کی در که
 ذکر می مرور ایلدی اصلند معناسی اود در شرمه اود لودیمکر که اوتاند قد آدم باشن آشغه
 صالرا آدن حیا ظاهر اولغین اکا نسبت ایشلدر که او و شرمساری سره صفت قلو و لر تکم
 بویتند و افتد حکیم فردوسی بیت که باشی توان ناکس خیره کار * که سر شمسار کلاهما
 کوه سار کلاهما شیر کلاهما کسر راه مهمله و سکون یای تحتانیله خوب و زیامه معناسنه در هر پید راه
 مشدده ایله اهل شرو و شرو کار معناسنه در کلاهما شمس کلاهما سکون شین کلاهما و فتح باه فارسیله
 الی پرافل طموز کد و دولا بند زمان اولد مستعمل و مشهور ایدی کلاهما شمسار کلاهما سکون
 شین کلاهما و فتح تاء مثناه ایله الی قیلا و طنبون و قو و زه دخی دیو لر یو ابکی لغته شاعر بیت
 بر و زرم در دست بوده شمس کلاهما بر و زرم پیشش بوده شمسار کلاهما سکون شین کلاهما معجه
 و فتح دال مهمله ایله تاو لید کلیدر که نود دخی دیو لر هر قسمی الی شرخانه به تقسیم اولغین الی
 قیو دیمک او و ترکیب اسم موضوع له معناسن افده ایدر که داولی دن غلطدر چونکه زرد قارده
 بحث مضاعف اوله اکا داو دیو لر اکا اشارتدر تفصیل احوالی داو لغتی ذیلند مرور ایلدی
کلاهما شمس کلاهما سکون غین معجه ایله ال وایاق ایشدن خشین و درشت اولوب در پی کی اوله اکا
 دینلور شغه و شوا دخی دیو لر عربیده ابکی معنایه در اول خلق و اهالی دن خالی قلان
 شهر ثانی کلب بول ایتد که بر ایاغی قالدرد و غنهدیو لر کلاهما شمس کلاهما سکون
 المعجه توابع الفاظ قیلمنددر پراکنده و پریشان معناسنه استاد دقیقی بیت هر کردار
 جهان در سرفرست * کار و از سرفرست کلاهما شمس کلاهما سکون کلاهما معروف و دخی قامشلق
 معناسنه در اما کسر کافله زنانک موضع معبودیدر کذا فی فرهنگ جهانگیری کلاهما شمس کلاهما
 شمسار ایله باردن مرکبدر که یار یار ایندن دن اسم فاعلدر یا غدر بی معناسنه بو تعبیر اکثر محبویلو
 سوزنده استعمال اولنور لذیذ و شیرین سواد کاری اچلدن شیرین گفتار و سخن شکر باردیو لر
کلاهما شمس کلاهما سکون کلاهما کسر کاف و سکون یای تحتانیله شفا اوبه به زرد میو و در شمسارک و شلیل دخی
 دیو لر قزل و بیاض او و کذا فی فرهنگ جهانگیری کلاهما شمس کلاهما سکون ایکی معنایه در اول ایچ طونه

طونه دیو لر ثانی معروف شلوار و چفش و زو و چمنیا نه دخی دیو لر کلاهما ابوالمعانی * قطعه * شود
 زسوی اخیر دار غین بازارش * کساد میدهد آندم چوبند شلوارش * اگر بجان بفروشد
 متاع ذوق وصال * شود یکایک سودش دل خریدارش * نه دید کس چنین ارزان متاع
 پر قیمت * بجان و دل همی آرزو کساد شلوارش * عربیده ایچ طونه سر او بل و چغنی لسانند
 ایشان دیو لر کسر الفله مرعلیه شیر فخرند بر قوجه قاری صاندوغی بر وصفند در بیت کونلاک
 وایشان چولایق ایمان * هر بی بهایر لا موافق ایمان کلاهما شمس کلاهما سکون
 کول و دخی صوایر کبلوب طورد و غنهدیو لر که آبگیر و آذیر و آبدان و زنی دخی دیو لر
 شمس فخری بیت ای بر تیغ تو حبال حریر * وی بردست تو حجار شمس * خواجه سلمان بیت
 در آب شمس این همه ماهی زرا ندود * پیدا زنی آن ریخت که به را بر فانتست کلاهما شمس کلاهما
 اگر چه مشهوری عامه لسانند کسر شین ایله در لکن افصحی فتحه ایله در قیامه دیو لر
 و قلیچک آدی همان تیغ و شمشیر دکلدر بو کتابده را تم الحروف قرق دن متجاوز آدینی یازمق واقع
 اولمشدر اگر چه اسنشداده حاجت یوقدر لکن ملک الشعراء عصره صاحب نیریز بنک بر بنی نیرکا
 تحریر اولندی بیت عالمی را کشت و دست و تیغ اورنگین نشد * نیری شمشیر پاک از خون کند
 شمشیر را کلاهما شمس کلاهما سکون نون و فتح کاف فارسیله بر او تدر پیراخی سیاه و کوکی یوغون
 اولور معری سجاد در ابو جلسای مرقوم معناسنه که عربیده بر آدی دخی خس الحمار و عاقر سمع
 و شجرة الدم و رجل الحمامه و خیرا دخی دیو لر کلاهما شمس کلاهما سکون نون و یای تحتانی و فتح
 کاف و کسر و او ایله یعنی ذنجبیل که شکیل دخی دیو لر کذا فی المجمع کلاهما شمس کلاهما سکون
 نون و ضم کاف ایله سپید که ایچند اوزم صقوب و بن صاف ایدر لکذا فی فرهنگ جهانگیری
 اما مجمع الفرسد چادر بر کک کوبکی که باد زیمه خیمه دید کاریدر کلاهما شمس کلاهما سکون
 و فتح کافله دزد و عیار معناسنه که شمسار دخی دیو لر میرنظمی بیت زند راه خرد آلام
 حسرت * همین شد کویا شوکار محنت کلاهما شمس کلاهما سکون نون و فتح و او و دال مهمله و سکون نونله
 قزل شلم که چو کند دخی دیو لر کلاهما شمس کلاهما سکون یوزن جوهر زوج معناسنه که عورت اری در
 شوی دخی دیو لر یوزن کوی استاد بیت زن دنیا عجز خیمه اندیش * کند هر بیخ روزی
 شوهر خویش کلاهما شمس کلاهما سکون هاویای تحتانی و کسر دال مهمله و فتح و او ایله ملوک
 ووزانک سر ایلرند اولان دیو لر بلند کلاهما شمس کلاهما سکون هاو و راه مهمله و ضم زاء معجه ایله
 بابل اقامند بر شهرک آیدر کلاهما شمس کلاهما سکون اول پادشاهه دیو لر که زمانند اولان پادشاهلردن
 اعظم و ذی قوت اوله کذا فی المجمع کلاهما شمس کلاهما سکون دخی دیو لر عربیده مصر و مدینه
 دیدگری شهره دینلور شیخ نظامی بیت شهر و سیه را چو شوی نیکخواه * نیک تو خواهد
 همه شهر و سیه * عربیده شهرک معناسی او تو ز کوندن عبارت اولان آیدر که فارسیده ماه
 دیدگری اما فارسیده هم او تو ز کونه هم قره ماه دیو لر عربیده انجق او تو ز کونه شهر دیو لر قره
 شهر دیو لر کلاهما شمس کلاهما سکون الیاء و کسر الیاء المهمله اوج معنایه
 کاور اول فرهنگ جهانگیری بر فرشته اسمیدر که جمیع فلزات یعنی معادن و آتشفشان موکلدر
 و ماه شهر یورده واقع اولان تدبیر امور و مصالح اکامتعلقدر حکیم فردوسی بیت ز شهر یورت

باد و فتح و ظفر * بزرگی و تخت و کلاه و کر * بومعنا به ذراتش بهرام بیت نکه کرد شهر پرور
امشاسفند * به پیش آمدش بادل پرزیند * ثانی سال شمسیه دن آلتی ایک آدیدر که
نیراعظمک برج سنبله ده زمان مکی در ثالث هر ماه شمسیه نکه در دخی کونی اسمیدر قاعده مقرر
فرس که هر ایک اسمی که یکون اسمیه مطابق واقع اوله اولکون عید جشن ایدرلر بوکونک اهل
فارس قمتند خیل اعتباری وارد تولد داراب بن بهمن شاه بوکونده واقع اولمشدر حکیم
فردوسی بیت بشهر پرور بهمن از با ممداد * جهاندار داراب ز مادر زاده * شهر سوار *
ملوکانه آتیه بن و آت اوزرنده دلیرانه او توروب مردانه حرکت ایتدورنه دیرلر ابوالمعانی بیت
زیر بابت یک نکه کن تاباشد پایمال * شهر سوار طرز خاصیت میکند عالم خراب * شهرکار *
سکون ها و فتح کافله ارض مزروعه یعنی اکثس بر معناسنه * شهروار * شاهوار مرقومک
جمله معالریله مترادفدر ذراتش بهرام بیت در آنجا تخت پائیده بسیار * بران بر جایهای
خوب و شهروار * شیمور * سکون یای تحتانی و ضم باء موحده و باء فارسیله ده مرویدر
نای روین معناسنه کرنای اولق فهم اولنور حکیم اسدی بیت زکوس نفیر و خروش
دری * زشیمور و ازناله کرنای * مع الزاء المعج * شاماز * فتح میله بوموضع اسمیدر که
قدین آن آتیه کبران توطن اباشلر * شیاروز * برکون بر کجه و اولمقدار زماندن عبارت در
یکجه ایله کوندک ارتباط و برینه مقابل اولدقلری جهندن اولمقدار زمان تعیین اولنور
* شب افروز * ابکی معنایه در اول یلدز بوجکی که شتاب دخی دیرلر ابوالمعانی بیت
نیرده چشم یک از اول اورا * یکی دیگر چونانند شب افروز * ثانی شهوور ملکیک اونخی آیی
آدیدر کذافی فرهنگ جهانگیری * شب انکیر * یعنی شب پر که پراسه دیرلر * شب آویز *
سکون باء موحده ایله بر قوشدر یکجه لده اغاج بوداقلرینه یاغندن آصیلوب صباحه دک
فریاد ایدر صداسندن باحق فهم اولنور مشهوری بودر که فریادندن بوغازندن بر قطره قان
کلد کجه فارغ اولماز شیخ نظامی بیت مغم در اجه مرغان شیمیز * همه شب مونس مرغ
شب آویز * شب باز * سکون باء موحده اولی وقع ثانیه ایله ابکی معنایه در اول یکجدرده
شعبه بازلق ایدوب اشکال مختلف کوستره محمد عصار بیت دو چشمش کرده زاجفان
خیمه راباز * زاعبتهای مردم بوده شب باز * ثانی یکجدرده تهاتاقوب عبادت و تسبیح و تهلیل
و تلاوت قرآن ایدنه دیرلر کذافی فرهنگ جهانگیری بوابکی معنایه میرنظمی بیت نیم شب باز
اگر شجیر باشم * بشب بازی هوس رائیز باشم * شیدیز * سکون باء موحده ویای تحتانی
و کسردال مهمله ایله اوج معنایه کلور اول فرهنگ جهانگیری ده هرسیمه آتیه دیرلر عوما
و معنای ترکیب دخی آتی اقتضای ایدر که شیدین مراد قران اولمقدار دیرلر آتیه دیرلر دخی دیلور که
ها علامتی حنفی ایدوب سیاه رنگ آتیه علم ایلدیلر خواجه سلمان بیت ازین شیدیز شب
دی شب رکب زردند * نقره خنک آسمانرا نعل زین برزدند * حکیم فردوسی بیت
من و رسم اسب شیدیز و تیغ * نیاردید و سایه کستر دمیغ * ثانی خسرو پرویزک مخصوص
و مشهور آتیک آدیدر که سیاهه یقین رنگوایدی مجمع الفرسه نام اصب شیرین در که خسرو
ویرمش ایدی دیوب یو یعنی تمسک اولمش بیت چوپرویز آن سخن بشید و شیدیز *

نیر * محبت از جای و شید برشت شیدیز * تاریخ طبری ده مسطور در که مذکور آت دنیا ده اولان
آنلردن درت قارش یوکسک ایدی و قویروغی سائر آنلرک ابکی قویروغی قدر و ابکی بلوک طور در
ایدی و هر یاغنه اون ابکی میخله نعل اوردرلر ایدی خسرو کند ویدیکی طعام دن اول آتیه دخی
وردرلر ایدی هر نه اولسه بر ایدی مزبور آت اولدکن خسرو امر ایلدی میاتنی بر جلا طاشه
نقش ورسم ایلدیلر خسرو گاه گاه اول تصویره نظر ایدردی حالا اول طاش شهر کرمانه در
میر خسرو بیت یکی شبکون که نامش بود شیدیز * کزیه برده ز سر صردنک و نیز * معنای
ثالث بارید خسرو مصنفاتندن برلن آدیدر دیرلر که برکون مرقوم آت خسروک نظر کاغنده
ابکن بارید برلن اختراع ایدوب آدنی شیدیز قومش شیخ نظامی بیت هر آن شب کو
کرفنی راه شیدیز * شندندی جمله آفاق شیمیز * شیمغاز * سکون باء موحده و فتح غین
معجمه ایله آغیل که یکجه قیون و صغریا تمق ایچون ایدرلر کذافی فرهنگ جهانگیری
* شعلیز * سکون جیم ویای تحتانی و کسر لامله یعنی سرمای سخت یعنی شیدید و غوق
کذافی الحفه * شش انداز * اول کسبه دیرلر که قار اوینده شش بچول ایله اوپون ایتش
اوللر شاعر بیت برون آمد ز پرده مهر سازی * شش اندازی بجای سینه باز * شکر ریز *
ابکی معنایه کلور اول فرهنگ میرزا ابایمده کلام فصیح و معنی دار و بدله کوی معناسنه ثانی
مؤید الفضلاده کریمه شادی معناسنه مرویدر حکیم خاقانی بیت در شکر ریزند اشک
خوش که کردوز اصبح * همجو پسترسین خون آود خندان دیده اند * مجمع الفرسه
عروس ایچون کوندربلان هدیه و غیره حکیم خاقانی بیت نثار اشک من مردم شکر ریزست
پنهانی * که همت رازناشو بیست باز بود پیشانی * شرفنامه ده دخی کریمه شادی و نثار معناسنه
منقولدر * شیمیز * کسریم و سکون یای تحتانیله مزارع معناسنه که شومیز و شویز
دخی دیرلر ضم شین ایله زراعت ایچون آماده اولمش تار لایه دیرلر کذافی فرهنگ جهانگیری
* شیمکیز و شیمکوز * کلاه باسکون النون و کافی الفارسی اول بکسر الباء الموحده ثانی
بکسر الواو ابکی معنایه اول خرمان حاصل اولان شراب هندی لسانده شندی دیرلر ثانی
زبان پهلویده زنجبیل معناسنه در * شوریز * سکون واو و کسر داء مهمله ایله مزراع
معناسنه یعنی زراعت اولناجق بره دیرلر * شهر باز * مشهور در طوغان نوعند در پادشاهان
قتله مقبولدر شاعر بیت یکف شهباز و در زیر اسب تازی * سلاح آراسته نمود بازی
* شهر باز * سکون ها و راه مهمله و فتح باء موحده ایله رود حیون اسمیدر میرنظمی بیت
عشق در دل که خون کداز بود * از دو چشم دو شهر باز بود * شهر سبز * ولایت سمرقنده
بر شهر آدیدر که شهر کش دخی دیرلر * شهر ناز * سکون ها و راه مهمله و فتح نوله جمشیدک
همشیره سی آدیدر که فحاک آتی حباله از دواچه کتور مشیدی حکیم فردوسی بیت
ز یک دست سروسعی از نواز * بدست دکر ما هر و شهر ناز * شهر روز * سکون ها و مهم راه
مهمله و واو معروفله شهرود مرقوم معناسنه یعنی رودخانه بزرگ * شهر روز * سکون ها
ویای تحتانی و کسر داء مهمله ایله مشهور فارسیه نکه آخر آیی در * مع السین المهمله * شاش *
وزن کاس بدخوی و بد اخلاق معناسنه شاعر بیت چو بنیاد جهان کبی اساس است *

نه بنده روی راحت هر که شانس است شامس و شاموس کلاهما بضم المیم جنس
خاکدن بر نوع طیرا قدر اول دخی یکی نوع اولور بری صفای دز بلکو کی و بره قدر استلامه سی
اولور اکا کوکب شاموس دیرلر شکم طلق ایشلد و غندن کوکب ارض دیرلر و بر نوع دخی نیست
وسبک اولور سبیله کدله طوقنسه یا پیشور اوزرینه صود و کسه فی الحال ازیاور جمع الفرسند
کسر میله یوتان زمین ده بر جزیره اسمیدر استاد عنصری بیت بایش یکی شهید شامس
نیام * یکی شهریار اندر و شاد کام شانه کرپاس فتح نون بواء فارسی و کسر کاف و سکون
راء مهمله ایله جلایه آلتوندن ابکی باشی ایکنه کی دمورلی براغاچدر که بزی طوقنچه دقه
اردندن انی بک ایننه قورلر که بزی اینلو و هموار ایلمه بعضیملر اکا متیت دیرلر کذا فی المجمع
شامس فتح میم و سین مهمله ایله توران مبارزلندن بربارز آیدر قارن بن کاوه الله
هلاک اولدی کذا فی فرهنگ جهانگیری مع الشین المعجمه * شامش فتح باء موجه
ایله کله تحسین و آفرین در اصل شادباش در تحفه فادالی حذف اولمشدر حکیم سوزنی
بیت کرسیم دمی هزار احسنت * و رز بخش هزار شامش شادباش فتح میم سکون دال
مهمله و فتح باء موجه ایله کله تحسین در آفرین دیمک اوور شاعر بیت این دل زارم بغیره
قتل کرد * شادباش ای چشم خونی شادباش * و بر معناسی دخی مشهور ملکی نک بکرمی
آلتیجی کوئی اسمیدر کذا فی فرهنگ جهانگیری شامش فتح ماوراء النهرده واقع رستخیز
آیدر خواجگان نقشبندییه دن بچه اعزه کرام و مولانا بدرالدین شامشی اول شهر دند
شامش فتح کسر میم ایله یوتان زمین ده بر جزیره اسمیدر کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم
شاهرش فتح سکون ها و کسر راء مهمله ایله پنج ارش معناسنه در کذا فی فرهنگ
جهانگیری حکیم فردوسی * مثنوی * زدا نشی دران زداوشد کروه * دود یوار کرد از دو
بالای کوه * زبان سرتیغ بالای او * چو صد شاهرش کردیم بنای او شوش فتح سکون باء
عجمی و و او معروفه اصلی شب پوش ایدی تحفه باء موجه حذف اولمش کجه لک طاقیه
وسائر کجه کیلان اثواب معناسنه در حکیم سنایی بیت ای روز دو عالم زاپوشید کلاه تو *
نامش بجه معنی توش پوش نهادستی * وله ایضا بیت بچستی باز کرده بند کمره * زشوشی کج
نهاده طرف شوش شوش فتح میم جمع الفرسند برقع معناسنه روایت اولنوب یوینته
ممسک اولمش حکیم سنایی بیت چه رسمست آن نهادن زلف بردوش * نمودن روز را
از طرف شب پوش * فرهنگ میرزا ابراهیم جامه خواب و تحفه که کجه رده باسته کیرلر
شوش فتح سکون خاء معجمه ایله ابکی معنایه کاور اول جامه کهنه یعنی لباس خستیش
ونی قیمت شمس فخری بیت بجای رسیم ست حال عدوش * که پیشش به از شرب
مصدر است شوش * ثانی سورچمک لغزیدن معناسنه اسم مصدر اوور شوش فتح میم فخری
بیت شمس چنان بسپرد قله ها * کد بکنده نبود و ران شوش شوش فتح میم و شوش
کلاهما بکسر الخاء المعجمه اول زیاده یای تحتانیله جمع الفرسند بر کوچک خوش آواز و شندر
استاد و دی بیت کرک راکی رسد ملامت شاه * بلزراکی رسد نهیب شوش * و شوشیدن
لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی اولور فرهنگ وفای ده نام مرغیست و ادات الفضلاده

الفضلاده سورچمک و جامه کهنه مسطور در شوش فتح میم الی در عربیه ست دیرلر چفتای
لسانیه آلتا و دیرلر آلتی بیلدیمکدر آلتا و دن دخی دیرلر اسماء اعدادده بواسطه مطرد در
مثلا ابکولا ابکیسی بیلد اوچا و لا اوچی بیلد دیمک اولور شوش فتح میم سکون فایله اوج معنایه کاور
اول بر چقدر که حلاج آنکله پنبه جمع ایدر یعنی پنبه آلتد قله طاعلور اول چپو غله جمع ایدر
شوش فتح میم دخی دیرلر کذا فی ادات الفضلاده ثانی شاخ درخت ثالث تزک یعنی ترسک قور یسی
شوش فتح میم سکون کاف و کسر راء مهمله ایله بمعنی بدنامی یعنی کم اعمال ایله بدنام اوله کذا
فی القفه شوش فتح میم کسر کاف و سکون یای تحتانیله سازدن و حصار چو پندن اورلش
چوال کذا فی المجمع شوش فتح میم سکون شین ثانی و ضم کاف فارسیله
قولقاری تو یلو و اشغی صارتش کوپک که اکثری خرده اولور ترکیه ماضی و عربیه قطمیر دیرلر
پندارازی * قطعه * سه چیزت میبردن دل ریش * اگر اهل دلی دست آرومندیش *
صمد کوروتازو یار همدم * شلال کوشی که در خشکان زندمیش شامش فتح میم تورانی
بر مبارز نامی در قارن بن کاوه آه فکر الله هلاک اولدی کذا فی المجمع شوش فتح میم سکون
نونه شفش مرقوم معناسنه در عربیه ضم شین و فتح نونه نارسیده خرمایه دیرلر شوش فتح میم
سکون و او ایله باغ چپو غنک بودامسی در شوش دخی دیرلر کذا فی نعمه الله و جامع الفرس و مجمع
الفرسند و لایت دوزستانده بر شهر آیدر ناصر خسرو بیت باغی که بد از برف چو کجینه
نداف * بنکرش ازو پای خلق شده شوش شوش فتح میم سکون یای تحتانی و ضم دال
مهمله ایله بر پهلوان آیدر حکیم فردوسی بیت چو شیدوش و رهام و کستم و کیو * زره
داد رزین و خرادونبو شوش فتح میم کسر ها و سکون نونه حددن مجاورمه صیت مثل
الکباثر و غیره ابوالعانی بیت کرم و لطف تو شفیع منست * عمو فرما اگر شمش کتم *
شوش فتح میم الغین المعجمه * شجر اغ شوش فتح میم اول کوهه دیرلر که کجه شعله و بر بن الناس یا قوت در
روایت اولنور که کاور با کجه وقتنه در یادن چپو قوب لب دریاده واقع اولان سبزه زاردن اولنوب
مراد ایدینور لکن قرا کوده اوتک کندویه مناسب کوره ملک ایله دریادن بر کوه شجر اغ
اغزینه آلب کتورب چمن اوزرینه قوروا نک شعله سندن اولنار به یینه کورب دریایه کیدر
بعض کسنه لاول کاوک احوالی بیلورلر اول محله واروب کوندزدن بریده ختمی اولور لمر بور
کاواول کوهی کتوروب قویوب اولنلامغه باشدوغی کی آهسته واروب کوهراوزرینه با لقی
آتوب کوهی او رترلر و سکر دوب اغاچه چیقارلر کاواو یوب بوله مدقه های وهوی ایله کاوی
قاچروب کوهی آلودلر بمعنای موید حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * میگردن نور آن
کوه برقر * ناکهان گردد ز کوه دورتر * تاجری می درهند لجم سیاه * تاشود تاریک لجم
وسبر کاه * بس کر زدمرد تاجر بر درخت * کاو جوان مرد را با شاخ تخت * بدست باران
کاوتازد کرد مرج * تا کند آن مرد را در شاخ درج * چون از نومید باشد کاوتر * آید
آنجا که نهاده بد کهر * لجم بیند فوق در شاهوار * بس ز طین بگریزد آن ابلیس وار *
لجم سیاه با لحد و شجر اغک وجودی موجود اولد و غنه میر خسرو بیت از بی امروز
می افروخت چندین شجر اغ * سالها کرشم خورشید آتش اندر کان گرفت شوش فتح میم شاخ

ثانی هر دنگ و نسنه ثالث هر لاجه اولان نسنه کذا فی فرهنگ جهانگیری در سوزن در
فتح را و دال مهملین و سکون زاء معجمه ایله آلو کوهی که صاری و قزل اولوز ترکیه آلج عربیه
زور و دیرل در شرفاک و شرفانک و شرفنک و شرفک در کلمه سکون الراء المومله
و فتح الفاء هر آوازه دیرل عموما وایاق سسنه دیرل خصوصاً ستن مکسوره ایله دخی روایت
اولمشدر مثال معنی اول ادیب صابر بیت نامره دل گرفت ناپاک * در طاس فلک فتاد
شرفاک * بمعنی ثانی ابوشکوز بیت توانکر بتزدیک زن خفته بود * زن از خواب شرفاک
مردم شنود * شمس فخری بیت تابنکام رفتن اندر راه * بود مور و مار در شرفاک در شرفک
فتح راء مهمله ایله قبحی که وجود انسانی ظاهر اولور و سیی دم و سد و صفر اختلط اولوب
ظهور ایدر طباشری دیرل علاجی عسیر و علتد و شرفک عربیه اوج معنایه کلور اول
برایک بر باشتی حلقه حلقه ایدوب بر باشتی اول حلقه لادن کورب دوزاق باشلرینه قورل
قوش قوندق ایلک یاغنه کوب طویلور فارسیمه بافته دیرل ثانی راه جاده کدشاه راه
دیرل ثالث یول اور تاسنه دیرل و سکون راء مهمله ایله فارسیمه بعض ادویه بغلقلری بر
پارینه دیرل و کسر ستن ایله یینه فارسیمه بر نوع قبح قدر اکثر اطفالک جمع بدنه چیه قار
عربیه جدری و ترکیه چچک دیرل و کسر ستن ایله یینه عربیه کافر اولق معناسنه در فاعل
و قائله مشرک دیرل در شرفک در فتح غین معجمه ایله ابله و دان و جلف معناسنه که فایله شرفک
دخی دیرل کذا فی المجمع در شرفک در فتح فایله ابله و نادان معناسنه در استاد و دکی بیت
پنداشت همی خاسد کوباز نیاید * باز آمد هر تاشکی زار بخاید * معیار جمالیه سکون
فایله معنای مزبوره در شمس فخری * قطعه * در مالک شهنشاه جمال الحق والدین * نه ظلم
و ستم باشندونه فتنه و نه سفک * آنجا وطن مردم و مردست و دلاور * نه جای غنث بود
و مردنک شرفک * و دخی فرهنگ جهانگیریه هر نسنه نک اسکیس و فنا اولشینه دیرل
در شرفک در بمعنی مرکب موش یعنی پیمان اولی که عربیه شکب و سم الفار دخی دیرل معنای
عربیه صیقین در ابکی معنایه حکیم سوزنی * قطعه * داند هر آنکه باز شناسد شرفک
از یقین * کاند زور کواری توتیست در شرفک * کسر بر شرفک و شرفک بوز دنا د لطف
تو * در حال شه و شکر کرده شرفک و شرفک در شکاشک در فتح کافی و ستن معجمه ایله
آوازی که یورید که ظاهر اولوز اکا شلبوی دخی دیرل کذا فی الموائد در شکر برک در فتح
کاف و باء موحده ایله صافی شکر دن بادامله ایدر لر عربیه عیبر و عربی دخی دیرل کذا
فی فرهنگ جهانگیری اما مجمع الفرسده آخری کاف فارسیله مرویدر در خواجه عمید
لوکی بیت نهال نهال منی نوارا * شکر برک لعاش نوامیفرستد * فرهنگ میرزا ابراهیم
درازوین پرکاله لکه شکر دن بر زینه بغلر اکا شکر قلم دخی دیرل در شکاشک در شکاشک
مرقوم معناسنه در کذا فی الموائد در شکک در فتح کافله اول دکندر که آدمک انکنه و اثوابه
یا بشور دوره دخی دیرل کذا فی المجمع بومعنایه ابوالمانی بیت کاش بودم راه جانانرا *
سردامن بکیردم چوشک در شکک در فتح لامله درخت نور سیمه معناسنه در و سکون
لامله سیاه قورنر آدمه و حیوانه یا بشد قل قن صور در بولاق صورده حاصل اولور اکا

اکا شکا و زلو و زلوک و شلوک و دیوچه دخی دیرل ترکیه سلاک عربیه علق دیرل فختین ایله
حکیم سوزنی بیت درازیای چولکلک سیاه چرده چوشک * و رانه مال و نه ملک و ورا
نه خویش و تبار در شلتوک در سکون لام و ضم تاء مثناة و و او معروفله هنوز قابو غندن
چقماش برنج که ترکیه چله و ک دیرل و هندو لسانده شالی دیرل بسحاق اطعمه در آغاز
داستان مزعفر و بغرابیت چه شلتوک آمد بدنیای دون * بجای زکربال شد سرتکون *
در شلتوک در سکون نون و راء مهمله و فتح کافله بمعنی بادریسه یعنی اغرشتی کذا فی فرهنگ جهانگیری
در شلتوک در سکون نون و فتح لامله بمعنی خوشه یعنی صالقم اوزوم اولسون غیری اولسون
ابوالمانی در تعریف باغ بیت جواختر نمایان شده میوه هایش * چوه قد ثریادر آویخت
شلتوک در شلتوک در سکون نون و ضم لام و و او معروفله بمعنی بادریسه یعنی اغرشتی کذا فی
فرهنگ جهانگیری در شلتوک در فتح لامله مصغر شوال در که عنقریب ذکر اولور انشالله
تعالی مجمع الفرسده بر قومش در زمان برنک کورینور عربیه اکا ابورقش دیرل در شلتوک در
سکون واو و فتح ستن معجمه ایله تبه و چارتار معناسنه شمس فخری بیت درین زمانه که
زدیک اهل ناهلش * بکست صاحب عقل و زننه شوشک در شوک در سکون واو ایله
معنی شوشک مرقوم شاعر بیت حسودوی از کلن آرزو * بچیند کل اما خورد زخم
شوک * عربیه دکن معناسنه در فارسیمه مشت کدر در مع الکاف الفارسی * شایانک در
فتح باء موحده و کسر نونله بر نوع اغاچدر انار اغاچدن اریجه اولور پیرای آلج پیرایه بکوز
مصرو لایله چوق اولور آخرد یارل ده دخی اولوز پیرای تو یلو و بوزرق و صالقم چچکی اولور
بعض جعفرم دیدکاری که اصفهان طاغونله بتورده لده و دامن کوهلده بتی صرمش پیرای کی
ویاض و قزل چچکی اولور شاهبانک دخی دیرل معرب شاهیانه در کذا فی فرهنگ جهانگیری
در شابورک در باء موحده و و او معروف و فتح راء مهمله ایله بر نوع دمور در صوفی یک چکوب
زیاده کسچی اولور شابورکان و شاپوران دخی دیرل ایضاً در شاشک در فتح ستن
معجمه و سکون نونله تبه و چارتار معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری استاد بیت کھی
سماع ربیست و کاه بریط و چنک * کھی چفانه و تبه و وعود که شاشک در شاشک در
فتح لام و سکون نونله اکا دیرل که بر کسنه یی آخر کسنه ایچون طو توب حق طلب ایله
بومعنایه نوا دخی دیرل اما مجمع الفرسده بر قباکیم در دوشمه التنه دوشلر ترکیه جاجیم دیرل
در شالهنک در فتح لام و و او سکون نونله درت معنایه کلور اول بمعنی کرو و کروکان یعنی
رهن و رهن اولان نسنه معناسنه حکیم انوری * قطعه * باجهل پناه کاندین باغ * برید
همیشه بادر نکست * در کوی هتر مباحش کان کوی * اقطاع قدیم شالهنکست * دخی سینه
وغوغا حکیم سوزنی بیت باعیب کیرش عز من انکو قرین شود * باری همید هد خای را
بشالهنک * ثالث مکر و حیله معناسنه وله بیت ایمن مباحش بادم آخر زمکردیو *
تادیودین تونستاند بشالهنک * رابع بمعنی سرکش عضایری رازی بیت اه کز استیلا
نفس شالهنک * هج و شالهنکست واپس رفتیم در شاشک در فتح نونله چینه دان مرغ
یعنی قوش و ورساخی کذا فی فرهنگ جهانگیری در شاهیانک در سکون واو و فتح باء موحده

معنای در وادات الفضلاده یعنی نداف یعنی حلاج و کانه دخی دیرل و مشته سنده
دیند وکی مرویدر و جمع الفرسه یعنی شاخسار مسطوردر شکلک فی فتح لام
وسکون نوله شاطرلک مخصوص یوریشلریدر کد لنگ اورلر مولانا عری در صفت اسب
بیت درین هوس که رود در عنان اونسی * شبانه روز زند شاطر سیمهر شملک فی شکلک
سکون نوله بوزن بک اوج معنایه در اول دلبر شیرینی حرکات و محبوب پری صفات که
دلبر شوخ و شنگ دیرلر خواجه سلمان بیت جوان شملک و صماع و صماع چنگ و شراب *
شراب لعل صیوح و صیوح عیش بهار * ظمیر قاریانی بیت کند سنان تو بازی بجان خیم
چنانک * بعقل دلشد کان شاهدان چاپک و شنگ * حکیم انوری بیت کردن نخورد غمت که
شوخت * کینی نخورد دمت که شنگست * حکیم زاری قهستانی بیت خود گرفت که
بازخواست کنند * توبه هر کس کند ز شوخی شنگ * ثانی فرهنگ جهانگیریه در ذه
وراهزن یعنی خرسوز و حرامی حکیم سوزنی بیت ای خسرو سیادت بر ملک سرف *
ملک توبی محافت تاراج دزد و شنگ * یومعنایه قریب عیار معناسنه استاد عنصری بیت
چه زنی طعنه که باخیران خیرید همه * که توبی حیز و توبی مسخره همچون شنگان * ثالث فرهنگ
جهانگیریه فیل خرطومی ابوشکور بیت تاکی کند او خوارم تاکی زند او شنگم * فرسوده
شوم آخر کر ز آهن و آن سنگم * تحفه الاحبابه تخمق خیار که بوستانه آلیه قورلر فرهنگ
میرزا ابراهیم یعنی درخت سرو و راهزن و شوخ و خوب وادات الفضلاده سرود و مکیاره
معنایه مرویدر شنگ بشنگ فی سکون نوین و فتح باء و حاء ایله ابکی مشهور
دزد و راهزن آدلریدر لکن مرور ایامله هر دزد و راهزنه علم اولمشدر شنگ مشنگ فی
معنایه جمالیله باء و حاء و یه میله روایت ابلشد رینه اول معنایه بوینی نظم ابلش بیت ز دزد
وراهزن اطراف ملک کرد چنان * که عوشتد ز کتب نام و ننگ شنگ و مشنگ فی شملک
سکون هاوون و فتح لامله یعنی ربهما کتاب یعنی ایب بویکی شالنگی دخی دیرلر کدانی فرهنگ
جهانگیریه جرییده مذمل دیرلر مع اللام * شاخل فی فتح حاء معجمه ایله فرهنگ
جهانگیریه برغله آدیدر حکیم خاقانی بیت میخوری تو کرچه الوان نعمت اندر خوان
کس * نان شاخل بهتر آید که بود بر خوان خوش فی شاخل فی ضم حاء معجمه و واو مجمل
ایله یعنی شاخل مرقوم کدانی المونید فی شاقول فی ضم قافله بنالک دیوایا بدقده هموارکنی
بلک ایچون اوجنه قور شون بغا ش ایب در عربیده و او ایله شاقول دیرلر همه ساعتدره دخی
استعمال اولور فی شاکول فی سکون کاف و ضم لامله بسیار خوار و بسیار کوی معناسند در
کدانی فرهنگ جهانگیریه میر تقی بیت خرد مندی ترانان جوین بس * مرو چون
شاکول بر خوان هر کس فی شال فی معروف و هر نه که بشیمه دن طوق نور کیم و عبا و امثال
دسته لره دیرلر وله بیت ندارم آرزو دیا و اطلس * مرا اندر جهان شال و عبا بس *
فی شامبال و شهمال فی کلاهما بسکون الهاء و فتح الباء الموحده قوش قنادینک بیوک
یلکری که شاهپرو شهر دخی دیرلر شاه و مشه لفظ لری هرینه صفت اولسه جنسندن اعلا و بیوک
اولی معناسن افاده ایدر فی شاقول فی ضم هاو و او معروفله شاقول مرقوم معناسنه مرویدر کدانی

کدانی فرهنگ جهانگیریه فی شیل فی فتح باء فارسیله پاچه شتر یعنی دوه ایایی و طو و دخی کدانی
المجمع فی شکل فی فتح تاء مثناه ایله قمار بازلی بنفند معروف بر او یوند شاه طاهر بیت کروا ششاخ
شکوفه برد از ابر بهار * درمی چند نهد در کف ز کس چو شگل * عربیده سکون تاء مثناه ایله سینه
تخمین اکوب چیمقد قه آ یروب بشقه یه دیکد کلرینه و خرده اغاج قد انکرینه ده دیرلر شخال فی
فتح حاء معجمه ایله یعنی خراشیدن یعنی طر ملامق فی شکل فی سکون حاء معجمه ایله ابکی
معنایه در اول یعنی صفیر و فریاد مرغان ثانی شکاری قوش منقار ایله ات قویار معده دیرلر ابوالمعانی
بیت ای شه ملک ستم بر عاشقان کن یک کرم * شکل کردد مرغ غم مردم دل آزرده را *
فی شخول فی ضم حاء معجمه و واو ایله شکل مرقوم معنایه در اول یعنی صغیر که کمره
طایر صواچد که اور کماک ایچون سایشلر صقل ویرلر حضرت مولانا قدس
سره * مثنوی * می شخولیدند مردم آن نفر * بهر اسبان که هلازین آنچور * آن
شخولیدن بکره میر سید * سرهمی میداشت و ز خود میر مید * مثال معنی ثانی وله قدس
سره * مثنوی * گفت حق کز فاسقی باطل صتم * چون مرا خوانی اجا پهاکم * تود عارا
سخت کیر و من شخول * عاقبت بر هانت از دست غول فی شخیل فی کسر خوا سکون یای
تحتا ایله یعنی شخول مرقوم کدانی فرهنگ جهانگیریه فی شکل فی فتح قافله ناخن شتر یعنی
دوه یا غمک اوجنه اولان طرزق فی شقاقل فی فتح فاف اول و ضم ثانیله کر زری که معربی جر ز
بری در اشقاقل و ششقه قل دخی دیرلر اعلاسی دیار مصدرده اولور نافع نسنه در کدانی الاختیارات
فی شکل فی کاف فارسیله یعنی شغال یعنی چقال عربیده اسمی و او در شمس فخری بیت
همیشه تا که نکرده بجای یارتدرو * مدام تا نشود هم نشین شیر شکل فی شلیل فی بوزن علل
بر نوع میوه در قزل و بیاض اولور شغال و جنسندن شترنک دخی دیرلر خواجه عید لوپکی
بیت زمین بن که از ننگ معشوق و عاشق * کبی سیب بیرون دهن که شلیل * و عربیده ابکی
معنایه در ری قصه زره ثانی زره التنه کیلن جامه معناسنه در فی شل فی بوزن حل ابکی
معنایه در اول نازک ورنکین و زم دری که ایر وادک و امثالی نسنه ایدرلر ثانی ران معناسنه
یعنی بود عوما و آدم بوزینه دیرلر خصوصاً که عربیده اکا فخذ دیرلر ولسازهریده عمل مانده
اولش دست و پای نومعنی فارسیله مشترکدر مولانا هاتنی بیت پذیرفته جترکیانی خلل *
نکین سلیمان در انکشت شل فی شل فی فتح میله پای افزار یعنی چاق که شم دخی دیرلر عربیده
اشاخی طو تمق و دخی جزوی باغلو اولان دوه یه دیرلر و سکون میله یه عربیده پراکنده اولش
و دخی جمع اولش ایشلر معنا سنه در که اضداد قیبلند ندر ته کم * جمع الله شملکم * دیرلر
فی شول فی ضم میله جمعیت و آرام معناسنه حکیم اسدی بیت زمین بشد شاد و کفتا
قول * همه کارهای جهان شد شول * نجم الدین سمنانی بیت شمول خوش بود انصاف
و شمائل کل * چو کشت شامل کارزار هاب شمال * عربیده ضم شین ایله دلالت معناسنه در
فی شنبیل فی سکون نوین و فتح باء و حاء و کسر لامله حوایتدن بوی دیدکاری تحمذ که
عربیده حلبه دیرلر ضم حاء میله و سکون لام و فتح باء و حاء ایله فی شنگال فی سکون نوین و فتح
کاف فارسیله راوتدر پیراخی سیاه و کوکی یوغون او اور تعریب ایدوب سحر و شخال دیدنلر

در شنگل بی سکون نون و فتح کافله مؤید الفضلاده بر نوع غله در شنگل دخی دیرل و ضم کافله
ایکی معنایه در اول هند پادشاهان نون برینک آیدر که افراسیابک امدادینه کلشیدی
افراسیاب دخی آفی سرلشکری اولان پیران و یسه یه معاونه کوندردی که ایران سرلشکری
اولان طومس نوزده مقابل اوله حکیم فردوسی بیت ز گفتار او ماند شنگل شکفت * ز سرشار
هندوی بر گرفت * ثانی دزد و دزدین معناسنه در بی شنگول بی سکون نون و ضم کاف
فارسيله شنگل مرقومک اول و ثانی معنایه مترادف در معنی اول حضرت مولانا قدس سره
بیت مالولی و شنگولی بی مکسب و مشغولی * جز مال مسلمانان مالی که بریم آخر بی شوال بی
واو مخفله اوج معنایه کاور اول فرخنگ جهانگیریده شوال معناسنه ثانی کار و شغل
و حرقت معناسنه بوا یکی معنایه ترتیب اوزره حکیم سوزنی بیت از نیم مرا اندریدی
بشوال اندر * ای خواهر و حالت آخر خرجه شوال این * ثالث یعنی شوات مرقوم یعنی
بر پرنده قوسندرمانند مرغابی و شوالک مرقوم بومعناده بونک مصغیریدر عربیه و او مشدده
ایله برآی آیدر که آنک غره سندن عید او اور بی مع الیم * شاد کام بی سکون دال مهمله
و فتح کاف فارسيله ایکی معنایه در اول مسرور و فرخنگ منلاها تانی بیت که اعدای دین
شاد کامی کنند * بجزیه دخی کند کامی کنند * ثانی نام برادر فریدون شاهر بی شاد سپهر بی
کسر دال و سکون سین و فتح بای فارسی و راه مهملات ایله بر نوع ریخاند که بلاد عربیده اولور
کذا فی المجمع بی شاسپر بی سکون سین و فتح بای فارسی و راه مهملات ایله مطلق ریخاند
استاد منوچهری بیت بنه شاسپر تا نکنی طلی کم * ندهد رونق و بالید و بویانشود *
بی شاسپر بی اعشایند یعنی ادویه اولان اولردن اسطوخودس دید کبری اوتدر ترکید
قره باش دیرل کتب طبعه شاسپر رومی دخی دیرل کذا فی اختیارات بدیعی بی شام بی ایکی
معنایه در اول اخشام معناسنه ثانی اخشام و قتی یلن طعمه دیرل شکم عربیه مذکور
طعمه عشاء دیرل و عربیه ایکی معنایه در اول بک در حال معناسنه ثانی عربستانده بر قاج
شهر دن عبارت برولایتدر که دمشق و غزه و طرابلس و قدس شریف و حما و حلب
ایالتی و الحاصل جانب قبله دن عریش نام عابدین تا جانب شمال و غربیده جهان صوی کفایت
کافجه جمله شام اعتبار اولن و رافعی مقدسه دندر بی شاه اسپرم و شاه سپرم و شاه سپرم
و شاه سپرم و شاه اسپرم بی بوالی اغت دخی ریخاند آدلیدر عربیه ضمیران
و ترکیه فسلکن دیرل ابتدا ظهورینک سبی فرخنگ جهانگیریده بویه مرویدر که اهل فارس
دیرل که مرقوم ریخاند که نوش الروان اول معروف دکل اییدی بلکه وجودی یوغیدی و ایران
ولایتارنده آندن کسسه نشان و برمش اییدی بر کون نوش الروان دیوان عبدالله اوتورمش
اییدی تا کاه بر عظیم ییلان تحت التندن طاهر اولوب نوش الروان اوکنه کلدی حاضر دیوان
اولانلر آندن خوف ایوب اولدرمک استند بلر نوش الروان انجمنک شاید آنک نعلی اوله دیدی
یا نندن کتد بلر نوش الروان ییلان نظر اییدی ییلان باشین قالدیروب نوش الروان باقدی
و چکوب کتدی نوش الروان امر اییدی آردنجه کتد بلر ییلان برقیونک آغزینه واروبه
کندوی قویبه آتوبینه فی الحال یوقار و چقدی آردنجه کتد بلر شاه امریله قویبه اینوب

ایوب کورد بلر آنک کچ بر ییلان دخی قوراش و او زنده بر بیوک عظیم الهیکل عقرب نیشتی ایله
صوقوب طور در حال عقرب بی اولد وروب شاه نظریه کتوروب احوالی عرض ایاید بلر چون
یوقضیه بر سنه مرور اییدی پنه اول کونده نوش الروان تحت اوزرنده اوتوروب عدل داد ایدرکن
مزبور ییلان پنه تحت آلتندن چیقوب آغزندن بر قاج دانه سیاه تخمار چیقاروب و اقدی
و کال و کی ره کتدی شاه امر اییدی اول تخماری بر مناسب بره اکتد بلر بر قاج کوندن صکره اول
دانه لچه قدی و ریخاند بتدی مکر نوش الروان خیل زمان اییدی زکامه مبتلا اولوب دماصندن
فضلات آتوب باغندن زیاده الی و اراییدی اول اوتدن کتوروب الند و رد بلر آلوب استشمام
ایلد و کی کبی فی الحال با مرالله الی زایل و زکامی دفع اولدی شیخ ابن سینا دیر که ریخاندک خاصه سی
چوقدر جمله دن بواسیره نافع در و تخمندن ایکی درهم شکر ایله دوکوب قولتق آلتنه سورسل
دفع ضبان ایدر و رعافی تسکین ایدر و زکام و زله یه نفی اولد و غی مقدم ذکر اولندی حکیم
شیرازی بیت سرور و توفیق بنه شهریم * لیک در شاه سپرم گفتند کرم * حکیم سنایی
بیت چون شمه شاه سپرم از باد شمالی * شامل شد از خلق تو هر جای شد تل * حکیم ازرق
بیت بوستان افر و زبکر رسته با شاه سپرم * کزندی سنی خط قوس و قزح در آسمان *
استاد منوچهری بیت در صلوات آمدست بر سر کل عندلیب * در حرکات آمدست شاخت
شاه سپرم بی شاهنام بی سکون ها و فتح نوله شروان آنکه صند بر شهر آیدر بی شیا هیکام بی
یعنی شب هیکام یعنی کججه و قتی مولاناها تانی * مصرغ * باد پیوده با شیا هیکام بی شهریم بی
سکون بای فارسی و فتح راء مهمله ایله سودلکن دید کبری اوتدر و بر نوعی اولمقدس مرویدر ذراع
مقداری اوزانور خرده پراخی وارد طبرخون پراغنه مشله و رجک کی تخمی او اور دکنی بیاض
و صاری و ساقی یوغون اولور بی شیم بی سکون بای موحده و فتح نوله بهار ایامه صبا حه قریب
اوت و پیراتی اوزرنده دوشتر ترکید چه و عربیه اییدی دیرل و چغتایده مولود دیرل سبعة
سیاره ده شاه مدحند دیر بیت کولوبان لیک باش تو کوب در دیک * کل خندان یوزیدا
مولود و دیک بی شبهه کاف بی سکون بای موحده و فتح ها و کاف فارسيله کججه و قتی دیمکدر
هیکام شب تقدیرنده بی شیم بی کسر بای موحده و فتح یای محتایله یعنی کرز استاد عنبری
بیت چون به پیکر چومار نیره او * جان دشمن کرد کریغ و شیم بی شیم بی فتح جمله
شدت برد یعنی غایت صوغوق شولر تبه که اغاج قوربد شمس فخری بیت در مصافح
مضمرقی برسد * شاخهای برهنه راز شجام * سائر فرهنکارده سرد معناسنه یعنی مطلق
صوغوقدر حکیم شیرازی بیت بیشتر شد فالج و صرع و زکام * زله و شل و شعال اندر شجام *
استاد دقیقی بیت سپاهی که نوز کرد آورید * همه نیست کردش بنا که شجام بی شرم بی
سکون راء مهمله ایله ایکی معنایه در اول اوتامق عربیه حیا معناسنه استاد لطیفی بیت
شد بچکام که در آداب رخت * شرم جوانم بکد از دزدان * ثانی آلت و جل معناسنه در
حکیم فردوسی * مثنوی * بشه گفت کین خون کرم منست * باز تن بار شرم منست *
سپردی بمن دخیارده آن * که تا از جوی تن بی روان * نکشتم که دزد در نهان *
بترسیدم از کرد کار جهان * بچستم بفرمانت آرم خویش * بریدم هم اندر زمان شرم خویش

معنای اوله عربیه حیوا و چغتای لسانیه اویات دیر لر اوتاق معنایه سیه سیه ده دلارام
و عینیه در بیت لبی سوزیده ایلمه یین آلیب جان * لیلالین چون کوروب او یالیب جان *
فی شش علم فی سکون شین معجه و فتح عین مهمله و لامله بر نوع زیلو در غایت لطیف منقش
اولور دوشمه ایدر لر فی شقام فی فتح عین معجه ایله زالاک رستمین کوجک اوغلینک آدیدر که
رستمک قرینداشی در فی شکر بادام فی معنای ترکیبی ظاهر بادام ایله شکر آمیخته ایدوب
لطیف حلوال و امثالی نسنه لرایدر لر اما فرخنگ جهانگیریه بمعنی سرمش دیو ذکر ایدر
سرمش ایسه آلوی خشک که خوشاب اولور بواسطه آنک قطعاً مناسبی یوقدر فی سلم فی فتح
لامله شلم در سکون لامله پای افزار که چارق یا خود اکا بکر را یا غه کیلن نسنه یه دیر لر فی شم فی
اوج معنایه در اول بمعنی رم و آشفته و پریشان که شمان و پریشان دیمک اولور انیرالدین
اخصیه کنی بیت زغره تومبادام امان چو جان انیر * اکر خو چشم تویی چشم تو شمیه نیم *
ثانی بمعنی ناخن استاد عسجدی * رباعی * چون شاه بکیرد بقی اندر شمشیر * از بیم
برافکنند ز کفهاشم شیر * بالله که عردی و تمور مناش * در معرکه باتیغ کرازوم شیر * بور با عیندن
شمشیرک وجه شمیه سی معلوم اولور ثالث مخفف شوم بمعنی اولورم عربیه بوی یعنی قوقو حکیم
سنایی بیت از خویشتن آزادزی از هر بلای شادزی * هر جا که باشی رادی چون باقی
از عشق شم * و هند یلرک زبان علیسنده بمعنی فراغت و آسایش فی شم فی فتح میله چارق که
روستاییلر ایاقلرینه بغلور استاد بیت هر آنکسر که نبود بطبعش کرم * بدف باد عصا
و بیایش شم فی سنگام فی سکون نون و فتح کاف فارسیله شهنکام لفظندن تصرف اولور شدرد
کذا فی فرخنگ جهانگیری فی شیلیم فی سکون یای تحتانی و فتح لامله دلوجه دیدکاری که
بغدادی از اسنک بتر بغدادی ایله بله اون اولور سه اتمکین یین سرم اولور فی فتح النون فی
فی شابران فی شم بام موخده و فتح راء مهله ایله شروان در بندی نک اسمی در حکیم خاقانی بیت
تانه بنس دیر از کمال عدل شاه * مصروری در شابران یینی هم * بعض فرخنگ شابران نام
ولایت و بعض فرخنگ نام شهر در و شاوران دخی دیر لر حکیم خاقانی بیت هیبت اومالک
آیین و زبان خاصیت * دوزخ از در بند دول از شابران انکیخته فی شابران و شابران فی
کلامها بضم الباء الموحده بر نوع دنورد و صونی کند و یه یک چکر و غایتله کسبچی اولور شابرانک دخی
دیر لر کذا فی فرخنگ جهانگیری فی شادران فی شم دال مهمله ایله بمعنی شابران مرقوم
فی شادران و شادران فی سکون دال و فتح راء مهله ایله و کسر دال و سکون راء یله ده جائز
اولور غی مرویدر شش مهله کاور اول بیوک پرده که مانند شامیانه و سرا پرده ملوک و سلاطین که
اورد قلمی یه چکر لر بمعنی شامیانه مولانا حسن کاشی بیت با همه بالانشین عقل کل
نابره راه * پیش شادران رایت یا امیرالمومنین * بمعنی سرا پرده میرسودایی بیت جم
انجم چوزد بر چرخ شادران دارایی * بر آمد شاه قاتم پوش ازین ایوان بجایی * بومعنایه
شیخ نظامی بیت بشادران شیرین بود شادش * بر صم مهتران کرسی نهادش * بمعنی پرده که
قبولکنه اصلور حکیم انوری بیت بارها احاد فرانشان شیر چرخ را * در پناه شیر شادران
ایوان یافته * ثانی بیوک دوشمه قالیچه اولسون غیری اولسون حکیم خاقانی بیت ساقی

ساقی مست خواب از جرعه شادران خراب * از دستم اچام شراب افتاد صهبا ریخته *
بومعنایه امیر معزی بیت حور خواهد که شود صورت او نقش بساط * چون تمی پای
بدین صدر و بدین شادران * ثالث فسقیه که آندن صوزور ایله چکر ایوب چقار عربیه
فواره دیر لر حکیم انوری بیت ز آب کرد بر آرد بیاد باد افراه * ز شیر کین بستاند بشیر شادران
رابع بارید خسروک مصنفاتندن برنوا اسمیه در که شادران مروارید دخی دیر لر خامس
بعض عمارت عالیله که ملوک قصر لر کی آنک کنکره سی و دخی قلعه و حصار دیوار لرینک اوزرتنه
اولان پروازی کذا فی فرخنگ جهانگیری اما فرخنگ میرزا ابراهیم بمعنی سایبان و خانه
قبولینک اوزرتنه اولان چقاق دیدکاری نسنه که یغموردن محافظه ایچون ایدر لر بمعنی سایبان
میر خسرو بیت ز رحمت بازکن کجینه جود * دروم خوان شادران مقصود فی شادکامه کردن فی
دال مهمله نک سکونی ایله مصیبه و برکسنه نک و امرحاله سونمه دیر لر فی شادمان فی
سکون دال مهمله و فتح میله مسرور و فرخنگ اولوق ابوالعانی بیت بکنفش بالطف جانازا
نکشم شادمان * در همه عمری ندانستم که شادی چون شود فی شادوان و شادوان فی
اول بسکون الدال ثانی بسکون الراء المهملین کلاهما بمعنی شادران مرقوم مثال اول
حکیم اسدی بیت یکی خسروی شادوان کونه کون * درازا نش میدان اسبی فزون *
مثال ثانی استاد لطیفی بیت آنجا بکردیش کشم شادوان او * یک خرکه مرصع وزر بفت
شادوان فی شادیدان فی سونوب شاد اولوق معنایه مصلحت او اولور شاد شدن کی فی شادسان
و شادستان فی بمعنی شهرستان یعنی شهر عظیم و جهانگیریه شهر ایچندن واقع اولان قلعه
و شهرک قلعه سی معنایه حکیم فردوسی بیت یکی شادسانی بر آورده شاه * پرار بر زن
وکوی و بازار گاه * حکیم سوزنی بیت احمد مختار می بود شادستان علم * چون در حکم بر آن
بنیاد شادستان علی * مجمع الفرسده اول بیوک قبه یه دیر لر که اطراف با نچه و بوستان اوله
کذا فی المؤید دخی قلعه و حصار اولان مکان استاد عنصری بیت همی بنالک و کفی زمینی
و تجمه شود * زیاره باره آن بی کناره شادستان فی شادیدن فی کسر دال مهمله و سکون یای
تحتانی ایله صوا قد قلعه ظاهر اولان صدا و جریان آبه دخی دیر لر زرا آنک دخی نوعا صداسی
اولور فی شامان فی سکون سین مهمله و فتح میله بروایت یا خودر شهر آدی اوله مولانا
هاتفی * مثنوی * که فرزند فرخنده فر شاهرخ * کد ساید بک درش شاه رخ * رود زوز
مانند سیل زمان * به نیر از جانب شامان فی شادیدن فی سکون شین معجه و فتح دال
مهمله ایله بول طور دوغی بر که ترکیده قاق دیر لر آبدان دخی دینلور فی شادیدن فی کسر
شین معجه و سکون یای تحتانیله صویا خود شراب و امثالی نسنه لری دو کک معنایه
حضرت مولانا قدس سره بیت بندکن مشک سخن شادیت را * و امکن ایان قاشیت را *
فرخنگ میرزا ابراهیم بمعنی ترشدن یعنی یاش اولوق و مؤید الفضلاده بول کردن یعنی ایشه ملک
معنایه در فی شافتن فی سکون فو فتح تاء منغاه ایله از ملک و اسکیمک معنایه کذا فی
فرخنگ جهانگیری فی شافیدن فی کسر فو و سکون یای تحتانیله سورچمک لغزیدن
معنایه در ابوالمائی بیت اشک چشم آنچنان سیل روان * بکدر کردون اگر شادان

از آن که شامان بی بوزن دامن یعنی اندازه استاد بیت جور بی شامان کند بر عاشق
افتادگان * صد دریغ آن ناز پیشه کرده بی شامان مرا بی شان بی بوزن جان یدی معنایه
کلور اول ضمیر جمع غائب در حکیم فردوسی بیت به بنیم تاجیست آغاز شان * برهنه شود
بیگمان راز شان * دیگر بیت دران گوش تاجنک یاز افکنی * و کر چند دانی که شان
یشکی * بیچمک مفردی اسم و فعل آخرینه لاحق اولان حرف شین در که ضمیر غائب در علامتی
ما قبله واقع اولان حرف مفتوح اولور احوالی مقدمه تفصیل اولمشدر ثانی زبور عسل
اتمک معنایه در وهنوز مومدن آیرلماش عسل معنایه در استاد لطیفی بیت لب شکر
مذاق وانگین شان * مکرر خوانش از انکین شان * ثالث خانه زنبورده دیر که شانه
ولانه دخی دینلور کذافی فرهنگ جهانگیری حکیم خاقانی بیت زب کزینکوی ناید تو عذرش
زافرنش نه * که معذورست ماراتست چون نخل از عسل شانش * رابع بالکوک فسان دخی
دیرلر استاد دقیق بیت خورشید تیغ نیز تر آب میدهد * مرچ نوك خشت تورشان زندهمی
وشانیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی اولور طرامق معنایه استاد لطیفی بیت دیدمش
ریش شان وسیلت بز * شکم رفت از حسد که میرس * سادس برنوم بیاض جامه در
هند و ستاره ایشلنور سابع کفشکر لک چرمه و پایوج قالبی در عریضه درت معنایه کلور اول
القی همزه در ابدال ایله شغل معنایه که ایش وایش ایشلک معنایه استعمال اولنور تنکم
قرآن عنیم الشاهد * کل یوم هوفی شان * وارد اولمشدر ثانی یعنی خال ثالث یعنی مرتبه
وابع برتسنه بی ایله فکر ایلک بی شدن بی سکون نوله شانیدن لفظندن تخفیف اولمشدر
طرامق معنایه خواجه طیمان مرغزی * قطعه * باد فتر اشعار بر خواجه شدم دی *
من شعر میخواندم و اوریش همی لاند * صد کلچ پر از کوه عطا داد برین ریش * کفتم که بدان
ریش که دی خواجه همی شان * حکیم انوری * قطعه * تو تامل بر ملکی مشکوه تدبیرت *
امام کینی تدبیر بدنی راند * جهان باب وفاروی عدل میشوید * فلک بدست ظفر جعد ملاع
میشاند * و بر معنای دخی نشانیدن لفظندن اختصار اولمشدر میر خسرو بیت تاحجاب
کف توسیم فرور یخت چو آب * شان از روی زمین هر چه غبار غنی است * حکیم سوزنی
بیت بدسکال تورنجه دارد جان * شان در دل زغم نهال از تو بی شان دان بی طراق ظرفی
هرندن اولور سه جامه دان و قائدان کبی بی شان وان بی دال برینه و او ایله ده شان دان
معنایه در کذافی فرهنگ جهانگیری بی شانیدن بی کسرتون و سکون یای تحتانیله
مصدر در طرامق معنایه صقال اولسون صاج اولسون شانه زدن دخی دینلور بی شانیدن بی
کسروا و سکون یای تحتانیله یعنی شدن اگر چه مصدر و زنه در لکن اسم مفرد در شدن
لفظنک ایکی معنایه استعمال اولنور مثال معنی کشتن استاد بیت همین آشفته
و سرکشته شایید * درونش تیشه حسرت بکاوید * مثال معنی رفتن وله بیت از انجا باغم
فرقت بشایید * باین آشفته کی ماندست جاوید بی شانین بی کسروا و سکون یای
تحتانیله بنده در چکر دک آرمق معنایه و پنه دولا بی که شایین پنه دیرلر بی شایجان بی
سکون ها و فتح جم و کسر هایله ده جائز در مرو و لا پنه آدید که مرو شایجان دیرلر بعضیله باشه

باشقه بر شهر آدید دید بلر بی شاه کوهران بی بر کوهر در که زیاده قیمت دارد یا خود غایت ایری
و غلطان و آبدار انجو که صد فله بر دانه اوله بوجه او زره شیخ آزی * مثنوی * هست زری
که خسروان خویش * که ورا شاه کوهران کویش * آن که در را بسلسله غواص * میفرستد
یاذن شه بغاص * هر جا که کوهریست در دریا * آن که می کشد بخویش در * بر کشندش
بسان مقناطیس * بسته بر خویش دره های نفیس بی شانیدن بی فتح ها و سکون نوله
صالح اولمق و یوایشلر ایشلک معنایه در کذافی فرهنگ جهانگیری بی شانین بی کسر هایله
جوبان قوالی و شانین لفظندن اختصار اولمشدر بوابکی معنایه میر نظمی بیت غیر یید
بدست خویش شان * همیشه باید او در دست شان بی شانیدن بی کسر ها و سکون
یای تحتانیله فرهنگ جهانگیری بی کسر ها و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول اسکفل
طوغانلردن بر صنف مشهور و رشکاری طوغاندر غایت قوت و اوقاد ملو قوشدر شیخ نظامی
بیت بیرواز دولت دوشاهین بکار * یکی در خزینه یکی در شکار * چغتای لسانند تیلکان دیرلر
کسرتاء مثناة ایله ثانی ترازو قولید که ایکی باشنه کفه لری بغلنوب اصلمشدر محتشم کاشی
بیت حسن تر از اوست آن چشم و ابرو اما * خم کشته از کزانی شانین آن ترازو * ایکی
معنایه حکیم انوری * قطعه * پاس اودست چون دراز کند * دست یابد تذویر شاهین *
یشکنند امتداد انعامش * موازین قسط بر شاهین بی شایان بی فتح یای تحتانیله شایستن
لفظندن صیغه مبالغه در لایق و زیاده در خور معنایه شیخ فیضی بیت در جود تو عالم امکان
چونیکرم * شایان دل تو بود باین کج شایکان بی شایستن بی کسریای تحتانی و سکون
سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله لایق و سزاوار اولمق معنایه در که مستقبلند سین داله ابدال
اولنوب شاید دینلور بی شایکان بی سکون یای تحتانی و فتح کاف فارسیله اوج معنایه کلور اول
یعنی بسیار عزیز و فرت معنایه خسرو پرویز کز خزینه لرندن کج شایکان دید کاری خزینه
چو قلغندن کنایه ایدر لاصلی بویه در که شاه مزبور ک زمان سلطنتند بر حریف چفت سوزر کن
صیان دموری بر حلقه یه کوب قوپارد قلمر عظیم دقینه ظاهر او اور واروب خسرو خبر ویر
خسرو دخی معتمد آ دملر گوندروب دقینه بی چقار در مقامه مناسب دیشدر شمس فخری
* قطعه * شیخ ابواسحاق بن محمود شاه * شاه عادل هست شاه غیب دان * آنکه باشد
پیش رایش سرغیب * روشن و ظاهر چون نقش بر نیان * و آنکه باشد کترین بخشایشی *
از کف او کجهای شایکان * خواجه سلمان بیت یک حدیث تراخرد بی * و بر بصد کج شایکان
باشد * ثانی وسعت و فراخی معنایه ظاهر فارابی بیت سپهر رفعت قدرت خردنی باید *
بقدر جود تو در کج شایکان کوهر * فخر کرکانی بیت بکار امین چو بر تو مهربان کشت *
بحشمت خاک راه شایکان کشت * ثالث اجرت سزایش شاعر معنایه شهیدی قی بیت
اگر بکروی تو روز حساب * مفرمای درویش را شایکان * کمال پاشا زاده دقایقه در که شایکان
اصلند شاه کان در یعنی قیمتلو و پادشاه لایق نسنه دیکدر معنای کلیسی مقتضای صیغه فیه
مقاله معنایه اصل او در جمله در شرا که شمرلنده قایقه شایکان دیرلر کزین کانه

ایدرلشای عوام نامه درلر وقایع نك بر نوعنه ده كه خواص یافته قبول دكلدر عوامه نسبت
ایدوب شایكافی دیرلر ماللك چوق اولدوغندن كنج شایكافی دیدیلر کی شاییدن کی کسر
یای اول و سکون نایله بمعنی شایستن کی شبخون و شبخون کی اول سکون بام موحده
و ضم خاء معجه ثانی کسر یا سکون یای تحتانی و ضم خایله کجه یا صقونی که دشمن دشمنه پراکنده
و پریشانلق و یرمك ایچون کجه بخیر و غافل ایکن بر طرفدن کاوب صیت و صد ایله اورکند بلك
و یروب واروب طرف آخردن ینه اوله ایدوب کنان چقارلر باصلن عسکر ایدسه دوستی دشمندن
فرق ایتمیوب بری برلرین قیارلر خواجه سلمان بیت بدور عفت ذانت پی تاراج عقل و دین
به شبخون بر سر مردم نیارد آمدن صهبا * وله بیت بخیر طلیعه کشور کشای صبح بعهدت
زمانه رابه شبخون کسی نیامد بر سر کی شبرغان کی سکون بام موحده و ضم راء مهمله و فتح
حقین معجه ایله زمان قدیمه بلخ شهرینك اسمی ایدی حکیم اسدی بیت سوی شهر غنی
مند بشادی و کام * که خوانی و را بلخ نامی بنام * الحاله هذه باخه قریب بر قصه اسمیدر
کی شبهستان کی کسر بام موحده و سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله اوج معنایه در اول
جامه خواب و کجه صحبت اولاجق مکان معناسنه کل خجندی بیت شب بهار و شبهستان
و باغ و صحبت یار * چنین شبان و شبهستان دلا بچو بچراغ * ثانی فرهنگ جهانگیریده
حرمرسرای و عبره مخانه حکیم خاقانی بیت از انکه که تابع شد اقبالش اورا * عروس ظفر
در شبهستان ماند * ثالث مجمع الفرسده یاد شاه لک خلوت خامی و کجه طاعت و عبادت
ایده جك مکافی حکیم فردوسی بیت فرستش بسوی شبهستان خویش * سوی خواهر
بعسان خویش کی شب شبکون کی غایت قرا کو کجه حکیم انوری بیت خدنگهای شهاب
اندران شب شبکون * روان چو نور خرد در روان اهریمن کی شبکون کی سکون بام موحده و ضم
کاف فارسیله سیاه رنگ و سیاه رنگ و نسته عارضه و معروضه اطلاق اولنور اکثر بوصف آتده
و اطللس ده استعمال اولنور اسب شبکون دیرلر سیاه آت مراد اولنور و جامه شبکون دیرلر
سیاه اطللس و کخاود بیبا و امثالی آفشه مراد اولنور فرهنگ جهانگیریده کو هر شهر اراغ
معناسنه روایت اولنوب بو بیت ایله اسنشهد اولنش حکیم سوزنی بیت خزانه مدح
تراد رکشاده * به خراهم بسوی در شبکون کی شیلانیدن کی سکون بام فارسی و کسر نون
بعده یای تحتانی ساکنه ایله بمعنی چسباییدن کذا فی المجمع کی شیلیدن کی سکون بام
فارسی و یای تحتانی و کسر لاله شیفته شدن و دیوانکی کردن یعنی دیوانه اولتی دیوانه لک انك
کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم وادات الفضلاده بمعنی فشردن یعنی صقونی کی شیلیدن کی کسر بام
موحده و سکون یای تحتانیله نسته طاقیق باسه اولسون بیله اولسون کذا فی فرهنگ
جهانگیری شاعر بیت شیلید غنچه کل بر سران غنچه دهن * چه خوش بزیدان
هر دو غنچه یک کابن کی ششین کی کسر تاء مثناة و سکون یای تحتانیله بمعنی ریشمان یعنی
ایب مرتدن اولور سه اولسون ایضا منده کی شچین کی فتح جیم ایله زیاده صوغوق بر دستد
معناسنه که شچد و شچام دخی دیرلر مصدری شچودن و شچیدن کاور کی شچودن کی
ضم جیم و او معروفه کی شچیدن کی کسر جیم و سکون یای تحتانیله کلاهما بمعنی

معنی شدت سر مایعنی شول مرتبه صوغوق که آدمی و حیوانی طو کدروب هلاک ایله
استاد دقیق * قطعه * صورت خشت ارز هیت خویش * ذره راند هر نماید * خاک
در یاسود بسوزد آب * بفسرد نار برق بشچاید کی شخادان کی فتح خاء معجه
و دال مهمله ایله طر نقله یرتوب جراحت ابلک استاد دقیق بیت شکافان تمیکاه پرندکن *
شخادان ککرگاه درندکان کی شخالیدن و شخاییدن کی کلاهما بفتح الخاء المعجه اوها
یکسر اللام و ثانیها بکسر الیاء التحتانی بمعنی خراشیدن یعنی طر ملاق بنت الکعب بیت
عاشق ورنجور بود و بی درم * آن شخوده رخ شخاییدن درم * شرفنامه ده بمعنی خلیلدن یعنی
صاحب خلق مسطور در کی شخشدیدن کی سکون جا و کسر شین معجه یین ایله سورچک
وطیا نغ معناسنه بودخی ایکی وجهله در یا محسوسه یا یاغی سورچک و یا خود معنایه سندن
دوشمک ابو شکور بیت یکی مهره را بر سه بهر است بخش * توهم بر سه بهر را بجز تر مشخس *
کی شخن کی فتح خاء معجه ایله بمعنی خراشیدن استاد * قطعه * تازی نوی نسترن کیرد دل مردم
قرار * تازنم خاربین باید تن مردم شخن * نسترن بر دشمنانت باد همچون خاربین * خاربین
بر دوستانت باد همچون نسترن * ودخی غناک و المالك معناسنه مرویدر کی شخودن کی ضم
حاء معجه و او معروفه طر نقله یاره لاق معناسنه عبد الرزاق کاشی بیت چو خاربش کشت
زئیر بارانش * کدموی بر تن صبر ز زخم آن بشخود کی شخیدن کی کسر خاء معجه و سکون یای
تحتانیله ایاق سورچک و طیا نغ لغزیدن معناسنه کی شخیلیدن کی کسر خاء معجه و لام
و سکون یائین تحتانیله بمعنی صغیر زدن یعنی صقونی و یرمك و بر مرده شدن یعنی صواق
کذا فی المجمع کی شران کی فتح راء مهمله مشدده ایله صوا قفله و شراب دو کاکل و یغور
یا غنقه مبالغه ایله صداسی چیه غنقه دیر صیغه مبالغه ایله احم فاعلدر ابو المعانی بیت سیل
سرشک دیرام از منیع جگر * شران شین است شام و سحر همچو سیل زود کی شرابین کی
سکون راء مهمله و کسر بام موحده بمعنی یای ساکنه ایله را غاخذ زهر بیل غاریقون دیدن کاری
نسته بوندن حامل اولور چام اغاچنه بکرز و آنک کی قوزله فی اولور بولفت عربیله مشترک و
کی شرمکین کی سکون راء مهمله و یم و یای تحتانی و کسر کاف فارسیله خیال و او تانیعی دیمکدر
ودخی تخیل معناسنه مرویدر کی شرمیدن کی سکون راء مهمله و یای تحتانی و کسر یمله و او تانیعی
بخالت معناسنه در چغتای اسانده اسیر غاناق دیرلر او تانیعی و او تانوب قرار مق معناسنه نسته
لطفی کل و نور زنده نور و زیلبل خانه سنده ایلمد و کی رده بیت آلیب کینی آتی اوز مسند یفه *
ایسیرغاند وردی لطف بی ده یغه کی شروین کی سکون راء مهمله و یای تحتانی و کسر و او ایله
شروان قلعه سنك نامی در حکیم خاقانی بیت ضامن از زاق من اوست مبادا که من *
منت شروین برم انده شروان او * شاه ناصر خسرو بیت نوکشته کهن شود علی الحال *
وز نیست مکر که کوه شروین کی شریدن کی کسر راء مهمله مشدده ایله بمعنی تراویدن
صومر مرق و ضوا فق معناسنه در کذا فی شرفنامه کی ششیدن کی سکون شین معجه و فتح
بام موحده بمعنی نون ساکنه ایله رمضان شریفدن صکره شوال آینه طویلان آلتی کون صومه
دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری کی ششازن کی سکون شین معجه و فتح تاء مثناه ایله ایکی

معنايه استعمال اولنور اول تنبورن يعني تنبورچان ثاني قمارده شش مجول اولانه ديرلر
 حکيم زاري قهستاني بيت مي خورد ششتازند غيبت کند لوطي بود * او مسلمان باشند ومن
 ماخذ از بهر خدا که ششخان في سکون شين وفتح خاء معجتي ايله دکر مي چادر که عجمه
 مخصوص بر نوع در کندی دخی ديرلر رومه آنک مقابل کبار قورد قاري اوبادر معرني ششخان
 اوور في شخان في فتح غين معجه ايله موملي بال يعني مومدن آيرلماش بال ابوالمعاني بيت
 کرچه شيرين بود شخان خوردن * ليک ناخست نيش نخل دران في شفه بستن في فتح قايله
 اعضاده قان او بوشوب قالمق وایش ايشلماکدن ال وایاق دريسي خشين ودرست اوماق وناصور
 بغلق في شفلیدن في سکون فاو کسر لامله صفاق ورومک يعني آغزدن انچه صد اخقازمق
 معناسنه در چقايله شغلاديرلر فتح شين ايله في شکرسان وشکوشان في کلاهما بفتح الکاف
 وازاء المهمله اول سين مهمله ثاني شين معجه ايله اوغل بالي ديمکر غابت شيرين واندید
 اولد و غندن شکرکي ديمک اولور في شکر فیدن في فتح کاف فارسي وسکون راء مهمله وکسر
 قايله چارياحيوان باشي اوزن دوشمک ترکيم نکرلنک کدافي فرهنگ ميرزا اواهم کتاب السنمي ده
 سين مهمله ايله مرويد في شکر شکن في طبلودللي ديمکر اکثر محبونه صفت ايدرلر ابوالمعاني
 بيت بروصل مراوعه همه کرد چوان شوخ * اين لفظ لطيف از لب شکر شکن اوست *
 في شکتيدن في کسر کاف وطاء مثناة وسکون فاو ياي تحتانيله فجب ابلک کدافي المجمع
 في شلوان في ضم لام ايله شغال چنسندن بر جانورد در عريده چار ياي کرسنه ولاغر معناسنه
 بعضيلر چار ياي فربه و بعضيلر چار ياي ميانه يعني نه لاغر و نه فربه معناسنه در ديدلر
 في شماسيان في بر جماعت در شماس دينده رساطا ثقه سندن شيخ نظامي بيت سياهي ده
 حال عباسيان * سيميه بر چشم شماسيان في شمان في فتح ميمله کريان و نوخه و افغان ايديجي
 استاد عنصري بيت زان ملک زانظام وازين عهد رابقا * زان دوستان تغيزوزين دشمنان
 شمان * شمس فخری بيت زخانه توموافق کند همیشه طرب * زخير تو مخالف بود هماره
 شمان في شميدن في فتح ميم وکسر راء مهمله وسکون ياي تحتانيله مدح معناسنه کدافي
 فرهنگ جهانکيري في شمع ايزان في کسر همزه وفتح زاء معجه ايله يانش چراغ و دخی يا بحق
 چراغه ديرلر کدافي فرهنگ جهانکيري في شمع دان في معروف دان طرف معناسنه جامه دان کي
 شمع دان اطلاق معنای ترکیبی درواسم خامی لکن در کاف عربيله في شمع دان في سکون ميم
 و تون و فتح ذين معجه ايله مبالغه ايله چرکين و بدرايحه معناسنه شمعند معنای مزبور در الف
 و تون زياده لک معناسن افاده ايدر في شمعند شدن في مردار و چرکين شدن و هلاک شدن
 معناسنه اولدوغي دخی منقولدر في شمن في بوزن چن بت و بت پرست معناسنه استاد
 رودکی بيت بت پرستی گرفته ایم و شميم * اين جهان چون بت است و ما شميم * حکيم سنائي
 بيت آرزو خوردان و کردان آرزو خوردن دکر * هر دو نتوان کرد با هم يا وثن شوياشمن *
 شمس فخری بيت خدا بکان سلاطين جمال ديني ودين * که رانيس وثن و فتح و نصر تست شمن
 امير معز ينک بو بيتندن بت پرست معناسي پک ظاهر در بيت مکر فاک صم خویش کرد
 بخت مرا * که پيش او بعبادت خيمد چون شمن است في شمنان في فتح ميمله جمع شمن مرقومدر که

مرقومدر که بت پرستلر ديمک اولوز وسکون ميمله ابکی معنايه کاور اول برکسنه يه ديرلر که
 سکرتمک سببي ايله يا خود يورلق و يا خود تشنه لکدن في دري نفس و يروب صولويه ثاني
 بيوک کليم معناسنه في شميدن في کسر ميم وسکون ياي تحتانيله فرهنگ جهانکيريده
 سکرتمک و يا خود آغلق و يا تشنه لکدن متصل نفس و يره يعني صولويه مجمع الفرصه
 ييهوش اولق و قورق معناسنه ده مزويدن في شتن في ابکی معنايه در اول ناز و کرشمه
 معناسنه شيخ عطار بيت چو جان کر نيسي و چشم پرشن * جهان بر من نيودی چشم
 سوزن * ثاني مجمع الفرصه راوتدر که کاشتي و کتب و کنودخی ديرلر اغاج کي بتر راوتدر
 قابوغن صوب ايب بو کرلر ترکيم کند رعيه قتب ديرلر کسر نين ايله ادات الفضلاده دخی
 راوتدر قابوغن صوب ايب بو کرلر بو تعبير دخی کنددر في شجودن في سکون
 نون و هم جم و او معروفه الختمک و آزرده و مجروح اتمک معناسنه در ميرنظمي بيت فاک
 در عهد او کسر رانشجود * در عشرت روی جله بکشود في شجيدن في سکون نون و ياي
 تحتانی و کسر جيله انجتمک و طارتمق و حرامق معنالينه في شنکان في سکون نون و فتح
 کاف فارسيله بر ولايت اميد در کدافي المجمع في شنکرن في سکون نون و کاف و فتح زاء معجه
 ايله ادات الفضلاده بر قور تحفزدرا کين يرديو مسطور در في شنيدن في کسر نون
 وسکون ياي تحتانيله ايشتمک شنودن دخی ديرلر استماع معناسنه ايکيسنک دخی مستقيم
 شنتفن کي تصرف اولنور فرهنگ ميرزاده هجوم نمودن معناسنه مسطور در ميرنظمي بيت
 مقابل شد چو يابکد بکرا بجا * شنيدين کرد راوي محباب في شنيدين في کسر او وسکون
 ياي تحتانيله معنی شدن کدافي فرهنگ جهانکيري في شهبان في سکون ها و فتح جيله شهر
 مروک آديد ر شاهجان کي الحق الفی استخفا فاحذف او انشدر رضى الدين نيشابوري بيت
 مخالف ارچه بروست جان بشاه دهد * که شهر مرزا زين روی نام شد شهبان في شهرستان في
 شهر معظم و حضاری اولان شهر که شارستان دخی ديرلر في شهلان في سکون ها و فتح لامله
 بر طاع آديد شرف شفره بيت زاختران هدی او چو آفتاب آمد في زراستان علوم او چو
 کوه شهلان بود * بعضيلر نام ولايت و بعضيلر کوه الوند قرينه بر مکان آديد رديدلر
 في شين في کسر هاييله بر شهر آديد که اردشير بابکان بنا ايش حالانک ناميله معروفدر
 في شيان في فتح ياي تحتانيله مکافات و جزاء معناسنه اوشکور بيت روناژه شد کينه
 صاليان * نکردندش از هر چه کرد او شيان في شين في سکون ياي تحتانيله عار و ناهوس
 و عيب و نقصان عرض و مال اولورنسته عريده فارسيله دخی استعمال اولنور مع الواو في
 في شاشو في ضم شين معجه ايله راوتدر تخمي ادويه جزو ايدرلر في شاهد ارو في
 شراب انکوري که جله اسماسند در يونای اکا جشيد وضع ابلش کيفيت حالي بويله منفه ولد که
 جشميد مراد ايلدی که خلق اوزمن زياده منتفع اولر ساز و جهله انتفاعن اطهار ايلد و کندن
 صکره بر مقدار تازه اوزومی صقدروب بر طرفه قويدردی که طور ارق کوره له نه صورت بغلر
 ديوب اوزم دخی طور ارق غليان ايدوب مشتمل اولد قد نصکره طور يلوب صافي اولد قد جشميد
 امتحان ايجون بر مقدار اين اغزيه آله قد کوردی که بر آجي نسنه اولش زهر اولدی صانوب پرورده

حفظ ایتدردی بر مقبوله جاریه شی واریدیدی مکر شقیقه علتنه مبتلایدی وجع وزجمنی جانه
کار ابلشیدی هلاکنه راهی اولوب زهر دیوصاقل اولان اوزم صونیدن بر پیاله طولدورب
ایچدی اولدم طبیعتی حظ ایلدی بردخی طولدورب ایچدی وجودینه حرارت وکیف باده
حاصل اولدی برقدخ دخی ایچدی فی الحال نوم غلبه ایلدی مکر بریچه کون ایدی الم شقیقه دن
او یوماش ایدی باشن قویوب صفای قلب ایله بریچه صباحه دك او یودی پیدار اولد قه
گوردی زحمتی ووجی بالکلیه زائل اولمش سروروصفا سندن احوالی جشید عرض ایلدی یونک
نامی شاهد ارواوسون دیوا طبایه امرایادی مناسب علتله معالجه ایلدیلر کذا فی فرهنگ
جهانگیری طیان مرغزی بیت صاحب از کرم دریغ مدار * شاهد اروی لطیف ازین پیمان *
شاعر * قطعه * شاهد اروبود شراب ولی * زوجه بر حد اعتدال خوری * لیک بازهر
همسری دارد * تو با فراط اگر زلال خوری * شاهو فی شاهوار لفظندن تخفیف اولمش
کله درینه اول معنایه در کذا فی فرهنگ جهانگیری * شبان فریو فی بر قوشد رشیان فریب
وشبان فریبک وشبان فریبک دخی دیرلر * سکون بام موحد وضم دال مهمله ایله
کیچه ده استعمال اولنان اثواب کذا فی فرهنگ جهانگیری * شبرو فی سکون بام موحد وواو معروف
و فتح راه مهمله ایله کیچه یوله کیدی دیمک اولور نته ک شاعر صفت وراجده دیمشدر بیت
آن شب نخل بوالعجب شبرو وسید العرب * هشت بهشت بر طرب کشته ره خرام او *
* شبکو فی سکون بام موحد وضم کاف فارسیله ایکی معنایه کاور اول مهتر یاسبان که
شبکوی وچوبک زن دخی دیرلر منصور شیرازی بیت بر آستان تو پیر زحل بود دربان *
محضرت تو بود ترک آسمان شبکو * ثانی معنی کویله یعنی مطرب و ترانه خوان شیخ نظامی در صفت
باربد خسرو بیت چو آن شبکو کوفی راه شید یز * شدندی جمله آفاق شبنیز * شش سو
سکون شین معجه وضم سین مهمله ایله جهات سته که مین و یسار و خلف و امام و فوق و تحت
* مشفوی وضم قایله حرام که ضد حلالدر شفا دخی دیرلر میرنظمی ابکیستی بویته ایراد
ايلشدر بیت نداند شفا وشفودر بهج * طمع دارد اذ دل شود کربسج * شفا دارو فی فتح فا
ودال وضم راه مهملتن ایله معنی یازهر حکیم زاری قهستانی بیت نهد در پنج دران تغابین *
هم ودر سر شفا داروی نوشین * شفا لوی معروف و مشهور میوه در عربیه وضم دال وفتح راه
مشده مهملتن وکسر قافله در اقی دیرلر * شفو فی ضم نون و اخفاء واوله سروا غاجیدر بعضیله
گورکن اغاجیدر دیرلر * شو فی بوزن نواح معنایه در اول معنی شب بومعنا بام مفرده ایله
واو بنده تبادل و تواخی اولد و غنندرتانی شدن لفظندن صیغه امر در ثالث شوهر لفظندن
اختصار اولمشدر منلا هاتنی بیت برادر بجای برادر نشست * عروس زشوماندر راعقد بست
* شهاروی وفتح ها وضم راه مهمله ایله صهرج دید کاری قیوکه نغمور صونیدن یا خود آقار صودن
قیس ایامند طولدورب یازده استعمال ایلرلر * شهاروی فی سکون ماو فتح بام موحد وضم رایله
قلعه قیولری اوزنده اولان برج قلعه نك بر جلندن اک بیوک برجنه دیرلر بعض فرهنگرده قلعه
خندق مسطوردر * مع الهاء * شاخابه فی فتح خاء معجه و بام موحد ایله بیوک ارمق شهرود
معناسنه ودخی دریادن آیراش کول کی که بیه خاج دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری * شاخانه

۱۳۴
* شاخانه فی فتح خاء معجه و نونله بر قسم کد ادر شری کنکر لفتی ذیلند کروتفصیل اوانور
انشاء الله تعالی * شاخوره فی ضم خاء معجه وواو معروف وفتح راه مهمله ایله کریمه فرونی که
آن کریمه و توغله بشوردرلر * شادخواره فی سکون دال مهمله وفتح خاء معجه وواو معروف
ایله اوج معنایه کاور اول بمعنی خوشحال ثانی بمعنی شراجخواره ثالث زن فاحشه شاه
ناصر خسرو بیت به پیری و بخواری باز کردد * باخر هر جوان شادخواره * شادکامه فی
سکون دال وفتح کاف فارسی و مهمله دشمن مصیبتنه کولوب سونک و خصمه تشویش ویرک
معناسنه کذا فی فرهنگ جهانگیری * شادکونه فی سکون دال مهمله وضم کاف فارسی وفتح
نونله درت معنایه در اول یورغان کی قلمکاری بزدن یوققه ایدوب یا زایامند یورغان رینه
اورتورلر استاد عسجدی بیت همان که برده ازین پیش شادکونه * من * کنون شد دست
رواج توای بدولی فاش * مجمع الفرسده لطیف و یوققه بنه اودوشمه معناسنه استاد فرخی
بیت بر شادکونه خفته ملک شاد و شاد کام * دوات رهین و بخت مطیع و فاک غلام * ثانی
مغنیه یعنی چنکی عورت شمس فخری بیت بر طارم جلالت کیوان بجای حارس * در زم
دلفروزت ناهید شادکونه * ثالث ادات الفضلاده بمعنی نهالی رابع نکیه کاه معناسنه
* شادمانه فی شادمان مرقوم معناسنه آخرندکی خاصه وصیت معناسن افاده ایدرودخی
شادمانه فلان دیرلر فلانک شنگلکنه دیمک اولور * شادنه فی فتح دال مهمله و نونله بر طاشدر
معربی شارنج در * شاده فی بوزن جاده شاد مرقوم معناسنه * شاریچه فی کسر دال
مهمله و سکون یای تحتانی و فتح جیم فارسیله بالا پوش یعنی اوست کیه جکی واوستنه اورتنه جک
نسنه یه دیرلر یورهای جامی * قطعه * چو باش از همه کس بر سر ایم ارباشد * دمی بزم
شادیچه چون نهالچه * سخن زخوبی شادیچه پیش ازین دارم * ولیک قافیه زین پیش نیست
خالچه * سید سراج شکری بیت چون کل از شادیچه روی برون آمد بباغ * زند و دانش
همچو اسقف زند خوان آید برون * شادنه فی فتح ذال معجه و نونله بر قزل طاشدر سیاده
مائلسست اولغله نیز قییلور انواعی اولور عدسی و کاورسی دیرلر طور سینفان کتوردر بعض
ادویه ترکیبته جزو ایدرلر * شادده فی سکون را و فتح دال مهملتن ایله بحر و جزیرلر دن
بر جزیره در * شارویه فی ضم راه مهمله و فتح یای تحتانیله خسرو ووزک اوغلی آیدر شریویه
وشیرو دخی دیرلر * شاره فی بوزن خاره فرهنگ جهانگیری بمعنی دستار هندی که هندی
اسانند چیره دیرلر حکیم فردوسی بیت ز سر شاره هندی بر گرفت * برهنه شد و دست
بر سر گرفت * مجمع الفرسده بر نوع دستار بزرگد زهندن کتوردرلر خادر زنان مقابلی در شمس
فخری بیت آنکه بر فرق مشتری بهاد * حکمش از خاکبای خود شاره * فرهنگ میرزا
ابراهیم بمعنی جامه قاتوس و لباس اهل هند و ادات الفضلاده بمعنی جامه سرخ که نوم اطرافنه
صاردرلر هواند محافظه ایچون بودخی قنار کوملکی دیمکدر * شاشه فی بول آدمک اولسون
حبوانک اولسون * شاکریاه فی فتح کاف و بام موحد و سکون راه مهمله ایله اجرتسوز
شخریه طوتوب آتیه بنز اولاق و تواب حکام * شاکردانه فی شاکردانک و شاکردنه
ویرلان اجرت ایکی معنایه ترتیب اوزره میرنظمی بیت بشاکردانه باشد لابد استاد

بخدمت داد شکر دانه کی باد کی شاله فی سکون لام و فتح دال مهمله ايله بنای دیوار
معناسنه در کی شاماچه و شاماچه فی کلاما بفتح المیم و جیم الفارسی یعنی شاماک مرقوم
یعنی سینه بند زنان کی شاما که فی فتح کافله زفت که عربیه قیر دیرلر شاعر بیت چونیره
روی چون شاماک بوده * بدی طبع اورویش نموده فی شاماله فی فتح لامه قره یا غز عربیه
امیراللون معناسنه کی شامکچه فی فتح میم و جیم فارسی و سکون کافله یعنی شامک و شاماچه
کی شازده فی کسر نون و سکون زاء و جیم و فتح دال مهمله ايله مرتبه اعداد اذن اون آئی
عدد در کی شانه فی فتح نونه در بش معنایه کاور اول طراق که عربیه مشت دیرلر خم مهمله
کمال خجندی بیت شانه زده باد زلف یار مرا * اصل الله شانه ابد * ثانی فرهنک جهانگیریده
آنک جست و چایکله کینه دیرلر حکیم سنایی در صفت اسب * مشنوی * مرکبش هیأت فلاک
داره * که بر اعداش خاک میبارد * دشمن و دوست را چون نخس و چوسند * شیهه و شانه اش
چو کرد و چور عد * ثالث خانه زبور که شان ولانه دخی دیرلر حکیم خاقانی بیت آنکه چون
نخل این بنار اچو مهند من بود شاه * آب چون آینه شانه انکین کشت از صفا * رابع
خرمن صاورا جق بش و دخی زیاده بر مقلو براغادر آنکه دانه فی همانن آیرلر آنک بش
بر مقلو سنه یخ انکشت دیرلر زیاده اولانته شانه دیرلر خامس حیوانک کورک کوکی که بریامی
بکو کند اوزرنه قرمز خطوطی وارد بعض کسینه لر اول خط کردن بعضی احوال استخراج ایدرلر
اکثر تاتار و اوزبک خاقی غایت اوبیلورلر و آنکه عمل ایدرلر چغتایده اسبقور دیرلر مابینلر
غایت معتبر اولک و غندن ضیافت واقع اولد قه عزیز مسافر اوکنه اول کوکی ات ايله قورلر زیاده
و عایت مهمان ایمن حیره الابرارده اسفار مقاله سنه در بیت بیانی اسبقورینی ایللاب روان *
بها کتین بولوب عاجز اول ناتوان کی شاه و شاه فی یدی معنایه کاور اول فرهنک
جهانگیریده اصل و صاحب معناسنه در چونکه پادشاهلر اصل و نسب صاحبیدرلر و آنکه
صاحبیدر اول سبیدن شاه دیرلر حکیم فردوسی بیت اگر شاه را شاه بودی پدر * بسر بر نهاد
مرا تاج زر * ثانی داماد معناسنه در بوابکی معنایه شمس فخری * قطعه * مملکت را مشرق
قدر همین بس که بود * خسرو صفدر آفاق مالک را شاه * شادمانست بدو جان مالک زانسان
که بود شاد دل و جان عروسان از شاه * حکیم خاقانی دخی بوابکی معنایه دیمشدر بیت یک
رضای شاه شاه آمد عروس طبعرا * از کرم کابین عذرادر تناید پیش ازین * حکیم سنایی معنی
ثانی بیت داد کاکش چنانکه شاه عروس * از نقاب تنک خرد را بوس * ثالث سطرنج
قطعه لرندن بر قطعه در که کش دید بکه کمد جک یری قالمقله مغلویت ایجاب ایدن قطعه یه
دیرلر مولانا بهاء الدین بیت شاه قطع آسمان هنگام لعب امتحان * مات کرد در زمان
کر کوید اورا شاه شاه * رضی الدین نیشابوری بیت جان شاهان جهان یکسر شود لبیک زن
چون تراز تحجیل در سطرنج کوی شاه شاه * رابع هر نه که کوزلک و ایریلکده بحسب الصوره
و المعنی امثالندن ممتاز و سولفراز اوله اکا شاه دیرلر و شاه فی یدی معناسنه در خامس
مجمع الفرسه زاه فراخ و کشاده که اندن نیچه یوللر ایریلور بوندن که شاه راه دیرلر شادس
مؤید الفضلاده هنده بر جانوز آیدرلر سابع فرهنک میرزا ایر ایمید بر توغ جاده در هنده

هنده مشهور در کی شانه فی سکون هاو ضم باء و حله بع نون ساکنه و فتح سین مهمله
ایله عربیه اکلیل الملك دید کوری او تدر کی شاه فی معروف بر اوتر معرفی شاه تدر در
کی شاه دانه فی ابکی معنایه در اول ابجونک غایت ایری ولطیف و غلطان و آبداری که
شاهوار و شاهواره دخی دیرلر استاد لطیفی بیت شود درون صدق شاهانه قطره دون
چراست در صفت شاهانه زشت و خراب * و هر سنه نک ایری و اعلامته دیرلر مثلاً
مصطکی نک ایری دانه لرینه و هر نه که دانه تعبیری مجمع اوله انلرده استعمال اولنور ثانی کندر
تخمینه دیرلر مخصوصا شاهدانچ آنک معرفی در کی شاهراه و شهر راه فی جاده یول که اندن
نیچه یوللر آیریله ابوالمعانی در مناجات باری تعالی عزاسمه و جلالت عظمته و لا اله غیره بیت
ز شاه راه محبت بمنزل مقصود * روم عنایت و لطافت اگر شود همراه کی شاهزاده و شهنشاه فی
پادشاه اوغلی و دخی پسر داماده دیرلر زیر شاه داماده معناسنه اولدوغی ذکر او انشیدی کذافی
فرهنک جهانگیری بومعنائی مؤید شاعر بیت محبتش تحقیقت نمیشود زن را * اگر بچند
بودم بریان شهنشاه کی شاه مهره فی از در هاو بیک سیلان با شهر نند اولور بر معتبر طاش کی
نسبه در مار مهره دخی دیرلر بعد منافی وارد کی شاه فی فتح هاو دال مهمله و سکون نونه
نیکوکار و صالح و متدین معناسنه در کذافی الجمع بومعنائی مؤید استاد دیمشدر بیت بنیاید
آن بمحشر ز لطف حق رحمت * هر آنکه شد بجهان نیکوکار و شاهنده کی شاهنشاه و شاهنشاه
و شهنشاه و شهنشاه فی کلهم یکسر الهاو و سکون النون اول پاد شاه دیرلر که عصر نند اولان
پادشاهلر جمله سندن قوت و شوکت و عسکر و حشمت و خزینه و مملکتی زیاده اوله و آنک امداد ايله
غیر یلر مملکت لرینه پادشاه اوله لر بود کراولنان شروط موجود اولیمه شهنشاه دینلر کی شاه فی
مملکت هاماوراند بر شهر آیدر سودابه زن یککوسک پدری شهر دیرلر که اول شهنشاه
تجارت زیاده اولور حکیم فردوسی بیت یکی شهر بد شاه را شاهه نام * همان ازدر و سور
و چشن و خرام کی شاه فی کسر هاو و سکون یای تختانیله معنی شاهنده مرقوم یعنی صالح
و نیکوکار کذافی الجمع کی شایسته فی کسر یای تختانی و سکون سین مهمله و فتح تاء مثناه
ایله شایستن لفظندن اسم مفعولد لایق معناسنه میر نظمی بیت هر آن سر که شایسته
تاج نیست * باو ملک را شاهی محتاج نیست کی شایکینه فی سکون یای تختانی و کسر کافی
فارسی و فتح نونه او جوز اولش معناسنه شایکافی لفظندن تصرف اولمشدر کی شایه فی فتح
یای تختانیله میوه معناسنه در حکیم خاقانی * قطعه * دوش چنان دیدم ام بخواب که نخل
بر لب در یابدان مقام بر آمد * نخل موصل شده اترنج و رطب داشت * سایه و شایه اش فراخ
و تام بر آمد * میر خسرو بیت سرو که از شایه نشانی نداد * سایه نشینان همه داده بیاد *
کی شیاره فی فتح باء موحد وزاء مهمله ایله کیچه لرده مسافرت کرن عورته دیرلر و دخی سیره
معناسنه در کی شب بازه فی سکون باء موحد اول و فتح تائیه وزاء مجمعه ایله بعض نسخه ده باء
ثانی برینه یای تختانیله و ایت اولمشدر کی شب پره فی یعنی خفاش که ترکیده یراسه دیرلر
کی شبانگاه و شبانکه فی کلاما بفتح الباء موحد و سکون النون و فتح الکاف الجمعی اول
نسبه یه دیرلر که کیچه آندم چار یا حیوان یا توردلر و کیچه یا تیلان یه دیرلر کذافی فرهنک میرزا

ابراهيم معنای ترکیبی کجبه لروفتی دیکدر ی شبانه فتح باموحد و نوله درت معنایه کاور
اول اول حاله دیر که کجبه اول حاله کجش اوله حکیم انوری بیت مست شبانه بودم و افتاده
پنجر * دی دروناق خویش که دلیر بکوفت در * ثانی کجبه ایچین شراب خواجه حافظ بیت
می شبانه خور و خواب صبحگاهی کن * مباحث در پی آزار و هر چه خواهی کن * بومعنایه مناسب
کجبه دن بقیه اولان شرابه می شبانه دیرل کمال حیندی بیت در سر می صبحی و در دین
باخمار * جان بی لب توتشنه جام شبانه بود * ثالث مخمور معنایه میر خسرو بیت
توشبانه می نمایی بهری که بودی امشب * که هنوز چشم مست اثر بخار دارد * رابع حافظ
ونکایه بانه دیرل و ماقیون سورستی حفظ ایدنه دیرل خصوصاً شیخ نظامی بیت من بدو داده
حرز خانه خویش * خوانده اورانه سک شبانه خویش * ولبیت گفت با خود کزین شبانه
پیر * شامی آموختم زهی تدبیر ی شب پر ی سکون باموحد و فتح باموحد و فارسی و راه مهمله ایله
یواسه که عربی خفاش دیرل عادی کوندی و یوه سینه یا تورط مشره خفاش که کونده اصلایه ماز
اول اجلدن کجبه اوچار شیب پرده دیک انکچوندر شیخ سعدی * مصرع * شبیره کروصل آفتاب
نخواست ی شب چره ی سکون باموحد و فتح جیم فارسی و راه مهمله ایله کجبه اوت اولتلیان
حیوانه دیرل شاه ناصر خسرو بیت کرک آمد است کرسنه و دشت پرره * افتاده در درمه
رمه رفتمد بشب چره * بومعنایه اول نقل و میوه که کجبه لرحمت و جمعیت تناول اولنور
ترکیه چرچین دیرل قوری میوه اولسون یا ش میوه اولسون شب چره دینلور مؤمن حسین
یزدی * رباعی * فی بر سر مردمان چون ترایم * فی نقل مجالس از پی شب چره ایم * امروز که
ناکسان دزین باز آرد * ماجنس کسادیم و ز ناسره ایم ی شبخانه ی سکون باموحد و فتح خا
معجه و نوله خرمنسرای شاهان و دخی بعض فرهنگده اول خانه به دیرل که آنه کجبه احیا اولنوب
عبادت اولنه کذا فی المجمع ی شب ی سکون باموحد و فتح سین و دال مهمله ایله زمزم
ایچنده بر معروف کجبه در تفصیلی سله لئی ذیلند مرور ایلدی ی شب ی سکون باموحد و فتح
موجده و فتح خا و راه مهمله ایله کجبه لده قیون و صغریا تورد قلمی ره دیرل کذا فی المجمع ی شب ی سکون باموحد و فتح
سکون باموحد و فتح کاف فارسیله معنی شب قاره مرقوم کذا فی فرهنگ جهانگیری بومعنایه
ابوالمعالی بیت یوز هر چرچون ذواب میگرد * بشب چوکاو و غنم خانه اش کند شبکه *
ی شب ی سکون ی سکون باموحد و فتح کاف اول و فتح ثانی فارسیین ایله معنی شب کوی مرقوم
یعنی اول سائل کدا که کجبه لده محلات اراسنده بر یوکسک ره چقوب محله دولتاو لئی آدلیله
جاغروب مدح و ثنا ایدرتا که اول کسینه ایشیدوب اکا طویه و احسان ایله شب کوی دخی دیرل
حضرت مولانا قدس سره بیت همچو شب کوی که کم شب ذکر و بانک * تارست از باهمایم نیم رات
ی شب ی سکون ی شب ی سکون باموحد و فتح کاف اول و فتح ثانی ی شب ی سکون باموحد و فتح
و فتح نون و فایله کج معنایه حضرت مولانا قدس سره * قطعه * ایدل سرکشته شده
در طلب یاوه روی * چند بکفتم که مده دل بکمی بی کروی * جذب کن ای باد صفت آب وجود
همه کس * برکش خورشید صفت شبانه راز کوی ی شب ی فتح باموحد و فتح
هاله اوج معنایه کاور اول معدنی بر سیاه طاشند نرم و براق اولور اکا شبرنگ دخی دیرل

دیرل حکیم ازرقی بیت خیال آن لب کوهر غایت ای شبه کون * بدید کرد مرا از دود بدکن کوهر *
حکیم انوری بیت خدنگهای شهاب اندازان شب شبه کون * روان چون نور خرد در درون اهریمن *
استاد عسجدی بیت همچون رطب اندام و چوز و غنم سر پای * همچون شبه زلفین و چو
پایسته آست * بعضی روایت صاری پرچ که باقر ایله تو ییادن ترکیب اولنور آلتون کبی
صاری اولور بوسیدن شبه دیرل بکر دیک اولور بومعنایه او کجبه آخونده ماء علامت
اواز ماء اصلیه اولور استاد لطیفی بیت کسی را معنی بود مرتبه * چوز معتبر می نباشد شبه *
ثانی بردکنلو اغاچ در اوج ذراع مقدازی بوی اولور سخت بر لده بترمر سین کبی پیراغی یشل
وصارویه مائل چچکی و کندر تخمی کبی تخمی او اور صقلسه ایچندن یشل بلشک صونی
چیقار ثالث کجبه لک دیک اولور مثلاً یکشبه و دوشبه دیرل بر کجبه لک ایکی کجبه لک دیک
اولور علامه شیرازی * قطعه * مجردی بحقیقت عظیم ذوق بود * زم من شتوتی آزاد خویش
شد مساز * برای یکشبه ذوق که خاک بر سر او * اسیر زن بتوان شد بسالهای دراز * میرزا
غازی بیت جزای یکشبه هجرم اگر دهد ایزد * بسوی خلد برم کافر و مسلم را ی شب ی سکون باموحد و فتح
سکون باموحد و فتح یای تختانی و راه مهمله ایله شیر معنایه در ی شب ی سکون باموحد و فتح
موجده و سکون یای تختانی و فتح کافله طوزاق که آغ دخی دیرل شبکه دخی دیرل ابوالمعالی
بیت دل بسودای زلف عنبرین ماند * همچو آن مرغ در شبیکه فتاد ی شب ی سکون باموحد و فتح
باموحد و سکون یای تختانی و فتح نوله کجبه دن فاضل اولوب باقی قلان نسنه ماکولات
و مشروبات قیلمندن و سائر هنر اولور سه و دخی اکاد پرلر که کجبه آنک اوزرینه یکش اوله
مجمع الفرسده یعنی از کورم سطور در ی شب ی سکون باموحد و فتح مرقوم ایکی معنایه متراد قدر
ی شب ی سکون باموحد و فتح نوله شهری و یا خود ماکنی اصابت اساتین حافظه ایدنه
دیرل مولانا جامی در منقبت امیرالمؤمنین علی ابن ابی طالب رضی الله عنه بیت احبت
زائر الک یا شحنة العجف * بهر نثاره قدم تو نقد جان بکف ی شب ی سکون باموحد و فتح
قلیه در که جامه آغردنر قوللنور ی شب ی سکون باموحد و فتح شین معنی نوله قلندران
میانک معروف اصطلاح در طریقه اندام کی درویش یعنی خیل زماند رطریقه در دیرل
ی شب ی سکون باموحد و فتح کاف و سین مهمله ایله راله معنایه استاد رودکی
* قطعه * کر شود بحر کف هست تو موج زنان * و رشود بر سر رایت تو طوفان باد * و موالت
نیاشد همه در و کوه * بر اعارت باردهمه شکاسه زخار ی شب ی سکون باموحد و فتح
و او معروف و کسر لام و سکون یای تختانیله معنی بر مرده یعنی صولش کذا فی المجمع
ی شب ی سکون باموحد و فتح کاف و سین مهمله ایله معنی لغزیده و افتاده ایضاً معنی ی شب ی سکون باموحد و فتح
یوزن که منقار مرغان یعنی قوش یوزنی کذا فی فرهنگ جهانگیری ی شب ی سکون باموحد و فتح
مهمله و فتح زام معجه ایله ی شب ی سکون باموحد و فتح کاف و سین مهمله ایله راله معنایه
کردن کار * بسندی ز شیر شتر زه شکار * فرهنگ جهانگیری بده بوصفی انجی شیر و پانه که
مخصوص یازمش مولانا جامی بیت خرامیدن شتر زه شیرین مست * کرگاه کاو زمین بر شکست
حکیم فردوسی بیت برآمد بالا چو شتر زه پلنگ * خروشان یکی تیغ هندی عجبک *
۱۲۴

و شرفه بی سکون راء مهمله و فتح فایله آواز معناسنه عموما و آواز پای خصوصاً شرفه
 و شرفانک و شرفانک دخی دیرل حضرت مولانا قدس سره بیت کاروان شکر از مصر
 رسید * شرفه بانک درای آید * حکیم سوزنی بیت از شرفه جلال شاهین عدل تو
 عنقای ظلم کشت پس قاف در نهان * عربی هم شینله شرفه کنکره به دیرل عموما قلعه
 و دیوار و سرای کنکره لری کی استاد فرخی بیت از بی آن ناز خورشیدش فزون باشد شرف *
 نشتری خواهد که اورا شرفه ایوان بود * شرمند بی سکون راء مهمله و نون ایله بخیل یعنی
 اوتانمش ابوالمغانی بیت چنان شرمند ام از عشق ناقص * چون درنا قبول جرم مجرم *
 و شروه بی سکون راء مهمله و فتح و او ایله خوانند لکن بر نوع در شهری دخی دیرل
 و شره بی فتح راء مهمله و اخفاء مایله یعنی کوشنده یعنی بنک کاکوکه بوغازینه قولاق ایدوب
 اکل طعامه حریص اولوب متصل یک فکرنده اوله شاعر بیت باشد کفتمی نام خود آدم *
 شره کویند اورا هر خوردن و ششدره بی سکون شین معجه و فتح دال و راء مهملین ایله تاولی
 دیدکاری قرار ویناد قلوی تخته در ششدر دخی دیرل و ششخانه بی سکون شین و فتح خاه و مجتبی
 و نوله مد و رچادر که کنیدی دیرل و ششخان دخی دیرل تعریب ایدوب ششخانج دیرل
 معید سراج الدین سکری بیت ششتری بطالع ایام تو موقوف کرد * هر سعادت که درین
 ششخانه اسطرلاب یافت * و بر ساز آیدر و شش ضربه بی سکون شین و فتح ضام معجه
 ایله بر نوع داود در دوا و یونان ایدر شش ضرب دخی دیرل کذا فی المجمع و ششه بی فتحین
 ایله بسته شوال که در مضامین صکره شوالدانی کون صایم اولورل و شغاره بی فتح غین معجه
 و راء مهمله ایله پورستی دیدکاری حیواندر و شغه بی فتح غین معجه ایله ابکی معنایه در اول
 شاخ درخت و شاخ آهوک شغ دخی دیرل مولانا بدیعی * قطعه * خیزدوزان جام باده
 آرکه هر شاخ * زلف شاد است و باد مشک فشانست * از شغه هر درخت پرناو پیرست *
 چونکه زمی پیر کشته باز جوانست * ثانی الوایاق درسی ایش ایشلمکدن درست و خشین
 اولور استاد معجبدی بیت همی دوم بجهان اندرازی روزی * دویای پر شغه و ماند بادی
 بریان * و شوغه دخی دیرل و شفانه بی فتح فاو نوله بر قوش آیدر که باشی و قویرونی
 الوان رنگ اولور حکیم اسدی بیت لب چشمها پر خشنسار و مانع * زده صف شفانه همه دشت
 و راغ * شمس فخری بیت بود عنقای مغرب پیش قدرت * چنان کالحق بر شادین شفانه
 و شفه بی فتح فایله بوزن کفه یعنی شفه مرقوم کذا فی فرهنگ جهانگیری و شفته بی
 سکون فاو فتح تاء مثناة ایله کونشک ابتدا طلوعی و دخی هر نه که اینجه اوله اکا دیرل و شفته بی
 سکون فاو فتح شین معجه ایله جلا ده فیه بی که اراسنه طراق بر لشدروب و طوق و دور
 مجمع الفرسان شاخ درخت و شوته زرمعناسنه دویا فنی حرکات ثلثه ده معنای مغایر ایله وارد
 اولشدر و شگانه بی فتح کاف فارسیله مضرب که آنکه ساز چارل زخمه دخی دیرل
 سین مهمله ایله ده مرویدر تحفه الاحبابده یعنی خانه کهواره مسطور در و شکر بوره
 و شکر بیه بی کلاما فتح اکانی و سکون الراء الاولى و فتح الثانیه و شکر بوزه و شکر بیره بی
 و انانی بر نه زاء معجه ایله مشبوسه سکری در که ایچی شکر و بادام ایله یا خود فسق نیم کوفته

کوفته شکر ایله آمیخته و خیرین لطیف یا غله یوغروب خرده بوزک ایدرل بهحق اطعمه بیت
 چرامنم کنی صوفی زحرب شکر بوزه * کسی کوید مسلمانرا کدرواز قبل بر کردان * حکیم سنایی
 بیت معجوسک در دیرل بوزه * خوانده مرزهر را شکر بوزه * حکیم نزاری قهستانی بیت
 بیار بوسه منه خوان خورد نیکه بود * تفاوتی ز شکر بیره تا شکر بوسه و شکرده بی
 فتح کاف و دال و سکون راء مهملین ایله جست و چالاک که شکر و دخی دیرل و شکر شاه بی
 اوغل بالی که شکرسان و شکرشان دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری و شکر بیه بی
 فتح کاف و کسر راء مهمله ایله بر نوع سکری حلو و اد که عربی ناطف دیرل ابوالعانی * قطعه *
 ز دست ترش رویان شکر بیه * شود حنظل بطبع نکتة سخنان * دهد کز زهره قل روی
 نیکو * شود شکر خصه و صادست جانان و شکره بی سکون کاف و فتح راء مهمله ایله ابکی
 معنایه در اول مرغ شکاری یعنی هر شکار آلود قوش ثانی کس زن بوابکی معنایه ابوالعانی
 بیت کیریم چو شکره جست و چالاک * در کردن صید شکره بی باک و شگله بی سکون
 کاف و فتح لامله ابکی معنایه در اول کتاب السامی ده قاون و قار بوزدن کسینلن پاره به دیرل
 ترکیه دلم دیدکاری معنایه در ثانی جامه یعنی قفطانک و کوملکک نیز و چایک دیدکاری ابکی
 و پیشی وینانده اوریلان پاره که شگله جامه دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری مجمع الفرسان
 جامه اغاجه ایا شوب بر تلدوغنه دیرل و شگله بی فتح کاف و نوله بوکلم که شکن و شکان دخی
 دیرل و شگله بی فتح کافله ایاق صداسی و تشدید ایله ذیل و سپورندی یغیلن بر که عربی
 مزبله دیرل و شگله بی کسر کافله بوزن کینه اوزون و بیوک کوب که اینجه غله قورل و اول
 اوجی سیوری اغاج که آنکه اشک و صغر مو درل و شغه و شلفینه و شلفیه بی کلم
 بسکون اللام اول به فتح الفانانی و ثالث بکسر الفاء یعنی کس زن حکیم انوری ذر هجو فنی
 کیرک بیت شد بجان الفیه غلام اورا * نحو در شلفیه تمام اورا * بواقی بومعنایه عربی
 دخی استعمال ایدر لافیه آت رجل معناسنه در هزارانده الفیه و شافیه نام بر ساله نالیف
 ایشلر در لغت مشترک در و شلمابه بی سکون لام و فتح میم و باء و حاء ایله صوده قیناءش
 شلغ شاعر * رباعی * ماهی و خیار و خایه و شلمابه * پس کادن ترک بیدر گر مایه *
 کاریست که مرک روح زردک کند * هان ای غرزن بقا بجز پانابه و شله بی تخفیف لامله
 قابل مقتول رینه قصاص ایچون قتل ایتمکه دیرل حکیم سنایی در بیان شهادت حضرت علی
 کرم الله وجهه ابن ماجی قتل کتورمکه * قطعه * جان بداد آزمان علی در حال *
 خاندان زان سبب گرفت زوال * شله کردند مرور ايس ازان * رنت سوی حاتم آن نادان *
 و تشدید لامله اوج معنایه کاور اول صتم ثانی بت و بت ثالث یوک دخی معناسنه در
 و شماعنه بی فتح غین معجه و سکون نوله بدوی و چرکین که شغله دخی دیرل بومهای جامی
 بیت خطش چو پشت و روش شماعنه و شمایه * کافذ تباه و زنده چون کون در بدکان *
 و شماله بی فتح لامله شمع و دخی بر قسم بر نچدر بهحق اطعمه بیت آن شمع که در دل بهحق
 بسر فروخت * از هر کدار تو ز بوم شماله را و شمایه بی فتح میمن ایله دستنبوی که ترکیه
 بیلغ دیرل و شماله بی فتح نوله بوی خوب کدراجه طیبیه معناسنه فرهنگ جهانگیری

معناسنه در شیخ نظامی بیت چو افتاد دشمن دران پای لغز * زسم سمندش بشوید مغز
شبهه فی سکون ها و فتح لامله معنی شهریه مرقوم یعنی زن فرتوته جمع الفرسه بغایت
چرب یعنی زیاده یا غل نسبه به دیرلر شهنه و شهنه فی کلاهها بسکون الهاء و فتح النون
معنی شهریار و شهنشاه و شهنشه لفظ ازندن اختصار اولمشد و کذا فی فرهنگ جهانگیری
شهنکانه فی فتح ها و کاف فارسی و نون ثانی و سکون نون اول ایلده اله معناسنه در کذا
فی مؤید الفضلا فی شیمه فی سکون یای تحتانی و فتح تاء مثناة و راء مهمله ایلده سرکاه
دیدکاری اوت که عربیه شیطرح دیرلر فی مع الیاء * شالکی فی فتح لام و سکون نون و کسر
کاف فارسیله معنی ربهان تاب یعنی ایپ بوی که شالک ایپ در اما اسم عامد ره رندن اولورسه
آخرندن یا حرف نسبتند عضایری رازی بیت اه کز استیلا نفس شالک * مجموعه
شالکیست و این رفتم فی شامای فی کسر کافله سینه بنزدان بویایای و صفیه در کذا
فی الجمع فی شانی فی کسرونله درمده هفت دیرلر برنوع الحجه در کس شانی دخی دیرلر استاد
عنصری بیت بجای خیمه شانی نهاده بر اشتر * بجای موب کوه نهاده بر اشتر * حکیم سنایی
بیت چون برادرت دارد دیرلر شمر * بهر هشتاد بیت چل شانی فی شاونی فی فتح واو
و کسرونله بشکله اطفال صارد قاری و بعضی مرقوم شدن ایدرلر بغلقاق دخی دیرلر ترکیه غلط
ایدوب بغدادی دیدکاری فی شمری فی سکون ها و فتح باه فارسیله عنبر در کس شمری
دخی دیرلر ابو المعانی بیت صبا چو کرد پریشان دوزلف دلویش * بوی شاهپری کشت
بر دماغ شمر فی شاهپری فی سکون ها و ضم باه موحد و واو معروف ایلده عنبر و وود و سائر
امثال نسبه لک رایحه سنه دیرلر امیر مری بیت چو شاهپری دهد خلق شاهپری از انک *
زعفر ست سرشته باصل و طینت او * شمس فخری بیت شه عادل جمال دوات و دین *
که خاک در که او شاهپریست فی شاهچینی فی سکون ها و کسر حیم فارسیله بر اوتد چین و لایق
اولور عصاره سن آلورلر پیراغی سیاه و نک اولور صفای اوزره مهره لری و ادر خطوط مثالی
طبیعی غایت باردرد فی شاهنای فی سکون ها و فتح نونله سورنای دیکله مشهور در طبل
و نقاره ایلده آهنک طو تارلر شهنای دخی دیرلر شاعر بیت صدای شاهنای در گرفت کوش
جهان * باند دبدبه طبل کوس چرخ رسید فی شاهی فی برنوع لطیف حلوی سکریدر
ور و مده برنوع الحجه نک آدیدر بوابکی معنایه شاعر دیمشدر بیت چو باشد در کف توفند
شاهی * بخوردی منت شاهان شاهی فی شایستگی فی لایق و نسبه به برار اولمقلق معناسنه در
فی شایکائی فی سکون یای تحتانی و فتح کاف فارسیله بر نسبه نک کثرت و وفرتن میان ایدوب
چو قلعه نک تعبیریدر میرنظمی بیت کنی کز یاقناعت زندکانی * شوی مالک بکج شایکائی
فی شباروزی و شباروزی فی کجه و کوندوز دیمک اولور خواجه سلمان بیت زعشق
زلف و رخسارش شباروزی غی دارم * مر اصبح وصال او نمیکرد دشی روزی * و برکون بر کجه که
بکرمی درت ساعت اولور مثلاً فک اعظم کد فک اطلس و فک الافلاک دخی دیرلر آنک بر دوره سنه
دیرلر * نیک شباروزی دوره اش تمام کرد و بر مرکز خود آید * دیرلر دیمک اولور که فک
اعظم که جمیع افلاک محیط در و سیری مشرق در غربه طولانی در و افلاک سبعة آنک ایچند در و هر

۱۲۹ و هر بیک سیری غربن شرقه در کیمی دولابی و کیمی رهاوی و کیمی جمالی در فک زحل اوتوز اوج
سنه ده دوره سن تمام ایدر و فک مشتری اون ایکی سنه ده و فک مریخ شش سنه ده و فک شمس
و سنه ده و فک زهره سکر آید و فک عطارد آلتی آید و فک ثور اوتوز کوند دوره سن تمام
ایدوب مرکز نه کاورام افلاک اعظم که چرخ فک دیدکاری اولدر بکرمی درت ساعت دوره سن
تمام ایدر غایت سریع الحجه در تفصیل هیأت که تبارندن مسطور در والله اعلم فی شوی فی
ضم باه موحد مشده ایلده شب بوی معناسنه بر معروف چچکدر انواحی و سائر قمری اولور
عربیه منشور دیرلر سید حسن غزنوی بیت بر بوی این باغ بجغم هزار شپ * تابوی
یام از کل شوی بوی او * حکیم قطران ارموی بیت بستد از یاقوت و پسته لاله و کنار کون *
یافت از کافور عنبر خیری و شوی بوی * بعضیلر کل خیری دیدکاری بودر دیدلر اما حکیم
اسدی طوسی خیری کبی بر شکوفه در ریاحین چنسنندن و شمس فخری منشور در دیوب بوی
اصلی اوزره نظم ابلش بیت برای بزم او هر دم بر آرد * فک زانچم هزاران دسته شوی * استاد
فرخی بیت خاری که بمن در خلد اندر سفر هفت * به چون بحضور در کف من دسته شوی *
فی شایستگی فی کجه یتاجق خانه و حره سرای خاص و خلوتخانه شاهان و کیمار فی شکیوی فی سکون
با و ضم کاف فارسیله ایکی معنایه در اول مهتر با سیاتان ثانی کویند معناسنه شکود دخی دیرلر کذا
فی فرهنگ جهانگیری فی شبی فی کجه به مخصوص اولان جامه و سائر اثواب هر نه که کجه لده کیلور
و کجه ده استعمال اولنور بومعنا یای نسبه لاه اولد فک در اما یای وحدت اولسه بر کجه و بر کجه لک
دیمک اولور تکم شاعر بیت بکون شک آن دلبر کس دختر نمی ماند * اگر ماند شبی ماند شب
دیکر نمی ماند فی شبی فی کسر تاء مثناة ایلده باقر بنی و سینی که اوزرنده طعام برلر و سائر ایشه
استعمال اولنور شمس فخری نونله نقل ایلوب بوی بی نظم ابلش بیت شهریار از جود شامل تو
سائل از در دست طشت و شنی فی شحای فی فتح هاء معجه ایلده معنی خراب شدن یعنی طرملق
اهم مصدر اولور ابو المعانی بیت کرمیری زجوع نان مطلب * از در سفلیکن و رومشخای *
فی شحلی فی سکون خاء معجه و کسر لامله دکن اوتی یعنی دکنلی اوت فی شراخی فی فتح راه
مهمله و کسر خاء معجه ایلده برنوع طعامدرد بمشلر اما شکلن میان ای تمامشدر فی شربتی فی سکون
راء مهمله و فتح باه موحد و کسر تاء مثناة ایلده ایکی معنایه در اول برنوع غایت طوقش
دلیندر مولانا مظهر بیت بر شربتهای پر شیم غلامه را * در بر شربتهای شکر رنگ پیرهن
ثانی بکرمی کاسه به دیرلر فی شمس سری فی سکون شین معجه و فتح سین مهمله ایلده خالص
التون که اصلاً مفشوش اولیه حکیم خاقانی بیت آن می و جام بین * م کونی سفید کی
دست * کرده زسم ده روی صره زرشش سری فی شغایی فی فتح غین معجه و کسر لامله
برنوع اوزمدر فی شکیوی فی سکون کاف و ضم باه فارسی ایلده کجه آهسته یورمکله ظاهر اولان
ایاق صندسی کذا فی الحقه اما معیار جهالیه لامله مطلق آواز پای معناسنه در فی شکرریزی فی
سکون راء اول و کسر ثانی مهملتین و زاه معجه ایلده ایکی معنایه در اول کربه شادی که سونمکله
واقع اولان اغلق ثانی معنی کفتار شیرین کذا فی الجمع فی شلیوی فی سکون لام و ضم باه
فارسیله آواز پای که یوریدکله ظاهر اولور ایمشکودر بیت توانکر بنزدیک خفته بود * که ناگاه

سکون نوی سکون نوی سکون نوی و ضم باء و حاء ایلد شوی مرقوم معناسند در
سکون نوی سکون نوی سکون نوی و فاء و فتح کاف فارسیله شکره مشابه برنسنه در
لکن اوله در نکین قرمزی دکدر بونک رنکی تاریخی در نقاشی بونی زیاده ایشه سوررلی
پرا دیده سرنج در عربیه سیرقون دیرل فتح سین مهمله و سکون یای تحتانی و ضم قافله زبان
هندیده سپند دیرل سکون نوی سکون نوی و فاء و فتح باء و کسر راء مهمله ایلد عتیر
معناسنه در شاعری دخی دیرل ابوالمغانی بیت شعی که در همه عالم غبار خاک درش *
همیرد حسد و رشک شهبی باجان سکون نوی سکون نوی و فتح نون و تله شاهنای مرقوم
معناسنه که سورنایه دیرل شاعر بیت شودانس و ملک را شوق افزون * اگر بشنیده
شهنای و نفیرش سکون نوی سکون نوی و کسر ها و ذال مهمله و سکون یای تحتانیله زن دوست که
محبوب دوسته غلامی دیرل میرنظمی بیت اگر خواهی بحالت را نظامی * مشوه مرکز
شهبی و غلامی سکون نوی سکون نوی و کسر هایله اوج معنایه کاور اول یعنی پادشاهی ثانی یعنی
دامادی میر خسرو بیت بنیاد نشاط عالم افکند * بهر شعی بخشه فرزند * وله بیت
که مارا عیش آماده است امروز * شعی این دو شهرزاده است امروز * ثالث هر شیرین نسبه
معناسنه عوما حضرت مولانا قدس سره بیت نیک ویدر اهرمان و مستقر * بهتر از مادر
شعی تر از پدر * اختاد قرخی بیت تا تانی نبود شهبی همجو شرنک * تا بخوشی نبود
صبر سقاری چو شکر * و خصوصاً بر نوع حلوا یه دیرل که نشسته و عطرطه و شکر ایلد ایدرل
حکیم ازرقی * قطعه * اگر طبعش کدر یابد بسوی بصره و طایف * و کز جودش کدر گیرد
بسوی مکه و بطحا * شعی و شهبی کرداند کشنده ششم در حنظل * زرو یا قوت کرداند خلند
خاردر خرما سکون نوی سکون نوی و فتح بای تحتانی و کسر نونله ابکی معنایه در اول درهم که اونیدی
خرما حبه سی آغریدر استاد قرخی در صفت عمارت بیت پس هر پنجره بنهاده بر افشاندن را *
بد زه و تنک بهم پرز شیمانی و شکر * ثانی بمعنی عوض یعنی برنسنه نیک مقابله سنه اولان شی کذا
فی فرهنگ جهانگیری سکون نوی سکون نوی و فتح نون و سکون حیم و سر ذال مهمله ایلد شیطان علیه
اللعنه نیک لغبی در کفار قریش حضرت رسول کائنات علیه افضل الصلوة والسلام حقنه دار
الند و لزمه مشاوره ایتدکاری محله اباییس لعین بر پیر صورتند جمعیتلرینه داخل او اب و لایب
نجدن کاورم شویله احوالگری ایشتم موزه تدبیره کلام دید کفر اندر دخی مرحبا یا شیخ النجدی
دیدیله عبد الرزاق کاشی بیت نه خاک نیره بمانده آسمان لطیف * نه روح قدس بماند
نه نجدی ملعون سکون نوی سکون نوی و الف * شعی تاء مشاء ایلد ابکی معنایه در
اول بمعنی نامار یعنی صباح نسبه یک هنوز تناول ایلد ایش اولانه ناستادیرل کمال اسمعیل بیت
لقمه نان خوشتن نخورد * کرد و هفته همی شتاباشد * ثانی شتاب لفظندن ترخیم اولمشدر
مقتضی اولدوخی محله اول معنایه استعمال اولنور عربیده قیش یعنی سرما دیمکدر
سکون نوی سکون نوی و فتح کاف و سکون نون و باء موقوف ایلد اشکمه شوربایی و او او ابابا
لفظندن اختصار اولمشدر سکون نوی سکون نوی و کسر کاف و سکون یای تحتانی و فتح باء و حاء
ایلد شکیبدن لفظندن صیغه مبالغه در زیاده صبر معناسنه میخسرو بیت هنوزت ناز

بیت شعی

ناز کرد چشم خوب آلود می کرد * هنوز از تو شکیبایا عشقان نابود می کرد * شمس فخری
بیت بی تو چگونه باشد آرام ملک و ملت * هرگز نشی بود کواز جان بود شکیبای سکون نوی سکون نوی
سکون لام و فتح فایله خرمن صاورد قاری بر مقلی اغاج سکون نوی سکون نوی و فتح کاف ایلد
اوزلی باحق که یاغیه یا پشور شاک دخی دیرل استاد رودکی بیت چو پیش آرد کردارت
بحشر * فرومانی چو خرد عین شاک سکون نوی سکون نوی و توله صوده یوزمک شتا وریوزی
دیک اوور عربیه کی سناج معناسنه حکیم اسدی بیت بدریا شتا چون نهنگ آورد *
یشمشیر با شیر جنگ آورد سکون نوی سکون نوی و فتح نون و سین مهمله ایلد شتا سیدندن اسم
فاعلدرا کلاهی معناسنه مولانا جامی بیت درین محشرای بی مواسا * ز نعمتهای خوشم
کن شتا سکون نوی سکون نوی و واو ایلد شتیدن دن اسم فاعلدرا شتید بی معناسنه
استاد بیت هر که باشد شتا و پند زرکان ازل * کند او درد و جهان کام دلش را حاصل *
سکون نوی سکون نوی و ابکی معنایه کاور اول شرفنامه ده الد وایلقه کثرت اشتغال سبی ایلد دری
درشت و خشین اولق ثانی تشدید ایلد بریان معناسنه در اما بومعنا عربیه در ابکی معنایه
میرنظمی بیت بهر شوا می کشی رنج و عنا * دست و پایت ز اچنان باشد شوا سکون نوی سکون نوی
سکون یای تحتانی و فتح باء و حاء ایلد اوج معنایه کاور اول آشکاره و روشن ثانی آلتون ثالث
منی افی بومعنا به فخر کز کافی بیت سردیوار آن پرمار شیمای * جهان از زخم آنها ناستکیبای *
سکون نوی سکون نوی و سکون بای تحتانی و باء و حاء و فتح باء فارسیله بریامی کفکیدر دنگری
چوق چولک و غیره نسبه لک آفرینه قیوت یاغ و بال سوزرل اکثر حلوا جیلر قوللورل ترشی
پالا دخی دیرل کزافی فرمک جهانگیری سکون نوی سکون نوی و کلاهما سکون الیاء تحتانی
وراء المهمله اول باء و حاء ثانی و او ایلد سودلی آش جمع الفر سه صوده مایه و یروب یوغرت
کی قویله در لر بعد بادام و فندق و امثالی قوری میوه لردن قاتوب تناول ایدرل یوتقیر
اوزره سودلی عاشورا اولور فرمک میرزا ابراهیمده و زاق که شیراز دخی دیرل سکون نوی سکون نوی
عربیس بکره ویر بلان مهر مجمل که عربیده صدق دیرل فتح صاد مهمله ایلد ترکیه آخر لاق
دیمکدر میرنظمی * مثنوی * عروس ده چون پرزیدیدی * مراد شیرها جانب
رهیدی * ولی روزی نشد اورا نصرف * بتو تظلم داداوی توقف * زد سالت رفت عمر
و جانت ارزان * تواندی در دوزخ عالم دنک و حیران سکون نوی سکون نوی و بر نوع طعام در خرما
سود ایچنده بشورب تناول ایدرل لطیف طعامدر اکثر عربستانده یوزل سکون نوی سکون نوی
سکون یای تحتانی و فتح نونله یعنی شتا مرقوم یعنی سباحه یوزمک معناسنه استاد دیمشدر
بیت هر که بشد بحر علم را شیمای * کشته او قدرت خدا بینا سکون نوی سکون نوی و فتح بای تحتانی
ایلد فصیح اللسان معناسنه در فخر کز کافی بیت بلبل شیوا زبان چون ناله با آهنگ رود *
فاخته با عنده لب چنک سوی چنک برد * ابوشکور بیت بیاید فیلسوفی صحت شیمای *
که باشد در سخن گفتن توانا سکون نوی سکون نوی و مع الباء الموحده * سب سکون نوی سکون نوی و ابکی معنایه در اول کش ثل
و حیر ایلد ایشلنور بر نوع دیبا ثانی آواز نیردر مولانا غانی بیت سب نیر و جریانی کان *
صدایش عمیرت تا آسمان سکون نوی سکون نوی و بیای آیلان اوق صداسنه دیرل بعض

فرمانده فتح شین معجده ایله روایت اولمشدر مولانا تانی * مصرع * شیا شاپ بیگان
الماس کون کون شتاب فتح تاه مثناه ایله ایومک عجله معناسنه حکیم انوری بیت پای حلم
توند ارد خاک همکام درک * تاب حکم توند ارد باد همکام شتاب * عزیر عجله چغنایده یا نکر
بات دیر لر امر صیفه سیدر فرهاد نامه ده بیت کیتور ساقی قدح خورشید بنی بات *
ایچای شهزاده یاری بیر لاهیات کون شتاب کون راء مهله و یای تحتانی و کسر شین
معجده ایله اغاج قوردی کدانی فرزندک جهانگیری کون شتاب فتح کف و سکون نوله شکم
معناسنه در استاد لطیفی بیت چه شود کر بجنب تو خشم * باشکم و شکم تو خشم *
کون شتاب کسر کاف و سکون یای تحتانیله صبر و آرام معناسنه حکیم اسدی بیت
ندارد جهان بر یکی شان شکم * فراز دست پیش از پس هر نشیب * حضرت مولانا
قدم سره بیت آتش زیر کفتمهای بکوش دود * کرم نمی شکید و نامن خوشست
خود * و صیفه امر و وصف ترکیبی ده استمال اولنور استاد لطیفی بیت از زرکان کره میخواهی
نصیب * آدمی شو کر به خلق و سک شکم کون شتاب سکون لام و فتح مهله قوری
اتمی اصلدوب بعد یاهله بشور لر بعض محله یاغسزاید لر آبکمه دخی دیر لر کون شتاب
ایکی معنایه در اول کجه آسمانن یار زکی دوشن نسته یه دیر لر ثانی شعله آتش معناسنه در
کون شتاب سکون یای تحتانیله درت معنایه کلور اول آتش که مقابل فرزند اصلی
نشیب ایدی تون حرف خفی اولمغه حذف اولندی ناصرالدین بجه بیت فراز و صیب
این راهست بسیار * اکرم رذقی خضری بدست آر * ثانی یعنی تازیانه شمس فخری بیت
بالسب شاه برق چه باشد که شرق و غرب * کامی بود بیایش و بی دست برد شیب * حکیم
فردوسی بیت خداوند خانه به پیوند سخت * بی او یخت آن شیب شاه از درخت * حکیم
خاقانی بیت مرا شمشه و وحدت زدامکاه خرد * بشیب مفرغه دعوت کند که زود بیا *
ثالث اول زمینه دیر لر که کثرت امطار دن اصلنوب تردد انسان و حیوان دن جا بجا چاقور اولوب
حرارت آفتاب دن خشک و ناهموار اوله اول زمینه که او زدنن یوریمک عسیر اوله ناصر خسرو
بیت پند بندیر چو کره ز کل سخت مرم * جاعل از پند حکیمان رمد و کره ز شیب * رابع یعنی
ممر کشته و مدهوش کدانی فرزندک جهانگیری و الجمع تحفه الاحباب ده سین مهله ایله
روایت اولمش اما شمس فخری و حسین و فانی تازیانه معناسنه حرکت معروفه ایله طیب
ق فیه سماع ایراد اهلشیر و ابکی معناده حرکت مجهوله ایله سیب و شکمیه ق فیه ایتشیر
کون شتاب سکون یازن تحتانی و کسر تاه مثناه ایله اتباع و زوجه طریقه سر کشته
و مدهوش معناسنه استاد رودکی بیت شیب تو با فراز و فراز تو با نشیب * فرزند آدمی
بتواند بشیب شیب کون شتاب سکون یای تحتانی و سین و فتح دال مهملتین و قصر
همزه ایله جمشید نسلدن بر پادشاه احمد که شید اسب بن تور بن جمشید رکذ اولستان
ملک کنده پادشاه ایدی حکیم اسدی بیت بر اورنک نشیبست شید اسب شاد * بشادی
دردار و بخشش کشاد کون شتاب سکون یای تحتانی و فتح نوله ورزی و شناه یعنی بر
نسته یه نور شک و صوده یز شک کون شتاب سبت و شبت کلاهما بکسر الاء

الموحه ثانی بسکون الاء المثلثه طوراق اوقی دید کاری اوت کدانی الجمع کون شتاب و شبت
کلاهما بکسر الاء الموحه اولها بسکون السین المهمله و ثانیها بالشین المجهه طبعه کران و کیره
کلور نسته یه دیر لر معروفی بیت حاکم آید یکی تقیم و شبت * ریشکی کند و پایندک
وزشت کون شتاب سکون باء فارسی و فتح لامه ایکی معنایه کلور اول پایه و مرتبه
معناسنه حکیم سنایی بیت شیلست خود پست کردی دولت مسترد * مستی و پستی
به آید مستی و پستی کزین * وله بیت چون سرای شیلست تو دولت شته پست کرد * شاه را
دولت چنان باید ترا شیلست چنین * ثانی صدای یاند وحدت و سرعت له قوشک او چارکن
قنادی صدای ایکی وجهله یا یوقار و دن اساعی کله یا خود اساعیدن یوقار وجهله شیلست
دیر لر حضرت مولانا قدس سره بیت کوان دم دولت زدن بر این و آن شیلست زدن *
کون شتاب و شبت تو آن سرخ کشتن در جنون کون شتاب فتح تاه مثناه و سکون فایله ایکی
معنایه در اول هر نسته نک پوششی یعنی اوز نیسی عموما و پوشش خانه خصمه و ثانی یعنی
یابندی کدانی الجمع کون شتاب سکون راء مهله و شین و کسر خاء معجمتین ایله ایکی
معنایه در اول بر او تدر کر نکین دخی دیر لر ترکیه قادی طوزانی دید کاری ثانی طبعه دن
لپه دید کاری طعامدز میرظمی بیت خور غم کر نمی باشد بلا و خشکه وریان * چه باشد
گر شود سرخشت و نان در خوان درویشان کون شتاب سکون سین مهله ایله نشبت
لفظدن مخففدر میر خسرو بیت سواد شام در پیش منم نو * چولیل شسته درم لوی مجنون
وله بیت کر چه پذیر بر سر بخش کشید * شبت و فرود آمد و یه شش دود کون شتاب
سکون فایله جراحندن قان و ایرک و صاری صواقق و هم آق نسته یه ده دیر لر کدانی فرمانک
جهانگیری کون شتاب شم فایله غول بیابان و امر من معناسنه کون شتاب فتح کاف
و سکون سین مهله ایله بش معنایه کلور اول اسم مصدر در صنف و صندرمق ثانی اعراض ایلک
و تن و تنیر اولق ثالث خوردن و جاویدن معناسنه بواکی معنایه حکیم انوری بیت مشکن
اگر جان کشم پیش سکت خدمتی * شیر شکاری بسی آهوی لاغر شکست * واعراض
کوسترمک شیخ عطار * مثنوی * بردیوانه محمود نشبت * نهاد او چشم رهم شاه بشکت
بد و گفت این چرا کردی چنین گفت * که رویت زانه بنم شه ر آشفه * رابع یعنی بخل
شدن وله بیت چو حارث این سخن بشنید و بشکت * ولیکن ساخت خود را آزمان مست
خامش یعنی مزیت لشکر که شکست یافت دیر لر مولانا تانی بیت یکی در شکست و برن
برد اسیر * دکر یک متاع ستر اناحصیر کون شتاب کون شتاب کون شتاب کون شتاب
المهمله اتباع و مزوجه الفاظ قبیلند در قرق مرق دیمک اولور استاد رودکی بیت ای ازان
چون چراغ پیشانی * وی ازان زلفک شکست و مکست کون شتاب فتح کافله فرزندک
جهانگیری ایکی معنایه در اول یعنی غار که شکست و دهانه دخی دیر لر ثانی یعنی کر و ناهموار
و کسر کافله عجب یعنی بر نسته غریب کور نمکله عجب معناسنه شیخ نظامی بیت چنان که تم
از هر چه دیدم شکست * کدول راه یاور شدن بر گرفت * شیخ عطار بیت چون مرید این
قصه بشنود از شکست * روی چون زکر دوزاری بر گرفت * و اسم مصدر او در عجب ایلک

و فعل ماضی اولور و مجرب ایادی معناسنه و دخی تراکیبه صفت ایدرلر و کلمی مصدره مقامند
استعمال اولور باید شکست کی و ضم کافله تعجب و هیبت و وقار و تمکین معناسنه کاور
ی شکیفیت یی کسر کاف و سکون یای تحتانی و فایله ایکی معنایه در اول یعنی عجب حکیم
فردوسی بیت تو با تاج بر تخت نشکیفنی * خرد را بدین گونه نفریفنی * ثانی مؤید الفضلاده
یعنی آرام و قرار شکیب معناسنه شیخ سعدی بیت مرا چند روز این بسردا فریفت *
زمهرش چنانم که نتوان شکیفیت یی بشوید یی کسر و او و سکون یای تحتانیله یی شیت یی
سکون یای تحتانیله طوراق اوتی که شود دخی دیرلر استاد لطیفی بیت بشاز و نعمت ابدال
و عفاربت * نمی بندد افاضل ماست با شیت یی شیر یی تحتانی یی سکون یای تحتانی و راء مهمله
و ضم باء فارسی بعد خاء معجه ساکنه ایله شیر دو غن که سو ساددن چبقار عربیله مسم و یا غنه
صیرج دیرلر یی شیر مست یی سکون یای تحتانی و راء سین مهمله یی ایله ایکی معنایه در
اول غضبناک ارسلان بعض دلاورم لموانده استعاره طریقیله دیرلر نانی بریاشند قیوننه
دیرلر کدافی فرهنگ جهانگیری ایکی معنایه ترتیب اوزده میرنظمی بیت چنان شیرمستی
بوقت شکار * نکیردم شیرمست نزار یی مع الجیم * شکار آدیغ یی سکون راء مهمله
و کسر ها و نون ساکنه ایله جلا کر لک جلا و صیقل ایتدوکی اغاج که آنکله جلا ایدرلر کدافی
فرهنگ جهانگیری یی شکف یی فتح کاف و سکون نونله بش معنایه کاور اول چین زاف
و کسو و جامه و برسمان و امثالی که ترکیبم بولم دیرلر تحفه الاحبابده یعنی چچن و تاب
و فرهنگ جهانگیریده هر نه ده بولک شاک اوله آنده استعمال اولور میر خسرو بیت کیسو
و شکف نامانده * زکس زکر شه بازمانده * ثانی سکجه که مجرمه تعذیب ایچون ایدرلر
وله بیت تا بود حیات پی فشرده * و آخر همان شکف مردند * ثالث بر نوع مار سرخ
آدیدر حکیم ازرقی بیت هلاک دشمن اورازهند و از بلغار * شکف وافی روید بجای رخ و خندنگ
حکیم سبای بیت نیست اندر مقام راحت و رنج * بر سر کعبه زمان شکف * رابع اصول که
موسیقی ده اولور نظام الدین مطرزی بیت بزمه دروی شکف موسیقی * ناله دروی نوای
موسیقار * خامس مکر و حیل که شکن دخی دیرلر ناصر خسرو بیت از مکر خداوند همه هیچ
نترسی * زانست باینده از مکر و شکفنی * و ضم کافله ایکی بر مقله بر عضوک درین طو و تب
صفه قه که استکف و بشکف دخی دیرلر شیر از بلر کسر بایله ییغ و ولایت زده بیک دیرلر ترکیب
چند بیک دید کاریدر ادات الفضلاده قبح حق علتلر ندن بر علتلر که خیالک دخی دیرلر
ی شکف و فتح یی ضم کاف و او معروف و فتح ها و نون ساکنه ایله خار و خشک معناسنه در یی شایخ یی
کسر لام و سکون نونله معجاده معناسنه مرویدر ابوالمغانی بیت صوفی بدست سجه و بردوش
هم شایخ * دارد بکام لذت شیر و شکر برنج یی شایخ یی سکون نونله انسانک اوراقی کی سرین
دخی دیرلر شمس فخری بیت بفرمائش حیوان انس و پری * همه داغ دارند بر شایخ و فتح *
ی شیر برنج یی سودلی آتش یی شیر یی سکون یای تحتانی و نون و فتح راء مهمله ایله و سپاه کوکدر
سارو به نائل شیر بخشیر دخی دیرلر فضلات بان و سودانی اخراج ایدوب درونی پاک ایدر عربیه
حربن اسود دیرلر یی مع الخاء المعجه * شایخ یی ضم باء فارسی و او معروف و فله شیوختن و شیختن

و شیختن لفظ ازندن امر استعمال اولور یعنی بیاش یعنی صاحب دیمک او اور یی شایخ یی
سکون یای تحتانی ایله کنار در یا معناسنه عربیه ساحل دیرلر میرنظمی بیت مضطرب کشته
کشتی اش از باد * از نلاطم بشیخ بحر افتاد یی شیدخ یی سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله
اسب سرکش معناسنه بعضی ارباب جنکی معناسنه دید بلو بعضی ارباب سورسی ایچنده اولان
آیغردردید بلر یعنی ایله آفرکه آخر سورینک آفرین کند و سورینه اوغرا تمارکدافی فرهنگ
جهانگیری یی مع الدال المهمله * شکرد یی فتح کاف و راء مهمله ایله مرغ شکری معناسنه
حکیم انوری بیت چو باز او شکر دصید اوچه کیمک و چه کرک * چو اسب او کذر در راه اوچه
بحر دچهر یی شکسته یی صنفی عضوی صاروب بغلین آدمه و صار جق نسنه یه ده
دیرلر و صار مغه دخی دینلور ابوالمغانی بیت شکسته کشته اعضا ییم ز آسب غم حسرت
مکر باشد شکسته بندیکش آب طیب جان یی شکم درد یی ایچ اغریسی اسهالندن
اولسون مغص اولسون یی شکند یی فتح کاف و سکون نون ایله برچنور در پرده سورینور
کدافی المجمع یی شود یی کسر و او ایله طوراق اوتی کد شویت و شیت دخی دیرلر یی شید یی
سکون یای تحتانیله کونش معناسنه در علاء خور لفظیله ترکیب ایدوب خور شید دید بلر فردی
اطلاقندن مرکبی استعما ی شایعدر حکیم فردوسی بیت بدو کفت از انسو که تا بنده شید *
بر آید یکی پرده ییتم سپید * جمشید و شید اسب بومعدان ترکیب اولمشدر که جم شید
اضافتیله کنش کی پادشاه دیمک اولور زیرا جم پادشاه معناسنه در نتکم خلند ذکری
مرور ایلدی ادات الفضلاده یعنی روشن و برضیا مسطوردر یی شیراد یی سکون یای تحتانی
و فتح راء مهمله ایله چوال و غرار کوشه سی معناسنه در یی شیر مرد یی شایع و بهادر دیمکدر
صفه له موصوفدن مرکب اسمدر قاعله ترکیب موصوفی وصفه اضافتدر اسمینه نقل اولند قد
صلاقه اضافت قطع اولنوب موصوفک آخرینی ساکن ایدرلر خواجه سلمان بیت مرد و بهی
نیازد در راه عشق رفتن * در راه عشق باید مردی و شیر مردی * حضرت مولانا قدس سره
بیت بان شیر مردان در آوختند * بدندان و چنگال خون ریختند یی شهره یی سکون
یای تحتانی و مهم و ضم راء مهمله ایله ولایت کیلاند برارمق آدیدر یی شیواد یی سکون یای
تحتانی ایله بر نوع مرغابی در فرهنگ جهانگیریده توی توی دروشتن مفتوحه ده مذکور اولان
شواد معناسنه در یی مع الراء المهمله * شیر یی کسر راء موحد ایله قائل امام شمر لعینک
آدیدر که عربیه شمر فارسیده شیر دیرلر حکیم خاقانی در قصیده بیت بحیض هند و بیروت
یزید و سبلیت شیر * به نیر عقبه و ریش مسیله کذاب * عربیه قارش معناسنه که وجب دخی
دیرلر یی شکار یی فتح خاء معجه ایله قلیه دید کاری شیدر که صایونه دیرلر یی شکار یی فتح غن
معجه ایله بانک و نهره و صدای بانند میرنظمی بیت سراسر جهان پر شد ازهای و هوای *
شکار بانک خاست از جنکجوی یی شکار یی فتح فایله ملامت و طعن معناسنه یی شهر یی
کسر فایله قلع و محق و خنجر و امثالی که کسکین طرفی که ترکیب اغز ایله تعبیر ایدرلر اما عربیه
شفره بیوک بجای دیرلر یی شکار یی معروف صید معناسنه در یی شکار یی شکار لفظندن
تخفیف اولمشدر شمس فخری بیت در پناه توای دلاور دهر * شاه بنده نواز و خصم شکر *

کاف فارسیله اوزون اوقی کر پی معناسنه در شمش شمش سکون میم و فتح شین معجه ایل
فرهنگ جهانگیریده شمشاد اغا جنگ تازه هم المری که پراخی غایت یشل اولور غایت تراکتدن
برجانبه میل ایدر حکیم اسدی بیت ز کل کند شمشار پرتاب را * بدورسته درخسته
خوشاب را * استاد لیبی بیت نکر آن قدوزافینس که کونی * فروهشته است از شمشاد
شمشار * شمس فخری * قطعه * زمین بباغ یکبارگی عبیر گرفت * ز زلف یار مکر بود
باعبا بکته * جوزاف دلیر من مشکبیز شد ریحان * چوقدموش اوسر فراز شد شمشار *
شمشیر شمشیر قایم معناسنه اگر چه افصحی فتح شین ایله شم ایله شیردن مرکب لفظ در شیر
معروف و شمع قاج معنایه کلدوکی ذکر اولندی خواجه سلمان بیت بجای اسب شیر شریزه
در زیر * گرفته ز استخوان پیل شمشیر * فیل کوکندن کرز و عود یا باش اولوق وارد الم
عند الله شمشیر و شمشاور شمشیر کلاهما بفتح النون اولها بباء الموحده و ثانیها بالواو یورکچ عربیده
ساجد رلام فاعل در خواجه سلمان بیت بحر محیط همش موج زده حباب وش * قبه نیلی
فلک کرد در و شمشاوری شمشیر فتح نوله درت معنایه کاور اول شمشاور لفظدن اختصار
اولم شد یوزکچ معناسنه شمس فخری بیت مخالفان تودام ز فرط بدبختی * کنند بکسره
دریله شمشاور و شمشاور معناسنه ابوشکور بیت بود که ت مردی سوی رود بار * برود
اندرون شد همی بی شمشار * ثانی در یک صولک بعضی رنده ساز و قاش و اوت تمکله یوفقه
طن اولنور یوزمک بلین کسنه ل ایله یزه دو متوب هلاک او اور شمس فخری بیت چنانم زانیشه
غم بی کنار * که مردی بود مانده اندر شمشار * ثالث شوم و نامبارک معناسنه حضرت مولانا
قدس سره بیت زانکه ناستکری بود شوم و شمشار * میبرد ناستکری او را قهر ناز * رابع بمعنی
ننگ و عار کذا فی فرهنگ جهانگیری منلا محمد کشمیری * شمشار شاخ قوی که از درخت روید *
دیش یعنی اول قوت و اوال که اغا جلده بترو جمع الفرسه خراب اولش ولایت که آندخ کسنه
توطن ایلله کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم و عربیده دشمنک و دشمن طوئق معناسنه در معنای
اولنه شمشاور و شمشاور و شمشاوری شمشیر فتح یای تختانیله یوزن خیار نطس دیدکاری
تارلا که عربیده فاجان دیرلر حکیم سنایی * قطعه * حق همه کوید که ده تادم مکافات کم *
آن بحق ندی و بنس آسان بیاشی در شمشار * این نه شرط مؤمنی باشد که در ایمان تو * حق
همی خاین نماید خاک و سر کین استوار * حکیم ازرقی در صفت قلم بیت نونک آن حکم رفیق
باد را تلقین کند * سیر آن اسبی که خاک از دل او کردد شمشار * شمس فخری بیت بنین نام
تو عله نه ندر خرمن * مزارعان امانی زمین نکرده شمشار * تحفه الا حبابه جفت ایله یار باش
تارلا یه دیرلر شمشیر شمشیر سکون یای تختانی و فم باه فارسیله نای معناسنه در ابوالعالی
بیت کند مجلس غم را بناله ام آهنگ * صدای دف و جلال و ناله شمشیر شمشیر سکون
یای تختانی و فتح ذال معجه ایله باری تعالی حضرتش اسماء شریفه سندن در استاد عنصری
* مسقط * جوا و فتنه را نکیرد زمزگان خشم و خون رزد * جهان از فتنه بکیرد شود کربان
سوی داود * تویی آن داود حکم که از دادش بنی آدم * بیار آمد در عالم چو و همن برحق شمشیر
شمشیر سکون یای تختانی و کسر صریحله سود که شیرین لفظندن ترخیم اولم شد در دید باری

ابتدا طفلك لذائذ دنیویه دن شیرینکام اولدی بی شیر در منلا و فانی در وی بنیت فی جنون مجنون
ماندونی عقل و بعقل * آنچه مادر بکاور یخت مرا شیر نبود شمشیر سکون یای
تختانی و فتنه راء مهمله و کسر جیم و شین معجه ایله بر کوکدر سیاه صارویه مائل شیرنج دخی
دیرلر عربیده خربق اسود دید کاریدر شمشیر سکون یای تختانی و کسر کاف
فارسیله مستانه بعضی نسخه ده نیم مست معناسنه در خواجه حافظ بیت بک تاروم برفلک
شیر کیر * هم یز غم دام این کرک پیر * و شجاع و بهادر معناسنه مولانا هاتقی بیت مبین کرچه
شیری عدد را حقیر * یزیدیش از ان کو بود شیر کیر شمشیر شمشیر ایکی معنایه کاور اول
حلواجی که پیشه سی همیشه شیرین ایشلک مناسبتله ثانی ندیم و خوش صحبت و شیرین
حرکات معناسنه خواجه حافظ بیت فغان کین لولیان شوخ و شیرینکار و شهر آشوب *
چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغمارا شمشیر شمشیر سکون یای تختانی و کسر کاف فارسیله ایوهضم اولی
یعنی سیکیمی خواجه حافظ بیت بد ساقی آن تلخ شیرینکار * که شیرین بود باده از دست یار
شمشیر سکون یای تختانی و فتح کافله کار بیزد کردن یعنی اجرت سزایش و فاعلینه دخی
دیرلر کذا فی المجمع شمشیر سکون یای تختانی و فتنه و کسر کاف فارسیله بر نوع
خیار در اوزون و یوزن او اور تخمق آلیقورلر شین خیار دخی دیرلر اما لسان عربیده قنا
دید کاریدر که عجز جنسند ندر شمشیر شمشیر نازایدی محبوب و طریف و نازک دیمک
اولور ابو المعانی بیت تنهانکنند عاشق ازین جود توفیراد * عالم همه آشوب باین شیوه کری
داد شمشیر مع الزاء المعجه * شیراز شمشیر فارس اطلاق ایشدکاری ملکک دارالملکی اولان شهرک
آدیدر خواجه حافظ و شیخ سعدی اول شهر دندر و آندخ مد فونلدر شعرای متأخرین دن
عربی دخی اندر بونلردن ماعداد دخی چوق شاعر و نالیف و تصنیف صاحبی اول شهر دندر
آب هواسی غایت لطیف اولفله نالیف و تصنیف صاحبی چوق کبار اندن ظهور ایشددر
مولانا هاتقی بیت زمستان چو شد نیز و یاه و مرد * تماشای شیرازش از راه برد * شیرازک
بر معناسی دخی سوزش بوغرتدر شمشیر سکون یای تختانیله براغاجدر هند و مستانه
اولور اندن بی نظیری ایدرلر اول یایه دخی شیرزدیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری حکیم اسدی
بیت دو صد کنبد از صندل و شیر و غود * ستاده برین و سیمین غود * مجمع الفرسه آبنوس
معناسنه در حکیم فردوسی بیت زده پیاوخر چار صد تحت نیز * همه تحتها کرده از چوب شیر حکیم
اسدی بیتندن دخی آبنوس اولوق فهم اولنور صندل و غود تقریله اگر چه ملتزم دکلدر اما
مناسبت جهتیه در فرهنگ حسین و فاییده بمعنی کان مرویدر عربیده فتح شینله اینوین
معناسنه در ظاهر اسکندری دیشدر بیت و کمال الدولاب یمن کلا * غنت و اصوات الضفادع
شیر شمشیر مع السین المهمله * شناس شمشیر شفافتن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی اولور
سخن شناس کی خواجه حافظ بیت چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست * سخن
شناس نه دلبر اخطا اینجاست شمشیر مع الشین المعجه * شکالشی شمشیر فتح کاف فارسی و کسر
لامله اندیشه مکر و حیلله که سین مهمله ایله دخی استعمال اولنور اسم مصدر در عربیده
ملاحظه معناسن افاده ایدر بد شکال دیرلر میر نظمی بیت ازین ناز و عشو شکالشی کم *

بامید وصلت چونالش کم * شیرکش * کش شم کافله کشتن لفظنن اسم فاعل او اور
 ارسلان اولدری دیمک او اور اصطلاحی تعبیر در بلدر چین قوشنده دیرلر سبب اسمیه سی بویه
 مسعود که ارسلان یا وریارین قرنجه خوفندن اغرنه آلوب بریدن بریره کوثر کن اتفاق
 بر بادر چین اوت ایچنده اوکندن قلوب اوچد قله قنادی صدا سندن ارسلان اورکوب دیشن
 صقمقله یا ورسن اولدورر اول اجلدن بادر چنه شیرکش دیدلر شاعر بیت در غم عشق
 دلفوازی نیست * شیرکش را بیا بازی نیست * مع الفین المعجمه * شتاغ * فتح تاء مثناة
 ایله ایکی معنایه در اول یعنی رهن ثانی حیوان سورسی هر نه اوورده کذا فی فرهنگ
 جهانگیری * شراغ * فتح راء مهمله ایله سایان و سراپده و چادر معناسنه * شیردوغ *
 سکون یای تحتانی و راء مهم دال مهملتین ایله ترکیده چو بانلر کوره مزید کاری نسنه که یوغرد
 اوورینه سودی صاغوب قاز شدروب برلر کذا فی فرهنگ جهانگیری * مع الفاء * شکاف * فتح
 کاف ایله ایکی معنایه در اول یارق معناسنه عربیه شق دیرلر خواجه سلمان بیت آتش دل را
 درون پوشیدم میدانم ولی * موستره مو تراش و فتح نتواند شکافت * وضعفه * امر و وصف
 ترکیبی اولور سینه شکاف کی و کاهی اسم فاعل او اور و استعاره طریقه تحقیق معناده تدقیق
 ایدلر و شکاف دیرلر ثانی ابریشم کلاوه یعنی کلاپاش ابریشم ابوالمؤید بیت شکوفه همجو
 شکافست و میخ دیاباف * مه و خورست همانیاغ در صراف * شکرف * فتح کاف
 فارسيله قوی و محکم معناسنه شمس فخری بیت جزا مدح شاه شکرف برون * نیاورده ام
 لفظ و معنی برون * وختشم و خوشحال و اکابر معناسنه کسان بیت ازین زمانه جانی و کردش
 مشب و روز * شکرف کشت صبور و صبور کشت شکرف * مع اتفاق * شرناق * سکون
 راء مهمله و فتح نوله کوز قی اغنه بتر پاره قرمزی اندر کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم * مع الکاف
 * شیک * سکون بقاء موحده ایله اینک اوچده آغز شق که اپاک اکیورلر کذا فی فرهنگ
 جهانگیری * شتاک * فتح تاء مثناة ایله نهال تازه یعنی اغاجک تازه شمس فدائری اما
 کوکدن بتن فدائری معنای موید منصور شیرازی بیت سر درخت امل گشته بود پر مرده *
 باب جود توازیج تازه کرد شتاک * شترزدک * کسر راء مهمله و سکون زاء معجمه و فتح دال
 مهملتین ایله آوی کوهی که زرد باشد یعنی صاری طاع اربکی عربیه زعره ترکیده آخ دیرلر
 * شکر * کسر راء مهمله ایله جمع الفرسند بر مرصد عربیه حصید دیرلر و شرفنامه ده ادویه
 بفلق قلی بزپاره سنه دیرلر و عربیه جناب خالقه حاشا اورتاق اسناد ایتیک که فاعلی
 و قائل مشرک اوورنه و ذبلله من ذلك * شکانک * فتح کاف و نوله معنی سنکدانه مرغان
 یعنی قوش قورساغی که عربیه حوصله دیرلر شاعر بیت چنانکه لقمه شود خرد خضم او آسان
 که سنک هیچ تکجد شکانک مرغان * شکانک * فتح کاف و لامله سرکن یعنی بای باشی که چله
 خانه سندن به قارور * شکانک * سکون لام و فتح کافله دیرلر دیننده اولان دلکار که اندن
 طشره به چرکاب و یغور صوی اوار اکاموری دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری اما فرهنگ
 میرزا ابراهیم معنی ناودان یعنی اولوق * شکانک * سکون لامله اولی با لچق که با صدقه ایاغه
 یا بشور شمس فخری * قطعه * جایی که دهن نظم فلک سلاطین * شاهنشاه آفاق

۱۴۴ آفاق بود واسطه سلاک * از معدن ظالم و بی پاک بماندند * همچون خرنکی بود آبی زده
 در سلاک * استاد زودکی بیت چو پیش آزد کردارت بمحشر * فرومائی چو خرد دجای
 شکانک * شیرخشک * سکوت اغاجی پیرا قلی اوورینه چه کی یغار نسنه در جمع ایدوب بعض
 ادویه ده استعمال ایدلر لمر اة و لایتنه چوق اولور شیرخشک و سیت ایله سرخشک دخی و لر
 بتو تعبیر فرهنگ جهانگیری سکوت پیرا غنه مخصوص ایتش لکن سکوت مخصوص دکلر
 عربیه اکامن دیرلر ترکیده قدرت حلوا سی دیرلر طبیعتی زم ایدلر فاعلی نسنه در * شیشک *
 سکون یای تحتانی و فتح شین معجمه ایله بر جانوردر مانند پودنه شتاک دخی دیرلر کذا فی فرهنگ
 جهانگیری اما ادات الفضلاده یعنی تیم و روایت اولمشدر * مع الکاف الفارسی * شپک *
 سکون بقاء فارسی و فتح تاء مثناة ایله دپه اورمق لکزدن معناسنه کذا فی فرهنگ جهانگیری
 * شفترنک * سکون فاء و فتح تاء مثناة و راء مهمله و سکون نوله سکیل که وجود آدمیه
 طاهر اولور عربیه ثاول دیرلر فضلات باغمدن عارض او اور * شیرکوک * سکون یای
 تحتانی و راء مهمله و ضم کافله بیتک بلان در یسی * شیرنک * سکون یای تحتانی و زاء معجمه
 و فتح راء مهمله ایله یاسه زلی بعض فرهنگ یاسه بولی و به ضمه یاسه منی سی که انسان
 منی سنه غایت مشا بهی وارد و بعض فرهنگ یاسه سودی دیشلر نه کم حقیقه دیشلر
 * کل ازون ولود وکل صمخ بیوض * شیشالینک * سکون یای تحتانی و نون و فتح
 شین معجمه و لامله یوند قوشنه دیرلر کرمانیلر اسانی در ابوالمعانی بیت طمع مندار زودولتان
 عصر انعام * که کار باز نیاید زدست شیشالینک * شیشالینک * سکون یای تحتانی
 و نوله غناب دید کاری میوه در * شیک * سکون یای تحتانی ایله اول کسنه یه دیرلر که الی
 وایاغی عل مانده و عا طل اولش اوله شیشله دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری * مع اللام
 * شپیل * کسر باء فارسی و سکون یای تحتانی ایله ایکی معنایه در اول یعنی افشردن یعنی
 صقمق شپیلدن دخی دیرلر میر خسرو بیت کلابی صفت رجفایکدرد * که کل راشیمیلید
 و آبش رند * ثانی یعنی صفیر یعنی آواز مرغان خواجه عمید لوبکی بیت چون بشپیل
 آمدی آن نفس از در قفس * مست و وله در آمدی قری ماده و ترش * شپیل * کسر
 باء فارسيله ایکی معنایه کاور اول یعنی پایه و مرتبه ثانی صدای بال مرغان که سنهات دخی
 دیرلر شری مرور ایلدی مذکور ایکی معنایه ترتیب اوورده ابوالمعانی بیت بشپیل تو زسد
 هر حسود بد اندیش * چنانکه هیچ نتوان شپیل صعه چون شاهن * شغال * فتح غن
 معجمه ایله چقال که عربیه وای و ابن آوی دخی دیرلر شمس فخری بیت زعدل او شده باز
 سفید جفت کلنک * زامن او شده شیر سیاه یار شغال * شکال * فتح کاف عربیه ایکی
 معنایه کاور اول کوسنک که طوار یا غنه اوورلر عربیه دخی بومعنایه کاور لغت مشترکه در
 تشکیل و چدار دخی دیرلر عوم و خواجه سلمان بیت توستان نفس از پای دی شب بر گرفت *
 عبد قیدی که بر شکل شکل آمد بدید * آت ایاغنه اور بلان کوسنک خصوصاً کمال اعمیل
 بیت شکل پای ستوزان شده سر زلفی * کز و کره بجز از دست شانه نکشوره * ابوالفرج
 رونی در صفت اسب بیت شکل او بی شکل رجیزی * اینک شکل شود که مجبور است *

ترتیب اوزره ابوالمعانی بیت قدم خیمه کرسنه از غم شکفت نیست * آری مهال می شکفت
از کران بار بیت شکستیدن بیت سکون کاف و یای تحتانی و کسر لامله بر تق و یرتاق معنای
لازم و متعدی اولور مثال لازم مولانا کسای بیت یا من لعل پوش سوسن کوهی فروش *
بر زخم پیکوش نقطه زد و بشکست * مثال متعدی شمس فخری بیت خسرو رستم جلال
ز بهر محمود شاه * آنکه زیگان نیروی قریب شکست بیت شکست بیت فتح کاف و راء مهمله
و سکون میله یعنی داروی مسهل که قرن سورجی دیک اولور بیت شکست بیت فتح کافله سکر معنای
کلور اول تنیدی و نیزی و اعراض ابلک معنای حکیم زاری قهستانی بیت زکون و مکان
بر شکن تانه بینی * که جمله تویی آنچه فی الجمله آتی * ثانی یعنی خوردن و جاویدن شاه
ناصر خسرو * قطعه * همه شادی و طرب جوید و مهمانی * کریارند ازین برزن و آن برزن
گوید آواز غم و شادی چه بد خوشتر * مکن اندیشه فردا بخور و بشکن * ثالث هر بیت
و شکست لشکر حکیم فردوسی * مثنوی * بدان کامکار که هیتال بود * جهانی پرازیغ
و گوپال بود * شکفتی که آمد برایشان شکن * سیمیه مبادای بی رای زن * رابع یعنی
چین یعنی بوکم مثلاً شکن زلف و شکن جامه کی کمال اسمعیل بیت درست کشت همانا
شکسته کی منس * که نیک از آن بشکست زلف پر شکش * خامس اصول معنای شج
نظامی بیت پای میگوید با هزار شکن * پنج بر پنج ترز تاب رسن * حکیم اسدی در صفت
ققنوس بیت بهم صد هزاران خروش از دهن * همی خاست هر یک بد بگر شکن *
سادس مکر و حیله معنای بیت چون از دم از درون همه پر زهرا و برون * جرکیش رنگ
رنگ شکل و شکن نیند * سابع مجمع الفرسان نام و لایتند اما بومعاده مؤید الفضلاده فتح
شبن معجمه و سکون کافله مرویدر ثامن فرهنگ میرزا ابراهیم یعنی جن و سرود بزم منقولدر
بیت شکستیدن بیت فتح کاف و سکون نون و یای تحتانی و کسر جمله اشکجه ایتک معنای
بیت شکستیدن بیت فتح کاف و کسر لامله پریشان و پراکند ایتک و بولاند زرق معنای حکیم
زاری قهستانی بیت دل بهاصل خود را سر و کاری نمی بینم * مکر خود را قی کیرد که باز
پر شکستیدن بیت شکستیدن بیت فتح کاف و کسر هایله یعنی رسیدن یعنی قورق کذا فی فرهنگ
جهانگیری بومعایه حکیم سنایی بیت کوه کر پر زمار شد مشکوه * سنک تریاک هست هم
در کوه * حکیم قطران ارموی بیت جهانداران ز چشم او شکوهند * چون غارتان شکوهند
از عیاران بیت شکستیدن بیت کسر کاف و ها و سکون یای تحتانی یعنی بقرار و مضطرب حکیم
سنایی بیت جان عاشق نترسد از شیر * مرغ محبوبش نشکند ز آماج * حضرت مولانا
قدس سره * مثنوی * وارثان را سلام من بگو * این وصیت را بگویم و بمو * ناز بسیاری
آن زرنشکنند * بتکرانی پیش مهمانانند بیت شکستیدن بیت کسر کاف و سکون یای
اول و ثالث و کسر یای ثانی و فتح باء موحد هایل بیت شکستیدن بیت کسر کاف و سکون یای
تحتانی و کسر باء موحد هایل کلاهها یعنی صبر کردن یعنی صبر ابلک که شکست صبر در یای
تحتانیله دال مصدر را بد کذا فی الجمع بیت شکستیدن بیت کسر کاف و سکون یای تحتانی و قایله
بذل شکستیدن ایشاقی الجمع بیت شکستیدن بیت شکستیدن بیت شکستیدن بیت شکستیدن بیت شکستیدن

دیر ابوالمعانی بیت کی شود آرام و راحت در دل من مستکن * میکنند آن چشم خونی هر نقش
تاراج و شن بیت شکستیدن بیت فتح نون و تاء مثناة و سکون خاء معجمه ایله الکلام معنای مستقبلند خاصینه
قلب اولنوب شناسد دینلور چغقایله طانلاق دیرل بیت شکستیدن بیت فتح نون و کسر راء مهمله
و سکون یای تحتانیله صوده یوزمک سیاحت معنای کذا فی فرهنگ جهانگیری بومعایه میر
نظمی بیت شناسیدن بحرغم مشکست * خلاصی از وفکر بهاصلست بیت شکستیدن بیت فتح نون
و کسر سین مهمله و سکون یای تحتانیله یعنی شناختن مرقوم بیت شکستیدن بیت فتح نون و کسر واو
و سکون یای تحتانیله یعنی شناسیدن مرقوم بیت شکستیدن بیت کسر نون و سکون یای تحتانیله ایشک
استماع معنای فتحه ایله دخی با ترا ولد و غی تحیر او انشد در ایکی وجهلده استعمال اولور
مصدر لازمی در بیت شناسیدن بیت ایشک درمک معنای متعدی در بیت شناسیدن بیت فتح
نون و کسر واو و سکون یای تحتانیله یعنی شناسیدن حضرت مولانا قدس سره * مصرع *
بشنویدای دوستان این داستان بیت شوان بیت یعنی شبان چوبان دیکدر کذا فی الجمع
بیت شپین بیت کسر ها و سکون یای تحتانیله یعنی زنج که ایکی معنایه منقولدر بری بر سازدر
سیاه عربله مخصوص و بری لرزش معنایه در بیت شیاریدن بیت فتح یای اول و سکون ثانی
و کسر راء مهمله ایله ذاعت ایتک ایچون تار لای سو ووب حاضر قوم ترکیده نطس و عربیده
فاحان دیرل بومعاده مصدر در بعض فرهنگده ذاعت معنایه در شمس طیبی بیت
از بسکه بدسکال توازیده خون نشان * پنداشت روزگار که عزم شیار کرد بیت شیان بیت فتح
یای تحتانیله مکافات و جزا و عوض ابلک معنایه استاد عنصری بیت شاهها را آنکه اینجا
تخم عمل بکاشت * آنجا ز کرد کار بیاید همی شیان * و بومعایه دخی بردار و در عید دم الاخون
و ترکیه ای کرداش قانی دیرل بیت شیدان بیت سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله خوان
طعام یعنی سفره که اوزرنده طعام بشور کذا فی شرفنامه بیت شیار زبان بیت سکون یای تحتانی
و فتح یایین موحد نین و زاء معجمه ایله فصیح اللسان معنایه در ابوالمعانی بیت بد ز ناز و شکست
مرده دلها * شود شیار زبان هر لال و الکن بیت شیار زبان بیت سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله
وزاء معجمه و باء موحد هایل طتا و دلا و دیکدر ابوالمعانی بیت مرا دشنام اورا دل بستندم *
که دل شیرازیانی اش بیندم بیت شیرافکن و شیراورن بیت کلاهها و سکون الباء الضمائی
وزاء المهمله و فتح الهمزه و سکون الفاء و الواو و پهلوان زور آور معنایه استعاره طریقه در
عبد الواسع جلی بیت ملاک و الفضل نصیر بن خلف فرزانه تاج الدین * که بر باید همی تاج
از سر شاهان شیراورن بیت شیردال بیت سکون یای تحتانی و واو فتح دال مهملتین ایله قیونک
شردان دیدگری بری که پاک یویوب ایچنی قیقات و پر نج ایله طولدروب بشور در بعد زوغن
ساده ایله قاورب تاول ایدرل بیت شیر زبان بیت سکون یای تحتانی و راء مهمله و فتح زاء معجمه
و باء موحد هایل یعنی شیر زبان مرقوم بیت شیر زبان بیت کسر زاء فارسی و فتح یای تحتانی ایله
بیت شیر غران بیت فتح غین معجمه و راء مهمله ایله بیت شیر غین بیت فتح غین معجمه و کسر راء
مهمله و سکون یای تحتانیله مهیب و خشنمک ارسلان دیکدر بواج لغنی دخی بهادر مرد شجاع
و دلا و زه صفت ایدرل میر نظمی بیت در آمد میدان چو شیر زبان * نموده هنر آن بل پهلوان

بریده دخی بیت در آمد بیدان چو شیر غریب * پیای زدن نه سیم مکن * شیرمان
سکون یای تحتانی و راه ممله و فتح ممله مانند شیر تقدیرند در بهادر و شجاع و لوانه صفت
ایدلر * شیرین * طلودر که مقابل تلج در حکیم خاقانی بیت چرب و شیرین نعمت دنیا
بمکس راند نش نمی ارزد * عربی حلودر کسر حلا و لامله و چغتایده چو چوک دیرلر میرعلیشیر
بیت آتشین لعلینک اگر جای نمی او تار تانیک ایماس * کم ایرو و اسرو الیغ فی کم او پرور اسرو
چو چوک * شیر کون * سکون یای تحتانی و زاه معجه و هم کاف فارسیله معنی معجز یعنی
ایکله دیدکاری و شدر کدافی فرهنگ جهانگیری * شیفتمن * سکون یای تحتانی و فو و فتح
تاء مثناة ایلله عقل متغیر متلون اولق و دیوله اولق معناسنه ابوالمعانی بیت باغم عشق ترا
محر انوردم شیفتمه * یک نظر کن ای طیب خستگان هر خدا * شیلان * بوزن کیلان سباط
پادشاهان معناسنه شمس فخری بیت کیوان برای سبزه شیلان روز باز * از کشت زار
اجرام آورد بادرنک * مجمع الفرسده عتاب را کویند مسطور در * شین * بوزن کین درت
معنایه کاور اول نشین لفظندن اختصار اولمشدر او تور معناسنه امردر ابوالمعانی بیت
ای خدنگ غزه اش صد مرحومیک آمدی * خلوت دل مرتاجای قرارست خوش بشین *
ثانی اول خیاره دیرلر که بوستانه تخم ایچون الیقه و نمشدر ثبات سبب سرخ یعنی قزل الما رابع
دلی دودک معناسنه در کدافی فرهنگ جهانگیری * شیوا زبان * سکون یای تحتانی و فتح
زاه معجه و بواء موحده ایلله تراکت و فصاحت و بلاغت و لطافتله سوز و یابین آمده دیرلر که شیوا
فصاحت معناسنه در بوتقدیرچه فصیح اللسان دیمک اولوز * شین * سکون یای
تحتانی و فتح و اوایل مای و یاس و نوحه و افغان معناسنه در * مع الواء * مثناو * فتح نوله
شمار مرقومک اوج معناسیله مترادف در یعنی اوج معناسنه دخی استعمال اولنور یعنی اول
ابوالمعانی بیت بهر جود تر اهر زمان مثناو کند * کسی که در مدحت بسلاک نظم آرد * شینو
فتح نون و سکون و اوایل شنیدن دن صیغه امردر حضرت مولانا قدس سره بیت بشنوا زنی
چون حکایت میکند * از جدا بیها شکایت میکند * شینو * سکون فو و فتح نوله ارشته آشی
کدافی فرهنگ جهانگیری * شینو * سکون یای تحتانی و هم شین معجه ایلله بر جانور در
پوزینه به مشابه شاشک و شیشک دخی دیرلر مجمع الفرسده ضد بالا اولان شیب و شیب
معناسنه در * شینو * بوزن دیو معنی شیب یعنی انیش حکیم فردوسی بیت چور فتم
بفرمان کیهان خدیو * سوی کوه البرز ازان صعب شیو * مع الهاء * شیشه * سکون
باه فارسی و فتح شین معجه ایلله کوه دیدکاری بوجک که یاز ایامند و کرم هوارده کور که وساثر
اثوابه دوشوب تپاه ایدر سوس دخی دیرلر میرنظمی بیت همچو شیشه چند خوائی در سمور *
مرد باش و کن ز زینتها نفور * شتاب زده * فتح تاء مثناة ایلله عجله ایتش و عجله ایدی
معناسنه در ابوالمعانی بیت باد صبا بصبح در آمد شتاب زده * در چشمهای غنچه بشیم کلاب
زده * شتاب * فتح تاء مثناة و ممله بد چهره و بد اخلاق اولانه دیرلر کدافی فرهنگ جهانگیری
* شتاب * فتح جاء معجه و نوله علم قلندر ان بعض نسخه ده شتابه دیرلر * شتاب *
فتح جاء معجه و کسر یای تحتانی اول و سکون ثانیله معنی ریش کرده یعنی طرقله و یا خود برنسنه

برنسنه ایلله بر عضوی یاره اتمک کدافی المجمع * شرخیه * سکون راه ممله و یای تحتانی
و کسر جاء معجه ایلله معنی شخلمدن یعنی نفسی ایچرو چکوب و صقل و یرمک شاعر بیت
یاد نسیم آمد در گلستان سحر * بیگانه دید و شرخیه زد عند لیب زار * شربنه * کسر راه
ممله و سکون باء موحده و فتح نوله اطفالک باشند ظهور ایدر بر نوع حرارت در بریده معفه دیرلر
* ششله * سکون شین معجه و فتح لامله شیشه مرقوم معناسنه در * سفاره * فتح
فاوراء ممله ایلله پورسق دیدکاری جانور در ابوالمعانی بیت هر کس بقدر خویش خانه خود
جای راحتست * باشد سرای خاص سفاره چوز رخاک * شفته * سکون فو و فتح تاء مثناة
ایلله معنی شیفتمه یعنی آشفته و حیران * شفته * سکون فو و فتح شین معجه ایلله حلاج
جامه به پنبه دوشده دکه هموار ایتد و کی چو غده دیرلر * شکاسه * فتح کاف و سین ممله ایلله
اوزون او قلی کرپی که کند و به یقین کلانه آثار استاد بنیت کند همچون شکاسه نیر پرتاب *
ازین حالش همه کشتند بی تاب * شکافته * فتح کاف و تاء مثناة و سکون فایله ایکی معنایه در
اول یار لاش ثانی حقه معناسنه در یو ایکی معنایه حکاک بیت هره کرد چون شکافته
داشت * لیکن از حرز یا شکافته داشت * شکافه * فتح کاف و فایله مضرب که آنکله ساز
چارلر زخمه دخی دیرلر حکیم اسدی بیت زشادی همی در کف رود زن * شکافه شکافیدن کشت
از شکن * شمس فخری بیت به نکام طرب عواد بزمنش * کند از زمزمه شکل شکافه * حکیم
سنایی بیت در میان نیکروان زهره طبع و ماه روی * چون شکوفه روی بودی چون شکافه
تمی مباحث * مجمع الفرسده که واره معناسنه مرویدر * شکاله * فتح کاف و لامله شکاسه
مرقوم معناسنه در کدافی فرهنگ جهانگیری * شکاونه * فتح کاف و نون و سکون و اوایل
ایکی معنایه در اول زمین کوی یعنی لثم قازی عربی نقاب دیرلر ثانی کفن صویجی عربی
نیاش دیرلر باء موحده مشدده ایلله کدافی المویید * شکره * سکون کاف و فتح راه ممله ایلله
آ و جی قوش و یارس که تعایم ایلله اوله استاد عنصری بیت باغلامان و آلت شکره * کرد کار
شکارگاه سره * شکسته * فتح کاف و تاء مثناة و سکون سین ممله ایلله صبق و خسته
خواجه سلمان بیت شکسته عهد و شکسته دلم که خواهد کرد * شکسته های مرا جبر غیر
جبارم * شکفته * کسر کاف و سکون فو و فتح تاء مثناة ایلله آلم دیدکاری طاغ عشی عربی
زهرور دیرلر * شکله * سکون کاف و فتح لامله بر پاره معناسنه مثلاً ترکیله دلم دیدکاری
قانون و قارپوز و خیار پارچه لری که انچه و اوزن کسرلر ابوالمعانی بیت زجور هجر چنان کشته
پاره دل من * که شکله جگر م کشته بود صد پاره * شکم بند * اکل و شربه حریص اولوب
متصل ممکن غیری کاری و بوغازندن غیری فکری اولمیان آمده دیرلر عربی عبد البطن
معناسنه ابوالمعانی بیت علف مجوی همیشه خرد و پای مباحث * اگر تو آدمی نبودی شکم
بند * شکبه * فتح کاف و باء موحده و سکون ممله اشکبه که صفرده و امثال حیواناته
اولور * شکم شکسته * فتح کاف اول و ثانی و سکون می و سین ممله و فتح تاء مثناة ایلله
بر علتدر که طعام هضم اولما ممله یورک اغریوب وجع حاصل اولور ابوالمعانی بیت بنیم یار مرا
هر کدیک خسته شود * رقیب دون خصوصاً شکم شکسته شود * شکفه * فتح کاف

و توله بعض ارباب صنایع آلی در شکوه فی ضم کاف و او معروف و فتح فایله اپکی معنایه در
اول چچک معنایه در عوم اغاجه اولسون برده اولسون منلا و فانی هر وی بیت نه شکوفه
نه برکی نه ثمر نه سایه دارم * همه حیرتم که دهقان بچه کار کشت مارا * ثانی فی واستفراغ که
شکوفه کرد دیرل حضرت مولانا قدس سره * قطعه * نه مسنی که ترا آرزوی عقل آید *
که مسنی که کند روح عقل را بیدار * نه هر چه دارد غیر خدا شکوفه کند * از آنکه غیر
خدا نیست جز صداع و خمار فی شکوه فی کافک تخفیفی ده تشدید یه جائز در آلات حرب
معنایه کنایه فرهنگ جهانگیری فی سئلته فی سکون لام و فتح تاء مثنایه ایله کریه بانی
معنایه فی شمه فی فتح میله سر شیر معنایه که ملالی دخی دیرل که جری پنیر و فاست یعنی
یاغلی پنیر و غرت شرفنامه ده سر شیر و جرات در اما کتاب السامی فی الاسامی ده فتح شین
ایله مروید غریبه فتح شین و تشدید میله اپکی معنایه در اول بمعنی انک قلیل معنایه ثانی
رایحه یه دیرل حکیم سنایی بیت چون شمه شاه اسیرم از باد شمالی * شامل شده از خاق
تو هر جای شمال فی شناه فی فتح نون و اظهار هائیه شناور و شناور دخی دیرل حکیم اسدی
بیت چو غواص دی در دانه راه * همیزد بدریای معنی شناه * شمس فخری بیت شهریارا
توی آن بحر یادی کرم * که کند انجمنی در جمله چو دو توشناه فی شکوه فی سکون نون و فتح
کافله کر شمه و غنچ و دلال معنایه کنایه الموید بوم معنایه ایو المعانی بیت اگر کند بچنین حسن
شکوه و عشوه * بحسن چون نبود هر چه کرد ارزانی فی شه فی اظهار هائیه او او کنند اولان
میدان یر که دیو ار چو رب حولی دیرل فی شینه فی سکون یای تحتانی و فتح تاء موجده ایله اوق
سفر مک معنایه در مولانا هائنی بیت زهر دو طرف شینه نیر شد * درو دشت بر صید نخچیر
شد * اعلی شیب در که صوت نیرد آخر ندکی هائیه اختصاص یه در باز شبه دخی دیرل و شب
نیرد دکاری کی شب پیکان دخی دیرل فی شیخانه فی سکون یای تحتانی و فتح تاء موجده
و توله او کوشه سی که لفظ مر کبد رشی که کوشه در خانه معلوم فی شینه فی سکون یای تحتانی
و فتح دال مهمله ایله اوج معنایه کاور اول زیاده روشن معنایه عوم حکیم سنایی بیت
فک ثالث آن ناهیده ست * زهره کز نور آن جهان شید ست * ثانی نام پسر
افرا سیاب در که پشنک دخی دیرل غایت حسن و جمال صاحبی اول مغله پدري شیر لقین
و پردی منه و لدر که کیخسرو بر کون آنکه کوزش طوتدی قادر دوب یره شویه اوردی که
اول ساعت جانی چقدی خواجه حافظ بیت بحارای پیران لشکر کشش * بکاشیده
ترك خجیر کشش * ثالث آتک جمله اسما سمند در حکیم فردوسی بیت نشست از بر
شیده رای جوی * بند دیک کود ز بشهاد روی * فرهنگ جهانگیری بیت سنگار داز بند
بر مشهور و متعین سنا کردی اسمید و جمع الفرس بر حکیم نامید که بهرام کور ایچون یدی
قصر بنات شیدی هر یری ز رنک ایدی هفته نک هر کوتله بر قصر معینه او تور ردی و قصر رنکند
فراس دوشه دوب اول رنک جامه کپردی مزبور حکیمه خدمتی مقابله سنه آمل شهر رنک
حکومتی و بر مشیدی شیخ نظامی از هفت پیکر بیت شهر آمل بشیده داد تمام * تاشود
شاد شیده از بهرام فی شیرازه فی فتح راء مهمله وزاء مجمعه ایله معروف نسبه در اب بشیدن

۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱
۶۷۲
۶۷۳
۶۷۴
۶۷۵
۶۷۶
۶۷۷
۶۷۸
۶۷۹
۶۸۰
۶۸۱
۶۸۲
۶۸۳
۶۸۴
۶۸۵
۶۸۶
۶۸۷
۶۸۸
۶۸۹
۶۹۰
۶۹۱
۶۹۲
۶۹۳
۶۹۴
۶۹۵
۶۹۶
۶۹۷
۶۹۸
۶۹۹
۷۰۰
۷۰۱
۷۰۲
۷۰۳
۷۰۴
۷۰۵
۷۰۶
۷۰۷
۷۰۸
۷۰۹
۷۱۰
۷۱۱
۷۱۲
۷۱۳
۷۱۴
۷۱۵
۷۱۶
۷۱۷
۷۱۸
۷۱۹
۷۲۰
۷۲۱
۷۲۲
۷۲۳
۷۲۴
۷۲۵
۷۲۶
۷۲۷
۷۲۸
۷۲۹
۷۳۰
۷۳۱
۷۳۲
۷۳۳
۷۳۴
۷۳۵
۷۳۶
۷۳۷
۷۳۸
۷۳۹
۷۴۰
۷۴۱
۷۴۲
۷۴۳
۷۴۴
۷۴۵
۷۴۶
۷۴۷
۷۴۸
۷۴۹
۷۵۰
۷۵۱
۷۵۲
۷۵۳
۷۵۴
۷۵۵
۷۵۶
۷۵۷
۷۵۸
۷۵۹
۷۶۰
۷۶۱
۷۶۲
۷۶۳
۷۶۴
۷۶۵
۷۶۶
۷۶۷
۷۶۸
۷۶۹
۷۷۰
۷۷۱
۷۷۲
۷۷۳
۷۷۴
۷۷۵
۷۷۶
۷۷۷
۷۷۸
۷۷۹
۷۸۰
۷۸۱
۷۸۲
۷۸۳
۷۸۴
۷۸۵
۷۸۶
۷۸۷
۷۸۸
۷۸۹
۷۹۰
۷۹۱
۷۹۲
۷۹۳
۷۹۴
۷۹۵
۷۹۶
۷۹۷
۷۹۸
۷۹۹
۸۰۰
۸۰۱
۸۰۲
۸۰۳
۸۰۴
۸۰۵
۸۰۶
۸۰۷
۸۰۸
۸۰۹
۸۱۰
۸۱۱
۸۱۲
۸۱۳
۸۱۴
۸۱۵
۸۱۶
۸۱۷
۸۱۸
۸۱۹
۸۲۰
۸۲۱
۸۲۲
۸۲۳
۸۲۴
۸۲۵
۸۲۶
۸۲۷
۸۲۸
۸۲۹
۸۳۰
۸۳۱
۸۳۲
۸۳۳
۸۳۴
۸۳۵
۸۳۶
۸۳۷
۸۳۸
۸۳۹
۸۴۰
۸۴۱
۸۴۲
۸۴۳
۸۴۴
۸۴۵
۸۴۶
۸۴۷
۸۴۸
۸۴۹
۸۵۰
۸۵۱
۸۵۲
۸۵۳
۸۵۴
۸۵۵
۸۵۶
۸۵۷
۸۵۸
۸۵۹
۸۶۰
۸۶۱
۸۶۲
۸۶۳
۸۶۴
۸۶۵
۸۶۶
۸۶۷
۸۶۸
۸۶۹
۸۷۰
۸۷۱
۸۷۲
۸۷۳
۸۷۴
۸۷۵
۸۷۶
۸۷۷
۸۷۸
۸۷۹
۸۸۰
۸۸۱
۸۸۲
۸۸۳
۸۸۴
۸۸۵
۸۸۶
۸۸۷
۸۸۸
۸۸۹
۸۹۰
۸۹۱
۸۹۲
۸۹۳
۸۹۴
۸۹۵
۸۹۶
۸۹۷
۸۹۸
۸۹۹
۹۰۰
۹۰۱
۹۰۲
۹۰۳
۹۰۴
۹۰۵
۹۰۶
۹۰۷
۹۰۸
۹۰۹
۹۱۰
۹۱۱
۹۱۲
۹۱۳
۹۱۴
۹۱۵
۹۱۶
۹۱۷
۹۱۸
۹۱۹
۹۲۰
۹۲۱
۹۲۲
۹۲۳
۹۲۴
۹۲۵
۹۲۶
۹۲۷
۹۲۸
۹۲۹
۹۳۰
۹۳۱
۹۳۲
۹۳۳
۹۳۴
۹۳۵
۹۳۶
۹۳۷
۹۳۸
۹۳۹
۹۴۰
۹۴۱
۹۴۲
۹۴۳
۹۴۴
۹۴۵
۹۴۶
۹۴۷
۹۴۸
۹۴۹
۹۵۰
۹۵۱
۹۵۲
۹۵۳
۹۵۴
۹۵۵
۹۵۶
۹۵۷
۹۵۸
۹۵۹
۹۶۰
۹۶۱
۹۶۲
۹۶۳
۹۶۴
۹۶۵
۹۶۶
۹۶۷
۹۶۸
۹۶۹
۹۷۰
۹۷۱
۹۷۲
۹۷۳
۹۷۴
۹۷۵
۹۷۶
۹۷۷
۹۷۸
۹۷۹
۹۸۰
۹۸۱
۹۸۲
۹۸۳
۹۸۴
۹۸۵
۹۸۶
۹۸۷
۹۸۸
۹۸۹
۹۹۰
۹۹۱
۹۹۲
۹۹۳
۹۹۴
۹۹۵
۹۹۶
۹۹۷
۹۹۸
۹۹۹
۱۰۰۰

ابر بشیدن کتاب او یکده سنه وقفمان بر تاجا لویه ایدرلر میرنظمی بیت کتاب مدحت
و وصف ترا که شیرازه * کنند اهل معارف ز رشته جانش فی شیرامله فی اضافه امج
دید کاری دارو که سود ایچنده اصل دوب بعده مجمونه خصوصا نوشدارو ترکینه جزو ایدرلر
فی شیرجامه فی سکون یای تحتانی وراء مهمله و فتح جیم و میله اپکی معنایه در اول بمعنی
دستان یعنی ده ثانی سود ایچند کاری مخصوص قدح که جام شیر تقدیر زنده اولور استاد اپکی
معنایه دیشدر بیت شیرجامه مادرش داده باو * ریخت بر دوشیر جامه در کاو فی شیرخوان فی
فتح خاء مجمعه وراء مهمله و او

۱۴۹
 کافله ده شفاء مرقوم معناسنه مرویدر میرنظمی بیت شکا پریر با بیکان دلوز * ازان
 هر يك براعدایش جکر سوزی شما فی خطاب جمع حاضر در عربیه انتم معناسنه خواجه
 حافظ بیت ای فروغ ماه حسن از روی زخشان شما * آب روی خوبی از چاه زخندان شما *
 شوربا فی اصلی شوربا ایدی تلفظ نه نوع ثقلت اولغین همزه اول حذف اوامشدر
 معروف طعامدر فی شوروا فی باء موحده برینه واولیده شوربا معناسنه در شکم شاعر
 بیت طبیعت را مناسب شورواست * که اودر ضم رانی کو غداست فی شوبلا فی
 کسر و او سکون یای تحتانی ایله معنی ایوانه سفید رخی قوآن چچکنه ده درلر فی مع الباء *
 فی شیان قریب فی شین مفتوحه ده ذکر ی مرورایدن قوشدر که شین معنومه ایله ده
 استعمال اولنور ابوالعانی بیت دهد قریب همیشه بوعده وصلت * شدست چشم غلام
 شیان قریب مرا فی شتر سبب فی ضم تاء مثناة وسین وسکون راه مهملتین وتون ایله اغاج
 قوردی که ینه اغاجک ایچندن حاصل اولوب اغاجی تبا ایدر فی شتر صیب فی معنی شتر سبب
 مرقوم که تون برینه یای تحتانی واقع اولشدر فی شکوب فی ضم کاف و او معرونه معنی دستار
 کذافی المجمع میرنظمی بومعنایه بیب بودن سر یا برهنه طرز خوب * کشته است بار کران
 بر سر شکوب فی شوب فی بوزن خوب معنی شکوب مرقوم یعنی دستار عریض ایکی معنایه در
 اول معنی آمیختن یعنی قارشیق ثانی معنی غسل یعنی بال فی مع التاء * شبات فی فتح
 باء موحده ایله صوک قیش آبی در مشهوری طاء مهمله ایله شبات در فارسیه طایرینه تاء مثناة
 ایله استعمال ایدرلر ماه مزبور که هر هفته سنه بر چهره واقع اولور و اون برنجی کوننه آفتاب
 حوت برجنه تحویل ایدر دز سنه متوالیا بکرمی ستر کون اولوب بشخی سنه سنه که کیسا
 واقع اولور اول سنه بکرمی طقوز کون اولور کذافی قرهنگ جهانگیری فی شبتت فی ضم
 باء موحده وسکون سین مهمله ایله کریمه منظر وزشت چهره معناسنه در میرنظمی بیت
 از قضاء ناکه اندست آن بلا * زم جانان آن شبتت بدلقا فی شراب فی فتح راه مهمله ایله
 صو و شراب و امثالی آقدقه ظاهر اولان صداسنه درلر فی ششتت فی سکون شین معجه
 ایله بوزن شبت معنی زشت و چرکین و ماهر نه اوورسه فی شکفت فی ضم کاف وسکون
 فایله ایکی معنایه کاور اول آپخلق که شکفتن لفظندن فعل ماضی در آجلدی دیمکدر شتی نکو
 ابیت از روز ازل تنکدلی قسمت ما بود * شکفت اگر غیبه ماجرم صبا نیست * ثانی کاف
 فارسیله تعجب معناسنه شمس فخری بیت ای تابادم از پدیری شاه ملک دان * شاهي و ملک
 داری نباشد ز تو شکفت * کاهی اسم مصدرده استعمال اولنور بومعنازه کسر شین معجه ایله
 محکدر تنه کم ذکر ی مرورایدی فی شوات فی بوزن عصا بر قوشدر سرخاب دخی درلر
 کذافی المجمع فی شوبست فی واو مجهول و فتح باء موحده وسکون سنن مهمله ایله افسون
 و علاج معناسنه در بعض فرهنکه باء فاسیه منقولدر فی مع الجیم * شفار ج فی فتح فا
 و راه مهمله ایله پشمانی حلو که مشهور ی پشمنه در میرنظمی هروی بیت بجای نان دهد
 هر صبح و هر شام * شفار ج کشته است اطعام اوام فی شنج فی سکون نونه بوزن منخ کاف
 مهر موی که آنکه کاغذه مهره ایدرلر فی شوبج فی واو مجهول و کسر تون وسکون یای تحتانیله

باب الف
 الف

۱۵۰
 فی شیهه فی سکون یای تحتانی و فتح لامه بر نوع طعامد ز رخ واسفاناخ و باغ ایله ایدرلر
 مثله بلا دخی درلر فی شیهه فی بوزن نیمه خوی و طبیعت و عادت معناسنه در ابوالعانی بیت
 شیهه طبع ترا جود و کرم معتادست * آری آری کرم طبع بود مادر زاد * بواغت عربیه
 مشترکدر فی شینه فی بوزن کینه سیمی دیدکاری دودک معناسنه فی شیوه فی سکون
 یای تحتانی و فتح واولیه بش معنایه کاور اول ناز و کرشمه که دلبران و محبوبانه مخصوص بر وضعدر
 ثانی طرز و روش حکیم زاری قهستانی بیت اگر چه شهر پر از شاهان چالا کست *
 تو خود بشیوه کری شیوه دکر داری * ثالث عمل نیک و طور خوب معناسنه مولانا جامی
 بیت کست ای مادر چو نیم میوه را * کی توانم کار بست این شیوه را * رابع حسن و زیبای
 معناسنه شاعر بیت در رقص نیم چو آستین بر میگرد * صد شیوه شما بکس هم بر میگرد
 خامس هنر معناسنه میرنظمی بیت نباشد در نظر هر بی هنر خوب * اگر مردی شواندر
 شیوه مرفوب فی شیهه فی فتح یای تحتانی و اخفاء هایل بوزن و معنی شیهه مرقوم فی شیهه
 سکون یای تحتانی و فتح هایل آت کشته سنه درلر عربیه صهیله معناسنه در استاد لطیفی
 بیت عدوت اربشود ز اسب تو شیهه * بشامد خون میرد بر بدیهه * مولاناها تفی بیت
 ستوارن بشیهه یلان در خروش * حکیم وزره زیور بال و دوش * مولانا عری در مذمت اسب
 * قطعه * شاهنشاه حقیقت اسی کداده * بشنوبه ظف تابرسام بعرض * پیرست
 وعلی مجوش زان فزوده ام * آری بود رعایت پیر علیل فرض * کر شیهه زند بجوانی
 ستایم * کر نیم کام رود کمنس نام ملی ارض فی مع الیاء * شری فی صاقون آلتی معنی
 خریلن مولانا جامی بیت عرجه بخشی که بگیری دگری * آن نه جودست که بیعت و شری *
 فی شستگانی فی سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة و کاف و کسر نونه بنای عمارت که هر یله
 اساس و ترکیب بل درلر ابوالفرج رونی بیت ز کرد که اوساز شستگانی * هر * که قلب
 کفیه بود شستگانی محراب فی شکاری فی آوی کرک آدم و کرک حیوان عربیه صیاد
 و چغتایده اوجاق درلر فی شنگ مای فی سکون تون و وف فارسیله قند ز دیدکاری صو
 جانوریدر فی شوی فی کسر واولیه معنی شیت طوراق اونی در که اوزر لک ایله چشم زخم دخی ایچون
 آتشه یا قورل حکیم سوزنی بیت منازعان همه نارعداوت افر وزند * ز بخت خود همه بر نار
 خود شوند شوی فی شی فی کوشه معناسنه که اوک کوشه سنه شیخانه درلر فی شیمانی فی
 فتح یای تحتانی و کسر نونه خراسانیله قتمند بر منقل و زنی در و دخی ده هفت معناسنه که
 وستانی ده درلر شمس فخری * قطعه * پیش ازین از ملوک اهل سماحت * داده اند اچهای
 زلف شیمانی * شمه مرصع دهده همیشه مردم * کر خسروی و تاج کیانی فی شیرکی فی سکون
 یای تحتانی و راه مهمله و کسر کافله چین و لایتنه بر جانوردر فی شیروی فی نام مبارز
 ایرانی که شیویه دخی درلر فی باب الشین المضمومه مع الف * شتر با فی ضم تاء مثناة
 وسکون راه مهمله و فتح باء فارسیله ترکیب ککک درلر راجی اوتدر کوزل قورطعامه قورلر
 قور بدوب دوکوب بر قدار طوایله قارشدورب یرلر عربیه سعتد بدکاریدر فی شفا فی
 فتح فایله ترکشک اوق قونیلان جانبی که قافله ده شفا دینلر و مرویدر فی شکا فی فتح کافله ده

نظرس که ذراعتها خراش تارلا مع الحیم الفارسی * شلو و مع لام و واو معروف
و کسر باه فارسی و سکون یای تحتانیله دموردکنی دیدکاری اوت میرنظمی بیت نباشد هر کذا
در جیب بسج * شود سنبل بچشم او شلو و مع الحاء * مع * شیخ * ایکی معنایه در اول
اوزلو باحق که اگر آدم و اگر حیوان با صدقه یا غنه یا پشور ثانی میوه سی اولیان اغاج کذا
فی فرهنگ جهانگیری و دخی شوخ لفظندن اختصار اولنن کله در چرک معناسنه بومعانی
مؤید ابوالمعانی بیت تن و جامه سر اسر شیخ گرفته * که جامه در برش ازم کسخته مع * شکوخ
ضم کاف و واو معروفه کیدرکن ایاغنه سننه طوقنوب دوشربکی اواق استکوخیمه دخی دیرل
شاگر بخاری بیت هر که اودره روز سر مست شوخ * افتد اندر خاک و خواری از شکوخ *
ابابوینندن سورچک معناسی فهم اولنوردهض فرهنگ لغزیدن معناسنه مرویدر ابوالمعانی
بیت کر بینم نا کهان در راه آن نازک بدن * طاقت پار اندام هر قدم افتم شکوخ مع * شوخ
واو معروف ایله ایکی معنایه در اول کشاده رو و کشاده طبع و لطیفه کوی و حاضر جواب
و شاطر کار بومعنا بر برینه یقیندر خواجه حافظ بیت فغان کین لولیان شوخ و شیرینکار
و شهر آشوب * چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغمار * ثانی یعنی چرک که شوخ کین
دیرل چرکین دیمک اولور عربیه و سخ معناسنه استاد عجمی * قطعه * خواجه
بزرگست و مال دارد و نعمت * نعمت مالی که کس نیاید از ان کام * بخل بجایی رسیده کش
نکندارد * شوخ بکر ماوه بان و موی بجمام * شرف شفروه بیت چنانکه بستی از اندام
شوخ حرص و طمع * کندیست بر سر او خارش تمنای * نسخه * میرزا ابراهیم اول اغاجه
دیرل که بردالن کسه ل وافر دلیری اوله وادات الفضلاده کثرت استغالدن ال وایاق درسی
درست اوله مع * شوخ مع * واو و هول و فتح میله یعنی شوم و محس و کسر میله قوان چپکی
معناسنه در مع * الدال * مع * شتر باد مع * سکون راء مهمله و فتح باء موحد ایله هجین دیدکاری
دوه معنای ترکیب بل دوه سی دیمک اولور غایت سرعتله یورید بکندن کنایه ایدرل سرعتی
شول مرتبه در که سائر دوه لک درت کونده وارد یعنی منزله بو رکونده وارد میرنظمی بیت یکی
آمد سواری بر شتر باد * نه استر بل سواری بوده بر باد مع * شخود مع * سکون خاء معجه
و ضم نوله طرنقله قشمتدن یا خود آخر سننه ایله جراحت ایتمکه دیرل وله بیت کدر خسار ش
بناخن کرده شخود * روان شد خون بر خسار چون رود مع * شخود مع * خاء معجه ایله
یعنی شخود مرقوم که شخوده دخی دیرل حکیم انوری بیت دلی کویدر محبت شخود *
علاج ترشکان نداردش سود مع * شخولید مع * ضم خاء معجه و کسر لام و سکون یای تحتانیله
یعنی پرموده شده یعنی صولش کذا فی المجمع بومعانی مؤید میرنظمی بیت کل رخسار
آتش می شخولید * از آندم خال بیمار ان بشولید مع * شد مع * ایکی معنایه استعمال اولنور
اول اولدی معناسنه که عربیه صار معناسن افاده ایدر ثانی کندی معناسنه که عربیه راج
و ذهب دیرل یو ایکی معنایه ترتیب اوزره خواجه حافظ بیت از حال دل و دهنه می رسید که چون شد
خون شد دل و اوزر کند رده برون شد مع * شرد مع * سکون راء مهمله ایله معاند و سرکش
و مع * معناسنه ابوالمعانی بیت کز خرد داری مکن عادت همه کاری بشرد * تاییابی جای عزت

عزت نزد خرد و کلان مع * شکوخیل مع * ضم کاف و واو معروف و کسر خاء معجه ایله یعنی باغزید
و در افتاد یعنی سورچدی و دوستدی اغاجی کفته بیت چوا سر کشی کرد هر سو نکه * شکوخیل
وافه اد بر خاک راه مع * شواد مع * فتح و او ایله توی طوقاری دیدکاری قوش و بر معناسی دخی آنش
علویدر ابوالمعانی بیت شواد آتش غم از دهان می رود بیرون * نباشد حاجت مشعل شب تاریک
هجران مع * شود مع * بوزن سودا یکی معنایه در اول شد لفظه ایکی معناسنه ده شمس فخری بیت
باعث بخشایش اوداد کرم داد * خون از دل کان آب زر خساره مع * شود * ثانی جامه آتشدن
صرار و بیاغنه یقین اولق مع * شوشد مع * سکون و او و فتح شین معجه ایله بوزن پوشد
شوشه معناسنه در که عنقریب ذکر اولنور انشاء الله تعالی مع * شهره بند مع * بر سننک
طاعینه نظر ایدوب باطنندن بخیر اولان کسنه به دیرل و دخی غایت مشهور و آشکار معناسنه
یو ایکی معنایه میرنظمی بیت حال عاشق چون نباشد شهره بند * بسته چشم حال باشد
شهره بند مع * شهاد مع * فتح ها و یای تحتانیله غایت برامز معناسنه در کذا فی فرهنگ
جهانگیری مع * مع الراء * شتر بار مع * شم تاء مثناة و فتح باء موحد ایله دوه یوکی باز شتر
تقد برنده در مولانا کاتبی بیت مرا غمست شتر بارها بجزره تن * شتر دلی نکتم غم بجا و جزه
من مع * شتر خار مع * ضم تاء مثناة و فتح خاء معجه ایله دوه دکنی خار شتر تقد برنده در استر خوار
و شتر خوار دخی دیرل اثرالدین اخسیمکی بیت کرکابن فردوس خورد آب خلافت *
بر جای کل تازه شتر خار بر آرد مع * شتر وار مع * یعنی شتر بار مرقوم با ایله و او بیننده تبادل اولدی
اجلدن شیخ نظامی بیت چونوبت بسر بخش دار رسید * شتر وار زرت بخار رسید *
مع * شخور مع * ضم خاء معجه و واو معروف ایله طرنقله یاره لقی معناسنه شخود و شخود
و شخوده و شخوده دخی دیرل مع * شتر مع * بوزن مرقوم ایاغنه کیلور سننه در شمس فخری
بیت در بادیه اعدای تو بر خار و خشک ماند * نه آب و نه نان ماند و نه کفش و نه خود شتر *
مع * شتر مع * سکون شین معجه و فتح تاء مثناة ایله حوزستان و لایله شهر آدیدر فتح شین
ایله ده روایت اولنشد در امایان الناس مشهور اولان ضم شین ایله در خواجه سلمان بیت
شد خاک و خار بستر آن شخص نازنین * کازاری رسید زدیای ششترست مع * شتر مع * ضم
غین معجه ایله کرپی که اوزون اوقاری اولور سین ایله سفر و سگاشه دخی دیرل مع * شفور مع
ضم فایله ایکی معنایه در اول پورسقی دیدکاری جانور در که دو کد بکه شهر دیرل ثانی حرام
معناسنه در ابوالمعانی ایکی معنایه ترتیب اوزره بیت هر که از شیر شفور کرد در وی * نامردی
شفور باد اودا مع * شکر مع * فتح کاف فارسیله اوقلی کرپی به دیرل عربیه ضم کاف عربیه
نعمته اعتراف ایتمکه دیرل مع * شکار مع * سکون کاف ایله یاسلو و غمکین سو کواد معناسنه
میرنظمی بیت پس از تنگی سرور دل نکندار * بکن شادی مشو غمکین و شکار مع * شمار مع * فتح
میله درت معنایه کاور اول حساب و عد معناسنه در حکیم انوری بیت عدل تو سایه ایست که
خورشید را ز غم * امکان بیه کردن آن نیست در شمار * ثانی فرهنگ جهانگیری
دو ستاق و محبت معناسنه شیخ نظامی بیت بیدم زهر آشنای شمار * بس است آشنای
من آموزگار * ثالث مثل و مانند معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت جاتها شمار زهر

معلق همی نند * هریک چو آفتاب در افلاک کبریا * رابع اول زخم و جراحتی دیر لک صاعق
احتمالی و ایوایلی امید اولی * شمار کیر * سکون راه مهمله و یای تحتانی و کسر کافله ایکی
معنایه در اول نسنه صایحی ثانی دوستلق و محبت طویحی معناسنه * شمار کار * سکون راه
مهمله و فتح کافله عرصات روز محشر که شماره کاه دخی دیرلر شاعر بیت خواهند فی شک ارتوز دنیا
حساب عمر * پاسخ چگونه میدهدی در شمار کار * شمر * ضم مهمله بوزن عمار حاضر در صای
دیمک اولور میمک فتحه سیله ده جا زدر ابوالمعانی بیت فعل قبیح نفس بدت یک یک شمر *
بیکر که در جهان بجه رود رکذشته است * شمشیر * سکون هم و کسر شین معجه ایله قره نیک
جهانگیریده کار بان اندک معناسنه بو معنای موید میرنظمی بیت بر فتن یادت تدبیر داری
که همراه خودت شمشیر داری * مجمع الفرسده قافله صغیر که شوشمیر و هیل دخی دیرلر
* شبحار * سکون نون و فتح حمله اکلیل الماک دیدکاری او تدر * شفقار * سکون نون
و فتح قافله سنقوردید کیری آوجی قوشند که آنکه ملوک شکار ایدرلر معتبر طوغاندر میرنظمی
* مثنوی * اگر جای داری کف تاجور * چو شفقار بودی چنان معتبر * چو یکدم نیایی
موافق طبع * بکیر دست بی محابا چو شمع * شوخگیر * واو معروف و سکون خاه معجه
و کسر کافله کیر گرفتن صیغه امر و وصف ترکیبی در شوخ چرک معناسنه و ایحق معنای ترکیب
کیر طویحی و ایله سونکره اسم اولش عربین سفنج دیرلر ضممه ثامه ایله * شور * واو مجهول
ایله طقوز معنایه کاور اول طوزلی یعنی طعامده و ذایقه ده طوزلی اولان ثانی غوغا
و قره شلق معناسنه مولانا غزالی مشهدی بیت شوری شد و از خواب عدم چشم
کشودیم * دیدیم که باقیست شب فتنه غنودیم * ثالث نحس و شوم معناسنه در حکیم فردوسی
بیت نکه کن که دانای پیشین چه گفت * که هرگز مباد اختر شور جفت * شختاری * رباعی *
ای ملک نهاده پیش اقبال تو رخ * وز بخت تو بخت خصم شور آمد سخت * با توجه در آویز کند
آن بد بخت * کوازی تخته زاد و توازی تخت * رابع معنی کوشش یعنی سی ایلمک حکیم اسدی
بیت هر کار در زور کردن مشور * که چاره یسی جای بهتر ز دور * خاس نفیر معناسنه که
شیور دخی دیرلر حکیم فردوسی بیت نیاسود کس تا بر زحلب * زمین شد از جنک شور
جلب * سادس معنی ورزیدن یعنی دور شک بو معنایله معنای خامسک فرقی دقت در حضرت
مولانا قدس سره بیت دست زهره در حنا اوکی ساحشوری کند * نازنین همچین را با چنان
سرداچه کز * حکیم اسدی بیت همه روز فرمانشان دار و برد * سواری و شوری صاحب نبرد *
صاحب بر رینه اورمق بهم زدن و بر یله یک میر خسر و بیت از دست و دل برام کر جان و دل بشورم
بیرین جهم که باشد خواب کوزن و کورم * ثامن معنی مشغله شبح سعدی بیت نه مطرب که آواز
پای ستور * اگر عشق داری سماعست و شور * تاسع معنی شستن یعنی یومق غسل
معناسنه و شوریدن بیکر که مصدر یدر * شور مور * سکون راه مهمله و ضم مهمله توابع
الفاظ قبیلندندر ایکی معنایه در اول بر نسنه خسیس و ضعیف و حقیر اولوب آخر کسنه
آنی ذکر ایتد کافلان چیز شور مور دست دیر کاهی یا آنکه شور مور و در دخی دیرلر حکیم خاقانی
بیت شور مورند حسودان و لیکن که لاف * شمار مارند نفر یا نفر آخته اند * ثنی غلبه

غلبه و غوغا معناسنه حکیم سنایی بیت زهره و طامات و زارم زخرف * همه ساله با بخت
در شور مورم * شوشمیر * واو مجهول و سکون شین معجه و یای تحتانی و کسر مهمله قافله
صغیر که هیل و عال و لایحی و خیز بیا دخی دیرلر کذا فی المجمع * شور * واو معروف و فتح
هایله زوج یعنی عورتک اری معناسنه اگر چه اصحی و افسحی جوهر و زنی اوزره در اما لسان عوامده
و بعضی فرم کرده کهر و زنی اوزره اولغین ثبت اولندی * مع الزاء المعجه * شتر غاز *
سکون راه مهمله و فتح غین معجه ایله انکدان اغاجنک کوکیدر شتر غاز دخی دیرلر ابن یمن
بیت ندارد طمع رستن شاخ عود * هر آنکس که پنج شتر غاز کشت * شور کز *
سکون راه مهمله و فتح کاف فرسیله ایلفون اغاجی معناسنه * شور میر * سکون راه
مهمله و یای تحتانی و کسر مهمله نطس یعنی اکلامش تارلام معناسنه در * شور کز * واو مجهول
و فتح زا و کاف فارسیین ایله کوماک و قفمان قولتغنه دیکن پاره که خشتک دخی دیرلر * شور
و شور میر * کلاهما بسکون الواو و کسر المیم نطس معناسنه که هرک دخی دیرلر و بعضی رلده
دلین دیرلر کذا فی الملوید بو معنایه استاد لطیفی بیت اندر اصلاح دلت تمیز کن * تخم
پاشیدن پس از شومیر کن * شونیز * سکون واو و کسر نون و سکون یای تحتانیله
چورک اونی که عربین حبه السوداء دیرلر میرنظمی بیت شد در روی نان افشانده شونیز *
روی خوب حال غیر آمیز * مع السین المهمله * شش * ضم باء موحد ایله بت که کله در
عربیه فله دید کاریدر شین معجه ایله ده جا زدر جمال الدین عمر * رباعی * زاروی که در دات
نماند ست صفا * با خلق خدای میکنی جور و جفا * بفرق سرکل تو بچاره شش * کرزانکه
زلق زندنیفتد بقفا * شد کس * سکون دال مهمله و یای تحتانی و کسر کافله قوس قرچ
دی اکبر کذا فی القفه و شین برینه سین مهمله ایله شد کس دخی مرویدر شاعر بیت میغ
مانند پنبه است و و را باد نفاق * هست شد کس درونه که بدو پنبه زند * درونه نیک معناسی
مرور ایلدی * شریکس * سکون راه مهمله و کسر کافله ده قوس و قرچ معناسنه در
* مع الشین المعجه * شش * ضم باء موحد ایله و سکونله ده جا زدر کله معناسنه استاد
لطیفی بیت جامه پر شش او کاومیش اربنم * بانک و فریادی کند المستغاث ای مسلمین *
* شش * فتح خاه معجه ایله خوش آواز بر کوچک فوشدر استاد رودکی بیت کرک راکی
رشد صلابت شیر * بارزاکي رسد نهیب شش * شش * ترکیب او بکن دیدکاری عضودر
یکی از حکما بیت چو از سل دور میباشد سلامت * که ز برامیشود در شش جراحت *
* شورش * واو معروف و کسر راه مهمله ایله شوریدن امم مصدر در فتنه و غوغا
و قره شلق و آشوب معنایله استاد بیت کوشورشی که محبت شادی بهم خورد * غم خون
دل بریزد و دل خون غم خورد * شوش * بوزن کوش باغ چو غی یعنی اوزم اغاجندن بودانش
چو بوق مجمع الفرسده مطلق اوزم چو غی عربیه قضبان دیدکاری ضم قف و سکون ضاد معجه
ایله * مع الغین المعجه * شتریا لوغ * ضم تاء مثناة و لام و سکون راه مهمله و باء موحد
مفتوحه ایله دوه قعی که عربیه بعره دیرلر نیکم ضرب مثل ایدوب دیرلر * البعرة ندل علی البعیر
یعنی دوه نیک قنی دوه یه دلالت ایدر * شتر مرغ * دوه قوشی که مشهور در نفس الامرده

دوه يه مشابه بر قوشد بونی و باشی و یا قلمی و عینه اوده در کچه قنادی و ارامانه ساز قوشلر
 کبی او چارونه دوه کبی یوک کو تور ضرب مثل ابلشدر تنگ شیخ عطار بیور مشدر * مشوی *
 چون شتر مرغی شناس این نفس را * نه کشد بارونه پردر هوا * کربیر کویند کوید استرم *
 ورنه ی بارش بکوی طارم * شیخ * بوزن مغ اوج معنایه کاور اول ایش اشکدن ال ذریسی
 درست و خشین اولق ثانی شاخ کاوی یعنی او کوز بونیوزی شمس فخری بیت از خر و کاوک
 بصدر ربیت * کچه اورانه سنب هست نه شیخ * ثالث چیز اندک یعنی شی قلیل کذا فی المجمع
 * شور تاغ * و او معروف و سکون راء مهمله و فتح تاء مثناة ایله بر نوع صاری اغاچدر
 به مضایق و مسال یرده بتر بصری او تدر دینلر * شوغ * و او معروف ایله بوزن دوغ اوج
 معنایه کاور اول شیخ مرقوم معناسنه استاد بیت شود عادت گرفتن رکش یوغ * غیزید
 قلم در دست پر شوغ * مطلق دری درشت اولغه دیرلر شمس فخری بیت بیلویش کد بخارا
 بغلط * چوروی خصم شمشید بهلوم شوغ * ثانی مجمع الفرسده الله و یا خود اوابده واقم
 اولان ایریک و چرک ثالث چیز اندک یعنی شی قلیل شیخ مرقوم له مترادف المعنی در * مع الکاف
 * شتر پاوک * ضم باء فارسی و لام له دوه قفی شتر باو غ مرقوم کبی * شترک * ضم تاء
 مثناة و فتح راء مهمله ایله موج دریا که اشتراک دخی دیرلر ابوالمعانی بیت کفر چو بی سخاکشت
 و موج احسانش * چوروی بی بیانی بر آمد شترک * شیخ * سکون جیم فارسیله
 یورلقدن و غیردن که یورک اوینا یوب کوکس صحرا به اما مع قول انچه قدر که اکاز غنک و جهک
 دخی دیرلر عربیه فواق دیرلر ضم فاو او و سکون قافله کذا فی شرح نامه ادات الفضلاده ضم جیم
 فارسیله در مؤید الفضلاده آوازد ماسب یعنی آت قور و غنک سمی و فرخنگ میرزا ابراهیم
 دوه نک یوریمی صداسی در ابوالمعانی بیت بیزم آن کل رعنا نشسته می بیند * رقیب بسته
 دم و دل کرفته شچک آید * شلوک * ضم لام و او معروف و فتح عایله دموردکنی که شلوک دخی
 دیرلر * شترک * سکون نون و زاء مهمله و فتح کافله یعنی بادریسه دوک یعنی ابکه کوردکاری
 اغر شق کذا فی المجمع * شوخناک * و او معروف و سکون خاء معجه و فتح نوله یعنی
 شوخکین یعنی کیرلی کرک وجودده کرکسه اوابده اولسون * شوشتک * سکون و او و فتح
 شین معجه ایله ابکی معنایه در اول چار تارتبوره معناسنه استاد فرخی بیت کبی سماع زنی
 کاه بر بطوکه چنک * کبی چغانه و تنبور و شوشتک و عنقا * عنقادخی بر سازدر ثانی بر نده
 جانورد در کلکه مشابه بکه آندن کوچک اوله تی و و چل دخی دیرلر * شوکت * سکون و او و فتح
 کافله یعنی بادریسه دوک یعنی اغر شق کذا فی المجمع * شوکت * سکون و او و فتح لام له اسب
 جلد و نیز رفتاری چایک و اشکون و یوکرت آت سید حسن غزنوی بیت کراردوان بدیدی پای
 و رکاب تو * بودی به پیش شوکت تواردوان دوان * استاد فرخی بیت بسا پشتهای که تو پشت
 کردی * بنقل سم شوکت و خنک و اشقر * حکیم اسدی بیت سیه دار بر کرد شوکت زجای
 کشیده بکن تیغ کشور کشای * خواجودرهای همایون * بیت در آورد بر شوکت نیز پای
 چور دای آتش در آمد زجای * مع الکاف الفارسی * شتر کاویانک * اوج حیوان اسمیه
 * اول و غنک * سبی اوج حیوانه مشامی اولد و غنکدر شتر کاو دخی دیرلر عربیه زرافه

۱۰۲ زرافه دیرلر ضم زاء معجه و فتح راء مهمله مشدده و فایله ترکیه زرافه دن غلط زرافه دیرلر
 * ششک * بوزن ششک کوزده اولان چیق معناسنه ابوالمعانی بیت ششک چشم و خم
 بینی بوده کار بخل * شد دهانش محزن کوه و نجاست کویا ششک * سکون نوله بوزن خنک
 بر موزن اغاچد زنی بیاض و راست شاخری اطرافنده چادر کبی اولور غایت یک اولغه آندن
 اوق ایدرلر خراسانلر بنفش دیرلر معجیک بیت ای توشوخی که بشکنی سرخنک * وی توچوی که
 همجو موم زشک * شوک * بوزن دوک بالدران دید کاری او تدر شوکر آندن اختصار اولمشدر
 عربیه فتح شین ایله بوزن نوک که دکندر * مع اللام * شتر دل * یعنی قورق ترکیه دوه یورکلی
 دید کاریدر مولانا کاتبی بیت مرا غیست شتر واره باحجره تن * شتر دلی نکم غم کجاو حره تن *
 * شکول * ضم کاف و او معروفله یعنی جلدی وجست و تندی کذا فی المجمع * شل *
 بوزن کل یعنی سنست حضرت مولانا قدس سره بیت چون بدید آن روی همجون رک کل *
 مضطرب کردید شید پاهاش شل * شوکل * و او مجهول و فتح کافله بادریسه دوک یعنی
 آغریبق عربیه فلکه دیرلر * شول * بوزن غول اوج معنایه کاور اول یعنی دید و دانست
 یعنی کوردی و بادی و صیغه امر اولور بشول دیرلر یعنی بین و بدان دیمک اولور حکیم انوری
 در هجو قافیه کیرنک بیت زرد کشت از فراق لقمه بشول * روی سرخ من ای سیاهه دول *
 ثانی بر طائفه نک استمندر کور در طائفه سی کبی ثالث شولیدن لفظندن صیغه امر در
 اندیشه نک و پریشان اولق معناسنه * شویمال * سکون و او و یای تحتانیله جامه شوی
 و کازران جامه یه اورد قلمی مهره معناسنه در * شومال * دخی بومعنایه در شومال
 لفظندن اختصار اولمشدر * مع المیم * شتم * ضم تاء مثناة و لام له درشتی و تندی که
 موقعتک اولیه و تراغ و خاصه معناسنه اشلم دخی دیرلر * شلم * ضم لام له شتم لفظندن
 اختصار اولمشدر * شم * ابکی معنایه در اول یعنی پای افرازی یعنی ایاق طولانی و جارق
 شمس فخری بیت جاهلان بر استاز بر دخی * فاضلان پای آبله بدربلشم * شیخ نظامی
 بیت کرا آینه چون یار هر دم کشد * کبی شم کشد که بر شتم کشد * ثانی یعنی نفرت
 و دوری شمس فخری بیت باسفه یان جمله را نفس و قرار * وز غریزان جمله را دوری و شتم *
 * شیم و شتم * شم مرقومک ابکی معناسنه مترادفدر استاد معجیک بیت صد بیت
 مدح کفتم و چندین عذاب دید * کرنیست سیم باری جفتی شم فرست * شوخ چشم *
 سکون خاء معجه و فتح جیمه کستاخ و بی ادب و مزاح و ظرافتکار خواجه سلمان بیت ای دل نه سنک
 خاره آخر فغان بکاست * وی شوخ چشم دین سرشک روان بکاست * شور بوم *
 سکون راء مهمله و ضم باء و حایله شوراق بر معناسنه و شور شول زدر که آنده ذراعت و چمن
 نافع حاصل اولیه شور بوم دخی دیرلر شیخ سعدی بیت باران که در لطافت طبعش خلاف
 نیست * در باغ لاله روید و در شور بوم خیم * شور چشم * کوزی دکن آدم یعنی کوزدن
 چشم زخم واقع اوله ابوالمعانی بیت صد چشم زخم خلق رسد یک وفای او * یک شور چشم
 نیست که بر هجر میرسد * شورم * سکون و او و فتح راء مهمله ایله ترغی نوعندن حاض و مرکب
 دیرلر زوعدر * شوم * بوزن بوم محس و نامبارک معناسنه ابوالمعانی بیت بهر دنیا

قافضه از ابحاث شومش از ازل * جامه از اطالع میون و دولت یا درست * مع الفول * شبان
 فتح باه و وحده ایله چوبان معنایه کمال اسمعیل بیت بعد عدل تو کرک از پی خوش آمد میش
 چو خرس مصطفی بازی کند محبوب شبان * شتر بان * دوه چی معنایه بان کوزه دیچی
 معنایه در کشتی بان و باغبان کی دوه کوزه دیچی دیکدر اثیرالدین اخسیکی بیت منزله
 عیسی سزد و مرده * خضر * آنجا که شتر بان تو روزی مقرر آرد * شتر داندان * سکون
 را و فتح دالین * ملات ایله بر نوع ز اچدر که زاج مصری دیرلر جمع ز اچلدن معتدل در * شخودن
 ضم خاء معجه و واو معروفه طرملق و برنسنه ایله یاره لاق حکیم اسدی بیت یکی چون دل
 مهربان گفته یوست * یکی چون شخودن ز نخدان دوست * مجمع الفرسه بناخن کنند
 یعنی طرقله قازیمق شاعر بیت نه جای شخودن بماند از دورخ * نه جای دریدن بماند از قبا
 * شخودن * ضم خاء معجه و کسر لامله صفیر زدن مرغان یعنی قوشلرک صقلاق کی اومه سی
 و شیمه زدن اسب یعنی آثارک کشته سنی میر نظامی بیت شخودن طیر و انعام و رخس
 بود حمد و تسبیح از زاق بخش * شخودن * متعدی * شخودن مر قویدر * شدن *
 درت معنایه کلور اول اولق عربی صیورت معنایه که شندی شتر دیرلر یعنی اوله جق اولدی
 ثانی کماک عربی دغاب معنایه بونده دخی شندی شتر دیرلر کماک کندی دیک اولور
 بونلرک فرقی ذکر محل اراده حال قبیلند در بوا یکی معنایه ملاک قی بیت شدم بیاغ که تسکین
 دل دهم دیدم * میان بلبل و کل کرمی که داغ شدم * ثالث فوت اولدی معنایه خواجه
 حافظ بیت مکر که لاله بدانست بی وفایی * که تا بزد و بشد جام می زکف نهاد * رابع
 ذابل اولق معنایه در بیت یوسفی از برادران * شد * آفتاب از میان انجم شد * شد
 اول اولدی شد ثانی کندی معنایه در چغتایده ایردی دیرلر اولدی دیکدر ایرور اولور
 دیکدر میرعلیشیر بیت کونکول لار ناله سی زلفونک کندی ناکهان کور کاج * ایرور انداق که
 قوشلار قیچیریشغار لار ابلان کور کاج * ایرماس اولمز دیکدر اما اکثر یا ایماص معنایه
 دکل دیه جک محله استعمال ایدرلر ایرکین عبارت بر فعلک که آخرینه لاحق اوله استفهام مقامه
 کاهی ادات استفهام ایله جمع اولور ننه که بوغزل ردیف واقع اولمشدر مطابق بودر بیت
 بوکجه هجر کونی شام قیر کونی موایر کین * یوق ایسه صعب غیم دوزخی توتونی موایر کین *
 و کاهی ادات استفهام که مولف طیدر حذف اولور و له ایضا بیت خط و زخسارینک سو
 ایرکین دور یا شورغان سبز ده * یوق سا کوز کوز که قالدای هر طرف ز نکازارا *
 * شران * فتح راه مهمله مشده ایله صیغه مبالغه در که شتریدن لفظنک اسم فاعلیدر
 صو و یا خرد یغورک پیانی صد ایله آقد و غنه دیرلر عربی حجاج دیرلر فتح ثاء مثلثه و جمل
 شاعر بیت سیل اشک چشم من شران میر ز دچنان * کشته کوپار و دو چشم رود چگون
 و فرات * شتریدن * کسر راه مهمله مشده ایله صو و یغور و شراب صد ایله آقد
 کذافی فرهنگ جهانگیری * شش پستان * سکون شین معجه و سین مهمله و کسر باه
 فارسی و فتح ثاء مثناة ایله مه سنی یوک و بومشق عورته دیرلر حکیم خاقانی بیت خنک است
 شش پستان زنی زوی دلی زنی تی * مزیم صفت آبستی عیسی دفقان باش درو * شستن

شستن * سکون سین مهمله و فتح ثاء مثناة ایله یومق عربی غسل معنایه شست کردن *
 سکون سین مهمله و ثاء مثناة و فتح کافله صقلاق و یرمک ابوالعانی بیت آمد سحر که دزد
 صبا بوی کل دزد * دریافت عند لیب همیکدر شست آن * شغودن * ضم فاو و او معروف
 و فتح دال مهمله ایله * شغه بستن * فتح فاو و او معروف و ثاء مثناة و سکون سین مهمله ایله
 * شغودن * کسر فاو و سکون یای تحتانیله مذکور اوج لغت دخی ال وایاق درسی درشت
 و خشین اولق معنایه در کذافی فرهنگ جهانگیری * شگردن * ضم کاف و سکون راه
 مهمله ایله هلاک ایلک معنایه در * شکفتن * ضم کاف و سکون فاو فتح ثاء مثناة ایله
 شکوفه و بر چین اولان آخلق طالب آملی بیت نه زم باده فی رقصی نه جامی نه پری روی *
 بدین آشفته کی چون بشکفتم چین ابروی * مولانا هاتقی بیت چو کل شاه بشکفت زکارو *
 وزان کرده شد کرم بازارو * شکفیدن * سکون کاف و یای تحتانی و کسر فایله بودخی
 شکفتن معنایه در * شکویدن * ضم کاف و واو معروف و کسر خاء معجه ایله یعنی لغزیدن
 یعنی سورچک و باش اوزرینه دوشمک معنایه شمس فخری بیت ظلم از بهیپ شاه جهان
 قیز میکر یخت * کاندردم فتاد و شکویدم از کلوخ * مشکون * ضم کافله اوج معنایه در
 اول تقال ایتک و او غور طوتمق معنایه قاضی عیسی بیت بخانه ام چونکد جغد ناله شاد شوم
 که هر چه شوی مردم و دشکون منست * دیکر بیت صباح شنبه اگر جام لاله کون باشد *
 تمام هفته بعین و طرب مشکون باشد * ثانی بمن وسعادت معنایه مولانا ظهوری
 بیت بهارست رخت و رع کن کرو * می کهنه دارد مشکون سال نو * ثالث مجمع الفرسه
 پرواز کردن مرغان و نوعی از شغال مرویدر * شکوفیدن * ضم کاف و کسر فایله یعنی شکفتن
 مرقوم * شکویدن * ضم کاف و کسر فایله یکی معنایه در اول هیت و وقار و احشام ایتک
 میر نظامی بیت توقدر و شکوهت نکهدار باش * چو طفلان زبازی تو بیزار باش * ثانی
 مجمع الفرسه بر کسینه نک سوزنه قولق طوتمق و دخی زبیا و لاق و قورق معنایه دخی مرویدر
 * شماریدن * فتح میم و کسر راه مهمله ایله صایمق هم لازم و هم متعدی استعمال اولور
 * شمردن * ضم میم و سکون راه مهمله ایله صایمق تعداد معنایه کرک معنایه کرک محسوسا
 اولسون و له بیت بنامش روانیست آدم شمرد * نهادش چو هرگز مروت نبرد * شخ کردن *
 سکون نون و جیم و فتح کافله تار لای نطس ایلک * شنفتن * ضم نون و سکون و فتح ثاء
 مثناة ایله یعنی شنودن اشتمک معنایه در خواجه حافظ بیت حال دل باتو کفتم هوس است
 خبر جان شنفتم هوس است * شنودن * ضم نون و واو معروف ایله استماع معنایه میر
 نظامی بیت شنود آن سخن شهریار جهان * بزانو نهاده سرفکرزان * شوخکیدن * واو
 معروف و سکون خاء معجه و یای تحتانی و کسر کافله چرکین اولق و چرکین ایتک طیان مرغزی
 بیت موی زولیه بگردارد * شوخکین جامه که بردارد * شوخودن * واو اول معروف
 ثانی مجهول و ضم خاء معجه ایله طرقله بر عضوی طرملیوب یاره ایلک معنایه در
 * شوخکین * سکون واو و خاء معجه و کسر کافله چرکین معنایه حکیم اسدی بیت
 رسیدند جای چراگاه کور * درو شوخکین چشمه آب شور * واو مجهول ایله دلیر و بهادر

ولی باک معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری و شوخیدن و سکون و اوویای نختانی
و کسر خاء معجه ایله شیرینکارلق ابلک معناسنه در میرنظمی بیت دران انجمن آمده
خنک ناک * چوشوخید کشتند همه سیخه چاک و شویدن و اوچمول ایله یعنی شدن
وله بیت از انجا که شده راستودن گرفت * بقربیت شاه شتون گرفت و شورستان و
اوچمول و کسر راء و سکون سین مهملتین ایله چوراق بر لر معناسنه در و شوریدن و او
چمول و کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله درت معنایه استعمال اولنور مصدر در اول
معنی آمیختن یعنی قارپشیق استاد در صفت عروسی بیت چوشورید روغن بشهد و شکر *
کدیچید در جامه خواب بکد کر * ثانی بمعنی نیره کردن یعنی بولاند رملق وله بیت که
شورید از خاک آن آب صاف * چنان آب بودن بکشته خلاف * ثالث دیوانه اولق وله
بیت همه هوشمندان شورید کشتند * سوی دشت و صحرا چو دیوانه رفتند * رابع معنی
شستن یعنی بومق کذا فی فرهنگ جهانگیری و شورانیدن و متعدی شوریدن مرقوم
درت معناسنه دخی و شوریدن کردن و دیوانه ابلک و دخی قورقلا و ابلک و شولیدن و
اوچمول و کسر لام و سکون یای تحتانیله ابکی معنایه کاور اول برایشه اندیشه ایله تعید
ابلک ثانی پریشان اولق میرنظمی بیت بشولید از گردش روزگار * بجای که هرگز نکیرد
قرار و شومیزیدن و او معروف و کسر میم و سکون یای تحتانی ایله یعنی
زراعت کردن کذا فی فرهنگ جهانگیری و شومین و اوچمول و کسر میم و سکون یای
تحتانیله اسفناخ دیدکاری اوت ابوالعانی بیت همه شومین شورند میخورد خویش *
نه بیند اهل میزش جز خیاری و شون و بوزن خون کومالک و قفتان خشمکی کذا فی فرهنگ
جهانگیری و شونج کردن و بمعنی شیخ مرقوم یعنی کاغد مهر ملک و پرداخت ایدوب
صیقل و یرمک و شوهن و اوچمول و فتح هایلله بمعنی شونیز مرقوم یعنی سیاه دانه که عربیه
حبه السوداء دیرلر و شوییدن و او معروف و کسر یای اول و سکون ثانیله بمعنی شستن
مرقوم یعنی بومق ابوالعانی بیت نشویند همه در عمر خویش * مکر شوید در آخر زده
شویش و مع الواء * شترخو و خم تاء مثناة و خاء معجه ایله دوه کینیل دیمک او اور زیاده
کین طومق زن کنایه در اثیرالدین اخسیکی بیت در مزبیه با کفت کال تو بیا شد * کردون
شترخو که ز کوهان قرآرد و شترکا و زر افه دوه که شترکا و پانک دخی دیرلر که مرد کوه
بر غریب الخلقه جانور در که باشی دوه با سینه و طاع صغری با سینه دوه بکر و سینه سی و یاقلری
و بونوزی کاوه و دریمی قیلان در یسینه و تورونی آدوق و روغنه و دیشلری استک دیشنه بکر
بونوی مدور و او زون و اوک یاقلری او زون و قیچ یاقلری غایت قصه و یاقلری نیک مفصله لری
یوقدر بکپاره کوکبر عجیب الهمی اندر برایشه پرامز رواپت ایدرلر که کا و کوهی ناقه خیشیله
چفتلشور بوعجیب الهمیکل جانور آندن تولد ایدر شترکا و نسیمه سینه سبب اولدر دیرلر مزبور
جانور ملک حبس و ولایت توبه ده چوق اولور و شو و بوزن کوجلاه چوقری بعض
فرهنگ کرده خشیل و چربش معناسنه مرویدر و شوشو و بولفظ مکر ارزن یعنی طاریدر
سکون شورانی بیت خورده آخورش و زانو و آل عسیر * علق عسیر و بکی و خم شو

۱۰۴ شو شوکیر و مع الهاء * شیخه و شیشه و کلاه با سکون الباء الموحده اولها بفتح الهمی
الفارسی ثانیها بفتح الشین المعجمه تحمل تی که ادویه قوردی و میوه قور دینه دخی دیرلر
کذا فی فرهنگ جهانگیری و شتریه و خم تاء مثناة و سکون راء مهمله و فتح باء موحده ایلله
اول کاو آدیدر که کلاه و دمنه کتابند دمنه اسمیله و مضموم اولان شغلاک ترور و حیلله سنه
فریفته او اب شیر ایلله مقاومت و نزاع و خصومه مباشرت ایلدی دیوشیره هلاک ایتدزدی
تفصیل احوال لری همایون نامه ده مسطور در حکیم نزاری قهستانی بیت بکوتانیا بدخوم
برون * بتزوی چون دمنه بر شتریه و شخوده و خم خاء معجه ایلله شخود مرقوم یعنی طرقله
یاره ابلک شمس فخری بیت کندش کردن احداث بسته * سنانش روی ماه و خود
شخوده * حکیم خاقانی بیت دلیر اند بر سر کوش * زلف بیریده رخ شخوده هنوز *
و شخولند و خم خاء معجه و اوچمول و فتح لام و سکون نونله صقلق و برمی معناسنه
ابوالعانی بیت چو بابل بکشن شخولند شد * چه سودست نکیرد با و کوش کل *
و شخولید و خم خاء معجه و اوچمول و کسر لام و سکون یای تحتانیله بمعنی پر شده
شده یعنی صولش میرنظمی بیت کل رویش شخولید در آمد * وجود نیاز پرورش بلزد *
و شرطه و سکون راء و فتح طاء مهملتین ایلله اوج معنایه کاور اول بمعنی امیر بازار یعنی
بعض پرلده سنه ده بر دفعه بازار طرور اطراف مالکدن تجارت متاع کتور بر آری قدر بیع و مشرا
اولنور اول بازارک بر حاکمی او اور که بازاری محافظه ایدر ثانی سیاه پوش بر طائفه در حکام
و بادشاه قیوسند معیت خدمتاری وارد آنلره دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری ثالث مطلق
موافق معناسنه در حنی مناسب و موافق روز کاره باد شرطه دیرلر خواجه حافظ بیت کشتی
فشنستک انیم ای باد شرطه برخیز * باشد که بازینم دیدار آشنارا و شعبه و سکون عین و فتح
باء موحده و دال مهملتین ایلله حقه باز و همکمه کیرمه معناسنه خواجه حافظ بیت چه جای من که
یلفزد سپهر شعبه باز * ازین حیل که در انبانه نهانه تست و شفته و سکون فاء و فتح تاء
مثناة ایلله طراوان تحت لری اراسنه میخلد قلری انچه چبوق که شوشه دخی دیرلر ابوالعانی بیت
در شب شهاب نیست که ز آسمان افتد * برای شفته سقفت که از سپهر آید و شفره و
سکون فاء و فتح راء مهمله ایلله مجلد لرسرا چلر سختیان تراش ایتدکاری مدور کسکین دمو
عریبه بیوک بجایه دیرلر و شفته و سکون فاء و فتح نونله حلا چلرک پنبه دوشردکاری
چبوق و شفه و فتح فایله بمعنی شفه بستن یعنی ال و ایاق دریمی درشت و خشین اولق
معناسنه در و شفوده و خم فاء و او معروف و فتح دال مهمله ایلله بمعنی هفتنه که عربیه ایام
اسبوع دیرلر حکیم علی فرقدی بیت بود رود جزره ره وصف خلقت * بماء و بسال و بروز
و شفوده و شکله و فتح کاف فارسیله نیردان که شفا و شکا دخی دیرلر کذا فی المجمع و شکر فند و
فتح کاف و فاء و سکون راء مهمله و نونله آت نکیرلنوب باشی اوزرینه دوشک شخوخته و لغزله
و سکندر خورده دخی دیرلر و شکفته و خم کاف و سکون فاء و فتح تاء مثناة ایلله آچلش
غنیچه و شکوفه و غیره آنلره مثال نه اولور سه ابوالعانی بیت جویام بهار آمد دلم نشکفته
از محنت * درین باغ جهانرا غنچه نشکفته بر کام و شکله و جامه و سکون کاف و فتح لامله

فتاوی چایکی در زبانه طراحه یک و بیش و نیز پاره لینه چایک دیرلر کی شکله کی یا لکتر
شکله دخی دیرلر که چایک و باقه او بنیدیسیدر کی شکوخته کی هم کاف و فتح خا معجه و سکون
نونه یعنی شکوفه مرقوم میرنظمی بیت میدان در آمد بکرو بفر * قضارا شکوخته
کشته بسر کی شکوفه کی معروف اغاج چپکی اولسون یرده بتن اولسون اسم عامدر
شین مکسوره ده دخی ذکر اولندی بر قاج لغت وارد که کمی مکسوره ده و کمی مضومنه ده نقل
ایدر بعض محله صحیح اولنور اما بعض محله صحیح عسیر اولنور یغندن ناچار ایکی یرده تحریر
ایدر کی شکوله کی هم کاف فارسیله چتین قوز که قابوغندن آریلوب چقماز کی شکونه کی
هم کاف فارسی و فتح نونه باشکونه لفظندن اختصار اولمشد ره مکوس معناسنه در میرنظمی
بیت شکونه کردش کردون غدار * شود اهل دلا زار دلا زار کی شکوه کی هم کاف و و او
معروف و اظهار هایلر ایکی معنایه در اول هیئت و وقار و حشمت و متنت معناسنه در خواجه
سلمان بیت باشکوه کوه حکمت ابر کریمان بر حمال * باوجود جود دست برق خندان
در صواب * وزیانی ویرا شقاق و عجب معناسنه مستعد نان صائب بیت حسن چون
آرد بچنگ دل سپاه خویش را * بشکند بر شکوه اول کلاه خویش را * ثانی کوچک کوی
یعنی قریه صغیره که کلاته دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری عربیه فتح شین و سکون کاف
و فتح و و ایله شکایت معناسنه در و کسر شین ایله شیر خواره که آندان سودا دیرلر کی شکوه کی
هم کاف و فتح هایلر شکوه مرقوم معناسنه در که مهابت و وقار و حشمت در مولانا بدرالدین محمد
ظهوری بیت شکوه عجم خلایق نمود * کز و نکند در حساب بی سجود کی شکوه کی
هم کاف و کسر ها و سکون یای تحتانیله اظهار بزرگی نموده و کوش سخن کسی انداخته یعنی
اولولق کو ستر متش و بر کسسه سو زینه قواق طوغمش و قورقش و دخی اسب رفتار کاش
کذا فی المجمع کی شکله کی هم کاف و اظهار هایلر شکوه مرقوم معناسنه استعمال اولنور
واوی حذف اولمشد استاد عنصری بیت یاد شای که باشکوه باشد * علم او چون بلند که
باشد کی شکله کی تخفیف لامله بر نوم یلا و در اسفناخ ایله ایدرلر بر مقدار نرم اولور شاعر
بیت در میان یلاوها شکله خوب * نرم دست چو شاه بازار * تشدید لامله اوج
معنایه کلور اول زنانه موضع معبودی حضرت مولانا قدس سره * منوی * بامل
ار با تو نماید همدلی * عاقبت زحمت زند از باملی * او دو آلت دارد و خفتی بود * فعل هر دو
بیکمان پیدا بود * او ذکر را از زنان پنهان کند * تا که خود را خواهر ایشان کند * شکله
از مردان بکف پنهان کند * تا که خود را جنس آن مردان کند * کفت یزدان زان کسی مکتوم او
شکله سازیم از خرطوم او * و آنکه بینایان مازان دودلال * در خیانت از فن او ذر چوال * ثانی
جای خس و خاشاک یعنی مزبله که کوی کنارند و محلات باشند او اور خفاف بیت چون
خررواست پایکوت آخر * چون سک سزا است پایکوت شکله * ثالث بمعنی لته یعنی زنانه
حیض بزی پاره لری کذا فی فرهنگ جهانگیری کی شکله کاه کی فتح لام مشدده و کاف فارسیله
قاسق که عربیه عانه دیرلر و دهان فرج کی شمارگاه کی حساب محلی یعنی عرصات که محاسبه
خلایق اوله بحق یردر کی شمارند کی هم و راه مهله و سکون نونه صایح معناسنه هر نه نکه

هر نه نکه اولور سه معده معناسنه میرنظمی بیت شمارند شواهد کنا هت * ازان پیش
که کنا هت می شمارند کی شوخ دیده کی بمعنی شوخ چشم مرقوم یعنی کستاخ و بی ادب خواجه
سلمان بیت ای شوخ دیده بر سر خاکش بخون دل * چندانکه آب در حکرم هست
استکبار کی شوره کی سکون و او و فتح راه مهله ایله یدی معنایه کلور اول چوراق یرکه
اوت تیز و تند و کی حاله خار و خس اولور شیخ سعدی بیت زمین شوره سنبل برینارد *
دروغم عمل ضایع مکران * ثانی کل باشد دیرلر که آنرا قیل تمامش اوله عربیه اقرع دیرلر
مولانا لسانی در محو نقاش سر شوره * باید که بشوگ ناخن نقاشی * هر شوره که بر سرت
فتد بتراشی * ثالث لکه یعنی که فضلات بلغدن وجودده ظاهر اولور عربیه بق دیرلر
مولانا هاتنی در صفت پیره زن بیت فتاده شوره اش در چهره زشت * بدان گونه که بر افتد
بر انکشت * رابع نمکین طعام خامش اول اکشی میوه در که ترنج تو منند در مرکب دخی دیرلر
سادس آت بازاری شایع طوز و لوضویه دیرلر جمع الفرسانه بمعنی بخیل یعنی شرمند و خاک
نمک اماموید الفضلاده فتح شین ایله بخل و هم شین ایله نمک مرویدر کی شوریده کی و او
معروف و کسر راه مهله و سکون یای تحتانیله اوج معنایه کلور اول دیوانه معناسنه که عقل
مختل اولور ثانی عاشق معناسنه میرزا فصیحی بیت دل شوریده دارم بسان گاسه
چینی * اگر دشتی زنی تا حشر از و فریاد بر خیزد * ثالث قارش مورش معناسنه نوعی
خوشانی * مصرع * زبان شوریده کل شکله تحریر کی شوره کی و او معروف و فتح راه
فارسیله کوملک تقاسمی میرنظمی بیت شده با او چنان بکناخت و یک بر * بر آورده همدین یک
شوره سر کی شوشه کی و او معروف و فتح شین معنایه کلور اول شفشه
طلا و نقره و امثالی که شمس و سلاک دخی دیرلر شیخ نظامی بیت با تش بران شوشه مشک
شیخ * چو مار ضیه بر سر چاه کخ * و هر نه که بوختنیدن اوزون بغلش اوله خاک اولسون غله
او اسون شیخ نظامی بیت نهی دشت بر شوشه خاک من * بیاداری از کوه پاک من *
ثانی هر نشنه نکه ریزه سی یعنی خرده سی ثالث هر پشته یه یعنی هر پشته دیرلر و ما و پشته یک
یعنی قوم یفنده دیرلر خصوصاً رابع علامت مزار یعنی مزار طاشلری که موتایه ایدرلر کذا فی
فرهنگ جهانگیری کی شوغابه کی و او معروف و فتح غین معجه و یاه مو حله ایله محوطه که
کجه آنده و بغارلر اکا شبکاه دخی دیرلر کذا فی المجمع و معنایه میرنظمی بیت شب نیره و تار
و سر مابند * که شوغابه در دامن کوه دید کی شوکه کی و او معروف و فتح کافله تا به زروسم
یعنی التوفی و کشتی ارباب و یب ایچنه دو گدکاری قالب استاد سعدی در محبو کی بیت
بجانبام علم چندان دران در کنبه سمین * که سیاه از سر حمدان فرو ریزد دران شوکه *
کی شویله کی و او معروف و کسر لام و سکون یای تحتانیله بمعنی برشان شده حکیم انوری
بیت زشتید اختیار زمانه است طبع * درین فن چو در زلف شولیه شانه کی شویله کی
و او معروف و کسر ها و سکون یای تحتانیله نطنس که شمار دخی دیرلر کی شویله کی کسر و او
و سکون یای تحتانی و فتح لامه مزبله که کوی کنارند و محله باشند اوله کی شوی دیده کی
بر قاج قوجه دن قاش عورت معنای ترکیب از کورمش دیک اولور شاعر * قطعه *

چو هر روزی برو شوهر رسیده * زن دنیا هزاران شوی دیده * مشونادان بکرده
 او مکرديد * فريد مرترا آن شوی دیده * شته في اظهار هايه تف و اوف معناسنه که
 محل نفرت و کراهته دیرل حضرت مولانا قدس سره بیت شته بران عقل و کزینش که
 تراست * چون کدکان چهل را کشتن سزااست * مع الیاء * شتر پای في براوتد و پیرای
 دوه طبانی کی اولور کذا فی المجمع * شراخی في فتح راوکسر حاء مهملتین ایله برنوع کبابدر
 شاعر بیت کنار جوی و در مجلس شراخی * که باشد همدت پرمی صراخی * شتر طی في
 سکون راوکسر طاء مهملتین ایله شرطه مرتومک معنای ایله مترافدر و دخی دفتر دار و کاتب
معناسنه میرظمی بیت بیاید دولت شاهی متانت * که در شتر طی شود عقل و دیانت *
 في شکوهندی في ضم کاف اول و سکون نون و کسر کاف فارسی ثانی ایله اولوق و احتشام
 و وقار کو سترمک و سوزا شتمک و خوف اوزره اولوق معناسنه شتر نظامی بیت درو کرد باید
 پر و هندی * که از مانداد شکوهندی * مجمع الفرست یعنی لغزش و افتاد کی یعنی سور چوب
 دوشمک و دخی آت نکرتمک بشکوهندی و شکوهندی معنای نه في شمایي في کسریای
 اول ایله خطاب حاضر در سز دیک اولور آخر نه کی یایای خطایه در میرظمی بیت
 شمایي از ازل یار دل من * همه از شاخ عمر حاصل من في شوی في واو معروف و کسر حاء معجه
 ایله کستاخلق و شطارت معناسنه بیت کفد شوی بزم دیگران را * بیاد آرد بتردم بند
 مادر في شوی في واو معروف یعنی اشباع و او ایله امر در یوم معناسنه مولانا طهوری بیت
 بیاد جبین ارغوان ایشوی * بیوی کریمان بمن را بیوی * و وصف ترکیبی اولو زجامه شوی
 کی و او مجهول ایله یعنی اماله ایله زوج معناسنه یعنی عورتک اری که زن و شوی دیرل و چغتایده
 اکا ابوشته دیرل مجنون و لیل ده مجنونک پدری وفات ایتد که مادرینک احوالی ذکر نه بیت
 یزبانین او غول غم و شکجی * یزبانین ابوشته در دوری * و کسر و او ایله براوتد و عریه
 مثبت دیرل في باب الصاد المهملة المفتوحة مع الالف في احباب و قوف کستر و ارباب فهم انور اولان
 معانی پرور له معلوم و روشن و مه و مبرهن در کد بوزبان تراکت بیان و بولسان طرافت عنوانه
 حروف تهجی ظروف و دن واقع اولمان سکر حرف که اوجی ثاء مثلثه و حاء مهمله و ذال معجه در سلاک
 تحریرده منسلک اولد قلمی محارری مرور ایدای حال بش حرف که صاد و ضاد و طاء و ظا و عین
 مهمله در سیمای کلام و بیان مراد و ساطتیه محارری واقع اولدی اگر چه بوجر و فقه لغت فارسیه
 وارد اولما مشدر لکن لسان عربین بر قاج کلد اخذ اولوب کینی بعینه هم معنای موضوع لاهی ایله
 استعمال و کینه کند و لم معنای آخر ایله استدلال و کینی کند و ترکیب لینه جزو اینمکه استکمال
 معنای ایدوب کند و لغت لاری مرتبه سنه ایصال ایشلارد و استادان و سخنوران شعر لرنه گند و
 لسان لاری مقامند ایراد ایشلارد و بعضی شتمک لسان فارسیه معناسنه مطابق لغت اولما مقله
 معنای عربی سیمه استعمال او انور بوجه تندن بوجهر ایراد و تحریر اینمکه اوج سبب اولمغین
 ارتکاب ایلدی بری ذکر اولد و غی سبب در و بری دخی بعض ارباب لغت ترتیب حروفه رعایت
 ایلد و کید و بر سبب دخی چونکه کتاب مجله فارسیه استعمال اولنان کلماتک جمع اولمغی در
 الحروف الخبی اولان احباب معانی پذیر عذر فقیری مقبول طونار في صبا في فتح باء و حاء ایله

باب الصاد المهملة

ایله اول باد که جانب شرق دهن وقت سحر و زان اولور عربیه فعل ماضی دخی اولور فلان صباد دیرل
 عمر ابن الفارض بیت نم بالصبا قلبی صبا لاجبی * فیما حید اذاک الشداخیز عینیت * عند انبعض
 کعبه طرفندن اسن دل که حضرت یوسف علی نبینا وعلیه السلامک بوی پیراهنی حضرت
 یعقوب علیه السلامه ایرشد و مشدر اول اجلدن شیخ ابوعلی دقایق الرحیر رسول العاشق
 پیور مشدر خواجه حافظک بویتمه بومعنایه نامچ و اردر بیت ای صبا نکهی از کوی فلانی
 بن آ * زار و بیمار غم راحت جانی من آ * بومعنایه مہیار الد بلی بیت الصبا ان کان لایدا الصبا
 انها کانت لقلبی اروحا في محرا في سکون ها و فتح راء مهملتین ایله دشت و ها و ن معناسنه که
 عربیه بریه و بادیه و فضا دیرل صائب نیری بیت ای زبون در حلقه زنجیر زلفت شیرها *
 صریحه مراداده چشم خوشست نجیرها في صدا في فتح دال مهمله ایله آواز بانک معناسنه
 میرظمی بیت رسیده بکوشم ز سوش صدا * بجوش آمدن این دل بینوا * و دخی یا نفوکه
 طاع را سنده آ و از دن حاصل اولور بومعنایه مؤید منلا جامی بیت کرا ز بن کوه صدای بر رسید
 هر کدای بنوایی بر رسید * ارباب تصوفدن بر شیخ کامل پیور مشدر بیت فدع کل صوت
 غیر صوتی فانی * انا الطائر المحکی والاخر صدا * عربیه معنای مرقومدن غیری اوج معنایه
 دخی کاور اول ارکک باقوش ثانی بزیه چکر که سنه بکر در بر بوجکر ایام صیفه هم اوچار
 هم متصل جفر و ثالت صوسزلق عین کی یقال صدیان ای عطشان في صدا في
 سکون دال مهمله و فتح باء فارسیه حشرات ارضدن قرق ایاق دیدکاری چانورد و ابوالمعانی
 در جوبیت تنش لا غروروی زرد و دراز * شنه هم جوضد یا و مردم کرید في صفا في فتح قیله
 صبد کدر دروصافی معناسنه در و مکه مکرمه ده بریزک آیدر و طاش معناسنه دخی کاور
 متنی دی مشدر بیت ولابد للقلب من آله * و رای یصدع هم الصفا في صفا في سکون
 فا و فتح راء مهمله ایله اوج معنایه در اول اخلاط اربعه نک بریدر که چکرده ناخنه غذا منضم
 اولد قه کو پوکیدر که محلی زهره ده غالب اولد قه قانه مختلط اولوب بعض امراض ظهور نه سبب
 اولور جمله دن حیات صفا و ای و امثال حکیمک بری دی مشدر * مشنوی * اگر غالب آید چو
 صفرادرو * تب لرزه آید بدید اندرو * حرارت شود حاصل اندر چکر * بدن را چو آتش
 کند سر بر سر * ثانی صاری رنگه دیرل الوانده صاری رنگ سازندن مفر حد قرآن عظیم الشانه
 انها بقرة صفراء فقع او نهائسر الناطرین * آبت کریمه سی دلیل کافیدر ثلث شراب اسماسندن
 براسمدر تنکم ابی نواس * مصرع * صفراء في کائناتها اجراء في خد النديم في صلا في
 اعلام ایتک و طعامه دعوت ایتک مولانا طهوری بیت کشیدم دگر خوان برک و نوا *
 بدوینک و پیر و جوان اسملا * شرفنامه ده صوغوق دفعی ایچون آتش یا قغه دیرل کذا فی
 قرعنه که تکیری معنای عربی غار و عادر شرف الدین جوی بیت یا کائنات الحمی علیه *
 مفا الحیات والصلاة في صها في سکون ها و فتح باء و حاء ایله شرابه دیرل عموما شراب
 سرخه دیرل خصوصاً صائب بیت فساد روی زمین از شراب میراید * کد نام دیو که در شیشه
 نیست صهارا * عربیه دخی بومعنایه استعمال اولور ازین خطیب دار بابیت هات استعن الصها
 یا مونسی * قد فاح نشر الورد و لترجس * شیخ هاء الدین عاقل بیت هاتما صها هاء

من خمر الجنان * دع کو ساواسقنیاها بالذنان * مع الباء الموحدة * صاحب ی سر
حاه مهمله ايله وزیر ومعمد الدوله یه دیرلر مولانا عرفی بیت صاحباً برتو عید میمون باد *
عید نیز از رخست همایون باد * وه الله ودوست و یارانه دخی دیرلر مولانا ظهوری بیت
صحن را کتم صاحب اعتبار * زمدا حی صاحب روزگار * عربی دخی مذکور معنایه استعمال
اولنور عبدالله بن المعز * تطمه * واحفظ فو انك ان شربت ثامه * واحذر علیه ان
یطیر من الفرج * هذاد واهلهم موم مجرب * فاقبل شوره صاحب لك قد نصح * صاحبه
چغتایده ایا دیرلر مثلاً او صاحبیه او ایاسی دیرلر میرعلیشیر بیت بیا یا سزایت یولوب
ایردی نوایی یار سز * بولماسون هر کرکه یارب بنده سلطان دین جدا * ودخی ایا کادی ایا کبی
صاحب معناسنه در ایا کادی صاحبی اولدی ضبط ایتمدی دیمکدر سبعة سیاره ده ایا کبی
حکایه ده زید راغب دیر املنه دیدی بیت بادبان اول نقودینی ایا کادی * یا ثالات و منات
ساری کیلادی کی صایب * کسریای تحتانیله کار راست و درست ایدیمی میرظمی بیت
هرکه در کار خود یه صایب * نشود هیچ در جهان غائب * عربی دخی بومعنا یه بهاء الدین زهیر
بیت ساطهر فی هواک الیک سری * وما ادری الخطی ام اصیب * صواب * ضد خطا در
یعنی ایش راست و درست اولق شیخ هطار بیت نیک مختار ایدر رأی صواب * آنکه
بدر ایست یا نشد در عذاب * ابوالمعانی بیت نقد و نقش شده آثار ثواب * کشته محراب
دلش صوب صواب کی صوب * سکون و اوایله صورتاً و معنایاً جانب و طرف معناسنه در
ابوالمعانی بیت بصوب میمکه رفتن بدل مصمم بود * ولیک واعظ پرکوهی شود مانع *
وله * قطعه * حاتم باغ و شنیدم فغان باطل زار * رموز حالت عاشق ز صوب کل کتم *
چه شد ترا که عیداری این قدر فریاد * کدی بی ادب شدن عاشقان اشکتم * عربی شعر کرده ده
استعمال اولنور شیخ یحییای صرصری بیت وجاء تریک من صوب النعم حیا * هانی
الشایب فی الاطلال صحاح * ودخی قوش بر ما نیک ورنسنه ایر شک و یغور انیمکه ده
دیرلر یقال یلقی صوبه ای سیلان و صابه المطر و الصوب لغت فی الصواب والمصاب اسم
مفعول کی مع التاء المثناة * صامت * کسر میله معنی ساکت ضد ناطق و دخی روحی
اولیوب مال اطلاق اولنان اشیایه دیرلر نشتم تعریف ایا شلدر یقال ماله صامت و لانا طق
الصنات الذهب والفضه والحوار والامتنه والناطق الابل والخیل والغنم و غیرها * جامی
بیت صحن آنجا که زندانی ادب * خامشی از زر صامت چه عجیب * وضد متحرک ز بومعنا یه
شیخ عمر بن الفارض بیت نطق مناطق خضرة ختما اذا * صمت الحوام للخصا صر اذا *
کی صلوة فی سورة الحمد و نماز و من الله الرحمة و من الملائکه استغفار و من المؤمنین الدعاء
و من الطیر و الهوام التسمیع کی صوت * سکون و اوامعروفه آواز در مولانا ظهوری در قسمیه
بیت بعشقی که در عهد جست و جوست * بصوتی که در پرده گفت و کوست * و عربی دخی
استعمال اولنور قاضی ناصح الدین الارجانی بیت صوت الحمام الایک عند الصباح * جدد
تذکاری عهد الصباح * بویتن جمعی واقع اولشدر شمس الدین نلسانی بیت وار الوجود
باسره وجع الصدا * واری وجودک منشی الاصوات کی مع الحیم * صاردج * سکون را

۱۰۷
را و کسر دال مهملتین ايله کرج و یا خود آملی و بر و یینه ايله خیر ایدوب صوکه کئی آنکه برینه
محکم ایدرلر ترکیه لکن دیرلر عربی لاقونه دیرلر ابو المعانی در عیو بیت بین آن خرطیعت
همچو دلو * خورد صاردج نکویدلین چه باشد کی صهریج * سکون و اوای ی تختانی و کسر
را و مهمله ايله اول قویویه دیرلر که یا غم خوردن صو طولد و رب حفظ ایدرلر که یا زایانده صوغوق
اولور لکن هضمی عسیر در اکثر قلعه لرده ایدرلر میرظمی در تعریف قلعه بیت ذخیره اندر
و رغه انبار * هم آب صاف بر صهریج بسیار * و کوچک حوضه و قورنه یه دخی دیرلر
کی مع الحاء المهمله * صباح * ضد مسا اول یوم امید ی بیت علی الصباح که ساقی دهد
شراب طهور * بنوش باک مدار ات ربتا لغفور * صبح دخی دیرلر عربی شعر کرده دخی
استعمال اولنور استاد منشی بیت اما فی النجوم السائرات و غیرها * لعینی علی ضوء الصباح
دلیل * صبح دخی دیرلر چغتایده تانک دیرلر کافی عجبیه ترکیه طک دیدکاری تانک در
چغتایده داله طایق در جمله تایلله تلفظ ایدرلر البتد الغدن صکره نون کتور ملک قائم لیدر
صباحه دیک دیمکه تانکفه چه دیرلر بوعبارت انتهاء غایه ادا تیدر و عجیب معناسنه ده کور نشه کی
اناطولی ترکی طک قائم دیرلر کی صبح * فیه باو و اوامعروفه ایا معنایه استعمال ایدرلر
یوی صباح وقتند ایلچن شرابه دیرلر خواجه حافظ بیت الصبوح الصبوح یا اصحاب *
المدام المدام یا احباب * بری دخی کجه دن بقیه قالان شرابه دیرلر مولانا ظهوری بیت
صبوحی کنان صبح از جام مهر * سیه مست دایم شب دیوچهر * عربی اسم شراب در و اهل
شرب خمره جمع اولمغه دیرلر معنای اوله عقیق الدین نلسانی بیت با کرالی داعی الصبوح
صبا * و اجل زمانک کله افرام کی صلاح * فتح لامله ضد فساد در خواجه حافظ بیت صلاح
کار بخا و من خراب بجا * بین تفاوت ره کز بکاست تابکجا * لابن المعزی بیت ودع الزمان فکم
رفیق حازم * قدرام اصلح الزمان فاصلح کی مع الحاء المعجمه * صباح * فتح بقاء و حدثه مشدده
ایله نام پادشاه یندر مبارز لشکر کی خسرو بن سیاوش ایدی کی مع الدال المهمله * صاحب رصد
اول حکیم که برکوه بلند دیه صحنه یی یوز ذراع یوکسک تارند او توروب سیارات و ثوابک طالع
و غروینه نظراید رمش کدانی شرفنامه کی صاحب عباد کی روزیرک نامیدر کد غایت زریک و کیس
و سخی ایدی ایضامنه کی صرح مدد کی اول بنایه دیرلر که اکا زردبان ایله جیه لر ایضامنه
کی صاد * باقرچولمک که قولی اوله ترکیه بقراج دیرلر ابوالمعانی بیت سخی که خاق
جهانرا ز چشمه کرمش * بجای آب زرو سم را بصاد دهد کی صد * یوز عدده دیرلر
مولانا ظهوری بیت زراحت دل آزده خیر دید * کدر صینه صد زخم غم سیر دید *
عربی منع و اعراض در * یقال صد عنه یصد صد و دای اعراض من الامر ای امنعه * چغتایله
اوز دیرلر ضم همزه ايله اوزک بر معناسی دخی کند و دیمکدر راه ادمزه آنده تنخیم بونده رفیق
اولنسون اسکندر نامه ده ملوک حکم سلطنتلری بیانک بیت که دور انلاری تورتمینک اوج
اوزایل * یانا او تو ز آتی و اون آئی ییل * یانا دیمکینه دیمکدر کی صیاد و صید کی
سکون یای تحتانیله آوجی و ستکار معناسنه در مولانا ظهوری در قسمیه بیت بصیدی که از رنج
وراحت کرخت * بخوفی که بر پای صیاد ریخت کی مع الراء المهمله * صاغر کی فتح غین معجمه ايله

بیوک قرح که ساغر دخی دیر اصل صا ایلده در اما فارسیه صا اولمغله سین ایلده یازرل
واو قورل ص دخی بویه در که سند دیرل نتم سین مفتوحه ده ذکر مرور ایدی ابوالمعانی
بیت بد سا قیاصا غر پر شراب * که باشد بروکله * غم حساب * حقیقت صا غر اوله جقدر
صبر بی سکون بامو حله ایلده ایکی معنایه در اول آرام و قرار شیخ سعدی بیت قرار
در کف آزادگان نکیر مال * نه صبر در دل عاشق نه آب در غر بال * ابوالمعانی بیت
دوری جانان در صبر کردن مشکست * انتظار عد بر دل جبر کردن مشکست * عربیه
دخی وارد اولمشدر لواحد من الشعر * قطعه * الناس نظام امرهم بالصبر * صبری انا
غیر ناظم لامری * بالصبر کما قیل منال النصر * لکن امامه ذهاب العبر * وجهنایه
چید اماق دیر یعنی صبر و تحمل ابلک میرعلیشیر بیت چید ارمیز هر نچانم اورسا اول
قائل ولی بولاس * چید اماق کر دیرین اوز عضویدا قلسا کیشی او طاک * ثانی بر نوع اغاج
معنی در غایت آجی او را علاسی سقطری نام جزیره ده اولور مسهل صفرا و بام بر نافع دوا در
صبر بی ضم بام مو حله ایلده اتم فاعل بر صبر ایدی معنایه خواجه حافظ بیت
قرار و خواب ز حافظ طمع چه میداری * قرار چیست صبری کدام و خواب کجا * معنای ثانی
اسماء حسنی دن ترا سم شریفدر بی صدق بی سکون دال مهمله و فتح تاء مثناه ایلده قیون و صغر
شیردانی ایچمه ز بارچه اندر پیراق پیراق اولور تر گیم قرق یاز دیرل ابوالمعانی بیت خورد
درون شکمه و صد تر وزوده * ریش و سبیل و رویش نجس در اندوده بی صدر بی سکون
دال مهمله ایلده اوج معنایه کاور اول بالای خانه یعنی اوک و او طه نک بو قاری طرفی ثانی وزیر
وثالث قاضی معنایه میرظمی هروی بیت نماینده صدر و نشسته بصدر * بفرمود
حکم قضا را بصدر * عربیه هر سنه نک اولی یقال صدر کل شی ای اوله و صدر النهار و صدر
الطائفه و صدر الکتاب و صدر المجلس و دخی سین اول دخی صدر انسان اولمغله در قرآن
عظیم الشانه * رب اشرح لی صد ری و یسر لی امری * وارد اولمشدر بی صرصر بی باد سرد
و صفت بی صبر بی کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله قلدن چیقان آواز نوعی خوشانی
بیت دما چاشنی مهمان می کن * صرر خامه ام راخن فی کن * و قیو آوازی که صرر الباب
دیرل و شول اچمه و غروش صداغی که صایند قه و کیسه یه قول قه ظاهر اولور و دخی قطع
و دفع و منع معنایه کاور بی صفر بی سکون تا و فتح دال مهمله ایلده شجیع و بهادر و دلاور
معنایه اصل دالک کسر یله صحیح و صرر بی معنایه در اما لسان ناسد و فتح دال مهمله
ایلده مشهور اولمشدر ابوالمعانی بیت شهسوار عرصه کاه و سرور لشکر شکن * بهلوان
کیرو داز و صفر روز و غا * مولانا هاتقی بیت زبیره شده جانستان صفدری * نه منکی گرفته
بکف از دری بی صفر بی کسر فا و سکون یای تحتانیله آواز مرغان و نای ده دخی استعمال
اولنور خواجه حافظ بیت فراز کنکره عرش میزند صفری * ندامت که درین دامکه
چه افتادست * مولانا ظهوری بیت صفیری و قفل می خوشست * بلی قیل و قل ورع
طی خوشست * و عربیه دخی استعمال اولنور قال الاصمعی بیت صوت صفر البلیل *
همچ قلب الامثل بی صلیب اکبر بی تقاطع خط استوا و خط محور کذا فی الاداة ایامی الما وید

فی المویذ تقاطع میل شمالی و تقاطع میل جنوبی و تقاطع فلک تدویر دخی دیرل بی صنوبر بی
فتح نون و بام مو حله و سکون و او ایلده جام فستقی جلفوز دخی دیرل و اغا جنده ده صنوبر دیرل سرو
کی موزون و خوشنما اولمغله قد محبوبی اکا تشبیه ابلشدر خواجه سلمان بیت صنوبر
از بدل راست نیست بند قدرت * چراست آنهمه دل دره وای قد صنوبر * و دخی قلب
اوز نجه ات پاره سی اولمغله تشبیه قلب صنوبری دیرل خواجه حافظ بیت دل صنوبریم
همچوید لر زانست * ز حسرت قد بالای چون صنوبر دوست بی صید کر بی سکون یای
تحتانی و فتح کاف فارسیله آوجی یعنی صید ایدی بوکر زر کرده کی کر کیمدر که اصلی کار ایدی
تلفظه ثقیل اولماق ایچون النی حذف ایدوب کاف عربی بی کاف عجمی یه تبدیل ایلده یان
مولانا جامی بیت از قضا صید کری دام نهاد * راهشان رکزد دام افتاد بی مع العین الممهله بی
بی صانع بی دست کار یعنی دوزخی کذا فی شرفنامه بی مع العین الممهله * صیاع بی
بام مو حله مشدده ایلده بویاچی که رنکر ز دخی دیرل بی صدغ بی سکون دال مهمله ایلده زلف
و میان و دنیال چشم و کوش کذا فی شرفنامه بی صمغ بی سکون میله معروفدر بی مع الفاء بی
بی صاف بی پاک یعنی غل و غشدن عاری و طور لیس خواجه حافظ بیت کنونکه بر کف
کل جام باده صافست * بصدر هزار زبان بامش در اوصافست * مولانا محمد طه وری بیت
تویی لاله و سروزن سترن عذار * هم صاف دل رند دردی گذار * عربیه بویا و بوجه و حیوان
پشیمنه دار معنایه کقولهم کبش صاف ای ذرو صوف بی صدق بی فتح دال مهمله ایلده انجو
قابی که ایچنده انجو اولور مولانا جامی بیت شاه والا که رود ریا کف * که فلک کوهر و راست
صدق * عربیه حقیق و ضمتین ایلده یوکسک و اولو طاع و قرآن عظیم الشانه بین الصدقین
ای بین الجبلین المرتفعین و دخی هر سنه که یوکسک و مرتفع اوله اکا دیرل و بر معنای دخی
اعراض ابلک و دخی قواقی ایچی داخل الاذنین معنایه در بی صراف بی فتح راء مهمله
مشدده ایلده التون و اچمه و جواهر تمیز ایدی معنای اصلی سی دوزخی در مولانا جامی بیت
جلوه حسن زو صافی اوست * سکه عشق ز صرافی اوست * بومعنایه صیری دخی دیرل
وله بیت کویا صیری ملک و ملک * زدا زان سنک زرت را بملک بی صرف بی سکون راه
مهمله ایلده دوزدر مک و منع ایتک و تغیر ایتک ابوالمعانی بیت از چه این بند بقول دکران
صرف کنی * صرف باید زدلت قول حسودان کردن * مولانا ظهوری بیت ز تو عشو
صرف این توبه باد * که ذوق شکستن مرا توبه داد * عربیه مذکور معنای دن غیر توبه
ایتک و حیل ایتک و دخی حادثات دهر و عوارض دوزکار معنای لینه در بی صف بی بری یانه
قومن جمعی صغوف کاور مولانا هاتقی بیت بر آراسته یک یلک رنک رنک * کشیدند صفها
بر آیین جنک بی صیف بی تابستان یعنی یاز فصل بی مع الفاف * صادق بی حضرت
استعمل علی نبینا و علیه السلام و راستگوی یعنی طوغری سوزلی بی صداق بی کابن یعنی
مهر بی صدوق بی ضم دال مهمله ایلده هوا باغ من الصادق بی صدیق بی کسر دال مهمله
ایلده دوست بی مع انکاف * صک بی تشدید ایلده تحت معنایه در بی صلیب الفلک بی
فلک ایکی خط در بری خط استوا و خط محور کذا فی الاداة ایامی الما وید

سالوس * بخواست دیر مغای و شراب ناب بکا * مع الباء * صابونی * معروف و مشهور
 حلوا در شاعر بیت کند و عده مرا بکدم بدوق و سبک نشد دلیر * زهی حلوا ی صابونی زهی
 بالوده * شکر * صاحب صابی * یعنی حضرت عیسی علیه السلام * صاحب کافی *
 بر صاحب فضائل کسب نه که آید در که منصب و زاری و اریدی و اسمعیل ایدی * صاحبی *
 بر نوع جامه در که خط طدر اکا خاره دخی در لر کذا فی شرفنامه * بحر ای قدسی * یعنی عالم
 لافوق * صدی * بر آواز در که طاعدن و حامدن و غیره کیر و عکس ایدری * صنی *
 دوست و کانه ویر کزیده * صناعی * فتح نون و کسر باء موحده ایله اسب کیمت و یا استقر که
 بیاضلق غلبه ایلیه و کویند اسمی که میان موپایش موپهای سفید آمیخته باشند کذا فی
 شرفنامه * صیرفی * یعنی صراف * باب الصاد المکسوره مع الالف * صلا * شعریه
 ویریلان جایزه شعر معناسنه میرنظمی بیت شعی که کترین لطف و عطایش * بشاعر شهر
 می بخشد صلایش * مع الباء الموحده * صلاب * یعنی اصطرباب و له بیت نمیدانم
 احوال چرخ و صلاب * همین دانشم در با و شراب * مع التاء المثناة * صیت * سکون
 یای تحتانیله آوازه مولانا محمد ظهوری بیت بصیت جهان کرد آزادکی * برخسار پر کرد افتادکی
 و ذکر جمیل که بین الناس منتشر و شایع اوله اصل صوت ایدی و اوسا کن یایه قلب اولوب
 ماقبلانی مکسور ایلدیر عربیه دخی اولغنا یه لاین خفاجه الاندلسی بیت و عندی شکوی
 لواخت علی النوی * فہرک صوت و اشتمالک صیت * مع الخاء المعجمه * صطرخ * ایران
 زمیندیر شهرک آیدر که تحت کاه داران داراب ایدی عجایب البلد انده مذکور در که لشکر کاه
 صایمان علیه السلام آند ایدی اکا اصطرخ دخی در لر * صماخ * قولاق دلوکی لغت عربیه
 اگر چه صاد ایله در اما همین ایله ده روایت اولمشدر * مع الراء المهمله * صفر * علامت برج حمل در
 و دخی حمل معناسنه ده کلور سکون فایله یوسر و خالی و نعی معناسنه میرنظمی بیت بد ساقیا
 مانده ام صفرید * شود کیمیای میم سودمند * يقال بیت الصفر من المتاع ورجل صفر الیدین
 وفی الحدیث ان اصفر البیوت من الخیر البیت * مع الفاء * صرف * سکون راه مهمله ایله
 صوقانامه شرابی شراب شیخ عربین الفارض قدس سره بیت علیک ہم ماصرفا و ان شئت
 مزجها * فعندک من ظلم الجیب هو الظلم * بی بیتک ظاهر معناسندن قطع نظر معنای حقیقی سی
 صرفدن مراد کلمه لا اله الا الله در و آتی مزوج ایتمک محمد رسول الله در که حیث دن مراد اولدیر
 میرنظمی بیت بد ساقی آن باده صرف آب * که افکار غم شینه کرد در خراب * صنف * کوبه
 از چیزی و پاره از چیزی کذا فی شرفنامه * مع القاف * صبدیق * کسر دال مشدده ایله
 راستکوی بغایت و لقب شریف حضرت یوسف علیه السلام و حضرت ابوبکر رضی الله
 عنه در * مع النون * صفون و صفین * ابکی قریه اسمیدر کذا فی شرفنامه * صبق *
 بر اقامد رغبت و اسم اهل جمله کافر در لر اول دیارده غایت قیمتلا و بچوا و لور در لر بکتا که دانه سی
 بیک دینار ذکر کذا فی عجایب البلدان * مع الهاء * صلایه * فتح یای تحتانیله آوزر نک
 بویه از دکلری طاش و التوف حل ایتدکلری طبق ابوالعانی بیت رخ سخت خوشم که کردم
 صلایه * که با نان برو خال مشکین بساید * صله * عطا و دخی شعریه ویریلان جائزه شعر

باب الصاد المهمله

شعر * صفه * نشان * باب الصاد المهمله مع التاء * صحت * سکون حاء مهمله و فتح باء
 موحده ایله مجامسه او تور مق معناسنه شیخ عطار بیت باز صحت داشتن با هر فقیر * یاد شیدا
 عیب دارد کوش کیر * و دو مستلق اتمک معناسنه وله * مشوی * رغبت دنیا و صحت بازان *
 قربت سلطان و الفت بایدان * هر که دائم صحتش بازن بود * مرد عاقل نیست او کون بود *
 و دخی جماع اتمک میرنظمی بیت الفت ززا و صحت با غلام * روی را آرد بخالت لا کلام *
 * صورت * سکون واو و فتح راه مهمله ایله چهره و بیکر و تشبیهات نقاشی ایتدکلری
 انسان رسمی شانی نکلو بیت چشم توجا دو یست که چون صورت فرنگ * در یک نگاه
 با همه کس آشنا شود * مع الخاء المهمله * صبح * سکون باء موحده ایله صبحا و قنی صبح اول
 و صبح دوم در لر مولانا طه هوری بیت شراب دویم صبح روز وصال * زکیفیت حال عزلت
 مقال * یعنی صبح صادق شرابی عربیه دخی ذکر اولمشدر محمد بن العین الاندلسی بیت
 و جلوا نطلام اللیل یا صبح الذی * قسموه بین حیادهم اوصاحا * صلح * دفع مخاضمه
 معناسنه مولانا طه هوری بیت زرویت عیانست آثار صلح * بساغر کن آن جنس با زار صلح
 عربیه دخی کذلک الشیخ صنی الدین الحلی * قطعه * نفا عین الکلام بهر عین * الی سلم
 التیم ایس بنج * له طرف بقول الحرب اولی * ولی قلب یقول الصلح اصلح * مع الراء المهمله *
 * صبار * فتح باء موحده مشدده ایله تمر عندی که لطیف اکشیشی وارد در قلع صفرایه غایت
 نافع در اکشیراده قابضیه مقرر در اولوب ملین اولدوغی و انجدر انجق هم اکشی هم ملین تمر
 هندیدر باء مخففه ایله ده جائز در میرنظمی بیت مرا کرد محوم صداع خمار * رسان ساقیا
 آن شراب صبار * صفر * ضم فایله معادن نو عندن توج دید کلری معذنی نسنه در
 شیخ ابن سینا اوزان معادنی بیان ابلش بوقطعه ایله * قطعه * نه فلز مستوی الحجر ا چون
 بر کشی * اختلاف وزن دارد هر یکی بی استقامه * زر لکن زینق الم اسرب دهن ارز زحل *
 فضه ند آهن یکی مس و شبهه صفر ماه * صور * سکون واو ایله یوینوز که قلندران خالو
 و حضرت اسرافیل علیه السلام نفخ ایتدوکی نسنه یه ده در لر ابوالعانی بیت کشتکان
 تو سر نمی دارند * تادم صور وقت رستاخیز * مع العین المهمله * صداع * باش اغریسی که
 علی ماده اوله یا خود بخاردن عارض اوله منلا طه هوری بیت صداع اجل را دوا کرده اند *
 چو رجیمه لایش طلا کرده اند * وله بیت صداع خمار می هستم * کند کمره خانه مستم *
 عربیه دخی کذلک عنتر العینی بیت و سیفی کان فی الیجا طیب * یداوی الرأس من الم
 الصداع * مع الفاء * صوف * واو معروف ایله یکی نک اوزون قیلری دبدن خرده قیلری
 قویاروب اکیروب طوقد قیلری قاش کی نسنه که موجد ایدر لر دخی قویون تونی بهیمینه
 معناسنه شیخ عطار بیت همجو صوفی در لباس صوف باش * با صفت های خدام و صوف باش
 عربیه قیون یو کند مستعذر سائر حیوانات توینه شعر در لر فتح شیمله لاین الحجاج
 * قطعه * احن اذا رایت الحرامیلا * یحتی و هو متوف لطیف * ولا اباه ان هوجاء یوما *
 وفی رأس القلیله منه لیف * اذا هم الحروف اکت منه * ولست اعاف و علیه صوف *
 * مع النون * صبحکاهان * مراد صبح کاذب و صبح صادق در شعر بیت چو شد تاریخ

مشرق صبحگاهان * سفید و سرخ چون سیب صفاغان * مع الهاء * صبحگاه * صبح
و تنی دیکدر بیت مره بخواب که حافظ ببارگاه قبول * دعای نیمشب و ورد صبحگاه منست *
* سراجیه * شراب طرقي * صره * فتح راء مهمله * مشدده ايله القون و آنچه کیسه سی
طلو اولد و غی ماره و اکا بکر دنه اولورده شیخ سعدی کاستانده * یک صره هزار دینار به پیشش
فرستاد * دید و کی در شاعر بیت اگر چه عادت مشایست صره بخشیدن * عطای
شاه مرا سیم وزر بخرواری * صفره * صاریق مرنه اولورده * صغه * مرتفع
و مخصوص یا بلش مکان عربیه مصطبه دیر و دخی جای عشرت مولانا محمد ظهیری بیت
بهر کان فروروب از صغه کرد * چو پروانه بر کرد ساقی بکرد * مع الهاء * صراحی * بویی
اوزون شراب طرقي شیشه اولسون غیری اولسون خواجه حافظ بیت یارب چه نره کرد
صراحی که خون خیم * با تفرهای قلقلش اندر کوبیدست * وله بیت درین زمانه رفیقی که
خالی از خالست * صراحی می تاب و سفینه غزلست * صورت و همی * قوت مفکرده
بر حالتی که بر کسینه نک و یا خود بر نسنه نک شخصیتی تفکر و بعینه صورتی خیال از حضار
آنکه دیرل ابوالمغانی بیت زود از خیال من هرگز * صورت و همی * صفای وصال * صوفی *
واو معرف ايله تصوفه منسوب و دخی جامه صوفه مخصوص اولان ابوالمغانی بیت لباس
صوفیانست جامه صوف * ولی باید بدل چون صوف معروف * باب الضاد المفتوحة
مع الباء الموحدة * ضب * کار دیکلاری جانور که سو شمار دخی دیرل * ضرب * سکون راء
مهمله ايله بر نسنه نک مثل و باران سبک و اورمق و کتمک و مثل ظاهر اولق و بر کسینه نک الی
مالندن بعلق * ضرب * فتحین ايله غسل صمید * ضرب * راء مشدده ايله رود زن و سکه زن
* مع الدال المهمله * ضمد * بند جراحت و کل باشد اور بلان بز پاره سنه دیرل و یا قی بعلق
* مع الراء المهمله * ضرب * زیان * اذا ذکر مع النفع فتحت الضاد و اذا افردت ضاده
* ضرب * فتحین ايله زیان که مقابل نفع و سود در شیخ عطار بیت هر که از دشمن نباشد
بر حذر * عاقبت بیند از ورغ و ضرر * لغت عربیه چکه نک اسفل اغلاسنه اولشقی کسرین
و تشدید راء مهمله ايله بخیل آدم و قنیه بویا و عورت * ضمیر * کسر مهمله قلب و نیت جمعی خنایر
کلور و خاطره دسنه احضار ابلک خواجه حافظ بیت از خیال لطف می مشاطه چالاک
طبع * در ضمیر رک کل خوش میکند پنهان کلاب * منلانده وری بیت مه و مهران ریزه
خوان اوست * چه روشن ضمیری که همان اوست * ضمیر * مرد زینای یعنی اعی و مرد نزار
و نحیف * مع العین المهمله * ضایع * تباه یعنی تیش و مشک بویا * ضمع * سکون
باء موحده ايله سر نلان که گفتار دیرل * ضجیع * کسر جیم و سکون یای تحتانیله دسر یعنی
بر دوشکه بیه باتان * ضرج * پستان کلور و کوسفند و يقال مائه زرع ولا ضرع ای شی
* مع الفاء * ضیف * سکون یای تحتانیله مهمان * مع الکاف * ححاک * مشهور
پادشاه نامی در اصل ده آک ایدی یعنی اون عیبلوده اون و آک عیب معناسنه در تعریب ایدوب
ححاک دیدیلر ایکی اوموزوند ات پاره لرندن ایکی میلان کی نسنه اولمغه ححاک ماری دیدیلر
حواشی سمرقندی بیت زلف زار قیب بکردن گرفته بود * ححاک را بر جمت ماران گذاشتیم

گذاشتیم * مصرع ثانی ضروب امثالند و ده آک محله ذکر اولنشد و عربیه ححاک
تشدید حایله خندان معناسنه در کویلی دیمک اولور قاضی ابن سنال ملک بیت اسمی
بضحاک فوزی فیک من طرب * وفوز غیری بسمیه بعباس * ودخی ححاک توه یاغی و غسل و قدر
و چحیک طومروغی که هنوز شقی اولش اوله و ضاحکه ایکی اوک دیشلر و کسر اید کولک و میون
آواز دیرل * مع اللام * ضال * کراه * ضلال * یولسزان * ضلیل * بغایت یولسز و کراه
* مع الیم * ححیم * تناور یعنی اتلا و کوداو * ضیمع * یرتجی ارسلان * ضمیم * ستم
و ظلم * مع النون * ضربان * در دریش یعنی جراحت و یاره و اغریسی * ضفن * کینه
* ضمان * قبول ایتک * ضمین * مثله * ضمین * بخیل * ضمیران * سکون یای تحتانی
و ضمیم و فتح راء مهمله ايله شاه اسپر غم دید کاری که عربیه ریحان و ترکیه فسلکن دیرل بعضیلر
بستان افروز دیدیلر و بعضیلر تاج خر و سدر دیدیلر شاعر بیت ضمیران سنبل و لاله درو *
هر یکی راداده زینت باع را * مع الهاء * ضاحکه * ایلروده اولان درت دیشک بری که زیاده
اوله و دخی خندان * ححکه * خلق اوزینه کویلی * ححوه * قبه قوشلق و قوشلق
طعامی * ضروره * بیمار لک * ضیعه * کشت زار یعنی اکناک * من المکسوره * ضیاع
یعنی روشنی ظهوری بیت بنوری که از عکس جاش سها * بخور شنید بخشد ز کوه ضیا *
عربیه استعمالی روشندر استاد متنبی بیت امن از یادک فی الدجال الرقباء * اذ حیث کنت
من الطلام ضیاء * ضد * ناعمتا یعنی بر نسنه نک تمام خالی * ضفدع * قور بغه
* ضلع * پهلو و کاری * ضعف * دوچندان یعنی ایکی قات * ضرغام * سکون
راء مهمله و فتح غین معجه ايله ارسلانک جمله اسماسندندر طالب آمل بیت بزرگرفته و ماند
برای تعوینش * قوای نامیه سخن زبجه ضرغام * میر تقی بیت میندار خالی بود هر گنام
مباد که ضرغام دارد مقام * استعاره طریقیله يقال ضرغام الابطال بعضهم بعضا فی الحرب
* باب الطاء المفتوحة المهمله مع الالف * طباطبا * فتح باین موحذین و کسر طاء ثانیله
عجمه بر طائفه در سید پکنور لرسباری محسن ینه کند و لری باور ابوالمغانی بیت یکی شخص
مجهول آمد بشهر * کند دعوی نسل آل عبایی * چگونه شود سید آن خرنسب * کرد
کرده بریش طباطبایی * طرفا * سکون راء مهمله و فتح غایله درخت معناسنه در * مع الباء
الموحدة * طاب * خوشی و پاک یعنی ابلک و پاکلک * طالب * جوینده و آه جالندندر
* طاق ترب * فرغ نک میرزا ابراهیمه یعنی کرو و فرو خود نمایی و مطرا و که طاق ترم دخی
دیرل شاعر بیت چنان یافت شهرت بدیرجهان * بطاق و ترب بکره بفر * طباطب *
سکون باء فارسی و فتح طاء مهمله ايله کوی و جوکان او یونند طوبی اورد قاری مخصوص چو کانه دیرل
اصناد بیت بنات النعس چون طباطب سیمین * نهاده دست زرو پنهان از * پنهان اول
چو کانه دیرل کذا فی المویذ * طیب القلب * یعنی زهره کذا فی عجایب البلدان * طیب *
خسته یه تیمار و علاج ایدن کسنه و استعاره طریقیله محبوبه ده دینلور مولانا محمد ظهوری بیت
بیای طیب مرضهای دل * بجای علاج غرضهای دل * الطیب بالفتح و التشدید عادت
و حذاقت و مراره و علم و کیاست يقال رجل طب ای عالم و حاذق و کسر یله اصطلاح و عادت

باب طاء المفتحة

و سیم است و شعر این ابتیازی قتل طاب اضداد دند زبیرا علاج امراضه و شعره طب دیرل
 سحر ایسه اعظم امراض دند زبیرا طاب السحر و المطبوع المسحور و الطیب الساحر و الطیب
 العالم و جمع القله اطبه و اکثره اطباء تقول طیب یار جل بالکسر طیبای صرت طیبیا
 و الطیب الذی یتعاطی علم الطب و کل استاد و حاذق عند العرب طیب لایمیر سیف الدین
 المندشد بیت اناسه و قد لغبت بقلبی * بد الاسقام و قد عز الطیب فی طرب فی فتح راء
 مهمله ایل برحالت خفتد که انسانی عارض اولور شدت سرور دن و شدت خزند اما اکثر
 سرور دن اولور که سرور و فرح معناسنه استعمال اولور یقال قد طرب بکسر الراء طربا
 و اطر به غیره مولانا جامی بیت ناقه زالحان عرب آسوده از دنج و تعب * طی کند با صد طرب
 بکرمه زده در یک زمان * و عریبه کذلک الشیخ صدر الدین محمد الشیخ یارین ابی کیل بیت
 فالخمر ذوق فی الذر من حبیب * ترد ما فتی و از دلی الطرب فی طلب فی فقه بن ایل استمک
 و استمک خواش معناسنه یقال طلب بطلبه طلبا و اطلبه ایضا احوجه الی الطلب و اطلب
 الکلاء بناعد من الماء صائب تبریزی بیت معیار دوستان بغل روز حاجت * فری برسم
 تجربه دوستان طلب * بویتنه امری واقع اولشدر فی طیب فی کسریاء مشده ایل خوش
 و پاکیزه و حلال و پاکیزه مخزن و مردم پاکیزه کذا فی شرفنامه فی طهماسب فی ایران زمین
 پادشاهان زین پادشاه آیدر که بدی سته رعایا به عشره زین و خراجی با غشایری و الی سنه
 پادشاهان ایلدی فی طناب فی فتح نوله چادر ایلری ترکیه تنفدیرل خواجه سلمان بیت
 حیمه قدر تر اخور شیدی تا بد طناب * ساغر نرم ترانه مید میگردد خباب * عربیه خمتین
 ایل طنب چادر ایلری جبل الخیماء معناسنه جمی اطناب کوا و اغاج کوک عروق شجر کی و کورنک
 سکری عصب خست مثالی و سکو اگر بلی اوجاج ریح مانند ی و یقال طنب بالکن اقام و طنب
 الفرس طال مته و اطنب بالغ فی الشی و اطنبت الریح اطنابا شدت فی العبار الاطنابه
 اطناب الطیب بالنم ناحیه و جانب فی مع الناء * طاغوت فی غین معجه و واده و واده
 هر نه که خدا عز و جل دن غیری پرستش ایدر لزوره کانت او غیره صورۃ فی طالوت فی
 بر مرد مؤمن و مسلم ایدی حرب و جنگه عالم اول اضلک نفعه ایدی حق تعالی اکا ملاک احسان
 ایلدی فی طوق طاقت فی بر طوق قدر قیمت دارملوک قوللرتک کردن ازین طقار فی طاقت فی
 فتح قافله قدرت و قوت معناسنه مولانا محمد ظهوری بیت بحکم تغافل اگر ساعی * شود یان
 بیزان طاقی * ابو تراب ینک بیت ما طاقت هجران می تاب نداریم * چون کاسه ماکشت
 نعی خانه خرابیم * و برقت معناسنه کاور فی طامات فی ابکی معنایه در اول سخن از چپ
 و راست گفتن یعنی سوزی را کند سو بیک بیت بطامات بلس بیمار استیم * پس آنکه
 زحق معفرت خواستیم * ثانی عجمه یعنی سوز فصاحت ایل اولیه کذا فی الجمع
 فی طراوت فی فتح راء مهمله و و ایل تازه لک و اطاقت معناسنه خواجه سلمان بیت چوره
 مه و ایدد حاجت مشاطی * طامت خور شیدر انیس طراوت بدین * نعی طری کاور یقال
 شی طری ای عض و طریث الثوب طریه و اطرا مه و اطریث الفضل اطرا ای عقه و طری
 علینا فلان ای اطاع فی طشت فی سکون شین معجه ایل بیوک طاس که لکن دخی دیرل

دیرل عربیه سین مهمله ایل طشت دخی دیرل اما فارسیه اصلی طشت در تاء ثانی ایل کل
 امجیل بیت نماد شام اگر امواج این دریای دولای * فروشد زورق زرین بر آمد طشت
 سیمای * و اسرار آچله طشت از بام افتاد دیرل شکم مولانا جامی بیت طشت خور شید
 زبام افتادی * کار کردن نظام افتادی فی طلعت فی سکون لام و فتح عین مهمله ایل دیدار
 معناسنه خواجه حافظ بیت دل سرا پرده محبت اوست * دیده آینه دار طلعت اوست
 مولانا طهوری بیت دل آینه طلعت یار نیست * اگر صیقل عشق در کار نیست * عربیه
 کورمک رویه کبی و مته قولم انامشتاق الی طلعتک ای الی رؤیتک فی مع الشاء * طهمورت فی
 سکون ها و غم میم و فتح راء مهمله ایل حضرت آدم علی نبینا وعلیه السلام بر روایت ابکی
 بطنه بر روایت او و بطنه اولادیدر و نیاده ابتدا بواد شاملق ایادی دیوری زوزنا و وسیله
 ضبط و قهر ایلدی و ایچون طهمورت دیوشد لقیله شهرت شعا در میر نظمی بیت مد زهار
 دل دنیای پر رنگ * نه طهمورت بماند نه سیامک فی مع الحیم * طافج فی کسریایله معنی بر
 یعنی نلو و مولانا جامی بیت ای شده طافج ز فیض کاس مجن * زادم و عالم مکن قیاس نجد *
 فی طبا بهج فی فتح باء موحد و کسرها و سکون یای تحتانیله بحر طه ایل بنفش قلیه بعض یرده
 قایغه دیدر عربیه طبا بهج دیرل شاعر بیت کند سیر و ولی هضم سیرست * شود
 با تخم مرغی کر طبا بهج فی طسوج فی غم سین مهمله مشده و واده معروفه نیم در همه دیرل
 اصل تسو و تسو جدر ابو المعانی بیت چودانی نیست دنیا را بقای * نیز زدزد عاقل نیم
 طسوج * عربیه جانب ناحیه معناسنه در وعند الحساب ابکی حبه دن عبارتدر و حبه نک
 بکرمی دردی بر دیناردر و سدسی بر دینکد فارسیدن معربد که تسوج دیرل فی طمناج فی
 سکون میم و فتح غین معجه ایل ترکستند بر ولایت اسمیدر دار الماک اولان شهرینه ده دیرل شیخ
 نظامی بیت چکل را زلف بر طمناج بندد * طراز شوشتر و برعاج بندد فی طمناج فی
 سکون نون و فتح عین مهمله ایل خطا ملکنه قریب بر شهر اسمیدر کافرستاند رودنی تا تارخانلرتک
 برینه اسم اولق مرویدر معنی اول میر نظمی بیت با قلم خطا حکمش رسید * سوی
 طمناج را لشکر کشید فی مع الحاء المهمله * طرح فی سکون راء مهمله ایل بر افاق مثلاد یوارقل
 و امثال و حاملی یوکن بر افاق معنایه میر نظمی بیت چو طرح ظلم وجود افکنده بودی *
 ز نیم جور عالم بند بودی فی مع الحاء المعجمه * طباخ فی فتح باء موحد مشده ایل اشجی که خوالیکر
 و آش زدنی دیرل فی طنج فی چو لکن نسنه قینا تقی فی طرح فی سکون راء مهمله ایل
 طناغ انکرتن و دره لدن افان فارصونی نک جمع اولد و غی عربیه ماجل دیرل فی مع الدال المهمله
 فی طایباد فی سکون یای تحتانی و فتح باء موحد ایل خراسان ملکنه بر موضع و باخود بر شهر
 امی اوله مولانا هاتفی * مثنوی * هوس کرد جم قدر خاقان اساس * که روشن کند چشم
 مردم شناس * بنظاره مرشد طایباد * سیر بر آفرین خوان آن خاک باد * محل دیگرده وله
 بیت خراسان شد آن ابرو کوه نهاد * بکسرتن سایه طایباد فی طبرزد فی سکون باء موحد
 و راء مهمله و فتح زاء معجه ایل بر نوع مشکدر و بیاض و سخت و منکین او اور و ثوبله که ثوبله
 قرند و غندن طبرزد دیدر فارسیدن معربد که اصلی نیز زایدی شاعر بیت طبرزد سکر

بنایه دیرل طوس فی دم وانی منقش بر قوس در که مشهور عالم در خواجه سلمان بیت
 آستان خنده یعنی باغ طاوسان ملک * از کبوتر خنهای کعبه قدر ترا * مولانا دانی بیت
 اگر بیضه زان طاعت سرشت * نهی زیر طاوس باغ بهشت * دنیا به کار دن مقدم جنت
 خرامان اولوب حضرت آدم علیه السلامه چیدوغی منقولدر فی طرطوس فی نام مبارز
 لشکر دوس کذا فی شرفنامه فی مع الشین المجحه * طرطایوش فی سکون را وقع طاء
 مهملین وکسر نون وضم یای تحتانیله بر جزیره آیدر که عذرا اول جزیره به دوستوب بعد
 خلاص اولدی استاد عنصری * منوی * بشد از سفر نهجهای دراز * بیکی جزیره رسیدند
 باز * بکناام او بود طرطایوش * درو پادشاهان او بویوش فی طواف سرکش فی میوه
 و سائر کولاتی باشی اوزرنده کز دروب صنانه دیرلایضامنه فی مع العین الممله * طالع فی
 معنای لغویسی ظهور و خروج ایتامک و غایب اواق و هجوم ایتامک يقال طلعت الشمس
 والنکوب طلوعا و مطلقا اذا خرجت و ظهرت من مطلقها و المطلع ايضا موضع طلوعها و طلع
 صلینا و کان اذا هجم و طلعت الی انقوم اذا ایتیم و قد طلعت عنهم اذا غبت عنهم و طلعت الجبل
 ای علوه و طلعت الشی ای طلعت علیه و اطلعتک و اطلع علی باطن امره و معنای مصطلحیسی
 بختدن کنایه در خواجه حافظ بیت ز جور کوب طالع شکر که ان چشم * چنان کریست که
 ناهید دید و مه دانست * مولاظم وری بیت بفکر زور و سم خود را مبارز * اگر طالع عشق
 داری بساز * بومعنا به عربیه دخی استعمال اولنور و بومعنا ی اوله امیر صیف الدین بیت
 کان البدو طلعت اذاما * تبدی طالعا بعد المایب فی طبع فی ابکی معنایه در اول مزاج
 معنایه میرظمی بیت اگر بر نیاید بطبع کران * سخن دارم اندک بگویم نهان * ثانی
 نقش مهر معنایه و عربیه دخی مزاج معنایه که جمعی طباع کوز کسر ایله اصلند و صدر در ختم
 و ضرب معنایه يقال طبع الله علی قلب الکافر ای ختم و طبعت علی الکتاب ای ختم و طبعت
 السیف و الدرهم ای علت و طبع الرجل اذا یتفقد فی الامر و ناقة مطبوعة ای مثقله بالحمل و قد
 یزاد بالطح الذات يقال بطبعة ای بذاته و بنفسه و قيل الطبع الخلقة الی خلقت الانسان علیها
 و الطبع بالکسر نهجی اطباع کاور يقال طبع النهر ای امتلاء و الطبع ملاء الکمال و السقاء
 الطبع بالفتحین بواشقی و کیردنس کی و دمو ریاسانق يقال طبع السیف طبعا اذا علاه
 الصدا و طبع الرجل دنس و ایضا بمعنی کسل و يقال الطبع المعیب و کل شیء فی دین
 اودینا و طبع الطابع بفتح الباء و کسر هاء من چاچارینه ایتدکاری نشان و دخی مهر که مکتوبله
 اوردر و محفوظ نسخته له ایدر فی طمع فی حریص اولق و قناعت ایتامک مولا نا ظهوری
 بیت ندارد و ال طمع کوکم * نداند عذاب خوش آمدیم * عربیه دخی بومعنا به در
 فی مع الفاء * طرف فی فتح راء مهمله ایله جانب معنایه در اما اکثر هجم سکون رایله
 استعمال ایدر لشکر بویقلده واقعدر نوغی خجوشانی بیت یکی بر طرف آشیخانه بکندر *
 بر آیین بت و بتخانه بکندر * مولا نا محمد ظهوری بیت بطرف چن مهر عربیه * تراشید
 از کهر یا عنبری * مولانا جامی بیت کوشه برقع ز طرف طلعت رخشان کشاد * اینک اینک
 زان لامع صد هزاران برق نور * عربیه سکون راء مهمله ایله چشم معنایه و دخی عند النظر

النظر کوز قیاض در تمک تحریک جفون کی بعض کره عین دخی مراد اولنور و تکم استاد ابو طیب
 متنبی بیت لولم تکن بغبار طرفک الحلت * عین الغزاله ضدها وجه الدما * و کسر طایله
 آتک ایوسی کریم من الخیل و قیل و لغت للذکر خاصه و الجمع ظروف و فتحین ایله هر نسخته نک
 اوجی و ناحیه سی جمعی اطراف کاور يقال فلان کریم الطرفین مراد نسب اب و نسب ام
 و اطرافه اخوات و اعمام و حالات فی طوف فی دونه و دولا نغ معنایه مولانا جامی بیت
 قد سیان طوف دیار تو کنند * تحفه تورنار تو کنند * وله بیت بر درش جامی چه خور سندی
 دهد بکروزه طوف * ما تسلینا ولو یبقی الی یوم النشور * عربیه دخی استعمال اولنور
 شیخ تاج الدین الخواری بیت هنو فی العیش الان یطوف علی * الندمان فی الدین طاسات
 و کاسات * و زیاده ایتامک و بر قاج بوش طولی اوفروب بری بری یا ننه بغلیوب اوزرنه
 بنوب صوده یوزمک و تبول و تعیط ایتامک فی مع القاف * طاق فی ابکی معنایه در اول تک که
 مقابلی چقدر کمال اسمعیل بیت طاق و رواق زبکی طاق بود * خود بجهان طاق نبودست
 دوی * ثانی را غاجد رطخک و آزاد درخت دخی دیرل عربیه قیو کری و ایوان کری خواجه
 حافظ بیت ازین رباط دود چون ضرورتست رحیل * رواق و طاق معیشت چه سر بلند
 و چه پست * و محبوبک قاشی کر کی اگری اولدیغندن طاق ابرودیرل مولانا ظهوری بیت
 اگر طاق ابرو سوی قبله ساز * نمازی کدارم بشرع نیاز * و چار طاق درت کراوزرنه بنا
 اولند و غندن نسیمه اولنشد و قبه معنایه ده کاور عربیه موصندره و اثواب نوعندن
 برنومدر انچه و یوقه اولور قات معنایه ده کاور مثلاً ابکی قات اولانه ذوالطاقین دیرل
 قار سیدن معربدر فی طارق فی ستاره و وزیعنی غایت مهور یلدزد کذا فی شرفنامه
 فی طبق فی معروف اولان طرفدر خواجه سلمان بیت ای که عالی محل جاه ترادر قافله *
 بهر کسب زاد خورشید طبق کردان کداست * عربیه اوت که رنسنه نک اوزرنه اور ترلر جمعی
 اطباق کاور و دخی حال و جماعت و قبیله و قرن معنایه دخی کاور و منه قوله تعالی طبقا عن طبق
 ای حال الی حال و مضی طبق و اتی طبق ای مضی قرن و اتی قرن و مطر طبق ای عام و ولده الغم
 طبقا و طبقه اذ اولد بعضها بعد بعض و طبق الغیم تطبیقا اذ اصابه بمطر جمیع الارض و صاحب
 مطبقة و الحمی مطبقة الدائمة بکسر الباء و فتحها و بت طبق ای ثلجات و منه قیل للراهیه
 احدی نبات طبق و زعم العرب انها تیض تسعا و تسعین بیضه کاهها ثلایف و طبق عنقه
 بالسیف ای ابانیها و طبقات الناس مراتبهم و اطبقوا علی الامر ای اتفقوا علیه و طبق الشی
 ای جعلت مطبقای دائما فتطبق هو الطبق بالکسر موافق الطابق بیوک کر مید آجر معنایه
 قار سیدن معربدر فی طلاق فی سپر یعنی طلق که عربیه طحال دخی دیرل فی طلق فی
 سکون لامه کافی یعنی معدنی کوه در فی طریق فی ابکی معنایه در اول یول راه معنایه ثانی
 اسلوب و طرز و روش معنایه مولانا بدر الدین محمد ظهوری بیت بنقصر آمدیم از طریق
 کمال * همه عیمهارا هنر ساختیم * ابوالمعالی ابکی معنایه بیت باین طریق کد رفتم بکوی
 عشق ترا * ندیدم از تو طریق رعایت مهمان * عربیه دخی سمیل معنایه جمعی طرق کاور
 يقال الطريق السبیل یدکر و یوث يقال الطريق الاعظم و الطريق العظمی و الجمع طرق

طرقه وطرق القوم امثالهم. وخيارهم الطريق. يول ومذهب وحال والقيام وخرماتا جنك
اوزوني بونارده جمی طرایق کاور یقال طریقه الرجل مذهبه وفلان علی طریق واحدة
ای علی حاله واحدة وطریقه القوم خیارهم وکذا رجل طریقه قومهم وطرایق قومهم ایضا
للرجال الاشراف ومنه قوله تعالى * کنطرائق قددا * کنافرة مختلفة او اوتانی طوق فی
سکون واولیه بوغازه طاقلان نسبه حلقه اولسون زنجیر اولسون التون اولسون انجو
اولسون مولا ناجی * مشنوی * سره چشم جهان خاک درت * طوق جان حلقه
بندرکت * طوق کردن کن و آویزه کوش * بدو صدقه درازا مفروش * بومعنا عربیه
دخی مستعملدر بونماق که عورات بویونلرینه طقار و حلقه معناسنه ده جمی طوایق واطواق
دخی کاور یقال طوقه فتطوق ای البسه الطوق فلبسه المطوقه الحما مة التي فی عنق الطوق
کوکرجن بوننده طوق کی تویی اولور اکامه طوقه دیرلر فی مع الکاف * طباک فی سکون
باه موحد وفتح لامه دبلک دیدکاری که قولتوق التنه آلوب چالرلر وکوچک دازه که بوللری
اولر میرنظمی بیت طباک فی کرد وکوچه کردن * ازهر درکس چوچیر خواهان * عربیه
دخی بومعنا یدر فی طغک فی فتح غین معجه ایلده آزاد درخت دیدکاری اغاچدرکه ارکانده
زغرمین وولایت ریده خلیل و طبرستانده طاخک دیرلر فی مع اللام * طبل فی سکون
باه موحد ایلده طاول دیدکاری آلات لهوا کز بر یوزلی واکراپی یوزلی دهل دخی
دیرلر میرنظمی بیت طبل وکوس ونفیروم سورنا * شکر روی زمین پرز صدا * آنک
دو زیمی سنه وچالیمسنه طبال دیرلر جمی طبول واطبال کاورودخی عربیه خلق معناسنه
یقال مادری ای الطبل هوای الناس هو طبل دوه بوننده آسیلان بیوک چاک وطواق طبله
درم معناسنده کاور فی طال فی فتح لامه شخص مردم و نشان سرای که معلوم اوله
فی طبل فی سکون نون وفتح باء موحد ایلده طباک مرقوم معناسنه در فی طوبل فی
کسروا ووسکون یای تحتانیله زدو قمار اوینارینک بشخی اوپونی آدیدر مزبوریدی نوع اویندرکه
آدلی بوناردز قارد زیاد ستاد خانه کیر طوبل ده هزار منصوبه فی مع المیم * طارم فی
خم راه مهمله ایلده کچه دن وقیلدن اولان اولدرکه ترکان وکراد و عربان بریدلده قوروب
التنه اوورلر آتله دریم اوی دیرلر واکا برزدن و قاشدن وچوقه دن ایدوب اوبادیرلر و رقه کبی
نسنه یدیرلر آسمه چارطاغنه واکا بکر نسنه لره واستعاره طریقه ایلده آسمانه ده طارم دیرلر شیخ
سعدی بیت کبی طارم اعلانشیند * کبی بردشت و پای خودنه بیند * حکیم انوری * قطعه *
از عالم کبریا که عامست * چون رحمت ایزدش ترجم * وهم از پی کبریاش بر شک * تا غایت
این رون طارم * عربیه دخی مذکور معناله استعمال اولنور علی سبیل التبشیر و یقال الطارم
بیت من الخشب وهو فارسی معرب من تارم فی طاق ترم فی خم قاف و تاء مشدقه و سکون راه
مهمله ایلده کور و قرو طمطراق کنانی المجمع فی طعام فی مرسنه که ینور جمی اطعمه کور
وبعض کره طعمدن بغدادی مراد اولنور و یقال الطعام یقع فی کل ما یطعم حتی الماء کما قل
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فی زمزم انها طعام وشفاء سقم المطعمه بالضم یکلک ماء کله
معناسنه فی طم فی سکون عین مهمله ایلده بمعنی مزه یعنی طاد فی طمع خام فی طمع محال که

که هرگز الوریه فی مع التون * طالقان فی برشم روز وولایت آدیدر فی طالقون فی سکون
لام وضم قافله نحاس نوعندن برنوع زهرناک باقردرکه آندن منکاش ایدوب قیل یولارلر
کیچ بتروآیینده دوزلر لقوه ملتته مبتلا اولان کسنه قراکوده اکا باقعه اول مرصدن خلاص
اولور دیرلر جعلی وعلی دکادر معننه بویه بولنور اما بعضیلر جعلی وعلی در باقری بهض
اجزایله ترکیب ایدرلر اول حالی بولور دیرلر ابوالمعانی درهجو بیت چوریش آمد بروی
زشت آن حیز * کند باطالقون دیکر نیاید * یای تحتانی ایلده طالقون دخی دیرلر طبرخون فی
فتح باء موحد و سکون راء مهمله وضم خاء معجه ایلده قزل سکوت کدبید طبری ده دیرلر شمس
قنری بیت در زمین عدو زنجیر او * هرچه روید شهر طبرخونست * قره منک و فانی ده بر قزل
ارما قدر اوج آهن حلقه قورلر حیوانات و طیور جمع اولورلر آنلری شکار ایدرلر مثال معنی اول
شیخ نظامی بیت طبرخون یاسهی سروان قرین باد * طبرخون را طبر زده منبش باد *
مثال معنی ثانی وله بیت طبر زده چون ستوم آبخیز * طبرخون زغم چون کیم غزه نیز *
فی طلمیدن فی کسریاء فارسی و سکون یای تحتانیله یورک اوینامق و طابوق وچبالامق
کمال بخندی بیت بخشای بان مرغ که خوش که بمل * بر خاک بریزد و طلمیدن نندازند *
چغتایده تالمیماق حرکت واضطراب معناسنه فرهاد نامه اولنده مناجاتده بیت ایشی مجنون
کیمی بند ایجر انا پاک * اگر دایه یومای جسمینی ناپاک فی طرتون فی سکون راء مهمله وضم تاء
مشثیه ایلده طرخون که ترخون دخی دیرلر بر معلوم سبزه در ابوالمعانی بیت همه کج شهنان
درخوان اورا * بهای تره و طرتون نباشد فی طرخان فی سکون راء مهمله وفتح خاء معجه ایلده
سالار رومدن بر صر عسکرک آدیدرکه زبرد سنند بش بیکار اولور اوق بیک آدم اولسه
بطریق دیرلر عربیه ضم طایله درکه قوادم رومدن بر قادمه یدیرلر که شاهلر و خاتر قشده هرنه
سوپارسه دخل و تعرض اولنر میرنظمی بیت پیش آن شه بود طرخان طریف * کفتهای
خویش بر معنی لطیف فی طرخون فی سکون راء مهمله وضم خاء معجه ایلده بر معروف سبزه در
ودیرلر که تربک ایچنی اویوب بر مقدار تره تخمینی قویوب یوه کومرلر طرخون بتر نفس الامرده
هیأتی تره و طعمی تره یدیه مشا بهدر و بعضیلر شلغیک ایچنه خردل تخمینی قویوب اکسهلر
طرخون بتر دیرلر تخمیفما طرخیده دینلور فی طرخین فی ترکیبن مرقوم معناسنه در
فی طلمیدن فی فتح لام وکسریاء موحد و سکون یای تحتانیله استک و آرزو ایلک معناسنه
کمال بخندی بیت کخی تو ترابی طلمیدن توان یافت * راحت ز تو بی رنج کشیدن توان یافت
فی طمعاج خان فی سکون میم وفتح غین معجه ایلده پادشاه همرفنددر تحفه الاحباب و ادات
الفضلا ده نام پادشاه ثبت و یغمار حکیم خاقانی بیت تاج بز بود از سر مهر اراج ذک * باره *
طمعاج خان کرد آفتاب فی طلمیدن فی کسرتون و سکون یای تحتانیله قواق چکلامق
معناسنه ابوالمعانی بیت آن یاردلر واکه نام بکرده یاد * دی شب بخواب کوش طلمیدن
بود مرا فی طلمیدن فی کسرتون و سکون یای تحتانیله قولده اولان صدا ابوالمعانی بیت در عر
نکی سوی مرایانک کرده یار * تا وقت مرده نم تو و داین طلمیدن کوش * هریده سکک آوازی
صوت الدباب کبی وطاس آوازی و قاز صداسی و مطلقا آواز و کورلدی یقال طنت البطل اذا

صوت واطنت الطست وطفنت الحيمه في طيسقون في سكون ياي تحتاني وفتح سين مهمله
وخم قافله ايران زمينند بر شهر آديدر كه شاهان ايران تختگاه ايتشمار ايدى كذا في الجمع
في طيسقون في سكون ياي تحتاني وفتح فاوخم سين مهمله ايله بغداد شهر ينك قديمى ايمى
ايدى شاعر بيت بوى وفاينا فتم از كار خان عجم * سمت عراق عزم كنم قصد طيسقون *
في طيسسان في سكون ياي تحتاني وفتح لام وسين مهمله ايله سادات كرام وسيدان عرب
عمامه لى كه اوچنى اوموزلندن استاغى صالارو بعض مشايخ دنى كذا في تلميذ ايدر لى ايوالماعانى
* قطعه * ردا و طيسسان نسيم وخرقه * همه اثواب شيد ووزق ووزور * تصوف
چون نى بامد باثواب * درون صاف بايد عذر تقصير في مع الواء * طبطوب سكون باه وحمه
وخم طاممه ايله مرغ آبي نو عندن بر مرغدر في مع الهاء * طارمه في خانه چو بين قبه كى
وهمى عجميه في طاعه في فرمانبردارى يعنى بويرق طوعمق في طاقچه في كوچك كرلر كه
بعض كوشتكرده و خانه لوده اولور و بجره كرى خواجه سالان بيت طاقچه قصار و طاق
سيمر بلند * با نچه بزم اوباغ بهشت برين في طاقदानه في سكون قاف وفتح دال مهمله
ونوله قزلق يمشى ميرنظمى در تعريف كوه بيشه زار بيت ميان بك سبزي طاقदानه *
زمر دعد و باقوت در ميانه في طاقه في بوزن فاقه قدرت و طاقت وله بيت چنان در دل غمى
از فاقه دارد * كه بار فاقه را طاقه ندارد * و برقات معنا سنده ده كلور في طاق نيم خانه في يعنى
آسمان في طاقيه في سكون قاف و كسر ايله ده جا و فتح ياي تحتاني ايله عربچين وله بيت
چو بكر و طاقيه بر سر نهاده * سر كيسو زيرش حسن داده في طباچه في يرطه دن اولان
طعام قيغنه و امثال في طاقه في پاره از چيزى يعنى بر نسته نك پاره سى في طبله في سكون
باه وحمه وفتح لامه اغاج طبق كه ايچنه بعض نسته قورلر و طار طريات قود و غمى طبق شمس
فخرى بيت كينه بنده تور و زنجش و انعام * طابك ايله ده در زربطيله كوين * يعنى
طبله عطار مولانا جامى بيت نافه آهوى تانار يست اين * نفخه طبله عطار يست اين *
في طبعه في فتح باه فارسيه ال اياميله اورمغه ديرلر ايوالماعانى بيت زمطرب دايره خورده
طبعه * لزان آمد بنغمه مرصواش في طشت و خايه في سكون شين و تا و فتح خاء معجمتين
وياي تحتانيه بر نوع اوبون آديدر حكيم خاقاني بيت طشت يست اين سيمر و زمين خايه دران
كره لم طشت و خايه ندانسته بدان في طعنه في سكون عين مهمله و فتح نوله هيب بولق و كنايه
و ستمو سوز و بلك و دخل ايتك مولانا جامى بيت بسر مسند تعليم نشست *
طاعنا زادن طعنه بيبست * عربيه طعن اورمق ضرب كى لکن هر اورمك بر آدى واردر
قاچيله اورمغه ضرب ديرلر و نيزه ايله اورمغه طعن ديرلر نك ايوطيب ممتنى بيت قاخيل
والليل والبيده اتعرفني * والضرب والطعن والقرطاس والقلم * ولبعض آخر * قطعه *
كل الشموع وقد اركرت * رماح رمى كل ربح سنان * طعن الطلام فرقه * فصاح الصباح الامان
الامان * ويقال طعنه بالرج وطعن اي ضرب وطعن بالسنى اى دخل كلاهما من باب ضرب
وطعن في المفاضة اى ذهب وطعن فيه اى قدح و ذم و هو من باب نصر و طاعنا و اى تضار و اوهم
طاعنون في الحرب وقال بعضهم طعن بالرج بطعن بالضم و طعن بطعن بالقول المطعون المضروب

المضروب و طمان بالشد يد كثير الذم وكثير الطعن في طلابه في فتح لام وياه وحمه ايله سكر ك
قراغولى مولانا هاتفي بيت طلابه روان شد زهر و كروه * درانديشه جنك دريا و كوه * حكيم
فردوسى بيت طلابه و كوه اندر آمد بدشت * بران تا بر ايشان بايد كذشت في طبله في
فتح لام وياه وحمه ايله جمع طالب بوندن كه طلابه علم ديرلر ميرنظمى بيت طلابه آمدند در مكتب
كشته در علم عاشقى مكسب * و دخی زرنج كه كيميا كر اصطلاحه طالب ديرلر في طلمه في
ديدار و روى في طلمه في كسر لام و سكون ياي تحتاني وفتح عين مهمله ايله ايكى سكر صرف
بغليوب طور دقلرنده جانيندن ابتدا چنكه چقان آتاولر تركيد چارقه جى ديرلر وله بيت
چوشد صبح از دو جانب صفت بودند * طلمه پيش لشكر جنك كشودند * و جاسوس
و قراغول معنا سنده ديدلر يقال طلمه الجيش من تطلع طلع العدو والمطلع المالى يقال
مطلع هذا الامراى ما وها وهو ايضا وضع الاطلاع من استراى اى انحداد في طمنه في
بانك رود و برط و اين همه طمنه و قاعه في طمنه في نهانى و نوحى از غفورى في طبعه في
سكون نون و فتح حيله نو قافه قريب بر شهر آديدر كذا في الجمع في طويله في رجاج آق
بر برى ياشنه بغلغه ديرلر طقوز آندن عبارت او شدر شيخ سعدى بيت اسب تازى اكر
بود لاغر * آنچنان از طويله خزيه * مولانا هاتفي بيت طويله طويله ستور كزين *
همه نقره كى نعل و زرينه زين في طربه في اندیشه و نيت في طيسه في نهالى پستر في طيان في
يوكر كى كشتى نيزو في مع الياء * طارچى في كسر راء مهمله و خم و سكون قافله
طائفه مغل خراسان يارلفى در ميرنظمى بيت كرهى هم دران انبوه بودند * چو طارچى
بنام ايشان بكفتند في طاق في كسر قافله خسته نك قورده سى ايچنه ايلك كى اولان
نسته يه ديرلر اطبا قنده رسوب ديرلر ضم راوسين مهملتين ايله و بعضيلر قاروده اوزرينه
كلان كوپك در ديدلر وله * مثنوى * حكيمى آمد و قورده بگرفت * درون شيشه طاق
ديد و بشكفت * بكفت شهرزاده اكنون يست بيمار * ولى بايد بدرش كرده بيمار * كه اين
حلت مر اورادرد عشقه ست * درونش فكر عشق اين عقه رابست * چو ديدم طاق
و دانستم علت * كه هست اندر رخ معشوق صحت في طاقى في منسوب الى طى في طرى في
تازه في طنبور كيل في كسر كاف فارسيه رجس طنبور در كيلانه مخصوص في طي في
فتح نون و كسر باه وحمه ايله بحر كه مطول اوله في طى في ايكى معنايه در اول قبيله عرب
آديدر ثاني دورمك يعنى دورب دورمك بوايكى معنايه خواجه حافظ بيت سخا نماند
صحن طى كنم شراب كجاست * در بشادى روح روان حاتم طى * معنى ثاني مولانا جامى بيت
طى مشرد و ادى برمان و قيام * توبى و دل دوست شناس * عربى دنى دورمك و قصباتق
يقال طواه يطويه طيا فانطوى و طوى الله عمر فلان طيا و طى البر نسجه با طجارة من اسفل الى
اعلاما في باب الطاء المكسورة مع الالف * طلا في رسته نى بر نسته يه سورمكه ديرلر
مثلا كشه التون و باقره كس و قلاى سورمك كى عوما مولانا طهوى بيت صداع اجل رادوا
كرده اند * چو بجه لايش طلا كرده اند * والتون يالدى خصوصاً و كاهى التونه زرطلا
ديرلر ايوالماعانى بيت مراد رپوته غم آتش عشق آنچنان بكذاخت * وجودم كشته در كار

باب الطاء المكسورة

محبت چون طلا خالص * و عربی که کذلک شیخ صفی الدین الحلی * قطعه * توج بکاسات
 الطل همام الربا * فی دوضه مطلوبه الزهرات * ثبت یدامن تاب من شرب الطلا * والکاس
 منقذ کذ قناه * و صورا و قطران و یا قوکه برنسنه به ایدر لرودیش صاروسی صفیره السن کی
 و عصر عنبدن سقاچه ثلثانی کیده عجمه اکا شراب پخته دیر لر و يقال باسنانه طلا و قد قوه
 بطل طلاء و می صفیره بافتح کیمک بوزاغوسی و طلیما ذوات ظلف اولان حیواناتک ولدی
 وطنه بوزاغوبغلد قری ایپ و شخص معناسنه ده کاور یقال انه جمیل الطلاء ای الشخص
 و بانهم مقدم الاعناق واحد سر طره و طلیه اولور فی مع الباء * طب فی حکمت معناسنه
مصدری طبابت و فاعل طیب اولور فی طیب فی بوی خوش و پاک فی مع الراء المهمله فی
طراز کر فی فتح راء مهمله و سکون زاء معجمه و فتح کاف فارسیله علم دیکچی و قفتانه علامت
ایدی ابوالمعالی بیت رخ زردم طراز جامه عشق و محبت شد * غم کشته طراز کر کرده
 درمن یشه اش ظاهر فی مع الزاء المعجمه * طراز فی فتح راء مهمله ایله اون اوج معنایه کاور
 اول علم جامه که قفتانک یا قه سنه و یک آغز لینه و او کارینه انجو و صرمه ایله ایدر لر و بعضیله
 سقاچه ده طراز دیر لر مولانا جامی بیت یکی کنی همانا صحر سازی * زحمتش بسته بردان
طرازی * ثانی سقاچ معناسنه در خواجه سلمان بیت بردوش هر آنکس که طرازی زهر
نیست * آن بن و وزن دست باذیال رزائل * بومعنا به عربی شیخ صفی الدین الحلی بیت
زار جاء تحت جلیان لیل * شفق الصبح فوقه کل طراز * ثالث فرهنگ حسین و قانی ده حدود
چین ده واقع بر شهرک آیدر خوبه لری مشهور در حکیم انوری بیت دل ما تنکتر از بسته خوبان
ختن * جان مانیره تراز طره ترکان طراز * رابع معنی یابانی شیخ نظامی در تعریف بر آمدن
آفتاب بیت کشاد از کنج در هر کنج رازی * زدی پاکشت هر کوی طرازی * خامس مؤید
الفضلاده مقسم آب بزبان خراسانیان سادس اذات الفضلاده هر کار کاهه دیر لر و ما
و کارخانه شکر در حوزستان خصوصاً و معنی پیراستن و آراستن شاعر بیت خود را آورد
و بازویران کرد * خود طرازید و خود بخود بفزید * سابع معنی سرایتد خلاق المعانی بیت قلاک
و شرم بر برهنه هر که * که نوک خامه بند شود مدج طراز * ثامن فرهنگ میرزاده معنی
نقش و نگار و زینت خلاق المعانی بیت ره سلامت اگر میروی مجر مشو * که جز غبار فزاید
ترا الباس و طراز * تاسع فرهنگ جهانگیریده معنی دیبا و قماش و مطلا و منقش استاد
منوچهری بیت بر کشد تار طراز عنبرین از کام خویش * چون بر آرد عنکبوت از کام
خود تار طراز * عاشق تمای امتعه و افشده معناسنه استاد منجیک بیت صورت اوجامه مجید
و سعادت را طراز * معنی او خاتم اقبال و دولت را نکین * حادی عشر معنی طرز و خط و اسلوب
استاد منوچهری بیت قیمت بکتا طرازش از طراز افزون بود * در جهان هرگز شنیدستی
طرازی زین طراز * ثانی عشر طرازیدن لفظندن صیغه امر و عطف ترکیبی اولور و معنی طرازی
و اسم مصدر دخی اولور استاد لطیفی * قطعه * منم آن مرد ساز لشکر ساز * نه چو زرد و زکان جامه
طراز * بنفون طراز ساز و سلاح * منم اندر که طرید و طراز * تاج الاسامید مسطور در که
طراز عربی بر رده دیر لر که آنده فاخر و کرانه جامه را ستنه و علم جامه معناسنه و کنز اللغه ده

و کنز اللغه ده معنی کرومی از آدمیان و علامت اثواب و قاموسه مسطور در که الطراز بالکسر
 هم الثوب معرب من الفارسی فطرز نظیرا ای علم فطرز الموضع السدی ینسخ فیہ الثیاب الجیده
 والنمط و ثوب ینسخ للسلطان و محله بهر و واصفهان و یازد قرب اسمیجاب و الطرز دان غلاف المیزان
 معرب و طرز کفرح تسکلی بعد شخن و حسن خلقه بهر اساء و فی الملئس بالق و لا یابس الا فخر
 و معنی مینات یقال طرز زه الثوب نظیرا ای جعل علیه علما فارسیدن تعریف اولمشدر
فی طرز فی سکون راء مهمله ایله طراز لفظندن اختصار اولمشدر میر نظامی بیت بدان
جامه بالعل و در طرز کرد * بچشم زخم میکل و حرز کرد * فتح راء مهمله ایله ده اول معنایه
استعمال ایدر استاد لطیفی بیت جامه عمر تو بدست دوام * از جلال آید و طرز دارد *
فی مع القاف * طراق فی بر صدادر که طاش دوشد که ظاهر اولور یا خود ابکی قی نسنه
بر رینه طوقه خیمه طراق فی مزبور صدای اندر پی ظاهر اولد که دیر لر مولانا
هاتفی بیت طراق طراق کران سنکها * همیفت هر سو بفرسنه کها فی مع الکاف * طراک فی
طراق مرقوم معناسنه در فی مع اللام * طفل فی سکون فایله کوچک ولد شیخ عطار بیت
همچو طفلان منکر اندر سرخ و زرد * چون زنان مغرور دنک و بومکرد * عربی یقیند طوقش
ولد و هر نسنه نک کچره کی جمی اطفال و طفول کاور و عند البعض طفل هم مفرد و هم جمع اولور
جنب کی و طفل کل شی اوله و طفل اللیل ای اقبل ظلامه و جاریه طفله ای ناعده و الم طفل
الصبیحه مع ولدها فحتین ایله یغمر مطر کی و کونش غروب یقین اولمق و قرا کولق ظلمت
و چغتایده یاش دیر لر بویته تجنیس واقع اولمشدر میر علی شیر بیت هر زمان کوز دین یاشیم
ایمکلا کان بیر یاش دیک * میل ایتار تو فر افغاده اولتور کوسی تو ایمکاکیم فی مع الهم *
فی طلسم فی کسر لام و سکون سین مهمله ایله بلاندن دوزلش نسنه جمی طلسمات کاور
مولانا محمد طه وری بیت تولای راحت بزج دلست * طلسم بدن بهر کنج دلست فی مع المون *
فی طرازیدن فی فتح راء مهمله و کسر زاء معجمه ایله جامه به و قفتانه زینت و رر نسنه لر دیک
و نشانق و طراز مرقومک جمیع معنایک مصدریدر میر نظامی بیت ده حسن خونی
بنقش و نگار * طرازیدن جامه دایم یار فی طرازیدن فی فتح راء مهمله و کسر نونک معنی
طرازیدن وله در تعریف کرد که خانه بیت در غزن و بحر ها باز کرد * طرازیدن بجه آغاز کرد
فی طرازیدن فی سکون راء مهمله و کسر زاء معجمه ایله معنی طرازیدن مرقوم وله بیت
غلامان سرایش چو طرز بد کردند * بتزیین مجلس بر آردند کردند فی طرازیدن فی سکون
راء مهمله و کسر قافله معنی ترکناز یعنی یابوب یورمق وله بیت از انجانی چند بطریقده
رفتند * پی کام دل را بچویند کشتند فی طرازیدن فی سکون راء مهمله و کسر کافله معنی
طرازیدن مرقوم وله بیت زجاجست و طرازیدن از آن سودوان * شکر دریش همجو صرصر
روان فی طرازیدن و طره شدن فی اول سکون راء مهمله و کسر شین معجمه ثانی سکون یای
تحتانی و فتح راء مهمله و ضم شین معجمه ایله تهور ابلک و دلتنک اولمق ابوالمعالی بیت زیووده
فریاد و افغان بابل * شد طیره و سرخ و کشته کل * عربی انقباض و چغتایده تاریقیاق
دیر لر میر علی شیر بیت دوستلار بویجه واقف بولونکو و جیفه تورور * آنسزین آشفته جانیم

تن او بيد اثار يقيد في طير دادن و طيريدن في كلاهما بسكون الياء تختاني و زاء المعجيه
بمعنى شرطه زدن ابو المعاني بيت كير من از طير آن كون سفيد * شد زكام و خلم از بيني
رفت في مع الهاء * طرازند في فتح زاء مهمله و زاء معجيه ايله جامه نفس ايدى و زيب
وزينت و يريى حكيم اسدى بيت خردمندكن حاجب خوب كار * طرازند در كد زم يار *
في طيره في بوزن خيره بمعنى بخيل و شرمند حكيم خاقاني بيت ديدكز جاي برخاست
طيره بنشست و سرگران برخاست * و بخت و آزردي معناستند كاور شيخ سعدى بيت
دو چيز طيره عقلست دم فرو بستن * بوقت كفتي و كفتن بوقت خاموشى * و خشم آلود اولي
خواجه حافظ بيت كر طيره مى نمائي و كر طينه ميزني * ما ياستم معتقد مرد خود بستند *
في طراوه في اول بر شتم قاشك نيزه او چنه بغلر و علم بغلر قلى في طينه في خلعت
في باب الطاء المهمله المنعومه مع الالف * طغرا في سكون غين معجيه و فتح راء مهمله ايله
حكيم يادشاعى و فرمان شيرازى اولنده اولان القاب و نشانده ديرلر حكيم خاقاني بيت بدست
همت طغراى نى نيازي دار * كدر و كون تودارى چودارى اين طغرا * ميرنظمى بيت
از صنع خداست آن دوا برو * طغراى اظيف حسن دلو * والقاب كه عنوان منشورده
يا زيلور كذا في المجمع في طور سيناء في حدود مصرده بر طاع در كه صحراى تيه ده واقع در
اول طاعله بحى قلزم ميان من شيشه فرعونيه اولور نقل اولور كه اول طاع كه جناب كبريايه
جل جلاله سجده ايتدى طور سينائى في مع الباء الموحده * طلب في سكون لامه جمع
اولش عسكر شيخ نظامى بيت نوباوه باغ اولين صلب * لشكر كش عهد آخري طلب *
في مع الدال المهمله * طريد في كسر راء مهمله و سكون ياي تحتائيله ميدانده آن پيچر ادوب
لعب و هنر كوستمك ميرنظمى بيت در آمد ميدان خرامان ذكر * نمايد طريد و يلعب و هنر *
عربيه معنای مذكور دن غيرى اراق ايدى و زدا و انش و اراق اولش يقال الطريد الذى
يولد بعد اخيه يعنى قرندا شدن صكره دوغان و الثاني طريد الاول والطريده خشية تجعل
راسها حديدية بترى بها القداح والطريده لعبه في الميدان في مع الراء المهمله * طره دستار في
باشع اراق اوجى طالب آمل * مصرع * مراخوز ز تر از طره دستار * نصيراي دم داني
بيت ريزنده باله لازاد سرم خون * مرشد طره دستار كاكون في طور في بوزن نور طاع
مناسنه در عوما جبل ككى و بر طاع اسيد مشهور خصوصاً مولانا بدر الدين محمد
ظهورى بيت علم بر فراز دنجلى ز طور * چوساقى نه از سرش خشت دور في طومار في
سكون و او و فتح مهمله دورش كاغد و غيرى يه ده ديرلر مولانا محمد ظهورى بيت دلست اينكه
معيارد در دواست * دلست اينكه طومار مهر و وفاست * چغتايده توقور ديرلر دورش
مكتوب ديك اولور مير عليشير بيت نامه سين جان پرده سيفا چيرد كعشق ارا * ابل
حساب آلاى نشانيم باسين از تورق و كوروب في مع السين المهمله * طرسيقوس في سكون
راوناي تحتاني و كسر سين مهملتين و ضم قافله زاهد نصيراني و حكيم معناستند ز حكيم خاقاني
بيت كنم در پيش طرسيقوس اعظم * ز روح القدس و اين آب مجار في طور سيقوس في
زياده و او ايله ده طرسيقوس ديمكدر كذا في المجمع في طوس في بولاب احمد و شهرينه

و شهرينه دخی دیر آدملى غایت مستعد اولور امام غزالی حضرت نری و حکیم فردوسی و حکیم
اسدى اول ولايت دندرلر شاعر بيت چودستان سرا بابل طوس بود * بگزار عرفان مانوس
بود * مولانا هاتفي * مثنوی * وز آنجا سوي طوس لشكر كشيد * سرانداخت هر كس كزو
سر كشيده * على بك و غوغا پرستان طوس * كشيدند لشكر با و از كوس في مع الشين
المعجيه * طوطيانوش في سكون و اوين و كسر طاء ثاني و فتح ياي تحتاني و ضم نونه نام دبیر
اسكندر ذو القرنين يعنى اسكندر ك كاتب ديوانى ايدى زنگيان قتل ايدوب قاتل ايجد پلر كذا
في المجمع في مع الفاء * طوف في بوزن صوف اول زن پيره ديرلر كه بغايت فرتوت و كنده
اوله كذا في المجمع بومعنايى مؤيد ميرنظمى بيت بكي زن در آمد كه پوشيد صوف * شده
معنى بير و كنده طوف في مع القاف * طمطراق في سكون ميم و ضم ط و فتح راء مهملتين
ايله عظمت و حشمت و كثير الحشم و المال وله بيت رسيدست آوازه شام و عراق * گرفته
جهان حشمت و طمطراق في مع الكاف * طنبك في سكون نون و ضم باء موحده ايله اول
ديرك نسنه كه بر طرفي رخامه طوئش و وافر كنه لوى اولور و دخی باقر كرنای كه عربيه بوق ديرلر
كذا في شرفنامه في طوبى ان في سكة قوتلوا و له ديمكدر في طورك في واو معروف و سكون
راء مهمله ايله ابكى معنایه در اول بر مبارز ايراني آيدير حكيم اسدى بيت پراشك رخ دار
يامخ طورك * كه كر كوچكم هست كارم بزرگ * ثاني مجمع الفرسه نام ستم ساز سخاك
حكيم اسدى بيت شد آن لشكر پوش در پيش طورك * روان چون ربه ميش در پيش كرك
في طوطيك في كف اصبع ايله طوطيك ديك او اور اصلند ياي ساكنه در كاف لاحق
اولد قله مفتوح او قنور شك ميرنظمى بيت شكر ميخورد طوطيك در قفس * چه سورش
ولى مائده در بند كس في طوطيك كك في دخی ديرلر غريبي بيت طوطيك ككى شكر خوردى
نطق كردى * شيرينكى شكر لى كى سهر چردى في مع اللام * طل في يوه وزن يعنى طول
عورت كذا في شرفنامه في طغرل في سكون غين معجيه و ضم راء مهمله ايله ابكى معنایه در
اول بر پادشاهك نامى در خواجه سلمان بيت تاشاها باز چترش بكرفته ملك سحر *
بر كند نسر كردون شهبال صيت طغرل * ثاني مؤيد الفضلا ده بر شكارى طوغاندر حكيم
اسدى بيت دل تيهو از چك طغرل بداغ * ديانيد باز دل ميع و مانغ في طفيل في فتح فا
و سكون ياي تحتائيله مضمر طفل در بعد اغلب استعمال ايله تابع و او يوندى و بلاد دعوت
ضيافته و ارنلره اسم اولدى منلا جاي بيت طرفه خالى كه زخيل توهمه * و اندرين زم
طفيل توهمه * طفيله و طفيل دخی ديرلر في مع النون * طراون في فتح راء مهمله و واو
معروف ايله آوازه هاى وهوى كه تركيده ياص يانق و ديرلر ميرنظمى بيت طراون بشهر اندر
افتاده بود * كه هستيش هر كس ز دست داده بود في طراون في سكون راء مهمله و فتح واو
ايله يا بوق ديدكلى نسنه كه وز او علما و كبا را ته بند كده خد متكاري او موزنده كوتور در عربيه
غاشيه ديرلر وله بيت غلامان به پيشش كه طراون كرفت * كه ديكركا بش خرامان
كرفت في طرايدن في كسر راء مهمله و سكون ياي تحتائيله صوب اصلند ايرمك استفسار
و استقصا معناسته ابو المعاني بيت نيمشب آمد بمسنى بر سر بالين من * از پيشان خالى

دل را طواریدن گرفت فی طوفان فی حوادث کونیدن حضرت نوح علی نبینا وعلیه السلام
زمانه واقع اولان صوکه عالمی طو تشیدی و دخی غور و صو غالب اولوب در سنه یی اورتمک
و بتون قایلق و کاعی یوکا تشیه ایدوب الظلام دیرلر و سرستک کثرتدن تعبیر ایدوب
استعاره طریقه له استعمال ایدرلر مولانا ظاهر وری بیت قروبار از دیده طوفان عشق *
غنیمت شهر فصل نیسان عشق * مولانا عرقی بیت ناز آفت و کرشمه بلا عشوه دلفریب *
یاران حذر کنید که طوفان فتنه است * چغتایده اورکون دیرلر کاف عریله میرعلیشیر بیت
در کور کیم ایستاما کیملک غیم سورما قفه یار * راضی ایرماس کیم سرشکیم سیلی نینک بار
اور کونی فی مع الهاء * طرفه فی سکون راء مهمله و فح فایله ایکی معنایه کاور اول
تحفه و نازک معنایه شیخ سعدی لطیفه کونه بیت طرفه کونی بر سر کونهماد * کاش
بودی کیرمن در کون من * ثانی بوالعجب معنایه مولانا جامی بیت طرفه تونیست نکون
چرخ برن * نقطه حلقه آن کوی زمین * و هرینه دخی عجب و جدید و مال حادث
معنایه در یقال اطرف الرجل ای جاء بطرفه و جمعه طرفه و یقال اطرفه ما استطرفته
ای بعد طریقا ای جدید ای فی طره فی فتح راء مشدده ایله آدمک و آنک النند اولان صاحب
وزلف معنایه ده کاور مولانا ظاهر وری بیت ذکر طره ها بر زده تاک سر * دات شاد و از میکشان
شاد تر * خواجه سلمان بیت داد بباد سرچو من طره سنبل طری * باخم طرهات
مکر داشت هوای همسری * خواجه حافظ بیت بیوی نافه کا خرضبا زان طره
بکشاید * زتاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دلها * و عذار کناری و ارمق کناری
وطرة الجبین الناصیه و طرة کل شی ناحیه و پیشانی معنایه ده کاور فی مع الیاء *
فی طغری فی سکون غین و محجه و کسر راء مهمله ایله یوزن قری زغنوس دید کاری آوجی
قوشدر که اکثر پادشاهلر آنی اللرینه آلوب آوه صالر حکیم اسدی بیت پری چهره کاش
بت دلتواز * بدش یوز مرغاش طغری و باز فی طونی فی واو معروف و فتح باء موحد ایله عربیدر
موسی و زنی اوزره اما فارسیده باء موحد مکسوره ایله خونی و زنی اوزره استعمال اولنور جنتنه
براغاج آیدر محبوبلرک قامتن اکا تشیه ایدوب قامت طوبی دیرلر مولانا ظهوری در قیمیه
بیت بقدی که طوبی عبارت ازوست * بچشمی که درموش غارت ازوست * و دخی نیکا
و خوشا معنایه طوبی لک دیرلر خیرالک دیک معنایه خواجه حافظ بیت زلف
و عارض وقد توبرده اند پناه * بهشت و طوبی و طوبی لم و حسن ماب * و دخی تحیر و اقصای
امنیه معنایه کاور بعضی قتل اصل طیبادر بانک ماقبل یا اولفله واوه قلب اولندی
بوقفد برحه معنای رضایه اولور و طویک و طوبی لک دینلور خیرالک معنایه در دیدلر
فی طوبی فی معروف و مشهور و قوشدر خواجه حافظ بیت والهوشید است داغ همجو
بابل در قفس * طوبی طبع زعشق اشکرو بادام دوست * تمام خضوصنه قضمولی
بعد ادینک بوبنی خله مناسب اولفله ایراد اولنور بیت ایاسک طوبی به تمام ادای
کلات * سوزی انسان اولور اما اوزی انسان اواز فی باب الطاء المعجزة المفتوحة مع الناء فی
فی طرافت فی نزاکت و لطافت ایله سو بلک و نزاکت ایله حرکت ایبلک شیخ سعدی بیت

باب الطاء المعجزة

بیت تو بر سر قد رخویش باش و وقار * بازی و طرافت به ندیمان بکذار فی مع الراء المهمله فی
فی طاء فی آشکار اوید که مقابل بطن و پنهان در ایکی معنایه در اول جمله اسماء حسنی دندر
ثانی آشکارا در شیخ عطار بیت زفر دارد در درون دنیا چو مار * کرچه یی ظاهرش نقش
و نکار فی ظفر فی خصمه غالب اولق جنگ کند و عوده فیروزی معنایه مولانا بحر ظهوری
بیت برزی که محکم کند عشق یا * ظفر بند داز کرد میدان و غا * مولانا فاضلی * منوی *
بغفه یکی سینه کوسفند * فرستادش از واقف ارچند * شد از سینه کوشش این قال
زد * که مرغ ظفر سوی مابال زد فی ظهر فی ارقه پشت معنایه فی ظهر فی ارقه و بری و دوستلق
و یاردم ایدی فی مع الفاء * طرف فی سکون راء مهمله ایله ایکی معنایه در اول طولوم و سائر
قاب کی جمی ظروف کاور ثانی حوصله بومعنی اصطلاحیدر مولانا ظهوری بیت نکرد
خراب توازباده مست * باندازه ساغر من طرف هست * میرنظمی بیت مکن بد مستی
در زم جانان * تنک طرف مشو باشی پشیمان فی ظریف فی نزاکت و لطافت و محل شناس
صاحبته دیرلر میرنظمی بیت سزاوار زمته هر حریف * ندیم تو باید مصاحب ظیف *
فی مع الیم * ظالم فی ستمکار و جفا کار شیخ سعدی بیت ظالمی را خفته دیدم یروز *
کفتم این فتنه است بیدار بوده به فی مع النون * ظن فی کرا ایبلک معنایه و آزاوور که
موضع علمه وضع او اور جمی ظنون کاور ابوالمعانی بیت ظن من راست بود در جودت *
آفرین کرده تو ظن درست * و عربیده دخی کاور وزیر و الدین الطراجی بیت و به علی
قول الوساة علیه کمو * فاراده عنکم بطن فاسد فی مع الهاء * ظهاره فی قفتان یوزی فی ظهیره فی
نیمروزی فی ظنه فی تهمت فی باب الطاء المعجزة مع اللام * ظل فی کواکه معنایه
و استعاره طریقه له پادشاهلر ظل خدا دیرلر ابوالمعانی بیت ظل خدا که حافظ خلق جهان
شود * باید همیشه کوشش عدل و عطا کند * عربیده دخی کاور یقال الظلال ایضا ما انطاک
من سحاب و نحو فلان یعیش فی ظل فلان ای فی کتفه و یقال الظل العز و المنقة و الظل السر
انافی ظلالک ای فی سترک و ظل الشعر ای قرب و ظل الله ای خلیفه الله و ظل اللیل سواده
ابوالمعانی بیت کشته بر خلق را راحت رسان * ظل بد و دتوای ظل خدا فی ظل ظلیل فی
یعنی سایه هموار وله بیت نباشد کسی در زمانت علیل * مکر سایه مهر ظل ظلیل *
ظل ظلیل و مکان ظلیل ای دائم الظل که مرکز کاش اصابت ایلیه فی باب الطاء المعجزة المعنیه
مع الناء * ظلمات فی تاریکی و میاه معنایه در ابوالمعانی بیت زیر زلف ستیاه عارض تو *
همچو آب حیات در ظلمات * شاعر * قطعه * دست در دامن صبور زنی * تایابی زچنگ
هجر نجات * ای که حیات میطلی * صبر کن در میانه ظلمات * عربیده دخی کاور شیخ نجم الدین
شبیانی بیت کم رجوا فیه الظنون جهالة * و ظنوا بهم انوار الظلمات فی ظلمت فی بودنی
ظلمات کبیر را بحق ظلمت مصدر در ظلمات جعد فی ظلم فی برسنه یی رنده ایموب غیر وضعنده
ایبلک فی ظله فی لام مشدده ایله کواکه لک سایان معنایه میرنظمی بیت زاطلس ظله
ابر سر کشیده * بر سایه تن را آرمیده * وشول باوت که کواکه ایدرود دخی صفة معنایه
جمنی ظلال کاور فی باب العین المهمله المفتوحة مع الالف * عاشقیا فی کسر شین فی عجمه

باب الطاء المعجزة

باب الطاء المعجزة

وسكون تاف وفتح باء موحد ايله قلبه ديدكاري طعاندركذا في المجمع في عاشقوا في باء
موحد پرینه واوليله ده روايت اولمشدر ابو حفص سعدی بیت خوشا پالوده تر شکرینش *
هم عاشق وانشود بریان ووداب * فرهنگ میرزاده بر نوع کشتی طعاندرك في عبا في فتح باء
موحد ايله خسمانه في عدرا في سكون ذال معجه وفتح راه مهمله ايله درت معنایه کاور اول بکر
قرده لرل عوما ثانی وابق معشوقه سی اولان قرك اسمندر خصوصاً خواجه سلمان بیت
بلبل آشفته ازان کشت چو وابق که صبا * سختی از دهن غنچه عدرا آمد * ثالث برج
سنبله رابع آسکارا عربیده ضم عینله بنی عدرا دیرل برقیله نك آدیدر که عشق وعبته شول
مرتبه مشهورلدر که ضرب مثل در حتی استیلا علوی محبتدن عاشق معشوقه هلاک اولورل
ایمیش ابوالمعانی بیت عشق دردل همچنان مخزون کشت * می کشم همچون بنی عدرا از عشق *
في عنقا في سكون نونه ابکی معنایه در اول سیمرخ ديدكاري عظیم الخلقه قوشدر که فیل
وکرکدانی دولنگه صیجان قایدوغی کبی قایوب کوتورر اما نفس الامرده موجود الا هم
ومعدوم الجسمدر برکتبده بن کوردم دیر صحیح نقله مصادف اولدم وجودین ادعا واثبات
مدعایه ذاهب اولانلریا زمشله که جانب مغربله موضع غیر مسکونده آشیانه ایتیمس پادشاه
طیوردر حضرت سایمان علی نبینا وعلیه السلام دیوانه حاضر اولمش قضا و قدردن بحث
ایدوب مغرب زمینه بر پادشاهک اوغلنه مشرقی بر پادشاهک قزی چفت اولق تقدیرده
وارلکن بن منع ایدرم دیوانه عالیدوب واروب قزی قالدروب آشیانه سند حفظ ایدربعد
مذکور پادشاهک اوغلی سفر و سیاحت ايله عنقا نك آشیانه سی اولدوغی مکانه واروب
قزق کورر قزق دنی کندوبه بکررر آدم اوغلانی کورد که انیسیت ایچون تدبیر ایدر که آنده عنقا
اننی میوب قفس بدنی بر اقدوغی بر فیل یا خود کرکدان قالی ایچنه کیوب کرلنور بعد قزق
ورجاسیله سیمرخه مزبور قفسی یا نه کتوردوب اوغلان ايله بر زمان محبت و معاشرت ایدر
برولدی وجوده کاور سیمرخ کار بکه اوغلان مزبور قفسک ایچنه کیوب کورنرایدی بدم
حضرت سایمان علی نبینا وعلیه السلام سیمرخدن منع تقدیر احوال استفسار و قزق دیوانه
احضاره امر ایتد که سیمرخ دخی تفاخر و مباهاظه واروب قزی اوغلان اولدوغی قالیک ایچنه
قویوب دیوان حضرت سایمان علیه السلامه کتورد که ایچنه قزق اوغلان ولدی چیه قد قزق
سیمرخ بخالتندن دیوان سایمانی وریج مسکونی ترک ایدوب عزت اختیار ایلدی دیونقل وروایت
ایدرلر العلم عند الله خواجه حافظ بیت عنقا شکار کس نشود دام باز چین * کانیچ همیشه
بایدست است دام را * ثانی موسیقی ده برنوا اسمندر استاد بیت زدنستان قزی دران
بانک عنقا * زان اولیل دران زخم مزهر في عزرا في فتح زاء معجه ايله سال تنکی و سختی و صبر
و مصیبتنه تحمل ایلک کذا فی شرفنامه في عصا في جوب دسنی یعنی دکنک في عصبا في
ناقه رسول الله صلی الله علیه وسلم في عطا في بخشش و احسان في علا لا في فتح لامین
ایله مجمع الفرسان یعنی بانک تشفیج شاعر بیت یچه از خاسری ماکه تماشای درین سو *
حضرت الله علیه وعلیه علا لا است درین کو في عنقا في فتح نونه رنج و مشقت و تعب و زحمت معنایه
ابوالمعانی بیت جوج خاطر و حشمت شال و عبا * از آنکه اطلس و جاسور و رخ و سا

وغنا في مع الباء * عجب في برکدر انسا نك اوراق برنوا اولوز دخی معروف في عجیب في
کسر جیم وسکون یا ايله عجب لفظنک توفیر معناسن افاده ایدر غریب ايله مرادف ایدوب عجیب
وغریب دیرلر ابوالمعانی بیت بسیار گفته ام احوال خود چه طرز غریب * بخنده گفت
چنین است عاشقان چه عجیب في عذب في سكون ذال معجه ايله آب خوش في عذب في
فتح زاء معجه ايله ارکن آدم في عرب في معروف في عصب في فتح صاد مهمله ايله
سکر في عقرב في معروف وروح اثنی عشر فلکیمه نك بر جیدر ایا نام حریفانیر اعظم آند
اولورل في عقب في کسر قافله او ککه که پاشنه دیرلر ورنسینه نك صوکی و خالف مرده و فرزند
فرزند في عندلیب في بابل ديدكاري قوشدر عزاردخی دیرلر اما بعض فرمکنکه هزار بابلدن
غیریدر دیرلر یوبو بیتله اثبات مدعا ایدرلر بیت صد هزاران کل شکفت و بانک مرغی برخواست *
عندلیب آرزچه پیش آید هزار از اچه شد * کاهی تخفیف اعنل دیرلر جمعی عنادل کاور
و عریبه دخی بابل معناسنه در ابن نحاس بیت والورد مخضوب البنان مفرج الوجنت بادی
والعندلیب امام بقصیح نغمته ینادی في عیب في معروف ورنسینه نك ذاتیه و قیمتنه نقصان
ویررنسینه جمعی عیوب کاور ابوالمعانی بیت بحال عاشق از عیب کردن * عیوب ذات
خود هرگز نکرندیدن * يقال عاب المتاع عیبه و عابا اذا صار ذاعیبه و عابه غیره یتعدی و یازم فهو
معیب و معیوب لواحد من الشعر بیت ولا التائیت لاسم الشمس عیب * ولا التذکیر غیر
لللهلال في مع التاء * عرصات في جای محشر في عنکبوت في اورچک جمعی عناکب
کاورلر عرفات في بحاج طور دقلری رکد آنده حج اولورلر عاطفت في کسر طاء مهمله
و فتح قایله مرحمت وشفقت معناسنه خواجه حافظ بیت دارم امید عاطفتی از جناب
دوست * کردم جنایتی و امیدم بعفو اوست في مع الحیم * عاج في فیل دیشی حکیم اسدی
بیت درو یام آن خانه از عود و ساج * نکاریده پیوسته با ساج و عاج * وله در تعریف زنی
بیت بیا لاچورفته بر ابر ساج * بدندان چور و شانه برهم زعاج في علی في فتح لامله آت
طور دوغی مکان کسر لامله بر امزخویا و کشتی و کفار محمدن بر کسنه نك آدیدر کمع الدال المهمله
في عابد في ترسنه یعنی الله تعالی دن خوف و خشیت ایدیمی في عابد في سرکش عناد ایدیمی
في عابد في بنه جمعی عباد کاورلر عابد في سكون سین مهمله و فتح حبله آلونلر عابد في
بازو و عود و دستون یعنی دیرک في عید في مهم و ضرورتده نکیه اولنه حق او في عنیدلر کسر
نون و مسکون یای تحتانیله ستیزه کارلر عجب رودلر سكون باء موحد و ضم راه مهمله ايله
یعنی مزامیرلر عقد في سكون قافله بغلق مولانا تانی بیت یکی طرفه صفت کرم صحر کار *
شد از کوه عقد محفل نکار * ودخی قصه و عهد و حساب و نکاحه دیرلر في عمد في سكون
مهمله ابکی معنایه کاور اول فتح مهمله بوزن رمدصال ديدكاري نسنه اولدخی ابکی وجهله اولوز
بروجهی او توز قرق عد دطلومی او فروب و آغزلان بغلیوب بریری یا نه دیزوب اوزرینه دیرک
و تخنه قویوب کی کی ایدرلر و زوجهی دخی دیرکاری صیق بغلیوب اوزرینه هر نه اوورسینه
قویوب صوا و زنده یوریدرلر و معناسی دخی سكون مهمله بوزن حمد قصه معناسنه در یو ابکی
معنایه استاد لطیفی * مثنوی * آب این نیل از کدر که دور بود * گفت می باید عمد از بحر رود

غم بستند و گذشتندش همان * از پی ایشان رسیدش آژمان * عهد * سکون
 هایلله ایکی معنایه در اول بمعنی زمان در عهد فلان در زمان فلان معنایه خواجه حافظ
 بیت رونق عهد شبه بست دگر بستن * میرسد مرده * کل بابل خوش الحار * ثانی پیمان
 معنایه عربیله مذکور ایکی معنایه غیر امان و عین و ذمت و وصیت و حفظ معنایه دخی کاور
 یقال عهد الیه ای اوصاه العهد الموثق والعهد المطر والجمع عهد * مع الراء المهمله * عار
 عیب و عین و تقیض ناموس * مولا ناجای بیت عار دارد ز حدیث همه کس * بزبان ذکر تو
 میخواند و بس * عازر * رکسند نک اسمیدر که کافر اولش میکن حضرت عیسی علی نبینا
 وعلیه السلام دعاسی ایلد زنده اولوب ایمانه کلدی و همان اول وقت ینه مرده اولدی * عاقر
 کسرت فله طوغر من عورت * عامر * آبادانی و عمارت ایدیمی * عیبر * سکون باه
 موحده و فتح هایلله اکثر فرهنکرده ترکس معنایه در و بعض فرهنکه بستان افر و زدی بستان
 ترکس نقلی اغلب در بومعنائی مؤید ابوالمعانی بیت سرو از قامت بالای تو کشیست بخل *
 عیبر از دهن شوخ تو شود داغ بدل * عیبر * کسرباء موحده و سکون یای تحتانیله لطیف
 رایحه او اناری زعفرانله آمیخته ایدوب استعمال ایدر و بعض فرهنکه یالکتر راوند ز غایت
 لطیف رایحه سی وارد مکه مکرمه دن کتور در * خواجه حافظ بیت طبله عطر کل و درج
 عیبر افشانش * فیض بکشمه زبوی خوش عطار منست * عرار * فتح راء مهمله ایلد بر کسندیه
 همتا اولق و یاخود بر نسبه یه و کل کاو و جهم دستنی و کد دستنی کدانی شرفنامه * عرعر
 سرو کوهی که درخت ناز دخی دیو لر ترکیه آردج اغاجی دید کاید زباده بالا بلند و موزون اولور
 ابوالمعانی بیت چوقه منش نبود سرو و عرعر و شمشاد * مشابه است با و طوبی کر شود آزاد
 عربیله بالفتح والضم طاع باشی و بورونک ایکی دلکینک ارانی مابین انحرین و سرو اغاجی
 عند البعض و ملعبه اطفال دن بر لعبد یقال عزعز عینه ای فقامه * عسیر * کسر سین مهمله
 ایلد دستور یعنی کوچ و کوجاک * عسکر * لشکر و دخی بر مقام آدیدر * عشر و عشر
 عشرت * عصر * آخر روز واپکندی وقتی و آخر روز کار و پناه و زمانه و بمعنی اعصار
 * عصار * صادم شده ایلد و غنکر و صقی * عصفور * کفشک یعنی سرجه و ملاک
 و کتاب و میج کشنی و طوازا یا غندن طشره کلس کویا و پاره از دماغ و کرسنکی و بزوع اغاجدر
 و چکرکه و آنک یوزنده اولان بیاض * عصیر * شیر * عطار * مشک و عنبر و امثالی
 خوشبو صابون دیو لر عطرک مبالغه ایلد اسم فاعلیدر عوام غلط ایدوب اعشاب و عقاقیر فروخته
 و خردوات نسبه لری صابون دیو لر ابوالمعانی بیت مینهم بر آتش غم پاره خلت جکر * تا بر آید
 بوی عشق از طبله عطار دل * یقال عطر المرأة فعی عطره و معطره ای متطیبه * عقاقیر
 داروهای گرم ترکیب * عقار * فتح فله خرم اغاجی ابوالمعانی بیت شد شکوفه درو بر
 یا قوت و برک سیر او * از زمرده بوده است کویا مضرع هر عقار * وارض و ضیاع و قوم سال بر
 ارض ذات رمل کی و منه قواهم ماله دار و لاعقار و یقال فی الیت عقار حسن ای متاع ای اداة
 و المعقار الشیر العقار و بالضم سخی خمر کی تنکم حضرت مولا ناقدس سره بیت هر خطبه
 چهار نوبست عقر تو * جاننش هزار بار چو کل جامه هادید * و دخی تیاب انواعدن بزوع قزل

قزل ثوبد رودخی شول اوتد دیو لر که دوه یسه فی الحال هلاک اولور بانکسر مطلق املاکه دیو لر
 هرندن اولورسه * علاقه دستار * صارق اوجی که اشاغی صارقر مولانا عرفی بیت
 بنسایه علم مصطفی دران عرصه * که آفتاب شودم علاقه دستار * علف خوار * فتح
 لام و فک سکونیه ایکی معنایه کاور اول آخوردن بسائش آت و قاطر و اشک ثانی اکول
 آدم بسیار خوار معنایه که هر نه بولورسه بیوب طوبی بلز شیخ نظامی بیت آدمی نه از پی
 علف خوار یست * از پی زیرکی و هشمار یست * عمار * نام واضع عماریدر حکیم فردوسی
 بیت همه جامه کوهر شاهوار * همه تازی اسبان بزین عمار * عنبر * معروف نسبه در
 لکن ندن حاصل اولد و غنچه روایات کثیره وارد اصحی دریای محیطه متصل اولان دریای زده
 بالقدر حاصل اولور دیدلر مضامیلر دریا کنارنه بترو بآلی بولوب یوتار حرارتدن کند و پی
 صونک اوزرینه چیقار رومست کبی یا تو صیاد لری وارد کور یچک باور لاول بالی طوبی قارتی
 یاروب چیقار لر اما از جیح قول بودر که دریای محیط جزیره لرنک برنک کبی آدم سکناسی دکلدر
 انواع خوشبو شکوفه لرتو بکسک طاشی وارد در صافی طاش و یا چین قیاری وارد ایچنده
 خدایی بال آرو لری اولور اول شکوفه لردن بوی آلوب اول یار قلده بال ایدر لحرارت شمسدن
 بال اریوب آقار و یغبور و سیل موئی یندن قویاروب دریایه دوشور و راه واج دریادو کدرک
 بری بری اوزرینه جمع ایدر و وج آبی کناره براغور اول طرفه یقین اولان زمانی باور لر واروب
 آلور لر شعرا زلف و حال محبوبی عنبره تشبیه ایدر * خواجه حافظ بیت صبا کر کذری
 افتدت بکشور دوست * بیارنخه از کیسوی معنیر دوست * و دخی بر یوک بالغک آدیدر
 درین قلغان ایدر لر * عنبر * سکون تون و فتح تاه شناه ایلد کوی قزل میمون حکیم شغایی
 در هجو بیت عوی تو آن عنبر مدقوق که صد طوب * در معرکه میخورد یلک نان بکجارت *
 و دخی کوی کسک ذباب ازرق کبی جمعی عنبر کوی * عیار * یای مشدده ایلد حیلده دان و شیر
 صفت ایدر لر کارنه جست و چاک اولانه دده دیو لر ابوالمعانی بیت همیز راه دل آن چشم عیار
 از ان برده است رخت صبر و آرام * اصلک شول کسندیه دیو لر که کثیر الطواف و کثیر الحركه اوله
 بعد حرامی و اغری به اطلاق ایدر لر * مع الزاء المعجمه * عاجز * معروف کوی یتز آدم
 * عجز * بونک مصدریدر * عجز * کنده پیر هایلله عجزه غلطدر * عزیز * بیهمتا
 و غالب و پادشاه مصره دیو لر هر کیم اولورسه و وزیر مصره دیو لر حضرت یوسف علیه السلام
 زمانه دریان پادشاه مصر و زوج زلیخا غریز مصر ایدی * عقد نماز * تکبیر افتتاح نماز آنکه
 باغلند و غی ایچون عقد نماز دیو لر کال خندی بیت زاروبت چور و آرم بخراب * سر زلفت
 بود عقد نماز * عوز * فتح و اوایلده بولمز دیمکدر یعنی نایاب شاعر بیت حسن خلق
 و لطیف طبعش در وجود * بوده در حکم عوز مثل و نظیر * مع السین المهمله * عبوس * غم
 یا موحده و او معروف ایلد یوزل او تاغز آدم اما مشهوری اکشی یوزل و ترش و معنایه
 وله بیت کشاده زوی شوخون صبر مردم * مکن رویت عبوس چون شام دیو لر * عروس
 غم راء مهمله ایکی معنایه کاور اول کل معنایه خواجه حافظ بیت مجودرستی عهد از جهان
 مست و خراب * کداین عجز و عروس هزار دامادست * ثانی مجمع انفر صله بر کنج آدیدر

که کاوس سر عسکری طوسه و برمش ایدی بعد که خنسر و ایریشوب اول دخی کور در زه
ویدی که زال و رستم و کیوه و پره و دخی خسرو پرویز که سکر خزینه سی و ارایدی که بر پادشاه
مالک اولامشیدی و هر بر خزینه که بر آدی محلی کلد که یازمشدر اول سکر خزینه که برینک
آدی عروس ایدی حکیم فردوسی بیت نخستین زبید کج عروس * زچین و ز بر طاس
واز روم و روس * عربیه عروس کله سی هم کله و هم کو بکویه اطلاق اولنور یقال رجل عروس
ورجل عرس بالضمین و امراة عروس یستوی فیہ التذکیر و التانیث فی عرس فی فختین ایل
معروف دانه در عرس عطاس فی عطسه یعنی اغسرمق و دخی اول آدمه در لر که اندن عطسه واقع
اول عرس فی فتح سین مهمله ایله کیجه کزب شهری محافظه ایده نه در لر خواجه حافظ
بیت عشرت مشکیر کن بی ترس کاند ر شهر عشق * شب روان را استنایم باست بامیر و عسرس
عربیه دخی کیجه کزوب طولاشنه در لر سائر باللیل کی یقال عسرس ای طاف باللیل
و قوم عسرس کخادم و خدم و اعنس مثله و عسرس فلان اصحابه اذا اطعمهم شیئا *
فی مع الشین المعجه * عرش فی عرش مجید و تخت ملک عیش فی کسر راء مهمله و سکون
یای تحتانیله آسمه چار طای و اول اغاج و سازدن یا باش فوقانی خانه مختصر عیش فی
یای تحتانی مشدده ایله متصل عیش و عشرت و نوش ایده نه در لر میرنظمی بیت نباشد
گرچنین آن چشم جمش * نبوده اینقدر با خون عیاش عیش فی سکون یای تحتانیله
زندگانی یعنی در ملک خواجه حافظ بیت در عیش نقد کوش که چون آنخو زماند * آدم
بهشت روضه دار السلام را مع الضاد المعجه * عارض فی کسر راء مهمله ایله بش
معنایه کاور اول یکاق رخ معنایه خواجه حافظ بیت زشرم روی تو خور شید کشته
غرق عرق * نزار مانده آسمان ازان عارض * ثانی بنا کوشه در لر یعنی قواق دیمی میرنظمی
بیت میشود آرایش نقش و نگار * عارض و کوش لطیفش کوشوار * ثالث بمعنی لشکر وله
بیت آمده با عارض انجم شمار * در بروی خضم را کرده قرار * رابع بمعنی نویسنده یعنی کاتب
وله بیت نامه را در دست عارض داده بود * پای تحت شهر را استاده بود * خامس هنوز
قنادلش قوش یاوریسی ابوالعافی بیت نارسیده بال ویر چون عارض بی طاقم * نیمستم
یارا که جانی میپر از آشیان * عربیه معنایه استعمال اولنور اول هر شی که ضکره
واقع اوله ثانی هر سنه که اینی و قالین اوله و اوت و غیره ثالث اوکله اولان سکر دیش که
دردی یوقاروده و دردی استاغیه در و سکر آزی دیسلردن غیره یا نلرنه اولان اون التي ذیشک
هر رینه در لر که هر جانه سکر دیشدر دردی فوقانی و دردی تحتانی در جمعه عوارض دینور
رابع خفیف اللحیه او لب صقالی یا نلرنه قیل آزاوله اکا خفیف العارضین در لر خامس
قیواطرافنه ایتدکاری تحتنه که یوقار و جانه اولانه عارضه الباب در لر سادس مرض صبیله
ذبح و خراشد کوری دوه به در لر کال یقال بنو فلان لایا کاون الالعوارض ای لا یخرون الابل
الامزء سابع کتاب مقابله سی یعنی ایکی نسخه بی مقابله و تصحیح اید در یقال عارضت کتابی
بکتابه ای قایده و عارضه مثل ماصنع ای اتی الیه مثل ماتی ثامن عدول معنایه عارضه
ای جانه و عدل عنه ذکر اولنادن ماعد اسکر معنایه شیخ یوسف العلوانی ایکی بیتند جمع و ذکر

و ذکر ایشدر و هو هذه * قطعه * لحب عارض و قد وفاه عارض * وقد محبه غدا عارض
بلا عارض * للعقب عارض و عینی مستها عارض * والدمع عارض کهطل السیل عارض *
عارض اول بمعنی نوحط ثانی بمعنی مرور ثالث بمعنی جفا رابع بمعنی سبب خامس بمعنی
عرض حال سادس بمعنی الم سابع بمعنی سیلان اشک ثامن اوج یعنی بر سنه نیک نهایی
یوقدر وجه عربی اون التي معنایه کلش اولور بش معنایه فارسیه استعمال اولنور جمله بکرمی
بر معنای اولش اولور عارض فی سکون راء مهمله ایله متاع خانه یعنی او اتوانی هر نه
اولوزسه و خواسته یعنی استه مش و استه جک و استک عارض فی عریض عارض فی هر سنه نیک اینی که
طول و عارض فلان در لر عارض فی فتح راء مهمله ایله سر اشکر معنایه در استاد لطیفی بیت
عارض را بخوان تا یبارد شمار * بجفکست لشکر که آید بکار * عربیه مرصدن و غیره
انسانه عارض اولان سنه و در اهم و دنانیردن و غیر اسم مال اطلاق اولنور هر نه اولور سه یقال
عارض الدنيا ايضا ما کان من مال کثیر او قلیل و فعل ذلك عرضا ای بقتنه و بخواه العرض بالضم
حاجت و ناخیه و وسط معنایه کاور العرض بالکسر نفس و جسد و وقار و بل ریح کی و طاع
و متول دره که ایچنه اغاج اوله جمعی عارض کاور یقال فلان طیب العرض ای طیب النفس
و متین العرض ای الریح و امکان فی العرض ای هویری من ان بشم اویعاب و قیل عرض الرجل
حسنه و یقال العرض رایحه الجسد طیبه و العرض سکون الرء مقاع و هر سنه که درهم
و دینار که غیره اوله اکا در لر و درهم و دینار عین در لر جمعی عارض کاور اما عینده قنده عروس
ستول متاعه در لر که اکا کیل و وزن داخل اولیه و حیواناتک و عقارک غیره اوله و حیث عظیم
و عارض له کذا ای ظهر و العرض عند العرب السعة و منه قوله تعالی * عرضها السموات
والارض * کل ذلك من باب ضرب و عرضه عارض من الجمر و غیرها و عرض الحاریه علی البیغ
و عارض الکتاب و عارض الخند اذا امرهم علیه و نظر ما همالهم عارض فی ضم راء مهمله
و او معروف ایله بر علمد که کتابت و اوزان نظم و مجود شعرو قوا فی آنکه یلنور میرنظمی
بیت لازمست هر شعر فهمیدن عروس * لیک وزن طبع را نبود فروض * نظم استه دبیبت
من ندانم فاعلات فاعلات * شعر کویم بهر از آب حیات * عربیه دخی میزان شعر معنایه
اسم جسد رجمی اولنور مؤنثدر و دخی بیتک اول نصفتک آخر جزیئه در لر بو معنایه جمعی
اعارض کاور و طاع ایچنه اولان بول و ناخیه معنایه یقال عروس الشعر فواصل الاتصاف
و قولهم فلان فی العروس و می مکة و المدينه و الامن و ساحولین و عروس کلام ای طوازی کلام
عارض مع الفاء * عارف فی کسر راء مهمله ایله باجی دانا و داننده معنایه خواجه حافظ
بیت ساقی از بادیه ازین دست بجام اندازد * عارف از اقمه در شرب مدام اندازد * عارف
و عریف خلقک امور و احوال باجی و گفتد اوریش جمعی عرف کاور یقال عریف القوم سیدم
عارض عاصف عارض شدید روزگار عارض عاکف عارض کسر کافله شهر لو معنایه بقرار طوبی
او تور مقصد کنایه در شیخ سعدی کاستانده عاکفان کعبه جلالت دیدوکی جلالتی کعبه سنک
او تور مجاری دیمک اولور عربیه دخی بویه در یعنی نه سنه صبرایشد و روبر بریده مقیم اولوب
عبادت ابلک مطلقه مقیم و متوجه معنایه ده کاور عارض فی فتح راء مهمله مشدده ایل

کاف و طیب و عطف و سکون طاعمه ایله محبت ایلک و حمله و هجوم ایلک و دندرمک
و کف و جانب و عطف و مهربان یعنی محبت و عقیق و نهفته یعنی کز لو و عقیق و
کسرتن و سکون یای تختایله مرد در دست و عضبناک و علف و فتح لامله حیواناته و پردکاری
یک مریدن اوورسه و مع العاف و عاشق و عشق بر دلت سودا و در حکما و آنچه که
متعبه من الجنون دیرل زیاده و نقصان قبول ایدر ابوالمعدنی بیت حال در عشق رسیدم
یکی از اهل عشق و گفت عاشق را سقا صبر برد و الم و عتاق و آزاد ایتک و عقیق و
از ادلی و اسکی حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرت ناریک لقب شریفی
و اسیر کوهی و مرد شریف و کریم و کعبه الله و قدیم هر سنه و عتیق الطیر و البازی و عقیق و
کلاره یعنی صفت صفتان و علق و فتح لامله غایت قرزی قن و دخی خون بسته و مشکله
جامه و اجال حسینی ده مسطور در که این مشکله جامه بنشته و عقیق و در یک پرو و در یکدن آقن
ارماق و عیوق و برضیاد ایدر در که کشان یا نند بلکه صانع جانیند اوور و حجاب
البلد اند عیوق طلوع ایتد که جمیع صولر اکساور الانیل آرت و عشق و ابی
معنایه در اول بر کیفیت محرقه در که قلب عاشق و وقع اوور علامنی معشوقنی کورک ایچون
دائما مضطربدر کورمکی آرزو ایدر و کور در که دهشت الیور و خفقان قلب و ریشه و اساتند
انفقاد اوور و بلکه اقتداری قانر نتمک دیمشادر و قطعه و لی فی محبتکم شرم و دایر و
و شرم و کل قضیه انسان و خفقان قلب و ارتعاش مفاصل و تحول جسمی و انفقاد اسانی و
ثانی فتح شین معجمه ایله بر صرمش قدر لبلا و عشقه دخی دیرل هر قنغی اغاچه صاراسه
قوریدر و عرق و فتح راء مهمله ایله در در که خوی دخی دیرل خواجه حافظ بیت عکس
می بر عارضش بین کاف کرم او و دره وای آن عرق تاهست هر روز شربت و دخی اوزیدن
و خرماندن و سائر نسنه لردن قینادوب بوغندن جمع اولان صوبه ده دیرل ابوالمعانی بیت
در بزم مامیارید باده با عرق و حرامزاده نشود با حلازاده و هر نه که حیوانین و بهاییدن
و طیور دن و طاشدن و کریمچدن بری بری یانند دیرلش اوله اکا عرق دیرل و خرما پیرا غندن
اوردکاری زنبل که اون بش عیاق نخل آله و عند البعض او توظف و زصاع آله سکون زایله ده
جائزدر و عقیق و معادن نوغندن بر نوع طاشدر برین و لایله اولور قرمز و صاری
و بیاض و لاجه دخی اوور اکا سلیمانی دیرل بعضیسنک ایچند اغاچه شکلی اوور اکا شجری
دیرل اما قرمزی جمله دن مقبولدر و خواهی دخی و اردر از جمله بر ما غنله عقیق خاتم اولان
قرمه مبتلا اولور و اوزرینه دیوار بقلز و چشم زخم اصابت ایتد حدیث شریفه تخموا بالعقیق
پیور دخی مرویدر خواجه حافظ بیت سنک و کارا کند ازین نظر امل و عقیق و هر که قدر
نفس بادیانی دانست و شراب بر آدی دخی عقیق در و لانا هتقی بیت بهر ساقی آن
آب کرده عقیق و که هست آب روی بهشتی و حقیق و حقیق دخی شراب آیدر و مع الکف و
و عدناک و فتح دال مهمله و سکون نه نه بوزن خدنگ مرد مهمله و مطبوع کدافی المجمع
و عربسک و ضم را و او معروف و فتح سین مهملین ایله کوچک و عقیق طاشی و مصغر
عروس یاد زبوجکی که شبتاب دخی دیرل معنای اوله شیخ نظامی بیت عروسک زنانی

زنانی چو دیوان شمس و نخل کشته زان قلعه چون عروس و صبیان طاشندده مرویدر
مولانا جامی بیت و زانکه شوی از ان فلاخن و بر ج قلاک عروسک افکن و دخی بر بوجکدر
قابوخی صدقه بکر کجه لده آتش کی کورینور و عرق و فتح زاء فارسیله فرهنگ میزاده
بر ساز در طنبه و رالمق اوزر ده مرویدر و عتک و سکون نوله حمار سورسی اوکنه دو شوب
جمله دن ایلروده کیدن استکه دیرل میرنظمی بیت کشته سر قوم خودش آن غزنک و
پیشرو قافله خرچون عتک و تحفه ده آواز خر و کلام استادانده خر تر مسطور در عریضه باب
و کولک اولمق یقال عتک وجهک اذا حسن و عتک اللین خیر و کسر عینله کجه نک ثات اخیر
و عند البعض قطعه من اللیل و عینک و سکون یای تختانی و فتح نوله کوزلک که هر شی
ایری کوستر ظهوری بیت توان دیدر از درون بی نقاب و اگر عینک آرد قدح از حجاب
دبکر بیت بر دیک عینک می نهم چون رخصت دیدار شد و در آرزوی وصل تو بکر که چشم
چار شد و مع اللام و عادل و ابی معنایه در اول هر شی و هر ایشی بر اویرنه ایدیمی
دیرل ثانی میزان یعنی ترازو مولانا هتقی بیت سپر سرش عادل زورمند و فرو داشت
از هر دفعه کزند و بویته غایت و انخدر ابوالمعانی بیت نباشد حلم و تمکینش با و همسنک
کوه قاف و اگر ممکن شود کجید نش در کفه عادل و بوندنر که فلان فلان معادل اوله مزیدر
آنکه وزن اولر دیمکدر و عریضه العدل و العدل فیهم ما عر تسنه بی محله ایتک و ضد جوردر
و میل معنایه یقال عدل علیه فی القضیه فهو عادل ای مقنع فی الشهاده و عدل فلان
ابن فلان اذا سویت بینهما ولا یقبل منه صرف و لا عدل ای نافله و هو عدل ای عادل و جمعه
عدول و تعدیل الشیء تقویه یقال عدل تعدیلا فعدل ای قومته و العدل بالکسر یوک تنکی
و عاقل و زن بی بیره یعنی یا قشقه سز عودت و عاقل و ابی معنایه کور اول معروف
ضد دیوانه در ثانی بزکوهی یعنی طاع یکسی ابوالمعانی بیت بان ریش درازان قلنبان
خشم دیوت و شده باشا در کوه بزرگ طرفه تر عاقل و عدل و درویش و فقیر قوله تعالی
و وجدک عائلا غنی و عامل و کاردار یعنی ایش ایش سر نیزه و زرسنان و عدل و
همتا و همسنک یعنی برابر و عسل و انکبوت یعنی بال و عقل اول و عقل کل و عرش مجید
دیرل و عقل و معروف فارسیله و عریضه مستعمل و مشترکدر اما عریضه بر معنای ده منع
ایتک عقل بعیدن مأخوذدر ذوی العقول اولانی اگر یوله کمدن منع ایتد بکچون
و بر معنای صیغناجق بر ما جاء کی و دخی شول قرمزی ویشل زک محافیه اور ترل و دخی دیت
معنایه یقال عقل القتل اذا اعطیت دینه و الجمع عقول و عقلت عنه اذال منه دینه فادیتها
و علیل و بیمار یعنی خسته و عمل و کار یعنی ایش و عیال و معروفدر و مع المیم و
و عالم و فتح لامله خلوقاتک هر برسی در که جمعی عوالم کور و اصناف خاقله عالون دیرل
و بر معنای دخی باده مجلسی که عالم آب دیرل ابوالمعانی بیت رفتن بودم به شب در عالم خواب
و خیال و آمد آن مهر و کردیم عالم آب تا بحر و علم و فتح لامله سکر معنایه کور اول
سحق و باشند اولان هلال شکل کش ثانی قفتان یقه سنه و اوکارینه دکن ایتد و زور و زسنه
ثالث کاویجی ترسی یعنی زبلی رابع نشان و علامت خامس طاع جیل کی سادس شول

عالم وفاضل که بن الناس مشهور اوله و ذی قیمت بزرگه و قاشه ایندکاری تمغا که علم الذوب دیرل
 سابع علم الفارس ثامن اوست طوداغک یاریق اوله سی یعنی اول ابوالمعالی بیت
 بهجه اقبال کشته بر سر سنجق علم * بوده آینه نماید صورت فتح و ظفر فی عام فی ابکی
 معنایه در بری سال و بری ضد خالص در فی عجم فی فختین ایله ماعدای عرب و دانه خرما
 یعنی خرما چکردکی و سکون جمله نقطه و اعراب حروف فی عدم فی نیستی و درویشی
فی عدم فی درویش فی عزم فی سکون زاء معجه ایله آهنک کاری فی عظیم فی بزرگ
 و زر کواری فی عظم فی کوك فی عظیم فی بادی منفعت و طوغر مزعورت فی علام فی دانای
 نهان و اسماء الله بند فی عایم فی دانا و اسماء حسنی دندر فی عم فی برادر پدر فی عیم
 تمام و دراز فی مع النون * عاشق فی بچشم کننده فی عاشق فی بچان فی صرمشغه بکر بر او تدر
 قرمزی چپکی اولور عاشق بیچاره دخی دیرل شاه طاهر دکنی بیت بگردسرونه بچید که عشق
 بچانست * فکنده برهن آساید و ش خود زار فی عباسیان و عباسیون فی یعنی خلفاء آل
 عباس رضی الله عنه فی عجب فی یوغرائش خمیر فی غرچین فی جیم فارسيله دستمال که آنکله
 در سارل و باشه کیلن کوجک طاقیه فی عروس چمن فی یعنی کابن و درخت میوه دار و نهال شاخ
 نوسر زده فی عربن فی ارسلان یتاغی فی عطسه زدن فی سکون طاقه سین و زاء معجه
 و نهال مهملات ایله اقسر مق میرنظمی بیت زمانی چو خسیه اندر قفاست * زده عطسه و کرم
 از جای خاست فی عطشان فی یعنی تشنه فی عطن فی صویه قریب اولان دوه یتاغی فی علق
 آشکارا فی علفران فی فتح لام و دال مهمله و سکون فایله ابکی معنایه کلور اول طیور ک تور ساغی
 میرنظمی بیت چور شر زچینه علفدان مرغ * نیاید دکر هج بر نام سیخ * ثانی چار یا
 حیوانک علف یدوکی چورون که معلقه دخی دیرل و له بیت علفدان چوریده است با علف *
 ذکر دکنکه اسب اندر بکف فی علویان فی سادات فی عون فی یاردم و دوستلق فی هوان
 سختگیر فی عن فی تبک قصاران یعنی جامه شوی توقاغی که اثوابی آنکله اغردرل میرنظمی
 بیت اگر باشد عد و کردیده کردن * زند قصار امرت بر سرش من فی عیان فی فتح یای تحتانیله
 آشکار مقابل مخفی و نهان در و له بیت از تقاب زلف رویش شد عیان * بر ضیاءش چون
 زخو زشدش جهان فی عین فی سکون یای تحتانیله اون بش معنایه در فارسيله بعض
 معنایله استعمال اولنو اول یعنی چشم که انسانک و غیر حیوانانک علی وجه العموم مؤننر
 جمعی عین و عیون و اعیان کلور تصغیرنده عینه دیرل ثانی صو جیقدوغی بر چشمه
 معناسنه بوابکی معنایه ابوالمعالی بیت عیان دیدم ترابعین محزون * شده عین سرشک
 و کشته پر خون * ثالث دیز کوزی رابع عین الشمس یعنی قرص آفتاب و له بیت روی
 پر نور بوده عین آفتاب * کاش کردی کلبه دل ماهتاب * خامس مسکوک التون سادس یعنی
 جاسوس سابع بر شینک طبقی يقال عین الشی عیاره و عین الشی نفسه يقال بعینه فلانا
 ثامن بلد قلیل العین ای قلیل الناس و باهماعین ای احد و بر نوع ارکدر تاسع عین البقر دیرل
 بر کونه اوز مدر عاشق و لا اطلب اثر بعد عین ای بعد معاینه حادی عشر اعیان القوم اشراق
 ثانی عشر الاخوة من الاویین ثالث عشر تعین الرجل المال اصابه بعین و بعین علیه الشی لزیم

لزیمه رابع عشر عین اللو او تعینا ثقیها و عاین خامس عشر و جاء فلان فی عین ای فی جماعه
 فی مع الولو * عدو فی دشمن اعدا و عدوی جمعی و اعدای جمع الجمع فی عوی صدرا آواز و کورتی که
 جنگ محله واقع اولور حکیم اسدی بیت عوی دید بالندر آن دیدگاه * که از دست بر خاست ز کرد
 سواران هزار * حکیم فردوسی بیت عوی دید بالندر آن دیدگاه * که از دست بر خاست ز کرد
 صیاه * و بریده ینه حکیم اسدی بیت بیوسید از آن پس زمین پس پیش شاه * عوای و کوس
 اندر آمد بهام * بو بینه تصریح و از در حکیم فردوسی بیت بزد کوس از دست بر خاست
 هو * همی رفت پیش صیه پیشرو * و صدای کلبه دخی دیرل يقال عوی الکلب عواء اذا صاح
 فی مع الهاء عاجله فی این جهان فی عاده فی خوی فی عارضه فی حاجت و قدرت و چوب زبرد و کاری که
 پیش آید و اون التي دیشک بری فی عارفه فی کردار نیک و عوارف جمعی فی عاریه فی معروف
فی عاشق فی بچاره فی عاشق فی بچان معناسنه که بر صرمشقدر قرمزی چپکی اولور ریاضی
 عمر قندی بیت بران شد سنبل مشکین اوز بادی بچید * مثال عاشق بیچاره بر شمشاد
 می بچید فی عافیه فی تندرستی فی عاقبه فی آخر کار و آن جهان فی عایله فی زیر نره و بالای
 هر چیزی فی عامه فی هر شینک مجموعه و ضد خاصه فی عانه فی قاسق قیل فی عامه
 آفه فی عبره فی سکون باه موحد و فتح راء مهمله ایله سرشک یعنی کوزیاشی فی عداله
 داد فی عداوه فی دشمنی فی عذبه فی دوال و علاقه تازیانه و سر زبان و سر شاخ و خاشاک که
 بر سر آب باشد فی عراوه فی مچنق خود فی عایشه فی بر قوشند متصل قیروغن صا را اکثر
 صو کنار زنده تعین ایتد و کچون عایشه لب جوی دخی دیرل ابوالمعالی بیت باهت توکیک
 کند هر هنر باز * بندد بنظر عایشه را شکل همایی فی عربانه فی فتح راء مهمله و باه موحد و نوله
 یعنی اشتر مولانا هاتقی بیت خوبان عرب ترانه برداز * باشد عربانه هام آواز فی عربانه
 سکون را و فتح باه موحد و دال مهملتین ایله جنگ و غوغا معناسنه ابوالمعالی بیت هر شام و هر
 بر سر کوه عربانه خیزد * عشاق ستم دیده کان را و رقیبان * عربانه دخی صواش معناسنه در
فی عرصه فی سکون را و فتح صادم مهملتین ایله آچق بر معنی اطراف دیوار و با خود تحت و چالی
 چورلش اور تاسی میدان خواجه حافظ بیت مستم که آنچنان که ندانم زینودی * در عرصه
 خیال که آمد کد ام رفت * عربانه اوار اسند اغاجدن و بنادن خالی واسع و آچق بر جمعی اغراس
 و عرصات کلور فی عرصه فی سکون راء مهمله و فتح ضاد معجه ایله کوسترمک معناسنه
 خواجه حافظ بیت چه لطف بود که ناکاه رشحه قلت * حقوق خدمت ماعرضه کرد بر کرم
فی عرصه فی کوسترمک بری و نظر که معناسنه مولانا هاتقی * مثنوی * بفرمود آنکه که
 بکسر سپاه * در ایند در عرصه عرصه کاه * گفتد آن دلیران چایک عنان * همه عرض کو پال و تیغ
 و سنان فی عرفه فی روزنهم ذی الحجه فی عربیه فی روزا ذینه یه دیرلیدی جاهلیتک فی عروس پرده
 بر نوع کد لرعل رنک حکیم اسدی بیت زده در زده زال کل لعل کون * که خوانی عروس پرده
 برون فی عقیده فی کرامی هر چیزی وزن کرامی و عقیده الحی کریمتم و الدرة العقیده البحر
فی عقیقه فی سرموی کود که بزاید و همانی موی باز کردن فی عقبه فی معروف فی عقربه فی بند
 دول فی عشقه فی سکون شین معجه ایله بر نوع صرمشقدر عاشق بیچاره دخی دیرل فی عشره فی

خویشاوندان فی عصیه فی کاجی فی عضله فی کوشش ساق و برده که اعصاب او زرنده اوله
فی عطله فی بی کاری فی عطیه فی عطا و احسان فی عفریه فی پری فی عقیقه فی زن
یا کد امن فی عطسه فی سکون طامه ایله افسرمق معناسنه شیخ عطار بیت عطسه
مردم چو بکند اردیکی باشد او از فعل شیطان بی شکی فی عکه فی فتح کاف عربی مشده
ایله قزه طاق دید کاری قوشدر خوش آواز در حکیم انوری بیت نوی طوطی و بابل خروش
عکه و سار همیکنند بخل ظنهای خنیا کر شاعر بیت هر شکوفه نشود چون کل ترشکین
بو عکه بابل نشود کربودش خوش آواز بعض فرهنکه یوم معناسنه استاد لطیفی
بیت چون کنی عکه دزداری دم بختبانت چون ادباری علاه فی سندان فی علاقه فی
دوستی کدر لازم گرفته باشد فی علامه فی بسیار دان فی علایه فی آشکارا فی علاقه فی
خون بسته فی عه فی خواهر پدر فی عماره فی آبادانی فی عبادیه فی نوعی از بخل فی عمامه فی
فتح معین ایله صارق دستار معناسنه مولانا جامی بیت قبول خاص طلب چند هر خاطر عامه
زرق و حیل کشی بار طیلسان و عمامه میرنظمی در تعریف واعظ زمانه منقوی عمامه
و سربو نسیج در دست ردا و خرقه را بردوش پیوست درویش را ولی رجب دنیا غلام
نفس بد بوده سراپا کندر خلق ظاهر عظم پندی بگردن بسته نفس خود بسندی
فی عنبرینه فی زبور بکه زنان بهشد فی عوزه فی معنی دعوی فی عون فی شرفای مردم
فی عیبه فی معروف فی مع الیاء فی عادی فی دشمن فی عاری فی کسر راه مهمله ایله
ایکی معنایه کلور اول چبلاق برهنه معناسنه میرنظمی بیت یکی مرد خدادیوانه داری
برهنه پای و سراز جامه عاری فی ثانی بمعنی خالی خواجه حافظ بیت قلندر ان طریقت
به نیم جو خرد لباس اطلس آنکس که از هنر عاریست فی عامی فی تافران فی عالی فی
بزرگوار فی عانی فی اسیر فی عمق فی مرد بکه از وی بفضل کسی برتر نباشد و بساط نیکو
و کرانیه فی عتانی فی جامه فی خطط بر پیشین که خار ادیرل فی عدلی فی فتح دال مهمله ایله
بر نوع خالص العیار اچقه در اوحدا الدین کرمانی بیت عدلی را اگر قبول کند عده فی عدلی
از راستی عدول کند فی عدنی فی منسوب بعدن فی عدوی فی سرایتگری و غیری آن
فی عربی فی زبان تازی فی عسلی فی فتح سین مهمله و کسر لامله نی و دیار امتیاز اچون جامه لینه
دیگر کاری نشانه دیرلر شیخ سعدی بیت آن حلاوت که توداری نه تعجب کردن عسلی
پوشد و زار به بند زبور فی ودخی عسلی رنک بر نوع جامه در درویشلو کیرلر باب العین
الموله المکسوره مع الالف عرا فی فتح راء مهمله ایده شاه شطرنج یدرخ بیانند اولان بهره
کذا فی شرفنامه فی عیشا فی سکون یای تحتانی و فتح سین معجه ایله رجم مادده قرارگاه
جنین یعنی اوغلان یتاغی حکیم خاقانی در قسمیه بیت بیباکی میرم ز تریج یوسف فی بدوری
عیمی زیبوند عیشا فی مع الباء فی عتیب فی کسر تاء مثناة و سکون یای تحتانی ایله عتاب
لفظش تصرف او شد در کنایه و سرزنش ایله سوبلک شیخ سعدی بیت کوی که احتمال
کند شدت فرای آزرا که بکف نفس نبود طقت عتیب فی عراق عرب فی بغداد جانبی و اول
طرا فی عتیب فی بیت در طرا فی عراق عرب فی خطب از تاج فی

باب العین

اب فی مع الناء فی عشرت فی محبت معناسنه مولانا طاهر وری بیت زلفش بی امید اقطاع
خوار فی موظف ز طبعش چو عشرت هزار فی عصمت فی سکون صادم مهمله و فتح مهمله کنامدن
صافتی و منع ایتمک و حفظ ایتمک معنای رینه مولانا جامی بیت پرده عصمت کل بیر معنان فی
جمله رخت خونین کفنان خواجه حافظ بیت من از آن حسن روز افزون کدی سب داشت داسم
که عشق از پرده عصمت برون آرد ز یخارا عربیده منع و حفظ معناسنه در عهده الطعام ای
منع من الجوع و عصمه بعضه بکسر الصاد عصمه ای حفظه و ضم عین مهمله ایله بوغی قلاده کی
فی عفت فی فتح ناه مشده ایله حرامدن صافتی و زهر ایتمک فی عفریت فی دیوسنبیه
یعنی ایزی و غایط دیو کذا فی شرفنامه فی عمارت فی معمور لای و بنام معناسنه شیخ سعدی بیت
فرکه آمد عمارت توساخت رفت مبزل بد بگری پرداخت و مجاز تعمیر اچون دخی اولور
مثلا عمارت خاطر و عمارت دل دیرلر خواجه حافظ بیت بمی عمارت دل کن که این جهان خراب
بدان سرست که از خاک ما بسازد خشت عربیده بوم غنا ذین غیری قبیله و عشرت معناسنه
یقال عمار البیوت سکانه من الجن و بالفتح ریحان ودخی هر نسنه که باشد کیرلر تاج و قلنسوه و عمامه
و غیر ذلك جمعی عمار کلور فی مع الحیم فی علاج فی درمان معناسنه خواجه حافظ بیت
علاج ضد دل مایل بحوالث کن کذا این مفرح یا قوت در خزانة است فی وله بیت بصوت
بابل و قری اگر نشوشی می علاج کی گفت آخر الد والکی ودخی رنسندی رنسند زانی
ایدوب کی رمک یقال عالج النشی معالجه و علاجای زاویه فی علی فی سکون لا لمله زبان بملوین
کره اسب یعنی طایغیر ابو لما فی بیت بطفل نوا موزکاری مکن کدر علی توان زدن زین را
عربیده کاربان دوه جمعی و قوی حمار معناسنه در عوج فی فتح واو ایله کری یعنی اگر بلاک و اگری
فی مع الحاء المهمله فی عید مسبح فی حضرت عسی علی نبینا و علیه السلامه کو کدن ما پده
نازل اولدوغی کذا فی الجمع فی مع الدال المهمله فی عداد فی شمار یعنی صایی فی عداد فی ستون
و یلند بنا قوله تعالی ارم ذات العماد فی عقد فی سکون قافله کردن بند زنان که ترکید بوغی
دیرلر زبان انجو و امثالی نسنه لایله دیروز بوغاز لرینه طاف لر اصل دیر مک معناسنه در
واو لکره عقد ثریا دیرلر نجوم انجو کی دیرلر و کندن خواجه حافظ بیت غزل کفی و در سغنی بیا
و خوش بخوان حافظ کدر نظم توافساند فلاک عقد ثریا را فی عید فی سکون یای تحتانی ایله
رجوع ایتمک عوددن مشقدر واو نایه قلب اولمشدر بلفظ سهولت اچون و بیرام کونه دیرلر
هر سنه تکرار اولدوغی چون جمعی اعیاد کلور وقد عید و اتعید ای شهدوا الغید زفا نکویاده
مک کورد ر بر سر و نامید رک و اضی زرد شددر فی مع الزاء المهمله فی عذار فی فتح ذال معجمه ایله
رخ معناسنه در خواجه حافظ بیت زلف مشکین تودر کلشن فردوس عذار فی چیست طاف اوس که
در باغ نعیم افتاده است عربیده قولق ایله خدا ارسنه اولان بیاض معترض یقال عذار الرجل
شعر النابت فی موضع المرأة و الغلام اذا کابت به خاصی خیره نک ایکی جانب خط بند و کی یره
دیرلر لای تمام قطعه خط القدر نهای غن محبت وقال حسبک قد بالفت فی الطلب فی
وطظه قال لی سلوانه غلط السيف اصدق ابناء من الکتب طواف یا مثنه اور دق قری
یولار ندار لدابه کی جمعی عذر کلور بضم العین فی عطر فی بوی خوش فی عید الفطر فی

رمضان بیرامی در سکون یای تختانیله کار وانکه یوکاری اطعمه اوله در عیار کیری
فتح یای اول و سکون ثانی و کسر کاف در سینه صاحب عیار معناسنه که ضرر بخانه ده سیم و زر
عیارین طو توب خالص اولانی سکه زنه و پرور ابو المعانی بیت بنام سکه توقیر ص ماه نیست
سزا * برای نقص نکیر عیار کیریست در مع السین المهمله * عرس در سکون راء مهمله ايله
زن مرد و سله دو کون ضیافتنه دیرلر در مع الضاد المعجمه * عرض در تن و آنچه بستاید و نکوهنده
از تن و يقال عرض الرجل حسبه و عرض الوادی جاشه و اندایدن در لین موضع در عوض در بدل
عوض الشی بدل در مع الفاء * عفاف در نهفتگی در مع القاف * عرق در بیخ درخت و رک
در عراق در پرده سر و دینی موسیقیه پرده آیدر و ابکی و لایت آیدر بری عراق عرب که ماوراء
نهر دجله در بری عراق عجم که ایران زمین و عراقین ابکسنه دیرلر در علق در سکون لامه هر نسته نک
نقیسی در مع الکاف * عنک در سکون نونه بزر خانه یه دیرلر در کذا فی الجمع در مع اللام در
در عقاب در فتح در فله چار با حیوان ایاغنه اور بلان بند معناسنه خواجه سلمان بیت کرستندی
نعل سم اسب تو بودی صدر جرخ * بخنی در ارم کردن راعقال آمدید * عربید در معنایه
ضم عینله در در عید الهیکل در عید نصاری در مع المیم * عراق عجم در نبریزک جانب
شرقی و نبریز دخی داخل در دیش وار در علم در کسر لامه در معنی دانستن یعنی بلك جمی
علوم کار و صاحبنه عالم دیرلر در قال علم الشی بکسر اللام در علم علما ای عرفه و رجل علامه
ای عالم جد و البناء المبالغه و استعماله الخبر فاعلم اياه و علمه الشی تعلما و تعلم و یس التمدید
للتکثیر بل لانعمیه و يقال ایضا تعلم بمعنی اعلم در عظام و عظم در بزرگی و بزرگوار در مع النون در
در علم دان در معنی اعل علم و اعل عرفان در علم خوان در واو معدوله ايله در معنی علمای قشری
ابکی لغتک مثالی حکیم سنایی بیت علم دان خاصه در علم خوان شوخ و ترکد باشند
در علین در کسر لام و سکون یای تختانی و فتح زاه معجمه ايله در معناسنه میرنظمی بیت
مکش زمت پند نادان همین * علین در میفشان بشوره زمین در عنان در فتح نونه دزکین
معناسنه در که فارسیک دز کینک غیری نامی یوقدر خواجه حافظ بیت من هبان روز فرهاد
طمع نیریدم * که عنان در دل شد ایتکب شیرین دار * عربید در آتک او یانی و دزکین جمی در اعنه در قال
اعت الفرس حصلت له عنانا و العنان المعانه و هی المعارضه و مشارکه اشترک العنان اذ اشترکتا
على السواء العنان بالفتح در صواب کی واحد سنه عنانه دیرلر در قال اعنان السماء صفا یحها *
در عیمان در بیفرمان در علویان در معنی ملائکه و سیارات در علویون در جایهای بلند
در هشت و قیل بر هفت آسمان و قیل دور آسمان مراد از اسماء سبع است و این جمی است
در عنفوان در اول جوانی و آن هر چیزی در عنوان در سرنامه و اول هر چیزی در عن در
در شمر رنگین در مع الواو * علو در ضد سفل در عضو در سکون ضاد معجمه ايله بدندن
در جز و جمی اعضا کور غیثای حلوانی بیت چنان ذرات اعضا مع زمهرت کشته مال *
در که خنجر زنی بوی محبت آید از خون * و عربید در دخی بویه در لواحد من الشعر * در قطع * در الله
در علم ما حلت من سقم * و ما تضمنه من شدة الداء * در لوان اعضا مرأططت بشر * در لطایفک
در بوجدی کل اعضاء * در قال عضی الشاة تعضیه جز و اعضاء در عیو در سکون یای تختانیله عین

عین مقنونه ذکر مرور ایدن و معناسنه در حکیم اسدی بیت زار اینان رفت بر چرخ
عیو * در کردان توای سیه دانیو در مع الهاء * عبره در اول نسنه یه دیرلر که آندن نصیحت آله
در عبریه و عبرانیه در لغت یهودیان در عتره در یقین اقربا و اولاد و انساب در عده در
در زنان یعنی عورتک ایا م عده سی در عزه در عزیزی و بیهمتایی در عشوه در سکون شین
در معجمه و فتح و اوایله ناز و غنچ و دلال معناسنه خواجه حافظ بیت عشوه میدار که از کوی ارادت
زوم * در دید آخر که چنان عشوه خریدم و رفت در عصابه در دشواری در عهه در رسن
در کل شی در اعصمه به و تعلقت فیه و عصمه در عفه در نهفتگی در عله در بیماری در عیشه در
در سکون یای تختانی و فتح شین معجمه ايله بر او تدر حصیر او تنه بکزار اما حصیر طوقر میرنظمی
در بیت شهریش بزرگش همجو پیشه * بکاری در بنیاید همجو عیشه در مع الیاء * در علی در
در هر چیزی و علم و قدرة بمکان و مسافه و بلند در عید اصحی در حاجیل بیرامی در باب العین
در المهمله المضمومه مع الالف * علا در بزرگواری یعنی اولواق کذا فی شرفنامه در علیا در
در سکون لامه بزرگواری و زمین بلند در مع الباء الموحده * عتاب در فتح تاء مثناة ايله بر شخصک
در اسیدر که مخترع خا در که حریدن موجد ایدر لر غایت لطیف و هم ذی قیمت در خا رای عتابی
در دیرلر در شیخ سعدی بیت اباهی صد عتابی خارا * در برپوشی خریست عتابی * در عتابی
در ثانی فتح عین مهمله ايله جمال معناسنه در در عقاب در فتح قافله طوشنجل و قره قوش
در معناسنه خواجه سلمان بیت در امان سایه در فرخ های عدل او * در کبک باشا هین کند بازی
در بختد بر عقاب * در عربیه معنای مذ کوره در ودخی عقابین ستول ابکی دار اغاجنه دیرلر که
در سیاست ایتدکاری کسنه بی ار اسنه چکوب اشکجه ایدرلر و قویو ایچنه اولان یومری طاشکه
در قوغه اکا طوقمغله یاریلور و دخی قویو دیوارن کر مید و طاش ار اسنه استحکام ایچون قود قلمری
در سقسی و کر مید پاره لری و حوض ایچنه اولان صوبولی مسیل الماء فی الحوض و کسر عینله عذاب
در معصیت مقابله سنه اولان حالات معناسنه در در عتاب در فتح نون مشدده ايله معروف میوه در
در خاصه سی هیجان دمی تسکین و تصفیه ایدر و محبوبه لرک بر مقلری اوچنه ایتدکاری حنا ايله
در قرللی در آک تشبیه ایدرلر میرنظمی بیت سرانکشت او ماند عتاب * در کف دشنس چو آینه
در دهر آب * در عربیه معنای آخرده استعمال اولمشدر در ابن معاویه بیت واستطرت لؤلؤ
در من نرجس وثقت * در وردا و عضت علی العناب بالبرد در عود الصلیب در عجایب البلد انده
در مسطور در که بر نوع اغاچدر اکا آتش کار ایلر ترسا آنکله لوته ایدرلر و مؤید الفوائد ده
در مسطور در اوج کوشلی بر اغاچدر اطفاله تعویذ ایدوب کردنه بغلر که او یقوده قورقیه
در مع الحیم * در عوج در عنق او غلبدر آنه سی حضرت آدم علیه السلام قزیدر اوج بیک
در بش یوز سنه در سروردی طوفان صوبی آنک انجق پانه چیقدی حضرت موسی علی نبینا و علیه
در السلام زمانه دکدیرلدی حضرت موسی ینه عور اسنه ابکن بر طاغی برندن قالد یروب باشی
در اوزنله کتوردی که موسی لشکری اوزرینه براغه حضرت باری تعالی بر هد هد امر ایلدی اول
در طاغ پاره سی کی اولان طاشی دلکده طاش بوغازینه یکدی حق تعالی حضرت موسی یه امر
در ایلدی واروب عصا ايله طوغنه اوردی و دستوب هلاک اولدی کذا فی عجایب البلد ان در مع الدال

باب معین المضمومه

ایله * عطار دخی سبعة سیاره دن ایکنی کوکله واقع بر باد زرد فراسیم نیر و دیر فک دخی
 دیرل ابوالمغانی بیت عطار در ازل مدح شایش * نوشته بود اندر چرخ اطلس دخی عود دخی
 معروف خوشبو اغاج در و عربیله مرا غاجه دیرل عواما ایرتله یاش طور رکن عود دینار کسوب
 قورید قدن عکرمه دیرل اعلاسی بو بیتدن فهم او انور بیت سنکین و سیاه و سخت باید عود
 سنست و سبک و سفید باید عنبر دخی مع الرءاء المہملہ * عذر دخی ذال معجہ ایلہ صوج و کنه
 و کست خلعن دہلک شیخ سعدی بیت بندہ همان به کہ ز قصیر خویش * عذر بدر گام
 خدای آورد * و عربیله دخی کاور حسین الجزری * قطعه * و نازح عن سواد العین محجب *
 ناه غدا من سواد المعنی دان * حلف القبحی کافی فی جنایتہ * بما اقمیله عذرا انا الخانی * لا متع الله
 انسانی برویتہ * ان راق من بعد لی وجه السانی * یقال عذر من الذنب واعتذر ایضا ای صار
 ذاعذر والاعتذار ایضا اقتفاء البکاره المعذرة بالضم یوزہ العسرة البکاره یعنی قزدلد کلری
 حالته کہ بکر قزلده اولور و آنک اموزنده بن قیلار و دیکلک دیکلری زحمتک محلی جعی دندز
 کلور و دخی کوا کندن بشن یلد زدر که ککشان آخر ند اولور و یقال عذرة الفرس شعر ناصیته
 و قیل عذرت الدابة شعر یفیض علیه الراكب عذرت کوبه جفتایده قولماق دیرل سبعة سیاره ده
 فرخ شاه سفر آرزوایت که آتہ سی حیرت شاه ایتدی بیت کیم بو کون تا نکالیم بولوتورمین
 عرو جان عذرینی قولوتورمین دخی عسار دخی درویشی دخی عسری دخی دشتواری دخی عری معروف
 خواجہ حافظ بیت بی عمر زنده ام من و این بس عجب مدار * روز فرا اماند در شمار عمر دخی عنصر دخی
 اصل جعی عناصر کلور دخی عور دخی و او مجھول ایلہ خیلای رهنه معناسنه ابوالمغانی * قطعه *
 عجب حالست عجب حال زمانه * شود هر غور و جاهل صاحب جاه * کند هر چند کوشش اهل
 عرفان * نیاید نان و جامه میکشد آه دخی مع الرءاء المعجہ * عود سوز دخی یعنی بجه رکب مجوردان
 دخی دیرل میرنظمی بیت سینہ من کشته کویا عود سوز * شد حکر عود و بسوز دشتام و روز
 دخی مع القاف * علق دخی معاک یعنی چقور و رور نسنه نک در پیککی دخی علق دخی کردن یقال
 ما اربخص الناقه لولا اللعونة فی عنقها دخی مع الیم * عذر قدم دخی اول تواضع که کلان آدمه
 اولور کل و کی شکری ایچون دخی مع النون * عترقان دخی سکون تاه مثناة و فتح راء مہملہ
 و فایله خروس دیمکدر وله بیت سحر که زده بانک چون عترقان * بیسنند محمل مہر روان *
 دخی عنوان دخی سکون نون و فتح و او ایلہ بمعنی نشان مکاتبات و هر نسنه نک ابتداء وصفی و نامه
 اولنه یاز بلان القاب وله بیت رسیدست نامه بان ذوقنون * همیخواند عنوان پیش از درون *
 دخی عقدین دخی یعنی راس و ذنب دخی عمان دخی تاج الاسامیند مرقومدز که بر موضع اسمیدر
 و عجایب البلد اندر رقصیه آدیدر بخار دخی دیرل کنار دیاده واقع و فرہنگ کرده بر دریا آدیدر
 دخی مع الواو * علو دخی بزرگواری و باند شدن و روز چیزی دخی مع الهاء * عجه دخی بر طه
 ایلہ ایدرلر بر نوع طعامدر دخی عجاله دخی پیش خورد دخی عجمه دخی بستکی زبان دخی عله دخی
 ساز کاری و آمادگی دخی عراضه دخی زاه آورد دخی عروه دخی انکله پیرامن و کوشه در چیزی
 دخی عزله دخی جدایی یعنی آیراق دخی عسره دخی دشتواری دخی عصابه دخی فتح صاد مہملہ
 و بامو حله ایلہ زنان باش باغی ایتدکاری نسنه مولانا هاتنی در صفت زنان بیت همه سروبالا

۱۷۷ سروبالا و کسو کند * همه بر میان پوش عصابه بند دخی عصابه دخی کفاره و دخی هر نه که
 صقیلوب طلمیه و قیل آب حنا دخی علقه دخی انر چیزی دخی عله دخی آنکه در سختی اید و نکیمه
 کنند چون در مانند دخی عفه دخی فتح فاء مشدده ایلہ پوست بره یعنی قوزی کورکی که تویی
 غایت قصیه و قور جق اولور ترکیب بقمه دیرل استاد رودکی بیت روی هریک چون دو هفته
 شکل ماه * جامشان عفه سموری شان کلاه دخی عقه دخی سکون قاف و فتح دال مہملہ ایلہ
 بمعنی کره یعنی دوکم مولانا جامی بیت مہر هایش ز فک مہر ربای * عقد هایش زملاک
 عقد کشای دخی عجه دخی سکون نون و فتح جیلہ بمعنی کرد کردن یعنی جمع ایتک و سرشتن دخی
 یوغریق کذا فی المجمع مثال معنی اخیر ابوالعباس بلیت هم ندائم بجه شغلی مکر * ترف
 همه عجه کنی باشکر * ترف اکشی یوغزده دیرل دخی مع الیاء * عربی دخی اسیم سمره تعبد و قیل
 صنم دخی عربی دخی دشتواری دخی عقی دخی آخر و سبر انجام و پاداش دخی علی دخی بلند
 و بزرگواری دخی عوری دخی و او فارسیله برهمنی * ارباب و قوف و شعوره مستور دگر دگر پیش
 حرفه تحریر اولنان لغاتک معناسی عامه عالمک معلومی و بالجله خواص و عوامک هم و میدر
 انحق بوقیرک مقصودی علت ثابته فی اجرا ایلکدر که اولاد ارباب لغت متقدمینک بعض اختیار
 ایدن سروری عجم که مجمع الفرس صاحبیدر و امثالنه متابعت ثابا حروف هجا ده تصمان
 بولنماق ثالثا فارسیله استعمالی شایع اولانلری بیاندز که کثرت استعمالدن کند و لسانلری
 منزله سنه نازل و کند و لغتاری مشابه سنه محو بل اولند و غن بیاندز بوباید مراد حقیر عرض هنر
 دکلدر اهل عرفانک کمال کرماندن در خواستدر که باب دخل شد و کرقبولی میان انصافه شد
 ایدوب عذر مز مقبول میورده چونکه بوجمعه لغت بر صاحب دولتک نامنه اولوب با که
 خالصا لوجه الله اگریدر منظور نظر معارف موفور اولد قلم هم معالی شیلرندن نیاز اولتور که
 بر فائحه شریف ایلہ روز جزای شاد میورده دخی باب الفین المعجہ المفتوحة مع الانف * غیا دخی
 فتح باء مو حله ایلہ بوزن هجا بمعنی واله و حیران و مد ووشن بی اذعان ابوالمغانی بیت غلوی
 حسن جهان سوز میکنند اقبال * نکه کنند شود واله و غیا فی الحال * عربیله او می کید و ب
 متضجر اولغده دیرل دخی محفا دخی سکون جیم و فتح فایله قطاس که جنک ایامند آنک بوغازی
 القه بغلرل استاد بیت بر کردن جنک بسته محفا * آواسته بکستوان سراپا دخی غرا دخی فتح
 راء مہملہ مشدده ایلہ ممتاز و فاخر و خود پسند معناسنه یقال الغرا ایضا حسن و الفراء الهخ
 و چریش و توفقال معناسنه یقال غروه الجلدای صفتہ بالفرا خواجہ سلاز بیت پیش ازان زیبا
 و غرا آمدست این نظم من * کرده شم بانظم غرا بنش ازین * عربیله دخی فتح و کسره
 ایلہ ده بر معنایه استعمال اولنور دخی غراما دخی فتح راء مہملہ و بیلہ ایکی دائق اغری و زندر غراما
 دخی دیرل دخی غرشا دخی سکون راء مہملہ و فتح شین معجہ ایلہ تندی و غضب و تم و معناسنه که
 غرش و غرش دخی دیرل ابوالمغانی بیت باطف طبع باید لطف کفتار * مکن غرشادل
 کس رامیازار دخی غراما دخی سکون راء مہملہ و فتح مہملہ بمعنی غراماء مرقوم دخی غروا دخی سکون
 راء مہملہ و فتح و او ایلہ یونلماش قلم که عربیله راءه دیرل ابوالمغانی بیت چنانست آنکه
 بی نادیب استاد * که باشد در نوشتن کلک غروا * غورا دخی سکون و او و فتح راء مہملہ ایلہ بمعنی

باب الفین المعجہ

قیو و بجزره قناد لینه میخلنان روزه که در مردن ایدر لر شمس فخری * قطعه * ایاستار که کر
 حکمت بخواد * قرقل را دهنده خاصیت تلج * چنان ایمن شد از عدل تو آفاق * که بر کنند
 از درها همه غلج * ثانی در یاده او اور بر بوج که رسالت کبی بعضی فرهنکه تسبیح بوج کی
 منقولدر عرب سید از غوناق و صوابچ کدن صکره دل ایله بلاناق و دخی آت لنکانه یوب دوز
 اشوب کتمک یقال تغالچ الحما را ادا شرب و تلظ با سانه و التغالچ البغل و غیره مغلج شلال و قرس مغلج
 ادا جری جریالا بخلط قیه غلج غلج سکون لام و فتح قایله یعنی زبور سرخ یعنی اشک
 آروسی که آندن بال حاصل اولر شاعر بیت چون زلب نوشم می بخشم بنا * همجو غلج
 نیش بر جام مزین * شمس فخری حرکت لام و سکون قایله کتورب بویی نظم ابلش بیت
 زیم شده نیارد زوغافعی * بایلیت زیان بر هیچ سبغی * و فرهنک حافظ او یعنی ده که تحفه الاجبادر
 یعنی زیروی سرخ منقولدر وهم حیم فارسیله نقل اولنشد غلج غلج کسر لام و سکون
 یای تحتانیله چملاق که غلیوار دخی دیر لر شمس فخری * قطعه * هر نیکه از شست قضا و قدر آید
 پیشش تن بد خواه شهنشه بود آماج * پیوسته همای ظفر و فتح نشسته است * بر کنکره
 قصر جلالش چو غلیواج غلج غلج سکون نونه اوج معنایه دز اول ناز و شیوه معناسنه
 شمس فخری * قطعه * سبج دهر را دز خرمی دان * همی بر خور ز ملک و لشکر و کج * همیشه
 تا که خوب آید ز خویان * دلال و ناز همچون شیوه و غلج * ثانی حرکت نازکانه که بر نوع مقبول
 شیوه در خواجه سلمان بیت در شستستان غبار موکب منصور او * شاهد نصرت بصد غلج
 و دلال آید برون * ثالث بر نوع الاجه چوال معناسنه شاه ناصر خسرو بیت همچون کدوی
 سوی بلند و سونی مسجد * آکنده بکا و رس دو خرواری غلج * کتاب السامی فی الاسامیه
 غلج مانند خرچین بر چوالدر که عربیله خرجه دیر لر هم حاء معجه ایله اما شمس فخری معیار
 جمالیله سرین مردمان و حیوانات روایت ابلش و لفظ سبج قایله ابلش بیت بفرمانش
 حیوان و انس و پری * همه داغ دارند بر سبج و غلج غلج غلج مع الحیم الفارسی * غلج غلج سکون
 باء موحد ایله صوایر کیلان چقوریره دیر لر که آبکی و کو دخی دیتلور غلج غلج سکون راه
 مهمله و فتح میله یار لاش بغدادی که دو کیلوب قابو غندن چقمش اوله بعضی فرهنکار ده سیاه دانه
 معناسنه در بومعنائی مؤید شاعر بیت جوی زخرمن توبه زکشت خرمین عمر * کدای دله خال
 توام نه از غریج غلج غلج کسر راه مهمله و سکون یای تحتانی و فتح قایله ادات الفضلاده
 با لحن معناسنه که غریفش و کل ولای دخی دیر لر میر نظمی بیت هر آنکه از طریق راست
 شد دور * غریف رافتد همچون خر کور * مجمع الفرسده یعنی چچله مسطور در غلج غلج
 سکون قایله ایوضوار لاش قلیج یعنی زیاده کسکین اوله بیت ابواسحق بهر دفع دشمن * همی
 تاب رکشید ست آبکون غلج * مجمع الفرسده یعنی سندان مذکور در غلج غلج سکون
 لام و فتح غین معجه ایله قولتی التي برقی ایله فحله مق معناسنه که غلیواج و غلیواج دخی دیر لر کذا
 فی فرهنک جهانگیری غلج غلج سکون لام اول ویای تحتانی و فتح غین ثانی و کسر راه
 یعنی غلج مرقوم معناسنه که عربیله دغده در کسر دالین و سکون غین اول و فتح ثانیله شمس
 فخری بیت دهن بد خواه ملک دانه در کریمه باد * تا که بی شک خنده آرد طفلکارا غلیواج *

غلیواج * خراسانیله اکاکافو چه دیر لر استاد لایی بیت چنان بدنام من جای غلیواج کوش
 که او بانش اول ز خود شود بیموش غلج غلج سکون لام اول و کسر ثانی و فتح میله یعنی
 غلیواج مرقوم که غلیواجه دخی دیر لر حضرت مولانا قدس سره بیت زیامداد کسی غلیواج
 میکنم * خلاف نیست که من باشتاب خندام غلج غلج سکون لام و فتح میله بودخی
 آنار کبی در یعنی غلیواج مرقوم معناسنه دز قریع الدهر بیت مکن غلج مرا از هر خنده * که چشم
 از بهر تو در کریمه دارم * فرهنک جهانگیری صاحبی مولانا یوسف انجوی مذکور در تفت که
 بر معنایه دریا اول مکسور بثنای زده دیو ضبط و تحیر ابلشدر اما مجمع الفرسده و سائر لغتدره
 مفتوحه ده ذکر اولنشد اقل اکثره تابع اولغله بوفقیروایت کثیره به تابع اولوب مفتوحه ده
 ایراد ایلانم غلج غلج مع الدال المهمله * غرد غلج غلج سکون راه مهمله ایله بوزن مرد یعنی
 خانه تابستانی یعنی یاز اوزن هوا کجک یرکه باد غرد و باد کیردخی دیر لر استاد لطیفی بیت
 این طاق و رواق وصفه و غرد * سودی نند بزاری و درد * ابوشکور بیت بسایای کاشانه
 و خان غرد * بد و اندرون شادی و نوش درد * عربیله فتح رایله آواز لغات و کسر رایله کاه
غلج غلج سکون راه مهمله و فتح قایله سفیان دکنی معناسنه در که عومج دخی دیر لر غلج غلج
 شم راه مهمله و او معروف ایله غلج غلج کسر راه مهمله و سکون یای تحتانیله اول عورته
 دیر لر که عروس ایدر بکارتی بلغمه ابوالعباس بیت نرم و نرمک چو عروسی که غرود آمد
 بود * باز آنسوی برنش که از بسوی بازی * شمس فخری * قطعه * دختر ابکار من در مدح
 شاه * هست عذرا نیست بی شبهه غریب * تابینند یکنظر رخسارشان * روح قدسی جان
 بر کند آورد * ادات الفضلاده یای تحتانی یرینه باء موحد ایله بوزن فرقد مسطور در
غلج غلج سکون زان و نون و فتح غین معجین ایله ابکی معنایه کلور اول چولمک
 معناسنه حکیم سوزنی گفته در زبان فرزندش که هنو زان مادر زاده است بیت آورد پیامی که
 زمانا تو برقی * در خانه ما پیش نه دود دست نه غرغند * ثانی بر نوع سختیاند که غرغین
 دخی دیر لر غلج غلج کسر زاء فارسیله اکادیر لر که آدم و یا حیوان کند و جنسی ایله بیله
 او تورب قایله استاد کسائی بیت زان بیابان کزید چون به بیابان نرید * باد بکل برزید کل
 بکل اندر غرید غلج غلج فتح می و سکون نونه غنناک معناسنه که اصل غممت ایدی تافظه
 آسان اولق ایچون بر می حذف اولوب غمت دیدی ابوالمعانی بیت ای ماه رو با خال و خط
 دل داده ات زار و غمت * این بوده است رسم ازل عاشق همیشه در غمت غلج غلج مع الراء المهمله
غلج غلج سکون تاه مثناة و فتح قایله اوج معنایه کلور اول و کسرتاندر شهر آدید
 محبوبی غایت چوق اولور حکیم ازرقی بیت پری ندارد رنگ شکفته کل سرخ * بری
 ندارد بالای سرو غاتفری * مزبور شهرده و زون و لطیف سرو اولغله سرو غاتفری دیر لر
 استاد عنصرینک بویتندن فهم اولنور بیت سرای و باغ تو آراسته بسرو بلند * چه سرو
 کاشغری و چه سرو غاتفری * ثانی شهر سمرقند غلاتدن بر عجله آدید حضرت مولانا
 قدس سره بیت گفت و کوی او کدامت و کدر * اوسر بول گفتگوی غاتفر * ثالث
 توران بهادر لردن بر مبارزا دیدر حکیم فردوسی * مثنوی * کوی غاتفر نام سالارشان

بمیک اندرون نام بردارشان * چنین گفت با منر کشان غایب * که ما را بد آید ز اختر پس *
 و غار و غور یعنی هر چه و مرج و قفنه و آشوب حکیم سنایی بیت هر که انبار نه چو موز
 بود * نه همانا که غار و غور بود و غار یعنی مغاره و طاع انکر نه او بلیس او کی بر که ایام
 شتاده ایچنه قویون و صغر قور و کاهی یو بلبلر شدت شتادن قونوب یا تور و غدار و
 دال شده ایل غدر اید می در غدر دن مبالغه ایچوندر و غدر فتح دال مهمله ایل بوزن
 هدر جبهه جامه معناسنه که کدر دخی دیر کاف فارسیله و عریه سکون دال مهمله ایل نقض
 عهد و خیانت و ترک و فایتم و قرا کواق اولق بقال غدره ای نقض عهد و غدره ترک و غدره
 لایل ای ظلمت فیه غدره و ایضا الموضع الکثیر الحجاره و غرار یعنی معروف یکی قلندن طوقش
 چوال ابوالمائی بیت شعی که در کرمش کس نیاید ست جهان * بکیل در دهم و با غرار
 زربخش و غری روسی و قبه عورت معناسنه ابن یمن بیت طمع چون بریدم من
 از مال خواجه * زنش غره که خود را کم از خواجه داند و غریب سکون راء مهمله و کسر باه
 موحه بعد یای ساکنه ایل معنی غریب شاعر بیت ز آ سیاب فلک آرد برف بخته شود *
 صحاب کشته چو غریب آسیا بانی و غریب و فتح غینین و مجتین و سکون را این
 مهملتین ایل قیو اغزنه صوچکمک ایچون ایتد کمری اغاج چرخه که اکا ایپ صاریا و غریه
 و غلتک دخی دیر حکیم خاقانی در قسیمه بیت باوج پای و بیاجال و غریه و نشکوه * بنا بره
 بمکوک و تبار و بود و شباب و غفر و فتح فایله بوزن نفر اول اغری به دیر که الم واضطرابی
 شدید اولوب زحمت ویره و اور تمک معناسنه در و منازل نردن بر منزلتک اسیمیدر غفر دخی دیر
 عورتک بالدر نه و اعضا سنک غیر نه اولان قل معناسنه در و دخی خسته افاقه بولد قد صکره
 نکسنه دیر لوبکه چغتایده آجیخ دیر لمر میرعلیشیر بیت ایستارم العلیغه قفایم چو چوک جانیم
 قدا * ای نوایی آنکدیر مین کیلما کای ناگاه آجیخ و غمخور و غمخور و کلاما بسکون الم اول
 فتح خاء و او معدوله ثانی ضم خاء و او معروف و معدوله ایل ده او لور غم بچی معناسنه در کمال
 اسمعیل بیت چیست این بی عنایتی بامن * چون توی اهل فضل را غمخور * مثال ثانی
 بوزن سرور استاد لطیفی بیت توی اندر جهان سر سرور * توی اهل کمال را غمخور *
 و غمکسار و سکون میم و ضم کاف فارسی و فتح سین مهمله ایل غمخور معناسنه در اما
 معنای ترکیبی دافع غم دیکد که کساردن یعنی کد استن در گذشت قودی معناسنه در میرنظمی
 بیت بنده ساقیا آن می غمکسار * کشیدست دل محنت روزگار و غمیار و سکون میم
 و فتح یای تحتانیله غمک یعنی دایما مغموم اوله معنای ترکیب غم دوست دیمک او اور میرنظمی هروی
 بیت آنچنان دل کشیده است غم یار * دشمنان کشته شادی و غمیار و غمیار و سکون
 نون و فتح خیمه قرلاق که زبان یوزلینه سوردر فکر و کلکونه دخی دیر استاد فرخی بیت دود ختر
 و دوزخ را فر و کشید از نیل * بخون لشکر او کرد خاک را غمیار و غمیار و سکون نون
 و فتح خیمه یعنی غمیار مرقوم که غمیاره و غمیاره دخی دیر استاد کسایی بیت لاله بغیر سرخ
 کرده هروی * از حسد خود بر کشید از آن نیل و غور و سکون و او ایل معنی الم
 شندید که غفر دخی دینلور ابوالمائی بیت چو غور محنت عشقت کشیده ام چندین * رفت

رفت عمر ترسیدم بغور این محنت * عریه اون بش قفیر مقداره دیر و غمیار و فتح یای
 تحتانیله دیار عجمه طائفه یهود ساز ناسدن امتیاز ایچون دوش جامه لینه بر پارچه صاری
 رقهه دیکر حکیم خاقانی بیت یهود آ صاغیاری دوزر کتف مسلمانان * اگر نشان بر در اغیار
 دین بینی بدربانی * کمال اسمعیل بیت بقهر او که سیمه بر باندرا بردوش * زرد رقهه
 خورشید و ماه دوخت غیار و مع الزاء المعجمه * غاز و بوزن ساز بش معنایه کلور اول
 پنبه معناسنه در حکیم سوزنی بیت زهر بافتن تار و پود مدخت تو * برید غاز سخن شاعران
 زغوزه من * غوزه پنبه نک قوزا غنه دیر ثانی آورد کلمه میوکنند برل ترکیه قازید کاریدر
 ثالث یعنی شکاف یعنی یاریق بوابکی معنایه حکیم سوزنی * قطعه * غاز اگر یملوزند بر باد
 عدل پهلوان * چرخ و عنقاوار متواری شود از بیم غاز * صعوه در ظل همای عدل و داد
 پهلوان * مرعقاب ظلم را پر بردارند غاز غاز * رابع یعنی نیاز یعنی ربحا طریقله یا وارمق
 حضرت مولانا قدس سره بیت شود می همه غاز و شود می همه ناز * شود می همه ناز
 و شود می همه نور * خامس کهنه یوک آتوب اکیرمک ایچون آسان و آماده ایلکه دیر
 و غاز غاز و اتباع الفاظ قبیلند در بومقوله مکرر استعمال اولوز کله چو قدر تار و مار
 معناسنه در کدافی قره نک جهانگیری اما مجمع الفرسه از هم شکافته یار یارب بر رنن
 آیراش و باز رفته کیر و کتس معناسنه در یعنی تحته و امثالی سنه ل یار یارب اراسی آجی اوله
 اکادیرلر بومعنای موید تاج بها بیت روی نشوئی نک یلک نماز * کافری ای کون زنت غاز غاز *
 و غماز و فتح باه موحه ایل معنی چوب دست شده ناصر خسرو بیت آنکه برفسق را
 رخصت دادست و جواز * سوی من شاید اگر سرش بکوی بغماز و غلبه و سکون
 لام و کسر باه موحه بعد یای ساکنه ایل غریب معناسنه در شمع عطار بیت کر خاک زمین
 جله بغلبه بر بیرند * چه سود که بگذره نیابند اثر از من و غماز و میم مشدده ایل ابکی
 معنایه کلور اگر چه لفظ عربیدر اما فارسیه غایت شایع در اول برکسنه بی برکسنه به قولایچی
 ابوالمائی بیت مشو غماز اگر ترسی ز زردان * خدا دادند عیوب بنده پوشند * ثانی استغفار
 طریقله شعر اچشم محبوبه استعاره ایدرلر خواجه حافظ بیت اسنک غماز من ادر سرخ بر آید
 چه عجب * بخل از کرده خود در پردری نیست که نیست * ابوالمائی بیت چشم غماز
 کند ظاهر بجانان در ددل * کر نکوید حال عاشق او که کوید یار را و غماز و سکون مهمله ابکی
 معنایه کلور اول قولق ثانی کوز قیق دلبرانک کوزنک بر حالتد که غزه دیرلر بوندند میر
 نظمی بیت کند آن چشم ساحر عاشقان غمز * بقریک فتن را می کند رمز * و عریه الغمره
 بسکون الم صمق عصر کی و طوارا غریب کدن ایا قلمین شاشرمق و فتح مهمله مالک و طوارک
 کی و پکر کی بدرالدین یوسف ابن لولو بیت تسار قبا بانا خط خوف رقیبها * قاوله خطا و ادنه غماز
 و مع الزاء الفارسی * غار و ابکی معنایه در اول اغری میوک کسنه ثانی حرص
 دنیا و طمع کار معناسنه شمس فخری بیت ارس جرعه دان بنزدیکم * جهان لقمه
 دان بنزدیک غار و غر و فتح زاء فارسیله بر آجی او تدر حیوان میز میرنظمی بیت
 ندیدم آنچنان در جنس حیوان * گیاهی کز غر زبانشد خورد آن و غر و کوت او ستنه

صورتی بیت چو لاله کارماند کوی * غرواش نهاده بر قفاره * وله * قطعه * یا قوتی چو لاله
 بر دود و بوسرماند * یک پایچه بر ماند دگر پایچه در ماند * با کون مغاک بد ران پایچه برد رفت
 تا چیه باریش چو غرواش پدرماند * و فتح رایله غراش مر قومک اوج معناسیله مترادف در
 غریفش * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی و فتح فایله بمعنی کل ولای یعنی قره با حق که
 غریفش دخی دیرل * غش * امرنگ رشک معناسنه و دخی با لوق یعنی بیوش اولوق بواپکی
 معنایه ترتیب اوزره ابو المعانی بیت هم صحبت من باش که رفیقان تو ارشش * باشند همه
 از حسد لطف تو در غش * عربیه اورتمک سترکی و دخی صافی اولیوب قاریش اولوق وینه
 بالکسر خیمت اتمک ویرا مز اولوق * غجرش * سکون نون و جیم و فتح راء مهمله ایله
 * غجرش * سکون نون و جیم و راء مهمله و فتح مهمله * غجرش * سکون نون و جیم
 و ضم مهمله کایم بمعنی ضفدع یعنی قور بغاکه بک ورنکل و غوک دخی دیرل کدانی فرهنک جهانگیری
 اما مجمع الفرسده ضم غین معنیه ایله منقولدر * مع انفاء * شف * بمعنی موی جمع یعنی
 قور جق صاج شمس فخری بیت مشاطه دست تو ظفر را یکشاید * در معرکه از باد صبا
 رایت تو غف * بومعنای موید استاد لطیفی بیت بر سر آن سر برهنه موی شف * دود دل کز
 آتش خدش بتف * مع القاف * غیداق * سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله
 دشت قیچاق قرینک بر موضع اسمید و آنند غایت سخت و راحت اوق ایدرل نیرغیداق دیرل سوله که
 طاشه اورسدر قرلیوب تأثیر ایدر کدانی مجمع * مع الکاف * غک * فتنه و آشوب
 معناسنه در کدانی فرهنک جهانگیری * غاکوک * ضم کاف عربی و اوامعرونه که نکره
 دانه سی شمس فخری بیت در کد نکره غلامانیش * پیکرا خیران بو غاکوک * غالوک *
 هم لاله ده که نکره دانه سینه دیرل خصوصاً و هر سینه که مدور اوله اک دیرل و ما خبر روانی
 بیت کد نکره و ذرین بجرخ کشته هلال * ستاره یکسره غالوکهای سیم اندود * حکیم
 فردوسی بیت که افکند نجیر بردشت و راغ * کهی ز دغالوک بر میغ مانغ * غایوک * ضم
 یای تحتانیله غاکوک و غاکوک مر قوم معناسنه کدانی مجمع * غبه * ضم باء مهمله ایله
 شبانه ایچکن شراب یعنی کیه بزم باده اولوب عیش و نوش معناسنه ابو المعانی بیت ای شه
 حسن زبانه مکرزان یکشب * از سر لطف بیاتاکه نم با تو غبه * غدرک * سکون دال
 و فتح راء مهملین ایله هنک مخصوص بر نوع سلاح در کد دیرل * غراک * فتح زاء فارسیله
 رایحه بد هنک اولورسه ابو المعانی بیت بر همه روی زمین میرود در جسم بدش * کد سراپای
 وجودش شده آلوده غراک * غساک * فتح سین مهمله ایله بر قور تجمزد کدهالی و مفرش
 ایچنه کرلنور و پوره و کله کی انسانک قان امرلکن بونک اصرمی انلردن زیاده در و هم طوقوب
 اولورسه لر غایت بد رایحه اودر اکادار المرزدخی دیرل کیلانیلر آدینی ساس قوم شلردن بو تعریفدن
 فهم اولور که تخته بتی اوله کدانی فرهنک جهانگیری و مجمع الفرسده بر نوع صرمش قدر که هر
 اغاچه که طولاشه لایق و دیرل عربیه عشقه دیرل و دخی بدیوی دهان که عریضه بخرد دیرل شمس
 فخری بیت بادر دست اوزنه پهلوی * شرم می ناید از دهان غساک * غساک * یوزن خسک
 غساک معنای اولنه یعنی تخته بتی کدانی فرهنک جهانگیری * غساک * فتح سین معنیه

صورتی بیت چو لاله کارماند کوی * غرواش نهاده بر قفاره * وله * قطعه * یا قوتی چو لاله
 بر دود و بوسرماند * یک پایچه بر ماند دگر پایچه در ماند * با کون مغاک بد ران پایچه برد رفت
 تا چیه باریش چو غرواش پدرماند * و فتح رایله غراش مر قومک اوج معناسیله مترادف در
 غریفش * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی و فتح فایله بمعنی کل ولای یعنی قره با حق که
 غریفش دخی دیرل * غش * امرنگ رشک معناسنه و دخی با لوق یعنی بیوش اولوق بواپکی
 معنایه ترتیب اوزره ابو المعانی بیت هم صحبت من باش که رفیقان تو ارشش * باشند همه
 از حسد لطف تو در غش * عربیه اورتمک سترکی و دخی صافی اولیوب قاریش اولوق وینه
 بالکسر خیمت اتمک ویرا مز اولوق * غجرش * سکون نون و جیم و فتح راء مهمله ایله
 * غجرش * سکون نون و جیم و راء مهمله و فتح مهمله * غجرش * سکون نون و جیم
 و ضم مهمله کایم بمعنی ضفدع یعنی قور بغاکه بک ورنکل و غوک دخی دیرل کدانی فرهنک جهانگیری
 اما مجمع الفرسده ضم غین معنیه ایله منقولدر * مع انفاء * شف * بمعنی موی جمع یعنی
 قور جق صاج شمس فخری بیت مشاطه دست تو ظفر را یکشاید * در معرکه از باد صبا
 رایت تو غف * بومعنای موید استاد لطیفی بیت بر سر آن سر برهنه موی شف * دود دل کز
 آتش خدش بتف * مع القاف * غیداق * سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله
 دشت قیچاق قرینک بر موضع اسمید و آنند غایت سخت و راحت اوق ایدرل نیرغیداق دیرل سوله که
 طاشه اورسدر قرلیوب تأثیر ایدر کدانی مجمع * مع الکاف * غک * فتنه و آشوب
 معناسنه در کدانی فرهنک جهانگیری * غاکوک * ضم کاف عربی و اوامعرونه که نکره
 دانه سی شمس فخری بیت در کد نکره غلامانیش * پیکرا خیران بو غاکوک * غالوک *
 هم لاله ده که نکره دانه سینه دیرل خصوصاً و هر سینه که مدور اوله اک دیرل و ما خبر روانی
 بیت کد نکره و ذرین بجرخ کشته هلال * ستاره یکسره غالوکهای سیم اندود * حکیم
 فردوسی بیت که افکند نجیر بردشت و راغ * کهی ز دغالوک بر میغ مانغ * غایوک * ضم
 یای تحتانیله غاکوک و غاکوک مر قوم معناسنه کدانی مجمع * غبه * ضم باء مهمله ایله
 شبانه ایچکن شراب یعنی کیه بزم باده اولوب عیش و نوش معناسنه ابو المعانی بیت ای شه
 حسن زبانه مکرزان یکشب * از سر لطف بیاتاکه نم با تو غبه * غدرک * سکون دال
 و فتح راء مهملین ایله هنک مخصوص بر نوع سلاح در کد دیرل * غراک * فتح زاء فارسیله
 رایحه بد هنک اولورسه ابو المعانی بیت بر همه روی زمین میرود در جسم بدش * کد سراپای
 وجودش شده آلوده غراک * غساک * فتح سین مهمله ایله بر قور تجمزد کدهالی و مفرش
 ایچنه کرلنور و پوره و کله کی انسانک قان امرلکن بونک اصرمی انلردن زیاده در و هم طوقوب
 اولورسه لر غایت بد رایحه اودر اکادار المرزدخی دیرل کیلانیلر آدینی ساس قوم شلردن بو تعریفدن
 فهم اولور که تخته بتی اوله کدانی فرهنک جهانگیری و مجمع الفرسده بر نوع صرمش قدر که هر
 اغاچه که طولاشه لایق و دیرل عربیه عشقه دیرل و دخی بدیوی دهان که عریضه بخرد دیرل شمس
 فخری بیت بادر دست اوزنه پهلوی * شرم می ناید از دهان غساک * غساک * یوزن خسک
 غساک معنای اولنه یعنی تخته بتی کدانی فرهنک جهانگیری * غساک * فتح سین معنیه

ایله معنی غشاک مرقوم یعنی بوی بد دهان طیان مرغزی بیت از دهان تو همی آید غشاک *
 میرکشی ریخت مویت از هبک ی غصبان فاک فی نیر اعظمک یعنی آفتابک جلّه اسماء سندند
 صاحب الناج ذی ذریر بوابکی اسم عجایب البلد اند مسطور در و آندن منقولدر ی غلثک فی
 سکون لام و فتح ثناء ایله قیوا غزنده او زینه قوغه ای صاریان اغاج که چرخه و غرغره و غره
 دخی دیرلر ی غمازک فی نیم مشیده و فتح زاء معجه ایله برابجه و او زون اغاجدر که او جنبه
 اولته باغلیوب صوبه آتارلر و اغاجی الله طوتارلر جن بالق اولته بی یوتدقه اول اغاجک اوجی
 اشاعی چکیلو ز معلوم اولوز که اولته بی بالق یوتمشدر کذا فی الجمع یوم معنای مؤید میرنظمی
 در تعریف بازی کوی و چوکل بیت چو غمازک شده در دست چوکل * کد قلاب خورده کویا
 کوی کردان ی غمخورک فی سکون می و ضم خاء معجه و فتح راء مهمله ایله برانورددر بو تیماردخی
 دیرلر صوکنارند او تورر و صود و کنور دیو ایچمه که قورقوب غمازک اولور میرنظمی در حق
 خسیسان بیت نیا شام زخست جرعه آب * چو غمخورک کنار آب پرتاب *
ی غمازک فی غم معنایسته مقابل فرحنا کدر ابوالعانی بیت کرده بوده و عده وصلش
 مرا جانان هنوز * چون نکرد آنجا زان غمازک ماندم در فراق ی مع الکف الفارسی فی
ی غارسک فی سکون را و فتح سین مهملین ایله برنوع مغاره در که ترکیه تر قاز دیرلر
 شاعر بیت غارسک باشد مراباغ ارم * کر نباشد یار یکدم زدمن ی غارنک فی فتح راء
 مهمله و سکون نونله احمق و نادان معنایسته میرنظمی بیت اگر هوش داری شنو پندازمن *
 مکن هیچ صحبت بغارنک و کودن ی غاوشنک فی سکون و او و نون و فتح سین معجه ایله آلت
 برز کردن او کنه ره دید کبریدر شمس فخری بیت چو کویست خصش برای ادب * نه فرجه
 اورا مکر غاوشنک ی غدنک فی فتح دال مهمله و سکون نونله ایله و نادان شمس فخری بیت
 مخالفان شمار اشرنک باد اشتهد * گرفته خلق جهان نشان بضره همچو غدنک * و حیوان
 طبیعت و بی اندام معنایسته ده مرویدر قریع الله بیت همه چون غول بیابان همه چون
 مار صلیب * همه چون مره بخوی همه چون کاوغدنک ی غراورنک فی سکون راء مهمله
 اولی و فتح ثانیه و همزه مفتوحه و سکون نونله زیاده بیوک اولان نسبه یه دیرلر عماد زوزنی
 بیت کرو کرد و داده اورنک و کرکر * زعرش وز کرسی غراورنک برتر * کرو کردی فارس ایله
 خدای تعالی دیکدر مؤید الفضلاده تحت بزرگ مخصوص سلاطین ملوکدر ی غریاسنک فی
 سکون را و فتح سین مهملین ایله مرنه کدمد و اوله آغریش و آنلره بکزر نه اولور سه و ما و دانه
 کانکره خصوصاً ی غریاسنک فی سکون را و نون و فتح می و سین مهملین ایله برنوع یوقفه
 اتمکدر یاغده بشورب تناول ایدرلر ابوشکور بیت کرمین مثل سنکم باتوغرما سنکم *
 و زانکه تو چو آبی برخسته دام ناری * بویتمدن فتنه رایله اولقی ظاهر اولور اگر سکنه ایله
 قرار و یلر سه ی غرنک فی فتح راء مهمله و سکون نونله ایکی معنایه در اول جزن ایله اغلیق
 معنایسته شمس فخری بیت هنوز شاهد کل پرده مکر برداشت * که عندلیب نیا ساید
 از غریو و غرنک * ظهیر یابی بیت به پیش خسرو روی زمین بر آرم بانک * چنانکه در خم
 کردون فتنه غریو و غرنک * ثانی بوغازده اغلقدن یا خود صقلقدن خرخره اواق معنایسته در

معنایسته در حکیم سوزنی بیت از حریکه غریو بر آید چو خم را * از حلقه کند بحلق
 افکنی غرنک * سراج الدین سکری بیت بارش دهان ز عالم خاک که روز و شب * چشمی
 رواب دارد و جانی پراز غرنک ی غریاسنک فی سکون را و نون و فتح می و سین مهملین ایله
 یعنی غریاسنک مرقوم ی غریاسنک فی سکون را و نون و فتح می و سین مهملین
 ایله دیار عجمه عادتد باغ و بوستانه کتد کزنده کیاب و امثالی طعام بشورب برنوع یوقفه اتمک
 ایدوب طعامی اول اتمک صوروب کورتورلر اکا غریاسنک دخی دیرلر ابوشکور بیت کرمین
 مثل بادم باتوغرما سنکم * نزدیک تو چون زهرست باتوغرما سنکم ی غرنک فی فتح زاء فارسی
 و سکون نونله معنی غرنک مرقوم یعنی کریه و زاری صداسی کذا فی فرهنگ جهانگیری
ی غنک فی سکون نونله بوزن جنک اوج معنایه کلور اول آواز بلند مرقومولوی بیت
 غنک غنکی میزیم تایلک غزل * آورم بیرون زایوان زل * ثانی ارکک اشک معنایسته حضرت
 مولانا قدس سره * مثنوی * خاموش همچون میرمی * تادم زند عیسی دمی * کت کفت
 کاندر مشغله * بار خزان غنک شود * حکیم سوزنی بیت کویده شعر خایده خایده بل
 چنانک * خایده عاک و ماده خزان و خزان غنک * ثالث ستون معصومه یعنی باغ چیقار دقلری
 او زون دیرک که دانه بی آنکه با صدرب یاغن چیقارلر استاد منجیک بیت چند بود چند
 ندیمدم * کوش برون آردل از غنک غم * یوم معنای مؤید شمس فخری بیت بشیشه تیش
 سر بر فاک اندود * کنون نهاد سرش بهر روغن اندر غنک ی غوالنک فی فتح وا و لام
 و سکون نونله زرد الو قوریسی که خوشاب ایدرلر و طعامه تورلر ی مع اللام * غال ی یوزن
 حال اوج معنایه کلور اول مجمع الفرسه یعنی غلطیدن صیغه امر اولور ثانی یعنی غاری یعنی
 بعض طایع انکارند واقع مغاره که ایچنده و خوش یا توب مسکن ایدرلر میر تاره بیت کسی که
 دردل او جای کرد خمی تو * بجای خانه و کاشانه چرخ در دشت غال * فرهنگ جهانگیری
 معنای ثالث اول کسنه یه دیرلر که محبت یا خود عداوتا بر کسنه نک چوزه سین طولانه وله
 بیت کسی که غال شد اندر خسودی ی توماک * خدای خانه او جای رخنه دارش غال *
 و دخی خانه زبور معنایسته روایت ایلشدر ی غردل فی سکون را و کسر دال مهملین ایله
 یعنی نامرد و ترشند یعنی تکه و قورق معنای ترکیبی قبه یورکلی اولور میرنظمی بیت نیاید
 کار مردان از شتر دل * که غردل هم نباشد مرد مقبل ی غزال فی فتح زاء معجه ایله آهویجه
 معنایسته عربیدر فارسیده دخی مستعملدر خواجه حافظ بیت صبا یلف بکوا آن غزال رعنا را
 که سر بکوه و بیابان توداده مارا ی غزل فی فتح زاء معجه ایله اول شعره دیرلر که بش یا خودیدی
 و یا طقوز بیت اولوب بر قافیه و بر ردیف ایله و مطلع بیتک آخر مصرع لینه قافیه لری مطابق
 اوله زیرا اول مصرعینک قافیه سی مساوی اولر سه قطعه دینلور قافیه سی مترادف اولوب قاج
 بیت اولور سه اولسون قطعه دیرلر مطلع منساوی القافیه اولوب طقوزدن زیاده اولور سه قصیده
 دینلور هر قاج بیت اولور سه قصیده ده بیات تک اولقی شرط در جفت اولر خواجه حافظ بیت
 غزل کفی و در سفتی بیا و خوش بخوان حافظ * که بر نظم افشاند فاک عقر ثبارا * عربیده غزلک
 تعریفی بفتحتین کوزل عورتلر سوزی و مدحی حدیث نساء الحسنا معنایسته و دخی عورتلر

چ

مضاجبتن سو مکه دیرلر غلبه استعمالدن مطلق بش ویدی ویا طوق و زیسته دیرلر لکن ترکی
وفارسیه اولان بشرط عربیه معتبر دکلدر و عربیه غزل نامیه شعر یوقدر آنجی آنلر قصیده
وایات دیرلر و سکون زاء معجه ایللر بوزن نخل ایللر اکیرمک و بولک قتل کی واکیرلش ایللر دیرلر
یقال غزلت الامراه القطن فی غلول فی ختم لام وواو معروفله طعام یوغازدن زحمت و عسرت
ایله یکه مک ابوالهانی بیت از غم عشقت بماند در کاوم نان و آب * کر خورم شهید و شکر یا
خسرت باشد غلول فی غلول فی سکون میم و ختم لامه قناری دید کاری اوتدیر فی خجال فی
سکون نون و فتح جمله غایت اکشی بر میوه در طاعنه اولور تناول اولنر شمس فخری بیت
اگر صبا سخن لفظا و کند در باغ * نبات مصر شود در مذاق افعال فی مع المیم * غرم فی
فتح راه مهمله ایللر بوزن کرم و سکون رایله بوزن نرم دخی جائز در خشم و غضب معنانه
استاد لطیفی بیت بیکی غرم اگر دروم مجرم * آدمی شو تو ای پلک غرم * عربیه یکه مک
معنانه الغرام اداسی واجب و لازم اولان نسنه یقال العزم میا زما داؤه فی غرم فی فتح
زافارسیله غرم مرقوم کی خشم و غضب معنانه فی غم فی لغت مشترک در قیغور و غصه معنانه
فارسیه و عربیه مستعملدر آنجی فرق یوقدر که عربیه ماضیده استعمال اولور و فارسیه هم
ماضی و هم مستقبل استعمال اولور زیر اعریه غصه ماضیه غم و مستقبل هم دیرلر فارسیه
یو تفاوت یوقدر عربیه مفرد در که جمعی غم کلور فارسیه هم جمع و هم مفرد اولور کاهی جمع
اولق اوزره عمان دیرلر اما خندان مستعمل دکلدر استاذ رودکی بیت ای ازین جور بد زمانه
شوم * همه شادی اوغان آ میخ * و عربیه بولت معنانه محاب کی والغمه الکریه و یقال
غم یومنا یوم غم اذا کان باخذ بالنفوس من شدة الحزن و غم علیه الخبر علی ما یسم فعله و یقال غم
الهلل علی الناس اذا ستره عنهم غم او غیره فلم یبی فی غم فی کسرتون و سکون یای تحتانی
ایله خشم یعنی عداوت ایدیی با فغانی بیت بجه روز نیک یبند ز تو کام دل فغانی * که جو
بخت خود عتیمی بکمین بودند امنی فی غم فی سکون یای تحتانیله صونکر معنانه در
عربیه صوسزلق عیش کی و حرارت جوف یقال غامت بغیم غیمومه و اغامة و اغمت و غمت
کله یعنی و اغم القوم اسبابهم غیم و بمعنی محاب مولانا ابوبکر اخوارزمی * قطعه * و تامل الخوزاء
یحکی فی الدجی * میلان شارب قهوه لم تخرج * و تنقبت بخفیف غیم ابیض * هی فیه بان
تخفرو بترج * کتنفس الحسناء فی المراه اذ * کلت محاسنه اولم نترج * مع النون * غابندن فی
فتح باه موحد و سکون نوله آت و آدم نکر لنوب دوشمک و بقیاق معنانه کذا فی فرهنگ
جهانگیری فی غارتیدن فی فتح راه مهمله و کسرتاء مثناة و سکون یای تحتانیله یعنی غابندن
مرقوم و دخی یغمالنی و یغماللق معنانه ده کاور میر نظمی بیت متاع صبر عاشق غارتیدن
که خوب از استاین عادت کزیدن فی غارتیقون فی برداری منسلدر حکیم خاکی بیت
چون غارتیقون کریه و منکر * وز تریدم میان تهی تر فی غالتیدن فی کسرتاء و سکون
یای تحتانی ایللر غال مرقومک مصدیریدر که دو سلق ایچون و یا خود دشمنک ایچون
بر کسنه نک یا خود بر حیوانک چوزه سن طولا فی استاد لطیفی بیت همجو آهوی جفت راغالد
من ترار و شب همی غالم فی غران فی فتح راه مهمله مشدده ایللر یرجی جانور لصفی در که

صفی در که شیر غران و شیر غریب دخی دیرلر اصلنه معنانه کومردنی که سباعتک و غیره
نسنه نک بولت و امثلنک قور قیج آوازی مولانا هاتقی بیت وزان پس در آوزد یاد ز رکاب *
سراز کوه بر کرد غران محاب فی غریون فی سکون راه مهمله و ختم باه موحد ایللر پیشکش که
تو کیه بک دیرلر فی غرشیدن فی سکون راه مهمله و یای تحتانی و کسرتین معجه ایللر یعنی
خشم آلود و غضبناک شدن کذا فی المجمع فی غرن فی فتح راه مهمله ایللر بوزن رسن آوازیله
اغلیوب نوحه ایللر شمس فخری بیت اگر نه تربیت و اصطناع شاهیدی * ملوک فضل
همیشه بدند جفت غرن * عربیه طو و شجیل قو شنگ اراکی و آ جلق و آ رلق جوع و هزال کی
فی غروین فی سکون راه مهمله و یای تحتانی و کسرتا و ایللر یعنی پروین یعنی الیک معنانه در
عربیه دلهال و نهال و غریبال دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری فی غریزان فی کسرتاء
مهمله و سکون یای تحتانی و فتح زاء معجه ایللر یعنی غروین مرقوم میر نظمی دز تعریف سرما
بیت که بار باد برف از سحاب رقیق * چنان ریخته از غریزان دقیق فی غریزان فی کسرتاء
مهمله و سکون یای تحتانی و فتح زاء معجه ایللر اول با لقی که حوض دینند و بهض چقور و ورده
صویک التند قالور کذا فی المویذ فی غرین فی کسرتاء مهمله و سکون یای تحتانیله پیشه شیر
و دخی ارسلانک صفی در مولانا هاتقی بیت دران سهمین آتش ز سنجیر * کران بود شیر غریب
در کر یز * عربیه غریب حوض دینند و سایر ظروف دینند قلان با لقی و با لقی صوکه چو کلاک
دیرلر فی غریب فی کسرتاء مهمله و سکون یای تحتانی و فتح و ایللر یعنی غریون مرقوم یعنی پیشکش
غریون و غریون لغت نعمة الله دن منقولدر فی غرشان فی سکون زاء فارسی اول و فتح
ثانی و غین معجه ایللر یملکیو یملکیو یوریمک میر نظمی بیت دران جای ماندن بر تنید سخت
بروی زمین غرشان بود و رفت فی غرغن فی سکون زافتح غین معجه ایللر یعنی پیشکش
و کرسله و امثالی که غرییدن غری اوله غرغن و بغغن دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری
فی غزین فی سکون زاء معجه و کسرتوله بر مشهور و شهر در غزنه دخی دیرلر سلطان مجید
سبکته کی اول شهری تخمکاه ایتشیدی بودند در که سلطان مجید غزنوی دیرلر فی غزیدن فی
کسرتاء معجه و سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایللر فی غزیدن فی زافارسیله ده هر نسنه که بر یی
اوسته یقله و یقیمق استاد کسائی بیت زاع بیابان کزید خود به بیابان سرید * یاد بکل بره زید
کل بکل اندر غرید فی غضبان فی سکون ضاد معجه و فتح باه موحد ایللر یعنی طاشی حکیم خاکی
بیت طیان سرای دل قلمشان * غضبان حصار کفر دشان * عربیه غضبناک معنانه در
فی غلبکن فی فتح لام و سکون باه موحد ایللر بخره شبیکه سی شمس فخری * قطعه * اعظم جلال
دینی و دین است آنکه هست * جان عدو و چو سمل و زخمش چو بازن * کردون مشیک ازنی آن
شد که تا شود * بر منظر خلافت او همجو غلبکن * بوبتد سکون لام و فتح بایله اولق کر کردر که
موزون اوله فی غلبکن فی زیاده یای تحتانیله ده غلبکن مرقوم معنانه در ابوشکور
* قطعه * اگر از من تو بدنداری باز * نکنی بی نیاز و نیاز * زیستن و مردن یکست مرا *
غلبکن درجه باز شد چه فراز * فرهنگ جهانگیری سکون لام و فتح باه موحد ایللر ضعیف اولمشیر
حکیم اسدی بیت روح چرخ همچون غلبکن است * رصد کیران او سرارین است *

در غلبان در سکون لام و فتح تاء مشتاة و باء موحدة ايله بردگرمي و او وزن طاشدر بر ذراع
مقداری ایکی باشند بر مقدار دلوی و اردر اکا اغاج و ایپ ايله آلت ایتشارکه طام اوزرینه
طپراق دوشدکله باصد یروب هموار ایتک ایچون اول طاشی اوزرینه چکرلر ترکیه لوغ
طاشی دیرلر و بر معناسی دخی دیوس دیمکدر عربیسی قلیطیان در ایکی معنایه میرنظمی بیت
بوده مغلوب زنیس یک غلبان * بر سر بامش بکشته غلبان در غلبیدن در سکون لام
و کسرتاء مشتاة بعد یای ساکنه ايله هر نسنه یوالنق عوم و اچار یا حیوان یوالنق خصوصاً بعض
نسخه ده طاء مهمله ايله غلطیدن واقع اولمشدر ابوالعانی بیت کشتگیری کرده کشتی بیشه
اش * کویاد رخا ک غلبیدن خری در غلطان در سکون لام و فتح طاء مهمله ايله اما اصحی
فاز سید حرف ط او لامغه تاء مشتاة ايله غلطان در درم و در نسنه یه دیرلر عوم و امد و رانجویه دیرلر
خصوصاً خواجه سلمان بیت بر امید آنکه میدارد پتیار از عزیز * در بدرگاه تو غلطان آمد
از بحر عدن در غلطیدن در سکون لام و یای تحتانی و کسرتاء مهمله ايله یوالنق عربیسی تد حرج
معناسنه مولانا طهوری بیت زلف صبا شاخ کل در چن * چه مستانه غلطیدن بر یاسمن
در غلیج دادن در قح قلیق معناسنه یا لکتر غلیج دخی اول معنایی افاده ایدر غلیج و غلیج
و غلیج دخی دیرلر کذافی فرهنگ جهانگیری در غله دان در فتح لام و دال مهمله ايله بر کوچک
بردا قدر آغزینه خام کون چکامش و بر کوچک دلوی و اردر بعض رسومات جمع ایدن عامل
و ادل سوق بیع ایتدکاری اشیانک انچه سن ایچنه براغورلر شیخ نظامی بیت خانه غولند بپرداز
شان * در غله دان عدم اندازشان در غلیچن در کسرتاء و سکون یای تحتانی و فتح جملیه
یار بوز دید کلری او تدر که پودنه و پودینه دخی دیرلر عربیسی قونخ دیرلر در غلبیدن در کسرتاء
و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول او غنق یعنی اومی کتک ثانی صویه طامق غوطه
معناسنه ایکی معنایه استاد بیت نبوده شناوریدر یا غلبیدن * که دوشش برفت و همانم غلبیدن
در غلبیدن در کسرتاء و سکون یای تحتانی و فتح زاء فارسیله اول قره بالق که صود پند
و حوض لده اولور غلیون و بان وزه و خره دخی دیرلر حکیم اسدی بیت نهانی زیرش غلیون
بدی * زیر پوش او آب روشن بدی در غلیون در کسرتاء و سکون یای تحتانی و فتح و او ايله
یعنی غلیون مرقوم و عربیسی ولایت یعنی بر مشهوره مرامیدر در عمان در بوزن همان ایکی
معنایه کاور اول یعنی غمناک عربیسی مغوم معناسنه در ثانی جمع غم لکن بومعنا ده چندان
مستعمل دکلدر حکیم اسدی * مثنوی * چه جز آمد مهر فرزند و درد * که در نیک وید
هست با جان نبرد * چون بود دل اندر غمش خون شود * چو باشد عمان آنکه افزون شود *
در عمان در بوزن حمدان یمن و لایله شهر صناعده بر قصه ایدر مشهور آفاق در بغایت متیق
بنا در نقل ایدرلر که طوفان حضرت نوح علی نبینا و علیه السلام در صکره روی زمین ده ابتدا
اول قصه رینا و انش ملوک یمن اعتبار ایدرلر استاد بیت بطوفان نمائده عمارت مجا * به پیش
از همه کشته حمدان بنا و نمکین یعنی غمناک ابوالعانی بیت نماید اگر روی جفا کردش دوران
غمکین مشولطف خدا کام دل آرد در غن در بوزن من تنک عصاران یعنی یاغ چیان بحق اغاج
استاد رودکی بیت هرگی پر مرده کردد زونه دیر * هر که بفشارد همه این زیرغن * شمس

شمس فخری بیت مخالف تواز امساك و یحل نم دهند * بقره تانه مندش چو کجاند زغن * ۱۸۴
در عیجه کردن در سکون نون و فتح حیم فارسیله حیم عربیله ده مرویدر خمیر و غرمق در غنشدیدن در
سکون نون و یای تحتانی و کسرتاء معجه ايله هرزه و هدیان سوبانک ابوالعانی بیت عذاب
کوش بود مرزماش بشنیدن * که نیست جز سختی زار خای و غنشدیدن در غنشدیدن در فتح
نون و کسرتاء و سکون یای تحتانیله امر غنق عربیسی نعاس دیرلر حکیم انوری بیت بر خاک درت
مالک تو کونی که ز آرام * طفلیست در آغوش رقیبان غنودن در غنیران در کسرتاء و سکون
یای تحتانی و فتح زاء معجه ايله بعض نسخه ده یای ساکنه مقدم و نون موخر واقع اولش قزلق
یعنی بعض فرهنگ کوم دید کاری طاع پیشی واقعدر در مع الواء * غاوشو در سکون و او
و غم شین معجه ايله تخم ایچون بوستانده آلیقونیلان خیابان استادیابی بیت زرد در از و برشته
چون غاوشوی خام * نه سبز چون خیابان و نه شیرین چو خرزه * شمس فخری بیت
پند است دشمن که باندیشه محال * باشد که آتشی بجهاند ز غاوشو در غاوشو در غاوشو
زیر زمین که کود دخی دیرلر چقور بر دیمک اولور کذافی فرهنگ جهانگیری در غدو در بوزن کدو
بوزنه که طاریدن ایدرلر ابوالعانی بیت شراب ناب که باشد خرام بشمارد * حقایقست غدو
چون مباح نوشیدن در غراغو در سکون راه مهمله و فتح غین ثانیله بیان صفری یعنی کاد و دشتی
در غرو در سکون راه مهمله ايله بوزن سرو قاز غودیدکاری قمش کدیزه ایدرلر حکیم اسدی
بیت دران جای بیشه بود بی غرو * میانش نیاورد افزون ز سرو * وله بیت یکی گفت
مرغی چو زنگین تدر * همین خاست در بیشه میدزو * حکیم فردوسی بیت یکی مردشد
چون یک آژاده سرو * برش کوه سرو و میانش چو غرو * حکیم سوزنی * رباعی * طوطی
بهرید از قفس بلخ بمر * چون دید بجای تیشک نریزه غرو * چون بابل بر کل سر بسرو *
اکنون بخش اندر آورد سر چو بوز غراغو در سکون زاء فارسی و فتح غین معجه ايله کابوچی که
قوروغن قشاس ایدرلر کذافی فرهنگ جهانگیری در غرقه و در سکون زاء فارسی و فتح قله
نسخه میرزا ابراهیم کاکل پریشان و پرچم که اکا کزکا و دخی دیرلر تحفه الاحیاء دخی پرچم
معناسنه در و جمع الفرسان یعنی کاه و مسطور در حکیم انوری در تعریف اسب بیت پانک هیات
و غرقا و دم و کوزن سرین * عقاب طاعت و عنوه شکوه و طوطی بر غنودن در غنودن در غنودن
آواز و صدا و چنک محلیله دلاور و لوانلر نعره لری معناسنه حکیم فردوسی بیت زهر دشتی
چون سخن نشنوی * ز آموختن بکزمان نغمه وی * مجمع الفرسان فتح نوله یعنی جواب حکیم
سنایی بیت از روال شرع را متابع شو * پس سرفه بکام دل بغنو در غو در بوزن نو آواز باند
و غنوه مرقوم معناسنه میر خسرو بیت غوکوس کارامش از دل بود * در افکنده غلغل
بجرخ کبود * استاد فرخی بیت بچنیز روز بکوشش غوکوس * زار غنودن خوشتر و از موسیقار
در مع الهاء * غاره در فتح راه مهمله ايله معنی غارح مرقوم یعنی شراب صبحی اما بعض
نسخه ده غارت معناسنه مرویدر کذافی فرهنگ جهانگیری در غازه در فتح زاء معجه ايله
درت معنایه کاور اول سرخی که زنان بوزلینه سوردر زاء فارسیله ده مرویدر حضرت مولانا
قدس سره بیت بی غازه و کاکونه کل آن رنگ بکایافت * کافروخته از پرده مستور بر آمد *

میر خسرو بیت کاکونه مردانست سینه روئی کویق * غازه مجرا ز لعلت فرخار نیاید * ثانی
 بمعنی صد اوند شیخ آذری بیت ای بسا کفتکوی آوازه * کان چو طنبور گشت بر غازه * ثالث
 پنج دم و پنج پریعتی قناد و قویق دیلری که غزه دخی دیرل مثلا دم غازه و پر غازه و دم غزه
 و پر غزه دخی دیرل رابع مجمع الفرسه اغاج چوی که غیزی اغاج یار یقنه صوقوب محکم ایدرل
 و غازه ی فتح زاء فارسيله اوج معنایه در اول غازه مرقومك معنای اولیله مراد قدر بمعنی
 کاکونه خمس فخری بیت عروسان امل راهمت او * حقیقت چون سیمید اجست و غازه *
 ثانی اکلیل المالك دیدکاری او تدر آنك دخی قزلانی اولغله اهل بریه عورنلری یوزلینه سوردرل
 ثالث تذهیب اشعار دیرل مولانا بساطی بیت از غازه و سرمه نیست خالی * شعرو غزل
 کمال خاتون و غاشیه ی کسرشین معجه و فتح یای تحتانیله ترکیه غاشیه دیدکاری او
 اورتیمی و دخی یاقوق که کبار آتیه بند کد او کند کوتوردرل ابوالمعانی بیت سخی ز قمر باندش
 بوقت کشته سوار * به شهبان پیش رکابش شوند غاشیه دار * عریضه روز قیامت معناسنه در
 زیر اخلاقی اغزاع و احوال ایله یورید و کچون غاشیه دیرل اصلنک سترایدی معناسنه در قرآن
 مجیده وارد اولمشدر و غالیله ی کسر لام و فتح یای تحتانیله عربیله مشترک لغت در ایجه
 طیبه معناسنه ترکیه قلبه مسك دیرل اصل غالیله مشك در مولانا جانانی بیت چشم را خرم
 عنبر بخشد * بطبق شالیله ترخشد و غانه ی فتح نوله بوزن خانه یمن حد و نوله بر شمر
 آدیدر دیرل که خاکند التون اولور کذا فی الجمع بومعانی مؤید میر نظامی بیت چو سخن
 جنتیست آن سخن خانه * شد خاک درش چون خاک غانه و غباره ی فتح بام موحد و راهمه
 ایله حقیقی صفر سوردیکی اغاج که ترکیه او کند زه دیرل کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم و غنقره
 سکون تاء مثناة و فتح فاو راهمه ایله بمعنی شخص چیزی ندانسته یعنی هیچ رشی و بر صنعت
 بلر آدمه دیرل جاهل و احمق معناسنه ستاعر بیت ندیدم چو تودر بکوه و دره * یکی بی نوا خام
 و بس غنقره و غداره ی فتح دال و راهمه ملتین ایله یسوك اوق دمرفی و نیزه دمرفی کذا فی فرهنگ
 جهانگیری اما ادات الفضلاده اساحه دن بر نوع سلاح در سر پناه کی باشه کیلور و کیلور دال
 راهمه مشدده ایله اول طغری قایم رک آت یا نده کوتوردرل بمعنی اول میر نظامی بیت
 ید شمش تیغ بشکست و لیس آنکه * بدست آورد غداره کیش از آنکه و غداره ی فتح را
 و دال ملتین ایله و غداره ی فتح راین ملتین ایله آغزده صود پر تمک عربیه مضمضه
 معناسنه در خواجه حافظ بیت اگر که بی زبانم حدیث توبه رود * زنی طهارتی آزایی غداره که
 عربیه زوزکارا حواله دن غافل و بی تجربه وینه عربیه کسر غین معجه ایله کی قلندن اولان چوال
 صنیف اسفرنگی بیت در شب قدر جاه توروح امین نظاره کرد * این شمش و سه غرابه را دید مرا
 غداره * حکیم سوزنی بیت هان ای کل پشت و پا زدم باف * ای تور بریش کون غداره *
 و غره ی سکون زاء راهمه و فتح جیم فارسيله اوج معنایه کاور اول غنث و نامرد و بی سمیت
 حکیم سنایی بیت بر کند زین سرای غره قریب * در کند این رباط مردم خوار * ثانی
 غرستان خلقند دیرل حکیم سوزنی بیت چون ماه رخ و خورش و غره زادی * عاشق
 دو صولش پیش روی چو قریر * بوبیت رکورچی قری و صقند در ثالث احمق و نادان معناسنه

معناسنه حکیم خاقانی بیت من عز یز مصدر حرمت را و این ناخرمان * غرزان برزند
 و غرچکان رؤسنا * ابوطیب مطیعی * قطعه * چراغ طراوس و دراج کونه * چرا مار و کرکس
 زید در دزازی * صد اوند ساله یکی مرد غره * چرا شست و سه زیست آن شاه تازی *
 حکیم اسدی بیت بد ابله غره بد کان * بخندیم بازی برویکرمان * و تحفه الاحباب
 بمعنی نادان و زبون حکیم سنایی * مصرع * در کند زین سرای غره قریب * و دخی خراسان
 حوالیست بروایت آدیدر که غور و غورچه دخی دیرل و غرشید ی سکون راهمه و یای
 تحتانی و کسرشین معجه ایله بمعنی خشم آلوده و غضبناک استاد لیلی بیت چو غرشید کشتی
 ز کین و ستیز * کرفی ازود پوراه کیز و غره ی سکون راء اول و فتح ثانی و غین معجه ایله
 قیو آغزده ایپ صار بلان اغاج که غلک دخی دیرل عربیه غره طاق و کوکرچین اوتمک
 و مختلف آواز و صوی بو غازده او تدر مک جان بو غازه کلوب تردد ابلک و چولک ایچده اولان
 قیماز کن صد او بر مک و جویان قیون چغرمق و کسرشین ایله بیان طاوخی و قبل الغرغره دجاج
 الحیثه و خمن ایله آنک التند اولان بیاض که غره الفرس دیرل شریف کسنه یقال رجل غره ای
 شریف و غره ی سکون راهمه و تون و فتح غین معجه و حمله بعض نسخه ده غین ثانیله جماعه
 طویع و عورت ایالمعانی * قسعه * زک غره معجه بود و کس فرانی * نبوده بر مرادش گیر شوهر
 از دست در میان شال جنک و آشوب * مکر باید برایش یک خرز و غرنده ی سکون راء
 راهمه و یای و فتح معجه بمعنی غرشید مرقوم کذا فی الجمع و غرمیک ی سکون راهمه و یای
 تحتانی و کسر میله انجفرق ایله آغلق معناسنه بونده اسم فاعل اولور میر نظامی بیت چو
 غرمیک برآمد پیش مادر * فغان و ناله را کردد فروتر و غرنده ی فتح راهمه مشدده
 و دال راهمه و سکون نوله شیر و پانک و بیر و امثال سباعک صفتی در غضبناک اولد و غندن
 مهیب آوازی اولور آکا غرنده دیرل ایوالمؤید بیت بیزم اندرون ابر بخشنده بود * برزم اندرون
 شیر غرنده بود و غرواشه ی سکون راهمه و فتح و اووشین معجه ایله بر او تدر جلاهلر و دباغلو
 ایف کی ایدوب زک و سختیانک یوزینه سوردرل استاد لیلی بیت چو غرواشه ریشی بسرخی
 و چندان * کده ده حاله ازده یکش بست شاید و غزاره ی فتح زاء معجه و راهمه ایله بمعنی
 بسیار و بسیار شدن چیزی کذا فی فرهنگ جهانگیری و غزاله ی فتح زاء معجه و راهمه نیر
 اعظمک جمله امماسند در میرزا فصیحی بیت سحر کداز کر کوه بردمد لاله * غزاله ازده
 شیر میچرد سنبل * عربیه دشتی کیلک و ارتقا شمس یقال الغزاله ایضا شمس و غزاله الضحی
 اولها یقال جاء فلان فی غزاله الضحی و دخی بازی شکار طلب ابلک و غرغره و غرغره ی اولها
 برائین المعجین و ثانیها برائین الفارسیین کلاهما داجه البری یعنی بیان طاوخی استاد لیلی
 بی مؤدب کس آدمی نبود * غرغره مرغ خانکی نشود و غرنه ی سکون زاء معجه و فتح
 نوله بلخ سمند بر مشهور شهرک آدیدر که غرنه دخی دیرل سلطان محمود سبکتگین اول ولایتک
 بادشاهی ایدی میر نظامی بیت بغرنه پیش شد محمود آمد * بکفتای همه شاهان سر آمد
 و غره ی فتح زاء معجه ایله غازه مرقوم معناسنه در زاء مشدده ایله شام و لایله بر شهر
 آدیدر و غشه ی سکون شین معجه و فتح تاء مثناة ایله بمعنی آغشته یعنی آغشته شاعر

ج

بیت صرصر صور از قلك از هفت دامن رزرد * رسته زر غشته ندهد گوشت دستار من *
ودخی زمین شوره معنا سنه در غفله سکون فافتح دال مهله ایله یعنی چیزی سخت
یعنی قاتی نسنه غفله ففتح کافله انحقرق که هکجه وزغنگ دخی دیرلر ابوالمعالی بیت
نیاستد هم چون معده شود پر * غفله آردزی همی معده غفله سکون لام وفتح تاء
مثناة ایله یوغون او قلاغی که یوریکیلر قوللور اکا مردانه دیرلر غلجه سکون لام وفتح جیهله
بعض نخه ده جیم فارسيله در معنی روستایی ولوند و او باش حکیم سوزنی بیت چو غلچکل
رابط چهار سو سو کند * همی خورند که جفت مایع او پیوند * وله بیت زرا بیا داده و غر کشته
و مشه * جویای غلجه عزب و کنک فی نماز غلچاچه یعنی غلچای مرقوم که غلچ و غلایم
و غلچ دخی دیرلر عربیله دغدغه دیرلر کسر دالین مهملتین و سکون غین معجه اولی وفتح ثانیه ایله
استاد لیبی * قطعه * چوبنی آن خرید بخت راملالت نیست * چور سکیزد چون من فرو
سبوزم پیش * چنان بدام من جای غلچاچه کهنس * همی مالش اول بروقتد پس ریش *
غله تخفیف لامه بوزن هله اضطراب معنا سنه ظهیر فاریابی بیت روی دین حق
ظهیر آل ساجوق آنکه سند * شیر زرد ریشه نیر و حسامش در غله غلته سکون لام
و سکون یای تحتانی وفتح تاء مثناة ایله بر نوع گیاه در که همان چوالی ایدوب همان چکرلر کذا
فی المجموع ابوالمعالی بیت شمع جسمش بزرگ و هم بد اندام * که پنداری غلیته بود که پر *
غمخواره غمخوار مرقوم معنا سنه در خواچه حافظ بیت پیوند عمر بسته بو نیست
هوش دار * غمخواره خویش باش و غم روزگار چیست غمزه سکون میم وفتح زاء معجه
و دال مهله ایله غم و آلامه خسته اولشه دیرلر ابوالمعالی بیت این غم زده عشق ترا حال دگر شد *
پروای ترا کن نشود مشکل نیست غمزه کر یک ایله کوزاراسنه بر حالتد محبو بلوده
اولور و دخی کوزا و جیهله اشارت دیرلر غمزه جلاد و غمزه خور زید و تشبیه ایدرلر عربیله دخی
استعمال اولور عماد الکاتب الاصفهانی بیت شارتا کالقضیب ارن المهره * سلبت
مقلناه قلبی بغمزه غمزه ففتح میم و سکون توله غمزه معنا سنه در غمزه دخی دیرلر شمس
فخری بیت خداوند اتوان شاهی که باشد * زنا مت شادی جان غمزه غمزه سکون
نون وفتح جیم و راه مهله ایله زنان یوزلینه سورد کلری قزله که غبار و غنجر و غنجره دخی دیرلر
مولانا کسائی بیت لاله بغبار سرخ کرده روی * از حسد خوید بر کشد سراز خوید * شاه
ناصر خسرو * قطعه * روزی باشد بسان بیر زنی رنگی * آردت روی پیش جوهر کاره * روزی
چو تازه دختر کی باشد * رخساره کوبه داده بغبار * غنجره یعنی غبار مرقوم حضرت
مولانا قدس سره بیت پیش تو افتاده ماه برده سودای عشق * ریخته کاکونه اش یاده سنه
غنجره غنینه کسرون اول وفتح ثانی و سکون یای تحتانیله یعنی خانه زینور و غنجره حشرم
دیرلر فتح حاوراه مهملتین و سکون شین معجه ایله غوبه سکون و او وفتح تاء مثناة ایله
صویه طالع عربیله غطس دیرلر خواچه سلمان بیت میچکد آب زم و شعر تر را که بسی *
طبع من غوبه فکرت زده در بحیثات غوبه یعنی دیه بان حکیم فردوسی بیت
چو غوبه بشنید دستان سام * بفرمود بر چرمه کردن نکام غوبه سکون و او وفتح لام

لام ایله خام و بی عقل معنا سنه کدافی فرهنگ جهانگیری غیبه سکون یای تحتانی
و فتح باء و حاء ایله اول آهن پاره که جیه و جوشن و بکتر و حکیم ایدرلر حکیم ازرقی بیت طبع
مقناطیس دارد زخم تو کز اسب هم * بر دو منزل بکسلاند غیبه و بر کستوان * کدافی فرهنگ
جهانگیری حکیم اسدی بیت زخون لاله غیبه کردار کشت * سنان ارغوان تیغ کائنات کشت
اما فرهنگ و فانی ده معنی نیردان و فرهنگ میرزا ابراهیم سپراوز زنده اولان دوا و ده اکا ایشتم
صارلر و تعمیر دن خیران فهم اولنور استاد عنصری بیت بخار غیبه ربودی در خنث از جوشن
یلس جامه دیریدی کیناهش از خفتان مع الیاء * غارچی سکون راء مهمل و کسر جیهله
شراب صبحی نوش معنا سنه زرا غارچ باده صبحی در بوند حرف یا نسبت اولور بوسایک
دیشدر بیت زین خوش نه بیند غارچی باد و ستمان بکده * کیتی یارام اندر و مجلس بیانک و لوله
بعض فرهنگ بقاء فارسيله در اما حکیم زاری ساقی معنا سنه نظم ایش بیت غار جیت پرد
غارچ و هم توبه کند * از شرابی که حرامست بر و ذریه باب * و بعض فرهنگ راء مهمله یک
قطعه سیه مسطور در غازی کسر زاء معجه ایله ابکی معنایه در اول جاباز معنا سنه
خواجه سلمان بیت در رستمهای دوزلف کفرت پیچیدام * غازی غازی بجای خویش بازی
میکنم * اما بعض فرهنگ ابکی اوزون اغاجی آیان ایدوب نیزه بو بجه اول اغاجله ایاق باصه حق
پرایدوب آنکله یورینه غازی دیرلر دیم مسطور در شیخ سعدی بیت چو غازی ببیند بر خویش
پای * که محکم رود پای چوپین ز جای * وایب اوزرنده یور بیوب لعب کوستری معنا سنه
مجیرالدین بیلقانی بیت سالک بشبه شونه بصورت چو عتکوت * غازی نکر در اچه بر آید
بر همان * بو معنایه حضرت مولانا قدس سره بیت بر زلف شبنان غازی چون داور سنبازی
آموخت که یوسف رادر قهر چهی باید * ثانی یعنی چرب روده یعنی مویبارط و لوله می بسحاق
اطعمه بیت از شوق غازی اسب آنس که کشمه کرد * دردین لوت خواران باشد شهنید
غازی عربیله اجر ثوبات اخرویه ایچون اعدای دین ایله عاربه ایدنه دیرلر غازی کسر میله
اصب تا توان وضعیف معنا سنه در کدافی الحقه غیبی سکون باء موده و کسر جیهله
آبکیر یعنی اول چقور بر که آند صوایر کیلوب طور غنچ دخی دیرلر استاد عنصری بیت
بهر نل پراز خسته کروی * بهر غنچی ترامن خسته چاه غرش سکون راء مهمل و کسر
شین معجه ایله تنیدی و غضب که غرشا و غرش دخی دیرلر میرنظمی بیت بزدست را غرش
روانیت * ضعیفا ترا جفا کردن سزانیست غریبی کسر راء مهمل و کسر یای
تحتانیله یعنی سرمایه مثنا کدافی فرهنگ جهانگیری غریزی کسر راء مهمل و زاء
معجه و سکون یای تحتانیله بر حرارت و وجود انسانده خون ایله عروق جریان ایدر حکما اکا
خرات غریزه دیرلر حیات حیوانی اودر دیرلر حکیم شیرازی * مثنوی * کدخدایی هست
در شهر بدن * کوبست کرمی غریزی در عدن * هست اوبک جوهر کرم و لطیف * غیر لازع
کز نیست این تن شریف غزال النخی یعنی وقت قوشلق که عوام اکا کخ قوشلق دیرلر
کدافی فرهنگ جهانگیری غنچی سکون فاکسر جیهله یعنی غنچی دخی دیرلر چقور بر که
آند صو طور استاد عنصری بیت بهر نل ترا کشته کروی * بهر غنچی تران خسته چاه

کذا فی المجمع فی عجمی سکون فاو کسر جیم فارسیله بمعنی غفبی مرقوم کذا فی الغفیه ویر
 معناسی دخی تیغ آیداری یعنی جوهر دار قاج کذا فی المجمع فی غفری سکون فاو کسر راه
 مهمله ایله بمعنی غفر مرقوم یعنی وجه شدید کذا فی المجمع فی غامفی فتح لام و سکون فایله
 صاری آروکه مخ و غلفج دخی دیر لر شمس فخری بیت به پیش شته نیارد زد غامفی * به پالیزی
 زبان بر هج سغفی کسلسلی غم دفع اید یحیلک آخرنده کی یایای وصفیه در غی غی
 سکون نون و کسر جیمه بمعنی غفبی مرقوم یعنی جای مفاک که طاع انگورنده واقع اولور کسندی
 سکون نون و کسر دال مهمله ایله ایکی معنایه در اول بمعنی سحاب یعنی بولت شاعر بیت
 هوار انیره شد از رود آهش * که یارید اشک از غندی سیاهش * ثانی مازندران دیولندن
 ز دیو آیدر حکیم فردوسی بیت نمایی مرا جای دیوسیند * همان جان بولاد و غندی وید
 دیوسیم و جان بولاد وید دخی دیولر آیدر کس غوچی سکون و او و کسر جیمه ایو صواراش
 قاج تیغ آیدار معناسنه در که غفج و غفبی دخی دیر لر کس غیداقی سکون یای تحتانی و کسر
 قافله بر نوع او قدر غایت سخت اولور شویله که طاشدن پکر غیداق دشت قیاقی قربند بر موضع
 آیدر اکا منسوب اولافله نیر غیداقی دیر لر حکیم خاقانی بیت بیک کشاده ز شست تونیر غیداقی
 شود چو پاسخ که ساز باز غیداقی باب الغین الکسوره مع الالف * غدا فی لفظ مشترک در
 فارسی و عربی استعمال اولور طعام معناسنه اصله صباح تناول اولنان یکده دیر لر میر نظامی
 بیت غدا ی روح باشد نطق جانان * بحکم مرده عاشق دهن جان کس مع الحیم * غلج
 سکون لامه دویم که مرده معناسنه در شمس فخری بیت شاه اتونی که دامن عمر ترا نجوم * بادامن آید
 و به تقاعلی کرده اند * مجمع الفرسده فتح لامه روابت اولمشدر معروفی بیت ای آنکه عاشقی
 نیم اندر غی شده * بامن نیاید امن من در فکن غلج کس غی سکون نونله سرون معناسنه
 یعنی اوراق ری شمس فخری بیت فرمایش حیوان و انس و پری * همه داغ دارند بر سنج و غنج
 کس مع الدال المهمله * غراشید فتح راه مهمله و کسر شین معجه ایله بمعنی خشم گرفت که
 غراشید خشم گرفته دیمک اولور کذا فی المجمع فی غیر زاد سکون یای تحتانی و فتح
 زاء معجه ایله غیر زاد معناسنه که دوسنی اوغل دیمک اولور میر نظامی در هجو بیت بسره اش
 و دختر همه غیر زاد * ز مادر ز نشی بکارت زاد کس مع الزاء المهمله * غرغری سکون راه
 مهمله و کسر غین معجه ثانی ایله مرغ خانکی بعض فرم کرده مرغ جیرانی مرویدر اما مرغ
 خانکی اولوق قول را جدر غرغره دخی دیر لر کس غلیغری کسرام و سکون یای تحتانی و فتح
 غین معجه ثانیله بمعنی کلکار یعنی باحق ایدیمی بو معناده که کیر دخی دیر لر کس غلیغری
 کسرام و سکون یای تحتانی و فتح کاف فارسیله غلیغری مرقوم معناسنه در کس مع الزاء
 الفارسی * غیر فی سکون یای تحتانیله کوت او زره سور نمک معناسنه غیری لفظندن
 صیغه امر در استاد لطیفی بیت این نکا پوی و این بچیدن غیر * همه بهر هوای نفس ویر
 حضرت مولانا قدس سره بیت جفته شکل و لک و لوکوی ادب * سوی او میغیر و اورا
 میطلب کس مع السین المهمله * غس فی اسم صوت در کدی دعوت اتمک غس غس دیر لر
 و طرد و رده یا لک ز غس دیر لر عربیله ضعیف زجل و بر سنه بی بکنیوب عیلمک یقال

باب الغین الکسوره

یقال غس خطبه الخطیب کس مع الشین المعجه * غراش فتح راه مهمله ایله کورک پاردری که
 ایشه برامین کور بکیر کنسوب آتار لر ابو المعانی بیت چنان خواهم دریدن پوست اغیار *
 نمیکیر در فود پکر غراشش کس غرش فی یوزن کرش سکون راه مهمله ایله اسم مصدر در اکر اه
 یعنی اکر نش دیمک اولور وله بیت چه بدیده ز افعال مریار * که از ما اینچنین غرش کرد
 دلدار کس غش فی خیانت معناسنه که فلان مرا غش کرد دیر لر استاد کوید بیت نکردم هیچ
 کس را غش بچیزی * بیازمون کتر انبود بیزی کس غیش فی سکون یای تحتانی ایله یوزن
 نیش مرانیه یعنی هر جوق نسنه دیر لر عوما و اندوه و بد حالک غلبه سنه دیر لر خصوصاً
 حکیم شیرازی بیت باعفض در سردی و خشکیست نیش * ناتفه در سردی و خای و غیش
 یومعنی فرمک جهان کیریده در اما مجمع الفرسده بمعنی غم و اندوه مسطور در کس مع الغین المعجه
 کس غرغج فتح راه مهمله و کس و سکون نونله باغور یارمه سی شاعر در هجو بیت خورد
 در خانه خود تنها نایسن * نه بیند چشم اتباعش غرغج کس مع الفاء * غلاف فی نیام
 معناسنه قاجک و خجک و ججک قینی و غیری نسنه کس فی عربی و کس طرف معناسنه اسم
 عام در مولانا جامی بیت هر سحر تا فلک ز صبح مشکاف * تیغ خور سید بر آرد ز غلاف *
 خواجه سلمان بیت اگر کند سخنی در غلاف مظلومی * ازان بترس که شمشیر کار کر آید *
 عربی یقال غلف الشی جعله فی الغلاف کس مع الکاف * غلج فتح جیم فارسیله کس غجه
 معناسنه در شاه طاهر دکنی بیت مجلس دلکش کل تا نبود بی مطرب * کشته بابل غجکی
 شاه کل و غجه غجک * غجکی کس غجه جی دیمک اولور کس غشامک فی فتح شین معجه و مهمله مسکه بیزر
 بر سیاه نسنه در مسکه قاتوب خیله ایدر لر و مسک دیو صاترل اکا رامک دخی دیر لر
 کس غش مشک فی بدخی رامک دید کوری او تدر و کوب مشکه قاتوب خیله ایدر لر کس مع اللام
 کس غریبال کس معروف غلبیر دخی دیر لر شیخ سعدی بیت قرار در کف آزادگان نکیرد مال *
 نه صبر در دل عاشق نه آب در غریبال کس غسل کس کسر سین مهمله ایله کل خطمی دید کوری
 چچکدر کس غلال فی فتح لامه زره النندن کیمن قفتان ابو المعانی بیت بچک اهل دلان
 هر زمان فلک پوشد * ز اختران زره و زاطلس که بود غلال کس غل کس قرشمش نسنه ضدی
 صافدر مغشوش اولان نسنه یه غل غش دیر لر آوده و آمیخته دیمک اولور مولانا جامی
 بیت نقر دین از غش و غل پاک بکن * دل ز آرایش کل پاک بکن * و دخی دمور باغ که ایاغه
 اوردر لر مولانا هانی بیت گرفتار غلند و غار نکری * نه شهری دران مانده نه لشکری *
 عربیله فتحه ایله خیانت ایتک و دخی غنیمت مالندن او غرق یقال اغل الرجل یقل فهو غل
 و یا لکسر حقیق و حسد و غش یقال و قد غل صدره یغل بکسر الغین غلا اذا کان ذا غش او حقد
 کس مع النون * غراشیدن فتح راه مهمله و کسر شین معجه ایله خشم و غضب ایتک
 معناسنه علی قرط بیت لیک نیک از درد آمد آن کار * آن غراشید زم زفته بچک *
 کس غریدن کس کسر او سکون یای تحتانی و فتح دال مهملتین ایله صدای بلند شیخ نظامی
 بیت چو با او نیر تاشدر در دوزین * چو رعد تند باشد در غریدن * حکیم فردوسی بیت
 بغیر در عد و فغان کرد باد * یکی صاعقه در جهان اوفتاد کس غریویدن کس کسر راه مهمله

وواو و سکون یا تین تحتانیین ایله آواز بلند ایله فریاد ابلک معنایه مضمر در میرنظمی
 بیت در انجاء غریوید و خیزید استوب * دل خلق عالم همیشه رعوب * مولانا هاتنی بیت
 غریویدن کوس درنده مغز * بیای تمکن در آورد لغز * غریوان * کسر راه مهمله و سکون
 یای تحتانی و فتح و او ایله آواز بلند و فریاد ایدیی اسم فاعل در میرنظمی بیت به پیش شهریار
 آمد غریوان * رسانید بطاق چرخ افغان * غزیدن * کسر زاء فارسی ایله سوز ملک
 چغتایده سودر الماک دیور امر نه سودر ادیرلر میرعلیشیر بیت سودر اهریان ای نوایی
 اوزنی مهلک در داپلا * شاید ایتکای رحم اول قائل بحالینکنی کوروب * غس کردن * کدی بی
 پمن دیو سورمک * غلچین * سکون لام و کسر جیم فارسیله یار یوز دیدکاری اوتدر مشهور
 اطبا نعنای بری دیرلر میلان آنک قوقوسین اصلا سومز نفرت ایدر بحکمه الله اول دخی
 میلان یاننده بر ابوالمغانی بیت رقیب ازمن کر یزد همچنانکه * کر یزد مارهم از بوی غلچین
 * غلچین * کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح زاء فارسیله بعض چقور لده طوزن صو و کوب
 دیلر نه اولان با لطفه دیرلر * غنویدن * فتح نون و کسر یاء و سکون یای تحتانیله از غنق
 یعنی خواب سبک نوم خفیف معنایه عریین کسر سینله سنه دیرلر تنکم * سنه الاجر
 سنه و سنه الوصل سنه * سراج الدین قری بیت این نجم بختات غنویدن ندهد *
 جز مسرت وقت دروین ثمرت * غزیدن * سکون یا تین تحتانیین و زاء فارسیله
 سورتک و اطفال ایتکک چغتایده ایتکک دیرلر فرهاد پر یا مثنه کیروب یوریمکه باشلد قده دیر
 بیت قدم اوردی و ترک مهد قیلدی * قویوب ایتکک یورور کاجهد قیلدی * غیسیدن *
 سکون یا تین تحتانیین و کسر سین مهمله ایله او غنق یعنی بابلق میرنظمی بیت شود لعل
 لبش وقت مکیدن * شود غیسیم از یکانه دیدن * غیسیدن * سکون یا تین تحتانیین
 و کسر سین معجه ایله امرنگ یعنی آرزو اتمک معنایه مضمر در * غیشا ییدن * آنک
 معنی سیدر * مع الواو * غریو * کسر راه مهمله و سکون یای تحتانی و واو و قوفله آواز
 باند استاد عنصری بیت نیز شد عشق در دلش پیچید * جز غریو و غرنک * پیچید *
 حکیم فردوسی بیت وزان پس بر آورد هو مان غریو * یکی جمله آورد چون زه دیو * مولانا
 هاتنی بیت برآمد ز کوس روار و غریو * غریوی کزان شد سر اسیمه دیو * غیو *
 سکون یای تحتانی و واو و قوفله یعنی غریو مرقوم حکیم اسدی بیت نکه کرد از دور سالارینو *
 کیران سپه دیدی دوش غیو * حکیم سنایی بیت صدمه صور و غیو تو که چنک * هر دو همزه
 چورنک با ارتک * مع الهاء * غیینه * کسر یاء و وح و سکون یای تحتانی و فتح تاء مثناة
 ایله غش مشک مرقوم معنایه در * غراشید * فتح راه مهمله و کسر سین معجه ایله یوزن
 تراشید یعنی خشم آلوده و غضبناک اغاجی بیت چنان شد غراشید از کینه اش * که آنش
 زبانه زد از سینه اش * غرغره * سکون راه مهمله و کسر غین معجه * ثانیه ایله خانکی مرغ
 طاوق و غیره * غره * فتح راه مهمله و اخفاء هائیه ایکی معنایه در اول غفلت معنایه ثانی
 صنایع عورت معنایه در یایکی معنایه ابوالمغانی بیت بنودی توای خرا کر خرغره * ندانسته
 باشی زنت را غره * غشه * فتح سین معجه ایله خرا ده بن قاش پیلانی میرنظمی بیت نمیداند

نمیداند میان خس زسنبل * بهایم را غشه بهر شد از کل * غلاله * زره التند کیلن قصه
 ققنار معنایه در عربیه درت معنایه کلور اول بر نوع جامه در بدنه متصل اوله یعنی بدن
 اوزرینه کیله کمال اسمعیل بیت تن و اندام یاسمین و سن * بش لطیفست در غلاله لاد * ثانی
 باشل قیل دینک حاصل اولان کیر و سغ معنایه ثالث اغا خلق از اسند جاری اولان صو
 رابع روشی فی صوابدن متعرف کورمک * غلیپسه * سکون لام و کسر یاء فارسی بهای
 ساکنه و فتح سین مهمله ایله الا قرغه یه دیرلر کلاغ پیسه دخی دیرلر ابوالمغانی بیت بکاماند
 بحسنت حسن خویان * کچا غلیپسه دارد شکل کیمکان * غنوپه * فتح نون و کسر و او
 و سکون یای تحتانیله یعنی خواسته یعنی اویومش حکیم انوری بیت بر خاک درت ملک تو کو بی که
 ز آرام * طفلیست در آغوش رقیبی غنوپه * غیمه * سکون یای تحتانی و فتح یاء
 موحه ایله اوزرینه نقش اولنش بلك معنایه استاد عسجدی بیت تاهست پای منکه
 بهر بادیه زریک * وزیاد غیمه کرد بر نقش بی شمار * غیمه * سکون یای تحتانی ایله
 اومی کشش یعنی بابلق * غیشه * سکون یای تحتانی و فتح سین معجه ایله قاش پیرانی
 استاد لطیفی بیت بدخواه تو بینش همیشه * محتاج و قرین کلچ و غیشه * مع الهاء * غری *
 آواز و فریاد ایله اغلق معنایه شاعر بیت این دل محزون نکیر داز غم فرقت قرار * میکند
 شام و صحر با دسر تش غری و زار * باب الغین المعجمه المضمومه مع الالف * غوربا * واو
 معروف و سکون راه مهمله و فتح یاء موحه ایله قور و قلی شوربا که اصل غوره آبادر یعنی غوره
 قورق و آب شور بادر تحفیفاهاء علامت ایله هزله محذ و زدر شاعر * قطعه * سنه و این سخن
 ازمن و یاد کیر * مکن عمر نازک بغصه هیا * حکیمان کن کار و در عیش باش * بدست آر کاروی
 و خورشید سا * بشما نکه می ناب و مرغ کباب * صبوحی بخور باده با غوربا * غوروا *
 بایرینه و او ایله ده اول معنایه در * غوشا * واو معرف و فتح سین معجه ایله ایکی معنایه در
 اول سرکین حیوانات که غوش و غوشای دخی دیرلر فرید الدین احوال اسفراشی بیت
 به پیش نا کسان نهم بخواری تره چون نادانان * نهم کس نافه مشکین به پیش کند غوشای
 ثانی خوشه * انکور و خوشه خرما معنایه کذا فی فرهنگ جهانگیری * مع الهاء *
 * غزب * فتح زاء معجه ایله لکن جمع الفرسه سکون زاء فارسیله ایکی معنایه در اول اوزم
 دانه سی شمس فخری * قطعه * از دست میر شیخ سیاح از غیرو * ولعل عقیق روید از رز
 بجای غزب * و از شمالیش ببرد دهر سیمه * خلق و کرم نشاید بجای محل و عجب * ثانی
 اینک مملرینک اوجی خصوصا و سائر حیوان مملری عوما * غول چوب * واو معروف
 و لام موقوف و ضم جیم فارسیله ایکی اغا جدر بری اوزون و بری قصه اطفال آنکله اوینارلر بعض
 پرلده دست چایک و چالک دخی دیرلر * مع التاء * فت * ایله و احمق معنایه شمس
 فخری * قطعه * هست با فضل شیخ ابوالحق * نیز کردون ز راه دانش غت * تیغ او سر
 بسر کهر زان شد * که بکین حسود او شد درت * غرشت * کسر راه مشدده و سکون شین
 معجه ایله آواز سباع شرقنامه ده آواز اسب مسطور در حکیم خاقانی بیت بحری که عید
 کرد بر اعدا به پشت ابر * از عزتش درخش و ز غرشت تند رسن * بوییتدن فهم اولنور که

في مع السنين المهيمة * غورمكس في راه موقوفه برنوع كوچك زنبور در مكس كى يشارك
 اولور كذا في المويد ابوالعاني بيت رقيب زشت بديدم كه سبز پوش شده * شدست
 غورمكس نيش زهرك بزد في غولتاس في سكون لام وفتح تاء مثناة ايله دمور كلاه كه سر شاه
 دخی درل تركيه توغلقه ديدك كريد ميرنظمي بيت بسر غولتاس آهن راي پوشيد * بدستش
 نيزه بردوشش زره ديد في مع الشين المعج * غرنش في شم راه مهله وسكون نون بعلمه باه
 موهام مضمومه ايله صدای مهيب معناسنه مولاناها في بيت بوزرائي بلج جنبش كنان *
 زطوفان كينه غرنش كنان * ميرنظمي بيت غرنش در آوردلشكره مان * بارزه در آمد
 زمين آسمان في غروش في شم راه مهله وواومعروفه بعني خروش وله بيت بيازاردی
 شاه جان فروش * چودريار آوردجوش وغروش في غندروش في سكون نون وفتح دال
 وشم راه مهله ايله غندروش ودمر قوم معناسنه ميرنظمي بيت در آنجا بلان كشته اند غندروش
 زهر دوطرف همچو دريا خروش في غندماش في سكون نون ودال مهله وفتح مهله لوي بيايه
 ذيرل كذا في فرهنگ جهان كيري في غوش في بوزن نوش بش معنایه كاور اول اسب جنيت
 يعني يك آت حكيم ناري * قطعه * آسمان را حلقه فرمانبري دركوش كن * عيش رادامن
 بكيرو دست ذر آغوش كن * باخر دكوطيلسان بر جنب می سرپوش كن * بر كيت می نشين
 خلك طرب را غوش كن * حكيم سوزني بيت بر كير های اسب غندومه شد سوار * يك كير زير
 زان و دكر كير غوش دار * ثاني سر كين حيوانات كه غوشادخی درل يوسفی عروسی بيت
 آن روی اوچويك آغوش غوش خشك * آن موی اوچويك آغوش غوشه * ثالث بر يك
 اغاج در آندن اوق و حربه ايدرل شمس فخری بيت تو نور ديه ملكي و دشمنان ترا * مرهديد
 پراز غم بود چونا و غوش * خسروی بيت انداز دار و نت همه ساله نير غوش * وانكه كويدم
 كه خروشان مشو خروش * رابع بعني كوش كاف عجميله غين بيننده تواخي و تبادل اولد وغندن
 بونده دخی عوما كوش معناسنه وخصوصا كوش سازكه اك تار بقلوب دوزن و درل ميرمان
 بيت سخاى تاتوبه كرده رطل كران * زخمه غوش ترا بندق كير * خامس بعني نگاه ابوالعاني
 بيت كشم دوچار آن شه خوبان بعز و ناز * كرده كدر بجانب مارا نكر دغوش في مع الكاف في
 في غك في اول كسه يه ديرل كه غابت كوتاه قد و فربه و بی اندام اوله پوزم های جانی بيت
 سيفك چاق دولت و دين كون فراخ غك * منسوخ شوخ و شوم و كرا انجان و سر سبك *
 في غاك في فتح لامه بعني غولك بخون چب نويس بيت لب غيبت كرو غماز قرام نشود *
 ذهني رزركر ساخته همچو غاك في غونك في واومعروف و كسرباه موهام وسكون نوله
 بر او تدر استانه بدل يعني انكه دخی استنان كى جامه يورل صابون كى كوپور غرنك دخی درل
 في غوشاك في واومعروف وفتح شين معج ايله سر كين حيوانات كه غوش و غوشادخی درل
 ابوالعاني بيت آن خسيس و ناكس و بد بخت و شوم و بد سرشت * همچو حوا و معتبر در زرد
 اوغوشاك بود في غولك في واومعروف وفتح لامه اوج معنایه در اول قار بازلر ايچنه الحقه قودقاری
 في دهن برداق ثاني قار بازلر قمتد برنوع قار او يني درك الی آشق ايله او ينارل خواجه سلمان در هجو
 قار بازي بيت توغولك و خشت مانده در پيش * اين شش بجل نكر كه خويشت * ثالث

ثالث سبك فلاخن مير معزی بيت مرا تا از سر كوت فاك آواره ميسازد * فلاخن از لال
 وغولك از سياره ميسازد * بومعنا رده و او سر غاك دخی درل في مع الكاف الفارسی * غرنك في
 سكون زاء معج وفتح نوله غونيك مر قوم معناسنه در في غوشك في واومعروف وفتح شين
 معج و سكون نوله غاوشك مر قوم معناسنه جفت آلتارندن او كندر ديدك كريد في غوك في
 بوزن دوك قور بغه در جغر و وزغ دخی درل استاد معجيك بيت چشم چون جامه غوك آب
 گرفته همه سال * لفي چون موزه خواجه حسن و عيسى كز * امير خسرو بيت مكو
 بشه و تيان ماجرای عشق و مپرس * حديث عجز غوك كه در سر باشد في مع اللام * غفل في
 ضم غينين معجيتن و سكون لامين ايله غوغا و غلبه كه غلغل و خلا لوش دخی درل لغت مشتر كه در
 عربيه دخی چا غر شقي و غلبه معناسنه در ميرنظمي * مثنوی * چهار احسن اوانداخت غلغل
 به ورد عارضش شد خلق بلبل * چه غلغل بلكه فتنه اند افتاد * ميان خاص و عام رايكسر
 افتاد في غلغل في سكون لام و ضم فايده ليف كه ايچنه صابون قيوب جامه وجوده سور درل
 ابوالعاني بيت همه مال درخش بر كون هر دلا كونداده * مكر كرد ريش غلغل يني اش صابون
 در حجام في غل في بوزن كل اوج معنایه در اول بچه واره معناسنه ثاني قيون اغيلي بواپكي
 معنایه ترتيب اوزره استاد بيت در ختمها را بغل بريد و آورد * كه هر كوسقند آنجا غلي كرد *
 ثالث غول لفظندن اختصار او انشد و عربيه اسيرك و مجرملرك بويته اورد قاری دمور
 باغدر جمی اغلال كلور و قيل المرأة السينة اخلق غل قل و غل يده ای شد الى منقه والغل ايضا
 حرارة العطش و بر سنه يه جان كوكلدن يا پشمغه درل في غول في بوزن فول بش معنایه
 كلور اول طائفه جندين برنوع در سعالی درل بيا بان و صحرارده او اورا شكل مختلفه ايله
 منشكل اولوب يولدن آدمی آذر دروب هلاك ايلر كا چيدوس و خرتنور و شقوت دخی درل
 عربيه ساحرة الجن درل و يقال كل ما اغتاله الانسان فاهلكه فهو غول والغضب غول الحلم والغفل
 كذلك غول السخا و الشقاوة غول السعادة و امثال ذلك لانه يقتاله ويذهب به و يهلك و يابى لم يولد
 او غول درل ثاني طاع انكر ننده و صحرارده آلق ديوار چوروب كچه لده ايچنه قيون و يكي و صغر
 قورلر آغال و آغل و آغيل دخی درل بواپكي معنایه ترتيب اوزره شمس فخری بيت كاه چون
 غول در بيا يانها * كاه چون كوسقند رتن غول * ابوشكور بيت كاهي چو غول كرد بيايان
 روان شوم * كاهي چو كوسقند ان در غول جای من * ثالث بعني حرامزاده رابع بعني توام
 يعني ايكي تولد ايلش آدم اولسون حيوان اولسون بواپكي معنایه استاد دودكي بيت ايستاده
 ديدم آنجاد زد غول * روی زشت و چشمها همچون دغول * خامس اسفغول ديدك كريد
 او تدر كه اندن اختصار او انشد في مع الميم * غرم في سكون راه مهله ايله بيان قیونی شمس
 فخری * قطعه * توي آن شه نشاه عادل كه كرد * به بيشه قرين شير غران و غرم * درايام
 او اهل فضل و صلاح * بر آسوده اند از غم و رنج و كرم * حكيم ازرق بيت شير ياري كز ثبات عدل
 او در بيشه غرم * چون بجنب سر نهيد بر نيچه شير يان * مجد همكربيت يانك را اثر عدل او
 بران كاشت * كه شير در دهن غرم مزغراي كرد * حكيم فردوسي بيت بيارم و فرزند را چون
 نوند * چو غرم زيان سوى كوه بلند * بويت فریدون شاهك احوالی يمانند در فهم اولنور كه

قوج اوله بر محله دخی دیو بیت بیفکند نیزه بازید جنگ * چودر کوه بزم باز دانهك *
حکیم اسدی بیت مرا کر بخوای ز شاه جهان * چو غرم زیان با تو آیم دمان * بر نسخه ده هرک
قیونی که قیروغی کوچك اولور استاد عنصری بیت چو شیر و شیران بگردار غرم * بیون
اردمانی دلم را بکرم * عربیه الغرم بالضم والغرامه بالفتح اداسی واجب اولان نسخه یه دیرلر
دی غرم بی سکون زاه فارسيله خشمکین و مهیب شمس فخری بیت هیچ دانی که چیست زاده
تاک * مایه بیرهی و ماده غرم * ثانی اوزم و خرم صالقمی و دانه سی اولق اوزره ده مرویدر
شمس فخری بیت همچو خورشید در یاورین جام * چون سهیل یمانی اندر غرم * ثالث
اینک صغیرتک به لری معناسنه در حسین و فانی ده زاه معجه ایله مرویدر بی غلام بی بنه
معناسنه در خواجه حافظ بیت غلام همت آنکه ز پرچرخ کبود * نهرچه رنگ تعلق پرورد
آزادست * عربیه دخی غلام دینلور جمعی غلام کاور بی مع النون * غرمیدن بی سکون
راه مهمله ویای تحتانی و کسر مهمله غضب و تهور ایاك شاعر بیت ثانی و آرام از عاقلیست *
که غرمیدن بی تحمل جاهلیست بی غرنیدن بی ضم راه مهمله و سکون نون و کسر راه مهمله
و سکون یایله آوازمهیب که عددن و غیریدن ظاهر اولور کورک کورک کبی حکیم اسدی بیت
برآمده و افکن و کیر و زو * غرنیدن کوس و بیکار او بی غرویدن بی سکون راه مهمله ویای
تحتانیله کوردلی ظاهر اولق و کورک معناسنه در بی غرنیدن بی کسر راه مهمله مشده
ایله آوازمهیب سباع میرنظمی بیت بغیرید همچون سباع غریب * بجهش مقابل در آمد
چنین بی غران بی زاه فارسيله برمشدرهندوستانه مخصوص بی غرویدن بی ضم زاه
فارسی و او معروف و کسر لامله باغك معناسنه در بی غرنیدن بی کسر زاه فارسيله پراورنده
سورتنك و ایتمك ابوالمعالی بیت چندان شدست با غم دل زار و ناتوان * عاشق بکون
یار غرنیدن می رود بی غنیدن بی سکون نون ویای تحتانی و کسر مهمله نالائق و شیوه ایاك
ابوالمعالی * قلعه * شود خوشدم دل عاشق ز جور یار رنجیدن * بجهش خوبی میزید
بهرویان غنیدن * بدرکن از دل رنگ علایق هرچه میداری * که جز فکر تشر نبود و در دل
بکجیدن بی غنودن بی فتح نوله یعنی خوابیدن یعنی اوبو مقی ابوالفرج رونی بیت تو کفت
اورا بلبل که غنودن او * نموده بود بتعلیم خواب راه صواب بی غوریدن بی واو معروف و کسر
راه مهمله ایله تحریک ایاك یعنی بر آدمی رایشه تمید است در مک میرنظمی بیت مرا غورید
دل در عشق جانان * جو مجنون باشد محراب نوردان بی غوکان بی واو معروف و فتح کافله جمع
غوکیدر بی غولیدن بی واو معروف و کسر لامله یعنی غوریدن مرقوم بی غولین بی واو معروف
و کسر لامله کوچك کویه دیرلر میرنظمی بیت غولی و فرومشته دو غولین بدواید * پنهان شده
اندر پس اطراف دو غولین * و معنی سموی سرکشاده * کمال اسمعیل * قطعه * چون
جو که ز محراب برداشت * باقی از خانه کرد کان بسته * بیل و دلو و رسن و غولین را * با چوال
وجل و بالان بسته بی غویه زدن بی واو معروف و فتح یای تحتانی و زاه معجه ایله یاغ چیقار مغه
دیرلر بی مع الواو * غلو بی ضم لامله هجوم و از دام معناسنه مثال اول شاعر بیت چون محبت
غلو کند بر دل * رای عقل و خرد شود باطل * مثال ثانی مولانا تانی بیت زاودی نور دیدن آن

آن غلو * هوار اگر شد نفس در کاه بی غوغو بی سکون و اوین و ضم غینین و مجتنبین ایله معنی
کجوتر که قو و کو و کو دخی دیرلر بی مع الهاء * غتفره بی سکون تاه مشناه و فتح فاو راه مهمله
ایله احق و ایله و کول معناسنه غتفره دخی دیرلر حکیم سوزنی بیت دهقان امام غاتفری مهر صره
در منت تواند چه بزرگ وجه غتفره بی غربه بی سکون راه مهمله و فتح باء موحه ایله کز او اغلق
میرنظمی بیت درون خانه و انبسته محزون * بغربه با غم دل کشته مقرون بی غربه بی سکون
راه مهمله و فتح تاه مشناه ایله بانك و خروش و آوازمعناسنه در کذا فی المجموع وله بیت چور از دل
پنهان کردن نباشد * بغربه ناله و افغان دارد بی غرده بی سکون راو فتح دال مهملتین ایله اول یومری
اتدر که اعضاده ظاهر اولور ترکیه اورد دیرلر بی غرشته بی کسر راه مهمله و سکون شین معجه
و فتح نوله بر او تدرینور و آنکه ال یورلر صابون کبی کوپر بی غرغره بی سکون راه اول و فتح ثانی و ضم
غین معجه ایله ابکی معنایه در اول معنی باد خایه که باد کند دخی دیرلر ثانی غضبه سوز سوباك
غرغر مرقوم معناسنه در بی غره بی سکون راه مهمله و فتح فایله معنی در بجه یعنی پنجره
میرنظمی بیت بهر جا نبکه دارد غره چند * دروش را فروغ مهر پیوند * عربیه بر آوج
صو و دخی یو کسك چار طاق معناسنه که جمعی غرافات کاور و يقال للماء السابعة غره
بی غرمیده بی سکون راه مهمله و کسر مهمله معنی غضبه ایاك استاد لطیفی بیت نفس تو
ازدهاست غرمیده * نیک و بد هرچه یافته چید بی غرنیدن بی ضم راه مهمله و سکون نون
و کسر راه مهمله و کسر مهمله آواز استاد عنصری بیت لشکر شاه بهر کین جنید * نای
روپین و کوس بغرنید بی غربه بی ضم راه مهمله و سکون نون و فتح باء موحه ایله آواز صدا
معناسنه شمس فخری بیت ز فضل و بخشش او از کوشش او * مالک صر بسردار غربه
بی غره بی فتح راه مهمله مشده ایله و تخفیفله دخی جائز در آواز عد و سباع کومردنگ معناسنه
حضرت مولانا قدس سره بیت غره کن شیر و ازی شیر حق * تارود آن غره بر هفتم طبق
عربیه هلال ماه خصم و صواب و اطلوع و مواد دخی آنک آلنند اولان بیاضه دیرلر بی غشه بی
فتح شین معجه ایله غنیرنه معناسنه بی غشیه بی سکون شین معجه و فتح یای تحتانیله بدوی
دهان که غساک و غشاک دخی دیرلر بی غغوده بی ضم راه مهمله و او و فتح دال مهمله ایله معنی هفتقه یعنی
ایام اسبوعه دیرلر کذا فی الحقه بی غغه بی فتح فاه مشده و تخفیفله ده جائز در انچه قوزی
کورک بی غلاله بی فتح لامین ایله زلف معناسنه که کلاله دخی دیرلر کال اسمعیل بیت جهان
شد از نفحات نسیم مشک افشان * چنانکه از دم مجمر غلاله جانان بی غلامباره بی محبوب
دوست معناسنه که غلام اون یاشندن تجاوز اولان و باره دوست معناسنه در میرزا الخ میك
کنند و بی محبوب دوستی تمتمندن استخلاص ایچون بویینی نظم ایلش بیت غلامباره بیهم من
ندام این مذهب * هلاک چادر و کشته چک پوشم * اگر چه بویینی زن طرفنه میل کورینور
نظر دقیق ایله معلوم اولور که چادر و چک پوشدن اولقد نفرت ایدرم که کوردکن هلاک اولورم
دیگدر بی غلبه بی سکون لام و فتح باء فارسيله الاقرغه یه دیرلر جمع الفر سه باء موحه ایله
عقیق معناسنه در شیراز باقره دیرلر و شمس فخری غلبه عقیق و امثال آن کلاغ بیسه است
دیوب بویینی نظم ایلش بیت کراید زیر ظل دولت او * هبای آسا شود مسعود غلبه *

فراخ و جای واسع حکیم نزاری قهستانی بیت توهم مفرست دختر را بدین تنک *

فراخای جهان بر خود ممکن تنک کی فراخنا کی فتح راء مهمله و نون و سکون خاء معجه ايله معنی

فراخای مرقوم یعنی وسعت کذا فی المجمع کی فرامنا کی فتح راء مهمله و شین معجه ايله بدیده

قیل اور پر ملک میر نظمی بیت چو دیده هیأتش رسید آسمش * فرامنا شد سراپا موی

جشمش * و دخی فرامشیدن لفظن صیغه فاعل در کی فرجا کی سکون راء مهمله و فتح جله

نظر ايله دیکدر خواجه سلمان بیت شمارا واجیست الحق نظر در کار من کردن * عجب حال است

حال من نظر در حال من فرجا کی فرحا کی فرا خالفظنیدن اختصار اولمشدر وسعت معناسنه

شمس فخری بیت بود چو چشمه سوزن بچشم اعدایت * زین بلا و محن عالمی بدین فرحا

تحفه الاحبابه معنی سخنی و الم شدید و اقدر کی فردا کی سکون را و فتح دال مهملتین ايله

ایکی معنایه در اول لفظ مفرد در یارین معناسنه عربیه غدا دیرل ثانی مرکب در فردا ايله

آدن یا تکرار معناسنه ایکی معنایه ترتیب اوزره بیت امروز و پروردی و فردا * هر چاره یکی

بود تو فردا * چاردن مراد عناصر اربعه در کی فرسا کی سکون را و فتح سین مهملتین ايله ایکی

معنایه در اول بر سبب ايله یا بحال معناسنه در ثانی فرسودن لفظن صیغه امر و وصف

ترکیبی اولور غم فرسا و چهره فرسا کی حکیم نزاری قهستانی بیت هیچ نقصان نکند ملک

حسن ترا * کردمی شاد کنی خاطر غم فرسای کی فرموده خدا کی یعنی فرایض اعمال مفروضات

نمسه کی و امثالی کذا فی شرفنامه بو معنایه شاعر بیت کر بند کی آوری بجای نیست

هر چیز که فرموده خدا نیست کی فریب کی کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی و باء موحده ايله

یعنی فریبند و فریفته یعنی الدایمی و الدائم شاعر * رباعی * هم حوریم شت ناستکیما

ازتست * هم جادو و هم پری قریب ازتست * خویان جهان بجامه زیبا کردند * آن خوب تویی

که بجامه زیبا ازتست کی فجا کی سکون نون و فتح جله کرنگ که نا تیر و دادن و یا خود

او بقوسزلقدن عارض اولور اطباء طواء دیرل ابوالمعانی بیت چشم مستت نهار نباید *

ا پروان تو کرده اند فجا کی مع الباء * فاراب کی فتح راء مهمله ايله دیار ترکستان بر شهرک

نامیدر ترک لسانده اول شهره سیام دیرل میر نظمی بیت پس آنجا کرده غزم سوی فاراب

نمانده هیچ در عقل و خرد تاب کی فراسیاب کی فتح راء سکون سین مهملتین و فتح یای تحتانی ايله ایکی

معنایه در اول حباب که صوا و زرنده اولان قبر جگر ثانی توران پادشاهنک آدیدر و ابکیسنه

افراسیاب دخی دیرل سیم سراج الدین سکزی بیت کیخسرو ثانی آنکه آمد * هر بند

او فراسیابی کی قرب کی فتح راء مهمله ايله برهنر عظیم آدیدر کذا فی القفه کی فردا شب کی

یارین کیجه دیمک اولور کی فرسب کی کسر راء سکون سین مهملتین ايله اوج معنایه کا و راول

بر اوزون دیرکدر سقف خانه الته قویوب اوزرنه سقف ایدرل شمس فخری فتح راء مهمله ايله

نقل ایش بیت ابوسحاق اگر زین کند کنیش اصب * کند خرد بام فلک را فرسب * بو معنایه

حکیم فردوسی در صفت ازدها بیت سرو هاش چون آب نوسی فرسب * چو خشم آورد

بکند زانص * بعض محله و آنک سکونی و سینک فقه سیله ده استعمال ایدرل استاد

رودکی بیت بام فرسب بحیله خرد شوند * از کرانیت اگر شوی بر بام * ثانی عصارلک

۱۹۳ عصارلک دانه فی صقوب صوبین و یا خود یا غن چیه قارد قلی اغاج ثالث قیو اوزرنه و د قلی

اوزون دیره که دیرل کی فرسیب کی سکون را و کسر سین مهملتین ايله دیوار ایچنه قود قلی خطل

اغاجنه دیرل کی مع التاء * فات کی کوجه بونکی دیدکاری دار و در عربیه کندی دیمک اولور

کی فخت کی سکون خاء معجه ايله بوزن بخت بمعنی کسب یعنی قرائح میر نظمی بیت

در جهان هر که فخت نیکونام * زنک ماندست تا بروز قیام کی فرامشت کی فتح راء مهمله و ضم

میم و سکون شین معجه ايله معنی فراموش شیخ نظامی بیت زیبا نش کرد پامخ را فرامشت *

نهاد از عاجزی بر دیده انکشت * حکیم سنایی بیت همه بر در که فرامشتی * همه از روی معرفت

پشتی * حضرت مولانا قدس سره بیت آن کرک بدن زشتی با جهل فرامشتی * یک یوسف

کنعان شد بایاد چنین بادا کی فراخت کی فتح راء مهمله و ها و سکون خاء معجه ايله معنی شکوه

وزیبا یی و آرایش که فرخت و فرخت دخی دیرل کی فرامت کی فتح راء مهمله و هایل فرامخت

مرقوم معناسنه در میر نظمی بیت چو آن بجله که شد از غیرتها * فرامت کرده خود را از سراپا

کی فرست کی سکون را و سین مهملتین و فتح تاء مثناة ايله طوقنق ایچون حاضر نش ایلک که

فلات وتان و تانه دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری کی فرتوت کی سکون راء مهمله و فتح تاه

مثناة ايله غایت ايله پیر اختیار اولمشه دیرل شمس فخری بیت شاه آفاق شیخ ابواسحق *

عقل بارای او شود فرتوت کی فرمرست کی سکون را و سین مهملتین و فتح میم و ضم راء ثانیله

بر شخصه دیرل که غایت آزیملک سیه و اول سپیدن ضعیف و زبون و نا توان اوله عربیه قصیم دیرل

ابوالمعانی بیت زخمت پاره نان را نخوردم * ازان شد فرمرست از غایت ضعف کی فروت کی

فتح راء مهمله و سکون و او ايله فرهنگ جهانگیری معنی بسیار مسطور در فرهنگ میرزاده ضم

فایله روایت اولمشدر کی فرخت کی سکون راء مهمله و فا و فتح هایل فرختن لفظن مشتق

اسم در شکوه و ادب معناسنه رفیع الدین لبنانی بیت ریاضت تو بداع ادب فلک فرخت *

عنایت تو بشیر کرم جهان پرورد کی فرمرست کی سکون را و سین مهملتین و فتح هایل سحر و جادوی

معناسنه ابو نصر مرغری بیت هست رانیست گفت نبل او * نیست راحت کند فرمشتش

کی فرخت کی معنی فرخت مرقوم کی فلات کی فتح لامه طوقنقه حاضر نش ایلک که فرست

مرقوم معناسنه در عربیه بریه یعنی دشت و بیابان که مرز و عاتدن خالی اوله معنی اول استاد

رودکی بیت تالباس عمر اعدایش نکردد بافته * تا ز تار و پودیده شد فلات آن دوات * معنی

ثانی بیت همیرفت روز و شب در آن بیابان * فلاتی بوده خالی زانف و حیوان کی مع الحیم کی

کی فقیله دهج کی کسر تاء مثناة و سکون یای تحتانی و هاء ثانی و فتح لام و دال مهمله و تونله

چبستره که عربیه متقاش دیرل آنکه قل قویار لرودخی موم مرقامی معناسنه کذا فی

فرهنگ جهانگیری کی فج کی بوزن کج استکمه اوزرنه اولان ایلک و بالی وانی ایچنده اولان

ا دیکه دیرل عربیه جای واسع که بعض طاع ارالنده و انکارنده چمنلو و راولور آکا دیرل معنی اول

ابوالمعانی بیت گرفته جلد رویش فرسایا * تو کوئی کشته کو یا خشک مشکی کی فرج کی

سکون راء مهمله و فتح تاء مثناة ايله آغز چورده سی که بد فو ز دخی دیرل و له بیت رسیده فرج فر

تابنا کوش * کند بامقعد طفلان رشکی کی فرج کی سکون راء مهمله و نون و فتح جملله نصیب

و حصه معنائه میرنظمی بیت چو کاره را غم شده حاصل * که اینست فرخ روز ازل *
 فرخ سکون راء مهمله و نون و فتح خاء معجده ایلد درت معنایه کاور اول بمعنی سود و نفع
 حکیم اسدی بیت مرا از تو فرخ جز در نیست * چو من در جهان سوخته مرد نیست *
 ثانی بمعنی نازیبی یعنی ریحان ثالث بمعنی طرب رابع چیز باطل یعنی باطل نسبه هرنه اول و سه
 فرخ سکون راء مهمله و فتح غین معجده ایلد صار مشق دید کاریدر ابا المعانی بیت
 دوم شکیان طره اش بر کردن افتاد * چو بر سر و سخی پیچیده فرخ فرمایند سکون راء مهمله
 و فتح ییم و نون ایلد در ختنان یعنی مطلق اغاج پیرانی و له بیت فناده زیر در خمان زور و رق *
 نداشت عسولت پاییز تاب فرمایند فرمایند سکون راء مهمله و فتح ها و کسر نونله ایکی
 معنایه در اول کوملاک و قفتان چایکی که نیرز و آستینه دیگر لرثانی کتاب السامی فی الاسامیه
 باع جیبونی که نکات یا نده یه یا تور درل کو کند که چقاروب آخر یه دیگر لر دایخ دخی در لر بعض
 نسخه ده باع بودا مسیدر و شرفنامه ده پیرامن دهان و دخی کا بوس که او یقوده آغر بصیر
 دید کلیدر که اسنیه و فرخ و فرنجک و قدرنجک دخی در لر و اسان الشهراده بر شخ که شاخ
 دیگره اولاشه و مؤید الفضلاده اغاجه زاید تمش کوچک شاخ که اغاج هموار و موزن و قوتا و
 اولی ایچون کسوب پاک ایدر لر فرخ سکون راء مهمله و نون و فتح هایلده ادب و عقل و دیر
 معنایه فرهنک دخی بر لر شمس فخری * قطعه * جمال دینی بدین آنکه دارد * عدا و فضل دار
 و رای فرخ * دعا و مدح او را در خود را ن * که اقی با تو کماندر به فتح * فرهنک جه انکیر به
 بمعنی دانش حکیم سنایی بیت مرد در دره نیر فرخ * توسنی از سرش بر باغ فرخ *
 کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله اکیر که عریده و ج در لر را جیق کو کدر لر فلج سکون
 لامله قیو کاندی که غلج دخی در لر علی قرط بیت در ساجی کرده بودم استوار * در کایده
 فرو هشته مانک * فرهنک جهانگیرید قیو زنجیری که قیقت دخی در لر عریله غلو دید کاریدر
 شمس فخری * قطعه * ایاشاهی که در حکمت بخواند * قرنفل را ده خاصیت تلج * چنان
 این شد از عدل تو آفاق * که بر کنند از درها همه فلج * و بر علت آدیدر که وجود انسانی رض
 اولسه اعضایی سست ایدوب غلج باطل ایدر فلج دیملکه مشهور در معلوله مفالوج در لر
 طیب یوسفی * رباعی * چون عیش ز فلج بر کسی کرد سرد * نصف بد نش از حرکت آید فرد
 از روز نخست تا روز چهارم * جزوه غسل نمی باید خورد * عریله دخی فتح و سکون لامله
 نهر صغیر یعنی کوچک ایرمق و عند البعض ماء جاری و دخی غالب اولی و ظفر بولق یندل فلج علی
 حصه ای غلب و ظفر و دخی هرنه که شق اول نور فاجت النبی فاجت ای شفته نصقین و افلج
 داء یعرض نصف البدن فیمنه عن الخس و الحركه الارادیة قیل فلج بفلج فوفلج و مفلج و ضم
 فایله فو و ظفر و یارق شق کی و کسرفیله بین العرب بر معرف کانک آدیدر انفلج بفتقین نهر
 صغیر بدش سیر اولی رجال افلج الاسنان و امرؤ فاعا و افلج اعواج فی البدن فرخ سکون
 نونله ایکی معنایه کاور اول دبه خایه که باد کند دخی در لر سیف اسفرنگی بیت پند و زه
 هلمد آن کشته مقاجا * یکیر نجوم آرخ و بر خایه طب فح * استاد مخیک بیت عجب آید
 ز تو مراندھی * چون کشی آن کران دو خایه فح * ثانی قیغ و زشت معنایه در بولفت حرکات

حرکات ثلثه ده معنای مغایر ایلد و اولمشدر لر قیغ * سکون یای تحتانی و فتح هایلده شراب
 ایلد طو اوقدح معنایه در ابا المعانی بیت بد ساقیا قیغ اعل ناب * بدفع غم دهر را
 کن شتاب لر مع الجیم الفارسی * فرخ سکون راء مهمله و فتح خاء معجده ایلد اوج معنایه
 کاور اول کفل چار پایان یعنی درت ایا قلو حیه و انات صغیریسی که پر خچ و پر خش دخی در لر ابن علی
 از شعرای قدما در صفت براق بیت فرخش چوپایی و کردن فرس سان * دمش بد بمانند
 کاور کشاروز * ثانی ادات الفضا لاده بمعنی زشت و پلشت و نازیبایی حکیم سنایی در نکوهش
 شعرا بیت بکجهان تاحفاظ و ناینا * در عبارت فرخ و نازیبا * حکیم سوزنی بیت در بغ
 دفتر اشعار ناقص مردم * که بد نتیجه طبع فرخ مردارم * استاد لیلی بیت ای بافرخ
 ساده جمیع و نهمه فرخ * نامت فرخ و کنیت ملعون بافرخ * شمس فخری بونی صورت
 زشت و چرکین معنایه در دیوب بو بی نظم ابلش بیت دشمن ارعیب او کند چه عجب *
 عیب جویان همه فرخ کند * ثلث فرهنک جهانگیریده رشتوت که باطلی حق صورته
 قومق ایچون ویر لر استاد لیلی بیت کر پذیرد دل مرا بافرخ * بد هم بریک نکافش رخ
 فرغاه فرخ سکون راء مهمله و فتح غین معجده و کسر نونله باغ یعنی اوزم نککی دیکلمش و کدافی
 فرهنک جهانگیری مجمع الفرسه خوب بسامش و سمرش بوزاغ و کدافی الاداة و فرهنک میرزاده
 بولفت اسان ترکی اولی اوزره مسطور در لر مع الخاء * فاح نهال و شاخ درخت یعنی
 اغاجک دال و بوداغی میرنظمی بیت مهر سوی افراشت فاح دراز * شده سایه چون خیمه
 هر یک و ساز لر فترخ سکون تاء مشناه و فتح راء مهمله ایلد بر نوع او یوندر الاله پاشوب
 اوینار لر فح ایکی معنایه در اول دوزاق کدله دخی در لر ترکیله فح دید کاریدر حکیم انوری
 بیت ای خد اوندی که هرگز خدمت کردن کشید * از ره جنبش فلک در کردنش افکند فح
 ثانی توربه معنایه در عریله بالفح والانشید صید ایلد جک آلت مصید معنایه
 وعند البعض فح دید کاری آلت که آنکه قوش طو تر لر فراخ فرخ راء مهمله ایلد هرنه که
 واسع اوله یعنی آچق و بول معنایه مولانا جامی بیت کل این باغچه کز سر شاخ * صیدم
 گوش کشادست فراخ * حضرت مولانا قدس سره بیت دل فراخ را بود دست فراخ *
 چشم کور از اعثار سنکلاخ * چغتایده کسر کافله کیک در لر سبعة سیارده چشمید شاه زید
 زهابی راقی قیو نیک و صفته دیو بیت که آتینک آغزی تازی تونی کیک * اوزن جانوی اوی
 بیلاتیک لر فرخ ضم راء مهمله * مشدده ایلد ایکی معنایه کاور اول مبارک و میمون معنایه که
 ترکیله قوتا و در لر امیر خسرو بیت برام طایر میمون ز داین فل * کت از فرخ دخی فرخ شود حال
 ثانی خیمه مسترقه سال ملکی نک ابکخی کوفی آدیدر سکون راء مهمله ایلد عریله ایکی
 معنایه در اول کو کرچن و طواق و امثال مانک یاوریسی که فرخ حمام و فرخ دجاجة در لر ثانی
 مزدوعات صایند اولان کوچک دالار معنایه در لر فرسخ سکون راء و فتح سین میملتین
 ایلد فرسنگ معنایه در فارسیدن معریدر عجمه دخی استعمالی شایع در کدورت میل
 مقداری مسافیه در لر و هر میل اون ایکی بیک آدیدر و هر آدم بر بحق آرسد زهر آرش
 درت قبضه در و هر قبضه درت بر مقدار میرنظمی بیت میان هر یکی بد فرسخ چند * بمر

مترادف و بمعنی اول استاد فخری بیت گذار کرده بیایم بی انجام * شبهه گذاشته از آیه های
بی فرزند فره مند فتح راه مهمله و میم و سکون ها و نو نله لفظ مرکب در قره ایله مندن اوج
معنایه کاور اول بمعنی خردمند حکیم ناصر خسرو بیت فره مند را بدل در جای داد *
سودگی داردت شخص فره مند * ثانی اهل فضل و کمال معناسنه استاد لطیفی بیت
فر دانش باب و فره مند باش * داده دادار را خرسند باش * کاهی رانی ساکن و بانی مفتوح
تلفظ ایدر له و له ایضا بیت فره مند ان عالم معنی * نکنند التفات بردنی * و له ایضا بفتح الراء
بیت هر آنکس هست دانا و فره مند * نه کردد فتنه این دیرند * ثالث بمعنی نزدیک
حکیم ناصر خسرو سکون را و فتح الها بیت فره مند بد کنش هرگز مرو * تا نکردی در دمنند
و آه مند فره مند فره مند سکون راه مهمله و نون و خم ها و فتح میله نورانی بوز او آدم که فرمند
دخی دیرل فریاد مدد طلب اهلک شیخ سعدی بیت پیش که برم زدست فریاد *
هم پیش تو از تو بخوام داد فرید کسر راه مهمله و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در
اول یا لکن تنه معناسنه ثانی بی مثل معناسنه مرقوم ایکی معنایه ترتیب اوزره میرنظمی
بیت میرود در جنگ خصم را فرید * زانکه کشته در شجاعت را فرید * عربی لامثل له
و فراید الدر کبارها و قیل اذا نظم الدرو فصل غیره بسمی الفرید شول انجویه دیرل که دیزش
اوله جمی فراید کاور قال هو فرید فی زمانه ای لامثل له فرغند سکون زاء و نون
و فتح غین معنایه ایکی معنایه کاور اول برنوع صر مشقه هر اغاچه که صاریله لاید قورند
اکلج دخی دیرل کوکی اولمز و پیراخی دخی اولمز عربیله اکثر دیرل شمس فخری بیت باغ عرترا
مباد خزان * شاخ عمر تو این از فرغند * استاد رودکی بیت ایاسرو من در تک و پو آف *
که فرغند واری به بیخ تور * ثانی پلید و چرکین معناسنه در که فرغند و فر کنند و فر کنند
دخی دیرل فر کنند سکون زاونون و فتح کاف فارسیین ایله بد بوی و مردار معناسنه در
ابوالمغانی بیت آدمی ناید از فر واصلان * بوی مشکین نیاید از فر کنند فسود غم
ستین مهمله و واو معروف ایله رفعت و جاه و اولوغه طالب اولان آدمه فسود جاه و فسود مرتبه
دیرل له بیت فسود جاه بود بد کنان در که تو * ازین سبب بکنند میل بکنی عالم فرغند فتح غین
معنایه و سکون نوله بمعنی جستن و چاکی کردن یعنی چخرامق شمس فخری در صفت اسب
بیت و محک آن باد پای و آتش فعل * که چو آهو بود بجای فرغند فرغند فتح ه ف
و سکون نوله بمعنی فتنه مرقوم استاد لطیفی بیت هم آهو فتنه ست و هم نیز کام * هم آهسته
خودست و هم نیز تک فرلاد فتح لامله بی و ده و بی معنی سخن فالاد دخی دیرل شمس فخری
بیت بجز دعای تو باشد سخن همه هدیان * بجز شای تو باشد حدیث جمله فالاد فرغند فتح غین
سکون لام و نون و فتح خاء معنایه ایله دانه دن آریش پنبه معناسنه شمس فخری بیت فضا در پنبه
زار عمر خصم * نیارد کرد کاری غیر فرغند فرغند سکون لام و خم خاء معنایه ایله صیغه
ماضیدر امام صدر مقامه استعما و لنور پنبه دن دانه چکمک و قیل چکوب قویار مقی
و امثالی نسنه قویار مق طیان مرغزی بیت موی زیر بغلش کشته دراز * از قفا موی کنش
فاغوده * تحفه الاحبابه پنبه دن دانه آیرمق و آیرنه ده دیرل فرغند حسین و فایله بمعنی

معنی تخمید مرقوم امام عیارده شمس فخری بمعنی پنبه دانه دیوب بونی نظم اباش بیت خصم
بغفودست بدین زحرف دنیا * خرسند شود کوا بکجاده و فاغود فرغند سکون لام و یای
تحتانی و کسر خاء معنایه ایله بمعنی فاغود مرقوم فرغند سکون لام و نون و فتح غین معنایه
ایله ایکی معنایه در اول مخ اوجنه پرچین ایتک ثانی باغ و مزروعات اطرافنه طوار کر ملک
ایچون ایتدکاری دکن دیوار معناسنه شمس فخری بیت جنبش شیب تازیانه چو دید *
بجهد از سر د و صد فرغند * فرغند جهانگیریده خم غین معنایه ایله مروید و فرغند میرزا
ابراهیم محل خطرناک از د ریای معنی عربی فرغند الاسد دید کارید فرغند سکون لام و خم
غین معنایه و واو معروفه بمعنی فاغود مرقوم فرغند کسر لام و سکون یای تحتانیله برسنه بی
زور و غفله ره کورمک و امثالی نسنه ره دیرل میرنظمی بیت اندران چون وزید باد نشدید
و تدخیمه در زمین فلید فرغند سکون نوله بوزن بند سخن بی و ده و مکرو حیه معناسنه در
شمس فخری بیت چه کند با تو حیه بد خواه * پیش معجزه قدر دارد فند * مؤید الفضلاده
کسر فایله نام شاعر در فرغند ایکی یای تحتانیله بوزن رسید بمعنی بد دل کذا فی الجمع
فرغند مع الراء المهمله * فاغور کسر غین معنایه ایله صارویه مائل برنوع چچکدر زنبقه مشابه
خوشبوی و خوشه اولور اکثر من و ستانده معروف در لسان هندیده چانپادیرل فرغند قافیه
سکون فایله تحتانی و کسر لام و فتح تاء مثنا ایله قانون و قار بوز و خیار و امثالی تک قبوضی و ابله
واحق معناسنه ده کاور میرنظمی بیت قافیه تر میباش و آدم شو * بامعانی شناس همدم
شو فرغند کسر فایله سکون یای تحتانیله حصیرا ایتدکاری اوت استاد بیت چوزلف
یار نه زلف و خط محبوبان * بحاست سنبل خوشبو و کجا بود قافیه فرغند قافیه فتح میله فرخار
قرینه واقع بر شورش آیدر حواله سنبله بیابان واقع اولمشدر آهوان مشک آنده نافه براغورل
کذا فی الجمع فرغند بش معنایه کاور اول بمعنی شکوه و رونق و فروغ و طراوت و انتظام
حال معنایه کاور و خواجه حافظ بیت مبلت عاشقی و کج طرب * هر چه دارم بفر دولت اوست
این یمن * قطعه * دوتای نان اگر ارکندم است یا از جو * سه تایی جامه اگر کهنه است
یا خود نو * بچار گوشه دیوار خود بخاطر جمع * که کس نکوید از بجای خیر و آنجارو *
هزار بار بود به بزدان یمن * که فرو ملک کی قباد کی خسرو * ثانی بمعنی برعنی اوست شاه ناصر
خسرو بیت بارند بدوستان و باران فر * نیست غمت هر غامش را * ثالث بمعنی نور که
بمعنایه نورانی آدمه فره مند و فرمند دید کاری که نور او دیمک اولور بمعنای فرغند
جهانگیری صاحبی محمد ابن قیس فره نکندن نقل ایلیدی رابع بمعنی سیلاب ابوالمغانی بیت
سرسک دیده ام شد از غم حسرت چو باران فر * اگر همچون بماند بکرمان عالم شود و ان *
جامس بمعنی صدا و آواز مولانا هاتنی بیت زفر نیر ژیا کذر * همه گوش کرو میان کشته کر
عربیله تشدید راء مهمله ایله قاصحی فرغند کبی و آتک یاشی ملک ایچون دیشن کورمک قال
فریفر فرادای هرب و رجل فر فرغند فتح راه مهمله و تاء مثنا ایله ایکی معنایه در اول
بالا و ثانی پس تر معناسنه که ادات تفضیلدر و بر معناسی ملوک ماضیه دن بریاد شادک
آدیدر مذکور ایکی معنایه ترتیب اوزره استاد بیت اگر خواهی شود کارت فراتر * مشو

از کف کشاد آنرا از آن فرار فریفتی مهمله و کسر زاء معجیه ایله سنجاف جامه مرنه اولور سه
و بعضی نسمیه ایند کاری پرواز معناسنه و محبوب العارفین نام کتابه معنی فراش یعنی دوشمه
و یوم معنای مؤید میر نظمی بیت صبا کسترد در سخن کستان * فرازی بر منقش فرش الوان
و فرا فریفتی مهمله و فایله عجله و شتاب معناسنه که فرود خدی در لر مولانا هاتنی بیت
ز فرافرسه مکین غیر * سر اسیمه شد خیره کش چرخ بیر فرامگیر فتر راه مهمله و مهم و کسر
کاف فارسیله کیر و طومه دیمکدر ابوالمعانی بیت در ره تو که جان ندانند در غ عاشقان * از سر
لطف تو هم یک نظرت فرامگیر فر تور سکون راه مهمله و ضم تاء مثناة ایله عکس
معناسنه شرف الدین رومی بیت بودم ز دور و پت ماه جاوید * چو فر تور جمال تست خور شد
فر خار سکون راه مهمله و فتح خاء معجیه ایله اوج معنایه کلور اول ولایت ترکستان
بر شهرک آدیدر محبوباری جوق اولور استاد لطیفی بیت بفر خار در ماه رویان بسی * چنان
شهر مردم نه بیند کسی * حکیم سنایی بیت کارا کر رنگ و بوی دارد بس * حبذا چنین و مر حبا
فر خار * ثانی بر مشهور بخانه آدیدر مذکور بخانه بویه منقولد که تیش نفر معین محبوبه
قرل وارد در نفسا برین بت خدمت نه وقف ایتش در ایچلر دن بری اولسه آنک مثل بر جمیله ترک تور در
خارجدن بر کافر کوب اول بتلره معجیه ایا سه بعد اول راه بار اول قرلری عرض ایدر لر هر قنغیسنه
نظری تعلق ایا سه فی الحال اول قر کا التفات ایدوب اول کافر ایله خلوت اولوب مرادین حاصل
ایدر زعم فاسد و عقل کاسد معجیه خدمت ایتد یکی بتک رضاسن کسب ایتش او اوب ثوابن بتلره
باغشرا استاد رودکی بیت فر خار بزرگ و خوبه تجا بیست * کان معدن ان بت نو آیین * وله
بیت ای عاشق دل سوزیدن جای سیمتی * هم چون سخن چینی بر صورت فر خار * خواجه
سلمان بیت تاهر مہار خامه کند نقش روز کار * بر خال نقش صورت فر خار می کند * ثالث
ایکی طرفدن سینه اوزره صالشی کسویه دیر لر کفر خاک و فر خال دخی دینلور فر حنک میرزا
ابو احمده معنی آراسته هر چیز فر نسمه نیک بر نسی فر خور سکون راه مهمله و فتح خاء
معجیه و او معدن ایله کدر کاه آب معناسنه در کدانی فر حنک جها نکیری تحفه الاحباب معجیه
تیه و مسطور در و ادات الفضا لاده یتنه کدر کاه آب مروید فر در سکون راه مهمله و فتح دال
مہلتین ایله قیو آردینه فکام ایچون قونیلان اغاج که فروره دخی دیر لر حکیم سوزنی بیت
کیری کد آن زفر دره میرد بسنک * آن کیر کو چکانه بکاید بوی کند فر سنکسار فر اول
طاش نمود در کول اوزر نه هر بر سنک یره علامت ایچون دکر لر یا خود طاشدن میل کبی
بیارلر شمس فخری * قطعه * بامه دغطای شاه عادل * مدح سوی او هر کامکاری *
نویدی یافته از جود عاشق * بهر کامی نه فر سنکساری * استاد لیبی بیت نیانی در جهان
بر داغ یاری * نه فر سنکی و نه فر سنکساری فر شید دور کشتاسب شاه او غلارندن
بر پهلوان آدیدر فر خار سکون راه مهمله و فتح غین معجیه ایله ایکی معنایه در اول
اصناف صوده اولسون غیر پهلوانسون رضی الدین نیشابوری بیت دل تراخت و مرازم
دل آری چه عجب * نرم باشد همه سال بخون فر غار ست * وصیوه باش معناسنه فرید الدین
بیت بوقت کینه نیانی زخویشتن راحت * اگر بقیرم و عمان کنی دلت فر غار * ثانی طوغرائش

طوغرائش معناسنه فر غاریدن ایکی معناسنک مصدری او اور فر غری سکون راه مهمله و فتح
غین معجیه ایله اول کوچ خرقدر که بیوک نهر لر دن آیر بوب آخر لرله آقندر لر عربیه بوکا جعفر
دیر لرا استاد فرخی بیت از اب دریا کفی همی بکوش آید * که شمر یار ادریا توبی ومن فر غری * حکیم
اسدی بیت فکندند چندان سران اسر نکون * که هر شیب شد فر غری پر ز خون * شمس
فخری بیت کرم دست تو نیاید از ابر * کار قلزم نیاید از فر غری * فر حنک جها نکیری اولور
خشک معناسنه در که آندن سیل پکوب ویزی قور بوب حاجا چقور بر لرنده صوبای قالمش
اوله حکیم خاقانی * قطعه * سالی میان بادیه دیدند فر غری * زان قصه هر که گفت نکردند
یاورش * باور کنی مرا که بدیدم عشقم خویش * امسال چون فرات روان چند فر غری * حکیم
ازرقی بیت اگر آب تیغ تو در رفتن آید * درو هفت دریا بود هفت فر غری فر غور سکون راه
مهمله و ضم غین معجیه ایله معنی تیه و یعنی چل دید کاری قوشدر ابوالمعانی بیت شعی که انقد
حکمش روانست * کند فر غور صید و باز شاهین فر فر بوزن مر مرا و ج معنایه کلور
اول عجله و شتابه کتمک فر فر دخی دینلور حکیم سنایی بیت توران کرده از دوا فر * کد فلان
مأخذ ست و آن کافر * حکیم انوری بیت برداشت کلک کاغذ فر فر و نوشت * بر قور
این قصه مطبوع آیدار * ثانی عجله ایله اوقیانیه و یازانه دیر لر کال بخندی بیت روان روان
زدل آبش آنجه گفت کال * بلوح دبدب نیشسته سر شک با فر * ثالث مد و رخام کون
پاره سی که اطفال ایب طاقوب ایکی ایلله چکد بکه فر فر دوز و صدانی ظاهر اولور مجمع
الفرس معنی باد زن یعنی پلنه مر قومدر فر قور سکون راه مهمله و ضم فاو و معروفه معنی
تیه و که فر غور دخی دیر لر ابوشکور بیت من عجه فر قورم او باز نسیدست * با باز کتاب
برد عجه فر قور * بوم معنای مؤید شمس فخری بیت زیمت در هوای ملکوت تو * نیارد کرد
شاعی صید فر قور * فر حنک و فایله فاء ثانی یرینه قافله مروید روعر سیموز قوج کیش سیمین
ودخی بر قوش آدیدر فر قور سکون راه مهمله و فایله یای تختانی و کسرفایله ایکی معنایه در اول
معنی تیه و که فر غور و فر قور دخی دینلور شیخ آذری از غرایب الدنیا بیت شیر زرا کند زبون
عقاب * زده فر قیر هم عجله غراب * ثانی کوسقند قریه معناسنه در فر مانبر دار فر
مطیع و رام یعنی بویق طویتی شیخ سعدی * قطعه * ابرو بادومه و خورشید قلاک در کارند
تا توانی بکف آن ری و بغفلت نه خوری * همه ازم رتوسر کشته و فرمانبر دار * شرط انصاف
نباشد که تو فرمانبری * چغتنای لسانند ایسکارماک فتح کاف عربیله سوزاسلک معناسنه در
بویتمه واقعدر میرعلیشیر بیت کجه کلمغه کیلسانک مدعی سوزنی ایسکارما * تولون ای
سیر و ایت هورادین قاید ابروایی فر مانبر دخی بویق طویتی در مولانا هاتنی بیت
رسانند فرمان بر فرمانبران * پدیزنه آه مه سروران فر وار سکون راه مهمله و فتح
واوایله یازاوی که بیوک باد کیری اولور عموما شمس فخری بیت اگر ز عدل تو بودی مرد یار که
کسی * زدست فتنه رفتی ز صفة تافروار * ودخی خانه بالاکه ترکیه چار طاق و عریسه علیه دیر لر
ودخی خانه اوزرنده دورت جانبی آچق کوشک که کسب هوا ایچون اوله استاد عنصری
در صفت عمارت * قطعه * قرار دلشد کانت و کنج بیدرمان * نجات تختانست و داروی

ج

بیمار * و کر بکنند فروار جا کتم در دل * سخن منقش کرد ز فر آن فروار * خناری بیت
 شاد باش و همیشه شادی را * همچو شاهی نشسته در فروار * فرواره و درواز و ورواره
 دخی دیو ری فریور * کسر راه مهمله و سکون یای تحتانی و فتح و اوایله مؤید الفضلاده
 یعنی ده راست در دین یعنی دینه طوغری یول و فرهنگ قد مادن و فرهنگ فریوری راست
 کیش یعنی مذہب راست و درست معناسنه مسطور در ویر معناسی دخی خوشبو و او تدر یعنی
 اول میرنظمی بیت در جها ز فریوری که رود * عاقبت کار و بار نیک شود * فریور * کسر راه
 مهمله و سکون یای تحتانی لسان الثور دید کبری او تدر عریسه کوساله یعنی بوزافو کذا فی الجمع
 * فرار * فتح زاه معجه ایلہ افزار لفظنیدن اختصار اولنشد * فرار * فتح زاه فارسيله
 اکیر دید کاری آچی کوکدر فرژ دخی دیو عریسه و ج دید کاری در * فسر * فتح سین مهمله
 ایلہ ایکی معنایه در اول اسمک تخمینا زه معناسنه ابوالمعانی بیت دهان دره که شود عارض از خمار
 شبنی * کان بدست کانداز میکشد چو فوسار * ثانی یولار که افسار لفظنیدن اختصار اولنشد
 * فسر * فتح سین مهمله ایلہ رونق و زیبائی و حسن و لطافت معناسنه وله بیت ندید
 چشم جهان آنچنان ملک رونی * جمال و حسنش سر تا پیا شدست فسر * فشار * فتح
 شین معجه ایلہ ایکی معنایه کلور اول معروف نجیب الدین جرد پاد قانی بیت بخاکبات که
 آب حیات از و بچکد * اگر مسوده شعر من بیفشاری * ثانی یعنی پاشیدن و ریختن یعنی
 صاحب و دوک کمال اسماعیل در قمیمه بیت بجز بوالعجب آیین و کوه راه نشین * بیزق
 آتشبار و بار آب فشار * فشر * فتح شین معجه ایلہ فشار مرقوم ایکی معناسنه دخی
 آندن اختصار اولنشد ابوالمعانی بیت بر آتش دل من آب التفت فشر * که سوخت جسم
 نزارم پاتش حسرت * فطیر * کسر طاء مهمله ایلہ مایه سرخیز شیخ عطار بیت از خدا
 شکر بود مرد فقیر * کردد قوتش لب نان فطیر * عریسه تازه نسته طری کی و شول عجب که
 دخی خیر اولامش اوله کای قال الفطیر ضد الخمیر و هو العجین الذی لم یختم و الفطیر اسم من اسماء
 التصدیر * فغشور * سکون غین و خم شین معجه ایلہ چین ده بر شتر آیدر آند بکرت کرل
 وارد بکرت بپارل کذا فی الجمع * فغفور * چین پادشاهلریک لقبی در شته کم هند پادشاهلرینه
 رای و ترکستان پادشاهلرینه خاقان و عجم پادشاهلرینه کی و کسری و روم پادشاهلرینه قیصر
 و حبش پادشاهلرینه نجاشی و یمن پادشاهلرینه تبع دیرل و دخی بر ولایت آیدر آند لطیف
 طبق و کاسه و فنجان اشکنور ابوالمعانی بیت دل اشکسته من کشته همچون کاسه فغفور *
 شود اشکسته کی از ناله محزون من ظاهر * فقر * سکون قله ید معنایه کلور اول مرزف
 یعنی هیچ بر نسته به مالک اولامق ثانی محتاج اولمق ثالث بر کسته نک انکولرین صفت
 رابع خیر سزاتمک خامس منبع آب یعنی صوچیه قدوخی بکار سادس بر نوع قیون سابع
 دلمک و چهوره زمق عربیه و فارسیه مشترک استعمال اولنور افتدر مولانا عری * مصرع
 فقرم سیاست کشد از مسند همت * فلار * فتح لامله بر آق کوکدر دار و قیمندن عربیه
 عرطیه ناردیرل * فنار * فتح و نه معر و ف باوردن ایدر لشمک اوزرینه قورلر ابوالمعانی بیت
 آنم از داغ داغ عشق کشته شعلها ظاهر * بمنع باد سرد آه پیرامن فنارم شد * فناور * فتح

فتح نون و اوایله ایکی معنایه در اول بند شلوار معناسنه میرنظمی بیت چو دلبر کشاد و فناور نمود
 طاسم در کعبه پنهان کشود * ثانی ولایت چین ده بر شتر آیدر * فندر * سکون نون
 و فتح دال مهمله ایلہ ولایت خوارزم بر شتر آیدر مولانا عاتقی بیت ز فندر درم کرد تا آب سندن
 بجاکو که باشد طرفدار همد * فیار * فتح یای تحتانی لفظنیدن شغل و عمل معناسنه استاد لطیفی
 بیت نیست جز عشقت اختیار مرا * نیست جز ذکر توفیاد مرا * استاد رودکی بیت نیست
 فکری بغیر یار مرا * عشق شد در جهان فیار مرا * فیار * ایش طوچی معناسنه استاد
 عنصری بیت مریاشان بود فیار مرا * غمکشان من بهر دو یکسارم * فیار و فیاور *
 کلاهما بفتح الیاء تحتانی و اوایله ایش صاحبی و ایش ایشایی معناسنه شمس فخری بیت
 مجرم دح ابواسحق مجود * ندارد عقل در عالم فیاور * مع الزاه المعجه * فخر * سکون خاء
 معجه و فتح راء مهمله ایلہ قریه و قوی معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت شد ز فخر
 و شد فخر ز زاد تو مرا عجز * لا غر نشود مرکز آنرا که تو پروردی * فرار * فتح راء اول و یاء
 موحده و سکون راء ثانیله ایرانیان بر پهلوان آیدر * فرار * فتح راء اول و میم و سکون زاه
 ثانیله ایکی معنایه در اول میر سرحد که سنورده واقع اولان قلعه و شهرک حاکی معناسنه در
 ثانی رستمک او علی آیدر ایرانیان بوده مشهور پهلواند * فرار * فتح راء مهمله و سکون او
 و سکون یای تحتانی قفتان و فراجة نک سنجاقی و پروازی معناسنه فرار دخی دیو حکیم خاقانی
 بیت این فراویزی آن بازافکن خواهد زمن * من زجیب آسمان یک شانه دان آورده ام *
 * فرور * سکون راء مهمله و کسر و اوایله یعنی فراویز مرقوم * فرخ روز * موسیقیه
 یزنا یا خود بر پرده آیدر شیخ نظامی در صفت بارید بیت چون از سر پرده فرخ روز کشی *
 زمانه فرخ فیروز کشی * فرور * سکون راء مهمله و خم فایله یعنی تیهو کذا فی الجمع
 * فرواز * سکون راء مهمله و فتح و اوایله سقف اغا جاری که عربیه زوافند دیرل میرنظمی
 بیت زساج و آب نوس فرواز خانه * که دیکر چیز هایش بی بهانه * فرور * یعنی فراویز مرقوم
 * فریور * کسر راء اول و سکون ثانی و خم با موحده ایلہ نام بر سر کی کاسه در دوازده رخ
 جنکند کلید این و یسه النک قتل اولندی حکیم فردوسی بیت فریور بالشرک کرد و نیو *
 به پیوست باطوس و کودوز و کیو * بعض فرمکده بر مشهوره عورت آدی اولدوغی دخی
 مرویدر * فریز * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی لفظنیدن درت معنایه کلور اول یعنی فرزد
 مرقوم یعنی چمنزار حکیم سوزنی بیت زیاد و خاک و آبت و آتش این مردم * تو باز چون که
 و بشم و فریز و انکشی * حکیم نزاری قهستانی بیت ای که در بستان جام شاخ مهر * دست دردم
 داده چون بنج فریز * ثانی فراویز جامه معناسنه که پروزد دخی دیو حکیم قطران ارهوی بیت
 جاودان در ملک دولت زی که باشد بیتومال * همچو تن بیجان و جان بی عقل و جامه بی فریز * ثالث
 یصد ریه که عربیه لم قدید دیرلرابع قبیل تراش ایتیمک مثلاً سر زافیز کرد دیرلر یعنی سرفلا ترا
 تراش کرد دیمک اولور * فغیاز * سکون غین معجه و فتح یای تحتانی باب الباده ذکر
 مرواریدن بغیاز مرقوم معناسنه یعنی شاکر دانه که بغیاز دخی دیو شمس فخری بیت بهر
 طریق که خواهی همیشه مال دهد * به بخشش و بصله خیر و صدقه و فغیاز * فرهنگ حسنین

وفاييه معنی مردگانی و موید الفضلاده فغیا از راه مهمله ایله مروید وادات الفضلاده عطیه
شعر یعنی صله شاعران مسطور در فکر سکون کافله معنی دودکش یعنی اوجاق تو توانی
استاد دقیق بیت زبس که آتش غم را بدل برافروزی * سیاه روی غلیظی چو فکرا تشدان
فلز فی فتح لام و سکون راه مهمله ایله برپاره زه بعض نسخه قیوب بغلر ترکیب چقن دیرلر
ماوراءالنهرده فلز نك دیرلر استاد رودکی * مثنوی * آن کرج و آن شکر داشت پاک *
و اندران دستار آن زن بست خاک * آن زن ازدگان فرو آمد جواباد * پس فلز نكش بدست
اندر نهاد * مثنوی بکشد آن فلز زش خاک دید * کرد زن را بانك و کفش ای پلید * فناروزی
فتح نون و ضم راه مهمله و و او معروفه سم رفتند بر موضع آیدر نازک شرابی اولور کذا فی المجمع
مع الزاء الفارسی * فاز فی معنی خیمازه که اسا و باسک و دهان دره دخی دیرلر عربیه
تثاوب و ترکیب اسمك دید کاریدر شمس فخری بیت چنان رسم عذری ز عالم بکنند *
که بر خاست رسم تعدی فاز * طیمان مرغری بیت میکنند چون زید ماغی فاز * در دهانش
نهاد باید از * فرژ فی فتح زاء فارسیله اکیر کوکی که عربیه و ج دیرلر شمس فخری بیت
مخالقان شهنشه اگر خوردن غسل * شود ز غصه و غم در مزاقشان چو فرژ فی فتح مردار و چیل
و چون معنایه میر نظمی بیت یکی مردید پاک طبع لطیف * شد خفت او فر مجوز کشف
مع السین المهمله * فارس فی سکون راه مهمله ایله بر عظیم و لايت و قدیم بکنند برش
شهر معظمه مشتمل ردار الملکی شیراز درسته که شیخ سعدی پیور بیت اقام فارس را غم از آسیب
دهر نیست * تاز سرش بود چو توای سایه خدا * عربیه کسر راه مهمله ایله آلودیم کرد
جعی قرسان و فوارس کلور و قرسان بهادر لردیم کرد * فانوس فی غم نوله اول فنار در که
ذمور دن و یا خود اغاجدن ایدوب اوزرینه زو یا خود کاغدا دیرلر و زدن اولانک بعضی سن
ابر شمع ایله منقش ایدرلر و کیمی دخی شمع ایله ایدرلر و نوعینک دخی ایچنه بر کوچک فانوس
دخی ایدوب اوزرینه اشکال تصویر ایدوب ایچنه موم یا قوب و قدیم دخی ایله متصل دوز آکا
فانوس خیال دیرلر و اوم غلط ایدوب باوردن اولانی فنار ایکن فانوس دیرلر و بوقا توسته فنار دیرلر
آنحی قدرغه قیچارنده اولان بلور فنار اصل اوزره تمیمه ایدوب فنار دیرلر ابوالمعانی بیت
شد منقش جسم من از داغها و شرها * در زم شد پیرهن کویا که فانوس خیال *
فی قیوش فی ضم باء فارسی و و او معروفه مضحک و مسخره لاق معنایه میر نظمی بیت
در خانه بنزد زن خروسی * در مجلس سفلیان قیوشی فی فر فروریوس و فر فریوس فی
بر حکیم آیدر ایش و مجلس اسکندر ایدی شیخ نظامی بیت فلاطون و الیس و فر فروریوس
که روح القدس دستشان داد بوس فی فرقیس فی سکون راه مهمله و فتح قافله خطا ملکنده
بر موضع آیدر که غایت اعلام شک حاصل اولور کذا فی فرهنگ جهانگیری فی فرانس فی
سکون راه مهمله و فتح نوله اوج معنایه کلور اول ایشدن قالمش فر توت معنایه استاد
عنصری بیت گفت نقاش چونکه نشناختم * کنه دیوانه و نه فرناختم * ثانی ایله و نادان
معنایه شمس فخری بیت دران مقام که حزم توقیر مان باشد * خرد که باشد و موهوش
و آسمان قراناس * بوم معناده غفلت زده و نادانی معنایه مسعود سعد سلمان بیت بدان که فتنه

فتنه بحسب درین زمانه ولیک * ز عدل تست که یاوی شد دست در فرانس * صید حسن
غزوی بیت بشنوم نیک و بد به بیتم راست * منم امروز ماند در فرانس * ثالث زیاده اویقویه وارمش
معنایه بعض فرهنگ کرده نیم خفته یعنی امر غمش معنایه مرویدر بومعنی غفلت سببی ایله نیم
خفته اولق جائز در عربیه بیونی یوغون ارسلانه دیرلر فی فرنیس فی فتح راه مهمله
و سکون نون و یای تحتانی و کسر کاف عجمیه افراسیاب شاهک قری آیدر که سیاوشک
حباله ازدواجند ایدی کیسرو آندن وجوده کلدی حکیم خاقانی بیت بودی بدر که توسیاوش
چاوشی * بودی محضرت تو فرنیس پرده دار فی فریادرس فی مددایدی خواجه حافظ
بیت محل جانان بیوس و انکه بزاری عرضه دار * کز فراقت سو ختم ای مهربان فریادرس *
بویته امر معنایه اولور و بر معنایه دخی وصف ترکیبی اولور شکم شاعر دیشدر بیت
فریاد پسی کردم فریادرسی نیست * کویا که دزین کنیند فیروزه کسی نیست فی فقلاس فی
سکون قاف و فتح لامله ایله و احمق معنایه ایوالمعانی بیت مراکن جود و دیگر ارتعافل *
نداند معنی عشق توفقلاس فی فلاطوس فی نام استاد عذرا ایدی استاد عنصری بیت
فلاطوس بر کشت و آمد براه * بر جره و اقمق نمکنخواه فی فیلقوس فی سکون یای تحتانی
و فتح لام و ضم نام پدر اسکندر ذوالقرنین در که پادشاه روم ایدی و روم لسانیه امیر عسکر
دیمکر کذا فی المجمع فرهنگ جهانگیری بر قیتلو طاستدر متلون کورینور ستیله که هر نظره
نیچه رنک کوستر مذکور ابکی معنایه میر نظمی بیت مشو چون فیلقوس بکرنک می باش *
شوی کز فیلقوس بانک می باش فی مع الشین المجهه * فاش فی آشکارا و طاهر معنایه
شمس فخری بیت حدیث حاتم و کسری زمانه در پیچید * چنین در کرم و عدل شد شهرش
فاش * خواجه حافظ بیت فاش میگویم و از گفته خود دلشادم * بنده عشقم و از هر دو
جهان آزادم فی فراپوش فی ضم باء فارسیله بوزن فراموش معنی نیمهوشی کذا فی الماوتید
فی فرایش فی فتح راه مهمله و کسر باء فارسی و سکون یای تحتانی ایله ایلورک معنایه در
میر نظمی بیت ز انجام بهر کرب بیندیش * اگر خواهی روز کارت فرایش فی فراش فی
فتح راه مخفله مرغ بسیار یعنی قنادینک تو بلی چوق قوش و دخی هر نسنه کقنادکی تو بلی اوله
و عربیه تخفیف راه مهمله ایله معنی ملخ یعنی چکر که و راه مشدده ایله احم فاعل اولور دوشه بی
ویرسموری شیخ سعدی دیباجه کلستانه * فراش باد صبارا گفته که فرش زمردین
بکسرتد دیشدر فی فرامش و فراموش فی کلاهما بفتح الزاء المهمله و ضم الیم اونتی
معنایه که و او ایله و او سزاشباع ضم مهمله ده جائز در حکیم فردوسی بیت فرامش ترا مهتران
چون کنند * مکر مغرول پاک بیرون کنند فی فرخاش فی سکون راه مهمله و فتح خاء معجه
ایله اوج معنایه کلور اول آشکارا معنایه میر نظمی بیت چون نبوده طاقت غم فاش کرد
راز عشق اندزد دلش فرخاش کرد * ثانی یعنی پر خاش یعنی جنگ ثالث ابکی طرفدن
اشاغی صرقش صاج که فرخاک و فرحال دخی دیرلر مرقوم ابکی معنایه وله بیت ازدواجان
می نمود فرخاش را * زان فتاده در جهان فرخاش را فی فرخش فی فتح راه مهمله و سکون
خاء معجه ایله معنی فرخج مرقوم یعنی کفل چارپایان حیوانات صغریسی حکیم صوفی بیت روز

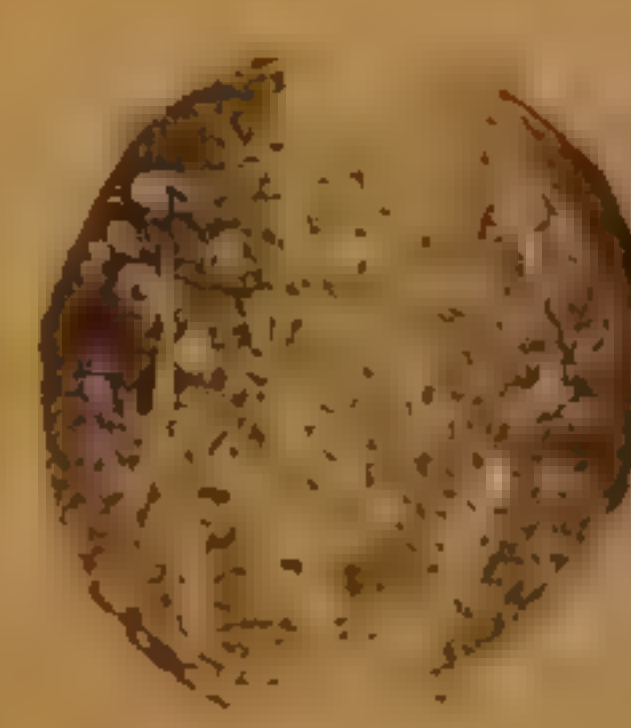
هیجا از سر چاکسوار ی بر ذری * از فرخش و ران اسب خیم کیمخت و بخت * و سکون
راه مهمله و فتح خاء عجمه ایله قطایف دیدکاری حلوا در * فرخش عی کسر راه مهمله ایله
پوشان و توت مرت معناسنه ابوالمعانی بیت همجو موی زنکیان شد حال زار عاشقان *
شد پوشان و فرش از جور جانان حالیا * عربیده سکون راه مهمله ایله دوشمک و دوشمک
مفروش کبی و دخی فضای واسع و پکرک کج دوه که زج اولغه مناسب اوله و دخی شول اوت که اوج
ویا خود درت پیاقل اوله و دخی دیشی قیو نه دیرل و یقال الفرش دق الخطب * فرغیش عی
سکون راه مهمله ویای تحتانی و کسرغین عجمه ایله کورکک اسکیلکندن صالنان پاره لینه
دیرل شمس فخری بیت زدست با کرش ابرولاف جود بیت * بیوستیش که بر خاک میکشد
فرغیش عی فراموش عی فراموش لفظندن مختصر در میرنظمی بیت درونش زاتش غم بود
پر جوش * شغفهای دکر میکرد فراموش * کذافی فرهنک خجها نکیری عی فرویش عی
سکون راه مهمله و کسرو اوایله سکرمعنا به کاور اول بمعنی تقصیر و فرو گذاشت که پرویش
دخی دیرل میر حسین سادات بیت راه دیووعین فرویشست این * تانینداری کدرویشست
این * ثانی کامل لك معناسنه امیر خسرو بیت همشیا ریست باید پیش رفتن * نه غافل
و اربا فرویش رفتن * ثالث بمعنی فراموش یعنی او تو متعلق مسعود سعد سلمان بیت هر که
که فلک دل مرایش کند * یک ساعت عذاب نه فرویش کند * رابع ایشه ثانی و درنک ابلک
خامس بمعنی بیکاری بودن یعنی ایشسر اولق سادس درشتی و خشونت امیر خسرو بیت
کز لب شیرینی مدی بکشتن هم نمی آرد * چاراد کار مات آخر چنین فرویش می آید *
سابع کوشت بریان ثامن سلفه بر عورت آدی ایدی کذافی فرهنک خجها نکیری عی فرویش عی
کسر راه مهمله اول و سکون ثانی ویای تحتانی ایله بمعنی راحت دین و درست مذهب معناسنه
کذافی مجمع الفرس بومعنائی مؤید میرنظمی بیت فریورکیش او مشهور عالم * نظیرش هم
نماید پیش آدم عی قریش عی کسر راه مهمله و سکون یای تحتانیله اوج معنایه کاور اول
ترکناز و تاراج و یغما معناسنه شیخ نظامی بیت کراز هم بر جنک آرم ایجا فریش * بمغرب
زرمغری هست پیش * ثانی بمعنی تحسین و آفرین مختاری بیت قریش آن بال و آن
بارو که پشت پیل خم گردد * اگر بر کستوان سازند پیل و از خفتان * استاد منوچهری
بیت قریش از منظر میمون آن فرخنده ترجمز * که منظرها از خواند و در غارند محیرها *
ثالث بر بان پیشات حکیم سوزنی * قطعه * نمک زدی همه ارباب فضل را که کسی *
نکرده بورد فضل ترا دروش قریش * زفر همی بکمالی که کفریش کم * رود و نایره روغن ازان
دوخت قریش * ویای معروفه عربیده کوناک و یا خود بقیمنک طوغش طایه دیرل کره
نوا از معناسنه عی قرایش عی فتح زاء عجمه و سکون همزه و کسریای تحتانیله احم مصدر در
افزودن لفظندن ابوالمعانی بیت برفته میشود آن طفل فتنه دانستم * کز و فرایش حسن
و جمال بد ظاهر عی فحش عی درت معنایه در اول آت زچی آلی اوزنک طو در پیش دخی دیرل حکیم
خاقانی بیت از خوی مردان شهاب روی بشوید بخون * و زفش اسبان بنات جعد همند بر دوار
ثانی ادات تشبیه در شبه و مانند معناسنه کدوش دیمکله شایع در حکیم فردوسی بیت یکی

یکی بجه بد چون کوشیرفش * بمالایند و بدیدارکش * حکیم اسدی بیت در آوردیش
از دهافش درفش * شد از تیغ هامون چو گردون بنفش * حکیم ازرقی در صفت قلم بیت
از سیر و خاک جنبش باد پای و تارفش * زرمای و سیم شکل و درفشان و مشک بار * بریده دخی
حکیم فردوسی بیت چنین گفت رستم که ای شیرفش * در ابرو را بند باید بکش * ثالث سر
دستار که بر قارش مقداری یادخی زیاده طره اسلوبند ایدرل حکیم فردوسی بیت همی بود
پیشش بد ستارفش * چواندیشه دل دست کرده بکش * شاه داعی شیرازی بیت فراخ
آستین کرده و فحش دراز * که من کار خود کرده ام خوش دراز * بو طریزی اکثر صوفیای عامه ازین
ایدرل طبلسمان دیرل مولانا جامی بیت میکش خرقه * پشیمینه بدوش * میکنی کوشه * فحش
دزین کوش * رابع بند شلوار کشاد بولد قن ظاهر اولان صدا خصو صا قاش چمنیان اوله
و آنک امثالی نسنه صداسنه دیرل شیخ سعدی * قطعه * بر رسیدم از حکیم هوشمند *
کندرین عالم بکوا و از چند * گفت در عالم بمنی آوازه است * زان چهار ست ای برادر سودمند
قلقل قرابه و چچاب بوش * جز بر قلیه فحش شلوار بند * عربیده فتح و تشدید ایله هوا چقباق
و سود صاعق و جب قمارق یقال فحش الرقی ای اخر ج مافیه من الریح و احم من اسماء النجر الینبوت
عی فشافاش و فشافش عی کلاهما بفتح الشین المعجمه و الفاء آواز نیر که بیانی آتاد قن ظاهر
اولوز مولانا عبدالله هاتقی بیت بر آید ز ناورد بر ناویر * چکا چاک خجرفشافش نیر *
شیخ نظامی بیت ترک کان رفته در مغز کوه * فشافش کنان نیر بر هر کوه عی مع الغین المعجمه
عی فارغ عی کسر راه مهمله ایله بوش تهی معناسنه وایشدن تارک اولق خواجه سلمان بیت
و چه فرخ فال و فارغ بال مرغی بوده * کز سعادت در فضای کوی جانان می پری عی فارغ عی فارغ
احم قاعل در فراغ مصدر در ترک و نهی معناسنه مولانا هاتقی بیت نکردند شب پاسبان چراغ
نهادند سرها بخواب فراغ * عربیده بوشالمق و دو کلک و قصد ابلک معناسنه و الفراغ ضد
الشفل که ابیکسیه مصدر در شمس فخری جای خالی معناسنه روایت ابلش * قطعه * بکدم
فراغ نیست ظفر را زد کفش * از بیم آنکه بر سر او بکند فراغ * اهل و رع به پیشی عدایش
کشیده اند * پای سرور بهجت در دامن فراغ عی فرستوغ عی فتح و سکون سین مملکت و ضم
تاء مثناة ایله قر لفع دیدکاری قوش که فرستوک و پرستوک و فرستو و پرستو دخی دیرل
عی فرغ عی سکون راه مهمله ایله بمعنی جوجه یعنی طاووق یا می کذافی الخفه عی مع الفاء عی
عی فیلسوف عی سکون پای تحتانی و فتح لام و ضم سین مهمله ایله عاقل و کامل و فتنه ماهر
همیکدر و بر مشهور حکیم آیدر میرنظمی بیت عقل طفل نوسبق در زرداو * فیلسوفان
جهان شا کرداو عی مع القاف * قرانق عی فتح راه مهمله و کسرونله سیاه کوش که ترکیه
قره قواق دیرل و منقولد که دایما ارسلانک اطرافند تعیش ایدر یعنی ارسلانه قول اغوزا و اوب
شکار کوشتر و الدوغی شکار ک فضل سندن غدا ایدینور نته شاعر دیمشدر * منوی *
فرانق شیرا جاسوس بوده * همیشه شیراصیدی نموده * چو صیدی میکند هر که که آن شیر
ازان صیدش فرانق میشود سیر عی فرزدق عی فتح راودال مملکتین و سکون زاء عجمه ایله
شعرا ی عیدن بر صاحب سلیقه مشهور شاعر که نامید رستم دیشلور در بیت فرزدق شاعر

بروز بوده * میان شاعران مشهور بوده * و بر معنای دخی خیز زواله سیدر * مع الکاف *
فاحتك * مصغره فاخته در كه او كيك جك ديمك او اورا خرندي كاف علامت تصغير در
فاسترك * ضم سين و تاء مثناة وسكون راء مهملة بين ايله كروك و قرلغ معنای سه در ديو
نعمه الله قتل ابلشدر * فتاك * فتح تاء مثناة ايله جنادر كه تركيه قنه ديرل مير نظمى
بيت با سيميد و غازه كرده روى پاك * دست و پانقس و نكاري از فتاك * فتك * سكون تاء
مثناة ايله پورسق ديدكلرى جانور در كه مشهور در دكنك ايله دوكد بجه سهر مير نظمى بيت
كه جنادران ميردند او كشته فربه * هم بودست فتك آن بكدر كيه * عربيد غدر ايتك و رادى
غافل ايكى قتل ايتك معنای سه در * قدر نچك * سكون دال و نون و فتح راء مهملة و حمله
ايكى معنای كه در اول كابوس كه انسانی او بقوده آغز باصر ديدكاريد كه میان عوام مشهور
اولان بر ديو در كابوب آدمك اوزرينه دوشدر ديرل اما حكما ماده سوداويه در كه او يوركن قانه
قاريسوب اولمقوله خيالات كوسترديرل ثانی اغز چوره سى كه بتفوز و پوز دخی ديرل ايكي
معنایه استاد بيت كه قدر نچك دخی تا كوش رفته * كه قدر نچك گرفت لبهاش گفته *
قدر نيك * سكون دال و ضم راء مهملة و نونله حصار قیوسی و برج بارو اوزرند اولان
دلكار دشمن قصد حصار ايتك اول دلكار دخی طاش راغوزل و اول بر اندقلى نسنه يه
دخی قدر نيك ديرل و له ايضاً بيت بدفع دشمنانرا كرده آغاز * ببحر قلعه شد قدر نيك انداز *
قدر نيك * فتح ذال معجه و كسر لامله اصل وقانون و اسلوب و عادت معنای سه استعمال
اولنور اصله لغت عربيد كه فاء سيميه و اسم اشارت و علامت خطاب اولان حرف ايله تركيب
اولنشد و جمله لفظ مفرد استعمال ايدرل عرف عام قیيلندن او اشدر استاد رودكى بيت
جهان خوشست وليكن زوال مالك اوست * بقا خوشست وليكن فنا فذالك اوست *
قدر نيك * فذالك مرقوم دن اختصار اولنشد رينه اول معنای سه در * فراستك * فتح را
و ضم تاء مثناة وسكون سين مهملة بين ايله قرلغ معنای سه در مستوك و فراستك و سكون دخی ديرل
استاد لطيفي بيت عربت كذشته كندن ريشت چه فائده * باز مره فراستكى كردنت صعود *
فراستو * فرستك مرقوم معنای سه در مستو و فرستو دخی ديرل شمس فخري * قطعه *
بدخواه ملك خسرو داراي ملك دين * باشد زرد درونج همیشه چو چنگلك * بر طاق با كاره
همایون اساس او * دارد همای خانه بجای فراستوك * فراستوك * فتح راء مهملة وسكون
سين معجه و ضم تاء مثناة ايله فراستوك مرقوم معنای سه در * فرانك * فریدن شاهك مادری
آدیدر روایت اولنور كه فریدن اون بشی یاشنى پكد كه كوه البرزدن كابوب والد سینه نیم پدرم
كيدر البته سوبلك كركسن ديه اقدام و ابرام ايتك كذوالله سى جواب وير كه حكيم فردوسی
* مثنوی * فرانك بد و گفت كای يك خوی * بگویم ترا هر چه كفتی بكوی * تو بشناس از مرز
ایران زمین * يكي مرید نام و آبتين * فرتوك * سكون راء مهملة و ضم تاء مثناة ايله معنی
پرستوك و فرستوك و پرستو و فرستو دخی ديرل استاد منوچهری بيت زفر توكی بصراها
فروا كنده بالنها * زبوقلون بواديه افرو فكنده پسترها * فرخاك * سكون راء مهملة
و فتح خاء معجه ايله زلف فرو مشته یعنی پنج و تاب و شكی اولین زلف كه هموار او آب اشاغی

اشاغی صارتقش اوله كتاب السامی فی الاسامیه لامله قرخال و قرخاردخی ديرل فرخواك *
سكون راء مهملة و فتح خاء معجه و واو ايله معنی كوشته يه یعنی ات صوبی مشفق بخاری
بيت خاك مالیه باب ميكنده اومشت و ملنك * خورده بزادى و چغزوزده فرخواك جعل *
فرزندك * سكون راء مهملة و نون و فتح زاء معجه ايله مصغره فرزند در * فرستوك *
فتح راوسكون سين مهملة بين و ضم تاء مثناة ايله قرلغ در * فرسك * سكون را و فتح سين
مهملة بين ايله معنی فرسوده یعنی دوشمنش و اسكيش معنای سه ابوالمعانی بيت لایق نیم نكدهش
برندارد بنگرا * كركند روى نیازى فرسك خاك درش * فرغوك * سكون راء مهملة و ضم
غینه معجه ايله معنی خاموش و تن زده وله بيت كركم آغاز عرض حال خود بر خاكپاش * بنكرده
باخشم و كويد دم مزق فرغوك باش * قدر نچك * فتح راء مهملة و جیم وسكون نونله او بقوده
آغز باصق قدر نچك مرقوم معنای سه عربيد كابوس ديرل حكيم خاقانی بيت قدر نچك وارشان
بكرفته آن ديو * كه سر يانست نامش خربخيون * مختاری كند و غلاميله ماجراسن بیان
ايدوب دير * قطعه * چو نیم شب شد بيدار كشم و دیدم * غلام را بسرد به بر نهاده خیار *
چنان بسان قدر نچك فرو گرفت مرا * كه بود مردم آسان و دم زدن دشوار * قدر نچك *
بر او تدر صوكنار زنده چوق بترا قدر نچك و پانچمشت و پانچمشت دخی ديرل
فارسيلر قرتقل بستانى و شیراز يلر پالنگوى خودرو ديرل سده دماغه و بانم و سودادن عارض
اولان خفقانه ناهقدر كذا فی البدیعی * فروشتك * ضم راء مهملة و واو معروف و فتح سين
معجه ايله بلغوره ديرل كذا فی الجمع يوم معنای سه شاعر بيت نخجواهم بنت روزه بریان * اكرنى منتم
باشد فروشتك * فروك * كسر راء مهملة وسكون یای تحتانی و فتح واو ايله خرنه یعنی قانون
فرك * فتح زاء غار صيله چيل و زشت و چركين كه فركن و فركين دخی ديرل طیان مرغزی
بيت زدكلوخی برهباك آن فرك * شد هباك او بگردارمفاك * كذا فی فركنك جه انكیدی اما
جمع الفرسل زاء معجه ايله واقدر هباك فرق سرم معنای سه در * فركك * فتح كاف فار صيله
ایاق بر تنك زده لنگك كبی روشی در ابوالمعانی يكي صاحب جاه بيت عذر لنكى ميكنده مردم مرا
نشد فلك كويا كه پای همش * فلك * آسمان معنای سه مشهور و روم و روفرده و جعنه ده
ديرل اما سموات سبعه يه فلك ديدك كرندن مراد فلك الافلاك در * فلك الافلاك * فلك اعظم
و فلك اطلس دخی ديرل كوا كبدن خالی اولد و همچون فلك تاسع در كه اهل شرع اكاء عرض ديرل
سیری اولقدر سريعدر كه بكرمی درت ساعت دوره سن تمام ایدوب مركزينه وار افلاك سبعه يی
كند و حرکتنه اويد يروپ هر برينك مخصوص حرکتی و اراپكن كبی غریبى شرقه و كبی رجاوی
و كبی حجابلی و كبی دولابی دور ایدر فلك الافلاك شرقدن غربه دور ایدر آنك سرعت و شدت
حرکتدن سائر افلاكك حرکتی مشاهد اولنميوپ آنجی آنك حرکتی كورينور مثلاً دكرمن
صاغدن صوله دور ايكى اوزرند بر قرنجه صولدن صاغه كينسه ظاهرده قرنجه نيك حرکتی
كورنميوپ دكرمانك حرکتی كورينور سائر افلاك اكاء كوره بطی الحركه اولد قلبدن حرکتلری
مشاهد دكلدر اول مرتبه سریع الحركه در كه روایت اولنور بر كون خواجه كاشفات دلبه افضل
المبلو و اكمل النقيات حضرت پيك جليل جبرائيل عليه السلامه وقت ظهر داخل اولدیمی ديو

سؤال بیوردی و جواب و بر دی حضرت رسول علیه السلام بوجه جواب و بر دی کارنده
جبرائیل علیه السلام بیوردی که اگر سوا بکری خلی فتوزش من ظمیر علمه واره امش ایدی لا ونم
ما بینند بیک بشیوز میل قطع ایدوب نم د بجه دك ظمیر علمه واره ایدی د یار سرعت صیر بی
بیدن قیاس ایله والله اعلم بحقیقه الحال کی فنك فی فتح نوله اول جانورد که در یسن چقاوب
کورک ایدر لر حضرت مولانا قدس سره العزیز که کند خط مشرقیله اولان مسودات
اشعار مجموعه سیه بو حقیر مشرق او اوب بویات استخراج اولمشدر بیت آن پوست
چو بیجان سدن او پوشش شاهان شد * و انکه که جلش بد اندر فتنی بوده * مر قوم مجموعه ذن
استنباط اولنان ایات غیر مجله ایراد اولمشدر و فنك مطلق کورک اولدیغه حکیم خا قانی
بیت چودریشی بد ویشان نظریه کن که جرم خورد * بعوری کرد عور او فنك پوش زمستانی *
فی مع الکاف الفارسی * قدرنک فی سکون دال ونون و فتح راء مهملتین ایله ایکی معنایه در اول
قبو آردینه آهلماق ایچون قونیلان اغاج که رستو وکلندر دخی دیر لر شمس فخری بیت
نه کیسه را بود آسیب اختناق دوال * نه چوب در راج از شکجه قدرنک * ثانی پتک کازران
یعنی قمار طوقاغی خسروانی بیت پای بیرون منه از پایکه دعوی خوش * تانیاری بزرگون
فراخت قدرنک فی فرخواک فی سکون راء مهمله و فتح خاء معجه و او معدوله ایله نوع طعامدن
اوزرینه تخم مرغ و بهارات دو کلش قلیه اسم مرکبدر که فر بالا و خواک میر طله معنایه در حکیم
سوزنی بیت روز عیدست دوقریانی فربه فرمای * در خود قلیه فرخواک و کباب و مرقه *
فی فرسنک فی سکون راء ونون و فتح سین مهملتین ایله فرسخ معنایه در که درت میل بدن
عبارتدز حکیم سنایی بیت ربع مسکون که از طریق شمار * شد بفرسنک بیست و چار هزار *
فی فرشتک فی کسر واء مهمله و سکون سین معجه و فتح تاء مثناه ایله اوزم صالقه من اولان
بشر اوزدانه لی چرتک که تاسک دخی دیر لر عربیه خصله دید کاریدر نظامی عروضی جهاد
مقاله سنه نصیر ابن احمد سامانی بادغیس قشلاغمه کتدیکی حکایه نك دیانده مشرهرنک
میوه لری وصی اثناسنک ذکر ایدر که اول جمله کل چیزی اوزومی کتوردیلر بر نوع لطیف قبوغی
یوفقه شکر دن لذیذ آید اوزدانه لری خرده اوزمدر که البسته دخی دیر لر هر خوشه سی بخ رطل
و فرشتک اوزدر هم کلو ردیونقل ایدر فی فرسنک فی فتح راء مهمله و سکون سین معجه ایله
اوزم دانه سنه دیر لر میرنظمی در صفت باغ بیت که انکورش لطیف و دلپسندست * که هر
فرشتک در ویک حقه قندست فی فرموک فی سکون راء مهمله و ضم مهمله اکیرلش و یوماغه
صارلش ایلک یوماغی انیرالدین اخسیکنی بیت مشغول بنبه چرخ وندانسته کا فتاب *
فرموک اختراش بدزد و دکان کی فرهنک فی سکون راء مهمله و ونون و فتح هایل طقوز معنایه
کلور اول یعنی دانش کال اسمعیل بیت فاک زقدر تواند وخته بسی رفعت * خرد رای تو
آموخته بسی فرهنک * حکیم اسدی بیت چو آن کینه را شاید و جنگ را * کهن پیر تدبیر
و فرهنک را * ثانی ادب معنایه کال اسمعیل بیت بدست حکیم یکی مالش سپهر بد *
اگر چه صعب توان کرد پیرا فرهنک * ثالث فضل و هنر شمس فخری بیت بدین رصعب
سلاطین که کرده احراز * شجاعت و کرم و فضیل و دانش و فرهنک * رابع معنی عقل و خرد

و خرد شیخ نظامی بیت زدانش باشد آنکس لانه فرهنک * که وقت آشتی پیش آورد جبک
خامش هوش معنایه که عقلدن غیر یدر ترکیب بوکا اوص دیر لر حکیم اسدی بیت بصیری
آورد فرهنک در هوش * نشانند آتش جوشیده را خوش * سادس یعنی تمکین و وقار وله
بیت چو آمد باقصر نازنین تنک * زعفرش عقل رفت آن سینه فرهنک * سابع لغات
فارسیه بی جامع اولان کتابه دیر لر حکیم سونفی بیت نوشدست بخت از پی کام خویش * بر اوراق
فرهنک اوانام خویش * ابوالعافی بیت نباشد اهل فضل و هیچ نداند * کسی که متصل فرهنک
نخواند * ثامن کیما و سک مادری آدیدر تاسع اول اغاج فدانده دیر لر کدالی کوکی یا ننده پره
یا تو زلر تمام کوک بغلقدن صکره اصلندن کسوب قالدرب آخر پره دیکر لر بوکا دارنج دخی دیر لر
کذا فی فرهنک جهانه گیری فی فلاسنک فی فتح لام وسین مهمله و سکون نوله صیان که آنکه
طباش آتار فلاخان و فلاخن دخی دیر لر انیرالدین اخسیکنی بیت همی تاقطب ماطور است
زیر کفید خضرا * شکر پاشش زیک پله است و از دیکر فلاسنکش فی فلاسنک فی فتح لامین
و سکون نوله یعنی فلاسنک مر قوم فی فلزنک فی فتح لام و سکون راء مهمله و بعد زاء معجه
مفتوحه ایله بزپاره سی ایچنه سنه قویوب دوکوم اوزم که فلز دخی دیر لر استاد رودکی
* مثنوی * آنکه رنج و شکرش برداشت پاک * و اندران دستار آن زن بست خاک * این
زن از دکان برون آمد چوباد * بس فلز زکشر بدست اندر نهاد * شتو به شاد آن فلزش
خاک دید * کرد زن را بک و کفتای بلید فی فک فی سکون نوله بوزن سنک ایکی معنایه در اول
فلاکت و پریشانی و بی سرو پای حکیم ولولی * قطعه * مدح کوی توام واسبک لنکیمست مرا
نه نکویا شد مداح ترا اسبک لنک * چون قربیان مرا اسب و کربانم ساز * من پیاده زوم
بر ره داماد بفنک * ثانی یعنی حنظل که کیست و کوست دخی دیر لر غایت آجی اولور اما لطیف
مسهلدر استاد فرخی بیت ثانی چشمش اربشه رسد * باز نتوان شناخت شد از فنک
عربیه عجب و عناد معنایه در و فتح نوله قورصق و دخی رجاورد در در یسن پرداخت ایدوب کورک
ایدر لر فی مع اللام * قال فی طالع و تقال کرد یعنی اخترنیک گرفت مولانا جامی بیت باشد
نظر خسته غالی * افتد یحییان شکسته حالی * خواجه حافظ بیت روز هجران و شب فرقت
یار آخر شد * زدم این فال کدشت اختر کار آخر شد فی فبال فی فتح پاء مودع ایله ابتدا
معنایه یعنی رنسنه اولی ابوالعافی بیت فبال کار عشق آسان نموده * ولی دشوارها
افتد در آخر فی قتیل فی معروف و پلنگدن بوکلش سنه مرنه اولور سه وله بیت چون قتیل
شمع بود از داغ جشم لا غرم * پیرهن مانند فوس میدهد بیرون ضیا * لغت مشر که در اوچی
یا فلش قتیل زبانه معنایه و بوکلش سنه مقتول معنایه و خرما چکر کیمک ایچمک اولان
یاغی و دخی بمقلار اسنک اولان و سنخ فی فرخال فی سکون راء مهمله و فتح خاء معجه ایله ایکی
جانبه صالشمصاح که فرخار و فرخاک دخی دیر لر کتاب السامی فی الاسامیه فرخال ای الشعر
الذی لا جوده فیه یعنی اول ساج که قورجق اولیه فی فرغول فی سکون راء مهمله و ضم غین معجه
و او معروف ایله ایکی معنایه در اول ایشی ناخیر ایلک معنایه شمس فخری بیت اکرت
ذولت اید باید * مکن اندر دعای شه فرغول * ثانی درنک و غفلت معنایه حکیم اسدی

بیت بهر کارید اربش کول باش * بدل دشمن خواب قرغول باش * قسبل * کسر سینه
مهمله و سکون یای تحتانیله بو کرخه یه دیر لر و عریبه کوجک خرما فدان کی فسیله دخی دیر لر و دخی
مرئسنه نک کی ویرامازی ایکی معنایه ترتیب اوزده شاعر بیت قناعت کن فسیل و ماش و فو
مکن معتاد طبع و فسیل * فن یعمل * بر نوع آنچه در کف نش سکته سی * فن یعمل
مثقال ذره خیر ایره * قازا شد در نتکم بر نوع آنچه دخی وارد که قل ووالله دیر لر اوزر زنده سوره
اخلاص شریف یا زلشدر که اخلاصیه دخی دیر لر مرور ایامله فن یعمل آنچه یه علم اولشدر
ابوالمعالی بواپهامل بنی نظم ایلش بیت که خوبان هیچ نمیکیرند از تواله وزاری * بکام دل
دسی لابنه فن یعمل اگر داری * فندل * بوزن و معنی مندل که قیو آردینه ایدر لر آچلماق
ایچون بین الناس متعارفدر استاد لطیفی بیت در کون چنان خراب شده است * که غمی
بند داو بصد فندل * فیال * فتح یای تحتانیله اوج معنایه در اول چتال دمر تا و آوق و ثانی
اول زمینه دیر لر که یغموز اولند مزروع اوله ثالث اقدام یعنی اول معناسنه ابوشکور بیت
پس این داستان کس بکفت از فیال * ابر سیه صدوسی و سه بود سال * فیما شل * فتح یای
تحتانی و ستن معجه ایله معنی شکج یعنی چین چین اولش نسنه * فیشل * دخی حذف الفله
اول معنایه در میرظمی بیت زخشم و کین مکن پیشانی فیشل * میاموزی زیانت لفظ مهمل *
* مع الیم * فاجام * فتح جمله خرما اغاچندن جمع اولند قدن صکره یرنده جابجا باقی قلانه
دیر لر * فام * بشن معنایه استعمال اولنور اول کله آخرینه لاحق اولور رنگ جه تندن
مناسبی اولان نسنه لرایله مثلا ازرق فام و سیر فام دیر لر مراد رنگی بیاندو خواجه حافظ بیت
ساغری بر کف نه تاز سر * بر کشم این دلق ازرق فام را * شیخ سعدی بیت مرا همچنین چه رزه
کلفام بود * بلور نیم از خوبی اندام بود * ثانی طم جهته یله دخی استعمال اولنور میر خسرو
بیت نو سازی که بودش بارید نام * ندامت ساخت آرزو انکین فام * ثالث جنسیت جهته یله
ایراد اولنور خواجه حافظ * رباعی * انصاف بدای فاک مینافام * تازین دوکدام خوبتر
کرد خرام * یامهر جهانگرد تو از مشرق ضح * یاماه جهانگیر من از جانب شام * رابع دین که
وام معناسنه حکیم سنائی * قطعه * زیر فام بصد هزاران جان * از پی عارض هفت
فامش * چون تقاضا کن اوست باکی نیست * کردن ما و منت فامش * بومعناد حکیم سوزنی
بیت فام دازان تو باشند همه شهر در دست * نیست کین تکی از فام ده و فام کنار * معنای
اول ایله معنای آخره شمس فخری بیت آنکه از امضاء حکمش یافت هرا حکام کام * و آنکه
میزواهد ز قدرش چرخ نیل فام فام * خامس خراسان مضافا شدن بر قصیده آیدر که انشا و شعر
و تاریخ نگارنده مهارتی فوق التعبیر و کمال فضله عذیم النظیر اولان مولانا شهاب الدین فامینک
جای مولدی و منشأ اصلیدر * فام * فتح عایله وجودده دری یا خود دری یه مثال نسنه لر
نوزیاب و بود و شوب بر رزه کلمک معناسنه که فام آمده یعنی بر رزه کلدی دیک اولور بومعنادن
جمع اولنور میرظمی بیت فام آمد جامه سر تا پابرش * شد پریشان رفت دستار
از سرش * فخم * فتح خاه معجه ایله بر چارشب کی بزرگ درت طرفه اغاچ لر بغلیوب نثار خاند
طوتار لر که نثار اولان نه ایسته ایچنه دو کبله حکیم اسدی بیت زبش گوهر اندر کنار و فخم * هه

هه پشت چینه ندن شد بجم * بومعنای موید شمس فخری بیت آنکه شاه زرنشاد باشد *
چرخ سازد زمرط ابر فخم * مرط کسر مهمله عریبه کیم معناسنه در بولفت بعض فرهنکه تاه
مثناه ایله واقعدر اما احی فایله در * فدام * فتح دال مهمله ایله یومشق نرم معناسنه
ابوالمعالی بیت جانان که داد از کرمش کام دل مرا * جاها فدا ای او شود آن جای خوش فدام
بعض نسخته ده یا شفق که عورات یوزلرینه طوتار لر * فرام * فتح راه مهمله و هایل بر رزه جمع
اولنور معناسنه در مولانا تانی بیت فرام شد از شام چندان سپاه * کران خیره شد دین
هر ماه * بعض افعال و مصادراوا ثانه ادخال اولنوب جمی قصد اولنور مثلا فرام آمدند
و فرام آوردند دیر لر بر رزه کلدی بر رزه کتور دیر معناسی افاده اولنور * فرجام * سکون
راه مهمله و فتح جمله ایکی معنایه در اول عاقبت کار معناسنه شمس فخری بیت چون فلک ماه
اوست بی آغاز * چون قضا حکم اوست بی فرجام * شیخ سعدی بیت هیچ دانی که چیست
دخل خرام * با کد است چرخ بی فرجام * ثانی فائده و نفع معناسنه در حکیم فردوسی
بیت بکو شیم فرجام کاران بود * که فرمان و رای جهان بیان بود * مجمع الفرسه مجلس آخرینه
ایچان طلوع دهنده دیر لر بومعنایه ابوالمعالی * مسبط * بند برزگان کوش دار در بزم جانان
هوش دار * عقل و خرد مدد هوش دار از نوش و فرجام و داد * فردوام * سکون را و فتح دال
مهملتین ایله یارنکی دیمک در * فردم * سکون را و فتح دال مهملتین ایله دلتک و مضطرب
معناسنه وله * مسبط * عمرم کدشت و یکدم جور ت نکرده خرم * با حسرت و درد و الم *
هر دم بدم فردم ازان * فرزام * سکون راه مهمله و فتح زاء معجه ایله لایق و سزاوار معناسنه در
استاد دقیقی بیت مکن ای روی نکوز شتی با عاشق خویش * کز نکور و بان زشتی نبود فرزاما *
* فرم * فتح راه مهمله ایله غم و غصه و تنگی دل معناسنه استاد لطیفی بیت چه شود
از دل ای شاه کرم * بر هاند دل مار از فرم * استاد منجیک بیت رفت برون میرو سید فرم *
بجج شله بوق و در به عالم * شمس فخری * قطعه * دشمن در که ترا باشد * بجه دایم بتم وزن
کالم * باد از حادثات کونا کون * ماند مجر و مودلفکار و فرم * فرجام * فتح راه مهمله و جم
و سکون نوله یعنی فرجام یعنی عاقبت کار معناسنه * فرم * فتح زاء معجه ایله بعض نسخته ده
زاء فارسیله مرویدر غصه و الم و درد و محنت معناسنه * فالجم * سکون لام و فتح جمله قفل
و غلق باب معناسنه در کذا فی التحفه * فافخم * سکون لام و فتح خاه معجه ایله اوج معنایه در
اول حلاج مشته سی استاد لطیفی بیت چون درونه کم ترانلان * کرچه فالجم نرم ترا حندان *
حکاک بیت کز تو خواهی که بفانخت ترا بنه همی * من بیام که یکی فالجم زارم کاری * ثانی قفل
معناسنه یعنی کلید ابوالفرج رونی بیت در بفانخم کرده بودی استوار * و ز کلیدانه فروهشته
مدتک * ثالث تحفه الاحیاده دجه کبرانه دیر لر بومعنایه فالخمه دخی دینلور * فم *
اول چارشب در که نثار چینلر نثار الله طوتار لر دو کبان ایچنه دوشه بجم و فخم دخی دیر لر عریبه
دهن معناسنه در * فنوم * ضم نون و واو و مروفله مغرور معناسنه که فنود دخی دیر لر کسائی بیت
وفاش عاریتی عیب و عار اوقاتی * بعیب و عاریتی چیز رفنوم جمال * فیدوم * سکون یای
تحتانی و خم دال مهمله ایله سرخشت دید کاری نسنه در که ترکیب قدرت حلوا سی دیر لر

مع النون * قاتر سین فی فتح تاء مثناة وکسر سین مهمله ایلله اوزر لک که اسمینان و سیندان
دخی دیرلر عربیه خرمیل دید کلریدر کذا فی فرهنگ میرزا والمؤید فی قاتر سین فی فتح تاء
مثناة و سکون راه مهمله ایلله معنی قاتر سین یعنی یوقار و کنک و یوقار و اولی میرنظمی بیت
چو قاتر سینان قصه عالی بنا * که در جانش کشته شاهانه جا فی قاتر سین و قاتر سین فی
کلاهما بضم التاء المثناة وواو المعروف وواو اولی و و طرفه کنک واور کنک معنای نه یوا یکی لغت
فرهنگ جهانگیری ن منقول در فی قاتر سین فی ضم تاء مثناة وواو معروف وکسر سین
مهمله ایلله معنی سیندان یعنی خرمیل کذا فی الجمع بومعانی مؤید میرنظمی بیت
ازان سودید هایش رابدوزید * در آتش هم چو قاتر سین بسوزید * بوبیت بر حکایه
خلالین وارد در فی فاخه کون فی ایوا چپکی و دخی مرنه که او کیل قوشی رنگند اوله
فی فاخیدن فی کسر خاء معجه و سکون یای تحتانیله پنبه دملک یعنی با صلمش پنبه و یا خود
یوکی ال ایلله آیرمق میرنظمی در تعریف نوحه کردن پیر بیت زیدیه در اشک پاشیده کرده *
چو شیمینه ریشش فاخیده کرده فی فاخیر آمدن فی کسر خاء معجه و سکون یای تحتانی
وراه مهمله ایلله اطفال یوریکه باشلده قدا یکله که دیرلر فی فاخستن فی فتح دال مهمله و تاء
مثناة و سکون شین معجه ایلله قار شولاق و قار شوط و قی و له بیت سپر فادامت بر رویش
در اندم * زدر فرق سر شمشیر حکم * بعض نسخه ده کیر و طو و قی معنای سنه در فی فاریدن فی
فتح راه مهمله و سکون نون و یای تحتانی و کسر دال اول و فتح ثانیله معنی بر کندن یعنی بر سنه فی برندن
قویرمق معنای نه و له بیت در دخی میگر فقه جای چون مخ * بزور بازو فارندید از بیخ *
فی فاریدن فی کسر زاء فارسیله اسمک عربیه ثاب و دیرلر استاد ایوبی * قطعه * قیاس
کونش چگونه کم بیار بکوی * ایا کند شسته بشعر از نیای و بولخر * اگر ندانی بیتیش تا
چگونه بود * کد سیر خورده بفار دیکرگاه اشتر فی فاس یفدن فی سکون سین مهمله و فا
و ضم یای تحتانی ایلله یا توره ق معنای نه ابوالمعانی بیت فاس یفداده چون حد بکدر *
ذوق هر چیزی شود در اعتدال فی قاتر سین فی فتح شین معجه اول و کسر ثانی و سکون راه
مهمله و یای تحتانیله صرمشق نوعندن بر سنه در قرطبه یعنی اولور اما تناول اولنرا حق نمایشی
وارد در کرمه السودا دیرلر فی فال زن فی رمال و فال آجی مولانا جایی بیت چون فل
زنان ناخر دمنده * کرد آوردست مهره چند فی فال کیران فی رمالان و نجمان حکم فردوسی
بیت بخواند آزمان شاه جاماسب را * همه فال کیران لهراسب را فی قانیدن فی کسر نون
و سکون یای تحتانیله شکری نکرارقینا دوب صاف و پاک ایتیک سکر فاینددیر لراف صاف شکر دیمک
اولور شاعر بیت سخن همچون شکر فایندد بالب * نوده صبح صادق سیم غیب *
تو فام آمدن فی فتح هایلله بوزلک و نوریشوب برره کلک معنای نه در و صفت بیره زن
بیت کد فام آمدن جلدش سراپا * چو کهنه کیسه کراس کویا فی فاوایدن فی ضد فام
آمدن مرقوم یعنی بوزلش سنه آخلق معنای نه و له بیت چو آن کس در دو جایی بود فوا
یکی در زور بود یک بیلا فی فخمیدن فی سکون خاء معجه و کسر مهمله وجوددن قبل قویارمق
و پنبه دن دانه آیرمق و امثال سنه لره دیرلر بخته بیت جوان بودی پنبه فخمیدی * چو

چو فخمیدن شد دانه بر چیدی فی سخن فی سکون خاء معجه ایلله قولا ج که باز دخی دیرلر عربیه بام
دید کلریدر میرنظمی بیت در آنجا چاه یکد و سخن بوده * دهانش چون کف زندان کشوده
فی قاتر سین فی فتح راه مهمله و تاء مثناة ایلله یوقار و اولی و یوقار و کنک و له بیت قاتر سین بر یای
آن کوه * بجالایش زمردان بود انبوه فی فراختن فی فتح راه مهمله و سکون خاء معجه ایلله معنی
افراختن یعنی یوقار و قالد رمق حکم سوزنی بیت هست افکار من یوای افکار من * و ز تو فراخته
علم فخر و مرقا فی فراخیدن فی فتح راه مهمله و کسر خاء معجه ایلله قبل اور پر ملک مؤید الف ضلاده
ازم جانشدن معنای نه در یعنی بر برندن آیملق معنای نه مرویدر فی فراخیر آمدن فی
فتح راه مهمله و کسر خاء معجه ایلله اطفال ایکله که باشلک فی فرارون فی فتح راه مهمله اول و ضم
ثانیله ایلله مرنه که برری آرد نجه کورینور عموما و آسمانل خرده یلد زلکه برری آرد نجه کورینور
خصوصا و دخی صره ایلله اولان سنه یه دیرلر صلاح اوزره اولسون فساد اوزره اولسون
فی فریون و فیرون فی اول کسر راه مهمله و سکون یای تحتانی و هم زاء ثانی ایلله و ثانی
سکون یای تحتانی و ضم راه مهمله ایلله ضد فرارون مرقومدر استاد ذوقی بیت حسود
آید از بهرام فیرون * فطرزی سوی و جیس فرارون فی فراشتن فی فتح راه مهمله و سکون
شین معجه ایلله افراشتن و افراختن معنای نه که یوقار و قالد رمق معنای نه در کذا فی فرهنگ
جهانگیری فی فراخیدن فی فتح راه مهمله و کسر شین معجه ایلله معنی فراخیدن یعنی قبل
قویارمق و بدندن قبل اور پر ملک استاد بیت چو دید از هیبت او موقر اشید * که هر موی
نش چون تیر کردید فی فراکن فی فتح راه مهمله و کافله یکی قازلش ارمق که آب روان اوله اکا
فرغن و فرکن دخی دیرلر کذا فی المؤید فی فراموش کردن و فراموشیدن فی او نون و قیاس
معنای نه ابوالمعانی بیت زخم از کویت شهازل فراموشم مکن * کرچه خوبا فراموشی
ز حسن شیوه است فی فراختن و فراخستن فی کلاهما بفتح الراء المهمله و سکون الخاء المعجمین
یعنی آخستن قاج و امثالی سنه چکک شاه ناصر خسرو بیت فراخت از بهر دین خدا * بلخ
از سر سرکشان استلم * ثانی معنی تربیت و نادیب فی فرام آمدن فی برره کلک جمع
اولی معنای نه فرام آوردن فی برره کور ملک معنای نه ابوالمعانی بیت فرام آورد
عشاق هر روز * شه حسنت بکوی در دوغم را فی فریون فی سکون راه مهمله و کسر راه مهمله
ایلله بر دکلوا غاجد و سودی اولور اغاجی بچقله یارب آلتنه بر طرف دورل ایچنه طنلر اول
سبیدن مصطکی کی دانه دانه اولو زیاده آجی و غایت مخدر دزدی او پوشد در عقلی زایل
ایدر طبعی درجه رابعه حار و یابسدر اکا فریون و فریون دخی دیرلر فی فراخیدن فی
سکون راه مهمله و فتح خاء معجه و کسر نونله ایکی معنای نه کور اول ادبلو و تربیت و اولی ثانی
حیواناتک قولای آشاغی صرقش اولی مثال معنی اول استاد بیت لباس علم در بر کرده
پوشش * بفرخایدن اوراداد کوشش فی فرخیدن فی سکون راه معجه و کسر سین
مهمله ایلله نرم کردن یعنی یومشتم کذا فی فرهنگ جهانگیری فی فرخیدن فی سکون راه
مهمله و فتح خاء معجه و کسر مهمله بدندن قبل قویارمق و پنبه دن دانه آیرمق فخمیدن مرقوم کی
استاد لطیفی بیت زفر خیدن پنبه مراجه عارید * به پشت خار کشم منت کسان نکشم *

۱ فرخیدن فرخیدن سکون راء مهمله وفتح غین معجمه ایلله یکی قازلش آرق که صواقه فرکن دخی دیرل
 هموار اولق ایچون کیمک و قورینسن و قنارین بوداق معناسنه استاد عصری بیت
 زفرخیدنش چون پرداختی * چوکل جای خواب از قفساختی فرخیدن سکون
 راء مهمله و کسر راء معجمه ایلله رقص ایتیمک یعنی اوینامق ابوالمعانی بیت فی دردین مطرب
 از عشق تو نالید * ساغر بکف ساقی از شوق تو فرخید فرید جان سکون راء وفتح دال
 مهملتن و حمله ایا ماه دیدکاری آی که تاریخ فرس قدیمدن و تاریخ جلالیدن معین اورته کوز
 آیی در آخرت بش کون زیاده ایدرلر سنه شمسیه آنکه اوچیموز الشمس بش کون اولور اول
 بش کونه عربی لسانته فرید جان و اعجام هزار تو و معجمان شمسه مستقره دیرل فریدین
 سکون زا و کسر دال مهملتن ایلله سال ملک ملک ماه اولی آدیدر که فروردین لفظندن اختصار
 اولمشد ز نیر اعظمک برج حمل اولدوغی مدتدر عبد الواسع جبلی * قطعه * تابادیزان
 سرد بود درمه آذر * تبارک روزان زرد بود درمه فریدین * بدخواه تراباد نفس بر نسق آن * بدگوی
 تراباد رخان بر صفت این فرزان سکون راء مهمله وفتح زاء معجمه ایلله علم و حکمت یلور
 حکیم عالم و عارف معناسنه بهرامی بیت مخالفان تویی فرمندی و بی فرمک * موافقان تو
 یافرمندی و یافرزان * شمس فخری بیت ندید چشم فلک چون تو شاه فرزانه * رواج یافت
 ازان در زمان تو فرزان فرزین سکون راء مهمله و کسر زاء معجمه ایلله سطرچ فرزی که
 معلومدر خواجه سلمان بیت تا بدیل تصور بر رخ نیل بساط * ماه فرزین است و انجم
 بینق و خورشید شاه فرسودن سکون راء وفتح سین مهملتن ایلله فرسودن لفظندن
 تخفیف اولمشد ز آشتیق و آشتی رفق معناسنه استاد رودکی * قطعه * آخر در کس
 از دو بیرون نیست * یار آورد نیست یازد نیست * نه باخرمه بفرسانید * هر که انجام راست
 فرسود نیست * شمس فخری بیت چنان باد تا حشر لبس بقایت * که دست فنا دامنش را
 نه فرسود فرسطون فتح راء و سکون سین و خم طاء مهملات ایلله بیوک قبیل که بدیارلرده
 قنطار دیرل استاد لطیفی بیت نظر شاه فرسطون فراست سجد * که مقادیر همه میشود
 از وی معلوم * استاد فرخی بیت کرتو بخوای بزخم نیز ببسند * چون قلم آهنین نمود
 فرسطون فرسنگان سکون راء و فتح سین مهملتن و کاف فارسیله فرسنگسار مرقوم
 معناسنه یعنی اول طاش که یول اوزرند علامت مقدار فرسنگ ایچون وضع ایدرلر فرسودن
 سکون راء و فتح سین مهملتن ایلله کهنه اولق و بوزلق و آشتیق و آشتی رفق معناسنه لازم و متعدی
 استعمال اولور مولانا عاتقی بیت بهم آشنایان بفرسود لب * که افتاد امروز کار عجیب *
فرسیدن سکون راء و یای تحتانی و کسر سین مهملتن ایلله آشتیق و سور مک و صواق
 و دیمک و برنسنه اوزرندن کچیمک فرسودن معنایله مترادفدیر فرغاریدن سکون راء
 مهمله اوی و کسر ناییه و فتح غین معجمه ایلله اصنامق و اصنامق آغشته کردن کنی ابوالمعانی بیت چنان
 رقصت است از دیده من * که فرغارید خاک دشت و صحرا فرغاییدن سکون راء مهمله
 و فتح غین معجمه و کسر یای تحتانی اول و سکون ناییه یعنی فرغاییدن مرقوم فرغان
 سکون راء مهمله و فتح غین معجمه ایلله بر طائفه آدیدر فرغانیان دخی دیرل فرغن

۲۰۰ فرغن سکون راء مهمله و فتح غین معجمه ایلله یکی قازلش آرق که صواقه فرکن دخی دیرل
 کذافی فرمک و فانی بومعنایه خسروانی بیت دو فرغن است روان ازدودیدم بردوزحم * رنم
 زرفتن فرغن مجملکی فرغند فرغن سکون راء مهمله و فتح فایله هموزاوت کدیرین و فرغ
 دخی دیرل فرغیون فریون دخی دیرل امان مغریبه دیدکاری دارودر کنبولوت اونی نک سید بدر
 اغاجی بیاغله برادرلر سدی طلیوب اقا عند البعض سداب برینک صمغی دردیرل فرقدان
 سکون راء و دال مهملتن ایلله ابکی معنایه در اول ابکی یلد ز در قطب شمالیه قریب اولور دالما
 بریده طلوع و غروب ایدرلر داخل رصد اولان نجوم مدندر ثانی رمضان شریفدن مقدم آخر
 شعبانده شمسک دیرل که اوج درت کون سیر و سلوک و عیش و صحبت ایدرلر کذافی فرمک
 جهانگیری فرکان سکون راء مهمله و فتح کاف فارسیله بر نوع شربندر فقاء دیرل میر
 نظمی بیت اگر طبعش کند میل بفرکان * شود در دست او چون آب حیوان فرکن
 سکون راء مهمله و فتح کافله صوا آرق که هنوز زدنش اوله شمس فخری بیت کسی که روشنی چشم
 اونه از رخ تست * همیشه باد و چشمش بسازد و فرکن فرکندن سکون راء مهمله
 و فتح نایله آرق قازمق و آرقه صوا قتمق معناسنه در فرکندیدن متعدی فرکندن
 مرقوم فرمان ابکی معنایه در اول معروف امر و یوق ثانی منشور احکام پادشاهان
 ابکی معنایه ترتیب اوزره میر نظمی بیت کرد فرمان آن شه حسن و بها * در میان عاشقان
 فرمان روا فرمان و فرمین فرمان سکون راء مهملتن و فتح الف و کسر الکاف یعنی
 غمناک و اندوهناک مجمع الفرسه دلتنک و فرومانده فرمودن بویرق معناسنه مصدر در
 و حکم ایاک مستقره فرماید و فرمایند کاور فرمایون سکون راء مهمله و خم یای
 تخمینله فریدون شاعری سخاک خوفندن بر طاعن پنهان ایدوب سودیله بسلد کاری کاوک
 آدیدر فرنان سکون راء مهمله و فتح نونله مجمل و النسب و بی اصل و دین و صفه معناسنه در
 میر نظمی بیت بجو آرم از بی شرم و نادان * نیاید مردمی از دون و فرنان فروان سکون راء
 مهمله ایلله یعنی فروار مرقوم که فرواره و ورواره دخی دیرل خانه بالابین معناسنه وله بیت
 دشسته بود روزی آن دلارام * بفروان مزین بود خود کام فروردین سکون راء مهملتن
 و فتح و اوایله اوج معنایه کاور اول اسم فرشته در که خازن بهشت و تدبیر امور مصالح که ماه
 فروردین بروز فروردین ده واقع اولور اکا متعلقدر ثانی سال شمسی نک ماه اولی آدیدر که
 تیر اعظمک برج حمل مدت مکنی در آندن صکره کلان آیه اردی بهشت دیرلر روم لسانته
 فروردینه مارتیس واردی بهشته آوایلیس دیرلر یعنی ماه آذر و نسیان دیرلر امیر مزی بیت
 باد در بخشش مبارک دست داد او آنچنان * در بهاران خدمت اورا ابو فروردین کند * ثالث
 مرماه شمسی نک اون طغوزنجی کونی امید رقاعه فارسیان بولدر که هر نام روز نام ایل مطابق
 اوله اول کونی مبارک و شریف عدا ینوب عید جشن ایدرلر کون کون جامه بچمک و جامه
 جدید کیمک و مصالح خیره به به شروع ایتیمک مناسبدر فرودین سکون راء و فتح و او و کسر
 دال مهملتن ایلله فروردین لفظندن اختصار اولمشد ر آنک اوج معناسیله مترادفدیر حکیم فردوسی
 بیت جوان باد بخت تو در فرودین * چو در فرودین ماه روی زمین * استاد لطیفی بیت بیا

کاه روز قزو دینست * که باغ و راغ هم خلد بر نیست * شمس خیزی بیت همه قصول شما
 فرودین و نسیان باد * مدام مجلس تو باد بر گل نسرین * امیر معزی بیت همیشه تاکد جهان را
 سپهر بیکهن * جوان و تازه هم نکام فرودین دارد * اول وقت و زان اولان باده باد دیور و باد
 فرودین دیرل کذا فی المجمع * فروردگان و فروردیان * کلاه با بسکون الرائین المملکتین
 و فتح الواو و کسر الدال الممله خمسة مسترقه به دیرل بوش کون اهل فرس قتلنده غایت
 معتبر در پاکیزه اثواب کیرل و لطیف طعام و میوه ل تناول ایدرل نوکونلر عید و جشن کونلر ایدر
 کاهنبار همس میمیدیم بوش کونده او اور کذا فی فرهنگ جهانگیری لفظ مذکورک شرحی
 باب الکافه کاهنبار لغتی ذیانه ذکر اولنور انشاء الله تعالی فرورد کانی تعریب ایدوب فرورد جان
 دیدار زراتشت بهرام بیت نه نور و زبشتندونی مهرگان * نه جشن و نه رامش نه فروردگان
 * فرهنگ و فرهنگ * کلاه با بسکون الراء الممله و اخاء المجمع و کسر الهاء ابکی معنایه در
 اول تریب و نادیب ابلک کال اسمعیل بیت جرم من عفوکن جوانمردا * کدعیانیت پیرا
 فرهنگ * ثانی بمعنی فرهنگ مرقوم یعنی تیغ چکمک * فرهنگین * سکون راء ممله
 و یائین تختانین و کسر ها و زاء معجه ایله بمعنی فرهنگ مرقوم * فریدون * بر مشهور
 یاد شاعر که ضحاک ماری قتل ایدوب رینه پادشاه اولدی اوج فرزند وجوده کلوب برینک آدی
 ایرج و برینک تور و برینک سلم ایدی کند و حیاتیتمکک اوج بخش ایدوب هر رینه حصه ل بر
 تسلیم ابلشیدی بعد تور ایله سلم بکدل اولوب ایرجی قتل ایدلر اول کونین اولادری میانم
 جنگ و آشوب در کار اولوب کینسرو ایرج نسلندن و افراسیاب تور نسلندن و ایرانلر ایرجک
 احفاد و اعقابی و تورانیلر تورک نسلندن ظهور ایدوب مدت مدیدار الرندن فتنه قلبمدی
 فردوسینک شهنامه سی بونلرک احوالنه مشتملدر بعض فرهنگلر فریدون بر شهر نامی واقعدر
 و بعض فرهنگلر ضلالت اوزره جمعیته فریدون دیرل * فریوریدن * ابکی دانک کسری و ابکی
 یای تختانیک سکونیلله اموردینه راستکار و راه ایمانده مستقیم و دیندار اولمق معناسنه در کذا
 فی المجمع شاعر بیت مردیک فریوریدن کار * میشود پارسا و زهد شعار * فریه *
 سکون راء ممله و فتح یای تختانیک لقب معناسنه در معروفی بیت بهره تو آفرین باشد
 ز سبب مشتری * قسم خصم از خمس کیوان فریه و نفرین بود * فراکن و فراکین * فتح
 زائین فارسین و کسر کافه چهل و زشت و بیشت شمس خیزی بیت همیشه تاکد مرد صالح و پاک
 شود دوری ز تاویش فراکن * استاد و دکی بیت گفت دینی را کد این دینار بود * کین فراکن
 موش را پرور بود * فرولیدن * خم زاء فارسی و کسر لامه بر مرده شدن یعنی صوابی که
 پرولیدن دخی دیرل * فسان * فتح سین ممله ایله ابکی معنایه در اول بر طاشد ر قلیج
 و خنجر و بقی و امثال دمو رنسته ل بلیوب کسین ایدرل حکیم خاقانی بیت خنجر فتنه
 چو شد کیند در ایام تو * خنجر خصم تو کشت خنجر اور افسان * جمع الفرصد سنکست که
 ازو چرخ سازند یعنی بر طاشد که آدن چرخ دوزلر واسطه نیز کونند واسطه دخی دیرل حکیم
 انوری بیت بادام دو مغزست که در خنجر الماس * ناداده بلش بوسه سرا پای فسانرا * ثانی بمعنی
 افسانه یعنی بمعنی و بی فایده حکایه معناسنه شاعر بیت ایدل مباح غره فسان و فسوس

و فسوس را * هرگز مردان تو مهر کیا اصل سوس را * بعض فرهنگلر کسر فایله مرویدر
 * فسانیدن * فتح سین ممله و کسر نوله بمعنی پاسیدن و راست کردن و رام کردن
 و افسونگری کردن معنایه در کذا فی المجمع * فسلون * سکون سین ممله و کسر لام
 و خم یای تختانیک بدر قطونا دید کاری تخمدر * فسن * فتح سین ممله ایله فسان مرقومک
 معنای اولنه مراد قدر بیلکی معناسنه فسان لفطنک التي حذف او انشدر اثر الدین اخسیه کنی
 * قطعه * قرصه * زرین خود قیل حسودش را زند * تیغهار آتشین بر آبکون سنک فسن *
 چند ساطوری مطبخ کیم آمد که آن * که زند جود تو از هر دعا بر فسن * فسیبایدن * کسر
 سین ممله و نون و سکون یائین تختانین و فتح باء موحده ایله آتی طو توب یدمک والندن
 آخرک الله و یرمک کذا فی فرهنگ جهانگیری * فسیبیدن * فسیبایدن مرقومدن
 اختصار او انشدر * فشدن * کسر شین معجه و سکون یای تختانیک حیواناتی قافق
 وال ایله یدمک کذا فی فرهنگ جهانگیری بومعنای مؤید میر نظامی بیت چواست جوان
 آن بل نامدار * فشد و پروشد در آدم سوار * فشان * فتح شین معجه ایله بمعنی فشان
 مرقوم و له بیت بدشش گرفته فشان کران * بروجه کرد و نداده امان * فلاخان و فلاخن *
 کلاه با فتح اللام و الخاء صیان دیدگری نسنه در که آنکله طاش آ تارلر اکثر چوبانلر و پیاده یوله
 کیدلر و لیل نورلر اراقدن خیمه طاش آ توب یقیمنه کتور مرکا فلاسنک و فلباسنک دخی
 دیرل فرهنگ میرزاده باخم و کلاسنگ و نلاسنگ دخی دیشد و کی مسطور در مثال اول مولانا جامی
 بیت شه از سنکی که دارد کوهش از خوانی چه سود او را * که خواهد دست مرک آ خرماندن
 در فلاخان * مثال ثانی و له بیت نخستین خواند استادان بر فن * که کردند ازو ایشیک فلاخن
 حکیم اسدی بیت بسنگ فلاخن ز صد کام خوار * بد و زند در خواه بیخ استوار * اثر الدین
 بیت عه تا قطب با طورست زیر کیند اخضر * شکر با شش زیک پله است و ارد بکر فلاخان
 * فاحمودن و فاحمیدن و فاحودن و فاحیدن * کاهم بسکون اللام و فتح الخاء بدندن قیل
 قویارمق و بیه بی دانه دن آ یرمق معناسنه ابو المعانی بیت دلم بادست ع را عشق جانان *
 دما دم فاحمیدن بیه آسا * فاحن * سکون لام و فتح خاء معجه ایله ابکی معنایه در اول مختصر
 فلاخن در ثانی فاک آبادده بر قصبه آیدر * فلاحن * سکون لام و فتح ممله فلاخن مرقوم
 یعنی صیان که آنکله طاش آ تارلر کذا فی المجمع * فایحیدن * فتح لام و سکون نون و یای
 تختانی و کسر حمله بمعنی اندوختن و بجمع آوردن که الفاختن والفقدن والفحیدن
 والفندن دخی دیرل مختاری در مذمت فاک بیت این ترازو که آنجه بر سجد * جزعه سود
 خویش نفاجد * فلیوان * کسر لام و سکون یای تختانیک ابکی معنایه در اول بمعنی آتش
 پرست ثانی بمعنی سرکشته و حیران حضرت مولانا قدس سره بیت تایای خویش باشند
 آمد * آن فلیوان جانب آتشکده * فحیدن * سکون نون و یای تختانی و کسر حمله
 کرنگ که بارندن دخی دیرل شاعر بیت از می دوستینه خمور آمدست * میکشد خمیا زه
 و فحید باز * فن * اوج معنایه در اول حمله و ر یو ثانی راندن ثالث صنعت و هنر معناسنه
 بولفت مشترکه در عربیه بومعنایه جمی فنون کاور نوع والوان کی والافانین الاسالیب و ر جل

بیت طغلك خرد و خراخیر آمد * اینقدر میداند ای دیو دره * فراسنه * فتح را و تاء مثناة
وسكون سين مهملتين ايله کير و ورك معناسنه بسترکی ابوالمعانی بیت نیاید بیشتر از بخت
وارون * فراسنه رفت چون شاگرد موتاب * فراسوده * معنی فرسوده یعنی کهنه و پرموده
اولش نسنه * فرایسته * فتح را و کسریای تختانی وسكون سين مهملتين ايله معنی زیاده
کذا فی فرهنگ جهانگیری * فریه * سکون راه مهمله و کسریاء موحده و اظهار هائیه هموزعیه
سین دیر لر صدی لاغر در مولانا جامی بیت بزکلاغ برود و سگ فریه * هست ازین فریه
آن لاغریه * فرجسته * سکون را و سین مهملتين و ضم خاء معجه و فتح جمیه میمون و مبارک
یا لکتر جسته دخی دینلور امیر معزی بیت لطافت سخن و فرجسته طلعت تو * مهر تو همه
مناله دلم رهن دارد * حکیم ازرقی * قطعه * مبارکی و سعادت نمود روی شاه * ازان مبارک
و مسعود تحفه زآله * چو تحفه است یکی فرجسته فرزندست * موافقان را شادی فرای
و انچه که * فرخه * فتح راه مهمله وسكون خاء معجه بعد جمع مفتوحه ايله معنی زشت و باید
حکیم خاقانی بیت نام عباى دولت و شهناز حضرت * فی کرکس فرخه و فی زانجهم است
* فرخسته * سکون را و سین مهملتين و فتح خاء معجه و تاء مثناة ايله را و زرنه اوزرنه
سورنک معناسنه در ابوالعباس بیت او میخورد بشادی و خوشحالی * دشمن زار کشته
و فرخسته * استاد عنصری بیت هر نی پراز خسته کوهی * هر خفنی پراز فرخسته بچاه
* فرخسته * سکون راه مهمله و سین و فتح خاء معجه و تاء مثناة ايله خیری ال آیه سی قدر
یسی و کرمی ایدوب یاغ ایچند نیم بجه بشورب اوزرنه دو کلس بادام ايله غسل و در عربیه
قطایف دیر لر بستانده ذکر اولنان وجه اوزره اندنصکره ایچنه خالص قیاق دخی قورلر شاعر
دیشدر بیت بزم زبانی نو و فرق ترکور مغز * از جبهه * تو صورت فرخسته شیدید *
* فرخسته * سکون راه مهمله و فتح خاوشن معجه ايله معنی فرخسته مرقوم استاد رودکی
بیت بسا کسا که چون نان می نیاید سبز * بسا کسا که بره فرخسته است بر خوانش *
* فرخده * سکون راه مهمله و نون و ضم خاء معجه ايله میمون و مبارک که فرخ و فرجسته
و خسته دخی دیرلر شیخ نظامی بیت بفرخند کی فال زن مام و سال * که فرخ بود قل فرخند
مال * میرنظمی بیت همین جا مل شود فرخنده طالع * فلک بردولش رانیست مانع *
* فرداینه * سکون را و یای ثانی و فتح دال مهملتين و نون و کسریای اول ايله یارنکی کون
اولسون کار اولسون مرنه ایسه یارین اوله حق معناسنه ابوالمعانی بیت کتم هر چند از لطف
جالش * کند فرداینه وعد و صائش * فردره * سکون راه اول و فتح دال و زاء ثانی مهملات
ایله اول اغاچدر که استقام ایچون قیو آردنه قورلر حکیم سوزنی * قطعه * چندان
یچه فکند زن تو زیمک بخت * کرشمیری نیاید بیش از سپاه زنک * بی منت تو سترخ خیابی
و نیکیست * در کوش کرد در دره آسوس زنک * فرزاده * سکون را و فتح زاء معجه و دال
مهملتين ايله خیر زواله سنه دیر یعنی خیری یوغرد قد نصکره اتمک اوله حق قدر قطعه خیره
دیرلر * فرزانه * سکون راه مهمله و فتح زاء معجه و نونله صاحب حکمت و دانش و ذوقتون
آدم تعریفی شمس فخری بیت شاه آفاق شیخ ابوالحق * خسره کاردان فرزانه * مولانا هاتنی

هاتنی بیت دران انجمن بود فرزانه * بفرزانه کی کشته افسانه * شیخ سعدی بیت جوانی
خردمند فرزانه بود * که در غلطه چالاک مردانه بود * فرزه * سکون راه مهمله و فتح زاء معجه
ایله غایت یشل سبزه که فرزد و فریز دخی دیرلر و دخی صولو چترار معناسنه شیخ نظامی بیت
از خانه چورفت تاسرکوی * چون فرزه شست بر لب جوی * فرسایده * سکون را و فتح
سین مهملتين ايله اول نسنه یه دیرلر که آفت ایر شمکه پایمال اوله و دخی شدت غم و اندوه اصابت
اولش اوله و دخی طول زمان و مروداوان ايله نه معنان و خرابلق مستولی اوله کمال اسمعیل بیت
نه تیغ جوهر دار از نیام فرساید * مرا تیغ زبان این نیم تن فرسود * فرسد * سکون را
و ضم سین و فتح دال مهملات ايله فرسودن لفظندن تخفیف او انشدرا شمس و صولش و متغیر
اولش معناسنه ده کلور استاد لطیفی بیت هر که دارد هوای بد خواست * کشتار بقاش
فرسد باد * فرسوده * سکون را و ضم سین مهملتين و و او معروفه آشمنش و اسکیش و پرموده
اولش معناسنه شمس فخری بیت جمال دینی و دین پادشاه کشورگیر * زهی سمنند تو پشت
سپهر فرسوده * فرشته * کسر راه مهمله وسكون سين معجه و فتح تاء مثناة ايله مطلق
ملاک معناسنه که سرورش دخی دیرلر خواجه حافظ بیت منظر دل نیست جای صحبت اضداد
دیو چو بیرون رود فرشته در آید حکیم فردوسی بیت فریدون فرخ فرشته تویی * زمشک
وز غنبر سرشته تویی * یولغتن کال پاشازاده تصرف خاص ایدوب بیور که فرشته لفظ مرکبدر
اصل پر هشته در که آچلش قناد دیمک اولور که فرو هشته پر دینلور شکم یو یتمدن ظاهر در
بیت همه زیرکان کور کشتند و کر * قضا چون زکردون فرو هشته پر * اول تقریبه فرشته
دیشدر حقیقی بویه میدرم معلوم دکلدر * فرغانه * سکون راه مهمله و فتح غین معجه
ایله ابکی معنایه کلور اول ماوراء النهر ملکند بر ولایت اسمیدر سیف اسفرزکی بیت فرغانه
بزیرسم اوزر روز برشد * در دین زنبور غسل خر مکس افتاد * ثانی مقامها و انددن بر شعبه
آدیدر حضرت مولانا قدس سره بیت کردانک رازی زرین میخانه پردازی * که از هر گوشه
آوازی بر آید پیش فرغانه * امیر خسرو بیت گاه فروغ دمنایی زکام * داده بفرغانه فروغ
تمام * فرغانه * سکون راه مهمله و نون و فتح غین معجه ايله ابکی معنایه کلور اول ارپه ايله
مخلوط بغدادی اتمکی ثانی فرهنگ جهانگیری فرغانه * مرقوم معناسنه یعنی را و ندر کوکی
اول از صادمشقی هر آغاجه طولاش را بد قوریدز اکا ارغچ و سرینه و از دخی دیرلر جمع الفرسه
معنی کنه و ناخوش معناسنه در بوم معنایی مؤید میرنظمی بیت شد سنی جامه فرغانه در بر *
کلاه زشت و چرکین بوده بر سر * فرفره * سکون راه اول و فتح فا و زاء ثانی مهملتين ايله فرفر
مرقوم معنایه مترادف در اول سرعتله یورین آدم و حیوان ثانی تعجیل و شتاب ايله سوز
سویانده دیرلر ترکیه دخی استعمال ایدرلر شاه ناصر خسرو بیت بایق قرار دهر مجوای پسر
قرار * عمرت مایه بباد باق سون و فرفره * ثالث پرچاره مدور جام کوند که اطفال ایست طاقوب
الارنک اوینادر دوند که فر فرصد اویر * فرغه * سکون راه مهمله و فتح فایله طونده قوشی که
کلنک دخی دیرلر عریسه کرک دیرلر ضم کاف فرسیله ابوالمعانی بیت از شکوهت بخله عداوت *
صید شاهین میکند فرغه * عریسه کسرفایله پاره پاره اولق و آریلق و باوک باوک اولق کایقال

الفرقة الطائفة من الناس وضم فایله آرمق والفرقة اسم من هذا في سكون راء مهمله
وتون وفتح كاف ايله بمعنى فرسوده كذا في المجمع في فرمانك في سكون راء تون وفتح ميم وكسر
دال مهملتين واظهار هایلله حاكم وقضى يعني امر ایدي ديك اولور شيخ ابوسعید ابوالخیر
* رباعی * عقرب سر زلف یارومه چنبره است * شیرین دهنی که شمد در شکر است * با این
همه کبر و ناز که اندر سر است * فرمانده روزگار فرمانبر است * فرواره في سكون راء مهمله
اولی وفتح ثانیة ايله بمعنى کعبینه ویا زاوی که یو کسک یرده اوله ترکیب چار طاق و عربده علویه دیرلر
کذا في المجمع في فرواره في سكون راء مهمله وفتح واو ونونله یوزن وبعنی پروانه شمس فخری بیت
آنکه باشند کسکسان سپهر * شمع قدر و راج و فروانه في فرخته في سكون راء مهمله وفتح
معجه وفتح ما وناه مثناة ايله مؤدب وزیرک وصاحب فهم و ذکا معنایه شمس فخری بیت
طالمان را که از جهان کم باد * کرده دشمنان فرخته * بر معنای دخی چفته قوشیلان
او کوزدر في فره في فتح راء مهمله مشدده و اخفاء هایلله شکوه و آرایش استاد فخری بیت
فره شاهی خدای جمله بتودار * زانکه بر چهره توست بدیدار * حکیم زاری قوستانی
بیت زیباشانیت فره ایزدی * معین بدیدست بی استیاء * وراء تخفله آسوده و راحت
معنایه در ابو المعانی بیت در زیر سایه ات شده خلق جهان فره * اکنون هیچ کس نرسیده
غم و الم في فریده في کسر راء سكون یای تحتانی وفتح دال مهملتین ايله یعنی خود رای و مغرور
وصاحب پندار کذا في المجمع في فرشته في کسر راء مهمله و سكون یای تحتانی وفتح معجه
و فتح باء مثناة ايله فرشته در کذا في فرمک جهانگیری في فرایند في فتح زاء معجه و یای
تحتانی و سكون نونله آر توری معنایه اسم فاعل او اور شيخ ابوسعید ابوالخیر * رباعی *
ای آنکه بملک خویش پاینده تویی * وز طبات شب نور فرایند تویی * کار من بپاره قوی بسته
شده * یکشای خدایا که کشایند تویی في فردره في سكون زاء معجه و فتح دال و راء مهملتین
ایله فردره مرقوم معنایه در في فرغرده في سكون زاء فارسی ورا و فتح غین معجه و دال
مهملتین ايله یعنی خیسیم و آغشته یعنی اصانش و بوغرائش حضرت مولانا قدس سره
بیت علم اندر نور حق فرغرمه شد * پس ز علت تو باید قوم لد في فرغده و فرمکده في
کلاهما بسكون الزاء الفارسی و تون و فتح الغین المعجه و ذک الفارسی چرکین و پلشت و پاید
معنایه پورهای جامی بیت بجز کند و فرغده افزون نشد * اگر همدی یافت تاج زرین
حکیم سوزنی بیت کرمه هجر است پایش دل * کند و شوخند و فرمکده في فره في فتح زاء و سكون
هر زمان کند و بی گیرلی و باسلی و ملوث طو تان آدمه دیرلر شمس فخری * قطعه * بعد ازین
در مملکت انصاف شاه * ظلم را بکوی نکند آرد فره * باز دارد پاک خلق تو * اهل بدعت را
ز احوال فره * استاد رودکی بیت این فره بیزهر تو مرا خور گرفت * برهان داد از ایزد جبار
مرا في فره في فتح زاء معجه ايله آلت رجل معنایه در کذا في المجمع في فسانه في فتح
سین مهمله و نونله ابکی معنایه در اول حکایات و امثالی نسنه ل و ثانی مشهور معنایه در که
افسانه دن مخفدر في فسانه في فتح سین مهمله و کسرتون و سكون یای تحتانیله
جمع الفرسة افسون خوان معنایه در بو معنایه شیخ نظامی بیت بچاره کری زیرک و هوشمند

و هوشمند * قسوت و قسانیه کرده به بند في قسقه في سكون سین اول و فتح ف و سین ثانی
مهملتین ايله بوجه معنایه که اسپست و سپست دخی دیرلر عربده قصه قصه دیرلر غالباً تعجیم
اولشدر و رطبه دخی دیرلر في قسله و قسمله في اول سكون سین و فتح لام و ثانی کسر
سین مهملتین و سكون یای تحتانیله کلاهما آت سوریدی که ترکیب ایلانی دیرلر بمانده کز
بارگیر معنایه استاد فخری بیت مرغزاری که فسیله که اسپان توکشت * شیرکا نجار سده
خرد چناید چنگال * شمس فخری بیت برده زانعام شیخ ابواحق * هم قسمله زار و هم سینه
هر یکه خرمانه دیرلر محمد کشمیری قسمله شاخ درخت را گویند دیش في فرواره في سكون
غین معجه و فتح واو ايله مخیر و صامت اولوب سوزده بحالی اولمایند دیرلر بعض نسخه ده بخالتدن
و یاد هشتدن و یاد خود بخیرتن مخیر اولوب معنایه ابوشکور بیت فغور بده و فتح پیش
من * فغ رفت و من بماندم فرواره * فغ ضم فایله محبوب معنایه در مویک بیت ای
کرده جهانی بجفا غمخواره * تاروی تو دیدم شده ام فرواره في فکه في فتح کافله احق
و نادان معنایه در میرنظمی بیت شود مغبون از هر کار معکوس * در آن نادان فکه
با حیف و افسوس في فلاته في فتح لام و ناه مثناة ايله شرقنامه ده بسدل که ارکدن و اوزمندن
او اور ترکیب اکا با صدق دیرلر و پارچه پارچه ایتد کارینه کوفتدیرلر اما احی بکمز اولوب اوزره نقل
اولشدر بویقین فهم اولور میرنظمی بیت نباشد جای عشرت هر کلاسه * شکر بچای
شکر افلاته في فلاله في فتح لام و دال مهمله ايله بیوده و بمعنی سوز ابوشکور بیت
یک فلاله سخن بخوام گفت * خود سخن برفلا ده بود مرا في فلاله في فتح لام و واو ايله
سرکشته و حیران معنایه که فلیو و فلیوه و کالیوه دخی دیرلر حضرت مولانا قدس سره
بیت بخویش آی و چنین خویش را فلاله مکن * که اینت کوید کولست آنت کویتدنگ
في فاخته في سكون لام و فتح خاء معجه و مهمله اوج معنایه در اول بمعنی قفل ثانی حلاج
مشته سی که آنکه پنبه آتارلر حکاک بیت گرتو خواهی که بضمند ترا پنبه می * من بیایم که
یکی فاخته دارم کاری * ثالث دجه کبران که فاختم دخی دیرلر یعنی کفره مزاری في فاختون في
سكون لام و ضم خاء معجه ايله بمعنی فخمیده و کثرت استعمالله پنبه دن غیری به ده اطلاق او انور
شاعر بیت موی زربغش کشت دراز * وز قفاموی پاک فاختوده * کذا في الحقه امام بیقین
معنی برکنده ظاهر اولور في فاخته في سكون لام و یای تحتانی و کسر خاء معجه ايله بمعنی
پنبه زدن و دانه رزان بیرون کردن کذا في المجمع یعنی پنبه دن و اوزمندن دانه چیقار مق
معنایه در في فکه في سكون لام و فتح کافله آغرش که ابکه طافوب ایلک اکیرلر میر
نظمی بیت رودسوی قفای خویش پنهان * چو فلکه بوده است در دو کتکان في فله في
فتح لامه سد آغزی که هر دیش حیوانک سودندن ابتدا کن و تشدید لامله ده جایزدو
منوچهری بیت نوای مطربان دارم و بریطهای کویند * مساعد ساقیان دارم و مساعد های چون
فله * تخفیه فله شمس فخری بیت کرتاب خشم تو بسوی که بگذرد * در پشت کوسفند دگر
خون شود فله * حکیم سوزنی بیت نرم و لطیف و نازکم چون فله و شیرتر * وز همه عضو
آدمی من شرف هم سره في فلیبه في کسر لام و سكون یای تحتانی و فتح باء مهمله ايله

فی فلیوه فی بودنی کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح و اوایل سرکشته و حیران کفلاوه
 مرقوم معنای در فی فلیوه فی سکون لام و فتح و اوایل ها یله فرهنگ جهانگیریه فلیوه
 معنای در فی فنه فی فتح نون و اخفاء ها یله فرهنگ مرقوم معنای و آندن مخفف در جمله
 معنای له مترادف در معنی پریشان و فلاکت زده میرنظمی بیت سده فنه در کار خود را بی حال *
 مانند در سخن چنان برکشته حال فی فنه فی فتح ها و نوله پانه مرقوم معنای یعنی قیو
 آردنه و نیلان اغاج پاره سی که آجلماقی ایچون قورل و بخار و کسار اغاج یارمقی ایچون قود قلمری
 جوی کذافی فرهنگ جهانگیری فی فنه و فنه فی انکی معنای در اول کور که آنکله با حق
 فرستدر لر ثانی کی کور کی که آنکله کی یوریدر لر عریه سوزده عاجز اولانه دیرلر قید افه فی
 سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله و فایله و عورت آدیدر که ولایت بر دغ آنکله زبر حکمنده ایدی
 فافله قید افه دخی دیرلر کذافی المجمع فی فیشله فی سکون یای تحتانی و فتح سین مهمله
 شکج معنای که فیاش و فیشل دخی دیرلر فی فیاچه فی فتح یای تحتانی و جیم و سکون
 لامله کج دیمک معنای در ابوالمعالی بیت بی تکلف میروده درم بیزم دیگران * کریماد
 بزم ما آنهم فیاچه آمدست فی فینه فی سکون یای تحتانی و فتح نوله سیل باشی یعنی ابتدا
 آقن سیل میرنظمی بیت سده طرفان ثانی سیل اشکم * که بوده در چکر فینه سرشکم *
 فی مع الباء * فاس رسنی فی سکون سین مهمله و فتح راء مهملتین و تاه مناة ایلله
 اوزرک که فارتسین و اسپندان و شپند دخی دیرلر عریه حرمل دید کاریدر فی فایله فی
 کسر لام و جیم و نون و سکون یای تحتانی و فافله را و تدر اوج صایلی چیمه از خرده پیراقلری و اچه
 چیمکری او را استاد لطیفی بیت هر دی چون دم زبیل میزنی * باز میجوی توفه الحقیقی *
 فی فتوی فی سکون تاه مناة و کسر و اوایل جواب و رملک معنای خواجه حافظ بیت
 فتوی پیرمغان دارم و عهد یست قدیم * که حرامست می آنجا کده یارست و ندیم * عریه
 فتح و اوویای مقصوره ایلله او قورلر فی فراخ دخی فی وسعت مال و کثرت رزق و دولندن
 کنایه در ابوالمعالی بیت از روز ازل منصب معاشق ترا بود * زان بوده فراخ دخی ما محنت
 و اندوه فی فراخ روزی فی کار و کسبی و افرا براد و مدخولی متکثر دیمکدر روزی نصیب معنای
 فراخدن مراد و سعت در بول معنای فی فراوی فی فتح راء اول و ضم ثانی مهملتین ایلله
 اکسه و کیرودیمکدر عریه قفا معنای میرنظمی بیت فراوی کس را سخن هم مکوی *
 اگر مرد باشی بکورد و پروی فی قریودی فی سکون را و ضم باه موحد و کسر دال مهملتین ایلله
 بر عبادت اول کسه به دیرلر کدین حق ورده راسته سالک اوله مثلاً فرمود کیش و فرمود دین دیرلر
 بو معنای فرمودی دخی دیرلر اما اصحی قریودی در کذافی فرهنگ جهانگیری فی قری فی
 سکون راء مهمله و کسر باه موحد ایلله قریه معنای در حکیم انوزی * قطعه * صیر قلمهای
 توتیح صورت * که مردم از و آید احیاء موقی * باب هست خامش و زو عقل کویا * بتن
 هست لاغرو زونلاک قری * وله ایضا بیت حرارت محضت با کران رکابی کوه * زبول کاهده
 کوه های قری را * حکیم ناصر خسرو بیت بدل بین کزدیدن همی بخشیم بود * بدست بیند
 قصاب لاغرو قری فی فرخی فی فتح راء مهمله و سکون خاه مهمله و کسر جمله یعنی زشتی یعنی

یعنی چرکین حکیم سوزنی بیت نیز وادارد از فرخی این شعر * کریمین شعر مرور است نام *
 فی فرسای فی سکون را و فتح سین مهملتین ایلله ایکی معنای کلوز اول فرسودن لفظندن
 صیغه امر و وصف ترکیبی اولوز مثال امر شاعر بیت خیم رانیم دستبرد نمای * سر
 بخشش بر بری فرسای * مثال وصف ترکیبی کمال اسمعیل بیت هیچ نقصان نکند مملکت
 حسن ترا * کردی شاد کنی خاطر غم فرسای * ثانی اوچق طوتمشه دیو فرسای دیرلر
 فی فرغوی فی سکون راء مهمله و ضم غین مهمله طوغانه مشابه بر قوشدر آندن پکرک
 اولوز سرچه و بلند جین اولر آتمه چه دیرلر شمس خری * قصه * ابواسحق سلطانی که
 باشد * کریم و عادل و دانا و خوشخوی * فرود آرد زکرون کوکی را * اگر عدلش دمد بای
 بفرغوی فی فرهنگ فی سکون راء مهمله و نون و فتح ها و کسر کاف فارسیله تعلیم و تادیب اتمک
 معنای در فی فرهودی فی سکون را و ضم ها و او معروف و کسر دال مهمله یین ایلله قریودی
 مرقوم معنای در فی فرهی فی کسر راء مهمله مشدده و هایلله فرو شکوه طوتمق معنای
 محمد مکر بیت فرخ های دولت و سعد سپهر ملک * ای آنکه سایه ات بجهان فرقی دهد *
 حکیم فردوسی بیت که جیست آن ده و دودرخت سعی * که تازه است و شاداب و بافرقی *
 فی قری فی کسر راء مهمله ایلله یعنی آفرین منوچهری بیت فری زان تیغ وی هنگام بجا *
 چنان دیبای بوقلمون ملون * فرهنگ و فانی ده یعنی بسندیده و نیکو حکم خاقانی بیت
 خال ز غالیه نه هر کس روی سب را * خال ز خون نهاده بد مشاطه قری فی قریوری فی
 کسر رانین مهملتین و سکون یای تحتانی ایلله راستی در دین و دخی راست اعتقاد اولق معنای در
 کذافی المجمع فی فسای فی فتح سین مهمله ایلله فرهنگ جهانگیریه اوزم چکر کی اما بعض
 نسخه ده صادمهمله ایلله فصای واقعدر لکن فارسیله صاد اولما فله سین ایلله روایت اولمشد
 مجمع الفرسده افسون خوان معنای مرقومدر حکیم انوری بیت ویر آرد بمل مار با فسون
 وزمین * اردهای فلکی راجه غم از فوسای فی فنه کشتی فی کی یی یورتدکاری کور که دیرلر
 فی باب الفاء المکسوره مع الالف * فرا فی فتح زاء مهمله ایلله افزایدن لفظندن صیغه امر
 و وصف ترکیبی در جانفرا و فرجه ترا کی و اصم مصدر دخی اولوز افزایش معنای بولفتک
 استعمال مشهوری فتح فایله در اما ارباب لغت مکسوره ده روایت ایلکین تبعیت اولندی
 فی فدا فی فتح نوله پیش خانه یعنی اولک اوکی لفظ عربی را لکن فارسیله ده بو معنای استعمال
 اولنور میرنظمی بیت چتراری فنای خانه بوده * چنانکه از لطافت دل کشوده فی فدا فی
 سکون نون و فتح جمله کرنگ بولفت فتح ایلله ده جایزدر کذافی المجمع عریه تمطی دیرلر
 و بعض ولایت که نزه دیرلر مثلاً فلان کس میکه نزه دینلور کذافی شرح السامی اما ادات
 الفضله فتح فایله برف معنای و کسر فایله ده معنای مستوردر فرهنگ جهانگیریه
 صیغه مبالغه دخی استعمال اولنور دیو تحیر اولمشد فی مع الباء * فراسب فی فتح را
 و سکون سین مهملتین ایلله اوج معنای در اول اگر زوله در که قیو آلی در ثانی قیونک یوقارو
 جانبی ثالث طام کنار لرینه ایتدکاری طریقه دیرلر بو معنای میرنظمی بیت فراسب بام او
 از عز و اقبال * درود یار او از جاه و اجلال فی قریب فی کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی ایلله

بجا
 کشتی

ایکی معنایه در اول آلامق معناسنه شمس غری بیت ایام عدل خسرو رستم مهابذست *
نه روزگار زرق فسوزست باقریب * ثانی انهم مصدر استعمال اولنور آلدایش معناسنه
مولانا جامی بیت خورده از شعبه دهر قریب * مبتلا کشته باین زینت وزیب * مجمع الفرسه
یعنی عشوه حکیم سنائی * بیت * در قریب آباد کین چند خواهی داشت خرض *
چشمشان چون چشم زکس دست چون دست چنار * بومعنایه مولانا غریب شیرازی بیت ناز
آفت و کرشمه بلا عشوه دلفریب * یاران خذر کنید که طوفان فتنه است * یو بیت اسم فاعل
اولو زکول آلدایمی معناسنه * مع التاء * فرست * کسر و سکون سین مهملتین ایله
ایکی معنایه در اول فرستادن لفظندن فعل ماضی در کاهی مصدر استعمال اولنور ثانی
فرستوك لفظندن غفقد قرلغ معناسنه ایکی معنایه ابوالمعالی بیت شهاب چو مرده
فرست چند شتا * که منمزم شود آورد فرست این پیغام * فرودست * ضم را و او
معروف و فتح دال مهملتین ایله ایکی معنایه در اول کویند و خوانند که نغماتی مسلسل آواز ایله
ایده لر و دایره ایله اصول طویل حکیم خاقانی بیت بر پرده عدم زن و زخمه بپراز آنک *
برداشتست بهر فرودست این نوا * ثانی ولایت بتکالیه دیرل اهل هند وستان مردم بتکالهدن
خواننده لایده نه فرودستی دیرل مجیر بیلغانی بیت چون نواى سخن اینجا فرودست رسید *
هنچه خواهی که بود آن توواین تو باد * فرست * سکون هاوسین و کسر راه مهملتین ایله یعنی
قانون ضابطه اجمال و کتاب اوللرنده ابواب و فصول اجمال ابلیک اگر چه را تم الحروف ک ضابطه
حافظه سی تاسر فهرس اولق اوزره در تکی بعض اساطین شعرا و علمایا و زینده ها نظم ارنده
از انجمله مولانا جامینک سجه الابرا رنده تاء مشثا ایله واقع اولغین بو عمل نقل اولندی بیت
ای توار قام قدیمی قهرست * برقم جای قدم باز فرست * بعض نسخه ده معربى فهرست در یو
مسطور در تاج الاسامی ده فرمودر که الفهرس الکتاب الذی یجمع فیه الکتب قال ابو منصور
هو معرب کا قال شیخ نظامی بیت فهرست جمال هفت پرکار * از هفت خلیفه جامک خوار
* مع الجیم * فرج * کسر راه مهمله و سکون یای تختانیله بر آجی گو کدر اگیر دیرل بر یای
وج دید کدر اما تقی معلومدر * فتح * سکون نوله ایکی معنایه در اول یعنی خاتون
یعنی اهل بیتک اولو اولانی منبیک بیت شاه چو با فتح محبوت نشست * فتح کهی چنیک
زندگاه منک * ثانی بند شلوار معناسنه استاد لطیفی بیت می کشی روز و شب تو زحمت و دزد
تا باز دزیب وزینت فتح * مع الدال المهمله * فتالید * فتح تاء مشثا و کسر لام و سکون
یای تختانیله یعنی فشانید و ریخت یعنی صاحب دی و دودکی و از هم کسست و پراکنده کرد یعنی
بر رندن آردی و پراکنده ایلدی میر عماره بیت باد بر آمد بشاخهای درختان * بر سر میخوان
برک کل بفتالید * فراد * فتح رانین مهملتین ایله اکسه یعنی قفا میر نظامی بیت همجو
غلام رفت بخندت پسین * کشت نکهد اربفرار دهمین * فرساد * سکون را و فتح سین
مهملتین ایله توت دید کاری میشد که طنلوسی اولور الوان بیاض و صاری و قرمزی بونک پیراغی
ابر شمش قوردی پیوب ابر شمش ایدر کامل بشد که سیاه اولور دم لند اوم منافع کثیره سی وارد
خصوصا علت خنقه و وجه خلق و دخی عظیمدر * فرید * کسر راه مهمله و سکون نوله قاج

قاج و خیم و محاق بوزنده اولان جوهر و مطلق جوهر دار قاجه دیرل افت مشترک در شاعر بیت
فرید تیغ شجاعت که رایض حکمش * کشاد ملکت اعدا میشد و سر نیز * عربی شعر لوده دخی
استعمال اولنور حسام الحجازی بیت اذ اسل سیف الفیج من خطاته * یونی ختقا کمنافی
فرید * فرود * ضم راه مهمله و واو معروفه الی معنایه کاوز اول یعنی نشیب که مقابل بالا در
کاهی فراز مقابل اولور انش یوقش مراد اولند قد شیخ نظامی بیت فرود آمد ز پشت باره
چون باد * چوسبزه بوسه زد بر پای شمشاد * ودخی ضد بالا اولان زیر معنا سنده کوز
حکیم انوری بیت وصف آن دیکران همی بدم * در فرودند بیکر از خورشید * ثانی یعنی ضعیف
وزبون حضرت مولانا قدس سره بیت سرور درود تو آرو کشا ده میگرد * که آن ز روح
ملاست فی رجیم فرود * ثالث یعنی فرزند رابع غره خامس قیونک و پنجه نیک چارچوبه سندن
اشاعیسنه اولان اغاجنه دیرل صادس نام برادر کیخسرو که پیران ویسه فرزند و جوده
کشمیدی * قسر * کسر سین و سکون راه مهملتین ایله بالقی یعنی سی وات یعنی سنده
دیرل * فکد * کسر کاف فارسیله محله رده و کویلرده ایشاری اوایب امور محله و قریبه
مخصوص اولان کسنه دیرل * فناد * فتح نوله زباد یعنی اول خوشبو یا غده که بر نوع کد بدن
حاصل اولور منقولدر که اول کدینک در بدن حاصل اولور منقش قفس ایچنه قویوب اول قدر
حرکت ایتدیرل که کدی درل درنی اوزرندن صیروب بر طرف ایچنه حفظ ایدرل * مع الزاء
المهمله * فرادار * فتح را و دال مهملتین ایله امر در یوقار و طوط معناسنه ابوالمعالی بیت
بین آن خرمنی بود دست واعظ * فرادارد بزغمش خود زردن * فرختار * ضم راه مهمله
و سکون خاء معجه و فتح تاء مشثا ایله یعنی فروشنده یعنی صاتیعی حکیم قطران اروی * قطعه *
هرگز نبود خلق فرختار چو تو حور * مانا که ترا ضوان بوده است فرختار * حوری که فروشنده
اورضوان باشند * اورا بسزد همجو مالک زاد خریدار * قسار * فتح سین مهمله ایله یولار که
حیوان باشند اورلر افسار لفظندن اختصار اولنشد * قشار * فتح شین معجه ایله صیغه
امر در صیق دیمکدر و اسم مصدر اولور ابوالمعالی بیت زیر پای حوادث مرا فک انداخت *
کند چو خوشه انکورر ایدر قشار * فکر * فتح کاف فارسیله دشویش و عروج خاطر اولش
افکار و اوکار دخی دیرل وله بیت رسد ز خیر جان راحتی بدم * نهند دست کرم سینه * فکر مرا
* فکر * فتح کاف فارسیله قریحه که زنان یوزلینه حسن عارضی ویرمک ایچون سوررل
غازه دخی دیرل * قهر * کسر راه ایکی معنایه در اول مشک حل ایدجک طاش ثانی
طباشیر که در زهر قوللور مثال اول شاعر بیت برویش خال همجون مشک بوده * رخ من
بود همجون قهر سوده * قهر * سکون یای تختانیله یعنی مضرب و افسوس کذا فی المجمع
* مع الزاء المعجمه * فراز * فتح راه مهمله ایله اون درت معنایه استعمال اولنور اول کشاده
وین یعنی هر سینه که آجق و باسی اوله خواجه حافظ بیت حضور مجلس انسست و دوستان
جمعند * وان بکاد بخواند و در فراز کنید * کال اصمعیل بیت چو مطرح ارچه افکنده ایم و پی
سیریم * به پشی تو چو مستند ستوم سینه فراز * ثانی یعنی بسته خواجه حافظ بیت صنعت
مکن که هر که محبت نه راست بخت * ایزد بروی او در معنی فراز کرد * کال اصمعیل بیت جهان

پناه از امن دولت امروز * دهان عاقیه باز است و چشم فتنه فراز * ثالث یعنی فریب و تردید
حکیم سنائی بیت چو بر اهل شهر یار شدند * برشان دیگران فراز شدند * کمال اسمعیل بیت
رسول مرگ بنا که بمن رسید فراز * که کوس کوچ فرو کو فتنه کار بساز * رابع یعنی جمع حکیم
فردوسی بیت بارمان واروند مرد هتر * فراز آورد کونه کون سیم وزر * استاد لطیفی بیت
بسعی و جهد و کوششها فرازند حکمت و دانش * تواند خورد و خواب خوش چه دانی نکته معنی
خامس یعنی پیش آوردن حکیم فردوسی بیت دوسالار از هر دوسالان بننگ * فراز آوردند
لشکر بنگ * سادس ازین باز یعنی بودند کبیر و استاد فرخی بیت براد دل او بودم
من دی و وزیر * براد دل خود باشم از امروز و فراز * سابع یعنی فروز و فروزان یعنی یاق و باندر
حکیم قطران ارموی بیت بر او ی بروی چون آب تازان * بزدی برعد و آتش فرازان * ثامن
معنی فرافتن یعنی ابله و کمک شیخ سعدی بیت درین امید بسر شد درین عمر دراز * که هر چه
در دلاست از درم فراز آید * تاسع یعنی پوشیدن یعنی اورنگ خواجه حافظ بیت صفت
مکن که هر که غبت نه راست باخت * عشقش بروی دل در معنی فراز کرد * عاشق معنی بلندی
حکیم سوزنی بیت کار جهان خدای جهان اینچنین نهاد * قلع از پی کزند و شیب از پی فراز *
حمیدی اختیاری بیت آنکس که دست کینه کند سوی تو فراز * خشکش کند بدست خود
کرد کار دست * حکیم اسدی * مثنوی * نلی بود بر کوشه زه بلند * بر افراز نل شد مران
هوشمند * نکونسا رکشتی بجهادراز * که هرگز از ور نیایی فراز * حادی عشر یعنی بالا که ضد
زیر در کمال اسمعیل در زنت شریف بیت گردون نهاده بره تو صد هزار چشم * تاجر فراز دهب
او کام پستری * ثانی عشر ضد شیب که یوقش دیرلر استاد رودکی بیت شیب تو با فراز و فراز
توانشیب * فرزندان آدمی تواند در شیب و نیب * ثالث عشر یعنی خرزه رابع عشر یعنی
سرکش کذا فی فرهنگ جهانگیری اون ابکی معنای ضد شیب در جفتای لسانه اورک دیرلر
ضم همره و سکون و او ایله کاهی اور دخی دیرلر فرهاد نامه ده فرهادک آتی و صفقه کلور بیت
خرانی اوز کاچمقاقد اتون دیک * ابکیماک وقتی دست اوز راقیون دیک * فرز * کسر
راء مهمله ایله سیره معنای کنه ای الجمع بو معنای استاد بیت شود مرغ چمن از شوق
بی تاب * همه فرزند و چمن بوده لب آب * فریز * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله
آیزق دید کاری اوت جمع الفرسه ابکی معنای در اول بر خوشبو اوتد ثانی لحظ قدیدن
اولان کبابه دیرلر * فریز * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی بعد باه مودع مکسوره
ایله ایرانیلردن برهلوان آدیدر * فراز * فتح راء معجمه ایله آلت رجل معنای در احوال معانی
در جو بیت بکند دادکی را شد سرفراز * دهد همتیش کربه بیند فراز * فقیار *
سکون قاف و فتح یای تحتانیله معنی شاکردا نه یعنی شاکرد و بریان شربتاک استاد لطیفی
بیت قبا کزدست او آید باعراز * دل و جان باد و برامزد فقیار * فلز * کسر لام مشدده
ایله معدن و معدن حاصل اولان نسته شیخ ابن سینا در بیان اوزان معادن * قطعه *
نه فلز مستوی الحیم را چون بر کشی * اختلاف وزن دارد هر یکی بی اشتباه * زرکن زیرق الم
اسیرب دهن اوز برجل * فضه ند آهن یکی مس و شبهه صقره اه * بعضی نسخه ده خبث الحید

الحید و جواهر ارضین هر نه ذوب اولنسه خبثه آنک فلز دیرلر فیروز یی سکون یای تحتانی
و ضم راء مهمله ایلح معنای کاور اول طرف بولق عبد الواسع جملی بیت دولت فیروز و رای
دوشن و بخت جوان * همت والا و عزم قرخ و امروان * و حصه و عدویه غالب اولق معنای
مولانا هاتنی بیت که صاحبقران خسرو ارجمند * شد از بخت فیروز و فیروزمند * ثانی بر طاع
آدیدر و له ایضا بیت زما زدن شاه خاقان شکوه * ز فیروزی آمد فیروز کوه * ثالث
نخسه مسترقه نک او چنجی کونی آدیدر و دخی نام پدر قباد شهر یار در * مع الزراء الفارسی
فریز * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله معنی فریج مرقوم یعنی اکبر که عربیه و ج
دیرلر کذا فی الجمع * مع السین المهمله * فردوس * سکون را و فتح دال مهملتن ایله
اگر چه لغته مشول بوستانه دیرلر که ایچنه باغ و میوه اغاچلری اوله عربیه جمعی فرادیس کلور روم
لغتندن تعریب اولمشدر الفردوس حدیقه فی الجنه و ایضا اسم روضه فی الیمامة و الفرادیس
موضع بالشام جنت باغچه لرندن بر باغچه در مولانا جامی بیت خرم آنکس که ازین درجو بقات
بوی فردوس بقدر دوش شتافت * فرس * کسر راء مهمله ایله فرستادن لفظندن صیغه امر
اولان فرستدن غفقدیر میرظمی بیت کفت احوال ازین سو بنوس * باغخن فهم و هفتدان
فرس * فریض * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله فریز مرقوم معنای در کذا فی
فرهنگ جهانگیری * فسافس * فتح سین مهمله و کسره نایله * فس فس * سکون
سینین مهملتن و کسره نایله ابکی معنای کلور اول فصلدی یعنی کز او و آهسته سوباشمک ثانی
تخته تی معنای بوابکی معنای استاد لطیفی بیت دهان ترا لزمست این فسافس * که کند
و ستواست آری فسافس * فسوس * ضم سین مهمله و واو معروفه اوج معنای کلور
اول یعنی مخمره و استمرا که افسوس دخی دیرلر استاد عنصیری بیت اگر تو خویشتن اندر
قیاس من آری * همی فسوس تو بر خویشتن کنی آور * ثانی یو یلی بی یولدن آزد رقی
امیر خسرو بیت فسوس دیولعین درزه خداجو یانست * شکار کور بدبال شیرزیایی *
ثالث درین و حسرت معنای در عربیه شهر دقیانوس اسمی اولق مرودر * مع الشین
المعجمه * فراس * فتح راء مهمله ایله اعضا قشقی و عربیه دوشکه دیرلر بوابکی معنای میر
نظمی بیت نشسته بر زینت و دیبا فراس * کرفته بر اعضای جا را فراس * و آزا اولور که
عربی معنای سبیل عورتدن کنایه ایدرلر * فیش * سکون یای تحتانیله بوروندن و دماغدن
ظاهر اولان صده که تهور و غضب محله واقع او اور * قیاجوش * سکون یای تحتانی و لام
و ضم جیمه باب الباده ذکری مرور ایدن سیلکوش معنای بر نوع پیراقد رقیل و لاغنه بکزر نافع
اوتد عربیه لوف و لسان یونانه اقیطون دیرلر اخلاط غلیظ لرجی اخراج و سه کید و طحالی
نفتح ایدر فیلکوش دخی دیرلر * فیلکوش * قیاجوش مرقوم معنای در * مع الفاء *
فرسغاف * کسر او سکون سین مهملتن و فتح نوله نوروز کجه سنه دیرلر چونکه نوروز
بر معتبر کوند کجه سی دخی معتبر در حکیم فردوسی بیت فرسغاف بخت تو نوروز باد * شبان
صیه بر تو نوروز باد * مع الکافی * فتراک * سکون ناه مشاة و فتح راء مهمله ایله ترکی
معنای در مولانا جامی بیت صید را زخم فتراک آوخت * جانب پیر جنبیت انکیت * حکیم

سنایی * رباعی * ای بابل وصل تو طربناک * وی غمزه خنده تو تریاک * ای جان دود مهرزار
عاشق * آویخته از دوال فتراک * کمال اسمعیل در نعت شریف بیت فتراک تست عروه وثقی که
جبرئیل * دروی زند زهر شرف دست اعتصام * و ترکی باغی اولقی اوزره نقل ایدوب بویته
متسک اولشمار شمس فخری بیت حمل چرخ در شکار کفش * بارها بسته اند در فتراک *
بویته ترکی باغنه مخصوص معنی یوقدر انجق ترکی اولقی فهم اولنور کی فرسک کی کسر را
وسکون سین مهملتین ایله صکره ایریشن اوزم کی فرسک کی سین یینه سین معجه ایله فرسک
مرقوم معناسنه مرورد کی فرسک کی سکون راه مهمله و فتح نوله برمدور و یامی و یوایچی سوری
اغاج در اغر مشق کی و یامی طرفند دخی بر سور حجه اغاجی وارد رابی بر مغله طوتوب دیز اوزرنده
دوند رر ل اطفال بازیچه سیدر کی فکاک کی سکون لامله ابکی معنایه در اول طاع اروکی ناک
دخی دیرل ثانی آتش پرست معناسنه در کی فندر سک کی سکون نون وسین و کسر دال
وراء مهملات ایله ولایت استرا باده بر شهر آدید میرزا ابوالقاسم فندر سکی * قطعه *
چو کر دشمنان از انیکوی که شد امروز * بشیر مقدم فخر خدا بکن صدور * ز فندر سک چه
جرم آمد وجه ذلت خاست * که کرد ایزد بیخون از ان جنابش دور کی فیکاک کی سکون یای
تختانی و فتح لامله چنرال در ناو و بر او قدر نیرد خشانی و تیر چرخ دخی دیرل شمس فخری بیت
ایا بشی که بدوزی روز نین و مصاف * بر آسمان مه خورشید را یک فیکاک * حکیم اسدی فتح
یای تختانی و سکون لامله روایت ایدوب بویته نظم ایتش بیت ز فیکاک خم چرخ بر کرده ماه
بزخم کبوتر ز صد کام راه کی قینک کی سکون یای تختانی و نوله عربیده بحر فیشو دیدگری
طاشدر کی مع اللام * فیکال کی فتح باء موحد ایله اوز یابوب کساک و طغتی کشوفتن
معناسنه میر نظمی بیت نهفته از نگاه روی کرده * فیکال زلف عنبر بوی کرده کی فیکال کی
فتح تاء مثناة ایله قویاروب و اقی معناسنه فتالیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکی اولور
شاهشار دیمشدر بیت کهر فشان شده این دبه از جهای کسی * که بود نزدن اورا غم ابر قتال
شمس فخری بیت زره کسل بود اندر زمانه لیک ندید * کسی چون نیروی او در جهان حسود
قتال کی فیکال کی فتح یای تحه ایله اینک اوقی معناسنه در کی فیکال کی معروف جانور در پیل
دخی دیرل کی مع المیم * فیکام کی فتح دال مهمله ایله بعض ظروف آغز نه ایتدکاری چنبر
وسوز که ابرق و برداق آغز نه ایدرل و شیشه و دبه آغز نه طقاجق تسنه یه ده دیرل کی فیکام کی
فتح سین مهمله ایله طور نه که کلهک دخی دیرل میر نظمی در تعریف باشه بیت چه باشه
صفقوز شاهین خرام * در اوج هوا شد شکارش فیکام کی فیکام کی سکون نون و فتح حمله
کرنگ که فیکال و فتح دخی دیرل عربیده مطلق دید کاری در کی مع النون * فتادن کی افتادن لفظندن
اختصار او شد در دو شک معناسنه حکیم شقای * مثنوی * چو رکن ساعد سین اودید *
بخود چون طسمه زین اندیشه پیچید * بحیرت پای در کل ماند قصاص * که آزاد کل از دستش
نمیداد * زمرگان ناکه نش سایه بردست * فتاد وارغوانش از منجست کی فتادیدن
و فتالیدن و فتیدن و فتالیدن کی بوش لغتک ابکی اوللری فتح تاء مثناة و کسر
دال و کسر لام و سکون یایله او چنچ کسر تاء مثناة و سکون رایله ابکی صکره کیلر سکون

سکون تاء مثناة و کسر راه مهمله و کسر لامله جمله سی اوج معنایه کاور اول دزیدن و شکفتن
یعنی بر تمق و یار مق معناسنه حکیم ازرقی بیت جزا کشاد تودر چنبره فیکاک که بود * فروغ خنجر
الماس فعل مفرقتال * ابوالفرج رونی بیت ای ملک این ملک را تودانی معینش * مال بکیر
و خر خوارج بقتال * حکیم سوزنی بیت بسیار لطف کرد همه کس بحق وی * تا کنده بقتل
بر آورد سریناز * امیر خسرو بیت خون بر آورد و بازوران کرد * خود طرازی و باز بقتل
ثانی یعنی پراکنده و پریشان استاد منوچهری * قطعه * آتش و دود چو دنیال بکی طاوسی
که برانده بطرف دم اوقار بود * وان شرر کوئی طاوس بگردم خوش * لوای خرد فیکال
بمنقار بود * وله بیت جانرا و مشک را و سیم را و جام را * بر نواز و بر قتال و بر قشان و بر کرای *
حکیم زجاجی بیت بیفکنده و باز و سر اسر زبای * بشهر اندر آمد شنه فتره رای * ثالث
بر کندن و انداختن یعنی قویار مق و بر اقی میر عماره بیت باد پر آمد بشاخ سیب شکفته *
بر سر میخواره برک کل بقتالید * حکیم سنایی بیت بکدم بکش قندیل را بیرون اسرا بیل را *
بر پر فتر جبریل را فی لا کذا و انجا نه لم کی فراز کردن و فرازیدن کی کلاهما بفتح الراء المهملتین
وسکون الراء المهملتین یه قاروا یتک و قالد رمق و آحق و قیامق معنایه یه فراز مرقومک جمیع
معنایه مصدری ذر کی فراستن کی فتح راء مهمله و تاء مثناة و سکون سین معجه ایله یعنی
افراختن و افراستن الفاری حذف اولنشد در کی فراشدن کی فتح راء مهمله و کسر سین معجه
ایله اعضا و توبلر اور پر مک کذا فی اخیابی مجمع الفرسم بر او تدر صد فی الارض دیرل
مؤید الفضلاده کندای کوهی مسطور در کی فراوان کی فتح زاء مهمله و وایله اوج معنایه استعمال
اولنور اول بول که مراد وسعت معناسی در ثانی بسیار که کثرت معناسنه در بوابکی معنایه
ابوالمعانی بیت فراوان کرده کرچه جور جانان * ولی در دل تحمل شد فراوان * ثالث
فرهنگ جها نکیریده خزده یاد زله دید کاری مسطور در کی فرسان کی سکون را و فتح سین
مهملتین ایله هر جانور که در یسن کورک ایدرل اکادیرل خم فایله هر پیل آتا و ویرار معناسنه در
کی فرستادن کی کسر را و سکون سین مهملتین و فتح تاء مثناة ایله کوند رمک عربیده بعث
معناسنه مثلاً پیغمبر قرستاده خدا دیرل چغتایده بیار مق دیرل میرعلیشیر بیت
جواهری که بیار دینک یونا مرادینک اوچون * کونکول خزانه سین غزن مرادینک *
کی فرودین کی خم را و او و مجبول و کسر دال مهملتین ایله اوج معنایه کاور اول اشاعیرق
معناسنه در که معروف در ثانی قیو و بخره چار چوپه سنک اشاغی اغاجی که آستان
و آستانه دخی دیرل و یوقار و اغاجنه ده بلندین دیرل چار چوپه دید بکمر دت اغاجدر بری
یوقاروده و بری اشاغیده و ایکسی ابکی جانیده اولان اغاجدر در قیو قنادری آنلره میخلنور حکیم
سوزنی بیت پش ماعید رسید و خیر فتح رساند * از جنابی که فرودینش بود چرخ برین *
ثالث جانب غریدن وزان اولان روز کاره دیرل شمسک غروب و زولی اولدوغی طرف اوله
دیزین دینلدو کی تقریبیله فرودین دخی دیدیلر کی فریدین کی کسر راء مهمله و باء موحد
وسکون یانین تحه نین ایله آلد اتمق معناسنه در و لانا جایی بیت تادین طبع فریدن سرای
نهاده حاد نه زله یای * چغتایده آلد اغ دیرل آلد ایچی و آلد ایچی دیک اولور میر جیدر

محرر نه بر قری عورت وصفه اید بیت حیل سی کوب آلی و آلدای کوب * مکرده اتونی
بیلاوی چوب * فریختن کسر راه مهمله و سکون یای تحتانی و خاء معجیه و فتح تاء مثناة
ایله ادبلو اواق و بر نه یه دنک اواق معناسنه در ایکی معنایه ترینب اوزره شاعر بیت
تا توانی فریخت کردارت * تا باشد فریخت بازارت فریدون کسر راه و سکون یای
تحتانی و ضم دال مهملتین ایله زیاده یعنی آرتق کذافی فرهنگ جهانگیری بو معنایه میر
نظمی بیت اگر خواهی فریدون باد قدرت * مکن هرگز بخود را جای قدرت فریختن کسر
راه مهمله و سکون یای تحتانی و فتح تاء مثناة ایله آلدای خدعه معناسنه مستقبلند
فایرینه باه موخه کتورب فریبند و فریبند دیور چغتای لسا نند آرغاد افاق دیور آلدای
معناسنه شکم بویله کاور میر علی شیر بیت مین بیدل سا نکاجان اوینا نای تیر لایارای دیرمین
بی سین طفلنی بو تحفه بیلار آرغادای دیرمین فریغون کسر راه فارسی و سکون یای
تحتانی و ضم غین معجیه ایله حکمای عجیدن بر حکیم نامیدر شاه ناصر خسرو بیت کند
مبطل محق را بقولی * زوابت کرده خما از فریغون فشاردن فتح سین معجیه ایله
صمق فشاردن دخی دیور فشاردن فتح سین معجیه و سکون نوله صاچق
وسلکمک شیخ سعدی بیت در دلم بود که بر تو بفشام جا را * باز در خاطرم آید که متاع نیست
حقیر * و صاورمق معناسنه حکیم اسدی بیت بهر یاد خرم نشاید فشاند * نه کشتی
توان نیز بر خشک زاند فشمیدن کسر سین معجیه و سکون یای تحتانیله قاصد و ب
تیمک معناسنه در فغان فتح غین معجیه و کافله زشت و چرکن دیکدر فغان چنان
افغان و فریاد در خواجه حافظ بیت فغان کن اولیان شوخ و شیرینکار و شهر آشوب * چنان
بردند صبر از دل که ترکان خوان بغمارا فکندن بر افاق افکندن کی در عربده سقط
و طرح دید کاری معنایه در فجا کردن سکون نون و فتح حیل کرنگ معنی معناسنه
فرین سکون ها و یای تحتانی و کسر راه مهمله ایله فهرست معناسنه در ابوالمعالی
بیت اجمال مفصل جوانی * فهرین کتاب حسن و خوبی فریون سکون یای تحتانی و ضم
راه مهمله ایله مفید و غماز معناسنه استاد دقیقی بیت سودت آید از مرام فیرون *
نظر زی سوی بر جیس فرارون فریدن سکون یای تحتانی و کسر راه مهمله ایله معنی
خرامیدن معنی صالقی حکیم سوزنی * قطعه * شعر و شطرنج هنی دانی و بس * زین دوشه
بازی وزان بیخی * نه دران داری از حکمت مهر * نه درین داری از حکمت فتح * زین وزان
چند بود که دومه * مر ترا کشتی فریدن و غن * مؤید الفضلاده پر نعمت اواق و افشوس
و استهزا ابلک مع الواو * فرازنو فتح راه مهمله و کسر راه معجیه و ضم نوله معنی روانه
فرستو کسر راه و سکون سین مهملتین و ضم تاء مثناة ایله معنی قران حکیم سوزنی
بیت فرستونم بچغچه چون کم * موند برین بچغچه نیست شاد مع الهاء * فتاده فر
فتادن لفظندن اسم مفعولدر دوشمش معناسنه که افتاده دخی دینلور میرزا فصیحی بیت
فتاده امدیاری که اندران کشور * زهر چشم تسلی دهند هم ازنا فته معنی معروف
لفظ عریذ لکن فارسیه استعمالی غایت شایع در استعاره طریقه ایله محبوبک هرینه فتنه

فتنه دیور کوزرینه وزلف و خال و خطنه و قد و قامتنه و حسن جالنه و غیره رلرینه فتنه تعبیر
ایدلر عقلدن وینکه وجوددن چیقاردوغی ایچون ابوالمعالی بیت چشم و خط و خال دلبر
فتنه است * قدبالافتنه و زلف معنی فتنه است فرستاده کسر راه و سکون سین
مهملتین و فتح تاء مثناة ایله رسول و اباجی و کوندلش معناسنه هرینه اولورسه فرسته فر
فرستادن لفظندن صیغه مفعولدر کوندلش معناسنه حکیم فردوسی بیت فرسته
فرستادی زی شاه چیل * بدل پرزگین شد برخ پرزچیل فرستاده کسر راه و سکون
سین مهملتین و فتح نون و فایله شب نور و فرستادن مر قوم معناسنه حکیم انوری بیت شب
محنت باخرا آمد و شد * شب فرستاده روز نور و زیاد فرسته سکون راه مهمله و فتح سین
معجیه ایله هنوز طوغر مش حیوانک ابتدا کلان سودی که آتش بر مقدار قینادوب پیر کی
قایلند قدالدر رلر اکافله دخی دیور ترکید آغز دید کایدر فرنه سکون راه مهمله
و فتح نوله طورنه که فسام و کلمک دخی دیور میر نظمی بیت شود صغوه همش پر کشاد * کند
صید فرنه در اوج هوا فره کسر راه مهمله و اظها رها یله زیاده لکدن عبارتدر حکیم سنایی
بیت هر یکی شاخ میوه دار فره * نام آن میوه است صدق به * سید ذوالفقار شروانی
بیت ز رایت رایت رسد نایب دار فره * با باده حرمت بود آفاق را حصن حصین * شرق
الدین زدی بیت ای حلقه زلفت زده بر باد کره * اعل توینازکی ز جان برده فره * شاعر
* رباعی * کرزانکه خدا بمن دهد مال فره * بکشایم ازین کار فریسته کره * ترک بخزم
که هر که بید کوید * ای خاک تو از خون خریدار تو به فردوده سکون را و ضم دال اول
و فتح ثانی مهملات ایله برشته و بریان معناسنه در حکیم خاقانی * قطعه * بر زینینه بره کریم
و کردانی * چگونه کرد ز آتش فردوده و بریان * ازان فردوده بریان تراست در دوزخ * عمید
کاسن در زرخانه مامان فریخته سکون راه مهمله و یای تحتانی و کسره و فتح نوله
خرفه که فرخ و برین و فرین دخی لر ز کید میزاوت دید کلید رکدانی الجمع فرجه فر
فتح راه مهمله و ضم و سکون نوله ساحل دریا بریند را سیمه در که معظم اسکله سی وارد امیر
خسرو بیت از دیار فریخته شش مهرا * هست ماهی و مردمانش چوماه فریخته فر
کسر راه مهمله و سکون یای تحتانی و فا و فتح تاء مثناة ایله فریختن لفظندن اسم مفعولدر
آلدانش که فریب خورده دخی دیور فره سکون راه مهمله و فتح یای تحتانیله لغت
و نفرین و جرب و شقوم معناسنه استاد لطیفی بیت بدین سرف سرف و بدین غر غری *
نه خورداست و علس ایافیه کو * مختاری بیت خواهی بکده باشد و خواهی بفلسدن *
بادامن اوفیه کره کردم و پیوند * حکیم سوزنی بیت باز در هل چون کشایم ازان تار * فریه کم
برعدوی جاه تو ایشار فسله سکون سین مهمله و فتح لامه مثل و حکایات معناسنه
شاعر بیت تا چند فسله کوی در بزم میکساران * باهرل و سخره کشتی مانند فضله خواری
فکانه فتح کاف فارسی و نوله شکم مادر دن مرده طوغش ولد عریذ سقط دیور
شمس خری بیت عجب کرد شمن منکت در ارحام * بکرده نیست مانند فکانه فکانه فتح
کاف مشده ایله ده تحفه بلده اولور کاسه درویشان که بکول معناسنه در فندی فره فر

سکون نون و بای تحسانی و کسردال و فتح راه مهم ملتین ایله دگر می طاشی طاشیدن اشاخی یوار لعه
 دیرلر فی فته فی فتح نوله اول سیاه دانه درکه مرزوعات اراسند بتوب حبوباته قاریشور
 اکثر دندای اراسند اولور فیک دخی دیرلر فی فته فی اظهار ایله قالب که ایچنه کریم و کرلر
 و کورک که باحق قارشد رلر فرهنگ میرزا ابراهیم کی کورکی واقعدر اما کتاب السامی
 فی الاسامید و دلکود مورد که اکا براغاج یکیروب طیراق قرارلر عربیه مجرعه دیرلر فی فته
فتح ایله رشتک معناسنه که عربیه غبطه دیرلر فی فیروزه فی سکون یای تحتانیله کورک و نکلو
 بر قیتلو طاشدر یوزک ایدرلر و بعض مرصمات اراسنه قورلر اعلاسی نیشا بور طاشند اولور
 جله خواصندن برکسندک بر ماغند بر هیچ نیشا بوری فیروزه یوزوکی اولسه دعو او خاصمه ده
 خصمه غالب اولوب ظفر یولور فیروزه و ظفر معناسنه اولدوغی اجلدن بویه بونک خاصه سی
 اولمغه فیروزه تسمیه ایلشله پیروزه دخی دیرلر و رکی کورک اولمغه آسمانه فیروزه رنگ دیرلر مولانا جامی
 بیت بر فرازند فیروزه رواق شمسه زرکش زنگاری طاق فی فیلیسته فی سکون یای
 تحتانی و سین مهمله و فتح لام و تاء مثناه ایله فی فیلیسته مرقوم معناسنه در فی فته فی فتح یای
 تحتانیله تسکره که آنکله باحق چکرلر و شراب مدره سنده دیرلر فی مع الباء التحتانی فی فجای فی
فتح جملہ خرما اغاجندن جمع اولندقدن صکره یرنده باقی قلان کد فاجام دخی دیرلر کدانی فرزندک
 جهانگیری فی فدائی فی فتح دال مهمله و کسربای تحتانیله شجاع و مهادر معناسنه مولانا
 هاتقی بیت فدائی و شان سپاهان تمام ستادند در معرض انتقام فی فزای فی فتح زاه
 معجه ایله افزودن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی اولور ار تور معناسنه ابوالعانی بیت
 دوش در باغ شدم خفتم و جستم از جای فی کفتم ای مرغ سحر تابکی اینا له فزای فی باب الفاء
المنجومة مع الف فی فزونا فی فتح زاه معجه و و او و هول و فتح نوله آرتق و زیاده معناسنه
 صیغه مبالغه در فی فسونای فی فتح سین مهمله و فتح نوله مبالغه ایله اسم فاعل در ساحر معناسنه
فی مع الباء فی قوب فی و او معروفه او و فورمک ایله آغزندن چیقان هوا که دفع چشم زخم ایچون
 یا خود غیری دسند ایچون او قیوب او و فورلر کدانی الخفه فی مع التاء فی فرات فی بین الناس
 مراد صوبی دیدکری نهر عظیم در که ارض روم ناحیه سندن چیقوب ارزنجان قربندن کاخ
 قلعه سی آلتندن دیورکی ستمندن عربستانه بیره افرات اوکندن عانندن حله دن آقوب
 بغداد ناحیه سنده اوغرا یوب و بغداد اوکندن جاری اولان دجله که بین الناس شط دیمکله
 معروف اولان نهر عظم ایله بصره دن بروقورنه دیدکری محله قاصوب دریا مثال
 اولوب بصره اوکندن بحی العربیه ملاقی و متصل اولور جزر و مد دیدکری حالت دریا به
 اتصالی محله واقع اولور فی قوت فی فتح زاه مهمله ایله ارغچ که بود دخی دیرلر عربیه حمه
 دیدکری در شمس تجزی بیت کسوت عمر ابو اسحق را فی هست از نسج ایدتاری و قوت فی
 مجمع الفرسند فتح فایله منقول لهر اما فرهنگ میرزا ابراهیم کدلیک فتح فایله و فتح فایله بر او قدر
 یوزک آغریسنه نافع در فی فروخت فی فروختن لفظندن صیغه ماضی در صانندی دیمک اولور
 مستقبلند خا شینه قلب اولوب فروشد دیتلور خواجه حاقط بیت پدرم جنت رضوان
 بدو کندم غره خت فی ناخلف باختم اگر من بجوی نفروشم فی فرود داشت فی فتح زاه مهمله و و او

باب الفاء

و و او معروف ایله آخر ترغبات و نعمات و مقامات ادبای موسیقی فرود داشت دیرلر اشاخی طوتدی
 دیمک اولور مولانا هاتقی بیت بخندید آن کوه تمکین زجای فی دران شور و غوغا فرود داشت
 پای فی قوت فی و او و هول و فتح زاه مهمله ایله معنی صورت میرنظمی در وصف خانه بیت
 تماشا کن از صفا بخش بود فی بدیوار قوت همه نقش بود فی مع الحیم فی فتح فی اشاخی صدرش
 دوداق دوهنگ و غیرینک کدانی فرهنگ جهانگیری فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 فسلدی که فسافس و قس قس دخی دیرلر حضرت مولانا قدس سره بیت چونکه این را
 پیشه کرد و بردوام فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 سولین کثیر الکلام معناسنه فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 آغز چوره سی که یوز و بتفوز و پر پوش دخی دیرلر استاد رودکی بیت سرفرو کردم میان انجور
 از فرج منش خشم آمد مکر فی شمس فخری فی قطعه فی انجمن مولاندر فی حیا فی دوستاش
 بخون دشمن فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 تازه دلری بیومک ایچون قوجه دانی کسمکه دیرلر فرهاج معناسنه مجمع الفرسند معنی کاپوس
 مسطور در فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 انجمن مولاندر فی حیا فی دوستاش بخون دشمن فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 ولایت زنکبارده بر شهر آیدر آدمی غایت سیاه اولور مجمع الفرسند خایه سی دبه و دخی
 زشت معناسنه مسطور در فی فوشخ فی سکون و او و نون و فتح شین معجه ایله شهره راه
 قرینه بر یوزک قصبه آیدر اما هاتقی بمور نامه ده شهر اولی اوزره یازار فی مثنوی فی نخست
 آن شتابنده ابرستیز فی اطراف فوشخ شند زاله رز فی نه کل ماند آنجا سلامت نه خار فی
 قور و بخت آن زاله بر کشت زار فی زنا بخردی چونکه فوشخیان فی بیستند در کین سلطان میان
 جواز کار فوشخ پرداختند فی بسوی هری رایت افراختند فی مع التاء فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 طم قلی کم کسرسکس آنلره اورب باشی ضبط ایدرلر ابواله فی بیت کرکند سرکشی بصاعت او
 فتح زند در دهان چرخ قضا فی مع الدال فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 صویوزنه پید اولان سیر که یاز و قیش قوریم یوب طور فی شمس فخری بیت زقیض گفت
 کشت زار امید فی بود زده دایم چو یسان فرزد فی فرود فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 معنایه کلور اول نام پسر میاوش حکیم فردوسی بیت پس اکاهی آمد بنزد فرود فی کدشد
 روی خورشید تابان کبود فی ثانی برشته و بریان حکیم سوزنی فی قطعه فی عناور فی دل تو
 نهفته نتوان داشت فی چنانکه نتوان خورشید را بکل اندود فی اگرچه زین غم و زین رنج و درد
 ناگذران فی دلت بر آتش خسرت کباب کشت و فرود فی ثالث معنی قریب اشاخی حکیم اسدی
 بیت فرود آمد ز پشت پاره چون باد فی چوسیده بوسه زد بر پای شمشاد فی رابع فی فرود داشت
 معناسنه مولانا هاتقی بیت سری کونیماد بقیمه فرود فی بخواری بخاکره افتاده بود فی
فی فرود فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح فی فتح
 و یازر معناسنه چغای لسانند اور تا توردیرلر یاز دیمک اولور تنم میرعلیشیر بیت میتدا
 پیراوتد که کردم اور سام افلاک اور تا نور فی ایسر اسام کونکود ما جان و جسم غمناک اور تا نور فی

۱۰ فسردهی ضم سین و سکون راء مهملین ایله بمعنی شکاری و دخی فسردهن لفظندن فعل ماضیدر
 کذا فی الادب ۱۱ فنود ۱۲ ضم نون و واو معروفه درت معنایه در اول اعتماد و التماس معنایه
 شمس خزی بیت فنود نیست ای شه کامران * فنود از تو دارم بعمرد از * ثانی آرام
 و آسایش معنایه در مصدری فنودن در ثالث فریخته و غره شده که بفنود یعنی فریخته شد
 استاد رودکی بیت بفنودتم بر درم و آب زمین * دل بر خرد و علم بدانش بفنود * رابع اول
 کسینه به دیرل که یوریمکه و سو بیکه توقف ایله و سخن سبکته قدرتی اولیه جمع الفرسه
 فتح قایله مرویدر ۱۳ مع الراء الممله * فتور ۱۴ ضم تاء مثناة ایله کسل و سستی معنایه عربیدر
 میرنظمی بیت همیشه شوی در صفا و سرور * بطمع لطیفه نیاید فتور ۱۵ بحر ۱۶ فتح حایله
 بر کسینه به صاحب اوراق معنایه و جوارم درک معنایه و دخی بعض نسخه ده طویوق معنایه
 مرویدر ۱۷ فرور ۱۸ سکون راء مهمله و ضم فاو و او معروفه قاروت که کشک سیاه و پینو
 دخی دیرل ۱۹ فغشور ۲۰ فتح غین و سکون نون و ضم نشین معجیتین ایله ملکیت چنانده بر مشر
 آیدر خلق غایت محبوب و بی نظیر دلبازی جوق و او را به شهرینه فرشیوه دیرل حکیم اسدی
 بیت بشهر فغشور شد پادشاه * بزخمه کردش هم از کرد راه ۲۱ فنور ۲۲ ضم نونله بمعنی
 جدایی یعنی آریاق کذا فی الجمع و فرغشک میرزا ابراهیم ۲۳ نور ۲۴ یوزن نور اوج معنایه در
 اول رنگ خاکستری هر نه ده اولور سه ثانی مورد بدکاری اغاج پیراخی ثالث شهر که توج
 پادشاهنک آیدر که اسکندر را آنی هلاک آبادی حکیم سنایی بیت بود طبع نظم و اثر فتور *
 چون زاسکندر مظفر نور * کذا فی فرغشک چهار انگیری بوم معنایه مولانا هانفی بیت بلزید
 کیتی زسم ستور * فتاد افسر از فرق فغفور و نور * مؤید الف ضلاده بمعنی رنگ سرخ پر شده
 یعنی صحیح قرمزی اولیه ۲۵ مع الراء المجهه * فرز ۲۶ سکون راء مهمله ایله بر او تدر در دستکم
 یعنی یورک یوریمی که عربیده مغش دیرل غایت نافه در اعلاسی چنان دیارنده اولور بعض نسخه ده
 اکیرد یوزمشار و فرغشک چهار انگیری زاء فارسیله مسطور در ناصر خسرو * قطعه * کد دانست
 کین الخ ناخوش علیه * حرارت بر اندز ترکیب اسان * کفر و دزد اول کد در دستکم را * فرز باید
 از چین و از روم و الان ۲۷ فروز ۲۸ ضم راء مهمله و واو معروفه و زوضیا و روستی معنایه حضرت
 مولانا قدس سره بیت اندک اندک خوی کن بانور روز * ورنه خفاشی بمانی بی فروز * و افروختن
 لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی او اور دافرو و و لفظ روز کی ۲۹ فوز ۳۰ واو و اول ایله
 اوج معنایه کاور اول اغز چوره سی که پدز و بدوز دخی دیرل حکیم سنایی * مثنوی * دینی
 از دین همیشه آزد دست * کاب دینی چل او بردست * دور دارد دست خود از روش *
 که بتسد که بشکند فوزش * ثانی غلبه و هجوم معنایه حکیم سوزنی بیت بروشاهان باشی
 توانکه * کد انجوشکر سرما کند فوز * ثالث صدای جماع که محل مجامعتاها را اولان آواز
 معهود حکیم سوزنی * قطعه * من و ذو یارک من ناز را بحجره بریم * همیکشم سپوز و همیکشم
 سپوز * چنان کشیم و چنان دز بریم ماهمه شب * که خواب ناید همسایه را ز فوز افوز *
 عربیه فتح فاو و سکون واو ایله بمعنی رسیدن و فیر و زی یافتن و رفتن و رستن معنایه در
 ۳۱ مع الراء الممله * فرس ۳۲ سکون راء مهمله ایله و لایه فارسه منسوب اولان آدم

آدم و لسان و لغت که فرس دان و فرس خوان دیرل میرنظمی بیت کذا از سر تحقیق پرسی
 که ما فرس و زبان ماست فرسی ۳۳ فسوس ۳۴ ضم سین مهمله و واو معروفه درت معنایه کاور
 اول سخره ثانی دریغ که حیف معنایه بوا یکی معنایه ابو شکور بیت دیو بکر فقه مرترا
 بفسوس * بر زبان عربی فال فسوس * ثالث نام دارالملک دقیانوس شاه در حکیم سنایی
 بیت مال احباب که فو د قیانوس * قصه * بحسب اوس و شهر فسوس * رابع خرده بغه و صدف
 ایله اسامش ایشلر که فسو سکری دیرل ۳۵ فوردیوس ۳۶ سکون واو و نون و فتح را و کسر
 دال مهملین و ضم یای تحتانیله بر شهر آیدر کذا فی الجمع ۳۷ مع الشین المجهه * فوش ۳۸
 بال اسب و دنبال هر چیز معنی هر نسنه نك قیروغی عربیده کی ذنب معنایه در کذا فی جمع الفرس
 بوم معنایه حکیم خاقانی * مسبط * هر موی رخشت رستمی مد هامتان فوش آدمی * طاس
 زرش هر پرچی از زلف حوراد استقه ۳۹ مع العین الممله * فقع ۴۰ فتح قافله بر نوع
 شربت در که شربتیست فقای دیرل ۴۱ فقع ۴۲ فتح قافله لاف معنایه در که لاف زنه
 فقع کشاد دیرل حکیم خاقانی بیت چرخ سندان زلبش دوش فقع کشاد و گفت * اینست
 نسیم مشکپاش اینست فقع سکری ۴۳ مع الغین المجهه * فراغ ۴۴ فتح راء مهمله ایله بمعنی
 تابش و روشن که فروغ دیکله مشهور در حکیم قطران ارموی * قطعه * از مهر وجود نیست
 بجزی دگرش میل * در شغل ملک نیست بجزیش دگر فراغ * از خوی او بر ندکل و نسبتن نسیم
 و ز روی او کردند و مهر روی فراغ ۴۵ فروغ ۴۶ ضم راء مهمله و واو معروفه ضیا و روشنی کمال
 اسمعیل بیت شب سیاه فروغ بیاض دیوارش * مؤذنا از صبح در کان افکند * خواجه
 حافظ بیت ای فروغ حسن ماه از روی رخشان شما * آب روی خونی از چاه زخندان شما *
 خواجه سلمان بیت فروغ رای رایت گرفت بر نیره شب کرد * ز روز آخر خرداد روشن تر شب
 یلدا ۴۷ فتح ۴۸ اصلند بت معنایه در که جمعه فغان دیرل کیدرک بر سبیل استعاره جوان
 خوش صورت و محبوب خوب خلقته علم او لدی ماوراء النهر لسانیدر استاد عنصری بیت
 کل از روش بر دگونه بهنکام بهار اندر * فغ از چهره اش بر صورت بغفوریه بهار اندر * بهار
 ثانی به خانه معنایه در وله ایضا بیت کفتم فغان کم ز توای بت هزار بار * گفتا که از فغان بود
 اندر جهان فغان * بد بهی کوید بیت آن چنین بکار چنین دوز لافش * هم فغ هم فغ پرست ازو
 بفغانست * شمس خزی بیت باد بر پستر عناربخورد * دور از نیکخواه و یاری فغ * پادشاه
 سرابورینه و بتخانه فغانستان دیدکاری بودند ۴۹ مع الکاف * فراك ۵۰ فتح راء مهمله ایله
 بمعنی پشت یعنی ارقه عربیده ظاهر معنایه در میرنظمی بیت دید شخصی آمد از کوه تابناک
 پشتواره می نهاده بر فراك ۵۱ فروجک ۵۲ ضم راء مهمله و سکون نون و فتح حایله یکی معنایه در
 اول فروجک مرقوم معنایه در ثانی اطراف دهن کذا فی فرغشک چهار انگیری ۵۳ فغاک ۵۴ فتح
 غین معجیه ایله یکی معنایه در اول ایله و نادان ثانی بمعنی حرام زده استاد دیقی بیت آنکت
 کلوخ روی لقب کرد خوب کرد * زیر القبر کران نبود بر دل فغاک ۵۵ فنوک ۵۶ ضم نونله او تکو لک
 معنایه ۵۷ فورک ۵۸ فتح راء مهمله ایله شاه کتوج قرینک آیدر بهرام کور حباله از دواچه
 کتور به شیدی شیخ نظامی بیت دخترای هند فورک نام * بیکر خوبتر ز ماه تمام ۵۹ مع اللام

فروغ و فرغ و کلاه باسکون الراء المهمله و ضم الفین المعجمه ایله ایشی تأخیر و ادایه نکاس
ایلمک معناسنه در ابوالعانی بیت بجان منتظر امر تست انس و مالک * بخندمت تو دارانمیکند
فرغ و فروغ و ضم راه مهمله و کسر هایل به اشغی صالیور معناسنه صیغه امر اوور
* مصرع * یا معجری بر اوور بارقی فروغ و فروغ اشغیدر و مل امر در قویور دیمک معناسنه
لفظ مرکب اولور و قفل و معروف سیاه بویر در عربید رفار صید دخی مستعملدر و قفل
لام مشدد ه ایله یاسمن کی بر شکوفه در اما قمر در غایت خوشبو در بغداد ده رزاقی دیر بر معتبر
مشکوفه در مجمع الفرسه نیل و فراولق اوزره مرویدر فرهنگ میرزا ابراهیم و ادات الضلاده
بخ نیل و فروچوب درخت آبی منقولدر و قفل و او معروف و فتح فایله جوزیوایه مشابه
برنسنه در قمری اولور طعمی عقی در اما دیش دیی شیش اولسه آبی محکم صق ایدوب
اوزینه باصه لری الحال دفع ایدر ویشی بیاض و تابناک و انجوب کی ایدر و مترازل اولان اسنانی
محکم ایدر و قول و او معروفه فیک دید کاری قره دانه در صغر و دوه علی در عربیه بقله یه
قول دیر و مع المیم * قدم و ضم دال مهمله ایله عاقبت و انجم معناسنه در شمس غزی
بیت کرکذ آن شاه دوران تربیت * کار دانش نیک کرد با قدم و مع النون * فرختن و ضم
راء مهمله و سکون خاء معجمه و فتح تاء مثناه ایله مخفف فروختن در و فرو آمدن و ضم راه مهمله
ایل به اشغی کلک مولانا هاتنی بیت فرو آمد از کوه آن سیل نیز * که زبش او کو کردی سیم
و فرو آوردن و اشغی کتور ملک و دخی یوتقی عربید با معناسنه شاعر بیت فرو آورد
آندم بار و بنگاه * دران محرا زده فی الحال خرگاه و فراوردین و متعدی فرو آوردن در
و فرو بردن و ضم راه مهمله و باء موحد ایل به اشغی ابانک و یوتقی معناسنه مصدر در در مولانا
هاتنی بیت فرو برد سردر کربان فراغ * فرو برد آسودکی چراغ و فرو برانیدن و متعدی
فرو بردن در و فرو بستن و اشغی بغلق معناسنه مولانا هاتنی بیت هماندم فرو بست
بر دجله یل * کذر دزدان زبم مغل و فرو بستیدن و متعدی فرو بستن در و فرو بستن و
ضم راه مهمله و واو معروف و فتح تاء مثناه ایل به توضع یعنی ایلحلق استاد لطیفی بیت فروتن
باش و کیم و کینه بکدار * که یابی در زری قدر و مقدار و فروختن و ضم راه مهمله و واو معروف
و سکون خاء معجمه ایل به صامق بیع معناسنه بولفت ابکی معنایه ابکی وجهله استعمال او انوز
صامق معناسنه مستقبلند خاستینه قلب اولنوب فروشد دینلور کمال بخندی بیت باب باید
مکس بگرفته شیرینی فرو سازا * چولبهای تودر عشوه شکر بفروختن کیرد * و بر وجهی یا قی
معناسنه اولد قد مستقبلند خایه قلب اولنوب فروزد و فروزند دیرل خواجه سلمان بیت
مراچور و زو شب آتش فروختن کارست * یقین که کرم بود در جیم بازارست * چغتمای لسانده
ساتنی ساتنی دیمک اولور سبعة سیارده دلارای خواجه سی صا دخی یرده ایدر بیت
بجانی یار ما قفه ساتنی خواجه خس * کیم بوسودانی تاجر ایتکی ویش و فرو خوردن و
برنسنه یی ییوب یوتقی و صونی زمین ایچمک معناسنه و فرو داشتن و ضم راه و فتح دال
مهلتن ایل به اشغی طوتقی و حفظ ابانک نکه داشتن معناسنه مولانا هاتنی بیت سپر
ا بر سرش عادل زورمند * فرو داشت از هر دفع کزناه و فرو آمدن و قوتق و یرده ایلمک

ایلمک مثلاً آمدن اینکله از اسب فرو آمد دیرل مولانا هاتنی بیت فرو آمدند آن دوانیم
سیاه * بر افراختند از دو سو بارگاه و فرو آوردن و فرو آوردن مرقوم و فرو بردن
معنایه اشغی کتور ملک و اشغی ابانک معناسنه در مولانا هاتنی بیت فرو آوردم که کران
کر زرا * کریمکم کوه البرزرا * و آمدن ایند رملک معناسنه که چغتمای لسانده اختار ماق
دیرل میرعلیشیر بیت تیغ ایلخا کی تیغی هر طرف یاردینک کیلیب * نقد جان آما قفه بو
تو فراغی اختار دینک کیلیب و فرو دین و ضم راه و او معروف و کسر دال مهملتن ایل به یاد
دور که جانب غریب امر شمس غزی بیت زیاد خلق او در باغ و بستان * دم عیسی بود باد
فرو دین و فرو رفتن و ضم راه اول و فتح ثانیله صویه طامق و فکره وارمق و ذوق و عشرته
مشغول اولق و ضم راه ثانیله سپور ملک معناسنه در مولانا هاتنی بیت فرو رفت دوران مجاروب
مهر * غبار شب از کارگاه سپهر و فرو شاندن و ضم راه مهمله و فتح شش معجمه ایل به معنی
دور کردن کذا فی الجمع و فرو شیدن و صامق فروختن معناسنه ابوالعانی * رباعی *
آن دلبر کند شنه عنوز ناز فروشد * ویران شده مسجد شود و ساز فروشد * دی سال خرید است
پنج هستی عشاق * کالای کساد کس عزو باز فروشد و فرو نهادن و ابکی معنایه در اول
محسوسا برنسنه یی اشغی قومق ثانی معنایه برنسنه یی حساب کی و عجب و غرور و حسن
و جمالی اشغی قومق یعنی فارغ اولق و فرو هشتن و ضم راه مهمله و کسر ها و سکون شش
معجمه ایل به رسن و کینسو و زانف و امثالی نسنه لری صا رقتی و صا لندر مق و صالیور ملک
معنایه یینه مصدر در مولانا هاتنی بیت فرو هشت پرچم ز طوق چش * شده فتح دلداره پرچمش
و فرو هلدین و ضم راه مهمله و کسر ها و لام و سکون یای تحتانیله کذا شتن و افکندن یعنی
قومق و رتق و صالیور ملک کذا فی الجمع و فرو هختن و مفتوحه ذکر مرور ایدن
فرو هختن معنایه مترادفدز و فرو هیدن و ضم راه مهمله و واو معروف و کسر یای تحتانیله
عاقل و وزیرک و مؤدب اولق و فرو دن و ضم راه معجمه و واو معروف و فتح دال مهمله ایل به
آرتمق افزودن کی و فرو لیدن و ضم راه فارسی و واو معروف و کسر لامه قندرمق یعنی
تحریک و تحریص ابانک یعنی بر مصاحبه تحریک ایدوب تقید و اقدام ایل به یا پشدر مق و فرو دن
ضم راه معجمه ایل به آرتق زیاده معناسنه حکیم فردوسی بیت زبیرن فزون بوده و مان زور *
چه سود از فزونی چو بر کشت هور * بومعنایه افزون دخی دیرل اگر چه بیش دخی زیاده در اما
قرقلری بود که آرتق ایل به زیاده اولانه افزون دیرل و ابتدا زیاده اولان نسنه به بیش افزون
دیرل و فسر دن و ضم سین و سکون را و فتح دال مهملات ایل به طوق انجماد معناسنه در
و فسوجن و ضم سین مهمله و فتح جیمه بر نوع طعمدر کیلانه مخصوص اول و لایتر ده
معارفدر و فسون و ضم سین مهمله و واو معروف و قله تعوید که اطفالی حفظ ایچون یازوب
باشنه دیرلر و اوقیوب اوقور رل و شعر کی او قود قلری نسنه مولانا هاتنی بیت نه آن عذر ما
هر بیوند ماست * سراسر فسون زبان بند ماست * و یری دعوتی ایچون واجه یی دفع
ایچون حاصل و شعر و افسون دید کاریدر حضرت مولانا قدس سره بیت روان شد زره شیشه
صد هزار پری * چو بر قینه بخواند فسون احیاناً * و مکر و شعر معناسنه شیخ نظامی

وهرنه که صار قفه صالح اوله آنده استعمال اولور ابوالمعانی بیت سرینی کد فروخته باب *
 اب فروخته چنان بر سینه کی فروخته کی ضم راه مهمله و کسر ها و سکون نوله یعنی فرشته
 کدانی فرهنک جهانگیری کی فروخته کی ضم راه مهمله و کسر ها و سکون یای تحتانیله ایکی
 معنایه در اول ظاهر و آشکارا معنایه استاد عنصری بیت هر که فرهنک از فروخته است *
 نیز مغزی از و نکوهیده است * ثانی شکوه و آهسته یعنی تمکین و متانت اوزره حرکت ایدنه
 دیر لر و عاقل وزیرک معنایه شمس خیزی * قطعه * دولت و نصرت و سعادت را *
 نیست کاری بغیر جری * تاکه باشند معتکف باشند * برد خسر و فریده کی فسرده کی
 ضم سین و سکون را و فتح دال مهملات ایله ایکی معنایه در اول افسرده یعنی طو کوش هریده
 مفید معنایه حضرت مولانا قدس سره بیت کرد لولی دست چون در خون من *
 خون من در دست اولی بفسرد * کمال اذ غیل در صفت سرما بیت درده نه افسرده آب دهن
 از دم سرد همچو بخندانست * ثانی شکاری معنایه در کی فسرده کی سکون سین
 و فتح راء مهملین ایله یعنی لرزه کدانی الما ید بومعنایه میرنظمی در حسب حال عاشق بیت
 بکیرد فسرده وقت دید نش را * مانند تاب از لرزه نش را کی فکه کی فتح کافله مجامع
 و محافل و بعض ضیافت کبار و سورلده مخصوصا چاشنی لایک ایدنه دیر لر کدانی فرهنک
 جهانگیری کی فله کی لامک تشدید ایله ده تخفیف ایله ده جایز در قویون آغزی که سوددن
 ایدر لر و کسریایله ده منقولند اما تحفه الاحبابه شیر تازه دیوب بویته تمسک اولمش استاد
 منوچهری بیت نوای مطربان دارم و ربطهای کویته * مساعد ساقیان دارم و ساعد های
 چون فله * یعنی فله صکی کی فجه کی سکون نون و فتح حمله سو بملک حدیث معنایه
 میرنظمی * مثنوی * چرا کشتی همیشه همچو غنچه * زید آن شکر لهای فجه * اگر چه
 خدای نیکست اما * چو خای فجه آید فجه اولی کی فوته کی واو معروف و فتح تاء مثناة
 ایله بشتال که عربی فوطه دیر لر حکیم شیرازی * قطعه * سخن حمام رشک رضوانست * کرچه
 بنیاد اوست از کج و خشت * ماهر و یان در و چو غلمانند * قوتها پر زلهای بهشت * مولانا
 جامی عربی عبارتله فوطه استعمال ایلمس بیت جامه و فوطه چه پوشی چو مکس * پر مهر
 خوان چه کشایی بهوس کی فوده کی فتح دال مهمله ایله آبکامه تک مایه سی تعریب ایدوب
 فودج دیدلر و آبکامه دیو بغدادی و آریه اونی اسی صوبله یوغروب طوز سزومایه سزنجین
 قرص ایدوب واورته سن دلوب انجیر پراغنه صاروب برنسته ایچنه قویوب کولکه ده قورودب
 سفرلده و سایر محالرده استعمال ایدر لر کی فوزه کی واو معروف و فتح زاء فارسیله فوز
 مرقومک معنای اولیله مترادفد یعنی آغز چوره سی حکیم سوزنی بیت بشعر عذب دلفروز
 من نکر منکر * بریش و سبیل و بتفوز ورنک فوزه من کی فوه کی فتح واو مشدد ایله قزل
 بویه که آنکله ابریشم بویار لر کی مع الباء تحتانی * فروتنی کی ضم راه مهمله و واو معروف
 و فتح ناء مثناة و کسر نوله آپلقلق کوسترمک یعنی دون و سفله اولق معنایه تنگ دیشلرد
 * مصرع * فروتنی مکن و همت بلند بکوش کی فسوسکاری کی صدق و بغه و قوروشون
 ایله خرده استغناءش طوغرامه جی ایشی روم دخی بوا ایله در کی باب القاف المفتوحه مع الالف

بیت سرینی

مع الف * قفا کی قفتانک مخصوص علمیدر کرک پنجه لی اولسون کرک اولسون مولانا جامی
 بیت سروش ز قیایا قته زیب * عقل را نرکس اوداده قریب * دیکروله بیت نه من زان
 می کشم دامن ز رایت * کد و زجنک تنک آید قیاب * قبا تنک آید ضرب مثار و مضطرب
 اولقندن کنایه در وقیاده اولق آحق اولق شرطدر بر آدم بتون اثوابنک اوکن یرتوب آچسه
 جامه قبا کرد دیر لر خواجه حافظ بیت چون کل از نکمت او جامه قبا کن حافظ * وان قباد دره
 آن قامت چالاک انداز * عربیه بالمد و القصیر و الخفیف قفتان معنایه در و تشدید ایله ایچنه
 بللی و آرق عودته دیر لر کی قبیط کی کسریاء موحه و سکون یای تحتانی ایله باد هوا
 معنایه در ابوالمعانی بیت کارمن بوده غم و ناله و زاری هر دم * پس ازین زندگیم بوده قبیط
 آخر * ضم قافله و فتح باء موحه و طاء مهمله و سکون یای تحتانیله عربیه آق حلویه دیر لر عند
 البعض دبله در که خیردن ایدر لر کی قراسیا کی فتح را و یای تحتانی و کسر سین مهملین ایله
 بوشتانی کوکم که لطیف و سیاه اولور عربیه کراسه قراسیاء حلوفشینه یه قراسیاء حامض دیر لر
کی قرانیا کی فتح راه مهمله و کسرون بعد یای سا کفه ایله قزلیق دیدکری شیدر طبعی
 بارد و یابسدر و زیاده قیضی اولقده سکر و یا خود فایق غسل ایله خوشاب ایدر لر و بکمر ایله
 ریحال و مریاسنی ایدر لر لطیف اولور حکیمی کوبد بیت شود عارض اگر اسهال مفرط * قرانیا
 بخور ریحال و خوشاب کی قربا کی سکون راء مهمله و فتح باء موحه ایله صقاله واقع اولان
 بیاض قالر حال کی بیاض نشان اولور که ابتدادن قالری بیاض بتر کی قرسیما کی سکون راء سین
 مهملین و فتح فاویای تحتانیله بعض نسخه ده کی قرسیما کی فایرینه قاف واقع اولمشد برادر و در
 عربیه کبابه دیر لر قرسیمون و قیسبان دخی دیر لر کدانی الجمع کی قفا کی فتح قایله اکسه
 معنایه در خواجه حسین ثانی بیت کریمثل جاکنی در پیش آینه شخص * بیند تمثال
 خویش تافته و رورقا * مؤخر العنق معنایه که مذکور و موشی برادر کی قسا کی فتح سین
 مهمله ایله بر شهر آدیدر کدانی الجمع کی قلوینا کی سکون لام و هم میم و کسرون و فتح یای
 تحتانیله چام ساقزی میرنظمی بیت نیاز برک سیر قدر ما بود * ره آوردش بان قلوینا بود *
کی قلا کی سکون لام و فتح میله یعنی فلاخن یعنی صیان که صیان طاشنه قلاسنک دیر لر کدانی
 الجمع کی مع الباء * قاب کی ایکی معنایه کلور اول آشق که چاربا حیوانک آیاقلرن اولور
 بحل دخی دیر لر ضم با و حمله عربیه کعب دیر لر ثانی طرف که ایچنه ما کولات و سایر نسنه
 قورلر چغنتای انسانند ایدیش دیر لر کسر الفله میرعلیشیر بیت ساقیا چینی ایدیش بیرلا
 نکلف قیلا کیم * بی نکلف لارغه خوش آقتور صرا حیدرین سبو * و عربیه قاب دیویایک
 یاسیله قبضه سی ار الفنه دیر لر یقال لکل قوس قایان و یقال القاب المقدار و یقال بنوما قاب
 قوس ای مقدار قوس و القاب ایضا لفرخ کی قاب کی فتح لامه انسان و حیوانک بنی که کالبد
 دخی دیر لر بعض نسنه تک غونه سنه ده دیر لر عربیه بابوج وادک قالی و کسر لامه بسراجره
 دیر لر شا غریبیت سبحان الله زسرتا پایش * در قاب آرزوم ریخته کی قب کی قاب
 مرقومدن اختصار اولمشدر کی قصاب کی صاد مهمله فشدده ایله ایکی معنایه کلور
 اول مغزوف عربیه و فاسیه مستعملدر شیخ سعدی بیت در غمنا کوشت مردن به *

از تقاضای زشت قصابان * ثانی نای زن معناسنه در میرنظمی بیت مجلس بوده
 يك قصاب خوشدم * به بلبل نغمه خوانی کشت همدم * عربیده دخی دود یکی زمار کی و کسب
 و پاره یچی قطاع کی يقال قصب القصاب الشاة اذا قطع اعضاؤه قصب في فتح
 اصاد مهمله ايله عورات با مشرینه با غلد قلی سر بند استاد مسجدی بیت بسنی قصب
 ندر سرای دوست بمشتری زر * سه بوسه بدمارا ای دوست بدستاران * ودخی قلابدون
 و صرمه معناسنه کاور شیخ نظامی بیت مرورا کر سر صاحب کلاهست * مرانیزاز قصب
 سر بند شاعست * ثانی فتحین ايله قامش که معروف قدر و آنچه کتان زینه دیرلر و قوری یونجه
 و مشر آد میسنک وسط الحاله واحده سی قصبه کاور اما بومعنی شهرک اورته حاللوسی درکه
 قصبه دیرلر اچوق اولسه مدینه آ زاولسه قریه دینلور اوسط حاللوسی قصبه اولور و اول
 قامش که آئی قلم ایدوب یازولر قصب الفارسی دیرلر و شکر قامشنه قصب الحیپ دیرلر
 و یورون کوکنه قصب لائف و قصب مخارج العین و مخارج النفس و غیرم و سکون صادمه ايله
 کوندن بغرسنی دیکاری بیوک با غرسق في قلب في سکون لامله لغت مشترکه در بر قاج
 معنایه استعمال اولنور اول آلوده غل و غش اولان زرو سین و امثالی نسفه لر خواجه حافظ
 بیت دل دادمش برده و بخت همیبرم * زین نقد قلب خوش که کرم نثار دوست * ثانی
 بمعنی دل ثالث بر حالن بر حاله دوندرمک رابع اشکر صنف با غلد قلابد اورته ده اولان صقه
 دیرلر که میمه و میسر و قلب و جناح دینلور مولانا هاتفی بیت شد آراسته قلب خوشترنمیب *
 دبیرن عقابان و همز کیم * خامس منازل قردن بر منزله اسجیدر عربیده مخصوص استعمال
 اولنان معنای یورک فواد کی و عقل و دوندرمک و يقال خالص کل شی و اسرفه قلبه و قلب العله
 له با و ضم قاف و سکون لامله بلا زک سوار کی و بر نوع بیلاندر اکا تشبیهها قلب دیدیلر و فتح قاف
 و لامله دوداق طشره سنه دورک و اغله انقلاب الشقه معناسنه در في مع التاء * قامت في
 بوی قبالادخی دیرلر سر و قد دلبره تشبیه ایدوب سر و قامت دیرلر و هر سنه نك قدی قامت
 الشی کی میرنظمی بیت کشیده قامت بالا چو غرر * نهال قد موزون نازرور في قف
 بالانشید قوری یونجه رطبه یا بسنه معناسنه و عند البعض علی الاطلاق نباتاته دیرلر ودخی
 قوجیلق ایتیک نیمه کی و بلان سنو بلك في قلقنت في سکون لام و فتح قاف و نوله قره بویه
 کوکبه که آئی دخی بویه ایدوب استعمال ایدرلر في قفنت في فتح نوله میوه نك ولونك ایچندن
 حاصل اولان قورت که قنک دخی دیرلر میرنظمی * مثنوی * در میان نشان یکی شده پید *
قنت میوه و گیاه آسا * آخر اورا تیه کند بی شک * چو شود در درون میوه قنک في مع الحیم
في قاج في قان و قاریوز و خیار و امثالی میوه نك دلمی معناسنه در في قف في فتح باه
 موحد ايله ککالک که کبک دخی دیرلر عربیده بخل و قیحه دخی دیرلر میرنظمی بیت که نتواند قف
 آسنا خرامد * اگر صد سال مرغی مشق دارد في قلقن في سکون لام و نون و فتح غین معجه
 ايله کاید و قیو حلقه سی معناسنه و له بیت درایامش همه کس بودی ریج * که بود حاجت
 در راقاف في قف في سکون نوله بوزن سنخ معنی غنخ مرقوم یعنی ناز و شو و ده که حددن افزون
 اوله زیر احمیوه ناز و شو لازم حسندر اما حددن تجاوزا نیمه تحفه الاحبابه فرام فشردن

۲۲۰ فشردن نسنه صدمق معناسنه در في قنوج في خم نون مشده ايله و لایت هندده دارالملك
 یعنی تحتگاه مشاهان اولان شهرک آدیدر حکیم اسدی بیت تویی شاه قنوج و رای برین *
 زهد و ستان تابدریای چین * حکیم فردوسی بیت یکی گفت کین شاه رؤست و هند *
 ز قنوج ناخدریای سند في مع الدال المهمله * قابولاد في ضم باه موحد و و او معروف و لام
 ايله طام کنارلر یغموردن محافظه دیوار ایچون یاید قلی سحاق کرک کوچک و کرک بیوک
 اولسون قابول دخی دیرلر ابوالمغانی بیت سردیوار آ و بر هر حفظی * کند بال هما اورا قیولاد
في قاصد في کسر صادمه ايله بیک و مکتوب ایلدی عربیده استعمالی مشترک در حکیم
 شقای * مصرع * شرمند تراز قاصد کم کرده کتابت * عربیده القصد الینه و وسط الشی
 اورته معناسنه کی ودخی بسیر قریب معنایرینه که نعتند قاصد دیرلر و يقال القصد ایتان الشی
 و عربی شعر لرده دخی وارد اولور شیخ جمال الدین ابن بنانه بیت سبقت قاصد معناها و کنت
 قی * ای المدام له بالسبق عارات في قاورد في فتح و او و سکون راه مهمله ايله متعارف بر نوع
 خلوادر بسحاق اطعمه بیت درره قاورد گشتم خردومرد * دل بجان آمد ازین ناور دورد *
 ثانی اول کسبه دیرلر که هر برایشه سوز ايله غرالله في قاید في کسریای تحتانیله پیشرو عسکر
 بودخی عربیده اشتراکا استعمال اولنور مولانا جامی بیت شوق اگر قاید راحت نشود *
 کعبه وصل بنامت نشود * عربیده چکیچی ویدی مثلاً براغانی بدوب کوتورن و قیون
 سوریسنک او کعبه یورین قیون یا خود کی که کوسم دیرلر في قبايد في فتح باه موحد و نون
 و مهمله کفک که یغموردن حفظ ایچون ارقیه آلورلر ابوالمغانی بیت کاهی فاک زاطلس و سمور
 میدعد * کاهی ندعد اهل دلاز قبايد * معنای ترکیبی کعبه قفتانی دیمک اولور في قد في
 درت معنایه کلور اول بوی که قامت دخی دیرلر ثانی اوزون رتماج که انکه و بکنه اولور ثالث
 جامه بچمک رابع درزی یوزمک که عربیده سلخ دیرلر لفظ قد عربیده مشترک در يقال القدا یضا
 الشق طرلا في قر اکند في فتح زاه فارسی و کاف و سکون نوله ابکی معنایه در اول بر نوع پنبه لو
 و صیق نکنه لو قفتاندر زره آله کیرلر شمس خیزی بیت در معرکه دشمن و باجوشن خفتان
 آن مهله که عاسد و شب خود و قر اکند * شیخ سعدی بیت در قر اکند مرد باید بود * بر غمت
 ساج حنک چه سود * شرفنامه ده قر اکند بر جامه در که جام اربشه طواش اوله بکاغند
 و بکا کند و کراغند و کرا کند دخی دیرلر ثانی في که آته اوردر غایت یا قشقلو کوستر و بعض
 نسخه ده یورغان که صیق نکنه لشمس اوله في قرد في فتح زاه معجه ايله پنبه قوزاکی که ایچنده
 پنبه اولور في قلمد في سکون لام و نون و فتح غین معجه ايله آن نعلند مخ اوحن قه مق
 و ریحان ایتیک میرنظمی بیت چونی قلمند افتد نعل لاید * نباشد دوستی محکم بحاسد *
في قلمند في سکون لام و نون و فتح قافله قره بویه که بویا جیار و لیلورلر في قند في سکون نوله
 صاق اولش شکر که قینادوب عقد ایدرلر اصل فارسید عربیده استعمال اولنور شکر او طعمه
 مقتود و مقتد دخی دیرلر بعض فرهنکارده شکر بالوده سی منقولدر في قود في فتح و او ايله
 قصاب معناسنه یعنی قانی مقتول برینه قتل ایتیک و سکون و او ايله بویون اوزنای طول العنق
 معناسنه و دخی آت سوریسی يقال مرینا قود ای جماعه من الخیل و عربیده کسر قافله قصاب

معنای آن مطروح بیت خدا و ایدوی من اسیر الکل * قوا عجب لا سیر قتل * قید
سکون یای تحتانیله بعلق کرک محسوسا کرکسه معنای یکی معنای ابوالمعانی بیت بهامش
تار زلفش قید کشته * ازان مجرم شود یا قید بسته * مع الزاء المهمله * قار * ابکی معنای
مخلفی وارد اضداد قبیله اندر بر معنای بیاض در که بیاض نسبه له نسبت اول نور اول
مناسبتله ترکیه برفه قار در حکیم انوری بیت چشم این دایم سفید از اسنک حسرت همجو قار
روی آن دایم سیاه از خاک محنت همجو قیر * و بر معنای سیاه در عربیه قیره قار در اول
مناسبتله سیاه مراد اول نور اثیر الدین اخسیکنی بیت چون خرقة کشت بر کف شب ردای
قار * شد غرق در غلاله زرق کوهسار * ذکر اولمان وجهن غایت بیاضه و غایت سیاهه قار
دیور شمس خیزی ابکی معنای بیت چو قار کشت بترکی چو چشمش و رویش * که شد از حوادث
ادبار نامرادی قار * عربی لسانیه بومعنایه قیر در بعض نسخه ده قار قیره ساقز کی اسی صو
بیکار لنگ چقار صوبق اولانه قار سیال وقتی اولانه قار یابن در لک سیالی طبراقله قینا در لک
حفظ واستعماله صالح اوله بحی طبریه ساحلند ری قزارل چقار و موصله علی حمی دیدکاری
موضع چقار و صلح و بغداد مرمر طاش بولنامه مند کور ساقزی قوی ایدوب جماعه
طاش برینه فرش ایدر لر عربیه قار زفت و قره بویه و دوه ابل کی و طاع کیمسی مزمکی و دخی
آباق اطرافیه یور ملک سس ایشد لیسون دیو و کوچک دپه که طاعدن آیراش اوله و قره طاشو
یرویی و قره طاش جمله بونله قار در لک قار در لک * خیم یامو حله و و او معروقه معنده که
اورا یچنده ایدر روم دیارند اکا یوکلک دیور و دخی او اوکنده یا غور و قارندن محافظه ایچون
صوندرمه ایدر لک اکا دیور ابوالمعانی بیت شد دست عزت و اقبال سقف خانه همت * سرای
بخت چو شد دولت و سعادت قار در قار * فتح تاء مثانه ایل بر کشته بی قورق ایل اولدر ملک
و ابکی نسبه بی برندن آیرمق و طاعتی معنای شمس خیزی بیت زره کسل بود اندر
زمانه لیک ندید * کسی چون یوی اورا کند حسود قنار * قدر * فتح دال مهمله ایل کشته کیر لک
یعنی کورش طو سارک بر معروف لعیدر امیر خسرو بیت کشتی چشم ترمن بود بادریا قدر *
اسنک زور آورد و آمد پشت دریا بر زمین * سکون دال مهمله و قعه ایل عربیه هر نسبه نك
مقداری و مبلغی و عظیم و کسک قطع کی و دخی تقدیر و اقتدار * قدر * کسر دال مهمله
و سکون یای تحتانیله چو یک طع اولنان طعام و غیره و عربیه قوی و قوت و قوت و کی و صاحب
قدرت * قرار * اکامک و اکانه بر ملک آرام و درنک غیثای زرکر * قطعه * بارها یا خود
این قرار کن * که روم و ترک عشق یار کن * باران دیشه میکنم که اگر * نکم عاشقی چه کار کنم *
قار چار * فتح راء مهمله و جیم فارسیله جنکیر خانک ۴ زاده سید که تیمور شاهک جدی اولوز
مولانا هاتنی بیت قرا چار و جیم کنیز این عم اند * بکشور کشانی قرین هم اند * قرا قار
سکون راء مهمله و فتح قاره نسخه میرزا ابراهیم که بر بغداد ایدر که نامه بردر زیرا که بر نامه بره
بغدادی دیور * قزار * سکون راء مهمله و فتح دال مهمله ایل هند و دخی واقع بر شهر
آیدر میرنظمی بیت بنایستان دران کرمای نفته * بر قزار تادر دند رفته * قطار
معروف دیو و قار دن عدد معلوم که الی مهار اشت و بش رأس قاطره قطار دینک معتاد

۲۲۱ معتاد اولمشدر مولانا هاتنی بیت قطار شتر بیشتر از شمار * پرند خطایی هزاران هزار *
قار قنار * سکون لام و فتح قاف و تاء مثانه ایل قره بویه نك صاروسی که ینه سیاه نك یو یار
قار قنار * فتح لام و دال مهمله و سکون مهمله اغاجک تازه بوداخی که شتاک دخی دیور
قار قنار * رند لا ابالی و مجرد علایق اولانه دیور میرنظمی بیت قلندر مشربان رند عالم
شوند ازنی علایق شاد و خرم * قنار * سرحد هند و واقع بر قلعه آیدر اوزرند خیل
جنک اولمشدر که عجم آلوب ضبط ایدر و کاه هند یلر آلور لر محبوبلری غایت چوق اولور نته که
شاعر دیشدر بیت شهرز دیبای روم نغز تر از بوستان * راه زخویان شهر خوبتر از قنار
بعضیلر عجبند و بعضیلر تر کستاندن و بعضیلر مسالک و بمالک هنددن در دیدلر بواج
قومک ار اسنک واقع اولمشدر * قیاور * فتح یای تحتانیله پورسوق دیدکاری جانور در
و بعضیلر چقالدر دیدلر و مجمع الفرسد باب الغاه مع الزاده ذکر میرویدن فیوا از مرقوم
معنای در * قیسور * سکون یای تحتانی و ضم سین مهمله ایل معدن معنای در جواهر
و آلتون و کش و باقر معدن نرینه دیور احم عامدر شاعر بیت بسی از خاک بیند نفع موقور
به شها کشت یابد نوع قیسور * قیسور * سکون یای تحتانی و ضم صاد مهمله ایل بحر
محیطه قریب رده واقع شرقی بر شهر نامیدر * مع الزاء المعجمه * قاز * معروف بونی
و یورنی اوزون بر قوشدر صوکنار لنده تیش ایدر عربیه بط دیور فارسیه دخی بط استعمال
اولور اما اغای غاز و قاز دیور آنجی فارسیه بط ایل قازک فرق بودر که املی سنه قاز
و دخی سنه بط دیور استاد لطیفی بیت باز سفید آفت طاوس و قاز * صرخ کز و بسته
شود چشم باز * قائم انداز * سطرینج بازی عدیل اولانه دیور شیخ نظامی بیت ملک و
قائم الهی بود * قائم انداز یادشاهی بود * مؤید الفضلاده عاجز و فرو مانده معنای
مسطور در * قراز * ابریشمی و ابریشم ایشن ایشلینه دیور غرابت عوامدر که بر کسبه
قراز یا زسه غلطدر دیو غراز یا زار ل حال بوکه غراز غلطدر * قز * فتح و تشدید ایل بوکلش
ابریشم ما قتل من الاریشم و عند البعض مطلق ابریشم در کرک مفتول اولسون کرک اولسون
قز از ابریشم ایشلجی اولور و دخی حرامق و اوراق اوراق یقال نقر من الدنس ای تباعد منه
قز قلاوز * معروف ترکیه یعنی چفتایده دلیل معنای جمع الفرسد اول آنلور در لک
لشکری طشره دن محافظه ایدر مولانا هاتنی بیت شد آن بسته بر نیمخواهی میان *
قلاوز سالار خوارزمیان * قیز * کسر مم و سکون یای تحتانیله قدح و سیاه معنای
ابوالمعانی بیت شود مجلس مامطربان شوق انگیز * زدست صاقی مهر و خوشست می بقه
قز مع السین المهمله * قارس * سکون راء مهمله ایل غایت صوغوق صوبه دیور ابوالمعانی
بیت بوج جز نشاند حرارت دل من * اگر شودیم آن قارس تر ازرف * قاروس * خیم
لام و و او معروفه برنوا و لحن آیدر منوچهری بیت بزند ناز بر سر و سحر سحر * بزند
یابل بر تارک کل قاروسی * قس * فتح و تشدید ایل طلب و نفع آیتک و نیمه و الم و غصه
وقساوت بونددر و ترسارک بر معلوم کونی آیدر عربیه ضله عرب العریاده فصاحت
و بلاغله مشهور و معجم الکلام برواعظک امیدر که قس ابن ساعده الایادی دیور و قس

رئيس من رؤساء النصارى في الدين والعلم كذا القسيسين وكسريه انصارى طائفة سنك
 رئيسي ودانشمندی ودخی بر موضع آیدر آنکه حاصل اولان ثوبه ثوب قبی دیلر قافلی فتحی
 وکسریله ده جائزدر قیس فی فتح قایله معروف عربیله صادایله قفص دیلر اما سکون
 قایله جبر و غنظله برکسته دن شی آلق و موت معناسنه یقال قفس فلان ای مات والقفس
 الانزع قیس قلفدیس فی سکون لام و فتح قاف و کسر دال مهمله ایله قره بویه در قیس و قوائس
 نونک ضمه سیله جائزدر زکسری ده جائزدر برحق و قیه و زنی درودخی معرف طرفدر ایچنه اشربه
 و امثالی نسفد قورلر قیس فی سکون یای تحتانیله مشهور مجنونک لقبیدر کسر قافله
 نیزه مقداری یقل بینهم قیس رخ ای قدر رخ کذا فی المجمع بومعنا لره ابوالمعانی بیت
قیس و فرخادک شوندر عشق هم دوش مرا * در میان عشق و هریک قیس نیز دور بود *
قیسوس فی سکون یای تحتانی و ضم سین مهمله ایله پنجه اراسه تنزوت که قو پاروب
 آتارلر مع الشبن المجنة * قاش فی لفظ ترکیبدر یعنی چغنایدر ابرو معناسنه کدا
 فی الاداء والمؤید والمجمع قیس قاش قاش فی الفاظ اتباع قبیلندندر تار و مار و خراب
 و بیاب کی استاد لدیمی بیت مشو برده قاشی و قاش یار و حریف * که مال خود نشود
 عاقبت خراب و بیاب قیس فی کسر لامه بکتابش و خواجه تاشر دیک کی در ابوالمعانی
 بیت من باسکن کوی تو ای پادشاه حسن * در خاک آستان تو قاش شدیم قیس فی
 قاش مرقوم معناسنه در عربیله شین مشدد ایله یاره او کاف و خسد صاعاق و عجله ایتمک
 یقال قششت الماقه قشیا قیس قلاش فی لام مشدد ایله کبسه بر دو خرابانی و نفاس اما
 غریبدر که بر زمانده بسیار دان و کارنده ماهر اولاند برلر و کای او باش افضله در دین ایدوب
 قلاش و او باش درلر میرظمی بیت همی یوندا و باد سرناش * ننی چند مردک قلاش
 و او باش قیس قیراش فی ابکی معنایدر اول معروف آلتدر ثانی محرف و اوجی سوری
 یافلس نسنه هرنه اولور سه قلاری دیک معناسنه قیس مع العین المجنة * قنغ فی کسر
 تاه شده ایله قنغ دیک کاریدر ترکستان لغتی در فوسیه ده اعمال و انشدر اول نسنددر که
 یوغردی سوزوب قیق ایله آلوده ایدوب قارنه طولدورب قوریدرلر اکثر اهل سفر زادیدر
قیس قنغ فی فتح دال مهمله ایله شراب قدحی در که اوکوز بوشو زند اندر کذا فی المجمع
قیس قرا باغ فی فتح راء مهمله و باه موحد ایله بر مشهور و بکنت درخیل قصبایه و قرا به مشتملدر
مولانا مغانی در نیمور نامه بیت شد آن هر آسودکی سپاه * به وی قرا باغش آرامگاه *
قیس قلاخ فی فتح لامه آخر چوره سی که پوز و بنفوز دخی درلر قیس مع العین * قاف فی ابکی
 معنایدر اول معروف و مشهور طاغندر که دنیای احاطه ایتشددر قیس ثانی معنی خشک
 یعنی قوری اولان نسنه یه دیلر و عربیله او زون نسنه یه دیلر هرنه اولور سه قیس قرقف فی
 سکون راء مهمله و فتح قافله ابکی معناسی و ارددر بری ترسا کتابنک نامیدر و اول اوج کتابدر
 بینلر نه معلوم حکیم خاقانی بیت سه اقنوم و سه قرقف ابراهان * بکوم مختصر شرح
 موهبا * ثانی شرابک جمله اسماسندن بر اسمدر قیس قطایف فی فتح طاء مهمله و کسری یای
 تحتانیله ابکی نوع حلوا در مشهور بر نوعی ارشته کی اوزون اولور و دلکو برداق کی آلتدن

آلتدن تابه ایچنه دوکرلر بر نوعی دخی دکر می خرده خیری ال ایاسی قدر اولدخی دوکرلر بر نوعی
 ایدرلر بعد هر ایک سنک اراسنه شکر ایله دوکلس بادام و یاخود فستق قیوب نکرار ساده
 یاغده قاوروب طبقاره قودقه اوزرینه غسل مصفی قینادوب دوکرلر لطیف حلوا اولور
قیس مع القاف * قاق فی قوریمش ات لحم قدید کی و قوریش اتمک که کلاک دخی دیلر شاعر
 بیت غمی باشد سبک بر معنای اصلا * چوقاق لحم و نان ثقلت افزا * عربیله آلاقره غراب
 الابق معناسنه قیس قنق فی کسر تاء مثنا ایله اکئی و قوری یوغرت که آسته قورلر لذت و پر
 شاعر بیت بمخموران شود خوشتر شکر که * بشور یای قنق پخته خصوصاً قیس قسوق فی
 ضم سین مهمله و واجهم ول ایله بر نوع صرم شد در اوزانور یخسول اورغانی دیلر قیس قلطاق فی
 معروف که ایردر شیخ سعدی بیت به قلطاق و دستار ورخی که داشت * زیلا بد امان درویش
 داشت قیس مع الکاف * قجک فی فتح جیمه کانه که نجک دخی دیلر ابوالمعانی بیت مطرب
 بیا که ازل ماغم برون رود * آهنگ نغمه ازل و دست قجک زند قیس قرخواک فی سکون راه
 مهمله و فتح خاء معجه ایله بمعنی کوشتابه کذا فی المجمع قیس قلبنک فی فتح لام و باه موحد
 و سکون نوله بر نوع عوددر غایت خوشبو اولور کذا فی المجمع قیس قنک فی سکون نوله میوه لوده
 و باش اوتارده حاصل اولان قورد حکاک بیت بمانده می دلتنک بخانه ستم چون قنک *
 ز سرما شده چون نیل سرور ویم رازرنک * محمد عند و شاه فرهنکنده قافله نقل ایش اما بعض
 قرهنکرده قایله روایت اولمشدر قیس مع الکاف الفارسی * قراکنک فی فتح زاء معجه و کاف
 و سکون نوله بمعنی زره کذا فی شرفنامه والاداة قیس قلاسنک فی فتح لام و سین مهمله و سکون
 نوله صیان طاشیدر قیس قلاسنک فی زیاده میله بودخی صیان طاشنک مد و ریدر
قیس مع اللام * قاپول فی ضم باه فارسیله قرهنک میرزاده و کتاب السامی فی الاسامیه باه
 موحد ایله مستورددر او قاپولری و بنجره لری اوزرنده کی اغاج که سمی ایدرلر رومده طرده بیکله
 بتار میا شده شایعدر و یغور دن و کونشدن محافظه ایچون ایدرلر قابولاد دخی دیلر
قیس قاپول فی کسر و او و سکون یای تحتانیله اجانب شماله ساکن بر طائفه در کذا فی شرفنامه
 حکیم اسدی بیت کروی شمالیست اقامیشان * که قاپول خوانی ز تعظیمشان قیس قجل فی
 فتح جیمه قرهنک جهات کیریله جیم فارسیله سقسغان دیدکاری قوش قیس قجل فی کسر حاء
 مهمله ایله بمعنی زار و زار و ضعیف حکیم شیرازی بیت سخت نبض و سخت تن باشد قجل *
 کریانشد بر جگر آن خشک دل * عربیله سکون حایله قورومق یا بس و بس کی و دخی مسن
 یعنی باشلو آدم و غیره قیس قراول فی فتح راء مهمله و ضم و او ایله عسکری مکرع و دن محافظه
 ایچون بره قدار آتا و عسکرک اطرافن طولانوب محافظه ایدرلر رومده دخی قراول دیلر
 مولانا هاتنی بیت قراول سپاران آیت نبرد * شدند از سر کینه محرانورد قیس قریل فی کسر
 راء فارسی و سکون یای تحتانیله توت دیدکاری میشدر که انواعی اولور و پیراغنی ایپک قوردی
 پیوب ابریشم حاصل ایدر میرظمی * مثنوی * بود مقصود حاصل هم مکش هم * شود
 برک قریل اطلس بتدریج * برفته میشود غوره چو حلوا * به پخت از چه داری جنک و غوغا
قیس قفشیل فی سکون فوای تحتانی و کسر شین معجه ایله کفکیر و کفچه یه دیلر بومعنا یه

انهای حکایه ده میزظمی بیت پریم هر مه ان بود تفشیل * در آوردن زد پش نیست تفشیل
و قتل و سکون لام و فتح قاف ثانیه اوج معنایه کاور اول مرد متحرک یعنی بریده
سکون بولز آدم ثانی او کیل قوشنه بکزر بر قوشندر ثالث میوه تلخ که الکه قابل اولیه
و اکا بکزر زسنه لره دیرل عربیه کسره ایله بر اوت آدیدر قره جه تخمی اولور و ضمه ایله غایت
بود پکن آت و دریای بی بن و آواز صوت کی یقال فرس قتل ای سریع و رجل قتل ای
خفیف و یحی قتل ای لا قعرله و قذیل و سکون نون و کسره باه مو حله بعد یای ساکنه ایله
طعامه قونیلان بهارات و لوازم لذت طعام و له بیت دهد قذیل لذت مرطعام را * چنانست
اصطلاحات کلام را * و بر موضع اسمیدر و مع الیم * قائم و ضم قافله بر نوع مشهور
کور کدر بیاض و ناز کدر جانوری کدیدن کوچکدر اما بیاض صحیح آنجق قویروغی سیاه اولور
در پس قویروغی ایله کورک دیکرل بازایامند کیلور زیاده لطافت و زاکتندن ملوک و کبار و وزرا
و امرا به مخصوص اولوب هر کسک کیمه که استعدادی یوقدر ابتدا اسمور ایله قائم ایجاد اولمشدر
و مخترعی هوشنگ شاهد بر سر قند دیارنده چوق اولور حکیم فردوسی بیت چو سنجاب و قائم
چور و باده نرم * چهارم مشهورست کش موی کرم * مذکور دورت نوع کورک ملوک مخصوصدر
رو باده دید و کی بر نوع سیاه دلکودراوزون توپلری اولور کیماب کورکدر و قام و اسلافدن
بر معروف کسسه آدیدر عربیه بوی و اقامندن قالقدی دیکدر فعل ماضی اولور و قدم و
فتح دال مهمله ایله ابکی معنایه در اول یعنی پای انسانک یاغی عموما و طباند و خصوصاً
خواجه حافظ بیت قدم در یغ مد از جنازه حافظ * اگر چه غرق کنه است میرود بهشت
ثانی میمنت و مبارک معناسنه کمال بخندی بیت بر سر کشته هجران کذری از سر مو *
خیر مقدم قدم آوردی و در خور کردی * و دخی برایشه او کوردی اواق کما یقال القدم
السابقه فی الامر و یقال فلان قدم صدق ای اثره حسنه و قدیم و اوزرینه زمان مرور
ایتمش اولان نسبه حادثک ضدیدر خواجه حافظ بیت مکر از خدمت دیرین من از یاد برفت
ای نسیم سحری یاد دهش عهد قدیم و قرم و سکون راه مهمله ایله بوزن نرم مهر و بزرگ
آدمه دیرل حکیم شیزازی بیت از غراها شور و شیرین نیروزم * نرم کرداند سرشت ای
مرد قرم * عربیه فختین ایله زیاده آرزو ایتک شدت مشهور معناسنه و دخی دکر ایچنه بتر
چنار اغاچنه بکزر براغاچدر و قلم و معروف خامه در و یولام شنه کلک دیرل اما قلم
ابلیسنه ده اطلاق اولور و ابکی لسانده دخی قلم دیرل و تقدیر ربانی یه ده قلم دیرل ابوالعانی
بیت شدنی چون شود آخر زجه فریاد کنی * درازل از بد و نیک هر چه که میرفت قلم *
و قنوم و سکون یای تحتانی و ضم سین مهمله ایله ایواده بعض لغته بوی مادران
دیدکاری چیکدر عزیز صادمهمله ایله قیصوم دیو مرصمه دیدکاری خوشبویای پیراقدز
بوستانی غایت لطیف قوقار بریسی دخی قوقار امانه چندان و مع النون * قارن و
فخر و مهمله ایله بر مشهور معروف مبارز آدیدر حکم انوری * طاعه * اگر چوقارن و قارون
شود و زور و مال * مخالفت زکذاف زمانه دین * بخاک در کنندش هم زمانه چون قارون * پیار دیر
دهدش هم زمانه چون قارن * قارون مال و خزینه ایله مشهور اولوب و غنی کنی بودنی زور و قوت ایله

ایلله معروف ایدی عربیه کسره ایله قلیجی و اوق اولان کسسته یه و دخی خج ایلله عزمه بی جمع و نیت ایدینه
دیرل و قارون و ضم راء مهمله و و او معروف ایلله بنی اسرائیلدن حضرت موسی علی نبینا و علیه
السلامک اقر باسندن بر کسسته نک آدیدر حضرت موسی علی نبینا و علیه السلام قرق کون
مناجاته کیمه که سامری نام بر کسسته بنی اسرائیلله اختلال و یروب التوندن بوزاغویا پدید یروب
خلقی اکا طایدرمش ایدی حضرت موسی علیه السلام کلدکه احوالی بیه اولمش کوردکه
قرنداشی هارون علیه السلامه و نجیده خاطر اولوب خلقی بوزاغویه پرسشسلکدن رجوع
ایتدرمک ایچون بوزاغوی یاغی مراد ایلدکه قارون قوی عجیلق عالمی اعلا یلوردی بوزاغوی
یاق دیو امر ایلدی قارون ایتدی یا موسی التون یا نمر آتش دخی کوزل اولور دیدکه حضرت
موسی متفکر اولدی حق سبحانه و تعالی حضرتلری و حی کوندردی دریا کنارنک فلان اوت وارد
اول اوت کیمانک بر جزویدر اول اوت ایلله التون یشاریدی فی الحال موسی علیه السلام قارونه تعالیم
ایلدی قارون دخی واروب اول اوتدن زیاده دوشیروب صاقلدی و هم روايت اولنورکه حضرت
جبرائیل علیه السلام بر آت اوزرنک انسان صورتنک فرعون عسکرینک اوکنه دوشوب
دریا به ایلندکه آتک باص و غی بدن طپاق آلب قارون صاقلشدی آنی باقره القا ایدردی
آلتون اولوردی بلکه هر نیه انقا یاسه آلتون اولوردی بوشیپن قازون کیمیا کرلک ایدوب
چوق التون تحصیل ایلدی دخی دیرلکه خزینه سنک مفتاحی بر در هم دموردن ایدی بویه ابکی
آلتش دوه خزینه مفتاحی نی چکردی بوحال ایلله قارون دینه کلیوب حضرت موسی علی نبینا
و علیه السلام دینه دعوت ایتدیکه بعمل ایدوب اسلامه کلدی آخر کار حضرت موسی قارونک
اسلامندن مأیوس اولوب خزینه نیله و مفتاحین چکردوه لر یله ارضه امر ایدوب بامر الله
تعالی یه پکوردی خواجه حافظ بیت حکام تنک سنی در عیش کوش و مسنی * کین کیمای
هستی قارون کند کدرا و قانون و ضم لام و و او معروفله اوج معنایه کاور اول کامل و حکیم
ذوقنوی نای در ثانی دریای هند جزیره لرندن برجه بره آدیدر آند سسکار قومی اولور سیاهمک
شاهک قزی آند در مرقوم سیاهمک هفته کوش یعنی یدی معدندن آند بر قلعه بنا ایلش
روایت اولنورکه اون قلعه ده ساکن اولان ذی روح طول عمر ایلله معمر اولورمش و دیرلکه قلعه ایچنده
براغاچ تمش بدنی شل و شاخلری سیاه و پراخی صاری هر یز قلقان قدر اولور اول قدر شفاف
و بر اقدردکه نظر ایلنک چهره سی کورینور و بقی میا تنه میوه سی او اور غایت قرمز و شکر
کی شیرین و لذیذ اولورمش والله اعلم بحقیقه الحال معنای ثالثی روم لساننک نیک و خوش
هیکر و قلم و سکون یای تحتانیله یعنی ایچنه و امانه شخ عطار بیت مرده را
بود یاقلین بود * زانکه خشن عاقبت بالین بود و قانون و اوج معنایه در اول هر نسبه نک
اصلی یقال قانون کل شی ای اصله و اجمع قوانین و عادت و اسلوب و حساب معنایه ثانی رسوم
پادشاهان ثالث بر نوع سازدر معروف مذکور اوج معنایه ابوالعانی بیت خوشا قانون بود
قانون رندان * که مطرب میزند در بزم قانون و قیان و فتح باه فارسیله اضلی کیاندر تعریب
ایدوب قیان دیدیلریوک ترازودر قنطار و قسطاس دخی دیرل و دخی امین معناسنه در یقال فلان
قیان علی فلان و حمار قیان دوشسته یقال نوع من اصغر اله صافیر یعنی سرچه دن کوخک بر قوشندر

قوروغی اوزون اولور متصل اوینادر قبا اهنی یعنی زره مولانا هاتنی بیت مجلوه
زعر سو قبا آهنا * قبا اهنی که رو بین تنان قراخل ترکستان پادشاه لرندن
بریشک نامی در تیمورک یقین اقریاسندند مولانا هاتنی * مثنوی * که بید از نژاد سلاطین ترک
ثریا جنبانی در آپن ترک * قران بتازی قراخان بنام * جهانش بکام سپهرش غلام * مرور
ایامله اعلام رجالدن اولدی قرفسمون و قرفسمیان کلاهما بسکون الراوسین المهلین
کبا به دید کبری دارودر قرقان سکون راء مهمله و فتح فاف و میله بردارودر عربیده
مقل ازرق دیر لر بعضی لر آنک ایچند کی چو یچ کز در دید بلر قرکن سکون راء مهمله و فتح
کافا بمنی جوی نوکنده یعنی یکی قازانش ارمق کصوا قرس اوله میر نظمی در صفت داستی بیت
زرد حسرت آن یاسمن تن * دو چشمش کشته کویا که دو قرکن قروان سکون راء مهمله
و فتح و او ایله شهر لده اولان درنک قرغان سکون زاو فتح غین معجتهن ایله قران که ایچند
آش بشوردر کاعی غین رینه قافله قران دیرلر قرزین سکون زاه معجه و یای غمتانی
و کسرو او ایله عجمه آب و هوای لطیف و مشهور شهر در حالهجم شاهلرینک تخکامید شاعر
بیت نظیر آب حیوان آب قزین * از انست فیضیاب ارباب قزین قرین سکون زاه معجه
و سکون یای تحتانی ایله ابر بشمدن اولان نسبه که قز ابر بشمدن یای نسبت و نون ناکید
ایله سیمین وزین کی در امتداد لطیفی بیت زحمت مدای صبا خدارا * آن شاه قزین فروش
مارا قهر کردن قرن سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
اصم فاعلی ایرکینور اولور میل ایدردی قرن سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
کولما ککا ایرکینور ابل بیر سو ز که دیسا مجنون * اول سو زنی جمع قیلسا کولما کنی ابلارا قزون
یوننددر ایرک کسرالف و سکون یا وریله اختیار معناسنه در رومده دخی استعمال اولنور
اختیارین الله ویدی دیمک ایرکن الله ویدی دیرلر فرهاد نامه ده فرهاد وصفند بیت نجا
افغان قرین سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
کاور اولر بشهر آیدر که آنی مثنی علیه السلام بنا ایتشیدی آنه بت پرست بر جماعت
وارایدی ایمانه کلدنلر آخر کار حضرت سایمان علیه السلام قفطس نام ردیوی کوندردی اول
قافه یی رندن قالدروب حضور سایمانه کتوردی معنای ثانی معروف نسبه دیردن چقر
کتران لفظندن تهریب اولمشد ثالت رومیه دن بر مشهور شاعر آیدر چوق اییا تیلله اسد شهاد
اولمشد حکیم قطران ارموی دیو و فرهنکی دخی واردر قرغان سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
حاره دن ترکیب اولمشد برودتن حادث اولان امراضه نافعدر ابوالمعانی بیت سخنایبزه
کفتار بارد * همه عمرش قطران خورد باید قرغان سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
آلنرندن بر طر فدر ایچنه عطریات قورلر قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
صالحینور بر معلوم تکلیفدر و ولایت خوارزمه مؤث معناسنه در قرارون سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
راء مهمله ایله معنی نقیبان لشکر کدانی مشرقنامه میر نظمی بیت دلیران به پیکار بر خاستند
قرارون سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
معنایه در اول قرهنک حسین و فایده بر قصبه و غلطان قرارون سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله

باشنده و در بر مرق قدر داکری وار اکا اغاج کوروب طام اوستنه طریق قود قده آنی یوار ایوب
طامی محکم و هموار ایدر اصل غلطان اولق واردر ثانی دیوت معناسنه یعنی عورتنک
بخورینه علی لاحق اولوب رضا و به ایکی معنایه حکیم انوری * قطعه * هرگز آن زن بزد را
ترسد * که بمن خام قلیبان کوید * که اگر در سرای او بمثل * تره کارند و قلیبان زوید *
قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
معناسنه اولور قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
میر نظمی * مثنوی * یهودی و نصاری و قلیوان * همه در ظاهرش الله کویان * ولی در قول
یکدیگر خلافند * بدیشان باطل و کذب و کذا افتند قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
لوله در حکیم شفا یی * رباعی * قلیون زلب تو بهر ورمیکردد * فی درد هفت چو نیشکر میگرد
در دور رخت مثال نمای کونست * دودست که در دور قزمیکردد قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
و فتح راء مهمله و باء موحده ایله کهر با معناسنه در قرمان سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
ایدی پادشاه دیرلر قرمان سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
فتح را وضم سین مهملتین ایله حوالی خوارزمه واقع بر ارمق آیدر کدانی ادات الفضلا
قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
دردور قافله دادشده شام * ترک شحرش دادد کرباره قراو قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
نون وضم جمله کاسه درویشان و خوارزم و لایتنه اعداد حیوانات چارپایه یعنی دت آیا قلو حیوان
صاغشی قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
ازبال غراب شب دیو و قرقو قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
کدانی قرهنک جهانگیری قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
و پیشکاره دیرلر یعنی اولاد طوغورن خاتونک اوکنده او تورب وضع جمله معاونت و بعد الولاده قطع
ناف و غسل پیچیده قاطایدن عریله مشترک لغتدر ابوالمعانی بیت در زادن من درد و الم قافله
بوده * از مادر من محنت و غم توام من زاد * و عریله کلجک کجه یه ده دیرلر قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
مقبله و عام قابل ای مقبل قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
کبیروری عقیدر بر نسبه ده رسیده نظر اولدی که کبیرینه حال و صغیرینه میل دیرلر قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
کوچک خالیدر که مصغر قالی در قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
معناسنه خلاق المعانی بیت زند خنده بروی خواهند کان * دهان در از جود توفاه قاه *
قران سکون یه میل و عزیمت ابلک چغتای لسانده ایرکینک دیرلر کسر الله
عورت مسطوردر و اختری کبیرده ذنی زانیه عورت اصلند خباب بالضم آت و قاطر دوده
او کسور یکی در و آ زالور که انسان او کسور بکنده دیرلر دیار هریده بر کسبه زانیه عورت
یانهنن کسبه عورت او کسور اول آدمه کندونی اظهار عرض ایدوب مرادین اشعار ایدر
اول کسبه نک مرادی اولور سه آشتالقی اظهار و ازاری استوار ایدر اول سیدین زانیه و فاجره
عورته قبه تسجیه ایلد بلر مرور ایامله زوسی عورته علم اولدی شکم مایون اوغلانه هیز دید بلر
ودنی آنک کی سبب نسبه سی واردر که جماعت مخصوص طاسنه هیز دینلو رچونکه جام طاسی

الدن اله دوشتر كند لك مفعول او غلان دخی الدن اله كند و كچون استعاره طریقه ایله آگاهیز
دیدلر كتر استعمل لرین ابکی سیمه هلم منزله سنه نازل اولمشد میرنظمی بیت خجده و میزرا
مكن باور * عهد پیمان شان زكوش كدر قرايه فتح راه مهمله و باه و حله ایله برنوع بیوك دستى
واغزی طار اشاغیسی چوق شیشه دركه اون بش بکرمی وقیه شی آلور اكا قرايه دیرلر خواجه
حافظ بیت در عهد پادشاه خطا بخش و جرم پوش * حافظ قرايه كش شد ومفی بیاله نوش *
مولانا هاتنی بیت بسی مغفر افتاد و سر از پیش * قرايه شكست وتاب شد میش قراطه فی
سكون را و فتح طاه مهمله بن ایله جامه كوتاه كه كرته لفظ دن تعریب اولمش میرنظمی بیت
برآمد مست ناز و شوخ و شنگ * بموشش قرطه خوش طرز و خوش رنك * عریبه مهم قافله
بمعنی كوشواره یعنی كویه قزیشه فی كسر راه مهمله و سكون یای تحتانی و فتح میش معجه ایله وجود
انسانده بریو میجه اتدر اکثر بونین ظاهر اولور دیرلر وجفی اولز و عریبه یوغردی سوزوب
ایچنه قیق قاتوب قارینه طولد یروب قوریدرلر اكا قزیشه دیرلر قراوه فی فتح زاف فارسی ایله
بكاوه كه دوه اوزینه قوبوب ایراق سفر له كوتور لر خصوصا بحاز سفرینه هرینه محل دیرلر
كذافی المجمع قزله فی فتح زاف فارسی ولامله سفسغان دیدكری قوش دركه عریبه عقق
دیرلر قشاوه فی فتح سین معجه و و اوله قشاغوكه دمردن ایدوب آت و قاطر قاشلر و آدم
قشاغوسی كه نازك آب نوسدن و كوكدن ایدرلر ابوالعانی دره محو بیت بجای خامه در دست
اورا * تزیید جز بجارب قشاوه فی قمیه فی ابکی معنایه در اول شهر دن كوجك كوبدن
بیوك اولان شهر كه حمام و جامعلری اوله ثانی عورتك باش باغی معناسنه در قطره فی ابکی
معنایه در اول طمله عوما و یغور طمله سنه دیرلر خصوصا ثانی یوریمكك لنك اورمق كه قطره
زدن دخی دیرلر ابوالعانی بیت سرسك قطره زد برروی زردم * شاه كویا خبر آورده مهم را *
چفتای اسانده طمله نیم دیرلر كسرتا و سكون یایله قطره دیمكك نیم دیرلر قطیفه فی
ابکی معنایه كاور اول معروف قاش ابكچی آیرواق میرنظمی بیت مرا از وصلتش كشته
قلیفه * زکریه جامه کویا شد قطیفه فی قلبكاه فی سكون لام و باه و حله ایله ابکی معنایه در
اول جنگ مخلنه عسكرك تریب صفوفند مین و یسار اورته سند اولان صفه قلبكاه دیرلر
مولانا هاتنی بیت زقیصر شد آراسته قلیكاه * زمانی بفرمان اوتانماه * ثانی عسكرك
جمعیت یری وله ایضا بیت بفرمان نویسی جمع سپاه * كه سازند نیر زرا قلبكاه فی قلعه فی
معروف میرنظمی بیت در آجا قلعه محکم بنا کرد * كه کوی در مناات کوه الوند * ودخی
طاع باسنده صغیق رودخی بیوك بولت پاره سنه قاعه دیرلر و خم قافله مال عاربت ودخی سول
یره دیرلر كه طور مغه ویرلشكه قابل اولیه چفتایده قلعه یه قورغان دیرلر فرهاد نامده اره نیه
قلعه سی و صفند بیت فی قورغان بیر حصین وبارك قورغان * فلك حصنی آرك دیك یا شورغان
قزیه فی سكون لام و فتح یای تحتانی ایله اول طعامه دیرلر كه آتی جوز و بادام و نخود و صوغان
ایله بشورلر اكا سغدی دخی دیرلر قچه فی سكون نون و فتح جمله رعنا و نازل دیمكدر
قچه و قیوغه فی كلامه اسكون النون و خم الحیم و فتح الغین المعجه یعنی فتراك یعنی ترکی
بعض مخنه ترکی باغی معناسنه مرویدر مذكور ابکی لفت چفتای لغیدر قنطوره فی

قنطوره فی سكون نون و خم طاه وراء مهملتین ایله اوکی كسك مخصوص شاطر قفا سنه
دیرلر مختتم كاشی بیت زین بلای جان كه درد داروش قنطوره تنك * بیکرم از ناله شد در
در تنکنا غ چونال قوسه فی سكون واو فتح سین مهمله ایله قوس و قز در كذافی المجمع
قزیه فی سكون یای تحتانی و فتح دال مهمله و فایله برعورتك آدی ایدی كه حاکم بردع
ایدی اسكندر خیمل مقابله ایله جواب و برمش ایدی نوشابه دخی دیرلر خم نون و فتح سین و باه
موجه ایله ركن الدین بكرانی بیت قید افه را اگر آینه بودی خمیر تو * کی آمدی نیاز بنقش
سكندری فی مع الیماء العتانی * قاطانی فی فتح طاه مهمله و كسرتون و غین معجه ایله
محبت اوقی دركه مرسین پراغی کبی خرده پراغی اولور ابکی نوعدر برنوعنك دیه سنه جوز قدر
باشی اولور واوزنده نخودکی یمیشی اولور و برنوعنك بورچق کبی یمیشی اولور محبت ایچون
مشهور و مجرید محبوبنك آدینی آنه سی آدیه ذکر ایدوب برنسنه ایله یدوره لر ویا خود
ایچوره لر عظیم نأثیری اولور روایت اولنور كه قیلو بغه مذكور اوقی بولوب قویاروب آغزی ایله
كوتوروب دیشی سنه دكور اول ساعت اركككك آردینه دوشوب تابع اولور میش بولغت اصلنه
یونانیدر عجم تصرف ایتمیشلر عریبه اكا كف العقارب دیرلر استاد لطیفی بیت درره دلبردم
بایدك یابی كام دل * رویری برروی نارنجات و برقاطانی فی قافلی فی كسر قافله براوندر
چوغانه بکزر سپزه لکی آندن آرتقدر پراغی اولز آنچق خرده داللری وارد در عریبه قلام دیرلر
طبیعی مسهلدر صاری صوا خراج ایدور و بطوبتی تقلیل ایدر فی قالی فی ترکیه خالی
دیدكری دوشمه در طالب آملی بیت بتن بویا کند کلمهای تصویر نالی را * بیاید ار سازد
خفتگان نقش قالی را فی قای فی ابکی معنایه در اول قدوبا لا یعنی بوی بوسدیمكدر
ثانی برمحل آدیدر كه محبوبلری چوق اولور كذافی القفه فی قبای فی فتح باء موجه و جیم
فارسیله برنوع كوجك یعنی قصه قباده كه قباجده دیرلر كذافی القفه فی قبای فی فتح باء
موجه ایله جامه وقفان ودخی طروف و آوا فی معناسنه فی قدرفی فی فتح دال و سكون
راه مهملتین و كسرفایله برنوع آلتوندر قد رفل كسیلوب سكه لنش اوله قدر رف برشدر مذكور
آلتونه عریبه غطریف دیرلر كذافی المجمع فی قرقوی فی سكون راه مهمله و خم قافله برنوع
جامه در عراق عربه مخصوص آنده اسلنور فی قطانی فی فتح طاه مهمله و كسرتونله سندوسه
کبی خیردن ایدوب ساده یاغ ایچنده بشورلر بسحاق اطعمه بیت کباب و قلیه با الوده تر *
خوشباروغن ساده قطانی فی قطرانی فی سكون طاه و فتح راه مهملتین و كسرفایله برنوع
اچمه در عریبه غطریفی دیرلر كذافی فرهنك جهانگیری وغیره فی قطع وزیری فی کتابتند
واوراق و بعض اشیاده استعمال اولنور کی قطعه دیدكاری یعنی هرنه كه طولی ابکی عرضی
مقداری اوله اكا قطع وزیری دیرلر اما اکثر واغلب کتابده استعمال اولنور فتاحی نیشابوری
بیت وزیر کفته فتاحی اردیوان جست * عجب مدان کدو زیست قطع دیوانم فی قلیه سغدی
قلیه معلوم و سغدی خم سین و سكون غین معجه و كسردال مهملتین ایله برنوع قلیه درات و برطه
و صوغان و بادام و جوزله بشورلر كذافی المجمع فی قی فی بوزن می و کی لفت مشتك كه در
اكرچه عریبه استعمالی زیاده شایعدر اما فارسیه دخی استعمال اولنور قوسه معناسنه

ظهر الدين فاريابي بيت زهر آنكه دهن خوش کنی ز غایت حرص * نشسته مترصد که قی کند
 زنبور * قی زنبور دن مراد غسل مصفی در اگر چه بومعنا ده صحیح لغت دکلدر بلکه استعاره در
 قی باب القاف المكسورة مع الالف * قیا فی فتح باء فارسیله شیردان طولمه سی که کیمیا
 دخی دیورل بشورنه کیمیا بی دیورل ابوالعانی * مثنوی * رفت خواجه بجایش آمد خر *
 عجبست حال دهر را بنکر * کرچه جای کسی ماند تهی * سک نشسته بجای قیامی قی قرآ فی
 فتح راه مهمله ایله مخفی معنایسته در کذا فی المجمع قی قایمویا قی کسر لام و سکون یای
 تحتانی و ضم میم و کسر لام ثانیه ثباتیره بکرد بیاض طیرا قدر که ایکی نوع اولور برنوعی صحیح
 بیاضد و برنوعی ده قزلقه مائل اولور و ایکی نوعی دخی اندلس ملکنده چوق بولور قایمیا قی
 قایمویای مرقومدن اختصار اولمشدر قی قندیل ترسا قی اول قندیله دیورل که کنیسار لده
 کیمیه و کوند زینار اصلاسویندر مزلر حکیم خاقانی بیت زبان روغنیم زانشر آه * بسوزد
 چون دل قندیل ترسا قی مع الباء * قشیر قی کسر شین معجه ایله بی هنرونی معرفت
 اولانه دیورل قی مع التاء * قشیر قی سکون سین مهمله و فتح میله بخش و بولمک و آرمق
 و حصه و نصیب معنایسته میرزا شانی بیت از روز ازل شکلی قیمت مابود * نشسته اگر
 غنچه ماجرم صبا نیست قی قیمت قی بها و قدر و مرتبه و هر نسنه نك بهاسی یقال قوم السلعة
 تقویا قی مع الراء المهمله * قنبار قی سکون نون و فتح باء موحد ایله زنجفره دیدکاری قرا
 بویه در که سرخ ایشدکاری قرمزی مرکب آننددر قی قیر قی اماله ایله قارمعنا سنده استعمال
 اولند و غنی اطباء صحیح ایشددر باب لغت زفت یعنی قره ساقز معنایسته تحقیق ایاد پلر و شعرا
 شعر لنده بومعنا یه ایراد ایاد پلر کمال اسمعیل بیت برمدح تو مزینه شدم غرنازین *
 بودر که مت چو شیر شدم موی همجو قیر * زفت صوا یچند قینابوب چیققد و غی ظاهر در
 حضرت شمس نیری بیت مخمر نیر زبان شمس حق دین بیا * تابرم پای دل زاب و کل
 همجو قیر قی مع الراء المعجمه * قیز قی سکون یای تحتانیله کاف قاریسی دیمکدر اما عریبه
 کوخک کوب معنایسته در قی مع الطاء المهمله * قبط قی سکون باء موحد ایله مصرده
 فرعون قومی و اتباعی اولان طائفندک آدیدر حالا آنردن باقی آدم وارد بکره و کاشفله خدمت
 ایدرل عریبه فتحه ایله نسنه جم ایتمک یقال قبطه اقبطه قبطا اذا جمعک بالید قی قیراط قی
 بحق دنگ و دخی و چکردک آغرلغی و دیورل که اون الی قیراط بردهم و بکرمی دور قیراط بر منقال
 اولور عند البعض بحق دنگ والی چکردک که هر چکردک ایکی آریه آغیریدر اصل قیراط ایدی
 رانک تشدید یایه تبدیل و رایه خفت و یروب قیراط دیدلر اما احادیث ایچند وارد اولان
 قیراط جبل احد معنایسته در دیوتفسیر ایاد پلر قی مع الفاء * قرف قی سکون راه مهمله
 ایله اغاج قبوغی و بعض نسخه ده انا معنایسته روایت اولمشدر عریبه القرف بفتح القاف
 و سکون الراء تهمت ابلک و عیب اسناد ایتمک و دخی دباغت اولمش دریدن طفر جق کی
 برظرفدر ایچنه اثواب قورل و فحشین ایله خسته لره یقین اولمق مداناة المریض معنایسته
 فقا رشمق مخاطه کی و کسر قافله هر نسنه نك در یسی و قافی قشر معنایسته و اغاج قبوغن
 صویق قی قف قی دخی کی برظرفدر ایچنه بعض نسنه قورل عریبه امر صیغه سیدر

صیغه سیدر طور معنایسته و ضمیه یوکسک و موضع مرتفع و فتحه و تشدید ایله بروق ارا سنده
 نسنه کیزلمک و اوت قویارمق و یقال للثوب اذا جف بعد الغسل قد قف الثوب قی مع القاف
 قی قیچاق قی سکون باء موحد و فتح جیم فارسیله و بحر آدیدر بعض روایت اول بحراده
 ساکن اولان طائفندک آدیدر خواجهی کرمانی بیت ای ماه قیچاقی ازان سینه شست
 بغفاق را * بکشیای بندبله و در بند کن قیچاق را * مولانا هاتقی بیت سینه سوی قیچاق باید
 کشید * باقصای آفاق باید رسید قی مع الکاف * قفک قی فتح فایله بیوک آغا جدن
 دوزاش قدح غیری نسنه دن دخی اولور سه اولسون شاعر بیت با قفک باده لاله کون *
 کند شوق دلشمنه کار افزون قی قیچک قی سکون یای تحتانی و فتح جیمه کایچه دیدکاری
 صا زدر حکیم صاحب در قسیمه بیت بسوزا تش عود بکاسه طنبور * بچنک و بربط
 و قیچک بدخراشی تار قی مع اللام * قندیل قی معروف لغت مشترکه در السنه ثلثه ده
 خواجه سلمان بیت شمع عالمتاب عیسی را بدین دیر کهن * در صبا ح از پرتو قندیل زربینش
 ضیاست * شیخ فیضی بیت ای عشق تواز کعبه تراشید صم را * پیمانہ می ساخته
 قندیل حرمر را قی قیقال قی سکون یای تحتانی و فتح فایله باش طمری که قولک لایچ بوزنده
 و یوقار و جاننده اولور آندن قان آلنسه تاثیر کردندن یوقار و ده اولور ابوالعانی بیت
 کرده سودای غم یار دماغم مختل * بکشیاید مکر آن غمره دلدوز قیقال قی قیل قی
 سکون یای تحتانیله نام بیابان و دشت بی پایان کذا فی المجمع قی مع الیم * قیرم قی کسر
 زاء مهمله و سکون یای تحتانیله اولو کشی سید القوم کی جمی قروم کلور قی مع النون * قیروان
 سکون راه مهمله ایله بوزن شروان روایت آدیدر دخی شهر لری کر مکه دیورل قی قیرکون قی
 یعنی نیرمزنک مولانا هاتقی بیت هوا قیرکون شد زرعقاب * نهان شد در ابر سیمه آفتاب *
 قی قیروان قی سکون یای تحتانی و راه مهمله و فتح و او ایله کنار آسمان خواجه سلمان بیت
 ای رسید عدلت اندر غره صبح شهاب * همجو نور آفتاب از قیروان تا قیروان * و شرق و غرب
 جانب لرینه دیورل رجانبندن رجانبه و ارنجه معنایسته مولانا هاتقی بیت ازین قیروان تابان
 قیروان * شد موج دریای آتش روان * مجمع الفریس اطراف معبوره معنایسته در
 رشید الدین و طواط بیت نعوذ بالله اگر هیبت تو شعله کشد * ز قیروان بکشد تا قیروان
 آتش * عریبه بیوک لشکر جیش عظیم و دخی قافله و کاربان معنایسته کلور و عند البعض فتح
 و ایله جیش عظیم و ضم رایله قافله معنایسته کلور فارسیدن معربدر قی مع الهاء * قبله قی
 معروف و توجه اولنان جانب قبله دیدکاری مناسبتله هندولر پادشاه لرینه قبله عالم دیورل
 قی قره قی فتح زاء فارسیله پلید و پلشت اولان نسنه به دیورل کذا فی التحفه قی قطعه قی
 یاره دیمکدر اما شعرا اصطلاحند ایکی یقندن طقوز بیت و ارنجه ر قافیه ده اولوب
 مطلبی نك اول مصراع قافیه سی مخالف اولان شعره دیورل مطلبی ر قافیه ده اولجه غزل
 دینلور اما وصف محبوب اولور سه والا آخر مضمونده اولانه شعر و نظم دیورل عریبه بر یاره
 نسنه معنایسته در و یقال القطع ظلمة آخر الليل و منه قوله تعالى * فاسر باهک بقطع من الليل
 وقیل سواد الليل و فتحه و ضم ایله موضع القطع و ضم قافله برنوع خر مادر قی قلاده قی

بوغاز باغی مولانا ماتی بیت نیفتاد در دام ماهی نهنگ * نیاز در سر در قلاده پلنگ *

باب القاف المعنویه مع الالف * قبا فی فتح باه موحد ایله قاب خجاق معنایه در

قسطا فی سکون سین و فتح طاء مهملتین ایله برکامل و ذوقون حکیمک اسمید رخلفاء بنی

عباسدن مامون خلیفه زمانه بعلبک شهر بدن ظهور ایدوب لسان عربی و لسان

یونانی غایت یاور ایدی حتی یونان لسانجه اولان حکمت کتابلرن عربی لسانه ترجمه

ایلدی جمله دن کتاب مجسطی ایله اقلیدوس الحکمه اراستند ترجمه لینه واسطه اولشد

شمس فخری بیت بدین کتاب مرانتیست بر فضلا * کندیست بر حکمای زمانه جز قسطا

جمع الفرسه قسطا لو نام حکیمک فرزندی یونان دن ابکی حکیم فاضل و کامل ایدیلر

شاه ناصر خسرو بیت هر کسی چیزی همیکوی بدیره رای خویش * تا کن آید که اوقسطای بن

اوقاسی * عربیه متولد دوه یدر لکه ایاقلری سکرندن بوزلش و قوریش اوله قوقبا فی

ابکی معنایه در اول بر او تدر ثانی بر حب ترکیبدر مسهل و لطیف و دماغه قوت و پرور

فی مع الباء * قطب فی درت معنایه استعمال اولنور اول رئیس قوم عوما و رجال غیب

خصوصا که خلیفه نبوتدر یعنی حضرت آدم علی نبینا و علیه السلام دن تار و قیامت بر قطب

اولور حتی حضرت رسول کائنات و مفرج موجودات سید عالمیان و سرور دوجاهان صلی الله

تعالی علیه وسلم فی کل وقت آن حضرت دن اول و صکره و کیلی و خلیفه سی درلری دنیادن

نقل ایلسه بری دخی رینه قطب اولور معنای ثانی ابکی کوکیدر بری جانب جنوبه و بری

طرف شماله اولور اصلار لرندن حرکت ایلرلر بواقایم دن قطب جنوبی کورنر قطب شمالی

کورنور ترکیجه دمور قازق دیورلر خواجه سلمان بیت قطب کرون بین یافته با قطب نبات *

اتصا لیست کزان چشم یدان یاد آورد * ثالث پرکار دایره سنک اودته یرنده اولان

نقطه یدرلر اودته ده بولند و غیچون رابع ذکر منک آلت طاسندن اولان کویک اغاچ کداوست

طاسنک دلونک اکا پکوب دور ایدر خصوصاً و هر سنه نکه اودته سنه دیورلر عوما که حرکت

ایلرلر جنوب یرنده برقرار طوره فی قلاب فی فتح لام مشدده ایله هراوجی اگری اووب چمکل کی

اولانه دیورلر عوما یا ق اولته سنه دیورلر خصوصاً رئیس الشعرا فی زمانه مولانا صایب اصفهانی

بیت دل عبث چندین زتقدیر الهی میطیف * میشود قلاب محکمه تر چوماهی میطیف *

و استعاره طریقه زلف خوبانه دیورلر عوما مولانا جامی بیت شوق قلاب دل دورانست *

جاذب خاطر مجبورانست فی مع الفاء المثناة * قرأت فی فتح راه مهمله ایله فراهه و قفمان

لقمه سنه دیورلر میر قلمی بیت قرأت جامه رنگین جانان * چو چاک سینیه عشاق تالان *

فی قروت فی ضم راه مهمله و او معروفله یوغرت قوریشی شاعر بیت قروت و کشتک

یار و غنیزمه * در آندم پیش مهمان آوردنک فی مع الجیم * قیوج فی ضم باه فارسیله

ککک که کیک دخی دیورلر عربی بدجل دیورلر حکیم شیرازی بیت بال مرغ و ماهی خرد و باوج *

لحم دراج و طبایع و قیوج فی فتح فی سکون لامه اول چارپا حیوانه دیورلر که ایاقلری بررندن

آیرلش کی یوری به کذافی شرفنامه اما مؤید الف ضلاده چارپا حیوانک قیوج ایاقلرینک

دریاری برینه اولاشق کی یوری به شرفنامه صاحبنک نقلنک عکسیدر فی فتح فی

فی فتح فی سکون نوله ابکی معنایه در اول بیهوده و یعنی ثانی قیور و فی سکک اسنک

کذافی القفه فی قیوج و قیوج فی اول و او معروفله ثانی اشباع ضمه ایله ابکی معنایه در اول

کوسفند جنکی یعنی جنکی قیون ترکیبده دخی قیوج دیورلر کذافی الجیم بومعنایه مولانا هاتقی

بیت بکشی یدلی را که جست از ستیر * بود کشتی قیوج میدان کرز فی قیوج فی سکون و او

و تون و فتح لامه برج صعبدر انسانک امعادید کاری بفرسندن حاصل اولوب هر جابده کرز و

کاهی شدت اوزره اولدقه صاحبینه زیاده الم و و جمع عارض اولور بواسم بوغلته یوناندر معنای

بوغلنک دواستی الله ییلور دیمک ایتمش حکمادن بویه استماع اولندی فی قیوج فی سکون

و او و تون ایله بلامود بعض نسخه ده آلیج روایت اولنشد در فی مع الدال المهمله * قرغند فی

سکون زاونون و ضم غین معجمتین ایله فستق اغاچنه فستق کی ریایچی بوشر شی اولور نیز لکن

آنکه دری دباغت ایدرلر اهی بودر که فستق آغاچی بر سنه فستق و پرور بر سنه مذکور قرغندی

حاصل ایدر کذافی الجیم بومعنایه ابو المعانی * قطعه * درخت بسته چون اهل زمانه *

یحسنت از کرم باشتند ما بل * دهد یکسال میوه سال دیگر * شود مسک کند قرغند حاصل *

فی قنود فی ضم نون و او معروفله انشای سرحد هندده واقع بر طاع آیدر آنکه بر بیکار وارد

صوفیدن ایچن معر اولور ایتمش شاعر بیت روایت کنند این سخن را شنود * چوماه الحیوت تست

آب قنود فی مع الراء المهمله * قار فی ابکی معنایه کوز اول معروف لعبد زدلعلیندن ثانی

بر شهر یا خود بر مکان آیدر که مباحی عود خالصدر که عود قاری دیورلر آنکه طاقس دخی اولور مش

شیخ نظامی * بیت دماغ عالم از بادیهاری * هوارا سوخته عود قاری فی قور فی یوزن بور

سرکد و یعنی قیق باشی ماوراء النهر لغتیدر فی مع الزاء المعجمه * قندز فی سکون نون و ضم

دال مهمله ایله دریاچا نورلندن بر جانوردر در یسنی قلیق پروازی ایدرلر لکن خایه سی نافع دواذر

چند بادستر و چند یدستر دیورلر عجایب المخلوقات کتابلرنده مسطوردر که دریا کنارلرنده کندی

ایچون او بیمار حتی متعدد اولر ایدر مش برین کند و دیشی سیله ساکن اولمغه و برین یاورلری

ایچون ایدر مش و خدمتکارلری اولور مش آنلر ایچون دخی با شقه او ایدر مش و هراوه ابکیشر

قیو قورا یمش بری دریاه و بری قریه و آ و جبارندن نقل اولنور که کند و خایه لری ایچون صید

ایتد کلرین ییلوب خایه سن کند و سی قوپاروب دریا کنارینه آتار و آوی بی کوردنک آرقه سی

اوستمه یا توب خایه سی اولدوغن کوستر مش احمد کرمانی بیت عربان شود از سیه بریدرام

از قاتم صبح و قندز شام * سیاهلندن کنایه در مجمع الفرسه ابکی معنایه در اول نام ولایتدر

ثانی بر جانوردر در یسنی کورک ایدوب سلاطین کیرلر و قایاق ایدرلر کذافی الاداء حکیم

خاقانی بیت ای چشم توفیقته فاک قلاوز * وی ابروی تور کلاه خوبی قندز * غالباً عجم دیارنک

غایت ایوتویاوسی اولور مش که سلاطین کورک ایدرلر ایتمش و الازم یلد و کتر بخشین توپا و

دریدر لبسه صالح اولیوب قیلان پوستلرینه پرواز ایدرلر فی مع السین المهمله * قباس فی فتح باه

موحد ایلنیر اعظمک جمله اسماعلندن کذافی المؤید فی قدس فی ابکی معنایه در اول

مبارک معنایه در ثانی بر مشهور و ولایتدر که ایایا دخی دیورلر قرناس فی سکون راه مهمله

و فتح نوله بدخوی و بدواضع معنایه در میر نظمی بیت مکن هر اسر ابا خویش همکاس

که شین آرد تراهم بر قمراس که قسطاس و قسطاس فی اول بسکون السین الموله کلاهما
فتح الطاء ای معنایه در اول آت بینه آصار لر بر میاض توید که ترکیه خو تا ز دیر لر مولانا تانی
بیت در آو مختلف از ستوران قسطاس * محاسن پذیرفت رو بین اساس * ثانی بر موضع
اسمیدر عربیه ترا زویه دیر لر که قسوس فی ضم سین مهمله ایل بر نوع صر مشق در که قفس فی
سکون قاف و ضم نوله بر یوک قوسد رهند و ستان جزیر لر ناولور اکثر شتهونه نام جزیره ده
اولور اوزین بور لی وارو بور نده الی قدر سوراخلری وارد و هر سوراخلندن قور و غنه وارنجیه
بر سوراخل اولور صدایتد که هر برندن بر در لوصدا ظاهر اولور کبی باند و کبی پست روایت
اولور که حکمای متقدمین موسیقی آنندن اخذاتیمش و دیر لر که بیک سنه عمری اولور مش
وار که ویدی سی اولور ایتمش تناسل بوجهله ایتمش که عمری آخره ایرشد که بامر الله تعالی
خار و خس جمع ایدوب بریره یغوب بعد چه قوب اوستنه اوتور و قناد لر بن اولور صالوب اغاجیه
اوردمش که بر آتش ظاهر اولوب خس و خاشاک طوتشد و رب یاقر کند و دخی آتشک ایچنده
یتار تمام کولی یغلوب قالور بامر الله تعالی بر تاج ایامدن صکره کولی ایچندن کند و کبی بر قوش
حاصل اولور اول دخی عمری آخر نده بویه ایدر تناسل لر بومنوال اوزره ایتمش * ذلك تقدیر العزیز
العالیم * استاد لطیفی بیت همجو قفس بته و افغان * سوخم خوش را بر آتش عشق *
که ققنوس فی نون صکره زیاده و او ایلده ده مرویدر استاد لطیفی بیت اگر ماند هزاران
سال ققنوس * بسوزد زار زار آخر با قسوس که قوقنس فی نون اول و او ایلده ده منقولدر
وله بیت همی نالم زدر دت ای دل آزار * همیسوزم در آتش قوقنس وار که قوقنوس فی
ایکی قاف ار اسنده بر او و نون صکره بر او ایلده ده استعمال اولور وله بیت بسوز و ناله
ای شاه دل افروز * کنون چون قوقنوسم خویشتم سوز * درت و جوله استعمال اولمشد
که قندس فی سکون نون و ضم دال مهمله ایله آغواقی ییلاق طاعن نده بر کندس دخی دیر لر
معرنی قندس در خوش نما شکوفه سی اولور عربیه دخی وارد اولمشد سعد الدین ابن العربی
بیت رب العذار بعارضیه و انتی * لایح دیاج الخد و بد قندس که مع الشین المعجیه *
که قراش فی فتح راه مهمله ایله بمعنی تب و لرزه یعنی اسقه عربیه حماد دیر لر قراشه دخی
دینلور ابو المعانی بیت اگر دلدار با اغیار بینم * قراش کیرد در آن ساعت وجودم *
که قلماش فی سکون لام و فتح میله قلاش و حرمانزاده و یکار و کسب اولان آدمه دیر لر
که مع انکاف * قولک فی واو معروف و فتح لامله آغزی یوق بر چولمکدر انحق پاره صغه حق
قدر یارینی وارد ایچنه آخچر اغور لر طولد قن قروب آخچیه یی آلور لر اکثر اهل سوق قوللنور
النه چیل آخچیه کیرد که حفظ ایچون آنک ایچنه را غور شاعر بیت لب غیبتکرو غماز فرام
نشود * دهش پر زار اگر ساخته همچون قولک که مع اللام * قفل فی کلید معنایه در
مولانا جامی بیت ای بساقفل در بن کاخ دودر * که کلیدش نتوان یافت زرد * فارسیه
مفتاحه کلید دیر لر که قوتیل فی واو معروف و کسر تاه مثناه بعد یای ساکنه ایله ایکی
منقال وزنه دیر لر ابو المعانی بیت باده از دست پی چهره بخوردی بخیل * با بر و نقل مناسب
قدح اندر قوتیل که قول فی واو مجهول ایله ایکی معنایه در اول بمعنی کاغنه که بر زنه ناک بوجکدر

بوجکدر بعضیلر کوه یه دیدیلر ثانی بر باو ک جماعتیه که ترکیه دخی قول دیر لر مثلا صاغ قول
وصول قول دیر لر مراد صاغ و وصوله اولان جماعتدر مولانا تانی در تیمور نامه * مثنوی *
شه کامران خسرو سرفراز * دو قول از پی کار کین کرد مسا * زبکی مرکز رایت فتح باب * کزان زهره
از دهاکشت آب * ذکر قول را رایت خسروی * زبور جهانگیر کردش قوی که قدم فی
ضم دال مهمله ایله بمعنی عاقبت کار کنانی الحقه که قرزم فی سکون راه مهمله و ضم زاه معجیه ایله
معنی قرزم که لام برینه واقع اولمشد کنانی الجمع که قلم فی سکون لام و ضم زاه معجیه ایله
بر مستقل در یادر یعنی دریای آخره اتصال یوقدر اگر چه کول کبی در اما غایت عظیم و واسعه در
ساحل غربی سنه ایکی شهر معظم وارد بر برینه عیدان و برینه اسوان دیر لر اول شهر لره قریب
یرده ایکی معدن وارد برندن التون و برندن زمرد چقار اندن اشغی نهر نیل واقع اولمشد
اولواضعه و افریقا قیر و اعشاب حاصل اولور ساثر بلاد اندن آلوب کور لر از جمله بحر القدر
دیر لر بر نوع طاش اولور اوزر نده نقطه لری وارد تر آر توب اکسلد کچه اول نقطه لر دخی آر توب
اکسیلو و چوق خاصه سی وارد از جمله مصر و عیانه حفظ ایدوب کور تور سه صرحی زابل
اولور بوکمال خواصی چوقد و دخی که خاصه لو نسنه لر وارد بر برینه در یا آخر ملک مصر و اول
ملک حبشه واقع اولمشد که قلم فی شهر کا مشانه قریب یرده واقع بر معظم شهر در آب
وهوای لطیف و خلقتی زکی و صاحب طبیعت شاعر مشرب و مضمندان نامدار شاعر لر
ظهورا بلشدر و عربیه قلم صیغه امر در بر خیز معنایه قرآن مجیدده واقع اولمشد که قوم فی
واو معروفه نکلی که مد زین معنایه بعض نسخه ده ای طلو قاشش مرویدر مثال معنی اول
میرنظمی بیت چگونه باشدم بر اسب خراف * کروشد قوم وزین در زده علاف که مع النون
که قریان فی سکون راه مهمله و فتح باو موحه ایله ترکشک یای طوران طرفه دیر لر بعضیلر
اوق طوردوغی جاندر دیملر اما خلط ایتمش لر را راست کلد بکمر ایباتک جیمه سنه یای
طرفی اقتضاید بعضیلر کسر قافله تحریر اولمشد حق بود که اصابت ایتمش لر را مناسیبه
کسره ایله در متابعت ضرورتی اولسه فقیر دخی مکسورده یازردم حکیم اسدی بیت کبان
آید از قید قریان بدر * بزون آمد از پوست مارد و سر حکیم فردوسی بیت کشیدند رستم
دلان زمان * ز ترکش خدنگ و ز قریان کبان * خواجه سلمان بیت باد قریان ز کاغخانه ابووی
تودل * خاصه آندم که بود چشم خوشت نیراند از * بویته ضمه اولد و غنه بر مقدار مناسبت
وارد اما چند ان دلالت متین دکلدر عربیه اخجیه معنایه در قدیه معنایه حکیم شفا یی
بیت دزدیده نکاهی که رقیبت نه پسندد * قریان سرناز کن و سوی من انداز که قردمان فی
سکون راه و ضم دال مهملتین و فتح میله جوشن آلتنه کیلن قفتان معنایه میرنظمی بیت
بیر زره قردمان بلان * زاطلس همیکرده بدیلوان که قسططنین فی ایکی معنایه در اول
دازالامک روم اولان استانبولک نامی در سبب تسمیه سی توارنج معتبره ده بویه مسطور در که
زمان اولد قاعده کلیمه بویه ایدی که بر مشری هر کیم بنا یاسه کند و نامنه اضافتله نام ویردش
شهر مزیدر که ابتدای نیسی یا نقوبن مادیان ایدی بعد خراب اولوب نیجه مدت خالی و خرابه
قلعه قنصکره بر زطنین نام بر پادشاه نصاری تعمیر ایدوب اول نامیده مشهور اولدی بنه خراب

اولوب برمدت دخی قالدن صکره قسطنطنین نام برپادشاه تعمیر ایدوب کند واسمنه مضاف
ایکین قسطنطنین نامی ایله مشهور آفاق اولدی معنای ثانی مجمع افرسن ابو القاسم حکیم
تصنیف ایدوبکی احکام دین آذریسنی ده برکت اب اسمیدر کی قلقلان کی سکون لام اول وشم
قاف وفتح لام ثانیله یاش اوتاق معناسنه در کی قوزدن کی واومعروف وفتح زاء معجه ودال
مهمله ایله یوق دیمک معناسنددر شیخ قاسم انوار کی مسقط کی برکوه رولوزم برقصیر قیصر قوزم
از سوزدل یا هوزم تا آتش افتد در جهان کی قوشون کی واوین معروفین وشم سین معجه
ایله قوناق یری وقونیلان برمعناسنه در مولانا ماتی بیت برآمد زدرگاه شاه این ندا کی که کس
از قوشونش نکر دجدا کی یعنی هر کس قوندوغی یردن ایرلیه دیمکدر کی قهستان کی کسر ها
وسکون سین مهمله وفتح تاء مثناة ایله خراسان ملکند بر سر درک اصلی کوهستان ایدی
وطاغلق و طاغستان دیمک اولور تعریب اولوب قهستان ایلدیلر کی مع الواء کی قو کی
یعنی یوق شیخ آذری بیت زدقوشی باز سفید سحری باز کی بر مضربه طاسجه طبل سحر قو
کامی زدن ایله ترکیب ایدر لکامر کی قوقو کی یوزن بو توکمه کلاه یعنی قوق وکلاه دپه سده
اولان کوچک نکه حکیم سوزنی بیت از حشمت سلطان جهان تاج فریدون کی چاوش تراقبه
قوقی کلاهست کی ورمعناسی دخی فریدر کی مع الهاء کی قینه کی کسر باه موجد وسکون
یای تختانی وفتح نوله کوسیه دید کاریدر که سوسامی دوکوب طحینه سی ویاخی باشقه باشقه
چقد قدن صکره قوی باحق کی نسنه به دیرلر کی قفه کی فتح فایله میوه سیدی ترکیه کفه دیرلر
کی قلوله کی ضم لام اول وفتح ثانیله ایلک و ابر ششم یوماغی وهر نه که صارلش یوانق اوله غلوله و قنوله
دخی دیرلر میرنظمی بیت قلوله کرده همچون تار زرین کی بسر پیچید زلف عنبر آکین کی
کی قنوله کی ضم نون وواومعروف وفتح لامه معنی قلوله مرقوم کی قوقه کی واومعروف وفتح
قاف ثانیله معنی قوقی مرقوم یعنی نکه کلاه شاعر بیت چتر زرین چرخ یعنی مهر کی افسر
وقوقه کلاه توباد مع الهاء کی قبای کی فتح باه موجد ایله قباء مرقوم معناسنه کی قفل رومی کی
بارد خسرو پرویزک اختراعی اولان اوتوز بر خندن بر خن و نو آدیدر شیخ نظامی بیت چوقفل
روی آوردی در آغنگ کی کشادی قفل کخ از روم وازرنک کی قل مولللی کی برنوع آیه در که
اوزرنده سوره اخلاص نقش اولنمن عربیه اخلاصیه دیرلر کی قری کی معروف قوشند
خواجه سلمان بیت کره وای زلف او پیوسته طاوسان قدس کی همچون قری در کوا دارند طوق
عنبری کی باب الکاف العربی المفتوحه مع الالف کی کارکیا کی کسر راه مهمله وکاف فارسی
و فتح یای تختانیله ایکی مه فایه کاور اول پادشاه معناسنه در حکیم سنایی بیت سر فرور دیم
تای سروران سرور شدیم کی چاکری کردیم تا کارکیا فی یاقیم کی حضرت مولانا قدس سره
بیت عشق آن بکین که جمله انبیا کی یافتند از عشق او کارکیا کی ثانی عناصر اربعه نکه
هرینه کارکیا دیرلر حضرت مولانا قدس سره کی مسقط کی ای معدن نور و صفا ای شمس
نیرزی یا کی کاین روحی کارکیا بی تابش تو خامه کی وه قدس سره بیت کفت اطفال منند
این اولیا کی در غیری فرد از کارکیا کی کارکیا کی اوج معنایه در اول اطفالی مکتبه کوندرد که
کوچک سیده بعض تنفلات قیوب الله ویرلر حکیم سنایی اطفالی مکتبه قومق روشند

باب الکاف المفتوحه

روشنه کی مثنوی کی کر خواند بخواه زود دوال کی کوشه یاش بکیر و تخت مال کی در کنارش
نه آزمان کارکیا کی تاشود سرخ چهره اش بولکا کی ثانی بیوک برادرینه کوچکی کاکادر
ثالث خانه پرور اختیار قوله دیرلر کی کارکیا کی کسر کاف وفتح یای تختانیله اورجنگ آغی
معناسنه استاد بیت هم منه در خانه هرگز کارکیا کی فقری آرد سنو این پند ما کی کالا کی
فتح لامه اوج معنایه در اول متاع و قماش معناسنه حکیم سنایی بیت چو علم آموختی
از حرص آنکه ترس کاندرشب کی چو دزدی با چراغ آید کزین تر و کلا کی امیر خسرو بیت
زاف می شود بدل و بدل عشق او کی این در دزد در تفحص کالای دیکرست کی ثانی او اوابی که
عربیه اثاث الیت دیرلر استاد لطیفی بیت اگر خواهی که یابی قدر والا کی مکن مسایکا را
مع کالا کی ثالث بانک و صدا و فریاد بو معنی کتاب زدن منقولدر کی کالا کی کسر لام
و فتح یای تختانیله خام قاون وقار پوز که ترکیه کلک دیرلر کی کانا کی بوزن دانا یعنی ابله و احق
استاد رودکی بیت من سخن کوم تو کانی کنی کی هر زمانی دست بردست زنی کی و بی عقل
و خرد معناسنه حکیم سنایی بیت مرا خشم دشمن دانا کی بهتر از دوستان همه کانا کی
فرهنگ میرزا ابراهیم خرمالوزم صالقمینک دبی اولان چوپه دیرلر کی کارها و کمرها کی
کلاهها بسکون الهاء و ضم الراء المهمله و فتح الباء الموحده برنوع بمقدر صمانی و چوپنی کندویه چکر
معنای ترکیبی همان قایمچی دیمک اولور منقولدر که حاصل اولدوغی اغاچه عربیه و خور
دیرلر فتح ماء مهمله و سکون و او ایله صول کنارنده و لب در یاده اوور معنی کند و لکندن آقار
و آقدوغی عل در یایه دو شرموج دو کرک قتملنددر بعضیلر دیرلر که اجزادن طبع و عقد ایدرلر
اصلند بوحالت یعنی جاذبه کاه یوقدر عل ایله بوشکله قونوب اول حالتی کسب ایدر خواصدن
خالی دکلدر ایام و باده بر مقدارین یعنی زهکیر و یا خود خیر و بحق قبضه سنی و یا خود تسبیح
اوزرنده کوتورمک دفع طاعون ایچون مجریدر دیرلر ابو المعانی بیت تم زدر دعت کشته چون
خس ناچیز کی جمال حسن ترا خاصه کهر با دارد کی شعرای رومک از جمندی عزمی زاده
حالی افندی نک بوربای سی عله مناسب اولغله تحیر اولندی کی رباعی کی اقبالی سایه همدان
یلم کی ادباری جانب همدان یلم کی ربط دل ایدوب مسبب الاسبابه کی بن جذبه کاهی کهریاذن
یلم کی کیدا کی سکون باه موجد و فتح دال مهمله ایله لیم که کشی و یاقری آنکله بر رینه
یا پیشدرلر کید و کیمید و کفشیر دخی دیرلر استاد ذیقی بیت از آنکه مدح تو کوم درست
کوم و راست کی مرابکار نیاید سر بشم و کیدا کی کبریا و کبروا کی کلاهها بفتح الباء الموحده
وسکون الراء المهمله اول فتح باه موجد ثانی و او ایله برنوع طعامد کبره ایله یعنی قبادید کبری
اوت ایله ایدرلر نکه عربستانه مقلادید کبری طعام که یورطه بی بشورب و طبیک اطرافنه
دیزوب اورته سنه خشکانش قباری یوغرت ایله آلوده ایدوب اوزرنده طتلو زیت یاغی
دو کرلر اما بو طعام شوربا اولق مقتضی در که اصلی کر آبا و کر آوا و کوربا و کوروا دخی دیرلر
شاعر بیت طعامی از کبر چون می پزیدند کی عرب مقلایم خواند کبریا کی کرا کی راه
مهمله مشدده ایله بخام و فصاد معناسنه در استاد بیت زحسرت مرهات در دلم شدت کما
نکو که در جکر مباد و کزن و کرا کی کرا کی فتح راین مهملتین ایله قیونک اشغی جانینک

اغاجی مؤید الفضله کوار او اوقه در راه اول پینه و او ایله وادات الفضله کوار او را ثانی پینه
واو ایله که کرا کا فی فتح راء مهمله و کافله چلو ق دید کاری قوشدر بعض نسخه ده صود دید کاری
قوشدر استاد دقیق بیت چنان اندیشد او از دشمن خویش * که باز نیز چنگال از کرا کا
عربیه طور نه معناسنه در کرا او فی فتح راء مهمله و واو ایله معنی کرا راء مرقوم یعنی قیواس کینک
اغاجی کذا فی الاداة که کرا ویا فی فتح راء مهمله و یای تحتانی و کسرو او ایله کون بریدر عربیه
دخی کرا ویا دیرلر که کرا فی سکون راء مهمله و فتح باء فارسیله فرهنگ جهانگیریه و او تدر بعض
تراکیبه جزو ایدر لر بعض فرهنگ ریواس کی بر او تدر که هندوز دیرلر استاد عجمی بیت
اگر فیض کف رشحه بدی در ابر * سندی ز بر جد و قیر وزه پیکر کرا فی کربا فی فتح راء مهمله
و سکون نون بعد باء موحده مفتوحه ایله کلم معناسنه که کرب و کرم دخی دیرلر که کرا فی
سکون راء مهمله و فتح نونه که کرا فی سکون راء مهمله و فتح یای تحتانیله ریواس جنسندن
بر او تدر استاد رودکی بیت پیش تیغ تور و زصف دشمن * هست چون پیش راس تو کرا *
که کرا فی سکون راء معجمه و فتح باء موحده ایله بودخی ریواس نوعندن بر او تدر کذا فی فرهنگ
جهانگیری که کرا و کرا فی کلاهما سکون الراء الفارسی اول غین معجمه ثانی کاف فارسیله
کا و جری قویرونی که خوتا ایدر لر غرغا و کرا و کرا و دخی دیرلر میرنظمی بیت در کردن
اسب چای کرا * آویخته دروست زلف حورا که کسدا و کسیدا فی اول سکون السین
ثانی کسر سین و سکون یای تحتانی کلاهما بفتح الدال المهمله تن بردار و در هندی لسانند
که یلاش دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری و کیلا دخی دیرلر کذا فی الجمع که کرا فی فتح
شین معجمه ایله کشیدن لفظندن احم فاعلدر که کچی معناسنه و صیغه امر او لور بکشی
معناسنه و کاشن معناسنه ده استعمال اولمشدر کاشا دخی دینلور استاد در معنی امر
بیت کشار عشق جانان درد و غمت * بیابی عاقبت آرام و راحت که کرا فی فتح فایله
ایکی معنایه در اول زحمت و شدت غمت معناسنه شمس غری بیت جهان بعدل تو کشت
آنچنان که ممکن نیست * که بردی رسد از جور روزگار کرا * ثانی بوغاز صفا ق یعنی شیش
سبی ایله یا خود آخر علت ایله بوغاز قصیلوب لقمه مرور نده عسرت ظاهر او لور و عربیه دخی
ایکی معنایه در اول یوزا و زینه بر اقی ثانی جامه و دندر مک یعنی جامه نک یوزی کیرا نوب
واسکی او لوب ایچروسن طشره ایلکه دیرلر وینه عربیه کسره ایله درت معنایه کاور اول جزا
یعنی مکافات ثانی بر وینه بکرمک ثالث توانا و زورمند اولق رابع چادرانکی معناسنه در
که کرا فی سکون فا و فتح تاء مثناه ایله گفتن لفظندن صیغه ماضیدر چا تلدی و بارلدی
معناسنه و احم فاعل دخی اولور میرنظمی در صفت ازاله بکارت بیت بجای ناکش شده
زور کستر * بکفنا چون ناز تازه و تر که کرا فی قورینه که کلا و وکلور و مکمل و غوک و پک و جفر
و وزغ دخی دیرلر که کرا فی کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح سین مهمله ایله کفره عبادت
خانه سی که عربیه دیرلر استاد لطیفی بیت دیدم اندر مسجدی خوبان چند * چون کلیسای
بتان پنداشتم که کرا فی یای اخیر که زیاده سیله ده استعمال اولنور لام وینه نونه دخی جا زدر کل
استعمال بیت در و دیرلر که کرا فی آن سینه که چار حدش با کلیسیا است که کرا فی

که کرا فی فتح می و لامه آغیل که کجه ایچنه قیون و صغریا تورلر ابو المعانی بیت نقوش
سقف دیوارش چو اژدک * نیز بد بهر خفتن بس کلا که کرا فی میله آستین رقیه معناسنه
رقیه نک باب الراده ذکر می مروا یلدی و عربیه بر زسنه در ایام بهارده قومسال رده حاصل
اولور کا دیرلر منتزکی پیراخی او از آنجق طیراخی یوقاری قالددر ترکیه و ملان دیرلر که کرا فی
سکون می و فتح راء مهمله اوج معنایه کاور اول چار طاق بلند و درگاه سلاطین و وزرا
وامرا معناسنه حکیم ازرقی در صفت ابر بیت که از کردش کیوان بدیرلر زندکله * که
از کوشه کردن بکیوان بر دکر * حکیم سوزنی بیت از خد کور تابد و زخ نفسان * راه شده
طاق طاق و کرا کرا * شمس غری بیت توقهرمان جهانی و دین دنیا هست * زجا پایه تو
بر سرفاک کرا * ثانی محوطه یعنی اول چو ریمه کچهار پایان و ستوران کجه رده ایچنه
یا تور یعنی قیون و صغر طوره حق بر عمق بحاری بیت چو کرا ظلم را کشتی بزور بازوی
عدلت * زانبوعی شده بحر ای درگاه تو چون کرا * منجیک بیت با صم توار که دشمن تست
پیرایه کند ست و خلد کرا * ثالث اول زنا در که زرد شنه ان میانلرینه بغلر حکیم قطران ارموی
بیت چون تو کرا جنک بند می ملک روم * کرای بدرد تو برستد کرا تو * خسروانی بیت
نه طرفه کر ز عشق روی آن بت * بنندم بر میان کرای کفار که کرا فی فتح نونه معنی وزجت
و مشقت ابو المعانی بیت نوشخورد و دوستان باشند هنا * نیشخورد و دشمنان باشند کنا که کرا فی
سکون نون و فتح زاء معجمه ایله ایکی معنایه در اول عالم و دانا و ذوقنون معناسنه ثانی کیام
خود روی یعنی کند و شمس اوت معناسنه شاعر ایکی معنایه بیت همه کنز اکتد تسبیح مولا *
بعبت بن اکر باشی تو کرا فی کنیسا فی معنی کلیسای مرقوم که کوارا فی فتح و او را به مهمله
ایله معنی کرا راء مرقوم کذا فی الما وید که کوریا و کوروا فی کلاهما بفتح الواو و سکون الراء المهمله
بر نوع طعاند که به ایله ایدر لر عربیه قناریه دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری که کرا فی فتح هایل
معنی بخل و شرمند حکیم زاری قهستانی بیت بدست خود که کند با خود این کمن کردم *
کهای تویه ام آخر زاحقی تاکی * وله ایضا * قطعه * چه نسبت است که من میکنم روی
لبت * انار دانه کل سرخ و ارغوان یا قوت * کهای لعل تو باشد اکر زهر ردیف * زمام و مان
بنشام بکان بکان یا قوت که کرا فی سکون ها و فتح یای تحتانی و نونه ابره دید کاری
او تدر که عربیه فادانیا و عود الصلیب دخی دیرلر که کرا فی کسره و سکون یای تحتانی
و فتح لامه ایرانیلردن بر پهلوان آدیدر که کرا فی فتح یای تحتانی ایله اوج معنایه در اول
پادشاه کاهی جمع استعمال اولنور زیرا که الف سزا اولد قدهینه پادشاه معناسنه اولور اول اعتبار
ایله کاهی الف جمع ایچون اولور اکر چه کین کر که اذات جمع بولنه اما تونک سقوطیه ده
معنای جمع افاده اولنور حضرت مولا نا قدس سره بیت زاهدی بیند بگوید ای کیا *
همی میدار از مهر خدا * ثانی عناصر رابعه نک هر برینه کیا دیرلر حضرت مولا نا قدس سره
* قطعه * جان چو شخص این لباس تن درو * جنبشی مارا از دوان فی زنا * همچنان هستی
عالم را بین * چون لباسی دان بر و چار این کیا * بوا یکی معنایه شمس غری * قطعه * مشکوه
تاج کیان و اوت مالک چر * که تحت مرز کیانرا شیشه است و کیا * جهان پناهی و شاهی که مالک

کجا

شد ستانین باج کات * که آمد قیامت بشاراج کات * شمس خیزی بیت شیخ ابوالحق آنکه
 مالک او کتکلات * بر مالک خرد دارد خاصه بر کرکج و کات * ثانی بر دارد در هندوستانه بتر
 کات مندی در بر بعض جراحات و قورل اصلاح ایدر ثلاث بر نوع بر خرد و ولایت شوشتر در حاصل
 اولور روایت اولور که بر سنه زراعت ایدر لیدی سنه یه دک محصول آلورل که کات فی
 سکون سین مهمله ایله ناقص و نقص معناسنه کاستن دن فعل ماضی در کاهی اسم مصدر اولور
 شاعر بیت شمارا حق کاست باید همی * ره خو یشتن خواست باید همی * کم دخی ناقص
 معناسنه اولغله بعض فارسی شناسلر کم ایله کاستی بر معنایه صانورل لکن فرقی وارا اید و کن فهم
 دقیق صاحبی واقف در کاست اکسملک ایله ناقص اولاند کم ابتدادن ناقص اولاند حکیم فردوسی
 ابن یامین حقه قدرا شلری اسما نندن دیر که بیت کنه ابن یامین بد بخت راست * کز اولاد
 یعقوب کم باد و کاست فی کاسه پشت فی فتح سین مهمله و ضم باء فارسی و سکون شین معجه
 ایله قیلوبغه که سنک پشت و لا پشت دخی در لر سیف اسفرنگی بیت لغه خور جرب
 کرد و ز فک کاسه پشت * ورنه شدی خشک شیردایه اطفالکان فی کاست فی سکون شین
 معجه ایله ایکی معنایه در اول کاستن دن فعل ماضی دوزراعت ایلدی معناسنه ثانی بر کردانید
 یعنی دوندردی حکیم فردوسی بیت عنانزابه پیچید و بر کاست اسب * بیامد بکر دار
 آذر کشب فی کالوت فی فتح لام اول و ضم ثانیله بر شمر نامی در هندوستان لغتیدر فی کبت فی
 سکون باء موحد ایله بوزن ثبت ملاک معناسنه حضرت مولا ناقص سره بیت مسخ ظاهر
 بود اهل سبت را * تابه بیند خلق ظاهر کبت را * کسر کافله فرهنک جهانگیریده بال آروسی
 معناسنه مرویدر اما شمس خیزی معنای مذکوره فتحه ایله نقل ایلشد در * قطعه * اعظم جمال
 دینی و دین شاه کامکار * کاعدای او کند بر نیت ز اهل سبت * هر دلی و دشمن درگاه دولتش *
 دارد مدام دردم نیش و نوش کبت * و هر یکه سنه چینیوب تو کور ملک معناسنه کنز اللغه ده
 مسطور در فی کبت فی فتح باء موحد و سکون سین مهمله ایله ابو جهل قار پوزی که عربیه
 حنظل دیرل اخراج صغیرایه لطیف مسهلدر شمس خیزی * قطعه * اگر شهید فایق خورد
 دشمنش * بود بر منداش بمان کبت * بچشم نوالش زنی قینی * چه یاقوت و لعل و چه بشم
 جست * حکیم خاقانی بیت خایه دهان جهان چو نیشکر * ای کاش نیشکر بنی من کبستی
 فی کت فی ایکی معنایه در اول هندوستان پادشاهلری اوتوردوغی تحتک آدیدر شمس خیزی
 بیت حدیث سلطنت اوا کر بر ندهند * شهبان هند بکایک در او فتند از کت * حکیم اسدی
 * مثنوی * بد و کفتم راج دار و بگو * دکره چو باز آمدی رزم جو * بخور شید و دین بتان
 از نخست * بکود کل آدم و نوم رست * که بر خون برام کت و افسرت * برم زی سرانید بی تن
 سرت * استاد قرخی بیت خلافت چو اگر دچسبالیازا * ز کتهای زرین و شاهانه زیور * ثانی
 کار ز آب معناسنه که کتکن یعنی کار ز کن دیمکدر فی کدفت فی ضم ذال مهمله و سکون فایله
 یعنی کاسه شری یعنی دپه کوکی حکیم نزاری قهستانی بیت بجان دوست اگر صد هزار سال
 بر آید * نه ممکنست که شردا برون رود ز کد فتم فی کرجست فی سکون راوسین مهملتن و فتح
 غین معجه ایله یعنی وضعت مرقوم یعنی چار یا حیوان یدوکی اوت کدانی فرهنک جهانگیری

جهانگیری فی کست فی سکون سین مهمله ایله بوزن بست یعنی زشت و چرکین شمس خیزی بیت
 اگر تمثال مانی ماه کردد * بنزد صورت یوسف بود کست فی کست فی سکون شین معجه ایله
 بوزن دست اوج معنایه در اول زشت ثانی شور ثالث ایلک کبی بر اوتدیره دوستوب
 بر پشته صابر یور قزل رنک اولور بر باغچه یه یا یاسه سنه حائل ایدر مزیاغچه وان آتی آرتلیوب
 باغچه بی پاک ایدنجیه دک جانی ایلکجه فالور فی کشف فی فتح شین معجه و سکون فایله یعنی
 پریشان کرد شمس خیزی بیت عدل او تاغایتی باشد که باد * طره شمشاد تواند کشف
 فی کشف فی سکون شین معجه وفا و فتح کافله یعنی شکفت که باب الشین ده ذکر می رود
 ایلدی که آچلادی و عجب معناسنه در ابوالعانی بیت چنان یابد لطافت باغ عالم * زر شک
 عارضت کشف کلها فی کفت فی سکون فایله کفین لفظندن صیغه ماضی در چا نلادی
 معناسنه حکیم اسدی بیت زیتفش همی دست و کردون شفت * زبانکش همه کوه و هامون
 بکفت * کاهی کفته معناسنه مصدر مقامند استعمال اولور حکیم سنایی بیت چوهر
 آتشست بعد از هفت * که از دل بجست و زهره بکفت * و بمعنی شکافته حکیم اسدی
 * مثنوی * رخ نارباسب شکر کون * بران زخم تیغ و برین رنک خون * یکی چون دل
 مهربان کفته پوست * دگر چون شخوده زخمدان دوست * بمعنی ترکیدن یعنی یارلر قده صدا
 ویرنک لواحد من الشعر * قطعه * برق رویت چو دیدم ای قتال * زهره ام چاک شد ز بیم
 هلاک * نیست کلبانک رعد چرخ کبود * کفت دل نعره خاست بر افلاک * بمعنی ترکیدن
 استاد دقیقی بیت چو ز تیغ بر فرق آن نامدار * سرش کفت ازان زخم همچون انار *
 فی کلات فی فتح لامه ایکی معنایه در اول طاع یا شلرند اولان کوی و قلعه و قلعه و امثالی معمر
 او اسون خراب اولسون شمس خیزی بیت شیخ ابوالحق آنک از ملک او کتکلات * بر مالک
 خرد دارد خاصه بر کرکج و کات * استاد دقیقی بیت نیر تو از کلات فرود آورد هزو * تیغ
 تواز فرات بر آرد برون نمک * بعض نسخه ده طاع باشی و طاعه اولان پول و بعض نسخه ده
 بازاری طوران کوی و ستول بتاره دیرلکه و اسعری محوطه اوله یعنی دیوار چوراش اوله استاد
 منوچهری بیت زر آذخانه تو بود هفت صد کلات * انبارخانه تو بود هشت صد حصار * حکیم اسدی
 * مثنوی * جزیری که مرزش بند نیم پی * جز از خار و راغ و نیستان و نی * زیلک یه لوش
 پیشه و بکند * کلاتی دو و ویران و کوهی بلند * ثانی قند غار مضاف شدن بر عظیم طاع اوزرنک واقع
 بر قلعه نامیدر حکیم فردوسی * مثنوی * زیم سپاه آنچه بودش یله * هیوانان و از کوسپندان
 کله * زخیل و حشم آنچه زان دست پاک * بچمن کلات اندر آورد پاک * شرفنامه ده
 ترکستانه واقع بر شهر و قلعه آدیدر فرود بن سیاوش جزیره نام مادر یله آنکه او اوردی
 فی کلفت فی فتح لام و سکون فایله قوش بوزنی عربیه منقار معناسنه استاد لطیفی بیت
 یاز عشقت ز بدیل چمنک و کلفت * وین عجب من زند ماند دل بکفت فی کست فی فتح مع
 و سکون سین مهمله ایله جواهر دن بر نوع در کدانی المجمع فی کنت فی سکون نونه بال قوافی که
 ایچنه آروبال ایدر و ثانی بمعنی کند یعنی قریه ایکی معنایه میرنظمی * مثنوی * چو کردی
 اختیار کنت سکنی * لوازمها بیاید کرد پیدا * چو باید جفت اول با توابع * دگر کنت عسل

دخی دیلر ابوالمعانی بیت بجای غله پر کرده زروسم * خم و کند و ج در خانه تنکو و کوچ فتح و اوایله صمغ که اغا جلرده اولور کدانی المجمع و کچ سکون هایلله آج دیدکری طاع
یمشی درکه عربیه زعروز دیلر بعض نسخه ده قوجه یمشه دیلر و کچ کسر ها و سکون
یای تحتانیله ابکی معنایه در اول سیستانده بقلعه آدیدر حکیم فردوسی بیت غنائیم کارام
کیندیم * سواران ماباسپاه کچ * ثنی طاع اروکیدر و کچ و کچ کلا ماباسکون
الیماء التتائین بر او تدر صوده بر صو کرده می دیلر و کچ و کچ کلا ماباسکون الیماء
التتائی و کسر الیماء قوجه یمشی در میر نظمی بیت خوردیم هم چون سیمب و آلو * بنزد
آنکه نبود زشت و نیکو و مع الحیم الفارسی * کایاج کسر یاء موحد و لام و سکون یای
تحتانیله ابکی معنایه در اول صرجه بره که عربیه خنصر دیلر شمس خیزی بیت چون
باستحقاق شاهی هر مالک زان اوست * خاتم ملک سایمان دارد اندر کایاج * حکیم اسدی آیاهک
صرجه بر معنی دیو تخصیص ابلش استاد صجدی بیت پابکفش اندر بکفت و آبله شد کایاج
از بسی غمناشته افشین سرهای ما * ثانی اولرده قوش یاوری چقار مق ایچون دیواره آصد قلی
کوجک سید خصوصاً و هر قوش یاوری چیمقارد وخی بواید دیلر و ما ابوالمعانی بیت دل
من آستیمان کشته مرغ محنت و غمرا * چوان مرغی کد سازد کایاج هر سوراخ و کچ
درت معنایه در اول صرجه که بیاض و یا الوان اولور طپرا قدن ایتدکری ظروف و آوانی
اوزینه دو کرلر اول ظروفه کچی و کاشی دخی دیلر و اوج معنایه جیم عربیه ذکرا و لنان کچک
معنایله منازدند ابکی معنایه شمس خیزی * قطعه * زانتقام شیخ ابواسحق رفت *
از جهان ظلم و تعدی خورده کچ * از تف محنت دل اعدای او * شاخ شاخ آمد بسان شاخ
کچ و کچ سکون راء مهمله و کسر یاء فارسی بعد یای ساکنه ایله یوک صارغیسی و قاش
بوغچه سی و آنلری صاروب یاغلینه دخی دیلر لطیفه کونه ابوالمعانی بیت چون متاع خویش
درد یار عزیز * بر آن کرد دست شلوار کایاج و کچ کالوج ضم لام و و او معروفه ابکی معنایه در
اول صرجه بره * ثانی کبوتر بجه معنایه در کدانی فرهنگ جهانگیری مثال معنی اول
ابوالمعانی بیت اگر چه شری نیست مهر و زارن * زکالوج او کرده کسب شرافت و کچ فتح
خاه بجه ایلله سمور که ایتدکری اوت و سکون خایله قره بویه به ضیلر زاجدر دیدیلر شمس
خیزی بیت بر رخ دشمنش که چون مازوست * هیبت شاه کار کچ کند و کچ فتح راء مهمله
ایلله شکاف کریبان پیرهن یعنی کوملک یاقه سی کدانی فرهنگ جهانگیری و فرهنگ میرزا ابراهیم
اما کتاب السامیه کسر کافله شکاف پیرهن و دخی عربیه قواره دیلر بو قول معتمد در لکن معنای
اوله سکون راء مهمله ایلله مجمع الفرصه مسطور در و بویه تمسک اولش رضی الدین نیشابوری
بیت چو جوکان کچ بود کرجش وزین او * زشکر کوی لذت میر باید و کچ سکون
فایله ابکی معنایه در اول معنی کفجه که طباخ و حلوا جیلر آئی در مولانا جامی * قطعه *
ای شده همجو کرد وجه شکم کچ بکن * مهر پر کردن آن دست طمع سوی بسو * تاشود
بزمکه شاه سرا پرده عشق * خانه خویش پیر از این کچ و کدو * ثانی معنی کف مثلاً کف آب
و کف شیر و کف صابون و کف دهان و امثالی که ترکیب کویک عربیه زید و روه دخی دیلر حکیم

حکیم فردوسی بیت فروخته لعل بر آورده کچ * همی لعل و کچ و همی کچ و لعل * ولا بیت
فروخته لعل بر آورده کچ * بگردار قیر و شبنم کچ و لعل و کچ سکون لامه ابکی
معنایه در اول معنی چرک ثانی معجب و خود فروش کدانی فرهنگ جهانگیری اما
مجمع الفرصه معنی چرک و شبنم زلف امثالی نسنه لرمثالی شاعر بیت بوی جعدوان زلف
چو زنجیر * فتاده سعد هزاران کچ و کچ کچ فتح لام و سکون خاه معنایله وجودده
و جامه ده اولان چرک و و صخ یعنی کیر و پاس میر غماره بیت کند و بی قیمت و دون و حقیر *
ریش راز کوه و همه تن کچ * و طیمان مرغری بیت دست و پای و روی خوبان و کچ *
ریش طیران زرد از بس دود کچ * بو معنای مو ید شمس خیزی بیت پر کچ است خصم از ان
تیمش * زبان دفع آن کچ کند * حکیم سوزنی بیت فرخ کوری بد طلعی چنانکه
بهست * کچ کیر خیز ریش او روی و رای * پور بهای جامی بیت بش کچ و بس و رخ
و بس سفیه و بس کیه * پرسون و پرفنون و پرفنون و پرفنون و کچ کچ کسر لام و سکون
یای تحتانیله ابکی معنایه در اول معجب و خود فروش ثانی چرک و یرم واریک معنایه در
حرکات ثلثه ده معنای آخر ایلله وارد اولشدر مثال معنی اول میر نظمی بیت آن کچ در بزم
رندان دم زند * یعنی دم از فرقه آدم زند و کچ مع الخاء المعجمه * کاخ و کچ ابکی معنایه در اول
کوشک بالاپن که عربیه قصر دیلر شمس خیزی بیت برای زهت طمع مبارکش دایم *
کند سعادت ترتیب باغ و حجره و کاخ * وخانه بالامعنا سینه مولانا هاتنی بیت دارند هفت
کاخ افلاک * سازند آدم از کف خاک * ثانی تماشاگاه و باغ و باغچه لده اولان قله کبی
یوکسک خانه لکه عربیه اکا منظره دیلر حکیم اسدی بیت بکاخ اندرون بزم کسیر شاه *
بشادی همی خورد می کینه خواه * فرهنگ جهانگیری مذکور معنای دن ماعدا بمعنی باران
ودخی تون مضافاً شدن بر قصبه آدیدر و کچ کاسنی تلج و کچ آجی هند با که کونیک دیدکری
سیره در غایت نافه در صلاته ایدر لر و قیما دوب استقطار ایلله صوین چیمقار لر بستانیس طنلو
و رتسی بر مقدار آجیر قدر و کچ کاشخ ضم سین معنایله دشمن غنی یعنی صورتا دوست
کورینوب کز لود شبنمک ایدنه دیلر میر نظمی بیت اگر خواهی که یابی تحت فرخ * مکن
بادوست کار زشت کاشخ و کچ کالوخ ضم لامه بر او تدر غایت بد بوی حکیم سوزنی بیت
کند دماغی بنفشه بوی نه کالوخ * کند دهانی کرفس خای نه کنکر و کچ فتح تاء مثناة
ایلله قروت که کتغ دخی دیلر عربیه کشک دیلر اصلند یوغرت قور بسیدر شمس خیزی بیت
چو شیر و روغن آمیخته است با احسان * نه سخت زوی ترش هست معجوت و کچ و کچ اطفال
قور قتمق ایچون ایتدکری چرکین و قور قتمق نسنه لره نه اولور سه عربیه قاروعه دیلر شمس
خیزی بیت جمال دینی و دین خسروی که پیکر مه * بود بنسی با او بسان یوسف کچ *
و کچ کچ الفاظ مکرره قیلمند ندر و کله در که اطفاله تنفر و نفرت حملند دیلر
ققیه ابواللیث سمرقندی مصنفانندن بستان العارفین نام کتاب لغت عجم ذکرینک تفصیلند
دیرکه حضرت رسول اکرم و سید عالم صلی الله علیه و سلم فارسی تکلم پیور مشار در دیوب
یوه بیت شریفی بویه نقل ایدر که * روی عن النبی صلی الله علیه و سلم انه انی بقر صدقه

و عند الحسن والحسين رضي الله عنهما فاخذة ثمرة وادخله في فيه فادخل رسول الله صلى الله عليه
وسلم اصبعه في فيه وقال كخ كخ واخرج التمرة من فيه في كخ كخ في ضم دال مهملة ايله حمه در
كرمايه معناسنه استاد رودكي بيت بامدادان بشتم آمد يار از راه كدوخ * با دو چشم
پر خمار و زكسين مست و شوخ * ابوالمعالاني بيت دلبان بر عاشقا و اعراض كالا ميكنند *
فوتها پرله كرده دوش ديدم در كدوخ في كراخ في فتح راء مهملة ايله طاوق يمرطه چيقار دقه
ايلدوك فرياد و صدايه ديرلر في كرخ في فتح راء مهملة ايله اويوشق كه كرخت دخی ديرلر
عريسك خذره ديرلر شيخ آزري * مثنوي * هر كه افتد بچاه نفس اندر * كس ز حالش دكر
نداد خبر * ظلماتست و چاه ناهموار * موديانست و مار مردم خوار * سر چاه چنين ميباش كرخ
زانكه جايمست بر سر دوزخ * بر علت در وجود انسانده عارض اولور كه متصل اعضاسي
اويوشمش حس و حركتي قائلر طيب يوسفی * رباعي * چون عضو كسي را كرخي روي نمود *
ارزوي علاج بايدش في فرمود * بايد مالميد بعد از ان روغن قسط * چند انكه ز سخنش بر آيد
مقصود * و سكون راء مهملة ايله بغداد نو احيسنه ريوك قريه آديد كه قطاب الاوليا شيخ
معروف كرخي رحمة الله عليه اول قريه دندروسا پور ذوالا كفاف آنده بر عظيم بنا قوم شد كه
آرايش زيب و زينت ايله مشهور آفا قدر استاد فرخي بيت هر روز شادي نوينا در آسني *
زين باغ جنت آيين زين كاخ كرخ وار في كستي تلخ في بمعنى كاسني تلخ مرقوم كه آندن مخفف در
في كلاخ في فتح لامه دلبند بوري مي رنظمي بيت شده كويما بر سرش سرخ شاخ * چو
بنهاد بر فرق تار كلاخ في مع الدال المهملة * كاد في بمعنى حرص و شره يعني طمع حضرت
مولانا قدس سره بيت زهره في كس را كه لقمه نان خورد * زانكه آن لقمه رياكار شررد * وله
قدس سره بيت هان مان با و حريفی كم كنيد * چون كه كاد آرد كره محكم كنيد في كاري في
كسر راء مهملة ايله فعل قمع معناسنه در ابوالمعالاني بيت ميان باريك و قريه ديه في مو *
براي كاري بسيار نيكو في كاري پرورد في اويوش ايشايجي وياك همير و صبح فكر لو معناسنه
وله بيت ميان عاقلان باشد سر آمد * هر انكه در جهان بدكار پرورد في كارد في سكون راء
مهملة ايله بچاق معناسنه در شاعر بيت عاشقا و كارد و خنجره ميزند * غزوه جلاد و چشم
خونيش في كاره كرد في ايش كوچ معناسنه در كار و بار كي وله بيت فرايد ز كار جهان رنج
و درد * نيايست مشغولي و كار و كرد في كاسه بند في فتح سين مهملة و باء موحد و سكون نوله
ايكي معنايه در اول يعني كاسه كزي يعني كاسه د و زيجي ثاني آواني شكسته في كندايجي
معناسنه در في كاسه رود في فتح سين و ضم راء مهملة ملتين و واو معروفه بر اومق آديدن حكيم
فردوسي بيت بمعنى كذشت از در كاسه رود * چهار تاج و روف پر كاسه بود في كاش رود في
سكون سين معناه و ضم راء مهملة و واو معروفه و فله بود غني بر ارمق آديدن كذا في فرنگ جهات كيري
في كاغد في فتح غين معناه ايله كافي ذال معناه ايله او قورلر ميرنظمي بيت دكر باريد و كاغد
فرستاد * كه حال زار دل را شرح ميباد * شيخ سعدي بيت كاغد بدريدند و قلم شكستند *
وز دست و زبان مردم و رنشدند في كافد في فتح قاييله يعني شكافد كاندن اختصار اولتش در
شاعر بيت هر انكه تازه تر بسيار لاف * سر خود را بنهخ طعنه كافد في كالبند في لامك سكونيله

سكونيله و كسريله ده جائز در و فتح باء موحد ايله هيأت مشخصه مخصوصه كه قالب آندن
معرب و جسد دن عبارت اولدوغی بوييتلردن فهم اولنور شاعر بيت اوچه جانست و جهان
چون كالبند * كالبند از جان پزيرد نيك ويد * ديكر بيت تاجان من از كاليدم كردد فرد *
هر كار كه خوشترست آن خواهم كرد في كاليد في كسر لام و سكون ياي تحتائيله درهم شد يعني
ايچندي ديكر شيخ عطار بيت زمرغان چون سايمان قصه بشنيد * بناليد و بكاليد
و بچوشيد في كبد في سكون باء موحد ايله لم كه كش والتون پاره لر ين آنكه بر رينه پاشد در لر
و طو تقال معناسنه ده مرويدر شمس نخري * قطعه * ايا پادشاهي كه بريام تو * توان
بر گرفت از سر آب زبد * چو طو مار صيت تو مصلق كنند * دهد از زاق و زچرخ كبد * فرنگك
جهانكيريده يعني قريه مسطور در وادات الفضلا ده كذلك و عريسك كسر باء موحد ايله جكر
معناسنه در في كبد في ضم باء موحد و واو معروف ايله ايكي معنايه در اول كوئ زنگه ديرلر
ابوالمعالاني بيت ميرود راج مردم دودل * زانكه بسته آسمان رنك كبد * ثاني مجمع الفرسان
بر طاع آديد رود غي بر نوع ماوي قوزي دريسي اولور قليق ايدر لر اعلاسي خراسان ملكه تنك اولوز
في كبد في كسر باء موحد و سكون ياي تحتائيله كبد امر قوم معناسنه در كه هم در كبد و كفش
دخی ديرلر في كتابد في فتح تاء مثناة و باء موحد ايله جنك دوازده رخنه كودرز طاغدن ايندوكي
مقام آديدن في كد في بوزن بد ايكي معنايه در اول يعني خانه استاد فرخي بيت به شكند اندر بت را
خزانة كردند * دران خزانة بصند و قهائي پيل كهر * ثاني بمعنى نخست يعني اول و عريسك
تشديد دال مهملة ايله رنج و زحمت معناسنه در قرآنش ماله كديمين و كد بنفسه ديرلر
في كز يازد في كسر دال مهملة و سكون ياي تحتائي و فتح زاء معناه ايله معني خانه زاد عموما آدم
اولسون حيوان اولسون و غلام و جاريه خصوصاً اوده طو غمش معناسنه ابوالمعالاني بيت
كز يازد من بوده اين درد و غم * كه زابل نكشته است هيچ ازلد في كد في سكون
راء مهملة ايله اوج معنايه كالور اول كردن لفظنك ماضي سيدر ايندي معناسنه
شيخ سعدي بيت ديدني كه چه كرد اشرف خر * او مظلمه برد و جانك زر * ثاني يعني
كرداري يعني عمل حكيم سنائي بيت كرديش آر و كفت كوتاه كن * باچنين كفت كرد
همره كن * ثالث اغاج بودند قله كسيلن داللا رينه ديرلر في كرداد في سكون را و فتح دال
مهلين ايله بنای ديوار و عمارت و امثال ذلله در ديرلر ميرنظمي بيت مد دل باین نعمت
واين لباس * كه كرداد دنيا ندارد اساس في كردمند و كردمند في كلاهما سكون الراء المهملة
ونون و بفتح الميم يعني تند و تيز و عجله و شتاب خسروي بيت مكن اميد دور و آذر از * كردش
چرخين كه كردمندست في كزاد في فتح زاء معناه ايله بوزن مزاد معني جامه كه كذا في فرنگك
جهانكيري في كراغند في فتح زاء فارسي و غين معناه و سكون نوله ايچي پنده لوي خود ابريشك
كز يله طو ماش قفتان كه جنك كوئلرند زره آلتنه كيرلر زره ثلث و رمسون ديوا كرا كرا كند
و كراغندش و كرا كندش دخی ديرلر اما جمله دن كرا كند تعبيري صبح در زير اكر كه ابريشك
فناسته و آكند طو ماش معناسنه در حكيم ناصر خسرو بيت تدبير مكن ميباش عاجز *
سر خيره ميج در كراغند في كرا كند في غين رينه كاف فارسيه كراغند مرقوم معناسنه

شیخ سعدی بیت در گزاف کند مرد باید بود * بر خفت سلاح جنگ چه سود * که بود
سکون زاه مجحه و ضم باه موحه ایله یعنی کرد خدا کذا فی القفه بومعنا یه میرنظمی بیت
سر آسوده اش غوغا بر آرد * هر آنکس بکند و جاگز بود باشد * کرد * سکون زاه مجحه
ایله یوزن یزد اغاجدن زائد دالاری که مک کذا فی فرهنگ جهانگیری * کشف رود * بر ارق
آدیدر کنار نه سام بر آرد در هلاک ایلدی فردوسی بیت کشف رود پر خون و زرداب کشت
جهان جای آرامش و خواب کشت * کفاند * فتح فاونوله بر نسنه آریاوب صد او بره
منه و چهری بیت هیبتش الماس سخت را بکفاند * چون بکفاند دو چشم تار زمره * کفد *
فتح فایله یعنی از هجدا شود بر ریدن آریا ورمعنا سنه در ابوشکور بیت بر درخش از دیدن
بر زاو * کفد چرخ از هیبت کر زاو * عبد الرزاق جمال الدین کاشی بیت طالع دارم
کز شکم اب بکفد * در همه غوطه دهد دجله بغداد مرا * کفید * کسرها و سکون یای
تحتانیله کفیدن لغظندن فعل ماضی در یارلدی و چاتامی معناسنه اوحد الدین کرمانی
بیت همچو نارم بکفید از غم سبب ذقش * دل نخواستش تو که او عقل بداندیش نداد * استاد
رودکی بیت کفیدش دل از غم چو آن گفته نار * کفید شود سنک تیمار خوار * کلا جود *
فتح لام و ضم حمله سفر اقی در که مجلس آخرین یاران بر لرینه عجب تاباده ایچر لر * کلابد * سکون
لام و فتح باه موحه ایله تورانی بر میار زمانیدر که جنگ دوازده رخ فریزین که کاسر الدن هلاک
اوانی حکیم فردوسی بیت بر آشت پیران بکلابد کفت * که چون شکفتی نشاید نهفت *
وله بیت ایابیزن و کیو و کلابد را * که برهم زند آتش و باد را * کلابد * سکون لام و فتح
حمله کل باشلو آدمه دیرل میرنظمی بیت طوچی با همه چون کرده معتاد * قضولی میبکند
نادان و کلابد * کاند * فتح لام و سکون نوله اوج معنایه کلور اول کلکارلک بر آتی در که
آنکه طبراق قازرل کنند دخی دیرلر ترکیه قازمه دید کلریدر و کنند دخی قازمی دیک او اور
در پیم فاس دیرل حضرت مولانا قدس سره بیت اگر بدیده من غیر آن خیال آید * بکنده
باد مرا هر دوید کان بکنده * وله قدس سره * قطعه * ذوق سر سر مست را هرگز ندانده اقل
حال دل بهوش را هرگز ندانده و شمند * خسرو و داع ملک خود از هم رشتیرین میبکند * فرهادم
از هم را و بر کوه میگوید کاند * ثانی اغاج کلید معناسنه در کلپندان دخی دیرل وله قدس سره
بیت هم آن بارد را دید در دولت بکشاید * که آن بار کلید ست و شما همجو کلندید * ثالث
کنده نارا نشید عموما وله قدس سره بیت پاید ارا بیاموزد باب پاک افزودن * کلندی را
بیاموزد کلندان را قریبیدن * رابع براغاجدر که کو پکک قلا ده سن بغلرل اکا سا جور دخی
دیرل مسعود سعد سلمان * رباعی * از هر چه بگفته اند پندی دارم * و ز هر چه شنیده ام
کرندی دارم * که بر کردن سک کلندی دارم * بر یای کھی چوپیل بندی دارم * کلوند *
سکون لام و نون ایله بر طاع آدیدر * کند * فتح مم و سکون نوله بر ابیدر حلقه حلقه ایدوب
طوبلیان آت و غیره حیوانک یوغاز نه پکور و ب طو تارل و بر نوع قوشاقدرواستعاره طریقه
زلف محبوبانه دیرلر کوکلی طو ند غیچون ابوالمعانی بیت کندیچین زلفش کردن دل راسته محکم
ازان شد بسته کردن بنده حسن جهانگیری * کند منند * تنابع الفاظ قبیلند در خراب بیاب

بیاب معناسنه عضایری رازی * قطعه * بسا بخرخ بر آورده کاخ دشمن تو * بیارمینه زیم
زوال یافته هال * که باز خورد دید و تاب زندیل توشاه * کنون رسوم دیارست کند منند اطلال
حکیم ناصر خسرو بیت مادر بسیار فرزندی ولی * خوار داری شان همیشه کند منند * کند *
سکون نوله درت معنایه کلور اول بمعنی شکر که مهر بی قند در کاند دخی دیرل حکیم سوزنی
بیت فی چود و لعل تو است کربلم بر کشی * زرد و مشکین کان نقش دوبادام کند * ثانی ریش
یعنی جراحت حضرت مولانا قدس سره بیت نکند رحمت مطلق ببلجان تو ویران *
نکند والد مارازی کند بخامت * ثالث بمعنی کریمه یعنی قاجق رابع بمعنی قریه کل پاشا راده مرحوم
دیر که کند ارباب لغت کوی معناسنه یازمشلر اما بلما مشلر شهر معناسنه در بومد عایه شاهد
همر قند که اصلی شمر کند ایدی تعریب ایدوب همر قند دید بار زیر اشهر مزبور شمر نام بر جاریه
بنالونشد رابتد او مرده کند شمر دینلدی بعد علم اولق ایچون مضایف الیه تقدیم اولندی ابن
خلکان تاریخنده یازمش که * ان شمر اسم جاریه الاسکندر مرصت و وصف الاطباء ارضادات هوا
طیب و اشار و اله بظاهر صفة فاسکنه ایاها فلما طابت بنی یه مدینه و کند بالترکی هو المدينه
فکانه بقول بلد شمر بوسطیدن همر قند دینلشد و انتهی کلامه بعض نسخه ده کند کند دخی
آلت رجه دیتلد و کی مسطور در * کنگرزد * سکون نون و راه ممله و فتح کاف و زاء فارسیه
ایله بر کوکدر ساقرب چینور ترکیه کنگرزد بر لور و فرسیه کنگر زده دخی دینلور * کند * فتح
نون اول و سکون ثانیله چپا و قازمه و جتال بیل شمس خری بیت باغ بخت همیشه شاد است
بی عنای شیار و رنج کنند * کهید * سکون ها و فتح باه موحه ایله خزینه دار معناسنه در بعض
فرهنگ کرده صراف و وزنه دار معناسنه در مثال معنی اول شمس خری بیت تو آن پادشاهی که
در ملک تو * عطار دد پیرست و بر جیس کهید * بعض نسخه ده عامل معناسنه که رعایا دن مال
میری جمع ایدر و بعض نسخه ده متاع دلالی و بعضی معنی دهقان و اقد در نولغت هر فرهنکده بمعنایه
نقل اولند و غی اجلدن و حقیر تحمیح معنی ایدر میوب جمله نک نقلی اشارت حال بوکه کیمی مفتوحه ده
و کیمی مکسوره ده و کیمی مضومه ده یازمشلر * کیازند * فتح یای تحتانی و زاء مجحه و سکون
نوله پادشاه دیمکدر کذا فی القفه * کید * سکون یای تحتانیله یوزن شنید ابکی معنایه در
اول نام رای کتوج که هند پادشاهی ایدی اسمکندر ایله معاصر اولغله اسکندر آنک قزینی حباله
از دوا جنه کتوردی حکیم فردوسی بیت یکی شاه بد هند را نام کید * نکردی جز از دانش
ورای صید * ثانی لیم که التون و کشر نسنه لری بر برینه آنکه یا بشد در لر و عریه اوج
معنایه کلور اول مکر و حمله ثانی جنگ و جدال ثالث حیض عورت * کینباد * بر ذی
شوکت و ذی قدرت پادشاه آدیدر کیخسروک مادری آنک دختریدر * مع الراء الممله *
* کاتوار * ضم تاء مشا ایله سر کشته و حیران کاتوره دخی دیرل شمس خری بیت دوستش
خاقلست و یاربجا * دشمنش جاهلست و کاتوره * کچار * فتح جیم قز سیه اثواب خانه که
قراشات و آوانی و امثال سائر کچال دخی دیرل امیر خسرو * قطعه * در طلب آنچه نیاید
بدست * ز روز بر کردی و کچار خوش * خیره بداری به بشیره جهان * در کرانمایه دینار
خویش * کچغر * سکون جیم فارسی و فتح غین مجحه ایله ماوراء النهر ده بر شهر آدیدر حالا

کاشغردیکله مشهور در حکیم ازرق بیت دگر به اغنمان شد بهر کان کل سرخ * سرای باغ
رواز کارخان کاشغری که کاشغری فتح خاف معجه ایله ایکی معنایه در اول یرقان دیدکاری
علت ثانی زراعنه دوشن صاریاق که دخی باش باغمدین بر آفت سببی ایله واقع اولور ابوالمعانی
بیت کشت زار تتم که کاشغرد * زان سبب حاصل وجود نیست که کار فی اوج معنایه در
اول معروف شغل و عمل ثانی زراعت معناسنه که کاریدن لفظندن اسم مصدر در درک کشت
و کار دیرلر ثالث جنک معناسنه در که کارزار و یکار دخی دیرلر استاذ فرخی بیت ای زکار
آمده و روی نهاد بشمار * تیغ نیز توهمی سین کردید از کار * وله بیت که اندر جنک باشمشیر
همدست * که اندر بیشه با شیره مکار که کاروبار فی سکون راه مهمله و یا به موحد ایله ایش
و کوچ و کسب و کار معناسنه کار و کرد دخی دیرلر ابوالمعانی بیت کار بارم در جهان شد
عشق یاز * زانکه نیمستم در جهان بی کاروبار که کاردار فی سکون راو فتح دال مهملتین ایله
عامل و مشتغل و جامع اوال و صاحب دیان و وزیر معناسنه در زراعت هم رام بیت درین خرجت
زمال کارداران * نکشت ای شته یکی صرف از هزاران که کارزار فی سکون راه مهمله و فتح
زاه معجه ایله جنک و جدال معناسنه حکیم سوزنی بیت بنفشه سمن آمیغ تیغ تو ملک بلاله
کاشتن دست کارزار توباد که کارکر فی ایش ایشی و نا ثیر و نفوذ بولق معناسنه در و سفته
حسین وفایی دمه راد و پشت بنام معناسنه در میرنظمی بیت کار کر سلطنت و جاه تو *
در همه این کار کران شاه تو که کارکر فی سکون راه مهمله و یای تختانی و کسر کاف فارسیله
ایش طوینچی و عمارت و بنانک متانت و استحکامی معناسنه وله بیت نباشد کار کیر این کاری تو *
همی بنید درین چاروی نیکو که کارگر فی سکون زاه فارسی و فتح غین معجه ایله کاشغردید کاری
شهر در کذا فی فرهنگ جهانگیری که کاسه کر فی فتح سین مهمله و کاف فارسیله درت
معنایه کلور اول کاسه و طبق یا پوچی بو معنای ترکیبی در ثانی و سببی ده بر نوا سمیدر نجیب
الدین جرد پادقانی بیت حالت سرو چنانست که ذوق دارد * نفس بابل و آن دبدبه کاسه
کری * سیف اسفرنگی بیت نوبت کبریازی چون پشاسط سوراو * همجو دما مده دمده
برده کاسه کرکنی * ثالث جام جمه اولان خطوط سبعة دن بر خطک آدیدر رابع نقاره زن
معناسنه در که کاشغری سکون شین و فتح غین معجتین ایله ماوراء النهر دره بر ولایت و بر شهر
عظیم آدیدر نهر کاشغرو آب آمود برلر بر یوک ارمقبر کیسز کلنر ایچند سنک بشم حاصل
اولور بر و جایی ایران اونه طرفی توراند که ماوراء النهر دیمه نیک سببی بودر مجمع الفریس شهر
مزبور که محبوب و خوب رولری چوقدر استاد عنصری بیت ایا شکسته سر زلف ترک
کاشغری * شکیخ تو علم زینان شوشتی * و دخی موزون و خوش ناسرولری اولور غاتفرده
اولان سروکی استاد عنصری بیت سرای و باغ تو آراسته بسرو باند * چه سرو
کاشغری و چه سرو غاتفری که کاشغری ولایت و شیرده واقع بر قریه اسمیدر کاشغردخی دیرلر
روایت اولنور که زردشت ایکی سرو اغاجنی طالع سعد و قتل برین قریه مزبوره ده و برین دخی
قریه فروم طوسه دیکمش ایدی مجوش ملتک اعتقاد باطل و زعم فاسد و عاطلاری
بوله در که زردشت اول اغاجاری جنتدن کتورمش اوله متوکل علی الله عباسی جعفریه صرمین رای

صرمین رای شهرینی عمارت ایشدی که اشاده حاکم خراسان اول وقت طاهر بن عبد الله بن طاهر
ذوالیمین ایدی اکا حکم کوندروب امرایش که اول اغاجی کسوب کرد و نه له تحمیل ایدوب
و شاخارین دوه لره یککوب بغداده کوندربه جماعت مجوس طاهره الی بیگ دینار سرخ و برهلم
کمیده دیدلر طاهر قبول ایلیموب اغاجی کسدردی مر ویدر که اول اغاجک سایه سنند اون بیگ
قدر قیون و یکی وصغر قرار ایدر ایدی و مختلف النوع طهور اوز زنده آشیان ایتیشلر ایدی
اغاجکه برده و شدی اول اطرافک زمینه لر زه کلدی و یقینه خلی عمارت و کادیز آب اولان
زیر لخل اصابت ایلدی وحد و حصر دن بیرون اصناف طهور اغاجک ایچندن اوچوب کندلر
شویله که واپوزین طوبلر و انواع صوت و صدا ظاهر اولدی مزبور اغاجک کوده سن بغداده
نقل ایچون بشیموز بیگ درهم سیم مصرف اولدی شاخارین بیگ اوچوب و زده به تحمیل ایلدیلر
اول اغاج جعفریه به و صوله بر منزل قال قد بامر الله تعالی متوکل علی الله قتل اولندی امیر
مغزی بیت ترک زاید چو توبک کاشغرد * سروبالد چو توبک کاشغرد که کاشمیر و کشمیر
کلاهما بسکون الشین المعجه و کسر المیم هند ایله عجم حدودنده واقع آب و هوای لطیف
برولاند و شهرینه دخی کشمیر دیرلر ایچمه و لطیف شال ایدرلر که دانه سی الی غریش قمنلی
و دخی نیجه لطیف و ذی قیمت اتمعه اسلنور و غایت محبوب و محبوبه لری چوق اولور حکیم انوری
بیت کنار ذبله ز ترکان سیمت خلج * میان رحبه ز خوبان ماهرخ کشمیر * آب و هوای
وصفند مولانا عریف بیت هر سوخته جانی که بکشمیر در آید * کر مرغ کبابست که بابل و پر آید
نوقصیده کشمیرک وصفند در که کاغذز فی کسر ذال و فتح زاه معجتین ایله یعنی اضافتله
مشهور بر لیخ یعنی حکم شاهیدر که عجم شاهلری بر کسنه به انعام و احسان ایتدکه هر روز
شو قدر دینار و درهم و طیفه و یاسون دیو الله و برلر اول آدم اول حکم موجب معنی
آلوب متصرف اولور نرم و لایتزده و طیفه براتی دیرلر شیخ سعدی باستان کتابک
دیباچه سنه همچون کاغذز میبند دید وکی بو معنایه در کستان شاعرلری بو معنای
بلار کاردن آلتون ورق کی ال اوز زنده طو تارلر دیو یاز مشلر آلتون و رقل اعتبار و قبولنه موجب
نه اید و کن بلار که معناسی بودر دیو تعبیر ایدلر که کافر فی عجم فتح فایله و عرب کسر کافله
استعمال ایدر معناسی ساتر یعنی اوریجی دیمکدر زراعت ایدنه کافر دیدکاری دانه بی رده
سترایند و کیچون و مسلماندن غیری به کافر دینلد وکی حتی سترایتد و کیچوندر اول اجلدن
مسلماندن غیری ماله کافر دیرلر میرزاغازی بیت جزای یکشبه هجرم اگر دهم ایزد *
یسوی خلد برم کافر و مسلمانرا * و جمعی عربیه کفار و کفره کافر فارسیه جمع اولند قتل کافران
دینلور تنکم بویتقه واقع در شاعر بیت آن چه در جان منست کبر و شتر بودی زعم * میزنندی
کافران در جنت الماوی علم * بویتک عربیسی وارد اصل مضمون اول بیتدر لواحد من الشعرا
بیت و اوان مانی من جوی و صبا به * علی جمل ایبق فی النار کافر * بو حقیق را تم الحروف
مرقوم ایکی بیته ثالث ترکی اولق اوز زده دیمش ایدم بیت بار اولسه اشتره در دروغ فی المثل *
جنت اعلی اولوردی دوزخ اهلینه محل * و کیچه به ده کافر دیرلر کوندک نورنی سترایتد و کیچون
تنکم شیخ عمر ابن الفارض قدس سره بیت لی فیک آخر عاقد * ان مع ان الایل کافر *

۵

که کافور فی شمع فاو اوام معروفه بر خوشبودار و در طبیعتی بارد و با بس در درجه رابع اولنده
هند و ستانده بر مخصوص اغاچدن صمغ کبی طامرا اول صویق و کونک رنگ اولور منجمد اولدوقه
بر قاج لونی او اورا علاسنه قیصوری دیر لر سرانند یب قریب بر موضعه منسوبدر و بر نوعی
بر مقدار قز لافه مائل اولور و بر نوعی دخی رباجی دیر لر ضم رایله رباج نام موضعه منسوبدر رغابت
بیاض اولور بعض روایتند ابتدا کافوری بولوب شهرت ویرن رباج نام پادشاه یا خود بر حکیم اوله
بر نوعی دخی قلیظ و سیاهرق اولور بر روایتند قیصوری رباجینک مصاعدی یعنی آندن
تصاعد ایتشد ر شمر یا باضغنی بعض نسنه یه مشبه به ایشلر درجه روزروستی آکاتشیه
ایدوب میر سخر دیشدر بیت آهوی آتشین دم چون بره در بر آید * کفور خشک کردد
بامشک تر بر آید * کالار فی بوزن سالار ایکی معنایه در اول آبکندهنی سیل صونی یرتدوغی برکه
چقور او اوب آدم و حیوان یکمه سی عسیر اوله خراسا نیلو بیننده مشهور مثلدر * جای که
کالارست هیزم نیست * و جای که هیزم هست کالار نیست * بومثل اول اجادن او اشد که
زورلی سیل آقودوغی برک اغاچی دییی قازی اوب قویار کیدر آنده اغاچ قاز معنای ثانییه یوقه
اولان طاشه ذیلر ایکی معنایه ابوالمعانی بیت سیل استکم همچو کالار کشته و سینه شکاف
همچند اتم قلب آن کالار و یا خارا سنی فی کالجار فی سکون لام و فتح جمله ایکی معنایه در اول زبان
کیلانیه کارزار یعنی جنگ معناسنه ثانی مزده فی رنج معناسند در که کیلانی لنی در فی کالجری
فتح لام و جیم و سکون نوله هند و ستانده بر قلعه در آنده چوید حاصل اولور عبد الواسع جیل
بیت کبی باشد صمیل اسب او در خاک ترکستان * کبی باشد صلیل تیغ او در حد کالجری *
فی کاکار فی پادشاه و دولت و عزت و رتبت صاحبی معناسنه در فی نخته میرزاده بر شکاری
قوشدر رغابت آوجی اولور فی کامور فی سکون میم و فتح و اوایله مراده لایق دیمک اولور مراد
صاحبی دخی دیمک اولور فی میر نظمی بیت بسکه بالطف و کرم شد نامور * در جهان نبود
نظیرش کامور فی کانور فی شمع نون و اوام معروفه غله انباری که کنور دخی دیر کذا فی المجمع
فی کاو کاور فی سکون و اوین و فتح کافله خرزه که عریضه قضیب دیر کذا فی المجمع فی کاکه کیری
سکون ها و کسر کاف فارسیله چامش قاطر و آت و کورده طوار معناسنه در و دخی بیابان
معناسنه کذا فی فرهنگ جهانگیری فی کبتر فی سکون باء و حله و فتح تاء مثناة ایله مخفف
که ویردر حکیم فردوسی بیت چو چشم تاروان یکی چشم دید * یکی جام چون کنتر کشید *
حکیم سوزنی بیت چو کبتر تنی خانه کرده هرکلبک * چو مار سفیدی ره یافته هرکبا واک *
فی کبور فی فتح باء موحده ایله بر او تدر ترشی ایدر لر عریضه قبار دیر لر فتح قاف و باء موحده
مشیده ایله جمع الفرسه سکون بایله پیل و خفتان یعنی جنگه مخصوص بر خفتاندر حکیم فردوسی
بیت یکی کبر پوشیده زال دلیر * یجنک اندر آمد بکردار شیر فی کبک انجیر فی سکون باء
موحده و کاف و نون و یای تحتانی و کسر همزه و جمله ایکی معنایه در اول بمعنی فلاخن یعنی
صیابان ثانی بر قوشدر نیز پرویلد پرواز بعضیلر دراج دید لر کذا فی المویید فی کبوتر فی شمع باء
موحده ایله معروف کوکرجین انواعه دیر لر میر نظمی بیت شمش با کرک و حشی میثس همران *
کبوتر می کند با چرخ پرواز فی کبوتر نامه بر فی مکتوب ایلی کورجین بر ولایتند دیشیدن

دیشیدن ارککین آریوب آخر ولایت کورتور لر ضرورت محله و کوچک نامه ده احوالی
اجمالا یازوب ارکک کوکرجینک قنادینه بغلیوب صالی ویر لر با مرالله تعالی دیشیدی اولدوغی
ولایت آشیانه سنه وار فی کبود فی شمع باء موحده و اوام معروف و فتح دال موحده ایله صوده
اولور بر بوجدر کوچک بالقلمی طوتوب و بر غنا بیدر دخی دیشلر شمس غزی بیت
تو همچون همایی بواج سعادت * حسود تودر آب غم چون کبود * استاد رودکی بیت
ماهی دیدی بکا کبود کیدر * تیغت ماهی دشمنانت کبود فی کبود فی سکون باء موحده
و فتح و اوایله کابل هندی به دیر لر فی کغ شیر فی فتح تاء مثناة و سکون خا و کسر شین و مجتبی ایله
واضا فله دخی مرویدر اول ماستبادر که سود و یاغ ایله ایدر لر کذا فی فی نخته میرزا امام مؤید
الفضلاده جغرات که نمک و سود ایله آمیخته ایدوب بر لر فی کتکار و کتکر فی کلاهها بسکون
التاء المثناة و فتح الکاف الفارسی بمعنی در و کر یعنی نجار که دوا کردنی دیر لر حضرت مولانا قدس سره
بیت جور و جفا و دوری کان کتکاره می کند * بر دل و جانها نبرزاسکنه کار می کند * حکیم اسدی
* مثنوی * سرای بخوی چو خرم بهار * بکردوی ایوان بلوراهی چهار * زهر جانور بیکر بیکران
زایان در آویخته کتکران فی کتکر فی فتح تاء مثناة و سکون نون بعد باء موحده مفتوحه ایله
کامل و بسیار خوار کذا فی القفه فی کتور فی شمع تاء مثناة ایله طپرا قدن کوب کبی یاوب ایچنه غله
قور لر استاد لطیفی بیت از تودارم هرچه در خانه درم * و زودارم هرچه کندم در کتور *
فی کتیر فی کسر تاء مثناة و سکون یای تحتانیله بمعنی سراب که بیابانده صوکی کورینور حکیم فردوق
بیت در نظر آید جهان مثل کتیر * میرو دگر کرانمایه چو نیر فی کتیر فی کلاهها بسکون
الجیم اول و فتح الباء ثانی و فتح الکاف الفارسی کرج ایدیی معناسنه در فی کتیر فی بکسر جیم
الفارسی و سکون الیاء التثانی بمعنی پیش و یعنی ایلر و کیدی واپار و اوایلی فی کدیور فی کسر
دال موحده و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول بمعنی روزگار ثانی کتخدا بوا یکی معنایه
شمس غزی بیت اگر کوش داری به عدلت نبود * دگر در کدیور نبود * و مجمع
الفرسده بمعنی مزارع کذا فی فرهنگ جهانگیری حکیم خاقانی * قطعه * ماه بهامه می کند بشاه
فلاک کدیوری * عالم فاقه برده فی توشه دهد توانگری * مائده سازد از بره و صفت توانگران *
برزگری کند بکوا قبل کدیوری فی کدر فی فتح ذال معجمه ایله مردا حق کذا فی المجمع فی کدر فی
بالتحقیف صاغر که عریضه اسم معناسنه در استاد لطیفی بیت کور و کر باش از معایب نام *
دور شو از مساوی و وسواس * کال بخندی بیت ای حسود از غم او کر نام * تو چرا کور نشوی کر
نشوی فی کر فی بالنشدید مراد معناسنه شمس غزی بیت بکدر بر سیم بر تار زرد *
مهر د پای تو هرچش کر * استاد دقیق بیت بخستد مهر کان آمد سوی شاه جهان آمد *
بباید داد دارا و ابرکلم دل به رجب کر فی کر فی کر فی فتح راه موحده و کاف فارسیله بحام و فهاد
معناسنه در فرهنگ جهانگیری بمعنی زانغ و رویدر فی کر فی سکون راه موحده و فتح کاف
فارسیله کارکر لفظندن اختصار اولمشدر ایش ایدی معناسنه و جناب باری تعالی جل ذکره
اسما سندن صانع المصنعه معناسنه در استاد دقیق بیت چو بیچاره کشتند فریاد جسنند *
ویشان بختشید یزدان کر کر شمس غزی بیت ملاک دین راقوت کر کر * کشت مسعود

۵

ماقبت اختیاری کرسار فی سکون رافع کاف وسین مملکتین ایله ایکی معنایه در اول برولایت
 آدیدر ثانی تورانی برپهلوان آدیدر که آخر الامر آتی من قتل ایادی شهاب الدین مهره
 بیت از سر زوین شیر انداز او بر کرک پیل * آن رسد کر تیغ زوین تن بجان کرسار که کر و کر فی
 ضم راه مملکه و فتح کاف فارسیله معنی کر کر مر قوم استناد عنصری بیت بدان ماند که یزدان کر و کر
 جهان بر تو بر آورد دست دیگر * نسخه و فایده کر کر معنی کامکار و ادات الفضلاده کر و کر و کر
 کاف فارسیله صانع الصنائع معنایه که کر فی کسر راه مملکه ایله صغر یتاغی آید نه در ل
 کذا فی فرهنگ جه انگیری که کر و کر فی ضم زاء فارسیله بر آبی اوت کوکید ربعض ترا کیمه
 جزو آیدر لر عربیله زرباد دیر و عندی لسانیه کور دیر حکم ناصر خسرو * قطعه * بر کهن
 کردن همه توها * ای برادر موکاست دهور * عساکس را بخت غلط است نسب * بشکرش را
 برادرست کر و کر فی کسر فی سکون سین مملکه و فتح تاء مثناة ایله معنی خار سپاه کذا فی المجمع
 بومعنایه ابوالمغانی * قطعه * کل زیبا چو دیدی خوشبویش * لیک کست نشود مجسم او را *
 کر خرداری هیچ چیز عز * ضررش میکشی از آن فردا که کسندر فی فتح سین و دال مملکتین
 و سکون نوله بر روایت ضم داله ناهل و ناکس معنایه در استناد عنصری بیت سز در در
 کر نکیر کند * چوشه نیکویی با کسندر کند که کشته کر فی سکون سین مملکه و کسر تاء
 مثناة و یای ساکنه و فتح کاف فارسیله کی یا پوچی ترکیه مرانقوز دیر لر ابوالمغانی * قطعه *
 ندارد فرق کشته نیکویی کشته کر بزد او * اگر برسی جایا بشی میباید هر دیک و معنایه *
 سین احوال عالم آنچنان کس محترم باشد * شودار باب عرفان بهر نانی بی سر و بی پاست *
 که کشکبیر و کشکبیر فی اول سکون سین مملکه و ونون و کسر جیم و ثانی فتح سین مملکه و سکون نون
 و کسر جیمه که نکش لکه هوس و مشق آیدن براغاجی یره دیکوب باشنه دلالت آید و ب یاخود
 بر جتال اغاج بر کیموب بر ایپ کور در واپیک اوچنه بر آغری طایر بغلبوب بر ایله طو توب
 چکر لر یعنی یای چکیمکه قولیه قوت بولسون دیو مشق آیدر لر عربیله میرد بر منوچهری بیت
 داد پیش مهرگان استمبید عادل دهد * آن بجا نهمها بکشکبیر پندارد خد نک * حکیم
 سوزنی * قطعه * که کشد در روشن شهر کانی چومنی * من که باقوت بهرام و باخاطر نیر *
 من که زاوخی او نیکانرا بکشم * کر خد او نیکان زال و کان کشکبیر * کذا فی نسخه و فانی
 که کور فی سکون سین مملکه و ضم مملکه بر حرا آدیدر جمع الفرسه بر مقام در که حوالیستند
 دست و بیابان واقع در آکا مورد غنی دیر لر کذا فی المویده که کفتار فی سکون فاف فتح تاء مثناة ایله
 صر لان دید کبری بر تخی چانور در عربیله ضبع و ام عامر دخی دیر لر غایتی استحق چانور در
 کوند جوقلق کز منر اما کیمه پک کزرا کثر مزاردن میت چیمقاروب بر آنک مخصوص آوچملری
 وارد اینی قاپیسنه کلوب بری ایچر و کیور و ر قاقی طشره دن چاغر لر که ام عامر بوند می دیو
 ایچر و کین بوند یوقدر دیه رک یا نه واروب بوند یوقدر دیه رک اللربن و یا قلابین حکم باغلیوب
 اپیک اوچن طشره چیمقاروب یتنه بوند یوقدیر بوسوزی اول حیوان کرچک صانوب اصلا
 طکمز اوچن طشره چیمقوب بوند فایمن دید و کی با شکر چا باغله امانه چاره الی و یاغی حکم
 باغ او بعل چکوب چیمقارور دیکد و دیکد زبون آیدر لر ابوالمغانی بیت ترا چون نیست عقل دانش

دانش و فهم و خرد دایم * فرید مرترا کردون چو صیادان گفتاری * میت یک عادی اولغله
 کفن صویتی یه ده کفتار دیر لر اکا تشبیهها و له بیت شده کفتار کویا در مزارستان نباشان *
 از آن کفتار کشته نامشان مرده آزاری که کفر فی سکون فاف فتح تاء مثناة ایله معنی کبوتر
 و کیمتر دخی دینلب و کندن فایله بانک تبادل اولغله کفتار دید بلر خراسا نیلوا فتمیدر که کفشکر فی
 سکون فاف فتح کاف فارسیله یا بوج دیکیمی که کفش یا بوجدر کر کردن محفدر
 که کفشیر فی سکون فاف و یای شجائی و کسر سین مملکه ایله ایم که قلائی واکر کس مر نه اولور سد
 شمس خری بیت سموی مطبخ تو چون پراز کلاب و زشیر * چو دیک بخت عدویست سر بسر
 کفشیر * میر خسرو * مثنوی * بسا اندک جدانی کان بامید * رسانده رده پیوند جاوید *
 از آن زرمیر استاد در ساز * که با کفشیر پیوند بهم باز * و شمشق وادک معنایه در مرید
 که کفشیر فی معروف باقر دن دیکلو بر ظر فدر بال و یاغ کوپون و چرکن آلور لر و سائر ایشده دخی
 استعمال اولور اکا کفچه ده دینلور که کلا کر فی فتح لام و کاف فارسیله بیا جیلر بزی و جامه بی
 بویامزدن مقدم شاب صوینه چکر لر تا کد کیری و شامسته سی و آهاری کیدوب بر خوشجه بویا
 طو تسون دیر لر اکا کلا کر دینلور اصطلاح صباغین ده اغشیر دیر لر ابوالمغانی بیت چو ریش را
 دخی رنگ سیاهی * بکیمیش بکن اول کلا کر که کلا نتر فی سکون نون و فتح تاء مثناة ایله
 بیو کر که معنی زیاده ایری دیک اولور که کلان بیوک و تر ادات تفضیه ملدر و له بیت اگر چه دینام
 خرطوم پیل * نباشد همجو بیاتی کلا نتر که کلاور فی فتح لام و وایله قور بغه که کلا و کلاو
 و مکمل و یک و غوک و جفر و وزغ دخی دیر لر و له بیت خوش آید مرترا آواز زشت * شنبه نون
 پهنه در کلاور که کلاور فی فتح لام و ضم هایلده مازند رانی بر پهلوان آدیدر که کندر فی فتح لام
 و دال مملکه و سکون نوله یونلماش کده اغاجی که ترکیه کند دید کایدرو کای قیو آچلماق ایچون
 قود قلی اغاجه ده دیر لر و کای اول اغاجی دلوب بحر ملک الی و یاخود یاغی کوردر لر پور بهامه الدین
 حامی بیت بر کردن مخالف و بر یای دشمن * نکبت کند دوشاخه و محنت کلندری *
 که کاشیر فی فتح میم و کسر سین مملکه و سکون یای تحتانیله جاوشیره بکر در به قدر دهند و ستاندن
 کتوردر که کاندار فی یای طو تخی یعنی کانکشی عربیله قواس دیر لر شمس سعدی بیت کرچه
 نیر از کان همیگذرد * از کاندارد اندامل خرد که کانکیر فی آرش نام بر کسسته لقی در که اوق
 آتقده اولقدیر کسسته کلامش بی مثل اولد و غی مشهور در حی دیر لر که منوچهر شاه زمانه
 ایران ایله توران حدودی و سنور نه عظیم نزاع اولور آخر الامر آنک اوق آتقده سنه طرفیندن راضی
 اولور لر و شهر آملاند بر اوق آتار تجسس آیده رک نهر آموکنارنده بولور لر اوق بولند و غی رودن
 ایران و توران میان فصل آیدر لر بوباده سوز چوقدر بوعله لازم اولغله طی کلام اولندی
 حکیم فردوسی بیت از آن گفتند آرش را کیکیر * که از آمل مروانداختی نیر که کیمیر فی سکون
 میم و کسر بای فارسی بعل پای ساکنه ایله یعنی پیفر توت از گلشن راز بیت شود طفل
 و جوان کمل و کیمیر * نداند عقل و رای و علم و تدبیر که کتر فی اکسیر که معنی زیاده ناقص میر نظمی
 بیت به عشق از دیگران کتر نباشم * همان در عشق باشم کتر نباشم که کر فی اوج معنایه در
 اول قوسباق کمال اسمعیل بیت چون سنان از سرفرازی باشندش در صدر جای * هر که

اندر خدمت چون تیغ در بند دگر * ثانی طاعتن یوالنوب دوستن قیا پارسه سی وله بیت
ای بسا سرکه فرورفت بابت تیغ * جای آن آب همه سال چو گوشت و کر * ثالث طاق
معنا سینه که کمر ایوان و غیره * کنار * ایکی معنایه در اول طرف و اوج خواجه سلمان
بیت من دامن آن نکار کیرم * وز هر دو جهان کنار کیرم * ثانی قوجاق آغوش معنا سینه ایکی
معنایه تربیت اوزره حضرت سلطان ولد قدس سره بیت خود حدیث عشق را نبود کنار *
کیردایم عشق را اندر کنار * کنار کیر * فوجی و قوطی و امثالی نسبه لک چنبری کیرند کنار
تقدیرند در * کنبور * سکون نون و ضم باء موحد ایله مکر و قریب معنا سینه مصدری
کنبوریدن کاور شاعر بیت زهر سو می دهد کنبور او را * کند دل بزم اوبا گفت کورا *
* کند * سکون نون و فتح دال مهمله ایله هر شهره دیرل عموما شاه ناصر خسرو * قطعه *
و رباب خواهد که دارد چهارا * چرایش تر زو خرابست و بی * میان بی آب و کوه شکسته *
دو صدمه فروست از کوی کندر * و دخی خراسان و لا پند * بر شهرک آیدر خصوصاً که
ایز صبر کندری اول شهر دندر * کند کار * سکون نون و فتح دال مهمله و کاف ایله او به
وقایمه ایشنی ایشینه دیرل قلمکاری و فسوسکاری و اکامثال نسبه لری ایشی * کند کر *
دخی دیرل حذف الفله * کند کر * سکون نون و فتح کاف نارسه ایکی نوع او اور دکنلو بر او تو
بر نوعی بنی آدم بر یوغرده آهسته ایدرل به حاق اطعمه بیت کنکر چو بر آورد در جیب زمین
جفت * خرما نتوان خورد ازین خار که کشتم * و بر نوعنه اشک کنکری دیرل آدم عزا کتر
خراب بر لده تر خواجه سلمان بیت ازین خرابه کنکر مقام اگر پرسی * قرار کنکر عرش
مسفر یابی * کنور * ضم نون و واو معروفه اوج معنایه کاور اول کنبور مرقوم معنا سینه
یعنی مکر و قریب ثانی طیرا قین کوب کی بر طرف در ایچنه غله قورل کند و کندوک و کندوله
و آذربایجان کند و اصفهانیلر تایو دیرل کذا فی المجمع بومعنایه استاد رودکی بیت از تو
دارم هر چه در خانه خنور * و ز تو دارم نیز کندم در کنور * شمس غزلی بیت از اصطلاح
توپر کرده سابل و درویش * زسیم وزر سپید خمره و تبار و کنور * ثالث رعد معنا سینه که
تندر و تندور و بخنور دخی دیرل حکیم علی فرقندی بیت بلورید حرا و کوه از کنور *
توکفتی که برق آتشی زربطور * کنیر * کسرون و سکون یای تحتانیله کامل و بسیا رخوار
میرنظمی بیت مشور طعام دکر کنیر * شود را می مردان بنان و بنیر * کوار * بوزن
قرار ایکی معنایه کاور اول اوزون سپید در که کوار دخی دیرل شمس غزلی بیت آنچنان
بادی که کتیر باد * درید امن بخشد و لعل از کوار * ثانی کند نام معنا سینه در * کور *
سکون و او و فتح تاه مثناة ایله به معنی کبوتر که کبوتر و کفتر دخی دیرل حکیم فردوسی بیت
چو چشم تذران یکی چشمه دید * یکی جام چون خون کور کشید * کور * فتح و او ایله کیر
دید کلری اوت که ترشی ایدرل عربیده قبار دیرل سکون و او ایله بوزن جو رخراب او اشن بر که
بناسی بیقلوب پشته پشته اولوب بی نفع اوله و دخی اول زمینده دیرل که غارت و یا خود زراعت
قابلیت اولیه حکیم خاقانی * قطعه * شنیدم که از نقره زرد بکدان * زرز ساخت آلات خوان
صنصری * اگر زنده مندی درین کور خنک * خنک ساختی د بکدان صنصری * کور * کور

کسروا و سکون یای تحتانیله بدون الاستماع کوره زمین و سراب و زمین شوره کذا فی المجمع
اما تحفه الاحباب یعنی شیر زبان * کهر * سکون ما و فتح باء موحد ایله بوزن رهبر
هفت و ستاد بر ولایت نامی در کذا فی المجمع * کهر * فتح هایل بوزن خبر طوری رنگ آت
و قاطره مخصوص اسم در عربیه کیت دیرل استاد فرخی بیت آن یک اسب کهری را که تودادی
برمی * جز بشش منج و رانعل بیند دنعال * کهر * کسرها و سکون یای تحتانیله بوزن
رهبر آلم که سبب عجزانی و نقل خواجه و میوه خرس و کیل دخی دیرل عربیده زعرور دید کلری در
* کیم جور * فتح یای تحتانی و ضم حمله دانا و فاضل و عالم و کامل اولانه دیرل کذا فی المجمع
* کیم * سکون یای تحتانی و فتح باء موحد ایله در ونداری یعنی در وند خصومت طویلی
مولانا عاتقی بیت ز آمد شد کیم کینه کوش * یکی سقف آمد و او چوب پوش * کیم *
سکون یای تحتانی و فتح غین معجه ایله کین طوتمق و کین طویلی معنا سینه در ابوشکور
* قطعه * مار را هر چند بهتر زوری * چون یکی خشم آورد کیم فری * سفته فعل مار دارد
بی خلاف * جهنم کن تاروی سفته نکر * کیم * سکون یای تحتانی و فتح فایله بش
معنایه کاور اول جزای بد که باد افرا و شبان دخی دیرل ثانی اول طرف در که ایچنه یوغرت
ایدرل مذکور ایکی معنایه شمس غزلی * قطعه * هر که در ملک اوبداند یشد * کشد از حد
تیغ او کیم * بر جهان باد خشمش اریوزد * خون شود باز شیرد کیم * ثالث حصار دیواری
اوزند اولان طامش که ارا سندن جنک ایدرل رابع * شیمانلق معنا سینه در خامش نسبه
حسین و فایده بعض ولایت خلقی اسانه ارمق یعنی نهر معنا سینه در * کیم * سکون یای
تحتانی و کسر کافله یعنی تره عربیده رشاد معنا سینه کذا فی المجمع * مع الزاء المجمع * کار سازی
موافق وایش دوزخی ابوالعانی بیت شکر ایزد باد بختم دلنوازی یافت * در میان ما و جانان
کار سازی یافت * کار * ذرت معنایه کاور اول ناخن برای زر ثانی لک و وسیلی یعنی دیمه
و طایفه کذا فی المجمع ثالث درخت صنوبر یعنی جام آغاجی حکیم ازرقی بیت یکی پادرجوی
پهن و دراز * بیاویز چادر بیالای کار * رابع عربیده مغاره دید کلری نسبه که طایع انکرند و بعض
بر لده ایدرل که ایام شتاده کیمه ایچنه قیون و صغر قورل و ضرورتا قارو یغور زیاده اولد قور
مسافر و ابناء سیبل قونارل استاد فرخی بیت شهر یاری که خلافتش طلبد زود افتد * ازین نزار
بخارستان و زکاخ بکار * کذا فی التحفه نسخه میرزا ابراهیم معنی صومعه که بر سر کوهی کرده
باشند * کانا * فتح نونله خرما صلفی نک دیبی که اغا جنک بتدوکی رد کناز و کزدخی دیرل
استاد رودکی بیت من بد آن آمده ام بخدمت تو * تا بر آیدر طرب رکانام * شمس غزلی بیت
هیچ نباشد اگر از نحوست طالع * مخالفان و راز هر دو بد از کانا * کهر * سکون ما و یای
تحتانی و کسر راه مهمله ایله کوزه چوب دو شمه دیرل روز کار سیبیل و یا خود آخر و جمله کذا فی
قرهنگ جهانگیری * کبوتر باز * کوکر جین بسلین و بسلیوب صایحی و دخی اطفال که
کوکر جین بسلیوب او چورلر آنلر جمله سینه کبوتر باز دیرل میرنظمی بیت چون آن طفلی
کبوتر باز باشد * بکار مغلمان هم ساز باشد * کبوتر باز * اضافه بر نوع کوک کوکر جین در
غایت لغت باز اولور اکثر کوکر جمله ما بل اولان محاده مدیه ایدرل * کبوتر * ضم باء

موجود و فتح نوله یعنی کورتی که باز می سکون هم و فتح با و حمله ایل به باز معناسنه در عوما
وز دوشتر نجمله حمله ایدیمی به دیرل خصوصاً کمال بخندی بیت بیدق حال تو زانده هنوز
طره که باز دروخ برده مقتی که چرخز می سکون راء مهمله و غین معجه و فتح جیم فارسیله
بایقوش جنسندن بر قوش آیدر می کرکز و کرکز می کلاهما بسکون الراء المله و ضم الکاف
یعنی علامت و دلیل شیخ آزری عجائب الدنیانام کتابنده تفال حیواناتده دیشد و بیت
ورز حیوان پیش آید بز * هست آن هم ز تفرقه کرکز * حکیم نزاری قهستانی بیت باوی بزفان
حال که تم * این قصه چنانکه هست کرکز می کرکز می سکون راء مهمله و یای تختانی و فتح
کاف و کسر فایله کفگیر معناسنه حکیم سوزنی بیت یاری دارم چنانکه حلقه چشم * باشد
از چشم کرکز فروتر می کر می یعنی قریب یعنی ابریشم کذافی المجمع می کشا و وز می فتح شین
معجه و او و سکون راء مهمله ایل به یکی معنایه در اول اکخی یعنی زراعت ایدیمی عربین زراع
و حراثت دیرل حکیم فردوسی بیت کشاورز بامردده قان ژاد * یکی شد بر ما بهنگم داد *
شیخ نظامی بیت کشاورز شغل سپه ساز کرد * سپاهی کشاورزی آغاز کرد * شمس غزنی
بیت باصیت معالیت قرچست رسولی * در باغ ایادیت زحل چیست کشاورز * ثانی زراعت
اولش زمین و زمینی زراعت دخی دیرل حکیم ناصر خسرو بیت در کشاورز دین پیغمبر * این
قره ما بکان خس و خارند * وله بیت چون کشاورز خوک و خار گرفت * تخم کر بکفی بود تاوان
می کفچالیز و کفچالیز می کلاهما بسکون الفاء و فتح جیم الفارسی و کسر اللام اول ابکی معنایه در
کفچه معناسنه در که دلك دلك بر باقر آلتدرا آجیلر و حلوا جیلر قولل نورل کفلیز و کفچالیز ک
و کفچالیزه دخی دیرل حضرت مولانا قدس سره بیت چه حلوا های بی آتش رسد
از دیک چو بیند خس * سرشاخ پراز حلوا بسان کفچالیز آمد * مجیر یلغانی بیت بکفچالیز شتر را
کسی که آب دهد * بدهر آینه از احتی و شیردانی * ثانی بر آبی جانور در باشی و تنی مدور اولور
و آنچه جک قوی و غی اولور عربین غوص دیرل بعضیلر دیرل که مروز یا مله قوربه او وراثیلر دین
اخسیمکی بیت نهنگ بود عد و کفچالیز کشت از بیم * چوزین نهادی وجودی محیط آسا *
می کفش دوز می سکون فاوشین معجه ایل به پابوچ دیکچی کفش کرد دخی دیرل کفش پابوچدر
و دوز دوختن دن اسم فاعل اولور شیخ سعدی بیت پیر مرد لطیف در بغداد * دختر خود
بکفش دوزی داد می کفلیز می سکون فاویای تختانی و کسر لامله کفچالیز معنای اولیه مترادف دوز
حضرت مولانا قدس سره * رباعی * اندر خورشید سوار شد ز بود * اندر خورد یک کسه
و کفلیز بود * آنجا که دلاله مفصل میز بود * آنجا چه چیز و چه شکر ز بود می کفلیز می کسر
لام و سکون یای تختانیله زبور معناسنه که کلیدان پتک در که ایچند آری بال چقار و شاعر
در صفت خربزه * رباعی * آن میوه که در حلاوتش نیست بدل * یارب نرسد هیچ نویدش
خلال * هر دانه آن تخم کلید عسلست * بکدانه از آن شود کدوهای عسل می کرساز می
قوشق دوزیمی غرنه نوع اولور سه و دخی قوشاق و قلم و ترکش بنده دیکان توفه معناسنه در
می کناز و کنز می کلاهما فتح التون ابکی معنایه در اول کناز مرقومدن مخفف در استاد رودکی
* قطعه * جهانها مانا ازین بیکناهی * کنه کار ما بیم و تو بیکناهی * رسیدم بخندمت کذا نخل

نخل امید * کناز در طرب کید از لطف شاهی * ثانی دامن معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری
می کنک دز می سکون تون و کفی و کسر دال مهمله ایل به جمع الفرس صاحبی سرور می کاشی کاف
هریله و شهر در توران زمی ده واقع فریدون شاه بنا ایتمشد رحالا اکابی کندش دیرل اما فرهنگ
جهانگیری مولفی یوسف انجوی کاف جمیله نقل ایتمشد تفصیل اولغله کاف فارسیله می زری
زوا کوردلی می کنیز می کسرون و سکون یای تختانیله ابکی معنایه در اول خصوصه جاریه
معناسنه در حکیم اسدی بیت بروی کنیزی بجان دوست کشت * کدنا کاه روزی برور کدشت
کافی جمله کنیزان دیرل خواجه سلمان بیت از کنیزانش کین کار کنداری دولت * وز علامانش
کهین خواجه سرا بیست سرور * ثانی دختر معناسنه در حکیم فردوسی * مشوی *
کشاورز را دختر ماه روی * نباشد برین روی و این رنگ و بوی * کنیز کد و گفت کز راه داد * ممت
دختر مهرک نوش زاد می کواز می فتح و او ایل به آغازی دار بر داق و یویلی و مسافر لک یوله
گو تورد کاری اغاج و باقر برداق که کوازه دخی دیرل می کورز می فتح و او و سکون راء مهمله ایل به کبره
چچیکی که یومر بجه اولور پیرا غیله ترشی ایدرل کورزه و کورک دخی دیرل می کورز می کسروا
و سکون یای تختانیله فرهنگ جهانگیری یده کوشه خانه معناسنه مسطور در میرنظمی بیت
بخانه آمد آن چشم خوریز * نشستند در کوز چون ماه نوخیز می کهریز می سکون هاویای
تختانی و کسر راء مهمله ایل به صویولی که ز زمینند اولور شمس غزنی بیت زلف طبعش
کر باد و آب رخ یابد * ز منک خارده هر سوروان کند کهریز می مع الراء الفارسی * کار می
ابکی معنایه کاور اول شاشی احوال معناسنه که کرد دخی دیرل معروفی بیت بیک پای لنگ
و بیک دست مثل * بیک چشم کور و بیک چشم کار * شاه ناصر خسرو بیت ای تیغ زبان
آخته بر قافله ژار * چشم بطمع ماند سوی نان کسان کار * شمس غزنی بیت اکرم مثل
او چرخ کوید که هست * مکر چشم او نیره کشته است و کار * ثانی بر نوع اغاج در که کج و ناز
و نازه و نور دخی دیرل هر پیل صغور دید کلیدر اثیرالدین اخسیمکی بیت غرض چیدن
و جلست اکر نه بترشد * ز کار و نور بیک روزده شتر بخار می کند و ری و او اطفه ایل به
یعنی هوا و مراد و بیل کذا فی فرهنگ حسین وفایی می کر می اوج معنایه در اول اگری معناسنه که
کچ دخی دیرل شمس غزنی بیت چونیر کشت از و کار ملک و ملت راست * اگر چه بود ازین پیش
چون کان پس کر می حکیم سنایی بیت خلق سایه است و شاه پرمایه * پایه کر کر افکند سایه
مقابل راستد روله بیت زمانه دیرشد کین کینه آراست * که کر با کر نشنید راست باراست
گاهی زایینه جمیله که دیرل شیخ سعدی بیت نه هر که طرف کله که نهادند نشست * کلاه داری
و آیین سروری داند * ثانی بر نوع آلق ابریشم در کژی دخی دیرل ثالث احوال معناسنه در که
کار مرقومدن مخففدر ابوالمعالی بیت اگر کوید ز توشاه دگر هست * بود چشم عد و کر بین
و یا کور می کر می فی اتباع الفاظ قبیانند در اگری نوکری معناسنه حضرت مولانا قدس
سره بیت نقش کر مریدم اندر آب و کل * چون ملا را اعترازی کرد دل می کواز می فتح
و او ایل به سرزنش معناسنه کوازه دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری حکیم ازرقی بیت ابوالمظفر
میرانشه آنکه هست او * همی کوازدند بر بلندی محور * شمس غزنی بیت کند طبع او بحر را

درویشان ایدر لایکی اوج اتمکی خرده ایدوب بر چو لکه قورل اوزرینه صوده اصافش کشکی
بر مقداریا غله قاووب بشوردرلر برزگون و فلفل دخی قویوب جزوی قینادوب ایدر لای
وتناول ایدر لای کمال اسمعیل * قطعه * خواجکان بانوا کنون خورند * کچی و قماج ولوت معدنی
برنویان نیز هم بر خود کفند * کاسهای کالجوش بکمی * کاوانی درفش و کاوانی درفش
فریدون شاهک علمی نامیدر که درفش عابد و کاوانی کاوه آهنگره منسوب دیکدر احوال
یوبله در که سخاک زمان سلطنته شیطان لعین تازه دلبر صورتی آکا خند متکار اولوب برری اولور
برکون سخاک همان شیطان بنده مراد ایدرسن سوبله و برهیم دیوانفات کوستر دکه شیطان
علیه الله عنه دخی اقراندن تفوق ایچون ایکی اوموزلرندن اذن و بر یوس ایدیم دیدک اذن
و یروب شیطان دخی ایکی اوموزین یوس ایدوب غایب اولور بعد سخاکه سرطان زحمتی عارض
اولوب اوموزنده ایکی یاره طم زانظهور ایدوب کیدرک باشلری ییلان باشلری کی اولوب
قولاقرینه کیرمکه باشلر خلق آفی مارصورتی کورلر ایدی کندویه زیاده زحمت و یروب
حکما معالجه سندن عجز کتوروب برکون ینه شیطان طیب صورتی کاوب بوکعالج آدم
بینی سیدر دیوهر کون ایکی آدم قتل ایدوب بنی لاین اوزرینه قورلر کند و راحت ایدر ایدی
یوسیب ایله یعد و فی حساب آدم قتل ایلدی اصفه پانده کاوه نام بر آهنگر و ایدی اوج اوغلی
وار ایدی ایکی اوغلی آلوب قتل ایلدیلر بر روایتی دورت اوغلی وار ایدی ایکی سنی هلاک
ایلدیلر ایکی اوغلی قالدی برینک نامی قباد و برینک قازون ایدی چون نوبت آنلره کادی اول
عصرده اصفه پانده بر استناد حکیم وار ایدی و کاوه نیک آنکله زیاده دوستلغی وار ایدی حکیمه احوالندن
مشکات کوستردی حکیم آکا جواب و بریدی که اگر سن شجاعت و مردلک ایدرسک یوبلیه نیک دفعنه
چاره ایدیم دیدک کاوه جانی آجیسندن حکیمه زیاده منت و تضرع و نیاز ایلدی آهنگرک
ایدرکن اوکنه طوتدوخی دری بیر در یسندن بر روایتی قیلان در یسندن ایدی حکیم اول
دری بی پرداخت و پاک ایتد یروب بر سعد ساعتی اوزرینه صد اندر صد وفق وضع ایدوب
و بریدی ویدی که چنان اوغلی طوتدوخی کله لور بودری بی برنیه کی اغاچه باغلیوب سخاک ظلمندن
داد و فریاد ایله خلق اوزرینکه جمع اولورلر کاوه دخی حکیمک سوزیله عمل ایدوب اوغلی گرفته
کاد کارنده وجه مشروح اوزره حرکت ایتدک کاوه نیک باشنه بی نهاییه آدم جمع اولوب کیدرک
سخاکه جنکه مؤدی اولدی سخاکه عسکرندن هرکم اول درفش کوردی ایسه یا نه کادی
آخر الامر گویانیلر واروب فریدونی مخفی اولدوخی برده بولوب قالد یروب و کتورب شاه ایلدیلر
سخاکه دولتی رکشته اولوب چنانکه نظری اول درفشه راست کادی ایسه قلبینه خوف و اندامنه
لرزه دوشوب فرار ایلدی طوتدوخی قتل ایلدیلر الله اعلم بحقیقه الحال * کایش * کسر
واو سکون یای تحتانیله آیران طرفی کویش دخی دیرلر کذا فی الجمع * کاهش * کسر هایل
ایکی معنایه در اول اسم مصدر اولور اکساک معنایه ثانی اینجه آخری دیدکاری عات که
عربیه سل دیرلر کسر سین ایله بوعلتک سینی ریه که آق چکر در آنده ورم حاصل اولور کتد بکه
چکر اکسیلور تمام ایدک صاحبی فوت اولور اول مناسبتله اکاده امم ایتش لوردر ایکی معنایه
مبتدای بیت در درون مرکه کاهش شد بدید * زود عمر خویش را کادش رسید * کیش * سکون

سکون باء موحد ایله قوج قیون * کراش * فتح راه مهمله ایله یعنی پریشان کراش یعنی
پریشان شده رضی الدین نه شاه پوری بیت والا مجیر دولت ازین خطه هر زمان * رفتن تراست
لیک مرای فتد کراش * حکیم سوزنی بیت تود در میان دلی دل میان زلف تودر * کراش
خود بخواه و زلف خود بپشانه مزن * وله * مصرع * رمیدگان و کراشید کشتگان زوطن *
* کراش * سکون راه مهمله و فتح باء موحد ایله کیش معنایه در کذا فی الجمع * کیش
سکون راه مهمله و فتح باء موحد ایله بعض نسخه ده باء فارسیله بر نوع قصه و یوغون
اییلاندر بریه لرده و صوصیر یا دیه لرده اولور استاد عنصری بیت صدره کدر چشم
اوزایش * نیش دندان کزدم و کربش * معیار جمالیله کرسکه معنایه سطور در
مین مهمله ایله ده مرویدر جمع الفرصد رموزی زهرناک جانور در الی وایاخی
کوتاه اکثر ویرانه لرده اولور عربیه حریا و سام ابرص دخی دیرلر شمس ختری بیت دار
در کج محنت و غم باسند زبخت و اردون * کاهش ندیم عقرب کاهش حریف کربش *
کرفش دخی دیرلر * کرش * فتح راه مهمله ایله ایکی معنایه در اول یعنی حیل و فریب و ضم
کاف و راه مهمله ایله قیلان بوکلش ایپ بوایکی معنایه پورهای جامی بیت هرکباد دولت
توکرده کرش * کرده کردش زمانه کرش * ثانی سکون راه مهمله ایله طاع دپه سندن قار
برری اوزرنده طوره مدوغندن دوشد و کنه دیرلر و بعض نسخه لرده فوقانی بنجره دن
ویاچه دن خانه ایچنه دوشن ضمایه دیرلر * کرفش * سکون راه مهمله و فتح فایله کربش بر قوم
معنایه در * کراش * فتح زاء فارسی و غین معجه و سکون نون و کسر دال مهمله ایله
* کراش * فتح زاکانی فارسیین و سکون نون و کسر دال مهمله ایله بر نوع غلیظ جامه در
ایچ کراش ایله طولش زره التنه کیرلر * کراش * کراش دخی دیرلر کذکر کمال اسمعیل
بیت اندران خطه زیم توچو کرم بیله * کفن خصم کراش خفتان باشد * کیش
اون معنایه کاور اول ماوراء النهرده بر شهر آدیدر سمرقنده قریب آکا شهر سبز دخی دیرلر این
عطا که حکیم مقنع دیکله مشهور در اول شهر قریب بر طاعنه بر قوی ایچندن صفتله بر آ
چقاروب آتیش کون قدر درت فرسخ یره دک پرتوی دوشتر ایدی اکاماه نخشب دیرلر خلند
تقصیل اوئشدر سیف اسفرکی بیت عشق مهمت نظریوسف آفتاب را * چون مه
چاه کش کند بسته چاه عاشقان * حکیم سوزنی * قطعه * سود افتاد خیره سزی رام
ازخری * هم آفتاب و ماه بر آرد چاه کش * دعوی کند خدای مرهم خلق را توان * که دست
کیرد از جوع و از عطش * ثانی هرکوشه و بیغوله معنایه عوم و اقواتی و بود ایچ و کوشه لری
خصوصا خواجه حافظ بیت می برزکش و سجاده زهاد بدوش * وای کر خلق شود
واقف این زورم * شمس ختری بیت خاک در سرایت اعدا نهاده بر سر * رخت وفای مهرت
نصرت گرفته برکش * ثالث محبوب و دلیر معنایه ایکی معنایه میرنظمی بیت شود
فی سکون دل که بیند کشی * دهد نقد جان و کشد در کشی * رابع سینیه معنایه حکیم فردوسی
بیت جوانی بکر دار ایرانیان * کشاده کش و تنک بسته میان * شیخ سعدی بیت
بیند اخت شمشیر و زکش نهاد * چو بیچارگان دست برکش نهاد * خامس کشیدن لفظندن

صیغه امر و وصف ترکیبی اولور آبکش و بارکش کی حکیم اسدی بیت که گرهست برزین
که کینه کش * هم اکنون کشان آرمش زیرکش * کش ثانی قولتی ایچی در سادس فرهنگ
جهانگیر بد معنی تپی سابع معنی خوش و خوشی که کش رفتار دیول حکیم سنایی بیت
کش در چن رسول بحرام * خوش در حرم خدای بگذار * ثامن مؤید الفضلاده معنی
ریش که دست و پاده شرمیده او اور و آنک خوفله اوزرینه داغ ایدرل تاسع مجمع الفرسید
ستاره زحل عاشق معنی شادی و سرور و فرح که کشاکش بی ابکی معنایه در اول نزاع
و خصومت ثانی جنگ و غوغا که طرفین مساوی اوله ابکی معنایه ترتیب اوزره شاعر بیت
کشاکش چو کار خردمند نیست * برفته شود بر کشاکش سبب که کشش بی کسر شین معنی
اول ایله ابکی معنایه در اول ناز و کرشمه محبوبان ابوالمعانی بیت کشد عاشقان این خرام
و کشش هم * که بودی بحسن خدا داد بکتمان * ثانی کشیدن لفظان اسم مصدر در چکش
معنایه که کشش بی سکون شین معنی و کسر میله قوش اوزنی که کشش بی سکون
شین معنی و فتح میله و کافله ابکی معنایه در اول جنگ و نزاع و مجادله معنایه ثانی عروسی
داماده کو تر دکان توقف ایدوب دامادن بخشش استد کند چکه کو تورد کارینه دیول
حکیم شتفایی بیت سهلست اکرت از ره کون بجه سلیطه * در کشاکش زاده و در جیب نهاده
که کشیش بی کسر شین معنی و سکون یای تحتانیله پیشوای نصاری و مقتدای ترسیان
معنی قسیمی در شیخ نظامی بیت زخار بود دیری ساز کرده * کشیش اندر روش صاخورده
که کشش بی سکون فایله یا بوج و یا شقی معنایه در که کشش بی کسر کاف ثانیله کیکر مرقوم
معنایه یعنی تردید که ترکیب قبی دیول کذا فی المجمع که کلاش بی فتح لامله ابکی معنایه در
اول کوف و پاس معنایه استاد لطیفی بیت مرا این راه را توشه بقلست و ماش * نه نان پان
ارزین کلاش * ثانی فرهنگ جهانگیر بد معنی عکسوت و آنک یا پدوغی آغه کلاشخانه دیول
که کلاکوش بی فتح لام و سکون کاف و ضم میله موش دشتی که تار لاده مزروعاه ضرار شد در
که کلیم کوش بی بروخی جانور در قو اقلری غایت بیوک اولد و غندن کنایه ایدرل که کند روش
و کندوش بی کلامه ابسکون التون زجه تل و و مشقتلو صرب یول و طاشلو اولوب یول باغین
یرله دیول میر نظامی بیت فتاده بکوی که کندوش راه * در آنجا شود عقل و دانش تباه *
که کنوش بی ضم نون و و معروفه خام اغاجی بعضی سر و اغاجی دیملر در که کنوش بی
کسر و او و سکون یای تحتانیله ایران چقار قلمی ظرف کذا فی المؤید که کشش بی بوزن
جیش ابکی معنایه در اول عروس ایچون اولان کابن که آغراق دیول و عریسه مهر دید کاربرد
ثانی کیر و پاس معنایه بی مع الفین المعجمه * کاغ بی اوج معنایه کلور اول معنی آتش
حکیم قطران ارموی بیت از ابر نیره برق بتاید روز پاک * چون سرخ داغ از شیب نیره زدود کاغ *
ثانی کوش که حیوانات یدوک علی چقاروب تکرار چینیوب یودا حکیم سنایی بیت عیشی جای
توکر منه چوزاغ * خر او میزند ز کجده کاغ * حضرت مولانا قدس سره بیت چندان
شراب ریخت جنون ساقی ربیع * مستسقین خاک ازین فیض کرده کاغ * ثالث ناله و فریاد
معنایه و ما حضرت مولانا قدس سره بیت آنکه آتشهای عالم ز آتش او کاغ کرد *

کرد * تافسون میخواند عشق و بر دل اوی دمید * ابو الفرج رونی * قطعه * چه شخص است
آن براق خواجه یارب * کز و هر جنبشی برقیست حایل * بش زو کوس خورده کوه ساکن * بتک
زو کاغ کرده باه عاجل * و فریاد کلاغ خصوصاً یعنی قرغه فریادی مولانا جامی بیت جامی
از نطق زبان بست چون شناسد کس * نکته طوطی شکر شکن از کاغ کلاغ * مجمع الفرسید
آواز طاس و مطلق صدا معنایه در دیوب حکیم سنایی نک مرقوم بیته متمسک اولش
که کاغ کاغ بی قرغه و قوزغون آوازی برهان الدین بزاز بیت شد ز لون مختلف چون
خامه صباغ باغ * زاغ بیرون شد ز باغ و ماند اندر کاغ کاغ * استاد عجمی بیت ای گرفته
کاغ کاغ از چشم ما همچون کلاغ * کوه پشته جای کرده چون کلاغ کاغ بی فتح تاه مشناه
ایله یوغرت قوربسی که کشک دخی دیول خواجه عمید لوبکی بیت مدام تا که ز خاصیت اهل
صغارا * موافقت همه مرنازدان و کتغ که کزاع بی فتح زاء معنی ایله ابر شمشلی که یارب یوب
یشه بوکله قورق اولتی ایچون اکادیرل ابوالمعانی بیت زلف او بر بیچ و تاب و جعد او عنبر شکن
چون بر شمش کزاع او کشته بادست صبا که کزاع بی فتح زاء معنی ایله اوشق دید کاری معنی
بردارودر که کزوغ بی ضم زاء معنی و و او ایله کاغ و التون و کشته مهره ابلک استاد عجمی
بیت بزخمی کزوغ و را خرد کرد * چنین حرب سازند مردان مرد که کلاغ بی فتح لامله
قوزغون که عربیله غراب دیول استاد عنصیری بیت هر کار هبری کلاغ کند * یکمان دل
بزخمه داغ کند * بومضمونی عربیله دخی ایتشله بیت اذ کان الغراب دلیل قوم * سیهید هم
الی دار البوار که کلرغ بی سکون لام و راه مهمله و ضم میله کرکس قوشی که عربیله نسر دیول
امیر خسرو بیت بیضه کلرغ بزومهای * از نسب خویش بود بجه دار که کیوغ بی ضم یای
تحتانی و و او ایله سمانسز باجق که بعض ایشه قوللورلر کذا فی سرفنامه بی مع الفاء * کاف بی
یاریق معنایه کافتن دن و بار مق معنایه ده کلور شاعر بیت ابا باز کاغ زمین را زهم *
برهشان بخاک اندرون پیش و کم * و اسم مصدر و صیغه امر و وصف ترکیبی اولور شمس تجزی
بیت شیخ ابواسحق کریمش فند * روزی جاد در حصار قاف کاف * کاف معنایه ده
کلور حضرت مولانا قدس سره بیت در تو کاف بود تا با کافران * جای کند و مشوقی چون
کافران * فرهنگ جهانگیر بد شکاف لفظنن مخفد و دیمش حکیم فردوسی بیت همی
سوی کاف به پیکان و نیر * همی آب کرد ز داد تو شیر * حکیم اسدی بیت بد آنکونه زدنره
کوه کاف * که سیم رخ لرزید در کوه قاف * و اسم فاعل اولور معنی شکافند حکیم خاقانی بیت
هر دو صبح از غود کند بد کافند * صبح باشد از غود کند کافست * و صیغه امر اولور شکافتن
لفظنن ابوشکور بیت کشاورز و آهنگر و پای باف * چو بیکار کشند سرشان بکاف *
مولانا محقق کمال پاشا زاده دقایقه یازمش که ارباب لغت کاف معنایه تقسیم یا بشرا اما
فرقی و اید و کین بلامشله کاف آیر یابو کتمک لازم دکادر آنحق یارقدر اما شکافله آیرلق لازمدر
لسان عربیله قسم ایله قسم کبیر کافله شکافک معنای حقیقتلر بکه مذکور در مجازا احدما
آخره استه مالی جائزدر بینارنده علاقه مجازیله ظاهر در که کرسف بی فتح را و سکون صیق
مهملتین ایله معنی کرفس ترکیب کروزدیول بعض نسخه ده معدنوش واقع در کز سبب دخی دیول

کرفی فتح زاء معجمه ایله قره ساقره که زفت دخی دیرل شمس خیزی * قطعه * همی تا
بمعنیف خواندن توان * سرق رابشرق و خرف را خرف * رخ دوستن تو. داسفید * دل
دشمنان تو باد اکرف * بعض نسخه ده تشدید ایله التون و کس اوزرینه ایتد کلری سواد و سیم سیاه
معناسنه ده مریدر استاد کسای بیت زر کر فروشاند کرف بسینه سیم * من باز بر فشاندم
سیم زده بکرف * ضم کافله ده روایت اولمشدر که کرفی سکون زاء فارسی و فتح راء مهمله
ایله براوتد ربغایت بدوی اوور یحده که بر آدم النذ طوتسه نیجه کون رایحه سی کنز مشاه
ناصر خسرو * قطعه * چون نبشوی سلب چرب خویش * کرف تو چنین خلت و سره کازی *
توسنبل خوش چون چرم * کرف تو همی کرف کنده چری که کشف فی فتح شین معجمه ایله
ایکی معنایه در اول قبلوبغه که سنک پشت دخی دیرل خواجه سلمان بیت اردهای راتبت
در دامن آخر زمان * فتنه بار چون کشف سر در کربان یافته * ثانی برج سرطان در بر حکیم
فردوسی بیت چو کرد اختر فرخ ایرج نگاه * کشف دید طالع خداوند ماه * مجمع الفرسان
کوزه پهن یعنی یسی برداق که بر فدان دخی دیرل بر نوع یسی ظرفدر ایچنه صوا و سینه قار
قویوب صوبی صوغودر که کف فی ایکی معنایه در اول کویو که عربیله زید دیرل دریانک
اولسون و ساز نسنه لک اولسون جمله به اسمدر ثانی سیاه و سیمدر که مشاطل ابروی زنانه
سوردر کدافی المجمع و دخی شکافتن و کفیدن لفظیدن صیغه امر اوور سراج الدین قری
بیت چون توکل خوش خندد رباع تماشا و طرب * بدسکلت را بکرتن صید و زنده کف
و عربیله اوج معنایه استعمال اولنور اول ال آیا سینه دیرل شیخ ابوسعید ابوالخیر * رباعی *
حورار ستاره نگار صاف زد * رضوان زنجب کف حق دن با کف زد * این حال سیه بدان رخ
مطرف زد * ابدال ذیم چنک بر معده صاف زد * و عربی شعر لوده دخی وارد اولمشدر لابن حمدش
الصقلی بیت تمها تمن کف ذات الوشاح * فقد تعی اللیل کثیر الصباح * ثانی منع
معناسنه ثبات کفایت ابلک معناسنه در که کف فی فتح لامله یوزده و ساز اعضاده ظاهر
اولان لکویه دیرل میرنظمی بیت کاف در چهره بد شکل بودش * نه در چهره سرا پای
وجودش * و دخی قوش منقاری که کلب دخی دیرل کدافی فرهنک جهانگیری که کف فی
فتح نوله کتان قبوغندن بوکلش ایپ که کف دخی دیرل اما کتب قنبدن تعجیم اولش ایسه
کندر در که قابوغن صوبی ایپ بوکرل حکیم انوری بیت و عده می نه من و قتال کف *
مهلن من ندم من و جلاد دوال * قتال فتح تاء مشدده ایله بوکیمی و جلاد لام مشدده ایله در
یوزیمی عربیله و کف عربیله صفتحق روحایه معناسنه در که کیف فی فتح یای تحتانیله کف
مرقوم معناسنه و اوج ایچیدر سکون یا یله برالتدر که انسانه سرور و خدویر و جمع الکاف
که کایک و کایوک فی کلاهما بضم الباء الموحده ایکی معنایه در اول آشیانه مرغ عوما
شمس خیزی بیت آفریده کند دعای ترا * جمله در آب و بیشه و کایوک * ابوستکورد
* قطعه * چون بجه کبوتره منقار سخت کرد * همواره کرده می شدن موی بکانش زرد *
کایوک را شاید و شاخ آرزو کنند * و ز شاخ سوی باغ شود باز کرد کرد * خانه کبوتره دیرل
خصوصا سیف اسفرنگی بیت اینکه طبعش در کبوتر خانه روحانیان * از بروج کاز حرف

حرف فلاک کایک سیکند * حکیم انوری در مرثیه بیت تو روزیده کایوک آسمان بودی * ازان
قرار نکردی دار آشیانه نیست * ثانی بربار دیرل بر بربره بغلیوب تنور سیمورلر اتمک بشورمک
ایچون کد تر فند دخی دیرل کایوک فی فتح حیم فارسیله ایکی معنایه در اول تارک سری یعنی با سینه
دیه عزیز مشقلی بیت زخم خوردن بکچک اندر رزم * خوشتر از طعنه عدو در رزم * ثانی برادر
زاده به دیرل کایوک فی کسر حیم فارسی و سکون یای تحتانیله عقیله به دیرل کرک بال
گر کسه بکزدن اولسون شاعر بیت دهن را چو دندان کایوک شکر * سخن کشته همچون
شکر مکرر که کاروانک فی سکون راء مهمله و فتح واو و فوله بر قوشند رسول کنار نامه او اور ترکیه
کروان دیرل کایوک فی سکون شین معجمه و کف موقوفه کاشکی معناسنه در که عربیله
ایت دیرل کایوک فی فتح غین معجمه ایله نشاط و سرور معناسنه در کدافی فرهنک جهانگیری
بومعنایه میرنظمی بیت بکافک در جهان بکند شسته عرش * شب و روز به بزم عیش
و شادی که کایوک فی سکر معنایه کاور اول ماوراء النهرده یعنی مردم قریع الدهر بیت
همه چون غول بیابان همه چون مار صلیب * همه چون عره بحری همه چون کاک غدنگ *
ثانی طفل او غلام حق معناسنه شمس خیزی بیت کریم من زدید دشمن و دوست * سوخت
حال دل مران و کاک * ثالث کوز بهیکی مردم حتم معناسنه ابوالمثل بیت جهان همیشه
بدو شد و چشم روشن باد * کسی کد نشناسدش کنده باشد کاک * رابع یاغلی قوری اتمک که
عربیله کعلک دیرل سراج الدین قری بیت جای خاقن نبود ذروه منبر آرای * کاک نا بخته
شود لایق منبر گردد * سحاق اطعمه بیت پیش زخم خود آب ارسپر کبری * همچونان شکش
جان سپری نتوان کرد * و یکسمات که معر وفدر بر نوع قوری اتمکدر اغل سفر کو تورب زاد راه
ایدرل اسناد لطیفی بیت چون موافق همزه و پالادو کاک * از و نان سفر مارا چه باک * خامس
قوری ات که لح قید معناسنه در سادس مرد لاغری یعنی ارق آدم قوریاق لازمه اولوب
وجودنده طراوت و نصارت اولدوغندن کنایه در حکیم انوری رنک لاغری هجونده * قطعه *
دوش چون احقان زخانه خوش * سوی کوه رستی کاک شدم * هیچ القصه تاب کردن و رنش
همه و جولاهه در معاک شدم * سابع قرص ماهه دیرل غالباً استعاره طریقله در رضی الدین
نیشابوری بیت نداشت بهره ز علی کد اوج منبر جست * بر درونی موسم ازان قبل شد کاک *
ثامن آذربایجان ناحیه سنه بر قله نیک آیدر که کاک فی فتح لامله ایکی معنایه در اول
خام قاون اما ترکیه قاونک و هم قارپوزک خامنه کاک دیرل فارسیله قاونک نا بخته و لی لذت
اولا تشه که قبق اولور کالک دن غیری شکود دخی دیرل اما فرهنک جمانکیریده یعنی کد و یعنی
قبق مسطور در ثانی آلت بجامت که کال و کاله دخی دینلور امیر خسرو بیت لابد آنکس که
مثل پدشه او بجامیست * سازاواستزه و کالک و نشتر باشد که کاک و کاک فی کلاهما معنی
مخوف یعنی ایچي پوش هر نه اولور سه میان می معناسنه شمس خیزی بیت سوخت سودای
توسویدایم * دل و مغزم ازان شده کاک * بومعنایه مؤید استاد لیلی بیت بجز عود کران
نیست روز و شب خورشش * شکفت نیست از و کر شکش کواکست که کاک فی فتح واو
و سکون راء مهمله ایله آشیانه مرغان کایوک و کایوک مرقومین معناسنه و سکون واو و فتح راء

مهمه اله کبر مناسنه درک خیار کی بر دهنه در خیار کبر دیرل سرکیده قویوب ترشی ایدرل
کاوچک و کاوچک کلاهما بفتح الواو سکون اللام والنون بعد هاجیم مفتوحه ايله معنی بادرنگ
سبز یعنی تازه خیارش سبزی بیت خیار خلق کسی دان که بر کنند دان * زذوق خبر زه و دل نه
بکا و بک * کدافی فرهنگ جهانگیری کاوچک کسر و او سکون یای تحتانی و فتح خاء معجه ايله
جمع الفرسه معنی خیار بادرنگ که سبز و بزرگ اوله منجیک بیت زیوستان تو آنکس که خواست
خبر زه را * میسرش نکند خیار کاوچک * مؤید الفضلاده و او برینه رایل مریدر کک *
فتح باء موحد ايله لیف خرمان اولان زمن معناسنه در کمال دخی دیرل کدافی الجمع کک *
سکون باء موحد ايله معنی دست راست یعنی صاغ ال و صاغ طرف کدافی فرهنگ جهانگیری
جمع الفرسه معنی کب دخی مریدر کک * سکون باء فارسیله کک که عربیله بجل دیرل
خواجه سلمان بیت در زمان توهران باز که رفت در پی کک * رسته کم کرد ز حسرت سرانکشت
کرید کک * کیک * ضم باء فارسی ايله بر قوشدر هم جنسی اولیان قوشلر ايله اوچوب قوناز
وارکی احیاناً غیری ارکک قوشد فی اولوب جفت ایدیشور و مریدر که مزبور قوشک استخوانی
محبوبد و ست اوله لریا زنده کو تور سار باخاضه محبوبی کندویه رام ایدر و دخی تاولی باه
قوت و بر کدافی فرهنگ جهانگیری حکیم سوزنی * قطعه * کک و کیک صفت خر سرت
مسخ چو کی و چو کیک و غر * مرغ زهر جنس که بلف کیک * ماده شود کید ازان جنس تر *
یومعنا به منجیک * قطعه * باین همه سخن که همی جفت خواستم * آمد فراخ مرد عیالنجیب
یام بام * خارش کر ققه و بخوی اندر شده غمی * همچون کیک خسته و بی جفت کام کام * باه
موحد ايله طاوق کو میسیدر جمع الفرسه صرخ رنگ بر مرغابی در عربیله عنقد دیرل شرفنامه ده
کک و کک دیکاری قوشدر که عربیله ابوالخیر دیرل کک * فتح تاء مثناة ايله بر نوع
کوشمند در ایاقلری قصه اولور و لسان هندیده بر حیه نک آیدر که ازوب بولانق صویه
دوکسه لری اسال صاف دیرل کک * فی حمله بدی معنای کار اول اوجی اگری و سوری
دموردر کولنک کی اغاج صاب پکور و ب فیلبا نر آنکه فیلی ضبط ایدرل یعنی اوزنده اپکن
دیه سنه اور و ب صاغ و صوله و دیرل کک فیماک عنائیدر مولانا عبد الله هاتقی بیت داد
از پی ضبط پیل مسش * از قوس و قرح کک بدشش * و دخی هر باشی اگری دموره دیرل
عموما و کولنکه دخی دیرل ثانی بر باشی اگری اغاچدر باسنه قبق بر کیدوب اوق نشانی ایدرل
اول نشانه اورانه خلعت و آنچه و برلر خان خان بن بیرم خان بیت عقد قبق نمود خد نک
تواز کک * یا از هلال صورت پروین نمود جک * ثالث کوس و طبل طره سی که اول دخی
باشی اگری بر اغاچدر طبل رنگ بر اندر مذکور اغاچ و بر اندر بر انچه چبقدر اصولی دم نک در
مولانا شهابی بیت کک داده بر کوس هر خطه بوس * ستد کوش کردون کرازانک کوس *
مولانا هاتقی بیت کک بر دهل فتنه انکیر شد * زبانک دهل فتنه کز نیر شد * رابع باشی
اگری بر بلک در کد قازک و خروسک قوز و غنم اولور شاطرل و عورنلر باسنه صوقرل
خامس بر نوع طیراق بر داهر ایچمه کلاب ايله آمیخته تازه خرما قویوب آغزین صوارل سادش
قلاکد بالی صید ایدرل ترکیه اولنه دیرل صابع زرد در شیراز بلر قصیک و عربیله شیخ

شیخ دیرل کو ز آغریسنه و ایدرل کک * کک * فتح راء مهمه ايله بر قوشدر اکثر صوکنار لرنده
اوزون قویوبی و اردر صالدنچه ره طوقنور کرمانیلر سیمسالنک و اصفهانیلر عایشه لب جوی
و عایشه دخی دیرل عربیله صفوه دیرل شمس خیزی بیت زانکه از انتقام رافت او * نکند
باز باز قصد کک * حکیم اسدی * مثنوی * سرایند سار و چکا و کز سر و * چنان در چننها
کک و تندر * اسناد دقیق بیت چنان اندیشد او از دشمن خویش * که باز نیردندان از کراکا
کک * کک * سکون راء مهمه و فتح تاء مثناة ايله طوق که کزینه و شک دخی دیرل کک *
فتح راء مهمه ايله ابکی معنایه در اول یعنی کک مرقوم که آندن خفقد حکیم انوری * قطعه *
تا نیا شد همچو عنقا خاصه در عزات غراب * تا نیا شد همچو شاهین خاصه در قدرت کک *
جان خصم از نیر سیرغ افکند بر شاخ عمر * باد لرزان در برش چون جان پنجشک از تملک *
جمع الفرسه * مرغ کبود باشد که با همجنس جفت نشود * و سنخه میرزاده مرغیست سیمید
کبود دم واقع در ثانی بیت المقدس مضافاتندن بر سر آیدر حکیم زجاجی بیت زکنعان
وازمه و از کک * رسیدند کردنکشان یک یک * و سکون راء مهمه ايله بوزن برک بش
معنایه کاور اول کر کردن لفظندن تخفیف اولنوب اول معنایه استعمال اولنش حکیم اسدی
* مثنوی * سرود آرد از قد مردی فزون * سرش چون سنان با چو آهن ستون * فکنده
همه پیش شان میل میل * سروهای کرکست و دندان پیل * ثانی زره معناسنه در وله
* مثنوی * چنان زده بر کک و ترک ای شکفت * که کرکش ترک آتش اندر گرفت * هزارش
شیرداد و مده و کک * چهل اسب جنکی و صد درع ترک * ثالث یعنی ماکیان طاوق
معناسنه کمال غنیات در توحید یاری جل ذکره بیت از شیر تا برویه و از موش تا پیلنک *
از کک تابکرکس و از کک تابکرک * رابع یعنی کک یعنی ککک خامس یعنی سرطان یعنی
پنج کدافی فرهنگ جهانگیری کک کراک * سکون راء اول و فتح ثانی و کاف و ونه اول
یومش کک که یک ممکن اوله کورک اوچنه و سینده اولور کچن و کرکری دخی دیرل
عربیله غصروف دید کاید کک کک * سکون راء اول و فتح ثانی و کاف ايله معنی کک مرقوم
حکیم ناصرخسرو بیت بخسته را بجز از خورد ماند آرد کوش * بنفشه را بجز از کرک ندارد
پاس کک * فتح زاء فارسیله الی معنایه در اول یعنی کک مرقوم مولانا هاتقی بیت
بدانگونه تاسیزده پیل مست * زخم کک راست در خون نشست * میرخسرو بیت آن
کک بر تارک پیل از شکوه * بود تیغ کوه بر بالای کوه * لفظ مرکبدر کک ايله کاف تصغیردن که
اگریجه دیمک اولور ثانی جمع الفرسه کوس و طبل طره سی که کک دخی دیرل امیر خسرو
بیت ذنب پای کواکب زاشده جار * کک در ست دهل زن راسده مار * مولانا شهابی بیت
چنان زد کک زخم بر روی چرم * که پردر دست پوست را روی نرم * ثالث اگریجه اغاچدر
باشنه قبق بلفیوب اوق نشانه سی ایدرل رابع قلاب که بالق اولنه سی و قانچه دید کاری
آلت کشنی خامس قاز و خروس قوی و غنم اولان اوزون اگریجه توی سادس طراقدن
بر نوع بر داهر ایچمه رطب خرما قورل بو آلی معناده ده کک مرقوم ايله مترادفدر کک * کک *
سکون زاء معجه و فتح لامه باشی کیریوه اگری اولان بچق و صویه و قلاتر اش و امثالی نسنه لری

مولانا جامی * مثنوی * تا قلم را نخست دست دبیر * نتراند بکتر لک تدبیر * زود بر مراد دل
 قلمش * خوش نباشد بچشم کس ز قلمش * مایه کز لک ز صنعت حکم * سود را کند درستی
 پاک * وله ایضا بیت حرف نوشته بدل طفل خرد * کز لک پستان نتواند سپرد * مجمع
 الفرسه کسر کافله مرویدر کسک فخ سین مهمله ایله بر نوع قوشد رکعربله عقق دیرلر
 ترکیه عقق سفغان دید کلر بر کدافی فرهنگ وفانی و تحفه الاحباب اما رساله ابو حفص سفید
 یعنی تلبه مرقوم رو بیت عقی بخاری یه کسک اولش بیت هرگز نبود خاک بشوری چونک
 از کاه چکونه می سازند کسک کسک فخ سین معجمه ایله ایکی معنایه در اول یوغرت
 قوریسی که ترکیه کس دیرلر ثانی چلا هر طوق و قلدی کسک عرضی کریم ایچون ارقوری
 قود قلدی دمور که ایکی باشی طراق کی دیشلری واردر اکا آهجه دخی دیرلر کسک فخ
 سکون شین معجمه و فتح کاف فارسی و راه مهمله ایله بر قوشد رکعربله سیاه رنگ و بیاضی دخی او اور
 وقو یروغی اوزون اکا عکله دخی دیرلر عربی عقق ترکیه صقق سفغان دیرلر مولانا حافظ
 صابونی زبان قروینی بیت چندین هزار کور و قری و کسک کسک فخ سین معجمه ایله ایکی معنایه در اول یعنی دامن زین
 پرانی * کفیک فخ سین سکون فافخ حیم فارسیله ایکی معنایه در اول یعنی دامن زین
 یعنی ایرانی سراج الدین سکری بیت از پی کفیک زین فرست صاحب خلد * کفیک فخ سین
 دهد از چادر حورا اطلس * ثانی معنی کفیک بومعنده کاف تصغیری اولور کفیک فخ سین
 سکون فافخ حیم فارسی و راه معجمه و کسر لامله کفیک معنایه در که کفیک و کفیکیزه دخی دیرلر
 کدافی فرهنگ جهانگیری اما مجمع الفرسه سومار کوچک معنایه در کدافی فرهنگ میرزا
 وادات الفضلاده بر جانور در الی وایاغی سرخ اولور عربی عقق کفک فخ سین سکون
 فایله بوزن اشک معنی کف معرقوم یعنی کوپوک دریانک و غیره کفک فخ سین سکون
 و باد و کفک و کرداو کوفی * یکی اندر نهش در کشت و دیگر بر سرش عنبر * حکیم قطران ارموی
 بیت شکفته لاله چو جام شراب و زاله درو * چو کفک رخشان اندر میان جام شراب کفک فخ سین
 اوج معنایه در اول بر نوع اتمکد رکعربله کسک قوریدرلر کفک فخ سین دخی دیرلر ثانی بر آجیرق
 اوتدر قوریدوب و طوز قاتوب اتمک ایله برلر ترکیه ککک عربی صقت دیرلر ثالث کندونی
 زه یوب زیب و زینت ورن ارکک آدمه دیرلر اوج معنایه تربیب اوزره ابالمانی بیت همچو کاک
 باشد که باکک میخورد از باب دل * چون زن دلاله آراید خودش هر مردک ککک فخ سین سکون
 کاف و فتح ککک فخ سین معنایه در که چهره ده و سایر اعضاده ظاهر اولور تا بشردخی دیرلر کدافی
 جهانگیری ککک فخ سین لامله اول دشت و صحرا یه دیرلر که مطلقا زراعت اولش اوله
 حرکات ثلثه معنای آخر ایله وارد اولشدر مجمع الفرسه بالای پیشانی مرویدر که کلال دخی
 دیرلر ککک فخ سین لامله بوزن ککک سکرم معنایه کلور اول نشتر فصاده نیشتر و شست
 دخی دیرلر عربی مبضع دیرلر حکیم سوزنی بیت کر پیش کل کشم کله مشکبوی تو * بر من
 ککک مزین که بیند بشم از ککک * حکیم سنایی بیت تا کی ز راه رشک و خیل زاین و آن * هر
 کل و کلاله خویان ککک زینم * ضیائی بخشی بیت در دل خیال غزه نیزت چو بکترد * کوئی
 زند بر دل پر خون من ککک * ثانی آریه و بغدادی صابند و اغاجدن دخی یامی تحت کبی نسبه

نسبه یا یوب بیوک صوری ککک ایچون صال کی ایدرلر و کاعی قرق الی بوش طلومی اوفر و ب
 آغزین بغلیوب بری یا نسبه قیوب اوزرینه دیرلر و تحت لایله بیوک صفه کی ایدوب اوزرینه
 اثواب و سایر ذخایر و امثالی نسبه لری قیوب بیوک صولرک اوزرینه مراد اید کلری یه کوتور لر شط
 و فرات صولرند چوق قوللنورلر ترکیه دخی ککک دیرلر ابوالعلائی کجه بیت کز جمله چوب و نی
 کاند رجهان * دست تقدیر خد ایدر ککک * ثالث دامغان مضافاتندن زه وضع نامیدر آند
 بی نظیر بغدادی حاصل اولور استاد منجمک بیت کندم بیار از ککک از دامغان ببر * زانواع میوه
 و زاقسام غله ها * رابع معنی دزد سر یعنی باش اغریسی خواجه عمید او یکی بیت چند شوم
 صدراع کش کرد سماط خسروان * کرد رتست عالمی زرق پذیرنی ککک * خامس معنی شوم
 و نامبارک حضرت مولانا قدس الله سره العزیز بیت زین می خوری کردی ملک زان
 می خوری دیو ککک * زین می ابوبکری سنوی کردی ازان می بوالحکم * و شامت و نحوست
 سنپی ایله بیقوشه دخی دیرلر سادس خام قاون وقار پوزکه ککک و سفجه دخی دیرلر سابع
 هنوز آچلماش پنبه قوزاغی ثامن کاومیش نوجوان یعنی کج و ارکک صوصغری کدافی
 فرهنگ جهانگیری بعض فرهنگرده احوال معنایه در وایت اولنوب استاد لطیفینک بویانی
 ایراد اولش بیت درین ملک نبود نظیرت ملک * نظیرت نه بیند مکرکه ککک * اما فرهنگ
 جهانگیری بومعنایه کسر کافله روایت اولشدر و سکون لامله بوزن دلك معنی بغل یعنی قولتوق
 ایچی اطمانک بری دیشدر بیت اگر آیدت در در دران و ککک * علا جش همی کن بتد دین
 و دلك ککک فخ سین خم لام و و او معروف و فتح تاء مثناة ایله اول قصه اغاجدر که قصارلر آنکاه
 بر آغرد زلر کدین دخی دیرلر ککک فخ سین کسر لام و سکون یای تحتانیله بیقوش که جقد و کوف
 دخی دیرلر کدافی المجمع ککک فخ سین معجمه ایله ایکی معنایه در اول یعنی زپاره لرین بریره
 بغلیوب تنوری پاک ایدرلر اتمک بشمک ایچون کدافی المؤید ککک فخ سین ففخ نوله بیجش شکم
 یعنی یورک بورینی عربی مبضع دیرلر طیب یوسفی * رباعی * عارض چه بود ککک نبود صدایق
 میدان که بنزدیک طیب حازق * از خوردن معجون بنفج کرد * بانامه مرض طیبیت فایق
ککک فخ سین سکون نون و فتح جملله را اغاجدر سارمشک دار و کرشم و سده دخی دیرلر ککک فخ سین
 سکون نون و ضم دال مهمله ایله کوب کی بر بیوک طرفدر ایچمه غله قورلر کندوم و کندوله
 و کند و دخی دیرلر حکیم زاری قهستانی بیت بیند سال و قحط سخت درویش و توانکرا *
 هم از کندم نمی کندوک و هم خالی زنان کرسان ککک فخ سین سکون نوله ایکی معنایه در اول
 آدمک قولی که بر مق اوچندن او موزباشنه وارنجه و طپورک قنادی و اغاجک دالری معنایه
 شاعر بیت آن خسیس از نهایت خست * ککک کجشککی بکس ندهند * ثانی شاخ نبات
 معنایه بسحاق اطعمه بیت از ککک نبات آنکه درین شیشه کره بست * درنفس همه
 صورت قرصک که و مه بست * مجمع الفرسه بر اوتدر که آندن ریمان ایدرلر و دخی ایچی بوش
 قوز مسطوردر ککک فخ سین کسر نون و سکون باه و موح و فتح زاء معجمه ایله جاریه معنایه در که
 کنیز دخی دیرلر استاد لطیفی بیت شراب و عشرت و نقل مهیا * کنیزک ککک فخ سین و شش معجون
 ثریا ککک فخ سین سکون و و فتح راه مهمله ایله کبره دید کلری اوتک میوه سی در اغاجن و پراغی

وچچکن خرده و تازه دکناريله سرکيه قيوپ ترشی ایدرلر کیلک فی سکون یای تختانیله
وکاف مکسوره ایله ده مرویدر پوره که عربیه رغوث دیرلر و اماله ایله کوزبکی مردم چشم
معناسنه شمس خیزی بیت هکام اجتماع بوقت مقابله * ازکینه مهر برکنده ازیده اش کیلک
فی مع الکاف الفارسی * کارنجک فی فتح راه مهمله و سگون نوله بمعنی بادرنگ سبزی یعنی
تازه خیار کدافی المویده کی کارنگ فی فتح راه مهمله و سگون نوله صاحب طرب و دخی جرب
زبان یعنی کلامی صحیح و منظم سوبلین کدافی فرهنگ جهانگیری بومعنائی مویده ابوالمعانی
بیت یاری تکند چو بخت و طالع * سودی نده مد بقل و کارنگ کی کارزیسک فی کسر زاء
معجه و سگون را ویای تختانی و سین مهملین ایله مخلصه دیدکاری دانه جکر در ترکیه نوروز
اوتی دیرلر نوزوز کوننه یدی کره یدی شیرینو تارلر کی کالنگ فی کسر لام و سگون نوله نعلبه
آلتلرندن ستم تراش دیدکاری آلتدر کی کالوسک فی ضم لام و واجه و ل و فتح سین مهمله ایله
بمعنی باقلاکه ترکیه بقله دیرلر کوسک دخی دینلور کدافی الجمع فی کک فی فتح حیم و سبیل
برجانور جکر و صومشکی دیرلر و مشک دخی دیرلر کی کردانک و کردنگ فی کلاما بسگون
الرافتح الدال المهملین والنون یعنی دیوث و ابله و نادان و قلیبان و بی اندام کدافی الجمع بومعنايه
ابوالمعانی بیت اغیارسک بکر ددر کوی شاه خوان * آن کردنگ بزمش یعنی شهنشاه
کی کرنگ فی سکون زاء فارسی و نون و فتح راه مهمله ایله بوز رنگ معناسنه یعنی نه بیاض
ونه سیه اولور آت اولسون غیری اراسون عارضه و معروضه اطلاق اولنور میرنظمی بیت
بدستش نیزه در زیر اسب کرنگ * بچشم خیم کرده چرخراتک کی کرمازک فی سکون زاء
اول و ضم ثانی معجتین و فتح میله ایاغون اغاجی تعریب ایدوب جزمازج دیدلر وله بیت
صورت زشت کی شودنازک * نشودنسترن چو کرمازک * مجمع الفرسده ایلغون اغاجنگ
میوه سنه دیرلر که کرمازج دخی دینلور کی کشتوک فی سکون شین معجه و ضم تاء مثناة
ایله قلوبغه که لاک پشت و سنک پشت دخی دیرلر کی کشدانک فی سکون شین معجه و فتح
دال مهمله و نوله کیرو پاس که جامه ده و غیری یرده اولور کی کشدانک فی سکون شین معجه و فتح
نوله یامی قبق که یاتقی کی اولور اکثر شراب ظریفی ایدرلر میرنظمی بیت کنار آب بالدار
مهر و * بکشدانک باده کارنگ و خوشبو کی کفسک فی فتح فو و سگون سین مهمله ایله بغدادی
کیکی یعنی بغدادی دوکر که حقان قوغی کی کفشک فی سین مهمله یرینه شین معجه ایله ده
کیلک معناسنه در کی کفشوک فی سکون فو و ضم کف فارسیله اسک بوزک و امثالی اسک سنه لره
دیرلر میرنظمی بیت بدوشش جامه پر شوخ و مغلوک * بسردستار صد پاره بکفشوک
فی کلاسنگ فی فتح لام و سین مهمله و سگون نوله صیان طاشی که فلاسنگ دخی دیرلر عربیده
مقلع دیدلر وله بیت حسودان عاقبت کردند نیرنگ * بدور انداختند همچون
کلاسنگ کی کفشنگ فی سکون لام و خاوتون و فتح فو و شین معجتین ایله اولوقدن یاخود
یوکسک یردن صوافارکن طوکوب اغاج کی اوزون اولوب قالد و غنه دیرلر قرالوی بیت
آب کفشنگ کشته از فشردن ای شکفت * همچنان چون شیشه سین کون آویخته *
کی کفشنگ و کفشنگ فی کلاما بمعنی کفشنگ مرقوم کی کک فی فتح لام و سگون نوله

نوله چپا دیدکاری دمور بوستانچی و باغبان آلتیدر ابوالمعانی در هجا بیت چهره اش چون
بوستان کوه رنگ * بینی اش آنجا شده همچون کلنگ کی کلنگ فی کسر لام و سگون یای تختانیله
ایکی معنایه در اول شاشی احوال معناسنه مظفری بیت چون بینم ترا زیم حسود *
خویشتن را کلنگ سازم زود * شمس خیزی بیت کرماه نیم کوز ز کردون نظر کند * سوی
در شهنشه از دهن کلنگ * ثانی کل تحمی معناسنه کی کسک فی فتح می و سگون سین مهمله
ایله سوده یوغرت قارشدرب تناول ایدرلر عربیه شیراز دیرلر کدافی الجمع روم دیارند چوبانلرک
متعین طعمایریدر کند ولسانلرند کوره مزدیرلر کاف عربیه کی کنارنگ فی فتح نون اول و راه مهمله
و سگون نون ثانیله بر پادشاه ذی قوت و صاحب ملک زیر حکمده اولان ولایت ضابطلری
و سرحد بکاری معناسنه لفظ مرکب در جزوی کنادر که زمین معناسنه و جزویده رنگ در
خداوند معناسنه که صاحب زمین دیمک اولور حکیم فردوسی بیت اژین هر دو هرگز نکشی
چدا * کنارنگ بودی و او پادشا * وله ایضا بیت کنارنگ باهملوان هر که هست * همه داد
چو ید باز بردست * حکیم اسدی بیت شکستیم بشوهر چه بدخواه بود * بچنگ از کنارنگ
اگر شاه بود کی کندک فی سکون نون و فتح دال مهمله ایله خندک که خندک دخی دینلور
میرنظمی بیت به پیرامن قلعه کندک چنان * رسمیه سرباره بر آسمان کی کک فی سکون
نوله بوزن شنگ ترکستان در بخانه آیدر شمس خیزی بیت چمن زباد صیبا شد نکار خانه کنگ
هر و س شاخ در آویخت حله صدرنگ * بعض فرهنکارده ترکستان در شهر آیدر و بعضیلر
جزیره در دیدلر و بعضیلر بر ارمق آیدر دیدلر و بعضیلر دخی برخیزنه آیدر دیدلر ارمق آدی
اولمق هاتقی نک بویتندن فهم اولنور بیت شد جمع کردن فرازان هند * زدریاچه کنگ
تا آب سمد * بیدن شهر اولمق دخی محملد رو فرهنک جهانگیریده کوز پشت معناسنه ده نقل
ایتمش کی کوسک فی سکون و او و فتح سین مهمله ایله بمعنی کالوسنگ مرقوم کدافی الجمع
کی کنارنگ فی فتح یای تختانی و راه مهمله و سگون نوله بمعنی رنگ سفید کدافی القفه
فی مع اللام * کابل فی هند سرحدینه قریب بروایت واسعه واقع بر شهر عظیم آیدر
مولانا هاتقی بیت وز آنجا سوی مرز کابل شتافت * وزان بوم و بر کام دل بازیافت کی کابل
و کابل فی کسریاء موحده و او و سگون یایین ایله هر دورا باقر دن دوزاش هاون که ایچنده
بعض اشیا و کرلر کابیل و کابیل دخی دیرلر کی کچال فی فتح حیم فارسیله اثواب خانه که عربیده
اثاث البیت دیرلر شمس خیزی * قطعه * خدا پکانا داند خرد که در ریت * کلام داعی شعر مرث
و شعر دیگر مثال * ز ترکناز حوادث درین فتن مارا * نه خان بماند و نه مان نه رخت و نه
کچال * استاد عنصری بیت زود بر کند و باز سودندش * همه کچالها نمودندش *
کی کاخول فی ضم خا معجه و او و جوهل ایله آله صفر جق که چکر که ایله جنک ایدوب چکر که فی
هلاک ایدر برولاینه چکر که مستولی اولسه اول قوشک مخصوص صوبی وارد در واروب اول صودن
طلب ایدرلر صوبک اوزر زین مشایخن کسندلر او و کفندلری بر شیشه به نصف شیشه مقداری
صوقویوب و یرلر شرطی بویله در که کوتورن آدم محله واصل او انجیمه دك معصیت ایتیه
و آبدست سز طوتمیه و کرکی و قیوکی عمارت التندن پکور میه و قوناغه قوندقیریه

قوم مینوب یو کسک یه آصه چکرکه اولدوغی ولایتیه وارحیه دله مذکور قوشلاردینه دوشوب
 کیدر لر همان چکرکه بی کوردکاری کی جنکه باشلوب بامر الله تعالی چکرکه نک اول دیاردن نام
 و نشان قوم از غیب حکمت و قدرت رب عزت عزت اسماء اول قوشه بر خاصیت و پر مشد که
 چکرکه قوشک آوازی اینستد و کی قرلمه باشلر و قوشلرایسه اولر تبه جنک ایدر لکه ساعت
 بساعت بورنی قال اولد فیه آقار صولردن یوزن یوزب ینه جنکه کیدر بولغت جرجانیلر لسانیدر
 عربیه هم مردیر لر کی کارا فرول فی سکون راء ممله و فاقم زاء فارسیله اجیره مستاجر یعنی
 اجرت ایله ایش ایشلدی و ایش ایشلیجی معناسنه هم فعل وهم مفعول اولور ابوالمائی
 بیت کارانی کار فرما برنی آید بر * هر کسی ایکن نباشد کارا فرول کند کی کار و فرول فی هم
 راء ممله زاء فارسیله یعنی کارا فرول مرقوم کی کا کل فی زلف و پرچم معناسنه میرنظمی
 بیت هرکه کرد دل بیدد زلف یار مشکبار * هم بر آرد کا کل مشکین بدست دلفکار * و دخی
 بغایت آجی بر او تدر عربیه قلام دیرو دخی اول نسنه که اوزینه اثواب سرور ایپ اواسون
 اغاج اواسون جمع الفرسه بر نوع بغداد ایدر که اکا حنطه روی دیرو و کتاب السامی فی الاسامیه
 هونبات البر یقال انه من الحمص جمع من مراد شوره کیما هر یعنی آجی او تدر کی کا کول فی
 بزاده الواب یعنی کا کل مرقوم کذا فی المجمع کی کال فی یدی معنایه کاور اول یعنی خم یعنی
 اکلس امیر خسرو بیت بن مدح نائب بنی آن کز برای دین * زو قلب مه شکست و ازین پشت
 ماه کال * ثانی بر یرک اورتیه سی که میانکان و میانکل دیرو له ایضا بیت این وصف آن ضیاست که
 از رشک رای اوست * پشت هلال را که خم است از میان کال * ثالث یعنی ژولیده یعنی قارش
 مورش شیخ سعدی بیت ازین خفری موی کالید * بدی سرکه در روی مالیده * رابع
 هر خام نسنه یه دیرو خصوصاً مویه خامس یعنی کدو یعنی قبق سادس بر نوع کلد کذا فی
 فرهنگ جهانگیری صابع جمع الفرسه یعنی ذریعت یعنی قاجق شمس خیزی بیت بغیر
 و کج عدم نیستش کز کجی * اگر زیزی تیش بود عزمت کال * مزوم یعنی قاخونه کالید
 دیرو نسخه میرزا ابراهیم بر نوع کلد کی کول و کاول فی کلاهما بضم الواب یعنی چاشنکی کذا
 فی الموی کال کاهکل فی سکون ها و کسر کاف فارسیله سمائی باحق کهکل دخی دیرو کاه همان
 و کل باحقدر میرنظمی بیت مرعارت را مهست کاهکل * زان فی باشد نیای کاه کل *
 کی کاهل و کاهیل فی کلاهما بکسر الهامست و او شکن و ایشند مهمل آدم و یوریمکه اقدامس
 آت و ساژ حیوان کی کبال فی فتح باء و حاء ایله خرما فندن اوراش ایپ بعض فرهنگارده
 کبال واقع اولشدر کی کبال فی فتح باء و حاء ایله بوزن جبل قیون در یسندن اولان اوزون
 توپلی کورکد بغایت خشین و درشت و ناملایم اولور اکثر ترکان و اکراد کیرل ابوالمائی * قطعه
 چنین است عادت کردون زاول * که هم و روشتی نادان بیوشد * شودد انار همنه وقت سترما
 نمی باید کبل هر چند کوشد کی کتعال فی سکون تاه مثناه و فتح عین ممله ایله تکبنی و خنث
 اوغلان کنی نک و عار او اب داغما خنده و نکبات ایله معاشرت و مصاحبت ایله بوقوله زنانه
 کتعاله دیرو میرنظمی بیت بطفلان تربیت افعال باشد * بفته آخر و کتعال باشد کی کال فی
 فتح تاه مثناه ایله طابع اری معناسنه تالک دخی دیرو کی ککول فی سکون جیم و هم کاف

کاف فارسیین ایله کاسه دزویشان که کشکول دخی دیرو مولانا هائی بیت زککول در یوزه
 تا جام زر * بیرند ترکان تارا جکر کی ککلی فی فتح جیم فارسیله اوج معنایه در اول باشی کل اولان آدم
 عربیه افرع دیرو شریف نیری در حجابیت زسرکدام ککل شوره ریخت و زکون رنج *
 که باشدت زبی نوره آهک و زرنج * ثانی اگری یا قلی آدم و حیوان امیر خسرو بیت
 از چل چل تو پای من زار شد ککل * من خود میچم تو اگر میچل میچل * ثالث بر جانور در صومشکنی
 دیرو کی ککول فی ضم جیم فارسی و و او ایله رقص ایدر کن بلندن آشاغیس حرکت ایتدور نه
 یعنی کوت چالقه معده دیرو شمس خیزی * قطعه * چند باشی برای شهوت و حرص * پای
 بسته بطره مرغول * کاه از بهر خنده مردم * پایمال تمسخری و ککول * شیخ ابوسعید ابوالخیر
 * رباعی * اسرار ملاک بین که بغول افتادست * وان سکه زربین که بیول افتادست * آن
 دست بر افشاندن مردان زد و کون * اکنون بترانه ککول افتادست * شیخ اوحمدی بیت
 زین ککول و ککل سری چندند * که بریش چنان همی خندند کی ککشل و کشکول فی
 کلاهما بسکون الشین المعجمه و هم الکاف الفارسی کاسه کدا یان و قاندران و سائلان
 قرعک جهانگیریه یعنی کدا که کککول و کککول دخی دیرو ابوالمائی بیت بدرگاه خدا
 مرد خدا را * شود ماه نو در دست کشکول کی کشید عقل فی یعنی دیوانه ابوالمائی بیت
 کشید عقل کند اقل آن کشید ابرو * کشید دل بسوی خط و خال آن مهر و کی کفیل فی
 سکون فافخ جیم فارسیله آت و قاطر و سایر حیواناتک صغریسی که کفل دخی دیرو
 کی ککچول فی سکون فافخ جیم فارسیله اریا صدوغی یعنی اریک او تراغنه کج و یا خود پنه
 قور که نرم اولوب اغاج زحمت و برینه میرنظمی بیت زبرک کل زین را کرده ککچول * نباشد
 آن سرین را رنج افرول کی ککچه نول فی سکون فافخ جیم فارسی و هم نوله بر قوشد در زنی
 یامی اولور کی کفل فی فتح فایله صغری جمع حیواناتک آنک و قاطرک و سایرک کی کلال فی
 فتح لامله الی معنایه کاور اول یعنی کاسه کز و کوزه کر یعنی کاسه و برداق یا پوجی مولانا
 آصفی نک رشحات نام کتابند مذکور در که بروسه شهرنده آسوده اولان عمده الکاملین واسوه
 الواصلین امیر سلطان حضرت نرینک والد ماجد لری کوزه کری صنعتیله کسب حلال ایلد و کی
 اجلدن امیر کلال لقبی ایله شهرت شعاردیرو مولانا همت بخاری بیت تم از خاک کل کرده
 کلال از کل قدح سازد * که روزی میخورد یارم قدح را در دهن کیرد * ثانی فرهنگ جهانگیریه
 یعنی تارک صریحی باشد دپه سی شمس خیزی بیت نهد برای شرف خاکبای اورا چرخ *
 بجای اکلیل امروز بر فراز کلال * ثالث جمع الفرسه بالای پیشانی مذکور در یعنی آنک یوقارو
 طرفی و بویه متسک اولش ککک بیت یازمش یا کمش زیش چاک * یازدم سینک یکی
 بر کلال * بوییدن باش دپه سی اولق زیاده مقم و مندر رابع عاجز قالمق فروماند معناسنه
 خواجه سلمان بیت کوه را در نبض باحلم توشد سرعت عنان * برق را در طبع با عزمت کلال
 آید بدید * خامس نومعنادند و طبیعته فتور و کسل عارض اواق سادس تیغ و خنجر
 کسز اوراق و عربیه کوز خیره لیمک معناسنه کال امیرعلی در خطاب باد بیت مسرعی چون
 توبه کپای ندیدم هرگز * که نه آسایش تن داند و نه رنج و کلال کی کککل فی سکون لام و فتح

کافله هرزه کوباك واضطراب خاطر کو مستمك معناسنه عزيزه سنيه ديرلر ککل في فتح
لامله بوزن خلل اول قوش قناديدركه پادشاهان ودلاوران وتازه جوانان بزم ورزم ده زينت
وفروشكوه ايچون باشلرينه صوقارلر طورنا وياقچيش نلاري گي که جيفه وکلکی دخی ديرلر
صورتجون غيريدر حکم سوزني بيت سلطان شرق وغرب زخوردشيد پيش رو * کاه
ازکله بحب کند کاه ازکال في کال في ضد نقصاندر شاعر بيت ازان طرف نيزدیرد کال
تو نقصان * وزين طرف مشرف روزگار ناباشد في کنعال في سکون نون وقع عين مهمله ايله
ايکی معنایه در اول شکار کوزدي معناسنه عموماوشکاری طوغان خصوصاً ثانی شوت پرست
ويکار وهرزه کرده معناسنه شمس خزي بيت زاحساب تفاوت مؤنست وامام * کی که
بیدازين پيش فاسق وکنعال في کنفليل في سکون نون وقع فاکسر لامله بمعنی ريش بزرک يعنی
قباصقال ابوالمعانی بيت شکم بزرک ودر از قد وکنفليلش ريش * شکفت نيست اگر ايله هج
شود في کول في فتح واوليله ايکی معنایه در اول توي قباقيون دريستن اولان کورک
معناسنه شيخ نظامی بيت میمکن کول کرچه خوار آیدت * که هنگام سرما بکار آیدت *
ثانی ولایت فارسند بر قصبه آیدر في کهزل في سکون ما وقع زاء معجه ايله بر او تدر
هرينه جرجير در ملین و منحن و منفع و منج باه در في کهگل في سکون ها وکسر کاف
فارسيه صمدی بالحق خواجه حافظ بيت روی خاکی و من چشم مرا خوار مدار * جرخ فیروزه
طر بخانه ازین که کل کرد في کيجال في سکون یای تحتانی وقع حمله ايی طتلوچ کردک
تایسینک وشفنا لونک وهرنه نک اولورسه في مع المم * کاشم في کسر شين معجه ايله
بوزن ها شم بر او تدر منديک ديرلر في کافور سپرم في عبران دیدکاری او تدر قورید قل دخی
تازه سی کی کافور رایحه سن ویرر بعض فرقه مکله بیاض فسلکن مر ویدر في کام في بش معنایه
کافور اول مراد و مقصود خواجه حافظ بيت ساقی بتوز باده بر افروز جام ما * مطرب
یکو که کار جهان شد بکام ما * ثانی دماغ معناسنه بوايکی معنایه مولانا جامی بيت زبان
در کام وکام از نام او یافت * ثم از سر چشمه انعام او یافت * وله ایضا بیت کسی که کام درین
بحر میهد في کام * بکام میرسد آخر ولی بکام همک * کاف کام اول مجیدر آدیم معناسنه کام
اوسط مراد در کام آخر دماغ در ثالث بمعنی کوازنده یعنی طعمی فعم ایند رخی هر نه اولورسه
شاعر * مثنوی * جرب و شیرین خور دن آرد امتلا * میشود محتاج کام آن خوش غذا *
دولت دنیا چنين است فهم کن * راحت اندر اند کست بشنوخن * بعض نسخه ده اقمه
خایین معناسنه در رابع اغاج کلید خامس آغیل که کجه لرده قیون و صغریا تور درلر
في کبوتر حرم في ايکی معنایه در اول بحيث اللغه صیدی نموع اولان کوکرجين که مکه
مکره ده اولور خواجه حافظ بيت یارب مکیر اگر چه دل چون کبوترم * افکند وکشت و عزت
صید حرم داشت * ثانی بحيث الاصطلاح والاستعاره محبوب بزرک زاده که صید ووضلی
امر مشکل اولدوغندن کنایه در ابوالمعانی بيت مکن امید وصالش ازان شه خوبان *
شکار کس نشود آن کبوتر حرمست في کتوم في ضم تاه مشاه ايله چناق قوشی ديرلر قوشندر
في کتوم في کسر تاه مشاه سکون نوله مشکين وطلویدن و مطره وامتادن صوصرمق ترشح

ترشح معناسنه في کتوم في کسر جم و سکون یای تحتانیله ايکی معنایه در اول آته ایراوستند
اوربلان نسته زین پوش معناسنه ثانی ترکیه کیم ویا بحق دیدکاری نسته که مهابت و مشکوه
ايچون آتک ايکی یا نه بغلر قدیم زمانده پارچه پارچه دموردن ایدرلر ایدی کیدرک کش پوللر
وپادشاهلرک آتیه آلتون و مرصع پوللر ايله ایدرلر ایدی دخی کیدرک تراکت و طرافقه چکوب
قطیغه اوزرینه زردوز و سراسردن ایلد پلر حقا که بش یاره یا بحق دیدکاری عربی کچیلان آنلره
زیبارونق وروب زیاده مهابتلو کوسترر مولانا هانی بیت فکندند کردان پی ویم *
براسبان تازی مطلا بحکم * مولانا کاتبی بیت زانش تیغ غضب که شعله بر چرخ افکند *
نقره خنک چرخ کستر میشود باز بحکم في کرم في سکون را وقع سین مهلتین ايله بوزن سرحم
زعفرانک آدیدر زیاده تاولی بدنی تحیدر ایدوب سرسم ایدر في کرم في سکون راه مهمله
و فتح کاف فارسیله قوس و قزح معناسنه در بهرامی بیت فلک مرجانه راماند ازرق *
مرور چون طرازی خوب کرم في کرم في فتح راه مهمله ايله ايکی معنایه در اول بمعنی کام که
مشکندر دخی ديرلر کرب و کرنا معناسنه حکیم سوزنی بیت سپرو کوزولاک و ترف و شلغ
وبرک و کرم * کرم کرمک میخوری تا چند پیغ میزی * ثانی ادات افضله ده صوکنار لرنده
وحوض اطراف لرنده بتن سپره یه ديرلر بومعه زایله کرم دخی مرویدر اثیرالدر انسیکی
* قطعه * فرزانه بجاست نه سر کشته عنا * آزاده بجاست نه دلخسته هوان * در روزگار
هیچ نشان دیدی از کرم * جز در میان سپره اطراف بوستان * عربیده جوانمردلک و سخا
و مروت واحسان معناسنه خواجه حافظ بیت رواق منظر چشم من آشیانه تست *
کرم نما و فرودا که خانه خانه تست * و سکون راه مهمله ايله بوزن نرم و شرم کنار جو بارده نش
سپره یه ديرلر استاد فرزدق بیت بر جویبارد وات شاه جهان پناه * دایم زلسبیل
وز طویست آب کرم * و عربیده اوزم اغا جنه ديرلر یعنی باغله تمش اوزم اغا بی شاعر بیت
کرم بیاع ارم کرم بود و کرم بخورد * بکوش هر که بکفتم کرم بکفت کرم في کرم في کسر راه مهمله
و سکون یای تحتانیله ايکی معنایه در اول اجداد رستمین برینک آدیدرک زیمانک پدیدر
کریمان دخی ديرلر ثانی کرمان شهرینک اسم قدیمیدر که کریمان دخی ديرلر و روایت اولور که
کریمان مزبورک عمارتی در که کند و اسمی وضع ایتش شهر کریمان دیو آدور مشر و عربیده کرمک
قاعلی اولور جوانمرد و سخی و صاحب مروت و عطا و اسماء حسنی دن بر اسمدر في کرمچشم في
سکون زاه فارسیله شاشی احول معناسنه که کوزک اگر یا کنند کنایه در في کرم في
سکون زاه فارسی و ضم دال مهمله ايله عقرب آدیدر دایما قوروغنی اگری طوندوغندن
اگری قوروق دیواسم و بر مشلر و مشم و در در که عقرب آنا صندن طوغما زانه سی طوغرا جق
محل اولد قل قارنده اولان یا وریسی قارتی بر توب جبقار آنه سی هلاک اولور ابوالمعانی
* قطعه * پسر ناخلف چه بد بخست * در حق اودعای هر دورود * زانکه در رحم همچو
کردم او * بکشد مادر و شکم بدرد في کرم في فتح زاه معجه ايله بمعنی ثانی کرم مرقوم یعنی
صوکنارنده و حوض اطرافنده اولان سپره کذا فی الجمع في کاکم في سکون لام و فتح کاف ايله
منعنیق معناسنه در کذا فی تحفه الاحباب في کام في فتح لام معروف ترکیه دخی کلم ديرلر

سینه مقوله سندند را علامی اولور ککام سکون م و فتح کافله بردار و در عند الاطبا
صرع واقواه دیرل ک م فی ابتدای اکسک اولاندر مقابل بیشدر شیخ سعدی بیت
بشهر این مثل شهره علامست * که هر کس هنریش روزی گشت * و آن معناسنه ده مجازا
ک دیرل خواجه حافظ بیت رحمی بحال مانکنی زان سبب که تو * امثال این شکسته دلان ک
ند دیرل * کاست دخی اکسک معناسنه در لکن ک ایله فرقی بودر که اکسک ایله ناقص اولانه
کاست دیرل ابتدای ناقص اولانه ک دیرل یش ایله افزون دخی بویه در افزون کیدر ک آرتق
ویش ابتدای آرتق اولاندر شاعر بیت کل اندر نازی از سرو ک نیست * ولیکن دروفا
ثابت قدم نیست * چغتای لسان شده ضم همزه ایله اوکسوک دیرل میرعلیشیر بیت مینی که
مغچه دیر ایچرا ایلا دی اوسروک * فی تاتک کوزوم کویا ش بولسا و دین اوکسوک *
و ر بیتنه مضارع واقع اولشدر بیت فنا میخانه سیقه سال مینی ای رند عارف کیم * غمینی
اوکسوتور دیر فنا میخانه آندین کوب ک رستم فی یعنی قوس و قرح که کان سام و کان آسمان
دخی دیرل خواجه سلمان بیت همین کان رستم کیدر هاروار * از سهم وی که کرم ترا نیر میرود
حکیم انوری بیت آنجا که درزه آرد دست کان بخشش * ابرا ز حسد بهر دزه و کان رستم *
فی کان سام فی دخی قوس و قرح در حکیم سنایی بیت مایه فضلش بدست آورد نیر چرخ را
را بیت ایش به دشت آرد کان سام را * موافق الدین بیت ازیرا کار کر ناید خندکم *
که بر باز و کان سام دارم * بوم معنایی مؤید شمس خزری بیت کترین طاق حشمت خسرو *
در علو چون کان سام بود فی کنده میرم فی سکون نون و فتح دال مهمله واخفاء هاء اول و کسر
ثانیله طائفه کسیلوب وقایان اودون معناسنه و کنده میرم مضاف اولد قده اودون قازی
یعنی اودون جی دیک اولور فی مع النون * کابن و کابن فی کلاه بابکسر الباء الموحده عرو وسه
مقدم و بر پلان آغرلق آچه اولسون قاش و غیره شیخ سعدی بیت باجوانی جولعبت
سین * عقد بشش مبلغ کابن فی کابیدن فی کسر باه موحده و سکون یای تختانیله
یعنی کاویدن با اودون بدلدر کال بخندی * قطعه * خدای که کوه سهند آفرید * تراداد
بیتی چو کوه سراب * نه کو هکن چند کابانیش * تکه داراد باز رکان مکاب فی کاتان فی
فتح تاء شناه ایله بر شهر امیدر اما بعض فرهنگ کری مرور ایدن کات شهری ایله قرینه واقع
بر شهر دن عبارت که کات دیک اولور فی کار اکا هان فی ایش بیایم لرد یکدر کار اکاه
و کار آ که مفرد ندر الف ونون که ادات جمعدر جماعت ن کنایه اولور میرنظمی بیت که
کار آ که از جمع آمدند * زهر سویست بیر ادم زدند فی کاربان فی معروف قافله دخی
دیرل حکیم فردوسی * مشوی * بیاورد لشکر بکوه ویدشت * هنی کوسپند از عدد
بر کدشت * شتر بودر بکوه صد کاربان * مهر کار بانی یکی ساربان فی کارتن فی سکون راء مهمله
و فتح تاء شناه ایله یعنی عنکبوت یعنی اور جک میرنظمی در نعت شریف بیت کشیدر بدر کارتن
برده * چه برده با عد آمد دیک فی کارچان فی سکون راء مهمله و فتح جیم فارسیده ایکی
معنایه در اول طیور ک و روغی دی وله در تعریف باز بیت همه ریش تا کارچان در خته *
توکون بدست کس انکیتنه * ثانی علم شخصدر فی کاردان فی ایش بیایمی مراد کامل و عاقل

۲۰۱ و عاقل و خبردار دیکدر استاد قرخی * قطعه * نیک اختیار کرد خد اوند ما وزیر * زین
اختیار کرد جهان سز بسر مغیر * کار جهان بدست یکی کار دان سپرد * تاز و همه جهان چو
خورنق شد وسیر فی کار دان فی سکون راء مهمله اولی و فتح ثانیله ایله یعنی وکیل معنای ترکیب
ایش سوز جی یعنی مصاحت کند ار میرنظمی بیت یکی کار دان بود و سلطان را * مسلم مراد است
دیوان را فی کار سپان فی سکون ز او کسر سین مهملتین و فتح باء موحده ایله صندوق کبی بر ظرفدر
مد و را اغاجدن اولور و طیرا قدن دخی ایدرل ایچنه ما کولات و میوه قورل اکا کرسان و چاشندان
دخی دیرل فی کار کن فی سکون راء مهمله و ضم کافله ایشجی معنای ترکیب ایش ایدی دیک
اولور کن ضیغه امرد لکن بونه احم فاعل اولور ابوالمعانی بیت خطایی بیکبار اکر کارکن *
کند نار و ایست کردن سخت فی کاروان فی معروف حکیم فردوسی بیت بدست و فرمود
تاساروان * سیمون از بیش صد کاروان * حکیم سوزنی بیت یک خر نحو انت که یکی کاروان
خری * کرد آخرت پراز علاف کفر وزندقه فی کاریدن فی کسر را وسکون یای تختانی و فتح
دال مهملتین ایله زراعت ایله کاشتن معناسنه فی کارزان فی کسر راء مهمله و فتح تاء مهمله
ایله بر آغردی غیر مهمله قصار دیرل کار ز قصار در الف ونون ادات جمعدر اما مفرد محلند استعمال
اولور شیخ سعدی بیت توپاک باش ومدار ای برادر از کس باک * زند جامه نایاک کارزان
پوسنک فی کاسان فی فتح سین مهمله ایله شمر قند نوا حیسنه بر قریه امیدر که اخسیه کت نام
قصیده نک جانب شمال ایسنه واقعدر سید عزال دین شروانی بیت کرده کشن از هنر کاسان *
خورده روشن از ظفر کاسات فی کاستن فی سکون سین مهمله و فتح تاء مثنای ایله اکسک
معناسنه مصدر در یونک ایله ک احوالی بر قاج برده ذکر اولندی خواجه سلمان بیت مه مقام
خاکبوس کعبه قد ز نیافت * با وجود آنکه در قطع منازل تن بکاست فی کاسه درویشان فی
بر قاج یلد زدر که حلقه کبی کورینور و بر طریق کدک اولور کاسه پتیمان دخی دیرل اهل هیات
قنارنه قصعه الساکن نامیله معروفدر فی کاسه سفالین فی طیرا قدن اولان طیور چناق
و چولک و امثالنه دیرل ابوالمعانی بیت کر نمیدارم در ایجا کاسهات سیموزر * آنکه خرم برد
اور ایس سفالین کاسها فی کاسه کردان فی فتح سین مهمله واخفاء هائیه تکرار دیک معناسنه
اصطلاح حیدر حکیم خاقانی بیت در طریق کعبه جان چرخ زین کاسه را * از پی دربوزه جایی
کاسه کردان دیک اند فی کاسه پتیمان فی کاسه درویشان موقوف معناسنه در فی کاشان فی
فتح شین معجه ایله بر ملکت و بر شهر معظم نای در اصطلاحات صوفیون صاحب نک شهر ید زقاشانی
دیکله مشهور در و شعرا متقدمین دن مولانا محتشم و جمع الفرش مولفی سروری اول
شهر دندل را عالیسی غایت مستعد در ل معربی قاشاندر فی کاشتن فی سکون شین معجه و فتح
تاء مثنای ایله زراعت و حراثت معناسنه مصدر در مولانا الموید بیت به ینش اکر گاه ز کاشتن
نه بینی ز دوات ذکر کاشتن * مولانا طه وری بیت بهر چاک نخم و فا کاشتن * زیکدانه صد
خرمن انباشدن فی کافتن فی سکون فا و فتح تاء مثنای ایله یار مق شکافتن معناسنه ابوشکور
بیت کشاورز و آهن کروپای یاف * چو بیکار ماندن سرشان بکاف فی کیان فی کسر کاف و فتح
یای تختانیله عص فورد ید کاری تخمدر که عربی قرطم دیرل فی کلا شکن فی سکون شین معجه

و فتح کافله بر نوع اطیف و معروف حلواد و کلا سکن دخی دیور کذا فی نسخه میرزا ابراهیم بی معنایه
بمعانی اطعمه کوب بیت برافراشتند از قفایش زیاد * ز کلا سکن سنجق عدل و داد *
کاله دان فی فتح لام و دال مهمله و اخفاء هایل فاش صند و غی که ایچنه امتعه قیوب بر بردن
بریره ایله تور کاله و کلا متاع در دان اسم طرفدر بامدان و قلدان کبی ابوالمعانی بیت
ندارم فاش متاع و حریر * کنام مکرری هم کاله دان فی کالیدن فی کسر لام و سکون یای
تختانیله درهم شدن یعنی ایچنه کذا فی المجمع فی کامبین فی سکون میم و کسر باء و حذو یای
ساکنه ایله دو لقمند و صاحب عز و جاه معنایه معنای ترکیب مراد کورچی دیمکدر فی کمران فی
سکون میم و فتح راء مهمله ایله بود غی دو لقمند و صاحب عز و جاه معنایه در که معنای ترکیب مراد
سورچی دیمکدر رد معنای اولان سور مک دکادر بوا یکی لغتک مثالی میرنظمی بیت
هر کر است بخت و طالع تو امان * در جهان کشت کامبین و کمران فی کامون فی هم میم و و او
بجول ایله رازیانه تخمی عربیله هم شین ایله شمره دیورل فی کان فی ابکی معنایه در اول معدن
معنایه و ثانی کندن لفظندن صیفه امر و وصف ترکیبی دخی اولور کان کرم و کان وفا کبی
مد کور ابکی معنایه استاد قرخی بیت بارزوی کف راد او ز کان کهر * کهر بزیاید بی کوهکان
و بی میتین * مثله حکیم قطران ارموی بیت بکجرامش اندر بود همیشه سیخ * بکار
دانش اندر بود همیشه مکن فی کانون فی لغت مشترکدر عربیله و رسیدن ابکی معنایه اول
اوجاق معنایه در موردن و بابا قردن و بابا قردن ثانی روم آبلردن ابکی قیش آینه دیورل
ذیر اعظم کانون اولک اون او یجخی کونی جدی برجنه و کانون ثانی کانون اون ابکی کونی دلور برجنه
تحویل ایدر تاراج رومیله اول سنه اعتبار اولنور یعنی روزنامه لده محیفه ده اولان اون طقوز سال
کانون ثانی اولنور نقل و تبدیل اولنور مزبور ابکی معنایه ابوالمعانی بیت چو آید ماه کانون
احترات باید از سر ما * مکن غفلت ز ثانی و شود دوزاز کنار آتش فی کاوران فی سکون و او
و فتح باء موخه ایله معنی کاروان کذا فی المجمع فی کالیدن فی کسر و او ایله مطلق فامق پروا کر
طاش واکر مهر و اسون مثل زمین کا و کوه مکن و مهر کن کبی فی کاوران فی کایز مرقوم معنایه
و او بادن بدلد فی کامیان فی سکون ها و فتح باء موخه ایله خرمن بکیمی کا ه مجاندرویان
بکیمیدر باغبان کبی فی کاهن فی سکون ها و خرمن باء موخه ایله مزروعات یعنی غله بچلد کدن
صکره تار لاده دو کیلوب قلان همان دبی کدن دیدرین کاه ایدی علمینه نقل اولد قده قاده
کلیه اوزره مضای الیه تقدیم اولندی میرنظمی بیت پیش خرمن هر که غله میخورد * وقت
خرمن کاه بن رامیدرد فی کاهدان فی سکون ها و فتح دال مهمله ایله هماناق معنایه در
ابوالمعانی بیت در سر خوان میخورد همچون علف * کا و آسا که نشست در کاهدان *
فی کاهکشان فی سکون ها و فتح کاف و شین محجه ایله روی سده چکلمش اوزون نسنه که حاجیار
یولی و همان او غریبی دخی دیورل بغایت خرده یلدر زرد بر برینه قریب واقع اولغله بولت کبی کورینو
که کشان دخی دیورل عربیله اعل هیات مجره تغییر ایدرل شمس خیزی بیت حناب بار کت را
زاد حام ملوک * زماه حامت که نسبت کند بکاهکشان فی کاهن فی کسر هایل فالحی و مغنیات
سویایچی عربیله عراف دیورل زمان با علمینه جوق کلش سطح و شقیق کبی بعد البعث اوله اولمز

اولمز اولدی انجق آدری قادی ایرادن مال بر محله کاهن یازلمش بولند قده معنای نه اولد و غی
بامک ایچون تحریر اولندی شاعر بیت بود کاهن یکی سطح بنام * داده از بعثت رسول پیام
فی کاهیدن فی کسر ها و سکون یای تختانیله اکسملک و اکسملک هم لازم و هم متعدی اولور
مولانا ظهوری بیت نکاهید یک جواز بود خویش * ز خلوت نشینی بکوسود خویش *
فی کایان فی بوزن پایان سخاک زمانه بر ولا یثک پادشاهی ایدی فی کایان فی فتح باء فارسیله
بیوک ترازو که بر دیرک دیگوب و باشته آرقوری بر دیرک قیوب و باشته موزون یعنی آغز لقی
معلوم بر طاش بغلیوب و بر باشته ترازو که سی کبی ایدوب اودون و ساز استیای چکرلر عربی
قیاندر حکیم سنایی بیت چون بیوی راه دانی چیست علم آموختن * چون بجوی عدل
دانی چیست کیان داشتن * پورهای جامی بیت دهان چون ترازوش بر سنک باد * فرو باز
او بخشش چون کیان فی کپیدن فی کسر باء فارسی و سکون یای تختانی ایله معنی بودن یعنی
قائم استاد صمدی بیت زخون جگر بسی نمیدم * تابوسه از لبش کیدم فی کتان فی
فتح تاء مشدده ایله مخففه ایله ده جائز در معروف عربیله دخی کتان دیورل انجق فرقی بوقدر در که
حجم تخفیفه عرب تشدید ایله توی الفسز کتن استعمال ایدرل مشهوری بودر که کچه ماهتاب
قالبه لابند چور بیوت قنابولوز بومضوی شعر انظم لرند جوق استعمال ایشلردر از جمله میر
نظمی بیت آن پر تو زوینا ورم تاب * مانند کتان به پیش مهتاب فی کتایون فی فتح تاء مثناة
و خم یای تختانیله نام دختر قیصر زویدر که کشتا حب شاه آ فی حباله ازدواجنه کتور مشدر
اسفند یاز آندن وجوده کلدی حکیم فردوسی بیت رفتند زایوان قیصر دیرد * کتایون
و کشتا سب و باد سزد * امیر معزی بیت چو نانکه شاه سحر نازد ز طلعت او * اسفند یار نازد
از طلعت کتایون فی کتران و کتیران فی کلاه با کسر التاء المثناة صغ مثالی بر نسنه در سیاه رق
و صاروزق اولور عرعر اغا جندن و غیریدن حاصل اولور اما اعلاسی عر مردن اولاندر
طبیعی درجه رابعه خالو و با بسد ز سر که و که له دفعنه و هلاکنه نافعدر در حده که مواشی ده میله
هلاک ایدر و صاغر اولمش قولاعه طمیزر سه ل عظیم نفی وارد و جرب و حکه به دخی فنده سی
اولور معربی قطراندر فی کتایان فی فتح تاء مثناة و سکون لام و کسر حیم ایله چادر مهر لریکه
پادشاهلر او تاغنه خدمت ایدرل بعض نسخه ده پادشاه سرایتند خدمت ایدرل کیملر اولور سه
ابوالمعانی بیت کتایان سرای شه جهان پرور * که هر یکی دیار عدو شود مالک فی کتون فی
ضمیم و او معروفه ابکی معنایه در اول حکیم مرقوم معنایه ثانی مضطرب اولمق معنایه
میرنظمی بیت همیرفت چون کار از حد برون * ز افکار دین در کشیک بکون فی بکین فی
کسر حیم و سکون یای تختانیله اطفاله مخصوص بر او بودند آنکه دیورل خواجه سلمان بیت
در جهان منسوخ شد ز هم بکاغند و بکین * بعد ازین کس را خیال کر نکرده در کان * اگر چه
بویغی لغت مرقومه استشهاده ایشلر اما بکاغند تقریبیله حکیم اولمق مناسب ایدی سحاق اطعمه
دخی مناسبدر دیمشدر بیت برابرش خوش روز عفر * بستیم کین آرد و روغن فی کدن فی
فتح دال مهمله ایله بوزن بدن نام روستایی در دخی معنی حیز و خشت و دال برینه و او ایله کون دخی
مزید کذا فی الاداة فی کدوی کردین فی بریامی قبقدر یا تق کبی اکثر شراب قیوب

استدکاری به کوتور در لری کراچیدن فی فتح راه مهمله و کسر حله طاق بر طه سن بر اقد قد
لملد و کفریاد و صدایه دیرل کذا فی المجمع بو معنایه میرنظمی بیت بیرون عیش آن بی عقل
و مد هوش * کراچیده کند چون مرغ پر جوش فی کراخان فی فتح راه مهمله و خواه معجه ایله
افراسیاب شاهک فرزند مهترینک نامی در مشهوری قراخاند فی کراشیدن فی فتح راه مهمله
و کسر شین معجه ایله معنی استفتن یعنی دلورمک مجمع الفرسه تپاه شدن کار و پریشان کشتن
واقعدر میرنظمی بیت کراشید و چنان شد از خرد دور * همه کشته زمال و خانه مجبور *
فی کران فی فتح راه مهمله ایله کنار و اقامت نامی و سرحد معناسنه که از کران تا کران دیرل
بر اوچدن بر اوچه دیکدر مولانا هاتقی بیت زجنیدن آن سپاه کران * چنید کینی
کران تا کران * شیخ مغربی بیت سرمزل قناعت توان بدست دادن * ای ساربار فروکش
کینر کران ندارد * چغتای لسانه قیراق دیرل ترکیه قیراک دید کاریدر فی کراون فی
فتح راه مهمله و ضم هایله برهلموان آدیدر حکیم اسدی بیت نکمپان لشکر سرکردلیر *
مجیر و کراون و نشوادی شیر فی کراچیدن فی فتح راه مهمله و کسر هایله بکرمه مک مشابیت
معناسنه فی کراوان فی سکون راه مهمله و فتح باه فارسیله بردارو آدیدر که ملند و زدیرو
کذا فی المجمع فی کران فی سکون راه مهمله و فتح تاه مشناه ایله صباح و احشام معناسنه
میرنظمی بیت کشته چون شام غم و صبح وصال * کرانلان عمر مراد مرده و سال فی کراوان
سکون راه مهمله و ضم حله بر نوع مرصع و جواهرله مزین تاجدر زمان قدیم شاهلری کیرلایش
فی کردن فی سکون راه مهمله دال مهملتین ایله ابلک معناسنه لکن بر تسنه اضافتنه محتاجدر
مثلا کار کردن و عمل کردن کی چغتایده ایتمک دیرل ماضیسنده ایتمی دیرل میرعلیشیر بیت
آنچه فریاد ایتمی مطربلار نوای نظمیدین * کیم عطار دستغریدین چرخ اوزره ناهید ایتمی کای *
و ایتمی کای دخی ایدیدر و ایتمی کای و ایتمی کای ایتمی کای ایتمی کای ایتمی کای ایتمی کای
بیت یار قتل ایتمی کای عشاقینی یازغورغان ایتمی * بیروزم ایتمی کای ایتمی کای ایتمی کای
طرزدخی ابلاب دیرل ایلموب دیمک اولوز و ابلابان دیرل ایلموب دیمک در ابلاب کوم ابلاب کرمک
الغوم صیفه سی اوزره ابلاب کونک خطاب ایچوندر ایلمک کرمک دیمکدر بو بیتده واقعدر بیت
ای کبوتر طوق بید ابلاب کونک قوی کیمی * سوزلوق نامی آسانک بوینوکا طومار دیمک فی کرزن فی
سکون راه مهمله و فتح زاه معجه ایله تاج مرصع که پادشاهلر باشلری اوزره التون زنجیر ایله تحفه
آصارلر ایتمی آغراول و غندن باش تحمل ایلمکله آنجی باشی اوزرنده طورر بویندن مراد تاج
مزبور ده مالک اولان شهزاده تعبیرینه لایق اولوب سائر پادشاهلره تفوق ایلمک و کچون اعتبار
ایلمکدیر حالا کافرستانده معجه قرالی مزبور تاج ایچون پنددر اول اجلدن سائر کفریه به تفوق
ادعاسنه و خطاب شهنشاهی سوداسنه در کند و لسان مهمالرخه قورینه دیرل کافی عجمیله
کرزن دخی دینلور استاد منوچهری بیت بسی کیسنو فروخته بدامن * پلاسین معجر
و قریش کرزن فی کرسان فی سکون راه مهمله سین مهملتین ایله بر طرفد ریضی و آژکناری
اولور اغاجدن و باخود طپراقدن ایدوب ایچنه نان و طعام و حلوا و میوه قورلر و سائر هرایشه ده
قوللور حلال اغاج طبقدر کارمان و پاشندان دخی دیرل حکیم نزاری قهستانی بیت

بیت بینه سال و قحط سخت درویش و توانکرا * هم از گندم نهی کند و هم خالی زنان
کرسان * و نه ایضا بیت نه نان حنطه بکرسان نه آب کرم غیب * نه گوشت در درمه دارم نه آرد
در کندو * کسر کافله زبان هند به مزراع یعنی اکنلکه دیرل فی کرسون فی فتح راه سکون
سین مهملتین و ضم تاه مشناه ایله قبان کبیر یعنی ایری طاش که وزنی معلوم وزن ایتدکاری
شینک قارشوسنه قویوب چکرلر بو معنایه زرین کتاب دیمشدر بیت خواهی بشمارش ده
و خواهی بکرافه * خواهی بشمارش و خواهی بکرسون فی کرسیدن فی سکون راه وای
تختانی و کسر سین مهملتین ایله مزاعه و مخاصمه ابلک معناسنه در فی کرکدن فی سکون راه
و فتح کاف و دال مهملتین ایله ابکی معنایه در اول بریوک جانور در آت قدر دخی ایرجه اولور
و آلند بریوک بوینوزی وارد غایت قوتا و در ستول مرتبه که فیلی کوردکن فی عجاا اوزرینه
وارد و فیلی قورقوسندن قچار آردندن ایریشور سه بوینوزین قارنه اوروب یرندن قلدیروب
بر قاج آدیم و آتار و مزبور بوینوزمه در نفی غایت چوقدر بر مقدارین بر خانه ایچنه یاقسه
اصلا موزیات قالمیوب کیمی قیریاور و کیمی قاجار و تجربه سی بودر که اول بوینوزدن بر مقدارین
سود ایچنه قوسله فی الحال کسوب بنیرایدرو آندن خنجر قبضه سی و زه کیرایدرو
بولنق لازمدر و واقعدر مولانا هاتقی بیت ملاف ارچه پیل بزوریدن * مباح این از حمله
کرکدن * شاعر در حیا * قطعه * بسر کر شاخ وی یکدانه بدی * توان کفتن کیدی را
کرکدن نام * ولیکن شاخا بسیار بودش * کوزن کوهی میگویند بنلکام * ثانی ولایت
زنکبارده بر طاع آدیدر فی کرکن فی سکون راه مهمله و فتح کافله فرهنک میرزا ابراهیم
غله در یعنی بنرس بغدادی و نخودی و غیره یانی تازه ابلکن آتشده بشوره لر و کفی فارسیله
دخی مرویدر و لسان الشعرا ده ایرینه و اوایله گوکن واقعدر فی کروان فی سکون راه مهمله
ایله بر قوشدر و صوکنارلنده اولور ترکیه دخی کروان دیرل فی کرمان فی کسر راه مهمله
و سکون یای تختانیله اجداد رستم نریمانک پدری آدیدر و دخی کرمان شهرینک آدیدر
فی کران فی فتح زاه فارسیله معنی کراوه که مرقوم خواهد شد انشا الله تعالی میرنظمی بیت
بر شتر بسته محل والا * در کران رانشسته بی پروا فی کرترخون و کرطرخون فی کلاما
بسکون الزاه لغاری بردارودر کاکره واکلر دخی دیرل عربیده عاقر قرحا دیرل فرهنک
جهانگیریده تاه مشناه ایله و مجمع الفرسه طاه مهمله ایله مسطوردر فی کریدن فی سکون
زاه معجه و کسر دال مهمله اولی ایله معنی پیراستن یعنی پاک و زیما ابلک معناسنه در کذا
فی المجمع فی کرمازون فی سکون زاه فارسیله برداروا میسر کذا فی المجمع فی کرمان فی
سکون زاه فارسیله بل اگری دیمکدر مراد بوکری دیمکدر عربیده احب دیرل شاعر بیت
کرمان کر چشم و هم کر دست و پا * کر زبان کر طبع و هم کر فهم و دین فی کرزن فی فتح زاه
معجه ایله معنی کدن مرقوم کذا فی المجمع فی کرین فی کسر زاه فارسیله معنی بکین مرقوم
فی کرمان فی فتح سین معجه ایله اوج معنایه در اول و ذیرکار چادر در که آکا کنیدی دخی دیرل
ثانی بر ولایت آدیدر که کاشاندن مخفقدر ثالث کشیدن لفظندن اسم فاعلدر چکچی
معناسنه اوج معنایه ترتیب اوزره میرنظمی بیت باکشان سوی کشار استدکشان *

آن بل پر دل سپاه بیکران کشان برکشان عنف وزور ایله کتوزمکه دیر له بیت
بسویش کشان برکشان میرو * که بتدین بر کردن دل کند کشی بان کچی عربی
ملاح دیر شیخ سعدی بیت چه دیوار امت را که باشد چون تویش ایمان * چه باک از موج
بحر از که باشد نوح کشتیان کشان و کشتیان اول سکون شین معجه ثانی کسر یله کلاهما
بفتح الخاء المعجمه کیدی که عربی دیر دیر یعنی عورتش بخورینه رضا و به کمال اسمعیل
رباعی * من کرچه نیم سزای اسلمغا * دایم پسندیم بدربانی * فی فی بخدا اگر عمل جویم
ایتم همه اباهی و کشتانی * بوقفیدن مقدم بوقطعه بی شاه مدعا اتخاذ اپاشلر لکن کشتانده
معنای محرد فهم اولتر آنحق عته و حماقت معنای اولی اقتضا ایدر حکیم سوزنی بیت
به پیش کل زمین رخ میله زن کور * نظیر نیست کل و کور را بکشتانی * حکیم حاقانی بیت
شاعر زر کرتوی شاعر در کرمم * کیست که باد بروت زین دو کشتان برد کشان کشان کشان
سکون شین اول و فتح کاف و شین ثانی معجه ثانی ایله معنی کشان کشان یعنی چکه چکه دیک
اولو حضرت مولانا قدس سره بیت بمن فکر که مرا یار امهاتما کرد * بچله برد مرا کشتان
بکزاری کشان سکون شین معجه و کسر کافله آریه اتمی شمس خری بیت بدو انش
ز کچه شامی دارد * جماعتی که همه نانشان بدی کشکین * حکیم نزاری بیت اگر مان میوه
دست نداد * نان کشکین بود بهر عالم کشان فتح شین معجه ایله بوزن پشن هر چار یا
حیوان ار که کند دیر عوما و ارکاک کشی به دیر خصوصا کافله ده بومعنا به روایت اولنشد
مجمع الفرسه سکون شین معجه ایله بوزن چشن معنی بسیمار و انیوه حکیم فردوسی بیت
اگر کشن کرد مراد مستگاه * بغزو بنام جهاندار شاه * کسر شین معجه ایله بوزن مشن دخی
اول معنایه در له ایضا بیت کشن دستکاری و کار فراخ * یکی کلبه سازند در پیش کاخ *
کشدن چکمک معنایه مصدر در عربی جروسب دخی دیر میر نظامی بیت
چو بر کل تشنه رسیدن گرفت * بزنجیر دل را کشیدن گرفت * چغتای بیت قارماغ دیر بویتن
نفس متکلم واقع در میرعلیشیر بیت نیچه جوین تا در تاپین اول سر و حوری زارینک *
یوقیدر پایانی آیا جور بلایی دادینک کفاییدن فتح فاکسرون و سکون یای تحتانیله
معنی ترکانیدن یعنی چالایوب یارلق استاد دقیق بیت هر آن سرکه دارد خیال کریز *
بیاید کفاییدن از تیغ و نیر کفتن سکون فایله یارلق و چالاق معنایه مصدر در میر نظامی
بیت چوپکر و زوشی در راه میرفت * زکری وزنی آبی لبش گفت کفتاییدن متعدی
کفتن در کف زدن طیحه اورمق خواجه سلمان بیت آب کف بر روی ازین غم میزد
اما چه سود * کف زدن بر سر نکون کاندکفش باده واست کفن معروف در هر کسه
جامه عدم اولور کفیدن کسراف و سکون یای تحتانیله یارلق و یارمق معنایه
شیخ اوجده الدین بیت همیوارم بکفید از غم سبب ذوقش دل * دل خوانش تو که او عقل
بد اندیش ندارد * ودخی پانلق معنایه استاد فرخی بیت مکر که زار کفید ست چشم دشمن تو
کز و مدام پریشان شد دست دانه تلخ کلاشکن سکون شین معجه و فتح کافله بر نوع لطیف
ملودر کدانی فرهنگ میرزا ابراهیم وجهانگیری بومعنا به بسحاق اطعمه بیت طفل برنج

برنج بین که چه ستان بر کنار خوان * لوح کلاشکن بکنارش نهاده اند کلان بوزن ملان
هر نه که جسته ده و میانه ابری اوله اکادیر حکیم فردوسی بیت عدو را بک و چک نیاید شبرد *
که کوه کلان دیدم از سنک خرد کلاهن ضم هایلله ایران برهلوان آیدر کلبتان کلبتان
سکون لام و فتح باء موحد و تاء مشن ایله نعلند و بعض اهل حرف آلنندن قصاص که بر دور
نسنه در عربی کلبتین دیر ایکی طرفدن محکم طوند و غیچون ایکی کویکه تشبیه اپاشلر
ابوالمعالی بیت رقیب در کوی جانان کزید من چون سک * بکلبتان قصاص را آوردند ان *
کلبان سکون لام و فتح تاء مشن ایله قیونک دت جاننه قونیلان اغاجک ایکی طرفنه
اولانه دیر ایکی یانیدر کلبان سکون لام و فتح حیلله مزبله یعنی ذبل بقدر قلمی و وضع
ابوالمعالی بیت کربه میخانه که آلوده کشته با شراب * بای خوشتر همجو کلبان نیست مسکن
در جهان کندیدن فتح لام و سکون نون و باء موحد و کسر دال مهمله اولی ایله معنی
کندیدن یعنی قازمق و معنی کفتن یعنی یارمق کدانی الجمع کلبکان کسر لام و سکون
یای تحتانی و فتح کافله بغایت بدراجه لی بر او تدر کلاکند و کلبان دخی دیر کامر کلبان آسمان
یعنی قوس و قزح کان رستم و کان سام دخی دیر کدانی فرهنگ جهانگیری کلبان کلبان
ایکی معنایه در اول معروف یای معنایه در ثانی بروج دوازده گانه دن برج قوسه دیر حکیم
فردوسی بیت بسلم اندرون جست زاختر نشان * ستاره زحل بود و طالم کان کترین کترین
سکون میم و فتح تاء مشن و کسر راء مهمله ایله اکسکک معنایه در کردن فتح میم
و سکون را و ضم دال مهملتین ایله معنی قوس و قزح کدانی الجمع کردن سکون میم و فتح
زاه معجه و دال مهمله ایله اکسکک ایتیم معنایه ابوالمعالی بیت یارب چه شد که یار چنین
سنگدل شد * بارجم آشنایی ما کردن گرفت کرن سکون میم و فتح زاه معجه ایله
مد بروی دولت شیخ نظامی بیت بادوسه کزن مشو آرامگیر * مقبل ایام شو آرامگیر *
کردن سکون میم و راء مهمله و فتح کافله اکسکک معنایه در کیدن کسر
میلله بوزن رمیدن بودی اکسکک معنایه بومعنا ابوالمعالی بیت افسوس نفس شوم
کنه بر مرا فرود * عمر کرانمایه کیدن گرفته است کین بوزن بین ایکی معنایه در اول
پوصو که عربی قرموص دیر ضم قافله مولانا جامی بیت دیور هن در کین نفس و هوا
اعدای دین * زین همه با سایه لطف پناه آورده ام * خسروی بیت ای سرا پای
معدن جرمی * چشم تودلم زیاده کین * چغتای اسانیه ارغدا ل دیر اما اصلند اول صرب
یره دیر که آنده پوصو طور مغه قابل اوله کینکاه معنایه ثانی اکسکک معنایه که کینه
بوندن کنایه در عتق رب ذکر اولور انشا الله تعالی کنان فتح نوله ایکی معنایه در اول
دکری چادر که بر در کلی اولور میر نظامی بیت چو آن جایکه دید دلکش مکان * ز دخر که
و خیمهای کنان * ثانی اسم فاعل اولور قازی معنایه کنیدیدن سکون نون و ضم باء
موحد و کسر راء مهمله ایله معنی فریب دادن یعنی آلد امق و له بیت بکنید و رید با صد مکر و حیلله
مکر کرده بمقصودش و سبیل کنیدیدن سکون نون و کسر باء موحد و یای ساکنه ایله
قو بودن نسنه چکمک و ضم کافله معنی رجستن یعنی پچرامق کندلان سکون نون و ضم

دال مهمله وفتح لامه نام خیمه معین یعنی بر معین و معروف چادر در شرفنامه ده لفظ
ترکستانی اولی اوزده مرویدر استاد بیت عصمت نهفته رخ بسرا پرده نیم * دولت کشاده
دختر بقا ز کندن لان * بویته بوشیهدن مراد آسماندر معلوم اولدی که کندن لان یاره پردگی
مردور چادر اوله یاخود دیر کسز او یا اسلوبند چادر اوله اکثر اعجام اول مقوله دیر کسز چادر
استعمال ایدر لر که کندن فی سکون نوله قازمق معناسنه در هر نه اولور سه مهر کن
وسایری کی که کندن فی متعدیدز قازمق معناسنه کی کنعان فی سکون نون وفتح
عین مهمله ایله و لایب شام شریف بر ناحیه اسیدر که حضرت یعقوب علی نبینا وعلیه السلام
اول ناحیه ده ساکن اولوردی و حضرت یوسف علی نبینا وعلیه السلامی برادر لر بر اقد قاری
قیو آند یول اوزرنده واقع اولشدر ما جرای احوال لر علی وجه التفصیل مدون و مخصوص
کتابلر ده یازلشدر مولا ناجا مینک هفتور نکند بر کتابدر و صاحب شرفنامه فردوسی طوسی
دخی شرفنامه دل صکره یوسف زلیخا نظم ایلش مستقل کتابدر خواجہ حافظ بیت کلبه
احزان شود روزی کاستان غم مخور * یوسف مکشسته باز آید بکنهان غم مخور کی کنکران فی
سکون نون وفتح کاف فارسی و راء مهمله ایله چاودار دیدکاری اینجه و آرق دانه در ابوالمعانی
بیت کندم جو کر نباشد کنکران بی مناسبت * هر کر بوده قناعت نان نباشد کو مباح کی کن فی
ایکی معنایه در اول کندن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی در پناه کن و کو مکن و مهر کن
کی ثانی اغاج معناسنه در کی کنودان فی ضم نون وفتح دال مهمله ایله کندر تختی که کد و دانه
دخی دیر لر بو احمد که کنو کندر دانه تختدر اصلی دانه کتوایدی علمیه نقل اولند قد
مضاف الیه تقدیم اولندی کی کنودین فی ضم نون وواو معروف و کسر راء مهمله ایله یعنی
قریقش و قریب دان کذا فی الجمع کی کنون فی ضم نوله یعنی کنود و کنود و مرقوم و کند و
و کند وله دخی دیر لطر اقدن کو ب کی ایدوب اینجه بعض نسخه قورل حکیم علی فرقدی بیت
نیست مازامشت کندم در کنون * باز دیناری بکیسه اندرون کی کواره دان فی فتح و او و او دال
مهملقین ایله کو بک صغرو قیون و امثالی حیواناتی رحی ایدن شخصه دیر لکذا فی الجمع
غریبه سراج دیر لر کی کونلان فی فتح و او و تاء مثناة ایله یوک اکیر دکاری ایک که اول جنس
ایکی قز از لر دخی قوللنور بر قارش مقداری بر آغاجک باشنه مدور بر طوب کجورب دپه سنه
بردمور قلاب دخی حکم ایدوب آنکله اکیر لر کی کودن فی سکون و او و فتح دال مهمله ایله یوله
کمز بار کیر و کند طبع و دیر فهم آدمه دیر لکه ادراک و اذعانن خالی اوله اول مقوله آدمه بواستبار ایله
کودن دینلور حکیم سنایی بیت اسب کودن بعرق نیست روان * ورنه چون خرناردی
پالان * حکیم خاقانی بیت جنسی نماید پس من ورنان که هر راه * چون رخس نیست پای بکودن
در آورم کی کولان فی فتح و او و لامه بر طاع آیدر جمع الفرس بر او تدر صوا اینجه بتر
کی کویستن فی کسر و او و سکون یای تختانی وسین مهمله ایله غله دوک معناسنه در کذا
فی الجمع کی کویستیدن فی کسر و او و تاء مثناة و سکون یای تختانی اول و ثانی وسین مهمله
ایله یعنی کویستن مرقوم ایضا منه کی کهان فی فتح هایله یعنی کهان که کهان دخی دیر لر میر
نظمی بیت نام نیکو بایست اندر کهان * این بایدهر مهان و هر کهان کی کهکشان فی سکون

سکون ها و فتح کاف یشتین معجه ایله آسمانده اوزون بولوت کی کجه کورینور بنسبه در اکا دیر لر
راه حاجیان دخی دینلور اصلندن بولوت دکلدر بغایت خرده یازد لر در برینه قریب اولمغله اویله
کورینور و آنک دخی دوری وارد لر کن دکر من کی دور شاعر بیت مشی که چرخ شد از بند کان
در کاهش * ز کهکشان شده است سایبان خرگاهش کی کیاخن فی فتح یای تختانی و حاء معجه
ایلله استواری و اعستکی و زری کاری کردن معناسنه کذا فی الجمع اما شمس خیزی سخن
چرب و شیرین معناسنه در دیوب بویتنی نظم ایتش بیت همه اعدای خود را دوست کردی *
با حسان و بمردی و کیاخن * قره ننگ و قانی ده کاف فارسیله مرویدر کی کیاکن فی فتح یای
تختانی و کسر کاف ایله یعنی مخالف و ناهموار کذا فی الجمع کی کیاکن فی بوزن عین اوج معنایه در
اول پادشاه قدیمین بر طایفه در دیر لکه اولی کیومرث آخری کیخسرو در کیا نین دیکله
مشهور در حکیم اسدی بیت کیاکن رفته اندر کیاکن آمد * بجای هما ما کیاکن آمد * کی اصل
لفظه او او دیکدر عجم پادشاهلرینه لقب اولشدر و مطلق پادشاه معناسنه استعمال
اولمق رسم و عادت اولشدر شمس خیزی بیت جهان پناهی و شاهنشاهی که می نازد * ز فرق فرق
سایش همیشه تاج کیاکن * ثانی بر پرده قوئوب کو چن عربان و اگر ادک قره اولرینه دیر لر
شمس خیزی بیت مخالف تو زانده و غم توان بادا * کتابچیان ترا خیمه سپهر کیاکن * ابو منصور
حکیم اسدی طوسی جمع ایتدوکی مسندشده آند قاره او معناسنه دیمشدر بو عبارتله که کیاکن
خیمه کردد عربی بود چنانکه بوشکور گفته بیت همه باز بسته برین آسمان * کپر پرده یانی
بسان کیاکن * نفس الامرده عربک قاره اولرنده متعدد پرده لر اولور زیرا او توز قرق دیر لک اوزرنده
چکامش سیاه قیلدن اوراش نسبه در حریمی و سلامتی و مسافر خانه سی و خدمتکار لر لر
و خزینه و کیلاری و مطبخی فی الجملة آنک آلتند در جمله مایینلری پرده ایلله بواستشدر معنای ثالث
عناصر اربعه و طبایع معناسنه در استاد بیت این کیاکن بد کیاکن از شکر نعمت غافلند *
یارب این ناز و نسیم و رفعت و نعمت چراست کی کیا نیندن فی سکون یا و فتح باه فارسی و کسرون
بهر یای ساکنه تختانین ایله چراغ یاندرمق معناسنه کذا فی قره ننگ جهانگیری کی پیشین فی
نام برادر کیمکوس پسر کیم قباد که درت فرنداش ایدیلر کیمکوس و کی پیشین و کی ارش و کی ارمین
کی کیاکن فی سکون یای تختانی و فتح کاف فارسیله اندرون فرج زاندر حکیم سوذنی بیت
چوندمد کیر خردا حجت بدانی غر * نکرده دفع خارش هم زکیکن کی کیلان فی سکون یای
تختانی و فتح لامه اوج معنایه در اول بالقعین قوشی که نلارین صورغچ ایدر لر ثانی بادخایه
یعنی طشاق دبه لکی ثالث اور دیدکاری علتدر کی کیوان فی سکون یای تختانیله ایکی
معنایه در اول ستاره زحلک آیدر حکیم انوری بیت کیوان موقعان ترا کر جکر خورد *
نسرین چرخ را جکر جدی بسته باد * وفلک زحله دخی کیوان دینلور ثانی یعنی کان که باید
حکیم فردوسی در صفت بهرام کور * مثنوی * چوشش ساله شد ساز میدان گرفت *
به فتمده نیر و کیوان گرفت * چوده ساله شد زان نفر کس بنور * که باوی تواند نیر دازمور *
کی مع الواء * کاردو فی سکون را و ضم دال مهملقین ایله درت معنایه کاور اول خرما چچی
ثانی مقراض ثالث مقراضدن چیقان قریندی رابع میات اولش نسبه به دیر لر کارو فی

که کرجو فتح راه مهمله و سکون نون و ضم حمله او یقوده اگر با همی که فرجک دخی دیرل
 عربیه کابوس دید کلیدر شمس غزی بیت بعهدت فتنه در خواست دائم * زسهست بروی
 افتاده کرجو * قرالوی بیت زنا که یار پیری بمن افتاد * که برخفته فتنه ناکه کرجو که کرجو
 ضم راه مهمله ایله عنکبوتک بیاض کاغذکی یاپدوخی آغ که ایچنده یآوری چقارر آکا کردو و کری
 دخی دیرل اما جمع الفرسه ایچی بوش و فنا و لیش دیش معناسنه شمس غزی بیت بکار ختم
 فرو برد کین تودندان * چنانکه کرد برون ازدهانش مکر کرو که کرجاو و کرجاو که کلاهما
 بسکون الزاه الفارسی اوها بفتح الغین المعجمه ثانیه بفتح الکاف الفارسی معنی غرغاو و مرقوم یعنی
 کابوخی که قویروغن حوتازا یدوب مبارز مهملوان و هادرل آنلری بوغازی آلتنه آصارل و فرزندک
 میرزا ابراهیم پرچم معناسنه مرویدر که کرمازو که سکون زاء معجمه اول و ضم ثانیله ایاغون
 اغاجنک قوزاغی که عربیه عذبه دیرل و ثمره الطرفادخی دیرل طبیعنی درجه اول آخرند عار
 و درجه ثانی اولند یابسدر که کشتو که سکون شین معجمه و ضم تاء مثناة ایله انکور نیم رسید
 یعنی هنوز ایرشماش اوزوم که کشکاو که سکون شین معجمه و فتح کافله آش یعنی طعام
 شمس الدین قواس بیت ای زدن توان خوردن در خوا و دریغ * دربت زعیال کرده کشکاو
 دریغ که کشکاو که سکون شین معجمه و ضم کافله ایکی معنایه در اول کشکاب مرقوم ثانی
 بر قوشدر کشکد دخی دیرل ابوالمانی بیت فتنه بی مجال و نیمرده * رهانیده زدست باز
 کشکاو که کشتو که فتح شین معجمه ایله معنی کشف مرقوم که باخه دخی دیرل جمع الفرسه بر او تندر
 آندن رسن ایدرل کتب دخی دیرل که کلازو که ضم زاء فارسیله ایکی معنایه در اول نشاشی که
 کاج دخی دیرل سیف اعرج بیت حسودت دید مانند براری * بل چشم کلاژویک
 ذوبیند * ثانی بر قوشدر قویروخی اوزون عکده دخی دیرل شیراز بل کاجه و عربیه عقق دیرل
 که کلاو که بوزن یلا و ایکی معنایه در اول ایلاک کابی که کلا به دخی دیرل ثانی قوربغه در
 ضم هنزه ایله جمع الفرسه معنی غوک که کلا دخی دیرل و لسان الشعرا ده سکون و او ایله بوزن
 چکا و مسطوردر که کلباسو و کلبسو که کلاهما بسکون اللام و فتح الباء الموحده و ضم السین
 المهمله کر باسو و کر بسو دید کبری جانورد که چلباسه و وزغه و مکن و ماترک دخی دیرل
 شیخ آذری من عجایب الدنیا * قطعه * همجو عقرب عدوی کلباسو * دشمن مارها بودر اسو
 همجو عقرب که کلبسو بیند * قبل از ایدامیر و داز خود که کاکرو که سکون لام و فتح کاف
 و ضم زاء معجمه ایله اسکی سپور که یه دیرل شاعر بیت دهان کنده بودست آن بدلقا * بودریش
 اوکلکروی خلا که کندو که سکون نون و ضم دال مهمله ایله کوب کی طیراقدن یا باش سنه در که
 کندوج و کندوک و کندوله دخی دیرل حکیم ناصر خسرو * رباعی * فریاد بلا اله الا هو * زین
 یعنی زمانه بدخو * زین فاخته کنده پیر رابنک * بنشسته میان نیلکون کندو که کشتو که فتح
 نون و سکون سین مهمله و ضم تاء مثناة ایله بر او تندر کوکبی چقاروب اثواب یورل صابون کی کوپور
 عربیه اشنان دیرل شهیدی قی بیت ایمن زی اکنون که بشستم * دست از تو بصایون
 و کشتو * شمس غزی کوید بیت تو خوش بنشین که اعدای تو شستند * زملکت دل
 بصایون و کشتو که کشتو و کشتو که کلاهما بفتح النون و سکون الشین المعجمه اول باضم التاء

التاء المثناة معنی غریزه یعنی قورق عربیه حصرم دیرل ضم حا و سکون صاد مهمله ملین ایله که کشتو که فتح
 نون و سکون و او ایله کنده معناسنه جمع الفرسه معنی کشوی مرقوم مرویدر که کرجو بوزن نوپا لوان
 و مرد دیو معناسنه در حکیم فردوسی بیت ترا از جهان بی نیازی دهند * میان کوان صرفرازی
 دهند * وزیرک و عاقل معناسنه حکیم ناصر خسرو بیت کون بود آنکه دن پرستد هرگز * دن که
 پرستد مکر که جاهل و کورن که کوشتو که فتح وا و سکون سین مهمله و ضم تاء مثناة ایله معنی کوست
 مرقوم که کشتو که سکون یای تحتانی و ضم تاء مثناة ایله بر قوشدر غدا سی اکثر سنکر زده دو
 که کیشرو که مشهور بر پادشاه آدیدر که کیکوسک قزی او غلیدر استاد بیت مبهشان
 جرحه بر خاک و حال اهل شوکت بین * که از جمشید و کیشرو فروان داستان دارد که کیدو که
 ضم یای تحتانیله معنی کاهوی مرقوم که مع الهاء * کابنه که فتح باه موحد و نوله معنی چشم یعنی
 کوز معناسنه یارینه یای تحتانیله ده مرویدر شمس غزی بیت ای شمشاهی که مهر چرخ را *
 هست روشن از وجودت کابنه که کابنه که کسرباه موحد و سکون یای تحتانیله هاون
 معناسنه که کابیل دخی دیرل استاد لطیفی بیت خایکان تو چو کابیله شد است * کون تو
 چون سر پاتیله شد است که کاتوره که ضم تاء مثناة و واو معروف و فتح راه مهمله ایله سر کشته
 و حیران که کاتوره دخی دیرل که مر شمس غزی بیت دوشش عاقلست و پا برجا * دشمنش
 ابلهست و کاتون * استاد منوچهری * مسط * آن بلبل کاتون رجسته طموره * چون دسته
 تنبوره کرد شجر از چنکلی کاجره و کاجیره که اول بسکون الحیم الفارسی ثانی بکسر الهاء
 و سکون الباء تحتانی و کلاهما بفتح الزاه المهمله عصفور تخمی که عربیه قرطم دیرل کذا فی فرهنگ
 جهانگیری که کاجکونه که سکون جیم فارسی و یای تحتانی و کسر کاف و فتح نوله صقه صغان
 دید کاری سیاه و بیاض آلاجه بر قوشدر عربیه عقق دیرل کاجه که فتح جیم فارسیله بوزن
 پاچه ایکی معنایه در اول معنی زنج یعنی چکه و شیراز بل کجکه و عربیه ذق و حنک دخی دیرل حکیم
 سنایی * قطعه * غلط شاعران بجامه و ریش * وز درون سوزار ویرانی * کاجک و ریشک
 و بناجوی * کبرک و عجبک و معنای * ثانی معنی طرب و خوش آمد زراشت بهرام بیت
 چو نامه زرد چنکرنه کاجه آمد * دلش دز شدی و در کاجه آمد که کاجینه که کسر جیم فارسی
 و سکون یای تحتانی و فتح نوله معنی کاجره مرقوم که کاجوسته که ضم خاء معجمه و واو مجهول
 و سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله معنی کاجینه مرقوم که کاجه که فتح خاء معجمه ایله ایکی
 معنایه در اول معنی یاران یعنی یغور میرنظمی بیت دران کاخه بچندین روز بارید *
 درودشت سیل در یارارسانید * ثانی معنی برقان کذا فی فرهنگ جهانگیری لسان الشعرا ده
 معنی سرما مسطوردر معنای اوله قریب در ایام شتاده یغان یغور اولسه جائزدر که کاراگاه که
 سکون راه مهمله ایله ایکی معنایه در اول احوال دن خبردار ثانی راوی معناسنه که آندن جمع
 و معمول به خبر نقل اولنه حکیم انوری بیت زهر آنکه ز تقدیر آکهی یابند * زهر دل بفلک
 بر فرار کاراگاه که کارتنه که سکون راه مهمله و فتح تاء مثناة و نوله جمع الفرسه معنی غفکوت
 و فرهنگ جهانگیری ده حبوباتن بوی دید کاری تخم در که شلیت و شلیز دخی دیرل عربیه حلیه
 دیرل ضم خاء مهمله ایله و هندی لسان معنی دیرل که کارخانه و کارگاه که کار که

کلام اسکون الراء المهملة وفتح الكاف ايش محلی که کارخانه و دسکه و دکان و ایش ایشلن برلر
استاد لطیفی بیت شهر آراسته چون کار که انگلیون * خاسه چون باغ ارم از رخ کلهارنگین *
خواجه حافظ بیت حاصل کار که کون و مکان این همه نیست * عیش گوش عاقبت کار جهان
این همه نیست * کارنامه * سکون راه مهمله ایل و نیک و رسم که ترکیه کرنامه دیرلر بر عمارتک
و یا خود تصویر و نقشک اسلوب مقدم ایند کلهی رسمه دیرلر * کاره * فتح راه مهمله ایل ارقه
یوک یعنی آرقه ده کوتور یان نسنه که پشتواره دخی دیرلر * شاعر بیت مرا خود میفر و شد
پاک دامن * کند اغیار را بر پشت کاره * کارز که * فتح زامه * سکون راه مهمله و فتح کاف
فارسیمه قصارلرک بز و خامه یوب آغرت قاری مکان کارز قصار در وگاه محل و مکان معناسنه در
کمال بخندی بیت کمال این گفته کر سعدی شنیدی * فروشنی بکارز که دفتر * کاره *
سکون زاه فارسی و فتح راه مهمله ایل و صفور دید کاری بویاند که صاری و قزل رنگ بویار * کاره *
فتح زاه معجه ایل اول کوملی در که باغبان و صیادلر آچیدن چاقوب اوسنی رک و کیه ایل اورتوب
ایچنه اوتورلر و دخی مختصر و سنی آلاق یا بلش اوده دیرلر حضرت مولا ناقدر سره * مثنوی
تا عمر آمد ز قصیر یک رسول * در مدینه از بیابان نقول * گفت کو قصیر خلیفه ای حشم *
تا من اسب و رخت خود آنجا برم * قوم گفتندش که اورا قصیر نیست * مرمر را قصیر جان
و شنیدست * همچو درویشان مرا ورا کاره ایست * کرچه از میری ورا آوازه ایست *
معیار جمالیه سایبان معناسنه در دخی اول اغاچلره دیرلر که صیادلر ایدرلر قوشلری اور کیندوب
طوزاغه دوشتمک ایچون بوابی معنایه شمس غزی * قطعه * منیهر نیکون با این همه
قد * سرای شاه عادل راست کاره * بیای خود بدام ایند نجیر * بنام او اگر سازند کاره *
فرهنگ جهانگیریه اول نسنه نه دیرلر که ایام ستاده ایچنه قیون و صغر قورلر و دخی یول اوزرند
مختصر یا بلش خانه در که بعض پیاده لر شدت شتادن آنده صغورلر ضمیر سزده مستعملدر
فرخی بیت شهریاری که خلافتش طلبد زود افتد * از منزار بخارستان و از کاخ بکاز * کاره *
کسر زاه فارسی و سکون یای تحتانی و فتح راه مهمله ایل بر چچکدر که آنکله قرمز و صاری رنگ
بویارلر ابریشم اولسون ز اولسون عربیه عصفر و معصفر دخی دیرلر کمال اسمعیل * رباعی *
اشکم که چون برنگ کاره شده است * وز رفتن آن دو چشم من خیره شده است * از دیده بچان
نمی باید دید * کاین آب ز سر چشمه دل نیره شده است * مجمع الفرسده حبوبات نوعندن بر نوع
دانه در که عربیه احریض دیرلر * کاسانه * فتح سین مهمله و نوله بر نوع قوشدر و لایت
حوز ستانده اولور اول دیاره مخصوص در عمق بخاری * قطعه * چند پویی بگرد عالم چند *
چند کونی طریق پویایی * زانکه از بهر قوت شهوت * همچو کاسانه می نیاسایی * کاسنه *
سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایل کاسلش معناسنه * می نظمی بیت خلق جمله از تواحسان
خواسته * قطره نبود دریا کاسنه * کاسکینه * سکون سین مهمله و یای تحتانی
و کسر کاف فارسی و فتح نوله بر قوشدر ترکیه آرو قوشی و بیون بوران و قرقوشی و ورق قوشی
دیرلر مرولایت بر نام ایل معروف در فارسیمه سبرک و سبرنگ دخی دیرلر عربیه اخیل دیرلر
نکته شاعرک بری نظم ابلش بیت دری و علی بالامور و الشیمی * قاطایری فیها علیک باخیلا

باخیلا * کاسون * ضم سین و و او معروف و فتح راه مهمله ایل کاسوی مرقوم معناسنه در یعنی
تنور سپور دکاری نسنه * کاسه * فتح سین مهمله ایل ابکی معنایه در اول معروف
و مجمع الفرسده اول یامی اغاج چناقد که چوبانلر و کدالده اولور کاس و کاش و کاکول
و کاشکول دخی دیرلر طیمان مرغری بیت در دست کاسه دزیدرها * کرد به جمع کرده زرها *
ثانی نقاره دیرلر استاد فرخی در مرثیه بیت دهل و کاسه همانا که هنی زان نژند *
تا بحسب خوش و کت بودش بر دل بار * کاسانه * فتح سین معجه و نوله قیش اوی و سبستان
و شاهنشاهی خانه و جای محبت و عشرت معناسنه شمس غزی بیت باشد ارباب فضل
و دانش را * از نوالش معاش و کاسانه * و مطلقا جره معناسنه استاد کسائی بیت
عالم بهشت کشته و عنبر سرشت کشت * کاسانه زشت کشته و حراچوروی حور * فرهنگ
جهانگیریه خانه مختصر معناسنه در شیخ سعدی بیت چو خلقت در میان آمد نخواهم
شمع کاسانه * تمنای بهشت نیست چون دیدار می بیم * و آستینانه مرغان معناسنه ده
استعمال ابشار حکیم خاقانی بیت از مزاج اهل دنیا مردمی کم جواز انک * هرگز
از کاسانه مرغان همایی برخاست * کاشفته * یعنی آشفته یعنی مختل الدماغ بویکله ده کاف
زاید در زبانه اصل کله دندر و نه بر معنا ایچون اذخال اولمشدر * کاسه * فتح سین معجه
ایل ابکی معنایه در اول یعنی بخ یعنی بوز استاد رودکی بیت گرفت آب کاسه ز سرمای سخت *
چوزین ورق کشت برک درخت * ثانی یعنی کاره مرقوم کنایه فرهنگ جهانگیری * کاشنه *
سکون غین معجه و فتح نوله آغو قوردی شکم و صفندیشلر * الزوج بالضم کاشنه بالفارسی
والجمع زار و ی و فی الصحاح دویه حراء منقطة بسواد تطیر و هو من السموم و فی القانون مکس
کاره * کاشه * فتح غین معجه ایل جاهل و ابتر معناسنه ابوالمعالی بیت سخنانش چو بود
پر معنی * کی شناسد معانی کاشه * کاشنه * کسر غین معجه و سکون یای تحتانی
و فتح نوله فرهنگ جهانگیریه معنی کاشه مرقوم اما مجمع الفرسده بر قوشدر کیه اوچر اکا
عروسک دخی دیرلر کتاب السامی فی الاسامیه بر قورلر سیاه و سرخ و زهرنگ اولور اکا
کاشه دخی دیرلر شرفنامه ابکی معناسیله ده مریدر * کاشور جودانه * کاشورک بر نوعیدر
جودانه فتح جیم و سکون و او ایل کاشورک انوای ذکر اولندی بوخوشبو بر نوع کاشور در رضی الدین
نیشابوری بیت یقین بدان که ز عشق قصیم مرکب تست * که در جزایر جودانه میشود کاشور *
* کاره * فتح کاف فارسی و راه مهمله ایل عاقر قرحا در که کلک دخی دینلور * کاکله *
فرزندان تودن بر مبارز پهلوان آیدر * کاکله * فتح کاف و فتح نوله کاش مرقوم که بر معروف
دارودر * کاکویه * ضم کاف و و او مجهول و فتح یای تحتانی ابکی معنایه در اول برادر مادر
معناسنه که رومل قاین دیرلر ثانی سلم بن فریدون شاهک اوغلرلر بن بر نامد ارم پهلوان آیدر که
فحاکک بنسر نام قزندن متولد اولمشدر بوابی معناسنه دخی کاشورلر * کاشفته و کافه *
ضم لام اول و سکون فا و فتح تاء مثناة ایل آشفته و شنید اوی تکلف معناسنه بونارک کاف
کاشفته کاف کی در استاد لیلی بیت فرود آید ز پستش پوردها غون * شد کاشفته چون
خرس خشینه * بومعانی موید شمس غزی بیت همیشه دشمنش در کار کاش *
۲۰۸

زاید ای فاک کالفته باشد * شاه ناصر خسرو بیت یک خیل خرک وارد افتاده * بر یکدیگر
چو دیوان کالفته * کاجه * کسر لام و سکون تون و فتح جمله فاخته معناسنه در شیراز بار غلط
ایدوب قاجه دیرلر عربی صلصل دیرلر کالوشه * ضم لام و و او معروف و فتح شین معجه
ایله ایکی معنایه در اول معنی دیک یعنی چولک طیر اقدن اولسون باقردن اولسون حکیم فردوسی
بهرام کورک لنبک سقایه مهمان اولدوغی جمله دیرک * مثنوی * بشد لنبک و مشک چندین
کشید * یکی آبکش را بنبرد کشید * که دستار بودیش در زیر مشک * بازار شد کویت آورد
و کشک * بیاورد و کالوشه * زن رنج مهمان همی کرد باد * بخت و بخوردند و بر خاستند
یکی مجلس دیگر آراستند * ثانی بر نوع طعام در رنج و نخود و اکشی ایله بشور و بپزیند
کشنیز تازه و نعنایه و کوکب و یاغنه بشور و بپزیند و قورلر بعد تناول ایدرلر بوطعام دلم قومنه
مخصوصه و در کالویه * ضم لام و و او معروف و فتح یای تحتانیله سرگردان و معنایه معناسنه که کاتوره
دخی دیرلر کدافی فرهنگ جهانگیری * کاله * بوزن ناله درت معنایه کاور اول متاع کال و اثواب
خانه معناسنه حضرت مولانا قدسی سره بیت نوخرانی که رسیدند بازار کهن * کاله کاسد
ایشان بهایی رسید * ثانی شراب قونیلان قباغک مخصوص آیدر حکیم انوری بیت
کند قریبه کردون تعی زدر دشتق * مثنی که زهره ییادش نشاط کاله کند * ثالث نارسیده قاون
وقار یوزکه کالک دخی دیرلر شمس غری بیت آنکه بالیز اصطناعش را * نبود مهر و به یجز
کاله * رابع زراعتی آماده اولش زمین معناسنه در کالیه * کسر لام و سکون یای تحتانی
و فتح دال مهمله ایله موی آشفته و زولیده که اوزرینه توز و طیراق دوشمش اوله شیخ سعدی
در بوستان بیت با زین بدی موی کالید * بدی سرکه بر روی مالیده * کالویه * کسر لام
و سکون یای تحتانی و فتح و او ایله ایکی معنایه در اول سرسم و ابله و مختل الیماغ معناسنه
استاد منوچهری بیت ناله بلبل هجر کاهان و باد مشکبو * مردم سرمست را کالویه و شنید اکن
ثانی صاغر و کند فهم معناسنه استاد مخیمک بیت چون شدم نیم نیست و کالویه *
باطل آن روز پیش من حق بود * کالموره شله * یعنی شهرت یافته و آرزومند شدم میرنظمی
بیت چون بعیش یار را کامون شدم * صبر و آرام رفت و در هامون شدم * کالمه بوده *
نان و نلک و سود و دخی طعامه قونیلان لوازم هر نه او و رسته آبکامه معناسنه که تفصیلی مرور
ایلدی کدافی فرهنگ جهانگیری * کالمه * بوزن خامه بش معنایه کاور اول هر نه که اکشی اوله
و با خود اکشی ایله آمیخته اوله معربی کالج در ثانی مراد معناسنه حکیم فردوسی بیت اگر
زامن دم زنی بکرمان * بر آید همه کالمه بدکان * ثالث بعض تراکیبه صفت ایدرلر حکیم
سنایی بیت مر زنا را برهنکی جامه است * خاصه آنرا که شوخ و خود کالمه است * رابع
مجمع الفرسه یعنی بسبب یعنی مرجان که قدر دریاده حاصل اولور دال و بود اقلری اولور و شل
و بیاض باد و آفتاب اصابت ایتدی یکی سرخ و رنگین اولور خامس فرهنگ میرزا ابراهیم
بر نوع خوشبو ریحاندر خوزستانده چوق اولور * کانه * فتح نوله بوزن خانه اوج معنایه
کاور اول رخ که ما کولاته بها تعیین ایدوب تنبیه ایدرلر حکیم شقای ذره جاپیت صبر غرق
و میان ناچه بیک تنگه و نسبه * در چارستوی کنه پران کانه نهاده * ثانی مجمع الفرسه اول

اول بر آنکه دیرلر که عربی مرادیرلر کسر ماله ثالث مؤید الفضلاده یعنی نشسته معنی مقعد
* کالویه * سکون و او و فتح نوله معنی کافه مرقوم بعض نسخه ده کرم شبتاب یعنی یالدر
بوجکی * کاله * بوزن یاوه ایکی معنایه در اول نام آهنگر مشهور که فحاک اوزرینه هجوم
و خروج ایدوب فیدونی شاه ایتدی آخر الامر فحاک قتل ایتدی حکیم خاقانی بیت کاله
پشک زخم بر سر دیو * درد کان کوره و صندان حکم * ثانی ناله مشک معناسنه در بومعتای
جهانگیری بدن ماعد احسین و فانی محمد همد و شاه فرهنگدن نقل ایدر * کاله * ایکی معنایه در
اول صمان که که دخی دیرلر استاد بیت زشتوق روی تو شاهان بدین اسیر فراق * همان
رسید کر آتش روی کاه رسید * ثانی کاهیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی او و رجانگاه
کی و کافه معناسنه افعال او و حکیم انوری بیت همت مال بخش و ملاک ستان *
دولت دوست کام و دشمن کاه * کاهواره * سکون ها و فتح و او و راه مهمله ایله بشک که اطفالی
ایچنه یا تورلر که واره دخی دیرلر حکیم سنایی بیت دایه عقلست از برای سخن * مجتهد را
بکاهواره * ظن * کاینه * کسریای تحتانی و فتح نوله معنی چشم مثلاً کاینه بدودار دیرلر اکا
باق دیمک اولور شهیدی قی بیت موی سعید و روی سیاه و رخ بچین * بر زینت طبری شده
و کشته کاینه * بومعنایه شمس غری بیت ای شهنشاهی که مهر چرخ را * هست روشن
از وجودت کاینه که کباده * فتح باء موحد و دال مهمله ایله اول زم کاند که آنکله کاندکشلکه مشق
ایدرلر میرنظمی بیت کباده کرده مارا چرخ کویا * که نکنداری بهج از دست خود را کباده * فتح
باء موحد و راه مهمله ایله چالی و چربی و قوری اوت و دوشروب یا قن ایچون کوتورن شخصه دیرلر
ضمیر سزده جایز در استاد عسجدی بیت او با زخفه حقه دهد عطر خلق را * چو نانکه تخته تخته
دهد و در کبار کچه * سکون با و فتح جیم فارسین ایله کفجه مرقوم معناسنه در کبسته *
فتح باء موحد و تاه مثناه و سکون سین مهمله ایله معنی کبستوی مرقوم یعنی حفظ استاد لطیفی
بیت هر آن که جدیت صفر صفت خسته * کند اخراج از معال کبسته * حکیم زاری قهستانی
بیت با این همه لطافت و شیرین زفان تو * بامابگاه طعنه زدن چون کبسته * و له ایضا بیت
بچرخ از جان شیرین بر شکسته * مثلاً جلاب در حلقش کبسته * کبنوره * فتح باء موحد
و او و راه مهمله و سکون نوله تنیدی وحدت و غضبه سوبلک ابوالمعالی بیت چندان نیاز کرده ام
آن شوخ بر سره * زنی نکرده است و سخن زد کبنوره * کبوده * ضم باء موحد و او
معروف و فتح دال مهمله ایله ایکی معنایه در اول نام شیان افراسیاب که مشهور کسینه ایدی
ثانی صرقون اغاچی که عربی خلاف دیرلر کبوه * سکون باء موحد و فتح و او ایله و صبره در
پیراغی مغردار و میوه سی خوب و خوشبو او اور کسر کافله کفش پایکی در اما بومعناده کاف
عجمیه در * کبه * فتح باء موحد و اخفاء عایله آت بجم تخفیف با ایله استاد لطیفی بیت
عشق تو بر دلم نهاده آتش کبه * بر خود کشید مایه روح بخون دل * و تشدید با ایله ده آت
جمام معناسنه شمس غری بیت شهنشاهی که تدبیر ضمیرش * نهد بر پشت مهر و ماه کبه *
* کبجه * کسر باء موحد و سکون یای تحتانی و فتح جمله مؤید الفضلاده ایکی معنایه در اول
چار با حیوانک چکه سنه ظاهر اولان و دم ثانی کر پی نک ارقه صند اولان اوزون اوق کدافی

فرهنگ جهانگیری که کیمیه بی کسر باء موحده سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله بریان
اولش اون بغدادی اولسون آریه اولسون کذا فی الجمع بو معنایه ابوالعانی بیت شدی
سیاح دست عشق ایدل * بخود توشه کیمیه بر توکل کی کیمیه بی کسر باء موحده سکون
یای تحتانی و فتح سین مهمله ایله ایام حسابت کسور دن جمع ایدوب سغه آخرت زیاده ایتدکاری
کونلور که زیج روزنامه لده هر درت سغه ده بر سغه کیمیه ایدوب سحرادر کی کیمیه بی کسر باء
موحده سکون یای تحتانی و فتح کافله کیمیه مرقوم معناسنه در کی کتان بی فتح تاء مشناه و راه مهمله
ایله نیزه کوتاه یعنی قصه حربه که اکثر هندی پلر آلتیدر امیر خسرو بیت همدان دو چشم
کردم که چو همدان دهن * همه خلق را ز غره زده بر جگر کناره * بو معنایه مولانا هاتنی بیت
کناره در آورده و بکار * کناره کنار آفت روزگار کی کتاله بی فتح تاء مشناه و لاله یعنی کتان
مرقوم یعنی نیزه کوتاه مشاه ناصر خسرو * قطعه * تا کل در که چون عروس نهان شد *
اوه شاطیه شد دست و باد دلاله * ز کس جمش چون بلاله نکه کرد * بیدر آهیت سوی لاله
کتاله کی کتره پتره بی سکون تائین مشانین و فتح رائین مهملتین ایله اوج معنایه کاور اول
پاره پاره معناسنه ثانی بر دکنلو او تدر دوه بغایت سوز ترکیه کون دیرلر فحنتین ایله ثالث
میوه ده و بی معنی سوز که کل پتره دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری کی کتاله بی
سکون تاء مشناه و فتح عین مهمله و لاله کتال مرقوم معناسنه در کی بجابه و بجاوه بی
کلاهما بفتح الجیم اول بفتح الباء الموحده ثانی بفتح الواو محافه معناسنه در که کرابه و کره
دخی دیرلر شیخ سعدی کاستانده * تاپکی از دوستان رسم قدیم از در آمد که در بجاوه
انیس من بودی و در حجره جلیس کی کچ آغنده و کچ آکنده بی کلاهما بسکون الجیم بر نوع جامه در
جنگ محاربه زره التنه کیرلر ایچی ابریشمک فناسیله طواش اولور معنای ترکیب دخی آتی
اقتضای ایدر که اول مقوله ابریشمک و کر دخی دیرلر آغنده و آکنده طواش معناسنه در حکیم
اسدی بیت زخمتان و از جوشن کارزار * زدرع و کچ آکنده بدسی هزار کی بجبه بی فحنت
ثامه ایله مخفف بجابه مرقوم در کی بجله بی فتح جیم و لاله صقه صفیان دیدکاری قوسندر که
کلاوه و عکه دخی دیرلر کی بجوه بی فحنت ثامه ایله بو دخی مخفف بجاوه مرقوم در کی پکه بی
فتح جیم فارسیله یوزک کرملک او یوننه کرلر کاری نسفه یه دیرلر و آتی باش اولوب کرلینه دخی
پکه باز دیرلر میرتشییه بیت دودست انجهان و آنجهان پیچ * پکه بیش منست این
پوچ و آن پوچ * مولانا جامی * مثنوی * بود شهادان نشین باز * بارسنه زاف او پکه باز
لیک داغش چوسینه سوز افتاد * پکه او بروی روز افتاد * جیم عربیله اگر یجه دیلک اولور
چه کال و قانجه و آنلره بکر ره نه نک که اوجی اگر یجه اوله اکا پکه دیرلر تنکم مرقوم بیت ثانی و واقعدر
و جیم فارسیله بر معناسی دخی زخمتد یعنی چکه که کاج دخی دیرلر عربیله ذقن دیرلر کی کخشله بی
سکون خاوشین معجتین و لاله ارشته آشی در کی کدک بی سکون دال مهمله اولی و فتح
ثانیه و کافله چکچ صداسی که اورش اوزون قزمش دموره اورد قله ظاهر اولور ابوالعانی بیت
قالک پتک غم را بسر میزند * گرفته جهان کدک سر بسر کی کد واده بی سکون دال مهمله
اولی و فتح ثانیه و واولیله بنای خانه و عمارت سیف اسفرنگی * قطعه * بآباد توکل نگر کشته

کشته * دیوارها خانه جان * دزغنه تو استوار آمد * کد واده * مرست پیمان * جمع الفرس
یعنی بنیاد دیوار شمس جندی بیت زفرع بیش طلب اصل کز برای وجود * درست یاید
کردن نخست کد واده کی کد واده بی بر غلقد راه عاده و قولون دیدکاری بغر سقله تعفن
طامدن حاصل اولوز قبق چکر دکنه بکر زور بر برینه یا بشق اولور انسانه خیملی زحمت
ویرلر معالجات ایله چقار مدخچه راحت اوله من اطیاح حب القرع دیرلر کی کد وینه بی یعنی
کوزه شراب استاد رودکی بیت لعل می رازد بر خ و خم بکش * در کد وینه کن و به بیش من آز
بعض نسخه ده مزبور ضم دال و و او و کسریا و فتح نوله کی کد وینه بی مواقعدر که قبق کی
یامی بر نوع شراب طرفی در روم ده یاتق دیرلر کی کد بی فتح دال مهمله و اخفاء شایله جمع الفرس
صاحبی ایکی معنایه در دیش اول یعنی می خانه که می که و بشکک و عشر نکد دخی دیرلر ثانی بی معنی
کام و ملاذه یعنی طماق دیوب شمس خزینک بویتنه متسک اولش بیت آنکه طفلان امل را
دایه کام و مراد * جز بشیر و شکر مند حشر نمیکشاید کد کی کراره بی فتح رائین مهملتین
ایله جامه کهنه و پاره پاره معناسنه و راه ثانی برینه دال مهمله ایله ده مرویدر کذا فی الجمع
کی کراشیده بی فتح راه مهمله و کسر شین معجه ایله یعنی آشفته و پریشان شد اغاجی بیت
بتا تاجدا کستم از روی تو * کراشیده و نیره شد کار من * حکیم سوزنی بیت رمیدگان و کراشیده
کشته کان زوطن * تراخوهند زردان بدعت و آمین کی کراغه بی فتح راه مهمله و غین معجه
ایله قرغه که زاغ و کلاغ دخی دیرلر استاد لیلی بیت آید زباغ بی سوز و ناز بیچ * دست
بکراغه می بر آرد و بیچ کی کرانه بی فتح راه مهمله و نوله کنار معناسنه که کران دخی دیرلر شیخ
مغربی بیت اوراست نعت بی نهایت * اوراست صفات بی کرانه * جمع الفرس بر سیاه
قوسندر بر پرواز یعنی نیز او چامز مؤید الفضلاده مزبور ایکی معنایه ده مرویدر کی کرایه بی
فتح راه مهمله و یای تحتانیله اما تخفیه صرمشق و طولاق معناسنه شمس غری بیت
مشنشاها تو آن شاهی که کردون * نیارد کز جنابت سر کرایه * و تشدید راه مهمله ایله یونون
بوران دیدکاری قوسندر بعضیله آرو قوشی دیمشدر کی کرباسه و کربسه بی کلاهما بسکون
الراء و فتح الباء الموحده و السین المهملتین بر جانور در اولورده اولور کرباس و کربس و کربسو
و چلیپاسه دخی دیرلر کربیه بر جانور در حکیم سوزنی بیت از دها باش بر خزینه علم * کا تخفین
جای جای کربسه نیست کی کربسه بی فتح باء موحده و شین معجه ایله ده کربسه مرقوم
معناسنه در استاد رودکی بیت چارغنده کربسه با کر دمان * خورده ایشان پوست روی
مردمان کی کربش پایه بی سکون راه مهمله و شین معجه و فتح باء موحده و باء فارسی و یا یله
بر او تدر در بای سند ساحلنده اولور کرش دیدکاری جانور بر مقارینه بکر دو کی چون سمیه ایتشار
کذا فی الجمع کی کرینه و کرینه بی کلاهما بسکون الراء المهمله و فتح التاء المشناه و عتک و تک
بیاض آغیدر که لعابندن آشیانه ایدوب ایچنه یاوری چقار در دخی دیرلر اختیارات بدیع
مسطور در که ایام صیفه یایدوغی آغ بیاض و قال اولور حمای ربه یعنی حمای شود او به یه
مبتلا اولان آدم باز و سنه باغلسه حماسی زایل اولور کی کرخ زراه بی سکون راه اول
و سکون خا و فتح زاء معجتین و راه ثانی ایله پیاده معناسنه در کذا فی فرهنگ و یای بو معنای میوید

میرنظمی بیت بود یکی مردک پر جست وجو * کرخ زره میرود اوهر سو * کرزه بی سکون
راه مهمله و فتح زاء مجمله ایله چوماق بعضی طموز درد بدیلر * کرسته بی سکون راو فتح
سین مهملین و نونله ایکی معنایه در اول بر طرف در بیوک طشت کی اغاجدن و طپاقدن
دخی ایدوب ایچنه نان و حلوا و یونک امثالی نسنه لقورل کارسان و کرسان و چاشندان دخی
دیرلر ثانی غله توغندن طعمی ماش ایله مرجک میانند و نکی سیاهرق بر نوع علف و ایدر
صغری غایت سمر در ناخیه پیضا ده و شیرازک کرم سیرنا حیه لند چوق اگر لک سنک دخی دیرلر
یونان لسانند از خیر پس دیرلر و هندی لسانند کرا و وکلاو دخی دیرلر سین مجمله ایله کرسته
دیدکاری صحیح دکلر کذا فی البدیعی * کرسته بی فتح زاء مهمله و سین مجمله ایله حیه و فریب
ایله تواضع کوستر مک کذا فی فرهنگ جهانگیری * کرگاه بی سکون راه مهمله و فتح کافله
کرکر و کرکن مرقومان معنایه که کارگاه و کارکر معنایه ایدر کذا فی فرهنگ جهانگیری
بی کرکسته بی سکون راو فتح کاف فارسی و سین مهملین و کسر میله برخوشیو چیکدر انواع
والوانی اولورا کتر کوه الوندده چوق بتر * گروه بی سکون راه مهمله و فتح واو ایله بر سیاه رنگ
جانوردر که بیلاندن اضرب و بدتر کذا فی الخفه * کره بی بوزن تره درت معنایه کاور اول
چرک معنایه حکیم ناصر خسرو * قطعه * برکیاب علم و ازان روی جان بشوی * تاروی
برزگرد نیایی بسا مره * چون دست و پای بازیه بیمنت و جان و دل * این هر دو یک بیمنت و آن
هر دو پر کره * ثانی معنی مسکه یعنی تره یاغی ثالث معنی حیره رابع عنکبوت پرده سنک
برق عمیدر که بیاض و کاغذ کی اولور و زبان هندی ایکی معنایه در اول دست برنج یعنی بلارک
ثانی هند و ستاندر شهر آیدر کذا فی فرهنگ جهانگیری و عربی سکون راه مهمله و اظهار
هایله جبر و اکرام معنایه و ضم کافله یعنی دستوار و جمع الفرسند قوریش اتمک اوزرنده اولان
کوف که اول اتمک نان کره گرفته دیرلر عربی اکام بکرج دیرلر ضم می و فتح کاف و تاء مشدده راه مهمله
ایله بی کره بی سکون راه مهمله و فتح واو ایله کات هندی دیدکاری دارودر بعض محروم المزاجه
نیرید ایچون ویرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری اما جمع الفرسند دندان میان نعی و کاواک یعنی
ایچی بوش دیش بی کرویه بی فتح زاء مهمله و یای تختانی و سکون واو ایله عربی کراویا
دیدکاری او تدر تازه سن دوشروب کبره کی ترشی ایدرلر بعض نسخه ده کرفس معنایه در
بی کرابه بی فتح زاء فارسی و تاء موحده ایله محافه نیک بر طرف نه ده و ایکی طرف نه ده دیرلر کبابه
کی استاد لطیفی بیت بسی کردم و رازاری و لایه * مرایک کر نظر کردان کرابه بی کرانه بی
فتح زاء فارسی و تاء مشدده ایله ابریشم قوردی کذا فی فرهنگ جهانگیری بی کراره بی فتح زاء فارسی
و واو ایله بودخی محافه معنایه در کجاوه کی حضرت مولانا قدس سره بیت این کراره که
شود این سوکران * آن کراره که شود آن سوکران بی کرزه بی سکون زاء مجمله و باء
موحده ایله معنی کجاوه یعنی شیروغن چقد قدن صکره صقند یعنی اولان نسنه که حیوانانه دیرلر
کذا فی الجمع عربی و ترکیه ده کسبه دیرلر ضم کاف و فتح باء موحده ایله بی کرده م خواره بی
بر جانوردر ولایت حوزستان اولور و بدک کاف قوروغن شور و پرک کیدر هر قنی جانورده زنج
اوزسه دلاک ایدر بی کرده بی سکون زاء فارسی و ضم دال مهمله و فتح میله بر علتد رطرنق دیند

طرنق دیند ظاهر اولور اطباء داخس دیرلر و هندی لسانند انکپره دیرلر طیب یوسفی
* رباعی * در کر دمه ات میان کم قاعده * کر خوان شفاتر ایدر ما پند * بکشارک و مسهل خور
و میساز طلا * از سرکه و افیون که بری فایده بی کرته بی سکون زاء فارسی و فتح نونله یامه که
یرتلش جامه لره دیرلر پینه دخی دیرلر عربی رقه دیدکاری در کذا فی الجمع بی کره بی فتح
زاء فارسی و اخفاء مایله بش معنایه کاور که کچه مرقوم معنایه یله مترادف در اول یعنی یکک که
فیما یلتر فیلی آنکه ضبط ایدر لره ببلر یکجا ک دیرلر امیر خسرو بیت باطلت شب شکل مه چون
ناخن شیرینه * وان پیل را زین کره بر سر نکونسا رآمد * ثانی باشی اگر چه راغاجدر
آنکه طبل و کوس چالر و له ایضا بیت چون کره بر کوس مسین داد بوس * داد مسین یاد
زرد و پینه کوس * ثالث هر چنگاله دیرلر عموما و قصاب چنگالی که اکا قیون آصار لخصوصا وله
ایضا در صفت هلال بیت یکی کره زدکان در سهر قصابست * که هر سلخ بیالا کشید اند
چنین * رابع اول ات یاره سی که بوغاز ده دلاک نه پند اولور عربی ملاذ دیرلر خامس اول اغاج
پاره سنه دیرلر که کلیدک مفتاح برینه قورلر که آخغه مانع اولور بی کسانه بی فتح سین مهمله
و نونله بوزن فسانه یعنی آدمیانه کس آدم معنایه تقدیر اولوب الف و نون الحاقیله آدمیانه
اولور شاهانه و مردانه کی میرنظمی بیت نه هر کس می کند وضع کسانه * نه در هر یک توان
یافتن دشانه بی کسته بی سکون سین مهمله و کسر تاء مشدده یعنی یای ساکنه ایله دوه دکنی که
شتر خواره دیرلر کذا فی الجمع بی کسه بی سکون سین مهمله و فتح میله ایکی معنایه کاور اول
زلفک بر قاج تل نک با شلرین مراضله کسوب چهره و یکا ق اوزرنده او جلرین قورجق کوسترلر
اکا بنجه دخی دیرلر خواجه حافظ بیت عروس بخت دران بحره باهزاران ناز * شکسته
کسته و پرک کل کلاب زده * مجمع الفرسند عاریتی قیل که بعض زنانک صاچلری قصه اولقله
صاچنه آشیلرلر شاعر * رباعی * روزی کله از کله برون آمده است * یاد صحر از جیب
هوار زده است * از سهره بر ابروی چمن و سیه کشید * از غایله بر فرق سین کسه شکست *
ثانی نان کلبه یعنی بوغچه بشمش اتمک دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری بی کسه بی فتح
سین مهمله ایله معنی آسانی یعنی قولای کذا فی الاداة بی کسانه بی فتح سین مجمله و نونله مخفف
کاشانه در بی کسته بی سکون سین مجمله و فتح تاء مشدده ایله معنی احوال یعنی شاشی کذا
فی الخفه بی کستیکاه بی لیان که آمده کی نک دمورین راغوب یا تدر معنای ترکیب کی ریدر
بی کشکله بی سکون سین مجمله و فتح کاف و لامله پای افزارد که شاطرلر و پیاده اولانلو
آیا قارینه چکرلر حکیم ناصر خسرو بیت پای پاکیزه برهنه نه بی * چون بیای اندر دودین
کشکله * بویندن هم اولنور که پوستال اوله بی کشکینه بی سکون سین مجمله و کسر کاف
ویای تحه ثانی بعد نون مفتوحه ایله معنی کشکین مرقوم یعنی آریه اتمکی شمش خیزی بیت
کندر کر خیرش التفاتی * بدینا ویدین کشکینه او بی کشته بی سکون سین مجمله و فتح
نونله بر نوع منتدر که معربی کشخ در کذا فی المویید و فرهنگ زفانکو یاده معنی آسانی و نوبی
از صماروغ بی کسه بی فتح سین مجمله ایله معنی کد یعنی دلخی و دخی یوک بغلد قلی ایس پر هنک
و غایده چنیر قولانی و سایر هنر نه چکوب رایش ایچون استعمال اولنه کشی دخی دیرلر کذا فی

بود به که بر پشت کشته خزان * ثانی قیروغی کسک استک شمس خیزی بیت ریش دشمن بسان
 افساری * بر سر قلع بان کشته اوست * بوم معنایه شمس خالد بیت رستم زدست کردم لیکن
 توای حسود * می بیع و میکش از غم چون مار کشته دم * بوییدن فهم اوامدی که کسک
 قیروغی است که مخصوص دکل هر چه و آنک که قیروغی کسک اوله اکا دینوردیش ثالث فرهنگ
 جهانگیریده عضو ناقص هرنه اولور سه استاد فرخی بیت ای روپان کشته نجس درخز به
 هین * کاند زمر غزار ولایت همی زب * رابع اسانی فصیح اولوب سوزی معنی ادا ایله به و خارج
 معروفی رعایت وادایه قاید اولینه دیرل امیر خسرو * قطعه * دولت دنیا پیرامن من کی کردد *
 با چنین فضل و معانی و درایت که مراست * روز و شب دست در اطراف جهان سرگردان *
 تاب کی کشته زبان کامل و احق کدک است * واهموار و نامرتب معناسنه شاعر * مصرع *
 معانی کشته همچون ریش اترک * خامس قصه و بیغون دسته چوبه دیرل کشته چوب دید کارینک
 ذکر می مرو را یادی * کفرجه * سکون لام و راه مهله و فتح خاه معجه و جیم ایله بجه قلمق که
 کانه وجه و غلغایج و غلغایج دخی دیرل * کله * سکون لام و فتح دال مهله ایله ایکی معنایه در
 اول بر مقدار سخت اولان زمین ثانی اعلام در جالندند ابوالمعانی بیت بیاند رزمین سینه ام را
 نه چندان کار و پر خار باشد * کاکینه * سکون لام و یای تحتانی و کسر کاف و فتح نوله قماش
 جنسندن قطیفه که عربیه تحمل دیرل ضم میم اول و سکون خاه معجه ایله * کاندیره * فتح لام
 و دال و راه مهلتین و سکون نوله اوج معنایه در اول توانا و قوی و محکم آدم شمس خیزی بیت
 چرخ بلند قدرت نیروی او نیافت * با آنکه هست سخت نهاد و کاندیره * ثانی ناه و اوار و تراش
 اولان آدمه دیرل مثلاً لک و یک تعبیری کی کلندر و کلندر دیرل معنی یک بیت باشد کنگ و کلندر که
 شب و روز * خواجه مار از کی بودار و خوش نمود * کاندیره * فتح لام و دال مهله و سکون نوله و اغاج در که
 دکر من طاشی اوزن اولان دلاک اوسنه قورل کدانه بی اول داندن بدر جمله دوامک ایچون اکا
 لکک و لککه دخی دیرل حضرت مولانا قدس سره بیت کره می کویم الول و کریم کویم کول *
 چون کانه برب دوام و نکند میز نم * کاونده * سکون لام و نون و کسر و اوایله بر نوع خیارد که
 آنچه و اوزون و طوغری اولور شنگ دخی دیرل بسحاق اطعمه بیت میل کلونده که
 دارد که مبارکبادش * بخت فیروز که افتاد ز عیش بکنار * کاه * تخفیف لامه بش
 معنایه کاور اول فرهنگ جهانگیریده یعنی رخسار امیر خسرو * رباعی * خنک که تم در نظر
 بنه نمود * صد دل بد و کاه کاه افکنده نمود * نمود مقنع زبکی چه یک ماه * دوجه زبکی
 مه او که خنک نمود * ثانی میان جزیره ده واقع بر شهر آیدر حکیم اسدی بیت چنین هر یکی
 همچو شیریه * کترین کرد و شد تابش هر کله * ثالث هر دهنه نیک مرتبه افعاله دیرل مثلاً
 ایکنه بی جامه به صوقوب چیمقارمق کی سائر لیده یوقیاس اوزره در رابع ربکدان خامس
 کر ز معناسنه در * کلیاوه * سکون لام و فتح یای تحتانی و اوایله معنی کالیه و مرقوم یعنی
 سرسم و احق حضرت مولانا قدس سره بیت ای طوطی عیسی نفس وی بلبل شیرین نوا
 هین زهره را کلیاوه کن زین نغمهای جانفرا * کایچه * کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح
 جیم فارسيله اغاج کاید معناسنه در میرنظمی بیت چودر را بسته باشد با کایچه * که حکمت نباشد

نباشد از در چیه * کایچه * کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح زاء فارسيله طیراق دست کی صو
 قونیلور و شراب قونیلور ملاک عزیز الله بیت چو کردان کایچه پر از آب جوی * باب کایچه
 فروشت روی * کاسه * فتح میم و سین مهله ایله معنی کاس مرقوم یعنی یعنی طرف که
 ایچنه شراب قورل ترکیه یاق دید کاری نسنه در حکیم سوزنی بیت امام بلخ کاسه خری نکوداند
 که از کاسه می اندر پیاله کرده اند * وله ایضا بیت کاسه خرنه همانا کراسه خرباشد *
 که بر کاسه کراسه بسود شوند * کایینه * فتح میم و نون و کسر غین معجه و سکون یای
 تحتانیله معنی کاسه مرقوم یعنی آغوقوردی * کاه * فتح میم و لامه معنی کج یعنی اگر
 معناسنه شاه ناصر خسرو بیت باز قوی شد باغ دختر کس * دست شده سست و پای کشته
 کاله * کان جوله * سکون نون و ضم جیم و او و معروفه قربان معناسنه که نیم لنگ دخی دیرل
 ترکشک یای طوران طرفی استاد فرخی بیت زهر جنگ دشمنی دست نابوده زده کردد * غلامان ترا
 نان کان اندر کان جوله * کایچه * معروف چنگر کانه دخی دیرل عربیه رباب دیرل * کاندیره *
 سکون نون و ضم فاو راه مهله ایله معنی کاندیره عربیه قوسر شادق دیرل * کاندیره *
 سکون نون و ضم کاف فارسی و راه مهله ایله اول یاید رک فندقی آتار بر اولوقی اغاجدر ایچنه
 طیراقدن یا بلش فندقلری وارد و بر بر قیوب صالیورد که توفنگ فندوغی قدر کیدر کاندیره
 و کان مهره دخی دیرل ودانه سنه غاکوک و غالوک دیرل میر عماره بیت کاندیره * زرین شده
 بحر خ هلال * ستاره جمله چو غالوکهای سمی اندود * حکیم خاقانی * قطعه * از پرده لب اگر
 بنا کاه * بر ماه فاک نظر کارند * صد مهره بیگ کاندیره * در دامن آسمان شمارند * کاندیره *
 فتح میم و سکون نون و ها و ضم کافله کاندیره * مرقوم معناسنه شمس خیزی بیت در کاندیره
 غلاماش * پیکر اختران بود غالوک * کان مهره * سکون نون و ها و ضم میله کاندیره
 مرقوم معناسنه استاد رودکی بیت پیش کن مهره * بازوی قدرتش * کوی بسیط آمده کل
 مهره * تنک * کانه * بوزن زمانه درت معنایه کاور اول اول یاید رک مثقبه پکیروب
 بعض نسنه دلر حکیم خاقانی بیت بر مثقب نطق درفشانه * از قوس و قرح کم کانه *
 و دخی چقر قیما یایی و بونله بکزر هر نه واریسه مرکز و حکک یا بلری و سائر لینه ده دیرل ثانی
 معنی زمین کن یعنی یقازن که عربیه نقاب الارض دیرل معدن و چشمه و قیوهره قازر ایسه
 استاد دقیقی بیت چنانکه چشمه بدید آورد کانه زسنک * دل تواز کف ترکان زربید آرد
 بوم معنایه شمس خیزی بیت برون آرد هزاران بی کلکتن * بران صورت که منبع را کانه *
 ثالث فرهنگ جهانگیریده معنی پیه اله مذکور در مختاری بیت کان من شراب سخای تو آنست *
 که چرخ پر شود از جرعه کانه من * رابع کایچه نک اوقی که آنکله جالور حضرت مولانا قدس
 سره بیت هشیاری من فسانه ناید * ما اندر باب بی کانه * کاه * فتح میم و اظههار ایله
 ولایت سرحد عجمه قریب بر قلعه آیدر و ولایت چینه یقین بر شهر آیدر کدانی فرهنگ
 جهانگیری * کترینه * زیاده اکسک نسنه دن تعبیر ایدرل زیرا که اکسک در ادات
 تقضیلد ریای نسبت و نون نا کید نسبت ایدر آخر نه ها علامت دردت نوع حروفندن مرکب
 بر لفظ در * کره * سکون میم و فتح راه مهله ایله معنی سرکن یعنی بهایم ترسی میرنظمی

بیت نش سرپا آورده است جمره * ازان جامه گرفته چرك و كره في كرده في سكون
میع و فتح زاء معجه و دال مهمله ايله مد بروبی دولت و فلاكت زده معناسنه شیخ نظامی بیت
بخت چوید بودید اخترشدم * كرده کوی و قلندرشدم في كله في سكون می و فتح لامله تنوره که
قلندران و بعض درویشان سترعورت ایچون بیلرینه بغارلر في كله في بوزن همه برك معناسنه در
في كچه في كسر می و سكون یای تحتانی و فتح جم فارسیله ابکی معنایه در اول بمعنی کما نجه
حکیم سوزنی بیت بکی کرباس چرخ داد کارا * بنوشد هیچ چنکی و کچه * ثانی مؤید
الفضلاده بر قور دچغز در قوروغی دیندن کجه لده شمع کی ضیا ویز سبتاب دخی دیرلر هرید
براغ ترکیه یلدز بوجکی دیرلر في كمينكاه و كمينكاه في كلاهما بكسر الميم و یای التحتانی و سكون
النون پیصوری کین پوصودرگاه کاف فارسیله اسم مکندر چغمتای لسانند ارغندال دیرلر اما اصلند
اول صرب یره دیرلر که آنه پوصوط و رمغه قابل اوله میرعلیشیر بیت زلفینك هرچینی رایوز
فته دور دین اهلغه * ارغندال ایچره قاراچی ایلان کان یا نکلغ کین في كينه في اكسكي
معناسنه در كم اكسك حرف یا نسبت معناسنه در که که منسوب اولور نون ناکید ایچون وها
علامتدر میرظمی بیت کینه بند درگاه جانان * کند خد متکذاری از دل و جان في كنان في
فتح نون و راه مهمله ايله ابکی معنایه در اول معروف کنار معناسنه ثانی بمعنی قلاب آهنین
یعنی دمور چنکال که قصاب دکانلرند قیون اصارلر و ساخانه یه کناره دید کلمی دمور چنکال
اولغله در معری قناره در في كنانه في فتح نونین ايله بمعنی کینه کمال اسمعیل بیت بروز کارتو
نوشد ز سرجهان کهن * کنانه کرسود آتم بروز کارتو باد * عربیله بر قبیله آدیدر بنی کنانه
دیرلر في كنبوره في سكون نون و ضم باه و واه و معروف و فتح راه مهمله ايله حیلله و خدعه
و مکر معناسنه استاد رودکی بیت دستگاه او ناند کرچه روی * تنبل و کنبوره و دستان
اوی * منجيك بیت خودند اردغایتی ای ناجوی * تنبل و کنبوره و دستان اوی في كندن في
سكون نون و فتح دال و راه مهمله ايله بر کوچك قوشدر صوده تعیش ایدر کوردخی دیرلر
کذا فی الجمع في كنبوره في سكون نون و ضم دال و واه و معروف و فتح راه مهمله ايله دری
مغیره که نلانی و با خود کوسله دن ایدرلر ابوشکور بیت ستاره دران کوی آزاده وار * در آن
کوی افکنده کند و ره خوار في كنبوله في سكون نون و ضم دال مهمله و واه و معروف و فتح
لامله طیراقدن یو ك كوب کی ایدوب ایچنه غله قورلر ابن یمن * رباعی * آنکس که بود
بدرش حکمت خالی * بر گفته اوتقیضه آرم خالی * کوی که خلا ز د خرد هست محال * کند و له
من چیست ز کندم خالی في كنده چاه في سكون نون و فتح دال مهمله و جیلله اغاج طولی معناسنه
في كنه خایه في سكون نون و فتح دال مهمله و واه معجه و یای التحتانی ايله ابکی معنایه در اول
خادم که آخته دخی دیرلر معنای ترکیب طشاغی و قویش دیمک اولور ثانی دبه یعنی خایه لری
شیش ابوالعانی بیت بوره سرتا کون دره کیر و خایه طیلکی * میزند شام و بحر آن کند خایه
نوشی في بوزن بند ابکی معنایه در اول قازمش بر که اکثر قلعه اطرافند اولور معری خند قدر
استاد فرخی در صفت سپاهی بیت بکدرند از رودهای زرف چون موسی زبیل * برشوند
از کناه چون شاهین بدیوار حصار * حکیم اسدی بیت به بیرامن در یکی کنده ساخت * زهر

زهرجوی آبی با نجابتخت * ثانی امر ددرشت جسته یعنی قبا کوده لی ساده رو آدم رکن الدین ۲۶
بکرانی بیت اوست قواده هر یکا در دهر * کنه خوب و خیمه زیباست في كنهاله و كنهاله في
کلاهها سكون النون و فتح اللام اول غین معجه ثانی کاف عجمیله اوج معنایه کاور اول بمعنی
خواستکاری عمو و خواستکاری زن خصوصاً یعنی عروس طلب ایدن می خز کور کانی * مثنوی
کنون کان ماه را ایزد بمن داد * نحو ام که بود در ماه آباد * که آنجا پیروز ناساد خوانند * همه
که خالکی راجان سپارند * ثانی زن روسی به دیرلر شمس خزی بیت احسب نفاد تور داشت
از جهان نام كنك و كنهاله * ثالث ولایت خراسان بر طاع آدیدر خم کافله ده مرویدر في كنده في
فتح نون اول و سكون ثانیله بر دمور آلتدر که آنکله طاش قوپارلر و طاشلی بر قازلر في كنودانه في
فتح نون اول و فتح ثانی و دال مهمله ایلد کندر تخمی معناسنه در في كنه في فتح نون بر جانورد چارپا
حیوانه اوشوب و یا شوب قانی ایچرلر ترکیه کاف عجمیله کنه دیرلر کمال اسمعیل بیت
در نکر صدر احوال من که ارفط نیاز * فقه خون می کند از دمن چوا ز نقه کنه في كنيلسه في كسر
نونله کلیسادر في كواده في فتح و او و دال مهمله ايله بمعنی چوب و ز کنهانی شرفنامه في كوان في
فتح و او و راه مهمله ايله اوج معنایه کاور اول بر نوع اوزون سپیدر شیراز باروده و هند بار و خله
دیرلر امیر خسرو بیت چون پیرده نمود ترا کار کرد نیست * بی راه بر کواره بازار کان کشد *
مولانا سید احمد مشهدی بیت ای پیر همت کواره کل * روی تو کل سر کواره * ثانی خانه
زنبور که آنه بال چقارلر ترکیه قوان دیرلر مولانا روحی شیارستانی بیت آن رخ پر نشان
آبله بین * کرندیدی کوازه زنبور * ثالث یازایابی کجه لرنده هوا یوزن طاهر اولان یغورستر
بولت بعضیلر بخار معناسنه نقل ایلدیلر في كوازه في فتح و او و راه معجه ايله ابکی معنایه در
اول آغازی طار بر داق که کوازدخی دیرلر مولانا خزی بیت بانعت تمام بدر کاهت آمدم *
امروز با کوازه چوبین همیروم * ثانی مجمع الفرسد او کوز سور دگری اغاج که او کندن دیرلر
في كوازه في فتح و او و راه فارسیله سرزنش یعنی توبیخ و تقریر و طعنه حکیم اسدی بیت
کوازه همیرد چنین پرسوس * همیخواند مهر اراج را نو عروس * شمس خزی بیت
سته شغال که بر سلاص اجرام * زندر ای منیرا کوازه * و تشدید و او ایلده روایت اولمشدر
کسانی بیت ای کشد بخیره و سرکشته کسانی * کوازه زده بر توامل ازنی یعنی * مجمع
الفرسد بمعنی مزاج و فسوس و لسان الشعراء طعام نیم محقه مرویدر في كودن في سكون
واو و فتح دال و راه مهمله ايله بمعنی کندن مرقوم یعنی بر کوچك قوشدر صوده تعیش ایدر
کذا فی الجمع في كورزه في فتح و او و سكون راه مهمله و زاء معجه مفتوحه ايله کبر میوه سی
و چچکی در که ترشی ایدرلر کورز و کورک دخی دیرلر في كوره في سكون و او و فتح راه مهمله ايله
سیل یرتدوغی بر که صوبی چکوب با حق یرتد قاش اوله شمس خزی بیت باد باقی همیشه
تا باشد * کوه و در یا و کورده کوره * و نسخه میرزا ابراهیم یعنی سیلاب مرویدر في كوكبه في
سكون و او و فتح کاف و باه و واه ايله طنطنه و شهرت تام و دهم چشم معناسنه در ابوالعانی
بیت جندا کویه سلطانی * در جهان شد کرم یزدانی في كویسته في كسر
واو و سكون یای تحتانی و سین مهمله و فتح تاء مثناه ايله فرهنگ جهانگیر بد و تراغاك ابکی جانبی

و مجمع الفرس معنی غله کوفته و له بیت مر حبا آن کو دسته فربه * کس ندیده مثل او ندیده
که کوشه بی کسروا و سکون یای تختانی و فتح شین معجه ایله یعنی طرف دوع یعنی ایران
طلوی که آنده یاغ چهار لر کنانی الجمع که کویله بی کسروا و سکون یای تختانی و فتح لامه یعنی
کاکلی یعنی موی سر شرقنامه ده واده الفضله خیم کاهله مرویدر ترکیه پرچم دیرلر که کویله بی
سکون ها و فتح بام و حله ایله و احق معناسنه شمس خیزی بیت اعظم جمال دینی و دین
شاه ملک بخش * ای عقل ما کفایت و فضل تو که کویله بی کهره بی سکون ها و فتح راه مهمله ایله
برغاله شیر یعنی آرسلان یاوریسی کنانی الجمع که کیزه بی سکون ها و فتح زاه معجه ایله
کرنگ که وقت چهارده و حاده واقع او اور عربیده تمطی دیرلر که کویله بی سکون ها و فتح سین
مهمله و لامه یعنی که کویله مرقوم یعنی ایله و احق و له بیت مکن راز دلت افشایان دان *
ندان که کویله نیک و بد خویش که کویله بی سکون ها و فتح لامه ایله ایکی معنایه در اول قاریش
صورت بو معناده عربیله مشترک او لور زیر الاوسط عمر که الی و التمش در اکا و اصل او لوب صقالی
دوموی اولانه که ل دیرلر بوند خیمه مونله اولش او اور ثانی سکله نماش آنچه یه دیرلر
که کویله بی سکون ها و فتح و او و راه مهمله ایله بشت که عربیده مهاد دیرلر خواجه سلمان بیت
بادل پر مهره میگردید چرخ کوز بشت * بر سر که واره اش چون هر کس تر بشیک مادری که کویله بی
سکون یای تختانی و فتح هایلر باغادر بغایت دیکنه او ایرلیکی توت اغاجی قدر او اور و اکا بکتر
که مع الیه * کابل بی کسروا و حله ایله ادویه قسیمند در هندوستانه بنزایری اغاجی
او لور مش جوز اغاجی کبی کند و ارک کبی میوه سی او اور لکن تازه سی نیز انجق تازه سن شکر ایله
مربا ایدرلر دماغه بغایت نافعه رو کوز آغر بارینه وحدت بصرو ویرمه و معده یه ده زیاده نفی
وارد و قور بسنگ دخی نفی کلی در قیروب ایچنده ارک کبی چکر دکی وارد آنی آتوب قشرین
آلورلر که کاتوزی بی خیم تاه مثناه و او معروف و کسروا معجه ایله زاهد و عابد معناسنه در
وایت اولور که جمشید زمان سلطنته جمع ناسی درت قسمه متقسم ایدوب قسم اولنه کاتوزی
نام قیوب آنله امر و تنبیه ایلدی که طاغیرده و مغاره لده قرارگاه ایدوب جناب حق جل و علا
حضر تکه عبادت و طاعتنه مشغول اولوب و اقیوب و برلینه تعلیم و کسب علوم و تحصیل
معارف ایلیه لرو قسم ثانی یه نیساری آدوروب سیاهی لکه مشغول و ساحشوری و تعلیم جنک
و پیکار ایلیه لکه عیلمه حاضر بولنه لرو قسم ثالثه نسودی تمیمه ایدوب بیوردی زراعت
و خراعت و کشت و دراست ایدوب باغ و بوستان پیدا ایلیه لرو قسم رابعه اهنو خشی لقب
و یروب حکم ایلدی که ارباب حرف اولوب انواع صنایع او کر نه لرو قسم پنجمی بیان عیلمه حکم
فردوسی * مثنوی * کروی که کاتوزیان خوانیش * برسم پرستندگان دانیش * جدا کرد
شان از میان گروه * پرستنده را جایکه کرد کوه * صفی بد کرد دست نشانده * همی نام
نیساریان خوانند * بکامیز مردان جنگ آوردند * فروزنه لشکر و کشورند * نسودی
سه دیکر کرده دانشناس * بکانیست بر کس ازیشان سپاس * بکارند و ورزند خود بد روند *
بگاه خورش سرزنش نشنوند * چهارم که خوانند اهنو خشی * همان دست درزان با سرکشی
بکارشال هم کمان پشه بود * روانشان همیشه بر اندیشه بود که کچی بی کسرحیم فارسیله

فارسیله بولماج آستیدر میزظمی بیت کهن سال دید و گفت بقور * نداید دندان کچی
بخور بی کاخ مشتری بی برج قوس و حوت و فک سادس معناسنه در کدانی فرهنگ مینا
ابراهیم بی کاراسی بی فتح را و کسرسین مهمله ایله بر قوشدر خزین آواری واردر حکیم
خاقانی بیت قری ز توپاریسی زبان کشت * کاراسی * کارنامه خوان کشت بی کاربانسرای بی
بیلی و مسافر قونا حق خان کرک شهیده اولسون و کرک قصبه لده ویدل اوزرنده و معلوم
مراحل و نه ازان پالاش اولسون بی کارفرمای بی ایش بیورچی پادشاه اولسون و کیلاری
اولسون بی کاری بی کسروا مهمله ایله ایکی معنایه در اول مؤثر و نیز اولان سنه آدم
اولسون غیری اولسون ابو الفرج رونی بیت چنان در سینه سهمش کاری افتاد * که کفی
سهم او روز شمارست * ثانی پهلوان مبارز معناسنه استاد فرخی بیت سالار صیاه ملک
ایران مجود * یوسف پسر ناصر دین آن شه کاری بی کاسموی بی سکون سین مهمله و خیم مهمله
ملکوز قیل که فوریجه ایدوب بعض اهل صنعت قوللور کاس طکوز و موی معلوم حکیم
سوزنی بیت آب توازن غاره و کسبت زکاسموی * کم پیش تو پیش و عهده رنک تو زرنک * شمس
مغزی بیت زبان در کام اعدایش چو خنجر * مره بر چشم خدش کامه ویست * بعض
قره ملک قاسق قیل و دلکو و قورت بیغنه ده دیرلر که کاسنی بی سکون سین مهمله و کسرو
نوله کونه یک دید کاری او تدر عربیده هند با دیرلر ایکی نوع او اور ری بوستانی وری بریدر
قطیر ایله صوبن چیمقارلر حمیات سوداوییه و حرارت معده یه و قلبیه و کبه بغایت نافعه در
کنانی البدیی که کاشکی بی سکون شین معجه ایله تنی در ترکیه نولایدی دیکدر کاش
و کاشک دخی دیرلر مولانا شانی بیت رفته بودم یکسب استعداد * کاشکی رفقی بدعقانی
بی کاشی بی کسرسین معجه ایله بر نوع بشمش کرچدر یوزینه نقش چینی ایدوب اوزینه
صرجه دو گرلور درون خانه بی آنکه تزیین ایدرلر شیخ واحدی بیت کاشی و اجرت بهر خرده
مال قارون بدم فرویده * و له ایضا بیت کرچه کاشیست خانه باچینی * دل بکیرد چه پیش
پیشنی * یای مجهول ایله مخفف کاشکی استعمال اولور حکیم زاری قهستانی بیت کنون
در دست ماند از دست بادی * که کاشی از هزار مادر زادی * و له ایضا بیت زخمت کوهر
افشان تو باری * مرا کاشی که بودی یاد کاری بی کافوری بی بیاض چیکلی را و تدر بابونه
کا و کا و خیم دخی دیرلر عربیه اخوان دید کاری لطیف رایحه سی و بیاضی جهتمله کافوری
نیمه او نشدر که کاشی بی خیم کاف و کسرونله کیک اوق که آویشن دخی دیرلر که کالوی
سکون لام و خیم بام و حله ایله یعنی کالیوه یعنی سرکشته و متغیر کنانی الجمع که کالی بی
یوزن خالی اوج معنایه در اول یعنی کام یعنی مراد شیخ نظامی بیت کالی دل کرچه زبان
خوشترست * عاقبت اندیشی ازان خوشترست * ثانی اول سنه یه دیرلر که دنان ناخوردش
ایدرلر ثالث کابل مضامافا تندن بهبوده قریب برده واقع بر قصبه در که بی کسروا و حله
مشده ایله به عن فرهنگه بام فارسیله مرویدر میون معناسنه در که یوزینه دخی دیرلر که یوزینه
ایری اولانه و کبی کوچکند دیرلر و منند ک زبان علمه سنه ده کبی دیرلر حکیم سنایی بیت صورت
طبع کافت بشرست * کبی سک دست و کربه سرست * خنجر کور کانی بیت چو کبی در جهان

بی

ناپارسانتر * زسك رسواتر و زوی بهاتر * كيك دري * كيك اعلاسی مراد در ولایت
 شیرازده بر ناحیه آدیدر آنك كككي بغایت چوق و خوشما و اورای نسبتله دره منسوب ككك
 دیمك اولور حنی اول ناحیه خلقنك اسانتری فارسیده بغایت فصیح و لفظله لسان فارسیده لسان
 دری دیرل حدیث شریف نقل ایدرل کمال پاشا زاده دقایق الحقایقند یازمش * قال رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم لسان اهل الجنة فی الجنة عربی و فارسی دری * کیوتر شلواری
 ایاقلری توبل برنوع کوکر چین در غالبام کش و قوت دید کاریدر قوشیازلر قننه غایت معتبر در
 و مقبولدر هواده اوچارکن تعلقه بازلق ایدر اول اجلدن پسران اول کوکر چینه زیاده طالب
 و راغب اولور حنی قوشیازلر ایدن یاران اول کوکر چین ایله پسرانی صید ایدوب بند شلوارینه
 ال اوردرلر کیبودی * هم باه موحد ایله ایکی معنایه در اول مرینه که کوکر نکلواوله ثانی برنوع
 کوکر قوزی دریسیدر اکثر عجملر بورلک ایدوب با شلوارینه کیلر ساده رویانه بغایت پیرایه ویرمیر نظمی
 بیت کلاه کیبودی که پوشیده است * ازان قتل عشاق کوشیده است * کجری * سکون جیم
 فارسی و کسر راه مهمله ایله برنوع ملا و در برچ و ماش ایله آمیخته بشودرلر کی کدخدای بی درت
 معنایه کوز اول خانه صاحبند دیرلر و عرف عوام اول کسنه به درلر که بین القوم موقر و معتبر
 اولوب کار ساز و مهم پرداز اوله ثانی متأهل یعنی اولو که غور و قی اوله مولانا امیددی بیت
 پیرانه سر که قد امیددی دو تاشند * از چار خاکی دوسه چار کد خد اشند * ثالث پادشاه
 معنایه کوز و حکیم فردوسی بیت کیومرث شد در جهان کدخدای * بخسید چون کوه لشکر
 داشت جای * وله ایضا بیت با صبر اندر آمد جهان کدخدای * بخسید چون کوه لشکر
 زبای * ابن یمن بیت شهریار اتوی آنکس که جهان را بسزا * کدخدای بتوفر مود خدای متعال
 کذا فی فرهنگ جهانگیری رابع اصطلاحات معجمانده دلیل روجه دیرلر که آنک تفصیل کدبانو
 لغتی زیانده ذکر اولندی حکیم سنایی بیت صاحب الساعه دلیل نهار * طالع و کد خدا
 و خانه چهار * شیخ اوددی بیت بدر آوز سیر این اجرام * سیر هیلج و کد خدا و سهم
 کی کرای بی فتح راه مهمله مشدده ایله یعنی بحام کاف فاسیلده مرویدر کذا فی المعجم
 کی کرکری بی سکون راه مهمله اولی و کسر ثانیه و فتح کافله یعنی کرجن مرقوم کی کرای بی
 فتح راه مهمله مشدده ایله عجمه متعارف اولان بوری که منکر صداسی وارد زریق حماره بکزر حکیم
 فردوسی بیت خروش پلان و دم کرتای * چنان شد که چرخ اندر آمد ز جای کی کرنگانی بی
 فتح راه مهمله و کاف فارسی و سکون نون اول و کسر ثانیله برنوع او ز م آدیدر کی کری بی
 کسر راه مهمله ایله صغر طور احق محل و مکان میر نظمی بیت بجای قصر آن خر مشربانرا *
 کری باید همین اندر جها ترا کی کستی بی سکون سین مهمله و کسر تاء مشناه ایله ز نار معنایه در
 فرهنگ میرزا ابراهیم بسنی و دسنی به قافیه ایدوب شاه ناصر خسرو ک بویتنه متمسک اواش
 بیت توبتار صاییک نون کی کستی * سوی دانا اگر چه داد کستی کی کستی بی سکون سین
 مهمله و کسر نونله مختصر کاسنی مرقوم در حکیم انوری بیت رواج کرمت با ستیره روی طبع *
 خواص نیشکر آرد مزاج کستی را کی کسی بی بوزن بسی امثاوت مجبولدر بر کسنه معنایه
 آخرنده کی یا یای وحدت در شیخ سعدی بیت کرکسی وصف او ز من پرسد * بیدل ازنی

۲۹۶
 ازنی نشان چکوب باز کی کستی بی سکون سین معجمه و کسر تاء مشناه ایله کی در عربیه زورق
 و سفینه و مراکب البحر دیرلر شمس خنری بیت چودین را تربیت فرمودر ایش * همه کفار
 یکسختند کستی کی کستی بی سکون سین معجمه و کسر نونله یعنی کشته مرقوم کی کستی بی
 کسر سین معجمه ایله اوج معنایه در اول یعنی کدانی یعنی دلچلیک و جراتیک ثانی چنبر قولانی
 و یو ک بغلنن ایب و بوکا بکر ره رنه اولور سه ثالث یعنی خوشی یعنی کوزلک حکیم سوزنی بیت
 تابجهان خوشی و کشی ای صدر * خوش زی و کش بسپیران ویری و ش کی کفتکی بی سکون
 فافخ تاء مشناه و کسر کاف فارسیله کفیه بودن و ترکیب شدن یعنی یاراش و جانش اولمق
 کذا فی المعجم کی کجری بی سکون کاف و کسر راه مهمله ایله ولایت هند و ستانده ریشترک
 آدیدر کذا فی المعجم کی ککی بی کسر کافله آدم نجاشی عربیه براز و غایط دخی دیرلر
 کی کجری بی کسر لام و راه مهمله و سکون نون و فتح حمله برنوع لطیف اوزمدر مروی و لایتنه
 اولور سیاه رنگ و قبوغی یوققه و نازک و آبدار و بغایت طملو و صالقمی بش بطمان اولور دیو
 روايت ایدرلر کی کندی بی فتح لام و سکون نونله ایکی معنایه در اول قیو آردینه قوینلان
 اغاج که کلندر و کلندر دخی دیرلر ثانی بردلکی اغاجدر مجرم و کناهکارلرک ایاقلرینه اوردرلر
 پورهای جای بیت برکردن مخالف و پای دشمن * نکبت کنند دوشاخه و سخت کنندری
 کی کله ساپکی بی فتح لام و سین مهمله و یای تخمینله فرهنگ میرزاده یعنی بدبختی و هند
 کافر لینه دیرلر و جمیع الفرسیده یعنی کله کلاغ که مردار خوار اولور بومعنایه شاعر بیت همه
 زمین کله ساپکی نمود بچشم * غراب بر سر آن آشیان میسازد * خاطره کلور که بومعناده کاف
 فارسیله اوله اما شرفنامه ده و مؤید الفضلاده و فرهنگ میرزا ابراهیم کاف عربیه اولمقین
 و کتب مزبوره معتدل اولدوغی اجلدن متابعت اولندی کی کلمکی بی کسر لام و کاف و سکون یای
 تخمینله کلیم مرقوم کی احوال معنایه در کذا فی المعجم کی کان زنبوری بی تبتک که عربیه
 بندقه و ترکستانده ملتق دیرلر حکیم اسدی بیت کرفتن کردان ایران زمین * کانهای
 زنبوری و چرخ کین * چرخ یا بدر کی کلی بی سکون میم و کسر لامله یو کدن قالن و خشین
 طوقش کلیم کی کی بی ایکی معنایه در اول یوصو که آنده عسکر کز لوب دشمن بخیر بکرکن
 علی الغفله اوزر لینه چبقوب همراهه مودی اولور شمس خنری بیت شهنشاهانرا کر میکشاید
 بروی اختران کینت کی را * ثانی نقصان یعنی اسکلت خسروی بیت ای سرا پای معدن
 خرمی * جمش تودردلم زیاده کی کی کتی بی فتح نون و کسر باء موحد ایله غلام نیک طبع
 و خوب روی حکیم شفیائی در حجابیت خاتون تور صورت دیوار زند جلق * در خانه راه
 غلام کتی را کی کندوری بی سکون نون و ضم دال و کسر راه مهملتین ایله سفره طعام زدن
 اولسون و مختیاندن اولسون حضرت مولانا قدس سره * قطعه * بیا که همزه موسی شوم
 تا که طور * که کلم الله آمد مخاطبه طوری * که دامنم بکرفتست و می کشد عشقی * چنانکه
 کرسنه کیرد کنار کندوری * شمس خنری بیت برای خون شهنشه قلاک بدست قضا * کند
 زاطلس والای چرخ کندوری * فرهنگ جهانگیریده یعنی دستار خوان یا زلشدر شمس خنری
 بیتک اول معنایه مناسبی واردر کی کندی بی سکون نون و کسر دال مهمله ایله بریاض

چند کدر صارویه ما بل نیم ذراع نوی اولور بغایت خوش بود در خرما طلعنه مشاهینی وارد بلاد
 عرب و یمنه و عمان جابله رنده و شیراز که مسیر ناحیه رنده و هندوستانند چوق اولور عربیه
 گادی و هندی لسانند کینوره دیرلر کیانی فی پادشاهلره منسوب اولان نسنه لر دیمکدر
 تاج کیانی و کرکیانی کی کی فی درت معنایه کاور اول پادشاه که عجم پادشاهلرینک
 مخصوص لقب لر بدشمن فخری بیت شاه دوران شیخ ابواصحق * ای کلاه تورشک افسرکی
 بعضیه لر پادشاه چهار معناسنه در دیشلر امیر خسرو بیت از رخ فرخنده آن مردوکی * بایله
 بابل شده در کشت می * بر روایتی که قباد شاهن داریه کفجه مایند کلان پادشاهلره
 دینلور کیقباد و کیشرو و کیکاوس کی ثانی عناصر اربعه نک هرینه کی دیرلر دردی مراد
 اولند قه کیانا و کیان دینلور کا سبق ذکرهما ثالث بمعنی پاکیزه زراشت بهرام بیت
 پذیر فتم مرورا از دل کی * شد ستم بی شک و بی شبهه ازوی * رابع زمان مجه ولدن
 سواد در چنان معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت که خوردم شیر غیر سیراوی * مرا
 بردو خبر تدبیراوی * استاد لطیفی بیت تراکی خداداد قدر و جلال * خداداده رانیست
 هرگز زوال * عربیه ابکی معنایه کاور اول ایچون معناسنه ثانی داغ معناسنه که آتش ایله
 یشارلر خواجه حافظ بیت بصوت بابل و قری اگر نوشی می * علاج کی گفت آخر الدواه
 الی * باب انکاف الکسوره مع الالف * کبا فی الف مقصوره ایله سیمورندی و منوده
 ایله عودا حاجی معناسنه در کدانی فرهنگ جهانگیری بوابکی معنایه استاد بیت برون انداز
 از خانه کبارا * دماغ آسوده کن بوی کبارا کی کرا فی فتح راه مهمله ایله ابکی معنایه در اول کیمه
 معناسنه مثلا کرا کفی و کرادادی دیرلر یعنی کیمه دیدک و کیمه ویردک دیمک اولور ثانی در کرا
 لفظندن غفدر کیمه معناسنه و کیمک معناسنه ده کاور حکیم اسدی * مثنوی * سخنهای
 دانا که نیکو بود * چو کج که ران کدیا او بود * به از کج دانش بکئی بکاست * کرا کج دانش بود
 پادشاست * حکم قطران ارموی بیت کرا پشی بود کردون چه باشد پشی * لشکر * چه
 باید یاوری مردم اگر دولت بود یاور کی کشور خدا فی راه موقوف یعنی سکون راه مهمله ایله
 پادشاه دیمک اولور کشور اقایدر و خدا صاحب معناسنه در ترکیب اوانوب اقایم صاحبی
 معناسنه اولور میرنظمی بیت عدل لازم شان فرمان رواست * سخا زور ذات کشور خداست
 فی کایا فی سکون لام وقع یای تختانیله قلیله که سخا و شعار دخی دیرلر قلیمان تعجیم اولوق
 جایز در کایا میمک تخفیفی ایله تشدید یله ده جایز حنا معناسنه در کدانی فرهنگ جهانگیری
 و جمع الفرسه پر بازه معناسنه ده مرویدر که ران دخی دیرلر کیما فی سکون یای تختانی
 وقع باء فارسیله شیر اندر که ات و پرچ ایله طولدورب یاغده بشوردرلر بحاق اطعمه بیت
 کیمه خوشست و پاچه عزیزست و سرشرف * اما هر یسه بر همه چیز مقتدرست *
 فی کیمیا فی اوج معنایه کاور اول مکر و حیلله معناسنه حکم سورنی * قطعه * آنانکه
 برخاست پادشاه دین * بودند دست برده مکر و بکیمیا * بی کیمیا و مکر بفر همای شاه * ریشان
 نشان دهند چو مرغ و کیمیا * بومعنایه شمس فخری بیت باخیم اگر بسازی و تارکنی سرش
 آن نیزم زردی و کیمیا بود * ثانی بعض اجزای کیمی ایله اولان آلتونه دیرلر و کسیره دخی کیمیا

باب الف

۲۶۷
 کیمیا دینلور خواجه حافظ بیت آنانکه خاک را بنظر کیمیا کنند * آیا بود که گوشه چشمی بمانند *
 ثالث بطریق الاستعمال بد اصل و حرام زاده به دیرلر فی الحقیقه علی التون اصله جواهر خسیسه نک
 بر قاجی جمع و ترکیب اولنوب و انواع عمل ایله وجوده کلدوکی اجلدن بد اصل و ولد زنا به کیمیا دیمک
 موجه در شاعر بیت نبیره چو جیمک آورد بانوا * هم از ابلی با شد و کیمیا فی مع الباء او دخی
 فی کتب فی سکون تاء مثناة ایله سر کشته و واله و مد هوش معناسنه شاعر بیت بهر احو کتب
 و سراسیمه رفته * لب از تشنگی را بقتسید و گفته فی کسب فی سکون سین مهمله ایله
 لاف اوردن که کب زدن دخی دیرلر و له بیت سخنهایه کسب بود و کدانی * نکوید دروغ آنکه
 بد سینه صاف * عربیه انتفاع و قزاج معناسنه در کی کشت آب فی سکون شین معجه
 و تاء مثناة ایله یا غورده اکیلن اکن معناسنه در معنای ترکیب صواکنی دیمک اولور صوار مقله
 اکیلن اکنه دخی دینسه جایز حاصل کلام دشتی اولنوب سنی ایله اولان زراعتدر فی کتب فی
 سکون یای تختانیله کتب مرقوم کی سر کشته و واله و حیران معناسنه ده مرویدر یعنی اول شاعر
 بیت در آمد با بجای مد هوش و کیم * که از ترس و بیمش نمائند مشکب فی مع التاء المثناة فی
 فی کتب فی سکون باء موحده ایله بال آروسی حکم سوزنی در عجم و منلاشید * نظم *
 ای شید که خانه بر آشفنی * با ابلی و بهر دی جفی * آرام تو کی پذیرد تا حشر * این کتب
 خانه را بر آشفنی * سهیلست که خانه بر آشفنی * کنی بخانه برته خوش خفنی فی کتب
 که سن دیمکدر اصل که تو و کدات در استخفاف اختصارا و انشدر فی گرفت فی کسر راه مهمله
 و سکون فایله چرکنلک و کثافت معناسنه در ابوالمانی در حق بحیلی بیت حتم تو و جامه
 سراپا گرفت * افنادی در که و یا چاه زفت فی کشت فی سکون شین معجه ایله زراعت
 و تارلا و اکن معناسنه شیخ نظامی بیت هر آن همول کشت از نیروی بخت * چو کشت
 پر کوخ از مالش سخت * عربیه زراعت و حراثت و چغنی لسانند ابکن دیرلر میرعلیشیر
 بیت خطیبک باش چیمکالی خایمک کور و غاس * کو کاردی چون آب از کم بومی دانه *
 فی کشت بر کشت فی بر نوع اوند را بک کی اوزانوب بر برینه طولان شور بر با عجمه ده که ظاهر اوله
 آیرنمه سی غایت عسیر اولور ا کر قو پارلمسه باغچه فی تاف ایدوب بر نسنه حاصل اولمز اولور
 شکم دیمکدر بیت نحوست هر کرا چون کشت بر کشت * همی پیچد شود احوال خو دزست
 فی کتب فی سکون فایله معنی کف یعنی اوموز حکم فردوسی بیت بیورد کر زکر از ابکفت
 سه ماند از کار و رشتدخت * وله ایضا بیت برخ چون گلستان و یا بال او کفت * همی هر که
 بندر ماند شکفت * دیمی صرلنلن معناسنه نقل ابلیش نعمه الله کچرک چو ملکدر دیش
 فی کتب فی سکون یای محتانی ایله حیران و مد هوش و واله و بهوش معناسنه میرنظمی
 بیت دهان از سطوش برصیت کشته * که عقل و جان اعدا کیت کشته فی کیست فی
 سکون یای محتانی و سین مهمله ایله ذوی العقولدن سواددر کیمدر معناسنه اصل که است
 ایدی استعمالندن ثقلت اولفله هاء علامت حذف وانی که حرف علتدرینه کند و جسنندن
 حرف یایه قلب ایدوب کیست ایلدیلر شیخ عمر خیام بیت ناکرده کناه در جهان کیست بکو *
 و انکس که کینه نکر چون زیست بکو * ابوالمانی * قطعه * کیستم من که مناجات کم * بش تو

معنا سنده حکیم انوری بیت ای روزگار دوات توروز روزگار * وی بر زمان سایه توفضل کردگار
حکیم سنائی بیت چون تودر علم خود زیون باشی * عارف کردگار چون باشی * ثانی بمعنی
علم ای معنی قعدا اسناد ده کی بیت نه چون پدر میر خراسان کداو * عطار دانشسته بود کردگار
شمس غزنی بیت شیخ ابواسحق ظاهر از تو کرد * صورت عدل و سخاوت کردگار * مذکور
ایکی معنا سنده دخی زاء معجه ایله کردگار دیرلر کی کرمکر کی کسر راء مهمله وسکون مهم و فتح کاف
فارسیله ابر ششم قوردی کرم پيله دخی دیرلر کی کرم کی کسر زاء معجه وسکون یای تختانیله کوی
کتختانی سی کی کشت زار کی سکون شین معجه ایله کنک عربیه مزرع دیرلر کشت اکین در
زار کنک معنا سنده درک کنک دیمک اولور شاعر بیت بکشت زار جهان آنکه هر چه بیز بکشت
زینک وید درد آخر آن شود حاصل کی کشتکار کی سکون شین معجه وتاء مثناة و فتح کاف له
اکنی واکلیش بر معنا سنده در شاعر بیت هر که شد کشتکار اعمالش * باز یابد جزای افغانس
کی کشتکیر کی سکون شین معجه ونون ویای تختانی و فتح کاف و کسر جمله کروت که عربیه
سیر دیرلر و تخت دخی دیرلر کی کشار کی سکون شین معجه و فتح مهم و کسر یای تختانیله بر ناحیه
آدیدر کشار دخی دیرلر کی کشر و کشمیر کی کلا هنا سکون الشین النجیه و کسر ایم بر ولایت
و بر مشهور در که کاشمیر دخی دیرلر حکیم فردوسی بیت یکی شاخ سرو آورد از بهشت *
به بیش در شهر کشمیر بکشت * نجیب الدین جرباد قانی بیت دماغ و دیده من سالیهای افسر
شد * که از خیال توان کشمیر و این کشمیر کی کشور کی سکون شین معجه و فتح واو ایله
اقایم و ملکیت و ولایت معنا سنده در شمس غزنی بیت همجو شیراز خرم از عدالت * نیست
اقایم در همه کشور * بویت مفهومند ولایت معنا سنده اولور زیرا اقایم نیجه ولایت واقع
اولور اما اقایم معنا سنده استعمال اولور شدر حکیم انوری بیت صیت تو دقت کشور زانسوی
عالم گرفت * تو بر ان منکر که عالم هفت باستش کشور ست * حکیم خاقانی بیت کونی اندر
کشور مابر تغیر دوفا * یا خود اندر دقت کشور دیم جانی بر خواست * کمال پاشا زاده مرحوم فن
فارسیله تصرفات خاصه شدن دیر که کشور که ش ایله وردن مرکب در اصلی کشت و ایدی که
کشت اکین در وور دوم معنا سنده درک اکنلو دیمک اولور بعد الترکیب تا خذف اولوب کشور
هید بلر عایانک اکوب محبوب او تور دخی ره دیرلر کی کشور بکشور کی ولایت بولايت معنا سنده
حکیم فردوسی بیت ز کشور بکشور و رجحان فراخ * زده نور رخسار او بهم و شاخ کی کجر کی
سکون نون و فتح جمله فیل قوی الهیکل و عظیم الجنه که کنج دخی دیرلر کی ککر کی سکون نون
و کسر کافی ایله ساز در اکثر اهل هند چالار کنکر دخی دیرلر و کنکر ده دینلور کسر نین ایله
شیخ روزیان بیت زک جام چو کنکر می توازد * نه ظاهر با که در سرمی نوار کی کور کی
کسر واو سکون یای تختانیله زمین شوره معنا سنده حکیم فردوسی بیت بیابانی ازوی دمن
دیو و شیر * همه خاک شیخ و همه ره کور * خز کور کافی بیت کور شوره و ریک رونک * سوم
جان برود دمن * بعض کسند لردن مسموع در که اول بره دیرلر که یا غور یا غوب بری اصلند قدن
صکره آدم و حیوانات پورید پکندن چقور چقور اولوب ناهمواز قور یه ستول مرتبه که اوز رنلر
پور یک دست وار کند افی فرهنگ جهان نکیری کی کهر کی سکون هاو فتح بام و حله ایله صرچه

۲۶۹ صرچه بر مق که عربیه خنصر دیرلر ابوالمعانی بیت تواضع آنقدر دارد فضیلت * ازان کهر
شد جای جواهر کی کهر کی سکون هاو فتح تاء مثناة ایله کوچکر که مقابل مهر در کی کهر کی
آلت رجل اول و غی جمله نک معلومیدر و شاهد ینی یا نم حاضر در کی کیر آور کی آلتی عادت دن
زیاده اولان آدمه دیرلر ابوالمعانی در هجابیت چو کیش ناتوان و سست بوده * زنش کیر آور آز
دوست بوده * بویت توریه و ایهام وارد کی کستار کی سکون یای تختانی وسین مهمله و فتح
تاء مثناة ایله اشکجه که جلادان مجرمه ایدرلر کی کیسه بر کی سکون یای تختانی و فتح سین
مهمله و غم بام و حله ایله یان کسیبی اصلند کیسه کسیبی دیمکدر میر نظمی بیت یکی کیسه برود
شهرت شعار * به نیز دستیش را نباشد قرار کی کیمیا کر کی ایکی معنایه در اول کیمیا علمی
اشایچی شیخ سعدی بیت کیمیا کر بغصه مرده ورنج * ایله اندر خر له یافته کنج * ثانی
جمع الفرس حمله کر معنا سنده در کینه ور کی سکون یای تختانی و فتح نوله کوناو و کین
طوبی دیمکدر مولانا هاتنی بیت کراین کینه ور لشکر بیشمار * کندار آورد جانب آن دیار *
کی مع الراء انجیه * کردگار کی سکون را و کسر دال مهم لین و فتح کاف فارسیله حضرت
جناب باری تعالی عز اسمه نک امم شریعی در کردگار مرقوم کی ابن عین * قطعه * مشاهدا
چکود ابن عین از جغای چرخ * دوران عمر کوته و شرح عم دراز * با آتمه بدیش چه غم زو
چو کار من * آخر ز تو نکوست بتوفیق کردگار کشنیر کی سکون شین معجه و کسر نون بعد
یای ساکنه ایله حب و باتن بر نوع در عربیه کزیده دیرلر کی کیز کی سکون یای تختانیله معنی نم
یعنی کچه کدافی المجمع کی کیمیز کی سکون یای تختانی و کسر کافله بر نوع تره در که بر کهن
و تره نیز دخی دیرلر عربیه جر جیر دید کار یدر کدافی المجمع کی کین توز کی سکون یای تختانی
ونون و ضم تاء مثناة ایله کین ایدی و جنک ایدی معنا سنده حکیم سوزنی بیت تا بود در سینه
من رسته هر خدمت * چرخ کین توز ندکی یئند بچشم کین ترا کی کور کی کسر واو سکون
زاء فارسیله بر یه در سرخ رنک شوره زار پر لده بتر از دغ دخی دیرلر کی مع الشین المهمله کی
کی کر پاس کی سکون راء مهمله و فتح بام فارسیله مطلق بزر یکی اولسون اسکی اولسون شیخ
عطار بیت حاصل دنیا چه باستدای امین * آه کزی کر پاس و یکپاره زمین کی کریاس کی
سکون راء مهمله و فتح یای تختانیله پادشاهلر و وزرا وامرا در بانلری معنا سنده در عربیه
اوج معنایه کلور اول خانه فوقانی که علویه معنا سنده ثانی خلوتخانه پادشاهان وامرا واعیان
و اکابر ثالث طهار تخانه فوقانی معنا سنده در کی کرس کی کسر راء مهمله و سکون یای
تختانیله فریب و جاباوسی که کریسه دخی دیرلر میر نظمی بیت کند باهمه کس فریب و کرس
نداند بجز شیطنت آن خسیس کی کایاس کی سکون لام و فتح یای تختانیله ایکی معنایه در
اول اوقیوسی که او ایچند اوله ینی اوده اولان اوطه قبوسی ثانی طام اوز نده واقع طهار تخانه یه
دیرلر کی کدس کی سکون نون و کسر دال مهمله ایله صف صغنان قوشی کی مع الشین النجیه کی
کی کراش کی فتح راء مهمله ایله ایکی معنایه در اول کرا چکی عربیه مکاری معنا سنده ثانی
کرا معنا سنده در جمع الفرس معنی پیشانی مرویدر حکیم سوزنی بیت تودر میان دلی دل
میان زلف تودر * کراش خود خواه وزلف را بشانه مزن کی کراوش کی فتح راء مهمله و ضم

همزه ايله چرخ روغن کریم یان چقاردقوی چرخ که آنکله زیتون و کجی یان چقارلرلرلر
فی الجمع کی کس فی اوج معنایه کاور اول خط مستقیمه دیرلر که بطلان کله ایچون اوزرینه
چکرلر بومعنا سنه کشته دخی دیرلر مولانا کاتبی بیت دفتر اوج و قلم را کاتبی * کس عفوئی
کس بجرم کاتبی * ثانی شطرنج اویشارکن شاهی رندن قالدرمق ایچون بلفظ معلومدر
بومعنا یه کشت دخی دیرلر تا حذف اولمشدر مولانا جامی * مصرع * زکشت مات شود
شاه عرصه شطرنج * ثالث حرف تعلیل اولان که ایلله ضمیر غایب شینی ترکیب اولنوب ماه
علامت حذف اولمشدر که اش تقدیرنده اولور که معلومدر کی کشکاش فی سکون شین معجمه
وقع کافله ییلان آوازی کی کشش فی سکون شین معجمه و کسر نونه ایکی معنایه در اول
بر نوع غایت خرده چکر و کسر اوزمک قور یسنه دیرلر ثانی کشش مرقوم معنایه در
کی کلمه پوش فی ایکی معنایه در اول بردارودر که قلا در دخی دیرلر عربیه عربی شاد دیرلر
ثانی درویش بی نویه دیرلر شاعر بیت هر کام پوشی که بینی مرحت کردن رواست * آنچنان
کس در جهان زیر اشکسته خاطر مست کی کشش فی سکون تون و فتح کاف فارسیله شورت
معنایه که کمکاج دخی دیرلر حکیم تزاری قهستانی * قطعه * خسروا طرفه قصه دارم *
کریم رضا کنی اصفاش * کرچه رخصت نمیدهد عظم * هر چه با او میگویم کندش * لیک
چون فکر میکنم درم * میشوم همچو طره آجاش کی کشش فی سکون یای تحتانیله یدی
معنایه کاور اول ترکش اوق طوران طرفه دیرلر شیخ ظبی بیت نی که در کیش کان وش
بود * عاقبتش تاب ز آتش بود * محمد دندوشاه بیت بدست نمره روان تر وانه کن نیری *
که صبر آن نکند دل که بر کیش از کیش * ثانی مذهب و ملت معنایه حکیم سوزنی بیت
بحاست صوفی دجال شکل و ماعد کیش * بگو بسوز که مهدی دین پناه رسید * مرقوم
ایکی معنایه حکیم انوری * قطعه * آسمان چون سلاح بر بندد * نیرتد بپرا وند در کیش *
جان توداده جانی را * فرق ناکرد داخل مذهب و کیش * مثله کمال باندی بیت خواهم که
ز کیش تو شوم کشته بتیری * چون کیش تو دارم دهم آخریم مان کیش * ثالث بمعنی بال و بر یعنی
قنات عبدالقادر نایبی بیت نه رای اوست کار ملک و ملت * چون پچار کیش از فاق و بیگان
رابع و صافی ده مذکور در بر جزیره تک اسمیدر بحر فارسه حاله مرزنامه مشهور در کیش
اوله وجه تسمیه اولدر که اطرافش بر یوکسک یردن نظرایندلر ترکش کی کوردلر شیخ سعدی
بیت یکی مرد دوش در خاک کیش * چه خوش گفت با هم سر زشت خویش * خامس
بر نوع جامه در قان کتاندن طوقورلر عربیه جیش دیرلر مولانا هاتفی بیت برون رفت قوت
زدست دبیر * ز تفضیل کیش و کتان و حریر * بوتعبیر اوزره جامه لطیف اولوق کرکدر
سادس بر جانور در دینی کورک ایدرلر بغایت مقبولدر که اکا سمور دیرلر سابع شمشاد
آغا جنده دیرلر کی سیب اوش فی بارید خسروک مختراعانی اولان اوتوزلندن برلن و نوا آیدو
شیخ نظامی بیت جویدستان زدی کین سیب اوش * پرا خون سیب اوشان شوی کوش *
کی کینه سیب اوش فی دخی دیرلر حکیم ازرقی بیت خرمترا زبیر سر ایدرلر ورم * که کینه
سیب اوش و کد سبزه بهار * سبزه بهار دخی بر نوا آیدرلر کینه کس فی شهور ملک ناک اون ابکخی

اون ابکخی کونینک اسمیدر دخی کین طویتی معنایه فی مع العین المعجمه * کریم فی کسر
راء مهمله و سکون یای تحتانیله معنی کریم یعنی قاجق شمس خیزی بیت رفتی ز صفا بهان
کرم بودی * قدرت رفتن و مجال کریم * نسخه وفای ده کاف عجمیله مرویدر کی کیناغ فی فتح
یای تحتانیله معنی کیه یعنی اوت بهرامی بیت عجب نیست از سوز تری بیانغ * بتو خد درخت
و بسوز کیناغ کی کینغ فی سکون یای تحتانیله چپاق که کوزدن آقان چرک و کر بکار اراصته
جمع اولوب یا پشور یوسف هر وی بیت شکفت نیست اگر کینغ چشم من سرخست * بی
چو سرخ بود اشک سرخ باشد کینغ * بومعنا یی مؤید شمس خیزی بیت باد در چشم دشمنان
درش * مره چون تیغ و همچو رو پیش کینغ * عربیه اکار مص و جغای لسانه سیرک دیرلر
میرعلیشیر بیت مین اولتوم ناله دین نازا و یوسف بن یار آچاش کوز * فی سنود آندین که
هجران شاهی بولغای کوزلاریم سیرکاک کی مع الکاف * کردک فی سکون را و فتح دال
مهملتین ایلله لغز که چیستان دخی دیرلر کذا فی الجمع کی کرمک فی سکون راء مهمله و فتح میله
ایکی معنایه در اول استان که آنکله جامه یورلر صابون کی کور یورر ثانی مصغر کرم در
قور دجفر معنایه کی کریشک فی کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی و فتح شین معجمه ایلله
ایکی معنایه در اول مرد جنک آور یعنی شجیع و بهادر ثانی هر قوش یا ور یسنه دیرلر کذا فی
قرهنگ جهانگیری مذکور ایکی معنایه میرنظمی بیت مرد آنست که کریشک باشدش *
نه بلانه چون کریشک باشدش کی کسنک فی سکون صین مهمله و فتح نونه بر نوع غله در ماش
ایله عدس میانده اولور مقشر ایدوب علف دواب ایدرلر بغایت سمور کرسنه دخی دیرلر
ولسان هندیده کراو و کاور دیرلر کلاک فی باشی اگری اوزون اغا جدر چوکان کی آنکله
اغا جدر میوه دوشدرلر یعنی ال ایشمین دالری آنکله چکوب میوه میدر دکلیدر هرنه ایسه
آنکله قوپارلر کی کلاک فی فتح لامله اوج معنایه کاور اول بمعنی لوج یعنی شاشی عربیه
احول دیرلر حضرت مولانا قدس سره بیت مهتاب برآمد کلک از کور برآمد * وزدیک سیه
چرده سقنه و برآمد * شمس خیزی بیت مطیع حکم شهنشاه کسی تواند بود * که چشم
بخش نی کور باشد و نه کلک * ثانی بمعنی درد شکم ضیائی بخشش بیت باد از حد نفع و باد حسد
دشمن شاه مبتلای کلک * ثالث کوچک پر موق که عربیه خنصر دیرلر صاحب قرهنگ منظومه
بیت کلک و کلجک کلک داشت نام * که خنصر بخواند بتنازیش عام * و سکون لامله بوزن
سلاک ینه اوج معنایه کاور اول هر قامشه دیرلر عوما حضرت مولانا قدس سره بیت نه هر کلکی
شکر دارد نه هر زری زرد دارد * نه هر چشمی نظر دارد نه هر جری که دارد * حکیم ازرقی بیت
از شعاعت وز فصاحت خلق را حامی شود * نوک کلک تو همی چون نوک کلک ذی الیزن *
وقلم اولان قامشه دیرلر خصوصاً شمس خیزی * قطعه * جانی که دهد نظم فاک سلاک سلاطین
شاهنشاه آفاق بود واسطه سلاک * تا فرق بر آب سببش در بر دایام * در عهدی آنکودو
زبان باشد چون کلک * حکیم انوری بیت کلکت چه قابله است صاحبقران نطق * یعنی که
نفس ناطقه در جنبش الک نیست * بعض نسخه ده اول قلم قامشی که یونلماش اوله عربیه راء
دیرلر یونلقدن صکره که یازویاز منه صالح اوله خامه دیرلر یونلقدن فهم اولنور بیت

نویسنده رکاک چون خامه کرد * ستوی مادر روشنگر نامه کرد * و مذکور قه شدن دوزیان
اوقه دخی کلک دیرل شکم بویته وارد او باشد بیت زنیوز یکان کلک توشیر * بروز بلا گردد
از جنک سیر * ثانی آتش منقلی که ایام شتاده باقر دن و دموردن ایدوب ایچنه آتش قورل
حکیم سنایی بیت آن از اژکینه او یادم سردست * حقا که اگر کرم کند کلک اثیرش * وله
ایضا بیت چوان نمود کلک اثیری اثر بکوم * کاجرای او گرفت همه رنگ لاله زار * ثالث
بر صمغ آدیدر غایت آبی بر اغاجدن حاصل اولور اکا جهودانه دخی دیرل حکیم سوزنی بیت
حاندان توکلک تورطی * از قیاس رطب نباشد کلک کی کلک فی فتح لام و سکون نوله و جیم و سکون
نوله کوچک بر مقدار کی کلک فی فتح لام و سکون نوله یعنی پر پهن یعنی سوزاوت کلک دخی
دیرل کذا فی المجموع کی کلک فی سکون لام و فتح نوله یعنی پر پهن که خرقة دخی دیرل عربیه
فر فتح و بقیه الحما دیرل کذا فی المؤید و فرهنگ میرزا کی کلک فی کسر لام و سکون یای
تختانیله ایکی معنایه کاور اول کوچک بر مق که عربیه خنصر دیرل صاحب فرهنگ منظومه
بیت کلک و کلک کلک داشت نام * که خنصر بخواند بتازیش عام * ثانی احوال که شناسی
معناسنه در لوح و کار و کلک دخی دیرل اثیرالدین اخسیکی بیت کی قند بر قدر تو دیدار ما
چشم کلک * کی رسد در مدح تو گفتار بایای قصیر کی کلک فی کسر نون و سکون شین
معنه ایله ایکی معنایه در اول بر عضو اوق اورب زخم ایلک ثانی آخری و جمع معناسنه ایکی
معنایه ترتیب اوزره شاعر بیت بتیزمره سینه کرده کنشک * ازان نیست در دل اثر کنشک
کی کلک فی اماد ایله ایکی معنایه در اول کوز بکی مردم جمع معناسنه استمدار و دخی بیت
خنصر آمدش و هم آنکه گفت و یک * خواست کور او کند از دین کیک * شمس خیزی * قطعه *
کرماه نیم کور زکردن نظر کند * سوی در شهنشاه از دین کیک * هنگام اتمام و بوقت
مقابله * از کینه مهر بر کند از دید هاش کیک * ثانی یعنی مردم یعنی آدم کذا فی فرهنگ
جهانگیری کی کلک فی فتح یای تختانیله شرفنامه ده بر میوه معین در و مؤید الفضلاده
یعنی کریمه که عربیه سنور و عره دیرل که ترکیه کدی دیرل کی کلک فی سکون یای تختانیله
بر در یانی در کذا فی المجموع کی کلک فی فتح لام و سکون نوله سوراخ
کلیدان یعنی مفتاح کیرد بکی دلاک کذا فی المجموع کی کلک فی فتح نوله چتین قوز که ایچی
قبوغندن آیرلر بسحاق اطعمه بیت باز موز فراوان بنقل میخور * آ زمان از سر کردوی
کنک مغز بر آ * و سکون نوله بی شرم و حیا و زبان آورد معناسنه حکیم سنایی بیت هر بکی
باد و کنک سبز از نک * سرازان کور میاه چون خرچنگ * حکیم انوری بیت قاضی توا کر بند
برادر بیتری * کیری ز طلب کردن این کنک کفاره * و امرد درشت و بی حیایه دخی دیرل
شیخ سعدی در مطایبه بیت که کربانم بدرد خجسته * گاه کنکی بشکند دندان من کی کلک فی فتح لام
فی سکون یای تختانی و فتح فایله مرد رند بشته و جمش و عیاش معنایه در شمس
خیزی بیت از احساب تفاوت مؤذنت و امام * کسی که بود ازین بیش فاسق و کفیل کی کلک
فتح یای تختانیله بوزن حیل بر میوه در چنگلی هم صاری و هم قرمزی اولور کناره مشابه
ایار ایچمه سی ویرا ایچمه درت دانه چکر دی اولور بسحاق اطعمه بیت حسود گفته بسحاق

بسماعی کو بکوی جواب * کدیش ما کیل و به هم نخواهد ماند * و سکون یای تختانیله خیمه
و کچ معناسنه حکیم قطران رموی * قطعه * دلم بسان هوا آمد از هوای حبیب * تم بسان خلل
آمد از خیال خلیل * تی که قدش چون قول عاشق آمد راست * معنی که قوایش چون
بشت عاشق آمد کیل * مجمع الفرسده آرزو مند معناسنه مریدر کی کلک فی سکون
یای تختانی و فتح فایله ایکی معنایه در اول یعنی جهان ثانی جای بلند و عالی که کیهان دخی دیرل
کذا فی المجموع ایکی معنایه ترتیب اوزره ابوالمعانی بیت درین کیهال فانی هر که در سر را خرد دارد
نیم کرد عمارت بهر خود را خانه کی کلک فی جمع المیم * کرم فی سکون راه مهمله ایله قوردر جغز و بوجک
امم عامد حشرات ارضک جمله سنه اطلاق اولور اغاج قوردی و ابر شمش قوردی و بونله بکوزنه
واریسه جمله سنه کرم دیرل اسم جنس در * مصرع * چو کرم بیله تاکی در ابر شمش نهان باشی *
وقس علی هذا کی کلک فی عربیه فارسیه مشترک لغت در جراحت معناسنه ابوالمعانی بیت کلام
کلام بدی در جگر * چو شد به نکرده بر هم دگر کی کلک فی خرقة و غلیظ صوف که فقرا
و درویشان کیرل بوندند که آناره کلم پوش دیرل و معروف دوشمه در که عربیه بساط دیرل شیخ
سعدی کاسه سنه * ده درویش بر کیمی بخشید و دو پادشاه در اقامی نکند دیشدر کی کلک فی
ترکیه دخی مقام توصیفه و مقام تعلیل استعمال ایدرل حکیم اسدی بیت ازین راه دشوار
کم هست پیش * بردشادی زمین و مال خویش کی کلک فی مع النون * کدن فی کسر دال مهمله ایله
ایکی معنایه در اول بر کوی آدیدر روز عاشوراده اون بیک قدر آدم جمع اولوب گریه وزاری
و ماتم امام حسین رضی الله عنه ایدرل ثانی حیر و غمخت یعنی کونداده کذا فی فرهنگ جهانگیری
کی کلک فی کراستن فی فتح را و تا مشناه و سکون سین مهملتین ایله ایکی معنایه در اول میل ایلک
ثانی ظن و کان ایلک کی کلک فی کرسیدن فی سکون راه مهمله و یای تختانی و کسر شین معنه ایله
یعنی تباه شدن کار و پریشان کشتن یعنی ایش فنیایه واروب طاعن معناسنه میر نظامی بیت
حال عاشق از غم هجران کرسیت * از ازل بودست با غمت سرست کی کلک فی کرمان فی سکون
راه مهمله و فتح میله ایکی معنایه در اول بروایت و مشهور مملکت آدیدر بی نظیر جوهر دارد موری
اولور قلیچ ایدوب تیغ کرمانی دیرل و افصح الشعرا خواجوناک و لایقیدرو آنند جنس حب و پاندن
گون چوق اولور مولانا جامی بیت خیال زیرکی با خود میریش خدا دانان * نه بند دبار زیره
آنکه باشد عزم کرمانش * زیره کوندن ثانی جمع کرم در یعنی قوردرل کی کلک فی کسر
راه مهمله و سکون یای تختانی و فتح فایله یعنی کرسیدن کذا فی المجموع کی کلک فی سکون شین
معنه و فتح شاه مشناه ایله اکین اکک زراعت معناسنه مستقیلند شین رایه قلب و ماقبله بر آلف
زیاده ایدوب کارد و کارند دیرل چغتای لسانه ایکمک دیرل الف مکسوره و کاف عربیه زراعت
معناسنه در و کاف عجمیه اکک یعنی مائل ایتیمک اسکندر نامه ده بر آت وصفند دیرل بیت هم
النون ایکارداغی آلتون لجام * هم النون تا قاداغی التون بسام کی کلک فی کسر شین
معنه و سکون سین مهمله ایله اوزمک و اوزمک معناسنه هم لازم و هم متعدی اولور مستقیلند
کسیلک و کسیلند دینلور کاه اولور حذف یایله کسلد دیرل امر و نهی صیغه لرنده حذف یا واجب
اولور که کسل و مکسل دینلور و کسختن دخی بویه دز کی کلک فی کشتهان فی سکون شین معنه و فتح میله

زراعت. همانند که گشتند دخی دیرل حکیم زاری قهستانی بیت از حیوانات درجه گنجان *
 نیست چندانکه در گشتند تفجی کی کشن بی سکون شین معجه ایله یعنی لب یعنی دوداق
 ابوالمعانی بیت آن کشن صافی و نازک رغبت شکست لعلست * آن در سیمید دندان نابود
 کرد اولو کی کشور زیان بی سکون شین و راه مهمله و فتح و اوویای تحتانی و کسر زاه معجین
 ایله یعنی برزگان کذا فی المجمع کی کلان بی فتح لامله ایکی معنایه در اول زیب و زینت ثانی
 هر سنه دیبی یعنی قعروبن یعنی اول میرنظمی بیت کلان شهر و بازار کرد فرمان * همه
 آرا بختند همچون گلستان کی کلید دان و کلید دان بی کلاه با کسر اللام و سکون الیاء تحتانی
 و فتح الدال المهمله کلید کبری کید و کی ری یعنی قوان قفل قریع الدهر بیت همه آویخته
 از دامن دعوی دروغ * چونکه از کس کاو و چو کلیدان زمدنک کی کن بی معنی بحیه یعنی
 نکتله که کله دخی دیرل عربیه غرزه دیرل ضم غین و سکون راه مهمله و فتح زاه معجین ایله کذا
 فی المجمع کی کتبهن بی سکون نون و فتح باء موحد و هایل بر نوع سبز دان در چغلا غوج دیرل
 عربیه حبه الخضراء دید کاریدر بعض حالیه برده بتر کذا فی المجمع کی کهان بی فتح هایل مختصر
 کیماندر جهان معناسنه استاد منوچهری بیت بود آن همکار اغرض و مصاحبت خویش *
 اور اغرض و مصاحبت شاه کهانست کی کهترین بی یعنی کوچکر فدیك او اور کذا ظهار هایل
 کوچک در و ترادات تفضیلدر کی کهین بی کسر ها و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول
 کوچک ثانی که بر مرقوم معناسنه در کی کیان بی فتح یای تحتانیله ایکی معنایه کاور اول
 چار طبایع عناصر اربعه ثانی که لفظنک جمعی در کیملر معناسنه و روایت اول نور که علم طبیعی بی
 ابتدا استماع ایله استاددن تعلم ایدن کسه نک آیدر و دیرل که حکیم افلاطونک زمرة مشایون
 اولان شاکر دینک رئیس آیدر کی کیپانیدن بی سکون یای تحتانی اول و فتح ثانی و فتح
 باء فارسی و کسر نونله میل ایلک و عدل و داد ایلک معناسنه در میرنظمی بیت هر که کیپانیدن
 کردن پیشه کرد * در جهان از عاقبت اندیشه کرد کی کیپانیدن بی سکون یای تحتانی اول
 و ثانی و کسر باء فارسیله از جایی کشیدن یعنی بریدن چکک و معنی کردانیدن و دخی دوزد ک
 کی کیرمان و کیربان بی کلاه با سکون الیاء تحتانی و راه المهمله و فتح المیم و باء الموحد یعنی
 محچنک اول آلتد رک زنان آلت رجل کی قطیفه دن ایدوب ایچنه پنبه طولد و رب اوچند
 باغی اولورری بایقه بغلیوب برینه جماعت ایدر کی قولل نورل ترکیب ذوق دید کاریدر و معنای
 ترکیب کیره بکزد یکدر شاعر بیت مید هد جان زحسرت کیرمان * میبرد کار لذت کیرمان
 کی کیستان بی سکون یای تحتانی و سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله اوزم صقه حق منکنه
 چرخشت معناسنه و بعض فرهنگرده یایق که آنکله یاغ چقارلر کذا فی فرهنگ جهانگیری
 کی کشن بی سکون یای تحتانی و فتح شین معجه ایله ایکی معنایه در اول کوستک که چار یا
 حیوان آباغنه اورلر ثانی قورستون معناسنه که اسرب دخی دیرل کی کیپانیدن بی سکون
 یا این تحتانین و فتح فا و کسر نونله معنی کیپانیدن مرقوم بی کیفیت بی سکون یای تحتانی و فا و فتح
 تاء مثناة ایله یعنی کیپانیدن مرقوم معناسنه در کی کیکن بی سکون یای تحتانی و کافله یعنی تاریکی
 و نیمه کذا فی المیز و شعر فقامه ده لامله کیان واقعدر کیکن بی درونک خصوصیت و عداوت طوتمق

طوتمق میرنظمی بیت بدکن اذلت کین و عداوت * مکن از مهر دنیا را خصوصیت کی کهان بی
 سکون یای تحتانی و فتح هایل یعنی جهان حکیم خاقانی بیت هم بر سر کیهان خورد آب
 تنک و خشک و تر کیهان حکیم کی کیهان بی فتح یای تحتانی ایله چراغدان بعض نکتله چرخ
 معناسنه در کی مع الواو * کرپو بی سکون راه مهمله و ضم باء فارسیله کرپی که عربیه قنفذ
 دیرل ضم قی با و سکون نونله کرمانیله لسانیدر کی کرو بی فتح راه مهمله و سکون و اوایله ایکی
 معنایه در اول ایچی بو شانش دیش معناسنه شیخ آذری * قطعه * بگرد کنگه کالت تمیر سند
 کردون * که هست روز و شب و ماه و سال و در تک و دو * اگر ز سنبه یک جو کم آورد کردون *
 کند خصوصیت عداوت ز کام ثور کرو * ثانی کشنی کوچک که سینک دخی دیرل شیخ سعدی
 * مثنوی * جوانی یا کباز و یا کز و بود * کد با یا کیزه روی در کرو بود * سنجید ستم که در دریای
 اعظم * بکرداری در افغاندند بام کی کیو بی سکون یای تحتانی و ضم باء فارسیله ایکی معنایه در
 اول مارول که کاغ دخی دیرل ثانی کلک دید کاری قنادلی بوجک کذا فی فرهنگ جهانگیری
 مجمع الفرسده بر نونله در که دینار دخی دیرل و کتاب السامی فی الاسامی ده بر کوچک قوشدر
 مختلف رنگاری وارد و را عا جلد آشتیان ایدر لانه سی کویا که ایا کدن اورا نیش در آن یاور
 چقارر کی کیتو بی سکون یای تحتانی و ضم تاء مثناة ایله سنگ خواره یعنی بر قوشدر خرده
 طاش جغزلر بر آنکله تعیش ایدر کذا فی الاداة کی کیستو بی سکون یای تحتانی و سین مهمله
 و ضم تاء مثناة ایله حنظل دید کوری دارودر شاعر * مثنوی * اگر کیست و دهد جان بعاشق
 شود شکر بدل آید موافق * اگر شکر دهد اغیار بد خو * یکام جان آید همچو کیستو *
 کی کیو بی سکون یای تحتانی و ضم کافله کول یعنی اول چقور که آنده صو جع اوخس اوله
 کذا فی لسان الشعرا کی کیلو بی سکون یای تحتانی و ضم لامله معنی کیکی مرقوم کذا فی المجمع
 کی کیو بی ضم یای تحتانیله اولو یا د شاه یعنی سلطان عظیم الشان کی مع الهاء * کبشه بی
 سکون باء موحد و فتح تاء مثله ایله ریم نقره یعنی کشک چرکی که آشانی چو کر عربیه
 خبث الفضة دیرل کذا فی المجمع کی کتابه بی فتح تاء مثناة و باء موحد ایله بر نوع رسمدر که
 طاق ایوانلرده و بالای در و روزنلرده و دولا و اوزنلده ایدرل و اول رسم ایچنه ایات و استعار و تاریخ
 کی سنه لر یازلر و آنکله خرده رسمنی بعض قلمکاری ایشلده ایدرل شاعر * مثنوی * مشک
 مدحش باب شعر سرشت * کاخ اقبال را کتابه نوشت * سدره ارجای دفت کخ و سرای *
 مانند جاوید آن کتابه بجای کی کجیره بی کسر حیم فارسی و سکون یای تحتانی و فتح راه مهمله
 ایله پیشوا یعنی ایلروده اولان معناسنه کی کرپه بی سکون راه مهمله و فتح باء فارسیله یعنی
 کرده کی کرته بی سکون راه مهمله و فتح تاء مثناة ایله بندق اوق و دوه دخی اولمده مرویدر
 کذا فی المجمع کی کرچه بی سکون راه مهمله و فتح حیم فارسیله لیقه که دواته قوب اوزرینه
 مرکب قورلر کی کرده بی سکون را و فتح دال مهملتن ایله معروف یا غله بشمش اتمکدر
 کی کرسنه بی سکون را و سین مهملتن و فتح نونله اریک و چرک که حراحت اوزرنده اوله عوام
 شیراز قافله فرسنه دیرل خصوصاً که فارسیله قاف اولر کی کرسنه بی کسر راه مهمله و سکون
 شین معجه و فتح تاء مثناة ایله نون سرشته یعنی خس و خاشاک شیخ عطار بیت زمین و آسمانها

برقرار شده است * توکی یعنی که چشمت پرگرفته است که کرم پیله در سکون راه می رود و کسر
 بیه فارسیله ابریشم قوردی که کرم قورد در و پیله قورد اوزرینه طولاش در دوخی ابریشم در که
 تفصیل باب الباء الفارسیله ذکر اولندی شاعر * مصرع * چو کرم پیله تاکی در ابریشم
 نهان باشی * خواجه سلمان بیت همچون کشف حسود را پوست شد خضار * چون کرم پیله
 خصم ترا جامه کشت کفن * خواجه حسین ثنائی بیت من چو کرم پیله از دیبا و اطلس فارغم *
 برتن عریان از دهان افشانده ام که کرمه در سکون راه می رود و فتح نوله برد کند که استرخواره
 دخی دیرل نسخه و فایله کافی عجمیله مرورید که کریسه در کسر او سکون یای تحتانی و فتح
 منن مملکتین ایله قریب و جابوسی معنایه میرنظمی بیت هر کس راستن کارش کریسه * ازان
 کشته نمی هم جیب و کیسه که کسیده در سکون سین میله و فتح یای تحتانیله یعنی کیسه شاعر بیت
 چو هر وعده کند میگردن سیه * شاعر کوبانی انبان و کسیده که کشته در سکون سین مجد و فتح
 تاه مثناه ایله ایکی معنایه در اول کاشته معنایه که انگش دیکدر استادی بیت ندایم بکتان از کل
 خلیق * که در دل تخم مهر تو نکشته * ثانی ایچندن چکر دکی چقمش و قوریش میوه سفتالو
 وزرد الو و امرود قوریمی کی حکیم سوزنی بیت ثنا کوی ترانی تو دل از غم * بدو نیست چون
 امرود کشته * وله ایضا بیت قدی چو سرو پیاده سری چو کندن کور * لبی چو کشته آلورخی
 چوپرده تار که کشته در اول خط مستقیمه دیرل که بطلان ایچون کتابت اوزرینه چکرل فتح
 کافله دخی جائزدر قائم انواز بیت توبسیه نامکی قاسمی * کرکشته عقو کشی حاکی *
 که کلانه در فتح لام و نوله یعنی آتشدان میرنظمی بیت زش را بانک کردی ای قلانه *
 که آتش بر فروزاندر کلانه که کله در فتح لام مشدده ایله ایکی معنایه در اول پرده زنان معنایه
 حکیم اسدی بیت عروس سپهری چو کرد آستار * رخ از کله سپهر کوهر نکر * و مطلق پرده
 معنایه حکیم خاقانی * مصرع * صبحدم چون کله بند آه دود آسای من * و عربیله یعنی
 پرده تنک و برنوع پرده در که خانه کی ایدرل ترکیب چینه لک دیرل کتاب الاسامی فی الاسامی ده
 مسطور در که کله خیمه تنک مثال اولور ایچنده عروس داماد ایله یا تور بوتجیر دخی جینه لک اولمق
 اوزره در ثانی سقف خانه و سقف خیمه و امثالی شیخ سعدی بیت توکی بشنوی ناله
 داد خواه * بکیوان روی کله بارگاه * تخفیف لامه ده ایکی معنایه در اول یعنی موی جمع
 کرده یعنی اوراش صاحب شاعر بیت جای جانهاش کن سب پوشست * دام دلها کله پر شکست
 ثانی بر شهر نامیدر تنک قاض حمید الدین مقاماتند ذکر ایدر * خلق را از زاد و عظم کن مکن
 میفرماید که بزبان اهل حله شامیس را ید و گاه بافت اهل کله نوآ میرند که کله در فتح نون مشدده
 ایله مصطکی که ساقز ایدرل که که ایکی وجه ایله تا غلط اولور و روحی اظهار هایل صغیر
 یعنی کوچک که مقابلی مه در کسر ایله شیخ سعدی بیت چو از قویی یکی بی دانشی کرد *
 نه که امتزلت یابد نه مه را * روحی دخی اخفاء هایل ایکی معنایه کلور بری اسم و بری ادات
 استعمال اولور اسم استعمال اولور قذوی العقولک ذاتیه دلالت ایدر کسه معنایه هر که جوید
 یابد کی واستفهام اولور که گفت و که یافت و که دید دیرل تنک غیر ذوی العقول که استعمال اولور
 مثلا چه چیز است وجه کونه دیرل و ادات استعمال اولور قلایکی کله ار اسناد ارتباط ایچون

۲۷۲ ایچون ایراد اولور و یا صفتله موصوف میانند مثلادل که عاشق شد کمد کی و یا خود معاول ایله
 علت میانند مثل مزن که تابند ارم کی و یا خود معنایله غایت ار اسناد مثل بکوش که تبارسی کی
 و بونلر امثالی نه و ارایسه و دخی بر امر بر امره متعلق اولسه ایکی سنک بیننده توسل اولور
 گفته که چونی و بکوش که بدانی کی و غیره که کیاده در بوزن پیاده یعنی رسوای کذا فی الخفه
 که کیبه در سکون یای تحتانی و فتح بیه فارسیله بحامه لک بحامت ایتدکاری آلت حذف یایله کیبه
 دخی دیرل استاد لطیفی بیت بد مکوه هم یکشد غیبه * هریدی راجوش چون کیبه *
 بو معنای موید شمس خری بیت شمشاهی که تدبیر ضمیرش * نه بر پشت مهر و ماه کیبه *
 بعض نسخه ده کیبه آلت بحامت و کیبه بحامت اولنان محله دیرل که کیسه در معروف طولو
 اولسون بوش اولسون که کیله در معروف اولنک که غله اولرل عربیله کیل دیرل فتح کافله
 وقفیز و صاع دخی دیرل شیخ سعدی بیت چو بر کیله جوامانت شکست * بشوی ای برادر زانبار
 دست که کیبه در بوزن نیمه شوخ چشم و قرارش کوزه دخی دیدکاری مریدر که کیبه در
 کین طوتمق و خصومت و عداوت درونی میرنظمی بیت مکن با هیچ کس زهار کیسه * زکینه دار
 صاف و پاک سینه که کیسه خواه در خصمندن انتقام قصد ایدیجی که کیسه کاه و کینه که در
 جنک یری محل کیر و دار که عربیله معرکه دیرل میرنظمی بیت بکینه خواه آمد کینه که در *
 دغای دولتش میخواند شه را که کیبه در سکون یای تحتانی و فتح هایل بر او تدر صرمش کی
 اغاجه صاریا و رتوت کی میوه صی اولور عربیله علایق دیرل هم عین و فتح لام مشدده ایله کذا
 فی الجمع که کیبه در فتح یای تحتانیله مصطکی ساقزدر که کیبه در ایکی یای تحتانیله آلت
 بحامتدر که مع الباء التثانی * کرامی در فتح راء میله ایله اولو و حرمتلو و معزز و مکرم دیکدر
 میرنظمی بیت کرامی دار مهم از همیشه * سخا و لطف را میداریشه * و دخی قیتلو
 و معتبر سنسینه دیرل حکیم اسدی بیت کهر گرچه افتد بکف بی سپاس * کرامی بود نزد
 کوهر شناس که کسری در سکون سین میله و رانک فتی ده و کسریل حایر نوش الزوالنک لقبی
 ایدی آندن صکره کلان غم پادشاهلرینه لقب اولدی میرنظمی بیت چو کسری تحت شاهی را
 نشسته * در ظلم و تعدی گرد بسته که کشتی در سکون سین معجزه و کسر نوله یعنی چنگلستان
 ابنوه یعنی چوق اورمان کذا فی المویید که کشور خدای در یعنی پادشاه شیخ سعدی بیت
 اگر کشور خدای کامرانت * و کرد رویش حاتمندانست که کهنی در سکون ها و کسر
 نوله ایکی معنایه کلور اول خانه زمستانی یعنی قیش اوی ثانی یعنی خرس یعنی آید کذا فی
 قره نیک جهانگیری که باب الکافی العربی المضمونه مع الالف * کیتیا در کسر بیه موحد و سکون
 یای تحتانی و فتح تاه مثناه ایله بر لطیف حلوا در مغز بادام و یا فستق و یا جوز و یا فندق و کجند
 ایله ایدرل حلوا مغزی و کیتیا و کیتیه دخی دیرل شمس خری بیت دوش آب چشم
 دشمن پاوده کرد تیغت * کرکوز و کجور غم سازد و را کیتیا * عربیله قیطا در را معرب درو تحفه
 الاحبابده حلوا ناطف و فرهنک میرزاده براتمکدر روغن ساده و شکر و کجند ایله ایدرل
 که کیتیا در زیاده بیه فارسیله ده حلوا مرقوم در امیر خسرو در صفت هلال بیت کناره ایست
 صید از کیتیا ی نبات * فراز این طبق زرنگار سیم آکین که کجا در فتح جیه الی معنایه

کلور اول یعنی قند خواجه حافظ بیت صلاح کار بجاومن خراب بجا * بین تفاوت زه
کز بجااست تا بجا * ثانی یعنی که حکیم فردوسی بیت سر نامه کرد آفرین خدای * بجا است
باشد همیشه بجای * و له ایضا بیت برادرت چندان برادر بود * بجا تر برادر برادر بود *
غز کورگانی از ویسه و رامین بیت دلم چون نامه پر رنج و درد دست * بجا عنوان او این روی
زردست * ثالث یعنی چه حکیم فردوسی بیت بنزد سیماوش خرامید رود * برور برادران
بکارفته بود * رابع یعنی هر جا استاد فرخی بیت بخازمت عالیشان بدخواهی کرد * بچشم
وعقل نمائند ستاده اندر جاه * خامس یعنی کی استاد رودکی بیت کز سوی وصل تو باد آمدی
دل بجا از غم بفریاد آمدی * شاعر * مصرع * بکاشاهی نشیند با کدایی * سادس یعنی جا
مثلا هر بجا دیرلر هر جا ارادیدرلر کال اسمعیل بیت بغیر خدمت تو بنده انما نکند * هر بجا که
پر و هوش کنند اصل و نژاد * چغتایده معنای اوله یعنی قند دیمکه تایان و قید ادیرلر
تکم میرعلیشیر بیت هر قایان باقسام کوز و مکاول قویاستین نورایرور * هر نظر قبلسام نظر
اولمه منکام منظور ایرور * کرارا * فتح راین مهملتین ایله ابکی معنایه در اول قیو او زنده اولان
اغاج ثانی اول زمینه دیرلر که سیروات زراعت اولنوب اطرافن طیر اقله یوکسک ایدر لحوان
کره مسون دیو کرار و کرده و کر زه دخی دیرلر سیند کرانشاء الله تعالی کذا فی فرهنگ جهانگیری
* کرنا * کسر راء مهمله و سکون نون و فتح باء موحد ایله برنوع سازد که دروگران چالارلر کذا
فی الاداء مؤید الفضلاده باء موحد برینه یای تحمیل و اقعدر * کسلا * کسر سین مهمله
و سکون یای تحتانی و فتح لامه برنوع دارد و عربیه سایه ایض درلر نهضت صغده کوجه
یوکن و اقعدر * کش خرما * سکون شین معجه ایله ارکاک خرما در که هر سنه اندن برجوی
ایدوب خرما نیک دپه سنه قفاکی برشی اولور اکا صوقرلر اوله اقمچه خرما و برز و چچکی
دو کیلوب خرما طومر میرظمی بیت بهر چیرمی باید اورارش * که نخل آورد کش خرما
برش * کا * بر او تدبیر بی کل کنده دخی دیرلر عربیه فتح کافله کاه و ترکیه طوملان دید کاریدر
بورهای جای بیت چون کا کنده است شکلی کن که تخم * برکنی ازین معجون لنگرش * وله
ایضا بیت کنده است چون پیاز بظلمهای اوچنانک * کوی بنند کرد کرامه صادره * کنایه
فتح نوله یعنی مرز یعنی زمین کذا فی فرهنگ جهانگیری * کنایه * سکون نون و فتح جیمه کجیدن
لفظندن صیغه مبالغه در صغده حق مکان معناسنه ابو المعانی بیت نکجاذ فتزدیوان بحر فی
از غم هجران * مکر جانان کنده با وصل شرح در دعا شق را * کنده * سکون نون و فتح دال مهمله
ایله ابکی معنایه در اول حکیم فیلسوف و کار دان معناسنه جمال الدین عبد الرزاق کاشی بیت
آفرین بادیران مرکب خوش رفتار * که دل زیرک و اندیشه کند ا دارد * ثانی شجیع
و بهادر معناسنه فرید الدین اسفراینی بیت حصاری به زخر سندی ندیدم خویشتن رامن
حصاری جز همین نکر فت ازین پیش ایچ کندهانی * استاد عنصری بیت پیلان ترا رفتی
بادست و تن کوه * دندان نهنگ و دل اندیشه کنده * کنایه * سکون نون و فتح دایله بر کوچک
اغاج در پیراخی صاقر پیراخی کی اولور کنهان دخی دیرلر کذا فی المجمع * کوتاه پا و کوتاه پا *
کلامه باوا المعروف و فتح التاء المثناة و اظهار الهمه چارپا بر جانور در صغده بکرر آرقه سنه بکاری

بکاری اولور و یونوزی صغن یونوزی کی چقال چقال او اور کوتاه پای و کوتاه پاچه دخی دیرلر
کذا فی فرهنگ جهانگیری اما مجمع الفرسده یعنی خرکوش یعنی طویشان مسطور در
* کوچک بالا * قصیر القامه دیمکدر بالا بوی در کوچک معلوم * کوشا * و او معروف
و فتح شین معجه ایله یعنی کوشنده یعنی پاشیجی کوشیدن لفظندن اسم فاعلدر حکیم خاقانی
بیت کوشای بندم و نه نیوشای پند تو * از هیچکس نکوی عاشق شنیده * حکیم ازرق
بیت چو در کوشش بیاموزند کرا آن کینه با کوشش * همداد دودر کوشش نیارد آسمان
کوشا * حکیم فردوسی بیت هر کار کوشا بیاید شدن * بدانش نیوشا بیاید شدن *
* کوا * و او معروف و فتح کافله ابکی معنایه در اول بغایت بلند آواز ثانی اسماء فردن
بر احمد بر معنی کتاب زدن مستخرجدر * مع الباء الموحده * کب * آغز که هم ایچنه و هم
طشهره سنه دیرلر آورد معناسنه در آنجی فرق بود که بر کب ذکر اولند و غی رده مراد بیرون دهی
اولور و در کب ذکر اولند و غی رده مراد اندرون دهن اولور اکب و لنپوش دخی دیرلر لسان
هندیده کاله دیرلر حکیم سنایی بیت کفتم آن زلف و کبت کیرم بدست دل بکفت * ارفع الدرهم
خند رمنه عنقا قید الرطب * شمس غری بیت کند دعای شه کامران ابواسحق * دل خلائق
در سینه و زبان در کب * کرداب * سکون راء و فتح دال مهملتین ایله تورانی و بهامان آدیدر
حکیم اسدی بیت پس صغف بهما زوسینا داد * کینه که بکرداب و نشو داد * کاخنتاب *
کاخنجی در معنای ترکیب کاخن یا چچی دیمک اولور و کاخن قزدری دخی انسبدر * کاوب *
شم لامه قصه حاج معناسنه در انبردخی دیرلر * کنب * سکون نوله ابکی معنایه در اول کم
شهرینک آدیدر که حالابین الانام تم دیمکه معروف در حضرت مولانا قدس سره * قطعه *
تویدان خدای بنکر که صراعتا قد بخشد * زچه سنی است مروی زچه رافضیست کنی *
یفرست سوی پیش همه نطق را و تن را * که ترا بکی نظریه که همیشه میفرنی * ثانی برنوع
خیار در لند اولور بسحاق الطعمه بیت کدک و کشک نهاد است و تغار و راغ * قدسی کرده
پراکنکر و کنب خونخوار * کنب * کسر نون و سکون یای تحتانیله یعنی بد و قید که عربیه
غل دیرلر * کوپ * و او معروف و فتح بش معنایه کاور اول ضرب یعنی او برق که برشی دن
بر کسنه ایریشه طاش و یا اغاج و یا خود مشت و یاد که کی که کوست و کوس و آسیب
دخی دیرلر حضرت مولانا قدس سره بیت کتر ا کوی رسد از قننه مستان مرغ * باچنان
ساقی و مطرب کی رسد ره وارفت * ثانی طوقنق معناسنه خلاق المعانی بیت کوپ
خورده زهلویش مهماز * سوخته بر سرین اول داغ * ثالث بر آلتد پیل بانان قوللنورلر
کذا فی المجمع رابع بر قسم یور یاد که سازی غایت نرم در خامس کوفتن لفظندن صیغه امر
و وصف ترکیبی اولور ز کوپ و سر کوپ کی * کوپ * باء فارسیله ابکی معنایه در اول معنی کوزه
عموما و کوزه بزرگ خصوصاً ترکیب دخی کوپ دیرلر ثانی حصیر معناسنه در * کوداب و کوشاب *
کلامه باوا المعروف اولها به فتح الدال المهمله و الثانی بفتح الشین المعجه یعنی دو شتاب یعنی بکر
شمس غری بیت نکر که چون بود احوال عیش آن بد بخت * که شهنشایق او شد زراوق کوداب
* کوراب * و او معروف و فتح راء مهمله ایله یعنی سراب که بادیه لرده ابراقدن صوکی کورینور

و ت مرت کبی کی کندروج بی سکون نون و فتح دال و راه و ملتین ایلد بال قوانی که ایچند آروبال
لیدر کندروز دخی دیلر کی کوکاج بی و او معروف و کسر نونله ماوراء النهر ده کات شهرینه
قرب بر شهر آیدر کی کوکاج بی و او معروف و فتح لام و سکون نونله ایکی معنایه در اول
سکونه واقع اولور بر ریج علمیدر عربیه فتح قافله کوکاج دیلر ثانی آتشدان یعنی آتش قونیلان
طرف و اوجاق معناسنده دیشار ایکی معنایه میرنظمی * مثنوی * بنزدش دید چون اغیار
بر ریج * گرفته در شکم را در کوکاج * درونش سر زده از شک آتش * ز کوکاج دانی شد متعلله
سیر کش کی کوکاج بی و او معروف و فتح هایلله آچ دید کاری طاع عشی در کی کوکاج بی زیاده
نونله دخی آچ معناسنده در کوهل دخی دیلر کی کوکاج بی حذف و او ایله دهینه آچ معناسنده در
بی مع الحیم الفارسی * کج بی کیک در یسی که عربیه رق دیلر فرهنگ جهانگیریه باق پولی
معناسنده مرویدر میرنظمی بیت زسر تا پاشد چون پوست تن را * برص کرده چو کج ماهی
بین را کی کرج بی سکون راه مهمله ایله قاون و قارپوز و خیار دایمی بسحاق اطعمه بیت فکله
خبر بزه سان دیدم و کرج مه نو * کفتم ای عقل بشیریش از راه مرو کی کرج بی سکون لامله اوج
معنایه کلور اول بر نوع کیه جکدر بشینه دن ایدر ولایت ثبت جانیندن کلور مختاری بیت
بیش تو چکونه آدم اندر ره * کچ از ثبت و لباجه از دانه * ثانی چین و شکنج زاف و کسو
معناسنده ابوشکور بیت بموی کاکل آن زاف مشکین * فتاده صد هزاران کچ بر کچ *
ثالث نان ریزه یعنی آتش خرده سی کی کوکاج بی ختم لامله بیوک کلچیه دیلر و او چهل
ایله ایکی معنایه در اول بدل و عوض معناسنده ثانی خاییدن و جایدن یعنی برنسنه چینه کله
آغز دن صد اچقه مثلاً قند و نبات و کاک خشک و بونلر امثالی نسنلر حینه صندیرلر مصدری
کلوچیدن کلور ابوالامانی بیت حدیث قندیش در دهان عاشق زار * بوقت گفته شود از کلوچ او
معلوم کی کچ بی کسر لام و سکون یای تحتانیله کلوچ مرقوم معناسنده ابوالعلاء کجه بیت
کرمی که بوسفره عام دارد * کچ از مه و از کواکب کلچیه کی کندش بیج بی سکون نون
و شین معجزه و فتح دال مهمله ایله اول اغاجدر که حلاجرا آنکه پنبه دوشیرلر و اکیرلک ایچون طوب
ایوب آماده ایدر کی کوکاج بی و او معروف ایله الی معنایه کلور اول یعنی احوال یعنی مناشی
کاج و کار و لویج دخی دیلر ثانی صحرانشین بر طائفه در کوکاج بی و او دیلر ثالث بر منزلدن
بر منزل نقل ایتمکه دیلر بواوج معنایه حکیم قطران ارموی * قطعه * شاه از انتظار زمانی که
داده ایم * چشمان راست بین دعا کوی کشت کوکاج * هسند اهل یارس هر اسان زکار من *
زانسانکه اهل کرمان ترسان ز دزد کوکاج * کوچت مبارکست وند ارم بدست بیج * جز خیمه
کهنه و دوتکی برای کوکاج * ترکیه بمعنا کافی فارسیله مستعملدر بومعنایه مولانا هاتفی بیت
متد از نهره سهیمکنی نای کوکاج * سرچرخ کردند و رامقز بوج * رابع بر قوشدر و نحوست ایله
مشهور در بوم و جند دخی دیلر کنایه الجمع شمس ختری بیت گرهما از ظر همت اوافند دور *
مشموم و ویرانه نشین کردد مانند کوکاج * فرهنگ جهانگیری صاحبی بویی رئیس ختر الدین عوده
قاصبله نقل و ایراد ایش خامس زن و عیال و اهل بیت معناسنده که خانه کوکاج دیلر سادس
هند و سنانده بنگاه ایله خطامیابنده واقع بر ولایت آیدر کی کوکاج بی بولفت اگر چه توابع الفاظ

الفاظ قبیلندند اما کرمان و لا پند صحرانشین بر طائفه نیک علی درک اصلاری بریه بخازدن
کلوپ کرمان اطرافند اولان طاعارده و صحرالده بیلاق و قشلاق اید نمشاور و پیشه لری جنک
و خوزر لک و دزد و دوزنک در بومقوله اعال قبیحه و فسادده اولر تبه مبالغه لری وارد که جنک
و جدال ایتمکه دشمن و بیگانه بولد قلمی محله بر لریله جنک و بیکار ایدر لحنی خصم و اقربا و قرینداش
قرند امشیه کار و زار و غارت و خسارت ایدر لریله اوضاع قبیحه و افعال قبیحه بی عسنت اعمالدن
و لا و لک عدا ایدرلر حکیم فردوسی بیت سیاهی بگردار کوکاج و پاوچ * سکالید جنک مانده
صوح * استاد عنصری بیت اندران ناحیت معدن کوکاج * دزد که ساختند کوکاج پاوچ *
کی کوکاج بی و او معروف و فتح فایله بر جماعت آیدر کرمان طاعارده اولور معری قرقص در
غالباینه جماعت مرقومدر بی مع اخاء المعجیه * کج بی ایکی معنایه کلور اول بر نوع سازدر
صوایچنده بتراندن حصیرا شلر دخی و دوخ و کوخ و لوخ دخی دیلر و اطفال قورققی ایچون اول
سازدن بر صورت زشت و قورقچ ایدرلر اکا دخی کج دیلر شیخ نظامی از زبان شیرین گوید
* مثنوی * غمنام جز عروسی رادری سنک * که از کج کرده باشندش بنیرنک * عروسی کج
مستبازا نشاید * ترج از موم ریخازا نشاید * ثانی یعنی کرم یعنی قورت حکیم سنایی
بیت زان ایمنی از جستن هر کس که بگویند * اندر مثل عامه که کج را نبرد کج کی کج کج بی ایکی
معنایه در اول او کس رک صد اسی در که مبتلا اولان آدمدن صادر اولور شیخ اوحدی * مثنوی
میوه بیشه چون تپور دست * دل دانه را نه در خوردست * خورش خرس با شغال شود
بادران بیشه پایمال شود * خرس نیز از خور و بناچارش * زود در کج کج اوقد کارش * ثانی
حرارت و گرمی معناسنده حکیم سنایی بیت کج کج اندر فقیر چیست خری * چک چک اندر
چراغ چیست تری کی کروخ بی ضمراء مهمله و او معروف ایله بر کوی آیدر استاد رودکی بیت
بیشم آمد بامدادان نکارین از کروخ * بادورخ از باد لعل و باد و چشم از صحر سنوخ *
کی کرج بی کسرراء مهمله و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول قاشدن و سازدن
اولان مختصر خانه که اکثر زراعت کنارند و باغ و بوستان کنارند ایدرلر که بکج اولان
شخص ایچند کولکه لنور کربخه و کیزه دخی دیلر امیر خسرو * مثنوی * آمد آن مه دران
خراب شتاب * همچو مهتاب کوفند بحر آب * در شد اندر کربخه دهقانی * در سقال متکسته
ریحانی * ثانی قوشلر توین دو ککه دیلر کی کج بی سکون لامله بر نوع اوتدر عربیه استق
دیلر بعض فرهنگرده بر کونه صمغدر کی کوکاج بی ضم لام و او معروف کسک که پارچه پارچه
اولش طپراق آتوب آدمه طوقنسه طاش کی طوقنور عربیه مدر دیلر شیخ سعدی بیت
چو کردی با کوخ انداز بیکار * بنادانی سرخورد استکسنی * چغتای لسانک کیساک دیلر
میرعلیشیر بیت ای تن خاکی خد نکینکا بولغان کیساک * هم بومعنی غه توروغ باشم کیساک
اوزره سونکاک کی کج بی فتح نونله کس یعنی بوغرت قورسی شمس ختری بیت چوشیر و روغن
آ میخست با احسان * نه سخت و ترش رویی بوده همچو روی کج * بومعنایه دختر کاغذ آل دیمشدر
بیت کرم من شکر مباب تو همچون کنی * زرین قای نه چوسر کین زنجی کی کوخ بی و او معروف
قامشدن و سازدن یا بلش او ایچنده ساکن اولور بعض قریه لک اولری او ایله اوابی معتاد اولش

حکیم خاقانی بیت در راه محلی کاوخیست * دنیا که دوروزه کاخ و گویست * استاد فرنی
قطعه * بدگوی اوزند و دل افکار و مستمند * بدخواه او اسیر و نکونسا روخا کسار * هر روز شاد
بی تو بینا و دامنش * زین باغ جنت آیین زین کاخ و کوخ وار * کورمخ بی اغاج مخ یعنی اول
قازق که آت باغلق ایچون طویله به ققارل کریمخ دخی دیرل کذا فی المویذ بی کولخ بی و او معروف
و فتح لامله بمعنی آتشدان حکیم سوزنی بیت چو کولخست قوافی قصیده چون کاشن *
مراست دست که کاشن بر آرم از کولخ بی مع الدال الممله * کذا بی فتح دال ممله ایله ایکی
معنایه در اول برینول قفاندر ثانی ایکی نسنه بی ایله برینه باغلان هرته ایسه بی کرا بی
فتح راه ممله ایله کهنه و پاره انش اثواب و جامه کرا ده دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری
بی کرد بی سکون راه ممله ایله اوج معنایه کلور اول معروف و مشهور اولان طایفه در که
هر دیار ده بولنوز و کند و لک دخی مخصوص و لا یتلوی وارد در کردستان و لورستان کنی فارسی به قریب
لسانلری وارد امانا فطی عسیر کویا فارسیدن غلط در اگر چه قوی هیکل و توانا و زبردست
اولورلر اما دزد لک غایت چایکدرلر اما غلط طبعدن فقر و تراکت و لطافت کند و لور دن غایت
بعید دزیر کاری عید منابه سنه قلیلدر حضرت مولانا قدس سره بیت چه داند
روستائی مخزن شاه * کاج و روغ داند جان کردک * اکثره کاکلری طاعتان و مستکسان یرلر
اکثرینک طبیعتلری بهایم و سباع طبعلری به قریب در هنر ناک و سفاک دما شانلرند و بومضراع
عجب حاللریته مناسبتد * مضرع * مراعت و رعیتداری که آدم نیستم کردم * بو طایفه ناک
اصالرتد بر قاج کوبه روایت وارد در بی سخاک مارینک زحی ایچون هر کون ایکی آدم قتل اولتی
ایله اول خدمته ایکی شهرزاده تعیین ایتشیدنی بونلر مرجه بر آدمی قتل و آدمی آزاد ایدرلری
هر آزاد ایتد کوری آدملری اذک و دیشی شملکله طور مالک طاعلر ده مکان ایدینک دیو کونددرلر
ایدی آنلردخی بر بر لیل زنا ایدرک آنلردن حاصل اولان اولاده کرد و جمنه اگر ایدید بیلور روایت
دخی حضرت سلیمان علی نبینا و علیه الصلو و السلام ربیع مسکونه اولان اجناسدن محبوبه قزلر
کتور دویب خدمته لایق اولانی آلیه قویوب لایق اولیانی دریا کنارند قلعه لریایدیروب آنلر
بسلطن بر ایدی شوات نفسانیلری هیجان ایدوب یا نلرند کور او لامله شیطانی انسان
صورتنه بولور ایله مجامعت ایدرلری بولردن اولاد و جوده کلوب غایت حرامزاده و اشقیال و المایله
اطرافه طاعیلوب خلقه اذیته باشلر بلر احواللری حضرت سلیمان عرض اولتد قتل اگر دوم
ای اطردوم دیو امر ایلدی یعنی طاعلر سورک دیدی اول زماندن کرد نامی قلوب نسلاری
کنت کچه چوغ الدی العهد علی الراوی معنای ثانی اول قطعه ارضه دیرل کذا زراعت اولش و اطراف
مجاوظه ایچون طیرا غله یوکسک بر اوله کرا و کرز و کرده و کرزه دخی دیرل حکیم ناصر خسرو بیت
کردت پید از بس خوبست قول آن حکیم * کین جهانرا کرد مانشه بگرد کندنا * ثالث
آیین و ماسنه کولدر در اکا آذر و زردخی دیرل شیخ سعدی بیت منهک آن به کبادریا
سیند * کز آب کرد ماهی خرد خیزد بی کرد بی ضم راه ممله و سکون توله بش معنایه کاوز
کرنگ و کرنگ و کرنگه دخی دیرل مذکور بش معنی عنقریب کرنگ لقی ذیلند شرح و بیان اولور
انشاء الله تعالی بی گرود بی ضم راه ممله و او معروف اول عمیق قیویه دیرل که آندن صوزیاده

زیاده عشرت ایله چکله بی کزید بی کسر زاء بی معنایه ایله ایکی معنایه در اول رعایا اوزرینه بی
اولان نکالیف سالیانه معناسنه میرنظمی بیت بملکش عدالت چنان شد مزید * همین
دفع کرد از رعیت کزید * ثانی ذمی کفره دن آلمان خراج معناسنه وله بیت بروی زمین
حکم بکسر رسید * زکفار عالم ستانن کزید * اصلند کزید خراجدر لکن رعایای مسلمان
النان خراج ارضیه در و کفره دن خراج راسیه در بی کاوخ بی اول طاع امرودیدر که خدای
بمشدر هر نه قدر اغاجند طور سه بشوب لطیف اولمز رعایا دوشیروب ترشی ایدرلر ترکیده
اخلط دیرل بی کنب بی سکون تون و فتح باه موله ایله ایکی معنایه در اول قبه معناسنه در
ثانی آتی نقله قومق و آت نقاله کتمک معناسنه امیر خسرو بیت زهمت ساختم رخس فاک کام
یک کنب رسیدم برهم بام * و محرامق و نقله اورمق حضرت مولانا قدس سره بیت
تازیانه پردی اسیم بکشت * کنبی کر روز کردون بر کدشت بی کنب بی سکون تون و جیم
و فتح باه موله ایله موسیقی ده بر پرده امید بی کنب بی سکون تون و کسر چله حبوباتدن
سوسام در که عریده سسم دیرل ضم سینین مهملتین ایله آندن چقان یاغه شیر و غن دیرل
بی کنب بی یای تحتانی زیاده سیله دخی کنب مرقوم در بی کنب بی سکون توله درت
معنایه در اول دایر معنی شمع و بهادر که کندا و کندا کر و کند آور دخی دیرل حکیم سوزنی بیت
بسکه در میدان کنی اسب بر خیم افکنی * خصم را پاد در رکاب تو زاسب اندر کند * مولانا
هاتفی بیت بکوجه ملک نیز شد و نمود * که در کار غنکامه کنی نمود * ثانی کند معناسنه در که
مجرم و کتمکار یا غنه اورلر شیخ نظامی بیت پای در کند و دست در زنجیر * این چنین کس
وز بود نه وزیر * ثالث ضد شد یعنی کسبین قلیج و جیح و خیر و سائر ری رابع کاسد یعنی
یکمضد را یجدر شاعر بیت فریمانم و دنک در کار خویش * که بینم همی کند بازار خویش
و کسر کافله بر شهر آیدر کنت دخی دیرل بی کود بی بوزن بود اوج معنایه کلور اول بمعنی جمع
نتمک نصایده کتور شد در بیت راز یا نج بادیان سلک بوی خوش از خرفر بی نژدشتی را پر اکنده
شمر مجموع کود * ثانی خرمن یعنی وغیری ثالث کوبره کد قوت بواغچون زراعته دو کرل و غنم
و او ایله بوزن نمود کبود معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری بی کور بی و او بی هول و فتح زاء
فارسیله بر دیکلی اغاج بی در کورده و کنب بی دخی دیرل عریده اول اغاجه شایکه و صغنه
از روت دیرل ایکی قسم اولور سرخ و سفید سفیدی دخی مرور ایامله حرارت شمسدن سرخ
رنک اولور جبال شبا نکرده چوق اولور اعلاسی بیاض اولوب صارویه مائل اولاند بی کور بی
و او معروف و ضم کاف و سکون راه ممله ایله کبریت معناسنه در ترکیده دخی کور دیرل بی کرب بی
سکون ها و فتح باه موله ایله زاهد معناسنه شیخ نظامی بیت ای و صد ملک چشمی و صد ناز *
برسم که بدن برداد آواز * حکیم اسدی بیت بدی کرد آن که بدن بسته روی * که و نه زنج
کرده ساده زموی * فرهنگ میرزاده زاهد کوه نشین و عابد قیس مسطور در بی کوه بی
بر طاعدر همیشه آند آتش کورینور هرگز سوینر کذا فی المجمع بی مع الزاء الممله * کرب بی
سکون باه موله ایله بر نوع کیم جکر که جنک ملند کیر بی کرب بی ایکی ارمق بواصله موسوم
و معروف بری شریا دیارنده و بری فارس ولایتند که امیر عضد الدوله دلی اوزرینه کوری

باغش ایدی الان بدامیر نامه مشهور در حکیم خاقانی بیت باد صبا بر آب کرتش قد افلج
 آورد * هم تو فلاح و فتح را بر شط مفاعان بری * مولانا هانی بیت چو ز در لب آب کربارگاه
 سواران سوی آب بردند راه * کرار * تخفیفله ایکی معنایه در اول قیو اوزنده اولان
 انج که عربیله مخف دیو ل ثانی سیروات زراعت اولنش زمین که اطراف طپراغله یوکسل اوله
 * کرار * کسر راه مهله و سکون یای تحتانیله ماکار و پیشکار معناسنه عربیله فتحه ایله
 یغ زی طولنش آدم و صداسنه و حالت موده اولان خردامق و مخنوق آدمدن صادر اولان
 صدایه دیرل * کرار * زاء فارسیله معنی چینه دان یعنی قورصق که عربیله حوصله دیرل
 شمس خیزی بیت چه طایر یست همایون همای دمت تو * که هفت چرخ درودانه بود بکرار *
 * کشتار * سکون شین معجه و فتح تاه مشناه ایله جانوز به عمل کرده یعنی بوغازلنش حیوان
 حکیم ناصر خسرو بیت بد بش خویش چو خورده * باید خور دنت ز کشتار خویش * اثیرالدین
 اخسیکنی بیت من آب پام و آن نظم ریزه مردارست * جد اباب توان کرد مرده از کشتار *
 * کشتکیر * سکون شین معجه و یای تحتانی و کسر تاه مشناه و کافله کور شجی کشتی کور شد
 کیر اسم فاعل در کورش طوینی دیک او اور ابوالمعانی بیت کشتکیر غم حسرت بدام کرد زبون
 کرچه پشتم زمین هیچ نیاورد کسی * کشتکیر * سکون شین و فتح تاه معجین ایله اقام معناسنه
 ربع مسکون کیدی اقامه تقسیم اولنش در هر اقلیمه کشتکیر دیرل کذا فی الجمع * کشتکیر
 سکون شین معجه و نون و یای تحتانی و فتح کاف و کسر جیمه فرمک میرزاده اول بیوک طوب که
 آنکه قلعه دو کرل بکری بش و او تو زوقیه که آثار قلعه دیوارین یاقوب معبر ایدرل ترکیه
 بال یزطوب دیرل معنای ترکیب کشتکیر دیک اولور که کشتک و کوشک دخی دیرل قصر
 معناسنه و آنجیز سوراخ معناسنه در حکیم انوری بیت نه خنق رسد اندرونه کشتکیر *
 نه چرخ نه سامان بر شدن بوهق * کشتکیر * شین معجه و سکون نون بعد باه موده
 مضومه ایله که معناسنه در که کشتکیر دخی دیرل * کنار * فتح نوله سدره میثی که هندی
 اسانک بید دیرل امیر خسرو بیت مفسد از اباده کرد در و ضیه زان شد عجب * مفلس از
 طعمه کرد سرخ روزان شد کنار * کجار * سکون نون و فتح جیمه کوسبه که کج و بادام
 و امثالی سنه لک یاغن آلد قدن صکره صندی اولان ثقی شیراز بلخره دیرل کذا فی الجمع
 * کندا کر و کندا ور * کلام با سکون النون و فتح الال المهمله حکیم ذوقنون و فیلسوف
 کاروان معناسنه در استاد فرخی بیت بصورت کری دست برده زمانی * بکندا کری کوی
 برده زاز * حکیم فردوسی بیت برای و تنبیر و کنداوری * چگونه ستاره بیند اوری * ثانی
 شجیع و بادیه لوان معناسنه حکیم سنایی بیت ای بترک دین بکفته از سر ترکی و چشم * دل
 بسان چشم ترکان کرده کندا کری * حکیم فردوسی * مثنوی * عجب نیست از رستم نامور
 که دارد لیری چو دستان پدر * که هنگام کردی و کنداوری * زوی شیر خوانده می مادری *
 شمس خیزی بیت هر تنی از سپاه او باشد * کینه کاه هزار کنداوری * فرمک و فایده کاف
 عجمیله منقولدر * کندا ستر * معربی چند باد ستر و چند بیند ستر دخی دیرل * کندا
 سکون نون و فتح دال مهمله ایله کوناک معناسنه در فرمک جهانگیر به مصطکی معناسنه

معناسنه و دیرل * کندا ور * معنی کندا مرقوم * کنکر * سکون نون و ضم کاف فارسیله
 بش معنایه کلور اول بر طایفه کندا یعنی دلخی در که شاخشانه دخی دیرل و دانه لریک رسمی
 یوله در که بر اندر قیون بونوزی و بر اندر قیونک کور کتی طو توب او و دکان او کنه واروب
 بونوزی کور که او در آن صدا طاهر او اور ایشیدن بیلور بر نسنه و بر لسه صاویا و او
 و بر مر لسه بچاق چیه واروب کند و کند و بی اوروب بخروج ایدرل و به ضعیلی ده بر تاز و اوغلان
 کور دکنه بچاقی اوغلان نه و یروب کند و بی بخروج ایشد و بر بوفعل قبیعی کورنر آنلردن متنفر
 و متاذا اولوب ناچار کند و لره شی و یروب دفع ایدرل بو حاللری ضرب مثل اولمشدر بر کسنه نک
 بر کسنه ده حاجتی اولد قده حصوله کلسه یا حاجتی بشور یا خود کند و می شاخشانه و کنکر کبی
 اولد و درم دیرل * خواجه حافظ بیت کاش حافظ پسر امرد کنکر بودی * تاز دینار و درم
 کیسه او پر بودی * ثانی یا یقوش معناسنه ابن یمن * قطعه * وسط کارها نکه مبدار *
 نه ضعیفی و فی تو زکن * نه چو طاوس مجاس آراشو * نه یویران وطن چو کنکر کن * ثالث
 کنکره که ایوان کرلرنده و دیوار باشلرنده ایدرل مولانا جامی * مثنوی * ز کنکر وار کاخ شهر یاری
 چو حارس دیه شکل کوکناری * به میداری نماند دیگرش تاب * خواص کوکناری کرده
 در خواب * رابع بی حیاء و سطاح خامس شاخ درخت نورسته معناسنه در * کندا *
 نوله کوب کبی بر نسنه در ایچی طبقه طبقه اولور هر ریشه بر درلو نسنه قورلر کنو دخی دیرل
 * کوار * ایکی معنایه در اول کوار دیرل بر نون و سید در شمس خیزی بیت آنجینان باری که
 کتر چاکرت * زید من بخشد و کور کوار * ثانی شیراز مضاف شدن بر قصیده آیدر فرمک
 و فانی ده یاز کیمه لرنده اولان بولته دیرل * کویار * و او معروف و فتح باه فارسیله طوار
 سورسی و خرکله و ایاتی معناسنه در شاعر بیت بگو یار ترا هر اسب دارد * کندا شرمند
 شیر زو کاکون * کور * و او معروف و فتح باه فارسیله بوبر که عربیله فلفل دیرل * کوتار *
 و او معروف و فتح تاه مشناه ایله کوچه سر پوشیده کذا فی فرمک جهانگیری * کور * و او
 معروف و فتح تاه مشناه ایله معنی کبوتر کذا فی الجمع * کور * و او معروف و فتح دال مهمله ایله
 طاع انکری کذا فی الجمع و کتاب السامی ده پوست کوساله یعنی بز اغودری * کور *
 و او معروف و فتح ذال معجه ایله یا شقی و یا بوج آستاری * کور * فتح و او ایله عربیله جمع
 کوره در و اول شهر و قصیه دن عبارت در حکیم سوزنی بیت اسلام را بلاذ و کوری نه ایت *
 تیمار وار جمله بلاد و کور تونی * عبد الواسع جلی در صفت عمارت بیت از خوبی و خوشی
 چو سدر و خورنکه است * مشهور و زدمد این و معروف در کور * و سکون و او ایله یکجشم
 و اعی معناسنه که معروف در اما اعی به اصلیند نابینا دیرل کور صکره دن کوزی چیمانه دیرل
 استاد دیشدر بیت سیمه اول کند چشم خرد کور * پس آنکه بر خردمند افکنند زور *
 * کور کور * سکون و اوین و راه مهمله و ضم کافین ایله چیملاق که زغن و غلیواج و غلیواج
 و کوشت دخی دیرل کال اسمعیل بیت نیری که هر کجا که بی چشم توده دید * مانند کور کور
 درو آشیان کند * کور * و او معروف و فتح زاء معجه ایله یعنی خوشه جو و کوزم یعنی آرد
 و یغ ای سنبله سی که دو کلامش قالمش اوله خرمین صکره آنی نکرار دو کرلر کافه دخی دیرل

اما گفته که یک در عربی قصاله و قصامه دخی در لضم قافله و دخی خرم غریبی مرویدری کوزه کر
فتح زاء معجه و کاف فارسیله بردا جی کمال بخندی بیت همچنان از شوق آن لب خون بکرم
پیش جام * کر صراحی سازد از خاک وجودم کوزه کردی کوشکجیر و او معروف و سکون شین معجه
و نون و فتح قافله کوب بال یزطوب کشکجیر مرقوم کبی شمالی دهستانی بیت چنان شود
صوی دشمن شهاب کینه او * که نیز تاب گرفته چیدز کوشکجیر کوشیار و او معروف
و سکون شین معجه و فتح یای تختانیله کیلا فی رحیمک آدیدر شیخ سعدی بیت بر کوشیار
آمد از راه دور * پسر بر ادا دل پر غرور کوشکار و او معروف و سکون کاف و فتح نونله
خخشاش قوزاغیدر لفظ مرکبدر کوك ايله ناردن که کوك سرفه و نار انارد و معنای ترکیب
او کسورک انازی دیمک اولور عربیله دخی رمان السعال دیر ل سعال او کسورک رمان انارد نفس
الامرده او کسوریکه نافعدر و مزبور قوزاغک قورید قله قبوغنی قیوب صوده اصلد و ب قهوه
کبی فحمان ايله ایچر لری غایت کیهف ویرر مسکر و خدر در دیار عجمه کونار خانه لوار در قهوه خانه
کبی یاران آنده جمیت ایدوب کونار ایچرل مولانا جامی نومعناله * مثنوی * زکنر وار کاخ
شهریاری * چو حارس دهر شکل کوناری * به پیداری غایت دیکرش تاب * خواص کونارش
کرده در خواب * بعضیلر دانه خخشاش معنایله دیملر حکیم اسدی بیت یکی را چنان
گفت آن نامدار * که گشت استخوانش همه کونار * غایت رنگین والوان چپکی اولور
شمس خیزی بیت بنزدیک ایشان یکی مرغزار * فراوان درو کونار و چنار کیکوادی و او
معروف اول و سکون کافله آرقه یوکنه دیرلر پشتواره معنایله آرقه ده کوتور بلان مرنه اولور سه
کوه خری و او معروف و انظارها و فتح خاء معجه ايله طاع اشکی اصل خرکوه ایدی علم
خاص اولد قله مضاف الیه تقدیم اولندی ابوالمغانی بیت خرکوه بوده نخستین چواد * شمس
کوه خران خری هنر کوهسار کسکون ها و فتح سین مهمله ايله طاعستان دیمکدر که کوه
طاع وستان اسم مکاندر و معنای دخی طاع دپه سیدر حکیم فردوسی بیت که باشی توای
ناکس خیره زای * که سر مشر مسارت کلا کوهسار کوهسار * حذف و او ایلده استعمال
اولور ککینبار و فتح ها و سکون نون بعد باه موحد مفتوحه ايله معنی خانه کذا فی فرهنگ
جهانگیری و تحفه الاحباب معنی بارگاه حکیم اسدی بیت بفر فریدون ورخش نمنک * بگاه
کهنبار هوشنگ شنگ * کتاب تفهیم این زیمان بیرونی ده معنای کهنبار بوعبارت ايله مسطور در
* روزگار سال بارها کرده است زرا دشت گفته که خدای تعالی بهر بادل کونه آفریده است چون
آسمان و زمین و آب و گیاه و جانوران و مردم تا عالم رسالی تمام آفریده شد و بادل هر یک از این بارها
بفر روزگار نامشان کهنبار پس بر تقدیر این معنی آن مصرع مذکور را چنین باید خواند * بگاه
و کهنبار و هوشنگ شنگ * که هوشنگ نیز قسم خورده باشد کذا فی المجمع کهنبار و فرقت
قوجه دیرلر اصل بر کهن ایدی مضاف الیه تقدیم اولندی کیار و فتح یای تختانیله کامل
و بیکار معنایله شمس خیزی بیت همیشه تابود پزدلی بسان چنین * مدام تابود
چا یکی بسان کیار * و دخی راوت آدیدر کذا فی المجمع کیه الزاء المعجه * کروزی
ختم راه مهمله و او معروف و نشاط و طرب و سرور معنایله استاد و دکی بیت با کروزی

۲۷۹
با کروزی و خرمی آهوبد شت * میخرامد چون کسی کوهست کشت * شمس خیزی
قطعه * زفر دولت اویندگان درگاهش * اگر چه دارد اقبال و جاه و کام و کروزی * تو باش تا که
شود صبح دولتش روشن * که در جهان نه دمیدست صبح و بخشش نوز کیز و کسر راه مهمله
و سکون یای تختانیله کرج مرقوم معنایله که اوتدن و سازدن یا باش کوملی کر نجه و کیزه
دخی دیرلر مجمع الفرسد کج خانه اول خانه مختصر در که ایچنده طوغان تولد لر کذا فی نسخه
میرزا ابراهیم استاد و دکی بیت بیاز کیز می نام ایچا * اگر کیک بکیزد از من رواست
کسروزی سکون شین و ضم راه مهملتین ايله اوج معنایله کاور اول یعنی زنپاره یعنی
زندوست میرنظمی بیت نباشد در جهان کسروزی آدم * بان پیشه شود رسوای عالم *
ثانی شادی و شادمان ثالث یعنی جستن یعنی محرمق و له بیت زجای چهل کام کسروزی
کرده * بچشم دوستان شب روز کرده کسمنبر کسکون نون و ضم باه موحد ايله کسمنبر
مرقوم معنایله در ککاوخ انداز و اوج معنایله کاور اول قله دیوارینک کنکره سی
النند اولان دلکدر اول مناسبتله نسیمه اولنشد در که دشمن قله یه هجوم ایتدکدر اول دلکدر
طاش راغوزلر دشمنی منع ایچون سنک انداز دخی دیرلر شرف شفروه بیت آنجهان بخشی
قلاک رخش که هفت اقام خاک * با کاوخ انداز جورش مهره از کل بود * ثانی سیروسا و ک
و عیش عشرت که آخر ماه شعبان ایدرلر حضرت مولانا قدس سره بیت کاوخ انداز
خوبانز برای خواندن باشد * جفای دوستان باه نه از بهر تقار آمد * ثالث یعنی نبیره یعنی
قرزندان پسر کاوخ اندازان دخی دینلور ککاوزی و ضم لام و او معروف ايله هنوز آه
پنبه قوزاغی که کاوزه و جوزه دخی دیرلر کیز کسرمیم و سکون یای تختانیله بول یعنی سدک
معنایله مجیرالدین بیلقانی بیت عدوی ناکست ازیم چون کیز شتر * کند کیز بسوی پسی
چرا روی نماید ککندر و کسکون نون و ضم دال و راه مهملتین ايله یعنی کندر و ج مرقوم یعنی
بال قوانی که آری آنکه بال پیر شاعر بیت بنزد کندر و رفتن بامید عسل خوردن * عجب
نادانست تحقیق نباشد فکرتش آنجا ککندر کسکون نون و کسردال مهمله ايله قله
قدیم کهند زلفظندن اختصار اولنشد استاد و دکی بیت که بران کند زبانه نشین * که درین
بوسمتان چشم کشای * بومعنای موید شمس خیزی بیت ای پادشاهی که کنیت در آرد * زحل را
ببالای این هفت کندر * فرهنگ جهانگیری کندر و شهر در که بیکند دخی دیرلر معنی قند زدر
موید الفضلاده دخی و شهر آدیدر توران زمین ده واقع بنا کرده فریدون شاهد حالا آکا بیکند
دخی دیرلر ککوزه آویز و چتاللری بر قاج اوور و اغاجد ریاز کونلرند بریره دیکوب چتاللرینه
برداق آصارلر لفظ مرکبدر معنای ترکیبیدن دخی بو ظاهر در ککاوزی و سکون و اوین
و ضم کافین ايله انشه نقیسه دن بر نوع تماشدر حکیم نزاری قهستانی بیت تشریفهای
فاخر کرده روان زهرسو * نچ نسج و کشاکش کوز و ساس ساده ککوه البرز و همدان قمرینه
واقم بر معظم طاغدر ابوالمغانی بیت نیاید کوه البرز دانک او را * چنانست ثقلت روح کرانش
ککاوزی کسروا و سکون یای تختانیله ایکی معنایله کاور اول زمین شوره ثانی او حاک
عربیه قفیز دیرلر ککندر و فتح ها و سکون نون و کسردال مهمله ايله بدخشان دیارند بر قله

آدیدر لفظ مرکب در معنای ترکیب اسمی قلعه دیک او اور حلال عامه تحریف ایدوب قندزیرل
که یز فی کسر ها و سکون یای تحتانیله طبعوزلق معنایسته اصلی کوهه آویز ایدی
استعمالند خفت اولق ایچون کم یزدیدیلر فی مع الزاء الفارسی * کروژ فی ضم راه مهمله
و او معرف ایله نشاط و طرب معنایسته استاد نجیک بیت نعمان نکرد شادی چندان
بمعنی * کزهر کیر خواجه کنی توهمه کروژ فی کز فی پنج درخت یعنی اغاج کوکی کدافی
فرهنگ میرزا ابراهیم فی کلوز فی سکون لام و ضم میله یعنی کرباسه یعنی سوتما که مار پلاش
دخی دیرل فی کوز فی واو معروفه اول نوع اگر بیدر که بیلی بوکری کی اوله عربیه احدهب دیرل
اول نوع شینه محبت الشکل تعبیر ایدرل حکیم اسدی بیت زمردم بدان راستی خواستست
که هر جانور کوز و او را استست * واکش معنایسته ده کلور هخی کی شمس غزی بیت جمال
مدینی و دین خسروی که در بخشش * زبار همت او پشت آسمان شد کوز * ارقه سی بوکری
اولانه کوز پشت دیرل خواجه سلمان بیت بادل بر مهر پیکر دید چرخ کوز پشت * بر سر
که واره اش چون مهر کستر مادی * شاعر دیشدر بیت پشت بنفشه بهنزارها * کوز
شد از چیدن دیناردا * و جام اغاجنه دخی کوز دیرل فی مع السین المهمله * کبوس فی
ضم باه موحد ایله یعنی کیم و ناراسنی شاعر بیت نیروش قد دوستانت راست * چون کان
قامت عدوت کبوس فی کراس فی فتح راه مهمله مشده ایله اوج معنایه کلور اول یعنی
قرآن مجید که یازیاور ثانی هر بش کاغذ که اون ورق او اور ثالث دفتر معنایسته که کراسه
دخی یرار میزنلمی بیت نوشته دفتر مال خزینه * هر کراس از دصد دینه فی کرس فی
فتح راه مهمله ایله ایکی معنایه در اول چرک وایر یک معنایسته شاه ناصر خسرو بیت زو متاب
از خسرو گفته بر مکر و دروغ * برکش از کردنت این جامه پر کرس و کرب * ثانی موی جمع
یعنی قورجق صاج و او ایله کورس دخی دیرل و عربیه کسر کافله ایکی معنایه در اول هر سنه نیک
اصل ثانی بیل و سر کین بر رینه قارشش اوله فی کس فی فرج زن یعنی عورتانک موضع معبودی
عربیه مشترک در شاعر بیت زچر کس آمده و غارت اولس کرده * دور ککل هم آورد و نام
کس کرده فی کاوش فی ضم لام و او معروفه اول آتیه دیرل که آلتنه اولان بیاضی دوداخی
اوجنه دگ اینش اوله آفی شوم طوتارل شاعر دیشدر در صفت اسب * قطعه * در آب
خسب و حرون نیک ران و پانغ زن * میکندری خور و مشهور و کامل و کراه * کاوش که دم و جپ
شوزه پشت و آرم کیر * سیار عقرب و چل سم سبید و کام صیاه فی کندس فی سکون نون
و ضم دال مهمله ایله زهر ناک بر او تدره عربی قندس در و فتح داله موشله دید کاری طاعه شیدر
کندسه دخی دیرل فی کواس فی فتح و او ایله صفت و کونه معنایسته مثلاً بدین صفت دیکه
بدین کواس دیرل شین معجه ایله ده مرید و کواسه دخی دیرل ابوالعانی بیت بدین کواس
اگر میکنی ستم مارا * شوذ برفته دگر حال بندکان تبه فی کورس فی واو معروفه و فتح راه
مهمله ایله ایکی معنایه کاور اول می جمع ثانی چرک وایر یک که جراحندن اتاد فی کوس فی
واو معروف ایله آلی معنایه کاور اول دیوب اور مغه دیرل عربیه صدمه و هندی اسانده دکه
دیو حضرت مولانا فیس سره بیت نمسی ای نفس اگر بر جزا و بر چفسی * شومی ای فکر اگر

اگر باد کوی کوش زنی * حکیم فردوسی بیت کیمای که کوم تو با شیر و مشک * بکوش و بکن
هر دو در سایه خشک * شمس غزی زور ایله طوقن آسب معنایسته در دیوبو بیتلری نظم ایشان
* قطعه * شهنشاهی که فلک از برای حشمت خویش * کند ز روی ادب خاک در کوش را بوس
شود چو دانه خشتاش همکل که قاف * ز باد هیمیت چشمش اگر بیاید کوس * جمع
الفرسه ایکی کسسه کیدر کن بری رینه او موز اور مق معنایسته دیوبو بیلی یازمش حکیم فردوسی
بیت زنا که بروی اندر افتاد طوس * تو کفی ز پیل دمان خورد کوس * ثانی بیوک تبار که
پادشاه قیوسنه جنگ محاربه چارلر هر دیارده ایا کوس دیرل اصلند نقاره چناغنه دیرل
شیخ نظامی بیت طبال و غیره و آهین کوش * و هیان کلیسمای افسوس * شمس غزی
بیت مبارزان چهار ازیم آب شود * نگاه آنکه ز درگاه شهنشاه کوس * ثالث یعنی صف
شیخ نظامی بیت دولشکر هم بر کشید کوس * چو شطرنجی از عاج و از آبنوس * رابع
مازندران بر قصبه آدیدر حلال کوسان دیکله معروفدر حکیم فردوسی بیت بکانام آن کوس
خوانی همی * جز این نام نیز شنیدانی همی * خامس بر توع او بوند فی الجملة زده مشایخی وارد
سادس جامه و کیم و امثالی نسبه لک بر کوشه سنه دیرل آخر کوشه لرندن زیاده اوله و زبان
هندیده کرده معنایسته که ثلث فرسخ یردن عبار تدر فی مع الشین المعجه * کداس فی فتح
دال مهمله ایله عطسه حیوانات یعنی حیوان قشغر سنه دیرل فی کش فی بش معنایه کاور اول
عناصر اربعه نیک هر رینه دیرل حکیم شیرازی بیت چون سپر زوز مره کرده معنایسته * خادمان
و جاذبات فضل کش * مثلاً قافه کش سرخ و صغریه کش زرد و باغمه کش سبید و سودایه کش
سیاه دیرل ثانی یعنی پهلو یعنی یان باشی فتح کافله دخی مستعملدر ثالث هر جنسک از کینه دیرل
مثلاً شیر کش و پانک کش و ببر کش کی رابع کشتن لفظ نون صیغه امر در شیخ سعدی بیت
قرمانکت شوم پدرت رازن بکش * عیسی مریمی تو پدرا چه میکنی * و وصف ترکیبی اولور
واسم فاعل دخی استعمال اولور مردم کش و عاشق کش کی خامس موم سویندر ملک کی
نسبه لرده استعمال ایدرل شیخ سعدی * قطعه * چون کرانی به پیش شمع آید * خیرش
اندر میان جمع بکش * و رشکر خنده است و شیرین لب * آستینش بکیر و شمع بتش * یوحله
مناسب بر زمانه بر پادشاه کیجه مجلسندند ما و وزیرا سی ایله او توب صحبت ایدرل ایکن پادشاه
غلام مهربانک برینه باقوب وزیر را بکش دیروز بر عقل کیدوب اطرافنه نظار ایدرکن اول غلام
پاک اذعان مقرر اسی آلوب شمعک فتیلن کسوب ینه آدایله واروب یرنه طور و وزیر کورر که
کندویه سوز یوق پادشاه بیور دینکزنه کونه کلام خشیت انکیز ایدی دید که غلامدن
سوال ایله دیو غلام دخی جوانند وزیر دستور دستور اذن در اذن ایله املاده مساویدر
واذن سعدی تصحیف اولند قافه شمع او اور فهم ایتدم که شمع را بکش دیدی بوم معنایه مناسب
مولانا هاتنی بیت بکشند شب زنده داران چراغ * برون رفت سودای خواب از دماغ *
فی کندس فی سکون نون و کسر دال مهمله ایله ایکی معنایه در اول طوب او اش پنبه که
جلاهلر اغاج باشنده و شوردرل اگر مکه حاضر اولق ایچون ایا دیرل ثانی صقصه غان دید کاری
قوشدر فی کند لاش فی سکون نون و فتح دال مهمله ایله قوش لاشه و دخی بر دیو او تدر

ترکیب پیدا کردن در لر که کنش که کسر توله ایکی وجه له استعمال اولور و وجهی اسم مفرد در که
 گذشت لفظندن ترخیم اولمشدر کنه سامعناسته و وجهی اسم مرکب رکن ایله شین مصدر دن
 ترکیب اولمشدر کردار معناسته قاعده بویه در که هر امر مجز دک آخرینه کوشین لاحق اوله اسم
 مصدر اولور دانش و یغش کی شینک ماقبلند اولان حرف مکسور اولق شرط در ایلمدی
 ضادت و غوی معناسته اولور شمس خیزی بیت شادمان از اتمامت نیک کار * مخن از انتقامت
 بد کنش که کوره و ش که کور چکان که کوسبتک دخی در لر بر جانور در کوزلی یوقیر آلتند
 طیراغی قازوب یوقار و قالدیرر ابوالمغانی بیت دشمنان از بیم قهرت دایما * میکنند زیر زمین
 چون کور و موش که کوزش که و معروف و کسر زاء معجه ایله نظلم و پیدادی که پادشاه
 شکایت ابلکدر میرنظمی بیت که از حال خود را کند کوزشی * همی خواهد از عذر دل
 پوزشی که کوش که و معروفله درت معنایه در اول کوشیدن لفظندن صیغه امر در
 پالاش معناسته حضرت مولانا قدس سره بیت اول ای جان دفع حرص موش کن *
 بعد از ان در جمع کندم کوش کن * ثانی اسم فاعل او اور ابوالموید بیت هشماره دلیر سخت
 کوشست * برخاسته و جان فروشت * ثالث کوشیدن اسم مصدر اولور
 کوشش معناسته حکیم زاری قهستانی بیت تانکند دوست نظر ضایعست * سعی من
 وجه من و کوش من * رابع شهر و فارسیه نک اون در دخی کوشی اسم مصدر استاد فیک بیت
 چند شوی چندند یمدم * کوش برون کن ز دلت رازم که کوشش که و معروف و شین معجه
 مکسوره ایله اوج معنایه در اول اسم مصدر در چالشمقلاق معناسته مولانا هاتقی بیت
 چو کوشش زهر دو طرف شد قوی * شکوهند شد دولت خسروی * ثانی بریامی طرف در
 ایچنه شراب و در لر ترکیب یاتق در لر ثالث فرهنک جهانگیری به جنک وجدال معناسته
 استاد فرخی * قطعه * که شکار فرود آرد و برون آرد * زکوه شد پلنک ز آب زرف نهنگ *
 بگاه کوشش بستاند و فرود آرد * زدست شیران زور ز روی مردان رنک که مع الفین المعجه
 که کراغ که فتح راه مهمله ایله بر اویدر که آنکله استخوان شکسته بی بغلر درست ایدر ابوالمغانی
 بیت شکست در تن من استخوان ز صدمه غم * کنید بکا کل جانان مدد مرا چو کراغ *
 که کزغ که فتح راه مهمله ایله کراغ مرقوم معناسته در که کراغ که فتح زاء معجه ایله بود دخی کراغ
 مرقوم معناسته در که کزغ که فتح زاء معجه ایله بود دخی آنلر کی حاصل بود در لغت درت کتابدن
 مستخرج در ددی دخی بر معنایه در کزغ قریغه بغل قلی اوت که عربیه استق در لر اما کتاب
 الاسامی ده کزغ بر نسنه در که آتشه را و در لر یار دیش که کناغ که فتح توله درت معنایه در اول
 یعنی کرم یله یعنی ابریشم قوردی ظهیر الدین فارابی بیت کناغ چند ضعیفی بخون دل
 یقند * توجع آری کاین اطلست و آن سیفور * ثانی ابریشم نلی معناسته مجد مکر
 بیت کر نه بهر خوانه تو بود * نه تدرسته از لعاب کناغ * حکیم قطران اردوی ایکی معنایه بیت
 از مهر او کناغ فرازند چون چنار * وز کین او چنار که از نده چون کناغ * ثالث تار عنکبوت
 خلاق المعانی در مذمت اسب بیت زان کشادست هره دشتش * که عصبه اش سست سند
 چو کناغ * رابع معنی کناغ و سوی حکیم اسدی بیت میان آبگیری به پهنای راغ * شناور

شناور شد باغ از هر کناغ * حکیم سنایی * رباعی * ای بیامی سرو ترا کرده کناغ * پنس
 چنک اجل نهاده بر جان و داغ * خورشید و چراغ من بدی و پس ازین * تا بیم به پیش تو خورشید
 و چراغ که کوغ که و معروفله قنات یعنی پروبال فرهنک تحفه ده یلاک و دیو رسک مزویدر
 و عربیه ساعد و مرفق در لر که مع الفاء * کشف که ضم شین معجه ایله اسم مصدر در کشفتن
 لفظندن طاغی و پریشان ایتک معناسته حکیم اسدی بیت قلادید در لشکر افتاده نوق
 از ان زخم و از جمله صف کشف که کف که معنی کوف اوکی قوشی که کوف که و معروفله
 بر قوش در و برانه نشین جغد و بوم دخی در لر نحو سته مشهور در هر قنفی اوده وطن ایدر سه
 لای خراب اولور ترکیب اوکی و یاقوش دخی در لر شمس خیزی بیت جمال ملک و دین کاند
 دیارش * ندارد هیچ مأوی و مقرر کوف * استاد معری بیت آنجا که بود آن داستان باد و ستان
 در بوستان * شد کرک و زوبه را سکان شد کوف و کرکس را وطن * محمود ابن یمن بیت نشاند
 بی هنر از اجای اعلی غیر * ندید هیچ تفاوت ز کوف تا بهمای که مع الکاف * کینک که فتح باه
 موحه و سکون یای تحتانی بعد تاه مشناه مفتوحه ایله آسیا زنه یعنی دکرمان طاشی اصلاح
 ایتدکاری دمورالت کدانی فرهنک جهانگیری که کچوک که ضم جم فارسیله بر مرصد رکمنلو
 دخی در لر عربیه عرق النساءید کلیدر که انسانک بر ایاغنه واقع اولور لسان هندیده ربکیان باد
 در لر طیب یوسفی * رباعی * از درد کچوک آنکه کردد محزون * تادم بدش الم نکر دد افزون
 مخاطی که سبب شدست آن عارضه را * باید که کنی از بدن او را بیرون که کرک که سکون راه
 مهمله و فتح تاه مشناه ایله ایکی معنایه در اول نکه دیدکاری خفتان وقصه بدن کورکی ثانی بر نوع
 دکندر اشتغال دخی در لر دوه غایت ایله سور که کرک که ضم راه مهمله ایله یطرطه بصمان طاوق
 استاد لطیفی بیت زعلی که تو داری همیشه بر خایه * همی نشینی و تابی چو ماکیان کرک *
 مجمع الفرسده فتح راه مهمله ایله سر بی مو معناسته و دخی بر کوجک قوشدر حکیم انوری بیت
 تا با شد همجو عفا خاصه در عزت عقاب * تا با شد همجو شاهین خاصه در قدرت کرک *
 که کشتک که سکون شین معجه و فتح تاه مشناه ایله یعنی جعل که سرکین د معاضل اولان بوجکدر
 کدانی مجمع که کفجک و کچوک که کلاهما بسکون الفاء و ضم الجیم ابر یا دخی ترکیب اکرم
 در لر بعض فرهنک ایرک اورتیه سنه قویملان یا صدغه در لر که کلاک که فتح لامله ایکی
 معنایه در اول خالی و تهی معناسته حکیم انوری * قطعه * نیم شب را چو در زوی کامل *
 از کربان بسوی پاک شدم * حاصل آن شب چنان بیالودم * کره مه مغزها کلاک شدم *
 ثانی موج بزرک یعنی دریانک خروشدند واقع اولان ایری موجر که کلک که سکون لام و فتح
 باه و خله ایله یعنی کرب که خرمن یکجیمی محافطه خرمن ایچون ایلادی دورت دیرک اوزوینه
 اولان تحت کبی بر نسنه در کدانی مجمع که کلک که سکون لامله یعنی احوال یعنی شاشی
 شمس خیزی بیت مطیع امر شهنش کسی تواند بود * که چشم بخشش فی کور باشد و فی کلک *
 که کلک که ضم لام و سکون توله در دمورالتدر آنکله طاش قرار لر ترکیب دخی بویه در لر
 که کلک که ضم لام و فتح تاه مشناه ایله د قارک بز و داخت ایتدکاری اغاج که آنکله بزی نوکر لر
 و دخی قمار لر که ز غارتد قلی اغاجه در لر ابوالمغانی بیت هر که باشد خام و آلوده به صبیان

کنام * وله مثال ثانی بیت ابرشش دید او کنام بزرگ * نشسته دروسبر مرغ بزرگ *
 حکیم اسدی یعنی جای وجوش بیت درین پیشه زین پیش مکنار کام * که بهر بیان دارد
 آنجا کنام * ثانی یعنی پیشه مطلق میشه معناسنه حکیم انوری بیت مرغ در سایه امر تو برد
 کردها * وحش از نعمت فضل تو چرد کرد کنام * پیشه شباع مکانی اولدوغی مناسیه له دو
 بدوایت جهانگیر یند و مجمع الفرسه مخصوصه ارسلان یتاغی مروید و شاهدی طهیر فاریابی
 بیت زعدل شامل او یوی آن همی آید * که در کینه شیران کنام سازد رنگ * ثالث یعنی
 چرگاه ابو الفرج رونی بیت سخن فلک کنام ستور سپاه تست * اوج سپهر ساق ستون
 خیام تست * کوام * فتح و اوین ایله خوشبو را و تدر کوم دخی دیلر کذا فی الجمع
 * کور چشم * سکون راه مهمله ایله برنوع جامه در کوز کو ز نقش اولمشدر عرییده عید دیلر
 شیخ نظامی بیت فرا کندی از کور چشم حیر * ببوشید و فارغ شد از تیغ و نیز * کور کندم *
 سکون و او راه مهمله و تون و فتح کاف فارسیله ترکیله صغر منتری دیلر خود قدر دخی بیوچک
 دانه چکر در بیاض و صارویه مایل اولور و کوب بال ایله آهسته آیدوب یسه لر بخرد در رنگ
 قدر کیفی اولور اما جماعه زیاده قوت و لذت و پر زیدی هم در اما اون دره نی بر رطل اطباء سله
 قاتوب یسه لر فی ایدور واکر باله اوج آغریجه صو قاتوب و آندن اون درم دو کیلوب خم
 ایدول و خیل قدشد یروب اوستی اور توب قوسه لر اوج کون طور سه غلیان ایدوب بعده
 ایلمسه شرایدن زیاده مسکرا و اور کذا فی البحر الفرائد خلیفی * کوم * و او سا کنه ایله
 خوشبو را و تدر حکیم سوزنی بیت پس از خط تو نخواهم بخط شد ارمیل * بر آید از بر
 کابک کامکار تو کوم * مجمع الفرسه بر کیمه خشکدر زمین شید کرده یعنی نطس اولمش بیرده بتر
 شمس خیزی بیت کل اگر برخلاف او روید * بیقین دان که کوم بردارد * تاج الاسامی ده یعنی
 ادخر مروید عرییده فتح کافله آیدر قصر اغه آشفه دیلر و خم کافله دوه سور یسنه دیلر
 * کونام * و او غم و ول ایله یعنی کنام مرقوم * کوه خم * و او معروف و اظهارها و فتح فا و سکون
 حاء مهمله ایله بر قاره طاغدر طاسلقل و طاشی اودون کبی ینار طعام بشور زر و کلی ایله اثواب یورلر
 صابون کبی کورر * کوم * و او معروف و فتح هایل بر او تدر نطس اولان تار لاده بتر کوک تو مش
 کوک کبی در تار لاده طور سه ری قوت سزاید کذا فی الجمع * مع النون * کبودان * خم باه
 موحه و او معروف و فتح دال مهمله ایله ایکی معنایه کاور اول نیشابور مضافانندن بر یوک
 قریه امیدر مولانا جامی بیت بود آن قریه را کبودان نام * پیر زالی دران گرفته مقام * ثانی
 سیاه دانه به دیلر عوما * کد امین * فتح دال مهمله و کسر میله قنقیسی دیکندر کدا دقغیر
 نتکم ذکر اولندی و یای تحتانی ایله نونک حالی کردا بیان اولندی خواهه حافظ بیت آن شب
 قدری که کویت اهل خلوت امشب است * یارب این تاثیر دولت از کد امین کوک است *
 * کدین * کسر دال مهمله و سکون یای تحتانیله طوق دقک و قمارک و غیرها که کدینه
 و کد نک او کد نک دخی دیلر شاد ناصر خسرو * قطعه * توای بخت مؤمنان خراسان *
 امام زمان را یمن و امینی * دل مؤمنان را زو سواس امامی * سر ناصبی را بخت کدینی * و دخی
 یعنی چایج آنکه حکیم زاری قهستانی بیت اگر بیشانی داری چو سندان * نه یچی از کدین

از کدین رمز ماروی * وله ایضا بیت پنداشتم که ز کدین مجاهدان * سندان روزگار تبوش
 و توان منم * کران و کرن * کلاهها فتح الراء الممهله رنگی صاری ایله یوزار سنده اولان آته
 دیلر کذا فی الجمع * کران * سکون راه مهمله و فتح باه موحه ایله یعنی فدا کذا فی الجمع
 ابو المعانی بیت کران کردم جان و دل در راه جانا هموز * آن می کند یارب قبول ویا کند و مجور و رد
 * کرجن * سکون راه مهمله و فتح حمله استخوان نرم در که تاولی ممکن اوله قواقی و کورک اوجی
 و یلمو و کورکی کبی که کرانک دخی دیلر عرییده غصروف و غرضوف دیلر * کروخان * خم
 راه مهمله و فتح خاء معجه ایله نام برادر پیران و یسه در * کستن * سکون سین مهمله و فتح
 تاء مثناة ایله ایکی معنایه کاور اول یعنی گرفتن ثانی یعنی زنار بستن تفصیل و حقیقه کبی کستی
 لغنی ذیلند ذکر اولنور انشا الله تعالی * کسختن * کسر سین مهمله و سکون یای تحتانی
 و خاء معجه و فتح تاء مثناة ایله کشتن معناسنه در * کستن * سکون سین معجه ایله اولدر ملک
 معناسنه مصدردر مستقیل کشد و کشتن کاور * کشتی کردن * مردانه لک و ارلک و هادراق
 ایلک میرنظمی بیت دران رزمکه آن بل نامدار * پکانه که کرد کشتی کارزار * کشتی گرفتن
 کورش طوتم معناسنه کورشمک دخی ارلک اولدوغی ایچون نسیمه او انشدر * کشتن *
 خم سین معجه و سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله اوزملک و اوزملک معناسنه در مستقیلند
 سین حذیف اولنوب سیندن صکره لام کتورب کسلر و کسینک دخی دیلر امر و نهی صیغه لرند
 یکسل و مکسل دینلور * کشفتن * خم سین معجه و سکون فو فتح تاء مثناه ایله درت معنایه
 مصدرا و اور اول کشدون و شکافتن معنایه کمال اسمعیل بیت دل بر گرفته ام زبد و نیک
 روزگار * تاپردهای را ز فلک بر کشفته ام * ثانی * پراکنده معناسنه حکیم اسدی بیت
 کشفته بزم می و رود باد * پراکنده کشت انجم مست و شاد * اثیر الدین اخسیکتی * قطعه
 ملک قیصر و فغفور تماشا که اوست * طن برای میر که روزی تماشانشود * دولت آنها فرتوت
 شین و کار کشفتن * هر که فرتوت شود هرگز بر نانشود * ثالث * پر مرده شدن عبدالواسع جبلی
 بیت شکفته بدم چون بنیان درخت * کشفته شدم چون بایان گیاه * رابع یعنی نابود
 شدن معوم اولق معناسنه حکیم سوزنی بیت چوزر بسا بل بخشی بدست خویش من *
 که از تهیب تو کردد برو کشفته نگار * کشتن * سکون سین معجه ایله ارکاک معناسنه در عوما
 و طبیعت معناسنه کلدوکی روایت اولمشدر * کشفتن * خم سین معجه و او مجرول
 و سکون فایله کشفتن مرقومک درت معناسیله ده مترادفدر * کلانن * فتح لام و دال مهمله
 و سکون نوله یعنی افشاندن یعنی صاحبی کذا فی الجمع بومعنایه میرنظمی بیت کلاندر در دش
 در و جواهر * خلوص از جان بودن کشت ظاهر * کلخن * معروف جماعت آتش یاندوغی ری
 و اکابر زرنه اولور سه * کلن * فتح لامه کوله معناسنه که بریمری اتدر بوشه و دخی اعضای
 سایر ملک بوش لرند ظاهر اولان نسنه که باغره و با کره و باغردخی دیلر پورهای جامی بیت
 حق نتیجه روحست و کرمعن نبود * بعقل نفس جز از نعه و کلن چه رسد * عرییده آتش
 پنبه که اکیر ملک ایچون حاضر انش اوله * کلدون * سکون لام و فتح یای تحتانیله هفت رنگ
 طوتمش جامه و دیبای منقش بهه ترنگ معناسنه ده مرویدر انکلیون دخی دینلور کذا فی الجمع

یو ک طوق که کدینه دخی دیرل میرنظمی بیت هر که از امر اوبه پیچید سر * زند بر سرش
کودیان ونبر ک کوزبان بی واوم معروف وسکون ذال معجه وفتح باء مودله ایله دوه ماودینک اغاجی که
شتریان لسانه خطب دیرل دخی او کله لوار ذالک حرکتیه سکونین جائیدر ک کوزبان بی واو
معروف وسکون ذال معجه وفتح جیهله کوزبان مرقوم معناسنه روایت اوانشدر ک کوردین بی
واوم معروف وسکون را ویای تحتانی وکسر دال مهملین ایله جامه بشیمینه حکم خاقانی بیت
حاجت گفتار نیست نیک شناسد خرد * سندس حضرا یلاس عبقری از کوردین * کمال
اصبعیل بیت زیر پشت زمین را حواصل است لباس * از ابر سفت هوا جامه کوردین دارد
ک کوزبان بی واوم معروف وکسر زاء معجه وسکون سین مهمله وفتح تاء مشناه ایله مفلوج آمده
دیرل ک کوسان بی واوم معروف وفتح سین مهمله ایله اوج معنایه کاور اول برنای زن آدیدر که
قدیم پادشاهان برینک زمانه ایدی ثانی خواننده لکدن بر طرز در بوابی معنایه ترتیب
اوزده خزر کوردانی بیت شهنشه گفت با کوسان نای * زهی شایسته کوسان سرانی *
ثالث مازندران مضافاتندن بر قصبه آدیدر کوس دخی دیرل ک کوسرون بی واوم معروف وضم
سین وراء مهملین ایله اوتراق بری مقعد معناسنه ابوالعانی بیت چنان فهمست کوسرون
صفید * توکوی زبیه که آمدید ک کوسه بر نشین بی واوم معروف وفتح سین مهمله
ایلله بر جشن آدیدر که اهل فارص ماه آذر اولند ایدرل وجه تسمیه سی اولدر که مجوس
طایفه سی بوکونده بر کوسه مضحک آدمی بولوب بر مرکبه سوار ایدوب واکا اطعمه حاره
یدروب ویدنه دخی اسی او نارسورب اکا کلیت ایلله حرارت حاصل اولد قچه الله بر مروه
طوتوب اسیدن متفر کونه حرکت ایدرک وخلق اوزرینه اوشوب قاروبوز آتارل اول مضحک
ایسه بوضعه اکا براو کزینه واروب نسنه جر آیدر نسنه ورمین آدم اوکنده جامه سنه سیاه بویه
سورر کانه آنی مرده برینه قویوب ماتم ایدر روایت ایدرل که روز مرقوم ده چشمید زیادن انجو
چیمقارتدی وینلرنده مشهور در که بر کسه اول کونده وقت صهر رندن قلوب بر سوز سولبدین
ایواناول اینسه و تریج قوقاسه سنه آخرینه دك سعادت اولوب اول سال اکا سعود وقرخ قال
اوله بزعمهم الفاسد وبعقلهم الناقص الکاسد کوشیدن بی واوم معروف وکسر سین معجه
ایلله چاشنی یعنی سی ایتمک معناسنه مصدر در ک کوفتن بی واوم معروف وسکون فایله مطلق
دو کک معناسنه مولانا ها تفی بیت وزان سوتور کوفت کوس رحیل * علم بست بر کوهه
زندیل * وهاوند نسنه دو کک وخرمن دو کک وقیو قاتی و بومثلاونسنه لکه دو کک قابل
اوله جمله سنه دینلور ک کوبخان بی واوم معروف وسکون فو فتح جیهله ایکی معنایه کاور اول قفس
معناسنه استاد مجیک بیت کر پید مرغ جان از کوبخان تن مرا * همچنان اندر هوابت تاقیامت
برزند * مولانا مکتونی جرد پاد قانی بیت جز شاخسار زلف توش آشیان مباد * چون
مرغ روح ما پرداز کوبخان تن * ثانی کرمان طاغرنده ساکن رطایفه آدیدر کوفت دخی دیرل
ک کوبخان بی زیاده یای تحتانیله کوبخان مرقومک معنای ثانی سیله مترادف یعنی مزبور
طایفه یه دیرل ک کوفشان بی واوم معروف وسکون فو فتح سین معجه ایلله جمله معناسنه در
کوفشانه دخی دیرل شمس خزی بیت راه سروری چون او اید * اگر خود شاه سازی کوفشانی

ک کواخ اندازان بی کاوخ انداز مرقومک اوج معناسیله ده مترادف در ک کیت بی کسریم
وسکون یای تحتانیله یعنی کیت مرقوم یعنی طوری آت یالی و قویروخی وایقاری استقلالته دك
سیاه اوله کدانی فرهنگ جهانگیری ک کن بی صیغه امر ووصف ترکیبی در ایلله معناسنه
مولانا شانی نکلو بیت رفتن نکون بود چور فنی بیرم غم * خواهی بوش باده وخواهی نماز کن
عربیده دخی بومعنا یه در لکن اول معناسنه امر در چغتای لسانه ایتغای دیرل صیغه سیاره ده
مانی بهرام شاهه دید وکی محله نفس متکلی واقع اولمش بیت اسرا دیم هم اوزومنی پنهانی *
هم بورا ذی که ایتقوم آتی ک کنان بی فتح نونه ایکی معنایه در اول بر نوع اسم فعلدر که ترکیب
ایدرک دیرل مثلاً سیر کمان و ذوق کنان دیرل وجمع معناسنه افاده ایدر هم کنان دیرل ثانی
ماوراء النهر ده کهن معناسنه استعمال اولنور ک کنبه زدن بی باشی استاغی طوتوب حراق
یوحالت اکثر سباع و حیواناتده اولور آنلرک صفتیدر وقله اورمق معناسنه ده کاور ک کجیدن
سکون تون ویای تحتانی وکسر جیهله صفتی وصفدرمق ابوالعانی بیت بصد طومار ودفتر
محالست حرق کجیدن * اگر کویم یکی از صد هزاران درد هجرام ک کنش بی کسرون وسکون
شین معجه ایلله کردار معناسنه در که کنش دخی دیرل کدانی فرهنگ جهانگیری ک کنفکان بی
سکون تون وفتح او کافله جناب باری تعالی عز اسمه وجل ذکره حضرتنک اسید ر خالق وقادر
معناسنه حضرت مولانا قدس سره مثنویده سایمان بی علی نبینا وعلیه السلام ن نقل ایدر
بیت ملک دانش کرد مارا کنفکان * تائالذ خلق سوی آسمان ک کنکران بی سکون
تون وفتح کاف ورام مهمله ایلله کنکره معناسنه در تفصیلی عن قریب ذکر اولنور انشاء الله تعالی
ک کنون بی ضم تون وواوم معروف ایلله شمدی معناسنه اکنون له ظندن اختصار اولنشد
ک کنهان بی سکون تون وفتح هایلله بر کوچک اغاجدر پیراخی ساقر پیراخی کبی اولور کنه دخی دیرل
ک کوالیدن بی کسر لام وسکون یای تحتانیله اندوختن معناسنه یعنی قرائت مصدر در
میرنظمی بیت میکوالیدن نام نیک آن مرد بود * درجه از چند اندر در بود ک کوبشان بی
واو مجهول وسکون باء موحده وفتح سین معجه ایلله جمله دیمکدر ک کوبن بی واوم معروف وفتح
باء موحده ایلله بر آلتدر در مودن که آهنگران و مسکران آنکله دمور و باقر دو کرل اول ایکی نوع در
بر نوعی مدور در اکا بتک دیرل ورنوعی اوزوند اکا کدینه دیرل ایکنسه دخی کوبن دینلور چاکچ
دیمکدر ک کوبین بی واوم معروف وکسر باء فارسی وسکون یای تحتانیله فرهنگ جهانگیری ده
روغنکرلک مدور خرمای پراغندن اورمش ترازو کفه سی کبی بر آلتیدر دیومسطور در اما معیار
جمالیه شمس خزی کیل روغن دیوب بویی نظم ابلش بیت کیمه بنده توروز غشش وانعام *
صله بکیل ده در بطبله وکوبین * بعض فرهنگده چوب کازان معناسنه در میرجسته بیت
باز کشای ای نکار چشم بعیرت * تات نکوید فلاک بکوته کوبین ک کوبین بی واوم معروف
و کسر باء فارسی وسکون یای تحتانیله دو کک و صحتی ایتمک واورمق معنایه در ک کوتالان بی
واوم معروف وفتح تاء مشناه ایلله اوج معنایه کاور اول بر نوع ایکندر که دوه وکی یوکن اکیدرل ثانی
قصاب کونکی که اوزرند ات طوغرار ثالث حصار بکجیلری یعنی مستحفظین قلاع ک کودیان
و کودین ک کلاهما ابواوم معروف وکسر دال مهمله اول فتح یای تحتانی ثانی سکونیه بیوک

کوهک ی واو مجهول و فتح کافله یعنی سازگار کنانی المود ی کوکن ی واو معروف و فتح کافله
 ایکی معنایه در اول یعنی جغد که کرف و کوکه دخی دیرلر مولانا حالی سبز واری در سبستان بیت
 آواز نای و حسن بحاسیرگاه کو * ویرانها و خلق درو همچو کوکفک * تصغیر ایلله ذکر اولمشدر
 ثانی غله نیمرس یعنی ایرشماش غله که مل دخی دیرلر زبان دندیده ولایت دکنه بر ناحیه
 آدیدر که پنجه قرا و قصبهاته شامل و ساحل عمانده واقعدر ی کولایوان ی واو اول مجهول و کسر
 ثانی و فتح لام و یای تحتانیله یعنی پهلوان و کردان کنانی الحقه ی کولیدن ی واو معروف
 و کسر لام و سکون یای تحتانیله یعنی کندن یعنی قازمق کنانی فرهنگ جهانگیری بو معنایه
 شاعر بیت نیشه غم سینه را کولیده است * زلف دل از حسرتش زولیده است ی کون ی
 فتح و اوایل جمع الفرسله یعنی پده یعنی براغاجدر میوه سی اولمز آنحق اودون ایدرلر عربیده غرب
 دیرلر فتح غین معجه و راه مهمله ایلله و فرهنگ جهانگیر کسر و اوایل ایکی معنایه مرید بری
 بر قریه اسمیدر که هر یوم عاشوراده اون بیک قدر آدم اول کولیده جمع اولوب ماتم ایدرلر زمعناسی
 دخی هیز و غنث اوغلان دیمکدر که کدن دخی دیتلور و سکون و اوایل معروف که عربیده دیر
 واست و مقعد دخی دیرلر میرزا الوغ بیک بیت تا توانی کرکونی کورکن * کاحسن الاستکل
 مشکل مستدیر * منلا و قاری بیت شلوار تو تنماچو پیراهن کل * پیراهن کون دریده شد
 بر تن کل ی کوهامون ی سکون و اوین و فتح ها و ضم میله ایکی معنایه در اول دپه سی دوزاولان
 طاع که اصلی کوه هاموندر هامون دوزیره دیرلر ثانی و بعد اطفال اوینارلر عربیده بقیری دیرلر
ی کوهان ی واو معروف و فتح هایلله دوه اورکی خصوصاً و در حیوان آرقه سنه دیرلر عوما
ی کوهیدن ی واو مجهول و کسر ها و راه مهمله ایلله برنسنه فی برنسنه دن بدل ابلک معناسنه
 قرالوی * قطعه * پارچنان بودم و تابوده ام * بخت بماباز یکی ینکرد * سال من امسال که
 بر ماده کیست * ایزد مان حال نکو کومرد ی کوهستان ی واو معروف و کسر ها و سکون تاء
 مثناة ایلله فرهنگ جهانگیریده ایکی معنایه در اول طاعستان ثانی خراسان ملکته بر ولایت
 آدیدر که کوهستان دخی دیرلر عربی قهستاندر جمع الفرس صاحبی دیر که صبر قندک سابقه
 آدی کوهستان ایدی شمدی هر طاع اولان یره علم اواشدر ی کوهکن ی واو معروف و سکون
 ها و فتح کافله طاع قازیمی فرهاد طاعی چالیشوب قازدو غیچون کوهکن دیرلر ی کوهکن ی واو
 مجهول و سکون ها و کسر کافله یعنی خداوند یعنی صاحب کنانی فرهنگ جهانگیری ی کوهه زین
 واو معروف و فتح ها و کسر زاء معجه و سکون یای تحتانیله ایرقاشی معناسنه که یالاز کوهه دخی
 دیرلر مولانا میدی بیت طلعت اوست فروزان شده از کوهه زین * یانه خور شید بر افراشته
 از کوهه علم ی کوهین ی واو مجهول و کسر هایلله اوج معنایه در اول یعنی کوه یعنی طاع ثانی ترازو
 گفته سی کی بر تخته در اوزنده ات قیادرلر ثالث بر اوتدر نطس اولش برلر دیرلر کوک قاش کوکنه
 بکر کوکم دخی دیرلر ی کویستن ی کسر و او و سکون یای تحتانی و سین مهمله و فتح تاء مثناة
 ایلله یعنی کوفتن یعنی دوکک کنانی فرهنگ جهانگیری ی کویستیدن ی کسر و او و تاء مثناة
 و سکون یا زین تحتانی و سین مهمله ایلله یعنی کوفتیدن یعنی دوکدرمک ایضاً منه ی کوبن ی
 کسر و او و سکون یای تحتانیله یعنی کوبن مر قومک اوج معناسیله ده مترادفدر ی کوهستان ی معنی

یعنی کوهستان مر قوم تدریب ایدوب قهستان ذیدلر ی کوهکن ی سکون ها و فتح کافله
 کوهکن معناسنه در استاد عنصیری بیت زجان بفکرت محکم برون کنند ثنائش * زکوهه سم
 باهن برون کنند کوهکن ی کهن ی فتح هایلله اسکی معناسنه در بولغت سخن اخطی کی ایکی وجهله
 استعمال اولنور یعنی هم فتح کاف و هم هایلله و هم ضم کاف و فتح هایلله نوعی خموشانی بیت کهن
 شد قصه فرهاد و شیرین * چو عیش زفته و تقویم یازین ی مع الواء * کتو ی ضم تاء مثناة
 ایلله بنیه قوزاغی کنانی فرهنگ جهانگیری ی کرو ی ضم راه مهمله ایلله افراسیاب اقباسندن
 بر مبارزا آدیدر که کروزه دخی دیرلر سیما و شک قتلنه سی ایدنلر ی ربیده یوایدی حکیم فردوسی بیت
 برقتند بیجان و موی و کرو * بر شاه ترکان رازدنک و رو ی کاو ی ضم لامله یعنی کلانتر یعنی قوم
 اولوسی و رئیس محله و سر بازاری و حرقت کتخدا سی حکیم سنایی بیت کافه خلق همه پیش
 دخت سجد برند * حور یار و ج که باشد که کوی تو بود * حضرت مولانا قدس سره بیت
 ایروکاوایرو کلو کرد مراد نک و دلو * هر که ازین هرد و پرست اوست اخی اوست کاو ی کندرو ی
 سکون نون و دال و ضم راه مهملتن ایلله ایکی معنایه در اول نام وزیر صیحا که ماریدر حکیم فردوسی
 بیت ورا کندرو خوانندی بنام * بکندی زدی پیش میداد کام * و نه بیت بکاخ اندر آمد
 دوان کندرو * بایوان یکی تاجوز دید تو * ثانی یعنی مصطکی که کندرو دخی دیرلر حکیم خاقانی
 در قسیمه بیت بقله و طبقات طبق زنان سرای * بابکینه و مازوی و کندرو و کلاب ی کندو
 سکون نون و ضم دال مهمله ایلله یعنی غول میابانی کنانی شرفنامه ی کتو ی ضم نونله کوب کی
 برنسنه در طیراقدن یا پوب ایچنی بر قاج طبقه ایدرلر و هر طبقه سنه بر درلوشی قورلر کنود
 و کندوله دخی دیرلر ی کو ی ضم صرخ ایلله ترقیق استعمال اولور قانی معناسنه و ضم نک تقخی
 ایلله که او لفظندن مخفف اولور دخی محله معناسنه اولان کوی لفظندن مرخم اولور کال بخندی
 بیت کل الحو مرانظر افتد مر احواشک * در چشم در فشان که ازان خاک کورود ی کوکو ی ایکی
 معنایه در اول اوکیک قوشی که فاخته دخی دیرلر شیخ آرزو بیت بی طوق رضا کر پیر فاخته در باغ
 مرغان چمن نهره بر آزند که کوکو * بعض قهرنگه صدای مرغان معناسنه در بو معنایی مؤید
 حضرت مولانا قدس سره بیت بلبل رسد بر بطزان و آن فاخته کوکویان * مرغان دیکر
 مطربست بخت و جوان بخت و جوان * ابوالمغانی بیت هر صبح بوسرو و چنار کوکوکند فریاد و زار
 آهنگ میکید هزار از درد عشق یارم * ثانی خشکه بلا و لازمی که سبزه و هار و بر طه ایلله
 ایدوب خشکه فی اکا با تروپ برلر آب شله دخی دیرلر ی مع الهاء * کبه ی فتح باء موحد
 میشد ایلله آلت بخامتدر یعنی شیشه یا خود بونوزدن ایدوب آنکله قان چکرلر شمس خری
 بیت شه شاهی که تدبیر خمیرش * نه بر پشت چرخ از ماه کبه * وله بیت سپریش چو
 متصل در کام * میمند همچو کبه بجم ی کبیته ی کسر باء موحد و سکون یای تحتانی
 و فتح تاء مثناة ایلله بر نوع لطیف حلوا در کبیته و کبیته دخی دیرلر بشتاق اطعمه * قطعه *
 بره بشکست یا پیش دست کردون از قضا * آنچنان کز درد شد اورا بر نشان پاچها * کرم
 کردم تخته بندش از کبیته کجودی * وز نهاد تخم مرغش بر قلم بستم طلا ی کبیده ی کسر
 باء موحد و سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایلله بر نوع طعامدر که بغدادی اونی و برنج و یاغله

ی

طوقش جامه کد بعضی سنی ریشل و سیاه ایدرل اکثر کیلان و مازندران اهالی سی کیرلر کلا پشت
دخی دیرلر کی کلاسه چی فتح لام و سین مهمله ایله بر مقام اسمیدر کذا فی الجمع کی کلاه چی
معروف یو کدن یا بلش یوردکدر خصو صا و اکا بکزر نسته ره دیرلر عموما چغتایده درویشان
کلاهارینه و دلینر کی صارد قلمی شاله قور جاق دیرلر سایر عسکری کید و کته قالیاغ دیرلر
کی کابه چی سکون لام و فتح باء موحد ایله خانه مختصر و محقر که تنک و تاریک اوله حکیم انوری
* رباهی * محنت زده که کلمه داشت بدشت * بانعت و ناز دیدمش دی میکشت * کتیش
که کج یاقنی گفتانی * بو طالب لقمه دی برین بکشدشت * بعضی فرهنگرده کردک خانه مزین
معناسنه مرویدر و مختصر دکانه دخی دیرلر حکیم اسدی * مثنوی * از آهنگری رست
و سالارشد * پس از کلمه داری سپیدارشد * بدانگاه در کلمه باد و دودم * کنون هست
در زم بامایم * بونی فریدون شاه کاوه آهنگر اوغلنه تو بیخ ایدوب منت کونه سوید و کی محله
دیشدر کی کانبه چی خم لام و سکون نون و فتح باء موحد ایله بر نوع لطیف طعامد ببادام و یا خود
قستیق و اون وقتد و شکرله کایچه ایدرلر کی کله چی سکون لام و فتح نوله منقار مرغ معناسنه در
کی کلوین چی خم لام و اوچجهول و فتح باء موحد و سکون نوله مهر غلامان و سرخ متکاران
معناسنه در میر نظمی بیت کلویند و راستی بایدش * که بر بند کان مهری شایدش *
کی کلوته چی خم لام و اوچجهول و فتح تاء مشناه ایله پنجه طولش کوشه او کلاه حکیم سوزنی
بیت صوفی شادی ز صوف سیه شد لباس تو * چون صوفیان کلوته بسر و عقیق رنگ *
شیخ اوحدی بیت بر نهی میز و کلوته بسر * دل بی سیم و چشم در پی زر * مؤیدده حلقه
دام دختران دوشیزه و شرفنامه ده دام و دامک دخترکان نارسیده مسطور در کی کوزه چی خم لام
و اوچجهول و فتح زاء معجه ایله هنوز آجلماش پنجه قوزاغی که جوزغه دخی دیرلر کی کله چی فتح
لام و اظهار هایلر ایکی معنایه در اول مخفف کلاه در ثانی زخمه در جماعت اولور عربیه ره
دیرلر حکیم شقایق بیت کرد در ملک کل منی صیک باز سقط شد * بانوی کله رنگه جنبان بکجا
رفت * و اخفاء هایلر فرهنگ جهانگیریده کوتاه و ناقص معناسنه در کی کایچه چی کسر لام
و سکون یای تحتانی و فتح جیم فارسیله اوج معنایه کور اول معروف حکیم سنایی بیت شیر
حق زین جهان پیر میرد * سگ بود کر کایچه بکریزد * ثانی چراغ معناسنه حکیم اسدی
بیت شبنم و همه راه باریک و چاه * کایچه میفکن که ترسی بام * ثالث جامه سوزنی
معناسنه که چیمه دخی دیرلر حکیم سوزنی بیت من ترا پیر مندم و زیباست * کهن من کایچه
مانده من کی کاسه چی فتح میم و سین مهمله ایله اوج معنایه کور اول کار و قوی قازیمی که
کانه دخی دیرلر ثانی شاهد بازاری یعنی روسی محبوبه ثالث ولایت خراسانده بر طاعک
اسمیدر کی کیزه چی کسر میم و سکون یای تحتانی و فتح زاء فارسیله ایکی معنایه در اول یو نجه
اراسنده بن خارج اوت ثانی یاسی و قویرونی سیاه آب کی کنبه دانه چی فتح نون و سکون باء
موحد ایله کندر تخمی در کی کنبیزه چی سکون نون و کسر باء موحد بعد یای ساکنه و فتح زاء
معجه ایله بر نوم خیارد تازه رن و خام ایکن شیرین و خوش طعم اولور بیو دکن تناول اولور اول
شکل کالت دیرلر کی کجاره چی سکون نون و فتح جیم و راء مهمله ایله شیر و غندن چقان شل که کسبه

کسبه دیرلر صغره علف ایدرلر غایت شمرد و سودین چوق ایدر حضرت مولانا قش سره * قطعه
طفل دوروزه ز تو چون بود * میکشد آن سوی تو کوواره را * ترک کند دایه صدف شیر را *
از بدل روغن کجاره را * اور مزدی بیت مغزک بادم بودی باز بخدان سفید * تاسیه کردی
ز نخل از اچو کجاره شدی کی کجاره چی سکون نون و فتح جیم و لامله کجاره کی بودخی کج و بادم
و جوز و امثالک باغی چقد قدن صکره قلان ثقی حکیم سنوزنی بیت سعد دین بزرگ و آخر ما
ای حنا کاه و سه کجاره کی کج چی سکون نون و کسر جیم و فتح دال مهمله ایله درت معنایه کاور
اول بر محمد رعبیه غنوزوت دیرلر ثانی کاف که چهره ده واقع اولور عربیه برص دیرلر ثالث
مخز خواص فرهنگنده پاد زهر معناسنه نقل اولمشد ز رابع حال یعنی یک بوم معنارک جمله سنه کجک
دخی دینلور مجمع الفر سه برداروی چشم و رموید الفضلاده معنای اوله منقولدر کی کجه چی
سکون نون و فتح حمله غرار و چوال و آنره بکزر نه و ارایسه مجمع الفر سه چکله سی شیش
اولش اشکه دیرلر شمس غزی بیت هرگز مثل زند کسی ازوی حسود را * نسبت کند
بعیش کسی هیچ کجه را * شرفنامه ده معنی خردم بر بدیعنی قویرونی کسک اشک مؤید الفضلاده
فتح کاف و جیم فارسیله مذکور ایکی معنایه مرویدر کی کجیم چی سکون نون و یای تحتانی و کسر
حمله ایکی معنایه کاور اول یعنی کجاره مرقوم ثانی کجیم نون لفظندن اسم مفعول صیغه سیدر
صفتش معناسنه کی کند امویه چی سکون نون و فتح دال مهمله ایله موی مادر زاد اطفال یعنی
طفل ایله آنادن بیله طوغان قبل کذا فی الجمع و کتاب السامی فی الاسامیه کند امویه اول
ماینت من الشعر مسطور در یعنی ابتدا بن قبل کی کند اواله و کند واله چی کلاهما بیسکون
النون و فتح الواو اللام معنی مرد بلند بالا و قوی همکل و توانا شیراز بیلر بیله آدمه کرمله دیرلر مولانا
شهاب الدین عبد الله قامی بیت چاکرانت بکه رزم و که بزم بوند * کند واله چو تمقن چو
فلاطون کندا کی کندسه چی سکون نون و خم دال و فتح سین مهملتین ایله آجی بر اوتدودر لر که
زهرنا کدر اکا کندش دخی دینلور تعریب ایدوب قندس دیدلر و فتح دال مهمله ایله موشمله
دید کلمی کوهی میوه در کی کند چی سکون نون و فتح دال مهمله ایله بر اوبلش اغاچه دیرلر
عموما حضرت مولانا قش سره بیت چو عود شم بسوزد چه قیش باشد * که هیچ فرق
نیاشد ز عود و کند خار * و اول دلال اغاچه دیرلر که مجرم و کنه کارلک الله و یا خود یا قرینه اورلر
مخصوصا بی بی مهری گوید * رباعی * بودند بزند ان بت سیمین تن را * زین واقعه ماتمت
مردوزن را * افسوس که در کند مجاهد سودن * بایی که دو شاخه بود صد کردن را * استاد
فرخی بیت اوزرزم از بیم اودزد است و در پای عدو * کنده اگر در رکاب و از دها کردد عنان *
شمس غزنی بیت کوش بر جان و دل زوین و بیکان * کوش زدست و یا زنجیر و کند * بعضی
فرهنگرده طوغان کومه سته دینلد و کی مسطور در کی کنگاله چی سکون نون و فتح کاف فارسی
و لامله کرز اوغلان معناسنه ابو المعانی * قطعه * غلام سرو قد و چار برو * شود مطبوع
کر کنگاله ماتمت * ممد دل را بطفل خرده سالی * بجو بالا بلند بیست ساله کی کنکره چی سکون
نون و خم کاف فارسی و فتح راء مهمله ایله حصار دیواری اوزرنده اولان بدن و طاق ایوان کنارنده
اولان جفت دید کلمی نسنه خواجه سلمان بیت ازین خرابه که کمر مقام اگر بیری * قراز

کنکره عرش مستقریابی کی کواره کی فتح راه مهمله ایله طرف سفالین یعنی طپراقدن کوب
کی بیوک طرف ایدوب ایچینه غله وقوری میوه قورلر قرید خراسانی بیت پیش مستان بزم
وحدت او * چه کواره چه کاسنه زین * بعض فرهنکرده میوه سیدی معناسنه استادلطینی
بیت ورغواهی بنایوشیدن * توهمنی آب در کواره کنی * عربینه دخی استعمال اولنور لقت
مشتکرده در چغتای لسانده اوزه ذیرلر خم همزه ایله وامله ایله آت کوستکنده اوزه ذیرلر
کی کواره کی فتح راه معجه ایله تخم مرغ نیم پخته یعنی نیم پزشت عطرطه معربی جوازق در کذا
فی المجمع کی کواسه کی فتح سین مهمله ایله بمعنی صفت وکونه که کواس دخی ذیرلر بعض
فرهنکرده سین معجه ایله در ابوالمعانی بیت زوی پنهان میکنند از غاشقان * زین کواسه
دلبری را کن ندید کی کواسیه کی کسز سین مهمله وسکون یای تحتانی وفتح میله بمعنی آسانی
مسطور در کذا فی المجمع اما شرفنامه ده یای تحتانی کواسه مسطور در بعض فرهنکرده
سین معجه ایله در کی کواسه کی کسز سین معجه وفتح میله فرهنک جهانگیریده بمعنی آسانی
مسطور در کی کوالفچه کی سکون لام ونون وضم غین معجه وفتح جیم فارسیده بمعنی سرخاب
یعنی قریحه که زنان یوزلیده سوزلر غازه وکلکونه دخی ذیرلر کی کوالیده کی کسر لام وسکون
یای تحتانی وفتح دال مهمله ایله بمعنی غله بالیده وکشت بالیده یعنی اکاش غله نیویوب اوزانی
کذا فی المجمع کی کوباره کی واومعروف وفتح باء موحد وراه مهمله ایله زمه دواب وها یعنی
حیوانات سورینی عموماوزمه کاوخصوصا یعنی صغرسورینی شمس غری بنیت اکثرین
بخششی زهمت شاه * صدق از ان ده است وکوباره کی کوباره کی واومعروف وفتح باء موحد
وزاء فارسیده ارک معناسنه که نه از دخی ذیرلر یعنی قیون سورینک اوکجه کیدن ووج پکی
اولسون قیون اولسون بومناسبتله ریاض قوم معناسنه ده استعمال اولنور کی کوبله کی
واومعروف وفتح باء فارسی ولامله دزت معنایه کاور اول برنوع قبه در که سورسور یا منده
ایدوب عیش و عشرت ایدرلر طهیرالدین قاریابی بیت نیست آیین وفات هیچ حکم آنجه انک
روژ باران شهرها در قبه ودر کوبله * ثانی تمام آخلماش شکوفه که کوبیل دخی ذیرلر مولانا
صعیت کمان بیت چوباغ عدل توست نازه زار وجود شدند * سپهر و زهره دران باغ لاله وکوبیل *
ثالث بمعنی حباب یعنی صواوزرنده اولان قبر جققل رابع قفل معناسنه در کذا فی فرهنک
جهانگیری وجمع الفرسه قفل و شکوفه معنالرتن غیری موی کله معناسنه یعنی کاکل ویاخود
باش قیل اوله کذا فی لسان الشغرا اما کتاب السامی فی الاصامیده * بمعنی حباب یطوف فوق
الماء کانه القواریر * وباء موحد ایله موی کله معناسنه مسطور در کی کوبه کی واومعروف وفتح
باء موحد ایله اوج معنایه کاور اول هر نسنه بی و بک آلت مطلق شی دوکن هر نه اولورده
عربیده مدتی دیدکاری معنایه کال انجیل بیت هشتم میان فروشه زاسیب کوبها * کردست
خوش زخم خوردن چوهاوم * ثانی ذبک که ولتق التمد طو توب ایکی ال ایله چالارلر مسخره
وتمسخره مخصوص نسنه در استادلطینی بیت بکا کاکش نیم وکوبه زن * نصیب وی افتاد
محبوبه زن * ثالث برطلو او تدر تاول اولنور کی کوبه کی واومعروف وفتح باء فارسیده آلت
بجام که آنکله بجامدن قان چکرلر عربیده درلر شمس غری بیت شهنشاهی که تدبیر میزیش

تدبیر میزیش * نهد بر پشت مهر و ماه کوبه کی کوبه یازه کی واومعروف وکسر باء موحد وفتح
زاه معجه و یای تحتانیله چکچ که آهنکران قولنورلر عربیده مطرقه ذیرلر کذا فی المجمع
کی کوتاه پاچه وکوبه پاچه کی کلاهما بفتح التاء المثناة و الباء و الحیم الفارسیین بر جانور در صغنه
مشابه آرقه سنده بکری وار و صغن کی بویوزی اولور کوتاه پا وکوبه پادخی ذیرلر کمر فی الاول
کی کوتاه وکوبه کی کلاهما باواو المعروف وفتح التاء المثناة و اظهار الهاء قصه معناسنه در عوما
عربیده کی قصیر کی کوجکاه کی واومعروف وفتح جیم وکاف فارسیین ایله بر موضع آدیدر
مولانا هاتفی در تیمور نامه بیت زد یوان رهنز پیرداخت راه * عمان تافت آنکه سوی کوجکاه
کی کوجه کی واومعروف وفتح جیم فارسیده اوج معنایه کاور اول سر محله و سربازارها و سرزقاق
معنایه در ثانی کوج یعنی کوجوب قالمق ثالث دوکه که جامه یاقه سغه و بکرینه دیکرلر
کی کوزره کی واومعروف وفتح ذال معجه وراه مهمله ایله کوجک اوردک بحر دخی ذیرلر مولانا کسائی
بیت باز شکاری توهیمت شد آشکار * وزیم شکر د بسوی کیک وکوزره * بومعنایه موید
شمس غری بیت خواهد که نسر طایر واقع شود زجرخ * تادر حیاض بزمش باشد چوکوزن
کی کوزه کی واومعروف وفتح ذال معجه ایله بر مفتاح در که اوجی اکر بجه اولور کوبه دخی ذیرلر
عربیده قیون ذیرلر کی کورکیاه کی سکون واو وراه مهمله وکسر کاف فارسیده آیرق دیدکاری
اوتدر میرنظمی بیت بکن کورکیاه از باغ بیرون * کند مرسته را افنا و مغبون * بوییتک
معنایه اشارت در که رامزی اوده قومه دیکدر کی کوره کی واومعروف وفتح راء موحد ایله
ایکی معنایه در اول باقر وکش ارتدکاری اوجاق ترکیه دخی کوزه ذیرلر حضرت مولانا قدس سره
بیت بکرد کوزه عشقش ز دور میگردی * اکر تونقره صافی میانه راجه شد دست * و مجیرالدین
بیلغانی بیت اکفون روامدار که نومید کند * چون عریق کل گرفته و چون کوزه بافته *
ثانی پنج حصه فارسدن بر حصه یه ذیرلر که تفصیل و شرحی خرافتی ذیلند ذکر اولندی عربیده
بشهرستانه و زبان هندیده یوناماش جامه و صوق و نلماش ظروف سفالینه ذیرلر کی کوزده کی
سکون واو وفتح زاه فارسی و دال مهمله ایله بر دیکلی اغاج معنی در عربیده اغاجنه شبکه و معنه
انزروت ذیرلر شبانکه طاعننده چوق اولور کی کوزره کی واومعروف وفتح زاه معجه وراه مهمله
ایله بر قوشدر دایماصوده تعیش ایدر مولانا کسائی بیت باز شکار جوی زهیمت شد از شکار
وز کبر شکر د بسوی کیک وکوزره کی کوزسکانه کی سکون واوین وکسر زاه معجه وفتح سین
مهمله وکاف ونونله چتین قوز که ایچی چیمماز کی کوزوره کی سکون واو اول وراه معجه وفتح واو ثانی
وراء مهمله ایله اوزون شیشه معناسنه در کی کوزه کی واومعروف وفتح زاه معجه ایله برداق که کوزه کر
برداختی دیک اولور کی کوزه کی واومعروف وفتح زاه فارسیده بمعنی خرسفید رنگ عربیده قرد ذیرلر
کذا فی المجمع کی کوزینه کی کسر زاه معجه ایله کازران و دقاق طوقاغی میرنظمی بیت
هر آنکس که شود که تار اولنج * زند کوزینه بر سر کازر چرخ کی کوسه کی سکون واو و سین
مهمله وفتح تاء مثناة ایله قرغه دوکلکی دیدکاری کی کوسه کی معروف عربیده کوسج ذیرلر فتح
کافله کی کوسه کی ایکی معنایه در اول بوجاق که کج و بیغوله دخی ذیرلر ثانی چالشش والک توشش
معناسنه در شاعر بیت چون برون از کجای بود او * کوشه خاطر تو کی بود او کی کوفته کی

سكون فا وفتح تاء مثناة ايله هر دو گكش نسنهيه ديرلر عوما و دو گكش ات كه معروف طعاند
خصوصا شيخ سعدى بيت كوفته بر سفره من كومباش * كوفته رانان تهي كوفست *
كوفشانه يي واوم معروف و سكون فا وفتح سين معجه و نونله چوله معناسنه كه كوفشان دني
ديرلر شاكري ببيت نفرين كم زدر دوقان اين زمانه را * كردار و كيرو مرتبت اين كوفشانه را
كي كوكله يي واوم معروف و كسر كاف و فتح لامله بر قوشدر با شنده تاجي وارد در عريده مدد
ديرلر كي كوكله يي واوم معروف و فتح كافله جند معناسنه در تركسته اند برادر رضاعي يه يعني سود
قرنداشته ديرلر ابوالمعاني بيت از ينس جنب من زود محنت والم * كويكه كشته تا زلي كوكله
منست كي كوكله يي واوم معروف و فتح لامله ابي معنايه كلور اول كوملني در كه صياد را ايچند او تورب
شكار كوزه ديرلر حكيم نزارى قهستاني * قطعه * بند در انتظار موكب عيد * كشته ساكن
يكنج ييقوله * تاكه آيد بدام مرغ مراد * همچو صياد مانده در كوكله كي كومه يي واوم معروف و فتح ميلاه
جبه ديدكاري قفتاندر كه جنگ كونه رنده كيرلر فرهنگ جهانكيريده ساز و علف صابندن ياباش
اوكه بوستان و باغ و زراعت يكجيري ايچند او تورلر كازه دني ديرلر كي كونه يي واوم معروف
و كسرون و سكون سين مهمله و فتح تاء مثناة ايله او تراق يرينك قبايرندن عبارتدر ابوالمعاني
بيت بزرگ و فرمست كونه او * هني آريندن ان ركازه كي كونه يي واوم معروف
و كسرون و فتح سين معجه و تاء مثناة و سكون سين مهمله ايله حيوانات و آدميانك او تراق يري
و صغري سيدر كي كونه يي واوم معروف و فتح نونله يعني سرين يعني كونه مرقوم كي او تراق
يوي معناسنه كذا في الجمع كي كوه يي فتح و او مشده ايله فرهنگ جهانكيريده پنبه و كوكنار
قوزاخي امير خسرو بيت كردن حقه ترامي بر آيد تاجه شد * چاست اندر كوه بانك دانهاي
كوكنار * وله بيت مستغرق خوابم درين كوه خشتاش * شام اجل و صبح جزا را نشناسيم
و ايريشم قوردينك يوماغي و اكابكر زرنسنة ره ديرلر و سكون و او و اظهار ايله طاع معناسنه در
دني فتح و او مشده ايله آلت بحام كه كبه دني ديرلر عريده فتح و او مشده ايله باجه معناسنه يعني
طام بجره سيدر كي كوه بر كوه يي عنبر مطبقة كه قات اندر قات ديك اولور و هرنه كه قات بر قات
اوله اكاديرلر كذا في فرهنگ جهانكيري و بعض لغت معتبره كي كوه واره يي سكون و او اول وها
و فتح و او ثاني و راه مهمله ايله معني كوه دان مرقوم كي كوه يي و واوم معروف و فتح هاتين ايله بش
معنايه كلور اول معني زين يعني اير عريده سرج ديرلر عوما حكيم فردوسي بيت زكوه
باغوش بر كيرمش * بشاهي زكشتاسب بيزد رمش * وله ايضا بيت من امروز از كوه
بردارمش * بنزدكي زال و سام آرمش * و ايرك قاشلري معناسنه خصوصا
منوچهرى بيت نصرت از كوه زيات نه فرودست و نه بر * دولت از كوشه تاجست نه
فرازست و نه باز * ثاني حيواناتك او موزي باشي آرقه سنه كي يوكسل يري عوما محتشم كاشي
در صفت اسب بيت بلند كوه كوتاه پشت كوه سرين * كشيد كردن و فربه تن ميان
لاغر * و دوه نك اورنجي خصوصا حكيم اسدي بيت ابر كوه پيل در قلب كاه * بلورين يكي
تخت چون هورماه * ثالث موجه آب كه استوك و شترك دني ديرلر شرف شرفه بيت چن
كوه زنجير اقام عامست * كه اميد را قوت آستنايست * رابع معني بلندي هر نسنه كه بلند اوله

اوله ميخسرو بيت وصف در آمد علمست اينكه بانك كوش * همچون صد اي كويده از كوه
جبال * خامس معني جن كه كوه بگرفته ديرلر يعني جن گرفته بوايكي معنايه حكيم خاقاني
بيت از كوه عم شكوه بگرفت * چون كوه گرفته كوه بگرفت كي كويجه يي واومجول
و سكون ياي تختاني و فتح جيم فارسيله كوچك محله و زقاق و حجره معنارينه يي كويه يي واو
معروف و فتح ياي تختانيله طوار ياندوغي مكان ثاني بيان بالي كه عريده رب السوس ديرلر
كي كبه يي سكون ها و فتح باء موحده ايله آلت بحام كه كنبه دني ديرلر كي كهسته و كهسته يي
كلاه با فتح الهاء اول سكون سين مهمله ثاني شين معجه و مردو فتح تاء مثناة ايله معني كوزه
پر آب يعني صوطا و برداق فرهنگ ميرزاده معني كهيله واقعدر كي كهسته يي سكون ها و فتح
نونله اسكي معناسنه در كي كه يي اظهار ايله كوه لفظندن مخفقد رطاع معناسنه حكيم اسدي
در صفت اردها بيت به يني زهرش زمين كشته رود * همه شيخ سپاه و همه كه كود *
ي مع الباء تختاني * بجاي يي فتح جيم و كسري ياي تختانيله ياي اول اصل در ثاني خطاييه در
قند ايدك و قندن كلور سين ديك اولور كي كركدي يي سكون را و ضم كاف و كسر
دال مهملتين ايله استخوان نرم كه عريده غضروف ديرلر كذا في الجمع كي كيزي يي كسر راه مهمله
وزاء معجه و سكون ياي تختانيله قريضة كه و يرياب كير و آله و دني قواسنه قنور ككش بير معني
معناسنه كذا في المؤيد و الاداة كي كسي يي سكون سين مهمله و كسر تاء مثناة ايله كفر و دره بان
قوشاغي كه عريده زنارد يرلر بعض نسخه ده آفتاب پرست قوشاغيه تخصيص اولمشدر معري
كسجدر حكيم اسدي بيت زبون كردش اسفند يار دلير * بكسقيش آورد سهراب زير *
بويقه مطلق قوشاق فهم اولور زير سهراب آفتاب پرست دكل ايدى و كافر دني دكل ايدى
جهانكيري صاحبنه متابع ابوت ايراد اولندي معيار جمالدين شين معجه ايله مرويدر كي كشق
سكون شين معجه و كسر تاء مثناة ايله ابي معنايه در اول كسي مرقوم معناسنه حكيم سوزي بيت
از ميان كشي كسني و زسر افكندى كلاه * وزمني كشي رى اسلام كردى اختيار * استاد فرخى
بيت كشي هر قل بليغ فندي بكسل * بر سر خاقان صليبها همه بشكن * ثاني كورش در كه
كشي گرفت ديرلر يعني كورش طوتدى ديك اولور بومعنايه سين مهمله ايله كشي مرويدر
شرفنامه ده و مويده بويقه ممتسك اولشدر مسعود سعد سلمان بيت پيل زوردي كه چون
كند كشي * بند او پيل راهد سسني كي كشي يي سكون شين معجه و كسر نونله جوبات نوعندن
بورچي ديدكاري علف دوايدر كي كلاه بركي كسر ها و فتح باء موحده و راه مهمله ايله برنوع كلاه در
فقرا و رعيا كيرلر شيخ سعدى بيت حاجت بكلاه بركي داشتنت نيست * خود را ز علمهاي
نكوهيله بري دار كي كلاه نثري يي كسر ها و فتح تاتين مثناين ايله عسكري يه مخصوص بر كونه كلاه در
قليق اولقه جايز شيخ سعدى بيت دلفت بجه كار آيد و سمج و مرقع * درويش صفت
باش و كلاه نثري وار كي كلاه قاضي يي برنوع كلاه در علما و دانشمند ل كيرلر عريده دينه ديرلر
كي كلى يي كسر لامله اوج معنايه كلور اول و سني و دققاني معناسنه حكيم سناني بيت چون
توصتم و چونم ثمن نيست * شهرى و كلى توي و مايم * حكيم سوزي بيت نيز درويش
وسيلت آن كل * خوه كلى ماش و خوه ياباني * ثاني دف معناسنه كه عريانه دني ديرلر

جلال اولین در که بوکه دایره دینور استاد فرخی بیت من و این ساده دلی بیرون هر مغنی *
پای میگویم و چون کیلان و نای و کلی * ثالث بر نوع خرده بالقدربغایت مقوی شهوت جماعیه در
عربیه صمک ضراخی دیر لژی کای فی بوزن همای ابکی معنایه در اول ایران پهلو انزلدن
بر مبارز آیدر ثانی ذکر مرور ایدن کا معناسنه در حکیم نزاری قهستانی بیت هست
با خلقش نسبت کل چنانک * فی المثل در جنب بوی کل کای * وله بیت عام قانی و باقی را هم
نسبت مکن * بوی کردن و تفاوت باشد از کل تا کای کوی فی و او معروفه علامه معناسنه در
حکیم خاقانی بیت چو آیم جانب کویت دو صد منزل یکی سازم * اگر بیرون روم در هر قدم
صد جا کنم منزل کوی کوتاه پای و کوتاه پای فی برانور در آرقه سینه بکاری و اردر صغیر کی چتال
بویوزی او اور میر خسرو * مثنوی * یوز روان کشت بهر سوی صف * زو همه پر خال شده
روی صف * تند چو شیر کی بجایه کروی * شیر می کشت زنی آهوی * بود بستر نچه آهوی
ربای * دست درازیش بکوتاه پای کوردی فی و او مجهول و سکون را و کسر دال مملکتین
ایله جامه * پشمینه معناسنه در که کوردی دخی دیر لژی حکیم سوزنی بیت که خیش با کلاله بستر
در کشف سار * و ز کوردی کند جل و کون پوش هفت رنگ کوی کوری فی و او معروف و کسر راه
مهمله ایله اوج معنایه در اول یای اصلی ایله بر غله آیدر جنسه خود رویه مشابه امیر خسرو
* مثنوی * که مانم از پی شاه اخ کوری * ز شور خاکیان در خاک شوری * نخواهم کندم
از سلطان صانع * بکوری کردم از دود بده قانع * ثانی عشرت و نشاط ایله زندگانی و فرح
و سرور ایله خرامانی ایتک شمس خیزی بیت اهل عالم میاد دارد هر * هم طرب میکنند و هم
کوری * ثالث یای وصفیه ایله کورک معناسنه در کورگانی فی و او مجهول و سکون راه مهمله
و فتح کافله مختیان معناسنه در کذا فی المجمع کوزگانی فی لغت اولک راه مهمله سی برینه
زاء معجه ایله بینه مختیان معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری کوزی فی و او معروف
و کسر زاء معجه ایله یعنی آبکی و شهر کذا فی المجمع کوهاموی فی و نوع او بوند صورتی
بود که بریره طپراق بیغوب اوزرینه صود و کرل و ایچنک بر قیل و یا خود بر ایپاک کرلر اطرافند
او تورب آنی آرلر هر کیم بولور سه او بونی یوتش اولور زنه نه ایسه آلور عریضه بقیری دیر لژی
کوی کوری فی و او مجهول و کسر ها و راه مهمله ایله بدل و عوض معناسنه استاد لطیفی بیت کوهی
نیست این حوادث را * ضیعت اوست راست ضیعت کل کوی فی طاعه منسوب آدم و یا حیوان
و با خود نباتات هر نه اولور سه کوی کوی کوهی مر قومدن تخفیف اولمشدر فی باب الکافی
الفارسی المفتوحه مع الف * کالیا فی سکون لام و فتح یای تحتانیله کلک یعنی خام و نارسیده
قانون و قاریوز و غیرهما ابوالمعانی بیت چون شوی بخته رغبت میبند * ورنه اندازند
همچون کالیا فی کاهنارها و کاهنارها فی کلاهما بسکون الهاء و فتح الباء الموحده
اهل فارس دیر لژی حق سبحانه و تعالی جل عظمته عالمی آلی وقتله خلق ایله و اول وقتله
کاهنار و کاهنار نام دیر لژی که یونانی زردشت وضع ایله یو آلی وقتی خلقت دنیا اولان آلی
کونه منسوب ایادی که کتب سماویه ده حق جل و علا عالمی آلی کونه خلق ایله و کی مسطور در
اهل فارس اول وقتله هر برینه بر نام وضع ایله بلر تعلیم اول وقتله هر بریسی اولنک بش کون عظیم

باب الف و الف و الف

عظیم چش و سوز و شادمانی ایدوب بر لری مجلسه دهوت و عیش و طرب و ضیافت ایدر لژی
کتاب زندده مسطور در که کاهنار اول که نامی مید یوزم در اردیهشت ماه قد یدن خود روز در
دیر لژی حضرت حق جل شانیه یوم مزبور دن قرق کونه دك آسماناری تمام خلق ایادی و کاهنار
ثانی که نامی مید یوشمدر نیره ماه قد یدن خود روز در دیر لژی حضرت الله جل عظمته یوم مزبور دن
آلتمس کونه دك در یا و صولک خلقتی تمام ایادی و کاهنار ثالث که نامی بینی شهشیم در شهر یور ماه
قد یدن استاد روز در حضرت باری عز اسمه یوم مزبور دن شش بش کونه دك زمینی کوه و بحر الیه
خلقتن تمام ایادی و کاهنار رابع که نامی با سرم در مهر ماه قد یدن استاد روز در حضرت خدای
تعالی عز شانیه یوم مزبور دن او تو ز کونه دك نباتات و اشجار خلقتن تمام ایادی و کاهنار خامس که
نامی مید یاریم در اردیهشت ماه قد یدن مهر روز در دیر لژی حضرت خلاق جهان جل جلاله
یوم مزبور دن سکسان کونه دك حیوانات خلقتن تمام ایادی و منقولدر که مجموع حیوانات چرنده
و پرند و آبکی و زمکسان ابکی سرده یعنی نوع در منها یوز شش ابکی نوعی چرنده و یوزان نوعی پرند در
و کاهنار سادس که نامی یسمیمیدیم در اهنود روز که روز نخستین نچه دزدیده یعنی خسته مسترقه
دیماه قد یدن اهنود روز در دیر لژی حضرت حق سبحانه و تعالی یوم مزبور دن شش بش کونه دك
آدم علیه السلامی خلق ایادی و محله زراشت بهرام بیت همه از خوان بنائش شاه کشند
مر از اجهله کاهنار بشند * وزیج ابانخانیه مر قوم در که اول کاهنار اول دیماهک اون برنجی کونیدر
و اول کاهنار ثانی اسفند ارماهک اون برنجی کونیدر و اول کاهنار ثالث اردیهشت ماهک بکرمی
التبخی کونیدر و اول کاهنار رابع خرداد ماهک بکرمی آلتبخی کونیدر و اول کاهنار خامس شهر یور
ماهک اون آلتبخی کونیدر و اول کاهنار سادس روز نچه دزدیده در که آخر ایام اهدر و دخی
کوشیار حکیم زیج جامع یازمش که اول کاهنار اول اردیهشت ماهک بکرمی آلتبخی و اول
کاهنار ثانی نیر ماهک بکرمی آلتبخی و اول کاهنار ثالث شهر یور ماهک اون آلتبخی و اول کاهنار
رابع مهر ماهک اون بشی و اول کاهنار خامس دیماهک اون بری و اول کاهنار سادس اول نچه
دزدیده و واقعدر که آخر اسفند ارماهک اما خلقت اشپای مذکوره هر کاهنار اولندن
اولد و فی متفق علیه در لکن هر کاهنارک اولی قنقی کون اولد و غنله اختلاف ایشلدر علی
زعمهم الفاسد فی کدا فی یو خسول و دخی دیمکدر خواجه سلمان بیت بر سر کوی عاشقی
شاه و کد ابکی بود * بادشهی کند کسی کوست کدای چون توی * ابوالمعانی هرل کونه بیت
کیر عریان مانده است در کوی تودر یوزه کر * بر در کون بزرگ و فرمست کشته کدا فی کر آ فی
راه مهمله * مشده ایله ابکی معنایه در اول یعنی بنده حضرت مولانا قدس سره بیت ابیخنیق
خاین یکی کر ابود * ما کمان برده که هست او معتمد * ثانی بحام معناسنه حکیم ناصر خسرو بیت
بنکر بچشم خاطر و خشم سر * ترکیب خویش کیه کر آرا * کیه آلت بحامتدر کامر کدای
سکون را و فتح دال مملکتین ایله یعنی کردان و گردیده صیغه مبالغه در دوشی و دوش معناسنه
استاد عبیدی بیت کمی کر خدمت دوری کند هیچ * برودشمن بود کردون کردا * شاه ناصر
خسرو بیت مامانده شد ستم و کشته ستوده * تاملانده و ناسوده چرخ کردا فی کردنا فی
سکون را و فتح دال مملکتین و نوله اوج معنایه کلور اول کباب شیشی که دو نمکدن عبارتدر امیر

معزی در صفت بیابان * قطعه * کرماش چون حرارت محرور در غموز * سرماش چون
 رطوبت مرطوب در شتا * ریک اندر جو آتش و گردان در وجود * مودم چو مرغ و باد مخالف
 چو گردنا * حکیم سوزنی * قطعه * دشمن شکن شتی که چو عزم ستکار کرد * از هر کجا که روی
 نهد تا بهر کجا * آتش سنان نیزه چون گردنای اوست * دشمن چو مرغ گردان در گرد گردنا *
 ثانی بر نوع کباب گردانی اول صوده خشلیوب بعد یاروب ایچنی طولی یروب و شیشه صانجوب
 کباب ایدر لوبکا گردان و گردانیده دخی دیرلر معری کرد ناچدر حکیم قطران ارموی بیت
 کر قوی تر مهتری گردن کشد با که تران * خوش را گردون کند بر آتش غم گردنا * ثالث کوش
 عود و طنبور و باب و امثالک قبل طاقلو اولان اغاج که بورغودیرلر سازه دوزن ویرد که آتی
 چو یروب تمام قار بر لرینه آهنک او انجیه دک حکیم سنایی بیت حربه بهرام را بشکسته لطفش
 قبضه کاه * بریط ناغید را بشکسته قهرش گردنا * ابوالفرج رونی بیت شاخ امرو و کوهی
 و امرو * رشته و گردنای تنبورست * و کسر کافله کاسه زانودر که عریسه وصفه دیرلر فحشیت
 ایله * کرما * یاز فصلی در که مقابلی سرما در واسی به کرم دیرلر آنجی فصل یایه مخصوص
 دکلدر شاعر بیت زمین پر نکار و هوا مشکبار * نه کرمانه سرما همیشه بهار * کرنا * سکون
 راه مهمله و فتح نوله ریواس نوعندن بر او تد رطومی اکشیر که رزعه الله اشک منتریدر دیس
 * کرنا * فتح راء معجه ایله یعنی کرنا یعنی اصربی شیخ سعدی بیت از من مگوی حاجی
 مردم کزای را * کوآستین خلق با زار میبرد * فرهنگ جهانگیری ضرر و زاری معنای
 مرویدر استاد عنصری بیت حقا که شکر زهر شود تلخ و کزایان * کرنا * فلا نشینکاری
 بشکیر شیخ سعدی بیت تریاک در دهان رسول آفرید حق * احباب راجه غم بود از زهر
 جانکزا * کرنا * سکون زا و فتح یاه فارسیین ایله ریاس نوعندن بر او تد کرنا و کرنا
 و رزیا دخی دیرلر شمس خزی بیت اگر زار گفت رشحه بدی درابو * بدی زبرد و پیروزه پیکر
 کرنا * کج خضرا * خسرو پرویز که مشهور اولان بدی خزینه سندن بر خزینه آیدر
 هر بیت بر آدی وارد جمله سی بوکتاده ذکر اولمشدر حکیم فردوسی * مثنوی * ذکر کج
 کز در خوشاب بود * که بالاش یک نیر رتاب بود * که خضرا نهادند نامش روان * همان کاردان
 نامور بخردان * کندا * سکون نون و فتح دال مهمله ایله راجه بدی یعنی مردار قوقولو نسته
 عارضه و معروضه اطلاق اولنور پورهای جامی بیت کند او نیر همجو پیاز و ترش چودوغ
 چون سیر کرم و خشک و چو جقرات سردوتر * کند کیا * سکون نون و دال مهمله و کسر کاف
 فارسیله بر او تد خرس کیا دخی دیرلر که ذکر میروایلدی * کندم * یوزه کولوب آدم
 آلدای آدمه دیرلر * کندنا * سکون نون اول و فتح ثانی و دال مهمله ایله پراسه دید کاری
 بدراجه لونسنه که صرم ساغک بر نوعیدر کند نه دخی دیرلر حکیم سنایی در حجو منلا خلیل
 طیب * نظم * خلیل معجم که از طب نداند * سفوف از یار ج شراب از معاجین * ندانسته
 از کندنا دارچینی * زفته بر نود از ماه پروین * بدو کفتم از طب چها خواند * کفستان
 و بیستان و فرهاد و شیرین * چو نارنج خوان بود پرسیدم از وی * که کیلان بنا کرده کیست
 چندی * بگفت آن بنار اعلی شیر کرده * بهند وستان در حوالی قزوین * بگفتم کدرستم

۲۹۲
 وستم که بود ست و دستان * قرامرز و کور و زهرام و چوبین * بگفت این کیهان که پرسیدی
 از من * بود در بدخشان مجام سردین * که بهارها و که بهارها * کاهبار و کاهبار مر قومه اندن
 اختصار اولمشدر * مع الباء الموحده * کاواب * سکون و اوایله یو صون که صو او زرنه
 و کنارنده اولوریشل نسنه در جامه غولک دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری * کب * بوزن
 لب ایکی معنایه در اول لاف و کذا فی سوز معنایه در که لاف او ریجیه کب زنده دیرلر
 حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * چون زن صوفی تو خاین بوده * دام مکر اندر دعا
 یکشوده * کوزهر ناشسته روی کب زنی * شرم داری و زخدا ی خوشی * حکیم سنایی
 بیت هر کجا زلف یازی دید خواهی در جهان * عشق بر محو دینی کب زدن بر عنصری * ثانی
 یعنی بزرگ و کند روایت اولمشدر * کرشاصب * ایکی معنایه در اول رستم زال اجدادندن
 بر پهلوان آیدر ثانی طهماسب شاه او غلنگ آیدر باباسی ریشه حیاته تخته پکور ووب
 پادشاه ابلشیدی اماینه باباسی حیاته ایکن افراسیاب جفته فوت اولدی کرشاصب
 و کرشاصف و کرشاصف دخی دیرلر * کریم * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله زراعین
 زراعت تارلاسن تقسیم و تعیین حدودا یتد کالینه که ترکیه دوغ دیرلر بوکا کری دخی دینلور تعرب
 ایدوب جریب دیدیلر اما محی فدان تعبیر اولغان ارضه کریم دینلور بر جفتلک بردن عمارتد
 دوغ کروم یعنی باغ استعمال اولنور عربیک فدان که جمعی فدان و افند نه کاور * کج افراسیاب
 خسرو پرویز که مشهور اولان بدی خزینه سندن در دخی خزینه سنک آیدر که اصلن دخی اول
 کجی افراسیاب بولشیدی کیدرک خسرو پرویزه واصل اولدی حکیم فردوسی بیت ذکر نامه
 کج افراسیاب * که کس را نبودان بخشکی و آب * کنداب * سکون نون و فتح دال مهمله
 ایله کاواب مر قوم معنایه که یو صونلی صودیمک اولور حکیم اسدی بیت یکی پیشه دیدند
 کند آبونی * که آن آب هستی نمودی چومی * کاواب * فتح و اوایله چقور یرده ابر کاش
 صویه دیرلر که کوچقور در آب کو تقدیرند * کورب * سکون و او و فتح راء مهمله ایله بشیمه
 پای پوش که چقشورالتندن و ادک التندن کیملور معری جوریدر حکیم سوزنی بیت بهای
 کورب و موزه فرست کوک نعل * هب است زرد تو اینها که به کردم * کوهر تاب * سکون
 و او و فتح ها و تاء مشاء ایله بر نوع انجیه لطیف ترلک در که التندن زینک رنکی کورینور و دخی بر نوع
 التون نل ایله استانش مقنعه یعنی زنانه باش اورتسیدر و غایت انجیه دایند دخی دیرلر کوهر تاب
 دخی دینلور میرنظمی بیت چو کوهر تاب پوشیدست و سر * بزر بر کشته ماه انور *
 * مع التاء المشاء * کاشت * سکون شین معجه ایله یعنی کردانید یعنی دوندردی کاشت
 مصدیریدر حکیم فردوسی بیت تراپاک یزدان بران بر کاشت * بداده زایران و توران کاشت
 حکیم اسدی بیت کرفش دم آب و بر جای داشت * زبالای سرچون فلاخن بکاشت *
 * کرست * فتح را و سکون سین مهملتن ایله مست طافح و مد هوش یعنی بخت و بی عقل
 سرخوش حضرت مولانا قدس سره بیت باز رسید مست ماد اقدح بدست ما * کرده دی
 بدست توشاد خوشی و کرسی * بویتمه سکون را و فتح سین مهملتن ایله اولق اقتضا ایدر که
 حضرت مولانا نظم ایچون ایش اوله و اهل هندک زبان علی سمن لقمه بی یوتنه دیرلر کست

دید باری که در هر ج بی نام بیت المقدس که کند در سخت و کند در هوش مرقوم
معنای نه کذا فی فرهنگ جهانگیری بی مع الحاء المعجمه * کخ بی فتح نوله بوزن زنج یعنی
کشک یعنی یوغردی قوریدوب محله بعض طعمه قورلر و کاهی اصلدوب اتمکه تناول ایدرلر
دختر کاغذ آل دیمشدر بیت کرم شکر مباب توهم جو کخی * زین قلمی نه سر کین زنجی *
بی کرخ بی سکون یای تحتانی و فتح راه مهمله ایله رحله که اوزینه مه هفت شریف قویوب
تلاوت ایدرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری بی مع الدال المهمله * کاود بی کسر و او ایله کاوکوهی
یعنی طاع صغری بی کد بی بوزن حد کدا و کدایی یعنی دخی و دخیالک کد الفظندن مرخدر
حضرت مولانا قدس سره بیت شکر چه آرزو شد زاب شکر فروشش * چو عیاش دوش
زوت ز شکر فروش کد کن بی کد ایاد بی فتح دال مهمله و یای تحتانیله خانه زیرین یعنی بر خانه نک
آلتنه واقع اولان خانه بی دی رلر ابو المعانی بیت نشسته جاملان در خانه بالا * کد ایاد کشته
جای اهل دانی بی کراید بی سکون راه مهمله و فتح یای تحتانیله یعنی پیچید یعنی طولا شور
و صرار شمس خزی بیت شمشاهاتوان شاهی کد کردن * نیارد کز جفا بیت سرکرا بیت *
بو بیت دوندرمک معنای مناسب در دخی جمع الفرسنه یعنی آهنگ کرد یعنی قصد ایادی
بی کراید بی سکون راه مهمله و یای ثانی و کسریای اول ایله یعنی پیچید یعنی دوندردی
و طولا شدردی و دخی یعنی قصد کرد شیخ نظامی اسکندر نامه ده بیت کراید میدستان دل
بافسون خویش * امان دادستان از شبخون خویش بی کرد بی بوزن مرداون معنایه کاور اول
یعنی خاک عمو ما شیخ اوحدی بیت تن بی روح چیست مشتی کرد * روح بی علم چیست بادی سرد
و خاک باد ایله قویوب هوایه قالفن توزدر شیخ نظامی بیت کرد بود خاک بر انکشته * خاک تعی به که
در آمیخته * بو معنی ده غبار معنای او او در خصوص مولانا حیرتی * قطعه * شاه اسبی بحیرتی
بخشید * باد صرصر بکرد اوز سید * آنچنان تند بود نیز رفتار * که بیلک شب با خرت بر صید
ثانی دوندرمک که کرد پندن لفظندن صیغه امردخی اولور زنده پیل احمد جام بیت چومن
بپوشم بوزنبرد * سر چرخ و ماه اندر آرد بکرد * ثالث کردن و فک معنای حکیم فردوسی
بیت که تا این زمان هر چه رفت از نبرد * بکام دل ماهیه کشت بکرد * رابع اسماء نیراه ظمندن
بر احمد شیخ نظامی در صفت چشمه حیوان * مثنوی * اگر چشمه با سایه بودی صواب *
بکامایه با چشمه آفتاب * چو چشمه بخور میشد خوشکوار * چرا ز سایه شد آن
چشمه سار * دل چشمه را سایه خوشتر ز کرد * که این هست سوزن آن دست کرد *
خامس معنی بوی خوش استاد رودکی بیت کل را چه کرد خیر دازده کلان * مه را چه دوزخ
بند دازد چراغدان * سادس معنی نفع و فایده شیخ اوحدی بیت سفر این کسان
چه کرد کند * بجز از باد سر که در کند * سابع عکس یعنی رنسنه شخصی بیت نک عکسی حکیم
انوری بیت کر خام بنیسه است صبار نک ریاحین * از کرد چارار نک دهد آب زوازا * ثامن
شاد و بیغ و شادی و بیغی حضرت مولانا قدس سره بیت آن یکی مریدست قوتش جمله
درد * وان دکر مردی میان فی جمله کرد * تاسع م و اندوه مولانا خوارزمی * مثنوی *
بهرار ارب عزت نشین بود * که در کیش مسیحایی قرین بود * ز تنهام کردی ز ایدل داشت *

داشت * ز سودای جتو دزدی بدل داشت * بوابی معنای احماء اضداددن اولور عاشر
ابریشم جزمندن بر نوع در بی کردن بند بی هرنه که بوغاز آلتنه بغلنور رخت قلا ده سی وزنان
ایجو و جواهرله دوزب بغل قاری که بوغی دیرلر و اکا بکر نه اولور سه میر نظمی بیت بلبل
و در کردن بند کرده * همه کرد نکشاز ایند کرده بی کرمند بی سکون راه مهمله و فتح میله عجله
و عجل معنای استاد لطیفی بیت مکن بر وعده از وصل تو مغبون * نمی بینی چه کرمندست
کردون بی کراید بی فتح زاه معجمه و یای تحتانیله یعنی بکرد یعنی اصرر کزیدن فعل مضارع در
شیخ نظامی بیت یکی بر خور دکن جان میفراید * یکی کم خورد کین جان میفراید *
بی کزیند بی سکون زاه معجمه و نون ثانی و فتح نون اول ایله یعنی چوال کاه یعنی همان چوالی کذا
فی الجمع بی کلو بند بی ضم لام و و او معروفه حیوانا نک بوغازی آلتنه بغل قاری وزنان دخی
جواهرله تربین ایدوب بوغاز لینه بغل قاری عقد معنای بوده کردن بند کی در بی کاوند بی
سکون لام و نون و فتح و او ایله پیشکش میوه اولسون غیری اولسون شمس خزی بیت تحفه
دوستان را کردند * ازمه و مهر ساخته کاوند * شرفنامه ده انجیر و جوزدن ایدرلر برنسنه در
ودخی بر طاع آیدر بی کلید بی کسر لام و سکون یای تحتانیله مطاق پریشان اوامس نسبه به
دیرلر میر نظمی بیت کلید در استک بر نثار * بینداحت هر سودل غکدار بی کخ باد و کخ باد آورد
ایکسیه ایکیش معنایه کاور اول خسرو پرویز یدی خزینه سندن ایکخی خزینه سنک
آیدر منقولدر که خسرو بهش نادره دوزان نصیب اولشدر که سلف و خلفه بر پادشاه
میسر اولدی بری بو کخ باد آورد در که خسرو قیصر ملکنه قصد و عزیت ایاد که قیصره
اجدادندن ارثه انتقال آیدن مالا نهیاه مال خزینه فراوان خسرو و خوقندن کیماره تحمیل
ایدوب بر جزیره ده حفظ اولنق ایچون کوندرد که قضا باد مخالف ظاهر اولوب * بحری الراح
بالاتشتهی السفن * مقتضای سنجه کشی بی جانب ملکت خسروه سوق ایدر خسرو و حالدن
خبردار اولدقل آدملر کوندرب کشی بی عینی ایله ضبط و خزینه قیصره بو طریقه مالک اولوب
اسمی کخ باد آورد و دوزلر خواجه سلمان بو معنای بیت تازدر بار بحر خسرو خیل بهار *
کخ باد آورد ابر در فشان می آورد * اول بش نادره نک بزی دخی بردست افشار در یعنی بر نوع
نرم و ملایم آلتونی حکما تصنیف ایشلار بر طوب آلتون ایدی که خسرو آنی لادن کبی النک
اوینادوب استند وکی صورت اشکالی ایدردی دستخوش دخی دیرلر وری حکما عاجدن
بر بنجه دوزمشلرایدی خسرو ملک ملکنه بردشمن طپور ایلنه و کذاک بر حادثه عظیمه واقع اولسه
اول پنجه نک انکشتاری درهم او اوپ بیج و تاب ایدردی و یا خود حرمتلر بر نامعقول ایش صادر
اولسه یینه او ایله اولوردی و یا خود بر فرزند ی ظموره کاسه اول پنجه منیسط اولوب حرکت
ایدردی و وری دخی حکمت ایله مصفوع بر بیاله ایدی ایچنه بر دفعه شراب قونیاب بعد هر نقدر
صوقویسه لر لطیف شراب اولوردی اول قونیلان شراب کبی و زوایتلر بر دفعه شراب و یا خود
صوقونیلان قد نصبره هر ندکلو ایلجه یینه پر اولوردی و وری دخی بر بارید یعنی بر مطرب ایدی که
مثل سبقت ایتماش ایدی اوجیوز آلتش نوا و مقام اختراعی و ارایدی و نفسی انسانی بی هوش
ایدوب نطقه مجال قومز ایدی ایلمکه و حوش و طپوره دخی اول حالت اولوردی شیخ نظامی بارید

جبرست * بنی فرمود که مانند کبرست * چنان کان کبر یزدان اهرمن گفت * مر این نادان
واجب این و آن گفت * طایفه قدریه حقند که حضرت سرور کائنات علیه افضل الصلوات
واکمل التحیات * القدریه مجوس هذه الامة * بیور مشار در اما بعض محلله کبردن مطلق کافی
مراد اول نور قاضی نور اصفهانی بیت بکورستان کیرانم سیارید از پس مردن * مسلمان میباد
از پس لوی من در عذاب افتد * بویتد کورستان کبر مطلق کافر مقبره نکهه دیک اولور کبرک
معنای ثانیهی و سلاحد در جنگ محله کیرل اکا خفتان دخی دیرل حکیم فردوسی بیت یکی کبر
پوشید زال دلیر * بچنگ اندر آمد بکردار شیر * بوم عناده بعضی کافر کافی و بوم نقل ایدرل اما
مفتوحه اولد و غنه بویت دلالت ایدر حکیم فردوسی بیت چون شنید آن زهره شد پان ابر * بسر
پوش فولاد و زرش بکبر * ابره ضم کافله کبر قافیه اولد و غنی ظاهر در * کدر * فتح دال مهمله
ایله یوزن مدر سلاح جنگ معناسنه در که کدرک دخی دیرل میر نظامی بیت در آمد مرتب
سر پایا کدر * بچنگ آواران کشته خوش مدر * کر * بچش معنایه کاور اول ادات
شرط در که اگر لفظدن تخف در ثانی بر علت در فضلات صفا و مدن وجود انسان ظاهر
اولور ترکیه او یوز و عریه جرب دیرل فختین ایله حکیم ناصر خسرو بیت کر بخوایم ریج کر
از کریان پرهیز کن * جهل کرست ای پسر پرهیز کن زین زشت کر * ثالث ادات ام فاعله در
امم آخرینه لاحق اولور آنک فاعله دلالت ایدر مثل از کر و آهن کر و ز کر و حیه کر کی مرقوم
اوج معنایه ابوالمعانی بیت مبتلای کر شد سنی کر حسود حیه کر * نیست چاره مرور اغیر
از علایج مردنش * رابع یعنی مقصود و مراد حکیم سنایی بیت کارنی علم کام و کردند * تخم
بیمفز بار و برند * عبد الواسع جلی بیت طاغیانرا کرده بکبار جدا از کام و کر باغیانرا *
کرده همواره بوی از نام و نان * خامس قدرت و مکنه معناسنه استاد فرخی بیت ملک آن
باشد کوراه سخن باشد دست * ملک آن باشد کوراه سخن باشد کر * کدر * سکون را و فتح
دال مهملتین ایله ابکی معنایه کاور اول اول زمین سخت که طاع انکارند اولور و بعض فرهنگ کرده
زمین پشته پشته و ذره کوه معناسنه در حکیم ناصر خسرو * قطعه * هوا چون شیر ستمکار
نیر * ستاره چور خسار مو من بحشر * شمال اندر و کر بچندند اند * فراز و نشیبی و از کوه کرد
حکیم و اولی بیت مثل زباخر و ماورای بخوانیشان * دوند پست کنان کوه و کرد آتش و آب *
اما شمس خیزی دره و دپه معناسنه در دیوب بوی بی نظم ابلش بیت بیش چشمش چه شب چه روز
سفید * وقت سیرش چه کوه و چه کرد * ثانی شهر و قصبه دن عبارت در استاد فرخی بیت
دراز تر مسفر اوران ره بودست * کده و زده نکست است کرد از کردز * کرد کار * سکون
را و دال مهملتین و فتح کافله یعنی جابلوسی کردن یا تمقایق معناسنه استاد دقیقی بیت جادو
نباشد از تو نبتل سوار تر * عفریت کرد کار و تو ز کرد کار تر * کر کر * سکون را و از مهملتین
و فتح کاف فارسیله اوج معنایه کاور اول جناب باری تعالی جل شاناه حضرتتک علم شریفیدر
صانع الصنایع معناسنه در حکیم ناصر خسرو بیت براند ز کوه آنکه آرام و جنبش * بدوداد
در در زدن و کر کر * مسعود سعد سلمان بیت بی ریج بکام دل رسیده * از یاری بخت
و عون کر کر * ثانی تخت پادشاهان معناسنه حکیم خاقانی بیت از بی نظام سکه اش از رو

از رو عینای هند * شاه چین را چینه ان دیبم و کر کر ساختند * حکیم قطران ارموی * مصط
پناه کر زن و کر کر ستون خیمه و لشکر * چراغ کوه و کشور ابو منصور بیستودان * ثالث ولایت
آذربایجان در قصبه آدیدر حکیم قطران ارموی بیت نحس کردن تاباندیش تو زان پیوسته
ش * تاشی پیوسته تو با شهر یار کر کر * کسرین ایله بر نوع غله ذرد کر می سیاه و بخود دن
کچرک او اور عریه جلیان دیرل و خمتین ایله اول سوزده دیرل که خشم ایله زیر بدن سویلور
دند نه معناسنه * کر مبادار * سکون راء مهمله و فتح می و باه و حله ایله حمای معناسنه در که
کر مابه حمام در و دار طوابعیدر دارنه معناسنه ترکیب اواند قلعه ها علامتی حذف اولمشدر
* کر مسیر * سکون را و می و یای تختانی و کسر سین مهملتین ایله هوای غایت اسی اولان
پره دیرل که غایت صوغوق اولان پره سرد سیندینل و کی ترکیب سواحل دیرل شاعر * رباعی *
تا کار جهان راست کنی دیر شود * چون دیر شود دلت زمن سیر شود * محتاج بوستین و جامه ها
نشود * جانی که هوای او کر مسیر شود * و رغبتدن کر میتله تعبیر اولنور مثلاً بر نسفه به زیاده
راغب اولان کر طبع دینلور تنگ اوصافه سر دطبع دیرل بوم عناده کر م سیر غایت راغب
و طالب دیک اولور * کر کر * ضم راء مهمله و و معروفه حضرت خدای تعالی جل ذکره
احماء شریقه سفندندر مراد بخش معناسنه حکیم ناصر خسرو بیت فرزند تو امروز بود جامل
و عامی * فردات چه فریاد رسد پیش و کر کر * حکیم خاقانی در مدح مغنی خلیفه از آل عباس
* قطعه * ختم کمال کوه عباس مقتفی * کاغز از یافت کوه هر آدم ز جوهرش * از مصطفی
خلیفه چون آدم صنی * از خود خلیفه کرده خدای کر و کرش * حکیم اسدی بیت کرا بن
کام پهد کر و کر ترا * مرانام شاهی و دیگر ترا * کرار * فتح زافار سنله حوصله مرغان یعنی
قوشلر که قورساغی شمس خیزی بیت چوطا یوست همایون مرغ همت تو * تو که هفت چرخ
ورادانه بود دیگر ترا * کر * فتح زافار معجه ایله ها و ج دید کاید عریه جردیرل * کر *
کسر زافار معجه و سکون یای تحتانیله یعنی با کار و پیشکار یعنی مال جمع ایدن امین و عد متکار
و شاکر و امثالی کسینه لره حالاروم دیارند کوی آخند الرینه و خدمتکار مسافران کسر کافله کر
دیرل شیخ سعدی بیت کزیری بچاه اندر افتاده بود * که از هول او شیر ز ماده بود * کاو کیر *
ضم لام و کسر کاف فارسیله طاع امرودی که اخلط و بوغاز آلان دخی دیرل خصوصاً و هر نه که
بوغازدن یکمک عسیر اوله اکا دیرل عوما میر نظامی بیت مکن لقمهای بزرگ را طمع * کاو کیر
باشد شود زو فرغ * کجار و کجری کلاهما بسکون النون و فتح الحیم قرالی که زنان حسرت
ویرمک ایچون بکافلرینه سورلر کجاره و کجره و غجاره و غجیره و فکر و کاکونه دخی دیرل
وله بیت دهر روی خود زیب و حسن آن نکار * نباشد بکجار حسرتش قرار * کج باد آور *
کج باد آورد در که حذف دالله ده استعمال اولور * کج بار * سکون نون و جیم و فتح باه و حله
ایله خسرو روزکیدی خزینه نامد ایدن بر خزینه سی آدیدر و دیرل که بر حقیقتک رفعتی
ایله بولوب چقار مشرورایت اولنور که مدکور خزینه یوزعد حاصل التوند دوزاش آفتابه
ایدی که جمله سنک ایچی جواهر ذی قیمت ایله ملوایدی سوله که بر آفتابه سنک اولان جواهر
قیمت تخمین خارج حد امکان ایدی دفا بن اسکندر ذوالقربیث دن اولد و غنی دخی مرویدر

مؤید الفضله کج کاو بکند حکیم فردوسی بیت دکر آنکه بدنام او کج بار * ندیده چنان
دیک روز کار کج دار کجی ابکی معنایه در اول بمعنی خزینه دار ثانی موسیقی ده بارید
خسروک مختزع اولدوغی نوالدن برنولک آدیدر منوجهری بیت دوکوست همیشه سوی
کج دار * دوچشم همیشه سوی آهوان کجور کجی سکون نون و خم جمله خزینه دار
معناسنه شاعر بیت تو کجور کجی علوم و کمال * زهی کج و کجور حسن و جمال کجی کندور کجی
سکون نون و خم دال مہملہ ایلہ غلہ قویا جوق بیوک سپید معناسنه کجی کند پیر کجی سکون نون و فتح
دال مہملہ ایلہ قویہ یا شلو عورت دیکدر میرنظمی بیت بکر زنان آنکه شد مبتلا *
نکندارد از کینہ پیران خدا کجی کواشیر کجی کسر شین معجہ و سکون یای تحتانیلہ برولایت
آدیدر کہ آید فیروزه معدنی واردر اما زیاده رنگین اولما غلہ مہملہ آیدر کذا فی فرہنگ
جہانگیری کجی کور کجی سکون واو و فتح دال مہملہ ایلہ یدی معنایہ کلوز اول برنوع قزدر
اتی بد و مضرر ثانی بمعنی کوسالہ یعنی زاغ و ثالث حبوبات جنسندن برنوع غلہ در شعیبہ
بکر اما اولقدر ضعیفدر کہ کویا چویدر جودر دخی دیرلر رابع نام پسر شاپورد در خامس ایرانی
بر پهلوان آدیدر سادس بز اغودریسی و جیران در یسی کہ ترکیک کوردی دیرلر خم کافہ سابع
صغیر یاوریسی در کذا فی فرہنگ جہانگیری کجی کوز چہر کجی فتح واو و سکون زاء معجہ و کسر
جملہ نجم دنبالہ دار یعنی قورقلی بلد زو عریسہ جو زہر دید کارینہ دہریدر کجی کور کجی سکون واو
ایلہ اوج معنایہ در اول بمعنی آتش پرست کہ کبر دخی دیرلر ابوالمعالی بیت کور و ترسا کر
بہ بیند روی تو * آورد ایمان رود کفر و ضلال * ثانی ہند و ستمک عامی و رازن کفارندن بر قوم
آدیدر کورد دخی دیرلر ثالث بر شہرک امید رکہ دار المک بنکالہ ایدی حالا خراب و بیاب اولمشدر
کجی کوزہر کجی سکون واو و کسر زاء معجہ و ہایلہ عقد راس و ذنب و فاک ثمر مثلدن عبارت در معری
جو زہر در کجی کوزہر کجی معری جوہر در و شول نسمنہ یدیرلر کہ طینت و جہلت آنک اوزینہ
خلاق اولنش اولہ و دخی اصل و زاء معناسنه در مثلاً اصل پاک اولانہ پاک کوزہر و دالہ بد کوزہر
دیرلر حکیم انوری بیت ای بکوزہر تابادم پادشاہ * در پناہ اعتقادت را مالک * و صرافان
اصطلاحاً حتم قیمت لو طاسہ دیرلر و انجوبہ دخی دینلور بوابکی معنایہ شیخ سعدی بیت زرش
داد کوزہر بشکر قدوم * پیرسیدش از کوزہر زاد ولوم * و حکما اصطلاحاً حتم و متکلمین اساتذہ
بذاتہ قائم اولانہ کوزہر و معری جوہر دیرلر بوجہ شدن بر شہ بیان اولنسہ سوز صد ذن جہتہ قوب
بحث آخر اولور تعریفہ غایت جوق کتاب و رسایل تصنیف و تالیف اہل شلر تحصیل و قوف
مرا دی اولان علم کلام کتابی طالعہ ایاسون و فرہنگ محمد ہند و شامہ بدل و عوض معناسنه
مشطورد کجی کوزہر کجی کسر واو و سکون یای تحتانیلہ ز میان شورہ کہ آنکہ ہرگز اوت تہر
شمس خری بیت باغ جنت شود دکر از خلقت * نوزد باد رزمین کوزہر * مشرقنامہ دہم و مؤید
الفضلادہ بمعنی پیشکار و یاکار و مجمع الفرسہ بمعنی کوزاب یعنی سراب و کتاب السامی دہ کاف
خزینہ منقولدر کجی کوزہر و کوزہر کجی ذکر مرورایدن کاہنبار قوم معناسنه در زراشت
ہرام * مثنوی * بدل کفت آن بزرگ نام بردار * نداد کرد کس زینسان کہ ہمار * توکفی این
کبارت نکوبود * سزاوار بزرگان استو بود کجی کوزہر کجی خم یای تحتانی و فتح زاء معجہ ایلہ

ایلہ مرغابی یعنی آوردن لکن برنوعنہ مخصوص و صبر میرنظمی در وصف شکار کردن شاہ بیت
شکاری و شد آن صحراسر * زکیم و فاختہ و ط و کیوزر مع الراء المعجہ * کز کجی بوزن بازوج
معنایہ کاور اول بمعنی زندان خواجہ عمید لوبکی بیت عجب نبود کرا زائیر عدلش * ۵۵
ترباک بارد کا زارقم * و دیش ایلہ طومغہ و اصرمغہ دہرلر کزیدن معناسنه شیخ قدوسی
* مثنوی * حکم ترا در خم این نہ زہر * رشتہ درازست کرہ بر کرہ * اینہمہ دندان کواکب بکاز *
یک کرہش در نکشاند باز * حکیم خاقانی بیت بند دندان خویشم کربکاز * نقش یاسین کرد
بر بازوی او * ثانی انواع مقرضہ دیرلر یعنی مقرض جامہ و کاغذ و شمع و مقرض زر کران کہ سیم
و طلا کسرلر و سائرینہ دہرلر اسم جہدہر حکیم انوری بیت پایم از خطہ فرمان تو بیرون نشود
سرم ایش تو چون شمع بکاز * حکیم سنائی بیت همچو زرد رہان کاز شدی * تو کہ
در بند حرص و آزمندی * ثالث علف دواب معناسنه در زبان ہند یدہ کاس دیرلر کجی کاریز کجی
کسر راہ مہملہ و سکون یای تحتانیلہ صویولی کرک پاک صوا قسون کرکسہ چرکاب آقسون
شمس خری بیت ز لطف طبعش اکبر باد و آب رخ یابد * ز سنک خارہ ہر سوروان کند کاریز *
کجی کبر کجی سکون باہ موجہ ایلہ بمعنی کند و ستر یعنی یوغون و قوی کہ لمر دخی دیرلر حضرت
مولانا قدس سرہ بیت بکرمان چون خاک سبزت میکند * بکرمان بر باد کبرت میکند *
ولہ ایضا قدس سرہ بیت در فلان شہہ درختی هست سبز * نص بلند و بہن ہر شاخیش کبر
کجی کر کجی بش معنایہ کلوز اول بمعنی ذراع یعنی آرشون کر پاسی اولسون بخاری اولسون
ثانی بمعنی کزندہ و کزیدن لفظندن صیغہ امر اولور ثالث براغاچدر اکثر صوکنارلرندہ بتر
وایاغون اغاچی اولق دخی مریدر بواج معنایہ تربیب اوزہ حکیم سوزنی * قطعہ * شکر آن بہ
نزد من کہ باو * شوم از طاس اوزینہ شکر کر * کزی پناہی طاس و ازو طاس * شکر
بالا کرفته نمی از کر * بجمر عود سوز داز بر خوان * چواندر پیش در کہ ترکان کر * رابع برنوع
بیلاندر کہ کرزہ دخی دیرلر حکیم فردوسی بیت بد و کفت کای بر تو زما کر * بیدان کہ پوشد
زہر زیر خر حکیم زاری قہستانی بیت نکردی مشورت بامادرین کار * نہادی پای بردن بال
کرمار * خامس برنوع اوقدر بی پروسیکن یعنی بلکسر و دمرنسر اورنہ سی یوغون اولور و کسر
کافہ بمعنی دندان کذا فی فرہنگ جہانگیری کجی کرسیوز کجی سکون راویای تحتانی و کسر سین
مہملہ یین ایلہ افراسیاب شامک قرن داشتی آدیدر کجی کرکوز کجی سکون راہ مہملہ و واو و خم
کاف فارسیلہ ابکی معنایہ در اول بمعنی ضابط ولایت ثانی بر پهلوان آدیدر کہ سرعسکر تورانی
پیران و بسہ امدادینہ کلشیدی کذا فی الجمع کجی کرخیز کجی سکون راہ مہملہ و مہملہ و یای تحتانی
و کسر خاء معجہ ایلہ جست و چایک معناسنه در حکیم اسدی بیت برانکیت بس چرمہ کرخیز
برانکیت برہند وان دستخیز * مولانا ہاتفی بیت چودر پیش کیند راہ کر * بخندید بر توسن
کرخیز کجی کلوز کجی ضم لام و واو و محمول ایلہ فندق در کہ جلو دخی دیرلر بعض فرہنگ کردہ جلفوزہ
یعنی صنوبر و بعضیہ بادام کومی کہ بخرد دخی دیرلر بوابکی قول اخیر صحیح اواق جایز در کجی کوزہر
فتح واو ایلہ غتہ صرکوزن در یعنی صغیر مولانا شہاب الدین عبد الرحمن شاہ رخ میرزا بار کاہنک
مقرب و معتبر لری سلک نہ منسلک اولغلہ شاہ ملک مرثیہ سنہ دیکشد بیت مکر آمد خبر تعزیت

میر کیمیر * آنکه در جنگ بختش چو کوز بود پانک * و سکون و اوایل جو زدر که کرد کان
و چار مغز دخی دیرل معرب جوز حکیم سنایی در توحید باری * مثنوی * کریمش گفت
مر مر اشناس * ورنه که شناسدی بقل و حواس * بدلیلی حواس کی شاید * کوز پر پشت
قبه کی پاید * حکیم فردوسی بیت تو با این سپه پیش من داند * همی کوز بقبه افشاند *
کونیز * سکون و او و کسرتاء مثناة ویای ساکنه ایل * کونیز * سکون و او و کسر
نون ویای ساکنه ایل کلاهما معنی کیل وقفیز و شینک اولفله مرویدر میر نظامی بیت شده
احسان اطعمش چنان نیز * دهد سیم و زرش با کیل و کونیز * کونیز * کسر و او و سکون یای
تختانیله بودنی کونیز و کونیز مر قومان معنای رینه در کدافی فرهنگ جهانگیری مع الزام الفارسی
کیم کر * ابرهیمک فناسی که معرب قزدر اما خاطره کلور چونکه معرب قزدر دید بلر مطلق
ابریشم زری اعریب ابریشم قز و اسلیانه قز از دیرل بوتقد رجه فنا و الماق اقتضا ایدر کند *
سکون نون و کسر دال مهمله ایل ختمه صر کنک در در شاعر بیت بکنند رفت مر و مر بابل *
که علم فتنه را بوده است قابل * کنک در * کنک بهشت مر قوم معناسنه در که تفصیل بشری
مرو را یادی کدافی فرهنگ جهانگیری مع السین المهمله * کاموش * صوصغری در که
تعرب ایدوب جاموس دیدلر یا خود جاموس اول اولوب بعد تعجیم او انش اوله کلا اخلالین
امم نحیدر میر نظامی بر خله دیمش بیت چو کاموش دستنی نکه میکنند * که حال اطاعت تبه
میکند * کاورس * فتح و او و سکون راه مهمله ایل طارینک صاری اولان نوعنه دیرل حکیم
شیرازی دیمشدر بیت یا بکاورس مقشر کن ضباد * کو بجل درم زره بسرشته باد * و یس *
کسر و او و سکون یای تختانیله سود و آیران قود قلی طرف بعض فرهنگ سنین * معجه ایل
مرویدر * کراس * فتح راه مهمله ایل نواله و لقمه معناسنه مولانا رازی بیت جمله نعمتهای
الوان جهان * یک کراس از خوان احسان تو نیست * کراس * فتح راه مهمله و ضم و اوایل
روغن کرل یاغ چیمقار قلی چرخه دیرل * کیم عروس * خسرو پرویز مشهوریدی
خزیننه سندن خزیننه اولی آیدر معلوم اولاد که مذکور خزائن سبعة یک آدری جمله بو کتابه
هر برینک محلی کلد بجه ذکر او نمشد لکن متفرق واقع اولفله بو علم فخرس اولق معقول
کور لمکین ذکر اولور اول کیم عروس ثانی فتح باد آورد ثالث دیمه خسروی رابع کیم افراسیاب
خامس کیم سوخته سادس پنج خضرا سابع کیم بار که کیم کاودخی دیرل فرهنگ جهانگیری
نقل او نمشد لکن شاد آورد باد آورد ایل بر خزیننه نک اسمی اولدوغی مرویدر و بارید خسرو که
مشهور مطربدر هر خزیننه نک نامیله بزوا اختراع ابلشد حکیم فردوسی جمله سن بوجه
اوزره ذکر ایدر شهنامه ده * مثنوی * نخستین زنیاد کیم عروس * زچین و ز برطاس و از روم
وروس * ذکر کیم باد آورش خوانند * که در خزن خاص شده ماندند * ذکر آنکه ناهمش اگر بشنوی
بخوانی ورا دیمه خسروی * ذکر نامور کیم افراسیاب * که کس را نبود آن بخشکی و آب *
ذکر کیم کس خواندی سوخته * کران کیم بد کشور افر وخته * ذکر کیم نزد خوشاب بود *
کدالاش یک نیر و تاب بود * که خضرانم اهداند نامش روان * همان نامور بخردان کاردان * ذکر

۲۹۸ ذکر آنکه بدنام او کیم بار * ندیده چنان دیر روزگار * شیخ نظامی حضرت ناری دخی خسرو شیرین
کتابه مذکور خزیننه لری آدریله و باریدک مختصری نوالیله ذکر ابلشد و هرری علمه یاز ابلشد
کیم مع الشیق المعجه * کاودوش * سکون و اوین و ضم دال مهمله ایل سود صغره جق آغزی
آچق و دخی طار بر طرفد کاودوشه دخی دیرل دوشه کاودوشه مولانا کمال * رباعی *
وی گفت بخنده اشرف خرازان * ای لاک دهانت کاودوش کس من * بسیار بکاده خنده
مکشای دهن * بی تیغ مباد سرت افتد بدمن * کاودوش * سکون و او و یای تختانی و کسر
راه مهمله ایل معنی ایل و بی عقل و تمیز حکیم خاقانی بیت کی عجب کر کاودوشی از کو کوساله ساز
طبع صاحب کف بیضازین نیاید پیش ازین * کاوش * ضم و اوایل نمروددید کمری کافره نمیدک
نام پایندی در حضرت ابراهیم خلیل الله علی نبینا وعلیه الصلوة والسلامی آتیه آندی
بو مرتبه قوی و توانا بکن بامر الله تعالی بر سوری سکه که پشه ضعیف در سوراخ بینی سندن
کیروپ دماغنه واروب خارش و بر مکه جان بر جهنم ایلدی * کاوش * صوصغری در
بخاروم کال پاشازاده مرحوم بونده دخی تصرفات خاصندن بیور که کاویل میشدن مرکب
اسم جنسدر صوصغری ایسه اول جنسندن بر نوعدر که کاو اطلاق صحیح اولور و میشه
مشابهی اولفله غیر ایچون صوصغریه اسم ایتشدر در زیر اونکن کیمی اهل و کیمی دستنی در و میش
دیود دستنی قویونه دیرل اهل اولانه کوسفند دینلور انتهی کلامه الله اعلم بونده وجه مشابیه
آنجق دستنی لکدر و دستنی حیوان ایسه چوقدر غیره تشبیه او نمیب و صغری قویون ایل اشتراک
مرتبه سفند مشابیه نه سبب ایل اولدوغی بوقیر بر تقصیرک معلومی اولدی ظاهراً قصور
حقلندر که یازدیغ سوزک معناسن فیم ایلدم * کدالاش * فتح دال مهمله ایل بونوز معناسنه در
غوما یک بوینوزنه دیرل خصوصاً ترکیه مهره دیرل آندن زهکی ایدر لرتلرنده مقبول در
بر معنه مهره زهکیری اولاندن میلان و سایر افای قاجوب یقین اولمز باطنه در ابوالعافی
بیت اول چوکوسفند بود آن سرکرش * اکنون کدالاش کشته بران تارک سرش * کرایش
فتح راه مهمله و کسریای تختانیله معنی میل کردن یعنی بر آدمک طرفه دونوب میل ایلک
معناسنه در شیخ نظامی بیت کبی دل برفتن کرایش کند * کبی خواب اسرستایش کند *
ک کردنکش * سکون و او نون و فتح دال مهملتین و کافله معاند و سرکش معناسنه ابوالعافی
شهریار شیردل اعدا کنش و دشمن شکن * زیر حکمش کشته هر کردنکش از روزگار * کرزش
سکون راه مهمله و کسر زاه معجه ایل تظلم و دادخواهی معناسنه خسروانی بیت بده دادمن
ژال ابانت و کرنه * سوی خواجه خواهم شد از تو بکرزش * بو معنایی مؤید شمس غفری
بیت مکر سرکرانی کرزش تواند * که بردار از مملکت رسم کرزش * کروش * سکون
راه مهمله و ضم میله بر بختاند مرزوعاتی صاپندن کسوب تباه ایدر بغایت مضردر ابوالعافی
بیت نخستین ریش اوچون زرع وافر * بدندانش برید مچو کروش * کرش * کسر
راه مهمله و سکون یای تختانیله کاردید کمری زهراک جانوردر * کرین فروش * کسر زاه معجه
و سکون یای تختانی و نوله ابریشم صایحی کر قز معناسنه اولدوغی و قرابیشم ایدو ذکر اولندی
ابوالعافی بیت کرین فروش چودید و زلف و کسوش * بخل شد دست همین از متاع

بی روش کشی محبوب صاحب جمال و خوش اندام بی مثال معناسنه حکیم سنایی * رباعی *
در شهر بد چه خوشیست که در کام تو نیست * با کیک چو کشیست که در کام تو نیست * در شهر
کدام دل که اورام تو نیست * بی بال به آن مرغ که در دام تو نیست * حکیم فردوسی بیت همانکه
بر آمد یکی باد خوش * بعد از روی هوا کرد کش * و ناز و ستیوه و عشوه و کرشمه معناسنه ده
کاور شمس خنری بیت صد قرن هم بر نسان بر تخت ملک نشین * پیوسته عیش میران بایار
نازک و کشی کج کاومیش بی ابکی معنایه در اول جمشید خزینه لریدن و خزینه آید در که
بهرام کور زمانه ظاهر اولدی اکا کج کاو و کج کاوان دخی دیو لر طریق ظهوری و تفصیل
احوالی کج کاو ذیلند ذکر اول نور انشاء الله تعالی و ثانی بارید خسرو و عتباتن بر نوا وطن
آید در کج کشی سکون تون و کسر دال مهمله ایله کوکرده معناسنه در ابوالمعالی بیت
گرفته جسم سراپا چو عات جری * علاج نبوده باو کرجهان شود کندش کج کشی
سکون تون و فتح دال مهمله و لامله ایکی معنایه در اول بدیور اوتدر ثانی بوزیاوب قوتش
بمرطه معناسنه در کج کواش بی بوزن صواش رنگ معناسنه یعنی لون مثلا کواش سرخ
و کواش زرد و سبز و مثل ذلك کذا فی مجمع الفرس کج کواش بی کسرونله دایما آتش نشان
او جاق معناسنه میرنظمی بیت شرادش میره دهر سو فرسخ * کواش بوده کانونهای مطبخ
کج کوه کش بی بر نوع بلا زکدر که جواهر و انجوا یله دوزلش اولور رفیع الدین لبنانی بیت
زهر ساعد شاخ ابر ساحت کوه کش * که قطره در خوشابست و سبزه شبنم و ال کج کشی
کسر و او و سکون یای تحتانیله سود و آیران طرفی و بعضی نبضه ده یایق معناسنه در کویشه
دخی دیو لر کج مع الفاء * کالف بی کسر لامله بدند قیل اور پر مک و دخی طاعتش صاچه دیو لر
مثال اول میرنظمی بیت اکرد یوی بان بد چهره دیدش * شود کالف همه موی وجودش
کج کالیف بی زیاده یای تحتانیله کالف مرقوم معناسنه در کج مع الکاف * کدک بی فتح
دال مهمله ایله شیردان که کیمیا دخی دیو لر ات پاره لری و برنج و بهارات ایله طولد یروب بشد کدن
صکره یا غده قاور لر لطیف طعامدر به حاق اطعمه بیت بامدادان که تربت کدک و پاچه زند
میرند در پی آن نکه و کیمیا در کار * و له ایضا بیت از حی سفره ما نرساند بساحل * کشتی
بان کرش نبود لنگر کدک کج کردیده پلاک بی کسریاء فارسيله پلاک کوز قباغیدر کردیده
چوره سی دی کند و دخی دوشش دی کندر کوز اطراف معناسنه اولور کج کرک بی سکون راه
مهمله ایله ایکی معنایه در اول یعنی نقل که محبتلرده مجلسه قوری مینوه کتور ب پر و دخی
شراب ایچلد که نقل ایتدکاری مزه در مجنون چب نویسن بیت کفتم از لعل توام ذوق
شراب و کرکست * لب کرک کرد که مجنون چه شراب و چه کرک * ثانی آدم و حیوانک او یوزنه
دیو لر شاهر در هجا بیت مردار و بنهاد و دغل طور و ناسپاس * چون مادیان پیر همه کرک و بی غیر
کج کرک بی سکون راه مهمله و فتح میله پشمن بقله حکیم سنایی بیت باقلى بسنه کن در راه *
چند ازین باقلى کرک خواه * به حاق اطعمه بیت آل بر مک در کرک کرک فروش این درند
ازین سخن ز مک نمیکوم که هست این مشتهر کج کرک بی سکون راه معجه و کسر لامله بر نوع
قلعه استدر که او بی کیو و دوشش و کسکین اولور که آنکه غلط حک ایدر لر اگر چه مشهوری تافطنند

تافطنند فتح لامله در اما فرهنگ جها نکیریده کسر لامله ضبط اولمشدر حکیم خاقانی
بیت کز لک شاه سعد ذابج دان * که برنج ماند از کهر او کج کشنک بی فتح شین معجه
و توله جعل دید کاری قره چه بو جکر که سرکین کردان و کردانک دخی دیو لر
کج کند مک بی سکون تون و کسر دال مهمله و فتح میله فرج زنانه اولان کوشت پاره یه دیو لر
ابوالمعالی بیت کره میخوای سلامت از زنان خود دزدش * کند مک چون مارا فی
میکنر دغا فل میاش کج کوخک بی فتح و او و سکون خاء معجه ایله اوزم صالق می اولان
شاخیره دیو لر کج کویک بی کسر و او و سکون یای تحتانیله یعنی نکرار کذا فی فرهنگ جها نکیری
بی مع الکاف الفارسی * کالینک بی سکون لام و فتح باء مو حله بعد تون ساکنه ایله لفظ مرکب در
کال ایله بنکدن کال قوز القدر و بنک معروف معنای ترکیب غلال میانه بتراوتدر کنکره لی
قوزالغی اولور لاله کبی ایچندن بر قاج دانه حاعیل او و ز بر کسفه بلیموب تناول ایاسه عقلی
زایل ایدوب دیوانه مثال سرخوش ایدر اکا مرینک دخی دیو لر حکیم سوزنی * قطعه *
تابنک کالینک بدیوانکی کشد * دیوانه باد خصم توازنک و کالینک * آری عجب نیست
چنینها از ان کسی * کس ساختست مغر خرد کالینک دنک کج کاورنک بی سکون و او و تون
و فتح راء مهمله ایله فریدونک کرزی آیدر که کویبکر و کاور سر دخی دیو لر ایدی حکیم زجاجی
بیت چو سلطان چنان دید و شد سوی جنگ * یچنک اندرون کرزه کاورنک * شمس خنری
بیت خلیف بی چشم اندرش کویان * شکستی تبارک بدش کاورنک کج کاورنک بی سکون
و او و تون و فتح سین مهمله ایله او کندر ده دید کاری جفت آلتیدر کذا فی المجمع کج کاورنک بی
فتح شین معجه ایله او کندر ده دید کاری جها نکیریده مستطوره که غاوشنک دخی دیو لر استاد
لطیفی بیت هر که یار آمد چو کوی بر نخاست * کاورنک کر میرند اورا سزا ست *
مجمع الفرسد کاورنک حبوباتن بر عدد قابوغن چقارب مقشر ایاسه ل عدس کبی اولور
اکا دیوسنک دخی دیو لر کج کردک بی سکون دال و فتح راء مهملتین ایله سلاح جنکدر که کدز
دخی دیو لر استاد دخی بیت روز شب در بر تو کدرک مالند چو سرو * سال و مه در کف توباده
آسوده چورنک کج کردک بی سکون راء و فتح دال مهملتین و توله دیوت و احق کد قباحتن هم
ایلز اکا دنکل دخی دیو لر ابوالمعالی * قطعه * آن کردنک که حال زنش بضر بود * ارحال خوش
نیست خبرادر عجب مدار * آن کردنک که کاییدن زن رضاهد * هرگز مدامان و سرش زور
تیغ آر کج کرک بی فتح راء مهمله و سکون توله لشکر کاه معناسنه یعنی اردو و درنک یری فرهنگ
جها نکیریده جای جنگ و محل معرکه معناسنه ده مریدر و کسر کافله درم شکسته معناسنه در
کج کرینک بی کسر و او و سکون یای تحتانی و تون و فتح سین مهملتین ایله یعنی مغاک یعنی
آلحق و جعفر و بر مغاره کبی کذا فی المجمع کج کنک بی فتح تون و سکونله ده جایز در طوق و معنایه
کاور اول ولایت چین ده بر تنگه آیدر حکیم ازرقی بیت زمین باد صبا شد نکار خانه چین *
چن زحمن سمن شد بهار خانه کنک * نجیب الدین جرد پادقانی بیت زبسکه باد بکار از میرند
نیزک * نکار خانه چینست نقش خانه کنک * ثانی بر عظیم نهار امید که منبعی هندوستان
ملکته سوالک نام محله در بنکالهدن کجوب ثمانه واصل اولور هند و لک اعه قنادر ی بودر که اول

نهر زن غسل الملك و آتشه یا قدر قاری مرده نك كو لني اكا دو كك سبب رفعت درجات و منزل
سینات اوله بوابی معنایه خسروانی بیت تا چون بهار کنگ نشد از روی اوجهان * دو چشم
خسروانی دورود کنگ شد * ثالث هر اگری اولان نسته در عومامه و سعد سلمان بوابی
معنایه ترتیب اوزره * قطعه * لاف را وی کران بود چون کوه * ورچه رفتی روان بود چون
کنک * باد منت بستیست بر سر جود * زین سبب هست هر سه حرفش کنک * و مادر زاد
اولان بگری به ده دیر لر خصوصاً خواجه غفران لوی بی بی ای ملوی که زیر طناب سر اذقت *
کردن همی خیمه رود بر مثال کنک * رابع یعنی کوه سر بلند حکیم فردوسی بیت یکی زند
نیست بر کوه کنک * اگر با سلاح اندر آید بچنگ * خامس بدن انسانه فضیلات سودا دن
حاصل اولور بر ریحدر اول سبب ایله قل دیلرینه کیچیک عارض اولوب متصل قاشنور تا قلی
قویار مد قچه راحت اوله منر حکیم سوزنی بیت تابر کند حسود تو سبب بدست خویش *
در سبب عدوی توافقه باد کنک * سادس خطا و لایتنک جانب مشرقیستند واقع بر شهر
آدیدر که آنکه روز شب مساوی در زیاده و نه صمان اولر تحت خط استواءه واقع در هوا سی نهایت
اعتدال اوزره در اول مرتبه که همیشه بهار در اكا کنک دز و کنک بهشت دخی دیر لر استعاره
طریقله در زیر اکنک بهشت بابل و لایتنه اولدوغی ذکر اولمشیدی مختاری بیت * قطعه *
باسم پریست زمین را بهار اندر باغ * تا بهاریست سخن را بجزان اندر کنک * جان ز شمشیر
توبد کوی تر اباد قطع * سیر ز قنارک توبد خواه تر اباد اوناك * سابع تاشکند شهرینک بر آ دیده
کنکدر اكا چای دخی دیر لر بومعناي سابع تاریخ طفر نامه دن منقولد رمذ کور معنالك اکثری
فرهنگ جهانگیری دن مریدر ثامن مطلق اگر دیر دخی انسانك بگریسنه ده دیر لر شمس غری
بیت اگر جلال تواجرخ متکاسازد * ز بار قدر تو دز خط محور افتد کنک * تاسع ادات
الفضلاده نام بیت المقدسندر کی کیرنک * سکون یای تحتانی و نون و فتح راه مهله ایله بر قصه
امیدر حکیم انوری بیت جند اکیز قننی کیرنک * آنکه دارد ز سنك خاراسنك *
کی مع انلام * کال فی طقوز معنایه کلور اول جندکنن قاجق و دخی در بیت لشکر معنایه
شمس غری بیت بفر کج عدم خود گریز گاهش نیست * اگر ز نیری تیغش بوده عزت کال *
ثانی یعنی دور یعنی اوراق و دور شدن اوراق اولاق معنایه که نهی مکمل اولور یعنی دور مشو
حکیم سنایی در تعبیر خواب * مثنوی * طیب باشد دو گونه اندر خواب * این یکی راحت
آن یکی همه تاب * راحت این نوع را که بر مالند * محنت آن جنس را که بر کالند * حضرت
مولانا قدس سره بیت هر که او اسب دواند بسوی کراعی * کند آن اسب نکند کوب مکال
از لکدش * ثالث بر نوع خرده دانه لو اوزند که کاورس و کاورسه دخی دیر لر امیر خسرو بیت
بر کرد در دقیقه این شعر تر ملک * لرزان تکر که بجه کجشک بهر کال * وله بیت یا بهم و این چمن
توروی مرغ دانه چمن * طاوس سخن جنت و کجشک کشت کال * رابع چقال دید کگری وحشی
حیوان که شغال و شغال دخی دیر لر سیف اسفرنگی بیت شد عدو غره محکم تو ولیکن نشود
بنجه شیر فلک مست ز سر بنجه کال * خامس فریاد بلند در ملک قی بیت جوانی چو کال
ضراقی زند * به پیری دم و ثانی زند * قدمادن بر شاعر دیمشدر بیت معجور وانه بگری تو

تور و بال زم * هر سحر که بر سر کوت رسم کال زم * سادس یعنی غلیمدن یعنی یوالتمق سابع
عنکبوت نوعدن زهر ناک بر بوجکدر عربیه و تیلای دیر لر بر آدمی اصرسه زهری تاثیر ایدوب
خیل زحمت و پر رهاك اولمشی ده واردر ثامن هنوز آجلماش پنبه قوزاغی که یشل اوله
وهر نسته نك قوزاغنه دیر لر تاسع خروج معنایه در کذا فی فرهنگ جهانگیری کی کر بال فی
سکون راه مهله و فتح باده و حله ایله غریبال معنایه در کی کردنکل فی سکون را ونون و فتح دال
مهملتین و کاف فارسیله دیوت و احق کیدی دیمکدر ابوالعانی * قطعه * نکند ضبط زن
فاحشه اش * آنکه کردنکل عالم باشد * اینچنین زن نکند طبع قبول * آنکه ر دش کند
آدم باشد کی کرشال فی سکون راه مهله و فتح شین معجه ایله بر نوع حیوان وحشیدر
آیوایله چقالدن تولد ایدر چقال آیویه آشنجه اولفوله بوالعجب حیوان متولد اولور ایکنسندن
دخی نصیب خاعینی واردر ابوالعانی * قطعه * طرفه شخص حرامزاده شود * کربا ویشد
نام او کرشال * مادرش بوده خرس بد هیأت * پدرش دزد کار معجور شغال کی کرما یشل فی
سکون راه مهله و یای ثانی و فتح میم و کسریای تحتانی اول ایله بر شهنزاده آدیدر خچاک مار لینه
یعنی انسان ایچون موکل ایدی بر شهنزاده ایله معا که آنک نامی ارما یشل ایدی تفصیل احوال لری
ارما یشل ذیلنه شرح و بیان اولمشدر کی کاکل فی سکون لایتن و فتح کافین فارسیین ایله بر نوع
ایموندن نارنج مشابه سمن اولور بغایت کشیسی واردر شول مرتبه که بر آبمنه صوقسه لر بر زمان
طوردقه ایکنه اریوب محو اولور کی کندم دراز چکل فی بر نوع بغد ای سنبله سیدر قاجق
سایرندن اوزون اولور کی کنگل فی سکون نون و فتح کاف فارسیله هرل و طرافت ندیمان معنایه
حضرت مولانا قدس سره بیت منتظری باش و چومه نور کیر * ترک کن این کنک و نظاره را
حکیم زاری قهستانی * قطعه * یاد باد ان شب که در بیت الحرم * خلوتی کردیم بایاران بهم *
یاده میخوردیم و کنگل میزدیم * ز اول شب تا بوقت صبحدم کی کوال فی بوزن نوال اوج معنایه در
اول بویومک عربیه فی معنایه سیف اسفرنگی بیت ای ز صاحب کفت نخل امل ترکوال *
وی ز هوای درت کاشن جان خوشما * ثانی قز انوب مال و نعمت جمع ابلک معنایه طیان
بر غری بیت بزرگان کج سیم و زر کوالند * تواز آزادی مردم کوالی * ثالث یعنی چوال یا بو
آنک معجی و یا خود عکسی اوله و زبان هندیده صغر چوبانی معنایه کی کول فی سکون واو
ایله چقال خرقه که در ویرشانه آنی کیمک مخصوص عادت اولمشدر کذا فی الاداة کی مع الم فی
کی کالم فی فتح لامله اردن قلمش طول عورت معنایه در شمس غری بیت دشمن در که ترا
باشد * بجه دایم بتم وزن کالم * استاد منجیک بیت پای تواز میانه رفت و زنت * ماند کام که
نیز نکند شوی کی کام فی اوج معنایه در اول آدیم که عربیه خطوه دیر لر شاعر بیت کوشه کیران
ستوده نام بود * کوچه کردان قراخ کام بود * ثانی نکام اسب که تخفیف لایمی حذف اولنوب
کام قالمشدر حکیم سوزنی بیت ز خاک شمس قلک زر کند که تا کردد * ستام و کام و رکاب براق
توزر کند * ثالث طماق که عربیه ادیک دیر لر شیخ سعدی کاستانده میشد * ذوالفقار علی
در نیم و زبان سعدی در کام کار خردمندان نباشد * مذکور اوج معنایه مولانا جامی بیت
کمی که کام درین بحر می نهی کام * بکام میرسد آخر ولی بکام نهنگ کی کاو چشم فی بر نوع ایچی

غایت قرمزی و طشهره سی بیاض چپکدر شیراز بلر با نونه کاو دیرلر عربیه احدای المرفی
واجوان دخی دیرلر و مصرده کرکاس و موصل دیارنه شجرة الکفور دیرلر یونانیلر قریانیون دیرلر
طبیعی حار و یابسدر اگر دو کوب صوفی ذکره و خصلینه سورسلر جماعه مالا نهاییه قوت ویر
و آنی استثمائه عادت ایدنک غایت یرامز در حسابات علی اراث ایدر و بعض تراکیبه جزو ایدرلر
شیخ نظامی بیت شمال انکیخته هر سو خروشی * زده بر کاو چشم و پینکوشی * وله بیت
ز بس کش کاو چشم و پینکوشیست * چمن چون کابه کوه فروشتست * خواجه سلمان بیت
چو کاو چشم ز دیدار عیب سازی کور * چو پینکوش ز گفتار خلق کربانی * کاو دم بی سکون
واو و ضم دال مهمله ایله بوری معناسنه در حکیم فردوسی بیت سیم بید ز نای و روینه خم *
خروش آمد از ناله کاو دم * یومعنا یه شمس مخزی بیت ای بسر نزدیک اهل روزگار * چه نوای
عو دبانک کاو دم * حکیم اسدی بیت بر آمد دم مهره و کاو دم * شد از کرد کرد از خور و ماه
کم بی کرزم بی سکون راه مهمله و فتح زاه معجه ایله اود و نجی بالته سی که آنکه اودون کسرلر کرم
سکون راه مهمله و میم ایله اسیدر که مقابلی سرد در شاعر بیت روزست خوش و هوانه
کرمست و نه سرد * ابر از رخ کاستان همی گردشود * عربیه حرو حار دیرلر چغتای لسانده
ایسیغ و ایسیق دخی دیرلر بی کرژم بی زاء در سیله موید الیه ضلاده نام در خنست دیوب حرکتن
استعار ایتماش بی کرژم بی سکون زاء فارسی و فتح دال مهمله و هایلر ایران پهلو انلرندن
بر مبارز پهلو ان آیدر بی کرژم بی فتح زاه معجه ایله فرهنگ جهانگیری صاحبی یعنی درخت کور
دیو ایلقون اغاجنه تخصیص ایلش اما شمس مخزی سکون زایله صوکنارلرند بش اغاج معناسنه در
دیو یوایی بی بی نظم ایلش * قطعه * در جو یبار دولت شاه جهان پناه * دایم ز ساسیل
ورطوبت آب کرم * در فتح باب و دست عطا بخش اوسزد * کر کوه و لالی بار دز ابرژم *
بی کرژم بی فتح زاء فارسیله ترکیب قراموق دید کوری چالی یشی که اطبا انبیرارس و امیر یارس
و امیر یارس دیرلر بعض نسخه ده کو دید کوری قره چه خرده ارک کی اولور که طالع یشیدر استاد
لیبی * مسبط * گفت بخوردم کرم درد کر فتم شکم * شیر کشیدم دودم مست شدم نا کهان
بی کندم بی سکون نون و ضم دال مهمله ایله بغدادی عربیه حلبیلر لسانده حفظه در و شامیلر
لسانده فتح در و مصر بلر لسانده بر دیرلر که بر زمانه بر مقدار غلا واقع اولور خواجه عبدالله
انصاری حضر ثلثینه بر پیره زن کاو ب بغدادی تمنا ایدر خواجه حضر ثلثینه انبارداری اولان
آدمه بر رقه یازوب و پرور عورت دخی کاغدی آلوب کیدر یازمش که * ارزی آید کندمش
دهید * ماش فرستادیم خود آمده بی کوز کندم بی سکون و اووزاه معجه ایله بر اوت
کوکیدر نماینده کونا آلی دانه بغدادی بر پینه پایشمشدر کل کندم دخی دیرلر کذا فی فرهنگ
جهانگیری بی کوم بی فتح و اوایل صوکنارلرند بش اوت هر نه نوع اولور سه اولسون کذا فی المجمع
بی مع النون * کادن بی فتح دال مهمله ایله جماع ایتک معناسنه مستقبیلنه دالک ماقبلنه
پریای تختانی زیاده ایدوب کاید و کاینه دیرلر مولانا کشوری در هجووز رزین العابدین بیت
بنام یاد شامی را که از نایا مید سبحانی * نهاده دیوساری را بکف مهر سالیانی * مطای بودر
بر پیره در که بیت زن خود را می کاید ز خست کیدی مسک * که فرزندش شود پید اوخواهی

و خواهی آبی و نانی بی کارین بی کسر راه مهمله و سکون یای تختانیله اوراق عربیه کی بعد
و قامی معناسنه محسوسا و مجازا استعمال اولور ابوالمعانی بیت من بیچاره کارین کشته ام
از دولت وصلت * کند در سایه لطفش همه بیکنان عشرت بی کاستن بی سکون شین معجه
و فتح تاه مثناة ایله دوندرمک کردیدن معناسنه حکیم اسدی بیت کرفش دم اسب و برجا
بداشت * زیلای سر چون فلاخن بکاشت بی کالیدن بی کسر لام و سکون یای تختانیله
کال مر قومک جمیع معنالی شک مصدر یدر از جمله هزیمت کردن لشکر معناسنه استاد لطیفی بیت
رسید شاه کل و لشکر چمن آراست * قدح طرید نمود و سپاه غم کالید بی کاهن بی کسر
میم و سکون یای تختانیله اکیر کوکیدر بی کان بی جماع معناسنه کان دادن جماع ایتدر مکدر
ابوالمعانی بیت سرفرو چون کیدر در هر که باشد کان دوست * باخ و صوابا باشد اورا کان کردن
پیره زن بی کان دادن بی جماع ایتدر مک معناسنه که متعدی معناسنه اولور بی کاو آه بی کسروا
ایله چغت دموری که آنحضرت و سیار دخی دیرلر شیخ نظامی بیت کشاورز و کاو آه و کاو کود * کجا
در چنین ده کند کار سود بی کاوبان بی سکون و او و فتح باه موحد ایله صغرتاج معنای ترکیب
او کوز کوزیدی دیمک اولور ابوالمعانی بیت چه میخوای کرم از اینچنین خر * ندیش کاوبان
باشد مجلس بی کاوزبان و کاوزوان بی کلاهما یعنی لسان الثور معروف اوتدر ترکیب صغردلی
دیرلر صوفی استعطار ایدرلر بغایت نافع و مفید اوتدر و شکوفه سن خیره ایدرلر زیاده نفی وارد
بی کاوزمین بی کره ارضی کوتورن او کوزدر خواجه سلمان بیت حمل سیاه ترا خاک چو طاق
نداشت * کاوزمین آیدش چون سپهر اندر جبین بی کاوزن بی فتح و او و سکون زاه معجه ایله
صغن که کوزن دخی دیرلر بی کاوزن بی کسروا و سکون یای تختانی و فتح زاه معجه ایله
بر طاشدر صغرن اودنک حاصل اولور ز کوهی دن چیمقان طاش کی بوکا بحر البقرا کا بحر التیش
دیرلر هنوز زهره کاودن چیمقد قه یمرطه صاروسی کی نرم و سست اولور بر مقدار آغزده
طوتارلر سخت و قوی و صلابتو اولور اکا مهره کاودخی دیرلر یاد زهر کی خاصه سی وارد
اگر چه اول قدر قوت نا ثیری یوقدر اما ناپاایدلیه اولور ایکی یاد زهر آغز به بدل اولور معری
چاو زندر بی کاهنکان بی فتح هاوکاف فارسی و سکون نونله هاله معناسنه یعنی ماهک دایره سته
اولوب بیاض کورینور اول غایت خرده یام زلر در و بر پینه یقین اولد و غندن یلد زل اولد و قی
کور نمز حکیم زجاجی بیت جمال امل و ش خواجه در غماری سیم * چنانکه مادر و د در طریق
کاهنکان بی کالیدن بی کسریای تختانی اول و سکون یای ثانیله مجامعت ایتک معناسنه
ابوالمعانی بیت زن کرفتن سودا در دلیک ذوق دل نبود * می کند دفع و طر کاید نش در
سرست بی کرارون بی فتح راء اول و ضم ثانی مهملتن ایله وجود انسان ظاهر اولور بر نوع قیر جقد
بر یون و کریون دخی دیرلر عربیه قوبا دید کاردلر لسان هندینه داد دیرلر تفصیل احوالی
بر یون شرحی دیانده ذکر اولمشیدی بی کراییدن بی فتح راه مهمله و کسریای تختانی اول
و سکون ثانیله میل ایتک و آهنک ایتک دخی یعنی پیچیدن کذا فی المجمع بی کردان بی سکون را
و فتح دال مهملتن ایله ایکی معنایه در اول کردیدن لفظندن صیغه فعل اولور و نجی معناسنه
چرخ کردن و کوچه کردن کی و صیغه امر دخی اووردون معناسنه ثانی کباب ذکر کردنا و کردانیه

بی

کبی مذکور کباب بویه اولور که اولای پاره لیوب و صوده قینادوب بمده بهارات و بعض
مفرحات ادویه ایله آلوده ایدوب شیشه صانجوب کباب ایدر لر مغربی کرد انجد مسعود سعد
سلمان بیت کرد شمت زترس بر آرد جو مرغ پر * آخر جو مرغ کرد کردان بکردنا * هر یه
مشوی و جفتای لسانه یا نار دیر لر جمی یا نار لار کلود و نوزد یک معناسنه هر فرهاد نامه ده
کلور بیت کیم یا نار لار او کوش مراد بیلا * عقده نبع ایشلاری کشاد بیلا کرد انیدن و کردین
کلاهما مصدران اولها متعد والثانی لازم یعنی دوندرمک و دوندک معناسنه کال بخندی
بیت همیشه کرد تو خواهم چون کر کردید * که کردموی میانان خوشست کردیدن * جفتای
لسانیه آبلاناق دیر لر دوندک معناسنه در دیار روم دخی بولفظ مستعملدر لکن تصرفاتند
فرق واردر آبلاندور مق دخی دیر لر دوندرمک معناسنه میرعلیشیر بیت کونک تیکیرمان تاشین
آبلاندور مق ایستیر تاشینکا * دایما آی و کون بو کیم باشینک اوزرا اسیار دور * و چور مکه
ایور مک دیر لر و چوره جک دیمک ایزور کاج دیر لر شتم فرهامه ده فرهادک ساحش و رکی وصفند
ایدر بیت ایور کاج نیزه سن دور قلک وار * بولوب قلکان اوز بکا چرخ دوار ک کرد بان
سکون راودال مهملتین و فتح باه موحد ایله ابکی معنایه در اول کوملک یقاسی ثانی تقیب جماعت
یعنی بر جماعتک مصاحتکداری ابکی معنایه بغیر ترتیب میر نظمی بیت کردن آمد در آنجا بقرار
چاک کرده کرد بان با آهوزار ک کردین ک سکون راودال مهملتین و فتح باه موحد ایله بهی
کردن بند استاد رودکی بیت بزکان جهان چون کردین * تو چون یا قوت سرخ اندر مینه
ک کردین ک سکون راو فتح دال مهملتین ایله ابکی معنایه کلور اول بیون که عریه رقبه و جید
و عنق دخی دیر لر شتم کردن فراز دیر لر عالیقدر معناسنه شاعر بیت تواضع ز کردن فرازان
تکوست * کدا اگر تواضع کند خوی اوست * خواجه سلمان بیت باشد سزای افسر و تخت
آنکه پیش او * چون شمع بزم کردن و آنکه فره تست * شمس طیبی مثال ثانی بیت ناهنج کردن
زندان سروری * کیسوکند ز مکه روز کار کرد * ثانی قوت و قوی معناسنه بوه معناده چنی
کردان کلور بدرجا حرمی بیت حلقه در کوش در شته باد هر جا سرور است * خاک ز برای سلطان
باد هر جا کرد نیست ک کردان ک سکون راودال مهملتین و فتح باه موحد ایله یعنی سرفرازان یعنی صاحب
قوت و قدرت و مالک دولت و نعمت اولنره جمعدر مفردی کردن اولدوغی بواولکی لغتدر
خواجه سلمان بیت تاج شاهی سرفرازی میکند امره زانک * کردان مملکت را دوش پیدا
شد سیری ک کردون ک سکون راو و هم دال مهملتین و او معروفه ده دغش و دوی معناسنه
هم فاعل و هم مفعول کلور عربیه دوزک کند و کچون کردونه دید بیلر و فاک دخی دوند و کچون چرخ
کردون دید بیلر حکیم انوری بیت و راز مراد تو بی باز پس نه کردون * باضطرار چو کردون بارکش
دون بود ک کر زبان ک کسر راه مهمله و سکون زاء معجه و فتح باه موحد ایله ک کر زمان ک باه
موحد یرینه میله ابکی سیاه فاک اعظم که اهل شرع عرش دیر لر و بعض نسخه ده مطلق آسمان
اولی اوزره مروید اما ارباب لغتک مدقق و محقق اولنلری عرش معناسنه هیچ ایشلر آنحق
حرکت و قرانده اختلاف ایلد بیلر استاد دقیق * قطعه * مه و خورشید یا بهرام و برجیس
زحل بانیر وزهره با کر زمان * همه حکمی بفرمان تودارند * که ایزد مر ترا دادست فرمان * معیار

معیار جمالیه شمس خیزی سکون زاء مهمله و فتح زاء معجه ایله نقل ایلش و بویای قنطره
کتور مش * نظم * تابود خورشید و مه بر کر زمان * تابود در کان عقیق بهرمان * پیش تیغ
خسرو آفاق بود * کوه خارا بر مثال بهرمان * باد باقی سایه تعظیم او * تاکه باستان نام اوج
و کر زمان ک کرزن ک سکون زاء مهمله و فتح زاء معجه ایله بروغ بیوک مرصع تاج در دیر لکه
اوزرنده سرچه بر طه سی قدر آبدار ایزور و اکا کوره لعل و یا قوت و زمرد و الماس ایله مزین
ایدی زیاده آغرا ولد و غندن باشه کیمک ممکن اولیوب التون زنجیر ایله تخت اوزرنده آصلو طوب
پادشاه او تورد قد تاج باشی اوزرنده کیمش کبی کورینور ایدی اسکندر ذوالقرنین اختراع ایلش
آندن صکره پادشاهلره انتقال ایلش و بعضی لر نوش الروانک اختراعی در دیر لر الان غجه قرالی
اول تاجه قورینا دیر لر اسکندر دن زاء انتقال ایلدی دیر لر اول تاجه هر کیم الماک اولسه سائر
پادشاهلره تفوق ایلر شهنشاه اطلاق اول تاج اعتبار ایله در دیوب بود عوای باطله دوشمشیر
حضرت مولانا قدس سره مزبور تاجی ذکر ایلش بیت سرنادان شود پست و دل غافل شود تازی
ازین افر و خخته دره ابرین افر خخته کرزن * حکیم شوزنی بیت شاه نیست او بملکت مردی و مردی
کز فضل هست بخشش و از جو ذکر ز نش * یوسف عروسی بیت او میر نیکوان جهانست
به نیکویی * تاجست سال و ماه مرورا و کرزنست ک کرستون و کرستون ک کلاه مافتخ الزا
و سکون السین المملتین و ضم التاء المثنی قبان معناسنه در مغربی فرستون در مولانا زین
کتاب بیت خواهی بحسابش ده و خواهی بکرافه * خواهی بتر از ده و خواهی بکرستون *
ک کرکان ک فتح زاء مهمله و مهم و سکون کافله قره یونجه که خند قوق دخی دیر لر ک کرکین
سکون زاء مهمله و کسر کاف فارسیله ابکی معنایه در اول چار پای وحشینک صفت مدوحه سید
ودوه ده دخی استعمال اولنور کوکره مش معناسنه خواجه سلمان بیت خیم سک نفس
تولای شیر مردی میزند * کی بروهای تولد کشت کرکین یلمتن * مولانا جامی بیت برب افتاده
زبان کرکین سکی ام تشنه لب * آرزو مند غمی از بحر احسان توام * ثانی لفظ مرکب اولور او یوز
اولش دیمک اولور که کراو یوز در کین اادات نسبتدر ک کرما بان ک سکون زاء مهمله و فتح
وباه موحد ایله حمام معناسنه دکه کرما به و کرماوه دخی دیر لر بدیع سیفی در قسیمه بیت
بیانک مای بریان بریش بزغاله * بحرمت رسن و دلو چاه کرما بان ک کرمان ک سکون زاء
مهمله اول و مهم و فتح ثانیله آتی و سائر دوابی پک سوروب کید یی کرم تازی دخی دیر لر شاعر
بیت آن اسب ناز ناخن و کرماندنت * در زیر افتاده بچندین عاشقان ک کرمیدن
سکون زاء مهمله و بای تحتانی و کسر میله قزق معناسنه مصدر در ک کری تن ک کسر زاء
مهمله ایله اور مجک که عریه عنکبوت معناسنه کره تن دخی دیر لر تن تیدن لفظندن اسم فاعل
اولور او ری معناسنه ابوالمعانی بیت تیه از مره ام بر نگاه راپده * کری تنی شد مردم محله دیده
ک کران ک فتح زاء معجه ایله کریدن لفظندن اسم فاعل اولور اصیری معناسنه و اضرغان
دخی اولور میر نظمی بیت اندر روزا کشته حسرت دل کران * زانکه ساغر شد بد سنش لب
کران ک کرانکین ک سکون زاء فارسیله اما زاء معجه ایله ده اولور قدرت حلواسی که شیر خشت
دخی دیر لر عربیه من دیر لر هوان اغاج پیراغی اوزرنده دوشوب پیراغی اوزرنده دوشور لر لطیف

وجه ظهوری بویله روایت اول و در کتب دهقانی مزد و عاتی اولان تارلاسته صو و برکن بر سوراخ
ظاهرا و اب صو و سوراخدن آشانی کیند و ب مهرب صد اچقاردهقانی خوفندن نه اولد و غین
بلیوب فی الحال و اب و ب مهرب کوره خبر و بر مهرب دخی بنفسه سوار اولوب ند ماسیله اول جمله
کاب و امرایدر اول ساعت اول سوراخی قازرل کیدرک متین و محکم عالی عمارت کوردرل ارتقاعی
آلتش ذراعدن متجاوز بنادر مهرب موبده امرایدر که اینوب اول عمارتک ایچنه کیوبنه و اراید و کن
خبر و بر اول موبده دخی عمارته کیوب کوردرک و موبش میانده خالص التوندن بر کاومیش قدر
بر صورت دوزلمش کوزلری یاقوت سرخ و دیشلری دشتوار و درونی لعل و یاقوت و زمرد
و انواع جواهر ایله ملو و التوندن الما و امرو و سایر میوه شکننده دوزلمش و بی نظیر لو اوی آیدار
عطف مثالی کاوا و کنه دو کلمش طور و آندن ماعد ابر قاج دانه کاومیش ریجه و کوسالدر التوندن
یادلمش و او کلمش جواهر و انجود و کلمش طور و هر وینک پیشانده نام چشمیدر سم و تحریر اولنش
و آنلرک اطرافنده چرنده و برنده اشکری نهاییه جمله التوندن کینک سینده سی زمرد و باشی لعل
و یاقوت و کینک بال و پری زمرد و بوجه اوزره ترتیب اولنش طور و مهرب امرایدر جمله سن
اخراج و بهاسیله فریخت ایدوب ارباب استحقاقه و جمیع فقرایه حاللوا انچه قسمت و تصدق
ایادی حکیم خاقانی بیت مر اچون دعوت عیسیست عیدی مر زمان دردل * دلم قربان
عید فقر و کج کاو قربانش * ثانی مختصات باربد خسرو دن برطن و نوا اسمی در شیف نظامی بیت
چو کج کاو اکر دی نواسنج * بر افشاندی زمین هم کاوم کج * کندو * سکون نون و ضم دال
مهمله ایله بال قوای کد ایچنده آری بال ایدر شاعر بیت قلم زبور و کاغذ راچو کندو * حروفش
همچو شمش و انکین است * کواچو * ضم جیم فارسیله صالحی کد اعیاده و ایام جشنده
اطفال بیغوب صالنورلر کرمانیلر لغتیدر شاعر بیت وجودم آنقدر بی تاب کشته * غم اطفال
میکرده کواچو * کوی بوزن نو ایکی معنایه کاور اول بمعنی زمین پست و مغک یعنی آفاق
و چقدور بمعنایه حضرت مولانا قدس سره بیت همجو عرصه پهن روز رستخیز *
فی کوونی پشته فی راه کیز * بومعنایه سیف اسفرنگی بیت ای زهر تو بحر و کان در جوش
وی زقدر تو آسمان در کو * ثانی شجیم و بهادر پهلوان بمعنایه حکیم فردوسی بیت کراید
کوا سفند یار آمدی * سپهر ابدین دست کار آمدی * وله بیت وراسام وبل کفت بر کرد ورو
یکو آنجه دیدی بهر اب کو * کوهرتاو بمعنی کوهرتاب مرقوم یعنی شیراغ * مع الهاء
* کاپاره بمعنی فتح باه فارسیله ایکی معنایه در اول غار یعنی مغاره ثانی کاه کاو یعنی صغر
سورپسی گدائی فرهنگ جهانگیری ایکی معنایه ترتیب اوزره میرنظمی بیت چو شمش
دید کاپاره در آنجا * مکر جایی بده کاپاره در * کاخواره * سکون شاه معجمه و فتح ولو
وراه مهمله ایله بمعنی کاهواره مرقوم یعنی بشک کاهواره دخی دیرل کذا فی المجمع * کاهه * بوزن
داده ایکی معنایه در اول بمعنی کولکه لک سایه کیر هر نه اوورسه ثانی جماع اولنش بمعنایه
اسم مفعولدر * کازه * فتح زاه معجمه ایله عید و جشن کو نلرند اطفال و نور سیمه پسران
ایچون براغاج دالنه یا خود طام اوزرینه بر مقدار ایی اوج قات و آشانی بر تخته باغلیوب
سالتیق ایدرله دخی نه ایچنده دخی ایی اوزاد سینه بغلیوب اراسن بسلامیوب بشک کی

کی ایدوب اطفالی یا تورب صالرلر عربیه ارجو جه دیرل * کاله * بوزن ناله درت معنایه کاور
اول کاله مرقومک معنای اولیله مترادفدر حکیم سنایی بیت دوستی کر پی پیاله کنند *
از پی دینه پوست کاله کنند * ثانی اکیرلک ایچون حاضر و آماده یوماق اوایش پنبه ثبات چوال
معنایه که باله دخی دیرلر رابع بیوک ذنبیل در مرکب اوزرینه قویوب ایچنه سپر و ات کاهی
هر زوات قورلر حکیم سنایی بیت ای کاله شلغ کشی چارسوی فسق * نه لایزان داری و نه
بند نه شوار * کالچه * کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح جیم فارسیله صقصان قوشی
* کالیه * کسر لام و فتح یای تحتانیله برات آیدر * کانداده * سکون نون و فتح دالین
مهمله ایله هیز اوغلان و روسی عورت معنایه ابوالمعانی در هجا بیت چوندهد خواجه
بشیری همه عمری به اتباعش * شده در خانه اش جمله زن و فرزند کانداده * کانه * دخی کانداده
معنایه در * کانه * سکون نون و فتح کافی فارسی و اظهار هایل کدرک خانه مزبور لفظ
مرکبدر معنای ترکیب جای جماع دیک اولور میرنظمی بیت رسمیه بر در کنگه داماد * هماندم
در میان بر خاست فریاد * کواره * فتح و او و راه مهمله ایله ایکی معنایه در اول صغر سورپسی
کویاره مرقوم کی ابن عین بیت چون شیر شوزه بکشته می باش در جهان * مانند کا و چشم
ز کواره برمدار * ثانی مخفف کاهواره در استقامت فرخی بیت ز کواره چون پای بیرون نهادی
کان بر کرفتی و زوبین و خنجر * کاو چشمه * بر دارودر که عین البقر و عین الجمل دخی دیرل کذا
فی المجمع * کاو و شمه * بمعنی کاو دوش مرقوم یعنی ایچنه سود صاغد قلری مخصوص طرفه
دیرل * کاو زهره * سکون و او و و ما و فتح زاه معجمه و راه مهمله ایله بر طاستدر صفرک اودی ایچنه
حاصل اولور بعضیله شیردانی ایچنه متکون اولور دیرل اکثر هندوستان صغرلر نلر بولور
پاد زهر رنگند و خاصیتی دخی پاد زهر غلن ایدر لکن پاد زهر یرتی قدر موثر دکلدر بوک پاد زهر کاوی
دیرل شیراز بار اندرز و عربیه بحر التور و بحر البقر دخی دیرل مزبور هند وستان صغری عجایب
نسبه در شکمته پاد زهر اولد و غندن بویوزی بهیمنها کر کدن بویوزینه بکزر باکه آنک خاصیتی
بونده دخی واردر و کوکی عاجدن اعلا اولور بلین شیرماعی صانور * کاو زنه * سکون و او
و فتح زاه معجمه و نوله اوکندره دید کلری آت دهمانیدر حکیم سنایی بیت زدر کرم پست
چشمک تحرک که کوباش * ابن معج دران کاو زنه بند زیاده * کاو ورزه * سکون و او اول
وراه مهمله و فتح ثانی و زاه معجمه و نوله جفت سورن صغر که کاو دخی دیرل ابوالمعانی * قطعه *
همچو کاو ورزه تانی کوششت * مال مهر دیکران اند وختی * آخر این مال کورن توان بردن
هر چه در دوزخ اندر سوختی * کاه * آلتی معنایه کاور اول وقت معنایه که صبحگاه و شبگاه
کی خواجه حافظ بیت منم که کوشه * میخانه خاتاه منست * دعای پیرمغان ورد صبحگاه
منست * حکیم سنایی بیت کاه آن آمد که بامردان سوی میدان شوم * بکره از کیوان برون
آیم و بر کیوان شوم * ثانی بومعناده اصل زمان ایله مکان اراسنه مشترکدر یعنی وقت
معناسندن غیری مکان معناسنده کاور که تختگاه و نکیه کاه دیرل خواجه حافظ بیت ازان
زمان که برین آستان نهادم روی * فراز مسند خورشید نکیه کاه منست * یواکی معناده
شیخ نظامی بیت یابین چشمیدر روز شاه * شدی بر سرگاه هر صبحگاه * بومعناده مناط

فعل دخی اولور دسنگاه کی که غلطی دزکاه در ثالث تحت و مسند معنایه حکیم اسدی بیت
قزاع زجان آفرین شاه را * که زیباست بر خسروی کاه را * بومعنائی موید شمس غازی
بیت داور دهر جمال الحق والدین که نهی * قدر و تقایش بر قائمه کردون کاه * و کرسی
معنایه حکیم فردوسی بیت جهاندارا کرنیستی تنگدست * مرابوسرکاه بودی نشست
په معنایه امیر معزی بیت ز کعبه چون بسعادت نهاد روی براه * خاک سپردید و ملک و کعبه
و افسر و کاه * رابع قوی مجمل کپوته سی که ایچند آلتون و کش ایدر لر استاد فرخی بیت چنان
بخدمت اواز عوار پاک شوند * بران مثال که سیمی بنهر اندر کاه * بومعنایه حکیم ازرقی بیت
ایاستوده شعی کز خیال خبر تو * تنی عد و یکد از د چونقره اندر کاه * استاد لطیفی بیت
جوانخت و جوانمرد که بوده جود و عطاش * بسوی سائل و مداح زرو سیم از کاه * خامش بمعنی
داماد شمس غازی بیت شادمانست بدو جان مالک زانسان * که بود شاد دل و جان عروسان
از کاه * سادس جدی بر جبهه دیر لر میرنظمی بیت چو آفتاب کند برج کاه را مستند *
شود ز فضل زمستان بعد از ان پیوند * معنای اوله عربی وقت و چغتایه چاغ دیر لر کاه بیکاه
و قتل و قفسر دیمکدر حکیم انوری بیت بنده از سوز خاک در کد تو * بر سر آتشست بیکه و کاه
کاه کاه * وقت وقت زمان زمان دیمکدر ابوالمعالی بیت طرز محبوبان تکید مشیوه
از خود کند * نیست کاه جود لیکن لطف کرد کاه کاه * فخریای تختانیله بوزن دایه
جماع معنایه وله بیت بان تناسب اعضا بان لطافت کون * بان کرشمه مهر زک می توان
کایه کایه * فتح جیم فارسیله اول آدمه دیر لر که نکام ایلدکن فصاحت ایله سویایه میه
کایه کایه * کسر جیم فارسی و سکون یای تختانی و فتح لامه غلات نیز زدن بر محله نک آیدر
کال خندی * رباعی * نیر زمراراحت جان خواهد بود * پیوسته مر اور د زبان خواهد بود *
تادر نکشم آب چرند آب و کجیل * سرخاب برین چشم روان خواهد بود * کدایه * فتح دال
مهمله و یای تختانیله دخیلک ایتمک کدیه * سکون دال مهمله و فتح یای تختانیله دخیلک
خواجه سلمان بیت ساحل عمان و آنکه منت سقای آب * سفره سلطان و آنکه کدیه نان کد
حکیم نزاری * قهستانی بیت نیست حاجت مرابا فسانه * کدیه خوش کعبه در خانه * مکدی
دیر لر کداند ما خود در دخی اوله معنایه بومقوله الفاظ متصرفه در که بولسان تراکت بیاند
چو قدر تصریفات عجمندر عربی تقلید آید کده * فتح ذال معجمه و اخفاء هایل اوج معنایه دز
اول دچلک که بوغازک اولند طوزر دلاک آخرنده عربی ملاذه دیر لر معروفی بیت در جهان
دبای ازین چیل * کده * بر مثال خرطوم * ثانی مه نک اوجی که کوجک یومرجه در شمس غازی
بیت آنکه طفلان امل را دایه کام و مراد * جز بشیر و شکر لطفش بیک آید کده * ثالث
کلید دندانه سنه دیر لر شمس غازی بیت کشت این ساحه ملکش ز دزدان آنچنانک * خاها
این شدن از زحمت درها کده * کرایه * فتح راء مهمله و یای تختانیله بمعنی نای کاو یعنی بوغر نلاق
نای کی برنسته در بوغازدن قم معنایه متصله طعام و صوا نک ایچندن پکر ابوالمعالی بیت
فراخ بوده کرایه چونای فی زانکه * صدای بلند در آید ز کرمه نای و نفیر کدانه * اکثر زنجیر
باشکریه ایدر لر زنجیر و نک ایچون بوکا زکیله دخی کردانه دیر لر کدانه * بر نوع کباب در که

کباب در که کردان دخی دیر لر نرم آتش اوزنند زیاده چور یابوب کالیه پشه کدنه سکون
واو فتح دال مهملتین ایله یوغون او قلاغید را و جلی سوری اولور یور کیمار قوللوزلر اکامردانه
دخی دینلور کدنه سکون را و ضم دال مهملتین ایله عربی معنایه در که کردنه دخی دیر لر
چغتایه آرایه دیر لر بود یارده عین مهمله ایله عربی املا ایدر لر که معروف در فرخاد نامه ده درت
قصیر بناسنه مباشرت اولند موغی برده کتورر بیت تاشیر غاتاش و خشت پیل و آرایه *
تولوب چین ایچرا آباد و خرابه کدنه سکون راء مهمله و فتح زاء معجمه ایله بر جنس بیوک
بیاند که زهری سائر بیاندن زنده و مهمله کدنه بعضی فرهنکارده برمنش و خطوط و جابجا
خاللر ایله رنگین بیاندن که زهرینه هیچ تریاق مقاومت ایدنه من حکیم سنایی بیت هست چون
مار کز ده دولت دهر * نرم و رنگین و اندرون پر زهر * بعضی فرهنکارده کفجه مار اواق مستفاد در
و یو بیتک اولمعنایه شعولی وارد امیر خسرو بیت زنی صهباست این کاسه که دارد آسمان
زنی حلو است این کفجه که دارد کز زه مار * فرهنک جهانگیریک ولایت دار المرزده موشه کز زه
دید کاری مسطور در مجمع الفرسه فتح راء مهمله و ضم زاء معجمه ایله خوشبو را و قدر سر زهر
دخی دیر لر کرمایه و کرمایه کلاهما بسکون الزاء المهمله و فتح المیم اول باء موحد ثانی واو
ایله حمام معنایه در اصلی کرم آیدر که آب کرم تقدیر نک ایچمه دیدینلور ایدی بعد حمامه اسم
اولدی اسی صونی مناسبتیله اصله لسان عجمه حمامه کد و خدیر لر ذکر مرور ایدی حمام
هریمی در حیم دن مشتق حیم اسی صویه دیر لر چغتای لسان کسر الفله ایلمغ دیر لر میرعلیشیر
بیت ساووغ آهی کم چیکارمین کرم اولور آفاقغه اشک * چشمه لار داسو بولور ایلمغ هوا
بولغای ساووق کدنه کرخانه سکون راء مهمله و مهم و فتح حاء معجمه و نونله بمعنی بر زمین میرنظمی
بیت شود کار اعدا همیشه پسین * بود جای او کرخانه همین کرمکه * مکن سواحل و کونک
اسی وقتی ایکی طرفه شاملد که زمان ایله مکان اراستند مشترکدر کدنه سکون راء مهمله
و فتح نونله ادات شرطدر اگر نه دخی بویله در بلکه بوندن مخففدر ترکیب معنایه یوخسه دیمکدر
کرواده و کرواره کلاهما بسکون الزاء المهمله و فتح الواو اول دال ثانی راء مهملتین ایله بنیاد
و عمارت معنایه در ابوالمعالی بیت تابکی دل داده * کرواده دنیاچنین * چون بملک از دست
این کوشش از بهر چرا کرونامه سکون راء مهمله و واو و فتح نون و نیمه حواله مکتوبی یعنی
بر کسفه دن آنچه و یا خود غیر شی حواله اولنوب آخر کسفه یه تسلیم اولنق ایچون یاز بلان
مکتوب اخلا فنده روم دیارنک بومعامله غایت مشهور و متعارف در بوکاپولسه دیر لر بومعاده
کسرکاف و فتح راء مهمله و سکون واو ایله اولنق مناسب ایدی کدنه تخفیف راء مهمله
ایله ایکی معنایه در اول بمعنی رنگ یعنی پاس ثانی بمعنی سبوعنی دسنی معرب جره در و تشدید
ایله تار عنکبوتدر کدنه سکون زاء معجمه و فتح دال مهمله و نونله کیک صره سی دیدکاری
اوتدر کدنه فتح زاء معجمه و نونله اصرغان دکن دیدکاری اوتدر اطبا انجره و تخمینه بدر انجره
دیر لر کدنه فتح زاء فارسی و نونله کوچکن دیدکاری قوشدر قنادین اوق یاکی ایدر لر اوله
یاکی اوق هر دیارده مقبولدر عربی صرد دیر لر ضم صاد و فتح راء مهملتین ایله میرنظمی بیت
در آمد کدنه رائیری بنا کاه * زخود بوده بر نیر می کشد آه کدنه فتح زاء فارسی و اخفاء

هائیل بر نوع طاسد که سرکه به قوسه لرطوب چیه قاجق پر آزار و دخی مهره اولق مرویدر
کریته بی کسر زاء معجه و سکون یای تحتانی و فتح نونه اوج معنایه کاور اول بر نوع طوقا قدر
و طوقا ایکی قسم در بر قسمی مد و اولور اکا بتک دیرلر بر قسمی اوزون اولور که چقور طوقا قدر
نسنه دوکرلر هاون و امثالی کبی اکا کریته دیرلر حکیم خاقانی بیت بکلمه اکر سرچند اکنی چون
شمع * نکوید آهن سرد طمع کریته من * ثانی بمعنی کجینه ثالث کریته کنده یعنی قالی بزرگ
چادر و اکا بکر نسنه لرایدرلر کریته بی کسر زاء معجه و سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله
ایله اصراش معنایه اسم مفعول اوور طالب آملی بیت نامه پر هوس در پناه ماست *
لب هر آرزو کر پناه ماست * کشته بی سکون سین مهمله و فتح تاه مثناه ایله بمعنی سرکین یعنی
زبل حیوانات کشته بی سکون سین معجه و فتح تاه مثناه ایله ایکی معنایه در اول بمعنی محکم
شمس خیزی بیت کردن دشمن زنجیر بلا * انتقام کین او خود کشته است * ثانی اوامش
معنایه در بیک شاعره احتیاجی یوقدر هر کس بیلور امثالی اوامق ایچون حکیم انوری * قطعه
که مراد همه جهان جان نیست * چون بناموس کشته ام منقور * هر دری نیست چو کره رس *
شاید از نیست چو سگ ساحور کلا لویه و کلاوه بی کلاهما بمعنی کالیوه مرقوم کذا فی قره نیک
جهانگیری کلا بی فتح لام و اظهاریله سیاه معنایه در هر نسنه ده که سیاهانی اوله اکا
کلاوه دینلور ولایت پناه و کرامت دستگاه شیخ زین الدین علی کلاوه حضرت ثلوث کلاوه اقبیه ایکی
سبب وارد در کتب معتبره ده مذکور در که شیخ اجدادی سلطان الشهدا امام حسین شاه کر بلا
رضی الله عنه حضرت ثلوث اکا بندن ایدی امام حسین ک شهادتی غیرین استند کد مام طوقوب
سیاه پوش اولدی مدته العمر کنده سیاه کید و کندن او توری کند و دن صکره اولادی دخی
سیاه کیمک رمم و عادت اولدی لاجل ذلک حضرت شیخ زین الدین علی و اولادی و جله اتباعی
و مرید و فقرای سیاه پوش ایدیلر و بر سبب دخی شیخ مشار الیه بر حمله اعتکاف دن چقد نصیحه
اول عصر ک کال اولیا سندن بر عزیز سیاه بنشیندن بر جبهه دیک یروب بطریق الهیه شیخه
کوندردی شیخ آنی مدت حیاته فوق الغایه عز و زومعتبر طو تار ایدی و امیر سید شریف جرجانی
رضی الله عنه بیور مشار که بن شیخ زین الدین علی کلاوه خدمت لریته ایر شد کجهر فصدن خلاص
اولد م و الله تعالی حضرت بیلم ک کجهر بی سکون لام و فتح حیم فارسیله صقصان قوشنده دیرلر
کاشکره بی کسر لام و سکون سین معجه و فتح کاف فارسی و راه مهمله ایله بمعنی دیک یعنی پاس و کف
کاوشه بی ضم لام و اوامع و فله غلام بزرگ مرتبه معنایه یعنی امکدار او اب قوللقدن چیه دش
غلام قدیم فر هنگلر احبابی کاولفطنی بزرگ تعبیر یله تفسیر ایشلر اما محمد هند و شاه محجوانی و تحفه
الاحباب صاحبی کاویند یوغاز باغی اولان کاویند ظن ایشلر و لکن محج سوز بودر که دایم یوغازینه
قوللقدن ایدوب طعام کورد کد قراری قالمیان آدمه دیرلر دین اصابت ایشلر دین کاویند یوغازینه
حجیمک قاعده کایه لری اوزره بومقوله مرکبانه مضایف الیه تقدیم ایدوب علم ایدرلر اکا بشاه
معنای آخر جله دن انسبدر ک کاوینه بی ضم لام و اوامع و فله غلام بزرگ تعبیر یله تفسیر ایشلر اما محمد هند و شاه محجوانی و تحفه
الاحباب صاحبی کاویند یوغاز باغی اولان کاویند ظن ایشلر و لکن محج سوز بودر که دایم یوغازینه
قوللقدن ایدوب طعام کورد کد قراری قالمیان آدمه دیرلر دین اصابت ایشلر دین کاویند یوغازینه
حجیمک قاعده کایه لری اوزره بومقوله مرکبانه مضایف الیه تقدیم ایدوب علم ایدرلر اکا بشاه
معنای آخر جله دن انسبدر ک کاوینه بی ضم لام و اوامع و فله غلام بزرگ تعبیر یله تفسیر ایشلر اما محمد هند و شاه محجوانی و تحفه
الاحباب صاحبی کاویند یوغاز باغی اولان کاویند ظن ایشلر و لکن محج سوز بودر که دایم یوغازینه
قوللقدن ایدوب طعام کورد کد قراری قالمیان آدمه دیرلر دین اصابت ایشلر دین کاویند یوغازینه
حجیمک قاعده کایه لری اوزره بومقوله مرکبانه مضایف الیه تقدیم ایدوب علم ایدرلر اکا بشاه

نیاید بر کاوشه لطف مرهم ک کله بی لامک تحفه قیله و تشدید یله دخی جایز در سوزی که
قیونک و کینک و صغیرک اولسون امید روسایر حیوانات دخی استعمالی جایز در ک کله کاه بی
فتح لام و کافله اول خانه یه دیرلر که کار با نسر ای میانند یا بلش اوله حکیم شقای بیت
خرفی که کر نامزد مجلس شاهست * افسانه آینه و روند کله کاهست بی کجهره و کجهره بی
کلاهما سکون النون و فتح الحیم و راه المهمله زنان زیبای و تحسین وجه ایچون علی حسن ایدرلر
یعنی بکاف لریته سوز دگر قی قیله در که کجهره و کجهره دخی دیرلر ک کج دینه بی خسروک خزان
سبعه سندن او چینی خزینه آیدر حکیم فردوسی بیت دکر کج نامش همی بشنوی * تو کوید
همان دینه خسروی ک کج سوخته بی مرقوم خزان این هفته کانه دن بشقی خزینه آیدر
سوخته سنجیده معنایه در که مقبول و پسندیده معنایه در حکیم فردوسی بیت دکر کج
کش خوانند سوخته * ازان کج کشورش افروخته * ثانی بارید خسرو مصفا سندن وطن
بیجم اسیدر شیخ نظامی در صفت بارید بیت ز کج سوخته چون ساختی راه * زکری سوخته صبی
کج شهره بی کج نامه بی مد فله فتح طاسمات ایچون مغربلرک مخصوص کتابلرک آیدر
مولانا کاتبی بیت غلامی خط ساقی سعادت از است * کدای میکدر کج نامه در بغلست *
و کتاب عزایم یعنی ارواح دعوتی و قاعده تسخیری و بعض عزیمت یازلش کتابدر خواجه حافظ
بیت فغانکه در طلب کج نامه مقصود * شدم خراب جهانی زغم تمام ونشد ک کج بی اوج
معنایه کاور اول ولایت آذربایجان بیشتر مشهور ک آیدر مولانا هاتقی بیت ز کج بکجینه
آورد درخت * برو میوه افشاند چندین درخت * ثانی هکیمه که خزینه دخی دیرلر استاد لطیفی
بیت در کج نهاد آن بهارا * بهاد بر اسب باد پارا * حق ادا بودر که بولفت بومعنایه مناسب اولان
ضم کاف عربیله کرک ایدی ثالث قیروخی کسک است که دیرلر شمس خیزی بیت مرکز مثل
زند کسی ازوی حسودا * نسبت کند بعیش کسی هج کجهره بی سکون نون اول
و کسر جله خزینه معنایه بعض فر هنگلر کیمیلر معنایه روایت اولنشد ک کج نامه بی
سکون نون و فتح دال مهمله و ضم مهمله اطفال در رحم مادر دن بیله چقان مردار قیل لفظ مرکبدر
کند ایله مویه دن عربیله زعب دیرلر کندانه بی سکون نون اول و فتح نایله کنده ناید کار بکه
ترکیب پراسه دیرلر عربیله نوم رتی دیرلر کندانه بی سکون نون و فتح دال مهمله و مهمله سکل
دید کبری علت که وجود انسان ظاهر اولور سیمی فضلات باقمیله و لول دیرلر و ضم دال مهمله
ایله دو که لک بغدادی که شور با و هر سه ایدرلر کندانه بی سکون نون اول و فتح دال مهمله
ونون نایله بمعنی کندای مرقوم ابوالمعانی بیت ندارد فرق هرگز بیش آن خر * یا با سده
کندانه یا سید شاهی ک کنداله بی سکون نون و دال مهمله و فتح و اوامع و فله غلام بزرگ تعبیر یله تفسیر ایشلر اما محمد هند و شاه محجوانی و تحفه
الاحباب صاحبی کاویند یوغاز باغی اولان کاویند ظن ایشلر و لکن محج سوز بودر که دایم یوغازینه
قوللقدن ایدوب طعام کورد کد قراری قالمیان آدمه دیرلر دین اصابت ایشلر دین کاویند یوغازینه
حجیمک قاعده کایه لری اوزره بومقوله مرکبانه مضایف الیه تقدیم ایدوب علم ایدرلر اکا بشاه
معنای آخر جله دن انسبدر ک کاوینه بی ضم لام و اوامع و فله غلام بزرگ تعبیر یله تفسیر ایشلر اما محمد هند و شاه محجوانی و تحفه
الاحباب صاحبی کاویند یوغاز باغی اولان کاویند ظن ایشلر و لکن محج سوز بودر که دایم یوغازینه
قوللقدن ایدوب طعام کورد کد قراری قالمیان آدمه دیرلر دین اصابت ایشلر دین کاویند یوغازینه
حجیمک قاعده کایه لری اوزره بومقوله مرکبانه مضایف الیه تقدیم ایدوب علم ایدرلر اکا بشاه
معنای آخر جله دن انسبدر ک کاوینه بی ضم لام و اوامع و فله غلام بزرگ تعبیر یله تفسیر ایشلر اما محمد هند و شاه محجوانی و تحفه
الاحباب صاحبی کاویند یوغاز باغی اولان کاویند ظن ایشلر و لکن محج سوز بودر که دایم یوغازینه
قوللقدن ایدوب طعام کورد کد قراری قالمیان آدمه دیرلر دین اصابت ایشلر دین کاویند یوغازینه
حجیمک قاعده کایه لری اوزره بومقوله مرکبانه مضایف الیه تقدیم ایدوب علم ایدرلر اکا بشاه

مهمله ایله قوجه و قری معناسنه و دخی مردار قوقش نسنه لره دیرلر کواچه فی فتح جم فارسيله
یعنی کواچوی مرقوم یعنی صالحی که اطفال صال نورلر کواره فی فتح راه مهمله ایله یا لخدن
دوزاش کوب که ایچنه غله و ذخیره قورلر و آری بال یا بدوغی طیار قدن بتک و فرمنک جهانگیریه
یعنی صغر سورسی و امثال حیوانات سورسی مرویدر کوازه فی فتح زاه مهمله ایله صغر تاج
صغر سورسوی اوجی سورسی چق که آنکه صغری یوزیدر میرنظمی بیت پس کاومیزامد
درمفازه * بدست اندر همی کرده کوازه کواچه فی سکون سین معجه ایله زنان باشلرینه
اورند یکی چادر که عربیه مقنعه دیرلر کوجه فی سکون واو و فتح جم فارسيله ایملک رسته
معناسنه کودره فی سکون واو و فتح دال و راه مهملین ایله آلی معنایه کاور اول برنوع
قازدر اتی بغایت بدو و عسیر الضم اولغله اکل صاحب طبع اولانه مشکدر استام فرخی بیت
شیر از تو چنان رسد چون کودره از باز * پیل از تو چنان رسد چون کبک زشاهین * ثانی یعنی
کوساله یعنی زراغو و زراشت بهرام که موبدانن بر مشهور موبد در صاحب طبیعت شاعر در
حیوانات اتی یک و ذی روح اولدرمک حتی کهله و پوره اولدرمک مذهب باطلارنه حرام
اولدوغنه بناء دیشدر بیت یکشتن نیارد کسی کودره * وزان کوسپندی که باشد بره *
ثالث برنوع غله مثالی نسنه در وکنم ایله بله بر خود رود و زراعت اولتر جودره دخی دیرلر رابع
ایزانی برهمان مبارز آدیدر خامس صغنی یاور نسنه ده دیرلر سادس برنوع دباغت اولاش
دردیز کوردیده دیرلر ترکیه خم کاف عربيله در کوره فی سکون واو و فتح راه مهمله ایله
بنیل آقوب یرتدوغی ره دیرلر شمس خزی * قطعه * خسرو ملک شیخ ابواسحق *
اعظم الشان فی العلاقتزه * آنکه باشد برجلالت او * اطلس چرخ زن و وتره * همه
یاداش داند و احسان * خالی از انتقام و بادافره * بوزباق همیشه تاباشد * کوه و دریا و کودر
کوره فی کوزغه فی سکون واو و فتح زاوغبین معجمین ایله پنه قوزاغی که معری جوزغه در
فی کوزینه فی سکون واو و بای تختانی و کسر زاه معجه و فتح نوله برنوع حلوا در قوزاچی یا خود
یادای دوکوب غسل ایله آمیخته ایدوب یاغلی خمیری یوفقه آچوب ایچنه اول بادای قوبوب
یشورلر بعد از پنه غسل و یا شکرری ایدوب دوکرلر عربيله لامله اوزینه و اوزنج دیرلر اوز
بادام در شاعر بیت نباشد در جهان هرگز چنین مطلوب دیرینه * خوشاپالوده شکر زهی
حلوا ی کوزینه فی کونه فی فتح واو و دال مهمله و سکون نوله اون و امثالی قونیلان چوال
استادایی بیت ماند کسی که روزباران * بارانی پوشد از کونه * مجمع الفرسد کاف عربيله
مرویدر کوهرا بکینه فی صرجه دن کوه رنگو دوزاش نسنه و بعضیله فیروزه یه دیرلر
فی کوبسته فی کسروا و سکون یای تختانی و سین مهمله و فتح تاه مثله ایله دوکوش غله مرنه
اورده فی کوبسته فی کسروا و سکون یای تختانی و فتح سین معجه ایله یعنی کوبش مرقوم
یعنی ایران طریقی که ایچنه یاغ چیقارلر مع الیاه تختانی * کاری فی کسروا مهمله ایله
فی مدار و ناپاید از نسنه یه دیرلر نتکم شاعر * رباعی * دنیا کذرانست اگر بیداری *
در خواب باش اگر تو بیداری * دنیا همه در غرور داری یاری * پس غره مشهور روزگار کاری
فی کاری فی کسروا معجه ایله بر شکوفه آدیدر کذاتی الجمع فی کاف فی کسروا نوله یفعلانکه راخی

راخی و قایل اولان عورت و یا خود اوغلان ترکیه سکیمور دیدکاری معنایه در کاودستی فی
طغن و یکک دیرلر بیان صغری دیمک اولور کاودی فی سکون واو و کسروا دال مهمله ایله ایله
واجب و یخرد معناسنه در کذاتی فرمنک جهانگیری بومعنایه میرنظمی بیت بصحبت میار
کاودی یخرد * که او پرده ذوق و عیشت درد کاوکوی فی عربیه بقرالودش و ابل دیرلر
دورت نوع اولور برنوعی چشمه و ییکار وارمق کنارلنده اولور و صحرالرده کز برنوعی صارورنک اولور
سیا زرنک اولورن متردو برنوعی دخی عثمان و بحرین طاغله مرده اولور اکا غوز دخی دیرلر برنوعی دخی
یا بلای طاغله اولور و برنوعی دخی طاغ انکارنده و اغا جلق ارا سنه اولور جمله سی طبیعت
بر رینه مشاهیدر نولر خسته اولد قاری حاله میلان یولوب یولوب یولوب یولوب یولوب یولوب یولوب یولوب
وا کرط شره ده بوله مر سه لایدر میلان دلوکی یولوب یولوب یولوب یولوب یولوب یولوب یولوب یولوب
آهنی مقناطیس تجه جذب ایدر سه یونک دخی دمی میلانی او یله جذب ایدوب چقارالسته ابتدا
قوزوغندن یککه باشلر میلان مضطرب اولوب چبالند تجه زهری آغوزدن چیقوب دوکیلور
چونکه تمامینه اول وقت بدست حرارت وحدت حاصل اولوب کوزلندن بخاری یاش روانه
اولغه باشلر اول عمله ابتدا اقان یاش کوزی ییکارنده مجمع اولور و یکدرک طو کرات اندر قات
اولور وقتا که آتی طو توب اولور و در اول کوزی ییکارنده مجمع اولان چرکی آلوب موم اولان
آدملره بر مقدارین برده مور و یا خود پولاد و یا خود محک طاشی اوزرنده حاک ایدوب ایچوره لر
بازن الله تعالی اول مسموم اولان کسسه زهر دن خلاص اولور ایشته پاد زهرک اعلاسی بویه چه
اولندر کبرکی فی سکون باء موحده و کسروا مهمله و کافله برنوع شراب طریقی در آنکه
شراب ایچرلر مولانا محود ابن عین * قطعه * والاشهاب دولت و دین آنکه از کرم * مانند
معن دین و م آل برمی * دارم طمع ز جود تو یک کبرکی شراب * بفرست وینده رامکن از خویش
مشکی * و زینست کبرکی بفرست آنچه هست از آنک * هر چه آید از تو خود نبود غیر کبرکی *
فی کد اغازی فی طایفه اولان و جماعت جانباز دیرلر فرس قدیمه ربهان بازه یعنی ایس
اوزرنده او بناینه غازی دیرلر متاخرین جانباز ایله مجاهد میان تفریق ایچون کد الفظنی غازی به
مضایف ایدوب علم ایلدیلر حضرت مولانا قاسم سره بیت جنبش جان کی کند صورت کرمابه
صف شکنی کی کند اسب کد اغازی * مولانا مظهر * قطعه * دمی که مال ندادی ملوک را
به سیاهه * خون چنانست که کرمال آن کشیر و قلیل * شود برات کد اغازی آنکه * ز اولیانش
کنیز کهن کند تحصیل کدایی فی دایچیاک حکیم انوری بیت بدین طریقی کد اندم کان
کدیه مبر * به بنه کرچه کدایی طریقت شعراست کرای فی فتح راه مهمله و اظهار یای
تختانیله بش معنایه کلور اول میل و رغبت معناسنه حکیم فردوسی بیت بیکسوکرای از میان
دوصف * چه داری چنین برب آورده کف * حکیم اسدی بیت بسو کند و پیمان ایامن کرای
فرستادم اینک خط من کوی * ثانی طو تمق کرفتن معناسنه حکیم فردوسی بیت کرفتم
کر بند اسفندیار * کراینده دست مراد است خوار * حکیم انوری بیت بر سر جمع بگو مید که
ای قدر ترا * آسمان پای سپر کشت و زمین دست کرای * ثالث یعنی کران و ثقیل حکیم
فردوسی بیت زمین از کرای شده سر کرای * که بیکاره کشت از پی چار پای * رابع جمله

ایتیک معنای صانع فرهنك منظومه بیت جمله بردن بود کراییدن * کار و زار است و جنگ
کوشیدن * خامس تا تار پادشاه لرینك لغتی در که محمد کرای و ساهم کرای دیر علی هذا القیاس
هر مملکت پادشاه لرینه مخصوص لقب و آنکه سائرین هتاز اولورلی تا تار پادشاه لرینه کرای
و عجم پادشاه لرینه یعنی ایران زمین شاه لرینه کسری وکی دخی دیرلر و توران پادشاه لرینه خاقان
و چین پادشاه لرینه قفقور و هند پادشاه لرینه رای و حبش پادشاه لرینه نجاشی و چین
پادشاه لرینه تبع و مصر پادشاه لرینه فرعون و روم پادشاه لرینه قیصر و اسلام پادشاه لرینه
سلطان دیرلر ابن عیث بیت ای صیالطی بکو کر بکذری بر صبحگاه * بر جناب خسرو
خسرو نشان کرای شاه * معلوم اوله که کرای لغتی هر قرهنگکه میل و رغبت معنای صانع روایت
ابلسلو تنگم ابتدا یومعنا یله ذکر اولندی اما خاطر فقیر خطور ایدر که کرای اعم فاعل اوله
کرایتن معنای صانع و صیغه امر اوله تنگم شاعر دیمشدر بیت بروی دل ابواب دانش کشی
بادگاه ادب دانش کرای کوردنای ک سکون راو فتح دال مهملتین و نوله کباب شیخی
معنای صانع در شمس غزلی بیت هر دل که در هوات نه چون مرغ پرزند * چون مرغ نیم بهل و بز
کردنای بود * قرهنگ میزاده یعنی کل سرخ و راجاجد و اطفال الله و ررلر یوریک ایچون استانی
او حنک تکرلکی اولور اکا یا پشوب تکرلک دوند که طفل دخی یوریکه آیش و عریه اکا دوامه
شم دالله کذافی کتاب السامی ک کروی ک سکون راء مهمله و شم کاف فارسیله توران
پهلواننن برهملوان آدیدد افراسیابک امدادینه کاشیدی و افراسیاب آنی پیران ویسه یه
قوشوب طوس و رستم ایله جنگه کوند رمش ایدی ک گرما قزای ک سال ملکی دن
او چینی آیک آدیدد اسی آر توررد یلک اولور آخر بهار آنی در روم لسانته ایا دیرلر کرمای
سکون راء مهمله ایله یابین بالغیدر ک کروی ک کسرا راء مهمله ایله هوا و یلکه دیرلر عوما کرکسه
مساحت ارض ایچون جزیب دید کرای او یلک اولسون ترکیه دوند دیرلر حکیم انوری * قطعه *
کر رئیس مردم منصور آنکه در هفتاد سال * شعر نشیند و نکفت اینک دلیل مهتری * زانکه
امثال مرایی شاعری بسیار داد * کاخهای بودشش در باغهای چل کروی * و کرکسه آرستون
اواسون ذراع معنای صانع سنایی بیت باش تا چون چشم توکان تنگ کردد کورتو * کرچه
خود را کور سازی در مسافت ده کروی * و کرکسه کیله اولسون صاع معنای صانع حکیم خاقانی
بیت چرخست خورشید ز کاش مدار چشم * کان صاع کرده و دکر ییک قفیر نیست *
یومعنا یله حکیم قطران ارموی بیت دهد اوسیم بقنطار و یواقیت بکنج * دهد اوزر بانبار و لالی
بکری * و کرکسه قوم صاعنی او یلکی اولسون و کرکسه صو صاعنی او یلکی اولسون اول
بوله دکر باقر دن بر جام دوزب دینه بر کوجک دلك قورلوا آنی صوبه قورلوا لجام اول داکدن صوبه
طول دکر ساعت نجومی اعتبار ایدرلر یومعنا یله تقصیل کربال لغتی ذیاعاد ذکر اولور انشاء الله
قمانی ک کرای ک فتح زاء معجمه ایله کربدن لفظنن اسم فاعلدر ایکی معنایه در اول ضرر
ایدی ثانی اصری معنای صانع شمس غزلی بیت انتقام تو کشت جان پرور * انتقام تو کشت
ده کرای ک کروی ک سکون زاء فارسی و کسرا به و حده ایله کرباء مرقوم معنای صانع یعنی
دیساس نوعنن بر او تدر کدافی فرهنك جه نکیری ک کز دشتی ک اطبا طب کتابلرنه شقاقل

شقاقل دید کرای کوکدر بغایت نافع نسند در و تازه ایکن بنور لطیف در و ریاستی دخی ایدرلر
کرز بری دخی دیرلر ک کروی ک ضم زاء فارسی و و او معروف و کسرتونله طام دیر کرای اوزرینه
قونیلان ابجه اغاجلر اکثر کوی اولنده او لور مختصر دام اور تیزی درز را شهر اولنده دیرک
اوزرینه تخته دوشلر ک کشتن روی ک اضافه کله یعنی نون مکسور اولق ایله بر علتدر اطبا لقوه
دیرلر بانم فاسد حرکتدن او اور یوز و آغزا کیلور ک کشتی ک کسرتین معجمه ایله ناز و افتخار
ایله صالط و خوش اولق کذافی المجمع ک کافر و آمدی ک بوغازده واقع او اور بر علتدر اطبا
اول علت خنق دیرلر ک کندوری ک سکون نون و ضم دال و او معروف و کسرا راء مهملتین ایله
پیشکیر معنای صانع یعنی سفره مفرمه سی دیک اولور شمس غزلی بیت برای خوان ستم نشام
ملاک دست قضا * کند زاطلس والای چرخ کندوری ک کوانچی ک فتح و او سکون نوله دلیر
و پهلوان معنای صانع بعض نسخه ده سردار و سیم سالار معنای صانع حکیم فردوسی بیت بدرگاه
شاهت میانچی منم * که در شهر ایران کوانچی منم ک کوانچی ک حذف الفله کوانچی معنای صانع در
و ضم کاف و کسرا و ایله یعنی عزیز ک کوری ک سکون و او و کسرا راء مهمله ایله طویل و نفیر
و شتاک ایله کتمک معنای صانع ک کوهزای ک نیکوکار و هنرمند عاقل و کامل معنای صانع در کذافی
فرهنك جهانگیری ک کوهری ک اوج معنایه کاور اول جواهر دن دوزلش اولان نسته یه دیرلر
هر نه اولور سه مرصع کبی حکیم خاقانی بیت چشمه خضر سازب ازلب جام کوهری * کرطلات
بحر جست آینه * سکندری * ثانی صاحب اصل و نسب و اصیل کجیلان آته دیرلر ثالث جواهر
فروش و جواهر شناس حقه ده شلر * مصرع * قدر زرزر ک شناسد قدر کوهر کوهری *
ک کبی بر قوشدر قنادی اباق اولور آذن اوق یا کبی ایدرلر همدم دخی دیرلر شاعر * رباعی *
عارف پر نیازی کی خواهد کرد * وزرشته جان خیم فی خواهد کرد * و سینه دشمنان سته
خواهد زد * شجرف زخون دلوی خواهد کرد ک باب الکاف الفارسی المکسوره مع الالف ک
ک کربنای سکون راو فتح نون و دال مهملتین ایله یعنی کاسه زانو یعنی دیر کوزی معنای صانع در
ک کبی ک اوت که کیه دخی دیرلر عریه نبات دید کاید شاعر بیت سر مردم نه دیکر بار خیزد
کیا باشد که آن هر بار خیزد ک کیمانا ک فتح یای تخمائی و نوله عناصر اربعه یه دیرلر امیر خسرو
بیت همه آزاد کست همت او * قهر کردست مرکیانارا * کیانادن مراد عناصر اربعه نک
صورتین بیان ایدر ک کیرا ک یوزن زیر اوطی معنای صانع مبالغه ایله اعم فاعل صیغه سیدر
ک کیمیا ک سکون یای تخمائی اول و فتح ثانی و کسرا یله یعنی ریمازی یعنی جامه بولفت ایله ریماز
و ریمز لغتین فرهنك جهانگیری صاحبی جامه معنای صانع روایت ابلسلو امانقوله جامه ایدو کین
بیان ایتمش ک مع الباء الموحده * کران رکاب ک ثابت قدم و حرکتد متانت اوزره اولان آت
و آدمه اطلاق اولور و آت اوزرنه مردانه و دلیرانه اولانه ده دیرلر خواجه سلمان بیت
کر آن عنان کرای که کیه کران رکاب * جسنی کران ز صدمه کرز کران او ک کرداب ک سکون
راو فتح دال مهملتین ایله در یاده واقع اولان چورندی لفظ مرکبدر کرد ایله آبدن میرنظمی بیت
چو کشتی اندر افتاده بگرداب * میسر زان بعد ازین رافع اسباب ک کرب ک کسرا راء مهمله
و سکون یای تخمائیله اول نسته در که انجیلر تار لانی تقسیم ایدوب بر مقدار اعتبار یله ترکیه

باب الکاف الفارسی المکسوره

دوم و عربیاء جریب ذیل کاف ای آخرین حرف تالی ترحیم ایدوب کری ذیل ر کلاب
یوغرائش بالحق که لفظ مرکب در کل ایله آیدن صولوا بالحق دیمک اولور فی مع التاء المثناة فی
فی کدست فی فتح دال و سکون سین و هملتین ایله قارش که بدست دخی ذیل عربیاء مشهور
معناسنه در کسر سین معجه و باء موحده ایله ابوالعانی بیت این بودیش زنان کیر چنین
یک کدست قامت و هم چار انگشت فی کران پشت فی فتح راه ممله و ضم باء فارسی و سکون
سین معجه ایله متکبر و خود بین و کاهل کذا فی المجمع وله بیت نیاید آدمی از هر کران پشت
نیاید اسب پالانی هنور فی کران سرشت فی بودخی کران پشت معناسنه در فی گرفت فی
کسر راه ممله و سکون فایله درت معنایه در اول گرفتن لفظندن صیغه ماضی و طودی
معناسنه ثانی طعنه معناسنه بودخی ایکی معنایه در بری نیزه آورده بود معنایه در بری
سر زنده و مو آخذه معناسنه بود معنی فارسیه در یعنی طعنه ایله سویلن سوزه گرفت ذیل
حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * فرج استر لایق حلقه زردست * زر عاشق روی زرد
واصف فرست * از گرفت من ز جان اسیر گفید * گرچه اکنون هم گرفتار میمند * خواجه سلمان
بیت اگر تیغ نکیری تو مید راجه کند * گرفت بر طرف تست نیست بر تیغیر * ثالث یعنی
غرامت و تاوان صوح و جرم عیب ذاکانی بیت بیچاره آدمی که ندارد هیچ حال * فی برستاره
دست و نه بر آسمان گرفت * شمس خیزی بیت تو همچو آفتابی وید خواه شب پر * نبود
بر آفتاب زخمی * او گرفت * رابع نایک بر نوع قصه سنه دیلر صداسی نیز چقار فی کزیت فی
سکون زاه معجه و کسریای تحتانیله ایکی معنایه در اول اول ماله دیلر که رعایان عشر محصول
و خراج ارضیه نامیده آل نور حکم فردوسی * مثنوی * همه پادشاهان شدند انجمن * زمین را
پیشید و برزد رسن * کزیتی نهادند بر یکدم * کزایدون دهقان نکردد درم * نهادیم
روی زمین را خراج * درخت کزیت از پی تحت و تاج * ثانی کفره دن جزیه نامیده آلان
مانده دیلر بود معنایه در کزید دخی دیلور شیخ سهروردی بیت اگر نه رای خلعت زهر مارش بار *
که گرچه میخورد او کزیت مسالمت * کسر زاه معجه و سکون یای تحتانیله دخی استعمال اول نور
شیخ نظامی بیت کهش خاقان خراج چین فرستد * کهش قیصر کزیت دین فرستد *
فی مع الحیم * کرچ فی کسر راه ممله و سکون یای تحتانیله پاره معناسنه که بر سنه دن کساش
اوله قانون و قارپوز و امثالی سنه لدلی و دخی یاقه اویندیسی و سایر قاش و زیاده لری و دخی اودن
یونش بر مده اریو مقوله لک جمله سنه دیلر حکم سنایی بیت همه عالمی سرای وستانست
این کزیت بتز زندانست فی کچ فی سکون یای تحتانیله معجب و خود ستای و دخی احق
و سر کشته معناسنه شمس خیزی بیت ای فاک در رفعت و تعظیم تو چون خاک پست * وی خرد
بادانش و تدبیر تو معیوب و کچ فی مع الحیم الفارسی * کرچ فی فتح راه ممله ایله ترکیه دخی کرچ
دیلر لکن کاف عربیله طاشی یا قوب بعد صوبله سوبه در ب غارت و دیوار صوارلر فارسیه اصل
آدی کچ در این معنی بیت ناید از خاک و کچ و سنک اینچنین طاقی مکر * خاکش از مشك و کرچ
گافور و سنکس کوهرست * حکم زجاجی در صفت عمارت بیت بهم در به پیوست فرزانه
سنک * در آنجا بود از کرچ بوی و زنک فی کرده پیچ فی سکون را و فتح دال هم ملتین و کسر راه

باغ فارسیله طولانی و طولاند رمق و بر سنه دیلی چو به الموق و دخی آء فیلر اوقی تخمه دیلر معنای
اولا رینه کرده بردخی دیلور فی مع الحاه المعجه * کل سرخ فی کسر لام و ضم سین ممله ایله آشی
دید کاری قزل طایق که بعض اغاج و تخمه بویارلر عربیله مغره دیلر ضم میم و سکون غین معجه و فتح
و اء ممله ایله آنن برداق یا پاسه یا خود بر مقدارین صوبه براغوب صوبن ایچسه لرسکین
حرارت کید ایدر و حمای صفرایه به نافعدر فی کل شیخ فی کسر لام و سین معجه ایله اوزلی بالحق که
باصدقه یا غه یا شوب بیله قالقار فی مع الدال الممله * کراید فی فتح راه ممله ایله یعنی
کاهد یعنی اکسیلور شمس خیزی بیت بدست معدلت انصاف و عدلت * تن ظلم و ستم را
می کراید فی کرد فی سکون زاه ممله ایله اوج معنایه کلور اول معنای حقیقی سی یعنی
موضوع ایی دگر میدر مدور معناسنه ثانی جمع اولق یوایکی معنایه شاعر بیت زرد ابرای
صرف کند سنکه دار کرده * لعنت بر آن کسی که ورا کرد می کند * ثالث شاه معناسنه حکم فردوسی
بیت همیرت سوی سیماوش کرد * باده سفندار مندر و زارد * بود معنایه معنای ثانیه یعنی جمع
معناسنه وله بیت زختلان و از تو مدویسه کرد * زهر سو سپاه اندر آورد کرد فی کردا کرد فی
چپ چوره و قات اندر قات دایره اولق شیخ نظامی بیت همه در جلوه کردا کرد خسرو *
گواکب وار بر کرد منه فی کرد باد فی سکون را و دال هم ملتین و فتح باء موحده ایله قاصرغه
معناسنه که باد کرد و دوله و کرد باده دخی دیلر حکم فردوسی بیت در افتادنا که برو کرد باد
بود کرد بر پشت او کعباد * قاصرغه چو ریاب کتد و کندن دایره کیرمک معناسنه ده
استعمال اول نور استاد فرخی بیت همی فکند بشیر و همی فکند بیوز * چو کرد باد همی بکشت
بر زمین و سار * عربیله قاصرغه به ذوبه دیلر فی کروند فی سکون راه ممله و تون و فتح و او ایله
تمر کو علی که وجود انسان ظاهر او اور کر بوند دخی دیلر کر بوند فی کسر راه ممله ایله
دوکه که قفانه دکرلر خواجه حافظ بیت نقاب کل کشید و زلف سنبیل * کره بند قبای غنچه
وا کرد * وا و حقه و باغنه ده دیلر ابوالعانی بیت کساد داد کره بند پرده پرور * بکف گرفته
بفتاح کچ پنهارا فی کر بوند فی آغز ده اولان اوچق که بغاله ده دیلر و بعضیله تمر کو دخی دیشلور
فی کرید فی کسر زاه معجه و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه کلور کزیت مرقوم کی اول رعایان
و دخی زراعت ایدلر دن عشر محصول و خراج ارضیه و باغ و باغچه و بوستان و بنه و زراعت اولنش
نسنه لک رسم عشری معناسنه شیخ نظامی بیت کزیدر باخوار کان چون دم * بخود بر چنین
خوار بی چون کم * امیر خسرو بیت کردهن از لقمه خواهد زید * معنای زدن ان ستاند کزید
ثانی اهل زمه کفره دن آلان خراج که جزیه دخی دیلر حکم سوز فی بیت کتاب خویش
نحوایم و زو عمل نکیم * که تا کزید ستاند چون زاهل کتاب * فرحنگ زنه کوباده یعنی رشوت
دیو یا زمش فی کله مند فی شکایتی یعنی شکایت و ظلمدن اولسون رنج و زخمیدن اولسون
فی کسبوند فی سکون یای تحتانی و ضم سین ممله ایله صاج باغی که صاج کیسودر بند باغدر
کیمی التوندن ایدوب انجوا یله بر طوب ایدوب صاجک اوچنه باغلرلر فی مع الراء الممله * کراحوار
فتح راه ممله و سکون نون و ناء معجه مفتوحه و او معدوله ایله یعنی بسیار خوار اقول
معناسنه سیف اسفر زکی بیت همجو حمار است درد تو که نکرد * جز بکر انخواری شراب

دخی دیو لر حضرت مولانا قدس سره بیت زهی جم واکه معشوق او بخانه او * بسوی خانه
نیاید کزانی می پوید * شمس غزی لاف معناسنه دیوب بوبنی ایراد باش بیت ایدل آخر چند
ازین طبع ملول * وی زبان تاجند ازین قول کداف * وکلام باطل معناسنه حکیم اسدی بیت
نکه داشتن سرکه نام لاف * ازان به که دادن بیار از کداف * ثانی بسیار و بعد معناسنه حکیم ازرق
بیت توان کسی که زهر کداف بخشیدن * ز رسم خلق همی کم کنی رسوم حساب * مع الکاف
چون یکم میگرد فریاد * دل احباب میبکشت از غم آزاد * کران سنک * ایکی معنایه در
اول یعنی سنکین یعنی وزنده آخر اولان سنسینه دیو لر هرنه اولور سه واستعاره طریقیله آخر
جاناویه ده دیو لر حکیم اسدی بیت ترا کوسفندی ازان به بدی * که یاری کران سنک وقریه
بدی * ثانی قیمتلو خواهر و قاش و سایر هرنه اولور سه شیخ نظامی بیت بتارک برش تاج
دستور شاه * زکوه کران سنک و تابان ماه * کردک * سکون را و فتح دالم مهملتین ایله درت
معنایه کلور اول یعنی خرگاه پادشاهان شیخ نظامی * مثنوی * دو کردک داشتی خسرو میا *
برآمده بکوه چون ثریا * یکی ظاهر زهریاده خوردن * ذکر پنهان زهر خواب کردن *
ری رخ زابسان پاره نور * سوی آن خوابگاه آوردن * کرفتن دست و نشان دست بردست
برون آمد ذکر کردک برونست * درین کردک نشسته خسرو چین * در آن کردک فتاده شور
شیرین * ثانی بخله خانه عروس ترکیه فتح کافله کردک خانه ده دیو لر عروس ایچون ترتیب
اولش اوله خلوتخانه معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت مجزبانک دفت نبود نصیبی *
چو هشتی خون در روز کردک * ثالث یا کتمچ بلجه دخی دیو لر فارسیله آکا چیستان وپردک
دخی دیو لر عربیله لغز خم لام و فتح غین معجه ایله وهندی لسانه پهل دیو لر رایج برنوع یاغل
خیرک ایچنه بادام و یا خود فستق دوکوب شکر ایله یا خود خرما ایله آمیخته ایدوب بشوررلر آکا
کلند دخی دیو لر * کلا سنک * صیان طاشی مفتوحه ده دخی ذکر مزور ایلادی
* کل سنک * کسر لام و خم تاء مشناه و نون ایله صولویا خلق یعنی اول با خلق کدنی اولیوب صوق
اوله * کلا سنک * سکون لام و فتح نوله با خلقی بر غمناک و زهرناک کی کل ایله ناکدن مرکب
مولانا بجای بیت کرینه سرچشمه زکل پاک شود * چه عجب زاب که کلناک شود * کیارنک *
فتح پای تحتانی و راه مهمله و سکون نوله چری باشی معناسنه میر تقی میر بیت چولشکر کرد
کردن شد محل سنک * بیاید سعی و کوشش از کیارنک * کلاک * سکون پای تحتانی و فتح
لامله کیلانی دیکدر اما کیلانیلارک شهرده اولانی روستایی به کیلاک دیو لر * مع اللام *
* کردبال * سکون را و دال مهملتین و فتح باء و حله ایله کردباد مرقوم معناسنه منقوله در
* کرپال * سکون راه مهمله و فتح پای تحتانیله اول سنسینه دیو لر که هفتقوش یعنی بدی نوع
معدن دوزخش ریاضی نخته اوزنده قوم ساعتی شیشه سی کی مزبور معدنلردن ایکی جام
وضع اولش دینارنده برکوچک سوراخلری وارد حوض کی بریک اورتاسنه قورلر تدریجاً
جامک بزینه صوطولوب اول برینک دلوکندن اقرار برینک طلوسی بر ساعت نجومی تخمین
اوشد در جام طوابق بینه اول معدن بر جبق وارد اول نخته یه اورر ساعت مرور ایتدوی

ایتدوی معلوم اولور مذکوره جامه کری و نخته سنه کرپال دیو لر میر معنی بیت دانی چراست
ناله کرپال هر کری * یعنی که این سرای مقام درنگ نیست * حکیم محمد رضا حکیمی مخلص * رباعی
کرپال که نوحه میبکند گاه کری * دانی غرضش چیست ازین نوحه کری * یعنی که کری کری شود
عزتو کم * پیمانه عمر کم شود تا کری * کل * مطلق با خلق در که عریضی طین و وصل
معنایه عوایله آغشته اولش طیراغک جمیع سنه دیو لر یفموردن اصانش کرکسه قصدا
آدم اصانش جمله سنه کل اطلاق اولور * خواجه حافظ بیت دوش دیدم که ملایک در میخانه
زدند * کل آدم بر سر شمشیر پیمانه زدند * و غلزلر اولان با خلقه دخی کل دینلر و دیو بیتدن
فهم اولور استاذ بیت بگردش زاب و کل سوری رسید * کل سوری زاطر افش دمیده *
* کیل * سکون پای تحتانیله بر طایفه نک امید رک جمعی کیلان کاور حکیم اسدی بیت
چو شب کیل شد در کلیم سیاه * و رازد و کیله سپر کشت ماه * مزبور طایفه ساکن اولد قلی
ولایت کیلان علم اولش در اول ولایتک خلقنه کیلانی دیو لر تعریب ایدوب جیلان و جیلانی
و جیل دیو لر قطب العارفین و ذخر الواصلین حضرت شیخ عبدالقادر کیلانی قدس الله سره
الغریز اول ولایتدن اولغله عجم کیلانی و عرب جیلانی دیو لر * مع الیم * گرفته دم *
بر علت در آدمک و حیوانده دخی اولور که نفس عسرت ایله کلور ایدی حرکت ایله نفس طویاوب
یوریمکه و سونلرکه بحالی قانر فضیلات باغمدن عارض اولور عریضه ضیق النفس دیو لر کل کندم
سکون لام و نون و فتح کاف فارسیله برات کوکیدر نظر ده انی دانه بغدادی بر رینه یا پشتمش
کودینور کور کندم دخی دیو لر و کسر لامله یعنی اضافتله بغدادی بودقه چیقان با خلقه دیو لر
* مع النون * کراشدن * فتح راه مهمله و کسر شین معجه و سکون پای تحتانیله یعنی
آشفتن یعنی دیوانه اولق آغاجی بیت بیاتاجد اکشتم از روی تو * کراشدن و نیره شد کارمن *
* کران * فتح راه مهمله ایله اوج معنایه کاور اول آغر معناسنه عربیله ثقیل دیدکاری اکر
محسوسا واکر معنا حکیم انوری بیت زهد توفضله و ضوکر بسمهر در زدی * کوه کران حلت
ازگاه سبکتر آمدی * ثانی قیمتلو یعنی مالوم معناسنه عربیله غالی دیو لر ثالث قنلق قنط
معناسنه که غلادخی دیو لر * کرانجان * یعنی ثقیل ترکیه آغر جان و دیدکاری و شکم ابو المعانی
بیت کرانجانی کراید بزم زندان * کرید فکر عشرت از دل و جان * کراندن * فتح را و دال
مهملتین و سکون نوله یعنی نظر کردن نکراندن لفظندن اختصار اولمشدر * کران عنان *
آغر یوریشلو آب و آدم کران رکاب دخی دیو لر خواجه سلمان بیت کوه کران عنان کرای
کران رکاب * جستی کران زنده * کرز کراندان * کرایدن * فتح راه مهمله و کسر نون
و سکون پای تحتانیله بر سنه بی آغر و یا خود بهالوا بالک معناسنه در * کرایستن * فتح را
و تاء مشناه و کسریای تحتانی و سکون سین مهملتین ایله یعنی میل کردن یعنی رغبت ابلک و بر طرفه
اکلاک کدافی الجمع * کرایدن * فتح راه مهمله و کسریای اول و سکون ثانیله میل ابلک
معناسنه کمال اسمعیل بیت کدشت عهد جوانی زانو سینه * رسید نوبت بیری بتوبه نکرانی
حکیم فردوسی بیت چو هومان بید آن سپاه کران * کرایدن * کرز و تیغ سران * و بر سنه بی
صالنق واکلاک واکلاک و قورمق معنایه دخی مزویدر * کردخوان * سکون را و دال

مهملتین و فتح جاء معجبه و اوامع دله ایله دکر می سفره خواجه حافظ بیت زکردخوان کون
فلاک طمع نتوان داشت * کدبی ملالت صد عضه یک نوله بر آید * کردران بی سکون راه
اول و دال و فتح راء ثانی مهملات ایله بوط کوکی که اوز زنده ات چوق اولور حکیم سوزنی بیت
دست برانش نهادم بهشت زدر کردتم * این مثل بایادم آمد کردران با کرد دست * سیف
اسفرنجی بیت نشکند کردران مرکب باد * شیرایوان توبه بچه ماه * کردگان بی سکون
را و فتح دال مهملتین و کاف فارسیله جوز زوی که کوز دخی دیرلر شیخ سعدی بیت پرتو نیکان
تکید هر که بیادش بدست * تربیت نا اهل را چون کردگان برکت بدست * کرد کردن بی سکون
را و دال مهملتین و فتح کافله ایکی معنایه در اول بر سنه بی دکر می ابلک و ثانی جمع ابلک هر نه
اولور سه چغته ای لسانده اوکاک دیرلر کاف عربیله فرهاد نامه ده سقراط حکیم حصارنده مال
فراوان کورد و کی روده بویتمه اوکولکان یعنی جمع اولمش عبارتی واقع اولمشدر بیت غنیمت
کوردی هر یان حدردن افزون * اوکولکان هر طرف اوز کف قارون * و سبعة سیاره ده بویتمه
جمع اینسه و اقامه در بیت کیم جواهرینی اللیغه توکسا * نل غفلت کی آتی اوکسا کرد کریبان بی
سکون را و دال مهملتین و کسر کافله کوملک معناسنه که کریبانی و کرنه دخی دیرلر عربیله سریال
دیرلر مفلا عزالی مشهدی بیت ماباده ایم کرد کریبان ماخست * دارم نشاه که دو عالم پرو
کست * کرده بالین بی کرده بالین کوی کوچک دکر می یصد قدر * کرده بان بی سکون را
و فتح دال مهملتین و اخفاء خمیر ایله نکهمان معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری * کر زین بی
سکون راه مهمله و یای تحتانی و کسر زاء معجبه ایله اوج معنایه کورد اول کرزن مرقوم یعنی بیوک
مرصع تاج که دیاده نه مال و نه بها ایریشود ثانی یعنی تیر یعنی اونی ثالث زنبیل معناسنه کذا فی
فرهنگ جهانگیری * کرستن و کرستن بی کلاه با بکسر الازین و سکون السینین المهملات
و فتح التاء المشتهة اعلق عربیله بکا معناسنه ضم باء موحد و فتح کاف عربیله مستقبل رنده سین
یایه و تا داله قلب اولنوب کرید و کرینه دینلور * کر فتنار شدن بی اسیر اوق و طوقاق
و محبوس اولق * کر فتناریدن بی اسیر ابلک و طوقاق و حبس ابلک * کر فتن * طوقاق
و اسیر و حبس ابلک و کوکل طاراق معنایه عربیله امساک و مسک معناسنه در چغتایده
توتمانی آنلرده حرف طاولماغله تاء مشتهة ایله اسه عمال اولنور * کر وائیدن بی سکون راه
مهمله و فتحه ایله ده جایز در و کسرتون و سکون یای تحتانیله متعوی کر ویدن که ایکی معنایه
کا و ز اول رهن ایتدر مک ثانی ایتادر مق * کروکان بی فتح راء مهمله و سکون و او ایله رهن اولان
نفسه یه دیرلر امیر خسرو بیت شه که کشته هوش یافتن * بچندین خسرتش جانی کروکان
* کر و کردن بی فتح راء مهمله و سکون و او ایله رهن ابلک * کر ویدن بی فتح راء مهمله و کسر
واو و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول رهن ابلک ثانی ایتادر معناسنه ابو المعانی بیت
وعد خوبان چهارا کر ویدن نشود * دادن عاشق صادق بفریب استاند * کره تن بی کسر
راء مهمله و اظهارها و فتح تاء مشتهة ایله همکلو بوجک بعضیلر اوز بچک آغیدر دیرلر کریبان بی
سکون راه مهمله و فتح یای تحتانیله کرستن لفظندن اسم فاعل اولور اغلاچی معناسنه میرنظمی
بیت زدر دست اختیارم چشم کریبان * غنا نش می ستاند نیست دره ان * بعض فرده مکمل قدا

قد او قریبان معناسنه مرویدر * کریبان بی کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی و فتح باء موحد
ایله یاقه معناسنه در کرب دخی دیرلر و له بیت کریبان چاک کرده تابدا امان * نمائند فرق دامان
از کریبان بی کرختن بی کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی و خاء معجبه و فتح تاء مشتهة ایله
قاجق عربیله بی فرامعناسنه کال بخندی بیت آهوان برکوشه کار دیدند آن دو چشم *
هر یکی با نیر غره جانی بگریختند * کر ویدن بی کسر راء مهمله و زاء معجبه و سکون یایین
تحتانیین ایله یعنی کرختن یعنی قاجق کر ز لغتنک مصدری بواولق مخیدر * کریوان بی
کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله یعنی کریبان مرقوم بر موجب قاعده فرض با واه قلب
اولنشد * کر یون بی کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی و فتح واو ایله تمر کو علی کد وجود
انسانک ظاهر اولور اطباء زبور علمته قویا دیرلر ضم قاف و فتح باء موحد ایله * کر ویدن بی
فتح زاء معجبه و دال مهمله و کسریای تحتانی اول و سکون ثانیه یعنی کاستن یعنی زراعت ابلک
میرنظمی بیت کز ایدره اکرنیک و اکرد * بوقت خرمش آنرا بیاید * کلون بی سکون
لام و ضم ما و سکون و او ایله کسکلو ری یعنی یغور ری اصلاتد قه حیوانات و آدم یور یسند
چقور چقور اولوب قورید قه پارچه پارچه قالدور اکا کلوخ دخی دیرلر ترکیب کسک دیرلر
میرنظمی بیت چو باران دشت را افزون بوده * زمین آنجا همه کلون بوده * کیباخن بی
فتح یای تحتانی و خاء معجبه ایله آهسته ایش ایشک اما معیار جمالیده سخن جزب و شیرین که
برکسند بی مطیع و رام ایتک ایچون سولنورد یوب بویینی شمس غزلی نظم ایش بیت همه
اعدای خود را دوست کردی * بر دی و باحسان و کیباخن * کیباخن بی فتح یای تحتانیله عناصر
اربعة یه دیرلر جمع طریقله ابوالمعانی بیت باد باقی بدوات و عمرش * تاموالید و این کیباخن
بر جاست * کینی ستان بی کسریای تحتانی و تاء مشتهة ایله صاحب قوت و قدرت وصف
ملوک در جهان آیی مراد دنیانک پادشاهی دیکدر خواجه سلمان بیت رایت کینی ستان
افکنند ظل معدات * خفته خوش در سایه انصاف او کینی ستان * کینی ستان ثانی جهان
ارقه اوزره یا تمش یعنی راحت اولمش دیمک اولور * کیرائیدن بی سکون یایین تحتانیین و فتح
راء مهمله و کسرتونله طو تدر مق معناسنه در * کیلان بی بر عظیم ولایتدر آند ایتد ان کیل
طایفه سی نمکن اولمده بواسطه تسبیح اولنشدربی نظیر ابریشمی اولور و لطیف قاشلر ایشلور
اکثر محصوللری پرنج درو خلقی چندان بغدادی یز لری الجمله طاماملری و انکری پر نجد و اکثر
آدمیسی عمر طویل ایله معمر اولور بر میت اوزرینه ماتم و توحه اینسه لزان نخوردی چرامردی
دیرلر اما قوی همکل و توانا اولوب ضعیف الحسد زله واسی کر مسیر در مولا ناهاتی در تیمور نامه
* مثنوی * ز آوازه شاه وصیت سپاه * تزلزل بکیلانیان بر دراه * سلاطین کیلان زکتابه
شدندش رعیت صفت باجده * کن و کن بی ادات نسبتدر نمکن و شوخ کن کی مفرد
اسه معیال اولمده زکرله ایله ترکیبه محتاجدر * کیوکان بی سکون یای تحتانی و واو و فتح کافله ایرانی
برهلوان آدیدر که کرازه نام بر نامدار بهلوان اوغلی و ارایدی * کیهان بی سکون یای تحتانی
و فتح هایلجه جهان دیکدر حکیم فردوسی بیت خداوند کیهان و گردان سپهر * فروزنده ماه
و ناهید و مهر * شمس غزلی بیت آنکه اوراد مرورت نیست در کینی مثال * وانکه اوراد مرورت

نیست در کیهان نظیر * و خوار معناسنه ده مرویدر * مع الواء * کرو * فتح راه مهله و سکون
واو ایله رهن معناسنه ایکی جهتند دخی کرو دینا نور یادیق مقابله سنه اوله یا خود نرد و قازده
اولان شرط اوله ابوالمعانی بیت نرد عشقش را بدل بازیدم و دلدار گفت * غیر تقد جان
نی خواهم کمی باشد کرو * کز یو * کسر راه مهله و سکون یای تحتانیله یعنی کری که عنقه ریب
شرح اولنو رانشا الله تعالی * کاشو * سکون لام و ضم شین معجه ایله ترکیب کاف عربیله
کل دیدکاری بیاض طیار قدر که زنان اصلدوب حمامه صاچلرین آنکه یورلر هم پاک ایدروم
بغایت نرم ایدوب اوزادر قیلدن و بدندن ازاله و سخا ایتکه صابوندن اعلادر * کاکرو *
سکون لام و فتح کاف فارسی و ضم زاء معجه ایله بعض نسخه ده زاء فارسیله درایافون اغاجندن
اولان سپور که یه دیرلر * کیسو * سکون یای تحتانی و ضم سین مهله ایله اومو زاورینه
دوشن صاچه دیرلر استاد دقیق بیت آن دو کیسودل زمامی بر دومی کوئی که برد * نبسی آ که که
می آیند دزدان از قفا * ایکی بولک اورلش صاچدن کنایه درو علوی ساداتک دخی ایکی طرفدن
او کارینه عالیشان عباچنه کیسودینلو و حاصلی مطلقا باستانه بن قله کیسو دیرلر * کیلدارو *
سکون یای تحتانی و لام ایله بر اوتدر ترکیب آیرلتو و اطیاسرخس دیرلر * کینکرو * سکون
یای تحتانی و لام و فتح کافله سپور که باغلق قلی اوت و بعض نسخه ده اوجی قرلش سپور که یه
دیرلر کدانی فرهنک جهانگیری * کیلو * سکون یای تحتانی و ضم لامه بیوک کنک که بیکار
یا شلرند و صولر کنارند و قورلر استعمالی آسان اولق ایچون * کیو * سکون یای تحتانیله
ایکی معنایه در اول هر بهادر و پهلوان مبارزه دیرلر ثانی ایرانیلردن بر مشهور پهلوان آیدر
زوابت اولتور که حکیم فردوسی طوسدن پادشاهه عماللرندن شکایت غزنین شهرینه واردت
مکر سلطان محمود غزنوینک ند پلرندن عنصیری و عسجدی و فرتی بر باغچه ده شها عشرت ایدرلر
ایش فردوسی دخی بونله متوجه اولدق کورلر بر روستایی هیئت و دهقانی صورت کسسه
یانلرینه کایور خاطر شکناک ایله رایتک معقول دکلدر اما بونک قافیه ده بر مصرع بدیعی
سنو بیله لم کدر دخی مصرع ممکن اولمیه و کندوبه تکلیف ایله لم شاعر اولین بزمه همصوبت
اوله نردیه لم قلقوب کیدر دیوب فردوسی قرشولرند او توردق ابد عنصیری * مصرع *
چون عارض تو ماه نباشد روشن * دیر عسجدی * مانند رخت کل نبود در گلشن * دیر
فرخی * مرگانت همیکدر کند از جوشن * دیدکله فردوسی دخی علی الفور * مانند صنان
کیو در جنک پشن * دیوب رباعی بی تمام ایله کن بونله حقیر و دبسته اولوب بر زماندن صکره
سن کیسن وزه دن کلور سن کیو کیمز و پشن کیمز یوسوال ایدرلر فردوسی دخی شهنامه دن
بر قاج نیت بونله اوقور عظیم خط اولنوب اوتکون محبت ایدرلر بعد احوالی سلطان محمود
اعلام و فردوسی بی داخل مجلس پادشاه ایدرلر و سلطان محمود تکلیفی ایله شهنامه یه شروع
ایوب اتمام ایدر * مع الهاء * کرانکوه * فتح راه مهله و سکون نون و ضم کاف ایله بیوک
طاع جل علیم معناسنه * کرانمایه * فتح راه مهله و یای تحتانی و سکون نونله آغر
بهالو و جوق سرمایه لود یکدر و کرانمایه دیرلر مراد زیاده بهالو یکدر * کرانیدن * فتح
راه مهله و یای تحتانی و سکون نونله کرانیدن لفظندن هم اتم فاعل و هم اسم مفعولدر میل

۲۱۳ میل ایدیمی و هم میل اولمش بونله ایکی معنایر کله ده بونلق فارسی به خصوص صدر عربیله اواز ایکی
معناسی بونیت و واقعدر بیت آن شاهر رعنا را عشاق کرانیده * اما کچه سودا ز بس آن
چور کرانیده * کردانه * سکون را و فتح دال مهملتین و نونله اطفالک او یونجاق ایتدکاری چقرق
معناسنه در * کرداده * کردیاد مرقوم معناسنه سیف اسقرنکی بیت تدبیر سازت بی دستبرد
حیلت اندر غبار شیه مانده چو کرداده * کردگاه * سکون را و دال مهملتین و فتح کاف فارسیله
کویک ناف معناسنه در حکیم فردوسی بیت چنان ز دبران کرد کاشش شبان * که از چنک چنکی
برون شدستن * کردنامه * سکون را و دال مهملتین ایله جمایل معناسنه در ریاضی و سرقتی
بیت بهر سر کردانی دل کردنامه میکند * خط شبرنکی که آنمه می کشد بر کرد روی * فرهنک
جهانگیریده بر معروف دعا نامه در بر کاغدی مدور کسوب اطرافنه دعایازوب و اور تاسنه
قاجقون غلامیدر جاریه میدر آدینی یازوب اول قاجقونک یا تدوغی یرده بر طاش التنه قورلر
و یا خود اطرافنه ذکر اولندوغی دعایی یازوب و اور تاسنه سوره یوسفی یازوب دیواره میخارلر
بامر الله تعالی اول کریمته اولان قول و نوب کیر و برینه کلور آخریره کیده مزمنای ترکیب دخی
یونی اقتضاید که کرد شهر دیمک اوله زیر زبان پهلویده شهره نامه دیلد و کی منقولدر حضرت
مولانا قدس سره بیت بکردنامه لطفم بشهر باز آورد * خیال دوست با کراه اختیار امیر *
امیر خسرو بیت کرد نامه است که شته اهل هنر کرده است * شکل تدویر که بر دایره دینارست
* کرده کوه * سکون را و فتح دال مهملتین و ضم کافله کردستانده بر طاع آیدر رسکن اولان
آدملری اکثر ماحدوبی مذهب اولورلایش * کرده * سکون را و فتح دال مهملتین ایله درت
معنایه کلور اول بر نوع یوقه اتمکدر معروف ترکیب دخی کرده دیرلر ثانی بر پارچه صاری بزرگ
طائفه یهود فرمان حاکم ایله اوموزلرینه دیکرلر مسلمانلردن تمیز ایچون عربیه غیار دیرلر حکیم
نزاری قهستانی بیت کرده بردوش راهب دیرم * حلقه در کوش ساچلاتم * ثالث کرده
بالش معناسنه در رابع هر دکر می اولان نسفه یه دیرلر * کرشمه * کسر راه مهله و سکون
شین معجه ایله نازایله و کوز او جیلله تقی و محترک محبت اولور اوضاع خوبانه دیرلر بعضیلر کاف
عربیله اوقورلر غازی قلندر بیت ناز آفت و کرشمه بلا عشوه دلفریب * یاران حذر کنید که
طوفان آتشست * گرفته * کسر راه مهله و سکون فا و فتح تاء مشناه ایله اوج معنایه کلور
اول سرزنش و طعنه طریقیله سو بانش گرفت دخی دینا و عربیده مو اخذ معناسنه حکیم
سنایی بیت هست فلک را بطمع خاصه بر اهل هنر * رسم گرفته زدن خوی و غایافتن * شیخ نظامی
بیت زهرم مکش سوی پیکار خویش * گرفته مزین بر گرفتار خویش * ثانی بمعنی غرامت
و تاوان یعنی جرم و جنایت بمعنای اصطلاحی در ثالث معنای موضوع لکه لغت جهتیله اصیر
و طو تساق معناسنه در بومعناک مصدری گرفتن در که آندن اسم مفعولدر * گروه * فتح راه
مهله و ها و سکون واو ایله یرطه کی بر اغاجدر اور تاسی دلک اولور ابیکه پکوروب آیتک بوکرلر
اعاج آغر شقدر اکا پکی دخی دیرلر عربیده نصیله دیرلر ضم نونله * کر و بلم * فتح راه مهله
و کسر واو و سکون یای تحتانیله اینانچی یعنی قلبند فکری قسادی اولیوب استند و کین صحیح
صانوب اعتماد ایدنه دیرلر ابوالمعانی بیت سخنم را بکرده هیچ باور * کر و بلم بقول بد کویان * کرده

وکیل کرد * بنان پاره هشتاد و چهار خرد * باب الحاف الفاتسی المضمومة مع الالف
کزارای فتح زاء معجمه و راه مهمله ایله یعنی ادا کنند یعنی اودای سوزده و غیره شیخ نظامی
بیت کزارای نقش گذارش پذیر * که نقش از کزارش ندارد کزیر * کل رعنا * اضافته
بر نوع کادر طشره سی صاری ایچر وسی قرمزی اولور منلاهلالی بیت پر می لعل شد پیاله زر
کل رعنا و پیش نظر * کزارای فتح میم و راه مهمله ایله ایکی معنایه در اول کاریدن اسم فاعل در
حواله ایچی و اصمراچی معناسنه ثانی قیون وکی و صغرا غیل معناسنه در * کجا *
سکون نون و فتح حمله یعنی کنجایش اسم مصدر در حضرت مولانا قدس سره * قطعه *
هشیار مباحش زانکه هشیار * در مجلس عشق همت رسواست * دلنک خوشم که در فراخی *
هر سخره راد همت و کنجاست * کوارا * فتح و او و راه مهمله ایله کواریدن لفظندن اسم
فاعل در هم ایندیری و هم اولی معناسنه در * کوا * شاهد معناسنه کوا لفظندن
ترجم اولفشد * کورکیا * سکون و او و راه مهمله و کسر کاف فارسیله بر او در بیان اشکی
آنی یک بر کبره دشتی دخی دیرلر بر آدم آنی چینه قرنفل و مصطکی طعمی ویر و بریده ادر
و هندی لسانه سوربا دیرلر * کوشتربا * و او و جهول و سکون شین معجمه و تاء مثنایه و هم
راه مهمله و فتح باه مو حمله ایله چملاق که زغن دخی دیرلر میرظمی * مثنوی * یکی ابایی بود آوان
خر به زبازار کوشت پاره * زخود بضر رفت بالا و پست * یکی کوشتربا بی ر بوده زدست *
* کونیا * و او و جهول و کسر نون و فتح یای تحتانیله بناد یواریا رکن چکد وکی ایپ که طوغری
اولوب طاشک کیمی یوکسک کیمی آلیق اولیه حکیم خاقانی بیت کرنوح که سازهاش بخشم *
یام سطر و کونیش بخشم * مجمع الفرسده اول مثلث الشکل تحت در که اوزرینه خطوط جزلشد
معمارلر آنکه راست و یکی بیلورلر * کویا * و او و معروف و فتح یای تحتانیله یعنی کوشند بابل کویا
وطوطی * کویا دیرلر دخی مقام تمثیل ایراد ایدرلر عربیه کی گانه معناسنه میرظمی ایکی
معنایه بیت در چمن بوده بابل کویا * هم چون بوده در غمت کویا * کویا * بر یاز یاده سیله
کویای مرقومک معنای ثانیه سیله مترادف در * مع الباء الموحده * کرداب * سکون راقع
دال مهملتین ایله تورانیلر دن بر مبارز پهلوان آدیدر حکیم اسدی بیت بجا کرد سهراب و کرداب
شد * زخون کرد آن دست کرداب شد * کوشاسب * سکون زاء مهمله و فتح شین معجمه
وسین مهمله ایله خوابده احتلام اواق معناسنه کذا فی المجمع * کشتاسب * فتح شین معجمه
و سکون سین مهمله ایله بر پادشاه مشهورک نامیدر که کشتاسب دخی دیرلر حکیم اسدی بیت
چونلشد از شش بشد در شاسب * یکشتاسب آمدش رخت کشتاسب * کشتاسب *
سکون شین معجمه و فتح تاء مثنایه وسین مهمله ایله بر پادشاه قدیم اسمیدر حکیم اسدی بیت
تواین تاج از ویافتی یادگار * نه از شاه کشتاسب و اسفندیار * کشتاسب * فتح شین معجمه
و سکون سین مهمله ایله ایکی معنایه در اول کشتاسب مرقوم معناسنه حکیم فردوسی بیت
مرا کر همی داد خواهی بکس * هماغ کشتاسب سوارست و بس * ثانی یعنی جهنم یعنی
مجرای که کشت و شش دخی دیرلر * کشت * سکون شین معجمه ایله یعنی جهنم و جهنم
یعنی مجرای و پیرامش که شش و شش دخی دیرلر * کلاب * معروف اصل آب کل ایدی

ایدی قاعده عجم اوزده مضاف الیه تقدیم اولندی میر خسرو بیت بشکن دلم که رایحه درد
بشنوی * کرازرون شیشه نبود کلاب را * خواجه حافظ بیت از خیال لطف می مشاطه
چالاک طبع * در ضمیر برک کل خوش میکند پنهان کلاب * کوداب * و او و معروف و فتح دال
مهمله ایله ایکی معنایه در اول بر نوع طعمادر پر نج وات و سرکه و دوشاب ایله ایدرلر حکیم سنایی
بیت چون طمع داری از جهان آبی * چه نهی پیش پشه کودانی * حکیم سوزنی بیت کندم
امید کردی و کریم و داد * کز توم و ز تخیل می زرم کوداب و کشت * ثانی یعنی دوشاب یعنی
یکماز شمس خیزی بیت نکر که چون بود احوال عیش آن بد بخت * که شهید فایق باشند ز راق
و کوداب * کوراب * و او و معروف و فتح راه مهمله ایله اوج معنایه در اول کنبه دیرلر که ایچنده مزار
اوله یعنی قبور ایچون بنا و انش قبه امیر خسرو بیت مردم دانا زهد زین دوکور * بالا کوراب
و فرو پناه کو * ثانی مرو شهرندن اون کونک مسافه ده واقع بر شهر آدیدر خز کور کانی بیت براه
اندز نه خفتش بودنی خواب * بد و هفته زمر و آمد بکوراب * ثالث قصدا میدان اولی ایچون
دوزلش میدان نه دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری اما مجمع الفرسده یعنی سراب یعنی ایراقدن
صوکی کورین شوره زمین کلام اکابرده کاف عربیه مسعودر * کوشاب * و او و معروف و فتح
شین معجمه ایله یعنی دوشاب یعنی یکماز کذا فی فرهنگ جهانگیری * کوشاسب * و او
جهول و فتح شین معجمه و سکون سین مهمله ایله خوابده واقع کورمک معناسنه در حکیم فردوسی
بیت شنیدم که خسرو بکوشاسب دید * چنان کاشی شد ز دورش دید * کوشتاب *
و او و معروف و سکون شین معجمه و فتح تاء مثنایه اوج معنایه کاور اول یعنی کوشمال که کوش
بیج دخی دیرلر ثانی یعنی احتلام یعنی واقعه خواب ثالث قوش منقاری معنای اوله لفظ
مرکب اولور کوش ایله تابدن معنای ثانی و ثالث لفظ مفرد اولور * کوشتکوب * و او و معروف
و سکون شین معجمه و تاء مثنایه و هم کاف ایله قصاب ساطوری که آنکه ات طوغرلر لفظ
مرکبدر کوشت ایله کوبدن * کوناب * و او و جهول و فتح نوله یعنی کاکویه که غازه
دخی دیرلر زنان یوزلرینه سوردگری قزللق کذا فی فرهنگ جهانگیری بو معنایه ابو الخطیر بیت
روی اوبی نیاز از کوناب * در دل آفتاب از و صد تاب * مع التاء المثنایه * کت * بوزن بت
یعنی بزرگ که لمر دخی دیرلر میرظمی بیت هر که باجه کت بود معروف * باید اوبا کرم شود
موصوف * کذشت * فتح ذال و سکون شین معجمه ایله ایکی معنایه کاور اول کذشتن
لفظندن فعل ماضی در شاعر بیت کذشت چتر تو هرگز کس آسمانی دید * حجاب کرده
و خورشید را ز یکد بکر * ثانی فرهنگ جهانگیری یعنی راه یعنی بول و معنای موی میرظمی
بیت کشید آنچنان رنج و محنت کذشت * که تاحسرت دوریش در کذشت * کزیت *
کسر زاء معجمه و سکون یای تحتانیله یعنی پسندیده و کزیده جهان ملک بنت مسعود شاه بیت
تادیده دید رویت سیلاب شوق رانده * تادل کزیت مهتر از جان طمع بریدم * کست *
سکون سین مهمله ایله چرکین و زشت و قبیح معناسنه میز عاره بیت دلبرای زخت بسی
خوبست * کرچه با یار کار کست کنی * کشاده دست * کرم و سخی و جوانمرد معناسندن
کنایه در ترکیله الی آحق دیرلر ابوالعانی بیت نمی ماند تخی از برک و باری * کشاده دست

باشند سرودایم که گفت بی اوج معنایه در اول گفتن لفظه در فعل ماضی در ثانی معنی معناسنه
صریح کلام دیدکاری حکیم فردوسی بیت ز گفت سیاوش بخندید شاه * نه آکبد از آب
در زیرگاه * ثالث هر توغون و قالن تسنه عموما و جامه سفید منگفت دخی در لر عبد الواسع
جبل * قطعه * تاباغ و راغ و اسلب زرد و گفت زرد * ابرها را باقد و باد خزان دهد * بکذار
صد هزار بهار و خزان بکام * تا هر چه کام تست ترا یزد آن دهد * کل درخت بی کسر لام
و دال مهمله ایله کل زرشک معناسنه در * کلکشت بی سکون لام و شین و فتح کاف فارسیله
تفرجگاه و مسیره چمنزار معناسنه خواجه حافظ بیت بد ساقی می باقی که در جنت نخواست یافت
کنار آب رکن باد و کلکشت مصلارا * ابوالمعانی بیت اگر یاری کند بختم که باری * بان کارخ
روم کلکشت صحرا * کوارشت بی کسر راه مهمله و سکون شین معجه و تاء موقوف ایله بر لطیف
معجون ترکیبی در تقویت هضم و اصلاح معدن ایدر معربی جوارشدر بسحاق اطعمه بیت
قرص لیمو و کوارشت لطیف عنبر * کاشکر باشد و کلکند و شراب و دینار * کوره ماست بی
واو معروف و فتح راویم و سکون سین مهملتین و تاء موقوف ایله یوغردا و زینه سودی صاغوب
و قارشد یروب بر طعام ایدر لاکثر جوان یکمیدر چه * کشف عربیله کورده مزدیرل * کوشت بی
مطلق اندر آدمه اواسون حیوانه اواسون طپورده اواسون عربیله کلم معناسنه در
* کونه درخت بی واو معروف و فتح نوله اغاجک بدی و دیبی و بعضی فرهنکرده کوکنده و دیرل
ابوالمعانی بیت شد جابگیر و حکم اگر کونه درخت * نتوان بزور آدمی از جای بر کند *
* کویافت بی واو مجهول و فتح یای مختانی و سکون فاء تاء موقوفه جر امراده و باباسی نامعلوم واده
ستیب تمیبه سی اکثر ولد الزناری جمله باشته را غورلر که بر آدم بولوب بلسون دیو و معنای
ترکیب جمله ده یونش دیمکدر ابوالمعانی بیت کویافت نکند امر اصیل و حلال زاد * زازو
میان خلق حقیقت نمائند است * کویست بی کسروا و سکون یای تحتانی و سین مهمله ایله
معنی کوفتی و کوفته و معنی زیست دخی رسیدن نظر در * مع الحیم * کرج بی سکون راه مهمله
ایله بر طایفه در روم ایله عجم میانند واقع کفره درلر روم و عجم غلام و جاریه لرین اسیرایدوب
استخدام ایدر لرولا یتارینه کرجستان و غر جستان دخی دیرلر حضرت مولانا قدس سره بیت
در هوا میگرد خود بالای برج * که هزیمت میشد ازوی روم و کرج * منلا هاتنی در تیمور نامه بیت
کوههای آن رشته چون باز شد * سوی قوم کرجی عنان تاز شد * کرج بی کسر راه مهمله
و سکون نوله اوج معنایه کلور اول معنی برنج استاد قرنی بیت ای بکوپال کران کوفته پیلانرا
بشت * چون کرجی که فرو کوفته باشد بخوار * رضی الدین نیشابوری بیت تاجون کرج
جور توانید برون ز پوست * باعیش خوش نخت مرا به کونه ماش * ثانی قره چورک اوقی که
شونیز دخی دیرلر عربیه حبه السوداء دیرلر شمس خزی بیت ملامی طبعش بود ازبکا * ریاحین
باشن بود از کرج * ثالث توله مش طوغان و آتجه معناسنه و اید الفضا لاده فرهنک قواسدن
نقل ایدر که کرج کوشه خانه یعنی بیغوله * کلاج بی فتح لامه بر نوع حلوا در بر طه آقبه
نشاسته بی غایت یوفقه ایدوب بعد بادام کوفته به صاروب بقاواکی بشوردرلر بسحاق اطعمه
بیت خوش نویسان قطایف باقلای شکر * جمله عاجز کشته اند از خط تعلیق کلاج بی کرج بی

کرج بی سکون نوله ایکی معنایه در اول ایچرو قاقق کوکس که آر قنده بوکر پاك اوله صفت
و هم موصوفه اطلاق اولنور ثانی کنجایش معناسنه که کنج دخی دیرلر حکیم انوری بیت زمان
در انتقال امرونی اوچنان واله * که ممکن نیست در تعجیل اوکنج شکمبانی * وله بیت آسمان بیخ
کمال از خاک عالم بر کشید * توزنج میزان که درمن کنج نقصانی بخاست بی کنکلاج بی سکون
نون و فتح کاف فارسیله اول کسبه دیرلر که فصیح نکلعه قادرا وله منیوب خروقی ادا ایدر مهمله عربیه
الکن ترکیب پلک دیرلر ابوالمعانی بیت میندار آن شکر لب کنکلاجست * سخن از لب
نمیکرد دجانی بی کوشناخ بی واو معروف و سکون شین معجه و فتح تاء مثناة و کسر هایلله
ایکی معنایه در اول کوچک دمور شش که تنورده کباب بشوردرلر ثانی یعنی غلیواج و غلیواژ
و کوشتر باوزغن دخی دیرلر چملاق دیدکاری قوشندر بی کولاج بی سکون واو ایله یعنی
کلاج مرقوم بی کولاج بی سکون واو و فتح لام و کسرنون ایله بر نوع حلوا در شکر و بادام
و نشاسته ایله ایدرلر اکالایرولانیز دخی دیرلر شیر از پلر کولاج دیرلر شمس خزی بیت بخوان
نعمت آواز چار پهلوشد * زبس که خوردم بر باوقلیه و کولاج بی کولاج بی سکون لام و فتح
حاء مهمله ایله ایکی معنایه در اول حج شریفه پیاده کیدن آدم ثانی حج شریفه واروب
ارکان نجی بلین آدمه دیرلر شاعر بیت ارکان حج مرا آنکه ادا کرد حاجیست * بسیار حاجی
هست که کشته کول حاج بی مع الحیم الفارسی * کلاج بی سکون واو معروفه کوزنه قاق که
یاغنی اشارت اوله یاخود معقاد ایدنمش اوله سوارکن کوزن قیرق سوار میرنظمی بیت
مکربوده کاوچی اندران بزم * کشید اینچنین وضع آن پری شرم بی کنده بیج بی سکون نون
و فتح دال مهمله و کسرباء فارسیله پنبه دولابن دوتدن چبق بی کوش بیج بی واو معروف
و سکون شین معجه ایله ایکی معنایه کاور اول یعنی کوشمل محسوسا اواسون معناسون
و نادیب معناسنه ثانی جامه کزی دلیند که دفع شدت کرم و سرد ایچون ضارق اوزردن
قولاقاری صاردرلر بی مع اخاء المعجه * کرج بی سکون راه مهمله ایله دمور قاز قدر که آت
طویلله سنک ایکی باشته قاقوب طویلله بی آنک حلقه سنه بند ایدرلر بی کستاخ بی سکون
سین مهمله ایله بی تکلفانه وضع و بی ادبانه نکلم ایدنه دیرلر میرنظمی بیت ببرم خاص آن بی شرم
و کستاخ * درآمد مست و آزرمی در یواخ بی کلمج بی سکون لام و یای تحتانی و کسر هایلله بی
باشلومج و دخی منج التنه قونیلان پول که قیوقناد لرینه و بجره و دولاب قیاقارینه ایدرلر کولج بی
واو مجهول و فتح لامه حمام کلخی و فرون کلخی معناسنه و فتح لامه کونج دخی دیرلر حکیم سوزنی
بیت جو کونخست قوافی قصیدلر چون کلشن * مراست دست که کلشن بر آرم از کولج *
بی مع الدال المهمله * کدر کاهد بی فتح ذال معجه و کاف فارسی و هایلله یعنی کدر کاهت
کیچه جاک یولک دیمک معناسنه تاء مثناة برینه دال مهمله ایله اواق اوزره حضرت مولانا قدس
سره الاعلی حضرت ناریک کند و خط شیرین فایله مسودات مجموعه سنه یا زامش بر شعره منمظک
برینی که بودر بیت دل کرجه کدر کاهد شد اوراست نخواستند * کدراسنی خواهد شد
آن شرفچمن دارد بی کربه بیج بی سکون راه مهمله و فتح باو موحد اول و کسرنون ایله میدمشک که
کربکو دخی دیرلر مولانا محمود ابن عین بیت سر آورد از کیمکه کربه بیج از مهر صید * چون

همی بلند که پای بطر آمد از چنار کردی سکون راه مهمله ایله بوزن خرد بهادر دلاور
وهمان قوی دست حکیم فردوسی بیت ز شیران زاید چنین مرد کردی چه کرد از آن نکاش
باید شمرد * شیخ سعدی بیت دانی که چکفت زال بارستم کردی * دشمن نتوان حقیر و بچاره شمرد
که کزاید فی فتح زاء معجه ویای تختانی ایله کزایدن لفظنک مضارعید ضرر ایدر معناسنه
شمس خزی نقصان ایدر معناسنه دی شد در بیت بدست معدلت انصاف وعدلت * تن ظلم
و ستم رامی کزاید کردی سکون زاء معجه ایله بوزن مردی هموان ودلاور معناسنه کرده دخی دیرلر
که کزرد فی فتح زاء معجه وسکون راه مهمله ایله معنی چاره که کزرد دخی دیرلر حکیم انوری * قطعه *
تا نباشد آسمان از دور دور * تا نکرد آفتاب از نور فرد * یاد همچون آسمان و آفتاب * در نظام
کل وجودت ناکزردی کزید فی فتح زاء معجه وسکون تونله آفت و آسیب معناسنه میرنظمی
بیت چو هر که کزید قصد دیگر کند * بجان خودش را کزید سر کندی کزود فی ضم زاء
معجه و و او و او ایله مزبده حاصل اولور بر بوجیکر عربیة جعل دیرلر که کزید فی کسر زاء
معجه وسکون یای تختانیله معنی پسندید فعل ماضیدر کاهی اسم فاعل دخی اولور که کزاد فی
فتح شین معجه ایله بش معنایه کلور اول معروف آجری معناسنه کاهی اسم مصدر دخی
اولور میرنظمی بیت عقد های درو زاب کشاد * دل نمکین را سرور بداد * ثانی فتح معناسنه
یعنی آجری شاه قاسم انوار بیت نغمه مطرب خوش گو همه پندست و کلام * ساغر و ساقی
مهر و همه فتحست و کشاد * حکیم ازرقی بیت بجز کشاد تودر جنبه فاک که برد * فروغ خنجر
الماس فعل معرق تال * ثالث بمعنی خوش و خوشی حضرت مولانا قدس سره بیت چندین
بحالات و مزه و مستی و کشاد * در چشمهای مست تونقاش چون نهاد * وله قدس سره بیت
زین نسق می گفت بالطف و کشاد * در میان کریه بر روی اوقات * رابع اوقی ششست دن خلاص
ایتمک معناسنه میرخسرو بیت کردون کشاد ششست تو چون دروغا بدید * خواند ارفنون
مرک صیر چغانه را * خامس زردا و یونین پول اورمغه دیرلر که گفت و شنید فی ترکیب سوز
صاودید کبری معنایه در خواجه سلمان بیت هر چه در باب قضایای مالک رایش * گفت
و شنید فاک نیست بران گفت و شنید که گفت فی سکون لام و نون و فتح غین معجه ایله
آتش و طوب اولتس پند که گفت و پاغند و پاغند دخی دیرلر که کنبند فی سکون نون و فتح باه
موجه ایله بش معنایه کلور اول معروف که قبه معناسنه ثانی غیبه کاک اولسون غیرینک اولسون
بواجی معنایه حکیم خاقانی بیت فریب کنبند نیلوفری خور که کنون * اجل چو کنبند کل
و شکافدت عدا * ثالث بعض سورلده و جمعیت محبتارده آیین بشدر که شکوفه دن و یا خود
مومدن و یا خود کاغدن شکوفه لری و برک و بار مثالی نسبه لرایدرلر اکا کو پله دخی دیرلر حکیم
فردوسی بیت همه راه و بی راه کنبند زده * جهان شد چو دیاب ز آژده * حکیم اسدی
* مثنوی * سه منزل پذیره شده باسیاه * زدا آیین زیبا و کنبند براه * همه راه آیین و کنبند هم
زهر کنبندی درفشان و درم * رابع چرخ ابق و چرخ اوب قالمق اکثر آند استعمال اولور
امیر خسرو بیت زهمت ساحت رخس فاک کام * بیک کنبند رسیدم برتم بام * امیر معزی
در صفت اسب بیت چو جولان کند هست کوه روان * چو کنبند زند کنبند احضر است *

۳۱۷ احضر است * خامس فرهنگ جهانگیریه میاله معناسنه ده کلور دیوم سطور در و معناده کنبند
دخی دیرلر که کوزد فی سکون واو و فتح زاء معجه ایله کزور و مرقوم معناسنه در که کوز کند فی واو
مجهول و زاء موقوف و فتح کاف فارسیله لاف و کزاف معناسنه حضرت مولانا قدس سره * قطعه
بر آسمانها برده سرور سر نبشت او بختی * همیان او پر سیم وزر کوشش پرا ز طال بقا * از نوسها
یز دست او وز جبهه ها پر یای او * و کوز کند شاعران وزده مدیه هر زاخا * حکیم خاقانی بیت
خامد چو بیند این سخن همچو شیرومی * سرکه نماید آن سخن کوز کند او که کوسپند
و کوسفند فی کلاهها بسکون السین المله امل اولان قیونه دیرلر دستنی سنه غرم دینلور جمله
تو عنک ارا سنه مشترک اسم جنسدر شیخ سعدی * قطعه * شنیده ام که بقصاب کوسفندی
گفت * در آن زمان که بخت سرش ز تن بپیرد * جزای هرین خاری که خورده ام دیدم *
کسی که پهلوی چرم خورده خواهد دید که کوشاد فی سکون واو و فتح شین معجه ایله اطیا
چنطیانادید کاری دارودر که بر اوت کوکید راعلاسی روم دیارنده بتن در طب کتابارنده چنطیانای
رومی دیو یازلر که کولاد فی بوزن پولادا یرانیلردن بر مبارز هموان آدیدر شهنامه ده مذکور در
که مع الزاء المله * کتر فی سکون تاه مشناه ایله معنی کت مرقوم یعنی بزرگ که کذار و کذر فی
کلاهها بفتح الدال المعجه یکمک کرک محسوسا اولسون مرور معناسنه خواجه سلمان بیت
اگر روزی نکارم را سوی پستان کذا را فتد * همانا بر کل رویش چو من عاشق هزار افتد *
نوعی خوشانی بیت یکی بر طرف آتخانه بکذر * بر آیین بت و بتخانه بکذر * کرکسه معنا
اولسون فراغ معناسنه طالب آملی بیت دنو زانند شعوری دارم ای ساقی زمن مکذر *
بچشم مست خود تکلیف کن این جام خالی را * صیغه امر و وصف ترکیبی دخی اولور استاد
لطیفی بیت همچو زلف تو بازار هوا * نیست هرگز دلستان و نمکدار * چغتای لسانند
اوت دیرلر جمع الفرسه کذارک معناسنی دخی نشتر بجامدر و مؤید الفضلاده نقاشلرک ابتدا
ایتد کاری رسم که بعد رنگامیز ایدرلر اکا نقاش اصطلاحند حلزون دیرلر که کردگار فی سکون
دا و فتح دال مهملتین و فتح کاف فارسیله بوش بوکر که کردگاه دخی دیرلر که کردگی فی سکون را
ودال مهملتین و کسر کاف فارسیله افراسیاب شاهک بر او غلنک نامیدر حکیم فردوسی بیت
ورا خواندندی کو کرد کیر که از کوه بکنداشتی تیغ و نیزه کرزه کاو سیکره کرزه کاو سپهر و کرزه کاو سار
و کرزه کاو سرفی جمله فریدون شاهک کرزی نامیدر که سرکاویش اسلوبند دوزخش آیدی
حکیم فردوسی بیت به پیری بغرید چون پیل مست * یکی کرزه کاو سیکر بدست *
سیمه اسفری بیت شود شیران مید ارا ز کرزه کاو سپهر او * سواد چشم در که چوسره در دل
هاون که کرار فی فتح زاء معجه ایله بوج اوده ملک یعنی اداء دین شاعر بیت و امت کزار کن که درین
بی ثبات دیر * سهلست ادا و روز جزا می شود عسیر که کرجار فی کسر راه مهمله وسکون نون
و فتح جیمه برنج زراعت اوامش زمین که برنجزار و شالی پایه دخی دیرلر که کزید بوزن حر و لایت غزان
سرحدنده بر ارمق آدیدر که کرر فی فتح زاء معجه ایله چاره معناسنه که کزرد و کزرد دخی دیرلر
که کزر فی کسر زاء معجه ایله معنی کزیر یعنی چاره آندن اختصار اوامشدر حکیم انوری بیت
بر عادت که باشد کفتم که کیست آن * گفت آنکه نیست در غم و شادیت از و کزیر که کزیر فی

کسر زاء معجه و سکون یای تحتانیله چاره معناسنه که ناکزیر ناکار دیمک اولور شیخ سعدی
بیت چو جنگ آوری با کسی در ستیز * که از وی بگریز بودیا گریز * شیخ آذری * قطعه *
ای کل ترا ز محبت خاری گزینست * و آنرا که می خورد ز خمار گزینست * ای ناکزیر گزینی
از ناکزیر تو * جان منی مرا ز تو یاری گزینست * کسار * فتح سین مهمله ایله خورنده غم
و خورنده باده که غمکسار و باده کسار دیرلر بونلورن غیریده استعمال اولندوغی مشهور دکابر
کمال اسمعیل بیت غمکسار آرم و عجب آنکه * هم غم یارو غمکسار خودست * و دخی امر در باده
ایچ معناسنه حکیم خاقانی بیت خواججه سنت معانی آرم * و ز بلورین رکاب می بکسار *
کسرتیج سکون سین مهمله و فتح تاه مثناة ایله کسرتدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی در
آج و دو شنه معناسنه شاعر بیت کریم کرم کسرتکار ساز * که دارای خلقت و دانای راز *
مثل معنی * ثانی شاعر بیت اگر خواهی که باشی جاودانه * بساط عدل کسرت در زمانه *
و دخی پن کن یعنی یای ایله ینه مراد آچوب دوشمکدر نسخه میرزاده یعنی خارسیاه و مؤید
الفضلاده کاف عربیله مرویدر وادات الفضلاده کاف فارسیله یعنی خار سید مسطور در
کسنامار * سکون سین مهمله و فتح نون و مهمله غایت کرسنه یعنی زیاده آج معناسنه که
کسن آچلق و آمار نهایت معناسنه در معنای ترکیب نهایت آج دیمک اولور خواججه عبد الله
از صاری قدس سره طبقاته ذکر ایدر که ابوبکر دقاق مبین مصرینک شاکردی ابوبکر دقاق
که بن بغداد ایدر که ابتد است احادیثی آندن طوتمش ایدی یعنی اکا مرید اولوب طریقتده
صاحب حقیقت اولمشیدی مکر بکچشم ایدی ابوبکر رازی نقل و روایت ایدر که بر کون بکچشم
اولسنک سببی کند و دن سوا ال ایتم جواب و وردی که * وقتی در باده رفته بودم و در منازل
از هیچکس چیزی تناول نکردم باورع از کسنامار بکچشم من فرورد * کفتار * سکون فاق و فتح
تاه مثناة ایله سوز و زمک نظم کلام معناسنه حکیم فردوسی بیت بغیری زبان تیز بکشاده *
بکفته ارداد سخن داده * اصلند آرنده کفت ایدی سوز کتوری معناسنه پس مضاف الیه
تقدیم اولنوب کفتار اوانجه کلیجی معناسنه اسم مصدر اولدی کذا فی دقایق الحقایق * کاشکر
و کاشکر * کلاما بسکون اللام و فتح الشین المعجه و الکاف کل خمیره سی که ترکیب دخی کاشکر
دیرلر شیخ سعدی بیت کران خشک دیر خوری کاشکر بود * کرکاشکر خوری بتکلف ضرر بود
* کازار * سکون لام و فتح زاء معجه ایله ابکی معنایه کاور اول معروف کاستان ثانی موسیقی
بر مقام و یا خود بر لحن آیدر زراتشت بهرام ابکی معنایه بیت خروشان بیلان ذرخین کزار *
یوقت صبحدم بر لحن کزار * کاشهر * سکون لام و فتح سین معجه ایله افراسیاب شادک
سر عسکری پیران و یسه نک دختری آیدر * کافر * سکون لام و فتح غین معجه ایله اول
قمبه و زم قیلد رکد شانه ایله پکیدن قو باروب انجه و لطیف شال و صوف ایدرلر حکیم نزاری
قہستانی بیت نه از شال با فان این روزگارم * که کفرند اند با از بزم * و کسر ایله کاکار یعنی
بالق ایدیجی * ککر * سکون لام و فتح میله ابکی معنایه کاور اول بر چچکدر که بغایت
خوشبویدر امیر خسرو بیت شست در شست شد از غنچه زمین پریشان * هر یکی کوی
سرور است مکر یا ککر * وله ایضا * مثنوی * ز سوری کان نه کم بود از کناره * جکر میشد

میشد چو سوری پاره پاره * ازان ککر کدل برد و زوان هم * زهر تن لاله رست ارغوان هم * ۳۱۸
ثانی بر نوع اوق در میریدر امیر خسرو بیت کشت رعنا یان بود در زیر پید و روی کل * بوستان
شیر مردان برک بید و کمرست * برک بید دخی بر نوع اوزون دمرند * کلنار * سکون لام و فتح
نوله ابکی معنایه در اول کراس دیدکاری میوه در طب کتابلریده قراضیا حملودیرلر ثانی بر قره زری
ونکین چچکدر اغاجله بتر دیرلر که اناروی چچکی در اسلوبی انار چچکنه بغایت مشاهیرلرکن بو
ایری و زیاده قمر اولور انار اغاجی کبی اغاجی وارد میوه سی اولمرا آنجق محمولی چچکدر عربیله
چلنار و شوکه المصیری دخی دیرلر شیراز پارکل صد برک دیرلر شیخ نظامی بیت ستم از سرخ روی
نیر چون خار * خوش آن خاری که آرد سرخ کلنار * ککر * بوزن خمار ابکی معنایه در اول کاردین
و هم کاشتن لفظلرین صیغه امر و وصف ترکیبی در ثانی چچکه که آنکه محنه آش قورلر می
نظمی بیت اگر از طعماش دهد یک ککر * نهد بار منت بدوشت هزار * بویت ابنای زمانه
حقه در * کوار * بوزن سوار ابکی معنایه در اول کواریدن لفظندن صیغه امر و وصف
ترکیبی در خوشکوار و شیرینکوار کبی ثانی میوه سپیدی معناسنه شمس خری بیت آنچنان
یاری که کترتده است * زید امن بخشد و لعل از کوار * کور * بوزن مور اوچ معنایه کاور
اول عیش و عشرت و نشاط و سرور استاد رودکی بیت کوری کنیم و باده کشیم و زیم شاد *
بوسه رهم بر دلب آن پری زاد * ثانی بیان اشکی که فولان دخی دیرلر بهرام بونک صیدینه مالی
اولدو و چون بهرام کوراقب قودیلر مولانا هاتنی بیت کند شکاری که در کار شد * خر کور در اوسر
افسار شد * شاعر در صفت اسب بیت کور سار و شیر زهره ببرتاز و عزم نک * پیل کام
و ککر سینه رنگ پا و ککر پوی * ثالث مراد معناسنه شیخ عطار بیت مال و زور بحد بدست
آورده کیر * بعد ازان در کور حسرت برده کیر * کور کور و کور کور * کلاهما یعنی زودا زود
و زود زود نیز دیمک معناسنه در امیر خسرو بیت سنان در چشمه پازور میشد * درون دبد
کور کور میشد * وله بیت بخشندم آنچه مقهسان زین کال نور * وز دبد کور کور میشد چون
هلال * کوره خری * بیان اشکی در کذا فی فرهنگ جهانگیری * کوش پستری * بر شخص
آدیدر منقولدر که اسکندر ذوالقمرین بر سفرینده انای راهی بر عظیم طاغدا یریشورلر دامنه
بر دریا واقع اولمش قوندقدن صکره اشکر شکاره مشغول اولورلر اول طاع انکنده بر آدم بولورلر
بیوک جثه و درشت اعضا و سراپا پر موی و قولقلری ستول مرتبه بیوک ویمی که یاندقه برین
التمه دوشور برین اوزرینه اور تینور آنی اسکندر حضور ینه کتور دپلر اسکندر آنک کیفیت احوال
صوردقه جواب و وردو کین اسکندر نامه ده شیخ نظامی میورر بیت بدو کفت شاهنشاه باب و مام
مرا کوش پسترنهادند نام * مزبور چونکه اسنان بیلوب نطقه قادر اوله دیات آنجق کند و نه
مخصوص اولوب نوع و جنسی اولماق اقتضایدر * کوش کذار * و او معروف و صکون سین
و ضم کاف فارسی و فتح ذال معجین ایله ابکی معنایه در اول انیشیدیان ستوز ثانی ایشدیجی
معناسنه ابوالماتنی بیت سخن از لطف ترا کوشکدارم نشد * عرشد آخر و کام دل زارم نشد
* کوشوار * سکون واو اول و سین معجه و فتح واو ثانیله زنان قولقلرینه طاقدقلری کویه
عربیله قرطه دیرلر * کوشیار * سکون واو و سین معجه و فتح یای تحتانیله حکمای فارسیدن

بر حکیم آید و وزیر که این میثاقا کاشا کرد و او را شنیدی امیر خسرو بیت قول شرع آموز و باقی
رنجه و آن قول حکیم * کان خطبوم معشر است و آن کتاب کوشیار که گوکار و او معروف و فتح
کاف فارسیله مزبله ده حاصل اول و بر یو جکد رک کال و کو کرد انک و خیز دوک دخی دیو لر عربله خفصا
و ترکستانده قیفور دیر که کهری فتح هایله کوهر لفظندن خفقد و آنک معنا لایله متراد قدر
حکیم خاقانی بیت من زه نخل کهر را بمن آید و مرا * کهران که رنخل ببر باز دهید که مع الزاء المعجیه
که کراز فی فتح دال مهمله ایله اریک معناسنه اسم مصدر در حکیم اسدی بیت کراز دخی خشم
فتد در کراز * کراز دند لطفش برست از نیاز * و کد ازیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی
اولور جانکد از کبی که کراز فی فتح راء مهمله ایله سکزم معنایه کاور اول ارکاک طکوزده دیرل شمس
خزری بیت تویی چو بیژن شاه اچه غم خوری که بود * بخالف توبندان و زور همجو کراز *
کمال پاشا زاده دقایقه کراز دشتی آزیلو طکوزده راهلی سنه خوک دیرل نیکم بویندن معلومدر
بیت خوک که دند ان کراز غود * طعمه سگ شد کراز ای چه سود * ثانی نکبر و عجب
و تحترا یله یوریک معناسنه اثیر الدین اخسیکنی مثال اول و ثانی ترتیب اوزره در صفت اسب
بیت بیری زراف سینه و بری کراز کام * بجری نهنگ فتنه و کوهر صبا کراز * ثالث بیوک بیل که
آنکله بر یرتار میر غماره بیت مرکب و مجلس و شمشیر چه داند همی انک * سرور کارش همه
با کاور مبنیست و کراز * حکیم فردوسی * مثنوی * بفرمودنا کار کربا کراز * بیامند چندی
ز راه دراز * بیامند یکی مرد یزدان پرست * چو یاد دمان و کراز بدست * شمس خزری
بیت چنان ز معدلت راستی گرفت زمین * که برزگر نکند بعد ازین زمین بکراز * رابع شجاع
و نهاده معناسنه خواجه عیسی ابوبکی بیت دور سیم هر مثل توهر کز نیارود * از هفت پشت
پهل و شیر افکن و کراز * خامس رنوع عارضی خوار تدر که وجود انسانده ظاهر او و عورات
وضع خل ایدر کن و غیره سبب ایله دخی اولور شمس خزری بیت زتاب آتش خشم چنان
شدست حسود * که از حرارت بپجاره سند اسیر کراز * ابوشکور بیت هر چه بخوردی
تو کوارنده باد * کشته کوارش همه بر تو کراز * سادس رنوع آغزی طارور داقدر بغضیلور دین
ایدوب اکثر مسافر لایله کو تورل شمس خزری بیت هر آن کراز که لب شاه بر لبش بهت * شود
زال خضر آب در دهان کراز * سابع کرازیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی اولور تحت
و ناز و نکبر ایله یوری معناسنه استاد لطیفی * محبط * ای سرور از و خیل ساز آهن دل و آهن
کراز * تا چند کبر و عز و ناز آخریندیش از اجل * ثامن اوجی سوری براغاج در آنکله صغر
و مرکب سورلر شمس خزری * قطعه * بشاد کاهی در روضهای عیش و طرب * هزار سال
دگر برین خطب کراز * بشوی روی عروس ظفر ز کرد فتن * بکوب تارک اعدای ملک بکراز
که کرز فی سکون راء مهمله و ضم باء موحد ایله مکار و حبله کرم معناسنه منقولدر که حکمتک
طرف افراطی وار و طرف تفریطی وار طرف افراطه کیزی و طرف تفریطه جهود و بلاهت دیرل
اعتدالی حکمند و معری جر بر و جر زده در حکیم ناصر خسرو بیت آن خوری آنجا که با تو یابند
از اید * جای ستم نیست آن و کیزی و فن * و طرار و عیار معنایینه ذه مرویدر استاد
روکی بیت کربزان شهر بر من تاختند * من ندانستم که قبل ساختند * معیار جمالیله شمس

شمس خزری زیرک و صاحب ذکا معناسنه دیوب بوابکی پیش نظم ابلش * قطعه * ایاسته یاری که
کینت در آرد * زخل راز بالای این هفت کندز * بجا از در دولت سزاید * کسی که بود مرد دانا
و کرز * تحفه الاحبابه یعنی زیرک و غیر قلم و شرفنامه ده معنی دلیر و شجاع مسطور در که کرز فی
سکون راء مهمله ایله بیوک دمور طموزدر که زمان قدیم پهلوانلر دلاورلر قوللغوب آنکله جنک
ایدرلر ایدی شکم حکیم فردوسی بیت بکایک کونا کوت بکرز کران * بخل کشته بازار آهنگران
اول زمانک آدمیسی بو بارینه و قوللرینه کوره هر کیزی بر قاج یوز بزمان دموردن ایدرلر ایش
یوزمانه بکیتلرینک آنجق یوزو یوزاللی در همدن اولوب اول دخی کشدن شهرت ایچون ایر قاشنه
اصارلر خواجه سلمان بیت کرز را سرزنش کنند آدم * کز سر تیغ خون فشان باشد *
شمس خزری بیت بید سر اختران را تیغ * بکویتن آسمانرا بکرز که کبیر فی سکون لام
و کسر باء موحد بعد یای تحتانیله چیچک را اوزرینه دوکوب صاحبش اوراق که کبیر فی
سکون لام و کسر راء مهمله ایله برنوع حریردن طوقش قاشد رزمینی اطلس وزمانی کل نقشی
اولور خواجه سلمان بیت کوه را اندر زمستان داشت از قائم قیا * اطلس کاریز روی جامه
خارا بود * خواجهی کرمانی * مصرع * کل برون آمد و بر مسند کارز نشست که کدوز فی
سکون نون و ضم دال مهمله ایله چوالدوز که کدوزده دخی دیرل که کبیر فی کسرون و سکون
یای تحتانیله اکول یعنی بسیار خوار ابوالعافی بیت ندارد هیچ از حیوان تمیزی * نباشد
خوش علف چون او کبیری که کواز فی صغر سورن صغیر عماج الله طو و دخی اوجی سوری
اغاج استاد فرخی بیت دوستانرا بیافنی مراد * سر دشمن بکوفنی بکواز که کدورز فی واو
معروف و فتح دال و سکون راء مهمله ایله ایکی یاد شاه آیدر طایفه اشکبازان بری ناه پسز
شاپورد در که بابای سی خیا تملولی عهد ایدوب پادشاه او شنیدی زمانه چوق مساجد و معابد
خراب اولدی خلقه ظلم و جور ی نهایت ایدی حضرت عیسی علی نبینا و علیه الصلو و السلام
بونک زمانه مبعوث اولدی بری دخی نام پسز ایران شاهد بابا آمدن صکره او توز سنه
پادشاهلق ایلدی بونلردن غیری ایرانلردن ابکی مبارز پهلوان آیدر که بری قارن بن کاوه نیک
او غلبه رک حاکم اصفهان ایدی بری دخی کشوادک او غلبه رک کیوک ایدر دخی بر قوش آیدر
اکثر و اغلب صوکنارلر نه تعیش ایدر که کواز فی واو معروف و فتح زاه معجه ایله با بمله مشایه
خوش آواز بر قوشد رمیز نظمی بیت خوش آوازست اگر چه مرغ کواز * ولی نبود چو
بلبل نغمه پرداز که کوی باز فی شهر و ملک نیک اون طقوزنجی کوی اسبدر کدافی هر نیک
جهانگیری که مع الزاء الفارسی * کراز فی فتح زاه فارسیله علفدان مرغان یعنی قوش
قورساغی کدز اغردنی دیرلر عربله حوصله دید کاریدر شمس خزری بیت چه طایر پرست همایون
همای همت تو * که هفت چرخ و رادانه بود بکرز که کواز فی طعنه و ملامت و سرزنش
معناسنه شمس خزری بیت کند طبع او بجز سرزنش * زند جود او در معادن کواز *
که کوز فی واو معروف ایله سوراخ سفلی دن خروج ایدن ریح عربله ضرطه دیرلر ابوالعافی
در هزل بیت کوز آن کلچهره کو ابرده است باد نسیم * کیر مرده از شمیمش تازه جان می یافته
که مع السین الممله * کرداس فی سکون راو فتح دال مهمله ایله ستمگر و ظالم معناسنه

حکیم نزاری قهستانی * قطعه * اگر حال رعیت هم برین رونق بود فردا * زجمع زادگان
پرسود بازار محاسن * خدایابی شبان بکد استی اینی زبان را * مکر تو هم از شان باز داری
شتر گردانسان * کرس * سکون راه مهمله ایله بمعنی کرسنگی یعنی آجلق کانه اول لفظدن
اختصار اولمشدر بسحق اطعمه بیت کرس از دل ببرد غم زلف و خال دوست * جان با خیال
و شته فتاد از خیال دوست * مع الشین المعج * کذارش * فتح ذال معج و کسر راه مهمله
ایله اوج معنایه کاور اول اسم مصدر در ثانی استمر تعبیر واقعه معنایه عربیه معتبر دیر
تعبیر ایدی دیکنر ثالث بمعنی ادا کردن سخن شیخ نظامی بیت بیاضش در کذارش هست
معروف * کد بر دغ سوادش بود معروف * کذارش * فتح ذال معج و سکون راه مهمله ایله
ظلمدن شکایت ایله اکمل معنایه اسم مصدر اولور * کرزه کومیش * فریدون شادک
مخصوص کرزی آدیدر تنگ تفصیل مرور ابادی حکیم فردوسی بیت هم ریک زما بود بجه
پیش * سرافراز با کرزه کومیش * کزارش * فتح زاء معج ایله بمعنی پیچیدن ناف یعنی
یورک یورسی که عربیه مفسر دیر * کزارش * فتح زاء معج و کسر راه مهمله ایله اوج معنایه در
اول تعبیر خواب معنایه حکیم فردوسی بیت مر این خوا بهار اجن پیش او * مگوی وز نادان
کزارش بجو * ثانی شرح و تفسیر معنایه حکیم سنایی بیت چار کوهر بسی هفت اختر
مشه بیزنک را کزارش کر * شیخ نظامی بیت کزارش چنین میکند کوهری * سخن را بیادوت
اسکندری * ثالث بمعنی سخن گفتن حکیم قطران ارموی بیت کر کر اردنظم بارد لفظ او در بتم
وزن بسند نثر اورد کلاک او در تنبیر * کزارش * فتح زاء معج و کسر ای تحتانیله ابکی معنایه در
اول کزار مین لفظندن اسم مصدر در ثانی صرمشق معنایه در * کشایش * فتح سینی
معج و کسر بای تحتانیله آچق و آچلق معنایه اسم مصدر در کشایش کارهاد برل میر نظمی
بیت کشایش دهد کارها را خدا * عقیدات شود کرد درست با خدا * کس * غنابردن
یاغ معنایه در کذا فی المجمع * کل موش * فتح لامه بید مشک که عربیه بر ابع دیر
* کاش * فتح مهم ایله خمیر مایه سزاتمک که اکثر اهل سفر ایدر لر و برنودنی دخی مقیم اولان
ایدر لر خوش طعام اولور میر نظمی بیت چو آمد ز بیرون و مهمان بید * بر آورد در خوان
کاش سید * کوارش * کسر راه مهمله ایله بر لطیف معجون ترکیبید معنای اصلاح
و خفقای زایل ایدر بعد الطعام استعمال اولند قدح هضمه غایت معین او لب طعامی فی الحال
هضم ایدر در عربیه جوارش دیرل آنک معربیدر کوارش اسم مصدر در هضم معنایه بعض
نسخه ده نونه کوارش واقع در بعض نسخه ده زاء معج ایله * کوارش * واقع اولمشدر
کذا فی فرهنگ جهانگیری * کوارش * کوچک چاقور دیر لر جر به باز معنایه کذا فی فرهنگ
جهانگیری * کوش * بوزن هوش بش معنایه کاور اول معروف قولی معنایه ثانی بمعنی
کوشه و بفرقه بوندند که جکر کوش دیرل شیخ نظامی بیت جکر کوش مرادر مستندی *
نتر سیدی که در روی او فکندی * ثالث بر فرشته امید که امور و مهمات خلافته موکلدر
حکیم فردوسی بیت چو دیک زمان آورد جوش کوش * ز این بادت جوانی هوش * رابع
سهرور شمسبه نك اون دردخی کونی آدیدر اهل فارس بگونه عظیم اعتبار ایدوب عیت چش و سرور

وسرور ایدر لر بگونه صرمشق برل واتی تازه اولور ایله بشوردرل بومقوله طعمادن مراد زمرجه
مس اجنه دن یعنی جن طوق نسوزدن امین اولور لر واجنه به منسوب امر اضه بونلر ایله دوا ایدر لر
و بگونه اطفالی ابتداء تعلیم و بر مک وصنعت او کرتمک و بومقوله استاره شروع ایتمک مناسبدر
دیرل زراشت بهرام بیت بوز کوش استغناء از مدام * بگاه زد جرد آخر شمشاه *
خامس بمعنی نظروانتظار و منتظر حکیم فردوسی بیت پاس میداشتم برای و هوش * وز خطاب
کشم نیامد کوش * حضرت مولانا قدس سره بیت این دانه های نازنین مجوس مانده در زمین
در کوش یک بازان خوش موقوف یک باد صبا * وله قدس سره * مطب * خلقی نشسته
کوش مامست خوش و مد هوش ما * نعره زنان در کوش ما که سوی ماداری نظری کومپاش *
یو لفظ اوج معنایه در اوج وجهله استعمال اولنور اول نهی غایبدر اولسون معنایه
ثانی قوا و لزسه اولسون ثالث دی که اولسون دیکدر * کوش * و او معروف و کسر
مهمله زمین کاو یعنی بر قازنجی معدن آهن و مس و سیم و دخی قیو و کار بر قازنجی و امثالی استاد لطیفی
بیت تأمل کرد و گفتانگه پاک * چو کوش کاب پاک آورد از خاک * مع الفین المعج *
* کروغ * ضم راه مهمله و او معروفه بمعنی دروغ یعنی کذب حکیم فردوسی بیت یکی دیکری
زن برین برنشان * کروغ از کناهست بر سرکشان * مع الفاء * کاف * فتح لامه کاه مشابه
سرخ رنگ بر چپکدر کذا فی فرهنگ جهانگیری * مع الکاف * کرک * سکون راه مهمله ایله
قورده که عربیه ذئب دیرل شیخ سعدی بیت عاقبت کرک زاده کرک شود * کرچه با آدمی
بزرگ شود * کلاک * فتح لامه ذی که قیش ایامند قازیاگر کن شدید روز کار ایله یغان قاری
و دخی بیده کی یاغمن قاری قالدیروب آدم و حیوان چهره سمنه او در صاورتنی دخی دیرل
* کل دورنک * برنوع کلدکه برکنک بریوزی صاری و بریوزی آل اولور کل رعنا و کل قبه دخی
دیرل میر نظمی بیت تاب می چهره اش چورنک زده * رخ و رویش کل دورنک زده * کل صد برک *
برنوع قرمزی اری قمر کار و قرنک کلی دخی دیرل خواجه سلمان بیت ببلان برکل صد برک سرائند
سرود * عاشقان بروخ معشوق نوازند غزل * کلفه شمشک * سکون لام و هاوون و فتح فو شین
معج ایله بر یوکسک یردن صوا قار اکن طوکوب قلاعه دیرل رنگد اله ده دینلور قرالوی بیت آب
کلفه شمشک کشته از قسردن ای شکفت * همچنان چون شیشه سپین نگون آوخته * کلاک *
فتح لامه ابکی معنایه کاور اول کنایه آمیز و طعنه و سرزنش وجهله اولان سوزده دیرل حکیم
سوزنی بیت کریش کل کشم که مشکبوی تو * برمن کلاک مزن که بند بشم از کلاک * ثانی
برنوع معقد رقر لفظه مابل کورده دخی دیرل * کلناک * سکون لام و فتح نونه ابکی معنایه در
اول قلمه نك بری اوزرنده اولان بارو ثانی بمعنی کزار یعنی کلک کذا فی الاداة بومعناوی مؤید
میر نظمی بیت درون پر شد از لشکر نامدار * بکلناک در صف زده به شمار * کلناک * فتح
لام و سکون نونه طورنه دیکری قوش عربیه کدی دیرل ضم کافله * کلاک * ضم لام و واو
معزوفه حبوبات قسمندن بورچق دیدکاری علف کاو و شتر در * کنک * سکون نونه
ابکی معنایه در اول دلسر بی زبان معنایه کرچه کاف عربیه مشهور در اما معتبر نسخه لده
کاف فارسیله تصحیح اولمغین بومحله ثبت اولندی ابو المعانی بیت به پیش بزرگان بشو کنک و کر *

تا بخردی چند فی کز کردن فی کسر زاء معجه وسکون یای تختانی وراء مهمله ایله چاره
ایلك فی کساردن فی فتح سین ودال وسکون راء مهملات ایله معنی کذاشتن یعنی پکملک
و کورمک حکیم خاقانی بیت اندک کسار من شد واند من کذاشت * وامق چه کرد از غم هذرا
من آن کنم * ابوشکور * قطعه * ساقیا مر از می ده * که غم من از ان کسار ده شده *
از قینه رفت چون مه نو * در بیاله مه چهار ده شده * بر دوست ایچون یار غم کسار دیر لغی میله
کچورچی دیمک اولور فی کسانیدن فی فتح سین مهمله وسکون یای تختانی معنی
کسستن وهم آنک متعب بسمید رکوشتمک واوزمک معناسنه فی کسستن وکسستن فی کلاهما
بسکون السنین المهمله وفتح التاء المنثاة دو سته مک فرش معناسنه ودخی تهید وتمکین معناسنه ده
کلور شمس خزری بیت خسر وخور شید هبت شیخ ابو احق کو * در مه آفاق خوان بذل
واحسان کسترید * چغتای لسان توسه مک دیر فرهاد نامه ده خاقان عشر ته مباشرت
ایتد بکی برده بیت توشاب قصر ایچرا بوزد بهای کلرنک * قونیلدی تخت کردن سای کلرنک
فی کسستن فی کسر سین مهمله اولی و مهمله ده جایز وسکون سین ثانی وفتح تاء مثناة ایله
اوزمک واوزمک معناسنه فی کسستن فی کسر سین مهمله وسکون یای تختانی و تاء معجه وتاء
مثناة ایله معنی کسستن مرقوم فی کسستن کسستن فی کسر سین مهمله وسکون یای تختانی ولا مهمله
معنی رها کردن یعنی صالی ویرمک فی کشادن فی فتح سین معجه ودال مهمله ایله آیچق
مستقبلند دالک ماقبلند بر یاز یاده ایدوب کشاید و کشاید دیر فی کشانیدن فی متعدی
کشادن در فی کشن فی سکون سین معجه ایله دیشی ارککه طالب اولق ودخی حیوانات دیشی
طوتق شیخ نظامی * مثنوی * زبست آن که در هر قرانی * پکشن آید نکا ور مادیانی *
بقرمان خدا در کشن کیرد * خدا کفی شکفی دیر رد * حضرت مولا ناقد س سره بیت
آن مه که زید ای در چشم فی آید * جان از مه عشقش فی کشن فی زاید * شیخ آذری
مثنوی * آمد از چشمه ایفر آبی * بر سر آب همچو مرغابی * هو او مادیان دود آهنگ *
همچو رصد کوهسار پانک * مادیان از رسم فتح الباب * داد کشن تمام و شد در آب * مادیان از
بکشن حامل کرد * بعد یک سال کره آورد * واغاج میوه دار اولق معناسنه ده مرویدر
فی کشودن فی ضم سین معجه و او معروف وفتح دال مهمله ایله معنی کشادن فی کفتاریدن فی
سکون ف وتاء مثناة وکسر راء مهمله ایله سوز سوز سوز کفت که سوز در آردن آوردن
معناسنه در معنای ترکیب سوز کتورمک اولور فی کفتان فی سکون ف وفتح تاء مثناة ایله معنی
ملح یعنی چکر که اما بعض فرهنگه چکر که به بذر بر جا نور در یاز ایامند کیچه ایله او تو عریبه
ششرق دیر فی کفتن فی سوز کدر مستقبلند ف واوه و تایا یه قلب اولنوب کوید وکویند دیر
شاعر بیت شعر کفتن کرچه در سفتن یود * لیک فهمیدن به از کفتن یود فی کلان فی فتح لامله
ایکی معنایه کلور اول بر نوع شمس اتمکدر بر مقدار بغدادی یا غله بشور در بعد دو پوست ایدوب
اراسنه بال قور ل تمام بالی کند ویه جذب ایتد کدر بر مقدار ابادام دو کوب اوز رینه دو کر ل لند
طعام اولور بقول آنک بر نوعی بالکه یا مقدار اسهلیدر حکیم سوزنی بیت رخ احباب تو طرمست
چوکل * خوش و شیر بتر از کلان و کلاج * ثانی معنی افشان یعنی صاحب لش وصاحق فی کلایدان

۳۲۳ فی کلایدان فی معروف کلاب طریفدر فی کلانیدن فی فتح لام وسکون یای
تختانی معنی افشانیدن یعنی صاحق زرا تشت بهرام بیت سحر که باد برک کل کلانست *
زرد آن فغان بملانست فی کلایدان فی سکون لام وفتح باء فارس ویای تختانی و کف عجمیله
عراق عجم بر شهر آدید معربی چرد باد قادر امیر معربی بیت تخت جاودان بتودادست
فر و پاه * کلایدان بشست کند فر و پاه تو فی کلن فی سکون لام و ضم باء موحد ایله کل
اغاجی بعضی کل بن شاخ دید بهر اصل بن کل در کل دیی دیمک اولور علم اولیچق مضای ایله
تقدیم اولنوب کلن اولدی میرظمی بیت چو بابل لانه بر کلن که کیرد * حرامست نام عاشق
زوپد یرد فی کل بی فرمان فی بر قرمزی چیکدر چایز لور لرده بتر کیند کلنجک چیک و عریبه
شقایق النعمان دیر فی کلچکان فی سکون لام و کسر جیم فارس وفتح کافله بر درخت نامیدر
کذا فی المجمع فی کل ذریون فی کسر لام وراء مهمله وفتح ذال معجه ایله بر شهر اسمیدر دیر که اول
شهرک کنار دن آقادر بر ارمغک آدید حکیم فردوسی * مثنوی * از ان بس زهی تال و ترک و ختن
بکل ذریون بر شدند انجمن * بدی نام آز و کل ذریون * که بید در بهران چو دیر یای خون *
فی کل زمین فی کسر لام وفتح زاء معجه ایله محل تده وقرا و قصبات بر مته عین مکان اولور که اهالی
محل و قصبه و قریه اول برده جمع اولوب تسویه امور لین مشاوره ایدر لر با فغانی بیت با این غرور
حسن که در هر کل زمین * خلقی در آرزوی سلام تومیکش فی کاستان فی کسر لام وسکون
سین مهمله وسکون لام وکسر سین ایله ده جایز کلا التقدیر ین کلک دیمکدر شاعر بیت
بهار آمد دل از آلام دیشست * کاستان شد جهان هنگام عیش ست فی کاسون فی سکون لام
و ضم سین مهمله و او معروفه ابر شمدن زن آنک تور اور لش ترکی که ایچنه صاحبر ین قور لر بوعصرک
هورانی ایسه ترکی رفع بالکه کیفیتن فراموش ایلمش لرد بر معناسی دخی زان انجونی جبه
آلتون کی اورب آلتیرینه بغلر فی کشن فی کاستان معناسنه ودخی عشر نگاه معناسنه ده
کلور ابوالمعانی بیت بافتاب قدح شعله زارکن ساقی * بشوق عارض جانان ضیا کند
کاشن فی کلکون فی ایکی معنایه در اول کل رنکند اولان نسنه که مراد قرمزی اوله میگون
ولاله کون کی مولا نا طالب آمل بیت نخستین کرده از کلکونه خون * سفید اب بیاض
دید کلکون * استعاره طریق بشیر ایله طالوق ده ده دیر لر ثانی خسر و پرو زک مشهور آل
آینه دیر لر آدی اولق دخی مرویدر فی کل کورستان فی پایادیه چیک اکثر مزارستان
بند و کچون بویله آدو یر مشلر کویل دخی دیر لر عریبه انجوان دید کایدر کذا فی فرهنگ
جهانگیری فی کل نافرمان فی بنفشه اولق اوزره روایت اولمشدر جنون چپ نویس بیت
روی بر تافت زحکم توکل نافرمان * شست بر کشتن رویش کل نافرمانی فی کلنکین فی فتح لام
وسکون نون ویای تختانی و ضم کافی وکسر باء موحد ایله بر ترکیب ر کفتند کی انجق تفاوتی شکر
ایله اولانه کافتند وعسل ایله اولانه کلنکین دیر لر ابومنصور عماد بن محمد المروی بیت کبر بر کران
دجله کسی نام اورد * آب انکین ناب شود کل کلنکین فی کاودن فی ضم لام و واوه معروف ایله
بر طرفی بوغاز ینه دک طول در مق مثلا شیشه و رداق و امثالی نسنه لر که مرغان فی فتح لام
مشده ایله بر نوع برده در که آنک اولان نقش جمله قوش تصویر دیر ودخی قوش جمله بر ردن

هوايه او چدين پرده کي او اوب کونشي کوستر مکتب تشييم اديشمار وکله پرده معناسنه اولديغي
عن قريب ذکر اولنور انشاء الله تعالی کي کاريدن کي فتح ميم وکسر راء مهمله ايله صرتق يعني
حالت عضيه ديشارين صقوب کوستر مک اکثر صفت سباعه استعمال اولنور مير نظمى بيت
کاريد از غضب همچون پلنگي * نميکرده بيمکار ادرنگي کي کاشتن کي فتح ميم و تاء مثناة
وسکون شين معجه ايله طيشرمق مولانا هاتفي بيت زيبام وازيشکس هرچه داشت *
زبان پي عرض آن برکاشت * وحواله ايلک برشي برشي رينه قومق مثلاً بر اهل منصب آخيره
کيدوب رينه برين قودقه فلان کاشته فلانست دير لرسته قبلند شين رايه قلب اولنوب
کاريدو کاريدو دير لر کي کان کي صانع غريبه طن وچفتاي اسانده چاغلامق دير لر فدا نامه ده
فرهاد کولاد قى شندکمه دير بيت طرب غوغاسن اول کشورده چاغلاب * مشقت کارواني
دخت باغلاب کي کان بدن کي شيهه ايلک کي کانيدن کي فتح ميم وکسرون وسکون ياي
تخته ايله مصد رکندر شاعر بيت شيهه ايلک کي کانيدن کي مارا سخت جاني هم اين
کان هنوز کي کم شدن کي سکون ميله ضايع اواق چفتاي اسانده ايتور ماک دير لر سبعة
سيارده توحيدده بويته ايتور کاي لار عبارتي ضايع ايلک ديمکدر بيت کوکک توفراغي
ايتور کاي لار * توفراغ ايجراتين ايتور کاي لار کي کنده کردن کي نقش ايلک کذافي فرهنگ
جهانکيري کي کواران کي بوزن سواران يعني خوش ذايقه و نيز هفتم معناسنه مير خسرو بيت
مي ناخست جور کلف ازان * که هر چندش خوري باشد کواران * و معني کورا وله * قطعه *
هميريزي بياري خون ياران * همي باشد سزاي دوستداران * بخون بيدلان خود مکن خوي
که کس را نايد اين شيرين کواران کي کواربان وکواره دان کي کلاهما بفتح الواو وسکون
الراء الممله چوبان وصغر تماچ که کوار وکواره صغر معناسنه کذافي فرهنگ جهانکيري
کي کوارشن کي کسر راء مهمله وسکون شين معجه ونون موقوفه جوارش ديمکدر کي کوارون کي
فتح واول وضم راء مهمله وسکون واو ثايله برنوع قبر جقدر که آدمک دريسي اوزرتک ظاهر
اولور اطرافه يا يا ورسبي فضلات سودادر اکا برين دخی دير لر عريسه قو بايد کاريدر
کي کواريدن کي کسر راء مهمله وسکون ياي تحتيله سکر مک يعني ضم ايتک معناسنه در
کي کوزه زن کي فتح راء فارسيه طعنه و سر زنش ايتک معناسنه در کي کواريدن کي
کسر راء فارسيه مصد در طعنه معناسنه کي کوازيدن کي کسر راء معجه ايله فارغ اواق
و فراغت ايتک معناسنه در مير نظمى بيت هر آدم که کرد بر اسيران کذر * کوازد برايشان
کردن نظر کي کواشن کي فتح واول و تاء مثناة وسکون شين معجه ايله معني کواريدن يعني ضم
ايتک معناسنه در کي کوايدن کي فتح واول وکسر لام وسکون ياي تحتيله معني باليدن هر چيز
يعني هر نهنه بيومک اکثر اغاچلرده صحیح اولور کذافي الجمع کي کويان کي واو معروف وفتح باء
فارسي ايله معني چوبان کذافي فرهنگ جهانکيري کي کوران کي واو مجهول وفتح راء مهمله ايله
عسکر جمع اولد وغي محلی احاطه ايدن يره يعني اردوي عسکري استناد لطيفي بيت کرد کرد
اوسيه که کورانش * دست فرستع زمين بدورانش کي کورخان کي سکون واول وراء مهمله
و فتح خاء معجه ايله نام پادشاه ختن در و دخی بهرام کوره دير لر کذافي الجمع کي کوردين کي کليم

کليم معناسنه در لکن حرکتی اشعار او ايدم شد رحيم خاقاني بيت سلاح ت مهردين کي کوردين کي کوردين کي
شهيدي * چوکيل کوردين پوشست وزوين کرده ماکلي کي کورکن کي واو معروف وسکون
راء مهمله وفتح کافله مزمار قازي ديمکدر کي کوزبان کي واو معروف وسکون زاء معجه وفتح باء
موجله ايله ياردم که سمر لده واولور ترکيه پالدم دير لر حضرت مولانا قدس سره بيت چو خر
ندارم وخرينه نيستم اي جان * من از کجاي پالان وکوزبان زبکا کي کوزدادن وکوزيدن کي کلاهما
يسکون الواو والراء المعجه مقعدن خروج ايدن رج سفلي في قصد الخراج ايتک يعني شرطه
اورمق ابوالمغاني * مسقط * اغياردي شب بزم ما امديد دلدلدارا * کشته بر غش غمزد جانان
زينش کوزداد کي کوزوان کي واو مجهول وسکون زاء معجه ايله اسنک پالاني و دوه واولي الله
قونيلان چول کي کوسپند کشان کي ضم کافله معني عيد قربان استاد رودکي بيت بخسته
باد ترايد کوسپند کشان * که توه ميشه درخت بخسته کي کاري * مختاري * قطعه * رک کاي
عدوي ثواب خورده کند * سر زبان حسودت تو آب داده سنان * فدای جان نوقربان
زد شمنک توباد * بلغي چرخ بدین عيد کوسپند کشان کي کوشان کي واو معروف وفتح شين
معجه ايله ابکي معنایه کلور اول کوشه معناسنه حکيم نزاری قهستانی بيت هنوزم عشق
ميدارد زنگيت در پناه ارچه * خرد بر من برون آرد زهر کوشان غوغايي * وله * قطعه * وقت
وقتي بي محابا کرد آتش ميرويم * يا کاستان خليل الله زيک کاشانه ايم * دابه الارض از جهان
بر هم زند شايده که ما * چون نزاری مالياسا کن درين کوشانه ايم * ثانی کينکه معناسنه در
يعني پوصوري وله بيت دلاور چارصد مرد کزين داشت * عجل کوشانه دهده درکن داشت
کي کوشتين کي واو معروف وسکون شين معجه وکسر تاء مثناة ايله هر طعام که ات ايله شش
اوله اکا دير لر ور نهنه که ات ايله اوله شاعر بيت هميشه عادت مردم چنين است * کدل
سنکين قالب کوشتين است * وسموز ما حم آدمه دخی دير لر کي کوش داشتن کي قولق طوتمق
يعني سنوزد بکلمک عربيه استماع وچفتاي اسانده انکيتماق دکلک معناسنه در کذلک بونکه
نون دخی کاف ترکي نوين زلفظه اظهرا واول واولي لي وچفتاي ليلي بي ابن سلامه ووردکارند ليل خلوند
شيون ايدرکن آناسي دکلک وکي محله بويته آنکاب عبارتي بوندت بيت خلوند آنکابونوجه
لارایش * آنکاب آناسي کيندا ايرميش کي کوشه دهن کي آغزک ابکي جاني وآورده
دخی دير لر کي کولخن کي واو معروف وسکون لام وفتح خاء معجه ايله حجام کخني وفرون کخني
حضرت مولانا قدس سره بيت چند آنکه خواهي چنک کن يا کرم کن تهيدرا * ميدان کدود
کولخن هرگز نيابد برهما * وله قدس سره بيت توشادي چون کرفني طبل زن * کومنه شاه
ورئيس کولخن کي کوليدن کي واو معروف وکسر لام ايله کويک سکله مک کي کومنه کي
واو مجهول وفتح ميهله اوکي قوشی بعضيلر اورده کي کزير قوشدر ترکيه اکت دير لر کي کون کي واو
معروفه بوزن چون اون معناسنه مثلاً کندم کون نيکون دير لر خواجه سلمان بيت يار کندم
کون سنبول زلف خرم سوزمن * جو بگو برباد خواهم راند چون کام نکر * حکيم قطران ارموي
بيت بستد از ياقوت و بسد لاله وکلنا کون * يافت از کافور و عنبر خيري و شوي بوي *
کي کونا کون وکونه کون کي دور او دور لو معناسنه در شيخ سعدی * قطعه * روضه ماء

مصدور لاک باد * معنی گروه و جماعت شیخ نظامی بیت همه هم گروه بر اه آمدند * سوی انجمگاه
شاه آمدند * گروهی مخفف گروه در جمیع معنای رنده معنی گروه مخفف شیخ نظامی
بیت چنان ز در و کره مخفف * که شد کوه در آب دریا غریق * کجی * کسر راه ممله
وسکون یای تحتانی و فتح جیم فارسيله بحره خانه به درلر * کراره * فتح زاء فارسی و راه ممله
ایله اوج معنایه کاور اول تعبیر خواب ثانی شرح و تفسیر معنایه شاه ناصر خسرو بیت سخن
بخت کز اروسخت زیبا * که لفظ اوست منطق را کراره * ثالث معنی گفتن حکم قطران ارموی
بیت کرکر اردنظم باردلفظ اود ریتیم * ورنویسد نثر بار دکلاک اود ز شیر * کرافه * فتح زاء
معجه و فایله سخن پیوده و کار عبث که دروغه دخی درلر شیخ نظامی بیت باند از باید سخن کس ترید
کرافه سخن را نیاید شنید * کرر نامه * فتح زاء فارسی و سکون راه ممله ایله تعبیر نامه
* کر به * کسر زاء معجه و سکون یای تحتانی و فتح دال ممله ایله منتعب و مختار و منقی
معنایه در * کرینه * کسر زاء معجه و سکون یای تحتانی و فتح نوله معنی پسندیده مجیرالدین
بیلفانی بیت در دستبرد نظم زدوران کرینه ام * کردون بهمد قران نماید کرینه ام * کسته
سکون سین ممله و فتح تاء مثناة ایله معنی کرسنه مرقوم کنانی فرهنک جهانگیری * کسه *
کسر سین ممله و فتح لامه معنی کسینه * کسنه * فتح سین و دال ممله سین و سکون نوله معنی
طلب و اوزدک * کسه * سکون سین ممله و فتح نوله معنی کرسنه بندن مخفف اولو جایز در
کمال اسمعیل بیت آن پیر کسنه را نبود آب در جگر * آروغ امتلا زندا کنون زخوان شکر *
* کشاده * فتح سین معجه ایله آحق و آملش معنایه * کشادنامه * فرمان پادشاه که
در پیام منشور درلر حکیم نه قانی بیت داری کشادنامه جان در ده فاک * کوده کیا که زل تو انجا
بر افکند * انیرالدین اخسیکنی بیت کشادنامه امید دیر باز مرا * نور دوا قعه کوتاه کرد چون
طوبار * بعض فرهنکه عنوان فرمان یعنی اوامر و احکام اوایانند یاز بلان القاب حکیم خاقانی
بیت خوای که زل جان د مدت ده کیای دهر * بستان کشادنامه عنوان صبحگاه *
* کسته * سکون سین معجه و فتح نوله معنی کسنه مرقوم بعض فرهنکه سین معجه ایله واقع
اولش بسحاق اطعمه بیت صبا یکشن کیا کرت گذرافند * بحق پاچه که بوی بکشیدن
آری * کلاکونه * ضم کافله قزله در که زنان یوزلرینه سورلر الغونه و الکونه و باغونه و کلاکونه
و کافونه و فکر دخی درلر * کلاله * فتح لامه ایکی معنایه در اول زلف معنایه کمال اسمعیل
بیت هر ساله رنک عارض و بوی کلاله ات * پیچاره غنچه رادل بازار بشکند * بومعنایه رفیع
الدین لبنانی بیت کراز کلاله مشکین خنی بیفشانی * هزار جان و دل بخیر فروریزد * ثانی
معنی پیراهن و له بیت اگر کلاله اواز حیر و کل دوزند * شود زنازی آزرده توده سنش *
بعض فرهنکه کرده ایکی باوک صاج معنایه مرویدر * کل پیاده * بزوع کادر اغاچی و دیکتی
اوز زکس و لاله و سوسن و زینق کی بترامیر خسرو بیت تو کوئی زان بتان در دشت ساده *
د مید از خاک کلای پیاده * ککشاه و ککشه * کلاهما بسکون اللام و فتح الشین المعجه
بر شمشور محبوبه در که ورقه نام عاشق معشوقه سی ایدی لیل و مجنون کی احوال لری فصل
نظم اولش کتاب در حضرت مولانا قدس سره بیت عقل همه عاقلان خیره شود چون رسد

رسد * ورقه بکشاده من و یسه بر امین من * و یسه ورامین دخی اوله در حکیم سوزنی بیت
مونس مجلس میون توهر کس که بود * بتودلشاد بود همچو بکاشه ورقه * کافیه * سکون
لام و نون و ضم غین معجه و فتح جیم فارسيله معنی غلغلیج یعنی خجاق * کافیه * سکون لام و نون
و ضم غین معجه ایله طوب اولش آملش پیمه که اکیرلک ایچون آماده اوله اکا باغند و باغند دخی
دیرلر حکیم سوزنی در همچو نجیب منک بیت در میان نشان نجیب منک من * همچو در بند خار کافیه
گاهی کتابته کافیه دیرلر کنانی الجمع * کافونه * سکون لام و ضم غین معجه و فتح نوله
قزله که کلاکونه و کلاکونه دخی دیرلر حکیم خاقانی بیت همچو موی عاریت اصلی ندارم
از حیات * همچو کافونه بقای من ندارد کوه رم * وله بیت مفرب دل برنک جهان کان نه ناز کیست
کافونه چکونه کند زال را جوان * کاکجه * سکون لام و فتح کاف و جیم فارسيله ایله اطفاله
وقت طفولیتدن زمان عقیقه کافیه لازم اولان آداب و رسوم و مهماتی کورلمکه دیرلر مثلا
که واره و دایه و سایر کی خواجه عید لوبکی در ولادت فرزند یکی از ملوک بیت باجنبر کان
صفش رسم کاکجه * از عکس تیرسقف مستم و دده اند * کلاکونه * سکون لام و ضم کاف
فارسيله معنی کافونه مرقوم خواجه سلمان بیت بر عارض نسرين چوزند صبح صید *
کلاکونه کند باغ رخ لاله سته از * و کل رنگلود یک اولور طالب آمل بیت نخستین کرده از کلاکونه
خون * سفید آب بیاض دهن کلاکون * کل کند * کسر لام و فتح کاف فارسيله بر او تدر
بغایت بدوی اولور کایکان و کانیز دخی دیرلر * کل کوزه * کسر لام و ضم کافله نسرين معنایه
امیر خسرو بیت کنون خالی نیاید کوزه از می چون کل کوزه * پراز ششم شدر اچه پر نکرد کوزه
از ششم * وله ایضا بیت در کل کوزه نکر کو باد را در کوزه کرد * یا مین آن دید دندان بر
خند کرد باز * کاوله * ضم لام اول و فتح ثانیله معنی یدرک یعنی مخفی طاشی * کله * فتح لام
مشدده ایله معنی ساین حکیم خاقانی بیت صبحدم چون کله بند آه دود آسای من * چون
شفق در خون نشیند چشم شبیمای من * کله * فتح لام مخففله ایکی معنایه در اول زلف
معنایه بدیع الزمان خواجگی * مسط * رخسارش مشکین کله چون آفتاب و سنبله * این
مرغ جانها را ممله آن درد دلها را دوا * مولانا رکن صابر بیت سر کشته دره وای تو چون بیدلان
صبا * آشفته بر عذر تو چون عاشقان کله * ثانی پیمه قوزالنی که کوزغه دخی دیرلر * کاکجه *
کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح جیم فارسيله فرهنک جهانگیری که زغک و زغک
و هکک دخی دیرلر عربیه قواق دیرلر فرهنک و فایله معنی قرص آفتاب شیخ نظامی بیت شبانکه
شما یست تار و پیاد * کاکجه بکردون دهد بامداد * آخر فرهنکه کرده دخی بومعنایه کاف
عربیه مرویدر * کاشته * فتح میم و تاء مثناة و سکون سین معجه ایله کاشتن لفظنک صیغه
مفعولیدر حواله اولش و اصم لئش اما حقیقی قایم مقام معنایه در ابوالعانی بیت شود
چو روی تو کر آفتاب نیست عجب * کاشته ز تودر صدر آسمان کشته * وقایع مقام و نایب مناب
و وکیل امور معنایه ده کار چغتای لسان کسر الفله اینان دیرلر * کاشته * فتح میم و شین
معجه ایله معنی سیم یعنی کنش ابوالعانی بیت دهد بخلق جهان آنقدر کاشته وزر * که رخت
خانه اورا شد از کاشته همه * کانه * فتح میم و نوله ایکی معنایه کاور اول معنی کل ظن معنایه

ج

حکیم فردوسی بیت تودل را بجز شادمانه مدار * روان از بد در گانه مدار * ثانی کاریز
قزار و نه ابترا قازیلن قوی که صوی نمقدارد در بانگ ایچون ابن یمن بیت ای بسکه دلم
در طلب چشمه نوش * دریاده فکر فرو برده کانه * سیف اسفرنگی بیت فلاک کر حساب
عطای و کردی * بجز فیض دریابودی کانه * کراه و کراهی کلاهما بسکون المم و فتح الراء
المهمله و اطهار الیها آذغون و بولان ایزن یتورمش کسینه معنا و محسوسا مولانا جامی بیت
آن نمیکویم که بودم سالها در راه تو * هستم آن گره که اکنون روبراه آورده ام * عربیده ضال
و چو متاید از یقین دیرل میرعلیشیر بیت کرچه کوچم یقیدین آنی یلغیشیب لیکن * هوش
و کونکوم یوق او چون هر نفس آندین آزیقید * کنه * سکون نون و فتح باء و حاء و دال
مهمله ایله کنه مرقومک بش معنا سیله مترادف در * کنجایه * سکون نون و فتح جیم و بای
تختنا یله معنی کنجایش که کنجا و کج دخی دیرل حضرت مولانا بیت تاب آن حسن که بر هفت فلاک
کنجایه است * جز که آهنگ دل خسته لاغر نکند * کنه * سکون نون و فتح جیم و بای و آخری
شیش اولان چار پا حیوانه دیرل * کنه * سکون نون و فتح دال مهمله ایله ابکی معنایه در اول
معروف ثانی آشر ایچنه بشمش ابری کوفته یه دیرل بهحق اطعمه بیت من نکوم صفت
کنه * یرداری کرم * تاخوانند مراد عیان کوفته خوار * بعض فرغ نکرده صیادل صید
کز تکچون یا پوب او تورد قاری کومانی معنایه در * کوارته * سکون راء مهمله و کسر تاء
مثنایه یله معنی کواره و دخی کابلک دیدکاری قنائل بوجکدر * کوارنه * فتح را و دال هملتین
و سکون نون معنی هضم ایتدیریجی هر نه او اورسه ابوشکود بیت هر چه بخوردی تو کوارنه باد
کشته کوارش همه بر تو کراز * کوازه * فتح زاء معجه ایله دسته چوب شمس غزی بیت
ششماعی کبر سلطان اجرام * زندرای منیر او کوازه * کوازه * فتح زاء فارسیله معنی طعنه
و سرزنش * کوالند * فتح لام و دال مهمله و سکون نون هنوز یوریمکه قدری اولیوب ایملکن اطفاله
دیرل میرنظمی بیت روده خاک درش عالم برومال * کوالند همیرفته چو اطفال * کوانکله * سکون
واوینون و فتح همزه و کاف فارسی و لامه قفتان دو که سی که کوانکل و کوی انکل دخی دیرل * کواه
اظهاره ایله شهاد معنایه میرنظمی بیت از غم عشق توشد قدم دوتاه * روی زرد و دهن
پرخون کواه * کوباره * واو معروف و فتح باء و حاء و راء مهمله ایله معنی کواره یعنی صغیر تماچ
حکیم سنایی بیت درین کوباره چون کردی بر آخر چون خر عیمی * بسوی عالم جان شو که
چون عیسی همه جانی * حکیم ناصر خسرو * رباعی * ناید بکر زازین یله کوباره * جز رنج و درد
عاقل و بیچاره * هرگز کس آن ندید که من دیدم * زین بی شبان رمه و یله کوباره * کورابه
واو مجهول و فتح راء مهمله و باء و حاء و دال مهمله ایله ابکی معنایه کور اول کوراب مرقوم معنایه امیر خسرو
بیت قریب کتر از جور و ستم نیست * که چاه کوراز کورابه کم نیست * ثانی بر موضع آیدر که
اجرا در ستم آنده مد فوندر حکیم فردوسی بیت زهر یدر زال باسوک و درد * بکورابه اندر
همی دهنه کرد * کور شکانه * واو معروف و سکون راء مهمله و فتح شین معجه و کاف فارسی
ونله اول کسبه دیرل که کجی لده مقبره ده میت کفن صوبوب آله عربیده نباش دیرل فتح نون و باء
مشده ایله * کورنه * واو معروف و سکون راء مهمله و فتح نونله صغن دیدکری چتال بوینوزلو

بوینوزلو کیمک میرنظمی بیت چو با شاخهای بزرگ و دراز * که مانند کورنه شده سر فراز * کورنه
واو معروف و فتح راء مهمله ایله بعض ایام معلومه ده بازاری طوران کویه دیرل * کوزده * واو
معروف و سکون زاء معجه ایله بر نوع معقد رنگی قزل اولوب دکندن حاصل اولور اول دکنه
جه و دانه و صغنه کلک ده دیرل * کوزکره * واو مجهول و سکون زاء معجه و کسر کافله دو که
وایلك که قفتانه دیرل ابوالمعانی بیت شد دست بر رخ عاشق کشایش سینه * کشاد کوزکره
چون کشاد کنجینه * کوزه * واو معروف و فتح زاء معجه ایله غنچه * پنبه یعنی هنوز آچلماش
پنبه قوزاغی و غنچه * کونار و پیله * ابرشتم و امثالنه که غوزه دخی دیرل حکیم سوزنی بیت بقای
جانش باد و دو چشم ماسداو * برون کشیده از سرچو پنبه از کوزه * کوزینه * سکون واو
و کسر زاء معجه و سکون بای تختانی و فتح نونله قوز حلواسی هر نه نوع اولورسه * کوساله *
واو مجهول و فتح سین مهمله و لامه زاغویه دیرل اصلی کاوساله در استغافا کوساله دیدیلر
* کوشابه و کوشتابه و کوشتاوه * کاهم بالواو المعروف اول بفتح الشین المعجه ثنی و ثالث
بسکون الشین المعجه و فتح التاء المثناة و الباء الموحدة ات صونی وات صویله بشمش شور بایه
دیرل کوشتات و آب معلوم و هاء علامت استدر * کوشتاکند * ات قیه سیمله طولمش
مونبار و صوجوق و غیرهما * کوش خبه * سکون شین و فتح حاء معجمتین و باء و حاء ایله ابکی
معنایه در اول قولی پاک ایده جک باشی اگر چه میل و ثانی بر بوجکدر اکثر آدم و حیوانک
قولا غنه کیروب الم و یرر و بعضیلرین فلاک ایدر کوش خرن و هزار پادخی دیرل * کوشواره *
یعنی کوشوار مرقوم یعنی کویه که قولا غنه طغرل میرنظمی بیت سخنم ایش چو در شاهواره *
دکوش آویزه کرد چون کوشواره * کوشه * بوجق خانه نک اولسون غیرک اولسون
* کوه * واو معروف و فتح کاف فارسیله اوج معنایه کاور اول نکمه که معنی قوه در ثانی
سکل علی که آدمک اکثر النده و یا غننه طاهر اولور عربیده اطبا ثولول دیرل ثالث معنی کوساله
* کوله * واو معروف و فتح لامه ایله ابکی معنایه در اول معنی کوله مرقوم که آندن تخفیف اولنشد
حکیم شهاب الدین شیرازی * قطعه * زسنگ منجمتی و کوله * عد * که کوه از یافتاد از هیت آن
زمین از صد منش لرزان همی شد * جدا میشد همه بنیاد ارکان * ثانی یعنی کوزه مرقوم
* کویچه * سکون می و فتح جیم فارسیله طارصوقای که بعض محلاته واقع اولور * کومه *
واو معروف و فتح میله بعض سازدن و غله صاپندن یا باش خانه مختصر زبان هندیده جه دیرل
* کوند * فتح واو و دال مهمله و سکون نون ایله چبقدن اورمش بر نوع سید در که آنکله
همان چکرل استاد لیبی * قطعه * برمن توفکنند ظن نیکو * و ابایس مرارده فکنده *
مانند کسی که در بیابان * بارانی پوشد از کوند * وله دیرل بیت کون بستر چو کشته پاره پاره
کوی که تخی شد زک کوند * کونسته * واو معروف و فتح نون و تاء مثناة و سکون سین مهمله
ایله اوتراغک ابکی جانی ابوالمعانی بیت کونسته اوچو کوله سیم * از ضربت کیر کشته
دو نیم * کونه * واو معروف و فتح نونله درت معنایه کور اول رنگ یعنی لون استاد رودکی
در صفت قلم * قطعه * لنک و دوند ست و کوش فی سخن باب * کنک و فصیح است و چشم
فی وجهان بیت * نیزی شمشیر دارد و روش مار * کالبد عاشقان و کونه * نمکین * و دور او معناسن

افتاده ایدر امیر خسرو بیت چو شده دید آن دو بار تنگ بسته * صبار ایدر و کونه رنگ بسته *
 ثانی طرز و روش معناسنه حکیم فردوسی بیت ازین کونه گفتار بسیار کشت * دل مردم
 خفته بیدار کشت * ثالث بمعنی رخساره امیر معزی در صفت شراب بیت نهاده بر کف تو
 کوهری که از عکسش * شود و کونه چو گلزار و زم چون کاشن * رابع بمعنی کونسته مرقوم
 پورهای جامی بیت سر حمدان خویش را ترکرد * نکیه از دو کونه خر کرد * معنای اولنه
 چغتایده تورلوک دیر لر فرهاد نامه ده خاقان درت قصر رفیع البینانی سیرا بتدبیری عجله دیر بیت
 کوروب باغیده یوز تورلوک عجایب * تایب قصید امینک آنجاغرایب * کوه * و اوچمول
 ایله نجاست دیکدر * کوهره * و او اول معروف سکون ها و فتح راه مهمله و او ثانیه ایت
 دیر سکی معناسنه در * کوی انکله * ایلك و دو کله که قفله دیکر لر خلاق المعانی بیت کوی
 انکله قباچه کره کشایی * بر من زیمشت هشت در بکشایی * کویسته * کسرو او سکون
 یای تحتانی و سین مهمله و فتح تاه مثناة ایله بمعنی کونسته مرقوم * کویسته * و او معروف
 و فتح یای تحتانی و سکون نوله ابکی معنایه در اول سویلی و ایرلایی معناسنه شیخ سعدی
 بیت اول اردیبهشت ماه جلالی * بلبل کویته بر منابر قضبان * ثانی مجمع الفرسه بمعنی زبان
 حکیم فردوسی بیت اگر شاه فرمان دهد بدنه را * که بکشایم ازیند کویته را * که * اظهار
 هایلله مخفف کوه مرقومدر * مع الیاء التتانی * کدکدی * سکون دال مهمله اول و ضم
 کاف و کسر دال ثانیه بر کله در که کدکدی و قوزی چاغروب او خشرلر پر * دخی دیر لر ابن عیین
 بیت زانکه دیرست تامل زده اند * نشود بزیکد کدی فربه * هندی لسانده بر مقاری
 اکدر مکه چقن صدایه دیر لر * کرزی * سکون راه مهمله و ضم باه و وحد و کسر زاء معجه ایله
 زیرکی و دلیری و بخردی و طرازی معنایه استعمال اولنور شیخ سعدی بیت که تاجم کردان
 زراز کرزی * پراکنده شد اشکراز عاجزی * کره دشتی * بیان کدیسی که در سنی کورک
 ایدر روشنی لطیف کورک اولور اما مذهب شافعیه ده طاهر دکلدر دیو کینر لر بعض نسخه ده
 کره دشتی و شق اولن اوزره مرویدر * کرسنکی * کسرو او سکون سین مهملتن و فتح نوله
 آچلق یعنی جوع حکیم انوری بیت لقمه نان خود بکرسنکی * به زحلوای آنکه خسته هست *
 سکون را و کسر سین مهملتن ایله ده جایز در تنگ مرقوم بیتله و اقعدر * کسی * کسر سین
 مهمله ایله و داع معناسنه حکیم اسدی بیت سزاوار او هر چه بد خبر بسر * همه داد و کردش
 کمی زی پدر * و بمعنی کسل حکیم فردوسی بیت کمی کردش و خود بر اه ایستاد * سپاه
 و سپهبد از ان کارشاد * کشنی * سکون شین معجه و کسر نوله ارکک حیوان دیشی سنک
 اوزرینه وارمغه دیر لر کذافی المجمع * کل پاریسی * کسر لامله بر نوع کلدن بغایت قرمزی
 و تین و خوشبویدر کل صدیرک و کلنار پاریسی دخی دیر لر کال اسمعیل بیت زن پارسا چون
 کل پاریسی * برین افتاده زرده سرا * کل سوری * کسر لام و را و ضم سین مهملتن و واو
 معروفه صاری قمر کل و بعض فرمکنکرده بر کلدن که ایری و زیاده قمر و خوشبو اولور خواجه
 سلمان بیت بر خسار تو میگویم می ماند کل سوری * بل می ماندش چیزی و بسیاری نمی ماند
 و دیر لر کسور بر موضع آیدر کلی بغایت نازک و خوش و ورنگین اولور خواجه حافظ بیت

بیت نشکفت از کل طمع بنسیمی نشکفت * مرغ شبنون طرب بر ک کل سوری کرد * کل کوی *
 سکون لام و ضم کاف و کسر باه و وحد ایله بر نوع کلدن ایام بهارده جمله شکوفه لدن اول آچاور
 اکثر ارمق کنار زنده بتیاریان باغ و باغچه ره عیش و عشرت ایتک ایچون کتد کارنده اول کلدن
 و افر جمع ایدوب حوض ایچنه دو کرلو او تور دقلری ره طاغیدر لر حضرت مولانا قدس سره بیت
 خدا بکان جمال و خلاصه خوبی * بیاغ عقل در آمد بر سم کل کوی * کلناری * سکون لام
 و فتح نوله انار چپکی رنگند بر معروف و معلوم رنگدر * کمدای * سکون نون و فتح دال مهمله
 و اظهار یای تحتانیله فالجی یعنی فال آچن آدمه دیر لر * کواهی و کواهی * کسر هاویای تحتانیله
 شهادت معناسنه که کواهی میدم دیر لر شاعر بیت اگر اثبات باید مد عارا * کواهی میدم
 این حسن بکتا * کوری * و او معروف و کسر راه مهمله ایله نشاط و سرور ایله اولن استاد
 رودکی بیت کوری کنیم و باده کشیم و بوم شاد * بوسه دیم بر دولبان پری و شان * کوش سرای
 سکون شین معجه و کسر سین مهمله ایله ایشند و کی سوزی فهم ایدن کسینه دیر لر شمس غزنی
 * قطعه * دشمن در کمت که دشناسد * لحن داود راز بانک درای * رشک عیسی شود اگر کرد
 مدحت رابصدق کوش سرای * کوش ماهی * صدف که ایچنه اینجو حاصل اولور امیر
 خسرو بیت چو لو او باشد اندر کوش ماهی * صررش را باز کن کردید خواهی * و دخی اول
 یامی بیاض و نجمله که دریا کنارند اولور و شرب قاطر دوه یولار لینه دیکر لر * کوی * و او
 مجهول ایله ابکی معنایه کلدن اول هرنه که مد و غلطان اوله و ما و طوب که چوکان ایله اوینار لر
 خصوصاً ثانی گفتن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی او او ر معناسی سوبله دیکدر مر جی
 تقطیع صوتدر اغزله تلفظ حروف ایتک لازم دکلدر مذکور ابکی معنایه شیخ سعدی * قطعه
 فهم سخن کر نکند مستمع * قوت طمع از متکلم مجوی * فصحت میدان ارادت بیار * تا بزند مرد
 سخن کوی کوی * کوی * و او معروف و کسر یای تحتانی اول ایله اصل کویاد بوم قوله تصرفات
 اسان عجمه چوق واقع اولور میر خسرو بیت خمارین ز کسش در فتنه جونی * میان خواب
 و بیداریست کوی * باب الام المفتوحة مع الالف * لا * اوج معنایه کلدن اول قات
 معناسنه قات بر قات دیکدر لابلر دیر لر ثانی لای لفظندن ترخیم اولنشد و صودینه چو کن با طق
 ثالث لایه لفظندن مر جدر شکوا و یلوارمق معناسنه ولانه لفظندن غنصردخی او او ر میر نظامی
 ابکی معنایه دیمشدر بیت چو آن مرغی که باشد لاخرانی * فغان ولا کند بخورد و خوابی *
 * لابلر * ابکی معنایه کلدن اول قات بر قات دیکدر ثانی بر نوع لطیف حلوا در کولای دخی
 دیر لر کلاج دید کلیدر بعض نسخه ده بقلوایه دیر لر حاصل کلام اگر کلاج و اگر بقلو اقات اندر
 قات اولد و غیچون تسمیه ابلشدر لر * لالا * ابکی معنایه در اول خادم که خواجه سرالور
 و بند کالک امکدار و اختیاری حضرت مولانا قدس سره بیت هین زن دشتی که آن شاد
 رسید * هان بکن رقصی که لا می رود * کال اسمعیل بیت شب صیاه بلالایکی ازو بر خاست
 چو در کنارش آورد خوش درو خندید * شیخ آذری بیت در خاک خراسان نه غریبی تو که
 هستند * ارباب خراسان همه لالا و تاولو * لالا سرا * خواجه سرامعناسنه در یعنی
 او کتد راسی و واضابطی اولان خادم * لایکا * کسر لام و فتح کاف فارسیله ابکی معنایه در اول

باب
 الفتحه

دخوزهست * زیرا که ندارم ای صنم چیر است * ثانی خوب و نیکو معنایست حضرت مولانا
قدس سره بیت نفسی برزسماع و نفسی برزوداع * نفسی است و ابالی نفسی نفع و ضریم *
فی لفت * سکون فایله مثلث معنایست حکیم شیرازی مضبوطه نام منظومه سنده بیت
آنچه در معنی زبان آرد سقم * برک خرقه لفت و اسفناخ هم * لکات فی فتح کافله ضایع و زبون
معنایست که لک دخی در لکذافی فرهنگ جهانگیری * مع الحیم * لاج فی ابکی معنایست در اول معنی
برهنه عریان معنایست حضرت مولانا قدس سره بیت بر سر نور عشق بنی تاج * اندر اندم که
عشق با شبل لاج * ثانی معنی سک ماده یعنی دیشی کوپک که لاس دخی در لوله قدم سره بیت
نیمه ترسم ز دشمن و ز خیمالش * که باشد دشمنش همچون سک لاج * لبح فی فتح باء و حاء و سکون
نونه چنار اغاچنه بکر زب را غاچدر منقولد که زمان اولده دیار عجمه مزبور اغاچ بند وکی برلده
زهرکی ایتمش حیوانات ییوب هلاک اولغله بند وکی برلده قروب و کوکئی دخی چیمقاروب بالکلیه
معنوم ابشارا ایا مصرده و من وسعید مملکت دارند دخر ما کبر میوه سی او ایا بشر طلمار تناول
ایدر لایس * لاج فی ابکی معنایست در اول دیمه که تکم معنایست در استاد منجیک بیت بکروز
یکرمایه می آب فروریخت * مردی بز دش لاج غلط بر در دهلیز * بومعنای مؤید شمس خیزی
بیت کریمه کندرای وی از انجم افلاک * درم شکند طارم افلاک بیک لاج * ثانی شوم و نجس
معنایست در عربی عناد و عناده مصر اولق معنایست در لاج * فتح جیمه عناد و پیوده
بحث و اعتراض معنایست شیخ عطار بیت عاقبت رسوایی آید از لاج * حشم را نکند پشیمانی
حلاج * عربی جیم مشدده ایله اسم فاعل اولور عناد اید معنایست فی حلاج * سکون جیم
و فتح لامه ابکی معنایست در اول بومش و رقا بازا آیدر لاج دخی در لاج حکیم خاقانی بیت حلاج
برین سخن کهن نطع * خاقانی را شناس بالقطع * ثانی کیمیا کر لاصطلاحند زیبق صاف و پاکه
دیور عربی اول کسویه دیور که سوزی ناصواب و غیر فصیح سوایه * بلوج فی خیم و و او
معروفه یعنی لاج مرقوم میرنظمی بیت کنده از مرکز صواب خروج * هر کرا اندر کلام بلوج
فی لاج * سکون خاه معجمه ایله قره بویه در شمس خیزی بیت بر رخ دشمنش که چون مازوست
هیت شاخ کار لاج کند * لاج فی سکون زاء معجمه ایله شناسی احوال معنایست زاء فارسیله ده
منقولد * لبح فی سکون نونه بریدن رنسنه فی چاکوب چقارمق فرهنگ جهانگیری بیهرون
کردن معنایست در طیان مرغزی بیت کسی کور ابکی در در دق و لبح * بکاوش سینه و سرکن
برون لبح * بولفت حرکات ثلثه ده معنایست مغایر ایله وارد اولشد * لبح فی فتح هاء و سکون
نونه ابکی معنایست در اول سنک فسان معنایست در یعنی بلک و طاشی ثانی معنی سازکاری یعنی
ایش دوزیجی اولق کنذافی فرهنگ میرزا اما مؤیدده شمس خیزی دن روایت ایدر که معنی
سنک کارزان اوله یعنی قصار لک بزی آخرتی ایچون اور دقلری طاش ادا الفضلاده یعنی
سازکارها میرزا ابراهیم موافقت ایتشد * لاج فی سکون یای تحتانی و فتح لامه معنی
حلاج مرقوم که مصنف زب در قار بازدر مولانا بدرالدین محمد ظهوری بیت عبث مهره پاش
بنی عین * که شد فکر لاج ششدر نشین * مع الحیم الفارسی * لبح فی معنی رخساره کنذا
فی فرهنگ جهانگیری بومعنای مؤید میرنظمی بیت شود چون آفتاب آن لبح بر نور * که نماید

که نماید در رخساره خود * لبح فی سکون فایله اوج معنایست کاور اول طوداغی صارتش
آت خصوصاً و سایر حیوانات عموماً حکیم فردوسی بیت خروشان زکابل همیفت زال *
فروشته لبح و بر آورده بال * شمس خیزی بیت ستم راه عدم برسان همیفت * فروشته
زسمش بر زمین لبح * ثانی مؤید الفضلاده یعنی پر کاله کوشت بی استخوان شیخ نظامی
بی آورد خوان زیرک دوشمند * بر و لبحهای سرکوسمند * فرهنگ جهانگیری کوکلی ات
معنایست در امیر خسرو بیت سر زنگیا را چو آرد بند * خورد همچو لبح سرکوسمند *
ثالث زن فاحشه معنایست در که اوج معنایست ده لبح و لبحه دخی در لوله بعض فرهنگ کوزجه باغی
و بیرون چرکی معنایست در ویدر * اولایح فی سکون واو و فتح لام و کسر نونه بر نوع خرما در کنذا
فی فرهنگ جهانگیری * مع الخاء المعجمه * لاج فی جای معنایست در امدون التركیب استعمال
اولتر مثلاً سنک لاج و دیولاج و رود لاج دیور لای سنک و جای دیو و جای رود دیمک اولور
شیخ نظامی بیت عجمی کامل در سنک لاجش * شکوفه وار کرده شاخ شاخش * اگر چه
سنک لاج و دیولاج نظم و نثر لده چوق وارد اولشد اما رود لاج جاماسب نامه دن غیریده وارد
اولام شد * لاله رخ فی محبوب صفی در مراد قرمزی بکاقلود یمکدر ابوالمعانی بیت بالاله
رخان سیر کاستان چه خوشست * در عین جن محبت یاران چه خوشست * لبح فی حصیر
یا پدقلری اوت که رخ و روخ دخی دیور * لبح فی لفظ مکرر در ضعیف و لاغر و زبون معنایست
حضرت مولانا قدس سره بیت مغرور زبان شاه جهان شمس دین * فربه و زفت کند
کر چه که تو لاجی * مع الدال الممله * لاد فی سکر معنایست کاور اول جمیع فرهنگ اصحابی
بنای دیوار معنایست نقل ایتشد در حنی بنلاد دیوار دینی معنایست در واکثر شعرا دخی دیوار
معنایست استعمال ایلد بل از جمله حکیم سوزنی بیت شود بنیه ما خراب و بیاب * کرا ز حاره
داریم پولاد لاد * مجد همکر بیت دلایحوی سلامت ز آستان وجود * که بر ندامت و حسرت
نهاده اندش لاد * غمخاری موجوده سر لاد سر دیوار و بنلاد دین دیوار اولق اوزره دیمشدر بیت
هت همی از طاق سائل بکنداری * سر لاد چنان بند که بر دارد بنلاد * بوتقدیر اوزره لاد دیوار
اولق کرک رک سر لاد و بنلاد صحیح اوله یو معنایست شمس خیزی بیت لاد بر بنای محکم نه * که نکند ار لاد
بنلادست * استاد عنصری بیت بیای پست کند بر کشید کردن شیر * بدست رخنه کند لاد
آهین * بنیاد ثانی بعض فرهنگ دیوار بناسند قور تعبیر ایتد کاری که صره ایله طاشی هموار
ایدوب تساوی دیزمک شیراز بنلاد سیمه دیور کسرتون و سکون سین و فتح باء فارسیله عربی مد مک
دیور کسریم اول و فتح ثانیله استاد فرخی بیت بتان شکسته و بتانم افکنده زبای * حصارهای
قوی بر کشاد لاد از لاد * وله ایضا بیت جاودان زی و همین رسم و همین عادت دار * خانه
قرمطیان را بکن لاد از لاد * ثالث اینچه و لطیف طوقش ابریشم قش شرف شرفه بیت
اینک اینک زکاروان بهار * رزمه برینان ولاد آمد * حکیم قطران ارموی بیت باد همچون لاد
پیش تیغ تو پولاد نرم * پیش تیغ دشمنانت سخت چون پولاد لاد * شمس خیزی بیت رموز
غیب برای آنچنان باشد * که نقشهای صورت اندرون پرده لاد * رابع معنی خاک استاد منوچهری
بیت در همه کاری صبور و زمه عیب نفور * کالبه تو ز نور کالبه ماز لاد * وله ایضا بیت نرزد

از درخت ارم کافور * نخیل از میان لادن * خامس لادن لفظ ندن تخفیف او نشد
بنه اول معنایه استاد کسای بیت از عبیر و عنبر و از مشک و لادن و داربوی * در سرابستان
خویش اندر خزان میدار بوی * داربوی عودا غاجیدر سادس شهر لادن بر آدی دخی لادن
حکیم فردوسی بیت سپاهان بکودر زو کشواداد * بکر کین میلادوم لاداد * صاحب کل
و شکوفه معناسنه شرف شفره بیت هر لاله که از دامن که سار بر آمد * از لطف تو بود از نه زحارا
بد مد لاد * ثامن معنی آبادانی که لادن در سکون زاء فارسیله معروف طاشدره حق ایدوب
نقوش و تذهیب کتاب ایدر لر معری لاجورد در لادن * سکون نوله ایکی معنایه کلور اول
قل ماضیدر یجنید معناسنه حکیم سنایی بیت یک قصیده دوست جا خواند * پیش هر
صفه ریش را لاند * مجمع الفرسده معنی جنبانیدن طیان مرغزی بیت باد فتر اشعار
بر خواجه شدم دی * من شعر هیچ خواندم و اوریش همی لاند * ثانی آلت رجل معناسنه در که
لند دخی دیر لر بولغت هندیدر که لباد * فتح باه موحد ایله جامه باری معنی یغور لاق لباده دخی
دیر لر حضرت مولانا قدس سره * قطعه * چو خضر سوی بخار و بسوی بر الیاس * برای که
شد کان میکنند استمداد * دهند کج روان و بر ندرنج روان * دهند خلعت اطلس برون برند لباد
عربیه کچه معناسنه در بویته عربیه اولمق مناسبدر که لاند * سکون حاه مهمله ایله
مقبوره معناسنه لفظ عربیه در مهور و زنی او زره اما فارسیله فتح حایله استعمال ایشدر در تیمور
نامه ده مولانا هاتقینک بویته واقعدر بیت زبس مرده افتاده بیرون زحد * شد آن
کوچه ای کشاده لاند * لاند * سکون راه مهمله ایله میدان معناسنه لواحد من القدم ایلیت
تا خنجر تو کشت جگر کاودر نیرد * کاکون زخون حسم و غاستد فضای لاند * در بند موزه ده واقع
بر میدان وارد لرد امیر دیمکه مشهور در کذافی فرهنگ جهانگیری که لکبد * سکون کاف
و فتح باه موحد ایله معنی سبیل معنی طایفه و دخی شلقه اورمق میرنظمی بیت بهر جامه شک
و خاطر کشاشد * که لکبد خوردنیش بر قفا شد که لکد * فتح کافله دیمه یعنی ایاقله اورمق
آدمک و اگر حیوانک مولانا صایب اصفهانی بیت بخاموشی زمکردشمن بدرک مشوایمن *
جو توسن کوش خواباند لکد هادر قفا دارد که لاند * سکون نوله پسر معناسنه در اما هندی
لسانه آلت رجلدر حکیم سوزنی بیت تویی که لندی و سیکه بیهندی و ترکی * تویی که کیری
و ایری بیارسی و تازی * شمس غزی بیت از پی قطع نسل او ایام * دشمن را نه خصیه هست
ونه لند * عجبدر که بونک فارسیله بر قاج نامی و اراپکن بنه استعما ان جایز کور مشلر که لود
سکون و او ایله ایکی معنایه در اول معنی پناه ثانی طاع معناسنه که لوند * فتح و او و سکون نوله
اول کسیمه دیر لر که هوای نفسنه تابع اولوب نیجه کرکسه تعیش و زندگانی ایامه مجمع الفرسده
مرد کاهل و زندوست و تقیل معنایه در تحفه الاحبابده زن روسی و موید الفضلاده
شخص بیکار و طفیل خرابایان واقعدر که لوند * کسر و او و سکون یای تحتانیله
آغزی آچق بیوک قرغان که غریب لاماعون دیر لر حکیم فردوسی بیت بیاورد از زور و بین
لوند * برافروخت آتش بروز سیمید * شیخ نظامی در صفت زنی بیت دهان فراخ
وسیه چون لوند * کز و چشم بیند کشنی سیمید که لوند * کسر و او و سکون یای تحتانیله معنی

۳۲۱
معنی لوند مرقوم که مع الراء الممله * لار * بر شهر مشهور و معظم اسمیدر که لاغری فتح
غین معجه ایله ایکی معنایه در اول آرق که مقابل فربه در ثانی معنی باریک یعنی ابجه که مقابل
ذقت در خواجه سلمان بیت بجز میان بتان هیچ لاغری نکشید * بد و دولت عدل تو بار فری را
شیخ سعدی بیت اسب لاغر میان بکار آید * روز میدان نه کاو پرواری * معنای اوله چغتای
لسانه آرنج و آرنج دخی دیر لر میرعلیشیر بیت زکس آرنجادی مرصعین آرنج * کوزلاری
عین بر قاندین سارینق که لاله سار * فتح لاموسین مهمله ایله بر خوش آواز مرغد و شاعر بیت
پراکنده یا مشکدم سنگوار * خروشان هم سارک و لاله سار * هر مضراع ایکی شمر قوش
آدی وارد که لامشکر * کسر می و سکون شین معجه و فتح کاف فارسیله بر اغاج آیدر که کرم
و پشه دار و سار شک دار و سد و آغال بشه دخی دیر لر که لاوار * فتح و او ایله رنج و زحمت و درد
و مشقت معناسنه میرنظمی بیت کشد لاوار و راه عشق جانان * اگر صادق بود پاکه دهد جان
که لاور شیر * فتح و او و سکون راه مهمله ایله بردار و در آکا کور شیر و جاوشیر دخی دیر لر
که ابدر که کسر باه موحد و فتح دال مهمله ایله قیو چمنبری یعنی قیونک اطرافنده اولان پرواز
که لاند * فتح تاه مثناة ایله ایکی معنایه در اول نیم من نیری ثانی بر طرفد و شراب قور لر
تعریب ایدوب رطل دید بزرگدانی فرهنگ جهانگیری که لند * فتح تاه مثناة و سکون نون
بعده باه موحد مفتوحه ایله حریص و بسیار خوار و تقیل و بیکار معناسنه که لند و لند و لند و لند
دخی دیر لر انیرالدین اخسیمیکی بیت بر در قدرت فک می گفت صد بار همت * کین مر قع پوش
سیاح لند در رسید که لند * فتح تاه مثناة و باه موحد و سکون نوله لند و لند و لند و لند
و کوچه کاهل و اکل و شرب و نومه مشغول اولوب بی مروت و غیرت اولان شخصه دیر لر و طعام
خلقه بی تکلیف حاضر اولوب خوردن و بردن کاری اوله صفت مذمومه ده شاکر بخاری بیت
بر دل مکن مسلط گفتار لر لند * هرگز نخایسند دافلاک جز تر اسر * بومعنای موید شمس غزی
بیت حسودت بخورد و بختلست راخی * چو بد نفس مزدم خسیس و لند * لند * سکون
تاه مثناة و فتح نوله پاره پاره معناسنه که لند و لند و لند و لند و لند و لند و لند و لند
پاره پاره اولسون یا خود کسمکدن پاره پاره اولسون بومعنایه شمس غزی بیت آنکه باشد
بر معالی او * اطلس چرخ زند و لند * لند * اوج معنایه کلور اول ارمق معناسنه اعم که
ضوء و یا خود سبیل بری بر توب آتش اوله یا خود قصدا قازیاوب صوجاری و انش اوله میر خسرو
بیت لری کنند ناه و وارد پیش * که باد از وی سر آید در تک خویش * ثانی معنی بقل یعنی
قولتی ابوالفرج رونی بیت در پیش دوات و قلت عرض رسالت * این دست بلر کرده و آن پشت
خمید * ثالث لاغر و ضعیف معناسنه در کذافی فرهنگ جهانگیری که لند * لند * لند * لند
جناب باری تعالی جل ذکره اسماء شریفه سنددر استاد عنصری بیت ابفرزانی سایه
افسرش * پیوزش همی خواست از لرش که لند * کسر زاء معجه و سکون یای تحتانیله معنی
پرهیزکار و وزیر و هوشمند کذافی المجمع که لشکر * معروف عربیه عسکر و ترکیه چری
و چغتایده چیریک دیر لر کسر حیم فارسیله میرعلیشیر بیت فی بیکلاما کتورای شه مور خیل
دیک چیریکتین کیم * سلیمان دیک بیلا باری بوادی ایچرا چندین لار که لند * سکون

این معجزه و فتح سین مهمله ایله سرب موکد غسر دخی دیر لرغ و دغنی موذیمکدر میرظمی بیت
نویسه سرش بکوی اصلا * که لغسر کشته است پاک و مجلا * که لفری سکون فافخ کف
فارسیله اوجاق قرومی کد خاندن مجمع اولور وله ایضا بیت کد کانون دماغش شعله خیزست *
که لغسر بسته بینی دود نیزست * که لکمار و لکتر * که لاهما بسکون الکاف و فتح البناء المثناة ابکی
معنایه کاور اول اون آشی که بولاماج دیرل ثانی اون ایله بشمش طعام * که لکتر * سکون هم
و فتح تاء مثناة ایله ابکی معنایه در اول مردنی قید و لا ابالی مشرب حکیم سنایی بیت عقل
جزراستکوی و لکتر نیست * حمله سازند و کاور نیست * ثانی قریه وقوی اندام حضرت مولانا
قدس سره بیت قریه شاعش عشق و زقت لکتر * بنهاد خرد بلاغی روی * که لکتر * سکون هم
و فتح طاء مهمله ایله یعنی لکتر مرقوم ابو العباس کشمیری بیت خرنکتم برادر مهتر * اینچنین
لکتری مکن هرگز که لکتر * سکون نون و فتح باء موحده ایله شورش و غوغا معنایه در
قرهنگ جهانگیریه یعنی قریه و شیرین مسطور در * که لکتر * سکون نون و فتح باء موحده
وسین مهمله ایله و لایت مازندرانده واقع بر طایع اسمیدر پورهای جامی بیت ای ماحدی که
بزرچون کرد کوه تو * دستار شوخ کن تو شد شکل لکتر * که لکتر * سکون نون و فتح
تاء مثناة ایله مرد توانا و قوی اندام و روز و روز معنایه در * که لکتر * سکون نون و فتح دال مهمله
و ضم عایله هند پادشاهان بر ذی شوکت و صاحب قدرت پادشاه آید که هندی لسان
اکار اچه دیرلند و لفظ مرکب در لند ایله و دردن کد لکتر * که لکتر * سکون نون و فتح
براهمه نك اعتقاد فاسد لری بویه در که نیر اعظم یعنی آفتاب آنک لکتر نام والد سنه نظریادی
اولدخی حامله اولوب اول پسری وجوده کتوردی یا اجدان پارسیان اکالند و هور تسیمه ایاد بلور
دعو ذباله بمثل هذه الترهات * که لکتر * سکون نون و فتح کاف فارسیله بش معنایه کاور اول
معروف کی نك چقال دموری که کی قرار ایتک ایچون دریایه براغوب کی بی طور در لکتر ثانی
مؤید الفصلاده خانقاه معنایه در یعنی اول مکانه دیرل که هر کون آنک طعام طبع اولوب
محتاجان اطعام اولنه میر خسرو بیت کاریداران نباشد خوابگاه آراستن * پست درویش
خواب آلوده جای لکترست * ثالث وقار و تمکین دن کنایه در رابع اول کسیه دیرل که مکر
و حیلده مرتبه اعلا ده اوله بومقوله به کرز دخی دیرل خامس قلندر خانه معنایه در
ابو المعانی بیت اگر مهمان ستوی بکشب بلنکر خانه زندان * بیاموزی طریق رندی و مستی
زمی نوشان * که لکتر * سکون واو و فتح لامله شخص سبکسروی تمکین که لواو دخی دیرل
که لکتر * ضم واو ایله حد و دهنده واقع بر شهر اسمیدر که هند بلور لکتر دیرل شیخ نظامی
بیت ندیمی خاص بودش نام شاپور * جهان کشته زمغرب تالهاور * که لکتر * فتح هایل به وزن
سهر یعنی شرا بخانه بعضی فرنگ کرده قبه خانه معنایه در زبان هندیک موج آب معنایه در
میرظمی بیت مرا نکس که اصلش نیک پاک کور * شود جای او مسکشی و لهر * که لکتر * سکون
نای تجانی و ضم حمله ابکی معنایه در اول یعنی لب جوی ثانی بر قوشند که متصل قیروغن
صال طور در عربیه حمار قبان دیرل * که لکتر * لکتر * سکون دال و فتح راء مهملین
ایله چوین و چپندن یا بلش دیوار اکثر کو بلور اولور حولی دیواری ایدر بعضی فرنگ کرده زام

زاه معجزه راه مهمله دن مقدم واقع اولمشدر * که لکتر * سکون باء موحده و یای تخمائی و کسر
راء مهمله ایله هر مطروفک که طرفنک کنارینه برابر اوله قدح اولسون حوض اولسون غیری
اولسون رشید فی بیت ساغر جام بر هر غصه لیر زست ومن * تانکرد مدعی خوشدل
نیم میکم * و دخی نسبه که طرفندن طاشه اکاده لیر زدرل عربیه اکا فیضان و چغتایده
تاشقون دیرل میرعلیشیر بیت قدحغه باده تریاقینی تاشقونجه قوی ای ساقی * که لکتر * زهری
بیلا جامی طلوتور بلکه تاشیب تور * که لکتر * زاه معجزه * مشدده ایله صیق اولان نسبه واسکی
معنایه در مریدر * که لکتر * سکون غین معجزه ایله سورچک لغزیدن لغظندن اسم مصدر در
شاعر بیت لغز یایم بر سر کوبت خنان * هر قدم صد بار افنادم زیا * که لکتر * فتح کافله یعنی
لکدر مرقوم یعنی آیانله دیمک * که لکتر * مع السین المهمله * لاس * ابکی معنایه در اول ابریشمک
فناسی که ایشیه برامز اوله حکیم انوری بیت از چه خیزد در سخن حشو از خطایینی طبع * وزچه
خیزد پر زده بر دینا جنسی لاس * اثیر الدین اخسیکنی بیت بخت بخت و بد درون و غل *
راسته کوئی کلابه لاسست * بوندنر که دوات لقه سنه ده لاس دیرل ثانی هر دیشی حیوانه
دیرل و موادیشی کو پکه دیرلر خصه و صا که لاج دخی دیرل کدافی فرنگک جهانگیری * که لکتر * لافیس
کسر فافخ سکون یای تخمائیله اول شیطانک آیدر که انسانه نمازده و سوسه و بر شاعر در مذمت
یکی گفته بیت تو کفی که عفرت لافیس بود * بزشتی بود اربابیس بود * که لکتر * فتح لامله
بر نوع لطیف ابر بشمن طوقش فاشدر اکثر سرخ رنگ ایدر لر غایت نازک و لطیف او اولاده دخی
دیرل دیرل دین چاچر * قطعه * در کار که صغع قدیم توبه نیدسان * از کرم بر آرد اثر امر تو طالعش
که در قدم باغ کشد فضل تودینا * که بر سر کرم سارند حکم تولاس * هندک زبان علمی سنه
ابکی معنایه در روی یعنی روی و بری محبت و دوستلق معنایه در * که لکتر * کسرون و سکون
یای تخمائیله دریای هند جزیره لریدن جزیره معظمه آیدر شجر و قواق اول جزیره ده اولور
دیرل حکیم اسدی * مثنوی * سه هفته چوراندند دل شاد کام * بکوهی رسیدند لایس نام
جزیری به پهنای کشور سرش * همه پیشه و قواق بود از برش * بوبیت مضبوط لایس مزبور
جزیره ده واقع طاعنک اسمی اولق اقتضایدر * که لکتر * سکون خاه معجزه و کسرون و یای
ساکنه ایله شبوی ذیدکاری چپک که خیری دخی دیرل عربیه منثور ذید کاریدر رشین معجزه
ایله ده مریدر * که لکتر * سکون راء مهمله ایله بوزن ترس یعنی سیل یعنی طپچه شین معجزه
ایله ده مریدر میرظمی بیت زده لاس پر چه ره از دیده اش * چو پر کشته خون طاس
کر دیده اش * که لکتر * سکون میله سست نرم معنایه در عربیه ابکی معنایه در اول ال ایله
یوقلق ثانی جماع ابلک ملا مسه دن مشتقدر میرظمی ابکی معنایه بیت بد شش همیکرد
آهسته لاس * چوزم و لطیف دید و میگرد لاس * که لکتر * سکون نون و ضم باء موحده
ایله آوردک طشره بجای که لکتر دخی دیرل * که لکتر * سکون نون و فتح کاف فارسیله سرحد
هندده کوه سراند به قریب بر جزیره اسمیدر * که لکتر * مع السین المعجزه * لاس * بوزن ماش اوج
معنایه در اول یعنی تاراج و دفا مرغزی اسمیدر حکیم سنایی بیت رنج کاران کج لاشاند
در نکهدار ازباشاند * حکیم خاقانی بیت فاش کند تیغ توقاعه انتقام * لاش کند رخ

تو مایه روزگار * ثانی ضایع و زبون و فرومانده معنای شاد دای * شیرازی بیت دله اسرار
خدا افاش نمی باید کرد * اینجنین کار سخن لاش نمی باید کرد * ثالث هیچ و چیز اندک عربیده
لاشی معنای شمع سندی بیت بدین زمین که تو بینی ملوک طبعانند * که ملاک روی زمین
پیششان نیز دلاش * حضرت مولانا قدس سره بیت تنگ شکر خربلاش و رخزری سرکه
ماش * عاشق این میر شود و نشوی کویر که لبوش بی خم باء فارسی و او معروف ایله یعنی لبوت
مرقوم یعنی کج و کژی لبیش بی کسریاء و وحده و سکون یای تحتانیله یواشته معنای نه که نعل بند
آنلرک بورنه طاقوب رام ایدر لاکا لویشن و لویشه دخی دیر لرشاعر بیت مینداری که عینک را
گرفته باشم از بیری * لبیشی میزده بیطار کردن توسن دل را بی بخشش بی سکون خا و کسر
شین معنی این ایله سورچک معنای اسم مصدر در بی بخشش بی سکون خا و کسر
ویای ساکنه ایله یعنی بخشش مرقوم یعنی شوی بی لرش بی سکون راء مهله ایله یعنی لرش
مرقوم یعنی طبعه ابوالعانی بیت خوردلرش بر قفا از دست کردن * هر آن کس که کند
کردن فرازی بی بخشش بی سکون فاوشتن موقوف ایله قورداستی دیدکاری علت در میر نظامی
بیت مرکه باشد باقرین و انیس * میشو دلفش و هم رزبل و خسیس بی لوش بی رفوع یاغلی
یوفقه اتمکدر لواشته و یواشته دخی دیر لرحکیم زاری قهستانی بیت یوز خود را و یوشه کردستم
تاطمع بکسلد ز قرص لوش بی لوش بی سکون و او و فتح حاء مهله ایله او حش الله دیر ل
یعنی الله اوراق ایلسون والله وحشت و بر مسون دیمک معنای سر وید اصل لا او حش الله در
تخفیف یعنی تلفظی آسان اولق ایچون لوش الله دید بارتکم خواجه حافظ بیت زر کنا باد
ما سدا لوش الله * که در خضری بخشد ز لاش * امیر خسرو بیت روز وصل یار مارا غیرت
اغیار کشت * چون وصال وحشت آرد لوش الله از فراق * بویبتدن فهم اولنور که الله اوراق
ایلسون دیمک اوله اما فدهای عرب معنای اوله استعمال ایدر لرشاعر لایق ثبت در بعض جمله
تحمین و آفرین معنای ده استه عمل اولنور شکم ابوالعانی بیت او حش الله زعی قصر رفیع
البنیان * که شمه ملاک کرم کردیم بیت آباد بی لوش بی سکون و او ایله تحفه الاحیه خیره
یواشته معنای در پوله زبان ما و راه النهره مضمحل اولوب چوریش قاونده دیر لکه تناولی ممکن اولیه
کوشش بی کسرو او و سکون یای تحتانیله یواشته دید کاری تعلبند آلتیدر که بد نعل آنلرک بورنه
طاقوب ضبط ایدر لوش و لویشه دخی دیر لرش مع الغین المعجمه * لاغ بی ابکی معنایه در
بری بازی یعنی لعب معنای حضرت مولانا قدس سره بیت امروز روز شادی و امسال سال
لاغ * نیکوست حال ما که نیکو باد حال باغ * امیر خسرو بیت منم که بی تو بصد درد و داغ
میسوزم * تو لایه دانی و من لاغ میسوزم * ثانی هزل و لطیفه که در بید مزاح دیر لرحکیم
زاری قهستانی بیت فکر ما معلوم میفرما اگر * که که ابرامی رود در جاد و لاغ بی لرش بی بوزن
و معنی دغ یعنی باشتن قیل اولماق عربیاضلع دیر لرشعک میرزاده یعنی بی موی و ضایع
و تاف اولش عرطه یعنی نه اکل اولنق ممکن اوله و نه بلج اوله مؤید الفضلاده سرب می وقاف
ایله لوق دخی دینلور اما ادات الفضلاده لغ و لوق ابکیسی دخی خم لامله مر ویدر بی مع الفاء * لاف بی
او کیمک و یعنی بی اصل دعوی تفاخر اتمک معنای شمس خیزی بیت هست عاری رافش

رافش از حیف و میل * هست خالی خصلتش از کبر و لاف بی لشکر شکوف بی معنی شجاع
و دلاور و بهادر لشکر شکن معنای در کذا فی مجمع الفرس بی مع القاف * لعلق بی ترکیه
اکلک و لیلک دید کاری قوشدر ضرر سز کند و جالند صاحب قناعت قوش اولد و غنندن عربیده
شیخ الطیور دیر لربو المعانی * مسط * بویوهی قوقوزند مرغ سحر کوکوزند * لعلق زدل هو ووزند
در عشق هر کس حال خود بی لوق بی بوزن دق یعنی بی مودر سرور و دره ضبود کر کذا فی المویف
والمجمع بی مع الکاف * لاک بی بوزن خاک درت معنایه کاور اول تغار و آغاچدن کاسه و امثالی
حکیم سوزنی بیت همه بلا کک و کهنک در دهد سیمکی * باب مزخرف کوی و بیوش نوستکوار *
حکیم زاری قهستانی بیت شیوه مردان چالا کست بین * بر کف مانه لبالب لاکمی * ثانی
لاک پشت که قبلو بغه در حکیم سنایی بیت لاک و کرم پشت خویش گرفت * بعد ازین راه
بی پیش گرفت * ثالث بر نوع دارودر شبنم کبی برودت هوادن اغاج پیراقلری اوزرینه دوستوب
مجمد اولور اما هندوستانده بر حله مخصوص اغاجلر در هر رده اولز بعد اغاج پیراقلرین
جمع ایدوب دو کوب الیوب بعد سحق ایدر لرشرخ رنگ حاصل اولور آنکه ابریشم و زیوارلر یوغله
و مرور زمان ایله رنگی زایل اولز و نقاش و مصور لردخی استعمال ایدر لرحکیم سنایی بیت زین
سپس عکس خون زکرة خاک * آسمارا کند برخی لاک * ابوالفرج رونی بیت سرخ زاید
ز شهادت تو موم * زرد وید ز کان خوف تولاک * ترکیه و عربیده لک دیر لخم لامله مجمع
الفرس زکران و زکران قوللنور لرشرخ رنگ طباق اولق اوزره مر ویدر استاد عنصری
بیت همه کفت پیچیده بر خشک خاک * زخون دلش خاک هر رنگ لاک * بومعانی مؤید
شمس خیزی بیت دستا کرباز کیر دازم رکان * خاک مایه دهد بجوهر لاک * رابع زبون و ضایع
معنایه در که لکات دخی دیر لرحکیم سوزنی بیت هر یکی همچو سبک لاک دوان از پی بوی * آفت
نقل و هلاک قدح و مرک سبوی بی لالک بی کسر لامله کفش معنایه که لالک دخی دیر لرحکیم
سوزنی بیت در بخت از ان شرف و وحشی و فضایل او * که عاشق مست بران لاله روی لالک روز *
مجمع الفرس تاج خروس معنایه اما مؤید الفضلاده مطلق تاج معنایه مر ویدر حکیم
سنایی بیت آخر اچه عقل ما کم شد و لیک از روی حسن * سر ز لالک باز مید اینم و بازالنکا
بی لاملک بی فتح میله ابکی معنایه در اول چاکری دلیند در که صبارق اوزریند باشه طولارلر
قولاقلری سوغو قندن حفظ ایچون لامله دخی دیر لرحکیم سوزنی بیت پیچیده بی لاملک میله بر سر
بر بسته بی کز لک ترکی بکمر بر * ثانی نام پدر حضرت نوح علی نبینا و علیه السلام در که لک
ولکان دخی دیر لرش لاک بی فتح و او ایله ابکی معنایه در اول اتمک نکنه سی کدا ایچنده خیر ایدر ل
شرف شفره بیت چون تو ترتیب نان و خوان سازی * مه کروه سپهر لاوک باد * وله ایضا
بیت سفره دولتش آروز یکسرتد قدر * که نه این قرصه خور بود و نه این لاوک بود * ثانی
یوفقه یاغلی اتمک که لوش دخی دیر لرش لک بی سکون باء و حله ایله بوزن کیمک پیمانه غله یعنی
غله او خدکاری کیمه کذا فی المجموع بی لبیک بی فتح باء و حله و سکون نوله بر بوچکدر اوثاب
و حقه و کچه امثالی نسنه لری کسوب تباه ایدر لاکا دیوک و دیوچه دخی دیر لرشعربیده ارضه دید کاریدر
بی لک بی فتح تاء معنایه ایله بر او یوندر بی لک بی فتح جیم فارسیمه اوچلری صرمه لی و منفش

باش باغی که عورات باشن صارد لر میرزا الوغ بیك بیت غلامباره نیم نذارم این مذهب
اسیر چادر و کشته "چك پوشم" كی لشك بی سکون شین معجه ایله ایکی معنایه در اول پاره
هرزه اولورسه ثانی فرهنك وفای ده شبنم معناسنه در که لشكه دخی ذیرلر كی لشك لشك بی
لفظ مکرر در پاره پاره معناسنه حکیم اسدی بیت پرشد چو کزیری کنارم دیده تابا یدایشك
آزیر در ماهینی یا خود چکر شد لشك لشك كی لغزناك بی سکون غین و زاه معجین ایله صیرغی
موضع كی لك بی بش معنایه کاور اول یوز بیك عده دیرلر میر خسرو بیت جود تو بالکی
نبود و بود گهی * در حق خصم بیك و بردوست لك بود * استاد عنصری بیت دران نه
سائر ماندونه طایر از رخاك * دولك زاشكر او شد بز رخاك نهان * ثانی احق و ابله معناسنه
پورهای جامی بیت ای شور بخت مد برو مفلوك قلیبان * وی ترش روی ناخوش و مکروه
اولك لك * شمس غری بیت بکاز بندکی "طل حق سیدی مایوس" * اگر نبودی آن کور بخت
ایله ولك * ثالث هدیان و هرزه معناسنه استاد لیلی بیت گفت ریمز مرد خادم لك درای *
پیش آن قرتوت پیر از خای * و هدیان کوی معناسنه ده کاور محمد هندو شاه بیت زدست
آسمانم حلامی بخش * که بسنی رحمت این جابر لك * رابع بمعنی لاک مرقوم که ذکر و تفکر
خنجر و محاق و قلیچ قبضه لوبن آنکه محکم و استوار ایدرلر اغاجی بیت هیچ نایم برون زحانه می
کویم در نشانی ندباك * شمس غری * قطعه * نهاد تخت شاهی تاج خنجر تارك * زفر مقدم
این زبده نجوم فلک * هزار سال بمانا و ظل تو که شود * بجای تو ممکن چوپای تیغ از لك * خامس
چامه "کهنه که پاره پاره اوله و کاهی روستایی چامه سغه و آئی کینه ده دیرلر جدید اولسون
عتیق اولسون كی لكدلك بی فتح كاف و لامه بمعنی لکدر مرقوم یعنی دمه كی كلك بی سکون
کاف و فتح لامه هرزه و هدیان و باوه معناسنه که لککه دخی دیرلر حضرت مولانا قدس سره
بیت بس کن این لکك پیوده و کفارتی * تا هضمها همه از جان مطهر کنند كی لك و بك بی
اوج معنایه در اول نکاپوی یعنی لك معناسنه استاد عسجدی بیت عسجدی نام او تونیز میر *
چه کنی خیره کرد اولك و بك * شمس غری بیت چولوت و پوت شود تار و مار مرد فقیر *
چه میکند در و پاچه میکند لك و بك * ثانی اثواب خانه یعنی اوده استعمال اولنان استیا
امیر خسرو بیت آورد لك و بك ز برای من مسکین * یا آنکه لکس داده ام از چهار بضاعت *
استاد لطیفی بیت خواهی که بر آید افتخارت * منع لك و بك مکن ز غارت * ثالث رعنائی
وبی خبری یعنی بر نسنه دن خبری اوایمه و کندوبی رعنائی کو ستره کاهی تقدیم و ذخیره ایله استعمال
ایدرلر شمس غری بیت جهان چو خاک در تست عرصه ملک * چرا نکود عقد بهرمت
بك ولك كی لهاك بی هاه مشدده ایله تو را نیردن افراسیابك سر عسکری اولان پیران
و رسه نك برادری نامیدرد و از ده رخ چکنند که ستم الله ملاك اوادی حکیم فردوسی بیت
چو بهام و کورد زو فرشید ورد * چو شب و شش واهك شد هم نبرد كی مع الکف الفارسی * لاسك
فتح لام و سکون توند ذلک طعام یعنی سفره دهید و کدن صکره بر مقدار طعم قلدرمق حضرت
مولانا قدس سره بیت مرثیه سازم که مرد شاعر م * تا از بها یرك لالنی برم * وله قدس
سره بیت بارهای نان و لالنی طعام * در میان کوی یابد خاص و عام * بعض فرهنك طعام

۴۴۴

اطعام عام ایچون اولان طعام معناسنه مرویدر بی سکون نوله ایکی معنایه در اول
افسوق که عربیله اعرج دیرلر ثانی آلت رجل معناسنه استعمال ایدرلر حکیم سوزنی * قطعه *
ربایش در برش چون کشتی نوح * برویش در کشیده خام چنکی * بریشتم بارو معجون کدر کها *
بدستش زخمه مانند لنگی بی لنگاک بی سکون نون و فتح کاف فارسیله سخن ناخوش یعنی طبعه
ملایم کلین سوز استاد لطیفی بیت چند کوفی تو بیله لنگاک * هان نیفتی عیالک در ناپاک *
طیان مرغزی بیت من باتو سخن بلا به کویم * ازجه دهیم جواب لنگاک بی مع اللام * لال بی
اوج معنایه کلور اول یعنی بی زبان یعنی دلسز که عربیله اعرس دیرلر حکیم انوری بیت بحسب
قدر رفیعش مدار انجم نیست * به پیش رای مصیبتش زبان بخت لال * میرظمی بیت اگر
راحت بخوای در همه حال * بکن خود را کروم کوروم لال * چغتای لسانیه کیمه دیرلر جیمک
تشدید یله ثانی قمری رنکه دیرلر استاد فرخی بیت آن تازه کل لال که در باغ بخندد * در باغ
نکو تر نگری چشم شود لال * ثالث بر ذی قیمت جوهر در سرخ رنگ معدنی بدخشان طاغرنده
او اور تعریب ایدوب اول دیدیلر استاد عنصری بیت دولب چو تار کیمه دیورک سوسن
سرخ * دورخ چو تار شکفته دورک لاله لال بی اهل بی معروف قیملو جوهر در خواهی دخی
وارد اعلای بدخشان طاغرنده حاصل اولاندر بعض مشایخ ذم ایدرلر عجب و نکیر ایراث ایدر
دیو حتی ملوک تباعه آنک یوزکن و آنکه مکمل اولان قوشاق و خنجر و امثالنی استعمالدن امتناع
ایدرلر ایش شعرای مجبونی اکا تشبیه ایدوب شول رتبه استعمال ایدیلر که تشبیه کنایه
طریقه سبجه مشبه ذکر اولوبین لعل ذکر یله لب مراد اولند و غنی ظاهر و معلوم اولور شرف
یزدینک بوم معناسندن معلوم اولور بیت زامل یار خواهم ضد شرق * بتازی و دری و قلب
و تصحیف بی مع الم * لام بی درت معنایه کاور اول جامه درویشان حکیم خاقانی بیت
فروکن قطع آزاری بر افکن لام درویشی * که بالام سیه پوشان نمائند لاف لامانی * شمس طیبی
بیت خلق خوشبوی تو باشاه ریاحین می گفت * کای کل که نه قیابارجه لام آوردی * ثانی منیر
و مشک و سینه سوخته و نیل و لاجوردی آغشته ایدوب چشم زخم ایچون اطفالک پیشانی
زایر و لینه چکرلر اکا چشمار و دخی دیرلر شیخ عطار * مثنوی * سیری ازوی خواهی از نان
و آب * مستی ازوی چونه از بنک و شراب * من ترا خود عقل کویا و شر کو * تاخوری می ای
تو دانش را عدو * روت بس زیباست لامی هم بکش * فحک باشد لام بر روی حبش * حکیم
انوری بیت ای کمال آفرینش را وجود توالف * و آنکهش از لاجورد سرمدی بر چهره لام * ثالث
یعنی لاف و کزاف حکیم سنایی در هجاییت باز ازان خواجه زاده بی برک * آنهمه لاف و لام و لامانی
رابع یعنی زیب و زیور ابو الفرج رونی بیت بعون جود تو سیم هنر یار آید * تنی توانگر درویش
بی تکلف لام * بوم معنای میوید شمس خیزی بیت و آنکه در بندگی اونون شده * نکشد باز زیب
و زجت لام بی لجم بی سکون جیمه قره بالق که حوض و صولر دیننده چوکوب قالور حضرت
مولانا قدس سره در صفت کاوخی که شیخ راع کورر * مثنوی * میگرد در نور کوهر آن نور *
نا کهان کردد ز کوهر دور تو * تاجری می در نهی لجم سیاه * تاشود تاریک لجم و سپهر گاه * بس کیرد
مرد تاجر بر درخت * کاوچو بان مرد را باشا خیمت * دست باران کاو نازد کرد مرچ * تا کند

آن مرد در شاخ دبح * چون از تو نمید باشد گونز * آید آنجا که نهاده بد کهر * بلم بیند
فرق در شاهوار * پس ز طین بگریزد آن ایامس وار * بویات منتهی شریفند در تفصیل معنی
شجره ذیلند مسطور در کام فتح غین معجه ایل لکام و لحام معنا سنه در ترکیه زیر زمینه
دیرل کام کام معنی مالامال شاعر بیت نه از لشکر ما کسی کشته * نه این کشت و راز خون
للم کشته * کذا فی الخفة لهاشم فی ضم شین معجه ایل آلق و دون و سفله نسنه یدیر لحکم خاقانی
بیت ای باتوان کرم کن و این قصه را بخوان * هر چند خطه زور کاغذ لهاشمست * حکیم زاری
* قطعه * جهانی ز جود تو هستند جز من * قرین نکاف غریق نعم * که از خرد پنهان بخرد نباشم
نباشم هم از اباها لهاشم فی مع النون * لا بین و لایه کردن فی کلاهما معنی تضرع یعنی یا وار مع
ابوالمعانی بیت بلا به کردم و گفتم که ای شته خوبان * ترجی نکنی عاشق ستم نبیان * چغتای
لسان ند یا لپارماتی دیرل میر عایش بیت تو ماد یوغره م سب بود یک باده ترکین ایلا بان * می
تیلار مین پیر دیر ایله را ایاکم یلا یاریب فی لاچین فی کسر حیم فرسیله ایکی معنایه در اول معنی
بنده میر نظمی بیت چومن ای شهر یار خسرو آیین * بدر که تر ایست یار لاچین * ثانی اعلام
رجا لندر فی لادن فی فتح دال مهمله ایله معروف نسنه در بعض جزیره لر دو طوبت هوان
شبنم کی اوت واغاج پیر اقلری اوز رینه دو شتر جمع ایدوب بال مومیله آمیخته وزم ایدوب یا ایام ند
و منعفی هوالده الذ اوتاد لر الیف رایحه سی وارد در غایت السنی کرید جزیره سنه اولو
هنبر کی قو قار لحکم خاقانی بیت آهوی مشک نیست چه چاره ز کاووز * کر مرد دور ک عنبر ولادن
بر آورم فی لاشیدن فی کسر شین معجه و سکون یای تختانیله معنی افشاندن یعنی صاچق
فی لاغون فی ضم غین معجه و و معروفه معنی خرکوش یعنی طوشان کذا فی المجمع فی لاغیدن
کسر غین معجه و سکون یای تختانیله هزل و لطیفه ایلك فی لا فزون و لا فیدن فی کلاهما
دعوی بی اصل و ادعای یعنی او کنت و وعد بی انجز معنا سنه در ابوالمعانی بیت بام وس
در عشق تولای زنند * عاشق صادق دهد جان عزیز فی لا کن فی کسر کافه ولایت روسته قریب
بر طاع آدید کذا فی الاداة فی لامان فی بوزن دامان اوج معنایه در اول معنی جستجو ثانی
تعلق و جاباوسی ثلث نعمات ایله شعر و قصیده او قوم حکم سنایی بیت چه سستی دید
از سنت کد رفنی سوی بی دینان * چه تقصیر آمد از اقران که کشتی سوی هرا مان فی لان فی
بوزن ان اوج معنایه کا و اول بی و فاونی حقیقت ک معنا سنه حضرت و لا ناقد س سره بیت
می آید م زر ک توای یار بوی لان * بر کنند بخشم دل از یار مهربان * ثانی خسته شدت مرضدن
مضطرب اولوب حرکت ایتم و مطلق چپالمق معنا سنه وله ایضا قدس سره بیت ایچنین
کن نماز و شرح یدان * ورنه بر خیر و خیره ریش ملان * یعنی ریش مجنبان ثالث معنی حای مفاد
یعنی چقور یر فی لادن و لا یندن فی ایکسی دخی مصدر در جنبیدن و جنبانیدن معنا سنه
در نک و حرکت ایتم طیان مرغزی * قطعه * یاد فتر استعار بر خواه شد م در * من شعر
هم فواندم اور ریش همی لاند * صد کلچ پراز کوه عطا کرد بر ین ریش * کفتم کبدان ریش کدی
خواه همی شاند * خز جر جانی بیت چون زین از کس از م کسی در مختم * چون در خت بارور
از م کسی در لاند فی ایمیدن فی کسری ای اول و سکون ثانیله کوپک و چقال و امثال حیوانات اورم ک

اورمک یا لومق معنا سنه مجمع الفرس معنی بیم وده کفتن که هرزه ملای دیر لر معنی پرهوده
و عرزه سویله دیمک اولور فی لباشن و لایشن فی اول فتح باه موحد و شین معجه ثانی کسر
باه موحد و سکون یای تختانی فتح شین معجه ایله یواشته کند معنایه بد نعل اولان آتک یورنه
اوز رام ایدر لیشه و لویشه دخی دیرل فی لنابان ولت انبان فی کلاهما بفتح التاء المشناه
و سکون النون فتح الباء الموحه معنی حریص الاکل و بسیار خوار حکیم رو خانی بیت
شند ام که تو سوکند ها بسی خوردی * ز کفته دوسه محراب کوب لت انبان * اثیر الدین
اخصی کئی بیت مسح زندکی بخشی نام و سیست تا عشر * بخاک پایت این کردند سیاح لت انبان را
حضرت مولا ناقد س سره بیت در چرخ در آورد م نه کنند نیلی را * استیزه چه می باقی ای
شیخ لنبنانی فی یلن فی فتح حمله معنی لحم مرقوم یعنی خوض و کوب دیلم لر ند و صو ایر کان یر لر ده
اولان یا پشقال یا لحق که لژن دخی دیرل رفیع الدین لبنانی بیت پیش دست تو مکر لانی مضا
ز دور نه * بحر را هر چه در خلاق نهاند یلن فی لشیدن فی سکون خا و کسر شین معجه تین
ویای ساکنه ایله معنی لغزیدن یعنی سورچک مثل مشهور د که * ار خردان لشیدن و از زر کان
بخشیدن * دیرل حکم سنایی بیت از تو بخشودن است و بخشیدن * وزن افتادن است
و بخشیدن فی لر زان فی سکون راء مهمله و فتح زاء معجه ایله لر زیدن لفظ ندن اسم فاعل در
دتره معنی معنا سنه میر نظمی بیت کشته لر زان همه بوقت کذار * دل و جان زین و جسم زار
فی لر زیدن فی سکون راء مهمله و کسر زاء معجه ایله دتره مک معنا سنه مصدر در مولا ناها تقی
بیت بلر زیدن کینی زسم ستور * فتاد افسر از فرق خف و روفور * هر پیده ر عشه و چغتا یده
ایر غامق ذیرل مثلا باش دتره مکه و یا خود باش صالحه باش ایر غالب بیت دیرل لر دان فی سکون
ز افارسی و فتح ال مهمله ایله قیم دیندن و بعض صو ایر کان یر لر ده اولان یا لحق که لحم و یلن لژن دخی
دیرل لژن فی فتح زاء فارسیله مذکور یا لحق معنا سنه استاد عجمدی بیت کردم نهی
دود یده بر من چنان که رسم * تا زاشت من شد آن زمی خشک چون لژن * شمس خز بیت
زمد حت آنکه قلم و از نیست رطب لسان * ز غصه باد فرورفته تا بسر بلژن * بویندن مطلق
یا لحق فهم اول نور ذکر اولان یا لحقه تخصیص یوقدر فی لشکر شکوفان فی یعنی دل اوران
و بهادران و شجاعان شیخ سعدی بیت که لشکر شکوفان مفقر شکوف * نهان صلح جویان
و پیدا امصاف فی لشن فی کسر شین معجه ایله ایکی معنایه در بری لغزیدن معنا سنه و بریده
نرم و ملایم بی خشونت معنا سنه کذا فی فرهنگ جهانگیری و فرهنگ میرزا ابراهیم اما ادات
الفضل لاده بی نقش و مموار معنا سنه در بعض فرهنگ کرده سکون شین معجه ایله مروید
فی لنلکون فی بر نوع کادر امل رنکنده اولور عروس پرده دخی دیرل حکم اسدی بیت زده در زده
زان کل لنلکون * که دانی عروسش پرده برون فی لعین فی ایکی معنایه در اول زرتین قدح
جنسندن بر شکوفه در قدحی قرمزی و چوره سنه پیراخی صاری و یا خود بیاض اولور ثانی
لعل رنکنده اولان نسنه به دیرل که حرف یای نسبت و آخر نکه کی نون ناید نسبت ایدر لژن لغزان
سکون غین و فتح زاء معجه تین ایله سورچک معنا سنه ام فعل و کاهی اسم مکان استعمال اول نور
کذا فی فرهنگ جهانگیری فی لغزیدن فی سکون غین و کسر زاء معجه تین ایله سورچک معنا سنه

کردم و بیکار بیند رقت * ثالث مؤید الفضل از به با خلاص نیاز کردن کمال امین * رباعی *
من بودم و دوش آن بت بنام نواز * از من همه لایه بود و از وی همه ناز * سب رقت و حدیث ما
بمایان رسید * سب را چه کند قصه * مایود دراز * رباع بمعنی بازی یعنی لعب و لطیفه
در لاشه در کسر خاف فتح شین معجین ایله تجاج آشی که لا پکه ولا کشه دخی دیر لر ابو المعانی
بیت دی شدم مهمان یک صاحب کرم * لا خشه آورد طعام ما حضر در لا خسته ولا خسته
کلا هما بضم الحاء المعجیه و او المعروف اولها بسکون السنین المهمله و فتح التاء المثناة ثانی بفتح
الشین المعجیه معنی لا خشه مرقوم در لا دنه در کسر دال مهمله و فتح نون له بر اوتد بعض ترکیبه
جز و اید ر ل کذا فی المجمع در لا ده در فتح دال مهمله و اخفاء هایله بله و احق معنای شبه واحدی
بیت نه که مرز دغا و لا ده بود * شیر ز هست و شیر ماده بود در لا ده و لا روده در لا روه در اول
سکون را و فتح دال مهملتین ثانی ضم را و فتح دال مهملتین ثالث ضم راه مهمله اول و فتح ثانیله
بلد رجین دید کاری قو شد ر کذا فی فرهنگ جهانگیری در لا زه در فتح ز اه فارسیه معنی لا به
مرقوم میر نظمی بیت چو دیده مخفف طبع شاه * بصد لا زه کشید از چکر آه *
در لا شه در فتح شین معجیه ایله حیوان مرد ترکیه لش در لا هم عام در کاهی آدم مینند ده دیر لر
تکم شخ سعدی بیت آن بیر لا شه را که سپرد ند زیر خاک * خاکش چنان بخورد کز و
استخوان نماند * حکیم سنایی بو معنای تا بید اید در * مصرع * لا شه تو چهار دارد پای *
و ز بون و ضعیف چار یا حیوان ده دخی دیر لر وله ایضا بیت بار کیر تو تا زیست دوان * تو خیر یدار
لنک و لا شه خران * شخ عمر خیام * رباعی * یاران همه رفتند بر اهی مشهور * کر سوخته
خر منند و کر ساخته کور * ماما ند در ین بادیه پر ز غور در * بالا شه خری بار کران منزل دور *
مجمع الفرس ده دخی معنی خر مر وید بو معنای حکیم انوری بیت لا شه ما کی رسد آنجا که رخش
اورود * کاروانی کی رسد هر کز بکرد اشکری در لا پکه ولا کشه در کلا هما بکسر الکاف
العربی اول فتح جیم فارسی ثانی شین معجیه ایله معنی لا خشه مرقوم یعنی تجاج آشی جریده دخی
لا کشه دیر لر تکم مشهور در خیر الطعام لا کشه دیر لر در لا له در معروف چپ کبر انواع والوانی
اول اصلی قرمزی اول له لا تسمیه اول شد ر زیر اسرخ رنکه لال دیر لر روم ده انواعی غایت چو قدر
هر بر ین بر اسم تعیین ایتش لر در مؤید الفضل لا ده مسطور در که هر ستکوفه که خود رو اوله یعنی
اک ین بنه اک لا له دیر لر امام شه وری لا له داغ دارد که شعر قلب عشاقه تشبیه استعمال اید لر
ای چی سیاه اول لر یدی نوع در که ذکر اول نور ۱ لا له کوهی ۲ لا له صحرائی ۳ لا له شقایق
۴ لا له دورو ۵ لا له دلسوز ۶ لا له داسوخته ۷ لا له خطایی فرهنگ میرزا ابراهیم یدی
نوعی بو وجه اوز که ذکر اید در ۱ سرخ ۲ زرد ۳ سفید ۴ آل ۵ دورو ۶ خطایی
۷ شقایق النعمان روم ده مشهور اولان بونلر در ۱ قرمزی ۲ صاری ۳ بیاض ۴ ارغوانی
۵ یشل ۶ پروازی ۷ ایری ۸ منلا چلی ۹ قرنفل ۱۰ فلاندره ۱۱ چلی جوجه
۱۲ مک زاده ۱۳ لا له کفه ۱۴ لا له بر دقی بونلر دن ماعد دخی چوق نوعی وارد در لا پکه در
سکون میر و فتح جیم فارسیه اول نسنه در که عنبر و مشک و سپند سوخته ولا جوردی سحق
و امینه اید وب اطفالک ابرو و پیشانی و شفیقه لینه سور لر دفع چشم زخم ایچون غایت

غایت مغید دزد دیر لر عید اوبکی * قطعه * تا بوز لا پکه ز عنبر و مشک * خور ابر عذار تور تو
باد شوق عجبت دایم * در دام باید ار تور تو در لا نه در بوزن نامد اول چار کری دلبر در که
سندت مشتاده دستار اوز رندن طول لر قوافل ایچون لامک دخی دیر لر فرهنگ میر زاده
چیزی باشند که از پای تاسیر به بچند مروید در لا نه در بوزن دانه دورت معنایه کلور اول
آشیانه مرغ شخ مغربی بیت مرغ دل ما ز دو عالم * اند ز بر اگر رفت لا نه * فرهنگ
جهانگیری آشیانه پرنده دن غیری چرند آشیانه سند دخی دیر لر حضرت مولانا قدس سره
بیت تو جو کبوتر پچه زاده این لا نه * که تو یابی بخود مات از ین سو کشیم * وله قدس سر بیت
همه صیاد نکونی که چه دام ست وجه دانه * که چو سیم رغ به بند چیم مست ز لا نه * ثانی معنی
صد اوند از غمه پردازی وله قدس سره بیت خود کاشن وقست این یار بچه در خست این
صد بایل مست انجام رخطه کنند لا نه * ثالث کاهل و بیکار و آورده معنای شاه ناصر خسرو
بیت کنون پار سای عمیکرد خواهی * چه کردی بسان خر بیر لا نه * بو معنای مؤید شمس
خزری بیت هنر از نام اوبه نک آید * زانکه سخت ابا هست وبس لا نه * مولانا کسائی بیت
کنون چونی همی حیل که کشتی مست وبی طاقت * ترا دیدم بیر نایی فساد آ میخته ولا نه *
رباع مجمع الفرس ده خانه ز بور معنای شخ سعدی بیت شندیم که مردی غم خانه خورد
که ز بور در سقف اولا نه کرد در لا وه در بوزن کاوه دورت معنایه کلور اول تعلق و جایا وسی و جرب
زبانی ثانی انظار اخلاص و نیاز ثالث لعب و بازی بونلر لا به مرقوم ایله مترادف المعنی در رباع
بر نوع طوغان آدید که چالیک دخی دیر لر کذا فی فرهنگ جهانگیری در لا هوره در ضم ها و او
معروف و فتح راه مهمله ایله خام قاون و قار پوز ترکستان ده قاس دیر لر حضرت مولانا قدس سره
بیت چشم که چون خبر زه است تا نیری خون خوردند * بشکن پیدا شود دقت لا دوره *
در لا یه در بوزن خایه ودایه لای معنای سنه در که عنقریب ذکر او انور انشاء الله تعالی در لاده در
فتح باء موحد و دال مهمله ایله جامه بارانی یعنی یغمور لق لباد دخی دیر لر در لباشه ولیش در
اول فتح باء موحد ثانی کسر یله نعلین آت بور نه طاق دوغی آلت که تو کید یوا شه دیر لر شخ نظامی
بیت به نیره زن از خارش چرم خام * لباشه در افکند شب را بکام * حکیم موزنی بیت لبش
از وجود لباشه کنم * تا بخندد در رو اول الالباب * ولا ایضا بیت لبت از وجود لباشه کنم *
که بد بسان بود تبسم خر در لب خند در سکون باء موحد و فتح خا معجیه ایله لطیفه کونه سوزدن
و طبیعت قبول ایتدو کی ادادن تبسم ایتمکه دیر لر ابو المعانی بیت رجا کردم ز چنان جاه وصلت
لب خند بکفتا کر نصیبت در لبوه در سکون باء موحد و فتح وا ایله سوده چالوب یوغرد
ایتدکاری مایه یه دیر لر در لتره در سکون تاء مشتاده فتح راه مهمله ایله ایکی معنایه کلور اول پاره
و دریده معنای شمس خزری بیت آنکه باشد بر جلالت او * اطلس چرخ رنده ولتره *
ثانی مرد فریه یعنی سموز آدم خواجه عید اوبکی بیت خلعت ایمان تازه بر عید خسته پوش
تا بدان خلعت ز فضلت لتره و لمتر شود * فرهنگ میر زاده و مؤید الفضل لا ده معنی رانده
مسطور در در لتره لتره در یعنی پاره پاره و دریده دریده در لتره لتره در یعنی پاره پاره
و پاره نمغه مشرف معنای که لنات و لنات دخی دیر لر و بر معنای دخی غله ایتد ایردن چقد دخی

محل ودخی قاش پاره لری که لته دخی دیرلر بی جامه بی سکون جیم اول و فتح لام و جیم ثانیه
 خوشبود و به بی دوکوب سرکه و کلاب ایله آمیخته ایدوب و برشیشیه قیوب ایام تعفن
 هواده استقام ایدرلر خام معجه ایله خاخه دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری بولغنی یعنی جمله
جامه بی جهانگیری غیری لغت منطور فقیر اولامشدر بی خسته بی سکون خام معجه و فتح تاء مثناة
 ایله یعنی نخت مرقوم یعنی پاره خسروانی بیت بازنده شکی کرغم او آنکه در سنست * از تنک
 دلی جامه کند خسته و پاره بی خچه بی سکون خام معجه و فتح جیم فارسیله یعنی اخگر یعنی آتش
 قوری بدرالدین جاجری بیت مه بکمند آورد سنبل تو هر نفس * خچه پدید آورد آتش
 تودمدم * وله ایضا بیت آن پسته خندان نکر آن چشمه حیوان نکر * آن خچه پایهان
نکر در آتش جان پرورش بی خسته بی سکون خام و فتح شین معجین ایله اوج منه نایه کاورد اول معنی
خچه مرقوم اورمزدی بیت آتش عشق راز بس سوزت * آه شعله است غم بود خسته *
 ثانی ارشته و تاج آشی که لاخسته دخی دیرلر ثالث یعنی لغزیده که خشید دخی دیرلر بی خاخه
 سکون خام معجه اول و فتح لام و خام ثانیه خوشبو ادویه بی که ترنج پیرانی و عبطران و امثال الین
دوکوب سرکه و کلابه آمیخته ایدوب برشیشیه قیوب دفع عقوت ایچون استقام ایدرلر
بی لرزه بی سکون راه مهمله و فتح زاء معجه ایله برعلتدر که اضای انسانی متصل دتر عریه
عشه دیرلر و دخی جایه ده دینلورد ترسمی اولد و غیچون و دخی زلزله که کره ارض حرکت ایدر
میرنظمی بیت زمین آید بلرزه از سمندش * چنان تند وتوانیش توندش بی لرجه بی
کسر زاه معجه و فتح جیم فارسیله کاوله پنبه یعنی اکیز لکه آماده اولش پنبه زاه فارسیله ده مرویدر
بی لشکر پره ولشکر پره بی جاسوس معناسنه که پره پرویدن لفظند صیغه امر
 ووصف ترکیبی در واسم فاعل دخی اولور لشکر آرا بی معناسنه استاد اطیغی بیت بیامد
زاشکر پروهان بی * که قصد شما کرده اندی شکی بی لشکه لشکه بی یعنی پاره پاره دیگر
بی لشکه بی سکون شین معجه و فتح کافله ایکی معنایه در اول معنی پاره ثانی معنی شیم کذا
بی فرهنگ جهانگیری بی لغزه بی سکون فاد فتح تاء مثناة ایله سفه و فر مایه معناسنه که لتره
دخی دیرلر شیخ عطار بیت جام زرد دست رکس می نهی * لغزه رامیر مجلس میکنی بی لغزه بی
سکون فاد فتح جیم فارسیله اوج معنایه کاورد اول معنی اسب فرولب که لفج و لفج دخی دیرلر ثانی
استخوان با کوش شیخ نظامی بیت بیاور دخوان زیر که وشمند * زیر لفج های سرکوسفند
ثالث زن فاد شیه ده دیرلر بی لغزه بی خم قاف و او معروف فتح جیم ایله نام یدر استطالیس
حکیم کذا فی الاداة بی لکامه بی فتح کاف عربی و مهمله ایکی معنایه در اول قیون بقرسی قیمه ات
و پنج ایله طول دور بشور دیرلر شاه ناصر خسر وبیت چو خیر خرد زانی اکتون که آنکه *
بمزد بستان خریدی لکامه * ثانی آلت رجل معناسنه که لند و دخی دیرلر بی لکانه بی فتح
کاف و نوله لکانه مرقوم ایکی معناسیله ده مترادف یعنی اول که روده با کوش قیمه آکنده
عربی عصیب دیرلر طیمان مرغزی بیت کر زانکه لکانه ات آرزوست * اینک بیان را اند
معنی ثانی وله ایضا بیت من شاعر سایم با کور کان سایم * زیر که جعل ایشان دوغست بالکانه
شمس خزری بیت بدنیامیل ورای توباشد * هلاک فی فرج داردی تکانه بی لککه بی سکون

سکون کاف اول و فتح لام و کاف ثانیه هرزه و هدیان و باوه سوزکه لکک دخی دیرلر معنی
لغزه در ایوالمعانی بیت کوش مزن آن معنی کس بزند لاف فضل * هر معنی کذب اول که
هرزه است بی لغزه بی سکون نون و فتح باه موحد ایله هرزه که مد دوره کرد اوله ایوالمعانی بیت
کون اولغیه است او ر بایدش * جز بسر کید و قبضه را سنست بی لغزه بی سکون نون
و فتح جمله ناز و شیوه و بخت ایله صالحی یوریمک حکیم خاتانی بیت سیر غ بد مسچیه بجه نکند
و بجه * او کپک که بجه من باز که جولان * استاد لیلی * قطعه * کنش صندون مخت کسر زن
هر دو کردند هر دو ناهموار * هیچکس را کنه نیست در ان * کورد هر دو راهی از کار *
آن یکی را بججه و خفتن * و آن یکی را باججه و رفتار بی لغزه بی فتح شین بجه ایله اواش
مرقوم معناسنه در بی لوده بی سکون واو و فتح دال مهمله ایله بر نوع اوز سید در آر قه ده
کو تور لر یوک اوز زینه قور لر کواره دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری بی لغزه بی سکون
واو و کسر زاه معجه ایله بقلاوا و بادام لحلوا عریه بهمه بقلاویه مخصوص اسم ایتمش لوزنج
دخی دیرلر ایوالمعانی بیت میخورد لوزینه و مرغ کیاب شام و سحر * خواجه واهل وعیا الش
نان جور اسیر نیست بی لغزه بی سکون واو و فتح نونه کلکونه معناسنه یعنی قرللق که زنان
یوز لینه سور لر کذا فی المجمع بی لغزه بی فتح واو واخفاء هایله معنی غلیو واج که خلیوار وزغن
و حاد دخی دیرلر زبان هندیده بر قوشدر تیهویه مشابه کذا فی فرهنگ جهانگیری بی لغزه بی
اظهار هایله بوزن شه اوج معنایه کاورد اول معنی شراب حکیم سنایی * مثنوی * هر چه بسماند
از حرام خرج * از بهایی غاز وازه حج * یابله یا مناک صرف کند * بر را پارودوغ و ترف کند
وله ایضا بیت دولت آزاست درین روز که آتش ازله * حیلت آزاست درین شهر که ناش
از منک * ثانی معنی بوی یعنی رایحه حضرت مولانا قدس سره بیت من چه کفتم بکاماندلی *
کز دلم نبرده رفت از کار * ثالث ولايت ترکستانده بر شهر آدیدز واخفاء هایله یعنی لامک
نصیب له کاج اغاجیدر کذا فی فرهنگ جهانگیری بی لغزه بی اوبشه بی کسر واو سکون یای تحتانی
و فتح شین معجه ایله نعلبند آلت نرند یواشه دید کلرید حکیم زاری قہستانی بیت پوز خودرا
اوبشه کردستم * طاطم یکسلد زقرص اواش بی لغزه بی سکون واو فتح باه موحد ایله ندان واحق
معناسنه در بی لغزه بی سکون واو فتح باه موحد ولامله بودنی ندان واحق معناسنه در
در بند ار فاخری منتخبند لامله مسطور در معیار جالیله فله منه ولدر بی لغزه بی سکون ها
و فتح جمله صوت و کلام و شکل معنایه استعمال اولنور مثلا محو دخوش لغزه ولسانده محل
و نکلم و حرکت لسانه دیرلر مع الباء التحتانی * لاچی بی کسر جمله قله که مال و میل دخی دیرلر
بولفت هندیدر بی لاسکوی بی فتح شین مهمله و کاف و کسر واو ایله بر کوچک و خوش آواز
قوشدر منوچهری بیت خول طنبوره توکوبی زند ولاسکوی * از دخی بد دخی رو دو کود آه
بی لغزه دختری بی لاله نک بر نوعید و کناری غایت سرخ و اور ته سی سیاه اولور آذر کون دخی
دیرلر عریه مشتاق النعمان دید کاریدر بی لاله دستی بی ترکید کاجک چیچی دیرلر بعض
قره نکند دخی مشتاق النعمان اولق اوز ره مرویدر لاله کوهی بی لاله یه بکزر بر قرمزی چیچک د
بی لامانی بی فتح میم و کسر نوله معنی جایاوسی کردن یعنی تملق و یانتقان شمس خزری بیت فلاک

بی

جایا بوس د زعمیت * کردنقرت زمکر ولامانی * حکیم سنایی بیت چه سستی دیدی
از سفت کرفتگی سوی بد دینان * چه تقصیر آمد از اقران که کردی کردلامانی * و معنی لایه کری
یعنی یا وارمق وله بیت باز از آن خواجه زاده بی برک * اینهمه لاف لام ولامانی * مؤید
الفضلاده و نسخه میرزاده یعنی زره پوشی * لای * آلتی معنایه کاور اول یعنی گفتن مثلا
هر زره ملای دیرلر هر زره مکوی دیمک اولور نجیب الدین جرد پاد قانی بیت جایی که از سخاوت
طبیعت سخن رود * هم بحر سفله باشد و هم ابر زره لای * وی لاید دیرلر میگوید معنایه
حضرت مولانا قدس سره بیت ملا می کند اردرازیلایم * بود که کشف شود حال بند
پیش شما * کمال اسمعیل * قطعه * حقوق خدمت و آنچه از نظایر اینست * که شرح قاعده
آن زبان نفرساید * شروع می کنیم اندران که تا الطفت * نکویدم که فلا فی دراز می لاید * ثانی
بر نوع ابریشمن طوقش آنچه لطیف باشد در ولایت چیتند ایشارلر و هندده شهر بکرانده دخی
ایدرلر ساده سی والوانی اولور سیف اسفرنگی بیت اکسون زرنگار فلک را چه آستر *
بر ابره معنیر این لای ساده بین * ثالث صیاه بالحق که ایامه یا پیشور کمال بخندی بیت سیل
استکم بر دیکش بر درش خندید و گفت * پیش ما این شخص آب آورد ولای آورد کیست *
وابع درد یعنی هر صویک و حوضک دیبند چو کن چرک یعنی درد حوض سیف اسفرنگی
بیت موج تباستیر ز دراب نیل افق * کوهرمه زیر لای همچو صدق شدنمان * یعنی درد شراب که
کوب دیبند قانور مولانا جامی بیت دوران زکل لای می وحشت سرخ * بس خانه عشرت
که دوین دیر بنا کرد * یعنی درد ساغر ظه وری ترشیزی بیت غواهی بنای بقار اخاب *
یکن پای دسئی ز لای شراب * خامس معنی تنک بار که ترکیه یوک تنکی و یوک تابی دیرلر مثلا
این جامه باین ریشمان لای است دیرلر یعنی بواسطه باب واپیک تنکی در سادس دره کوه یعنی
طاع ار استن اولان دره * لایینی * کسریای تحتانی اول و نون و سکون یای ثانیه بر نوع
یکری طارک و ملکدر و فقرا و درویشان کید و کی طار و قصه جامه یه ده دیرلر کذافی فرهنگ
جهانگیری کتاب السامی فی الاسامیه اول یشمینه جامه در که ایش ملکه کیرلر * لی * کسر
باء موحده ایلده دیمک اولسون قان و قارپوز و غیره اولسون امیر خسرو بیت ای قرص
آفتاب که دوری ز چشم ما * مارا لی بخش که خسرو کند ای تست * لری * کسر راه مهمله
مشده ایلده علت جذام در اعاذنا الله منه * لنکی * سکون نون و کسر کافله ابکی معنایه در
اول اقسقاق که بونده یای صفت در ثانی معنای اصطلاحی بر عذر و دروغ و بهانه معنایه که
عذر لک می کند دیرلر شیخ عطار بیت دست رس کرباستد تنکی مکن * چون تور هداری
ره لنکی مکن * بویتمه نجینس و ابکی معنایه ده شمولی واردر * لهنه * جانکرای * بر طاش
آیدر در یاده اولور و خج در یاده بعض محل ظاهر اولور هر کیم آتی کور رسه بامر الله تعالی اول قدر
کوا که هلاک اولور سنک خنده دخی دیرلر عربی بحر الضمک دیرلر کذافی الجمع * لی * بوزن
ک ابکی معنایه در اول طرف هر نه نک اوور سه ثانی بالحق که لای لفظندن تخفیف اولنشد
کذافی فرهنگ جهانگیری * باب اللام المکسوره مع الالف * لقا * فتح قافله صورت
و چهره معنایه اگر چه لفظ عربی در اما عجمه استعمالی شایع در کند و ترکیب اینه جزو

بیت
دست
دست

جزو ایدوب مهملما و خود بشید لقا دیرلر میرنظمی بیت نباشد وفادار هر مهملما * جفا می کند
کرخواستی وفا * لقا * فتح هایلده دچک که بوغازک اولنک اولور و پاره اندر عریضه ملازه دیرلر
* لیمای * سکون یای تحتانی و فتح باه فارسیله بوزن و معنی کی پیا یعنی شیردان * مع الباء
الموحده * لیباب * سکون باه موحده و فتح یای تحتانیله یعنی رود خانه یعنی ارمق بری کذافی
فرهنگ جهانگیری بوم معنایه میرنظمی بیت ز اشک دیبده کشته سیل لیباب * بزورش بر نیارد
کوه پرتاب * مع التاء المثناة * لیرت * بوزن سیرت کلاه آهنین که اکا ترک و خود و سر پیا
دخی دیرلر عربی مغفردید کلیدر کذافی الجمع اما لسان الشعرا ده معنی غراره که بر نوع پوشش
سلاح در * مع الجیم * لچ * اغزک ایچ جانبی ابوالمعانی بیت بکفتار تلخ و جواب در شست *
کند هر دم از هر زره و کوه لچ * لچ * سکون نونله بر سننه بی بر سننه دن چکوب چقارمق شمس
خیزی بیت چورایش بود بعد ازین کودکر * ذلک مهرومه را ز کرد و ن بانج * مع الزاء المهمله *
* ایلوپر * سکون یای تحتانی و ضم لام و فتح باه فارسیله یعنی نیلوفر معروف صاری چپکدر
صوده بترانواعی اولور سرخ و سفید و زرد و کبود اما ای صا و اولور لیلو پیل دخی دیرلر حکیم قطران
ارموی بیت تبی دارم جو ماه نو بز بر تیغ کرد اندر * دلی دارم چو لیلو پر میان آب سرد اندر *
* مع الزاء المعجمه * لیز * سکون یای تحتانی ایلده بوزن نیز یعنی لغزیده و نرم کذافی الجمع
* مع السین المهمله * لیس * سکون یای تحتانیله لیسیدن لفظندن صیغه امر و وصف
ترکیبی اولور مثلا کاسه لیس دیرلر چناق بلایمی دیمک اولور میرنظمی بیت مشوکاسه لیس
بهر سفله طبع * اگر مرد باشی بدرکن ز سمع * مع الشین المعجمه * نکاش * فتح کافله یول
معنایه اما طریق جاده ایام شتاده بالحق اولوب یوریمک عسیر اولد قلصا غندن وصولندن
خج مق آنچه یوله دیرلر * لیمه کوش * سکون یای تحتانی و فتح میله قوالق ایچنده اولان چرک
کذافی فرهنگ جهانگیری * مع الفاء * لیف * سکون یای تحتانی ایلده اوج معنایه کاور
بری قطیفه خاوی قریندسی و بری دخی خرما ای و بری دخی بر نوع ریشه لو کوکدر که ایچنه
صابون قویوب حمام سورینورلر ابوالمعانی بیت بکون دلیر دلاک دید بکر مابه * بکرده
لیف بریش سید کش مالش * مع الکاف * لک * بر قوشدراتی اندین اولور اکا لیک و لیاک
دخی دیرلر * لک * فتح کافله آوی ترش یعنی اکشی ارك کذافی الجمع * لک * سکون
کاف فارسی و کسر لامله در کمان طاشی اوزرنده اولان تحت پاره سی که دانه تدر بجه دو کلک
ایچون دلاک اغزنه قورلر لکله دخی دیرلر حضرت مولانا قدس سره * قطعه * چون
لکلاست کلکت بر آسمای معنی * طاحون ز آب کرده تر لکلاک معین * زان اکلاک ای برادر کندم
زدول بجهد * در آسپادر افتد معنی زهی مبین * لاشک * کسر میم و سکون شین معجمه ایلده یعنی
چغرات یعنی سودک اوزرینه طوزا کوب کسدرلر کذافی الجمع * لنیک * سکون نون و ضم
باء موحده ایلده بهرام زمانه بر کریم النفس و سخی سقانک نامیدر که بهرام کورکی شاه ضیافت
ایدوب خانه سنه دعوت ایلدی بهرام کور دخی خاطرن جبر ایچون دعوتنه اجابت ایلدی
حکایه سی مشهور در حکیم خاقانی بیت بهرام نکرد بپرام در نظر * بر خاخوان لنیک
سقا بر افکنده * و ضم ایلده شور و غوغایه دیرلر * ایک * کله استدر اکر در عربی کی تکن

معناسنه در لیکن دخی دیو لک لیو ک ی سکون یای تحتانی و فتح و اوایل بر یو جکد رجامه و جوقه
کسر دیو ک دخی دیو لر بعضی فرهنگرده تخمیل بتی معناسنه در ی مع الکف الفارسی * لنک ی
سکون نوله بوط باشندن ایاق بره قلمینه وارنجه اول عضوه دیو لر حکم فردوسی بیت یکی
مادیان نیز بکشدت جنک * برش چون بر شیر و کوتاه لنک ی ایتمک ی سکون یای تحتانی
و فتح تاه مشناه ایله بیسرو باومفلس و بی نوامعناسنه حکیم سنایی از زبان زن خود * قطعه *
حورنی ام بکرده از شنکی * تیغ بسیار مرد را افسان * بر همه مهتران فکنده زکاب * وزمه
لیتکان کشیده عنان * آحرای لیتک کتاب فروش * برسانید کار بند بجان ی لیو لنک ی
ضم یای تحتانی و فتح لام و سکون نوله یعنی ترف ترکیه کش دید کاری یوغرت قوریسی حکیم غمناک
بیت وان زراز تو باستاند آنکه تا اکفون ازو * چون غزی خوردی همی و طایبی و لیو لنک *
یو بیت یای تحتانی سکون ایله اولق اقتضایدر ی مع اللام * اکل ی فتح کافله امر دهر سیده
کثری دیو لر ضم کاف و مم و سکون تاه مثله و فتح راه مهمله ایله کذا فی فرهنگ زفاکویا ی لیو یل
سکون یای تحتانی و ضم لام و فتح باء فارسیله یعنی لیو پر مر قوم یعنی نیلوفر کذا فی فرهنگ
جهانگیری ی مع المیم * لغام ی فتح عین مهمله ایله ایکی معنایه در اول یعنی چرکین میزظمی
بیت در برش جامه لغام ولتات * چهارم اش زشت و طبع دیوصفات * ثانی یعنی تاریک که
قرا کومعناسنه در ی لغام ی فتح فایله بشیق که کفش معناسنه در ی نکام ی فتح کاف
فارسیله او یان کد آت باشند اور لر معری بخامد و دخی کم معناسنه ده دیشمار چونکه کم ایله او یان
برینه لازمه در ایکسسه دخی دیناور شاعر بیت طبع را کرچه خوش آید دلبران شوخ طبع
ضبط ارمکن نباشد همچو اسب بی نکام * عجایب البلدان شام و لایله بر طاع آید در
ی مع النون * لباس راهبان ی یعنی سیاه جامه حکیم خات بیت لباس را بدین پوشید
روزم * چو راهب زن بر آرم هر شب آوا ی لیان ی فتح باء فارسیله یعنی رخشان استاد فرخی
بیت کردون ز برق تیغ چو آتش لیان لیان * کوه از غر یوکوسر چو کشتی نوان نوان * کذا فی
التفه اما فرهنگ میرزاده و مؤید الفضلاده یای تحتانی ایله بو زن کیان یعنی تابش بکد بکر
در شش مسطور در ی اشتن ی سکون شین معجه و فتح تاه مشناه ایله یعنی لیسیدن یعنی بلامق
حکیم سوزنی بیت لشتند آستانت بزرگان و مهتران * چون یوزیر لشته باب کاسه شیر *
ی لییدن ی سکون نون و یای تحتانی و کسر حمله یسنه ی برنسنه دن چکوب چقاروق
مثلا یردن اغاج و سا یرنسنه لی چکمه که چقارمغه در لر و آخر نسنه لده دخی استعماله اولنور
طیان مرغزی بیت کسی کور ابکیر ددر دقونج * بکافش تو شکم سر کیز برون لنج ی لیان ی
سکون یای تحتانی و فتح باء فارسیله یعنی لیا مر قوم یعنی شیر داس ی لییدن ی سکون یا ین
تختاین و کسر زاه معجه ایله یعنی آه یختن و لغزیدن یعنی قار شقی و سور چک کذا فی المجمع ایکی
معنایه ترتیب اوزره میزظمی بیت عر آن لیر زحلاش با حرامش * بلیر دپای اوبه وقت خرامش
ی لیسیدن ی سکون یا ین تحتانی و کسر سین مهمله ایله بلامق که عربی لایق و ولوغ دخی
دیو لر یو عربی قطعه ده وارد اولشدر * قطعه * اذ اوقع الذباب علی طعام * رفعت ید و نقسی
تشتهبه * و یجذب الاسود و رودماه * اذا کان الکلاب یاغ فیها ی لیوان ی سکون یای

یای تحتانیله یعنی دیوان یعنی محل حکومت پادشاهان و وکلاش و دخی اتاغ رفیع و اتاغ اوکده
اولان ساییان کذا فی فرهنگ جهانگیری ی لییدن ی یای ثانی یچمه و لایله یعنی خاییدن یعنی
چیمک مسعود سعد سلمان بیت مسعود سعد چند لیلی زار * چه فایله زار لیمیدنت *
ی مع الواو * لیو ی لیون که معروف میوه در طالب آملی بیت زوتر ی دخی ده که طبعی دل من
نشدن ثانی صفات بدین لیوها ی لیو دارو ی کوهی بر او تدر ایام بهارده طاش
اراسنه بتر لیون رایحه سن و بر طبعی حار و یابس در عربیه و سنج دیو لر ی لیو ی سکون
یای تحتانیله نیر اعظم اسماسندن بر اسمدر حکیم انوری بیت ای ساقی مهری در انداز مراده *
زان می که زرش مادر و لیموش پدر آمد ی مع الهاء * لیاچه ی فتح باء و حمله و جیم فارسیله
یعنی جامه و اثواب لباس معناسنه در حکیم انوری * قطعه * یکی ز آتش جور سیمه بازم خر *
که از تجاسر آن همچو دیک میجو شم * عجب مدار که امروز مرا دیدست * در آن لیاچه که
تشریف داده دوشم * نه بهر خسرو سیمار کان همی خواهد * که عشوه بخرم و ان لیاچه بفروشم
بدر جا جرمی بیت صبح است رومی کله رزد بر سرش * شب هندوی لیاچه کلرز در برش
خواجه سلمان بیت جیب و لیاچه دوران که شب اندر روزست * همه تادامن حشرست
مطر بخور * بعضی فرهنگرده جامه قاضی مرویدر ی لککه ی یعنی لکک مر قوم یعنی
دکرمان طاشی اوزرنده اولان تخته پازده سی شاه داعی شیرازی بیت زبان لککه هرگز نداد
داد کلام * نشد محیط زمان نیز بر مکان سخن ی له ی اظهار هایل بوزن زه ایکی معنایه در اول
مضمحل معناسنه یعنی اسکوب طاعلق او زره اولان نسنه ثانی فرنک طرفندن روم
سرحد ندر شهر آیدر ی لیسیمه ی سکون یای تحتانی و سین مهمله و فتح باء فارسیله ماسوره
معناسنه در کذا فی المویید ی لیسنه ی سکون یای تحتانی و سین مهمله و فتح نوله ماسوره
معناسنه فرهنگ جهانگیری مرویدر ی لیه ی سکون یای تحتانی و فتح میله چرک معناسنه
ی لیو ی سکون یای تحتانی و فتح و اوایل ابه و احق که کالیوه دخی دیو لر واحد من الشعرا
بیت عزم را بود بر در نادمی سیر * چو مستان لیو چون دیوان زبونگیر * وید الفضلاده یعنی
جالبوسی و فر بینک و جمع الفرسله یعنی شکستن مرویدر ی مع الیاء التثانی * لهی ی کسر
هایله یعنی رخصت حکیم سوزنی بیت کر زش را با غنظ بخارای عادی * کویم کهی کنی که بکایم لهی
کند ی باب اللام المضمومه مع الالف * لکا ی ایکی معنایه در اول لک دید کوری بویاکه
قیمادوب ابریشم بویارل سرخ رنگ چقاروقاچ و خجر قبضه لیرین آنکه حکم آیدرل حکیم قطران
ارموی بیت نار چون در حقه زین نکیتهای عقیق * سیب چون بر مهره سین نشانم ای لکا
وله ایضا بیت آن دور و به کل چو زوی عاشقان از خون دل * پاچه بر زرین ورقها ریخته آب
لکا * ثانی یعنی مرز بوم یعنی زمین و ملک و ولایت ی لویا ی بوکر بله دید کاری غله در حیوانات
قسمندن ی لوترا ی سکون و او تاه مشناه و فتح راه مهمله ایله ایکی کسنه میانم معبودانه
اولان اد او تعبیرات که غیر استند که فهم ایلیمه لزبان زرگری ولوتره دخی دیو لر کل اسمعیل بیت
خرد سر عقی کند فهم ازو * چو کوبد سر کاکل تو لوترا * ولبیت ذاتی چه نام را در کاکت باو ترا
اندر زبان اهل خرد ناودان شکست ی لوسا ی و او معروف و فتح شین معجه ایله حکمای رومدن

المضت
صد
۶

بر مشهور حکیم آید در بخش و تصویرده بی نظیر آید بی صنعه بی مثل بر کتاب تصنیف آید در
شکلش و شکوشتادنی دیرلر لوقا و او معروف و فتح قافله ایکی معنایه در اول قیام و رخی
عربی به حی العالم دیرلر ثانی حکماء یونان بر مشهور استاد حکیم آید در کذا فی فرهنگ
جهانگیری مجمع الفرسین لوقا دیر حکیم قسطادر به ضمیمه قسطاعلم حکمتد بر کتاب آید در لوقا نیک
معنی در دیرلر اما قول اول احمد در شاه ناصر خسرو بیت هر کسی حرفی همیکوید بشیر رأی
خوش * تا کمال آید که او قسطای بن لوقا سی * مرقوم لوقا ایکی حکیم آدی اولدوغنه
شعر عربده دلالت وارد در نیکم شیخ شهاب الدین تاجفیری بیت و اخطط نساحه یوحنا
و صیاحیه * لوقا لوقا و کرکی و کرکی * مع الباء الموحده * لوقا بی و او معروف و فتح قافله
ایو کوزغان که عربیه اوله قوله به ماعون دیرلر اکثر غارات مطبخان استعجال اول نور ابوالمعانی
بیت آنچنان صاحب شکم بودست آن حیوان صفت * میتوان گفتن شکم را آن لوقا
و قف عام لوقا بی سکون ها و فتح راه و ممله ایله نامیدر کشتاب شاه دیرلر راسب بی سکون
ها و سین و فتح راه مهملین ایله طایفه کیانیان بر مشهور پادشاه امیر ایرج نسلندند
بی مع الفاء المثناة * لیوت بی ضم باه فارسی و او معروفه اغزایی معنایه در شاعر بیت
لوقا وی ترکشت آزار سخن * پردر و کور صدف یوده لیوت بی لشت بی سکون مثنی معجه
ایله قوی و استوار معنایه میر نظمی بیت بنای عشق در دل لشت باید * که مع موری هین
در هر شاید بی لعبت بی سکون عین مهمله و فتح باه موحده ایله صیغه مبالغه و فعل در بازی
معنایه یعنی او یون کرچه لفظ عربی در اما فارسیه استعمالی ست و قدر شایع در که کند و
امتاری منزله سنه وار مشهور و دخی ست و لسنه یه دیرلر که کور نلر مقتون دل داده اوله شیخ سعدی
بیت ای فتنه دلبران یغما * وی طیره لعبتاز چینی بی لوت بی و او معروف ایله بر دهنه اصلی
معنایه در و او و او و او ایله اقسام اطعمه لذیذه معنایه در حکیم خاقانی بیت اینها همه
مردلات ولوتند * باد جیوت بر پروتند * بومعنایه احمد اطعمه بیت احمد ریاضت زشت
کشم بزن لوت * چون نیستی از اهل دل از اهل شکم باش * مجمع الفرسین لقمه بزرگ
معنایه بسحاق اطعمه بیت هر که روزی بره تنها بخورد * در میان لوت خواران مرد نیست
بی لوت و بیت بی توابع الفاظ قبیلندند که اقسام ماکولات و انواع مشروبات معنایه در
حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * پیش او کوسانه بریان آوری * که کشتی اورا بکشد آن
آوری * که بخورای نیست مارا لوت و پوت * نیست اورا جز فاء الله قوت * ابن عین بیت
زهر سوبست آورد لوت و پوت * بشادی بر آرد زنده دمار بی لهفت بی ضم ها و سکون فایله
قرامیه است معروف او دیر زبان هندی و کودی دیرلر ابوالمعانی بیت چون لهفت بودست نزد
دختران * شایع اما کیریده در میان بی مع الجیم * بی شوم و نیکیت معنایه میر نظمی بیت
مکن زهار باهر بی صحبت * ترا آخر شود ساری ندامت بی ایچ بی سکون نوله اوج معنایه کاور
اول کوشه دهن یعنی اغز بوجانی میر عماره بیت گفت من تیر کیرم اندر کون * سبیل
وریش و موی ایچ ترا * ثانی آورد که ایچ جانبی که اکا اکب و کب و یوچ و یوچ دخی دیرلر
خراسانی لایموس و غنم بزرگ دیرلر استاد لایموس بیت نه همه کار تو دانی نه همه روز تراست * ایچ

لیچ بر باد مکن پیش و کتف بر مفر از * شمس خیزی بیت که چو تشنه بر روز کرم در آب * همه
در خون نهند لیچ و فرج * ثالث بمعنی لب حضرت مولانا قدس سره بیت چشم بر درید
بشسته بکج * روترش کرده فرو افکند لیچ * و له قدس سره بیت آن لب که بود لیچ خوری بوسه که
او * کی باید آن لب شکرش بوس مسیحا * بعض فرغه کرده بمعنی شل دخی مرید بی لوج
و او و او ایله ایران زمین بر ولایت آید در کذا فی فرهنگ جهانگیری بی لولاچ بی بر نوع
خلواد کولاچ دخی دیرلر شیراز بلر کولاچ دیرلر روم و بقلوا مثلی آید در بغایت لطیف طعام در
بی مع الجیم الفارسی * لیچ بی معنی بر ممله که اوج دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری بی لولاچ بی
و او معروفه ایکی معنایه کاور اول بمعنی احول یعنی شامی شمس خیزی بیت هر که در ملک
بشاهیش نه بکنا بیند * بود از کوری آن کرنگر و لولاچ و پاوچ * حکیم سنایی بیت کوش کردا
سخن شناس که دید * دله لولاچ راست بین که شنید * شیخ سعدی بیت خویشتم را بزرگ
پنداری * راست کویم بی دو بیند لولاچ * ثانی و او و او ایله بر ممله که مادر زاد اوله یعنی عمره
اثواب کیماش اوله بی مع الخاء المعجمه * لیچ بی ایکی معنایه در اول که مرقوم معنایه حکیم
حکیم سنایی بیت آن مست زمینی نه بترسد نه زمردی * ورن بخز نیره خطی شمر لیچ * ثانی
حصه برایتدکاری سازه دیرلر بی لولاچ بی و او معروفه ایکی معنایه در اول بر او تدر که حصه برایتد
اکا لیچ و دوخ و دخی دیرلر ثانی بمعنی کوز پشت یعنی بگری عربیه احدهب دیرلر زراقت
بهرام بیت شود رخ زرد و پشت اوخ کرد * نیت باریک همچون دوخ کرد بی مع الدال المهمله
بی لباد بی فتح باه موحده ایله براغاجد را و کوزک بوینده کچور دیرلر تاکه عربیه چکه و جفت سوره
هندی لسانیه جوه دیرلر شیخ نظامی بیت کشاورز بر کاو بند دلباد * زکا ووز آه بیچوید
مراد * بومعنایه لباد دخی دیرلر عربیه باه موشده ایله کچه معنایه در بی لند بی سکون
نوله ایکی معنایه کاور اول لاف و کراف معنایه حضرت مولانا قدس سره * مثنوی *
کرچه صرصر بر سر درختان میکند * بر کیمه سپر احسان میکند * بر ضعیفی کیمه آن باد تند *
رحم کردی دل تواز قوت ملند * ثانی زیر لیدن سو بملک که محل غضب و تم و زده واقع اوله اکا
دندی دین و زکین دخی دیرلر حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * زنت خضر و کفت ای
موسی بیار * آب و خاک و آلت او انتظار * تا من این دیوار کچ ساز آورم * باصلاح اولش باز
آورم * بر دفرمانش ولی لندش فرود * کین که ما کردیم کاری مرزه بود بی لور کند بی و او
معروف و سکون راه مهمله و نون و فتح قافله سبیل صوفی کیری بر توب کیش اوله یا کز لور دخی
دیرلر شیخ نظامی بیت دزی تادهستان خوار زم چند * لویدی نه بینی بجز لور کند * خواجه
عمید لوبی بیت در هر یکی ازین عدد شست و شست * آنها که تعیمه است درین نیره
لور کند بی مع الراء المهمله * لری بی راه غفله بر طایفه در صحرا نشین غایت بیو ک اولوس
و قبیله در امیر خسرو * مثنوی * ملک کز لشکر آفت سکا لش * چوموی لری پریشان دید
حالش * ترش رو کشت چون افغان چنکی * ولی همچون کلاه به تنکی * مولانا ماتی در تیمور
نامه * مثنوی * زید کاری فتنه جویان لری زبانهای آید کن کشت پر * زانیدیشه آن دل شاه را
که از فتنه ایچ کند راه را * ثانی راه موشده ایله ایکی نمنه کهنه معنایه در کذا فی فرهنگ

بی

خواجه حافظ جمع ايله لوليان ديمشدر بيت فغان کين لوليان شوخ وشيرينگاروشهر آشوب
چنان بردند صبر ازل که ترکان خوان يغمارا * حضرت مولانا قدس سره مفرديني ذکر ايلدي
بيت کره می کويم اول وورنمی کويم کول * چون کلند براب دوليم ونکند میکنم * مع الیم *
کولوم * خنم زاه معجه ايله کياده دید کاري یايدر که کاکشیر آنکله یای چکه که مشق ایدر
لیرم دخی دیرل حکیم سوزنی بیت ببوسه سخت کانی ندارم از تو طمع * وکرکان سپهر آیدم
کمان لزوم * وله ایضا بیت ای بازوی همت تو شد * مرفاک را کمان کمان لزوم * لغام * فتح
غنیمت معجه ايله ایکی معنایه در اول دوه کوکره دکل آغز ندن چقان کویک ثانی اکام یعنی اویان
اکام * فتح کافله ایکی معنایه در اول بمعنی کنک و بی حیا حکیم سوزنی بیت هر چند که
کنکیم وکلوکیم وکامیم * داداده ولبسته آن دول غلامیم * ثانی بر طاع آیدر که محاذی
شهر حما وشیر و اقامه ده واقع در که جانب شمالی چکوب کمتشدر تاصیه یون وشهر وکاسدن
انطاکیه شهر نوبه منتهی اولور کذا فی فرهنگ جهانگیری * مع النون * لرستان * لر طایفه سی
ساکن اولد قلی برله دیرل مولانا هاتنی بیت به نیریز راند از لرستان سمند * که کرد نکشازا
کشدر کند * لکن * کسرکاف وسکون یای تحتانیله بمعنی نمد یعنی کچه پورهای جامی
* قطعه * همی تابود ز داهل خرد * سه رلاط افزون بها از لکن * بمان جاودان شادمان
دوستکام * خدایت حفیظ ونصیرومعین * لمان * سکون * فتح * جیم فارسيله بر طایفه نک
آیدر که غایت قتال وخویر و سفاک اولور ولايتارنده شکر قامشی غایت چوق اولفله
طعاملری جمله سکری ایتمی * لندیدن * سکون نون و یای تحتانی و کسر دال مهمله اولی
و فتح ثانیه ايله کند و کند و ايله زیر لیدن سو بایک کذا فی المجمع * لوخن * سکون و او و فتح
خاه معجه ايله اسماء قدردند حضرت مولانا قدس سره بیت چند آنکه خواهی جنگ کن یا کرم کن
تهیدها * میدان کدور لوخنست بهر چه مینالی ایا * لوسرزن * و او معروف وسکون
سین مهمله و فتح زاه معجه ايله چاشنکیر معنایه در که لوس چاشنی در وزن اسم فاعل در طادی
دیمک اولور بوفعل صاحبیه چاشنکیر تعبیر اولنور * لوسیدن * و او معروف و کسر سیت
مهمله فریب دادن وفروتنی کردن یعنی یلتقانی لقی ايله تواضع کوسترمک کذا فی المجمع * لوشن
و او معروف و فتح شین معجه ايله لوش مرقومک معنای اولفله مترادف در صود یینله اولان بالحق که
پلن دخی دیرل حکیم اسدی بیت نهالنس بزوشن زلوشنیدی * زربادرش آب روشنیدی *
* لوغیدن * و او معروف و کسر غین معجه ايله ایکی معنایه در بری بمعنی آستامیدن و بری
بمعنی دوستیدن * لوکیدن * و او معروف و کسر کافله درست و ناهموار بودیمک یعنی دیز اوزره
وناخود ال اوزره بودیمک کذا فی المجمع * لولین * و او معروف و کسر لامله بریق وامثالی
نسنه لک لوله سی یعنی امزبکی میرنظمی بیت در آنجا بدی چشمه دلینیر * زلولین آب
حیاتش زیر * مع الواو * لو * بوزن کونطرف معنایه هرنه اولور سه یعنی بیت ای کوی
اندلوزدی از ترس باغی رخت را * پوشیده باد از رخت من کر رخت اندر لوزم * لولو * و او
معروف و ضم لامله قرچی طایفه سنک محبوبلری که وقت بشارت وحالت نشاط اولودو
آغزندن صدا ایتدکاری ایچون اولو دیرل جمع ایدوب لولیان دیدیلر و هر محبوب فتنه

فتنه انکیر و غار نکر صبر اوله استعاره طریقیله لولیان دیرل تنکم خواجه حافظک دیوانه بر قاج
یرده واقع اولشدر و عریین اینجو معنایه در شیخ آزی بیت در خاک خراسان نه غریبی تو که
هستند * ارباب خراسان همه لالا وتولولو * مع الیاء * لباده * فتح باء موحد و دال مهمله
ایله جفت و عربی چکمک ایچون او کوز یینله قود قلی اغاچه دیرل کال اسمعیل بیت آتش خشم
تو چون زبانه بر آرد * شیر فاک بر نه بکولباده * لوره * سکون تاء مثناة و فتح راء مهمله
ایله ایکی معنایه کلور اول زبان قرار داده یعنی ایکی آدم میانند معهودانه نکم اولنوب خارجدن
ایشیدن فهم ایدوب آکلیه آکا لوتر و لوتره دخی دیرل ثانی اول شخصه دیرلر که یند زبانی
اولوب یولوغی سوزی سویلیه کذا فی فرهنگ جهانگیری * لغونه * غنیمت معجه و او
معروف و فتح نوله آرایش وزیب وزینت معنایه در کذا فی الموائد * لقمه * خلیفه * بر نوع
لطیف حلوا در حکیم خاقانی بیت کان لقمه خلیفه کذا دست وی خوری * لوزینه ایست خرده
الماس در میان * لنبه * سکون نون و فتح باء موحد ايله مردم بزرگ جنبه و فربه معنایه میر
عماره بیت چرا که خواجه انجیل و زنش جوانمردست * زنی چکونه زنی سیم ساعد و لنبه *
* لنگوته * سکون نون و او و ضم کاف و فتح تاء مثناة ايله درویشان کوچکری و سرپا برهنه
کسنه لر یلارینه بغل قلی فوطیه دیرل لغت هندیدر شاه داعی شیرازی بیت دل بفرغت ده
ولنگوته بند * از جهت زرنه بجان پوته بند * لوره * و او مجهول و فتح باء موحد و راء مهمله ايله
میشدستی یعنی میان قویی * لوتره * سکون و او و تاء مثناة و فتح راء مهمله ايله ایکی آدم
میانند معهودانه اولان مکالمه که لوره دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری * لوره * و او
مجهول و فتح راء مهمله ايله لوز مرقومک معنای اولفله مترادف در یعنی سیل بر توب آقدوغی
استاد قرخی بیت ترا بزرگ سپاه است وین دراز دیمست * همه سراسر پر خار و مار و وجر
امیر خسرو بیت سدا از آب کتوران سوده فرسنگ * دران دشت فراخ و لوره و تنک *
* لوزه * و او معروف و فتح زاه معجه ايله سیل بر توب آقدوغی رسیلا بکند معنایه استاد
عنصری بیت داش بکیرد ازین کوه و دشت و بیشه ورود * داش بکیرد ازین آبکند و لوزه
وجز * لوسانه * و او معروف و فتح سین مهمله و نوله چاکلک و جاباوساق کسای بیت اجل چون
جام کرده کیره پوشیده بخاک اندر * صبا از دور بکده برون کرده باوسانه * لوشابه * و او معروف
و فتح شین معجه و باء موحد ايله جرب وشیرین معنایه اعم و طعام اخصدر * لوشاره *
و او معروف و فتح شین معجه و راء مهمله ايله لوز مرقومک معنای اولفله مترادف در یعنی سیل
بر توب آقدوغی رکه لوزه دخی دیرل مؤید الفضلاده زمین کوشیده یعنی چقور اولشیر
وسیلاب کند معنایه * لوشانه * و او معروف و فتح شین معجه و نوله جرب وشیرین کرک
طعام و کرک غیری لوشابه مرقوم معنایه * لوقه * و او مجهول و فتح قافله لوقاه مرقوم
معنایه در * لوک * و او مجهول و فتح کافله اوج معنایه کلور اول آردیست یعنی آلقی اون
دقیق خرجی معنایه کال اسمعیل * قطعه * من که بهر تو از خدا خواهم * کاردان کریم ولو که
وقتی * تا کیم دفع عشوه خواهی کرد * چند ازین انتظار آخر چند * بعض فرهنکرده بومعنایه
لامله لوله واقع در ثانی دانه دن آیرامس پنبه * لک * آوا بکند کویه و نالیدن سلک و غیره یعنی

باب المفتح

آواز باند ايله كوپك وغيري اولومق كي اوله كي واو معروف وفتح لامله معروف تسنه در چشمه
ومصلقه واوريق وورد قلده اولور و دخی بدر که عورات اکر در کی لویشه کی کسروا و سکون
یای تختانی و فتح شین معجه ايله معنی غله کوفته یعنی دو کفش غله کذا فی الجمع کی له فی اظهار
هایله قره قوش که آله دخی دیر لر عربیه عقاب دید کبری قوشدر حکیم علی فرقدی بیت مثل
دشمنان تو یانو * حمله کبک و علم های له است کی مع الیاء التختانی * لبی فی سکون باء موحد
و کسر نونه قره کونانک که عربیه معجه سایله دیر لر کی لوری کی واو معروف و کسر راء مهمله ايله
چند ام معناسنه اعاذنا الله منه و واو مجهول ايله اولی معناسنه در جمال الدین عبدالرازق کاشی
بیت رومی روزاب کارت برد و تودر کار آب * لوری شپ رخت عورت برد و تودر بخ و خار *
کمال اسمعیل بیت باز کنا طره هندوی تومرا * همواره همچو نیکه اوریست خانان کی لوشنکی
واو معروف و فتح شین معجه و سکون نونه با حقلی صو معناسنه در کی اولی کی واو معروف و کسر
لامله محبوب طایفه قرچی که لولودخی دیر لر خواجه حافظ بیت صبا زان لولی شنگول و سره ست
چه داری اکهی چونست حاشی * مؤید الفضلاده سرود کوی و ظریف معناسنه دیوب بویانی
یازمش خواجه حافظ بیت دلم روده لولی و شینست شورانگیر * دروغ و عاقبتال وضع
ورنک آمیز کی باب المفتح مع الالف * ما فی نفس متکلم مع الغیر معناسن افاده ایدر
معناسنه عربیه کی سخن معناسنه کی ماخولیا فی ضم خاء معجه و واو معروف و کسر لامله لفظ
یونانی در اصلی ماخولیا در که لفظ مرکب در ری مالدیر یونانی اصلی مولی در سودا معناسنه
و بر بیه خولیا در که خلط معناسنه در چون که اول علنی میان قصید اولندی ترکیب ایدوب و اوک
تلفظ نوع نقلت اولفله الفه قلب ایدوب ماخولیا دید بلر خلط سودا معناسنه آفی دخی اعجام
اختصار ایدوب ماخولیا دید بلر ابو المعانی * قطعه * در اصل جنون و عشق جاتان * یک
ماده ایست همچو سودا * شد نام یکی جنون اول * پس عشق شد است ماخولیا کی مارا کی
بزه دیدم که عربیه لنا معناسن افاده ایدر نفس متکلم مع الغیر علامت مفعول اولان رایله ترکیب
اولشدر خواجه حافظ بیت در کوی نیکنامی مارا کذر نداند * کر تو غمی پسندی تغییر کن
قضارا * شیخ سعدی بیت مارا بجهان خوشتر ازین یکدم نیست * کر نیک و بد اندیشه
از کس غم نیست * چقا بیهیز کادیر لر کی مارا فسا فی سکون را و فتح سین مهملتین ايله بیلان
افسونی بریدن بیلا فی قاچرمق ایچون او قود قلی افسون که مارا فسا و مارا فسا دخی دیر لر
حکیم انوری بیت کر حسودت بسیست عاجز نیست * از دها از جواب مارا فسا کی مار قشیشا
سکون راء مهمله و یای تختانی و فتح قاف و شین ثانی و کسر شین معجه اول ايله ترکیب اوروز اوق
دیر لر اوتد قالی پیرا قلی اولور کی مارا کی فی سکون راء مهمله و کسر کاف فارسیله مارا چویه در که
عنقریب ذکر اولنور انشاء الله تعالی کی ماستما و ماستوا فی کلاهما سکون السین المهمله
وتاء المنادیه و فتح باء موحد و واو ايله اصلاری ماست آبا و ماست آوا ایدی تخفیف الف اوللری
حذف اولشدر یوغرت شور باسی معناسنه ترکیب بوزجه آشی دیر لر کی ماستا فی بوزن حاشا
صراق عربیه بغداد سرحدنه قریب محله بردر بند آدیدر میرنظمی بیت بعالم بودنی چون
تست حاشا * نباشد هر کویه همچو ماستا کی مالکا فی فتح لام و کاف و سکون مهمله بر نوع حلا و در

حلا و در پنج اونی و روغن ساده و شکر ايله ایدر لر اکثر کیلان خلقی بیفنده معارف در کی ماخولیا کی
یعنی ماخولیا مرقوم کی مامیشا کی کسر مهم و سکون یای تختانی و فتح ثاء مثلثه ايله براوتد
ترکیب یلین و عربیه افسستین دیر لر لفظ یونانی در کی ماما کی والد معناسنه در اما اکثر خاتون
معناسنه استعمال اولتور کی مانا کی فتح نونه اوج معنایه در اول کتاب زنده نام خدای تعالی
جل شاندر ثانی یعنی مثل و مانند حکیم ازرقی بیت فرو سینی دل دشمن بدان کلک شهاب
آیین * که برانی صف لشکر بدان تیغ فلاک مانا * شمس غری بیت از قاف تا قیامت مأمور
حکم کرد * مانا که کرد ایدون نزدیک شد همانا * ثالث یعنی همانا کمال اسمعیل بیت مرا
دایست پراز ماجرای کونا کون * که نیست خالی برای مولوی مانا * میر خسرو بیت زلف
توسیه چراست مانا * بسیار در آفتاب کشته است * بومعنا یه شمس غری بیت نکشت
همچو سخف و بکرد این معنی * هم که جامع این چار فن شدم مانا * رابع یعنی پنداری و کوی
اثیر الدین اخسیه کنی بیت مانا که خلد پرده ز رخسار بر گرفت * یاساده کشت ریشور در را
عذار * خامس یعنی شاید مرحوم کمال یاسازاده مانا مانستین دن اسم فاعل در بکری معناسنه در
آخر نه کی الف و صفیه در که اتصاف ایچون آخر کلیه لاحق اولور کی مبادا فی فتح باء موحد
ودال مهمله ايله اولیه دیک معناسنه در بادا اوله مهم ناهیه داخل اولد قله اولیه معناسن افاده
ایدر میرنظمی بیت مبادا این سخن پارد و غش * کند احوال کارت بی فروغش کی مارا کی
فتح راء مهمله ايله بیکادیکدر عربیه کی لی معناسنه و کاهی بی معناسنه اولور حضرت مولانا
قدس سره بیت از نیستان تمارا پیریده اند * در نفیرم مرد وزن نالیه اند * و کاهی بند
معناسنه کاور مولانا کاتبی * مصرع * مراد ایست شتوارها بحجره تنی کی مردم کیا فی
یعنی استرنک که سترنک دخی دیر لر عربیه بیروح الصنم دید کاری بر کوکدر انسان صورتین اولور
حکیم سنایی بیت بیش تیغش بر وزنک و نبرد * همچو مردم کیا وودی مرد کی مرورا کی سکون
راء مهمله اول و فتح ثانی و واو ايله اکادیکدر ورا اکادیکدر کافیدر مر لفظ زایددر انجق
تجسین کلام ایچون ایراد ایدر لر شیخ عطار بیت هست سلطانی مسلم مرورا * نیست کس را
زهره چون و چرا کی مغزا فی سکون غین و فتح زاء معجتین ايله ابکی معنایه در اول قصید
ایدجک محل ثانی آرزو ایتیم دیک معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری کی ملکا فی سکون
لام و فتح کاف ايله صاحب مذهب ترسیان و فقیه و مجتهدین ایشان دیکدر کی منش کردا فی
طبیعت دوغش یعنی کوکل بولانق عربیه غشیان دیر لر فحات ثلثه ايله کی منقلا فی سکون
نون و فتح قافله اسم مکندر مولانا هاتفی بیت علمها بر افراخت از منقلا * چوبالای خوابان سر اسر بلا
کی منکوا فی سکون نون و ضم کاف فارسی ايله ابکی معنایه در اول روزر نامی در حکیم اسدی
بیت چنین گفت کای افسرانجمن * دبیر شهم منکوانام من * ثانی قارباز معناسنه در کذا فی
فرهنگ جهانگیری کی میا فی فتح یای تختانیله مهم نهی ايله کله دیکدر کی مع الیاء الموحد فی
کی مارا فی سکون راء مهمله ايله تازه یعنی معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری کی ماریه قوب
بر آدم آدیدر که صاحب مذهب ترسیانی ایدی کذا فی المویذ کی ماستوب فی ضم شین معجه و واو
معروف ايله الله که ماستو و روزن دخی دیر لر کی ماکوب فی ضم کاف ايله جلاه النازنن مکیک

دید کاری که ایچنه ماسوره قیوب بر طوقور شاعر بیت کردن بخت منکوب *
شد م کویا کف جلا ماکوب ماه آب نی اعظم روح اسده اولدوغی ایام که آخر باز آید
روم لسانده آغستوس دیرلر ماه تاب آی آیدنافی ضو معرع معناسنه اصل تاب ماه
ایدی مضاف الیه تقدیم اولمشدرواستعاره طریقیله روی دایرده دیرلر تکم شاعر بیت
آن قد سروروی مهتابش * یاچو خورشید کشته پرتابش ماه خشب ابن مقنع نام
بر حکیم شهر نسف قرینده طاعنه بر قیودن صنعت ایله آی کوزینوب خلقه بوجله قریب
ضیاسی وار ایدی الشمس کجه بوموال اوزره کوکله ایکی آی کوزینوب خلقه بوجله قریب
ویرمش نخشب بعضیاری آی آیدر دیمشدر تکم مولانا جامی یوسف علیه السلام قیوده
اولدوغی محل دیر بیت سه روز آناه درجه بود تاشب * چوماه نخشب اندر چاه نخشب *
مرقوم آیه ماه سیام و ماه کس دخی دیرلر شیخ نظامی بیت نه ماه آینه سیماب داده * چوماه
نخشب از سیماب داده * خواجه سلمان بیت از عکس کونهایت در تاب نخشب * وزنهر
چشمهایت بی آب چاه بابل متن سکون تاء مشناه و فتح راه مهمله ایله بمعنی تب و لرز خسته لکدر
دریغ دیرلر مرداب سکون را فتح دال مهملتن ایله حوض و آبگیر که طول
وعریض و عمیق اوله مروتاب و مروتاب کلاهما بضم الراء المهمله و واول المعروف فتح
التاء المشناه صغری معناسنه در مکاب کا ویدن لفظندن نهی حاضر در قازمه دیمک
معناسنه کمال بخندی * قطعه * خدایی که کوه سهند آفرید * ترادادینی چو کوه سراب *
نه کوهکن چند کوایش * نکه دار ادب بابر زکان مکاب * بویندن فهم اولنور که لچ وعناد
معناسنه اوله مکاب کسر کافله نهی حاضر در ایکی معنایه در اول کچ مروم معناسنه ثانی
رخ متاب معناسنه در شمس خیزی بیت امر زبازمانه نصیحت هم کنند * کین عهد راست است
رخ از راستی مکاب * کاهی معدی اولور کچ ایتدرمه و بیانه میل ایتدرمه و بولدن چقارتمه
معنایینه شبهی قی * قطعه * یک تازیانه خورده بر جان ازان دو چشم * کز زخم آل بماند
برسانه در دشت * کی دل بجای داری تو در پیش چشم تو * کو چشم را بغیر بگرداند ازور ب
یارب تو آفرین رونی بدین مثال * خود رحم کن بر امت و از راهشان مکاب مجلاب سکون
نون فتح جیم ولامله چقور برده واقع اولان چرکاب و مطبخ و حمام کار زلزیدن بر رده ارکاش اوله
شیخ سعدی بیت اکبر برکه پرکنی از کلاب * چوسک در وی افتد ستود مجلاب مکاب مکاب
سکون واو کسر کافله بیوک عسکر جمعی میر نظمی بیت شاه مکاب حسن شاه کمال *
بخواهد بدل را دهند اختلال موزاب کسر واو سکون یای تختانی وزاء معجه ایله
قوری اوزم صوبی عربی نیزد دیرلر مهاب ماه مقاب لفظندن مخفف در صائب اصفحانی
بیت حضور رحمت روشن دلان غنیمت دان * پیاله گیر که شبه گیر میکند مهاب مکاب مکاب
فتح بای تختانیله نهی حاضر در آکله و بیله معناسنه در میر نظمی بیت سخن راست کوم که او کچ
مکاب * اگر کچ بیانی کشی اضطراب مع التاء المشناه * مات شیخ نجم مقاب اولاق
و عربی فوت اولاق معناسنه در مولانا عصمت بخاری اوغلی شطر نجم اوینار کن صنعت ایله تعلیم
لعب ایوب دیر بیت زعشقت فیل در ماند تو غز زین بند پیش آری * شود منه مات کر بکدم

کر بکدم رخت در باختن کیرد مادر رخت عربی تودری دید کاری دارد در اصفهان فرامه
دیرلر مات سکون سین مهمله ایله یوغرت که عربی لبن دیرلر مرست فتح را
وسکون سین مهملتن ایله بمعنی همانا استاد فرخی بیت سرای وباغ چونی کد خدای خواهد
ماند * کل و بنفشه مرست وسرای وباغ مرست مرکت سکون زاء معجه و کسر کافله
یوزن و معنی مسجد کذا فی المجمع مرست اگرچه سر خوش معناسنه استعمال اولنور
اما مرست ایله سر خوش بینند فرق وارد در مرست ستول کسنه در که ایچدو کی مسکودن باشی
دونوب و کوزی قرار وب سنوید و کین ایله اول مرتبه ده اولانه سینه مرست دخی دیرلر سر خوش
اول مرتبه یه وار مزدن مقدم اولان متکی قدر امیر خسرو بیت خوش آن دمها که پیش ش بود
می که مرست و که سر خوش * جهانم میشود تاریک چون یاد آرم آن شبه آرم مشت سکون شین
معجه ایله ایکی معنایه در اول کروه انبوه معناسنه و کاهی ستبر و غلیظ معناسنه ده اولور
شیخ سودان بیت ازرق دیو چهر پر مره رنک * زبدی مشت وازه چیزی دنک * ثانی
باو کات غز نیزدن بر قریه اسمید در که موضع سه کانه یه قریب در حرکت ثلثه ده معنای مغایر ایله
وارد اول اشدر مغز پشت ایچنه کوک ایچنه اولان ایک که مردار ایک دیرلر معروف در
واضلاحی معناسی منی در منی آرقه دن کلور دید کاری معنایه در مقامات فی موسیقی
مقاماری که اصول مقامات در تدر راست و عراق وزیر افکنند واصفهان در راست ایکی فرخی
وارد بری زنکله و بری عشاق در عراق دخی ایکی فرعی وارد بری مایه و بری بوساک دز
وزیر افکنند دخی ایکی فرعی وارد بری بزرک بری رها ویدر واصف ایک دخی ایکی فرعی وارد
بری حسینی بری نوا و ایکی فرعدن بر آوازه متولد و منشعب اولور مایه ایله بوساکدن
آوازه بجاز متولد و منشعب اولشدر تفصیل موسیقی رساله لایحه مذکور در مکافات فی
فتح کانه رنج و آفت معناسنه در کذا فی فرهنگ جرا گیری مات سکون یم و خاء معجه
فتح لامله پای افزار معناسنه در کذا فی المجمع مع الجم * ماج ایکی معنایه در اول ماه
معناسنه در حکیم قر دوسی بیت چو توشاه نشست بر تخت عاج * فراغ از تو کید همی مرو عاج
ثانی استاد رودکی شاعر ک اشعار ینی یا زوب روایت و نقل ایدن کسنه نک ناتمیز در کچ دخی
دیرلر فتح رودکی نک راویسی آیدر شکم رودکی دیشدر بیت ای کچ کون توشهر من
از رکن و نحو * از من دل و سکاش و از توتن وزبان * شمس خیزی بیت نامدحت او کفتی
و خواندی ز شرف کو * استاد سخن رودکی و راوی اوج مدج فتح دال مهمله وسکون نونه
دندان کلید که مدنک دخی دیرلر قریغ الد مر بیت همه آو مخته از دمن دعوی دروغ * چون کنه
از کس کار و چو کلیدان زندج مرج سکون راء مهمله ایله ایکی معنایه در اول سنور
ولایت شمس خیزی * قطعه * ابو محقق دارای دوران که چرخ * سعادت در احوال او کرده در ج
زه هرش مبادات هی چدل * زفر مانش خالی مباد ای مرج * ثانی چمن ار معناسنه در بومعناد
عربی له مشت کدر و بر برندن سنه آچق فهم مهمله عربی له کوه ستانده بر شهر آیدر و شمس یم
و فتح ایله نه عربی له بر مقله یوزکی دیرنک و دخی بر سنه باه اولاق و دخی آشفته اولاق معنایینه در
فتح ایله سکون نونه دندان کلید که مدنک دخی دیرلر فتح دال مهمله وسکون نونه

سکون نوله بزدار و زراوند و زبون دخی دیلر اعلاسی دیار چیمه اولور ضمه آخر معنایه در
دیوار امت را که باشد چون تو یشتیمان * چه باک از موج بحر آرا که باشد نوح کشتیمان *
می بخت می بخت باه فارسی و سکون خاه معجه و فتح تاه مثناه ایله مثالث دیدگری قینامش
اوزم صونی معناسنه معنای ترکیب قینامش شراب دیمکدر می مع الحیم الفارسی * ماچ می
فرهنگ جهانگیریده یوسه معناسنه بومعنایه میرنظمی بیت چودبیل لعل نابش ماچ کرده *
ازان پس جامه هایش لایح کرده * ثانی بعضی فرهنگ کرده سک ماده معناسنه در می مایح می
کسر لامله صوا جملرک دمور آلنی در که آنکه صوایی هموار ایدر که اکاماله دخی دیلر می محلیج می
سکون خاه معجه و فتح لامله بر اوند چار یا حیوان یکد مست اولور می مفلح می سکون غین
معجه و فتح لامله اطفال لعیندن بر لعینر که رچقور قازوب جوزا تارلر چقور ایچنه دوستی
آورلر اول چقوره مغللاج دیلر مغللاج دخی دینلور لفظ مرکبدر مع چقوردر ولاغ ولاج اوون
معناسنه در ترکیب اولنوب اوون چقوری دیمک اوور حکیم سوزنی بیت هر مرادی که داری
اندردل * با تو آید چو کوز در مغللاج می ماچ می فتح لام و سکون خاه معجه ایله محلیج مرقوم کی
بر اوند چار حیوان یکد مست اوور می مع انشاء المعجیه * ماچ می ایکی معنایه در اول سیم وزر
قلب یعنی خالص اولیان آلتون و کش استاد عسجدی بیت چون شد حکیم ما و جوا نردودل فراخ
یک پیره زن خرید یک مشت سیم ماچ * ثانی منافق آدم کلسانی قلبنه موافق اولیه بوندن
دخی مغشوش معناسی چیه قریح الدهر بیت همه راهمت ماخ و همه بر راه پساخ * همه را
کون فراخ و همه راروزی تنک * بوابکی معنایه شمس خیزی بیت بصاع و دامن من محل زر
تمام عیار * نه سیم ماخ دهد بر مثال مردم ماچ می کسر جیم فارسیله پخیدن لفظندن
تصرف اولمشدر یعنی که شیدن یعنی دور شمک می مخ می ایکی معنایه در اول آتش معناسنه
مولانا جامی * رباعی * در خلوت نیک یافت آن شیخ کرخ * بس کرم سوزی سبب از سورت
مخ * کونی که کشاده مالک اندر برزخ * در کورشتی در پیچه از دوزخ * ثانی یعنی مخ یعنی
صاری آرو می مرخ می سکون راء مهمله ایله بر نوع اغاجدر ایکی پارچه سن بر برینه سورنجه
آتش چقار می ملاخ می زیوراد جزیره لرندن بر جزیره نک اسمیدر ملاخه دخی دیلر شیخ سعدی
بیت ز تاج ملک زاده در ملاخ * مکرملی افتاد در سنگلاخ می ملخ می فتح لامله چکر که عربیده
جراد دیلر لر غریب جانور در سکرت نوع حیواندن آنده نشان واردر نکم دیمشدر بیت خوک
چشم و مار دم کرکس پروکر دم شکم * شیر صدر و پیل کردن ناقه یا واسب سر می مع الدال
المهمله * ماد می بوزن داد ایکی معنایه در اول معنی مانند ثانی یعنی مادر کویا که بولفظ لرندن
اختصار اولمشدر مثال اول ابوالعانی بیت ندیده ماد تو دلبر که کردون * بکر دید تا زل از حد
بیرون می مادر زاد می ایکی معنایه کاور اول برانادن متولد قرن دانی ثانی طبیعت اصلیه
معناسنه مثلا این خصلت آزما در زاد یست دیلر می مار اسپند و مار اسفند می کلاهها
یعنی واحد سکون را وسین هملتین ایله اوج معنایه کاور اول شهر شهسبه نک بکری طه وزنجی
کونی اسمیدر بکوئنده عقد نکاح و دوستی ایله محبت ایتمک مناسبدر حکیم انوری بیت تاکه

تاکه بر نطع دهر در باز یست * رخ بهرام واسب مار اسفند * بهرام روز یستم از ماه * ثانی
روز مزبورک تدبیر اسوره موکل بر فرشته آیدر ثالث نام آذر باد که بومید و بیدان بابایی آیدر
بومعنا لوده مار اسپند ان و مار اسفند ان دخی دیلر می مازند می فتح زاء معجه و سکون نوله
مازندران لفظندن اختصار اولمشدر کنانی فرهنگ جهانگیری می مامید می کسر مم و سکون
یای تحتانیله براغاج آیدر خواجه سلمان بیت کلن انبته الله نیا تا حسنا * بره امید ستیهر
از چن جاه و جلال می ماند می فتح نوله مانستق لفظنک فعل مضارعید بکرز دیمکدر عبید
زا کافی بیت بکون نازک دلبر کس دختر می ماند * اگر ماند شمی ماند شب دیمکدر می ماند *
و سکون نوله ماندن لفظنک فعل ماضی سیدر قالدی معناسنه می ماند می فتح نون اول
و سکون ثانیله شمیمه و نظیر معناسنه شاعر در توحید بیت سبحان الله زهی خداوند *
بی مثل و شمیمه و مثل و مانند * چغتایده تیک دیلر مثلا برشی آخره تشبیه ایدوب ادعاه
ایکیسی بر دردیجک برده تیکدور دیلر عجم دخی نیم کی دردیجک نیم تک دیلر بونکر کسر تاه مثناه
ایله استعمال ایدر لر فردا نامه ده فرهاد وصفه دیر بیت آنکا تیک یادشالغ یا کدالغ *
کدالغ تیک ایتهمای یادشالغ * تیکی مثل وعدیل دیمک اوور صبه سیاره ده شیخ نظامینک
پنج کج مد حنده بیت هم بناسی فلک نهادی تیک * هم سوادی جهان سوادی تیک می مامید می
کسر نون و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول ماندن لفظندن فعل مضارعید بکرز
معناسنه ثانی شطر نجر مغلوب اولق معناسنه در معنای اولدن بر کسسه رایشی ایتک اسنیه
وایده میه یا خود بر سوزی سوبلک مراد ایده سوبایه میه اکا مامید دیلر مثال معنی ثانی یعنی
زرد و شطر نجر مغلوب معناسنه شمس خیزی بیت خرد شطر نجر دانش باخت باشاه * ولی
حال نخستین دست مامید * ونسخه اسدی ده یعنی جرم واقعدر می ماه آفرید می فریدون
شاه اوغلی ایرچک جاریه سی آیدر که ایرچ مقتول اولدندن صکره جاریه حامل اولدوغی
ظاهر اولغله حفظ ایلدیلر آندن تور نام بر دختر وجوده کادی که منوچهرک والاسیدر حکیم
قر ووسی * مثنوی * بکی خوب چهره پرستند دید * بخانام او بود ماه آفرید * که ایرچ بد و مهر
بسیار داشت * قضا را کنیرک از و بار داشت * چو دنگمه زادن آمد بدید * بکی دختر آمد
زماه آفرید می مای خرد می ضم خاه معجه ایله قیبالفی دید کاری خرد بالقدور می ماهی کرد می
کسر کاف فارسیله قلفان بالفی دید کاری دکر می بالقدور می میناد می کسر باه مودع و سکون
یای غم می و فتح نوله ترکیب الله کو ستر میه دید کاری معنایه در اکثر محل دعا و وقت نماده ایراد
اولور ابوالعانی بیت همیشه بارغم عشق در دلم ثابت * که نقص در دیمیناد آخر عمر *
می مخید می کسر خاه معجه و سکون یای تحتانیله خزیده و جفیمه یعنی حشرات ارض عموما
نقد سرورینور و دره نور و رایسه و اثواب کسن قور تحقیر لخصوصا کنانی فرهنگ جهانگیری
معیار جمالیه یعنی خشمید شمس خیزی بیت ازل بد خواه او غم نتواند کسخت * زانکه
زبد و ازل مضطرب و غم مخید می مرد می سکون راء مهمله ایله ار آدم عربیلک رجل معناسنه در
صمیمان و شبایه مرد دینلر حد باوخی یکمیخه و بر معناسی دخی شجاع و هادر در چغتای
اساندر آو دیلر فتح هنره ایله کنی دیمکدر میرد شیر بیت بیر آو که عشق و می ایلکد امیتلا

۵

دخی دیول ابوالمعانی بیت رقیب زشت آید کوی جانان * بد قعش مارا فساری بخوانم *
بیت مارخوار فی سکون راء مهمله وفتح خاء معجه وواو مد وایله صغیر دیدکاری جنور که دو کوهی
دخی دیول اکثر بیلان بدو کنند مارخوار سمیه اولمشد روپاد زهرک اعلاسی آنک کوزی
بیکنند حاصل اولندرتقصیل پاد زهر لغنی زیانده ذکر اولندی فی ماسار فی سکون راء وفتح
سین مهملتین ایله فحاک مارینک برآدیدر که اکا مارفش دخی دیول حکیم سوزنی بیت جو
کواسار فریدون بدید کردسارو * بخاک شد سرده آک ماسارن * ده اک دخی فحاک کردوله
ایضا بیت بکواسار فریدون بمارسار چه کرد * بتازیانه همیکرد شاه درهجا فی مازندر فی
فتح راء دال مهملتین و سکون نوله مخفف مادراندر در که مایندر دخی دیول فی مازندر فی مازندران
لفظندن تخفیف اولمشد حکیم فردوسی بیت تومازندری رابکس شهری * که کرکینه سک
به مازندری فی مازندر فی فتح راء معجه و اخفاء هایلده در دشت یعنی آرقه آغریسی کدافی فردنک
جپانگیری فی ماسور فی هم سین مهمله وواو معروفه جلاهلک ماصورسی کداوزیندال
صاروب میکک ایچنه قویوب برطوقور فی مالدار فی معروف مال صاحبی دیمکدر فی مالشکر
کسر لام و سکون سین معجه و فتح کاف فارسیله دلاک که آدمی اودوغی سبب ایله مالش اومق وکر
احم فاعلدر فی مایر فی فتح وواو ایله مخفف میاورد ریمنی کنورمه حکیم قطران ارموی بیت
یاده کلکون خرو فریاد ماوریا دهج * تاکنند بابل فرازشاخ کل فریاد فی ماهار فی یوزن ناچار
زام اشقی فی دود و لاری غصص صاوسایر حیوان یولاری غوما استاد وودی بیت که برآب
وکل نفس ساید کرد ۲ ده ماهار در پیی باد کرد فی ماه پروار فی سکون ماوراه مهمله وفتح باء
فارسی وواو ایله برکوکر زهرناک نسته لک مضرتن دفع ایدر مایروین وده پروین دخی دیول
هر پیده جد وادینلور اکا بکتر برکوکر دخی واردد پیش دیول یا مراه الله تعالی پیش هر نه یرده بنسه
جد واد آنک یانده بتز برلر نه ثابت شاه پی واردد فرقلری بودر که پیش باله جی کلاهی کی اوجی
سور بدر جد واد بوستانجی کلاهی کی اوجی مد ودر بوندن غیری تجربه سی بودر که جد وادک
بر دقارین قازیوب واصلدوب برکاغده سورنجه بنفشی رنگ اولور پیشی سورنجه قرامتق
صاری کورینور پیش زهر در نیم مثقال برآدم بیسه هلاک اولور جد واد آنک مضرتن دفع ایدر
فی ماسر فی کسر مایله صنعتده کامل مراهیسه قادر اولانده دیول میرظمی بیت هر آنکس را
که طالع باشد نس بار * شود ماسر بعالم در همه کار فی ماه کاشغر وده زور فی کلاهما معنی
ماه خشب مرقوم حکیم خاقانی بیت برده مهش زمقنع عیدی بچاه سیم * آب چه مقنع و ماه
مزتس فی ماه خوار فی فتح خاء معجه وواو مد وایله بالقین دیدکاری قوش کددر یا کنارند
تس ایدر لطیف سیاه وایچه قیلری اولور آلوب صورغ ایدر ملوک و سلاطین دین جوهر
ایستاد شایسته صوت دل فی مایه زهر فی صغر قوروغی دیدکاری اوتدر صاری چپکی اولور
دنه نیم ماه آینه اندوب در بایه آتار بالقی یکک هلاک اولور فی مایندر فی فتح یای تختانی
ودال مهمله و سکون نوله معنی مادراندر مرقوم شاه ناصر خسرو بیت فطمه راعایشه مایندرست
بس تومراهیسه مایندری فی مایه دار فی مالدار و سرمایه صاحبی مالک و غلام و صنعتده
جپان ایدل خیمه اصلای نسته لک دیول میرظمی بیت بعالم مایه دار مال بودی * بعقی

۲۴۸ بعقی هیچ نباشد برتوسودی فی مبر فی یوزن خبر نهی حاضر در ایاتمه معناسنه ابوالمعانی بیت
مشو حیرصن جمع حطام دنیا را * بز رخاک مبرا نچنان حساب و عذاب فی مز فی یوزن مرا بکی
معنایه در اول عدد پنجاه یعنی الی عددی محاسبان عجم قتلند قاعده مقررده در که حساب
الی مرتبه سنه وارد قله بکمر و یوزده وارد قله دومر دیول حکیم خاقانی بیت مرما مرت من حساب
العمر * چون به پنجه رسد حساب مرست * مولانا جامی بیت مر بود پنجاه و چون
آمد دو مریات آن * در صفا و حکمی شاید که کوم مر مر است * ثانی کله زایده دندر
تحسین لفظ ایچون ایراد ایدرل مر اورا اکتفم مر اورا ایدم دیول اورا اکتفم اورا ایدم دیسه ل
معنی تمام اولوب مره محتاج اولز عربیده اعداد معناسنه در بوابکی معنایه استاد فرخی بیت
نه کشوری که مر آنرا کسی بداند مد * نه اشکری که مر آنرا کسی بداند مر * کله حصیر معناسنه
کلور شیخ سعدی بیت مر اورا رسد کبریا و منی * که ملکش قدیمست و زاش غنی فی مرار فی
فتح راء مهمله ایله کندردن یو کاش اورغان بعض نسخه ده زاء معجه ایله مر از دخی دیول فی مر مر فی
معروف جلا قول ایدن بیاض طاشدر غایت بک اولد و غندن اعلا جلا طو تار الوانی اولور
صاری و قمر منی ویشل والاچه اولور عربیده بیاضنه رخام دیول فی مستار فی سکون سین
مهمله و فتح تاء مشاه ایله بر خوش بودار ودر اما غایت آجی اولور دروه دخی دیول بو معنایه
مولانا محمود بیت اگر خواهی زتب زهار زهار * کنی از داروی مستار دست آر فی مسر فی فتح
سین مهمله ایله معنی پنج یعنی یوز شمس خری بیت کرد از سردی دم اعدات * آب در نیرمه
یککه مسر فی مشکدر فی بر جانور آیدر مشکلی اولور کدافی الاداة فی مکر فی فتح کاف
عجیل اداست شنادر عربیده کی الامعناسنه وکله شاید معناسنه ده استعمال اولور ووردخی
مکر دلفظندن ترخیم اولمشد نهی حاضر در دونه دیمک اولور شعرای عجم لسنایینه تابع اولوب
بومقوله مر ختانی استعمال ایدر لروا دل نیرزک فی الجملة عادنلری کله بی ناقص استعمال ایلکدر
ابوشکور بیت نکاپوی مردم بسود و زیان * بتاومکر هر سوی تازیان * بتابکنار مکر مکر
معناسنه در فی مکر فی سکون کاف عربیله حیلده و افسون و قریب معناسنه معروف در
فی مکسکیر فی فتح کاف عجمی اول و کسر نانی و سکون سین مهمله ویای غمتایله بر بوجکدر
عنکبوت نو غندن دایما غدا سی سکک در و بر معناسی دخی اور بک آغیدر و بر معناسی دخی
بر نوع مشبک اورش پرده در یا زیا منده ایچنده یا ترلر سکک لردن امین اواق ایچون فی منار فی
فتح نوله مناره در مولانا عاتقی * مثنوی * بویرانه برد آخر پناه * مناری دران سرکشیم
بماه * زمین تنک بروی ازان رستخیز * سوی آسمان کرده میل کرز * اجل بر منار آمدش
رهزون * کرفنار شد در چه وارث کون فی مناور فی فتح نوله ختن ملکته بر شهر آیدر شمس
خز بیت و آن نامداری که بکرفته صیت * همه روم و هند و خطا و مناور فی مناور فی سکون
نون و ضم تاء مثناة ایله بر چپکدر حیو دخی دیول انواعی اولور عربیده تاء مثله ایله منثور دیول
فی مجیر فی سکون نون ویای تحتانی و کسر حیلده مشبک بنجره دموری و طرازون معناسنه
کلور عربیله مشترکدر فی مناور فی سکون نون و فتح دال مهمله و ضم وواو ایله بر ولایت آیدر
کدافی الاداة فی مندبور فی سکون نون و فتح دال مهمله و ضم باء و حیلده مفلوک و بی دوات

و سبب بخت و عناصه اید المعانی بیت هر آن آستانت نیارد پناه * شود درجه آن نکبت
و منور بیت سکون نون و خم دال ممله و واو معروفه ایکی معنایه در اول غمناک
و نهاده معنایه شمس خیزی بیت توان شعی که بود بر عدای تو موقوف * غنای مردم
درویش و شادی و نه دور * ثانی معنی مند بود مرقوم منوچهری بیت خداوند اکل عالمین
کرد * سیاه و سرنگونم کرد و مندور بیت منشکر بیت کسرون و سکون شین و فتح کاف
فارسیله معنی بولاند ری عربیله غشیان دیرل بیت منشور بیت سکون نون و خم شین و ججه ایل
حکم پادشاهی کدیرایخ دخی دیرل ترکیله امره برات دید کاری احکامد میر نظمی بیت چو حسنش
ولاک دل راستور داده * بقتل عاشقان منشور داده بیت منغر بیت سکون نون و خم غین و ججه
ایله شرایطاسی و امثالی نسفه له دیرل بیت ساقی بیت مجلس شهابست که یامنه فرزند
ایستاد دست همه روز بر زکس بیت منکیا کر بیت سکون نون و کسر کاف جمعی و فتح یای تحتانی
معنی کاف فارسی مفتوحه ایله قمار باز معنایه حکیم سوزنی بیت آن خرفا که از شره
منکیا کری * یک رایده مجازه کردی کرو و منک * منک تقاردر بیت منوچهر بیت مشهور
فرهاد شاهک نامی در ایرج شاهک قزی تورک اوغلی در ایرجی قزنداشلری قتل ایتد کارند خندان
دخی قلیچ قودیلر اوج قزینک بری منوچهره حامل ایدی قاجوب مانوش نام بر طاغی اختفا ایادی
ایام اختفا سنه منوچهر وجوده کادی نامی مانوش چهر قودیلر کیدرک منوچهر دیدیلر بهض
روایتی محبت سیمه بی غایت محبوب و حسن الوجه اولد و غنه بناء منوچهر دیدیلر و منوچهر
دیمکدر چهر که وجه در معنای ترکیب جنت یوزلودیمک اولور کذا فی فرهنگ جهانگیری بیت مہار بیت
یولار معنایه در عموما و دوه یولاریدر خصوصاً کتاب اصطلاحند بر دوه بهرمهارد دیرل میر نظمی
بیت هزاران مہار استر سرفراز * کدبارش متاعست مہار جواز بیت مہور بیت سکون ما و فتح
وا و ایله بر او ندر که نقصان ماعد اولد و خی محله آتی بتدوکی پردن آوورلر نفی بولیله آلمق ایله در
عربیله بصاق القمر دیرل اکثر بلاد عربیده اولور بیت مہیر بیت کسر دال و سکون یای تحتانیله نیر
اصفرک جمله اسماءنددر شیخ عطار * مہوی * چو پشت آینه است اجسام اینجا * شود
چون روی آینه مصفا * نه شمسی باشد آنجانه مہیری * نه ظلی بانی اینجا نه مہیری بیت سیاه بیت
فتح یای تحتانی و ممله یعنی در حساب میاور و مشمار یعنی حساب به کتورمه و صایه دیک اولور
حکیم سوزنی بیت تواز سرتغزی و لطیفی و ظریفی * میدان همه افعال من و جہ میادار *
بیت میر بیت سکون یای تحتانی و فتح زاء و ججه ایله معنی دسار بیت شیخ سعدی بیت که فردا شود
بر کهن میزان * بدستار پیچہ کرم سرکران بیت میکسار بیت سکون یای تحتانی و خم کاف
فارسی و فتح سین ممله ایله شراب آلوده یعنی مست مدام بیت مع الزاء المعجہ * ماز بیت بوزن
باز مشکاف معنایه در امام عیار جمالیله شکن معنایه واقعدر شمس خیزی بیت مزاج ملاک
زندان بیت کشت چنان * که چشم و زلف جوان بی فتور باشد و ماز * فرهنگ جهانگیریه
معنی چنان و سکنج * منوچهری در صفت اسب بیت نه بدشش در خم و نه بیایش در عطف *
نه بدشش در خم و نه به مہاور در ماز * ولہ ایضا بیت ای خداوندی که حکمش کریمازل
برش بیت مہاو بیت او یک بد بکر بر نشیند ماز ماز * و دخی مخفف ماز و در بیت مارا موز بیت

مارا موز بیت کبیرا موزی که بیلایری طو توب بر قوطی ایچنه قویب خلطه سیرا موز و مہار معنی بیت
نه مارا موز و نه خرس بازم * باغیا رسکرا کار سازم بیت ماسرز بیت فتح شین و ججه و سکون
راه ممله ایله معنی دست افزاری معنی آلات اهل صنایع بعضی فرمکرده معنی انبر یعنی قصاص عربیه
کلبتین دیرل کذا فی المویذ بیت مالیز بیت کسر لام و سکون یای تحتانیله سولاک که دیو جده دخی دیرل
عربیله علق دید کاری سیاه قور تدر انسانه و حیوانه یا پشوب قانی صورر بیت مای بیت ریز بیت
کسر ها و یای تحتانی و راه ممله ایله خمسی بالغیدر بیت مجلس افروز بیت ایکی معنایه در بری
مجلسه ضیاء و نشاط و برن مرنه اولور سه و برید موسیقی دد برنوا اسمیدر کذا فی المجمع بیت مخیر بیت
کسر خاء و ججه و سکون یای تحتانیله اوجی سوری دهور در جزمه او یک سنه بر کدوب آنکله
آت سوررلر مہماز و مہمیز دخی دیرل حکیم فردوسی بیت چو رستم و رادیدن زانکونه نیز *
بر آشف زانسانکه بود از غنیز بیت مراز بیت فتح راه ممله ایله کندردن بوکش اورغان معنایه
میر نظمی بیت زمین را بینداخت آن سرفراز * دودشش بیسته همان بامراز بیت موز بیت
سکون راه ممله ایله درت معنایه کاور اول معنی زمین امیر خسرو بیت زانبوهی خلق هریم
و موز * کرانه چه در یار آمد بارز * حکیم اسدی بیت همه سنک خار است آن کوه و موز *
تعی یکسر از میوه و کشت و رز * ثانی صنوبر ملک و سرحد معنایه در که سرحد بکارینه مرزبان
دیرل سرحد بکلیجی دیمکدر خواجه سلمان بیت شاخ بان بکرفت مرزباغ و بستار تیغ *
سرفروز کس به پیش مرزبان می آورد * ثالث بریر دیرل که اورته سی هموار طرافی بوکسک
یرا و لوب ایچنه سبزه و اشجارا کلش اوله اکا کرز و کرزه دخی دیرل استاد فرخی در صفت بہار
بیت تیغهای کوه از و پر لاله و رسوسنست * مرزهای باغ از و رسنبل و پرسبزه است * تیغ
کوه یعنی سرکوه بومعنایه شہریاری بیت از مرزهای سنبل و سوسن زمانه را * امر و زخط
و خد بتان ماند یاد کار * رابع معنی مباشرت مجامعت عربیه برنسنه بی چنک ایلط و غنه
و آهسته برنسنه بی کسمکه و دخی طرملغه دیرل بیت مرغر بیت سکون راه ممله و فتح غین و ججه
ایلہ بر موضع و یا خود بر مکان اسمیدر کذا فی شرفنامه بیت مفر بیت سکون غین و ججه ایلہ ایچ
عربیله لب دیرل موما مثلاً مغز بادام و مغز فسق دیرل و باشد اولان بینی معنایه در خصوصاً
شیخ سعدی بیت باش تادشش بندد دروزکار * پس بکام دوستان مفرش برار * بولانا
هاتفی بیت دودریای خوتین در آید بجوش * خراشید مغز سران زان خروش بیت ماز بیت
سکون لام و فتح ممله بویا جبار چنانگی که ایچند بویا نجق جامه لری یورل کذا فی التحفه بیت موز بیت
سکون وا و ایلہ معروف میوه در خیاره مشابہ و ایچی قانون لذت و اولر نکدر در صر و شام
و طریا و سلچوق اولور تحفه الاحبابه یعنی ترکش مرویدر بیت موز بیت کسر وا و سکون یای
تحتانیله قوری اوزم سیاه اولسون قزل اولسون بیت مہماز و مہمیز بیت کلاهیاب سکون المہاء
اوجی سوری دهور در جزمه او یک سنه بر کدوب آنکله آت سوررلر مولانا تانی بیت بیستند
زینہ مہمیزا * بخون نیرہ کردہ یک آویرلر یک آویرلر سق دید کاری آلت حیدر شہر ملک
مکتہ پردازی مولانا عارفی شیرازی در تعریف اسب * مصرع * مہمیز میز نم بوی از صبح تابشام
بیت مہمیز بیت سکون یایین تحتانی و کسر ممله یعنی موز مرقوم شیخ عریضام بیت آنها که

انصاف عقل و تمیز شدند * در حسرت هست و نیست ناچیز شدند * رو باخبری و آب انکور
کزین * کین بخبران بغوره میبیز شدند * مع الزاء الفارسی * ماژ * یعنی عشرت و سورت کردن
یعنی محبت و دو کون ابلک کذا فی نسخه ابی حفص سعدی بومعنایه استاد لیبی بیت درین
بجفت سرای شادی وغم * که کاهی ماژ باشد کاه ماتم * مویر * کسر و او و سکون یای تحتانیله
سولکن دید کوری آل بویه بمعنا سنه در * مر * اتباع الفاظ قبیلند در که کره در لرزگی
اگری بگری دید کاری بمعنایه در کذا فی المجمع * مع السین المهمله * ماس * بوزن کس
الماس دید کاری ذی قیمت جوهر در کانه الماس لفظندن اختصارا و اولشدر میرنظمی بیت
بقیمت فرماید جوهر شناس * که در تارک افسرش بود ماس * مالوس * ضم لامه بوزن
جاموس یشل کرتنگه که عربیه ساما برص دیرلر * مانوس * ضم نونه بوزن پابوس صیت
وصدای و همناک که عربیه قصره همزه ایله الفت دیرلر و دخی عربیه قصره همزه ایله یقین اولمقد
* مترس * فتح تاء مثناة و سکون راء مهمله ایله ابکی بمعنایه در اول قیو آردینه است حکام ایچون
قونیلان اغاج و دخی قلعه کنکره سنه قونیلان اغاج که قلعه یه دشمن هجومند اوزرینه براغورلر
انیرالدین اخسیکنی بیت بدان حصار کروهی پناه کرده می * نه ترس قالب فی قلب چون
مترس حصار * خواجه عیدلوی بکی بیت موهبت چون مدد آمد بی مترس و مخیر * تحفه
فتخس قضا بردست میرخان نهاد * ثانی اول صورت مشخصه یه دیرلر که کشت زاره و بوستان
ایچنه نصب ایدرلر ناکه حیوانات و جانوران آنی آدم صانوب مزروعاته زیان ایلیمه آکارا اول دخی
دیرلر * بحاس * معروف جمعیت و محبت و عشرت بمعنا سنه اگرچه عربیه در اما فارسیه اولمرتبه
استعمالی شایع در که کند و لغتاری منزله سنه وارمشدر خواجه حافظ بیت در مجلس کل و مل
خوش خواند دوش بایل * هات المصباح هیو یا ایها السکارا * مدرس * فتح دال و سکون
راء مهملتین ایله بمعنی مترس مرقوم * مرداس * سکون را و فتح دال مهملتین ایله ابکی
معنایه در اول ال دکره فی دست آس بمعنا سنه که آس دکره مندر مرد آدم بمعنا سنه اولیحق آدم
دکره منی دیمک اولور زیرا خراس آت دکره منی و آسیاب صودکره منی اولور و غندن بود دخی بومعنایه
اولی لازم کاور ثانی صویه و حسمه یه طاش آتمه دیرلر امتحان ایچون بومعنا ده لفظ مفرد اولور
* مرس * سکون راء مهمله ایله آتش پرست داشتند لرندن برینک آدیدر شمس خیزی
* قطعه * بکوی با علمای جهان که کرایم * نه از ثنای شهنشاه بود شمار ادرس * چه درس
علم شمار زد کرد کار چه لغو * چه قدر جاه شما پیش روز کار چه مرس * عربیه بوزن درس درت
معنایه کاور اول برنسنه بی ال ایله اورمق ثانی اطفال برمقن چیمک ثاث خرما بی سود
ایله بشورمک رابع مندیل ایله سلمک وینه عربیه فتح راء مهمله ایله بوزن جرض ابکی بمعنایه در
اول برسمان باریک که ترکیب سجیم دیرلر ثانی غایت شدت و غضب وحدت ایله جنک ایتیمک وینه
عربیه کسریم و راء مهمله ایله هر شینه ایو علاج ایدن آدمه دیرلر چغتای لسانه دخی ایله
مرس دیرلر میرعلیشیر بیت بند زلفونک به نیوما تو سکاچ هلاک اپنی مینی * ایتکاجا نه کیم
اولور کالی تا فاس مرس * مرس * بوزن بس ابکی بمعنایه در اول بحر و کنا عکار یا غنه اور دقلری
بانع بمعنا سنه حکم فردوسی بیت هزاران ایرانیاست و بس * در آرد شیر ز یازا بس

بمس * ثانی بزرگ و مهمتر بمعنا سنه در و عربیه دخی ابکی بمعنایه در اول بدنه سورمک ثانی
دیوانه لك بمعنا سنه در و ضمه بر کسنه نک بریره کتمکه ظاهرا سبب اولان نسفیه دیرلر
* مکس * فتح کافله کاستن لفظندن نهی حاضر در اکساته بمعنا سنه ابوالعانی بیت
مکس باده کارنک ز ساغرای ساقی * چو شأه مند نشدیم کریم می نوشیم * مکذیطس *
نام پدر و امقدراستاد عنصری بیت که مکذیطس آنجا نکه داشتی * بشاعی در و تخنکه داشتی
* مکس * فتح کاف فارسیله سکک که عربیه ذباب دیرلر اگرچه قاره سکک اولق اوزره
مشهور در لکن بال آروسنه دخی دیرلر بوییدن مفومدر بیت بکی آن مکس که انکی بن کر بود
به از صد مکس که انکی بن خور بود * مزبور قاره سکک که چغتای لسانه چین دیرلر کسرین ایله
فتح جیمه ده مریدر میرعلیشیر بیت لیمینکجه ایلایش اول خال عنبرین غوغا * نیچوک که شکر
اوزرا ایلای کای چابین غوغا * مذس * فتح نونه اول قرحه نسفیه لر در که آدمک یوزده ظاهر اولور
* منکوس * سکون نون و فتح کاف فارسی و ضم لامه هند و ستانده بر شهر و ولایت آدیدر که
منکله دخی دیرلر اول ولایتک فیلی غایت ایری و چمکی اولور آنکچون فیلیک اعلامنه منکوسی
دیرلر بیاض فیل دخی آنده اولور ایتس مولانا هاتنی بیت پیلان سفید منکوسی * ختم کشته
زبار آن عروسی * می سوس * یای تحتانیلک سکونیده کسره سی ده جایز بر نوع خوشکوار
شرابدر * مع الشین المعجمه * مارفش * سکون راء مهمله و فتح فایله فحاکک بر آدیدر که
ده آک و مار سار دخی دیرلر حکیم اسدی * مثنوی * دکر گفت اورا بشاه جهان * شنیدست
گفتارت اندر زبان * مرا مارفش خواندی وید سرشت * مرانام بردی بکفتار زشت * ماس *
ابکی بمعنایه کاور اول لفظ مفرد در جویاتدن بر نوعدر مشهور و معاوم حکیم شیرازی بیت
یادناک آمد بخود و هم قطیر * دجرو قول و ماش و مجوهم متعیر * ثانی لفظ مرکب اولور که
مالایله شنیدن ترکیب اولمشدر بزانی دیمک بمعنا سنه اولور تنکم بر عورت خواجه عبدالله
انصاری حضر نازندن بغدادی التماس ایتد که انباری امیننه بر کاغذ یازوب عورته ویردوقی
یازمش * ارزنی آید کند مش دهد ماش فرستادیم بخود آمد * مال بخش * سکون لام
و خاء معجمه و فتح باه موحد ایله شهر و ملکی نک سکر نچی کونی امیدر * مالش * کسر لامه مهره
و جلا ویره جاک آلت بمعنا سنه در * مانوش * ضم نون و او و معروفه منوچهرک و الله سی
منوچهره حامل ایکن ایرجک قتلندن صکره قاجوب اختفا ایتد وکی طاعنک امیدر مانوشان
دخی دیرلر * ماه کش * اضافتله و فتح کافله ماه نخشب دید کاری ابن مقفعک احداث
ایتد وکی آیدر که شهر نخشب شهر کش و شهر سبز دخی دیرلر و از بورا ای شهر نخشب قریند
واقعدر سیف اسفرنجی بیت عشق بهمت نظر یوسف آفتاب را * چون چه ماه کش کند
بستد چاه عاشقان * ابو الخطیر بیت تارخ او غیبت خورشید و رشتک ماه شد * ماه کردون
همچو ماه کش نهان در چاه شد * مکس * سکون دال مهمله و فتح کافله آلتون و کش نل چکچک
آلت که عربیه حله دیرلر برندن تفاوتی دلکری وارد * مد هوش * سکون دال مهمله
و ضم هایله اوصی کتمس یعنی بابلس شمس خیزی بیت حدیث خلق تو میکفت دوش باد صبا *
بیاغ بایل ازان کشت و اله و مد هوش * مرداس * سکون را و فتح دال مهملتین ایله بوستان

معنایه در مردوش سکون را و ضم دال مهملتین ایله ایکی معنایه در اول فرهنگ
جهانگیریه کندنای شامی معنایه ثانی مشکل دیمکدر ابوالعالی بیت شود دل از جفای
یارم هوش * شاه کارش از آنرو سخت و مردوش مرزنگوش سکون راه مهمله فزون
و فتح زاء معجه و ضم کاف فارسیله ریحان قنندن یشل رنگ و غایت خوشبو بر ریحان در نرسند
پیراخی چنان قولانیه بکزد کچون عربیه اذن الفار و یونانی مرد قوس و مندیده ده و ترکیه
کو بکواتی دیرلر شعر را خط و زلف خوبا نه تشبیه ایدرلر شیخ نظامی بیت چو مرزنگوش
خطش بر دمی * بسی دل را چه طره سر بریده مروش ضم راه مهمله و واو محمول ایله نهی
حاضر در میل اتمه و میل ایتدومه معنایه حکیم اسدی بیت بخفت کسان چشم هرگز
مروش * بتس از خدا آن جهان را بکوش میشاش فتح شین معجه ایله عقیده که
سکون و یا خود عسل زیاده قینادوب طاش و یا خود یامی طبق اوزرینه دو کرل طوکوب منعقد
اولور انکیینه دخی دیرلر مکش کسر کافله اسم مصدر در امش معنایه و بر معنای دخی
فتح کافله نهی حاضر اولور چکمه معنایه مثال اول میر نظامی بیت دهد اندیشه در دلم پیش
رباب لعل او نشان منش منش سکون نون و کسر دال مهمله ایله بساط معنایه یعنی
دوشمه استاد فرخی بیت نیلگون پرده بر کشید هوا * باغ بنوشت منش دیبا مندیش
سکون نون و کسر دال مهمله ایله ولایت خراسان بر قلعه آدیدر شاعر * رباعی * ای شاه چه بود
اینکه در پیش آمد * دشمنت همین زیر من خویش آمد * از خفته ها محنت تو پیش آمد * از لاک
پدر مهر تو مندیش آمد منش کسر نونله اوج معنایه کاور اول خوی و طبیعت معنایه شیخ
نظامی بیت منش چون بهم کشت آمیخته * از انجاست این صورت افکینته * شاه ناصر خسرو
بیت تا تو منش مرا نخوانی * مندیش که منت خواستگارم * ثانی خلقت و جبلت
معنایه شمس غری بیت شیخ ابوالصق بن محمود شاه * ای سلیمان قدر و اسکندر
منش * مولانا جامی بیت ملک از عصمت عصیان پاکست * دیو و کافر منش بی پاکست *
ثالث یعنی کرم و همت ابوشکور بیت منش باید از مرد چون سرور است * اگر روز و بالا
ندارد و است * یکی از شاعر بیت سرت سیر باد و نت از چند * منش بر کند شته ز چرخ
بلند منکوش سکون نون و ضم کاف فارسیله کوپه که کوشواره دخی دیرلر عربیه
قرطه و چغتایه ایسیر غه دیرلر خیره الا براده بیت التون ایسیر غه که قولانغ آغری تور *
زرل او تو کتور که آباغ آغری تور موش سکون ها و فتح و او ایله صفت محبوبدر آیه
تشبیه ایدرلر میخوش سکون یای تحتانی و ضم خاء معجه ایله اکشی ایله طنا و میانه
بر چاشنی در و هر لذت مزه ده دیرلر مع الفین المعجه * ماروغ ضم راه مهمله و واو معروفه
ساروغ معنایه که عربیه کا و ترکیه طوملان دیرلر کذا فی شرفنامه ماغ اوج معنایه در
اول قرمبتاق دیدکاری قوش که عربیه مایکون و ترکستان قشقلانغ دیرلر اثیرالدین اخسیکنی
بیت زجنگ خلیب خود شرم باد شاهین را * کهی که ماغ سیه بر پر دزدربار * محمد هکر بیت
اگر در آتش شدی حرز ثنات * یافتی خلعت سمندر ماغ * شمس غری بیت باحر زمدح ابوسلامت
اگر کنم * از آتش و از آب سمندر مثل و ماغ * بعض فرهنگارده بر نوع کوکرچین در که قنادی

قنادی و قویروغی و سینه سی یشل اولوز و به ضیفنک قزل اولوز سیر ماغ و سیر ماغ دخی دیرلر
استاد دخی بیت ای خسرو مبارک بادا بجا بود * جاهی که باز باشن پرید ماغ را * ثانی طومان که
نرم و تمن دخی دیرلر عربیه ضباب دید کاریدر حضرت مولانا قدس سره بیت در آفتاب
فضل کشاپر و بال تر * کزیش آفتاب بر فست میغ و ماغ * ثالث چمنزار و چایر و سیره زاره
دیرلر مرغ سکون راه مهمله ایله اوج معنایه کاور اول بر نوع سیره در حیوانات آتی کال
رغبت ایله دیرلر فرزند و فرزه و قریز دخی دیرلر هندی لسانده دوب دیرلر حضرت مولانا قدس
سره بیت ای جان مرغ و یا سیمین ای شمع افلاک وزمین * ای مستغاث العاشقین ای شمسوار
هل آتی * ثانی اول زمین مرغزاره دیرلر که آنکه کیهام مرغ وافر تمش اوله حکیم انوری بیت صبا
بسیره بیار است داردینی را * نمونه کشت زمین مرغزار عقبی را * حکیم اسدی بیت بسی مرغ
در مرغ اوزنک رنگ * بسی بر سرورسته چون شاخ رنگ * ثالث جای فرح فرا و سیره زار حرم
معنایه حکیم اسدی بیت زمین مرغ روان چرخ چون پر چرخ * بر آواز را مشکر از مرغ مرغ *
فرهنگ جهانگیریه بر شهرک نامی درد یومسطور در عربیه ستور یا توب یوار افاق و تمام مرعی
ایتمک معنایه در و فتح رایله ینه عربیه آب دهن معنایه در مغ ایکی معنایه در اول
در یک یرکه عربیه عمیق معنایه در صاحب فرهنگ منظومه بیت زرف را گفته اند مغ معنی
کدبترکی تریک دور معنی * حضرت مولانا قدس سره بیت سوی چاهی کونشانش کرده بود
چاه مغ را دام جانش کرده بود * ثانی بمعنی رودخانه حکیم فردوسی * منوی * چنین تاب باید
یکی زرف رود * سیه شدی را کند چون تار و بود * مغی زرف پهناش کوتاه بود * برور کند شتن
در آگاه بود مغلاغ سکون غین معجه و فتح لامله اول چقور یره دیرلر که اطفال قازوب قوز
اوینارلر و آتوب ایچنه دوشنی اولورلر بومعناغه لفظ مرکب اولور مغ لاغ معنایه که غین مکسور
اولور مع الفاء * مام نای کسر میم و فتح نونله ایه معنایه که اطفال کو بکن کسب و کچون
شمیه اولش ماماجه و مازاج دخی دیرلر عربیه قایله دیرلر مع القاف * مخنیق سکون
نون اول و جیم و کسر نون ثانیه اول صیاند که دیرکار ایله یا یوب آنکه قلعه محاصره لرنه
طشره دن قلعه ایچنه طاش آتولر مخنیق دخی دیرلر شیخ نظامی بیت غراره و مخنیق
و غضبان * بر بام فلک نهاد توان * بومعناغه عربی شیرازی بیت زخمینق فاک سنک فتنه
می بارد * من اباهانه کیرم در آ بکینه حصار مخوق سکون نون و ضم حیمه سنجق دپه لرنه
و مناره با شلرنه و کنبد اوزلرنه اولان باقر علم حکیم اسدی بیت چو زلف بتان جعد مخوق
باد * کهی در نوست و کهی بر کشاد مع الکاف * مامک فتح میله مصغر مام در که مادر
معنایه در حکیم سوزنی بیت چون کودکان زاده مامک زبخت خویش * دیدنی نشان را یکی
و مهر مامکی * شیخ سعدی * قطعه * پیره زنی موی سیه کرده بود * کفتش ای مامک
دیرینه زوز * موی بتلیس سیه کرده * راست نخواهد شدن این پشت کوز ما نوزک
و مانوک کلاها ضم نون و فتح راه مهمله ایله قری دیدکاری قوش که چکاو دخی دیرلر اذات الفضلاده
مانوک بر قوشدر عربیه ابوالماج دیرلر و مانوک بردار و آدیدر ماهناک سکون ها و فتح نونله
معنی ماغتاب مترک سکون تاه منناه و فتح راه مهمله ایله منازل قردن عوادید کاری یاد زک

آدیدر کذا فی فرهنگ جهانگیری فی فتح جبین فارسین ایل ترکیه ذوق دیدکاری
آلند که عورات بیالینه بغلیه بربلینه جاع ایدر لالت رجه مشابه اغاجدن یا خود درین
ایدوب اوزدینه قطیفه چکرل عوراتک عرضی خوفندن زندن قاجوب بونی استعمال ایدر
ابوعاصم بیت مال رئیسان همه بسا ئیل و زار * وان تور کفشکر زهر چاچنک * شمس غزی
بیت کند اعدای جاهد ماده و تر * زمغزو دست نقل و پا چاچنک فی محک فی فتح جیم
فارسیه عدس که بخو و ترسک دخی دیرل هند بار مسور دیرل حکیم سوزنی بیت بر آتش
نظر دل زیر کترین خیم * خوشی بران قیاس که در ریزه با محک فی محک فی فتح جیم فارسیه
مجمع الفرسه جیم عربیه مرویدر سفره معناسنه یعنی اجرش زایش استانک امتداد رود که بیت
چون فراز اید و آغاز مرک * دیدنش بیکار کرداند محک * اوشکور بیت چنین گفت هارون
مرا و زمرک * مفرمای هیچ آدمی را محک فی محک فی فتح راه مهمله ایل اول سیاه طاسد که
الغونی و کشتی امتحان ایچون آکا سوررل ابو المعانی بیت بسینک درت روی زردم بسای *
که بهر خلوصم یزن بر محک فی مراک فی فتح راه مهمله ایل الله و احق و فریفته معناسنه در
کذا فی فرهنگ جهانگیری مجمع الفرسه زاه معجه ایل مرویدر فی محک فی معروف حیواناتند که
منجو و ترسک دخی دیرل فی مردک فی سکون را و فتح دال مهملتین ایل مصغر مرد در کاف
علامت تصغیر میر نظمی بیت دزان یزم بود مردک پر سخن * بگوید همین هر چه آید دهن
فی مردک فی سکون را و کسر دال مهملتین ایل ماش دیدکاری غله در ویر معناسی دخی کوز
پیکر مردک چشم دیرل فی مرک فی سکون راه مهمله ایل موت معناسنه در مولانا هاتنی بیت
بود مرک به از یون زیستن * به از زهر خندست بگریستن فی مرک فی کلید معناسنه در اما
حرکتی اشعار اولیامشدر و زاه معجه ایل ده مرویدر فی مراک فی فتح زاه معجه ایل الله و احق
و فریفته معناسنه در فی مرک فی فتح زاه فارسیه اغاج کلید معناسنه فی مساک فی فتح سین
مهمله ایل بیوک اغاجلرک دیندن چقان کوچک قدانر بعض فرهنکار ده یاحین مژالو اولرک
دیندن چقان انجه دالینه دخی دیرل فی مسنک فی سکون سین مهمله و فتح نوله اوج معنایه
کلور اول تقار او یونی ثانی لاف و کزانی ثلث فرج زنانه اولان لم زاید معناسنه در کذا فی
فرهنگ جهانگیری فی مشنک فی سکون سین معجه و فتح تاه مثناة بعله نون ساکنه ایل
راهن که عربیه قطاع الطريق دیرل میر نظمی بیت وجودم بعشقتش شمس مضمحل * چو
مشنک خونی زده راه دل فی مشک فی بوزن استک سکون سین معجه ایل سقار صوچکد وکی
بیوک طلوم که اکثر بار کیرل ایل چکرل خواجه سلمان بیت میرزم هر شب بمشک دبه آب کوی
دوست * آب مشک هیچ سقار نتاید پیش ازین فی مفاک فی فتح غین معجه ایل چه وودریک
اولان یرکه کودال دخی دیرل مولانا هاتنی بیت ترا کرد آب خندق مفاک * نه مکن مار از دریا
چه باک * استاد عنصری بیت ای در یغا کزین منور جانی * زیر تازی مفاک باید شد *
شاعر از تاریخ تاج الماثر * مثنوی * چنان دان که جان بر تن کوه رست * نه زین کینی از کینی
دیگر رست * درفشند شمعیت از جای پاک * فتاده درین زرف تازی مفاک فی مفاوک فی
سکون نون و فتح تاه مثناة ایل معنی مرده حکیم خاقانی بیت بنکر که درین خطه چه سحر میراند *
مهموک مسیحی دل دیوانه عاقل جان * عربیه پرده رتلن و آچلوب فاش اواق فی مهک فی
ترکیه بیان و عربیه سوس دیرل که کوکنه بخ مهک دینلور که عربیه عرق السوس

کاشی به کوندر دکی رقه ده یازمش که * در آن ضیافت چو هیچ داروغه و یوزباشی وزیر در میان
نبود بلکه مجلسی بود مرکب از یک واعظ و یک طیب و یک معرف و دو شاعر مفلوک و یک طالب
علم و نیم سید و یک شاطر ریش دارینها تمامی کدایی باشند طریق مکرمت آن بود که جهت این
هشت کدای بیسر و پا که در مذلت بامیزبان شیر نکند فی مک فی ابکی معنایه در اول میکدن لفظندن
صیغه امر در وصف ترکیبی دخی اولور حکیم سوزنی * قطعه * کشته زر بخوری تن از کنایه
یا کتر از شیراب و شیرمک * شیرمک و پیر و جوان غش * ناله بیفر استه از قاصرک * ثانی الله
کتور دکاری قصه حربه یه دیرل مجمع الفرسه معنی مکنده اسم فاعل اولور حکیم سوزنی بیت
یابد ز توجواب نم صائل نم * از پیری نان نخورده تاطفل شیرمک فی مک فی فتح کافله بر سکه در که
آدم و حیوان بو غازینه کیدر بعض فرهنکارده سولک معناسنه مرویدر مکمل دخی دیرل
کذا فی فرهنگ جهانگیری فی مکوک فی خم کافله ابکی معنایه در اول چولا آلتارندن بر آلتار که
اور تاسی دلک ابکی باشی سووری را غاجدر ایچنه ایلک صارلش ماسوره بی قویوب بز و قاش
طوقورل حضرت مولانا قدس سره بیت مانند مکوک کراندر کف چولا هه * صد تار بریدی
نودر تارد کردنی * ثانی حیوان صور شده دوزاش شراب قدحی معناسنه در فی مکیک فی
کسر کاف و سکون یای تحتانیله مکوک مرقومک معنای اولیله مترادفدر فی ملاک فی فتح لامله
بوکر لیه مشابه حیوانات نوعندن بر غله در عربیه فرشته یه دیرل فی منبک فی سکون نون
و فتح باه و حله ایل سپور که ایتدکاری اوت کذا فی الاداة اما فرهنگ میرزاده بایی مقدم ذکر
ایدر فی منتک فی سکون نون و فتح تاه مثناة ایل سپور که اوتی کذا فی فرهنگ جهانگیری
فی منجک فی سکون نون و فتح حله معنی برجستن یعنی محراق میر نظمی بیت در آندم
همچو آه و کرد منجک * بچالاک نبوده هیچ بی شک فی منجک فی سکون نون و کسر حله معنی
شعبه بازی یعنی حقه باز لرک کوستر دوکی صنایع فی منجیک فی منجیق مرقوم معناسنه در که
بیوک ضیانه قلعه یه آنکله طاش آتارلر ابو المعانی بیت فاک بسنک ستم رایجنیک انداخت *
حصار کام همی کرد قلعه کوپ مرا فی منجک فی سکون نون و یای تحتانی و کسر حله صنایع
مشغبت معناسنه در استاد منجک بیت منجیک جهانادی مرا از درت * بهانه نهادی تو بر
مادرت فی منرک فی سکون نون و فتح دال مهمله ایل کسادی متاع معناسنه حضرت مولانا
قدس سره بیت رستم و جزه منجک یک بدی * علم و حکمت باطل و منجک بدی فی منفرک فی
سکون نون و فتح غین معجه ایل مصغر منفر مرقوم کذا فی الجمع فی مننک فی فتح نون اول
و سکون ثانیله بر اوتدر سینه ور که ایدرل فی منیک فی کسر نون و سکون یای تحتانیله مننک
مرقوم معناسنه در ابو المعانی بیت ریش بزرک اورا چاروب در خلا بود * کویا منیک رسته
در مزیله کیا هیئت فی موزک فی کسر و او سکون یای تحتانی و فتح زاه معجه ایل اول سنیام
دانه لر در که وجود انسان طاهر اولور موزه دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری فی مهتوک
سکون هاو ضم تاه مثناة ایل معنی مرده حکیم خاقانی بیت بنکر که درین خطه چه سحر میراند *
مهموک مسیحی دل دیوانه عاقل جان * عربیه پرده رتلن و آچلوب فاش اواق فی مهک فی
ترکیه بیان و عربیه سوس دیرل که کوکنه بخ مهک دینلور که عربیه عرق السوس

اوزون و سیمه قورتر انسانه یا د شوب قان ایچرو حیوانات صوایچر کن بوغازینه کیدوب
یا پشور شمس خزی * قطعه * دشمن پادشاه عادل ذل * باد داغ بیغ غم بیل * در مجاری
جلای او کشته * آب خو خوار و جانستان مکمل * ملال * الم و غصه و انقباض طبیعت
معناسنه اسم مصدر در ملالت کبی * ملول * المناک و غمناک معناسنه اسم مفعول در بوابی
افت عربی در * منبل * سکون نون و فتح باء موحد ایلله کاهل و تنبل معناسنه حضرت مولانا
قدس سره بیت خدا یادست مست خود بیکبارنی درین مقصد * زمینی آن کند با خود که
در مستی کند منبل * مجمع الفرسه بد اعتقاد معناسنه در که اورا منبلم دیر لری یعنی اعتقاد دارم
دیکدر کذا فی المویذ * مندل * سکون نون و فتح دال مهمله ایلله ابکی معنایه در اول دایره
عزیمت ارواح یعنی عزایم خوان عزیمته اشتغال لری محله اطرافنه دایره چکوب ایچنده
او توروب عزایم او قور شمس خزی بیت کوز خیر انیس و جز و پری * بی عنانی نشستن مندل
شاه طاهر بیت بابل نغمه سر ابر عزایم خوان شد * کل پری دایره سخن گلستان مندل *
ثانی عود خام بوابی معنایه دخی مندل دیرلر مولانا محمود ابن عین بیت از برای قوت دل
گر بخوری بایدم * صندل و مندل نیایم غیر خوب ارش و دغ * زکریا بن محمد بن محمود عجایب
البلان نام کتابنه ذکر ایدر که مندل هند و سیتانده بر شهر در که آنکه عود غایت چوق اولد و غنندن
عود مندل دیرلر اما عود اراضی سنده بقر عود ک حاصل اولد و غی بر ماوراء خط استواده بر جزیره
وارد اول جزیره ده عود اولوب بامر الله تعالی اغاچی قریابوب دریایه دوشدر در یادن شهر مندل
کلور اگر اغاچی برندن یا ش قویش ایشه آکا قامرونی دیرلر اگر قوری قویش ایشه مندل
دیرلر ثقیل و مهت اولانی اعلا اولور هندی لساننه مندل بر نوع دهله دیرلر که بر آ دیده بکاوچدر
* منزل * خانه و جان نزول و مها غانه یه دیرلر * منزل * سکون نون و یای تحتانیله
خانه ویران ابوالمعالی بیت منزل دوستان معور باد * منزل دشمنان شود منزل * منفرل
سکون نون وراء مهمله و ضم غین معجه ایلله پول ریزه که منفر دخی دیرلر * منکل * سکون نون
و ضم کافه دزد در وزن معناسنه شکل دخی دیرلر عربیه حرامی و قطاع الطريق دید کاریدر هندی
لساننه منکل خوشحالی و طرب و شادی معناسنه در * مهائل و مهائل * کلاهما بفتح
الهاء و ضم النون افیون خالص معناسنه در حکیم سنایی بیت خود حال ذکر خلق چکوم که ز سودا
بودم چوکسی کر خورد افیون مهائل * مهول * ضم هایلله طوزاق که ماهول دخی دیرلر * مع المیم
* ماتم * فتح تاء مثناة ایلله معنی سلک ماده یعنی دیشی کویک عربیه یاس و نوحه معناسنه در
ابکی معنایه ثیب اوزره میر نظمی بیت بخود کیکر کینه چوما تم * نمی باید اگر ماند با تم * مام
مادر معناسنه مولانا کسایی بیت ایدون فرو کشی نجوشی این می حرام * کوی که شیرام
زبستان همی می * حکیم شیرازی بیت نیست شیر سود مند از شیرام * لیک آغوش
بدست اندر امام * حکیم انوری در ظلم جماعت غزان گفته بیت شاد الا پدر مرنه بینی مردم
بکر جرد رحم مام نیایی دختر * ماه سام و ماه سیمام * کلاهما بکسر الهاء و فتح الهمزة المهمله
حکیم مقفع شعبان ایلله پیدا ایتدیکی ماهه دیرلر که آلتش کجه یه دکهر کجه شهر خشب قمر
سیمام دیرلر و طاعن بر قیودن چیه قوبد ورت فرمخ یه دکضیا ویردی استاد رودکی بیت نه

نه ماه سیمام و نه ماه فاک * که ایت غلامست و آن پیشکار * ماه علم * کسر هایلله سبوق باشند
اولان آلتون یالد ذلی نسنه که ماه ملال کبی ایدرلر مولانا تقی بیت زمین آهنین شد ز نعل
سمند * ز ماه علم آسمان باند * محتوم * سکون خاء معجه و ضم تاء مثناة ایلله ماوراء النهر ده
آریوه دیرلر عربیه مهر لودیمکدر * مردم * اوج معنایه کلور اول معروف آدم معناسنه ثانی
انسان که عربیه کی مخلوق معناسن افاده ایدر انسانک هم مفر دینه و هم جهنمه که مردم و مردمان
عربیه کی خلق و خلایق کبیدر امیر خسرو بیت نشاید هیچ مردم خفته در کار * که در پایان
پشیمانی دهد بار * و له ایضا بیت اگر مردم صفات صنع او کوید بدن ماند * که در دریافتد مورد
و حدیث آشنا کوید * شیخ سعدی بیت سلک اصحاب کهف روزی چند * بی نیکن گرفت
و مردم شد * بومعنی فارسیه جایز اولد و غی کبی عربیه و ترکیه دخی هم مفر دینه و هم جهنمه
استعمال ایدرلر ثالث کوز بکی معناسنه در شاعر بیت تراد و بدیه جا کردم که از مردم نهان باشی
ند انستم که انجام میان مردمان باشی * عربیه دخی کوز بیکنه انسان العین دیرلر خواجه سلمان
بیت مملکت را مردم عینی و عین مردمی * سلطنت راد و العاجی و تاج سروری * مرزوبوم
سکون راء مهمله و زاء معجه و ضم باء موحد ایلله ابکی معنایه در اول سفور سرحد ثانی وطن
اصل معناسنه در ابوالمعالی ابکی معنایه بیت تکمیلان کشتن اکنون مرزوبوم را * که مرزوبوم
من ناید بخاطر * مرهم * معروف عوام ملهم دیرلر میر نظمی بیت زخم دل را الضف او مرهم شود
ایک درخواست کردن منم شود * عربیه دخی مرهم دیرلر ابن العباس بیت حیث لی منزل
باحقان الطبی * و قلبی مرهم منها و جرح * مرشم * کسر راء مهمله و سکون یای تحتانی و فتح
شین معجه ایلله جراحت اوزرینه بغلنن مرهم و بز و علاج هرنه ایشه کذا فی فرهنگ جهانگیری
* مکارم * فتح کاف و کسر راء مهمله ایلله بر طاع آدیدر منقولدر که در رمضان شریف اولد
مذکور طاعنه قدر بدن آتش ظاهر اولور عربیه احسان معناسنه در جعدری ملغم و ملهم
سکون لام و فتح غین معجه و هایلله هر دو معنی مرهم کذا فی المویذ * موسم * سکون واو و کسر
سین مهمله ایلله معروف فعل و زمان و باز استنوی محل معناسنه فارسیه و عربیه مستعملدر
ابوالمعالی بیت فصل بهار و موسم کل آمد و جهان * پر ذوق و عیش کشت بخانه نشین چرا *
* مهدم * سکون ها و ضم دال مهمله ایلله قویروغی بیاض بر قوشدر مولانا هلالی بیت
کرده پرواز نامه و انجم * دم به سوده و شده مهیدم * امیر خسرو بیت که کنی نسر چرخ را مرغش
که کنی زاغ شام را مهیدم * میم * فتح یای تحتانیله بر مقام آدیدر کذا فی المویذ * مع النون
* مایروین * بر کوکدر خرما قدر اولور اما اوجی سوری اولور و کند و سیمه ایلله سرخ
میانده در اعلاسی و صحیحی بر طرفن قویاروب کاغذ سور نجه بنقشی رنگ اولور دفع همومات ایدر
و بر قیاطی اعلا نشاط ویرر مایروین و ماه پروین دخی دیرلر عربیه جدوار دید کاریدر طریب
یوسفی بیت نیست جد واد غیر مایروین * که ملطف بود چو پوزیدن * مایون * ضم باء و جاد
ایلله حیز و غنث معناسنه بر علتدر بعض کسه ره عارض اولور ت کند و نی یفعلاتیم نجه راحت
اولر شمس خزی بیت بلفظ بکسون و بیوسته تا بود بکسان * هماره تا که نیاید حیمیت از مایون
عربیه قصه الفله مشهور در * مایان * فتح حیم فارسیله طباغ معناسنه در قیاس بوایدی که

جمع ماج اولایدی اما مقصد مقامه استعمال اولنور مرکان کبی دیار عجمه بر اصطلاح در
کنه کار عذرین دینکه دیرلر موردی بویله درکه مکتبه اطفالک بری سبقن بلسه اکا برنسنه
آلدردوب اطفال جمله تناول ایدوب سبقن تعلیم ایدرلر اولدخی ایاغ اوزره طوروب عذرین
دیلر لکا پای ماچان دیرلر ماخان چی فتح خاء معجه ایله ابکی معنایه در اول شهر مرو
مضافا تندن بر قریه اسمیدر ثانی فرهنگ جهانگیریده چین پهلو انلرندن بر مبارز نامیدر
جمع الفرسه حاکم چین نامیدر ماخن چی فتح خاء معجه ایله بمعنی نپاک و دون همت و مردم
دوزوی ماذرزن چی تاین آنایمینی عورتک آناسی عوام ماد زن دیرلر میرنظمی بیت
چومادر زن بوده نیک خصلت * که ندهد هیچ داماد عیاش و راحت مادیان چی کسر دال مهمله
و فتح یای تحتانیله قصر اق عربیه قرس و حجره ترکیه یوند دیرلر میرنظمی بیت سوارمادیان
بودست آنروز * همه اسبان لشکر شد جهافسوز مادریون چی فتح ذال معجه و سکون راء
مهمله و ضم یای تحتانیله بر صاری چچیک در اور تاسف سیاهی اولور ترکیه قره کوز دیرلر نعمه الله
بونک شرحه حشر دیرلر بر او تدر ولایت کرمانده چوق اولور ترشی سن ایدرلر دیشدر
ماراسیندان و ماراسفندان چی کلاهما بسکون الرا والاسین المملتین اوج معنایه کاور
اول شهر و شمسیه نک بکرمی طقوزنجی کونی اسمیدر ثانی یوم مژورک تدبیر امورینه موکل اولان
قرشته نک نامیدر ثالث رموید مویدان آدیدر الف و نونسر ماراسیندن و ماراسفندن دخی دیرلر
کذا فی فرهنگ جهانگیری مارافسان چی سکون را وفا و فتح سین مملتین ایله افسونگری
ماره دیرلر که افسون ایله ماری طو توب حبس ایدرلر مارافسا و مارافسای دخی دیرلر کذا فی المجمع
ماران چی فتح راء مهمله ایله ابکی معنایه در اول بمعنی آهنکران ثانی جمع مارد چی مارین چی
سکون راه مهمله و کسر باء موحد بمعنی یای ساکنه ایله اصفهان مضافا تندن الی سکر پاره
قریه چی مشتمل بر ناحیه اسمیدر و دیرلر که مژور ناحیه ده اولان قریه لک باغ و باغچه لری کثرتندن
بر برلینه متصل اولوب ناحیه تمام بر باغ اولق اوزره مشهوردر شاعر بیت مارین که نهضه
ارم است * آفتاب اندرودم دردم است چی مارستان چی کسر را و سکون سین مملتین ایله
بیمارستان لفظندن مخففدر بیمار خانه معناسنه و مار بیمار معناسنه کلد و نک ذکر مرو
ایلدی مولا ناجا بیت بردش از قصر چون نکارستان * همچو دیوانکان بیمارستان *
ودخی بیلانی چوق یره دیرلر چی مارکران چی کسر راء مهمله و فتح کافله زهر ناک و شیدید میلان که
مارکرزه دخی دیرلر چی مازنین چی سکون زاء معجه و کسر نوله برکسنه نک آدیدر و بر عورتی
وارایدی مازینه نام منقولدر که هندوستان توابعندن ستکونه نام بر جزیره ده اریله عورت
یا لکتر ایکسی بر عظیم حصاز یا یوب ایچنه آنجی برکنید بنا ایشار حصارک هر بر طاستی
و کنبدک هر بر عودینی یوز نفر آدم یرندن قالدزه مزاول مکند ده دعا مستجابدر دیرلر حکیم اسدی
بیت بهندوستان نام آن مردوتی * بدی مازنین مردم مازینه زن چی مازندان چی فتح زاء معجه
ودال و راء مملتین و سکون نوله بر واسع مملکتدر مولا ناها تقی در تیمور نامه * مثنوی * ولی
والی ملاک مازندان * نهاده بسرافسر سروران * بجنید از باغچیل کران * به تهنیری دیو
مازندان * قدیم الایام دیو سکناسی اولدوغی مشهوردر چی مازن چی فتح زاء معجه ایله

ایله ارقه نک اورته کوکی عربیه صلب دیرلر چی مازون چی ضم زاء معجه ایله مازو معناسنه در
عربیه عقص دیرلر چی ماغون چی ضم غین معجه ایله اثواب خانه عربیه اثاث البیت و متاع البیت
دخی دیرلر میرنظمی بیت چوزن مردم رود از خانه بیرون * نه ماند اندرون خانه ماغون *
ماکان چی یوزن یا کان ابکی معنایه کاور اول حکام ولایتدن برینک آدیدر که باباسنه
کاک دیرلر ایذی هندوستان حاکموندن ایدیلر ثانی بر ولایت آدیدر که خلقنک اکثر سلاخی
زوپین اولور حکیم خاقانی بیت سلاح بیت بهر دین مهر که زبورازی شهیدی * چوکیل کوردین
پوشست وزوپین کرده ماکانی چی ماکیان چی کسر کاف و فتح یای تحتانیله طواغه دیرلر خانکی
اولسون دهکی اولسون مولانا تقی بیت نه بال عقابان بر نیرکیر * پرماکیان نیست در خوردنیر
عربیه دجابه و چغتایده تاووغ دیرلر چی مالیدن چی کسر لامله اوومق و سورملک معناسنه که
عربیه دلك و فرك دخی دیرلر چغتایده یوقاغ دیرلر چی مالین چی کسر لامله سولک معناسنه که
بالیز دخی دیرلر چی ماپیران چی کسر میم و سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله ایله ادویه دن بره اوودر
چی مان چی طقوز معنایه کاور اول ضمیر متکلم مع الغیر ادا تیدر حالت خبره بر اسمک مضاف
الیعی اولق اعتباریله حکیم اسدی بیت ره نیک و دکشته تخم ماست * خردکشی و توشه
مان راه راست * ثانی حالت نصبیه بر فک مفعولی اواق اعتباریله حکیم فردوسی بیت که او
دادمان بردان دستگاه * ستایش مراوراکه نمود راه * ثالث ماندن لفظندن صیغه امر
اولور احمی حرف باء موحد دخولیه بان دیرلر حکیم فردوسی بیت چنین داد پاسخ کداسفند یار
نفرمودمان رامش و میکسار * رابع وصف ترکیبی اولور خاتمان کبی اما بو معناده کاهی
یا لکتر مان دیرلر حکیم اسدی بیت وزین راه دشوارکم هست ویش * بروشادزی میهن و مان
خویش * یوابکی صیغه دن قطع نظر بعض تراکیبه دخی صفت استعمال اولنور دور مان
و خوردمان کبی خامس بکزار معناسنه استعمال اولنور سادس اصحاب فرهمکردن بعضیملری
خانه معناسنه کاور دیدیلر یوقولی موید حکیم اسدی * مثنوی * یکی مایه در بود بازارکان *
شد از کاروان دوست باپهلوان * چو آمد بر میهن و مان خویش * ببردش بصدا لایه مهمان
خویش * سابع اثواب خانه معناسنه حضرت مولانا قدس سره * مسمط * در جسم من
جان دکر در خان من مان دکر * باینی من آن دکر زیربان پی برده ام * خاتمان مذکور ابکی
معنایی جمله در ثامن مارامعناسنه ده کاور حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * چون خدا
خواهد که برده کس درو * میانش اندر طعنه پاکان درو * چون خدا خواهد که مان یاری کند *
میل مادر کریه وزاری کند * تاسع بلا و زحمت معناسنه ده کاور دیدیلر زبان هندیده ابکی
معنایه در بری عزت و بری قبول معناسنه در چی ماندن چی سکون نوله قالمق معناسنه مصدر در
لکن لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر شیخ سعدی بیت عزیر فست و آفتاب تموز * اندکی
ماند و خواجه غره هنوز * بوند اولان ماند مبدعیدر زبرامعناسی آفتاب تموز برف عمر دن
از قودی دیک اولور کاستان سار صاری ظن ایتد کبری کبی دکل محل دقیقه در چی مانستن چی
کسرتون و سکون سین مهمله ایله برنسنه نک صفتی اولق مانیدن کبی شرفنامه ده مانیدن بسان
چیزی کشتن و کداستن و رها کردن معنایه در چغتای لسانه او خشاماق دیرلر بکزر

معنا سینه او خشا شمای دخی دیرلر بو بیتله نهی حاضری واقع اولمشدر میرعلیشیر بیت نیردور
مجنون که مین دیک دی پسین آئی ای خرد * عقل وهوش اهلینی بیردیوانغه اوخشا تا کوب *
کوب چوق دیمکدر کی ماتوشان کی ضم نوله ایرج قتلند نصکره منوچهرک اناسی اختفا
ایتدوکی طاعنک آدیدر مانوش دخی دیرلر کی ماییدن کی کسرتون وسکون یای تحتانیله ایکی
معنایه در اول ماندن کی بکرمک معنا سینه متعدی اولور شمس خیزی بیت خرد سطرنج
دانش باخت باشاه * ولی حال نخستین دست مایید * ثانی مانستن معنا سینه استاد اطمینی
بیت چند آنکه بیمار است مه نام جمالش * در جلوه بخورشید جمال تو بمایید * چغتایده
یو معنایه او بکامک دیرلر یو عبارت ترکیب دخی استعمال اولور میرعلیشیر بیت قائمینه کفه
سرو تقلید ایلان تابدی شکست * بوسزادر کرکینه سرو سیمینه او بکونور کی ماهان کی
کرمان توابعندن برقصه نیک امیدر برشاعر شاه نعمه الله ولی حقنند دیمشدر بیت در دکن
دست وخرقه در ماهان * تاج بخشند اینچنین شاهان کی ماه برکوهان کی مصنفات بارید
خسرو دین برلن امیدر شیخ نظامی بیت چولن ماه برکوهان کشادی * زبانش ماه برکوهان
نهادی * قاضی عثمان پیری بیت من از فراق تو پرغم تو شاد با همه کس * همی زنی بشب وروز ماه
برکوهان کی ماه پروین کی جدوارد که مایروین و مایرین دخی دیرلر کیفیتی بر قاج دفعه ذکر
اولندی کی ماهیان و سالیان کی یعنی آبلر و بلر جمع ماه و سالد کذافی الجمع یو معنایه
حکیم فردوسی بیت برآمد برین برکی ماهیان * برنجینه بسند هرگز میان * و سالیان
فرهنگ میرزا ابراهیم بر شهر آدیدر شروان ملکتند واقعدر کی ماهی دان کی یعنی حوض
خانه استاد قرخی بیت همیدون کوش اندر درف ماهی دان تو بودی * مخلوت هر شبی دور
دکرمه مان تو بودی کی ماهی زرین کی بر نوع بالقدر قوم حاصل اولور اولقدر قوتلور که اون
ذراع ری دلوب اشانی کیدر اطباء آئی سقنه قوربدل ایدرلر ولایت سندده چوق اولور شرف
شفره بیت ای تم ماهی زرین و ره عشق توریک * وی دام تیهوی خونین و غمت پازنی *
کی مایون کی ضم یای تحتانیله فریدون شاعی سودیله بسلدکاری کاوک آدیدر مایون دخی دیرلر
کی مبین کی سکون باموحد و فتح هایلر اوج معنایه کلور اول جای آرام معنا سینه در ابوالعانی
بیت جهان بکشت و نیافته بغیر خاک درت * دل غریب و حزین جای راحت و مبین * ثانی
یعنی زاد و بوم یعنی وطن اصلی وله بیت بدل نیامده هرگز خیال فکروطن * اگر چه دور شده
چند سال از مبین * ثالث یعنی مهاجرانه وله بیت کنی ضیافت عام از کال جود و کرم * شد
آستان ترا چون برهروان مبین * و خاتمان معنا سینه ده مرویدر کی مبین کی محکم واستوار معنا سینه
میرنظمی در صفت قلعه بیت سرکشیده باوج علیین * کس ندیده چنین چهار متین *
کی مبین کی فتح حمله بر نوع کوچک قلقلند را غاجی و چوبی اولن خواجه سلمان بیت از شرف
قدرت قدم مالیده بفرق زحل * دروغار محنت سنان ساییده بر قلب مبین کی مبین کی کسر
چیم فارسیده درت معنایه در اول چند بکملک ویوقاتی و قاورامق و سرعتله کملک معنایه کی مبین
سکون خاه معنیه و فتح راه مهمله ایلر بر دیر تصادد حکیم خاقانی بیت من و تاجر کی و دیر مخران
در بر طایفه باو ما کی مبین کی کسر خاه معنیه و سکون یای تحتانیله درت معنایه در اول

اول دیرنگ ابوشکور بیت سبک پیرزن سوی خانه ذوید * رونده در اندام او بر خید * ثانی
ادنی حرکتله آهسته ارغنون ثالث در ترک رابع اور پرک معنایه در کی مدن کی فتح دال مهمله
ایله نشاط و سرور و انبساط ایله کتمه دیمکدر شاعر بیت بار ولایت بنه از پشت خویش *
پیش بدین شغل متاز و مدن کی مدھون کی سکون دال مهمله و ضم هایلر دیانت اولش ذری
حکیم اسدی بیت صد و بیست کردون همه تیک و ترک * دوچندان سپر هاز مدھون کرک *
کی مدین کی سکون دال مهمله و فتح یای تحتانیله دریای مغرب ساحلند واقع بر شهرک نامی در
منوچهری بیت رسد دست تراز مشرق بمغرب * زاقصای مد این تا بدین کی مراغیدن کی
فتح راه مهمله و کسر غین معنیه و سکون یای تحتانیله آغنه ق یعنی ارقه اوزرینه یا قوب صاغنه
وصوانده دونک معنا سینه در کی مرجان کی ایکی معنایه در اول اوکی اوغل معنا سینه در شمس
خیزی بیت خدا بکامک شغرم که هست سحر حلال * حرامزاده بود هر که خواندش مرجان *
ثانی معروف قرمزی طاشدر دیار مغربله بترغوا و اصلر طالوب چقارد قمری محل بیا صدر
اوجاق تو تونه آصارلر طور دقچه قرار کی مردافکن و مرداوزن کی کلاه باسکون الزوال دال
المه ملتین پهلوان و بهادر معنا سینه و سکون و رز و زوالان شرابه ده مردافکن دیرلر کی مردگیر کی
برچشن آدیدر مغان ماه اسفند ارمنک آخر نیک بش کون جشن ایدرلر بوش کونک عورنلری
اولادلری هر نکه آرزولری وارد طلب ایدرلر و تسلط کوسرتلر بواجلدن مرد کیران تهیه
ایتمشار بو کونلرده طلوع شمسدن غروب دیک دفعه هوام و حشرات ارض ایچون رقعیه یازدر اول
رقعه یه ده دیرلر رقعیه کرشم ذیلند شری مرور ایلدی کی مرزبان کی سکون راه مهمله و زاء معنیه
و فتح باموحد ایله سرحد بکی واصل ترکیبندن سنور بکجیسی فهم اولور شمس خیزی بیت حبدا
ملکی که باشد روز و شب * عدل و انصافش در آنجا مرزبان * حکیم فردوسی بیت چه
در کابل این داستان فاش کشت * سر مرزبان پرز پر خاش کشت * شیخ سعدی بیت دران
مرزکان مرد دیندار بود * یکی مرزبان ستمکار بود * عربیله مهتر مغان معنا سینه در آنره مرزبان
ذیرلر جمعی مرزبه در کی مرزغن کی سکون راه مهمله و فتح زاو غین معنیه ایکی معنایه در
اول کورستان یعنی مزارستان شاعر بیت هر کار هر بش زغن باشد * منزل او بر مرزغن باشد
ثانی آتش معنا سینه در حکیم سنایی * قطعه * ای همیشه دل بحر ص و آذر کرده مرتین * داده
یکباره عنان خود بدست اهرمن * هیچ نیندیشی که آخر چون بود انجام کار * مرغزار آید
جزای فعل تو یا مرزغن کی مرزکون کی سکون راه مهمله و زاء معنیه و ضم کاف فارسیده آلت
رجل در کذافی المویید کی مرغزن کی سکون راه مهمله و فتح غین و زاء معنیه ایله کورستان
معنا سینه شمس خیزی بیت شاعی که بر مخالف درگاه خویشتن * وز کینه مرغزار کند هنجو
مرغزن * امامی عروی بیت آن جهان داری که کشت اندر برید * مرغزار زخم تیهش مرغزن
مجمع الفرسیده یو معنایه مرزغن منقولدر اما فرهنک وفای ده مرغزن نقل ایدوب بو بیتله تسمک
اولش استاد رودکی بیت هر کار راه برزغن باشد * گذر او برزغن باشد کی مرزقان کی سکون
زاء معنیه و فتح دال مهمله و قافله قسستانده واقع بر شهر آدیدر کذافی الجمع کی مرغن کی فتح زاء
فارسیده یعنی مخرن مرقوم کذافی فرهنک جهانگیری کی مرزیدن کی کسر زاء معنیه و سکون

ایای تحتانی که در معنی املک و طاعتی معنای نه حکیم سوزنی بیت در رخ چون جنبش کردم
 نظامی مرزبان * ارباب چون کوشش بر سره میزدیم چون شکر * و چمنک معناسنه مولانا انقی
 بیت بدندان انگشت غیرت گزید * زمانی کربان ز حیرت مزید * مسریدن بی سکون
 سین ویای تحتانی و کسر راه مهملتین ایله مزیدن معناسنه در طاد مق و مکیدن املک معناسنه
 مصدردر بی مسر ایندن بی متعدی مسریدن بی مسیدن بی کسر سین مهمله ایله یعنی
 مجیدن مرقوم بی مفتون بی آلدنش و فتنه نشن و کوکل ویرمنش معناسنه مولانا جامی بیت
 ای بهر شاند موزون مفتون * حالت از مشك خطا دیگر کون بی مکسران بی فتح کاف فارسی
 وراوسکون سین مهملتین ایله بادن پایزه که عربی مروجه دیرلر شاعر بیت جامه بر اسلام
 چو عریان دیو * پرتفرشته است مکسران دیو * خواجه سلمان بیت طوطی لفظ شکر خای
 تو رخوان سخن * پرتاوس ملائک را مکسران یافته بی مکیدن بی کسر کافله املک
 معناسنه در کال بخندی بیت یحیی زلف رخت ریشک صورت چمنست * ز وقت شیر مکیدن
 اب توسیر نیست بی ملان بی فتح لامله معنی بجهان حکیم سنایی بیت اینچنین کن نماز و شرح
 بدان * ورنه بخیز و هرزه ریش ملان بی مانخودن بی سکون لام وضم خاء معجه ایله پنجه
 آتمق معناسنه در بی من بی اوج معنایه در اول نفس متکلم و حد در عربیه انا معناسنه
 چنقای لسانه من دیرلر کسر مهمله ثانی کوکل معناسنه در قرع الدهر بیت یاد معجون روح
 حیوانی و مثل مردمک * که میان من در آند چمن من * ثالث ترازونک شاهن پیکر وکی دلکه
 دیرلر شیخ نظامی بیت جز این چمن تو هیچ درخواست نیست * که در یک ترازو دو من راست
 نیست * عربیه تشدید ایله اوج معنایه در اول بطمان معناسنه در که بعض دیارده یوز قرق
 در همد و بعض یرده انیوز در همد و بعض ولایتید ییوز بکرمی در همد و بعض ملککن
 طقوز یوز در همد و بعض یرده ابکی بیک در تیوز در همد ثانی کرنگیز که قدرت حاواسی
 دید کار بر ثاث منتدر بی منش زدن و منش کشتن بی معده بولاق که عربیه غشیان
 دیرلر بی منشن بی کسرنون و فتح شین معجه ایله ابکی معنایه در اول خوی و طبیعت معناسنه در
 ثانی کرم و عبت معناسنه کذافی فرهنگ جهانگیری بی منکیدن بی سکون نون ویای تحتانی
 و کسر کافله سوزی آهسته وزیر لیدن سو املک حضرت مولانا قدس سره * مثنوی *
 این نمکینند در زیر زبان * آن اسیران بام اندر بحث آن * ناموکل نشنود بر ما جهد * خود
 سخن در کوش آن سلطان برد * وله قدس سره * مثنوی * هیچ پنهان می نشد از وی ضمیر *
 بود بر مضمون دلاها و امیر * بس همی نمکین با خود زیولب * در جواب فکر تم آن بوالعجب *
 بی منوشان بی ضم نون وواو معروف و فتح شین معجه ایله نام حاکم پارس در که بر نامدار مبارز
 و سر لشکر کیسر وایدی بی میدان بی ابکی معنایه در اول جنگ معناسنه در شیخ سعدی
 بیت اسب لاغر میان بکار آید * روز میدان نه کاپر واری * دیگر * مصرع * سرفرو آرد که
 من هم مردمیدان نیستم * ثانی شراب طریقی معناسنه در خواجه سلمان بیت نقره خنک
 صبح را تاخت سلطان ختن * ساقیا کلکون کینت را بمیدان در فکن * عربیه معروف
 میر اندر بی سکون بی تحتانی و فتح دال مهمله ایله نسنه الملك و پاک املک معناسنه در

معناسنه در بی میزیدن بی اول یای مجهول ثانی یای مغروقه یعنی مزیدن مرقوم بی میگون
 آلرنک و آق قمری رنکه دیرلر استعاره طریقه لب دلبره دده دیرلر میزنظمی بیت آن لب
 میگون یارود لفریب * کردهان عاشقان باشند نصیب بی مع الواو * ماده کاوی اینک که
 دیشی او کوزد یکدر ابوالمعانی بیت تمایید کار مرد از دست نامرد * نباشد شیر زهر ملامه کاوی
 بی مارو بی ضم راه مهمله ایله فرهنگ جهانگیریده یعنی مادر مسطور در ولسان هندیده
 موسیقیده بر مقام آیدر بی مازو بی ضم زاء معجه ایله اوج معنایه در اول معروف نسنه در ثانی
 یعنی مازن مرقوم ثالث براغاج در تار لای صوب دانه بی صاحب قدن صکره آنکه هموار ایدرلر
 ترکیب طیان دیرلر بی ماستو بی سکون سین مهمله وضم تاء مثناة ایله یوغرت قور یسی که
 ماستونه دخی دیرلر بی ماشاو بی فتح شین معجه ایله جامه بشیمنه کدرویشان کیرلر ابوالمعانی
 بیت هرگز نشود درویش را جامه ماشاو * درویش شتو و اطلس و خاراو پرن پوش بی ماشو بی
 ضم شین معجه ایله الک که پرویزن دخی دیرلر دخی بر نوع کفگیر در حلوا جیلر و آشجیلر آنکه یاغ
 و بال سوزلر شاعر بیت زنجیران شکار باد دایم * تن اعدای تو مانند ماستو * فتح شین
 معجه و سکون و اوایله یو کدن طوقش بر نوع غلیظ جامه در فقرا و درویشان کیرلر ماشادخی
 دیرلر بی ما کو بی ضم کافله معنی حمله که ماکوک دخی دیرلر اثیرالدین اخسیکنی بیت ز آغاز
 جبریل آهجه کار * بفرجام ادیس ماکوزنش بی مانو بی سال ملکی دن ماه اوله دیرلر
 بی مایه کاوی بیای تحتانیله معنی ماده کاو مرقوم بی ماهو بی ضم مایله ابکی معنایه کاویر اول
 یعنی زیب و زینت شیخ آذری عجایب البلادند حیواناتک جمله دن ایلر و کیدن و آدم اوکنه کلان
 حیوان که عربیه سابع دیرلر بیت و رزب اندر آیدت آهو * خوب در و راجه حاجت ماهو *
 ثانی حاکم سیستان آیدر ماهویه دخی دیرلر بی مرتو بی سکون راه مهمله ایله سکا و سن
 و سنک ایچون دیمک محارند استعمال اولنور بی مرجو بی سکون راه مهمله وضم حمله معنی
 منجور مرجمک دیمکدر بی مرزو بی سکون راه مهمله وضم زاء معجه ایله زراعت اولنش زمین که
 مرزو و مرزوی دخی دیرلر بی مرو بی سکون راه مهمله وواوایله بوزن سرو اوج معنایه کاویر اول
 بر خوشبواوند که مرو جوش دخی دیرلر ثانی چقمق طاشی ثالث خراسان ملککنند بر شهر عظیم
 اسمیدر که مرو شاهجان دخی دیرلر مولانا هاتنی بیت وزان پس جواز ناهه محل کشود *
 نشین شدش ساحل مرورود * بویقندن برنهر آدی اولق دخی فهم اولنور بی مست رو بی
 ضم راه مهمله ایله ماذرینک بر نوعیدر که هفت برک و خالادخی دیرلر شرحی حالا لغتی ذیلند ذکر
 اولندی بی مشو بی ضم شین معجه وواو مجهول ایله حبوباتدن بر نوعدر ترکیب بورچق دیرلر وواو
 معروفله شستن لفظندن نمی حاضر در یومه معناسنه و فتح شین و سکون و اوایله جندن
 لفظندن نمی حاضر در اوله معناسنه میزنظمی بیت مشوتا اینقدر بر جور و غبار * نمائد
 اینچنین پر کرم بازار بی ممتو بی سکون نون وضم تاء مثناة ایله بر نوع طعام در مدور خیر کسوب
 اینجه قیقه قیوب سینی اینچند بشو درلر ترکیب منی دیرلر بسحاق اطعمه بیت قیقه از بوی بخور
 شیشه سرخ پیاز * عود سوز بحر ممتو منور میکنند بی مجو بی سکون نون وضم حمله مرجمک که
 عربیه عدس دیرلر حکیم شیرازی بیت بادنک آمد بخود و هم فطیر * دجرو ماش و قول و منجور

ویرجانی غایت جلاد را بیند مثال نور و ضیائی شمس در اخذ اید رخسوف واقع اولد قمر یعنی آی
طوتلد قمر جرم کره ارض شمسله آنک مایتمند نطل حائل اولور و بحالت شمس تحت الارض واقع
اولد قمر عارض اولور یعنی زمین شمس در اکنساب نور و ضیایه مانع اولمغله خسوف کلی واقع
اولور یعنی قمر شمس منطبق اولمغله علی حاله قالور اما خسوف جزوئیه انحراف ایله واقع اولمغله
نقداریرینه نور اصابت ایتزایسه اول مقدار جرمی منخسف اولور اما کسوف واقع اولد قمر یعنی
کون طوتلد قمر شمس وسط السماده ایکن جرم قمر منطبق اولمغله یعنی جانب مجلاسی طرف
شمس و جانب کثیفی طرف ارضه بولوب شمسک شعاعنه مانع اولور لکن کسوف کلی جمیع
وجه ارضه واقع اولق محالدر زیر جرم شمس اهل هیات قتلنده یوز آتیش کره ارض مقداری
و جرم قمر بر قول او توزایی ویر روایت او توزائی کره ارض مقداریدر اول اجلدن شمسک
بنامه نور و ضیایسنه مانع اولد کسوف کلی اولدوخی بعض اقلیمدر و کسوف جزوی اقام
آخرد اولور و بعض اقلیمدر اول محل اصلانه کلی ونه جزوی کسوف واقع اولد من حرکت ذاتیه
صیی ایله قاج ساعت مقابله ده مکث ایدرسه اول قدر کسوف واکر خسوف اولوب بعد منحل
اولور العلم عند الله ماهک معنای ثنیدی او توز کوندن عبارتدر بودخی ایکی نوعدر که حال بلاد
اسلامیه ده متد اولدیری سنه قمریه درکه او جیوز اللی درت کوندن اون ایکی آیه تقسیم
اولمشدر اسماری عربدر محرم و صفر و باقیلری معلومدر یو آپلرکیری او توز ویری بکرمی طقوز
کون اولور و برنوعی سنه شمسیه درکه او جیوز آتیش الی کوندن بودخی اون ایکی آیه تقسیم
اولمشدر اسماری فارسیده باسقه و یونان لسانده مارت ویتسان و باقیلری کی وروم لسانده
آذر و آبریل و باقیلری کی یو آپلرکیری او توز ویری او توز ویرا اولور بوابکی سنه نک بریندن
تفاوتلری سنه ده اون کوندن زیر استباط بکرمی سکر کوندن بوتقدیرجه او توز ایکی سنه ده بر
سنه تفاوت ایدر و دیار عجمه متد اول اولان شهر ویر بولر مخالفدر که آنلرک سنه اعتبارلری
ماه محرم و یاخود ماه آذر اولامغله بولر مطابق کلز آنلرک رأس سنه لری نوروزدر و آپلرینک
آذر لری بولر ۱ فروردین ۲ اردیبهشت ۳ خرداد ۴ نیرماه ۵ مرداد ۶ شهریور ۷
مهرماه ۸ ابانماه ۹ آذر ۱۰ دیماه ۱۱ بهمن ۱۲ اسفندارمن و یو آپلرک او توز کونی نک
دخی برز آذر لری واردر هر برینک محلی کلدیکه ذکر اولمشدر یومذکور او توز کونه عجم ماه دیر
هر ب شهر دیر ترکیه آی دیرلر بوابکی معنایه سید حسن غزنوی بیت کرد مرسل
وماه را ادوار * مهر را سال را دومه را ماه * بوبیت بی نقط واقع اولمشدر وله ایضا بیت
شاه انعال خنک توهر ماه ماه باد * اقبال رایه پیش تراره راه باد * ثالث امم فرشته درکه قمر
موکلدر و تدبیر امور و مصالح که روز ماه واقع اولور اکا متعلقدر حکیم فردوسی
بیت خور و ماه فرما نیر شاه باد * سرایت زوز خور و ماه باد * رابع ماه شمسی نک اون ایکنجی
کونینک اسمیدر خامس یعنی شهر و مملکت تواریخده مسطوردر که حدیفه رضی الله عنه همدان
فتحندن صکره نه اوند و اردی جمله عسکر اول شهره صفما مغله ایکی بلوک ایدوب بصره عسکرینی
نه اوند قوندردی و کوفه لشکرینی دینوره کوندردی چونکه زبان معلومده شهر و مملکت ماه دینور
ایندی نه اوند ماه بصره و دینوره ماه کوفه دیدیلر بواجادن عربان مذکور ماهه ماهین دیدیلر

دیدیلر حکیم اسدی بیت چو یکدشت ازین ماه کاه فره * بیامد بنزدیک ماه فره * امیر خسرو
* منتهوی * کشته ام بسکه داشتم هوسی * وز شکفت زمانه دیه بسی * کز دیار فرنجیه
شش ماه راه * هست ما می و مردمانش ماه * ماه ماه * آیاق وظیفه و آیاق کرایه یعنی
اجرت املاک و غیره ماهیانه دخی دیرلر * ماهچه * سکون ها و فتح جیم فارسیله سنجق و علم
باشلور اولان یسی سنه که آی کی کشدن و باقردن ایدوب یالدرلر خواجه سلمان بیت
شاه کرفت قاف تا قاف جهان که در جهان * ماهچه آفتاب شد رایت رای شاه را * و مناره
باشنده و کنبد دپه سنه اولان علم و دخی اون ایکی توبله لی ماحنه درکه ماهه دخی دیرلر و دخی
طوپلوا کته باشی و بولر بکرزنه و اراپسه حکیم خاقانی بیت جام صدف ده چنانک کوهری زیر بحر
ماهچه زر کند برتن ماهی درم * ثانی مؤید الفضلاده تریز باسنه قونیلان پاره که خشتک
دخی دیرلر * ماه دوزه * سکون ها و فتح دال مهمله ایله نارنج معناسنه که سالمه دخی دیرلر
* ماه رمه * سکون ها و فتح راه مهمله و میله و لکر آلترندن بورخی دید کاید که ماهه دخی دیرلر
* ماهواره * سکون ها و فتح و اووراه مهمله ایله خدامه ویریلان آیاق وظیفه معناسنه در
کذا فی فرهنگ جهانگیری * ماهوب دانه * حب الملوك دید کیری دارودر که ماهودانه دخی دیرلر
فرهنگ جهانگیری به حب السلاطین دن غیریدر * ماهودانه * حب الملوك که مهمل دارودر
حکیم شیرازی بیت جرم تربدر همان مطبوخ چار * هم ز ماهودانه نه دانه بکار * شاهدانه دخی
دیرلر تعریب ایدوب شهدانچ دیدیلر * ماهه * ایکی معنایه در اول توبله لی ماحنه در
مولانا غنیمت مانسوی بیت اگر دزد بیق ز صفر هم عسل * زمس دوازده ماهه عیار نکشاید *
ثانی مثقب که حکاکار جواهر دلر و سایر ارباب صنایع قوللورلر * ماهیابه و ماهیامه *
کلاهما به سکون الیاء و فتح الیاء تحتانی بالی یحسینی یعنی بالی شور باسنی یحسینی ایدوب صوغودرلر
* ماهچه * کسر ها و سکون یای تحتانی و فتح جیم فارسیله برنوع طعامدر خیردن رشته کی
و بعضی سنی بول کی یسی ایدرلر * ماهیانه * سکون ها و فتح یای تحتانی و نوله آیاق وظیفه
معناسنه * ماهینه * سکون یای تحتانی و فتح نوله ماهیانه * مرقوم معناسنه در * ماهیه *
فتح یای تحتانی ایله بش معنایه کلور اول هر حیوانک دیشی سی عموما و دونه دیشی سی خصوصاً
ثانی خمیر ماهیه سی ثالث اصل مال که سرماییه ده دیرلر رابع مقدار معناسنه رضی الدین
نیشابوری بیت چه ماهیه رنج کشیدم زیارتاین کار * باب دیده و خون جگر کرفت قرار *
خامس فریدونی سودیله بسک کیری کاهه دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری * مبیتره *
کسر باه موحد و سکون یای تحتانی و فتح زاء فارسیله نام دختر افراسیابدر که بیژن عاشق اولوب
آنکله موصلت ایتد که افراسیاب طوتوب چاهد جس ایلدی بهدر ستم واروب خلاص ایلدی
* متاره * فتح تاء مثناة ایله کون برداق که مطهره دیرلر * متجوشه * فتح تاء مثناة
و سکون نون و فتح سین معجه ایله کدی اونی بعضیلر آنک برنوعیدر دیدیلر * مته *
فتح تاء مثناة ایله اوج معنایه کلور اول موتاب میزظمی بیت چوشا کرد مته هواره در پس
نباشد هر کراطالع ملائیس * ثانی اثواب کسر بر قورندر ثالث مثقب معناسنه در * مخنه
فتح خاء معجه و سکون نوله یعنی خزیده و جنبید یعنی سورینور و دیرنور بوجکار عربیه هوام

دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری اما شرفنامه ده فرزند عاق که بی فرزانی پدر و مادر و فرهنگ
زفانکویاده مخنه بوزن رونده یعنی خزیده و جنین و مخیه بوزن مکیم فرزند عاق اما تحفه
الاحباب مخیه یعنی خزنه و جنین که در جامه افتد دیوب بوبینه تسک اولش ابوشکور بیت
سیک پیرزن سوی خانه دوید * برهنه باند ام او در مخیه * مخیه * کسر خاء معجه و سکون
یای تحتانیله یعنی مخنه مرقوم شمس خزی بیت ازل بدخواه توان واکسیست * زانکه
زید و ازل سخت در مخیه * مراغه * فتح راء مهمله و غین معجه ایله ولایت آذربایجان بر شهر
آدیدر اثیرالدین اخسیمکنی بیت هزار شهر کشادی بنیغ عالمگیر * مراغه نیز مخیه کرفمکن
انکار * عربیه یعنی غلطیدن امیر خسرو بیت نظاره کن رولانی این شعر بر ورق * کوی
مراغه بر کل تمیکنند شمال * مولا ناهانی بیت کانه بخون ریختن در کین * مراغه کنان خون
بروی زمین * مرخشه * فتح راء مهمله و سکون خا و فتح شین معجته ایله محس و نکبت معنایسته
استاد معجیک بیت آمد نور و زود مید بنفشه * بر من فرخنده باد بر تو مرخشه *
* مردم کیه * یعنی استرنگ بر کوکدر آمد صورت عریضه بیروح الصنم دیرلر حکیم انوری
بیت باد صبا که خنل نبات بود * مردم کیه شد کنه مردست و نه زنت * مردم *
سکون را و ضم دال مهملتین و فتح میله کوز بیکی مردمک دخی دیرلر عریضه انسان العین دیرلر
حکیم خاقانی * قطعه * مردم مجوی و یار غوان از جهان که هست * کورست هر دو مردم * چشم
مردمی * چون هر دو میم مردمه در چشم کائنات * یاری و مردمی همه ماری و کر می *
* مرزنجوشه * سکون راء مهمله و نون و فتح زاوشین معجته و ضم حمله سنبل معنایسته در
بعض قره تنکه بر مسکرا و تدریومنه و لدر * مرزه * سکون راء مهمله و فتح زاء معجه ایله
اوج معنایه کاور اول چراغدان بعض فرهنگ بومعنایه زاء معجه بی تقدیم اباشلر ثانی ماله
بنایان که آنکه طاش ارالین هموار ایدر لود یواری آنکه صوارل ثالث معتبر استاید که پیراخی
اوزوندر عریضه شطریه دیرلر لسان الشعرا ده تقدیم زاء معجه ایله و فرهنگ میرزا ابراهیم مرزه
و مرزه یعنی چراغدان و طب حقایق الاشیاده مرزه بوزن مرزه موش معنایسته و لهذا آذان الفار
دید کاری اوتیه مرزنگوش دیرلر * مرغوله * سکون راء مهمله و ضم غین معجه ایله اوج
معنایه کاور اول پنج و تاب که موی و زلف و کامل کیسوده واقع اولور مرغول دخی دیرلر مولانا
هاتفی بیت تمور نیز دولت تر آمد زخان * شکستنش چو مرغوله کلر خان * ثانی آواز
مرغان معنایسته مولانا امیدی بیت کنون کر بسر سرو پای صنوبر * کشد مرغ مرغوله
ولاله ساغر * ثالث یعنی نشاط و خرمی معنایسته بومعنایه معنای اوله مولانا محمد ظهیری
بیت سرت کردم ای مطرب خو بروی * که مرغوله خوانی و مرغوله موی * مرمازه *
سکون راء مهمله و فتح زاء معجه ایله یعنی تحفه و هدیه * مرزه * سکون زاء معجه و فتح راء
مهمله ایله چراغدان تقدیم راء مهمله ایله ده مرویدر * مرزه * فتح زاء معجه و سکون نوله
یعنی کوزه آب شاعر بیت اکبر هر یکی داری مرزه * زجر لطف تو نبود کز نه * مرزه *
فتح زاء معجه ایله ابکی معنایه کاور اول یعنی چاشنی عریضه ذوق دیرلر ابوشکور بیت چو
خورشید آمد ببحر زه * جهان ازی بیرون نماند مرزه * عربیه دخی بومعنایه مستعملدر یوسف

یوسف ابن لولو بیت و کم بات یسقینی مدامین فی الدجی * فن ریفه جلو او من خیره مزا *
ثانی نقل معنایسته در چغتای لسانه کیزاک دیرلر میرعلیشیر بیت نباتین کیراک ابلسانک
ایچارده باده ناب * لینکفه بیکاج اولور نبات لعل خوشاب * مریده * کسر زاء فارسی
و سکون یای تحتانیله صرامنه او یونی که مرید دخی دیرلر * مستکاره * مست مدام یعنی دایم
کاری سرخوشلق دیمک اولور * مسته * بوزن بسته اوج معنایه کاور اول جو و ستم ثانی
غم و اندوه ثالث بردار و در صولر کنار نه بتر عربیه طعمه باز دیرلر مثال معنی اول حکیم انوری
بیت کیوان موافقان ترا کر جگر خورد * نسیرین چرخ را جگر جدی مسته باد * کسر سین
مهمله و تاء مشداده و اظم اراهیله ستیزیدن لفظن نعی حاضر اولور * حکمه معنایسته حکم
حکیم سنایی بیت اینچنین طاعت ای پسر آن به * که نیازی برش برودسته * مستینه *
سکون سین مهمله و کسر تاء مشداده و یای ساکنه و فتح نوله یوغرت ایله پشن طعام شور با
و غیره * مسکه * سکون سین مهمله و فتح کاف عجمیله تره یاغیدر حکیم شیرازی بیت
حلیه و کجدر چکندر انکین * مسکه و هم روغن کوا اینچنین * اشاره * فتح شین معجه و راه
مهمله ایله اولک یقارق که دستان زده اولور * مشاطه * فتح شین معجه مشداده و طاء مهمله ایله
عروس یوزینه زیب و زینت و یرن خاتونه دیرلر عربیدر شیخ سعدی بیت وصف ترا کر کنند
ورنکنند اهل فضل * حاجت مشاطه نیست زوی دلارام را * مشغله * سکون شین و فتح
غین معجته و لامله آشوب و فتنه معنایسته شمس خزی بیت پیوسته باد بدیه دولت تو باد
تادرجهان ز خلق جهان هست مشغله * مشغله * سکون شین معجه و فتح عین مهمله ایله
معروف ابوالعانی بیت هر یک شد دست مشغله انجم سپهر * افروخته شد از سر درد آدمین
* مشکزه * سکون شین و فتح کاف فارسی و زاء معجته ایله یاغاری دید کاری خوشبو
دریدر که نلایین دیمکه معروفدر * مغاچه * فتح غین معجه و جم فارسیله مصغر مغا کدر که
کوچه دخی دیرلر * مغشقه و لیه * سکون غین و ضم شین معجته و قافله نام پدر زن و امق در
کذا فی المجمع * مغلاکه * سکون غین معجه و لام و فتح کاف فارسیله کچه لده چار پایتاج
یر کذا فی التحفه * مقدونیه * سکون قاف و ضم دال مهمله و و معروف و کسرون و فتح
یای ساکنه ایله بر شهرک نامی در که دارالالک فلیه و سید اسکندر ایدی کذا فی المجمع * مکره
فتح کاف فارسی و نون و سکون راء مهمله ایله بر اوت آدیدر فرزند و مارنه دخی دیرلر ماوراء النهر ده
کوم و عربیه حلیه النیس دیرلر * ملازه * فتح لام و زاء فارسیله دخلک که مقدم حلقوم ده
بر پاره اتدر بعض فرهنگ زاء معجه ایله مرویدر شمس خزی بیت سزد کز قابله طفل اهل را
بمنح شاه بردارد ملازه * ملاه * حصیر او تیدر بعض نسخه ده بوریا ایند کلری قامش
معنایسته در * مناره * فتح نون و راء مهمله ایله معروف * مناه * بوزن پناه مناره معنایسته در
ابوالعانی در ذمت شریف بیت هر روز بخبار زند نوبت ترا * باشند ابحاق جهان بر سر مناه
* منتوجه و منجوشه * کلاهما بسکون النون و ضم التاء المشداده و جم ایله سنبل رومی نک
آدیدر کذا فی فرهنگ جهانگیری * منده * سکون نون و فتح دال مهمله و لامله مندل مرقوم
* ابکی معنایه در اول عزایم خوان اطرافنه چکد یکی دایره شیخ اوحدی بیت سر بر خط

من بین دیوان قوی دل را * گرد خننه این افسون پر منته اندازم * ثانی دود مندی معناسند در
 و کسر می و دال مهمله ایله بر نوع قاشدر * منته * یوزن بنده ایکی معنایه در اول کسادی
 متاع یعنی صائز و استغفر متاع که منته کدخی دیرلر اصلی مانند اولاق جایز در ثانی قولی یا خود
 یوغازی قریق دستی و برداق و ابریق و امثالی قرالوی بیت روانی و کدک با این فضل و دانش *
 یودشتر همه دایم زمند * منصوبه * سکون نون و هم صاده مهمله و فتح باء و وحده ایله قار
 او یونلر شک آلتخی او یونی آدیدر کد یونلر در فارد زیاد ستاد خانه کیر طویل منصوبه ده هزار
 یونلر هرری محله ذکر اولندی * منقبه * سکون نون و فتح قاف و باء و وحده ایله ایکی
 معنایه در اول وصف هنر و فضیلت و تعریف ثانی طاع یولی معناسند در * منکله *
 سکون نون و فتح کاف فارسی و لامله هند و ستاندر بر شهر آدیدر منکوس دخی دیرلر غایت ایری
 و جنگی فیله اری اولور مسعود سعد سلمان بیت سینماشان بر دریده مغر هاشان کوفته *
 جنگ شیر شزه و خرطوم قیل منکله * تحفه الاحباب هم کاف فارسیله تره عجمی معناسند در
 * منته * فتح نونه چکه معناسند در که چکه چالیدی دیک یزده منته کرد دیرلر ماوراء النهر لسانیدر
 * منیره * کسر نون و سکون یای تحتانی و فتح زاء فارسیله نام دختر افراسیاب در که بیژن بن کیو
 آکا عاشق اولوب وصلنه نایل اولد قد نصیره افراسیاب خبردار اولوب قرینداشی کرسیوزی بر
 قاج یوز پهلوان ایله کوند و رب یا تورکن باصوب طو تدر قیزی یا تندن رد آیدوب بیژنی بر چاه
 عمیق ده حبس ایادی بعد رستم کلوب خلاص ایادی بعضی فرهنکرده نون زینه باء و وحده واقع
 اولشدر * مویزه * کسر و او و سکون یای تحتانی و فتح زاء معجمه ایله سیاه دانه که وجود
 انسانی ظاهر اولور بر علتد رموز کدخی دیرلر * معجمه * سکون ها و فتح جیم فارسیله ما معجمه
 مرقومک جمیع معنایله مترادف در و چادر کوبکی معناسند ده کاور کاج خیمه کی شرف شفره
 بیت معجمه خیمه * توجرم قر * ثوبتی توز چرخ اعلا باد * مه * اظهار هایل ماه افطندن
 مخفدر جمیع معنایله مترادف در ثانی معنی نه اخفاء هایل حکیم سنائی بیت بر سر جود
 توشدین تو دینی تو * کومه شپوش و قیابادت مه وزین و فرس * وله بیت چکنی خاکدان
 پر مارش * که مه او مه سکس مه مردارش * مهانه * سکون ها و فتح نونین ایله یوزنه
 معناسند ابوشکور بیت اگر ابروش چین کیرد سزد چون روی من بیند * کدر خسارم راز چین
 کشت چون رخسار مهانه * مهواره * سکون ها و فتح راه مهمله ایله معنی ماهیانه * مرقوم
 یعنی وظیفه لی خدام * مهیاوه و مهیوه * اول سکون ها و فتح یای تحتانی ثانی کسر ها
 و سکون یای تحتانیله معنی ناخوردن یعنی طعام ما حضری که در یاسی قریب اولان ولایت خلقی
 بالقدن ایدرلر بحاق اطعمه بیت و کراز جانب لارم اربابوازند * مدحت مهیوه کوم یادای
 پکری * پکری کسر کاف و راه مهمله و سکون جیم فارسیله ماش و پرچ ایله آمیخته پلاوایدلر
 * می میخته * اول اوزم صونی که قینادرلر قیولند قلعه بکه ز او و حکیم خاتانی بیت ترش
 و شیرین است قدح و مدح من اهل عصر * کر عنب می میخته سازند و ز حصرم توتیا * می به *
 کسریای تحتانی و باء و وحده ایله ناردنک دیدکاری شربتدر یاشن میوه نك چورکارین بر کویه
 قویب اکشدرلر مسکر شربت اولور * میخانه * معروف شراب طوردوغی او و دیرلر خواجه

۲۶۱
 و خواجه حافظ بیت دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیروما * چیست یاران طریقت بهی
 ازین تدبیر ما * میله * سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله معروف و دخی بر حلوادر
 میوه بی شکر ایله بشورلر کدافی المویدا اما کتاب السامی فی الاسامی ده آب انکوردر که نشاسته
 و یا خود اون قویوب بشورلر اکافرانه دخی دیرلر خم فایله * میزه * سکون یای تحتانی
 و فتح زاء معجمه و دال مهمله ایله چوق ایچمکله لایعقل اولش آمد دیرلر * میله * کدک کاف
 دارسیله محل معناسند در بتکک و آتشکک کی مراده یخانه معناسیدر خواجه حافظ بیت
 در میله امر وزنه جام وزنه شرابست * اینها همه از مختسب خانه خرابست * مع الیاء التختانی
 ایچماخی * سکون خاء معجمه و کسر جیم فارسیله سمر اور یاور بار کیر معناسند در بعضی فرهنکره
 اسب ترکی که رجانی عربی معلوم النسب آت و بر طر فی مجبول آت اوله عربیه بر وزن دیرلر کسر باء
 و وحده ایله عربان بینند مسمار الخیل دیرلر و بعضی فرهنکرده اسب رهوار معناسند در مختاری
 بیت بکرو ز صد فسیله نازی و ماخی * با ساز زر که داد بر دان کار ساز * مارا فسیای *
 میلان افسونی حکیم انوری بیت کر حسودت بسیست عاجز نیست * ازدها از جواب
 مارا فسیای * ماردی * سکون را و کسر دال مهملتین ایله قرمزی رنگه دیرلر و نوچری بیت
 چو بردارد ز پیش روی او ثان * بحاب ماردی دست برهن * استاد دقیقی بیت خروشان
 و کفک افکنان و سلاحتش * همه ماردی کشته و خنکش استقر * مارماهی * میلان باغی
 عربیه جریت دیرلر ابوالمعانی بیت چو کونش بوده کویا جی شهرت * در انجا مارماهی بود کیرم *
 * ماری * کسر راه مهمله ایله دپه لشمس مقتول معناسند استاد عجمی بیت اگر ماری
 و کز دمی بود طبعش * بصخر اش چون مار کردند ماری * مازیاری * سکون زاء معجمه و کسر
 راه مهمله و فتح یای تحتانیله بزوع حلوادر مازیاره دخی دیرلر * ماسی * کسر سین مهمله ایله
 یعنی بی باک کدافی الاداه * ماستوری * خم شین معجمه و کسر راه مهمله ایله ماسوره
 معناسند در * ماخی * کسر غین معجمه ایله معنی ماخی * مرقوم * ماکی * کسر کافله
 مخفف ماکیاندر * مالای * یعنی آلوده مکن حکیم انوری بیت زعمت آلوده پیش نیست جهان
 دامن همت بدان مالای * مالی * کسر لامله یعنی بسیار سیف اسفرنگی بیت هر که سرمایه
 ماهی ز تو دارد حاصل * آفتابش ز دل سنک بر آید مالی * مای * کسر میله آنا قالدین یعنی
 اوک اولو خاتونی خواجه سلمان بیت مای از برج شرف زاده خورشید کمال * زاده الله جمالا
 ایجهان دار جمال * مای * کسر نونه ایکی معنایه در اول چین دیارنده بر مشهور نقاشک
 * مایدر که نقش و سیاه قلم جهانیه مثل کلامشدر منقولدر که بر دیوار الدن پکرمی ذراع بر خط
 یا خود دایره سی پکرمی ذراع بر دایره چکرایش جدول و پرکار ایله کوردر لقل قدر اکر یلیکی
 باولزایش بر مانی نام کسند دخی وارد که زردشت دینی اوزرینه آتش پرست اواق ایله در که
 طایفه مجوس دینلری آنک اوزرینه در که نور فاعل خیزد و ظلمت فاعل شردد برلر استاد الشعرا
 متنبی بر شب تارده خوقدن امین اولوب طایفه مزبور نك اعتقاد لری رنده یوینی غایت مناسب
 سوبلشدر بیت و کم لظلام اللیل عندی منید * تخیران المانوبه نکذب * ثانی یای خطاب
 ایله بکرم من دیمک اولور * مای * بالقی عربیه سیمک کی اعم جنسدر هر نوعنه دخی ماهی دیرلر

بی مای بی درت معنایه کاور اول میای لفظ من تحفه اول شد در شاه ناصر خسرو بیت
 زهران و بخت سپر ساز و جوشن * بمیدان مردان برومای عریان * ثانی اصری بر چاتورد
 مار و مور کی هم زمرنا کدر صوقد و غی بری شیشور حکیم فردوسی * مثنوی * بد و گفت
 خسرو درست آمدی * همیشه ز تو دور دست بدی * توی پهلوان جهان کدخدای *
 بفرمان تو مرغ و مای و مای * ثالث ولایت چینه بر مکان آید که ساحر و جاد و لری چوق
 اولور ایمنش شمس خیزی بیت تاکه خوانند شاعر ووصاف * چشم و زلف بتان بچین و مای *
 استاد رافعی بیت برفت بار و روی ماند در بیابانی * که حد او نشناسد بجهاد جادوی مای *
 رابع ریان هند دن بر رایک آید در رای پادشاه دیمکر هند مخصوص در مدی بی کسر دال
 مهمله ایله نهی حاضر در مای معناسنه یعنی ویرمه استاد رودکی بیت آنچه باز بختش و بدل
 تو باستانی از کدافه مدیش بی مرازی بی فتح راه مهمله و کسر زاء معجه ایله مرضی دیمکر که تو تیا به
 قور لردار و در بی مردکی بی سکون را و فتح دال مهملتین و کسر کافله کد بک معناسنه در
 میرنظمی بیت میشود فی الحال قتل او حلال * هر که کرد مردکی از بهر مال بی مردی بی
 سکون را و کسر دال مهملتین ایله ابکی معنایه در اول رجولیت که معنای لازمی در شیخ سعدی
 * مصرع * مردیت بیاز مای و آنکه زن کن * ثانی شمع و هاد و دلا و معناسنه در مقابل
 نامرد و شکم بویته کرده واقع در استاد * رباعی * در سینه مردانش در دهنند * و اندر دل طفل
 لقمه سرد دهند * شمشیر بلا که نعمت مردانست * حیفست که در کلوی نامرد دهند *
 و آخرین که حرف با داخل اوله مد خولنک و صفیقن اظهار ایدر شجاعت معناسنه اولور شکم
 بویته واقع در شاعر بیت چو تو هم خود بکار ملک فردی * چه حاجت شیر را تعظیم فردی *
 بی مرزوی بی سکون راه مهمله و ختم زاء معجه ایله ارض مزروع معناسنه که مرز و مرز و دخی دیرل
 استاد فرخی بیت کرده دره هند مرز از روی غرد * خوشتر بود از باغ و بهار و لب مرزوی *
 بی مرکامری بی سکون رانین مهملتین و فتح کاف اول و کسر ثانیله بلای عام و مرکامری که
 طاعون و اسنیلای قحط و امثالی کی کدافی الما وید بی ملالی بی یعنی ناله مکن و یاوه مگوی
 دیمکر حکیم انوری بیت بحر ابر کفنه پیش گفت * وقت این لاف نیست مرزه ملای *
 بی منبل بی سکون نون و فتح باء و حله و کسر لامله بید اعتقاد دیمکر حکیم سنایی بیت آنچنانست
 اصل جهل و منبل * خیره بگزیده فیل چون علی بی منی بی کسرتونله کبر و عجب معناسنه
 شمس خیزی بیت خاکسارست چرخ با قدرت * کرچه کرد همیشه کبر و منی بی می بی اوج
 معنایه کاور اول کلاب معناسنه حکیم فردوسی بیت همه یال اسب از کران تا کران * برانده
 مشک و می و زعفران * ثانی شراب انکوری معناسنه معروف در ثالث پیاله شراب هم طرف
 و هم مطروقه اطلاق اولور باده و بیکماز دیند و کی حکیم خاقانی بیت یک می بد و کج شایگان من
 از غم دل را بیکان خرازا بی باب المیم المکسوره مع الالف * مرا بی بش معنایه کاور اول دوستی
 میرنظمی بیت بهر بی وفار لمشوا آشنا * که نبود سزاوارم و مرا * ثانی یعنی آفتاب و له بیت
 جو رفته شب و روز نشد برضیا * جهان روشتا شد ز نور مرا * ثالث یعنی فلک رابع یعنی تساوی
 یعنی برابری خامس یعنی عربده بویکی معنایه ترتیب اوزره و له بیت چو شد هر یکی را بد بکر مرا

این بیت
 در کتاب
 الفیه
 است

مرا * سکون زمین کرم جنک و مرا بی مرزا بی سکون راه مهمله و فتح زاء معجه ایله بکر زاء
 دیمکر میرزا دخی دیرل بی مرزا بی سکون ها و فتح راه مهمله ایله کابل پادشاهنک قزی آیدر که
 رستم آیدن وجوده کلدی و دخی بیفنه معناسنه یعنی کور بی بی مورکیا بی مشهور و بر او قدر
 محبت اوقی دیر لجه خواصندن بر کسینه اول اوتدن بر مقدار آلب بر زاینجه قویوب دایما
 یاننده کور سسه آتی هر کیم کور سسه ناچار محبت ایدر و بر طریقه معشوقنک بر رینه طوقند سسه
 فی الحال اکامطیع و رام اولوب هر نه سو پلر سسه مخالفت ایلله خواجه عصمت بخاری بیت بر مهر
 تو تاسیر سسه خط سرنه بر آورد * نشناخت دلم خاصیت مهر کیارا * خواجه سالان بیت ماه
 چو دید عارضش چشمه مهر خواندش * بولب چشمه اش دمان مهر کیای تازه بین * استعار
 طریقیله خط دایره مهر کیادیرل نیکم خواجه سلمانک بیفتندن مقفوم و مد فرهنک جهانگیریده
 یعنی استرنک مر قومدر بی مهمان سرا بی مسافر خانه ترکستانده عزیز خانه دیرل کثرت
 استعمالله کار بانسرای و بولجی قوند و غی خانه لره اسمرا ایلد بلر میرنظمی بیت درین مهمانسرائی
 بی اقامت * شود بر هر کسی راجای رحلت بی میان بالا بی اورته بویا و عربده مربع القامه دیرل
 میان معروف بالا بوی در میان قد دخی دیرل بی میرزا بی سکون یای تختانی و راه مهمله و فتح زاء
 معجه ایله بکر زاء معناسنه در میرزاده لفظندن ترخیم اولنشد در میرنظمی بیت شکر در بارگاه
 شاه حاضر * همه میرزا نیامد بیدند بی مع الباء الموحده * محلب بی سکون خا معجه و فتح
 لامله چنکال مرغ یعنی قوش طرناغی مولانا هانی بیت بهر زاغ هر منقری زان غاو * در آورد
 محلب گرفته کلو بی مستاب بی سکون سین مهمله و فتح تاء مشناه ایله صوط لومی کد آرقه ایله
 صوچکرل اکثر سقایان قوللنورل شاعر بیت یکی سقای چاپک دست و پر زور * که آورده
 بمستاب آب موفور بی مضرب بی سکون ضاد معجه و فتح راه مهمله ایله ساز چالد قاری زخمه
 بی مهربان بی سکون ها و فتح راه مهمله ایله تورانیلردن بر مبارزا دیدر حکیم اسدی بیت
 چنان لرزه بگرفت مهربان را * که افتد بیکه نور مهربان را بی میراب بی سکون یای تختانی و زاء
 معجه ایله یعنی ناودان یعنی اولوق که طاملرد و قونیلور یغفور صوفی آتق ایچون استعاره طریقیله
 ابوالمعانی بیت بد ستمش خامه شد میراب رحمت * کدر یزدانوی آب زندگانی بی مع التاء
 المثناة * مرکب بی سکون زاء معجه و کسر کاف فارسیله مسجد معناسنه شیخ روزبهان بیت
 ای برادر می ندانم تا جلست * کت وطن کدیر و کاهی مرکبست * حکیم سوزنی * قطعه *
 سرو باغی کفایتی بهتر * دیگران در مقابل توست * تو مشرفتری زهر مردم * همجو بیت الحرام
 زهر مرکب بی مشت بی سکون سین معجه ایله یعنی رود مهر معناسنه استاد منوچهری
 * قطعه * باز جهان کشت چو خرم بهشت * کل بل و مل بکل اندر سرشت * کرد کل و کوهر
 برمانش * باد سحر کاهی اردی بهشت * خویدمید از دونا کوش مشت * ابر در آب مره
 و روی کشت بی مکست بی فتح کاف و سکون سین مهمله ایله توابع الفاظ قبیلند در لفظ
 شکسته تابع ایدوب شکست مکست دیرلر قریق مریق معناسنه استاد رودکی بیت ای ازان
 چون چراغ پشانی * وی ازان زلفک شکست مکست بی میفخت بی سکون یای تختانی
 و خا معجه و فتح قایله تازه اوزم تعرب ایدوب مفتح دیدیلر بی مع الحیم * مزاج بی ترکیب

حیوانیه اولان عناصر که بر بر یله قارشد و چون مزاج دید بلر که مشیخ بی سکون شین معجه
و کسر نوله بر نوع یشل سکندر اته قونار سنه ات فی الحال قوقوب قور تاخورد اکا مرثر دخی دیرل
کذا فی فرهنگ جهانگیری که ماخ بی کسر لام و سکون نونه یعنی برکش چک معناسنه امرد
ابوالهانی بیت از میانت قصید ماخبر ماخ * آب ده از خون عاشق نیرکن که مهر اج بی سکون
ها و فتح راه مهمله ایله هندوستان پادشاهلرندن فحاک زمانه بر پادشاهک آدیدر برادر زاده سی
په و نام بر دلاور اکا عصمیان ایدوب تختی آلوب پرینه پادشاه اولشیدی مهر اج دخی فحاک کلوب
امداد رجا ایاد که فحاک دخی کرساسب جهانگیر نام بر پهلوانی سز عسکر ایدوب کوندروب
اول دخی بهودن تختی آلوب مهر اج و یردی هند بلر مهر اج دیرل حکیم اسدی بیت چور کشت
کرساسب از اور دکاه * پذیره شده زور مهر اج شاه که مع الخاء المعجه * ماخ بی سکون لام
و فتح جم فارسیله یعنی سنک فلاخن یعنی صیان طاشی که مخ بی معروف اکسیریدر و چادر
قازخی معناسنه شعوری الحقیق بیت مجنون بدست خود ذکرش دید و حال کرد * گویا که مخ
خیمه لیل خیال کرد که میدخ بی سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله حرون آت معناسنه در
بعض فرهنگلر و زآت معناسنه در که مع الدال المهمله * مشود بی سکون شین معجه و فتح و ایله
عمامه معناسنه در ابوالهانی بیت نه هر که هست بسر مشود او شود عالم * شودیدر درون نفس
خویشتن ظالم که مهر اسفند بی ابکی معنایه در اول هر ماه شمسی نک بکرمی طقوزنجی کوفی
اسمیدر ثانی روز مزبوره موکل اولان فرشته نک نامیدر که اول کونده واقع اولان تدبیر امور و مصالح
اکامه بقدر حکیم فردوسی بیت بروز میاد مهر اسفند * نه بیند ستم خلق دشمن بلند *
که مهرگان خرد بی موسیقی ده بر پرده اسمیدر مهرگان بزرگ دخی دیرل ابکی مشهور پرده در
که مهر کیند بی کسر کاف و سکون یای تحتانی و نوله تازه معناسنه در محبوب یوزی و نور سید
میوه کدکالی اوزره ایرشمدین تناولی ممکن اوله که میان بند بی قوساق و دخی اوچ قور و ورنه که
یله بعلوم و اوله ابوالهانی بیت میان بند شلوار کشادر دهد * همه عاشقان را مرادش دهد
که میان قد بی میان بالای مرقوم کی اور ته بویاودیمکدر که میداد بی راه مهمله نک سکونیه
و کسریده جایز در و فتح دال مهمله ایله دیوان پادشاهی ده سر یساول یعنی چاوش باشی و سوز
صاحبی اولانه ده دیرل که میرزاد بی میرزای مرقوم در بگزاده معناسنه میرنظمی بیت میرزاد
اصیل و نیک نهاد * دران بزم داده سخن را کشاد که میرزاد بی سکون یای تحتانی و فتح زاه
معجه ایله دو کون و سرور و شاد یلق و مجلس و عیش و عشرت معناسنه که میرزاد بی قصر الفله میرزاد
مرقوم معناسنه در حکیم اسدی طوسی و محمد هندو شاه نخجوانی فتح یا یله نقل ابلشادر برود
وزنی اوزره بویته و اقدار استاد فرخی بیت اندر میرد باخرد و باد انش * و اندر نیرد باهتر بازوری
معیار جمالیله شمس خری یانک سکونیه مجلس شراب دیوب بویاتی نظم ابلش * قطعه *
ایاشی که بوقت مصاف لشکر تو * زیم هر شب مرغ چرخ در میرد * بیاد بزم تو نوشید شاه کامیاب
صبوح کرده و مهر و زهره در میرد که میرد بی سکون یای تحتانی و فتح زاه فارسیله معشوق
و معشوقه و ترکیه اویناش دید کلمی معنایه در که میلاد بی سکون یای تحتانی و فتح لامله
بر شهر آدیدر که هندوستانک دارالملکی ایدی عربیه محل تولد معناسنه در که میزاد بی سکون یای

یای تحتانی و خم نون و فتح باه و مهمله ایله عهد فحاک نام شراب ایدی کذا فی الجمع که مع الزاء
المهمله * معجر بی سکون عین مهمله و فتح جیله باشی اورنسی که زنان طشره چقد قلند با شلرینه
اور ترل و دخی باشه با غلد قلمی باغ مولانا هانی بیت عروسانه برداختن بیکری * پیوستندش
چون زنان معجری که مغفر بی سکون غین معجه و فتح فایله توغله کد مور کلاهدر
دلاوران و بهادران جنگ محله با شلرینه کیرل خواجه سلمان بیت هر بخا پوشیده جسمت
آمین خفتان کین * بر سر بهرام کردون کرده مغفر معجری که مهر بی سکون ها و فتح تاه
مثنایه ایله اولورق دیمکدر که مه اولو و ترادات تفصیلدر مقابل که تر در که کیرک دیمکدر ابوالهانی
بیت زینهار باهتران عرومال و جاهد را * بی توقف جرأت گفتار و اوضاعی مکن که مهر بی سکون ها
ایله بش معنایه کلور اول محبت و شفقت ثانی آفتاب معناسنه ثالث سال شمسیدن
یدخی آیک آدیدر که نیر اعظمک برج میرانده اول و غنی مدت ایام در استاد عنصری بیت ترنج
زردنکه کن زشاخ چون رخ من * که سرخ بودید یسنان وزرد کشت بهر * رابع هر شهر شمسی نک
اون آلتنجی کونی اسمیدر خامس روز مزبورک تدبیر امور و مصالحه موکل فرشته نک نامی در
قاعده فرس اوزره که هر آیک اسمی که کونلرند موافق اسم اولان کون کله اول کون عید جشن
ایدوب مبارک و متین طوتارل اطفاله اسم قومق و سوددن کسمک و خندان ایتک و تزویج ایتک
و سایر امورین کور ملک و جامه جدید کیمک و بچمک و آت سوار اولوب سیر و سلاوک ایتک
و زیارت احباب ابلک و چارپا صا تون آلق و عمار ته ابتد ابلک و الحاصل هر نه کونه مصالح خیریه
واریسه و لکونده ابتدا و شروع ایدرل حکیم فردوسی بیت از آروز کش مهر خوانی بنام *
مبادا نصیب توجز عز و کام * مؤید الفضلاده یعنی سنک سرخ مرویدر بعض فرهنگلر ده
استرنک معناسنه منقولر که میافسر بی فتح یای تحتانی و سین مهمله و سکون نوله نصفی
مرصع و مجوهر بر نوع تاجدر که میتر بی سکون یای تحتانی و فتح تاه مثنایه ایله بهر باوان آدیدر
استاد لطیفی بیت دماغی کد بانوش می ترشود * بر و یافه چون کر زمیتر شود که میرا خور بی
معروف ترکیه دخی بویله استعمال اولنور چفتای لسانده آختی دیرل سبعة سیاره ده دور دخی
حکایه ده مسعود جونه شاهه کلجک کند و ویردوی کلکون آدلو آتی میرا خور الله کورد بکی
محلله دیر بیت باغ آرا چونکه کیردی اول محزون * آختی ایلیکد ایدی کلکون که میربار بی
سکون یای تحتانی و راه مهمله و فتح باه و مهمله ایله قیوچی باشی معناسنه بعض فرهنگلر ده چاوش
باشی دیش اما یول بکی یا خود اجازت بکی اولمقلق قیو جیلره و قیوچی باشی به مناسبیدر چاوش
باشی بواشده اولمق مناسب دکلدر خواجه سلمان بیت امروز میربارند انست حال چیست *
از میربار پرس ولی میربار کو که میر بی ابکی معنایه در اول هر زمره نک باشی ثانی صیغه امرد مت
کی اول معناسنه و آل رسوله دینلور بومعنا لده الفله امیر دخی جایز در که مع الزاء المعجه * مشلور
سکون شین معجه و واو و فتح لامله قایسی دید کلمی میوه در که قوریدوب خوشاب ایدرل حرارت
دفعنه غایت نافعدر که مقیاز بی سکون غین معجه و فتح یای تحتانیله شاگردانه ویر بلان
بخشش و بعض سبب ایله اولان احسان شمس غزی بیت بهر طرف کد بخواد همیشه مال دهد
بخشش و بعضه خیر و صدقه با مقیاز که مقیاز بی سکون قاف و فتح یای تحتانیله مقیاز مرقوم

و با اولسون ثالث كوزه سرمه چكدكاري اشاج كه طر فنه ميليدان ديرلر ابو المعاني بيت دوش
 ديدم آن پري وش كشم اورا كرسزا * چشم كوت را كشم سرمه بيل سرفرو * مع الميم *
 * مخ درم * سكه زرد يكدر حكيم فردوسي بيت ازان پس دكر كرد مخ درم * همان مخ
 دينار و هريش و كم * ميش چشم * يعني الا كوز كه نه غايت سياه و نه غيري اوله * مينا فام *
 معنای تركيب صرجه رنگو ديكدر اكثر آسمان رنگ معناسند كلور شمس خري بيت از برای
 نكین فام او * كشت فيروزه چرخ مينا فام * مع النون * متين * كسرتاء مثناة وسكون
 ياي تخمينه كولنگ معناسنه كه ريزاده ايله ميتين دخی ديرلر شمس خري بيت بناج و خاتش
 آيندولو و مرجان * زكان و محري آتی و غوطه و ميتين * مسكين * سكون سين مهمله
 ايله ابكي معنایه كلور اول بی قوت و بی قدرت شيخ سعدي بيت مسكين خرا كرجه بی
 تمیز ست * چون باره مي كشد عزيز ست * ثاني مسك كی ديك اولور عربيه غايت فقيره
 ديرلر كه هج بر شيه قادر اوليه * مسين * كسر سين مهمله وسكون ياي تخمينه باقردن اولان
 تسنه يه ديرلر هر نه اولور سه مس باقردن حرف يانسيه ايچوندر ونون نسبي ناكيد ايچوندر
 * مطران * سكون طاو فخر راه مملتين ايله ملوان كيران بعضيلر عابد تر سايان معناسنه
 ديدلر * ماچيدن * فتح لام وسكون نون و ياي تخماني و كسر جيله معنی بر كشيمن يعني
 چكك * ملان * سكون ميم و فتح لامله آذربايجانده بر ياد شاه آيد رودخی نام پسر مستودان
 ايدى حكيم قطران ارموي بيت بروی تو چنان شادم كد درويشي كه بنوازد * سر شاهان ابو المنصور
 مستودان ملائش * همان * سكون هيله جمع معنی اولور و يوكلرد يكدر شيخ سعدي
 بيت سر سرفرازان و تاج مهران * بدوران عداس بنازای جهان * عربيه ضم مهمله خواز
 واهانت ايديجي معناسند در * مهران * سكون ها و فتح راه مهمله ايله ابكي معنایه در اول
 بر كون معناسنه در ثانی عجمه بر مرد صاحب فضل آيد در شاعر بيت كرجه شيبان در عرب
 بود از اميران معتبر * ورچه مهران در عجم بود از بزرگان منتخب * مهران * محبتلو و شقتلو
 معناسنه ميرنظمي بيت هج عاشق را نباشد مهران * چند بدد در ره معشوق جان *
 * مهران * سكون هاوراه مهمله و فتح جيله معرب مهران كد در كه عنقريب ذكر اولور انشاء الله
 تعالى فصل خريف يعني كوز فصل خواجه سلمان بيت دستها كوشد بدم سرو و هر ساعت
 چنار * در هوای مهران رقص و دست افشان شده * بو بيتا تصريح وارد * مولانه اتفي
 بيت تزلزل در آمد مهندوستان * بلرزید از مهران بوستان * مهران * بر كوندر
 مهر ماهدن كد مزيورك اون التخي كوني در فارسيان قتلر نوزدن صكره او نكودن معتبر و بزرگتر
 جشن اولر كه جشن عام و خاص در نوروز كی زياده تعظيم و اكرام ايدر لالی كونه ك روز اوله
 مهران عامه و روز آخريته مهران خاصه ديرلر بومر تبه معتبر اولد و غنه سبب وجوه نقل ايدر
 از جمله حق سبحانه و تعالی يوكونه جميع وجه ارضی بسط ترتيب و اجسادى مقرر ارواح ايلدى
 بعض قول و يوكونه ملائكه كاوه آهنكره معاونت ايلد بلر تا كه فحاك اوزرينه ظفر بولدى و بر فرقه
 دخی ديرلر كه فريدون فحاكی طو توب حبس ايدوب مضايقه و بر مشيدى يوكونه فوق واقع اولدى
 و خلق سرور و شادمانی ايلد بلر اول جهنم جشن عام ايدر لرو بر يوك آدم ديرلر كه مهر نام بر ظالم

بر ظالم پادشاه و ارايدى خلقه بيك ظلم و ستم ايدوب خلقه زياده تعدى ايتشيدى يوكونه
 فوت اولدى و فرس قد يمد مهر فوت معناسنه و كان كوف فارسيله پادشاه معناسنه در پادشاه
 فوت اولدى ديك اولور و بر جماعت ديرلر اردشير بابك كه بابكندن بر ذیشان پادشاه ايدى يوكونه
 پادشاه اولوب باشنه تاج شاهی كيدى اول تقريبله جشن خاص ايدر لرو و رويت اولور كه يوكونه
 اطفاله اسم وضع ايتك و تعليم ايچون معلمه و رملك و خير لوستلر شروع ايتك غايت مناسبه در حكيم
 فردوسي بيت بكر اندران كشور آشك * برو تازه شد مهر كان و صله * حكيم ازرق بيت
 مهر كان نودر آمد پس مبارك مهر كان * فال سعد آوردر و زفر تخ و بخت جوان * مهران *
 قونق عربيه ضيف ديرلر كال پاشا زاده مرحوم بولغند دخی تصرف خاص ايدوب بيورده همان
 لفظ مركبدر كه بر جزوی مه در او او معناسنه و بر جزویده ماندركيزي معناسنه مانستن دن
 اسم فاعلدر قونق چونكه مستحق تعظيم و واجب تكريم اولوب قوندوغی برده رعایت او اند و غندن
 او توری هر قونقه همان ديدلر ابو منصور ثعالي لطايف المعارف نام كتابنده قونق حقه
 شغراى عربدن بر شاعر ك بويتلرين ايراد ايش * قطعه * ماست العجم المان ممانا الا *
 لاجلال ضيف كان من كانا * فاله اكبرم و المان منزلهم * والضيف سيدهم ملازم المانا * و جغتای
 لسانده قونق ديجك برده قونغان ديرلر وقونه ديكه قونغای ديرلر * مهران * كسر ها
 وسكون ياي تخمينه اوج معنایه كلور اول اولورق در كه كه كسرايله اولور دويای يانسيتدر ونون
 ناكيد ايچوندر ثانی مثل و نظير معناسنه در ثالث شيرينك دايه سی اسميه در كه مهران با نودر لرايدى
 * ميان * درت معنایه كلور اول و ثانی معنایى معروفدر كه بری وسط و بری ييل در بوايكي
 معنایه مولانا كاتبي بيت بقی كه باغ پرازكل شود بى كوت كل * چوكلن اريكشايد ميان باغ ميان
 و آنك امثالی نسنه ره ديرلر ثالث نيام شمشير يعني قايم قی و آنك امثالی نسنه لك قی حضرت
 مولانا قدس سره بيت چون زبانم گرفت خونريزى * همچو شمشير در ميان كردم * رابع
 هميان لفظندن خففدر سيد سراج الدين سكرى بيت زرى كه روى من از هجر اوزند شب و روز
 برغم من همه در سيمكول ميان افكند * ميانكين * فتح ياي تخماني اول وسكون ثانی و كسو
 كافله اور تالق واورته ده اولان نسنه ميانكى دخی ديرلر * ميتين * سكون يايين تخمينين
 و كسرتاء مثناة ايله كولنگ ديدكاري براوجى سوری و باشى يصي دمور آلتدر كه آنكله طاش
 كسر لرو قرارلر دخی رقرارلر استاد عسجدى بيت كسى كه او كند از كان و كه بميتين سيم * مكن
 برو بر خشايش و مياش رحيم * آغاجي بيت بندي چنان اوفند بر برم * كه ميتين فرهاد
 بريستون * بولغت جغتای لسانيدر نكتم فرهاد نامه ده قارن خاراكن وصفند در بيت
 چوميتين نوكنی خاراكن ابلاب * قايمغ خاراكن روزن روزن ابلاب * مچودن * سكون ياي
 تخماني و ضم جيم فارسيله ال ايله نسنه يوقلق كه عربيه لس ديرلر * ميراندن * سكون ياي
 تخماني و نون و فتح راه مهمله ايله سورمك ورد و نفي ايتك و بعض فرهنك اولد رملك معناسنه ده
 مرويدر * ميرانیدن * متعدى ميراندن مرقوم * ميرين * سكون ياي تخماني و راه مهمله
 و فتح تاء مثناة ايله كند و يي اولو و صاحب رتبه كوستمك ميرنظمي بيت باصل و نهادش نظر
 بر فكن * مپندار مپترم ميرتى * ميرسين * سكون يايين تخمينين و راو كسر سين مهملتين

ایله مودر اغاجی که مر سینه دخی دیرلر میزان می ایکی معنایه در اول تر از در که بو تقریبه
 عدالته دخی میزان دیرلر ثانی بر برج در که آفتاب ابتدا فصل خریفه اکا تحویل ایدوب اوتوز
 کون مکث ایدر و ابتدا تحویل روز و شب برابر اولور برج حاکم نظیریدر بوابکی معنایه میرظمی
 بیت چوهر که هر کار کردید میزان * شود منزلتس همچو خورشید میزان می میزان می سکون
 یای تحتانی وزاء معجه و فتح باه موحه ایله صاحب خانه مهمان یعنی قونق آلان آدمه دیرلر
 شمس غری بیت آرزاد بکر نماید آرزو * هر یکا انعام او شد میزان می میزان می سکون
 یانین تحتانیین و کسر زاء معجه ایله ایشمک تبول معنایه در می میسیدن می سکون یانین
 تحتانیین و کسر سینه ممله ایله یوقلق وصفه مق ابوالمعانی بیت دران حالت اندر که خفته بزیو
 بدستش نهانی میسید کیر می میسیدن می سکون یانین تحتانیین و کسر سینه معجه ایله دباخت
 اولمش قیون در یسی که میش قیوندر و آخر نه کی یای نسبتدر و نون نسبتن تا کید ایچوندو
 یوسیدن سیمه اولمشدر می میزان می سکون یای تحتانی و فتح نوله ارک دیدکاری یش که آلو
 دخی دیرلر می میهمان می سکون یای تحتانی و هایل معنی مهمان مرقوم کال بخندی بیت
 بخانه که چنین میهمان فرود آید * همای سدره دران آستیان فرود آید * ابوتراب بیک
 بیت خد نکت در دلم بنشست و جان چون صاحب خانه * کهی بیرون رود کاهی بکرده میهمان
 کردد می میهن می سکون یای تحتانی و فتح هایل اوج معنایه در اول قوم و قبیله در شمس غری
 بیت جهانیا را بگذره از عنایت تو * به از هزار عقار قبیله و میهن * ثانی یعنی خانان استاد
 صغیری * مثنوی * بدل گفت اگر جنگ جوی کم * به بیکار اوسرخ روی کم * بکیرد مرا
 دوده و میهن * کدی سر به بیند خسته تم * ثالث یعنی خانه حکیم فردوسی بیت می می می
 بار کم کرده را * بر انداختم میهن و دوده را حکیم اسدی بیت چو آید بر میهن خوان و خویش *
 بهر دش بصد لایه همان خویش * مؤید الفضلاده مسکه یعنی تره یاغی و ادات الفضلاده یعنی
 دسر و دختر وزن و معنی خوشخوی مرویدر فرهنگ جهانگیری یوسف انجوی هم مفتوحه ایله
 ذکر ایلشدر می مع الواو * منو می ضم نوله جنت معنایه مینو دخی دیرلر می میتو می
 سکون یای تحتانی و ضم تاه مثناة ایله پیراقلری سوری بر نوع طپوزدر میر نظمی بیت بدستش
 گرفته میتو آمد * سر خیم را راست کرد وزده می میجو می سکون یای تحتانی و ضم جیمه ایکی
 معنایه در اول مرجک که منجو و مرجود دخی دیرلر ثانی صیغه امر در آره معنایه می میرو می
 سکون یای تحتانی و راه ممله ایله امیر آب معنایه که رومک صوناظری دیرلر می میشو می
 سکون یای تحتانی و ضم شین معجه ایله حبوبات جنسندن بورچق دیدکاری قره دانه در می میلاو
 سکون یای تحتانیله شاکر معنایه در کذا فی الخفه می مینو می سکون یای تحتانی و ضم نوله
 اوج معنایه در اول معنی بهشت شیخ نظامی بیت یکی مجلس آراست از رومی * که مینو
 و شمش بر آورد خوی * حکیم اسدی بیت کیانی یکی جشن سازند و سور * که آید زمینو
 بدان جشن خور * شمس غری بیت شنه عادل جمال دینی و دین * زهی آفاق از عدلش چو مینو
 ثانی معنی آبکینه یعنی صرجه از دقایق قیروز شاه * مثنوی * تمامی دایره ارکان روجست *
 خرد در وصفش از عالم برون جست * شود یک نیمه شرقی مرتفع زو * دران دور از افاق بر چرخ

بر چرخ مینو * ثالث زمرد معنایه در می میو می بوزن دیوار زم چوبی مخصوصا و مراغاج
 چوبی که اوزرنده میوه اوله عموما می مع الهام * مزک می سکون زاء معجه و فتح کاف فارسیله
 هوای تیره معنایه در کذا فی فرهنگ جهانگیری می مع می تمیکاه دخی دیرلر عربیله حوصله
 معنایه میرظمی بیت که معنایه چون تخی باشد بناچار * نه هر چه بیاید کاو و خوار می مراضه
 سکون قاف و فتح راء ممله وضاد معجه ایله بر نوع چنل در مرنا و او قدر شیخ نظامی بیت می
 مراضه کو چون صبح راند * عدو چون مجدمه مراضه مانده می ملعه می سکون لام و فتح عین
 ممله و قافله قاسق معنایه لفظ عربی در اگر چه فارسیله قاسق آدی منظور فقره اولدی
 اما هر لغت کتبند دخی ملعه عبارت فی تحقیقه و اصل اولدی لسان الجمادین استماع اولمان یتنه
 قاسق تعبیریدر و اطبا ادویه اوزانده درت مثقال اگر لغته اعتبار ایدوب از فلان چیز یک
 قاسق یا خود یک ملعه دیرلر و جوهر بلر بر مثقاله ملعه دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری می مه
 اولو مقابلی که در یوک کوچک دیمکه که و مه دیرلر شیخ سعدی بیت چو از قومی یکی بی دانشی
 کرد * نه که را منزلت مانده مه را می مهرکیاه می مهرکیای مرقوم معنایه در طالب آملی
 بیت زفیض درد تو آه محبت آلودم * بکشتار فلک سیر کرد مهرکیاه * کال بخندی بیت
 خط چو دمید بر لب مهر دلم زیاده شد * نام خط از آن زمان مهرکیاه کرده ام * فرهنگ
 زفانکیاده بر او تدر پیراغی مقابل آفتاب اولور می مهرماه می اول کوز آبی نک فارسیله آیدر
می میانه می اورته و معتدل و هر نسند که طرفینی مساوی حاوی اوله اکا دیرلر عربیله وسط دیرلر
 چغتای لسانه آرا دیرلر میرعلیشیر بیت سواد خالی آتینک لعل و رخ پرو آرا * مکرکه
 مورچه نصفی اوزلدی سکر آرا می میه می فتح یای تحتانیله اثواب کسر بر تور تجزدر کومه
 دخی دیرلر می میخک می سکون یای تحتانی و خاء معجه و فتح کاف فارسیله صر بخانه معنایه
 میخک و شکک کی می میه می سکون یای تحتانی و فتح دال ممله ایله پاک دامن و مستوره عورت
 معنایه میرظمی بیت یکی پیروده در آنجام دام * زنش میله بودست هم خوشترام *
می میزاده می سکون یای تحتانی و فتح زاء معجه و دال مملتین ایله دوزنک و اتفاق ایله ایش
 ایتک شهیدی بیت بکسره میره همه بادست و دم * بکله میره همه مکر و مرست می میزه می
 سکون یان تحتانی و فتح زاء معجه ایله میان زین یعنی ایراورته سی کذا فی المجمع می میشته
 و میشته می کلاه با سکون الیاء التتانی و شین المعجه اوله ایه فتح التاء المشاة والثانی بفتح الذون
 معلم یهودیان معنایه در میرماره بیت دیدم چنین تی که صفت کردم * صرمست پیش
 میشته بنشسته می میلاوه می سکون یای تحتانی و فتح لام و وایله یعنی شاکر دانه شمس غری
 اینیت کر پناهت بر فلک کاری کند * جان دهند انجم می میلاوه * کذا فی المجمع اما فرهنگ
 وفای و میزا ابراهیم و مؤید الفضلاده یعنی مر دکانی مسطور در می مینه می سکون یای تحتانی
 و فتح نوله معنی میان مرقوم یعنی ارک که آلودنی دیرلر می میوه می معروف یش معنایه اکله
 صالح اولسون کرک اولسون می میوره می سکون یانین تحتانیین و کسر و او و فتح زاء معجه ایله
 بعض فرهنگ زاء فارسیله در صرمش که عربیله لبلاب و عشقه دخی دیرلر می میوینه می
 سکون یانین تحتانیین و فتح نوله اغاج اولان زاید بوداق که هوار اولق ایچون آتی کسرلر

کذا فی الجمع کرمی کسر راء مهمله ایله ایکی معنایه در اول سعی و کوشش و برکسته ایله
 قدر و رتبه ده بر ابرک کوسترمک حکیم ناصر خسرو بیت خط فریشکارا همی نخواهی خواند
 چنان به بی ادبی کردن و حاج و مری * سیف اسفرنگی بیت صدر ابدان خدای کز آثار عدل بود
 با آفتاب ذره خاکی مری کند * ثانی بشر و فساد اوزره اتفاق ایتک شهیدی قی بیت
 یکسره میره عمه بادست و دم * یکبله میره همه مکروم ریست * بویست میره ایچون مقدم
 ذکر اول شهیدی افتضا حسبله نکرار نکاب اولندی عریسه راء مشدده ایله نای کلوک حلقوم
 ایچنده در کدرگاه آب و نادر کرمی سكون شین معجه و کسر تاء مثناة ایله برنوع جامه
 حریر باف رکه بغایت لطیف و نازک طوقشده راستاد قیقی * قطعه * برافکنند ای صم ابره شنی
 زمین را خلعت اردی به شنی * زمین برسان خون آلود دیا * هوا برسان نیل اندود شنی *
 استاد عجمی بیت بسته قصب اندر سرای دوست بمشی بر * یکبوسه به دارا امروز
 بدستان را کرمی معیازی کرمی سكون غین معجه و فتح یای تختانی و کسر زاء معجه ابله لباس جدید
 کیلار کراسکی سن فقیره ویرمکه دیرلودخی درزی شاکردینه ویربلان شربلک بخشیشه دیرل
کرمی مهربانی کرمی برنوع لطیف حریر باف جامه درخواجه سلمان * مصرع * از مهرت فردید مهربانی
 و دوستلق و محبت و مودت و شفقت معناسنه ده کلور کرمی مهرکافی کرمی سكون داوراء
 مهمله و فتح کاف فارسیله مصنفات بارید خسرو دین برلخ آدیدر شیخ نظامی بیت چو
 نوکری نوای مهرکافی * بپردی هوش خلق از مهربانی کرمی مهرمانی کرمی میله بودخی باریدمر قومک
 او تو برلخ نندن برلخ آدیدر ویدالفضلاده مهرکافی بی بونک معناسنه کتورب شیخ نظامینک
 مرقوم بیتنه تمسک اولش کرمی مری کرمی سكون ها و کسر راء مهمله ایله سازیعنی چنک حکیم
 خاقانی بیت مری یکی بیری زار آوار آورده بزار * چون شد اندر مرغزار جان بهر جار بخته
کرمی مهمانسرای کرمی مهمانسرای مرقوم معناسنه در آخر بنده کی یا حریفی جای و کدای یاری
 کیندر کرمی مهمانی کرمی قونقلق ضیافت معناسنه در ابوالمعالی بیت خیال آن پری کاشانه دلرا
 اگر آید * کتم باخون دل لخت جگر تریب مهمانی کرمی کرمی سكون یای تختانیله ادات حال
 و ادات مضارعدری یعنی کله اولنه داخل اولدقن مضارعه و حاله تخصیص ایلر ملا میداند
 وی باید وصیغه امره دخی داخل اولور میدان وی بین کی کاهی بهاز یاده ایدوب همی دیرل
 مثالی استاد لطیفی بیت توهمیدان که هیچ نعمت و خواست * نبوده مجو خدر سنی راست *
کرمی میانجی کرمی مسلح دعوی و بیع و شرایعنی ایکی و یادخی زیاده کسسه لمیانه فصل زاع
 آیدنه دیرل اما بغیر حکم یعنی معقول ایله کرمی میانجی کرمی اورته ده اولان مرنه ایسه کرمی کرمی
 سكون یای تختانی و کسر راء معجه ایله برنوع جبهه در کذا فی الجمع کرمی میستی کرمی سكون یای
 تختانی سکن مهمله و کسر تاء مثناة ایله وجود انسانه ظاهر اولور برلکه در عربیه بر صوبه دخی
 دیرلابی معدر کرمی میشنای کرمی سكون یای تختانی و شین معجه و فتح نون بر او تدر دار و قنندن
 غریبه عمی الراعی دیرل سبب تسمیه سی اکثر چو با نلر نیابنده اول اوقی چقارب برلکذا فی فرهنگ
 جهانگیری کرمی باب المیم المیمه مع الالف * مجلا کرمی فتح جیم و لام مشدده ایله مهره لیش

بیت
 کرمی

مهره لیش و صیقل اورلش آینه و غیره ابوالمعالی بیت کام دل حزیم دیدم بروی خوبت *
 روی ترا که بودست آینه مجلا کرمی فتح جیم فارسیله برنوع طعامدر برغست دن ایدرل
 عربیه قنابری و برغستوادخی دیرل کذا فی الجمع کرمی مجابا کرمی فتح حاء مهمله و باء موحد ایله
 ایکی معنایه کلور اول احتراز معناسنه یعنی صافقی شیخ علی نقی بیت چه عجب کر حذر
 از ناله دلهانکنی * که توبی باک ز شمشیر مجابا نکنی * ثانی مدارا معناسنه کلور خواجوی کرمانی
 بیت کبوسوی تو کر کر کشد اورا چه توان گفت * باهندوی کر طبع مجابا چه توان گفت *
کرمی مدارا کرمی ملایمت و موافقت کوسرتوب ترک تراغ ایتک خواجه حافظ بیت آسایش
 دو کینی تفسیر این دو حرفست * بادوستان مروت بادشمنان مدارا کرمی مرغک دانا کرمی یعنی
 طوطی کمال اسمعیل بیت کتایت از قلم تست مرغک دانا * عبارت از سخن تست کفج باد آورد *
 وله ایضا بیت تعالی الله چه کلکست این که همیچون مرغک دانا * همی پوید بفرق سر معاش
 عالمی دردم کرمی مرغوا کرمی سكون راء مهمله و فتح غین معجه ایله نفرین و فال بد معناسنه حکیم
 قطران ارموی یعنی فال بد بیت کرده از مهر تو نفرین موالی آفرین * کرده از کین تو مروای معادی
 مرغوا * شمس خزی مثله یعنی فال بد بیت بفال نیلک نهادم اساس این خدمت * چنان
 مکن که مرا مرغوا شود مرا * حکیم سنایی یعنی نفرین بیت شاه را گفت مفسدی احوال *
 که کند مرغوا بجان تو زال کرمی مروا کرمی سكون راء مهمله و فتح واو ایله فال نیلک و دعای خیر
 معناسنه در حکیم خاقانی بیت از خاک صفا صفا پذیر کرمی مروا ز جمال مرده گیری * امیر معزی
 بیت آری چو بیدش آید قضا مرا شود چون مرغوا * جای شجر کیرد کجا جای طرب کیرد شجن
 استاد لطیفی بیت او من نفرین کند من آفرین * من برو مروا کتم او مرغوا * استاد عنصری
 بیت اب بخت بیروز را خنده * مرانیز مروای فرخنده کرمی مشتاق کرمی سكون شین معجه
 و فتح تاء مثناة ایله مشتبه که پا پوچی و جلد آلتیدر کرمی مشکما کرمی سكون شین معجه و کاف و فتح
 میله جای مشکبو یعنی مشک کی رایحه کلور یردیرل کرمی مطرا کرمی فتح طاوراء مهمله مشدده
 ایله چندره لیش و پرداخت اولش معناسنه در و عربیه ترو تازمه معناسنه مولانا کاهی بیت
 نکافیا چن معصیت مطرا به * که تخم مغفرت از مزرع کنه روید کرمی معما کرمی سوز ایچنده کز او
 اولان سوز که بر بختن بر اسم مراد اولنور توجیه و یا خود ناویل و یا خود غیر طریق ایله استخراخ
 اولنور خواجه حافظ بیت حدیث از مطرب وی کوور از در کترجو * که کس نکشود و نکشاید
 بحکمت این معمارا کرمی مغوشا کرمی خم غین و و او معروف و فتح شین معجتین ایله طایفه بوسدن
 بر مذهب آدیدر و برمود آدی اواق دخی مرویدر کرمی مقیلبا کرمی کسرقاف و لام و سكون یای
 تختانی و فتح باء موحد ایله برنوع طعامدر بغدادی و نخود و بقلاد و پیاز و شام و کروز و کند نا و قورق
 یاغیله آمیخته اولش کوفته ایله بشوردرل بهحاق اطعمه بیت اگر چه دینه بدیک مقیلبا
 شد خوار * میار نیز چن محترم نخواهد ماند کرمی مواسا کرمی فتح واو و سین مهمله ایله یعنی آسان
 و راحت و ملاطفت و نیکی معناسنه مولانا جامی بیت درین محنت سرای بی مواسا *
 نعمتهای خوبشم کن شناسا * مولانا هاتنی بیت مدارا برون بردخت از جهان * مواسا
 بسان پری شد نهان کرمی مومیا کرمی ایکی نوع اولور بری معنیدر شیرازده بر مغاره ده حاصل

اولور طاشدن ياغ کي صيروب چقار بعل مجيد اولور غابت مقبول وذي قيمتد و برنوعی
علميدر ديرلکه آدم ايتدر آنک دخی نفعي فاوذر امامعدنی قدره وژدکدر استخوان شکسته يه
بر الساعه درختی تجربه سی بویله درکه برطاوغک دیری اپکن ایاغن قیروب معدنیستدن بر قیراط
صاده یاغ ایله سورسه لری الحال درست ایدر موی کیا فخ سکون یای تچتانی اول و فتح
ثانی و کسر کاف فارسیله سنبل عندیدر که بعینه صاج کبی اولور استعاره طریقیله زلف خوابانه ده
دیرل کال اسمعیل بیت لشکر عشق تو کرده دلم ان ترک خطا * حلقه در حلقه زانیو بی چون
موی کیا * مجمع الفرسه یعنی انبوهی مرقومدر مهر آ فخ ها و راه مهله * مشده ایل
قایت زیاده بشمش نسبه و مضاعف اولش طعام حکیم سوزنی بیت کشته زانکشت و افزاره
دوزخ * نیمه تن او کباب و نیمه مهر مع الباء الموحده * مرغاب فخ غین معجه ایل اورده
اکثر صوده تعینس ایتد و کیچون صوقوشی دیرل مرغابی دخی دیلور مولانا هتقی بیت میاور
یا این صید که ترکاز * بم رغایم میند از باز * فرهنگ جهانگیر یدر رودخانه نانی درکه مرو
شهرینک یا نندن کنارا ایدر مرورود دخی دیرل مرورتاب ضم راه مهله اول و سکون
ثانی و فتح تاه مشناه ایل سر تماجدر مشکتاب سکون شین معجه و کاف و فتح نوله خالص
مسک معناسنه که ناب صافی معناسنه درمی ناب کبی ابو المعانی بیت خال روی مشکتاب کلعدار
کرد سترمنده ازین مشک خطا مطرب سکون طاووس راه مهله ملین ایل سازنده و کوشنده
دیرل خواجه حافظ بیت ساقی بنور یاده برافروز جام ما * مطرب بکوک کار جهان شد بکام ما
موتاب واو معروف و فتح تاه مشناه ایل قیل بویکی چول و غرار و تور به و امثالی نسبه
استیانه دیرل موتاف و موتا و دخی دیرل مع التاء المشناه * محات فخ خاء معجه ایل
سپستان دیدکاری او درکه مشک ترکان دخی دیرل محت سکون خاء معجه ایل امید
معناسنه در مولانا شهاب الدین عبد الرحمن بیت هرکه دارد با جهان بگذره محت * دیک
صودایش بماند نیم محت مرت سکون راه مهله ایل توابع الفاظ قبیلندند که توت مرت
پراکنده و پریشان معناسنه شمس خزی بیت بدسکال نیکخواهش تار و مار * نیکخواه
بدسکالش توت مرت مست سکون سین مهله ایل اوج معنایه در اول شکایت معناسنه
استاد لطیفی بیت عهد و پیمان خویش مست مکن * وزغ روزگار مست مکن * استاد دقتی
بیت ای از ستمش توهیه مردمان مست * دعوت صعب و منکر دعوت خام و سست *
صاحب قرهنگ منظومه بیت هست دندان کلید مدنگ * مست اینجا شکایت بجنگ *
ثانی بر اوت کوکیدر خوشبو اولور عریضه سعد دیرل سین مهله ایل و هندی لسانده موده
دیرل یومعنایه بعضی فرهنکرده شین معجه ایل مرویدر ثالث غم و اندوه معناسنه بودند که
عنناک اولانه مستند دیرل مست و مست فخ اول سین مهله ثانی شین معجه ایل بر اوت
گوکیدر خوشبو اولور کدافی الموائد الفضله مشک دیرل که مشک زیر زمین دیگله
مشهوردر مست فخ سکون شین معجه ایل درت معنایه کلور اول یومرق معناسنه در
مولانا هتقی * منوی * چو شد کار شمشیر و نیزه تمام * کشیدند ازهم بمشیت انتقام * نهادند
دورق خود مشت را * شکستند درمشت انکشت را * ثانی یعنی کف بر آوج دیگ یزده بکشت

بکشت و مشت دیرل شیخ عطار بیت حمد بجز آن خدای پاک را * آنکه ایمان داد مشتی
خاک را * یومعنایه ظاهر یابی بیت جهان ربا طخراست در کذر که میل * کآن مبرکه بیک
مشت کل شود معمور * ثالث چیز اندک یعنی شتی قلیل حکیم اسدی * مصرع * اعادی
کد ایند مشتی ارازل * یومعنایه بکشت دخی دیرل مولانا جامی بیت قرص مه را پی بکشت
لیم * بسرانکشت کرم کرد و نیم * رابع یعنی مالی که مشتق یعنی مالیدن بسحق اطعمه
بیت افسوس از ان دینه پروار که بکداخت * در روغن آن مادوسه چنکال نه مشتی مفت فخ
سکون فایله قیمت و بهاسز اولان نسبه مولانا عرقی در صفت اصب * قطعه * شاهنشها
حقیقت اصبی که داده * بشنه و زمن که تا برسانم بغرض * درویش بی عصاش نکیر دزمن
مفت * طرار و مفلسش نستاند زمن بقرض * پیرست و علی بجوش زان فروده ام * آری
بود رعایت بیر علیل قرض * مهمیر میز نم بوی از صبح تابشام * کلی بطول میزدم اکنون زغم
بغرض مهره بشت آرقه ده اولان خرده کوکار عریضه فقرات ظاهر دیرل مهل فخ
سکون ها و فتح لامه زمان ناخیر وامان و یرمک معناسنه میر نظمی بیت اکرمات دهد ایزد
بمهرم * بجان خدمت کنم فرمان بگیرم مع الحیم * مشخ فخ شین معجه و سکون نوله
برغله آدید رحیوات نوعندن هز پار کلا و دیرل اما مجمع الفرسه بریشل سکندر آت اوز نینه
قونار سه آی هلاک ایدر یعنی صوقد وغی روی جراحت ایدوب قودت دو شور فخ مخ
سکون نوله اوج معنایه کلور اول زنبور معناسنه عموما شرف شفره بیت قهرت اندر
دوده غوغا بیان * همچنان دود یست در مخ آشیان * وزنبور عسل در خصوصا مولانا جو
ابن یمین * قطعه * شاه اکینه بنام میمون جناب تو * کز کائنات حضرت عالیت بر کز ید *
شیرین نکرده از عسل روزگار کام * تا کی زمانه مخ صفت خواهد ش کز ید * کال اسمعیل بیت
میان بسته کلک تور روی کاغد * شود همچو مخ عسل بر شکوفه * استاد نجیک بیت هر چند
حقیرم سخنم عالی و شیرین * آری عسل شیرین ناید مکر از مخ * شمس خزی بیت کر نه زیاد
او بهار خورد * انکبین زهر کرد اندر مخ * ثانی خر ضعیف وز بون حکیم سوزنی * رباعی *
ای توتینی مشک و حسودت زر غخ * با پور تور خش پور دستان خر مخ * باد ارخ حسودت
ترنجید وزرد * سرد طبعی نهاد بشت چو ترنج * ثالث یوانان بر قریه اسمیدر مهره عاج
صد قدن وفیل کو کندن ایدرل مدور بر نسته در بوری کی چارلر محمد صبار * مصرع * نفر
ومهره عاج ودم نای فخ مع الحاء المعجه * مخ اوج معنایه کلور اول جام معناسنه عموما حکیم
قطران ارموی بیت اگر خواهی که بر شیران نهی مخ * زخ مذشان تمامی داد بستان * ولجامه
کم معناسنه خصوصا حکیم اسدی بیت خی بر سراسب سرکش نهاد * جهان آفرین را بسی
کرد باد * یوم معنای موید شمس خزی * قطعه * جم قدر جمال دینی ودین * ای قال تو چون
وخ توفرخ * کرد دست قضا برای زینت * بر ایلی سرکش فلاک مخ * ثانی بر جانور آدید که عریضه
موس دیرل ثالث خره الغاجی که خر مالغه نخستان دیرل و عریضه یعنی مغزی یعنی بینی و ایلیک یومعنی
ایله معنای اوله حکیم سنایی بیت رزوی غیر زیست که چون مرکب شاهان * رایض نکند بر سر
خر کره مخ * کوی که تر زم همه عالم دیوار * از مخ چه تر سد چو مر اور انبود مخ فخ

چون اوله معنای ترکیبی نك مقتضای قوشی چوق اولان یردیمکدر اما اطلاقاتند معلق
چمن معناسنه استعمال اولنور میرظمی بیت چنزار لطیف و دلکشایود * که سخن مرغزار
وخوش فضا بود مرغ زیرک سار برقوشدر طوطی کی سخنکوی و طوطیدن کوچک اما
رنگی سیاهدر سار و سارک و سارودخی دیرلر حکیم سنایی بیت چون شناسد جای خود را
مرغ زیرک سار ما * بعد ما پیدا کند اندر زمین آثار ما مرغ سحر بعضی باجل و بعضی
باجله بکزر برقوشدر سحر و قند فیادی زیاده اولوردید بلسر شیخ سعدی بیت ای مرغ سحر عشق
زیر وانه بیاموز * کان سوخته را جان شد و آوازی آمد مزدور سکون زاه معجه و هم
دال مهمله ایله اجرت ایله ایش ایشلین آدم حکیم سنایی بیت همه ساگردا و مدرس شان *
همه مزدور او مهندس شان * عربیله اجیردیرلر و چغتای لسان انچود یرلر کسر الف و سکون
یای تحتانی و نونه اجاره یه طوالتش خدمتکار دیمکدر و وقف نامه ده میرعلیشیروز ارتدن شکایت
ایدوب دیر بیت و آزاده لار نینک انچولو ککا * کیرمک طمعیدن تشتی مستار سکون
سکون سین مهمله فتح تاه مثنای ایله شراب نوفشار اکشی شراب معناسنه دکاور بعض حرف
طایله مسطارد یرلر اما فارسیله حرف طال اولدوغی ظاهر در مشت افشار و مشت افشار در
کلاما بسکون الشین المعجه و تاه المثنای آلات اهل صنایع معناسنه استاد فرخی بیت بنام
جودش غواص کر بحر شود * نخست دست رساند با لوی شهوار * چو کوهکان که بکان
شد بنام دوات او * نخست میتین در زبیر مشت افشار * مجمع الفرسه ابتدا ایرشمن اوزمدن
اولان شراب جدید که لغت شامیا نده مسطارد یرلر مشکر سکون ستین معجه و فتح کاف
فارسیله سختیان و باغاریدن اولان دوستک که مشکره دخی دیرلر مشکسار ترکیب
صفقیله موصوفندر که مشک ساره صفت واقع اولمشدر خوشبوی اولان مکانده یرلر اکثر
مشکوفه و ریاحین دن رایحه لطیفه استشمام اولنان محارده استعمال اولنور شاعر بیت
مشکوفه دمیدی ازان صد هزار * همه لاله رنگ و همه شکسار مشکین رفادار برنوع
خرده و خوشبو و چوق پیر اقلو بیاض کلد ریا ز آخر لنده ایریشور که کل نسیرن دخی دیرلر کذا
فی الجمع مطرا کر چندر هچی و پرداخت ایدیی بولفت عربیدن تصرف اولمشدر که
مطرا عربیدر و کر فارسیدر ترکیب ایدوب اسم ابلشار مفرد سوار بودخی آنک کی
تصرف اولمشدر زرامفرد عربی سوار فارسیدر ترکیب ایدوب یا لکزا تاویه اسم ابلشار در مولانا
ها تفی بیت یک دفعه ترکان مفرد سوار * رسیدند آجاده و پنجه هزار * یا لکزا تاودیمکدر
مراد بهادر و دلاوردیمکدر منجیر سکون نون و یای تحتانی و کسر جمیله مشبک قفس که
عربیله شعیریه دیرلر و دخی طبرزون معناسنه ده کاور و امثالی نسنه لرده دیرلر منقر
سکون نون و هم غین معجه ایله برنوع بیوک قد حد در که مجلس باده آخرنده اهل بزم برلرینه محبت
آنکله طلوا بچرلر اکا سائکین و منغرل دخی دیرلر امامی هروی * رباعی * ای پرده نسیم لطفت
از روی کل آب * وی در چمن از شرم رخت کشته کلاب * منقر کبد و مست شدندی همه کرد *
وی ساغر مستی نوش خانه خراب * خواجه عید لوپکی * رباعی * ای خداوندی که از لطف
تو دریا پر شود * در صدق مرقطه آبی زینسان در شود * بزم شوق تو چو در دل کس تر دفرش

فرش نشاط * چشم من ساقی خواب وهم متغیر شود مور چ واو معروضه ایکی معنایه دور
اول قرنجه که عربیله غله دیرلر شیخ سعدی بیت هر یکا چشمه بود شیرین * مردم و مرغ
و مور کردانید * ثانی اول پاسدر که جسم آهنه صیقل ایله زایل اولایوب یری قاله مور چانه
و مورچه و موریا نه دخی دیرلر سیف اسفرنگی بیت بجایی که جود توشد دام داهای * کشده و
شمشیر از حرص دانه موسیقار ترکیه مثقال دیدکاری سازدر که اون بش بکرمی ایر بلی
اوقاقی قامشی هموار و صاف ایدوب آغز ایله او فودرلر میرابوالمعانی بیت کاویم نای و وی جسم
همچون تارچنک کویا * بدستم کشته است انکشتهایم مجموع موسیقار موشخوار واو معروف
و اوامعده و فتح خاه معجه ایله یعنی زغن که مردار خوار و غلیه واج و غلیه وار دخی دیرلر شاه ناصر
خسرو بیت نه هرچه با پر او شود مرغ باز بود * که موشخوار و غلیه وار نیز در دخی موشکر واو
مجهول و سکون شین معجه و فتح کاف فارسیله اول عودته دیرلر که ماتم و عز الحمله میتک اوصاف
مویله و سایر خورنلر فریاد و زاری ایدله عربیله نوحه دیرلر فتح حایله موشیر معنی
موشخوار مرقوم یعنی چیلای مهر میتین ایله و سکون حایله ده جایز در ختم و خاتم معناسنه
عربیله معنی کره یعنی طای مع الراء المعجه * مبارز فتح باه موحد و کسر راء مهمله ایله
هملوان و جمیع معناسنه مراز فتح راء مهمله ایله کنند رایبی میر نظمی بیت چو هر ناسنه اف
بوده کردن فراز * بیت دذک کردنش رامراز مرز سکون راء مهمله ایله خرج سغلی یعنی
سوراخ زبرین آدمی و غیره حکیم سوزنی در مطایبه بیت ای مرز ترازد بک مردی * زان مرد
بتور سیمه دردی مرغ شب آویز برقوشدر کیجه ضبا خه دک برا غاجه بخود آشما ننه
ایاغندن آصیلوب حق حق دیو فریاد ایدر اول قدر که بودندن و قاج قطره قاز کاور شهنظامی
بیت نهاده نام آن شبرنگ شبدیز * همه شب مونس مرغ شب آویز مرغ سجیز بابل
معناسنه در که مرغ زندخوان و مرغ شخوان و مرغ شب آهنگ و مرغ سهر دخی دیرلر شیخ نظامی
بیت منم در آچه مرغان شجنیز * همه شب مونس مرغ شب آویز مروز مهمله راء مهمله
و اوامعروضه هری و لا یفند اولورلر برقیله اسمیدر مز مزیدن لفظ دن صیغه امرد
مکیدن معناسنه حکیم سوزنی بیت تا بود ناز و کامرانی خوش * باده دیش و کاه رنی مز موزه دوز
ادک و با بوج و خرمه دیکچی معناسنه در مع الراء الفارسی * مر مشت چشم ودخی هوایی
تاریک ایدن نسفه بولندن بر اوزرینه دوشر عربیله ضیاب ترکیه طومان دیرلر کذا فی الموقید
مور سکون واوایله آبگیر معناسنه در موزه واژ بردخی دیرلر کوچک کول کی موردن
چقور یرلر دایر کیلوب قالور استاد فرخی بیت چو زلف خوابان در جویهاش مرز نکوش *
چون خط خوابان بر موژهاش سیسین مع السن المهمله * مقرنس فتح قاف و نون
و سکون راء مهمله ایله خانه بالا که منقش اوله و هر سقفلرده و ایوان اوکلرنده کی چقاقلرده
اولان نقش اندر نقش مکاس فتح کافله ایکی معنایه در اول معامله و سغل و علم مبالغه
ایتمک یعنی ایش و کار و کسب طلبند سبی و اقدامی زیاده ایتمک عربیله کی جد و جهد و اقدام
و اتمام معنایه در حکیم نزاری قهستانی بیت شراب بستدن و بی مکس نوشیدن * نه عدد
و دفع فریب و بهانه آوردن * ثانی اول شخصه دیرلر که یوللرده و دربندلرده مرور و عبور ایدن

ی

نخار و باز گردن یوکاری ایچون آله بار و باج دخی دیرلر شیخ عطار از اسرار نامه * مثنوی
گفت محو آن خد یوکار * میخیزد از مهر خود بنده هزار * پس ایاز پاك دل را از زمان *
در مكاس جمله بستم را بكان * مكيس * كسر كاف و سكون ياي تحتانیله مكاش مرقوم
معنای نه در یعنی اول ایشك طابن نهایشه ایزد زمك حكیم فردوسی بیت خوش آید
ترا از كد ايان مكيس * كد در بدل غسفی تویی شیبه و دین * حكیم سنایی بیت چیست امشب
شب عتاب و مكيس * عوض ماست ماهتاب و ملیس * ثانی باج معناسنه در باكه مطلق
باجد میر نظمی بیت دران جایكه بوديك باجداز * گرفتن مكيسی شده بقرار * ماس *
فتح میله زمین پسئی و معاك یعنی آلق و جقوقیر كذا فی فرهنگ جهانگیری عربیله ایکی سنه
بر برینه یقین اوله شویله كه بری برینه سورینه میر نظمی بیت بعشقش کشیده غم بقیاس *
نكشته دمی بكدر كراماس * مع الشین المعج * مشوش * ضم شین معج و واو مج و اول ايله
بر طعم اندریمر طه آقن روغن ساده و بكمز ايله بشورب ورم مقدار قوام و روب تناول ایدرلر
* مورش * واو مج و اول و كسر راه مهمله ايله اوج معنایه كور اول بونجی دیزسی كه زنان
یونلرینه طقارلر عربیله خرزه دیرلر ثانی دكان اوکی ثالث صفة معناسنه در * موش *
واو معروفله چكان معناسنه شیخ سعدی بیت كربه شیرست در گرفتن موش * لیک موشست
در مصاف پلنك * عربیله فاره دیرلر چققیای لسانند چققان دیرلر * موش * واو معروف
و كسر لامله اسم مصدر در آكلش معناسنه اوشكوز بیت بكارد هر موش كچه بد نیست
ولی در خیر كردن از خرد نیست * حكیم فردوسی بیت بدو گفت كاموس كین رای نیست *
بدین موش اندر مرایای نیست * مع الغین المعج * مرغ * سكون راه مهمله ايله اوج
معنایه كور اول عموما قوش معناسنه در عربیله كی طیر کی ثانی نیراعظم اسماسندن بر احمد
شیخ نظامی بیت تودعی صبح راشب افروزی * روز را مرغ و مرغ رادوزی * شاعر بیت
بود طعمه باز تو مرغ روز * نه مه * مجور ایت بود شب فروز * ثالث زنجبیل كه مر تاده اولور
* مغ * آتش پرست كافره دیرلر استاد عنصیری بیت چو شب رقت و بردوست پسئی گرفت
هوا چون مغ آتش پرستی گرفت * مطلق كافره دیرلر شمس غزی بیت دشمن خسرو خلیل امین
در همه باب كترست از مغ * مغ * واو مج و اول ايله مغ مرقوم معناسنه شیخ سعدی بیت
مغی در روی جهان بسته بود * بی را بخدمت میان بسته بود * مع الفاء * مشرف * سكون
شین معج و كسر راه مهمله ايله كاتب معناسنه حكیم شفقانی در عجبایت خالوی توشند ناظر
دلالی سر كین * غوی توشند مشرف كناسی * میدان * كناس فتح نون مشدده ايله كارین
معناسنه در * مو تاف * قیل بویکی موتاب و موتا و دخی دیرلر میر نظمی بیت موتافی شود
سر مایه ریشش * یا خود كشته چو قوطاسی به پیشش * موشكاف * مدق و بارك نظر
معناسنه مولانا جامی بیت خاطر از وسوسه صافی كردند * در ورع موشكاف كردند *
* موی شكاف * دخی دیرلر مدقق و محقق معناسنه خواجه سلمان بیت كاه در حل دقایق
شعنهست موی شكاف * كاه در كشف حقایق علیست چهره كشاف * مع الفاف * مشاق *
فتح شین معج ايله خد مكار معناسنه و شاق دخی دیرلر ابوالعانی بیت مشاق تو بوند خوبان

خوان عالم * ملك حسن راسخ جهانی * مشاق * آرزو مند معناسنه وله بیت تویی
چو كعبه * انور بدین عشاق * جمال حسن تو خلق جهان همه مشتاق * مع الكاف * مروای نيك
مصنفات بارید خسرو دین بر لحن اسعیدر شیخ نظامی بیت چو مروای نيك افراتی بال * همه
نیکو شدی مروای آن فال * مر دك * سكون زافارسی و فتح ذال مهمله ايله بر شخصك آیدر كه
نوش الروان پدری قباد شاه زمانه دعوی پیغمبری ایلدی نوش الروان پادشاه اولد قده آفی
سكسان نيك نفر توابعيله قتل ایلدی محمد هندو شاه بیت جهاندارا تواند دفع احداث *
چونوش روانی اندر دفع مر دك * مر ك * مصغر مر دك كاف تصغیر ايله * مشتاناك *
سكون شین معج و فتح تاه مثناة و نونله ال قیاسی یعنی آوج ایچنه صغار طاش * مشك *
معروف عربیله مسك دیرلر ولایت چین و دیار خطا و ملكت ختنه حاصل اولور ناف آه و در
خاص اولوب مغشوش اولیه نك امتحانی استقام یعنی قو قولد قلد بوروندن قان كور شیخ سعدی
بیت بدو گفت كه مشكی یا عیبری * كه از بوی دلاویز تو مستم * مشك * سكون شین معج
و فتح كافله راوت كویدر زیاده خوشبوی عربیله سعد دیرلر ضم سین مهمله ايله اطباء معالجه به
استعمال ایدرلر شاعر بیت كچه مشك بسی بود خوشبوی * فرق وی چون بمشك بسیارست
* مشك * سكون شین معج و فتح كاف و نونله بر قوشند رككلكه مشابه اكثر صوكنارند
تعیش ایدر * مشكینك * سكون شین معج و یای تحتانی و كسر كاف و فتح نونله بر حوا
آیدر كذا فی الموائد * مشك و مشكك * كلاهما بسكون الشین المعج و فتح النون
یعنی مشخ مرقوم یعنی بر غله در غندول كلا و دیرلر * مقلاك * سكون غین معج ايله
درویش فقیر معناسنه در جمال الدین عبدالرزاق كاشی بیت بقسمتت مقدار رزق ز جهدست
دایاش ايله مرزوق وزیرك مقلاك * بولفت اگر چه عربی به بكرز اما كتب معتبراته فارسی
كورلشدر * مغوشك * ضم غین و فتح شین معجین ايله مجوش دانشمندی در * ملك *
یعنی زوین كه كوچك حربه در پورهای جامی بیت با داخلید دیده شوخت بر خم حار *
وانگاه سفته سینة شومت بنوك ملك * ملك * سكون لامله حو باتدن بر نوع قره دانه در
ابوالموید بیت بسا كسا كنندیم حریره و رهاست * بسا كس است كه سیری شبیدار ملكش *
شیخ عطار بیت ملك مطلب كه بخوردی مغرخر * ملك كاوا آزاد هندای بخیر * و مرجك اولق
اوزره دخی منقولد ریت اوله مرجك اولق مناسبدر زرا قره دانه غدای انسانه صالح
دكدر و عربیله معناسی كسنه نك تحت تصرفند اولان شیمه دیرلر فارسیله تحیت و سلام
معناسنه اولدوغی دخی مرویدر * ملك * سكون لام و فتح كافله ایه كوچگی دید كاری اوت
عربیله خبازی دیرلر بعض نسخه ده ملكل واقع اواشدر * منك * سكون نون و فتح ذال مهمله
ایله پاره انش سنه هره اولور سه میر نظمی بیت در ریش كنه جامه و منك * شك در پیش
مردمان منجك * ملك * سكون نون و فتح لامله دانشمند كه ملا و ملا دخی دیرلر * مملاك *
سكون نون و كسر هایل فقیر و درویش معناسنه در وله بیت در جهان هر كه مملاك شود *
از سوال و حساب پاك شود * موشك * واو معروف و فتح شین معج ايله یراسه كه شب پر
دخی دیرلر كوشه نظرایده مد بكندن كوند ز طشره چقمیوب كچه چقوب اوچر شیخ سعدی

بیت نور کیتی قوروز چشمه خور * خوش نیاید چشم موشک کور * موک * و اوچم هول ایله
 معنی میش یعنی قویون کذا فی فرهنگ جهانگیری اما مجمع الفرسده بمعنی نش مسطور در موک *
فتح هایلک شکل که وجود انسان طاهر اولور عربیه تناول دیرل * مع الکاف الفارسی *
ک * مرداسنک * سکون را ونون و فتح غین معملات ایله کشدن آیریلان قوروشون ترکیه
 مرده سنک و عربیه مرده سنخ دیرل * مرده ریک * میتدن کیزوقلان اثواب و مال و ارزاق
 مرده ری دخی دیرل متروکات معناسنه حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * استرا سنک کلی
 بر پشت تست * کر نسیم در توصد کاز اردست * میل توسوی مغیلا نست و ریک * ناده
 کل جینی ز خاک مرده ریک * وله قدس سره بیت از خراج ارجع آری زر چوریک * آخر آن
 از تو بماند مرده ریک * وله قدس سره بیت گفت قاضی خیر ازین زندان برو * سوی مانده مرده
 ریک خویش شو * نفرین خلفه آرتنه قلان دید کگری معنایه رشید الدین وطواط بیت
 در داو حسرتا کدیما یان رسیده غم * وین حرص مرده ریک بیما یان غیرسد * حکیم انوری بیت
 کفتم کلید بخره بمن ده تو بر نشین * این مرده ریک را تو با هستی بیار * مرغ شب آهنگ یعنی
 بابل میر خسرو بیت دوش ز یاد دخت آه جگر سوز من * شدیم واپر بسوخت مرغ شب آهنگ را
ک * مرک * سکون راه مهمله ایله بوریدن آقان غلیظ صوکه خلم دخی دیرل سومک معناسنه
ک * مرزبانک * کسر راه مهمله و سکون یای تحتانی و زاه معجه و فتح باء موحده و نون ساکنه ایله
 بردارود در خوب کلا دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری * مشتاسنک * سکون شین
 معجه و فتح تاء مثناة وسین مهمله ایله * مشت سنک * بودخی آنک کی ایکی معنایه کاور اول
 بمعنی سنک فلاخن یعنی صیقل طاشی علی شطرنجی بیت تیغ خوشتر ز طعنه دشمن * مشت
 نه تر سنک مشتاسنک * ثانی ال ایله آتیلان طاش که عربیه سلمه دیرل * مشتنک *
 سکون شین معجه و فتح تاء مثناة و نونله دزد و رادرن معناسنه کذا فی الاداة * منک *
 سکون نونله ایکی معنایه در اول غله معناسنه شاه ناصر خسرو بیت بخوشه در ازهر بیرون
 شدن * چنان جمله شد ماش و منک و نخود * ثانی بال آروسی که مخ دخی دیرل منصور
 شیرازی بیت زاده از من فضیلت و دانش * چون شکر ازنی و عسل از منک * فرهنگ
 زفانکوپاده سیاه بر غله در ماستدن خرده و صید نه ابی ریخاند بر چوب در هر کیم تناول ایلسه
 عقلی مختل و مست و مد هوش اولور معاجینه جزو ایدرل سرخ رنگ ناخواه مشابه اما
 آندن ایرجه اولور معری مخدر * مع اللام * جمل * سکون خاء معجه و فتح مهمله ابریشمدن
 اسلتن حوالی قاش بعض ساده رنگ و بعض منقش اولور قطیفه دیرل حکیم اسدی بیت چه
 غمل چه شاره چه خنجر و حیر * چه دینار و دیاجه مشک و عبیر * مزمل * فتح زاء معجه
 و کسر میم مشده ایله لوله که باقردن ایدوب چشمه لره و مصلفاره و آبدست آل نور بر لره قورل حکیم
 ازرقی بیت آن کردن مزمل زرین شکفت را * آبی بزوشتی خورد آن اندر روان * وله بیت
 پیروزه همجو نسیم کشید درون رود * از گوشه مزمل زرین بایدان * عربیه جامه اور تنوب
 صابلق معناسنه در * مستقبل * سکون سین مهمله و قاف و فتح تاء مثناة و باء موحده ایله
 تمام یازبان صورت مقابل نیمرخ در مولانا عرفی بیت چهره برد از جهان رخت کشد چون

چون جمل * شب شود نیمرخ و روز شود مستقبل * عربیه کجک زمانه و کجک نسنه
 دیرل مقابل ماضی در * مغل * ضم غین معجه ایله ماوراء النهر تاری که جنکیز خان و هلاکوخان
 و تیمور خان آنردند و فتح غین معجه ایله ده بر طایفه در مولانا عاتقی بیت کرده مغل پجه
 ماهروی * و زیشان کل و لاله رانک و بوی * مغول * ضم غین معجه و اوچم هول ایله ده مغل
 مرقوم معناسنه در * مقل * سکون قافله کرز و کوپال معناسنه و دخی بردارودر هند و ستاند
 ککل دیرل مؤید الفضلاده مسطور در و بعض کتب طبعیه ده درت جزو دن مرکب بر عطر در
 * مقیل * کسر قاف و سکون یای تحتانیله بر نوع طعام در که کوفته ات و قوروق یاغی و بغدادی
 و نخود و باقلا و پیاز و سکنج ایل ایدرل * مل * ایکی معنایه در اول بر نوع ایری و پیزه امرود در
 خرمل دخی دیرل ثانی عربیه شراب معناسنه در املفت فارسی اولشدر حکیم سنایی بیت
 پیش درگاه اوزاهلی هوس * مل سوارست و کل پیاده و بس * خواجه حافظ بیت در حلقه
 کل و مل خوش خواند دوش بابل * هات الصبوح هیوایا ایها السکارا * شمس غری بیت
 احتسابش بدان رسید که برد * نانی و شکر از طبیعت مل * منبل * سکون نون و کسریه
 موحده ایله منکر و راه مستقیم در دوش و شمس معناسنه حکیم سنایی بیت شرع ورزی نیاید
 از منبل * حق گذاری نیاید از کاهل * حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * ساختی
 خود را جنید و یازید * روکه بشناسم نبر را از کلید * بدرکی و منبل و حرص و آرز * چون کنی
 پنهان بشید ای مکرناز * منقرل * سکون نون و ضم غین معجه و راه مهمله ایله بر نوع بیوک
 قدح در مجلس آخر نه آنکله طلوا ایچرل کذا فی فرهنگ جهانگیری * موسیقال * بمعنی
 موسیقار مرقوم * مول * و اوچم هول ایله بش معنایه کاور اول معشوقه که ترکیه
 اویناش دیرل حضرت مولانا قدس سره بیت آن زنک میخواست تابا مول خویش * میرزد
 در پیش شوی کول خویش * استاد لطیفی بیت بدین خط زبایدین قد طول * عجب بود
 ارباشدش زهره مول * ثانی بودن لفظندن صیغه امر در مول مول دیرل یعنی باش باش دیمک
 اولور مثلا مرد باش دیمکه مرد مول دیرل حضرت مولانا قدس سره بیت برای تو مهان
 در انتظارند * سبکتر و چرادر مول مولی * حکیم اسدی بیت زیان بشد شاد و کفتابول *
 همه کارهای جهان شد شمول * ثلث بمعنی صبر و تأخیر شمس غری بیت بسوی در که شهنشاه
 شو * سر حسرت مال و بیش مول * بواکی معناده اضداد قیلمدن اولور رابع بازگشت
 خامس ناز بعض فرهنگرده در امزاده معناسنه ده مرویدر و او معروف ایله عربیه عنکبوت
 معناسنه در هندی اسانده قیمت و پنج نباتات و سرماییه معنالیته و اشباع ضله عربیه مال
 معناسنه در که تمول مال دارد یکدر * مومول * کوزده واقع اولور بر علت در کذا فی الحقه
 * مویه زال * موسیقی ده بر نو آیدر کذا فی المجمع * مدام * مدام * هروقت و دایما
 و متصل شراب ایچمه که دیرل خواجه حافظ بیت مادر پیاله عکس رخ یار دهم ایم * ای بیخبر
 ز لذت شرب مدام ما * شمس غری بیت هم بد انسان که فرخی کفایت * باد از فرخی و عیش
 مدام * مشکدم * سکون شین معجه و کاف و ضم دال مهمله ایله سیاه رنگ بر قوشد رغابت
 خوش آواز اولور حکیم اسدی بیت پراکنده بامشکدم سنکخوار * خروشان بهم شادک

معنا منته در کذا فی فرهنگ جهانگیری و موسیچه و او معروف و کسر سبب ممله و سکون
یای تختانی و فتح جیم فارسیله بردیشی قوشدر حکیم صاحب در قسیمه بنیت بسر بریدن
و موسیچه از هوس هوا * بدم فشانی و موسیچه گان مور شکار * دیر لر که او چقد باشی یوقارو
او چار و خوش صداسی اوله اکثر قفسلرده بسر لر و لاجه و او جهول و فتح لام و جیم و نون
ساکنه ایله تخمیل تی که هر تخمیل کو مسنه دوشه البتله تباہ ایدر و مونه و او معروف و فتح
توبله خاصه طبعی کذا فی التحفه و مویینه و او معروف و کسر یای تختانی اولی و سکون
ثانیه و فتح توبله بعنی پوستین که کورک و هر حیوانک توبلی در یسی خواجه سلمان بیت ناروایی که چنین
شعر بهر حال رواست * نبود خاصه درین فصل که مویینه رواست * سعدی * هروی * قطعه
کرچه بکمری زمویینه ند لرد به * و زجه آسیب حوادث اثری در سر ماست * در پناه توزه مویینه
مرد می طلم * زانکه چون قصه مرا لشکر سرما ز قفاست و مویه و او معروف و فتح یای
تختانیله نوحه و کریمه که میت اوزرینه سو یا یوب اغلر حکیم انوری بیت مویه کر کشته زهره مطرب
بر جهان وجهان یان مویان و مهره و سکون ها و فتح راه ممله ایله ابکی معنایه در اول افی و از در دا
باشلرنده اولان طاش مار مهره دخی دیر لر غایت مقبول طاشدر و از بولور مولانا هاتنی بیت
بودنیزه ام افی نیره کیش * که هم مهره هم زهره دارد بخویش * ثانی بتک یعنی چکچ عبد الواسع
جیل بیت بساید زخم کر ز او چوسر مه پیکر خارد * بسند نوک رخ او چومره تارک شندان *
یونلردن غیری معناری معلومدر مع الیاء القناتی * متواری و سکون تاه مثناة و فتح و او
و کسر راه ممله ایله کر لو پنهان معنا منته استاد فرخی بیت دوش متواریک بوقت مهر *
اندر آمد بخیمه آن دلبر و مردری و سکون راء اول و کسر ثانی و ضم دال ممله یین ایله بعنی خالی
حکیم فردوسی بیت رفت و جهان مردی ماند ازو * نکر خویش نانی زدش آب رو *
فرهنگ زفانکو یاده بعنی میراث و کنایه در سستی و فرومایگی یعنی لندن برایش کلین آدمه دیر لر
حکیم سنایی بیت بود در مردی کر بیانش * دودرم بهر جامه و نا نش و مرده ری و بعنی
مرده ریک مر قوم حکیم فردوسی * مثنوی * بکینی در از مرک خوشنود کیست * که فرجام کارش
پداند که چیست * بمرد جهان مرده ری ماند ازو * شد آن کج با شاهی ورنک و بو * حکیم زجاجی بیت
بماند اینهمه مال ازو مرده ری * اگر ناصری بود و کر قادری و مرغابی و سکون راه ممله و فتح
غین معجه و کسر باء موحه ایله آوردک دایما صوده تعیش ایلد و کندن مرغابی تسیمه اولنشد
فریدالدین بیت زواج موج این دریا بر آمد صد هزار انجم * چو بر روی طکل شناور خیل
مرغابی و مر دکانی و مرده ایچون ویرین نسنه یه دیر لر و مروری و ضم زاء معجه و سکون
و او و کسر راه ممله ایله مرتک معنا منته در و مستوفی و سکون سین ممله و فتح تاه مثناة
و کسر فایله دفتر دارد دیوان معنا منته خواجه سلمان بیت نیست بی پروانه مستوفی دیوان او *
فی المثل کر یک ورق یاد از کستان می رود و مثنوی و سکون سین ممله و کسر تاه مثناة ایله شکایچی
معنا منته در استاد لیلی بیت باده خور و مثنوی کن مثنوی چه کنی از غم * زیرا که بود مثنوی خوشتر
ز غم مثنوی و مثنوی و سکون سین معجه و کسر تاه مثناة ایله اوج معنایه در اول بر اوج معنا منته
مسعودی یک بیت در دست غم آه درون کرد دست سرگردان مرا * چون کرد بادی کاور در در چرخ

در چرخ مثنی خاک را * ثانی جمع قلیل یعنی از جماعت حکیم اسدی * مصرع * اعادی
کد ایند مثنی ارازل * و بر مقدار معنا منته شیخ نظامی * مصرع * باتش بدل کشت
مثنی شرار * ثالث کر و اندک معنا منته تنکم تفسیر دلی ده بو عبارت معجه بو باجه مسطور در
سأل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عن می کایل علیه السلام هل یقول الله عز وجل
مثنیافارسی قال نعم یقول الله تعالی جل جلاله * حکیم باین مثنی ستکار جز آنکه میا مرزم *
کذا نقل فی بعض الکتاب بو معنایه کال اسمعیل بیت یک کر شمه کرده فضلت یابی آدم ازین
غلغل در جان مثنی خاکیان انداخته و مشکمالی و سکون سین معجه و کاف و فتح می
و کسر لامله مصنفات بارید خسرو دن برلن آدیدر شیخ نظامی بیت چودر مشکوی کردی
مشکمالی * همه مشکو شدی از مشک خالی و مشکوی و سکون سین معجه و ضم کافله
نفیس و خوشبو دوشکر که ملوک و سلاطین تختلری اوزره دوشلر حکیم اسدی بیت برو تخت
چم را سوی کاخ ماه * مشکوی زرین بیار است کاه * کاه تخت معنا منته اولور معیار جمالید
شمس خزی خسروک شیرین ایله او توردوغی خلوتخانه سنه دینلور دیوب بیتی نظم ابلیس
بیت همیشه نکبت خلقت بماناد * کر و آفاق شد مانند مشکوی و مغنی و فتح غین معجه
و کسر نون مشده ایله مطرب و کوی سنه معنا منته اما اکثر زمانده استعمال اولنور خواجه حافظ
مصرع * مغنی بجایی سه تادی زن و موری و او جهول و کسر راه ممله ایله ابکی
معنایه در اول صو پورنکی که کنگ دخی دیر لر طیان مرغزی در زلر بیت کونت کار و کیرمین
موریست * آب موری من برنک چودوغ * بو معنایه شمس خزی بیت زفر دولت او چشمها
روان کردد * بسنگلاخ درون بی پناه و بی موری * ثانی او جاغک توتون چقه جق یری
مولانا جامی در سلسله الذهب بیت زنی روی چون درد وزخ * بینی اش همجو موری مطبخ *
هر بیکه چقمقدن چقن آتشد دیر لر تنکم بو بیتله واقعدر عربین معدی بیت موری زناده الوغا
فی یوم معركة * ادال الدلیل بد مع رام یطفیها و ملوی و سکون لامله بر طایفه آدیدر
مولانه تنی بیت چو دانست ملوی اهل طراز * که آمد بدرواز عاتر کتاز و موسیقی و موسیقی و
علم ادوار در که علوم ریاضیه دن مستقل بر عللر آنک نغمات و مقامات اجرا اولنور ونه
وجهله اولحق تنقرونه طریقله اولحق استلذ اذ حاصل اولور و نقرات ار اسنه از مننه متخلله
نغماتک نالیفنه و تنافرو استلذ اذ نه نظر بحثه صناعت نالیف دیر لر و نقرات ار اسنه از مننه
متخلله یه نظر بحثه علم ایقاع دیر لر و موش دشتی و عرب طوشانی دیدکاری بیان چکانیدر
مزروعاته دوشدک تباہ ایدر و مولی و سکون واو و کسر لامله بر طایفه در که غارت
و یغما یله مشهور در لر و موی و سکون واو ایله قیل معنا منته در و ما که قیون و کی وسائر
حیوانا تک قیلنه ده موی دیر لر عربی کی شعر معنا منته چغتای لسانده جمله حیوان و انسان
تویینه توك دیر لر و قوشن یوکی معنا منته سبعة سیاره ده بهرام شاهک شیر انداز لکی وصفند ایدر
بیت قای توکین صید نیک نشانه قیلایب * اوق اول بیرنی آشیانه قیلایب و موی و او
معروف و کسر یای تختانی اول ایله کورک که بر او به قیل اولد قله جامه موی دیر لر خواجه سلمان
بیت آفتابی بتوکو هست مرا پشت امید * سردیاست که کم جامه موی در خواست و مویندی

باب
نقص

وواو معروف وفتح یای تحتانی و نون ساکنه ایله بمعنی هزارمندی و صنعتگری و پیشه وری کذا فی
فرهنگ جهانگیری مهری سکون ها و کسر راه مهمله ایله دو کون که آتش ایله قوله
یا خود بالدرده یقارلر عربده کی دیرلر فارسیده اکاداغ دخی دیرلر ابوالمعانی بیت زدم مهری
سراپازانش غم * شدم مانند کابن کل شکفته باب النون المفتوحة مع الالف * نا بی
اوج معنایه استعمال اولنور اول ادات سلبدر اول کله یه که داخل اوله مدخولنک مدلولنک
اولان وصفی سلب ایدر بونکله الف سنونک فرقی بودرکه آنکله نفی توصیف قصد اولنور بونکله
توصیف نفی قصد اولنور بوسیدندرکه اسماء مصدری صفت قلعه یاء مصدریه طوقنه قابل
ایدر حکیم اسدی بیت بود مرده هرکس که نادان بود * که نادان اشی مردن جان بود * دکل
دیجک یرده نا ایراد اولنور مثلا ناخر دمنند دیرلر عاقل دکلدر معنایه شاعر بیت خدای
خر دبخش وخر دنواز * همان ناخر دمنند راچاره ساز * کاهی الفن حذف ایدوب یرینه ها
غیر ملفوظی کتوروب نه دیرلر شیخ سعدی بیت آن نه من باشم که روز جنگ بینی پشت من
آن منم کندر سیان خاک و خون بینی سری * ولاد بکر بیت نه عمر خضر بماند نه ملک اسکندر
زاع وسردینی دون مکن درویش * اول نونی آخر حرفه وصل ایدنجه حذف اولان
الفن بدل زیای تحتانی کتوروب نیم دیرلر دکل معنایه شاعر * قطعه * هی آید از صق
ند امتصل * تجوع ترانی تجر دتمصل * زم آتش عشق درکائیات * نیم من زآب و نیم من زگل
اما جن اول نون فعله متصل اولسه الفن بدل لازم اواز بالذات متصل اولور ندام نشنام کی
معنای ثانی آزار معنایه کلور استاد منو چهری بیت تاباغ بیدار دبرک کل نیسانی *
تا ابرقوروبار دنا وتم آزاری * معنای ثالث نای معنایه که معروف قامشد ر شرف
مفرو ه بیت نه چنکی کدنا ساز تمامی * توهم نامیزن آن سازت تمامست * میر خسرو بیت
سماع عاشقان تسبیح دان زرا که خوش باشد * هر آن نوحه که صاحب ماتمی باچنک ونا گوید *
چغتای لسان نعل نفی افعاله الماس لفظیه ادا ایدرلر بر ابطه در آخر فعله لاحق اولور اول
فعلی ایقاعه عجز اظه ارایتمک افاده ایدر مثلا اینا الماس دیرلر ایده مزد یکدر وقیلا الماس دیرلر
قیله مزد یکدر رستم میر علیشیر بیت فی اولوک مینی فی تیریک مینی فی صانع فی بیارمین * فرقتین یکدین
اینا الماس مینی فی بانکلیغ زارمین * بولسان مضارع منفی آخرند اولان زاحرف لینی کیا سین ایله
تا لفظ ایدرلر مثلا ایتمز وقیلر دیمکله ایتماس وقیلا الماس دیرلر نفی حکایات ماضیه * عیم الغیر ایتمکله
اینا آلمای دیرلر ایلمیوب دیمک اولور میر علیشیر یکدیوان ثانی سنه حرف باقافیه سبی اولند
اراد ایتمدی و عظه آمیز غزل ایدرکه بیت بایلوب دماغه محکم تا پا آلمای غلام * اورونوب
بالغیان ابلا ماکان شور و شغب کی ناپروا بی فتح باء فارس وسکون راء مهمله ایله معنی
سراسیمه شمس غزی بیت پناه ملک سالمیان شهنشاه ایران * که آسمان زمعالی اوست ناپروا
مجمع الفرس معنی فی فراغت حکیم انوری بیت بوده نقاش قضا در شجرت متواری * بوده
فراتش صبا در چنت ناپروا کی ناپیدا بی ضد ظاهر در پنهان معنایه نابید دخی دینا اور
ابوالمعانی بیت کشته ظاهر در دل مادرد وغم * بودنا پیدا سرور وصل یار کی ناپیدا بی
کود سرمه کی اعنی معنایه که ورایله فرقی بودرکه ناپیدا اصلندن کود مزا اوله مادردن اعنی

اعنی طومق کی وکود صکره بر سبب ایله کورمز اولاند خواجه سلمان بیت در ادراک کلا لانت
خر دچند انکه میکوشد * همان مقداری باید که از آینه ناپیدا بی ناخدا بی غم خام معجه و فتح
دال مهمله ایله متر ملاحان یعنی کی رئیس بومعنا یه احم اولدق ناحرف فيله مرکب اولیوب لفظ
مفرد اولور میر نظمی بیت چو ملاحان همه آماده بودند * زکشی ناخدا آزاده بودند *
کی ناخن را بی غم خام معجه وباء موحده وسکون نون و فتح راء مهمله ایله معنای ترکیب طریق
بجای یدر امافرهنگ جه نکیر یده مقرض معنایه دیوب بویاته تمسک اولمش حکیم خاقانی
در قیمه * قطعه * به بهترین خلف وار یعنی صباح پدر * بصیح مخشرو خمسین الف روز حساب
بتاب یکسر ناخن قواره مهرا * دوشاخ چون سرخاخن برانو دبتاب کی ناخن بویا بی غم خام
معجه وباء موحده وسکون نون و واو فتح یای تحتانی ایله بردار در ناخن صدف وناخن برین وناخن
دیودخی دیرلر عربیه اطفار انکب دیرلر خفقا نه دوردم مه یه و جکر ورجه نافع در کذا فی البدیعی
کی ناربا بی سکون راء مهمله و فتح یاء موحده ایله انار صویه یله بشمش شور بادر اصلی نار آباد در
کی ناروا بی فتح راء مهمله ایله متاع کاسد و یکسر اچیه و یعنی سوز وسکون رایله ناربا ی مرقوم
معنایه در ابوالمعانی بیت متاع معرفت عارفان درین عالم * بنزد اهل جهان نارواست
هرچه که هست کی ناسزا بی فتح سین مهمله وزاء معجه ایله لایق اولین نسبه کی ناشتا بی
سکون شین معجه و فتح تاء مشثا ایله هنوز نسبه تناول ایتماش معنایه که آج قار سنه دیرلر
کال اسمه عبل بیت محروم آن کر سنه که برخوان پادشاه * عمری نشسته باشد و کوینت ناشتا
حکیم خاقانی بیت جان از درون بفاقه وتن از برون بیرک * دیو از خورش به مضه و جشمید
ناشتا کی ناشکیبا بی کسر شین معجه و کافله صبر سز دیگر شکیب صبر در آخر نه الف
مبالغه اتصاف معناسن افاده ایدر کی ناشتا بی کسر شین معجه و فتح نونله بیکنه معنایه اصلی
نا آشنا ایدی الف حذف اولنشد میر نظمی بیت مرویش هر نا تراش ورزبل * کنده محبت
ناشنای خیل کی نان با بی سکون نون و فتح باء موحده ایله اول شور بایه دیرلر که ایچنه اتمک
طوغر نمش اوله کی نونا بی سکون نون و فتح واو ایله اتمکی که عربیه خماز دیرلر منلا طرزی
بیت صاحب نانوا کلب جهان * مالک ترسک وجو ویاغور کی ناهمتا بی فتح ها وتاء مشثا ایله
مثل و ظیری یه ق معنایه در که بی همتا دخی دیرلر کی ناها بی هانک سکون یله ده جائز
و حرکت یله ده جائز یعنی ناهمتا کی زکدا بی سکون راء مهمله و فتح کاف فارسیه برطانیفه در کروز
ایله جرو در یوزه ایدرلر حضرت مولانا قدس سره بیت خوان روان از کریم زنه کنم مرد بدم
کوزکدانی تا بر داز خوان نظم ریزه کی زنا بی فتح زاه معجه ایله سده شیر دخی دیرلر و عربیه
بر کسنه نک اوز رینه حرسله هجوم ایتمکله دیرلر مقامات صاحبی حریری * قطعه * کم مزدی
بفرور مالیدا * متر دما تجاوز المقدار * قلبت له ظهر الحجن واولفت * فیه سدا وزیت لاخذ
الشار کی نسا بی فتح سین مهمله ایله بر موضع دیرلر که طاغله و غیری یوده اکا کونش اصابت
ایلیه و ایدر سده آزاید اکانسه دخی دیرلر اماعربیه بر علت در عرق النسا دیرلر ایاغک صرجه
بر ماغندن تا لویاق باشنه وارنجه بروج عارض اولور زیاده الم و بر کی نسکبا بی فتح سین مهمله
وباء موحده وسکون کافله مرجمک شور باسی که نسک مرجمک روبا آبادن خفف در شور باید یکدر

و نشوای سکون شین معجه ایله آج دیدکاری طاع یشی در کی نعلها و ای سکون عین
همه و لام و فتح باء موحد و هایل اول مال فدادرکه بیکانه لشکره وریاورکه کاوب ولایتی نهیت
وغارت ایله کذا فی الجمع حکیم انوری بیت ستر نعلهای سم است دم آنکه * کاهی بکین
دل من ران بکشاید و نوا ای اون بش معنایه کاور اول نغمه یه دیرلر عوما شیخ نظامی بیت
نوی بلبل و آوی در آج * مشکب عاشقاز کرده تاراج * ثانی اون ایکی اصول مقامک
بر مقامی آ دیدر خصوصا استاد عنصری بیت ره راهونی کرچه بیدرم * نوادر بحازنوا یا فتم
ثالث جمعیت و سامان معناسنه حکیم خاقانی بیت لاخیردان نهاد جهان و رسوم او * لاشی
شناس برک سپهر نوای خاک * رابع رونق حال و غنای مال معروفی بیت آن رفتن و آمدن
بکاست * کار بنواچه بی نواشد * خامس خوراک هر روزی یعنی قوت یومی حکیم سنایی بیت
جان بی علم بی نواشد * مرغ بی پر نه بر هوا باشد * سادس سپاه و لشکر معناسنه
حکیم فردوسی بیت چنان چون بیاید بسازی نوا * مکر بیژن از بند کرد درها * استاد دقیقی
بیت ای خسروی که زده همه خسروان دهر * بر نام و نامه تونو او فرسته شد * سابع بر ساز
آدی اولوق دخی بریدر منوچهری بیت نوای توای خوب ترک نواین * در آورده در کار من
بی نوایی * ثامن یعنی کرور من معناسنه خفاف بیت بنوائست هیچ کار مرا * تا دام زدن زلف
او بنواست * دیگر بیت دلم نواست بمهر توای نواین بت * مکن بخیره تودل اسیر برک و نواست
تاسع پیشکش حکام و ولایه که پادشاهاره ویرلر مدارا و این اولوق ایچون خواجه حافظ بیت
تالشکر غمت نکند ملک دل خراب * جان عزیز خود بنوا میفرست * عاشق بمعنی نبیره یعنی
فرزند زاده اوغل اوغلار پنه که نوه دخی دیرلر حای عشر اسم مغولدر بعض فرهنکارده اسم معنی اولوق
اوزره مر ویدر ثانی عشر بمعنی نوشته میرنظمی بیت نوای نامه اش این بود مضمون * کد باشد
در میان شان صلح مرهون * ثالث عشر بزرگ و مهتر رابع عشر اوج یعنی نسنه اوجی خامس عشر
طوطی معناسنه مر ویدر کذا فی فرهنک جهات تکیری مؤید الفضلاده اسماء مفعولات دن
بر اسم و ادات الفضلاده پای بندی مثلا فلان پای بند فلان دیمک معناسنه فلان نوای
فلانست دیرلر و عربیه اوج معنایه در اول خرما چکردکی خصوصاً و سایر میوه چکردکی عوما
ثانی نیت ثالث بعد یعنی اوراق بومعنا ده ابن نحاس دیمشد بیت آه من جور النوی لاسقیت
تغطب الحروم بالخرج و فی انبا ای سکون یای تحتانی ونون و فتح همزه و باء موحد ایله قامشدن
یا بلش اولان اوه دیرلر و مع الباء الموحده * ناب ای درت معنایه کاور اول صاف و خالص
نسنه هر نه اولور سه استاد فرخی بیت نابست هر آن چیز که آلوده نباشد * زین روی ترا کویم
و کازاده و نایی * ثانی بمعنی خاص ادیب صابر بیت خسته عشقم و در دل غم عشق * عاشق
ناب و در دل بی ناب * ثالث بعض ترا کیمه صفت اولور لعل ناب و مشکتاب کی خواجه سلمان
بیت ای زذات رنگ و بوی خسروی و سلطنت * لاج و فاج چونور از ماه و بوی مشکتاب * رابع
یعنی ناوبر قوم عربیه اوک دیشدن کیروده کی سعوری دیشاره دیرلر آدم اولسون حیوان اولسون
شمس خیزی بیت همیشه تا که نکوشد ناب را مغشوش * مدام تا که بود پیل را توان از ناب *
ادات النسلاده آتاک صفر یسند اولان چقور یرده دخی دیرلر و ناوه محراب ای مکاف یا بلش

یا بلش محراب ایکی جا بنده طاسدن یا خود تخته دن اولوق کی یا پای اولان یرینه دیرلر غلبه
استه معالین جمیع محراب ایکی طرفه دیرلر و نایاب ای فتح یای تحتانیله قلیل الوجود اولان
سینه بولماز تعبیر یله دیرلر کال اسمعیل بیت آرتست این که همه چیز چنین نایابست * آرتم کن
تو که رخ همه ازان کردد و محشب ای سکون حاو فتح شین معجته یی ایله توران زمیند و مشهور
اسمیدر که ترکستان اسانی اوزره قرشی دیرلر و شهر رکش و شهر سبز دخی دیدکاری مشهور اولان
شهر ایکی کونلک و سمرقند اوج کونلک مسافه در مشهوری بودر که مقنع ابن عطایه مکه معروف
بر حکیم ایکی آی قدر مدند محشب نواچیسند بر قویدن شهر و شهر ایله برای ظاهر اید کی
اطرافنه ایکی شهر فرسخ یره پرتو وضیا صالردی اول قیوم محشب ربع فرسخ یرایدی معتبر الکلام
کسنه لردن منقولدر که مذکور قوی بر زمین هم وارده واقع اولمش اما مشهوری طاع اولوق
اوزره در شیخ نظامی بیت نه ماه آینه سیاب داده * چوماه محشب از سیاب داده *
مولانا جامی بیت سه روز آناه در چه بود تاشب * چوماه محشب اندر چه محشب * مختاری
بیت طاع چاه محشب کشت بغدادی بفلما قش * و کر نه چون بر آید ماه چندین از کربانیش
مولانا عارفی بیت و بن برد بکوی سم غیب * صد دست کرو ز ماه محشب * و بر جماعت
بو قول اوزره درلر که حکیم مقنع ماه ساخته سنی شهر کشده کوستر مش اوله بومعنایی مؤید
سیف اسفرنگی بیت عشق بهمت نظر بوسف آفتاب را * چون مه چاه کش کند بستمه جان
عاشقان * شهر کشدن سمرقند ایکی کونلک یولدر و بر فرقه دیرلر که ماه مذکور کوه سیاه
واقعدر که تاشکند ایله سمرقند ارا سندن واقعدر شکم استاد رودکی بیت نه ماه سیامی نه ماه فلاک
کد اینست غلام و آن پیشکار و ندب ای فتح دال مهمله ایله قارده بر هفت در که عربیه اندرا
دیرلر اثرالدین اخسیکنی بیت ندب دولت نایافته برچید بساط * منزل عالم نادیده برون
تاخت بر اه * چونکه عقندن پکوب بازده ایریشه تمامی ندب و داد فرده دیرلر شکم باب الداله
ذکری مرور ایلدی عربیه و املق دیرلر چونکه بازدهن پکوب هر دهه ایریشه دستخون دیرلر
یونک دخی ذکری محله مرور ایلدی چونکه دستخوندن پکه حکم اول پیدا اولور اگر دوا یدرلر
ایسه اول داو مرده اولور اکادا اولد دیرلر و ندب عربیه اوج معنایه کاور اول قادره نی ثانی نشانه
جراحت ثالث تم لکه معناسنه در و نه آب ای فتح راه مهمله ایله یعنی موج آب کد خیراب
و کوهه دخی دیرلر کذا فی الجمع و نقب ای سکون قافله یرقاز مغه دیرلر حفار ارض وزیر زمین
معناسنه ترکیله لیم دیرلر میرنظمی بیت زبیرون قلعه را چون نقب کردند * مثال موش تحت
الارض رفتند و نکاب ای فتح کاف ایله یعنی زاک که زاج و زک و زمه دخی دیرلر و نمایش آب ای
فتح میم و کسریای تحتانیله سراب معناسنه که سحر ازده ایراقدن صوکی کورینور و نهیب ای
کسر هاو سکون یای تحتانیله قورق و خوف معناسنه شمس خیزی بیت خشم شمه اربچشم سیاست
نظر کنند * کردد چو آب زهره و مرتج از نهیب و مع الناء المشاة * ناحیت ای کسر حاه مهمله
و فتح یای تحتانیله جانب و طرف معناسنه مولانا اتقی بیت فروشت از آب شمشیر نیز *
ازان ناحیت نیز لوت ستیز و ناخواست ای فتح خاه معجه و واو معدوله و سکون سین مهمله ایله
یعنی بی طلب کذا فی الجمع و ناخواست ای فتح خاه معجه و واو معدوله و سکون سین مهمله ایله

ایکی معنایه در اول ایامه دیکه یا مقد استعمالی صریح در ثانی تار لای زراعت ایامه
صکره بریاضی اغاج ایله هموار ایتک ترکیه طیان دیر لر که ناد است و فتح دال مهمله و سکون شین
معجه ایله ایکی معنایه در اول یعنی بی شرم و حیاسیخ نظامی بیت چنین آمد ست از زر کان پیر *
که با هیچ ناد است کشتی مکیر * وله بیت چون بود این صلح بناد استی * خشم خد اباد بران آستی
بجمع الفرسان یعنی مفلس و بی نوا ابوالموئید بیت دل ناد است پر خون باشد * ساغر عیش
اونگون باشد * ثانی فرهنگ جهانگیریه و مؤید الفضلاده اول قومه دیر که اول قیوسنه
ودکان اوکلرینه واروب سوال اید راقچه ویرلند وکی حاله اعضا سندن بر پاره کسر یا خود کند و
کندین اورب مجروح ایدر اول طائفه یه کنکر دخی دیر لر که ناپوست بی سکون را وسین
مهملتین ایله قرقفل که اطبا قرقه دیر لر وجه تسمیه سی تقریباً ایله معلوم فقیر اولدی آنجق
افت کتابلر نه بویه بولنشدر که نارسست بی مخفف نیارست در یعنی نتوانست کنانی فرهنگ
جهانگیری بومعنایه میرنظمی بیت کند هر چند با خود تند و تیزی * ولی نارسست با خشم
ستیزی بی ناغشت بی کسر عین و سکون شین معجمتین ایله قفل سودان یعنی قره بیری که گرفت
کسر کاف فارسی و سکون فایله یعنی ناکاهان و بیکنا کاه کنانی فرهنگ جهانگیری بی زلفت بی
سکون راه مهمله و عین معجه و فتح میله صالحی که اطفال ایچون عیدلده و جش نلده ایدوب
اطفالی ایچنه قویب صالر بی نشست بی سکون شین معجه ایله خراب و ضایع معناسنه بعض
فرهنگلده سست و زبون معناسنه مروید میرنظمی بیت تاش بوده سراسر نشست و بی تاب
روان شده و دو چشمش اشک خونا بی نفت بی سکون فایله معروف یا غدر ترکیه دخی نفت
دیر لر معرب نفط در شروان مملکتند با کو نام رقصیه ده حاصل اولور ایکی نوع در بری سیاه
و بری صا رویه مائل سفید اولور سفیدی سیاهندن اعلا در نقل ایدر لر که یردن صوکی
قیمناوب چیقار و لایت مزبون ده معلوم بر در ضابطی و ارمیری طرفندن مذکور یزی قازد قچه چقار
حضرت مولانا قدس سره بیت از هله قبض شد اطلاق رفت * آب آتش را مدد شد
همچونفت بی نمکت بی فتح میم و سکون کافله نم یعنی چه کنانی فرهنگ جهانگیری بی نوا جست
فتح و او و جیم و سکون سین مهمله ایله یکی دکلش باغ معناسنه که نوا جسته دخی دیر لر بی نوبت بی
فتح با و موحد ایله اوج معنایه کاور اول نقاره کد زمان اسکندر ده کونده اوج نوبت و زمان سلطان
سجوده کونده بش نوبت چال نور دی شکم اسکندر زامه ده بیت چو بنیاد نوبت سکندر نهاد *
سه از وی شد و بنج سجن نهاد * بونقاره دن مراد کوس اولقدر و طبل دخی داخلدر حکیم انوری
بیت نوبت خوبی زن عین کد سیاه خط * کشور دیکر گرفت لشکر دیکر شکست * شاعر
بیت پرده داری میکند در قصر قیصر عنکبوت * بوم نوبت میزند در قلعه افراسیاب * ثانی خیمه
بیک که بارگاه دخی دیر لر حکیم ازرقی بیت نه دیر باید و نه شاه ساز دازی تو * سرای پرده
زخورشید و نوبت از کیوان * ثالث یعنی یاس یعنی بکلمک مثلاً یا سبان دیکمک نوبت دارد دیر لر
بر سیمه ایکی معنایه در اول وقت ثانی کرت و مرتبه معناسنه کاور بی نوشت بی فتح و او
و سکون شین معجه ایله تر خون دید کاری سبزه در و معناسی دخی فرو پیچید یعنی صاردی دیک
اولور حکیم اصدی بیت چو زلف بتان جعد مخوق باد * کبی بر نوبت و کبی بر کشاد بیارست

بی نیارست بی فتح یای تحتانی و را و سکون سین مهملتین ایله یعنی نتوانست یعنی قادر اوله مدی
صیغه ماضی ده نوبت قدرت ایچون استعمال اولنور بی معالجیم * ناج بی جام اغاجی که ناز دخی
دیر لر بعض فرهنگلر سر و اغاجی مرویدر ابوالمعانی در فزل بیت بر سر کونش چو کیر مویدار *
همچوناج رسته بر کوه بلند بی نارج بی کسر راه مهمله و سکون فایله تر دید کاری یمشدر
نازک دخی دیر لر انواعی اولور قمری قابوقلی اولانه نارج دیر لر اکشی سی و طبلوسی اولور قلع
صفرایه دخل عظیمدر استاد فرخی بیت همیشه تازه درخت من نیابد کل * برون نیاید از شاخ
نارون نارج * خواجه سلمان بیت قازوره سیمه رز تاب درون خلق * دارد هنوز کونه نارج
ورنک و نارج بی نتاج بی فتح تاه مشناه ایله توالد و تناسل ایچون اولان آت و دوه که دیشی سنه
چکر لر عربیله وفار سیمه مستعمل لغت مشترکه در مولانا ها تخی بیت که شاه از یب و قرو تخت
وتاج * بمان تا بماند ز آدم نتاج * شاعر بیت مرا حرام که کوید که وقت خوردن من * حلال
زاده خد اکرده از نتاج حرام بی ننج بی سکون خاء معجه ایله بر نوع او تدر ایری و درشت اولور
سپور که ایدر لر طیان مرغری بیت دست و کف پای پیران بر کلنج * ریش پیران زرد
از پس دود ننج * شمس خیزی بیت تا کند بارگاه او جاروب * مره خویش مهر ننج کند *
و بر معناسی دخی بره یامی لشمس تسنه که ننج دخی دیر لر وله بیت روز بیکار شیخ ابواسحق *
مغز دشمن بکر ز ننج کند بی نرج بی فتح زاء معجه ایله بر شهر آیدر که حالا ارمینه دیکمک مشهور در
بی زخفج بی سکون زاء و فاء فتح خاء معجمتین ایله او بقوده آغریا صغه دیر لر کابوس معناسنه
بی نرج بی کسر زاء معجه و سکون یای تحتانیله یک آت که عربیله جنب دیر لر بی نفج بی
سکون فایله سو بار کن آغردن تو کرک محرامغه دیر لر شمس خیزی * قطعه * ستم راه عدم بران
همیرفت * فرو هشته زیمش چون شتر نفج * سبک میرفت و خون از دهن میرخت * چمن
کاب از دهان وقت سخن نفج بی ننج بی کسر میم و سکون یای تحتانیله یعنی نموج که کرسی دیکدر بی ننج
بوزن کچ اندرون دهان یعنی آغز ک ایچی شمس خیزی بیت بی مدحت تو هر که دهان را یکشاید *
دندانش کند چرخ برون یک از ننج بی معالجیم الفارسی * نایج بی کسر یای تحتانیله یعنی
نای که بی دخی دیر لر شاعر بیت هزار ناله زدیم بی کل رخت در باغ * بدر دلد که شنیدم فغان از نایج
بی نفج بی سکون فایله کاغد ورق معناسنه حکیم سوزنی * قطعه * کرنیست کلک مهری
و نفج هریه تا * زان خط نکو ترا ید در چشم هر بصیر * از کلک رود باری خط صلب نویس *
وز دخل رود بار به زرد چون زرد * عربیله عورت مهلک کوملکدن و جامه دن طشره طو تمغه دیر لر
بی نفروج بی فاوراه مهمله ایله مؤید الفضلاده اتمک شمیرن آچد قلری اغاج معناسنه روایت
اولشم اما حرکتی اشعار اولشم بی ننج بی سکون میله رطوبت هوا یعنی نم که چه در استاد
صنهری بیت سنک بی ننج و آب بی زایش * بهتر از جاهلی بارایش * شمس خیزی بیت
بدان رسید ایدی شیخ ابواسحق * که چشم اربود دایم از حیا پر ننج بی نوبج بی کسر و او و سکون
یای تحتانیله بر اوت آیدر که کوکی اولمز را اغاجه که صا دیار لایق و بدویدار ننج و سرند دخی دیر لر
عربیله عشقه و لبلاب دخی دیر لر بی مع الخاء المعجمه * ناچج بی فتح جیمه یامی دمرنا و نیزه و نیز
و نیز زین یعنی ایربالته سی ترکیه نجاق دیر لر شیخ نظامی بیت ز پولاد چین ناچج ده منی * بکردن

پرازهر کردن زنی * استاد منوچهری بیت مهره ناجی بگوید مهرهای گردان * نشترناوک
یکوهرهای سه مکین * شمس خری بیت برای زمزم ناهید راست چنگ بچنگ * بکین خشمش
مهرام را بکف ناجی * ناصح * کسر سین مهره ایله آلتون وکش نل ایله طوقش حریرقاش
معناسنه عربیه ابطال ایدیی معناسنه در * نخ * بش معنایه کاور اول تار ابر پشم و دخی
دبسمان ابر پشم حضرت مولانا قدس سره * سطر * چون من همه دوزخ شدم افسرده ترا زنج
شدم * با جامه * نخ * شدم بر خاک راه مبتلا * حکیم فردوسی بیت چنان شد که کوی ترا
از نخست * و بایش آتش نهاده نخست * استاد عنصری بیت بی وفاهست دودخته بدو *
بی وفاهست همیزم دوزخ * ثانی صفا لشکر و غیر حکیم فردوسی بیت بنزد کوه ویدانه بوم
ونه شخ * زدر یابد ریا کشیدند نخ * حکیم اسدی بیت کشیدند بر هفت فرسنگ نخ *
فزون بود مردم ز مور و ملخ * ثالث زیبای روی که بر نوع حریر مثال لطیف و منقش استانش
دوشمه در شخ عطار بیت آن یکی بر پستر کخا و نخ * وان یکی بر خاک خواری بسته نخ *
شمس خری بیت قضا سازد که زهر فراش بار کت * برای مغز مهر سهر سازد نخ * حکیم سوزنی
بیت ایاجرت و تعظیم نکیه کاه ترا * زمانه بوسه زده کوشه نهالی و نخ * رابع مازندران
دیو لرزیدن بر دیو آید ز شاعر بیت از غنشی بر اطمع و ز جهان کرم * نخ نام دیو باشد و مستب
نیرمکی و نخ * خامس صبان دموری که اکا آفتابفت دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری *
سکون راه مهره ابله ما کولانه و بعضی اشیای بای معلود و معین و نسخ اولفق مولانا تاتی بیت
پذیرفت کلاچون رخ تمام * مکس بر فروشنده باشد حرام * نسخ * کسر سین مهره و سکون
یای تحتانیله اجق و نادان معناسنه در میر نظامی بیت از صحبت او کیز و کسب * در آنکه شود
خسب و نسخ * مع الال المهره * ناهید * خم مهره ایله آمیزد سر نو میددخی دینلور
* نایدید * باور سز و کور غرض بدید در ابوالمعالی بیت بحر عشق یاری پایان و ساحل
نایدید * در مطلب پیشمار و قمر در یانایدید * نابسود * فتح باه موحد و خم سین مهره ایله
برنسنیدید دیرل که ال دکانش اوله حکیم فردوسی بیت پیشوی داد آن دکره چه بود *
زدیبا و از جامه نابسود * نایود * هیچ برنسنه اوله باق مثلا برنسنه نک وجودی و ارا بکن
عدم اولفه دیرل میر نظامی بیت وجود هستیش نایود کشته * که کارش در جهان بی سود کشته
* نایود منند * معنی مفلس و بی نوا از همای همایون بیت تو کو تاه دسئی نایود منند * مزن دست
ریشاخ سرو بماند * نایود * سکون جیم و فتح و اوایل جمع الفرسه خم جیمه بوزن نایود
ساغر و جام بوش اولسون طلو اولسون کذا فی المورید * ناخن براد * خم خاه معجمه و باه و خاه
وسکون نون و فتح راه مهره ایله طرزی بجای معناسنه در * نارد * فتح راه مهره ایله ابکی
معنایه در اول کنه دید کاری بوج کدر که حیواناته یا پیشور عربیه قراد دیرل ثانی مخفف
نیارد در کتور مز معناسنه هندی لسانند مر تاضان دیرل که هندی بر حکیم آیدر * نازکند *
سکون راه مهره و نون و فتح کافله ابکی معنایه در اول نارستان یعنی نازلق ثانی اول کوبه دیرل که
آنان ارا و اراوله کذا فی الخفه * ناردند * ناردن دید کاری اغاج کذا فی الخفه * ناستاد *
کسر سین مهره و فتح تاه شاه ایله بر موضع و با خود بر ناحیه نامی اوله مولانا تاتی بیت ز کابل

ز کابل ناستاد تا آب سنده * زدر یا کز شست و در آمد به بند کتا کوار و نا کور دخی کلاه باشم الکاف
وسکون الراء المهره یعنی کرانی شکم یعنی بد هضمی نا کوار دخی دیرل هضم اوله معناسنه استاد
لطیفی بیت هر که اندر معده دارد نا کوار * کلسکر آرد زبانش خاصه آرد * نامراد *
خم میم و فتح راه مهره ایله محروم یعنی واصل مراد اولیان میر نظمی بیت اهل دل را کام دنیا
بهر نیست * از مراد بر نامراد ان چهره نیست * نامرد * ابکی معنایه کاور اول لثم و خسیس
ثانی بهادر اولیوب قورق اولانه دیرل * نامزد و نامزد * کلاه باشم سکون المیم و فتح الزاء المعجمه
ثالث ایچون کوچکن و لیس اذنیله نشان قونیلن دختره دیرل دیار و ممل یا و قلو دیرل چغتای
استانله اتاغلیغ دیرل سبعة سیاره ده بشخی حکایه ده مهر و سبیل و صفند کاور بیت مهر
زلفیغه کونکلی باغلیغ ایدی * کویا بوانکا آتاغلیغ ایدی * نورد * فتح و او سکون راه
مهره ایله جنگ معناسنه که نورد و نبرد دخی دیرل حکیم اسدی بیت جهان کشت بر کرد آورد
جوی * زخون کشت در جای نورد جوی * و مبارزت و ملواناق معناسنه شمس خری بیت
دلیرانش که آوردند پر خاش * کشد از کینه باهرام نورد * حکیم خاقانی بیت بایند چه
کینه است کردوزا * با پشه عقاب راجه نوردست * و له ایضا بیت نورد محنتست درین تنهائی
حاک * محنت برای مردم و مردم برای خاک * شرفنامه ده و مؤید الفضلاده یعنی رفقا ز نقل
اولنوب شخ نظامی نک بو بیغنه تمسک اولشار بیت تاجایی رسیدن شان نورد * که بد آنجای
دل قرار آورد * وله بیت خیالی کرد با خود کین جوافرد * کز دیردور من چون خر نورد *
* ناهید و ناهید * کلاه باشم کسر الهاء اوج معنایه کاور اول دختر نارستان که ناهید و ناهید
دخی دیرل ثانی زهره یلد زینک آیدر مولانا محمود ابن عین بیت نیر کردن همه انواع فضا بل
دارد * لیک در ملک طرب کامروا ناهیدست * خواجه سالان بیت بیاد بزم او کید قدح
ناهید در میران * به پیش تخت او بندد کز خورشید در جزوا * شمس خری بیت بود طفیلی
خوان سعادت بر جیس * زرد بسبیل مطرب بیزم و ناهید * ثالث بوسه اندن سبزه کش
اولانه دیرل مذکور یلک زه غریبه زهره و فارسیه ناهید و چغتای چولپان دیرل * نای نبرد *
بوری که عجمه کره نای دیرل مولانا تاتی بیت خروشید چون کوس و نای نبرد * در آورد قوت
ببازوی مرد * نبرد * فتح باه موحد و سکون راه مهره ایله ابکی معنایه در اول جنگ
پیکار معناسنه که نارد و نورد دخی دیرل حکیم فردوسی بیت فرامرزیش پد رشت چو کرد *
به پیروزی روز کار نبرد * شخ سعدی بیت صاحبست میان کفر و اسلام * مابا تو هنوز در
نبرد * وله بیت و کز زو تانتری در نبرد * نه مردست بانا توان بچه کرد * ثانی شجاع و دلیر
معناسنه حکیم فردوسی بیت نخستین یکی نامدار اردشیر * سرشیز یاران نبرد و دلیر *
* نبشاد * سکون باه موحد و خم سین معجمه و فتح لامله یعنی خشم و زسایند نشود
ابوشکور بیت که بی داور این داور نکسلد * که بر یکنه هیچ بر نیشلد * نبیلاد * کسر
باه موحد و سکون یای تحتانیله یعنی بنیاد * نخند * فتح جیم و سکون نوله اند و هکین و افسرده که
رنگ دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری * محمد و محمد * کلاه باشم سکون الخاء المعجمه
نون و فتح الجیم اوج معنایه کاور اول دمورچرکی عربیه خبث الحیدر دیرل شمس خری بیت

گر آهنگران شکر جود تو گویند * بگورده درون ز رشود جمله نخبه * ثانی طاری اتمی
معناسنه احتیاد مخیك بیت دومارگزنده دولب بردوسویش * ازان قلیقه تروزان نان نخبه
ثالث ایاق طاشی ایندکاری سنك خفیف * ندی رشودافرونی ونغو معناله بنه ابوالفرج رونی
بیت کریمت راوجاهت و اقبال راندست * از خدمت محمد و بهروز احمدی * عربیده ایکی
معنایه کاور اول خوشبو و نسنه لزو عندن حکیم سوزنی بیت هوای او بدو شاهین دل از بزم
بود * که چنگ شاهین از مشك بود و عنبروند * ثانی یعنی رفتن و رسیدن و کسر نوله بنه عربیده
بی مثل و مانند معناسنه در * ندید * کسر دال مهمله و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه کاور
اول افزون شدن و غنی یافتن یعنی زیاده اولق و بیومك ثانی فعل ماضی در کوزمندی معناسنه در
ابوالمعانی بیت ندید دیده دوران نظیر تو محبوب * خرد بکفت بدل را مرشد این مطلوب *
زرد * سکون راه مهمله ایله ایکی معنایه در اول قمار او یونی ثانی اغاجك بدنی که شانی
و کرهی اولیه حکیم سوزنی بیت زینواز شجر جو دتو باید هر روز * درودیشار و درم میوه زرد و ورقه
نختاری * قطعه * ای خداوندی که فضل و خیر و جاهد عز تو * آن چه بیخست این چه زردست
آن چه شاخست این چه بار * آن چوبیخ آبدارست این چو زرد پایدار * آن چو شاخ
یاردادست این چو بار مایه دار * مولانا کسای بیت مردم اندر خور زمانه شدست * زرد
چون شاخ کشت شاخ چو زرد * شمس غزنی مطلق اغاج پاره سی معناسنه در دیوب بوینی
نظم ابلش بیت به تیروی شهنشه کردن شیر * بگوید پشندان بی کرزونی زرد * زرد
سکون زاه معجه ایله عربیده کی عند معناسنه که نزد من نم یامده دیمك اولور شیخ عمر خیام
* رباعی * کفنی که کنه بتردمن سهل بود * این نکته نکوید آنکه از اهل بود * علم ازلی عات
حصیان بودن * زرد عقل از غایت جهل بود * چغنائی لسانند یاننده دیمك یرده آید ایدر بعض
نسخه ده آخرند الف و بعضند ه یا زار را ما غزلرده ردیف واقع اولمشدر اکثر یا اول غزلیات
حرف الف قافیه سنه ثبت اولمشدر جمله دن برینك مطلبی بودر میرعلیشیر بیت انی کونکل
کر کیمسه احوالیم دیماش یار آید * خاطریم کیمدین ملول اولسون کیم یار آید * نسرده
ضم سین و سکون راه مهملتین ایله شکاری و سکون سین و ضم راه مهملتین ایله ده مرویدر کذا
فی الجمع * نسود * ضم سین مهمله و او معروفله یعنی لحشان یعنی غایت صیرنحق و بوه مشق که
نسن و نسودخی دیرل * نشواد * سکون شین معجه ایله تورانیلردن بر مبارز پهلوان آیدر
حکیم اسدی بیت پس صف هم یازو سنباد داد * کیمکه بگرداب و نشواد داد * نعلبند
معروف ترکیه دخی نعلبند دیرل عربیده بیطار دینلور * نغضواد * سکون غین و نون و فتح
حاء معجتین و او معدوله ایله ناخواه دیدکاری تخمدر که دیار عجمه اتمك اوزرینه پکارلی
لدت و بر مکچون نغضوالان دخی دیرل هندی لسانند اجو این دیرل حکیم سوزنی بیت شعر
مرامرینه از غزل چاشنی * باید بجای بلبل و کشتیر و نغضواد * نغیود * سکون غین معجه
و ضم یای تحتانیله آلو اغاجی نغیودخی دیرل * نفس آباد * فتح فا و سکون سین مهمله ایله
بیاض جگر و شش معناسنه ده مرویدر * نقد * حاضر و ال اولان نسنه نقدینه دخی دیرل
مقابل نسبه در * نقش بند * نقاش معناسنه نقش بغلای دیمك اولور مولانا هاتنی بیت رقم

رقم شخ این نقش خاطر پسند * نمونه جبین داشت از نقش بند * نقش زیادخی قمار او بولردن
راو بوند که خیمك نقشی زیاده کلوب شرط اولان مالک اوزرینه بر اولقدر دخی زیاده ایدر مولانا
مجدد این بین بیت الحق نشان نقش زیاد آن دهان تست * موهو م نقطه ایست نه پنهان
نه آشکار * زود جمله یدی نوع او بوند که بوند در فارد زیاد بستاده خانه کیر طویل هزاران که
ده هزار دخی دیرل منصوبه خواجه سلمان بونلری ایکی بیتند ذکر ابلش * قطعه * فارد ز عقل
ماندن خصمی که کم زیاد * در معرض ستاده مقید بششد رست * کوران خانه کیر حکایت
مکن طویل * با آنکه ده هزار کشتی چون تو چا کرست * نکردد * سکون کاف فارسی و فتح
زاه معجه و راه مهمله ایله یعنی چاره نبود ناصرالدین بیت عیش مارا نکرزد از جام می * آن می
کس در دسر نبود زنی * نکوهد * ضم کاف و فتح هایلله یعنی عیب کند و سرزنش دهد یعنی عیب
ایدر و طعنه و بر شمس غزنی بیت جهان چو خاک در دست و عرصه ملک * چرا نکوهد
عقلش بهمت پك و لك * نکوهید * یعنی عیب و سرزنش کرد کذا فی الجمع * نلند
فتح لام و سکون نوله دموریل و دمور کورک که با نچه تیمار ایدرل * نماه * یعنی نمود یعنی
کوستر دی و کوستر کذا فی الجمع * نماز بامداد * صباح نمازی معناسنه که نمازك معناسی
محلند ذکر اولور * نم * فتح میله کچه معناسنه در خصوصیه عربیده لباد دیرل مولانا هاتنی
بیت خروشی چو ابرهار از ستم * بگردن نم کرده از دیده نم * نمکسود * فتح میم و سکون
کاف و ضم سین مهمله ایله هر طو زلوا اولان طعام و غیره * او ما و با صدر مه خصوصیه عربیده لم قدید
دیرل که صغرائینی طو زلیوب قوریدرل * نمید * کسر میم و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه
کاور اول نمده یعنی رطوبت هوادن یا ش اولش نسنه نمید دخی دیرل ثانی نومید لفظندن
اختصار اولمشدر شاعر بیت نباشد نمید از خدای بزرگ * بحز کافر نیره رای و سترک *
فرهنگ و فایده یعنی امید و امر و مدمر اما ضم نوله حکیم سنایی نا امید معناسنه ذکر ایتشدر
بیت مهرش ادریس را بداده نوید * لطفش ابلیس را نکرده نمید * نواد * بوزن جواد
صغش معناسنه در * نود * بوزن دهد مرا تباعد داده عبط قسانه دیرل میرنظمی بیت
چون رسد عمر تو بسال نود * از جهان رخت زندگانی بند * نودد * سکون و او و فتح دال
مهمله ایله یعنی پیش یعنی نوکم * نورده * فتح و او و سکون راه مهمله ایله اون معنایه کاور
اول پیشکش معناسنه شیخ نظامی بیت نورد ملو کانه پیش از شمار * شتر بار ز ریشه پیش از هزار
ثانی یعنی طومار و له بیت اثرهای آن شاه آفاق کرد * ندیدم نکارند دریک نورد * ثالث
معنی کنام یعنی وحشی جانور اینی و له ایضا بیت چو ماران بود روز بیا کرد * برون ناورد خویشتن
از نورد * رابع * یعنی نقد حاضر و له ایضا بیت در انبار آکنده خوردی نماد * همان در خزینه
نوردی نماد * خامش دورمك نوردیدن و پیچیدن معناسنه شیخ سعدی بیت هر نوردی که
ز طومار غم باز کنی * حرفهای بی آغشته بخون جگرم * استاد عنصری بیت خواجه از مهران
نورد دست * همچنان شعر من بدانش نورد * سادس * رار و مانند معناسنه شیخ نظامی بیت
بسار عنانازا کو شیر مردست * بسامردا که بازن در نورد دست * سابع قاش واکر ز طوقند قچه
صاریان اغاج که عربیده منوال دیرل حکیم خاقانی بیت همه آفاق آکهند که باز * کار خاقانی

از نورد گذشت * ثان جنك و خصومت كه نورد دخی دیرل شیخ نظامی بیت دزی دید
با آسمان هم نورد * نبرد کسی نام اودرتبرد * تاسع در زیبارك معروف دبكشاری ابوالمعانی بیت
درزی بجه دوخت جامه بانورد * مزد او را نقد جان کردم بدست * عاشر بمعنی لایق و پسندیده
مولانا کسایی * قطعه * نورد بودم و ناوردمن مورد بود * برای درد مرا ترك من همی پرورد *
کنون کران شدم و سر دو تا نورد شدم * ازان سپس كه بخیری همی بپوشم درد * خم نوله شهر
کازرونك قدیم آیدر * نور اسپهبد * سکون واو و راوسین مهملتین ویای تحتانی و کسر
همزه و هایل به نفس ناطقه به دیرل به فارسی برینه فایله ده جایزدر * نور آورد * سکون واو
اول و فتح راه مهمله و واو ثانیله پر خجندن و باقردن دبه کی بر طرفد رایجته یاغ و بال و امثالی نسنه
قویوب سفره کوتورلر * نوشاد * سکون واو ایله ترکستان ملککنند بر شهرك آیدر خوبلری
مشهور در میر خسر بیت زاهد به پند دادن بیچاره مست را * خاطر بسوی لعبت نوشاد میرود
ظہیر فاریابی بیت مرا ازان چه که سیمین بریست در کشمیر * مرا ازان چه که شکر لیست
در نوشاد * نومید * سکون واو ویای تحتانی و کسر هایل ابکی معنایه کاور اول محروم ثانی
مایوش معناسنه * نوند * بوزن سمند الی معنایه کاور اول بمعنی تند روی یعنی نیروری عوما
شمس خیزی بیت بد و کام از فلک خبر کوی * زه زه ای برق باد پای نوند * حکیم سنایی بیت
چکنی تو آب و آتش باد * چکنی تو خاک و باد نوند * واسکون و یو دغه آت معناسنه خصوصاً
حکیم سنایی بیت امل شبرنك خطت رخسار کلکون ترا * چون نوند شاه ایران از درها کند *
اثیر الدین اخسیکنی بیت بنامیزدنی دارد نوند باد رفتارش * که پهنای بساط کون ناید نیم
فرسنگش * کثرت استعمال ایله مطلق آتہ علم اولشد در حکیم فردوسی بیت ز نعل نوندان
یولاد مخ * زمین راز جنبش بر افتاد مخ * حرکت سرعنی اولد و غندن حقیقتاً و اوصاف اسب بدن
اولق مناسبت دله بیت سمند نوندش همیراند نرم * برو بر همی آفرین خواند کرم * حکیم اسدی
بیت نوندی هم آنکاه شته بر نشاند * بسوی شته بلخ و اورا بخواند * ثانی بمعنی پیک و خبر آور
استاد رودکی بیت چرخ چنین است و بدین ره نورد * لیک بهر نیک و بدت شته نوند * حکیم
فردوسی بیت نوندی پیامد زهر سودوان * با کاه کردن بر پهلوان * ثالث بمعنی سپید یعنی
اوزلک آتش اوزرینه قوناد قله چرخ ادغی مناسبته جائز کو ره مشر حکیم سنایی بیت از پی
چشم زخم خوش صنی * خویشمن را بسوز هم چون نوند * رابع آواز بلند معناسنه حکیم فردوسی
بیت نوندی بیفکنند پس دبه بان * ازان دبه که تادیر پهلوان * خامس مؤید الفضلاده
بر مقام آیدر که آتشکده بر زمین آند و واقع ایدی حکیم فردوسی * مثنوی * بجایی بجانام او بد
نوند * بد و اندرون کاخهای باند * بجا آزر نیز بر زمین کنون * بد آنجا فروزد همی رهنون *
سادس ادات الفضلاده نام کوهی یعنی اسب و اشتر نیز و معناسنه مرویدر * نوبد * کسر
واو و سکون یای تحتانیله اوج معنایه کاور اول بمعنی مرده ظہیر فاریابی بیت مرا بدش ز اقبال
بامد ادبکاه * نوید عاطفت آورد از آستانه شاه * ثانی قوت معناسنه مذکور معنایه ابکی
معنایه شمس خیزی * قطعه * میشران قضا و قدر بنیل مراد * همی دهند جناب ترا
همیشه نوید * ابولی تو باد از خرمی خندان * تن عدوی تو باد از عنا جوانال نوید * ثالث

ثالث بمعنی نواله کذا فی فرهنگ چهار تکبیری فرهنگ حسین وفایی ده و فرهنگ میرزاده بمعنی توان
یعنی متحرک و لرزان میر غار بیت نال نوید بسان سوسن آزاد * بنده بدان نال و نال وار نویدم
* نهاد * سرشت و خلقت یعنی برادش حکیم سنایی بیت ای شده در نهاد خود عاجز *
کی شناسی خدایو اهرکز * شمس خیزی بیت چو تو نبیند و چشم خرد نکو آیین * چو تو نیارد
دور فلک کریم نهاد * ثانی بمعنی رسم و عادت مولانا کسایی بیت خدای عرش چهار چنین نهاد
نهاد * که گاه مردم ازور غمند و کاهی شاد * نهاد * کسر راه مهمله و سکون یای تحتانیله بمعنی
توسید یعنی قورقوی فعل ماضی در که مصدری نهادیدن کاور شمس خیزی بیت رخ مرغ رزد
از چیست کوی * مکرر کران مقام شته نهادید * فرهنگ وفایی ده زاه معجمه ایله نهادید و نهاد
واقع در کذا فی الاداة * نهاد * فتح واو و سکون نوله ابکی معنایه در اول دیار عراق بر مشهور
و قریب بر طایغ آیدر گویند نهادیدیرلر و بومشهور اولشد ثانی موسیقیله بر مقام در امیر خسرو
بیت چنان کز سینه غم رایج بر کند * قور و گفت این غزل را در نهادید * حکیم انوری بیت
غزلکهای خود همی خواندن * در نهادید و راهوی و عراق * نیارد * فتح یای تحتانی و راه مهمله
ایله اگر چه حکایه عن الماضی اما نفی قدرت ایچون استعمال اولنو روزمان حاله و مستقبیل
هر فعل که آندن قدرت نفی اولنه آنک مصدری و یا خود قائم مقام مصدری اوزرینه ادخال اولنور
نیارد بستدن و نیارد بردن و امثالی کی مولانا هاتقی در تیمورتامه بیت بنام خدای که فکر و خرد *
نیارد که تا کنه او پی برد * بیخامد * فتح یای تحتانی و جیم و میم و سکون نوله انجامیدن لفظنندن
نفی مضارع در آخره ایرمز معناسنه * مع الراء الموهله * ناستوار * خم همزه و تاء مثناة
و سکون سین مهمله ایله ابکی معنایه در اول محکم اولمان نسنه ثانی خاین و ناقبل آدمه دیرلر
میرنظمی بیت هر که عهدش سست و عهد ناستوار * دور شو از وی مدارش دوستدار *
* نابکار * فتح باء موحده و کافله ابکی معنایه در اول مفسد و فعل نامقبول صاحبی ثانی بطلال
طوب ایش اشاین آدمه دیرلر * ناچار * ابکی معنایه در اول ضروری ثانی بیچاره و مدد سز
معناسنه ابوالمعانی بیت ناچار کشد اهل دل این محنت دنیا * ورنه شود از کوه کرات تاب نیارد
* ناخن بر * خم خاه معجمه و باء موحده ایله * ناخنکیر * خم خاه معجمه و سکون نون ویای
تحتانی و کسر کاف فارسیله ابکی معنایه در اول طرنق کسه چک آلت ثانی طرنق کسبچی
معناسنه هم فاعل و هم مفعول استعمال اولنور * نادار * فتح دال مهمله ایله مفلس و بی نوا
مولانا هاتقی بیت ز نظاره آن هراسان سپاه * چونادار از دیدن قرض خواه * نارد *
سکون راه مهمله و فتح واو ایله بمعنی دختر نارستان کذا فی الاداة * ناسور * خم سین مهمله
ایله او گلز جراحت معناسنه ابوالمعانی بیت نشد به در رسیده عمر آخر * مکر این زخم دل
ناسور بودست * ناقر * کسر قافله چنک دید کلری سازدر * نا کاهکیر * فتح کاف اول
و کسر ثانی فارسیین و سکون هایل شبنخون ایدن مولانا هاتقی بیت شبنخون رسانان نا کاهکیر
ره خواب را بنسته برسد قیر * نا کزیر * خم کاف فارسی و کسر زاه معجمه ایله بمعنی ناچار و ضروری
حکیم انوری بیت نا کزیر زمانه باد بقات * مرز جادونه و سه نا کز است * نا کوار * خم
کاف فارسیله شمی عسیر اولان نسنه شمس خیزی * قطعه * ظلم در ایام عدل و رافقت *

بی

ماند در سوراخ غم چون سوسمار * آزار از عام عادت مانده است * روز و شب در در دور
نا کوار * و علت تحفه یعنی املاء معده است ادلیبی بیت از مدعی توانا کوار گرفت * خلق را
بکسر و نیم ناهار * ناکور * ضم کاف فارسی و فتح و اوایل یعنی ناخوش و نا کوار مرقوم باشد ناصر
خسرو بیت مجلس تورهی را شکایت است شکر ف * که سال سفله بدید آید و زمان ناکور *
نام اور * صاحب نام و شهرت نامور و نامدار دخی بر معنایه کاور مولانا تانی بیت تصور
نکرده به از خود کسی * ز نام آوران بود غافل بسی * نامدار * سکون * صاحب نام
و مشهور نام معنایه در * نامور * سکون * و فتح و اوایل نامدار یعنی نام صاحب شیخ سعدی
بیت بس نامور بر زمین دفن کرده اند * که هستی بر روی زمین هیچ نشان نماند * نامور *
فتح * و باده موحی ایل * و قاصد نامه ایل * می بودند که کوکرنه مرغ نامه برید کاری بر جهت
کبوترک دیشیستی رسته رده آلیقویوب ارکین آخر دیاره کو تور در اقتضای بیت و کی بر نامه
یا زوب قنادی التنه با غلیوب صالیور در اوچوب دیشیستی اولدوغی بر و ار اکثر یا سرحد لده
ایدر لر ابوالمعانی بیت عرض حال خود نوشتم صفحه دل راهمین * سوی جانان عزم کرده همجو
مرغ نامه بر * نامدار * سکون * و او فتح سین مهمله ایل * یکی معنایه در اول در کمان ارق
معنایه خصوصاً ثانی اول ساقیه که بوستان و مزروعات صواری ایچون و چمن و حوضاره
صواری ایچون ارق ایدر لر عوما * ناهار * یعنی کرسنه یعنی آج حکیم فردوسی بیت نه اند
خوان و بخت بد شاه * که ناهار بدی همانا راه * فرهنگ جهانگیریده یعنی ناشناخته یعنی رگسینه
طعام جزوی تناول ایده و طویش اولیه اکا ناهار او شکسته شد در کمال احمیل در قهیمه
بیت بعضی او که جهانی کبار از سر ذوق * فرو برد که شکسته نکرده اش ناهار * حکیم ناصر خسرو
بیت ای باز سفید خورده کیمکن * مردار خور بشتان ناهار * مؤید الضلالت یعنی کدش
و گذارش تن مستطرد در بعض فرهنگ نام واقع اولشدر * ناهوار * مناسب اولیاز نسبه
هر نه اولور سه و دو ز اولین پرده ناهوار در لر * نایر * کسریای تحتانیله یکی معنایه در
اول اول که چشمه ارمه مصلقه اید لر نایر دخی در لر نانی شمرده قویه معنایه در ادا قویه
طقوز نوع در نوع نایر در لر * نیور * هم باغ فارسی و او معروفه نایر معنایه در دیر ایل
رازی بیت نه باباونه با خواجه نه پورست * دراز و خشک و لاغر چون نیورست * نایر *
فتح * و موحی * سکون * عایله کجرا چقه و فغانسینه و دون و فرومایه آدمه در لر نایر دخی دیناور
* نایر * فتح * عایله کجرا کز نال یوزلینه سور در غاره و کاکونه و فکر دخی در لر * نایر *
کسر جمیع * ون یای تحتانیله آهار معنایه که اسم عام در کاغذ اولسون فاشه و زه اولسون
میر نظمی بیت برویش آنقدر صیقل همید * نجیری کوی مبارک غدا افتاد * نایر * فتح
ناهمجه ایل معنی ناهار مرقوم یعنی ناشناخته * نجیر * سکون * و فتح و اوایل تحتانی و کسر جله
ایستاد کاور اول صید و شکار معنایه میر خسرو بیت باز آن سواره مست نجیر میورد
رستم ز کارد کار بندید * ثانی مرشکار اولور دجانورده دیر لر عوما و طایع یکی سنه در لر
خسرو ساعیاری بیت بیند از بس چشم نجیر و بنا کوش تدر * دستها بر زکس و کدیاها
* نایر * معنی شکار کردن شیخ طایع بیت چنین فرود خور شد و کاک * که خواهم

که خواهم کرد روز چند نجیر * معنی شکار و له بیت زبار کران خوشه شتم کشته بود * ناک و تاب
نجیر کشته بود * نایر * الی معنایه کاور اول ارکاک معنایه اسم عام در انسان و حیوانده
استعمال اولور ثانی زشت و کویه معنایه مثلاً زکدا و زره دیور لر حکیم سنایی بیت
علم دان خاصه خدای بود * علم خوان شوخ و زکدای بود * ثالث نام پدر سام در کز نیم و زیان
دخی در لر حکیم ازرقی بیت توان یاد شاهی که کر زنده بودی * زمین بوسه دادی ترا سام بن تر *
رابع آلت رجل معنایه که حضرت مولانا در صفت کنیزی که خرنری یجماع خود آموخته بیت
* مثنوی * یک کنیز یک خری بر خرف کند * ازو فور مشوت و فرط کردند * آن خرنز را بکان
خو کرده بود * خر جماع آدمی برده بود * یک کدوی بود حیلست سازه را * در زش کردی پی
اندازه را * در زش کردی کدورا آن عجز * تارود نیم دکر وقت سموز * کره نره خرنز دروی
رود * آن رحمان رود عا و بران شود * خامس موجه آب سادس اغاجک اورتی سغه
اولان شاخاری بومعنا لده زره و زره دخی دیناور * نایر * سکون * و فتح غین معجه
ایله بانک و نمره و صدای بلند کدانی التحفه * نایر * فتح سین مهمله ایل معنی نساء مرقوم
* نستور * سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایل کل نسرين دید کبری خوشبو بیاض
شکوفه در که نستون و نستون و نستون دخی در لر حکیم خاقانی بیت عیسی حلال کرده
از خارهای کلان * ادریس سبجه کرده از غنچه های نستور * نایر * فتح سین مهمله ایل یکی
معنایه در اول سایبان معنایه شمس خنری بیت ملاک در تاب زافتاب ستم * سازد از عدل
تو همیشه نسر * ثانی طایع با شمرده بعض چوبیدن و اوتدن مختصر اولر ایدوب ایچند باجدار لر
وسایر کسنه لر دخی او تور در استاد رودکی بیت نسری ساخت بر سر کسار * دور ماند
از سرای خویش و تبار * فرهنگ جهانگیریده کوش اصابت ایتمین بر که نایر و فسار دخی در لر
و عیبه سکون سین ایل کر کس دید کبری قوشه دیر لر و آسمانده داخل رصد ایکی کوکب
آدیدر برینه نسر طایر و برینه نسر واقع دیر لر * نسطور * نام صاحب مذهب ترسیان و آنلرک
فقیه و دانشمندیند دیر لر حکیم خاقانی بیت نسطور دید ایت مسطور در دل او * گفت از حواریان
چوت دین پروری ندارم * نایر * کسرها و سکون یای تحتانیله اوج معنایه کاور اول بوری که
نای روپین و نای کاودم دخی در لر خواجه سلمان بیت کوش باناله نایر بود * کوه بانره و فغان
باشد * ثانی قبانای که سورنا کی یوقاری باشند دل قویوب او فور لر ترکیه دخی نایر در لر
ثالث اول صدا که بوری و سورنا و نای دن طاهر اولور مولانا تانی بیت کدشت از تریا صفیر
و نفیر * رمیند مرغان سدره زئیر * حضرت مولانا قدس سره بیت کز نیستان تا مرا
بریده اند * و زنفیرم مرد وزن نالیده اند * بویقه صدای نای اواق اقتضاید که مثنوی
شریفک ابتدا بیتنی فیلسا نندن خکایه ایدر * ناکور * سکون کاف و فتح دال مهمله ایل
بر موضع یا خود بر طایفه آدی اوله مولانا تانی بیت همه خیل اوغانی و نکدری * بفرمانبری
و اطاعت کبری * نماز دیگر * ایکند و وقتی و ایکند و نمازی در وقت مزبورک مخصوص اسمی
اولام فله صلوات نماز به نک ثانیسی اولام فله کوندزه منسوب طو و توب نماز دیگر تسبیح ابشار وقت
ظاهر دن عکره واقع اولدوغی ایچدن * نماز کزار * نماز قیامی کز ازنده نماز تقدیرند عریضی کی

مصلی معنایه سکون و مدار و فتح دال مهمله ایله مناك معنایه نكرار و فتح می و زاء معجه و سكون کافله طوزله یعنی طوز حاصل اولدوغی عربیه سبحه دیرل فحات ثله ایله کزار و چنزار کی میرنظمی بیت سرا پایوده آن حرا نكرار * گذشتن مرغ از آنجا بود بزار و نكسار و فتح می و سین مهمله و سكون کافله طوز حاصل اولان موضع نكرار کی نكسور و فتح می و سكون کاف و ضم سین مهمله ایله یعنی نكسود مرقوم یعنی طوز اوات و طعام دیر و نمیر و کسر می و سكون یای تحتانیله بسیار خوار و کاهل معنایه میرنظمی بیت چو کاو عل مانده ناید بکار * هر آنکس نمیرست و بسیار خوار و نواکر و فتح کاف فارسیله سازنده و کوبنده و خواننده معنایه میرنظمی بیت مجلس شد نواکر نغمه پرداز کد زهره م در آنجا کشته دمساز و نواله بر و فتح لام و ضم باء موحد ایله بجاق معنایه کد عربیه سکین دیرل کسر نین ایله و نور و سكون واو و فتح باء موحد ایله تازه و هنوز ایرشمش میوه که نوباوه دخی دیرل شیخ ظامی بیت نور باغ دخت چرخ کهن * درة التاج عقل و تاج مغن * نوبهار و اوج معنایه در اول فصل ربیع ثانی آتشکده و ثالث بخانه معنایه مثال آتشکده حکیم فردوسی * مثنوی * چو کشتاب راد دل راسب تخت * فرود آمد از تخت و ربست رخت * بلخ کزین شد بدان نوبهار * که یزدان پرستان بدان روزگار * مران خانه داشند چنان * که مرمکه راتا زبان اینزمان * مثال بخانه امیر مغزی بیت بهار چین که ازان روی بزم خانه خویش * اگرچه خانه تو نوبهار برهنست * بومعنايه مسعود سعد سلطان بیت آورد نوبهار بیتانی و هجبت * مانند تو نخونی در نوبهار نیست * مؤید الفضلاده یعنی خانه بزرگ که برامک بلخ شهر نده بنا ایتمش ایدی حکیم انوری بیت ساحت آب قند هار ببرد * صفه ات بنخ نوبهار بکند * بوییده صنعت تجنیس وارد و نوحه کر و فتح حاه مهمله وکاف فارسیله میت اوز زیننه مرثیه اوقیوب آغلای معنایه که عربیه نواحه دیرل و نودر سكون واو رو او فتح دال مهملتین ایله نام بسرمنه چهره که افراسیاب الند که رفتار اولدی حکیم سوزنی بیت ای شهنشاه فریدون فر دایر دارو کیر * چمن نکین نودر ستان قارن نبر میرام نیر * نهار و فتح هایله ایکی معنایه کاو اول یعنی ناشتای تمام طوق اولیه که ناهار دخی دیرل ثانی نهار یدن لفظندن اسم مصدردر اکساتمک واکساتمک معنایه استاد فرخی بیت ملاک رفت و علامت بدان سیاه نمود * بدان کهی کده بنخ نهار کرد نهار * شمس خزری بیت خدا ایکنا هرچند ماه دانش و فضل * چو شخص فاضل و عالم کرفته است نهار * عربیه ایکی معنایه در اول ظهور صبح دن غروب شمسه دک زمان ثانی خرچال و سنگ خوار دید کاری توشک یاوری معنایه در نهار و سكون هاو فتح مهمله فرهنگ جهانگیر یده اوج معنایه کاو اول بزرگ و بسیار اولان نسنه کال اممیل بیت مر اکام دل دشمنان مکن تکلیف * که از تحمل آن بار عاجز م نهار * حکیم فردوسی بیت چو ایام دانت کود ل داد * رافسانه اش کشت نهار و مشاد * ثانی یکبار و همه مختاری بیت نهار جهان چون اثر خاطر من کشت * تاز پور انعام نور بست ریا دین * ثالث مشکل و عجب معنایه خواجه عید لویکی بیت مشاد باد بیت همیشه که زخم هم امروز * شد چنان زار که نهار بفر د بر سد * مجمع الفرسیه یعنی کاری

کاری و یا چیزی عظیم و فرهنگ میرزا ا بر ایمده یعنی عجیب میر خسرو بیت دز بند پرو واست خان بکدار سیرت بنکرم * زینسان که بیم حال خود نهار بیم دیکرت * زاه معجه ایله ده معانی مرقومه به مرودیر و نیشکر و سكون یای تحتانی و فتح سین معجه ایله شکر قامشی بومعنايه مولانا ثانی بیت نی نیزه خوردند اند رجکر * بدانسان که هند و خورد نیشکر * و مع الزاه المعجه * ناچیز و کسر جیم فارسیله بمقدار عربیه لاشی معنایه شیخ سعدی بیت بکفتمان کل ناچیز بودم * ولیکن مدتی با کل شستم و تاز و ایکی معنایه در اول شویه و استغنا شیخ سعدی بیت ناز بکشم کد نازنین * تا بر سرو چشم من نشینی * ثانی حضور و راحت معنایه شاعر بیت بر فتم بانیز های دراز * بر و تخ کردیم آرام و ناز * عربیه شیخ و دلال که شویه به یقین اوضاع در ادات الفضلاده بر اغادر عربیه صنوبر دیرل و ناز نوروز و موسیقی ده بر نوا استمیر و نان پر و سكون نون و فتح باء فارسیله اتمک بشوری عربیه خبا ز دیرل ابوالمعانی بیت بمان نان پز را کشتناسی * اگر نیش خورد کو خورده باشند * و بنمیز و سكون باء موحد و کسر تاء مثناة بعده یای ساکنه ایله اوجی غایت صوری اولان نسنه خجرو اکنه و بیز کی و نخیز و سكون خاء معجه و کسر تاء مثناة بعده یای ساکنه ایله یعنی کینه گاه یعنی پوصوری و نخیز و سكون خاء معجه و کسر جیم فارسی بعده یای ساکنه ایله یعنی بیم یعنی صارا ش میرنظمی بیت بجامه خواب را کلیر بوده * بشب تاصح را نخیز بوده و نخیز و کسر خاء معجه و سكون یای تختانیله اوج معنایه کاو اول فرومایه و کینه حکیم ناصر خسرو بیت جان پر مایه هی چون بفروشی بغیر * جز پر مایه همان به که یارزان ندهی * ثانی کین یعنی پوصو و کینه گاه نخیز کاه دیرل مسعود سعد سلمان * قطعه * توای دل دزم باش و همواره باش * توای دین خو نیزه همواره نیز * به بیت به پیری که جان مرا دشسته است چون شیر اند نخیز * شمس خزری بیت سپهر رورخ اعدای او کشیده کان * زمانه بر ده خواه او کساده نخیز * ثالث اوزم چو غن و با خود غیری اغاجی کوکی یاندن اکدیر وب یره کو مرل که بر سنه یزه طوب کوک طوط دن صکره چقاروب آخر یره دکرل اکا نحمدان وداران دخی دیرل و نفر و سكون غین معجه ایله کوزل ولطیف که خوب معنایه در استاد عنصری بیت بکوش که من نامه نفرناک * فراز آورد ستم از مغز پاک و نفت انداز و نفتدن مراد آتش در که بعض قلعه محاصره سند دشمن هجومند اسکی بزل ی نفت یا غنه باطروب و آتش یا قوب دشمن اوز زیننه آتارل اکا نفت انداز دیرل و آتش بازلق ایندنه دخی دیرل و فشنک آتمق کی هرنه اولورسه و نماز و معروف عبادت در خدمت و قوللق ایتمکه دینلور حکیم فردوسی بیت پیاده شد از اسب ورده نماز * کرفته بپر شاه کردون فراز * حکیم سوزنی بیت شهی که بارکه اوست معجه کاه ملوک * هیمنند بر آن معجه ملوک نماز * نمازی پاک و طاهر معنایه در ایندی نماز دخی کشی بی کناهدن پاک ایندو کیچون نماز دید بلر عربیه وضود و نواز و ایکی معنایه کاو اول تهدیدن ایراق اولق ثانی نواختن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی در دلنوازه و نوازی و نوا آموز و ایکی معنایه در اول یاوری طوغان که یوادن آلوب شکار تعام ایدرل ثانی هنوز مودبه و یرلش طفله دیرل و نوروز و سنه ده ایکی کوندربری نیز

اعظم برج حمله تحویل آید و کی کوئدر که آذرماهک اون برمی کونی در که نوروز کوچک و نوروز عامه
دیرلر و آنک تسمیه سنده ایکی وجه روایت اولمشد و اوله حق سبحانه و تعالی عالمی و آدمی بوکوند
خالق ایادی وجه ثانی اولدر که جمشید برج جهانی سیر و کشت و کندار ایادی از بایجان کدک
جواهر ایله مکمل و مرصع بر تخت عالی نصب و وجه سنی جانب شرقه وضع ایلوب و باسنه
ذی قیمت جواهر ایله مزین تاجی کیوب و چقوب تخت اوزرینه او توردی چونکه کونش طالع ایدوب
اول تاج و تخت طوقندی اولر تبه شعاع و ضیا و پر تو ظاهر اولد بیکه عالمی روشن ایادی خالق
آنی کورد کد شادمان اولوب این روزنوست دیدلر چونکه زبان دریده و زبان پهلویده شعاعه
مشید دیرلر و جم پادشاه معناسنه در شید لفظی اکا مضاف ایدوب اکا دخی جمشید دیدلر
و نوروز ثانی اولدر که فروردین ماهک آلتخی کونی که نامی خرداد در نوروز بزرگ و نوروز خاصه دیرلر
و آنک وجه تسمیه سی اولدر که جمشید اولکوند تخت اوزرینه طرز مرقوم اوزره او تورب خاص
و عامه اذن و یروب جمله یاننه جمع اولوب کار عالم ایچون ایورسم و لطیف عادت و قانونلر قویوب
خلقه تائیه ایادی و ایتدی الله تعالی سزای رلغاسون کر کدر که پاک صوابله غسل اید بکوز و الله
تعالی نک نعمتاری شکرین ادا اید بکوز و هر نفس الله تعالی حضرت تک امرنی پرینه کتور مکه
سعی اید بکوز و هر سال بواسطه اوزره عمل اید بکوز و موقوفه لدر که اکاسره عجم نوروز کوچکن
نوروز بزرگ و انجیمه دک حاجات ناسی مقضی ایدرلر دی و محبوس اولنلری اطلاق و مجرملری عفو
ایدرلر دی و خلقه انعام و احسانلر ایدرلر دی و کند و لر عیش و عشرت و ذوق و محبت مشغول
اولورلر ایادی و نیماز و سکون و او و کسرونلر بر تازه نور سیمه ابتدا کاره شروع ایتکه دیرلر
او قوم و یازمق و غیره صنعت هر نه اولورسه ابوالاعانی بیت پیشه جور و ستم را چون هنوز
آموختست * کر کشد عاشق عجب نبود که طفل نویناز و نهمیز و سکون ها و یای تختانی
و کسر جیم فارسيله معنی نهمیز یعنی طولانی و صبارش و نهمیز دخی دیرلر شمس خیزی بیت
چنان زمزمه لیس کار مملکت شد راست * که شد زلف بتان باز و صمت نهمیز و نهماز و
سکون ها و فتح میل درت معنایه کاور اول معنی بزرگ استاد و دکی بیت کنیدی نهماز پرده باند
نه ستونش ابرونه زیر بند * ثانی معنی بسیار و بی اندازه شمس خیزی بیت ندید چون تو
جوانخت شاه تخت شاهی * اگر چه دید شهنشاه در جهان نهماز * ثالث معنی مشکل رابع
جملک عظیم معناسنه در مع اراء الفارسی * ناز و جام اغاجی که ناج و نور دخی دیرلر شمس
خیزی بیت چو عرعر سرافراز باد امدام * بیستان همی تابود سرو و ناز * و سرو و انجمنه
دیرلر شاه ناصر خسرو بیت ای بی هنر خوب بچهره دخت کو * خود شرم نیایدت ازین قامت
چون ناز * بوم معنایه دخی دیرلر ناز و ناز و سکون زاء فارسی و فتح قایله اسفک که خمیازه ده لدره
دخی دیرلر عربیله نثواب دیرلر و ناور و فتح و او ایله اغاج کنکه در که ایچند خیر ایدرلر و اثواب
دیرلر و نکر و فتح کافله اوزم چکر دی ناء منفا ایلد دخی و دیرلر مع السان الماهله * ناس
ضم همزه و او معروفه معنی آتشکده کذافی فرهنگ جهانگیری و ناسناس و کسر شین
معجه و فتح نکر اکا لایهم معناسنه ابوالاعانی بیت مکن عیش و صحبت بهر ناسناس *
رسد سر ترا لای ازوی زبان و ناقوس و ضم قاف و او معروفه بیوک چا کدر که مناره کی بر باند بنا

بر باند بنا ایدوب باسنه وضع ایدرلر و وقت معینه چالار صداسی و ایکی فرسخ بره کیدر بعضیلر
ارغنون دیدکاری بیوک ساز معناسنه دیشلر کفر کایس الزنه بعض خصوص کونلده چالار
ایر بل و اوقفل ایچی بیش اغاچلر در که بری یاننه دیرلر کورک ایله نفس و یروب چالار
بی نظیر صد الرویروب در دست مقاملر ظاهر اولور مولانا عرفی بیت مالب آلوده مهر توبه بکشایم
لیک * بانک عصیان میرند ناقوس استغفار ما * عربیله دخی ناقوس و جمعه نواقیس دیرلر
لواحد من الشعر ایبت قد قلت للعین ای الضرب یرلکی * ضرب البواقیس ام ضرب النواقیس
و ناکس و فتح کافله آحق و سفله آدم معناسنه شیخ سعدی بیت شمشیرینک زاعن بد چون
کند کسی * ناکس بتربت نشود ای حکیم کسی * شیخ نظامی بیت هان ناکس نان کس نباشی
با کره خوان کس نباشی و ناموس و ضم میم و او معروفه خانه صیاد که ایچنه کیروب او
و شکار کوزه در عربیله عار و غیرت معناسنه و نام حضرت جبریل امین علیه السلام در که ناموس
اعظم و ناموس اکبر دخی دیرلر و ناس و ضم و او ایله آتشکده معناسنه حکیم سنایی
* قطعه * کر چه زاع سیمه کشتن من * نکر نیم مقام جز ناقوس * زاع کر بشنود کند در حال
زین سخنها کر شه بر طاقوس * حکیم انوری بیت عاشقان اکرم عاشق عشر * کوی از کبر کان
ناوسیت * و کورستان مجوس معناسنه و روایت اولمشد و ناهوس و ضم ها و او
معروفه معنی ناکاه میر نظامی بیت چو کرده ترک نک و عار و ناهوس * بدید آید ازان سوش
بناهوس و ناهوس و سکون یای تختانی و او و ضم میله بر سازد قاشلرله دوزاش موسیقار
دخی دیرلر کذافی فرهنگ جهانگیری و ناس و فتح ناهوس ایله مخفف و مشدد دخی جایز در
معنی دختر زاده یعنی قزاولادی نیه دخی دیرلر امیر خسرو در منقبت امام حسین رضی الله
عنه بیت صفت دات او همین بس است * کدر سول خدایا ناس است و ناس و ضم
فتح جاء معجه ایله سرو که بابو بچیلر کونله بشتی اراسنه دیکرلر و ناس و سکون جاء معجه
ایله غم و غصه دن چهره صولق و ضعیف و زبون اولق معناسنه در عربیله کسمک و در ملک
معناسنه در و نکر و سکون راه مهمله و کسر کافله زین قدح دیکاری و چپکاک قمرینه
دیرلر استعاره طریقه ایله شعر احوال کوزینه تشبیه ایدرلر شعرلر کثرت استعمالدن چشم
معناسنه اولمشد و خواجه سلمان بیت ناتوان شد زهوی کل و دارد زهوا * رخ زرد و قد کوز
و تن لاغر زکس و ناس و سکون سین مهمله و فتح نوله حکیم اسدی طوسی روایتله
هند وستان سرحدن سر اندیب قریند بر کوه باند و ارد آدنه ذات عوام دیرلر آنک بر نوع شاق
اولور دیوبلری اوزون ویدنلری قیلاو و کورک و کونله و قیلاری قزل و باشلرینک ایکی یانلرله بوزلری وار
هر یوزلر ایچنلر کوزلری وار هر یوسی هم ارکاه و هم دیشی درلر و طوغورلر اولق در قوتا و او در که
ایکیمی بر فیلی طوقوب اولدرلر و یروب و یونلر بغابت سکر درلر اول قومه ناسناس دیرلر و عربیله
بیوک ایرسنه دیرلر و ناس و فتح قایله معروف شیخ سعدی بیت هر دم از عمر میرود نفسی
چون نکه میکنی نماد بسی * و سکون قایله ایکی معنایه در اول معروف درت مرتبه ایله تعبیر
اولمشد در اول نفس اماره ثانی نفس اومه ثالث نفس مطمئنه رابع نفس ملهمه مدد معنای
ثانی وجود موجود که کند و ذاتله دیکر و نفسنه دیرلر میر نظامی بیت در غر هابنفس

خود بکما * هر جهت را شود زبون اعدا * مع الشين المجحه * ناخن خوش * ضم خاتين
مجهل ايله بر نوع صد قدر ناخنه يعنى طرفه مشابه اولور خوشبودر عربيه اطفال الطيب دیرلر
هندى لسانه نکه دیرلر بعض تراکیمه و عطر تانه داخل اولور ناخن پریان و ناخن دیودخی دیرلر
کذا فی فرغک جهانگیری * ناخوش * و او مجهول ايله طبعه مناسب و موافق اولمیان
نسنه و مزاجه درست اولماق معنا سنه * ناخوش منش * و او مجهول و سکون منش معجه
و فتح * و کسر نوله معک بولاق و طبیعت نادرست اولق معنا سنه در میر نظمى بیت شود
ناخوش منش از فرط باده * مجور از وسع طبیعت می زیاده * نازبالش * سکون زاه معجه
و فتح بامو حله و کسر لامله یوز صدوغی ابو المعانی بیت می نه بر نازبالش آن پری رخسار رو
پرتو خورشید افنادست بر کل توده را * نازش * کسر زاه معجه و منش موقوف ايله نازلق
معنا سنه اسم مصدر در * ناغوش * ضم غین معجه و او معروف ايله باش آشاغی صویه
طالمق شمس خیزی بیت زهر که غوطه خورد در بر آورد زبحار * بسا کسا که بود مردن وی
از ناغوش * استاد لیلی بیت کرد کرداب مکردای کندانى تو شنا * که شوی غرقه * و ناگاهی
ناغوش حوزی * نالاش * کسر لامله ایکلمک معنا سنه اسم مصدر در * ناخوردش *
سکون نون و ضم خاء معجه و او مجهول و کسر راه ممله ايله اتمکه بر مقدار طعمی قاتی ایتک
* ناکش * سکون نون و کسر کافله چورک اوقی دید کاری سیاه دانه لرد عربیه حقه الخضرا
دیرلر * نانش * سکون نون و فتح میله ایکی معنایه در اول کورلش منس نسنه یعنی برشی که
نظیری و مثلی اولیه ابو المعانی * مصرع * نانش بوده چنین حسن و جمال بکتا * ثانی یولسزاق
ایتمک معنا سنه کذا فی فرغک جهانگیری * نبارش * فتح بامو حله و کسر راه ممله ايله ایکی
معنایه در اول ستم آمیز سوز و بولک ثانی دوشملو اولان سقفه و بقللوا اولان دیوار استحکام
ایچون قونیلان پاینده ترکیه دستک دیرلر کذا فی فرغک جهانگیری * زمه * کوش *
سکون راه ممله و ضم کاف فارسیله قولق یومشخی دیمکدر ابو المعانی بیت چنان بیمنل بوده
ز مه کوش * همی بابا زان آویزه قیت * نسرین نوش * نام دختر سقلاب شاد در که
مهرام شاه آنی حباله ازدواجه کتور مشیمدی شیخ نظامی از هفت پیکر بیت دخت سقلاب
شاد نسرین نوش * ترک چینی طراز و روی پرش * نمنش * سکون عین ممله ايله تابوت
معنا سنه لغت مشترک در شیخ سعدی بیت اکبر نعشی دو کس بردوش گیرند * لنیم الطامع
پندارد که خوشت * نقش * سکون قافله ایکی معنایه در اول معروف ثانی پفته که آنکه
طوغان چقرلر خواجه حافظ بیت داده ام باز نظرا بتندروی پرواز * باز خواند * مکروش
نقش و متکاری بکند * نمنش * سکون میله مکرو حیل و دغلبازی معنا سنه حکیم فردوسی
در یوسف و زلیخا بیت بگردار چشمی کوزنان چشمی * همه * و شوی همه رنگ و منش *
و عربیه فتحین ايله سفید و سیاه نقطه لره و سفید و سیاه صورثله دیرلر * نوش * فتح ام
ایله ایکی معنایه در اول نواله معنا سنه اسم مصدر در ثانی عوض و بدل معنا سنه در * ناخوش
ضم خاء معجه و او مجهول ايله تاک دشتی یعنی بیان آسمه سی که سیاه دانه لو اولور عربیه
کرمه الحوادید کاریدر و سیاه سی سی قش ایلان تور و جوش با سنا اولان ایلان

اولان اغاجه صاریا و چقار صالقه من اولون و اون ایکی دانه سی آنجق اولور اولی یشل آخری
سرخ اولور و چچیکی لا جور دی رنگ اولور * مع الغین المجحه * ناع * قره اغاج اما بعض
فرهنگه بجزه البق دید کاری اغاج در * نان کلاغ * سکون نون و فتح کافله بر نوع اولان قدر نمانک
یرلر ده بتر مولانا جامی بیت مخور غم بهر طعمه از کلاغی کنه کورا * توکل چون درست آید
بر آمد از زمین نانش * وله ایضا بیت باغبان کرتند بانک بناغ * قرص انجیر شود نان کلاغ *
* بناغ * فتح بامو حله ايله مخفف انباغ در که انباغ و نباغ دخی دیرلر قومه عورت معنا سنه
* نشوغ * ضم شین معجه ايله بردار و در آغزده طوترلر دیش و آغز آغز یسنه نافدر
* نغغ * سکون غین معجه و فتح نوله ماوراء النهر ده استعمال اولور بر یوک کيله در که بر کيله
غله تمام بر یوک اولور منور دخی دیرلر ابو العباس بیت ای میر ترا کندم دشتیست بصد مار
بانغغی چند تر امن شدم انبار * نفتح * سکون فو فتح تاء مثناه ايله کيله معنا سنه شمس خیزی
بیت حاتم عهد شیخ ابواسحق * کدهد زربدامن و نفتح * مع الفاء * تاق * کسر تاء
مثناه ايله حلوا ی شیمینه و بعض فرهنگه دبله دید کارید و بعضیلر جوز ايله یا خود بادام ايله
اولان حلوا در میشار و الحاصل حلوا اولدوغی مقرر در امانو عنده اختلاف ایلان اصل عربی در که
ناطف دیرلر تعجیم اولنشد رنطف عربانده بر مشهور کسنه نک اسمیدر او ایل حاله بغایت فقیر
ایدی بعد بغته دولته نایل اولد و غندن عربیه ضرب مثل اولشد در صکر ددن دولت بولان
آدم حقه ضرب ایدرلر و مزبور نطف زمان دولتمند صاحب کرم و شیخ اولغله کند و اوغلی حقه
دیشد در بیت ابی النطف المبارک الشمس انی * غریق فی السباحه و المعالی * ناف * خصوصه
کویک معنا سنه در مشکه نافه تعجیم اولدوغی آهونک کویکند اولدوغی و هر نسنه نک
درست اورته سی مثلاً کعبه معظمه و وسط دیناده اولغله ناف زمین دیرلر یرک کویکی معنا سنه
کویک انسانک اورته سنه اولد و غندن خواجه سلمان بیت همجو مشک نافه عید منافی
از ناف ارض * داده از نبر ز خلقش بوی ماچن و خطاست * نجف * فتح حیل کوفه شهری
قرینه بر موضع که امیر المؤمنین وید مسوب المسلمین حضرت اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب
رضی الله عنه و کرم الله وجهه مرقد شریفی آنده در زمان سابقه اولد و غندن بر دیوار ایش که
ذریای نجف دی کله شهرت بولشد رحالا اول دریا یرنده آدم کله سی کی دخی طاشلر وارد قیرسک
آیچندن در نجف دید کاری بر لطیف بیاض شفاف طاش چقار مولانا جامی بیت اصحت
زائر الک یا شحنه النجف * بهر نشار مقدم تو نقد جان بکف * نسف * فتح سین ممله ايله
ایکی معنایه در اول بر شهرک اسمیدر که قرشی دخی دیرلر ماوراء النهر ده واقع در ثانی بر نسنه فی
دیندن قو پارمق و دخی صوامق معنا سنه ده مرویدر * مع القاف * نیق * باء فارسیله
الی اوز چیره دست معنا سنه مرویدر اما حرکتی اشعار اولنماش آنجق تلفظی مفتوحه یه
انسب اولغله بوحله یازلدی و نه طایفه نک لسانی اولدوغی دخی راغم الحروفک معلومی اولدی
* نسق * فتح سین ممله ايله ترتیب و طرز و اسلوب دیمکدر ابو المعانی بیت جفا و جور توکون
انچنین نسق ماند * برفته حال دل عاشقان خراب شود * مع الکاف * ناپاک * ایکی
معنایه در اول هرنه که کیرلی و بونماش اولد و بونا و جنب و حایض معنا سنه خصوصاً ثانی مردام

ج

معروف و فتح سین مهمله ایله روقوشد در آیدن کوچکد راما آتی در آج آتی کبیرد تیرو دخی دیلر
 ترکیه سکون دیلر نوشک فی فتح شین معجه ایله یعنی تیه و بعضی فرهنک سکون مهمله ایله
 مرویدر نوک فی خم میم و او معروفه یعنی نشانه نیر آماج معناسنه شمس غزی بیت سیر
 مدح شاه بسکه مرا * بکند پیش تیر فاقه نوک * تاه مشناه ایله ده منقولدر فی نوای چکا وک
 موسیقیه برنوا آیدر مجد همکر بیت بیوی مجلس توجان بار بد مرغیست * که بی نوای
 چکا وک زند عشق عراق فی نوروز بزرگ فی ابکی معنایه در اول بر نوروز در که تفصیل مرو را بادی
 ظریف فاریا بی بیت میون و خسته باد بر تو * نوروز بزرگ و روز تحویل * ثانی برلخ آیدر
 متوجهری بواکی بیت بعضی الخان آدلر بن نظم ابلش * قطعه * مطربان ساعت بساعت بر نیاید
 زیروم * کاهی سروستان زندا کنون کاهی استکنه * کاه زیر قیصران و کاه تخت اردشیر *
 کاه نوروز بزرگ و کاه بهار بشکنه * و له ایضا بیت نوروز بزرگ بزن ای مطرب امروز * زیرا که بود
 نوبت نوروز و نوروز فی نوروز خردک فی موسیقی ده بود دخی برلخ آیدر فی نوروز کوچک فی
 بود دخی موسیقی ده بر مقام نوروز بزرگ مقامه در آنجی بونک ترمانی آندن آذر اول اچیدن
 بزرگ و کوچک تعبیر ایدر فی نهک فی سکون هایلله الی معنایه در اول یعنی لاغر ثانی یعنی ناقص
 ثالث شراب اچمک رابع شراب میل ابلک خامس صوصه ق سادس صویه قاتی بواکی
 معناده اضداد قبیلند در فی نیک فی فتح یای تحتانیله مصغری در نیک معناسنه هریله
 سکون یایله جماع معناسنه در فی مع الکاف الفارسی * نازنک فی فتح راء مهمله و سکون نوله
 نارنج مرقوم معناسنه در شمس غزی بیت برای زینت زمش فلاک دهد دایم * ز آفتاب ترنج
 وز مشتری نازنک * حکیم خاقانی بیت آنکه باز میجه است کارکنند نازنک بزرگ * جعد جوشم کز
 بروم نکند در صفرای من فی نرسک و نرسک فی کلاهما بسکون الرا و فتح السین المهملتین
 مرجک که هریله عدس دیلر شاعر بیت صاحب نانوا و کلک شبنان * مالک نرسک و جویله نور
 فی نرسک فی سکون راء مهمله ایله یعنی رده و بره که دام ایچینه قود قاری شکارچینسندن که شکاری
 آتی کورنجه یانسه کاور و دامه طویله لور کدانی الموید فی نرسک فی فتح زاء معجه ایله یعنی نرسک
 مرقوم فی نرسک فی فتح میم و سکون شین معجه ایله قره چورک اوقی که هریله حبه السوداء
 دیلر فی نرسک فی سکون نوله عار و ناموس معناسنه میر نظمی بیت نیست پروا در کرا از نرسک
 و عار * نیست آدم هرگز او عاقل مدار فی نوک فی سکون وایله یدی معنایه کاور اول هر سوری
 نسنه نرسک اوچنه دیلر و ماقایح و خبر و محاق و قلیتاش و اوق و نیزه و بیرو و امثال نسنه لر کی ثانی
 قلم اوچنه دیلر خصوصاً شمس غزی بیت چو کیرد شمشاد قلم در بنان * رخ شیر کردون نجارد
 بنوک * ثالث کر یک اوچنه دیلر استعاره طریقیله خواجه حافظ بیت کر طمع داری ازان
 جام مرصع می لعل * ای بسا در که بنوک مرثات یاید سفت * رابع اوق دمر فی اوچنه که
 نوک ناوک دخی دیلر شاعر بیت نوک ناوک چو عقل ورنک و بوی * اذر درون دودیده
 مردم جوی * خامس نیزه اوچنه نوک سنان دیلر شاعر بیت کرده از خیم خد نرسک اوچو
 پردارد کمان * کردد از نوک سنان اوچو بکشاید کین * سادس دکن اوچنه نوک خارد دیلر
 شاعر بیت بجای آمدان و علی کرد کار * برآمد کل سرخس از نوک خار * سابع قل اوچنه نوک

نوک موی دیلر بیت عرائس که زردی نماید بروش * زیبا عیش بر جید نوک موش فی نهک فی
 فتح ما و سکون نوله عربیده تمساح دید کاری بالقدر خصوصاً و جمله ایری بالغه دیلر و ما مزبور
 تمساح نیل صوبه مخصوص صدر روایت اولنور که صوده کزدو کی قرده دخی کز و قوم اوزرنه
 چفتلش و رویاوری چیتا قلم صوده طوغور سه تمساح اولور قوم طوغور سه سقنقور اولور
 و طوغور و غی قطعه دن بیو مرصوده کی بویوب تمساح اولور و جمیع چرنه و پرنه چانورک الت
 چکه سی حرکت ایدر الا نهکک اوست چکه سی حرکت ایدر و قنوسک دخی اوست چکه سی
 حرکت ایدر دیلر راقم الحروف بر قوش کوردم بریده ده عیش ایدر لکله مشابه عجم بیاض آنجی
 قنادی اوجی و بوزنی آل نرسک آنک دخی اوست چکه سی حرکت ایدر نهک هریله بالغه دینلدر و کی
 بویتمدن فهم اولور امیر خسرو بیت زدر یای شهادت چون نهک لا بر آرد سر * یتیم واجب
 آید نوح راد و وقت طوفانیش فی مع اللام * نابل فی کسریاء موحله ایله ابکی معنایه در اول
 صنعتند ماهر اولانه دیلر تعریفی حاذق بالاه و در ثانی یعنی نیردان یعنی اوق طورد دخی
 طرف کدانی فرهنک جهانگیری فی نار جیل فی سکون راء مهمله و یای تحتانی و کسر جیهله
 هندوستان جوی ایچی که یاغلی و لذیذ و لطیف اولور بغایت مقویدر اما کثرت تناولی امتلا
 حارض ایدر تقویت جماعه بر طیب دیمشدر بیت نار جیل و مویز باسکر * تقویت رازد بکران
 بهتر فی ناسپال فی سکون سین مهمله و فتح باء فارسیله انا قیوخی فی ناطل فی کسر طاء
 مهمله ایله اوزانیدی در همه بعضیله ابکی استارد دینلدر که ابکی بیقی در همه استارد و لر و نیطل
 دخی دینلدر کسرنوله فی نال فی یدی معنایه کاور اول قلم ایچینه اولان اناک کی چو بچکزه دیلر
 حکیم انوری بیت جمله توتنک کرد عرصه موقف چنانک * پهلوی کردان چو نال یک بدگر
 در شکست * شمس غزی بیت رومدار که با ایچنین جواهر نظم * شود وجود من از جستن
 منال چو نال * ثانی بر نوع ایچی طلو قامشدر که صاری نرسک اولور و صوکنار لنگه بتر استاد فرخی
 بیت از لب جوی عدوی تور اندر نخست * زین سبب کاشته و زرد و توان آمد نال * ثالث
 مطلق فی یعنی قامش کمال اسمعیل بیت یتیم ماننک جگر کوشه صدق زسختات * ذلیل کشته
 ز الفاظ تو سلاله نال * حکیم سوزنی بیت نال زرتین تن سیمین دل مشکین سر تست * آنکه
 هست اوسر آ وزیر و سابل رانیل * مجمع الفرسده یعنی فی باریک یعنی ایچنه قامش حکیم انوری
 بیت آنکه از تجویف نالی ساقی احسان او * جام که حوزی نهیدر دستها که عسکری * رابع
 یعنی فغان ناله معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت نالم و ترسم که او باور کند * و ز ترجم
 جوررا کمتر کند * حکیم فردوسی بیت همی بد زندان تاهفت سال * همی بود بارنج و بادرد
 و نال * خامس یعنی رود خانه کوچک یعنی کوچک حوض و کوچک ارمق هندوستان دخی
 بومعنایه در استاد فرخی * قطعه * چه مند سیر که در مند سیر حوضی بود * چنانکه خیره
 شدی اندر و دو چشم فکر * چکونه حوضی چو نانکه هر که اندیشم * همی ندانم گفتن صفات
 اندر خور * ز دستبرد حکیمان بروید بد نشان * ز ناله های فراوان بد و رسید اثر * مجمع الفرسده
 نالیدن لفظندن صیغه امر او اور حکیم سنایی بیت ناله و کویه است بد سگال ترا کار * بازید
 کوهی کوی و همی نال * و معنی ناله گفتن سادس فرهنک جهانگیری یعنی سر زبان یعنی دل اوجی

سابع مؤید الفضلاده خوش آواز بر کو چک قو شد در نان حلال فی نان اوقافدن کنایه در
 خواجه حافظ بیت ترسم که صرغه نبرد روز باز خواست * نان حلال شیخ ز آب حرام ما *
 فی نسیل فی کسریاء موحده و سکون یای تحتانیله درت معنایه در اول بمعنی بزرگ و فربه ثانی
 بمعنی علم و شجق ثالث بمعنی نیکو رابع عاقل و دانا معنایه در کذا فی فرهنگ جهانگیری
 فی نسیل فی کسرتاء مثناة و سکون یای تحتانیله مکر و حیل معنایه در میرنظمی بیت هر که
 کارش بجهان کشته نسیل * میشود در همه حال خوار و ذلیل فی نسیل فی کسرجیم و سکون
 یای تحتانیله آرق اوقی که اکثر مرزوعات را رساند به تر عربیه اصیل معنایه در بوابی معنایه
 میرنظمی بیت هر که نبود بنسب پاک و نجیل * ماند او باغ چهارچو نجیل فی نجیل فی سکون
 خاه معجه و فتح جیمه چو ک معنایه که کرمانیار ترنجی و اصفهانیار تشکیخ دیرلر و عربیه قصر دیرلر
 فتح قافله ایکی بر مق اوجیمه آدمک در یسن طو توب صقمه قدر اغاجی بیت نشان نجیل دارم
 زد و ست بر بازو * رواست یاری که از دل ببرد و مونس داد * مشرف مشفوه بیت بسرا نکشت
 زلف و نجیل چش * دهن تنک غچه خندان کن فی نجیل فی سکون خاه معجه و یای تحتانی
 و کسرجیمه بمعنی نجیل مرقوم شمس غزلی در صفت اسب بیت از فلک بگذرد ز بس تند *
 دگرش گیری از سرین نجیل فی نجیل و یای تحتانی و سکون خاه معجه و یای تحتانی و کسرجیمه
 صیاد معنایه نجیل و ان دخی دیرلر استاد فرخی * قطعه * نام کنست این سخن بر خاص *
 لفظیست این در میانه عام * نجیل و الان این فلاح را * شاکر دبا شد فروز زهرام فی نخل فی
 سکون خاه معجه ایله نقل که مومدن و کاغدن و مومتم به اوده کادن دخی ایدرلر شیخ سعدی
 بنیت شامدم من ولی نه در بازار * نخل بندم ولی نه در بیستان * عربیه خرما اغاجنه دیرلر
 فی نسیل فی سکون سین مهمله و کسریاء موحده بمعنی یای ساکنه ایله بالق آخی معنایه در
 استاد لطیفی بیت رسیدن آفت نسیل او بهر کامی * نهاده کشته آسیب او بهر مشهد *
 فی نسیل فی سکون سین مهمله و یای تحتانی و کسرجیمه بمعنی زینده یعنی یا قشقه لو و زینش
 میرنظمی بیت سراپا جامه در برید نسیل * ببايد مدح حسن روی تفصیل فی نسیل فی
 سکون سین معجه و کسریاء موحده و یای ساکنه ایله بمعنی قلاب ماهی گیر یعنی بالق اولته سی
 صید الواسع جیل بیت ز فیرونیزه او دشمنان هراسانند * چواهر من ز شهاب و چوماهی
 از نسیل * تحفه الاحبابه باشی چنگال کی براغاجدر آنکه اغاج دال لرندن میوه دوشردلر
 فی نسل فی فتح سین معجه ایله برشی دن نسنه آصلغه دیرلر شمس غزلی بیت کرت باید که
 بگذری بشها * دست خود در رکاب شاه نسل فی نسیل فی کسرجیمه و سکون یای
 تحتانی ایله بمعنی نسل مرقوم یعنی نسنه اصلقی فی نسل فی معروف لغت مشترکه در مولانا هاتفی
 بیت زمین آهین شد ز نعل سمنند * ز ماه علم آسمان بلند فی نسل فی کسرجیمه معجه ایله
 ایکی معنایه در اول آغیل که کچه لده ایچنه قیون و صغر قورلر حضرت مولانا قدس سره
 بیت هر که بگوید که منم و سر شاخس زخم * کین حرم عشق بود این حیوانیست نخل * ثانی
 بعض مغاره کی طاع انکارند ایدرلر که ایام شتاده قار غلبه سندن بولجی کچه آند آرام ایدر
 ایکی معنایه استاد رودکی بیت کوسیندیم جهان هست بگردان نخل * چونکه خواب بود سوزی نخل

نخل باید شد * بعض فرهنگرده طاع را رساند اولان قو لنق برلر و مغاک معنایه حکیم سیرازی
 بیت چون هوا ساقی بود هم معتدل * وز مغزهای زمین نبود نخل * عربیه ایکی معنایه کاور
 اول بد اصل و بد نسب ثانی بمعنی کینه ور و فتح غین معجه ایله تیه عربیه دری تپاه و فنا اولان
 معنایه در فی نخل فی ضم غین معجه و واو و ج و ول ایله کچه لده کو و کوسه قد یا تورد قلری
 رکه آغال و آغل و آغیل و نخل دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری فی نخل فی ضم فایله بالدر
 معنایه مثالنک دخی دیرلر فی نخل فی فتح کافله کم طماعی معنایه در عربیه اوج معنایه
 کاور اول قید و بند معنایه ثانی مرد کامل صاحب تجربه و شجیع و قوی و بهادر ثالث اسب قوی
 و توانا معنایه در * کما قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان الله تعالی یحب النکل علی
 النکل یعنی الرجل القوی المجرب علی الفرس القوی المجرب فی نون و ل فی فتح واو اول
 و سکون نون و ضم دال مهمله و واو معروفه پسر پسر زاده یعنی اوغل اوغلنک اوغلی دیکدر
 فی نوبل فی کسروا و سکون یای تحتانیله بمعنی پیشانی یعنی آن شمس غزلی بیت اختران
 بر زمین نهند ز سیم * از پی خاک پای شاه نوبل فی نهال فی بمعنی فراش یعنی دوست بک نشسته
 قالیچه و کچه و اکابر زرنه اولور سه نهالی دخی دیرلر فی نهال فی فتح هایلر تورا نیلردن بر مبارز
 پهلو ان آیدر فی مع الیم * نازک اندام فی جماعی لذیذ و مقبول عورت و فرج زنان معنایه ده
 کاور فی نافر جام فی کار بیهوده و عمل فی فایله و عاقبتی بر امر معنایه در فی ناکام فی نامراد
 معنایه و محروم و نا امید معنایه ده کاور ابو المعانی بیت بحکم نافذ او شد فلک چو توسن رام
 باطف کام دل یافت است از ناکام فی نام فی آدام معنایه شیخ سعدی بیت بنام خداوند
 جان آفرین * حکیم سخن در زبان آفرین * عربیه اسم و چغتای لسانه آت دیرلر زیر آنکرده
 دال حرفی یوقدر تاجر فی تلفظ ایدرلر فرهاد نامه ده خاقان فرهاد آد قومق استدیکی جمله
 دیر بیت جمالی بیرلا کونکین ایلان خوش * آئین قویماق ساری بولدی زخم کش فی غم فی
 فتح جیم ایله ایکی معنایه در اول آرق اوقی که نجیل دخی دیرلر ثانی ظاهر و آشکاره معنایه
 و عربیه سکون جیمه بمعنی ستاره و اختر یعنی یلد ز منقوله در فی غم فی فتح خاه معجه ایله
 نثار جیلرک نثار التنه طو تود قلری چار شب شمس غزلی بیت بکه آنکه شاه زیاستد * چرخ
 سازد زمرط ابر غم فی زم فی سکون راه مهمله ایله یومشق و ملائم معنایه در ابو المعانی بیت
 خویان جهان نرم تن و طبع در شتند * کرجور کنند عاشق عفت زده غم نیست فی نرم فی کسر
 راه مهمله و سکون یای تحتانیله نام پدر سام در که جد رستدر زیمان دخی دیرلر حکیم فردوسی
 بیت بد و کفت من پور سام سوار * ز غم نرم از جهان یاد کار فی نرم فی سکون سین و فتح
 راه مهملتین ایله ایکی معنایه کاور اول زبان جاهلته بر مشهور بت آدی ایدی که سرخ بت
 و خنک بت ایله بر زده طورلر ایدی تفصیلی سرخ بت ذیلته مرور ایدی ثانی آفتاب اصلبت
 ایتمین بره دیرلر فی نسیم فی کسرجیمه و سکون یای تحتانی و فتح راه مهملتین ایله ایکی معنایه
 کاور اول بریره دیرلر که کونش اصابت ایتیه ثانی روشندان یعنی محل ضیا که تابان دخی دیرلر
 میرنظمی بیت نسیم ضیاء داده بوده دران * شد بر ضیا از فروغش جهان فی نسیم فی کسر
 سین مهمله و سکون یای تحتانیله ترکیب پوراز دیدگری لطیف هوادر که شرق ایله شمال

اراسیدن اسر به ضمه لر ستر و تنه اسن روز کار در دید بلر نشرم فی سکون شیر مجموعه فتح
راهمه ایل کونش طوقه زرد دیرل نقام فی فتح غین مجموعه ایله معنی زشت وناخوش حکیم
ناصر خسرو بیت جم و در اجه بکونی که توبه پیش جهود * بسی نقام زری زانکه سوی تست
جهود * استاد فرخی بیت از خصال توشه نشا اچنان آید مدح * کز مدح تو صدف لو او
همی خواند نقام * بعضی فرغ کرده فایله نقام نقل اولش اما حد ثبوت و اصل اوله مشدر زیر
نقامک معناسی غیر یدر نم فی سکون غین مجموعه ایله معنی کاویدن وسور راخ کردن یعنی
قازمق ودلک ایتمک عربینه تق دیرل کذا فی الاداة وزیر زمینه اولان سوراخ راه معناسه
کذا فی المجمع فی نقام فی فتح فایله نیره رنک وسیه قام معناسه در استاد فرخی * قطعه *
تا بود چون روی روی زوز تابان و سمید * تا بود چون زلف زنی شب در م کون ونقام * عید را
شادان کتار و نا طلب کرده بیاب * زایزد پاداش ده پاداش روز صیام * و چهره مردم توزین
و یا خود نا تیر حرارت شمسدن قرار و ب طونق اولد و غنه دیرل استاد دقیقی بیت بخیر دیک کره
تند از میان * که روی اندران کر در نقام * و استعاره طریقه شناعه سند واقع اولان
بخالت و یوز قر الغنه دیرل استاد رودکی بیت همه نیوشه خواجه به نیکوئی و بصلح * همه
نیوشه نادان بچنگ کار و نقام * شمس غزی بوم معنایه دیشدر بیت رخ احباب سرخ و با نعت
روی اعتدای او همیشه نقام * مذکور معنایه نقایه دخی دیرل نم فی سکون لا له خوب
وزیبا معناسه حکیم سوزنی بیت مجلس آن خوشتر و بهتر که تود روی نبوی * مجلس نم
و خوش آنست که آبی دروی نم فی اول رطوبت در که کیجه لرده حواد ن حاصل اولوب اوراق
اشجار و نباتاتی اصلد و کیجه ده واقع اولغله شبنم دخی دیرل ترکیده چه دیرل شکر استاد دیشدر
* رباعی * ای دل همه اثواب جهان ساخته کیر * باغ طربت بسره آراسته کیر * و آنکه
بر آن سبز منقوش چو شبنم * بنشسته و بامداد بر خاست کیر فی نماز شام فی اضافه احشام
نمازی صلوة مغرب معناسه در نم فی میم مشده ایله و تخفیف لده جائز ریاحین نودیدن
بر خوشبختی بچاند حکیم شیرازی بیت سرو و لاله کا و چشم و اخوان * سوسن و نعام کرم
و خشک دان * بر معناسی سخن چین یعنی قو و جی ابو المعانی * قطعه * خیر دهد زفت های چشم
مکارش * از آن زمان که شده دیده بان چن ترکس * بغیره کرد اشارت ز شوخ چشمی او *
غابی کرده از آن و بکل بدن ترکس فی نم فی فتح هایله اکل طعامه حریص اولانه دیرل و نم
هایله طوقه زنی دیکر فی مع النون * ناتوان فی سکون نون و فتح باء موحد ایله عروف بر سازد
نای انبان و فی انبان دخی دیرل خواجه افضل الدین کاشی * رباعی * آنها که مقیم حضرت
چنانند * یادش نکنند ورلسان کرانند * آنانکه مثال نای ناتوانند * دورند ازان ببانه ش
خوانند فی نم تاء مثنایه ایله کوچسز و قوتسز ضعیف و حقیر و فقیر معنایله
ابو المعانی بیت آنکه بود توانا بیازوان قوی * روان بود که اودست ناتوان شتند فی ناخن فی
ضم خام مجموعه ایله طریق که عربیه ظفر و جعنه انظار دیرل میر نظمی بیت خراسم دوخ د بلو
ناخن * بجای اشک زفت از دیده اش خون * چغنی لسانند نیرناغ دیرل سبعة سیدارده فرخ
شاه و سال کیجه سی حاناک یوز بن آچوب کوردوکی برده دیر بیت یوز بنی نیرناغ ابلا افکار اینکان

یتکان * برک نسری لاله زار اینکان فی ناخن پریان فی اضافه ضد قک بر نوعید رک خوشبو
اولور ناخن خوش و ناخن دیو دخی دیرل بعضی عطریاته ادخال ایدرل عربیه ظفر الحین دیرل حکیم
روایی بیت این کرم بین که از دلت خفقان * بر خالق ز ناخن پریان فی ناخن فی ضم خام
مجموعه و و او مجهول ایله ناخن معناسه در فی نادان فی جاهل وامی معناسه که معنای ترکیبی
یا بجی دکل دیکر جادل معناسه شیخ سعدی * مثنوی * اگر روزی بدان شبه فرودی *
زندان تنگ روزی تر بودی * بنادانان چنان روزی رساند * کدانا اندران حیران بماند *
سید شریف بر دانه منجه حاشیه مطالعه نادانی دانیه مقابل طومش ایات مزبوره دن دخی
مفهوم در و بلز معناسه شیخ سعدی بیت جو کردی باکو خ انداز بیکار * سر خود را
بنادانی شکستی فی نار پستان فی سکون راوسین مهملتین و کسر یافا رسیده دختر بکر وجه
تسمیه سی اپکار که لری مدور و کوچک اولد و غچوند میرنظمی بیت بیهلونا پستان را کشیدن
شود شیریں بشکر را چشیدن فی ناردان فی سکون را و فتح دال مهملتین ایله ناردنک دیدکاری
شیرین در مقدار میخوشد و نوعا کینی دخی وارد الما و امرو و وارک و زردالو چورکارین
و چندان اکل صالح و ایملری بر کوپه قویوب اکشیدرل فی ناردین فی سکون راویای تختانی
و کسر دال مهملتین ایله سنبل رومیدر بعضی سنبل خطاییدر دید بلر بعضی فرهنکه مطلق
سنبل در دید بلر فی نار شیرین فی کسر راء مهمله و شبنم مجموعه ایله موسیقی ده برنوا اسمیدر
فی نار واشدن فی متاع و غیر یده کاسد اولانه دیرل فی ناروان فی فتح راء مهمله و و او ایله ایکی
معنایه در اول را غاچه در خوش قد و خوش سایه و متوزون و خوش اندام اولور حکیم ازرقی
بیت ناروان کردار دست آن بلب چون ناروان * ناروان دارد سر شکم و رفاق ناروان *
و کمال اسمعیل بیت آنچنان راستی که قد تراست * بدعاشاخ ناروان خواند * ثانی کلنار
پارسیدر فی نارون فی فتح راء مهمله و و او ایله ناروان مر قومدن غنه صردر یعنی الغی حذف
اولمشدر خواجه سلمان بیت مومه مخاست و بارش نار خورده آب نخل * کرچه دارد کوبه
ناری و زیب نارون * غایت ترا کندن و اطاقندن قد خوبانه تشبیه ایدرل طالب آملی بیت
نارون قدی که در دست کاست * کر بسجی خوبنهای بایست * مجمع الفرسد یعنی راست
قامت امیر معزی بیت بی که چون برخ و قامش نگاه کنند * کان کنند کلنار بار ناروانست *
و دخی دار المرزه قریب بیشه و تمیشه قریب بیشه نک آیدر حکیم فردوسی بیت متوجه
باقا رن رزم زن * برون آمد از بیشه نارون فی ناره کیان فی ترازونک ال طوته حق یرینه
دیرل کیان قبان معناسه در اما قنطارک شاقولنه دینمک غایت مناسبدر فی ناریدن فی کسر
را و سکون یای تختانی و فتح دال مهملتین ایله بوی چکوب بیومک و او زایوب کتمک معناسه
مصدر در ابو المعانی بیت آن سرو سخی قامت در باغ حسن و خوبی * چون نخل دلارای نارید
وقد کشیده فی نارین فی کسر راء مهمله و سکون یای تختانیله نازک و ابیجه و لطیف اولانه دیرل
هر نه اولورسته فی نازبالتن فی سکون زاء مجموعه و فتح باء موحد و کسر لامله نازبالتن مرقوم
معناسه و بر نوع مدور و قوتیق یا صد و غنه دیرل فی نازک بدن فی بر نوع چیکدر پستان
اغروزه بکزر لکن یونک ضایق سرخ و خوش رنگ اولور اکا سرخ مرز دخی دیرل فی نازین فی

سکون زاء معجه وکسرتون ویاى ساکنه ايله نازلو و محبوب مستغنى معناسنه شیخ سعدی
بیت تاز سر و چشم من نشینی * نازت بکشم که نازینی کی نازون چی ضم زاء فارسیله ارج
اغا جیدر کی نازیدن چی کسر زاء معجه و سکون یای تحتانیله نازلوق و تقاضا رایتک و خوش
طوباقی خواجه سلمان بیت بنارده ملک اسکندر بنالد افسردارا * بخت و بخت شاهنش
جلال الدین والدینیا * بمعنی تقاضا شاه عباس گفته * رباعی * اکبر بخزانه های پر ز نازد *
اوز یک بکمان و نیرو خنجر نازد * رومی بختک و طوب و لشکر نازد * عباس بنذوالفقار حیدر نازد
کی نازین چی کسر زاء فارسیله براغا جیدر بشه دار و سار شک دار و سار و کرم و لامشکر دخی
دیرل کی ناسیدن چی کسر سین مهمله و سکون یای تحتانیله وجوده بر عضو و یا یکی عضو
ناقص اولوق و دخی بدن ضعیف و لاغرا و لاق ابوالمعانی بیت چنان ناسید جسم از غم اندیشه
هجران * رافقه کریم زلفش نیاشد فرقه از تازی کی ناکزدان چی کسر کاف و فتح زاء معجه و راء
مهمله ايله بمعنی ناکزیر حکیم انوری بیت شاه ناکزراست چو جان در بدن ملک * یارب تونکه دار
مرا این ناکزرازا کی ناکوالیدن چی فتح کاف فارسیله مرزوعات و نباتات و سبزوآت
صومر لادن یا خود بر آفت سببیه صراروب نو و طراوت بولامغه دیرل کی ناکهان چی بمعنی
ناگاه کال اسمعیل بیت ازین بشارت خرم که ناکهان آمد * هزار جان غمین کشته شادمان آمد
کی نالان چی نالیدن لفظ من اسم فاعل صیغه سید را یکی معناسنه در شرفنامه ده شیراز
ایله کازرون میانست واقع بر طاع آدیدر کی نالیدن چی ابکلمک معناسنه مصدر در کال بخندی
بیت داغ که دارید چه سوزاست و آه * زخم چه خوردیست چه نالیدنست کی نالیدن چی
کسر مهمله یکی معنایه در اول آد قومق تسمیه معناسنه و بر کسنه ناک آدین سو بلمک ثانی بیومک
معناسنه نوکی کی نان چی معروف اسم جنس در هر نوع اتکه نون دیرل شیخ سعدی بیت
ارو بادومه و خورشید فلک در کارند * تا توانی بکف آری و بغفلت نخوری کی نان جان چی
سکون نون و کسر جیم فارسیله تنور دن اتمک چیه قارجق آلت که عربیه لفظ دیرل کی نالیدن
فتح نون و سکون میم و کسر سین معجه ايله بمعنی ناکامی شدن کنایه المودید یعنی نامراد اولوق
کی نانیوستان چی کسرتون و ضم یای تحتانی و فتح سین معجه ايله ناکهان معناسنه در استاد
دیشدر بیت در آمد برم نانیوستان دلیر * بد و کرده ام خدمتش ناکزیر * مسعود سعد سلمان
بیت ناکهانم روی خیال روی او آمد بچشم * نانیوستان دوش نوش وصل او آمد بکوش *
کی ناودان چی سکون و او و فتح دال مهمله ايله اولوق که عربیه میراب دیرل لفظ مرکب در ناوایله
دانندن که ناوطامنه معناسنه و دان اسم ظرف در مولاناها تانی بیت زخم قطرها کاید از ناودان *
زراعت بامید اوکی توان * و هر ندن که صوا قوب کله اکاده دیرل در کرمان او اوخی و غیری
استعاره طریقله خواجه سلمان بیت کرا بر همتش فکند سایه بروجود * کوهر چکد بجای نم
از ناودان چشم کی ناویدن چی کسروا و سکون یای تحتانیله درت معنایه کاور اولوشکی ايله
او یومق معناسنه حضرت مولانا قدس سره بیت چو مست هر طرفی میفتی و میناوی *
که شب گذشت و کنون نوبت دعاست محسب * ثانی بمعنی نالیدن ثالث بمعنی خرامیدن یکی
معنایه الماعانی بیت چو ناوی با سرور دل در بن باغ غرور اما * شود فردا ضروری بر تر با سیمار

بسیار ناویدن * رابع براغا جک ایچی او یوب نکمه و باخرد اولوق کی ابکلمک کی ناویدن چی
متمدی ناویدن در کی ناووان چی یعنی خرامان و کزاران کنایه المودید کی نایان چی
بر مشهور سازد رنایان و فی اتیان دخی دیرل اثیرالدین اخسیکنی بیت به پیش بارید طبعی که
راه ارغنون سازد * زیادت رونق نبود ناوی نایان را کی نایان چی سکون یای تحتانی و فتح
باء موحده ایلکی معنایه در اول کوکرچین ثانی نایمی معناسنه کی نایزن چی نای چالیچی
ترکید دخی نایزن و فی زن دیرل کی نای روپین چی بودیدر که توچدن یا پاد و غنندن روپین دیرل
مولاناها تانی بیت دیند ند در نای روپین خروش * خروش آمد از نیم روپینه جوش *
کی نهره کردن چی فتح باء موحده و راء مهمله و سکون هایلله نهره معنایه بنی غله کتور مک
معناسنه در که غنقریب ذکر او انور انشا الله تعالی کی نجوان چی سکون جیم و فتح و اوایله زعفران
معناسنه در کنایه فرهنک جهانگیری کی نجیرکان چی مختصات بارید خسرودن بر نواله میسر
شیخ نظامی بیت چویر نجیرکان تدبیر کردی * بسی چون زهره را نجیر کردی کی نجیروان
صیاده معناسنه که نجیر و ال دخی دیرل کی نجران چی سکون خا و فتح زاء معجه نایله بمعنی نجران
مرقوم یعنی قیون سورسی او کجه کیدن یکی که ارکچ دیرل میرنظمی بیت چو نجران میرود
در پیش مردم * ولیکن کرده از تشوش رهم کی نجشیدن چی سکون خا و کسر سین معجه نین
ایله باش بر مق واکسه کوکن قرمق کی نجکلون چی سکون خا و فتح و هم کاف و لامه چتین قوز که
قرادق ایچی چقمیه تحکول و تحکلون و تحکله دخی دیرل کی نجران باب التاء استاد لطیفی
بیت مغز معنی راست ناید از برون * و در سر او بشکنی چون تحکلون کی نجران چی معروف
مولاناها تانی بیت دو پنجه یکی درم انداخته * ازان پایله نجران ساخته کی نجران چی فتح راء
مهمله مشده و کاف فارسیله بمعنی کدایان و سابلان شمس خیزی بیت از جهان برداشت
آپن سوال * کرد قارون خلق را تا نجران کی زم آهن چی سکون راء و مهمله و مهمله دمورک
فناسنه دیرل میرنظمی بیت چو باشد تیغ و نیز از زم آهن * نباشد مرد سیر از خون دشمن *
و استعاره طریقله دون همت آدمه دیرل کی نجران چی نام پدر نسام در که زم دخی دیرل کی نجران
کسر زاء معجه و سکون یای تحتانیله بمعنی بیرون کشیدن یعنی طشره چکلمک کنایه الجمع
کی نسترن چی سکون سین و راء مهملتین و فتح تاء مشناه ايله کی نسترون چی سکون سین و راء
مهملتین و او و فتح تاء مشناه ايله کی نسترن چی سکون سین و یای تحتانی و فتح تاء مشناه و کسر
راء مهملتین ايله کل نسین که مشهور بیاض خوشبو و چیکدر اوج ذرت آی متصل آچیلور استاد
رودکی بیت از کیسوی آن نسیم مشک آید * وز زلفک او نسیم نسترون کی نسترن و نسیم چی
کلاهنا بسکون السین المهمله و فتح التاء المشناه یکی برادر را دیدر که افراسیابک سر لشکری اولان
پیران و یسه ناک اوغلاری آیدیلر حکیم فردوسی بیت چو نستین آن شیر شتره بچنک *
که رو باه بودی بدستش پانک کی نسین چی سکون سین و یای تحتانی و کسر راء مهملتین ايله
ایکی معنایه در اول کله بکزر بر بیاض چیکدر ثانی بر جزیره آدیدر که آیدن غنیر کور خیز کر کافی
بیت حیر نامه بد زاب ششم چین * چو مشک از بت و غنیر ز نسین کی نسیمان چی سکون سین
مهمله و فتح یای تحتانیله مخالفت معناسنه ابوستکور بیت من آنکه سو کند نسیمان خورم *

چی

کزین مملکت رخت بپوشم و نسیدن و کسر و سکون و یای و تختانیله و معنی نهان
 یعنی قرقم کذا فی فرهنگ میرزا و نشاختیدن و سکون و خاه و معجه و کسر و تاء و مثاق و یای
 ساکنه ایله معنی نشانیدن یعنی دیکمک کذا فی الجمع و نسیلیدن و سکون و شین و معجه و یای
 تختانی و کسر لا مله برنسنه دن برنسنه آصلق معناسنه استاد فرخی بیت کز تو خوانیش
 و کرنی بتواند نشلد * رزا و چون بدرخانه اورکندی و شین و شین و کلاهما و معنی تخت
 و او تورا حقیر شمس خری بیت ز تاب انتقام سطوت تو * کند یکبارگی ترک نشین و نعلین و
 سکون عین ممله ایله معروف میرخسر و در نعت شریف بیت کردن فلان ره روان رهست *
 شرق نکمه کلاه همه و نغزیدن و سکون و غین و کسر و زاء و معجمین ایله پاک و کوزل و اواق
 معناسنه مصدردر میرنظمی هر وی بیت نغز بوده از همه خوب جهان * ماهر وی وقامت
 سروروان و نغزلان و فتح و غین و خاء و معجمین و لام و سکون و نوله و نغزوالان و سکون و غین
 و نون و فتح خاء معجمین و واو معدوله ایله و نغزواهن و سکون و غین و نون و فتح و خاء و معجمین و واو
 و واو معدوله ایله تا نخواه در که بر آجی دانه در اتمک خمیری اوز زینه صاچر لر زیاده لذت و پرر خواجه
 سلمان بیت روبرت مزه یافته ر خالان * چون لذت نان ز نغزوالان * استاد لطیفی بیت
 چونان از ارز دست و یا جو نیست * نیغناک و نغزواهن همینست و نغز و فتح و غین و معجه ایله
 یعنی نغزوالان کذا فی کتاب الاسامی فی الاسامی خوانین دخی دیرلر و نغزین و سکون و یای
 تختانی و کسر راه ممله ایله قدح و ذم معناسنه اصلی نا آفرین ایدی تلفظ نموده نوحا ثقلت اولغله
 الفلاری حذف اولوب نغزین اولدی و نغزیدن و نغزین و نغزین و نغزین و نغزین و نغزین و نغزین و نغزین
 یعنی ذم و قدح ایلک و تقد جان و کشی و قادر و اولدوغی و سنه و دن و عبارت و در و مولانا و معنی بیت
 اصبحت زائر الک یا تحنه النجف * بهر ثناء مقدم تو نقد جان یکف و تقدروان و راج
 آنچه مثلا بر شهرک معاملات جاری اولان سکله و درم و دینار معناسنه در خواجه حافظ
 بیت عاشق مفلس اگر نقد دلت کرد نثار * مکش عیب که بر نقد روان قادر نیست *
و تقد جهان و تقدشوان و کلاهما و معنی تجوان و معنی مزبور و شهرک و دلیر و نماز و بشین و
 وقت ظهر دن عبارت در او یله نمازی و او یله وقتی و نماز و حفتن و وقت و عشان و عبارت و
 بنسو نمازی و بنسو وقتی میرا نوال معانی بیت بپاک جامه کزاری نماز بشین را * بپاک دل
 بکزاری نماز حفتن هم و نغز و سکون و میم و فتح و دال و ممله ایله فرج و زن و نغز و معناسنه
 شکم آلت رجه همان دیرلر نغز لفظ مرکب در غم ایله دانیدن یا ش طرفی دیک اولور
 شیخ سعدی لطایفه و جعل حراهم فی غداهم دیدیکی احباب و قوفه معلوم در و نغزین و
 فتح میم و سکون دال ممله و کسر زاء معجه ایله نکلی معناسنه که نغز کچه دیکدر و زین
 ایرد ترکیب ایدوب نکلی به علم ایلدیار شیخ نظامی بیت سم بادیا یان ز خون چون عقیق *
 شدی تا نغزین بخون در غریق و حکیم و زاری و هستانی و مثنوی * همانچا چشمه ساری بود
 خالی * فکند نغز نغزین نهالی * بدان روی نغز نغزین نشانند * کلاب از دیند بر فرقتش
 نشانند و نغز و نغز و طوزاق و معناسنه و طعام و سفره و سنه و قونلور و مخصوص و طرفدر
و نغز و نغز و فتح و میم و سکون و کاف و فارسیله و انکی معنایه در اول و حقیقه و طوزاق و اولان و طعام و ثانی

ثانی استعاره طریقه ملاحظت حسن دلبردن کنایه در خصوص صا تعریف اب دلبرده استعمال
 اولور و سکون میله نغز یا ش اولش شکوفه و بیق و چمن امثالند استعمال اولور
و نغز و نغز و سکون و نون و کاف و فارسیله و عار و غیر و طومق و معناسنه و مصدردر و میرنظمی
 بیت نه کاره رکمی نغز داشت و کاف و فکر و مالت و بشم و کاشتن و نغز و سکون و نون
 و یای تختانی و کسر کاف فارسیله معنی معیوب یعنی عار و عیب لاحق اولش حکیم سنایی بیت
 هست پاک و حلال و رنگین روی * نه حرام و پلید و شکین روی * حضرت مولانا قدس سره
 بیت زین مقام ماتم نکین مناخ * نعل افتاده به حرای فراخ و نغز و نغز و فتح و واو و کسر و زاء
 موحده و سکون یای تختانیله معنی شکفته اکثر شکوفه ده استعمال اولور نوا کورمش دیک
 اولور مراد آچلمدر کذا فی فرهنگ جهانگیری و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز
 کنار لنده و یالی رده او تورا نه دیرلر مولانا نغز بیت نغز نشینان دریا کنار * بسوی جزایر
 کشیدند بار * صحرانشین معناسنه ده اولق مناسبت و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز
 اما فتح ریلده نغز حکیم ز صله و جایزه و مرثداکی و پیرین نغز به دیرلر بویه اولیق نوا ایله رهاندن
 مرکب اولور میرنظمی بیت دران حالت نوید آمد از انسو * که جیش از نوارهان کشت ملو
و نغز و نغز و کسر و راه و ممله ایله لقمه و چینه و مدن و یومق و اوبار و نغز و معناسنه و زراشت و رام
 بیت گرفته بچنکال میداردش * بدان تاییکبار بنوازدش و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز
 تختانیله نوباوه و نوید آمد ایکی معنایه اولور اول طور فندک میوه ثانی یکی ظهور ایتش
 معناسنه در اسناد منوچهری بیت نوای توای خوب ترک نوامین * در آ و در در کار من بی نوا و نغز
و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز
 سرقر ازانه نوا نغز میدان وصال * همه شاهید چو بکراید آن دلدارید * ثانی معنی جبهان
 حکیم انوری بیت بابل ز نوا نغز میم کم زنددم * زانحال میم کم نشود سر و نوازا * ثالث معنی
 لرزان شمس خری بیت همیشه تا که کیا نغز خانه اعراب * هماره تا نشود از یاد سرو
 و بید نوان * رابع معنی نالان حکیم خاقانی * مسقط * آن کوش عیدی بین نوان بردر که شاه
 جهان * مانند طفل لوح خوان در درس و تکرار آمد * وله ایضام درین معنی بیت
 ایدی بنوای جان چه باشی * بی برک و نوانان چه باشی * خامس معنی خیمه و خنجان استاد رودکی
 بیت منم غلام خداوند زلف غالیه کون * منم شده چو سر زلف او نوان و نغز * بوم معنایه شاه
 ناصر خسرو بیت چنین زار و نوان مانند نالی * یکی دستم غم و حشی غزالی * سادس معنی
 کهنه سابع معنی آگاه کردن و نویدن یعنی بشارت ایدی تحفه الاحباب اول آته دیرلر که
 امشقر ایله بوز میانشد نغز مونی اوله ادات الفضلاده معنی آگاهی مسطور در و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز
 موستقی ده برنوا اسمیدر کمال اسمعیل بیت چو خار کلین دانش نهاد بی برکی * صبر کلک
 تو کردن نوای خار کش و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز و نغز
 مجلس خاسنه بارید جهرمی نای کند و ایله الحان و آغازه سنی بر طرزی نظیر اوزره خسرو کمدح
 و نغز سراسر مشتمل مسجع آغازه ایدی بچک غایت مرثبه ده خسرو کمدح طبیعی اولوب نامی
 نوای خسروان قودی نوای خسروانی دخی دید بکذا فی فرهنگ جهانگیری بوم معنایه امامی هر وی

بیت طربان فاخر اندر پرده ای دلنواز * خسروانی کو از آهنگ نوای خسروان کی نواییدن کی
 کسرتون و سکون یای تحتانیله یعنی نالیدن کذا فی المجموع کی نواییدن کی کسریای تحتانی
 اولی و سکون ثانیله ایکی معنایه کاور اول یعنی خرامیدن ثانی یعنی صد اوند اوبانک بلند
 حکیم فردوسی بیت درخشیدن تیغهای کران * نواییدن کرزهای کران کی نواییدن کی کسر
 یای تحتانی اولی و سکون ثانیله ایکی معنایه در اول یعنی زیبا و آراسته یعنی بزایش و یا قشایش
 شیخ نظامی بیت نه کل داری بدان تری هوایی * نه بابل زان نواییدن ترنایی * حکیم قطران
 ارموی بیت ای کرای زردانش وی نواییدن ترزین * ای کزیده چون سعادت وی ستوده چون
 ادب * ثانی یعنی نورسته یعنی یکی بتمش میر عماره بیت شاخست همه آتش زرین و همه
 شاخ * پرز کشیدست و فراخست و نواییدن * ودخی طرز جدید و اسلوب مخصوص
 کی نوبامون کی فتح باموحد و ضم می و او معروف ایله فریدونی سودیله بسند کبری صفرک
 آدید نوبه دخی برل کذا فی فرهنگ جهانگیری کی نودران کی فتح دال و راه مهملین ایله یعنی
 نوکران و شاگردان یعنی خدمتکاران و اجیران کذا فی فرهنگ جهانگیری بومعنائی موبد ابوالمعانی
 بیت نودران او شده عریک بفروا حشام * صاحبان مال و دولت مالکن عز و جاه کی نوراهان
 فتح راه مهمله ایله تحفه طریقه کتوریان غلبه حکیم خاقانی بیت صبح آمد زین شب نوروز
 نوراهان طلب * زهره شکاف افتاده شب و زهره صفرار بخت کی توده بیراهن کی کولاک
 یاقه سنک و بکریک چوره سنه چکن زه خصوصاً ودخی ابجد یکس و هر سنه نك اطرافند دیکان
 سنه عموماً کی نوردن و نوردیدن کی کلاهما بفتح الواو و سکون الراء المهمله دورمک و دوسترمک
 معنایه مصدر در مولانا هاتنی بیت زوادی نوردیدن آن غلو * هوارا کره شد نفس در کاو
 عربیه علی و جغتای اساتذی بیغارغا دیرلرتکم میرعلیشیر بیت زلی ابل کونکین پریشان
 ابلا ما کاجع اولوب * طرفه رق یکم کونکل لاری بیغار غاتار قاشیب کی نوستن کی کسروا
 و سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله ایکه مک نالیدن معنایه کی نوستن کی فتح واو و تاء مثناة
 و سکون سین معجه ایله اوراق کمنک کذا فی فرهنگ جهانگیری و ضم واو ایله دورمک و دوسترمک
 کذا فی المجموع کی نومسلان کی معقول کاره شروع و مباشرت ایدنه دیرلر میرزا فصیحی بیت تازه
 عاشق کشته ام چشم ترجم و امگیر * نومسلان کشته را بکچند عزتم بود کی نواییدن کی کسروا
 و سکون یای تحتانی ایله درت معنایه در اول یعنی غنودن یعنی امر غنق عربیه نهامش دیرلر
 ایوشکور بیت توازن کنون داستانی شنو * برین داستان بیشتر زین منو * ثانی حرکت
 ابلک معنایه شمس غزری بیت شاه بر تخت بخت نشین * بعد ازین مهر کار خیم منو *
 ثالث یعنی جدید کردن میرنظمی بیت نویدن کنون خواهد میندکی * زشانی مرا بهتر افکندکی
 رابع یعنی فرهنگ کرده عدل کردن و ضیافت عامه معنایه ده مرویدر کی نوین و نوین کی
 کسروا و سکون یای تحتانیله شهرزاده و وزیر و زاده و هر قومک عز و شریف زاده سی کمال بخندی
 بیت نوین اعظم و عدل امین اعلم و اعقل * که همچون نام او زانش علم زد در نکوکاری *
 کی نهاریدن کی کسروا مهمله و سکون یای تحتانیله یعنی ترسیدن یعنی قورق کذا فی فرهنگ
 جهانگیری کی نهاریدن کی کسروا معجه ایله یعنی ترسیدن و هر اسیدن کذا فی المجموع کی نهاریدن

کی نهاریدن کی کسروا و ایله استادن و کشی کند و دن بیوک اولاندن قورق یواج لغت دخی
 بر معنایه در لکن هرری بر فرهنگدن منقولدر میرنظمی بیت نهاریدن دشت پر هولاک *
 که جای دو انست و هم غولناک کی نهروان کی سکون و اوق راه مهمله و واو ایله بر شهر آدیدر
 حکیم خاقانی بیت کرد سیمت بهرواله * منهم تو بهروان به بیم * بصره جانلرند بر مکان
 اولد و غیله مرویدر کی نهین کی فتح ها و سکون تون بعد باموحد مفتوحه ایله چوالمک قباخی
 سرپوش دیک معنایه حکیم انوری بیت از جوش نشودیک تا فروزشست * ازدود نیره
 بر سر کین نهینست * فرهنگ وفایی ده سر تنور معنایه شمس غزری تنور قباخی اولق اوزره
 نقل ایدوب بوایی بی نظم ایش * قطعه * فرودارند از کردون حمل را * غلامانت باحجار
 فلاخن * جهان کوی تنور دولت تست * فلک بالای او همچون نهین کی نهیمیدن کی کسر
 ها و سکون یای تحتانی بعد باموحد مکسوره و یای ساکنه ایله قورق و قورق معنایه هم
 لازم و هم متعدی اولور کی نهیدن کی کسروا و سکون یای تحتانیله یعنی اندیشه کردن ودخی
 غم خوردن و معنی نهادن کذا فی فرهنگ زفانکویا کی فی انبان کی معنی نای انبان مرقوم کی نیدلان
 سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله و لامله او بقوده آخر بهق کابوس معنایه کذا فی فرهنگ
 جهانگیری بومعنائی موبد ابوالمعانی بیت تصور کرده اورا بجانست * برش افتاده کویا
 نیدلانست کی نیزن کی معنی نای زن مرقوم کی نیستان کی کسریای تحتانی و سکون سین مهمله
 و فتح تاء مثناة ایله قاشیق که فی قاشق و ستان اسم مکندر حضرت مولانا قدس سره بیت
 کز نیستان تا مرا بریده اند * وز نفیرم مردوزن نالیده اند کی مع الواو * ناجو کی هم حمله
 درخت کاج در که ناز و ناز و نور دخی دیرلر عربیه صنوبر معنایه در شیخ نظامی بیت ناجوی
 این باغ بوجد و خروش * بود چوسکان فلک سبز پوش کی ناخن دیو کی هم خاء معجه و کسر
 نون و دال مهمله ایله بر نوع صد قدر که ناخن خوش و ناخن پریان دخی دیرلر طیب یوسفی * قطعه
 ناخن دیورا پری رویان * چونکه در زرخوش دود کند * صرع و نافع آید و یابد * حیض
 ایشان کشاد و سود کند کی نارخو کی سکون راء مهمله و ضم خاء معجه ایله کما معنایه که
 معربی حنار در بر نوع نارچچکی رنگند چچکد رانلوا پری و زیاده قمار اولور و اغاجی دخی نار اغاجی
 کبیر کی نارو کی ضم راء مهمله ایله ایکی معنایه کاور اول بابل کی خوش آواز بر قو شد
 حکیم سنایی بیت تازیدن نارو و نواهای سرچخه * ناطق کند آن مرده بی نق و بیار *
 منوچهری بیت پرده راست زند نارو بر شاخ چنار * پرده ماده زند قری بر نارونا * ثانی رشته
 دید کاری علت در که وجود انسانند اکثر یا قده و طویقه ظاهر اولوب اپالک کی اوزار اگر اول باول
 یوماق صاریاب آهسته طویلو و سه بر زایام کیدر و اگر قیری و سه صا حبی هلاک اولور و خواجه
 عمید لوبکی بیت ناروش پای بند شداری بکام دل * کردی تجرع از کرمت روح پرور آب *
 کی ناز بو کی سکون زاء معجه و ضم باموحد و ایله ریخاند که ترکیه فسلکر دیرلر میرنظمی بیت دمیده
 خط نو بر روی زیبا * کدروید ناز بودر باغ کویا کی نازو کی ضم زاء فارسیله کاج اغاجیدر که ترکیه
 چام دیرلر کی ناو کی بوزن کا و اوج معنایه کاور اول طامله یا غور دن اولسون غیریدن اولسون
 عموماً شاعر بیت نایده می زاسمان ناووم * همی بر کشیدند نان نادرم * و دکرمان اولوغنه

دیر لر خصمه صا شیخ آری بیت تنوره ایست جهم چو آسیا کدرو * نهاده مالکش از قالب
 خوار چناه * کم سنایی بیت از برای دوسر و روغن کاو * معد چون آسیا کاو چون ناو *
 ثانی جوی آب معناسنه ابن عیین بیت کد شتم بنا کام از بحر جود * روان بر دورخ از دو چشم
 دوناو * ثالث کشنی معناسنه اما بطریق الاستعاره در زیر آه زنه که اوزون اولوب ایچی بوش
 اوله اکنا و دیر لر * نانو * بوزن دار و ابکی معنایه در اول زنان اطفال بشکین صالرقه ایستد کوری
 ذکره دیر لر شیخ آری بیت تا خواب رود خصم تور پسترجا وید * در مهند سقر میزندش
 هاویه نانو * وله ایضا بیت آن نه بینی که طفل از نانو * کید آرام چون زندانو * ثانی غمف
 نانو * نای کاو * فتح کاف فارسیله بوغازده اولان دلك که طعام و شراب آندن پکوب
 معد به واصل اولور * نمر و * سکون راء مهمله اولی و میم و فتح راء نایله ایله آهسته
 یورچی آت و قاطر میرنظمی بیت سمند نمر و بودست زیرش * برفتن نیست پروای کزیرش
 * نسو و نسو * اول سکون سین مهمله و ضم باه موحد ثانی ضم سین مهمله ایله صیرنحق
 محل که عربیده مزلقه دیر لر و جلا صواتش دیوار معناسنه استاد لیبی بیت نسو بود از آنکونه
 دیوار او * که مانند آینه نمر و درو * وزم و هموار و ساد دیوار و زمین و آینه یه دخی دیر لر حکیم
 ناصر خسرو بیت زخاک و آتش و آبی برسم ایشان رو * که خاک خشک و درشتست و آب نرم
 و نسو * و آینه آتش قایح و خجرو هر نه که بر آق و لمعان اوله اکاده دیر لر * نشو * سکون
 سین معجه و ضم تاء مثناة ایله بر حص آدیدر کدانی فرهنگ زفانکویا * نفو * ضم غین معجه
 ایله درخت آلو یعنی ارک اغاجی * نو * ضم همزه ایله خرما ی تر معناسنه کدانی شرفنامه
 والاداة * نو * درت معنایه کاور اول معروف جدید معناسنه ثانی پهلو ان دلیر و شجاع
 معناسنه که کسرا یله نوینو دخی دیر لر حکیم فردوسی بیت اگر چند بچن جوانست و نو * هر کار
 دارد خرد پیشرو * وله ایضا بیت جهانجوی کاوششان پیشرو * زلشکر بسی رزم سازان
 ز نو * شک بمعنی ناله کد امر اولور میز و یعنی بنال حکیم فردوسی بیت کنون زود پیرایه بکشود
 رو * به پیش پدربس زاری بنو * مولانا جمال الدین اشهری بیت ابری کزو کوهر دود یادست
 او بر خود زد * باشد بخل کرچه بود هر دو جهان نشیک عطا * رابع نوا لفظندن خفقدور
 مغنای اوله یعنی جدید معناسنه چغما ی تانکی دیر لر بیت ماوی یا غلیغندین اقا شینک ای
 چا نایید ادا یتکوچی * کوک بولو تها کیدی کویا یانکی اینیک براوچی * مع الهاء * نایره *
 فتح باء موحد و راء مهمله و سکون هایلله اوج معنایه کاور اول بزرگ و عظیم معناسنه مولانا جامی
 بیت که ووبلا عجب کاریم افتاد * بسر نامر ره دیواریم افتاد * ثانی دون و فرومایه بوا یکی معنی
 اصرا ا قیلندن اولور ثالث کاسد و نارا یچ که ناسره و بنهره دخی دیر لر * ناخسته * کسر
 خاء معجه و سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله ایچه ایپ و اورغان معناسنه در میرنظمی بیت
 دودش بند ناخسته کرده * کد باداغ جکر دل خسته کرده * ناخفراه * فتح خاء معجه و راء
 مهمله و سکون فا و ظا هایلله سفاین رئیسلمی کد ناخده دخی دیر لر عربیده ملاح وریان دید کارید
 * ناخن خواره * ضم خاء معجه اول و فتح خاء ثانی و راء مهمله و و او معدوله ایله بر علتد طرناغه
 بیتان ظاهر اولور قزلغه مایل بر ویدد زباده و جی اولور کر شده دخی دیر لر عربیده داخلش

داخلش دید کار در * ناخده * ضم خاء معجه و فتح نوله کوزه مخصوص بر علتد که کوزک
 به کاری طرفندن ظاهر اولور ابتدا اسندن علاج اولغز ایسه زیاده اولوب جمله کوزه مستولی
 اولور قه لا بد کورایدروا کر بک اطرافنه کید رسه سمیل عارض اید و عربیده ظفره دیر لر و بویه
 مشهور در که بوعلت صاحبی هر کجه سمیل یاند زینه نظر ابکی معتاد ایاسه عالی زایل اولور
 بوعلت انساندن غیری حیوانده دخی اولور خصوصاً آتده غایت اولغندر طیب یوسفی * رباعی
 در چشم تو ناخده چو پید ابا شد * زان درد تو نشویش مهمی باشد * چیری کد دین مرض بود
 قاید مند * نزدیک حکیم روشتا یابا شد * حکیم خاقانی بیت از ش خورشید را ناخده
 آید ز رشک * تا تو بشیرک حسن ناخده در جهان * شیخ نظامی بیت منکران فضل را
 جز ناخده ناخن مباد * بر چنین شک مردمان باشد درین از استخوان * ناره * فتح را و دال
 مهملتین ایله کنه دید کاری بوجکدر بعض فر همکرده پشه معناسنه مر ویدر * ناسره *
 فتح را و کسر سین مهملتین و سکون یای تحتانیله نابالغ اطفال و ناخده میوه یه دیر لر * ناره *
 سکون راء مهمله و فتح و او ایله ابکی معنایه در اول بابله بکتر بر قوشد رنار و دخی دیر لر ثانی زبانه
 قیان * ناره * فتح راء مهمله ایله اوج معنایه کاور اول جمع فر همکرده زبانه قیان معناسنه
 مسطور در اما ترا و نک ناقص طرفنه آضد قری طاش پاره سنه دینک اصحر و کال اسمعیل
 بیت باری مهر حساب که خواهی سر عدوت * آ و بخته است جایی چون ناره از کمان * وله ایضا
 بیت این بار کش دل من کز آهست کوی * تا چند از حسابت درد اچوناره باشد * شمس خیزی
 بیت چون بود راستی معدلش * چه بر آید ز پله و ناره * ثانی ریمانی کند ثالث بمعنی ناله
 کدانی فرهنگ جهانگیری * ناستوده * ضم سین مهمله و تاء مثناة و او معدوله و او معدوله
 و مذموم معناسنه میرنظمی بیت هر کدر بچ مردمان کاری شود * ناستوده کار او خواری شود
 * ناسره * فتح سین و راء مهملتین ایله ابکی معنایه در اول کاسد متاع معناسنه عوما
 و حکم راجحه خصوصاً سره پکر اچقه و رایج متاعه دیر لر ثانی اکثاک کشتار معناسنه شمس خیزی
 بیت پیوسته کشتار امیدش ز آب کام * سیراب باد تا که بود نام ناسره * ناسکیلید *
 فتح سین مهمله و کاف فارسی و کسر لامله نیندیشیم ویدیمه یعنی تصور سز و ناملسز دیمکدر
 شاعر بیت کر نه این از سپهر گون * ناسکیلید هیچ کارمکن * نافرخته * فتح فا و ها و تاء
 مثناة و سکون راء مهمله و ناء معجه ایله زشت روی و بد طبع و بی ادب معنایه طیار بند مرغری
 بیت زشت وافرخته و ناخجری * آدمی روی و در باطن ردی * نافه * فتح فا و خفاء هایلله
 آدم و حیوان کو بی عوما و نافه مشک خصوصاً مولانا هاتنی بیت بصحرای چین نافه چینی
 کنیم * ره بار که فرش چینی کنیم * ودخی کورک اولان حیوان پیوستلرینک قارنی آلتلرنده اولان
 در پله دیر لر نافه سمور و نافه و نشق و نافه روباه کی شاعر بیت ناف سمور خواجه کرده
 بدیش * زن و دختر شند نافه فروش * نافه * فتح قافله اشتراک معناسنه عربیدر لکن عجم
 استعمالی شایع در مولانا جامی بیت من هم فقر و فاقه خوش در خیل ایشان ناقه کش *
 ناقه کش اماناقه و ش داده بدست دل عنان * ناکه * کاف عجمیله ابکی معنایه در اول بدی
 دسنة ظهور ایتیک ترکیه آ کسوز دن دید کاری معنایه در استاد لطیفی بیت آنکه ناکه

کسی کشته بجای ز سیر * وین تمکین و فضیلت بکشدست از همه چیز * ثانی بی وقت دیک
 او اور * نا کردید * فتح کاف عجمی و ذال ثانی و سکون راه مملتین و یای تحتانی و کسر دال
 اول ایله بی اعتماد و بی اعتقاد کافر حقنه ایراد اولور کله در * نا که * فتح کاف عجمی و اظهار
 هایلله نا که لفظندن مخفقد * ناله * فتح لامه ایکندی و زاری میرنظمی بیت کندنی ناله
 وطن و زاری * هر آن دم می کند او زغمه کاری * نام برده * سکون می و راه ممله و ضم باء موحد
 ایله یعنی نامدار حکیم فردوسی در فرستادن کشتاسب اسفند یار را بچنگ رستم * مثنوی *
 اگر او نکفتی با سفند یاز * که روسوی کابل بی کارزار * بهر لشکر نام برده بچنگ * بند آن جهان
 دیده نیر چنگ * یکشتی نبه کرد اسفند یار * و کرچه قضا خود برین کرد کار * ناهویه *
 ضم می و و او مجبول و فتح یای تحتانیله اول عورتیه دیر که بر قوجه دن غیری قوجه یه و ارماس
 او اب قوجه سیمله محبت و اتحاد اوزره اوله هندی لسانه سهما کن دیرل حکیم سنایی بیت
 صولت او دران صفت ناورد * زن نامویه بر کند از مرد * نامه * اوج معنایه در اول اول یاز باو
 کاغذ دیرل که عنوانه و یا آخر نه امم یاز لاش اوله و کتاب معناسنه ستوناه و شرفنامه کی ثانی
 فرهنگ جهانگیریده سیلاب معناسنه ثالث خط تعلیمه دیرل معنای اوله عربیه مکتوب
 دیرل چغتاییده بیتیک دیرل کسر باء موحد و تاء مثناه و سکون یا نین تحتانیین ایله میرعلیشیر
 بیت هم او شول توفراغ دین ساجیب قور و تونک نامه بی * یاز سانگیر اول آغه جسم توفراغ
 اولغان دین بیتیک * نامه * کسر می و فتح یای تحتانیله لغت مشترکه در مثلاً اوزانوب بیومکه
 نشو و غادرل اکثر با تاده استعمال اولور خواجه سلمان بیت قوای نامه کونی که در بسط
 زمین * کشیده اند بساط سپهر اعلی زا * ناخواه * سکون نون و فتح جاء مجحه و و او معدوله
 و اظهار هایلله بر معروف آچی تخمد راتک اوزر لینه چکارل و قینادوب عرقن چقارلر غایت نافعدر
 اخراج باغمه نفی عظیمدر * ناوه * بوزن یاوه اوج معنایه کلور اول ایچی او باش اغاج نکه
 کی نسنه که کرج و یا لحق چکمک ایچون اوله اکا لاک دخی دیرل شمس خری بیت فاک چون کل
 کشد بر بام قصرش * پذیرد زان هلالش مشکل ناوه * ثانی اتمک نکه سی که ایچینه خیر ایدرل
 کال اسمعیل بیت زحل زهر شرف ناوه بشکل هلال * بساخت تا که بدو کل بنزد بان آرد *
 یعنی اول محمود ابن یمن * قطعه * قهرمان وی اگر سوی فاک حکم کند * از بی کسب شرف
 ممثل فرمانش * در زمان ترک فاک پای نهاد رکل * همچو هند و بکشد ناوه بسر کیوانش *
 ثالث اولوق دید کیری ایچی بوش اوزون اغاج منوچهری در صفت اسب * قطعه * کور ساق
 و شیر زهره یوز تاز و عزم تک * پیل کام و کرک سینه رنگ تاز و کرک پوی * نیز چشم آهن جگر
 پولاد دل کینخت لب * پیل دند ان چاه یینی ناوه کام و لوج روی * فرهنگ حسین و فایده یعنی
 نیشه * چوپین یعنی اغاج کسر معناسنه کتاب السامی فی الاسامیده بر ظر فدر که آند خیر ایدرل
 و دخی ایچینه بغدادی یورلر و بعض نسنه اصلدرل و ادات الفضلاده یعنی چوپیک پشت یعنی
 بر اغاج در آنکه آرقه قاشرلر و موید الفضلاده ایچی بوش اغاج در که ایچینه اوق قووب حفظ
 ایدرل و مجمع الفرسان نام مقام و موضع و معنی خیمه مرویدر * ناهیه و ناهیه * کلاه باکسر الها
 و فتح الال المهمله اوج معنایه کلور اول دختر بکر معناسنه در مولانا مطهر بیت بر بسترو بالین نخ

نخ نرم در آید * بانویر نازک بدن ناهیه پستان * ثانی زهره یاد زبده دیرل کناهیه و ناهیه
 دینلور ثالث اسکندر ذوالقرنینک والده سی اسمیدر * فایحه * سکون یای تحتانی و فتح حیم
 فارسیله ماسوره دید کیری کوچک فامشدر که جلا هار اوزرینه اپلاک عاروب بڑو قورلر نایزه
 کسریای تحتانی و فتح زاء قز سیمله یدی معنایه کلور اول یعنی کلواکه یعنی بوشاز ایچینه نای کی
 اولان نسنه که طعام و شراب آندن مرور ایدر حکیم انودی بیت چون ناله * ابر فشد تا که برده
 چون هیچ عنان باز نه بچر سیلازا * ثانی تحفه الاحبابیده و فرهنگ جهانگیریده ماسوره
 دید کیری ایچینه قامش جلا هار اپلاک عاروب بڑو قورلر نایچه دخی دیرل حکیم خاقانی در قهیمه
 بیت باوج باو بیامال و غرغرو نشو و * بنایزه بکوک و بنار و بد شیب * ثاث او به که چینه رده
 و جام قورنه لریده و ابریق اوله سی و بوناره بکتر نه و ارایسه کال اسمعیل بیت تم زخون جگر
 کشته بدمالامال * اگر نه نایزه خون زده بکشد * استاد و دکی بیت از کلک توستد
 کشت امانی سیراب * آن نه کلا کست مکر نایزه * جود و سخاست * رابع جمع الدر سنه یعنی
 آب چکیدن یعنی بر نسنه دن صوطمله مق معناسنه دمنش و بویته و قلمک اراشر بیت
 نه از خواب و از خورد بوش مزه * نه بکست ار چشمه نایزه * ذکر کتاب السمری فی
 الاسمی * یعنی چوب کدر مدنی بغدادی و آدیه عیانی که دانه سی دو کار کد نصیحه * خد اولیوب
 قامش اوله عربیه اکا قصبه دیرل سادس فرهنگ جهانگیریده استعاره طریقه آلک و جل که
 آنک دخی او به کی اوچندن نسنه آقد و غیچون سابع نثار جیلر نثار التمه طوند قلمی نسنه
 * نبرده * فتح باء موحد و ذال و سکون راه مملتین ایله بهادر و شمع معناسنه حکیم
 فردوسی بیت از ابرائیان شد تم کینه خواه * دلیر نبرده بر درگاه * امیر معز بیت
 و سی خاتم یومهران و شیر خدا * نبرده عرب و مرد خندق و سفین * استاد قرخی * قطعه *
 مشادمان روی سوی خیمه نهاد * آن شه خو بروی و یک سیر * راست کدی نبرده حیدر بود *
 یاز کشته بهنرت حیدر * کال پاشازاده مرحومک بولغنی تحفه قلمی یاز مشه نبرده حر الأصل
 یعنی کشی زاده معناسنه که لفظ مرکبدر بر جزوئی نون مفتوحه در که حرف بی دره خوالک
 مدلولی غین افاده ایدر و بر جزو بده برده در که سی اولش اسیر معناسنه در لفظ زبور
 مرکبک معناسی سی اولش دیمک اولور نیکم بیتیه و اقد حکیم فردوسی بیت می آورد
 و رامشک از انجواند * وزیران نبرده سر از انجواند * و نبرده دخی و در که نون اصلیدر چمکه
 مخمبوس اولان نسنه در آدم و آت و سایر آلات اصلی نبرده در آخنده کی هاه اختصاصیه در
 مشوا آتا که عواش اری اوله اکا نبرده سوار و شول لباس که جنگ اثوابی اوله اکا نبرده ایدرل
 تنکم بویته و واقیدر شاعر بیت مبارید کفتاسیه مرا * نبرده قبا و کلاه مرا * فضل مرحوم
 نبرده لفظنی بویه تحقیق ایتش اما فقیر صانورم متمک اولور و غنی بیتادن مراد ایتدوکی معنی
 چقمازوزان نبرده سر از انجواند * بونایکی نبرده ده لموان و مبارز و بهادر معناسی حر الأصل
 معناسندن دخی اقرب و اسبدر و نبرده قبایه ستمک اشدن بهادر و دلاور اثوابی دیمک دخی
 یقیندر * نسنه * سکون باء موحد و فتح سین مهمله ایله دختر زاده یعنی قز اولادی نسنه
 دخی دیرل شاه ناهیه و رباعی * ای بش نیره کر شریفی و کردون * نسنه * کردونی و نبره

کردن * ناست بد ناست است بعض افتخار که هرگز * ناسته * کردن دون نمود بکردن * نهره
فتح بام موحد و راه مهمله و سکون هایلله درت معنایه کاور اول قلب و مغشوش زروسم کنا سره
دخی دیرل یعنی یکمزالتون و کش مراد خالص الیمار اولی اندر شیخ عطار بیت که دارد در همه
آفاق زهره * که عرضه دارد این نقد نهره * کمال اسمعیل بیت کرخا طر تو نهره و طبیعت
نهره است * هم آب تست روشن و هم سیم توسره * ثانی دون و فرومایه معناسند حکیم خاقانی
* قطعه * بسا که از بی جست جهان چون پرکار * چو دایره همه تن کشته * تو زارم * کنون
نکر که ازین عالم نهره فریب * برسم طالع خود و ایست رفتارم * ثالث یعنی بزرگ حکیم زاری
قهستانی بیت از آنجا بر سر جاسوس ره شد * نهره بر سر چندین سینه شد * رابع یعنی
پوشیده و نهان بودرت معنایه ناهید دخی دیرل نهره * کسرباه و وحده و سکون یای تختانیله اوغل
او غلغه دیرل عربی مفر دهنه سبط و جعنه اسباط دیرل شمس خیزی بیت خداوند که چند انت
بقایاد * که سبط خویش را یعنی نهره * حکیم فردوسی بیت تو که نهره کش و کاه پور * بهانه ترا
کنج ایران و تور * نسیه * کسرباه موحد و سکون یای تختانی و فتح سین مهمله ایلله
قراولادی در نهره ایلله نسیه بر رتبه ده درل آنجی نهره اولاد ذکور نسیه اولاد انا ندر * نخبیر کاه
سکون خاه معجه و کسر جمله یعنی شکار مولانا هاتنی بیت باهنگ نخبیر رفتن زشاه * زه اصید
کردن نخبیر کاه * نخبیر کاه * سکون خاه معجه و فتح کافله چتین قوز که نخبیر رفتن دخی دیرل استاد لیبی
* قطعه * ای زنی علم بگرد جهان * بر نکردم ز تو بکر بری * کرچه معنی چو نخبیر رفتن *
جمله بیون کنم چو چاره کری * نخبیر کاه * سکون خاه معجه و فتح لامله مشایخ و درویشان اللرنه
کو تور دکری عصایه دیرل شمس خیزی بیت ایاشاهی که هر سائل که آید * بدر کاه تویی دستار و غلله
بعض فرهنگه زمین معناسند ده مروید عربیله خرما اغاجی و خرما لوق غلستان کبی * نرکسه
سکون راو کسر کاف و فتح سین مهمله یایله تختانی تراش و منقش ایدوب سقف خانه یایله نخبیر
و کوکدن دخی ایدرل حکیم خاقانی بیت بر سقف چرخ زکسه داری هزار حیف * از بند آن دوزنرکسه
شله لچه خواستی * زه و زه * فتح راء مخفف و مشدده ایلله یدی معنایه کاور اول معروف که
زدخی دیرل ثانی کریه و زشت که زه دیو و زه کذا دخی دیرل حضرت مولانا قدس سره بیت چیست
خود آلا چق آن ترکان * بیش پای زه * پیلان جهان * حکیم سوزنی بیت دانی که بنده
زه کدایدست شاعر مست * مرکوب اوست هر چه کدایی زه * ثالث نام پدر سام در کز و زیم
وزیمان دخی دیرل رابع آلت رجل معناسند که مثالی زلفی ذبلند مرور ایلادی حکیم سوزنی
دیمشدر * قطعه * من در تو نکریم که تو امسال ز شدی * من آن نکه کم که بدی پاره نوبره * من
کنم این حدیث میان دوران من * مانند ترب غاتغری سخت شد زه * خامس موج آب معناسند
نمید او بکی بیت از در ماده بین که چون سینه * تیغ روی او * تیغ صفت شکافته کنبه آب رازه
سادس اغاج اور تاسند اولان شاخوری بوریاه دجها نکیردن منة ولد رسام ادات الفضلاده
تخفیفه معنی دنداند کاید و تشبیه ایلله معنی کدایی دلخی مرویدر * زکده * سکون راه مهمله
و فتح کاف فارسیله معنی چر که * ز ماده * خنثی معناسند در که هم ارکاک و هم دیشی در معنی بر کسند نیک
هم ذکر و هم فرجی اولاد المعانی بیت ز ماده است کوی اغیار ایلله * هرگز نبد ام بجهان ماده تر

نر شود * زموده * سکون راه مهمله و ضم مهمله صالحو که زموله دخی دیرل * زموده * سکون
راه مهمله اولی و فتح ثانیله ایلله فرهنگ جهانگیری معنی لك و کند مسطور در اما مجمع الفرس
اکادیرل که بر بوسکک اغاجک چتالنه ایلل بغلیوب بریسی اور تاسند او تور و ببری دخی ال ایلله
آنی تحریر ایدر عربیله ار جوخه دیرل * زموله * سکون راه مهمله و ضم مهمله و فتح لامله زموده
مرقوم معناسند در * نرینه * کسرباه مهمله و سکون یای تختانی و فتح نوله ارککک معناسند در که
زارکک در حرف یایای نسبت درونون نسبتن ناکید ایچوندر و هالاختصاصیه در * زاده *
فتح زاف فارسی و دال مهمله ایلله کوه مردم که عربیله اصل دیرل * زغله * سکون زاف و فتح غین
معجین و دال مهمله ایلله مناضله اولان آغری که مرور ایلله اول عضوی باطل ایدر بعض
فرهنگ کرده علت قولنج یا خود تشنجدن عاقل اولان عضوه دیرل استاد لطیفی بیت روسیاه
و پوست رویش زغله * هست همچون همه پیری زده * و فتح زاف سکون غین معجین ایلله ده
استعمال اولمشدر استاد عنصری بیت کر بت دوزخی بروی نکوست * بر پیشی زغله باشد
پوست * زله * سکون زاه معجه و فتح لامله باشند این ماده رقیق که چهره ده یا خود کردند
وجع پیدا ایدر عربیله برد قعه زول ایتکه دیرل زله واحد تقدیرند * زله * فتح زاه
فارسیله آوجیه لک مخصوص او قلرینه دیرل شرفنامه ده معنی نیرسقف که ترکیب کرش دیرل نسخه
میرزا ابراهیم زاه معجه ایلله مزویدر * نستوه * سکون سین مهمله و ضم تاه مشناه و او معروف
و اطهار هایلله اوج معنایه کاور اول جدل و ل معناسند حکیم زاری قهستانی بیت نخواهم رفت
بایاران نخواهم مشورت کردن * که نستوه از خرد هرگز نخواهد خواست دستوری * استاد رودکی
معنی غوغا بیت ای اخو رشید سالاران کینی * سوار زرم سازد کرد نستوه * ثانی معنی خوی
زشت حکیم فردوسی بیت بیازید چون شیر هوشنگ جنگ * جهان کرده بودی نستوه تنک
ثالث ایران پهلوانان بر مبارز آیدر حکیم فردوسی بیت جهان دیده سالار نستوه شان *
که شمشیر دلاور نکه ارشان * نسیله * کسرباه مهمله و سکون یای تختانی و فتح لامله معنی
قسبیلله یعنی کله اسب آت سوریسی معناسند در کذا فی الاداة * نسیه * سکون سین
مهمله و فتح یای تختانیله و بره سی معناسند در که عربیله اجل و تا جیل دیرل ضد نقد در شیخ عطار
بیت چون کنه نقد آیدر وجود * توبه نسیه ندر دهج سود * نهره * سکون عین و فتح
راه مهمله یایله آواز بلند معناسند میر نظمی بیت نهره زدو نیم کشیدست همین * آنکه
بارزید ز مهابت زمین * تعریفند اصله صوت فی الخیشومه ایدی بعد آواز بلند اطلاق اولندی
* نیشیلله * سکون عین مهمله و یای تختانی و کسرباه معجه ایلله بر نوع قلیله در طواق اتی
و کند ناو کز و ویر طره ایلله ایدرل شمس خیزی بیت سالکان مسالک تحقیق * فارغند اشراب
و نیشیلله * زفه * سکون غین معجه ایلله خوش آواز ایلله او قوم و مقام کو ستره مک لغت
مشترک در * نفوسه و نفوسه * کلاهما ضم الفین المعجه اولها سین المهمله ثانیها سین المعجه
تسکین دل و شکستن دل اسماء اضدادند در کذا فی فرهنگ جها نگیری * نغایه * فتح فاویای
تختانیله سیه رنگ و نهره فام معناسند منوچهری بیت باد از منستان تنک آمد بطلایه *
تا حرب کد با سیه ابر نغایه * عربیله سیم کاسه معناسند در یعنی کج زانچه حکیم انوری بیت

این کد حتم که نوعی زتش و درست از آنک * نقد های بس نفایه است این و ناند بس بصیر *

حکم سوزنی بیت مبادین هدی را چنو نفایه امام * نه نیز صدر زمازا چنو بشهره ندیم *

نقیر نامه بی فرمان و حکم که ملوک و سلاطین سپاه و لشکر جمعی ایچون زیر حکمند اولان

حکامه و اطرافند اولان امراء مالک که کوند در اصله نقیر اهلای * مالکی قالد یروب جمعی بیت ایتمکد *

بی نقاره بی فتح قاف و راء مهمله ایله اصلند کوس معناسنه ایلی کیدرک اول معروف نسنه یه

دیرلکد دل و سوزنا ایله و یا خوردنای ایله آدنک ایدوب چالار میر نظمی بیت صدای نقیر و نقاره

ازان * صدایش گرفته جو روی جهان بی نقیرینه بی سکون قافله حاضر نش و آماده وال

طوبی لان اچیه دیرلر بی نماز گاه بی ایکی معنایه در اول نماز قیله حق بر عریس کی مصلا

معناسنه ثانی محراب معناسنه بی نمکینه بی فتح میم و کسر کف فارسی و سکون یای تختانی

و فتح نوله بر آیدر که ایچنه طوز و کوشنیز و امثالی نسنه ل قویوب تناول ایدرلر عریس مایه دیرلر

بی نمکینه بی کسر میم و سکون یای تحه ایله نمک معناسنه در حکم نزاری قهستانی بیت

پی دم بر گرفت آن دل رمید * نسیمی برده از خاک نمید بی نواجسته بی فتح حیم و تاء مثناه و سکون

سین مهمله ایله تازه دیکلمش باغ انکور و باغچه انجبار استاد لطیفی بیت با این دل پر مرده

در حجر تو یخسته * در کوی تو شد تازه چون باغ نواجسته بی نواخته بی زندان خانه معناسنه

شیخ سعدی بیت بیونی کرت عقل و تدبیر هست * ملک زاده را در نواخانه دست *

بی نواخته بی فتح خاه معجه و تاء مثناه و سکون سین مهمله ایله معنی نواجسته مرقوم

بی نواخته بی فتح خاه معجه و نوله خیرات و حسنات معناسنه میرد بی نواخته بی فتح خاه

معجه و نوله معنی خیرات و حسنات مرید بی نواده بی فتح دال مهمله و اخفای هایل پسران

فرزند ان یعنی اوغل اوغلاری معناسنه در و قیر اوغلارینه خاواده دید کاری بودند حاصلی اخقاب

و انساب صاحبیه نوازه و نواسه و نوده دخی دیرلر بی نوازه بی یعنی پسر زاده و دختر زاده

شیخ نظامی بیت نو آیین ترین شاه آفاق بود * نوازه عیص و اسحق بود بی نواسته بی

سکون سین مهمله و فتح تاء مثناه ایله بعلش کریم یعنی کریمی کسوب قورند قدن صکر دیری

اوزرینه دوز گارینه دیرلر بی نواسته بی فتح سین مهمله ایله معنی خاواده و نوازه معناسنه در

فرهنگ میر زاده جانب فرزنددن اولان اولاده نبیره و طرف دختر دن اولان اولاده نواسته دیرلر

بی نواله بی فتح لامله بش معنایه کاور اول طعامدن حصه غایب یعنی طعام صاحبی بر مقدار

طعامی حصه غایب دیو قالدردوغی طعام دیرلر ثانی زله معناسنه یعنی سفره دن بر آدم طعام

ید و کدن صکره بر مقدار طعام قالد یروب کور دکنه دیرلر زله بند و نواله بند دخی دیرلر ثالث اقمه یه

دیرلر رابع آخرک سوزلرین مخفی دیکلمش خاس خراسان و لایتند قاضی لقمه سی دیرلر بر طعام در

بی نواورده بی یکی ظاهر اولمش نسنه هر نه اوورسه میر نظمی بیت چن بر کرده آن

جو و رستم را * نواورده شود در دوا الم را بی نوباره بی فتح باه موحد و راء مهمله ایله طرفند اولان

نسنه نوباره معناسنه استاد فرخی بیت معجون باره می نم بر چشم * نامه از خلیفه دیرلر *

بی نوباره بی فتح باه موحد و و او ایله هر نسنه نك اول ابرستی طرفند معناسنه عموما حکم نزاری

بیت زیاری شنیدم که قهری لک * بنوباره کی توبه کرده است باز * نور سیمه میوه یه

میوه یه دیرلر خصو صا حکیم شفا بی بیت ای مخترع سئیزه رای * نوباره باغ بی وفایی *

شمس خیزی بیت شهر یار اتا ابد هر خطه باد * باغ اقبال تر ا نوباره بی توبه بی سکون و او

و فتح باه موحد ایله نوباره دن مخففدر بی توبه بی سکون و او و فتح باه موحد و کاف فارسی و تاء

سا کنه ایله چار قور دیان محل و مهتر خانه چالان موضع معناسنه استاد بیت برآمد به توبه

شهر یار * سر توبی دید بر اوج ماه بی توبه بی سکون و او و فتح حیم و باه موحد ایله معنی سیلاب

استاد رودکی بیت مر ترا جوید همه خوبی و زیب * آنچنان چون توبه جوید نشیب *

بی توبه بی سکون و او و فتح خاه مهمله ایله معنی شیون و ماتم یعنی میت اوزرینه ازکی ایله آغلق

بی نودارانه و نودرانه بی کلاه باسکون الو او و فتح الدال و الراء المملتین معنی شاگردانه

واجیدانه میر نظمی بیت شده هر وضع و کارش سرورانه * کند با خلق خلق نودرانه * کذا

بی فرهنگ وفایی بی نودره بی سکون و او و فتح دال و راء مملتین ایله معنی نبیره که اوغل اوغلاریدر

نودر دخی دیرلر شمس خیزی بیت نودر منش سکندر ثانی که در جهان * چون او ترا د مادر

ایام نودن بی نوده بی سکون و او و فتح دال مهمله ایله معنی نودره مرقوم بلکه آندن مخففدر مجمع

الفرسده معنی فرزند عزیز استاد دقیقی بیت ای سر آ زاد کان و تاج زر کن * شمع جهان و چراغ

دوده نوده * تحفه الاحباب صاحبی نودره فرزند زاده و نوده معنی نواسته نقل ابلسدر بی نودره بی

فتح و او و دال و سکون راء مملتین ایله درت معنایه کاور اول معنی نودره مرقوم یعنی شمع و مهادر

حکیم اسدی بیت هر یکی در نودره چون شیری * قائم کشوری بشمشیری * ثانی در زبیرک

معروف دیکشلمی در ثالث مؤید الفضلاده معنی تنه پیراهن رابع معنی پیچیده بی نورجه بی

سکون و او و نون و فتح راء مهمله و حیم ایله استخر و تالاب شهر نه دیرلر شیخ فیضی * مثنوی *

چند خوری آب ز نور نجه چند * دست نه روز سر نجه چند * روز خزان کرده بسر نجه ات

آب سیه کشت بنور نجه ات بی نون بی سکون و او و فتح راء مهمله ایله اوزون دیرک اوزرینه

سقف خانه بی قورلر اکائیدخی دیرلر ترکیه کرش دید کاری در ضم نوله عریس کرجه دیرلر

بی نوشته بی فتح و او و تاء مثناه و سکون سین مهمله ایله فرهنگ میرزا ابراهیم و مؤید الفضلاده

از کاکو کرید کردن یعنی بوغازدن آغلق اما حرکت استعارا ایتماشلر آخر فرهنگ کرده ذکر اولندی

اوزره ضبط ابلسدر بی نوشته بی فتح و او و تاء مثناه و سکون سین معجه ایله معنی پیچیده و طی کرده

یعنی دورلش ید و شراش شاعر بیت مقیم کلمه اندوه کشته * بساط خرمی را در نوشته *

بی نوشته بی سکون و او و فتح سین معجه و اظهار هایل ایکی معنایه در اول معنی پادشاه نوجوان

حکیم فردوسی بیت بد و گفت شاپور نوشته بدی * جهان را بدیدار نوشته بدی * ثانی اخفاء

هایله داماد معناسنه در مولانا مطهر بیت نوسال و نومه آمد و نوروز و نومه * نوشته گرفت ملاع

جهان نوعروس وار * ضم نوله معنای آخره کاور بی نوکوان بی سکون و او و فتح ثانی و ضم

کاف نارسیمه مرزه درای و بسیار کو معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری بی نونه بی فتح و او

و سکون نوله اوج معنایه در اول تندر و یعنی اشکون و یو کرک معناسنه عموما و اشکون ات

خصوصا کذا فی فرهنگ وفایی ثانی آوازیلند کذا فی فرهنگ جهانگیری ثالث نسخه ابی خفص

سغنیله زبیرک و غیر فهم معناسنه در یو معنایه محمد یوسفی باقی * قطعه * کر بردان میر توبه بینی

مردی که بدخواه و سر فکده * بشناس که مرد دست او بد انش * فرهنگ و خرد داند و نون *
که نومه فتح و او ایله یعنی بهیره عربیه سبط دیر لر هندی لسانه نوی یعنی جدید در نه پانجه
فتح ها و جم فارسی و سکون لام ایله یعنی قالیچه که نهاله فتح ها و لامه کینه کاه صیاد یعنی او جیارک
کز لند و کی و شمس خزی بیت غزال آیدید امش * اگر نیروش باشد در نهاله *
که بهیره فتح ها بین و راه مهمله و سکون باء مو حله ایله ایکی معنایه در اول فلکک اون ایکی
ترجک فرجی طقوز تقسیم و هر قسمی ورد کوبه تعیین ایتکه دیر لر اول کو کبارک زحل و مشتری
و مریخ و شمس و زهره و عطارد و قزو اس و ذنب در بو کو کبارک سیری مذساوی اوامغله ایکی
و یا اوج کو کب بر برج بولوب قران ایدر لر و بر یله کاه مقابله و کاه تسدیتس و کاه تربیع و کاه تثلیث
ایدر لر تفصیل احوالری ذیچ کتابلرنه مصر حذر ثانی معناسی حد دن بیرون بیوک نسته یه
دیر لر نهرواله نام شهر بکرات در کذا فی شرفنامه و الاوید حکیم خاقانی بیت کرد سمیت
بهر و اله * سهم تو شهر روان به بینم نه ره سکون ها و فتح راه مهمله ایله یابن که آنکله یاف
چقار لر بر طرفد اکا نیره دخی دیر لر نهیمه کسر ها و سکون یای تحتانی و فتح باء مو حله
ایله یعنی نهیم مرقوم و کفار اموال یفا ایتکه دیر لر که نهیم غارتد یید فیه سکون یای
تحتانی و فتح ذال مهمله و فایله طون یقه سی یعنی او چقوری یی نیشه سکون یای تحتانی
و فتح شین معجه ایله سنسی معناسنه در یعنی سفینه لده کشته یانلرک چالد قوری نسته که آنکله
کچی بی قوللندر لر مع الیاء تحتانی * نایبی کسر باء مو حله و سکون یای تحتانی به
نون مکسوره ایله ضعف بصری اولانه دیر لر کوره مزدیمک اولور یی ناخن برای ضم خاه معجه
و باء مو حله و سکون نون و فتح راه مهمله ایله ایکی معنایه کاور اول صوت تراچ دید کوری نعلبند آل که
اصلی سمتر استدر ثانی مقراض معناسنه که ناخن را و ناخن بر دخی دیر لر موجهری در صفت اسب
بیت کر کردانی بکر ددر بر انکیزی دود * بر تراز عنکبوت و حلقه ناخن برای یی ناخن پیرای
ضم خاه معجه و سکون نون و یای تحتانی و کسر باء فارسیله بر آلتد که طرنق کسکه مخصوص
هندی لسانه نهیمی دیر لر کذا فی فرهنگ جه انکیزی نازای فتح راه مهمله ایله یعنی منکر
یعنی ظاهر اولان نسفه یی انکار ایدیمی جمع الفرسله فتح کافله منکر یعنی زشت و نامقبول
معناسنه در و دخی تدبیرده خطا ایدنه دیر لر یومعنا یه میر تقی بیت هر که نار ایست باشد
میخرد * در پی مرد و دحق رامیدود که نارخوی سکون راه مهمله و ضم خاه معجه ایله یعنی
نارخوه مرقوم یعنی بر نوع قرمز چپکدر کلناردخی دیر لر نازی کسر راه مهمله ایله
کیه جک اثواب و هندی لسانه عورته دیر لر نازری سکون زاه معجه و فتح باء فارسیله
نام دختر پادشاه خوارزم ایدی که بهرام کورک حباله ازدواج ایدی شیخ نظامی از هفت پیکر
بیت دخت خوارزم شاه نازری * کش خرامی بسان کیک دری نازی کسر شین معجه
ایستور یاد و اغیار خوبان اما عربیه نشان و بریمی معناسنه در که ناقوسی بر لحن و نوا
آیدر که بارید خسروک او تو زایکی خنند ندر شیخ نظامی بیت چونا قوسی و اورنکی زدی باز *
ندی اورنک چون ناقوس آواز که ناجوی سکون میم و ضم جیمه شهر و ملکی نک اونچی
کونی استمیر که نای درت معنایه کاور اول معروف قمشدر ثانی نایدن قبار مشیدر اکا

اکا یوق دخی دیر لر جک کلارنده چالر حکیم فردوسی بیت بغیرت کوش و نالیدنای * تو کوئی که
عالم برآمد ز جای * ثالث بوغاز دلوکی که اکا نای کاور دخی دیر لر آدن نفس کاور خواجه سلمان
بیت تازه کند زمان زمان عشق کهن همان جان * نای که هر نفس چونی دم زهوا ی اوزند رابع
بر قلعه استمیر یومعنا یله معنای ثانیه مسعود سعد سلمان آنده محبوس ایکن دیمشدر بیت
نالم زدل چو نای من اندر حصار نای * پسنی گرفت دولت زین جای من باند * عربیه معنای
اوله یه نای استعمال اولور شیخ عرین الفارض بیت فی نعمة العود والنای الرحیم اذا * ثالفا
بین الحان من الهزج که نای بینی برون دلوکی عربیه خیشوم معناسنه در که نای بی
کسریای اول ایله شکرک صافسی و دخی قبا سو رنایه دیر لر موالاتاها تنی بیت بر آوردنای دم
صودرا * بهر داز چراغ خرد نوررا * عربیه بتمک و بیوک معناسنه در که نای بی فتح باء
مو حله و کسر زاه معجه ایله معشوقه و دوست دیمکدر کذا فی المجمع که محکوی سکون
خاه معجه و فتح کاف فارسیله انچه بوغاز لور بر طرفد و استعاره طریقیله قزو اور دکه دیر لر
که ترکی سکون را و ضین مهملتن و کسر کافله بر جنس جامه در و دخی بر نوع طعام در
عربیه قلیه ترکسینه دیر لر کذا فی المجمع که نسطوری سکون سین و ضم طاه مهملتن ایله
ترسانی دیمکدر کذا فی المجمع که نسودی ضم سین و واو معروف و کسر دال مهملتن ایله
یعنی روزکری یعنی انچی چشمه خلقی درت قسیمه منقسم ایلد که هر یومنه بر آدقودی قسم ثانی
زراعته تعیین ایدوب ناملین نسودی قومشدر یومعنا نک تفصیل کاتوری لغتی ذیلند ذکر
اولندی که نشوی سکون شین معجه و کسر واو ایله نام شهر نخجواند زخزالدین محمد هندو شاه
بیت بارد بکر چنانکه مطلوب است * بر سام خطه نشوی که نشی کسر شین معجه ایله اوزون اوقلی
کری باب التاده تشی لغتی ذیلند ذکر مرور ایلدی که ضمعی سکون صادمهمله و کسر فایله
بر نوع جام در که آنکله شراب ایچر لر کال اسمعیل بیت در جرعه های ساغر لطف تودر چن *
دست بهار نصی کل بر شراب کرد * شیخ نظامی بیت سماع زهره شب راد کر فته * مه
یکم فته نصی بر کر فته * فرهنگ میرزاده بر نوع سطرلابدر که ربع دایره دیر لر اادات الفضلاده
چفکردن بر نوع سازدر که تقشند یی ایکی معنایه در اول نقش بغلیبی کرک نقاش اولسون
کرکسه قاش طوقیانلردن قاشه نقش بغلیبی اولسون ثانی طوق صوفیه دن بر طریقدر
نقشبندیه دیر لر سلسله شریفه لری و نسبت کلیه لری حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه
حضرت ثلثینه منتهی اولور و نسبت جزیه لری ائمه اهل بیت و ساططیه حضرت علی ابن ابی
طالب رضی الله عنه حضرت ثلثینه منتهی اولور و نسبت سلسله الذهب دیر لر طریق خا و تیه نک
نسبت کلیه لری امیر المؤمنین امام علی حضرت نه و نسبت جزیه لری امیر المؤمنین ابوبکر الصدیق
حضرت ثلثینه سلسله الذهب و ساططیه منتهی اولور رضی الله تعالی عنهما و سایر طریقه اجمعا
بوایکی طریقدن متفرق و منشعب اولشدر و نقشبندیه مشایخنه خواجهکان عزیزان دیر لر
قدس الله اسرارهم ذکر و توحید لری خواجه بهاء الدین حضرت ثلثینه کلجیمه دک ذکر خفیه
قلیمه ایدی خواجه بهاء الدین قدس سره ذکر جهریه علانیه ایتکه نقشبند تسمیه اولندی
مشار الیه بن صکره کلان خواجهکان عزیزانک کیمی ذکر خفیه و کیمی ذکر جهریه اختیار ایلدیر

وکیدرك ذكر اركه كج حق در اكا اذن ویرد بلرام دورانه اذن ویرد بطریقین مذکور بپند
منشعب اولان مشایخ کرام حضرت مولانا و حضرت نجم الدین کبری و حضرت کاشانی
وسایر اعلیای غلبه ذوق و وجد و حالتدن هر بری بر کونه دوران ایلده ذکر الله اختیار ایلدیلر
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین فی نمازی فی یعنی پاک و طاهر خواجه حافظ بیت چون
نیست نمازمن آلوده نمازی * در میگردان کم نشود سوز و کد آرم * مولانا هاتنی بیت زار کان
دین کار سازی کنیم * باب وضو شان نمازی کنیم * عمل مخصوص فاعلی لوث کنه اذن پاک
ایتدو کیچون نماز نیمه اولندی فی غطی فی فتح میم و کسر طاء مهمله ایلده دوشنچک فرایش
و بساط نوعنه دیرلر میرنظمی بیت غطی کرانبها کسترد * خانه رازیب دادوزیت کرد *
فی نمکری فی فتح میم و سکون کاف و کسر زاء معجه ایلده رحلواد ز عسل و یاسکر و نشاسته
و روغن ساده و یامغز بادام ایلده ایدرلر بحاق اطعمه بیت چون نمکری چرب و شیرین باد آن
حلوا فروش * کین خیال حاقی در کردش پر کار داشت فی نوای خسروانی فی بارید
جهرمی خسرو پرویز مجلسند ایتدیکی نثر مشجع الحانندن برلخن آدیدر امیر خسرو بیت
بکوش خسرو استاد معانی * چنین کرده نوای خسروانی فی نوبتی فی سکون و او و فتح باه
موحه و کسر تاء مثناة ایلده درت معنایه کاور اول یعنی پا در و خیمه حکیم خاقانی بیت نوبتی
بدعه راقهر تو بر دطباب * صیری شرع را قدر تو زبید امین * حکیم انوری بیت ای شاه تو چون
سماک و عالم چو صمک * یک شقه ز نوبتی جاه تو فلاک * شیخ نظامی بیت نشان جست آمد بدرگاه
شاه * سر نوبتی دید براوج گاه * ثانی نقاره زن و دهل زن شمس جندی در نعت شریف بیت
نوبتی دولت یعنی بلال صبح خیز * پنج نوبت نوبت دین تو در دنیا زده * امیر خسرو بیت بنشویش
دهل رنجه مشوای نوبتی امشب * که خفتن در بر یارست میدانان شهبازا * ثالث اسب
جنیت یعنی بیک آت حکیم انوری در نعت شریف بیت جبریل از پی رکاب رویش * نوبتی
بر در سرای آرد * رابع مؤید الفضلاده معنی خیمه پاسبان یعنی یکجی چادری که آند نوبت ایلده
او تورلر شیخ نظامی بیت شنیدم کز پی یار هوسناک * بخت نوبتی زدر ستر خاک * وله در اسکندر
نامه بیت زبس نوبتی های کوه رنکار * نمی بر دره بر در شهر یار فی نوبهاری فی مصنفات
یارد خسرویدن بر پرده آدیدر شیخ نظامی در خسرو شیرین بیت چو رکعتی سرور تو بهاری
عرق کشنی کل از بس شرمساری فی نودارانی و نودارانی فی کلاهما بسکون الو او و فتح الدال
والراء المملکتین و بکسر النون بمعنی تحف و هدایا کنانی فرهنگ جهانبگیری مجمع الفرساد صله
شعر و شادانی معناسنه در فی نوی فی کسر و او ایلده اپکی معنایه در اول جدید و نازک ثانی
زاری و ناله معناسنه در بوابکی معنایه ابوالموید بیت زکهنکی و نوی تانوی و شاد شوی * رسد
زمان که بدست وجود یاد شوی * و معنی متعزک و لرزان شوی حکیم سنایی بیت راه دین روکه
راه دین چو زدی * همچو شاخ از بهنکی نوی فی نهاری فی فتح ها و کسر راء مهمله ایلده صباح
و قتنه صفر اشکن دیو تناول اولنان طعام قلیل معناسنه استاد فرخی بیت من دوش یکف
داشتم آن زلف چه شب * و زدولب آن کردم امروز نهاری * خفاف کوید بیت وصال تو تاباشدم
میهانی * سزد کز تو یک بوسه خواهم نهاری * شمس غزنی بیت بعالم از بهری بود ناهار * زخوان

زخوان شده بود اکنون نهاری فی نهالی فی فتح ها و کسر لامله بمعنی قالچه و کیم و دوشنچک
دسنه طالب آملی بیت بتن بویا کند کهای تصویر نهالی را * بیاید ارسازد خفتن کنش
قالی را فی نهانندی فی موسیقی ده بر پرده نامیدر حکیم نزاری قیستانی بیت نماز شام
بر سید ای بیت سمرقندی * بساز چنک و وزن پرده نهانندی فی فی نای کی ایچی بوش
قامش حضرت مولانا قدس سره بیت بشنوا زنی چون حکایت میکند * از جدا اییها
سکایت میکند * عربی قصید دیرلر فی باب النون المکسورة مع الالف * نسا فی فتح سین
سین مهمله ایلده اپکی معنایه در اول و لایب خراسان اعمالندن بر شهر آدیدر ثانی کتاب زنده
کوش و استخوان مزده معناسنه آدمک اولسون غیرک اولسون زراشت بهرام بیت میالای
آنرا بخون نسا * که ناز تو خوشنود باشد خدا * وله بیت نسا و پانیدی بد آنجا برند * که مردم
بران راه بر نکندند * عربی عورت دیمکدر فی نغوشا فی ضم غین و فتح شین و معجین ایلده اکثر
فرهنگ کرده مذهب آتش پرست معناسنه در که نغوشاک و نغوک دخی دیرلر شمس غزنی
* قطعه * ای خسروی که باشد اسرار چرخ و انجم * بر لوح خاطر تو چون نور خورده وید *
از بسکه کبر و کافر در راه حق بکشتی * در روم و هند و ارمن منسوخ شد نغوشا * اما احمی قوم
صائبین اولمقدر که تفصیلی عنقریب نغوشاک زیانده ذکر اولنور انشاء الله تعالی اذات الفضلاده
بر دیندن بر دینه دون آدمه دیرلر طایفه کفره دن فی نسیسا فی کسر کاف فارسی و سکون
یای تحتانی و فتح سین مهمله ایلده یارب خسرو نظیری بر مطربک نامیدر شیخ نظامی * مشوی *
تکیسانام مردی بیده چنکی * ندیم خاص میری سخت سنکی * کز و خوش کوتری درلخن و آواز
ندید این چنک پشت ارغنون ساز * خواجه سلمان بیت از پی خسرو کل بلبل شیرین گفتار
نغمه یارب و صوت تکیسا آورد فی نیا فی فتح یای تحتانیله پدیدر که عربیله جد دیرلر ویدر
مادره ده دیرلر ترکیه دده دید کاریدر شمس غزنی بیت بجای بنده همان کن که با افضل عصر *
تو کرده ویدرت کرده است وجد و نیا * استاد لیبی بیت زجرم جهانی پر آوازه شد * روان
نیا کان بمن تازه شد * حکیم فردوسی بیت نبیره که خشم آورد نیا * هم از باهی باشد و کیمیا *
فی نیوشا فی ضم یای تحتانی و فتح شین معجه ایلده شنونده و بهم کنه و یاد گیرنده حکیم فردوسی
بیت بهر کار کوشا باید شدن * بدانش نیوشا باید شدن فی مع الباء الموحده * نشیب فی
کسر شین معجه و سکون یای تحتانیله انیشدر مقابل فرزند که یوقس معناسنه در استاد رودکی
شیب تو با فراز و فرات تو با نشیب * فرزند آدمی بتواند بر شیب و تیب فی نقاب فی فتح قافله
عورات یوزلرینه طوبت قلری پرده یه دیرلر ابوالمائی بیت برای دهن عشاق را نقاب کند
بدست باز کشاید دوزلف مشک آکین فی نکاب فی فتح کافله بمعنی دستوانه که بهله دخی دیرلر
الدوان معناسنه حمید الدین خوارزمی بیت این نکاب از بهر شاهان بر کف دست منست *
تانیاز آرد بلور تر بناخن چنک باز فی نهیب فی کسر ها و سکون یای تحتانیله قورق و ترس و بهم
معناسنه شمس غزنی بیت خشم شاه بچشم سیاست نظر کند * کرد چو آب زهره و مرتج
از نهیب * مولانا هاتنی بیت بل این میاه قیامت نهیب * بدین گونه آورد پادر رکب *
نهید و دخی دیرلر فی نیاب فی فتح یای تحتانیله بمعنی نیام غلاف معناسنه که قاج و خیر و بجای

بیت
نغوشا

قنی و امثالی نستنه ایام المعانی بیت نماند در نیاب آن تیغ سر نیز * خلافتش کرد از جهل
اعدای نیب بی سکون یای تحتانیله اتباع الفاظ فیملند در مزاجه طریقه سیب نیب دیرلر استاد
لطیفی بیت علی کر بجران کرانست * انار و سیب نیب اورا زیانست نیبه پرتاب بی بر نوع قصه
حربه در کدالده کو تورلر و کاهی ابکیسن و اوچن بر غلافه قیوب آت یا ننه طپوز طرفنه قورلر
ترکیه خشت دیرلر روم دیارنده شاطرلر الرنده طوتارلر مع التاء المثناة * نشاخت بی
فتح شین و سکون خاء معجمتین ایله معنی نشانده معنی دیکدی حکیم فردوسی بیت همی شادرا تحت
فیروزه ساخت * همی تاج را کوهر اندر نشاخت بی نشت بی سکون شین معجمه ایله معنی
خوش گذافی فرغنگ جهانگیری حوشی دیکدی پرده نشی دیرلر نکاهد است و نکهد است
کلاه معنی حفظ کر یعنی حفظ ایلدی و صاقلیه و طودی دیکدی او اور فعل ماضی در مصدری
نکاهد استن او اور بی نوشت بی کسر او و سکون شین معجمه ایله ایکی معنایه در اول معروف
ثانی معنی پیچیده و نور دیده حکیم خاقانی * رباعی * دستی که کرفی سر آن زلف چو شست *
پایی کدره وصل نوشتی پیوست * زان دست کنون در کل غم دارم پای * زان پای کنون بر سر دل
دارم دست بی نیست بی یای تحتانی معروف و سکون سین مهمله ایله ایکی معنایه در اول
یوق عربیه مافیه معناسنه در شیخ سعدی بیت هر کرا صورت بنید در عشق * صورتی
بن دولی جانیش نیست * ثانی دکل عربیه کی ایس معناسنه خواجه حافظ بیت مردم دین
ماجز برخت ناظر نیست * دل سرکشته ما غیر ترا ذا کر نیست * اصلی فی است ایدی الی
حذف او نشر بی نیکخت بی سکون یای معروف و کاف و خاء معجمه و فتح باه و حده ایله
طالعی مسعود و یخی قوت او معناسنه شیخ سعدی بیت پیراهن سپهر درختان * چون جامه
عید نیکختان بی یم بدست بی یای معروف و کسر باه و حده و دال و سکون میم و سین مهملین
ایلله سرده دیکاری که ابهامه ایلله سیبایه بر مقاری آراسی قدر و قارش معناسنه در بعض فرمکنده
سوز کوه معناسنه مرویدر بی نیم برشت بی یای معروف و سکون میم و شین معجمه و کسر باه
موجده و راه مهمله ایلله رو فدان بشمش بر طریقه دیرلر اکا بکر رنه اولور سه بی نیم بدست بی
یای معروف و سکون میم و سین و فتح دال مهملین ایلله کوچک یا صدق فرغنگ جهانگیری
مسند کوچک مسطور در حکیم انوری بیت دست آفت در و چکونه رسد * کدرو نیم بدست
دستور است بی نیم چاشت بی یای معروف و فتح جیم فارسی و سکون شین معجمه ایلله صباح و قنی
تناول اولغان صفراشکن که قوشلق طعامنک مختصریدر بی نیم راست بی یای معروف
و سکون میم و فتح راه مهمله ایلله موسیقی ده بر پرده آیدر امیر خسرو بیت گفتن از ان قول که
قوال راست * گفته کهی راست کهی نیم راست بی نیم سوخت بی یای معروف و سکون میم و خاء معجمه
و نیم سین دو مهمله ایلله دیکاری بر باشی بانمش اودون ترکیه کوسکی و جفتاید کوسا و دیرلر
بی مع اطمین * سکون سین مهمله و نون و فتح کافله چکدایکی بر مقله بر آدم در یسن
طوب صمیم اصفهانیرا افتیدر بی نیکخت بی سکون شین معجمه و نون و فتح کافله ایکی
بر مقله بر آدم در یسن طوب زحمت و زمک نیلک دخی دیرلر عربیه قرص و هندی لسانه معنی
دیرلر استاد نصری بیت آن ضم را کار و اسکن * نیکخت معنی دول نیکخت بی

بی نیرج بی یای مجهول و فتح راه مهمله ایلله معنی پر مرده یعنی صولش بی نیرج بی یای معروف و فتح
راه مهمله و سکون نونه عزایم و افسون معناسنه استاد و دکی بیت مهر مفکن برین سرای سیخ
کن جهان پاکبازی و نیرج بی مع الدال الممله * نژاد بی فتح زاء فارسیله اصل و نسب
معناسنه حکیم فردوسی بیت بهر سید از و پهلوان از نژاد * برویک بیک سروین
کرد یاد * شمس خزی بیت سریر بخش سلاطین شیخ ابواسحق * مربی فضلا تاج
ملاع پاک نژاد * کتاب مجتبی و محبوب العارفین ده اصل معناسنه مسطور در نسب قیدی ذکر
او نامشدر اما نسب معناسنه کلدوکی سایر فرهنکرده مسطور در بی نژد بی فتح زاء فارسیله
اولو کشی و خواجه معناسنه در بی نژمند بی سکون زاء فارسیله ایکی معنایه در اول مهملین
معناسنه میرنظمی بیت آن یکی نژمند صاحب عز و جاه * هوشمند و عاقل و پیر اثبانه *
ثانی غصه او معناسنه در بی نژند بی فتح زاء معجمه و سکون نونه ایکی معنایه در اول معنی نژد
مرقوم و معتق ثانی پر مرده معناسنه در بی نژند بی فتح زاء فارسی و سکون نونه بش معنایه
کلور اول متغیر حال و پر مرده احوال معناسنه حکیم اسدی بیت کنون سوسنت در دمندی
گرفت * کلات ریخت و لاله نژندی گرفت * ثانی متالم و غنائک معناسنه استاد لطیفی بیت
کنونم ز قهر زمانه نژند * مرا خرمی ناید از لوبو و خند * ثالث عاجز فر و مانده لکن الم کشیده
اولی حکیم اسدی بیت خرنیز دارم که دل چون نژند * نماند کند دردم آسان به پند * رابع
طالع نامساعد و نخت ناهوار معناسنه مولانا جامی بیت جامی اگر نیست ز بخت نژند *
چون علم خسرویش سر بلند * خامس غضبناک و مهیب معناسنه حکیم اسدی بیت همی
موربد مهتر از کوسقند * که بر مرد جسنی چو شیر نژند بی نشکرد بی سکون شین معجمه و راه
مهمله و فتح کافله سوئکر که ابر کهن و ابر مرده دخی دیرلر در یاده اوت کبی بتر عربیه اسفنج دیرلر
بی نهاد بی معنی بنیاد و رسم و وضع معناسنه در کذا فی مؤید الفضلا و فعل ماضی او اور نهادن
لفظن فرغنگ ز نون کافله معنی جن و محل حیلتند استمال اولور بی نیازمند بی سکون زاء
معجمه و نون ایلله حاجتمند و رجالد بی معناسنه خواجه حافظ بیت تت بنار طیبیان نیازمند
مباد * وجودنا زکت آزده کزند مباد بی نیاز و مند بی معنی نیازمند زیاده و او ایلله جائز
کور مشرا استاد منوچهری بیت من نیاز و مند رویت کشتم و هر دم چو من * عاشق یاری بروی
آیدش صد گونه نیاز بی نیرومند بی سکون یای تحتانی و ضم راه مهمله ایلله قوت او زور مند
کبی نیرو قوت در مند اذات نسبت در عربیه کی ذو معناسنه که ذوالقوه دیرلر بی نیخورد بی یای
معروف و سکون شین و ضم خاء معجمتین ایلله موذی جانور صوتش آدم که نیش و آری و عقرب و کنی
و امثالی عربیه ملسوع دیرلر بی نیخورد بی یای معروف و سکون میم و فتح خاء معجمه و واو معدوله
ایلله هنوز نرسیده بقدایی آتش بشورب دانه سن سلکوب یلر و دخی سبائك بقیه اکالی
معناسنه شیخ نظامی بیت نیمخورد سکان صید سکا * حزرتعالم علم نیست خلل *
بی نیومردی یای معروف و سکون و او ایلله هادر دیک او اور شاهدی * مصرع * الب اولدی
و نیو اولدی دلیر اولدی دلاور * میرنظمی بیت نیو مردی میان لشکر بود * در نبرد از همه
دلاور بود بی مع الراء الممله * تفتد بی فتح تاین مشین و سکون فایله یازدیرلر راوت آیدر

و انکار بی فتح ثناء مثله ایله صاحبی یعنی آنچه و بعضی را حلقه میوه صاحبی گفت شکر کرد
مولانا جامی بیت اصبت زائر الک یا شحنة النجف * بهر نثار مقدم توفد جان بکف *
و نثار بی فتح زاء معجه ایله ضعیف و لا غر معنای شخ نظامی بیت به کد ضعیفی تو درین مرغزار
کاوی قریه ندود با نثار * محمود این بین بیت زعی بسلسله زلف مشکبار جعد * دل شکسته
چون من نزار کرده مقید * چغتمای لسان تاوش دیر لرزبون اولغه تاوش الماق دیر لرز * نثار
فتح شین معجه و ضم باء موحد ایله ابکی معنایه در اول نام شهر معظمه در که اصلی نه شاپور در یعنی
شهر شاپور زو لفظ نه فرس قدیم شهر معنایه در مرور ایام و تغیر السنه ایله نثار اولدی
ناصر خسرو بیت شهر کرکان نماد با کرکین * نه نثار بود ماند با شاپور * روایت اولنور که مولانا
کاتبی کل قصیده سن نظم و انشا ایوب پادشاهنک حضورینه کتور و ب او قور کن پادشاه سوال
اید که مولانا نه باغک کلی و نه کلک بلبل در مخاطبی جواب ویرمین کندوسی بو بین او قور بیت
همچو عطار از گلستان نثار اولی * جاز گلزار نثار اولم من و عطار کل * بعد قصیده پادشاهنک
حضورینه قودقه پادشاه کور که اول بیت قصیده ده یوقدر کاتبی دن سوال ایله کد پادشاهنک
سوالنه علی الفور جواب ویرلدی دیر ثانی موسیقی ده بر مقام آیدر نثار اولدی دخی دیر
و نشانکر بی فتح شین معجه و کاف فارسی و سکون نونله نشان ایدی دیمک اولور و پرکار بی
ایکی اوجی سوری بر آلتدر بعض اهل صنعت قوللور لر بی نثار بی سکون شین معجه ایله
ایکی معنایه در اول نشو و ارم قوم معنایه ثانی علم شخصدر بی نثار بی فتح قافله خاطر ماند
اولق معنایه در حکیم شغابی بیت ای شیشه کم ظرف سرخویش نکندار * کین سنک
بلامایه صد جان نثارست بی نثار بی فتح کاف فارسی ایله اوج معنایه کاور اول خور و محبوبان که
یت و مخ معنایه مترادف در خور و له اطلاق اولنور پخانه یه مغستان دید کاری کی نکارستان
دخی دیر حکیم انوری در صفت بهار بیت کجاست مجنون تا عرض داده دریاید * نکارخانه حسن
و جمال لیل را * حکیم سوزنی بیت دلم نکار پرستی گرفت بر رخ دوست * بود سزای پرستار
نکار آتش * ثانی نقش معنایه مترادف در حکیم انوری در کتاب فلیکیات بیت برا زو بود
سبک روح دبیری کد بکلک * معنی اندر ورق روح هم میگردنکار * حکیم خاقانی بیت صور نکار حد بتم
ولی هر آن صورت * که جان در و نتوانم بازنکارم * ثالث اول سیاه رنگ که حنا و چویدن
ایدوب زنان الارینه و یا قلیینه نقش ایدر لر بومعنی نقش معنایه یقین در شیخ نظامی * مثنوی
زهر سوعروسان نادیده شوی * زخانه برون تاختندی بکوی * رخ آراسته دستهار انکار
بشادی دویدند از هر کنار * کمال اسمعیل بیت بر کفت بود نکار و نیایی تو خود بکف * بعض خیره
خیره نام تو نتوان نکار کرد * یو ابکی معنایه مصدری نکاستن و معنای اولد مصدری نکاریدن اولور
و نکاهدار و نکهدار بی کلاهما بفتح الکاف و الدال المهمله و سکون الهمایه ایله معنایه کلور اول
نکاهد استن و نکهد استن لفظلرندن صیغه امر در ثانی اسم فاعلدر حفظ ایله و حفظ ایدی
معنایه بی نکون سار و نکونسر بی کلاهما بضم الکاف الفارسی و و او المعروف و سکون النون
و فتح السین المهمله سر نکون معنایه یعنی باشی اشغی مولانا هاتنی بیت چو اوار نکون سار شد
تخت * بجایش برادر آمد تخت بی نثار بی ابکی معنایه در اول کسالم و اکسالم و اویمک

و اویمک معنایه استاد فرخی بیت تحت شما و غیر شما مرد و بر فزون * و ان مخالف بر اندیش
در نهار * ثانی ترس و بیم معنایه و له ایضا بیت نهنگ از بوخروشست بهر ازو بغان * پانک
ازوبه نهیبست و بیز و بهار * حکیم قطران ارموی بیت دل موافق باهر اوج از نهیب * تن و والی
باقر اویری نهار * مصدری نهاردین کلور بی نیر بی یای معروف ایله بویندرق که چفت
سورن او کوز و عربنه چکن صغریک بویننه کچور لر بی نیرور بی یای معروف و ضم راء مهمله و فتح
فایله ابکی معنایه در اول نیلوفر که معروف صاری چچیکدر صوده بترقینادوب صوین آلوب
شکر ایله شربت ایدر لر سودایه غایت نافع در ثانی قوتسز دیمک اولور نیر و قوت و فر آلق
معنایه در بی نیرار بی یای معروف و فتح سین مهمله ایله بر طایفه نیک آیدر حکیم فردوسی
بیت صبی بر دگر دست نشانند * همی نام نیراریان خوانند بی نیرار بی یای معروف
و سکون شین معجه و فتح ثناء ایله فصاحتی شتری که غایت سوری و کسکیز دمور در مولانا عری
بیت اقبال کرم میگز دار باب هم را * همت نخوزد نیرار و نیرار * اصله نیش آغول و جانور
دکی و ترادات تفضیلدر بی نیکوکار بی یای معروف و ضم کاف اول ایله اعمال صالحه صاحبی
و ایوایش ایشای بی دیمک در عالم و دانا و صالح اولانله دیر لر بی نیلور و نیلور و نیلور
جمله سی نیلوفر معنایه در که نیلور و نیلور دخی دیر لر حکیم قطران ارموی بیت بر کنار
جوی بر سبزی کبودی جای جای * چون نشاندر بر نیر سیرند نیلور بی نیلور بی یای معروف
و ضم می ایله آلت رجل معنایه در حکیم سوزنی بیت کون عدورا ذریغ باشد از ان کیر *
بادایه نیلور من عدوش گرفتار * و له ایضا بیت من این نیلور خود را وقف کردم * علی صبیانکم
یا ایها الناس بی مع الزاء المعجمه * نیاز بی فتح یای تحتانیله معروف و مشهور در حاجت و رجا
معنایه مثال اول حکیم اسدی بیت بر فتم با نیر های دراز * رسانیدر ایزد بکام نیاز *
مثال ثانی شیخ سعدی بیت بدلداری آن مرد صاحب نیاز * بز کفت کای روستایی بساز
فرهنگ محمد عندوشاه یعنی درشت و قحط و بیره و بالدت طعام خوردن مسطور در بی نیر بی یای
معروف ایله حرف و اعطف کبی ادات عطف در دخی معنایه مرخوم کال پاشازاده جمله تصرفات
خاصندن بونک تعریفند دیر که نیر لسان فارسیه شول معنی ایچون وضع اولمشدر که ترکیه اندند
ایله تعبیر ایدر لر مثلاً ترک اولدخی دیر عجم اونیز دیر نیکم بونک واقعدر بیت اونیز کدشت این
کدرگاه * و ان کیست که نکند رازین راه * انتهی کلامه معلوم اولاکه آندن ده عبارتی هر دینیر
اولم زیرا معنای ترکیب از ان نیز اولق کرکدر نیز مستقلا ادات عطف اولق اوزره موضوعدر
عریفه و اعطف ایله ادا اولنور چفتایده داغی دیر لر نیکم میرعلیشیردیشدر بیت ای جلالیک
کاشنی خوب و عالیکنک باغی خوب * ایله لطفونک خوب ایسا جانیم غاظونک داغی خوب *
بیروز بی یای معروف و سکون می و ضم راء مهمله و و او معروف ایله اوج معنایه کلور ابکی
لفظ مفرد بری لفظ مرکبدر لکن مفرد لفظلرک دخی اصلی مرکب ایدی بعد مفرد اولدی بری
ولايت سیستانه دیر لر اول انکه یه اسم اولمشدر رستمک ولایتی در خواجه سلمان بیت من
بمقداد و زطیع من بشام و نیروز * درجهای کوه منظوم و غرامیرسد * عجایب البیداند
مسطور در که چون حضرت سلیمان علی نبینا و علیه السلام اول ولایت و اردی سراسر طاووس

کوردی دیوله امرایلی صوبک ایچنه طیراق دوکدیلر صیاحدن نصف نهاره کاجه دیول اول
 یری طیراغل طولدر دبلر تمام اولامله آدینی نیمروز دیدیلر یارم کونلک ایش اولدوغندن وعضیلر
 دیدیلر که خسرو اول محلی نیمروز اشکرگاه ایتشیددی آندن باعث نسیمه اولدی شیخ احمد غزالی
 * قطعه * چون چتر سنجری رخ بخت سیه کرد * باقرا کر بوده وس ملک سنجرم * تایافت
 جان من چتر ذوق نیشب * صدم ملک نیمروز بیکجو نغیرم * بری دخی اختراعات بارید خسرو دن
 بر پرده نامی در که وقت نیمروزده مجلس خسروده اجرا ایتشیددی شیخ نظامی بیت چوکفتی
 نیمروز آن مجلس افروز * خرد بچودستی تانیه روز * معنای مرکب وقت ظهردن کنایه در
 نصف نهار معناسنه شیخ سعدی بیت ظالمی را خفته دیدم نیمروز * کفتم این فتنه است
 بیدار بوده به * اوپله وقتنه ویاخود اوپله وقتی دیمک اوله * نیمسوز فی یای معروف
 وسکون میم وضم سین مهمله ایله غلبه ناردن هنوز بشیدین یاغش کباب معناسنه در میر نظامی
 بیت جکر نیمسوز بود از آتش غم * بر آید اسلک خون از چشمه چشم * نیمکوز فی یای
 معروف وسکون میم وضم کاف فارسیله بوکری که کوز پشت دخی دیولر عربیه احذب دید کاریدر
 * نیز فی یای معروف وزاء فارسیله صارمشق که اغاجه دولاشور ولابد اول اغاجی قوریدر
 عربیه ابلاب وعشقه دخی دیولر کذا فی الجمع * مع السین المهمله * تناس فی فتح تاء مثناة
 ایله معنی خوش وخرم کذا فی فرهنگ جهانگیری * نجاس فی فتح حمله کفش دوز اصطلاحنه
 سزی دیولر سختیمان ایله کون اراسنه قودقلری نسنه در * ناکس فی سکون لام وفتح کافله
 یعنی سردیوار یعنی دیوارک اوجی که ناکس وباء وحاد ایله بالکس دخی دیولر کذا فی الجمع
 * مع الشین المعجمه * نکش فی سکون کافله ایشه کوجه کاهل وسست اواق معناسنه
 میر نظامی بیت بود نکش و کاهل و بیکار وسست * لیک بوده درخورش چالاک وجست *
 * نکوهش فی ضم کاف وکسر هایلله مذمت و سرزنش معناسنه شمس خزی بیت اگر ذات
 اورا ستایش نکوید * فرشته بود در مقام نکوهش * حکیم فردوسی بیت زحیری که کرد
 نکوهید شاه * نکوهش بود نیز بر تاج وکاه * حکیم اسدی بیت کراز خراسته نام چونی ته
 لاف * بخودی نکوهش بده بی کزاف * نیایش فی فتح یای تحتانی اولی وکسر ثانیه ایله
 تحسین و آفرین و دعا معناسنه شمس خزی بیت بقای ابوسحاق خوانند از حق * همه اهل
 صدق و ورع در نیایش * و بمعنی تضرع و زاری حکیم فردوسی بیت به پیروزی اول نیایش
 کند * جهان آفرین را ستایش کند * نیش فی یای معروف ایله ابکی معنایه در اول آغاو
 جانور اکنه سی عقرب و زنبور امثالی شیخ عطار بیت زنیس پشه سازد ذوالفقاری * چنان کن
 عنکبوتی پرده داری * ثانی قصاید شتریدن مخففد کال پاشازاده مرحوم بوند دخی دیولر که
 نیش سوری نسنه در دشتی طکوز دیشنه ده دیولر تکم بو بیت و واقعدر بیت * مجنونش کراز
 دنداش * نیز در قصد مستنداش * نیش فی ضم یای تحتانیله دهکملک استماع معناسنه در
 استاد لطیفی بیت ای اهل نیوش بر قسافس * تا چند ترا چنین و ساوش * و شنیدن
 لفظندن امر اولور بشنو معناسنه حکیم فردوسی بیت فرستاده را گفت نیکو نیوش * بکواخچه
 اشیری ای نیوش * و دخی اسم فاعل اولور بشنو معناسنه خواجه حافظ بیت

بیت بادوستان مضایقه در عمر و مال نیست * صیاح جان فدای یار نصیحت نیوش کن * مع الغین
 المعجمه * نفاع فی فتح فایله بیوک قدح که مجلس آخرنه آنکله طلوس شراب ایچرلر حکیم قمران
 ارموی بیت چو زخم خسروان کرد زبوی ورنک باغ اکنون * نفاع ازوی لبش داری شود برمی
 نفاع ازوی * استاد کسای بیت دل شاد دارو پند کسای نگاه دار * بکچشم زو جدا شو از رطل
 واز نفاع * مع الفاء * نشاف فی فتح شین معجمه ایله خشکی دماغ یعنی دماغه بیوست اولق
 اکثر حرکت عنیفه دن عارض اولور ابوالمعانی بیت از سختیهای یابس یاوه * شنونده دماغ
 شد نشاف * نکاف فی فتح کافله یعنی بهله الدوان معناسنه اولور * مع الکاف * نسناک فی
 سکون سین مهمله وفتح تاء مثناة ایله پیچیدن شکم یعنی یورک بوریسی که اطبا مقص دیولر فتح میم
 و غین معجمه ایله کذا فی الموائید * نسناک فی سکون سین مهمله وفتح تاء مثناه ایله یعنی بخاوج
 یاریک پیچیدن یعنی ابجه پنجه ایلکی کذا فی الاداة * نفاک فی فتح غین معجمه ایله یعنی ندان
 و ابله کذا فی الجمع اما فرهنگ میرزاده حرانزاده معناسنه دریغی ولد زنا * نفوشاک و نفوک
 کلاهما بضم الغین المعجمه اکثر فرهنگرده آتش پرست مذهبی معناسنه روایت اولنشد و حکیم
 سوزنی بیت بیرون زیک پدر تو نفوشاک زاده * من تابسی پدر همه داراودیتورم * وله ایضا
 بیت ای نظامی کلکی بی سرو بی سامانی * بنفوشاک و جهور و مغ و تر سامانی * استاد
 ابوشکور بیت سخنکوی کشتی سایمانت کرد * نفوشاک بودی مسلمانت کرد * بعض فرهنگ
 صحیح الاسانیده مشهور و منقولدر که اسلام دیندن ماعد اسنده بر دیندن بر دینه نقل ایدنه
 نفوشاک دیولر تفسیر زاهدیده نفوشاک ترجمه صابین غیروالمنش بر دیندن دین آخره
 دو پیچیدر دیو یعنی هر دیندن بر مقدار مراد لری اولد و غی اوزره اخذایدلر و ملائکه به
 پرستش ایدلر و زبور او قورلر و کعبه مکرمه به متوجهانماز قورلر بودنی مرویدر که صابین طایفه
 زنادقه دن ستاره پرست دیولر یعنی یاد زه طیارلر امام خزر ازی رحمه الله تفسیر کبیرده آیت
 کریمه * ان الذين آمنوا والذين هادوا والصابئين * تفسیرینده دیولر که صابی
 مشتهقد صابیه و اصباء دن ای مال و احب و اصحی بودر که صابی نک معناسی بر دیندن دین آخره
 میل اید یی و کواکی دوست طویحی دیمکد زریا بر گروه آدم دیندن دین و عبادت
 نورانیات و پرستش ملائکه به مشغول اولدیلر و دخی مئة ولد و مجاهد و حسن دن رضی الله عنه که
 یوطایفه بر قومدر مجوس و یهودیند تر در ذبیعه لری اکل اولماز و نسوانلرینه نکاح صحیح اولماز
 و قتاده رضی الله عنه دن نقل اولنور که یوطایفه ملائکه به و شمس دخی عبادت ایدلر و نماز و سجده
 ایدلر کونده بش کره و دیولر که یوطایفه کند و اعقیله باطله لرینه دیولر که حق سبحانه و تعالی
 خالق عالمدر اما امر ابلشدر قورلرینه که نورانیات تعلیم ایلده لری یعنی ملائکه و کواکبه عبادت
 ایدلر و نماز و دعا ایچون کواکی قبله ایدینه لر و سوزلیده ملائکه و افلاک و کواکملک خالق
 حق سبحانه و تعالی در جل شانیه و لکن کواکی مدبر امور سفلی ابلشدر و احوال اهل عالمی خیر
 و شر دن و سخت و مرصدن تمام آنلره متعلق طوتمشدر پس واجب اولدی بنی آدم اوزرینه که
 عالم سفلی نک مدبر و مدبری لری اولدقلری جهتیه تعلیم ایدلر یوقوا کلدانین طایفه سنه دخی
 منسوبدر حضرت ابراهیم علی نبیا وعلیه الصلوٰه والسلام یوقولی اوزر لینه رد و ابطال ایلدی

در سرای جهان نیک حال * ز نشن نیزال و خودش نیم سال * اگر زن بود تازه خویش پیر *
 شود در میان جنگ مرماه و سال * مع المم * نرم فی فتح زاء معجه ایلده افرهنگ جهانگیریه
 سکون زایلده مرویدر بخاردر که ایام شتاده هوا یوزنده ظاهر او و رسی روی زمینده هوای بلس
 دخانه مستحیل و لوب اطراف نیر ایدر اکائن و ماغ و میغ دخی دیر لربعض فرمکرده زاء فارسيله
 مرویدر شیخ آذری * مثنوی * نرم بارندکی و ابر سیاه * کر زمستان بودیند در راه * بس
 بخاری ز چشمه برخیزد * وز هوا نرم و ابرانکیزد * نرم تاریک و ابرهای سیاه * همه بر کاردان
 بکیر دراه * نرم و نرم * کلاهنا یعنی نرم مرقوم استاد عنصری بیت نرم و میغ که
 بدروز روشن از مه نیر * چنان نموده که تاریست آن مه تابان * نسیم فی سکون سین مهمله
 و فتح تاء مثنای ایلده یعنی نرم مرقوم کدافی فرهنگ جهانگیری فی نشیم فی کسر شین معجه و سکون
 یای تحتانیله یعنی نشین حکیم فردوسی بیت چنین گفت سیمرغ با پور سام * گدای دیدر نشیم
 و کنام * وله ایضا بیت فرمود تاپس بهنگام خواب * بر فتنه سوی نشیم عقاب * بویقین فهم
 اولنور که لانه معناسنه ده اوله * نفام فی فتح فایله توز قوپا ریش هوا و نیرکی که توزدن اوله
 استاد دقیقی بیت بخیزد یکی تند کرد از میان * کدروی اندران کرد کرد و نفام * فایرینه غن
 معجه ایلده مرویدر کدافی المجمع فی نیام فی فتح یای تحتانیله قین قلیحک و خجرك و مجاغلک
 اولسون غلاف دخی دیرل شیخ سعدی کلستانده * نثر * زبان سعدی بکام و ذوالفقار علی
 در نیام * و مولانا هاتنی بیت برآمد برین توسن نیز کام * بر آورد درخشنده تیغ از نیام *
 و دخی صنق صاریچی یعنی قریش کوکی باغیچی فی نیرم فی سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله
 ایلده نام سام در که نریمان و نرم دخی دیرل حکیم فردوسی بیت زمین یاد بر سام نیرم درود *
 خداوند شمشیر و کویال و خود فی نیم فی سکون یای تحتانیله یارم عربیه نصف معناسنه در
 شیخ سعدی بیت نیم نانی کر خورد مرد خدا * بدل درویشان کند نیم دکر فی مع النون فی
 فی نشستن فی کسر باء موحد و سکون شین معجه و فتح تاء مثنای ایلده یازمق نوشتن
 دخی دیرل ابوالعالی بیت نمی یابد تغیر حکم تقدیر * بیاید بر سرم هر چه نبشست *
 فی بناریدن فی فتح تاء مثنای و کسر راء مهمله ایلده صاچ و صاچ معناسنه فی نشاختن فی فتح شین
 و تاء مثنای و سکون خاء معجتین ایلده اغاج دیکمک و نهمنه بر کمک معناسنه حکیم اسدی بیت یکی
 ده منی جام زرین بساخت * بدو گونه کون کوهر اندر نشاخت * حکیم قطران ارموی * مسقط *
 باچنگ و بر بوط ساخته از درد و غم پرداخته * اندر میان بنشاخته یار لطیف و غمکسار * حکیم سوزنی
 بیت زدوسنی بدل و دیده در نشاخت * بدانکه زین دو پسندیده و نبود وطن فی نشاستن
 فتح شین معجه و تاء مثنای و سکون سین مهمله ایلده اجلاس و اقعاد معناسنه یعنی او تور تمق که
 نشانند دخی دینلور حکیم اسدی بیت سیمهید مرا و اربکشتی نشاست * بکین جستن دیو
 خفتان بخواست * شاه ناضر خسرو بیت کر بشایستی کد دینی کسیریدی هر خسی *
 کرد کار اندر جهان پیغمبری نشاستی فی نشانند فی فتح شین معجه و سکون نوله اغاج و طامش
 دیکمک نشاختن کبی او تور تمق و نصب ایلک نشاستن کی مولانا هاتنی بیت نم خون نشانید
 کرد سیاه * چه کردی که پر شد ز مایه باده فی نشان فی درت معنایه کاور اول علامت ثانی

ثانی حصه و نصیب یوایی معنایه ترتیب اوزره شرف شفره بیت کردید کسی نشان این خوان
 یا خورد نشان دوستان کو * ثلث نشانند لفظندن صیغه امروزه صف ترکیبی در و نشانند
 معناسنه اسم فاعل دخی اولور اما بومعنی آخر کله ایلده ترکیب اولمده معجه استفاد اولمده بلا شعاع
 بیت دو ابراهیم آمد بدیر جهان * یکی بت شکست و یکی بت نشان * رابع یعنی نشانه ابوالمعانی
 بیت سینده را کردم بتیزمتر کار نشان * تا بیاید راحت و آسایش این جان حزین * چغتای
 لسانده بیلکو دیرل میرعلیشیر بیت اول نشان کم تیلباراب ایکن کونکو لکا ورتا دیم *
 قایساری پارسا اول آیینک قوللو غنچه بیلکورد فی نشستن فی فتح شین معجه و تاء مثنای
 و سکون سین مهمله ایلده او تور تمق قعود و جلوس معناسنه مصدر در مستقبله سین رینه
 یای تحتانی و نون کنورب نشیند دیرل چغتای لسانده اولتور ماق دیرل سبعة سیاره ده بهرام
 شاه مانی فی حضور رینه کنوردوکی محله تجنیس مرکب طریقه ایلده ایدر بیت کور مادی شته
 مناسب اول تور ماق * یاقینی دایوردی اولتور ماق * ماضیسنده اولتوردی دیرل خاقان فرهاد
 ایلده عشرت بنیاد ایند کاری رده ایدر بیت شته اولتوردی یانیدا شاهزاده * قلیب
 عارضلارین کارنک باده فی تشکجیدن فی سکون شین معجه و نون و یای تحتانی و فتح کاف و کسر
 حمله یعنی تشکج کردن یعنی چهلک کدافی المجمع فی نشین فی کسر شین معجه و سکون
 یای تحتانی و فتح میله او تور احق بر معناسنه شمس خیزی بیت زتاب انتقام سطوت تو *
 کند بیکباره کی ترک نشین فی نفوسا کیدن فی ضم غین و فتح شین معجتین ایلده اسلامدن
 غیریده بردیدن بر دینه و بر مذهبیدن بر مذهب و نمکه دیرل کدافی المجمع فی نکاریدن فی فتح کاف
 فارسی و کسر راء مهمله ایلده نقش ایتمک معناسنه فی نکارین فی فتح کاف فارسی و کسر راء
 مهمله ایلده مجبور و معشوقه معناسنه میرنظمی بیت نکارین داده خود را زینت * کد هر که
 بیند او کرد محبت فی نکاسیدن فی کسر سین مهمله ایلده یعنی نکاریدن فی نکاستن فی سکون
 شین معجه و فتح تاء مثنای ایلده نکار لغتی معنایینک مصدر ایدر فی نگاهبان فی فتح کاف فارسی و باء
 موحد و سکون هایلده کوزدیمی معناسنه در میرنظمی بیت نکاریدن ازان سوی عدورا *
 نگاهبانان نکهدارند او را فی نگاهداشتن فی صقلمق و کوزتمک و محافظه و بصیرت اوزره اولمق
 چغتای لسانده ایسر اماق دیرل صقلمق و حفظ و حراست ایلک معناسنه میرعلیشیر بیت
 اول آیینک خرمن حسنین خزانندین ایسر اغیل یارب * کل و شمشادین آسیب زماندین
 ایسر اغیل یارب فی نگاه کردن فی نظر کردن معناسنه میرنظمی بیت همی کرد نگاه از دور
 رویش * ندارد پایهارفتن بسویش فی نگاهیدن فی معنی نگاه کردن فی نکران فی فتح کاف
 فارسی و راء مهمله ایلده باقیچی معناسنه اسم فاعل ابوالمعانی بیت یار رفت و دل من ماند بحسرت
 نکران * کویارفته زتن جان و تعی ماند جسد فی نکرستن فی فتح کاف فارسی و کسر راء و سکون
 سین مهملتین ایلده باقی و التفات ایتمک ضیاء الدین فارسی بیت منکر در بتان که آخر کار
 نکرستن کرسستن آردبار فی نکریدن فی فتح کاف فارسی و کسر راء مهمله ایلده یعنی نکرستن مرقوم
 فی نکرستن فی زیاده یای تحتانیله یعنی نکرستن مرقوم فی نکون فی ضم کاف فارسی و واء
 معریفه ترس و دوش که عربیه مکوس و مقلوب معناسنه مولانا هاتنی بیت پس از کشتن

و بستن بی قیاس * نکون کشت خوار زمین را اساس * نکو دیدن * ضم کاف و واو معروف
ایله سرزنش و ملامت ایلک وید کونی دردن ابوالمؤید بیت در نکو دیدن کسان دارد *
صد زبان و عیب خویش اخرس * نکو بیان * نکو بیان مرقومدن مخفقد * نکو دیدن
نکاه استن مرقومدن مخفقد * نکو کردن * نکو کردن مرقومدن مخفقد * نکو دیدن
نکاهیدن مرقومدن مخفقد * نکین * کسر کاف فارسیله یوزک قاشی معناسنه شاعر بیت
نفس نکین مهر تو یاسید البشر * بر سینه دلم شد کلقش فی الحجر * نومتن * کسروا و
وسکون شین معجه ایله ایکی معنایه در اول یاز و یازمق کتابت معناسنه ثانی معنی پیچید
و نور دیدن دورمک و دوشمک معناسنه شیخ سعدی بیت و کر خشم کید مکر دار زشت *
چه باز آمدی باجراد نریش * نهادن * قومق وضع و انحطاط معناسنه * نهان * کز او
خفی معناسنه خواجه حافظ * مصرع * نهان کی ماند آن رازی کزو سازند خفوا * نهان دان
کیلاز و خزن و انواب حفظ اولمان مکان معناسنه در * نهستن و نهستین * کلاه با کسر الهاء
وسکون السین المهمله معنی نهادن میرنظمی بیت شنید آن سخن جست از جای جست *
نهست یک بیک بیش او هر چه هست * نیازیان * فتح یای تحتانی اول و ثانی و کسر زاء معجه
ایله معنی حاجتمندان حکیم انوری بیت ای چشم نیازیان ز جود تو * چون چشم خالفان بخوش
خواهی * نیازیدن * فتح یای تحتانی اول و کسر زاء معجه ایله حاجت دینک معناسنه در
* نیازگان * جمع نیادر کداد معناسنه میرنظمی بیت همه شام بوده نیازگان شاه * چو
خورد شید روش زمانی بماه * نیشان * سکون یای تحتانی و فتح سین مهمله ایله ایکی
معنایه در اول لفظ مرکب اولورنی ایله ساندن بوحالته یینه ایکی معنایه کاوربری آنجا نیکدادر
معناسنه و بری دروغ معناسنه ثانی لفظ مفرد اولوراور ته بهار آیینک آبدر که نیر اظمک
برج ثورده ایام مکی در معناه لفظ یونانی در فرمک وفایی ده سال فارسیه یک یونانی آبی در
و فرمک میرا ابراهیم آفتابک برج مکه مدت مکی در دیش ام ابو غلطد زیر ماه نسان
آفتاب برج حمل آفتاب اون کون طور و ثوره تحویل ایدرا اکثر ایام ماه ثورده اولور و تقدیر
اعتبار زیاده به اولور کتاب السامی فی الاسامی ده بهار آپلرینک ابجی آبی در دیش و احیای دخی
بود از کاشن راز بیت شنید ستم که اندر ماه نسان * صدق بالارود از بحر عمان * بو آیده
یغان یا غورا چون فی البربر و فی البحر در دیشلر * نیشان * یای مجهول و فتح سین معجه ایله
معنی نیشان مولانا مظهر در صفت اسب بیت بنیاست آنجا نیکه به بیند بروی سنک * نیشان
پای سوره شیمهای تار اسب * نیکین * سکون یا پین تحتانین و کسر کاف فارسیله معنی نیکی
یعنی ابولکه منسوب دیمکدر که نیک ایودر کافدن صکره یای نسبتدر و نون ناکید ایچوند
* نیکون * سکون یای تحتانی و لام و ضم کاف فارسیله ایکی معنایه در اول کولر نکو اولان
نسبه ثانی یغور او بولت اکثر آسمانه صفت استعمال اولنور ابو المعانی بیت کشته زرمخ
اختیار در آسمان نیکون * پرده زرتار و شبکوز ایدر آویختست * نیتن * سکون یای
تحتانی و ضم و فتح تاء مثناة ایله یارم آدم معناسنه بر نوع مخلوقدر نیمچهره دخی دیر ل نصف
انسان میاننده بحر محیط جزیره لرنک برنده اولور یارم یوزلور بر کوزی و بر قولای و رالی و رایای

ایاغی وارذرار کی نصف بین و دیشیسی نصف یسار در ابجیسی بریره گلوب طور و نیمه گویا آدم
اولور و آیر باب کند کارنده بر ایا قله یوزلر و استدکاری پرله کیدر لر بوحالته غایت یو کرک و قنار
و خوزیز دیرلر * نیمچوان * هنوز تمام کامل بکیت اولماش آدم و آنده دخی استعمال اولنور که
هنوز بنماش دیمک اولور * نیوشیدن * ضم یای تحتانی اولی و واو مجهول و کسر شین معجه
وسکون یای ثانیه ایله دیکمک و استمک معناسنه ابن یمن بیت سخن ابن یمن کوش تو کر
بنیوشد * شود آکنده صدف واریدر منظوم * و دخی قی آغلق معناسنه مرویدر کینونیدن
ضم یای تحتانی اول و سکون نون و یای ثانی و کسر دال مهمله اولی ایله حمله ایلک و بهادر لاق
کوسترمک معناسنه کدافی فرهنگ جهانگیری * مع الواو * نشیو * کسر شین معجه
وسکون یای تحتانی ایله معنی نشیب یعنی انیش با ایله واو میاننده تبادل و توانی اولدوغی
معنایه در * نکو * ضم کاف ایله ایودیمکدر و خوب معناسنه ده کاور شمس خزی بیت
نسبت ترا بکوشش و بخشش بارد شیر * کفتم کنم و لیمک نمی آیدم نکو * شیخ سعدی بیت
هر که شاه آن کند که او کوی * حیض باشد که جز نکو کوی * نهیو * کسر و سکون یای
تحتانیله معنی نهیب یعنی قور قور بود دخی نشیو کی در بایرینه و او واقع اولشدر * نیرو *
سکون یای تحتانی و ضم راه مهمله ایله قوت معناسنه در شمس خزی بیت ابواسحق ای کرده
مسخر * مالک را بددل و داد و نیرو * شیخ سعدی بیت بکفتا فراتر عالم نمند * بماند که نیروی
بالم نمند * و دخی زور معناسنه شیخ سعدی بیت درختی که اکون گرفتست پای * به نیروی
شخصی بر آید ز جای * نیشو * یای معروف و ضم سین مهمله ایله معنی نیشتر دو آب و نیش
زنبور و امثالی شمس خزی بیت شرور فتنه از اطراف مملکت * زند پیوسته همچون حرز
نیشو * یای معروف و ضم شین معجه ایله بر نوع ارکدر آوی طبری و نیشده دخی دیرلر
کدافی المجمع * نیکرو * سکون یای تحتانی و کاف و فتح راه مهمله و اخفاء و او ایله بوزن پیشرو
غایت استکون و ایو بدیشلو آته دیرلر میرنظمی بیت میشود بامرد ما ز ایشرو * هر کد زورش
بوده باشد نیکرو * نیکو * سکون یای تحتانی و ضم کافله کو یکم مقابلی بددر اصلی نیک ایدی
آخرینکی و او هند و وای کی در نسبت لازمه در کد خلقی اوله کسی اولیه معنای نفسنه دلالت
ایتمک ایچون در که اصللری نیکوئی و هندوئی ایدی بر کله به اضافت قصد اولنسه یا خود بر حرف
شین کی و تا کی بانی اظهار ایدرلر مثلاً روی نیکویش و خال هندویش و روی نیکویش و خال
هندویش کی * نیمو * یای معروف و ضم مهمله خزره در که ستم حیواناتده حاصل اولور * نیو * یای
معروف و واو موقوف ایله بهادر و دلاور معناسنه شمس خزی بیت کریم و کامل و صافی ضمیر است
شجاع و صدف رو کین توز و نیوست * شاعری تخفیه سنه * الب اولدی و نیو اولدی دلیر اولدی
دلاور * دیشدر دلیر معناسنه ده اولور * زه * فتح زاء معجه ایله یعنی نزد مرقوم
یعنی پزمرده و عاجز * نسیمه * سکون سین مهمله و فتح باء فارسیله بنالر اصطلاحده دیوار
بناسنه قور تعمیر ایتدکاری که بر صره طاشدن و یا خود کر بچدن عبارتدر لاد و وای و حیمه
دخی دیرلر مثلاً این دیوار چند نسیمه است دیرلر یعنی چند حیمه است دیمک او او * دشاسته
معروف نسیمه در بغدادی اصلدوب ازوب و سوزوب کیکن آیردقن صکره قوریدر لر بعد آنکه

حوا و ایدر و یقه خیمه ایدر لر عربی نشاء و ایاب النیر و لباب الفوم دخی دیورلر بی نشانه بی
 فتح شین معجه و نوله ایکی معنایه در اول نشان ثانی آماج نیر معناسنه ایوالماتی بیت سینره را
 کردم نشانه نیر دل و زمره * مر حبا جازا ازو آرام و آسایش رسید بی نشکرده بی سکون
 شین معجه و راه مهمله و کسر کافله مجلد و سراج و پایو بجی سختیان تراش ایندکاری شفریه دیورلر
 کسکن دمو رکد عربیله از میل دیورلر ابوشکور بیت بشکرده برتد ویرا کاو * تفور جبین
 ناسکیماتقو بی نشسته گاه بی فتح شین معجه و تاء مثناة و سکون سین مهمله ایله ایکی معنایه در
 اول او تور احق بر ثانی او تراق بری مقعد معناسنه و ترکیبندن دخی فهم اولنور بی نشواره
 و نشوره بی کلاه با سکون الشین المعجه و فتح الو او الراء الماهله کونک معناسنه بی نشوه بی
 سکون شین معجه و فتح و او ایله سرور دل و کیفیت معناسنه طالب آملی بیت طالب نصیب ما
 مازنی لاله دنک نیست * مارا برات نشوه افیون نوشته اند بی نشیره بی کسر شین معجه
 و سکون یای تحتانی و فتح راه مهمله ایله نشوره مرقوم معناسنه بی نشیمه بی کسر شین معجه
 و سکون یای تحتانی و فتح میله خام دری معناسنه در کدافی قره دنک جها نکیری ادات النصلا ده
 فتح نوله مرویدر میر نظمی بیت غلیظ و سخت جلدش چون نشیمه * شده هر دست و پاماند
 هیمه بی نفعه بی سکون فو فتح خاء معجه ایله کاجک دیدکاری جانور در بی نگاه بی فتح کاف
 فارسی ایله نظریه بی باقی و کورمک و کوزتمک و بک معناسنه در بی نکرده بی فتح کاف و دال
 مهمله و سکون زاء فارسیله کوزه و مشربیه معناسنه در بعض نسخه ده کاف عربیله در وید
 الفضل دوزاء معجه ایله مرویدر بی نکند بی فتح کاف فارسی و سکون نوله ترکیب دخی نکند
 دیدکاری جانه نکندی در فارسیله آجیل و سوزنی دخی دیورلر ثانی دخی معناسنه در کدافی
 قره دنک جها نکیری بی نکوهیمه بی خم کاف و او معروف ایله بد کفقی یعنی برامز سو بک
 معناسنه شیخ سعدی بیت بزرگی هنرمند آفاق بود * غلامش نکوهیمه اخلاق بود بی نکه بی
 نگاه انداختن غفدر بی نهاله بی ایکی معنایه در اول صیاد کومه سی شمس خزی بیت
 غزال آسمان آید بدامش * اگر تیروش باشد بر نهاله * استاد قرخی بیت از بی خدمت
 دارند چرتو تا تو ملک صید کنی * بنهاله که تو بخیر پانک * شهره آفاق نفعه بیت تادلم افکنده
 ز عشق بناله * عشق تو بر جان من نهاده نهاله * ثانی نهاله مرقومک معنای اولیله مترادف در
 حضرت مولانا قدس سره بیت بر نوشته هیچ نویسد کسی * بنهاله کار داند مفرسی *
 بی نهاله گاه بی شکار گاه معناسنه استاد قرخی بیت از کداری دهنهاله گاه تو آیند * روز شکار
 تو صد هزار شکاری بی نهاله بی مصغر نهاند بی نهاله خانه بی کز او و جای خلوت و غنی
 خانه بی نهاند در بی فتح ها و دال و راه و ملتق و سکون نوله نهاند معناسنه بی نهاله اظهار هایلله
 ایکی معنایه در اول شهر معناسنه در کد نشا بور لغنی ذیلند ذکر می مرویدر ایله نه شاپور اولدوغی
 و نهانند اصل نه آوند ایدی که آوند مکان معناسنه در ثانی نهادن لفظندن صیغه امر
 و نهان ترکمی او اور خواجه حافظ بیت ساغری بر کفنه تاز سر * بر کشم این داق
 و نهان قام را بی نیازیده بی فتح یای تحتانی اول و سکون ثانی و کسر زاء معجه ایله یعنی نیفکنده
 و آهک نکرده و قسند نکرده و بر نسنه ال اوزا تعدی دیکندر سراج قری بیت قدح زاشنایاق

زاشنایاق تو بکر بست خون * کروشد سوی او نیاز به خون بی نیره بی یای معروف و فتح
 واهمهله ایله یایق که آنکه یاع چیه قارلر بی نیره بی یای معروف و فتح زاء معجه ایله سهوکه
 عربیله رخ دیورلر بی نیره بی یای معروف و فتح زاء فارسیله بی نیسته بی سکون سین مهمله
 و فتح تاء مثناة ایله قره دنک و فایده یعنی نیست استاد کسای بیت آس بندم زیر آسیای
 زمانه * نیسته کسمن ز بس جفای زمانه بی نیفه بی سکون یای تحتانی و فتح فایده اوج معنایه در
 اول بند از اریغی از ارباغی امیر خسرو بیت مردم از شهوت آماده زده * زان کره نیفه ز
 و ماده زده * مشهور اولان جمع طونک او چقور اویدر شاعر بیت شلوار تو کد آغ روانست
 ای غلام * از پاچه تابنیفه بود پر زسیم خام * ثانی بوقیه معناسنه شیخ نظامی بیت بسی نافه
 مهر نا کرده باز * زیمه بسی جامه دلنواز * ثالث بعض نسخه ده یعنی پوستین شرف شفره
 بیت شیر کز بالش عدل تو دباغت یابد * کردش نرم تراز نیفه رویاه بود * مولانا میدی
 بیت بنی معجوناقه نیفه زدوش * وز قبا همچو کل برون آبی * شیخ نظامی بیت و سق
 نیفه های شبستان فروز * چرخال شب افتاده بر روی روز * شرفنامه ده بوقیه معناسنه در
 بی نیکخواه بی سکون یای تحتانی و کاف و فتح خاء معجه و او معدوله ایله ایو استیجی مراد
 دوست و ایصانجی دیکندر بی نیله بی سکون یای تحتانی و فتح لامله رنگ کبود معناسنه شاه
 ناصر خسرو بیت کمی کاندر خلافت جامه پشد در ده حیلله * زهر سوک او مادر پیوستد جامه
 نیله بی نیم پارچه بی فتح باو جم فارسی و سکون راهمهله ایله بر علمندر کد نصف وجود انسان
 حرکتدن عاطل و باطل اولور اطمینان بی نیره بی سکون یای تحتانی و نیم و فتح تاء
 مثناه و نوله برون قصه اولدور کز کورک قیلار شاعر بیت زید بر او نیمته اطلس و دیبا
 نازک بدن و سروق و جامه زیبا بی نیم ته بی سکون یای تحتانی و نیم و فتح تاء مثناه و اطهار
 هایلله یارم الک نیم نان معناسنه و دخی نصفدن بملک مولانا هاتی بیت بکی نیم ته کرده
 قصاب وار * بسی قوج جنکی دران کارزار بی نیم چهره بی برون خلق قدر یارم چهره و یارم بدن
 او اورلر نیمن دخی دیورلر حکیم اسدی * مثنوی بی به یکارشان هر کس آهنگ کرد *
 کزان نیم چهره بر آرد کرد * سواری برون شد شتابان چونیر * کزیشان بکی را کند
 دستگیر * کزیشان یک پای زانسان شتافت * که اسب دوا کردش اندر شتافت بی نیمه بی
 سکون یای تحتانی و نیم و فتح حیم فارسیله اوج معنایه کز اول کوتاه قد شبیره که ترکیب
 و اسق دیورلر بحیر الدین بیلغانی بیت چو دید سینه که کل پای در رکاب آورد * کشید نیمه
 یعنی که خسرو است سوار * ثانی جامه کوتاه دامن و کوتاه آستین ثلث کوتاه قد تفنگ
 معناسنه در بی نیم خایه بی سکون یای تحتانی و نیم و فتح خاء معجه و باء موحد ایله یعنی کنبد
 کدافی قره دنک زده نکوبابو معنایه حکیم خاقانی بیت چون عظمت نظر نم منظر نیم خایه را *
 خانه موزجه شود نه فلک از حقری بی نیم سوخته بی نیم سوخت مرقوم معناسنه در
 بی نیم کاسه بی شربت کاسه سی که بکمردی دخی دیورلر نیمه بی مطلق یارم در هرنه نک
 اولور سه مؤید الفضلاده برقع معناسنه مرویدر چغتای لسانند ایکی معنایه در بری پاره
 معناسنه در میرعلشیر بیت دیسانک آنکابولای میدین اوزنکی بی بیللمس قبل * که غفلتد و

فناطویدا او زنی بیرنمه بیماک * ثانی نسنه معناسنه دیمک اولور ازیوان لطفی بیت
حق دین ای کونکل اوزکای نیا قیامتنا * سین خسته غه اول بیرده که بیمار تا پیلسا کی نیوسته بی
غم یای تختانی و و او معروف و فتح سین معجه ایله قوالتو توب دیمک استاد رودکی بیت
همه نیوسته خواجه نیکویی و به صاحت * همه نیوسته نادان بچنک و فتنه و غوغاست * ودخی
آواز ایله آغلمه دیرلر شاکر بخاری بیت چو گوشتیدم که حال خود بگویم * زبانم بر نکرده از نیوسته
جمع الفرسه نرم و حزن آغلق که کلون ظاهر اولور دیوب یو بیته متمسک اولمش فضل طاهر
بیت اشک بارید و بس نیوسته گرفت * باز نغز و دگریه های دراز کی نیوسته بی غم یای
تختانی اول و کسر سین معجه و سکون یای ثانیله یعنی شمیمه و کوش گرفته سراج قری بیت
زدل نای راهست صوت حزین * که آواز اوانیو شیده شد کی نیوه بی سکون یای تختانی و فتح
واو ایله ناله و افغان معناسنه استاد رودکی بیت کوش تو سال و ماه برد و سرود * نشنوی نیوه
خروش از کی مع الیاء القحطانی * نشسنی بی اوزرینه او توراجق نسنه هرنه اولور سه
کی نکین سای بی کسر کاف فارسی و سکون یای تختانی و نون و فتح سین مهمله ایله مهر کن
یعنی مهر قازمی دیمک در کی نهادی بی ذاتنه اولان خلقت و طبیعت معناسنه کی نهانی بی
کز لونسنه و کز اوایش ایتک نوعی خموشانی بیت نهانی جرعه نوش جام غیبی * تمک
پرورده الهام غیبی کی بی یای مجهول ایله حرف ثانی در دکل معناسنه حکیم انوری بیت
چنان کامل که فی کرمست و فی سرد * چنان عادل که فی خشکست و فی تر * عربیده لیس ایله
تعبیر اولور چغتای لسانه ایماس دیرلر کسر الف و سکون یای تختانیله غزللر در دیف واقع
اولور جمله دن برینک مطلبی بودز میرعلیشیر بیت زلفی دور کونکومده اهر دم آه قیماق سود
ایماس * کیم هواغه مشک و عنبر کردی بو تراردود ایماس * نفس متکلمه ایمان دیو تعبیر
ایدرلر دکل دیمک اولور وله ایضا بیت سورا کیم عاشق سین مومقر بولسام هلاک ایلار *
ایرور بوطرفه کیم یالغان دی المان کیم ایمان عاشق کی نیکی بی سکون یای تختانی و کسر کاف
فارسیله اولک معناسنه درینک ایودر آخرنده کی یا حرفی مد اولنک وصف زایدی افاده ایدر
شمس غزلی بیت زیب نیکویی و زیبایی شد * نیکی نیکیست دگرها هیچست کی نینوی بی
یای مجهول و سکون نون و کسر و او ایله ابکی معنایه در اول فرس قدیمه شهر موصله دیرلر ثانی
مسکه معناسنه که تره یا غنه دیرلر بی باب النون المضمومه مع الالف * نوش کیا بی سکون
سین معجه و کسر کاف فارسی و فتح یای تختانیله مخلصه دید کلری تخم دانه لیدر ترکیه نوروز
اوقی دیرلر شیخ نظامی بیت نوش کیا بخت درودر نشست * رهگذر زهر بتد بیر بست *
اختیارات بدیعیه مسطور در که باز حاصل ایدن حیوان مخلصه پیراغندن غیری اوت
یمکله حرارتی درونندن غلیان ایدوب بخاری کوزلندن چیمقوب بیکارنده منعقد اولور خرما
چکرکی مقداری اولور مقبولی بودر بی نوش لیمنا بی سکون سین معجه و کسر لام و بیا فارسی
و فتح نوله موسیقی ده برنوا آدیدر منوچهری بیت قریان رام کل و نوش لیمنا اند * صاصلان
یاغ سیاوشان باسروستان کی نوشا بی و او معروف و فتح سین معجه ایله امام فاعل دراجی
معناسنه نوشنده کی بی مع الیاء الموحده * بخود آب بی بخود ایله بشمش صودیمک در غایت

باب الفتح

غایت نافعه در هم غذا و هم دوا در طریق طبیی نویله در کج ارکک قیون اتنی یشه اول وزنده بخود ایله
چولکه قویوب اوزرینه طو او صوایدوب کفایت مقداری طو زور مقدار داریچینی دخی قویوب
اول قدر قیما درلر تا که بخود مضجیل وات مهر آواجه بعد ایندیروب و صقوب و بزدن
سوزوب استعمال ایدرلر یکنه بغایت قوت و جماعه تقویت ویر منقولدر که معلم اول حکیم
ارسططالیمس بودند غیری طعام یزایش و اصلا مریض و خسته اولدی دیرلر بی مع التاء المشناه
بی نبشت بی کسر باء موحده و سکون سین معجه ایله نبشتن لفظندن فعل ماضیدر و امام
مصدر دخی اولور یازدی و یازمق معناسنه بی نخست بی غم خاه معجه و سکون سین مهمله
ایلله اول هرشی عربیده مقدم و ایتد معناسنه شاعر بیت ای ازل فرشته کسته آگاه درست
وی مملکت ترانه آخرنه نخست کی نکبت بی سکون کاف و فتح هایلله لغت مشترکه در قوقو
معناسنه عوما خواجه حافظ بیت ای صبا نکی از کوی فلانی بن آر * زار و بیمار غم راحت
جانی بن آر بی نواخت بی سکون خاه معجه ایله ابکی معنایه در اول موسیقیدن آوازه
ایدوب چاشنی و ادت کوسترمک معناسنه خواجه سلمان بیت مطرب بزم عاشقان دوش
نواخت مطلبی * دار نظام نظم این کوهر در تی دری * ثانی نواختن لفظندن فعل ماضیدر
او خشادی دیمک اولور مولانا هاتنی بیت شته و مرجت کیش نواختش * بشیرین زبانی
سرافراختش کی نوشت بی کسر و او و سکون سین معجه ایله نبشت مرقوم کی ابکی معنایه
کلور اول نوشتن لفظنک ماضی سیدر و امام مصدر دخی اولور مولانا عرفی * مصرع *
سرنوشت با بهشت جاردان یا آنست * ثانی و او مجهول ایله نوش معناسنه حضرت مولانا
قدس سره بیت کاهی امیر صومعه کاهی اسیر بشک * که رند دردی نوشتم که شیخ و که صوفی فتم
بی نهفت بی غم ها و سکون فایله ابکی معنایه در اول موسیقی ده بر مقام آدیدر ثانی نهفتن
لفظندن صیغه ماضیدر اخفا یادی یعنی کزلدی دیمک او اور میرنظمی در صفت شام بیت
نهفتست زر لکن کجور کردون * ازان روی فاک کشتست کلکون بی مع الجیم * نفروج بی
سکون غین معجه و غم راه مهمله ایله او قلاخی که آنکه یوققه خیر آچارلر عربیده مدمک دیرلر
و هندی لسانه پیلن دینلور بی غم و بی غم و فتح زاء معجه ایله کرسی دیمک در غم و غم
دخی دینلور بی نوح بی و او مجهول ایله جام اغاجی که کالج و نوز و نوز دخی دیرلر معده مکر بیت
زیب زمانه باذناج و صبر تو * تاهست زیب بستان از سرو وید و نوح بی مع الخاء المعجه * غ
بر آدم آردنجه قدم بر قدم کیمکه دیرلر خواجه عین القضاة همدانی * رباهی * چون ذره
بخور شید بتورخ تو * روزان و شبان همیدوم بر نوح تو * کردور شوم من از رخ فرخ تو * آواز
دعی عدم دهد پامخ تو کی نوح بی و او معروف ایله ناله و زاری معناسنه که مصدری نوشیدن
کلور ابوالمغانی بیت هر شب کندم باغم تو کویه و نوح * بکرو ز نیر صید ز حال دل زار بی مع الدال
الموهله * تبید بی کسر باء موحده و سکون یای تختانیله یعنی خیر خوشر که نوید دخی دیرلر
کذا فی فرهنگ جهانگیری بی بخود بی غم خاه معجه ایله معروف حبوباتندر کی نمید بی
کسر میم و سکون یای تختانیله یعنی نومید ما یوس و محروم معناسنه حکیم سنایی * مثنوی *
ای جوانمرد نکته بشنو * از عطای خدا نمید مشو * مهرش ادریس را بداده نوید * لطفش

ابایس را نکرده نمید * حکیم ناصر خسرو بیت روی امیدت زیر کر و نمید ست * کرت
 کما نیست کاین سرای قرارست * نوش باد * موسیقی ده نوای چکا و کدن متشعب بر پرده
 آدیدر * نوکند * و اوچهل و فتح کاف فارسی و سکون نونه یعنی نورسته و تو خاسته
 استاد فرخی بیت آن رخ چون گل نوکند بالای چوسرو * خواجه دید است همانا کدر دشت
 بردارست * حکیم سوزنی بیت همه بایکد کر همی بازند * بازی کودکان نوکند * نوید
 کسرو او سکون یای تجتانیله ایکی معنایه در اول یعنی خوشی حکیم اسدی بیت بدو باشد
 ایرانیان امید * از و پهلوان با خرام نوید * ثانی یعنی خیر خوش استاد رودکی * رباعی *
 در موسم نوروز زبان شد همه بید * وز آمدنت بکستان داد نوید * کشتند درختان
 ز شکوفه همه چشم * و اندر ره انتظار کردند سفید * امیر معزی بیت زوضه عیقا را امید
 وز و فقیار نوید * ز واسیران اعطا و زو پیمانرا منال * نهم * سکوها و فتح صاد ممله ایله
 اعدادده طقوز یوز در عریبه تسع مایه دیرل * مع الزاء الممله * مخزار * سکون خا و فتح زاه
 معجین ایله قیون سورسی او کجه کیدن یکی که ارکج معنایه نه از و مخراس دخی دیرل ابو الفرج
 رونی بیت شیر سیم تو بر فکنده بکره * کرک قصاب را بخزاری * ابوشکور بیت راعی عدل ملاک
 پرور او * کرک را داده منصب مخزار * کذا فی فرهنگ وفایی * شخار * سکون شین و فتح خاه
 معجین ایله اشترو کا و کو سفند علی حوصله دن چیقاروب تکرار چیتکه دیرل حضرت مولانا
 قدس سره بیت شخار غمت کم چون اشتر * چون اشتر مست کف بر آدم * امیر خسرو
 بیت زنج منن بحفالب بد کر حق جنبان * بصدق دل نه بد انسان که بزین شخارست *
 * شخوار * سکون شین و فتح خاه معجین و او معدوله ایله ایکی معنایه در اول شخار مرقوم
 معنایه که شخوار و نشوار دخی دیرل حکیم اسدی بیت چنان دان که بخت بدت خوار کرد *
 جهان خوردت و بار شخوار کرد * ثانی بقیه کاه و علف معنایه * شخوار *
 سکون شین و فتح خاه معجین و او معدوله ایله یعنی شخوار مرقوم کال اسمعیل بیت
 دو سال شد که زهرمان همیزند شخوار * ز نعمتی که ازین پیش در جهان خوردست *
 و خم خا و سکون و او ایله ده جایز در استاد لطیفی بیت من از طعنه حاشاکه اند خورم *
 و کر چند خانیچ چون شخوارم * شوار * سکون شین معجه و فتح و او ایله شخوار
 مرقوم معنایه در کذا فی فرهنگ جهانگیری * نمودار * ایکی معنایه در اول یعنی
 دلیل ثانی معنی مانند و بعض فرهنگ کرده اورنگ معنایه در لفظ مرکب اولدوغی ظاهر در
 نمود ایله آردن که آوردن لفظندن اسم فاعل در میرنظمی بیت که ناز و عشوه از حسنش
 نمودار * نکشته چون فک هرگز وفا کار * نوار * ایکی معنایه در اول اورغان ثانی
 جادر قولانی شمس خزی بیت بود زبده ازل خیمه بقای ترا * ابد طناب و ازل و خا و دوام نوار *
 * نوار * معروف عربیله مشترک استعمال اولنور * نوشادر * فتح شین معجه و کسر دال ممله
 ایله بر معنی دار و در سمرقند نا حیمه سنه بر طاع و اردر آنده بر مغاره دن چیقار
 و نمید او و بوقسم علی اولانندن اعلا در و بر قسمی دخی کر میده او جا غندن و حمام
 کاغذندن حاصل او و سیف اسفرنگی بیت کر سر مه کشد روزی در دین حسود او * هر دن او

او کردد نوشادر بیگانی * فرهنگ جهانگیری ده فتح نون و سکون و او ایله معنایه در * نوش آذر
 سکون شین و فتح ذال معجین ایله نام آتشکده ثانیذری یعنی یدی آتشکده مغانک ایکی سی
 آدیدر یانکزنوش دخی دیرل مختاری بیت کنون از سردی و تری هوادر جان نوش آذر *
 سمن در خلاف طبع ماهی زاید از مادر * حکیم فردوسی * مثنوی * از آنجا بنوش آذر اندر
 شدند * زرو هیر بد راعمه سرزدند * بخویشان بنوش آذر آذر برد * چنین بد کنش
 خوار نتوان شمرد * نوشخور * سکون شین و خم خاه معجین ایله شهرور ملکیک بشخی کوفی
 آدیدر * نوفر * نیلو و لفظندن تصرف اولمشدر حکیم شیرازی بیت سیرد و تر نوفر
 بنفشه شهرم * لیک در شاه سفرم گفتند کرم * نوکر * و اوچهل و فتح کافله خدمتکاره
 دیرل خوارزم لسانند مشورت معنایه در ویر یاد شاه آدیدر کذا فی المویید * نوکفار * و او
 مجهول و سکون کاف و فتح فایله یعنی چوق سو باجی نوکفار * دخی دیرل میرنظمی بیت مشو
 در مجلس ارباب عرفان * پریشان کوی و هم نوکفار و نادان * نهم * سکون ها و فتح باء مو حده
 ایله نهمره مرقوم معنایه بلکه آندن اختصار اولمشدر زرا بودنی آنک ایکی معنایه
 مترادف در * نهم * سکون ها و فتح و او ایله اما اصحی خم ها و سکون و او ایله بوزن ده و هم چشم
 و هم نگاه معنایه حکیم سوزنی بیت تو آن سری که شمارند خاک پای ترا * سران محتشمان توتیای
 نورنور * بعض فرهنگ کرده نون و یننه باء مو حده واقع اولمشدر * مع الزاء المعجه * مخز *
 سکون خاه معجه ایله نخست مرقوم معنایه در مخز نخستین دیمک اولور * نواز *
 نواختن لفظندن عینه امر و وصف ترکیبی در دله نواز و پرده نواز کی اما دله نوازده اسم فاعل
 اولاق دخی انشور ابوالعانی بیت دله نواز دل عاشق شده نامرد نواز * نشود سلطنت حسن
 جهان سوز دراز * نوز * و او معدوله ایکی معنایه کاور اول کاج اغاجی زاه فارسیله ده مرویدر
 حکیم ازرقی * قطعه * جامه باغ سوخت بی آتش * جامه کرم خواه و آتش سوز * زال
 شد باغ تانه دیراز برف * چون سر زال زر شود سوز * ثانی مخفف هنوز در حکیم سنایی
 بیت مطلع بر خمیا و اسرار * نوزنا کرده بردل تو کذار * حکیم سوزنی بیت کفتم که ای بابا تو چون
 قد توراست * از عشق من و ناز خوده آ کانه نوز * شمس خزی بیت تو باش تا که شود
 صبح دولتش روشن * که در جهان نمیدست صبح جاهش نوز * کال پاشازاده نوزی آندن
 معنایه در دیوشمس خزی بیتن ایراد ایلش اما مزبور بیت بو معنایه دلالت یوقدر * نوز * زاه
 فارسیله درخت کاج که نوران دخی دیرل امای هروی * قطعه * نال را دست اعتدال چوبست
 فارغ البال بر میان زنار * لاله و سوسن اندرین سخمند * دلده و صد زبان چه نوز و هزار *
 منوچهری بیت چوطوطی کشت شاخ مید و شاخ سرو نوز و کل * نشسته ارغوان ساز آن بر
 سایه طویی * شمس خزی * قطعه * جمال ملت و دین خسروی که در بخشش * زیار منت
 او پشت آسمان چون کوز * ز آب دولت او سرفراز همچون سرو * باغ فطرت سر سبز باد همچون
 نوز * نهار * اول یکی یه دیرل که قیون سورسی او کنه دوستوب کیدر مخزار دخی دیرل ترکیله
 ارکج عربیه کر ارد برل حکیم سنایی بیت راستی کن تا شود جان تو دایم شاد از انک * جفت غم
 کردد شیان چون راه بکند اردنهار * خسروی بیت من ز خند او ندیند پشم ایچ * علم ترایش

نکیرم نهاز * شمس خیزی هر متبوع معناسنه در دیوب یومینی نظم کتور مش بیت بدان
رسید درین ملک عدل و انصافش * که کز سروری کله میکند چو نهاز * مجمع الفرسه
استعاره طریقه مطلق به شروان و پیشوایان و سروران معناسنه در دیش ادات الفضلاده
کسر نوله یوم معنایه و فتحه ایله بمعنی ترس و بیم مرویدر * نهفته نیاز * اول کسه یه دیر لکه
بر کسنده حاجتی اواسه کز اواعلام ایله و حاجت استریوزدن ایتیموب روای حاجتی جانب
آخر دن ظاهر ایتدر ملک و ادیسن کوستره ابوالمعانی بیت زیم آن شه عشو و شدم نهفته نیاز
مباد طمع لطیفش نمیشود مغیر * مع السین المهمله * نخراس * سکون خاه معجه و فتح راه
مهمله ایله بمعنی نخرار مرقوم استاد فرخی بیت سیمه دشمن اورارمه دان که درو * نه چرانده
مثناسبت و نه دره چون نخراس * نویسیاس * و او مجهول و سکون سین مهمله و فتح باء فرسیله
یعنی ناسیاس عربیه کفران نعمه معناسنه در * نس * ایکی معنایه در اول پیرامن دهان که
پوز وید فوز دخی دیر لکه حکیم سنایی بیت بی نواتر از ابرهای تموز * سرونس ترز بادای خزان
حکیم سوزنی بیت خرخر بشک بدنج نس را * بزبازی کراسماد کردم * شمس خیزی بیت
همچون سک قصاب نیاید شکم سیر * در خوان از سر حرص شبع تانه ندنس * استاد رودکی
در هزل بیت کیر آوده بیاری ونهی بر کس من * بوسه چند بروردهی و برنس من * ثانی بمعنی
عقل و هوش حضرت مولانا قدس سره * مثنوی * یک سیمه دیوی و کا بوسی زنی * کشت
بر شهزاده ناکه رهزنی * آن نود ساله عجوز کنگه کس * نه خرده ست آن ملک را و نه نس * و فتح
نون و سین مشدده ایله عربیه ایکی معنایه در اول قوری اوراق ثانی دوه سور ملک معناسنه در
* نس * خم میله بر جانور در راسو دخی دیر لکه ترکیه کلجک عربیه ابن عرس دیر لکه * نوس *
سکون و او ایله الکم صغما قوس و قرح معناسنه خسروانی بیت از باد کشت یینی چون آب
موج موج * در نوس ابرینی چون باغ رنگ رنگ * نویس * صیغه امر و وصف ترکیبی در
چپ نویس و خوش نویس کی * مع الشین المعجمه * نش * بمعنی مثل و مانند کذافی
فرهنگ جهانگیری و فرهنگ میرزاده سایه معناسنه و مؤید الفضلاده کلاه معناسنه در
ادات الفضلاده کذالک * نمانش * فتح میم و کسر نوله بمعنی نمایش اسم مصدر در متعدی
دخی استعمال اول نور * نمایش * کسریای تحتانیله کوسترش معناسنه اسم مصدر در
میرنظمی بیت که در بر بوده زیب و ز نمایش * که یعنی داده در حسنهش فزایش * نموزش *
ضم میم و فتح زاء معجه ایله بمعنی نموزج مرقوم * نوازش * کسر زاء معجه ایله نوازدن لفظندن
اسم مصدر در انتفات ایتیمک و او خشمی و نواختن لفظندن دخی اسم مصدر اولور ساز چالاق
معناسنه * نواش * بوستانه حاصل اولان میوه قاون و قاربوز و امتالی کی * نوش * و او
معروف ایله سکر معنایه کاور اول باده ایچمک معناسنه که عیش نوش دیر لکه خواجه حافظ
بیت صیانت بیت پیر میفروش آمد * که موهم طرب و ناز و عیش و نوش آمد * شمس خیزی
بیت رسید اختر سعادت باوج فتح و ظفر * زدست ساقی اقبال و جام عشرت و نوش * ثانی
شبه و شکر و اشربه شیرین شمس خیزی بیت همیشه تا که فلک نجم سعادت دارد و نخس * بدام
تام کس نخل نبش دارد و نوش * ثالث تریاک و پادزهر معناسنه شمس سعیدی بیت احتمال نبش

نیش کردن واجبست از هر نوش * حمل کوه بنسئون بر یاد شیرین باریست * رابع بمعنی
کوشیدن یعنی استمک حضرت مولانا قدس سره بیت ای چشم نمی بینی این لشکر سلطانرا
ای کوش نمی نشی این نوبت سلطانی * خامس نوشیدن لفظندن صیغه امر و وصف ترکیبی
اولور باده نوش و پیاله نوش کی خواجه حافظ بیت گفتانه گفتنیست سخن کر چه شرمی *
در کس زیان و راز نکند ارومی بنوش * وله بیت در عهد پادشاه خطابش و جرد پوش *
حافظ قریبه کس شد و معنی پیاله نوش * سادس اسم مصدر اولور باده ایچمک معناسنه وله
ایضا بیت تا که ز ساقی شنود بانک نوش * پانجه یون کرد صراحی ز کوش * سابع جام اغاجنه
دیر لکه نور دخی دینلور ثامن لطیف و خوش مزه اولان نسبه معناسنه خواجه حافظ بیت
دوای تودوای تست حافظ * اب نوش لب نوش لب نوش * نوشانوش * متصل شراب
ایچمک یعنی کیمه یی کوندزه اولاشد یروب جمعیت ایله ایچمک خواجه حافظ بیت شراب خانکی
از ترس محسب خوردن * بروی بازیموشیم و بانک نوشانوش * نویش * کسر او و سکون
یای تحتانیله بمعنی نویس مرقوم * مع العین المعجمه * نوقع * و او معرف و فتح قایله بر شهر
آدیدر کذافی التحفه * نوغ * و او معروفله دست قیاق معنفه بره وضع آدیدرند الوید
* مع الفاء * نوف * و او مجهول ایله اوج معنایه کاور اول صد معناسنه عوه شمس خیزی
بیت برجاه او که باشد در جوابش * ز عدلش چون فتاد اندر جهان نوف * و طاع ارادندن
ظامر اولان صد اخصوصا استاد عنصری بیت از تک اسب و بانک نعره مرد * کوه پر نوف
شد و هوا پر کرد * ثانی یغور دن حاصل اولان صد امیر نظمی در صفت سرما بیت ز سردی
مثل شده دست سواران * شده کر کوش خلق از نوف باران * ثالث ایچمک یوش اولان نسبه دن
کلان صد معناسنه کذافی فرهنگ جهانگیری تحفه الاحباب صاحبی آواز سک کیمه کرده کو بکک
اورد بکنه سک می نوقد دیر لکه مع الکاف * نسک * سکون سین مهمله ایله کتاب زندک بکرمی
بر نسکندن بر نسکند دیر لکه زردشت زندی بکرمی بر جزه ایدوب و هر جزه ونه نسک آسمیه
ایتشدر و هر نسکه بر مخصوص آدور مشدر شمس خیزی * قسه * ایاشی کد ز همت
کمی نیارد در * ز ظلم و جور و بیخ آفریده داغ نسک * ز عدل توهمه خلق جهان بیاسودند *
چه اهل صحیف و زبوجه اهل زند و نسک * بویتلردن فهم اول نور که سینک حرکتیله ده جایز اوله
عربیه ایکی معنایه در اول عبادت و پرستش حضرت باری تعالی عزاسمه ثانی قربان معناسنه در
و ضم نون و سین مهمله ایله یته عربیه شرایط حج معناسنه در * نمک * سکون میم و ضم تاء
مثنایه طاع میوه لرندن بر میوه در سرخ رنگ و زرد رنگ اولور ترکیه آبلج و عربیه زغرور
و نمک العجمه دخی دیر لکه چکردی اوج کوشه او اولور قریع الدهر * قطعه * جماعتی که
ندانند باز هم از سرب * همه دروغ زن و خر بطنند و خیره سرن * نمک و بسد ز دیکشان یکی
باشد * از آنکه هر دو بگونه شبیه بکند کرد * نوبک * و او مجهول و باده و حد ایله باغک یعنی
اوزم نکا کیمه بودان زیاد چوققلینه دیر لکه نوبک * و او مجهول و فتح یای تحتانیله نوبت
معناسنه ابوالمعانی بیت باسکان در کوی جانان هر شبان * تاسهر که پامیانم بانوبک زاری
کنم * نوبک * سکون و اوقع یای تحتانیله طقه وزده بر آلمان حاصل عشر و سوم معناسنه در

و مع الكاف الفارسی * نقره خنك في قيرآت معنائه خواجه سلمان بيت نقره خنك
صبح را تاخت سلطان ختن * ساقيا كلكون كيمي را باميدان در فكن * خنك اصلند قيرآت در
نقره ايله تركيب اولند قيرآت كيمي بياض قيرديد كاري كيمي تعبير در حكيم فردوسي بيت فرس
خنك بر كستوانش سياه * تبارك ز فولاد سپرش كلاه * صكره مطلقاآت معنائه اولدى
هر نه رنك اولور سه اولسون في مع اللام * نفل في ضم غين معجه ايله دريك عميق معنائه
اكثر صولده استعمال اولنور و بر سبيل استعاره تأمل و افكار دورود را از معنائه ده كاور ميرنظمي
بيت كه كار جهان بي نفل نارواست * كه في فكر و تدبير كردن خطاست في نفل في ضم غين
معجه و او معروف ايله بمعنى زرف يعني دريك كه عريسه عميق ديرلر بحر نفل و چاه نفل ديتلور
اكثر در ياده و چاه و چقور يرلده استعمال اولنور كه آنلك قعري غابت دريك اولور و آنلك شاه
اولاندرده دخی استعمال اولنور حضرت مولانا قدس سره بيت خاصه هر شب جمله افكار
و عقول * نيست كرد غرق در بحر نفل * و عميق دورود را از معنائه كاور و كي نفل دخی
دورود را از معنائه كاور و له قدس سره بيت مرعرا آمد از قيصير رسول * در مدينه از بيابان
نفول * كاغي تمام معنائه ده استعمال اولنور مثلاً فلان در فلان ميز نفل و است ديرلر مراد اول
هنرك غور و نه پائنه بيشه ديمكدر و له قدس سره بيت مستك خویش كشته كه ترسك كهي
جوشكي * نازك و كبري كه چه در هنرك نفل و كي * و فلان نفل ميكنند ديرلر يعني اشارنده فلان
تعميق كوسترد يمكنرود دخی سخن رابا توا نفل ميكي و مراد سوزي اكلوب فهم ايلك وجه ايله
سو بارديك اولور و له قدس سره بيت از اشارت هات كويم از نفل * ايلك ميترم از آزار
رسول في نفل في فتح فايه بيا باند محل شدت شتاده آدم و صغر و قيون شتادن امين اولمق
ايچون آرام ايد چك و استاد رودكي بيت كوستفند و وجهان هست بگردار نفل * چون كه
خواب شود سوي نفل بايد رفت * بويستن فهم اولنور كه اكر يازوا كركيش مطلق كيه يا بحق
ير اوله اما نسخه وفائي ده معني عمق و غور هر چير منقولد و عريسه خمتين ايله جم نفل اولور و نو كال
واو معروف و كاف عريسه معني زديك يعني قريب كذا في فرهنگ جهان كيري في نفل في واو معروف
ايله ايلكي معنائه در اول قوش بورني منقار مرغ معنائه حضرت مولانا قدس سره بيت
حرص بط آمد كه نواش در زمين * در ترود خشك ميچويد دفين * و له قدس سره بيت هر چه
از عشقت شدم كول عشق * هر دو عالم دانه در نفل عشق * ثاني پيرامن دهن يعني آغز
چوره سي كه فرنج و نس دخی ديرلر شمس خري بيت آنكه آلوده نوال تو بليست * آزار
دست كام و فكه و نول * مؤيد الفضلا د نول نايژه صراحي و مشربه و ابريق و امثالهم معنائه در
في مع النون * نخستين في ضم خاء معجه و سكون سين ممله و كسرتاء مثناة ايله اول و اولكي
ديكدر شاعر بيت نخستين صبح كاخري فروغت * سيمه و پيش پاداش و دروغست *
في نفلان في ضم قاف و سكون لام ايله خرده نيسيله قويلان ظرف كه نقله مخصوص طبع دريك
اولور ميرنظمي در صفت مجلس بيت نقلدان لطيف از سيم و از زر * صراحي بوده از مينا و ساغر
في نمودن في كوسترمك معنائه مصدردر مستقبلند و او پينه الف و با كتورب نمايد
و نماينه ديرلر ميرنظمي بيت كهي روي جفا كه روي احسان * يعاشق را وودن كار جانان

جانان في نواختن في سكون خاء معجه ايله ايلكي معنائه در اول او خنق يعني النفات ايلك
ثاني ساز چالاق و نغمه ايلك معنائه مضارع غنك خازايه قلب اولنوب نوازد ديتلور في نوازين
كسر زاء معجه ايله نواختن معنائه مترادف در في نويان في واو معروف و فتح باء فارسيه سكوت
چو غندن اورلش سيد عريسه سله ديد كاري در فتح سين و لاله كذا في المجمع فرهنگ ميرزاده
با پينه ياي تحتانيله مرويدر في نوخيدن في واو معروف و كسرتاء معجه ايله ايلك ناليدن
معنائه في نوران في سكون واو و فتح زاء فارسيه آواز مهيب و ترسناك شمس خري بيت
ز ترس زهره مرغ آب كردد اكر * بر آسمان زند از سه مكن توفران * آواز مرقوم صاحبي بك
صفقيه اولور مضحك بيت ما بر فتم و توفران بسر ما بجلان * بشي كفتي تو كسر سلب
از انقامست * نسخه وفائي ده رود خانه و تحفة الاحبابه معني توفران كه باب الفاده ذكر اولندي
في نوران في فتح زاء فارسيه درخت كاج شمس طمسي * رباعي * آن بت كه ز سينه شور
مي انگيزد * وز شاخ شكر ميوه جان ميرسود * نورن نسبت مردم از مت * فرياد زير
بوسقان ميخيزد في نوشتن في فتح واو و تاء مثناة و سكون شين معجه ايله ايراق كلك معنائه شيخ
قطامي بيت وهم تهي ياي بسي ده نوشت * هم ز درش دست تهي باز كشت * حكيم اسدي بيت
دم ناي و و بين زمه بر كشت * عو كوس دست و كه اندر نوشت في نوشته كردن في يعز جابا و سي
كردن يا التفات معنائه در في نوشيدن في ايجمك شراب و صو و شربت وغيره كال
بخندي بيت بيا دلعل دلبر خون دل نوش * شراب لعل نوشيدن چه كارست * چغتاي
لسانك ايجمك ديرلر ايجك و اوك ايجه چك ديمك اولور فرهاد نامه ده فرهادك كيسه صنوب
كند و بر تخته اوزرنده قالد و غي يرده دير بيت بولوب هوش آنكا زابل ايجك و لوك ديك *
يا تيب بر تخته اوستيدن اولوك ديك في نوشين في سكون واو و كسرتين معجه ايله طملو و انديد
معنائه شيخ سمدی بيت خواب نوشين يامداد رحيل * باز دارد پياله را ز سبيل * خواجه
سلمان بيت آن خداوندی كه چون از عدل ميراني سخن * در تن نوشين روان نوشين روان
مي آورد * كاغي نومعنايه يالدر نوش دخی ديرلر حضرت مولانا قدس سره بيت كرنباست
كندم و محبوب نوش * چه بد كنند نما و جو فروش في نوفيدن في واو معروف و كسرتاء فايه
صد اظا هر اولمق معنائه حكيم اسدي بيت ز نوفيدن برق واز يانك نيز * همه پيشه شند
چون خزان بكريز * مؤيد الفضلا ده معني جنيدن مبسوط در في نوميدين في كسرتاء
معني غموند يعني از غنق في نون في ايلكي معنائه در اول شمدی معنائه در كه اكنون
لفظندن اختصار اولمشدر مولانا كسايي بيت نون نامزده اي شكفتي كار * راست بامردمان
نكونه شدم * عضاي ري رازی بيت بعالم اندر نون مالك الموك توي * جمالشان همه
از تست كاه جود و جلال * استاد فرخي بيت مردم از راه دشوارست نون * اندر از دست
از فراوان استخوان * شمس خري بيت ولي اي پسر كاه آنست نون * كه سازي بكي چاره
پر قسون * ثاني بعض فرهنگ زده چاه ز نحدان معنائه در اما بطريق الاستعاره در
و فرهنگ ميرزاده معني دولت و كراته مرويدر عريسه بش معنائه كاور اول بالقي معنائه
حضرت يونس علي نبينا و عليه السلام حضرت قرآن جلجل الشانده ذا النون بيوراد و غي

بومعناذرتانی شمشیرك جمله اسماءندرتالث برشهر اسمیدر رابع مرکب که مداد دخی
دینور خامس دوات معناسنه در نویان ونوبین کلاهما باوالمعروف اول فتح یای
تختانی ثانی کسرایله پادشاه زاده دیک اولور وترکان یعنی اوزبك وطاغستانی ملوک
وسلاطینلرین یونامله ذکرایدرلرکذا فی المجمع نویستن کسرواوسکون یای تختانی
وسین مهمله وفتح تاء مثناة ایله یازویازمق معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری نوییدن
واوجم هول وکسریای تختانی اول و سکون ثانیله بمعنی نوحه کردن حضرت مولانا قدس سره
بیت کسی که کان غسل شد چراترشی باشد کسی که مرده ندارد بکو چرانوید نویستن
ضم ها و سکون ف و فتح تاء مثناة ایله کزلك واورتمک معناسنه خواجه سلمان بیت کوری
چشم مخالف من حسین مشرق راه حق ایست توانم هفتن راه راست نهان فی ضم ها
وسکون نون وفتح باء موحد ایله تنور قیاضی معناسنه اعیر خسرو بیت لطیف ارشد زسوزی
قطره رایت بزرکل کنی یازش کثیف اربنهی از طینت نهان فی ضم ها و سکون
نون وفتح باء موحد ایله نهان مرقوم معناسنه خصوصاً شمس خیزی بیت جهان کوی تنور
دولت تست فلک بالای اوکویان نهان غیري نسنه قیاضیه ده دیلر عوما شاه ناصر خسرو
بیت دوستی این جهان نهان دلهاست از دل خود بکن این سیاه نهان نویستن
ضم ها و سکون نون وکسریا موحد ایله قیاضی واورتمک معناسنه حکیم اسدی بیت نهانیدها
برکشید ازمغاك بکوشاب وایران داد پاک مع الواء نو بوزن رو و سوجدید
معناسنه اگرچه سکون واو و فتح نونله مشورده اما ضمه تراکتدر کال بخندی بیت عید
می آید و مردم نه میطلبند دید هاتاق ضم ابروی او میطلبند نوشتارو سکون
واو و شین معجه ایله ایکی معنایه در اول تریاق وپازهر وامثالی نسنه لره دیلر و بر مشهور
ترکیدر معجونه علم اولشدر میر خسرو بیت بیای نوشتاروی دل من ز تو صد نانی غم
حاصل من حمید قلندر بیت لطافت سخنش طم نوشتارو بود برای تربیت روح
نوشتارو ثانی شرابك جمله اسماءندرت عرفینك بوبقندن معلوم و مفهوم و غایت وافحدر
بیت نوشتارو نشأه علت نهان در جان ما درخمار معجز افتد عیسی از درماں ما مع الهاء فی
ترهنگاه سکون زاء معجه و تاء مثناة و فتح ها و کاف فارسیله محل سرور و جای فرح
معناسنه در نسخه سکون سین مهمله و فتح خاء معجه ایله یازش نسنه واورتمک معناسنه
میرنظمی بیت نسخه مهر و محبت را نویس باادای نکته خوب و نفیس نغوله ضم غین
معجه و سکون واو و فتح لامه دو کم کره معناسنه مولانا جامی بیت تالیستم نغوله سوی ترا
کس ندید آشکاره موی ترا و دو کلمتش صاچه ده دیلر خواجوی کرمانی بیت چون مه
نابهربان تاب دهد نغوله در خم عقربش نکر زهره شب نقاب را و زلف مجده معناسنه ده
کای خواجه سلمان بیت اگر کره ز سنگنج نغوله بکشاید چو عود و عنبر از ضمیران فرورزد
نغمه سکون قاف و فتح راء مهمله ایله کش و دخی قفاده اولان چقور پرودخی ایاق او بشق
معنایه در سکند اش کش معناسنه ده کاور نکته سکون کاف و فتح تاء مثناة ایله ایکی
معنایه در اول نقطه معناسنه در ثانی اول نشانه در که برقی اوجیهله و یا خود بر چوب و اغاج

۲۱۰ واغاج اوجیهله طریاق اوزرنده یری با فکده دیلر عربیه وجه و دلیل معناسنه در که جمی نکات
کلور یابکی معنایه شاعر دیشدر بیت نکته پر کار عالم حیدرست نکته اظهار آدم
حیدرست نکته اول فارسی و ثانی عربی در نکوه ضم کافله بوزن فروزنده بمعنی
عیب و سرزنش کنند مولانا زبیر بیت کنند کم درین رسته زیبا نکوهنده لاف فروشنده را
نکوهیده یعنی عیب کرده و قابل سرزنش شیخ سعدی بیت بزرگ هنرمند آفاق بود
غلامش نکوهیده اخلاق بود نکوه ضم کافله ذم و شتم معناسنه اسم فاعل و حکیم
انوری بیت ای صمیم دلت بخیل نکوه وی صبر دردت و خیل ستای و خیل عربیه
صاحب سرو و مقدم معناسنه و دخی امر معناسنه اولور اسناد الشعر اکسایي بومعنایه دیشدر
مصرع خویشترانکوه از همه پیش مجمع الفرصد فتح نونله مریدر نونه ضم
میم و فتح نونله چاشنی که بر نسنه دن النور بامک ایچون و دخی اوزتمک معناسنه شمس خیزی بیت
ای خسروی که زمت بشد خلد را نونه باحسن نور رایت خورشید را نونه و فاسد و زشت
و هیچ معنایه دخی مریدر نویه ضم میم و فتح یای تختانیله بمعنی نونه مرقوم نواده فی
فتح و و و دال مهمله ایله اوغل اوغلی و قیر اوغلی خاتواده بودند اولاد و انساب اولان خانیه دیلر
نواشته سکون شین معجه و فتح تاء مثناة ایله کره که خشت دخی دیلر کذا فی نسخه میرزا
اما کتاب السامی ده سین مهمله ایله ضبط و نقل اولشدر نوبه واوجم هول و فتح باء موحد
ایله چام اغاجی قبوغنه بعض نسخه ده اوزدکنه دیلر مجمع الفرصد اغاجك و تازه اولان
شاخه رینه که عربیه سرع دیلر و دیار حبشه بر ولایت آیدر نوره واوجم هول و فتح راه
مهمله ایله کرج ایله زرنجی قارشدیروب وجوددن قیل کیدر مک ایچون سورر لوالهانی قطعه
بکر مابه یکی مهر روی دیدم که جای نازکش را نوره میرد بذو کفتم که جانا نیست لایق
کدروی مهر با کل نیره کردد نوزده فتح واو و دال مهمله و سکون زاء معجه و انظار هایلله
اعداده اون طقوز عده دیلر نوزه واو معروف و فتح زاء معجه ایله کریمان جامه یعنی
اثواب که خفتان و زبون و کومک و امثالی نک یاقه سنه دیلر بعض فرهنگ فرزند کرامی
معناسنه در نوسته سکون واو و سین مهمله و فتح تاء مثناة ایله یوغازدن کلان صدایه دیلر
نوسه واو معروف و فتح سین مهمله ایله نوس موقوم معناسنه یعنی قوس و قرح شمس
خیزی قطعه بدرکاهی که کیوان با همه قدر ندارد بر درش امکان بوسه کرایارای آن
باشد که روزی کند تشبیه در کاهش بنوسه نوشتابه واو معروف و فتح شین معجه و باء
موحد ایله ایکی معنایه در اول آب حیات معناسنه شیخ نظامی بیت مباد این روح دولت را
نوردی میفتاد اندرین و شباه کردی ثانی ملکه بردع که رعورت لیدی اسکندر ذوالقرنین
ایله عظیم ما جراسی و نیچه دفعه جنگ و غوغاسی یکمشی ایدی احوالی اسکندر نامه ده
مسطور در نوش باده سکون شین معجه و فتح باء موحد ایله نوای چکا و ک شعبه لادن
پرورده نک آیدر نوشجه واو معروف و فتح شین معجه و حیم و سکون نونله بمعنی کوار که
عربیه هم دیلر استاد منوچهری بیت جو هم قدح بیند نوشجه هنگام صبح ساقیان لجه
نوشه واو معروف و فتح شین معجه ایله اوج معنایه کلور اول بمعنی خوش و خوشی که

نوشته دخی دیر حکیم فردوسی بیت نمائند برین خاک خو نخواست کس * ترا نوشته از راستی باد و بس
 ثانی بمعنی غم خوردن و تیار داشتن حکیم اسدی بیت کرامتیش دارید نوشته خورید *
 چوپرو زده شد زور را پرورید * ثالث مجمع الفرسه بمعنی قوس و قرح خسروانی بیت از آله
 روی خوبت چو آبست موج موج * و نوشته پشت ابرو چو چرخست رنگ رنگ کی نوشتین باده بی
 مصنفات بارید خسرو دین بر نوا اسمیدر شیخ نظامی بیت چو نوشتین باده را در پردیسی *
 نیا باده نوشتین شکستی کی نو کفاره بی و او جهول و سکون کاف و فتح فایله بکشتی آدم یعنی چوق
 سوزاو و هدیان کفزار اینست کور بیت کی شاعران بودند هم نو کفاره * تنک پر نیان می کنم
 از سنک خاره کی نوشته بی و او معروف و فتح نون اول و سکون نون ثانیه نیز فهم و مدرک
 معناسنه در کی نونه بی و او معروف و فتح نونه الک چقوری چاه زخندان دید کاریدر کی نوشتین بی
 و او معروف و فتح یای تحتانیله بمعنی نوشتن مرقوم کی نوبه بی و او معروف و فتح یای تحتانیله
 تازه نوشتن میوه فدانی که عربیده سرع و سرع و دخی دیرل کی نه ده بی اظهار دین و فتح
 دال مهمله ایله بمعنی زیور و آرایش کدافی قره نیک میرزا کی نه بی اظهار ایله اعداد طقوز
 عده دیرل عربیده تسعه و چغتا یده توغوز دیرل سبعة سیاره ده افلاک حقیقه دیرک بیت
 نه تبه پرده لار آرا پرده * پیر پیرا چراتوغوز سر پرده کی نوبه بی و او جهول ایله طقوز عده دیرل
 و او سز نه دخی دیرل کدافی المجمع کی نه بنده بی فتح ها و سکون نوین و کسر باه موحد ایله
 هر پنهان اولش نشنه یه دیرل کدافی قره نیک جهانگیری کی مع الیاء التتانی * نبی بی کسر
 باه موحد ایله بدض قره نیک باه فار سنبله مصحف عظیم معناسنه حکیم سنایی * قطعه * نرم دار
 آواز انسان چو انصال زانکه حق * انکر الا صوات خواند اندر نی صوت الحمیر * چونث زید و عمر
 باشد کار ساز نیک وید * در نی بس چیست نم المولی و نم النصیر * حضرت مولانا قدس سره
 بیت مرضه عیفا را تو بی خیم بدان * از نی ذاباء نصر الله بخوان کی نوی بی کسر و او ایله
 قرآن عظیم نبی کی ادیب صابر بیت بسوره سوره توریت و سطر سطر زبور * بابت آیت انجیل
 و حرف حرف نوی کی نهفتگی کی کز اولک و اور تیل دیمک معناسنه در کی باب الوالو المفتوحه
 مع الالف * وای بی دی معنایه کلور اول آس معناسنه اسم جنس در جمع شور باره دیرل
 مثلا و اماست ووا کندهم کی یوغرت شور باسی و بغدادی شور باسی دیمکدروا اشاره ده دیرل
 حکیم سنایی بیت کورت زهت همی باید به خیرای قناعت شو * کدای خجابه باغ در باغست و خوان
 در خوان و وادر وای * ثانی بمعنی بازی یعنی کیر و مثلا و امکوی دیرل باز مکوی و وا کفت دیرل
 باز کفت دیمک او اور حضرت مولانا قدس سره بیت یک یک و امی شناسم خلق را * همجو
 کندهم من ز خود را آسیا * نجیب الدین جر باد پاد قانی بیت هزار بوسف کشته و اتوانی یافت
 سر آستین جمال خود را بیفشانی * ثالث با او حمله استعمل ایدر لرمثلا یا او کفتم دیمک پرده
 واکفتم دیرل شاه داعی شیرازی بیت کرچه ما و اسوی ما و امیر ویم * بادل آشفته ز بهامیر ویم
 راج بر نفس شدت و جی حمله ایدو کی این که و او ادیر خامس کله * محسود که و احسرتا و افرقا
 دخی دیرل استاد لطیفی بیت نیست عجب کر خصما و ازیم * چونکه مردان نیم و ازیم * سادس
 آتیق معناسنه که در واکن دخی دیرل یعنی در بکشا دیمک او اور سابع کله * تحسین در شکم

شکم بو بیت و اقعدر بیت دلبر عیاره که خنده زد و دل ربود * روی وفا و انفت روی جفا و
 نمود بی والا بی ابکی معنایه کلور اول بلند قدر و عالی شان و بحسب المرتبه بزرگوار
 معناسنه در استاد منوچهری بیت از کرم و نعمت والای او * کس نشیند از لبها لای او *
 حسین وفایی بیت بخدای که بر افرخت سیه راطلس * بر سولی که برون تاخت ز چرخ والا
 ثانی اینجه ابر بشمن طوقش بر لطیف نسنه در که و اله دخی دیرل کی واهای جمع
 آ واد که آهاندی دینلور آشلدیمک اولور میر نظامی بیت بخوان خود او واهای فراوان * شده
 مبدول بردان وادان کی وایا بی فتح یای تحتانی ایله حاجت و مراد معناسنه امیر خسرو
 بیت رشته زان مطکد وایا بود * خود بخانه در شس مهیا بود * شهاب الدین بیت
 کاه ویکه را بمن جودت * زایر ازار واکند وایا کی ورا بی فتح راه مهمله ایله کله اشارت در
 اکا وانی دیمک معناسنه مخیک بیت ندانده مشعبد ورتید چون * نداندهمندس و رادر ز چند
 کی ورسا بی سکون زاوسین مهملتین ایله صخر جق قوشی ابوالمعالی بیت خیم شوان کرد
 با او کارزار * پیش شاهین بال ورسا چون زند کی ورغا بی سکون راه مهمله و فتح غین معجه
 ایله یومرجه ایدر که وجود انسان طاهر اولور اما و جی اولز ورغان و ورغن دخی دیرل کی ورکا بی
 سکون راه مهمله و فتح کافله چملاق که زغن دخی دیرل و دخی بر نوع کو کرچین در تعریب ایدوب و رقا
 دیدلر و فتح کاف قارسیله سیاه دانه لدر که غلال را سنده بر کی ورا بی سکون راه مهمله و فتح
 نونه ابکی معنایه در اول کوک کو کرچین بعضی لقری در دیدلر ثانی بمعنی بر نایعنی پکیت جوان
 توانا معناسنه کی وریا بی سکون راه مهمله و فتح یای تحتانیله یوکدموز طوق که دمور جیلر
 قولل نورل ابوالمعالی بیت حسودت کر بکرد سر زامرت * زند کردون سرش را پتک و وریا
 کی وستا بی سکون سین مهمله و فتح ناه منفا ایله مصحف ابراهیم علی نبینا و علیه الصلو و السلام
 تفسیری که استا و ستا و است دخی دیرل مؤید الفضلاده بمعنی ستایش خدای تعالی عزوجل
 کی وستا بی سکون سین مهمله و فتح نونه بمعنی بسیار استاد رودکی بیت امروز با قبل تو ای میر
 خراسان * هم زهت و هم روی نکودار دو و سنا کی وغا بی فتح غین معجه ایله جنک و جدال
 معناسنه ابوالمعالی بیت پهلوان شیردل بکه سوار رزمگاه * شهنسوار خیم افکن صفدر روز
 وغا کی وفا بی فتح فایله سوزی و عهده یی رینه کتور مکه دیرل کی وکانا بی فتح کاف و نونه خرما
 صالقمی پاره سنه دیرل کدافی المویید کی ونا بی فتح نونه یابان کو کرچین یعنی اوده بسامش
 اولین کو کرچین و ارکک قری یه دخی دیرل ابوالمعالی بیت در بیابان محبت چون ونای پر کشا *
 بوده ایم اکنون لیکن در کف عشقت اسیر کی ووا بی فتحین ایله بمعنی فال نیک کی ویدا بی
 سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله بمعنی کم شده یعنی ضایع اولش شمس غزی بیت چو نسل
 آدمیان باد دولت باقی * چو شخص امر منان باد دشمنت ویدا کی ورا بی سکون یای تحتانی
 و فتح راه مهمله ایله حرف اشارت در اکا دیمک او اور میر نظامی بیت دیدنشه چون کرم کشته
 کارزار * کفت ورا کای دلیر نامدار کی مع التاء المشاة * وات بی ابکی معنایه در اول بمعنی مضن
 وله بیت دید او را همچین شد وات او * شد در از دور آندم کفتگو * ثانی بمعنی پوستین یعنی
 کور که کور کیمه و انکر دینلور کی ووت بی وات مرقوم دن تحفیف اولشدر کی وختش بی

کسر خاوسکون شین معجیه ایله خسته مسترقه نك بشخی کونی نك آیدر و دوت فی فتح
دال مهمله وضم و او نیله خشم و غضب معناسند در و رغست فی سکون راوسین مهملتین و فتح
غین معجیه ایله بی فایده و بمعنی راوتد در رغست دخی دیر لر حکیم سوزنی بیت خزر را بکون
در کردم این کیر * بسان ماده خر خا بید و رغست فی وزغشت فی سکون زاوشین و فتح غین
معجات ایله بمعنی و رغست مرقوم فی وشت فی سکون شین معجیه ایله ایکی معنایه در اول بمعنی
خوب و خوش که و ش دخی دیر لر حضرت مولانا قدس سره بیت گفت ریشت شد سفید
از حال کشت * خوی زشت تونکر دید ست وشت * ثانی بمعنی رقص مصدری و شتیدن
اولور و قصیدین معناسنه کذا فی فرهنگ جهانگیری فی وشت فی فتح غین معجیه و سکون
شین مهمله ایله بمعنی ظاهر و آشکارا مصدری و غستن کلور پیر هرات خواجه عبدالله انصاری
قدس سره طبقاته بیور که * تثر * نخست در قدیم تصوف تنگتر بوده است و بسط نشده بود
که روز کارناز کتر بود در سخن صاین تر بودند که ایشان در معامله میگوشتند و در بسیاری مقال
و سخن که ممکنان بودند لیکن در آخر بر متأخران و لایات ظاهر تر کشت و سخن دعوی
هریضت که مغلوب تر بودند بی طاقت کشند و مضطر در سکر و غلق و غلیان آنچه یافتند
بسخن ظاهر کردند در طبقه ثانیه بیشتر و هم درین کتاب جایی دیگر آورده که جنید گفت ما این
علم در سردا بها و خانها کفیم نهان و شبلی آمد و از ابر سر منبر برد و بر خلق بوغست و بنشینع *
فی وقت فی معروف عربیله مشترک در شاعر بیت در میان من و محبوب همایست
همان * وقت آذست کد این پرده بیکسو فکرم فی وشت فی کسر داوسکون شین معجیه ایله
خسته مسترقه نك بشخی کونی نامی در که خا معجیه ایله در روایت اول نشد در روز اوله افنود ثانی به
اشنود ثالثه اسفند رابعه و هفت خامسه و هشت و و هشت دخی دیر لر کذا فی فرهنگ جهانگیری
فی وشت فی کسر هاوسکون قایله خسته مسترقه نك در دخی کونی استیدر فی مع الجیم فی
فی واج فی بمعنی بکو یعنی سوله دیکدر شاعر بیت اگر هم سایه کان چیری ندانند *
عربیم واج بیکس ره کد است فی وارج فی کسر راه مهمله و سکون نوله در سکه و ارن دخی دیر لر
عربیه مرفق دیر لر استاد بو معناده دیر بیت در وضو داخل بکن و ارج هم * بعد از و در معجیه سر
جمله هم فی وارج فی کسر راه مهمله و سکون یای تحتانیله باغ چو غنک اوزم بتدی و قولارینه
دیر لر که و ارج دخی دیر لر فی وارج فی کسر راه معجیه و سکون نوله آواز بلند ایله چفرمق
معناسنه میرظمی بیت بیدان آمد و و ارج میزد * خوشمشیر از نیام آه میزد فی وارج فی
کسر راه معجیه و سکون یای تحتانی و نوله صالحی که اطفال اغاچه ایب باغلیوب راسته او تورب
صالح نور لر باز دخی دیر لر کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم فی وارج فی کسر راه معجیه و سکون
یای تحتانیله و ارج مرقوم معناسنه که باغ چو غنی دالیدر شمس غری بیت بنام خسرو کرتاک
بر نشان مرو * بجای خوشه همه اهل روید از و ارج * مؤید الفضلاده اول نسنه به دیر لر که اکا
اوزم آصار لر فرهنگ زفا کویاده اوزم آصالحی مکان معناسنه وادات الفضلاده اوزرینه اوزم
اغاجی آصقلری اگر حجه اغاچدر بعض فرهنگرده اوزم اغاجی بتدی و دیر لر فی واج فی
سکون نوله مرجه که مرجو و نجو و ترسک و نسک دخی دیر لر فی وارج فی وارج فی کلا فی

کلا به با سکون الیاء التختانی بمعنی و ارج مرقوم شاعر بیت خوش آندی کد شینم ز آفتاب فراق
بصحن کاشن وصلت بسایه و ارج فی وارج فی کیر کوکی ورج دخی دیر لر عربیه دخی ورج دیر لر
فی ورتاج فی سکون راه مهمله و فتح تاء مشنایه ایله سرخ رنگ بر چیکدر آفتاب سمت رأسه کلدکن
آچیلور اکا پشیرک و توله و تان کلاغ و آفتاب پرست دخی دیر لر حضرت مولانا قدس سره بیت
سرچوب و راست میه کند ز کس از خمار * ورتاج بریسارش و ز میانش برین * حکیم سوزنی
بیت تو تاجور ملک شرف بادی واعدات * بر آتش غم سوخته باندند چو ورتاج * شمس غزلی
بیت جم قدر جمال الحق والین سعادت * از مهر بود با او مانده ورتاج * منصور شیرازی
* قطعه * شکفت در چمن آسمان بهر کوشه * هزار لاله سیراب و غنچه غناج * کصادیده *
بینا ستاره چون ز کس * و رآب رفته کل آفتاب چون ورتاج * شرفنامه ده بر کل در که صوده
بترو نیلوفر معناسنه ده مرویدر فی ورتاج فی سکون راه مهمله و کسر تاء مشنایه بعد یای ساکنه
ایله بلدر چین دید کاری قوش که سمانه دخی دیر لر کذا فی المویید استاد لیلی بیت زینی آید ز باغ
بی سرو باج * دست بکراغه می بر آرد ورتاج * فرهنگ جهانگیری ده بر کوچک قوشدر مانند
تیه و اما آندن کوچکتر در اکا بوزنه دخی دیر لر عربیه سلوی دیر لر حکیم طرطری بیت کشته
در چنکل عشق تو گرفتار دلم * همجو ورتاج که در چنکل باز ست اسیر فی ورج فی سکون راه
مهمله ایله ایکی معنایه در اول قدر و مرتبه که ارج دخی دیر لر امیر معزی بیت ای به ورج
و کاه کاری ثانی اسفندیار * وی بعدل و نامداری نایب نوشیروان * سید ذوالفقار شروانی
بیت قطب دین اعظم اتابک شه آل سلجوق * آنکه جاز است از ورج و خرد را فرهنگ *
ثانی بمعنی کندن یعنی قازمق و قورمق اکا دخی ارج دیر لر ابوالنصر احمد رافعی بیت سراقازان
دولت را بغیر از دی یاور * ستمکاران منت را بوج حیدری قاهر * فتح رایله اکیر معناسنه در
فی ورج فی فتح راه مهمله و سکون خا معجیه ایله زشت و کیره معناسنه حکیم سوزنی بیت
نیر وادارد از در بخی این شعر * گر بچنین شعر در دز استنایم فی ورج فی سکون راویای
تختانی و کسر دال مهملتین ایله ورتاج مرقوم معناسنه در شاعر بیت هلاک ساختم این مرغ نیم
بسهل خویش * سحر که مدح جمالت شنیدم از ورج فی ورج فی سکون راویای تحتانی
و کسر سین مهملتین ایله سقف خانه که آسمانه دخی دیر لر شمس غزلی بیت بین که قبه تعظیم
او کجا باشد * چو هست پایه کیوان زرش از ورج فی ورج فی سکون راه مهمله و فتح
کافله جنوب درست تمین بر مق معناسنه در فی ورج فی فتح راه مهمله و سکون نوله بمعنی حریص
و صاحب طمع خام حکیم سوزنی بیت بطل همای همایون جاهست * دو بازوی زاع ورتاج ارج
کردم فی ورج فی کسر غین معجیه و سکون یای تحتانیله آیکیر کوچک یعنی کوچک کوبلتر *
فی ورج فی لامک فتحه سیله ده و سکون یله ده جایز بر قوشدر ورتاج ووشم دخی دیر لر عربیه
سلوی دید کاریدر امیر خسرو بیت بخته بسی مرغ بهر کونه طرز * از ورج و تیه و ورتاج وچرز
مولانا مظهر در مذمت اسب خود بیت چو زه را ماند اکر چو زه بود در تیره زبل * ورج را ماند
اکر ورج بود آخر زاد فی ورج فی ضم نوله میرم و ناخوش معناسنه حکیم سنایی بیت سوی خانه
دوست ناید چون تویی باشد محب * وز ستانه در بچنید چون ورج باشد کدای * تحفه الاحباب

کفر بر رخ کاغذ * باد از کف انگشت قلم وار شکسته * ثانی مثل و مانند معنای * مانند ایراد
اولی و معنای اول ایله فرق قلم غایت دقیق در فارسیه رسوخ اولان ارباب معارفه خفی دکانر
حکیم سنایی بیت ازین آنکه تمام شوم * پای بر سر نهیم دایره وار * ثالث رسم و عادت
معناسنه در که واره دخی دیرلر مولانا جامی بیت فرخ آنکس که وار خود بشناخت * کار خود را
بوار خود پرداخت * رابع معنی کرت و مرتبت مثلاً یکه وارد و وار دیرلر یکه کرت و دو کرت
دیمک اولور ابوالمعانی بیت کفقه ام چند وار ایدل مرثا از عاشقی * صبری باید مجبور یاد
یا ترک وطن * خامس صاحب و خداوند معناسنه سادس معنی بسیار مثلاً وار ما دیرلر
بسیار ما معناسنه اولور کمال پاشا زاده مرحوم دقایقه ذکر ایدر که وار کله لیاقت در مثلاً شاه
لایق اینجویه در شاه وارد دیرلر و اشکون آت اسب روار دیرلر و سببه اولغه لایق اینجویه سببه وار
دیرلر مولانا جامی بیت از کشته شمر چرخ بسی آشفتم * کز کوه راز سببه واری سفتم * گاهی
موصوفی حذف ایدلر میر خیر و بیت وضو واری شمر دریای سرم * زمین حاکی بمقدار نیم
بر طبق میوه به طبق واری دیرلر میوه نک طبعه لیاقتی را یتیمکه اولور و آوازشید باجک یره
ذمر واری دیرلر تکم قاضی * سخنان امعیل نامه سنده قلعه و صفند ایراد ایتدو که بوم مصرعه
بومعنایه در * مصرع * کزان تاملک بود بکنعزه وار * و رواق آتمی یره کان وارد دیرلر مولانا جامی
بیت دوکان و ارمیان تو و مقصود در دست * خویش را بر چرخ انداخته دور چونیر * و مرکب
یوکنه خروار و شتر یوکنه شتر وار دیرلر مولانا کاتبی * مصرع * مرا غم نیست شتر واره با بجزیره
تن * انتهی حال یوکه مولانا جامی نک مستشهد اولان بیتنک معنای لیاقت یو قدر سببه واری
دید یکی تسبیح کی دیمک اولور و خروار و شتر وارده اولان و ارباب معناسنه در حرف بایله و او میانه
تبادل اولغه مجمع الفرسان سروری وارک بر معناسن بار معناسنه دیمشدر * و اردکار *
سکون راه مهمله و فتح کاف فارسیله باغ و باغچه و بوستانلرده بکچی ایچون اولان سازدن و اوتدن
ایتدکاری مختصر کوبائی * والادکر * فتح لام و سکون دال مهمله و فتح کاف فارسیله بنا یعنی
دیوار یا پوچی که دیوارک چینه سن درست ایتد و کیچون والادکر دیدیلر عریضه رهاس دیرلر کذا
فی الجمع * و امدار * سکون میم و فتح دال مهمله ایله بوزجلو عریضه مدیون دیرلر و دخی بوزج
ویریجی معناسنه که عریضه داین دیرلر مولانا هاتنی بیت زکفی شود خسر و کامکار * نه از کیسه
کاسب و امدار * و بر * سکون باه موحد ایله کدی به بکر در بجا نوزدر لکن قویروخی اوزون اولور
در یسن چیتاروب سیبیلوب کورک ایدرلر * و نکر * سکون تاهم ثناء و فتح کاف فارسیله یعنی
وانکر مر قود یعنی کورکی * و چرکر * غم جم عجمی و سکون راه مهمله و فتح کاف فارسیله معنی
معناسنه در که مسائل شرعییه جواب یا زوب فتوی و پر استاد لیبی بیت بوسه و نظرت حلال
باشد * بخت دارم برین زوچرکر * و خشور * سکون خاوشم شین معجبتن ایله یعنی پیغمبر
شمس غزنی بیت جمال دینی و دین نسبت تو بارتبت * بود بترد شمان همچوات و و خشور *
استاد دقیق بیت یکی حال از کند شته دی یکی ازمانند فردا * همیکویند پنداری که و خشورند
یا کندا * و بر * اوج معنایه در اول اادت نسبت در ترکیله لو عریضه ذوالایله اولنور اولمعنایه در
مثلاً پیشه و بهره و دیرلر صنعتلو و نصیبلو دیمکدر و مایه و مایه لو معناسنه حکیم اسدی

اسدی بیت ترک چکل خواست چینی کان * بحکم گفت کای مایه و مایه مان * ثانی حرف
شرط را کر معناسنه سید نسیمی به شیخی دیمشدر بیت کر بسفر میروی از حلب اندیشه کن
و بر حلب میرسی حاضر قندیل باش * ثالث صاحب و خداوند معناسنه که دلاور و جنگ آور
کبی * و رانبری فتح راء مهمله و سکون نون و باه موحد مفتوحه ایله یعنی آنطرف یعنی اول جانب
حضرت مولانا قدس سره بیت ناکه شنی و رانبر کردون بر آمدم * در خلوت وجود بیوش
در آمدم * و رزکار و ورزگر * کلاه بابکسر الراء المهمله و سکون الراء المعججه و فتح الکاف الفارسی
اکنجی که رزکار و ورزگر دخی دیرلر عربیه ذراع و حارث دیرلر حکیم اسدی بیت دمان شیر
مرکست و مر اورزکار * کداین چرخ در یاد روزگار * وله ایضا بیت بدین سوی دریا ازان شهر
کوه * بدشت آمد و ورزگریک گروه * و رکار * سکون راه مهمله و فتح کاف فارسیله
طوران آدم بر کار و سرکار معناسنه در * و رکار * سکون راه مهمله و فتح کاف فارسیله
بر سنده ده ایکی دفعه بامشن میوه و گیاه سبزی یعنی یشل اوت که صابی اولان چمن معناسنه عربیه
خلفه دیرلر * و روار * سکون راه مهمله ایله خانه بالا که عربیه علییه و ترکیله جار طاق دیرلر
ودخی تحت معناسنه ده مزویدر * وزیر * معروف وکیل سلطنت و معتمد امور مملکت که
دستور دخی دیرلر * جامعه * وزیر نامدار خان محمد * سبی مخبر کونین احمد * خدا کرد
اعتماد دولت و دین * ظهیر و دستگیرش باد آمین * و شقدار * فتح شین معجمه و سکون قافله
بدک کش معناسنه در * و کر * سکون کافله آشیانه مرغ که اغاج اوزرنده پیراق اراستند
پیار مولانا جامی * قطعه * در لغت خوانده ام که دریش برست * پیش دانش و لغت پرداز
لیکن آن پر کز یو کر عدم * می کند مرغ نیکی پرواز * و کیر * کسر کاف فارسیله یعنی
مهمانی یعنی قوت و تعلق * و کیلدر * کسر کاف و سکون یای تحتانی و لامه نایب معناسنه حکیم
سنایی بیت نیست برداشتی و پرهیزی * که کند سوی تو و کیلدری * و هر * سکون هایلله
بر ولایت اممیدر کدانی شرفنامه * مع الزاء المعججه * واز * باه موحد ایله اولان بازلفظنک
جمع معنایله مترادف در کشاده و کیر و و نکرار و فراغت و سایر معنایله * و رز * سکون راه
مهمله ایله اوج معنایله کلاور اولنسته حاصل ایتد معناسنه حکیم سوزنی * قلعه * در و کهر
زور و درم و رزی و بخشی * هست این شیم خوب کزین نیست شیم به * نزد کف را دتوزوز دین
صد بار * بخشیدن در و کهر و زور و درم به * ثانی کشت و زراعت ایلک معناسنه صابر الدین
شیرازی بیت می و زید بر باد رخ و چشم و پروقدش * صبا کلان زمین ز کس زمان سوسن
چمن عرعر * حکیم فردوسی بیت مزیندم خون کاوان و رز * که سکی بود کواکشتن بمرز *
حکیم اسدی بیت درختان بسیار با کشت و رز * کمی خودندید سبت از کوه و رز * ثالث علی
و حرقت معناسنه حکیم فردوسی بیت شهادت بر ما ید خرم بود * بر امش شوی و رز و زش خود روید
یومعناله و رزه دخی دیرلر مجمع الفرسان فتح را ایله ماوراء النهره دیرلر کدانی الموید اادت
الفضله سکون رایله و شرفنامه ده کذلک یعنی ادمان یعنی بیای و دخی دباغت معناسنه
مزویدر * و رساز * سکون را و فتح شین مهملتن ایله ایکی معنایه در اول بر مقام آیدر ثانی
یعنی مرد ظریف و آراسته و مزین مجمع الفرسان بر ولایت آیدر عبد الواسع جبل بیت

۵

نوکشیدی بجانب ورساز * لشکرانیه و سپاه کران * ورنه از فتح راودال مهملتین و سکون
 نوله سوزی وایشی تاصلق واورانلق معناسنه در وز فی اصل وازدرواعاطفه در دخی
 معناسنه وازمن معناسنه که دخی آندن معناسی افاده اولنور لکن دون الترکیب معنی افاده ابار
 وزان ویاخود دزو ورفلان چیز اولغه محه جدر واکثر صد کلام اولور فی و نیز فی کسرون
 و سکون پای تحتانیله کنکر ساقزی که کنکر وزدخی دیرل فی مع الراء الفارسی * واژ فی
 معنی باج و بازو مقاب معناسنه که وار کونه دیرل فی و نکر فی سکون تاء مشناه و فتح کافله
 دانه انکور که واور نکر دخی دیرل کذا فی المؤید فی و فی معنی وج مرقوم و دخی خشم و غضب
 معناسنه شمس خری بیت بوق رای و کرم کرد خلق را تسخیر * بکین و بجل نکر دوا بکس تباهی
ووز فی مع السنین المهمله * واپس فی فتح باء فارسیله گیر و عریضه خلف دیرل ابوالمعالی
بیت واپس با نان رودخانه کلب عقور * دوست از دشمن نمیداند بکیر دامنش *
فی واس فی وزن کاس خوشه کند معنی بغدادی سنبله سی کذا فی فرهنگ حسین و فانی فی و الیس
 کسر لام و سکون یای تحتانیله ندیم و انیس اسکند بر حکیم آدیدر کذا فی المؤید
فی و پس فی فتح باء فارسیله معنی مانند و نظیر میر نظمی بیت نباشد و پس در جهان هیچ کس
 بعالم همه روی او بود و پس فی و رس فی سکون راه مهمله ایله فرهنگ جهانگیریده یواشته در که
 بدخوی و بد نعل آت و قاطر یورنه اور و ب ضبط ایدر لوله ایضا بیت که چوب ادب دست او بود
و پس * کند ثوسن سرکش چرخ ورس * تحفه الاحبابه بر چویدر که دوه بورنه
 کچور زر اداث الفضلا ده معنی بند و رشته مزوید ز عربیه بر نوع صار و اوتد
 ولایت یمنه حاصل اولور جمیع بلاد آندن کتور دیرل فی و س فی معنی بس کذا فی
 فرهنگ جهانگیری فی و لیس فی کسر لام و سکون یای تحتانیله معنی خوب و نیک ابوالمعالی
بیت میشود مدوح عالم با کرم نامش و لیس * کاریکو بر یاید هر که را باشد خسیس *
فی مع السنین المعجه * وارش فی فتح راه مهمله ایله معنی مفتخوار که عربیه طفیلی دیرل
 هر کسک طعمانه دعوت سر حاضر اولوب یا نصیب دیه رک او تور و ب نی تکلفانه طعام پر
 و دخی طعام آماده دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری فی و خس فی فتح حاء معجه ایله بر علت در
 آت و قاطر و دویه عارض اولور آنک سببیه آفتقی واقع اولور اول مرضه اوقی دخی دیرل
 کافی ظفر همدانی در عیب اسب بیت و خس دست وید لکام و چوش * جرد و لنگ و کند
 و ناینا * و سکون خایله ایکی معنایه در اول ولایت ختلانده بر شهر آدیدر حکیم نوری * رباعی
 ای ماه رکاب خسرو کردون رخس * وی همجو سکندر ملک کیتی بخش * در ملک خدای ملک
 چون کج تو نیست * بر کرد و بند بخش پروانه * وخس * ثانی برایشه ابتدا شروع ایتمک
 معناسنه شمس خری بیت مدح شهر شاه اعظم کنند * سعود کواکب بهر خانه * وخس *
فی و خس فی سکون راه مهمله ایله ولایت بلخ بر شهر آدیدر و ابتداء شروع کاره دیرل
فی و رزس فی سکون راه مهمله و کسر زاء معجه ایله و زیدین لفظ من اسم مصدر در حاصل
 ایتمک و زراعت و حرانت ایتمک و عادت ایدنگ وسی و کوشش ایدنگ خواجوی کرمانی بیت
 آ زمان ازمن دلسوخته آثار نبود * یجز ازورزش عشق تو مرا کار نبود فی و رش فی سکون راه

مقتضای معنا
 و رزین اقتضا
 اید

راه مهمله ایله قری معناسنه در فی و رکوش فی سکون راه مهمله و ضم کافله ایاقلی کوپه که
 لعل و یاخود زمره و یاخود باخودن ایدر ل فی و ش فی بش معنایه کلور اول معنی خوب
 و خوش حکیم سنایی بیت بادا کرچه و ش آمد و دنگش * بر حدت بگذرد نباشد و ش *
 ثانی معنی سره یعنی ایشه برار و راج معناسنه شاه داعی شیرازی بیت عشق بود از کج
 پنهان فی المثل * نقد خود و شن کرده است آن از ازل * ثالث ادات تشبیه در کله آخرینه
 لاحق اولوب مشبه به معناسن افاده ایدر شیروش و ماهوش و ملک و ش کبی شمس خری
 بیت آن خسروی که ناید آن مادر زمانه * چون او فک مهابت مانند او ملک و ش * رابع شمله
 و دستار معناسنه که فتن دخی دیرل خامس ترکستانه بر شهر آدیدر خلق خوب صورت اولور
 و بی نظیر حرر قاش استار لر و عریض نقوش معناسنه در شیخ یحیی مصر صری فی نعت رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم مادام علی القرطاس بکتب القلم بیت فافتحت ازاهیر الیاض کانیما *
 مطارف وشی زانها صنع من و ش * و غیش فی کسر غین معجه و سکون یای تحتانیله معنی بسیار
 و انبوه لکن غیر ذوی الحیا و آند اولور مال و اثواب و عمر و فضل و پیشه کبی حکیم اسدی بیت
 برداشان نیستان و غیش * یله شیر هر سوزاند ازه پیش * شمس خری بیت جمال دینی
 و دین آنکه کرد بارکش * ز نصرت است براجم زد و لست و غیش * و جمعیت و غلبه معناسنه
 استاد و دکی بیت معذوم دارید که اندوه و غیشست * و اندوه و غیش من ازان جعد
 و غیشست * حکیم سوزنی بیت چو خط دست عطا بخش تو زیبایی * کدام جعد مسلسل
 کدام زلف و غیش فی مع الطاه المهمله * واسط فی کسر سین مهمله ایله بصره نک عجم ملک
 جاذبه واقع بر شهر آدیدر آند بی نظیر قلم بترغایت مشهور در قلم و واسطی دیرل ابوالمعالی بیت
 کرنامه کنم واسطه امانتوان شد * تقریر و بیان با قلم واسطی انجا فی و سیط فی کسر سین
 مهمله و سکون یای تحتانیله معنی واسطه مرقوم فی و طواط فی فتح و اوین و سکون طائین
 مهملتین ایله قرلنچ دید کوری قوشدر که پرستو و پرستو و فرستو و فرستو دخی دیرل اما
 امتهاره طریقه ایله کوتاه قد و حقیر و ضعیف آدمه دیرل عموما و جوجیه دیرل خصوصیا
 و مشهور بر شاعر شیرین گفتار کلقی در که نامی رشید الدین اولوب اشعاری یازلد قد
 رشید الدین و طواط یازار فی مع الغین المعجه * وارغ فی کسر راه مهمله ایله صویندی
 یعنی دکرمان ارقرند و بوستان صوینلرند صوینی آخری ره جریان ایچون اوکنه قودقلری نخته
 و یاخود چالی که ورغ دخی دیرل فی و اروغ فی ضم راه مهمله و و او معروفه ککر مک معناسنه آروغ
 دخی دیرل ابوالمعالی بیت حادثات دهر ضایع میکند مال بخیل * معده چون شد ممتل و اروغ
 پیدا میشود فی و ازغ فی ضم زاء معجه ایله خرمالفتدن اوراش ایپ معناسنه فی و داغ فی
 فتح دال مهمله ایله شعله آتش کذا فی فرهنگ میرزا ابراهیم فی و راغ فی فتح راه مهمله ایله ایکی
 معنایه در اول شعله آتش حکیم علی فرقیدی بیت آتش عشق چون کمن پنهان * کز دهانم
 کشد ز خانه و راغ * ثانی روشنی و تابش معناسنه که فراغ و فروغ دخی دیرل ابن یمن بیت
 بیشتر زین روز کاری داشتم الحق چنانک * بود حال و بالام ازوی یا و راغ و با فراغ فی و رغ فی
 سکون راه مهمله ایله صویندی که بیوک ارمقردن بند باغایوب بوستانلره و دکرمانه آقیدر ل

شمس خنری بیت ای وای اگر عون جل الحق والدین * در پیش چنین میل حوادث نهید
ورغ * حکیم اسدی * مثنوی * بدانسان که بشنید پیش پند * که از چوب و از خار و درختی
ببند * تکه کرد از نسوکه بر آب مرغ * بیست از سوی ریک یکپاره ورغ * استاد فرخی بیت
دل بر در این مردم نشود * گفتا که چه سود است ورغ آب ببرد * ثانی نور و روشنی معناسنه
استاد رودکی بیت کل را چه کرد خیز دازده کلاب زن * مه را چه ورغ بند دازد چراغ دان * وزغ
فتح زاء معجمه ایله قوربغه که جغز و غول و زک و وزک دخی در لر * و غوغ * فتح و اوین و سکون
غینین معجمین ایله آواز و زغ یعنی قوربغه آوازی کذا فی الحقیقه * مع الغناء * وارف * خیم
و امهمله ایله بغدادی و آریه نک یوغون صاپندن طبق کبی اوروب اوزر نانا نک و طعمام قویوب
سفره رینه قولل نورل و دانه بی هماندن و طیرا قندن آیرمق ایچون آنکله صاوررل و آکاوارو
دخی دیرلر * و اف * بلبل و بعضی ملربا به بکرر و قوشدر که زند و اف دخی دیرلر و کاهی باف
معناسنه استعمال ایدر لر مصدری و افیدن کاور کذا فی فرهنگ جهانگیری * مع القاف *
و واقواق * دریای محیطک هند جاتینده اولان جزیره لرندن بریدر که آنده غلیم بالا قدر خنلر
اولور و سوله که یوز دراع قد چکش و قلقلان کبی مدو و زنگاری رنگ پراقری اولور و پراقری دینده
آدم باشی و چهره سی کبی کوزلر و قولا قلو و یوزن و اغر یعنی ایله انسان با شنبه زر میو دسی اولور
روزگار اسد کچه دال و بودا قلی دینده و ارجمه صا صیلوب میوه سندن واق و صا صی طاهر
اولور حکیم اسدی * مثنوی * چوناکد و زیدی یکی باد نیز * ازان بیشه بر خنسی رسته نیز *
سر شاخا سوسی ساق آمدی * وزان هر سری واق و اق آمدی * امارا تم از و فک عجایب
المخلوقات و خیریدة العجایب و سایر تواریخ معتبره مرده منظوری اولان روایاتک اسی جزیره
منزوره ده واقع شجر واقواق دیدکاری اغاچک هیاتی و پیراخی و چه محرر اوزره اما واقواق
میوه سنبک آیدر بعض میوه سنبه آدم کبی اللری و یا قلی و باشی و کوده سنی انسان شکله
کیمی ارکک ذکر و خصمینی اولور و کیمی دیشنی صاچی و فرجی اولور ایتمش و بعض میوه سی کوده سنی
یا نکز باش اولور ایتمش جمله سی پر جانندن آصیا و کبی بترایمش تمام کاله ایردکن اوج کره واقواق
دیو چاغروب یه دوشور اول جزیره ده اولان وحوش و سباع یه دوستی پر لایحه بازرگانرک
کشتیاری باد مخالف سبی ایلد اول جزیره یه دوستوب آند ذکر اولن از قدرت یزدانی و حکمت
صباحانی بی کورنندن منقول و مرویدر اما محفة الاحباب بر عجب اغاچدر که هر کون وقت صباح
بهار و وقت شامه خزان اولور و فرهنگ میرزاده مسطور در که بر طایع آیدر که آنک النون معدنی
وارد و شول مرتبه چوقدر که اول حد و ده قریب اولان آدمک کوپکاری قلا ده سنی التون اولور
ایتمش منور اغاچه الف اولک حد فیله * و قواق * دخی دیرلر استاد لطیفی بیت هریدنفس
کد آیدر حقم از رقیبش * هم موی من بنالد همچون درخت و قواق * حکیم خاقانی بیت
بسی نماد که بر روح در زمین خن * سخن سرای شود چون درختک و قواق * وثاق * فتح
ثامه مثله ایله خانه معناسنه در شیخ عطار منطق الطیر بیت خورد عیناری بدان دلخسته باز *
یا و ناقش برد سنی بسته باز * حکیم انوری بیت دوش بر مست آدم بو ثاق * باحرینی همه
و فاق و ثاق * و محل و جای و مکان معناسنه شیخ عطار در پند نامه بیت دور باش ای مزد

مرد از اهل نفاق * در جهنم دان منافق را وثاق * عربیده کسر و او ایله * وثاق الخیل الذی یوثق
به الخیوان * عبارتیه تفسیر او نشود * و ورق * ابکی معنایه در اول کاغد معناسنه که
جمی اوراق کاور تنک طالب آمل بیت اوراق کهنه * که بی کهنه میرسد * ذوق که در پیاله بود
در پیاله نیست * ثانی اغاچ پیرا غنه دیرلر شیخ سعدی بیت برک درختان سبز در نظر و شیار
قرورقی دفتر نیست معرفت کرد کار * و کل و سایر شکوفه نک برکی معناسنه خواجه سلمان بیت
صفحه روی تو تادید بیکبارگی * باد و ورق باز کرد از کل و از یاسمین * و ورق * سکون راه
مهمله و فتح نوله بهرام کورک کوشکی نامی در * و زق * فتح زاء معجمه ایله بمعنی و زخ مرقوم
و و سق * فتح سین مهمله ایله الشمس صاعدن عبارت در که الشمس درت یک سکر یوز در هم در
و و شاق * فتح شین معجمه ایله اوج معنایه کاور اول نکلی قفتان ثانی معروف درین
مقبول بر جاتور در که کورک ایدر لر تو بی بیاض و جابجاسیادیشکاری او اور نافه سی بغایت معتبر در
پادشاهلره و وزرا و کباره مخصوص کورکد روایت اولنور که قوای مختلفه سی وارد پر پوست
ظهرینک طبعی حار و یا بنس و حرارت لطیفی صفا بخشای لایسدر سخونی اعتداله قریب در
و خاصه سی قوت جماعیه سی تحریک و وجع ظهر و میانی دافعدر و کلی مثانه ده اولان علل
بارده یه نافعدر محرور المزاج اولنورک وجودی سخنی و اثر حرارتی بدند مکین ایدر اما نافه سی
حرارت و برودنده معتدل و لیسنک نفی ظاهر و علت بواسره دفعی باهر در و متصل لبسنه اعتیاد
دافع انواع بواسیر در و قلبه قوت و سرور و بر دوکی بالاتفاق در ثالث مرده و بشارت معناسنه در
میر نظمی هروی بیت رسیده ز جانان و شاق وصال * دم نقد جانرا با این خوش مقال *
و مع الکاف * و اشک * سکون شین معجمه و فتح نوله بمعنی چوپک زن یعنی سرپاسبانان
چارشوب و بازار و محله بکیملرینک باشی دیکدر کذا فی فرهنگ جهانگیری * واک * یوزن خاک
کوک رنگ و بر قوشدر اکثر صولر کنارند او تورر مجد همکر * قطعه * بر فست ریزان دریای
کابن * زاغست باز آن بر جای بلبل * در حاق تحجیر آست ریزان * در کردن واک موجست
چون غل * وایزک * سکون یای تحتانی و فتح زاء معجمه ایله شراره آتش یعنی آتشیدن
چقان قفاجم * و باسک * فتح باه موحد و سین مهمله ایله بمعنی خیمازه که دهان دره و فاره دخی
دیرلر کذا فی الموی * و تک * فتح تاء مشناه ایلد بر کوچک قوشدر عربیده ساوی دیرلر و وردک
سکون را و فتح دال هملتین ایله بمعنی چین شرق نامه ده و وردوک مرویدر * و وردوک * سکون
را و ضم دال هملتین و او معروفه غله صاپیله اور تاش خانه و وردوک دخی دیرلر هندی لسانند
چیدر لر خمتین ایلد * و ورشک * سکون راه مهمله و فتح سین معجمه ایله اطباء و عطار لر ادویه
باغک قلی بزپاره لینه دیرلر و شرک دخی دیرلر کذا فی الموی * و زک * فتح راه مهمله ایلد
بر چالی در که آتشی غایت نیز اولور و خبازلر و بریا نجیلر آنی تنوزه یا قورلر تنوری در حال قزدرز
حکم سوزنی * قطبه * بی عطای و رک نفرماید * که عطای کچه پرورکست * پخته باید
کچه بنس از عید * کاندین یکد و روز و روز شکست * عربیده بمعنی سرین یعنی او توراوی
و سکون راه مهمله ایلد یته عربیده سرین اوزرینه طیمات معناسنه * و رکاک * و ورکاک *
کلاما بسکون از راه مهمله و فتح الکاف مرغ مردار خوار یعنی چیلای ابو العباس بیت بجای

امشك نوید هیچکس سرکن * بجای بازند ازند هیچکس ورکاک * استاد فرخی بیت کریمه
بطش اندر جای * که آید همان ازورکاک * ادات الفضلاده بردند * پرند در کد شیر کجشك
دخی درلر * ورك في فتح زاء معجمه ايله ابی معنایه در اول براغاچدرک بد دخی دیرلر عربیه
غرب دیرلر تاش قورغه کدوزغ وجغز ورك دخی دیرلر * ورك في سکون شین معجمه فتح
راء معجمه ايله معنی ورك مرقوم کدافی فرهنگ جهانگیری الملوید * ورك في فتح شین معجمه
ایله نیزلک سرعت معناسنه ابوالعانی بیت هرکد ورك می کند در غل کارخوش * میشود
او عاقبت نادم و محنت کشد * ورك في سکون شین معجمه و فتح میله معنی پای افزار کدافی المجمع
* ورك في فتح کاف و شین معجمه و سکون میله ساقز اغاجی در بعضی ارك میخی در دیدلر
* ورك في فتح لام و سکون میله بودخی ساقز اغاجک آدیدر ورك کبی عشنه ده دیرلر
ترکیه وجد نه دیرلر عربیه حبه الخضرا دیرلر * ورك في فتح نون و سکون جملدر یحکن که
فتح جملده حایز شاه سپرم و شاه سپرم دخی دیرلر خسروی بیت ورك را
همی نمونه کند * در کاسنان بزلف ورك * ورك في فتح نون و شین معجمه و سکون میله
بودخی ورك معناسنه در معنی حبه الخضرا * ورك في فتح نون و شین معجمه و سکون و او
ایله معنی ورك مرقوم * ورك في سکون یای تخانیله معنی ای نیک بخت عربیه ورك دیرلر
* مع الکاف الفارسی * ورك في فتح راء معجمه و سکون نونه تخم لق قوینلان خیار کد بادرنک
و شین دخی رلر کدافی فرهنگ جهانگیری * ورك في فتح ذال معجمه و راء معجمه و سکون
نونه زنج کد بادرنک و بادرنک دخی دیرلر کدافی المجمع * ورك في فتح ناء معجمه و سکون
نونه اوزم عالق می خوشه انکور معناسنه * ورك في فتح راء معجمه و سکون نونه کتاب
السامی ده باده معناسنه و کوی اما فرهنگ جهانگیری بدیده و دلبد و کدند سیرک اولان ری
و رسب ايله دانش ری کوزه مک و اورمک معناسند در * ورك في فتح زاء معجمه و سکون
نونه * ورك في فتح زاء فارسی و سکون نونه کلاهما معنی ورك مرقوم کدافی فرهنگ جهانگیری
اما فرهنگ میرزا ابراهیم معنی پیوند و آرایش جامه و پیوستن یعنی قفند و کور کد اولان
زبت معناسند و دیرلر * ورك في سکون سین و فتح تاء معجمه و راء معجمه ملین * ورك في
سکون سین و فتح تاء معجمه و راء معجمه ملین ایلک معنایه کاور اول ایت یورنی دیدکاری
نسنه ثانی خطمی بری معناسند در * ورك في سکون شین معجمه و نون و فتح فایله معنی
خرقه دیرلر و فتح ثقله الحما دیرلر * ورك في فتح شین معجمه و سکون نونه ابی معنایه
کامر اول دمور میلد که آنکه دولا بدیده دن دانه بی آیرلر او احد من الشعرا * قناعه *
کرپی دست سوی نان زانت * در فراخی و کاه نعمت تنک * بکنی هر دو چشم خوش زنجل *
معجمه حلاج دانه را بوشنک * ثانی خرمن خیزه و غند وانه و خیار و امثالهم یعنی مذکورلر
که معنایه یعنی معناسند در ورنکه دخی دیرلر * ورك في فتح و اوین و سکون کافین ایلک آواز
سک یمنی کوک او او سی اوله و یا خود اورمی اوله * ورك في فتح نون اول و سکون نانیله
ابی معنایه در اول برابیدر کد ابی اوجنی دیواره یقین یده قازقله بر عجم باغلیوب اوزرینه اوزم
صاعقه ای آونک دیرلر حکیم سوزنی بیت احسان تو بسان ورك سبیل است * در خوشاب

در خوشاب خوشه انکور ورك * وله ایضا بیت نبود عجب زدوات شام اربنام او * کردد
رحیق مخموم انکور ورك * ثانی شرفنامه ده اوزم اغاجنک صابی کد آندن صوابچرلر استاد
فرخی بیت شادباش ای دو چشم دشمن تو * سال و ماد از کریستن چو ورك * فرهنگ
و قایم اوجی بود دانش اوزم چو غی روایت ایدوب مرقوم فرخی بیتنه ورك اولش و مخفه
الاحباب ده مطلقا تک معناسنه در فرهنگ میرزاده معنای اوله و دیرلر * ورك في سکون نونه
ابی معنایه در اول درویش و مفلس بی نوایه دیرلر حکیم سوزنی بیت زین شعر شاعر انرا کردد
یقین کدمن * از هرل و جد توان کرم از زور و سیم ورك * وله بیت منت پذیر باشی منت نمندی *
کز تو غنی شون بروزی هزار ورك * منصور شیرازی بیت نهال باغ جلال ترست کردن ورك *
ز کوه کعب عطای تراست قارون ورك * ثانی رکیک و کویه معناسنه فرهنگ جهانگیری ده بر نوع کوک
کدیدر کد قورغی اولان در یسن کورک ایدرلر و دخی دیرلر مجمع الفرسده تهی و خالی معناسنه حکیم
سوزنی بیت ما از شما ز آدمیان نیم تنک دست * کز معصیت توانکروا طاعتیم ورك * اما بوبیتدن
ذمی و خالی معناسی حقیقه مار چونه معصیتدن غنی دیدی طاعتدن مفلس اولاق معناسی انسب
واقیدر * ورك في فتح ها و سکون نونه اوج معنایه در اول حلقه چوبین یعنی اغاج حلقه
بعض ایشه استعمال اولنور تنک شاعر بیت چون برون کرد از زور ورك * در زمان
در کشید محکم تنک * ثانی بر تخمدر عورنلر و باق ایچون تناول ایدرلر غایت نرم اولور
و لعانی چیمار بندرق و ناکی ثالث دم آیدر کدینور کدافی التفه * مع اللام * وال في عظیم
الخلق بر بیوک بالقدر شوبله که کویه اوغراسه ضرری اصابت ایدر دریای خیمطد اولور حکیم
امدی بیت کد این مای است آنکه خوانند وال * وزین مه پس افتد هم اندر و بال * فرهنگ
جهانگیری ده مای قوس دار یعنی یوللی باق کمال اسمعیل بیت دین زرد رویشا طلب تو
خواجیدن باشکوه * زانکه کوهر از صف ابی ندازه مای وال * مجمع الفرسده دخی مای
دم در در استاد عضای رازی بیت بر جل همت بر من عطا فرستد شاه * کد کرکد نش
نناید نه نیر مای وال * ورك في کسر غین معجمه اید هفت باده خوار یعنی خاس و محبت باده
بی تکلیف واروب طرح ثقلت ایدن کران جان طفیلی معناسند در * ورك في فتح باء معجمه
ایله خساو کناه معناسنه شیخ عطار بیت بخیرد دانش و بالست ای سر * علم مرغ و قل بالست
ای سر * و عربیه واکب سیاراتک اوجدن حضیضه رجعتد دیرلر * ورك في فتح راء معجمه
ایله بر جانور در سقنه قوره بکر اما میانلنده فرق بودرک ورك بیابانلرده سقنه در نبل ارمای
کنارنده او و بر فرق دخی بودرک ورك باشی یامی اولور سقنه قورک سوریدر ورك لونی صاری
قرله مایل و در یسی در سقنه قور ابلق ویشل و صاری و سیاه و بیاضه بولنور و در یسی
املس و نسوی اولور * ورك في فتح زاء فارسیله کرتکله در * ورك في سکون نون و ضم کاف
و او معروفله کارنده قوی و چاک و جملر اولانه دیرلر ادات الفضلاده و شکول مر و دیرلر ویشل
سکون یای تحتانی و فتح شین معجمه ایلک قورداشتی دیدکاری علتدر که فضیلات دم و صفرا دن
عارض اولور * ورك في سکون یای تحتانیله ورك معناسنه وای متنی دیمک اولور شمس
نخری بیت در دفلک شکایتی آرد بنر شاه * پامخ ز چرخ نشود الا که وبل ویک * ویک کسر

واوایله سینه و بل معناسنه دراعمال اوقاتده بر بوله مترادف استعمال اولنور لفظ عربی درودرت
معنایه استعمال اولنور اول معنای مرقومه ثانی یعنی افسوس و حیف اوستکور بیت
بداندیش دشمن پرازو بل جوی * که تا چون رباید از وجفت اوی * ثالث جز غم بر وادینک
آدید رابع یعنی هلاک عربی دخی معنای اوله و معنای ثانیه استعمال اولنور لفظ عربی الهی
العامل * قطعه * اغتنص بریقی کتشی الحاسی * اذاکره و هو لم یهد ناسی * ان مت و جمره
الهوی فی کبدی * فالوبل اذن لساکن الارماسی * مع المیم * وارم * فخر راء مهمله ایله
یعنی ورم که آماس دخی دیرلر وجود انسانده اول شیشه دیرلر که وجعی اوله * وائیم * فتح
شین معجه ایله برامق آدید و بر شهرک آذی اولق اوزن ده مرویدر * وام * ایکی معنایه در
اول بوج که عربی دین دیرلر شمس خیزی بیت کیست انکوسیم هر میخواید * درت از خاک
درکش باوام * و بر شاعر عارف دیمشدر بیت زن خواهی اگر ت دختر قیصر بدهند *
وام مستانی اگر وعای قیامت باشد * ثانی یعنی بام بوابی معنادن غیری فامک اوج
معناسیله ده مترادف در اول جهته که با وفا و اوخر فلزینک تبادل و تواخیسی وارد * وام *
فتح مایله اوج معنایه در اول بیله اولق ثانی زینت و آرایش ثالث پورسق دیدکاری جانورد
کذافی فرهنگ جهانگیری * ورام * فتح راء مهمله ایله اوج معنایه در اول سهل و سبک
دسته لره دیرلر حکیم ناصر خسرو بیت جهان پرازخس و پرازو پرورام شدست * اگر کلام
همی بی ورام باید کرد * استاد فرخی بیت عطای او بورامست ز ایرانش را * کان مهر که جز
او کس عطا دهد بورام * ثانی بر متاع بیع اولدقدن صکره بر علت ایله بهاسندن نقص اقتضا
ایلیه آکا ورام و ورام دخی دیرلر ثالث معجم البلدان صاحبی نقل ایدر که ری مملکتش و شهر
وارد راسمنه ورام دیرلر خلقی شیعه درلر حال ورامین دیکله مشهور در * ورم * فتح راء مهمله
وسکون زاء معجه ایله فرهنگ جهانگیری آتش معناسنه در حکیم سوزنی بیت نیر تاب
تودر دهن بدخواه تو باد * تاب در استی نیر که از تاب ورم * ورم * فتح راء مهمله ایله یعنی آماس
بروجی شیشدر چکرده و کوس ایچین و سایر اعضاده دخی او اور میرنظمی بیت هر که در چکر
ورم باشد * او بهامان درام باشد * ورم * سکون راء مهمله و فتح مایله سخن سخت و درشت
یعنی بر سوزده دیرلر که ایکی وجهله اوله یا متین و محکم و معنی داریا خود خاطره طوقنوب الموریه ایکی
معنایه تریب اوزره ایالمعانی بیت شود مقبول اگر در هم بکوی * مکور هم مشهور کرد لازار
* وشم * سکون شین معجه ایله بخار معناسنه در عوایح حکیم فردوسی در صفت از درهای بیت
دو چشم از سر چود و چشمه خون * ووشم دهانش جهان نیره کون * وایام شتاده لاسیا
بهاره قریب وقت اولان بخار که هواده حاصل اولور خصوصا که نرم دخی دیرلر حکیم سنایی بیت
کشت پرازو ووشم چشم جهانی از انک * خرمن مهرست و ماه قندز شب پوش او * بعض
فرهنگ نقش و تصویر معناسنه ده مرویدر * مع النون * و اردن نان * یعنی انکی بشمک
ایچون ایل ایلک کذافی المجمع * واپس جستن * کیره به سحر اراق و کیره او تور مق فتح حم
وسکون سینله در میرنظمی بیت جست واپس ز زیر شمشیرش * جز کر بختن نماید تدبیرش
* واپستن * فتح باه فارسی و تاء مثناه و سکون سین مهمله ایله یعنی واپس جستن * واپستن

* واپستن * فتح باه فارسی و کسر سین مهمله و سکون یای تحتانیله صکره کی و صوکه قلات
هر دهنده استعمال اولنور مثلاً نفس واپستن دیرلر صوکه نفس معناسنه و رقومک اسلافی
کیب و ب کیر و قلاترینه دیرلر و امامدن صکره کیروده اولان جماعت و ما کولات و مشرو باتدن
صکره استعمال اولان و الحاصل جمیع حالاتده هر نه که کیروده اوله آکا دیرلر * واپکیدن *
فتح باه فارسی و کسر کا فله اغزه آتق میرنظمی بیت گرفته بکف واپکیدن چنان * کدید
دانه و کشته آیدم نهان * واپکیدن * کسر جیم فارسیله دیرمک و دوشتمک معناسنه در
* واپکیدن * متعدی واپکیدن * واپکیدن * کسر خاه معجه و سکون یای تحتانیله
فرهنگ جهانگیری پنبه دوشتمک معناسنه در اما مؤید الفضلاده از هم جدا کردن یعنی
بر بردن آیرمق * واپکیدن * متعدی واپکیدن در * واپکیدن * ضم خاه معجه
و واپم معروف و سکون راء مهمله ایله اسبرکک و قایرمق یعنی برکسنه نک غن و فکرین چکوب
و آنکچون غمناک اولوب اسبرکک معناسنه میرنظمی بیت چود بلیه نوجوان تازه واپخورد *
بکیرد دست اودر خانه اش برد * واداشتن * کیر و طوتمق معناسنه در هر نه اولور سه کرک
محسوسا کرکسه معنا اولسون میرنظمی بیت چون او واداشت از جمله مکاره * همه کردند صد
تحمین و صدزه * بوسه گرفت جمله مصدر در * وادیان * کسر دال مهمله و فتح یای تحتانیله
یعنی بادیان بهادر و در اکثر جایله استعمال اولنور کذافی المجمع * وارانیدن * فتح راء مهمله
وسکون نوله سورمک و برابر ایلک معناسنه در * وارانیدن * سکون راء مهمله و فتح یای
اولقلا غوکه آنکه خیردن یوفقه آچارلر و دخی چوال و غرار معناسنه در * وارانیدن * سکون
را و فتح دال مهملین ایله ایکی معنایه در اول اورق که آنکچیملر خیر او ز رینه صاچرلر اولقلا غویه
یا بشسون دیوثانی مای معناسنه که عربیله قابله و ترکیه ایله دیرلر اما مجمع الفرسانه اول
اغاجدر که اتمک خیرین آنکه یاجی ایدرلر ترکیه اولقلا غو دیرلر عربیله ثویا دیرلر ضم تاء مثله
و فتح و اوونون و سکون یای تحتانیله * وارانیدن * سکون راء مهمله و فتح یای تحتانی
ایله یعنی مای یعنی قابله شاعر بیت زن آدستن چو یاشد وقت زادن * بیاید و ار دین را
دست دادن * وارانیدن * کسر راء مهمله ایله دیرسک که عربیله مرفق دیرلر کسر میم و سکون
را و فتح قایله بومعنا ده بوزن ضامن در لکن فتح رایله بوزن دامن دخی جائز در لواحد من العلم * قطعه
در وضو دست شوی تا وارن * هست مسلم شوم بتوضامن * پایمها کرنش ویدوارن * زاهل
بدعت شوی کشم زامن * اغاجی بیت زمانی دست کرده جفت رخسار * زمانی جفت زانو کرده
وارن * وارانیدن * ضم صریحله مختصر وارون در که معکوس معناسنه در کذافی الما وید
* وارانیدن * ضم راء مهمله و واپم معروفه معکوس و مقلوب و نفوس و منکوب معناسنه
استاد لیبی بیت ندانم بخت رابان چه کی نیست * بکنه نام بکنه زین بخت وارون * شمس خیزی
بیت ایاشی که غرا آنکو خلاف اندیشد * بود هر آنکه در بخت دولت وارون * وارانیدن *
کسر راء مهمله و فتح دال مهملین ایله اواریدن و اواریدن لفظند غفقد در یوتق
عربیله کی باع معناسنه ابوالمعانی بیت ز جور چرخ فلک زهر ما که واریدم * که دشمنان نکند
آنکه دوستان کردند * و دخی رایشه بحد اولق معناسنه در * وارانیدن * یعنی وارن مرقوم

و

که وار کون فی سکون زاوخم کاف فارسیین ایله بمعنی وارون یعنی معکوس و مقاب میرفت
محوی * رباعی * صد تجربه و صد آزمون در کارست * صد عقل برای یک جنون در کارست *
توطایع ارجند داری بگریز * کافجا همه بخت وار کون در کارست * و ازیدن فی
کسر زاه فارسی و زاه معجمه ایله ده جایز در حالی بر آدم بر کسینه به دیمک میرظمی بیت
یار تنها زبکران دیده * همه درد درون و ازیده * و اسرشدن فی فتح سین و سکون راه
مهملتین ایله خسته هنوز افاق بولشکن تکرار خسته املق اول حاله اطبا نکس دیرل
غم نوله * و اسرنگیدن فی فتح سین و راه مهملتین و سکون نون و کسر کاف فارسیه
طوائق معناسنه * و اشدن فی ضم شین معجمه ایله آچق املق و آچق کشاد کردن
و کشودن معناسنه میرظمی بیت همه اسرار دل و اشب زافغان * بگرد و روز و شب نالان
و کرمان * و اکردن فی آچق و فایق و خراب ابلک کشاد و ربودن و ویران کردن
معنارینه در * و اکردنیدن فی متعدی و اکردن در فی و اکردیدن فی فتح کاف فارسیه
د و ندر مک و له ایضا بیت که و اکردید بر سر چرخ کردن * غم و اندوه بدل کرد افزون *
و والان فی بمعنی پالان و پهلوان معناسنه ده مروید و له بیت کسی نامد به پیش او میدان
نیاید کارزارش مرد و الان * فرهنگ جهانگیریده رازیانه معناسنه در شاه ناصر خسرو
* قطعه * که دانست کاین تلخ و ناخوش هلیله * حرارت بر آند ز ترکیب انسان * که فرمود
زاو که در دستم را * فرز باید از چین و از روم و الان * و امران فی سکون میم و فتح راه مهمله
ایل چن دیارندن کاور بردار و در کذا فی الاداء * و انسان فی سکون نون و فتح سین
مهمله ایله آنجلین و آنک کی دیمکد لفظ مرکب در و او و آن ایله سان کله لرنن که سان
ادات تشبیه در * و ان فی ابکی معنایه در اول مملکت آذربایجانده سرحد روم
واقع بر قلعه متین و و لاشک آیدر ثانی بمعنی تشبیه و مانند کون دخی دیرل * و انکرستن فی
کیرو باقی اکثریا آدم کیدر کن آردینه باقی واقع و لور ابوالمعانی بیت زکوبت چون روم
بیرون بماند در قفا چشم * که در دل صد هزاران حسرت از بس و انکرستم * و اوم آمدن فی
بره دیرلک و جمع اولق و بوزلق معناسنه در * و راستادن فی سکون راوسین مهملتین و کسر
همزه ایله ایله یان اوزره طور مق و له بیت بباغ از حسرت قدرت که سرو و عرعر و شمشاد *
نکه کرده به بیرامن و راستاده یک پارای و ر تافتن فی سکون راه مهمله و فاف و فتح تائین مهملتین ایله
دیمک و بوبک و دوند مک معنارینه در * و ر خاستن فی سکون راوسین مهملتین و فتح خاه معجمه ایله
یرندن قالمق قیام معناسنه مستقیم بماند خاتک فتحه سن کسره به و سین زایه ابدال اولوب
ورخیزد دیرل * و و رداستن فی قالد رمق و کوتر مک و یوقار و طومق معناسنه * و و ردان فی سکون را
و فتح دال مهملتین ایله ابکی معنایه در اول بور بکیملر خیر آچد قلمری او قلاغو ثانی خانه بالا
یعنی فوقانی او که و ردا نه دخی دیرل * و و رزکن فی سکون راه مهمله و فتح زاه معجمه و کاف ایله
معنی گوزه بر آب یعنی صوطلو برداق کذا فی الموائد * و و رزیدن فی سکون راه مهمله و کسر
زاه معجمه ایله اوزمک و عادت ایدمک مولانا جامی بیت چه زمار سم ستم و رزیدن * چه زتوسر زکرم
و بچیدن * کمال بخندی بیت بخوبان مهر و رزیدن چه کارست * رخس ماهست مه دیدن چه

چه کارست * بعض فرهنگ کرده ذراعت یعنی کشت کردن معناسنه * و و رستان فی سکون
راو کسر سین مهملتین و فتح تاء مثناة ایله * و و رستان فی فتح دال و را و سکون سین مهملات
و فتح تاء مثناة ایله امت معناسنه در کذا فی الجمع * و و رسن فی سکون راو فتح سین مهملتین
ایل به معنی بند بارسن یعنی اول بند که رسن ایله اوله و دخی رسن معناسنه اولور * و و رستان فی
فتح راه مهمله و شین معجمه ایله موسیقی ده بر پرده آیدر و سکون رایله قری دید کاری خوش
آواز قوشدر * و و رشتن فی فتح راه مهمله و تاء مثناة و سکون شین معجمه ایله بمعنی شستن یعنی
یومق عربی غسل معناسنه میرظمی بیت چو ظاهر شد سحر بر خاست از جا * وضو کرد
و رسته دست و رور * و و رشتان فی سکون راه مهمله و کسر شین معجمه و فتح تاء مثناة ایله
و و رشتان فی فتح راه مهمله و نون و سکون شین معجمه ایله کلاه معنی و و رستان و و رستان
یعنی امت استاد دقیق بیت شفیع باش برشته مرادین ذلت * چو مصطفی بردار
مرو رشتان را * و و رغن فی سکون راه مهمله و فتح غین معجمه ایله اعضاده طاهر اولان یومرجه ات
و یا خود رنج منعقد اولمش اوله جوز قدر دخی ایری اولور و رغان دخی دیرل کذا فی فرهنگ
جهانگیری * و و رغان فی فتح راه مهمله مشدده و فایله شفیع معناسنه یعنی شفاعت ایدیی
شمس غری بیت دشمنان را کین او بس منتقم * بحر مازاعق و او بس و رغان * مسعود غزوی
بیت دادم بیک و کر نه کم چاره خویشتن * مدح امیر و ز تو آدم و رغان * لنگ سکاکی بیت
دوستی چون با کنه از شوق امر زش شها * دوست پیش تو من و رغان آورده ام * و و رکردن فی
طیناندر مق و قالد رمق و یوقار مق و یانمق و یاندر مق و آتمق و بیک مذکور معنارله محله کون
استعمال اولور * و و رکشتن فی سکون راه مهمله و فتح کاف فارسیه ابکی معنایه در اول
دومک و دوند مک ثانی یوق اولق معناسنه بر کشتن دخی دیرل * و و رنام نهادن فی آد و کنیه
واقب قوم معناسنه * و و رنان فی فتح راه مهمله مشدده و نوله بمعنی و رغان مرقوم * و و رنجن
و و رنجن فی اول فتح راه مهمله و جم و سکون نوله ثانی فتح راه مهمله و سکون نون و یای تحتانی
و کسر حمله بلازک که ارنجن و رنجن دخی دیرل عربی سوار دیرل کسر سین مهمله ایله میرظمی
بیت مزین کشته ساعد باورنجن * فلک گفتا جها را دیده روشن * و و رنشتن فی سکون
راه مهمله و کسرون ایله او تور مق و آت اوزرین اولق * و و رهنین فی فتح راه مهمله و سکون ها
و یای تحتانی و کسر میله آریه و بغدادی اونی ایله مخلوط بشمش اتمک عربی علیث دیرل حدیث
وزنی اوزن کذا فی الجمع * و و رهنین فی فتح راه مهمله و کسرها و سکون یای تحتانی بمعنی و رهنین
مرقوم * و و ران فی فتح زاه معجمه ایله و زیدن لفظندن اسم فاعل را سببی معناسنه ابوالمعانی
در ذمت شریف بیت بباغ امل باد کرم هست و زان چون * سر صبر بود نخل امیدم بدو عالم
و و رغان فی سکون زاه فارسی و فتح فایله بمعنی و رغان مرقوم * و و رزن فی فتح زاه معجمه ایله
سر و رنشاطه صالوب پورینه دیرل و عربی سکون زایله طارمق معناسنه در * و و رزیدن فی
سکون زاه فارسی و کسر نوله دوه سودی و آیرانی معناسنه * و و رزیدن فی کسر زاه معجمه
و سکون یای تحتانی ییل اسمک معناسنه عربی هب الیج و جفتاید اسمک دیرل کسر همزه
و سکون یای تحتانی ییل میرعلیشیر بیت صبح چون ایسنی صبا ایچکیل قدح کیم بولماغونک *

سین و کون اینستور کوسی یو باغ دور اندین صبا کی وستان کی سکون سین مهمله و فتح تاء مشتاة
 ایله ارقه او مشتاة یا تاق و یا مشه دخی دیرل کی وستان کی سکون سین مهمله و فتح نونله بمعنی
 وستان مرقوم ابوالمعانی بیت بنکرد در روز نقش سقف و در شب اختران * دایما وستان
 کشتن بوده کار مرزبان کی و سن کی فتح سین مهمله ایله بوزن رسن آلوده معناسنه امامی * دروی
 * قطعه * حضرتی کر قدر زیند کرچه او * دامن همت نکردند و سن * حارسش کیوان
 و برجیش ندیم * آفتابش شمع و کردوشش لکن * عربیده مقدمه خواب دینی او یقونک اولی
 وله ایضا بیت از در دولت در آمد مست و کفت * بخت بیدار مرا این در و سن * و هری
 شعر لده دخی یوم معنایه کلشدر اشجع الشعر امتنی بیت ابل الهوی اسفایوم النوی بدنی *
 و فرق البحر بین الجفن والوسن * وینه عربیده ضم و ایله ینافی جوق اولان کوزه دیرل و سکون
 سین مهمله ایله فارسیمه بمعنی بسیار اسناد و دکی بیت امروز باقبال توای میر خراسان *
 هم نعت و هم روی نکو و وسن بدارم کی و سن کی فتح شین معجه ایله بمعنی و سن مرقوم کذافی
 فرهنگ جهانگیری کی و شیان کی سکون شین معجه و فتح بای تحتانیله جزا و عوض معناسنه
 میرنظمی بیت نکونی بایدت و شیان بیدار * بدی را کردن بد کسر هست کی و غستن کی
 فتح غین معجه و تاء مشتاة و سکون سین مهمله ایله بمعنی ظاهر و آشکارا کی و این کی کسر لامله
 بزوع قبر جقد رگ برین و داد دخی دیرل کذافی فرهنگ جهانگیری کی و میدن کی کسر نیم
 و سکون یای تحتانیله اوالقی معناسند در کی و ن کی ایکی معنایه در اول بمعنی شبهه و مانند
 منوچهری در صفت اسب بیت یوز جست ورنک فعل و کرک پوی و غرم تک * بفرجه آه و دو
 و روباه حمله کورون * ثانی بن مرقوم معناسنه در عربیده نون مشدده ایله اوج معنایه کاور
 اول بر کسیده دیرل که امور نده سست و ضعیف اوله ثانی سبع که بر مقله چالرل ثالث بر سترک
 آدیدر که حسین قرصی و فی اول شهر دندرون شفقله حکمای خطا اون بیلک سینه دیرل
 و عندی چمکه دیرل کی و ندیدن کی سکون نون و یای تحتانی و کسر دال مهمله اولی ایله زجت
 چمک معناسنه کی و دیدن کی سکون یا بن تحتانی و کسر دال مهمله اولی ایله معنی چاره
 جستن کذافی المجمع کی و ندن کی سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله یای قلق معناسنه در
 کی مع الواء * وارو کی ضم راء مهمله ایله بمعنی وارف مرقوم یعنی غله صایندن ایتدکاری طبق
 کی نسفه که و ستایلر اوزر ناه طام دیرل کی و رکو کی سکون راء مهمله و ضم کف فارسیله و لابت
 خراسان بر شهر در که بر قیا اوزر نده واقع اولمش و درت اطرافندن چشمه لردن لطیف صا و صول
 روان اولمش کذافی المیزید کی و یو کی ضم بای تحتانی و اخفاء و ایله بمعنی عروس که به دخی دیرل
 کی مع الهاء * و اخسیدن کی کسر خاء معجه و سین مهمله و سکون یای تحتانیله آتاش پانه
 و یوک معناسنه کی واره کی فتح راء مهمله ایله درت معنایه کاور اول شبهه و مانند ثانی نوبت
 معناسنه استاد رودکی * قطعه * کل دکرزه نکلستان آمد * واره باغ و بوستان آمد * وار
 آذر کشت و شعله او * مشعله لاله زارمان آمد * ثالث رسم و عادت معناسنه رابع کرت
 و نوبت معناسنه که یک واره دو واره دیرل یک کرت دو کرت دیک اولور کی وارنگه کی فتح
 راء مهمله و کف فارسی و سکون تاء مشتاة ایله صبا کی و کذافی و فتح تاء مشتاة بیت چو

چو و ارنگه شد از جای برخاست * همه اسباب جنگ بر خوش آراست کی و ارسته کی فتح را
 و تاء مشتاة و سکون سین مهملین ایله قورتلش معناسنه مولانا هاتنی بیت زدر ماند که هاجد اکن
 مرا * بوارستان آشنا کن مرا کی و ارونه کی ضم راء مهمله و وارو معرو فله ترس عربیده
 مقلوب و معکوس معناسنه که باز کونه و باشکونه و وار کونه و و اشکونه دخی دیرل شاکر
 بخاری بیت ای برادر بر که تالم من * زین جهای سپهر وارونه * حکیم زجاجی بیت چو راز
 سپهری دگر کونه بود * جهان در کف دیو وارونه بود * فرهنگ جهانگیری بمعنی شوم
 حکیم قطران ارموی بیت تراعد و نبود مرد طالع مسعود * تراولی نبود مرد اختر وارون *
 کی و وار کونه کی سکون زاو ضم کف فارسی و نونله بمعنی وارونه مرقوم کی و ایزره کی کسر
 زاء معجه و سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله ایله بمعنی زمان کی و اینه کی فتح سین مهمله ایله
 پروانه یه دیرل ابوالمعانی بیت پر تو شمع رخت کاشانه دل را گرفت * زانکه کرد کرد اول
 و اینه پرسوخته کی و اشامه کی فتح شین معجه و مهمله عورات باشا رینه اور تدکاری نسفه که
 باشامه و دامن دخی دیرل عربیده معجز دید کایدر شکر کور کانی بیت وزان بسن داد ویرانامه
 و بس * همان پیرایه و و اشامه و بس * وله بیت زکیس ویت مراده یادکاری * ز و اشامه
 مراده نمکساری کی و اشکرده کی سکون شین معجه و راء مهمله و فتح کافله جست و ساخته
 معناسنه کی و اشکونه کی سکون شین معجه و ضم کف فارسی ایله بمعنی وارونه مرقوم کی و اشته
 فتح شین معجه ایله ایکی معنایه در اول آتجه دیدکاری اوجی قوش که باشه دخی دیرل ثانی
 قراغو که صباحه فارشوپا یروچن اوزرینه دوشر کی و والانه کی فتح لام و نونله ریش و جزاحت
 معناسنه ابوالمعانی بیت سیننه شد والانه از سوز جگر * به نباشد جز ز دست لطف یار *
 کی و الغونه و ولغونه کی کلام با سکون اللام و ضم الفین المعجه و فتح النون بمعنی کاکونه که
 عورات یوزرینه سوردکاری قزبله در غنجان و کفغونه و فکر دخی دیرل شیددی قبی بیت آن
 بنا گوش کر صفا کونی * بر کشیدست و الغونه نسیم کی و واله کی یوزن هاله ایکی معنایه در
 اول بمعنی والاء مرقوم که حیردن انچه و بوفقه طوقش بیاض و الوان ایدرل حضرت مولانا قدس
 سره بیت مرازم مجر نیر زداق کهنه بسست * برو برو که بقدر زمانه بد واله * ثانی سراب که
 حیراده اوراقدن صوکی کورینو رسیف الدین عارج بیت از شوق روت جنب خور میکم نگاه
 چون تشنه از عطش بسوی واله میرود * کسر لام و اطهار هایل به خود و حیران و سرکشته و معجز
 معناسنه میرنظمی بیت درامورش واله و سرکشته بود * با شرب عشق دل آغشته بود *
 کی و اما زنه کی ایکی معنایه در اول یور میگردن و اشک کردن یوریاوب قالمش ثانی عاجز و بی طاقت
 و در زمانه اولوب قالمش معناسنه کی و انخواه کی سکون میم و فتح خاء معجه و وارو معنایه ایله ایکی
 معنایه در اول دین صاحبی که معنای ترکیب بوج استیجی دیک اولور ثانی ثقلت و تقاضا
 ایله نسفه استین اما بومعنی استعاره طریقه ایله در کی و انسانه کی سکون نون اول و فتح سین مهمله
 و نون ثانیله پر کله معناسنه در کی واه کی اظهار هایل وای و واخ دخی دیرل و حیف علندن
 استعمال اوانور کی و اهنس آمدن کی ضم ها و سکون شین معجه ایله سرخوش شدن و یا خود
 با بلفدن آبلشه دیرل کی و اعم جسته کی فتح واو ضم و تاء مشتاة و سکون سین مهمله ایله

کبر و قوراش یعنی کبر و دوش صاحب و قوراش در لغت اول و کبر و قوراش در لغت اول و کبر و قوراش در لغت اول
 عربی و قنعد در لغت و داق صفتی اول و عربی و قنعد در لغت و داق صفتی اول و عربی و قنعد در لغت و داق صفتی اول
 تحتانیله اوج معنایه کلور اول حاجت معنایه فایکی شروانی * قطعه * از بوسه بوسه که
 دهد راجی بروج * و زغزه غزه که خرد را کند خراب * زان بوسه بوسه بوسه * اومایه روان *
 زان غزه غزه غزه اومایه عذاب * مراد و مقصود معنایه ده کلور و ولاناجی بیت
 وایه جایی همین لغت بود * گریاید وایه اوای وای * ثانی حصه و نصیب و لذت معنایه
 شیخ عطار بیت زیر پا آور هوای نفس را * کم بدوده وایه های نفس را * ثلث دین خبردار
 اولی استاد عنصری بیت سخن گفتن بجای بس خطا نیست * سخن بی وایه گفتن
 را از خای نیست * وجه * سکون جیم و اظهار دایله اوج معنایه کلور اول قیمت ویم معنایه در
 خواجه حافظ * مصرع * وجه میخواستیم من آن مطرب که میگوید رسید * ثانی وظیفه معنایه
 خواجه سلمان بیت خورشید طلعت و زرای تو وجه من * اکنون سه ماه رفت که ناخیر می کنند
 ثالث خرج و مصرف معنایه شاعر بیت یزدک سنی از آرزو ساخت خجسته که اورا * زریست
 اندک و صد وجه نازکست بر آن زر * و خشینه * سکون خوابی تحتانی و کسر شین و مجتبی
 و فتح نوله ایکی معنایه کلور اول بر جانور آیدر ثانی هر بیاض نسنه به دیرلر کذافی فرهنگ میرزا
 ابراهیم * و ریوشنه و وریوشنه * کلاهما بسکون الراء الممله و ضم الباء الفارسی عروس
 و زان باشلرینه باغدار قاری که عربی و قنعد در لغت و داق صفتی اول و کبر و قوراش در لغت و داق صفتی اول
 و فتح جیم فارسیله و کسر جمله ده استعمال اول و نور اگر چه دیکر ماقبالت اولان کلامه هدف
 اولور * و ردانه و وردنه * کلاهما بسکون الراء المملتین و النون ایکی باشی
 ایچیه اور تاسی یوغون بر نوع او قلا غودر که چوچه و پیواره و گردنه دخی دیرلر هندی لسانده
 پیلن دیرلر شاعر بیت فلک کششست مانند بوزک * اگر خوانی زندور اندر سر * و ردو که
 سکون را و ضم دال مهملتین و و او معروفه غله صایله اور تاش خانه مختصر که و ردو که دخی دیرلر
 هندی لسانده چید دیرلر * و رده * سکون را و فتح دال مهملتین ایله کوکرجین یواسی
 و کوکرجین بر جی شمس خیزی بیت تمام آسما و آسمانی * قرا از تصرف و رده باشد
 عربی آل رنکه دیرلر * و رده * سکون راء مهمله و فتح زاء معنایه اوج معنایه کلور اول
 حاصل ایتمک ثانی زراعت و حراست ثالث عمل و حرافت معنایه و رده دخی دیرلر کذافی الخفه
 * و رزیده * سکون راء مهمله و کسر زاء معنایه ایله و رده مرقومک اوج معنایه در
 و اول کسنه به دیرلر که بر استند و یا خود بر فعله زیاده تجربه سی و هارستی اولود دخی اول نسنه به
 دیرلر که ال ایله چکمه ش اوله دری کی و آنک امثالی نسنه لکی کذافی الخفه * و رطه * سکون
 را و فتح طاء مهملتین ایله بتاق اولان باحق و استعاره طریقه غوف و مخاطر اولان نسنه در
 شاعر بیت تهمت بی کنه از رسم قدیمست ایدل * رخت خود را که ازین و رطه مسلم برداشت
 * و رغاره * سکون راء مهمله اولی و فتح غین معنایه و راء ثانیله ایله اعضاده ظاهر اولان یومری
 نسنه که وجعی اولان اهل طوس اقمیدر * و رقه * سکون راء مهمله و فتح قافله نام عاشق
 کاشانه رک لیل و جنون و و امل و عذر را کی نظامه که و روب کتاب ایلمش در قدما نظمید و عربی

و عربی اسماء اضدادند در هم کریم و هم خسیس معنایه در و فحشات ثلثه ایله کاغذ و مکتوب
 معنایه در * و رگاه * سکون راء مهمله و فتح کاف فارسیله کلخ معنایه در * و رکرده *
 سکون راتین مهملتین و فتح کافله او یاند راق معنایه استاد لطیفی بیت چراغی کر خدا
 و رکرده باشد * بجا از باد دیوان مرده باشد * و رکه * سکون راء مهمله و ضم کافله عراق
 عجمه بر شهر آیدر حالا بر قوه دیگله مشهور در ابرکوه و برکوه دخی دیرلر * و رنجه * فتح راء
 مهمله و جیم و سکون نوله بر پهلوان والافی نامید و سر اشکر روس ایدی * و رنه * سکون راء
 مهمله و فتح نوله یو خسه دیکدر شیخ سعدی * قطعه * بنده همان به که ز تقصیر خویش *
 عذر بد رکاه خدای آورد * و رنه سزاوار خداوندیش * کس نتواند که بجای آورد *
 * و رواره * سکون راء مهمله اولی و فتح واو و راء ثانیله ایله اول فوقانی خانه در که بر خانه نک
 او زنده یا پلش اوله بر باره دخی دیرلر ترکیه چار طاق عربی و علویه و غرقه دخی دیرلر کذافی فرهنگ
 وفای میر تقی بیت مکر روزی به و رواره نشسته * که در بر روی یگانه بسته * و روره *
 سکون راء مهمله اولی و فتح واو و راء ثانیله ایله تین دید کاری جانور در که در یسن کورک ایدرلر
 بعض فرهنگ سنجابه دیندوکی مرویدر * و رده * فتح راء مهمله و اخفاء هایل جماعت
 و بلاهت معنایه در * و رگاه * فتح زاء فارسی و غین معنایه ایله قور بغه که جفر و وزغ و غوک
 دخی دیرلر بعض فرهنگ بر نوع کاردر * و رده * سکون زاء فارسی و فتح دال مهمله ایله دو گلش
 نسنه رنه اوورده * و رغه * سکون زاء فتح غین معنایه ایله معنی و رگاه مرقوم * و رده
 سکون سین مهمله و فتح میله چوید پیراخی زنان عجم دوکوب و قینادوب قاشلرینه سوردر سیاه
 ایدر دخی صاچلرینک میاض اولان قیالرینه خضاب ایدرلر خواجه سلمان بیت که از قوس و قرح
 یابی هوار او سه رنک ابرو * که از نجم و شمرینی زمین را آسمان آسا * خواجه حافظ بیت
 که غایله خوشبو شد در کیسوی او پیچید * و زوسه که نکش شد در ابروی او یوست * و سه
 فتح سین مهمله ایله ایکی معنایه در اول چوب دست ثانی قوت و قدرت و ایکی معنایه حکیم
 سوزنی بیت یوسه سربکوب دشمن را * من بگویم اگر ترا و سه نیست * و سهیل * کسر سین
 مهمله و سکون یای تحتانیله ایکی معنایه در اول فسیله معنایه در که او فاد بدلد و ثانی
 واسطه معنایه در اول شدریجی دیکدر شیخ سعدی بیت در میر و وزیر و سلطانرا *
 بی وسیلت مکر دیرامن * و شکله * سکون شین معنایه و فتح کاف فارسی و لامه صفاش اوزم
 شیرسی ایچنه اولان دانه یعنی چکرک غرث و غرثم دخی دیرلر کذافی المویده * و شکله *
 سکون شین معنایه و فتح کاف فارسی و نون ایله آلت راجل معنایه در اما مجمع الفرسان فتح شین
 معنایه و نون و سکون کافله آلت راجل و اذ الفضلاده سکون شین معنایه و فتح کاف و نوله توش
 و توان معنایه مرویدر * و شکله * فتح شین معنایه و کاف و سکون نوله یعنی و شکله *
 مرقوم * و شنه * سکون شین معنایه و فتح نوله آت کششی که عربی صهیل دیرلر استاد دققی
 بیت میدانت حربه کاشتر خون عدوت آب * تیغ اسپرغم ووشنه اسبان سماع خوش *
 کاهی واوی حذف ایدوب شنه ده دیرلر * و شنه * فتح شین معنایه ایله و شق دید کلری
 دارودر که بعض تراکیبه جزو ایدرلر * و شنه * کسر شین معنایه و سکون یای تحتانی و فتح

توله برنوع سلاح در جوشن دخی دیورل استاد مر زبان پارسی بیت میرا ازو شسته بیداری
 همجو خیاط سوزن ازوشی * مؤید الفضلاده و ادات الفضلاده سین مهمله ایله مرویدر
 و شیه بی سکون شن معجه و فتح یای تحتانیه خورنه که کنکل دخی دیورل بی وظیفه بی
 معروف کونک تعیین اولنان نسنه و قنمت و نصیب معناسنه شیخ سعدی در کستان بی نثر بی
 پرده ناموس بندکان بکنانه فاحش ندرد * و وظیفه روزی بخطای منکر نبرد بی وده بی
 زمان معلوم و عهد معناسنه در بوابکی لغت اگر چه عربیدر اما فارسیه استعمالی شایعدر
 و قهر بی سکون قاف و فتح راء مهمله ایله چلاه آلتلندن بر آلتدر که قطیفه بافلرک خاوسدکاری
 کسکین دموردر بی وقیه بی سکون قاف و فتح یای تحتانیه وزن معلوم هرولایته مقدار
 معیندن عبارتدر ترکیه اوقه و عربیه اوقه دیورل رومدر تیو زدر همدرو اطبا قنمتاون ابکی
 در همدرو استاد منجیک بیت راست رخشت بچشم آید اگر * همچون سرامست وقیه وقیه
 برزم بی ولاده بی فتح لام و دال مهمله ایله معنی بادریسه یعنی آغوشی که آینه پکورب ابیک
 اکبر لر عربیه فلکه دیورل بی ولانه بی فتح لام و نوله زینش خراخت معناسنه کسر وادایله مرویدر
 بی وایله بی سکون لام ایل و فتح نایله آشوب و همنکانه و آواز باند معناسنه در میرنظمی
 بیت واوله انداخت باردوی شاه * فتنه رخاست دران جاپگاه بی وله بی فتح لام و اخفاء
 هایل بوزن همه خشم و غضب معناسنه در که ولزده معنی خشمکین بعض فرنگ کرده عاشق زاز
 معناسنه مرویدر عربیه اظهار هایل به خود و حیران معناسنه واله و حیران دیک اولور بی وایله
 کسر لام و سکون یای تحتانی و فتح حیم فارسیله ابکی معنایه در اول شخص دوست ابوالمعالی
 بیت وایله آن بود که روز حاجت * نباشد مال و جان از وی دریغش * ثانی چوال معناسنه در
 بی وانه بی فتح نونین ایله معنی نان اتمک معناسنه در کذا فی الجمع بی ونده بی سکون نون
 و فتح دال مهمله ایله کرده دیدکاری او قدر فارسیه تره نیرک دخی دیورل عربیه جرجیر دیکه
 معره قدر بی وه بی اظهار هایل بر لفظ در محل تحسین و جای قبول استعمال ایدر لکن شاعر
 بیت ترک من دی سخن بره می گفت * هر که دیدش زد و روه می گفت بی وایله بی سکون یای
 تحتانی و فتح دال مهمله ایله چاره جوی یعنی چاره رایجی کذا فی الجمع بومعنایه میرنظمی بیت
 همه بر سر زاده به شدند * برای علاجش هر سوس شدند بی ویزه بی سکون یای تحتانی
 و فتح زاء معجه ایله بر او قدر ساقی اولمز آنحق بر او زنده یا یلوب کیدر بر اغاچه یقین اولور سه
 صاریاوب دپه سنه دک خیقار بی وایله بی سکون یای تحتانی و فتح سین مهمله ایله
 افراسیاب شاهک سر عسکری بر نامدار هموان آدیدر بیان و یسد دخی دیورل حکیم فردوسی
 بیت چنین گفت کز و یسه شور بخت * زباین کین کی بر آید درخت بی وایله بی سکون یای
 تحتانی و فتح لامه معنی وبل مرقوم یعنی واولا حکیم فردوسی بیت فرود آمد از تخت وایله کنان
 زنان بر سر و کوش و ابرو کنان * فرهنگ میرزاده واولا کردن واقعدر حکیم فردوسی بیت چو
 رعد خریشان بکی وایله کرد * که کفی بدید دست نبرد * اما تحفه الاحبابیده معنی بانک عظیم
 دیوب بیت مرقومه متمسک اولمش بی مع الیاء تحتانی * وایخی بی سکون خاء معجه و کسر حیم
 فارسیله میربار کیری که ماخی دخی دیورل و بر معناسی دخی خاکی قدح و ذم ایدن آمده دیورل

دیورل بی وای بی کسر مهمله در مانده و عاجز معناسنه در کذا فی التحفه بومعنایه مؤید میرنظمی
 بیت در پنجاهر آنکس که عانی شود * هر کار خود پیش وای شود بی وای بی بر لفظ در محل
 تحسین و همنکام فرقت و جای نأسف و افسوس خلند ایراد ایدر شاعر بیت بخت بد و همت
 عالی بلاست * وای بر آنکس که بدین مبتلاست بی وپارای بی فتح باء فارسی و راء مهمله
 ایله زهره یلد زینک بر آیدر بی وایخی بی سکون خاء معجه و کسر حیم فارسیله خرما چکر دکی
 کذا فی فرهنگ جهانگیری بی وخی بی سکون خاء و کسر شین معجین ایله برنوع جامه در
 کذا فی المویده بی وریخی بی فتح راء مهمله و سکون خاء معجه و کسر حیم معنی زشتی کذا فی الجمع
 بی ورزی بی سکون راء مهمله و کسر زاء معجه ایله معنی زراع و حراث یعنی ایخی و رزگر دخی
 دینور استاد لطیفی بیت همه ورزور زنده ورزی مدان * همه کشت و رزنده ورزی مدان *
 حکیم فردوسی بیت کان شد تن ورزی تخم کار * دران تخم بیکان و دل کشتار بی وریکوشی
 سکون راء مهمله و ضم کاف فارسی و کسر شین معجه ایله کویه کتاب السامی ده کوشواره
 دراز که بکردن رسد مسطوردر بی ورماندکی بی درد شکم و درد روده و اجشای معنی قارین
 و غیر سقار آغریسی کذا فی الجمع بی وستی بی سکون سین مهمله و کسر نون بر آرمک تحت
 نکاحند ابکی ویا اوج عورتی اوله بر لرینه وستی دیورل ترکیه قومه دیدکاری در استاد سعدی
 بیت دوستاتم همه ماتند و منی شد اند * همه زانست که بامن نه درم ماند و نه زور * شمس خیزی
 بیت از مراعات عدل تو رخاست * دشمنی از میانه وستی بی وشتای بی فتح شین معجه و کسر
 نوله دردمه هفت که شتای دخی دیورل شیاه ناصر خسرو بیت هر کور دیش کشت چومن بند
 ازان بس * از علم و هنر باشد و دینار و شتایش بی وستی بی فتح شین معجه و کسر قافله بدیگی
 معناسنه در که و شتای بدیگی بی وستی بی سکون شین معجه و کسر نوله سرخی که زنان بوزلینه
 سوزر حکیم اسدی بیت جهان بسته از بت پرستان دند * بلیغی که باشد چو وستی پند *
 بی وشی بی کسر شین معجه مشدد ایله ابکی معنایه در اول قرللق حیرت معنایه دعو مایه بی
 کل قرللقی یقم کی خسروی * مصرع * روی وشی وارکن بوشتی ساغر * شینک تحیدر قیله ده
 جایز در حکیم اسدی بیت رحم کوزنان زمین جزع رنگ * وشی کشته ریک و شخ از خون رنگ *
 ثانی بر جنس فاخر قاسمدر شهر و شته منسوب یعنی آنده اشلنور استاد رافعی بیت
 کسرتد ننگ تنک وشی بروشی زمین * آوردنک رنگ خوشی در خوشی هوا واولی بی سکون لام
 اول و کسر ثانیله زناج معناسنه لغت سمرقندیدر کذا فی المویده بی وای بی اوج معنایه کاور اول
 ضمیر غایبدر او کی عربیه کی هومعناسنه شاعر بیت من اورا چه کوم چه رنگ آورم *
 که تادست وی زیر سنک آورم * ثانی وای معناسنه شاعر * مسقط * نه زمن باد میکتی نه دلم شاد
 میکتی * همه بیداد میکتی وی ازین شوخی تووی * ثالث مقدار معناسنه در حکیم نزاری
 قهستانی بیت کر صالح و کرفاسق بر فطرت خویشم من * کر تخم نکو بفشان ورتابستان ده
 وی بی باب الواوالمکسوره مع الالف * ویرا بی سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله ایله فرهنگ
 میرزاده معنی یادگیرنده و معنی صاحب و حافظ ابوالعباس بیت یکی مرد و را بایست نخست *
 که کوید نیوشید هارادرست بی مع الیاء الموحده * وریب بی کسر راء مهمله و سکون یای

تحتانیله معنی کج و منحرف که ترکیه و رب و ورو دخی دیرلر اوشکور بیت توانی بردکار بستن
فرب * کدانا همه راست بیند و رب * مع التاء المشناة * ولایت * اوج معنایه در اول مملکت
واقایم ثانی حکومت و حاکم که معنی مملکت والی و ضابط اولی ثالث مرتبه کرامت که ولی دن
مشته قدر مند کوز اوج معنایه ترتیب اوزره ابوالمعانی * مثنوی * همیکشم بسی شهر و ولایت
بدیدم خوب و زشتمس چون تمامت * کراشد پیشه جود و عدل و انصاف * شود زاهد
ولایت نام اشراق * شود صاحب ولایت بی شک آن مرد * نمی بیند ز عالم محنت و درد *
مع الجیم * ویرج * سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله ایله اکیردیکاری دارودر
عربیه و ج دیرلر فارسیه فریج و فریز و ورج دخی دیرلر کذا فی المویذ * و ل * سکون
لامله بر قوشدر عربیه سلوی دیرلر کذا فی المجمع * و بلاج * سکون یای تحتانی و کسر نونه
بر نوع ملوادر کذا فی القفه * مع الدال المهمله * وید * بوزن دید معنی ویرا یعنی
اکا دیمک را اگر چه فتحه ایله بوزن قید روایت اولمشد اما شمس خری کسروا ایله
نویده قافیه ابلکه و علم لغت شمس خری جمله دن معتمد اولد و غی اجلدن اکا متابعه
مکسوره ده ضبط و نقل اولندی بویات آنکدر * قطعه * لب و دلی * تو باد از خرمی خندان
تن عدوی تو باد از غنا چونال نوید * مراد این شده ازین دولت حاصل * امید او شده
چون نام او ز عالم وید * ویند * سکون یای تحتانی و فتح نونه معنی بند حکیم سوزنی بیت
کی پسر که اگر کس و را بدیده بود * نخواهدش که نویند بعمر خود به بار * مع الراء المهمله
وید صتر * بوزن و معنی بیست و ستونند ز خایه سی چند بادستر و چند بیست و بادستر
وید ستر دخی دیرلر کذا فی المجمع * ویرج * یای معروفه درت معنایه در اول حفظ معنایه که
ازیر دخی دیرلر استاد عنصری بیت بویرناید کس را بزرگ همت او * که همش نه بزرگی
نیاید اندر * ثانی فهم و ادراک معنایه حکیم ناصر خسرو * قطعه * خوش خوش فرو داید
خوردنت روزگار * موش زمانه را تویی ای بهر دینیر * زین بد کنش خذر کن و زین بس دروغ او
می نوشن اگر بهوش بصیری و نیز ویر * بوم معنایه شمس خری بیت ایاستی کسراسر دعوات
میکنند زاهد فضل هر آنکس که عقل دارد و ویر * ثلث ناله و فریاد معنایه حکیم سنایی * رباعی
ای جوان زیر چرخ پیرمباش * باز دورانش در زحیرمباش * یابرون شو ز چرخ چون مردان
ورنه با وای ووی و ویرمباش * زابج اردیل مضافا شدن بر قریه استیم رویای
مجهول ایله بی عقل و بی هوش و ابله و احق و سرسم معنایه در کذا فی فرهنگ جهانگیری
ویر ویر * الفاظ مکرره نو عنندن در بر نسبه بی صیق صیق تقید و تفقد ایله
صور مغه دیرلر * مع الراء المعجمه * وراز * فتح راء مهمله ایله مراة مملکتند
ساکن بر طایفه نک آیدر * ویر * یای معروفه اوج معنایه در اول خصوص ثانی
خاصه ثالث خالص معنایه ویره دخی دیرلر * مع السین المهمله * ویس * یای
معروف ایله معنی مانند شمس خری بیت چهارا اگر گوشه باشند یقین * شود در پناهت
جهان خلد ویس * ویس * معنی ویس کدنام معشوقه را مین در کویسه دیرلر و را میندرام
دخی دیرلر و اوج و درهای همایون بیت اگر مرغ جم صید باقیس کشت * دل را مینر لکه ویس

ویس کشت * کذا فی القفه * مع القاف * و شاق * فتح شین معجمه ایله غلام ساده روی معنی
تازه خدمتکار حکیم خاقانی آکاردن برینه یازمش بیت و شقی ده که در برم کیرم * با و شاق که
در برش کیرد * شیخ نظامی بیت جنیت کش و شاقان سرای * روانه صد صد از مر سر
جدایی * فرهنگ میرزاده خدمتکار درویشان مرویدر * مع الکاف * ویند آنک * سکون
یای تحتانی و تون اول و فتح تون ثانی و دال مهمله ایله معنی نافه * شک کذا فی فرهنگ جهانگیری
و یک * یای معروفه بر کله در محل ترجمه ای نیمکجست معنایه ایراد ایدرلر کاهی وید
لفظیه مرادف ایدوب وید و یک دیرلر و یای مجهول ایله عربیه کی و یک معنایه کاور که عرب
محل ترجمه ادا ایدرلر حکیم فردوسی بیت سخن گفتن نغزو گفتار نیک * نکرد دتبه تاجها ناست
ویک * و له ایضا بیت اگر شاخ بد خیز از بنج نیک * تو با شاخ بد پر میا غار ویک * اما شمس
خری معنی وای دیوب بویستی نظم ایش بیت کر زین فلک شکایتی آرد کسی بشاه * پاسخ ز چرخ
نشود الاک ویک ویک * تحفه الاحیاب صاحبی حافظ او بهی معنی وای و دعای بدیعنی نفرین که
ضد و یک در روایت ایدوب بویسته متمسک اولمش بیت ماده کفتا چ شرم نیست ویک *
یس سبکساری نه بدانی نه نیک * مع اللام * و شکول * سکون شین معجمه و هم
کافله مرد جلد و هو شیار و جست و قوی و در کار معنایه که بشکول دخی دیرلر میرنظمی بیت
هر که در کار خودش و شکول شد * حاصل مقصود دل موصول شد * و کال * فتح کاف
فارسیله کو مرکه زغال و زکال و انکشت دخی دیرلر کذا فی الاداء مجمع الفرسان فتح و او ایله مرویدر
و ول * بوزن دل شکوفه معنایه در عوماش شکوفه انکوره دیرلر خصوص صاعربنده قفا اکرم
دید کاریر * وید * یای تحتانی مجهول ایله ابکی معنایه در اول طفر و فیروزی و غلبه
بر اعدا معنایه در شمس خری * قطعه * شست اگر بهر صید به شاید * حوت کردن
بیش در تشبیل * اوچو خورشید و خم چون ذره * ذره بر مهری نماید وید * ثانی فرهنگ
حسین و غانی ده ایشی و قتنک مرادی اوزره بولمغه دیرلر استاد رودکی بیت لب سبب بهشت
ومن محتاج * یافتن راهنی نیام وید * ادات انفضله ففتح و او ایله مرویدر * مع النون *
وید * وردان * سکون را و فتح دال مهمله ایله وجود انسان ظاهر اولور ات پار لری که
ترکیه منکیل و عربیه تولول دیرلر خم ثامثله ایله * وزن * فتح زاء معجمه ایله براغاج و
معلوم آندن یای بیمار درخت شخیز دخی دیرلر * و زولیدن * خم زاء فارسی و او معروف
و کسر لامه ابکی معنایه در اول ایشه قندرمق یعنی تحریص ابلک ثانی هوا اسمک معنایه
میرنظمی بیت و زولیدن صبا و قبح خوش * بعالم لطف و رخود کشت آتش * ولین *
کسر لام و سکون یای تحتانیله بر نوع قبحه و وجود انسان ظاهر اولور اکا بریون وود اددخی دیرلر
ویران * معروف ضد معبود در شاعر بیت هر خطه دلم را پسری کرد تصدیر *
ویران شده چون وقف بر اولاد ذکر و رست * ویزکان * سکون یای تحتانی و زاء معجمه و فتح
کافله یعنی خاکان زاء فارسیله ده مرویدر استاد عنصری بیت ایابویرکان ماند دامن بچنک
نه زوی کر زونه جان درنک * حکیم فردوسی بیت فرمود تا و ز آند به پیش * ایابویرکان
ویرکان خوش * مع الهاء * ویره * فتح زاء فارسیله قارش که بدست دخی دیرلر یک ویره

برقارش ذيك اولورا ابوالمعاني درهزل بيت نباشد بكان بهر حال سير * بهر چند شد
 سخت ويك وره كير * وليسه * كسر لام وسكون ياي تحتاني وفتح سين مهمله ايله معني وليس
 مرقوم * وروانه * معروف يعني خرابه * ويره * سكون ياي تحتاني وفتح راء مهمله
 ايله درخت خرزه يعني قاون نككي كذا في الماويد * ويره * ياي تحتاني معروف وفتح زاء
 فارسيله اوج معنياه كاور اول بمعنى خصوص حكيم فردوسي بيت زما برمه پادشاهان درود *
 بوزه كه عدلش بود تار و بود * ثاني بمعنى خاصه حكيم اسدي بيت صدوسي شتر وره *
 زرز * غلافش زديانكارش كير * حكيم فردوسي بيت مرازين همه ويره اندوه تست *
 كه بيدار دل باشي و تندرست * ثالث بمعنى خالص منوچهري بيت باغز مشك ويره و با قدر
 گوهری * باجاه زرساوي و بانفع آهي * بر معنياه شمس خري بيت هر كه بايد كان شاه
 جهان * دارد اخلاص و نيت ويره * وهرنه كه مغشوش اولوب صاف اوله آكا ديرلر مسعود
 سعد سلمان بيت ويره مي كهنه كش كشت چوكني جوان * دل چوسبك شد ز عشق درده رطل
 كمران * ویشه * ياي مجهول و فتح سين مهمله ايله معني ويس مرقوم * ویشه * ياي
 معروف و فتح شين معجه ايله صرمشق معناسنه كسر و ايله تصحيح اولمشدر * ویشه *
 سكون ياي تين تحتاني و كسر شين معجه ايله معني كسترده يعني دوستش كذا في المجمع * مع الياه
 التتاني * وي * ايكي معنياه در اول بمعنى اصل ثاني حرف نداد راي كبي ايكي معنياه
 ابوالمعاني * قطعه * هر كرا در ذات وي شد پاك زاد * در درونش ميشود حب و وداد *
 اي كه در اصلت نباشد مردمي * وي خرابه كه كشتي نامراد * ويدي * سكون ياي تحتاني
 و كسر دال مهمله ايله علت جناده ديرلر اعاذنا الله تعالى من ذلك * ويري * دال يرينه راه
 مهمله ايله ده اول معنياه مرويدر * ويري * سكون ياي تحتاني و فتح زاء كسر كاف فارسيله ايله
 صاف و خالص اولق معناسنه در * باب الواو المضمومه مع الباء الموحده * وريب * كسر
 راء مهمله وسكون ياي تحتاني معني كچ و محرف تركيم و رب و ورو دخی ديرلر اگرچه مكسور ده
 ذكری مزور ایلدی لکن بعض کتب لغات معتبره ده مضمومه ده ایراد اولمش بناء علی ذلك تکرارینه
 ارتکاب اولندی مع رجاء المسامحه حکیم اسدی بیت بردامن کوه اندر وریب * بکی دست
 دیدن با فروزیب * مع الدال المهمله * وسد * فتح سین مهمله مشدده ايله معني بسد
 یعنی مرجان کد بسد معرب در کذا في التحفه * مع الزاء المعجه * وراز * فتح راء مهمله مشدده
 ايله معني خوک نریب یعنی ارکک طکوز حکیم فردوسی * مصرع * چو وراز خوکست خوش
 روی و چاپک * مع السين المهمله * ورناس * سكون راء مهمله و فتح نونه معني غافل ابوالمعاني
 بيت كز ند مير صفت كركني يكي غفلت * زمكر دشمن بدرك مشوا و ورناس * ورس *
 سكون راء مهمله ايله سروكوهي كدعيريه اهل ديرلر * مع الغين المعجه * ورغ * سكون
 راء مهمله ايله معني تيركي وكدورت * وروغ * ضم راء مهمله و و او معروفله ايكي معنياه در
 اول بمعنى تيركي وكدورت غز كور كاني بيت بياساق آن آب صافي فروغ * كه ازل پردرك
 وازجان وروغ * ثاني معني آروغ كذا في فرهنگ جهانگيري * مع الكاف * ورتك * فتح
 زاء فارسي وسكون نونه يما كه بينه دخی ديرلر عربيده رقه معناسنه ميرنظمي بيت اگر جامه

باب الواو المضمومه

جامه راهست در ورتك * نباشد از و در دل پاك رتك * ورتك * فتح شين معجه ايله معني اشك كه
 خردمكدر مجمع الفرسده سكون شين معجه ايله اشق معناسنه در كه اشق دخی ديرلر ورتك *
 ضم زاء معجه وسكون راء مهمله ايله معني برك كذا في فرهنگ جهانگيري كاف فارسيله در
 * مع اللام * ورتول * ضم زاء فارسي و و او معروفله ايكي معنياه در اول بمعنى كشور ثاني
 بمعنى رتول و او ايله باجر قلري بننده تبادل اولدوغی اجلدن كذا في الماويد والاداة * وعل *
 ضم هائيله معني درخت كاج كذا في فرهنگ جهانگيري * مع الميم * وشم * سكون شين معجه
 ايله بر قوشدر تيرهويه مشابه اما آندن كوچكتر اولور بونده دخی ديرلر از بوسليك بيت
 در جنب علوه منت چرخ * مانده * وشم پيش چرغست * و دخی مرويدر كه دياله پادشاهان بدن
 قابوس نام بر پادشاهك مرغ وشمي شكاره ميل ورغني زياده اولعله وشمكير لقب قومشرايدی
 حكيم زجاجي بيت بد آنجا كه بد كنب نامدار * شه شاه دين وشمكير سوار * حكيم سنائي
 بيت فقه خوان ليك در جهنم چاه * وشمق قابوس وشمكير مباحث * مع النون * وشكر ديدن *
 سكون شين معجه و راء مهمله و فتح كاف و كسر دال مهمله اولي ايله * وشكر ديدن * سكون
 شين معجه و ياي تحتاني و فتح كاف و كسر راء مهمله ايله كلاهما معني جست كردن و جست ساختن
 كذا في الماويد * وشكر وليدن * سكون شين معجه و ضم كاف و كسر لامله كار و عملك جلدی
 و جست نمودن معناسنه در كذا في الماويد * و غو و ساختن * آبدست آلق معناسنه ميرنظمي
 بيت وضو ساختني دايم آردت * فراخي رزقت اگر بايدت * و غزن * سكون غين و ضم
 زاء معجه تين ايله معني كورستان يعني مزارستان كذا في فرهنگ جهانگيري * مع الواو * وسو
 ضم سين مهمله ايله ايكي معنياه در اول طيماق نكيه معناسنه ثاني آغز چوره سي * وضو *
 يعني آبدست اگرچه عربيده راء فارسيله استعمال ميشد در * مع الهاء * وشك دانه * سكون
 شين معجه و راء و فتح كاف و دال مهمله تين ايله اول كسيه ديرلر كه ايشنه مجد و ساعي و مقدم و محرب
 اوله يعني عاقبت انديش اولوب هرايشه فکرو ثانی ايدوب بعد مباشرت ايليه و بعضيلر
 ديدلر كه اول كسيه دينور كه كار دن جلد و جست و چالاك اوله كذا في كتاب الاسامي في الاسامي
 عربيده وشكر ده شيخان ديرلر ادات الفضلاده كسر و ايله جد و توش و توان و فتح و او ايله
 جست و چاپك معناسنه مرويدر بعضيلر سين مهمله ايله نقل ايلدیلر * ولغونه * سكون
 لام و ضم غين معجه و فتح نونه قز لجه كه زنان يوزلرينه سورلر الفونه و كلفونه و يلاكونه و كلاكونه
 و كلاكونه دخی ديرلر * مع الياه التتاني * وي * بركله در زنان محل تعجب ايراد ايدرلر
 حكيم نزاری قهستاني بيت بخيرت كفت زال مولع ز * كه وي جان ما و جان مادر *
 * باب الهاء المفتوحة مع الالف * ها * اوج معنياه استعمال اولنور اول ادات تبيه در
 حاضر اول معناسنه وثاني ادات جمد هر كله نك آخريته لاحق اوله معنای جمعيت افاده ايدر
 لکن ذوی العقول ان غير يديه جمادات مقوله سي جمع اولندقه ها و الفله ادا اولنور و برادات جمع
 دخی و اردر الف و نونه در اول ذوی الروح بايز اولور تفصيل مقدمه كتابه ذكر اولندی
 ثالث معني اينك يعني ايشته ديمكه عادي زل حكيم خاقاني بيت كعيه چه كني با بحر الاصم دزه زم
 ها عارض وزلف و خط ترکان خطايي * هبا * فتح باء موحده ايله ايكي معنياه كاور اول ضايع

باب الهاء المفتوحة

به معنی زیب و آرایش هفتگانه یعنی زینت او اوریدی نسبه که حنا و سرمه و گلگونه و سفید آب
 وزرک و عالیله و سرمه و بونلر زانک زیب و زینتی اولق اوزره نقل اولمشدر بعض فرهنکرده
 زکس معناسنه مرویدر بیست بی سکون سین مهمله و فتح باه موحد ایلله کسینه منسوب
 اواین آدم و طایفه نه اولورسه ترکیبه یوزده دیرلر بیست بی سکون سین مهمله ایلله وار
 دیمکدر مقابل نیست در خواجه حافظ بیت در عشق خا نقا و خرابات فرق نیست *
 هر جا که هست پر تو روی حبیب هست * گاه اولور که رابطه معناسنه اولان است معناسن
 افاده ایدر متاعر دیمشدر بیت بین دل من و یکان بی حساب درو * که هست کوه ۴
 و چشمهای آب درو * ادات رابطه اولان استک اولنه برها زیاده ایدوب ینه است
 معناسن مراد ایدرلر بوحالت صدر کلام اولد قلدر نیکم بویته و اقعدر بیت هست درین
 دایره لاجورد * مرتبه مردم مقدار مرد * دیگر بیت همه بود را هست از و نا کزیر *
 بود کس اولیست حاجت پذیر * مقدمه کتابده ابن سینا نک تصریح ایتدو کی قول اوزره
 تحقیق اولمشیدی شمدی مقتضای محل ایلله اجمال ذکر اولنور که ابن سینا است رابطه در لغت
 فارسیه رابطه نک حذفی جای دکلدر دید و کنک مقتضای اولدر کزید هست ده رابطه مذکور
 اولور او تقدیرجه هست مرکب اولور هاه مفتوحه ایلله است و مذکور ها اصلی اولوب وار
 معناسنه اولحق ها است اولق لازم کلور بویله اولد قلدر تغلی ثقیل اولغله الفی حذف اولنوب
 است یرنده هست استعمال اولنور چغقای لسانه هست دیمکدر باردیرلر باه موحد ایلله وار
 دیمکدر چوق غزلده ردیف واقع اولمشدر جمله دن برینک مطای بودر میر عایشیر بیت کیم که
 آینه نک بر ملک سیمای پر و ش یاری بار * آدمی ایر ساملک بیر لایریدین عاری بار * هست کبی گاه
 اولور صدر کلام واقع اولوب آخرنده است معناسن افاده ایدر کذللک بودله دخی هست
 لفظ نک مراد فیدر اول کلام ذکر اولور و آخرنده اولق معناسن ویرر نیکم بویته و اقعدر وله
 بیت حسم بیمار عغه بار اول زکس شله بلا * جان غمخوار عغه بار اول لعل روح افزا بلا *
بیست بی مرتبه اعدادن ستر عدده دیرلر عربیه ثمانیه معناسنه شیخ سعدی کاستان
 دیباجه سنه کنانی سکر باب اولدیغن بیانده * چون بهشت بهشت باب * دیمشدر بیست بی هفت
 مرتبه اعدادده یدی عدده دیرلر عربیه سبعة معناسنه بی هفت در هفت بی هروسک
 روینک اولان آرایش کیدی نسبه یدی یرنده اولور کوزنده سورمه قاشنک و سمه یوزنده
 سبید آب پکا غنله گلگونه زلفنه عالیله اللرنده حنا قوللرنده بلازک بومعنا ده هفت در هفت
 اولور حکیم خاقانی بیت مشش بانوی هر کرده هر هفت * عالم ز تو دیله هفت در هفت بی هفتوت
 سکون فاضل و ضم تاه مشناه و او مجهول ایلله خطا معناسنه و خطا ایلکه ده دیرلر غالبا اصلی عربیه
 خطا معناسنه اولان هفوات لفظندن تعجیم اولمشدر و بر معناسی دخی لغزیدن یعنی سورچک
بی مصهفت بی سکون فانی و فتح هایلله آواز سک یعنی کویک سسی بی همانست بی ابکی
 معناه دز اول آنحق معناسنه ثانی آنک کبی دیمکدر ابکی معنایه ترین اوزره ابوالمعانی بیت
 همانست جان دادن کار عاشق * نباشد کار نیکو جز همانست بی هماغت بی سکون بی
 و خا معجه و فتح لاسله اوج معنایه کلور اول یعنی پینه یعنی بیا واسکی ثانی معیار جمالیه ادکه

ادکه و یا شغفه و یا وجه دیکل کون معناسنه شمس خیزی بیت صبا یکست از درگاه صینش
 ادیم خاک دادندیش عماغت * استاد کسای * قطعه * بشاهزاده بتازاندران سفر
 مشکل * که مرد کوفته کردیدان ره اندر سخت * و کر خلاف کنی طمع را و هم روی * بدر دار
 بمثل آهین بود هماغت * فرهنک هند و شادند و محفه الاحباب یعنی موزه و کفش و اقسام
 پای افزار مر قویدر ثالث یعنی یکپاره که تحت پان معناسنه هم لفظینک دخولیک یکپاره معناسن
 افاده ایدر و ابکی کسینه نک میا شده اتحاد و محبت و الفت قوی و محکم اولد قلدر فلان با فلان
 هماغتند دیرلر ابوالمعانی بیت شخص غم یامن ز مادر زاده است * بادل آشفته را هماغت شد
بی هماغت بی سکون نون وفا و ضم کاف فارسیله یعنی سطر و کند یعنی یوغون و قلاز جامه
 و امثال حکیم سنایی بیت بهترین جامه بود هماغت * مر مرا اوسناد چوین گفت * مولانا
 عودان بین * قطعه * کریم الدین توان پهلوزادی * که کرد از ایتوباشد تقاخر *
 فرساندم بخدمت رقعده دی * بدست پهلوی هماغت و لایق مع الحیم * هر چه هر راست
 و عموار اولان نسبه یده دیرلر علم و شجق و توغ و نیزه و امثال نسبه که اوزون و طوغری
 اولوب دیکلی طوره شمس خیزی بیت جم قدر جمال الحق والدین که سعادت * از نیروی
 او کرد علمهای طفرم بی بعض فرهنک هم هایلله در و فرهنک هند و شاهن کسر هایلله ضبط
 اولمش بی هدیج بی فتح دال مهمله و سکون نونله اشب خنک یعنی قیر آت هدیج نک دخی دیرلر
بی هرج بی سکون راه مهمله ایلله بوزن خرج سرحل و سنور معناسنه شمس خیزی بیت
 زمهرش میاد اتمی هج دل * زقرمانش خالی دیباجه هرج * عزیزه قارش مورش معناسنه
 ترکیه هرج مرج دیرلر بی هج بی فتح موله خنده سکک و ایشه برامز نسبه یده دیرلر بی هج بی
 سکون نونله بوزن کج ابکی معنایه کلور اول آنحق لفظندن اختصار اولمشدر ثانی بحسب
 کیفیت بی قدر اولان نسبه یده دیرلر هنج دخی دینلور ابوالمعانی بیت کرچه پیش یار قدرم
 هج بود * در دلم عشقش ولیکن آخ بود بی هودج بی سکون و او و فتح دال مهمله ایلله بیوک
 محافه در که ده اوزرینه بغلر لایکی جانی اولز آنحق اوکی بردانه اولور دخی غفل پرده سنه ده
 دیرلر لفظ عربیه دیر میر نظمی بیت که عودج نشینان شوخ عرب * چهار ایند اخت شور و شغب
بی هیلاج بی سکون یای تحتانی و فتح لاسله فرهنک جهانگیر یده ولد تولد ایتدو کی حالت که
 والاسنه مضایقه و درد و زحمت و پردو کی معنایه در فرهنک میرزا ابراهیم معنایه هیلاج اکا
 دیرلر که دلیل غری بیلورلر لفظ هندی لکن فارسیه مسه تیلدر حکیم انوری بیت ترا عظیمه
 غری چنانکه هیلاجش * کند کیهسه سالتس عطای کبری را بی هیلاج بی سکون یای تحتانی
 و فتح لاسله یعنی صاحب خانه بی مع الخاء المعجه * هزارمخ بی خرقة دره شان حکیم خاقانی
 بیت برکش میخ غم زدل پیش که صبح بر کشد * این خشن هزارمخ از سر چرخ چنبری بی هیلاج
 سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایلله اسب تند و سرکش که عربیه طامرد دیرلر شمس خیزی
 بیت کن ام یاره نلر ز کرا بماند تاب * بوقت آنکه شود شوشوار و هیلاج * استاد رودکی بیت
 گرنه عشقت بی از لعب فلک * عیدخی یا فرسی داشتی * فرهنک میرزا ابراهیم جمله هیلاج
 مسطور در بی مع الدان المهمله * هارد بی سکون راه مهمله ایلله شهو و فارسیه نک بکرمی

بشخی کونی اسمیدر فی هید فی فغ باء موحده ایلله بیوک ماله در کد زراعتی آنکه هوار ایدر یعنی
دانه بی صاچد قدن صکره آنی سورب دانه بی اور تر لر بعض فرهنکه باء فا رسیده در فی هید
فتح جم و سکون نونه رغست و ورغست دیدکاری او تدر عربیه قناری و غلول دخی دیرل
استاد سجده بیت نه از قیمت لعل باشد بلور * نه همرنک کنار باشد هجند فی هر چند فی
هر تدر و هر قن معناسنه ده کور آیه المعانی * مسط * هر چند کفم حال دل هرگز نکشته منفعل
تاب در و تم مشتمل دید و نکرده باوری فی هر چه بادا باد فی هر نه اولور سه اولسون دیکدر
شاعر * مصرع * زدیمر صرف زندان هر چه بادا باد فی هر دود فی سکون را و ضم دال
مهملتین ایلله هند جزیره لرندن جزیره نک آیدر هر دود دخی دیرل فی هزار سفند فی فتح زاه
معجه و سکون راء ماله ایلله بر دارودر خرداد دخی دیرل فی هر دکنند فی سکون زاء معجه و دال
مهمله و ضم کافله یعنی چند بادستر کذا فی المجمع فی هشتاد فی مرتبه اعدادده سگسان عدد در
عربیه ثمانون و ثمانین دخی دیرل فی هفتاد فی مرتبه اعدادده پیش عدد در عربیه سبعون
و سبعین دخی دیرل فی هلند فی فتح لام و نون اول و سکون ثانیله کاهل و بیکار معناسنه
حضرت مولانا قدس سره بیت چو اوماه شکافید شما بر چرایید * چو اوجست و ظرفست
و شما چون هلند فی همانند فی فتح میم و نون اول ایلله یعنی مانند حکیم اسدی * قطعه * همیکفت
کین ماه فرزند اوست * از زاده و پراهمانند اوست * کد از چهر و بالا و فرو شکوه * همانند
او کس نیدزان گروه * و مثل و نظیر معناسنه حکیم ناصر خسرو بیت ای خوب نهال ارز خرد
بارنگیری * یابید و سپندار همانند و مالی * نجیب الدین خرد پادقانی * رباعی * بنکو
توبدین آب روان و لب کشت * با صبری و خرمی همانند هشت * با ساقی خور و شرابی چو
کلاب * لیکن بچنین جای فرو باید شست فی همارد فی فتح میم و واو و سکون راء ماله ایلله
اکا دیرل کد ابکی خصم بر بریله جنک ایدر بری اول بر یسنه همارد اولور حکیم اسدی بیت
کس این یه لوازا همارد نیست * بکینی همانند او مرد نیست * حکیم فردوسی بیت همانکه
که اسب افکنی هوش دار * ساج و همارد در کوش دار فی هجند فی سکون میم و نون و فتح جم
فارسیله اولقدر در معناسنه در فی هجند فی سکون میم و نون و ضم خاء معجه و واو و ج و اول ایلله
یعنی صفه کذا فی التحفه فی همداماد فی سکون میم و فتح دال مهمله ایلله ابکی همشیره عورتک
قوجه لرینه دیرل ترکیه با جنق دیدکاری میرنظمی بیت ستانند هرنیک بیک خواهری *
چو کشتند داماد پکری فی همدرد فی سکون میم و واو و فتح دال مهملتین ایلله یار غمگسار
یعنی الموعظه ده بر بریله موافق در دد اش معناسنه چغنائی لسانند و نکد اش دیرل میرعلیشیر
بیت کیمسایاری بیللا خوشد رغد استیب و مونکد استیب * یا تناسا کاهی چیرما استیب اولتورسا
کاهی با ناستیب فی همزاد فی سکون میم و فتح زاء معجه ایلله اوج معنایه کاور اول اکا دیرل که
یروان تیلد ایدنجه بر جنی دخی متولد اولور و دایما اکا همراه و همنشین اولور اول جنه همزاد دیرل
عبدالرزاق کاشی بیت ای تو محسود فلک همزاد را کشتی اسیر * وی تو مسجود ملک مرد پورا
کشتی شکار * ثانی همن و همن سال یعنی یاشد اش ثالث همن سفر و رفیق طریق اولانه
دیرل که زاد و زاده لر بر رده اوله بومعنا ده زاد آزی یعنی تومعه معناسنه در فی همدود فی سکون

سکون میم و ضم سین مهمله ایلله ایت دیرل پیش کی برنسنه در طاغلرده و چالی ارالنه بتر
فی همدود فی سکون میم و واو فتح عین مهمله ایلله زمانلری و عصرلری و سنلری مساوی اولان
کسنه لر یعنی بر عصرده موجود اولناره دیرل فی همدود فی سکون میم و راء مهمله و فتح واو ایلله
سقف اغاجی یعنی طام اوزرینه قونیلان اغاج میرنظمی در صفت خانه شاه بیت عاج و هم
عود بود همدودش * کویا دیو چو بیاوردش فی همدود فی کسر میم و سکون یای تحتانی
و ضم باء موحده ایلله صبر ایتدی و خاموش اولدی دیمک معناسنه در فی همد فی کسر میم
و سکون یای تحتانی ایلله یعنی ایلله و احق و دخی تمت معناسنه میرنظمی بیت مشو زینهار
در سخن راعنید * کد ناکد شوی با خطار اهدید فی هجند فی سکون نون و فتح جمیلله یعنی بیرون
کشد یعنی طشره چکر حکیم سنایی بیت مرور ادر هیز بفر هجند * توسنی از منش برون هجند
فی هند بید فی سکون نون و دال مهمله و کسر باء موحده بعد یای تحتانیله یعنی کاسنی یعنی
هند با کذا فی التحفه فی هند فی سکون نونه بوزن مند ابکی معنایه کاور اول یعنی هستند
حکیم فردوسی بیت کشاده برایشان شود راز من * بهرنیک وید هند نیاز من * حکیم ناصر
خسرو * قطعه * در کار چو کشت با تو مشکلی * عاجز مشو و میباش خرسند * از مرد خرد
پیرس از را * جز تو بجهان خرد دران هند * استاد منوچهری بیت هر چه هند این مکان
بنده و مولای ویند * هج مولاتش خود سوی مولان شود * ثانی یعنی هجار حکیم فردوسی بیت
کشاده برایشان و بر کار من * بهرنیک وید هند و هجار من فی همدرد فی سکون نون و فتح کاف
وراء مهمله ایلله یعنی تندی یعنی حدت که همدرد دخی دیرل کذا فی المجمع فی هوند فی سکون
واو و نون و فتح کافله بر مملکت آیدر روایت اولور که آنکه بر عظیم هر واردر که عرضی بیک ذراع
کاور دیرل الله علی الراوی فی هوند فی کسر واو و سکون یای تحتانیله دوه هاودی حکیم
اسدی بیت و را جای بر زند پیل سمید * همان بر هیوان عودی هوند فی همد فی
سکون یای تحتانیله بوزن قید خرمن صاورد قلیش بر مقل اغاج کد ترکیه نیاز دیرل کذا فی المجمع
فی مع الراء المهمله * هار فی بوزن یاریدی معنایه کاور اول هر نسنه که ترتب ایلله دوزاش
اوله اکا دیرل جمع الفرسه رسته مرور اید معناسنه در شمس فخری بیت بنام دولت تو این کتاب
کردم نظم * که هر قصیده و قطعه اش به از هزاران هار * بخصمین انجو و مرجان و آناره
بکر رنسنه لک دیزلد و کی ایلکه دیرل خزر کدانی بیت زرد مادر و هجر برادر * کسنسته
هار مرور اید در بر * امیر خسرو بیت قطره های چند زاب چشم او یا کان چرخ * ازنی تسبیح
خود زان آپکینه کرده هار * ثانی یعنی کردن حکیم فردوسی بیت کزید از سواران برون از شمار
بر آن یاد پایان آخته هار * ثاک آدم و حیوانات ترسی حکیم سنایی بیت صورت محل
آنکه زردارست * نیز نا هار و کون پر هارست * بومعنایه مختاری بیت ترش بچهره و دندانش
چون تراشته ناز * کره بروی و میان پاش پر کروه هار * رابع دیوانه خامس قوقش ات
سادس فرهنک وفای ده یعنی مخیر و درمانده سابع فرهنک میرزاده یعنی مهار منقولد ز
فی هاسوار فی سکون میم و فتح واو ایلله اوج معنایه کاور اول بر ابرویک اسلوب معناسنه حکیم
زجاجی بیت برقتند کرد نکشان هاسوار * بنزدیک مستطیر کمار * ثانی دایما و همیشه

بیت بل بر باره همگن شسته * و خشمش زهر سوراخ بسته * مع الزام المعجم * هاز *
بوزن باز معنی نشکن زلف و کسوی خوبان * هاز * فتح میم و راه ممله ایله معنی برخیز یعنی
تلاق صیغه امر اول و رامت پهلوی در تاریخ طبرستان منقوله * درگز * فتح بر و قنده معنای
مولانا جامی بیت یاد بادت زمن و یاد نکردی هرگز * دل ناساده را میثاد نکردی هرگز * دقت باز
یدی پیراق بر نوع بیرق در غالب طرز قدیم در حکیم فردوسی بیت کرازه بر آمد بسان کراز *
در فشی بر افراخت هفت باز * هکرز * کسر کاف و سکون راه ممله ایله معنی هرگز حکیم اسدی
بیت هکرز از کس زفت و بچاره دل * خواه آرزو تا نکردی بخل * حکیم ناصر خسرو بیت
مردمی ورز و هکرز آزار آزاره مجوی * مردم آزاران کز و آزاره آزار نیست * وله بیت
مردم اگر زاب مرده زنده بماندی * خالق غمردی هکرز زاب جیخون * هلمندوز * فتح لام و سکون
نون و ضم دال ممله ایله بر او تدر بعض ادویه ده استعمال ایدر لر بعض فرهنگارده بر یواس نوعندن
و یا خود بر یواس اوله * هماوز * فتح میم و کسر و او ایله معنی هماورد یعنی ابکی کسینه بر ریله
جنگ ایدر کس بر رینه هماوز اولور حکیم نزاری قهستانی بیت بر ز نعره بر زد که مکرز *
بیا کاند بید انت هماوز * وله ایضا بیت زمانی نیکم آویز بودند * زهند بکر بکین خورز
بودند * هماز * سکون میم و باه ممله ایله معنی انباز شریک معنای این بیت تویی که
همت تو سریدان فرو نارد * که در امور جهان با فلک بود هماز * هماز * ابکی کسینه غیریدن
مخفی طو تدر قاری احواله برین مطلع ایاد کده بر رینه هماز اولور سرداش معنای شاعر
بیت دومرد پاک طبع بودست دم ساز * بیکد بکر همه احوال هماز * هماز * سکون
میم و فتح سین ممله ایله دوزن لکوبه معنی متفق الاحوال و بر خانه نک جماعتی معنای دوز
سکون میم و ضم سین ممله ایله قزله ای که ایت بودنی ده دیرل * هماز * دوز * معنی
پینه دوزنی اسکیمی * هماز * سکون نون و فتح باه ممله ایله معنی انباز شریک معنای
حکیم قطران ارموی بیت نشد پیوسته کس باوی که هماز نشد نصرت * کس اندروی
نشد عامی که ناید بیش خدانش * بخود این بیان بیت هر چه رای تو رو آورد رضاید *
بدین قدر که رضایا شدش در آن هماز * هنوز * شمدی دخی معنای خواجه حافظ بیت
بر شاید از تمنای لبیت کام هنوز * بر امید جام لعلت درد آشتام هنوز * مولانا جامی بیت رفتی
ومن ملازم این منرا هنوز * زاب مره بکوی تو یادر کلم هنوز * کمال پاستازاده مرحوم هنوز که
اصلی تو زد را و لنه بر هاز یاده اولمشدر شکم بوییت و اقعدر بیت باش تا صبح دولت تو بدید *
این هنوز از تنایج صحرست * هنیز * کسرون و سکون یای تختایله معنی هنوز کذا فی الجمع
* هوز * کسرو او و سکون یای تختایله دوه چوالی یعنی ایری چوال که دویه اورل * مع الزام
الفارسی * هاز * بوزن کار * ابکی معنای کاور اول خوار و ذلیل معنای ثانی هکرز
و سرگردان معنای کس که هاز و هاز دخی دیرلر و ابکی معنای ترتیب اوزره شمس بخزی * قطعه
فلک کرچه نیش از قیامت دهد * بر همت او حقیرست و هاز * بود نزد تعظیم او چرخ پست *
بدینش تدبیر او عقل هاز * چو عر سر افراز باد آمد ام * بیستان همی بود چون سر و ناره
معنی ثانی شاه ناصر خسرو بیت هواره همی روسپس دانش زراک * کنده بودان آب که

آب که استماده بود عاز * مع الشین الممله * هاس * معنی دیگر که ترکیب دخی عربی ایله
تعبیر اولور مختاری * قطعه * دید کس کاوه مجومن خربط * کفت کس غول مجومن
دسناس * طیمه کردیم و شیمانم * تاجین چیزها تکویم هاس * تحفه الاحبابه معنی
هراس مروید * هراس * فتح راه ممله ایله بر نوع دکنی جوق اغا جدر و کسر هایلله قورقو
معنای سنده در * هریاس * سکون راه ممله ایله و فتح باه ممله ایله معنی کز زکران میرنظمی
بیت بد سنش ز فولاد هریاس بوده * بخشش عدو و مجونسناس بوده * همنفس *
ابکی معنای در اول یولد اش و ندیم و مضاحب معنای ثانی نغمه و ترنانه هم آهنگ
معنای سنده در وله بیت همنفس نیست مراد در جهان * کشته برویم همه رادوستان * هوس
آرزو و طلب و دلخواه و خواه حافظ بیت حال دل با تو کفتم هوسست * خبر جان شهنشتم
هوسست * عربی دخی بوم معنای در قاضی السعید ابن سینا بیت لا اسم العدل انی عنه
فی شغل * عدل العنادل اعلا رتبة الهوس * مع الشین المعجم * هادرویش * شهر بخند ایله
کنند بادام میاننده واقع بر بحر انک اسمی در روایت اولور که مذکور صحرا ده همیشه تنه و نیزه وال
اسر و قیشی غایت شدید اولور شهر بخند ک جانب غربی سنده و شهر مرغینانک طرف
شرقی سنده واقع در هادرویش اسمی سبب تسمیه نقل ایدر که بر زمان طایفه درویشان
سیا خیدن بر قاج قز که سینه مذکور بادیه ده کیدرلر ابکی ناکاه بر شدید روزگار چیه قار درویشار
سراسیمه اولوب بر ورین یاوی قیلورل فریاد ایدوب هادرویش دیو برلرینی چورلرلر ابکی برره
کلمک محال اولوب بالاخره جمله سی هلاک اولورل آنجی برسی نیجه کوندن صکره سلامته
چیه قیوب احوال دن خبر ورر * هرس * فتح راه ممله ایله سوزک آغزی که فله دخی دیرل
* هرکش * سکون راه ممله و ضم کافله قراول معنای سنده میرنظمی بیت بهر سوی از لشکر
بیشمار * بهرکش بر فتنه چندین هزار * هس * بوزن کس ابکی معنای در اول یعنی رفتن
سید عزالدین شروانی بیت از برکز کدن کشی بسلاح * کر و متن هشی بمصاف * ثانی
قره باحق معنای سنده در * هشتوش * تحفه مسترقه نک بشنی کونی اسمی در مزبور بش
کونک آدری دیرلر در اهنود و اسنود و اسنود و هشتوش و هشتوش * هجوش * بر نوع
نیوک کوسدر قرغانی بدی نوع معدنن ترکیب اولمشدر آنکچون کوس هجوشی دیرل
شهنامه ده جوق خار و ادر اولمشدر مولانا هانی در نیمور نامه بیت بر آمد خروش از خم هجوش
هجوش اندر آمد سینه زان خروش * هجوش * سکون فاقه و او ایله بر نوع طعامد
* هلاوش * فتح لام اول و ضم نایله فتنه و آشوب که خللوش دخی دیرلر شاه ناصر خسرو
بیت هلاوش جویان دین بهشت * تو بهوشن رادر هلاوش کن * هوزش * هوزش
کلامی بسکون الواو بر نوع قان چمانی در که بغایت صعب و زحمتی اولور ممله ایله که دخی دیرلر
و اصلای عسیر در * هف * هدف * فتح دال ممله ایله اوق نشانه سنی که آماج دخی دیرلر
* هف * بوزن تف کارگاه چوله که یغتری دخی دیرلر کذا فی الجمع * هرف * فتح میم و سکون
راه ممله ایله دیشنی تمام ایدن طوار که یاشی دخی کامل اولور * مع انکاف * هاک *
تخم مرغ یعنی بر طه طاوغک اولسون غیری قوشلرک اولسون * هباک * فتح باه و حله ایله

ایک معنایه در اول لك كه آنكه قمری دنك بوبانور و قاج و خج و جاق قبضه سی حکم اول نور
ثانی دپه معناسنه فریق سرکی کرکسه آدمک اولسون حکم فردوسی بیت یکی کرز ترک را
برهناک * کز اسب اندر آمد هاندنم جاک * کرکسه طاع دپه سی وغیری اولسون شمس
غری بیت یکسر و نکر دم از مهرت * کرچه بشکا فتم بفتح هیاک * هیاک * ففتح باء موحد
ایله وزن بیک معنی کف دست یعنی ال آیه سی کذا فی فرهنگ جهانگیری * هراک * ففتح راه
مهمله ایله یکی معنایه در اول قورقو خوف معناسنه ثانی آدم میا تنه نسنه دوزب باغ و بوستان
و مزروعات ایچمه نصب ایدر لکه حیوانات آدم صانوب زیانلق ایچمه بوا یکی معنایه میرظمی
بیت هراکی در میان باغ دپه * ندانست و هراک ازوی کشیده * هروک * سکون راء مهمله
و فتح و او ایله جا مسب نامه ده خسرو پرویزك نامیدر دیومست طور در و بعض فرهنگ طاع
بشیرین ترکیله قراموق عربیه امیر بازم دید کاری چالی کشیدر که قینادوب صوبنی آلوب
ستکرایله شربت ایدر لک * هراک * ففتح زاء فارسیله یکی معنایه در اول ایله و نادان و زبون
و مقروض طبع اولانه دیرلر استاد دقیقی بیت که یار داشت با او خوشتر را * نیاید بود مرد مرا
هر اکا * جمع الفرسه زاء معجه ایله مرویدر و رساله ابی حصص سفیدیده معنی زبون و ضعیف
مستور در ثانی فرهنگ جهانگیری کیکاوش شاهک مخصوص با عجه سنک آیدر منقولدر که
اول با عجه سنک و معنی طول و عرضا شرطی حسابی اوزره اون سنک فرسنگ رایش هر جا نیند
او چریوز باغبانی و ارایش و هر گوشه سنه بر معظم کوشکی و قصر لری و حوض و تواب و خدام
و حرمی اولاج مخصوص مکانلر با نیش کیکاوش شاه مرویدر با عجه و ارق مراد ایدر که بکارینه
هر اکا تدارکن کورک دیو تنبیه ایدوب بعض محله بریل آنده او توزب عشرت ایدر ایش
* سنک * ففتح سین مهمله ایله غله بر افشان که چچ دخی دیر یعنی غله صاحب قدری نسنه
میرظمی بیت زرو سم باهسک بیفشاند * دولش را جهان دعا خواند * هفتک * ففتح
سکون و ففتح تاء مشناه ایله فارسی زبان اربابی ربع معناه دیرلر * هفتک * ففتح
عشر غلال معناسنه عربیه ضم سینله سبع دیرلر * هک * ففتح طلوع معناسنه در * هلاک * ففتح
معروف عربیه مشترک لغتدر * هلتاک * سکون لام و فتح تاء مشناه ایله معنی ترف یعنی کش
کذا فی فرهنگ جهانگیری فرهنگ و فایده نایرینه نوله مرویدر * هلیاک * سکون لام و فتح
یای تحتانیله هلتاک مرقوم کی کش معناسنه در استاد لطیفی بیت آنکه در خوان نیافتی هلیاک
نه بسند دکنون مریشه و کاک * هماک * ففتح معنی همسر مرقوم * همنک * سکون مهم و فتح تاء
مشناه ایله زلفیق و همرا معناسنه در و یوریکلر برابر اولانه دیرلر مولانا خجود ابن بیت
مزیک مال همتک قارون ولی جمع * درنی مروقی یی بیضا نموده اند * مولانا شریف بیت
ما و بخون بر بادیه همتک بودیم * قدسی چند زهمراهی مادور افتاد * هیشک * ففتح
و سکون یای تحتانی و فتح سین معجه ایله بر سبزه در همیشه تازه و سیر اولوب اصلا قوریز
ترکیله قیا قور و غی و عربیه حی العالم دیرلر دوازه استعمال ایدر لوردر که اکسیرک بر جزویدر
* همنک * ففتح هم و سکون یای تحتانی و فتح نوله ایشته معناسنه در * هوسناک * ففتح
با هوس دخی دینلور آرزو ایدی معناسنه در مولانا هاتنی بیت نه بسیاری خمشان پاک

پاک فی * به بسیار بودن هوسناک فی هولک * سکون و او و فتح لاهه معنی کردکان بازی که هیلو
و هیلوی دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری جمع الفرسه معنی آبله یعنی قیرجق و تحفه الاحیاء
مویز معناسنه یعنی قوری اوزم * هولناک * سکون و او و لام و فتح نوله ایکی معنایه در اول
جای خوف معناسنه مولانا هاتنی بیت شد از بیم آن فتنه هولناک * چنان فتنه جوانمرداری
هلاک * ثانی مهیب و قورق معناسنه * هیاک * ففتح یای تحتانیله روح حیوانی معناسنه در
* هیاک * سکون یای تحتانی و فتح لامله دیوار هلیک معناسنه در * معاکف الفارسی *
* هلتاک * ففتح دال مهمله و سکون نوله معنی هدیح مرقوم یعنی اسب خنک * هرزدک * ففتح
سکون زاء فارسی و ففتح را و دال مهمله نایل ایل چند بادستر و بعض فرهنگ بر او تدبیر اراده بر
کذا فی فرهنگ جهانگیری * هشتک * ففتح شین معجه و سکون نوله شخص بیسر و پاک
لنک دخی دیرلر کذا فی فرهنگ و فانی * هفت اورنک * ایکی معنایه در اول یکریلدری که
عربیه بنات النعش دیرلر ثانی یدی کوکه دیرلر هفتورنک و هفت برادران و هفت داداران جمله
و معنایه در * هفت برک * ففتح چکیدر بعض معالجه ایچون ترکیله جزو ایدرلر مادر یون
دخی دیرلر * هفتورنک * هفت اورنک مرقوم معناسنه در که بنات النعش دخی دیرلر
ملک الشعرا حکیم علی فرقدی بیت بکرد مرکز جیش مد ار هفت اقلیم * چو کرد قطب شمالی
مدار هفتورنک * شمس غری بیت سیمه رازی فتح و سنام نو بنیش * دهد مصقه له * جلا ی
هفتورنک * معنی هفت آسمان شاعر بیت هفت رنگست زین هفتورنک * نیست بالاتر
از سیاهی رنگ * هفتورنک * هندوستانه مخصوص و شکوفه در یدی رنگی اولور حکیم اسدی
بیت هزاران صف کل دمید زسنک * که صد برک و دوروی و از هفتورنک * اختیارات بدیعیه
بنفشه خیری به دیرلر * همتک * ففتح عسکری طایفه سی که اکثر جنکارد در برده بولند قلری
مناسبتله در * همرنک * بر حاللور و بر طرز و روشلو معناسنه در * هسنک * ففتح
و قدر تده برابر اولان نسنه لره دیرلر مذکور ایکی لغتک مثالی استاد بیت کسی باتوا کر همرنک
باش * بیاید با ترا همنک باشد * هنک * سکون نوله طقوز معنایه کلور اول تمکین
و وقار معناسنه اثیرالدین اخسیکنی بیت سیمکسارند چرخ و انجم از غم زمان سیرش *
کرانبارند کا ووماهی از علم زمین هنکش * دیکر وله بیت زمین لنکر از یکد کر بکسلاند *
روز نبرد توازنک لشکر * ثانی ادب معناسنه استاد لطیفی بیت تو عظیم پذیر کن
ارفرنگست * که آهنگ خلافت ترک هنکست * نالت معنی قصد آهنگ لفظانن مخففه
خجاری بیت دانستنی را لفظ توهمی سازد ساز * جان ربای راتبع توهمی دارد هنک * استاد
لطیفی بیت اگر بود اندر سرش هنک او * نبود برادرها جنک او * رابع معنی هوش بوم معنی
دخی فرهنگ لفظنندن اختصار اولمشدر شمس غری بیت اگر خواهد تدبیر او بخاصیت *
ازین سپس نکند باده مع ازله هنک * خامس معنی قوت و طاقت استاد لطیفی بیت کند
کریه بر موش آهک شیر * ولیکن نمیدارد او هنک شیر * سادس معنی غار و جای کوه حکیم
فردوسی بیت همنی بود چندی همنک اندرون * زکرده بشیمان و دل بر خون * سابع معنی
مقدار کذا فی فرهنگ جهانگیری ثامن فرهنگ میرزاده سپاه و قوم معناسنه تاسع جمع الفرسه

بمعنی ضرب و صدمه تحفه الاحیاءه بمعنی تکه داشتن و تیار کردن استاد متوجری بیت
 ای در پیش مهربان این مهرگان خرم گذار * قرو فرمان فریدون را تو کن فرهنك و هلك *
 که مع اللام * حال بی درت معنایه کاور اول قرار معنایه استاد دقتی بیت کن مبرکه
 مرانی تو جای حال بود * جز از تو دوست کرم خون من جلال برد * استاد عنصری بیت
 اگر زلفش ببرد آرام و هالم * که برد از زلف او آرام و هالا * ثانی بمعنی صبر و آرام حکیم سوزنی
 بیت نهال خواب مرا آب دیده برد چنانك * نه خواب ماند و نه هوش ماند و نه هال * شمس
 خیزی بیت زانستنی جناب تو اندرین مدت * بجان تو که مرله قرار بود نه هال * ثالث میدانك
 ایکی باشنه ایکی شرمیل نصب ایدوب کوی و چوکان اوینا دقت ایکی صف سواران طوروب
 میدان اور تاسنه بر طوب براغورل ایکی طرفدن بر قاج آتا و چیقوب المرنده چوکان ایله
 طوبی او روبر کس طرفلر نه اولان میالار اصندن کورنکه چالشورل اگر چه اول میالار
 حاء نموله ایله حال دیرل چو تکه زبان فارسیه حرف حایوقد راول اچلدن هایلده استعمال
 اولمشدر حضرت مولا باقدش سره بیت شادباش ای مقبل فرخنده فال * کوی معنی را
 همی و رضوی فال * رابع بهارات نوعندن معروف نسنه در هیل دخی دیرل عربیه قائله دیرل
 عجم ابری سنه هال خرده سنه هیل دیرل عربیه قائله کبیر وقائله صغیر دیرل هندی اسانده
 الاجی دیرل * هال بی بوزن پامال قرین و هم تمام معنایه که هال دخی دیرل خسروی بیت
 این آتش و این باد و سیوم آب و زپس خاک * هر چار موافق نه بیکجاونه هال * هال بی
 فتح میله بمعنی هال مر قوم * هال * کسره هال ثانیه قائل معنایه که زهر هال دیرل
 زهر قائل دیک اولور * هال * سکون لام و فتح هایلده غریبال معنایه که در میرظمی بیت
 غاند آب در هال هرگز * نیایی در کف زندمال هرگز * هال * سکون لام و کسره هال ثانیه
 بر نوع زهر در که هرگز * اکا مقاومت ایدد معیه هال کبی پورهای جامی بیت حفظ
 شود بختی و هیل شود بطبع * دندان چو بر نیزد و شکر نهاده * هال * سکون هم و فتح
 سین نموله ایله یا شتاش یعنی یا شتری برابر اولنور دیرل میرظمی بیت که داماد و عروس هال
 باید * بطبع و شکل ابکال باید * هول * سکون و اوایله ترس و بیم یعنی قور و حکیم فردوسی
 بیت زنجك و زو بازو و بال او * بگردان بران هول کویال او * هال * سکون یای تحتانی
 و فتح تا مشتمله ایله ایکی معنایه در اول زبان بخاراده مرد پازنه دیرل ثانی ولایت ختلان و طالقان
 و ملک بدخشان یاد شاهلری لقبی در که جمعه هیاتله دیرل اکاسره و قیاسره و قرائنه دید کوری
 بوجع روشن عرب اوزره در بومقوله جملر اسبان فارسیه واقع اولور هکذا نقل فی فرهنك
 جهانگیری * هیکل * سکون یای تحتانی و فتح کافله اوج معنایه در اول حایل معنایه
 ابا المعانی بیت چو من خاش همه عالم بجان نکهدارند * از آنکه اهل حق را همی شده هیکل
 ثانی صورت و هیات وجود معنایه شمس خیزی بیت مرجالی برای برق مسیر * کدچو
 کوه است آهنگن هیکل * ثالث بمعنی بخانه و دیر و لدا ایضا بیت از رکابش جدا نکرد فتح
 معنیان بت پرست از هیکل * لغت مشترکه در عربیه دخی بومقاله استعمال اولنور استاد عنصری
 دخی بومقاله ایراد ایش بیت چنان دان که هیکل بد از پهلوی * بود نام بخانه کر نشوی * تاج

تاج الاسامیه مسطور در که * الهیکل خانه ترسایان و هرنای کدیلند باشد و یسبه به الفرس
 الطویل و یقال الهیکل الضخم من کل حیوان که مع المیم * مروموم * هم راء مهمله و تاء مشناه
 و و اوین معروفین ایله بمعنی تخم اصغول کذا فی الاداة که مروموم * هم راء مهمله و و اوین
 ایله ایکی معنایه در اول بر پهلوان آیدر شیخ نظامی بیت شرمش لقب بود زاغازکار * کنون
 بودی خواند آموزگار * ثانی شهر زنان آیدر حکیم فردوسی بیت بفرمود تا فیلسوفی
 زروم * بدنامه نزدیک شهر هروم که هشتم * مرتبه اعدادده سکرچی دیمدر که هفتم *
 دیمدر دیمدر قاعده عجم مرتبه اعداد اولان اعداد آخر لینه بر مهم احاق ایدوب یکم و دوم
 و سیم و دیرل بر یی ایکی اوچخی معنایه افاده ایدر کاهی میدن صکره یای نسبت و تون
 تا کیددخی کتوب هفتم و ستم دیرل میرظمی در معراج بیت مشرف کرد چرخ هفتم را
 وز آنجا عزم کرد عرش برین را که هلاشم * فتح لام و شین معیه ایله زبون و زشت اولان
 دسنه لکه لاهشم دخی دیرل حکیم انوری * قطعه * من هر چکونه باشم بی کارگی نباشم * با چیزکی
 نویسم یا شعر کی ترانم * خطی نه سخت نیکو خطی ازین میانه * شعری نه نیک عالی شعری
 ازین هلاشم که هلیوم * سکون لام و ضم یای تحتانیله مارچونه در که هلیون دخی دیرل * هم *
 اوج معنایه کاور اول نیله معنایه که عربیه مع ایله ادا اولنور ثانی دخی معنایه که عربیه
 ایضا دیرل ثالث اثناء طریقده مسافر شدت شندان آرا ایدجک ز رزمین کی آشد کاری که
 اکثر طاع انکار نه اولور شمس خیزی بیت آنکه بهر خیر بجد در جهان * خانه کرد و در باط
 و پول هم * عربیه غم و غصه معنایه در اما میانه فرق اولقدر در که غم مضایه هم *
 مخصوص در که همدام * بمعنی هم نفس یعنی مضایح و یاران معنایه که همدام *
 سکون هم و کسرتین معیه ایله بمعنی توأم یعنی ایزر که همدام * آتش یعنی ایکی آدمک
 آذری بر اوله آکا همدام دیرل که همدام * سکون تون و فتح دال مهمله ایله بر سنه یی بر لور نه
 ایتک تعدیل و تسویه معنایه که عربیه همدام دیرل فرسیدن و بریدر میرظمی بیت جوان
 دلفریب خوب اندام * سرا پا جامه اش بود ست همدام که همدام * سکون تون و فتح کاف
 فارسیله وقت و زمان معنایه که همدام کل و همدام جوانی دیرل استاد بیت کیزی هم نام
 فرزانه گشت * ستیزی نه بر پای دیوانگیست * عربیه وقت و حقیقی استانه سالی دیرل
 میرعلیشیر بیت قاصدی کیم یازدین پیر سوز زوایت ابلاسا * ایستارام سوزغان سایی
 باشتین حکایت ابلاسا که هم * فتح یای تحتانیله یعنی همدام حکیم سوزنی بیت هم به پله
 ییکی زینک شیمه ان کم * بمله بدی اندر هرا چندام که مع النون * هاجیدن * فتح جیم
 فارسی ایله هاجیدن لفظنک متعریسی در که هاجیدن * کسر حیم فارسی سکون یای
 تحتانیله قاورمق یعنی قورومق که هازویدن * هم زاه فارسی و کسریای تحتانی اولی
 و سکون ثانیه ایله بمعنی حیرت زده و فرومانده اولی کذا فی المجمع که هازیدن * کسر زاه
 معیه و سکون یای تحتانی و فتح دال مهمله ایله بمعنی تکریمستن و کریمستن کذا فی الموجد
 که هاماوزان * بمعنی هماور و دخی بر ولایت اسبندر کذا فی المجمع که هامون * هم مهمله
 معنی دست پهناور شیخ سعدی بیت زدریای عمان برآمد کمی * سقر کرده هامون و در یابی

آنحضرة الاحباب یعنی محراب زمین نشیب که مانند دامن کوه شرفنامه ده زمین شیار کرده و گلوخ
 وادات الفضلاده و موید الفضلاده یعنی زمین گلوخ لاخ مسطور در اما احی طایع ار اسنه واقع
 اولان دوزیر معناسنه در هان میان سکون مهم فتح یای تختانیله معنی همیان یعنی طغارجق
لامعی جرجانی بیت بازرچوباز کرد از بیم آن بود زایر شیر را اگر یکسلسد ش ه ایمان میان *
هان ی اوج معنایه کلور اول کلمه تنبیه در آگاه اول و نیز اول معناسنه خواجه سلطان بیت
خاست هوای صعده مجان پیش پالوده * هان که پالامید هد جان هم وای صعده * ثانی کلمه
تسکین در طور دیجک یده دان دیر بود دخی معنای تنبیه یقیندر استاد بیت کردم بر اوج
برج مه خویش طلوع * هان ای حکیم طالع مسعود من نکر * ثالث کلمه تخذ یر در صاقل
دیجک یده هان دیر حضرت مولانا قدس سره بیت هان با اورا حریفی کم کنید * چونکه
کا وارد کنید حکم کنید * حکیم سنایی بیت هان ان تا ترا خود نکند * مشت ایلیس وزهره
طراز ی هاون ی معروف ترکیده دخی هاون دیر ی همیون ی سکون یا فارسی و هم یای
تختانیله معنی افیون شاه ناصر خسرو بیت داد کن ار نام نیک خواهی از یراک * عقل ترا هزل
دشمنست چو همیون ی همچین ی کسر جیم فارسیله ایچمنک ودخی اسمک وقیونک در یسن
یوزمک معنای رینه در ی هدیان ی فتح دال مهمله ویای تختانیله بیوده کفتار و بمعنی کلات
معناسنه شاعر بیت مثال چین چین خیال بمعنی * مثال زاده طبع زمانه پردیان *
ی هدیه دندان ی اول آچه در که فقر ایه بعد الطعام احسان اولور مزد دندان دخی دیر
کذا فی المؤید ی هر تن ی کسر راه مهمله مشده وسکون یای تختانیله معنی هر ای آواز
کذا فی المؤید ی هزاران ی جمع هزار در و هزار ایکی معنایه در اول یک عدد در ثانی بایله
بکر در خوش آواز قوش دیو ایکی معنایه بدر الدین کاشی بیت کستان جوانی چو از سر کرفت
هزاران هزاران نوا بر کرفت ی هزار دستان ی کیمی بابل دید پلر و کیمی ده بایله بکر در خوش آواز
قوش دید پلر روم قاره طاوق دیر ی هزمان ی سکون راه معجه فتح میله هر زمان
دیگر حکیم اسدی * مثنوی * نکر تابندی دل اندر جهان * نباشی بر واندر این نهان *
که کیمی یکی نقز باز بکر مست * که هزمان بتو بازی دیگر مست ی هستان ی بمعنی هست
حضرت مولانا قدس سره بیت این جهان نیست چون هستان شده * وان جهان هست پس
پنهان شده ی هستودان ی سکون سین مهمله و هم تاه مثنایه ایله آذربایجان پادشاه از دن
بر پادشاه آدید که پدرینه امیر جلان دیر حکیم قطران ارموی نک مدوحی ایدی بیت اکا
یاید وحی قمیده دندر بیت هر کرا از دان دو کیتی داد خواهد جاودان * خدمت در گاه شاهنشاه
هستودان کند ی هشت دهان ی کل خیری معناسنه مروید اما اختیار ات بدیع عده
مندی معناسنه مروید ی هشتکان ی سکون سین معجه وتاه مثنایه فتح کاف فارسیله سبزه
تقسیم اولش نسنه یه دیر لر وسکر سکر مکر معناسنه ده کلور ی هشت کردن ی اغز اول تدر مک
ابوالعالی بیت هشت کرد دبلان شام وسکر * دیده ام درباغ در هنگام کل ی هشتیدن ی
سکون سین معجه و کسر تاه مثنایه ایله معنی هشت کردن ی هشن ی بوزن پشن بمعنی هست
کردن و همته دخی دیر میر نظمی بیت بیدان مردی شود چون پشن * که یاست جوانمرد

جوانمرد و صاحب هوش ی هفت برادران و هفت دادران ی کلا هیا معنی بنات النعش ایدی
یلدزد که ترکیده دیر لر هفت اورنک و هفت دورنک دخی دینلور ی هه هوان ی رستمک مشهور
اولان مخصوص جنگیده رشته نامه ده تفصیل اولش شید مرور ایام و کثرت استعمال الله هر جنگ عظیمه
علم اولش در خواجه سلطان بیت سفره الداخی کاوازه آن شمع را * سیر کرد د قصه شیرین
و حرب دقخوان ی هفتمین ی اگرچه یدخی دیکدر راه افلاک زحله علم اولش در ی هفت دورنک کین
کسر کافله بنات النعش اصغر ی هفت دورنک مهمین ی کسر مهمله بنات النعش اکبر یونلور ایکی یلدزد
ثوابت بیت علم هیا آدن حصه مند اولان ی یلور لر ایوان ی در زعت شریف بیت خدمت
حرمش کر کند فلک شاید * بهفت دورنک کین و بهفت دورنک مهمین ی هلو چین ی ضم لام و کسر
جیم فارسی وسکون یای تختانیله صالح قد که اطفال بر اغاچه ایست با ایلیوب ار استد بر تخته
پاره سن قیوب اوز رینه او تور ب صالح نور یا نکر هلو دخی دیر ی هلیون ی سکون لام و هم
یای تختانیله مار چوبه که هیلوم دخی دیر ی همان ی ایکی معنایه در اول آنچق معناسنه ثانی
آنچق معناسنه که لفظ مر کبد رم ایله آدن اما معنای اوله لفظ مفرد اولسه جایز در جفتای
است شده اوق دیر لر آنک کی دیمک اولور ی هماوران ی فتح مهم و اور اه مهمله ایله نام ولا بت
شام در که هاماور و هاماوران و هاماور دخی دیر ی هماون ی فتح واوایله ولا بت خراسان
بر طاع آدید در حکیم فردوسی بیت دوروز این یکی بر تن ای * که دیده بکوه هماون فتح
حکیم قطران ارموی بیت بچاره عدو بر تو کند سود بچاره * کر کوه هماون توان سود هماون *
ی همان ی فتح مهم وتاه شاه ایله سزونی جمله نزد یک معناسنه در میر نظمی بیت که هستان
کز آی کنون دور م * نکرد اند م ورود کر سزم ی همچنان ی آنچق و آنک کی معناسنه که
اصل همچون آن ایدی تألف نوع شفت اولمین واحد ف اولمندی ای همچنین ی یونچین
و یونک کی معناسنه در یونک دخی ای همچون این ایدی واوی والی حذف اولش در و جفتای
است شده آنداق و موندق دیر لر آنک کی و یونک کی دیمک اولور لنظایق کله ادات تشنیه در
ی همچون ی کلمه تشییه در لکی تالتر معنی افاده ایتمز لابد ترکیده محتاج از کانه میست اذکر خیره
محتاج از مثلا همچون دیگران و همچون بند کان دیر دیگران و بند کان کونا خبری اولور عریله کی
مثل کی بیتای است چاغلیغ دیر لر فلان چاغلیغ فلان مثلی دیمک اولور سبعه سیار ده
مناجات محله میر علیشیر بیت کر مینک کیمی یوز جهان چاغلیغ * بجز فضلیت مینک
آسمان چاغلیغ ی همد استان و همد ستان ی کلا هیا معنی راضی و همراز مثال اول
است شده * قطعه * جهان آچه بد مروید خوجهای * چو آشفته بازار از کافی * یدرد کسان
صبری اندرون * بیدنای خویش همداستانی * مثال ثانی حکیم تراری قهستانی بیت
روز کار سرف ش در انتظار وصل وا تو * دست باید شست اگر همداستان روز کاری ی همدین
سکون مهم ویای تختانی و کسر دال مهمله اولی فتح ثانیه ایله شویله که دیمک معناسنه در
ی همروشدن ی ضم راه مهمله و و معروف ایله مقابل اولی معناسنه میر نظمی بیت
اگر پهلوانی بیدرو شوم * به یش اجل دیر بر زوم ی هشتین ی سکون مهم و کسر مشتین
معجه ایله هشتین لفظ دن اختیار اولش در ی همنان ی همراه و همسوار معناسنه در

ابوالمعالی بیت بهر جا رود معنائش طغر * ساحل از نصرت رکب دار فر * همگان فی فتح
میم و کاف فارسیله فی همکنان فی فتح میم و کسر کاف ایله جمله سی و جمله معنایه خواجه سلمان
مسط * کرگشند ستم و در کران پشت چه عیست اندران * باشند به پیش همکنان کوهر کران
یا قوت کم * سکون ایله در بویه ده جایز در فی همکن و همکن فی سکون میم و کسر کاف
فارسیله رفیق و قرین معنایه در فی همشین فی هم مجلس و هم صحبت معنایه شمس خری
بیت اگر قلم ز جوار گفت کمر پاستد * سزد که کیرد همشین همشین آرنک فی همیان فی
سکون میم و فتح یای تحتانیله ایکی معنایه در اول کیسه و میشین طغارجق و چاته ثانی یعنی
کراه امیر خسرو بیت توباش نازک و سر مست عشق چند روی * کدناز کیست همیان و مستی
اندر جام فی همیدون فی کسر میم و سکون یای تحتانی و هم دال مهمله ایله یعنی هم اکنون
و همچنین لامی جرجانی بیت ز روم امسال با اقبال و پیروزی و فتح آمد * همیدون سال
دیگر با سرور از قند هار آید * و همیشه معنایه شاکر بخاری بیت باشن درون بر مثال
همند * همیدون باب اندرون چون نمکا فی همیشک جوان فی برادر خزان اولماز دایما
تو تازه طور ترکیده قیا قوروغی عزیمه سی العالم دیرل نفی و افرو خاصه سی چوق برادر
فی همین فی آنحق و شویه دیمک معنایه در فی همیان فی سکون نون و فتح باء و حله ایله
یعنی انبان یعنی طغارجق کدانی المجمع فی همیدن فی سکون نون و یای تحتانی و کسر حله
قیون در یسن یوزمک عزیمه سیل دیرل و دخی کرنگ و طوغره مق معنایه فی همیدن فی
سکون نون و یای تحتانی و کسر کاف فارسیله همک مرقوم معنایه مصدر دیر فی هن فی
یعنی منت استاذ رودکی بیت کر همه نعمت بکروز بما بخشد * نهم منت بر ماوید بردهن *
عزیمه نون مشده ایله ایکی معنایه در اول دیشی دودنک چغرمسی ثانی آدمک آغلسنه دیرل
فی هواسیدن فی کسر سین مهمله و سکون یای تحتانیله دوداق بسر مکه که حمدان و قور قودن
واقع اولور میر نظمی بیت هواسیدن لب راز نیم و هراس * فرو آمد لشکر بی قیاس فی هوکان
فتح کاف فارسیله بقرج که یقردن ایدرل قوبلی اولور و بعضی سنگ قیانغیه اولور فی هون فی
فتح واو ایله زمین زراعت که ظیراحی نرم اولیوب قوری کسک اولور شرفنامه ده زمین شمار کرده
با کلوخ و اذات الفضلاده زمین کشت کلوخ دار معنایه در عزیمه معنی آرام و آهسته کی
فی همالیدن فی فتح یای تحتانی اول و سکون ثانی و کسر لامه معنی هراسیدن یعنی قورقق
میر نظمی بیت هیالید از تیغ و کرز بلان * نماند قرارش در و نیم آن فی هیون فی هم یای
تحتانی وو او معروف ایله اشتر حمازه یعنی محل دوه سی شمس خری بیت چه التفات اگر همت
باشتر راست * چه کثرینه عطا باشندش هزار هیون * حکیم ناصر خسرو بیت مرکب شعر
و میون علم و ادب را * طبع سخت سخت من عنان و مهارست * نمعه و فانی ده یعنی استبزرک
شیخ سعدی بیت ترا کوه بیکر هیون میبرد * چه دانی که برماچه شب میبرد * مجمع الفرسان
همین دید کاری دوه به دیرل حکیم فردوسی بیت هیونی فرستیم نزدیک شاه * دانش بر فروز
و فرستد سپاه فی مع الواو * هاو فی هم زاد فارسیله هاو مرقوم معنایه یعنی دمیسته
و حیران که مازه دخی دیرل هاو فی نعره اورب دشمنه جمله ایتد کده هاو هاو دو چاغر دیرل شیخ

شیخ آذری بیت چه سود آذری افرار آنکسان که بشیر * ز هول عابد افغان بر آورند که دو
مولانا ها تانی در تیمور نامه بیت سنانها که رفته ند از هاو هاو * نهادند در سینه ها کاو کو فی هرو فی
سکون راه مهمله ایله دلیرو هم دار معنایه عزیمه یعنی زدن فی حزار تو فی فتح زاد معنی و سکون
راه مهمله و ضم تاء مشتا ایله ترکیده قورق یا یرد کاری که قیونک شبه دانی ایچند اولور عزیمه
حفت و قبه دخی دیرل فی هستو فی سکون سین مهمله و ضم تاء مشتا ایله ایکی معنایه در اول
یعنی خستو یعنی فقر حکیم اسدی بیت بهستیش هستو ستوی از نخست * اگر خویشتم را
شناسی درست * ثانی حقیقت اشیا معنایه در کذا فی فرهنگ جهانگیری فی هشو فی
ضم شین معنی ایله یعنی مغز که عزیمه اب دیرل فی هلاکو فی هم کافله جنکیز خان احضاد دن
بر دی قوت و ذی شوکت پادشاه ایدی آخر خلفاء عباسیون معتم خلیفه زمانه وزیری
ابن علقمی و سلاطین له مربور هلاکو بجود و بجساب تا تار عسکری له بغداد او زین کاب و خلیفه بی
اخذ و قتل ایدوب بچه بیک بیکناه مسلمانان تا تار الن قتل اولنوب بغداد سورین خراب ایدوب
کند و کی تواریخ مسطور در شیخ آذری واو به قصیده سی مطالع بیت هر صبح چود پرده رود
خسرو هندو * بر اوج رسد کو کبه چتر هلاکو فی هلو فی ضم لامه صالح حق که اطفال بنوب
صالح نورل فی هلیو فی کسر لام و سکون یای تحتانیله عید معنایه در کذا فی الموید فی همجو
کله تشبیه در کی معنایه فی هرو فی سکون نیم و فتح راه مهمله ایله یعنی همراه یعنی یولد اش
ایکی کسینه معنا کید نجه بر زین هرو اولور ابوالمعالی بیت زدود آدم نیره کشت روی جوان
چنانکه سایه من هم نشد بن هرو فی هزار تو فی سکون نیم و فتح زاد معنی و ضم نونه بر بر اور تور وق
وله بیت کی شود دیارب که باشد یار همز انور * سر بهر اداده چند بن دیه آه هوما فی هو
اودخی معنایه اصل هم او ایدی استخفاف النی خند اولندی کال بخندی بیت دوش در خانه
ماماه فرو آمد بود * خانه روشن شد و دیدیم هو آمد بود فی هو فی بوزن تو معنی زیم سینید
یعنی بیاض ایر یک کذا فی فرهنگ میرزا اما کتاب السامی فی الاسامیه جراحت صونق
معنایه که * این جراحت راهو برده است یعنی آب در اندرونش افتاد فی هو فی ضم واو
اول ایله بر کشیدنک تحت نکاح ان اولان ایکی عورت بر رینه هو هو و و باشند واو سن و وسنی
و انباع دخی دیرل کذا فی فرهنگ جهانگیری فی هیناهو فی های هو ی که جنک ایچند واقع اولور
مولانا ها تانی بیت چو آب آمون کشد آن سپاه * بر آمد هیا عوز مابه فی هلیو فی
سکون یای تحتانی و ضم لامه یعنی کرد کان بازی که چار مغز بازی و هیلوی دخی دیرل فی مع اله
فی هازه فی فتح زاد فارسیله دمیسته و حیران معنایه در فی هاکره و هاکله فی کلا هیا
یسکون انکاف و فتح راه مهمله و لامه پلتک یعنی لسانه لکنت اولان آدمه دیرل عزیمه انکن
دید کاری تاریخ معجم مولانی بیت بدور معد لش رهزان لطف از یم * شدند هاکره از کاف
کاروان گفتن فی هاله فی بوزن ناله بش معنایه کلور اول حلقه و دایره که آیک اطراف اند واقع
اولور بخارات ارضیه سبیل حکیم انوری * قطعه * بیاد نرم تو هوما آسمان دو شست *
ز آفتاب شراب وزمه بیاله کند * یس از طریق تشمه چو شکل خوان تودید * و عکس تابش
مهربان خوان چو هاله کند * ثانی مفسر و فته کار معنایه ادیب ص بر بیت رنج هیشه

هست ز دست دلاله * ولاله که هست بهر خانه هاله * ثالث رتک معناسنه که عربی لول دیول
 وله ایضا بیت بدست آن عروس و در آورد پیش من * وانگیزت در برم زنی رزدهاله * رابع
 قرار طومس و آرام بولاش خامس یاغلی چام اغاجی کبی وغیره کنانی فرهنک جهانگیری
 و هماره یعنی همراه کنانی الموید حکیم فردوسی بیت سک و کرک همسایه و هماره *
 بدش همه سال پویان راه و هماره و سکون میم و فتح و اووراء مهمله ایله اوج معنایه کاور
 اول برابر و یکطرفی ثانی همیشه و دایم معناسنه خزرک کانی بیت پری رویان کینی هماره
 شد بر زمکاه و نظاره * ثالث دوز سنه عربی سطح مستقیم معناسنه که هماره و هوار
 و هوار دخی دینلور و هاون دسته و معروف هاون الیدر که آنکه هاونده سنه دو کرل
 و هاینه و هاینه و کلاه بکسر الیاء التتانی و فتح النون یعنی هر آینه یعنی البته کنانی
 فرهنک میرزا ابراهیم و هتسه و سکون تاه مشناه و فتح شین معجه ایله یعنی فتح یعنی یوز میرنظمی
 بیت مکر سالی جهان از شدت برد * گرفته آب هتسه معنی سرد و هجده و سکون جیم
 و فتح دال مهمله و اظهار هایل مرآت اعداد و سکون عدد در و مدیه و سکون دال
 مهمله و فتح یای تحتانیله معروف حکیم فردوسی بیت کر اول فروغی چنین هدیه داد * هیت
 آتش آنکه قبله نهاد و هراینه و سکون راء مهمله ایله البته دیکر عربی لابد معناسنه
 خواجه سلمان بیت کر بکر د عروس جمالت در آینه * خود بین شود هر آینه آن به که نکرد
 و هرت و سکون راء مهمله و کسر تاه مشناه و اظهار هایل یعنی هر طرف ابوالعانی بیت هرت
 مرانظر نکند از کال جود * کرد دهمانه در نظرش پرده حجاب و هرزه و بطل و یاوه
 و بیوده سوزده و غیره استعمال ایدر و هرت و سکون راء مهمله و فتح شین معجه
 و اخفاء هایل عربی له لاب ذیل بر نوع صر مشق در کنانی البدی و هرکاره و سکون راء
 مهمله اولی و فتح کاف و راء ثانیله ایله طبعه معناسنه کتاب السامی فی الاسامیه یعنی پاتیل که
 عربی میطله دیول و فرهنک جهانگیری معنی دیک سنک یعنی طاش چولک حکیم فردوسی
 * مثنوی * بیامد زن از خانه با ستوی گفت * که هرکاره و آتش آ و نهفت * کنون تابد و شمع من
 از کاوش * تو این کار هرکاره آسان مگیر و هروانه و سکون راء مهمله و فتح و اوونوله ایکی
 معنایه در اول بیمار خانه که دار الشفا معناسنه شمس خری * قطعه * دشمنش کرچه آدمی
 شکست * هست کتر بسی زمینانه * هست دیوانه حکم کن که شها * تا برنش بسوی هروانه
 ثانی عقوبت خانه که آنده اشکجه ایدر و حکیم فردوسی بیت بفرمود کن راهروانه که *
 برنو کنیندش هم آنجانبه * تحفه الاحباب صاحبی یعنی بیمار خانه دیوب فردوسینک مرقوم
 بقتله متمسک اولاش و هره و فتح راء مهمله مشدده ایله زنانک موضع معهودی فرخی بیت
 هره کرد چون شکفته داشت * لیک از حرزها شکفته داشت و هریسه و معروف
 و مشهور و طعامدر و هریوه و کسر راء مهمله و سکون یای تحتانیله مختلط سم ایله التون
 مسکوک غیر مسکوک نه اولور سه میرنظمی بیت هریوه سم و زرا حسان کرد * که نزدش خاک
 و زربکسان کرد و هزار چشمه و بر علت و فضلات دمدن عارض اولور ابتدا چنان کی چاقوب

چاقوب جاجاد نکار اولور عربی اطباءله دیول صعب علتدر و هزار خانه و هزار تو
 دید کاری که قیونک شیردانی ایچنه اولاند رکنانی الجمع و هزار دانه و بر او تدر اعشاب
 قسمین اصلاحه تسبیحه دیول میرنظمی بیت هزار دانه که کرده کردن آ و ز * ولی در زیو
 خرقة فتنه انکیر و هزارینه و ایکی معنایه در اول زر خالص العیار ثانی زر مغشوش اصداد
 قبیلندندر و هریوه و کسر زاء فارسی و سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله ایله یعنی خوب
 و نیکو که بخیر و بخیر و هریوه و کسر زاء فارسی و سکون یای تحتانی و فتح راء مهمله ایله یعنی خوب
 دین بروی نکوی و کوش بقوال * حکیم قطران ارموی بیت همیشه و عدله اولادرست و ناز
 درست * همیشه عادت اونا هر پرووی هر و هرت و کسر زاء فارسی و سکون یای
 تحتانی و فتح نوله خرج بومیه که نفقه معناسنه در کال اسمعیل بیت در جمع مال هر هرت
 چه میکنی * زیرک نبود آنکه زرافز و دو عمر کاست * مجمع الفرید زاء معجه ایله روایت اولمش
 کتاب السامی فی الاسامیه خرج زن که ما کولات ملبوسات و سایر لازمات کبی اما خرج
 و مصرف معناسنه و فتح اولمشد حکیم فردوسی بیت هرتینه باندازه کج کن * دل از بسنی
 کجی رنج کن و هسره و سکون سین و فتح تاه مشناه و راء مهمله ایله دوه و زرتینه و وینلان
 چوال که ایچنه کریم و یاغیری نسنه قورل کنانی الجمع و هسره و کسر شین معجه و سکون
 یای تحتانی و فتح لامله بر نوع قلیه در طاق و عطرطه ایله ایدر و هفتدانه و هفتدانه و کلاهها
 و سکون الفاعا شورا آشی که انواع حبوبات ایله بشورلر و هفتده و سکون فاوناه مشناه
 و فتح دال مهمله و اظهار هایل معنی آراسته و زیور کرده کنانی الجمع و هفتدزده و زکسک
 اعلاسی که صد برک دخی دیول عربی و هسره و مضاعف دخی دیول و هفتکانه و سکون فا
 و تاه مشناه و فتح کاف و نوله ییشرویدی دانه دیک اولور میرنظمی بیت از سپاه کران و لشکر
 شاه * هفتکانه بیامد ندنا کاه و هفتده و معروف ایام اسبوع معناسنه در و هفتده
 سکون فا و فتح دال مهمله و اظهار هایل اونییدی عدد در و هیلله و سکون لام اول و فتح ثانی
 و هایل اول صد ایدر که زنان سوز سرورده لی دیو و فرل عربی زلف دیول حکیم صاحب
 در قسیمه بیت بشور هایل ناز پروان عرب * بسور و لوله کارخان معنادر * میرنظمی
 بیت وقت زادن علمه زامید هند * وقت مردن و اولور امیزند و هله و فتح لامله یعنی باری
 و قوم معناسنه و اقناع معناسنه ده کاور حضرت مولانا قدس سره بیت هله عاشقان صادق
 مروید جز موافق * که سعادت نیست سابق ز درون با وفا و هیلله و ادویه دندر ایکی نوع
 اولور بری سرخ و بری زرد اولور و هماره و فتح میم و راء مهمله ایله اوج معنایه در اول معنی
 اندازه ثانی حساب معناسنه در که اماره دخی دیول ثالث مخفف هوارده در حضرت مولانا
 قدس سره * مثنوی * خیر کن ما خلق بهر ایزد * یا برای راحت جان خودت * تا هماره
 دوست یینی در نظر * در دلت باید ز کین ناخوش صور * کال اسمعیل بیت مرکب اقبال تو هماره
 زین باد * پایه قدرت ز بر چرخ برین باد * شمس خری بیت ز خانه تو موافق کند همیشه
 طرب * ز خنجر تو مخالف بود هماره شان و هیلله و سکون میم و کسر باء فارسی و فتح لامله
 تراز و کفه سی بر ایدر دیک معناسنه در هسره کبی مولانا هاتنی بیت بمیدان دو هم یله هند و ورتک

به نیروی بازوی و رای سترک فی مخواه فی سکون میم و فتح خا معجمه و او معذوله ایله بر آرزو
و بر مطلبه اولناره دیر ل مثلا بر منصبه طالب و یا خود بر مکانه متوجه و یا بر متاعه مشتری اولال
بوناره بکزنه اولورسه فی همراه و همراه فی کلاهما بسکون المیم و فتح ال امله یول یولد اشی
فی همرفشه فی سکون میم و فاء و فتح راء ممله ایله اول آته دیرل کدورت یاشتی تمام ایدوب
دشنه کیرمش اوله بعض فرهنکه فایرینه و او ایله مرویدر عریسه قارخ دیرل فتح قاف و کسرا
وسکون حایله کذا فی المجمع فی همکاسه فی بر جره ده ساکن اولوب اکل و شربلری برده اولناره
دیرل ایهامانی بیت شدن همکاسه بهتر باسکانرا فی ازان نادان که دوستی راند ادر فی همواره فی
دنی همیشه و دایما که همواره و همواره دخی دیرل فی همه فی ابکی معنایه در اول جمله معناسنه که
اصلی همواره آخرنده کی ها معنای اصلی عامدن معنای خاص علیته نقل ایچوندر ثانی یعنی
جمله منقولدر معنای اولنه عریسه کل و چغتای لسانده اسرودیرل واسر و نلک بر معناسی دخی
محل مبالغه ده غایتله دیمکدر یو ابکی معناسیمه ذکر اولمشدر میرعلیشیر بیت کند زلفونک
آراسا لایح و تاب اسرو فی کونکل شکجه سیمکا ایشما کیل طناب اسرو فی همه نک اصل
معناسی بارجه در که دوکلی دیمکدر سبعة سیاره ده معراج وصفی اولنده بیت بارجه نیمک
باشی اوزرا اولاق آج فی سنکاتاج ایتدی لیلته المراج فی وباری دیرل همیسی دیمکدر فرهاد
نامه ده پادشاه و صفه بیت شعی کیم نینکری دین بی سعی و کوشش فی باری شهلاردین
آرتوق تاتی بخشش فی همیشه فی دایما معناسنه شاعر بیت همیشه باعداوت میان کبر
و هود فی زهر طریف که شود کشته شود اسلامست فی هجاره فی سکون نون و فتح جیم و راه
مهمله ایله غنناک و المنناک معناسنه در فی هنگامه فی سکون نون و فتح کاف فارسیله هم جمع وهم
مجمع معناسنه کلور شیخ آذری فی مشوی فی باک آید ز شهرهای جهان فی آنچه شهر ندیده
باشند آن فی خلق آنجا شوند هنگامه فی بازگویند ازان بشه نامه فی و غلبه و ستورش معناسنه
ملک قی بیت چنان بر هم زدی هنگامه روز قیامت را فی که اکثر نامه اعمال مردم در میان کشته
و معرکه و غوغا معناسنه شاعر بیت تنهاله همین معرکه من بتو کمر بست فی هنگامه صد سوخته
خرمن بتو کمر بست فی هوازه فی فتح زاه معجمه ایله یعنی ناکاه ترکیه آکسزین دیرل فی هوا سینه
کسرین مهمله ایله تبسرمش طوداق که یعنی قافی کید و ب خشک و کندم کون اولمش اوله
کذا فی المجمع فی هوره فی سکون واو و فتح باء موحد و راء ممله ایله یعنی واله وحیزان خواجه
عبدالله انصاری قدس سره طبقا سنه ذکر ایدر که فی چون شبلی به صبر میشد کند روی بر شیخ
بایعقوب میدانی بود پذیره شبلی آمد وی آن وقت نبوی فراز این کار میگوید و اول ارادت
وی بود مرد فربه بود شبلی دست بر روی فرود آورد گفت خیرک الله خدای ترا هوره کینا بایعقوب
گفت آمین فی هوه جوه فی فتح واو و ضم حمله یعنی شکر مرقوم فی همکه فی سکون یای
تحتانی و فتح کاف و لامله بر او تدر حمله دخی دیرل فی عیله فی سکون یای تحتانی و فتح لامله یعنی
صاحب خانه فی مع الیاء التتانی فی هانی فی کسر تاء مثله ایله توران زمینده بر طایفه وارد
آناک آدیدر مولانا هاتنی بیت یسارش باین کیخسروی فی شد از هانی و مولتانی قوی فی
فی هادوری فی ضم دال و کسر راء مملتین ایله بر فرقه کدالدر که در بدر کزوب ابرام ایله جروسوال

وسوال ایدر حکیم سنایی بیت دعوی ده کنند ولیکن چو بنکری فی هادوریان کوی و کدایان برزند
انیرالدین اخسیمی بیت معیشتی که نه با عزت و قناعت آن فی هر دوی زوم چون کدای هادوری
فی هانی فی کسر میله سر کشته و سر کردن معناسنه در کذا فی فرهنگ جهانگیری فی هانی فی
کسر نوله لغت پهلویدر معناسی بنشین دیمکدر تاریخ طبرین منقولدر فی هایاهای فی شور
وغوغای اهل ماتم فی هایاهوی فی شور و غوغای ارباب طرب که میربانی عروس محندن اولور
یو ابکی لغت مثالی حکیم انوری بیت فلک از مجلس انس تو پر از هایاهوی فی عالم از کرب خیم تو پر
از هایاهای فی هری فی اول مزروعات دشتی در که یا غوردن صولنور کذا فی فرهنگ میرزا فی هر جایی
مکان و مقری معین اولین آدم و بی و فافله معروف اولانه ده دیرل فی هزار توی فی قیون شیردانه
اولان نسنه که هزار تو و هزار خانه دخی دیرل فی هزار میخی فی نکلده لو جامه کرک فاخر اولسون
خواجه سلمان بیت دو تایی فقر جامه ایست کز عظمت فی هزار میخی افلاک آستریانی فی
کرکسه خسیس اولسون جامه درویشان کی مراد دیکشی چوق اولمقدر وله ایضا بیت این
دلق هزار میخی از تو فی پوشیده بخانقاهت افلاک فی هستی فی سکون سین ممله ایله وارلق
مقابل نیستی در اصل هست در آخرت کی یایای وصفیه در و کاهی مصدریه اولور یور با عیدین
مفهومدر فی رباعی فی از رفته قلم هیچ کز کون نشود فی وز خوردن غم آنچه جگر خون نشود
کردر همه عمر خویش خونا به خوری فی بکقطره از آنچه هست افزون نشود فی آخرنده کی یا
اواخر کله به لاحق اولان یالردندر که مبدل اولنک وصفیه افاده ایدر و کاه اولور که هست مجرد
رابطه معناسنه اولان است یرینه استعمال اولغور فی هکوی فی سکون کاف و کسر واو ایله
یعنی سر کشته و یریشان حال فی کافله مجمع الفرسده شراب معناسنه در و ترد معناسنه ده
اولور کذا فی الاداة فی هلیوی فی کسر لام و سکون یای تحتانیله هولک مرقوم معناسنه در که
آنکله صوا و زرنده اوینالز کذا فی المجمع فی همجای فی یعنی هم شهری فی همی فی فتح میم
و کسر حمله همج مرقوم معناسنه در فی همشوی فی سکون میم و واو و ضم شین معجمه ایله
بر آدمک تحت نکاحنده اولان عورتلرد دیرل میرنظمی بیت زن دنیا شود همشوی زرا فی کشد
الیه شوش بی محبا فی همکی فی فتح میم و کسر کاف فارسیله جمله سنی دیمک اولور فی همی فی
بر کله در که اوایل افعال و مضارع داخل اولور حال معناسن افاده ایدر و کاهی تقریر ایچون اراد
اولنور شاعر بیت همی تاب کردانی انکشتین فی چهار نادر کون شود داوری فی ترکیه کی
مقرریند معناسنه استفهام کی اولور کاهی اواخر کله ده دخی واقع اولور شاعر بیت باد جوی
دولتان آید همی فی بوی یار مهربان آید همی فی هیشکی فی مداومت معناسنه در فی هنی فی
کسر نوله یعنی گوارنده یعنی سبکی شیخ سعدی بیت مطلب کز توانگری خواهی فی جز قناعت که
دولت است هنی فی هواری فی کسر راء ممله ایله فی هوازی فی کسر زاه معجمه ایله
کلاهما یعنی ناکاه استاد فرخی بیت هواری مرا کوید این شکرین لب فی که ای عاشق اندر
سخن زرت بکر فی وله بیت هوازی در آمد مرا آن جوانکار فی مرا نکل بکرفت اندر کنار فی
بعض فرهنگدره بی عقل معناسنه مرویدر فرهنگ میرزاده یعنی بخیر استاد فرخی بیت بهمان
هوازی شاد کردم فی زدست رنج غم آزاد کردم فی هوای فی ابکی معنایه در اول لغو سو زنی

ابی اصل کلام ثانی بر نوع فشنه کدر یا قبحه وایه چنار کی سكون و او و کسر لامله طای که
 هنوز ایا و لامله مش اوله و زبان هندیده آهسته معناسنه دز و خمه ایله یتنه هندی لسانه عهد
 معناسنه در کی هیملوی کی سكون یای تحتانی و خم لامله معنی کردکان بازی یعنی قوز اویتاق
 چارمغ بازی و هیلو و هولک دخی دیرلر کذا فی فرهنگ جهانگیری کی هی کی کسریای تحتانی
 ولی و سكون ثانیه ایله معنی هستی حکیم سوزنی بیت خانمان سازا کرهی مردم * و چر
 آمرغان مکن نشین خویش کی هی کی ایکی معنایه در اول ییوک شراب قدحی که آنکه آخر
 بزمد طلوا و چلور ثانی های وهوی معناسنه در کی هی کی بوزن می وکی ایکی معنایه در اول لغت
 دریده معنی هست و زبان هندیده دخی بومعنایه در حضرت مولانا قدس سره بیت گفت
 یارب کر ترا خاصان هیند * که مبارک دعوت و فرخ ییند * حکیم سوزنی بیت هم به پله نیکی
 زیک سپندان کم * به پله بدی اندر هزار سندانم * ثانی بر کله در که خبر دارا یتیم ایچون تمید
 و تحویف یوزندن سویانور حکیم انوری بیت خویشتم در نظرم جلوه هی داد جهان * آسمان
 گفت که رسوا چکنی خود را هی * شاعر بیت خنهایست که جام نعی بی وجود می * کردی اسیر
 قوه مرا می زمانه هی کی باب الهاء المکسوره مع الالف * هرا کی فتح راه مهمله مشدده ایله
 ایکی معنایه در اول به معنی ریختن یعنی دوکک ثانی بر شهر آیدر که هری و هرات دخی دیرلر لکن
 معنای ثانی ده تحفیف رایله در تنکم بوا یکی معناده شیخ نظامی ترتیب اوزره دیشدر بیت
 هر ای کنش جویدرام کرد * بیهلی زبانش هرا نام کرد * معنی اول استاد فرخی بیت
 از فراوان کردن هر ای زرام روز گشت * دیده اندر چشم هر یمنه رازر عیار کی هراسا کی فتح
 راوسین مهمله یتن ایله ایکی معنایه در اول اویوق که آدم صورت تنه برنسنه یا پوب حیوانات زبان
 ایتسون دیوانه و یوستانلرده و گشت زار او را سندن نصب ایدرلر ثانی هراسیدن لغظندن اتم
 فاعل اولور قورقیمی معناسنه میرنظمی بیت زجود لطف حق را کن شناسا * ولیکن
 از عذابش شوهر آسای هلا کی حرف تنبیه در عربیه کی الامعناسنه حضرت مولانا قدس سره
 بیت هر چه در پستیست آمد از علا * چشمرا سوی بلندی نه هلا * شیخ عطار بیت
 نفس خود را چون توبشناسی هلا * حق تعالی را بدانی با عطا * و یتنه بومعنایه شاهد در
 حکیم فردوسی بیت هلا تیغ و کو پالهار کشید * سپرهای چینی بسرد کشید * بعض فرهنگ
 بلی و نم معناسنه ده مرویدر کی هیجا کی سكون یای تحتانی و فتح حمله جنگ و بیکار معناسنه در
 میرنظمی بیت روزیجهامرد باید استوار * با جکرداری بجا کیرد قرار کی مع التاء المثناة کی
 کی هرات کی مشهور شهر و ولایت آیدر هرا و هری دخی دیرلر کی هشت کی سكون شین
 معجه ایله ایکی معنایه در اول فعل ماضی در قودی و کچدی معناسنه خواجه حافظ بیت
 در قدعش کوش که چون آبخور نماند * آدم بهشت روضه دار السلام را * ثانی سقلاق که
 اکثر چو نالرقیونی زیره جمع ایتیم ایچون وسورب کو تریم ایچون ایدرلر کی هیت کی سكون
 یای تحتانی ایکی معنایه در اول غوغا و قرقشه معناسنه میرنظمی بیت از آنجا دره میانش
 هیت بر خاست * پس آن دم جنگ و نیکاری که آراست * ثانی بغداد مملکت شط کنارند
 بر قصه آیدر کی هیمه زفت کی خیم زاه معجه ایله یوغون اوذن که ترکیه طومرق دیرلر کی مع

باب اول
 معنای

کی مع الحیم * هیچ کی سكون یای تحتانیه بیا که آنکه خرمن صاورلر هید دخی دیرلر و بیل
 معناسنه دخی مرویدر کذا فی فرهنگ جهانگیری کی هیچ کی جیم فار صیله ایکی معنایه در
 اول مطلق معدوم مولانا جایی بیت همه هیچند و هیچی * هرند * بلکه از هیچ بسی هیچ ترند *
 ثانی معنی اندک استاد منوچهری بیت کر هیچ سخن کویم باتوزشکر خوشتر * صد کینه بدل
 کیری صد اشک فروباری کی مع الدال المهمله * هرید کی سكون راه مهمله و کسر باء موحد
 ایله طایفه نصاری کشیشی راهب و قسوس معناسنه و یهود طایفه سنک اخباری و قوم
 مجوسک آتش یا قیچیلری کذا فی فرهنگ جهانگیری کی هرند کی کسر راه مهمله و سكون نونه
 ایکی معنایه در اول جرجان نواحیستنده بر ارمق آیدر که منبعی دیارری طاعنند در آندن
 چقوب جرجانه طوغری اقا لکن نیجه صولر دخی قاریشوب اولقد زهر عظیم اولور که در کرمان
 طاسندن ایری طاسلری یرندن قوپارر کذلاک کوکلی اغاچلری دخی کوکندن چقاروب کو تورر
 بروجهله یکمک ممکن دکادر مجود ابن یمن بیت سخن چشمه چشم که هرند یست روان *
 چون هرندش بروانی سوی جرجان که برد * ثانی اصفهان مضافاتندن بر قصبه آیدر
 کی هند کی معروف قوم و معلوم طایفه در که ولایتلرینه هند وستان دیرلر و آنلره هند و وندی
 دیرلر کثرت استعمال ایله هند و ولایتلرینه دینمک عادت اولمش عرفی شیرازینک ترجمه الشوق
 نام قصیده سنک بیت بکاوش مره از کور تا نجف بروم * اگر بماند بخاک کنی و کربه تار *
 دید و کندن ولایت هند دینورا یش بوندن ماعدا هند و لره هندی دیرلری نسبت ایله هند
 منسوب دیمک اولور اما لفظ هند و مخصوص اول دیارک آده یسنه دینمک صیحد رطالاب آمل
 * مصرع * هند و نبرد تحفه کمی جانب هند * دید و کندن معلومدر کی هید کی سكون
 یای تحتانیه بیا که آنکه خرمن صاورلر کی هید کی سكون یای تحتانی و راه مهمله و فتح باء
 موحد ایله خادم آتشکده دیرلر حکیم فردوسی بیت چورداست پرورده هرید * سیاوش
 همی بود لرزان زید * وله بیت بریده زبانت بشمشیرید * لبست سوخته را آتش هرید *
 کی هریمند کی سكون یای تحتانی و راه مهمله و نون و فتح مهمله ایکی معنایه در بری خادم آتشکده
 و بری دخی سرحد ولایت نیروزده بر ارمق آیدر کذا فی المویید کی مع الراء المهمله * هرا کی
 کسر ها این ایله توزدن هوا یوزند طومان اولوق و حیوان سباع کردیسی مولانا هاتنی بیت
 زوار و در آمد بصد خیل شیر * هرا هر بر آمد زکردون دلیر کی هر کی ایکی معنایه در اول
 طومان که ایام شتاده واقع اولوز بهاره قریب و قتلده بخار ارضدن حاصل اولور ثانی معنی
 یعنی نوزدهم خیزی بیت کرد از سردی دم اعدا * آب در نیرمه بکه هرا * ویرکله در
 چو نالرقیونی چفرلر و عربیه دخی ایکی معنایه در اول نام زن ثانی نام کربه در که هره دخی دیرلر که
 کدی دیمکدر کی هریر کی فتح زاه معجه و سكون باء موحد ایله ارسلان دیرلر عربیه مشرکدر
 حکیم اسدی بیت بود سهم اولد زغر ان هریر * کند کرد او خشک باران ابر کی هند و بار کی
 یعنی هند وستان خلاق المعانی بیت بخاتم توکد در پاش تا کر کا هست * بخامه که بسر میرود
 هید و بار کی هند و بار کی سكون تون و دال مهمله و فتح و او ایله بلخ قلعه سنک آیدر
 کذا فی فرهنگ جهانگیری کی هریر کی بوزن میر و شیر فرهنگ جهانگیری آتش معناسنه در

کذا فی المویذ بومعنائی مویذ امیر معزی بیت درخیر که کرمی تو بخوانند * بیزار شود
 هیرید از زدن و یازند * هندک زبان علی سنده زرطلا معناسنه در یعنی خالص التون * مع الزاء
 المعجمه * هنر * سولیک و سست معناسنه ابوالعانی بیت کیر مردی که هر یوز از تو *
 سرخودیش زن شد ست فرو * هیز * سکون یای تحتانیله اصلند حمام طاسنه دیر لرید
 استعاره طریقه کله کنداده یعنی پشت او غلانه اطلاق اولنه رقی علم اولدی وجه تسمیه سی ظاهر
 هم اولنور که حمام طاسنی میکانه لاله اسماعال والدن اله دوشد بکنه بناء مفعول او غلانی
 دخی اکامثال مستعمل اولدو و چون هیز دید پلر اما اکثر عوام جاهل ایلله حیز یازارلر و قورلر
 غلطات عوامند رشمس خیری بیت مدام تا کد نباشد بقدر عتقا بود * همیشه تا که نباشد
 بقدر مردان هیز * مع السین الممله * هراس * فتح راه ممله ایلله قور قور عریه کی خوف
 معناسنه شمس خیری بیت مدام تا بود ابرو از بحر هراس * همیشه تا بود بحر از بر زبان *
 قره نیک جهان کیریده یعنی ترس و بیم دینش شیخ سعدی بیت امید و هراسش نباشد زکس
 بر نیست بنیاد توحید بس * حکیم فردوسی بیت بیزدان هر آنکس که شد ناسپاس *
 بدل اندر آید زهر سوهراس * هرس * سکون راه ممله ایلله هر دیشی حیواندن سوددن
 اول اولان آنز کد فله دخی دیرلر * مع الشین المعجمه * هراس * فتح راه ممله ایلله قور قور
 معناسنه که شکوفه ده دیرلر شهبیدی قی بیت از چه توبه بکنند خواجه چوهر جای رود *
 قدیمی بخورد که کندی زود هراس * شمس خیری * قطعه * حدیث حاتم و کسری زمانه
 در بحد * چنین که در کرم و عدل شد شهنشه فاش * هزار سال بماند کز یاد او * فتاده است
 ز بس املا باز هراس * عربیه سکنه چنک آغغه دیرلر * هرس * سکون راه ممله
 ایلله زهر معناسنه در میز نظمی بیت شود شکر ز دست دوست حنظل * شود هرس در دهان
 تخم شکر * هرس * صیان اوقی که هیش دخی دیرلر * هیش * سکون یای تحتانیله
 اوج معنایه کور اول یعنی هیچ زنم پیل احمد جامی * قطعه * هر که آمد هر که آید بکند *
 این جهان حجت سرای بیش نیست * دیگران رفتند و ما هم میرویم * کیست کورامتزی در بیش
 نیست * احمد جامی تراشیدی دهد * آخرت را باش دنیا بیش نیست * ثانی طوقش کتان
 معناسنه در که اکثر بلاد بکرات و ولایت سند شهر لرند طوق نور اکا کیش دخی دیرلر * هاش *
 سکون لامله مرغ مردار خواره دیرلر کذا فی الخقه * هیمه کش * اودون چکیچی یعنی اودونچی
 * مع الکاف * هیکل * سکون نون و فتح جیمه بر غست دید کوری اوتدر که عربیه غلول
 و قناری دیرلر کذا فی المعجم * هنک * سکون نوله یعنی پچش شکم که عربیه زحیر دیرلر
 بر علت در زبان هندیده مع درخت اشتر غار که اکا عربیه حلیت دیرلر * هنک * سکون
 یای تحتانی و فتح راه ممله ایلله بر چیه یعنی او غلاق کذا فی المعجم * مع اللام * هر قل *
 سکون راه ممله و کسر فافله نام دیر یعنی بر کلیسا آیدر حکیم خاقانی بیت سزد کبراهب
 اندر دیر مرقل * کند تسمیح این ایات غرا * هرول * کسر راه ممله و هم و او ایلله حیوانات
 نوعندن ماشه بکزد و باقلا را اسنه بتر نوع دانه در کذا فی المعجم * هلال * یکی آئی که اول
 کجه کورینه و استعاره طریقه کله محبوبک فاستنه دیرلر * هل * ابکی معنایه مزاول هیلدن

هیلدن لفظه من صیده امر در نهل معناسنه یعنی بکند از حضرت مولانا قدس سره بیت
 در کش قدح سودا هل تابشوی رسوا * بریند دو چشم سر تا چشم نهان بینی * شاعر بیت
 هل مرا تا که پسندت میدهم * تابدانی زیر کم با ابلهم * ثانی هیل معناسنه که عربیه فافله
 دیرلر * مع المیم * هلام * آب افسرده کوشت یعنی طوکش ات صوفی که قیون و صغر
 اتیک یاغلی صوفیدن ایدرلر ترکیب یعنی دیرلر حکیم شیرازی بیت آبکامه هم مصوص و هم هلام
 باز بر ناورد و شلالم از طعام * هیزم * سکون یای تحتانی و هم زاء معجمه ایلله اودوندر که هیمه
 دخی دیرلر کال پاشازاده مرحوم بونده دخی تصرف خاص ایدوب هیزم ایلله هیمه نک فرقی وارد
 هیزم یمش ویزر اغاجلردن اولوب و هنوز کسکش اولوب برنده یا تور اوله اکا دیرلر شکم
 بوبیتدن ظاهر در بیت چو آمدید آنکونه هیزم فراز * بدانست بالا و پست و دراز *
 کسلد کدن صکره اغاجک بنا جغه هیمه دیرلر و اودون چکنه هیمه کش دیرلر دود قایقه یازمش
 * مع النون * هیجا کردن * هیجا یتیک یعنی بر کسنه یی نظم له ذم و قدح ابلک و بر معناسی
 دخی هجه او قومق * هراسان * قور قور و قور قیل دیکدر میر نظمی بیت از ان یشه هراسان
 می کند شتند * همه بر کارزار آماده کشند * هراسیدن * فتح راو کسر سین موملتیق ایلله
 قور قور معناسنه مصدر در کال استغیل بیت چه بایدش زشتکار کان هراسیدن * کسی که
 حفظ خدایش نگاهبان آمد * هراسیدن * کسر سین معجمه ایلله قور قور قی ایتیک معناسنه در
 * هرمان * سکون راه ممله ایلله اوزون عمره ایریشوب قوجه مق بولغت عربیدن تصرف
 اوامشدر که عرب لسانند فتح هایلله هر م قوجه مقدر * هشتن * سکون شین معجمه و فتح تاه
 مثنایه ایلله ابکی معنایه در اول قومق و ترک ابلک معناسنه حکیم سوزنی بیت ای خصلت
 تو هشتن آخر چه خصالت این * وی فعل تو بر کشتن آخر چه فعالیت این * ثانی
 صالیویرمک معناسنه شیخ نظامی بیت همه برقع فرو هشتند بر ماه * روان کشتند سوی
 حضرت شاه * فرهنگ زفا نکویاده یعنی آویختن مسطور در * هشدن * کسر سین معجمه
 ایلله یعنی هشتن مر قوم کذا فی المعجم * هیلدن * کسر لام و سکون یای تحتانیله یعنی هشتن
 مر قوم یعنی قومق و دخی صالیویرمک معناسنه مصدر در * هن * یعنی هست کذا فی فرهنگ
 جهانگیری * هندستان و هندسان و هندوستان * منشور عالم ولایت در هندو لولایتی
 دیکدر استاد فرخی * قطعه * کرز جود تو نسیمی بکند در برز نکبار * ورز چشم تو سموی پروزد
 بر هندسان * هندو ازار آتش سوزنده روید شاخ رخ * ز نکبار از شوشه زرین بر آید خیزان
 * هیزان و هیزن * کلاهما بسکون الیاء تحتانی و فتح الزاء المعجمه خائل اغاجی که دیوار ایچنه
 قورلر دخی طام اوزرینه قویوب او ستنه صقف ایدرلر ترکیب دخی هیزن دیرلر * هشتن *
 یعنی هشتن مر قوم * هیناهین * یعنی شتاب و عجله حکیم انوری بیت رخنه کرد نظم حال مرا
 در چنین دار و کبر هیناهین * هین * سکون یای تحتانیله الی معنایه کور اول کله تحریک
 و تحریص در نیا اول و نیز طوط معناسنه حکیم اسدی بیت چو بشنید ز اول شنه این گفتگوی
 بچ گفت هین چاره خویش جوی * ثانی تنبیه و ناکید محله استعمال ایدرلر حکیم انوری
 * رباعی * چون رکاب تو کران کرد و عنان تو سبک * روزیهای سپاهت انجم و مبدان فاک *

قابل نیکو بفتح از آسمان گوید که بین * القتال ای حیدر ثانی که النصر معك * ثالث مقام بخندیده
صافن دیکر یدره ایراد ایدر لر حضرت مولانا قدس سره بیت هین مجاروب زبان کردی مکن
چشم را از خسره آوردی مکن * رابع آگاه اول معنا سنه شمس خیزی بیت بدر که توسعادت
بیات می آید * بدید دولت و کفایت مکن توقف هین * خامس فردنک جهانگیریده این
معنا سنه ده کاور سادس عربیه معنی سیلاب حکیم سنایی بیت توهم معی و هم شکر هان
وهان وهان * از خود بترس و دهر ما هم جو هین مکن * بومعنا به حکیم اسدی بیت مثل
وخشت و پرواز شاهین گرفت * زبارة خون کوه دره هین گرفت * شمس خیزی بیت ز زندگی چه
تتمع بر عدو چون او * اساس عمر نهاده است بر کدر که هین * مع الو او * هریو * کسر راه مهمله
وسکون یای تختانیله نام شهر هری در که هرات دیمکله معروف در کذا فی فرهنگ میرزا * هلیو
کسر لام وسکون یای تختانیله جوزاویونی که هیلو وهولک دخی دیرل * هندو * شول
طایفه در که مخصوص دیار هند ده جلیله سی اوله یعنی اصله هند و اوله زیرا خار جیدن و اروپ
آند ساکن اولانه هند و دینلزا ول اجلدن ولایتلرینه هندوستان وهندستان دیرل جمادات
قسمه هند و دینلزا یای نسبتله هندی دینلور مثل تیغ هندی و قماش هندی دیرل واستعاره
طریقله هند و سیاه فام اولد و غندن خال دلبرانه هند و دینلور خواجه سلمان بیت هندی
خال را چودل دید بر آتش رخت * گفت تو نیکی بخت خالی و هم بر اداری * مع الهاء * مراده *
فتح را و دال مهمله بین ایله معنی عصا ابوالمعانی بیت مکن زرق و مشوا یله فری * بتاج و خرقة
تسبیح و مراده * هراسه * فتح را و سین مهملین ایله معنی هراسا یعنی اویوق که باغ و بوستانلر
ایچینه وضع ایدر لر جمع الفرسده فتحه ایله مرویدر * هراسیده * یعنی ترسیده اما کمال پاشا
زاده مرحوم تصرفاتنه بیور که هراس ترکیه شول حالتدن عبارتدر که پاک لفظیله تعبیر ایدر لر
بلکدی دیکر یدره هراسیده دیرل شکم بوییدن مفهومدر بیت ازان هیمنش در دل آمد
هراس * که زیرک منش بود وزیرک شناس * هریوه * کسر راه مهمله وسکون یای تختانیله
اوج معنا به کاور اول هری شهرینه منسوب دیمک اولور ثانی زر رایج یعنی یکر التون متوجهری
* قطعه * بدان خانه باستانی شدم * بخار چون آزمایش کری * یکی خانه دیدم ز سنک
سیاه * کدرگاه آن تنک چون چنبری * کشادم دران با فسونگری * برافروختم در دواز آزی
چراغی کر فتم چنان چون بود * ز زر هریوه سرخیزی * ثالث زن قاحشه به دیرل ابوالحسن
شهیدی * قطعه * چند بردارد آن هریوه خروش * نشود باده بر سرودش نوش * راست
کونی که در کوش کسی * پوشکی راهی بمالد کوش * هکه * فتح کافله هلاک مرقوم معنا سنه در
کذا فی الجمع * هیده * سکون یای تختانی و فتح دال مهمله ایله هید مرقوم معنا سنه در هیده
سکون یای تختانی و فتح راه مهمله ایله اکسه عربیه قفادید کاری بین الناس خاء معجه ایله خیره
دیرل * هیده * سکون یای تختانی و فتح زاء معجه ایله بیا که آنکه حرمین صاور لر پنج انگشت
و هید و هید دخی دیرل * هیزینه * سکون یای تختانی و کسر زاء معجه و فتح نونه لوغ
طاشی که آنکه طام او سنه اولان طیراغی هوار ایدر لر ابکی باشی دلکی بر مدور طاشدر
* مهله * سکون یای تختانی و فتح لامه قاصرغه که کرد باد دخی دیرل میرنظمی بیت جو

جوشه بشسته بوده بر سر سخت * کرفته روی عالم هیله سخت * هیده * بوزن نیمه یا تمق
ایچون آمده اولان اودون که اصله دخی میوه سزاغاج اوله عربیه خطب دیرل فتحین ایله
خواجه سلمان بیت ناسزای کاشن قهر تود روی سنه زده * تقیامت هیده دوزخ شد وایش
سزاست * ارباب لغت فی الجملة هیده و هیزم بر معنایه در دیرلر آحق کمال پاشا زاده مرحوم
قرقلری واردر دیوب خیل تفضیل ایامس ایرادی نفعدن خالی اولغله طی اولندی چغتای
لسانیه اوتون دیرل خیره الا برارده میرعلیشیر خسته نظمیه اقدام اعتبار زده دیرل بیت کرچه کل
ولاله خریداری یار * اینک اوتون تنک دخی بازاری یار * هینه * بوزن نیمه خنامعنا سنه در
* مع الهاء الختانی * هری * خراسان مملکتک دارالملکی یعنی تحتکلی اولان شهرک آدیدر که
ولایتنه دخی هری دینلور هرا و هرات دخی دیرلر * هلی * برکله در محل خطابده اسبته مال اولنور
یعنی قویه سن دیوار اولور شیخ سعدی * مثنوی * دوشی کدا کنون گرفتست پای *
به نیروی مردی بر آرد ز جای * اگر آنچنان روزگاری هلی * بگردنش از جای بر نکسی *
* هند وانی * یعنی هند وستانی هند منسوب اولان دیمکدر * هندی * هند مملکتنه
منسوب دیمک اولور آخر نه کی یایای نسبتدر * هیری * سکون یای تختانی و کسر راه
مهمله ایله معنی خیری یعنی شب بوی دیدگری چیمکدر کذا فی الجمع * هیلوی * سکون یای
تختانی و ضم لامل جوزاویونی کذا فی الاداة * باب الهاء الضمومه مع الالف * هرا * فتح راه
مهمله مشدده ایله اوج معنا به در اول معنی توس و بین ثانی معنی درخشدن یعنی ضیا و ریمک
شیخ نظامی ابکی معنایه ترتیب اوزره بیت زهرای حله زهرای تیغ * شد آب خون در دل تند
منبع * ثالث آواز مهیب که وحوش و سباع آوازی کی حکیم فردوسی در صفت شب بیت
نه آوای مرغ و نه هرا * زمانه زبان بسته او تنک وید * حکیم اسدی بیت زهرای در دنگان
جنگ دیو * شد سست بر جنگ کیمان خدیو * هما * سایه سی مبارک کله بر مشهور
قوشدر که هر یکک باشی اوزرینه سایه سی دوشسته پادشاه اولور دیرل شیخ سعدی بیت کنش
نیاید بر سایه بوم * کرهما از جهان شود معنوم * هوش * و او معروف و فتح شین معجه ایله
ابکی معنایه در اول کامل و کارنده سست و مهمل و بیزار آدم ثانی طوغرا منش قیون قوروغی
وایج یاغی که اریک ایچون حاضر ایدر لر * هویدا * ظاهر و آشکارا معنا سنه در بعض فرهنگلر
یا آنک آشکارا معنا سنه در دیشلر زرافر قلمری شولقد در در که آشکارا ده معتبر اولان ظهور و مظهر
حسنه ظهور معنا سنه در هویدا ظهور و عقیده که ظهورده شاملدر شاعر بیت گفت آن
یادکر و کشتی سر دار باند * جرمش آن بود که امرار هویدا میگرد * مجمع الفرسده مبین
و روشن معنا سنه حکیم خاقانی بیت ز خط استوا و خط محور * فاک را تا صلیب آید هویدا
* مع الباء الموحده * هب * فتح دال مهمله ایله دلیند و رستمال پخوانی و امثالی صحافله دیرل
میرنظمی بیت هب بوده ز تار ز سر اسر * بدستار منقش بود در بر * مع التاء المثناة *
* هر مست * سکون را و سین مهملین و ضم میله هر مز و هر مزدک معنایه مترادف در هر مس
دخی دیرلر * هفت * سکون فایله صو و شراب ایچلد که درونه چکن نفسه دیرلر مولانا جامی
* مثنوی * یادداری که پارموم کل * در دکان قماقی * سربل * برف و دوشاب هفت

باز بیا

میسور دیم * هر یکی هفت هفت میخوردیم * کسره ایله بر تسنه یاش اولوب بر مقدار قوریمغه
متوجه اولدوغنه دیرلر دخت بی و اوچم هول و سکون خاء معجه ایله دخت بی و اوچم هول
و فتح خاء معجه و سکون سین مهله ایله کلا همانام بیت المقدس که هوخ و در هوخ و کنک هوخ
دخی دیرلر هومات بی و اوچم هول و فتح میله احق و نادان معناسنه بی مع الحیم * هج بی سلاح
دوزمک و بر تسنه نک سو کو کنی درست ایلمک معناسنه در بی مع الخاء المعجه * هوخ بی و اوچم هول
ایله نام بیت المقدس در بی مع الدال الممله * همد بی باشی نالی بر قوشدر حضرت ساینان
علی نبینا و علیه السلامک چاوشی ایدی آنکله باقی سنه نامه کوندر دخی نوحی خوشانی در صفت
قاصد بیت در آمد از درم همد سرشتی * چه همد بایک طاموس بیشتی بی هر مزد بی
سکون راء مهله و زاء معجه و ضم میله بش معنایه کلور اول بر فرشته امیند کدر روز هر مزدده واقع
اولان تدبیر آموز و مصالح اکا متعلقه در حکیم فردوسی * مشوی * بر آورد سر آفرین کرد و گفت
میباد اجز از مهر و خویش جفت * که هر مزد باد ادرین بارگاه * چو من نکند از فرخ کلام *
ثانی شه و رشمه سیه دن ماه اولک آدیدر استاد عنصری بیت بکیرای ماه آزاده فک طبع
وملک زاده * ز دست دلبران باد همدین هر مزد و شهر یور * ز رانشت بهرام * مشوی * بشه
گفت فردا بر مزد روز * چو بیند اسود شمع کیتی فروز * بفرمای نامه تران منباه * بیایند بکسر
دوین بارگاه * ثالث مشتری یلد زینک بر آ دیده هر مزد در حکیم سنایی بیت قوس و حواست
خانه هر مزد * جلی و دلو از حمل بخوید مزد * فرهنک میر زاده روز پنجشنبه هر مزد دیرلر دیوب
بویتنه مسک اولاش حکیم فردوسی بیت بیاشم درین رزمکه پنج روز * ششم روز هر مزد کیتی
فروز * رابع بهمن بن اسفند یارک اوغلی آدیدر خامس دریای عمان کنارنده واقع بر شهرک
آدیدر بوش معناده هر مزد و هر مس و هر مست و هر مزد دخی دیرلر * هر مزد بی سکون زاء
معجه و راء مهله و ضم میله معنی هر مزد و قوم بی ههای ازادی بهمنک قزی آدیدر که یته بهمنک
زیر حباله از دو اجنه ایدی زردشت آیینی اوزره داراب آندن وجوده کلدی ههای دخی دیرلر
بی هنریند و هنریند بی اول فتح باه ثانی میله هنرلو دیمکدر اما اول هنر باغایی ثانی صاحب
هنر معناسنه اولور که مقابلی بی هنر در میر نظمی بیت هنریند هر جا شود معتبر * بماند پسین
دایمابی هنر * چغتای اسان ایلوک یوصوناق دیرلر یعنی قابل و هنرلو دیمک اولور بی خود بی
واوچم هول ایله ابکی معنایه کلور اول اول اسکی بزدر که یا قوب قاو ایدرلر اکا خف دخی دیرلر ثانی
اثوابی آتشد قوریدر کن یا نغفه یقین صار و اولوق که بر خود دخی دینلور و عریه فقه ایله
ابکی معنایه در اول مع ابکن توبه ایله دوزمک ثانی بهودی اولوق و فحش ایله دوه اور یکی
معناسنه جمعی هوده کلور و ضم میله یته عربیه بر پیغمبر امیند بی هر مزد بی هر مزد
مردوم معنایه مترادف در اور مزد دخی دینلور بی هوشمند بی هوش اوص و منادات نسبتدر
اصلودیمک اولور عاقلو معناسنه شاعر بیت بعقل ارچند مردم هوشمندست * نداند
مهر ریش خود که چندست بی هود بی و او معروف و فتح یای تحتانیله مهار استر معناسنه
حکیم سوزنی در منزل بیت بحلم وزیرکی و حکمت شتر بانان * بشال و تنک و پلاس و هود
و پوش و توار * ابو نجم احمد ملقب بیت بر آوردم زمانه من تابنا گوش * فرو هشم هودش

هو دش تا باكل في مع الزاء المعمله * هجر في كسر جيم وسكون ياي تحتائيله بمعنى خوب
وزييا كه تجير دخی دیزل ابوالفرج رونی بیت هجر بر خرد آ زاده معنی كه نكشت * مجاه و نعمت
بلاور ابر آتش و آب * حكيم سوزنی * قطعه * تانیست انجم و مه و خورشید را مدام *
از سیر برج کزیر اندر آسمان * سیرت بیرج له و و طرب بادصال و ماه * باطلعت چو مهر هجر
اندر آسمان في هر في معنی رسیدن قورق و کوکل یردن قورق معنایسته که اول ذکر اولان
هز اجم فاعلی اولوز شاعر * مصرع * دل من هری کرد و شد ترسناك في هری في كسر
زاه معجه و سکون یای تحتائيله معنی خوب و نیکو في هشوار في سکون شین معجه ایله معنی
هشیار في هشیار في سکون شین معجه و فتح یای تحتائيله اوصلی و متیقف و آیق معنایسته
خواجه حافظ بیت همه کس طالب یارند چه هشیار و چه مست * همه جا خانه عشقهست
چه مسجد چه كنشت في هشوار في كسر شین معجه و سکون یای تحتائيله معنی هشیار مرقوم
حكيم فردوسی * مثنوی * کسی کو خرد را ندارد زبش * دلش کرد و از کرده خویش ریش *
هشیوار دوانه خواند و را * همان خویش بیکانه خواند و را * منوچهری * قطعه * بروی نتوان
کردن بحیل به به کردن * بحیل بطیب اندر شد ز سبکساری * آهسته کی باید آجا
و مدارای * صد گونه عمل کردن صد گونه هشیاروی * همار في بوزن چهار ترکیه و غالق
دیزل بر او دزد یا کنار ند چوق اولوز في هنر في فتح نوله معرفت و صنعت و صنعت ماهر
اولق میرزمنی بیت هنر صاحبش را به عالم هنی * میان کسان را کند آدمی في هنرور في
یعنی هنر او هنر مند کی في هنر في كسر نون و سکون یای تحتائيله ایولك و خوباق معنایسته در
في هور في واو معروف و فتح ذال معجه ایله زشت و چرکین معنایسته في هور في واو محمول
ایله اوج معنایه کلور اول نیر اعظم اسماسندن بر اسمدر حکیم فردوسی بیت ز عکس می زرد
و جام باور * سپهری شد ایوان پر از ماه و هور * وله ایضا بیت خداوند ماه و خداوند هور *
خداوند قیل و خداوند مور * اثیرالدین اومانی * قطعه * امل ز رشحه جودت چنان هنی
باله * که طفلدکان بنای ز ابر آزاری * ز ترس تیغ جهانگیر هور طلعت تست * نسیم صبح که تن
مینف به بیماری * کتب اعانت معتبرانده آفتابك لسان پهلویده نامی هور در حکیم اسدی بیت
بر کوه پیل در قله گاه * باورین یکی تخت چون هور و ماه * شمس غری بیت ایواحق
روشن دل توانی * که از رای تو کیرد روشنی هور * ثانی بخت و طالع معنایسته حکیم فردوسی
بیت زبیرن فرون بود و هومان بزور * هنر عیب کرد بر کشت هور * وله بیت بیکبار کی نیره
شد هور تو * بخاستد چنان مردی و زورتو * ثالث قویبودن چنان بخار و طومان معنایسته در
فرهنگ میرزا ابراهیم هور بر یلد زدر بیک یلد بر کره طلوع ایدر کند فی الاداء و زبان هندیده دیگر
معنایسته در في هوزم شیر في واو معروف و سکون زاه معجه و یای تحتانی و فتح میم و کسر شین
معجه ایله ولایت اهوازك آدیدر و اول برالکه در که متعدد ناحیه فی مشتمل حالا بین الناس
حوزستان دیزل کند فی المجمع في هوشیار في معنی هشیار مرقوم شیخ سعدی بیت برک
درختان سبز در نظر هوشیار * هوزرقی دفتر نیست معرفت کرد کار في هور في كسر واو و سکون
یای تحتائيله آدجی معنایسته در في مع الزاء المعمله * هرز في سکون راء معمله ایله هرزد

مرقودك بش معناسيله ده مترادف دري هوزي بوزن بخرچ روز مرقه يعني نفقه يوميه مير
نظمي بيت نداند هر كه قدر ديش و زرا * عراينه ضرور آيد به ذرا * هوزمزي واوايله يعني
اورمزد و هر مزد مرقوم هوزي واو معروف ايله آواز تيند و نير كه جام طاسي مثلا و تسنه لادن
ظاهر اولور شيخ نظامي بيت بازبانك اندر اوقاتا بهوز * آهوا زاديشد ز بجه يوز *
هوزي واو معروف فتح شين هجه ايله هايمك غاينه تشنه لكي مع السين الممله في
هر ماس سكون راء ممله ايله هر من معناسنه در حكيم ناصر خسرو بيت ازده نام هجو
يك كبرند * سوي بي عقل هر مس و عرماس هر مس سكون راء ممله و ضم ممله
بر كسنه در كه اكثر صابه پن آني ني زعم ايدر لر حضرت اديس عليه السلام اودر دير لر و شريعتلر
اكا استناد ايدر لر ابو معشر نقل ايدر كه احوال استيماي علويه و حر كات كوا كيدن ابتدا سوز
سويان اودر وايتد اهنگلاري اول بنا ايشدر وايتدا خواص استيماي اول بيان ايدوب طب
كتايلرني تأليف ايلدي والان ايات مصدرة موجود اولان اهرامات آنك بناميدر و مصنفاتي
اولان كتايلاري بيحد وبي قياس مال و خرايني يايدوني ايراماره وضع و حفظ ايلدي و بعض شيخ
القول كسنه رد يرك كه هر مس باينوس حكيمك استناد ايدر كه بعد الطوفان وجوده كشدر
و يعقوب زوالت ايدر كه كتاب الحيوان آنك تأليقي در بر حكيم فيلسوف ايدى مثول مرتبه ده كه
جميع اقالمي كزوب طمايع اشيائي و جميع بناتاني معلوم ايلدي و باينوس جميع علوي آندن
تعل ايلدي آندن ماهر ايلدي تحفة الاحباب صاحبي هر مس بر حكيم در ربط آنك اختراع ايدر
ديوب بويتمار متسك اوايس استاد عقصرى * منثوي * بدو كفت هر مس چراي دزم *
نه هجو چون منى دلت ماند بم * كه اين الت من كشد ساخته * نكردد همي بخر پرداخته * اما
بويتمار تحفة صاحبي قوله اضلا دلالت يوقدر هوزي واو معروف ايله معنى هوش
مولانا و داب مين * قطعه * درد خ كن ز حلق بط خوني * هجو روي نذرو چشم خرپس
دزم بر زم اختيار مكن * هست مارا خود هزاران دوس هولس واو معروف و كسر
لامله جان معناسنه در كه هش دخى دير لر مع الشين المعجه * هر اش فتح راه ممله ايله
يعنى افتاده خاء معجه ايله خر اش دخى دير لر بعض فرهنگ كرده زاء معجه ايله هر اش منقولدر
ايو المعاني بيت سياه اب بر فقير دزبغ مدار * نشود زانكه سياه بم هر اش هش ايكي
معنايه در اول زيرك معناسنه حكيم سنائي بيت هر چرا هست كهني زين ديار * كفت اورا
شريك عش ميدار * ثاني جان معناسنه در كه هولس دخى دير لر استاد فرخي بيت مرد بيد ين را
از هيئت تو هش نبود * در ميان تو واو باديه باشد هشتاد هوز خس واو معروف و سكون
خاء معجه و فتح راه ممله ايله تيرا عظم اسما سندن بر اسم در كذافي فرهنگ جها نكيري هوش في
دوت معنايه كلور اول اگرچه عقل معناسنه نقل ايشدر اما معي عقلك وراستند اولور
بر حالت در كه كسب ايله ترايد باود عقل خلق در نقص و زياد قبول ايتن مكر علت واقع اوله هوشه
تر كيد اوص دير لر منافيسي اول حالت در كه عربي انجاد ير لر وزو ايله موتدن كنايه اولور شخص
مخري بيت زبندكي شهي چون توسر چرا تايد * كسي كبا مشد بگذر عقل اوباهوش *
جميع الفارسه معنى خرد حكيم انوري بيت ساقبان لهجه اوچون شراب اندر دهند * هوش

هوش كوي كوش راين ساغري كن ساغري * ثاني جان معناسنه در حضرت مولانا قدس سره
بيت سرمكش اندر كلم و رومپوش * كين جهان چميسست سر كردان توهوش * بو معنايه
شيخ نظامي بيت بفرمود تا طوطيانوش را * كشند ورند از ناش هوش را * شمس مخري بيت
اگرچه چرخ دهدم لمش ولي آخر * بدست شحنه قهرش بر آيد آخر هوش * ثالث معنى
مرك و هلاك بوابي معنايه اهماء اضداد قبيلند در حكيم فردوسي بيت ورا هوش در زابلستان
بود * بدست نهي پور دستان بود * رابع زهر معناسنه در مختر كر كافي بيت چرا با من بتاني
هجو هوشي * كه با هر كس بشيري چو توشي هوشكش واو معروف و سكون شين
معجه و ضم كافله بنك و شراب و هرنه كه عقلي زابل ايدر مع الكاف * هياك فتح باه فارسيله
دپه كه تارك سر معناسنه در حكيم فردوسي بيت يكي تبع ز ترك را برهياك * كر اسب اندر آمد
هماندم مخاك * منصور شيرازي بيت كه مى كه سر نه دبر خط متابعيت * شيخ حادثه بشكافدش
زمانه هياك هروك ضم راه ممله ايله تركيد قرا موق و عربيه انبر بارس دير لر چالي
يشيه رصوني صقوب شربت ايدر لر لطيف و نافع شربتدر هراك فتح زاء معجه ايله ايله
ونادان و هر سوز اينانوب پارهيه آيلان آدمه دير لر هشپاك سكون شين معجه و فتح
باه فارسى ولا مله ساقوت معناسنه يعنى ايكي برمى اغز قويوب اصلق چال لر اكثر كوت باز لر
كو كر چين اوچور دق ايدر لر هكك فتح كافله انجق قرق كه عربي فواق دير لر هندى لساندر
هككي دير لر امير خسرو بيت زاب سنان بسينه دشمن فروشان * چون زامتلاي خون دل
اورا هكك بود * خواجه عبدالوحي بيت مرك فراز چون رسد بر سر اين شكسته دل *
فضل نماي آز مان چون نفسم هكك دهد هكك في سكون كاف و ضم هاه نايله آو ز كربه كه
يو غازدن طو تورلق كاو رغريك دخى دير لر امير خسرو بيت صوفي قرايه مى هكك كربه كشاد
كربه خونين اودر سجده جاى اوبين هكك فتح لامله اول كون پاره سى كه ترازه كف سى
كي مخنيق اغاجنك با شنه آصوب وايجه طاش قويوب محاصره اولنش قلعه ايچنه آتار لر
خواجه عبدالوحي بيت چون هككي شدم نفس بسته مخنيق تن * سنگ عراوه اجل
نشكند ار پرو هكك هوكويك ضم كاف فارسيله برقوشدر كيجه لرده اياغندن براغاجه
اصلوب صباحه دك هو ودير اكاشب ايز و حق كوي دخى دير لر كذافي المجمع هوكيك في
واو معروف و ضم كاف فارسى و فتح ياي تختايله ناخته قاون و قار پوزكه كالك و سفجه دخى دير لر
كذافي فرهنگ جها نكيري هولك واو معروف و فتح لامله كردكان بازي يعنى اطفالك
جو زاويوني جميع الفارسه چوب و خامشا كردن دولاب كبي ايدوب صواو زرينه قويوب اويون
ايدر لر هويديك فتح واو سكون يا پين تختاين و كسر دال مهمله ايله مقتداي ملا حادن
بر معدك آديدر حكيم خاقاني بيت او كيسست كه باروان تاريك * باشد بشابه هويديك *
مع الكاف الفارسى * هكك في سكون نونه قوت معناسنه در حكيم شيرازي بيت ساكن
سنگين كه كر دا كرد سنگ * كاندرو شمر ماو كر ما سخت هنگ هوشنگ واو معروف و فتح
شين معجه و سكون نونه پادشاهان پيشد ايدان بر پادشاه اسميدر كه هوشنگ بن سيامك بن
كيومرثدر نصايح ملوك معلق بر كتاب تاليفي وارد در جاويد نامه خرد نامنه و چوق اختراعي وارد

نظام عالمه متعلق بر عاقل و عادل پادشاه ایدی حکیم فردوسی بیت کرانمایه رانم هوشنک بید
تو کفتی همه هوش و قهره نیک بود مع اللام * همال * اوج معنایه کلور اول همسر و قرین
معنایه ضایری رازی * قطعه * صواب کرد که پیدانکرد هر دو جهان * بکانه ایزدادار
بی نظیر و همال * و کرنه هر دو به بخشید فی بکاه عطا * امید بند نمایند بایزدمتعال * ثانی یعنی
مثل و مانند حکیم اسدی بیت ز شاهان کسی بد سکالم نبود * بکنج و بکشکر همالم نبود *
و عدیل و نظیر معنایه طالب آملی بیت عدیل خواهی در ساحت زمانه عدیل * همال
جوی در عرصه جهان همال * وله ایضا بیت در یخ کاش هجا کوی من کسی بودی * که جا کران
مراسنی عدیل و همال * ثالث محبت و دوستلق معنایه ده مرویدر * هول * و او
مفروضه ایکی معنایه در اول راست و درست معنایه حضرت مولانا قدس سره بیت
کفت که تو زیور کی مست خیمالی و شکی * کول شدم هول شدم و ز همه برکنده شدم * حکیم
فردوسی یعنی راست بیت فرستاده آن هول گفتار دید * نشست منوچهر سالار دید * ثانی
باند و عالی معنایه استاد فرخی در صفت کردن بیت چکونه هول حیوانی چوپالاور زبان
پیل * بکاپیل زبان زو تا جهان باشد جهان باشد مع الیم * همالم * اعلام جالدند ریزی
بر شاعر ک آیدر نیکم کند و سی دیشدر بیت در میان من و معشوق همالمست بحباب * وقت
آنست که این پرده بیکسو و فکتم * عربیه مرد بزرگ معنایه در هوم * ایکی معنایه در
اول فریدون نسلندن بر شخص آیدر و برانه لرده ساکن اولوردی حکیم اسدی بیت بکام
آن نامور هوم بود * بسی سال دور از یوم بود * ثانی بر اغاج آیدر فارس حوالیست به تمام
اغاجی کی اما کر هاری بر برینه یقین اولور و پراخی یا بمن پراغنه مشابه در محوس طایفه سی زمزمه
یعنی دعا ایتم کاری و قند اللار تک اول اغاجدن بر پاره اغاج طوتارلر مع النون * هرن *
کسر را هممه و سکون یای تحتانیله آواز مهیب که سماع و خوش شدن صادر اولور هر ادخی دیرلر
هیمایون * مبارک و بخسته و خرم و عالی معنایه در شمس خیزی بیت شکر حق کوشکوه
طلعت شاه * طالع سلطنت همایونست * همایه نسبتله سعادت معنایه خواجه سلمان
بیت ای همای همت ممتاز عتقا یافته * آن همایون مرغ همتا بر تابد پیش ازین * هوشن
و هوشیدن * اول سکون خاه معجه ثانی کسر هاله ابکیسی ده یعنی بیرون کشیدن و پیدا
شدن کنافی المویده و المجمع * هوسین * و او معروف و کسر سین هممه ایله فار معنایه در
ابوالمعانی بیت نبرد عشق تو بازید هوسین * چومن نبود بداده نقد جاننش * هوشان *
بوزن نوشان کفره خاچار بن صویه بر افند قلی کونک آیدر * هوشازیدن * فتح شین و کسر
زاه معجین ایله تشنه شدن دواب یعنی حیوانات صومعنا اولق کنافی المویده * هوشانیدن *
فتح شین معجه و کسر نوله طلاق و آفاق معنایه * هومان * بوزن طومان ایرانی بر میارز
پهلوان آیدر حکیم فردوسی بیت چنین کفت هومان که امروز جنگ * بسازیم و زلها نداریم
شک * هون * بوزن چون بر کله در ناکید ایچون ایراد ایدرلر حضرت مولانا قدس سره
* قطعه * بایش آمد در رهش دو وادی * یک آتش بد بیکش کلکون * آواز آمد کردو
در آتش * تایافت شوی بکستان هون * عربیه خوار و ذلت و زبان هندیده سکه لنامش

سکه لنامش زاه التوبه دیرلر مع الواو * حلو * ضم لامه یعنی شفتالوی اردی یعنی قنا
شفتالو * هوهو * کوکرین و قریه ده دیرلر کنافی قهرنگ جها نکیری مع الهاء * هاه
وهو * کلاهما بفتح الدال المهمله حق اولان نسبه که صدی باطلدرو و صحیح و درست و معنی دار
نسبه که صدی بیهوده در و بیهمه ادخی اولور حکیم قطران اردوی بیت مهر خواهی زمی و بی
مهری * هاه خواهی زمن و بیهمه * شمس خیزی * قطعه * تابانند آیده مانند خا موش
و صبور * تا عله نبود بنزد هیچکس چون بیهمه * باد در حکمشن هاه و بیهمه کارت سپهر * دشمن
خوار و خجل دایم بسان آید * آید هرزه سوز سوبایی معنایه در هره * فتح راه مهمله
مشده ایله مقصد معنایه که هر زدن دیرلر استاذ روحی شمر قندی در صفت صعوبت راه
* قطعه * ده روز راه پیش گرفت چومردمان * با هفت هشت کرده و ده یازده پیاز * کوهش
بسان هره در آورد سر هم * دشمن بسان شله نهاده زهار باز * استاد زکی مراغه در صفت
زشتی و تنگی کاغذ رقه بیت تنگ و تاریک چون در هره * زشت ویدرنک همجو بام زهار *
زبان هندیده خوشه و دلال جوزه دیرلر هریه * سکون زاه معجه و فتح باء و حله ایله چکدم
چچیکی * هریه * کسر زاه معجه و سکون یای تحتانی و فتح نوله نقفه روزینه که هر زدن
اولعنایه در میرنظمی بیت چو هر روز تابشام مهر هرینه * زچرخ آید بفرق سر کرینه *
* هشیواره * یعنی شیواره مرقوم حکیم فردوسی بیت خرد یافت شتی و شد گردان *
هشیواره باهنک بسیار دان * هکجه * سکون کاف و فتح جیم فارسیله انج قرق که عربیه فوق
دیرلر فتح فایله در یوسفی * و یاعی * ازامتلی آنکه هکجه کرد دیارش * باید که کنی معنی
در کارش * آنرا که بود هکجه استغرافی * بکدر ز علاج او بجو زارش * حلیه و هلیه کلاهما
بیسکون الزام اول بفتح الباء الموحده ثانی بالیه العتانی ترکیه عربیه حلیه دیرلر فحاه
هممه ایله حیوانات توغندند مع هممه * براغاجد و بود اقلری صاری و عیشنک مسک کی
رایحه سی اولور هیره * و او مجهول و فتح باء و حله و راه هممه ایله بر قوشد رانی غایت لذت
اولور اکا جر زدن دیرلر عربیه حباری و تر کستانده توغندی دیرلر طایفه فار یای بیت
روزی که باز قهر تو پر واز می کند * در جنگ او غناب ذاک همجو هوره هونه * و او معروف
و فتح باء و حله ایله یعنی سقف که عربیه کتف دیرلر و معنی حمایت کنافی المویده هوزه *
زاه فارسیله چکک قوشی * هوشه ازده * و او معروف و سکون شین و فتح نون و زاه معجین
و دال مهمله ال غایت صومعناش دوه و سایر حیوانات که ایچوب قنیه همان ادخی دیرلر مع الباء
العتانی * هکری * سکون کاف و کسر راه هممه ایله ووردن اصلش سفینه یعنی برکی
یغموز الشله قلوب اصلنه بخش دخی دیرلر کنافی قهرنگ جها نکیری اما ادات القضا لاده
یغموردن صوابیچن اکناک معنایه همای * همای * هماء مرقوم کی که یایله ده جایز یا سزدخی
جایز یا یای و جای و سرای یالری کی در شیخ سعدی بیت همای بر سر مرغان ازان شرف
دارد * که استخوان خوزد و جانور نیاز آرد * و بر معنای دخی خواهر اسفند یارک نامیدر
و بر نوع علمد که با شنه هماصورتی دوزلشد و دخی نام دختر قیصر در که حباله ازدواج بهرام کورده
ایلی شیخ نظامی بیت دختر قیصر مبارک رای * هم همایون و هم بنام همای هوی *

بوزن نوی بش معنایه کاور اول آه دیک او او حکیم فردوسی بیت همه چشم پر آب و دل پر زهوی
 بطوس سپید بندها دندروی * ثانی نفیس معناسند یوایی معنایه فرق دقیقه در شیخ نظامی
 بیت در آن ساعت که ما ما نیم و هوئی * ز آمرزش فرومکنار موی * ثالث بر کله در که بر کسته یی
 خبردار ایلک ایچون ادا ایدر لرتکم شیخ ابوسعید ابوالخیر * رباعی * هان مردان هان جوان مردان
 هوی * مزدی کنی و نکا هداری سرکوی * که تیغ چنان رسد کد بشکافد موی * زنه ارکز دست
 نکر دانی روی * رباعی یعنی ترس و بیم میر خسرو بیت بشانه کردن افتادی بدل هوی * کزین
 سرها نباشد بکسلد موی * خامس کوی بازلرک میداند ایکی جاتنه نصیب اولنان ایکی میل
 ار اسنه دیر لر شاعر بیت بهای و عوی سوی هوی رو کرد * بر دیکه بار دیکر کوی و هو کرد * هوشانی
 یعنی هوشان مرقوم * باب الباء المفتوحة مع الالف * یا بی بش معنایه استعمال اولنور اول
 حرف نداد ریازید و با غروکی ثانی حرف خطاب در ثالث حرف تردید در ریازید آمد دست یا غرو
 کبی رباع حرف عطف در و او عاطفه کبی یعنی اول معنایه خامس حرف شرط در شیخ سعدی
 * قطعه * یا مکن یا یار از ذوق بیرمن * یا بکش در خانه انکشت نیل * یا مکن یا یلبابان دوستی
 یا بنا کن خانه در خورد پیل * یارا بی فتح راه منم ایل طایقت و قدرت معناسنه شاعر بیت
 همه کشت با نقش دیوار جفت * نه یارای جنبش ادایی بگفت * امامی هروی در توحید بیت
 چنان در کنه اوصاف تو عاجز کشت ادرام * که از پس دهشت و حیرت ندرده مژدن یارا *
 اصلی یاری در که آخر نه کی الف حرف یادن بدل دریمی ایله یساکی معنای حقیقی یار در یاری
 مبی که یار مدمن حاصل اولان قدرت مجاز در توسعاً مطلق قدرته استعمال اولنور و اعجاز
 یولدا اسنه خطاب ایتد که یار ادر الف ندا ایله نتمک خواجه حافظ بیت دهر و زه مهر کردون
 افسانه است و افسون * نیکی بجای یاران فرصت شمار یارا * یا سا بی فتح سن مهمله ایل
 خوارزم لغتند حکم شاه معناسنه در ودخی قانون نامه جنکین خانی در که تدبیر او را مکتد
 یازم شد * یارا بی فتح راه منم ایل اول شکج که اندام و پیشانی و دست غضب و حالت غم
 و غصه ده واقع اولور ترخیدکی و کجکلکی دخی دیرلر * یغما بی ایکی معنایه در اول تاراج معناسنه
 ثانی ترکستانده بر شهر آدیدر که خورو محبوبلری چوق اولور یوایی معنایه ترتیب اوزره شیخ
 سعدی بیت دلی که خود بهشتی گرفت و یغما کرد * کی التفات کند زینان یغمایی * امیر
 خسرو بیت چه کیر دنام یغمایی و خلج * که غالب نیز خشنود و ترش رو * استاد رودکی بیت
 حلقه در کوش جاودان تو بود * تنک چشمان خلج و یغما * خلج هم خا و فتح لامله بر شهر آدیدر
 * یار کتا بی یا کز پرو رفات ودخی آستر سز ساده معناسنه ده کلور * بلا بلا بی الماظم کرره
 قبیله ندر بیا بیا دیک معناسنه * یاد ای غایت اوزون وقاره اولانه دیرلر عومما و اول شتب
 از بین که اطول لیالی در غایت اوزون و قرا کوکجه اولامله اکا دیرلر خصوصاً نیر اعظمک برج
 چیده تحویل ایتد و کی کوند رواج کجه بر قرارده طور و ب بعدا کسلکه با شلر نوروز کونه ذک نیر
 اعظم حمل برجنه تحویل ایدر اول کون روز و شب مساوی اولور قرا کولق و اوزوناقدن کنایه در
 شیخ سعدی بیت که در هندی فتم بکچی فراز * چه دیدم چو یلد اسیا هی دراز * بعضی یار برج
 قوسک آخر کجه سی در دیرلر کذا فی المجمع * بلا بی هرقبا و یادی اولان نسنه دیرلر عوما

رباع
 بیت

عوما و قبا صقاله دیرلر خصم و صا که بله دخی دیرلر باه موحد ایله * یوا بی کشته یعنی ضایع
 اولاش یاوه دخی دیرلر * مع الباء الموحده * یاب بی درت معنایه کلور اول صیغه امر در دیرلر
 معناسنه شاه ناصر خسرو بیت چشمت از خواب بیوشی بکشا * خویشتن را بجوی و اندر
 یاب * ثانی اسم فاعل اولور یا بنده معناسنه شرفیاب و دولت یاب کبی ثالث صورت و نیکر
 معناسنه رباع یعنی هرزه و بیغنی شاه ناصر خسرو بیت دنیا خود جست و بخش تو دین *
 چیست بدست تو بجز باد و یاب * حکیم قطران اردوی بیت جز بمدح او سخن گفتن همه بادست
 و دم * جز بمهر او هنر جستن همه یاوست و یاب * یا زاب بی فتح زاء معنایه ایله ماوراء النهر
 اسانده تر شیلر دندر * یاب بی فتح باء موحد ایله خراب و یوزق و چورک معناسنه خراب
 لفظنه تابع ایدوب خراب و یاب دیرلر * یاب بی ایکی معنایه در اول دخی معناسنه نیر دخی
 دینا و ثانی دخی بدتر معناسنه هم قندیلر لسانیدر کذا فی المجمع * یشب بی سکون شین
 معنایه ایله بشم دید کاری طاشدر جواهر قنمند زنه رکاشفرده حاصل اولور دجله خواصندن
 بر پاره سی بر کسنه نک یا نده بولنسه اصابت صاعقه دن این اولور * مع التاء المثناة
 یادداشت بی خاطرده محفوظ و مضبوط اولانه دیرلر ابوالمعانی بیت داده بودی و عی
 قتل مرا بادست خویش * زانکه شد ذوق دل محزون و کردم یادداشت * یاد زشت بی کسر
 دال مهمله و زاء معنایه ایله بر کسنه بی ذم و غیبت ایله ذکر ایتک معناسنه حاصلی مطلق غیبت در
 میر تقی بیت یاد زشت تو میکنم مدام * همه این کشته ز خاص و عام * یا قوت بی
 معروف جواهر دن قیمتلو طاشدر سرخ و زرد و کبود و سپیدی اولور اما زیاده مقبولی سرخ
 اولانیدر حتی شپهر اغ یا قوت در دیرلر شاعر بیت چونان دل یار یا قوت گفتند * ازان طالبان
 قیامش جان دهند * یاب بی فتح باء موحد ایله خراب معناسنه یاب کبی حضرت مولانا
 قدس سره * قطعه * کدام صبح که عشقت پیاله آرد * ز خواب بر جهد این خفته بخت
 و کوید هات * طرب که از تو باشد یاب میکند * بیار جان کد بجان آدمم ز عشق بیات *
 * بیست بی فتح باء موحد و سکون سین مهمله ایله اسفناخه بکزر بر او تدر فریدالدین احو
 بیت چنانست کارم تباد و بیست * کد نبود مرا ناخو رش جز بیست * یفت بی فتح فایله
 بیرفانی معناسنه در * مع الحیم * یا صبح و یا صبح * کلا همه بکسر السین المهمله اوق معناسنه
 حکیم خاقانی بیت دی یا صبحی ز ترکش جانانت کم شده * دل را شکاف و یا صبح اودر میان طلب
 مجیر الدین بیلغانی بیت یا صبحی کز غمزه چشم یک اندازش رفت * کرچه ازل بکندد بیکش
 در بر بشکند * استاد منوچهری * مسط * عجب دلتنک و غمخوارم ز حد بگذشت تیمارم
 تو کوئی در جگر دارم دوصد یا صبح کرکافی * اکثر اباب شعر نیر معناسنه استعمال ایشلر اما
 سیف اسفرنگی بیکان معناسنه دیش بیت یا صبح آه دل آلوده خود را هر شب * راست
 کزده بنیر نیر صحر بر بندم * یا صبح * کسرتون و سکون یای تحتانیله مزار معناسنه خوارزم
 لغتیدر * بیروج بی سکون باء موحد و ضم راء مهمله ایله خرده الما ذکره سا بیروج دخی دیرلر
 * بیروج بی ضم باء موحد ایله براغاجدر آدم باکنه بکزر کذا فی فرهنگ جهانگیری * بیج بی
 بوزن کج اغزا بی شمس خیزی بیت بی مدحت او هر کد عن را بکشايد * دندا نش کند چرخ

برون يك يك از پنج و پنج و يك در دهه في ياتورد قلری محله ديرلر كذا في شرفنامه و مؤيد
 الفضله كذا اما فرهنگ ميرزاده جيم رينه خايه مربوط در فتح في سكون راه مهمله
 و فافتح خاء معجه ايله معنی كايوس باء موحد ايله برخفج دخی ديرلر في فتح و فتح في كلاما
 يسكون الغين المعجه بر نوع اوری ميلاندر باغلرده ساكن او اور اما ضرر سزدر بعض
 يرلده اكا انكر ك ديرلر شمس خزی بيت دعا و مدح او راورد خود ساز * كه افی با تو باستد كم
 ز فتح * ابو الحسن شهیدی بيت مار فتح اكرت دی بگزید * نوبت مار افعیست امروز *
 جمع الف رسد بولغنی فایله ذكر ایدوب غین ايله ده مرویدر دیش فتح في سكون فایله لعاب
 دهن كه اغزیاری ديرلر كذا في الموید فتح في بوزن كنج كش و باقرو و مور آوانی و آلاقی بوغیاوب
فتح في مع الخاء المعجه * فتح في بوزدر معروف چغتای لسانده موزدیرلر سبعة سیاره ده
 حاتان بهرام ایچین یایدوغی قصر زمستانی وصفند بيت برب نسبت قروموزغه پیوند
 ایلیم رنگین آیینك كافور مانند فتح في باجوخ فتح في فتح لام و سکون نون و ضم حمله عودا غاچی
 معنسانده در فتح مع الدال المهمله * یاد فتح في اوج معنایه کلور اول معروف تذکره معنسانده در
 ثانی معنی بیداری حکیم فردوسی بيت كه افراسیابش بسر بر نهاد * نبودی جدا زو بخواب
 و بیاد * ثالث نقش و نگار معنسانده استاد رودکی بيت كه بر آب و گل نقش میاد باد * كه ما هار
 درین یاد باد فتح في یار اسپند و یار اسفند فتح في نام اسفند یارین كشتا سیدر حکیم نوری * قطعه
 تا كه بر نطع دهر در باز است * رخ بهرام واسب یار اسپند * باد فرزین عز و عزت را * اریاده
 دوام فرزین بند فتح في صیغه مضارع در نفی و اثبات استعمال اولنورنی باب الونله یارد
 ذیلند ذكر اولندی اثباتی قدرت معنسانده او اورد یعنی قدر اولور زمان حاله و یا خود مستقبله
 استاد دقیقی بيت كه یارد داشت با او خویشی راست * نباید بود مردم را عزا كا * خواجه
 سلمان بيت تاجه ایت می کند عدل تو ملك شرع را * بر سر مردم نمی یارد شدن خیل شراب *
 ابوشکور بيت بکی كفش كه ای دانای کیهان * كه یارد كرد با تو مكر و دستان فتح في یارمند فتح
 سکون راه مهمله و نون و فتح مهمله یاردم ایچی معاون معنسانده حکیم فردوسی بيت تو با او برو
 برستور نوند * همش راه بر باش و هم یارمند * شیخ اوحدی بيت و كرش بخت یارمند بود *
 نام بردار و ارجمند بود فتح في یارند فتح في فتح راه مهمله و سکون نونله تقرین معنسانده فتح في یا كند فتح في فتح كاف
 فارسی و سکون نونله یا قوت معنسانده ساكر بخاری بيت بجا تو باشی كشتندی خطر خوبان *
 جست را چه خطر هر كجا بود یا كند * حکیم طرطری بيت پندی و همت كه باشد آن پند * بهتر
 ز هزار مل و یا كند فتح في یارد فتح في فتح و او ايله معنی باید حکیم نزاری قهستانی بيت ييك غزه رك
 جانش بكاود * شود كم دروی و خود را نیاود فتح في یارند فتح في فتح و او و سکون نونله ابکی معنایه كا و ر
 اول پادشاه معنسانده ثانی معنی یابد یا و او ابدال اولمشدر ابکی معنایه ترتیب او زده
 میرنظمی بيت جهان معبود شد با حکم یاوند * ازان هر كس بكام خویش یاوند فتح في یزد فتح
 سکون زاء معجه ايله بر معظم شهر در خلقك ساده و محبوبلری چوق اولور و اظیف طوقش
 قماشاری او اور فتح في یزدجرد فتح في سکون زاء معجه و راه مهمله و ضم حمله عجم پادشاهلردن
 برمشه و پادشاه آدیدر یزد كرد دخی ديرلر فتح في یزغند فتح في سکون زاونون و فتح غین معجه ايله ابکی

ابکی معنایه در اول برانجا در كه تخنی سما قدر ثنی كاب معلم پارس كه تازی و امشالی حیواناتك
 آواز نه ديرلر فتح في بكثر كرد فتح في سکون كاف و فتح تاء مشناه ايله برسد و كاتر دیمكدر فتح في بکچند فتح
 بر مقدار معنسانده میرزا فیهی بيت تازه عاشق كشته ام چشمم ترحم و امكیر * نومسلمان
 كشته را بکچند عزت ابود فتح في بکدد فتح في سکون كاف و فتح دال مهمله ايله برسطر یا زوبه ديرلر
فتح في يك نورد فتح في یعنی يك طریق و يك اسلوب كذا في الجمع فتح في یله آمد فتح في فتح لامله یعنی فرود آمد
 اشاعی كادی دیمك او اور فتح في یزود فتح في بوزن امر و برمكن آدیدر و دخی مرد نازك و شناخ نازك
 كذا في الجمع فتح في یوا كرد فتح في یعنی كم كرد یا وی قلدی دیمك او اور فتح في مع الراء المهمله * یار فتح
 كسر باء موحد ايله قریه و زمین و بنا اولمش برلكه ارباب استحقاقه وجه معیشت ایچون ویر یاور اكا
 تركستانه سیورغال ديرلر علی شطرنجی بيت كترین یاری زاحسانت * ملك فغفور و قیصر
 و رایست فتح في یاختر فتح في سکون خاء معجه و فتح تاء مشناه ايله درت معنایه كا و ز اول بخره ثانی
 خمره ثالث مانند رابع معنی بر كشد كذا في فرهنگ جهانگیری فتح في یادار فتح في سکون دال مهمله
 و الف ه و ده ايله صیغه امر در خاطره كتوزدیمك او اور فتح في یاددار فتح في خاطره طوط معنسانده
 امر در واسم فاعل دخی اولور خاطره طوطی معنسانده یاددارنده کی فتح في یادار فتح في فتح دال مهمله
 ايله نام روزد و ازده و نام نیم ماه كه روز جشن فارسیاندر فتح في یادگار فتح في تحفه و اطروفه معنسانده
 مولانا شانی بيت كشته دستم شاخ كل از بسكه دارد داغها * یاد كار باغ نوید یست بر سره یزیم
فتح في یار فتح في اوج معنایه کلور اول معنی اصلی معین در كه یاری معاونتدر استاد بيت منمكه
 زخم تیفم بیشه خالی از غضنه رشد * فلاك یاری نكر دای دوستان دشمن ظافر رشد * ثانی
 دوست و یولداش معنسانده ثالث دسته ها و ن معنسانده كه یادر دخی درلر حکیم نزاری قهستانی
 بيت ذوق تیغ روشن شد شب تار * سر دشمن چو هاون كرز چون یار فتح في یارم كیر فتح في معنی
 باچد او و رشوت خوار معنسانده یاره كله سنك بر قاج معنسانده استعمال اولنور فتح في یافر فتح
 فتح فایله باز كرلر دیرلر كذا في فرهنگ جهانگیری فتح في یاور فتح في فتح و او ايله ابکی معنایه در اول
 یاردم معنسانده در مولانا محمود ابن عین بيت زای پیرت كچه باستد یاوراندر كارها * لیل چون
 بخت جوانت در جهان یاری نخواست * ثانی دسته ها و ن كه یارد دخی درلر حکیم نزاری قهستانی
 بيت قدر از سر كر زو ساخت یاور * قضا از سر ختم او كردها و ن * وله بيت كچه یار انم
 بر سر میرنند * یاورندا یشان و من چون ها و ن فتح في یابكر فتح في فتح باء موحد اولی و سکون
 ثانیه ايله خراب ایدیچی دیمكدر فتح في یحاور فتح في فتح خاء معجه ايله بوزل و صو و شراب و شربت و غیر
 هرنه او و رسه فتح في یرمر فتح في سکون راه مهمله و فتح مهمله معنی انتظار كذا في الموید فتح في یفر فتح
 خاقان چیمندن برینك امیدر مرور یا مله چین پادشاهلرینه علم اولمشدر فتح في بکبار فتح في بركره
 و بر یول و بر یوك معنایه یارك جمع معنایه رننه هرنه كه بر اطلاق صالح اوله اكا ديرلر فتح في بکچند بار فتح
 بر قاج كره و بر قاج آب دیمك او اور فتح في بکدینار فتح في برمنفور معنسانده مولانا جامی بيت زدرقم
 سكه تو بر كارم * كه بدمه یزید زبكدینارم فتح في بکسر فتح في سکون كاف و فتح سین مهمله ايله ابکی
 معنایه در اول بر او غوردن دیمكدر میرنظمی بيت چو كر دند بکسر بر اعدا هجوم * كه مده بود
 ان شاه و لشكر نجوم * ثانی بر باشدن بر باشته دیمك او اور كذا في الموید و ادات الفضله معنی

نا که آن و تنهاسطور دزدی که سوار و بکسوار کلاهها بسکون انکاف و ضم السین المهمله
یا لکرا تا و معنایه اولور که بخور که سکون میم و فتح خاء معجمه و واو معدوله ایله بیت سکونی
کذا فی فرهنگ جهانگیری که یمن و یسار که اگر چه صانع و صولدر اما جنک ایچون صف
بغلند قد شاعک و یا خود سر عسکرک ایکی طرفند اولان سپاه آلاینه دیرلر مولانا هاتفی
در تیمور نامه بیت بر آراستندش یمن و یسار که عمر شمع و میران شته نامدار که مع الزاء المعجمه
که یاز که الی معنایه کلور اول قولاج که عربیده باغ دیرلر حکیم اسدی بیت کرازه برآمدنسان
کراز که در فشی برافراشته هفت یاز که ثانی بر نسبه یه ال اوزان فقه دیرلر شمس خزی بیت یز
فراز سر بران بیای منه که یز بسوی زخندان ساده دست میاز که ثالث آدیم معنایه که
آدیم کچ آتانه دیر یاز دیرلر حکیم اسدی بیت اگر چند باشند شیب دیر یاز که بروئیه کی هم
نماند دراز که و آدیم نیز آلوب سریع الحریکه اولانه تند یاز دیرلر حکیم فردوسی که مصرع که
نشست از بر باره تند یاز که رابع قصد و آهنگ معنایه حکیم زازی کهستانی بیت بیدان
بر فلک کرباز کردی که کرشمه شیر جویا یاز کردی که خامس بنیامیدن یعنی او علمک اما آرستون
ایله و یا خود قارش ایله او علمک معنایه مولانا هاتفی بیت زغیرت بر آشت آن پیل مست
پی خواش نیزه یازید دست که سادس مؤید الغضله ده اغاج بویوب دال بوداق صلد و غنه
دیرلر که یا غوز که ضم غین معجمه ایله بر موضع آدیدر مولانا هاتفی بیت وز آنجا فرو کوفت
روینه خم که باهنگ قشلاق یا غوز و قزم که یاوه تاز که بیوده و عبث سکردوب کزنه دیرلر
که یغماناز که سکون غین معجمه و فتح نوله نام دختر خاقاندر که بهرام کور آتی حباله ازدواجه
کنور مش ایدی شیخ نظامی بیت دخت خاقان بنام یغماناز که فتنه چین و لعبتان طراز که
یک انداز که ایکی معنایه در اول نیز یونی معنایه که پرنده و چرنده یه آتوب آردندن کنزلر
اثیرالدین اخسیکلی که قطعه که از همه رسته امید مرا که ای در یغا کاری یازنماند که تازه
بر هفت سینه ما که چرخ رابع یک اندازنماند که ثانی طاغیه و اکیمنه و رودخانه ل کنارند
اول دوز و هم و واریره دیرلر که یوقارودن اشاغی برابر او اب آدم و حیوانات اینوب چقه مق ممکن
اولیه کذا فی فرهنگ جهانگیری که یک آویز که وارسق دید کبری قصه قاجدر که کار دد و روی
و کار دران و ران آویز دخی دیرلر بوط اوزرینه صالند و غیچون مولانا هاتفی بیت بیستند زینه
مهمیزها که بخون نیز کرده یک آویزها که یک تاز که فتح کاف و تاء مشداده ایله یا لکرا تا و دیکدر
مولانا هاتفی بیت زهر دو طرف یک تازان نیز که کشاندن بهم دکان ستیز که مع السین المهمله
که یاز که ایکی معنایه در اول یعنی بیم و ترس ثانی خفف یا امن در فید الدین احول خوینی
که قطعه که چهار فروخته شمعند لیکن شان لکن زسر که گزایشانست روشن چشم یاز و زکس
و ریحان که یکی خندان کل سوری دویم خیره کل خیری که سیوم خرم کل نسیرین چهارم لاله
نعمان که و عربیده دخی ایکی معنایه در اول نا امید ثانی یعنی دانستن که یک بس که
بر دفعه دیکدر معنای ترکیب بر بتدر ابوستکور بیت یحیی مکن جاودان یک بسی که بدین
آرزو چون منم خود رسی که مع الشین المعجمه که یازش که کسر زاء معجمه ایله قصد و آهنگ
معنایه اسم مصدر در و جمع الفریسه یعنی دراز مسطور در ابوالفرج رونی بیت نه دراز و دراز

و در از بازش امل خصم را کند کوتاه که یال و بش که صفت جار پارا کثر آند استعمال اولور
طیور زده پروبال کی شاعر بیت زیاد کرم عین سوخت بر زمین و غوا که یلنک رایش و یال و کلنک را
پروبال که یغروش که سکون غین معجمه و ضم راء مهمله ایله عجم یاد شاهلرندن برینک آدیدر
که یکدش که سکون کاف و فتح دال مهمله ایله باب الالفه ذکر ی مرو رایدن اکدش ایله اوج
معناده مترادف در مولانا بخود این بیت بیت حیدر فصلی که زکسی بی می از نا نیر آن که میکند
مستی و خموری چو چشم یکدشان که یلدریش که سکون لام و فتح میله قیماصل معنایه در
ایا المعانی بیت یلدریش ایله روش بی مذهب و بی عقل و کیش که کر بر ستم که باشند لیکن
شوان گفتیش که مع العین المعجمه که یالغ که ضم لام مهمله بعض فرقه کلام کسر لامه در بیوک
شراب قدحی که بعضی سن کر کردن بویو زدن ایدرلر میر عماره بیت یشان بطارم اندر مر ترک
خوش را که باجنک سفدیانه و یا یالغ و کردو که یا لوغ که ضم لام و واو معدوله یعنی یالغ مر قوم
که یولغ و و رایغ که کلاه با کسر اللام یاد شاهلرک حکمی یازلی اولان که رومده امر و برات دیرلر
یولغ ماوراء النهر را ساید اما چغتای اسانده او یلارد دیرلر یاد شاه طرفندن وارد اولان فرمانه
اطلاق اولور فرهاد نامه ده خاقان یونان زمینه کیمتلا و ایلچو لشکرینه خبرایت یکی یرده بیت چیر
یک کابلان میعاد و یولخار که نواحی هر طرف ییتن کوردی او یلارد که چیریک چری و یولخار استقامت
معنایه در که بلاغ که کاسه کدایان که بلاق دخی دیرلر که مع القاف که یازق که فتح راه
مهمله ایله عورات انج و جوامری ایله که دیروب بلازک کی قوللرینه بغلرلر رومده قولهاغی دیرلر
میر نظامی بیت چو کرده مساعد سین ترین که بذر و اعل یازق کرده رنگین که یاساق که فتح
سین مهمله ایله یعنی هوازه کردن و تدبیر امور لشکر و ترتیب صفوف و منفع و تنبیه معنایه
خواجوی کرمانی بیت تاراج دله امیکنی در شهر ریغما میکنی که برخسته غوغا میکنی نشنیده
یاساق را که یساق که فتح تاء مشداده ایله یعنی پامن و دخی پاس داستان یعنی یکمک شیخ سعیدی
بیت تومنست شراب ناز و مارا که بیداری کشت در یساقست که یزاق که فتح راء مهمله
ایله فرمان و تدبیر و تدارک معنایه مولانا هاتفی بیت وز آنجا خدیو سکندر راق که عنان تاب
شد سوی ملک عراق که یرمق که سکون زاء مهمله و فتح میله یعنی درم کذا فی الاداة
که یرنداق که فتح راء دال مهملتین و سکون نوله بیاض طبعه که صرم دخی دیرلر کذا فی الجمع
که بلاق که فتح لامه بر یاد شاهک آدیدر حکیم خاقانی بیت تراست ملاک جهان و تونی سزای
شا که چگونه کویم مدح ملک وصف بلاق که کسریا یله ده مریدر که بلاق که سکون لام و فتح
میله قفطان و طولامه و سایر امثالک رتماجی ماوراء النهر را ساید که یساق که فتح بی تحتایله
یعنی قرش کذا فی الجمع که مع انکاف که یازک که فتح راء مهمله ایله ایکی معنایه در اول یعنی
رحم مادر که مشبه دخی دیرلر ثانی بر نوع کونده یعنی بر درلو تعبیر در رند او باش معنایه زبان
بدخشانیدر مجمع الفریسه مصفر یار و اول نسبه یه دیرلر که شتر جمعه طوغد قد اکا صارلر
که یالونیک که ضم لام و کسرتون و سکون یای تحتایله ایکی معنایه در اول پهلو ان شجیع و مرد
دلاور ثانی شیوه خویان معنایه در میر نظامی بیت خوش آمد یالونیک و ناز جانان که کند
رعاشقان جور فراوان که یاجیک که سکون مع و یای تحتانی و کسرتو جمیله اولاق و قاصد

معناسته و زبان خوارزمه اسب نامزدی آدقونس آتہ دیرل یرک یر قعزاء معجه ايله
اوج معنایه کاور اول قر اول که اشکرة وند قند شمن طرفن کوزتمک ایچون تعین اولنان آتاو
کمال اسمعیل بیت ای کاه تربیت خلقت ذات تور حیم * وی کاه صفدری یرک لشکر تویم *
ثانی مجمع الفرسل و فرهنگ و فایده قر اولدن غیری نوبت بکامک معناسته مریدر بومعنا
مؤید خواجه سلمان بیت جرم هشمارست قصه ملاک این را پاسبان * بخت پیدا دست
خیل نصرت آرایک * ثالث اول آواره و بیکار آدمه دیرل که آنک بونک آردنه دوستوب کزوب
یوریه یر یستک یر سکون سین مهمله و فتح تاء مثناة ايله باز وی خرید یر یشک یر
سکون سین معجه ايله اوکدیش که عربینه ناب دیرل حکیم سوزنی بیت ازدرازی و عه
امید فرسوده شود * پیل را خرطوم و دندان شیرزاجتکل و یشک * وله ایضا بیت رنگ
چشم وزاغ بال و کورسم و یوز پوست * کرک شاخ و پیل یشک و یرچنگ و شیرناب * یو بیتدن
قهم اولنور که یان دیشلری اوله یر یک یر اول مراتب اعداددر نیکم دیشلر بیت یک
ساعت یک خطه یک دم * دکرکون میشود احوال عالم * اصله فتح معجه ایلدر احمد
کرمانی بیت درمزیله وجوده یرک * همچون خروسک همیشه درتک * کاه اماله ایلدخی
تلفظ اولنور یر یکایک یر برابر و مقاومت معناسته میرنظمی بیت یکایک زندش بکرز
کران * دو پیل دمان و دوستیر زیان * حکیم فردوسی بیت یکایک کوتا کوت نمود کران *
بخل کشته بازار آهنگران * یر یکبکاسرک یر فتح بام موحد و سین و راه مهمله تن ايله معنی
یکبارکی و یکسر یر یک یک یر برور یعنی رنسه نیک کیفیتن و قوفه خصر ایلک یک یرل
حکیم اسدی بیت بدان یک یک حال و آیتن من * که با این چه کردند در انجمن یر یکدک یر
سکون کافی و فتح دال مهمله ايله آب شیر کرم معنا سته کذافی فرهنگ جه انگیری یر یکک یر
فتح لامله بر نوع ملوک و سلاطینه مخصوص کلامدر حکیم سوزنی بیت تانم نوزما و توشب را
برم بروز * زان پیش کز مورمه در کشی یک یر یک یر فتح میله سلاطین ماضیه دن
بر پادشاه آدید حکیم خاقانی بیت تراست ملاک جهان و توی سزای ثنا * چگونه کوم مدح
یک و وصف بلاق یر یک یر یوزن نمک بر شهر آدید محبوبلری بغایت چوق اولور
مجمع الفرسل بروایت آدی اولق اوزن مریدر حکیم سوزنی بیت مفکن بغمزه بدل جروح من نمک
وزن بقبله سر مکش ای قبله یک یر مع الکاف الفارسی * یرنک یر سکون بام و حید
ونون و فتح راه مهمله ايله اصل و هیولامعناسته یر یکرنک یر اصله برنک نسنه مقابلی که
ونکا ندر و سادد دل معناسته دد کاور کمال اسمعیل بیت کرکند دعوی یکرنکی ازویا و رکند
آنکه دارد درنک آل حیدر کرار کل یر یلک یر ختم لام و او معروفه یر یلک یر ختم لام
اول و فتح ثانی و سکون نوله یر یلک یر ختم لام اول و کسر ثانی و سکون یای تحتانیله کلیم
یعنی مهمله ان نامدار و شجاعت مشهور و روزگار اوله میرنظمی بیت یلک و نامدار وصف شکن
بود * حکیم و کاردان و رفتن یرد * وله ایضا بیت بان مرد یلک و بهادر * بختکس هیچ مردی
نیست قادر یر یک یر سکون نوله رسم و آیتن معناسته ملاک الشعرا حکیم علی فرقدی بیت
حق عیست کدر طر طر از معنی * نظر ازید کس و کس نظر از دین یک * حکیم سوزنی بیت

بیت آیت تست احسان یک تو معرفت * بود ز آل میران آیت جزاین وینک * مؤید
الفضلاده صاری رنگ را وند را و تاق اراسته بتر یر مع اللام * یال یر یدی معنایه کاور اول
معنی کردن یعنی بویون استاد صبری بیت ازور صید و توقد صد هزار درم * زبند بودن
اوجون کشید باید یال * حکیم اسدی بیت کند و کانی فکند ببال * یکی کرزه و نهاده ببال
حکیم سوزنی بیت هر که دروازه طوع شاهنشاه بر تابد قصد * تیغ قهر شاهشان چون طوق
کردن یال باد * ثانی آت بوینده اولان صاچه دیرل حکیم فردوسی بیت سر آن خیل بیزان
دریند * دم و یال ستوران را بریدند * مذکور معنایه اختصامی یو قدر آدمی ده دخی استعمال
اولنور ثالث و قامت معناسته کاور اوزون بویا و توانا آدمه یال و یال صاحبی دیرل حکیم اسدی
بیت بترک اندر افتاد خیم دوال * سپهدار ایران بدزدید یال * رابع عیال معناسته در که عیالند
آدمه یالند دیرل کانه عیال لفظه دن اختصارا و انشدر حکیم سوزنی بیت ضعیفم یا ملندم
تکدستم * چه خوانم دامن رانی و ویس * وله ایضا بیت بودم حکیم سوزنی از چند سال باز
تایالند کستم و کستم تحکمی * خامش فرهنگ جه انگیری یعنی مست سادس مجمع الفرسل
یعنی زور کردن و مست بازان سابع یعنی قصد کنان یر یال و بال یر ترکیبکی بوی بوش
معناسته در مرد جوان و توانا صفتیدر میرنظمی بیت کند وقت بیکار عدو بیکال * باین
قد و قامت باین یال و بال یر بحجالت یر سکون خاء معجه و فتح جم فارسيله بوز خانه که آند
بوز و قار حفظ ایدر لر بخدان و برندان دخی دیرل کذافی الجمع یر یسال یر فتح سین مهمله ايله
جمعیت و آلائی معناسته در مولانا ها تقی بیت زولاس و لاس و بیشتن شمار * نمودند
چندین یسال از بسار * تحفه الاحباب ده یسال مرقوم معناسته یعنی عشرت و صحبت کونلرند
و یاحین دن تاج ایدوب ارباب عشرت با مثلینه کیرل یر یساول یر فتح سین مهمله و ضم
واوایله آلائی چاوشی یعنی آلائی تربیت ایدن چاوشلر و غیری و مطلق چاوش معناسته ده
مریدر میرنظمی بیت چود یوان زمردان مثل بر خروش * یساول بفرمان سته چشم و کوش
یر یل یر درت معنایه کاور اول پهلوان و بهادر و مرد دلور معناسته حکیم اسدی بیت بدر که
شته شد پل صر فراز * چو آمد بنزدیک در کد فراس * حکیم فردوسی * مثنوی * بروز نبرد آن پل
ارجمند * بنیغ و بنجر بکرز و کند * برید و درید و شکست و نیست * پل از اسروسینه و یا
ودست * پلان جمع پل در بیت اول و بیت ثانیه صنعت چار اندر چار و لف و نشز وارد یر تیغ ايله
برید و بنجر ايله درید و کرز ايله شکست و کند ايله بست و تیغ بسر و بنجر بسینه و کرز بیا و کند
یدست * ثانی یعنی رها کردن یعنی صالور ملک که یله دخی دیرل ثالث برنسنه رنسنه دن
آ و تحت اولق رابع عم و اندیشه دن فارغ اولان دیرل کذافی فرهنگ جه انگیری یر یال یر فتح لامله
بر موضع امید یر مع الیم * یام یر منزل آتی یعنی اولاق منزل دره بنوب سکرند و کی آت دیار
همه اولاق قاعه سی بویه در که بزیننه قریب محارده منزل وضع اولنوب بر و ایکشر منزل
بار کیرلری واردر هجله و شتاب ايله نامه و یا خود و رلیغ ارسال اقتضا ایتد که بر آدم مذکور آت
بنوب و نامه یی آلوب بردزکنده یعنی سکرتمک ايله منزل آخره واردر منزله قریب اولد قدر آدم
یر نبی بر آت بنوب حاضر طور رکلان آدمک الفند نامه یی آلوب اول دخی سکر در یو اصلوب اوزن

این نامه در زمان قلعه خلنه واصل ایدرل بطرزه اسکند ار دیرل شمس خیزی بیت
 از برای ابلجیان صیت تو در هر طرف * بسته اجرام سماوی زایاق ایام یام * یوم * یعنی
 یارب که بر خط دخی دیرل قویوزدید کاری سازد بولغت هم مبارز هم سازند به اطلاق اولنور کذا
 فی فرهنگ جهانگیری * ییشترم * سکون شین مجبه و فتح ثناء مثناة و راهمه ایلله قورداستی
 دیدکاری علقه در ماده سی فضلات دمدر میزظمی بیت سراپا تشر بوده است ییشترم *
 چو خون کشته فاسد واک یوم * ییشترم * معروف طاشدر جواهر نوعین سیدین بیامی
 مقبول در خواصی چوقدر جمله دن آفت صاعقه دن امین ایدر چونکه ماوراء النهرده ضاعقه
 چوق واقع اولور حق سبحانه و تعالی جل شانده هر کاشغرده بشمی خلق ابلش اول دیارک خلق
 هر بری یا نرینه بر ریازچه بشم کتور در بامر الله تعالی ضاعقه اصابتدن امین اولور لیش
 دخی دیرل احن کرمانی بیت کوه تن اگر چه بشم کرد * از زخم اجل چو بشم کرد * یغام
 فتح غین مجبه ایلله غول معنایه در کذا فی المویید * یکچشم * بر کوزلی که عربده اعور دیرل
 * یکچشم * سکون کاف و خا و فتح زاء معنایه ایلله سام بن زیمانک لقی در برار دری بر ضرب ایلله
 هلاک ایتد و کنه بولقب ایلله ملقب اولمش حکیم فردوسی بیت بشد سام یکچشم و بنشست زال
 می و مجلس آراست بفراشت دل * وله ایضا بیت من آن کرز یکچشم برداشتم * سپهر
 هما نچای بکداشتم * مع النون * بیان * بیان معنایه در ترکیب دخی یا بان دیرل یا ختن
 سکون خاء مجبه و فتح ثناء مثناة ایلله معنی آختن کذا فی فرهنگ جهانگیری اما مؤید الفضلاده
 معنی قضا کردن و بیرون کشیدن تیغ و غیره ینه آختن معنایه اولور مجمع الفرسده معنی
 زدن و انداختن و آشکارا بر سندن و بازیدن مثل اوست * یادداشتن * خاطرده طوق
 معنایه مضدر در عربده حفظ معنایه در چغتای لسانده اغیماق دیرل سبعة * سیاره ده
 دلارام فراقتد بهر ایلله احوالی ذکرده دیمشدر بیت ساغینیب چونکه زخندان * چیکیمان
 بارچه رسته جانان * یاران * دوست و مصاحب معنایه قیاس بوایدی که جمع یار اوله
 ایدی امام فردا نعمال اولنور و کاهی جمعه ده اشارت اولنورده ولاناعرقی بیت ناز آفت و کرشمه
 بلا عشو ده لفریب * یاران خذر کنید که طوفان آتشت * یارستن * فتح راو سکون سین
 مهملات ایلله معنی توانستن یعنی قادر اولمق معروفی بیت ز تو یارستن این کار دورست *
 نه اندک بلکه آن بسیار دورست * یازان * فتح زاء مجبه ایلله قصد ایدمی یازیدن لفظندن
 اسم فاعل و معنی کشیدن حکیم نوری در صفت بهار بیت در آورده در ابکی طفل شکوفه است
 یازان سوی ابرازچه کشاده است دهانرا * شهره آفاق بیت از همه خوبان سوی توازان
 یازانم * که همه خوبی سوی تو همی یازانست * یازیدن * کسر زاء مجبه ایلله کریمک و میل
 ایلک معنایه استاد عسجدی بیت راز داری تو هستم بسی راز خوران * وین عجب
 نیست که یازند سوی راز خران * مجمع الفرسده معنی آهنگ کردن و باند شدن درست و معنی
 یازدن * یاسمن و یاسمون و یاسمین * معروف چیکدر ابوالمعانی بیت یاسمن بد خد جانان
 یا کل تر یاسمن در لطافت بلکه آنان رنگ و بو زان گرفت * کمال اسمعیل بیت تن و اندام
 یاسمون و یاسمن * بس لطیفست در غلاله لاد * یافتن * بولاق مستقیمند فایده قلب اولنوب

اولنوب باید و بایند دیرل چغتای لسانده تا یماق و تا یماق دیرل فرهاد نامه خاقان وزیر
 ملک آرا حقه در بیت تاییب آرایش آندین ملک وزینت * بولوب ایلل ایجرامک آراغه
 شهرت * یان * ایکی معنایه کلور اوله دیان معنایه استاد فرخی بیت با سخن توهمه
 سخنهایانست * با هنر توهمه هنرها بیکار * ثانی مرکب و راحله معنایه در * یاوه کردن
 یتور ملک کم کردن کبی یعنی ضایع ایتک عربیده فقد معنایه در واضاعت دخی دیرل چغتای
 لسانده ایتک دیرل میرعلیشیر بیت تیلله کونکوم که لب و زلفونک او چون ایتشیدی *
 کیچه میخانه آرامست و پریشان تا بنیم * یاوندن * فتح واو و دال مهمله و سکون نوله معنی
 یادشاعان جهان کذا فی الخفه * یخندان * سکون خاء مجبه و فتح دال مهمله ایلله بوزخانه که
 یخجال دخی دیرل ابوالمعانی در مذمت زن بیت درویش زهر بر و هم کس و کون * یکی یخندان
 و دیگر رودخانهست * یخکون * سکون خاء مجبه و فتح کف و هم لامله بولغت حرف با و تا
 و نون و یا یله روایت اولمش چنین قوز معنایه معنایه کی چنین در * یرمان *
 سکون راء مهمله و فتح میم و غین مجبه ایلله ارمغان معنایه * یریان * سکون راء مهمله و فتح
 یای تحتانیله شهر سمرقندک نام قدیمدر کذا فی المویید * یزدان * یارادچی خالق معنایه
 حضرت جناب احد بیت جل اسماء اسماء شریفه سندن در حکیم فردوسی بیت سبک داد
 سوکند آن پاک دین * یزدان دفت آسمان وزمین * حکیم انوری بیت آنچه یزدان نه دخت
 و فلک هم نه دخت * کار آن مرتبه دارد که بود یزدانی * طایفه * مجوس قتلنده یزدان خالق خیره
 نغمه صوص اسمدر اعرین خالق شرد در دیلورا کثر باب لغت ایزد و یزدان بر معنایه در دیوب
 بری بر لیله تعبیر ایدرل اما محبت المعنی فرقوی وارد * یفن * فتح فایله و سکون فایله در مرید
 بیرفانی معنایه لغت مشترکه در * یکان * کاف فارسیله بکانه معنایه در حکیم سوزنی
 بیت و رانکوم از ارکان دولست یکی * که او بجاه از ارکان دولست یکان * یکان یکان * کاف
 عربیله بر بر دیمک معنایه در * یکران * سکون کاف و فتح راء مهمله ایلله قوله آت
 معنایه در بعض فرهنگه چیل آت منقولدر مرورایام ایلله مطلق آت معنایه اولمشدر
 شمس خیزی بیت اگر چو بایوز و چرخ و پلنک در میدان * دوران در آوری در پشت بادیا
 یکران * فرهنگ جهانگیریه اسب سر آمد و ممتاز استاد فرزدق * قطعه * اگر از لشکر
 فیت نخیزد کرد در هیجا * و کراز سم بکرانت بیفتد نعل در میدان * کشد در چشم چون صرمه
 جلالت کرد آن لشکر * کند در کوش چون حلقه سعادت نعل آن یکران * کمال اسمعیل بیت
 نشسته آب زرشک لطافت در خاک * چنانکه باد بر آتش ز نعل آن یکران * فرهنگ وفایده
 اول آت دیرل که رنگی میان زرد و بوز اوله سرفنامه ده اشقر آت دیرل اما یال و دی بیاض اوله
 اگر بویله اولمه بوز اولور حکیم خاقانی بیت دو اسبه در آورد کاهی دراو * کزان چرمه صبح
 یکران نماید * یکسان و یکسون * کلاه با سگون الکاف و فتح السین المملتین ایکی معنایه
 کلور اول همیشه و بر دوام معنایه حکیم سوزنی بیت فرق سرت سبز باد همجو سر سرو *
 قاکه سر سرو سبز باشد یکسان * ثانی معنی برابر شمس خیزی * قطعه * یلفظ یکسون
 پیوسته تا بود یکسان * هماده تا که نیاید حیت از مایون * مخالف تو که اکثر زهیر و مایونست *

آرزو یا اسد دخی دیرلر پور بهای جامی بیت برخصت دام محکم ساختند احکام شرعی را *
مقدم کرده بر اخبار قران یا سه جارا کی یافته سکون فافق تاء مثنای ایله فیض و وصول
معنا سنه خواجه سلمان بیت دست از زان خلائق بر طریق تقدیمه * داد و بستد ز بروز
حشر زایشان یافته * سرفنا مدده یعنی خط و بخت مرویدر و یافتن لفظنک اسم مفعول
صیغه سی اولور کی یافته فتح فایله ایکی معنایه کاور اول یعنی کم شده ضایع ویتوک معنا سنه در
شمس طوسی بیت کویافته شوقلاده سیمین آسمان * لرز کف بخسته اوزیور تو باد * ثانی
هرزه و هدیان معنا سنه که یاوه دخی دیرلر بوا یکی معنایه اوستکور بیت نباید که خسرو بود یافته
کوی * بدشمن ده یافته کوی آب روی * حکیم خاقانی بیت یافته کیخت رنگین سرزنشها
کرد و گفت * نیک و بد رنگی نداری صورت زیبای من کی یالوایه سکون لام و فتح و او ویای
نخستینله قران کی پرستو دخی دیرلر بعض فرهنکارده یاوه دیدکاری قوشدر کی یاله فتح
لامله یعنی شاخ کاوی یعنی او کوز بوشوزی کذا فی الحقیقه یا زده فتح یعنی یازده مرقوم یعنی
اون برعد کی یانه فتح بوزن شانه هاون معنا سنه در که دسته سته یاوردیرلر فتاحی نیشایوری
بیت مچو یاوردی سرگزت * تاچه یانه کند سر دشمن * مجمع الفرسده میرز که آندن
یاغ حقدارلر کی یاوه فتح یافته کی ایکی معنایه در اول یعنی کم شده یعنی شمس خواجه حافظ بیت
زبان مودر آصف در از کشت و رواست * که خواجه خاتم جم یاوه کرد و باز نخست * ثانی هرزه
و هدیان معنا سنه حکیم اسدی بیت دکر تا توی یاوه زنیسان مگوی * بدستی که راه کشتی
میروی * و کند و دن بخت اولان آدمه دخی دیرلر استاد بیت در یفا که بی مادر و بی پدر *
چنین مادر نام یاوه و بخت حضرت مولانا بیت خوش خبران غلام تورطل کران سلام تو *
چون شنوند نام تو یاوه کنند یاوسر یخچه سکون خاه معجه و فتح جیم فارسله طلو که نکرک
دخی دیرلر بدرالدین شاشی بیت در عنبر تولا له در بسد توالو * در غچه تونسیر در یخچه
تو آذر کی یشکرده سکون شین معجه و راه مهمله و فتح کافله طنبور معنا سنه در کی یشکرده
سکون شین معجه و فتح مهمله خام دری که تراش ایدرلر تریشه دخی دیرلر مخیک بیت چو
خون نهادنهای فرومند پیشست * چو طبع خویش بخامی چو یشمه بی چربو * مجمع الفرسده
آن پوست که ترکان ورزیده سرفنا مدده چرم خام مسطوردر کی بکانه فتح کاف فارسی و نوله
هنر و کمال و علم و فضل و سخاوت و شجاعت و بونله بکتر نسنه لده ماهر معنا سنه در صدقه
بر دانه اینجو که در بلیم دخی دیرلر و نظیری نادر جوهر و امثالی نسنه لده صفت استعمال اولور
شکم شاعر * مصرع * بکانه کوهر دریای معرفت عرفی کی بکدانه سکون کاف و فتح دال
مهمله و نوله ایکی معنایه در اول اول عقد دیرلر کبشر و باید بشردانه اینجونی ایپاکه دیروب
برایک اینجو و برایک لعل و یا خود زمردی دلوب پکورلر و بعضی بر اینجو و بر جوهر پکورب
قوللور یعنی عقد ایدوب بویونه طقرر حکیم خاقانی در مرثیه بیت مهره از با زو و مجین
و جین باز کفیم * یاره از ساعد و بکدانه زبر یکشایید * وله بیت هر دری دان از ان دو کوهر
بکدانه کردن و دو پیکر * ثانی اول کوهر دیرلر که بیکل و بی نظیر اوله خواجه حافظ بیت
در یشام و سرفنا که ضایع نکشت * قطره باران * اکوهر بکدانه شد کی بکدانه فتح

کی بکدانه سکون کاف و فتح دال مهمله و مهمله بر نفس ایله یعنی آواز ایله ایکی یاوج آدم
ترانه ایلک خواجه سلمان بیت ساز و نوا این جهان همچو نیست بکدانه * بهر نوا بدیده
چند خودد فغان خوری کی یکزه فتح اظهاریه ایله یعنی یکبار و بعضی بی ریای بی نفاق مثال اول
مولانا جامی بیت بکتر شین دید عقل و دین ما بر باید رفت * والی اگر ز جان ما بکبار دگر بخت
کی بکسونه سکون کاف و ضم سین مهمله و فتح نوله یعنی بکسان کذا فی الحقیقه بکسینه فتح اظهاریه
هایله معروف کونک آیدر عریضه احد ترکیده بازار دیزلر بکسینه سکون کاف و فتح شین معجه
و باه موج و اخفاء ایله ایکی معنایه دزاول بر نوع بغایت انچه وظیف جیردن طوف ش ز تاری
دلبندر ثانی بر کجه لک نسنه هرزه اولور سه میر علامه بیت برای بکسینه ذوق که خاک بر ش
او * اسیر زن توان شد بسالهای دراز * غازی قلندر بیت جزای بکسینه مجرم اگر دهد
ایزه * بسوی خلد م کافر و مسلمان کی یک کونه فتح بر نوع و برد او و طرز معنا سنه در
کی بکونه فتح کاف و فتح نوله یک کونه لفظ مندن مخفف در کسانی بیت توز نم زده ای شکفتی
کار * یاست بام زده کل بکونه شدیم کی یالیه سکون لام و فتح باء و حله ایله جبه و جوش
و اثواب جنگ کی یافزه سکون لام و ضم غین و فتح زاء معجمین ایله یعنی کوناز کی یاله فتح
لام و مهمله طولامه جامه ودخی جامه تاتاری خواجوی کرمانی بیت ای ماه قیاقی از لن بسر نه
شست بفتاق را * یکشای بند یله و در بند کی قیاق را کی یالویه سکون لام و فتح و او
و یای تحتانی ایله یعنی یالویه مرقوم بلکه آندن مخفف در کی یالویه سکون لام و فتح و او ایله
بر معروف قوشدر کی یله فتح شین ایله یعنی معنایه کاور اول یعنی رهای صالی و رمل که یله کرده
و یله کردن حکیم فردوسی بیت بد و گفت خاقان که مارا کله * ز بخت بیر دان یله *
حکیم انوری بیت کله از خود کم که تا چو بینی * خدمت چون توی چرایله کرد * ثانی یعنی
بهادر حکیم اسدی بیت یکی نعره زد همچو شیر یله * که غر دچو از غرم بند کله * ثالث یعنی
کچ و یکی یعنی اکری و اکریلک مثلاً بیاله رایله کرد یعنی کچ کرد و کلاه بر سر یله نهاد یعنی کلاه بر سر
کچ نهاد خسروانی بیت بر سر یله نهاد کلاه و نشسته شد * این جوسله کراست که آنسو نکه
کند * استاد فکی شروانی بیت دوش چو کرد آسمان افسر ز بسر یله * صا خت زمانه
اختزان بار و عقد سرباه * را بع معنی زن فحشه که شاد خوار و غرو خشنی دخی دیرلر امیر خسرو
بیت کشته بل زن همه بر بانک کی * همچو زنان یله از بهری * خامس معنی هرزه و بیهوده
حضرت مولانا قدس سره * مسمط * دست بدان کان بری از کف بر کان بری * باز چو بد کان
بری آن نمود بجز یله * سادس معنی دوان و تازان یعنی سکردی و بایچی مولانا غزالی مشهدی
بیت دلیران و شیران این سلسله * شدند از پی صیبت دولت یله * بوندند که یک رک آته اسب
یله دیرلر مولانا ها تقی بیت از ین سو یکی بود اسب یله * ز سوی دکر آن یک اشتر کله * ضایع
یعنی تنهای یعنی یا آنکه یله دود برل تارو معنا سنه مولانا ها تقی بیت قتاده هزاران و اسبان یله
ز اسب یله هر طرف صد کله کی یل یله سکون لام اول و فتح یای تحتانی و لام ثانیله ملوان
دلار و بهادر دیکد رکذا فی المجمع کی یمده فتح م و دال و سکون راه مهملین ایله یعنی
مردم کیاه که استرنک و سترنک دخی دیرلر عریضه ببروح الصم دید کاری اوت کو کید که آدم

چه انگیزی که مع النون * بیکان * سکون میم و فتح کاف فارسیله ولایت بدخشانده کاشغر
 سمته واقع بر قصبه نیک آید شاه ناصر خسرو که مزاری اول تصبیه ده واقع در بوییت آنکدر
 بیت بزهار خدایم من بیکان * نکو بیکر گرفتارم میمندار * وله ایضا بیت مرا کوفی اگر دانا
 و خری * بیکان چون نشینی خوار و بی یار * یمن * سکون میله بخسته و مبارک خواجده حافظ
 بیت ملکت عاشقی و کج طرب * هر چه دارم بمن دولت اوست * یوزبان * واو معروف
 و سکون زاء معجمه و فتح باء موحد ایلله پارسی دیکندر * یوکان * واو معروف و فتح کافله
 رحم مادر معناسنه که زهدان دخی دیرل * یون * واو معروفله اوج معنایه کلوز اول فلس
 معناسنه حکیم خاقانی بیت فلسی فلسی و یونانی یونی آرزو * نفی این مذهب یونان
 بحر اسنان یام * وله بیت بانص حدیث و نظم قرآن * یونی آرزو حدیث یونان * ثانی مد
 زین یعنی نکلی استاد معنری بیت از فتح و طفر یلم بر نیده * توقعد * و زفره یلم بر نیده
 تو یون * بومعنا یه شمس خری بیت ز فتح و نصرت بر ایش بود پرچم * ز جاه دولت
 بر مرکب تو با شد یون * ثالث بمعنی رنگ وله ایضا بیت اگر ز خاک درت باد و آب
 ز رخ یابد * بماء آذر و آخر بر آرد آذر یون * یونان * بر مملکت اسیدر و بر قوم آیدر که
 یونانی دیرل اکثر حکما اول و لایتدن ظهور ایشدر و اول قومدن دیرل استند و ذوالقرنین
 دخی آنردن اولد و غیچون اسکندر یونانی دیرل * مع الواو * ینیلو * کسرتون و سکون
 یای تحتانی * ثانیله حقه بازاری طوردوغی ره دیرل * یو * واو مجهول ایلله یک معناسنه در
 * یو یو * سکون واو و ضم یای تحتانیله یو یمل دید کلری قوسندر * مع الهاء * یله * فتح
 لامله بمعنی فداحکم فردوسی بیت کتم هر چه دارم برایشان یله * کرفتم ز کیتی یکی پیغله *
 * یو بره * واو معروف و فتح باء موحد و راه مهمله ایلله بمعنی آرزومندی که یوبه و یوبه
 دخی دیرل * یوبه * فتح باء موحد ایلله بمعنی آرزومندی حضرت مولانا قدس سره
 بیت یوبه سفر کرد با پای لنگ * صبر فر و افتد در چاه تنگ * حکیم انوری بیت ای در حرم
 جاه تو امنی که نیاید * از یوبه آن خواب خوش آهوی حرم را * یوخه * فتح خاء معجمه
 ایلله نهایت لذت جماعه ایر شمسک معناسنه حکیم سوزنی بیت کرچه بدم مرد زیر میره دران
 حال * همچون زن فر شدم زیوخه رعنا * یوزه * واو معروف و فتح زاء معجمه ایلله شکار اراجی
 کو یک حکیم خاقانی بیت از چرخ طمع بیکه شیراز * در یوزه نشاند بر در یوزه * یوزه * فتح زاء
 فارسیله بمعنی یوز و یوزه مرقوم * یوسه * فتح سین مهمله ایلله تحفه الاحبابه بمعنی آره و دخی
 درود کران حکیم اسدی بیت بیوسه بپرند چوب سکند * کران پای خوانی در آید به بند
 * یوهه * واو معروف و فتح هایلله داوجه طوغان * یوه * اظهاره ایلله بمعنی بوده مرقوم
 * یوبه * واو معروف و فتح یای تحتانیله بمعنی آرزومندی حکیم فردوسی بیت زبسن یوبه کاند
 دل شاه بود * دبیری فرامرزا خواند زود * مشرقنامه ده و معیار جمالیله ابکی باء موحد ایلله
 بومعنا یه روایت اولمشدر اما تحفه الاحبابه ابکی یای تحتانیله مروید استاد
 فرخی بیت چو مرا یوبه درگاه تو خیزد حکم * ره آموزی را و ازین غم برهان * یهره *
 سکون ها و فتح راه مهمله ایلله بمعنی یوبه مرقوم * یاهه * فتح هایلله بمعنی یوبه مرقوم

تم بالخیر * حاتم * صاحب عقل ساه و دراک و مالک ذهن مستقیم و تابناک اولان یاران
 نکته شناس و خلان حقیقت استیغاس جنابا یوسه مخفی و مستور و نهییدن بعید و دور اولیه که
 بو کتاب فواید نصایب و خطاب منافع انساب ایشدای جمع و تألیف و اوایل تألیف و تألیفی
 جلوه کرفضای تفکر و نقشبند تحیل و تصور اولوب سنه ثلث و سبعین و الف من هجره
 من له العز و الشرف ایشدای تصور و فکر خاطر مشرور و ملا و نقش پذیر اندیشه مباشرت
 کتب و انشا اولوب لکن اسباب لازمه تألیف و جواب ضروری تصنیف جمله دن کتب معتبره
 و نسخ مقبوله مفصل و مختصر و مجمل و معتبر اولان کتب لغات دسترس و حصول مائتس
 جمله دن اقدام اشغال سایر مدون اهم و الزم اولمله بر آورده کف اقتدار و آماده بشتگاه
 احضار و هر کتاب لغتک مقدراتن مقدم دفتر و کیفیت ترتیب منصفه خیالده جلوه کر روز ایام
 مرور و بر مقدار زمان گذران و مقصود اولوب آخر الامر سنه ثمانین و الفله دامن همتی
 میان جانه بد و ذیل عزیمتی کرگاه دله پیوند یعنی کتابتیه مباشرت و جمع و تحریریه مبادرت ایدوب
 تمام اون ابکی سنه روز و شب مداومت و بلا انقطاع ملازمت ایلله یعون الله الملك العلام
 رسیده سرحد اتمام و وصول انجام اولوب بش دفعه تسوید و تحریر و طرز ترتیب مکرر
 تسطیر اتمکله سنه اثنی و تسعین و الف ختامته اختتام بیاض واقع اولدی * ذلك فصل الله
 یوتیه من یشاء و الله ذو الفضل العظیم * علی قدر الامکان تصحیح و هر لثنی تنقیح و تصحیح
 و تحقیق معانیستند بدل قدرت و تدقیق معانیستند صرف همت اولوب مسموع و منظور
 و مضبوط حافظه پر قصود اولان لغاتی معانی مشهور و غیر مشهور بیه نسق مخصوص و طرز
 متصووس او زره تحریر و ترقیم و اسلوب خاص و روش اختصاص ایلله تقریر و تنظیم اولوب
 هر بر معناسنه داخل حیطه امکان و واصل حوزه اتقان اولان ابیات لطایف مضمون
 استادان سلف و اشعار طرایف مشحون شاعران ذوی الشرف ایراد و اثبات مدعای فواید ایاکله
 تحمل اعباء شاقه ایلله تحصیل مرام یعنی رسیدن رتبه خواهش مقصد انجام دل ناکام اولوب
 صدر کتاب یعنی دیباجه خطاب مستطاب زاده طبع پر کللال اولان ابیات لطافت مال و قواعد
 صحت اشمال و ضرور و امثال و بایق ترتیب هجا و زره تحریر اولان لغات صحیح الروایات * بکرمی
 ابکی بیک بشیموز الی * لغت صحیحه روایت صریحه * و بکرمی ابکی بیک در تیوز الی * ابیات
 تراکت پذیر علی طریق الاستشهاد جمع و تحریر و کتب و تسطیر اولمشدر ایدم احباب و قوف
 نام و ارباب دانش تحت نظام اولان اهل عرفان و نکته دان حقیقت اذعان اولان لغت شناسانک
 معلوم علم مشکل کشایدر که اسان فارسی و زبان دریده استعمال اولنان لغت کتب جامع
 و مفصل و معتبر و مطووده اون بیک عدد دلفت جمع و ترتیب و کتب و ترکیب اولنماشدر بوقفیر
 عاجز و حقیر ناچیز ذکر اولندوغی مقدار لغتی کتب متداوله دن تجسس و استقصا و تفحص
 و استنبایله جمع و التقاط و ترتیب و ارتباط یابدی اگر چه میان لغات فارسیه بعض لغت عربیه
 ضم و ادخال و خلط استعمال اولمشدر مراد بیک نامراد نکشیر اعداد و توفیر سواد ایچون اولوب
 ایراد اولنان کلمات عربیه اعجامک تصدیقاتدن اولوب کند و لغت ایلله آیهته و ترکیب
 و استعمال لغت فارسیه تشبیه و تقریب ایشدر بنا علی ذلك مذکور بر قاج کلمه عربیه

نه معنایه استعمال و نه حالت له اعال اولنور آتی بیان و ایات مستشهد لری عیان اولندی اییدی
 منظور نظر شریفی اولان یاران منصفینک طبع لطیف لرندن و فوایدندن متمتع و منتفع اولان
 اخوان انصاف انصاف حضرت انک الطاف کریمانه و کرم بیکرانه لرندن نیاز و رجا اولنور که
 بومستغرق دریای عصیان و غوطه خور بله حرم بی پایان بی لری بر فاحه شریفه ایله یاد
 و روح خیرین شاد و دل ویرانی آباد ایدر لر اینه جناب حضرت رب العباد دخی کند و لرین
 دنیا ده حصول مرادات و وصول مقصودات ایله مسرور و خندان و عقیده رحمت و مغفرت
 احسان و دخول غرقه فرادیس جنان ایله شادان ایلمه اکر قرأت فاحه نصیب و میسر اولمسه
 یاری رجا رحمت رحمان و تمنا عفو جرم و عصیانندن فراموش ایلمه لر بو کتاب مستطابک
 جمع و تالیفندن آنجق مراد فقیر ناتوان بودر بودنی رجا و نیاز اولنور که بر عارف قدر شناس
 استنساخنه طالب و استکتابنه راغب اولور اینه لطف و کرمندن رجا و حسن شیمندن تمنا
 اولنور که احسان و مروت ایدوب ایات و اشعارین حذف و ترک ایلیموس سمت قصیر و اختصارینه
 ذاهب و کثرت کتابندن هارپ اولیموس دلنشین ساده و جا بیکر خاطر دور افاده سنه موافق
 اولمیان محارری غلط قیاسینه صحیح قصیدی ایله حالت صحت ایات اولی سندن اخراج و شکل
 آخره ادخال ایلکه کتاب صحت انسابی دلنا اعلان و فهم نادان کی خراب و بیاب و کج مع الفاظ
 ایله یعنی ایلمه علی الخصوص که هر لغته اعراب التزام اولنوب مفتوح و مکشور و مضوم
 و ساکن تطویل کلام اولمش دیو ترک و اغفال و طرح و اعمال قصیدین دخی ایلمه زیرا
 هر لغته اعراب مخصوصا کاتب بوالفضول و غلط نویسن و نسخ مسلوب الفهم و حماقت انیس
 یاد کارل ایچون وضع و تحریر و هر زنده التزام تقریر اولمشد که تحریر نه تحریف و ترقیمه تصحیف
 اولنوب صحتته اقرب و تحقیقه انسب اوله بوندن ماعدایوز مانده تقلید معارف و دانش
 و لغت شناس و فهم و بینش کفور و زنجیره کندی فارسی دان و شعر فهم صانوب عقل فاسد
 و زعم کاسدی اوزره لغتی اصلی و فصلی ایله فهم ایدوب یازرم صانوب اما حال بوکه حکیم سقیم
 و غلط مستقیم ایلکه کتابی خراب و ویران و زحمت و مشقت مؤلفی هباء منثور ایله سودینی
 زیان ایدر یو خوفندن تطویل کتابنه اختیار و کثرت کلام و مکرر تحریرینه ارتکاب اولندی
 زیادرت حرف که با و تا و تون و یا حرف لری واسطه کلمه ده بردندانه یاز یابوب نقطه ایله ضبط
 اولنور کذلک جیم و حا و حا دخی بر صور نه یاز یاور کذلک دال و ذال و را و زا و ساق
 و شین فی الجمله بونلر بر صور نه یاز یابوب استخراجنه عاجز و تشخیص و تمیز نه قاصر اولنور نقطه
 ایله فرق ایدر لر اول جلدن هر لغته مشهور و غیر مشهور اعراب وضع اولنوب سکون باء و حاء
 و فتح تا عثمنا و ضم یای تحتانی دیو ضبط و تحریر و ربط و تقریر اولندی بوقیودات اصحاب
 معارف و ادب عاقل و دانش ایچون اولیموس جاهل فضولی و نادان صاحب زعم اولنور ایچوند
 اییدی بو کتابی استنساخ و یو نسخه بی استکتاب ایدن اخوان صاحب انصاف و یاران مغذرت
 قبول اولنور دن رجا و اوثق و ثقی صادق اولنور که کثرت کتابت و ثقل تحریرندن استنکاف
 ایلیموس ابتدا بیاجه سن و ذکر اولنان اعراب و ایات مستشهداتن تمامه یازوب بر حرفن
 اسقاط و بر کلمه سن حذف ایلمه قبول الوقوع بومرتبه قیود و شروط باعث نه اوله دیوا صان

اصلن استفسار و سبب استخبار ایدن اصلندن یخبر و آگاه و مو جبهندن نا و قوف بی انذباء اولنور
 جواب و بر یلور که بوندن اقدم کشیمه سالك نالیف و رسیدن حدود تصنیف اولان لغت کتابلرینک
 اکثری استشهاده ایله تحریر و محله مناسب ایات ایرادی ایله تسطیر و انشودن از آنجمله دیار
 رومک مستعمل و نزد عرفاده شریف و متداول اولان بحر الغرایب حلیمی و لغت نعمة الله
 اسکنه مالله فی مجبوحه الجنان کتابلری ایات مستشهداتله نالیف اولمشیدی مرور ایامله
 نیجه بوالفضول نادان و خرد و پای بی اذعان ترک ایات و قصیر اشعار ایلکه مذکور کتابلری
 اذعانلری کی خراب و ادراکلری کی بیاب ایلشدر اول جهتمدن بو کتابک استنساخنه طالب
 و استکتابنه راغب اولان طالیان معرفت و مالکان حسن همت بعینه نقل و مضا ایدوب بریت
 و با خود بر کلمه حرکت نسبتی طی و قصیر و قصید خفت و مختصر ایلر سه حق سبحانه و تعالی
 توجهن راحت و آسان و مرادینه وصول ایله مسرور و خندان و اجر جزیل و ثواب جمیل احسان
 ایلمه اکر وجه تحریر اوزن ترک و طرح و قصیر و حذف لیدر سه و زنجیره اختصار و انتخاب قصد ایدر سه
 درگاه و اعاب العطا یادن تضرع و تمنا اولنور که بو خصوصه مرام و مقصودینه نایل و مراد
 و مطلوبینه واصل اولیموس لطایف معانی سندن بهر مند و منافع و فوایدندن سودمند اولیمه آمین
 بحرمه محمد و آل الطیبین و محابه الطاهرین و الحمد لله و الصلوة والسلام علی من لا نبی بعده

فقد تم الجلد الثاني من نسخة المطبوعة الملقبة بفرهنگ شعوري والسماء بوال
 الفضلا ولسان العجم يعون من زين السنة الملل والامم بلغة مخصوصة وعلم
 بالقلم على يد الحقير المأمور بعمل الطبع في دار الطباعة المعمورة في غرة
 شعبان المدظم سنة خمس وخمسين ومائة والفاء من حجرة
 من له العز والسعادة والشرف في البلدة الطيبة
 المحمية قسطنطينية صانها الله تعالى عن انواع
 آفات الكونية والبلية

تاریخ ختم طبع کتاب

ای خوش این نسخه پاکیزه و خوب	که لسان العجم اینجا مجموع
شده نامش چونوال الفضلا	فضلا را بدامل زین مدفوع
بهر بسیاری این نسخه ز بس	کوشش افتاد و چنین شد مطبوع
ذاصطلاحات و کنایات و لغات	خارج از دفتر این ناممبوع
کس نه نماید ازین حرف سقیم	بود انکشت نهادن مرفوع
یا چنین صحت و همواری نقش	کشت با صنعت طبعش مصبوع

عاطف کفت بختش تاریخ

بسه که فرهنک شعوری مطبوع

